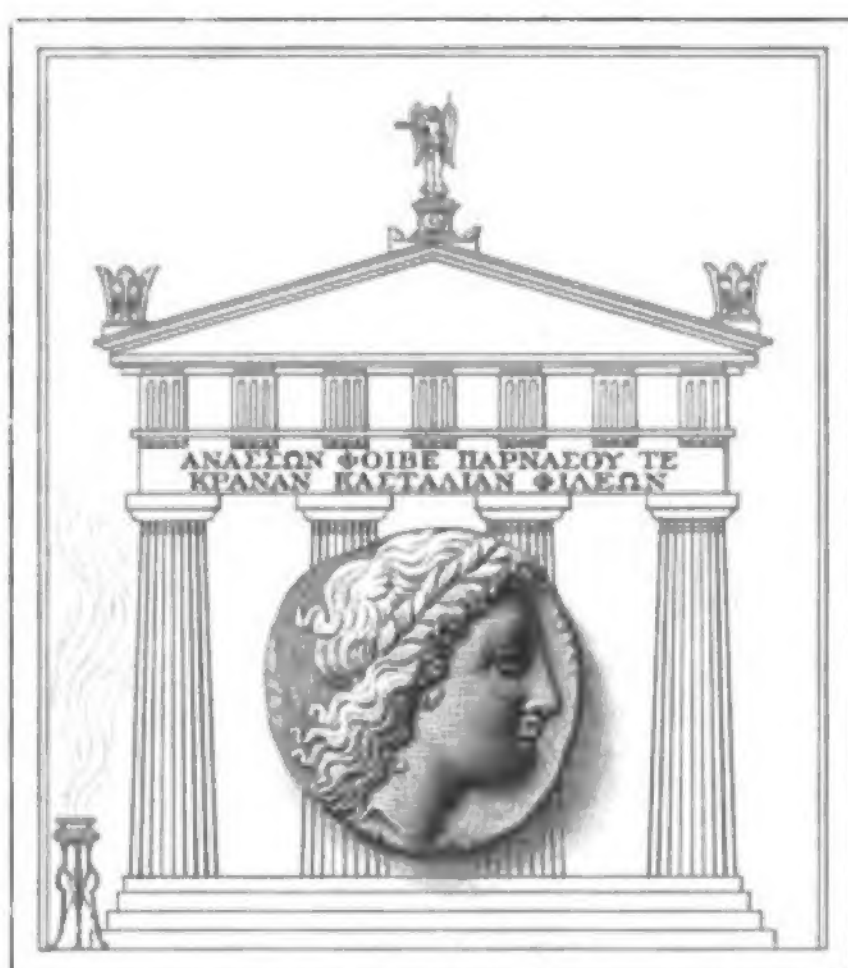

Princeton University Library

32101 054391121

50
33
1

CLASSICAL SEMINARY
PRINCETON UNIVERSITY

FRAGMENTA
HISTORICORUM GRÆCORUM.

PARISIS. — EXCUDEBANT FIRMIN DIDOT ET SOCH, VIA JACOB, 56.

FRAGMENTA HISTORICORUM GRÆCORUM,

HECATÆI
CHARONIS
XANTHI
HELLANICI
PHERECYDIS
ACUSILAI

ANTIOCHI
PHILISTI
TIMÆI
EPHORI
THEOPOMPI
PHYLARCHI

CLITODEMI
PHANODEMI
ANDROTIONIS
DEMONIS
PHILOCHORI
ISTRI

APOLLODORI BIBLIOTHECA

CUM FRAGMENTIS

AUXERUNT, NOTIS ET PROLEGOMENIS ILLUSTRARUNT,

INDICE PLENISSIMO INSTRUXERUNT

CAR. ET THEOD. MULLERI.

ACCEDUNT MARMORA PARIUM ET ROSETTANUM,

HOC CUM LETRONNII, ILLUD CUM C. MULLERI COMMENTARIIS.

PARISIIS,

EDITORE AMBROSIO FIRMIN DIDOT,

INSTITUTI FRANCIE TYPOGRAPHO,

VIA JACOB, 56.

M DCCC LXXXV.

YTD3VNU
YDABU
LA NOT

PRÆFATIO.

Sortis nescio qua iniquitate accidit, ut, si exceperis quæ Herodotus, Thucydides, Xenophon commentariis suis tradiderunt, uberior antiquioris Græcorum historiæ expositio omnis fere nobis haurienda sit ex senioris demum ætatis scriptoribus. Qui quoniam ex aliorum libris sua hauserunt tantum non omnia, auctoritas eorum in plerisque pendet ex diligentia, quam ad fontes conquirendos attulerunt, et ex eorum quos duces sequerentur delectu. Jam vero quamvis diligentia plurimorum animique sincera voluntas laudandæ sint, atque nefas habeam temerarie velle insolenterque meritis eorum detrahere; fatendum tamen est ipsius ætatis horum scriptorum indolem, cujus vim subterfugere non poterant, tantum abesse, ut altiores verioresque de arte scribendæ historiæ notiones iis suggesserit, ut in pernicio saepenumero eos abduxerit consilia. Quod quia in auctorum, quibus suam illi fidem adjungerent, delectum et usum magnam vim exercere debuit, mox intellexerunt viri docti non posse nos in Diodori et Plutarchi, ut hos nominem, auctoritate acquiescere, neque quidquam magis faciendum esse existimarunt, quam fontium illorum accuratam habere notitiam, fragmenta eorum colligere, inter se contendere, accuratissime examinare. Itaque novum quoddam studiorum genus emersit, quod etsi multis impeditum difficultatibus tædiique plenum, tamen tanto ardentius nostri ævi

se 3
2550
2433
11

homines eruditi amplexi sunt, quanto majorem ex eo in penitiorum historiæ cognitionem redundare viderunt utilitatem. Quo denique successu in his elaboraverint, quantam doctrinæ eruditionisque copiam, quantum ingenii acumen et sagacitatem adhibuerint, non est profecto, cur hic memoremus. Alio nos convertamus. Etenim postquam viri docti disjecta membra nobiliorum scriptorum collegerant, et, quum vitam iis restituere non possent, umbram certe uniuscujusque ac imaginem quandam delineaverant, *Firminus Didot*, quæ est ejus viri celeberrimi eximia in his rebus prudentia, nihil jam antiquius habendum esse censuit, quam omnes illas fragmentorum collectiones in unum corpus unius voluminis spatio circumscriptum congerere et ex ordine disponere. Quod institutum tum aliis se nominibus commendare vidit, tum propterea historiæ studiosis gratissimum fore, quod multorum scriptorum testimonia hac ratione sub unum oculorum conspectum venire interque se comparari possent, atque ipsius artis historicæ apud Græcos viva quasi præberetur imago, ita ut a nativa logographorum simplicitate ascenderes ad historiam omnibus dictionis luminibus collustratam, deinde ab rhetorica hac et pragmatica Ephori et Theopompi rerum expositione paullatim descenderes ad jejuniorem illum Atticarum rerum scriptorum sermonem doctamque qua excellunt perscrutationem monumentorum.

Jam quum fragmenta ordinandi, recognoscendi, vertendi negotium *Firminus Didot* mihi demandaverit, meum est dicere, quomodo in eo sim versatus.

Auctores, quorum reliquiæ hoc volumine comprehenduntur, hi sunt : Hecataeus, Charon, Xanthus, Hellanicus, Pherecydes, Acusilaus. His, qui primam collectionis partem efficiunt, tanquam supplementum subjunximus Bibliothecam Apollodori. Reliquorum hujus auctoris operum fragmenta a consilio nostro aliena quidem fuerunt, sed ne imperfectam rem reliquisse videremur, ea in calce libri apponenda curavimus. Logographos excipiunt scriptores rerum Sicularum, Antiochus, Philistus, Timæus. Deinde sequuntur Ephorus et Theopompus et Phylarchus. Agmen denique claudunt Atthidum auctores : Clitodemus, Phanodemus, Androtio, Demo, Philochorus, Ister. Eorum quos postremo loco nominavi, necnon Phylarchi fragmenta quum quominus ipse retractarem temporum angustiis excluderer, frater meus Theodorus disponendi ea et recognoscendi negotium benigne voluit in se recipere.

Ordine auctorum ita constituto, singulorum fragmenta, quibus nova non pauca a nobis addita sunt, ubique ita ordinare studuimus, ut, quantum ejus fieri poterat, integri operis dispositio adumbraretur; quod quum primarium fragmentorum editoris officium sit, ac revera plerique magnam huic rei operam navaverint, a nonnullis tamen ea aut plane neglecta est, aut minus feliciter iis successit. Ut deinde contextus verborum ad veram uniuscujusque auctoris scripturam quam proxime accederet, consulimus et optimas veterum scriptorum editiones, et, ubi licuit, libros manuscriptos. Quæ denique a viris doctis aliud agentibus oblata occasione in nostris fragmentis emendata innotuerunt, diligenter enotavimus. Qua ex parte si nonnulla, vel etiam multa, nos fugerunt, id lector benevolus non tam negligentiae nostræ imputaverit quam enuriæ suppellectilis literariæ.

Uberior annotatio omnem lectionis varietatem enumerans atque verba et res usquequaque illustrans ab editionis hujus consilio prorsus abhorret. Nam præterquam quod cavendum erat, ne moles libri in immensum accresceret, quæ ad verborum intelligentiam a lectoribus, quibus græcus sermo minus est familiaris, desiderari possint, versio suppeditat latina, quam propterea sæpenumero liberiores dedimus, non tam id agentes ut verbum redderemus verbo, quam ut sententiam auctoris aperiremus. Itaque nonnisi ubi majoribus difficultatibus res impediuntur, notæ, æque quam brevissimæ, subjiciendæ erant. Id quod fecimus modo nostris verbis, modo apposis cum nominis signo priorum interpretum animadversionibus. Quam rationem in solis Hecatæi fragmentis reliquimus, ubi quæ in notis leguntur omnia sunt Clausenii. Quare non erat cur auctoris nomen adpingeremus. De iis enim fragmentis, quæ Clausenius Porphyrii testimonio fisus vel conjecturis et speciosis argumentationibus Hecatæo suo vindicavit, quum a viri docti judicio nobis recedendum esset, neque vero tribus verbis res profligari posset, editoris argumenta ipsissimis ejus verbis adscripsimus nostram sententiam separatim exposituri.

In paucis illis Charonis et Xanthi reliquiis plerumque secuti sumus Creuzerum. In Hellanico, Pherecyde, Acusilao, relicto quem Sturzius adoptavit ordine, novam dare fragminum dispositionem tentavimus. Qua in re, quod ad Pherecydem, non minimum adjuti sumus dissertatione Augusti Matthiæ *Analectis Literariis Friderici Augusti Wolfii* (tom. I, § II, p. 321-331) inserta atque ex parte a

Sturzio in præfatione ad alteram Pherecydis editionem repetita.

Ad constituendum textum Apollodori primi adhibuimus codicem Parisinum 2722, qui formæ quadratæ, seculique, ut videtur, decimi quarti, præter carmina nonnulla Theocriti atque epigrammata nullius pretii, Apollodori continet fragmentum quindecim foliorum, quæ vero temporum injuria multis locis mutilata, quorumque ordo susque deque perturbatus est. Ad priscam normam revocata ita se excipiunt :

Prima folia duo integri codicis perierunt.

Cod. fol. 3 et 4 : I, 2, 7. — I, 6, 3, 11. (Ζεὺς δὲ γαμῆι — ἔβαλλεν ὄρη.)

Exciderunt duo folia.

Cod. fol. 5 et 6 : I, 9, 1, 2. — I, 9, 17, 2. (πέμπων δ' Ἀθαμας — συνευνάζεται.)

Excidit unum folium.

Cod. fol. 7 et 8 : I, 9, 23, 7. — II, 1, 5, 10. (κατέχευεν — Ἡφαιστίνης.)

Excidit unum folium.

Cod. fol. 10 et 14 : II, 4, 2, 6. — II, 5, 1, 7. (εἶχεν πῆδ' ἄλ' — Ἰφίτον κτείνας.)

Excidit unum folium.

Cod. fol. 9 et 11 : II, 5, 8, 1. — II, 6, 3, 3. (τοῦ Θρακὸς — τοὺς περὶ ὄντας.)

Excidit unum folium.

Cod. fol. 1 : II, 7, 6, 7. — II, 8, 2, 9, (Ἡρακλῆα ἔχειν — Ἀριστόδημος.)

Exciderunt quattuor folia.

Cod. fol. 2 : III, 6, 5, 1. — III, 7, 6, 1. (Τυδεία — τὴν Ἀλκμαίωνος.)

Excidit unum folium.

Cod. fol. 15, 13, 12 : III, 10, 2, 3. — III, 14, 4, 2. (τάς μὲν λοιπὰς — Ἀλφειβοίας

λέγει.) Reliqua interciderunt.

Memoratur quidem hic liber ab Heynio (Præfat. ad Apollod., p. XLIX), qui autem lectionis varietatem ex eo non habuit. Verum quamvis sit inter eos, qui hucusque collati sunt, optimæ sane notæ, in majoribus tamen corruptelis, lacunis et interpolationibus in reliquorum depravationem conspirat. Quod hæc attinet, omnis salutis spes posita est in codicibus Italicis, si quidem verum est quod Hermannus (Præfat. ad Hymn. Hom., p. XLV) accepit : « Apollodori libros in iis ita scriptos inveniri, ut si cum editionibus isti codices comparentur, scriptorem hunc vix sui similem habituri simus. » Ceterum multa fragmentum nostrum continet, quibus loci librariorum mendis inquinati purgari possint, aliaque, quibus confirmentur virorum doctorum emendationes. Sed ut ipse lector judicet, potiolem lectionis varietatem, omissis levioribus, apponamus :

LIBER I.

(Lectioes asterisco signalas in textum recepitimus.)

EDITIO HEYNIANA.		CODEX PARIS. 2722.
3, 6,	1. λέγουσι καὶ Ἡφαίστου	*λέγουσιν Ἡφαίστου
4, 1,	1. πρῶτον	*πρότερον
4, 3,	4. Ποσειδῶνι	*Ποσειδῶν
5, 1,	4. ἔθρεψεν αὐτὸν ἀθάνατον ἐπετήρησε Μ. αὐτὴν	*ἔτρεψεν αὐτὸ ἀθάνατον *ἐπετήρησεν ἡ Μ. αὐτὴν
5, 2,	1. Μεταναίρας υἱὸν Ὀκεανοῦ	Πραξιθέας *Ὀκεανοῦ
5, 3,	1. συμβεησόμενον Heyn. conj.	*συμβεησόμενον
6, 2,	4. Νίσυρον	νήσουρον
6, 2,	5. Μοῖραι μαχομένους Heyn.	Μοῖρα et sic cod.
6, 3,	4. ἐξημεῖοντο	ἐξημέωντο (quod recipiendum)
6, 3,	7. κατέκτησεν Κανασίου	κατέκτησεν Κανκασίου
6, 3,	8. παρελόμενος, τὰ δὲ τῶν χειρῶν εἰς.	περιελόμενος, ἐκόμισεν αὐτὸν εἰς τὴν Σικελίαν, τὰ δὲ τῶν χειρῶν καὶ ποδῶν διέτεμε νεῦρα, ἀράμενος δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων καὶ παρελθὼν εἰς.
9, 1,	6. ὦν Αἰήτης	sic cod.
9, 2,	2. μήρους	μοίρας
9, 11,	1. τὴν αὐτοῦ ἀδελφεῖδην	absunt.
9, 12,	1. τὰς Ἰφίλλου	*τὰς Φυλάκου
9, 12,	2. κατὰ τὸ κρυφαῖον	sic cod.
9, 12,	6. ἐπὶ τῶν ἀγρῶν	*ἐπὶ τῶν αἰδοίων
9, 12,	7. ξύων	sic cod.
9, 16,	4. προσέταττον ἂν φέρειν	προσέταττον ἀναφέρειν
9, 16,	8. ὃς ἐκυβέρνα τὴν ναῦν	τὴν ναῦν ὃς ἐκυβέρνα
9, 16,	9. Ἰριτος Ναυδόλου	sic cod.
9, 17,	1. ἀναχθέντες ἀνδρῶν τότε	ἀνενεχθέντες sic cod.
9, 23,	3. μέλλοντα τοὺς ταύρους	sic cod.
9, 24,	4. τοῖς Ἀργοναύταις μηνίσας δὲ Ζεὺς Ἀψυρτίδας	*τοῖς δὲ Ἀργοναύταις *μηνίσας Ζεὺς Συρτίδας
9, 24,	5. Λιγύων	Λιθύων
9, 25,	2. Πέτραι Πλαγκταὶ Θέτις	πέτραι κυάνειαι πλαγκταὶ abest a cod.
9, 25,	4. Κερκυνοῖς Ὀλυρῖδα	Κερκυραῖοις ἄλμυρῖδα
9, 26,	2. ἐπὶ τὰς Μελαντίους δειράς κατήστραψεν	ἐπὶ τὰς Μενοιτιάου δειράς κατήστραψεν
9, 27,	2. Πρόμαχον	πρὸς πόλεμον προμαχον
9, 28,	3. μεμνημένον	sic cod.

LIBER II.

1, 1,	1. λέγωμεν τὸ Ἰνάχου ἐκ τῆς Λαοδίκης	λέγομεν τὸ Ἰνάχιον ἐκ Τηλοδίκης
1, 2,	1. Ἰάσον	Ἰκασσον
1, 2,	2. ἐκ Ἰάσου	*Ἐκβίτου
1, 2,	3. Ἀρακίαν	sic cod.
1, 2,	5. δτι	sic cod.

EDITIO HEYNIANA.

CODEX PARIS. 2722.

1, 3,	1. Ἰάσος ἀγνοήματα	sic cod. abest.
1, 3,	3. Ἀρέστορος λέγει υἱόν	*Ἀρέστορος λέγει
1, 3,	8. Συρίαν	*τὴν Συρίαν
1, 4,	5. κατώκισεν Μελαμπόδων ἀπ' ἐαυτοῦ	sic cod. sic cod. abest.
1, 4,	7. στασιάζαντων δὲ αὐτῶν πεντηκόντορον	*στασιάζαντων δὲ αὐτῶν περὶ τῆς ἀρχῆς deest.
1, 4,	8. Λινδίας Ἀθηνᾶς ἀγάλμα	Λινδίας ἀγάλμα Ἀθηνᾶς (Ἀθηνᾶς ejiciendum)
1, 5,	2. ἐξέλε Γοργοφόνην	sic cod. *ἐξέλεον Γοργοφόνην
1, 5,	4. Λυγκεὺς δὲ καὶ	*Λυγκεὺς δὲ
1, 5,	5. οἱ δὲ ἐπτά ἐξ Αἰθιοπίδος	οἱ ἐπτά Αἰθιοπίδος
1, 5,	6. Καλιάνδης Νύμφης	καλιάνδης καὶ νηίδος νύμφης
1, 5,	7. οἱ δὲ ἐκ Γοργόνων	οἱ δὲ Γοργόνων
1, 5,	8. Μετάλκης	*Μενάλκης
4, 2,	6. ἦν φασιν εἶναι πύραν	ἦν φασὶν τινες καὶ πύραν
4, 4,	9. λέγεται δὲ καὶ	*λέγεται δὲ
4, 5,	1. Πέρσης	sic cod.
4, 5,	3. πάλιν ἐξ Ἀλκαίου καὶ Ἰππονόμης	*Ἐκ μὲν οὖν Ἀλκαίου καὶ Ἀστυδαμείας τῆς Πέλοπος, ὡς δὲ ἔνιοι λέγουσι, Λαονόμης τῆς Γουνέως, ὡς δὲ ἄλλοι πάλιν, Ἰππονόμης.
4, 5,	6. Θυγάτηρ Κομαιθῶ καὶ ἄρβενες	absunt a cod.
4, 5,	7. Στρατοδάτην	abest a cod.
4, 5,	7. Χειρόμαχον	*Χειρίμαχον
4, 6,	1. Ἰλακτρύονος δὲ βασ. Μετὰ Ταφίων τῷ μητροπάτορι	sic cod. *μετὰ Ταφίου *τοῦ μητροπάτορος
4, 6,	5. Μίδεαν	Μιδείαν
4, 6,	7. στρατεύειν	*στρατεύει
4, 9,	1. ἐδιδάχθη μὲν	*ἐδιδάχθη δὲ
4, 9,	2. καὶ οὕτως ἀπελύθη	sic cod.
4, 9,	3. φοβερός	*φανερὸς
4, 9,	4. ὅτι παῖς Διὸς ἦν	*ὅτι Διὸς παῖς ἦν
4, 10,	1. Ἀρναίου	Ἀρνέου
4, 10,	2. δορᾶν	δορῖ
4, 11,	1. οἱ Θηβαῖοι	*Θηβαῖοι
4, 11,	2. ἡμιθνής	sic cod.
4, 11,	4. ἀποταμιῶν τοὺς κήρυκας εἰς Θήβας	ἀποταμιῶν εἰς Θήβας τοὺς κήρυκας
4, 11,	8. Ὀκαλεία	Ὀκαλείας
5, 1,	2. εἰς Κλεωνὰς ἦλθε Μόλορχον ἱερεῖον τότε ὡς ἦρωι	*Ἦλθεν εἰς Κλεωνὰς Μόλορχον sic cod. τῷ τότε ἦρωι
5, 1,	4. ἀπεδοκόμευσεν	ἀνωκοδόμησεν
5, 9,	3. ἦν κατώκουν (καὶ) Χρύσις	*καὶ κατώκουν (1) *Χρύσις

(1) Καὶ quod codd. præbent, in textum reponendum. Vitium, quo totus locus turbatur, latet, nisi fallor, in κατώκουν. Equidem scripserim ἀπεώθουν, i. e. προσίσχαιν ἐκώλουν. Jam non est cur in sequentibus lacunam statuamus, nec ulla egent verba mutatione.

EDITIO HEYNIANA.		CODEX PARIS. 2722.		EDITIO HEYNIANA.		CODEX PARIS. 2722.	
	ἀπὸ πάντων τῶν ἐν νηὶ δύο		*ἀπὸ πάντων ἐκ δύο τῶν ἐν νηὶ		κατηκόντισεν		κατηκόντισεν ἀπὸ τῆς Βοιωτίας
1, 9, 6.	Μύγδονα		Μυγδόνα	7, 7, 13.	τὴν Ἰόλην		*Ἰόλην
3, 9, 7.	ἀρπάξουσιν		*ἀρραπᾶξουσιν		ἐκέλευσεν		*ἐκέλευεν
	καὶ δώσειν τὸν ζω- στήρα ὑπισχνου- μένης		non desunt in nostro cod.	7, 8, 1.	Εὐμείδης		*Εὐμήδης
	ἐκ δόλου		sic cod.	7, 8, 2.	*Ἐπιλάϊδος		*Ἐπίλαος
	ἐπ' ἡϊόνος		*ἐπὶ τῆς ἡϊόνος		Κλυθίππης		Κλύτοππος
5, 9, 12.	ὁ Ζεὺς		*Ζεὺς	7, 8, 4.	*Ὀλυμπος Νίκης		*Ὀλυμπούσης
5, 9, 13.	Αἰνίας		Αἰνείας		*Ἐξόλης		*Ἐξολος
5, 10, 1.	ἐτάγη		*ἐπετάγη		Ἀντιώπης		Ἀντιώτης
5, 10, 4.	ὄρων		*ὄρων	7, 8, 5.	Ἀρχέδικος		Ἀρχοδίκου
5, 10, 7.	Μενοίτιος		*Μενοίτης	7, 8, 6.	*Πονχεΐης		*Πισιοχέτης
	καὶ τοξευθεὶς		*τοξευθεὶς		Εὐρύου		Εὐρυόπης
5, 10, 9.	Λιγύην		Λιεύην	7, 8, 9.	Δηίων		deest.
5, 10, 11.	ἀπαιτεῖ καὶ		absunt.	8, 2, 2.	ἐπ' ἐνιαυτοῦ		ἐνιαυτοῦ
5, 10, 12.	τὰς Θράκης		*τὰς τῆς Θράκης		ῥήθον		ἀνεχώρηται
	ἦγεν		*ἦγαγεν	8, 2, 4.	κατὰ τὴν τοῦ		sic cod.
5, 11, 1.	ἐνὶ μνηὶ		ἐν μ.	8, 2, 7.	στενυγράν τὴν		στενύστραν τὸν τὴν (2)
	Ἀρέθουσα		*Ἐρέθουσα		ἔχοντι		*ἔχοντα
5, 11, 3.	σπεύσων		*σπεύγων	LIBER III.			
5, 11, 6.	ἰσχυρότατον		*ἰσχυρότερον	6, 5, 2.	ἀπόντα		sic cod.
	συνέβη		*συνέβαινε	6, 6, 1.	*Ὀγκαίδας		*Ὀχνηίδας
5, 11, 8.	παύσεσθαι		*παύσασθαι	6, 6, 2.	ἰσους ἰσοις		sic cod.
5, 11, 10.	*Ἀσίας		*Ἀσίαν	6, 7, 1.	Χαρικλοῦς		Χαριτλέους
	*Ροδίων		*Λινδίων	7, 1, 1.	αὐτὴν τῷ τάφῳ ζω- σαν		*αὐτοῦ (nisi potius αὐτῷ- scripturæ compen- dium obscurius) τῷ τάφῳ ζωσά ἐκρύφθη.
5, 11, 12.	Καυκάσου		Καυκασίου		ἐκρύφωτο		*τοῦ Κλεινέως ἀδελφῷ
5, 12, 2.	εἰς Ἐλευσίναν		πρὸς Ἐλευσίνα	10, 3, 8.	τῷ Ἐλάτου υἱῷ		*τοῦ Κλεινέως ἀδελφῷ
	θετός		θέσιος	10, 7, 1.	ἐκ Διὸς		Διὸς
5, 12, 3.	κατῆει		ἀπῆει	10, 7, 4.	εἰς Ἀθήνας		*εἰς Ἀθήνας (quod vero a secunda manu in Ἀθήνας mutatum est.)
5, 12, 4.	κενὸν		sic cod.				
5, 12, 7.	Μενοίτιος		*Μενοίτης	12, 3, 9.	*Ἀτης		*αὐτῆς
	Κευθωνύμου		κυθωνίμου.	12, 6, 8.	Κυχρέως		sic cod.
5, 12, 9.	ὦτον		ὦνον	13, 5, 1.	Θέμιλος		sic cod.
6, 1, 2.	τοξικῇ		τοξικῆν	13, 5, 4.	κατέχειν		καὶ κατασχεῖν.
7, 7, 2.	ἦκεν		ῥήθεν				
7, 7, 3.	μετὰ τῶν ἄλλων		*μετὰ καὶ ἄλλων				
7, 7, 4.	*Ἴτωνα		*Ἴτωνον				
7, 7, 5.	*Ὀρμένιον		*Ὀρχόμενον				
7, 7, 6.	οὐκ εἶα		*μεθ' ὀπλων οὐκ εἶα				
7, 7, 7.	συνήθροισεν		*συνήθροίζεν				
7, 7, 10.	(Αἶχην)		τὸν Κῆρυκα				
7, 7, 11.	τοῖν ποδῶν		*τῶν ποδῶν				

Præterea Galei, Heynii, Sommeri editiones quæ par est diligentia consulimus. Conjecturas perraro codicum lectioni substituere conati sumus, satis habentes eas uncinis () inclusas in locis aperte corruptis interposuisse. Similiter quæ ex margine vel aliunde in ordinem verborum irrepsisse videntur, uncis quadratis [] distincta sunt. In fragmentis reliquorum operum Apollodori, quam Heynius liberius in his versatus adornationem dedit debuimus relinquere. Chronica ad temporum ordinem, Navium Catalogum ad librorum seriem et carmen Homericum revocavimus. Nonnulla addita sunt nova, plura plenius exhibita.

Antiochi fragmenta, quæ Gœllerus nonnisi indicaverat, primum hic ex auctoribus exscripta leguntur. In Philisto Gœlleriana reliquiarum dispositio

(2) C. O. Müller. Dor. I, p. 57, trimetros, quos facile agnoscere licet, hunc in modum restaurari vult:

γενεάς γὰρ, οὐ γὰρ καρπὸν ἐξεῖπον τρίτον
καὶ τὴν στενυγράν αὐτὸν ἐνρυγίστορα
— ἔχοντα κατὰ τὸν Ἰσθμὸν ἐξεῖαν.

conservata est; id quod fieri non potuit in Timæo, cujus fragmenta, ex Vaticanis Polybii excerptis magnopere aucta, ita ordinandi periculum fecimus, ut quæ fuerit totius operis œconomia intelligatur. In Ephoro et Theopompo ordinem a primis eorum editoribus datum non mutavimus, de quibus aliter statuendum nobis videbatur suo loco in notis monentes. Uti Ephorus locupletatus est fragmentis, quæ Marxius in Addendis (v. Seebodii *Miscell. crit.*, vol. II, part. IV, p. 754) publici juris fecit, sic ad Theopompea quoque plura nova accesserunt a Wickersio, quæ est viri docti humanitas, Firmino Didot per literas communicata. Phylarchus quum eodem fere tempore et Luchtium et Brücknerum editores nactus esset, quæ uterque in hoc auctore seorsim præstitit in unum conjunximus. Quod ad Atthidum scriptores, tum in ceteris plura aliter ac fecerunt Lenzius et Siebelis disposita sunt, tum præcipue in Philochori fragmentis, quæ, præeunte Bœckhio (in *Annal. Univers. Berolin.* 1832), ad integri operis constitutionem studuimus distribuere.

Hæc sunt quæ de ratione, quam in fragmentorum tractatione secuti sumus, in universum monenda habemus. De singulis accuratius egimus in commentatione quæ de vitis et scriptis auctorum nostrorum præfationi huic est subjuncta.

Historicorum reliquiis in calce voluminis adjunximus Chronicon Parium et Inscriptionem græcam lapidis illius, qui ex Rosetta urbe Ægyptia in Britanniam est translatus. Quæ monumenta quum inter cetera sui generis facile principia sint, magnumque in historiæ cognitionem adjumentum afferant; rem neque inutilem neque injucundam Firminus Didot suscepisse sibi visus est, si ea denuo typis excusa una cum historicorum fragmentis in publicum edenda curaret. In adoratione et explicatione Chronici Parii in plerisque ducem secuti sumus Bœckhium, Marmoris interpretem longe doctissimum. Inscriptionem vero Rosettanam LERONNIUS, vir Clarissimus, tum in sermonem vernaculum vertit, tum commentario exquisitæ doctrinæ divitiis pleno ita illustravit, ut plurima, quæ in hoc decreto sacerdotum spissa hucusque caligine obducta latuerant, clara jam luce circumfusa exsplendescant.

Parisiis, mense Februario, MDCCCXLI.

CAROLUS MUELLER.

DE VITA

ET

SCRIPTIS AUCTORUM,

QUORUM FRAGMENTA HOC VOLUMINE COMPREHENDUNTUR.

HECATÆUS.

Hecataeus, Hegesandri filius, Milesius, quo anno lucem conspexerit certo antiquitatis testimonio affirmari nequit. Haud multum tamen a vero abesse videtur Larcherus, qui in tabula chronologica ad calcem Herodoti eum natum esse statuit Ol. 57, 4. Itaque Ol. 65, quo tempore Suidas (1) historicum nostrum una cum Dionysio Milesio vixisse dicit, vitæ annum egit tricesimum. Ex eodem computo natus erat annos quinquaginta, ubi Ol. 70, 1, vir summa apud populares auctoritate gaudens, in Ionum conventu tulit sententiam (Herodot. V, 36, 124). Ac quum per totum bellorum Medicorum temporis spatium et aliquanto post vixisse dicatur (2), non multo post prælia ad Plataeas et Mycalen, circa Ol. 76 septuagenarius diem obiisse videtur.

Nobili Hecataeum genere ortum esse tum quo fruebatur in civitate Milesiorum honore declaratur, tum inde potest concludi, quod Thebis versatus coram sacerdotibus gentem suam per quindecim generationes ad deum (Apollinem sine dubio) ascendere gloriatus est (Herodot. II, 143, v. fr. 276). Generis nobilitati rem familiarem accessisse satis amplam ex longinquis quæ geographus instituit itineribus intelligitur. De

educatione et institutione Hecataei nihil in quo acquiescere possis traditum accepimus. Nam quod Suidas eum e Protagoræ ludo profectum dicit, id, si recte temporum calculos subducas, omnino fieri non potuisse in aprico est. Quare aut diversos Hecataeos Suidas ex more confundit, aut, quæ est Sevini (in *Comment. de l'Acadèm. des Belles-Lettres*, tom. VI, p. 474) suspicio, pro Protagora substituendus est Pythagoras. Quæ posterior sententia, quamvis propter temporis rationes admitti posse videatur, et alias quoque illorum philosophorum nomina perturbata legantur, tamen, quum mera conjectura nitatur, consultius in medio relinquitur. Fatendum quidem sæpius Hecataeum cum Pythagora a veteribus componi (v. Diog. Laert. IX, § 1, Ælian. Var. Hist. XIII, 20), sed hujus rei causa in eo quærenda videtur, quod magna doctrina et acre illud interiores rerum rationes investigandi studium philosophi nomen Nostro comparaverint (οἰκτιρος φιλοσοφίας est Eratostheni ap. Strab. I, 13) et eadem in suis studiis Hecataeus laude elatus sit, qua in philosophia Pythagoras. Adde, sis, utrumque, ut fama erat, Ægyptum ejusque sacerdotes adiiisse; addas porro Hecataeum Abderitam (3),

(1) Suidas s. v. Ἑκαταῖος Ἡγησάνδρου Μιλήσιος γέγονε κατὰ τοὺς Δαρείου χρόνους, τοῦ μετὰ Καμβύσην βασιλεύσαντος· ὅτε καὶ Διονύσιος ἦν ὁ Μιλήσιος, ἐπὶ τῆς πέμπτης καὶ ἑξήκοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἱστοριογράφος. Πρόσοτος δὲ Ἀλικαρνασσεὺς ἐφέληται τοῦτον νεώτερος ὢν. Καὶ τὴν ἀκουστικὴν Πρωταγόρου ὁ Ἑκαταῖος. Πρῶτος δὲ ἱστορίαν πεζῶς ἐξήνεγκε· συγγραφήν δὲ Φερεκύδης. Τα γὰρ Ἀκουσιλάου νοθεύεται.

(2) Suidas : Ἑλλήνηκος ... καὶ Ἑκαταῖω τῷ Μιλήσιω ἐπίβηθε γεγονότι κατὰ τὰ Περσικὰ καὶ μικρῷ πρὸς.

(3) Suidas : Ἑκαταῖος Ἀβδηρίτης, φιλόσοφος, ὃς ἐπεκλήθη κριτικὸς καὶ γραμματικὸς· οἷα γραμματικὴν ἔχων παρασκευὴν γέγονε δὲ ἐπὶ τῶν Διαδόχων. Joseph. Apion. I, 22 : Ἑκαταῖος ὁ Ἀβδηρίτης, ἀνὴρ φιλόσοφος ἀμὰ καὶ περὶ τῆς πράξεως ἱκανώτατος, Ἀλεξάνδρῳ τῷ βασιλεῖ συνακμάσας καὶ Ἱππολιμαίῳ τῷ Λάγῳ συγγενόμενος. Cf. Plutarch. Symp. p. 666, E. Magistrum habuit Pyrrhonem, Diog. Laert. IX, 69. Ptolemæi Lagi ætate Thebas profectus, Ægyptiaca (Diodor. I, 47) et secundum Diogen. Laert. I, proœm. § 10, librum de philosophia Ægyptiorum conscripsit. Utrum hæc duo opera an unum fuerint, non liquet. Ad Ægyptiaca ejus respicit etiam Plutarch. Is. et Osir. p. 354, D (τὸν Ἀμούν... Ἐκ. ὁ Ἀβδ. ζητοῖ τούτῳ καὶ πρὸς ἀλλήλους τῷ βί-

sæpenumero illum cum nostro confusum, de Ægyptiorum philosophia libros composuisse; nec difficile erit intelligere, quam prout esse debuerint serioris ævi scriptores, ut Milesium nostrum Samii alumnum fingerent, ac homini celeberrimo, sicuti solebant, celebratissimum darent magistrum. Idem cadit in Strabonis locum (XII, p. 828), ubi Hecataeus Xenocratis familiaris fuisse dicitur. Ingeniorum similitudo et ætatis diversitas simul originem hujus commentum et perversitatem ostendunt.

Sed quicumque ille sit, qui præceptis suis juvenis animum ad altiora studia crexerit et præteritum sæculorum historiam orbisque terrarum naturam penitus cognoscendi amore inflammaverit, plurimum in hac re ex itineribus, quæ ipse instituit, profecisse putandus est. Ægyptum ab eo peragrata esse scimus ex Herodoto l. l. Accurata autem et distincta aliarum quoque terrarum cognitio a serioris etiam ætatis geographis summis laudibus erecta, atque illud, quod noster ab Agathemero (1) ἀνὴρ πολυπλανής vocatur, postulare quodammodo videntur, ut cum plurimas terrarum quas descripsit suis oculis vidisse credamus. Etenim provincias Persarum imperio subjectas ab ipso perlustratas esse,

ματι χρῆσθαι τοὺς Αἰγυπτίους ὅταν τινὰ προσκαλῶνται). Præterea scripsit Περὶ τῆς ποιήσεως Ὀμήρου καὶ Ἡσιόδου. Suidas l. l. — Περὶ τῶν Ὑπερβορείων. Schol. Apollon. Rh. II, 675. Hoc pertinent quæ leguntur ap. Ælian. Hist. A. XI, 1. Steph. Byz. v. Ἐλίξια et Καραβύχαι. — Περὶ Ἰουδαίων βιβλίον Joseph. C. Apion. I, 22, vel περὶ Ἰουδαίων ἱστορίας Euseb. Præp. Ev. IX, p. 408. Ex quo opere plura laudantur ap. Joseph. p. 1186-1190 et Clem. Alex. Strom. V, p. 603, B, quæ exscripsit Euseb. l. l. XIII, p. 680, D. Eundem librum vel partem ejus laudat Joseph. Ant. I, 7, 2 his verbis: Ἐκ... βιβλίου περὶ τοῦ Ἀβραάμου συνταχάμενος κατέλιπε. De auctoritate hujus libri Orig. C. Celsus I, 15: Ἐκ τοῦ ἱστορικοῦ φέρεται περὶ Ἰουδαίων βιβλίου ἐν ᾧ προστίθεται μᾶλλον ὡς σοφῶ τῷ ἔθνει ἐπὶ τοσοῦτον, ὡς καὶ Ἐρένιον Φίλων ἐν τῷ περὶ Ἰουδαίων συγγράμματι πρῶτον μὲν ἀμφιβάλλειν εἰ τοῦ ἱστορικοῦ ἐστὶ τῷ σύγγραμμά, δεύτερον δὲ λέγειν ὅτι, εἴπερ ἐστὶν αὐτοῦ, εἰκὸς αὐτὸν συντελεσθῆναι ἀπὸ τῆς παρὰ Ἰουδαίους πιθανότητος, καὶ συγκατατεθεῖσθαι αὐτῷ τῷ λόγῳ. Cf. Voss. de Hist. Gr. p. 52. Clinton Fasti Hell. III, p. 480. — *Hecataeus Teius*, historiographus, cujus apud Strab. XIV, p. 953 mentio injicitur, a priore non diversus esse videtur. *Hecataeus Erefriensis* laudatur ap. Plut. Alex. p. 160 ed. Francof. Præter hos apud Diodor. XVII, 5, Hecataus quidam, qui Attalum dolo interemerit, nominatur inter ministros Alexandri.

(1) Agathemer. I, 1: Ἀναξίμανδρος ὁ Μιλήσιος, ἀκουστὴς Θάλειω. Πρῶτος ἐτόλμησε τὴν οἰκουμένην ἐν πίνακι γράψαι. Μεθ' οὗ Ἐκαταῖος ὁ Μιλήσιος, ἀνὴρ πολυπλανής, διηκρίβωσεν ὥστε θυμασθῆναι τὸ πρᾶγμα. Ἕλληνας γὰρ Αἰσθίος ἀνὴρ πολυῖστω ἀπλάστως παρέδωκε τὴν ἱστορίαν. Ἐτα Δαμάστιος ὁ Κιττιεύς τὰ πλεῖστα ἐκ τοῦ Ἐκαταίου μεταγράψας περιέπων ἔγραψεν.

propter ea, quæ Herodotus loco mox laudando et Agatharchides (2) narrant, nemo non largietur. Num vero ad Indum usque penetraverit potest dubitari. Quæ de his regionibus fortasse tradidit, ex Scylace cognoverit. Sed Ponti litora, tum meridionalia, tum australia (fr. 185 sqq.), plures Thraciæ populos (ex. gr. v. fr. 123), Græciam universam, regionem quæ ab Inacho ad Æantem usque patet (fr. 70 sqq.), Oenotriam denique (fr. 30 sqq.) ab Hecataeo inspecta esse, si accuratam harum regionum descriptionem reputaveris, pro certo fere affirmare licet. Etiam Liguriæ nonnullas saltem urbes eum visisse, nec non australes Iberiæ et boreales Libyæ oras legisse ad probabilitatis speciem adduci potest. De his tamen dubitantiis pronuntiaverim.

Jam si quonam tempore et ordine Hecataeus peregrinationes illas perfecerit anquiramus, id unum jure nobis sumere possumus, eum in Persiæ provincias itinera ante Ol. 70, 1, ubi coram Ionibus eas recensuit, absolvisse. Ac ne reliqua posterius instituta sint, et bella obstant, quibus inde ab hoc tempore Græcia atque Asia continuo perturbabantur, et senilis Hecataei ætas ad longinquorum itinerum molestias parum accommodata. Veri itaque simillimum est plurima et majora ejus itinera facta esse inter Ol. 66, 4 et 69, 4, illo igitur duodecim annorum spatio, quod inter Darii contra Scythas bellum Thraciæque et Macedoniæ expugnationem atque initium belli Ionici est interjectum. Quod tempus et si ætatem Hecataei spectemus aptissimum videtur, et propter liberam, quæ tunc erat, in mari Ægæo navigationem optime convenit. Ante Darii regnum adultam vix dum ætatem noster attigerat, et nimis periculosa fuisse videtur in Asia et Ægypto peregrinatio. Ex ipsis fragmentis de his rebus nihil elici potest, nisi illud, libros geographicos non ante Ol. 64 esse conscriptos. Nam fr. 140 ut Persarum urbs nominatur Boryza in Thracia, quæ regio illa demum Olympiade a Persis est subacta.

Reversus igitur in patriam Hecataeus non minus ob generis nobilitatem, quam ob eruditionis et sapientiæ famam, ab Aristagora Ioniæ defectionem meditante, in Milesiorum consilium advocatus est. In quo quum reliqui omnes in Aristagoræ cederent sententiam, et deficientum esse a Persis dictarent, unus Hecataeus, quot quantique populi essent regi Persarum subjecti exponens, ut a conjuratione desisterent, hortatus est.

(2) Agatharchid. De Rubro mari p. 48: Τὰ μὲν πρὸς Ἰσπερίαν ἐξείργασται Λύκος τε καὶ Τίμαιος, τὰ δὲ πρὸς ἀνατολὰς Ἐκαταῖος καὶ Βάσιλις, cell.

Nec tamen persuasit. Tum id consilii dedit, ut sibi maris imperium comparare studerent, atque hujus rei efficiendæ causa opibus in Branchidarum templo conservatis potirentur, easque navibus instruendis impenderent. Verum ne hanc quidem sententiam iis probavit. Herodot. V, 36.

Paullo post ubi Artaphernes et Otanes Ioniam Æolidemque invaserant ac Clazomenas et Cymam urbes in potestatem suam redegerant, Aristagoras de rebus suis desperans, ut impendentem tempestatem averteret, denuo consilium convocavit. In eo Hecataeus proposuit, ut neque in Sardiniam, neque in Edoniam Aristagoras, sed in Lerum insulam castello munitam se reciperet, ibique rerum eventum exspectaret. Herodot. V, 124. Prudentis sane et circumspecti viri hæc consilia; at sicuti antea hominibus rerum novarum studio præoccupatis frustra noster restiterat, sic etiam nunc Aristagoræ pusillanimitas impedivit, quominus salutarem ejus sententiam amplecteretur. Itaque ingenti clade Iones ad Ladam insulam prostrati sunt, Miletus terra marique oppugnata sortem experta est tristissimam. Sed ne tunc quidem Hecataeus patriæ deesse voluit. Nam ubi Ionia penitus tandem pacata est, atque Artaphernes judiciis instituendis, et imperandis tributis, terrisque dimetiendis res Ionum satis bene ordinavit, multum in his deberi videtur Hecataei prudentiæ et qua valebat apud satrapam auctoritati. Id concludo ex fragmento Diodori (Excerpt. Vatican. in Scriptt. vett. nov. collect. ed. Mai, tom. II, p. 38), ubi Hecataeus pro Ionibus legatione fungens Artaphernen rogavisse dicitur, cur Ioniibus diffideret. Respondente illo, vererise, ne injuriarum memores essent, quas victi exantlavissent, Ergo, inquit Hecataeus, si maleficia diffidentiam creant, beneficia urbes efficient Persis benevolas. Dictoque obtemperans Artaphernes leges uribus dedit, atque tributa pro viribus imposuit.

Quæ præterea Hecataeo acciderint, quique reliquus vitæ cursus fuerit plane ignoramus. Nam quod Suidas l. l. dicit Hellanicum ad Milesium nostrum venisse vel obviam ei factum esse, id ab vero prorsus abhorrere ex iis, quæ infra de Hellanici ætate dicenda sunt, satis patebit.

Restat, ut veterum scriptorum testimoniis nonnullis indicemus quantum Hecataeo honorem antiquitas præstiterit. Heraclitus quidem (Diog. Laert. IX, 1) doctrinæ copiam dicit nec Hesiodi, nec Pythagoræ, nec Xenophanis, nec Hecataei mentem satis expolivisse. Quod tamen philosophi dictum longe abest ut detrahat aliquid laudi Hecataei cum celeberrimis Græciæ viris compositi. Apud Ælianum vero (Var. Hist. XIII, 20) Cercidas

Megalopolitanus dixisse fertur lubenter se ex vita discessurum; sperare enim fore, ut post mortem adjungatur inter philosophos Pythagoræ, inter historicos Hecataeo (Cf. Eratosthenem ap. Strab. I, p. 13). Ab Hermogene (De genere dicendi II, § 12) cum Herodoto, Thucydide, Xenophonte imitatione prædicatur dignissimus. Solinus (in Polyhist. c. 43) insigne eum dicit totius Asiæ minoris decus et ornamentum (Cf. Strabo XIV, p. 912). Quanti denique ab Herodoto factus sit, ipso illo studio, quo, ubi a scriptore nostro dissentit, eum refutare solet, intelligitur.

Opera quibus eruditionis suæ divitias posteritatis memoriæ traderet Hecataeus, composuit duo, *Περίοδον γῆς*, quam etiam *Περὶ γῆς* vocant, et *Γενεαλογίας* vel *Ἱστορίας*. (1). — *Descriptio orbis terrarum* duobus constabat libris, quorum prior Europam, alter Asiam, Ægyptum et Libyam exhibebat. Europa Hecataeo est borealis orbis terrarum pars Caucasio monte ab Asia sejuncta. Ad eandem pertinent insulæ maris Ægæi, paucis, quæ Asiæ litori proxime adjacent, exceptis. Australem terræ partem universe dicit Asiam; ubi vero accuratius loquitur, distinguit inter Asiam angustiore sensu dictam et Libyam, Nilo fluvio disjunctas. Delta regionem Asiæ tribuit.

Uterque liber in capita divisus erat, quorum nomina ex parte quidem nobis servata sunt. Sic prioris libri caput inscriptum erat *Hellespontus*, in quo etiam Tenedum insulam commemoravit (fr. 136-138); ex altero laudantur *Æolica* (fr. 212, 213); *Ægyptus* (fr. 272, 274, 277, 278, 264, 283), quæ etiam *Æthiopica* continebat (fr. 265, 266); *Libya* (fr. 302, 305-310, et sæpius), cujus pars inscripta fuisse videtur: *Libya Phœnicum* (fr. 311). — Ordinem, quo regiones et populos et urbes enumeraverit, in universum secutus esse videtur hunc, ut in Europa a Græcia exorsus occidentem versus procederet (V. fr. 83, 74, 75). Quod institutum reliquit, ubi oræ alicujus, qualis v. c. Epiri est, urbes recensuit, quibus, sicuti res ferebat, mediterranea oppida adjunxit (fr. 74). Eodem modo in Asia a regionibus Græciæ maxime vicinis initium ponens in occidentali litore ad meridiem (fr. 219, 228), in boreali (fr. 203, 195, 190, 173, 171) ad orientem pergit. Hæc igitur Clausenium commoverunt, ut exordium in utroque libro factum esse statuat ab Hellesponto primum per Archipelagum, Græciam,

(1) Suidas: Ἑλλάνικος, Μιλήσιος, Ἱστορικός. Περίοδον γῆς καὶ Ἱστορίας. Ubi aperte Hellanicus cum Hecataeo confunditur.

Italiam in Iberiam, deinde ab eodem Hellesponto, atque primum Europæ caput nomine Hellesponti, primum Asiæ caput nomine Æolicorum designata fuisse; unde facile explicari dicit, cur horum potissimum capitum nomina præter Ægyptum et Libyam, quippe quorum alia fuisset ratio, ab epitomatore diserte nominarentur. Itaque Hecatæus priore libro ab Hellesponto per Thraciam et Scythiam ad Caucasum usque perrexit. Similiter altero libro ab Æolide primum per mediam Asiam minorem processit ad Chalybes, Colchos, Medos, Parthos, Persas, Indos; deinde ab eadem Æolide per occidentalem et australem Asiæ oram ad Syriam, Ægyptum, Libyam. Qui rerum ordo quamvis simplicissimus sit, atque ultro sese offerat, tamen, quum non ubique Hecatæum ei adstrictum fuisse liceat contendere, Clausenius, in singulis veram operis œconomiam restitui posse desperans, satius duxit fragmenta eo ordine disponere, quem Scylax in Periplo suo secutus est. «Ægæi maris insulas, inquit, dedi post descriptionem Atticæ (fr. 95 sqq.), in Thracia describenda bis a Pæonibus exorsus sum, nunc populos inter Hæmum montem et Ægæum mare habitantes recensens usque ad Byzantium (fr. 125-140), nunc per Desilos et Datyleptos Hæmo trajecto borealem Thraciæ partem sitam inter Hæmum et Istrum perlustrans (fr. 141-152). Asiæ descriptione in vicinia Caucasii incepta nunc per Medos, mare Caspium, Parthos, Indos ac Persas profectus sum (fr. 164-184), nunc ad Bospori viciniam regressus per Coraxos, Colchos, Asiæ litus boreale, occidentale, australe, per Syriam et Ægyptum usque ad Libyam (fr. 185 sqq.). »

Ratio, qua singulas regiones Noster describit, ut docent fragmenta ipsius verbis concepta, admodum simplex est. Post populi nomen nude ponit ejus urbes, quibus interdum incolarum originem, vel ethnicum civium vocabulum, vel deum præ ceteris ibi cultum, sæpissime vero urbis conditorem addit. Inter antiquiores auctores maxime respexisse videtur ad Homerum, cum quo in multis sane concinit, in veris æque ac fabulosis (cf. fr. 227, 153, 200, 202, 144, 145, 2, 266). Nam etsi concedendum est non satis habuisse Hecatæum in scriptis suis relata referre, sed acre ejus et sollers ingenium in causas rerum et argumenta diligenter inquisivisse, ac omnium primum crisin quandam historiæ adhibuisse (v. fr. 332, 347, 349, 72); nihilominus dubius sæpe et suspensus hæsisse videtur inter fidem, quam pietas sancitis tempore traditionibus debebat, atque veriores illas notiones,

quas de arte historiæ scribendæ animo conceperat. Itaque si in dijudicandis veterum fabulis animum non usquequaque liberum habuit, nec ob sæculi sui indolem ubique præstare potuit, quod tam sincere voluit, in iis certe rebus summa fides ei tribuenda erit, quæ nihil sibi postulant quam accurate observandi facultatem, memoriam visa et audita feliciter complectentem, scitam denique et dilucidam rerum expositionem. Quæ virtutes quum quam maxime in opere geographico requirantur, atque re vera Hecatæus non solum emetiendis locorum distantis (fr. 163, 303), sed etiam describendis regionum montibus, silvis, arboribus, populorumque moribus plurimum operæ navasse videatur, satis apparet, quam dignus sit auctor, quem omni laude ornemus.

Tabulam geographicam ab Hecatæo confectam esse Eratosthenes quidem ap. Strabonem (1) negare videtur, comparanti autem Agathemeri locum supra appositum (not. 4) cum Herodoto V, 49, ubi Aristagoras, Lacedæmonem profectus, Cleomeni, quem ad bellum contra Persas pelleret, tabulam ostendisse dicitur, cui totius terræ ambitus, maria et fluvii omnes insculpti erant, veri simillimum videtur, inventi laudem tribuendam esse Anaximandro, at inventam hanc tabulam a Hecatæo emendatam, ad suas rationes adornatam, scriptis suis illustratam fuisse.

Ut ex hac parte multum Noster Anaximandro acceptum retulit, sic etiam e scriptis Melesagoræ historici, si quidem, quod nego, audiendus est Clemens Alexandrinus (2), plura in usum suum convertit. Certioribus indiciis constat ex ipso posteriores scriptores, Herodotum, Damasten, Avienum (3), Ammianum Marcellinum multa in sua opera transtulisse.

Verum enim vero jam grammaticorum Alexandrinorum ætate vir exstitit rei literariæ scientia in paucis insignis, Callimachum dico, qui Periegesin, quæ tunc Hecatæi Milesii esse ferebatur, vel eam certe, quam ipse manibus tenebat, genuinam esse negaret et ad insulanum quendam referendam censeret (4) (Hecatæum Eretrien-

(1) Strabo I, 13: Τὸν μὲν οὖν (Ἀναξίμανδρον) ἐκδοῦναι πρῶτον γεωγραφικὸν πλῆμα, τὸν δὲ Ἑκαταῖον καταλιπεῖν γράμμα πιστούμενον ἐκείνου εἶναι ἐκ τῆς ἄλλης αὐτοῦ γραφῆς (sc. ex ejus Historiis, ut Clausenius explicat. Verum nescio an γράμμα vocabulum (quod fortasse etiam in Agathemeri loco, not. 4, pro πρᾶγμα reponendum est) h. l. significet *Orbis terrarum delineationem*, γραφή vero librum, qui descriptionem ejus continebat.)

(2) Stromat. VI, p. 752 ed. Potter: Μελεσαγόρου γὰρ ἔκλεψεν Γοργίας ὁ Λεοντῖνος — καὶ Ἑκαταῖος.

(3) Festus Rufus Avienus in Descript. oræ maritiæ. v. 40 in Hudson. Script. geogr. gr. min. tom. IV.

(4) Athenæus epitom. II, p. 270 ed. Schweigh. : Ἐκα-

sem, ut putat Schweighæuser. ad Athenæum, tom. I. p. 468, ubi reprehendit Toupium, qui de Gorgia Leontino cogitaverat). Ejusdem auctoritate niti videtur Arrianus (1). Contra Eratosthenes, si quidem recte Clausenius intellexit locum Strabonis (not. 7), ex altero Hecatæi opere (Historiis) apparere contendit periegesin quoque ab eodem auctore profectam esse. Difficillimum est de hac re iudicium, tum propter celeberrimorum censorum divortium, tum ob fragmentorum brevitatem. Plura quidem sub Hecatæi nomine citantur, quæ a Milesio nostro aliena sunt, sed his rejectis in Abderitam, vel in alium quemvis Hecatæum, reliqua Eratosthenis auctoritate adjuti facili negotio auctori nostro vindicamus. Per commodum sane hoc refugium, nec multum tamen inde lucramur. Vellem paullo accuratius in hanc rem inquisivisset Clausenius. « Possit quidem, vir doctus ait, aliquis existimare, revera in Periegesi illa contentum esse vetustum opus Hecatæi, sed tam multa fuisse intrusa et interpolata, ut alienam magis quam germanam speciem tulerit; id quod facile accidit ei libro, ex quo omnes Græci homines scientiam geographiæ sibi comparavisse videntur. Id vero Eratosthenis sententiam affirmat, quod in iis etiam, quæ nobis e Periegesi servata sunt, vetustiora urbium nomina et designationes reperiuntur. Si qua mutata essent in commodum discipulorum, ante omnia haud dubie pro Zancle Messanæ, pro Catana Ætnæ vocabulum esset inductum, neque Boryzæ nomen urbis Persicæ retinuisset (fr. 43, 44, 140). Ipsum illum, de quo excerpserit Stephanus, Hecatæi librum cognitum habuisse et respexisse Herodotum, constat e descriptione Chembis insulæ, quam *vehi et moveri* dixit Hecatæus, cui refragatus *neque vectam neque motam sese vidisse* confirmat Herodotus (fr. 284). His accedit, quod ea, quæ nobis restant, fragmenta, quæ regiones Ægypto vicinas spectant, sine ulla perturbatione concinunt cum iis, quæ aliunde novimus statuta ab Hecatæo de Nilo, regione Delta continiisque Asiæ, Ægypti ac Libyæ; quod fieri non posset, si gravibus interpolationibus codex ille, quo Stephanus usus est, fuisset onustus. » Non nego equidem quæ Stephanus servavit fragmenta in universum ita esse comparata, ut ex genuino

ταῖς δ' ὁ Μιλήσιος, ἐν Ἀσίᾳ περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον (Καλλίμαχος γὰρ Νησιώτου αὐτὸ ἀναγράφει), ὅστις οὖν ὁ ποιήσας, λέγει οὕτως v. fr. 172.

(1) Arrian. Exped. Alex. V, 6 : Αἴγυπτον Ἡρόδοτός τε καὶ Ἑκαταῖος οἱ λογοποιοὶ (ἢ εἰ δὲ τοῦ ἄλλου ἢ Ἑκαταίου ἐστὶ τὰ ἀμφὶ τῇ γῇ Αἰγυπτίᾳ ποιήματα), δῶρόν τι τοῦ ποταμοῦ ἀμφοτέρω ὡσαύτως ὀνομάζουσι. V. fr. 279.

Hecatæo ea desumpta esse non possit dubitari, quamvis id, quod Catana, non vero Ætna urbs memoretur, parum idoneum sit testimonium ad demonstrandam operis antiquitatem, quia hæc urbs, ut ipse Clausenius in Addendis fatetur, post obitum Hieronis antiquum nomen recuperavit. Atque ab altera parte Capuæ mentio, quæ urbs, Hecatæi ætate, si fides habenda est Livio, Volturnum vocabatur, satis luculenter docet Hecatæi exemplum, ex quo Stephaniana fragmenta fluxerunt, a posterioris ætatis innovationibus non prorsus fuisse alienum. Jam si concedimus Hecatæi orbis descriptionem non esse in usum scholarum, ut ita dicamus, ad seriores terrarum statum et conditionem accommodatam, sponte fere Callimachi sententia in eam nos ducit conjecturam, ut fuisse quædam statuamus hujus operis exempla, quæ ex aliis vetustis scriptis mala sedulitate corrassa Hecatæi nomen mentita sint. Quod quidem eo probabilius est, quo celebrius erat nomen Milesii, ac quo studiosius certum hominum genus commentis suis et obscuræ compilationis sætibus præfixis clarorum remotæ jam ætatis scriptorum nominibus fidem et auctoritatem addere consuevit. Magis autem, opinor, ad rem nostram faciunt præclara duo Galeni testimonia, quorum alterum (in Hippocr. De nat. hom. II proæm. tom. XV, p. 109 Kühn.) hoc est: Ἐν γὰρ τῷ κατὰ τοὺς Ἀτταλικούς τε καὶ Πτολεμαϊκούς βασιλείας χρόνῳ πρὸς ἀλλήλους ἀντιφιλοτιμουμένους περὶ κτήσεως βιβλίων ἢ περὶ τὰς ἐπιγραφάς τε καὶ διασκευάς αὐτῶν ἤρξατο γίνεσθαι ῥαδιουργία τοῖς ἐνεκα τοῦ λαβεῖν ἀργύριον ἀναφέρουσιν ὡς τοὺς βασιλείας ἀνδρῶν ἐνδόξων συγγράμματα. Alterum, quod in eodem commentario legitur (I. § 42, p. 105), verbis expressum est hisce: Ἡρὶν γὰρ τοὺς ἐν Ἀλεξανδρείᾳ τε καὶ Περγὰμῳ γενέσθαι βασιλεῖς ἐπὶ κτήσει παλαιῶν βιβλίων φιλοτιμηθέντας, οὐδέπω ψευδῶς ἐπεγέγραπτο σύγγραμμα· λαβεῖν δ' ἀρξαμένων μισθὸν τῶν κομιζόντων αὐτοῖς συγγράμματα παλαιοῦ τινος ἀνδρός, οὕτως ἔδη πολλὰ ψευδῶς ἐπιγράφοντες ἐκόμιζον. Ἄλλ' οὗτοι μὲν οἱ βασιλεῖς μετὰ τὸν Ἀλεξάνδρου γεγόνاسι θάνατον· ὁ δὲ Πλάτων ἀνωτέρω τῆς Ἀλεξάνδρου βασιλείας ἐγεγράφει ταῦτα μηδέπω πεπανουργημένων τῶν ἐπιγραφῶν, ἀλλ' ἐκάστου βιβλίου τὸν ἴδιον γραφεῖα διὰ τοῦ προγράμματος δηλοῦντος (Cf. Ritschl De biblioth. Alexandr. p. 21). Fieri igitur potuit, ut Callimachus Alexandriæ bibliothecæ præfectus, ubi in ordinandis libris inque titulis eorum consignandis occupatus erat, Hecatæi exemplum legeret, quod, quum aperta talis fraudis indicia præ se ferret, tamquam spurium in tabulis suis literariis (πίναξι) enotaret. Callimachum in munere bibliothecarii

excepit Eratosthenes. Is de eadem re denuo anquirens si veri Hecataei exemplo usus sit, vides, cur, ut in aliis multis, sic etiam in iudicio de opere Hecataei suam ab illa magistri sententiam sejunxerit. Cogitare quoque licet Eratosthenem negligentius opus nostrum inspexisse. Nam si ad externam, quæ erat illa ætate, librorum rationem spectes (quippe qui, si vel exigui tantum ambitus erant, in multa plerumque volumina divisi fuerint), facile accidit, ut altera pars operis alicujus genuina, altera esset spuria atque a venditore conficta, ideoque, prout quis vel hanc vel illam tantum partem examinaret, librum pro vero aut pro falso, pro genuino aut pro subditio haberet. Huc accedit, quod Eratosthenes tanto facilius prædecessoris sententiam derelinquere potuit, quanto magis accurata argumentorum expositio, cur hoc vel illud opus huic vel illi auctori Callimachus abjudicandum censeret, a πινάκων ab eo compositarum indole videtur abhorre.

Sed ne diutius conjecturis indulgeamus, quas sine lectorum molestia non licet augere, satis, puto, intelligitur neque Callimachi neque Eratosthenis sententiam temere amplectendam esse, quum utriusque iudicio veri aliquid subesse possit. Igitur ut redeamus, unde digressi sumus, id quod præ ceteris fraudis suspicionem movit, ποιήματα illa de Ægypto fuisse videntur. Quæ quidem suspicio quam maxime augetur loco Porphyrii, ubi Ἡρόδοτος, ait, ἐν τῇ δευτέρᾳ πολλὰ Ἑκαταίου τοῦ Μιλησίου κατὰ λέξιν μετένεγκεν ἐκ τῆς περιηγήσεως βραχέα παραποιήσας, τὰ τοῦ Φοίνικος ὀρνέου καὶ περὶ τοῦ ποταμοῦ Ἰππου καὶ τῆς Θηρᾶς τῶν χροκοδείλων (fr. 292). Omni hoc caret specie verisimilitudinis; ac non sine caussa vereor, ne omnia quæ Porphyrii testimonio fisis ex Herodoto Clausenius ad Hecataeum retulit, insulano isti Callimachi tribuenda sint. Etenim ne descriptiones illæ ex Hecataeo fluxerint, obstat Herodoti mos fontes, e quibus aliunde petita hauserit, indicandi, atque id quod suis oculis hæc vidisse potuit aut ab indigenis audisse. Præterea narrationes illæ, quas ex nostro Herodotus in brevius contraxisse dicitur, multo longiores sunt, quam ut in opere locum haberent, quod duobus tantum libris totius orbis terrarum descriptionem complectebatur. Quæ quum ita sint, non absurda est suspicio Porphyrium, levis sane auctoritatis scriptorem, in Ægyptiaca incidisse, quæ Hecataei Milesii nomine ornata ex Herodoti maxime, Hecataei Abderitæ, aliorum fortasse scriptis erant conflata, ita ut Herodotus compilasse videretur, ubi ex ipso erat compilatum. Confirmatur hoc

sequentibus. Nam quid sit illud κατὰ λέξιν μεταφέρειν affatim intelligitur ex fragmento in Cramerii Anecdotis vol. I, p. 287, 30. Verba sunt: Μεμετρέαται, παρὰ τῷ Ἑκαταίῳ· Ὁ μὲν οὖν (leg. μὲν νυν) Βόσπορος καὶ ὁ Πόντος οὕτω, καὶ ὁ Ἑλλήσποντος κατὰ ταῦτά μοι μεμετρέαται. Cum his confer Herodot. IV, 86: Ὁ μὲν νυν Πόντος οὗτος καὶ Βόσπορός τε καὶ Ἑλλήσποντος οὕτω μοι μεμετρέαται, καὶ κατὰ τὰ εἰρημένα πεφύκασι. Grammaticum turpiter lapsus pro Herodoto Hecataeum laudasse putarem, nisi ut hoc statui posset, non satis verba concinerent, neque aliud suaderet Porphyrius. Igitur nullo modo fieri potuit, ut sic Hecataeum exscripserit Herodotus, cujus verba, sicut Bachr. ad l. I. monet, indicare videntur, ipsum hæc maria visisse et distantias emensum esse. Nec illud hic nobis refugium restat, ut de Hecataeo Abderita cogitemus, quippe qui neque in libris de philosophia Ægyptiorum neque in Judæorum historia de Ponti magnitudine sermonem instituisse videatur. Porro quisque largietur non solum quæ servata sunt verba, sed etiam quæ antecedeabant de marium illorum mensura ab Herodoto mutuata esse. Jam vero Herodoti calculus, parum ille accuratus, omnino non quadrat cum loco Marcellini (XXII, 8, fr. 163), ubi, « Omnis Pontici sinus, ait, velut insularis circuitus litorea navigatio viginti tribus dimensa millibus stadiorum, ut Eratosthenes affirmat et Hecataeus et Ptolemæus aliique huiusmodi cognitionum minutissimi scrutatores, etc. » Mirandum quidem, Herodotum in tantum se errorem induci passum esse, quum ex Hecataei libris manu ipsi tritis veriora potuisset discere; quod tamen ita aliquis defenderit, ut Herodotum id tradere dicat, quod ipse ex itineribus suis et navigatorum narrationibus de marium horum magnitudine statuendum esse censeat, ideoque suam sententiam alteri Hecataei tacite velit oppositam. Habemus igitur de una eademque re duo Hecataei sed diversa plane testimonia, quorum alterum ex vero depromptum, alterum ex commentitio.

Huic loco adungere liceat alium similem quendam. Etenim Stephanus v. Χερρόνησος, post alia dicit: Ἔστι δευτέρα πόλις ἐν τῇ Θράκῃ Χερρόνησος, περὶ ἧς Ἑκαταίος ἐν Εὐρώπῃ « Ἐν δ' αὐτοῖσι πόλις Χερσόνησος ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Χερσονήσου. » Καὶ τὸν πολίτην Χερσονήσιόν φησιν. « Ἀψινθίοισιν πρὸς μεσημβρίαν ὁμορεύουσι Χερσονησίται ἀπὸ τῶν πύργων ἐσημῆναντο τοῖσιν Ἀθηναίοισι τὸ γεγονός. » Τούτους καὶ Χερσονησίους λέγει (fr. 135). Primo oculorum obtuitu docemur pro τὸν πολ. Χερσονήσιόν φ. scribendum esse Χερσονησίτην, deinde vero post ὁμορεύουσι bis ponendum esse Χερσονησίται, ita

ut duo habeas exempla ex diversis Hecataei locis repetita, quorum primum ad incolas urbis Chersonesi spectat; altero vero de Sestiis sermo est communi Chersonesitarum nomine designatis; atque hos posteriores, addit Stephani excerptor, Hecataeus etiam Chersonesios dicit. Simplicissimam hanc interpretationem quisque, spero, amplecteretur, nisi postrema quæ ex Hecataeo Stephanus laudat, iisdem plane verbis legerentur apud Herodot. IX, 118, quem vide. Jam igitur locum ab ipso epitomatore, diversa confundente atque deinde verbis τούτους καὶ Χερσ. λέγει se ipsum corrigente, misere depravatum esse dicunt (v. notam Clausenii). Rem dijudicare nolo, quamvis verisimillimum sit hæc petita esse ex falso isto Hecataeo, qui historiolas de Oëobazo, Apsinthiorum deo Plistoro immolato, deque Actaycte ob impietatem in crucem fixo ex Herodoto aliisque in opus suum recipere potuerit. Utut est, id certe teneri velim, fragmentum quod ex Crameri Anecdotis laudavi, aptissime referri ad Hecataeum, quem Callimachus et Porphyrius indignant. Eidem assignandum est illud apud Arrianum, et ipsum auctoris sui integritatem addubitantem, ubi Ægyptus Herodoti verbis vocatur ὡρον τοῦ ποταμοῦ. Eidem vindicaverim fragm. 187 de Phaside in Oceanum exeunte, et fortasse illud de Nilo ex Oceano profluente. De iis quoque dubitare licet quæ de natante Chemui insula Stephanus tamquam ex Milesii Periegesi affert (fr. 284). Nam Herodotum (II, 156) ad hunc Hecataei locum respexisse, ex κινέσθαι voce, qua uterque utitur, non potest concludi; immo disertis verbis Herodotus id quod ipse vidit non scriptoris alicujus sententiæ, sed ipsorum Ægyptiorum de hac insula fabulis opponit.

Videntur igitur Alexandrinorum ætate et genuina exstitisse et supposita Hecataei operis exempla. Priora temporum decursu aliquoties interpolata esse puto et ad præsentem tunc rerum statum et orbis terrarum cognitionem adaptata; verum posteriora præter nomen cum Nostro nil commune habuisse ex Herodoto aliisque in fraudem hominum conscripta; Stephanum denique, quum ipse Milesii opus vix inspexerit, plerumque quidem veri Hecataei testimonia afferre, interdum tamen ex auctoribus hausisse supposito operi addictis.

Alterum Hecataei opus *Genealogiæ* fuerunt. Sic ipse auctor, e more logographorum, librum inscripsisse videtur, qui in eo maxime versabatur, ut poetarum fabulas ex ordine genealogico soluta oratione exponeret (1). *Historias* a Gene-

alogiis non fuisse diversas, recte monet Clausenius; quod vero hunc iis titulum a senioribus inditum ait propterea, quod ad criticæ historiæ scribendæ artem jam propius accederent (v. fr. 332), id vercor, ne subtilius quam verius disputatum sit. Libros continebant ad minimum quattuor, tot enim in fragmentis commemorantur. Exorsa est narratio a Deucalione ejusque progenie. Sed accipe Clausenii verbis, quem fabularum ordinem ex reliquiis vir doctus erendum esse censeat. « Primum progeniem Hellenis, et in ea primum prolem Dori, Doriensium expeditiones, deinde stirpem Æoli, et in hac Athamantis filium Phrixum, Crethei Æsonem, Æsonis Iasonem cum Argonautis, deinde Crethei Amythaonem, Melampodem, Amphiaraum: postea alium Deucalionis filium Orestheum, Phytium, Oëneum, Tydeum exhibitos fuisse arbitror. Ad secundum librum Herculem cum Heraclidis refero, quorum multa facta ab eo tractata scimus: quæ ita disposui, ut primum res Peloponnesiacas, aprum Erymanthium, Augem, Cerberum in Tænaro, hydram Lernæam, Augeam, deinde reliquas Græcas, Geryonem et Oëchaliæ, denique exterarum, Amazonas, postremo Heraclidas recensuerim. Ex libro tertio non nisi res Arcadum citantur. Atqui quum multas præterea rerum Argolicarum mentiones habeamus, omnes res Peloponnesiacas, quarum heroes neque ab Hercule neque a Deucalione derivantur, ibi tractatas putavi, velut Ægyptum et Danaum, Danaen, Prætum et Cyclopes, denique Perseum, postea alios in reliqua Græcia ab eadem stirpe oriundos, velut Cadmum. De libro quarto nil scimus: non nisi Cariae et Lyciæ mentionem habemus: probabile est, ibi fabulas ad Asiam minorem pertinentes fuisse narratas, quarum multas haud dubie novit Hecataeus. » Cf. Idem ad fr. 334, 344, 361.

Quod ad Hecataei genus dicendi attinet, Strabonis locum (v. not. 13), ubi prosaria Nostri oratio ad poeseos indolem proxime accedere dicitur, uberius exponit Hermogenes (2): « He-

ξαντες τὰ ποιητικὰ συνέγραψον οἱ περὶ Κάδμον καὶ Φερεκύδην καὶ Ἑκαταῖον.

(2) De gener. dicendi II, 12: Ἑκαταῖος δὲ ὁ Μιλήσιος, παρ' οὗ δὴ μάλιστα ὠφελεται ὁ Ἡρόδοτος, καθαρὸς μὲν ἐστὶ καὶ σαφὴς, ἐν δὲ τισὶ καὶ ἡδὺς οὐ μετρίως. Τῇ διαλέκτῳ δὲ ἀκράτῳ ἰσθὶ καὶ οὐ μεμιγμένῳ χρησάμενος οὐδὲ κατὰ τὸν Ἡρόδοτον ποικίλῃ, ἥττον ἐστὶν ἐνεκά γε λέξεως ποιητικῆς. Καὶ ἡ ἐπιμέλεια δὲ αὐτῷ οὐ τοιαύτη, οὐδὲ ὁμοίος ὁ κόσμος ὁ περὶ αὐτὴν. Διὸ καὶ ταῖς ἡδοναῖς ὑπερβαίνει πολλῶ τοῦ Ἡροδότου, ἀλλὰ πάνυ πολλῶ, καίτοι γε μύθους τὰ πάντα σχεδὸν καὶ τοιαύτην τινὰ ἱστορίαν συγγραψάμενος. Ἀλλ' οὐ μόνον ἡ ἔννοια ἱκανῇ λόγιον εἶδος ὁτιοῦν ἐξεργασασθαι, πολὺ δὲ ἔχει καὶ ἡ λέξις καὶ τὰ περὶ τὴν λέξιν, οἷον σχήματα, κῶλα, συνήθειαι, ῥυθμοί, ἀναπύσεις, πρὸς τὸ ἡδονὰς ποιῆ-

(1) Strabo I, p. 34: Λύσαντες τὸ μέτρον τάλλα δὲ συλά-

catæus Milesius, inquit, cui plurimum debet Herodotus, purus est et perspicuus. Dialecto mera Ionica (1) nec mixta usus nec, sicuti Herodotus, variata, minus est in dictione poeticus. In qua neque eadem ei diligentia nec similis ornatus. Propterea jucunditate multum inferior est Herodoto, sane permultum: quamvis fabulæ sint fere omnia quæ scripsit, et ejusmodi etiam ejus historia. Atqui non solum sufficit cogitatum ad dicendi genus aliquod perficiendum; multum etiam dictio facit et quæ ad dictionem pertinent, velut figuræ, membra, rationes connectendi, numeri, clausulæ, ad efficiendam delectationem et suavitatem, quales apud Herodotum sunt, et profecto aliud orationis genus, quod singulæ naturaliter efficiunt orationis formæ. Consentaneum igitur est, hæc parum successisse Hecatæo, quippe qui diligentiae ac dictionis ornatui non æqualem operam dederit. » In universum igitur Hecatæi oratio eniter et sedate fluebat mediocriter temperata, nulla periodorum arte impedita; nec semper tamen eam fuisse placidam, sed vividam quoque interdum et concitatam allato exemplo (fr. 353) testatur Longin. De sublim. c. 27.

In fine hujus commentatiunculæ fragmenta quædam subjicere liceat, quæ sero deprehendimus.

Epimerism. Hom. ap. Cramer. Anecd. vol. I, p. 223, 16: Τὸ ἐπὶ θηλυκοῦ φάκος ... σεσημείωται τὸ φάκος ὀξυνόμενον· ἔστι δὲ καὶ βαρυτόνως ὄνομα ὄρους· Ἐκαταῖος « Πρὸς μὲν νῶτον (recte Cramerus νότον) παῶλος (codex παῶ^ολα) καὶ Φάκος. »

Phacus, urbs Macedoniæ, a monte cui adiacebat, ut videtur, nominata, memoratur apud Polyb. XXXI, 25, 2 et Diodor. tom. IX, p. 416. Ex posteriore loco concludere licet eam sitam fuisse haud procul a Pella, in terra Bottiæorum. Ad eandem regionem pertinere debet alterum nomen misere corruptum. Sed nullus dubito, quin grammaticus scripserit Πακτωλός. Sic Diodor. XII: εἰς Πακτωλὸν τῆς Βοττικῆς. Quod quidem si cum Palmerio, Wesselingio, Dindorfio mutandum est in Σπαρτωλόν, Botticam urbem ex

σαι καὶ γλυκύτητας, οἷαί εἰσιν αἱ παρὰ Ἡροδότῃ καὶ νῆ Δία γε ἄλλο τι λόγων εἶδος, ὥς ἑκασται περὶ κασιν ἐργάζεσθαι λόγων ἰδέαι. Εἰκότως οὖν τοῦτο ὁ Ἐκαταῖος πέπονθε, τῆς ἐπιμελείας καὶ τοῦ περὶ τὴν λέξιν κόσμου μὴ ὁμοίως φροντίσας. Τοσαῦτα καὶ περὶ Ἐκαταῖον. Cf. Demetr. Phaler. De elocut. 12.

(1) Quare fr. 58 pro διδυμοτοκεῖν restituendum διδυμοτοκεῖν. Cf. Scymn. Chium 378, eadem, ex Hecatæo, ut videtur, narrantem, ubi hæc forma legitur in Manuscr. Parisiensi.

Thucydide (II, 79) et Isæo (Or. de Dicæog. Hered. p. 55) notam, idem nostro quoque loco faciendum foret. Nec tamen ulla mutandi necessitas, immo ut in Phrygia erat urbs Βοτταίων (Steph. Byz.), sic in Bottiæorum terra esse potuit mons Pactolus, in quo nomine novum agnosco vestigium cognationis, quæ Asiæ minori cum Thraciæ gentibus intercessit. V. quos laudat Bæhr. ad Herodot. VII, 73.

Idem ibid. p. 265, 10: Σημειωτέον δὲ ὅτι οὐχ ἀπλῶς τὸν ὄχλον σημαίνει, ἀλλὰ τὸν ὑποτεταγμένον· Ἐκαταῖος γάρ, « Τὸν Ἡρακλέα τοῦ Εὐρυσθέως λέων » λέγει, καίτοι ἓνα ὄντα.

Idem ibid. p. 207, 20: Τοῦ ἐμὲν τὸ προστακτικὸν ἔθι, καὶ πλεονασμῷ τοῦ σ' ἔσθι· Ἐκαταῖος « Ἐνθάδε (scr. videtur ἐνθάδε) ἔσθι » ὅπερ οἱ Ἀττικοὶ ἔσθι κατὰ τροπὴν.

Photius: Τενθεύς· ὁ Πενθεύς, παρ' Ἐκαταίῳ.

Isidor. Hispalens. (Origin. I, 38), ubi metro heroico dicit minime primum usum esse Homerum, sed longe ante eum et Pherecydem in Moysis cantico Deuteronomii et apud Iobem Moysis æqualem hexametrum versum inveniri, addit hæc: « Hoc apud Græcos Achatesius Milesius fertur primus composuisse, vel, ut alii putant, Pherecydes Syrius. » Pro *Achatesio* editores *Hecatæo*.

C. O. Müller in Diariis Gætting. 1832, N. 202 in Hecat. fr. 114 pro Ἰαφεῖς, qui prorsus sunt ignoti, restitui jubet Τυμφεῖς.

Post fr. 341 hoc inserendum ex Schol. Thucyd. I, 3, § 2: Ἐκαταῖος ἱστορεῖ, ὅτι Δευκαλίων τρεῖς παῖδας ἔσχε, Πρόνοον, Ὀρεσθέα καὶ Μαραθώνιον· Προνόου δὲ τὸν Ἑλληνά φησι γενέσθαι.

CHARON.

Charon, Lampsacenus, Pythei, ut Pausanias (X, 38) dicit, vel secundum Suidam (2) Pythoclis filius, a Dionysio (Judic. de Thucyd. p. 817 ed. Reiske) eorum ordini scriptorum adnumeratur, quos ἀρχαίων nomine designatos floruisse dicit ante bellum Peloponnesiacum. Eum Herodoto priorem fuisse idem Halicarnassensis alio loco (p. 769) asseverat, nec non Plutarchus et Ter-

(2) Suidas et Eudocia in Violario: Χάρων Λαμψακηνός, υἱὸς Πυθοκλέους, γενόμενος κατὰ τὸν πρῶτον Δαρεῖον οὐδ' Ὀλυμπιάδῃ· μᾶλλον δὲ ἦν ἐπὶ τῶν Περσικῶν κατὰ τὴν αἰ' Ὀλυμπιάδῃ· ἱστορικός· ἔγραψεν Αἰθιοπικά· Περσικά ἐν βιβλίοις β'· Ἑλληνικά ἐν βιβλίοις δ'· περὶ Λαμψάκου β'· Λιβυκά· ὄρους Λαμψακηνῶν ἐν βιβλίοις δ'· Πρυτάνεις ἢ ἀρχοντας τοὺς τῶν Λακεδαιμονίων, ἔστι δὲ χρονικά· Κτίσεις πόλεων ἐν βιβλίοις β'· Κρητικά ἐν βιβλίοις γ', λέγει δὲ καὶ τοὺς ὑπὸ Μίνωος τεθέντας νόμους· Περιπλοὺν τὸν ἐκτός τῶν Ἡρακλείων στήλων.

tullianus (v. fr. 1 et 4): ut mireris Larcherum (Chronolog. Herodot. p. 643), qui, spreto omnium testimoniorum auctoritate, Charonis natales et Herodoti eidem anno assignare conatus sit. Paulo accuratiora docemur a Plutarcho in Themistocle (c. 27), ubi Xanthus narrasse dicitur Themistoclem ad Artaxerxem venisse, non vero ad Xerxem, uti Ephorus, Clitarchus, alii falsam temporum computationem secuti tradiderunt. Igitur quum Artaxerxes secundum Canonem Astromaticum et Diodorum (XI, 69) Ol. 78, 4 patri in regno successerit, apparet auctorem nostrum post id temporis in Persicis suis vel Hellenicis condendis adhuc fuisse occupatum. Cum his congruit quod Suidas refert floruisse eum Ol. 79 vel, ut mavult, Ol. 75, quo tempore Xerxis classis ad Salaminem est devicta. Sed raro Suidas testis adhibetur, quin simul aut summam ipsius acrisiam aut supinam librariorum negligentiam accuses. Sic nostro quoque loco illa: Κατὰ τὸν πρότερον Δαρειὸν ὅθ' ὄλυμπ. aut gravem scriptoris errorem arguere aut egregie corrupta esse, neminem latet, qui Darium noverit jam Ol. 73, 4 e vita decessisse. Quare Sevinus (in *Mém. de l'Acad. d. bell. lett.*, tom. XIV, p. 58) Persæ mentionem ab indocto homine intrusam esse censuit, Creuzerus vero leniorem, ut videtur, medicinam afferens pro ὅθ' scribendum proposuit ξθ'. Itaque Suidas diceret Charonem jam Ionici belli initio florere cœpisse, majori autem gloria polluisse illo tempore quo Xerxes in Græciam fecerit expeditionem. Non est enim, cur vocem γινόμενος pro natus accipiamus, quæ quidem interpretatio eo cautius vitanda est, quo frequentius ea a nostri ævi viris eruditissimis advocari solet, ut testimonia incongrua et ex diversis temporum calculis profecta inter se concilientur. Nam bene fieri potuit, ut is, qui Ol. 69 prima eruditionis specimina edidit, post quadraginta annos historiæ scribendæ adhuc operam navaret (Cf. Clinton. ad Ol. 68). Igitur si Charonem Ol. 69 annum trigesimum egisse statuamus, natales ejus referendæ sunt ad Ol. 62, ita ut initio regni Artaxerxis natus fuisset annos sexaginta fere et octo.

Sed vides hanc ætatis definitionem totam esse in conjecturis reclusam ideoque incertissimam. Eodem jure quo Olympiadis numerum Creuzerus mutavit, Dario substituere liceret nomen Artaxerxis. Quapropter equidem reputans diversas in antiquitate, quamvis nondum satis exploratas, tempora computandi rationes obtinuisse, quas Suidas omni judicii acumine destitutus haud semel confudit, nil in verbis grammatici mutandum esse puto. Darii mentio fluxisse videtur ex fonte,

qui Charonem justo antiquiorem fecit, id quod, ut videbimus, plurimis nostris historicis accidit. Verum Olympiades, quas deinde posuit, quarumque primam inepte cum regno Darii conjungit, ex aliis fontibus petivit; et verum illæ tempus, quo Charon floruit, designare videntur, ita ut vixisse dici possit inter Ol. 67 et 87.

De scriptis Charonis si ex operum catalogo, qualem grammaticus exhibet, conjecturam facere liceret, contra ætatis suæ indolem auctor noster fuit admodum secundus. Verendum autem, ne posteriorum Charonum opera in antiquissimum hujus nominis scriptorem, uti fieri solet, sint relata. Etenim apud Suidam præter Lampsacenum memorantur Carthaginensis et Naucratis, quem posteriorem Vossius (De hist. Gr. p. 468) et Johnsus (De script. histor. philos. II, 7, 4) eundem esse suspicati sunt ac ille, qui a Schol. ad Apollon. Rhod. (II, 1055) Apollonii familiaris fuisse ejusque Argonautica commentariis illustrasse dicitur. His adjungendi sunt alii quidam historici, Chares Mytilenæus, rerum Alexandri scriptor (Voss. l. l. p. 62), Charax Pergamenus, uti noster, Hellenicorum et Chronicorum auctor (Voss. p. 341), Chæreas denique, a Polybio (III, 20, 5) tanquam ineptus nugator reprehensus; qui omnes propter nominum vel operum ab iis conditorum similitudinem ut a recentioris ætatis viris doctis sæpe cum Charone Lampsaceno confusi sunt, sic jam a veteribus non semper recte distincti esse possunt videri (v. quæ affert Creuzer. p. 96, sq.).

Accedo ad illa scripta, quorum fragmenta quædam ætatem tulerunt. Primum igitur *Persica* duobus libris, *Hellenica* quattuor libris composuit. Ad hæc respexit Dionys. Hal. (Jud. de Thuc. p. 769), ubi dicit: Ἡρόδοτος τῶν πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων γενομένων, Ἑλληνικοῦ τε καὶ Χάρωνος, τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν παρεχόμενοι, οὐκ ἀπετράπετο, ἀλλ' ἐπίστευσεν αὐτῶν κρείσσον τι ἐξείσειν ὅπερ καὶ πεποίηκε. Quibus indicat jejunam illam nullaque jucunditate conditam antiquissimorum historicorum enarrationem, quæ satis haberet summa tantum rerum capita tangere, in causas earum et connexum altius nunquam inquireret. Hanc Charonis operis indolem fuisse intelligitur etiam ex primis fragmentis (1, 2), ubi Pseudo-Plutarchus Charonis et Herodoti de iisdem rebus narrationem componens majorem illi integritatem tribuendo hujus laudes detrectare studet. Nam, ut Sevinus et Creuzerus monent, omnis hæc criminatio eo diluitur quod res a Charone summis tantum lineis descriptas Herodotus accuratius tradidit, singula quæque rerum momenta

diligenter exponens. Aliud quo ad charactera Charonis penitus cognoscendum non minimum adjumentum afferri puto, illud est quod fragmento tertio legitur de albis (1) columbis, sinistro Persis naufragii cladisque augurio. Quod quum Herodotus in copiosa sua narratione silentio prætermiserit, Charon vero in opusculo, quod duobus tantum libris totam Persarum historiam inde a Nini (2) temporibus usque ad æqualem auctori ætatem complectebatur, memoratu dignum habuerit, luculenter inde apparet Charonem cupidissimum fuisse prodigiorum et portentorum narratorem. Quam quidem rem explicaverim non tam ex studio illo, quod apud seriores scriptoresprehendimus, orationis siccitatem his quasi condimentis leniendi animumque lectorum demulcendi, quam ex arcta potius conjunctione, quæ antiquissimæ historiæ cum poesi intercesserit ad omina et signa deorum rerum eventus referente.

Ex *Hellenicis* nihil servatum est expressis verbis huic operi adscriptum. Fragmentum de fuga Themistoclis in Persicis æque atque in *Hellenicis* locum habere potuit, et quod huic subjunximus de Carcino Naupacticorum auctore, non magis certo iudicio ad *Hellenica* referre licet.

Sequuntur apud Suidam *Prytanes vel Reges Lacedæmoniorum*, quorum nomina et res memorabiles sub singulorum regnis gestas sine dubio ex *πλαιοτάταις* illis *ἀναγραφαῖς* repetiverat, quarum Plutarchus (*Adv. Colot.* 17, p. 1156 F) mentionem facit, et quas Herodotus quoque (I, 65, ibique Bæhr.) consuluisse videtur. V. Odofr. Müller. *Dor.* I. p. 131. Maximopere dolenda est hujus operis jactura, quum multum sane faceret ad veteris chronologiæ rationes penitus intelli-

gendas. Nam quum verisimile sit in publicis illis *Lacedæmoniorum* catalogis non solum nomina regum consignata fuisse, sed etiam numerum annorum, quibus quisque regnaverit, quæstio oritur quomodo hoc fieri potuerit, quum orales traditiones poetarumque carmina personarum quidem nomina regnorumque seriem suppeditent, numeros vero parum curare soleant. Videntur igitur in hac re veteres artificio quodam, ut ita dicam, ex deorum cultu aliisque civitatum institutis profecto usi esse; quod systema chronologicum sine dubio admodum simplex, sed a serioribus valde obscuratum eruere fortasse liceret, si Charonis operi, sicut simili illi *Hellanicis* de Sacerdotibus Junonis Argivæ, temporum injuria pepercisset. Nusquam enim fragmentum occurrit, quod ex hoc libro repetitum esse dicitur. Exstat vero locus Athenæi (fr. 11), ubi ex Charone ἐν Ὀροις, i. e. *in annalibus*, poculum Alcmenæ a Lacedæmoniis monstratum commemoratur. Nullus dubito quin Ὀροι alius titulus sit operis chronologici a Suida Πρυτάναις appellati, in quo donaria commemorari horum librorum indoli optime convenit.

Hæc manu nos ducunt ad aliud Charonis opus, Ὀροι Λαμψακηνῶν ἐν βιβλίοις δ' inscriptum. Si Suidas; atque egisse Charonem de linibus agri Lampsaceni docet locus Polyæni (fr. 10), quem, quamvis nulla adjecta sit fontis notitia, ad Nostrum referendum esse acute vidit summus Crenzerus. Videtur igitur hoc ipso fragmento titulus operis a Suida allatus quam maxime confirmari. Verum sunt quæ scrupulum injiciant et dubitationem, atque pro Ὀροι legendum esse suadeant ὥροις. Qua in re proficiscendum nobis est a docta disputatione Schweighæuseri ad Athenæum (*Animadv.* ad verba Νεάνθης ἐν πρώτῳ Ὀρων, IV. c. 76, tom. II, p. 645 sqq.). Is enim quum apud Athenæum aliosque scriptores animadvertisset fluctuare libros inter vocabula ὥρων, ὥρων et ὄρων, ubi scriptorum historicorum tituli excitantur, atque a vet. grammaticis ὠρογράφους i. e. *ιστοριογράφους*, τὰ κατ' ἔτος πραττόμενα γράφοντες sæpe laudari vidisset, « mirum vero omnino, ait, debebat videri, quum omnes isti lexicographi nos doceant, ὠρογράφους dictos olim fuisse *Annalium scriptores*, et ὠρογραφίαις dictas esse *Descriptiones rerum memorabilium* in civitatibus gestarum juxta annorum seriem digestas; quid ergo esset, quod in infinito numero librorum historicorum, quorum tituli ab iis scriptoribus, qui ad nostram ætatem supersunt, commemorantur, ne unus quidem reperiatur (in Vossii quidem toto opere De historicis Græcis nullum reperire mihi con-

(1) Res illustratur ex Herodoto I, 138, ubi Persæ dicuntur et λεῖπρη vel λεύκη morbo affectos (i. e. leprosos) aversati esse et λευκάς περιστεράς. De his apponere liceat notam Bæhr: « Hæc vulgo de *albis* intelligunt columbis, quas propter albi coloris similitudinem cum vitilagine laborantibus, quorum pallida facies et albescens, ejecerint. Album enim colorem Persis invisum dictitant. Sed omnium sanctissimum Persis haberi hunc colorem, qui innocentiae, integritatis adeoque pietatis indicium sit, optime commonstravit Hammer. in *Wiener Jahrb.* IX, p. 17, 18. Unde consequens est, hic non de albis columbis sermonem institui, sed de columbis et ipsis *leprosis*, quas pariter atque homines leprosos a sermone voluerint Persæ. Plura Hammer. l. l. » Quod si recte disputatum, in Charonis quoque fragmenti versione pro *albæ columbæ* scribendum esset *leprosæ columbæ*. Sed vehementer dubito.

(2) Hoc indicari mihi videtur fr. 12 de Rhæco, qui, ut Schol. Theocrit. *Idyll.* III, 13, dicit, Nini in Assyria habitavit. A Nini temporibus *Hellanicus* quoque Persiarum suorum exordium posuit.

tigit) cujus in titulo vestigium conspiceretur vocabuli ὄρας, a quo ὄρογράφαι nomen habuere. At salva res est. In Ionicorum præsertim et Ioniarum vicinorum scriptorum historicis operibus nomen illud quærendum, probabile ex eo fiebat, quod Erotianus, Ionicarum glossarum interpres, in Lexico suo Hippocrateo utrique vocabulo ὄρας et ὄρογράφαι locum dedisset. » Deinde multorum scriptorum operibus, in quibus antea putabatur aut de anni temporibus (ὄραις), aut de finibus (ὄροις) sermonem esse, verum titulum restituit. Sic præter Neanthem Cyzicenum ὄρους scripsisse videmus Theoclytum Methymnæum (Athen. XI, p. 470), Aethlium (Athen. XIV, p. 650), Malacum (Athen. XIV, p. 653, E, et 650, D), Alexin Samium (XII, p. 540; XIII, 572, F), Duridem (Athen. XV, p. 696, E, Schol. ad Hecub. 934, Porphyr. in Vita Pythag.), Creophylum. In multis quidem locis optimi libri manuscripti veram lectionem ὄρους exhibent, sed quum hæc vox minus nota esset, a librariis plerumque depravata est. — Quæ omnia si sub unum oculorum adspectum subjicias, non reprehendendus sane Schweighæuserus videtur si etiam apud Suidam pro ὄροις reponi jusserit ὄροις. Ac confirmatur viri celeberrimi sententia eo, quod præter locum Athenæi modo laudatum, ubi ex ὄροις Charonis poculum Alcmeneæ commemoratur, alius legitur apud eundem scriptorem (fr. 9) ex libro secundo ὄρων. Sic enim scribitur in melioris notæ libris pro vulgata ὄρων. Narratur ibi quam arte usi Bisaltæ vicerint Cardianos. Potuit hoc in Lampsacenorum *Annalibus* referri, sed quomodo ad fines eorum pertineat non assequor; contra sponte intelligitur in *Annalibus* Lampsacenorum dicendum fuisse etiam de ditionis magnitudine, deque litibus quas propter agrorum fines cum Parianis aliisque gentibus vicinis habuerint; ita ut fragm. 10 nil faciat ad consolidandam Creuzeri opinionem. « At, vir doctissimus dicit, obstat testimonium Suidæ vel ejus potius scriptoris, quem is exscripsit, qui hoc non solum dicit, Charonem ὄρους Λαμψακηνῶν conscripsisse quatuor libris, sed primum refert: illum scripsisse περὶ Λαμψάκου, et deinde, interjecta mentione de ipsius Libycis, subjicit eundem condidisse ὄρους Λαμψακηνῶν, quorum quidem quattuor ait libros fuisse, quum illius prioris scripti duo tantum volumina numerasset. » Hæc librorum de Lampsaco divisio parum veri similis est. Nam, ut statuamus Charonem duo de Lampsaco opera composuisse, quorum alterum de finibus agri Lampsaceni egerit, alterum a civitatis originibus exorsum incrementa ejus et res gestas per de-

cursum temporis enarraverit, nonne mirum tum quod posterius posuimus duos tantum libros, alterum vero, quod multo angustiores materias tractabat, atque nonnisi in priori opere jam tractata nonnulla uberius persequi poterat, duplicem librorum numerum complexum esse? — Ultro quasi suspicio subnascitur duos ejusdem operis indices a Suida pro diversis operibus laudari. Nec dubitarem hanc sententiam amplecti, nisi cautius agendum esse diversus librorum numerus admoneret. Erunt fortasse qui hunc in altero utro loco corruptum esse dicant; verum hoc est incidere nodum, non autem solvere. Quare revertendum puto ad id, quo Creuzerus apprimitur, ut περὶ Λαμψάκου et ὄρους Λαμψ. opera diversa fuisse demonstraret; nempe ad Αἰθουὰ, inter illa duo scripta interposita. Quod ut ad Creuzerianam sententiam parum adjumenti affert, sic alio modo viam ad veriora poterit patefacere.

Quemadmodum enim Suidas in constituenda Charonis ætate diversas sententias protulit, easque pessime in unum conglutinavit, eadem ratione etiam ad operum catalogum contexendum plures fontes adhibuisse, iisque ita usus esse videtur, ut ubi in libro aliquo indicem operis reperiret in alio fonte aut non memoratum aut aliter elatum, eum in lexicon suum sine hæsitatione inscriberet. Inde evasit uberrimus noster Charonis operum recens. Nimirum inde a voce Αἰθουὰ nova series librorum incipit, ex alio fonte quam ex quo superior repetita. Etenim Αἰθουὰ procul dubio idem opus sunt quod initio catalogi Αἰθιοπικὰ nominaverat. Nec est cur longius exponamus, cur unus idemque liber sub duobus his titulis potuerit citari (1). Sequuntur in prima serie Περσικά, quæ quum alio nomine vix designari possent, mentio eorum ex altero fonte non iteratur. Deinde afferuntur Ἑλληνικά ἐν βιβλίῳ δ' et in altera parte ὄροι Λαμψακηνῶν ἐν βιβλίῳ δ', Πρυτάνεις ἢ ἄρχοντες οἱ τῶν Λακεδαιμονίων. Diversa hæc videntur; sed animadvertas eundem librorum numerum in utroque opere excitari; deinde reputes quod in antecedentibus monui, hunc librorum numerum admitti non posse si cum Creuzero illud ὄρους retinere velis, vel si ὄρους Λαμψακηνῶν legeris, quia tum non intelligitur quid fuerit alterum opus περὶ Λαμψάκου ἐν βιβλίῳ β'; porro consideres duo hæc opera Libycorum mentione sejuncta esse, atque alterum conjunctum cum libro de Regibus Lacedæmoniorum. Quæ omnia in unum congesta persuadent, sicut

(1) Libya ista fortasse pertinent ad Charonem Carthaginensem.

Libyca et Æthiopica, eodem modo etiam Ἑλληνικά et ὧρους Λαμψακηνῶν eundem librum esse, Λαμψακηνῶν vero ab ipso Suida ut videtur corruptum esse ex Λακεδαιμονίων, Πρωτάναις denique alium titulum ejusdem operis esse. Post hæc memorantur περὶ Λαμψάκου β', et in altera parte Κτίσεις πόλεων β'. Tituli differunt, librorum numerus est idem. Jam si antecedentia recte disputavi, vel inde probabile fit, his quoque titulis unum laudari opus idemque. Nec id a vero abhorret. Voluit Charon, ita enim existimo, patriæ condere historiam. Sed quoniam, ut rite propositum exsequeretur, de populis illis, qui antiquam Pithysam urbem et Behryciam regionem tenebant, sermo instituendus erat, deinde vero, antequam ad Lampsacum a Nelidis conditam deveniret, de ceteris Ionicis coloniis, quæ Lampsaci fundationem satis longe antecesserunt, simul vero, ut ex Pausania, Strabone, Eusebio discimus, arcte cum illa erant conjunctæ, exponendum erat; quoniam denique, ut ex ipsis fragmentis eruitur, etiam postea de finitimis Thraciæ populis plura Charon retulit, neque Lampsacenorum colonias atque oppida eorum ditioni subjecta silentio præterire poterat; facile intelligitur quomodo aliquis, præsertim si ad priorem libri partem respexerit, totum opus appellare potuerit κτίσεις πόλεων. Sed neque περὶ Λαμψάκου neque κτίσεις πόλεων verus libri index fuisse videtur. Ex more scriptorum Ionicorum et ad similitudinem operis de Lacedæmoniis, hoc quoque inscripsit: Ὅροι Λαμψακηνῶν. Rem ita esse apparet ex fr. 9, ubi quod ex altero libro ὧρων assertur, non potuit locum habere in Annalibus Lacedæmoniorum. Sine dubio Suidas hunc quoque titulum in fontibus suis reperit, sed quum duos libros inusitato hoc vocabulo inscriptos videret, alterum omisit, in altero vero Λακεδαιμονίων mutavit in Λαμψακηνῶν, quum Lacedæmonios denuo inveniret in verbis Πρωτάναις ἢ ἄρχοντες Λακεδαιμονίων.

Restat, ut moneam nullum exstare fragmentum quod ex opere κτίσεις πόλεων inscripto excitetur: duo tamen sunt, quæ Creuzerus huc referenda putavit. Sine ulla causa. Primum ad Persica verisimiliter referri dixi in antecedentibus. Alterum, quo ex Charone refertur Arcadem esse Jovis vel Apollinis ex Callistone filium, probabiliter ex ὧροις Λακεδαιμονίων depromptum est.

Quæ præterea Suidas Charoni opera tribuit, ea ab Nostro aliena, ad alium hujus nominis auctorem pertinere videntur.

XANTHUS.

Xanthus, Candaulæ filius, Lydus ex Sardibus. Verba sunt Suidæ (1). Ut jam mittam celebr nomen patris, Lydiam auctoris nostri terram fuisse natalem communi scriptorum consensu confirmatur, verum Sardibus eum oriundum vulgata quidem sententia fuisse videtur, nec ita tamen firma, ut nullus dubitationi locus esset relictus. Patet hoc ex verbis Strabonis (XIII, p. 931): Ξάνθος ὁ παλαιὸς συγγραφεὺς, αἶτ, Λυδοῦ μὲν λέγεται, εἰ δὲ ἐκ Σάρδεων, οὐκ ἴσμεν.

Quod ad ætatem scriptoris attinet, eum Ephorus (fr. 19) Herodoto antiquiorem dicit atque huic historiæ scribendæ fuisse auctorem. Nec multum tamen ætate historiæ patrem superare potuit, quum Dionysius Halicarnassensis (De jud. Thuc. p. 818) Xanthum cum iis componat auctoribus, qui fuerint ὀλίγω πρεσβύτεροι τῶν Πελοποννησιακῶν καὶ μέχρι τῆς Θουκυδίδου παρεκτείναντες ἡλικίας. Itaque natus esse videtur circa Olymp. septuagesimam. Scripsisse eum sub Artaxerxe, qui Ol. 78, 4 regnum suscepit, ex fragmento tertio luculenter apparet. Jam quum Suidæ Xanthus dicatur γεγονώς ἐπὶ τῆς ἀλώσεως Σάρδεων, hoc si ad nostras rationes revocare volueris, necessario cogitandum est de Sardibus ab Ionibus captis (Ol. 69, 1), et γεγονώς pro natus accipi debet. Quæ vocis interpretatio quoniam vix admittenda sit, Creuzerus putavit « peccatum esse a librario, qui perperam repetiverit Σάρδεων, aberrantibus oculis ab altera linea ad priorem, unde nobis obstrusum sit molestum illud: ἐκ Σάρδεων ... ἀλώσεως Σάρδεων, quum posteriore loco scribendum esset Ἀθηνῶν, ut Suidas floruisse Xanthum dicat, quo tempore Athenæ a Persis Xerxe rege captæ sunt (Ol. 75, 1). » Ut ingenue fatear, magis hæc vir venerandus disputasse videtur, ut Suidæ testimonium ad rei veritatem traduceret, quam ut ejus, quem grammaticus exscripsit, opinionem nobis aperiret. Sed de his paullo inferius erit sermo instituendus.

Scripsit Xanthus Lydiaca, quorum quattuor erant libri (2). Verum quæstio est multum diuque agitata, utrum ea, quæ apud veteres scriptores ex Xanthi Lydiacis laudantur, revera sint Xanthi,

(1) Suidas: Ξάνθος, Κανδάλου, Λυδοῦ ἐκ Σάρδεων ἱστορικὸς· γεγονώς ἐπὶ τῆς ἀλώσεως Σάρδεων· Λυδοῦ καὶ βιβλίστις. — De reliquis Xanthis v. Spanhemius ad Callimach. Del. v. 41. Cf. Fabric. Bibl. Gr. ed. Harles. tom. II, p. 139.

(2) Xanthi Lydiaca Menippus quidam in compendium redegit, teste Diog. Laert. VI, 101: (Μένιππος) ὁ γράψας τὰ περὶ Λυδῶν καὶ Ξάνθου ἐπιτελούμενος.

an Dionysii Scytobrachionis, qui, ut Artemon contendit, sub Xanthi nomine Lydiaca composuerit. Etenim Athenæus (fr. 19), ubi dicit Lydis deberi feminas castrandi inventum, subjicit: ὡς ἱστορεῖ Ξάνθος, ἡ δ' εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραψὼς, Διονύσιος δ' Σκυτοβραχίων, ὡς Ἀρτέμων φησὶν ὁ Κασανδρεὺς ἐν τῷ περὶ συναγωγῆς βιβλίῳ. Creuzerus, quamvis certi quidquam de hac re statui posse neget, tamen propter Athenæum suam ab Artemonis auctoritate opinionem sejungentem, deinde vero propter Dionysii Halicarnassensis de Xantho iudicium (quod eo majoris faciendum esse existimat, quominus ille spuris libris imponi sibi passus esset) pronior est in eam sententiam, ut Lydiaca nostra genuina putet, nec a senioris ævi homine profecta. Alteram sententiam probare studuit Welckerus in Seebodii *Archiv.* 1830, p. 70 sqq. Nec possum, quin ex animo ei assentiar. Nam quod Athenæus Artemoni opponit nullius est momenti. Nimirum post verba modo laudata pergit: ἀγνοῶν (sc. Ἀρτέμων) ὅτι Ἐφορος ὁ συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ ὡς παλαιότερου ὄντος καὶ Ἡροδότῃ τὰς ἀφορμὰς δέδωκότος. Profecto nemo negabit exstitisse Xanthum antiquum historiographum, quamquam illud quod Ephorus dicit de vi, quam in Herodotum Xanthi opus exercuerit, nescio an recte, in dubium vocavit Dahlmannus (De Herodoto p. 121). Quid vero hoc impedit, quin postea Dionysius Scytobrachion, non uno nomine ille suspectus (1), aut novum plane opus sub Xanthi nomine ederet, aut vetus illud Xanthi tantopere interpolaret, ut pristinam ejus faciem non amplius posses agnoscere? Complura quidem inter fragmenta occurrunt, quæ quominus ex vero Xantho deprompta putemus non modo nil obstat, sed tantopere sigillo veri et antiquitatis signata sunt, ut libenter ea Lydo nostro vindicaveris: illa dico quæ fragmento tertio, quarto, quinto, octavo ex Strabone exscripsimus. Sed quum fr. 3 Strabo disertis verbis Eratosthenem tamquam fontem suum laudet, haud vana est Welckeri suspicio, cetera quoque, quæ Strabo e Xantho commemorat, ex eodem fluxisse Eratosthene, qui Scytobrachione, æquali fere Apollori, paullo antiquior fuit.

Restat Dionysius Halicarnassensis, a quo Xanthus prædicatur ἱστορίας παλαιὰς εἰ καὶ τις ἄλλος ἔμπειρος ὢν, τῆς δὲ πατρίου καὶ βεβαιωτῆς ἀν' οὐδενὸς (ποδείκτερος νομισθεῖς. Laus magna, quæ non cadere videatur in impostorem. At eidem Dionysio (I, 49, 72) Cephalon Gergithius ἀρχαῖος est

καὶ λόγου ἄξιός συγγραφεὺς. Igitur hic quoque repudiandum erit testimonium Athenæi (IX, p. 393, D), qui Troica, quæ Cephalionis nomen in fronte habebant, ab Hegesianacte ex Alexandria in Troade, histrione olim, postea poeta (III, p. 80, D; IV, p. 155, B), confecta esse affirmat. Et tamen verissimum est, quod monet Welckerus, dubitationem de γνησιότητι operis alicujus ab uno tantum alterove prolata in hoc genus disquisitionibus multo majoris esse faciendam, quam silentium multitudinis in titulorum auctoritate bona fide acquiescentis. Quod si in universum valet, nonne tanto acrius insistendum est, ubi falsitatem libri alicujus asseverari videmus a viro, qui ut Artemon opere suo περὶ βιβλίων συναγωγῆς ex professo in hanc rem inquisivisse putandus est? At neque Dionysius, dixeris, passus est sibi falsis libris imponi. Quod nescio quomodo probaturus sis. Nolo denuo excitare Cephalionem; verum non anxie Dionysium veterum scriptorum fidem et veritatem in examen vocasse, sed satis habuisse in aliorum iudicio acquiescere, locus arguit a Welckero allatus ex libro de Thuc. p. 864 Reisk.: Οὐδὲ γὰρ διασώζονται τῶν πλειόνων αἱ γραφαὶ μέχρι τῶν καὶ ἡμῶς χρόνων, οὐθ' αἱ διασωζόμεναι παρὰ πᾶσιν ὡς ἐκείνων οὔσαι τῶν ἀνδρῶν πιστεύονται· ἐν αἷς εἰσιν αἱ τε Κάδμου τοῦ Μιλησίου καὶ Ἀριστέου τοῦ Προκοννησίου καὶ τῶν παραπλησίων τούτων. Nemo profecto ex hisce verbis contrariam sententiam eruere voluerit. Itaque quod Xanthus prædicatur ἱστορίας εἰ καὶ τις ἄλλος ἔμπειρος, id ita explicandum esse videtur, ut rerum mythicarum expositionem, qualem Dionysius Scytobrachion sectabatur, haud absimilem fuisse illi credamus, cujus ipse Halicarnassensis in Antiquitatibus Romanis luculenta edidit specimina. Præterea Mytilenensis satis multa veterum scriptorum subsidia ad librum suum contexendum adhibuisse potest, ut eruditionis laude dignus videretur: quod tanto probabilius est, quanto magis Halicarnassensis non tam veram Lydiacorum antiquitatum cognitionem spectasse existimandus est quam rerum narratarum multitudinem. Adde Lydi auctoris nomen oculorum aciem præstrinxisse, atque historiarum obscuritatem verum de earum fide iudicium reddidisse difficultum.

Quod si igitur ex hac parte Artemonis sententia non possit infringi, ipsis fragmentis ea quam maxime consolidatur. Plurima quæ de ea re Welckerus in medium protulit ad fragmenta paucis jam indicavi. Quare hic non nisi potiora attingam. Inter ea numerandum est, quod Lesches Arctinum vicisse narratur Olympiade decima

(1) V. Welcker. l. l., ubi disserit admodum sagaciter de Dionysii cognomine, et in libro de Cyclo Hom. p. 82, sqq.

octava (fr. 27). Temporum secundum Olympiades computationem a Xanthi ætate alienam esse nemo nescit. Tueri hoc possis a seriore dicens homine Xanthi calculos ad Olympiadum annos exactos esse, neque ipse refragarer quominus simile quid Xanthi Lydiacis accidisse statuerent ac Hellenicis Xenophontis, nisi aliam hujus anachronismi causam doceret Artemon. Sicut in temporibus notandis Scytobrachion contra morem antiquitatis peccavit, eodem modo Alexandrinus grammaticus in ista sese prodit genealogia, quæ Tantalum et Ascalum filios facit Hymenæi (fr. 23). Aliud fraudis indicium inest Plinii loco (fr. 19, p. 40), quem ex Xantho petatum esse acute vidit Creuzerus. Narratur ibi Candaules, rex Lydorum, picturam Magnetum excidii pari rependisse auro. Quod quam sit absurdum, vix est cur pluribus ostendam. Præterea quæ de Magnete et de rogo Cræsi e Xantho apud Nicolaum leguntur, ipsius narrationis tenore et adornatione seriore ætatem redolent, aliisque de causis, de quibus Welckerum adeas, suspecta sunt. Huc accedit quod eadem Xantho de Magis opus adscribitur, quod, quum in auctoris nostri tempora omnino non cadat, suppositum esse jam a priori concludere liceret, nisi alterum ex duobus fragmentis, quæ servata habemus, aperta præ se ferret signa falsitatis. Aptæ vero hæc materia fuit, in qua Alexandrinus homo commentis suis et hariolationibus indulgeret, iisque Xanthi nomine studeret fidem conciliare et auctoritatem. Ut magorum historia, sic etiam vita Empedoclis multa suppeditavit miraculosa liberumque campum reliquit fingendi libidini. De his quoque Xanthus librum scripsisse dicitur. Quem uti summo jure viri docti Lydo auctori abjudicaverunt, sic ad eundem eum referendum esse qui Magica consarcinavit, probabilis est conjectura Welckeri. Igitur quum in tanta fragmentorum paucitate tot occurrant fraudis vestigia, his si Artemonis judicium adjungas, omnis de veritate ejus dubitatio rescinditur. Nec tamen propterea existimandum nihil nos habere ex vero Xantho servatum. Nam, ut mittam quæ de Lydiæ natura apud Strabonem ex Nostro citantur, alia exstant complura, quæ antiquo historiographo optime conveniant. Inter hæc cum Welckero pono, quæ leguntur de Cario et Torrhebo (fr. 2), de Tyrrenorum et Lydorum cognatione (fr. 1), de Alyatte et Phrygia muliere (fr. 8), de Alcimo et Mopso (fr. 10, 11), de Camblete (fr. 12), de Niobe (fr. 13). Videtur itaque Dionysius Mytilenensis nova quidem Lydiaca condidisse, ita tamen, ut veteris Xan-

thi historias, prout res et consilium lerebant, iis admiscuerit.

Nimirum veterum historicorum simplicitas sermonis, rerum traditarum paucitas aridaque earum enumeratio non potuit valde placere illius hominibus ætatis, quæ omne genus doctrina abundabat, quæ historicos noverat judicii acumine præstantes summaque pollentes eloquentia, ubi denique rerum mythicarum tractatio invaluerat, qua ad communis historiæ veritatem fabulas revocare studerent. Cujus interpretationis quamvis prima initia ad ipsos logographos pertineant, tamen sobrie admodum et religiositate quadam temperata adhibebatur, totoque celo distabat ab Alexandrinorum licentia et insulsitate (1). Ergo antiqua illa scripta in ingenti novorum librorum multitudine plurimi obliviscebantur, doctis et philosophis erant contentui. Verum hoc ipso tempore (inde ab longinquis expeditionibus Alexandri) multitudinis animos mirus quidam amor invasit narrationum mirabilium, phantasiam excitantium, incredibilium. Neque defuerunt scriptores, qui huic ætatis ingenio indulgentes populi benevolentiam captarent. Atque hi fuisse videntur, qui haud parvum in veteres quosdam scriptores beneficium conferre, simulque suis ipsorum commodis optime consulere putarent, si nomina eorum ex oblivione in vitam revocata suis lucubrationibus præfigerent, ut eas doctis fortasse tamquam novam, locupletatam ætatisque indoli adaptatam veteris operis editionem probarent, præcipue autem, ut apud multitudinem veteris nominis præstigio commentis suis veritatis speciem præberent. Quæ vero materies tali consilio commodior sese obtulit quam historia regum Lydorum? quod deinde nomen ad fucum faciendum vulgo magis idoneum quam illud Xanthi Lydi? Quid, si Welckerum audias, non contenti erant suis libris antiquorum auctorum nomina inscribere, sed eodem consilio eorum familiam, patriam, ætatem mendaciter mutaverunt. Ne dicam de Ceba, neque de Pandione, quorum ille Aensilai, hic Cadmi Milesii pater fuisse dicitur; Candaulem illum Xanthi parentem Welckerus putat a Scytobrachione effictum esse, neque solum patrem celeberrimum, a rege Candaule sine dubio genus ducentem, sed etiam Sardes patriam clarissimam, cujus urbis expugnationi Xanthus tot nominibus jam ornatus non potuit non interfuisse. Conjecturis hæc nituntur, nec tamen ab omni specie veri destituti.

(1) Videas e. g. quomodo Mnaseas apud Athenæum explicaverit quæ Xanthus fr. 11 de Atergate narravit.

Nam offendit Lydium nomen cum Græco compositum⁽¹⁾, dubitat Strabo de Sardibus patria, non quadrat Suidæ de Xanthi ætate testimonium cum iis quæ scimus aliunde.

Redeo ad locum Plinii, ubi Candaules dicitur Bularchi picturam pari rependisse auro. Si quidem omnino fuerit Bularchus celebris pugnarum pictor, ex artis hujus apud Græcos progressu, nonnisi illa demum ætate esse potuit, qua floruit Xanthus. Nec quidquam refragatur, quominus hic talem picturam Bularchi cujusdam memoraverit, præsertim quum valde celebratum esset Magnesiae infortunium, ita ut Μάγνητων κῆρυξ in proverbium abiissent. Scytobrachion igitur Bularchum ad Candaule tempora retulit; pictori impune faciens, quod historico facere non licebat. Sed alia inde quæstio oritur. Etenim de Magnetum excidio sub Candaule nihil constat. Strabo XIV, p. 186 Tauchn. dicit: Καὶ τὸ πάλαι συνέβη τοῖς Μάγνησιν ὑπὸ Τρηῶν ἀρδῆν ἀναστρέφειν, Κιμμεριοῦ ἔθνους. Treres hi iidem sunt, ut mihi persuasum est, atque illi qui a Scythiis ex Europa pulsi Sardes ceperunt regnante Ardye, ut narrat Herodotus I, 15. Res igitur ex Herodoti calculo accidisse debet post Ol. 25. Candaules secundum eundem jam Ol. 16 e vita decesserat. Quare Xanthus (nescio utrum verus an falsus), ut rem ad Candaulem referre posset, aut hunc multo anteriorem, aut Cimmericorum invasionem multo priorem fecit. Ut quod primo loco posui probem, movet me Tatianus (Strom. I, p. 327, B), qui Gygem ponit Ol. 23. Ne ibi cum Clinton (p. 310 ed. Krüger) medium regni tempus, sed primum ejus annum designatum credam, suadet Plinius (H.N. XXXV, 8), qui « Duodevicesima Olympiade (Ol. 18, 4), ait, interiit Candaules, aut, ut quidam tradunt, eodem anno quo Romulus. » Igitur duas habemus chronologias, septem Olympiadibus inter se distantes, quarum alteram Herodotus sequitur, alteri Xanthus addictus fuisse debet. Sic enim dicere potuit Magnetes excisos esse sub Candaule. Jam si Strabo (XIII, p. 627, et XIV, p. 647) duplicem Cimmericorum et Trerum invasionem Sardiumque expugnationem statuit, quum tamen Herodotus non nisi unam agnoscat,

(1) Verum patris nomen fortasse erat Κάνδαλος, quod facile in Κανδαύλης (quod fortasse ejusdem vocis forma Lydia est, ut Κανδαύλης sit *Illustris*) transformari potuit, atque propter significationem vocis locum habere in familia Xanthi. Nam Κάνδαλος, sicut ξανθός, primitiva vocabuli significatione, est: candidus, splendidus. Quare Κάνδαλος nominatur Solis filius, et Κανδάων nomen (Bæoticum) est Orionis. Tzetz. ad Lycophr. 328. Ut in Lycia Xanthus fluvius et urbs, sic etiam Κανδύβα oppidum.

simplicissime hæc res, de qua multum disputarunt viri dd., explicatur ex duplici illa quam indicavi chronologia. Differentiam illam septem Olympiadum per omnium regum imperia regnasse, fortasse inde licet concludere, quod Solon, cum Cræsi historia arcte conjunctus, a Tatiano (Orat. adv. Gent. p. 141) Ol. 40, a Suida vero Ol. 47 leges tulisse dicitur. Ut Herodoti calculi ab illis Xanthi septem Olympiadibus distant, sic Eusebius totidem annis discrepat a Marmore Pario. Alyattes regnum suscipit sec. Euseb. 612, sec. M. Par. 605; Cræsus rex factus sec. Euseb. 563, sec. M. Par. 556; Cyrus capit Sardes sec. Euseb. 548, sec. M. 541. Eandemque diversitatem apud alios auctores deprehendi. Sic secundum Sosicratem (ap. Diogen. Laert., I, 95; v. Clinton. l. l., p. 310) Gyges rex factus est 715, sec. Euphorionem (v. Fréret in *Mém. de l'Acad.*, V, p. 317) Candaules moritur 708. Accuratius de his omnibus disputare jam non licet. Illud tantum moneo, non fortuitas esse illas discrepantias, neque in solis regnis regum Lydorum, sed per totam Græciæ historiam obvias, ejusque rei causas in veterum ἀναγραφῶν constitutione esse quærendas.

HELLANICUS.

Hellanicus, Lesbicus ex Mytilene (2). Patrem habuit, teste Suida, aut Andromenem, qui idem,

(2) Suidas: Ἑλλάνικος, Μυτιληναῖος, ἱστορικός, υἱὸς Ἀνδρομένους, οἱ δὲ Ἀριστομένους, οἱ δὲ Σκάμωις, οὗ ὁμίονος ἔσχε υἱόν. Διέτριψε δὲ Ἑλλάνικος καὶ σὺν Ἡρόδοτῳ παρὰ Ἀμύντῃ τῷ Μακεδόνων βασιλεῖ, κατὰ τοὺς χρόνους Εὐριπίδου καὶ Σοφοκλέους· καὶ Ἐκαταίῳ τῷ Μιλησίῳ ἐπέβαλε γεγονότι κατὰ τὰ Περσικά καὶ μικρῷ πρὸς, ἔξετασε δὲ καὶ μέχρι τῶν Περδίκκου χρόνων, καὶ ἐτελεύτησεν ἐν Περπέρῃ, τῇ κατ' ἀντικρὺ Λέσβου. Συνεγράφατο δὲ πλεῖστο πεζῶς τε καὶ ποιητικῶς.

Præter Hellanicum Mytilenensem memorantur: *Hellanicus grammaticus*, Agathoclis discipulus, Aristarchi, ut videtur, æqualis, qui sectabatur Ptolemæum grammaticum, teste Suida v. Πτολεμαῖος γραμματικός. Facile hic cum nostro confundi potest. Plura quæ ad eum referenda sunt, indicavi ad calcem fragmentorum. Cf. fragm. 7. Adde Schol. Vatican. ad Eurip. Orest. 1347: Τῷ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα πεποιηκότι· ὃν οἱ μὲν Θεοτοκίην, Φωκέα φασίν, οἱ δὲ Κιναιθῶνα Λακεδαιμόνιον, ὡς Ἑλλάνικος. V. Welcker. De Cycl. Hom. p. 251.

Hellanicus Syracusanus, qui vixit Dionis temporibus. Plutarch. Vit. Dion. p. 976 D, E ed. Wechel. Ad hunc fortasse referendum fr. 179, ubi Hellanicus una cum Sophrone laudatur; porro fr. 178: — ἀναρρίχῃται δ' ὡσπερ πίθηκος ἐπ' ἄκρα τὰ δένδρα, quæ ab Lesbio quidem aliena esse videntur. Quod propterea moneo, quia ex his fragmentis Sturz. colligere voluit Hellanicum Dorice scripsisse.

Hellanicus Eleus, inter eos fuit, qui Aristotimum,

nescio an rectius, aliis dicebatur Aristomenes, aut Scamonem vel potius Scammonem. Quem priorem posui propter vocabuli significationem Hellanico nostro optime convenit, alter eo sese commendat, quod cognominem Hellanicus filium habuisse narratur. Nota enim res est in nepote avi nomen repeti. Sturzius nihil dijudicat, Marxius (ad Ephorum p. 11) Andromeni præferendum ducit Scammonem. Mihi aliter videtur. Etenim Eudocia verba οἱ δὲ Σχάμμωνος ... υἱὸν omisit, ut ideo vel ab ipso Suida aliena videri possint; neque dubito quin is, qui hunc Scammonem apposuit, aut de Hellanico cogitaverit ab nostro diverso, aut quæ ad hominem spectant Hellanici nomen mentitum, ad Mytilenensem auctorem retulerit. Error facillimus erat. Apud Clementem Alex. (Stromm. I, p. 361) legitur: Σχάμμων ὁ Μυτιληναῖος καὶ Θεόφρατος ὁ Ἐρέσιος ... ἐν τοῖς περὶ Εὐρημάτων (1). Hunc Scammonem eundem esse qui a Suida Hellanici filius dicitur conjectura est Marxii, quæ sponte quasi unicuique sese offert; quanquam id quod hic Scammon περὶ Εὐρημάτων librum scripsisse narratur potest offendere. Nihilominus ulterius progredior idem Scammonis nomen dicens depravatum esse in *Sandon*, apud Suidam, ubi hæc: Σάνδων, Ἑλλανίχου, φιλόσοφος, ἔγραψεν ὑποθήσεις εἰς Ὀρφέα, βιβλίον α'. Hic vero qui de Orpheo scripsit procul dubio filius erat illius Hellanici, qui et ipse Orphicam theologiam, a plurimis Hieronymo tributam, condidisse putabatur (Damascius De principiis c. 13 in Wolf. Anecd. Gr. tom. III, p. 253). Hunc denique Hellanicum de Orphica doctrina scriptorem non esse Lesbium historicum, res ipsa quidem clamare videtur, a multis tamen ejus scripta, neque sine veri quadam specie ad nostrum Hellanicum esse relata paullo infra, ubi de scriptis Hellanici dicendum est, probare studebo. Inde explicandus erit nominum ordo in canone historico apud Anonymum in libello De Artium et Disciplinarum Inventoribus (Bibl. Coislin. p. 597 et Fabric. Bibl. Gr. IX, p. 600 edit. prim.): Θουκυδίδης, Ἡρόδοτος, Ξενοφῶν, Φίλιστος, Θεόπομπος, Ἐφωρος, Ἀναξίμενης, Καλλισθένης, Ἑλλανικός,

Eleorum tyrannum, urbe ejecerunt. V. Pausan. V, 5.

Hellanici duo Ephesii, alter pancratiasta, Pausan. VI, 4, alter Olymp. 89 ἐπὶ πυγμαῖ παίδων victor, Pausan. VI, 7. His alios addere possis non magis quam hi ad nos pertinentes. Verum repetendum hoc loco est, quod jam in Hecataei vita monuimus, Hellanicum Milesium, quem Suidas ἱστορίας καὶ γῆς περιόδον scripsisse ait, confusum esse cum Hecataeo.

(1) Idem Scammonis opus laudat Suidas v. Φοινικῆς γράμματα.

Πολύβιος. Sicuti quisque intelligit non potuisse auctorem de alio ac de notissimo illo Hellanico cogitare, eodem modo qui ei inter Callisthenem et Polybium locus assignatur, subfuisse indicat, cur Hellanicum eodem fere tempore vixisse crederet, quo scripsit Hieronymus. Propter hæc igitur de Scammone vel Sandone Hellanici Lesbii filio vehementer dubito. Cum nepote concidit avus.

Vixit Hellanicus, si Suidam sequamur, sub regno Amyntæ (Ol. 56, 4—69, 1) usque ad tempora Perdicæ, qui ex Marmore Pario regnum adeptus est Ol. 79, 4, 461 a. Chr. Itaque quum Lucianus (De Macrob. tom. III, p. 224 Reitz.) Hellanicum vixisse dicat annos octoginta quinque, si Ol. 80, 1 vel 81, 1 Noster e vita discesserit, natus est Ol. 57, 3 vel 58, 3; 550 vel 546 a. Chr. Falsum hoc esse jam inde apparet, quod Hellanicum Suidas æqualem facit Sophoclis, Herodoti, Euripidis, quorum natales incidunt in Olymp. 71, 74, 75. Neque tamen hos calculos ipsius Suidæ ingenio deberi, sed pluribus fuisse probatos colligitur ex Chronico Paschali, ubi ad Ol. 67 ponitur Ἑλλανικός ἱστοριογράφος καὶ Δημόκριτος φιλόσοφος. Quæ quum ita sint, Sturzius omnibus bonarum literarum studiosis summopere commendat Gellii Noctes Atticas, ubi (XV, 23) notus ille locus Pamphilæ: *Hellanicus, Herodotus, Thucydides, historiæ scriptores, in iisdem temporibus fere laude ingenti floruerunt, et non nimis longe distantibus fuerunt ætatibus. Nam Hellanicus initio belli Peloponnesiaci fuisse quinque et sexaginta annos natus videtur, Herodotus tres et quinquaginta, Thucydides quadraginta. Verum quantacunque sit feminæ Ægyptiæ eruditio et auctoritas, non possumus in ejus testimonio acquiescere. Nam Hellanicum post pugnam ad Arginusas commissam (Ol. 93, 3, 406 a. Chr.) in condendis historiis adhuc occupatum fuisse probatur fragm. 80. Primus hoc vidit Dahlmannus (Forschungen auf dem Gebiete der Geschichte vol. II, P. I, p. 124), qui itaque erroris incusat Lucianum, Hellanicum putans annos natum nonaginta adhuc operam dedisse scribendæ Atthidi. Parum hoc verisimile; multo minus vero audiendus est Sturzius, qui omnem difficultatem facile dicit ac funditus tolli, si in fragmento modo laudato non historicum sed grammaticum Hellanicum intellexeris, aut Hellanico substitueris Callimachum. Etenim simpliciter dicendum est errasse Pamphilam, neque dubitandum quin ad verum proxime accedat auctor Vitæ Euripidis, qui γεννηθῆναι, ait, τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ Ἑλλανικόν, ᾧ ἐνίκων περὶ Σαλαμῖνα ναυμαχίαν οἱ Ἕλληνες*

(Ol. 75, 1, 480 a. Chr.). Accuratissime hæc dicta esse vix contenderim, quum valde probabile sit huncce annum diemque natalem ad nomen Hellanici accommodatos esse. Quare si contra expressa verba testimonii conjecturæ indulgere liceret, natalem annum Hellanici in veteribus catalogis positum putarem Ol. 74, 3, 482 a. Chr., ita ut verus calculus ab illo Pamphilæ differat bis septem annis, quam eandem distantiam in aliis nonnullis quæ ad hanc ætatem spectant deprehendi. Vixerit igitur Hellanicus ab Ol. 74, 3—95, 4; 482-397 a. Chr.

Jam quum Pamphilæ auctoritas, quam multi adstupere solent, quoad Hellanicum labefacta sit, atque verisimiliter ea quæ de Herodoti et Thucydidis ætate habet ex iisdem ἀναγγραφαῖς fluxerint, quæ quum ad majorem vel minorem omnia antiquitatem adducerent, rerum distantias tamen æquabiliter observabant: de fide eorum, quam a nonnullis impugnata plurimi strenue defenderunt, quam maxime est dubitandum. — De Herodoti ætate eadem diversitates reperiuntur quas de Hellanico vidimus. Nam quod Suidas eum una cum Hellanico in aula Amyntæ commoratum dicit, quadrat cum calculo Eusebii atque Syncelli, qui Herodotum (provectiore demum ætate opus suum componentem) floruisse dicunt Ol. 78. Neque defuerunt qui eum post Ol. 74, 1 natum esse dicerent. Sic Tzetzes eum Euripide juniorem facit, levis sane auctoritatis testis, sed in eo qui nunc est rerum statu haudquaquam contemnendus, præsertim quum tot aliis Herodoti vitæ chronologia sit impedita difficultatibus. Quod deinde Thucydidem attinet, Pamphilæ testimonium tantopere adversatur Marcellino, qui historicum mortuum dicit super annos natum quinquaginta, atque ipsius Thucydidis loco (V, 26), ut persuasum mihi sit, Thucydidem non Ol. 77, 2, 471 a. Chr., sed quatuordecim annis post, Ol. 80, 4, 457 a. Chr., lucem conspexisse (2); quod idem si de Herodoto accipitur, de multis melius et probabilius statui potuit quam hucusque factum est. Sed limites circumscripti hujus libelli non admittunt jam diutius me his immorari. Ut redeam ad Hellanicum, potuit is cum Herodoto per aliquod tempus in aula Macedonica degere aut regnante Alexandro, antequam Thurios Herodotus abiisset, aut post ejus reditum sub regno Archelai. Innuat hoc Suidas (3): is vero quum Hellanicum sexa-

ginta tribus circiter annis justo majorem fecerit, neque Alexandrum regem neque Archelaum nominare potuit; sed pro suo calculo Hellanicum apud Amyntam cum Herodoto fuisse dicere debuit; ne tamen nimium tribuamus huic famæ, monet quod idem Suidas Hellanicum obviam factum esse dicit Hecataeo, qui eodem fere tempore e vita decessit, quo alter est in lucem editus. Ut propter veram temporum rationem hoc a vero abhorret, sic jure quodam mentiri potuit is, qui Hellanicum Amyntæ ætate vixisse statueret. Ceterum de vita nostri auctoris nihil compertum habemus nisi illud, quod a Suida Perperenæ, quæ urbs sita est e regione Lesbi ad sinum Adramyttenum, fato defunctus esse narratur.

Conscripsit Hellanicus plurima tum prosaria oratione tum poetica. Hæc sunt quæ de operibus Hellanici tradit Suidas, ac ne paucissima quidem hæc usquequaque vera esse videntur. Accuratiores ex ipsis sunt eruenda fragmentis, ex quibus sane apparet sæcundissimum eum fuisse scriptorem. Si ex titulis a veteribus laudatis conclusionem facere liceret, opera scripsisset circa triginta. Verum satis convenit inter viros doctos hanc quæ videtur duntaxat librorum multitudinem ex isto enatam esse more veterum scriptorum, quo singulas majorum operum partes peculiaribus titulis ab ipsis plerumque effictis laudare solerent. Nihilominus, quæ est horum titularum atque fragmentorum natura et indoles, res difficillima est et lubrica admodum has partes ita componere et conglutinare, ut qui fuerit majorum operum numerus, ambitus et adornatio inde intelligatur. Quare Sturzius de vera earum dispositione restituenda desperans, eas recensuit ex ordine literarum a quibus incipit cujusque inscriptio. Nos in ordinandis reliquiis ita versati sumus, ut primo loco poneremus fragmenta sub titulo laudata, qui totius alicujus operis inscriptio haberi possit, his deinceps adjungeremus eos titulos, quibus aut majoris operis pars aut cognatum saltem ei argumentum indicaretur. Ita fragmentorum Hellanici dispositio ad eam rationem, quam in reliquis auctoribus secuti sumus, accedit, neque difficultatem creavimus, quominus suo quisque ipsius ingenio in refigendis historici operibus indulgeat. In iis demum fragminibus, quibus nulla libri notitia adpersa est, raro tantum, quod

(2) Thucydidem a. 403 mortuum esse propterea dubito quod lib. I, c. 97 commemorat Attlidem Hellanici, quæ certe non ante finem belli Peloponnesiaci in publicum edita esse potuit.

(3) Cf. Schol. Soph. Philoctet. 201: Εὐστόμ' ἔχει, καὶ]

Εὐώθασιν οὕτω λέγειν ἀντὶ τοῦ σωπά· τὸ δὲ τοιοῦτο κεχίασται, ὅτι Ἑλλάνικός ποτε ἀναγινώσκων τὰ Ἡροδότου, ἔλεγε· « Περὶ δὲ τῶνδ' ἐμοὶ εὐστόμα κεῖσθω » οὐ διακρίων εἰς δύο λέξεις, ἀλλ' ὥς ἂν τις εἴποι, ταῦτα εὐστόμα.

valde doleo, Sturzii adorationem reliqui. Igitur ordo titulorum in nostra editione hic est :

Phoronis, Bœotica, Asopis; Deucalionia, Thessalica; Argolica, Sacerdotes Junonis Argivæ; Atlantis, De Arcadia; Atthis, Cranaica. — Historiæ, De Gentibus, De Gentium Nominibus, De Gentium et Urbium originibus, De Chii origine, Æolica, Lesbica, (Carneonica), De rebus Lydiæ, Troica, Cypriaca, Ægyptiaca, Iter ad templum Jovis Ammonis, Persica, Scythica, Instituta Barbarica.

Jam quid de singulis statuam paucis exponam, quod quidem eo magis necessarium est, quia, re iterum perpensa, in multis ab ordine modo proposito discedendum puto.

Primum commemoro illud opus, quod Barbarorum historiam, quatenus Hellanici ætate perspecta erat, complectebatur, atque ante illa conditum esse videtur quibus tractavit res Græcorum. Inscriptum erat PERSICA, neque tamen Persarum tantum, qui proprie dicuntur, historiam, sed etiam Assyriorum atque Medorum inde a Nini temporibus usque ad æqualem auctori ætatem in eo expositam fuisse, tum ex fragmentis colligi potest, tum disertis verbis testatur locus Cephalionis apud Syncell. p. 315 ed. Dihdorf.: Ἀρχομαι γράφειν, inquit, ἀπ' ὧν ἄλλοι τε ἐμνημόνευσαν καὶ τὰ πρῶτα Ἑλλάνικός τε ὁ Λέσβιος καὶ Κτησίτας ὁ Κνίδιος, ἔπειτα Ἡρόδοτος ὁ Ἀλικαρνασσεύς. Τὸ πλεονέκτων τῆς Ἀσίας ἐβασίλευσαν Ἀσσύριοι, τῶν δὲ ὁ Βήλου Νίνος. Libri ejus operis laudantur duo, neque plures, opinor, fuerunt. In secundo enim bella Medica narrata esse indicat, nisi fallor, Strepsæ et Tyredizæ, quæ Thraciæ sunt urbes, commemoratio (fr. 161, 162), quarumque Tyredizæ meminit Herodotus (VII, 25), ubi agit de Xerxis copiarum trajectu. Itaque libro primo res Assyriorum et Medorum breviter recensuisse videtur, altero vero diductius exposuisse regnum Persarum.

Accedo ad opera, quibus res Græcas tum mythicæ tum historicæ ætatis memoriæ prodidit.

PHORONIS continebat fabulas Argolicas inde a Phoroneo, πατέρι θνητῶν ἀνθρώπων, Ogygis æquali, usque ad reditum, puto, Heraclidarum. Libri ejus fuisse creduntur minimum decem. Nam apud Harpocrationem (fr. 4) citatur Hellanicus ἐν δεκάτῳ Φορωνίδος, ubi Stephanephorum Herculis ex una Thestiadum commemorasse dicitur. Verum aut egregie fallor, aut pro ἐν δεκάτῳ scribendum est ἐν δευτέρῳ. Etenim ex fragmento tertio patet jam secundo libro de Hercule sermonem fuisse, atque res ibi narrata ex vulgari rerum ab Hercule gestarum ordine accidit longe

post commercium cum Thestiadibus. Deinde vero ex primo fragmento intelligitur tantopere abfuisse Hellanicum a proluxa fabularum enarratione, ut nihil fere nisi genealogias videatur condidisse, quibus paucis verbis rerum gestarum commemorationem immiscuerit. Sic primo statim libro eum Thebanas fabulas tractasse videmus. Inde ultro sese offert operis divisio: nimirum primo libro complexus est antiquissimas Argolidis fabulas atque stirpem Agenoris, altero ad Beli progeniem sese convertit. Ad primum librum Phoronidis pertinent ea quæ de Cadmi historia ex Bœoticis citantur. Ex utroque ejus libro desumta sunt Argolica.

Quod Argolidi Phoroneus, idem Thessaliæ post diluvium fuit Deucalion, cujus prosapia, apprime numerosa stirps Æoli, exposita erat in DEUCALIONIA, sicuti Phoronis duos libros complectente. Ex hoc opere Dienchidas Megaricus initium suæ historiæ mutuatus est, auctore Clem. Alex. (Strom. VI, p. 629, A). Ad Deucalioniam referendum est fragm. ex Thessalicis Hellanici excitatum, quamquam res memorata (tetrades Thessaliæ) primo oculorum adpectu huic sententiæ videtur refragari. Sed ne dicam, non esse aliud opus, quod Thessalica nominare possis, evanescit hæc quæ videtur difficultas, si reputes solere Hellanicum in fabularum expositione quam maxime respicere ad rationes geographicas. Appendix Deucalionis fuisse videtur Asopis, in qua stirpem Æaci, Jovis ex Ægina Asopi filia, plane uti Pherecydes ad Miltiadem usque deduxit.

Tertia radix quasi gentium multarumque mater fabularum est progenies Atlantis, duobus libris ab Hellanico in ATLANTIDE ita, puto, exposita, ut ceterarum Atlantidarum stirpem breviter tantum enumeraret, in Electræ vero posteritate subsistens Trojanas fabulas uberius persequeretur. Nam satis multum in rebus Troicis fuisse Hellanicum, præsertim in recensione coloniarum quæ Ilii excidium secutæ sunt, ac nova multa et inaudita de Trojano bello in medium protulisse, ex fragmentis augurari licet et probabile est propterea, quod Lesbius homo non vulgarem Trojanarum fabularum cognitionem facili negotio sibi comparare potuerit. Itaque tota Atlantis, quum maximam partem in rebus Troicis versaretur, etiam Troica (quorum item duo laudantur libri) nominata esse videtur. Eidem operi tribuenda erunt fragmenta ex Hellanico περὶ Ἀρχαίας et περὶ Αὐδίας excitata.

Jam ut omnem mythicam Græciæ historiam Hellanicus scriptis suis complexus sit, nihil restat

nisi Atticarum fabularum enarratio. Has exposuit peculiari opere quattuor librorum, quod a Thucydide (I, 97) ἡ Ἀττικὴ συγγραφή nominatur, in fragmentis autem ad similitudinem seniorum librorum, qui in eodem versabantur argumento, *Atthidis* vel *Atthidum* nomine designatum, et fragm. 10 a Phoronide disertis verbis distinctum videmus. Verum in hoc opere Hellanicus non substitit in fabulosis temporibus, neque data solummodo occasione ad seriore aetate descendit, sed continuam contexuit Atticæ historiam inde ab Ogyge vel Cecrope usque ad finem belli Peloponnesiaci. Sæpius eum in rebus Atheniensium ad res Lacedæmoniorum aliorumque fortasse populorum Græcorum respexisse et per se probabile est et indicatur fragmento 67, ubi de Helotis citatur Ἑλλάνιχος ἐν τῇ πρώτῃ. Putaveris hoc ex Sacerdotum libro primo desumptum esse, quum operis notitia non sit adjecta. Sed ut ex Atthide petitem credam movet me tum id, quod fragmentum hoc in Harpocratonis Lexico rerum Atticarum legitur, tum quod alia erat in Sacerdotibus librorum divisio. Quum itaque de Helo urbe a Doriensibus in servitutem redacta in Atthide sermo institueretur, fortasse etiam quæ de Spartanorum dixit republica, ejus constitutionem, nulla facta mentione Lycurgi, ad Proelem et Eurysthenem retulit (v. Ephor. fr. 18, 19), in Atthide legebantur. Nil decerno; apparet vero ex fragm. 67 primum nostri operis librum ad minimum pertinuisse usque ad tempora post reditum Heraclidarum, atque verisimiliter usque ad migrationem Ionicam. Altero libro Hellanicum egisse videmus de tribubus a Callisthene institutis ac de sacerdotibus eorumque familiis. Ex tertio libro nihil servatum habemus. Ad quartum, quo probabiliter res inde a Persicis bellis usque ad finem belli Peloponnesiaci gestas exposuit, referendum puto fr. 78 de Andocide a Mercurio genus deducente; quod sine dubio commemoravit ubi egit de causa Hermocopidarum. Fragmenti 80 ad rem a. 406 gestam spectantis jam supra mentionem feci (1). Facile ex his colligitur Hellanicum summa tantum rerum capita narrasse, quod de rebus inter Medica et Peloponnesiacum bellum gestis expresse testatur Thucydides l. I. breviter has dicens tactas esse et temporum ratione minus diligenter observata.

Quattuor hæc quæ hucusque de rebus Græcis

(1) Non prorsus recte igitur Dougainville in *Mém. de l'Acad.* tom. XXIX, p. 121 dixit: *L'ouvrage de Thucydide était en même temps une continuation et un supplément de l'Atthis de Hellanicus*

opera recensui, in unum corpus, ut mihi quidem persuasum est, conjuncta erant, atque simul in publicum edita sunt. Distinctiones et divisiones operum librorumque, ut in omnibus fere hujus ætatis scriptis, a seriore quodam homine factæ esse videntur. Itaque quum totum volumen decem libros contineret, quod Harpocraton Stephanephori mentionem factam esse dicit Phoronidis libro decimo, id ita explicari possit, ut eum postremum Phoronidis librum, cum postremo libro totius operis, ejus prima pars erat Phoronis, confudisse statuamus.

Ab his vero sejungenda puto *Lesbiaca* vel *Æolica*, quæ duos ad minimum libros complexa σύνταγμα ἐπιχώραριον fuerunt, quale Charonem, Ephorum et alios multos scripsisse constat.

Sequuntur SACERDOTES JUNONIS ARGIVÆ, quod opus synopsis chronologicam continebat tum earum rerum, quas in præcedentibus operibus secundum stirpes atque terras distributas jam tractaverat, tum earum quæ in illis propter narrationis modum et tenorem haud commode potuerant commemorari, aut ad populos spectabant, quorum in prioribus nullam rationem habuerat. Etenim inter plures veterum Græcorum tempora rerum notandi rationes una fuit illa, qua res gestæ referebantur ad seriem sacerdotum Junonis Argivæ, quæ proprio nomine Ἡεσίδες vocabantur (2). Asservabantur sine dubio in templo Junonis earum catalogi, illo tempore, ut videtur, confecti, quo primum hominum animi adducebantur, ut hunc in modum vetustissimorum temporum memoriam quasi stabilirent, et in ordinem quendam redigerent. Neque enim sola nomina sacerdotum in iis consignata fuisse videntur, sed etiam rerum gestarum memorabiliore, eæ maxime quæ ad cultum deorum, ad festa, ludos, alia hoc genus spectarent. His igitur ἀναρχαῖς Hellanicus tanquam fundamento usus est, cui superstrueret opus historicum res sub singulis sacerdotibus gestas breviter exponens. Sic Thucydides quoque potiora belli Peloponnesiaci παραπύγματα Sacerdotum nominibus notavit (II, 2; IV, 133), eodem-

(2) Nomina Sacerdotum apud vet. scriptores obvia hæc sunt: *Callithyia* s. *Callithoe*, Piranti filia, Argi neptis (sive *Io*) prima sacerdos. V. Euseb. Chron. p. 24 et 103 ed. Scaliger. — *Hypermnestra*, Danaï filia. Euseb. p. 115, n. 582. — *Alcyone* s. *Alcinoe*, tertia ætate ante bellum Trojanum. V. fr. 53. — *Admete*, Herculis temporibus. Marinor Farnes. V. infra. — *Callisto*, tempore excidii Troiæ. V. fr. 144. — *Cydippe*, Crusi ætate. V. Fischer. ad Æschin. Dialog. III, 10, p. 136, sq. — *Chrysis*, initio belli Peloponn. Thucyd. II, 2. — *Phaenias*, Thuc. IV, 133.

que modo Heraclidem ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν ἐν μουσικῇ (Plutarch. De Musica, tom. II, p. 1181) tempora distinxisse scimus. Sed quamvis genealogiarum et fabularum et aliorum fortasse catalogorum comparatione multa ad sacerdotum annos revocaverit, alia multa ne his quidem subsidiis accurate constitui potuerunt. Quare vulgarem illum secundum generationes numerandi morem non prorsus reliquit (v. e. g. fr. 83); quid quod interdum utramque computandi rationem conjunxit (fr. 53). Mireris igitur quomodo Hellanicus (fr. 62) ad annum exputaverit spatium inter Ogygem atque primam Olympiadem elapsam; verum tales computationes jam ante Hellanici ætatem factas esse intelligitur ex Herodoto (II, 145); atque satis facili negotio hunc numerum ponere potuit, quippe qui, quamvis nobis accuratissimus esse videatur, nonnisi majorem quandam epocham involvat, ideoque pro rotundo, ut aiunt, habendus sit; id quod fortasse alio loco demonstrabo.

Sacerdotum opus intelligendum esse censeo in duobus illis fragmentis (3, 96), quibus Hellanicus ἐν Ἱστορίαις citatur. Alterum eorum ex Herculis historia petittum, ad eandemque spectat alterum de Hyperboreis. Herculis res narratæ erant in Phoronide; hæc vero ab Historiis expresse distinguitur. In Attide porro Herculis historia tractari non potuit; in Sacerdotibus autem ejus facinora secundum ordinem chronologicum exposita esse pro certo affirmaverim. Quo accedit quod hocce opus, quippe quod non solum res Græciæ, sed etiam quæ in Asia minori, Italia, Sicilia memoratu digna evenerant, complecteretur, præ ceteris generaliori Historiarum titulo designari potuit, eodemque certe jure quo Charonis Ἡρωτάνας Ἀρχεδαίμωνων appellatos vidimus Ἑλληνικά. — Verbo denique commemoro Sturzii opinionem, qui propterea quod Callithoc sacerdos fuit e Phoronei posteris, suspicatur opus illud Sacerdotum fuisse partem Phoronidis.

Libri Sacerdotum laudantur tres, neque plures desidero. Libro primo res deductæ erant usque ad regnum Thesei et Herculis apotheosin, quæ magna erat veteribus chronographis temporum distinctio, quamque Marmor Farnesianum refert ad annum quinquagesimum octavum Admetæ: **ΗΡΑΣ ΑΡΓΕΙΑΣ ΙΕΡΕΙΑ ΑΔΜΑΤΑ ΕΥΡΥΣΘΕΩΣ ΚΑΙ ΑΔΜΑΤΑΣ ΤΑΣ ΑΜΦΙΑΔΑΜΑΝΤΟΣ ΕΙΗ ΝΗ.** Hæc vero Herculis consecratio in eundem fere annum cadit, quo Theseus in Cretam profectus est (v. Fréret in *Mém. de l'Acad.* XIV, p. 273). Jam Nisæa a Niso, fratre Ægei, qui pater erat Thesei, nominata esse narratur ex

libro primo (fr. 47), verum Minoem (nam de hoc sermo esse debet) Nisæam cepisse et Nisum, Pandionis, assertur ex secundo. Unde patet illud in fine libri primi narratum esse, hoc initio libri secundi. Cum hac re quadrat, quod Hellanicus Theseum, non, sicuti Philochorus, una cum Hercule, sed, ut Pherecydes et Herodorus, solum post Herculem contra Amazonas expeditionem suscepisse dicit. Igitur liber secundus præter regnum Thesei persequi debuit res Troicas, præcipue colonias Græcorum et Trojanorum post Ilii excidium in Italiam deductas (inter quas etiam Romæ mentionem injectam videmus fr. 53). Quare huc refero et fragm. 74, ubi Theseus quinquaginta annos natus Helenam septem annorum puellam rapuisse dicitur, et fragm. 144 de die quo capta sit Troja. Quousque hic liber pertinuerit, accurate dici nequit; sed quum ex eo Chalcidensium et Naxiorum coloniæ circa a. 736 a. Chr. in Siciliam deductæ commemorantur, probabiliter usque ad bella Medica descendit (2). Liber tertius reliquum tempus complexus est. Unum quod superest ex eo fragmentum (52) ad bellum Peloponnesiacum retulerim.

Quodsi igitur hæc recte disputavi, Sacerdotes erant peculiare opus et ab Attide diversum, quamquam, ne quid dissimulem, sunt quæ in alteram sententiam possis adducere. Etenim frag. 144 Tzetzes ait Trojam captam esse quo tempore Καλλιστὼ ἱέρεια κλειναῖς ἦν ἐν Ἀθήναις. Porro Hesychius (v. Ἴω) Ionem, quæ prima fuit sacerdos Junonis Argivæ, sacerdotem dicit Minervæ. Utrumque, nisi fallor, ex Attide Hellanici petittum est, qui quum simpliciter diceret rem aliquam accidisse sub hac vel illa sacerdote, facile est intellectu, quomodo minus attenti Junonem cum dea Atheniensium confuderint. Neque tamen hæc sufficiunt, ut Attidem et Sacerdotes unum idemque opus fuisse credamus. Urbs Troja capta est eodem anno, quo Demophon rex Atheniensium imperium suscepit (v. fr. 143), ac propterea apte potuit hæc res memorari in Attide, i

(2) In fragm. 49 verba mutila Ἀθηναῖος ... εἶδον ποῦ sunt Hellanici, ut docet O. Müller. in libro de Minys p. 416, ubi simul hunc in modum emendata sunt: Ἀθηναῖοι καὶ οἱ μετ' αὐτῶν ἐπὶ τοὺς Ὀρχομενίζοντας τῶν Βουρωτῶν ἐφορμώμενοι Χαιρώνειον εἶδον πόλιν Ὀρχομενίων. Referenda enim ad Tolmide[m] Tolmari s. cum haud exigua manu Atheniensium profectum contra Bæotiorum optimates, qui Orchomenum, Chæroneam, inque alias hisce vicinas urbes sese receperant. Procul dubio hæc petita sunt ex *Hellenicis* Theopompi, quæ apud eundem Stephanum v. Ὀρωπος in Hellanici nomen abierunt. Quo commisso errore, quum Hellanicus jam antea laudatus esset, verba quibus Θεόπομπος Ἑλληνικοῖς citatus erat, ab alio omitta esse videntur.

qua ad rationes chronologicas Hellanicum attendisse docent fragm. 62 et 82. Magis vero obstat quod diversa fuit horum operum divisio. Quam re si quis me errasse demonstraverit, ad eam, quam modo innui, sententiam lubenter accedam.

Simile Sacerdotibus opus ac cum illis fortasse conjunctum fuisse debent *Carneonicae*, i. e. catalogus eorum, qui in Carneis ludis inde ab Olymp. 26, ut videtur, in Apollinis honorem celebratis victoriam deportaverant. Neque enim probo Sturzium, qui Carneonicas ad Lesbiaca pertinere putavit. Nititur hæc opinio interpretatione fragmenti 122, ex qua Hellanicus diceret: Terpandrum omnium primum in Carneis ludis vicisse eo quod Carneonicas et carminibus et orationibus ornasset. Quod ineptum plane foret. Equidem verba: ὥς Ἑλλάνικοι ἐν τε τοῖς ἐμμέτροις Καρνεονίαις καὶ τοῖς κατὰ λόγον ita explicanda esse credo, ut Hellanicus victorum catalogum, qualis Lacedæmone servabatur, hexametris versibus conceptum apposuerit et deinde pedestri oratione illustraverit et in usus suos converterit (7). Ita si statuamus, minime ex historico evadit poeta. Hoc tamen in caussa fuisse videtur, cur Hellanicus etiam ligata oratione scripsisse dicatur. Quid in hoc opere tractaverit non constat. Nudam victorum enumerationem dare vix voluerit; res ad politicam Græcarum civitatum historiam pertinentes jam recensuerat in Sacerdotibus. Nescio an verum tetigerim, si Hellanicum in Carneonicis tempora rerum quæ ad poetas et musicos eorumque inventa et instituta spectant, eorum nominibus notasse putem, qui Apollinis, duris Musarum, auguriis victoria erant ornati. Favet huic sententiæ, quod Hellanicus in Carneonicis dixisse fertur, Arionem Methymnæum primum cyclicos choros instituisse (fr. 85). Legitur nunc quidem id narratum esse ἐν Καρναίωνις, quæ Sturzius Atthidis partem fuisse censet; sed verissimam habeo viri docti (in Ephemer. Götting 1828, p. 7) a Sturzio laudati conjecturam, cui Dahlmannus quoque album calculum adjecit, scilicet Καρναίωνις vocem corruptam esse ex Καρνεονίαις.

Devenimus ad titulos: Περὶ ἔθνων, Ἐθνῶν ὀνομασίαι, Κτήσεις (Κτήσεις apud Stephan., fr. 109, pro quo Berkelius voluit Κλήσεις). Quibus nominibus idem opus significari recte observavit Sturz., quamvis respuenda sit alia ejusdem conjectura: nempe videri librum De Nominibus Gentium ad literarum ordinem fuisse compositum, quia apud Stephanum v. Ἀγδάτωνα

laudaretur Ἑλλάδιος ἐν τῷ αὐτοῦ στοιχείῳ. Quod si ad Hellanicum, uti Berkelius conjecit, referendum est, sine dubio pertinet ad librum primum Persicorum, atque illud στοιχείῳ librarii stupori acceptum retuleris.

Ex libro De Gentibus brevis mentio fit duorum populorum Scythiæ; cum his igitur conjungenda sunt, quæ citantur ex *Scythicis* (fr. 170 sqq.). Ex Nominibus Gentium fragmentum habemus de moribus Libyorum; his adjungas *Ægyptiaca* atque *Iter ad templum Jovis Ammonis*. Itaque quum quæ ex his libris afferuntur omnia spectent ad barbaras nationes, atque ex fragmentis reliquorum operum vel obiter inspectis intelligatur quantopere in rebus Græcis Hellanicus ad populorum urbiumque origines animi attenderit, ut in iis hunc maxime scopum ante oculos habuisse videri debeat; persuasum mihi est opus De Gentibus nonnisi ad barbaros populos pertinere; quorum quum historia Græcis non satis cognita esset, ut ad genealogicum vel chronologicum ordinem revocaretur, satis habuit auctor nomina eorum, urbes, terrarum naturam, incolarum mores et instituta ad morem fere Geographorum recensuisse. Quæ si mihi largieris, alius exstat titulus, qui toti operi bene convenit: *Instituta Barbarica*, qualia scripserunt Aristoteles, Nymphodorus, Theodectes. Obstat quidem mihi videtur fragm. 112, ubi Hellanicus citatur περὶ Χίου κτίσεως, sed illud ipsum quod expresse dicitur π. Χίου κτ., neque simpliciter κτίσεις laudantur, docet posse hoc ex quovis alio opere, ubi Chii mentionem faciendi occasio erat, esse desumptum; atque res memorata indicat relegandum id esse ad Troica. Accedit quod ne illud quidem satis exploratum habemus, utrum omnino κτίσεις an κλήσεις titulus verior sit.

Jam vero alia oritur difficultas. Porphyrius enim (apud Euseb. P. E. IX, 39, p. 466, B) dicit: τὰ Βαρβαρικά Νόμιμα Ἑλλανίκου ἐκ τῶν Ἡροδότου καὶ Δαμάστου (sic) συνήχται. Hellanicum cognovisse opus Herodoti ipso junioris et summa demum senectute historias suas in vulgus edentis ab omni verisimilitudine abhorret, neque inde quod cum Herodoto Damastes (sic enim legendum) componitur, homo æqualis quidem Hellanici, sed qui ejus discipulus dicitur, Porphyrii testimonium ad majorem probabilitatem adducitur. Repugnat denique Dionysii locus (Epist. ad Cn. Pompej. p. 129), ex quo Hellanici opera ante Herodoti historias in publicum prodierunt. Nam Ἡρόδοτος, αἶτ, τῶν πρὸ αὐτοῦ συγγραφέων γενομένων, Ἑλλανίκου τε καὶ Χάρωνος, τὴν αὐτὴν ὑπόθεσιν προεκδεδωκότων οὐκ ἀπετράπετο, ἀλλ' ἐπί-

(7) Eadem ratione in Sacerdotibus egisse putari posset propter illud Tzetæ: ὁ Λέσβιος Ἑλλάνικος αἰεῖται fr. 144. Verum non magni hoc faciendum esse bene scio.

πτευσεν αὐτῶν χρεισσόν τι ἐξοίσειν. Itaque maledictione incusarem Porphyrium, quippe cui tota fere literatorum respublica infamis sit turba furum et mœchorum; nisi ea quæ Suidas de Zalmoxi ex Hellanico (fr. 173) affert, tantopere in rebus et verbis concinerent cum iis, quæ apud Herodotum (IV, 95) leguntur, ut alterum alterius opus ante oculos habuisse nemo unquam negaverit. Jam quum Herodotus dicat se ipsum hoc accepisse a Græcis ad Pontum habitantibus, atque omnino nil Herodotum Hellanico debere pluribus demonstraverit Dahlmannus (l. l. p. 127, 599), nihil relictum videri possit, quam cum Sturzio, cui suffragatur Creuzerus (ad Herodot. l. l. ed. Bæhr.), Hellanicum representare compilatorem Herodoti. At tertium datur quod unice verum puto. Nimirum Nomima Barbarica Hellanici eandem sortem experta sunt quam Ægyptiaca Hecataei, quam Xanthi Lydiaca. Quæ res sit paucis explicare studebo.

Zalmoxis Getis monstravit initia. Dixit iis neque se neque convivas suos unquam morituros, sed in locum quendam venturos, ubi cum vitæ perpetuitate omnium fruituri essent bonorum abundantia. Deinde tribus annis in loco subterraneo commoratus, quarto demum in lucem denuo ascendit. Quæ omnia ad doctrinam de animi immortalitate spectare monet Bæhr., Zalmoxin apte comparans cum Sileno, Bacchicorum sacrorum interprete, auctore immortalitatis. Igitur propter argumentum præclarus fuit hic Herodoti locus, quem exciperet iste Hellanicus, qui Orphicam theologiam scripsit. Commemoratur hoc opus a Damascio (περὶ ἀρχῶν in J. Chr. Wolfii Anecd. Gr. tom. III, p. 253) ita: Ἡ δὲ κατὰ τὸν Ἱερώνυμον φερομένη (sc. Ὀρφικὴ θεολογία) καὶ Ἑλλάνικον, εἴπερ μὴ ὁ αὐτός ἐστιν. Hieronymus, quem Damascius eundem cum Hellanico esse suspicatur, a Josepho (Archæol. I, 4 extr.) dicitur Ægyptius, quod non impedit quominus recte fortasse statuerit Tiedmannus (Griechenlands erste Philosophen p. 61) eum esse notum illum Rhodium Peripateticum. Idem vero non solum Orphica, sed etiam historica scripsit, quoniam Josephus l. l. laudat ejus Phœnicica. Hæc ipsa autem Phœnicica sine dubio fuerunt pars Βαρβαρικῶν Νομίων, quæ sub Hellanici nomine venderet. Num Orphicam quoque theologiam tamquam vetus Hellanici opus (3)

(7) Mirandum sane Sturzium revera putare Hellanicum Lesbium in Ægyptiacis de Orphica theologiam in modum Hieronymi exposuisse. Ad verba Damascii supra allata dicit: « Quæ sic interpretor: nisi quidem alter ex altero sua hausit, ita ut ambo non nisi unius auctoris loco habendi sint. Uter autem alterum secutus, nos

ediderit, an hæc in Νομίμοις Βαρβαρικοῖς Ægyptiacis inserta fuerit, an denique ab aliis Hellanico vindicata sit, qui utrumque opus ab eodem auctore profectum esse viderunt, hoc, inquam, in medio relinquo. Utut sit, optime cum his quadrat quod Clem. Alex. Stromm. VI, p. 629. dicit: τὰ Μελεσαγόρου ἔκλεψεν Ἑλλάνικος. Nam hujus quæ ferebantur scripta referta erant talibus hariolationibus atque Orphicis historiunculis. Sed videamus singula.

Pars Institutorum Barbaricorum, ut modo dixi, fuerunt Ægyptiaca. Jam vero Photius Sopatri ἐκλογὰς compositas dicit ἐκ τῶν Αἰλίου Δίου περὶ Ἀλεξανδρείας καὶ ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν Ἑλλάνικου, δι' ὧν μυθικὰ καὶ πλασματικὰ πολλὰ συλλέξας etc. Nonne suspicionem movet Hellanicus Lesbius cum Ælio compositus? Multo magis certe ad Ælii Severi commentarios accedere debuerunt Ægyptiaca Hellanici Ægyptii, quæ sine dubio copiosas expositiones de Ægyptiorum theologia, atque mythicam de hujus terræ miraculis farraginem præbebant. Ac profecto non abfuisse disputationes philosophicas ex illis apparet quæ ex Hellanici Ægyptiacis leguntur apud Arrianum in Dissertat. Epict. II, 19 et inde apud Gellium in N. A. I, 2: Τῶν ὄντων, inquit, τὰ μὲν ἐστὶν ἀγαθὰ, τὰ δὲ κακὰ, τὰ δ' ἀδιάφορα. Ἀγαθὰ μὲν οὖν αἱ ἀρεταὶ καὶ τὰ μετέχοντα αὐτῶν· κακὰ δὲ κακίαι καὶ τὰ μετέχοντα κακίας· ἀδιάφορα δὲ τὰ μεταξὺ τούτων, πλοῦτος, ὑγίειν, ζωὴ, θάνατος, ἡδονή, πόνος. Ad quæ Sturzius: « Potest profecto hic locus desiderium omnium Hellanici librorum vehementer augere etiam in eorum animis, qui in cognoscenda philosophiæ historia id sibi agendum esse putant, ut

hodie ignoramus. » Ut ipse lector judicare possit, locum a Damascio ex theologia allatum apponam: Ὑδωρ ἦν, φησὶν, ἐξ ἀρχῆς καὶ ὕλη, ἐξ ἧς ὑπάγει ἡ γῆ, δύο ταύτας ἀρχὰς ὑποτιθέμενος πρῶτος, ὕδωρ καὶ γῆν· ταύτην μὲν ὡς φύσει σκεδαστήν· ἐκείνη δὲ, ὡς ταύτης κολλητικόν τε καὶ συνεκτικόν· τὴν δὲ μίαν πρὸ τῶν δυοῖν ἀρρήτον ἀρίστην· αὐτὸ γὰρ τὸ μὴδὲ φάναι περὶ αὐτῆς ἐνδείκνυται αὐτῆς τὴν ἀπόρρητον φύσιν· τὴν δὲ τρίτην ἀρχὴν μετὰ τὰς δύο γεννηθῆναι ἐκ τούτων, ὕδατος φησὶ καὶ γῆς· δράκοντα εἶναι, κεφαλὰς ἔχοντα προσπεφυκυίας ταύρου καὶ λέοντος, ἐν μέσῳ δὲ θεοῦ πρόσωπον· ἔχειν δὲ καὶ ἐπὶ τῶν ὤμων πτερά· ὠνομάσθαι δὲ χθόνον (χρόνον Jablonski Panthei Ægyptior. P. I, p. 191) ἀγέρατον· φύσιν οὖσαν· τὴν αὐτὴν καὶ Ἀδράστειαν, ἀσώματον, διοργωμένην, ἐν παντὶ τῷ κόσμῳ τῶν περάτων αὐτοῦ ἐραπτομένην· ταύτην οἶμαι λέγεσθαι τὴν τρίτην ἀρχὴν κατὰ τὴν οὐσίαν ἐστῶσαν· πλὴν ὅτι ἀρσενόθηλον αὐτὴν ὑπεστήσατο, πρὸς ἐνδείξιν τῆς πάντων γεννητικῆς αἰτίας. Καὶ ὑπολαμβάνω τὴν ἐν ταῖς βιβλίοις θεολογίαν ἀρεῖσαν τὰς δύο πρώτας ἀρχὰς, μετὰ τῆς μιᾶς πρὸ τῶν δυοῖν τῆς ἐν σιγῇ παραδοθείσης· ἀπὸ τῆς τρίτης μετὰ τὰς δύο, ταύτης νεστήσασθαι τὴν ἀρχὴν, ὡς πρώτης βήτον τι ἐχούσης καὶ σύμμετρον πρὸς ἀνθρώπων ἀκοάς. Οὗτος γὰρ ἦν ὁ πολυτίμητος ἐν ἐκείνῳ χρόνῳ ἀγέρας, καὶ αἰθέρος καὶ χάους πατήρ. ... Καὶ ἤδη ἡ θεολογία πρωτόγονον ἀνυμνεῖ καὶ Δία καλεῖ, πάντων διατάκτορα καὶ ἔλου τοῦ κόσμου.

quo ex fonte dogma quodque haustum sit, intelligent. Idem ille Hellanicus, qui h. l. præclarum edidit eruditionis et sapientiæ specimen, non dedecere putavit suam personam, si aliis in locis, ubi meræ historiæ narrandæ essent, rem quamque ita, ut fando vel aliis modis accepisset, narrando redderet. Unde necessario debuit nonnulla, vel si mavis multa, scriptis suis immiscere, quæ vel sana ratio demonstraret vana esse nec ullo modo fide digna. Fortasse hic locus desumptus est ex Ægyptiacorum præfatione, in qua multis modis potuit sapientiam suam et judicandi facultatem declarare, quo magis perspicere lectores, ubi narrasset res omnem fidem humanam superantes, id ab ipso factum esse non iudicii infirmitate, sed religiosa quadam in narrando diligentia. » Noli a me impetrare ut hæc refutare studeam. Deleveram in fragmentis locum modo laudatum, quippe quem animi causa Arrianus Hellanico tribuisset; sed jam vides non esse cur levitatis crimine Arrianum oneremus, quum vel hæc ipsa vel similia saltem in Ægyptiacis, quæ Hellanici nomine circumferebantur, reperiri potuerint, nec auctore Ægyptio sint indigna.

Deinde quæ ex Gentium Nominibus (fr. 93) de moribus Libyorum leguntur, eadem fere apud Herodotum exstant, ut jam Valckenarius Hellanicum suspicaretur Herodotum exscripsisse. Igitur hæc quoque Hieronymo tribuenda sunt, sicuti etiam Iter ad templum Jovis Ammonis, quem librum non vere Hellanici esse Athenæus indigitat verbis: εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα.

Restat aliud Hellanici opus Διὸς πολυτυχία inscriptum. Quod utrum metricum opus fuerit necne, dijudicari vix potest. Nam ne illud quidem satis scimus, quid titulus sibi velit. Vossius (De histor. Gr. p. 450) legendum putavit πολυτοχία vel πολυτεχνία. » Sed non video, Sturzius ait, cur non πολυτυχία ad analogiam nominis εὐτυχία et similium, recte dici potuerit de varia et multiplici fortuna, ita ut hoc raro et exquisito vocabulo indicaretur historia sive carmen de Jove, ratione imprimis habita variarum fortunæ vicissitudinum, quibus obnoxius fuit. Quæ quidem res ampliorem fingendi scribendique materiam suppeditaverit necesse est, quam sola liberorum multitudo. Sin autem hæc ratio cuiquam displicet, videat ille an magis probanda videatur πολυπτυχία, ut multiplex et tortuosum Jovis ingenium dicatur ab Hellanico descriptum fuisse. » Perplacet mihi hæc conjectura, quamvis de sensu vocis πολυπτυχία paullo aliter statuendum putem. Ante omnia vero monendum erat hoc scriptum historiographo nostro omnino abjudicandum esse.

Non fugit hoc nec fugere potuit Welckeri sagacitatem (de Cycl. Hom. p. 49). Attamen non ad grammaticum Hellanicum hoc scriptum retulerim, quæ est Welckeri sententia, sed ad eundem qui Ægyptiaca atque Iter ad templum Jovis Ammonis composuit; quid, non improbable est Διὸς πολυπτυχίαν, sicuti theogoniam Orphicam, partem fuisse Ægyptiacorum. Nam non dubito, quin argumentum ejus libri fuerit de doctrina cosmogonica. Jupiter Orphicis his philosophis est, ut ipsius Hieronymi verbis rem eloquar, ὁ πολυτίμητος ... χρόνος ἀγήραος, καὶ αἰθέρος καὶ χάους πατήρ ... καὶ ἤδη ἡ θεολογία πρωτόγονον ἀνυμνεῖ καὶ Δία καλεῖ, πάντων διατάκτορα καὶ ὅλου τοῦ κόσμου. Aperte igitur Jovis nomen poni potuit in fronte operis theogonici. Tum in πολυτυχία latere putaverim πολυμυχία, qui titulus similis esset illi Pherecydei operis Ἑπτάμυχος inscripti. Sed præferendum fortasse est quod Sturzius suspicatus est, πολυπτυχία. Quod quid sibi velit explicandum est ex allegorica Orphicorum dicendi ratione, atque significari potest hisce verbis Pherecydis Syrii (ap. Clem. Alex. Stromm. VI, p. 621, A): Ζῆς ποιεῖ φάρος μέγα τε καὶ καλόν· καὶ ἐν αὐτῷ ποικίλλει γῆν καὶ Ὠγῆνον καὶ τὰ Ὠγῆνου δώματα, et aliis ll., quibus universum cum pallio comparat.

Ex simili allegoria locus Fulgentii (p. 174) desumptus esse videtur. Incerta hæc, quod bene scio; meliora et certiora doceant alii.

Igitur, ut quæ in antecedentibus disserui, paucis comprehendam, multi illi librorum tituli ita distinendi atque conjungendi sunt, ut inde quinque vel sex opera constituentur, quibus totius orbis terrarum historia, quantum ejus tum temporis fieri poterat, contineretur. Barbaris populis destinata erant Persica et Instituta Barbarica, quorum hæc postea de quo edidit, ut ita dicam, Hieronymus, i. e. hoc opere ejusque adoratione atque vetere Hellanici nomine usus est, ut historiarum farragini ex Amelesagora, Herodoto, Damaste, aliis corrassæ atque philosophicis suis doctrinis in Ægyptiacorum libro expositis fidem et auctoritatem conciliaret. Res Græcas ita tradidit Hellanicus ut primum opusculum scriberet de rebus patriæ; deinde in majori opere totius Græciæ historiam cum in modum adornaret, ut in rebus mythicis quattuor fabularum atque gentium quasi familias discerneret, quarum auctores Phoroneus, Deucalion, Atlas, Cecrops, quarumque primitivæ et primariæ sedes fuerunt Argolis, Thessalia, Arcadia, Attica. In his uberiores fabularum enarrationem plerumque repudiavit, maximam

in eo curam ponens, ut genealogica fila sine interruptione texeret iisque insereret quæcunque spectant ad origines gentium et urbium et si quæ sunt horum similia. In Attide denique a mythicis in historica tempora descendit, Athenarumque fata ad suam usque ipsius ætatem narrando devolvit. Omnes denique res memorabiliores a Græce loquentibus gestas et mythicæ et historicæ ætatis; tum ad respublicas tum ad artes deorumque cultum spectantes, synchronistica et compendiaria ratione notavit in Sacerdotibus Junonis et in Carneonicis (1).

Quæ omnia si sub unum oculorum conspectum subjicias, non difficile est pronuntiare quemnam locum Hellanicus inter antiquiores historicos occupaverit. Nimirum vetus hoc historiæ scribendæ genus ad summum pro illis temporibus perfectionis gradum adduxit. Etenim quæ una cum prosa historiographia emersit statim ab initio duplicem viam ingressa est, quarum altera fuit logographorum arctiori vocabuli sensu, altera geographorum. Prior tota in eo versabatur, ut deorum hominumque historiam genealogiarum ope in ordinem quemdam redigeret. Quod quamquam propter traditionum poetarum, quæ tunc erat, multitudinem earumque discrepantiam non sine delectu quodam et iudicio fieri potuit, tamen, quum penitior rerum mythicarum intelligentia huic ætati sicuti sequentibus omnibus deesset et deesse deberet, his auctoribus in plurimis nihil relictum erat nisi vel horum vel illorum poetarum, quos fide dignissimos haberent, reddere narrationem. Unde factum est, ut ii, qui ex rerum superficie naturam earum definire solent, hoc ipsum logographorum consilium fuisse dicant, ut hexametros versus in prosam orationem dissolverent. Quo sane nihil ineptius excogitari potest. Ea vero in quibus antiquissimum hoc historicorum genus a poetarum narratione jure sibi recedendum esse, et quæ tamquam vera πλάσμασι poeticis opponenda putare debebant, ea continebantur traditionibus quas dicunt ἐπιχωρίαις. Initio hæc pauca fuerunt, nimirum ea quæ patria scriptoris posset suppeditare; atque hæc pauca plerumque criterio fuerunt, cur vel his vel illis mythis, prout cum patriis fabulis plus minus conciliari poterant, majorem vel minorem fidem tribuerent. Hæc ratio mox manu duxit ad eas historias, quibus auctor solas res patrias

(7) Ex his igitur facienda erit fragmentorum dispositio, quæ in plurimis quidem facillima, in multis tamen semper erit dubia, quum easdem res Hellanicus in diversis operibus attingere soleat. Lector ipse videat.

tractavit, angustiores quidem materiam, sed in qua ubique ad veritatem attingere posse sibi videretur. Ut vero ulterius hac via progredieretur historia, maximi momenti fuerunt studia et itinera geographorum. A quibus quum in ipsis locis et ex rerum monumentis permagna traditionum copia de urbium originibus, gentium migrationibus, deorum cultu etc., collecta esset, fieri potuit, ut quæ a singulis in singularum civitatum historia præstita erant, eadem jam in totius fere orbis terrarum historia præstarentur. Atque hoc est, quod efficere studuisse videtur Hellanicus. Is logographiam cum geographi studiis ita conjunxit, ut possis dubitare, utrum genealogias an potius geographiam scripserit. Quæ librorum indoles optime colligitur ex paucis verbis Agathemerī I, 2, ubi postquam Anaximandri de geographia merita laudans hunc primum dixerat orbem terrarum in tabula pinxisse, deinde vero Hecataem, ἀνδρα πολυπλανῆ, eandem rem diligentius et ad admirationem usque tractasse, pergit: Ἑλλάνικος γὰρ Λέσβιος, ἀνὴρ πολυίστωρ, ἀπλάστως παρέδωκε τὴν ἱστορίαν. Ut ex verbo ἱστορίαν apparet Hellanicum non scripsisse opera mere geographica (quod ne de Barbaricis quidem Institutis valere videtur), sic elucet historiam ejus, cum Anaximandri et Hecataei operibus compositam, ad librorum geographicorum naturam proxime accessisse, verum ἀπλάστον exhibere geographiam, i. e. non ita ex terrarum efformatione regionumque situ adornatam, ut lector ab uno loco ad alterum subsequentem ductus plasticam quasi regionum imaginem animo concipere posset. Ex eadem re intelligitur cur eadem opera modo mythicis modo geographicis nominibus citentur, cur deinde magnum illud de rebus Græcis opus in tot particularia opera distinctum videamus. Pherecydes quoque heroicorum temporum historiam secundum stirpes distributam tractavit, attamen libri hujus operis ubique continua serie laudantur, quia narrationes ejus præmissa deorum historia atque uberiore fabularum expositione magis inter se conjunctæ, sicuti quæ sequebantur carmina epica, unum quoddam efficiebant et simplex; in Hellanico autem κατὰ τόπους omnia magis distinebantur.

Saluberrimum fuisse hunc historiam scribendi modum, quo a poetarum carminibus res ad monumenta fabulasque locorum revocarentur, nemo negabit. Neque vero tum temporis Græci homines diu in eo potuerunt perseverare. Eo ipso tempore, quo Hellanicus sua opera scripsit, novum atque diversum plane historiæ genus vigere cœpit, breve temporis spatium præsentis ætatis

complectens, in interiores rerum causas inquirens, civili et morali prudentia plenum, luminibus ornatum eloquentiæ. Itaque fieri non potuit, ut qui post Hellanicum ad universalem Græciæ historiam condendam denuo sese accinxerunt, hujus scriptoris vestigia premerent; sed, quamvis multa sine dubio ei accepta referrent, in plurimis tamen alia prorsus via incedebant.

Fides et auctoritas Hellanico a veteribus sæpe denegata est. Ac quum in tot partes se converterit ejus ingenium, haud semel cum errasse lubenter largiemur (v. fr. 111, 172, 108). Quod vero Ephorus (ap. Phot. cod. 72, p. 64, 18) eum ἐν πλείστοις ψευδόμενον dicit, atque Strabo (XIII, p. 612, A) eum in tractandis rebus antiquissimis ita se negligentem præbuisse, ut facilius hoc in genere credi posset Hesiodo, et Homero, et Tragicis, hoc videndum est ut recte intelligamus. Neque enim aliud fere esse videtur ac si dixissent: Hellanicus mendaciis squallet, quia in multis poetarum narrationi, cui universa Græcia religiosam fidem habet, obscuras quasdam locorum fabulas substituere conatus est, atque in aliis monumenta sequi maluit quam incertam quidem, attamen vulgarem opinionem. Sic Strabo (fr. 145) ei crimini vertit, quod secundum ipsorum Trojanorum narrationem, Trojam a Græcis nunquam funditus everSAM atque τὴν αὐτὴν εἶναι πόλιν τὴν νῦν τῇ τότε contenderit. Plura ejusmodi, apprime in Troicis, ubi multa ἐπιχώρια proferre potuit, apud eum obvia fuisse, significant verba Strabonis modo laudatis subjecta: οἷος δ' ἐκείνου μῦθος (noli cum Xylandro scribere θυμός). Ephorus (fr. 91) eum reprehendit, quod Lacedæmoniorum reipublicæ constitutionem ad Proclum et Eurysthenem referens his tribuisset, quæ essent Lycurgi, cujus ne mentionem quidem injecisset. Sed primum reputes Hellanicum hæc, quum in Attide narrata videantur, non nisi obiter commemorasse; deinde vero quod Lycurgum non nominavit, documento esse potest eum quæ de Spartanorum civitate tradidit ex veteribus hausisse Lacedæmoniorum ἀναγραφαίς, in quibus Lycurgo locum non fuisse statuit O. Müller. Dor. I, p. 132. Ac revera pleraque quæ vulgo Lycurgo tribuuntur eo multum antiquiora esse hodie nemo nescit.

Quod fuerit Hellanici genus dicendi ex reliqua operum indole licet conjicere. Si in antiquissimis logographis, ut in Hecataeo, oratio habuit dulcedinem quandam, quæ posteris illam commendaret; hanc eodem modo diminutam esse patet,

quo magis scriptores a poetarum narratione accederent ad solam nominum, rerum gestarum, locorum, monumentorum enumerationem. Hellanici igitur sermo non potuit valde placere neque imitatione dignus haberi. Testis est Hermogenes (περὶ ἰδιῶν 2, p. 614 ed. Colon.), qui, de Theopompo, Ephoro, Hellanico et Philisto agens, ζήλου καὶ μιμήσεως, inquit, τὰ εἶδη τῶν λόγων αὐτῶν οὐ πένυ τοι, μᾶλλον δὲ οὐδ' ὀλως, ἡξίωται παρὰ τοῖς Ἑλλήσι, καθάπερ τὰ τῶν ἄλλων, οἷον Θουκυδίδου, Ἡροδότου, Ἑκαταίου, Ξενοφώντος, τῶν λοιπῶν. Cum Philisto etiam a Photio (cod. 176, p. 204) componitur. Dialecto usus est, ut plerique istius temporis historici, Ionica, colorata sine dubio formis Æolicis. Quod Sturzius eum Dorice vel Æolice scripsisse suspicatur, ejus rei indicia protulit parum idonea. V. supra.

In fine hujus commentationis apponere liceat locum Dionysii (Jud. de Thuc. p. 138, 36), qui tum ceterorum logographorum tum maxime Hellanici operum formam et indolem optime depingit. Οὗτοι, inquit, προαιρέσει τε ὁμοίᾳ ἐχρήσαντο περὶ τὴν ἐκλογὴν τῶν ὑποθέσεων, καὶ δυνάμεις οὐ πολὺ τι διαφερούσας ἔσχον ἀλλήλων· οἱ μὲν, τὰς Ἑλληνικάς ἀναγράφοντες ἱστορίας οἱ δὲ, τὰς βαρβαρικάς· καὶ αὐτὰς δὲ ταύτας οὐ συνάπτοντες ἀλλήλαις, ἀλλὰ κατ' ἔθνη καὶ κατὰ πόλεις διαιροῦντες (8) καὶ χωρὶς ἀλλήλων ἐκφέροντες, ἕνα καὶ τὸν αὐτὸν φυλάττοντες σκοπὸν, ὅσαι διεσώζοντο παρὰ τοῖς ἐπιχωρίοις μνημαὶ κατὰ ἔθνη τε καὶ κατὰ πόλεις, εἴτ' ἐν ἱεροῖς, εἴτ' ἐν βεβήλοις ἀποκειμέναι γραφαί, ταύτας εἰς τὴν κοινὴν ἀπάντων γνῶσιν ἐξενεγκεῖν, ὅσας παρελαβόν· μήτε προστιθέντες αὐταῖς τι, μήτε ἀφαιροῦντες· ἐν αἷς καὶ μῦθοι τινες ἐνῆσαν ἀπὸ τοῦ πολλοῦ πεπιστευμένοι χρόνου, καὶ θεατρικαὶ τινες περιπέτεται, πολὺ τὸ ἡλίθιον ἔχειν τοῖς νῦν δοκοῦσαι. Λέξιν τε ὡς ἐπὶ τὸ πολὺ τὴν αὐτὴν ἅπαντες ἐπετήδευσαν, ὅσοι τοὺς αὐτοὺς προεἶλοντο τῶν διαλέκτων χαρακτῆρας, τὴν σαφῆ καὶ κοινὴν καὶ καθαρὰν καὶ σύντομον καὶ τοῖς πράγμασι προσφυῆ, καὶ μηδεμίαν σκευωρίαν ἐπιφαίνουσιν τεχνικὴν. Ἐπιτρέχει μέντοι τις ὥρα τοῖς ἔργοις αὐτῶν, καὶ χάρις τοῖς μὲν πλείων, τοῖς δ' ἐλάττων· οἱ ἦν ἔτι μένουσιν αὐτῶν αἱ γραφαί (9).

(8) Hoc quam maxime de Hellanico valere ex supra disputatis vidimus, et ab eodem Dionysio nominatim ei tribuitur p. 139, 10: Θουκυδίδης οὐκ ἐφ' ἐνὸς ἐβουλήθη τόπου καθιερῶσαι τὴν ἱστορίαν, ὡς οἱ περὶ τὸν Ἑλλάνικον ἐποίησαν· et p. 140, 13: Θουκυδίδης οὐ τοῖς τόποις, ἐν οἷς αἱ πράξεις ἐπετελέσθησαν, ἀκολουθῶν ἐμέρισε τὰς διηγήσεις, ὡς Ἡρόδοτός τε καὶ Ἑλλάνικος.

(9) Fragmentis Hellanici addas: Stephan. Byz.: Βεμβίνα, κώμη τῆς Νεμέας. Ἑλλάνικος δὲ Βεμβίνον καὶ πάλιν φησὶν. Ad fr. 6 omissus est locus in Certamine Hesiodi et Homeri: Ἑλλάνικος μὲν γὰρ καὶ Κλεάνθης Μαίονα (vulgo Βίωνα) λέγουσιν (Homeri patrem fuisse). Fragm. 102 formam Ὀμπελὶς defendit Unger. in Thebanis Paradoxis I,

PIHERECYDES.

Pherecydes fuerunt duo, alter philosophus ex Syro, alter historicus Atheniensis (*). Prior etsi

p. 360. In Lex. inedito Paris. (apud Wyttenbach. Plutarch. tom. I, p. XLIII) leguntur hæc: Παράλληλους μὲν βίους λέγομεν καὶ ἀνδρας παράλληλους, οὐκ ἐστὶ δὲ κατὰ ἄλλας πτώσεις, εἰς βίων παράλληλων, ἢ ἐν τοῖς παράλληλοις βίοις· ἐπὶ δὲ ἥττον λεκτέον ἐνικῶς, παράλληλον βίον. Οὐδὲν γὰρ ἐστὶ ἄλλο· μᾶλλον δὲ λεκτέον, (ἔτι) ἐν τοῖς βίοις τοῖς παρ' ἁλλήλους τεθεωρημένοις, ἢ τῶν ἀνδρῶν τῶν παρ' ἁλλήλους ἐξητασμένων Ἑλλάνικος τοῦτο ἱστορεῖ ἐν τοῖς κατ' ἄλληλα, οὐκ ἐν τοῖς κατ' ἁλλήλους. In quibus Hellenici nomen exempli causa fictum esse videtur, nisi forte locus ita intelligendus est, ut hæc deprompta sint ex scripto grammatico Hellenici chorizontis.

Hæc quum typis jam excusa essent, nactus sum de Hellenico commentationem a Prellero conscriptam (Dorpati Livanorum 1840), in qua vir doctissimus, quod magnopere gaudeo, in plurimis mecum consentit; in nonnullis, minoris plerumque momenti, aliter statuit. Aegyptiaca, Nomina Barbarica, Ἑθνῶν ὀνομασίαι, Περὶ Ἑθνῶν, Scythiaca, Cypriaca a personato aliquo Hellenico composita esse demonstrat; genuina opera ad tres classes revocat: 1, *genealogica* (Deucalionia, Phoronis, Atlantias, Troica); 2, *chorographica* (Atthis, Eolica, Lesbiaca, Persica), 3, *chronologica* (Sacerdotes, Carneonicæ). In genealogicis igitur alium atque ego ordinem statuit; atque Atthidem ab iis sejungit. Quod minus recte factum esse ex iis quæ supra de Phoronide, cujus decem libri citantur a Steph. Byz., exposuimus, patebit. Sumit enim Prellerus Hellenicum res eodem modo adornasse quo postea Apollodorum. Sed quamquam nemo negabit Apollodorum Hellenici opus sæpius consuluisse, tamen dispositio rerum in Bibliotheca multo artificiosior est, quam ut eam Hellenico tribuamus; deorum historiae in Hellenico nulla sunt vestigia; inde vero quod secundum stirpes res divisit Apollodorus, nihil colligi potest; eadem apud veteres logographos divisio erat, uti v. c. ap. Pherecydem, cujus rerum tractatio propius jam ad Apollodoream accedit. Sed spatium huic notulae vix concessum non patitur diutius his me immorari. Quare missis ceteris, satis habeo nonnulla a Prellero allata subjunxisse. — De Hellenico grammatico laudat Grauertum in Mus. Rhén. 1, 2, p. 204 sqq. — Pamphilæ auctoritatem nuper Krügerus quoque impugnavit in libello: *Epieritischer Beitrag zu den Untersuchungen ü. d. Leb. d. Thucyd.* Berlin 1839. — Pro corrupto illo: Διὸς πολυτυχία Creuzerus (Symb. 1, p. 36 ed. tertia) legi vult πολυπτυχίαν. Πτύχαι, ait, sind *Olympische Rollen von der Haut der Ziege Amalthea* (?) — Was diese Rollen in ihren vielen Falten enthalten, das Gesetz der Natur und des Geistes, das ist Διὸς πολυπτυχίαι, und wunderbaren, oft räthselhaften Inhalts. Quæ interpretatio non longe abest ab ea, quam ego tentavi; modo caveas capram istam. — Fr. 3 Preller. scribendum suspicatur ἐν ταῖς ἱστορίαις. — Fr. 4 Preller. scribit: ἐν δευτέρῳ Φορωνίῳ, uti nos. — Fragmentis Deucalioniae addendus est locus ex Epimerism. Hom. ap. Cram. Anecd. Gr. vol. I, p. 314: Ἑλλάνικος δέ· « Καὶ Πελίαν ὀνόμασθεν αὐτὸν, ἐπεὶ ἐπελιώθη αὐτῷ ἡ ὄψις λατρισθέντι ὑπὸ τοῦ ἱπποῦ. » Cf. Apollodor. 7, 1, 6, 8

(*) Suidas: Φερεκύδης, Βάβυρος, Σύριος. Ἔστι δὲ νῆσος μία τῶν Κυκλάδων ἡ Σύρα, πλησίον Δήλου. Γέγονε δὲ κατὰ τὸν τῶν Λυδῶν βασιλεῖα Ἀλυάττην· ὡς συγχρονεῖν τοῖς ἐπτά σοφοῖς, καὶ τετάχθαι περὶ τὴν μ' Ὀλυμπιάδα· διδαχθῆναι δὲ ὑπ' αὐτοῦ Πυθαγόραν λόγος· αὐτὸν δὲ οὐκ ἤσκηκέναι κα-

ad nos non pertinet, tamen, quia a Suida aliisque cum altero sæpenumero confunditur, de utroque nobis dicendum est.

Pherecydes philosophus, Babyos filius, patriam habuit Syrum sive Syram sive Syriam, unam ex Cycladibus insulis. Hoc patriæ nomen si conjungas cum iis, quæ de doctrina Pherecydis et quam adeptus sit ratione traduntur, nec non cum ambizioso quodam seniorum scriptorum studio, facile intelligitur, qui factum sit, ut apud multos scriptores, quos diligenter recenset Sturz. p. 2, natale Nostri solum in Syriam, Asiæ regionem, vel Assyriam translatus sit.

Vixit Pherecydes secundum Suidam, Alyattis temporibus, secundum Diogen. Laertium (I, 121) Ol. 59. Quam testimoniorum discrepantiam (nam Alyattes secundum Euseb. jam Ol. 54 moritur) Clintonus (F. H. p. 9 Krüg.) ex more vulgari ita conciliare vult, ut γέγονεν apud Suidam sit, *natus est*. Falso; differentia illa ad eandem chronologiarum confusionem referenda est, de qua ad Xanthum monui. Videtur Suidas Pherecydem septem Olympiadibus priorem posuisse (Ol. 52) quam Diogenes, cujus vero rationes veriores esse tum ex aliis testimoniis constat, tum ex Ciccone (Tusc. I, 16), qui eum æqualem facit Servio Tullio.

Hic igitur Pherecydes a senioris ævi scriptoribus, quorum nomina exscribere tædet, uno fere ore Pythagoræ magister fuisse dicitur. Ipse vero, aiunt, nullius magisterio usus sapientiam suam hausit ex arcanis libris Phœnicum. Sic præter Suidam referunt Clemens Alexandrinus, Philo Byblius, Hesychius Milesius et Eustathius. Diogenes Laert. (l. I. et II, 46) eum Pittacum audisse dicit, atque Thaletis gloriam æmulatum esse. Cf. Suidam. Josepho (contra Apion. I, p. 1034, E), sicuti Thales et Pythagoras, Aegyptiorum et Chaldaeorum fuit discipulus, atque in Aegyptum iter ab eo susceptum esse disertis verbis tradunt

θηγητὴν, ἀλλ' ἐαυτὸν ἀσκήσαι, κτησάμενον τὰ Φοινίκων ἀπόκρυφα βιβλία. Πρῶτον δὲ συγγραψὴν ἐξενεγκεῖν περὶ λόγων τινῶν ἱστοροῦσιν, ἐτέρων τοῦτο εἰς Κάδμον τὸν Μιλήσιον φερόντων. Καὶ πρῶτον τὸν περὶ τῆς μετεμψυχώσεως λόγον εἰσηγήσασθαι. Ἐξηλατῶσαι δὲ τὴν Θάλητος δόξαν. Καὶ τελευταῖα ὑπὸ πλήθους φθειρῶν. Ἔστι δὲ ἅπαντα, ἃ συνέγραψε, ταῦτα· Ἐπτάμυθος, ἥτοι Θεοκρασία ἢ Θεογονία (scribend. videtur Θεολογία). Ἔστι δὲ Θεολογία (scr. Θεογονία) ἐν βιβλίοις δέκα, ἔχουσα θεῶν γένεσιν καὶ διαδόχους.

Φερεκύδης Ἀθηναῖος, πρεσβύτερος τοῦ Συρίου, ὃν λόγος τὰ Ὁραέως συναγαγεῖν· ἔγραψεν Αὐτόχθονας· ἔστι δὲ περὶ τῆς Ἀττικῆς ἀρχαιολογίας ἐν βιβλίοις δέκα. Παραινέσεις δὲ ἑπτῶν. Πορφύριος δὲ τοῦ προτέρου οὐδένα δέχεται πρεσβύτερον, ἀλλ' ἐκεῖνον μόνον ἡγεῖται ἀρχηγὸν συγγραψῆς.

Φερεκύδης Λέριος, ἱστορικὸς, γεγονώς πρὸ ὀλίγου τῆς αἰ' Ὀλυμπιάδος· ἔγραψε περὶ Λέρου, περὶ Ἰφίγενείας, περὶ τῶν Διονύσου ἐορτῶν, καὶ ἄλλα.

Georg. Cedrenus (in Synopsi hist. I, p. 94, B.) et Theodorus Meliteniota (proœm. in Astron. c. 12). Sed hæc omnia magis ad probabilitatis speciem inventa sunt quam ex fontibus hausta dignis fide. Et omnino nullus fere inter antiquos philosophos reperitur, quem tot fabulis exornaverint, quot de Pherecyde protulerunt mendacia et mirabilia. Huc pertinent quæ de vaticiniis ejus deque mortis genere fabulantur, a Sturzio summa cum diligentia congesta.

Opus, quo dogmata sua de cosmogonia deque deorum natura posteritati mandavit, pedestri oratione conscriptum erat, quam primus ille in rerum philosophicarum expositione adhibuisse dicitur (1). Titulus hujus operis fuit Ἑπτάμυχος. Sic ipse Pherecydes ut videtur librum suum inscripsit; aliis magis dilucide appellabatur Θεοκρασία, quippe qui de deorum sive elementorum commixtione exponeret. Quæ vero Suidas habet: Ἑπτάμυχος ἦτοι Θεοκρασία ἢ Θεογονία· ἐστὶ δὲ Θεολογία ἐν βιβλίοις δέκα, ἔχουσα θεῶν γένεσιν καὶ διαδόχους, in iis diversa confusa sunt. Sturzio hæc a Suida non profecta esse videntur. «Sapiunt enim, inquit, hominem qui non satis perspicua putaret nomina Θεοκρασία et Θεογονία, et qui inter hanc de Syrio et sequentem de Atheniensi Pherecyde relationem vellet similitudinem quandam effingere. Deinde vel Δεκάμυχος legendum puto, vel si illa verba, quæ an genuina sint dubitari posse dixi, Suidam vere auctorem habent, ἐν βιβλίοις ἑπτὰ.» Neutrum probandum. Nam quamvis sit verisimile Heptamychum in septem libros divisum fuisse, tamen minime est necessarium, quum hæc inscriptio non externam operis adorationem respexisse videatur, sed propter tria, quæ Pherecydes statuit rerum principia (Jovem sive Ætherem, Chthona sive Chaos, et Cronum

sive Tempus) et quattuor elementa (ignem, terram, aerem, aquam), ex quibus omnia quæ existunt nata sunt et nascuntur, hunc maxime titulum auctor selegisse putandus sit. Ac ne cum mutare velis, jam illud, opinor, vetat, quod septenarius numerus omnino sacer habebatur et præceteris consecratus erat Apollini, cum cujus dei cultu arcto vinculo conjuncta erat tota illa Pythagoreorum, cum quibus Pherecydes componi solet, philosophia; atque quæ de ipso Pherecyde miraculosa circumferebantur, valis potius Apollinei ei speciem præbent quam philosophi. Quamquam autem titulus Ἑπτάμυχος ab omni mutatione temeraria tuendus est, neque de librorum hujus operis numero certius aliquid statui potest, propterea non minus persuasum habeo verba illa, de quibus agitur, a Suida (non est enim cur alium accusemus) male adjecta esse, quippe quæ ad Pherecydis Atheniensis Theogoniam pertineant, quam ipse paullo post Ἀττικὴν ἀρχαιολογίαν vocat, quamque decem libris compositam fuisse scimus. Tum vero pro θεολογίαν scribendum puto θεογονίαν, quæ vox sequentibus ἔχουσα θεῶν γένεσιν καὶ διαδόχους postulari quodammodo videtur. Contra quod antecedit apud Suidam θεογονίαν mutandum in θεολογίαν.

Post Syrium Suidas alios duos Pherecydes distinguit, Atheniensem ipso philosopho antiquiorem, atque Lerium quem paullo ante Ol. 75 floruisse dicit. At unus uterque est et idem, ut jam Vossius (de Hist. Gr. p. 445) docuit. Accidit enim Pherecydi, quod est de aliis multis observatum, scilicet ut duas haberent patrias, unam naturæ, ut Cicero ait, alteram civitatis. Natus fuerit sine dubio in Lero insula, Atheniensis vero nominabatur, quod apud hos degeret vitam. Argumento est, quod Eratosthenes (ap. Diog. L. I, 119; cf. Dionys. H. p. 35 ed. R.) duos tantum Pherecydes agnoscit, alterum Syrium philosophum, alterum Atheniensem genealogum. Eodem facit Strabo X, p. 487 B: Ἐξ ἧς (Σύρου) Φερεκύδης ὁ Βάβυος ἦν, νεώτερος δὲ ἐστὶν ὁ Ἀθηναῖος ἐκείνου. Atque omnino unus tantum Pherecydes historicus apud veteres laudatur.

Simili confusione laborant de ætate Nostri testimonia. Falsa sunt et ad philosophum referenda quæ habent Eusebius Arm. ad Ol. 60, 1 p. 334 ed. Mai: *Pherecydes historicus Pythagoræ magister cognoscebatur*; Chronicon Paschale p. 144, A, ad Ol. 57, anno Cyri majoris vicesimo primo: Φερεκύδης ἱστοριοποιὸς ἐγνωρίζετο καὶ Πυθαγόρας. Georgius Syncell. p. 238, B Paris. (p. 451 Dindorf.): Θεογονίης ὁ ποιητὴς ἐγνωρίζετο. Πεισιστράτης Ἀθηναῖος τὸ δεύτερον

(1) Suidas l. l. et v. Ἱστορήσας et Συγγράφας, Plin. H. N. VII, 56, Strabo I, p. 18, A, alii. Cf. Theopomp. ap. Diog. Laert. I, 116, ubi Pherecydes πρῶτος περὶ φύσεως καὶ θεῶν γράψαι traditur. Quod vero prosæ orationis inventor habetur, in eo sæpius cum Pherecyde historico confunditur. De hoc aperte cogitavit Strabo l. l.: εἴτα ἐκείνην (ποιητικὴν κατασκευὴν) μιμούμενοι, λύσαντες τὸ μέτρον, τὰλλα δὲ φυλάξαντες τὰ ποιητικά, συνέγραψαν οἱ περὶ Κάδμον καὶ Φερεκύδην καὶ Ἑκαταῖον. Simili errore tenetur Freculphus (Chron. I, 3, 17), qui Pherecydem Syrium historiarum inventorem dicit. De historico etiam Suidas cogitasse videtur v. Ἑκαταῖος, ubi: Ἑκαταῖος ... πρῶτος ἱστορίαν περὶ φύσεως ἐξήνεγκε, συγγραφήν δὲ Φερεκύδης· τὰ γὰρ Ἀκουσίδαίου νοθεύεται. Legit, ut puto, Pherecydem Syrium primum fuisse συγγραφέα, i. e. primum soluta oratione scripsisse (nam quæ vulgo datur vocis συγγραφεὺς explicatio: qui narrat res suæ ætatis, plane inepta est); quod cum ad historicum referret atque simul videret Hecataeum primum prosa oratione scripsisse, distinctionem fecit, quæ est nulla

ἔβασίλευσε. Φερεκύδης ἐγνωρίζετο Πυθαγόρου διδάσκαλος.

Ad Atheniensem historicum pertinent hæc : Eusebius ad Ol. 81 p. 339 : *Pherecydes alter historicus agnoscebatur*. Chronic. Paschal. p. 163, B, ubi Pherecydes secundus historicus ponitur Olymp. 81 anno imperii Artaxerxis Longimani decimo quinto. Isidorus Origg. I, 41, Pherecydem claruisse dicit post Herodotum, quibus temporibus Esdras legem conscripserit (post Ol. 80, 3).

Jam si Suidæ Pherecydes γεγονώς πρὸ ὀλίγου πρὸ τῆς οὐ' Ὀλυμπιάδος, ideoque septem Olympiadibus antiquior dicitur quam apud ceteros auctores, vides eandem hic nos reperire discrepantiam, quam supra statuimus de ætate Pherecydis Syrii, ac procul dubio utriusque scriptoris tempora Suidas ex iisdem catalogis chronologicis sumsit, qui omnia septem Olympiadibus ponebant justo priora. Nam cur γεγονώς hic pro *natus* accipiendum sit, ut Krügerus vult, causam idoneam non video; quamquam negari nequit Pherecydem, si Ol. 81, qua floruisse dicitur, annum egerit circa tricesimum, hoc ipso fere tempore, quod posuit Suidas, in lucem editum esse debere. Itaque si recte Lucianus (2) Pherecydem annos nonaginta quinque vixisse refert, diem supremum obiit circa Ol. 96.

De scriptis Pherecydis quæ comperta habemus perpauca sunt. Quod Suidas eum τὰ Ὀρφείως collegisse dicit, ad philosophum spectat; παρζινέσεις δὲ ἐπῶν item a nostro aliena sunt. Ex libris De Lero insula, De Iphigenia, et De festis Bacchicis, nihil tulit ætatem. Omnia enim quæ apud vett. exstant fragmenta ad opus pertinent mythologicum decem librorum, quod modo Theogoniam, modo Genealogias, modo Autochthones (3), modo Archæologiam Atticam vocant, prout quisque respexit aut ad primam maxime operis

(2) De Macrob. tom. III, p. 224, 93 ed. Reitz. « Hunc enim locum non de Pherecyde philosopho, sed de historico accipiendum esse, ex eo luculenter cognosci potest, quod primum dicit se expositurum esse de historicis, deinde vero Hellenicum affert et statim post hunc ætatem Pherecydis indicat. Facile igitur Joh. Henr. Maio assentirer, qui pro Φερεκύδης ὁ Σύρος in loco Luciani legi posse conjicit Φ. ὁ Λέριος; nisi a (Pseudo-) Luciano ipso, non a librariis peccatum fuisse probabile esset. » STUZZ.

(3) Autochthones quum præter Suidam solus Etymologicus Magni auctor (quem vide ad calcem fragm.) excitet, Sylburg. et Heyn. pro *Pherecydes* scribere voluerunt *Pherecrates*, Autochthonum nomine fabulam scenicam designari putantes. Verum quum de fabula sic inscripta nihil constet, pro *Αὐτόχθονες* reponi jusserunt *Αὐτομόλοι*. At profecto hæc longius pelita, eoque minus probanda, quum titulus ille Pherecydei operis nihil habeat quod offendant, neque id, quod duobus tantum locis laudatur, ut falsitatis suspicio moveatur sufficiat.

partem de deorum origine et successionibus agentem, aut ad illum veterum historicorum morem genealogias condendi atque has secundum autochthones, stirpium auctores, distinendi, aut denique ad studium, quo in patriis rebus narrandis et illustrandis præ ceteris elaborare solebant. Plurimis vero locis simpliciter laudatur Pherecydes in Historiis. — Operis adornationem et dispositionem quum ad ipsa fragmenta indicaverim, hoc loco iterum de iis non dissero.

ACUSILAEUS.

De Acusilao spissa caligine circumfusa sunt omnia. Clemens Alexandrinus (Strom. I, p. 299, D.) eum septem sapientibus annumeratum esse dicit. A Dionysio Hal. (De Thuc. p. 138, 31) una cum Eugeone Samio, Deiocho Proconnesio, Eudemo Pario, Democle Phrygeense et Hecataeo ante bellum Peloponnesiacum vixisse traditur. Cum his si conjungimus locum Josephi (C. Apion. I, p. 1034 et ex eo Euseb. P. E. X, 7, p. 478, A, B), ubi sic : Οἱ τὰς ἱστορίας ἐπιχειρήσαντες συγγράφειν παρ' αὐτοῖς (τοῖς Ἑλλήσι), λέγω δὲ τοὺς περὶ Κάδμον τε τὸν Μιλήσιον καὶ τὸν Ἀργεῖον Ἀκουσίλαον, καὶ μετὰ τούτων εἰ τινες ἄλλοι λέγονται γενέσθαι, βραχὺ τῆς τῶν Περσῶν ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα διαστρατείας τῷ χρόνῳ προὔλαβον, cum specie quadam verisimilitudinis statui potest floruisse Acusilaum inter Olympiadem septuagesimam et octogesimam. — Reliqua quæ de hoc scriptore innotuerunt leguntur apud Suidam. Ἀκουσίλαος, inquit, Κάβας (Κάβας ἢ Σκάβρας Diog. Laert. I, 41) υἱός, Ἀργεῖος ἀπὸ Κερκάδος (Κερκάδος Eudoc.) πόλεως, οὗσης Αὐλίδος πλησίον· ἱστορικὸς πρεσβύτατος. Ἐγραψε δὲ Γενεαλογίας ἐκ δέλτων χαλκῶν, ἃς λόγος εὐρεῖν τὸν πατέρα αὐτοῦ, δρῦξαντά τινα τόπον τῆς οἰκίας αὐτοῦ.

Miraris fortasse Argivum illum ex urbe prope Aulidem sita, novo acrisiæ crimine Grammaticum oneraturus. Verum cavendum est, ne citius quam cogitatius pronuntiemus. Nam quum Stephanus præter celeberrimum Argos Peloponnesi alias decem ejusdem nominis urbes enumeret, atque sic omnem fere planitiem ad mare sitam nominatam esse dicat, fieri potuit, ut Boeotia quoque Argos suum haberet. Ac revera ita fuisse nuperrime probavit Ungerus (Theban. Paradox. p. 301 sq.) tum ex Strabone (IX, p. 404), ubi ait : Ἔστι δὲ τῶ ἐκ Θηβῶν εἰς Ἄργος ἀπιδόντι ἐν ἀριστερᾷ ἡ Τάναγρα· ἐν δεξιᾷ δὲ καίται ἡ Ὑρία· tum ex glossa Hesychii : Ἄργος Ὑάντιον (in Ἀργοβιαντον depravatum), Βοιωτίας, auxilio denique advocat auctorem Vitæ Pindari (in cod. Vratisl.

p. 10) et Eustathium (Proem. in Pindar. p. 16), qui poetam, quem plures apud Thebas mortuum esse dicunt, Argis diem obiisse narrant.

Quemadmodum hoc regionis nomen jam in antiquitate obscuratum esse debet, sic etiam Cercas urbs vetustæ admodum memoriæ fuisse videtur. « Quod nomen tamen, Unger. l. l. dicit, fortasse judicabor in lucem protraxisse mentione facta Dianæ Celcææ, de qua Bœckhius ad Corp. Insc. Græc. nr. 1947, p. 47, hæc disseruit : « Ἀρτέμιδι Κελκαία » quo firmatur optimorum librorum lectio apud Arrhianum VII, 19, ubi memoratur antiquum Athenis τῆς Ἀρτέμιδος τῆς Κελκαίας ἔδος. Hoc vidit jam Paciaudus, sed ignorant Arrhiani interpretes. » Et de eadem dea ante Bœckhium loquutum video Villoissonum Anecd. T. II, p. 162 sq. not. I. Nec dubito accommodare in hanc rem vocabulum Celcææ, Epiroticæ urbis, literis mandatum ab Eustathio in Hom. Odyss. XI, 120, p. 1675, 37 : Βουνίμην τινὰ ἢ Κελκαίαν ... τοπικὰ ὀνόματα. » His igitur indiciis, quum Suidæ testimonium accedat, non dubitandum est exstitisse Bœotiae urbem Cercadem, quod nomen postea in Celcadem abierit. Etsi enim id quod Diana Κερκαία memoratur, per se nihil probare videtur, quum voce κερκαία (a κέρκος) deæ radiosæ vel splendidæ (4) natura significetur, ideoque nihil cogat ut ejusdem nominis urbem statuamus : non minimum tamen Suidæ auctoritas augetur eo quod hoc ipsum nomen ducit nos in Bœotiam Apollinis et Dianæ cultu insignem. Obvium sit in fabulis nomen Cercyonis, filii Agamedis, qui cum Trophonio Augeæ, Iobis filio, et Hyrieo thesauros exædificavit. Uti vero Augeæ et Hyriei nomina aperte spectant ad Apollineam naturam, sic etiam illud Cercyonis ex eadem radice natum ex qua κέρκαιος. Alia hujus vocabuli forma est Κέρκαρος, qui apud Schol. Pind. Ol. VII, 132, Solis e Rhodæ filius dicitur, atque in fabulis Minyarum pater est Ormeni, a quo Ormenium prope Iolum condita.

Quod deinde patris nomen apud Suidam attinet, hoc alibi, quantum sciam, nusquam reperitur. Welckerus in dissertatione, quam in Xanthi Vita laudavi, Cabam patrem a seriore quodam fictum esse suspicatur, qui quum novum opus sub Acusilai nomine ederet, exquisito hoc patris nomine auctori suo auctoritatem addere voluisset. Nescio quamnam significationem huic vocabulo tribuerit vir doctus, quum meram id fictionem esse ab omni sensu destitutam ab more an-

(4) Neque alia significatio est nominis Κερκαίης ap. Hesiod. Theog. 355.

tiquitatis abhorreat. Ut proferam meam qualemcunque sententiam, puto equidem quemadmodum Cercadem urbem Dianæ et probabiliter etiam Apollini sacram fuisse vidimus, sic fortasse patris quoque nomen ad Apollinis cognomen spectare, quod in Acusilai familia sacerdotali reperiatur. Ex sacerdotum enim familiis plures vetustissimorum historicorum, qui genealogias scripserunt, profectos esse jam propterea suspicari licet, quod hi præ ceteris antiquorum temporum memoriam colere debuerunt et in templorum publicis catalogis consignare. Atque in familia Acusilai talia studia viguisse fama illa subindigitare videtur, quæ Acusilaum narrat genealogias ex æneis tabulis descripsisse a patre in domo sua repertis. Huc accedit quod Hecataei quoque (Hegesandri filii), nec non Xanthi, Candauli, ut puto, filii, nomina aptissime referri possunt ad gentes Apollinis sacerdotio fungentes. Nomen Κάδας igitur, nisi fallor, decurtatum est ex ἐκάδας (5) i. q. ἑκατος (nam de compositione cum βαίνω in his vocibus non cogitandum), ad similitudinem vocum Λυκάδας, Ἰόδας etc. Primam syllabam εἰ agnosco litera Σ in forma Σκάδας a Diogene allata, ubi præterea literam ρ interpositam videmus. Verum hæc fortasse orta est ex antiqua forma ἐκάδαρ, quam quidem in voce ἰόδας (6) obtinuisse statuo propter latinum *jubar*. Incerta hæc sunt et conjecturis nituntur. Itaque si quis meliora scit, doceat.

Genealogiarum, quas Acusilaus condidit, libri laudantur tres. In his eum Hesiodi maxime carmina, quorum patria Bœotia, secutum esse intelligitur ex Clem. Alex. Strom. VI, p. 629, A, ubi hæc : Τὰ Ἡσιόδου μετέλλαξαν εἰς πεζὸν λόγον καὶ ὡς ἱδία ἐξήνεγκαν Εὐμηλὸς τε καὶ Ἀκουσίλαος οἱ ἱστοριογράφοι. Neque vero totum ex iis perpendisse apparet ex loco Josephi (contr. Apion. I, p. 1034, et ex eo Euseb. l. l.). Περίεργος ἂν εἴην ἐγὼ, αἰτ, τοὺς ἐμοῦ μᾶλλον ἐπισταμένους διδάσκων, ὅσα μὲν Ἑλλάνικοι Ἀκουσίλαῳ περὶ τῶν γενεαλογιῶν διαπρώνηκεν, ὅσα δὲ διωρθοῦτο τὸν Ἡσιόδον Ἀκουσίλαος. Nec tamen hos testes asferrem, nisi res per se probabile esset. Nam quod seriore ætate circumferebatur Acusilai opus adulterinum fuit et suppositum, ut pluribus locis repetit Suidas (v. ἑκαταῖος Μιλήσιος, Ἱστορίαι, Συγγραφεὺς : τὰ Ἀκουσίλαου νοθεύεται). Hæ Pseudo-Acusilai genealogiæ sine

(5) Cogitari possit etiam de Apolline Καβαίῳ apud Æschyl. fr. 411. Sed ibi Γαδζῖος scribendum esse extra dubitationis aleam positum.

(6) Apud Apollodorum II, 7, 8, in Herculis ex Thespiadibus filiorum catalogo legitur : Κέρθης (vel Κέρτης) Ἰόδης, pro quo scribendum puto : Κέρκης Ἰόδης.

dubio confectæ sunt iisdem Alexandrinorum temporibus, quibus eandem sortem etiam alii iidemque juniores scriptores experti sunt. Sed vel Hadriani ætate fraudem non admodum notam fuisse colligi potest ex Suida (v. Σαβίνος) ubi Sabinum et in Thucydidem et in Acusilaum commentarios scripsisse dicit(7).

APOLLODORUS.

Apollodorus, Atheniensis grammaticus, patrem habuit Asclepiadem, philosophiæ magistrum Panætium Rhodium, grammaticæ Aristarchum. Sic Suidas(8), qui certe non voluit Asclepiadem magistrum Apollodori, ut Galeus putat (de vita Apoll. p. 19), sed patrem dicere. Fieri tamen potuit ut Suidas erraverit. Tum cogitandum foret de Asclepiade Myrleano(9), grammatico, qui Attali primi Eumenisque temporibus floruit. Uti hoc modo Apollodorus duos artis grammaticæ præceptores nancisceretur, sic etiam in philosophia non solum Panætii magisterio usus esset, sed Diogenis quoque Babylonii, alterius sectæ Stoicæ principis, qui (Ol. 156, 2; 155 a. Chr.) una cum Carneade et Critolao ab Atheniensibus legatus missus est Romam. Ac de hoc quidem Nostri auctoris præceptore dubitari nequit, quum is nominetur a Scymno Chio (v. 19), Apollodori fere coævo, ejusque admiratore. Contra facile aliquis adduci posset, ut a Suida Apollodorum nostrum confusum crederet cum altero Apollodoro Atheniensi, cui Ephilli et Cepotyranni cognomen erat, cujusque libros philosophicos memorat Diogenes Laertius (v. Galeum p. 11 et 21).

(7) Fragmentis Acusilai addas: Schol. Victor. ad Iliad. XXIII, 296: Ἀκουσίλαος ἐν τρίτῳ Γενεαλογίῳ κύριον ἔχουσε τὸ Ἐχέπωλος, οὕτως· - Κλεωνύμου δ' Ἀγχίσης, τοῦ δὲ Ἐχέπωλος.

(8) Suidas: Ἀπολλόδωρος, Ἀσκληπιάδου, γραμματικός· εἰς τῶν Παναϊτίου τοῦ Ροδίου φιλοσόφου καὶ Ἀριστάρχου τοῦ γραμματικοῦ μαθητῶν, Ἀθηναῖος τὸ γένος· ἦρξε δὲ πρῶτον τῶν τραγιάμβων. Scymn. Chius v. 22: Συνεσχολακῶς δὲ πολὺν Ἀριστάρχῳ χρόνον. V. Apollodori fragm. p. 435. Cf. Tettius in commentat. editioni Ægianæ præmissa; Johnsus Hist. phil. 17; Voss. de Hist. Gr. I, 21; Meursius in Fabric. B. Gr. tom. II, p. 669 (nunc tom. IV, p. 299); Galeus in dissertat. De Scriptorr. Histor. poeticæ; Heyn. tom. I, p. 385; Clavier. in præfat. ad Apoll.

(9) Asclepiades hic genere fuit Nicænus, ut Suidas ait v. Ἀσκληπιάδης. Cf. Steph. Byz. v. Νίκαια: Ἐξ αὐτῆς Ἰσχυρός καὶ Ἀσκληπιάδης καὶ Παρθένιος καὶ Ἀπολλόδωρος καὶ Ἐπιθέστης γραμματικός. Si quidem Galei sententia vera est, proclivis est suspicio, Apollodorum hunc Nicænum eundem esse cum Atheniensi, quum propter Chronica Pergami regi dedicata verisimile sit enim diutius Nicææ in Bithynia degisse. Itaque Nicænus eodem jure appellaretur, quo Asclepiades dicitur Myrleanus.

Ex his igitur, sicuti ex eo, quod Chronica sua Attalo Philadelpho inscripta usque ad Olymp. 159, 1 deduxit, colligi potest floruisse Apollodorum inter Olymp. 150 et 160.

In recensu operum, quæ Apollodorus, vir περὶ πᾶσιν ἱστορίαν δεινός (Auctor libelli de Allegor. Hom. : v. fr. 7) posteritati mandavit, primo loco ponimus libros tres *Bibliothecæ*. Qui titulus quamquam dubitare licet num ab ipso Apollodoro profectus sit, reperitur tamen et in omnibus libris manu scriptis et apud Schol. ad Sophocl. Antig. v. 992. Librorum distinctio, quæ in iis, quos nunc habemus, codicibus est nulla, ab Ægio, primo Apollodori editore, ex argumenti et scholiorum(10) indicibus videtur restaurata.

De rebus in hoc opere tractatis exstat locus memorabilis apud Photium (Cod. 186): Ἐν τῷ αὐτῷ τεύχει (sc. quod Cononis quinquaginta narrationes complectebatur) καὶ Ἀπολλοδώρου γραμματικοῦ βιβλιοθάριον ἀνεγνώσθη μοι. Βιβλιοθήκη αὐτῷ ἡ ἐπιγραφή. Περιεῖχε τὰ παλαιότατα τῶν Ἑλλήνων, ὅσα τε περὶ θεῶν καὶ ἥρώων ὁ χρόνος αὐτοῖς ἐοξάζειν ἔδωκεν· ὀνομασίας ποταμῶν καὶ χωρῶν καὶ ἐθνῶν καὶ πόλεων· θῶεν καὶ τὰ πολλὰ ὅσα εἰς τὸ ἀρχαῖον ἀνατρέχει, καὶ κάτεισι μέχρι τῶν Τρωϊκῶν καὶ ἀνδρῶν τινῶν πρὸς ἀλλήλους μάχας καὶ ἔργα ἐπιτρέχον· καὶ τῶν ἀπὸ Τροίας πλάνης τινῶν, μάλιστα δ' Ὀδυσσεύς, εἰς ὃν αὐτῷ καὶ ἡ ἀρχαιολογία καταλήγει. Σύνολος δ' ἐστὶ τὰ πολλὰ τοῦ βιβλίου καὶ οὐκ ἀχρηστος τοῖς τὰ παλαιὰ ἐπὶ μνήμης ἔχειν λόγων μεταποιουμένοις. Ἔχει δὲ καὶ ἐπιγράμματα τὸ βιβλιοθάριον οὐκ ἀκοιμῶν τόδε·

Αἰῶνος σπείρημα (αἰῶνων σπειρήματ' Salmas.) ἀφυσσάμενος ἀπ' ἐμεῖο

παιδεύεις μύθους γνῶθι παλαιγενέας·
μήδ' ἐς Ὀμηρεῖην σελίδ' ἐμβλεπε, μήδ' ἐλεγείην,
μή τραγικὴν μοῦσιν, μηδὲ μελογραφίην,
μή κυκλίων ζῆται πολύθρονον στίχον· εἰς ἐμὲ δ' ἀθρῶν
εὐρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει.

Quæ vero quum non ita sint exposita, ut adornatio operis, uti quidem nunc est, possit intelligi, liceat mihi singulorum librorum argumentum verbis Heynii subjicere. - Primis capitibus (I, 1-6), ait vir doctissimus, continentur fere, paucis aliis interpositis, mythi e theogoniis et cosmogoniis profecti, qui diversæ a ceteris indolis et naturæ sunt, et physica nonnulla placita super rerum origine, elementorum pugna, eaque diremta, de rerum dispositione, per summam narrata exhibent. Sequitur altera sectio ad finem libri primi: mythi Hellenici, seu priscae narrationes a majoribus fando acceptæ de auctorum

(10) Schol. Hom. II. A, 42: ἐν β'. B, 103: ἐν τῇ α'. B, 494: βιβλ. γ', κεφ. δ', ubi capitis numerum a seriori manu additum suspicatur Heynius.

stirpis Hellenicæ fati rebusque gestis. Imprimis autem Æolica stirps heroum numero inclauit: hanc ideo potissimum persequitur Apollodorus inde a capite septimo. Incidunt in hanc partem præter Aloidas, Marpessam raptam, Oeneum, Athamantem cum Ino, Peliam et Neleum cum Nestore, Biantem et Melampodem vatem, Calydoniæ suis venatio et Argonautarum navigatio, multorum carminum argumenta. — Alter liber, ut nunc quidem libellus dispescitur, Inachi genus exponit, in quo Persei stirps succedit inde a capite quarto, et in hac Hercules, cujus res gestæ, vita et mors, tot carminibus decantatæ res, disertius sunt in iis expositæ. Subjiciuntur (cap. 8) Heraclidarum fata, profectio in Peloponnesum, sedes in ea occupatæ, usque ad Æpytum, Chresphontis filium. — Tertius liber Agenoris stirpem persequitur: primoque loco (c. 1-3) fabulas Creticas, tum (c. 4-7) Thebanas, interpositis Bacchi Thebani fabulis, subjectaque brevi expositione belli adversus Thebas, belli Epigonorum satorumque Alcæonidis; quæ et ipsa carminum argumenta præbuere. Tertio loco hic liber (c. 8-9) fabulas Arcadicas potiores exponit, inque his Atlantis septem filias recenset, inter quas Taygete (III, 10, 3) ad mythos Laconicos scriptorem deducit, Electra autem (c. 12) ad fabulas Trojanas. Paullo abruptius ad Æaci stirpem procedit narratio (III, 12, 6), nec minus subito inde ad fabulas Atticas (c. 13), donec in Thesei rebus deficit libellus, qui deductus esse debuit usque ad bellum Trojanum et errores ducum Troja capta redeuntium. (V. Phot. l. I. et Apollod. I, 3, 4, ubi: *περὶ ὧν ἐν τοῖς περὶ Ὀδυσσεύς ἐροῦμεν.*)

Verum non solum satis magna pars operis intercidit, sed ea ipsa quæ nobis servata sunt, innumeris corruptelis laborant multisque interpolationibus, quæ partim in ipsis codicibus reperiuntur, partim debentur Ægio, primo Apollodori consarcinatori. Quid? multi tam inter antiquiores quam inter recentiores exstiterunt viri docti, qui omnino non verum Apollodorum, sed nihil nisi majoris operis compendium nos habere contenderint. Inter eos numerantur Vossius (in Melam I, 8, De hist. Gr. p. 132), Barthius (ad Thebaid. I, 121, Animadv. III, 1), Reinesius (Epistol. ad Hoffmann. et Rupert. I, 410 sq.), Burmannus (Catalog. Argonaut. v. Calais), Faber, Clavierus (præfat. ad edit. Apollod.) et Welckerus (de Cyclo Hom. p. 88). Præ ceteris in hanc rem inquisivit Clavierus. Offendit eum Bibliothecam nostram a Photio demum et Scholiastis memorari, quum tamen reliqua Apollodori opera sæpius a vett.

scriptoribus excitentur. Sed hoc levioris esse momenti ipse bene perspexit. Aperta autem excerptoris vestigia deprehendere sibi visus est in multorum locorum corruptelis. Qua in re vereor ne cupidius egerit quam cautius. Neque enim ullus eorum quos attulit (1) locorum ita est comparatus, ut non potius librariorum culpa aut interpolatorum additamentis depravatus esse videri debeat. Itaque non tam mendæ locorum quorundam in testimonium vocandæ forent, quam totius narrationis tenor genusque orationis. Nam res sæpenumero nimia obscurantur brevitate; oratio vero non modo nulla jucunditate condita, sed etiam hiulca plerumque et negligens quam maxime. Res denique in postrema operis parte ita se excipiunt, ut cur hunc potissimum Apollodorus ordinem secutus sit, non videas. At tamen ex multis locis apparet auctorem nostrum, ubi ad novam stirpem rerumque seriem transit, vel personæ alicujus mentionem injicit, ad quam postea redeundum, vel de qua jam antea dictum erat, lectores monuisse atque hoc modo adumbrasse operis æconomiam (2). Tales

(1) Loci hi sunt: I, 6, 3, 3: *ἐκ τούτων δὲ ἐξεῖχον ... συριγμὸν πολλὴν ἐξέσαν.* Quæ ex Viscontii sententiâ verisimiliter putat ita transponenda: *τὰ μὲν ἀπὸ μῆρῶν ... ἐξέσαν, ἐκ τούτων δὲ ἐξεῖχον* etc. — I, 9, 16, 8, ubi in Argonautis recensetur Εὐρύαλος Μηχιστέως, qui idem in Trojæ expugnatione fuit dux Argivorum (I, 9, 13). Similiter Peneleus et Leitus, porro Ascalaphus et Ialmenus numerantur inter Argonautas atque duces Græcorum ante Trojam. — I, 9, 26, 4, ubi quæ de Talao narrantur ex Apollonio Rhodio (IV, 1638, sq.) adscita sunt, sed negligenter et inconcinne. V. Heyn. ad h. l. — II, 1, 5, 13, de Nauplio locus misere corruptus. — II, 5, 10, 10, de Hercule ex Italia in Siciliam tranatante. — II, 5, 11, 3, de Cygni, Martis ex Cyrene f., monomachia, quam eandem narrari dicit II, 7, 7, 5 (ubi vero Cygnus Martis et Pelopiæ filius). — II, 5, 11, 10 de Hercule in Rhodo bovem mactante. (Quæ alieno loco inculcata sunt. V. Heyn.) — II, 7, 7, 11, locus corruptus.

(2) I, 3, 4: *Σειρήνες, περὶ ὧν ἐν τοῖς περὶ Ὀδυσσεύς ἐροῦμεν.* — I, 5, 3: *περὶ οὖν Δήμητρος ταῦτα λέγεται.* — I, 6, 3, 13, post enarratam Gigantomachiam: *ἀλλὰ μὴν περὶ τούτων μέχρι δεῦρο ἡμῖν λελέχθω.* — I, 7, 1, 4, ubi de Prometheo ab Hercule liberato: *ὥς ἐν τοῖς κατὰ Ἡρακλέα δηλώσομεν.* — I, 9, 5: *Σὺν τοῖς Περικλῆσι Κυνόρταϊς* filium dicunt: *διόπερ τὰ περὶ τῶν Περικλῆσιν ἐκγόμων ἐν τῷ Ἀτλαντικῷ γένει δηλώσομεν.* — II, 1, 1: *ἐπειδὴ τὸ τοῦ Δευκαλιωνος διεξελθὺς γένος, ἐχομένως λέγωμεν τὸ Ἰνάχου.* — III, 1, 1: *ἐπεὶ δὲ τὸ Ἰνάχειον διερχόμενοι γένος, τοὺς ἀπὸ Βήλου μέχρι τῶν Ἡρακλειδῶν δεδηλώκαμεν, ἐχομένως λέγωμεν καὶ τὰ περὶ Ἀγένορος.* — III, 1, 4, 5, in fabulis Creticis: *τὰ μὲν οὖν περὶ Μινωταύρου καὶ Ἀνδρόγεω καὶ Φαίδρας καὶ Ἀριάδνης ἐν τοῖς περὶ Θησέως ὕστερον ἐροῦμεν.* — III, 3, 23: *τὰ μὲν οὖν περὶ Εὐρώπης ἀπογόνων μέχρι τοῦδε μοι λελέχθω.* — III, 8, 1, 1: *ἐπανάγωμεν δὲ νῦν πάλιν ἐπὶ τὸν Πέλαγον.* — III, 12, 5, 1: *μετὰ δὲ τὸ αἰεθῆναι Ἰλιον ὑπὸ Ἡρακλέους, ὥς μικρὸν πρόσθεν ἡμῖν λελεχται, ἐδασώμεντε Ποδάρα.*

admonitiones et transitus permulti leguntur in libro primo et prima parte libri postremi; verum versus finem eo magis desiderantur, quum rerum adornatio hic implicatio sit et artificiosior. Nam a Pelasgi stirpe sine ullo transitu progreditur ad progeniem Atlantis, hinc ad Æaci familiam, inde ad mythos Atticos, ita ut nonnisi conjectura auctoris consilium assequi possis. Arguit hæc tractationis inæquabilitas scriptorem defessum, quæ ad res minus spectare videbantur omittentem, omni modo properantem ad finem. Quamvis igitur Apollodori librum in nonnullis decurtatum, orationemque a librariis depravatam statuam, ex his tamen omnibus non potest argumentum peti, ut a valde copioso Apollodori opere nobis nonnisi serioris hominis excerptum superesse credamus. Non nego equidem, immo admodum probabile mihi videtur, Apollodorum majus opus mythologicum composuisse, modo ne velis parvum nostrum libellum, illius epitomen, Apollodoro abjudicare.

Neque magis Claviero assentiri possum in eo, quod, quum apud Apollodorum multæ voces poeticæ reperiantur (3), eas, tamquam disjecti membra poetæ, ita explicari vult, ut auctor in genuino opere eodem fere modo quo Athenæus et Stephanus Byzantinus ipsos poetarum locos adscripserit, quos deinde epitomator in pedestrem sermonem dissolvisset, sed non satis docte, ut non ubique poeticæ orationis colorem agnoscere posses, sicuti in historiis de Melampo, Admeto, Minoe, aliis. Ad verum propius jam accedit Sommeri (præfat. ad edit. Apoll.) sententia, ex qua orationis diversitas pendet ex diversis quibus auctor usus est fontibus modo poeticis, modo prosariis; quibus addas diversam naturam narrationis, quæ modo nihil nisi genealogiarum ordinem exhibet, modo singulas quasdam historias copiose et diligenter exponit. Itaque Apollodorus, ut Sommer. monet, suo qui dicitur stylo usus esset nullo. Quod vero uti in prosæ scriptore, neque ignobili illo, ægre ferendum videri debeat, sic alia relictæ nobis est via, qua et hæc dictionis diversitas excusari possit, et ejus in nostris exemplis jejunitas et qua interdum laborat obscuritas. Etenim Epitome historiæ mythicæ ab Apollodoro eodem modo quo Chronica versibus iambicis conscripta esse potuit, quos seriores in prosam dissolverint. Hanc rationem si ineamus, non offendit Apollodori orationem

pro re modo poeticum ornatum et altitudinem spirare, modo ad vulgarem sermonem descendere, nec quidquam impedit, quin ubique magis compta fuerit quam in nostro prosario contextu, neque cogimur, ut excerptorem statuamus, sed nonnisi hominem, qui poeticos numeros dissolvens hiuleam et inæquabilem prosam effecit, sæpe obscuriorem, versus finem denique admodum negligentem. Ac profecto non difficile est in multis locis liberiores numeros iambicos agnoscere et refingere.

Sed antequam cetera asseram, quæ hanc sententiam commendent, videamus cujusnam operis epitomen esse Bibliothecam viri docti opinati sint. Ægius quidem eam putavit eundem librum esse cum opere *Περὶ Θεῶν* (4); contra Vossius, Reinesius, Burmannus, Faber ejusdem operis compendium habere sese existimarunt. Non incidissent in tantum errorem, si vel obiter inspexissent, quæ Photius de *Περὶ Θεῶν* opere dicit, et quæ ex ipsis fragmentis comperta habemus (cf. Galeum. l. l. p. 16). Aliam viam ingressus est Clavierus. Censet ille numquam Apollodorum composuisse librum, quem Bibliothecam inscripsisset, sed eum ex diversis nostri auctoris operibus De Diis, Navium Catalogo et Chronicis esse conflatum. Quam conjecturam probare studet loco Stephani v. *Δύμη*, ubi legitur: *Ἀπολλόδωρος ἡ δὲ τὰ τοῦτου ἐκτεμόμενος*. « *Τὴν δὲ χώραν ἔχουσι Δυμαῖοι.* » Apparere inde dicit, Stephani temporibus epitomen Apollodori exstitisse, cui nomen Bibliothecæ; locum ab ethnographo laudatum pertinuisse ad libri tertii partem postremam nunc deperditam. Photium enim dicere Bibliothecam continuisse nomina fluviorum, regionum, populorum, urbium; quod quum in superstite operis partem non caderet, illam maxime partem respici, ubi reditus Græcorum coloniæque ab iis deductæ recensitæ fuissent. Verum de hac Clavieri conjectura idem fere mihi dicendum est quod de illa Vossii reliquorumque. Nam si vir doctus animo perpendisset, quæ sit operum De Diis, De Navium Catalogo, nec non Chronicorum natura et indoles, non fugisset eum, omnino non potuisse fieri, ut talis liber, qualis est, quam habemus, Bibliotheca, ex istis libris componeretur. Ac si vel concederem, quod non concedo, materiam Bibliothecæ omnem desumptam esse ex

(3) V. c. βάσεις, pedes; ὄφεις, oculi, I, 9, 21, 1; λάβρον πῶρ I, 9, 28; λάβρον χειμῶνα I, 9, 24; τὴν ἐναντίαν μοῦσιν μελωδῶν I, 9, 25, 1; ὠλισθεὶν εἰς τὸν βυθόν I, 9, 1, 4; μυχοὶ τοῦ πόντου I, 9, 10, 12.

(4) Ægius in Epistol. ad Ursinum, postquam de operis titulo « *Bibliotheca* » locutus erat, pergit: « Quod autem sive de *Deorum origine libri tres* adjecerimus, hic, qui hujusce auctoris primi certe libri unam aut alteram pagellam vel lippientibus ocellis legerit, in sententiam nostram et manibus et pedibus cum iturum esse scio. »

diversis libris ab Apollodori manu profectis, tamen quum rerum digestio et adornatio, quæ in ejusmodi opere non minima pars laboris est, alii deberetur; sane non excerptum hic liber esset, sed novum plane opus; neque Apollodori dici potuisset, nisi eatenus, quatenus auctor id sub Apollodori nomine venditasset. Plura ex hac parte contra Clavieri sententiam possunt disputari, quum simile quid in antiquitate, quantum sciam, non reperiatur. Sed mittamus hæc, quoniam summo præcipuo, quo hæc opinio nititur, fulcro, Stephani locum dico, totum corruat necessarium est. Nam quum loci cum libri notitia a Stephano laudati plerique, uti par est, ex geographicis vel historicis Apollodori libris petiti sint, atque revera horum exsisterit epitome, ut infra demonstrare studebo, temeritatis crimen non subterfugit, qui locum v. Δύμη laudatum ad mythologicum opus referre velit, præsertim quum ex fabulis postrema parte libri tertii narrandis vix possis huic sententiæ verisimilitudinis speciem conciliare.

Ceterum Bibliothecæ titulum non ab ipso Apollodoro operi nostro inscriptum fuisse supra jam indicavi. Idem censet Welckerus (de Cyclo, p. 89), qui eum bene quidem quadrare dicit cum iis quæ in epigrammate initio commentationis nostræ appposito leguntur, sed hoc ipsum suspicatur non epitomæ, quam Photius legit, sed majori Nostri operi mythologico propositum, ex eoque Bibliothecæ titulum effictum esse. Liceat mihi ab hoc viri summi judicio meam sententiam sejungere. Nam præterea quod, ut modo dixi, nihil eorum, quæ viri docti protulerunt, impediatur, quominus Apollodorus librum scripserit ejusdem fere ambitus, vel etiam minoris, quam is, quem nunc habemus; alia sunt quæ aliam hujus tituli significationem suadeant. Ut paucis eloquar quid sentiam, Bibliothecæ titulus pertinet non solum ad libros illos tres rerum mythicarum, sed etiam ad Chronica, quæ cum illis in unum corpus conjuncta, universalem et compendiarium historiam exhibuerunt, quæ, ut in Anaximenis opere, a theogonia exorsa ad æqualem usque auctoris ætatem fuit perducta. Ac quemadmodum hocce opus cum libris Diodori comparandum est, sic etiam eandem habuit inscriptionem. Ut ita statuam moveat me locus Photii supra excitatus. Quam enim ibi legimus Bibliothecæ descriptio tam confusa est, ut quomodo eam ex iis, quæ ipse ante oculos habuit, eruere potuerit, ut ipse Welckerus fatetur, non assequaris. Neque quisquam Photium hominem tam leve dixerit, ut fingendi libidini indulgens

hæc omnia ex epigrammatis verbis elicere conatus esset. Contra satis commode hujus loci confusio explicatur, si statuamus Photium non solum epigramma illud in fronte operis legisse, sed etiam aliam brevem quandam notitiam, quæ ad Bibliothecam, qualem modo dixi, spectabat; deinde vero, quum hæc omnia referret ad eam Bibliothecæ partem, quam in suo volumine reperit, eum diversa in unum conglutinasse. Itaque si dicit Bibliothecam continuisse *ὀνομασίας ποταμῶν καὶ χωρῶν καὶ ἔθνων καὶ πόλεων*, auctor, ex quo hæc petita, procul dubio ad Chronica, i. e. ad posteriorem Bibliothecæ partem respexit. Ad eadem fortasse referenda sunt hæc: *ὅσα τε περὶ θεῶν καὶ ἡρώων ὁ χρόνος αὐτοῖς δοξάζειν ἔδωκε*, ita ut sint: « Quæ temporum ratione habita, de diis et heroibus statuerint, vel: Quæ de Deorum heroumque ætate opinati sunt. » Obscurius hæc a Photio expressa, quoniam quid sibi vellet, ipse non potuit perspicere. Ad eandem Bibliothecam referendum videtur epigramma. Primum ejus versum: *αἰώνων* (sic lego cum Salmasio et Heynio pro *αἰῶνος*) *σπείρημα ἀφυσσάμενος ἀπ' ἐμῆιο Παιδείης* recte, puto, reddidit vetus interpres: « Sæculorum seriem nostra si legeris arte. » Heynius vertit: « Hauriens orbem vel cyclum eruditionis antiquitatis. » Eodem modo Welckerus l. l. jungit *σπείρημα παιδείας*, i. e. *κύκλον παιδευτικὸν* vel *κύκλον ἱστορίας παιδευτικῆς*, sicuti Dionysius Samius decem libros *ἱστορίας παιδευτικῆς* scripsit. Certius aliquid pronuntiare liceret, si quidem compertum haberemus quid sibi vellent illa: *μὴ κυκλίων ζήτει πολύθρου στίχον*. De cycli HomERICI auctoribus cogitari nequit, ut recte monet Welckerus contra Casaubonum, Bentlejum, Heynium. Ipse dithyrambos intelligi vult, quippe qui plus rerum mythicarum continerent quam carmina lyrica et elegiaca. Vereor ut auctor epigrammatis ita distinxerit. Equidem verbis *κυκλίων πολύθρου στίχον* designari suspicor *κύκλον ἱστορικὸν*, i. e. opus historico-geographicum, quale fuerunt Chronica Apollodori, Hellanici, Charonis. Ac si quidem recte Polemo vocatur *κυκλικός*, opus ejus, quod cyclum nominabant, non aliud esse potuit ac *περιήγησις κοσμική*. Neque verba *πολύθρους στίχος* in poemate refragantur, quominus de prosariis scriptis intelligamus. Accedit quod sic demum illud: *εὐρήσεις ἐν ἐμοὶ πάνθ' ὅσα κόσμος ἔχει* non ad solos mythos poetarumque figmenta restringendum est. Neque tamen hæc premo, quum bene sciam quam vaga sint et incerta.

Ut vero seriores mythologicum Apollodori opus cum Chronicis in unum conjungerent,

sponte adduci debuerunt, si quidem utrumque versibus fuit conscriptum atque illud substitit in Troicis temporibus, a quibus iisdem alterum, teste Scymno Chio, cepit initium. Neque prætermittendum est Apollodorum in ordinandis fabulis quam maxime respicere ad temporum ordinem ipsisque narrationibus multa immiscere chronologica (5). In Deucalionis et Inachi progenie ordo est simplicissimus. Major rerum implicatio reperitur in stirpibus Atlantis, Æaci, Cecropis. Etenim postquam in posteritate Atlantis præ ceteris Taygetæ prosapiam usque ad *Helenam* exposuerat, ab Electra transit ad Trojanas fabulas, atque Ilii reges breviter recenset. Tum subito convertit se ad Æaci stirpem eamque deducit usque ad Achillem *contra Trojam proficiscentem*. Deinde ad Cecropem se convertit, ejusque stirpem procul dubio usque ad Thesei filios enumeravit. Itaque vides omnia tendere ad bellum Trojanum, magnum illud in mythologia et chronologia παράπηγμα; et quæ primo oculorum obtuitu arbitrarie posita esse videntur, ex certo animi consilio et decreto adornata apparent (6). Quod vero a Thesei filiis ad celebratissimum illud bellum progreditur, eo Atheniensem auctorem agnoscis, qui eos, ut Welckerus monet, in libello suo, eodem modo, quo in Lesche Athenarum Polygnotus, insigniter extulisse videtur. Idem patriæ gloriam augendi studium in aliis quoque Apollodoreis deprehenditur (7).

(5) II, 5, 11, 1, priores decem labores Hercules absolvit ἐνὶ μηνὶ καὶ ἑτασιν ὀκτώ. — II, 4, 9, 5, Hercules octodecim annos natus leonem necat. — III, 13, 8, 1, Achilles novem annos natus Lycomedæ in custodiam datus. — II, 5, 11, 7, pestis novem annorum. — III, 5, 5, 4, Lycus viginti annos regnat. — I, 9, 26, 6, Argonautæ τὸν πάντα πλοῦν ἐν τέτταρσι μηνὶ τελειώσαντες. — I, 9, 28, 2, Iason et Medea decem annos degunt Corinthi. — II, 6, 3, 5 : καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐλάτρευε (Hercules) παρ' Ὀμφάλῃ, λέγεται τὸν ἐπὶ Κόλχους πλοῦν γενέσθαι, καὶ τὴν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου θήραν, καὶ Θησεῖα παραγενόμενον ἐκ Τροίης υἱόν τὸν Ἰσθμόν καθαῖραι. — III, 4, 2, 1, Cadmus ἐνιαυτὸν servit, ἧν δὲ ἐνιαυτὸς τότε ὀκτώ ἐτη. — II, 1, 3, 1, laudantur Castoris Chronica. Paullo audacius Scaliger in Elencho Orat. Chronol. dicit : « eam (Apollod. Bibliothecam) totam, si velimus, possumus κατὰ γενεάς in Chronicum conjicere. »

(6) Cf. Welcker. l.l. Delenda igitur in argumento libri primi Pherecydis verba : *Eadem Apollodorus tractavit ... resecta esse.*

(7) Galeus l.l. p. 19 : « Primum Atticæ regem chronologiae gentium affirmant fuisse Ogygem. Hoc Philochorus in Attide pro figmento habuit. Philochorum sequitur Apollodorus III, 13. Argivi historici de Cereris adventu quid senserint docet Pausan. lib. I; docet idem quæ de ea re diversa scripserint ἐλ' Ἀθηναῖοι καὶ ἕσα παρὰ τοῦτοις. Cum his eadem prorsus tradidit Apollodor. I, 5. » Alia affert Welckerus : III, 14, 16, 1 Amphictyon, auctor concilii Amphictyonum, unus idemque est cum rege Athe-

Ducit hoc ad fontes, ex quibus Apollodorus mythologiam suam consarcinaverit. Qua in re ita agere potuit, ut ipsa carmina epica duces sibi seligeret. Ex hac Welckeri sententia carmina se exciperent hunc in modum : *libro primo* : Theogonia, Titanomachia, Gigantomachia, Heroogonia (postquam Prometheus tamquam generis humani post diluvium reparatorem interposuerat), Thebais, Corinthiaca (Phrixus, Sisyphus), Melampodia, Argonautæ (Corinthum veniunt; quare Eumelum secutus esse videtur). — *Libro secundo* : Phoronis (Phoroneus, Argo, Io), Danaïs, Heraclea Pisandri, Minyas (i. e. Thebanorum bellum contra Erginum, Minyarum regem. V. Apoll. II, 4, 11), Οἰχαλίας ἀλώσεως, Ægimius (cf. Welcker. p. 266). — *Libro tertio* : Europa, Oedipodia, Epigoni, Hymnus in Mercurium, Cypria, bellum Trojanum usque ad Odysseam, Telegonia.

Sed quæ est operis sui indoles, non id egit Apollodorus ut ad antiquissimorum horum monumentorum (8) auctoritatem totum se accommodaret, sed quæcumque e lyricis et tragicis poematis (9) consilio suo inservire poterant, in usus suos convertit. Atque plurima horum omnium non tam ipse volumina illorum poetarum pervolutando collegisse videtur, quam in sua transtulisse ex logographorum et grammaticorum operibus, qui easdem res eadem, qua ipse fecit, ratione tractaverant. Inter eos præ ceteris ante oculos habuit Pherecydem, Hellanicum (quamquam is nusquam expresse laudatur) et in Herculis historia Herodorum (10).

narum. — Medea Ægeo nubente Argonautarum fabula in Atticam historiam exeunt (lib. II, fin.). — Helena primum rapitur a Theseo, ut hic virginitatis florem decerpit. Oedipus Colonus fugit, ut apud Sophoclem et Euripidem. — Adrastus Athenas fugit ad aram Misericordiae, a Theseo petiturus carnos sepeliendi facultatem.

(8) Nominantur : Thebais I, 8, 4; Alcmaeonis I, 8, 5, 8; Homerus I, 3, 5; II, 2, 1, 3; II, 3, 1, 6; III, 1, 1, 5; III, 5, 6, 2; Nóstoi II, 1, 4, 14; Hesiodus I, 8, 4; I, 9, 21, 7; II, 1, 1, 7; III, 8, 1, 1; II, 1, 3, 1; II, 2, 2, 2; II, 3, 1, 6; II, 4, 2, 7; III, 5, 6, 2; III, 6, 7, 5; III, 8, 2, 2; III, 9, 1, 8; III, 14, 4, 2; Eumelus III, 8, 2, 2; III, 9, 1, 1; III, 11, 1, 1; Asius III, 8, 2, 2; Cercops II, 1, 33; II, 1, 4, 14 (utroque loco Cercopem Ægimii auctorem intelligi censet Welcker. l.l. p. 266); Pisander I, 8, 5, 2; Panyasis I, 5, 2; III, 10, 3, 17; III, 14, 4, 2; Naupactica III, 10, 3, 12; Apollonius Rhodius I, 9, 21, 8.

(9) Citantur : Stesichorus III, 10, 3, 12; Pindarus II, 4, 2, 7; Tragicæ II, 1, 3, 1; II, 1, 4, 14; II, 2, 1, 3; Euripides II, 1, 4, 4; III, 6, 8, 2; III, 7, 7, 2; III, 9, 2, 8.

(10) Pherecydes : I, 5, 2; I, 8, 5, 3; I, 9, 19, 6; II, 1, 3, 3; II, 4, 8, 5; II, 5, 7, 2; III, 1, 1, 7; III, 4, 1, 6. III, 4, 2, 3; III, 6, 7, 3; III, 8, 2, 2; III, 12, 6, 8; Herodorus : I, 9, 19, 3; III, 6, 2. V. O. Müller. Dor. II, p. 464 sqq. Præter hos laudantur : Acusilaus II, 1, 1, 7; III, 8, 1; II, 1, 1, 3; II, 2, 2, 2; II, 5, 7, 1; III, 4, 4, 2;

Ceterum non est, cur de virtutibus vel potius vitiis hujus operis verba faciamus atque perstringamus perniciosum illud studium ex euhemeristica de rebus mythicis statuendi ratione profectum, quo, neglecta inter fabularum naturam, originem, ætatem distinctione, turbulenter et temerarie omnia permiscuntur. Tantum enim abest ut cum Barthio medullam omnium mythologiarum in Apollodori libello reperiamus, ut nihil nobis præbere videatur nisi miseram fabularum hinc illinc corrasarum farraginem. Eo magis dolenda est fati iniquitas, quæ effecit, ut nemo hodie harum rerum studiosus Apollodori opusculo carere possit.

Accedo ad alterum Apollodori opus, quod Χρονικὴ vel Χρονικὴ σύνταξις inscribitur. De eo notitiam dat Scymnus Chius (V. fr. p. 435), qui ad ejus imitationem suam orbis terrarum descriptionem composuit. Docet ille Apollodorum, narrationis initio facto a Trojæ temporibus, ordine chronologico tradidisse quæ per annorum 1040 decursum scitu digna accidissent. Jam quum ex Apollodori calculo Troja capta sit 1083 a. Chr., substituisse debet Ol. 159, 1 vel 144 a. Chr., anno secundo Ptolemæi Euergetæ II, anno decimo Attali II Philadelphi, cui opus suum auctor inscripsit. Legebantur in eo quæ spectant ad populorum migrationes, urbium origines et excidia, Græcorum barbarorumque expeditiones, res terra marique gestas, pugnas, fœdera, regum imperia, tyrannorum fata, vitas virorum illustrium (1). Quæ omnia breviter et compendiose erant exposita, et, ut memoria facilius possent retineri, versibus iambicis, liberioribus illis, concepta (2).

Libri hujus operis laudantur quattuor, neque plures, puto, fuerunt. Quorum primus pertinuisse videtur usque ad tempora belli Persici. Id colligo tum ex mentione Helori urbis, ad quam a. 491 notissimum prælium commissum, tum ex commemoratione Miuntis, quæ spectat

aut ad bellum Ionicum, aut ad historiam Themistoclis. Libro secundo notata erant tempora belli Peloponnesiaci et quæ sequuntur usque ad regna Philippi et Alexandri. Quod arguunt, nisi fallor, urbes ex eo memoratæ: Menæ (Ol. 81, 4. V. Diodor. XI, 78), Noæ (Ol. 82, 2. Diodor. XI, 91), Hyccara a Nicia capta, Chæronea (Ol. 110, 3). Qui restant duo libri reliquum temporis spatium usque ad auctoris ætatem complectebantur.

Verum difficultas quædam oritur, quæ, si quid video, ita est amovenda, ut Apollodorum non solum metricam hancce chronologiam quattuor libris scripsisse statuamus, sed etiam majus quoddam opus, prosaria sine dubio oratione compositum, cujus illud, quod Scymnus sibi imitandum sumsit, epitome fuerit vel compendium. Nam quum Scymnus, cujus auctoritas in dubium vocari nequit, Nostrum initium posuisse dicat a Trojæ excidio, non liquet quomodo etiam res antetrojanas commemoraverit. Sic v. c. eum egisse videmus de ætate Dionysi, Herculis, Æsculapii, Dioscurorum (V. fr. 72). Sed hæc, dicas, perpauca fuerunt, quæ tamquam minus certa in præmio præmiserit. Quomodo autem Apollodorus in opusculo, quale Scymnus describit, agere potuit, sicuti Alexander Polyhistor et Berosus, de regibus Chaldæorum, qui ante diluvium regnarunt, deque illis Ægyptiorum, quorum plus nonaginta enumeravit (V. fr. 70)? Arguunt hæc epitomen, neque alia desunt, quæ huic nostræ sententiæ favcant. Etenim ipse ille Scymnus Apollodori Chronica metrica dicit πάντων ἐπιτομὴν τῶν γυδῶν εἰρημένων. Quod jam non ita explicandum ut sit: Epitome omnium quæ ab aliis fusius enarrata sunt, quemadmodum geographus de suo opusculo dicit: ἐκ τῶν σποράδην ἱστορημένων ἐν ἐπιτομῇ σοι γέγραφα: sed significant verba: « Epitomen eorum, quæ ipse Apollodorus majori opere prolixius exposuit. » Quocum optime quadrat illud Stephani (v. Δύμη fr. 45): Ἀπολλόδορος ἡ δὲ τὰ τοῦτου ἐπιτεμόμενος. Verisimile est Stephanum epitomen intellexisse qua usus est Scymnus, atque dubitasse utrum ea ipsius Apollodori esset an alius.

Chronicorum fragmentis, relicto ordine ab Heynio adoptato, subjecimus reliquias ex opere Ἰῆς περίοδος vel Περί γῆς vel Περί γῆσις inscripto, a veteribus, imprimis a Stephano, servatas. Hunc librum Apollodoro tribuit jam Vossius (De hist. Gr. lib. III, p. 161). Movit eum locus Tzetæ (Hist. III, 100, v. 805), ubi postquam Herculem dixerat una navi ad Amazonas navigantem, ut Hippolytæ cingulum Admetæ reportaret, Bebryciam depopulatum esse, eaque donasse Lycum,

III, 11, 1; III, 15, 6, 5; III, 15, 22; Amelesagoras III, 10, 3, 12; Philocrates III, 13, 8, 5; Dionysius (Scytobrachion, Mytilenæus. V. Welcker. I. I. p. 85) I, 9, 19, 7; Demaratus et Asclepiades I, 9, 19, 7; II, 1, 3, 3; III, 1, 2, 6; Castor II, 1, 3, 1.

(1) Cf. Cic. ad Atticum XII, 23: « Quibus consulibus Carneades et ea legatio Romam venerit, scriptum est in tuo Annali. Hæc nunc quero, quæ causa fuerit, ... qui eo tempore nobilis Epicureus fuerit Athenis, qui præfuerit hortis, qui etiam Athenis πολιτικοὶ fuerint illustres: quod te etiam ex Apollodori puto posse invenire. »

(2) Idem, puto, significare voluit Suidas I. I., ubi Apollodorum *fragiambos* invenisse dicit, quamvis non satis intelligam quomodo liberiores illos versus iambicos *fragiambos* appellare potuerit.

qui deinde Thracicam civitatem in Herculis honorem Heracleam nominasset, subjicit hæc :

Ὁ Ἀπολλόδωρος φησιν ταύτην τὴν ἱστορίαν,
τῷ περὶ νήσων, πόλεων καὶ δόμων δὲ βιβλίῳ
Στέφανος ὁ Βυζάντιος οὐ γράφει περὶ ταύτης.
περὶ δὲ Ἡρακλείας δὲ γράφει τῆς ἐν τῷ Πόντῳ.

Verum in aprico est verba περὶ νήσων etc. non pertinere ad Apollodorum, sed titulum esse τῶν ἔθνικῶν Stephani a Tzetza versus causa effictum, antecedentia autem petita esse ex Apollodori Bibliotheca. Quod sentiens Galeus (l. l. p. 51) opus hocce certum esse et indubitatum Apollodori factum negavit, et in Stephani loco (v. Ὁρδίζτι fr. 116), ubi Ἀπολλόδωρος περὶ Ἀλεξανδρείας laudatur, Atheniensi nostro substituendum censuit Apollonium Aphrodisiensem. « Atqui, Heynius objicit, est locus Strabonis (XIV, p. 995, B, fin.), ubi de Apollodoro dicit : ὁ δὲ καὶ χωρογραφίαν ἐξέδωκεν ἐν κωμικῷ μέτρῳ, Ἰῆς περίοδον ἐπιγράψας. Habemus hic expressis verbis laudatum Apollodori nostri opus chorographicum Ἰῆς περίοδον inscriptum, quod metro comico, pariter ac chronographiam ediderat. » Huic Strabonis loco addere licet alios viginti fere ex Stephano, ubi libri index est modo περὶ γῆς, modo περὶ γῆς.

Quæ omnia quamvis suadere videantur genuinum esse hoc opus Apollodori, et a Chronicis diversum, accuratius tamen rem perpendenti plura sese offerunt, quæ quominus usquequaque in Heynii sententia acquiescamus impediunt. Primum enim quæras, quid factum sit, ut Scymnus periegesin conditurus Chronica Apollodori imitanda sibi proposuerit, neque illud opus, quod in eodem versabatur argumento, in quo ipse elaborare decreverat. Deinde vero quum in περιγῆσει vel in γῆς περίοδῳ ante omnia res geographicæ ordine quodam secundum situm terrarum describendarum memorari debeant, plane non assequor quomodo hoc geographi officio functus sit Apollodorus. Nam in eodem libro secundo, cui fere omnia fragmenta libri nota instructa assignantur, et Indiæ urbes recensentur et Libyæ et Thraciæ et Italiæ nec non Iberiæ. Itaque quum uno libro secundo omnis fere orbis terrarum ab Indo ad Herculis usque columnas perlustretur, nescio quid inesse potuerit libro primo, quid relictum sit sequentibus, præsertim si cum Heynio septem ad minimum hujus operis libros fuisse existimaveris (3). Quæ quum ita sint, non vereor contendere, opus hoc geogra-

(3) Heynius enim fragm. 164 (ex Stephano. V. Αίττι), quamvis concederet posse id ad opus περὶ νήσων pertinere, maluit tamen ad periegesin referre.

phicum idem esse cum Chronicis. Nomina illa urbium populorumque ex secundo Periegeseos libro laudata majorem partem spectant ad expeditiones Alexandri Magni, quæ, ut paullo ante posui, libro secundo Chronicorum erant narratæ. Sic memorantur Gaugamela (fr. 106); antea memorandæ erant urbes ad Ægyptum et Libyam pertinentes (Abyllæ fr. 106, Auses fr. 109, Nubæ fr. 114); posterius Indiæ aliarumque Asiæ remotioris terrarum populi oppidaque, ut Mardi in Hyrcania, Orbitæ ὡς Ἀπολλόδωρος διευτέρῳ περὶ Ἀλεξανδρείας, i. e. ubi de Alexandria agit ab Alexandro condita (fr. 116), Oritæ et Gedrosii (fr. 122), Paropamisus (fr. 118). Fragn. 119 de Hyllis et fragm. 113 de Nasto urbe ad Philippi historiam refero. Laus urbs (fr. 112) apte memorari potuit ubi de Thuriis conditis agebatur. Ex libro primo laudatur urbs Celtica, Massiliæ colonia, scilicet ex illa operis parte, ubi de Massiliæ originibus auctor exposuit, sicuti ex altero libro Fabia urbs Gallica a Fabio condita excitatur. — Oportet igitur Apollodorum in Chronicis, quemadmodum in Historiis fecit Hellanicus, quam maxime respexisse ad res geographicas, ita ut liber inscribi posset περίοδος γῆς, atque Scymnus eum tamquam exemplum suum sibi seligeret. Tum igitur Stephanus eundem librum modo sub hoc, modo sub illo titulo laudasset. Quod si minus placet, nihil refragor, quin statuas Chronica excerptorem nactum esse rerum geographicarum, atque hunc indicare voluisse Stephanum verbis supra allatis, ita ut ethnographus modo Chronicorum opus modo ejus epitomen laudet, pariter ac Eustathius modo ipsum Stephanum excitat modo ejus excerptorem (v. Westermann. præfat. ad Stephan. p. XV).

Igitur, si antecedentia recte disputavi, res conformanda erit hunc fere in modum : Scripsit Apollodorus pedestri oratione majus Chronicorum opus, quod in exteriori adornatione non multum differebat ab illo Castoris, Apollodori paullo antiquioris. In eo non tantum Græcorum, sed etiam barbarorum historiam inde ab antiquissimis et vel antediluvianis temporibus ex ordine chronologico exposuit. Ut vero Castor atque alii chronographi majorum suorum operum fecerunt summaria (v. A. Mai ad Euseb. Armen. p. 36), similiter Apollodorus quoque Chronicorum suorum compendium scripsit metro comico. In eo, in juventutis, ut videtur, usum composito, a Trojanis temporibus narrationis initium posuit, quum antiquiora in barbarorum historia aut minus certa viderentur aut minus scitu digna; in rebus Græcis vero simili ratione

compendiaria jam exposita essent in metrico isto compendio rerum mythicarum, quod nos in prosam orationem solutum habemus superstes.

Reliqua Apollodori opera satis habeo paucis verbis recensuisse. Scripsit enim præter ea, quæ jam attulimus: 1) Opus Περὶ θεῶν ad minimum viginti quattuor librorum, in quo deorum et heroum naturam et qui de iis circumferebantur mythos ex Stoicorum placitis modo allegoriarum modo etymologiarum ope explicare conatus est. Multa in eo legebantur de sacrorum et festorum originibus, de deorum epithetis quæque huc spectant alia. — 2) Περὶ νεῶν vel περὶ νεῶν καταλόγου, i. e. commentarium duodecim librorum in partem libri secundi Iliadis, ubi Græcorum Trojanorumque copiarum recensentur (4). In quo opere plurima sua Noster hausisse dicitur ex Demetrio Scepsio (Strabo VIII, p. 522, A: v. fr. 169) et Eratosthene (Strabo VII, p. 457, B: v. fr. 159). — 3) Περὶ Σώφρονος, i. e. commentarium in mimos Sophronis. Quod opus divisum erat in τὸ εἰς ἀνδραῖους καὶ τὸ εἰς τοὺς γυναῖκας μίμους. — 4) Περὶ Ἐπιχάρμου libros decem (5). — 5) Περὶ ἐτυμολογιῶν. — 6) Περὶ τῶν Ἀθηναίων ἱστειῶν. Laudatur denique Apollodorus Περὶ κρατῆρος fragm. 243, ubi tamen nonnisi pars Etymologiarum indicari videtur (6).

ANTIOCHUS.

Antiochus, Xenophanis filius, Syracusanus (7), συγγραφεὺς πάνυ ἀρχαῖος, ut Dionysius dicit (A. R. p. 10), neque τῶν ἐπιτυχόντων τις οὐδὲ νέων, Thucydide paullo antiquior floruit circa Ol. 90 (8). Miro errore tenetur Strabo (X, c. 1), qui cum Aristotele annis prope ducentis superiorem facit.

Condidit Antiochus tum Italiæ historiam

(4) Eustath. ad princip. lib. II Iliad.: λέγει δὲ καὶ (sc. Porphyrius) ὅτι πρὸς ἄλλους καὶ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐπραγματεύσατο τὰ περὶ τοῦ καταλόγου ἀριστα ἐν δώδεκα βιβλίοις, Μηνογέντης δὲ ἐν τρισὶ καὶ εἴκοσι.

(5) Porphyr. in Vita Plotini c. 24: Μιμησάμενος δὲ Ἀπολλόδωρον τὸν Ἀθηναῖον ... ὡς ὁ μὲν Ἐπίχαρμον τὸν κομμοδογράρον εἰς δέκα τόμους φέρων συνήγαγεν.

(6) Ad fragm. 74 adde: Hieronym. Chron. p. 106: « Agrippa apud Latinos regnante, Homerus in Græcia floruit, ut testatur Apollodorus grammaticus et Euphorbus (Ephorus?) historicus; ante urbem conditam annis CXXII, et, ut Cornelius Nepos ait, ante Olymp. annis C. » Hieronymus in numeris errasse videtur.

(7) Ceterorum Antiochorum recensum dat Fabric. Bibl. Gr. T. II, p. 354, et X, p. 504 sqq. Cf. Voss. de Hist. Gr., ubi v. Indicem.

(8) V. Heyn. De fontib. Diodor. p. 85. Ukert Geogr. Gr. et Rom. vol. I, part; I, p. 84; Niebuhr. H. R. I, p. 27; Gæller. Proæmium de Scriptor. rerum Sicul. p. VIII.

(Ἰταλίας οἰκισμὸν Dionys. H. l. I. Περὶ τῆς Ἰταλίας σύγγραμμα Strabo VI, p. 391), tum Siciliae (Σικελιώτιδα συγγραφὴν Strabo X, c. 11). Posterior novem libris comprehensa a Cocali temporibus usque ad primum annum Darii Nothi (Ol. 89, 1), adeoque ad medium Dionysii senioris regnum descendit (9).

Quemadmodum Antiochus eorum qui res Siculas scripserunt fuit antiquissimus, sic etiam facile princeps haberi poterit. Opera ejus a Thucydide atque ab Aristotele in rebus Siculis consulta esse pro certo fere affirmare licet (V. Niebuhr. H. R. I, p. 27, 40 et 41, 131). Diodorum haud pauca ex eo mutuatum esse satis liquet, etsi quænam illa fuerint, quum Philistum quoque et Timæum ante oculos haberet, plerumque non potest dijudicari (10).

PHILISTUS.

Philistus Syracusanus, Archimenidæ filius. Sic Pausan. V, 23 et Plutarch. Nic. 19. Apud Suidam legitur Φίλιστος Ναυκρατίτης ἢ Συρακούσιος, Ἀρχωνίδου υἱός. Sed quum omnia, quæ de Philisto ille tradit, valde turbata sint, non dubitandum est, etiam patris nomen vel auctoris culpa vel librariorum negligentia depravatum esse. Ægyptus patria eidem errori deberi videtur, quo Αἰγυπτιακῶν καὶ περὶ Ναυκράτεως libri ad nostrum historicum referuntur. — Natus est Ol. 86 vel 87. Plutarchus enim l. I. Philistum rerum a Gylippo in Sicilia gestarum ὁρατὴν fuisse dicit. Itaque Ol. 91, 3, quo anno Gylippus Syracusas venit, sive pugnando sive spectando noster rebus

(9) Diodor. XII, 71: Τῶν δὲ συγγραφέων Ἀντίοχος ὁ Συρακούσιος τὴν τῶν Σικελικῶν ἱστορίαν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν (Isarchi annum, Ol. 89, 1) κατέστρεψεν, ἀρξάμενος ἀπὸ Κωκάλου τοῦ Σικανῶν βασιλέως, ἐν βιβλίοις ἐννέα.

(10) Fragmentis adde: Syncell. p. 364 ed. Dindorf.: Ἀντίοχος δὲ ὁ Συρακούσιος καὶ πρὸ Τρωικῶν φησι τὴν Ῥώμην ἐκτίσθαι, βασιλεύοντος Μόρρητος Ἰταλίας ἀπὸ Τάραντος ἄχρι Ποσειδωνίας μετὰ τὸν πρῶτον λεγόμενον Ἰταλὸν βασιλέα καταγεγραμμένα. Præterea Antiochus Syracusanus laudatur apud Theodoret. in Cur. Gr. affect. p. 115, quem locum, quum liber ad manus non sit, exscribere nequeo. Antiochi denique nomen Vossius De hist. Gr. l. I. restituendum putat apud Festum p. 266, 23 ed. Odofr. Müller., ubi sic: « Antigonus, Italicae historiae scriptor, ait, Rhomum quendam nomine. Jove conceptum, urbem condidisse in Palatio Romæ eique dedisse nomen. » Ad hæc O. Müller.: « Antigonus, idem qui a Dionys. Hal. I, 8 et Plutarch. Romul. 17 laudatur, sed alius, puto, ac Carystius. » Cf. Niebuhr. H. R. T. I, p. 142, not. 77. — Antiochus ille in Pherecydis fr. 101 citatus sine dubio non est Syracusanus noster, sed περὶ τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν auctor, cujus mentio fit apud Ptolem. Hephaest. V, 9 et Phot. Bibl. cod. 190.

interfuerit, ad adultam fere ætatem jam pervenisse putandus est. Clarius hoc elucet ex narratione Diodori XIII, 91. Etenim quum post Agrigentum ab Hamilcare eversum Dionysius, Hermocratis filius, duces res Carthaginiensibus prodidisse dictitaret, et populum ad supplicium de illis sumendum instigans ne præstitutum a lege tempus expectarent, sed continuo pœnas infligerent, exhortaretur, magistratus eum tanquam pacis turbatorem secundum leges multarunt. Verum Philistus, vir opibus maxime pol- lens, multam pro eo exsolvit, quæque animo concepisset, edisserere jussit, addens se, licet per totum illi diem multam irrogaturi essent, argentum pro ipso expensurum. Hæc incidunt in Ol. 93, 3. Tum igitur Philistum, ut re familiari ad libitum uti et coram populo loqui posset, plus viginti annis natum fuisse omnino est necessarium.

Quem magistrum habuerit non constat. Sevinus quidem (*Mém. de l'Acad. des belles-lettres*), tom. XIII, p. 2) eum Isocratis discipulum fuisse intelligi vult ex Cic. de Orat. II, 22, ubi « Ecce tibi, inquit, exortus est Isocrates magister istorum omnium, cujus e ludo tamquam ex equo Trojano innumeri principes exierunt, sed eorum partim in pompa, partim in acie illustres esse voluerunt. Itaque et illi, Theopompus, Ephorus, Philistus, Naucrates, multique alii naturis differunt, voluntate autem sunt similes inter sese, et magistri. » Sed ne dicam quam parum hoc verimile sit propter Isocratis ætatem paucis dumtaxat annis Philisto majoris, et propter id quod de tempore quo ludum aperuerit ex Pseudo-Plutarcho (Vit. X orat. p. 672) compertum habemus; alius exstat apud Ciceronem (de Orat. II, 13) locus, ubi diserte Philistus ab Isocratis discipulis discernitur. « Huuc, inquit, consecutus est Syracusius Philistus, qui, quum Dionysii tyranni familiarissimus esset, otium suum consumsit in historia scribenda, maximeque Thucydidem est, sicut mihi videtur, imitatus. Postea vero, ex clarissima quasi rhetoris officina, duo præstantes ingenio, Theopompus et Ephorus, ab Isocrate magistro impulsī se ad historiam contulerunt: causas omnino nunquam attigerunt. » Quæ res Gœllerum commovit, ut in priori loco pro *Philistus* restituendum censeret *Philiscus*. Idque verum esse eo libentius largieris, quo frequentior est apud veteres horum nominum confusio. Intelligendus est autem Philiscus Milesius, Isocratis auditor, Timæi historici præceptor (Suidas Τίμαιος), qui præter vitam Lysiæ, niam τέχνην ῥητορικὴν composuit ab eodem

Suida per errorem historico nostro tributam. — Alius Philisto magister a Suida datur Evenus, poeta elegiacus. Quod jam per se non admodum probabile, temporum computatione labefactatur. Nam quum duo sint Eveni Parii, elegiaci poetæ (Eratosthen. ap. Harp. s. v. Εὐηνος), quorum alter Ol. 138 vixit, alter vero, si fides habenda Maximo Tyrio (Dissertat. 38, p. 449 ed. sec. Davis.), Socratem artem poeticam docuit, neuter Philisti magister esse potuit. Diversa Suidas confudisse videtur.

Itaque quum de juvenilibus Philisti studiis certius omnino nihil compertum habeamus, primum quod indubitata antiquitatis fide pronuntiare licet, illud est quod supra ex Diodoro apposuimus, nempe fuisse Philistum Dionysii senioris fautorem, eumque opibus suis et consiliis ad adipiscendam tyrannidem haud minimum adjuvisse. Nec minus is ne in adversis rebus tyrannus de salute sua desperaret, constantia animi et firmitate effecit. Nam ubi vix firmato imperio Syracusani arma in tyrannum converterunt ac in tantas eum angustias redegerunt, ut, omni spe tuendi principatus abjecta, ex amicis quæreret, quo pacto non prorsus ingloriosam tyrannidis abdicationem faceret, Heloris respondit: pulcrum sepulturæ ornatum esse tyrannidem, Polyxenus consuluit, ut velocissimo equo conscenso intra Carthaginiensium fines se auferret; at Philistus, Te decet, inquit, non citato equo ex dominatu avolare, sed vel cruribus tractum reniti. Atque hanc sententiam tyrannus amplexus est. Sic Diodor. XIV, 8 ex Timæo; idem vero responsum alio loco (XX, 78), ex ipsius, ut videtur, Philisti historia Megacii datur. Cf. Plutarch. Dion. 35. Utcunque sit, auctorem nostrum tyrannicorum morum amicum fuisse tum aliunde constat, tum intelligitur ex loco Plutarchi (Dion. c. 11), quem, quum simul sequentia Philisti fata narret, liceat adscribere. Ὁ γὰρ δὴ Φιλίστος, αἶτ, ἐξ ἀρχῆς τε τῇ τυραννίδι καθισταμένη προθυμότατον ἑαυτὸν παρέσχε, καὶ τὴν ἀρχὴν διεφύλαξε, φρουραρχῶν ἐπὶ πολὺν χρόνον. Ἦν δὲ λόγος, ὡς καὶ τῇ μητρὶ πλησιάζοι τοῦ πρεσβυτέρου Διονυσίου, τοῦ τυράννου μὴ παντάπασιν ἀγνοοῦντος. Ἐπεὶ δὲ Λεπτίνης ἐκ γυναικὸς, ἣν διαφθείρας ἐτέρῳ συνοικοῦσαν ἔσχε, γενομένων αὐτῇ δυοῖν θυγατέρων, τὴν ἐτέραν ἔδωκε Φιλίστῳ, μηδὲ φράσας πρὸς Διονύσιον· ὀργισθεὶς ἐκεῖνος τὴν μὲν γυναῖκα τοῦ Λεπτίνου ὀήσας ἐν πέδαις καθείρξε, τὸν δὲ Φιλίστον ἐξήλασε Σικελίας (Ol. 98, 4), φυγόντα παρὰ ξένους τινὰς εἰς τὸν Ἀδρίαν· ὅπου καὶ δοκεῖ τὰ πλεῖστα συνθεῖναι τῆς ἱστορίας σχολάζων (cf. Plut. De exil. p. 637 Steph., p. 605 Wechel.). Οὐ γὰρ ἐπαγγέλει,

τοῦ πρεσβυτέρου ζῶντος, ἀλλὰ μετὰ τὴν ἐκείνου τελευτήν, ὥσπερ εἴρηται, κατήγαγεν αὐτὸν ὁ πρὸς Δίωνα τῶν ἄλλων φθόνος, ὡς αὐτοῖς τε μᾶλλον ἐπιτίθειον ὄντα καὶ τῇ τυραννίδι βεβαιότερον.

Plutarcho assentitur Cornelius Nep. in Dion. c. 3, ubi « Quumque Dion, ait, non desineret obsecrare Dionysium, ut Platonem Athenis arcesseret et ejus consiliis uteretur, ille, qui in aliqua re vellet patrem imitari, morem ei gessit, eodemque tempore (Ol. 103, 2) Philistum historicum Syracusas reduxit, hominem amicum non magis tyranno quam tyrannidi. Sed de hoc in meo libro plura sunt exposita, qui de historicis conscriptus est. » Cf. Plutarch. De exilio, p. 637. Aliter rem efformavit Diodor. XV, 7. Is enim ad Ol. 103, 1, Dionysium dicit propter poematum suorum despectum et exhibitionem in summum incidisse mœrorem, et ad extremum eo mœstitiæ et iusaniæ processisse, ut necessariorum multos falsis criminibus oneratos necasset, nec paucos misisset in exilium. Inter hos fuisse Leptinen fratrem et Philistum, qui præclara sæpenumero tyranno in bellis commoda præstitisset: eos in Italiam fugisse Thurios, magnumque favorem adeptos cum tyranno deinceps id ipsum rogante in gratiam rediisse, et non modo in civitatem Syracusarum, sed etiam in pristinum benevolentiae et dignitatis locum restitutos esse. Ne tamen in hac narrationum diversitate Diodorum Plutarcho veriora tradere putes, id præcipue obstat, quod Plutarchus omnia sua hausisse sese fatetur ex Timonide, qui Dionem in Siciliam secutus rebus, quas narravit, oculatus testis interfuerat. Quam impatienter vero Philistus exilium tulerit, quemadmodum ad reditum efficiendum vilem Dionysii adulatorem se præbuerit, patet ex Plutarcho (1) et Pausania (2). In patriam tandem reversus Dioni et Platoni, quorum consiliis Dionysium regi videbat, acerrimus exstitit adversarius, ac fracta horum virorum auctoritate priorem rerum conditionem reducere studuit. Nec criminationes caruerunt eventu. Nam Dio patria pulsus, Plato Athenas reversus est (V. Platon. Epistol. III, p. 671, ubi pro ὑπὸ Φιλιστίδου cum Sevino re-

(1) Plutarch. Timol. 15: Ὅστε μοι συμβάλλοντι τούτοις τὰς Φιλίστου φωνάς, ὡς ἀρίστη περὶ τῶν Λεπτίνου θυγατέρων ὀλοφύρομενος, ὡς ἐκ μεγάλων ἀγαθῶν τῶν τῆς τυραννίδος εἰς ἐκπεινήν ἀφειγμένων διαίταν, φαίνεσθαι θρήνους γυναικὸς ἀναλάσσεσθαι καὶ κορυφῶν καὶ χρυσία ποθοῦσας.

(2) Pausan. 1, c. 13, § B: Ἄνδρ' ἄρ' βασιλεῖ συνόντα ἰνέγκη πᾶσι ἐς χάριν συγγράζειν· εἰ δὲ καὶ Φιλίστος αἰτίαν ἡλείαν εἰληφέν, ἐπελπίων τὴν ἐν Συρακούσαις κάθοδον, ἀποκρύψασθαι τῶν Διονυσίου τὰ ἀνεσιώτατα, ἔπον πολλὰ τὴν ἱερωνύμῃ συγγνώμη.

stituendum est ὑπὸ Φιλίστου). Sed Ol. 105, 4, Dion cum exigua manu ad restituendam patriæ libertatem in Siciliam appellit, urbes ad eum ultro deficiunt, ipsæ Syracusæ denique ab eo occupantur. Dionysius, qui sub id tempus ad Cauloniam in Italia morabatur, Philistum, exercitus ducem, circa Adriam tum versantem, cum classe arcessit, utque recto cursu Syracusas petat injungit (Diodor. XVI, 9-11; Plutarch. Dion, c. 25, 35). Philistus igitur accurrit, et primum quidem Leontinos, qui desciverant a Dionysio, invadit. Noctu furtim mœnia ingressus partem urbis occupat, sed a Syracusanis suppetias ferentibus Leontinorum oppido exturbatur. Interim Heraclides a Dione et Syracusanis classi præfectus e Peloponneso rediit. Contra hunc Philistus, summus classis prætor a Dionysio creatus, triremibus sexaginta pugnam navalem cum Syracusanis, navium numero haud inferioribus, suscepit. Acre tum prælium conseritur; in quo sua primum virtute Philistus prævalebat. Sed ab hostibus tandem circumventus, quum Syracusani id summo studio agerent ut imperatorem vivum caperent, ille, ut vitaret quæ in captivos committi solent probra et cruciatus, mortem sibi conscivit, postquam maximum sui usum tyrannis præbuisset, fidelissimumque eorum amicum se declarasset. Syracusani victores dilaniatum Philisti corpus per totam urbem traxerunt et insepultum denique abjecerunt. Sic Diodorus; ubi vero postrema magis in honorem Philisti, quam ex veritate adornata esse patet ex Timonide apud Plutarch. (Dion. 35), qui vivum dicit Philistum in manus hostium incidisse iisque fuisse ludibrio. Cum Timonide facit etiam Tzetzes (Hist. X, 830 sq.). Contra turpiter lapsus est Suidas, qui eum in pugna contra Pœnos cecidisse refert. Incidunt hæc in Ol. 106, 1. Jam igitur, si Philistum, quo tempore Gylippus in Siciliam venit, viginti circiter annos habuisse statuamus, efficitur eum septuagenarium, γέροντα ἤδη, ut Plutarchus dicit l. l., diem obiisse supremum.

His subjicio locos nonnullos vett. scriptorum, quibus indolis morumque nostri auctoris imago potest quisque sibi adumbrare. Dionysius Hal. Tom. II, p. 131, 21, Philistum ostendere dicit ἤθους τε κολαχικὸν καὶ μικρολόγον. Idem p. 70, 8 (tom V, p. 427, Reiske), Φιλίστος, ait, μιμητὴς ἐστὶ Θουκυδίδου ἔξω τοῦ ἤθους· τὸ μὲν γὰρ ἐλεύθερον καὶ φρονήματος μεστόν· τοῦτο δὲ θεραπευτικὸν τῆς τυραννῶν καὶ ἄλλων πλεονεξίας. Quare Timæus, ut Plutarchus (Dion. 36) ait, οὐκ ἄδικον λαβὼν πρόσφατον τὴν ὑπὲρ τῆς τυραννίδος τοῦ Φιλίστου σπουδὴν

καὶ πίστιν, ἐμπέπλᾳται τῶν κατ' αὐτοῦ βλασφημιῶν, ὥς τοὺς μὲν ἀδικοῦντας τότε σύγγνωστόν ἐστιν ἴσως ἄχρι τῆς εἰς ἀναίσθητον ὀργῆς χαλεποὺς γενέσθαι· τοὺς δ' ὕστερον συγγράφοντας τὰ πεπραγμένα καὶ τῶ μὲν βίῳ μὴ λυπηθέντας αὐτοῦ, τῷ δὲ λόγῳ χρωμένους, ἡ δόξα παραιτεῖται μὴ μεθ' ὕδρευς, μηδὲ μετὰ βωμολογίας ὀνειδίζειν τὰς συμφοράς· ὧν οὐδὲν ἀπέχει καὶ τὸν ἄριστον ἀνδρῶν ἐκ τύχης μετασχεῖν. Deinde vero Ephorum reprehendit, quod Philistum laudaverit, ὅς, καίπερ ὧν δεινότατος ἀδίκους πράγμασι καὶ πονηροῖς ἡθεσιν εὐσχήμονας αἰτίας περιβαλεῖν, καὶ λόγους ἔχοντας κόσμον ἐξευρεῖν, αὐτὸς αὐτὸν οὐ δύνᾳται πάντα μηχανώμενος ἐξελέσθαι τῆς γραφῆς, ὥς οὐ φιλοτυραννότατος ἀνθρώπων γένοιτο, καὶ μάλιστα πάντων αἰετὶ ζηλώσας καὶ θαυμάσας τυραννῶν καὶ δυνάμιν καὶ πλούτους καὶ γάμους τοὺς τῶν τυράννων. Ἀλλὰ γὰρ Φιλίστου ἔμῃτε τὰς πράξεις ἐπαινῶν, μῃτε τὰς τύχας ὀνειδίζων ἐμμελέστατος.

De scriptis Philisti. — Suidas : Φιλίσκος, ἡ Φιλίστος Συρακούσιος· ... ἔγραψε Σικελικά· ἐστὶ δὲ τὰ πρὸς Ἕλληνας αὐτοῖς πραχθέντα διαφόρως. Καὶ Γενεαλογίαν· περὶ Φοινίκης, καὶ ἄλλα τινὰ περὶ τῆς νήσου Σικελίας. Deinde : Φιλίστος Ναυκρατίτης ἡ Συρακούσιος· ... συνέταξε δὲ τέχνην Ῥητορικὴν, Αἰγυπτιακὰ ἐν βιβλίοις ιβ', Σικελικά ἐν βιβλίοις ια', πρὸς τὸν Τρικάρανον λόγον, περὶ Ναυκράτειος, περὶ Διονυσίου τοῦ τυράννου βιβλία ς', περὶ τῆς Αἰγυπτίων θεολογίας βιβλία γ', Δημηγορίας· καὶ ἄλλα τινὰ· περὶ Λιβύης καὶ Συρίας. Diversorum scripta a Suida commixta esse extra dubitationem positum est. A veteribus Siciliae tantum et Dionysii historia, ac praeterea nihil Philisto assignatur. De arte oratoria liber, ut supra vidimus, ad Philiscum Milesium pertinet; ad eundem auctorem, quod jam Ruhkenius (Histor. orat. Gr. p. LXXXIII) perspexit, Conciones referendae sunt. Opus περὶ Φοινίκηςtribuendum videtur Philino Agrigentino, qui primi belli Punici historiam scripsit atque facillime cum Philisto confundi potuit. Quod ad reliqua Philisti opera, quum nonnisi Suidae testimonio tot nominibus suspecto in notitiam nostram venerint, supinam potius lexicographi negligentiam accusemus, quam temporis, quod nulli eorum pepercerit, injuriam.

Historiae Siculae in duas partes erant divisae, quarum altera septem libris plus quam octingentos annos complexa, exordio facto inde ab antiquissimis Siciliae temporibus, ad Ol. 93, 3 ad captumque Agrigentum deducta est; altera, ubi prior substiterat incipiens, libris quattuor res a Dionysio seniore gestas usque ad mortem ejus (Ol. 103, 2) enarravit. Diodor. XIII, 103. His tamquam tertiam partem addere licet opus, in quo

duobus libris res Dionysii junioris per quinque annos usque ad Ol. 104, 2, persecutus est. Diodor. XV, 89. Etenim tredecim hos libros unum tantum quodammodo corpus effecisse inde apparet, quod Stephan. Byz. vocc. Ἀρβέλη et Κρατὸς librum tredecimum laudat. Potuisse tamen etiam singulas partes tamquam singularia opera discerni docemur a Cic. II. Ep. ad Quintum frat. 13. « Utros ejus (Philisti) habueris libros (duo enim sunt corpora), an utrosque, nescio. Me magis de Dionysio delectat. » Cf. Dionys. Hal. t. II, p. 131, 17: Διήρηκε historiam suam εἰς ἐπιγραφὰς δύο, περὶ Σικελίας μὲν τὴν προτέραν ἐπιγράφων, περὶ Διονυσίου δὲ τὴν ἑτέραν, ἐστὶ δὲ μία· καὶ τοῦτο γινώσκεις ἂν ἀπὸ τοῦ τέλους τῆς Σικελικῆς. Neuter libros de Dionysio juniori memorat, quos neque Diodor. XV, 94 in computum suum refert. Quare haec pars, omnino minus cognita, serius tandem majori illi operi adjuncta esse videtur. Ex his vero facile intelligitur Suidam, ubi res Siculas undecim libris conscriptas esse dicit, primam et secundam totius operis partem, ubi Dionysii historiae sex libros assignat, secundam et tertiam partem in unum collegisse.

Rationem, qua res narratae in singulos libros dispartitae fuerint, ex fragmentis quot supersunt Goellerus constituit hanc: « Res Cocali, ait, Philistus narravit primo libro Siculorum. Ibidem recensum egit populorum, qui antiquitus in Sicilia consederunt. V. Diodor. V, 2-6. Secundo libro de coloniis Graecanicis dixit, quae in Sicilia conditae sunt. Cf. Thuc. VI, 2-6; Strabo VI, p. 409 Am. Tertio libro, ut mihi quidem videtur, progressus est ad regnum Gelonis; rationem exposuit, qua imperium sibi paravit; reliquas res a rege clarissimo per septem annos gestas tractavit. V. Diodor. IX. Haec ad spatium temporis pertinent inde ab Ol. 72, 2 ad Ol. 75, 3. Quartus liber fortasse comprehendit regna Hieronis Thrasybulique. Diodor. XI, 38-68. Ol. 75, 3; 78, 3. Tum quinto libro aggressus est tempora Siciliae florentissima post libertatem Syracusis vindicatam expulsosque tyrannos. Incrant, puto, etiam bella cum Siculis et Ducetio gesta; excidium Agrigenti. Diodor. XI, 67, 68; XII, 82. Ol. 78, 3; 91, 1. Sextus deinde liber, quo Thucydidis vestigia legit (teste Theone Progygn. p. 9 Heins.: Τὸν Ἀττικὸν ὅλον πόλεμον ἐν τοῖς Σικελικοῖς ἐκ τοῦ Θουκυδίδου μετενήνοχε, et Plutarcho Nic. c. 1: Ὅς γοῦν Θουκυδίδης ἐξήνεγκε καὶ Φιλίστος πράξεις, ἐπεὶ παρελθεῖν οὐκ ἐστὶ, μάλιστα γὰρ δὴ τὸν τρόπον καὶ τὴν διάθεσιν τοῦ ἀνδρὸς (Nicias sc.) ὑπὸ πολλῶν καὶ μεγάλων παθῶν καλυπτομένην περιχοῦσας, ἐπιδραμὼν βραχέως, καὶ διὰ τῶν ἀναγ-

καιων . . . πεπερχμαι συναρχειν) continebat historiam belli Attici. Diod. XII, 82; XIII, 33. Ol. 91, 1; 91, 4. *Septimus* denique liber tempora Dioclis Syracusanorum legislatoris continere poterat cum parte belli Punici ab Hamilcare gesti. Diodor. XIII, 34-96. Ol. 92, 1; 93, 3. — Hinc incipiunt res Dionysii senioris, quattuor libris expositæ. Quorum *primo*, ni fallor, inde a capto Agrigento caussas et initia regni Dionysii, maximeque apparatus bellicum contra Carthaginenses exposuit. Diod. XIII, 91-108. Ol. 93, 3; 93, 4. Hinc ad pacem cum Carthaginensibus initam, et firmatum a Dionysio principatum naturalis transitus fuit libro *secundo*. Diodor. XIII, 108; XIV, 10. Ol. 93, 4; 94, 2. *Tertio* libro videtur enarrasse bellum Punicum secundum. Diod. XIV, 14-76. Ol. 94, 2; 96, 1. *Quarto* libro bello Punico tertio et Rhegino, Dionysii obitu et pompa funebri descriptis res tyranni ad exitum perduxit. Diodor. XIV, 76; XV, 74. Ol. 96, 1; 103, 1.

Sequuntur libri duo Dionysii junioris historiam inde ab Ol. 103, 1, quo anno regnum suscepit, ad Ol. 104, 2 complexi. Retractavit eam et ad finem perduxit Athanas Syracusanus. Diod. XV, 94. Quam ne ipse Philistus ulterius sequeretur, nec fortasse illis ipsis, quæ jam composuerat, summam manum admoveret, morte impeditus est. Quod ei ridicule sane crimini vertit Dionys. Hal. tom. V, p. 427 ed. Reisk.

In scribendi genere Philistum ad Thucydidis maxime exemplum sese conformasse unanimis est veterum scriptorum consensus. Itaque apud Ciceronem (II Ep. ad Quint. frat. 13) audit: «Siculus ille capitalis, creber, acutus, brevis, pæne pusillus Thucydides.» (Cf. Brut. c. 85; de Orat. II, 13), et apud Quinctil. Institut. orat. X, 1: «Imitator Thucydidis, et ut multo infirmior, ita aliquatenus lucidior.» Quod uberius exponit Dionys. Hal. tom. V, p. 427 et VI, p. 779 sqq. ed. Reisk. Philistus, ait, ad Thucydidem magis accessisse videtur et ejus exemplo formam orationis ornasse. Neque enim argumentum sumsit nimis vagum, verum unum, idque uni loco adstrictum. Ordine vero optimo historiam non adornavit, sed obscuro, et quem summa cum difficultate animo consequi possis, ac sane longe pejore quam Thucydides. Res etiam alienas historiæ suæ inserere noluit, sed in uno argumento permanet (cf. Theon. Progymnast. p. 44 Heins.). Dictione utitur inusitata quidem, sed minus obscura et affectata quam illa Thucydidis, atque rotunda, densa, acri, contentiosa. Non tamen eandem elegantiam et majestatem, nec eadem

pondera, affectus et figuras habet. (Interdum vero orationem Philisti grandem et sublimem esse testatur Longin. c. 40.) Nimis gravis sæpe et uniformis est, nec ulla periodi ejus jucunditate conditæ (cujus rei præclarum sane exemplum proponit fragm. 8). In describendis locis, navalibus pugnis et constitutionibus urbium perexilis est atque depressus, nec oratio rei amplitudini respondet. Idem de ejus concionibus valet. At naturali quadam oris suavitate præditus est, et prudens et ad veras et serias caussarum actiones Thucydide magis idoneus. Idem Dionysius VI, p. 767, Philistum cum Herodoto, Thucydide, Xenophonte et Theopompo componens dicit: τούτους ἐκχρίνω τοὺς ἄνδρας εἰς μίμησιν ἐπιτηδειστάτους. Ceterum Philistus in Alexandrinum historicorum canonem non est receptus. Atque jam multum ante Ciceronis ætatem non placuisse obscuram illam Philisti orationem declarat Cic. Brut. c. 17: «Jam vero Origines Catonis quem florem, aut quod lumen eloquentiæ non habent? Amatores huic desunt, sicuti multis jam ante sæculis et Philisto Syracusio et ipsi Thucydidi. Nam ut horum concisis sententiis, interdum etiam non satis apertis [cum brevitate tum nimio acumine], officit Theopompus elatione atque altitudine orationis suæ: quod idem Lysiae Demosthenes: sic Catonis luminibus obstruxit hæc posteriorum quasi exaggerata altius oratio.» — Iniquum Timæi de historico nostro judicium, φορτικὸν καὶ ἰδιώτην cum dicentis, nec non τὴν Φιλίστου διαλεκτὸν εὐθύνειν aggressi perstringit Plutarch. Nic. c. 1. Nil curabis Timæi maledicentiam, quum legas apud Plutarch. Alex. c. 8, in tanto apud veteres Nostri historias honore fuisse, ut eas una cum Euripide, Sophocle, Æschylo Harpalus Alexandro suo mitteret in Persiam.

TIMÆUS.

Timæus Tauromenita (1) patre usus est Andro-

(1) Suidas: Τίμαιος, Ἀνδρομάχου, Ταυρομενίτης· ὃν Ἀθηναῖοι Ἐπιτίμαιον ὠνόμασαν· Φιλίσκου μαθητὴς τοῦ Μελισίου· παρωνόμαστο δὲ τοῦτο, διὰ τὸ πολλὰ ἐπιτιμᾶν· καὶ Γρασουλέκτρια δὲ, διὰ τὸ τὰ τυχόντα ἀναγράφειν. Ἐγραψεν Ἰταλικά καὶ Σικελικά ἐν βιβλίοις ἡ'. Ἑλληνικά καὶ Σικελικά. Συλλογὴν ῥητορικῶν ἀφορμῶν βιβλία ἔχ'. Ὀλυμπιονίκης, 3 χρονικά πρᾶξις Reliqua exscripta sunt e Diodor. Exc. Vales. tom. IX, p. 279 et Polyb. XII, 23. — Idem: Τίμαιος ὁ ἱστορικός ... ἔγραψε περὶ Συρίας καὶ τῶν αὐτῆς πόλεων καὶ βασιλείων, βιβλία γ'.

Præter Tauromenitam apud vet. scriptt. memorantur:
1. Timæus Locrus, de quo certius nihil compertum

macho illo, qui opibus animique nobilitate excellens Naxios urbe a Dionysio excisa deturbatos congregavit, iisque in Tauromenio oppido recens condito (Ol. 96, 1) novas sedes constituit (Ol. 105, 3. Diodor. XVI, 7 coll. XIV, 59). Quo anno Timæus in lucem editus sit, disertis verbis indicat nemo. Quum vero annos natus nonaginta sex (Lucian. Macrob. cap. 22, p. 127 Bip.) diem obiisse dicatur, ac historiae ejus usque ad Ol. 129, 1 a. Chr. 264 perductæ fuerint (2), fato defunctus videtur circa Ol. 131, vel paullo post a. Chr. 256, ideoque natales ejus referendæ sunt ad Ol. 107; a. Chr. 352. Magistrum habuit, ut Suidas testatur, Philiscum Milesium, discipulum Isocratis. Ceterum de vita ejus nihil fere compertum habemus, nisi illud, eum ab Agathocle patria pulsum migrasse Athenas. Quod equidem retulerim ad Ol. 117, 3, a. Chr. 310, quo tempore Agathocles post cladem ad Hime-

habemus. Qui ei tribuitur liber περί τῆς τοῦ κόσμου φύξης nihil est nisi Platonis dialogi, qui Timæus inscribitur, compendium (v. Tennemann. *Syst. d. Plat. Philos.* vol. I, p. 93 sq.). Idem Vitam Pythagoræ scripsisse dicitur. Cujus rei fides quum in uno Suidæ testimonio posita sit, nec usquam Locrus auctor diserte memoretur, verisimile est fragmenta, quæ de Pythagora ex Timæo laudantur, referenda esse ad Timæum Siculum, qui in rebus Italicis de Pythagora non potuit non disserere. — 2. *Timæus Crotoniata* et *Timæus Parius*, Pythagorei (v. Iamblich. V. Pythag. cap. extr.; Clemens Alex. Strom. p. 604; Theodoret. II Therapeut. p. 36. Cf. Fabric. Bibl. tom. VI, p. 544.) — 3. *Timæus Cyzicenus*, Platonis discipulus. Sic Demochares ap. Athenæum (XI, 15, p. 509, A Casaub.). Verum Diogen. Laert. III, 46, Timolaum, non Timæum Cyzicenum inter Platonis discipulos enumerat. Itaque alterutrum nomen depravatum videtur. Aliunde de Timæo quodam Cyziceno nil constat, nisi forte Neanthes Cyzicenus, sicuti Timæus Philisci discipulus, qui Ἑλληνικά scripsit et περί τῶν κατὰ πόλιν μυθικῶν, nec non περί Πυθαγορικῶν (in quo opere quemadmodum Timæus ineptam illam de Empedoclis λογοκλοπῆν fabulam narravit: v. Karsten. de Empedocle); et quem, sicuti Timæum, propter levitatem Polemo ἀντιγραφαῖς suis perstrinxit, ob ingenii et rerum tractatarum cum Timæo ejusque historiis similitudinem appellatus est Timæus Cyzicenus, quod nomen deinde cum illo Timolai facillime potuit confundi. Eodem plane modo Ruhnkénius ad Rutil. Lup. I, p. 26, Hegesiam oratorem propter suum ineptiarum studium cum Timæo confusum esse dicit. — 4. *Timæus*, junior quidam, *sophista*, qui ad Gentianum scripsit Lexicon Platonicum (v. Ruhn. præfat. ad Timæi Lex. p. XII, sqq.). Ad eundem Ruhnkenius pertinere censet συλλογὴν ῥητορικῶν ἀγορῶν, quam Suidas historico Siculo attribuit. — 5. *Timæus mathematicus* memoratur a Plinio H. N. V, 9; XVI, 22; II, 8. Ad hunc Gæller. referendum suspicatur fr. 25 de Hyadibus. — 6. *Timæus historicus*, qui de *medicina metallica* scripsit in Plin. Ind. lib. XXXIII et cap. 3 ejusdem libri, nemo alius quam Siculus noster esse videtur. V. fragm. 22.

(2) Polyb. I, 5, 1: Ὑποθησόμεθα ταύτης ἀρχὴν τῆς βί-

ram exercitum in Africam transducturus, ne per absentiam suam res novas molirentur Syracusani, nec ipse pecuniæ inopia laboraret, opulentiorum opes sub variis prætextibus confiscavit, atque urbem ab omnibus, quos a se alienos videret, cædibus et exiliis expurgare studuit (Diodor. XX, 4). In horum numero fuisse videtur etiam Timæus, qui itaque ætatis anno quadragésimo secundo, relictis Syracusis, in literatissimam Athenarum urbem sese contulit, ubi, sicut ipse dicit (3), quinquaginta continenter annos hospes versatus est. Præclaro hoc otio gaudens totum se dedit studiis historicis, ac postquam ingentem materiam undique congesserat, proVectiore jam ætate ad operum suorum compositionem se accinxit (4). Jam si vera sunt, quæ de exilii tempore dixi, necessario inde sequitur Ol. 130, 1, a. Chr. 260, Timæum Athenas paullo ante ab Antigono captas reliquisse. Igitur Tauromenium vel, quod malim, Syracusas redierit. Testem rei afferro locum ipsius Timæi modo laudatum (3), unde clare elucet scripta hæc esse post reditum ex exilio. Atque quum verba Polybius petita dicat ex libro trigesimo quarto, ubi, ut infra demonstrare studebo, Agathoclis historiam exposuit, haud temere statuam majorem historiarum partem usque ad postremas res Agathoclis Athenis, verum Pyrrhi historiam, quam seorsum editam scimus, in Sicilia post reditum ex exilio esse conscriptam.

De scriptis Timæi. — Siciliæ historia, quam Timæus memoriæ prodidit, initio facto inde ab antiquissimis temporibus deducta est usque ad Ol. 129, ubi Polybius suorum commentariorum posuit exordium (5). Quot libros continuerit accuratius definiri nequit, ampliorem tamen fuisse opere Polybiano pro certo licet affirmare (6). Neque minus asserere potes, ut Philisti, sic etiam Timæi historias in plures partes fuisse divisas, quas tamquam singularia opera consideraveris. Hinc explicandus est Suidas, qui Timæum scri-

βου τὴν πρώτην διάβασιν ἐξ Ἰταλίας Ῥωμαίων· αὕτη δ' ἐστὶ συνεχὴς μὲν τοῖς ἀπ' ὧν Τίμαιος ἀπέλιπε, πίπτει δὲ κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ εἰκοστὴν πρὸς ταῖς ἐκατὸν Ὀλυμπιάδα.

(3) Polyb. XII, 25, 1: Πεντήκοντα συνεχῶς ἔτη διατρέψας Ἀθήνησι ξενιτεύων καὶ πάσης ὁμολογουμένως ἀπειρος ἐγενόμην πολεμικῆς χρείας. Contra Polyb. ibid. 25, d: ἀποκαθίσας γὰρ Ἀθήνησιν σχεδὸν ἔτη πεντήκοντα. Cf. XII, 28, 6.

(4) In exilio Timæum historiam suam condidisse dicit etiam Plutarch. De Exil. p. 605 Wechel.

(5) Polyb. I, 5, 1, verbis paulo ante exscriptis.

(6) Quod vero minime concludi potest, sicut Gæller. fecit, ex Polyb. III, 32, ubi omnino non sermo est de Timæi historiis.

psisse ait Italica et Sicula libris octo, deinde Hellenica et Sicula. Hæ partium sunt inscriptiones, quarum complures sine dubio fuerunt hodie ignoratæ. Nam præter id, quod quinque libri postremi Agathoclis res gestas comprehenderint, de œconomia libri certioris quidquam non traditur. Verum si fragmenta perlustraveris, quibus libri notitia addita est, facili negotio eruere licet: magnum illud Siculorum opus in duas partes fuisse divisum, quarum utraque in plura capita distincta erat; atque titulos a Suida servatos primis duarum illarum partium capitibus fuisse inscriptos. Itaque primum caput prioris partis inscriptum erat Ἰταλικὰ καὶ Σικελικὰ, octo libris antiquiorem Siciliæ historiam exhibens cum rebus Italicis ætissimo vinculo conjunctam. Primum caput alterius partis in fronte habebat titulum Σικελικὰ καὶ Ἑλληνικὰ, atque illud tempus complectebatur, quo Atheniensium in Siciliam expeditiones factæ sunt. Igitur Timæi operi idem prorsus accidit quod Periegesi Hecataei. In utroque prima tantum majorum partium capita nominatim laudantur, de ceteris altum silentium. Facile quidem capitum denominationes excogitari possent, sed quum hæc omnia fingendi arbitrio relictæ sint, nolo in iis morari.

Ne tamen citius quam cogitatus meam de Timæi operis adoratione sententiam deprompsisse videar, ipsorum fragmentorum præsidio utar, unde pateat, aptam rerum ex Timæi historiis traditarum dispositionem omnino nullam inveniri posse, nisi plures earum partes statuas a veteribus esse distinctas. Igitur ex libro secundo citatur fragmentum de Gelonis tutoribus (fr. 83). Quod initio fere historiarum positum jam per se offendit, multo magis vero quod aliunde elucet de Gelone sermonem fuisse libro decimo, ex quo (fr. 85) pugna ad Helorum commemoratur. Itaque quum sciamus primam historiæ partem vel caput octo libris constitisse, facile est intelligere, qui factum sit, ut de eodem Gelone Timæus disseruisse dicatur libro secundo et decimo. Nimirum inde ab nono libro nonnulli novam librorum seriem statuerunt, ideoque librum secundum dixerunt, qui aliis erat liber decimus. Quæ quum ita sint, etiam quod de Empedocle senatum mille virorum Agrigenti antiquante affertur ex libro primo vel secundo (nam parum accurate Diogenes loquitur), haud credideris ex primo totius operis, sed ex nono (ubi fr. 81 Empedoclis cum Pythagora compositi mentio fit) vel ex decimo repetitum esse. Eodem modo de morte Empedoclis laudatur liber quartus (fr. 98). Porro ex libro decimo tertio citatur fragmentum (105) de Laide

Hyccaris capta bello Peloponnesiaco. Vides hoc ad alteram totius operis partem pertinere. Polybius denique (XII, 25, o) Hermocratis orationem in conventu Siculorum habitam legi dicit libro vicesimo primo, idemque (XII, 26) ad eundem librum refert Timoleontis ad milites exhortationem. Quas res tanto temporis spatio sejunctas ex diversis operum partibus memorari, vix est quod moneam. — His adjungam alium Polybii locum (XII, 26, e), ubi postquam de ostentatione Timæi in coloniarum et urbium conditarum descriptione locutus erat, pergit ita: Οὐ μὲν ἄλλ' οἱ πλείω χρόνον συντραφέντες τοῖς τούτου πρώτοις ὑπομνήμασιν, ἐν οἷς αἱ τῶν προειρημένων εἰσὶ συντάξεις, ἦσαν ἀπασαν συνταξαμένῳ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἐπαγγελίας ἀποπιστεύσωσι, καὶ περὶ τὰς αὐτοῖς ἀποδεικνύη τὸν Τίμαιον, ἐν οἷς πικρότατός ἐστι κατὰ τῶν πέλας, αὐτὸν ἔνοχον ὄντα, καθάπερ ἡμεῖς ἀρτίως ἐπὶ τῶν Λοκρῶν καὶ τῶν ἐξῆς παραπαίοντα συνεστησάμεν, δυσέριδες γίνονται... Λοιπὸν δὲ τὸ πραγματικὸν αὐτοῦ μέρος τῆς ἱστορίας, ἐκ πάντων συγχεόμενον τῶν ἀμαρτημάτων. — Ex quibus satis intelligitur Polybium duas operis partes distinguere, neque tamen, ut Suidas fecisse videri potest, octo tantum libros priori parti tribuisse, quum quæ de Locris Timæus contra Aristotelem disputavit, ad nonum librum pertineant. Quot fuerint hujus partis libri, accuratius quidem dici nequit, sed quoniam liber decimus octavus expresse laudatur (fr. 94), si viginti fuisse statuas, a vero non multum aberis. Altera pars multo longior erat. A Suida citatur liber tricesimus octavus. Itaque quadraginta numeraveris usque ad res Agathoclis quinque libris comprehensas. His accedit Pyrrhi historia, cujus ambitum ignoramus. Audacior aliquis fortasse dicat Suidæ verba: Ἐγράψεν περὶ Συρίας καὶ τῶν αὐτῆς πόλεων καὶ βασιλέων βιβλία γ' misere corrupta esse in iisque latere Pyrrhi Epirotarum regis bellum. Nam neque ullum fragmentum occurrit, quod ad hos de Syria libros referri possit, nec omnino intelligitur quomodo Siciliæ historiæ quamvis multis a re proposita alienis refertæ tam prolixam hujus regionis descriptionem inserere potuerit, nec denique alius Timæus, cui tale scriptum tribuamus, in notitiam nostram pervenit. Jam si calculos subducas, totum Timæi opus compositum foret libris sexaginta octo. Totidem vero libris, eodem Suida auctore, Timæus scripsisse dicitur συλλογὴν ῥητορικῶν ἀφορμῶν. Quas Nostro abjudicandas esse videns Ruhnkenius, eas referendas censet ad Timæum Sophistam. Mirum tamen tantæ molis librum nusquam alias memorari. Quare sententia mea eo inclinatur, ut Suidæ verba de historico Timæi opere intelli-

genda putem, quod propter indolem suam severior quidam Tauromenitæ censor συλλογὴν ῥητορικῶν ἀπορριμῶν appellaverit. Conjecturis hæc nituntur, quas tamen rei natura videtur excusare.

Redeo ad operis divisionem. Quæ utrum ab ipso auctore, an a senioris ævi hominibus facta sit difficile est dijudicatu. Singulas quidem partes non separatim a Timæo editas esse, sed, exceptis libris qui de Pyrrho egerunt, unum corpus effecisse argumento est locus Ciceronis in Epist. V, 12, ubi «Deesse mihi nolui, inquit, quin te (Lucejum historicum) admonerem, ut cogitares, conjunctene malles cum reliquis rebus nostra contexere, an, ut multi Græci fecerunt, Callisthenes Trojanum bellum, Timæus Pyrrhi, Polybius Numantinum, qui omnes a perpetuis suis historiis ea, quæ dixi, bella separaverunt: tu quoque item civilem conjurationem ab hostilibus externisque bellis sejungeres.» Adde Dionys. Hal. Ant. Rom. p. 5, 26: Πρῶτον μὲν, ὅσα καὶ εἰδέναι, τὴν Ῥωμαϊκὴν ἀρχαιολογίαν ἐπιδραμόντος Ἱερωνύμου τοῦ Καρδιανοῦ συγγραφέως, ἐν τῇ περὶ τῶν ἐπιγόνων πραγματείᾳ· ἔπειτα Τιμαίου τοῦ Σικελιώτου, τὰ μὲν ἀρχαῖα τῶν ἱστοριῶν ἐν ταῖς κοιναῖς ἱστορίαις ἀφηγησαμένου, τοὺς δὲ πρὸς Πύρρον τὸν Ἑπειρώτην πολέμους εἰς ἰδίαν καταχωρίσαντος πραγματείαν κ. τ. λ. Itaque probabile est Timæum libros Siculorum continua serie numerasse, postea vero partes ingentis hujus operis sejuncte editas esse, ideoque exstitisse plures librorum ordines. Dubitari adeo potest, num ab omnibus eadem operis divisio observata sit. Etenim Polybius Hermocratis orationem laudat ex libro vicesimo primo, qui ex nostra adornatione pertinet ad primos libros partis secundæ. Putari igitur posset Polybius non interrupto ordine libros numerare. Sed hoc quominus statuamus, vetat illud, quod Timæum libro vicesimo primo de Timoleonte egisse dicit inter duas operis partes distinguens. Restat ut contendas priori loco Polybium libros continua serie numerasse, altero minus. Sed quæ de Timoleonte ex libro vicesimo primo traduntur, omnino non quadrant cum ea librorum indicatione, quam ab aliis auctoribus acceptam habemus (v. ad fr. 134). Horum rationes si sequimur, quæ Polybius libro XXI assignat, multo post commemorari debebant. Nec probabiliter suspicari licet libri notam depravatam esse, quod eandem reperimus duobus locis longe separatis (XII, 12 et 26). Quæ numeri constantia non redolet errorem librarii. Non video igitur quomodo hanc difficultatem solvas, nisi Polybium statuas secundæ partis exordium fecisse non a prima, sed a secunda Atheniensium in

Siciliam expeditione. Quæ quum ex nostro calculo inde a libro decimo usque ad decimum quartum enarrata videatur, sequitur Polybii librum vicesimum primum respondere nostro libro trigesimo primo, qui libri numerus aptissimus. Eadem igitur ratione fragm. 134 secundum Polybium ex libro trigesimo quarto depromptum apud nos pertinet ad librum quadragesimum quartum, ubi Sicula Timæi ad finem vergebant. Atque huic loco optime convenit argumentum. Nempe excusare sese Timæus studet, quod, quum eundem locum per quinquaginta annos continenter habitaverit, usus bellici non admodum peritus sit.

His præmissis, res quas in singulis libris Timæus tractaverit, quantum ejus propter fragmentorum raritatem fieri potest, paullo accuratius adumbremus. *Liber primus*, ut res ipsa monet, de Siciliæ natura et forma (fr. 1) egit, de Sicanis, indigenis ut Timæus contendit, de Siculis denique ex Italia advenis. Quorum historiam altius repetens antiquissimas res Italicas uberius exponendi sponte sese obtulit occasio. His præmissa et intexta erant mythica de Cerere et Daphni, præ ceteris vero quæ ad geographicas rationes fabulæ spectant, Argonautarum dico et Herculis expeditiones, nec non Diomedis in Italiam adventum. Cum hoc cohærent de Dauniis narrationes (fr. 14, 15). De Etruscis libro primo sermonem fuisse expressis verbis dicit Athenæus (fr. 18). Quibuscum conjuncta sunt quæ de Trojana Romanorum origine deque Romæ urbis incunabulis afferuntur (fr. 21). Subjeci de Libya et Carthagine, eodem quo Roma anno condita, fragmenta; jure dubitaveris hæc in primo libro tractata esse, sed certiore librorum indicio prorsus caremus. — *Secundus liber* item versabatur in rebus geographicis et maxime quidem in describendis Ligurum, Celtorum Iberorumque terris, in quorum populorum mores et instituta multum se inquisivisse ipse Timæus ait proœmio libri sexti. Jam quum de his populis non nisi in primis historiæ libris sermo institui potuerit, ac fragmentum de Corsica insula (fr. 26) nominatim libro secundo adscribatur, cetera quoque quæ ad has regiones spectant eidem libro licet vindicare. Nec in illis quidem Timæus se continuisse videtur, sed omnino hoc libro eadem et eodem fere ordine narravit quæ Diodorus libro quinto, quem totum pæne ex Timæo expressum puto, quamquam fontem auctor plerumque non indicat, imo, primo capite male artificiosus celare studet. Itaque huc retuli quæ pertinent ad Corsicam (26), Sardiniam (fr. 27-29), Baleares (fr. 30, 31), Mictim et Basileam insulas (fr. 32-34), Ibe-

riam et Galliam (35-40), Eridanum (fr. 41), Chersonesum Hyllicam (fr. 42), Argyrinos in Epiro (fr. 43, quod vero etiam in libris de Pyrrho legi potuit), Cretam (fr. 44-46).

Postquam sic magnam Timæus orbis terrarum partem perlustraverat, ad rem propositam, Siciliae et Syracusarum historiam, propius accessisse videtur. Etenim quum de Corinthiis *libro tertio* verba facta esse videamus (fr. 48), probabile est Timæum in eodem narrasse Syracusas sub Archia deductas. Quare hic posui quæ de Arethusa et Alpheo fabulæ exstant, atque quæ temporum ordine huc referre licet de fundatione Corcyrae (53-54). — *Liber quartus et quintus*, qui præter Syracusarum urbis primordia de ceteris Græcorum in Italia et Sicilia coloniis exponere debebant, penitus interierunt. Ac plura sine dubio de coloniis Italicis servata haberemus, nisi etiam Diodori libri, ubi de his præ ceteris sermo erat, maximam partem intercidissent. Nam vel pauca illa, quæ Excerptis Vaticanis ad cognitionem nostram pervenere, satis luculenter ostendunt Diodorum in his ad Timæi maxime auctoritatem sese accommodasse. — E *libro sexto* unum fragmentum perduravit de Callicyriis: hoc igitur ad illud tempus spectat, quo servi isti et clientes Geomoros expellere et ochlocraticam civitatis formam constituere moliebantur. — *Liber septimus* multa habebat de Sybari, quæ urbs tum in divitiarum fastigio summa gaudebat potentia (58-63). Etiam Græciæ conditionem bello Medico commotæ attigisse saltem debet (57). — *Liber octavus* nusquam memoratur.

Inde a *libro nono* nova pars incipit fortasse simpliciter inscripta Σικελιά, quia, quum in antecedentibus Timæus omnium fere populorum historias perscripsisset, jam coarctata scena totus versatus esse videtur in rebus Siculis, quæ inde a Gelonis et Theronis regnis largam præbebant scribendi materiam. Nihilominus quæ ex libro nono fragmenta citantur, omnia spectant ad origines Locrorum, ita ut alia potius omnia historicus noster egisse videatur quam id quod modo proposuimus. Verum si reputaveris omnem tunc temporis Syracusarum historiam positam esse in motibus illis, quibus servi atque plebs summum sibi imperium vindicare studebant; ac totam de Locrorum originibus quæstionem inde profectam videri, quod Aristoteles hanc civitatem ex servis et fugitivis conflata fuisse asseveraverat, facile est intellectu, quomodo a Syracusarum historia ex more suo Timæus ad Locros evagari potuerit. Igitur huc pertinent fragmenta de Locrorum primordiis (66-69), de Aristotele insulse traducto

(70-76), de Pythagora ejusque sectatoribus (77-81), quæ postrema si non omnia, nonnulla certe in hoc excursu legebantur. — Sequentes libri Hippocratis, Gelonis et Theronis tyrannorum historiam complectebantur; et *libro decimo* quidem narratio perducta erat minimum usque ad pugnam qua ad Helorum Hippocrates vicit Syracusanos (circa Ol. 72, 1, fr. 85). *Libro undecimo* haud dubie traditum erat quomodo Gelo patriæ tyrannidem adeptus esset; *libro duodecimo* quemadmodum, reductis Geomoris, Syracusarum urbe potitus eam munire et augere studeret. *Libro decimo tertio* agebatur de Græcorum ad Gelonem legatione (Ol. 74, 4, fr. 87), quam multis Timæum persecutum scimus. — *Libro decimo quarto* Gelonis et Theronis ad Himeram victoriæ celebrata est (Ol. 75, 1, fr. 89). Ex reliquis hujus partis libris, qui Siciliae historiam usque ad Ol. 88 complectebantur, quum duo tantum de Empedocle fragmenta cum librorum notitia nobis servata sint, rerum distributionem ne conjectura quidem assequaris.

Altera operis pars, *Sicula et Hellenica* inscripta, exorsa videtur a Syracusanorum bello contra Leontinos, qui (Ol. 88, 2) Gorgiam oratorem ad implorandum auxilium miserunt Athenas. Qua occasione ut Diodorus (XII, 53) hujus eloquentiæ indolem describit, sic Timæum quoque uberius de hac re disseruisse fragmento 95 indicatur. Ceterum si unum locum præclarum sane exceperis (fr. 96), omnia fere, quæ ad hoc bellum pertinent, periire. Secundam expeditionem Atheniensium in Siciliam (Ol. 91, 2) narrasse videtur a libro decimo usque ad XIV. Sequitur bellum Carthaginiense (Ol. 92, 3), quod ex Timæo in sua transtulit Diodorus (XIII, 54 sqq.). Atque prima belli pars, Selinuntis oppugnatio et excidium (cujus infortunii descriptio colore rhetorico apud Diodorum distincta quammaxime prodit Timæum), deinde Himerae devastatio (Ol. 92, 4) continebantur libro *decimo quarto* (fr. 108 sq.). *Liber decimus quintus* enarrabat Hermocratis ex exilio reversi in Carthaginiensium agros excursiones ac novam expeditionem Hamilcaris et Himilconis (Ol. 93, 3, fr. 110). Totam vim Carthaginienses in Agrigentum converterunt. Qua data occasione multum fuisse Timæum in describendis Agrigentorum urbe et agris eorumque divitiis et luxuria, patet ex Diodoro (XIII, 81-84; v. fr. 111-114). Urbs capta et a Pœnis eversa. In præda Carthaginem missa insignis fuit taurus Phalaridis, de quo vide Timæi sententiam fr. 116-118. — Hæc Siculorum clades viam ad tyrannidem patefecit Dionysio seniori; cujus historiam sicuti

Philistus quattuor libris, inde a *decimo sexto* usque ad *vicesimum* comprehendisse videtur (Ol. 3, 3-103, 1; v. fr. 116-120). De Dionysio juniore unum fragmentum (127) exstat libro *vicesimo secundo* disertis verbis adscriptum. Quæ sequuntur res a Dione et Timoleonte gestas admodum prolixè a Timæo (quem præter Theopompum etiam Plutarchus ante oculos habuit) expositas esse ex Polybio licet augurari; verum parca tantum fragmina quædam ad nos transnatarunt, ita ut de refingenda librorum dispositione prorsus sit desperandum. Hoc tamen mihi jure quodam sumere videor, Timoleontis de Pœnis victoriam (Ol. 110, 1; v. fr. 134) narratam esse libro *tricesimo primo*. In sequentibus sermonem instituit auctor de ceteris ejus rebus gestis, de novis quas Syracusanis scripsit legibus deque florentissima quæ inde subsecuta est Siciliæ conditione. His absolutis, Siciliæ tranquillitas otium fecit Timæo ad res alienas aberrandi. Accuratiora quidem afferri non possunt, sed si ex reliquis conclusionem facere licet, multa in hac operis parte narravit de rebus Græcorum et Alexandri; deque horum temporum scriptoribus qua solet acerbitate tulit judicium (fr. 136-143). — Quinque libri postremi Agathoclis historiam tradiderunt (fr. 144-155).

Quæ de Pyrrhi in Italia et Sicilia bello Timæus conscripserat, uno fragmento (151) excepto, perdita sunt omnia.

Præter Sicula Noster composuisse dicitur Ὀλυμπιονίκας, quos Suidas appellat χρονικά πραξίδια. Argumentum hujus operis, quod fortasse historiis intextum erat, docet Polybius (*). Nempe Spartanorum ephoros a prima institutione cum eorundem regibus, archontes Atticos et sacerdotes Junonis Argivæ cum Olympiorum victoribus contulit.

Jam quæ Timæi fides et auctoritas sit inquirenti amplam disputandi materiam præbent ea, quæ de auctore nostro dicit Polybius, acerrimus ejus adversarius. Plura adhuc de hac re comperta haberemus, si ætatem tulissent Istri et Polemonis πρὸς Τίμαιον ἀντιγραφαί. Nos vero pro consilio nostro et instituti ratione satis habebimus summa rerum capita contra Timæum prolatarum paucis verbis indicasse. Igitur quibusnam præsidiiis instructus Timæus ad historiam conscribendam

(*) Polyb. XII, 11: Ὁ γὰρ τὰς συγκρίσεις ποιούμενος ἀνέκαθεν τῶν ἐφόρων πρὸς τοὺς βασιλεῖς τοὺς ἐν Λακεδαιμονίᾳ, καὶ τοὺς ἀρχοντας τοὺς Ἀθηναίους καὶ τὰς ἱερείας τὰς ἐν Ἀργεὶ παραβάλλων πρὸς τοὺς Ὀλυμπιονίκας, καὶ τὰς ἀμαρτίας τῶν πόλεων περὶ τὰς ἀναγκὰς τὰς τούτων ἐξελέγγων, παρὰ τρίμηνον ἐχούσας τὸ διαφέρειν, οὕτως ἐστὶ.

accessit? De his, Polybius respondet civilem suam ipsius prudentiam et itinera sua tacite commendans, de his sibi comparandis ne minimam quidem curam umquam habuit, sed velut ex professo propriæ omni experientiæ renuntiavit. Etenim (quod multis locis Polybius recoquit) neque in rebus bellicis neque in rebus politicis ullam prudentiam rerum usu collegit, neque peregrinando ac loca quæ describit suis oculis lustrando veram eorum cognitionem capere studuit, sed per quinquaginta annos Athenis degens nihil fecit, nisi in lectulo cubans vel in bibliothecis versatus priorum scriptorum commentarios pervolutare, eorum inquisitione materiam coacervare, dicta inter se contendere, errata observare. Hac sola facultate præditus quum historiam bene scribere confideret, similis est eorum qui spectatis antiquorum tabulis idcirco arbitrantur idoneos se pictores et in arte præcipuos, vel medicorum illorum, qui magnam sui ostentationem facientes et pollicitationibus multitudinem allicientes, si ad experimentum pertrahuntur, apparent ineptissimi. Nec solum propter hæc historici munere apte fungi non potuit, sed etiam ob infirmum et puerile judicium, ob degenerem suam et muliebrem superstitionem, ita ut ne de iis quidem rebus, quas ipse oculis spectavit, neque de locis, quos ipse pede trivit, sanum quidquam narret, ut ineptis fabulis (1) et antiquitus traditis opinionibus refertus sit, ut scitu digna omittat (2), vilissima quæque in medium proferat. Itaque fieri non potest, quin in prima operis parte, ubi de coloniis et urbibus conditis agit, geographiæ inscitia plerumque labatur, atque pragmatica ejus historia ex omni sit errorum colluvie concreta. Inde errores isti de Africa et Corsica (XII, 3), de rebus Sardiniae et præsertim Italiae (XII, 5), de Locrorum origine (XII, 5 sq.), de locis circa Padum fluvium (II, 16), de Romanorum more equi ante urbem sacrificandi (XII, 4, 6), de Arethusa fonte (XII, 4, d.), de tauro Phalaridis (XII, 25).

Mitiorem fortasse præbuisset se Polybius, si errores illos ex sola rerum imperitia et judicii infirmitate profectos esse putaret; sed quoniam voluntate cum ac certo proposito a veritate

(1) Propter fabularum et anilium commentorum multitudinem, ex qua sua congeffit Pseudo-Aristoteles De mirab. auscult., Γρασοῦλλέτριάς appellatus est: v. Suidas s. v. Τίμαιος et Δεισιδαιμονία, ubi Polybium XII, 24 exscripsit; Hesych. Mil. p. 54.

(2) Mancas esse Timæi, simul vero etiam Polybii historias suum opus laudans dicit Dionys. Hal. A. R. p. 6, 25. Cf. Niebuhr. Hist. Rom. tom. I, p. 146.

sepe numero aberrare persuasum habet (3), capitali odio ab eo dissidendum censet, nec ullam castigationis severitatem modum posse excedere; idque eo magis, quod ipse Timæus criminandi et maledicendi libidini, quæ ei Ἐπιτιμαίου cognomen peperit (4), mirum quantum indulgeat, quid, his ipsis aliorum scriptorum objurgationibus suo operi splendorem assumat atque fidem et auctoritatem apud nonnullos consecutus sit. Quam rixosam et impudentem Timæi naturam luculentis exemplis confirmant convicia illa quæ in Homerum, Aristotelem, Philistum, Theopompum, Ephorum, Theophrastum, Democharem, Callisthenem, alios profundit. Uti hos vel partium studio obcæcatus vel privato odio (ut contra Agathoclem) motus conviciis persequitur, sic Timoleonem supra summos deos attollit (5).

Quod denique formam orationis et dicendi genus attinet, conciones ejus vituperat, quippe quæ nec temporibus nec hominibus satis accommodatæ, sed intempestive et in levissima quavis re depromptæ inanem et prodigiosam verborum præ se ferant, magisque scholasticæ et plane puerilis eloquentiæ demonstrationem spectent quam veram rei narrationem. Nec immerito hoc a Polybio reprehensum esse Hermocratis oratio, cujus particula ad nos perduravit, præclarum est documentum. Num vero in ceteris eadem judicii veritate et sinceritate usus sit jure tuo dubites. Ac profecto viri docti, qui de Timæo verba fecerunt, unanimi fere consensu Polybium invidia incitatum mala exaggerasse, bona diminuisse asseverant, atque Timæum ob insitam

animi acerbitem et senilis ætatis morositatem si non purgatum, certe excusatum quodammodo esse volunt. Cavendum vero est, opinor, ne nimium tribuamus Timæi infirmitati et malignitati adversarii. Nam quamvis Timæus ob criminandi studium, orationis vanitatem exigamque experientiam rerum usu comparatam longe absit ab historico omnibus numeris absoluto, negari tamen nequit magna ejus esse de historia merita, atque multa quæ Polybius ei crimini vertit, ex diversis potius, quæ uterque scriptor in historia scribenda sequebatur, consiliis explicanda sunt, quam imputanda hujus invidiæ, illius imbecillitati. Etenim quum Herodotus et Thucydides et Xenophon in æquali tantum suæ ætatis memoria tradenda elaborarent et priscam antiquitatem eatenus tantum explicarent, quatenus præsens rerum conditio inde luce quadam posset circumfundi, atque quum quod subsequutum est historicorum genus, Ephorum dico et Theopompum et si qui sunt horum similes, mythicam ætatem ab oblivione revocatam scriptis suis recolerent quidem, sed ex perverso quodam horum temporum more et disciplina fabulas ubique ad historiæ veritatem traducere studerent: inter primos existit Timæus, qui, rejecta horum ratione, ex ipsis traditionibus locorum et monumentis antiquitatem describere institueret, ac fabularum sicut in veteribus scriptoribus legebantur nativam simplicitatem reddere mallet quam ex fallacibus philosophiæ præceptis explicationem iis adhibere sui ævi intelligentiæ accommodatam. Itaque si prima Timæi operis pars integra nobis relicta esset, in multis plus inde utilitatis redundaret ad saniores antiquitatis interpretationem quam ex pragmaticis illis Theopompi et Ephori historiis, quæ eo facilius fraudem persuadent, quo majori conditæ sunt orationis elegantia et suavitate. Atque ipse Timæus (Polyb. XII, 28, a) tantam esse dicit differentiam historiæ ab orationibus epidicticis, quanta esset inter vera ædificia et illa in scenis figmenta locorum et dispositionum; vel solam materiæ ad instruendam historiam conquisitionem majus esse opus, quam quidquid laboris insumeretur in epidicticis sermonibus componendis. Ipsum igitur tantas toleravisse impensas tantosque labores in colligendis de quibusdam hominibus rebusve commentariis, atque in percontando de Ligurum, Gallorum, Iberorum moribus, ut neque ipse id exspectavisset, neque aliis fidem esset habiturus idem sibi narrantibus. Nec Polybius (XII, 26, f.) negare potest in singulis cum practicam virtutem ostendere et curiosam sedulitatem. Idem alio loco (XII, 26, d.), ubi repre-

(3) Ex Polyb. sua hausit Diodor. XIII, 90 extr.: Πολλὰ ἱστορεῖ φευδῇ ὁ Τίμαιος, καὶ δοκεῖ τὸ παράπαν οὐκ ἀπειρος εἶναι οἰδενός τῶν τοιούτων· ὑπὸ δὲ τῆς φιλονεικίας ἐπισκοτούμενος, ὅταν ἀπαξ ἢ ψέγειν, ἢ τοῦ ἀντίον ἐγκωμιάζειν τινὰ προῆται, πάντων ἐπιλανθάνεται, καὶ πολὺ τι τοῦ καθήκοντος παρεχέσθαι.

(4) Ἐπιτιμαῖος nominatus est ab Istro Callimachio ἐν ταῖς πρὸς αὐτὸν ἀντιγραφαῖς, referente Athenæo VI, p. 272, B. Cf. Diodor. XXI, tom. IX, p. 279, et V, 1, ibique Wesseling.; Clem. Alex. Strom. I, p. 316. Oxon. (p. 269, A Potter.); Flavius Joseph. p. 459 Haverk.

(5) Cf. Cic. IV Epist. fam. 12, sect. 24, ubi ad Lucceium scribit: *Atque præstantius mihi fuerit, et ad lætitiæ animi et ad memoriæ dignitatem, si in tua scripta pervenero, quam si in ceterorum, quod non ingenium mihi solum suppeditatum fuerit tuum, sicuti Timoleonti a Timæo, aut ab Herodoto Themistocli, sed etiam auctoritas clarissimi et spectatissimi viri, etc.* Causam laudis immodicæ dicit Plutarch. Timol. c. 10 sqq. Etenim Andromachum Timæi patrem summis Timoleon beneficiis affecerat. Cf. Marcellin. V. Thuc. § 42, p. 5 Duk.: Τίμαιος ὁ Ταυρομενίτης Τιμολέοντα ὑπερήνευσε τοῦ μετρίου, καθότι Ἀνδρόμαχον τὸν αὐτοῦ πατέρα οὐ κατέλυσε τῆς μοναρχίας.

hendit eum quod maxime in urbium et coloniarum originibus describendis se ostentaret, ita ut alii quidem scriptores rebus obdormivisse viderentur, ipse vero solus diligenti inquisitione usus peritusque iudex et auctor historiarum haberi deberet; in his dicit, multa quidem mendacia esse, sed ipsum detrectandi studium non potuit eum impedire, quominus multa etiam sane dicta esse concedat. — Jam vero etsi Timæus magnam doctrinae copiam ad annales suos componendos attulisse putandus est, tamen, quum ex sua historiam antiquiorem tractandi ratione summa rerum versari deberet in accuratissima singulorum omnium cognitione, ipse autem primus fere hanc viam ingrederetur: facile intelligitur, quemadmodum apud posteriores earundem rerum scrutatores, Polemonem et Istrum, in variam reprehensionem incurrere debuerit; simulque elucet non potuisse Timæi historiam placere Polybio, qui contraria plane sectans jam ignorantiae et superstitioni tribuit, quod magnam saltem partem ex legibus, quas Timæus sibi scripserat, et explicandum et excusandum est. Ut vero in prima parte commentariorum, quos cum chronicis medii aevi conferre licet, saepenumero acrisiae accusandus erat, sic in altera operis parte, ubi fideliter referendo veritatem plerumque attingere poterat, nisi partium studio impeditur, fide dignissimus habendus erit. Ac profecto, ubi Diodorus (XIII, 54, 60, 80; XIV, 54) in copiarum recensu Ephorum cum Timæo contendit, hunc ad verum propius accedere, nec, sicuti illum, immodice omnia augere videmus (6). — Quanta porro in rebus geographicis Timæi auctoritas fuerit, patet ex Agatharchide De mari Rubro p. 48, ubi dicit: Τὰ μὲν πρὸς ἑσπέραν ἐξείργασται Λύκος τε καὶ Τίμαιος, τὰ δὲ πρὸς ἀνατολὰς Ἐκαταίος καὶ Βάσιλις etc. (v. Ukert. Geogr. Gr. et Rom. vol. I, part. I, p. 133, 154). Quam praeclare denique accuratiori temporum indagatione de historia meritis sit, scripto illo de Olympionicis declaratur, quo effecit, ut post eum historici, relicta vaga illa ex generationum serie tempora computandi ratione, certioris canonis usum introducerent (7). — Toto orlo denique a Polybii

(6) Joseph. C. Apion. I, c. extrem., in Euseb. Praepar. Evang. X, 7, p. 478, D Colon.: Ἐφορος Ἑλλάνικον ἐν τοῖς πλείστοις ψευδόμενον ἐπιδείκνυσιν, Ἐφορον δὲ Τίμαιος, καὶ Τίμαιον οἱ μετ' ἐκεῖνον γεγονότες, ἀλλ' οὐδὲ περὶ τῶν Σικελῶν τοῖς περὶ Ἀντίοχον καὶ Φίλιστον ἢ Καλλίαν Τίμαιος συμψωνεῖν ἤξιώσεν.

(7) Cf. Polyb. XII, 11. Diodor. V, 1: Τίμαιος μεγίστην πρόνοιαν πεποιημένος τῆς τῶν χρόνων ἀκριθείας... Ceterum chronologia, quam in antiquissimis temporibus Timæus

severitate distat iudicium Ciceronis de Orat. II, 14: *Timæus, ait, quantum judicare possum, longe*

secutus est, longe recedit ab illa Eratosthenis et Apollodori. Id quod ex sequentibus patebit.

Censorinus (v. fr. 152) ab Olympiade prima usque ad Trojae excidium a Sosibio numerari dicit annos CCCXCV, ab Eratosthene CCCCVII, a Timæo CCCXVII, ab Arete DXIV. (Hoc enim voluit Censorinus; quare, ut sententiae recte procedant, statuendum est post verba: «ad Inachi regnum anni circiter CCC» excidisse: inde ab hoc usque ad captam Trojam circiter DCCC.) Itaque decem tantum annis Eratosthenes discreparet a Timæo, quem, ut O. Mullerus (Dor. II, p. 502) putat, in historia sua sequitur Vellejus Paterculus. Sed quin Censorini numerum pro vero habeam, plura impediunt. — Primum enim Clemens Alex. I, p. 337, A (fr. 153), Timæum et Clitarchum dicit ab Heraclidarum reditu usque ad Eumnetum archontem (334 a. Chr.), sub quo Alexander in Asiam trajecit, annos numerare octingentos et viginti. Inde efficitur annus 1154. Igitur ex hac computatione triginta tantum anni inter Trojae eversionem et reditum Doriensium essent interjecti. Quod nullo modo ferri potest.

Deinde Schol. Apoll. Rhod. IV, 1216 (fr. 53), ex Timæo narrat Corcyram conditam esse μετὰ ἑτῇ ἐξακόστῃ τῶν Τρωϊκῶν, i. e. Olymp. 46, 3, quum tamen communi veterum consensu affirmetur Corcyram eodem fere tempore conditam esse quo Syracusas (Ol. 11, 4 s. 733 a. Chr. sec. Euseb.; Ol. 5, 4 s. 758 a. Chr. Marm. Par. Ep. 31 ex Bæckhii sententia). Atque Croton, quae urbs aut eodem tempore ac Syracusae aut viginti circiter annis post condita est, ab ipso Timæo apud Dionys. Hal. Antiq. II, 59, p. 361 Reisk., deducta esse dicitur ἐνιστὶν τῷ τρίτῳ τῆς ἑπτακτιδεκάτης Ὀλυμπιάδος, s. 710 a. Chr.

Porro Tzetzes ad Lycophr. 1141 (v. fr. 66), ubi ex Timæo refert, Locros, ut Ajacis in Cassandram flagitium expiarent, oraculi jussu per mille annos binas virgines Trojam misisse, in fine historiae addit: Χιλίων δ' ἐτῶν παρελθόντων μετὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον ἐπαύσαντο τῆς τοιαύτης θυσίας.

Satis inde intelligitur Trojam ex Timæi calculis multo prius, quam vulgo statuitur, expugnatam esse, quamquam ex modo allatis certus rei annus exputari non potest. Redeo igitur ad locum Clementis (fr. 153), ubi haec: Ἀπὸ Τροίας ἀλώσεως ἐπὶ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον ἑτῇ ἑκατὸν εἰκοσι ἢ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. Posteriorem numerum si Timæi fuisse putemus, Troja capta est 1334 (1154+180); quod idem posuit Timæi aequalis, Duris Samius (Clem. Alex. I, I: ὡς δὲ Θούρις ἀπὸ Τροίας ἀλώσεως ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀσίαν διάβασιν [334] ἑτῇ χίλια). Jam igitur Corcyra deducta est 734, uno anno ante Syracusas, 24 annis ante Crotonem. Neque minus cum his calculis quadrat locus de Locrorum virginibus.

Apud Censorinum itaque pro CCCXVII scribendum foret DLVIII. Quae vero ratio propterea parum se commendat, quod Censorinus in asserendis numeris certum ordinem observat. Etenim a minoribus incipiens ad majores progreditur. Ideo Timæi numerus postremo loco ponendus fuisset. Quare Censorinus in eo potius errasse videtur, quod a Choræbi Olympiade numeravisset, quae numeranda erant ab Olympiade Iphiti. Sed ne tum quidem numerus accuratus est; ita tamen emendari potest, ut et locum suum taceatur, nec nimia sit mutatio. Pro CCCXVII scribendum puto CCCXLVII.

Quoniam Timæus inter æram Trojanam et primam Olympiadem tantum temporis spatium ponat, vides etiam

eruditissimus, et rerum copia et sententiarum varietate abundantissimus, et ipsa compositione verborum non impolitus, magnam eloquentiam adscribendum attulit, sed nullum usum forensem. Accuratus de oratione Timæi agit in Brut. c. 95: Genera Asiaticæ dictionis sunt duo: unum sententiosum et argutum, sententiis non tam gravibus et severis, quam concinnis et venustis; qualis in historia Timæus, in dicendo autem, pueris nobis, Hierocles Alabandeus, magis etiam Menecles, frater ejus, fuit: quorum utriusque orationes sunt imprimis, ut Asiatico in genere, laudabiles. Contra omni Asiaticæ eloquentiæ adipe dictionem ejus unctam dicit Plutarchus in Nicia cap. 1. Verba hæc sunt: Ὅς (Τίμαιος) Ἀπίσας τὸν μὲν Θουκυδίδην ὑπερβαλεῖσθαι δεινότητι, τὸν δὲ Φιλίστων ἀποδείξειν παντάπασι φορτικὸν καὶ ἰδιώτην, διὰ μέσων ὠθεῖται ἢ ἱστορίᾳ τῶν μάλιστα κατωρθωμένων ἐλείνοις ἀγώνων καὶ ναυμαγιῶν καὶ δημηγοριῶν, οὐ μὲν Δία

Παρὰ Λύδιον ἄρμα πεζὸς οἰχνεύων,

ὥς φησι Πίνδαρος: ἀλλ' ὅπως τις ὄψιμαθ' ἑκαὶ μειρακίῳδης φαινόμενος ἐν τούτοις καὶ κατὰ τὸν Δίφιλον

Παχὺς, ὠνθυλευμένος στέασι Σικελικῇ.

Sequentia vid. fragm. 104. His adde Dionys. Hal. t. II, p. 115, 25: Οἱ δ' Ἰσοκράτην καὶ τὰ Ἰσοκράτους ἀποτυπώσασθαι θελήσαντες, ὕπτιοι καὶ ψυχροὶ καὶ ἀναλθεῖς (vulgo ἀναληθεῖς). Οὗτοι δ' εἰσὶν οἱ περὶ Τίμαιον, καὶ Ψάωνα (vulgo Πλάτωνα) καὶ Σωσιγένην. Et Longin. De sublim. IV, 1, p. 11 (p. 13 sq. Weisk.): Θατέρου δὲ ὧν εἶπομεν, λέγω δὲ τοῦ ψυχροῦ, πλήρης δ' Ἰταῖος, ἀνὴρ τὰ μὲν ἄλλα ἱκανός, καὶ πρὸς λόγων ἐνίοτε μέγεθος οὐκ ἄφορος, πολυίστωρ, ἐπινοητικὸς, πλὴν ἁλλοτρίων μὲν ἐλεγκτικώτατος ἀμαρτημάτων, ἀνεπαίσθητος δὲ ἰδίων· ὑπὸ δὲ ἱρωτος τοῦ ξένου νοήσεις αἰεὶ κινεῖν, πολλάκις ἐκπίπτων εἰς τὸ παιδαριωδέστατον. In sequentibus frigida orationis affert exempla: v. fr. 149, 103.

EPHORUS.

Ephorus (1), Cumanus (2), secundum Suidam

qui factum sit, ut duos Lycurgos ætate diversos distinguat (p. 47, cf. Apoll. fr. 75). — De tempore quo Romanam conditam esse dicat v. fr. 21.

(1) Suidas: Ἐφορος, Κυμαῖος, υἱὸς Δημοφίλου, οἱ 33 Ἀντιόχου· Ἰσοκράτους ἀκουστὴς τοῦ ῥήτορος, ἱστορικὸς. Ἐσχέει δὲ υἱὸν Δημοφίλου τὸν ἱστορικόν· ἦν δὲ ἐπὶ τῆς ἐνναχστῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος, ὡς καὶ πρὸ τῆς Φιλίππου βασιλείας εἶναι τοῦ Μακεδόνα. Ἐγραψεν ἀπὸ τῆς Ἰλίου πορείας καὶ τῶν Τρωϊκῶν μέχρι τῶν αὐτοῦ χρόνων βιβλία λ', Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν βιβλία κ', Παραδόξων τῶν ἐκαστοῦ βιβλία ιε', Εὐρημάτων ὧν ἕκαστος εἶρε βιβλία β', καὶ 212. In his pro Ἐφορος vitiose legebatur Ἐφιππος (Olyn-

philus fuit aut Demophili aut Antiochi. Quod prius posui nomen propterea est præferendum quod idem apud Plutarchum (in Vit. Isocr., Moral. p. 389, A.) legimus, atque in filio Ephori ex more antiquitatis repetitum videmus. (Suidas l. l., Athen. VI, p. 232, D.).

Ad ætatem Ephori constituendam disertum testimonium non exstat præter illud Suidæ l. l.: Ἦν δὲ ἐπὶ τῆς ἐνναχστῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος, ὡς καὶ πρὸ τῆς Φιλίππου βασιλείας εἶναι τοῦ Μακεδόνα· et s. v. Θεόπομπος: Ἰεγονὸς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀναρχίας Ἀθηναίων ἐπὶ τῆς ἐνναχστῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος, ὅτε καὶ Ἐφορος. Ex his Marxius eruit Ephorum natum esse Olymp. 93, 4. Quamvis enim anarchia Athenarum vulgo ad Ol. 94, 1 referatur, potuisse tamen censet Suidam ejus initium ponere Ol. 93, 4. « Nam extrema fere anni quarti Olymp. 93 parte, ait, quum Athenienses a Lysandro obsessi Theramenem ad illum misissent, isque quarto demum post mense Athe-

thius historicus. Athen. III, p. 120, E; IV, p. 146, C, etc.), quod Endocia quoque habet in Violar. p. 164 Villois. Præterea Ephori nomen corruptum reperitur in Εὐφορος, locis sexcentis; in Εὐφορίων ap. Schol. Apoll. Rh. II, 351. Similiter inter se confundi videntur Euphron Chalcidensis et Ephorus junior, ignotus alias scriptor, de quo Suidas: Ἐφορος Κυμαῖος, ἱστορικὸς, ὁ νεώτερος· ἔγραψε δὲ τὰς Γαλιήνου ἐν βιβλίοις κ', Κορινθιακά, περὶ τῶν Ἀλεξανδρῶν, καὶ ἄλλα. Apud Clement. Alex. Strom. I, p. 389 Potter. ex Euphronione ἐν τῷ περὶ Ἀλεξανδρῶν Homerus dicitur κατὰ Γύγην γεγονέναι, ὅς βασιλεύειν ἤρξατο ἀπὸ τῆς ὀκτωκαιδεκάτης Ὀλυμπιάδος. Verisimillimum est unum eundemque librum a Suida et Clemente laudari, cujus autem fuerit utrum Euphronionis an Ephori junioris, haud liquet. Ne de Nostro cogites impedire videtur Hieronym. Chron. p. 106, ubi Ephorus in eadem re cum Apollodoro componitur. Verba sunt: *In latina historia ad verbum hæc scripta invenimus: Agrippa apud Latinos regnante Homerus in Græcia claruit, ut testatur Apollodorus grammaticus et Euphorbus historicus; ante urbem conditam annis CXXII, et, ut Cornelius Nepos ait, ante Olympiam primam annis C.* Ut enim numeri corrupti sunt, neque consentiant cum Apollodori calculo aliunde noto, sic etiam Euphorbum illum non alium esse ac Ephorum probabiliter statuit Scaliger, Marxio suffragante. Idem Marxius apud Theon. Progymn. p. 17 (Τὸ γοῦν Κυλώνειον ἄγος μᾶλλον τοῦ Ἡροδότου καὶ Εὐφρόνου ἐξαιρέσθαι Θουκυδίδῃ) pro Εὐφρόνον reponi jubet Ἐφόρου. Quod vero Siebelis in Schol. Aristoph. Av. 998 (ubi de Melone: Εὐφρόνιος δὲ (φησὶ) ὅτι τῶν δῆμων ἦν ἐκ τοῦ Κολωνοῦ) Euphronio substituere voluit Ephorum, improbandum est, quum ille Euphronius grammaticus sit sæpius apud eundem Schol. laudatus.

(2) Strabo XIII, p. 924 Alm.: Ἀνὴρ δ' ἀξίος μνήμης ἐκ τῆς οὐλῆς τῆς ἀναντιλέκτως ἐστὶν Ἐφορος τῶν Ἰσοκράτους γνωρίμων τοῦ ῥήτορος, ὁ τὴν ἱστορίαν συγγράψας καὶ τὰ περὶ τῶν εὐρημάτων. ... Σκώπτεται δὲ καὶ ὁ Ἐφορος, διότι τῆς πατρίδος οὐκ ἔχων ἔργα φράζειν ἐν τῇ διαριθμήσει τῶν ἄλλων πράξεων, οὐ μὴν οὐδ' ἂν ἀμνημόνευτον αὐτὴν εἶναι θέλων, οὕτως ἐπιφωνεῖ. Κατὰ δὲ τὸν καιρὸν Κυμαῖος τὰς ἡσυχίας ἔγον. Cf. XII, p. 826, Steph. Byz. v. Κύμη, Moschopol. ad Hes. Opp. et D. p. 142 Heins.

nas redisset, futuræque pacis spem fecisset, Lysander ipse ad Pyræum appellens, Athenas in ditionem decima sexta Munychionis die accepit. Itaque mox ineunte anno primo Ol. 94 triginta tyranni a Lysandro constituti sunt: ut hoc modo Atheniensium anarchia jam exeunte Ol. 93 inceperit. » Subtiliter hæc disputata sunt, sed concidunt omnia, quum ἤν nullo modo sit *natus est*, sed *vixit, floruit*, ut recte interpretatur Kusterus, sicuti Scaliger quoque ex eodem, nisi fallor, Suida in Ἱστοριῶν συναγωγῇ ad Ol. 93 habet: Θεόπομπος ἔγνωρίζετο, neque vero ἐγεννήθη. Falsissimos autem hos calculos esse nemo non perspicit, quoniam Alexandri adhuc temporibus Ephorum in componendis historiis occupatum fuisse a Clemente docemur, qui (Strom. I, p. 403) eum dicit ab Heraclidis ad Olymp. 111, 3, quo anno Alexander in Asiam trajecit, numerasse annos DCCXXXV. Itaque aut pessimis usus est Suidas fontibus, aut male eos intellexit. Ut posterius credam, adducunt me verba: ὥς καὶ πρὸ τῆς Φιλίππου βασιλείας εἶναι. Quis enim tam ineptus, ut eum, qui versus finem belli Peloponnesiaci ad adultam jam ætatem pervenerat, etiam ante regnum Philippi vixisse dicat? Quod ne tum quidem satis apte dictum foret, si cum Marxio ἤν interpretareris: *natus est*. Contra quisque videt verba ita intelligenda esse, ut maxima Ephori vitæ pars in Philippi tempora et subsequencia cadat, sed initio regni Philippi (Ol. 105, 2) jam virilem is ætatem attigerit. Igitur si Ol. 105, 2 vigesimum vel trigesimum annum egerit, natales ejus referendæ erunt ad Olymp. 98—100. Eodem plane modo opinio Suidam fefellit de ætate Theopompi, ut infra videbimus.

Quæ quum ita sint, non difficile, puto, est quænam causa fuerit erroris demonstrare. Etenim patet plurima de historicorum ætatibus, quæ Suidas nobis servavit, ex catalogis fluxisse Alexandrinorum temporibus confectis, in quibus rerum hominumque tempora referebantur ad seriem regum Macedonicorum. In tali igitur libro Suidas Ephorum et Theopompum vixisse reperit κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀντιχρίας, non longe ante regnum Philippi. Quibus verbis significabatur spatium inter Amyntæ et Perdicæ III regna interjectum, calamitosum illud tempus, quo Alexander post annum regni a Ptolomæo Olorita interfectus est, atque hic, mæchus Eurydices, qui neque regii generis, neque unquam rex fuit, per tres annos Macedoniam pro lubitu suo administravit, dum ipse Perdicæ insidiis interemtus est. Evenerunt hæc Ol. 103, quinque

vel sex annis antequam Philippus regno potiretur. Inde orta est proclivi sane et condonando fere errore ista anarchia Atheniensium, inde Olympiadi 103 substituta est Ol. 93, quam Marxius ad veritatem pertrahere studuit.

Magistrum Ephorus habuit Isocratem, qui tunc in Chio insula scholam aperuerat (Plut. Vit. Isocr., Moral. p. 837, B). Verum, male, Seneca ait, respondent coacta ingenia; reluctantante natura irritus labor. Itaque factum est, ut Ephorus tardo et crassiore et Cumano ingenio præditus, ubi post aliquantum temporis in patriam domum rediit, minime tam eruditum atque practicis istis virtutibus instructum se ostenderet, ut orator in forum sine dedecore posset descendere. Fuisse tamen debet, cur non prorsus pater animum desponderet. Iterum Isocrati filium commisit (3). Jam igitur Ephorus, ne denuo spem patris falleret, majori nisu eloquentiæ sese dedit; neque studium successu caruit. Mox enim cum Theopompo inter reliquos magistri discipulos eminentem videmus et in ἀμύλλαις λόγων corona ornatum (Menander Rhetor Δικριέσ. ἀποδείκν. p. 626 Ald.). Quid, si fides habenda est Senecæ, in foro dicendi periculum fecit (4). Verum Isocrates bene perspexit non hanc esse arenam, in qua discipulus vires apte posset exercere et explicare: cujus naturam ad strepitum forensem parum accommodatam esse vidit, magis idoneam existimavit ad condendas historias. Itaque ad hæc studia Ephorum se convertere iussit. Idem fecit Theopompo, hoc tamen temperamento adhibito, ut Ephoro, homini tranquilli et sedati animi (5), antiquiorem

(3) Plutarch. l. l. p. 839 A: Τοῦ δὲ Κυμαίου Ἐφόρου ἀπράκτου τῆς σχολῆς ἐξεληθέντος καὶ πάλιν ἀπὸ τοῦ πατρὸς Δημόφιδου πεμφθέντος ἐπὶ δευτέρῳ μισθῷ, παίζων Δίφορον αὐτὸν ἐκάλει. Ἐσπούδασε μέντοι ἱκανῶς περὶ τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὴν ὑπόθεσιν τῆς χρείας αὐτὸς ὑπεθήκατο. Cf. Hesych. v. Δίφορος.

(4) Seneca De tranquill. anim. c. 6: *Considerandum est utrum natura tua agendis rebus, an otioso studio contemplationique aptior sit, et eo inclinandum, quo te vis ingenii deserit. Isocrates Ephorum injecta manu a foro subduxit, utiliore componendis monumentis historiarum ratus.* Marxius Senecam suspicatur Ephorum nominasse pro Theopompo, de quo Quintil. X, 1, 74: — *Theopompus ... oratori magis similis, ut qui antequam ad hoc opus sollicitatus, diu fuerit orator. Sed illa injecta manu ... subduxit vix possunt proprie accipi.*

(5) De ingeniorum Ephori et Theopompi diversitate Suidas: Ἐφορος Κυμαῖος καὶ Θεόπομπος Δαμασιστράτου, Χίος, ἀμφὺ Ἰσοκράτους μαθηταί· ἀπ' ἐναντίων δὲ τὸ ἦθος καὶ τοὺς λόγους ὁρμώμενοι. Ὁ μὲν γὰρ Ἐφορος ἦν τὸ ἦθος ἀπλοῦς, τὴν δὲ ἐρμηνείαν τῆς ἱστορίας ὑπτιος καὶ νωθὸς καὶ μηδεμίαν ἔχων ἐπίτασιν· ὁ δὲ Θεόπομπος τὸ ἦθος πικρὸς καὶ κακοήθης, τῇ δὲ φράσει πολὺς καὶ συνεχὴς καὶ φορὰς μεστός, φιλαλήθης δ' ἐν οἷς ἔγραψεν. Ὁ γοῦν Ἰσοκράτης τὸν

Græciæ historiam enarrandam proponeret; verum Theopompum, alacritatis et fervoris plenum, voluit recentiorē Græciam depingere factionum dissensionibus dilaceratam et intestinis omne genus motibus perturbatam (6).

Ne ulterius Ephori vitam narrando prosequamur, testimoniorum penuria impediuntur. Unum quod præter modo memorata affertur, Plutarchus (7) habet, qui Ephorum ab Alexandro arcessitum convictum ejus repudiasse dicit. Longinqua denique ab eo itinera instituta esse ex more veterum historiographorum, probabilis quidem est Marxii conjectura, sed omni testimoniorum præsidio destituta.

Inter opera ab Ephoro composita Historiæ ejus longe fuerunt celeberrimæ. In his exordio posito ab reditu Heraclidarum (8) res per septingentorum quinquaginta annorum decursum a Græcis et Barbaris gestas triginta libris, quorum singuli præfationem in fronte habebant, usque ad obsidionem Perinthis (Ol. 109, 4) exposuit (9).

μὲν ἐφ' ἡλίου θάλασσαν, τὸν δὲ Ἐφωρον κέντρον. Cicero de Orator. III, 9: *Etenim videmus ex eodem quasi ludo summorum in suo cujusque genere artificum et magistrorum exiisse discipulos, dissimiles inter se, attamen laudandos, quum ad cujusque naturam institutio doctoris accommodaretur. Cujus est vel maxime insigne illud exemplum (ut ceteras artes omittamus) quod dicebat Isocrates, doctor singularis, se calcaribus in Ephoro, contra autem in Theopompo frenis uti solere.*

(6) Phot. cod. CLXXVI, p. 204: Καὶ τὰς ἱστορίας δὲ ὑποθέσεις τὸν διδάσκοντα αὐτοῖς (Ephoro et Theopompo) προβαλεῖν (φασίν), τὰς μὲν ἄνω τῶν χρόνων Ἐφώρῳ, Θεοπόμπῳ δὲ τὰς μετὰ Θουκυδίδην Ἑλληνικάς, πρὸς τὴν ἐκτέρευσιν αὐτοῖς τῶν ἱστοριῶν τῇ τε διανοίᾳ καὶ τοῖς ἄλλοις ἐστὶν ὁμοιότατα, ὡς ἂν ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἀρετῆς ἐκδραμόντων πρὸς τὸ στάδιον τῆς ἱστορίας. Cf. Cod. CCLX.

(7) Plutarch. de Stoic. Repugn. c. 20: Καλλισθένει τινὲς ἐγκαλοῦσιν, ὅτι πρὸς Ἀλέξανδρον ἐπλευσεν, ἐλπίζων ἀναστήσειν Ὀλυμπον, ὡς Στάγειρα Ἀριστοτέλης· Ἐφωρον δὲ καὶ Ξενοκράτην καὶ Μενέδημον ἐπαινοῦσι, παραιτησαμένους τὸν Ἀλέξανδρον.

(8) Diodor. IV, 1: Ἐφωρος μὲν οὖν ... ὑποστησάμενος γράφειν τὰς κοινὰς πράξεις, τὰς μὲν παλαιὰς μυθολογίας ὑπερέβη, τὰ δ' ἀπὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου πρᾶχθέντα συντάξας, ταύτην ἀρχὴν ἐποίησατο τῆς ἱστορίας. Suidas: Ἐγραψεν ἀπὸ τῆς Ὀλύμπου πορθήσεως καὶ τῶν Τρωικῶν μέχρι τῶν αὐτοῦ χρόνων βιβλία λ'.

(9) Diodor. XVI, 26: Τῶν δὲ συγγραφέων Ἐφωρος μὲν ὁ Κυμαῖος τὴν ἱστορίαν ἐνθάδε κατέστρεφεν εἰς τὴν Περίνθου πολιορκίαν· περιεῖληψε δὲ τῇ γραφῇ πράξεις τὰς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ βαρβάρων ἀρχαίαν ἀπὸ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου χρόνον δὲ περιελαβε σχεδὸν ἐτῶν ἑπτακοσίων καὶ πεντήκοντα, καὶ βιβλίους γέγραφε τριάκοντα, προοίμιον ἐκάστη προσθείς (cf. Phot. Bibl. cod. 176, Polyb. IV, 3). Διούλλος δ' ὁ Ἀθηναῖος τῆς δευτέρας συντάξεως ἀρχὴν πεποιήται τῆς Ἐφωρου ἱστορίας τὴν τελευταίαν, καὶ τὰς ἐξῆς πράξεις συναίρει τὰς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ τῶν βαρβάρων μέχρι τῆς Φυλίσκου τελευταίας. Cf. XVI, 14. Quod Clem. Alex. Strom.

Ubi Ephorus, vel potius Demophilus (nam hic opus a patre imperfectum relictum absolvit) historiam finivit, suorum commentariorum initium fecit Diyllus ad Philippi usque obitum res deducens. — In adornatione operis hoc maxime Ephorus spectavit, ut singuli libri certam quandam rerum complexionem genere et argumento distinctam continerent (1). Quare si non omnibus, pluribus saltem, sicuti quarto *Europa* inscripto, peculiare tituli vel ab ipso, vel a senioribus præfigi potuerunt.

Quod uniuscujusque libri argumentum fuerit, accuratius dici plerumque nequit. Pauca quæ eruere mihi licuit, hæc sunt: Historiarum exordium fecit ab reditu Heraclidarum, quæ præcedunt eatenus tantum memoratis, quatenus huic recte intelligendo inservirent. Itaque præmissis nonnullis de Hercule, de rebus Troicis et de variis Heraclidarum patriam recuperandi conatibus, libro primo civitatum Peloponnesi inter duces distributionem, primasque earum constitutiones enarravit. Post expositam rerum

I, p. 403 Pott. dicit: Ἀπὸ τούτου (sc. ab Heraclidarum reditu) ἐπὶ Εὐαίνετον (Κτησιχλῆ Diod. XVII, 17), ἐφ' οὗ φασιν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι, ὡς μὲν Φανέλας ἐτὶ ἑπτακόσια δεκαπέντε, ὡς δὲ Ἐφωρος ἑπτακόσια τριάκοντα πέντε, non turbare debebat Marxium p. 21 sqq., quum id Ephorus initio statim operis memorare potuerit. At, dicas, Clementis calculus omnino non quadrat cum calculo Diodori. Audio, neque tamen probo Marxium, qui Clementem aut suo aut librariorum errore falsum esse statuit, neque Clintonem, qui (p. VI) aut Diodorum ex Clemente vult aut Clementem ex Diodoro emendari. Etenim ex Diodori computu Heraclidarum reditus (750x341 vel 340 contigit 1091 vel 1090; igitur tredecim vel quattuordecim annis posterius quam Apollodorus et Eratosthenes volunt. (Cf. annotat. ad ep. 24 Marm. Par.) Ex Clementis loco, calculis subductis, annus conficitur 1069. Quem si ad ipsam reditum Heraclidarum retuleris, magis adhuc distat a vulgari ratione, ita ut Diodori calculus verior esse videri possit; verum si repules hoc vel sequente anno (tam parva enim discrepantia in hac re nullius momenti est) mortem poni Codri, ideoque ab hoc ipso anno incipere catalogos archontum atque eodem fere tempore regum Lacedæmoniorum ἀναγραφὰς, nullus dubito, quin Clemens nobis tradiderit illud tempus a quo profectus Ephorus accuratiorē computationem instituerit, atque Clementis et Diodori dissensus ita explicandus esse videtur, ut hic annum nominare voluerit, quo in Peloponnesum Heraclidæ redierint, ille vero annum, quo regnum Agidarum inceperit; quæ tempora etiam alias confusa esse videmus (cf. O. Müller. Dor. II, p. 502).

(1) Diodor. V, 1: Ἐφωρος δὲ τὰς κοινὰς πράξεις ἀναγράφων οὐ μόνον κατὰ τὴν λέξιν, ἀλλὰ καὶ κατὰ τὴν οἰκονομίαν ἐπιτέτευχε· τῶν γὰρ βιβλίων ἐκάστην πεποίηκε περιέχειν κατὰ γένος τὰς πράξεις. Διόπερ καὶ ἡμεῖς τοῦτο τὸ γένος τοῦ χειρισμοῦ προκρίναντες, κατὰ τὸ δυνατόν ἀντεχόμεθα ταύτης τῆς προαιρέσεως, καὶ ταύτην τὴν βίβλον ἐπιγράφοντες Νησιωτικὴν κ. τ. λ.

in Peloponneso conversionem, *libro secundo* ea tractavit, quæ reliquæ Græciæ faciem mutarunt. Qua in re ita versatus esse videtur, ut a Nelidis in Atticam se recipientibus aditum sibi pararet ad describendam Ionum tum temporis conditionem, deinde a Melanthi cum Xantho certamine ad antiquiorem Bœotiae historiam cum rebus Æolicis et Thessalicis arcte conjunctam transgrederetur et præ ceteris animum attenderet ad motus illos et incursiones Bœotorum, quibus septemtrionalis Græciæ pars eadem vi concussa est, quam in Peloponnesum exercuit adventus Doriensium. Quæ deinceps subsecutæ sunt Græcorum in Asiæ litora emigrationes, iis dedicavit *librum tertium*, ex quo rara tantum fragmina ad nos pernarunt.

Postquam hac librorum trilogia vividissimum antiquioris Græciæ historiæ drama depinxerat, atque egregium nactus erat fundamentum cui sequentis res ætatis superstrueret, ad alia se convertit. Nimirum quum universalem historiam perscribere inoliretur, ut scena rerum narrandarum lectoribus bene nota esset, duobus libris sequentibus geographicas orbis terrarum rationes ita exposuit, ut *libro quarto* post brevem introductionem de totius terræ forma et divisione, Europæ regiones adumbraret, *libro quinto* Asiam complecteretur et Africam. In Europa ab Iberia exorsus per Siciliam, Italiam, Græciam (2) describendo progressus est usque ad Scythiam (3). Neque in mera et sterili regionum locorumque enumeratione se continuit, sed uti historicus idemque ex rhetorum schola profectus, quæcunque ad terrarum naturam populorumque origines, mores, instituta, inventa pertinent, nitide nec sine jucunditate explanavit (4). Inter alia libro quinto multa disseruit de Nili incrementis eorumque caussis (5). Orbe terrarum hunc in

modum perlustrato, ad Græciam rediens interruptum filum resumit. *Libro sexto* res in Peloponneso actas, Lacedæmoniorum cum vicinis civitatibus, Arcadia, Argolide, Messenia (6), contentiones enarrasse videtur. Certiora dici nequeunt ob fragmentorum raritatem. Idem cadit in *librum septimum*, ex quo unum tantum locum de Dædali ad Cocalum adventu superstitem habemus. Igitur, quum jam deveniamus ad eam ætatem, qua Corinthiorum colonia in Siciliam deducta est, videtur Ephorus, ubi de Syracusarum primordiis egit, simul attigisse antiquissimas Siciliæ memorias. Neque vero minus est probabile fragmentum nostrum ex narratione de Minoe desumptum esse. Scimus enim ex Polybio (7) Ephorum Lacedæmoniorum rempublicam comparasse cum illa Cretensium. Cujus comparationis instituendæ præclaram præbuerunt opportunitatem mutationes istæ, quas belli Messeniaci temporibus in Spartanorum republica fecit Theopompus. Quod si recte conjeci, plurima quæ de Cretensium civitate Ephorus exposuit, a Marzio libris geographicis assignata, libro septimo vindicaverimus (8). *Libro octavo* Asiæ tum temporis statum exponens Medorum et Persarum historiam usque ad Cræsum Cyrumque narravit. *Libro nono* pervenit ad Darium et quæ primis regni annis ab eo res gestæ sunt descripsit. Expeditio ejus contra Scythas, ut Herodoto (IV, 79), sic Ephoro quoque ansam dedit plura disserendi de Amazonibus. Insequentibus totus fere versatur in rebus Græcis (9). Fragmenta jam admodum parca sunt. Utinam Diodorus semper auctorem suum nominasset! Bella Medica et Peloponnesiacum tum non amplius, puto, a Diodoro, sed ab Ephoro narrata haberemus. *Libro decimo* historiam deduxisse videtur usque ad Pa-

(2) In Græciæ descriptione Ephorus secutus est Scymnus Chius : v. fr. 55.

(3) Strabo VII, p. 463 (fragm. 76) : Περιδεύσας τὴν Εὐρώπην μέχρι Σκυθῶν.

(4) Vide e. g. fr. 46 de Locris Epizephyriis, fr. 67 de Bœotia, fr. 76 de Scythia.

(5) Quæ huc spectant fragmenta Marcius propter locum Theonis (fr. 109) libro undecimo assignavit, de Nilo Ephorus disseruisse putans oblata occasione Ægyptiorum defectionis, quæ non multum post pugnam Marathoniam accidit. Quod per se parum probabile multo minus ab Ephoro factum crediderim, qui in Ægypti descriptione non potuit de Nilo non exponere, nec methodica Ephorei operis dispositio admittit, ut duobus locis prolixam ejusdem rei narrationem insereret. Præterea satis patet verba Theonis ἐν τῇ ια' corrupta esse ex ἐν τῇ α', quod in fragmento 108 de Ægypti natura exhibet Joh. Lydus. Hoc vero depravatum est ex ἐν τῇ ε', quæ literarum confusio etiam fragm. 9prehenditur. Neque tamen fragmento-

rum ordinem, qualem Marcius dedit, mutare volui, satis habens quid sentiam indicasse.

(6) Huc refero fr. 53, quod Marcius ad librum quartum retulit.

(7) Fragm. 64 : Ἐφορος... ὑπὲρ ἑκατέρας ποιούμενος τῆς πολιτείας τὴν διήγησιν.

(8) Ita si statuas, non eget manu emendatrice Strabonis locus (X, p. 730; v. fr. 63), quo de Minoe legum latore agens ait: Καθάπερ Ἐφορος ἐν τῇ Εὐρώπῃ πολιτείας ἀνέγραψεν (pro quo Marcius scribendum censet : ἐν τῇ Εὐρώπῃ τὴν πολιτείαν ἀνέγραψεν), i. e. sicuti Ephorus narrat, ubi de potiorum in Europa civitatum forma et institutionibus disserit, quod Ephoreo librorum χειρισμῷ optime convenit.

(9) Tzetzes ad Lycophron. 140 (coll. Tzetz. Chil. XII, 260, Diodor. I, 13) : Ὅσπερ Ἐφορος ὁ ἱστορικὸς καὶ Διόδωρος ποιεῖ, ἀπὸ τῶν βαρβαρικῶν πρώτον κατὰ περιδρομὴν ἀρχόμενοι γράφειν, ἐν δὲ τοῖς Ἑλληνικοῖς ὕστερον τὴν ἱστορίαν πλατύνοντες.

rum a Miltiade oppugnatam, *libro undecimo*, cuius nihil superest, usque ad pugnam Salaminiam. Hanc et quæ eodem tempore in Sicilia gesta sunt, et sequentem Græciæ historiam usque ad Ol. 87, *liber duodecimus et tredecimus* complectebantur. *Liber decimus quartus* bellum Peloponnesiacum, *liber decimus quintus et decimus sextus* Hannibalis in Siciliam expeditiones atque regnum triginta tyrannorum; *liber decimus septimus* summum Lacedæmoniorum terra marique imperium ac bellum Cyri contra Artaxerxem (in hoc quoque Diodorus Ephorum exscripsisse putandus est), *liber decimus octavus* Thimbronis, Dercyllidæ et Agesilai in Asia res gestas, *liber decimus nonus* bellum Corinthiacum usque ad pacem Antalcidæ continuerunt. Reliqua usque ad bellum sacrum legebantur libris XX — XXIX. Hucusque ipse Ephorus opus suum composuit; quominus ulterius produceret, morte, ut videtur, est prohibitus. Quod pater inceperat, finivit Demophilus filius (1), uno libro tricesimo bellum sacrum exponens (Ol. 106, 2—108, 3) et quæ sequuntur usque ad obsidionem Perinthis (Ol. 110, 1), quæ quum novæ Atheniensibus bellorum seriei initium esset, satis aptum operis finem præbere videri potuit.

Præter Historias Ephorus scripsisse dicitur Inventorum libros duos. (Suidas l. l., Athenæus; v. fr. 158. Strabo X, p. 924 Alm.: "Εφορος ὁ τὴν ἱστορίαν γράψας καὶ τὰ περὶ τῶν Εὐρυχημάτων.) Multum attendisse Ephorum in institutorum, consuetudinum, proverbiorum origines, rerumque utilium inventores, maxime apparet ex duobus historiarum libris geographicis, ubi harum rerum commemorandarum apta sese obtulit occasio. Itaque cum Marxio statuendum foret Ephorum, quum multa hoc genus congessisset, quæ non omnia commode in Historiarum libris dis-

ponere posset, eorum quasi appendicem et promptuarium Inventorum libros duos condidisse. Sed videas an non postea aliquis hæc inventa ex Historiarum libris excerpserit, eique compendio Ephori nomen præfixerit.

A Plutarcho (fr. 164) laudatur Ephori Σύγγραμμα ἐπιχωρίων, quod vero non tam singulare opusculum fuisse videtur quam caput libri quinti. Certiori iudicio sic statuere licet de loco Cedreni (Synopsis. Histor. tom. I, p. 11, Paris.), ubi Ephorus inter τοὺς τὰ Φοινικικὰ συγγράψαντας recensetur, atque Stephani, qui Ephorum Περὶ χωρίων laudat (v. fr. 161). Similiter Comes Natal. Ephorum De Ponderibus excitat, in re apud Strabonem (fr. 60) ex *Historiis* memorata. Peculiare fortasse opus fuit quod Theon laudat Περὶ λέξεως, quatinquam de hac re Ephorum in proœmio aliquo egisse non est absimile veri.

Quæ præterea Suidas Cumano tribuit Περὶ ἀγαθῶν καὶ κακῶν βιβλία κδ', et Παραδόξων τῶν ἐκασταχοῦ βιβλία ιε', de his aliunde nihil constat; nec facile quisquam Suidæ auctoritate fesus de jactura horum operum sortis iniquitatem accusaverit. De utroque valet, quod de posteriore statuit Marxius. « Excerpsisse, ait, nescio quis ea sibi ex Ephori *Historiis* videtur, quæ ad argumentum illud maxime facerent; fortasse Ephori nomen collectionis titulus præ se tulit, unde in promptu erat error. Ejusmodi consilii plane fuit Nicolai Damasceni παραδόξων ἐθνῶν συναγωγή, quem uti alibi, ita hic Ephori vestigia presse secutum esse, multis exemplis possum comprobare (2). »

Reliquum est, ut de fide Ephori et auctoritate dicam. Quam rem ad laudem scriptoris paucis possem absolvere, si sincera animi voluntas sufficeret ad historiam scribendam fide usquequaque dignissimam, neque tam arcta esset cujusvis auctoris cum ætatis suæ indole conjunctio, ut nolens vel nescius non solum virtutibus ejus, sed vitiis quoque magnas in conformando operum suorum consilio partes concederet. Etenim negari non poterit Ephorum pro animi simplicitate et sinceritate omni studio enixum esse, ut vera traderet. Quapropter neglecta antiquissimæ Græciæ memoria fabula-

(1) Diodor. XVI, 14 : Δημόφιλος ὁ Ἐφόρου τοῦ ἱστοριογράφου υἱὸς τὸν παραλειφθέντα πόλεμον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὀνομασθέντα δὲ ἱερὸν, συντεταγμένος, v. fr. 151, cf. 155. Jam quomodo Diodor. XVI, 77 dicat : "Εφορος... τὴν ἱστορίαν ἐνθάδε κατέστρεφεν εἰς τὴν Περὶ τῆς πολιορκίας, Marxius verba premens bellum sacrum quidem a Demophilo scriptum esse censet, verum postremam partem postremi libri res ab Ol. 108, 3-110, 1 complectentem ab ipso Ephoro additam esse. « Singulares fortasse causæ, inquit, ex illorum temporum rerumque publicarum rationibus profectæ permoveere Ephorum poterant, quominus ipse hanc historiarum partem absolveret, filioque describendam relinqueret. » Quæ vix alicui persuaserit. Verum probabiliter idem vir doctus suspicatur Demophilum nostrum eundem esse, qui teste Phavorino ap. Diogen. Laert. V, 5 et Athen. XV, p. 609, B, Aristotelem ἀσεβείας accusaverit. Notæ enim sunt inimiciæ quæ Aristoteli cum Isocrate ejusque sectatoribus intercedebant.

(2) Inter fragmenta Ephori omisimus locum Eustathii ad Hom. Od. 2, 149 : Ἡ δὲ κόρη (Nausicaa) αὐτὸν (Ulysem) εὐχεται ἄνδρα σχεῖν. Οὐ τῷ Ὀδυσσεὶ ἐκπορον διμένῃ τὸν λόγον, οὐδὲ γὰρ ἔχρην, ἀλλὰ ταῖς ἑλικιώτισιν ἀμφιπόλοις ἥρέμα καθ' ἑαυτὰς· τοῦτο δὲ ἐπαινεῖ, φασίν, Ἐφορος, λέγων εὐφυῶς πρὸς ἀρετὴν ψυχῆς εἶναι τὴν παιδα· καὶ διὰ τοῦτο τοῦ ἁμοίου καταστοχάσασθαι καὶ εὐξασθαι τυχεῖν αὐτοῦ.

rum caligine ubivis operta, ab ea demum ætate historiæ suæ initium ponendum esse censuit, quæ clariore jam luce circumfusa certius admitteret et verius de rebus gestis iudicium. Neque tamen ita rem instituit, ut semper posset historiam tradere indubitatae fidei testimoniis confirmatam⁽³⁾. Nam quamvis inde ab Heraclidarum reditu illa res gestas fabularum involucris obscurandi consuetudo paulatim evanescat, hunc ipsum tamen ejusque causas, ne dicam reliquæ Græciæ tum temporis statum, omnino non potuit exponere quin ad mythica adscenderet. Jam quum ad hanc extremitatem se redactum videret, sponte intelligitur, pragmaticam Isocratei Nostri virtutem non in eo acquievisse, ut relata referret, sed, abstersis quæ vulgi credulitati vel poetarum ludibriis deberi viderentur, mythos studuisse ad historiæ veritatem revocare, vel, ut Plutarchi verbis rem eloquar, πρὸς τὴν ἀλήθειαν ἀνασώζειν⁽⁴⁾. Natura hoc studium nobis insitum est neque adeo improbandum. Verum si reputes quanto successu homo philosophorum et rhetorum istius ætatis doctrinis formatus in hac re elaborare potuerit, consultius Ephorum dices hæc omnia reliquisse intacta⁽⁵⁾.

Cum arte critica, quam in fabulas exercuit, conjunctum est iudicium de auctoribus, quos sibi sectandos esse putavit. Περὶ μὲν γὰρ τῶν καθ' ἡμᾶς γεγεννημένων, αἶτ, τοὺς ἀκριδέστατα λέγοντας πιστοτάτους ἡγούμεθα, περὶ δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς οὕτω διεξιόντας ἀπιθανωτάτους εἶναι νομίζομεν, ὑπολαμβάνοντες οὕτε τὰς πράξεις ἀπάσας, οὕτε τῶν λόγων τοὺς πλείστους εἰκὸς εἶναι μνημονεύεσθαι διὰ τοσούτων (fragm. 2). Videtur igitur in antiquissima historia non tam ex ipsis epicis carminibus (nam hæc, puto, sunt quæ facta et dicta explicatissime et uberrime referunt) sua hausisse, quam ex logographis, ut ex Hecataeo, Pherecyde, aliis, qui, quum ipsi pleraque ex poetis epicis mutuati essent, tamen res tractandi rationem sequebantur, quæ multas Græcorum fabulas tamquam ridiculas et ineptas repræsentans ad Ephoream propius accederet. Hellanicum quidem in multis mendacii arguit⁽⁶⁾, sed hoc ipsum demonstrat, Ephorum perpetuo ejus rationem habuisse. Quod vero sæpe numero ab eo sibi rece-

dendum putaret, hujus rei causa in eo posita esse videtur, quod sæpe ille tralaticias Græcorum narrationes reliquit, neque vero ut pragmaticam fabularum explicationem daret, sed aliis de causis, quas supra indicavimus. Ceterum non neglexisse Ephorum poetas rerumque monumenta ipsis fragmentis docemur. Laudantur Homerus, Hesiodus, Chœrilus, Alcman, Tyrtaeus, oracula, inscriptiones (apud Strabonem X, p. 711, ubi : Παρατιθεῖς μαρτύρια τὰ ἐπιγράμματα (v. fr. 30) ... ἐπιλέγει, ὅτι ταῦτα καὶ τὰ τοιαῦτα διακρίβου ἐλώθαμεν, ὅταν ἢ τι τῶν πραγμάτων ἢ παντελῶς ἀπορούμενον ἢ ψευδῆ ὁρῶν ἔχον). Non ubique vero scriptorem qua par est religione fontes adhibuisse, sed verba eorum, ut ad suam sententiam accommodaret, temerariis et violentis conjecturis deformare ausum esse, luculento documento est locus Strabonis XII, p. 826 (fr. 87).

Igitur in prima operis parte auctoritatem Ephori valde suspectam esse quisque largietur. Quid primo libro de Heraclidarum reditu senserit, et qui in hac parte fuerint ejus fontes, propter fragmentorum paucitatem nescimus. Uberiora libro secundo exstant de vicibus Boeotiæ; sed ex his clare elucet omnino non intellexisse Ephorum, quæ antiquarum fabularum natura sit et indoles, ita ut pleraque ab eo tradita si accuratius perpenderis, falsa esse reperiuntur, atque auctorem arguant miserrimis deditum etymologiis (v. fr. 26 et Müller. de Minyis p. 442). In eodem libro, ubi de originibus Boeotiæ agit (fr. 29), a Strabone inconstantia accusatur, quippe qui Ætoliam ἀεὶ ἀπόρρητον dixerit, quum antea eam primum a Curetibus, postea ab Ætolo, a Diomede denique occupatam narrasset. Leviora hæc, sed scriptorem produnt accuratam rerum expositionem orationis posthabentem rotunditati.

Majoris Ephorus faciendus erit in libris geographicis, ubi vivida et dilucida regionum, uti Eubœæ (fr. 63), descriptio tanto magis placere debuit, quanto jejuniore fuerunt priorum geographorum commentarii. Quæ in iis minus accurate dicta sunt de terræ forma et distributione (ad Hecataei et Herodoti sententiam proxime accedente), de Celticarum regionum magnitudine (fr. 39, 41, 43, 44), de Cerne insula (fr. 96, a), de Nili incrementis, ea omnia non auctoris negligentia, sed ætatis suæ ignorantia imputanda sunt. Satis habuit de his quæ a majoribus acceperat vaga et incerta, uti erant, retulisse; contra in Græciæ et Asiæ minoris descriptione, ubi suo Marte pugnare poterat, apprime, ut videtur, ostendit illam quæ sæpius in eo laudatur, ἀκρί-

(3) Cf. Strabo IX, p. 646 (fr. 70) : Δοκεῖ μοι (ὁ Ἐφωρος) πάντην τὰ ποιῆν ἔσθ' ὅτε τῇ προαιρέσει καὶ ταῖς ἐξ ἀρχῆς ὑποσχέσειν.

(4) V. Odofr. Müller. in Prolegom. in Mytholog. p. 76.

(5) Exempla puerilis mythorum interpretationis vid. fr. 70 63, 64.

(6) Joseph. Contr. Apion. I, 3.

θειαν καὶ ἐπιμείλειν (7). Verum quod ἀλήθειαν attinet, eam tum in historicis tum in geographicis a multis ei denegatam esse videmus, nec id, puto, sine causa. Sic Diodorus I, 39: Ἀλλὰ γὰρ οὐκ ἂν τις παρ' Ἐφόρῳ ζητήσκειν ἐκ παντὸς τρόπου τάκριβες, ὁρῶν αὐτὸν ἐν πολλοῖς ὀλιγορηκότα τῆς ἀληθείας. Strabo V, p. 375: Ταῦτα δὲ λέγω σαφῶς μὲν εἰδώς, ὅτι καὶ οὗτος οὔτε ἀληθέστατα λέγει περὶ πάντων. Seneca Nat. Quæst. VII, 16: *Ephorus vero non religiosissimæ fidei, sæpius decipitur, sæpe decipit.* Eandem sententiam prodit Schol. ad Hom. II. IX, 381 verbis, εἰ πιστὸς Ἐφορος; et Aristides tom. II, p. 353: Δῶμεν ἀληθῆ λέγειν Ἐφορον. Quanta denique Timæus Ephorum acerbitate persecutus sit vel levissima peccata conviciis suis notans, ex Siculorum fragmentis satis abunde constat. Nec præter hunc Ephorus adversariis et censoribus caruit. Nam contra eum scripsit Alexinus, Eubulidis discipulus, a criminandi libidine Ἐλεγκτικός cognominatus (Diog. L. II, 106, 110); porro Strato Peripateticus, magister Ptolemæi Philopatoris, contra Ephori Εὐρήματα ἐλέγχους δύο edidit (Diogen. L. V, 59, Index Auct. in Plin. II. N. lib. VII). His addere possis Heraclidem Ponticum, qui Ephorum reprehendit, quod Artemonis ætatem non recte constituisset (Plutarch. Pericl. c. 27).

Probabile est plerasque horum notas censorias ad res geographicas et antiquiorem historiam pertinuisse. Accuratiores igitur dederit ubi Herodotum et Thucydidem et Xenophontem, rebus ab ipsis traditis cœvos, duces sequi potuit; quod eum fecisse eo minus addubitandum esse videtur, quum ipse professus sit, eam fore præstantissimam cognoscendi rationem si posset fieri, ut ipsi scriptores rebus gerendis intervenirent (Polyb. XII, 27). At si vel pauca quæ adhuc habemus fragmenta cum illorum historiis comparemus, tot obvia fiunt aliter atque ab illis tradita, ut his præ ceteris quidem fidem suam non possit adjunxisse. Sic quæ de Pari obsidione narrantur (fr. 107) recedunt ab narratione Herodoti (VI, 32 sqq.); eodem modo quæ leguntur fragm. 111 et 113 non concinunt cum Herodoto VII, 158 et VIII, 46. Quæ deinde fragm. 119 dicit de causis belli Peloponnesiaci, tam longe absunt a Thucydideis tantamque produnt levitatem, ut ea a

(7) Strabo IX, p. 646: Ἐφορος, ὃ τὸ πλεῖστον χρόμειν διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιμείλειν. Cf. Scymn. Ch. v. 130. Josephus C. Apion. I, 12, p. 444 Haverk.: Οἱ δοκοῦντες ἀκριβέστατοι συγγραφεῖς, ὧν ἑστὶ καὶ Ἐφορος. Strabo X, p. 463: Πολύβιος, φήσας, περὶ τῶν Ἑλληνικῶν καλῶς μὲν εἰδὼς, καὶ λίστα δ' Ἐφορον ἐξηγεῖσθαι περὶ κτίσεων, συγγενικῶν, μεταναστάσεων, ἀρχηγικῶν.

poeta comico potius quam ab historiarum scriptore mutuatum credas, neque omnino Ephori integritatem tueri possis, nisi, ut Marxius fecit, plures dicas causas belli ab Ephoro traditas esse, quarum Diodorus elegisset deteriore. Sed magis hæc vir doctus auctoris sui defendendi causa scripsisse videtur quam ex vera animi sententia. Equidem acrisiæ crimine non ita absolverim. Sine dubio quæ de Pericle fabulantur ex opere hausta sunt, quale fuit illud Stesimbroti Thasii Περὶ Θεμιστοκλέους καὶ Θουκυλίδου καὶ Περικλέους, in quo, ut Plutarchus (Pericl. c. 13) testatur, ἱστορία τὰ μὲν φθόνοις καὶ δυσμενείαις, τὰ δὲ χαριζομένη καὶ κολακεύουσα, λυμαίνεται καὶ διαστρέφει τὴν ἀλήθειαν. — In illorum denique temporum descriptione quæ bellum Peloponnesiacum excipiunt, Xenophontis auctoritatem in plerisque repudiatam esse, ex pluribus licet augurari. Confer quæso copiarum numerum fr. 129 proditum cum longe ampliore illo apud Xenoph. Anab. I, 7, 10 (sed hic Ephorum, ex Ctesia, ut videtur, veriora habere puto), porro fragm. 138 cum Xenophontis Hell. V, 27, fragm. 144 cum Hell. VI, 4, 31. Quare valde probabile est quæ de Leuctrica pugna narrat Diodorus (XV, 55) in multis a Xenophonteis dissidentia, sicuti alia ejusmodi, ex Ephoro desumta esse. Sed hæc omnia quum Ephorus aut ipse vidisse possit aut ab oculatis testibus accepisse, permagni facienda, et ubi a Xenophontis narratione recedunt dignissima sunt, quæ accuratissime examinentur. Ut vero rite hoc negotio fungamur neque temere Xenophontem Ephoro postponendum censeamus, primum tenendum est quod de militari Nostri prudentia habet Polybius, iudex harum rerum peritissimus (XII, 25, g. ed. Paris. ex Excerpt. Vatican.). « Ephorus, ait, bellicorum operum quæ quidem mari geruntur notitiam aliquam habere mihi videtur, verumtamen præliorum terrestrium plane est ignarus. Quare si quis Ephorum spectet verba facientem de navalibus ad Cyprum Cnidumque præliis, quæ Persici regis duces tum contra Evagoram Salaminium, tum adversus Lacedæmonios commiserunt, mirabitur sane historici sacundiam atque peritiam, atque hinc multam utilitatem ad similes casus colligere possumus. Quum autem pugnam ad Leuctra narrat Thebanorum et Lacedæmoniorum, aut illam quæ ab iisdem ad urbem Mantineam conserta est, ubi vitam Epaminondas profudit, hujus inquam narrationis si quis partes consideret, et aciei instructiones ejusque varias mutationes, quæ fervente prælio acciderunt, ridiculus videbitur auctor et plane imperitus, ut qui numquam

ejusmodi quidquam viderit. Leucetricum igitur praelium quia simplex fuit et uno genere artificii militaris peractum, historici inscitiam non admodum arguit: verum illud ad Mantineam quia variam et plenam arte imperatoria formam habuit, id ab historici ingenio neque ferri neque intelligi potest. Quæ res prorsus patebit, si quis vera locorum facie sibi proposita, in his motus illos dimetiatur quos Ephorus narrat. Atque id ipsum Theopompo quoque accidit, maxime autem Timæo. Nam quodcumque summam id genus res narrant, latet eorum imperitia; verum quando singillatim eas exponere et demonstrare aggrediuntur, omnino tales apparent qualis Ephorus.» Deinde vero ad illam Ephori consuetudinem in modum rhetorum copiarum numeros et quæ sunt horum similia immodice exaggerandi quammaxime est attendendum (v. fr. 113, 123 tribus locis, 132).

Restat ut mentionem faciam loci Porphyrii (ap. Euseb. P. E. p. 464 Colon.), ubi hæc: Τί γὰρ Ἐφόρου ἴδιον, ἐκ τῶν Δαϊμάχου καὶ Καλλισθένους καὶ Ἀναξιμένους αὐταῖς λέξεσιν ἔστιν ὅτε τρισχιλίους θλους μετατιθέντος στίχους; et p. 467: Λυσιμάχου ἔστι δύο περὶ τῆς Ἐφόρου κλοπῆς. Ἀλκαῖος δὲ ὁ τῶν λοιδορῶν Ἰάμβων καὶ Ἐπιγραμμάτων ποιητὴς παρώδηκε τὰς Ἐφόρου κλοπὰς ἐξελέγχων. Callisthenem, cujus Hellenica usque ad bellum sacrum pertinuerunt, et Anaximenem res Græcas usque ad pugnam ad Mantineam pertextentem, et Daimachum (8), qui Seleuci regis temporibus Indica sua composuit, hos, inquam, ab Ephoro exscriptos esse quam absurda sit sententia, non est cur pluribus demonstremus. Quid vero inducere potuerit seriores ut ita statuerint (minime enim hæc a Porphyrio inventa sunt), ex iis quæ de Hecataeo, de Hellanico, nec non de Ephori scriptis diximus, satis, opinor, patebit. Referenda enim hæc sunt ad Paradoxorum libros quindecim, ad libros viginti quattuor De bonis et malis, fortasse etiam ad Inventorum libros duos, quæ ex Ephoro, Callisthene, Anaximene, Daimacho conflata, nostri auctoris nomen in fronte habebant.

Oratio Ephori, ex illa Isocratis magistri tamquam imperfecta imago expressa, pura erat, vel in minimis diligenter elaborata, dilucida,

(8) Operam perdidit Clinton. F. H. p. 381 ed. Krüger., qui, ut scriptorem nancisceretur Ephoro antiquiorem pro Δαϊμάχου scribere voluit Δηλόχου vel Δηλόχου. Ceterum Deiochum vel Deilochum Proconnesium, quem περὶ Κυζίκου scripsisse scimus, ab Ephoro lectitatum esse probatur fr. 104. Ex eodem fortasse petita sunt, quæ libro nono de Amazonibus narravit.

ornata, numerosa; simul vero dicitur diffusa, robore et nervis destituta, resupina languescens jejunitate (9). Dum in Herodoto, Thucydide et Xenophonte admiramur sermonem illum, qui sponte quasi profluere videtur, quo res ita narrantur, ut spectator iis interesse videaris; vim dramaticam et mimicam, qua ad ipsius vitæ veritatem omnia exprimuntur, quæ pro consiliorum varietate et pro diversa personarum sentiendi judicandique ratione habet sublimitatem, gravitatem, urbanitatem; ubi res maximæ simplicissime narrantur, et tamen omnem earum sentimus magnitudinem; dum in his, aio, orationis ἀλήθεια et πιθανότης et ἀπλότης prædicantur: in altero illo scriptorum genere ex Isocratis umbraculis profecto, semper fere reperiebatur fucatus orationis nitor, summa structuræ et periodorum artificia, anxia circa verborum abundantiam trepidatio, omnia denique dictionis lenocinia, quæ lectorem vel nolentem ad auctoris sententiam pelliciant et vi traducant. Omnia ibi explanata, argumentis demonstrata, nihil relinquitur, quo tuo ipse ingenio possis agitari ad verum inveniendum; res obscuritatis plenæ et antiquitatis canitie obductæ ita præparatæ dantur, ut circumcisis omnibus ambagibus, lectores quasi nucleo fruuntur, putamina relinquuntur aliis. Fieri non potuit, quin hæc res tractandi et eloquendi ratio per longum tempus a multis adamaretur. Neque meliorem Ephorus laudis suæ præconem nactus est quam Polybium (XII, 28 Exc. Vatic.): Ὁ γὰρ Ἐφορος, inquit, παρ' ὅλην τὴν πραγματείαν θαυμάσιος ὢν καὶ κατὰ τὴν φράσιν καὶ κατὰ τὸν χειρισμὸν καὶ κατὰ τὴν ἐπίνοιαν τῶν λημμάτων δεινότητός ἐστιν ἐν ταῖς παρεχόμεσι καὶ ταῖς ἀφ' αὐτοῦ γνωμολογίαις, καὶ συλλέβδην ὅταν πού τὸν ἐπιμετροῦντα λόγον διατιθῇται. Κατὰ δὲ τίνα συντυχίαν εὐχαρίστατα καὶ πιθανώτατα περὶ τῆς συγκρίσεως εἶρηκε περὶ τῶν ἱστοριογράφων καὶ λογογράφων (cf. Timæi fr. 55). Contra alia plane sentit Hermodenes De Formis orat. tom. III, p. 395: Περὶ δὲ Θεοπόμπου καὶ Ἐφόρου καὶ Ἑλλανίκου καὶ Φιλίστου καὶ τῶν ὁμοίων τούτοις περιττὸν ἔδοξεν εἶναι μοι γράφειν... ὅτι ζήλου καὶ μιμήσεως τὰ εἶδη τῶν λόγων αὐτῶν οὐ πανύ τοι, μᾶλλον δὲ οὐδ' ὅλως... ἡξίωται παρὰ τοῖς Ἑλλήσιν καθάπερ τὰ τῶν ἄλλων.

(9) V. Dionys. De compos. verborum, p. 26; Cic. Orat. c. 51, 62; Demetrius περὶ ἑρμην. § 68; Dio Chrysostom. Orat. XVIII, p. 256; Morell. Plutarch. Pericl. c. 28: Ἐπὶ δὲ τῶν Ἐφόρου καὶ Θεοπόμπου καὶ Ἀναξιμένους ῥητορειῶν καὶ περιόδων, ἃς περαίνουσιν ἐξοπλίσαντες τὰ στρατεύματα καὶ παρατάξαντες ἔστιν εἰπεῖν. «Οὐδεὶς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας.»

οἶον Θουκυδίδου, Ἡροδότου, Ἐκταίου, Ξενοφώντος, τῶν λοιπῶν. Duris Samius apud Phot. cod. 176, p. 205: Ἐφορος δὲ καὶ Θεόπομπος τῶν προγενομένων πλείστον ἀπελείφθησαν· οὔτε γὰρ μιμήσεως μετέλαβον οὐδεμίαις, οὔτε ἡδονῆς ἐν τῷ φράσαι, αὐτοῦ δὲ τοῦ γράφειν μόνον ἐπεμελήθησαν. Philostratus Vit. Soph. I, 17, 4: Ἐλλογιμώτατος (inter Isocratis discipulos) Ὑπερίδης ὁ ῥήτωρ. Θεόπομπον γὰρ τὸν ἐκ Χίου καὶ τὸν Κυμαῖον Ἐφορον οὔτ' ἂν διαβάλοιμεν, οὔτ' ἂν θαυμάσαιμεν.

THEOPOMPUS.

Theopompus (1), Chius, filius Damasistrati, frater Caucali rhetoris. De ætate ejus Suidam errasse intelligitur ex Photio, qui Theopompum narrat una cum patre propter Lacedæmoniorum studium civitate ejecto in exilium abiisse, atque quadragesimo quinto demum ætatis anno patriam recuperasse, Alexandri regis gratia, qui per literas Chios exhortatus videtur, ut exules in civitatis jura restituerent. Hæ vero epistolæ ex Pflugkii sententia scriptæ sunt aut post pugnam ad Granicum, quo tempore Alexander cum Mytilenæis et Aspendiis, necnon, ut videtur, cum Chiis fecit fœdera, in quibus etiam exulum mentionem factam esse putandum sit; aut duo-

(1) Suidas: Θεόπομπος Χίος, ῥήτωρ, υἱὸς Δαμασιστράτου (cf. Pausan. III, 10), γεγονώς κατὰ τοὺς χρόνους τῆς ἀναρχίας Ἀθηναίων ἐπὶ τῆς ἐννεηκοστῆς τρίτης Ὀλυμπιάδος, ὅτε καὶ Ἐφορος· Ἰσοκράτους ἀκουστῆς ἅμα Ἐφώρῳ ἔγραψεν ἐπιστολὴν Ἡροδότου ἱστοριῶν ἐν βιβλίοις β'· φιλιππικά ἐν βιβλίοις σθ'· Ἑλληνικὰς ἱστορίας, ἔπονται δὲ τοῖς Θουκυδίδου καὶ Ξενοφώντος, καὶ εἰσὶν ἐν βιβλίοις ια', ἔχουσαι τὰ ἀπὸ Πελοποννησιακοῦ πολέμου λοιπά. Ἐγράφε καὶ ἑτέρα πλείστα. Reliqua quæ de vita Theopompi comperta habemus, omnia fere leguntur in Phot. cod. 176, p. 203: Ἔστι δὲ Θεόπομπος Χίος μὲν τὸ γένος, υἱὸς Δαμοστράτου (Δαμασιστράτου). Φυγεῖν δὲ λέγεται τῆς πατρίδος ἅμα τῷ πατρὶ, ἐπὶ λακωνισμῷ τοῦ πατρὸς ἀλόντος· ἀνασωθῆναι δὲ τῇ πατρίδι, τελευτήσαντος αὐτῷ τοῦ πατρὸς, τὴν δὲ κάθοδον Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνων βασιλέως δι' ἐπιστολῶν τῶν πρὸς τοὺς Χίους καταπραξαμένου· ἐτῶν δὲ εἶναι τότε τὸν Θεόπομπον πέντε καὶ τισσαράκοντα. Μετὰ δὲ τὸν Ἀλεξάνδρου θάνατον πενταχόθεν ἐκπεσόντα εἰς Αἴγυπτον ἀρκεσθαι. Πολεμίων δὲ, τὸν ἐκτὸς βασιλέα, οὐ προσέειπεν τὸν ἄνδρα, ἀλλὰ καὶ ὡς πολυπράγμονα ἀνελεῖν ἐβέλθαι, εἰ μὴ τινες τῶν φίλων παραιτησάμενοι εἰσώσαντο. Συναχμάσαι δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν λέγει, etc. Vide fragm. 26, p. 282.

Præter historicum laudantur: 1, *Theopompus rex Lacedæmoniorum*. — 2, *Theopompus Thessalus*, in ludis Olympicis victor Ol. 86. Diodor. XII, 23; Euseb. Arm. p. 150 ed. Mai. — 3, *Theopompus archon* Ol. 92, 2. Diodor. XIII, 38; Plut. Moral. p. 833, D; Lys. p. 161, 33; Philochor. ap. Schol. Eurip. Orest. 371 et 771. — 4, *Theopompus Atheniensis*, poeta comicus, Aristophanis æqualis. De hoc ejusque fabulis vide Meineke Histor. Com. p. 236 sqq. Ad hunc referendum est fragm. 299, propter locum Pollucis X, 118, ubi hæc: τὸ δὲ ἐκλειστικὸν ἔστιν ἐκ τῶν στρατιωτικῶν μέν-

bus annis post, ubi Chius insula, quæ denuo venerat in Persarum potestatem, Alexandri copiis deliberata est (cf. Clinton F. H. p. 385). Utcunque sit (nam ad annum res vix poterit expendi), natales Theopompi referendæ erunt ad Olymp. 100. Difficilior est altera quæstio, quoniam anno Noster una cum parente solum natale reliquerit. Pflugkii Damasistratum cum aliis optimatibus expulsum conjicit Olymp. 100, 4, quum Athenienses, Lacedæmoniis infensi, subjectas civitates, missis legatis, ad societatem belli contra communes omnium libertatis hostes gerendi concitassent, primique Chii in defectionem consensissent. Diodor. XV, 28. — Quod si verum est, ait, ut est verisimillimum, Theopompum paternæ calamitatis socium, tum admodum tenera ætate fuisse oportet. Quæ res tantum abest ut officere nostræ sententiæ possit, ut eam etiam confirmare videatur. Nam si quis Photii verba, a quibus omnis hæc disputatio profecta est, paullo diligentius consideraverit, non dubito quin miraturus sit primo stultitiam hominis qui, quot annos Theopompus ab exilio rediens habuerit, commemoret, quando natus sit reticeat. Sed postquam nostra disputatione, ut speramus, ad liquidum perductum est, Theopompum infantem atque in ipso vitæ

τοῖς χρήμα, εἴρηται δὲ ὑπὸ Θεόπομπου τοῦ κωμικοῦ ἐν Εἰρήνῃ. — 5, *Theopompus Colophonius*, ex cujus poemate Ἀρμάτιον inscripto fragmentum servavit Athenæus IV, p. 183, B; cf. Meineke l. l. Eundem Wickers. intelligendum putat in Schol. ad Apoll. Rhod. IV, 57, ubi citatur Θ. ἐν ἑποποιῖς. Codex Paris. ἐν vocem omittit. Quare vir doctus modo nominatus scribi vult ἑποποιός. Probabile hoc, sed non repugno si quis intellexerit Theopompum grammaticum, ita ut illud ἐν ἑποποιῖς ad mythologicos commentarios in carmina epica scriptos referendum sit. Eodem plane modo *Theopompum in Cypriano carmine* cum Pseudo-Hellanico a Fulgentio (1, 2) compositum, grammaticum esse statuit Welckerus de Cyclo Hom. p. 29, 6, Grammaticus ille est *Theopompus Cnidius*, familiaris Cæsaris (Strabo XIV, p. 969; Cic. Ad Attic. XIII, 7, Philipp. XIII, 16), δ συναγαγὼν τοὺς μύθους (Plutarch. Cæsar. p. 730). Hunc Welckerus intelligi putat a Schol. Hom. II, I, 38; II, 135; XXIV, 428 (cf. tamen fr. 339). Erotian. Glossar. Hippocr. p. 244: Λάσιον ὁδόνιον, ὡς Θεόπομπος ἐν Ὀδυσσεΐᾳ... λινούν ὑπὸ δασύ εἶναι· ubi Ὀδυσσεΐα titulus capitis fuisse videtur in opere, quod carminum epicorum fabulas explicavit: V Welcker. l. l. Idem vir doctus ap. Schol. ad II. XIX, 121 (in Cod. Leidensi ap. Valcken. Dissertat. ad Schol. Hom. Opusc. II, p. 127), ubi vulgo legitur: ἡ ἱστορία παρὰ Ἡσιόδῳ καὶ Θεογόνῳ, reponi jubet π. Ἡ. x. Θεόπομπος. — 7, *Theopompus*, nescio qui, memoratur ap. Cic. Ep. ad Quint. I, 3. — 8, *Theopompus Sinopensis*, qui περὶ σεισμῶν scripsit. Phlegon. Trall. De rebus Mirab. c. 19. — 9, *Theopompus philosophus Pythagoreus*, ad quem scripsit Libanius I, 20 ed. lat. H. Stephani. — 10, *Theopompus Medicus*, ap. Aetium medicum p. 840. — 11, *Theopompus tibicen celeberrimus*, Polyb. XXX, 13, 3.

limine patria privatum esse : non laudamus sane Photium, qui alterum nos celet, sed rationem tamen perspicimus, cur annum reditus potius quam natalem commemoraverit. Multorum narrantur exilia sine ejusmodi ætatis notatione : illud vero non prætereundum erat, eum, qui a prima infantia patria caruisset, quadragesimo quinto demum anno in civium jura rediisse. Speciose hæc dicta sunt, sed quominus pro veris habeamus, plures impediunt difficultates; quæ quidem Wichersium moverunt, ut non solum hancce Pflugkii sententiam respueret, sed etiam Photii locum corruptum putaret, et in Suidæ testimonio mallet acquiescere. Obstat enim quod Plutarchus in Vita Isocratis (Vitt. decem oratt. p. 837, C.) et Photius (cod. 260, p. 793) Theopompum in dicendi arte institutum aiunt ab Isocrate, quo tempore hic in Chio insula scholam aperuerat. Igitur ad juvenilem saltem ætatem Theopompus pervenisse debet antequam patriam relinqueret. Contra Pflugkii pro suis calculis eo se redactum vidit, ut auctores modo nominatos mendacii aut erroris argueret atque Athenis statueret Theopompum Isocratis magisterio usum esse. Verum num is, qui propter studium suum Lacedæmoniorum Atheniensibus quodammodo auctoribus civitate erat ejectus, Athenas se contulisse putandus erit? Quod certe ἀπὸ τοῦ πιθανοῦ parum se commendat. Quare Damasistratum serius quam vult Pflugkii in exilium abiisse censeo. Ac nisi omnia me fallunt, de illis cogitandum est temporibus, quibus Thebani, ut Diodorus (XV, 78, sq.) ait, ad imperium maris capessendum ab Epaminonda adducti, Rhodios et Chios et Byzantios ad subsidiariam his inceptis operam navandam invitarunt, et Epaminondas cum manu ad has civitates missus Lachetem, Atheniensium ducem, classe valida instructum Thebanorumque conatus impedire jussum, ita perterruit, ut classem abducere cogeretur, et urbes illas Thebanis adjunxit. Unde apparet fuisse tum in Chio factionem Thebanis faventem, et ab Atheniensibus propter crescentem Thebanorum potestatem Lacedæmoniis addictis abalienatam. Illo igitur tempore, quo Chii sponte, ut videtur, ad Thebanos defecerant, quo Epaminondas Spartæ exercitum admovit, præliumque ad Mantineam pugnatum, quo deinde pax inter Græcos convenit, cujus conditionibus soli Lacedæmonii subscribere noluerunt (Ol. 104, 4; Diodor. XV, 89; Polyb. IV, 33; Plutarch. Ages. 35) : optime fieri potuit, ut Damasistratum Lacedæmoniorum studio patriam turbantem exilio plectendum existimarent. Ita-

que ad vigesimum fere ætatis annum Theopompus in patria degit, nec quidquam impedit, quin ibi Isocratis præceptis imbutus sit.

Quæ vero Wichersius contra Photii calculos protulit hæc sunt : Primum enim offendit eum, quod hac ratione Theopompus sexaginta fere annis junior Isocrate fuisset. « Vereor, ait, ut si tantum ætatis spatium inter eos intercesserit, de se ipse scribere potuisset Theopompus, quem admodum eum scripsisse testatur Photius, συναχμάσαι ἑαυτὸν Ἰσοκράτει τῷ Ἀθηναίῳ. Dubito num accurate quis dixerit, se ejus, quo sexaginta annis junior sit, æqualem esse. » Sane si ad ætatum annos respexisset, ne tum quidem, si Olympiade 93, ut Wichersius vult, natus esset, accurate se dixisset magistri æqualem; verum si reputes præstantissimas Isocratis orationes in summa demum senectute conscriptas esse, atque Theopompum cum ipso in certamine publico de eloquentiæ præmio contendisse, jactabundus Theopompus dicere potuit se eodem quo magistrum tempore floruisse, i. e., ut ipse ait, ἅμα αὐτῷ τὰ πρωτεῖα τῆς ἐν λόγοις παιδείας ἔχειν ἐν τοῖς Ἑλλήσιν (v. fr. 26). — « Deinde, Wichersius pergit, si Theopompus Olymp. 100 natus fuisset, ... de eo certe tempore parum valuit observatio Theopompi de Isocrate apud Photium, eum δὲ ἀπορίαν τοῦ βίου orationes scripsisse; nam fuerit Isocrates antea parum locuples, quin etiam indigens, elucet tamen e Pseudo-Plutarcho, Isocratem tantas divitias collegisse, quantas fere neminem; unde sequitur Theopompi ætate, dummodo Ol. 100 natus sit, non magnam fuisse. » Quod inde sequi equidem nego. Eum pauperem fuisse, quo tempore Theopompus se in ejus disciplinam dedit, quisque largietur, quum propterea maxime, ut rem familiarem sub triginta tyrannis, ut videtur, perditam restitueret, in Chio scholam aperuisse putetur. Tempus vero hujus rei nullo testimonio constat, ita ut ex iis potissimum, quæ de Ephori et Theopompi vita aliunde comperta habemus, sit constituendum. Jam si Theopompus Ol. 104 in ejus disciplinam venit, usque ad Ol. 110, 3 satis magnum spatium relictum est, quo magnas Isocrates divitias congerere potuerit.

Quantum Theopompus Isocratis institutione profecerit, ex eo colligitur, quod etsi multi ex hoc ludo ac magni viri profecti sunt, ille tamen ἐπιφανέστατος πάντων nominatur et οὐδενὸς τῶν Ἰσοκρατικῶν εἰς τοὺς λόγους ἀτιμώτερος (Dionys. H. Ep. ad Cn. Pomp. p. 131, Phot. p. 206). Voluit sine dubio publici quondam in foro causidici munere fungi; verum quum Isocrates non id

solummodo ageret, ut oratores formaret ad causas forenses dicendas idoneos, sed una cum eloquentia philosophiam et rerum gerendarum peritiam docere studeret, vides qui factum sit, ut eos maxime discipulos, qui voluntate similes magistri inter ceteros eminebant, a fori strepitu averteret, et ad historiam scribendam, tamquam ad altius quiddam, ubi et eloquentiam et philosophiam et rerum gerendarum peritiam optime explicare possent, adduceret. Itaque causas forenses Theopompus, præceptoris consilio motus, nunquam attigit, teste Cicerone. Multum vero se exercuit in illo eloquentiæ genere quod epicticum vocant. Ipse enim parum modestus testatur nullam esse maiorem Græciæ urbem, in qua aliquantum temporis moratus et publice perorans non adeptus sit magnam gloriam, virtutisque suæ in dicendo monumentum reliquisset; neque minus his decem millibus versuum ait se scriptis orationibus explevisse (2). Inter hæc eloquentiæ specimina omnium, ut videtur, celeberrimum fuit laudatio Mausoli. Et enim post mortem Mausoli = Artemisia (Ol. 107, 1), ut Gellius (X, 18) narrat, ἀγῶνα laudibus dicendis facit, ponitque præmia pecuniæ aliarumque rerum bonarum amplissima. Ad eas laudes decertandas venisse dicuntur viri nobiles ingenio atque lingua præstabili Theopompus, Theodectes, Naucrates. Sunt etiam qui Isocratem ipsum cum iis certavisse memoriæ mandaverint. Sed eo certamine vicisse Theopompum iudicatum est (3). In his num de Isocrate Atheniense cogitandum sit, eo magis dubitare licet, quia Suidas (v. Ἰσοκράτης Ἀμύκλα et Θεοδέκτης) Isocratem Apolloniatem, Atheniensis discipulum, de præmio certasse dicit (4). Quam sententiam, Isocratis ætatem, mores et naturam reputans ambabus amplecterer, nisi hæsitacionem injiceret Plutarch. Vit. Isocrat. p. 838, B, (ἡγωνίσσατο,

(2) Cf. Quintil. Inst. Orat. X, 1: *Theopompus ut in historia prædictis (Herodoto et Thucydide) minor, ita oratori magis similis, ut qui antequam ad hoc opus sollicitatus, diu fuerit orator.* Cf. Dion. Hal. Ep. ad Cn. Pomp. p. 131.

(3) Suidas quidem v. Θεοδέκτης Ἀριστάνδρου dicit: Θεοδέκτης ἐνίκησε μάλιστα εὐδοκίμησας ἐν τῇ εἰπε τραγῳδίᾳ ἄλλοι δὲ φασὶ Θεόπομπον ἔχειν τὰ πρωτεῖα. Verum si conferas Gellium, qui post verba modo laudata pergit: « Exstat nunc quoque Theodecti tragœdia, quæ inscribitur Mausolus, in qua eum magis quam in prosa placuisse, Hyginus in Exemplis refert. » res cum Clinton (p. 299) ita conformanda est, ut statuamus duo præmia proposita fuisse, alterum tragœdiæ, alterum eloquentiæ, quorum illud Theodectæ, hoc Theopompo datum sit.

(4) De Isocrate Atheniense cogitant Ruhnken. Hist. Crit. Orat. Gr. p. 388 et Clinton l. l. p. 299; de Apolloniate Taylor. Vit. Isocr. p. 3 et Wichers.

sc. Isocrates, καὶ τὸν ἐπὶ Μαυσώλῳ τιθέντα ὑπὸ Ἀρτεμισίας ἀγῶνα) et Porphyrius apud Euseb. P. E. X, 3, p. 464, C, qui ipsius Theopompi testimonio utens ait, Ὑπερβρονεῖ δὲ Θεόπομπος τὸν Ἰσοκράτην καὶ νενικῆσθαι ὑφ' ἑαυτοῦ λέγει κατὰ τὸν ἐπὶ Μαυσώλῳ ἀγῶνα τὸν διδάσκαλον.

Videmus igitur Theopompum Ol. 107 in Asia minori commorantem, quo primum se cum patre convertisse videtur, si quidem vera habet Suidas (v. Ἐφορος), qui eum relicta patria Dianæ Ephesiæ supplicem factum esse tradit. Quo deinceps se contulerit, ut eloquentiæ suæ gloriam augeret largamque eruditionis copiam ad condendas historias colligeret, plane ignoramus. Verum multas eum regiones peragrasse multasque urbes vidisse ab ipso habemus narratum. Qua in re egregie adjunctus est lautissima re familiari, ita ut totum se dare posset τῷ φιλοσοφεῖν καὶ φιλομαθεῖν, neque, sicut Isocrates, vitæ sustentandæ causa, ad humiliora tractanda cogeretur (v. fr. 26 et Dion. H. Ep. ad Cn. Pomp. p. 131, Athenæus III, p. 85, B).—Anno denique quadragesimo quinto omnigena doctrina instructus Alexandri gratia in patriam reversus est. Neque vero quum tam diu fortunæ iniquitate fuisset a rebus publicis remotus, diutius isto privati hominis otio gaudere voluit, sed qua pollebat experientiam itineribus et principum suæ ætatis virorum consuetudine collectam et cum præclara eloquentia conjunctam in civitatis commoda expromere decrevit. At non ea fuit in Chio insula tum reipublicæ conditio, ut quam Theopompus profitebatur civilis prudentia a civibus suis adamaretur. Immo morum austeritas, quam crebræ illæ luxuriæ, fastus et mollitiei castigationes produnt, animus vehemens et servidus, lingua acerba, immodice libera, contemptus gratiæ popularis, optimatum denique studium, quod a patre tamquam hereditate accepisse videtur, non potuerunt non efficere, ut multi existerent adversarii, qui, uti omnem nobilitatem exagitabant, sic præ ceteris Theopompum, eloquentissimum ejus instrumentum, inimicitias suis persequiebantur. Princeps eorum fuit Theocritus (5), sophista, Isocratis discipulus, qui Alexandrum et Aristotelem dicteriis odii et invidiæ bile refertis perstringebat, quemque Theopompus in Epistolis ad Alexandrum tamquam hominem humili loco natum pravæque luxuriæ deditum depingit. Neque autem animi vi et dicendo

(5) Strabo XIV, p. 955: Ἄνδρες δὲ Χῖοι γεγόνασιν ἀλλόγμοι Ἴων τε δὲ τραγικὸς, καὶ Θεόπομπος δὲ συγγραφεὺς, καὶ Θεόκριτος δὲ σοφιστής. Οὗτοι δὲ καὶ ἀντεπολιτεύσαντο ἀλλήλοις. Vid. Pflugk. p. 32, quem laudat Wichers.

inimicos ab Nostro fatigatos esse, rerum docet eventus. Etenim dum Alexander viveret atque regia domus auctoritate adhuc polleret, pejus aliquid in Theopompum statuere non videntur ausi; simulac vero his praesidiis orbatus esset, quem putabant pacis perturbatorem et maledicum omnium rerum contemptorem, denuo patria expulerunt. Confugit in Aegyptum ad regem Ptolemæum. Jam quum Ol. 118, 4 sit primus annus regis Ptolemæi, si quidem Photius, quod addubito, accurate locutus est, in Aegyptum venit annos natus circa septuaginta quinque. Quemadmodum vero tum Theopompus propter maledicentiam suam et inimicorum, sicuti Anaximenis, de quo postea, mala artificia a tota fere Græcia in odio habebatur, sic a Philadelpho quoque, cui tum Alexandri admirator non valde placere potuit, non solum malevole exceptus est, sed etiam e medio esset sublatus, nisi ab amicis quibusdam hujus consilii certior factus, fuga quæsiuisset salutem. Hæc sunt quæ de vita Theopompi nobis innotuerunt. Quæ postrema ejus fata fuerint et quo loco et quo tempore e vita discesserit, nescimus. Neque tamen diu post Ol. 118, 3 eum vixisse ex legibus humanæ naturæ sponte intelligitur.

Inter opera a Theopompo conscripta a Suida primo loco laudatur Ἐπιτομή τῶν Ἡεροδότου ἱστοριῶν. Sed jam Vossius (De Hist. Gr. p. 16, 31) dubitavit, num vere Noster hujus opusculi auctor habendus sit; neque id sine causa, quum res a Theopompi ætate et ingenio aliena esse videatur. Quare equidem suspicor a seriore homine talem Herodoti epitomen sub Theopompi nomine in vulgus editam. Certiora ex paucis hujus libri reliquiis erui vix possunt. Sed ne veterum testimonia susque deque habere censear, faciamus Theopompum hocce Musarum Herodotearum compendium, quum ad historias condendas se accingeret, periculi faciendi causa composuisse.

Igitur postquam hunc in modum vires suas periclitatus esset, accessit ad tradendam eorum temporum memoriam, quæ præceptor discipulo selegerat tamquam aptissima, quibus describendis ingenii sui virtutes ostenderet (6). Scripsit itaque Ἑλληνικὰς ἱστορίας vel Σύνταξιν Ἑλληνικῶν, quo opere abruptam Thucydidis historiam resumens (7), initio facto ab

(6) Phot. cod. 176: Φασὶ δὲ τὸν διδάσκοντα ... προβαλεῖν Θεόπομπῳ ... τὰς μετὰ Θουκυδίδην Ἑλληνικάς.

Quæ de hac Herodoti epitome Frommel. in Creuzeri Meletem. III, p. 135 disseruit, iis uti mihi non licuit.

(7) Diodor. XIII, 42: Ξενοφῶν καὶ Θεόπομπος ἀπ' ὧν ἀπέλαυσε Θουκυδίδης τὴν ἀρχὴν πεποιήνται. Καὶ Ξενοφῶν

Ol. 92, 2, Theopompi archontis anno, quo Mindarus ad Cynossema devictus est, septemdecim annorum spatium usque ad pugnam navalem ad Cnidum commissam (Ol. 96, 3, Diophante archonte), (8) duodecim libris complexus est. Quæ ex iis ætatem tulerunt, haud admodum multa sunt. Capita nonnulla recenset Anonym. in Vita Thucyd. § 5. Theopompum exposuisse dicit, quod quidem ultro intelligitur, alteram pugnam ad Cynossema (9), prælium ad Cyzicum, ad Arginusas, ad Ægos flumen, atque accuratius narrasse infortunium Athenarum post muros urbis dejectos constitutamque tyrannidem. Hæc nisi omnia, plurima saltem libro primo comprehensa fuisse, apparet ex fragmentis libri secundi, ubi egit de Harmostis a Lysandro ubique constitutis impositisque tributis. Itaque

μὲν περιέλαβε χρόνον ἐτῶν τεσσαράκοντα καὶ ὀκτώ, Θεόπομπος δὲ τὰς Ἑλληνικὰς πράξεις διελθὼν ἐπ' ἑτὴ ἑπτακαίδεκα, καταλήγει τὴν ἱστορίαν εἰς τὴν περὶ Κνίδος ναυμαχίαν ἐν βιβλίοις δυοκαίδεκα. Idem XIV, 84: (Θεόπομπος) τὴν τῶν Ἑλληνικῶν σύνταξιν κατέστρεψεν εἰς τοῦτον τὸν ἐνιαυτὸν (Diophantis arch.) καὶ εἰς τὴν περὶ Κνίδος ναυμαχίαν, γράψας βιβλούς ὀκτώδεκα. Ὁ δὲ συγγραφεὺς οὗτος ἔρχεται μὲν ἀπὸ τῆς περὶ Κυνὸς σήμαντα ναυμαχίας, εἰς τὴν Θουκυδίδης κατέληξε πραγματείαν. Ἐγραψε δὲ χρόνον ἐτῶν δεκαεπτὰ. Cf. Marcellin. Vit. Thucyd. 45, Anonym. Vit. Thucyd. § 5, ed. Poppo. Parum accurate Suidas: Ἐπονται δὲ (αἱ Ἑλληνικῶν ἱστορίαι) ταῖς Θουκυδίδου καὶ Ξενοφῶντος, nisi, ut Wickersius monet, scripserat: ὥσπερ καὶ αἱ Ξ. Idem undecim tantum libros ponit. Nimirum Suidæ ætate et multum antea undecim tantum Hellenicorum libri superstites fuisse videntur. Nam quum Menophanes apud Photium (cod. 176) duodecimum Philippicorum librum intercidisse dicat, nihilominus vero Photius hunc excerpserit atque res ex duodecimo Theopompi libro a vet. excitatæ propter temporum rationes multo aptius in Philippicorum excursu quam in Hellenicis legi potuerint, neque ullum ex postremo libro Hellenicorum fragmentum deprehendatur, inde colligitur aut Menophanem aut Photium Philippica cum Hellenicis confudisse, quod posterius facillime fieri potuit, si Menophanes simpliciter laudaverat librum duodecimum ἱστοριῶν, qui titulus quum plerumque ad majus Philippicorum opus referatur, tamen de Hellenicis quoque poterat usurpari. Cf. Wickers. p. 20 et Clinton F. H. p. 386.

(8) Itaque ipsam pugnam ad Cnidum, quippe quæ sequente demum anno, sub Eubulide archonte, pugната sit, Theopompus non narrasse videtur Clintoni l. l. Vereor ne hæc justo accuratiora sint.

(9) Verisimiliter primum quoque prælium cum altero arcte conjunctum, quod Thucydides in extremis narrat, a Theopompo denuo expositum est, si quidem in his Theopompum sequutus sit Diodorus, in utriusque prælii descriptione a Thucydide et Xenophonte recedens. Itaque quum Theopompus postrema Thucydidis denuo attigisse videatur, atque uno libro bellum Pelop. absolverit, nescio an hoc in causa fuerit, cur nonnulli octavum Thucydidis librum cum primo Theopompi confundentes, illum, quem Thucydidi abjudicarunt, a Theopompo scriptum esse opinarentur. Quid, quod hoc fortasse suberat, cur Suidas undecim tantum Hellenicorum libros commemoraret.

quam Peloponnesiaci belli partem Thucydides intactam reliquerat, summam tantum perscripsit, sequentium vero undecim annorum memoriam totidem libris uberrime tradidit. Quomodo autem res inter singulos libros distributæ fuerint, de hac re nihil fere scimus nisi illud, quod Apollonius Grammaticus apud Euseb. P. E. p. 465 undecimo libro, relatum ait Agesilai cum Pharnabazo congressi de feriendo fœdere colloquium, quod ex libro quarto Hellenicorum Xenophontis in suos commentarios Noster transtulisset.

Verum Theopompus, Polybius (VIII, 13) ait, quum res Græciæ inde ubi desinit Thucydides scribere esset aggressus, postquam ad Leuctrica tempora ac res Græciæ celeberrimas pervenit, ipsam quidem Græciam cum suis factis valere jussit; commutato autem argumento Philippi gesta scribere constituit. Atqui longe præstantius erat ac justius in opere rerum Græcarum gesta Philippi, quam in gestis Philippi res Græciæ comprehendere. « Οὐδὲ γὰρ προκαταληφθεὶς ὑπὸ βασιλικῆς δυναστείας, καὶ τυγῶν ἐξουσίας, οὐδεὶς ἂν ἐπέσχε σὺν καιρῷ ποιήσασθαι μετάβασιν ἐπὶ τῇς Ἑλλάδος ὄνομα καὶ πρόσωπον· ἀπὸ δὲ ταύτης ἀρξάμενος, καὶ προβάς ἐπὶ ποσὸν, οὐδ' ὅλως οὐδεὶς ἂν ἑλλάζετο μονάρχου πρόσχημα καὶ βίον, ἀκεραίῳ χρώμενος γνώμῃ. Καὶ τί δή ποτ' ἦν τὸ τὰς τετρακαύτας ἐναντιώσεις βιασάμενον παριδεῖν τὸν Θεόπομπον; εἰ μὴ νῆ Δία, ὅτι ἐκείνης μὲν τῆς ὑποθέσεως τέλος ἦν τὸ καλὸν, τῆς δὲ κατὰ Φίλιππον τὸ συμφέρον. Οὐ μὲν ἀλλὰ πρὸς μὲν ταύτην τὴν ἀμαρτίαν καθὼς μετέβαλεν τὴν ὑπόθεσιν, ἴσως ἂν εἶχέ τι λέγειν, εἰ τις αὐτὸν ἔρετο περὶ τούτου. » Theopompum gratiam aulae Macedonicæ captare voluisse, nemo, qui legerit quæ de Philippi caractere et moribus deque ejus amicis Theopompus scripsit, sibi persuadebit. Atque si ipse dicit (Polyb. VIII, 11) se hac maxime de caussa ad scribendum appulsum esse quod Philippo nunquam antea Europa parem virum protulisset, apparet eum de imperatoriis regis virtutibus cogitasse, deque vi quam in suæ ætatis homines et civitates exercuerit. Præterea quum Theopompus ex oratore evasisset historicus et artis oratoriæ præcepta ad historias transferret, facile intelligitur, cur unum Philippum tamquam scenæ suæ protagonistam et cardinem rerum ponere, ad eumque Græciæ historiam, quæ revera tota tum ex illo pendebat, referre maluerit, quam plurimarum Græcarum civitatum fata ex professo singillatim exponere; quæ res jure Theopompo videri poterat non satis simplex neque una.

Tertium igitur Theopompi opus Φιλιππικὰ

inscriptum et κατ' ἐξοχὴν appellatum Ἱστορίαι, Philippi, Amyntæ filii, res gestas inde ab initio regni usque ad mortem regis continebat libris quinquaginta octo (1). Ex his autem jam Diodori ætate quinque deperditi erant (2), iidem procul dubio quos sæculo nono Photius quoque desideravit, nempe sextus, septimus, nonus, vicesimus, tricesimus. Ad tantam molem opus accreverat non tam proluxa enarratione omnium vel levissimorum, quæ ad Philippi vitam et gesta pertinebant, quam longarum digressionum multitudine. Nam quum ab initio Theopompus res Græcorum perscribere sibi proposuisset, tantum abest ut in Philippicis hoc consilium relinqueret, ut quavis data occasione, Macedone suo relicto, in Græcarum vel etiam barbararum civitatum historiam excurreret, eamque per plures sæpe libros deinceps persequeretur, neque in his præsentis tantum ætatis memoriam traderet, sed altius interdum ad mythica usque ascenderet, neque omnino quidquam prætermitteret, quod posset vel per se scitu dignum videri, vel lectorum inservire delectationi. Hac rerum copia et varietate opus in immensum auctum est et multifforme exstitit (3), ita ut Philippus III, resectis digressionibus, quæ ad rem principem non spectabant, libros quinquaginta octo ad sedecim redigeret (4): quod ipsum ne Theo-

(1) Diodor. XVI, 3; Phot. l. l. Suidas, qui Philippicorum libros numerat septuaginta duo, cum Philippicis conjunxit Hellenica et Epitomen Herodoti. Error similis illius, de quo in Timæi Vita monui. Omitto Schweighauseri sententiam (ad Athen. tom. VIII, p. 534) a Wichersio p. 24 sq. et Clinton F. H. p. 385 jam refutatam. Philippica cum Hellenicis conjuncta, ut ipse Theopompus gloriatur (fr. 26) plus 150,000 versuum continebant, ita ut unusquisque liber circiter 2140 versuum fuerit.

(2) Diodor. XVI, 3: ἐξ ὧν πέντε διαφωνοῦσιν. De hac vocis διαφωνεῖν significatione v. H. Steph. Thesaur. — Photius cod. 176, p. 390: Ἀνεγνώσθησαν Θεόπομπου λόγοι ἱστορικοί· ν' δὲ καὶ γ' εἰσὶν οἱ σωζόμενοι αὐτοῦ τῶν ἱστορικῶν λόγοι· διαπεπτωκέναι δὲ καὶ τῶν παλαιῶν τινὲς ἔφησαν τὴν τε ἑκτὴν καὶ ἑβδόμην καὶ ἑῃ καὶ τὴν ἑνάτην καὶ εἰκοστὴν καὶ τριακοστὴν. Ἀλλὰ ταύτας μὲν οὐδ' ἡμεῖς εἶδομεν, Μηνογράντες δὲ τις τὰ περὶ Θεόπομπου διεξιὼν, ἀρχαῖος δὲ καὶ οὐκ εὐκαταφρόνητος ὁ ἀνὴρ, καὶ τὴν δωδεκάτην συνδιαπεπτωκέναι λέγει· καίτοι αὐτὴν ἡμεῖς σὺν ταῖς ἄλλαις συνανέγνωμεν. Pauca illa quæ ex his deperditis libris a senioribus grammaticis laudantur, ex scriptis aliorum, qui Theopompum adhuc integrum legerant, exscripta esse debent.

(3) Dionys. H. Ep. ad Cn. Pomp. p. 131: Γνωίη δ' ἂν τις αὐτοῦ τὸν πόνον ἐνθυμηθεὶς τὸ πολύμορφον τῆς γραφῆς. Καὶ γὰρ καὶ ἐθνῶν εἰρηκεν οἰκισμοὺς, καὶ πόλεων κτίσεις ἐπελήλυθε, βασιλέων τε βίους καὶ τρόπων ἰδιώματα διετέλωκε, καὶ εἰ τι θαυμαστὸν ἢ παράδοξον ἐκάστη γῆ καὶ θάλασσα φέρει, συμπεριεῖληφεν ἐν τῇ πραγματείᾳ. Καὶ μηδεὶς ὑπαλάβῃ ψυχαγωγίαν ταῦτ' εἶναι μόνον· οὐ γὰρ οὕτως ἔχει, ἀλλὰ πᾶσιν, ὥς ἔπος εἰπεῖν, ὠφελείαν παρέχει.

(4) Phot. cod. 176: Πλείστα μὲν οὖν παρεκβάσει παντοδαπῆς ἱστορίας τοὺς ἱστορικοὺς αὐτοῦ λόγους Θεόπομπος.

pompinam hyperbolam credas, totius operis dispositionem et argumenta, quantum ejus fieri poterit, paucis lineolis adumbrabo.

Postquam Theopompus *libro primo* exposuerat cur Philippi historiam tractandam sibi sumsisset, atque de historici officio, ut videtur, deque suis ipsius virtutibus qua solet jactantia verba fecerat, non continuo ad Philippum se convertit, sed anteriorem Macedoniæ historiam, uti Trogus quoque Pompejus, Theopompi æmulator, levi, quod dicunt, brachio tangens, usque ad Amyntæ filii tempora percurrit (fr. 30, 31). Philippus custodia elapsus regnum simul ab Argæo (fr. 32) et Pausania petiit occupat. Pausanias quum Cotyis, regis Thracum, auxilio imperio potiri conaretur, hac oblata occasione Theopompus prolixius disserit de Cotyis luxu et mollitie (fr. 33). Remotis denique et a consilio depulsis æmulis, Philippus, bello Atheniensium liberatus, convertit se contra Pæones et Illyrios, et capta Larissa (fr. 36) expugnare molitur Thessaliam. — *Liber secundus* versabatur in iisdem bellis contra Pæones et Illyrios, quorum de moribus et institutis auctor admodum multus fuisse videtur. Ne cum Wichersio statuam, eum hoc libro de conspiratione egisse quam contra Philippum inierunt reges Pæonum, Thracum et Illyriorum (v. Diodor. XVI, 22), obstat rerum ordo, quum quæ libro sequenti insunt istam rebellionem antecedant. Nam *libro tertio* narratur bellum contra Amphipolitanos, qui quum antea bene habitati essent, jam multas Philippo præbuerunt caussas belli, quarum unam continere videtur fragm. 47 (Diodor. XVI, 8). Amphipoli expugnata, situ ejus opportuno adjutus alias multas urbes in potestatem suam redegit (Diodor. l. l., Dem. Phil. III, p. 68), quarum in numero fuit Datus (fr. 48). In eodem libro de Thessaliæ expugnatione sermonem fuisse prodit fragm. 50. Præterea de Sesostri et de Scythis (fr. 51, 52) verba facta sunt. Videtur igitur Theopompus, quum, nescio qua occasione, Thraciæ populos a Sesostri olim subactos esse dixisset, vel stelas in Thracia ab Ægyptio positas commemorasset, totam hujus regis expeditionem per Asiam (fr. 53) usque ad Scythicas et Thracum regiones exposuisse diutiusque immoratum esse describendis moribus Scytharum. Quare, si recte, ut videtur, Heerenius (De fontib.

παρτείνει. Διὸ καὶ Φίλιππος ὁ πρὸς Ῥωμαίους πολεμήσας ἑλὼν ταύτας, καὶ τὰς Φιλίππου συνταξάμενος πράξεις, αἱ σκοπὸς εἰσι Θεοπόμῳ, εἰς ἑκατὶδε βιβλίους μόνας, μηδὲν περ' αὐτοῦ προσθεῖς ἢ ἀφελὼν, πλὴν, ὥς εἰρηται, τῶν παρεκτροπῶν, τὰς πάσας ἀπῆρτισεν

et auctor. Justini in Commentat. Gœtting. XV, p. 212) contendit ea quæ Trogus apud Justin. II, 1-5 de Scytharum originibus et antiquitate nec non de Amazonibus disputat ab Herodotea narratione longe recedentia, Theopompi ingenium redolere, non dubito quin hæc ex eodem hoc libro desumpta fuerint. Sequentes libri, quantum ex orbium nominibus concludi potest, Philippi res in Thracia et Thessalia gestas ulterius persequiebantur.

Libro octavo, quum de Byzantio sermo sit (fr. 65) et de Amphictyonibus (fr. 80), agebatur de primis temporibus belli socialis (Ol. 105, 4) et de caussis belli sacri. Verum longe plurima fragmenta hujus libri sunt de rebus mirabilibus. Quarum enumerandarum ansam Theopompo dare potuit vel bellum sacrum, quod Apollinis numen sine dubio miraculis portendi fecit, vel etiam Alexander suus, eadem nocte natus (Ol. 106, 1), qua templum Ephesiæ Dianæ deflagavit. Itaque ἐπιτρέγων τὰ κατὰ τόπους θαυμάσια (fr. 69), narravit de miraculis Pherecydis Syri (fr. 66), a quo in Pythagoreorum philosophiam excurrisse videtur (fr. 67, 68); de Epimenide (69, 70), ab eoque transit ad magorum doctrinam (70, 71), ad Zopyrum (73), ad colloquium Midæ et Sileni (75-78). Talia etsi aliis quoque locis interponi solebant, tamen liber octavus, quia majorem partem iis absumeretur, κατ' ἑξοχὴν liber θαυμασίων appellatus esse videtur. Sic fragm. 66, 69, 70 simpliciter laudatus Θεοπ. ἐν Θαυμασίοις, quibus octavum Philippicorum innui prodit fr. 68. Porro Servius ad Virgil. Ecl. VI, 13 dicit: «Hæc autem omnia de Sileno a Theopompo in eo libro, qui Thaumasia appellatur, conscripta sunt»; eandemque fabulam in octavo Philippicorum libro relatam esse dicit Theo sophist. Progymn. p. 15. Sed hæc non refragantur, quominus cum Westermanno (præfat. ad scriptor. Rer. Mirab.) omnia mirabilia, quæ passim apud Theopompum legebantur, a seriore quodam in unum corpus collecta esse statuamus.

Libro nono Theopompum de Philippi, ab Aleuadis contra Alexandrum Pheræum auxilio advocati, in Thessalia rebus gestis (Ol. 106, 1) egisse, tum temporum ordo suadet, tum Pharcydones urbis commemoratio a Philippo expugnata (fr. 87) (5). Hac opportunitate usus geographicas Thessaliæ rationes exposuit (fr. 83), et urbes nobiliores deorumque cultu et oraculis insignes, ut Scotussam et Cranonem, et quæ ibi visuntur memorabilia enumeravit. Cum his

(3) V. Wesseling. ad Diodor. tom. VIII, p. 406 Bip. Ex Theopompo sine dubio sua habet Polyæn. IV, 2, 18

fortasse conjuncta erant paradoxa illa de Bacide, vate Bœotio (fr. 81).

Dum hæc in Thessalia geruntur, Athenienses omni studio nitebantur, ut bellum contra rebelles socios pugna navali ad exitum perducerent. Chareti adjunguntur Iphicrates et Timotheus nova cum classe et æquato imperio; verum mox Chares, homo turbulentus, proditiōis incusat collegas, quos « populus acer, suspicax, mobilis, adversarius invidus etiā potentiæ » (sic Nepos Theopompino orationem colore induens) domum revocat, ab munere removet et argento multat. Deinde ejusdem Charetis imprudentia Artabazum contra regem Persarum cum universis copiis juvantis, Athenienses adducuntur, ut, misso bello sociali, ignominiosam cum defectoribus pacem componant (Ol. 106, 2. Diodor. XVI, 21, 29). De his nihil quidem in Theopompi fragmentis legimus, sed inde intelligi potest, qui factum sit, ut *liber decimus* totus fere, ut videtur, versaretur in describendis moribus et indole virorum, qui inde a Medicis temporibus Atheniensium rempublicam administraverunt. Inter eos antiquiores illos, ut Themistoclem et Cimonem, brevius recensuisse, fusius autem et sine dubio multa cum acerbitate exposuisse videtur de demagogis Eubulo, Callistrato, Cleone, Hyperbole, aliis; ita ut Schol. Luc. (fr. 102) hunc librum designare posset verbis: ἐν τῷ περὶ ῥημαγωγῶν.

Libro undecimo mentio injicitur Amadoci, regis Thraciæ. Redierit igitur Theopompus ad Philippum, conspiracy illam, ut puto, exponens, quam Diodorus (XVI, 22) statim post finem belli sociali posuit. Quousque liber pertinerit, ex ipsis fragmentis quidem cognosci non potest; verum quum libri sequentes, inde a duodecimo usque ad decimum octavum, aliud plane argumentum habeant, atque libro decimo nono, ubi ad Philippum revertitur, res narrentur ad Ol. 107, 2 sqq. pertinentes: ex his colligo libro undecimo res Philippi narratas esse usque ad annum, quo per Thermopylas in Græciam irrumpere voluit, sed quominus hoc ei successerit, ab Atheniensibus impeditus est (Ol. 107, 1). Accedit, quod hac ratione intelligitur quomodo ad sequentium librorum argumentum Theopompus transierit. Etenim Ol. 107, 2 renovatur bellum Persarum in Ægyptios ob Phœniciæ defectionem. Hac igitur occasione usus, libris XII-XVIII priora quoque bella Persarum contra Cyprum, Phœnices et Ægyptios narravit.

Itaque *libro duodecimo* primum exponit bel-

lum Evagoræ, eoque loco in antiquiorem Cypri insulæ historiam digreditur; deinde accedit ad bellum, quod Acoris, rex Ægyptiorum, Persis infert, cujus ducem fecit Chabriam Atheniensem (Ol. 100, 4). Acoris quum Pisidas in belli societatem advocaret, nova facta digressionem, Theopompus non solum de horum regione, sed etiam de aliis multis, quæ ad hanc Asiæ Minoris partem spectant, ad antiquissima sæpe ascendens sermonem instituit (v. fr. 111). *Libro decimo tertio* belli Persarum contra Acorin narratio resumitur (Ol. 101, 3. Diodor. XV, 29, v. fr. 117 de Chabria, Ægyptiorum classi præfectus; fr. 118 de Iphicrate, Persicarum copiarum duce). Eodem libro narratur alterum Artaxerxis bellum contra Tachum (Ol. 104, 3. Diodor. XV, 90 sq. v., fr. 119, 120 de Agesilao). — *Libro decimo quarto* sequitur Artaxerxis Ochi expeditio contra Phœnices (Ol. 107, 2), quam etiam libri decimi quinti partem absumsisse docet fr. 126, ubi de opulentia Stratonis, regis Sidoniorum. Eodem libro egit de bello, quod in Cypro contra regem Persarum conflatum est. (Diodor. XVI, 42.) Quæ de Sidoniorum luxu, rebellionem, submissionem dixit, ea, nisi fallit me conjectura, ansam præbuerunt copiosæ disputationi de aliis civitatibus molliæ et luxu deperditis. Sic Colophonii (fr. 129) luxuria exstitit causa tyrannidis, seditio-nis, patriæ interitus. Ad similem rem pertinet unum quod ex libro decimo sexto habemus fragmentum de Hegesilocho Rhodio, homine libidinoso, qui cum sodalibus oligarchiam instituit. Huc denique referre licet fr. 134 ex libro decimo septimo, de servis Chiorum. — *Libro decimo octavo* bellum Artaxerxis Ochi contra rebelles Ægyptios (Ol. 107, 3) narratum esse indicatur fr. 135 de Nicostrato, quem exercitus ducem rex ab Argivis sibi expetierat.

Libro decimo nono redit ad res Philippi. Unum quod ex eo fragmentum servatum est, ad illud tempus spectat, quo Philippus, postquam per Thermopylas in Græciam penetrare tentaverat, male habuit Thessalos et hostiliter tractavit. — « Inde (a Thessalia) in Chalcidicem trajicit, ubi bello pari perfidia gesto, captisque per dolum et occisis finitimis regibus, universam provinciam imperio Macedoniæ adjungit. » Justin. VIII, 3. Hæc *libro vicesimo* narrata esse declaratur fr. 139 et 138, ubi Sirrha urbs memoratur, eadem procul dubio, quam Γεῖραν nominans Diodorus (XVI, 52) a Philippo (Ol. 107, 4) captam esse dicit.

Libro vicesimo primo e Thracia repente transfretamur in Italiam. Res, nisi fallor, ita confor-

manda est, ut Theopompum putemus Philippum, quod ad vivendi rationem et regni augendi studium, cum Dionysio Siciliae tyranno comparavisse (cf. fr. 146, de Dionysii indole, cum fr. 136 de Philippi caractere). Narravit igitur quomodo Dionysius regni fines quavis ratione proferre studuerit, « quomodo, postquam Græcos, qui proxima Italici maris litora tenebant, devicerat, finitimos quosque aggressus sit, omnesque Græci nominis Italiam possidentes hostes sibi destinaverit : quæ gentes non partem, sed universam fere Italiam ea tempestate occupaverant. » Postquam hunc in modum paucis verbis Justinus (XX, 1) Dionysii consilia significaverat, ad origines urbium Italicarum et populorum se convertit. Qua in re Trogum Theopompum secutum esse, atque totum illius caput de Italia ex Nostro fluxisse nullus dubito.

Libris vicesimo secundo et vicesimo tertio ad Philippum reversus ejus res in Chalcidice et Thracia gestas ulterius prosecutus est. — *Libro vigesimo quarto* bellum, quod dum Philippus Olynthios debellabat (Ol. 107, 4; v. Krüger. in Clinton. F. H. p. 144) Athenienses in Eubœa gessisse videntur, ansam dedit quæ Pericles olim contra hanc insulam egerit diductus exponendi. — Ol. 108, 1 Philippus Olyntho potitus et hujus urbis opibus locupletatus ceteras urbes sibi adversantes perterrefecit. Tum tandem Athenienses apertos se Philippi hostes professi sunt palamque contra eum belligerarunt. Μάλιστα δ' αὐτοὺς παρώξυνε προστῆναι τῆς Ἑλλάδος Δημοσθένης ὁ ῥήτωρ, δεινότατος ὢν τῶν κατ' ἐκείνους τοὺς χρόνους Ἑλλήνων, Diodor. XVI, 54. Ab his Demosthenis exhortationibus, opinor, antiquæ majorum gloriæ et virtutum et avitæ dignitatis memoria animos Atheniensium excitantis profectus Theopompus *libro vicesimo quinto* demonstrare studuit vanas esse et fictas plerasque illarum opinionum, quibus gloriam suam illi jactabant. Quo loco quum inter alia etiam fœdera, quæ cum Persis pepigisse Athenienses gloriabantur, commentitia esse dixisset, idque ex literis ionicis, quibus pacis conditiones consignatæ essent, demonstrasset, de literarum ionicarum origine plura disseruit. Ceterum post expositas res in Thracia gestas, hoc ipso, ut videtur, libro convertit se ad bellum sacrum, uti concludere licet ex Schol. Apoll. Rhod. IV, 973 (fr. 177). Itaque *libro vicesimo sexto* Philippum videmus apud Thessalos, qui cum Bœotiis eum oraverant ut professum adversus Phocenses ducem exhiberet, Justin. VIII, 4. Hujus belli expositionem multis probabiliter digressionibus interrump-

ptam sequentibus libris nunc perditis continuavit usque ad *librum tricesimum*, ubi quum de Amphictyonibus sermo sit, illud tempus arguitur, quo Philippus in Amphictyonum consilium adscitus, et quod Phocenses habuerant suffragii jus in eum delatum est (Ol. 108, 3). Ex hac operis parte ea quoque petita esse debent quæ laudantur ex Theopompi συγγράμματι περὶ τῶν ἐκ Δελφῶν συληθέντων χρημάτων (fr. 182, 183). Quæ donaria recensendi aptam dare potuerunt occasionem pacis conditiones, quibus Phocenses jussi sunt quotannis LX talentorum vectigal deopendere, donec summam in tabulas sacrilegii tempore relatum exsolverent. Diod. XVI, 60.

« Rebus Phocicis compositis legati Atheniensium petentes pacem ad Philippum venerunt. Quibus auditis et ipse legatos Athenas cum pacis conditionibus misit, ibique ex commodis utrorumque pax facta est. » Justin. VIII, 4. Hæc *libro tricesimo primo* narrari debuerunt, qua occasione bene potuit fœdus illud ἐν ἀπορρήτῳ (quod ad Ol. 105, 3 pertinet) commemorari (fr. 189). — *Libris tricesimo secundo et tertio* egit de contentionibus et motibus in Peloponneso, deque Philippo invasionem minitante (cf. Demosth. Or. de pace p. 61, 8, Phil. II, p. 68 sq.). — Ex *libro trigesimo quarto* nihil superest. Pauca illa ex *libris trigesimo quinto et trigesimo octavo* ad regiones circa Pontum sitas spectant, in quas a Byzantio urbe a Philippo oppugnata excursus fecisse videtur *Libri tricesimus nonus, quadragesimus et quadragesimus primus* longam digressionem continebant de rebus Dionysiorum. Huc referendus locus Diodori (XVI, 71. Ol. 109, 2) : Θεόπομπος δ' Χίος ἐν τῇ τῶν Φιλιππικῶν ἱστορίᾳ κατέταξε τρεῖς βίβλους περιεχοῦσας Συκελικὰς πράξεις· ἀρχάμενος δὲ ἀπὸ τῆς Διονυσίου τοῦ πρεσβυτέρου τυραννίδος (Ol. 93, 3) διῆλθε χρόνον ἑτῶν πεντήχοντα, καὶ κατέστρεψεν εἰς τὴν ἑκπτῶσιν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου (Ol. 106, 1 vel 109, 2)· εἰσὶ δὲ αἱ βίβλοι τρεῖς ἀπὸ τῆς μα' ἄχρι τῆς μγ'. Dicere debuit ἀπὸ τῆς λθ' ἄχρι τῆς μα'. Simul in his alius Diodori error deprehenditur. Nam quum dicat Theopompum quinquaginta annorum spatium complexum esse, Dionysii ἑκπτῶσις pertineret ad Olymp. 106, 1, quo anno exul migravit in Italiam. Sed quum certissimum sit Theopompum etiam de altero Dionysii exilio (Ol. 109, 2, v. fr. 216) egisse, apparet Diodorum annorum numerum computantem hæc duo exilia confudisse; nam voluisse cum verbis Διονυσίου ἑκπτῶσιν secundum exilium designare, jam ex eo intelligitur, quod ipse paullo ante (c. 70) Διονυσium Corinthum abiisse dixerit.

Libro quadragésimo tertio a Philippo exorsus, qui Ol. 109, 2 per Illyriam et Epirum in Græciam penetrare studuit, digressionem fecit de Epiri regionibus earumque natura deque populorum qui has terras incolunt originibus. Quæ subsequuntur res Philippi usque ad pugnam ad Chæroneam gestæ narratæ fuerunt usque ad *librum quinquagesimum primum*. In digressionibus inter alia egit de Sicilia (fr. 250, 251), sine dubio de Timoleonte exponens Carthaginienses debellante. *Liber quinquagesimus secundus* erat de expeditione Archidami Tarentinis opem ferente contra Lucanos. Qui quum in Italia eadem die occumberet, qua in Græcia ad Chæroneam pugnatum est (Diodor. XVII, 88), ab eo ad Philippum reversus *libro quinquagesimo tertio* ipsam hanc pugnam descripsit, quæ, ut Justinus ait, universæ Græciæ et gloriæ dominationis et vetustissimam libertatem finivit. Qui restant libri reliquam Philippi ac Græciæ historiam usque ad mortem regis continebant. Singulorum argumenta certius constitui vix possunt.

Accedo ad minora quædam scripta Theopompi. Nam non solum propter ea quæ hucusque memoravi opera, sed etiam, ut Dionysius ait (Ep. ad Cn. Pomp. tom. VI, p. 782), πολλοὺς μὲν πανηγυρικοὺς, πολλοὺς δὲ συμβουλευτικοὺς συνταξάμενος λόγους, ἐπιστολὰς δὲ τὰς ἀρχαῖκας γραφομένας, καὶ ὑποθήκας ἄλλας λόγου ἀξίαν ἱστορίαν πεπραγματευμένος, ἀξίος ἐπαινέσθαι.

Orationis panegyricæ exemplum vidimus Laudationem Mausoli. Laudationes Philippi et Alexandri memorant Theon Progymn. p. 19 et 103 et Suidas v. Ἐφορος, qui etiam Vituperium Alexandri a Theopompo scriptum esse dicit. Alias multas hoc genus orationes a Theopompo compositas esse ipse testatur apud Photium l. 1.

Inter orationes suasorias citantur Συμβουλὰι πρὸς Ἀλέξανδρον (Athen. VI, 230, fr. 276) vel Συμβουλευτικὸν πρὸς Ἀλέξανδρον (Cic. ad Attic. XII, 40), vel denique Ἐπιστολὴ πρὸς Ἀλέξανδρον (v. Ruhnken. Hist. crit. oratt. Gr. p. 162 R.). In hac epistola Theopompus egit de statu Chiorum civitatis, perstrinxitque hominum qui tunc rempublicam administrabant perversitatem morumque pravitatem (6). Princeps eorum fuit Theocritus ille, supra jam laudatus, quem Noster tamquam hominem corruptis moribus et luxuria sua insignem cum Harpalo composuisse videtur fr. 277. De eodem Harpalo dixit ἐν ταῖς

(6) Theopompi adversus Chios criminationes respicit Suidas (v. Ἐφορος): Ἐπέστελλα δὲ πολλὰ κατὰ Χίων Ἀλεξάνδρῳ.

περὶ Χίου ἐπιστολαῖς, ut vix dubium esse possit h. l. easdem literas respici quas antea dixerat πρὸς Ἀλέξανδρον. Sed ne quid dissimulem, titulus modo appositus Schweighæuseri debetur conjecturæ, quam equidem verissimam esse puto. Vulgo legitur ἐν τοῖς περὶ Χίας ἐπιστολῇς, quod Wichersius accipi vult pro: ἐν τοῖς συγγράμμασιν vel ἐν τοῖς λόγοις περὶ τῆς Χίας ἐπιστολῇς, ut commentarius vel scriptio intelligenda sit ad Alexandrum de Epistola quam ad Chios miserit. Verum hæc græcis inesse vix possunt. Sylburg. ad Dionys. l. 1. legit: ἐν τῇ πρὸς Χίους ἐπιστολῇ, quod ob rationes a Schweighæusero allatas stare nequit. Casaubonus, cui adstipulatur Pflugk., scribi vult ἐν ταῖς ἀρχαῖκαις ἐπιστολαῖς. Verum sic ab incerto in incertius detrudimur. Nam admodum verisimile est ipsas illas epistolas τὰς ἀρχαῖκας (ἀρχαῖκας var. lect.) γραφομένας apud Dionysium (7) ex errore natas esse. Certe inter vv. doctorum conjecturas nulla habet speciem verisimilitudinis. Vossius (I, 5, 7) de literis ad Achivos missis cogitat. Ruhnkenius cum Valckenario legit ἐπ. τὰς ἀρχαῖκως γραφομένας, i. e. *antiquo stylo scriptas*. Sylburgius ἀρχαῖκας ἐπιγραφομένας legens, in iis Theopompum de prisci ævi virtutibus egisse credit. Ceterum recte, puto, Ruhnkenius, Wichersio suffragante, ex acerbitate orationis et vehementia, quam effert Dionysius, concludere mihi videtur, epistolam illam ad Alexandrum vel de Chio insula unam fuisse ex illis ἀρχαῖκαῖς. Quæ quum ita sint, ne ἀσύμβολος discedam, equidem scribendum puto ἐπιστολὰς τὰς περὶ τῶν ἀρχῶν Χίων γραφομένας vel τὰς « Ἀρχαὶ Χίαι » ἐπιγραφομένας, ita ut literæ intelligantur de magistratibus Chiorum.

Præterea Theopompus citatur ἐν τῇ κατὰ Πλάτωνος διατριβῇ (fr. 279), quæ digressio fuisse videtur in Philippicis. Idem cadere potest in locum Schol. Aristophanis (fr. 282), ubi Theopompus ἐν τῷ περὶ εὐσεβείας laudatur. Neque tamen certius quiddam de hac re statuerim. Quamvis enim persuasum fere mihi sit non scripsisse Theopompum singulare De Pietate opus, tamen historiæ ejus, in quibus ubique vitiorum sincerum osorem sese præbet, multa procul dubio pietatis habuerunt aliarumque virtutum exempla (8), quæ a senioribus in unum

(7) L. 1. et p. 767, ubi, postquam dixerat differre Theopompi orationem ab Isocrateā ὅτι οὐκ ἐνδείξῃ πόλεωσιν ἢ στρατηγῶν πονηρὰ βουλευµατὰ καὶ πράξεις ἀδίκους, pergit: πολὺς γὰρ ἐν τοῦτοις καὶ τῆς Δημοσθένους ζεινέτης οὐδὲ κατὰ μικρὸν διαφέρει, ὥς ἂν τις ἴδοι ἐκ τῶν ἀρχαῖκων ἐπιστολῶν, ἃς τῷ πνεύματι ἐπιτρέψας γέγραπεν.

(8) Dionys. Hal. ad Cn. Pomp. p. 132, postquam alias historiæ Theop. virtutes laudibus ornaverat, addit:

collecta sub Theopompi nomine separatim edi potuerunt. Neque denique omittendum quod Ruhnkenius (Hist. crit. Gr. or. p. 371) putat, scilicet Theopompi nomen cum illo Theophrasti, uti alias (v. c. Plut. Ages. c. 36, Athen. XV, p. 676 et epitom. Athen. IV, p. 144, F), sic etiam hic confusum esse, praesertim quum Theophrastus librum περὶ εὐσεβείας scripsisse dicatur (Diogen. L. V, p. 126) atque rei argumentum philosopho magis conveniat quam historico.

Postremo loco monendum est de libro, qui Τρικάρανος (Euseb. P. E. X, p. 491; Syncell. Chron. vol. I, p. 121 ed. Dindf.; Lucian. Pseudol. 29, tom. III, p. 185 Reitz.) (9) vel Τριπολιτικὸς (Joseph. C. Apion. I, 24, p. 459 ed. Haverk.) (1) inscribitur. Quem titulum inde nactus est, quod tres principes Graeciae civitates, Athenae et Sparta et Thebae, in eo traducebantur. Neque vero hoc opus Theopompi esse, ut nonnulli credebant, tum Josephus l. l. testatur, tum Pausanias (VI, 18), a quo quae res fuerit his docemur verbis: Ὡς δὲ οἱ (Ἀναξιμένῳ) διαφορὰ ἐς Θεόπομπον ἐγεγόνει τὸν Δαμασιστράτου, γράφει βιβλίον ἐς Ἀθηναίους καὶ ἐπὶ Λακεδαιμονίους ὑμεῖς καὶ Θηβαί- καὶ ἐπὶ πρὸς τούτοις, ὅσα φιλοσοφεῖν παρ' ὅλην τὴν δικαιοσύνην καὶ εὐσέβειαν, καὶ περὶ τῶν ἄλλων ἀρετῶν πολλοὺς τε καὶ καλοὺς διεξερχόμενος λόγους.

(9) Luciani verba sunt: Τίς οὕτως ἐν λόγοις μεγάλτολμος, ὡς ἐπὶ μὲν τοὺς τρεῖς μοιχοὺς ἀντὶ ξίφους τρίαιναν εἰτεῖν, τὸν δὲ Θεόπομπον ἐπὶ τῷ Τρικάρανῳ κρίνοντα (sc. Τὸν μαρτυροῦντα Ἀντιοχένῳ) φάνει, τριγλώχινι λόγῳ καθηρμένον αὐτὸν τὰς προϋχούσας πόλεις, καὶ πάλιν, ἐκτριπνῶσαι αὐτὸν τὴν Ἑλλάδα καὶ εἶναι Κέρβερον ἐν τοῖς λόγοις.

In imitationem Tricarani Varro satiram suam contra triumviros, Caesarem, Pompeium, Crassum, inscripsit *Tricipitinum*. Tripoliticum scripsit etiam Dicaearchus. Quo libro, ut Passovius (in *Ind. Lectt. Fratist.* 1829) putavit, Dicaearchus famosis Anaximenis calumniis apologiam trium illarum civitatum opposuit, quod ut externa statim libri conformatione significaret, eodem usus est titulo, suum scilicet Tripoliticum in alterius locum quodammodo suffecturus, turpemque ejus in perpetuum aboliturus memoriam. Verum hanc Passovii sententiam refutavit Osann. (*Beiträge zur röm. u. gr. Literat.* tom. II, p. 9, sqq.), qui Photii loco (Bibl. cod. 37) adjutus demonstrat in eo sermonem fuisse de optima forma civitatis. Ceterum de Theop. Tricarano v. O. Muller. Orchom. p. 107, Prolegg. p. 98, Diaria Gotting. 1825, p. 251. Commemoro denique quae Suidas habet: Φίλιστος Ναυκρατίτης ἢ Συρακούσιος... συνέταξε... πρὸς τὸν Τρικάρανον λόγον, περὶ Ναυκράτης. Ne de Philisto Syracusano cogitemus, temporum ratio vetat. Aegyptius ille id quod Theopompus ad diminuendam, qua se jactabant Athenienses, antiquitatis gloriam, de Athenis Aegyptiorum colonia dixerat, magis adhuc videtur extulisse. Fortasse igitur verba πρὸς τὸν Τρικάρανον λόγον περὶ Ναυκράτης in unum conjungenda sunt, quippe quo scripto Philistus Naucratem urbem, sub Amasis regno a Graecis conditam, Graecorumque deorum cultu celebrem, malo artificio adhibuerit, ut Athenienses ab Aegyptiis oriundos demonstraret.

ους, συγγραφὴν λοῖδορον, ὡς δὲ ἦν ἐς τὸ ἀκριβέστατον αὐτῷ μεμνημένα, ἐπιγράψας τοῦ Θεοπόμπου τὸ ὄνομα τῷ βιβλίῳ, διέπεμπεν ἐς τὰς πόλεις· καὶ αὐτός τε συγγραφεὺς ἦν, καὶ τὸ ἔχθος τὸ ἐς Θεόπομπον ἀνὰ πᾶσαν τὴν Ἑλλάδα ἐπυύετο. Etsi vero liber suppositus fuit, res tamen quibus civitatum illarum gloriae detraheret Anaximenes magnam saltem partem ex ipsis Theopompi operibus hausisse videtur. Quae autem fuerit libri adornatio ut intelligatur, maxime facere puto locum Aristidis in Encomio Romae, in universum ad Tricarani exemplum, nisi egregie fallor, expressum. Quod enim Aristides ostendere nititur ὅτι οὕτω πρὸ νῦν Ῥωμαίων ἦν τὸ ἀρχεῖν εἰδέναι, idem de Alexandro praedicasse videtur Pseudo-Theopompus (2).

Post operum Theopompi enumerationem, vi-

(1) Θεόπομπος μὲν τὴν Ἀθηναίων (libro XXV), τὴν δὲ Λακεδαιμονίων Πολυκράτης, ὁ δὲ τὸν Τριπολιτικὸν γράψας (οὗ γὰρ δὴ Θεόπομπος ἐστίν, ὡς τινες οἰοῦνται) καὶ τὴν Θηβαίων πόλιν διέβαλε.

(2) Aristides tom. I, p. 338 sq. ed. Canter. (p. 208 sq. ed. Jebb.; p. 338 ed. Dindorf):

Δίξιμι δὴ καὶ τὰ Ἑλληνικά, ἐπειδὴ περ ἐνταῦθα ἐγενόμην τοῦ λόγου, αἰσχυρόμενος μὲν καὶ δεδιώς μὴ δόξω μικρολογεῖσθαι. Τοῦτ' οὖν ἐρῶν ἔρχομαι, ὅπως ἐκείνοι καὶ πηλείκοι οὐσι τοῖς ἐαυτῶν ἐχρήσαντο πράγμασι· κἂν φανῶσι πολὺ μικρότερα διασώσασθαι μὴ δυνήντες, δῆλον τὸ συνθησόμενον εἰς τὴν ψῆφον. Ἐπραξαν μὲν γὰρ πᾶν ὑπὲρ ἀρχῆς καὶ ἡγεμονίας Ἀθηναῖοι καὶ Λακεδαιμόνιοι, καὶ τῇ αὐτῶν ἢ δυνάμει πλεῖν τὴν θάλατταν καὶ τῶν Κυκλάδων ἀρχεῖν καὶ τὰ ἐπὶ Θράκης ἔχειν καὶ Ἠύλας καὶ Ἑλλήσποντον καὶ Κορυθαίον· καὶ ταῦτ' ἦν ἡ δύναμις. Καὶ ἐπαθον δὴ παραπλήσιον ὥσπερ ἂν εἰ τις σώματος ἐπιθυμῶν γενέσθαι κύριος ὀνυχᾶς τινας καὶ ἄκρα λάβοι ἀντὶ ὅλου τοῦ σώματος καὶ ταῦτα ἔχων ἔχειν οἰοῖτο ἅπερ ἐβούλετο· ὡς δὲ καὶ ἐκείνοι ἡγεμονίας ἐπιθυμήσαντες νησιδία καὶ ἄκρας ἐπὶ θαλάττῃ καὶ λιμένας καὶ τοιαῦτα ἐξεκαρπώσαντο καὶ κατετρίφθησαν περὶ τὴν θάλατταν, ὀνειροπολήσαντες ἡγεμονίαν μᾶλλον ἢ κτήσασθαι δυνήντες. Γενόμενοι δὲ ὁμοῦ ἐπὶ καιρῶν ὥσπερ ἐν κλήρου περιόδῳ ἐπιστάται τῶν Ἑλλήνων ἑκάτεροι οὐδ' εἰς μίαν, ὡς εἰπεῖν, γενεάν διεσώσαντο τὴν τάξιν· οὐκ οὐκ ἀμέμπτως γε· ἀλλὰ τοῦτο δὴ τὸ λεγόμενον τὴν Καδμείαν νίκην ἐνίκων ἀλλήλους περὶ τῆς ἡγεμονίας, ὥσπερ οὐκ ἀξιοῦντες τοὺς ἑτέρους μόνους μισεῖσθαι αἰεὶ οἱ ἕτεροι, ἀλλ' αὐτοὶ τοῦ μέρους μεταλαμβάνειν. Τοῦτο μὲν γὰρ Λακεδαιμονίων εἰς ἡγεμονίας (Pausanias: v. Thucyd. I, 94, 95) οὕτω διέθηκε τοὺς Ἕλληνας ὥστ' ἀπαλλοτριῶντας ἀπ' αὐτῶν ἐκόντας, μόνους ἐαυτοῖς ἑτέροις ἀρχοντας ζητῆσαι. Δόντες δ' ἐαυτοὺς Ἀθηναίοις, ὡς χρόνος οὐ πολὺς διήλθε, μετέγνωσαν, οὔτε τῶν φόρων φέροντες τὴν ἀμετρίαν, οὔτε τοὺς ἐπὶ τῇ τούτων προφάσει κατακλίπτοντας αὐτοὺς· ἀνάσπαστοί γε γενόμενοι καθ' ἑαστον ἐναυτὸν Ἀθήνησι περὶ τῶν παρ' ἐαυτοῖς ὑρέζοντες λόγον, κληρούχων τε σφίσιν ἐπὶ τὴν γῆν πεμπομένων καὶ παρὰ τοὺς φόρους ἀργυρολόγων, εἰ που χρεια κατάσχοι ἑτέρα· προσέτι τὰς τε ἀκροπόλεις ἐλευθέρως ἔχειν οὐ δυνάμενοι καὶ ἐπὶ τοῖς δημογενοῖς ὄντες τοῖς ἐκείνων, εὖ καὶ χεῖρον φρονοῦσιν ὁμοίως, στρατεύεσθαι τε ἀναγκαζόμενοι στρατείας οὐκ ἀναγκαίας ἐν ἱερομηνίαις καὶ ἑορταῖς πολλάκις, ὡς δ' εἰπεῖν ἀπλῶς, οὐδὲν τηλικούτον τῆς προστασίας ἀπολαύοντες ἀνθ' ὅτου ταῦτα ἄξιον ἦν ὑπομείναι. Δυσχεραίνοντες δ' ἐκ τούτων τοὺς Ἀθηναίους οἱ πολλοὶ καὶ πρὸς τοὺς Λακεδαιμονίους πάλιν μεταστάντες τὸν αὐτὸν τρόπον ὅνπερ πρότερον ἀπ' ἐκείνων πρὸς

deamus quæ de fide ejus et auctoritate veteres judicaverint.

Si quidem reputes ingenii dotes, quibus Noster gaudebat, præclarum, quo usus est, Isocratis magisterium, itinera ejus et quam iis congresserat eruditionis copiam, clarorum virorum consuetudinem et familiaritatem, vitiorum quod ubique proficitur odium et admirationem virtutum, si denique consideres historias ejus non in obscuris summæ antiquitatis temporibus, sed in suæ ipsius maxime ætatis descriptione versari; profecto concedendum erit et potuisse eum et voluisse scribere vera, nec injuria videbitur ἀνδρὸς φιλαλήθους titulo ab Athenæo (III, 18) et Suida (v. Ἐφορος) ornari. Nihilominus si veterum testimonia collegeris, multa quidem reperies in laudem ejus dicta, longe plurima autem in reprehensionem, ut in Theopompum omnino non cadat quod primum Cicero historici officium esse ait, scilicet ne quid falsi dicere audeat, deinde ne quid veri non audeat, ne qua suspicio gratiæ sit in scribendo, ne qua simultatis. Quæ vero fuerint illa in Theopompi historiis vituperata, si rationem habeas eorum, quæ de auctoris indole satisque supra attulimus, facile possunt divinari. Vidimus Theopompum, vehementis et fervidi animi hominem, ea ipsa ætate qua fervor ille et vehementia quam maxime sese prodere solent, propter patris Laco-

nismum, quem dicunt, a democratica factione patria esse orbatum. Inde odium illud contra demagogorum factionumque turbas, quod in ipsa patria conceptum itineribus Nostri per Græciæ civitates hoc genus motibus tum plerumque agitata non potuit non augeri, quodque iis quæ post reditum in patriam Theopompus expertus est, ad summum quasi fastigium adduci debuit. Inde severæ istæ castigationes perversitatis consiliorum (3), morumque depravationis cum isto rerum publicarum statu semper fere conjunctæ. In quibus si jam natura ferebatur ad nimis indignationi suæ indulgendum, quanto facilius modum excedere debuit historicus ex rhetorum scholis profectus, idemque sæpenumero non tam rei veritati consulens quam numero oratorio. Itaque sit, ut Theopompi de viris eorumque rebus gestis judicia aut satiræ esse videantur, aut, sed id rarissime, orationes panegyricæ; ut eundem hominem, Philippum aio, ubi imperatorias ejus virtutes respicit, ad cælum usque efferat, deinde, alio loco, morum ratione habita, nullis non oneret convitiis. Philippica igitur hyperbolis ubique referta iisdem fere cautionibus adhibenda sunt, quibus orationes Demosthenis (4), cum quo a Dionysio, ut supra vidimus, comparatur. Aliis locis ob maledicentiam cum Timæo componitur, ut apud Cornel. Nepotem in Vita Alcibiadis c. 11, et apud Clement. Alex. (Stromm. I, p. 316), qui Theopompum et Timæum μύθους καὶ βλασφημίας συντάττειν dicit. Porro Josephus contra Apionem l. I. Theopompum et Timæum βλασφημεῖν dicit καὶ ἔθνων τῶν ἐνδοξοτάτων καὶ πόλεων βυπαίνειν τὴν εὐγένειαν καὶ τὰς πολιτείας λοιδορεῖν. Cum his cf. Lucian. Quomodo histor. conscrib. c. 59: Καὶ τὴν αὐτὴν Θεοπόμπῳ αἰτίαν ἔξει, φιλαπεχθημόνως κατηγοροῦντι τῶν πλείστων καὶ διατριβὴν ποιούμενῳ τὸ πρᾶγμα, ὥς κατηγορεῖν μᾶλλον ἢ ιστορεῖν τὰ πεπραγμένα. Plutarch. Lysand. c. 30: Theopompo μᾶλλον ἐπαινοῦντι πιστεύσειεν ἢ τις ἢ ψέγοντι· ψέγει γὰρ ἥδιον ἢ ἐπαινεῖ (cf. Plutarch. De malign. Herodot. p. 855, A). Polyb. VIII, 12: Ταύτην δὲ τὴν τε πικρίαν καὶ τὴν ἀθυρογλωσσίαν τοῦ

τοῦς Ἀθηναίους, ὑπ' ἐκείνων πάλιν ἐξηπατήθησαν. Προεῖποντες γὰρ ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας πολεμήσειν Ἀθηναίους καὶ τούτῳ προσηχόμενοι τοὺς πολλούς, ἐπειδὴ καθύλινον ἐκεῖνοι τὰ τεῖχη καὶ κύριοι τῶν πραγμάτων καὶ τοῦ ταῦτα ποιεῖν ἐγένοντο, τοσοῦτον ὑπερεβάλλοντο ὥστε τυραννίδας ἐν πάσαις ταῖς Ἑλληνίσιν πόλεσι κατέστησαν, ὥς προσεῖκον εὐφρόνως δεσποχίας καὶ μίαν καθελόντες τὴν Ἀθηναίων ὑναστέαν πολλὰς τὰς παρ' αὐτῶν ἀντεισήγον, αἱ οὐκ Ἀθηναῖον οὐδ' ἐν Σπάρτῃ διὰ τέλους κακῶς ἐποιοῦν τοὺς ἀρχομένους, ἀλλ' ἐν αὐτοῖς τοῖς σφετέροις ἐκάστου χωρίοις συνεχῶς ἰδρυμέναι καὶ ὅλον συμπεπλεγμέναι· ὥστ' εἰ ἀρχόμενοι τοῦ πολέμου προεῖπον τοῖς Ἑλλήσιν ὅτι ὑπὲρ τούτου πολεμήσουσιν Ἀθηναίους, ὅπως μείζω καὶ πλείω σφᾶς ἐκείνων κακὰ ἐργάσαιντο καὶ δείξαιεν ἐλευθερίαν αὐτοῖς ὄντα τὰ ἀπ' ἐκείνων, μὴ ἂν αὐτοὺς ἀμεινον βεβαιῶσαι τὴν ἐπαγγελίαν. Καὶ γὰρ οὐκ ἠτιώοντο μὲν εὐθὺς ἐνός φυγᾶδος, κατελείποντο δὲ ὑπὸ Θηβαίων, ἐμισσοῦντο δὲ ὑπὸ Κορινθίων, ἐπίμπλατο δὲ ἡ θάλασσα τῶν ἀρμοσίων ἐκπιπτόντων, ἅτε ἀναρμόστων καὶ οὐ κατὰ τὸ νόμα ἐγκατασταθέντων τε καὶ ἐχόντων τὰς πόλεις· ἐπειδὴ τε τοῖς ἐκείνων ἀδικήμασι καὶ τῷ μίσει τῷ διὰ ταῦτα εἰς αὐτοὺς παρὰ τῶν Ἑλλήνων αὐξηθέντις Θηβαῖοι ἐκράτησαν τίτλων τὴν ἐν Λεύκτροις μάχην, ὁμοῦ τε Λακεδαιμόνιοι ἐκπύων ἦσαν καὶ Θηβαίους οὐδεὶς αὐτὸν φέρειν ἠδύνατο μίαν μάχην εὐτυχήσαντας. Ἀλλὰ τοὶ ἐφάνθη λυσitelοῦν ἐπὶ τὴν Καδμείαν ἀνέχεσθαι μᾶλλον ἢ κεκρατηκέναι Λακεδαιμονίων, οὕτως ἐμισήθησαν. Καὶ ταῦτα οὐ δῆπου κατηγορίας ἐνεκα κινήσας τῶν Ἑλλήνων συνεισεκυσάμενη, ὥσπερ ὁ θαυμαστός ἱεῖνος ὁ τὸν Τρικάρανον ποιήσας, μήποτε ἀνάγκη τοσαύτη γένοιτο, ἀλλ' ἐκεῖνο ἐπιδεικνύει βούλομαι ὅτι οὐκ ἔγωγε πρὸ ὑμῶν ἐν τῷ ἀργεῖ εἰδέναι.

(3) v. Dionys. H. l. I.: Τελευταῖόν ἐστι τῶν ἔργων αὐτοῦ καὶ χαρακτηριστικώτατον, ὃ παρ' οὐδ' ἐν τῶν ἄλλων συγγραφέων οὕτως ἀκριβῶς ἐξεργασταὶ καὶ δύναται οὔτε τῶν προσφυτέρων οὔτε τῶν νεωτέρων. Τί δὲ τοῦτό ἐστι; τὸ καθ' ἐκάστην πράξιν μὴ μόνον τὰ φανερά τοῖς πολλοῖς ὁρᾶν καὶ λέγειν, ἀλλ' ἐξετάζειν, καὶ τὰς ἀφανεῖς αἰτίας τῶν πράξεων καὶ τῶν πραξάντων αὐτὰς καὶ τὰ πάθη τῆς ψυχῆς, ἃ μὴ βῶδρα τοῖς πολλοῖς εἰδέναι· καὶ πάντα ἐκκαλύπτειν τὰ μυστήρια τῆς τε δοκούσης ἀρετῆς καὶ τῆς ἀγνοουμένης κακίας.

(4) Vide egregium Weiskii libellum De hyperbole in historia Philippi.

συγγραφείως τίς οὐκ ἂν ἀποδοχιμάσειεν; οὐ γὰρ μόνον, ὅτι μαχόμενα λέγει πρὸς τὴν αὐτοῦ πρόθεσιν ἀξιός ἐστιν ἐπιτιμήσεως, ἀλλὰ καὶ διότι κατέψευσται τοῦ τε βασιλέως καὶ τῶν φίλων, καὶ μάλιστα, διότι τὸ ψεῦδος αἰσχροῦς καὶ ἀπρεπῶς διατίθεται (cf. fr. 249). Athenæo (VI, p. 254, B) est dysmenéstatos, Suidæ (v. Ἐφορος) πικρὸς καὶ κακοήθης. Ipse Dionysius l. l., alias omni laude Theopompum ornans, multos ab eo supra modum objurgari dicit, deinde pergit: Διὸ καὶ βάσκανος ἔδοξεν εἶναι, προλαμβάνων τινὰ τοῖς ὀνειδισμοῖς καὶ τὰ τῶν ἐνδόξων προσώπων οὐκ ἀναγκαῖα πράγματα· ὁμοίον τι ποιῶν τοῖς ἰατροῖς, οἱ τέμνουσι καὶ καίουσι τὰ διεσθαρμένα τοῦ σώματος, ὡς εἰς βάθος τὰ καυτήρια καὶ τὰς τομὰς φέροντες, οὐδὲ τῶν ὑγιαίνοντων καὶ κατὰ φύσιν ἔχόντων στοχαζόμενοι.

Præter maledicentiam Theopompo crimini vertuntur innumerabiles quas narravit fabulæ. Cic. De legg. I, 1. Quare Æliano (V. H. III, 18) dicitur δεινὸς μυθολόγος. Spectant hæc præcipue ad Mirabilia illa, quorum permulta Historiis suis inseruit. Ad mythos historicos nonnisi ubi data occasione ad antiquissima tempora adscendit, potuit respicere. Quod vero ipse profiteatur se melius quam Herodotum, Ctesiam, Hellenicum rerumque Indicarum scriptores fabulas narraturum esse (Strabo I, p. 116 ed. Siebenk.), hoc ad illud fabularum genus referendum est, quarum præclarum specimen suppeditat de Mida et Sileno narratio (fr. 76). Etenim allegoricæ sunt, ut moralia præcepta quædam exprimeret, ab ipso inventæ vel ad usus suos accommodatæ, neque earum absimiles, quæ in Platonis dialogis leguntur. Talis sine dubio fuit etiam μῦθος τοῦ πολέμου καὶ τῆς ὕβρεως, quem libro vicesimo narrasse dicitur (v. fr. 139). Uti vero apud Platonem fabulæ illæ optimo consilio adhibentur, sic in historico opere eos admodum superfluos esse apparet. Dionysius Hal. l. l.: Ἔστι δὲ ἂ καὶ κατὰ τὸν πραγματικὸν τρόπον ἀμαρτάνει, καὶ μάλιστα κατὰ τὰς παραβολὰς (παρεκβολὰς Valckenaer. perperam)· οὕτε γὰρ ἀναγκαῖαί τινες αὐτῶν οὐτ' ἐν καιρῷ γινόμεναι, πολὺ δὲ τὸ παιδιῶδες ἐμφαίνουσι· ἐν οἷς ἐστὶ καὶ περὶ Σειληνοῦ τοῦ φανέντος ἐν Μακεδονίᾳ καὶ τὰ περὶ τοῦ δράκοντος τοῦ διανχυμαγήσαντος πρὸς τὴν τριήρη καὶ ἄλλα τούτοις οὐκ ὀλίγα ἔμοια. Neque sane erat cur ornatus et varietatis causa Theopompus talibus operam daret, quum huic rei jam alio modo justo plus consulisset. Quantopere enim excursibus et digressionibus opus suum non tam oneraverit quam oneraverit, supra affatim, puto, vidimus, neque semel id a veteribus vituperatum. Theon. Progymn. p. 44: Παραιτητέον δὲ

καὶ τὸ παρεκβάσει· ἐπιεβάλλεσθαι μεταξὺ διηγήσεως μακράς· οὐ γὰρ ἀπλῶς χρὴ πᾶσαν παραιτεῖσθαι, καθάπερ ὁ Φίλιστος· ἀναπαύει γὰρ τὴν διανοίαν τῶν ἀχροατῶν· ἀλλὰ τὴν τηλικαύτην τὸ μῆκος, ἥτις ἀπαλλοτριῶι τὴν διάνοιαν τῶν ἀκροωμένων, ὥστε δεῖσθαι πάλιν ὑπομνήσεως τῶν προειρημένων, ὡς Θεόπομπος ἐν ταῖς Φιλιππικαῖς. Δύο γάρ που καὶ τρεῖς καὶ πλείους ἱστορίας ὅλας κατὰ παρέκδοσιν εἰρήσομεν, ἐν αἷς οὐχ ὅπως Φιλίππου, ἀλλ' οὐδὲ Μακεδόνης τινὸς ὀνομά ἐστιν.

Orationis denique genus in Theopompo non illud est, quod Cicero in historico vult, fusum atque tractum et cum lenitate quadam æquabili profluens, sine hac judiciali asperitate et sine sententiarum forensium aculeis, sed numerosum illud et elatum oratoris Isocratis disciplina formati. Quare in universum de Theopompo valent, quæ supra diximus de Ephoro. De Nostro particulatim verba facit Dionysius (Hal. Ep. ad Cn. Pomp. p. 132): Ὁ δὲ λεκτικὸς (γλαυκτῆρ), αἶτ, Ἰσοκράτει μάλιστα ἔοικε· καθαρὰ γὰρ ἡ λέξις καὶ κοινὴ καὶ σαφής, ὑψηλὴ τε καὶ μεγαλοπρεπὴς καὶ τὸ πομπικὸν ἔχουσα πολὺ, συγκειμένη τε κατὰ τὴν μέσσην ἁρμονίαν, ἡδέως καὶ μαλακῶς βέουσα. Διαλλάττει δὲ τῆς Ἰσοκράτειος κατὰ τὴν πικρότητα καὶ τὸν τόνον ἐπ' ἐνίων, ὅταν ἐπιτρέψῃ τοῖς πάθεσιν, μάλιστα ὅταν ὀνειδίζῃ πόλεσιν ἢ στρατηγοῖς πονηρὰ βουλευµατα καὶ πράξεις ἀδίκους. Πολλὴ γὰρ ἐν τούτοις καὶ τῆς Δημοσθένους δεινότητος οὐδὲ κατὰ μικρὸν διαφέρει, ὡς ἂν τις ἴδοι ἐκ τῶν ἀρχαίων ἐπιστολῶν, ἃς τῷ πνεύματι ἐπιτρέψας γέγραπεν. Εἰ δ' ὑπερεῖδεν ἐν τούτοις, ἐφ' οἷς μάλιστα ἂν ἐσπούδακε, τῆς τε συμπλοκῆς τῶν φωνηέντων γραµμάτων (cf. Quintil. IX, 4, 35) καὶ τῆς κυκλικῆς ἐν-ρυθµίας τῶν περιόδων καὶ τῆς ὁμοειδείας τῶν σχηµατισµῶν, πολὺ ἀμείνων ἂν ᾗν αὐτὸς ἑαυτοῦ κατὰ τὴν φράσιν.

Verum ab hoc encomio longe absunt iudicia aliorum. Longin. Περὶ ὕψους 43: Δεινὴ δ' αἰσχύνη τὰ μεγέθη καὶ ἡ μικρότης τῶν ὀνομάτων.... Θεόπομπος ὑπερφυῖς σκευάσας τὴν τοῦ Πέρσου κατάδοσιν ἐπ' Αἴγυπτον ὀνομασίαις τισὶ τὰ ὅλα διέβαλεν (v. fr. 125). Deinde: Ἐκ τῶν ὑψηλοτέρων ἐπὶ τὰ ταπεινότερα ἀποδιδράσκει, ὅσον ποιήσασθαι τὴν αὖξιν ἐμπαλιν. Similiter Demetrius Phal. (Περὶ ἐρμην. § 75) Theopompum dicit δεινὰ οὐ δεινῶς λέγειν. Apollonius Grammaticus, ubi Theopompum Hellenicorum libro undecimo Pharnabazi cum Agesilao colloquium ex Xenophonte mutuassee monet, simul animadvertit eum sua oratione τὸ ἐμψυχον καὶ ἐνεργὸν, quod apud Xenophontem est, corrupisse. Plutarch. Πολιτικῶν Παράγγελάτων cap. 6, p. 803, B: Ἐπὶ δὲ τῶν Ἐφόρου καὶ Θεόπομπου καὶ Ἀναξιμένης ῥητορειῶν καὶ

περιόδων, ἃς περαίνουσι ἐξοπλίσαντες τὰ στρατεύματα παρατάξαντές ἐστιν εἰπεῖν· «Οὐδαίς σιδήρου ταῦτα μωραίνει πέλας.» Dio Chrysostom. p. 256 Morell. : Τῶν δὲ ἄκρων Θουκυδίδης ἔμοι δοκεῖ, καὶ τῶν δευτέρων Θεόπομπος· καὶ γὰρ ἱστορικόν τι περὶ τὴν ἀπαγγελίαν ἔχει, καὶ οὐκ ἀδύνατος οὐδὲ ὀλίγος περὶ τὴν ἑρμηνείαν, καὶ τὸ ῥάθυμον περὶ τὰς λέξεις οὐχ οὕτω φαῦλον, ὥστε σε λυπῆσαι. Duris Sarnius apud Phot. cod. 176, p. 205 : Ἐφορος δὲ καὶ Θεόπομπος τῶν προγενομένων πλείστον ἀπελείφθησαν· οὔτε γὰρ μιμήσεως μετέλαβον οὐδεμίας, οὔτε ἡδονῆς ἐν τῷ φράσει· αὐτοῦ δὲ τοῦ γράφειν μόνον ἐπεμελήθησαν. Sed hoc iudicium ut quantum valeat intelligatur, tenendum est videri Duridem suam ipsius orationem, quæ tragœdi potius quam historici erat, tamquam exemplum proponere (*).

(*) Fragm. 323 plenius exhibendum erat ita : Φορμίων. Περὶ τούτου καὶ ὁ Θεόπομπος ἐν Φιλιππικοῖς φησιν. Ἡ δὲ Κροτωνιάτης καὶ ἐν τῇ ἐπὶ Σάγγα μάχῃ ἐτρώθη· δυσιάτου δ' ὄντος τοῦ τραύματος, χρησμὸν ἔλαβεν εἰς Λακεδαίμονα ἰλθεῖν· τοῦτον γὰρ αὐτοῦ ἱατρὸν ἔσεσθαι, ὃς ἂν αὐτὸν πρῶτος καλέσειεν ἐπὶ δείπνον. Ὡς οὖν ἦκεν εἰς τὴν Σπάρτην, καταλάντα αὐτὸν ἀπὸ τοῦ ὀχήματος ἐκάλεσεν ἐπὶ δείπνον νεανίσκος. Δειπνήσαντα δὲ ἔρητο ἐφ' ὃ τι ἦκοι. Ὡς δὲ ἤκουσε περὶ τοῦ χρησμοῦ, ἀποξύσας τοῦ δόρατος ἐπιτίθησιν. Ὡς δὲ ἀνέλυσαν ἀπὸ τοῦ δείπνου, δοκῶν ἀναβαίνειν ἐπὶ τὸ ἄρμα τῆς θύρας αὐτοῦ τοῦ οἴκου τοῦ ἐν Κρότωνι ἐπιλαμβάνεται. Ἀλλὰ καὶ Θεοξένια αὐτοῦ ἄγοντος, ἐκάλεσαν αὐτὸν οἱ Διόσκουροι πρὸς Βάττον ἐς Κυρήνην, καὶ ἀνέστη τε ἔχων σιλφίου καυλόν. Ad hæc Meinekius in Fragm. Poetar. Com. Antiq. volum. II, P. II, p. 1231 : «Ex Theopompi Philippicis hæc desumpta esse ipse præsertim indicavit Suidas; hinc prompta est conjectura, locum ex ea uberrimi multisque digressionibus referti operis parte excerptum esse, in qua Crotoniatarum cladem ad Sagram fluvium a Locrensisibus acceptam descripserat. Hanc luctificam enim potentissimæ civitatis cladem, in qua ornanda Theopompi ingenium vel maxime exultare poterat, non indictam prætermisisse historicum mirabilem rerum aventissimum, ex Troji Pompeii epitomatore intelligitur, qui satis luculentam illius cladis descriptionem exhibuit lib. XX, c. 2 sq. [ex Theop. Philippic. libro XXI; v. supra]. Trogum Pompeium autem totum sese ad Theopompei operis imitationem composuisse neminem fugit. Non tamen ἀντολεῖται Theopompi locum a Suida redditum esse, docet tota compositionis ratio, in qua Theopompeam expositionis perspicuitatem et orationis apte coagmentandæ facultatem desideres. Quis enim credat, ut hoc unum commemorem, ab ipso Theopompo non dilucidius explicatum fuisse, quis fuerit ille, qui medelam Phormioni attuliasse dicitur, Spartanus adolescens? Quamquam diligentius in rem inquirenti non dubium videbitur, quin is unus fuerit Tyndaridarum. Ita ut statuum, facit imprimis simillima alterius, quo Crotoniatarum in prælio illo usi sunt, imperatoris fortuna. Rem narrat Pausanias III, 19 : Ἐς ταύτην (insulam Leucen dicit) πρῶτος ἐσπλεύσαι λέγεται Κροτωνιάτης Λεώνυμος. Πολέμου γὰρ Κροτωνιάταις συνεστηκότος πρὸς τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκροῦς, τῶν Λοκρῶν κατὰ οἰκειότητα πρὸς τοὺς Ὀποντίους Αἰάντα τὸν Ὀϊκλέως ἐς τὰς μάχας ἐπικαλουμένων, ὁ Λεώνυμος Κροτωνιάταις στρατηγῶν ἐπέειπε τοῖς ἐναντίοις κατὰ τοῦτο, ἢ προτετάχῃ σφίσιν Αἰάντα ἔχουεν. Τίτρώσκει δὲ τὸ στέρνον, καὶ (ἐχαμνε γὰρ ὑπὸ τοῦ τραύματος) ἀζίκετο ἐς Δελφούς. Ἐλθόντα δὲ ἡ Πυθίς Λεώνυμον ἀπέστειλεν

PHYLARCHUS.

Suidas : Φύλαρχος, Ἀθηναῖος ἢ Ναυκρατίτης· οἱ δὲ Συκουώνιον, ἄλλοι δὲ Αἰγύπτιον ἔγραψαν· ἱστορικός. Τὴν ἐπὶ Πελοπόννησον Πύρρου τοῦ Ἡπειρώτου στρατείαν ἐν βιβλίοις κη'· κατὰγει δὲ καὶ μέχρι Πτολεμαίου, τοῦ Εὐεργέτου κληθέντος, καὶ τῆς Βερνίκης τελευτῆς, καὶ ἕως τοῦ θανάτου Κλεωνύμου (scg. Κλεομένους) τοῦ Λακεδαιμονίου, ἐπιστρατεύσαντος αὐτῷ Ἀντιγόνου. Τὰ κατὰ τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Περγαμηνὸν Εὐμένη. Ἐπιτομὴν μυθικὴν. Περὶ τῆς τοῦ Διὸς ἐπιφανείας. Περὶ εὐρημάτων. Παρεμβάσεων βιβλία θ'.

Eudocia p. 422 : Φύλαρχος Ἀθηναῖος, κατὰ δέ τινες Ναυκρατίτης, οἱ δὲ Αἰγύπτιον ἔγραψαν, ἱστορικός· ἔγραψε τὴν ἐπὶ Πελοπόννησον Πύρρου τοῦ Ἡπειρώτου στρατείαν ἐν βιβλίοις κη'· κατὰγει δὲ καὶ μέχρι Πτολεμαίου τοῦ Εὐεργέτου καὶ τῆς Βερνίκης τελευτῆς, ἐνταῦθα εἰπούσα αὐτῷ φανήσεσθαι τὸν Αἰάντα καὶ ἀκείσεσθαι τὸ τραῦμα. Quibus similia tradit Conon apud Photium cod. 186, p. 133 ed. Bekk. Creditum igitur est Leonymum et vulneratum et sanatum esse ab Ajace Oilei filio. Jam Dioscuros in prælio Sagrensi non Crotoniatis, sed Locrensisibus fuisse constat ex testimonio Justini lib. XX, 3 : *Pugnantibus Locris aquila ab acie nunquam recessit, eosque tam diu circumvolavit quoad vincerent. In cornibus quoque duo juvenes diverso a ceteris armorum habitu, eximia magnitudine, et albis equis et coccineis paludamentis pugnare visi sunt, nec ultra apparuerunt quam pugnatum est.* Pone igitur Phormionem vulneratum fuisse ab alterutro Tyndaridarum, et habebis plane gemellam utriusque ducis fortunam. Ambo ejusdem exercitus duces eodem in prælio grave et humana ope insanabile vulnus susceperunt, ambo ab oraculo medelæ rationem expetunt, ambo vulnus sanandi spes ostenditur ab iis qui vulnus ipsis inflixerant : Leonymus insulam Leucen adire jubetur, in qua versatur Ajacis Locrensis umbra, Phormio Spartam commigrat, Castorum sedem sanctissimam; ambo denique voti compotes facti patriæ restituuntur. Plane autem confirmat hanc fabulæ redintegrandæ rationem ipse Theopompeæ narrationis tenor et continuïtas. Nonne enim quæ in fine de Phormionis evocatione ad Battum per Dioscuros adduntur, ἀλλὰ καὶ Θεοξένια αὐτοῦ ἄγοντος etc., aperte demonstrant, præcessisse aliquid, in quo eorundem heroum vis et potestas manifestata est? Denique ne illud quidem omittendum est, ita demum perfici et absolvi similitudinem Phormioni cum Telephi sorte manifeste intercedentem. — Unum quod dubitationem facere possit hoc est, quod alias Dioscouri non singuli et seorsim, sed ambo conjunctim mortalibus sese conspiciendos præbent. Sed tamen ne illud quidem sine exemplis fuisse, docent Gallieni, Postomi et Cetae nummi, quorum in aversa parte adolescens dextra equum habenis tenens, sinistra hastam gestans conspicitur, cum epigraphe CASTOR. Vide præter Eckhelii Doctr. num. Hemsterbusium ad Polluc. II, p. 1027. Ac ne poterant quidem, si quid video, ambo simul Tyndaridæ Phormioni in conspectum se dare. Nam quum non ambo, quippe in diversis aciei cornibus dimicantes, Crotoniatarum ducem vulnerasse videantur, consentaneum est hunc ab eo tantum, qui vulnus ei inflixisset, et hospitio exceptum et sanitati restitutum esse.

ρανίας τελευτῆς καὶ ἕως τοῦ θανάτου Κλεωνύμου (scr. Κλεομένους) τοῦ Λακεδαιμονίου, ἐπιστρατεύσαντος αὐτῷ Ἀντιγόνου· τὰ κατὰ τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Περγαμηνὸν Εὐμένη· ἐπιτομὴν μυθικὴν περὶ τῆς τοῦ Διὸς ἐπιφανείας· καὶ εὐρημάτων παρεμβάσεων βιβλία θ' καὶ ἄλλα τινά.

Ut ordiamur a Phylarchi nomine, id apud Polybium, Athenæum, Plutarchum et alios interdum depravatum est in *Philarchus*. Sed apud Polybium et Athenæum optimi codices tuentur *Phylarchum* (cf. Schweighæuser. ad Polyb. II, 56, ad Athen. VI, p. 255, F; XIII, p. 606, D); apud Plutarchum quidem De Is. et Osir. 29 et Utr. bello an doct. clar. fuerint Ath. init., sine ulla varietate exhibetur Philarchus, attamen quum et horum locorum ratio suadeat ut Phylarchum intelligamus, et alias istud nomen videamus depravatione in contextum invecum esse, non debemus cum Wyttenbachio facere, qui Philarchum a Phylarcho distinguendum esse censet. Eusebium Præp. evang. p. 156 et 164, ubi scribit *Philarchus*, errasse apertum est ex Porphy. De abst. c. 56, quem iste ducem habet.

Quænam sit Phylarchi patria, utrum Athenæ, an Naucratis (eodem redit, quod Ægyptius dicitur), an Sicyon, in dubio est, ut testantur Suidas et Eudocia; paululum tamen hæc dubitatio elevatur Athenæi auctoritate, qui II, 51, p. 58, C, dicit: Φύλαρχος Ἀθηναῖος ἢ Ναυκρατίτης, ut nonnisi inter duas urbes, Athenas et Naucratin, optio relinquatur; quare non assentimur Brücknero, Phylarchum suspicanti ad eos referendum esse, quos consociata Sicyone cum Achæorum fœdere cessisse urbe sua credibile sit, sive quod Dorienses nollent iisdem cum Achæis legibus uti sive alia quacunque de causa; unde dici possit refugium quæsisisse Athenis et his quoque adjunctis societati Achæorum, Naucrati in Ægypto. Videtur Phylarchus in altera illarum urbium natus esse, in altera magnam vitæ suæ egisse partem; est vero probabilius, eum Naucrati natum esse et Athenas postea migrasse, quia vix tam libere de Ægypti regibus iudicasset (cf. fragm. XLI), si in Ægypto hospes degisset, ut bene monet Luchtius. — Apud Plinium Hist. Nat. XXXV, 11, 40, non de Phylarchi historici, sed de tribuum præfecti imagine agi jam inter omnes convenit. Cf. Sillig. Catal. artif. s. n. Athenio et Glaucio.

Tempus quo vixerit Phylarchus satis accurate definit Polybius II, 56: Ἐπεὶ δὲ τῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ἀράτω γεγραφότων παρ' ἐνίοις ἀποδοχῆς ἀξιοῦται Φύλαρχος etc. Eadem igitur ætate atque Aratus vixit et scripsit. Aratus autem mortuus

est Ol. 141, 2 (cf. Polyb. VIII, 14) et Commentarios suos deduxit usque ad Olymp. 140 (cf. Polyb. I, 3; IV, 2).

Composuit Phylarchus secundum Suidam sex opera; Eudocia nonnisi quatuor nominat, coniungens quæ apud Suidam separata sunt; et alia quædam esse dicit, quæ non nominat. A scholiasta in Ælii Aristidis Orationes p. 103 ed. Frommel. (fr. 79) opus laudatur, quod inscriptum est Ἀγραφα. Principem locum inter Phylarchi opera obtinent ejus *Historiæ* libris 28 comprehensæ: esse hunc operis titulum testes sunt Athenæus (fr. 1, 5, 8, 9, 12 etc.) et Apollonius Dyscolus (fr. 16). Suidam et Eudociam istis verbis: Τὴν ἐπὶ Πελοπόννησον Πύρρου τοῦ Ἡπειρώτου στρατεῖαν ἐν βιβλίοις καὶ· κατὰ γὰρ καὶ μέχρι Πτολεμαίου etc. nonnisi initium et finem Historiarum indicare, jure affirmant Luchtius et Brücknerus. Etenim, quæ ab Athenæo ex libro vicesimo quinto afferuntur (fr. 44, 45), ad Cleomenem pertinent, et quæ idem ex libro vicesimo octavo servavit de Apolophane, Antigoni adulate, memorata esse cogitanda sunt, ubi de victoria ad Sellasiam expositum est (fr. 46). Initium habuisse opus a Pyrrhi expeditione in Peloponnesum, ipsis fragmentis confirmari non potest, quum fragmentum, quod ad illam pertinet (47), libri notam non habeat; imo ex libri tertii fragmento (1), quo de Patrocli expeditione in Græciam agitur, collegeris Phylarchum a prioribus temporibus exorsum esse, vel ab Alexandri M. regno (cf. fr. 42), ut statuit Servinus (*Mém. de l'Acad.* tom. VIII, p. 121), vel ab Alexandri morte, quæ est Schællii sententia (Hist. Lit. Gr. tom. II, p. 133); sed ex fragmentis videmus, de rebus quæ ante Pyrrhi expeditionem gestæ sunt Phylarchum fecisse digressiones in libris, in quibus tempora illam expeditionem subsequenda tractata esse certum est; sic de Demetrio Poliorcete libris decimo et decimo quarto (20, 29), de Alexandri amicis libro vicesimo tertio. Facile igitur concesseris etiam de Patroclo digressionem factam esse libro tertio. — De operis consilio judicari nequit propter fragmentorum quæ relictæ sunt paucitatem et rationem: sunt enim magna ex parte ita comparata, ut quæ iis continentur κατὰ περίεξιν memorata esse videantur. Sed id satis ex iis intelligitur, non modo Græciæ et Macedonia, sed etiam Syriæ (7, 18, 23, 30, 31, 38), Ægypti (24, 27), Cyrenes (14, 15), Galatarum (11) aliarumque civitatum, quæ tum temporis florebant (10, 19, 20, 32, 43) historiam expositam esse; in Græciæ vero historia magna cum cura Lace-

dæmoniorum et imprimis Cleomenis res esse tractatas. Neque de operis dispositione certi quid statui potest; id tantum fere probatum est, libros XII-XIV (fr. 30-34) comprehendisse Syriæ et finitimarum civitatum historiam, libros XXV-XXVIII belli Cleomenici enarrationem (fr. 51, 59).

Secundum opus est, si Eudociam et Suidam sequamur, τὰ κατὰ τὸν Ἀντίοχον καὶ τὸν Περγᾶμη-
νὸν Εὐμένη. Probanda vero nobis videtur Brückneri sententia, de Eumene et Antiocho Phylarchum non peculiari opere, sed in Historiis egisse; nam res, quæ Eumeni I cum Antiocho Sotere intercesserant, non tanti fuerunt momenti neque tantum habuerunt effectum, ut singulari descriptione dignæ essent (vid. Strabon. XIII, p. 624, A); quominus autem statuamus, de rebus quæ inter Eumenem II et Antiochum Magnum gestæ sunt, Phylarchum exposuisse, impedit ejus ætas, quum eodem atque Aratus tempore scripsisse dicatur: neque licet Phylarchi ætatem ad Ol. 147, 3 proferre, quod ultimum est Luchtii refugium. Atque apud Suidam et Eudociam nonnisi partem magni operis significari eo magis verisimile est, quod etiam illa: Τὴν ἐπὶ Πελοπόννησον Πύρρῳ τοῦ Ἰππιδάμου στρατείαν etc. de toto quodam opere intelligenda esse videntur, revera autem nonnisi de parte majoris operis intelligenda sunt.

Deinde Phylarchus scripsisse dicitur Ἐπιτομὴν μυθικὴν περὶ τῆς τοῦ Διὸς ἐπιφανείας. Dubitari potest utrum his unum an duo opera significentur. Luchtius rem in medio reliquit; Brücknerus suspicatur pro περὶ scribendum esse ἀπὸ, ita ut intelligenda sit Epitome mythica inde ab Jovis adventu. Atque recte quidem vir doctus verba grammatici de uno eodemque opere accipere mihi videtur, neque tamen propterea opus est illa, quam proposuit, mutatione. Sine dubio Suidas duos titulos laudavit, quorum alter est Ἐπιτομὴ μυθικὴ, alter Περὶ τῆς τοῦ Διὸς ἐπιφανείας, qui vero tituli ita sunt conjungendi, ut prior sit totius libelli, alter ad primam ejus partem pertineat. Quæ ratio librorum titulos laudandi, vel potius quæ rerum confusio quam familiaris sit Lexicographo nostro aliisque grammaticis, ex iis quæ supra de Hecataei, Hellanici, Timæi scriptis monita sunt, luculenter apparet. Narratio igitur hujus compendii mythologici exorsa esse videtur ab Jovis adventu, ac mutationibus illis quæ ejus adventu in deorum regno sunt effectæ. Neque enim verba περὶ ... ἐπιφανείας cum Luchtio interpretanda sunt: *De Jovis præsentia*: quoniam tum Phylarchus aut certam

quandam Jovis ἐπιφάνειαν designare debebat (similiter nimirum ac Dionys. Hal. II, 95: πάντῳ δ' ἄξιον καὶ τὴν ἐπιφάνειαν ἱστορῆσαι τῆς θεᾶς (τῆς Ἑστίας), τὴν ἐπεδείξατο ταῖς ἀδίκαις ἐγκληθείσαις παρθέναις), aut plurali numero dicere περὶ ... ἐπιφανειῶν, uti v. c. Ister scripsit περὶ τῶν Ἀπολλωνος ἐπιφανειῶν (v. Harpocr. v. Φαρμακός).

Περὶ εὐρημάτων præter Phylarchum multi scripserunt, inter quos principes sunt Ephorus et Philochorus. Sed cum περὶ εὐρημάτων conjungenda videntur quæ sequuntur παρεμβάσεων βιβλία θ', cum Brücknero ita emendanda: παρέκδοσιν βιβλίων θ', nam vox παρέμβασις nusquam reperitur. Luchtius παρεμβάσεις statuit opus fuisse, quod quasi juxta Historias incederet et res in iis narratas illustraret. Quod non magis se commendat quam Sevini conjectura: παρεκδόσεων βιβλίων θ'.

Ἄγραφα, a solo scholiasta in Ælii Aristidis orationes (p. 103 ed. Frommel.) memorata, videntur mythologici fuisse argumenti; continebant fortasse, ut Luchtius monet, reconditiorem et abstrusiolem doctrinam de rebus sacris, quæ scriptis nondum consignata erat: idem vero animadvertit intelligi etiam posse ἄγραφα νόμιμα, qualia memorentur apud Platon. De legg. VII, 4, p. 793.

Quod ad virtutes historicas Phylarchi attinet, Plutarchus eum inter historicos secundi ordinis refert, quippe qui rebus gestis, quas narrat, non ipse interfuerit; dicit enim: Ξενοφῶν μὲν γὰρ αὐτὸς ἑαυτοῦ γέγονεν ἱστορία ..., οἱ δ' ἄλλοι πάντες ἱστορικοὶ, Κλειτόδημοι, Διύλλοι, Φιλόχορος, Φύλαρχος ἀλλοτρίων γεγονόσι ἔργων ὥσπερ δραμάτων ὑποκριταί, τὰς τῶν στρατηγῶν καὶ βασιλέων πράξεις διατιθέμενοι καὶ ταῖς ἐκείνων ὑποδυόμενοι ἀνέμαιοι, ἵνα ὡς αὐγῆς τινος καὶ φωτὸς μετάσχωσιν. Sed propterea nemo auctorem nostrum accusabit. Majoris sine dubio momenti est illud, quod tum ex fragmentis colligi potest, tum disertis veterum scriptorum testimoniis affirmatur, nempe Phylarchum non in simplici accurataque rerum expositione, neque in earum nexu et necessitate indagandis operam posuisse, sed oratorem egisse in historia scribenda, in eoque omni studio elaborasse, ut animos variis modis commoveret, et, ubi graves affectus concitare non posset, permulceret ac leniret animos narrandis jocose dictis et rebus miris. Quum talis sit Phylarchi historici indoles, sponte suboritur quæstio de ejus fide. Eam immинуere studet Polybius, qui, Achæis et Arato maxime addictus et vehementi in Cleomenem odio ardens, acerbè invehitur in Phylarchum, ut qui Cleomeni toto

animo faveat. Sed jam non dubitatur quin Polybium partium studium a veritate sæpe abduxerit, quare accuratius examinanda sunt, quæ Phylarcho objecerit. Incipit his verbis (II, 56-63): Ἐπεὶ δὲ τῶν κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς Ἀράτῳ γεγραφότων παρ' ἐνίοις ἀποδοχῆς ἀξιοῦται Φύλαρχος, ἐν πολλοῖς ἀντιδοχῶν καὶ τάναντία γραφῶν αὐτῷ· χρησίμων ἂν εἴη, μᾶλλον δ' ἀναγκαῖον ἡμῖν Ἀράτῳ προηρημένοις κατακολουθεῖν περὶ τῶν Κλεομενικῶν, μὴ πρᾶλιπεῖν ἀσκεπτον τοῦτο τὸ μέρος, ἵνα μὴ τὸ ψεῦδος ἐν τοῖς γράμμασιν ἰσοδυναμοῦν ἀπολίπωμεν πρὸς τὴν ἀλήθειαν. Καθόλου μὲν οὖν ὁ συγγραφεὺς οὗτος πολλὰ παρ' ὅλην τὴν πραγματείαν εἰκῇ καὶ ὥς ἔτυχεν εἴρηκε. Ἢλθ' ἐπεὶ μὲν τῶν ἄλλων ἴσως οὐκ ἀναγκαῖον ἐπιτιμᾶν κατὰ τὸ παρὸν οὐδ' ἐξακριβοῦν· ὅσα δὲ συνεπιδάλλει τοῖς ὑπ' ἡμῶν γραφομένοις καιροῖς, ταῦτα δ' ἐστὶ τὰ περὶ τὸν Κλεομενικὸν πόλεμον, ὑπὲρ τούτων ἀναγκαῖόν ἐστιν ἡμῖν διευκρινεῖν· ἐστὶ δὲ πάντως ἀρκοῦντα ταῦτα πρὸς τὸ καὶ τὴν ὅλην αὐτοῦ προαίρεσιν καὶ δύναμιν ἐν τῇ πραγματείᾳ καταμαθεῖν. — Vitio autem vertit Phylarcho, quod alia efflinxerit, alia omiserit, alia imminuerit aut auxerit: id quod quatuor exemplis probare studet (vid. frgg. 51, 52, 53, 54). In fragmento 51 Polybius dicit Phylarchum prolixè Achæorum atrocitatem in Mantinenses exposuisse, sed omisisse causas quæ illam reddiderint necessariam. Ut omiserit Phylarchus partem eorum, quæ antea Mantinensibus cum Achæis intercesserant (nam certe non omnia omisit), jure tamen de Achæorum crudelitate questus est, quum Mantinenses, qui præsidium recipere et leges institutaque mutare coacti essent, non sine gravi causa ab Achæis defecissent. — In fragmento 52 reprehendit quod Phylarchus Aristomachum tyrannum multis tormentis interfectum esse dicat, eaque tormenta describat ut prodigia, quæ omnium commiserationem commoverint. Aristomachum ait Polybius non tormentis interfectum, sed mari submersum esse, meruisse vero hunc hominem crudelissima quæque supplicia. Sed de tormentis istis Phylarchum vera tradidisse testatur Plutarchus in Arat. 44; atque quod Aristomachus ab Achæis defecit, id excusari potest ipsorum Achæorum dissidio et fœdere quod inierant cum Macedonibus. In fragmento 53 Polybius satis arroganter queritur quod Phylarchus Megalopolitanorum fidem et constantiam laudibus non ornaverit. In fragmento 54 jure Phylarchum levitatis insinuat, quod tradat, Lacedæmonios sex millia talentorum e præda Megalopolitana lucratos esse. Ex his vides Polybium sæpe esse injustum. Phylarchus omisit nonnulla, quæ Cleomenis gloriam imminuere poterant vel Achæis laudierant, et exaggeravit quæ Cleomenes gloriose gesserat,

sed volens falsa non efflinxit. Atque interdum Phylarchus veriora tradidit quam Polybius. Quod hic enim scribit (V, 37), Archidamum, Agidis III fratrem, a Cleomene interfectum esse, id per se non probabile est, et a Plutarcho, qui et Phylarchi hac de re sententiam affert (fr. 55), refutatur. Cf. Manso Sparta III, 2, p. 133-140. Polybius porro non dixit Cleomenem his pacem Achæis obtulisse et petiisse ut in eorum societatem reciperetur; cf. Plutarchum in Cleom. 16, 17, 19, in Arat. 39, 41, ubi sequutus est Phylarchum.

Plutarchus (in Arato c. 38) assentitur Polybio tam inique de Phylarcho judicanti, ita scribens: Ὁμοίως δὲ καὶ Φύλαρχος ἱστορίῃ περὶ τούτων (cf. fragm. 59), ᾧ μὴ τοῦ Πολυβίου μαρτυροῦντος οὐ πάνυ τι πιστεύειν ἄξιον ἦν· ἐνθουσιᾷ γὰρ ὅταν ἄλγεται τοῦ Κλεομένους ὑπ' εὐνοίας, καὶ καθάπερ ἐν δίκῃ τῇ ἱστορίᾳ τῷ μὲν (τῷ Ἀράτῳ) ἀντιδικῶν διατελεῖ, τῷ δὲ συναγορεύων. Similiter in Themistocle (c. 32) judicat: Περὶ δὲ τῶν λειψάνων (τοῦ Θεμιστοκλέους) οὗτ' Ἀνδοκίδῃ προσέχειν ἄξιον ἐν τῷ πρὸς τοὺς ἐταίρους λέγοντι, φωράσαντας τὰ λείψανα διαβρίψαι τοὺς Ἀθηναίους· ψεύδεται γὰρ ἐπὶ τὸν δῆμον παροξύνων τοὺς ὀλιγαρχικούς· ἃ τε Φύλαρχος ὥσπερ ἐν τριγῶδι μόνον οὐ μηχανὴν ἄρας καὶ προαγαγὼν Νεοκλέα τινὰ καὶ Δημόπολιν, υἱοὺς Θεμιστοκλέους, ἀγῶνα βούλεται κινεῖν καὶ πάθος, ὃ οὐδ' ἂν ὁ τυχὼν ἀγνοήσειεν ὅτι πέπλασται. Credibile est, Phylarchum non ipsum hæc efflinxisse, sed ea adoptasse ut suæ narrandi rationi maxime convenientia. Idem vero Plutarchus in Agidis et Cleomenis Vita a Phylarcho fere pendet, ut inconstantia in judicando accusari debeat; meliorem quidem ducem in his Vita reperire potuit nullum quam Phylarchum, qui eas accuratissime et vividis coloribus descripsisset, in eamque sententiam quæ Plutarcho accepta erat. Verum quidem est, in Agidis Vita nonnisi uno loco (fr. 34) Phylarchum laudari, sed bene Luchtius observavit animadverti quum in Agidis tum in Cleomenis Vita eundem ubique tenorem et spiritum, qui Phylarchum prodat ducem constantem, ut uno tantum loco in Agidis Vita (c. 15) Aratus et Bato consulti esse videantur; maxime vero Phylarchi indolem apparere in iis quæ de extrema Agidis vitæ parte tradantur; in Cleomenis autem Vita, quamvis ter tantum Phylarchus laudetur (fr. 55, 56, 57), omnia fere eidem attribuenda esse, exceptis paucis locis, ubi Aratus, Polybius et Sphærus Borysthenites adhibiti sint (c. 16, 17, 19, 25, 27). Et in quibusdam quidem locis aliunde confirmatur Plutarchum Phylarcho uti auctore, quamvis cum non nominet, ut c. 8, quod cum fragmento 46 (de mothacibus) contendendum est, et c. 28,

quod compares cum c. 8. — Eodem Phylarcho Plutarchus in fine vitæ Pyrrhi inde a cap. 26 medio utitur, ubi, ut Luchtius dicit, Phylarchi indoles apparet.

Præter Plutarchum Trogus Pompeius in iis temporibus, quæ Phylarchus tractat, hunc habet auctorem (Justin. l. 25-38), ut demonstravit Heeren (de Trogi Pompeii fontibus et auctoritate in Comment. societ. Gotting. tom. XV, p. 185-245), eo usus argumento, quod pateat, Trogum sequutum esse auctorem, qui Spartanis et Cleomeni faveret et res Syriacas et Galaticas copiose exposuisset. Addit Luchtius ipsa Phylarchi verba et apud Plutarchum et in Justinii epitome extare, unde concludere possimus, et Plutarchum Phylarchi verba omnino non aut leviter immutata sua fecisse et Trogum eadem ad verbum latine interpretatum esse; quos ut perspicuas conferas Justin. XXVIII, 4 cum Plutarch. Cleom. 29. Idem contendit quæ Justinus XIII, 7 de originibus Cyrenarum urbis habeat et quæ ibi XV, 4 de Sandrococto legantur, e Phylarcho sumta esse (cf. fr. 14, 15, 38).

Phylarchi dicendi genus fervidum haud dubie erat et oratorium, ut ipse ejus animus servidus erat. Sed in compositione verborum elegantiam et castitatem non satis observavit et custodivit, quod notat Dionysius (De compos. verbor. p. 5, 16 ed. Sylb.): Τοῖς μὲν οὖν ἀρχαίοις ὀλίγου εἶναι πᾶσι πολλὰ ἐπιτόσεις ἦν αὐτοῦ (τοῦ συντιθέναι δεξιῶς τὰ ὀνόματα) παρ' ὃ καὶ καλὰ ἐστὶν αὐτῶν τὰ μέτρα καὶ τὰ μέλη, καὶ οἱ λόγοι· τοῖς δὲ μεταγενεστέροις οὐκέτι, πλὴν ὀλίγων χρόνῳ δὲ ὕστερον παντάπασιν ἡμελήθη, καὶ οὐδεὶς ὤμετο εἶναι ἀναγκαῖον αὐτὸ εἶναι οὐδὲ συμβᾶλλεσθαι τι τῷ κάλλει τῶν λόγων· τοιγάρτοι τοιαύτης συντάξεως κατέλιπον, οἷας οὐδεὶς ὑπομένει μέχρι κορωνίδος ἐμπεῖν, Φύλαρχον λέγω καὶ Δοῦριν etc. Cf. Phrynichi Eclog. p. 425 ed. Lobeck. (fr. 72): Καθώς. Γάμος τις Ἀρεθούσιος γραμματικὸς ἔφασκε δόκιμον εἶναι τοῦνομα· κινεῖσθαι γὰρ αὐτῷ Φύλαρχον· ὦ τοῦ μάρτυρος, ὡς εἶοικε, τοῦ ἐπαγομένου, ὃς οὐδὲ Θουκυδίδου ἤκουσε λέγοντος «καθὸ δεῖ εἰς Σικελίαν πλεῖν.»

DE ATTHIDUM SCRIPTORIBUS.

Atthidum scriptores, qui proprie dicuntur, non eos appellamus omnes, qui Atthides qualiscunque generis scripserint, sed distinguimus ab iis quum historicos antiquiores, qui Atthidum auctores esse perhibentur, Amelesagoram, Pherecydem, Hellanicum, tum Pausaniam, qui periegeseos suæ librum, quo de rebus Atticis disputat, interdum τὴν Ἀτθίδαν συγγραφὴν vocat

(II, 21, 5; III, 11, 1), ne loquar de Hegesiuo et Alexide poetis, quorum ille carmini, hic comædiæ Atthidis nomen dedit (vid. Pausan. IX, 29 init., et Fabric. Bibl. Græc. II, p. 407). Pherecydes enim et Hellanicus res Atticas non in peculiari opere, sed in aliqua majoris operis parte exposuerunt, et, quod gravissimum est, in tractandis rebus a posterioribus Atthidum scriptoribus valde differunt. Hi enim critice omnia tractant, fabulas vel historice vel philosophice interpretantes, in rebus historicis accuratissimis nitentes investigationibus, et tempora exacte definientes; illi vero in rebus fabulosis nonnisi id agunt, ut poetarum narrationes referant, res vero historicas nonnisi summam et obiter perlustrant. Similiter statuendum foret de Amelesagora Atheniensi, qui apud Antigonum Carystium Histor. mir. c. 12 Atthidem scripsisse dicitur, idem haud dubie ac Melesagoras, ex quo Clemens Alex. Strom. VI, p. 629 Sylb. Philochorum et Androtionem, Atthidum scriptores, sua hausisse contendit: ex hoc autem Melesagora idem dicit jam Hellanicum, Hecataum, Anaximenem aliosque antiquos auctores furatos esse, id quod eo nos ducit, ut credamus, Amelesagoram Chalcedonium, quem Dionysius Halic. De Thucyd. char. c. 5 inter historicos antiquos refert, eundem cum Amelesagora isto Atheniensi esse; et fortasse ab hoc non distinguendus est Melesagoras Eleusinius, quem Maximus Tyrius Dissert. XXXVIII Athenis ait sedem habuisse et sapientem ac fatidicum fuisse, Nymphis afflatum. Verum nullus dubito opus illud Amelesagoræ, ex quibus tot tantique posterioris ætatis scriptores sua hausisse feruntur, ex his ipsis Alexandrinorum ætate esse conflatum et sub antiquissimi illius et plane fabulosi auctoris nomine in vulgus divenditum.

Pausanias denique, qui primum periegeseos librum nonnunquam dicit Atthidem, omnino non agit historici partes: describit enim monumenta, et rerum gestarum enarrationem nonnisi in transcurso annectit.

His auctoribus separatis, restant nobis octo Atthidum scriptores, proprie ita dicendi: Cleidemus, Phanodemus, Demo, Androtio, Philochorus, Ister, Andro et Melanthius. De sex prioribus, quorum fragmenta infra exhibita sunt, accuratius agemus: de Androne et Melanthio nihil fere constat, sed eorum fragmenta hic ponimus, ne quid omittatur, quod ad hoc scriptorum genus pertineat.

Andro, Halicarnassensis, qui a Strabone (IX,

p. 392) inter nobiliores Atthidum scriptores refertur, distinguendus est ab Androne Ephesio, cuius opus, Ἐπίπους inscriptum, memoratur a Suida v. Σαμίων δ' ἔθμος. Ex eo sumpta sunt quæ apud Suidam l. l. leguntur, itemque quæ Schol. Pind. Isthm. II, 17, de Aristodemo tradit: procul dubio etiam apud Aristid. vol. III, p. 517 Steph. Andro pro Androtione reponendus est, quum quæ ibi exhibentur ex Tripode deprompta esse videantur (V. Androt. fragm. 39.).

Ad Andronis Halicarnassensis Atthidem pertinent hæc.

Plut. Thes. c. 25: Ἐνιοὶ δὲ φασιν ἐπὶ Σχεύρωνι τὰ Ἰσθμια τεθῆναι, τοῦ Θησέως ἀποσιουμένου τὸν φόνον διὰ τὴν συγγένειαν. Σχεύρωνα γὰρ υἱὸν εἶναι Κανέθου καὶ Ἠνιόχης τῆς Πιτθέως. Οἱ δὲ Σίννιν, οὐχὶ Σχεύρωνα· καὶ τὸν ἀγῶνα τεθῆναι διὰ τοῦτον ὑπὸ Θησέως, οὐ οἱ ἐκείνον. Ἐταξεν οὖν καὶ διωρίσατο πρὸς τοὺς Κορινθίους Ἀθηναίων τοῖς ἀφικνουμένοις ἐπὶ τὰ Ἰσθμια παρέχειν προεδρίαν ὅσον ἂν τόπον ἐπίσχη καταπιεσθῆν τὸ τῆς θεωρίδος νεὼς ἱστίον, ὡς Ἑλλάνικοι καὶ Ἀνδρῶν δ' Ἀλικαρνασεὺς ἱστοροῦν κασιν.

Strabo IX, p. 601, quem locum videas in Philoch. fragm. 35.

Schol. Aristoph. Ran. 1418 (1469): Πρῶτον μὲν οὖν περὶ Ἀλκιδιδάδου] Περὶ τῆς δευτέρας λέγει αὐτοῦ ἀποχωρήσεως, ἣν ἔκων ἔφυγε, κατελθὼν μὲν ἐπὶ Ἀντιγένοιο πρὸ ἐνιαυτοῦ τῶν Βατράχων, διὰ δὲ τὸ πιστεῦσαι Ἀντιόχῳ τῷ κυβερνήτῃ τὸ ναυτικὸν καὶ ἡττηθῆναι ὑπὸ Λυσάνδρου εὐσχερανθεὶς ὑπὸ Ἀθηναίων. Ἀνδρῶν δὲ διαφέρεται πρὸς Ξενοφῶντα περὶ τῆς καθόδου. Hic adde locum Apollon. Dysc. Hist. comm. c. 8; quem jam non licet mihi exscribere.

Ex Melanthii Atthide hæc asseruntur apud Harpocrat. v. Γρυπάνιον: Καὶ Μελάνθιος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος εἰπὼν, « Σεισμὸς γέγονε καὶ ἔγρυπεν ἡ γῆ. »

Idem de mysteriis scripsisse videtur Hemsterhusio ad Schol. Aristoph. Plut. 846, ubi hæc: Παίζει παρὰ τὸν Ἐλευσίνιον νόμον· ἔθος γὰρ ἦν, ἐν οἷς τις ἱματίοις μυθεῖται, εἰς θεοῦ τινὸς ταῦτα ἀνατιθέναι, ὥσπερ δηλοὶ καὶ Μελάνθιος ἐν τῷ Περὶ μυστηρίων· « Πάτριόν ἐστι ταῖς θεαῖς ἀνισροῦν καὶ τὰς στολὰς τοῖς μύστασις ἐν αἷς τύχοιεν μυθεύοντες. »

Dubitari tamen potest, num his pericularis de Mysteriis liber significetur, an caput Atthidis.

CLIDEMI, PHANODEMI, DEMONIS, ANDROTIONIS, PHILOCHORI ET ISTRI VITÆ.

CLIDEMUS.

Clidemum non differre a Clitodemo, qui a Pausania (fr. 15), Hesychio (fr. 16, 25) Scholiasta Eurip. (fr. 10) laudatur, facile concedes, si reputaveris, aliorum nominum similiter varias exhiberi formas (sic Cleandridas appellatur Cleandrias et Cleandrus: vid. Plut. Vit. Nic. 28, Vit. Pericl. 23, Diod. XIII, 106, Aristoph. Nubb. 858, Suidas s. v. Δείον), Clitodemo autem disertis verbis Atthidem tribui (fr. 16), quæ alias Clidemo adscribitur (fr. 2, 7); observes etiam Clitodemum a Pausania antiquissimum eorum dici qui Atthides scripserint, et Clidemum apud Plutarchum (De glor. Ath. l. II, p. 345) primum locum inter eos obtinere historicos, qui rebus gerendis non ipsi interfuerint. Verba ejus hæc sunt: Ξενοφῶν μὲν γὰρ αὐτὸς ἐκ τοῦ γέγονε ἱστορία, ... οἱ δὲ ἄλλοι Κλειδῆμοι; Δύλλοι, Φιλόχορος, Φύλαρχος ἁλλοτρίων γεγόνασιν ἔργων ὥσπερ δραμάτων ὑποκριταί, etc. — Nonnunquam legitur Δῆμος pro Κλειδῆμος sive Κλειτόδῆμος, ut in fragm. 1, 9, 23, ubi καὶ et καὶ δ' ex Κλει- et Κλειτο- orta esse apparet. Apud Stephanum vero v. Βιβλίνη pro Δῆμος δ' Ἀήλιος resti-

tuendum esse Σῆμος δ' Ἀήλιος evincitur ex Etym. M. v. Βίβλινος οἶνος, ubi eadem de re Σίμος adducitur ἐν τῇ ἑκτῇ Ἰλιάδῃ, ubi quin Siebelis recte scripserit Σῆμος ἐν τῇ ἑκτῇ Ἀγλιάδῃ, non dubitabis, si contuleris Harpocrat. v. Ἐκάτης νῆσος, Athen. IV, 22, p. 173; VIII, 1, p. 331; XIV, 9, p. 637; XV, 6, p. 676; atque nullo modo probabile est, ista fragmenta Demo Magnesio, polyhistori, cuius πραγματείας περὶ ἑμωνύμων Dionysius Halic. in Dinarcho p. 112 memorat, tribuenda esse.

Ut jam videamus, quo tempore vixerit Clidemus, ex Pausaniæ loco l. (fr. 15), quo Atthidum scriptorum vetustissimus dicitur, patet, eum expeditionis, quam Athenienses in Siciliam fecerunt, exitum vidisse; et ex Photii loco de naucariis (fr. 8) intelligitur, eum adhuc floruisse, quum symmoriæ Nausinico archonte (Ol. 100, 3) institutæ essent.

Clidemum fuisse Atheniensem ideo verisimile est, quod Plutarchus (De glor. Ath. l. I.) nonnisi de historicis Atheniensibus loqui videtur, et quod Harpocratio Clidemum adducit, ubi vocem πνύξ apud Atticos sæpe occurrere dicere (fr. 18).

PHANODEMUS.

De ætate qua Phanodemus vixerit, nihil certi statui potest, videtur tamen non multo post Clidemum floruisse. Namque Theopompum contra eum disputasse colligere possis ex Proclo, ubi hæc: Τοὺς δὲ Ἀθηναίους Καλλισθένης μὲν καὶ Φανόδημος πατέρας τῶν Σαίτων ἱστοροῦσι γενέσθαι. Θεόπομπος δὲ ἀνάπαλιν ἀπείχους αὐτῶν εἶναι φησιν (v. fr. 7). Porro ubi de Areopagitis testis adhibetur una cum Philochoro, huic antepositur (v. fr. 15).

Patria Phanodemi Hesychio (v. fr. 23) dici videtur Tarentum. Sed bene monet Siebelis, eum, qui tanto studio Atticam celebret omnemque gloriam in eam conferre annitatur (cf. fr. 7, 8, 9, 17, 20), pro Attico habendum esse, et in Hesychii loco editores recte scripsisse Ταρεντίνος, ut solus Rhintho dicatur Tarentinus. Fortasse natus erat in Ico, una ex Cycladibus insulis; quæ suspicio subnascitur ex loco Steph. Byz: Ἰκός, νῆσος τῶν Κυκλάδων προσεχὴς τῇ Εὐβοίᾳ· ὁ νηϊώτης Ἰκίος· ἐγχεῖται δὲ Φανόδημος Ἰκιά. —

DEMO.

Demonem Atthidis scriptorem Siebelis bene distinxit a Demone Sicyonio, philosopho Pythagorico (cui vindicanda nobis esse videntur, quæ apud Schol. ad Lucian. Icaromen. 19 leguntur), et ab aliis, quibus nomen est Damo. Inter hos Damo Atheniensis, ab Athenæo XIV, 6, p. 628 laudatus, idem est cum eo, de quo Plutarchus De musica p. 1136 Frf., Pericl. c. 4 et Nepos in Epaminonda c. 2 loquuntur; Damo autem Cyrenæus, qui secundum Diogen. Laert. I, 40 de philosophis scripserat, idem esse putandus est cum eo, quem Plinius H. N. VII, 2 testem adhibet de Pharnacibus in Æthiopia. Damo qui de Byzantio scripserit, memoratur ab Athenæo X, 12, p. 442, et ab Æliano V. H. XIII, 14. Quartus denique Damo Syracusius dicitur fuisse philosophus Pythagoricus (v. Fabr. Bibl. Gr. I, p. 841).

Demonem nostrum vel eadem, qua Philochorus vixit, ætate, vel jam ante eum floruisse, inde efficitur, quod Philochorus Atthidem suam scripsit contra Demonem. Jam ante Philochorum eum floruisse affirmari posset, si Timoclis versus apud Athenæum (VIII, 5, p. 341), in quibus de oratore ab Harpalo pecunia corrupto agitur, ad Demonem historicum referre liceret.

De patria Demonis nihil constat.

ANDROTIO.

Androtio Atthidis auctor neque cum rhetore

huius nominis neque cum Androtione, qui de agricultura scripsit, confundendus est. De Androtione rhetore Suidas hæc habet: Ἀνδροτίων, Ἀνδρωνος, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ καὶ δημαγωγός, μαθητὴς Ἰσοκράτους. Schol. Hermogen. de eodem: Ἰσοκράτους μαθητὴν λέγουσιν εἶναι τὸν Ἀνδροτίωνα, καὶ ἦν ὡς φησιν ὁ ῥήτωρ τεχνίτης τοῦ λέγειν· in ἐτέρᾳ ὑποθέσει Demosthenis orationis in Androtionem dicitur hic προστάτης τῆς βουλῆς ἐκ πεντακοσίων συνισταμένης. Vixit ætate Demosthenis, qui orationem contra eum habuit Ol. 106, 2. Cf. Westermann. Hist. eloquent. Gr. § 54, 25. Hunc Androtionem Jones De Scrip. Hist. Phil. II, 9 et Meursius in Bibl. Attic. ab Androtione historico non differre contendunt, nullis illi nisi argumentis: contra quos Siebelis monuit, neque Atthidis ab Androtione compositæ fragmenta testari, neque scriptorum, qui ejus testimonio utantur, ullum significare, huius operis auctorem illum oratorem, demagogum, artificem dicendi, Isocratis discipulum et senatus quingentorum præsidem fuisse, contra quem Demosthenes dixerit. In his id quidem nullo modo urgeri debet, quod Androtionis fragmenta neque dicendi artificem neque demagogum prodant: sunt enim ea paucissima et brevissima, atque in nullo fere ipsa auctoris verba afferuntur; immo ex fragm. 49 concludere possis, Androtionem res oratorie tractasse. Majoris momenti est, quod Tzetzes (fr. 30) Androtionem nostrum appellat τὸν ἱστορικόν, quo eum a rhetore distinguere videtur. Sed gravissimum est, quod neque Suidas neque Schol. Hermogen., qui de Androtionis rhetoris vita agunt et qua in re excelluerit tradunt, eum historicum fuisse dicunt.

Alter Androtio, qui de agricultura scripsit et ante Theophrastum (a quo laudatur in Histor. Plant. II, 8, et De Caus. Plant. III, 15) vixit, quum ob diversam studiorum rationem ab historico distinguendus est, tum vero quod Varro (De R. R. I, 1) et Columella (I, 1) declarant, eum ex iis esse, quorum quæ patria fuerit, non acceperint: Androtionem enim historicum fuisse Atheniensem fere certum est et ignotum esse vix potuit.

Ad tempus, quo vixerit Androtio historicus, quum nullum nobis subveniat certum testimonium, adhibeamus Plutarchi locum De Exil. (t. II, p. 605, C.): Καὶ γὰρ τοῖς παλαιαῖς (ὡς εἰκεν) αἱ μοῦσαι τὰ κάλλιστα τῶν συνταγμάτων καὶ δοκιμώτατα φυγὴν λαβοῦσαι συνεργόν, ἐπετέλεσαν. Θουκυδίδης Ἀθηναῖος συνέγραψε τὸν πόλεμον τῶν Πελοποννησίων καὶ Ἀθηναίων ἐν Θράκῃ περὶ τὴν Σκαπτὴν ὕλην· Ξενοφῶν ἐν Σαλλοῦντι τῆς Ἠλείας·

Φιλιστος ἐν Ἠπειρῷ· Τιμαίος δὲ Ταυρομενεΐτης ἐν Ἀθήναις· Ἀνδροτίων Ἀθηναῖος ἐν Μεγάροις· Βακχυλίδης δὲ ποιητὴς ἐν Πελοποννήσῳ. Perizonius ad Ælian. V. H. VIII, 6, et Siebelis monent, hoc loco Androtionem historicum intelligendum esse, quod omnes scriptores, ante Androtionem commemorati, historici sint, et quod Plutarchus, si de rhetore loqui voluisset, eum probabiliter ab historicis distinxisset aliqua appositione, ut Bacchylidis nomini apposuerit δὲ ποιητὴς. In enumerandis autem historicis, qui exules opera sua composuerunt, Plutarchus ita temporum ordinem observat, ut pro certo habere liceat, Androtionem vel post Timæum floruisse vel ejus æqualem fuisse. Sed ne in incerto relinquamus Androtionis ætatem, ut fecerunt Perizonius et Siebelis, quorum ille dicit, eum ante Mummii Achaici tempora scripsisse, hic post Ol. 96, 3, eum adhuc in vivis fuisse affirmat (propter fragm. de ξενικῇ ἐν Κορίνθῳ, quod vid. in Philoch. fragm. 150), id premendum esse mihi videtur, quod Androtio, ubi una cum Philochoro laudatur, huic ubique anteponitur, si ab uno loco discesseris (v. Philoch. frag. 130 a., cf. 17, 59, 133, 150, 153). Atque in his locis Androtionem et Philochorum videmus plane inter se consentientes, ut jure sumamus Philochorum usum esse Androtionis opere, præsertim quum hic potissimum de civium recensione ἐντελέστατα disputasse censendus sit (fr. 133). Itaque quum ex Plutarchi loco supra laudato demonstratum sit, Androtionem vel post Timæum vixisse vel ejus fuisse æqualem, Philochorus autem eadem ac Timæus ætate floruerit (Ol. 115-130), jam valde probabile est, eum Timæi et Philochori æqualem fuisse, edidisse vero Atthidem antequam Philochorus suam absolvisset.

Quod ad patriam Androtionis attinet, ex Plutarch. l. l. patet, eum Atheniensem fuisse, idque eo confirmatur, quod Atheniensium causam agit contra Lacedæmonios fr. 30. Ex eodem Plutarchi loco colligimus, Androtionem in Atheniensium republica aliquo modo conspicuum fuisse: in exilium enim actus est et opus suum Megaræ in exilio conscripsit.

PHILOCHORUS.

De Philochori vita Suidas hæc refert: Φιλόχορος, Κύκνου, Ἀθηναῖος, μάντις καὶ ἱεροσκόπος, γυνὴ δὲ αὐτοῦ Ἀρχεστράτη· κατὰ τοὺς χρόνους γέγονεν ὁ Φιλόχορος Ἐρατοσθένους, ὡς ἐπιβαλεῖν πρεσβύτην νέον ὄντα Ἐρατοσθένη. Ἐτελεύτησε δὲ ἐνὶ δρευνθείς ὑπὸ Ἀντιγόνου, ὅτι διεβλήθη προσκεκλημέναι τῇ Πτολεμαίου βασιλείᾳ. Docet igitur Suidas, Philochorum

rum Cycni filium, Atheniensem, vixisse temporibus Eratosthenis, quem senem juvenis attigerit, et occisum esse insidiis Antigoni, quod Ptolemæi rebus studeret. Sed Lenzius demonstravit, diversa a Suida confusa esse, quum Antigonus Doson, qui hoc loco intelligi debeat, Olympiadis 139 a. 4 mortuus sit, dum Eratosthenes, qui Olymp. 146 octogenarius vita excesserit, annos quinquaginta quatuor natus esset: Philochorum igitur, secundum Suidam, adhuc adolescentem Antigoni insidiis interemptum esse: id quod per muneris, quo functus sit, gravitatem et librorum, quos scripserit, multitudinem, nullo modo credi possit. Atque ipsum Philochorum clarissimo testimonio, quo tempore vixerit, docere, hæc de Olymp. 118, 3 scribentem (fr. 146): Κύων εἰς τὸν τῆς Πολιάδος νεὼν εἰσελθοῦσα καὶ εὔσαι εἰς τὸ Πανδρόσιον, ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀναβᾶσα τοῦ Ἐρακίου Διὸς, τὸν ὑπὸ τῇ ἐλαίᾳ, κατέχειτο, etc. Ἡμεῖς δ' ἐρωτηθέντες ὑπὲρ τε τοῦ σημείου καὶ τοῦ φαντάσματος εἰς ὃ φέρεται, φυγάδων χάθοδον ἔραμεν προσημαίνειν ἀμφοτέρω, etc. Philochorum igitur jam Ol. 118, 3 in virili ætate constitutum fuisse, ut qui gravissimo vatis munere fungeretur; itaque aut errasse Suidam aut ejus verba ita emendanda esse, ut scribatur: κατὰ τοὺς χρόνους γεγ. Φιλ. Ἐρ, ὡς ἐπιβαλεῖν πρεσβύτην νεανίαν (sive νέον ὄντα) Ἐρατοσθένη. Idem statuit admodum probabiliter, Philochori mortem non multo post Antiochi Dei regni initium (Ol. 129, 3) ponendam esse, ad quod usque Atthidem ejus pertinere Suidas testetur. Quum enim Antigonus Gonatas Ol. 129, 3 Athenas occupasset, quibus Ptolemæus Philadelphus opem tulisset, non ita multo post Philochorum, qui Philadelpho faveret, Antigoni insidiis occisum esse videri. Itaque probatum est, Philochori vitam ab Ol. 115 fere usque ad Ol. 130 pertinuisse.

Quamvis pauca sint, quæ de Philochori vita cognita habemus, affirmare tamen licet, magna eum auctoritate fuisse ut vatem patriorumque institutorum interpretem (fr. 183), et in gerendam rempublicam vim exercuisse non minimam, quum vaticinia ejus subactum de rebus publicis judicium proderent. Hoc ut ex sententia apertum sit, quam Ol. 118, 3 protulit de prodigiis, quæ post occupatas Athenas a Demetrio apparuerant, ita inde maxime elucet, quod ut Ptolemæi fautor ab Antigono interemptus est. In eo vero Philochorus elaboravit, ut civitas Atheniensium libera esset, neque tamen a plebe, sed a viris illustribus et moderatis administraretur. Cf. fr. 146: Φυγάδων χάθοδον ἔραμεν προσημαίνειν ἀμφοτέρω· καὶ ταύτην οὐκ ἐκ μεταβολῆς πρᾶ-

γμάτων ἰσομένην, ἀλλ' ἐν τῇ καθεστῶσῃ πολιτείᾳ. Vehementi odio persecutus est Demetrium Poliorceten, qui quamvis libertatem Atheniensibus redderet, id tamen specie tantum fecit, revera tyrannus fuit (fr. 148). Eodem animo fuit in Demetrii filium, Antigonom Gonatam, ut qui libertatem Atheniensium opprimeret. Atque patriæ libertatisque amore mortem sibi paravit.

ISTER.

Suidas de Istro sic scribit : Ἰστρος, Μενάνδρου, Ἰστρου, Κυρηναῖος ἢ Μακεδῶν, συγγραφεὺς, Καλλιμάχου δοῦλος καὶ γνώριμος. Ἑρμῖππος δὲ αὐτὸν φησι Πάριον ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν διαπρεφάντων ἐν πικρίᾳ δούλων. Ἐγραψε δὲ πολλὰ καὶ καταλογάδην καὶ ποιητικῶς.

Toupius Ep. crit. p. 141 censet pro Μενάνδρου, Ἰστρου scribendum esse Μενάνδρου ἱστορικοῦ : contra quem Siebelis recte monet, neque *Menandrum Ephesium* neque *Menandrum Pergamenum*, quos Vossius inter historicos incerti ævi refert, cum aliqua probabilitate patrem tribui posse *Istro Cyrenæo*; mavult vero ita emendari : Ἰστρος· Μενάνδρου ἢ Ἰστρου, cui scripturæ simillimum sit quod apud Suidam v. Καλλιμάχου legatur. Idem ostendit, quæ de Istri patria apud Suidam tradantur diversa, inter se conciliari posse; neque Istrum, qui a Plutarcho (Quæst. Gr., p. 301) dicatur Alexandrinus, a nostro differre: Cyrenen enim cum habuisse patriam, inde cum Callimacho Alexandriam migrasse, hinc Paphum, urbem Cypri insulæ, quæ in Ptolemæi potestate fuerit, transvectum esse ibique aliquantum temporis transegisse putandum esse: hac ex causa eum modo Cyrenæum, modo Alexandrinum, modo Paphium, modo Macedonem (quippe Ægyptus Macedonibus subjecta erat) appellari potuisse. Hæc omnia ut Siebeli concedenda sunt, ita in eo quoque ei assentiri debemus, quod Istrum Calatianum, de quo Steph. Byz. sic scribit : Καλατις, πόλις τῆς παραλίας τοῦ Πόντου, ἀπ' οὗ Ἰστρος Καλατιζὼς, περὶ τραγωδίας γράψας καλὸν βιβλίον, a Nostro distinguit. Sed quum Ister Calatianus de tragœdia scripserit, suspicamur ex hoc opere sumpta esse quæ in Vita Sophoclis Istro tribuuntur (fr. 51), eundemque Istrum Calatianum auctorem esse operis quod inscriptum est Μελοποιί (49, 4).

Ister fuisse dicitur servus et amicus Callimachi; quod ita intelligendum est, ut cogitemus, eum primum Callimachi servum fuisse, deinde ab hoc eruditum esse in ejusque venisse

familiaritatem; quare etiam Callimachus appellatur (Athen. vi, 20 p. 272; ix, 9, p. 387).

Hinc clarum est qua ætate Ister vixerit: eadem nimirum, qua Callimachus, qui maxime floruit regnante Ptolemæo Euergetæ Ol. 133, 2 — 139, 4. Idem etiam inde colligitur, quod contra Istrum scripsit Polemo, qui floruit regnantibus Ptolemæo Philopatore et Epiphane (Ol. 139, 4 — 149, 4). Cf. Preller Polem. fragm. p. 8.

DE OPERIBUS HORUM SCRIPTORUM.

Atthidum scriptores, quorum vitas enarravimus, quamquam non eadem omnes ætate eodemque ingenio scripserunt, in universa tamen studiorum ratione ita consentiunt, ut multa dici possint, quum ad Atthides tum ad reliqua eorum scripta pertinentia, quæ in omnes æque cadant. Totum hoc scriptorum genus in rebus antiquitatibusque Græcis, imprimis vero Atticis, docte adhibitæque arte critica exponendis versatur, in eaque re maxime se applicat ad exquirendas res antiquissimas, ad mythos interpretandos et ad persequenda omnia, quæ cum deorum cultu conjuncta sunt eaque quæ ad artes et literas spectant.

Atthis est liber, in quo res Atticæ exponuntur. Neque dubito quin jam ipsi Atthidum scriptores vocem Ἀθῆς pro Ἀτθῆς συγγραφῇ, ut dicit Pausanias VI, 7; X, 8, usurpaverint, quum antiquissimi eorum, qui Atthides laudant, hoc nomine utantur, ut Strabo IX p. 601 (Philoch. fragm. 35), Dionysius Halic. tom. II, p. 122 Sylb. (Philoch. fr. 132), tom. II, p. 123 (Philoch. fr. 135). In his Atthidibus res ita tractantur, ut potius collectanea exhibeantur quam vera Atticæ historia. Si enim hæc opera comparamus cum iis quæ vera arte historica composita sunt, id videmus discriminis, quod in his interior rerum nexus maxima cum cura indagatur, temporum conditio hominumque mores sollerter explicantur, virorum, qui aliquas partes in rebus gerendis agunt, vivida exhibetur imago, ipsæ res gestæ enucleate ac eleganter depinguntur omniaque hæc ad unum corpus omnibus partibus absolutum efficiendum conjunguntur; in illis vero Atthidibus nihil nisi annales deprehendes, quibus res variæ sine ulla necessitate connexæ secundum temporum seriem nude exponuntur. Nihilominus habent isti scriptores multa, quæ magna laude digna sint.

Historiam ab hominum ortu usque ad id tempus, quo ipsi florent, deducunt, sed præter ipsam historiam tradunt quæ de deorum cultu, de festorum origine, de sacrificiis, de institutis pu-

blicis, de literis comperta habent et si quæ sunt alia memoratu digua. Summo autem studio in temporibus mythicis versantur, quæ locum dant doctis disputationibus de fabularum recondita significatione multorumque institutorum origine: quo factum est, ut fragmentorum, quæ supersunt, maxima pars ad antiquissima hæc tempora pertineat. De temporibus historicis rarius testes adhibentur, idque non modo ea ex causa quod in hac parte minus copiosi erant (etsi non omnes, certe plerique), sed quod clarissimi historici hæc tractaverant: quibus si illi nonnunquam præferuntur, hoc ideo fit, quod res obscuras atque reconditas magna diligentia pervestigaverant, et quod res minus graves et ab historicis præcedentibus neglectas prolixè tractandas sibi sumpserant. Observandum etiam est, Atthidum scriptores accuratiores fuisse in constituendis temporibus quam historicos superiores: et maximo usui fuisse Atthides scholiastis, grammaticis et lexicographis, quum in iis res commode secundum temporum seriem dispositas aliorumque auctorum de iis sententias collectas et exacte examinatas reperirent.

Res igitur Nostri et copiose exponunt et adhibita arte critica (κατὰ πλάτος Philoch. 59; 132, ἐντελέστατα, Clitodem. 5 περιττώς). Jam monuimus quas res copiosissime tractare soleant. Artem autem criticam in fabulis ita exercent, ut rejiciant omnia quæ inere poetica et ficta sunt (πολλὰ ψεύδονται δοῖδοί Phil. 1), eaque ex iis eruere studeant, quæ ratio probare possit, vel facta historica vel veritates philosophicas (Demo 3, Androt. 28, 29, Philoch. 10, 18, 19, 28, 38, 39, 46). In tractandis temporibus historicis arte critica ita utuntur, ut perquisitis accurate monumentis (Philochorus titulorum publicorum collectionem edidit, de qua infra dicetur), adhibitis documentis aliorumque sententiis comparatis res enarrent. Per se vero patet, non pariter omnes aptos fuisse ad hanc rem rite peragendam: Ister quidem acquievisse videtur in colligendis variorum auctorum sententiis.

Atthides similes fuisse annalium tum ex fragmentis Philochori et Androtionis intelligitur, tum diserte testatur Dionysius (Archæol. I, p. 7 ed. Sylb.), ubi dicit: Ταῖς χρονικαῖς παραπλήσιον, οἷας ἐξέδωκ' οἱ τὰς Ἀτθίδας πραγματευσάμενοι· μονοειδεῖς γὰρ εἶναι τε καὶ ταχὺ προσιστάμεναι τοῖς ἀκούουσιν. Hæc historiæ tradendæ ratio summam quidem utilitatem præbet, sed non admittit talem rerum expositionem, quæ non singulatim facta enumeret, sed omnia ut arcte cohærentia et ad certum quendam finem pertinentia com-

plectatur. Si Philochori et Androtionis ratio temporum definiendorum omnibus æque Atthidum scriptoribus attribuenda est, digesserunt secundum archontum seriem ea quæ post constitutos archontes gesta sunt, in iis quæ hoc tempus præcedunt vel bello Trojano, vel Olympiadum initio vel etiam ipsis istis archontibus ad tempora describenda usi esse videntur.

Dicendi genus horum scriptorum, teste Dionysio Halic. l. l., tenue ac simplex erat, id quod et fragmenta, in quibus ipsorum verba servata sunt, confirmant et rerum tractatio, quæ iis propria erat, credere nos jubet.

Præter Atthides plura alia opera composuerunt, in quibus tractarunt quum aliarum civitatum historiam tum vero maxime historiæ Atticæ partes præ cæteris graves vel obscuras. Egerunt in scriptis peculiaribus etiam de quibusdam grammaticæ partibus, iis imprimis, quæ cum historia conjunctæ sunt vel ad eam exquirendam magnam vim habent. Huc pertinent scriptiones de proverbiiis et de loquutionibus Atticis. In omnibus his scriptis eadem indoles erat quam in Atthidibus: eadem doctrinæ copia, eadem in colligendo diligentia, idem veri reperendi studium idemque dicendi genus exile ac simplex.

Fides et auctoritas non omnibus est eadem. Præ ceteris diligentia et judicii acumine excellunt Clitodemus et Philochorus; Androtio eodem fere loco habendus est, quamquam Ælianus (fr. 36) ejus fidem paululum addubitare videtur. Phanodemus etsi in rebus excutiendis sollicitus erat, studio tamen patriæ suæ celebrandæ interdum abreptus est, ut falsa traderet. Demo ideo nobis suspectus esse debet, quod contra ejus Atthidem scripsit Philochorus, auctor diligentissimus acerrimoque præditus judicio. Ister non dignus est critici nomine et sæpius reprehenditur.

Expositis quæ ad omnes æque Atthidum scriptores pertinent, jam de singulis deinceps disce-remus.

CLIDEMUS.

Clidemum omnium qui Atthides scripserunt vetustissimus (fr. 16) multis laudibus celebrandus est: nam copiose, exacte et acri judicio res narrat (ιδίως καὶ περιττώς fr. 5); nonnunquam nimia est ejus diligentia, ubi exquirere studet, quæ vel parvi momenti sunt vel ad liquidum omnino perducere non possunt (fr. 6: ἐξαρτιβοῦν τὰ καθ' ἕκαστα βουλόμενος). Ejus virtutes in quoque fere fragmento apparent. Quatuor ei tribuuntur opera:

1) Ἀτθίς sive λόγος Ἀττικός, duodecim ad minimum librorum (v. fr. 9). Eadem cura tempora fabulosa ac tempora historica tractantur; quod ut recte perspicias, legas quæ narrantur de Thesei expeditione in Cretam (fr. 5), de Atheniensium pugna contra Amazones (6), de Themistocle (14), de prodigiis quæ Atheniensium expeditionem in Siciliam præcedunt (16): in quarum rerum enarratione Clidemus minutissima quæque consecatur.

2) Πρωτογονία. Admodum probabile est, Protogoniam non peculiare fuisse opus, sed primum Atthidis librum: nam de coquorum tribu et in Protogoniæ et in Atthidis libro primo agitur (fr. 17, 2). Jam si Harpocration (fr. 18) tertium Protogeniæ librum laudat, in aprico est eum primi libri titulum pro totius operis inscriptione habuisse. Nam res fragm. 18 memorata ad Clisthenis tempora spectat, de quibus iisdem libro tertio Atthidis sermonem fuisse ex fr. 8 colligitur.

3) Ἐξηγητικόν. De hoc opere Casaubonus ad Athen. IX, p. 409, F, hæc dicit: « Ex subjecto Clidemi loco duo colligimus: non vocum tantum antiquarum expositionem continuisse id Exegeticon, sed etiam morum priscorum et institutorum ac rituum. Deinde autem, non soluta oratione id scriptum fuisse, verum numeris adstricta. » Sed hoc posterius recte improbavit Siebelis (v. fr. 20).

4) Νόστοι. Huncce librum non fuisse carmen, sed prosa oratione conscriptum, atque Atthidis partem, probare videtur fr. 24, in quo quum de Pisistrato sermo fiat, conjicere possis, hujus reversiones in Νόστοις tractatas esse. — Ceterum vix credibile est, nostro Clidemo vindicanda esse fragmenta, quæ ex hujus nominis auctore afferuntur ab Aristotele et Theophrasto (fr. 26 sqq.): pertinent enim ad historiam naturalem et meteorologiam.

PHANODEMUS.

Phanodemus a Dionysio Halic. (fr. 8) ita laudatur, ut ejus auctoritatem esse satis magnam significet. Ex fragmentis videmus, eum acriter de rebus judicasse multaque nova proposuisse (cf. 21, 22, 10, 7, 8, 20); interdum vero patriæ celebrandæ studio a vero abduci, ut fr. 17, ubi navium Persicarum numerum immodice auget.

1) scripsit: *Atthidem*, novem ad minimum librorum.

2) Δηλιακά Phanodemi memorantur ab Harpocrate v. Ἐνάτης νῆσος (fr. 26). Quo quidem loco Vossius De histor. Gr. p. 399 Phano-

demum errore positum esse putat pro Phano-dico, Siebelis autem mutata interpunctione et addita particula δὲ Deliaica ista Semo vindicanda suspicatur. Sed hæc arbitraria sunt, nec quidquam impedit quominus Noster Deliaica composuerit.

3) Ἰχιακά, ut testatur Steph. Byz.: Ἰχός, νῆσος τῶν Κυχλάδων, προσεχῆς τῇ Εὐβοίᾳ· ὁ νησιώτης Ἰχίος. Ἐγγραφε δὲ Φανόδημος Ἰχιακά. Nihil ex his servatum.

DEMO.

Demonem non magna fide dignum esse existimamus, non modo quod Philochorus contra eum scripsit, sed etiam quod fragmenta 17 et 18 probant, eum mendaciis fallere studuisse. Namque Polemo (apud Steph. Byz. v. Δωδώνη), Aristides (apud Suidam v. Δωδωναίων γαλχείον) et Strabo VII p. 321 in eo consentiunt, quod tradunt, duas fuisse Dodonæ columnas, in quarum altera lebes positus fuerit, in altera puer manu tenens flagellum æneis loris munitum, quæ ventus agitaverit; omnino vero ignorant, quod Demo dicit, templum Jovis lebetibus circumdatum fuisse, quorum si quis unum pulsaverit, sonum ad reliquos omnes propagatum perdurasse, usque dum primus denuo pulsandus sit. Parum verisimile est, apparatus, quem Demo describit, Polemonis tempore jam collapsum alterumque simpliciorum in ejus locum substitutum fuisse, quod Welcker. statuit ad Philostrat. p. 566; si vero collapsus fuisset, memoria prioris admodum sane memorabilis non interiisset et Polemo laud dubie ejus mentionem fecisset. Sed ipsum proverbium, in quo de uno tantum alieno agitur, clare demonstrat, ante Demonem eundem apparatus exstitisse, de quo Polemo alii que loquuntur.

Tria Demonis opera memorantur:

1) Ἀτθίς quatuor minimum librorum (fr. 1). Paucissima ex ea fragmenta relictæ sunt, quod et ipsum nos credere jubet, Demonem fide non dignum habitum esse. Videmus eum operam posuisse in explicandis rebus mythologicis et sacris (1, 2, 4), et in interpretandis fabulis (3).

2) Περὶ παροιμιῶν. Nos confidentius quam Siebelis hoc opus Demoni tribuimus; proverbiorum enim explicatio, quæ ex historia hominumque institutis ac moribus repetitur, est sane historici: et Demonis proverbia quam maxime ita comparata sunt, ut historici operam requirant (cf. 5, 9, 10, 11, 12, 14, 15, 20). Idem, ut nunc video, sentit Schneidewinus in Præfat. ad Pæromiogr. p. X. Aristides quoque, qui de prover-

biis opus edidit, erat historicus. Vide Schneidewin. l. l. XII et quos laudat (*).

3) Περὶ θυσιαῶν (fr. 22).

ANDROTIO.

Androtio a Plutarcho De Exilio (tom. II, p. 605, C) inter illustres refertur historicos, et ab Harpocrate ἐντελέστατα de civium recensione disputasse dicitur (v. fr. Philoch. 133), Pausanias vero (fr. 49) et Ælianus (fr. 36) aliquid dubitationis exprimunt de Androtionis fide, idque eam ob causam, quod hic impugnaverant, quæ fama erant sancita.

Scriptit *Atthidem*, duodecim saltem librorum (fr. 27), quam ad minimum usque ad Olymp. 96 pertinuisse ex fragmento de ξενικῷ ἐν Κορίνθῳ (Philoch. 150) vides. Fusius tractavit res mythicas inque fabulis interpretandis multum posuit operæ (fr. 28-30). Criticam ejus res tractandi rationem cognoscere licet ex iis quæ disputavit de Eumolpo (34), de Orpheo (36), de Solone (40), de Dorico (49), de Cadmo et de Spartis (28, 29, 30). Eum res disposuisse secundum archontum seriem probabile sit ex fragm. 46 : Ἀνδροτίων φησὶν αὐτὸν (τὸν Κλέωνα) ἐπὶ Ἀλκαίου τεθνάναι ... ὁ μὲντοι Ἀνδροτίων ἐπὶ Ἀλκαίου, τοῦ μετὰ Ἀμινίαν τὸν Κλέωνα ... τεθνάναι.

PHILOCHORUS.

Philochorus, inter Atthidum scriptores doctrina et judicio clarissimus, auctoritate sua (v. fr. 35, 135, 144, 31, 22) effecisse videtur, ut ex ejus Atthide fragmenta satis multa ad nos pervenerint.

Ejus opera hæc sunt :

1) Ἀτθίς, quæ appellatur etiam Ἀτθίδες (31), et Ἱστορίαι (131, 144), comprehendit historiam Atticæ inde ab hominum ortu usque ad Antiochum Deum, libris constans septemdecim. Scholiastes quidem ad Homerum (188), de Lino agens, Philochori librum undevicesimum laudat; sed quum Philochorus de Lino in libro De inventis disputasse videatur, facile adducor ut credam, hunc librum Atthidi additum esse ut appendicem, nisi malis cum Bæckhio pro ἐν τῇ 18' scribere ἐν Ἀτθίδι.—Multum est in enarrandis rebus fabulosis, quæ tractantur duobus libris primis, et studiose

(*) Fragmentis adde locum Macarii p. 15 Walz. a Schneidewino l. l. excitatum :

Ἀγαμέμνονος θυσία * ἐπὶ τῶν δυσπειθῶν καὶ ἀνυποτάκτων. Δήμων γὰρ ἱστορεῖ, ὡς Ἀγαμέμνονος θύοντος ἐν Τροίᾳ ἔφυγεν ὁ βοῦς καὶ μάλιστα ληφθεὶς ἔχθη.

Eadem, auctoris notitia omissa, exhibet Zenob. I, 13.

ansam arripit de deorum cultu fectorumque origine disputandi. Res historicæ exponuntur libris quindecim, quorum quatuor priores pertinent usque ad auctoris ætatem; hujus deinceps memoria (Ol. 115, 3-129, 3) undecim libris postremis enarratur. Verum etiam tractationis genere hæ partes inter se differunt; quare probabilis est Bæckhii sententia, priores sex libros separatim editos esse.

Quod attinet ad tractandi res rationem, Philochorus omnia magna sollicitudine examinat, et quum ab aliis auctoribus suam sententiam sæpius sejungit, tum vero maxime a Demone. In fabulosa historia rejicit quæ mera sunt commenta: sic reges, quos inter Ogygem et Cecropem ponunt, fictos esse statuit (8). In fabulis quid veri insit reperire studet, ut vides ex iis, quæ habet de Bacchi nutricibus (19), de Orithyia Erechthii filia (30), de Triptolemo (28), de Minotauro (38, 39). Subinde etymologiam adhibet ad confirmandam suam narrationem (6, 12). In rebus historicis accuratissimis inquisitionibus nititur, et ad minutissima quæque descendit. Diligentissimus est in temporum computatione. Inde ab eo tempore, quo archontes in regum locum substituti sunt, ita res ordinavit, ut archontis nomine præmisso, enarraret quæ eo anno evenerant memoratu digna. Eum in hac res sollicitum fuisse, persuadere nobis debet etiam Scholiastes ad Aristophanem, qui sæpissime et quidem confidenter ex ejus Atthide temporum rationes explicat, atque sententiam quam de Homeri ætate protulit auctoritate valuisse, probant fragmenta 52, 53, 54.

Scribendi genere usus est tenui, simplici ac dilucido, id quod ex fragm. 132, 135, 144, 146 aliisque, in quibus ipsius verba afferuntur, satis perspicitur.

2) Ἐπιτομή τῆς ἰδίας Ἀτθίδος. Præter ipsum Philochorum talem epitomen fecisse dicitur Asinius Pollio Trallianus, qui Pompeji ætate vixit (Suid. s. v. Πωλίων). Vossius De Hist. Gr. I, p. 134 statuit epitomen ab Asinio Pollione confectam, errore Philochoro attributam esse, quod nomen auctoris probabiliter expressum non fuisset. Sed Asinium Pollionem epitomen fecisse in Romanorum usum, Philochorum vero suam in usum Atheniensium cogitandum est. Hanc vero epitomen perdidisse magnum Philochori opus, ut putant A. Muller. et Siebelis (Philoch. p. X), ideo parum nobis est probabile, quod plurima fragmenta ex copiosa rerum narratione sumpta esse censenda sunt: Dionysius enim Halicarn. Dinarchi vitam, de qua Philochorum accuratissime egisse dicit (146), certe non ex epitome

hausit, itemque reliqua fragmenta quæ idem servavit ex magno opere hausta esse credendum est. Athenæus ex Philochori Atthide refert digressionem de Lysandro (66), quæ in epitome locum habere non poterat; et quæ Plutarchus de Theseo (fr. 37 sqq.), Ælianus de canibus cum dominis Salamina transvectis (90), Scholiastes Aristoph. de Lacratide (83), de Phidia (97), Scholiastes Soph. de sacris abstemiis (31), Harpocratio de Æschraeo (138), ex Philochoro afferunt, ea omnia ita comparata sunt, ut nonnisi ex accuratissima et copiosissima rerum expositione sumpta esse possint. Quum vero istis auctoribus fragmenta longe plurima debeamus, jure nostro contendimus, Philochori epitomen non tam felicem habuisse sortem, quam Justinii compendium, quod perdidit opus Trogi Pompeii.

3) Πρὸς τὴν Δήμωνα Ἀθίδας sive ἡ πρὸς Δήμωνα ἀντιγραφὴ (115). Qui aut alius Atthidis titulus est, aut statuendum est Philochorum, quum Demo Atthidem suam edidisset, peculiari scriptione ejus errores persequutum esse, antequam magnum opus absolvisset, in quo et ipso non poterat, quin quæ Demo statuisset, memoraret et refutaret.

4) Περὶ τῶν Ἀθηνῶν ἀρχάντων ἀπὸ Σωκρατίδου μέχρι Ἀπολλοδώρου. Socratides archon fuit Ol. 101, 3; archontes quibus nomen erat Apollodorus, duo memorantur, alter Ol. 107, 3, alter Ol. 115, 2; posteriorem hic intelligendum esse cum Bœckhio existimamus, quia inde ab Ol. 115, 2 Philochorus suæ memoriæ historiam narrare cœpit in Atthide. Disputavit de hujus periodi archontibus eo probabiliter consilio, ut difficultates removeret, quæ accuratæ temporum descriptioni obstarent, id maxime agens, ut archontum ordinem definiret, eos, qui confusi essent, distingueret (sunt autem inter archontes hujus periodi duo ejusdem nominis et multi, quorum nomina magnam inter se habent similitudinem), et enumeraret quæ in singulorum archontum singulos annos inciderent, nulla tamen opera in enarratione posita. Præparavit igitur hac scriptione magnum suum opus, neque ulla est ratio, cur sumamus cum Lenzio, hunc librum nonnisi partem Atthidis fuisse.

5) Ὀλυμπιάδες ἐν βιβλίῳ β'. Philochorus, qui in Atthide Olympiades non adhibuisset ad tempora describenda, serius demum sibi persuasisse videtur, præeunte fortasse Timæo, eas ad rerum in Græcia gestarum tempora definienda aptissimas esse, et quum esset hujus rei studiosissimus, Olympiadum et Olympionicarum elenchum fecisse putandus est, ut quod certum novæ tem-

porum descriptionis esset fundamentum: fortasse etiam res summas ad Olympiadum ordinem in hac scriptione enumeravit.

6) Περὶ τῆς τετραπόλεως. De Tetrapoli, constante ex OEnoe, Marathone, Probalintho et Tricorytho oppidis, Philochorus ita disputasse videtur, ut fabulas maxime et deorum cultum explicaret: multa enim in hac re illa oppida habebant memorabilia. Vid. fragmm. 154-158.

7) Ἐπιγράμματα Ἀττικά. Ἐπιγράμματα sunt inscriptiones et versibus et oratione pedestri scriptæ. Cf. Suid. v. Ἐπίγραμμα. Ea quæ Polemo collegit epigrammata κατὰ πόλεις, ἑμμετρα fuisse videntur, maxima ex parte ad vitam privatam pertinentia, ut judicat Preller. (Polem. fragm. p. 123), ipsis nisis fragmentis. Sed Philochorus, qui totus esset in illustranda Atticæ historia occupatus, ea imprimis epigrammata collegisse censendus est, ex quibus illi lux afferri posset, titulos puta publicos, pedestri plerosque scriptos oratione. Multum hoc opus conferre debet ad stabiliendam Philochori fidem. Cf. Bœckh C. I. vol. 1, p. VIII.

8) Ἑπειρωτικά. Hic liber a Suida omissus est in catalogo Philochori operum; sed ex ejusdem loco v. Βούχεται evinci potest, Philochorum Epirotica scripsisse, quamvis in Harpocrat. plerisque codd. h. v. exhibeatur Φιλοστέφανος ἐν τοῖς Ἑπειρωτικοῖς. Vid. not. ad fragm. 186.

9) Δηλιακά, βιβλίον β'. Non mirum est, quod ex hoc opere nihil reliquum sit, quum Semus Delius, auctor celeberrimus, Deli antiquitates accuratissime tractaverit: num enim Lenzius fragmm. 184 et 185 recte statuat ad Deliaea pertinere, valde dubito.

10) Περὶ τῶν Ἀθηνῶν ἀγώνων βιβλίον ιζ'. Multi scriptores idem argumentum tractarunt. Vid. Crause Olymp. p. XI sqq. Fragmm. 59, 60.

11) Περὶ ἱερῶν liber a Suida in catalogo omissus, sed laudatus ab Harpocr. s. v. Ἀλῶα et Χύτροι. Fragmm. 161-64.

12) Περὶ ἡμερῶν, liber a Suida omissus, quem laudat Proclus ad Hesiodi Op. 770. Exponitur quæ dies sint sanctæ habendæ et unde dierum sanctitas repetenda sit. Vid. fragmm. 177-183.

13) Περὶ θυσιῶν α'. Explicatur sacrificiorum origo et ratio qua peragenda sint. Vid. fragmm. 170-173.

14) Περὶ μαντικῆς δ'. Philochorus hoc libro collegit antiqua oracula vaticiniaque, maximam partem versibus expressa, sed ex parte etiam oratione pedestri scripta (vid. fr. 195): explicuit diversas divinandi rationes (vid. frag. 197 sqq.). Symbola quum nonnisi divinationis genus sint,

Lenzius recte statuere videtur, de iis quoque in opere de divinatione expositum esse, atque errare Suidam, qui opus peculiare Περὶ συμβόλων memorat.

15) Περὶ καθαρμῶν. Hic liber, ex quo fragm. 200 sumptum esse probabile est, continuisse videtur collectionem καθαρμῶν, *Expiationum*, quarum Musæus et Orpheus inventores esse putabantur. Cf. Platon. De rep. II, p. 221 Bip.

16) Περὶ μυστηρίων τῶν Ἀθηνῆσι. Nihil ex hoc opere servatum est.

17) Περὶ Ἀλκμῆος. Admodum verisimile est, fragmentum, quo de Stesichoro agitur (205), ad hunc librum pertinere.

18) Περὶ τῶν Σοφοκλέους μύθων βιβλία ε'. Plane perditus est hic liber.

19) Περὶ Εὐριπίδου. Philochorus descripsisse videtur Euripidis vitam, poetamque a contumeliis vindicasse (vid. frag. 165): eum vero commentarium in Euripidis tragoedias fecisse, non recte Lenzius ex fragm. 167 collegit, ex quo id tantum effici potest, Philochorum in universum de Euripidis arte in fabulis componendis, deque ejus genere dicendi disputasse. Vid. fragm. 165-169.

20) Συναγωγή ἡρώδων, ἥτοι Πυθαγορείων γυναικῶν. In hoc opere vitæ Pythagorearum illustrium, quales fuerunt Theano, Melissa, narratæ esse videntur. Fortasse in eo etiam Bæus, ut mulieris illustris, mentio facta est. Vid. fragm. 207.

21) Ἡ πρὸς Ἀλυπον ἐπιστολή. In hac epistola de rebus ad cultum pertinentibus disceptatum esse, probabile fit ex fragm. 204.

22) Ἐπιτομή τῆς Διονυσίου πραγματείας περὶ ἑρῶν. De Dionysio, cujus opus Philochorus in compendium redegit, nihil habemus compertum.

23) Σαλαμῖνος χτίσις. Nihil ex hoc libro restat.

ISTER.

Ister, grammaticus, poeta et historicus fuit, sed in scribenda historia non excelluit. In eo enim operam suam posuisse videtur, ut coacervaret quæ ab aliis scriptoribus tradita essent. Id sæpius in ipsis fragmentis indicatum est, ut fragm. 11: Ἴστρος ... τὰ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσιν ἀναλεγόμενος· cf. 12, 19, al. Eandem rem probant diversi Atthidis tituli, ut Σύμμιχτα, Συναγωγαί, Ἀτακτα. Neque Polemo magni fecit Istrum, quem in Istrum flumen demergendum esse dixit, ut refert Athenæus IX, 9, p. 387. Cf. Preller. Polem. fragm. p. 96. Ister vero, qui quæ de Phrynide in Μελιποποιῖς scripsit, σχεδιάσαι dicitur a Scholiaste

ad Aristoph. (69), non Callimachus, sed Calpurnius nobis esse videtur.

Istri opera hæc sunt:

1) Ἀττικά, sedecim ad minimum librorum hoc quidem nomine Atthis sæpissime laudatur (fr. 1, 2, 12, 14, 32). Alii hujus operis tituli sunt: Ἀτθίδες (3), ἡ συναγωγή τῆς Ἀτθίδος sive τῶν Ἀτθίδων (19, 29), τὰ τῆς συναγωγῆς (5, 28), Ἀττικά καὶ συναγωγαί (17), συναγωγή (20), ἄτακτα (6, 8), περὶ τῶν ἀτάκτων (21), ἄτακτον (31), σύμμιχτα (22). Dubitari enim nequit quin omnibus his titulis idem liber significetur, quum συναγωγή nihil aliud sit quam συναγωγή τῶν Ἀτθίδων, idemque significant τὰ τῆς συναγωγῆς. Τὰ ἄτακτα autem non diversa esse ab illa συναγωγῇ, apparet ex fragmento apud Schol. Soph. OEd. C. 1046(21) comparato cum Tzetz. ad Lycophr. 1328 (20): ille enim ex Ἀτάκτοις assertit quod hic ex Συναγωγῇ habet. His titulis optime indicari putamus confusam rerum tractationem, quam Ister in Atthide adhibuit.

2) Ἀπόλλωνος ἐπιφάνεια. Siebelis demonstrat, hoc libro res narratas esse, quibus Apollo suam potentiam declaravit: ἐπιφανής enim est manifestus, i. e. præsens ferens auxilium (Wessel. ad Diodor II, 4) et præsentem sumens poenam; ἐπιφάνεια autem est præsentia dei. Errarunt Jons. De Scr. Hist. Ph. II, 6 et Maussacus ad Harpocr. v Φαρμακός. Vid. fragm. 33-37.

3) Ἀργολικά. Vid. fragm. 43-44.

4) Ἠλιακά. Vid. fragm. 45-46.

5) Ἀποικίαι τῆς Αἰγύπτου sive Αἰγυπτίων. In hoc opere Ister id maxime sequutus esse videtur, ut ad celebrandam Ægyptum urbes quam plurimas, imprimis Græcas, inde deductas esse demonstraret. Vid. fragm. 39-42.

6) Ὑπομνήματα erant probabiliter historiae ad omnem Græciam pertinentes, non ad unam civitatem: ex iis præter fr. 52 sumptum esse videtur fr. 54, de Alexandro Magno.

7) Πρὸς Τίμαιον ἀντιγραφαί. In iis secundum Athenæum VI, 20, p. 272, Timæus ab Istro Ἐπίτιμαιος appellatus est. Cf. Preller fr. Pol. p. 69.

8) Συναγωγή τῶν Κρητικῶν θυσίων.

9) Περὶ ιδιότητος ἄθλων.

10) Περὶ Ἠλίου ἀγώνων. Vid. fr. 60, b, et fortasse ex hoc libro sumptum est 60, a.

11) Πτολεμαίς. Verba, quæ ex Ptolemaide in fr. 38 supersunt, poetica sunt: unde Siebelis recte collegit, hoc opus fuisse carmen.

12) Ἀττικά λέξεις. Vid. fragm. 53, 54, 55. Natalis Comes V, 2, laudat Istri librum de coronis: sed quum hujus auctoris consuetudo

sit libros fingendi, ex quibus sua se hausisse dicat, jure dubitat Siebelis, num Ister librum de coronis scripserit. Poterat Natali Comiti fraudis ansam præbere locus qualis est apud Schol. ad OEd. Col. v. 673 (fr. 25).

Ex fragmentis 61 et 62 concludere possis, Istrum fecisse commentarium in Homerum; et

ex Plutarcho De Pyth. orac., tom. VII, p. 588 Reisk. (Philoch. fr. 195) vides, eum oracula quum versibus concepta tum oratione pedestri scripta studiose collegisse: quod utrum in libris historicis an in opere peculiari fecerit nescimus.

HECATAEI

FRAGMENTA.

ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΓΗΣ.

Α. ΕΥΡΩΠΗ.

1.

Herodot. IV, 36 : Γελῶ δὲ ὁρέων γῆς περιόδους γράψαντας πολλοὺς ἤδη καὶ οὐδένα νόον ἔχοντας ἐξηγητάμενον· οἱ Ὀκεανὸν τε ῥέοντα γράφουσι πέριξ, τὴν τε γῆν ἐοῦσαν κυκλοτερέα, ὡς ἀπὸ τόρνου, καὶ τὴν Ἀσίην τῇ Εὐρώπῃ ποιεύντων ἴσην. Quibus Hecataëum respici admodum probabile est.

2.

Strab. VII, p. 459 : Παρ' Ἑκαταίῳ δὲ Κιμμερίδων πόλιν. Recensentur exempla rerum fabulosarum, quas tradiderint historici.

3.

Steph. Byz. : Καλάθη, πόλις οὐ πόρρω τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, Ἑκαταῖος Εὐρώπῃ· Ἐφορος δὲ Καλάθουσαν αὐτὴν φησιν.

4.

Steph. Byz. : Ἐλιθύργη, πόλις Ταρτησοῦ. Ἐκ. Εὐρ. Alia hujus urbis mentio non exstat.

Tartesso adjacet Illiturgis (Liv. XXVIII, 19), quod si declarare voluit Hecataëus, Ἐλιθύργη vel Ἐλιθύρη scripsisse videtur, cum apud Stephanum vocem inter Ἐλιύτιοι et Ἐλίχη ordine alphabetico positam inveniamus.

5 (?).

Steph. Byz. : Ἴβυλλα, πόλις Ταρτησίας, τὸ ἐθνικὸν Ἴβυλλῖνος, παρ' οἷς μέταλλα χρυσοῦ καὶ ἀργύρου. Cum auctorem Stephanus omiserit, mentionem urbis alioquin ignotæ Hecataëo non inepte tribuas.

6.

Steph. Byz. : Μαστιηνοί, ἔθνος πρὸς ταῖς Ἡρακλείαις στηλαῖς· Ἐκ. Εὐρ. Εἴρηται δὲ ἀπὸ Μαστίης πόλεως.

7 (?).

Steph. B. Σύλις, πόλις Μαστιηνῶν. De auctore tacet.

8.

Steph. B. Μαινόβωρα, πόλις Μαστιηνῶν, Ἐκ. Εὐρ.

9.

Steph. B. Σίξος, πόλις Μαστιηνῶν. Ἑκαταῖος· « μέγα δὲ Σίξος πόλις ».

10.

Steph. Byz. Μολυβδάνη, πόλις Μαστιηνῶν. Ἐκ. Εὐρ.

11.

Steph. B. Εἰδητες, ἔθνος Ἰβηρικόν. Ἐκ. Εὐρ. Nomen ignotum et mire positum inter vocabula Ἐρεχθίη et Ἑσπερία. Sed ordo ibi in pluribus turbatus.

TERRÆ CIRCUITUS.

Α. EUROPA.

1.

Rideo multos videns descripsisse circuitus terræ, nullum habentes in exponendo sensum, qui Oceanum scribunt orbem terrarum circumfluere, et terram esse orbiculatam tanquam a torno, atque Asiam faciunt Europæ matrem.

2.

Apud Hecataëum Cimmeridem urbem.

3.

Calatha, oppidum non procul ab Herculis columnis. Hec. Verum Ephorus illud Calathusam appellat.

4.

Elibyrga, urbs Tartessi.

5.

Ibylla, urbs Tartesiæ. Gentile Ibyllinus. Apud hos aurum et argenti metalla inveniuntur.

6.

Mastiani, gens prope columnas Herculeas. Gens autem a Mastia urbe sic dicta est.

7.

Syalis, urbs Mastienorum.

8.

Mænobora, urbs Mastienorum.

9.

Sixus, urbs Mastienorum. Hec. : « Deinde Sixus urbs ».

10.

Molybdana, urbs Mastienorum.

11.

Edetes, gens Iberica.

12.
Steph. B. Μίσγητες, ἔθνος Ἰβήρων · Ἐκ. Εὐρ.
Nomen ignotum.
13.
Steph. B. Κραθασία, πόλις Ἰβήρων · Ἐκ. Εὐρ.
Τὸ ἐθνικὸν Κραθάσιος, καὶ Κραθασιεύς, καὶ Κραθα-
σιάτης, καὶ Κραθαστιανὸς διὰ τὴν χώραν.
14.
St. B. Ἰλαραυγάτι, οἱ Ἰβηρες · Ἐκ. Εὐρ. Καὶ
Ἰλαραυγάτης ποταμός.
15.
St. B. Σικάνη, πόλις Ἰβηρίας, ὡς Ἐκ. Εὐρ.
16.
St. B. Ὑψ, πόλις ἐν Ἰβηρίᾳ χειρρόνησου. Ἐκ.
Εὐρώπη · « μέτα δὲ Ὑψ πόλις, μέτα δὲ Λεσυρὸς
ποταμός. »
17.
St. B. Κρομύσσαι, νῆσος Ἰβηρίας · Ἐκ. Εὐρ.
18.
St. B. Μήλουσαι, νῆσος κατὰ Ἰβηρας · Ἐκ. Εὐρ.
19.
St. B. Ναρθών, ἐμπόριον καὶ πόλις Κελτικῆς. Ἐκ.
Εὐρ. Ἔστι καὶ λίμνη Ναρθωνίτις, καὶ ποταμός
Ἀταχός. Ἐκαταῖος δὲ Ναρθαίους αὐτοὺς φησι.
20.
St. B. Ἐλίσυχοι, ἔθνος Λιγύων · Ἐκ. Εὐρ.
21.
St. B. Νύραξ, πόλις Κελτικῆς Ἐκ. Εὐρ. Urbs
ignota.

22.
St. B. Μασσαλία, πόλις τῆς Λιγυστικῆς, κατὰ
τὴν Κελτικὴν, ἀποικὸς Φωκιάων. Ἐκ. Εὐρ.
23.
St. B. Μόνοικος, πόλις Λιγυστικῆς · Ἐκ. Εὐρ.
24.
St. B. Ἀμπελος, πόλις τῆς Λιγυστικῆς Ἐκ. Εὐρ.
Oppidum ignotum.
25.
St. B. Αἰθάλη, νῆσος Τυρσηνῶν. Ἐκ. Εὐρ. Ἔστι
δὲ κεκληθεῖσθαι διὰ τὸ σίδηρον ἔχειν, τὸν ἐν Αἰθάλῃ
τὴν ἐργασίαν ἔχοντα.
26.
St. B. Κύρνος, νῆσος πρόσβορρος Ἰαπυγίας. Ἐκ. Εὐρ.
27.
St. B. Κάπυα, πόλις Ἰταλίας · Ἐκ. Εὐρ. Ἀπὸ
Κάπυος τοῦ Ἑρωϊκοῦ.
28.
St. B. Νῶλα, πόλις Αὐσονῶν · Ἐκ. Εὐρ. Suidas:
Νῶλα, πόλις Αὐσονῶν παρὰ Ἐκαταίῳ. Πολύβιος δὲ
Νώλην αὐτὴν φησι.
29.
St. B. Καπρινήνη, νῆσος Ἰταλίας. Λέγονται καὶ
Καπρίαι. Ἐκ. Εὐρ. Fortasse Καπρίη scribendam.
cum syllaba νη facile ex vocabulo νῆσος orta sit.
30.
St. B. Ἀρίνθη, πόλις Οἰνώτρων ἐν μεσοποταμίᾳ
Ἐκ. Εὐρ.
- 31 (?).
St. B. Βρυσταχία, πόλις Οἰνώτρων. Sine aucto-
ritatis mentione.

12.
Misgetes, gens Iberiæ.
13.
Crabasia, urbs Iberorum. Hec. Gentile Crabasius, et
Crabasieus, et Crabasiales, et Crabasianus, propter re-
gionis consuetudinem.
14.
Ilaraugatae, Iberes, Hec. Est et Ilaraugates fluvius.
15.
Sicane, urbs Iberiæ.
16.
Hyops, urbs in Iberia Chersonesi. Hec. : « Post vero
est Hyops urbs, post autem Lesyrus fluvius. »
17.
Cromyusa, insula Iberiæ.
18.
Melussa, insula juxta Iberos.
19.
Narbon, emporium et urbs Celtica. Hec. Est etiam Nar-
bonitis lacus et Atacus fluvius. Hecataeus vero Narbaros
incolas dicit.
20.
Elisyci, gens Ligurum.
21.
Nyraax, urbs Celtica.

22.
Massalia, urbs Ligusticæ, juxta Celticam, Phoca-
sium colonia.
23.
Monæcus, urbs Liguriæ.
24.
Ampelus, urbs Liguriæ.
25.
Æthale, insula Tyrrhenorum. Hec. Videtur vero sic ve-
cata fuisse eo quod ferrum habeat, quod in Αἰθάλῃ (id
est, in fuligine) conficiatur.
26.
Cyrrnus, insula ad aquilonarem partem Iapygiæ.
27.
Capua, urbs Italiæ, Hec. A Capye Trojano.
28.
Nola, urbs Ausonum.
29.
Capriene, insula Italiæ. Dicuntur etiam Capriæ. Hec.
30.
Arintha, urbs CEnotrorum, inter duos fluvios sita.
31.
Brystacia, urbs CEnotrorum.

32.

St. B. Δρύς, πόλις Θράκης· Ἐκ. Εὐρ. Ἔστι καὶ πόλις τῶν Οἰνῶτρων.

33.

St. B. Ἀρτεμίσιον, πόλις Οἰνῶτρων· ἐν μεσογείῳ· Ἐκ. Εὐρ. Φίλιστος δὲ Ἀρτεμίσιον αὐτὴν καλεῖ, ἴσως Δωρικῶς. Oppidum ignotum.

34.

St. B. Ἐριμον, πόλις Οἰνῶτρων ἐν μεσογείῳ· Ἐκ. Εὐρ.

35.

St. B. Ἰξιάς, πόλις Οἰνῶτρων ἐν μεσογείῳ· Ἐκ. Εὐρώπῃ· « ἐν δὲ Ἰξιάς πόλις, ἐν δὲ Μενεκίνη πόλις. »
St. B. Μενεκίνη, πόλις Οἰνῶτρων ἐν μεσογείῳ· Ἐκ. Εὐρ.

36.

St. B. Κυτέριον, πόλις Οἰνῶτρων ἐν μεσογείῳ· Ἐκ. Εὐρ.

37.

St. B. Μαλάνιος, πόλις μεσογείας τῶν Οἰνῶτρων τῶν ὑπὸ Ἐκαταίου καταλεχθεισῶν ἐν Εὐρώπῃ.

38.

St. B. Νίναια, πόλις Οἰνῶτρων ἐν τῇ μεσογείῳ· Ἐκ. Εὐρ.

39.

St. B. Κόσσα, πόλις Οἰνῶτρων ἐν τῷ μεσογείῳ· Ἐκ. Εὐρ.

40.

St. B. Λαμητινοί, πόλις ἀπὸ Λαμῆτος ποταμοῦ πρὸς Κρότωνα· Ἐκ. Εὐρώπῃ· « Ἐκ δὲ Λαμῆτος ποταμοῦ Λαμητινοί. »

41.

St. B. Μέδμη, πόλις Ἰταλίας καὶ κρήνη ὁμώνυμος· Ἐκ. Εὐρώπῃ· « Ἀπὸ Μέδμης κρήνης τινός. »

42.

St. B. Σκύλλαιον, ἄκρα, περὶ τῆς Ἐκ. ἐν Εὐρώπῃ φησίν.

43.

St. B. Ζάγκλη, πόλις Σικελίας· Ἐκαταῖος Εὐρώπῃ· οἱ μὲν ἀπὸ Ζάγκλου τοῦ Γηγενοῦς ἢ ἀπὸ κρήνης Ζάγκλης· οἱ δὲ διὰ τὸ ἐκεῖ Κρόνον τὸ δρέπανον ἀποκρύψαι, ὃ τὰ τοῦ πατρὸς ἀπέκοψεν αἰδοῖα. Num hæc omnia Hecataeo debeantur, incertum.

44.

St. B. Κατάνη, πόλις Σικελίας· Ἐκ. Εὐρώπῃ· « μετὰ δὲ Κατάνη πόλις, ὕπερ δὲ ὅρος Αἴτνη. »

45.

St. B. Συράκουςαι, πόλις Σικελίας μεγίστη, ὡς Ἐκ. Εὐρ.

46.

St. B. Αἰλύβαιον, ἡ πρὸς δύσιν ἄκρα τῆς Σικελίας· Ἐκ. Εὐρ. Ἔστι καὶ πόλις.

47.

St. B. Μοτύη, πόλις Σικελίας ἀπὸ Μοτύης γυναικὸς, μηνυσάσης Ἡρακλεῖ τοὺς ἐλάσαντας τοὺς αὐτοῦ βοῦς· Ἐκ. Εὐρ. Φίλιστος δὲ φρούριον αὐτὴν φησὶ Σικελίας παραθαλάττιον.

48.

St. B. Σολοῦς, πόλις Σικελίας, ὡς Ἐκ. Εὐρ. « Ἐκλήθησαν δὲ ἀπὸ Σολόεντος καχοζένου, ὃν ἀνείλεν Ἡρακλῆς. » Pro Σικελίας Mss. Κιλικίας, errore Pro ἐκλήθησαν sunt qui ἐκλήθη vel χέκληται legeri malint. Videntur autem hæc verba ipsius esse Hecataei, qui de incolis antea dixerit.

32.

Drys, urbs Thraciæ, Hec. Est etiam urbs CEnotrorum.

33.

Artemisium, urbs CEnotrorum in mediterranea parte. Hec. Philistus vero Artemitium eam vocat, forsitan Dorice.

34.

Erimum, urbs CEnotrorum in mediterraneis.

35.

Ixias, urbs CEnotrorum in mediterranea regione. Hec.: « Inest vero Ixias urbs, inest Menecine urbs. » — Menecine, urbs CEnotrorum in mediterraneis. Hec.

36.

Cyterium, urbs CEnotrorum in mediterraneis.

37.

Malanias, urbs regionis mediterraneæ CEnotrorum, earum quæ ab Hecataeo in Europa recensentur.

38.

Ninæa, urbs CEnotrorum in mediterraneis.

39.

Cessa, urbs CEnotrorum in mediterraneis.

40.

Lametini, urbs a Lameto fluvio ad Crotonem. Hec.: « Ex Lamete vero fluvio dicuntur Lametini. »

41.

Medama, urbs Italiæ et fons ejusdem nominis. Hec. Europa: « a Medme fonte quodam. »

42.

Scyllæum, promontorium, de quo Hec.

43.

Zancle, urbs Siciliæ, Hec.: alii a Zanclo Terrigena, vel a fonte Zancle; alii autem, quod illic Saturnus falcem abscondiderit, qua patris pudenda abscidit.

44.

Catane, urbs Siciliæ. Hec.: « Post vero Catane urbs, supra autem mons Etna. »

45.

Syracusæ, urbs Siciliæ maxima.

46.

Lilybæum, Siciliæ promontorium ad occidentem. Hec. Est et urbs.

47.

Motya, urbs Siciliæ a Motya femina, quæ indicavit Herculeos qui ipsius boves abegerant. Hec. Philistus vero Siciliæ castellum maritimum esse ait.

48.

Solus, urbs Siciliæ, ut Hec.: « Nominati autem sunt incolæ a Soloente inhospitali, quem interfecit Hercules. »

49.

St. B. Ἰμέρα, πόλις Συκελίας · Ἐκ. Εὐρ. Ἔστι καὶ Λιβύης.

Libyæ urbs ignota; fortasse scribendum est Λέσβου. Steph. : Ἰσσα, πόλις ἐν Λέσβῳ, κληθεῖσα Ἰμέρα.

50.

St. B. Μυλαί, πόλις Συκελίας · Ἐκ. Εὐρ.

51.

St. B. Λοκροὶ Ἐπιζεφύριοι, πόλις Ἰταλίας. Ἐκ. Εὐρ.

52.

St. B. Καυλωνία, πόλις Ἰταλίας, ἣν Αὐλωνίαν Ἐκαταῖος καλεῖ διὰ τὸ μέσσην αὐλῶνος εἶναι.

53.

St. B. Κρόταλλα, πόλις Ἰταλίας, Ἐκ. Εὐρ. Urbs ignota.

54.

St. B. Ἰαπυγία, δύο πόλεις · μία ἐν τῇ Ἰταλίᾳ, καὶ ἑτέρα ἐν τῇ Ἰλλυρίῳ · ὡς Ἐκαταῖος. De urbibus nihil notum · probabile est, hæc referenda esse ad regiones.

55.

St. B. Ἐλεῦτιοι, ἔθνος τῆς Ἰαπυγίας. Ἐκ. Εὐρ.

56.

St. B. Χανδάνη, πόλις Ἰαπυγίας. Ἐκ. Εὐρώπη · « ἐν δὲ Χανδάνῃ πόλις, μέγα δὲ Πευκαῖοι. »

57.

St. B. Πευκετίαντες, ἔθνος τοῖς Οἰνώτροις προσεχές, ὡς Ἐκ. Εὐρ.

58.

St. B. Ἀδρία, πόλις, καὶ παρ' αὐτὴν κόλπος Ἀδριαῖς, καὶ ποταμὸς ὁμοίως ὡς Ἐκαταῖος. « Ἡ χώρα

τοῖς βοσκήμασιν ἐστὶν ἀγαθὴ, ὡς δις τίχτειν. τὸν ἐνιαιυτὸν καὶ διδυμοτοκεῖν, πολλάκις καὶ τρεῖς καὶ τέσσαρας ἐρίφους τίχτειν · ἐνίστι δὲ καὶ πάντα καὶ πλείους · καὶ τὰς ἀλεκτορίδας δις τίχτειν τὰς ἡμέρας · τῷ δὲ μεγέθει πάντων εἶναι μικροτέρως τῶν ὀρνίθων. » Videntur hæc omnia verba Hecataei. Post τίχτειν nomen caprarum videtur excidisse.

59.

St. B. Ἴστροι, ἔθνος ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ · Ἐκ. Εὐρ.

60.

St. B. Κυλικοί, ἔθνος κατὰ τὸν Ἰόνιον κόλπον · Ἐκ. Εὐρ. Κέκληται δὲ ἀπὸ ὄρους.

61.

St. B. Λιβυρνοί, ἔθνος προσεχές τῷ ἐνδοτέρῳ μέρει τοῦ Ἀδριατικοῦ κόλπου · Ἐκ. Εὐρ. Ὀνομάσθησιν οἱ ἀπὸ τινος Λιβυρνοῦ, ἃρ' οὗ εὗρηται τὰ Λιβυρναῖα σκάφη καὶ Λιβυρναῖα μανδύη, εἶδος ἐσθῆτος. Nunc hæc omnia ex Hecataeo desumpta, incertum.

Pro ἃρ' οὗ codd. Ἀττικοῦ, quod ex Eustathii commentario in Dionysium optime correxit Berkelius.

62.

St. B. Μέντορες, ἔθνος πρὸς τοῖς Λιβύρνοις · Ἐκ. Εὐρ.

63.

St. B. Ὑθμίται, ἔθνος πρὸς Λιβυρνοῖς καὶ Σωπίοις, ὡς φησιν Ἐκ. Εὐρ.

64.

St. B. Σωόπιοι, ἔθνος προσεχές τοῖς Λιβυρνοῖς ὡς Ἐκ. Εὐρ.

49.

Himera, urbs Siciliæ, Hec. Est et Libyæ. — Issa, urbs in Lesbo, vocata Himera.

50.

Mylæ, urbs Siciliæ.

51.

Locri Epizephyrîi, urbs Italiæ.

52.

Caulonia, urbs Italiæ, quam Auloniam Hec. vocat, quod in medio convallis sita sit.

53.

Crotalla, urbs Italiæ.

54.

Iapygia, duæ urbes, una in Italia, altera in Illyria.

55.

Eleutii, populus Iapygiæ.

56.

Chandane, urbs Iapygiæ. Hec. : « Inest vero Chandane urbs, post autem Peucæi. »

57.

Peucetiantes, gens Ænotris vicina.

58.

Adria, urbs et juxta urbem sinus maris Adriatici, nec non fluvius, ut Hecataeus : « Regio pecudibus optima, adeo, ut bis quotannis, ac geminos, sæpe tres et quatuor hædos pariant, aliquando etiam quinque et plures : gallinæ vero bis quotidie ova pariant : sunt vero omnium minimæ inter aves. »

59.

Istri, populus in Ionico sinu.

60.

Caulici, gens juxta Ionicum sinum, Hec. Sic vero vocata fuit a monte.

61.

Liburni, gens ad interiorem partem sinus Adriatici. Hec. Sic vero vocati fuere a quodam Liburno, a quo inventæ etiam Liburnicæ naves, et Liburnica mandya, species vestimenti.

62.

Mentores, gens prope Liburnos.

63.

Hythmitæ, gens prope Liburnos et Syopios.

64.

Syopii, populus Liburnis vicinus.

65.

St. B. Ἰαπυγία, δύο πόλεις, μία ἐν τῇ Ἰταλίᾳ καὶ ἑτέρα ἐν τῇ Ἰλλυρίᾳ, ὡς Ἐκ. (cf. fr. 54). Quod haud dubie dictum est de Iapodibus vel Iapydibus, populo Gallicæ simul et Illyricæ originis, quem ipse Hecataeus Iapyges videtur dixisse.

66.

S. B. Οἰδάντιον, πόλις Ἰλλυρίων · Θεόπομπος Φιλίππειον τριακοστῷ ὁγδόῳ. Τὸ ἔθνικόν Οἰδάντες, ὡς φησιν Ἐκ. Situs urbis ignotus.

67.

St. B. Χελιδόνιοι, ἔθνος Ἰλλυρικόν. Ἐκ. Εὐρώπῃ · « Σεσαρηθίων πρὸς βορέῳ οἰκέουσι Χελιδόνιοι. »

68.

St. B. Σεσάρηθος, πόλις Ταυλαντίων, ὡς φησιν Ἐκ.

69.

St. B. Ἀβροί, ἔθνος πρὸς τῇ Ἀδρίᾳ Ταλαντίνων προσιγής τοῖς Χελιδόνιοις, ὡς Ἐκαταῖος.

70.

St. B. Λάχμων, ἄκρα τοῦ Πίνδου ὄρους, ἐξ ἧς ὁ Ἰνυχος καὶ Αἶας ρεῖ ποταμός · ὡς Ἐκ. ἐν πρώτῳ.

71.

Strab. VII, p. 486 : Τὸν δ' Ἄωον Αἶαντα καλεῖ Ἐκαταῖος καὶ φησιν ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ τόπου τοῦ περὶ Λάχμον, μᾶλλον δὲ τοῦ αὐτοῦ μύχου τὸν τε Ἰνυχον εἶναι εἰς Ἄργος πρὸς νότον καὶ τὸν Αἶαντα πρὸς ἐσπέρην εἰς τὸν Ἀδρίαν.

72.

Strab. VI, p. 417 : Ἐκαταῖος φησι τὸν ἐν τοῖς

Ἀμφιλόχοις Ἰνυχον, ἐκ τοῦ Λάχμου ρέοντα, ἐξ οὗ καὶ ὁ Αἶας ρεῖ, ἕτερον εἶναι τοῦ Ἀργολικοῦ, ὠνομάσθαι δ' ἀπὸ Ἀμφιλόχου τοῦ καὶ τὴν πόλιν Ἄργος Ἀμφιλοχικὸν καλέσαντος · τοῦτον μὲν οὕτω φησὶν εἰς τὸν Ἀχελῷον ἐκβάλλειν, τὸν δὲ Αἶαντα εἰς Ἀπολλωνίαν πρὸς τὴν δύσιν ρεῖν.

73.

St. B. Δεξάροι, ἔθνος Χαόνων τοῖς Ἐγγελαῖς προσεγής Ἐκ. Εὐρ. Ὑπὸ Ἀμπερον ὄρος οἰκοῦν.

74.

St. B. Χαονία, μέση τῆς Ἠπείρου — Ἐκ. Εὐρώπῃ · « ὁ δὲ κόλπος Κιόρραϊος καὶ τὸ πεδῖον ἐν τῇ Χαονικῇ. »

75.

St. B. Ὀρικὸς, πόλις ἐν τῇ Ἰονίῳ κόλπῳ. Ἐκαταῖος λιμένα καλεῖ τῆς Ἠπείρου τὴν Ὀρικὸν, ἐν τῇ Εὐρώπῃ · « μετὰ δὲ Βουθρωτὸς πόλις, μετὰ δὲ Ὀρικὸς λιμὴν. » Eadem Hecataei verba affert Eustathius ad Dionys. Perieg. 321.

76.

St. B. Βαϊάκη, πόλις τῆς Χαονίας · Ἐκ. Εὐρ.

77.

St. B. Ὀρέσται, Μολοσσικὸν ἔθνος · Ἐκ. Εὐρ.

78.

St. B. Δωδώνη, πόλις τῆς Μολοσσίδος ἐν Ἠπείρῳ · Ἐκ. Εὐρώπῃ · « Μολοσσῶν πρὸς μεσημβρίας οἰκέουσι Δωδωναῖοι. »

79.

St. B. Ἐπιλευκάδιοι, πόλις μετὰ Ἀχαρνανίαν · Ἐκ. Εὐρ.

65.

Iapygia, duæ urbes, altera in Italia, altera in Illyria.

66.

Œdantium, urbs Illyriorum. Theopomp. Philippteor. lib. 38. Gentile Œdantes, ut inquit Hecataeus.

67.

Chelidonii, gens Illyrica. Hec. : « Ad septentrionalem partem Sesarethiorum habitant Chelidonii. »

68.

Sesarethus, urbs Taulantiorum.

69.

Abri, populus Talantinorum prope Adriam, Chelidonii vicinus.

70.

Lacmon, promontorium Pindi montis, ex quo Inachus et Æas fluvii defluunt.

71.

Hecataeus Aoum fluvium appellat Æantem, et ex eodem apud Lacinum loco, atque adeo ex iisdem penetrabilis Inachum dicit ad Argos deferri versus meridiem, et Æantem ad occasum in mare Adriaticum.

72.

Hecataeus dicit Inachum Amphilochorum e Lacmo

profluentem, unde et Æas oritur, diversum esse ab Argolico : eique hoc nomen ab Amphilocho impositum, qui urbem quoque Argos Amphilochicum nominavit : eumque in Acheloum incidere ait, Æantem vero versus occasum ad Apolloniam defluere.

73.

Dexari, gens Chaonum, Encheleis finitima, Hec. Sub Amero monte habitat.

74.

Chaonia, in media Epiro. — Hec. : « Sinus autem Cirrhæus et campus in Chaonica. »

75.

Oricus, urbs in sinu Ionio. Hecataeus portum Epiri vocat Oricum : « Post vero Butthrotus urbs, post autem Oricus portus. »

76.

Bæace, urbs Chaoniæ.

77.

Orestæ, Molossica gens.

78.

Dodone, urbs Molossidis in Epiro. — Hec. : « Molossorum ad meridiem habitant Dodonæi. »

79.

Epileucadii, urbs post Acarnaniam.

80.

St. B. Λύξεια, πόλις Ἀκαρνανίας Ἐκ. Εὐρ. Ἀπὸ Λυξέως τινός. Nomen hoc medium positum est inter Λυδίαν et Λύκαιαν, itaque fortasse Λύξεια scribendum.

81.

St. B. Μολύκραι, πόλις περὶ Ναύπακτον. Ἐκ. περιηγήσει Εὐρώπης. Oppidum appellabatur Μολύκραι, notum ex Thucydide (II, 84; III, 102) ubi Μολύκρειον, Scylace et Strabone (X, p. 705) ubi Μολύκραια dicitur. A Stephano scribitur Ὀλύκραι, locumque obtinet inter eas urbes, quæ a litera O incipiunt. Dubium non est quin depravato Hecataei codice, ubi litera M forte extincta erat, usus sit Stephanus.

82.

St. B. Οἶανθή, πόλις Λοκρῶν. Ἐκ. Ἀσία. Ἑλληνικός δὲ Οἶανθείαν αὐτὴν φησιν. Quod Ἀσία pro Εὐρώπῃ commemoratur, videtur esse nihil nisi vitium Stephani.

83.

St. B. Χάλαιον. πόλις Λοκρῶν. Ἐκ. Εὐρώπῃ. « μετὰ δὲ Λοκροῖ, ἐν δὲ Χάλαιον πόλις, ἐν δὲ Οἶανθή πόλις. » Libri ἐν δὲ οἱ Ἀνθήπολοι, quod facillime corrigitur.

84.

St. B. Φωκίς, χώρα περὶ τὸν Παρνασσόν. Ἐκ. Εὐρ. Ἀπὸ Φώκου τινός.

85.

St. B. Κρίσα, πόλις Φωκίδος. Ἐκ. Εὐρ. Ἀπὸ Κρίσου Φώκου υἱοῦ.

86.

Eustath. II. B, 520 : Κρίσα δὲ πεδῖον καὶ πόλις ἐν Λοκροῖς ἢ ἐν Δελφοῖς ἀπὸ Κρίσου τινός τυράννου, ἢ, ὥς Ἐκαταῖος φησιν, παιδὸς Φώκου.

87.

St. B. Χαιρώνεια, πόλις πρὸς τοῖς ὄροις Φωκίδος. Ἐκ. Εὐρώπῃ. « ἐν δὲ Χαιρώνεια πόλις . . . τὸ πρῶτον κέκληται . . . ἀπὸ Χαίρωνος. » Manifesto hæc sunt mutilata, sententia autem inde restitui potest, quod postea dicit Stephanus, urbem prius Arnen vocatam fuisse et sic quidem apud Homerum (II. B, 507), quod ex Hecataeo videtur repetivisse, qui ita scripserit : X. πόλις, ἣ τὸ πρῶτον κέκληται Ἄρνη, ὕστερον δὲ Χαιρώνεια ἀπὸ Χαίρωνος. Chæronem Hellanicus Apollinis et Thersus filium dixit (Steph. ib.).

88.

St. B. Κορώνεια, πόλις Βοιωτίας Ἐκ. Εὐρ. Ἀπὸ Κορώνου τοῦ Θερσάνδρου.

89.

St. B. Γέφυρα, πόλις Βοιωτίας. τοὺς αὐτοὺς δὲ φασὶ καὶ Ταναγραίους, ὥς Στράβων καὶ Ἐκαταῖος. Locus Strabonis est IX, p. 619.

90.

St. B. Κόρινθος, πόλις ἔσω τοῦ ἰσθμοῦ τῆς Πελοποννήσου. Ἐκ. Εὐρ. Ἡ αὐτὴ ἐκαλεῖτο Ἐφυρα ἀπὸ Ἐφύρας τῆς Μύρμηκος τῆς Ἐπιμηθέως γυναίκος. Cf. Schol. Apollon. IV, 1212.

91.

Strab. VIII, 524 : Ἐκαταῖος δὲ ὁ Μιλήσιος ἑτέρους λέγει τῶν Ἠλείων τοὺς Ἐπειούς. τῷ γοῦν Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι τοὺς Ἐπειοὺς ἐπὶ Αὐγείαν καὶ συνανελεῖν αὐτῷ τὸν τε Αὐγείαν καὶ τὴν Ἥλιν, φησὶ δὲ καὶ τὴν Δύμην Ἐπειῶα καὶ Ἀγαΐδα. Reliqua horum pertinent ad historias Hecataei (cf. fr. 348), quæ vero de Dyme tradidit, vix omittere potuit in descriptione Achaïæ.

80.

Lyxea, urbs Acarnaniæ, Hec. Dicta a quodam Lyxæo.

81.

Molycræ, urbs circa Naupactum.

82.

Æanthe, urbs Locrorum. Hec. (Asia.) Hellanicus vero Æanthiam eam vocat.

83.

Chalæum, urbs Locrorum. Hec. : « Post vero Locri, inest autem Chalæum urbs, necnon Æanthe. »

84.

Phocis, regio circa Parnassum. Hec. Sic dicta a Phoco quodam.

85.

Crisa, urbs Phocidis, Hec. ; a Criso Phoci filio.

86.

Crisa, campus et urbs in Locrorum aut Delphorum terra, a Criso quodam tyranno, vel, ut Hecataeus dicit, Phoci filio, nomen ducens.

87.

Chæronea, urbs ad fines Phocidis. Hec. : « Inest vero Chæronea urbs, quæ prius vocata est Arne, postea vero Chæronea a Chærone. »

88.

Coronea, urbs Bœotiae, Hec. ; a Corono Thersandi filio.

89.

Gephyra, urbs Bœotiae; eisdem vocant etiam Tanagraeos, ut Strabo et Hec.

90.

Corinthus, urbs intra Isthmum Peloponnesi, Hec. Eadem vocabatur Ephyra ab Ephyra filia Myrmecis, uxoris Epimethi.

91.

Porro Hecataeus Milesius Eleos ab Epeis diversos esse dicit; scribitque Epeos Herculi in expeditione contra Augeam adfuisse, cum eoque destruxisse Elidem et Augeam; Dymen quoque tam ad Epeos quam ad Achæos pertinuisse.

92.

St. B. Μήριστον, πόλις Τριφυλίας · Ἐκ. Εὐρ. Ἔστι καὶ ἄλλη τῆς Ἠλίδος. Præterea haud dubie *Psophidem* memoravit, cujus mentionem habuit in secundo libro *Genealogiarum* (fr. 344. Steph. v. Ψωφίς). *Tegææ* meminit Hecataeus in narratione fabularum de Auge et Hercule (Paus. VIII, 4, 9, v. fr. 345), *Tænari* in fabulis de Hercule et Cerbero (Paus. III, 25, 5; v. fr. 346).

93.

St. B. Ἀγάμειζ — λέγεται δὲ Μαντίνη κατὰ συναλοιπὴν πρὸς Ἐκταίω. Præter has Peloponnesi urbes citantur ex Hecataeo etiam *Oëne* Argolica, quam alii *Oënoen* dicunt, e primo *Historiarum* (fr. 343) libro, et *Mycenæ* (fr. 360) cujus nomen inde derivaverit, quod Perseus ibi gladii μυχῶν amisisset. Universam Peloponnesum ante Græcos Hellenes a barbaris habitatam fuisse dixit Hecataeus (fr. 356).

94.

St. B. Θορικὸς, δῆμος τῆς Ἀχαμαντίδος φυλῆς. Ἐκταίος δὲ πόλιν αὐτὴν φησιν. Codd. τὴν πόλιν. — Præterea *Hymetti* meminisse novimus Hecataeum in *Historiis* (Herod. VI, 137).

95.

St. B. Ἐλένη νῆσος τῆς Ἀττικῆς · Ἐκ. Εὐρ. Ἐκεῖ γὰρ ἀποδῆναί φασιν τὴν Ἐλένην μετὰ τὴν ἄλωσιν Δίου.

96 (?).

Prope Helenam sita erat insula *Phacussa*, de qua v. fr. 281.

97.

St. B. Ὑδρέα, νῆσος πρὸς τῇ Τροιζῆνι · Ἐκ. Εὐρ. *Cimoli* insulæ mentionem vide apud Siden, fr. 250.

98.

St. B. Κόρσαι, νῆσος τῆς Ἰωνίας, ἀντικρὺ Σάμου · Ἐκ. Εὐρ. Ἡρωδιανὸς Κόρσια, διὰ τοῦ ι.

99.

St. B. Χίος, ἐπιφανεστάτη νῆσος τῶν Ἰώνων, ἔχουσα καὶ πόλιν δμῶνυμον. Ἐκ. Εὐρώπη · « Χίοι κατὰ Ἐρυθράς ἐν δὲ πόλις Χίος ἀπὸ Χίου τοῦ Ὠκεανοῦ ἢ ἀπὸ τῆς χιόνος τῆς ἐκεῖ γενομένης πολλῆς, ἢ ἀπὸ νύμφης τῆς Χιόνης. » Codd. Χιόνος.

100.

St. B. Οἰνοῦσαι, νῆσος τῇ Χίῳ προσεχής · Ἐκ. Εὐρ.

101.

St. B. Μυτιλήνη, πόλις ἐν Λέσβῳ μεγίστη · Ἐκ. Εὐρ. Ἀπὸ Μυτιλήνης τῆς Μάχαρος θυγατρὸς ἢ Ηέλοπος. Codd. Καίσαρος pro Μάχαρος.

102.

St. B. Λῆμνος, νῆσος πρὸς τῇ Θράκῃ, δύο πόλεις ἔχουσα, Ἡφαιστίαν καὶ Μύριναν, ὡς Ἐκ. Εὐρ. Ἀπὸ τῆς μεγάλης λεγομένης θεοῦ, ἣν Λῆμνὸν φασιν. Τούτῃ δὲ καὶ παρθένους ἔθουσιν.

103.

St. B. Ἡφαιστία, πόλις ἐν Λῆμνῳ · Ἐκ. Εὐρ.

104.

St. B. Μύρινα, πόλις ἐν Λῆμνῳ · Ἐκ. Εὐρ. Ἔστι καὶ τῆς Αἰολίδος ἄλλη, ἀπὸ Μυρίνης ἀμρότεραι ἢ ἀπὸ Μυρίνου. Incertum est, quantum ex his Hecataeo debeatur. De urbe *Æolidis* cf. fr. 211.

105.

St. B. Χαλκίς, πόλις Εὐβοίας. Ἐκ. Εὐρώπη · « Χαλκίς πόλις ἐστίν, ἢ πρότερον Εὐβοία προσηγορεύθη ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Κωμῶς τῆς Χαλκίδος καλουμένης θυγατρὸς Ἀσωποῦ. » Nomen nymphæ incertum, vel *Comoe*, vel *Combe*, ut Eust. II. B, 537.

92.

Hecistum, urbs Triphyliae, Hec. Est et alia Elidis.

93.

Agamia. Dicitur quoque Mantina per synalœphen apud Hecataeum.

94.

Thorius, populus Acamantidis tribus, Hec. vero urbem eam vocat.

95.

Helene, insula Atticae, Hec. Illic enim obiisse aiunt Helenam post Trojam captam.

97.

Hydrea, insula juxta Troezenem.

98.

Corseæ, insula Ioniae, e regione Sami. Hec. Herodiana *Corsia* per i scribit.

99.

Chios, celeberrima Ionum insula, habens etiam urbem ejusdem nominis. Hec. : « Chli juxta Erythras. Est ibi

urbs Chios, sic dicta a Chio, Oceani filio, vel a nive (χιόνι), quæ illic frequens est, vel a nymphea Chione. »

100.

Cænussæ, insula Chio vicina.

101.

Mytilene, urbs in Lesbomaxima, Hec.; dicta a Mytilene Macaris filia vel Pelopis.

102.

Lemnos, insula juxta Thraciam, duas habens urbes, Hephaestiam et Myrinam, Hec.; a magna dicta dea, quam *Lemnum* dicunt. Huic vero et virgines immolabant.

103.

Hephaestia, urbs in Lemno.

104.

Myrina, urbs in Lemno, Hec. Est etiam *Æolidis* alia, utraque a Myrina, vel a Myrino.

105.

Chalcis, urbs Eubœæ. Hec. : « Chalcis est urbs, quæ prius Eubœa appellata fuit. Sic vero vocata fuit a Comoe, quæ Chalcis dicebatur, filia Asopî.

106.

Pausan. IV, 2, 3 : 'Εκ. δὲ ὁ Μιλήσιος ἐν Σκίῳ μοῖρα τῆς Ἐρετρικῆς ἔγραψεν εἶναι Οἰχαλίαν. Μοῖρα Facius et Bekker.; codd. μοῖραν. Scius regio ignota. Ne de libro quidem, ubi hæc dixerit Hecataeus, constat.

107.

St. B. Ὀρέστη, πόλις Εὐβοίας· 'Εκ. Εὐρώπης περιηγήσει. Cf. Hesych. Ὀρέστη, χωρίον Εὐβοίας.

108.

St. B. Κῦνος, ἐπίνειον Ὀποῦντος, ὡς Φίλων καὶ Πausanίας. Ἐκαταῖος δὲ πόλιν αὐτὴν φησιν. *Amphanas*, urbem Doridis, in Genealogiis memoravit Hecataeus, cf. fr. 335.

109.

St. B. Αἰγωνεῖα, πόλις Μηλίων· Λυκόφρων καὶ Ἐκαταῖος. Ρισνὸς ἐκκαίδεκάτῃ Αἰγώνῃ αὐτὴν λέγει.

110.

St. B. Ὀλιζών, πόλις Θεσσαλίας· 'Εκ. Εὐρ.

111.

St. B. Εὐρυμέναι, πόλις Θεσσαλίας· 'Εκ. Εὐρ.

112.

St. B. Κράνων, πόλις τῆς Θεσσαλίας τῆς Πελασγῳτίδος, ἐν τοῖς Τέμπεσιν, ὡς 'Εκ. Εὐρ. Meridiem versus a Cranone sita est *Itonia*, cuius meminit Hecataeus in Historiis (fr. 338), et haud dubie etiam in Europa, quamquam apud Stephanum nonnisi Thraciæ regio Itonia laudatur.

113.

St. B. Φωτίναιον, πόλις Θεσσαλίας, ὡς 'Εκ. ἐν περιηγήσει Εὐρώπης. Situs incertus. Sed ibi Hecataeus etiam *Phalannum* videtur recensuisse,

quæ ad borealem Penei ripam sita erat, cuius meminit in Historiis (fr. 333) ut urbis Perrhæborum. (Steph. Φάλαννα· 'Εκ. Ἰππίαν αὐτὴν καλεῖ).

114.

St. B. Ἰμφῆς, ἔθνος προσεχὲς τοῖς Περρῆαίβοις. 'Εκ. Εὐρώπῃ· « οἰκεῖουσιν Ἰμφῆες καὶ Περρῆαίβοι. » — Imphees ignoti.

115.

St. B. Αἰζίκη, Θράκης μέρος· 'Εκ. Εὐρ.

116.

St. B. Χαλάστρα, πόλις Θράκης κατὰ τὸν Θερμαῖον κόλπον. 'Εκ. Εὐρώπῃ· « ἐν δ' αὐτῷ Θέρμη πόλις Ἑλλήνων Θρηίκων, ἐν δὲ Χαλάστρῃ πόλις Θρηίκων. »

117.

St. B. Σινδοναῖοι, Θράκιον ἔθνος, ὡς 'Εκ. Εὐρ.

118.

St. B. Σμίλα, πόλις Θράκης· 'Εκ. Εὐρώπῃ· « μετὰ δὲ Σμίλᾳ πόλις. »

119.

St. B. Λίπαξος, πόλις Θράκης· 'Εκ.

120.

St. B. Μηκύβερνα, πόλις Παλλήνης τῆς ἐν Θράκι Χερρόνῃσου· 'Εκ. Εὐρ.

121.

St. B. Σερμυλία, πόλις περὶ τὸν Ἄθων, ὡς 'Εκ.

122.

St. B. Γαληψός, πόλις Θράκης καὶ Παιόνων· 'Εκ. Εὐρ.

123.

Athen. X, 67, p. 447, C. : Ἐκαταῖος ἐν τῇ

106.

At Milesius Hecataeus in Scio Eretrici agri parte Oechaliam esse scripsit.

107.

Oreste, urbs Euboræ.

108.

Cynus, navale Opuntis, ut Philo et Pausanias. Hec. vero urbem eam vocat.

109.

Ægonea, urbs Meliensium, Lycophro et Hecataeus; Rhianus libro decimo sexto *Ægonen* eam vocat.

110.

Olizon, urbs Thessaliæ.

111.

Eurymenæ, urbs Thessaliæ.

112.

Cranon, urbs Thessaliæ Pelasgiotidis in campis qui Tempe vocantur.

113.

Photinæum, urbs Thessaliæ.

114.

Imphees, gens Perrhæbis vicina, Hec. : « Habitant Imphees et Perrhæbi. »

115.

Æzica, Thraciæ pars.

116.

Chalastra, urbs Thraciæ, circa Thermæum sinum. Hec. : « In eodem vero est Therme, urbs Græcorum Thracum, nec non Chalastra, urbs Thracum. »

117.

Sindonaï, Thraciæ poulus.

118.

Smila, urbs Thraciæ. Hec. : « Post vero Smila urbs. »

119.

Lipaxus, urbs Thraciæ.

120.

Mecyberna, urbs Pallænæ, Chersonesi Thraciæ.

121.

Sermylia, urbs circa Athon.

122.

Galepsus, urbs Thraciæ et Pæonum.

123.

Hecataus Pæonas ait brytuni bibere ex hordeo et parabiæ ex milio et conyza (vel inula). Unguntur vero, ait, oleo ex lacte.

τῆς Εὐρώπης περιόδῳ Παϊονάς φησι « πίνειν βρῦτον ὑπὸ τῶν κριθῶν καὶ παραβίην ἀπὸ κέγχρου καὶ κο-
λύζης· ἀλείφονται δὲ, φησὶν, ἐλαίῳ ἀπὸ γάλακτος. »
124.

St. B. Κρήστων, πόλις Θράκης — ὁ πολίτης Κρηστωναῖος παρὰ Πινδάρῳ, Ῥιανὸς δὲ Κρηστωνίου αὐτοῦ φησιν· Ἐκ. δὲ Κρηστώνας αὐτοῦς, ἐν Εὐρώπῃ.
125.

St. B. Αἰγιαλός — ἔστι καὶ Θράκης Αἰγιαλὸς παρὰ τῷ Στρώμονι, ὡς Ἐκ.
126.

St. B. Φάγρης, πόλις Θράκης· Ἐκ. Εὐρ.
127.

St. B. Ἀβδῆρα — τοῦ Ἀβδηρίτης μέμνηται Εὐ-
δόξος ἐν τετάρτῃ περιόδῳ, καὶ Πausanίας περιηγή-
σιως καὶ Ἡρόδοτος ἐβδόμῃ, καὶ πολλοῦ Ἐκαταῖος
καὶ πολλοί. Dicit fortasse Abderitam Heca-
tæum, certo vero urbem non præterit Milesius.
128.

St. B. Σάτραι, ἔθνος Θράκης, ὡς Ἐκ. ἐν Εὐρ.
φησί.
129.

St. B. Σατροκένται, ἔθνος Θράκιον, ὡς Ἐκ. ἐν
Εὐρ. Populus ignotus.
130.

St. B. Δάρσιοι, ἔθνος Θράκιον· Ἐκ. Εὐρ.
131.

St. B. Δρύς, πόλις Θράκης· Ἐκ. Εὐρ.
132.

St. B. Ζώνη, πόλις Κικόνων· Ἐκ. Εὐρ.
133.

St. B. Σχαιοί, ἔθνος μεταξὺ τῆς Τρωάδος καὶ τῆς
Θράκης, ὡς Ἐκ. Εὐρ.
134.

St. B. Ξάνθοι, ἔθνος Θράκιον· Ἐκ. Εὐρ.
135.

135.

St. B. Χερρόνησος — ἔστι δευτέρα πόλις ἐν τῇ
Θράκῃ Χερρόνησος, περὶ ἧς Ἐκ. ἐν Εὐρώπῃ « ἐν δ'
αὐτοῖσι πόλις Χερσόνησος ἐν τῷ ἰσθμῷ τῆς Χερσονή-
σου. » Καὶ τὸν πολίτην Χερσονήσιον φησιν. « Ἀψιν-
θίοισιν πρὸς μεσημβρίαν διμουρέουσι. » « Χερ-
σονησῖται ἀπὸ τῶν πύργων ἐσχημάντο τοῖσιν
Ἀθηναίοισι τὸ γεγονός. » Τούτους καὶ Χερσονησίους
λέγει. Patet hæc pessime mutilata esse, neque a
librariis solum, sed ab ipso epitomatore, qui usum
vocabuli Χερσονήσιος eo probaturus erat exemplo,
quo non nisi Χερσονησῖται legebatur, quod cum
vidisset, sese ipse correxit addito illo τούτους
καὶ cett. Sunt vero duo loci confusi, prior enim
huius narrationis pars haud dubie ex Hecataeo
petitus est, quem in illo forma Χερσονήσιοι, quæ
e libris excidit, usum esse probabile est, po-
steriorem vero ex Herodoto Stephanus repetivit,
qui his ipsis verbis dicit (IX, 118): ὡς δὲ ἡμέρη
ἐγένετο, « οἱ Χερσονησῖται ἀπὸ τῶν πύργων ἐσχημῆσαν
τοῖσι Ἀθηναίοισι τὸ γεγονός » καὶ τὰς πύλας ἀνοίξαν.

136.

St. B. Κύπασις, πόλις περὶ Ἑλλησπόντον· Ἐκ.
Εὐρ.
137.

St. B. Αἶμναι, πόλις Ἑλλησπόντου περὶ Σηστὸν·
Ἐκ. Εὐρ.
138.

St. B. Μάευτος, πόλις Ἑλλησποντία· Ἐκ. Εὐρ.
139.

St. B. Τένεδος, νῆσος τῶν Σποράδων, ὡς Ἐκα-
ταῖος ἐν Ἑλλησπόντῳ, ἀπὸ Τέννου καὶ Ἀμφιθέας ἢ
Ἡμιθέας, τῶν Κύκνου παίδων, οἷον Τέννου ἑδός.
Tenedi mentio est fr. 209.

124.

Creston, urbs Thraciæ.... Civis, Crestoneus apud Pin-
darium; Rhianus vero Crestonios eos vocal, Hec. autem,
Crestones.

125.

Ægialus... Est et Thraciæ Ægialus juxta Strymonem.

126.

Phagres, urbs Thraciæ.

127.

Abdera — Gentilis Abderites meminit Eudoxus
lib. 4 Periodi, et Pausanias in Periegesi, et Herodotus Hi-
storiarum lib. 7, ac sæpe Hecataeus, et alii multi.

128.

Satræ, gens Thraciæ.

129.

Satrocentæ, gens Thraciæ.

130.

Drysi, gens Thraciæ.

131.

Drys, urbs Thraciæ.

132.

Zone, urbs Ciconum.

133.

Scaei, gens inter Troadem et Thraciam.

134.

Xanthi, populus Thraciæ.

135.

Cherronesus.... Est secunda urbs in Thracia Cherro-
nesus, de qua Hec. : « Apud eos est urbs Chersonesus,
in Isthmo Chersonesi. » Et civem Chersonesium vocat.
« Apsinthiis admeridiem conterminisunt » « Cherso-
nesitæ ex turribus, quod fiebat, Atheniensibus signifi-
care. » (Quæ verba Herodoti sunt, non Hecataei.) Hos
etiam « Chersonesios » vocat.

136.

Cypasis, urbs circa Hellespontum.

137.

Limnæ, urbs Hellesponti, circa Sestum.

138.

Madytus, urbs Hellespontia.

139.

Tenedus, una ex Sporadibus insulis, ut Hecataeus in
Hellesponto, a Tenne et Amphitheia vel Hemitheia, Cycni li-
beris appellata, ac si diceret Τέννου ἑδός, i. e. Tennesæ sedes

140.

Ælius Herodian. περὶ μονήρ. λέξει· p. 31 : Μᾶζα — Βόρυζα πόλις Περσική, ὡς Ἐκ. περιηγῆται Εὐρώπης· « μετὰ δὲ Βόρυζα, πόλις Περσείων· μετὰ δὲ Θυνίας παρὰ Βυζάντης Καυκωνίδος πόλις. »

141.

St. B. Δεσιλοί, ἔθνος Θρακικόν· Ἐκ. Εὐρ. Populus ignotus, fortasse idem quem Plinius Densetas appellat. Ceterum Δεσιλοί apud Stephanum collatum est inter Δέδμασα et Δειπνιάς, itaque fortasse legendum Δεζιλοί. Codd. Voss. Δασιλοί. Utrumque facile mutabatur in Denselos vel Densetas.

142.

St. B. Δατύλεπτοι, ἔθνος Θράκης· Ἐκ. Εὐρ. De his nihil notum.

143.

Bekker. Anecd. I, p. 362 : Αἷμον τὸ ὄρος οὐδετέρως Ἐκ. διὰ παντὸς καὶ Διονύσιος καὶ Ἑλλάνικος καὶ Εὐδόξος.

144.

St. B. Καβασσός — πόλις ἐν Καππαδοκίᾳ, πατρὶς Ὀθρυονέως. Ὅμηρος· Καβησόθεν ἔνδον ἐόντῃ (Il. N, 363). Ἐκαταῖος δὲ ὁ Μιλήσιος Καβασσὸν πόλιν εἶναι φησιν « ὑπερβάντι τὸ Θράκιον Αἷμον· καὶ συμφωνεῖ καὶ ἡ τοῦ γάμου ἐλπίς τῶν Θρακῶν ἀκολασίᾳ. » Stephani codd. τὸν Θράκιον Αἷμον.

145.

St. B. Δισοραί, ἔθνος Θράκιον· Ἐκ. Εὐρ.

146.

St. B. Βάντιοι, ἔθνος Θράκης· Ἐκ.

147.

St. B. Τρίσπλαι, ἔθνος Θράκιον· Ἐκ. Εὐρ.

148.

St. B. Ἐντριβαί, ἔθνος Θρακικόν· Ἐκ. Εὐρ. De his omnibus nihil notum.

149.

St. B. Κρόβυζοι, ἔθνος πρὸς νότον ἀνέμου τοῦ Ἰστρου· Ἐκ. Εὐρ.

150.

St. B. Τριζοί, ἔθνος πρὸς νότον τοῦ Ἰστρου· Ἐκ. Εὐρ.

151.

St. B. Ἴτων, πόλις Θεσσαλίας. — Καὶ γῶρα Ἰτωῖνη ὑπὸ τὸν Αἷμον, ὡς Ἐκ. Εὐρ.

152.

St. B. Ὀργάλημα, πόλις ἐπὶ τῷ Ἰστρῷ· Ἐκ. Εὐρ. Εἰσὶ καὶ Ὀργομεναὶ πόλις Ἰλλυρίας.

153.

St. B. Καρκινίτις, πόλις Σκυθική· Ἐκ. Εὐρ.

154.

St. B. Μελάγγλαινοι, ἔθνος Σκυθικόν· Ἐκ. Εὐρ.

155.

St. B. Μυργέται, ἔθνος Σκυθικόν· Ἐκ. Εὐρ. Ἐν τισι τῶν Ἠρωδιανοῦ γράφεται κακῶς. Myrgetæ præterea nusquam commemorantur. Codd. Palatini : γράφεται διάγαιων κακῶς· ex quo vix quidquam extricari potest. Fortasse ipsius est error Stephani, neque diversi hi Myrgetæ, mutata litera M, a Tyrrhegetis Strabonis (VII, 471), Tyrangetis Ptolemæi (III, 10), Tyragetis Plinii (IV, 12, 26), qui Istro flumini et Bastarnis erant vicini.

156.

St. B. Ματυκέται, ἔθνος Σκυθικόν· Ἐκ. Εὐρ.

140.

Maza — — Boryza urbs Persica, ut Hecataeus : « Post vero Boryza, urbs Persarum; post vero Thynias urbs juxta Byzantem Cauconidem. »

141.

Desili (Dezili?), populus Thraciæ.

142.

Datylepti, populus Thraciæ.

143.

Αἷμον (Hæmum) mons, apud Hecataeum semper neutro genere, sicut apud Dionysium et Hellanicum et Eudoxum.

144.

Cabassus, urbs in Cappadocia, patria Othryonei. Homer. : « Ex Cabesso, qui aderat. » Hecataeus vero Milesius, Cabassum urbem esse inquit « ultra Thracium Hæmum, et concinit nuptiarum spes cum Thracum incontinentia. »

145.

Disoræ, populus Thraciæ.

146.

Bantii, populus Thraciæ.

147.

Trisplæ, populus Thraciæ.

148.

Entribæ, populus Thraciæ.

149.

Crobyzi, gens ad meridiem Istri.

150.

Trizi, gens ad meridiem Istri.

151.

Iton, urbs Thessaliæ.... Est et regio Itone sub Harmo, ut Hec.

152.

Orgaléma, urbs ad Istrum. Hec. Sunt etiam Orgomenæ urbs Illyriæ.

153.

Carcinitis, urbs Scythica.

154.

Melanchlæni, populus Scythicus.

155.

Myrgetæ (?), gens Scythica, Hec. In aliquibus Herodiani libris perperam scribitur.

156.

Matycetæ, gens Scythica.

157.

St. B. Καρδησός, πόλις Σκυθίας· 'Εκ. Εὐρ.

158.

St. B. Ἴσηπος, ἔθνος Σκυθικόν· 'Εκ. Εὐρ.

159.

St. B. Ἴδολι, ἔθνος Σκυθικόν· 'Εκ. Εὐρ.

(160.)

Plin. Hist. nat. IV, 13, 27: «Septentrionalis Oceanus: *Amalchium* cum Hecataeus appellat, a Paropamiso amne ea parte qua Scythiam alluit, quod nomen ejus gentis lingua significat congelatum.» Eadem Solinus c. 22: Septentrionalem Oceanum ex ea parte, qua a Paropamiso amne Scythiæ alluitur, Hecataeus Amalchium appellat, quod gentis illius lingua significat congelatum mare.» Possunt tamen hæc ex Abderita Hecataeo esse repetita, qui de Hyperboreis librum confecit (Diod. II, 47, cf. Dindorf. not.), quem falso nonnulli Milesio tribuerunt.

161.

St. B. Δανδάριοι, ἔθνος περὶ τὸν Καύκασον, ὡς 'Εκ. Εὐρ.

162.

St. B. Τιπάνισσαι, ἔθνος παρὰ τὸν Καύκασον· 'Εκ. Εὐρ. Populus ignotus.

163.

Ammian. Marcell. XXII, 8: «Appositum est, ut existimo, tempus super Thraciarum extimis situque *Pontici sinus* visa vel lecta quædam perspicua fide monstrare... Omnis autem ejus velut insularis circuitus litorea navigatio *viginti tribus dimensa millibus stadiorum*, ut Eratosthenes affirmat, et Hecataeus et Ptolemæus alii-que hujusmodi cognitionum minutissimi scrutatores, in speciem *Scythici arcus nervo coagmentati* geographiæ totius assensione formatur.»

157.

Cardesus, urbs Scythiæ.

158.

Isepus, gens Scythica.

159.

Edi, gens Scythica.

161.

Dandarii, populus circa Caucasum.

162.

Tipanissæ, gens juxta Caucasum.

B.

ASIA.

164.

Phanagoria, urbs sic dicta a Phanagora, ut Hec.: «*Insula Phanagora, et Phanagoria.*»

B.

ΑΣΙΑ.

164.

St. B. Φαναγόρεια, πόλις ἀπὸ Φαναγόρου, ὡς Ἑκαταῖος Ἀσίᾳ· «*ἡ νῆσος Φαναγόρη καὶ Φαναγόρεια.*»

165.

St. B. Ἀπάτουρον, τὸ τῆς Ἀφροδίτης ἱερὸν ἐν Φαναγορίᾳ. — Ἑκαταῖος δὲ κόλπον οἶδε τὸν Ἀπάτουρον ἐν τῇ Ἀσίᾳ.

166.

St. B. Ἰξιβάται, ἔθνος πρὸς τῷ Πόντῳ προσεχὲς τῇ Σινδικῇ, 'Εκ. Ἀσ. Codd. Ἰνδικῇ, errore apud Stephanum frequentissimo. Populus ignotus.

167.

St. B. Ἰάμαι, ἔθνος Σκυθικόν· 'Εκ. Ἀσ. — Et postea Ἰάμοι, Σκυθίας ἔθνος ὡς Ἀλέξανδρος ἐν τῷ περὶ Εὐξείνου Πόντου μυθολογεῖ. Præterea sunt ignoti, nisi forte sunt iidem, quos Ptolemæus (V, 9) Iamaxatas appellat.

168.

St. B. Ἰσσηδόνες, ἔθνος Σκυθικόν· 'Εκ. Ἀσ.

169.

St. B. Καταννοί, ἔθνος πρὸς τῇ Κασπίᾳ θαλάσσει· 'Εκ. Ἀσ. Ignoti.

170.

St. B. Μυχοί, ἔθνος περὶ οὗ Ἑκαταῖος ἐν Ἀσίᾳ· «*ἐκ Μυχῶν εἰς Ἀράξην ποταμόν.*» Codd. ἐκ Μυχῶν εἰς Ἀράξινόν ποτα. Cum Myci mari Rubro fuerint vicini, probabile est, boreales et australes Asiæ fines hoc loco esse designatos. Nam etiam Herodoto Araxes Asiam et Europam dirimit (IV, 11).

171.

St. B. Μηδεία, χώρα ταῖς Κασπίαις παρακειμένη πόλεις· 'Εκ. Ἀσίᾳ· ἀπὸ Μηδου υἱοῦ Μηδείας.

165.

Apaturum, Veneris templum in urbe Phanagoria.... Hecataeus sinum quendam Apatorum novit in Asia.

166.

Ixibatae, gens ad Pontum vicina Sindicæ.

167.

Iamae, gens Scythica. Hec.

Iami, Scythiæ gens, ut Alexander in libro de Euxino Ponto fabulatur.

168.

Issedones, populus Scythicus.

169.

Catanni, gens juxta mare Caspium.

170.

Myci, populus, de quo Hec. in Asia: «*Ex Mycis in Araxen fluvium.*»

171.

Media, regio Caspiis adjacens portis, Hec. A Medo Medæ filio.

172.

Athen. II, p. 70 : Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, εἰ γνήσιον τοῦ συγγραφέως τὸ βιβλίον (Καλλίμαχος γὰρ αὐτὸ ἀναγράφει Νησιώτου) ὅστις οὖν ἐστὶν ὁ ποιήσας, λέγει οὕτω· «περὶ τὴν Ὑρκανίην θάλασσαν καλεομένην οὖρεα ὑψηλὰ καὶ δασέα ὕλησι, ἐπὶ δὲ τοῖσιν οὖρεσιν ἄκανθα κυνάρα.»

173.

Athen. ibidem : Καὶ ἐξῆς· «Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Χοράσμιοι οἰκοῦσι γῆν ἔχοντες καὶ πεδιά καὶ οὖρεα· ἐν δὲ τοῖσιν οὖρεσι δένδρεα ἐνὶ ἄγρια, ἄκανθα κυνάρα, ἱτιά, μυρίκη.» Idem St. B. Χορασμίη, πόλις πρὸς ἑω Πάρθων. Ἐκ. Ἀσία· «ἐν δὲ αὐτοῖς πόλις Χορασμίη.» Αὐτοὶ δὲ Χοράσμιοι, ὡς αὐτὸς φησι· «Πάρθων πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Χοράσμιοι οἰκοῦσι.»

174.

Athen. ibidem : Καὶ περὶ τὸν Ἰνδὸν δὲ φησι ποταμὸν γίνεσθαι τὴν κυνάραν.

175.

St. B. Ὠπίαι, ἔθνος Ἰνδικόν. Ἐκ. Ἀσία· «ἐν δ' αὐτοῖς οἰκέουσιν ἄνθρωποι παρὰ Ἰνδὸν ποταμὸν Ὠπίαι, ἐν δὲ τεῖχος βασιλῆϊον, μέχρι τούτου Ὠπίαι, ἀπὸ τούτου ἐρημία μέχρις Ἰνδῶν.»

176.

St. B. Ἀργάντη, πόλις Ἰνδίας, ὡς Ἐκαταῖος.

177.

St. B. Καλατίαι, ἔθνος Ἰνδικόν. Ἐκ. Ἀσ.

178.

St. B. Γάνδαραι, Ἰνδῶν ἔθνος. Ἐκ. Ἀσ. Λέγονται καὶ Γανδάριοι παρ' αὐτῷ καὶ Γανδαρική ἡ χώρα.

Et ib. s. v. Γάνδροι· ἔθνος Ἰνδῶν — Ἐκ. δὲ Γανδάρας αὐτοὺς καλεῖ.

179.

St. B. Κασπάπυρος, πόλις Γανδαρική, Σκυθῶν ἀκτὴ· Ἐκ. Ἀσ.

180.

St. B. Παρικάνη, πόλις Περσική· Ἐκ. Ἀσία· «ἐν δ' αὐτοῖσι πόλις Παρικάνη οὖνομα.»

181.

St. B. Χανδανάκη, πόλις Περσική· Ἐκ. Εὐρ.

182.

St. B. Κύρη, νῆσος ἐν τῷ Περσικῷ κόλπῳ· Ἐκ. ἐν περιηγήσεως δευτέρῳ. In editionibus Aldina et Iuntina legitur ἐν τῷ Περσικῷ πόντῳ.

183.

St. B. Μυχοί, ἔθνος περὶ οὗ Ἐκ. ἐν Ἀσίᾳ· «ἐκ Μυχῶν εἰς Ἀράξην ποταμὸν.» Cf. fr. 170.

184.

St. B. Σιτακή, πόλις Περσική, ὡς Ἐκ. Ἀσία· Ὁ πολίτης Σιτακηνός, καὶ ἡ χώρα Σιτακηνή.

185.

St. B. Κόραξοι, ἔθνος Κόλχων, πλησίον Κόλων· Ἐκ. Ἀσ. Κοραξικὸν τεῖχος καὶ Κοραξική χώρα. Cf. eundem in Χαριμάται : Καὶ Ἑλλάνικος ἐν Κτίσειν ἔθνων καὶ πόλεων· Κερκεταίων δ' ἄνω οἰκοῦσι Μότχοι καὶ Χαριμάται, κάτω δ' Ἠνίοχοι, ἄνω δὲ Κοραξοί. Cercetas, Achæos et Heniochos Scylax (75) inter Sindicen et Coraxos collocat, neque Hecataëum hos præterisse probabile est.

172.

Hecataeus vero Milesius, si modo vere illius auctoris liber est (Callimachus enim Insulano tribuit), sed quisquis auctor fuerit, sic scribit : « Circa Hyrcanum mare, quod vocatur, montes sunt excelsi et silvis densi : et in illis montibus spina cynara. »

173.

Et deinde : « A Parthis versus orientem solem Chorasmiï habitant, regionem tenentes et campestrem et montosam : in montibus vero silvestres nascuntur arbores, spina cynara, salix, tamariscus. »

Chorasmie, urbs ad orientem Parthorum. Hecat. : « Est ibi urbs Chorasmie. » Ipsi vero incolæ Chorasmii, ut idem dicit : « Parthorum ad orientem solem Chorasmii habitant. »

174.

Etiam ad Indum fluvium cynaram reperiri dicit.

175.

Opiae, populus Indiae. Hec. : « Inter eos autem habitant homines juxta Indum fluvium Opiae. Est vero murus regius, ad hunc usque Opiae, ab hoc est solitudo usque ad Indos. »

176.

Argante, urbs Indiae.

177.

Calatiae, gens Indica.

178.

Gandara, Indorum gens, Hec. Dicuntur etiam Gandarii apud ipsum et Gandarica regio. —

Gandri, populus Indorum, ... Hecataeus vero « Gandaras » eos vocat.

179.

Caspapyrus, urbs Gandarica, Scytharum vero litus.

180.

Paricane, urbs Persica. Hec. : « Est vero apud eos urbs Paricane nomine. »

181.

Chandanace, urbs Persica.

182.

Cyre, insula in sinu Persico.

183.

Myci, populus, de quo Hec. : « Ex Mycis in Araven fluvium. »

184.

Sitace, urbs Persica, ut Hec. Civis, Sitacenus, et regio, Sitacene.

185.

Coraxi, gens Colchorum, prope Colos. Hec. Coraxicus murus, et Coraxica regio. — Hellanicus etiam de conditis gentibus et urbibus : « Supra Cercetas habitant Moschi, et Charimatae, infra vero Heniochi, supra autem Coraxi. »

186.

St. B. Κῶλοι, ἔθνος πρὸς τῷ Καυκάσῳ· Ἐκ. Ἀσ.·
« Αἱ δὲ ὑπὸ ῥεῖαι τοῦ Καυκάσου καλοῦνται Κωλικὰ
ὄρη. » Ἡ γῶρα Κωλική.

187.

Schol. Apollon. Rhod. IV, 284: Ἐκαταῖος δὲ
ἱστορεῖ μὴ ἐκδιδόναι εἰς τὴν θάλασσαν τὸν Φᾶσιν,
οὐδ' ὡς διὰ Ταναΐδος ἐπλευσαν, ἀλλὰ κατὰ τὸν αὐτὸν
πλοῦν, καθ' ὃν καὶ πρότερον, ὡς Σοφοκλῆς ἐν Σχύθαις
ἱστορεῖ. Cui rei refragatur, quod in iisdem scho-
liis ad v. 259 dictum est: Ἐκαταῖος δὲ ὁ Μιλήσιος
ἐκ τοῦ Φάσιδος διελθεῖν εἰς τὸν Ὠκεανὸν, εἴτα ἐκείθεν
εἰς τὸν Νεῖλον. Itaque sunt qui in priori loco pro
Hecataeo substituere velint Herodorum. For-
tasse de alio Hecataeo in altero loco cogitavit
scholiasta.

188.

St. B. Μόσχοι, Κόλχων ἔθνος προσεχὲς τοῖς Μα-
τινῶσι. Ἐκ. Ἀσ.

189.

St. B. Ὑώπη, πόλις Ματινῶν, προσεχὲς τοῖς
Γορδίοις. Ἐκ. Ἀσία· « ἐν δὲ πόλις Ὑώπη, οἱ δ' ἄν-
θρωποι ἐσθῆτα φορέουσιν, οἵη περ Παφλαγόνες. » Τὸ
ἔθνος δὲ Ὑώπη τῷ ἐπιχωρίῳ τύπῳ. Revocavi le-
ctionem codicum pro Salmasii Μαστινῶν.

190.

St. B. Χοῖ, ἔθνος Βαχείρων ἐγγύς. Ἐκ. Ἀσία· « ἐς
μὲν τοῦτο ἡ Βαχειρικὴ, ἔχονται δ' αὐτῶν Χοῖ. » Καὶ
πάλιν· « μέχρι μὲν τούτων Χοῖ. » Καὶ πάλιν· « Χοῖσι
« δ' ὁμοῦ ῥέουσι πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Δίξηρες. »

191.

St. B. Μάκρωνες, οἱ νῦν Σαννοί, Στράβων δωδε-
κάτῃ (p. 825) καὶ Ἐκ. Ἀσ.

192.

St. B. Μάρες, ἔθνος προσεχὲς τοῖς Μοσσυνοίοις,
Ἐκ. Ἀσ.

193.

St. B. Χοιράδες, πόλις Μοσσυνοίων· Ἐκ. [Εὐρώ-
πη]· « Τιβάροις δὲ πρὸς ἥλιον ἀνίσχοντα Μοσσύνοι-
χοι ὁμοῦ ῥέουσιν, ἐν δ' αὐτοῖσι Χοιράδες πόλις. »

194.

St. B. Τείρια, πόλις Λευκοσύρων· Ἐκ. Ἀσ. Aliam
Leucosyrorum urbem Chadisiam in finibus The-
miscyræ memoraverat Hecataeus in Genealogiis
(fr. 350): eandemque in Asia recensitam esse
probabile est, id quod fortasse confirmatur loco
epitomatoris Stephani, qui quæ annotavit, scri-
pta sunt in codice huius operis servato in bi-
bliotheca Rehdigerana: Χαδισία, πόλις Λευκοσύ-
ρων· Ἐκ. Ἀσία. Οἱ πολῖται Χαδῖσιοι καὶ Χαδισία.
Cum vero hæc omnia ad verbum concinant cum
loco qualis in reliquis Stephani editionibus le-
gitur, præsertim cum ultima verba manifesto ex
ipso illo loco, duobus quidem omissis, transcri-
pta sint (οἱ πολῖται Χαδῖσιοι καὶ Χαδισία τὸ θηλυ-
χόν): recte censuisse Wellauerus videtur e sua
mentionem Asiæ addidisse epitomatores vel
conjectura vel errore.

195.

St. B. Χαλύβες, περὶ τὸν Πόντον ἔθνος ἐπὶ τῷ
Θερμώδοντι, περὶ ὧν Εὐδόξος ἐν πρώτῳ ... Καὶ Χα-
λύβοι παρ' Ἐκαταῖου· « Χαλύβοισι πρὸς νότον Ἀρμέ-
« νιοι ὁμοῦ ῥέουσι. » Codd. ὁμοῦ ῥέουσι. Themiscyram
campum qui a Chadisia ad Thermodontem
pertinuerit, descripsit Hecataeus in Genealogiis
fr. 350.

196.

St. B. Σταμένη, πόλις Χαλύβων, Ἐκ. Ἀσ.

197.

St. B. Ἑρμιόνασσα, χωρίον Τραπεζοῦντος. ...
Ἐκ. δὲ καὶ Θεόπομπος πόλιν αὐτὴν φασιν, ἀπὸ Ἑρ-
μιονάσσης.

186.

Coli, gens juxta Caucasum, Hec.: « Imæ Caucasī par-
tes vocantur Colici montes. » Regio Colica.

187.

Hec. vero narrat, non effluere in mare Phasin, neque
per Tanaim navigasse (Argonautas), sed eadem via qua
prius, ut Sophocles in Scythiis narrat. —

Hecataeus Milesius Argonautas dicit e Phaside in Ocea-
num, inde vero in Nilum pervenisse.

188.

Moschi, Colchorum populus Matienis vicinus.

189.

Hyope, urbs Matienorum, Gordiis finitima. Hec.: « In-
ter alias vero est urbs Hyope, homines autem vestem
gerunt qualem Paphlagones. » Gentile Hyopenus, re-
gionis typo.

190.

Chi, populus juxta Bechires. Hec.: « Huc usque Be-
chirica, eis vero finitimi sunt Chi. » Et rursus: « Ad hos
usque Chi. » Et iterum: « Chis vero vicini sunt ad orien-
tem solem Dizeres. »

191.

Macrones, qui nunc Sanni, Strabo libro duodecimo et
Hecataeus.

192.

Mares, gens vicina Mossynæcis.

193.

Chærades, urbs Mossynæcorum. Hec. [Europa]: « Ti-
baris vero ad orientem solem vicini sunt Mossynæci, apud
eos autem Chærades urbs. »

194.

Tiria, urbs Leucosyrorum.

195.

Chalybes, gens circa Pontum, ad Thermodontem flu-
vium, de quibus Eudoxus lib. 1: necnon Chalybi apud
Hecataum: « Chalybis meridiem versus Armenii finiti-
mi sunt. »

196.

Stamene, urbs Chalybum,

197.

Hermonassa, regio Trapezuntis... Hecataeus vero et
Theopompus urbem eam dicunt, ab Hermonassa.

198.

St. B. Πάτρασις, πόλις Ποντικῇ, ὡς Ἑκ. Ἀσ.

199.

St. B. Κρόσσα, πόλις πρὸς τῷ Πόντῳ, Ἑκ. Ἀσίᾳ. Ἀσίᾳ codex Vossianus. Edd. Εὐρώπη.

200.

Strab. XII, p. 830 : Ταύτην (Ἐνετὴν) δὲ φησιν (Ἀπολλόδωρος) Ἑκαταῖον τὸν Μιλήσιον δέχεσθαι τὴν Ἀμισόν. Eadem legimus Eust. II. B, 852 : Ζηνόδοτος νοεῖ Ἐνετὴν ἀκολουθῶς τῷ Ἑκαταίῳ τὴν νῦν Ἀμισὸν Λευκασύρων οὔσαν. Origines *Sinopes* ex Hecataei scriptis narrantur Schol. Apollon. II, 948.

201.

St. B. Στεφανίς, πόλις Μαριανδύνων. Ἑκ. Ἀσ.

202.

Strab. XII, p. 828 : Ὁ δὲ Σκῆψιος ... ἐπαινεῖ μάλιστα τὴν Ἑκαταίου τοῦ Μιλήσιου καὶ Μενεκράτους τοῦ Ἐλαίτου τῶν Ξενοκράτους γνωρίμων ἀνδρῶν δοξάν, καὶ τὴν Παλαιφάτου, ὧν δὲ μὲν ἐν γῆς περιόδοι φησὶν « Ἐπὶ δ' Ἀλαζία πόλει ποταμὸς δ' Ὠρεός ῥέων » διὰ Μυγδόνης πεδίου ἀπὸ οὗτος ἐκ τῆς λίμνης τῆς « Δασκυλιτιδὸς ἐς Πυνδακὸν ἐσβάλλει, » ἔρημον δὲ εἶναι νῦν τὴν Ἀλαζίαν λέγει, κόμας δὲ πολλὰς τῶν Ἀλαζώνων οἰκεῖσθαι, δι' ὧν Ὀδρύσσης ῥεῖ· ἐν δὲ ταύταις τὸν Ἀπόλλωνα τιμᾶσθαι διαφερόντως, καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐφορείαν τῶν Κυζικηνῶν. Scephsius ille est Demetrius geographus. Eadem habet Eustathius (II. B, 856) : Ἀλαζίαν δὲ πόλιν ἐρημωθεῖσαν Ἑκ. ἱστορεῖ, « κόμας δὲ πολλὰς τῶν Ἀλαζώνων οἰκεῖσθαι, ἐν οἷς Ἀπόλλων τιμᾶται διαφερόντως καὶ μάλιστα κατὰ τὴν ἐφορείαν τῶν Κυζικηνῶν. »

203.

Strab. XII, p. 829 : Διμήτριος δὲ Σκῆψιος ...

τὰ περὶ τὴν Σκῆψιν νομοθετῶν τὴν ἑαυτοῦ πατρίδα πλησίον τῆς Σκῆψεως καὶ τοῦ Αἰσχύπου Ἐνέην κόμας καὶ Ἀργυρίαν λέγει καὶ Ἀλαζίαν· ταῦτα μὲν οὖν, εἰ καὶ ἔστι, πρὸς ταῖς πηγαῖς ἀν εἴη τοῦ Αἰσχύπου. Ὁ δὲ Ἑκαταῖος λέγει « ἐπέκεινα τῶν ἐκβολῶν αὐτοῦ. »

204.

St. B. Δολιόνες, οἱ τὴν Κύζικον οἰκοῦντες, οὗς Δολίεας εἶπεν Ἑκ.

205.

St. B. Σκυλάκη, πόλις περὶ Κύζικον Ἑκ. Ἀσ.

206.

St. B. Μύλισιν, ἔθνος Φρυγίας Ἑκ. Ἀσ. *Populus ignotus*.

207.

St. B. Ἀβάρνος, πόλις καὶ χώρα ἄκρα τῆς Παριανῆς. — Ἑκ. δ' ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει Λαμψάκου ἄκρην εἶναι φησιν.

208.

St. B. Σίγη, πόλις Τρωάδος, ὡς Ἑκ. Ἀσ.

209.

St. B. Μυρικοῦς, πόλις καταντικρὺ Τενέδου καὶ Λέσβου, τῆς Τροίας. Ἑκαταῖος « ἐς Μυρικόεντα τῆς « Τρωικῆς. » De Tenedo ipsa cf. fr. 140.

210.

St. B. Λαμπωνεία, πόλις Τρωάδος Ἑκ. Ἀσ. Τὸ ἔθνικόν Λαμπωνειεύς. Ἑλλάνικος δὲ Λαμπώνιον αὐτὴν φησι.

211.

St. B. Γρύνοι, πόλις Μυριναίων, οὗ καὶ ἱερὸν Ἀπόλλωνος καὶ μαντεῖον ἀρχαῖον. Ἑκ. δὲ τὴν πόλιν Γρύνειαν καλεῖ. Codd. Κυρηναίων vel Μυρηνάων, quod emendavit Vossius.

198.

Patrasis, urbs Pontica.

199.

Crossa, urbs prope Pontum.

200.

Et asserit (Apollodorus) Hecetam ab Hecataeo Milesio accipi de urbe Amiso.

201.

Stephanis, urbs Mariandynorum.

202.

Maxime autem laudat Scephsius Hecataei Milesii et Menecratis Elaitæ, qui Xenocratis fuerunt discipuli, opinionem, ac Palæphati. Hecataeus in Terræ circuntione ita scribit : « Ad Alaziam urbem fluvius est *Rhymanus*, qui per *Mygdonium* campum ab occasu labitur e *lacu Dascylitide*, et in *Rhyndacum* exit », atque nunc desertam esse Alaziam : multos autem Alazonum pagos habitari, quos Odrysses perfluat : in quibus Apollo studiosissime colatur, maxime in confinio Cyzicenorum.

203.

Demetrius Scephsius ... de Scepsi patria sua scribens, prope eam et Æsepum ait esse Encam pagum, et Argy-

riam, et Alaziam : quæ si sunt, utique ad fontes Æsepi esse debent. Hecataeus vero dicit, « ultra ejus ostia »

204.

Doliones, qui Cyzicum habitant, quos Dolies dixit Hec.

205.

Scylace, urbs circa Cyzicum.

206.

Mylisin, gens Phrygiæ.

207.

Abarnus, urbs, regio, promontorium Parianæ. Hecataeus vero Milesius in Asiæ descriptione Lampsaci promontorium esse dicit.

208.

Sige, urbs Troadis.

209.

Myricus, urbs Troadis e regione Tenedi, et Lesbi. Hec. : « Ad Myricuntem Troicæ regionis urbem. »

210.

Lamponea, urbs Troadis, Hec. Gentile Lamponeus. Hellanicus vero Lamponium eam vocat.

211.

Gryni, oppidulum Myrinæorum, ubi et Apollinis sanum, et oraculum antiquum. Hec. vero urbem Gryneam vocat.

212.

St. B. Ἀμαζόνειον, οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ Κύμη, ἐν ᾗ αἱ Ἀμαζόνες ὄκουν. Ἐκαταῖος δὲ ἐν τοῖς Αἰολικοῖς διὰ τὸ ἰ γράφει τὸ ὄνομα. Liber Æolicorum videtur fuisse caput descriptionis Asiæ, ut Hellespontus pars descriptionis Europæ.

213.

St. B. Μελήτου κόλπος ὁ Σμυρναῖος ἐκαλεῖτο ἀπὸ Μελήτου ποταμοῦ, ὡς Ἐκαταῖος ἐν Αἰολικοῖς. Codd. ἐς Σμυρναῖας. Quod Lade Æolidi attribuitur (fr. 226), id ex errore Stephani repeto.

214.

St. B. Κυβέλεια, πόλις Ἰωνίας· Ἐκ. Ἀσ.

215.

St. B. Ἐρυθραί, πόλις Ἰώνων, Ἐκ. Ἀσ. Ἐκαλεῖτο διὰ Κνωπούπολις ἀπὸ Κνώπου. Codd. Ἐρυθρά.

216.

St. B. Κωρυκός — ἐστὶν ὄρος ἀρσενικῶς λεγόμενον, πλησίον Τέω τῆς Ἰωνίας καὶ Ἐρυθρῶν, ὡς Ἐκ. Ἀσ. Codd. ἐρυθρόν.

217.

St. B. Σίδουσσα, πόλις Ἰωνίας. Ἐκ. Ἀσίχ· «ἐν δὲ Σίδουσσα πόλις.»

218.

St. B. Σιδήλη, πόλις Ἰωνίας· Ἐκ. Ἀσ. Situs ignotus.

219.

St. B. Μυόνησος, πόλις μεταξὺ Τέω καὶ Λεβέδου, Ἐκ. Ἀσ.

220.

St. B. Νότιον, πόλις Ἰωνίας· Ἐκ. Ἀσ.

221.

St. B. Κυνή, πόλις Λυδίας· Ἐκ. Ἀπ.

222.

St. B. Μιμνηδός, πόλις Λυδῶν· Ἐκ. Ἀσ.

223.

St. B. Καβαλῖς, πόλις πλησίον Κιβύρας. — (ὁ πολίτης Καβαλεύς· Ἐκ. Ἀσ.

224.

St. B. Μύης, Μύητος, ὡς Φάγρης, Φάγρητος, πόλις Ἰωνική· Ἐκ. Ἀσ.

225.

St. B. Μίλητος, πόλις ἐπιφανής ἐν Καρίᾳ τῶν Ἰώνων· Ἐκ. Ἀσ.

226.

St. B. Λάδη, νῆσος Αἰολίδος· Ἐκ. Ἀσ.

227.

Strab. XIV, p. 942: Ἐξῆς δ' ἐστὶν ὁ Λατμικός κόλπος, ἐν ᾧ Ἡράκλεια ἡ ὑπὸ Λάτμῳ λεγομένη πολίχνην ὑφορμον ἔχον· ἐκαλεῖτο δὲ πρότερον Λάτμος ὁμωνύμως τῷ ὑπερκειμένῳ ὄρει, ὅπερ Ἐκαταῖος μὲν ἐμφαίνει τὸ αὐτὸ εἶναι νομίζων τῷ ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ Φθειρῶν ὄρει λεγομένῳ· «ὑπὲρ γὰρ τῆς Λάτμου, φησί, τὸ Φθειρῶν ὄρος.»

228.

St. B. Καρυάνδα, πόλις καὶ λιμὴν ὁμώνυμος, πλησίον Μύνδου καὶ Κῶ· Ἐκ. Καρυάνδαν αὐτὴν φησι.

229.

St. B. Μύνδος, πόλις Καρίας· Ἐκ. Ἀσ.

230.

St. B. Μέδμασα, πόλις Καρίας· Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν Μεδμασεὺς τῷ τύπῳ τῆς χώρας, ὡς Πηγασεύς.

212.

Amazonium. Sic vocabatur Cuma, in qua Amazones habitabant. Hecataeus vero in Æolicis per i literam scribit hoc nomen.

213.

Meleti sinus, Smyrnaeus vocabatur a Meleto fluvio, ut Hecataeus in Æolicis.

214.

Cybelea, urbs Ioniæ.

215.

Erythræ, urbs Ionum, Hec. Vocabatur vero Cnopo-
lis, a Cnopo.

216.

Corycus est mons masculino genere dictus, prope Teon Ioniæ et Erythras, ut Hec.

217.

Sidussa, urbs Ioniæ. Hec.: «Inest vero Sidussa urbs.»

218.

Sikle, urbs Ioniæ.

219.

Myonesus, urbs inter Teon et Lebedum.

220.

Notion, urbs Ioniæ.

221.

Cyne, urbs Lydiæ.

222.

Mimnedus, urbs Lydorum.

223.

Cabalis, urbs prope Cibyram.—Civis, Cabaleus. Hec.

224.

Myes, Myctis, ut Phagres, Phagretis, urbs Ionica.

225.

Miletus, urbs celebris in Caria Ionum.

226.

Lade, insula Æolidis.

227.

Sequitur Latmicus sinus, in quo Heraclea sub Latmo dicta, oppidulum cum statione: id antea Latmos ab imminente supra monte appellatum fuit. Latmum Hecataeus innuit eundem se putare cum eo quem Phthirón montem Homerus nominat: ait enim: «Supra oppidum Latmum est Phthirón mons.»

228.

Caryanda, urbs et portus ejusdem nominis, prope Myndum et Co; Hecataeus Caryandam eam vocat.

229.

Myndus, urbs Cariae.

230.

Medmasa, urbs Cariae, Hec. Gentile Medmaseus, regionis forma, ut Pegaseus.

231.

St. B. Ἰππόνητος, πόλις Καρίας Ἐκ. Εὐρ.

232.

St. B. Λώρυμα, πόλις Καρίας Ἐκ. Ἀσίχ. Ἔστι καὶ λιμὴν Ῥόδου, ὃς Λώρυμα λέγεται.

233.

St. B. Κύλανδος, πόλις Καρίας Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν Κυλανδεύς. Cod. Vossianus: Κύλλανδος et Κυλλανδεύς. Urbs ignota, nisi forte pro eadem habenda est, quæ Calynda dicitur. Steph. Καλυνδα, πόλις Καρίας, ὡς Καρύανδα, τὸ ἐθνικὸν Καλυνδεύς. Ἡρόδοτος ὁ γδῶς.

234.

St. B. Κεδρέαι, πόλις Καρίας Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν Κεδρεάτης, καὶ Κεδραῖος τρισυλλαβῶς, καὶ Κεδρεατικός.

235.

St. B. Κράδη, πόλις Καρίας Ἐκ. Ἀσίας περιγῆσει. Τὸ ἐθνικὸν Κραδίτης, ὡς Σιδίτης.

236.

St. B. Λαεία, πόλις Καρίας Ἐκ. Ἀσ. Ὁ πολίτης Λαίτης, ὡς Παυσανίας φησὶ πέμπτῳ. Laia urbs ignota.

237.

St. B. Μέσσαβα, πόλις Καρῶν Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν Μεσσαβεύς τῷ τύπῳ τῶν Καρικῶν πόλεων.

238.

St. B. Ξύλος, πόλις Καρίας Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν Ξύλιος ἢ Ξυλεύς, διὰ τὸ ἰδίωμα τοῦ τόπου χαίρουσι γὰρ τοῖς εἰς εὐς.

239.

St. B. Τνύσσοι, πόλις Καρίας Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν

κὸν Τνυσσεύς, τῷ τύπῳ τῆς χώρας. Præter has Melia et Mygisus Cariae urbes ex Hecataei Genealogiis citantur. Cf. fr. 336 et 363.

240.

St. B. Σινδία, πόλις Λυκίας Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν Σίνδιοι.

241.

St. B. Ξάνθος, πόλις Λυκίας Ἐκ. Ἀσίχ. παρ' τὴν Ξάνθος ἐξέησι ποταμός. Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ξάνθου Αἰγυπτίου, ἢ Κρητὸς, οἰκιστοῦ.

242.

St. B. Πάταρα, πόλις Λυκίας Ἐκ. Ἀσ. Ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Πατάρου τοῦ Ἀπόλλωνος καὶ Λυκίας τῆς Ξάνθου.

243.

St. B. Φελλός, πόλις Παμφυλίας Ἐκ. Ἀσ. Ἀλέξανδρος ὁ Πολύστωρ ἐν τῷ περὶ Λυκίας Φελλὸν καὶ Ἀντίφελλον Λυκίας εἶναι λέγει.

244.

St. B. Κορύδαλλα, πόλις Ῥοδίων Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν Κορυδαλλεῖς.

245.

St. B. Λιρρυτεία, πόλις Παμφυλίας Ἐκ. Ἀσ. Τὸ ἐθνικὸν Λιρρυτεῖς.

246.

St. B. Ἰδύρος, πόλις καὶ ποταμός Παμφυλίας Ἐκ.

247.

St. B. Μελανίππιον, τόπος Παμφυλίας Ἐκ. Ἀσ. Τινὲς δὲ Λυκίας φασί. Τὸ ἐθνικὸν Μελανιππεύς, καὶ Μελανίππιος. Codic. ποταμός pro τόπος.

231.

Hipponesus, urbs Cariae, Hec. Europa.

232.

Loryma, urbs Cariae, Hec. Est etiam portus Rhodi, qui Loryma dicitur.

233.

Cylandus, urbs Cariae, Hec. Gentile, Cylandeus.

234.

Cedreae, urbs Cariae, Hec. Gentile, Cedreates, et Cedraeus tribus syllabis, et Cedreaticus.

235.

Crade, urbs Cariae, Hec. Gentile, Cradites, ut Sидites.

236.

Laea, urbs Cariae, Hec. Civis, Laites, ut Pausan. libro quinto.

237.

Messaba, urbs Carum. Hec. Gentile, Messabeus, forma Caricarum urbium.

238.

Xylus, urbs Cariae, Hec. Gentile, Xylius, vel Xyleus, propter idioma loci. Gaudent enim finitis in eus.

239.

Tnyssos, urbs Cariae, Hec. Gentile, Tnysseus, regionis typo.

240.

Sindia, urbs Lyciae, Hec. Gentile, Sindii.

241.

Xanthus, urbs Lyciae, Hec.; prope quam Xanthus fluvius exit. Sic vero vocata fuit a Xanthio Aegypto, vel Cretensi, qui eam condidit.

242.

Palara, urbs Lyciae, Hec. Vocata vero fuit a Pataro, filio Apollinis et Lyciae Xanthi filiae.

243.

Phellos, urbs Pamphyliae, Hec. Alexander polyhistor in libro de Lycia, Phellum et Antiphellum Lyciae esse dicit.

244.

Corydalla, urbs Rhodiorum, Hec. Gentile, Corydallees.

245.

Lirnytia, urbs Pamphyliae, Hec. Gentile, Lirnytieus.

246.

Idyrus, urbs et fluvius Pamphyliae.

247.

Melanippium, locus Pamphyliae, Hec. Aliqui vero Lyciae aiunt. Gentile, Melanippeus et Melanippins.

248.

St. B. Κόρδυλος, πόλις Παμφυλίας, 'Εκ. 'Ασ. Τὸ ἐθνικὸν Κορδύλιος.

249.

St. B. Κύρβη, πόλις Παμφυλίας, 'Εκ. 'Ασ. 'Ο πολίτης Κυρβαῖος.

250.

St. B. Σίδη, πόλις Παμφυλίας, ὡς 'Εκ. 'Ασ. Κέκληται δὲ ἀπὸ Σίδης τῆς θυγατρὸς μὲν Ταύρου, γυναικὸς δὲ Κιμώλου, ἀφ' οὗ ἡ νῆσος. 'Ο πολίτης Σιδήτης. Codd. Μένταυρου. Pro Κιμώλου codd. Μώλου quæ nusquam est.

251.

St. B. Χάραδρος, λιμὴν καὶ ἐπίνειον Κιλικίας. 'Εκ. 'Ασία· « μέγα δὲ Χάραδρος ποταμός. »

252.

St. B. Ναγίδος, πόλις μεταξὺ Κιλικίας καὶ Παμφυλίας. 'Εκ. 'Ασία· « μέγα δὲ Ναγίδος πόλις, ἀπὸ τοῦ Νάγιδος κυβερνήτου, καὶ νῆσος Ναγιδούσα. Ναγίδος δὲ ἐκλήθη διὰ τὸ Νάγιν αὐτὴν κτίσαι. » 'Ο πολίτης Ναγιδεύς.

253.

St. B. Σόλοι, Κιλικίας πόλις, — 'Εκ. 'Ασ.

254.

Æl. Herodian. περὶ μονήρους λέξεως l. I, p. 8, de terminatione in α̃ : 'Ιστοῦ δτι τοῦτο παρ' Ἑκαταῖου ἐστὶ, καὶ ἐν τῇ χρήσει τῶν Φοινικῶν, ὡς αὐτὸς φησι, οὐκ ἔτι μέντοι Ἀττικοῖς καὶ τῇ συνηθείᾳ γνωπτών. — Χνᾱ, οὕτω γὰρ πρότερον ἢ Φοινίκη ἐκαλεῖτο.

255.

St. B. Γάβαλα, πόλις Φοινίκης, ἣν 'Εκ. θηλυκῶς φησίν.

256.

St. B. Σίδων, πόλις Φοινίκης, 'Εκ. 'Ασ.

257.

St. B. Φοινικοῦσαι. . . . 'Εστὶ καὶ πόλις Φοινίκων τῶν ἐν Συρίᾳ Φοινικοῦσαι, ὡς αὐτὸς ('Εκ.) ἐν 'Ασίᾳ. Cf. fr. 315.

258.

St. B. Γίγγλυμώτη, Φοινίκης πόλις, ὡς 'Εκ.

259.

St. B. Αἰγά, τῆς Αἰολίδος ἄκρα. — 'Εστὶ καὶ πόλις Φοινίκων, ὡς 'Εκ.

260.

St. B. Δῶρος, πόλις Φοινίκης. 'Εκ. 'Ασία· « μέγα δὲ ἡ παλαιὰ Δῶρος, νῦν δὲ Δῶρα καλεῖται. »

261.

St. B. Κάνυτις, πόλις Συρίων μεγάλη, ὡς 'Εκ. 'Ασία. Τὸ ἐθνικὸν Κανυτίτης.

262.

St. B. Καρδύτις, ὡς Βηρυτὸς, πόλις Σύρων μεγάλη, ὡς 'Εκ. ἐν περιηγήσει 'Ασίας. Τὸ ἐθνικὸν Καρδύτιος, ὡς Βηρύτιος.

263.

St. B. Καμαρηνοὶ, νῆσοι Ἀραβίων· Ἑκαταῖος ἐν περιηγήσει. Οἱ οἰκοῦντες ὁμοίως τῷ πρωτοτύπῳ Καμαρηνοὶ.

264.

St. B. Τάβις, πόλις Ἀραβίας, 'Εκ. περιηγήσει Αἰγύπτου.

265.

St. B. Σκιάποδες, ἔθνος Αἰθιοπικόν, ὡς 'Εκ. ἐν περιηγήσει Αἰγύπτου.

248.

Cordylus, urbs Pamphyliae. Hec. Gentile, Cordylius.

249.

Cyrbe, urbs Pamphyliae. Hec. Civis, Cyrbaeus.

250.

Side, urbs Pamphyliae, ut Hec. Sic vocata a Sida filia Tauri et uxore Cimoli, a quo insula. Civis, Sidetes.

251.

Charadrus, portus, et navale Ciliciae. Hec. : « Post vero, Charadrus fluvius. »

252.

Nagidus, urbs inter Ciliciam et Pamphylia. Hec. : « Post vero Nagidus urbs a Nagide gubernatore, et insula Nagidusa. Nagidus vero vocata fuit, quod eam Nagis condiderat. » Civis, Nagideus.

253.

Soli, Ciliciae urbs.

254.

Scias hanc terminationem in α̃ apud Hecataeum esse et in usu Phoenicum, ut ipse Hecataeus dicit; nec tamen nota est Atticis atque vulgari sermoni.

Chna, ita enim prius Phoenicia appellabatur.

255.

Gabala, urbs Phoeniciae, quam Hec. feminino genere effert.

256.

Sidon, urbs Phoeniciae.

257.

Phoenicussæ, Est etiam urbs Phoenicum in Syria Phoenicussæ, ut idem (Hecataeus) auctor est.

258.

Ginglymota, Phoeniciae urbs.

259.

Æga, Æolidis promontorium; est etiam urbs Phoenicum, ut Hec.

260.

Dorus, urbs Phoeniciae, auctore Hec. : « Deinde antiqua Dorus, nunc Dora appellatur. »

261.

Canytis, Syrorum magna civitas, de qua Hec. Gentile, Canylita.

262.

Cardytus, uti Berytus, magna Syrorum urbs, de qua Hec. Gentile, Cardylius, uti Berytius.

263.

Camareni, Arabum insula, de quibus Hec. Incolæ eodem modo quo primitivum Camareni vocantur

264.

Tabis, urbs Arabiae. Hec. in Ægypti descriptione.

265.

Sciapodes, gens Æthiopica, ut Hec. in Ægypti descriptione.

266.

Eust. Iliad. I, 6, p. 372 : Πυγμαῖοι.— Ἱστορεῖται δὲ καὶ ὅτι κέρατα παρατίθενται, καὶ ἐν σχήματι κριῶν, ὡς Ἐκαταῖος φησι, κρόταλα φοροῦσι καὶ οὕτω τὰς πυγμαιομάχους γεράνους ἀμύνονται καταφρονούσας ἄλλως τοῦ μήχους. Γεωργικοί δὲ εἰσιν, ὡς φασιν· ὅτι δὲ καὶ ἀξίνη ἐχρήσαντο ἐπὶ τὸν ἀσταχυν, γελοῖον μὲν καὶ οὐ πιθανόν· λέγεται δέ. Et Schol. Iliad. ib.: Πυγμαῖοι.— Ἔστι δὲ ἔθνος γεωργικὸν ἀνθρώπων μικρῶν κατοικούντων εἰς τὰ ἀνωτάτω μέρη τῆς Αἰγυπτιακῆς γῆς πλησίον τοῦ Ὠκεανοῦ, ὅπερ πολεμῶν ταῖς γεράνοις φασὶ βλαπτούσαις αὐτῶν τὰ σπέρματα καὶ λιμὸν ποιούσαις τῇ χώρᾳ. — Φησὶ δὲ αὐτοὺς Ἐκαταῖος ἐπὶ σχημάτων κριῶν ἐξιόντας ἀλεῖσθαι αὐτάς, τὰς δὲ καταφρονούσας τοῦ μήχους πολεμῶν πρὸς αὐτούς.

267.

St. B. Ὑσαιῖς, νῆσος μικρὰ καὶ μεγάλη Αἰθιοπῶν Ἐκ. περιηγήσει Αἰγύπτου. Οἱ νησιῶται Ὑσαιῖται ὡς Ὀσειῖται.

268.

St. B. Μάρμακες, ἔθνος Αἰθιοπικόν· Ἐκ. Ἀσ.

269.

St. B. Ἀβοτίς, πόλις Αἰγυπτία, ὡς Ἐκ. ἦν Ἡρωδιανὸς φησι βαρύνεσθαι. Ὁ πολίτης κατὰ μὲν τὸ ἐπιχώριον Ἀβοτίτης, ὡς νῦν Κλαυτίτης καὶ Ναυκρατίτης, κατὰ δὲ Ἐκαταῖον Ἀβοτιεύς, ὡς Μάκρις, Μακριεύς. Urbs ignota, nisi pro eadem habenda est, quam Plinius Aboccin dicit (VI, 29, 35), Ptolemæus Abuncin (IV, 7), sitam ad occidentalem Nili ripam in Æthiopia. Abotis commemoratur etiam in Κραμβούτις fr. 275.

266.

Pygmæi. — Narrantur etiam cornua sibi apponere, et habitu arietum, ut Hecataeus dicit, crepitacula pulsant atque ita inimicas grues ipsorum staturam temere despicientes propellunt. Agriculturae periti sunt, ut aiunt. Quod vero securi utantur in aristam, ridiculum quidem; neque verisimile, narratur tamen.

Pygmæi. — Est vero populus agriculturæ deditus hominum parvorum, qui incolunt extremas partes terræ Ægyptiacæ ad Oceanum, et quem bellum facere dicunt contra grues eorum semina per dentes famemque terræ afferentes. Dicit vero eos Hecataeus arietum habitu exeuntes grues propellere, has vero staturam illorum despicientes bellum contra eos gerere.

267.

Hysais, insula parva et magna Æthiopum. Hec. in Ægypti descriptione. Insulares, Hysaitæ, ut Osaitæ.

268.

Marmaces, gens Æthiopica.

269.

Abotis, urbs Ægypti apud Hecataeum, quam Herodianus inquit accentu in penultima notari. Ex vernacula regionis consuetudine hinc formatur civis nomen Abotita, ut nunc Clautita et Naucratis: sed ex Hecataei sententia haberet Abotiensis, uti Macris Macriensis.

270.

St. B. Μύλων, πόλις Αἰγύπτου, Ἐκ.

271.

St. B. Ὀνειβάτης, πόλις Αἰγύπτου, Ἐκ. περιηγήσει Λιβύης.

272.

St. B. Σῆνος, πόλις Αἰγύπτου· Ἐκ. ἐν τῇ αὐτῇ περιηγήσει. Ὁ πολίτης Σηνικός.

273.

St. B. Κρῶς, πόλις Αἰγύπτου· Ἐκ. περιηγήσει Ἀσίας. Ὁ πολίτης Κρωίτης· καὶ νομὸς Κρωίτης.

274.

St. B. Συίς, πόλις Αἰγύπτου, ὡς Ἐκ. ἐν τῇ αὐτῇ περιηγήσει· καὶ νομὸς Συίτης.

375.

St. B. Κραμβούτις, πόλις Αἰγύπτου· Ἐκ. περιηγήσει Λιβύης. Ὁ πολίτης Κραμβουτίτης ὡς Ναυκρατίτης. Ἡρωδιανὸς διὰ τοῦ ο γράφει, Κράμβουτι προπαροξύτωνος, ὡς Ἀβοτίς. Cf. 269.

276.

Herodot. II, 143 : Ἡρότερον δὲ Ἐκαταῖος τῇ λογοποιῷ ἐν Θήβῃσι γενεηλογήσαντι ἑωυτὸν καὶ ἀναθήσαντί τε τὴν πατρίν ἐς ἑκαχιδέκατον θεὸν ἐποίησεν οἱ ἱερεῖς τοῦ Διὸς, οἷόν τι καὶ ἐμοὶ οὐ γενεηλογήσαντι ἑμειωτόν· ἐσαγαγόντες ἐς τὸ μέγαρον ἔσω ἐὼν μέγα, ἐξηρίθμεον δεικνύντες κολοσσούς ξυλίνους τοσούτους περ εἶπον· ἀρχιερεὺς γὰρ ἕκαστος αὐτόθι ἵσταται ἐπὶ τῆς ἑωυτοῦ ζῆς εἰκόνα ἑωυτοῦ, ἀριθμύοντες ὅν καὶ δεικνύντες οἱ ἱερεῖς ἐμοὶ ἀπεδείκνυσαν παῖδ' αὐτὸς πρὸς ἑωυτῶν ἕκαστον ἰόντα, ἐκ τοῦ ἀγχίστα ἀποβιβάσαντος τῆς εἰκόνης, διεξιόντες διὰ πασέων, ἕως οἱ ἀπέδειξαν ἀπάσας εἰκόνας. Ἐκαταῖος δὲ γενεηλογή-

270.

Mylon, oppidum Ægypti, cujus meminit Hec.

271.

Oniabates, urbs Ægypti, de qua Hec. in Libyæ descriptione.

272.

Senus, urbs Ægypti, Hec. in ejus periegesi. Civis, Senicus.

273.

Cros, oppidum Ægypti, auctore Hec. Civis et provinciae nomen Croita.

274.

Syis, urbs Ægypti, ut Hec. in ejus descriptione. Et provincia Syiles.

275.

Crambutis, urbs Ægypti, de qua Hec. in Libyæ periegesi. Civis, Crambutita, uti Naucratis. Herodianus hanc vocem per o scribit Crambotis, et accentu in antepenultima notat, uti Abotis.

276.

Atque antea Hecataeo historiae scriptori, apud Thebas originem gentis recensenti, ac propagationem familiae suae referenti ad sextumdecimum deum, sacerdotes Jovis tale quiddam fecerant, quale quid et mihi non recensenti familiam meam. Introducto in templum iustus grande, enumerabant monstrando tot e ligno colossos quot dixi illi.

σαντι ἑωυτὸν καὶ ἀναδῆσαντι ἐς ἑκαχδέκατον θεὸν,
 « ἀντιγενεολόγησαν ἐπὶ τῇ ἀριθμῇσει, οὐ δεκόμενοι
 « παρ' αὐτοῦ ἀπὸ θεοῦ γενέσθαι ἄνθρωπον· ἀντιγε-
 « νεολόγησαν δὲ ὧδε, φάμενοι ἕκαστον τῶν κολοσσῶν
 « Πιρῶμιν ἐκ Πιρῶμιος γεγονέναι, ἐς δ' τοὺς πέντε
 « καὶ τεσσαράκοντα καὶ τριηκοσίους ἀπέδεξαν κολοσ-
 « σοὺς, Πιρῶμιν ἐκ Πιρῶμιος γενόμενον καὶ οὔτε ἐς
 « θεὸν οὔτε ἐς ἥρωα ἀνέδῃσαν αὐτούς. » Πιρῶμις δὲ ἐστὶ
 κατ' Ἑλλάδα γλῶσσαν καλὸς κῆρυθός. Narravit hæc
 haud dubie Hecataeus in descriptione Thebarum,
 se genus suum derivavisse a diis per quatuorde-
 cim avos, sacerdotes negavisse, hominem gigni
 a deo suosque ipsorum avos laudavisse, quos
 trecentos et quadraginta quinque numeraverint.

277.

St. B. Νεῖλος, πόλις Αἰγύπτου· Ἐκ. περιγῆσει
 πύττης. Καὶ ἱερὸν Νεῖλου ποταμοῦ.

278.

Nilum fluvium ex Oceano derivatum esse ab
 Hecataeo, efficiendum videtur e comparatis locis
 Diodori, Herodoti et scholiastæ Argonautico-
 rum. Ait enim Diodorus I, 37 : Ὅλως ὑπὲρ τῆς
 ἀναβάσεως τοῦ Νεῖλου καὶ τῶν πηγῶν, ἔτι δὲ τῆς εἰς
 θάλασσαν ἐκβολῆς καὶ τῶν ἄλλων ὧν ἔχει διαφορῶν
 παρὰ τοὺς ἄλλους ποταμοὺς μέγιστος ὢν τῶν κατὰ
 τὴν οἰκουμένην, τινὲς μὲν τῶν συγγραφέων ἀπλῶς οὐκ
 ἐτάλησαν οὐδὲν εἰπεῖν, καίπερ εἰωθότες μηχανεῖν
 ἐνίοτε περὶ χειμάρρου τοῦ τυχόντος, τινὲς δ' ἐπιθα-
 λόμενοι λέγειν περὶ τῶν ἐπιζητούμενων πολὺ τῆς
 ἀληθείας διήμαρτον. Οἱ μὲν γὰρ περὶ τὸν Ἑλλάνικον
 καὶ Κάδμον, ἔτι δ' Ἑκαταῖον καὶ πάντες οἱ τριούτοι
 παλαιοὶ παντάπασιν ὄντες εἰς τὰς μυθώδεις ἀποφάσεις

ἀπέκλιναν. Quibus postea additur : οἱ μὲν κατ'
 Αἴγυπτον ἱερεῖς ἀπὸ τοῦ περιβρέοντος τὴν οἰκουμένην
 Ὀκεανοῦ φασὶν αὐτὸν (τὸν Νεῖλον) τὴν σύστασιν
 λαμβάνειν, ὑγιὲς οὐδὲν λέγοντες. — Herodot. II,
 20, 21 : Ἑλλήνων μὲν τινες ἐπίσημοι βουλόμενοι
 γενέσθαι σοφίην, ἔλεξαν περὶ τοῦ ὕδατος τούτου
 τριχασίας δόδους· τῶν τὰς μὲν δύο τῶν δόδων οὐδ' ἀξιῶ
 μνησθῆναι, εἰ μὴ ὅσον σημήναι βουλόμενος μοῦνον
 τῶν ἡ ἑτέρη μὲν λέγει τοὺς ἐτησίως ἀνέμους εἶναι
 αἰτίους πληθύνειν τὸν ποταμὸν, κωλύοντας ἐς θάλασσαν
 ἐκρέειν τὸν Νεῖλον. (21) Ἡ δ' ἑτέρη ἀνεπι-
 στημοναστέρη μὲν ἐστὶ τῆς λελεγμένης, λόγῳ δὲ
 εἰπεῖν θαύμασιωτέρη· « ἡ λέγει μὲν ἀπὸ τοῦ Ὀκεανοῦ
 « ῥέοντα αὐτὸν ταῦτα μηχανᾶσθαι· τὸν δ' Ὀκεανὸν
 « γῆν περὶ πᾶσαν ῥέειν. » (23) Ὁ δὲ περὶ
 τοῦ Ὀκεανοῦ λῆξας, ἐς ἀφανὲς τὸν μῦθον ἀνετείχας,
 οὐκ ἔχει ἐλεγχόν· οὐ γὰρ τινα ἔγωγε οἶδα ποταμὸν
 Ὀκεανὸν ὄντα. — Schol. Apoll. Rhod. IV, 259 :
 Ἑκαταῖος δὲ ὁ Μιλήσιος ἐκ τοῦ Φασίδος διελθεῖν εἰς
 τὸν Ὀκεανὸν, εἶτα ἐκεῖθεν εἰς τὸν Νεῖλον.

279.

Arrian. de Exped. Alexandri V, 6 : « Αἴγυ-
 πτόν » τε Ἡρόδοτος τε καὶ Ἑκαταῖος οἱ λογοποιοῖ
 (ἡ εἰ δὴ τοῦ ἄλλου ἢ Ἑκαταίου ἐστὶ τὰ ἀμφὶ τῇ γῇ
 Αἰγυπτία ποιήματα) « ὁῶρόν τε τοῦ ποταμοῦ » ἀμφο-
 τεροῖωσαύτως ὀνομάζουσι. Locus Herodoti est II, 5.

280.

St. B. Ἀθάρραβις, πόλις Αἰγύπτου, ὡς καὶ
 Ἡρωδιανὸς ἐν τρίτῳ. Ἀθάρραβίτης νομὸς ἐν Αἰγύπτῳ
 καὶ Ἀθάρραβις πόλις. Ἑκαταῖος δ' ἐν δευτέρῳ περιγῆ-
 σεως δι' ἐνός ρ καὶ τοῦ μ· Ἀθαραμβίτης νομὸς καὶ
 Ἀθαραμβή πόλις.

namque quisque summus sacerdos ponit suam imaginem
 dum vivit; numerantes itaque et monstrantes sacerdotes,
 ostendebant mihi unumquemque filium patris ipsum esse
 ex imagine ejus, qui proxime esset mortuus, eundo per
 imagines eorum, donec omnes illas exposuerant. Hecataeo
 ipse originem suam recensenti, et ad sextumdecimum
 deum alliganti, « occurrebant simili ratione per numera-
 « tionem, non admittentes id, quod ab illo dicebatur, ho-
 « minem generari e deo. Occurrebant autem repetenda
 progenie hunc in modum, dicentes unumquemque colos-
 « sorum fuisse Piromin ex Piromi genitum, donec tre-
 « centos quadraginta quinque colossos commemorassent,
 « Piromin ex Piromi progenitum : eosque referentes nec
 « ad deum nec ad heroa. » Est autem Piromis Græca lin-
 gua expositum honestus et bonus.

277.

Nilus, urbs Egypti, de qua Hec. in Periegesi. Et tem-
 plum Nili fluvii.

278.

Diodor. : De Nili augmento et fontibus, ejusque in
 mare tandem excursu et aliis quæ præ ceteris omnibus pe-
 culiariter sibi vindicat, ipse toto orbe maximus, quidam
 scriptores nihil omnino dicere ausi fuere; de quovis ta-
 men torrente declamitare interim soliti. Quidam vero
 quæstionis explicationem aggressi, multum a veritate
 aberrarunt. Nam Hellanicus et Cadmus, Hecataeus quoque
 et id genus prisce omnes, ad fabulosas assertiones decli-

narunt. Ideo cum ad opiniones et conjecturas probabiles
 res devolvatur, sacerdotes Egyptii ex Oceano terram cin-
 cumfluentem hunc nasci affirmant, nihil sani memorantes.

Herodot. : De qua tamen aqua quidam Græcorum,
 quum insignes velient haberi sapientia, trifariam disse-
 ruerunt; quarum opinionum duas ne mentione quidem
 dignas existimo, nisi eatenus, ut illas tantum velim signi-
 ficare. Earum una ait, ventos etesias esse in causa cur
 fluvius crescat, prohibentes Nilum effluere in mare.
 Altera est insipientior quidem, quam hæc quæ dicta
 est; ut tamen dicatur, quod res est, admirabilior, « quæ
 ait illum, quod ab Oceano fluat, istud efficere : Oceanum
 vero circumfluere omnem terram. » — At is qui de Oceano
 loquutus fuit, ad occultum referens fabulam, caret evi-
 ctione. Neque enim ego ullum novi fluvium, qui sit Oceanus.

Schol. Apollon. : Hecataeus vero Milesius (Argonautas
 dicit) e Phaside venisse in Oceanum, inde vero in Nilum.

279.

Egyptum Herodotus et Hecataeus historiarum scriptores
 (nisi alterius cujuscumque sunt illa de regione Egypti
 scripta) fluminis donum eodem modo uterque appellant.

280.

Atharrhabis, urbs Egypti, uti etiam testatur Herodia-
 nus in libro tertio. Atharrhabites præfectura, et urbs
 Atharrhabis in Egypto sunt. Hecataeus vero in secundo
 Periegeseos cum simpliciter et cum in scripsit : præfe-
 ctura Atharambites et urbs Atharambe.

281.

St. B. Φάκουσσα, κόμη μεταξὺ Αἰγύπτου καὶ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης. Στράβων ιζ'. Ἐκαταῖος δὲ Φάκουσσαι καὶ Φακούσσαι φησὶ καὶ Φακοῦσσαι νῆσοι καὶ Φάκαιοι. Τὸ ἐθνικὸν Φακούσσιος.

282.

St. B. Μαγδωλῆς, πόλις Αἰγύπτου· Ἐκ. περιηγήσει, τὸ ἐθνικὸν Μαγδωλίτης διὰ τὸν Αἰγύπτιον τύπον Κανωδίτης, Διοκίτης, Πεντασχοινίτης.

283

St. B. Λιχθρίς, πόλις Φοινίκων, ὡς Ἡρωδιανός· τὸ ἐθνικὸν Λιχθρίτης ὡς Συβαρίτης. Ἐκ. περιηγήσει Αἰγύπτου.

284.

St. B. Χέμμις.... Ἔστι καὶ Χέμμις νῆσος, διὰ τοῦ θ, ἐν Βούτοις, ὡς Ἐκ. ἐν περιηγήσει Αἰγύπτου· « ἐν Βούτοις περὶ τὸ ἱρὸν τῆς Αἰγύπτου ἔστι νῆσος » Χέμμις οὖνομα, ἱρὴ τοῦ Ἀπολλωνος· ἔστι δὲ ἡ νῆσος « μεταρσίη καὶ περιπλεῖ [ἐπὶ τοῦ ὕδατος] καὶ κινέεται » ἐπὶ τοῦ ὕδατος. « Ὁ νησιώτης Χεμμίτης καὶ Χέμμιος. Codd. ἱερὸν, sed ἱρὴ. Prius ἐπὶ τοῦ ὕδατος abest in codd. nonnullis. Ad hæc verba manifeste respexit Herodotus II, 156.

285.

St. B. Βολβιτίνη, πόλις Αἰγύπτου· Ἐκ. ὁ πολίτης Βολβιτινήτης. Τὸ ἐθνικὸν Βολβίτινος. Ἐνθεν καὶ Βολβίτινον στόμα. Codd. ἄρμα.

286.

St. B. Ἐφεσος.—Ἔστι καὶ Ἐφεσος νῆσος ἐν τῷ Νείῳ καὶ Χίος καὶ Λέσθος, καὶ Κύπρος, καὶ Σάμος, καὶ ἄλλαι, ὡς Ἐκ.

281.

Phacussa, vicus inter Ægyptum et mare Rubrum. Strabo septimo decimo. Hecataeus vero Phacussæ, et Phacussis inquit et Phacussæ insulæ, et Phacæi. Gentile, Phacussius.

282.

Magdulus, urbs Ægypti, auctore Hec. in Periegesi. Gentile, Magdolita, propter Ægyptiam formam, uti Canobita, Diolcita, Pentaschœnita.

283.

Liebris, urbs Phœnicum, cujus Herodianus meminit. Gentile, Liebrita, uti Sybarita, quo utitur Hec. in Ægypti periegesi.

284.

Chemmis... Est etiam Chembis insula per b in Butis, ut Hec. in Periegesi Ægypti : « In Butis circa templum Latonæ est insula Chembis nomine, Apollini sacra; est autem insula mobilis, et circumnatat, et movetur supra aquam. » Insularis, Chemmites et Chemmii.

285.

Bolbitine, oppidum Ægypti, cujus meminit Hec. Oppidanus, Bolbitineles. Gentile, Bolbitinus. Inde etiam Bolbitinum ostium.

286.

Ephesus... Est Ephesus quoque insula in Nilo, et

287.

Æl. Herodian. περὶ μον. λέξεως I. II, p. 36: Φάρος. Τὸ φάρος ἐνδέχεται ἐν διαφόρῳ σημαζόμενῳ τὰ τρία γένη· ἔστι γὰρ ἀρσενικόν· οὕτω γὰρ ἐπὶ Μενελάου ἐκαλεῖτο πρωρεύς· ἀλλὰ γὰρ τὸ θηλυκὸν ἐπὶ τῆς νήσου ἀπ' αὐτοῦ τὸ ὄνομα λαβούσης, ὡς φησιν Ἐκαταῖος, καὶ οὐδέτερον ὁπότε σημαντικὸν τοῦ ἱματίου ἢ καὶ τοῦ ἀρότρου.

288.

St. B. Ἐλένιος, τόπος περὶ τῷ Κανώδῳ· Ἐκ. περιηγήσει Λιβυκῶν. Τὸ ἐθνικὸν Ἐλενεύς.

289.

Athen. III, 80, p. 114, C : Αἰγύπτιοι δὲ τὸν ὑποζίζοντα ἄρτον κυλλάστιν καλοῦσιν. Μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἐκαταῖος καὶ Ἡρόδοτος. Herod. II, 77.

290.

Athen. X, p. 447, C : Ἐκαταῖος δὲ ἐν δευτέρῳ περιηγήσεως εἰπὼν περὶ Αἰγυπτίων ὡς ἀρτοφάγοι εἰσιν, ἐπιφέρει· « τὰς κριθὰς εἰς τὸ πῶμα καταλέουσιν. » Et Athen. X, p. 418, E : Αἰγυπτίους δ' Ἐκαταῖος ἀρτοφάγους φησὶν εἶναι, κυλλήστις ἐπθίοντας, τὰς δὲ κριθὰς εἰς ποτὸν καταλέοντας. Herodotus l. c. ita pergit : Οἶνω δ' ἐκ κριθέων πεποιημένῳ διαχρέωνται· οὐ γὰρ στί εἰσιν ἐν τῇ χώρῃ ἄμπελοι.

291 (?)

Plutarch. De Iside et Osiride p. 353, B : Οἱ δὲ βασιλεῖς καὶ μετρητὸν ἔπινον ἐκ τῶν ἱερῶν γραμμῶν, ὡς Ἐκαταῖος ἱστορῆκεν, ἱερεῖς ὄντες. Probabile est, hæc desumpta esse ex Ægyptiacis Hecataei Abderitæ, quem postea in eodem libro citat Plutarchus, p. 354, D.

Chius, et Lesbus, et Cyprus, et Samus, et alia insulae, teste Hecataeo.

287.

Pharus diversas significationes habet tribus generibus. Est enim masculinum. Ita Menelai audiebat proreta. Sed feminino genere est insula, quæ ab illo nomen accepit, ut dicit Hecataeus, et neutro genere significat pallium vel etiam aratrum.

288.

Helenius, locus circa Canobum, de quo Hec. in Libya descriptione. Gentile, Heleniensis.

289.

Ægyptii subacidum panem *cyllastin* vocant;... eas meminere et Hecataeus et Herodotus.

290.

Hecataeus vero, secundo libro Descriptionis terrarum, postquam de Ægyptiis dixit, pane eos vesci, subjicit, « Hordeum in potionis usum mola frangunt. »—Ægyptios vero Hecataeus ait panivoros esse; qui cyllastibus (id nomen panis subacidi est) vescantur, et hordeum in potionis etiam usum mola frangant.

291.

Reges quoque ex sacrarum præscripto litterarum certa mensura vinum bibebant, ut scribit Hecataeus, quia et ipsi essent sacerdotes.

292.

Porphyr. apud Euseb. Præpar. evangel. X, 3, p. 166, B : Ἡρόδοτος ἐν τῇ δευτέρᾳ πολλὰ ἔκχ-
ταίου τοῦ Μιλησίου κατὰ λέξιν μετένεγκεν ἐκ τῆς πε-
ριηγήσεως βραχέα παρρησιάζας, τὰ τοῦ Φοίνικος
ὄρνέου καὶ περὶ τοῦ ποταμίου ἵππου καὶ τῆς θήρας
τῶν κροκοδείλων. Locus de Phœnice ave est
Herodot. II, 73 : Ἔστι δὲ καὶ ἄλλος ὄρνις ἱρὸς,
τῷ ὀνόματι φοινίξ. Ἐγὼ μὲν μιν οὐκ εἶδον, εἰ μὴ ὅσον
γραμμῇ· καὶ γὰρ δὴ καὶ σπάνιος ἐπιφροῖται σφι, δι'
εἰσέων, ὡς Ἡλίουπολίται λέγουσι, πεντακασίων· φοι-
τῶν δὲ τότε φασί, ἐπεὶ οἱ ἀποθάνῃ ὁ πατήρ. Ἔστι δὲ,
εἰ τῇ γραμμῇ παρόμοιος, τοσόσδε καὶ τοιόσδε· τὰ μὲν
αὐτοῦ χρυσοκόμα τῶν περῶν, τὰ δὲ ἐρυθρά· ἐς τὰ
μάλιστα αἰετῶ περιήγησιν ὁμοιότατος καὶ τὸ μέγεθος.
Τοῦτον δὲ λέγουσι μηχανᾶσθαι τάδε, ἐμοὶ μὲν οὐ
πιστὰ λέγοντες· « ἐξ Ἀραβίης ὁρμεώμενον ἐς τὸ ἱρὸν
« τοῦ Ἡλίου κομίζειν τὸν πατέρα, ἐν σμύρνῃ ἐμπλάσ-
« σοντα, καὶ θάπτειν ἐν τοῦ Ἡλίου τῷ ἱρῷ. Κομίζειν
« δὲ οὕτω· πρῶτον τῆς σμύρνης ὥν πλάσσειν ὅσον τε
« θύνατός ἐστι φέρειν, μέγα δὲ πειρᾶσθαι αὐτὸ φο-
« ρέοντα· ἐπεὶ δὲ ἀποπειρηθῇ, οὕτω δὴ κοιλήναντα
« τὸ ὥν τὸν πατέρα ἐς αὐτὸ ἐντιθέναι· σμύρνη δὲ
« ἄλλῃ ἐμπλάσσειν τοῦτο, καθότι τοῦ ὥου ἐγκαιλάνας
« ἐνέθηκε τὸν πατέρα· ἐσκειμένου δὲ τοῦ πατρὸς
« γίνεσθαι τῷ τῷ βάρος· ἐμπλάσαντα δὲ κομίζειν μιν
« ἐπ' Αἰγύπτου ἐς τοῦ Ἡλίου τὸ ἱρὸν. » Ταῦτα μὲν
τοῦτον τὸν ὄρνιν λέγουσι ποιεῖν. Ex his avis ipsius
descriptionem haud dubie ipse confecit Hero-
dotus ad picturam avis in tabula, alteram vero
ejus partem, quam se audivisse refert, transtu-
lit ex Hecataeo, qui fidem ei habebat, quam
Herodotus abrogat. Eadem enim ratione, ut hic
per λέγουσι, narrationem de Chemmi insula,
quam eidem debebat Hecataeo, introduxit per
λέγεται ὑπ' Αἰγυπτίων. Quanquam non dubitan-

dum est, quin ipse etiam hæc audiverit He-
rodotus, in describendo autem itinere suo
commodum ei visum est uti scriptis Hecataei
narrationibus.

293.

Locus de hippopotamo est Herodot. II, 71 : Οἱ
δὲ ἵπποι οἱ ποτάμιοι νομῷ μὲν τῷ Παπρημίτῃ ἱροί
εἰσι, τοῖσι δὲ ἄλλοισι Αἰγυπτίοισι οὐκ ἱροί. Φύσιν δὲ
παρέχονται ἰδέσθαι τοιόνδε· « τετράπουν ἐστὶ, δίχτηλον,
« ὀπλὰι βοὸς, σιμὸν, λοφίτην ἔχων ἵππου, χυλιόδον·
« τας φαῖνον, οὐρὴν ἵππου καὶ φωνήν, μέγεθος ὅσον
« τε βοῦς ὁ μέγιστος· τὸ δέρμα δ' αὐτοῦ οὕτω δὴ τι
« παχὺ ἐστὶ, ὥστε αὐτοῦ γενομένου, ζυστὰ ποιεῖσθαι
« ἀκόντια ἐξ αὐτοῦ. »

294.

Locus de venatione crocodilorum est Hero-
dot. II, 70 : Ἀγραι δὲ σφειων πολλάι κατεστέασιν
καὶ παντοῖαι· ἥ δ' ὣν ἐμοιγε δοχέει ἀξιοτάτη ἀπηγή-
σιος εἶναι ταύτην γράφω· « ἐπεὶ νῶτον ὕδρ' ἐλεάσῃ
« περὶ ἄγκιστρον, μετῴει ἐς μέσον τὸν ποταμόν· αὐτὸς
« δὲ ἐπὶ τοῦ χειλέος τοῦ ποταμοῦ ἔχων δελφάκα ζωὴν,
« ταύτην τύπτει· ἐπακούσας δὲ τῆς φωνῆς ὁ κροκόδει-
« λος ἵσταται κατὰ τὴν φωνήν· ἐντυγὼν δὲ τῷ νώτῳ
« καταπίνει, οἱ δὲ ἐλκουσι. Ἐπεὶ δὲ ἐξέλκυσθῇ ἐς γῆν,
« πρῶτον ἀπάντων ὁ θηρευτῆς πηλῶ κατ' ὦν ἐπλάσει
« αὐτοῦ τοὺς ὀφθαλμούς· τοῦτο δὲ ποιήσας κάρτα
« εὐπετέως τὰ λοιπὰ χειροῦται· μὴ ποιήσας δὲ τοῦτο,
« σὺν πόνῳ. » Cum narrationes Hecataei in bre-
vius contraxisse dicatur Herodotus, probabile
est, plures ab illo venationis modos esse descri-
ptos, hunc vero elegisse eum, quem nobilissimum
judicaverit. Fortasse in iis etiam, quæ hoc præ-
cedunt, capitibus (68, 69), descriptiones cro-
codili repetitæ sunt ex Hecataeo, quia breves illæ
enuntiationes, quibus ejus natura depingitur,

292.

Herodotus in secundo, ex Descriptione terræ Hecataei
Milesii, quamplurima verbis totidem exscripsit pauca
quædam leviter ipse immutans, cujusmodi sunt quæ de
Phœnice ave, deque fluviali equo, et crocodilorum ve-
natione commemorat.

Herodot. : Est et alia volucris sacra, nomine phoenix,
quam equidem non vidi nisi in pictura; etenim perrara
ad eos commeat, quingentis, ut aiunt Heliopolitani, annis,
et tunc demum quum pater ei decessit. Is si picturæ as-
similis est, talis tantusque est: pennæ coloris partim au-
rei, partim rubei, maxima ex parte cum habitu tum ma-
gnitudine simillimus aquilæ. Eum aiunt, quod mihi non
hæverisimile, hoc excogitare; « ex Arabia proficiscentem in
templum Solis gestare patrem, quem myrrha obvolvât, et
in Solis templo humare; sic autem gestare: primum myr-
ræ ovum fingere quantum ipse ferre possit: deinde fe-
rendo illud experiri: hoc satis expertum, ita demum ovum
excavare, atque in illud parentem ponere: et qua parte
ovi exinaniti patrem intulit, eam partem alia myrrha far-

cire: et quum tantundem ponderis imposito parente effe-
ctum sit, obstructo rursus foramine, bajulare illud versus
Ægyptum in templum Solis. » Hæc facere hanc avem com-
memorant.

293.

Fluviatiles vero equi in plaga Papremitana sacri sunt,
in cetera Ægypto non sacri; talem speciem naturamque
habentes: « quadrupes est, bifidis pedibus, ungulis bo-
« vinis; simo naso, equina juba, exsertos dentes osten-
« tans, equina cauda et voce, magnitudine maximi tauri,
« tam crasso corio, ut ex eo arefacto fiant jacula rasa. »

294.

Hos (crocodilos) capiendi quum sint multa et omnimoda
genera, hoc, quod maxime mihi dignum relatu videtur,
scribo. « Ubi tergum suillum ad illecebras hamo circum-
« dederit, demittit in medium flumen, ipse in labro flu-
« minis porcellum, quem vivum tenet, verberat; cujus
« vocem crocodilus audiens, versus illam tendit, nactus-
« que tergum devorat; illi vero trahunt. Et posteaquam
« in terram attractus est, ante omnia ejus oculos venator

pariter atque in phœnice (fr. 292) epitomatores arguere possunt.

295.

Probabile est, ibi etiam, ubi de iis disserit Herodotus, quæ de rebus geographicis statuunt Iones, intelligi Hecataeum, hominem Ionem, quem nunc popularium auctoritate suas regi passum esse opiniones, nunc sua auctoritate popularium animos gubernavisse vix quisquam negabit. Ex his locis est Herodot. II, 15 : Εἰ ὧν βουλόμεθα γνώμησι τῇδε Ἰώνων χρῆσθαι περὶ Αἰγύπτου, οἳ φασὶ τὸ Δέλτα μόνον εἶναι Αἴγυπτον. . . . τὰ δὲ ἄλλα λεγόντων τῆς Αἰγύπτου τὰ μὲν Λιβύης, τὰ δὲ Ἀραβίας εἶναι· ἀποδεικνύοιμεν ἂν τούτῳ τῷ λόγῳ χρεώμενοι Αἰγυπτίοισι οὐκ ἔοῦσαν πρότερον χώραν. Terram Delta enim multo recentius, quam reliquas Ægypti partes apparuisse putat. Quod bene concinit cum opinione Hecataei ipsius, fluminis donum esse Ægyptum (fr. 279), neque ullus eorum, qui ex Ægypti descriptione citantur, locorum extra Delta positus est exceptis iis, qui directo esse alius regionis dicuntur et propter solam vicinitatem commemorantur, ut Tabis Arabiæ, Sciapodes et Hysæis Æthiopiæ, Liebris Phœniciæ. Et loci nonnulli, quos Stephanus Ægypto assignat, citantur tamen e descriptionibus Asiæ vel Africæ, id quod optimo jure inde repetimus, quod hi extra ejus regionis fines siti, itaque aut Arabiæ aut Libyæ ab Hecataeo ascripti erant, ut Oneabates, Crambutis et Heleneus Libyæ, Cros vero Asiæ.

296.

Quæ cum ita sint, ex aliis Herodoti verbis effici potest, Hecataeum ex Ionum opinione *terminum Asiæ et Libyæ statuisse Nilum* fluvium. Cum enim dixisset, sibi omnem, quæ Ægyptiis incolatur, terram appellari Ægyptum, ita pergit Herodotus II, 16 : Εἰ ὧν ἡμεῖς ὀρθῶς περὶ αὐτέων γινώσκουμεν, Ἴωνες οὐκ εὖ φρονέουσι περὶ Αἰγύπτου, εἰ δὲ ὀρθή ἐστι ἡ τῶν Ἰώνων γνώμη, Ἕλληνας τε καὶ αὐτοὺς Ἴωνας ἀποδείκνυμι οὐκ ἐπισταμένους λογιζέσθαι· οἳ φασὶ « τρία μόρια εἶναι γῆν πᾶσαν, Εὐρώπην τε καὶ Ἀσίην καὶ Λιβύην. » Ἐταρτον γὰρ σφραγὶς δεῖ προσλογίζεσθαι Αἰγύπτου τὸ Δέλτα, εἰ

μήτε γέ ἐστι τῆς Ἀσίας μήτε τῆς Λιβύης. Οὐ γὰρ δὲ ὁ Νεῖλος γέ ἐστι κατὰ τοῦτον τὸν λόγον « ὁ τὴν Ἀσίαν οὐρίζων τῆς Λιβύης » τοῦ Δέλτα δὲ τούτου κατὰ τὸ ὅζῳ περιβρῆγνυται ὁ Νεῖλος ὥστε ἐν τῷ μεταξὺ Ἀσίας τε καὶ Λιβύης γένοιτ' ἂν.

297.

Si in his omnibus Hecataeo adversari videmus Herodotum, probabile est etiam in alia re, quam in eodem loco leviter attingit, illum respici. Narraverat enim (II, 2), Ægyptios putare sese esse omnium hominum vetustissimos præter Phryges, id quod sacerdotes Vulcani Memphide sibi tradiderint. Per se probabile est, Hecataeo pariter atque Herodoto hoc narratum esse a sacerdotibus : narrabatur haud dubie cuivis advenæ, qui talia quærebat. Jam si in altero libri Hecataei loco dictum erat, Ægyptios sese habere pro gente antiquissima, altero loco, solum Delta esse veram Ægyptum, tum demum recte intelligere nobis videmur verba Herodoti, a quibus ea, quæ fr. 295 ascripsi, excipiuntur : Εἰ τοίνυν σφί χώρη γε μηδεμὴ ὑπῆρχε, τί περιειργάζοντο δακείοντες πρῶτοι ἀνθρώπων γεγονέναι; Alioqui non video, contra quem hoc dictum sit : sacerdotes enim Ægyptii Ægyptum minime in Delta coercabant. Ne dicas, ineptiam nos obtrudere Hecataeo : qui suo jure Herodoto respondere poterat, Ægyptios antequam terram Delta occupaverint, non minus habitavisse in Arabia et Libya, quam suo ipsius tempore. Restat aliud argumentum. Pergit Herodotus : Οὐδὲ ἔδει σφείας ἐς διάπειραν τῶν παίδων εἶναι, τίνα γλώσσαν πρῶτην ἀπήρσουσι. Quibus respicit fabulam a sacerdotibus traditam de pueris, qui a Psammeticho infantes pastori tradebantur; qui eos per duos annos in domicilio solitario educaret, caprarum lacte nutriret, sed nullam usquam vocem coram iis emitteret, tempore autem exacto lingua Phrygia panem petiverunt, ex quo agnoscebatur, Phryges esse Ægyptiis antiquiores, II, 2. Hæc Herodotus a sacerdotibus sese audivisse refert, deinde pergit : Ἕλληνες δὲ λέγουσι ἄλλα τε μάταια πολλὰ καὶ ὡς γυναικῶν τὰς γλώσσας· ὁ Ψαμμήτιχος ἐκταμὼν τῇ δίαίταν οὕτως ἐποίησατο τῶν παιδῶν παρὰ ταύτης

« cæno opplet. Hoc acto, ceterum facile comprehenditur ; » non acto, cum labore. »

295.

Quodsi vellemus de Ægypto Ionum uti sentiis, qui solum Delta Ægyptum esse aiunt,.... cetera vero dicentium Ægypti, partim esse Africæ, partim Arabiæ : ostenderemus, hac ratione utentes, Ægyptiis prius non fuisse regionem.

296.

Itaque si nos de iis recte sentimus, Iones non recte sen-

tiunt de Ægypto : siu recte Iones sentiunt, ostendo Græcos et ipsos Iones ignaros computandi : qui aiunt « tria membra totam esse terram, Europam, Asiam, Africam ; » quartum enim membrum annumerare debent Delta Ægypti ; si non sit neque Asiæ, neque Africæ. Nam secundum hanc rationem non est Nilus, « qui Asiam ab Africa determinat : » quippe circa acumen illius Delta circumfragitur Nilus ; adeoque in medio Asiæ et Africæ censendum erit.

ἤξει γυναιξίν. Hanc discrepantiam fabulæ Herodotum in Hecatæi libro legisse probabile est, qui eam a colonis Græcis Ægyptum incolentibus acceperit. Quæ si justo disputata sunt, narravit Hecatæus, *Ægyptios sese putare gentem antiquissimam, antiquiores vero se ipsis habere Phryges, ex quo Psammetichus in primis infantium, quos nutricibus lingua privatis alendos dederat, vocibus Phrygia verba agnoverit.*

298 (?).

Incertior, quam hæc, est alia, quam prolaturus sum, conjectura. Hecatæum tractavisse res Herculis et commemoravisse locos singulos ubi ille labores suos perfecerat, ex iis constat, quæ de Erythia disseruit. Fabulæ in Ægyptum quoque Herculem venisse ibique a populo hostiæ instar coronis ornatum et ad aram, ubi immolaretur, ductum esse tradiderunt, subito autem eum sese liberavisse innumerosque Ægyptios occidisse, Herodot. II, 45. Sed hoc Græcos tantum narrare contendit Herodotus, nihil de Hercule Græco scire Ægyptios, sed hos Herculem alium pro deo venerari (ib. 43); illos autem, qui fabulam istam referant, etiamsi fieri possit, ut vir unus tantam prostraverit turbam, cui quidem rei ipse fidem non habet, graviter errare: ἑμοὶ μὲν νυν δοκέουσι ταῦτα λέγοντες τῆς Αἰγυπτίων φύσεως καὶ τῶν νόμων πάμπαν ἀπειρώς ἔχειν οἱ Ἕλληνες, τοῖσι γὰρ οὐδὲ κτήνα δαίη θύειν ἐστὶ, χωρὶς ὕων καὶ ἐρσένων βοῶν καὶ μόσχων ὅσοι ἂν καθαροὶ ἔωσι καὶ γηνίων· κῶς ἂν οὗτοι ἀνθρώπους θύοιεν; Concinit hæc oratio cum solita, qua Herodotus Hecatæum refellit, ratione. Præter hæc complures, quas Herodotus dedit, descriptiones animalium Ægyptiacorum fortasse debentur Hecatæo, e quibus solum *serpentes alatos* et *Ibidem* avem (II, 75, 76) designabo. Nam pariter quæ has præcedunt

narrationes de hippopotamo et phœnice et quæ sequuntur de pane cyllesti inde repetita esse dictum est.

299.

St. B. Κυνὸς σῆμα, τόπος Λιβύης· Ἐκ. περιηγήσει αὐτῆς.

300.

St. B. Αὔσιγδα, πόλις Λιβύης, οὐδετέρως, ὡς Καλλιμαχος· Ἐκ. δὲ νῆσον ὤδε. Τὸ ἔθνικόν Αὔσιγδοι οὕτω γὰρ Ἀπόλλων τιμᾶται.

301.

St. B. Μάσχωτος, πόλις Λιβύης· Ἐκ. περιηγήσει. Ἔστι δὲ πλησίον τῶν Ἑσπερίδων. Τὸ ἔθνικόν Μασχωτίτης, Λιβυκῇ καὶ Αἰγυπτίῳ τύπῳ.

302.

St. B. Ζήβυττις, πόλις Λιβύης· Ἐκ. Ἀσ. Ὁ πολίτης Ζηβυττίτης.

303.

St. B. Ψύλλοι, καὶ Ψύλλικὸς κόλπος, ἐν τῷ Λιβυκῇ κόλπῳ· Ἐκ. περιηγήσει Λιβύης· «δὲ Ψύλλικὸς· «κόλπος μέγας καὶ βαθύς, τριῶν ἡμερῶν πλοῦς.»

304.

St. B. Μάζυες, οἱ Λιβύης νομάδες· Ἐκ. περιηγήσει. Εἰσὶ δὲ καὶ ἕτεροι Μάζυες, καὶ ἕτεροι Μάχμες. Προῦτεροι utroque loco legendum videtur ἑτέροις, pro Μάχμες legendum Μάζυες.

305.

St. B. Μέγασα, ὡς Γέρασα, πόλις Λιβύης· Ἐκ. περιηγήσει Ἀσίας· «ἐξ αὐτῆς Σιτοφάγοι καὶ Ἀροτῆρες.»

306.

St. B. Ζυγαντίς, πόλις Λιβύης· Ἐκ. Ἀσίας. Οἱ πολῖται Ζυγάντιες· οἵτινες τὰ ἄνθη συλλέγοντες μέλι ποιοῦσιν, ὥστε μὴ λείπεσθαι τοῦ ὑπὸ τῶν μελισσῶν γιγνομένου, ὡς Εὐδόξος δὲ Κνίδιος ἐν ἑκτῇ γῆς περιόδῳ.

307.

St. B. Ζαύηκες, ἔθνος Λιβύης, Ἡρόδοτος δ'. Ζαύηκες ἔθνος, Ἐκ. ἐν περιηγήσει Ἀσίας.

298.

Quæ quum dicant Græci, videntur mihi se et naturæ Ægyptiorum et morum ignaros prorsus ostendere. Quippe quibus nullam pecudem fas est immolare, præter sues, præterque boves mares, et vitulos, dummodo mundos, et anseres: ii qua ratione «immolarent homines?»

299.

Cynossema, locus Libyæ, de quo Hecatæus.

300.

Ausigda, urbs Libyæ, genere neutro, auctore Callimacho. Hecatæus vero insulam agnoscit. Gentile, Ausigdi: ita enim Apollo colitur.

301.

Mascolus, urbs Libyæ, de qua Hecatæus. Sita est prope Hesperides. Gentile, Mascotita, Libyca et Ægyptia forma.

302.

Zebyttis, oppidum Libyæ, teste Hec. Oppidanus, Zebyttites.

303.

Psylli et Psyllicus sinus, in sinu Libyco. Hecatæus Libyæ descriptione: «Psyllicus sinus magnus et profundus, trium dierum navigatio.»

304.

Mazyes, Libyæ Nomades, auctore Hecatæo. Sunt alii Maxyes, aliis Machlyes.

305.

Megasa, uti Gerasa, urbs Libyæ, de qua Hec.: «Ex illa sunt Sitophagi et Aroleres.»

306.

Zygantis, oppidum Libyæ, auctore Hec. Oppidani, Zy-gantes, qui collectis floribus mel conticiunt, quod ab apibus facto nequaquam credit, uti perhibet Eudoxus Cnidius libro sexto de terræ circuitu.

307.

Zauces, gens Libyæ, de qua Herodotus libro quarto. Zauces gens, Hecatæus.

308.

St. B. Ὑβέλῃ, πόλις περὶ Καρχηδόνᾱ· Ἐκ. Ἀσ.

309.

St. B. Κανθηλία, πόλις περὶ Καρχηδόνᾱ· Ἐκ. Ἀσία. Ἡρόδοτος.

310.

St. B. Κανθήλῃ, πόλις Λιβυφοινίκων, καὶ Ἐκαταῖος οὕτω.

311.

St. B. Κύβος, πόλις Ἰώνων ἐν Λιβύῃ Φοινίκων. Ἐκ. περιηγήσει αὐτῆς· «καὶ λιμὴν πον, ἄκρη, καὶ Κυβώ.» Ὁ πολίτης Κυβίτης, ὡς Σαβίτης τῆς Σαβοῦς, ἢ Κυβοίτης, ὡς τῆς Βουτοῦς Βουτοίτης. Pro περιηγήσει αὐτῆς in codd. est περιηγ. αὐτοῦ.

312.

St. B. Καλαμένθῃ, ἥτις καὶ Καλαμίνθῃ, πόλις Λιβύης· Ἐκ. περιηγήσει· κρείττον οὖν, ὡς Ἡρόδοτος, διὰ τοῦ ι· πόλις Φοινίκων. Nulla est hujus loci apud Herodotum mentio. Legendum videtur Ἡρωδίζνός· vel Ἡρόδωρος.

313.

St. B. Γαῦλος, νῆσος πρὸς τῇ Καρχηδόνι. Ἐκ. περιηγήσει. Ὁ νησιώτης Γαυλίτης.

314.

St. B. Εὐδείπνῃ, νῆσος Λιβύης Φοινίκων. Ἐκ. περιηγήσει Λιβύης. Τὸ ἐθνικὸν Εὐδαιπναῖος, ὡς Λερναῖος.

315.

St. B. Φοινικοῦσαι, δύο νῆσοι ἐν τῇ Λιβυκῇ κόλπῳ πρὸς τῇ Καρχηδόνι, ὡς Ἐκ. περιηγήσει Λι-

βύης. Οἱ νησιῶται Φοινικοῦσαῖσι. Ἔστι καὶ πόλις Φοινίκων τῶν ἐν Συρίᾳ Φοινικοῦσαι, ὡς αὐτὸς ἐν Ἀσίᾳ.

316.

St. B. Φασηλοῦσαι, δύο νῆσοι Λιβύης, πλησίον Σίριος ποταμοῦ· Ἐκ. περιηγήσει Λιβύης. Οἱ νησιῶται Φασηλοῦσαῖσι, ὡς Σχοτουσαῖσι.

317.

St. B. Ἱεράρῃ, ὡς Ἀνάρῃ, νῆσος Λιβύης· Ἐκ. περιηγήσει. De his insulis omnibus nihil notum.

318.

St. B. Δούλων πόλις, πόλις Λιβύης· Ἐκ. ἐν περιηγήσει. Καὶ ἐὰν δοῦλος εἰς τὴν πόλιν ταύτην λίθον προσενέγκῃ, ἐλεύθερος γίγνεται καὶ ξένος ᾗ. Ejusdem meminit Hesychius s. v.

319.

St. B. Κρεμμύων. -- Ἔστι καὶ Κρομμύων, πόλις Λιβύης, διὰ τοῦ ο, ὡς Ἐκ. Τὸ ἐθνικὸν Κρομμυώνιος καὶ Κρομμυωνία.

320.

St. B. Ἰαγξούατις, πόλις Λιβύων· Ἐκ. Ἀσία. Ὁ πολίτης Ἰαγξουατίτης· Αἰγυπτίων γὰρ καὶ Αἰθίοπων ὁ χαρακτήρ.

321.

St. B. Μῶλυσ, Λίβυσσα πόλις· Ἐκ. περιηγήσει Λιβύης. Τὸ ἐθνικὸν Μωλύτης, τῷ τύπῳ τῶν Λιβυσσῶν πόλεων, καὶ Μωλυάτης.

322.

St. B. Στοῖαι, πόλις Λιβύης, ὡς Ἐκ. περιηγήσει αὐτῆς. Τὸ ἐθνικὸν Στοιητής.

308.

Hybele, urbs circa Carthaginem.

309.

Canthelia, urbs circa Carthaginem, de qua Hecataeus in Asia. Herodotus.

310.

Canthele, urbs Libyphœnicum, et sic quoque Hecataeus.

311.

Cybus, urbs Ionum in Libyphœnicia. Hec. : « Et portus, promontorium, et Cybo. » Civis, Cybites, uti Sabites a Sabo; vel Cyboites, quemadmodum a Buto Butoites.

312.

Calamenthe, quæ et Calaminthe, urbs Libyæ. Hec. in orbis descriptione. Melius apud Herodotum (Herodorum?) per i scribitur: urbs Phœnicum.

313.

Gaulus, insula prope Carthaginem, cujus meminit Hec. in orbis descriptione. Insulanus, Gaulites.

314.

Eudipne, insula Libyæ Phœnicum, teste Hecataeo in Libyæ descriptione. Gentile, Eudipnæus, uti Lernaus.

315.

Phœnicussæ, duæ insulæ in Libyco sinu juxta Carthaginem, ut Hecataeus descriptione Libyæ. Insulares, Phœnicussæ. Est etiam urbs Phœnicum in Syria Phœnicussæ, ut idem in Asia.

316.

Phaselussæ, duæ insulæ Libyæ, prope Sirim fluvium. Hecataeus Libyæ descriptione. Insulares, Phaselussæ, vel Scotussæ.

317.

Hieraphe, uti Anaphe, insula Libyæ, de qua Hec.

318.

Dulônpolis, s. Servorum urbs, in Libya est, auctore Hec. Et si servus in hanc urbem lapidem intulerit, exit servitio, licet fuerit peregrinus.

319.

Cremmyon.... Est quoque Crommyon, urbs Libyæ, prope o, de qua Hec. Gentile, Crommyonius et Crommyonia.

320.

Iamxuatis, oppidum Libyæ, de qua Hec. Oppidanus, Iamxuaita. Est enim hæc Ægyptiorum et Æthiopum forma.

321.

Molys, urbs Libyca, de qua Hecataeus in Libyæ descriptione. Gentile, Molyta juxta formam Libycarum urbium, et Molyata.

322.

Storæ, urbs Libyæ, ut Hecataeus ejus descriptione. Gentile, Stœetes.

323.

St. B. Στρώη, πόλις Λιβύης, ὡς Ἐκ. Ἀσίας περιηγήσει. Τὸ ἔθνικόν Στρωαῖος ἢ Στρωίτης.

324.

St. B. Μεταγώνιον, πόλις Λιβύης· Ἐκ. Ἀσία. Θηλυκῶς δὲ ταύτην φασί. Τὸ ἔθνικόν Μεταγωνίτης.

325.

St. B. Θρίχη, πόλις περὶ τὰς στήλας Ἐκ. Ἀσία. Τὸ ἔθνικόν Θριχαιός, ὡς Τρικχαῖος.

326.

St. B. Θίγγη, πόλις Λιβύης, Ἐκ. περιηγήσει. Τὸ ἔθνικόν Θίγγιος.

327.

St. B. Μέλισσα, πόλις Λιβύων· Ἐκ. Ἀσία. Ὁ οἰκῶν Μελισσαῖος· ἢ χώρα Μελισσαία.

328.

Herodian. Περὶ μνηρ. λέξεως l. I, p. 31 : Δούριζα λίμνη παρὰ τὸν Αἴξαν ποταμόν. Ἐκαταῖος περιηγήσει Ἀσίας «τῇ δὲ λίμνῃ Δούριζα ὄνομα.»

329.

Athen. IX, 410, E : Ὡς καὶ Ἐκαταῖος δηλοῖ ἡ ὁ γεγραμὴς τὰς περιηγήσεις ἐν τῇ Ἀσίᾳ ἐπιγραφόμενῃ· «Γυναῖκες δὲ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ ἔχουσι χειρόμακτρα.»

330.

St. B. Εὐέλγεια, πόλις. Ἐκαταῖος ἐν περιηγῇσει.

331.

Herodian. Περὶ μνηρ. λέξεως, l. I, p. 13 s. v. Ἀρουρα : Κόλουρα· ἔστι δὲ πόλεως ὄνομα παρ' Ἐκαταῖου· «Δοκέω δὲ μάλιστα παρὰ Κολούραν, ἵνα προηγῆς ἔζοντο.»

ΓΕΝΕΛΟΓΙΑΙ.

LIBER PRIMUS.

332.

Demet. De elocut. § 2 : Βούλεται μέντοι διάνοιαν, οἷον ὡς Ἐκαταῖος φησιν ἐν τῇ ἀρχῇ τῆς ἱστορίας· «Ἐκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθεῖται.» Cf. idem § 12 : Ἐκαταῖος Μιλήσιος ὧδε μυθεῖται· τάδε γράφω, ὡς «μοι ἀληθὲς δοκεῖ εἶναι· οἱ γὰρ Ἑλλήνων λόγοι «πολλοὶ τε καὶ γελοῖοι, ὡς ἐμοὶ φαίνονται, εἰσίν.»

333.

Steph. Byz. Φάλαννα, πόλις Πεβρίαδίας ἀπὸ Φαλάννης τῆς Τύρου θυγατρὸς. Ἐκαταῖος ἱστοριῶν πρώτῳ Ἰππίαν αὐτὴν καλεῖ, καὶ Ἐρπρος Φάλαννον αὐτὴν καλεῖ ἐν τῷ τετάρτῳ.

334.

Schol. Apoll. Rhod. IV, 266 ; «Οἱ ἀπὸ Δευκαλίωνος τὸ γένος ἔχοντες ἐβασίλευον Θεσσαλίας,» ὡς φησιν Ἐκαταῖος καὶ Ἡσιόδος. Ἡ Θεσσαλία δὲ Πελασγία ἐκτελείτο ἀπὸ Πελασγοῦ τοῦ βασιλεύσαντος. In exposito Deucalionidarum genere mentionem injectam esse existimo Phalannæ atque Itoniæ, deinde memoratis iis, qui in Thessalia remanserant, transisse ad reliquos ejusdem stirpis, qui e Thessalia in alias terras transierint ibique regnum adepti sint honorem. Et primo quidem cum eorum res gestas exposuisse probabile est, qui ab Hellene Deucalionis filio erant oriundi. Ab Hellenis filio Doro Dorienses appellati sunt, quorum si terram circa Pindi montes sitam adumbraturus erat, injicienda ei erat Amphanarum

323.

Stroc, urbs Libyæ, ut Hec. Gentile, Stroæus vel Stroites.

324.

Metagonium, urbs Libyæ, de qua Hecataeus in Libya. Genere feminino hæc aliquando affertur. Gentile, Metagonia.

325.

Thrince, urbs circa columnas, de qua Hec. Gentile, Trincæus, ut Triccæus.

326.

Thinge, urbs Libyæ, de qua Hec. Gentile, Thingius.

327.

Melissa, urbs Libyum, de qua Hec. Incola, Melissæus. Regio, Melissæa.

328.

Duriza, lacus ad Lizam fluvium. Hec. : «Hic lacus Duriza nominatur.»

329.

Quemadmodum etiam Hecataeus declarat, aut quicumque auctor est illarum Descriptionum quæ in libro continentur quæ Asia inscribitur : «Mulieres autem in capite gestant mantilia.»

330.

Euelgia, oppidum, de quo Hecataeus.

331.

Colura, est urbis nomen apud Hecataeum : «Puto vero maxime prope Coluram, ubi proni considebant.»

GENEALOGIÆ.

LIBER PRIMUS.

332.

Hecataeus initio Historiæ : «Hecataeus Milesius ita narrat : hæc scribo, ut mihi vera esse videntur; Græcorum enim narrationes multæ et ridiculæ, ut equidem puto, sunt.»

333.

Phalanna, urbs Perrhæbiæ a Phalanne, Tyrī filia. Hecataeus Historiarum primo Hippām eam vocat, Ephorus autem libro quarto Phalannum.

334.

«Qui a Deucalione originem ducebant reges erant The-

urbis mentio, quam habes fr. 335 : deinde si Doriensium expeditionem in Cariam enarravit, Meliæ Caricæ urbis commemorandæ occasionem habebat (fr. 336). Frater Dori erat Æolus, pater Athamantis, qui Phrixum (fr. 337), et Crethei, qui Æsonem et Peliam genuit, quorum ille pater Iasonis erat, cujus mentio ansam dedit ad enarrandam Argonautarum expeditionem (fr. 338, 339). Ab altero Crethei filio Amythaone originem duxit Amphiarus (fr. 340). Quibus exhibitis regressus videtur ad Deucalionem aliumque ejus recensuisse filium Orestheum qui in Ætoliam migravit, deinde fata regum Ætolorum, Tydeum Argos profectum, Diomedem Argivorum regem, Oëneum a filiis Agrii ejectum Oënaque conditorem (fr. 341—343). Num Pelasgum etiam, cujus meminit scholiastes, ex Hecatæo receperit, incertum.

335.

Steph. Byz. Ἀμφραντί, πόλις Δωρικὴ· Ἐκαταῖος ἐν πρώτῃ γενεαλογίῳ.

336.

Steph. Byz. Μελία, πόλις Καρίας· Ἐκαταῖος γενεαλογίῳ πρώτῳ.

337.

Schol. Apollon. Rhod. I, 256 : Ὅτι δὲ ἐλαλήσεν ὁ χριὸς, καὶ Ἐκαταῖος φησιν.

338.

Schol. Apollon. Rhod. I, 551 : Ἔστι δὲ ἱερὸν Ἀθηνᾶς Ἴτωνίδος ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας. Ὁ μὲντοι Ἀπολλώνιος οὐκ ἂν λέγοι ἐπὶ τῇ κατασκευῇ τῆς Ἀργοῦς Ἴτωνίδα τὴν Ἀθηνᾶν ἀπὸ τῆς ἐν Κορωνείᾳ Ἴτωνίδος, ἀλλὰ μᾶλλον ἀπὸ τῆς ἐν Θεσσαλίᾳ Ἴτωνίας, περὶ ἧς Ἐκαταῖος τε ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν λέγει.

saliæ, » ut Hec. dicit et Hesiodus. Thessalia vero Pelasgia appellabatur a Pelasgo rege.

335.

Amphanæ, urbs Dorica.

336.

Melia, urbs Caria.

337.

Phruxi arietem locutum esse etiam Hec. narrat.

338.

Est vero templum Minervæ Itonidis Coronæ in Bœotia. Sed Apollonius in Argus instructione Itonidem Minervam non dixerit ab illa, quæ Coronæ est, Itonide, sed potius ab Itonia in Thessalia, de qua Hecatæus quoque memorat in libro primo Historiarum.

339.

Hecatæus Milesius Argonautas e Phaside pervenisse dicit in Oceanum, deinde ex illo in Nilum, inde in mare Mediterraneum.

340.

Viginti quatuor elephantū huic regi (Indorum) perma-

339.

Schol. Apollon. Rhod. IV, 259 : Ἐκαταῖος δὲ ὁ Μιλήσιος ἐκ τοῦ Φάσιδος διελθεῖν εἰς τὸν Ὀκεανόν, εἴτα ἐκεῖθεν εἰς τὸν Νεῖλον, ὅθεν εἰς τὴν ἡμετέραν θάλασσαν. De Argonautis.

340.

Ælian. Nat. anim. XIII, 22 : Τέσσαρες δὲ καὶ εἴκοσι τῷ βασιλεῖ φρουροὶ παραμένουσιν ἐλέφαντες ἐκ διαδοχῆς, ὥσπερ οἱ φύλακες οἱ λοιποὶ καὶ αὐτοὶ παίδευμα τὴν φρουρὰν οὐ κατανοστήζαι διδάσκονται γὰρ τοι σφίσι τινὶ Ἰνδικῇ καὶ τοῦτο. Καὶ λέγει μὲν Ἐκαταῖος ὁ Μιλήσιος Ἀμφιάρεω τὸν Οἰκλέους κατακοιμίσαι τὴν φυλακὴν καὶ ὀλίγου παθεῖν ὅσα λέγει. Οὗτοι δὲ ἄρα ἄγρυπνοι καὶ ὑπνῷ μὴ ἥττώμενοι, πιστότατοι τῶν ἐκεῖθι φυλάκων μετὰ γε τοὺς ἀνθρώπους εἰσὶ.

341.

Athen. II, init., p. 35 : Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος τὴν ἀμπελον ἐν Αἰτωλίᾳ λέγων εὐρεθῆναι, φησὶ καὶ τάδε· « Ὀρεσθέως ὁ Δευκαλίωνος ἦλθεν εἰς Αἰτωλίαν ἐπὶ βασιλείᾳ, καὶ κύων αὐτῷ στέλεχος ἔτιχε· καὶ ὃς ἐκέλευσε αὐτὸν κατορυγθῆναι· καὶ ἐξ αὐτοῦ ἐρῶν ἀμπελος πολυστάφυλος. Διὸ καὶ τὸν αὐτοῦ παῖδα Φύτιον ἐκάλεσε. Τούτου δ' Οἰνέως ἐγένετο, κληθεὶς ἀπὸ τῶν ἀμπελῶν· οἱ γὰρ παλαιοί, » φησὶ, « Ἕλληνας οἴνας ἐκάλουν τὰς ἀμπελους. Οἰνέως δ' ἐγένετο Αἰτωλός. » — Pro ἐπὶ βασιλείᾳ scribendum videtur ἐπὶ βασιλείᾳ.

342.

Æl. Herodian. Περὶ μονήρους λέξεως II, p. 41. s. v. Ἀσκός : Ἐκαταῖος· « Ἴων δὲ πρεσβύτερος Ἀσκὸς ἦν Φύσκου παῖς. » Quod Ionem Locrum dixit Hecatæus, hoc non intelligo. Fortasse legendum Λοκροῦ, ut frater Locri natu major fuisse narratur.

nent custodes alternis vigiliis, alii aliis in stationem succedentes, tanquam ceteri custodes; et sapientia quadam Indica ad vigiliarum disciplinam erudiuntur, ne inter custodias somnum capiant. Hecatæus quidem Milesius « Amphiarum Oiclis filium scribit somno oppressum neglexisse custodiam, et tantum non ea passum esse quæ dicit. » At elephantū ad vigilias agendas præstantissimi excubitores, et a somno invictissimi, secundum homines fidissimi illic sunt.

341.

Hecatæus Milesius, vitem in Ætolia primum inventam tradens, hæc scribit : « Orestheus, Deucalionis filius, cum in Ætoliam venisset occupandi regni causa, canis ei cavdicem peperit. Quem cum ille defodi jussisset, enata ex eo vitis est uvis onusta. Inde filium suum Phytium (quasi vitis satorem) nominavit : quo genitus est Ceneus, a vino nomen nactus : nam veteres Græci, ait, vites οἶνας dicebant. Cenei vero filius Ætolus fuit. »

342.

Hecatæus : « Ion, frater Locri natu major, erat Phytii filius. »

343.

Steph. Byz. Οἶνη, πόλις Ἀργους· Ἐκαταῖος ἱστορίῳ πρώτῳ.

LIBER SECUNDUS.

344.

Steph. Byz. Ψωρίς. Ἐκαταῖος γενεαλογιῶν δευτέρῳ «Κάπρος ἦν ἐν τῷ ὄρει καὶ Ψωφιδίους κακὰ πολλὰ ἔργεν.» Multas res ab Hercule gestas narravit Hecataeus, quæ mihi secundo huic libro videntur assignanda, a quibus eum ad fata Heraclidarum perrexisse probabile est. Nihil enim Psophidi cum Amazonibus, quæ utræque ex hoc libro repetuntur (cf. fr. 351) est commune nisi Herculis facta.

345.

Pausan. VIII, 4, 6: Ἀλεῶ δὲ ἄρσενες μὲν παῖδες Λυκουργός τε καὶ Ἀμφιδάμας καὶ Κηρίδης, θυγάτηρ δὲ ἐγένετο Αὖγη. Ταύτῃ «τῇ Αὖγῃ» τῷ Ἐκαταίου λόγῳ «συνεγένετο Ἡρακλῆς, ὁπότε ἀφίκοιτο ἐς Τεγέαν» τέλος δὲ καὶ ἐρωράθη τετοκυῖα ἐκ τοῦ Ἡρακλείους, καὶ αὐτὴν ὁ Ἀλεὺς ἐσθίμενος ὁμοῦ τῷ παιδὶ ἐς λάρνακα ἀρήσιν ἐς θάλασσαν· καὶ ἡ μὲν ἀφίκετο ἐς Τεύθραντα δυνάστην ἄνδρα ἐν Καίκου πεδίῳ, καὶ συνώκησεν ἐρασθέντι τῷ Τεύθραντι. — Cf. VIII, 47, 3: Ἔστι δὲ ἐν τοῖς πρὸς ἄρκτον τοῦ ναοῦ κρήνη, καὶ ἐπὶ ταύτῃ βιασθῆναι τῇ κρήνῃ φασὶν (οἱ Τεγεᾶται) Αὖγην ὑπὸ Ἡρακλείους, οὐχ ὁμολογοῦντες Ἐκαταίῳ τὰ ἐς ταύτην.

346.

Pausan. III, 25, 5: Ἐποίησαν δὲ Ἑλλήνων τινές

ὡς Ἡρακλῆς ἀναγάγοι ταύτῃ τοῦ Ἄδου τὸ κύνα, οὔτε ὑπὸ γῆν ὁδοῦ διὰ τοῦ σπηλαίου φερούσης, οὔτε ἔτοιμον ὃν πεισθῆναι θεῶν ὑπόγειον εἶναι τινα ἔχουσιν, ἐς ἣν ἀθροίζεσθαι τὰς ψυχὰς· ἀλλὰ Ἐκαταῖος μὲν ὁ Μιλήσιος λόγον εὗρεν εἰκότα, «ὅρῃν φήσας ἐπὶ Ταινάρῳ τραφῆναι δεινὸν, κληθῆναι δὲ Ἄδου κύνα, ὅτι ἔδει τὸν δηχθέντα τεθνάναι παρατυχᾶ ὑπὸ τοῦ Ἰοῦ· καὶ τοῦτον ἔφη τὸν ὅρῃν ὑπὸ Ἡρακλείους ἀχθῆναι παρ' Εὐρυσθέα.»

347.

Ælian. Nat. animal. IX, 23: Τὴν μὲν ὕδραν τὴν Λερναίην, τὸν ἄθλον τὸν Ἡράκλειον, ἀδέτωσαν ποιηταὶ καὶ μύθων ἀρχαίων συνθῆται, ὧν πέρ οὔν καὶ Ἐκαταῖος ὁ λογοποιός ἐστίν.

348.

Strab. VIII, p. 524: Ἐκαταῖος δ' ὁ Μιλήσιος ἑτέρους λέγει τῶν Ἠλείων τοὺς Ἐπειούς: «τῷ γοῦν Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι τοὺς Ἐπειούς ἐπὶ Αὐγείαν καὶ συνανελὶν αὐτῷ τὸν τε Αὐγεῖαν καὶ τὴν Ἠλίαν. Φησὶ δὲ καὶ τὴν Δύμην Ἐπειίδα καὶ Ἀγαίδα.»

349.

Arrian. Exped. Alexandri II, 16: «Γηρυόνην δὲ, ἐφ' ὅντινα ὁ Ἀργεῖος Ἡρακλῆς ἐστάλη πρὸς Εὐρυσθέως, τὰς βοῦς ἐπελάσαι τὰς Γηρυόνου καὶ ἀγχεῖν ἐς Μυκήνας, οὐδὲν τι προσήκειν τῇ γῇ τῶν Ἰθέρων.» Ἐκαταῖος ὁ λογοποιός λέγει, «οὐδὲ ἐπὶ νῆσόν τινα Ἐρύθειαν ἔξω τῆς μεγάλης θαλάσσης σταλῆναι Ἡρακλέα· ἀλλὰ τῆς ἡπείρου τῆς περὶ Ἀμβρακίαν τε καὶ Ἀμφιλόχους βασιλέα γενέσθαι Γηρυόνην καὶ ἐκ τῆς ἡπείρου ταύτης ἀπελάσαι Ἡρακλέα τὰς βοῦς, οὐδὲ τοῦτον φαῦλον ἄθλον τιθίμενον.»

343.

Æne, urbs Argorum, auctore Hecataeo libro primo Historiarum.

LIBER SECUNDUS.

344.

Aper erat in monte, et Psophidiis multa mala fecit.

345.

Mares habuit liberos Aleus Lycurgum, Amphidamantem et Cepheum: filiam Augen. «Cum hac (quod scriptum Hecataeus reliquit) Hercules concubuit, quoties venerit Tegeam. Id ubi ex puerperio filiae rescivit Aleus, puerum cum matre in arcam conclusos in mare abjecit. Delata est arca ad Teuthrantem pollentem dominatu hominem in campis ad Caicum amnem. Is puellæ forma allectus, eam sibi matrimonio junxit. «Ad eam templi partem, quæ ad Aquilonem spectat, fons est: prope quem vitiatam ab Hercule Augen ferunt Tegeatæ: quod tamen ab iis, quæ Hecataeus hac de re scripsit, discrepat.

346.

Hæc Græcorum nonnulli versibus prodiderunt ab Hercule Plutonis canem extractum, quum neque meatus omnino ullus peream specuni subter terram subeat, neque veri omnino cuiquam simile videri possit, deorum ulla

esse subterranea regna, quo animæ convenient. Hecataeus quidem Milesius rem non absurdam commentus est: «in ea caverna immanem ac tetrum serpentem lustrum habuisse, qui sit idcirco inferorum canis dictus, quod, quem morsu impetisset, subita eum veneni vi mori statim necesse esset. Eum serpentem ab Hercule ad Eurystheum pertractum.»

347.

Hydræ Lernææ, Herculis certamen, decantent poeta et veterum fabularum auctores, quorum e numero est Hecataeus veterum historiarum scriptor.

348.

Hecataeus Milesius Eleos ab Epeis diversos facit: scribitque «Epeos Herculi in expeditione contra Augeam adfuisse, inque perdendo Augea et Elide operam navasse: Dymen quoque tam ad Epeos quam ad Achæos pertinuisse.»

349.

Geryonem vero, adversus quem Hercules Argivus ab Eurystheo missus, ut boves Geryonis abreptas Mycenæ duceret, nihil ad Iberorum regionem pertinere Hecataeus veterum historiarum scriptor tradit, neque ad insulam ullam Erythriam in Oceano sitam missum fuisse: sed Geryonem continentis, quæ circa Ambraciam et Amphilochos est, regem fuisse: atque ex hac continente Herculem boves abduxisse, neque parvum hunc etiam laborem judicasse.

350.

Steph. Byz. Χαδισία, πόλις Λευκοσύρων. Ἐκαταῖος γενεαλογιῶν δευτέρῳ « ἡ δὲ Θημισκύρη πεδίον ἐστὶν ἀπὸ Χαδισίης μέχρι Θερμώδοντος. »

351.

Schol. Apollon. Rhod. II, 1003, de Amazonibus: Χαδισίας δὲ αὐτὰς εἶπεν Ἐκαταῖος, ἀπὸ τοῦ χαδῆσαι.

352.

Schol. Apoll. Rhod. II, 948: Narraverat Andro Teius Amazonem quandam vino assuetam appellatam esse Sanapen, ex qua ab Apolline Syrum genitum esse narraverit Philostephanus: ἐπεὶ δὲ οἱ μέθυσοι Σανάπαι λέγονται παρὰ Θραζῖν (ἢ διαλέκτῳ χρῶνται καὶ Ἀμαζόνες), κληθῆναι τὴν πόλιν· ἔπειτα κατὰ φθορὰν Σινώπη· « ἡ δὲ μέθυτος Ἀμαζών « ἐκ τῆς πόλεως παρεγένετο πρὸς Λυτίδαν, » ὡς φησιν Ἐκαταῖος.

353.

Longin. Περὶ ὕψους c. 27: Ἔτι γε μὴν ἔσθ' ὅτε περὶ προσώπου διηγούμενος ὁ συγγραφεὺς, ἐξαίφνης παρενεγχείς εἰς τὸ αὐτὸ πρόσωπον ἀντιμεθίσταται. — Διὸ καὶ ἡ πρόχρησις τοῦ σχήματος τότε ἡνίκα ὁξὺς ὁ καίριος ὢν διαμέλλειν τῷ γράφοντι μὴ διδῶ, ἀλλ' εὐθύς ἐπαναγκάζῃ μεταβαίνειν ἐκ προσώπων εἰς πρόσωπα· ὡς καὶ παρὰ τῷ Ἐκαταίῳ « Κῆρυξ δὲ ταῦτα « δεινὰ ποιούμενος, αὐτίκα ἐκέλευε τοὺς Ἡρακλειδᾶς « ἐπιγόνους ἐκχωρεῖν. Οὐ γὰρ ὑμῖν δυνατός εἰμι ἀρῆ- « γεῖν· ὡς μὲν ὢν αὐτοὶ τε ἀπόλησθε καὶ μετρώσητε, « εἰς ἄλλον τινὰ δῆμον ἀποίχεσθαι. » Ionismum restituit Creuzerus (p. 54), qui non bene omisit ἐπιγόνους. Videtur in iis, quæ antecesserunt, sermo fuisse de Hercule, cujus ἐπίγονοι sunt Heraclidæ. Notum est Eurystheum bellum Ceyci esse minatum (Apollod. II, 8, init.).

350.

Chadisia, urbs Leucosyrorum. Hec.: « Themiscyre vero campus est a Chadisia ad Thermodontem usque. »

351.

Chadesias vero eas vocat Hecataeus a χαδῆσαι (i. e. *capacem esse*).

352.

Quum vero ebrii apud Thraces (quorum dialecto etiam Amazones utuntur) Sanapæ vocarentur, inde urbem nomen accepisse, quod postea depravatum in *Sinope* abiisset. « Amazon autem vino dedita illa venit ad Lytidam, » ut ait Hecataeus.

353.

Præterea est ubi de quadam persona narrans scriptor, repente abreptus in eandem illam personam se convertit. — Quare et oportet uti hac figura tunc, cum brevis temporis non permittit scriptori cunctari, sed eum statim cogit transire a personis aliis ad alias personas. Ut etiam apud Hecataum, « Ceyx autem, hac moleste ferens, protinus jussit, ut Heraclidæ illius posteri emigrarent: Ne- « que enim vobis possum opem ferre: ut igitur non ipsique

354.

Harpocration.: Ἀδελφίζειν, ἀντὶ τοῦ ἀδελφὸν καλεῖν, παρ' Ἰσοκράτους ἐν Αἰγινήτικῳ καὶ Ἐκαταίῳ τῷ Μιλήσιῳ ἐν δευτέρῳ ἡρωελεγεῖῳ. — Zonar. Ἀδελφίζειν ἀντὶ τοῦ ἀδελφὸν καλεῖν οὕτως Ἰσοκράτης καὶ ὁ Μιλήσιος Ἐκαταῖος καὶ Ἀπολλοφάντης ἐχρήσαντο. — Suid. Ἀδελφείος — καὶ ἀδελφίζειν ἀντὶ τοῦ ἀδελφὸν καλεῖν οὕτως Ἰσοκράτης καὶ ὁ Μιλήσιος Ἐκαταῖος. Mirum est, si quis in loco Harpocrationis vocem ἡρωελεγεῖῳ tuetur, quæ in ætate Hecataei Milesii ne excogitari quidem potuit. Emendandum est sive γενεαλογιῶν, quod G. I. Vossius (De hist. Gr. p. 439), sive ἡρωϊκῶν γενεαλογιῶν, quod Sevinus proposuit, sive ἡρώων γενεαλογιῶν, vel tale quid.

LIBER TERTIUS.

355.

Athen. IV, p. 148: Ἀρκαδικὸν δὲ δεῖπνον διαγράφων ὁ Μιλήσιος Ἐκαταῖος ἐν τῇ τρίτῃ τῶν γενεαλογιῶν « μαζὰς φησιν εἶναι καὶ ὕειν κρέα. »

356.

Strab. VII, p. 494: Ἐκαταῖος μὲν οὖν ὁ Μιλήσιος περὶ τῆς Πελοποννήσου φησὶν, ὅτι πρὸ τῶν Ἑλλήνων ὤκησαν αὐτὴν βάρβαροι. Σχεδὸν δέ τι καὶ ἡ σύμπας Ἑλλὰς κατοικία βαρβάρων ὑπῆρξε τὸ παλαιόν, ἐπὶ αὐτῶν λογιζομένοις τῶν μυνημονευομένων.

357.

Schol. Eurip. Orest. 869: Ἡ πολλὰ δόξα κατεχει μὴ ἔλθειν τὸν Αἴγυπτον εἰς Ἀργος, καθάπερ ἄλλοι τε φασὶ καὶ Ἐκαταῖος γράφων οὕτως « ὁ δὲ Αἴγυπτος αὐτὸς μὲν οὐκ ἦλθεν εἰς Ἀργος· λέγεται δὲ τι « ἐν Ἀργεὶ πρῶν, ὅπου διχάζουσιν Ἀργεῖοι. »

« pereatis, et mihi damnum inferatis, ad alium quendam « populum abite. »

354.

Ἀδελφίζειν, id est, fratrem appellare, apud Hecataum Milesium.

LIBER TERTIUS.

355.

Arcadicam vero cornam describens Milesius Hecataus. « mazas esse ait et carnem suillam. »

356.

De Peloponneso Hecataus Milesius tradit, « eam ante Græcos fuisse habitatam a barbaris. » Verum fere tota Græcia antiquitus barbarorum fuit sedes, quod ex his rationari licet, quæ memoriæ prodita sunt.

357.

Vulgaris opinio est non venisse Ægyptum Argos, ut inter alios etiam Hecataus dicit his verbis: « Ægyptus vero ipse non venit Argos. Est autem ibi hujus nominis primum montorium, ubi judicia exercent Argivi. »

358.

Æl. Herodian. περὶ μονήρ. λέξιως I, p. 8, s. v. Ἀθηνᾶ:.. Καὶ ἡ Δανᾶ οὕτως εἴρηται παρ' Ἑκαταίου· «τῇ Δανᾶ μίσγεται Ζεὺς.»

359.

Pollux I, 5, 50: Τὸ δὲ Χειρογάστορες Ἑκαταῖος λέγει. Probabile est, quod Creuzerus (p. 71 sq.) existimavit, ad hoc referendum esse locum Strabonis VIII, p. 572: «τῇ μὲν οὖν Τίρυνθι ὀρυκταῖς χρυσασθαι δοκεῖ Προῖτος καὶ τειγίσαι διὰ Κυκλώπων· οὓς ἱπτά μὲν εἶναι, καλεῖσθαι δὲ γαστερόχειρας, τρεφόμενους ἐκ τῆς τέχνης· ἔχειν δὲ μεταπέμπτους ἐκ Λυκίας καὶ ἴσως τὰ σπήλαια τὰ περὶ τὴν Ναυπλίαν καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς ἔργα τούτων ἐπώνυμά ἐστιν.»

360.

Schol. Venet. Hom. Iliad. O, 302: Ὁ δὲ Σοφοκλῆς ἰσοσυλλάβως· Μύνου τ' Ἐπιστρόφου γε. Μύκητί τε καὶ Μύκην, εἰ καὶ πολλὰ σημαίνει ἡ λέξις· καὶ εἴτι οὐ τὸ μέτρον αἰτιὸν ἐστὶ, δῆλός ἐστιν Ἑκαταῖος ὥς κλίνας, φησὶ γάρ· «καὶ ἐπαρήσας τὸν κολεὸν τοῦ ξίφους, τὸν μυκὴν εὖρεν ἀποπειπωκότα.» Mycenæ jussu Mercurii nomen acceperunt ἀπὸ μύκητος τοῦ ξίφους, ὃ ἐφόρει Περσεύς.

361.

Bekker. Anecd. I, p. 783: «Τῶν στοιχείων εὐρέτην» ἄλλοι τε καὶ Ἑρπύριος Κάδμον λέγουσι. Ἐπιμαρτυροῦσι τούτοις καὶ οἱ Μιλησιακοὶ συγγραφεῖς Ἀναξίμανδρος καὶ Διονύσιος καὶ Ἑκαταῖος, οὓς καὶ Ἀπολλόδορος ἐν νεῶν καταλόγῳ παρατίθεται. Cum tertius Genealogiarum liber uno tantum loco, in rebus Arcadicis, citetur, incertum est num recte ei hæc fragmenta tribuerim. Cum vero quæ de Deucalionidis dicenda erant, sane suffecerint explendo libro primo, neque hoc magis quam Herculis et Heraclidarum res libro secundo, probabile videtur, res Peloponnesiacas tertio fuisse assignatas. Quorum principium optime tenent res Arcadum, quas ibi tractatas esse scimus (fr.

355): præterea de omnibus Peloponnesi incolis dictum esse probabile est (fr. 356): deinde de regia stirpe Argivorum, quæ ab Inacho et Io oriunda erat, et in hac de Ægypto et Danao (fr. 357), de Danae (fr. 358), de Proeto (fr. 359), de Perseo (fr. 360). Ab Io puella etiam Cadmus, filius Agenoris, quem Neptunus e Libya, Epaphi filia, genuit, originem repetebat: itaque transcendendum erat ad hunc ejusque res in Bœotia gestas. Ibi quoque eum propter viciniam res Atheniensium tractavisse Tyrsenorumque Pelasgorum mentionem fecisse, putari potest (fr. 362) quam quam nullum ego habeo, quo hoc probem, argumentum.

362.

Herodot. VI, 137: Πελασγοὶ, ἐπεὶ τε ἐκτὸς Ἀττικῆς ὑπὸ Ἀθηναίων ἐξελάθησαν, εἴτε ὧν δὴ δικαίως εἴτε ἀδίκως, τοῦτο γὰρ οὐκ ἔχω φράσαι, πλὴν τὰ λεγόμενα, ὅτι Ἑκαταῖος μὲν ὁ Ἠγησάνδρου ἔφησε ἐν τοῖσι λόγοισι λέγων ἀδίκως· «ἐπεὶ τε γὰρ ἰδεῖν τοὺς Ἀθηναίους τὴν γῶρην, τὴν σφίσι ὑπὸ τὸν Ὑμηττὸν ἐοῦσαν ἐδοσαν οἰκῆσαι, μισθὸν τοῦ τείχεος τοῦ περὶ τὴν ἀκρόπολιν κοτε ἐληλαμένου· ταύτην ὡς ἰδεῖν τοὺς Ἀθηναίους ἐξεργασμένην εἶ, τὴν πρότερον εἶναι κακὴν τε καὶ τοῦ μηδενὸς ἀξίην, λαβεῖν φθόρον τε καὶ ἡμερον τῆς γῆς, καὶ οὕτω ἐξελαύνειν αὐτοὺς οὐδεμίαν ἄλλην πρόφασιν προῖσχομένους τοὺς Ἀθηναίους.» ὥς δὲ αὐτοὶ Ἀθηναῖοι λέγουσι, δικαίως ἐξελάσαι. Sequitur narratio de protervitate Pelasgorum, qui ad Hymettum habitantes vi puellas Atticas quotidie aquatum ad Enneacrunum fontem venientes compresserint, quibus expositis ita finem facit Herodotus: ἐκείνη μὲν δὲ Ἑκαταῖος ἐλεξε, ταῦτα δὲ Ἀθηναῖοι λέγουσι.

LIBER QUARTUS.

363.

St. B. Μύγισοι, πόλις Καρίας· Ἑκαταῖος τετάρτῃ γενεαλογίῳ.

358.

Dana pro Danae dicitur apud Hecataeum: «Cum Dana concumbit Jupiter.»

359.

Illud χειρογάστορες Hecataeus dicat.—Receptaculi atque arcis loco Tirynthem habuisse fertur Proetus, operaque Cyclopi munivisse: quos aiunt numero fuisse septem, Chirogasteres appellatos, quasi si Manuventres diceret, quod sua arte victum sibi quaererent, venisse autem accitos e Lycia: ac fieri potuit, ut, quæ apud Naupliam sunt speluncæ et opera in iis, nomina ab his Cyclopiis habeant.

360.

Hecataeus dicit: «Atque ensis vaginae manum admoventes, μυκῆν (capuli capitulum, i. e. illud quod in ima capuli parte fungi simile vaginam tegebat) excidisse reperit.

361.

Litterarum inventorem et alii et Ephorus Cadmum di-

cunt. Quod testimoniis suis confirmant etiam scriptores Milesii, Anaximander, Dionysius, Hecataeus, quos etiam Apollodorus in navium recensu apponit.

362.

Pelasgi posteaquam ex Attica ab Atheniensibus exacti sunt, sive jure, sive injuria: nam de hoc nihil habeo præter relata, quia Hecataeus Hegesandri filius in historiis ait injuria: Athenienses enim quum viderent regionem, quam illis sub Hymetto habitandam dederant, mercedem matri circa arcem ducti, bene excultam, quum prius mali fuisset et nullius pretii, livore captos fuisse et amore terræ habendæ; et ita exegisse illos, nullam aliam speciem prætexentes Athenienses.» Ipsi vero Athenienses jure se illos expulisse contendunt.

LIBER QUARTUS.

363.

Mygisi, urbs Cariae.

364.

St. B. Τρεμίλη — ἡ Λυκία ἐκαλεῖτο οὕτως —
Τρεμιλεῖς — Ἐκαταῖος Τρεμιλάς αὐτοὺς καλεῖ ἐν τε-
τάρτῃ γενεαλογίῳν.

FRAGMENTA INCERTI LOCI.

365.

Joseph. Antiq. Jud. I, 4: Ἡσιόδός τε καὶ Ἐκα-
ταῖος καὶ Ἑλλάνικος καὶ Ἀκουσίλαος καὶ πρὸς τούτοις
Ἐφωρος καὶ Νικόλαος ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαίους ζήσαν-
τας ἐν τῇ γῆ. Fortasse hoc ex Abderita desum-
tum, quo sæpius utebatur Josephus. Hic tamen
intelligi videtur Milesius, cum inter antiquissi-
mos scriptores recenseatur Hecataeus.

366.

Etymol. M. p. 203: Γέγειος, ὁ ἀρχαῖος παρ'
Ἐκαταῖω. Sequentia ad Callimachum pertinent:
v. G. Dindorf. ad HSt. Thes. v. Γέγειος.

367.

Etym. M. p. 596: Μέτασσαι, μεσαίταται. Δύν-
ται δὲ καὶ οὕτως ἐπίσσαι λέγεσθαι Ἰωνικῶς παρ'
Ἐκαταῖω ἔστιν ἐπίσσαι, αἱ ἐπιγιγνόμεναι τοῖς προ-
γόνους.

368.

Schol. Hom. Il. Ω, 228: Ἀρίστηρχος δὲ φησι τὴν
χιθωνὸν λέξιν νεωτέραν εἶναι· ἀγνοεῖ δὲ ὅτι καὶ Σιμωνί-
δης καὶ Ἐκαταῖος μέμνηται αὐτῆς.

369.

Æl. Herodian. π. μον. λέξ. II, p. 39: Κρέας
παρ' Ἐκαταῖω ἔστι «τὰ δέατα περιτετημένοι.» Ἀλλ'
οὐ συνῆθές ἐστι λέγειν δέας.

370.

Suid. Μοιγίδιον, τὸν ἐκ μοιχοῦ γεγεννημένον· οὐχ
ὅτι Ἐκαταῖος, ἀλλὰ καὶ Ὑπερίδης.

371.

Phrynich. p. 218 ed. Lobeck.: Σχορπίζεται·
Ἐκαταῖος μὲν τοῦτο λέγει Ἰωνῶν· οἱ δ' Ἀττικοὶ σχε-
δάννυνται φασί.

364.

Tremile — sic vocabatur Lycia. — Tremilenses — Tre-
milas eos vocat Hecataeus.

FRAGMENTA INCERTI LOCI.

365.

Hesiodus, Hecataeus, Hellanicus, Acusilaus et præter
hos Ephorus et Nicolaus narrant veteres vixisse ad mille
annos.

366.

γέγειος, antiquus, apud Hecataeum.

367.

ἐπίσσαι apud Hecataeum natu posteriores.

368.

Voce χιθωνός (cista) usus est Hec.

FRAGMENTA QUÆ FALSE TRIBUUNTUR
HECATÆO.

372.

Judæos pulsos ex Ægypto averruncandæ pe-
stilentiae, quam dii ob sacra neglecta et peregrini-
norum consuetudine vitata terræ immiserint, a
Mose ductos esse in Judæam, condidisse Hiero-
solyma, divisos esse in duodecim tribus, a pon-
tifice gubernatos moribusque et institutis singu-
laribus a reliquis nationibus separatos vixisse
tradidit Diodorus Siculus in medio libro quadra-
gesimo, harumque narrationum testem protulit
Hecataeum: περὶ μὲν τῶν Ἰουδαίων Ἐκαταῖος ὁ Μι-
λήσιος τὰ ταῦτα ἱστόρηκεν. Phot. Biblioth. p. 380 et
381, a (ed. Bekker.). Neque tamen omnia ea de-
sumpta esse ex Hecataeo, sed e recentioribus
scriptis permulta addita, inde apparet, quod
Macedonici etiam imperii mentionem habet in
fine hujus descriptionis. Confirmat hæc res su-
spicionem, Diodorum confudisse nomen Milesii
Hecataei cum Abderita grammatico Alexandrino,
quem de Judæis librum scripsisse novimus ex
Eusebio, Præpar. Evang. IX, 4, p. 408.

373.

Diodor. II, 47. Fabula de insula Hyperboreo-
rum. Hanc Abderitæ tribuendam esse recte mo-
nuit Dindorf. ib. Eodem referenda quæ sunt
ap. Schol. Pind. Ol. III, 28: ὁ δὲ Φερένικος τὰς
Ὑπερβορέους ἀπὸ τοῦ Τιτανικοῦ γένους φησὶν εἶναι,
ὁ δὲ Ἐκαταῖος ἄλλως ἱστορεῖ· et ap. Schol. Apoll.
Rh. II, 675: Ἐκαταῖος δὲ μέχρι τοῦ αὐτοῦ χρόνου
εἶναι φησι τὸ τῶν Ὑπερβορείων ἔθνος· ἔστι δὲ αὐτῶν
βιβλία ἐπιγραφόμενα· Περὶ τῶν Ὑπερβορείων. De
insula Hyperboreorum dixit etiam Natalis Comes
IX, 6, quasi Hecataeo Milesio usus. Cf. Scriptorum
Catalogum, quem operi suo præfixit. Ejusdem
libri meminit IX, 15.

369.

Quorum carnes emaciatæ et tabefactæ incipiunt pu-
trescere et diffluere.

370.

Ex adulterio procreatum μοιγίδιον dicit Hec.

371.

σχορπίζεται (dissipatur) Hecataeus dicit Ionice, Attici
vero dicunt σχεδάννυνται.

SPURIA.

373.

Pherenicus Hyperboreos Titanici generis esse dicit, He-
cataeus vero aliter narrat.

Hecataeus usque ad sua tempora Hyperboreorum popu-
lum fuisse dicit. Est liber ejus de Hyperboreis inscriptus.

374.

Locus Erotiani (Glossar. in Hippocratem): Κυρβασίαν, τὴν λεγομένην τιάραν Ἐκαταῖος δὲ φησιν, ὅτι πῖλον βαρβαρικὸν οἱ κωμικοὶ λέγουσιν, et Hesychii: Ὑπ' αὐνὴν παρ' Ἐκαταίῳ Φιλητᾶς, quorum alter perobscurus est, tempore Alexandrinorum non esse antiquiores manifestum est.

375.

Natal. Com. IX, 9: «Hecataeus Milesius libro secundo Genealogiarum longe aliam tradidit rationem, cur Lycaon et ejus filii fuerint in lupos conversi, quam explicavit postea Ovidius. Sic enim inquit: Πελασγὸς ἦν παῖς Διὸς καὶ Νιόβης· ὃ παῖς ἦν Λυκάων ἐκ Μελιβοίης κόρης, εἴτ' οὖν Κυλλήνης, ὣς φασιν. Οὗτος ἔπειτα βασιλεὺς τῶν Ἀρχαίων καταστάς κατὰ χρησμόν τινα ἐκ πολλῶν γάμων πολλοὺς παῖδας προσέλαβεν· ὧν Μαίναλος, Θεσπρωτὸς, σὺν Νυκτίμῳ καὶ Κρόκονι Νίκος, Φθίνος τε καὶ Τηλεβόας, Αἴμων, Μαντίνους, Στύμφηλος, Κλείτωρ, Ὀρχόμενος τε καὶ ἄλλοι, οἱ πάντες ἀσεβεῖα καὶ ὑπερηφανία ἐνίκων. Ὁ δὲ Ζεὺς γεροντήτῃ εἰχασθεὶς παραγίνεται αὐτοῖς. Ὅν αὐτοὶ καλέσαντες ἐπὶ ξενία, ἕνα τῶν ἐγγυρίων παιδάρων σφάττουσι, καὶ τὰ σπλάγγνα συμμιζάντες παρέθεντο τῇ τραπέζῃ· τοῦτο δὲ Ζεὺς ἐγνωκῶς καὶ ἀνυσσάμενος τὴν μὲν τραπέζην ἀνέτρεψεν· ὅθεν ἐκείνος ὁ τόπος Τραπεζεὺς ἐν Ἀρχαδίᾳ καὶ Τραπεζοῦς ἡ πόλις καλεῖται τῶν δὲ Λυκάωνος παίδων ὡς ἀσεβησάντων εἰς ξένον μετ' αὐτοῦ Λυκάωνος τοὺς μὲν εἰς λύκους ἔτρεψε, τοὺς δὲ ἐκεραύνωσε.» Ficta haud dubie sunt haec e loco Tzetzae ad Lycophr. 481: insunt enim quæ in brevius redactam arguant narrationem Tzetzae, nihil tamen de Hecataeo habentis. Dixit de hac re Heynius ad Apollod. p. 263.

376.

Natal. Com. III init., p. 189: «His rationibus [cogitationibus de regno inferorum] ad corporis voluptates pertinentibus (alias enim voluptates

vulgus non percipiebat) aliisque similibus conati sunt antiqui multitudinis animos partim spe voluptatum, partim metu suppliciorum ad justitiam vitaeque integritatem revocare. Sed quoniam primus omnium mortalium Pluto istas rationes excogitavit, ut sensit Hecataeus, hunc esse locorum illorum regem perhibebant, sicut ventorum Æolum, quia mutationes ventorum prior observasset.»

377.

Nat. Com. VI, 23: «Ubi Hercules sædus iniit cum liberis Nelei fide ultro citroque data, sue mactato super ejus testibus, et ipse et illi jurarunt atque confirmarunt juramentum insuper factum, ut scripsit in Phoroneo Hecataeus.» Phoroneum librum Hecataei ex prava, quam in Strabonem X, p. 723, intrusit aliquis, conjectura finxere nonnulli. V. Casaub.

378.

Nat. Com. VII, 2: «Acheloum Alcæus Oceani et Terræ filium esse sensit, ac Hecataeus Solis et Terræ.»

379.

Nat. Com. IX, 9: «Miratus sum, cur Pausanias in Arcadicis (VIII, 6) unicam tantum filiam fuisse dicat Lycaoni inter tot mares, quam etiam inquit in gratiam Junonis fuisse sagittis transfixam (Callisto): cum Dia etiam Dryopis mater filia ejus fuerit, ut scripsit Hecataeus.»

380.

Diog. Laert. Proem. 6, de Magis: Ἐκαταῖος δὲ λέγει καὶ γενητοὺς τοὺς θεοὺς εἶναι κατ' αὐτοῦς. Disserte negari non potest, de Magis dixisse Hecataeum in Periegesi, probabilius vero in libros Abderitæ hic locus relegatur, qui de Alexandro magno scripsit. Quod enim Persica a nonnullis Milesio tribuuntur, error est illum cum Hellanico confundentium.

374.

Cyrbasiam, quam vulgo tiaram dicunt. Hecataeus vero ait comicos dicere pileum barbaricum.

375.

Pelagus fuit Jovis et Niobes filius, qui filium Lycaonem e Melibœa suscepit, vel, ut alii putarunt, e Cyllene. Hic postea cum Arcadum imperium adeptus esset ex quodam oraculi responso, multosque filios e variis nuptiis suscepisset, cum esset ipse impius, impios quoque filios habuit: inter quos fuit Mænalus, Thesprotus, cum Nyctimo et Caucone Lycus, Phthinus, Teleboas, Harmon, Mantinus, Stymphelus, Clelor, Orchomenus et alii. Omnium igitur horum ingens erat improbitas et temeritas: siquidem

vel Jovi in pauperem operarium verso, quem ipsi in hospitium invitaverant, dicuntur unum ex infantibus indigenis jugulasse, et ejus intestina Jovi cum aliis commista epulanda in mensa apposuisse. Id scelus abominatus Jupiter mensam quidem subvertit, unde locus ille in Arcadia vocatus est Mensarius, et Mensaria civitas exstructa postea: at Lycaonis filiorum una cum ipso Lycaone, quoniam impie in hospitem egerant, hos quidem fecit lupos, illos percussit fulmine.

380.

Hecataeus deos quoque ex Magorum sententia esse genitos ait.

CHARONIS

FRAGMENTS.

ΠΕΡΣΙΚΑ.

1.

Ap. Plutarch. De malign. Herodot. p. 859, A, B, reprehendo Herodoto, quod narrasset Pactyam Lydium, supplicem Chiis, ab iisdem e Minervæ fano impie avulsum Persis redditum fuisse, pergit: Καίτοι Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς, ἀνὴρ πρεσβύτερος, ἐν τοῖς περὶ Πακτύην λόγοις γενόμενος, τιοῦτον οὐδὲν οὔτε Μιτυληναίοις οὔτε Χίοις ἄγος προστέτριπται, ταυτὶ δὲ κατὰ λέξιν γέγραφε· « Πακτύης δὲ ὡς ἐπύθετο προσελαύνοντα τὸν στρατὸν τὸν Περσικόν, ὤχετο φεύγων ἄρτι μὲν εἰς Μιτυλήνην, ἔπειτα δὲ εἰς Χίον· καὶ αὐτοῦ ἐκράτησε Κῦρος. »

2.

Plutarch. ibidem p. 861, C, D, Herodotum narrando corrupisse dicit res Ionum et Atheniensium ad Sardes gestas et reticuisse præclarum Eretriensium hac in re facinus. Quare hæc Charonis verba adscribit: « Ἀθηναῖοι δὲ εἴχοσι τριήρεσιν ἐπλευσαν ἐπικουρήσοντες τοῖς Ἴωσι, καὶ εἰς Σάρδεας ἐστρατεύσαντο· καὶ εἶδον τὰ περὶ Σάρδεας ἅπαντα, χωρὶς τοῦ τείχους τοῦ βασιλείου· ταῦτα δὲ ποιήσαντες ἐπαναχωροῦσι εἰς Μίλητον. »

3.

Athenæus IX, p. 394, E (quem exscripsit Ælianus V. H. I, 15): Χάρων δ' ὁ Λαμψακηνὸς, ἐν τοῖς Περσικοῖς, περὶ Μαρδονίου ἱστορῶν, καὶ τοῦ διαφθαρέντος στρατοῦ Περσικοῦ περὶ τὸν Ἄθω, γράφει καὶ ταῦτα· « Καὶ λευκαὶ περιστεραὶ τότε πρῶ-

τον εἰς Ἑλλήνας ἐφάνησαν, πρότερον οὐ γιγνόμεναι. »

4.

Tertullian. De anima cap. 46, postquam Astygis de Mandane filia somnium, Herodotum secutus, exposuit, subjicit illud: « Hoc etiam Charon Lampsacenus, Herodoto prior, tradit. »

ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

5.

In Ἑλληνικοῖς tradi potuit quod habet Plutarchus in Themist. c. 27; ponitur ibi Charon Lampsacenus in eorum numero scriptorum, qui Themistoclem tradiderint ad Artaxerxem supplicem venisse, secus atque alii, qui eam fugam Xerxe vivo factam esse dixerant. Nec minus in proclivi est conjicere potuisse inter se permutari Charonis Characisque Ἑλληνικά v. c. in Stephano Byzantio s. v. Ἀδράστεια, ubi Χάραξ laudatur Ἑλληνικῶν δευτέρᾳ. Sed certiore judicio ad Hellenica referas illud apud Pausaniam X, 38; Τὶ δὲ ἔπη τὰ Ναυπάκτια ὀνομαζόμενα ὑπὸ Ἑλλήνων ἀνδρὶ ἐσποιοῦσιν οἱ πολλοὶ Μιλησίῳ· Χάρων δὲ ὁ Πύθω φησιν αὐτὰ ποιῆσαι Ναυπάκτιον Καρκίνον· ἐπόμεθα δὲ καὶ ἡμεῖς τῇ τοῦ Λαμψακηνοῦ δόξῃ· τίνα γὰρ καὶ λόγον ἔχοι ἂν ἔπessin ἀνδρὸς Μιλησίου πεποιημένους γυναῖκας, τεθῆναι σφισιν ὄνομα Ναυπάκτια;

PERSICA.

1.

At Charo Lampsacenus ætate (Herodoto) prior, ubi de Pactya ei sermo est, nullum tale neque Mitylenæis neque Chiis flagitium imputat. Hæc autem sunt ejus verba: « Pactyas, audito exercitum Persicum appropinquare, profugit primo Mitylenam, deinde in Chium: eumque cepit Cyrus. »

2.

« Athenienses autem viginti triremibus navigarunt, ut auxilium ferrent Ionibus, et ad Sardes expeditione facta, omnia circa eam urbem ceperunt, excepta munitione regia: his actis Miletum reverterunt. »

3.

Charon vero Lampsacenus, in Persicis, ubi de Mar-

donio loquitur et de Persarum exercitu qui circa Atho montem periit, hæc simul scribit: « Et tunc primum in Græcia conspectæ sunt albæ columbæ, quæ nullæ ante id tempus fuerant. »

HELLENICA.

5.

Quæ a Græcis Naupactia carmina dicuntur, attribuantur ea vulgo Milesio homini, sed Charon Pythæ filius auctorem eorum perhibet Naupactium Carcinum. Nobis certe Lampsaceni hominis probatur sententia. Nam quæ tandem ratio afferri potest, quamobrem versus, quos in feminas Milesius homo fecisset, Naupactiorum nomine circumferantur?

ΠΕΡΙ ΛΑΜΨΑΚΟΥ.

6.

In rebus Lampsaci narrandis inter celebriores ejus urbis cives historicum nostrum Strabo XIII, p. 882, refert. Quo in loco usus videri potest ipso illius opere. Nam quod Lampsacum antiquitus Πιτύουσαν dictam ait, id et a Charone traditum inisse continuo apparebit ex hujus fragmento, quod servavit *Plutarch. de virtutibus mulierum*, p. 255, A—E. Eadem refert *Polyæn. VIII, 37*, omissa fontis, unde ea fluxerint, notitia, in nonnullis discedens ab illo, quæ observarunt interpretes. *Plutarchi* vero hæc sunt: Ἐκ Φωκαίας τοῦ Κωδριδῶν γένους ἦσαν ἀδελφοὶ ἐξιδυμοὶ Φόβος καὶ Βλέψος· ὧν ὁ Φόβος ἀπὸ τῶν Λευκάδων πετρῶν πρῶτος ἀρχὴν ἐκυτὸν εἰς θάλασσαν, ὡς Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς ἱστορεῖται. Ἔχων δὲ δύναμιν καὶ βασιλικὸν ἀξίωμα, παρέπλευσεν εἰς Πάριον ἰδίῳν ἐνεκα πραγμάτων· καὶ γενόμενος φίλος καὶ ξένος Μάνδρωνι βασιλεύοντι Βεβρυκίων τῶν Πιτυοεσσηνῶν προσαγορευομένων, ἐβουλήθη καὶ συνεπολέμησεν αὐτοῖς ὑπὸ τῶν προσοίκων ἐνοχλουμένοις. Ὁ δὲ Μάνδρων ἄλλην τε πολλὴν ἐνεδείκτο τῷ Φόβῳ φιλοφροσύνην ἀποπλέοντι καὶ μέρος τῆς τε γῆρας καὶ τῆς πόλεως ὑπισχνεῖτο δώσειν, εἰ θύλοικοι Φωκαεῖς ἔχων ἐποίκους εἰς τὴν Πιτυόεσσαν ἀποικίσθαι. Πείσας οὖν τοὺς πολίτας ὁ Φόβος ἐξέπεμψε τὸν ἀδελφὸν ἄγοντα τοὺς ἐποίκους. Καὶ τὰ μὲν παρὰ τοῦ Μάνδρωνος ὑπῆρχεν αὐτοῖς ὥσπερ προσεδόκησαν· ὠρελείας δὲ μεγάλας καὶ λάφυρα καὶ λείας ἀπὸ τῶν προσοίκων βαρβάρων λαμβάνοντες, ἐπίφθονοι τὸ πρῶτον, εἴτα καὶ φοβεροὶ τοῖς Βεβρυκίῳ ἦσαν. Ἐπιθυμοῦντες οὖν αὐτῶν ἀπαλλαγῆναι, τὸν μὲν Μάνδρωνα χρηστὸν ὄντα καὶ οἰκαιὸν ἄνδρα περὶ τοὺς Ἕλληνας οὐκ ἔπεισαν· ἀποδημήσαντος δὲ ἐκείνου, παρεσκευά-

ζοντο τοὺς Φωκαεῖς δόλῳ διαφθεῖραι. Τοῦ δὲ Μάνδρωνος ἡ θυγάτηρ Λαμψάκη, παρθένος οὖσα, τὴν ἐπιβουλὴν προέγνω, καὶ πρῶτον μὲν ἐπεχείρει τοὺς φίλους καὶ οἰκείους ἀποτρέπειν, καὶ διδάσκειν ὡς ἔργον δεινὸν καὶ ἀσεβὲς ἐγχειροῦσι πράττειν, εὐεργέτας καὶ συμμάχους ἄνδρας, νῦν δὲ καὶ πολίτας, ἀποκτινύντες. Ὡς δὲ οὐκ ἔπειθε, τοῖς Ἕλλησι ἔρρασε κρύφα τὰ πραττόμενα, καὶ παρεκελεύσατο φυλάττεσθαι. Οἱ δὲ, θυσίαν τινὰ παρασκευασάμενοι καὶ θοίνην, ἐξεκαλέσαντο τοὺς Πιτυοεσσηνοὺς εἰς τὸ προάστειον· αὐτοὺς δὲ διελόντες δόξα, τοῖς μὲν τὰ τεῖχη κατελάβοντο, τοῖς δὲ τοὺς ἀνθρώπους ἀνείλον. Οὕτω δὲ τὴν πόλιν κατασχόντες, τὸν τε Μάνδρωνα μετεπέμποντο συμβασιλεύειν τοῖς παρ' αὐτῶν κελεύοντες· καὶ τὴν Λαμψάκην ἐξ ἀρρώστιας ἀποθανοῦσαν, ἔθψαν ἐν τῇ πόλει μεγαλοπρεπῶς, καὶ τὴν πόλιν ἀπ' αὐτῆς Λάμψακον προσηγόρευσαν. Ἐπεὶ δὲ ὁ Μάνδρων, προδοσίας ὑποψίαν φεύγων, τὸ μὲν οἰκεῖν μετ' αὐτῶν παρητήσατο, παῖδας δὲ τῶν τεθνηκότων καὶ γυναικας ἡξίωτε κομίσασθαι· καὶ ταῦτα προθύμως οὐδὲν ἀδίκησαντες ἐξέπεμψαν, καὶ τῇ Λαμψάκῃ πρότερον ἡρωϊκῆς τιμᾶς ἀποδιδόντες, ὕστερον ὡς θεῷ θύειν ἐψηρίσαντο· καὶ διατελοῦσιν οὕτω θύοντες.

«Ex hoc Charonis scripto multa fluxisse probabile est, quæ passim leguntur de antiquitatibus Lampsacenis, ut ap. *Thucyd. VI, 59*, *Aristot. Mirab. auscult. c. 137*, *Diogenem Laert. II, 11*.» Cn.

7.

Schol. Apollon. II, 2: Χάρων δὲ φησὶ καὶ τὴν Λαμψακηνῶν γῆραν πρότερον Βεβρυκίαν καλεῖσθαι ἀπὸ τῶν κατοικησάντων αὐτὴν Βεβρυκίων, τὸ δὲ γένος αὐτῶν ἠφάνισται διὰ τοὺς γενομένους πολέμους. «Sed dubitari potest, utrum quod Scholiastes habet, fluxerit e scripto περὶ Λαμψάκου, an ex ὅροις Λαμψακηνῶν, quos tamquam plane diversos ab illo altero opere sejunxit Suidas.» Cn.

DE REBUS LAMPSACI

6.

Codridæ genere, patria Phocæenses fuerunt duo gemini fratres Phobus et Blepsus: quorum ille primus a Leucadibus petris in mare se dedit, ut Charo Lampsacenus scriptum reliquit. Is Phobus, vir potentia et dignitate præditus regia, cum navigasset Parium suorum causa negotiorum, amicitiam et hospitii jus contraxit cum Mandrone, Bebrycum rege, eorum qui Pityoessenses cognominantur, eique a vicinis bello infestato auxilium tulit. Mandro autem navibus avehenti Phobo cum alia detolit officia, tum partem urbis agrique largitulum se promisit, si Phocæorum coloniam vellet Pityoessam deducere. Phobus cum id consilium civibus probasset, fratrem misit, qui colonos eo deduceret. Stetit sane promissis Mandro. Sed Phocæenses, cum spoliis, præda, opibusque magnis e finitimis barbaris potirentur, invisum primum, post etiam terrori Bebrycibus fuerunt. Cupientes itaque iis liberari, cum Mandro, homo probus et justus, persuaderi sibi non pateretur, ut mala fide cum Græcis ageret, peregre eo profecto, moliti sunt, quomodo eos per dolum necarent. Lampsacæ autem, Mandronis filia, virgo, cum insidias prænosset, primum

a facinore hoc amicos et domesticos avertere dictis aggressa est, impiam docens eos rem et atrocem perpetratos, si benefactores, et quorum auxiliis in bello usi essent, eosque jam cives, interticerent. Ubi non persuasit, occulte Græcis quid ageretur detexit, utque sibi caverent monnit. Phocæenses, sacrificio quodam et convivio apparato, Pityoessenses in suburbium evocavere: ipsi in duo divisi agmina, altero urbem occuparunt, altero homines trucidaverunt. Sic urbe potiti, Mandronem acciverunt, ut cum iis, quos ipsi constituerint, una regnaret: Lampsacæque, cum ea ex invaletudine mortua esset, magnifice in urbe sepeliverunt, cui et ab ejus nomine Lampsaci nomen imposuerunt. Ut autem Mandro, prodicionis vitans suspicionem, habitare cum ipsis recusavit, petiitque ut mulieres liberique defunctorum ad se mitterentur: Phocæenses absque omni maleficio studiose eos miserunt. Et Lampsacæ quum initio heroicos honores habuissent, postmodum ut numini sacrificandum decreverunt: idque decretum adhuc ratum est apud eos.

7.

Charon dicit Lampsacenorum terram antea Bebryciam appellatam esse a Bebrycibus incolis, quæ tamen gens bellis prorsus deleta est.

ΟΡΟΙ [s. ΩΡΟΙ] ΛΑΜΨΑΚΗΝΩΝ.

8.

«Ex δροις Lampsacenorum desumptum esse arbitror, quod Strabo XIII, p. 873 commemorat de finibus Troadis. Ubi, postquam exposuit, quo loco Homerus, Damastes, Eudoxus ejus regionis terminos posuerint, hæc addit,

Χάρων δ' ὁ Λαμψακηνὸς τριακοσίους ἄλλους ἀραιρεῖ σταδίους, ἀπὸ Πρακτίου ἀρχόμενος· τοσούτοι γὰρ εἰσιν ἀπὸ Παρίου εἰς Πράκτιον· ἕως μέντοι Ἀτραμυττίου πρόεισι.» Cr.

9.

Athenæus XII, c. 19, p. 520, D—F: Τὰ δμοια ἱστορήσε καὶ περὶ Καρδιανῶν ὁ Λαμψακηνὸς Χάρων ἐν δευτέρῳ Ὁρων (sic enim meliores codd.: vulgo δρων) γράφων οὕτως· Βισάλται εἰς Καρδίην ἐστρατεύσαντο καὶ ἐνίκησαν· ἡγεμῶν δὲ τῶν Βισαλτέων ἦν Ὀναρις· οὗτος δὲ, παῖς ὢν, ἐν τῇ Καρδίῃ ἐπράθη, καὶ τινι Καρδιηνῷ δουλεύσας, κορσωτεὺς ἐγένετο. Καρδιηνοῖς δὲ λόγιον ἦν, ὡς Βισάλται ἀπίζονται ἐπ' αὐτούς· καὶ πυκνὰ περὶ τούτου διελέγοντο ἐν τῷ κορσωτηρίῳ ἰζάνοντες· καὶ ἀποδρᾶς ἐκ τῆς Καρδίης εἰς τὴν πατρίδα, τοὺς Βισάλτας ἐστειλεν ἐπὶ τοὺς Καρδιηνοὺς, ἀποδειγθεὶς ἡγεμῶν ὑπὸ τῶν Βισαλτέων. Οἱ δὲ Καρδιηνοὶ πάντες τοὺς ἵππους ἐδίδαξαν ἐν τοῖς συμποσίοις ὀρχεῖσθαι ὑπὸ τῶν αὐλῶν· καὶ ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν ἱστάμενοι, τοῖς προσθίοις ὠρχοῦντο ἐξεπιστάμενοι τὰ αὐλήματα. Ταῦτα οὖν ἐπιστάμενος Ὀναρις ἐκτίσαστο ἐκ τῆς Καρδίης αὐλητηρίδα· καὶ ἀρικομένην ἢ αὐλητρίδα εἰς τοὺς Βισάλτας, ἐδίδαξε πολλοὺς αὐλητάς· μεθ' ὧν δὴ καὶ στρατεύεται ἐπὶ τὴν Καρδίην. Καὶ ἐπειδὴ ἡ μάχη συνειστήκει, ἐκέλευσεν αὐλεῖν τὰ αὐλήματα, ὅσα οἱ ἵπποι τῶν Καρδιηνῶν ἐξεπιστάσαστο· καὶ ἐπεὶ ἤκουσαν οἱ ἵπποι τοῦ αὐλοῦ, ἔττησαν ἐπὶ τῶν ὀπισθίων ποδῶν, καὶ πρὸς ὀρχησμὸν

ἐτράποντο· τῶν δὲ Καρδιηνῶν ἡ ἰσχὺς ἐν τῇ ἵππῳ ἦν καὶ οὕτως ἐνυκτίθησαν.»

10.

Polyæn. Strat. VI, 24: Λαμψακηνοὶ καὶ Παριανοὶ, περὶ γῆς ὁρίων ἀμφοτέρωθεν, συνέθεντο, ἡνίκα ὀρνίθεις ἄσσωσι πρῶτοι, πέμψειν ἄνδρας ἐξ ἑκατέρης πόλεως ἐς ἀλλήλους· ὅπου δ' ἂν οἱ πεμφθέντες ἵππῳ τήσωνσιν, τοῦτον ἀμφοτέροις ὅρον τῆς γῆς γενέσθαι. Ἐπειδὴ ταῦτα ἔδοξεν, οἱ Λαμψακηνοὶ τῶν ἐν ταῖς τόποις θαλασσοργῶν ἐπεισαν τινάς, ὅταν ἴδωσι τοὺς Παριανούς παριόντας, ἰχθὺς ἀρθόνως ἐπιβάλλειν τῷ πυρὶ, καὶ οἶνον πολλὸν ἐπισπένδειν ἄς Ποσειδῶνι θυῖντας, καὶ παρακαλεῖν αὐτοὺς μετ' εὐρημίας τιμῆσαι τὸν θεόν, σπονδῶν κοινωνήσοντας· οἱ μὲν ἄλεις... (lacunam sic explendam censet Casaubonus, τοῦ ἐποίησαν). Οἱ δὲ πεισθέντες τοῖς ἄλεις συνήθηον καὶ συνέπινον τὸ σπουδαῖον τῆς πορείας ἀνέντες. Λαμψακηνοὶ δὲ συντείναντες ἐπὶ τὸ Ἑρμαῖον θύσαντες ἦλθον· τοῦτο δὲ Παρίου μὲν ἀπέχει στάδια ο', Λαμψάκου δὲ σ'· τοσαύτην γῆν ἀπέτεμον τῇ τέχνῃ. Λαμψακηνοὶ Παριανῶν, μεθόριον συστήσαντες τὸ Ἑρμαῖον. Ad quæ Creuzerus, cum vulgatis editionibus Athenæi hujus operis indicem fuisse statuens Ὀροι: «Quæ ipsa Charonis esse, eaque ex ὄροις desumpta equidem pro comperto habeo. Nam primum, totius orationis color et indoles nescio quomodo antiquissimi scriptoris ingenium referunt, quod magis etiam sentiri posset, hæc si lonicum charactera retinerent. Gravior tamen altera ratio repetita ex argumento, quod quidem cum totum versetur in explicanda lite a Lampsacenis agitata super agri finibus: ejus scriptoris admonet, qui Lampsacenorum lines peculiari opere descripsit. Et potuit Polyænus Charonem, quem a Plutarcho lectitatum esse vidimus, vel et

AGRI LAMPSACENI DESCRIPTIO
[NISI POTIUS ANNALES LAMPSACENORUM].

8.

Charon Lampsacenus alia trecenta stadia aufert, a Præctio initium Troadi ponens, quod tot adest a Pario, quot dixi, stadiis, sed ad Atramyttium usque producit.

9.

Similia de Cardianis narrat Charon Lampsacenus Annalium libro secundo, his usus verbis: Bisaltæ adversus Cardiam copias eduxerunt, atque prælio vicerunt. Erat autem dux Bisaltarum Onaris. Hic, puer quum esset, Cardia venditus fuerat; emtusque a quodam Cardiano, tonsoriam artem exercuerat. Acceperant autem Cardiani oraculum, *Bisaltas bellum ipsis illaturos*: qua de re sape inter se disserebant in tonstrina sedentes. Ille igitur quum Cardia in patriam profugisset, Bisaltis auctor fuit expeditionis adversus Cardianos suscipiendæ, duxque ipse creatus est Bisaltarum. Docuerant autem omnes Cardiani equos in ipsorum convivii saltare ad tibiæ cantum, ita ut posterioribus pedibus insistentes, anterioribus modos tibiæ, quos edocti erant, gesticularentur. Quod cum sci-

ret Onaris, e Cardia tibicinam emerat: quæ postquam Bisaltiam venit, multos inflare tibiæ docuit; quos ille expeditionis socios secum sumsit. Commisso prælio, jussit hos inflare eos tibiæ modos, quos maxime callerant Cardianorum equi. Et equi, exaudito tibiæ cantu, in posteriores pedes se sublevarunt, ad saltationem conversi. Cardianorum autem robur in equitatu inerat: atque ea ratione prælio hi superati sunt.»

10.

Lampsaceni et Pariani de agrorum finibus litem habentes, constituerunt sub primum galli cantum viros ex utraque civitate ad se invicem mittere. Ubi cumque veni sibi missi obviam fierent, hunc terminum ac finem regionis esse debere. Quod cum omnium sententiis esset approbatum, aliquot in iis locis per mare opus facientibus persuaserunt, ut cum Parianos viderent præterire, maximam piscium copiam in ignem imponerent, et circum circa vinum libarent, quasi Neptuno sacra facientes, eoque faustis auspiciis advocarent ad honorandum deum et libationis societatem. Quod cum piscatores facerent, illi piscatoribus morem gerentes, simul epulabantur et bibebant, remittentes aliquantum ex itineris contentione

ipse manibus tractasse, ve. certe aliquem scriptorem compilasse, qui illum suis ipse manibus tractaverit. Nec deest ejus rei exemplum in ipso Polyæno, quem supra docuimus Lampsaces puellæ historiam a Plutarcho mutuatum, qui in eadem diligentior Polyæno Charonem auctorem laudavit. »

11.

Athenæus XI, c. 49, p. 475, B : Χάρων δ' ὁ Λαμψακηνὸς ἐν τοῖς Ὀροῖς παρὰ Λακεδαιμονίοις φησὶν ἔτι καὶ εἰς αὐτὸν δείκνυσθαι τὸ δῖπας τὸ δοθὲν Ἀλκμήνῃ ὑπὸ Διὸς, ὅτι Ἀμφιτρύωνι εἰκάσθη. Creuzerus : « Difficile intellectu est, quomodo in eo opere, quod ego in agro Lampsaceno versatum esse contenderim, locus esse potuerit narrationi, quæ est de poculo Alcmenæ. Equidem nullus dubito, quin hic locus ad aliud Charonis opus referri debeat, ad Πρυτάνεις (quod scriptum Suidas χρονικά fuisse docet), et percasse vel ipsum Athenæum vel ejus librarios in eo, quod illam rem ἐν Ὀροῖς traditam dicerent, nisi hoc sumere malueris : illorum χρονικῶν fuisse cum illum titulum commemoratum a Suida : Πρυτάνεις, tum alterum hunc : Ὀροῖ (annales), ut Lacedæmoniorum annales cogites. »

ΚΤΙΣΕΙΣ.

12.

Schol. Apollon. Rh. II, 477 et Etym. M. s. v. Ἀμαδρυάδες, quorum posterior hæc habet : Χάρων ... ὁ Λαμψακηνὸς ἱστορεῖ ὡς Ποῖκος, δρῶν θεασάμενος ἤδη μέλλουσιν ἐπὶ γῆν καταφέρεισθαι, προσ-

Lampsaceni vero contendentes, ad Hermæum priores venerunt. Id a Paro septuaginta stadiis distat : a Lampsaco autem ducentis. Tantum soli per fallaciam Lampsaceni Parianis ademurunt, finibus in Hermæo constitutis.

11.

Charon vero Lampsacenus in Annalibus scribit, ad suam usque ætatem monstratum esse apud Lacedæmonios poculum, quo Alcmenam Jupiter donaverat sub Amphitryonis forma.

DE URBIUM ORIGINIBUS.

12.

Charon Lampsacenus narrat quemadmodum Rhœcus (Cnidius) quercum conspiciens tantum non in terram cadentem, pueros jusserit eam suffulcire. Nympha autem, quæ jam in eo fuerat, ut una cum arbore interiret, ad Rhœcum advenit eique gratias se habere dixit, quod ser-

έταξε τοῖς παισὶν αὐτὴν ὑποστηρίξαι· ἡ δὲ μέλ-
λουσα συμφείρεσθαι τῇ δρυὶ νύμφῃ, ἐπιστάσα τῷ
Ποῖκῳ, χάριν μὲν εἰδέναι ἔρασκεν ὑπὲρ τῆς σωτηρίας,
ἐπέτρεπε δὲ αἰτῆσασθαι ὃ τι βούλοιο· ὡς δὲ ἐκεῖνος
ἡξίου συγγενέσθαι αὐτῇ, ἐπιζήμιον μὲν ἔλεγεν εἶναι
τοῦτο (ἐπιζ. - τοῦτο desunt in Schol. Apollon.), φυ-
λάττεσθαι δὲ ὁμῶς ἑτέρας γυναικὸς ὁμιλίαν. Ἔσχον δὲ
μεταξὺ αὐτῶν ἄγγελον μέλισσαν. Καί ποτε πεττεύοντος
αὐτοῦ περιίπταται (παρίστατο Scholiast. Apollon.)
ἡ μέλισσα· πικρότερον δὲ τι ἀποφθεγξάμενος, εἰς
ὄργην ἔτρεψε τὴν νύμφην, ὥστε πηρωθῆναι. Eadem
habet etiam Schol. Theocr. Idyll. 3, 13, auctoris
tamen notitia omissa.

13.

Tzetzes ad Lycophr. v. 480 : Ἀρχὰς ὁ Διὸς ἡ
Ἀπολλωνος παῖς, καὶ Καλλιστοῦς τῆς Λυκάονος θυ-
γατρός, ὡς φησι Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς, κυνηγῶν
ἐνέτυχε τινὶ τῶν Ἀμαδρυάδων νυμφῶν, κινδυνεύουσῃ
καὶ μελλούσῃ φθαρῆναι ὑπὸ χειμάρρου τοῦ ποταμοῦ
ἐν τῇ δρυὶ, ἐν ᾗ γεγонуῖα ἦν ἡ νύμφη, καὶ ἀνέτρεψε
τὸν ποταμὸν, καὶ τὴν γῆν γῶματι ὠχύρωσεν· ἡ δὲ
νύμφη Προσopέλει τὴν κλῆσιν, κατ' Εὐμήλον, συνελ-
θοῦσα αὐτῷ γεννᾷ Ἐλάτον καὶ Ἀφειδαντα, ἐξ ὧν εἰ-
σὶν οἱ Ἀρχάδες, ὡς φησι καὶ Ἀπολλώνιος. Creuzer. :
« Hoc loco de Arcade firmari mihi videtur
Sevinii opinio, illa Charonis referenda esse ad
ipsius Κτίσεις, in quibus constat altius ascen-
disse scriptores ad ætatem mythicam fabulisque
plurimis exponendis indulsisse. Unde nec ab-
sonum videtur conjicere ea huc pertinere, quæ
supra ex Pausania in medium protuli de Naupa-
cticis carminibus. »

valor sibi exstitisset, jussitque ut, quodcunque vellet, postularet. Ille vero quum ejus consuetudinem peteret, damnum quidem hoc esse dixit, se tamen obsecuturam esse, si quidem vitaret alterius feminae connubium. Internuntium vero habebant apem, quæ quum talis aliquando ludentem circumvolaret, atque acerbins aliquod ille proloqueretur, tantam nymphæ excitavit iram, ut excæcetur.

13.

Arcas, Jovis filius aut Apollinis ex Callisto, Lycaonis filia, ut Charon ait Lampsacenus, in venatione incidit in nympham Hamadryada, quæ jam in eo erat periculi, ut una cum quercu, cui innata puella, perderetur. Subvertit igitur flumen aggereque terram munivit. Nympha vero, quam Prosopeliam dicit Eumelus, cum illo consuescens Elatum progeniit et Aphidantem, ex quibus oriundi sunt Arcades, ut Apollonius quoque testatur.

XANTHI

FRAGMENTA.

ΛΥΔΙΑΚΑ.

1.

Dionys. Halicarn. Antiq. I, 28, p. 73 Reisk. :
Ξάνθος δὲ ὁ Λυδοῦς ἱστορίας παλαιᾶς, εἰ καὶ τις ἄλ-
λος, ἔμπειρος ὢν, τῆς δὲ πατρίου καὶ βεβαιωτῆς ἂν
οὐδενὸς ὑποδείκτερος νομισθεῖς, οὔτε Τυρρηνὸν ὠνό-
μακεν οὐδαμῶς τῆς γραφῆς δυνάστην Λυδῶν, οὔτε
ἀποικίαν Μηδίωνων εἰς Ἰταλίαν κατασχοῦσαν ἐπίστα-
ται, Τυρρηνίαν τε μνήμην ὡς Λυδῶν ἀποικίσεως,
ταπεινοτέρων ἄλλων μεμνημένος, οὐδεμίαν πεποιήται.
Ἄττος δὲ παῖδας γενέσθαι λέγει Λυδὸν καὶ Τόρρηθον.
τούτους δὲ, μεριταμένους τὴν πατρίαν ἀρχὴν, ἐν
Ἀσίᾳ καταμεῖναι ἀμφοτέρους, καὶ τοῖς ἔθνεσιν, ὧν
ἤρξαν, ἐπ' ἐκείνων φησὶ τεθῆναι τὰς ὀνομασίας λέγων
ὅδε· « Ἀπὸ Λυδοῦ μὲν γίνονται Λυδοί, ἀπὸ δὲ Τόρρηθου
Τόρρηθοι· τούτων ἡ γλῶσσα ὀλίγον παραφέρει, καὶ νῦν
ἐτι συλοῦσιν ἀλλήλους ῥήματα οὐκ ὀλίγα, ὥσπερ Ἰω-
νες καὶ Δωριεῖς. »

2.

Ex eodem fonte sua hausisse apparet Nicolaum
Damascenum apud Steph. Byz. p. 116 ed. Orell. :
Τόρρηθος, πόλις Λυδίας ἀπὸ Τόρρηθου τοῦ Ἄττος.
Ἐν δὲ τῇ Τόρρηθίδι ἔστιν ὄρος Κάριος καλούμενον,
καὶ ἱερὸν τοῦ Καρίου θεοῦ. Κάριος δὲ Διὸς παῖς καὶ

Τόρρηθός, ὡς Νικόλαος τετάρτῳ· ὁς πλαζόμενος περὶ
τινα λίμνην, ἥτις ἀπ' αὐτοῦ Τόρρηθία ἐκλήθη, φθογ-
γῆς Νυμφῶν ἀκούσας, ἃς καὶ Μούσας Λυδοὶ καλοῦσι,
καὶ μουσικὴν ἐδιδάχθη, καὶ αὐτὸς (τοῦς) Λυδοῦς ἐδι-
δάξε, καὶ τὰ μέλη διὰ τοῦτο Τόρρηθία ἐκαλεῖτο.

3.

Eratosthen. apud. Strabon. I, p. 49 : Ταῦτα δ'
εἰπὼν (Eratosthenes) τὴν Στράτωνος ἐπαινέει ὁρᾶν
τοῦ φυσικοῦ, καὶ ἔτι Ξάνθου τοῦ Λυδοῦ· τοῦ μὲν
Ξάνθου λέγοντος, ἐπὶ Ἀρταξέρξου γενέσθαι μέγαν
αὐχμὸν, ὅστι' ἐκλιπεῖν ποταμούς, καὶ λίμνας καὶ
φρέατα· αὐτὸν δὲ εἰδέναι πολλαχῇ πρόσθ' ἀπὸ τῆς
θαλάσσης λίθους τε κογχυλιώδεις (quidam codd.
λίθους τε καὶ κογχ. alii : λίθον τε κογχυλιώδη), καὶ
τὰ κτενώδεα, καὶ γηραμίδων τυπώματα, καὶ λι-
μνοθάλασσαν ἐν Ἀρμενίῳ καὶ ἐν Ματτιηνοῖς (al. Ματ-
τινηοῖς, prorsus abest a Cod. Veneto) καὶ ἐν Φρυ-
γίᾳ τῇ κάτω ὧν ἕνεκα πείθεσθαι τὰ πεδία ποτὶ θά-
λατταν γενέσθαι.

4.

Strabo XII, p. 579 : Ἀκούειν δ' ἔστι καὶ τῶν πα-
λαιῶν συγγραφέων· οἷα φησὶν ὁ τὰ Λύδια συγγράψας
Ξάνθος, διηγούμενος οἷα μεταβολαὶ κατέσχον πε-
λάγης τὴν χώραν ταύτην (Lydiam et Phrygiam), ὧν
ἐμνήσθη μὲν πρὸς τὴν καὶ ἐν τοῖς πρόσθεν· καὶ ὅτ' αὖτε
περὶ τὸν Τυφῶνα πάθη ἐνταῦθα μυθεύουσι, καὶ τὰς

LYDIACA.

1.

At Xanthus Lydus (qui priscæ historiæ, si quis alius,
est peritus, quique patriæ historiæ auctor nullo alio ha-
bitus est inferior) in suis scriptis nullo modo Tyrrenum
Lydorum principem nominat; neque ullam Mæonum co-
loniam in Italiam appulisse scit; neque ullam Tyrreniæ,
tanquam Lydorum colonie, mentionem facit, quamvis
ignobilia alia ac leviora memoret: Lydum vero et
Torrhebum Atyos filios fuisse dicit. Hos vero ambos
regno paterno inter se diviso in Asia remansisse, genti-
busque, quibus imperarunt, nomen ab illis inditum fuisse
dicit. Atque hæc sunt ejus verba: « A Lydo Lydi,
« a Torrhebo Torrhebi sunt. Horum lingua parum
« diversa est, et nunc quoque alteri alterorum non
« pauca vocabula usurpant, quemadmodum Iones et Do-
« rienses. »

2.

Torrhebus, urbs Lydiæ, a Torrhebo, Atyos filio. In
Torrhebide autem mons est Carius nominatus, in eoque

sacrum Carii, Jovis filii ex Torrhebia, ut ait Nicolaus li-
bro quarto; qui circa lacum quendam errans ab illo
Torrhebia nominatum, quum Nympharum, quas etiam
Musas Lydi dicunt, voces audiisset, musicam edoctus est
atque ipse Lydos carmina lyrica edocuit.

3.

His dictis (Eratosthenes) Stratonis physici laudat sen-
tentiam et Xanthi Lydi. Xanthus dixerat, Artaxerxes
ætate ingentem fuisse siccitatem, adeo ut defecerint
flumina, paludes et putei; vidisse autem se passim
procul a mari lapides conchylii formam referentes, aut
pectinum, aut cheramidum effigies; tum marinum
lacum in Armenia et Mattienis, inque Phrygia inferiori;
quas ob causas sibi persuasum esse campos istos aliquan-
do fuisse mare.

4.

Licet etiam antiquitatis scriptores de hac re au-
dire. Ex quorum numero Xanthus, Lydiæ historiæ
conditor, narrat quantæ ac quot in ista regione incidere
mutationes, quarum etiam superius facta est mentio. Quin
etiam Typhoni quæ evenerunt, ad ista ii loca referant, et

Ἀρίμους, καὶ τὴν Κατακεκαυμένην ταύτην εἶναι φασιν· οὐκ ὀκνοῦσι δὲ καὶ τὰ μεταξὺ Μαιάνδρου καὶ Λυδῶν ἅπαν' ὑπονοεῖν τοιαῦτα (vulgo ταῦτα)· καὶ διὰ τὸ πλῆθος τῶν λιμνῶν καὶ ποταμῶν, καὶ τοὺς πολλοῦ κευθμῶνας τῆς γῆς. Ἡ δὲ μεταξὺ Λαοδικείας καὶ Ἀπαιεῖς λίμνη, καὶ βορβορώδης καὶ ὑπόνομον τὴν ἀπορορὰν ἔχει πελαγία οὖσα· φασὶ δὲ καὶ εἰκας εἶναι τῷ Μαιάνδρῳ μεταφέρειν τὰς γώρας, ὅταν περιρυσθῶσιν οἱ ἀγκῶνες· αἰώντος δὲ τὰς ζημίας ἐκ τῶν πορθητικῶν διαλύεσθαι τελῶν.

Quibuscum conjungenda sunt haec lib. XIII, p. 528 : Μετὰ δὲ ταῦτ' ἐστὶν ἡ Κατακεκαυμένη λεγόμενη γῶρα, μῆκος μὲν καὶ πεντακοσίων σταδίων, πλάτος δὲ τετρακοσίων, εἴτε Μυσίαν γρὴ καλεῖν· εἴτε Μηονίαν· λέγεται γάρ ἀμφοτέρως· ἅπαντα ἄδενδρος, πλὴν ἀμπέλου τῆς τὸν Κατακεκαυμένην περούτης οἶνον, οὐδενὸς τῶν ἐλλογίμων ἀρετῇ λειπούμενον. Ἔστι δὲ ἡ ἐπιφάνεια περρώδης τῶν πεδίων· ἡ δὲ ὀρεινὴ καὶ περρώδης, μέλαινα ὡς ἂν ἐξ ἐπικρύσεως. Εἰσάξουσιν μὲν οὖν τινὲς ἐκ κεραυνοβολιῶν καὶ πρηστήρων συμβῆναι τοιοῦτο· καὶ οὐκ ὀκνοῦσι τὰ περὶ τὸν Τυφῶνα ἐνταῦθα μυθολογεῖν. Ξάνθος δὲ καὶ Ἀριμῶν τινὰ λέγει τῶν τόπων τούτων βασιλέα. Ex eodem Xanthi libro Creuzerus suspicatur desumpta esse quæ leguntur apud Aristotel. De mirab. auscult. c. 39 : Λέγεται δὲ καὶ περὶ Λυδίαν ἀναφέρεισθαι πῦρ πάμπληθες καὶ καίεσθαι ἐφ' ἡμέρας ἑπτὰ. Idem Creuzerus ad Xanthum vel ad alium Lydiacarum rerum scriptorem referri posse ait cap. 53 de ossibus humanis vasisque in lapidem obduratis, repertisque in metallis Lydiae a Cræso factis, et quæ ibidem traduntur de Pitheccensis insulis.

5.

Strabo XIV, p. 680 : Ὁ μὲν γὰρ Ξάνθος ὁ Λυδὸς, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ φησὶν ἔλθειν τοὺς Φρύγας ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἀριστερῶν τοῦ Πόντου· ἀγαγεῖν δ' αὐτοὺς Σαμανδρίον ἐκ Βερεκύντων καὶ Ἀσκανίας.

Arimos: et Catakekaumenen eam appellant. audent etiam omnia, quæ sunt inter Lydos ac Mæandrum, eodem in tractu censere, cum ob paludum et fluviorum multitudinem, tum ob crebras terræ cavernas. Jam palus, quæ Laodiceam et Apameam interjacet, quanquam maris in morem alta est, cœnosum tamen quidpiam et quasi e cuniculo elisum edit. Aiunt etiam in jus vocari Mæandrum, quom prorutis limitibus agrorum fines mutat, multamque ab eo exigi, atque sumi e vectigalibus trajectuum.

Sequitur regio, quæ Catakekaumene, id est combusta, dicitur, longitudine etiam quingentorum stadiorum, latitudine quadringentorum, sive ea Mysia est, sive Meonia appellanda: utrumque enim traditur. Arboribus prorsus caret, demta vite, quæ vinum Catakekaumenites gignit, nullo nobilium vinorum deterius. Camporum superficies est cineritia: montana et saxosa nigri sunt coloris, veluti ex adustione. Itaque sunt qui a fulminibus et cœlitis immissis ignis procellis id accidisse dicant, neque dubitent eo referre fabulam Typhonis. Xanthus enim Arimôn quendam istorum regem locorum ponit.

6.

Steph. Byz.: Λόκοζος πόλις Φρυγίας, ἣν ὤκουον Θράκες Λοκοζίον κατεκλύσθη δὲ, ὡς Ξάνθος ὁ Λυδὸς, ὅς καὶ διὰ τοῦ ξ γράφει ἐν τόποις, Λοκοζίτας τούτους καλῶν. Welckerus l. l. putat Dionysii libri partem fuisse τόποι inscriptam, quæ locorum descriptiones continuerit.

7.

Schol. Apollon. II, 724 : Σαγγάριος, ποταμὸς Φρυγίας· ὁ δὲ Μυρλεανὸς Σάγγαρον αὐτὸν λέγεσθαι φησὶν. Ἑρμογένης δὲ ἐν τῷ περὶ Φρυγίας φησὶν, Σάγγαν τινὰ ἀσεβήσαντα περὶ τὴν Πείαν, μεταβαλεῖν εἰς τοῦτο τὸ ὕδωρ, καὶ ἀπ' αὐτοῦ τὸν ποταμὸν Σαγγάριον ὀνομασθῆναι· πλησίον δὲ αὐτοῦ ὀρείας Δῆμητρος ἱερὸν ἐστίν, ὡς φησι Ξάνθος. Ex Xantho Creuzerus fluxisse putat etiam hæc apud Anonym. in *Bibl. der alten Lit. u. Kunst*. VII. Ined. p. 16 : Ἀλφαῖος, ὁ Σαγγαρίου τοῦ ποταμοῦ υἱὸς, Ἀθηναίων αὐλητικὴν διδάξας, καὶ βιαζόμενος τὴν θεόν, ὑπὸ Διὸς ἐκεραυνώθη.

8.

Strabo XII, p. 572 : Ὅτι τοὺς Μύσους, οἱ μὲν Θράκας, οἱ δὲ Λυδοὺς εἰρήχασιν κατ' αἰτίαν παλαιάν ἱστοροῦντες, ἣν Ξάνθος ὁ Λυδὸς γράφει καὶ Μενεχράτης ὁ Ἐλαίτης· ἐτυμολογοῦντες καὶ τὸ ὄνομα τὸ τῶν Μυσῶν ὅτι τὴν ὀξύην οὕτως ὀνομάζουσιν οἱ Λυδοί· πολλὰ δ' ἡ ὀξύη κατὰ τὸν Ὀλυμπον, ὅπου ἐκτεθῆναι φασὶ τοὺς δεκατεθέντας· ἐκείνων δὲ ἀπογόνους εἶναι τοὺς ὕστερον Μύσους, ἀπὸ τῆς ὀξύης οὕτω προσαγορευθέντας· μαρτυρεῖν δὲ καὶ τὴν διάλεκτον· μισολύδιον γάρ πως εἶναι καὶ μισοφρύγιον. Τέως μὲν γὰρ οἰκεῖν αὐτοὺς περὶ τὸν Ὀλυμπον· τῶν δὲ Φρύγων ἐκ τῆς Θράκης περαιοθέντων, εἰλοντο τὸν τε τῆς Τροίας ἄρχοντα, καὶ τῆς πλησίον γῆς· ἐκείνους μὲν ἐνταῦθα οἰκῆσαι· τοὺς δὲ Μύσους περὶ τὰς (Mscripti ὑπὲρ τὰς) τοῦ Καίχου πηγὰς πλησίον Λυδῶν.

Mysiam, Thraciæ regionem, memorat etiam

5.

Nam Xanthus Lydus post bellum Trojanum ait venisse Phrygas ex Europa et sinistra Ponti parte, adductos a Scamandrio e Berecyntis et Ascania.

6.

Locozus, urbs Phrygiæ, quam Thraces Locozii incoluerunt. Diluvium passa est auctore Xantho Lydo, qui vocem per x scribit in Locis, eos Locoxitas appellans.

7.

Sangarius, fluvius Phrygiæ, quem Myrleanus Sangarum vocari dicit. Hermogenes vero in eo qui est de Phrygia libro tradit Sangam quendam in Rheam peccantem in hancce aquam commutatum, ab eoque Sangarium flumen nominatum esse. Haud procul ab eo Xanthus ait Cereis montanæ sacrum esse.

8.

Præterea Mysos alii Thraces, alii Lydos faciunt. Atque hi quidem causam ex antiquitate repetunt, quam litteris mandarunt Xanthus Lydus, et Menecrates Elaita, qui et rationem nominis Mysorum reddunt, quod Lydorum lin-

Nicolaus Damasc. histor. lib. 18, p. 120 ed. Orelli, e Xantho, ut Creuzero videtur. Quare locum apposuimus.

Θρακῆσιν δὲ ἐπεκλήθησαν ἀπὸ τῆς τοιαύτης αἰτίας. Ἐπὶ Ἀλυάττου τοῦ τῶν Λυδῶν βασιλέως ἀνὴρ τις μετὰ γυναικὸς καὶ τῶν ἑαυτοῦ τέκνων ἐκ Μυσίας τῆς τῶν Θράκων χώρας ὁρμώμενος, ἤς καὶ Ὀμηρὸς μνημονεύει λέγων οὕτως,

Μυσῶν τ' ἀγγεμάχων καὶ ἀγανῶν Ἰππευολγῶν,

διεπέρασεν εἰς τὰ μέρη τῆς Ἀσίας, εἰς χώραν τὴν λεγομένην Λυδίαν, καὶ κατώκησε πλησίον τῆς πόλεως Σάρδεων. Τοῦ οὖν βασιλέως πρὸς τὸ τῆς πόλεως τεῖχος καθιζομένου, διήρχετο ἡ γυνὴ τοῦ Θρακῆς, ἐπὶ μὲν τῆς κεφαλῆς βαστάζουσα στάμνον, ἐπὶ δὲ τῶν χειρῶν ἡλακᾶτῃν καὶ ἄτρακτον, ὅπισθεν δὲ πρὸς τὴν ζώνην ἵππος τις προσεδέδετο· καὶ ἐπὶ μὲν τῆς κορυφῆς ὁ στάμνος ἦν μεστὸς ὕδατος· ἐν δὲ ταῖς χερσὶν εἰργάζετο νήθουσα ἐκ τῆς ἡλακᾶτῃς τὸν ἄτρακτον· ὅπισθεν δὲ πρὸς τὴν ζώνην ἠκολούθει ὁ ἵππος ἀπὸ τῆς πεγνῆς πεποτισμένος. Ταύτην ἰδὼν ὁ βασιλεὺς μεγάλως ἐθαύμασε καὶ ἠρώτησε, πόθεν καὶ τίς καὶ ποίας ἐστὶ πόλεως. Ἢ δὲ ἀπεκρίνατο, Μυστὴν μὲν εἶναι τὸ γένος Θράκῃς δ' ἐστὶν αὐτὸ πολίχνιον. Λαβὼν οὖν βασιλεὺς ἀπὸ τῆς γυναικὸς ἀφορμὴν, πρεσβεῖαν πρὸς τὸν τῆς Θράκῃς βασιλέα ποιησάμενος Κότυν ὀνομαζόμενον, ἐκείθεν ἔλαβεν ἄνδρας μετοίκους, μετὰ γυναικῶν καὶ τέκνων, ὄχλον ἱκανόν. Ταύτην δὲ τὴν ἱστορίαν Νικόλαος ὁ Δαμασκηνὸς γράφει ἐν τῷ ὀκτωκαιδεκάτῳ αὐτοῦ βιβλίῳ, ὁ γεγωνὶς ὑπογραφεὺς Ἡρώδου τοῦ βασιλέως.

Ex Constantini Porphyrogen. lib. I Περὶ θεμάτων, cap. III.

9.

Etym. M.: Ἐρμαῖον, τὸν σαρδόν (leg. σωρδόν) τῶν λίθων, καὶ συνόλως τοὺς ἐνοδίους λίθους· λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Ξάνθος, ὅτι ἀποκτείναντος Ἐρמוῦ τὸν Ἄργον, καὶ δίκας εἰσπραττομένου καὶ ὑπέχοντος (= vulgo ὑπερέχοντος, parum ad rem, = Frid. Sylburg.) ἐν τοῖς

gua arbor oxys mysus vocatur, quae juxta Olympum copiosa nascitur, ubi expositos aiunt fuisse decimatos, quorum progenies sunt Mysi, sic a myso arbore dicti. Ad stipulari etiam linguam aiunt, mixtam e Phrygia et Lydia. Ac Mysos aliquamdiu circa Olympum habitavisse; quum autem Phryges e Thracia trajecissent, ceperunt Trojae et viciniae principem: eos quidem hic consedissee: Mysos autem supra fontes Caici prope Lydiam.

9.

Hermæum, lapidum cumulum et in universum lapides in via positos; de quibus dicit Xanthus: quum Mercurius propter Argum interfectum a diis in iudicium vocatus esset, ut poenam lueret, quod primus hominis caedem commisisset, ceteros deos Jovis gratia Mercurium capitis absolvisse, sed dicis caussa caedis poenam sumentes calculum ei adjecisse. Quod inde etiamnum permanet.

10.

Xanthus refert, Alcimum quendam in illa regione re-

θεοῖς διὰ τὸ πρῶτον ἄψασθαι (ἀνθρωπείου φόνου addendum censet idem), τοὺς λοιποὺς ἀφοσιουμένους τὸ ἄγος, καὶ (idem corrigit, ἄγος, διὰ δὲ τὸν Δία ἀπ.) ἀπολύοντας τοῦ φόνου προσβάλλειν αὐτῷ τὴν ψῆφον· ὅθεν διαμένειν ἔτι καὶ νῦν.

Eadem narrantur ex Anticlides ap. Schol. et Eustath. ad Hom. Od. 16, 471. Hanc hermaeorum originis explicationem, quamvis Xanthi aetati satis apta videri possit, Welckerus senioris aevi figmentum esse existimat a Dionysio Scytobrachione Xantho nostro tributum.

10.

In antiquissimis Lydiae regibus ponendus videtur Alcimus, de quo Suidas, Xantho auctore, haec narrat: Ξάνθος ἱστορεῖ, Ἀλκιμόν τινα βασιλεῦσαι τῆς ἐκείσε χώρας, εὐσεβέστατον καὶ πρῶτον ἀνθρώπον· καὶ ἐπ' αὐτοῦ γενέσθαι εἰρήνην βαθεῖαν καὶ πλοῦτον πολλόν, ἀδελφὸς δὲ καὶ ἀνεπιβουλεύτως ζῆν ἕκαστον· εἴτα ἐπειδὴ ἑπτὰ ἔτη ἦν τῷ Ἀλκίμῳ, προσελθόντας τοὺς Λυδοὺς παγγενῆ (παγγενεῖ) τε καὶ πανδημεὶ προτεύξασθαι, καὶ αἰτῆσαι τῷ Ἀλκίμῳ τοιαῦτα ἔτη δοθῆναι ἐς τὸ Λυδῶν ἀγαθόν· ὁ καὶ γέγονε καὶ ἐν εὐπορίᾳ τε καὶ εὐδαιμονίᾳ πολλῇ διῆγον.

Conf. Suidam s. Πανδημεὶ, ubi sic: πανδημεὶ δὲ καὶ παγγενῇ ἦλθον οἱ Λυδοὶ παρακαλοῦντες.

11.

Mnaseas apud Athenæum VIII, c. 37, p. 346, D: Ἢ δὲ γε Ἀτεργάτις, ὥσπερ Ξάνθος λέγει ὁ Λυδός, ὑπὸ Μόψου τοῦ Λυδοῦ ἀλουῖσα, κατεποντίσθη μετὰ Ἰχθύος τοῦ υἱοῦ ἐν τῇ περὶ Ἀσκάλωνα λίμνῃ διὰ τὴν ὕβριν, καὶ ὑπὸ τῶν ἰχθύων κατεβρώθη.

12.

Athenæus X, 8, p. 415, C, D: Ξάνθος δὲ, ἐν τοῖς Λυδιακοῖς, Κάμβλητα φησὶ, τὸν βασιλεύσαντα Λυδῶν, πολυφάγον γενέσθαι καὶ πολυπότην, ἐπὶ δὲ

gnasse, hominem religiosissimum et clementissimum, cujus tempore et alta pace et opibus Lydia floruerit, ita ut quisque secure et sine metu vitam transigeret. Postea vero quum Alcimus septem annos regnasset, totam Lydorum gentem omnemque populum ad eum accessisse, votisque factis [a deo] petisse, ut plures tales anni Alcimo darentur, Lydorum bono: quod etiam factum est. Quare vitam valde felicem et beatam transegerunt.

11.

Ipsa quidem Atergatis, ut Xanthus tradit Lydius, a Mopso Lydo capta cum Ichthye filio, in lacu qui est prope Ascalonem demersa est ob contumeliosa injustaque facinora, et a piscibus vorata.

12.

Xanthus vero, in Lydiacis, Cambletem, Lydorum regem, tradit edacem bibacemque et gulae deditum fuisse.

γαστρίμαργον· τοῦτον οὖν ποτε νυκτὸς τὴν ἑαυτοῦ γυναῖκα κατακρεουργήσαντα καταφαγεῖν· ἔπειτα πρῶτ', εὐρόντα τὴν χεῖρα τῆς γυναίκος ἐνοῦσαν ἐν τῷ στόματι, ἑαυτὸν ἀποσφάζει περιβοήτου τῆς πράξεως γενομένης.

· «Hæc eadem exscripsit Nicolaus Damascenus p. 36 Orell., additis tamen nonnullis, quæ ab Athenæo prætermittuntur. Homini nomen ibi est Κλυδλίτας. Ælianus (V. H. I, 27), qui eadem in ἀδελφείᾳ exemplis posuit, eundem dicit Κλυδῆτα, quam tamen lectionem in Athenæi Κλυδῆτα emendandam esse censet Perizonius. Ex eodem fonte sua hausit Eustathius ad Odys. 10, p. 356. V. Schweigh. not. ad Athen. l. l.» Cr.

13.

Parthenii Erotic. c. 33: Διαφόρως δὲ καὶ τοῖς πολλοῖς ἱστορεῖται καὶ τὰ Νιόβης· οὐ γὰρ Ταντάλου φασὶν (illorum scriptorum nomina initio capitis reposuit Parthenius) αὐτὴν γενέσθαι, ἀλλ' Ἀσσάονος μὲν θυγατέρα, Φιλόττου δὲ γυναῖκα· εἰς ἔριν δὲ ἀφικομένην Ἀητοὶ περὶ καλλιτεχνίας, ὑποσχρῖν τίσιν τοιάνδε· τὸν μὲν Φιλόττον ἐν κυνηγίᾳ διαφθαρῆναι· τὸν δὲ Ἀσσάονα, τῆς θυγατρὸς πόθῳ σχόμενον, αὐτὴν αὐτῷ· Legrand suspicatur excidisse ἀξιώσαι vel simile quid, aut legendum μνήσασθαι. Cod. autem Parisiensis a Bastio collatus, exhibet αὐτὴν αὐτῷ γήμασθαι) γήμασθαι μὴ ἐνδιδούσης δὲ τῆς Νιόβης, τοὺς παῖδας αὐτῆς εἰς εὐωχίαν καλέσαντα καταπρῆσαι (excidit τὴν οἰκίαν. Heyne)· καὶ τὴν μὲν διὰ ταύτην τὴν συμφορὰν ἀπὸ πέτρας ὑψηλοτάτης αὐτὴν ῥίψαι· ἐννοίαν δὲ λαβόντα τῶν σφετέρων ἀμαρτημάτων, διχρῆσθαι τὸν Ἀσσάονα ἑαυτόν.

Jam sequuntur eæ Xanthi reliquię quibus libri, unde petiti sunt, nota addita est.

Hunc igitur, ait, noctu aliquando propriam uxorem in frusta dissectam devorasse: dein mane, quum manum uxoris in ore adhuc hærentem reperisset, rumore facinoris in vulgus sparso, se ipsum jugulasse.

13.

Diverse multis narratur etiam Niobæ historia. Non enim Tantalı dicunt eam, sed Assaonis fuisse filiam, Philotti vero uxorem, quæ quia cum Latona de prolis pulchritudine contendisset, hanc subisse pœnam. Philottum enim in venatione dilaceratum esse, Assaona vero, filię amore captum, connubio voluisse eam sibi jungere. Non obtemperante autem Nioba, filios ejus in convivium convocasse domumque incendisse. Atque illam quidem ob hanc calamitatem de rupe altissima præcipitem se dedisse; Assaona vero, scelere suo cognito, sese ipsum interfecisse.

LIBER PRIMUS.

14.

Lydia terra. Xanthus libro primo Lydiacorum. Gentile Lydas et Lydiæus.

LIBER PRIMUS.

14.

Stephan. Byz.: Λυδία ἡ χώρα. Ξάνθος ἐν Λυδιακῶν πρώτῳ· τὸ ἐθνικὸν Λυδὸς καὶ Λυδαῖος.

15.

Stephan. Byz.: Λυκοσθένη, πόλις Λυδίας. Ξάνθος πρώτῃ Λυδιακῶν· τὴν καὶ Λυκοσθένην Νικόλαός φησιν· ὁ πολίτης Λυκοσθενεὺς, ὡς Βερενικεὺς· παρὰ δὲ Λυδοῖς Λυκοσθενίτης, ὡς Δικαιαρχίτης.

16.

Plinius H. N. lib. XXV, cap. V, pag. 360 ed. Harduin.:

«Xanthus historiarum auctor in primo earum tradit, occisum draconis catulum revocatum ad vitam a parente, herba quam balin nominat: eadem Thylonem, quem draco occiderat, restitutum saluti.»

De herba illa vide quæ habet Etym. M. s. v. Βάλλις, e Xantho fortasse petita.

LIBER SECUNDUS.

17.

Stephan. Byz.: Ἀρδύνιον, πόλις ἐν Θήβης πεδίῳ, ὡς Ξάνθος ἐν Λυδιακῶν δευτέρῳ· τὸ ἐθνικὸν Ἀρδύνιος.

18.

Stephan. Byz.: Στρόγωλα, πόλις Λυδίας· Ξάνθος ἐν Λυδιακῶν δευτέρῳ· τὸ ἐθνικὸν Στρογωλεὺς.

19.

Athenæus XII, c. 11, p. 515, D: Λυδοὶ δὲ εἰς τοσοῦτον ἤλθον τρυφῆς, ὡς καὶ πρῶτοι γυναῖκας ἐννουχίσαι, ὡς ἱστορεῖ Ξάνθος ὁ Λυδός, ἡ δὲ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφεὺς, Διονύσιος ὁ Σχυτοδραχίων, ὡς Ἀρτέμιων φησὶν ὁ Κασανδρεὺς, ἐν τῇ περὶ συναγωγῆς (ἀναγωγῆς) βιβλίῳ· ἀγνοῶν ὅτι Ἰτρο-

15.

Lycosthene, urbs Lydiæ, de qua X. Eandem Nicolaus Lycostheniam appellat. Civis, Lycosthenensis, uti Berenicensis: apud Lydos vero Lycosthenita, uti Dicæarchita.

LIBER SECUNDUS.

17.

Ardynium, urbs in campo Thebano, auctore X. Gentile, Ardynius.

18.

Strogola, urbs Lydiæ, X. Gentile Strogoleus.

19.

Lydi vero eo mollitiæ progressi sunt, ut etiam feminas castrarent; quod tradit Xanthus Lydius, sive qui Historias conscripsit quæ illi tribuuntur, Dionysius Scytobrachion, ut ait Artemon Cassandrensis in commentario De librorum collectione (quo libri quique ad suos auctores referuntur); nescius scilicet, Ephorum historiarum scriptorem illius tamquam vetustioris meminisse, qui etiam

ρος δ' συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ, ὡς παλαιότερου ὄντος καὶ Ἡροδότῳ τὰς ἀφορμὰς ἐδεωχότος· ὁ δ' οὖν Ξάνθος ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Λυδιακῶν Ἀδραμύτην φησὶ τῶν Λυδῶν βασιλέα πρῶτον γυναικας εὐνούχισαντα, χρῆσθαι αὐταῖς ἀντὶ ἀνδρῶν εὐνούχων.

Eadem Gygi tribuuntur ap. Hesychium et Suidam, qui eodem Xantho auctore ex eodem libro hæc in medium proferunt: Ὅτι πρῶτος Γύγης ὁ Λυδῶν βασιλεὺς γυναικας εὐνούχισεν, ὅπως αὐταῖς χρῆτο αἰὲν νεαζούσαις.

Gr.: «Quam rem sic expediri posse arbitrantur Vossius De histor. Gr. et Sevin in *Recherches sur les rois de Lydie*, (*Mémoires de l'Acad. des Inscriptions*, tom. V), ut Xanthus dicatur junxisse varias de una eademque re sententias, quas de veterum fama acceperit. Meursius contra in notis ad Hesych. Miles. p. 176 in alterutro mendam inesse suspicatur. Qua de re difficultatibus impedita, ut meum ipse iudicium interponam, possis etiam ita conjicere, ut non tam regis, quam auctoris nomen in Hesychio ejusque compilatore Suida corruptum dicas. Jam si Λυδιακῶν scriptores circumspicias, succurrit Xenophili nomen, cujus Λυδικὰς ἱστορίας laudat Anonymus in tractatu de mulieribus, quæ bello claruerunt (in *Biblioth. d. alten Lit. u. Kunst* II, 3): ut igitur ille fortasse Gygem prodiderit ejus nequitiae inventorem. Possis etiam de Xenagora cogitare, a quo, præter cetera, Lydias etiam res traditas esse verisimile est.»

E Xantho petita videntur etiam hæc ap. Nicolaum Dam. p. 50, siq.:

Ὅτι Μάγνης ἦν ἀνὴρ Σμυρναῖος, καλὸς τὴν ἰδέαν, εἴ τις καὶ ἄλλος, ποιήσει τε καὶ μουσικῇ δόκιμος. Ἦσκητο δὲ καὶ τὸ σῶμα διαπρεπεῖ κόσμῳ, ἀλουργῇ ἀμπερόμενος καὶ κόμην τρέφων χρυσῷ στρόφῳ κεκορυμβωμένην· περιφέρει τε τὰς πύλεις ἐπιδεικνύμενος τὴν ποίησιν. Τούτου δὲ πολλοὶ μὲν καὶ ἄλλοι ἤρουν, Γύγης δὲ μᾶλλον τι ἐφλέγετο, καὶ αὐτὸν εἶχε παιδικά. Γυναϊκάς γε μὴν πάσας ἐξέμηνεν, ἐνθα ἐγένετο ὁ Μάγνης, μάλιστα δὲ τὰς Μαγνήτων, καὶ συνῆν αὐταῖς. Οἱ δὲ τούτου συγγενεῖς ἀχθόμενοι ἐπὶ τῇ αἰσχύνῃ, πρόφασιν ποιησάμενοι, ὅτι ἐν τοῖς ἔπεσιν ἦσεν ὁ Μάγνης Λυδῶν ἀριστείαν ἐν ἵππομαχίᾳ πρὸς Ἀμαζόνας, αὐτῶν δὲ οὐδὲν ἐμνήσθη, ἐπαίζαντες περικατέρρηξάν τε τὴν ἐσθῆτα, καὶ τὰς κόμας ἐξέκλειραν, καὶ πᾶσαν λώβην προσέθεσαν. Ἐφ' οἷς ἤλγησε μάλιστα Γύγης, καὶ πολλὰς εἰς τὴν Μαγνήτων γῆν ἐνέβαλε. Τέλος δὲ χειροῦται τὴν πόλιν· ἐπανελθὼν δὲ εἰς Σάρδεϊς, πανηγύρεις ἐποιήσατο μεγαλοπρεπεῖς.

Quæ de bello contra Amazones et de habitu poetæ epici commemorantur, Welckerus a Xantho nostro aliena censet, et historiam arguere ad poetæ alicujus exemplum a Dionysio adornatam. Ex ejusdem Lydiacis fluxisse videtur, quod ap. Plin. H. N. VII, 38, legimus, ubi post eladem quandam Magnesiorum Candaules rex Lydorum dicitur «Bularchi picturam illius exitii parire pendisse auro.» Quæ suo auctore dignissima.

Etiam sequentes (p. 52—69 Orelli) de Sadyatte, Alyatte, Cræsoque historiæ e Xanthi Lydiacis desumptæ esse videntur. Nec tamen a Lydio nostro eas profectas esse totius narrationis tenore demonstratur.

Ὅτι Σαδούαττης ὁ Λυδῶν βασιλεὺς, Ἀλυάττειοι παῖς, ἦν μὲν τὰ πολέμια γενναῖος, ἄλλως δὲ ἀκολαστικός. Καὶ γὰρ ποτὶ τὴν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν, γυναικα Μιλήπην, ἀνδρὸς δοκίμου, καλέσας ἐφ' ἱερὸν βίαν ἤσχυεν, καὶ τὸ λοιπὸν αὐτὴν ἴσχει γυναικα. Ὁ δὲ Μιλήτης ἦν Μελανός τοῦ Γύγου γαμβροῦ ἀπόγονος. Δυστυχεῖται δὲ ἐπὶ τούτοις, φεύγων ὤχετο εἰς Δασκύλιον. Σαδούαττης δὲ κακείθεν αὐτὸν ἐξέωσεν. Ὁ δὲ ἀπεχόρησεν εἰς Προκόννησον. Σαδούαττης δὲ ὀλίγον ὕστερον ἐγγενὲς δύο γυναικας ἀλλήλαις ἀδελφάς, καὶ ἴγναι παῖδας, ἐκ μὲν τῆς Ἀττάλης, ἐκ δὲ τῆς Ἀδραμύνης νόθους· ἐκ δὲ τῆς αὐτοῦ ἀδελφῆς γνήσιον Ἀλυάττην.

Ὅτι Ἀλυάττης ὁ Σαδούαττειοῦ υἱός, βασιλεὺς Λυδῶν, ἕως μὲν νέος ἦν, ὑβριστὴς ἦν καὶ ἀκολαστος, ἐκδὰς δὲ εἰς ἄνδρα, σωφρονέστατος καὶ δικαιοτάτος. Ἐπολέμησε δὲ Σμυρναῖοις, καὶ εἴλεν αὐτῶν τὸ ἄστυ.

Ὅτι Ἀλυάττης ὁ Κροίσου πατήρ, τοῦ Λυδῶν βασιλέως, ἐπὶ Καρίαν στρατεύων, περιήγγειλε τοῖς ἐκ τῶν στρατῶν ἄγειν εἰς Σάρδεϊς ἐν ἡμέρᾳ τακτῇ, ἐν οἷς καὶ Κροίσῳ, ὅστις ἦν αὐτοῦ πρεσβύτατος τῶν παίδων, ἄρχειν ἀποδεδειγμένος Ἀδραμυττίου καὶ Θήβης πεδίου. Ὁ δὲ, ὡς φασίν, ὑπὸ ἀκολασίας οὐχ οἷός τε ἦν, καὶ πως διεβέβλητο πρὸς τὸν πατέρα. Βουλόμενος δὲ ἐν τῷδε τῷ ἔργῳ ἀπολύσασθαι τὰς αἰτίας, καὶ ἀπορῶν ὁπόθεν μισθώσαιτο ἐπικούρους (μισθωτοῖς γὰρ ἔχρωντο, ἦλθεν ἐπὶ Σαδούαττην τὸν ἑπαρχὸν πλουσιώτατον Λυδῶν ὄντα, δανείζεσθαι βουλόμενος. Ὁ δὲ αὐτὸν πρῶτον ἀνακρίνειν ἐκέλευσεν πρὸ τῶν θυγῶν, ἄρχα λούσεται· μετὰ δὲ ἐντυγγάνοντι ἀποκρίνεται, ὅτι πολλοὶ παῖδες εἶεν Ἀλυάττη, οἷς πᾶσιν εἰ δεήσει αὐτῶν ἀργύριον διδόναι, οὐκ ἐξαρκέσει· οὐκοῦν (Κηστὴρ οὐκ οὖν) δοῦναι δεομένῳ. Κροίσον δὲ ἀποτυχόντα τὰν θρωύπου εἰς Ἴφρεσον ἀφικέσθαι κατὰ ζήτησιν ἀργυρίου. Καὶ τότε μὲν εὐξασθαι τῇ Ἀρτέμιδι, εἰ βασιλεύσει, τὸν οἶκον ἅπαντα καθιερώσειν τοῦ ἐμπορίου. Ἦν αἰεὶ Κροίσῳ φίλος, ἀνὴρ Ἴων, ὄνομα Παμάρτης, υἱὸς

Herodoto materiam scribendi suppeditasset. Xanthus igitur, l. 2 *Lyd.*, Adramyten, ait, Lydorum regem, primum feminas castrasse, eisque usum esse loco virorum eu-

nuchorum.—(Xanthus, *Lyd.*, narrat) primum Gygem, Lydorum regem, mulieres castrasse, ut his semper ætate ei forma florentibus uteretur.

Θεοχαρίδου εὖ μάλα εὐπόρου. Οὗτος ὄρων τὴν Κροίσου σπουδὴν, ἐδεήθη τοῦ πατρὸς χιλίους στατήρας δοῦναι οἱ πάση μηχανῇ. Τυχὸν δὲ παρ' αὐτοῦ, οἶδωσι Κροίσου. Ἄνδ' ὦν μέγαν τε αὐτὸν Κροῖσος ὕστερον ἐποίησε βασιλεὺς γενόμενος, καὶ εἰς τὴν ἀκρόπολιν εἰσαγαγὼν ἄμαξαν αὐτῷ ἔδωκεν μιστὴν χρυσοῦ· τὸν δὲ τοῦ εὐπόρου οἶκον Ἀρτέμιδι καθιέρωτε, καὶ αὐτὰ τὰ θεμέλια ἀποδόμενος διὰ τὴν εὐχὴν, ὥς μηδὲν λείποιτο. Ὁ δὲ Κροῖσος τοὺς χιλίους λαβὼν χρυσοῦς, στράτευμά τε ἤγειρε, καὶ πρῶτος εἰς τὴν κυρίαν ἡμέραν ἄγων ἔδειξε τῷ πατρί, καὶ συνεισέβαλεν εἰς τὴν Κασίαν. Κρείττων δὲ ἐξ ἐκείνου τοῦ ἔργου τῶν αὐτὸν διαβαλλόντων γίνεται.

Ὅτι Κύρος ὁ Περσῶν βασιλεὺς ἦν φιλοσοφίας, εἰ καὶ τις ἄλλος, ἔμπειρος, ἦντινα παρὰ τοῖς μάχοις ἐπαίδεύθη. Δικαιοσύνην τε καὶ ἀλήθειαν ἐδιδάχθη κατὰ δὴ τινες πατρίους νόμους καθεστῶτας Περσῶν τοῖς ἀρίστοις· ὅς καὶ μετεπέμψατο Σίθυλλαν ἐξ Ἑφέσου τὴν Ἡροφίλην καλουμένην χρησμοδόν.

Ὅτι ὁ Κύρος ὥκτειρε Κροίσον τὸν Λυδῶν βασιλέα διὰ τὴν ἀρετήν. Καὶ οἱ Πέρσαι μεγάλην ἔνησαν πυρὰν Κροίσῳ ὑπὸ τινι ὑψηλὸν τόπον, ἀρ' οὐ ἔμελλον θεάσασθαι τὰ γινόμενα. Καὶ μετὰ ταῦτα Κύρος ἐξήλαυνεν ἐκ τῶν βασιλείων, καὶ ἡ δύναμις παρὴν ἅπασα, πολὺς τε θυμὸς καὶ ἀστών καὶ ξένων. Ὀλίγον δ' ὕστερον θεράποντες ἦγον Κροίσον δεσμώτην, καὶ Λυδῶν δις ἐπτά. Ὡς δὲ ἐθεάσαντο Λυδοὶ, πάντες οἰμωγῇ καὶ στόνῳ ἀνέκλυσαν, καὶ ἐπληξάν τὰς κεφαλὰς. Τοσοῦτος δ' ἐκ τοῦ θυμοῦ κωκυτὸς ἀνδρῶν ὁμοῦ καὶ γυναικῶν μετὰ ὀακρύων καὶ βοῆς ἐξερράγη, ὁπόσος οὐδὲ ἀλίσκομένης τῆς πόλεως. Τότε δὴ τις ἂν καὶ τὴν τύχην ὥκτειρε, καὶ Κροίσον ἐθαύμασε τῆς πρὸς τοὺς ἀρχομένους φιλίας. Ὡς περ γὰρ πατέρα ἑωρακότας, οἱ μὲν τὰς ἐσθήτας κατερράγγυντο, οἱ δὲ τὰς κόμας ἐτίλλον· γυναικῶν δὲ ἤγειτο πληθὺς μυρία μετὰ κόμμου καὶ ὀλουγῆς. Αὐτὸς δὲ ὀδύρην προσῆει καὶ σκυθρωπός. Ὁ δὲ Κύρος τρυφ' ὄρων γινόμενα οὐκ ἐκώλυε, βουλόμενος καὶ τοὺς Πέρσας οἰκτόν τινα λαβεῖν αὐτοῦ. Ὡς δὲ προῖόν κατ' αὐτὸν γίνεται ὁ Κροῖσος, ἐφθέγγατο μεγάλη τῇ φωνῇ, θεόμενος τὸν υἱὸν ἀχθῆναι οἱ, ὃς οὐκέτι ἐπεπῆρωτο τὴν φωνήν, ἐξότου τὸ πρῶτον ἐφθέγγατο· ἦν δὲ καὶ τὰλλα ἔμψων. Καὶ ὁ Κύρος ἄγειν ἐκέλευσε τὸν νεανίσκον. Καὶ μετ' οὐ πολὺ ἤγατο ἐπομένων αὐτῷ πολλῶν ἡλίκων. Θεασάμενος δὲ αὐτὸν ὁ Κροῖσος οὐκέθ' αὐτὸς ἦν, ἀλλὰ τότε πρῶτον ἐδάκρυεν. Ὁ δὲ μετὰ κλαυθμοῦ καὶ βοῆς προσπιστὼν πρὸς τὸν Κροίσον, Οἱ μοι, πάτερ, ἔφη, ἡ σὴ εὐσέβεια. Πότε δ' ἡμῖν οἱ θεοὶ βοηθήσουσιν; Ἀποβλέψας δὲ εἰς τοὺς Πέρσας, Ἀγέθ', ἰκετεύω, καὶ μὲ, ἔφη, καὶ συνεμπρήσατε· καὶ γὰρ ὑμῶν πολέμιος εἰμὶ οὐχ ἥττον ἢ ὁ πατήρ. Καὶ ὁ Κροῖσος, Οὐκ ὀρθῶς λέγεις, ἔφη, μόνος γὰρ ἐγὼ τὸν πόλεμον ἐξήνεγκα, ὑμῶν δὲ καὶ τῶν ἄλλων Λυδῶν οὐδεὶς· ἐμὲ γὰρ καὶ τὴν τιμωρίαν ὑποσχεῖν. Ἐμφυεῖς δὲ τῷ πατρί ὁ νεανίσκος οὐκέτ' ἀρίστα·

ἀλλ' ὀδυρόμενος οἴκτου πάντα ἐνέπλησεν, ἀφίεις καὶ ἑαυτὸν ἄγειν ἐπὶ τὴν πυρὰν. Οὐ γὰρ, ἔφη, λελείψομαι τῆς σῆς μοίρας, ὦ πάτερ. Εἰ δὲ νῦν με οὐκ ἔασουσιν, ἀλλὰ προσδέχου μοι ταχύ. Εἴς ἐτι μοι τοῦ βίου ἐλπίς; ὅς, ἐξ ὅτου περ ἔφυγν, αἰὲ μὲν σοι λυπηρὸς ἦν, αἰὲ δ' ἐμυτῶν· εὐτυχοῦντα μὲν ἐκτρεπόμενος ὑπ' αἰδοῦς διὰ τὴν τότε μοι προσοῦσαν ἀφωνίαν τε καὶ λώδην· ἐπεὶ δ' ἠρξάμεθα δυστυχεῖν, τότε πρῶτον φωνὴν ἀφῆκα, καὶ μ' εἰς τοῦτο μόνον ἠθροισαν οἱ θεοὶ, ὅπως ἂν ὀδύρωμαι τὰς ἡμετέρας τύχας. Ὁ δὲ πατήρ ἔφη· Μὴ παντάπασιν, ὦ παῖ, σεαυτὸν ἀπογνώς νέος ὦν, καὶ πολλοῦ σοι ἐτι ὄντος τοῦ λοιποῦ βίου, ὅπου γε καί μοι λείπεται τις ἐλπίς ὅμως, καὶ οὐπω τὰ θεοῦ ἀπέγνων. Ἄμα δὲ ταῦτα λέγοντι προσῆσαν πολλὰ δὴ τινες θεράπαιναι, κομίζουσαι ἐσθλὰς πολυτελεῖς καὶ ἄλλον πεμπληθῆ κόσμον, ὃν ἐπεμψαν συγκατακκησόμενον αἱ τῶν Λυδῶν γυναῖκες. Ὁ δὲ τὸν υἱὸν ἀσπασάμενος καὶ τοὺς ἐν κύκλῳ Λυδοὺς, ἐπὶ τὴν πυρὰν ἦει. Καὶ ὁ παῖς εἰς τὸν οὐρανὸν τὰς χεῖρας ἀνασχών, Ὡναξ Ἀπολλὼν καὶ θεοὶ πάντες, εἶπεν, οὕστινας ὁ πατήρ ἐτίμησεν, ἔλθετε νῦν γε ἡμῖν βοηθοί, καὶ μὴ συναπόλλυται Κροίσῳ πᾶσα ἀνθρώπων εὐσέβεια. Ταῦτα εἰπόντα μόλις ἀπῆγον οἱ φίλοι, βιαζόμενον εἰς τὴν πυρὰν αὐτὸν συνεβάλλειν. Κροίσου δὲ ἐπιβαίνοντος αὐτῇ, ἡ Σίθυλλα ὤφθη ἀπὸ τινος ὑψηλοῦ χωρίου καταβαίνουσα, ἵνα καὶ αὐτὴ ἴδῃ τὰ γινόμενα. Ταχὺ δὲ θροῦς ἤλθε διὰ τοῦ θυμοῦ, ὅτι ἡ χρησμοδὸς ἔκει, καὶ ἐν προσδοκίᾳ πάντες ἐγένοντο, εἴ τι πρὸς τὰ παρόντα θειάσειε. Καὶ μετ' οὐ πολὺ ἔντονόν τι φθεγγαμένη βοᾷ·

ὦ μέλεις, τί σπεύδεθ' ἂ μὴ θέμις; οὐ γὰρ ἔσται
Ζεὺς ὑπαιτός· Φοῖβός τε καὶ ὁ κλυτὸς Ἀμφιάργος.
Ἀλλὰ γ' ἐμῶν ἐπιῶν πείθεσθε ἀφενδέσι χρησμοῖς,
μὴ κακὸν οἶτον ὀλοίσθε παρέα θεοῦ ἀρραίνοντες.

Κύρος δ' ἀκούσας ἐκέλευσε τὸν χρησμὸν διενεγκεῖν τοῖς Πέρσαις, ὥς ἐξευλαδῆθαι ἀμαρτάνειν. Οἱ δὲ οἱ ὑποψίς γίνονται, ὥς κατεσκευασμένης, ἵνα σώζοιτο Κροῖσος. Ὁ δ' ἤδη ἐπὶ τῆς πυρᾶς καθῆστο, καὶ σὺν αὐτῷ δις ἐπτά Λυδῶν, ἐν κύκλῳ δὲ Πέρσαι δαδὰς ἔχοντες ἤπτον. Σιωπῆς δὲ γενομένης στενάξας μέγα εἰς τρεῖς ἀνακαλεῖται πάλιν Σολωνα. Καὶ ὁ Κύρος ἀκούσας ἐδάκρυεν, ἐννοηθεὶς ὅτι νειμεσητὰ ὄρεα, βιασθεὶς ὑπὸ Περσῶν, βασιλέα οὐδὲν ἐλάττωνα αὐτοῦ τὴν τύχην ἐμπιπράς. Συνεκέχυντο δὲ ἤδη καὶ Πέρσαι τὰ μὲν ἐπὶ Κροίσῳ, τὰ δὲ ἐπὶ τῷ σφετέρῳ βασιλεῖ, ὄρωντες ἀχθόμενον ἐπὶ τούτοις, καὶ ἐκέλευον σώζειν Κροίσον. Ταχὺ δὲ Κύρος πέμψας τοὺς ἀμφ' αὐτὸν, ἐκέλευσε τὴν πυρὰν σθεννύναι. Ἡ δὲ ἤθετο, καὶ οὐκέθ' οἷόν τ' ἦν ἐξτμημένην ἐν κύκλῳ προσιέναι τινά. Φασὶ δὲ Κροίσον ἐμβλέψαντα εἰς τὸν οὐρανὸν εὐξασθαι τῷ Ἀπολλωνί ἀρῆσθαι οἱ, ὁπότε καὶ οἱ ἐχθροὶ σώζωσιν αὐτὸν ἐθέλοντες οὐ δύναιντο. Χειμῶν δ' ἔφυγε τὴν ἡμέραν ἐκείνην ἐξ ἡοῦς, οὐ μὴν ὑατός γε. Κροίσου δ' εὐξαμένου ζοφερός ἐξαίφνης ἄηρ συνέδραμε νεφούμενος πάντοθεν, βρον-

ταί τε γίνονται καὶ ἀστραπαὶ συνεχεῖς· τοσοῦτος δὲ κατεβράβη ὑετός, ὥστε μὴ μόνον τὴν πυρὰν σβεσθῆναι, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἀνθρώπους μόλις ἀντέχειν. Κροῖσῳ μὲν οὖν ταχὺ στέγασμα πορφυροῦν ὑπερέτεινον· τοῖς δὲ ἀνθρώποις τὰ μὲν ὑπὸ ζόφου καὶ λαίλακος ταραττομένοις, τὰ δὲ ὑπὸ τῶν ἀστραπῶν, καταπατουμένοις ὑπὸ τῶν ἵππων τρυχνομένων πρὸς τὸν φόρον τῶν βροντῶν, δείματα δειμόνια ἐνέπιπτεν, καὶ οἱ τε τῆς Σιδύλλης χρησμὸς καὶ τὰ Ζωροάστρου λόγια εἰσῆει. Κροῖσον μὲν οὖν ἐβόων ἔτι μᾶλλον ἢ πάλαι σῶζειν· αὐτοὶ δὲ καταπίπτοντες εἰς γῆν προσεκύνουν, εὐμένειαν παρὰ τοῦ θεοῦ αἰτούμενοι. Φασὶ δὲ τινες Θαλῆν προειδόμενον ἐκ τινων σημείων ὄμβρον γενησόμενον καὶ ἀναμένειν τὴν ὥραν ἐκείνην. Τὸν γε μὴν Ζωροάστρην Πέρσαι ἀπ' ἐκείνου διείπαν, μήτε νεκροὺς καίειν, μήτ' ἄλλως μιαίνειν πῦρ, καὶ πάλαι τοῦτο καθεστὼς τὸ νόμιμον τότε βεβαιωσάμενοι. Κῦρος δ' εἰς τὰ βασιλεία Κροῖσον ἄγων παρεχάλει τε καὶ ἐφιλοφρονεῖτο, πειθόμενος εἶναι θεοσεδέστατον· ἐκέλευέ τε, εἴ τι βούλεται οἱ γενέσθαι, μὴ ὀκνεῖν, ἀλλ' αἰτεῖσθαι. Ὁ δὲ εἶπεν· Ὡ δέσποτα, ἐπεὶ μέ σοι θεοὶ ἔδωκαν, σύ τε χρηστὰ ἐπαγγέλλεις, αἰτοῦμαι σε δοῦναί μοι πέμπω. Ἡυθὺς δὲ τὰς πέδας τάδε, καὶ τὸν θεὸν ἐρέσθαι, τί παθὼν ἐξηπάτα με τοῖς χρησμοῖς ἐπάρας στρατεύειν ἐπὶ σε ὡς περισσόμενον, ἐξ ὅτου αὐτῷ τάδε ἀκροθίνια πέμπω (δείξας τὰς πέδας), καὶ τί δήποτε ἀμνημονοῦσι χάριτος οἱ τῶν Ἑλλήνων θεοί. Κῦρος δὲ γελάσας καὶ τάδε ἔφη δώσειν καὶ ἄλλων οὐκ ἀτυχήσειν αὐτὸν μεζόνων. Κῦρος δὲ ὀλίγου χρόνου φθον ἐπεποίητο Κροῖσον, ἐξιών τε ἐκ Σάρδεων ἀπέδωκε παῖδας καὶ γυναῖκας, καὶ σὺν αὐτῷ ἀπήγετο. Φασὶ δὲ τινες καὶ ἐπιτρέψαι ἂν αὐτῷ τὴν πόλιν, εἰ μὴ ὤρετο νεωτεριεῖν. Cum his, quæ in Cræsi historia de rogi flamma pluvia extincta narrantur, confer Mythogr. Vatic. I, 196 et II, 190 ed. Bode.

• Quæ in Nicolai fragmentis de Cræsi et avo et patre narrantur, gemina fere intelliguntur esse iis, quæ Suidas habet in Ἀλυάττης (e Nicolao sine dubio) et Xenophilus apud Anonymum I. I.

Ἀλυάττης Λυδῶν βασιλεὺς δὲ ἦν μὲν τὰ πολέμια γενναῖος, ἄλλως δὲ ἀκολαστος· καὶ γὰρ ποτε τὴν ἐκυτοῦ ἀδελφὴν ἥσχυεν· ἐγέννησε δὲ Ἀλυάττην· ὅστις ζωὴ μὲν νέος ἦν, ὑβριστὴς ἦν καὶ ἀκολαστος. Ἐκθάς δὲ ἐς ἀνδρας, σωφρονέστατος καὶ δικαιοτάτος καὶ ἀνδρικότατος· ἐπολέμησε δὲ Σμυρναίοις, καὶ εἴλε το ἄστν· οὗτος γεννᾷ τὸν Κροῖσον· στρατεύσας δὲ ἐπὶ Καρίαν, παρήγγειλε τοῖς ἐκυτοῦ στρατὸν ἄγειν ἐς Σάρδεις, ἐν οἷς καὶ Κροῖσῳ, ὅστις ἦν αὐτῷ πρεσβύτατος τῶν παίδων, ἄρχων ἀποδεδειγμένος Ἀδραμυττίου τε καὶ Θήβης πεδίου. Ἀλυάττου πολιρχοῦντος

Πριηνην φησὶν. Suidas. Locus in extremis videtur mutilus, et oblitteratum scriptoris, unde hæc desumpta, nomen.

Λύδη. Ταύτην φησὶ Ξενοφίλος ὁ τὰς Λυδῶν ἱστορίας γράψας, γυναῖκά τε καὶ ἀδελφὴν εἶναι Ἀλυάττην τοῦ Κροῖτου προπάτορος. Ταύτης υἱὸς Ἀλυάττης διαδεχάμενος τὴν τοῦ πατρὸς βασιλείαν, ἐγένετο δεινὸς ὑβριστὴς, ὡς καὶ τὰ ἱμάτια ἀξιολόγων ἀνδρῶν περισχίσαι, καὶ προσπτύειν πολλοῖς. Αὐτὴ δὲ τὸν υἱόν, ὅσον ἡδύνατο, κατέστελλεν· τοὺς δὲ ὑβριζομένους καὶ λόγοις χρηστοῖς καὶ ἔργοις ἡμείβετο· πᾶσαν δὲ τὴν υἱὴν φιλοφροσύνην προσφέρουσα, εἰς στοργὴν ἑαυτῆς πολλὴν περιέτρεψε. Νομίσασα δὲ αὐταρχῶς ἀγαπᾶσθαι, σκηψαμένη, σίτου καὶ τῶν λοιπῶν ἀπέσχετο. Τὸν δὲ περιδρεύοντα καὶ ὁμοίως ἀσιτοῦντα κατασταλῆναι, καὶ ἐκ τοῦτο μεταβάλλεσθαι, ὥστε φησὶν ὀρθότατον καὶ δικαιοτάτον αὐτὸν γενέσθαι.

« Hoc solo discrepant inter sese, quod Nicolaus Cræsi avum Sadyattem dicit, patrem autem Alyattem, plane sicuti Herodotus: illi contra utrumque, et patrem et avum Alyattem. Quod si reputaveris, has res argumento persimiles inter sese ex uno fonte repetitas videbis, h. e. ex Xanthi Λυδιακοῖς: fortasse in universis his scriptoribus excepto Herodoto, sicubi Cræsi avus cogitandus sit, reponendum censeas vel Σαδυάττης, vel, si forte Nicolai textus a librariis ad Herodoteum refectus videatur, Ἀλυάττης. Quid? in Anonymi loco fortasse præterea Ξενοφίλος emendandum est in Ξάνθος. Quo fiet, ut ab uno certe horum scriptorum, Anonymo nimirum historici nostri tanquam harum rerum auctoris nomen diserte proditum dicatur. Cui conjecturæ hoc videtur favere, quod hujus Xenophili nullum aliud per veterum monumenta reperiatur vestigium.

Alyattis alicujus nomine nonnulla reperiuntur in scriptoribus, quæ e Xantho fortasse aut alio Lydiacarum historiarum auctore profecta videri possint, v. c. quæ Polyænus VII, 2, de bello adversus Cimmericos itemque adversus Colophonios gesto refert; nec minus quæ Diogenes Laert. I. 83, de Biantis congressu sermoneque cum Alyatte narrat, nisi forte in iis potius Xanthus latet, quos Herodotus I, 27 dicit tradidisse de Biantis colloquio cum Cræso rege. » Cr.

LIBER TERTIUS.

20.

Stephan. Byz.: Εὐπάτριά, πόλις Λυδῶν· οἱ πολῖται Εὐπατρίδαι, μᾶλλον δὲ Εὐπατρεῖς. Ξ. ἐν γ' Λυδῶν

LIBER TERTIUS.

20.

Eupatria, oppidum Lydorum, cujus oppidani Eupatridæ; sed præstat Eupatrenses dicere, ut auctor est X.

LIBER QUARTUS.

21.

Stephan. Byz.: Ἀστελέβη, πόλις Λυδίας. Ξάνθος ἐν τετάρτῃ Λυδιακῶν· οἱ οἰκοῦντες Ἀστελεβαῖοι.

22.

Stephan. Byz.: Ἀστερία, πόλις Λυδίας. Ξάνθος ἐν τετάρτῃ Λυδιακῶν λέγεται καὶ Ἀστερίς· ὁ πολίτης Ἀστεριώτης καὶ Ἀστέριος.

Pro Lydia Codd. Mscr. et Eustathius ad Iliad. Συρία exhibent, perperam. Quæ his fr. urbes memorantur Eupatria, Astelebe, Asteria, Welckerus fictas esse putat a falso illo Xantho, similiter ac Pyrrha in Etym. M. ex eodem fortasse Xantho, qui eam Gygis arcem vel urbem mentitus sit.

23.

Stephan. Byz.: Ἀσκάλων, πόλις Συρίας πρὸς τῇ Ἰουδαίᾳ. Ξάνθος ἐν τετάρτῃ Λυδιακῶν φησιν, ὅτι Τάνταλος καὶ Ἀσκαλος, παῖδες Ὑμεναίου· τὸν δὲ Ἀσκαλον ὑπὸ Ἀκισμοῦ τοῦ Λυδῶν βασιλέως αἰρεθέντα στρατηγόν, εἰς Συρίαν στρατεῦσαι χάκει παρθένου (ἱραθθέντα), πόλιν κτίσαι, ἣν ἂρ' ἐαυτοῦ οὕτως ὠνόμασε· τὰ αὐτὰ καὶ Νικόλαος ἐν τετάρτῃ ἱστορίᾳ (vid. Fragm. ed. Orell. pag. 116)... λέγεται καὶ Ἀσκαλώνιον ἢ πόλις. Τὸ ἔθνικόν Ἀσκαλωνίτης καὶ Ἀσκαλώνιος, ὡς Ξάνθος ὁ Λυδός, καὶ Ἀσκαλωνίς θηλυκόν. In eo quod Hymenæus Tantali et Ascali pater dicitur, Welckerus Alexandrini hominis doctrinam agnoscere sibi videtur.

24.

Stephan. Byz.: Σιδῆνη, πόλις Λυκίας, ὡς Ξάνθος ἐν Λυδιακῶν (scr. Λυδιακῶν) τετάρτῳ· τὸ ἔθνικόν Σιδήνης, ὡς Σοφηνός.

25.

Stephan. Byz.: Μελάμπεια, πόλις Λυδίας, ἀπὸ

Μελάμπου, ὡς Ξάνθος ἐν Λυδιακοῖς (scr. Λυδιακοῖς). Hæc quoque urbs, ut Welckerus putat, Dionysii Scytobrachionis ingenio deberi videtur.

26.

Stephan. Byz.: Ἐλγος, πόλισμα Λυκίας (Λυδίας Ald.) ὡς Ξάνθος ἐν Λυδιακοῖς (scr. Λυδιακοῖς).

27.

Clemens Alex. Stromat. I, pag. 398 Potter.: καὶ μὲν καὶ Τέρπανδρον ἀρχαίζουσι τινες Ἑλλάδικός γ' οὖν τοῦτον ἱστορεῖ κατὰ Μίδαν γεγονέναι. Φανείας δὲ πρὸ Τέρπανδρου τιθεὶς Λέσχην τὸν Λέσβιον, Ἀρχιλόχου νεώτερον φέρει τὸν Τέρπανδρον· διημιλλῆσθαι δὲ τὸν Λέσχην Ἀρκτίνῳ, καὶ νενικηέναι· Ξάνθος δὲ ὁ Λυδός περὶ τὴν ὀκτωκαιδεκάτην Ὀλυμπιάδα.

Temporis ex Olympiadibus computatio docet hæc non esse Xanthi, sed potius Dionysii, ad cuius Lydiaca, ut Welckerus monet, satis apte referri possunt, si quidem ex iisdem Nicolaus narraverit Gygem Græcorum poetas benevolentissime excepisse. Johnsins in Histor. phil. I, p. 121, hoc frag. Xantho Atheniensi, Theophrasti æquali, quippe qui librum de vitis eruditorum scripserit, assignandum putavit. Sed omnino non constat Xanthum illum musicum librum aliquem composuisse.

MAGICA.

28.

Clem. Alex. Strom. III, p. 515 Pott.: Ξάνθος (δὲ) ἐν τοῖς ἐπιγραφομένοις Μαγικοῖς, Μίγνυνται δὲ, φησὶν, οἱ μάγοι μητράσι καὶ θυγατράσι· καὶ ἀδελφαῖς μίγνυσθαι θεμιτὸν εἶναι· κοινὰς τε εἶναι τὰς γυναικας, οὐ βία καὶ λάθρα, ἀλλὰ συναινούντων ἀμφοτέρων, ὅταν θέλῃ γῆμαι ὁ ἕτερος τὴν τοῦ ἑτέρου

LIBER QUARTUS.

21.

Astelebe, urbs Lydiæ, auctore X. Incolæ, Astelebæi.

22.

Asteria, oppidum Lydiæ, cuius X. meminit. Vocatur quoque Asteris. Oppidanus, Asteriotes et Asterius.

23.

Ascalon, urbs Syriæ, juxta Judæam. X. refert, Tantalum et Ascalum Hymenæi fuisse filios; Ascalum autem ducem electum a Lydorum rege Aciamo in Syria militasse, et virginis amore captum, urbem ibi a se conditam de suo nomine appellasse. Eadem quoque narrat Nicolaus libro quarto Historiarum. — Urbs quoque Ascalonium appellatur. Gentile, Ascalonita et Ascalonius, uti Xanthus Lydus perhibet; et Ascalonitis femininum est.

24.

Sidene, urbs Lyciæ, ut X. Gentile, Sidenus, ut Sophienus.

25.

Melampia, urbs Lydiæ, a Melampo.

26.

Elgus, oppidulum Lydiæ.

27.

Porro autem nonnulli quoque Terpandrum inter priscos referunt. Hellenicus certe eum refert fuisse tempore Midæ. Phantias autem ponens Leschen Lesbium ante Terpandrum, refert Terpandrum esse Archilochi recentiorum, Leschen autem concertasse cum Arctino et vicisse. Xanthus autem Lydius circa octavam decimam Olympiadem.

MAGICA.

28.

Xanthus autem in his quæ inscribuntur Magica: Cocunt, inquit, Magi cum matribus suis et filiabus: et fas esse aiunt coire cum sororibus, et communes esse uxores, non vi et clam, sed utrisque consentientibus, quum velit alter ducere uxorem alterius

29.

Ex iisdem Μαγικοῖς desumpta G. J. Vossius censet illa apud Diogenem Laert. proæm. § 2 :

Ἀπὸ δὲ τῶν Μάγων, ὧν ἄρξαι Ζωροάστρην τὸν Πέρσην, Ἑρμόδωρος μὲν ὁ Πλατωνικὸς ἐν τῷ περὶ μαθημάτων φησὶν, εἰς τὴν Τροίαν ἄλωσιν ἔτη γεγονέναι πενταχίλια. Ξάνθος δὲ ὁ Λυδὸς, εἰς τὴν Ξέρξου διάβασιν ἀπὸ τοῦ Ζωροάστρου, ἑξαχίλια (duo Mss. ἑξαχίλια) φησὶ καὶ μετ' αὐτὸν γεγονέναι πολλοὺς τινὰς Μάγους κατὰ διαδοχὴν, Ὀσάνας καὶ Ἀστραψόχους (Ἀστραμψόχους Suidas), καὶ Γωβρίας καὶ Παζάτας, μέχρι τῆς Περσῶν ὑπ' Ἀλεξάνδρου καταλύσεως.

Ne hunc librum a Xantho profectum putes res ipsa vetat. Verba μετ' αὐτὸν—κατὰ διαδοχὴν Alexandrinorum de scholis philosophorum statuendi morem arguunt. Illa autem quæ de Zoroastri ætate hic traduntur omnino non concii-

29.

Enimvero a Magis, quorum principem fuisse Zoroastrem Persam memoriæ proditum est, Hermodorus Platonius in libro De disciplinis usque ad excidium Trojæ annos quinquies mille computat : Xanthus vero Lydus a Zoroastre usque ad Xerxis transitum sexcentos (al. sexies mille) numerat : post hunc Magos plurimos sibi invicem successisse, Ostanas, Astrapsychoe, Gobryas ac Pazatas,

nunt cum illis quæ de Cyro Cræsoque eodem Xantho legimus apud Nicolaum Dam. Quæ animadvertit Welcker. l. l.

30.

ΠΕΡΙ ΕΜΠΕΔΟΚΛΕΟΥΣ

Xanthum egisse intelligitur ex loco Diogenis Laertii in illius philosophi Vita VIII, 63 :

Φησὶ δ' αὐτὸν (Ἐμπεδοκλέα) καὶ Ἀριστοτέλει ἐλεύθερον γεγονέναι, καὶ πάσης ἀρχῆς ἀλλότριον, εἶναι τὴν βασιλείαν αὐτῷ δεδομένην παρητήσασθαι, καθάπερ Ξάνθος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγει, τὴν λιτότητα ἐκλονεῖν ὅτι πλέον ἀγαπήσας.

Hoc quoque opus Xantho abjudicavit Johansius, nec Creuzerus refragatur quin de alio auctore cogites, qui, secundum Welckerum, Dionysius fuit sæpius ille laudatus.

donec ab Alexandro eversum est Persarum regnum.

DE EMPEDOCLE.

Fuisse vero eum (Empedoclem) in primis liberum atque ab omni imperandi fastu remotissimum Aristoteles tradit, siquidem ut regnum quum sibi offerretur, constanter renuit, sicuti Xanthus in libris de ipso meminit, simplicitatem vitæ potius amplectens.

HELLANICI

FRAGMENTA.

ΦΟΡΩΝΙΣ.

1.

Dionys. Halic. Archæol. I, 28: Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος τοὺς Τυρρηνούς φησι, Πελασγοὺς πρότερον καλουμένους, ἐπειδὴ κατώκησαν ἐν Ἰταλίᾳ, παραλαβὴν ἣν ἔχουσι προσηγορίαν. Ἔχει δὲ αὐτῷ ἐν Φορωνίδι λόγος ὡδε· «Τοῦ Πελασγοῦ, τοῦ βασιλέως αὐτῶν, καὶ Μενίπης τῆς Πηνειοῦ, ἐγένετο Φράστωρ· τοῦ δὲ, Ἀμύντωρ· τοῦ δὲ, Τευταμίδης· τοῦ δὲ, Νάνας. Ἐπὶ τούτου βασιλεύοντος, οἱ Πελασγοὶ ὑπ' Ἑλλήνων ἀνέστησαν, καὶ ἐπὶ Σπινῆτι ποταμῷ ἐν τῷ Ἰονίῳ κόλπῳ τῆς νῆας καταλιπόντες, Κρότωνα πόλιν ἐν μεσσηνίῳ εἶδον· καὶ ἐντεύθεν ὁρμώμενοι τὴν νῦν καλουμένην Τυρρηνίαν ἐκτίσαν.»

2.

Schol. Apollon. III, 1178: Περὶ τῆς Κάδμου εἰς Θήβας παρουσίας Λυσίμαχος ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Ἑλληνικῶν παραδόξως ἱστορεῖ· καὶ Ἑλλάνικος ἐν α' Φορωνίδος, ἱστορῶν ὅτι καὶ τοὺς ὀδόντας ἔσπειρε τοῦ δράκοντος κατὰ Ἄρεος βούλησιν. Καὶ ἐγένοντο πέντε ἄνδρες ἑνοπλοὶ, Οὐδαῖος, Χθόνιος, Πέλωρ, Ὑπερήνωρ,

Ἐχίων. Et ad v. 1185: Λέγει δὲ καὶ Ἑλλάνικος, ὅτι Κάδμος ἐξελὼν τοῦ ὄφους τοὺς ὀδόντας ἔσπειρεν. Ἐκ δὲ αὐτῶν πέντε ἄνδρες ἔρυσαν, Οὐδαῖος, Χθόνιος, Πέλωρ, Ἐχίων, Ὑπερήνωρ. Καὶ ὁ μὲν Ἑλλάνικος μόνους φησὶ τούτους βεβλαστηκέναι, ὁ δὲ Ἀπολλώνιος πολλοὺς καὶ ἄλλους, καὶ ἀλλήλους πεφονευκέναι.

3.

Athenæus IX, p. 410, F: Τὸν δὲ τῷ χερνίβῳ θάναντα παῖδα, διδόντα κατὰ χειρὸς Ἡρακλεῖ ὕδωρ, ὃν ἀπέκτεινεν ὁ Ἡρακλῆς κανδύλῳ, Ἑλλάνικος μὲν ἐν ταῖς ἱστορίαις Ἀρχίαν φησὶ καλεῖσθαι, δι' ὃν καὶ ἐξεχώρησε Καλυδῶνος· ἐν δὲ τῷ δευτέρῳ τῆς Φορωνίδος Χερίαν αὐτὸν ὀνομάζει.

4.

Harpocration in v. Στεφανηφόρος: Στεφανηφόρου ἡρώιον, ὡς εἴκειν, ἦν ἐν ταῖς Ἀθήναις· εἶη δ' ἂν ὁ Στεφανηφόρος, ἥτοι τῶν Ἡρακλέους υἱῶν εἷς, τῶν γενομένων ἐκ τῶν Θεστίου θυγατέρων, οὗ μνημονεύει Ἑλλάνικος ἐν δεκάτῳ Φορωνίδος, ἢ μήποτε τοῦ Ἀττικοῦ Στεφανηφόρου τὸ ἡρώιον ἦν, οὗ πάλιν ὁ αὐτὸς Ἑλλάνικος ἐν δευτέρῳ Ἀθίδος μείνεται.

PHORONIS.

1.

At vero Hellanicus Lesbicus dicit, Tyrrenos, qui ante vocabantur Pelasgi, postquam in Italia ceperunt habitare, nomen id assumpsisse quod nunc habent. In libro autem quem Phoronidem inscripsit, ita loquitur: «Ex Pelasgo ipsorum rege et ex Menippe Penei filia natus est Phrastor; ex hoc, Amyntor; ex Amyntore, Teutamides; ex Teutamide, Nanas. Hoc regnante Pelasgi a Græcis ex suis sedibus pulsi fuerunt, et, navibus ad Spinetem fluvium in Ionico sinu relictis, urbem Crotonem in locis mediterraneis sitam ceperunt: atque, hac belli sede usi, eam quæ nunc Tyrrenia vocatur, condiderunt.»

2.

De Cadmo, qui Thebas venerat, contra vulgarem opinionem narrat Lysimachus in rerum Thebaicarum colle-

ctione, nec non Hellanicus in Phorenidis libro primo. Tradit enim ex Martis voluntate Cadmum sparsisse dentes draconis, ex iisque quinque natos esse viros armatos, Udam, Chthonium, Pelorem, Echionem, Hyperenorem; eos quidem solos, non plures, quæ est aliorum narratio.

3.

Puero vero illi, qui, quum Herculi aquam ministrans manibus lavandis ipsum aqua conspersisset, talitro occisus est ab Hercule, Hellanicus quidem in Historiis Archæ fuisse nomen scribit; propter cujus caedem Hercules etiam Calydona excessit: libro secundo vero Phoronidis Cheriā eundem vocat.

4.

Athenis heroum Stephanephorī fuisse apparet: qui vel unus filiorum Herculis, quos e filiabus Thestii sustulit, cujus meminit Hellanicus libro decimo Phoronidis; aut forte Attici Stephanephorī heroum fuit, cujus idem meminit in secundo Atthidis.

Eadem habent Suidas s. h. v. et Photius in Lex. p. 396; qui ante Θεστ. inserunt τοῦ, verba οὗ μνημονεύει — Φορωνίδας omittunt, atque adeo deinceps legunt simpliciter ὡς φησιν Ἑλλάνικος ἐν 6' (Photius adeo ἐν κ') Ἀτθίδος, denique pro Ἀττικῷ habent ἀστικῷ.

5.

Proclus ad Hesiod. p. 141, b: Ἑλλάνικος Φορωνίδι ἀπὸ Ὀρφέως φησιν εἶναι τὸν Ἡσιόδον.

6.

Proclus in Vita Homeri, quæ auctior edita est e cod. Escorialensi in *Bibliothek der alt. Litter. und Kunst*, part. I, Inedit. p. 8: Ἑλλάνικος καὶ Δαμάστας καὶ Φερεκύδης εἰς Ὀρφέα τὸ γένος παράγουσιν αὐτοῦ. Μείονα γάρ φασι τὸν Ὀμήρου πατέρα, καὶ Δίον τὸν Ἡσιόδου γενέσθαι Ἀπελλίδος, τοῦ Μελανωποῦ, τοῦ Ἐπιφραδέως, τοῦ Χαριφήμου, τοῦ Φιλοτερπέως, τοῦ Ἰδμονίδα, τοῦ Εὐκλέους, τοῦ Δωρίωνος, τοῦ Ὀρφέως.

7.

Idem Proclus in eadem Vita Homeri, p. 11: Γέγραφε ποιήσεις δύο, Ἰλιάδα καὶ Ὀδύσειαν, ἣν Ξένων καὶ Ἑλλάνικος ἀφαιροῦσιν αὐτοῦ· οἱ μέντοι γε ἀρχαῖοι καὶ τὸν Κύκλον ἀναφέρουσιν εἰς αὐτόν.

« Pro Ξένων fortasse reponendum est Ζήνων, neque tamen hunc bene cum Hellanico jungi, Heynius ostendit. Equidem vellem nominasset bonus Proclus illos scriptores, qui adeo antiqui essent, ut opponi recte possent Hellanico, historiarum quidem auctori. Quidni vero Hellanicus grammaticus hoc loco intelligatur? Saltem is cum Zenone aliquo grammatico, v. c. Myndio, jungi recte potest. Magis tamen mihi placeret, qui nomen corruptum Ξένων mutaret in Ἰξίων, ut intelligeretur Demetrius Adramyt-

tenus, qui non raro simpliciter hoc cognomine Ἰξίων appellatur. » Sturz. Adjeci ἣν ante Ξένων ex codice. Hellanicum grammaticum dici hodie satis constat.

ΒΟΙΩΤΙΑΚΑ.

8.

Schol. Homer. II. B, 494, p. 80, 43 ed. Bekk.: Ἡ Βοιωτία τοπρότερον Ἀονία ἐκαλεῖτο, ἀπὸ τῶν κατοικούντων ἐν αὐτῇ Ἀόνων. Μετωνομάσθη δὲ Βοιωτία κατὰ μὲν τινας, ἀπὸ Βοιωτοῦ τοῦ Ποσειδῶνος (sic Venet.: vulgata scholia, υἱοῦ Ἰωνος, ἢ Ποσειδῶνος) καὶ Ἀρνης. [Ἔτι δὲ Βοιωτοὶ τιμῶσι τὸν προπάτορα αὐτῶν, Βοιωτὸν, υἱὸν Ποσειδῶνος. Quæ omittit Ven.] Καθ' ἑτέρους δὲ, ἀπὸ τῆς ἐλαθείσης κατὰ τὸ) πυθόχρηστον ὑπὸ Κάδμου βόη. Εὐρώπης γάρ, τῆς Φοίνικος θυγατρὸς, ἐκ Σιδῶνος ὑπὸ Διὸς ἀρπαγείσης, Κάδμος δ' ἀδελφὸς αὐτῆς, κατὰ ζήτησιν πεμθεὶς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὡς οὐχ εἶρει αὐτὴν (Hæc omnia videntur esse verba Scholiastæ, qui narrationes Hellanici et Apollodori (III. 1, 1) in unam conflaverit. Quæ mox sequuntur, ea fere ad verbum habet Apollodor. III, 4, 1, ita ut ea videri possit ex Hellanico hausisse), ἔκειν εἰς Δελφοὺς ἐρωτήσων τὸν θεόν. Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν αὐτῷ, περὶ μὲν Εὐρώπης μὴ πολυπραγματεῖν, χρῆσθαι δὲ καθοδηγῶ βοῇ, καὶ πόλιν ἐκεῖ κτίειν. ἐνθα ἂν αὕτη εἰς τὰ δεξιὰ πέσῃ καμουσα. Τοιοῦτον λαβὼν χρησμὸν, διὰ Φωκίων ἐπορεύετο. Εἶτα, βοῇ συντυχὼν παρὰ τοῖς Πελάγονος βουκολίαις, ταύτῃ πορευομένη κατόπιν εἶπεν. Ἡ δὲ διεξιούσα πῆσεν Βοιωτίαν, ὀκνήσασα ἀνεκλίθῃ, ἐνθα νῦν εἰσὶν αἱ θεῖαι. Βουλόμενος δὲ Ἀθηναῖ τὴν βοῇν καταθύσαι, πέμπει τινὰς τῶν μεθ' ἑαυτοῦ, ληψόμενους (Villoison.

5.

Hellanicus in Phoronide Hesiodum dicit ab Orpheo ducere originem.

6.

Hellanicus et Damastes et Pherecydes Homeri genus ad Orpheum referunt. Mæonem enim, patrem Homeri, et Dium, Hesiodi patrem, filium esse dicunt Apellidis, Melanopi, Epiphradei, Chariphemi, Philoterpei, Idmonidæ, Eucleis, Dorionis, Orphei.

7.

Homerus scripsit duo carmina, Iliadem et Odysseam, quam postremam ab Homero profectam esse negant Zeno et Hellanicus; sed antiqui non solum hæc, sed etiam Cycum ei attribuunt.

BOEOTICA.

8.

Boeolia prius Aonia appellabatur ab Aonibus incolis, quod in Boeotiae nomen mutatum esse nonnulli contendunt a Boroto, (Itioni aut) Neptuni ex Arne filio. [Atque etiamnum Boroti primum auctorem celebrant Ikrotum, Neptuni filium.] Contra alii a bove, quam oraculi jussu Cadmus egit, nomen desumptum esse dicunt. Etenim postquam Europam, Phoenicis filiam, e Sidone Jupiter rapuerat, Cadmus frater, ut sororem quæreretur a patre missus, quia eam non inveniret, Delphos venit deum consulturus, qui illi ne curiose de Europa quæreretur respondit, sed bove viæ duce uti jussit atque urbem condere ubicunque illa ambulando defessa procumberet. Quo ille accepto responso per Phocensium terram iter faciebat; mox bovi

τινὰ ... ληφόμενον) χέρνιβα ἀπὸ τῆς Ἀρητιᾶδος κρήνης. Ὁ δὲ φρουρῶν τὴν κρήνην δράκων, ὃν Ἄρεως ἐλεγχοῖν εἶναι, τοὺς πλείονας τῶν πεμφθέντων διέτθειρεν. Ἀγνακτῆσας δὲ Κάδμος, κτείνει τὸν δράκοντα· καὶ τῆς Ἀθηνᾶς αὐτῷ ὑποθεμένης, τοὺς τούτου δδόντας σπείρει. Ἀφ' ὧν ἐγένοντο οἱ γηγενεῖς. (Hactenus Apollodori cum Hellanico consentientis verba. Quæ sequuntur, solius Hellanici esse videntur.) Ὀργισθέντος δὲ Ἄρεως καὶ μίλλοντος Κάδμου ἀναιριεῖν, ἐκώλυσεν ὁ Ζεὺς. Καὶ Ἀρμονίαν αὐτῷ συνώκισε, τὴν Ἄρεως καὶ Ἀφροδίτης. Πρώτερον δὲ ἐκέλευσεν αὐτὸν ἀντὶ τῆς ἀναιρέσεως τοῦ δράκοντος ἐνιαυτὸν οὐχεῦσαι, ἐν δὲ τῷ γάμῳ Μούσας ᾄσαι, καὶ τῶν θεῶν ἕκαστον Ἀρμονίᾳ δῶρον δοῦναι. Ἱστορεῖ Ἑλλάνικος ἐν Βοιωτικαῖς, καὶ Ἀπολλόδορος ἐν τῷ γ'.

9.

Eurip. Phœn. 666 : Ὁ μὲν Ἑλλάνικος λίθῳ φησὶν ἀναιρεθῆναι τὸν δράκοντα, ὁ δὲ Φερεκράτης ξίφει.

10.

Scholia in Platonem p. 376 : Κόδρος ἦν ἀπὸ Δευκαλίωνος, ὡς φησιν Ἑλλάνικος. Γίνεται γὰρ Δευκαλίωνος μὲν καὶ Πύρρως, ὡς δὲ τινές, Διὸς καὶ Πύρρως, Ἑλλήν· Ἑλλήνος δὲ καὶ Ὀθρηίδος, Ξεῦθος, Αἰῶλος, Δῶρος, Ξενοπάτρα· Αἰῶλου δὲ καὶ Ἰφιδος τῆς Πηνειοῦ, Σαλμωνεύς· Σαλμωνέως δὲ καὶ Ἀλκιδίχης, Τυρῶ, ἥς καὶ Ποσειδῶνος, Νηλεὺς· Νηλεῶς δὲ καὶ Χλωρίδος, Περικλύμενος· Περικλυμένου δὲ καὶ Παισιδίχης, Βῶρος· Βῶρου δὲ καὶ Λυσιδίχης, Πένθιλος· Πενθίλου δὲ καὶ Ἀγχιρῶς, Ἀνδρόπομπος· Ἀνδροπόμπου δὲ καὶ Ἠνιόχης, τῆς Ἀρμενίου, τοῦ

Ζευξίππου, τοῦ Εὐμήλου, τοῦ Ἀδμήτου, Μελανθός. Οὗτος, Ἡρακλειδῶν ἐπιόντων, ἐκ Μισσηνῆς εἰς Ἀθήνας ἀνεχώρησε· καὶ αὐτῷ γίνεται παῖς Κόδρος.

11.

Schol. Pindar. Pyth. VIII, 68, de Adrasto, Talai filio, rege Argivorum : Πρώτερον μὲν ἐσώθη μόνος· κατὰ δὲ τὴν δευτέραν στρατείαν πάντων σωθέντων, αὐτὸς μόνος τὸν υἱὸν ἀπέβαλεν, Λιγιαλέα, ὡς φησιν Ἑλλάνικος, λέγων, ἐν Γλίσαντι τὴν συμβολὴν γεγενῆσθαι.

12.

Schol. Eurip. Phœn. 71 : Ἑλλάνικος δὲ ἱστορεῖ, κατὰ συνθήκας αὐτὸν (Polynicen) συγχωρῆσαι τὴν βασιλείαν Ἐτεοκλεῖ, λέγων, αἴρεσιν αὐτῷ προτείνειν τὸν Ἐτεοκλῆ, εἰ βούλοιτο τὴν βασιλείαν ἔχειν, ἢ τὸ μέρος τῶν γρημάτων λαβεῖν, καὶ ἑτέραν πόλιν οἰκεῖν. Τὸν δὲ λαβόντα τὸν ὄρμον καὶ τὸν χιτῶνα Ἀρμονίως, ἀναχωρῆσαι εἰς Ἄργος, κρίναντος τοῦ μέρους τὴν βασιλείαν Οἰδίποδός που χωρῆσαι (Matthiæ suspicatur τὸν δὲ—κρίναντα ἀντὶ τοῦ μέρους τὴν βασιλείαν Οἰδ. συγχωρῆσαι). Ὡν τὸν μὲν ὄρμον Ἀφροδίτῃ (Ἀφροδίτῃ Wesseling.), τὸν δὲ χιτῶνα Ἀθηνᾶ (Ἀθηνᾶ idem) ἐχαρίσατο, ᾧ (alii ἄ) καὶ δέδωκε τὴν θυγάτρα Ἀδράστου Ἀργεῖαν. «Malum vel servare lectionem ᾧ—τὴν θυγάτρα—Ἀργεῖαν, ut ᾧ pertineat ad Polynicen, vel certe legere, ἄ—τῇ θυγατρὶ Ἀδράστου Ἀργεῖα, posita post ἐχαρίσατο distinctione majori. Quæ posterior ratio mihi præferenda videtur etiam ideo, quia sic tollitur difficultas illa, quæ oritur e forma accusativi contracta θυγάτρα, quæ non quidem defendi non

inter Pelagonis armenta obviam factus, eam pone sequabatur. Hæc postquam totam Eorotiam percurrerat, defatigata humi procubuit, ubi nunc exstant Thebæ. Deinde bovem illam Minervæ mactaturus e sociis suis quosdam ex Martio fonte haustam aquam apportaturos misit. Sed draco fonti custos appositus erat, quem Marte satum fuisse perhibebant. Is ex aquaturis plerosque absumsit. Quare indignatus Cadmus draconem interemit, ac Minervæ consilio dentes ejus serit; quibus satis, armati ex terra viri exorti sunt. Mars vero iratus atque Cadmum interfectorus, hoc quominus faceret impeditus est a Jove, qui dedit illi Harmoniam, Martis ex Venere filiam. Antea vero, ut dracontis occisi penam solveret, per annum ei servire jussit, in nuptiis vero canere Musas, et quemque deorum nuptiale munus dare Harmoniæ. — Historia legitur apud Hellanicum in Eoroticis et in Apollodori libro tertio.

9.

Hellanicus lapide dicit draconem interfectum esse, Phœreales autem ferro.

10.

Codrus ex Deucalionis posteris erat, auctore Hellanico. Nam Deucalionis, vel, ut nonnulli dicunt, Jovis ex Pyrrha filius est Hellen; Hellenis ex Othreide Xuthus, Æolus, Dorus, Xenopatra; Æoli ex Iphide, Penei filia, Salmoneus;

Salmonei ex Alcide Tyro; hujus et Neptuni Neleus; Nelei ex Chloride Periclymenus; Periclymeni e Pisidice Borus; Bori e Lysidice Penthilus; Penthili ex Anchirhoe Andropompus; Andropompi ex Henioche, Armenii, Zeuxippi, Eumeli, Admeti, Melanthus, qui sub Heraclidarum adventu Messene Athenas emigravit, eique filius est Codrus.

11.

In prima contra Thebas expeditione solus Adrastus servatus est, in altera vero, reliquis omnibus servatis, ille solus Ægialeum filium amisit, ut ait Hellanicus, qui pugnam ad Glisantem pugnatam esse commemorat.

12.

Hellanicus narrat Polynicen pactione regnum concessisse Eteocli fratri, hunc dicens optionem ei dedisse utrum vellet regiam habere dignitatem, an, accepta opum parte, in alia urbe vitam degere. Illum vero, postquam monile illud aureum et Harmoniæ peplum accepisset, pro hac portione Œdipi regnum concedere non dubitantem Argos sese contulisse. Et monile quidem Venus, peplum vero Minerva Harmoniæ donaverant: quæ deinde Adrasti filia, Argia, dedit Polynices. — Hellanicus de excecatione Œdipodis similia narraverat Euripidi.

potest, sed in tali scriptore, qualis est vel Hellenicus vel scholiastes, h. e. vel antiquissimo vel novo, eoque prosaico, videtur mihi habere insolens quid. Conf. Schol. ad Phoen. 61, ubi ad illa verba, quibus poeta dicit Oedipum sibi oculos eruisse, hæc addit: *δυσία καὶ Ἑλλάνικος.* » Sturz.

13.

Stephan. Byz.: Ἀλμων, πόλις Βοιωτίας, ὡς Ἑλλάνικος· καὶ Σάλμων αὐτὴν φησι. κακῶς.

ΑΣΩΠΙΣ.

14.

Marcellinus in Vita Thucydidis, non procul ab initio (p. 313 ed. Popp.), postquam Pherecydem dixerat Miltiadis genus ab Ajace et Æaco deducere, Μαρτυρεῖ τοῦτοις, inquit, καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Ἀσώπιδι.

ΔΕΥΚΑΛΙΩΝΕΙΑ.

15.

Schol. Apollon. Rhod. III, 1084, et Phavorin. in v. Θεσσαλία: Ὅτι δὲ Προμηθεὺς υἱὸς Δευκαλίων ἐβασίλευσε Θεσσαλίας, Ἑλλάνικος φησί· καὶ ὅτι δώδεκα θεῶν βωμὸν ἰδρύσατο. Hæc e Deucalionis libro primo petita esse docent idem Schol. v. 1085, et ex eo Phavor. in v. Δευκαλίων· Ὅτι δὲ ὁ Δευκαλίων ἐβασίλευσε Θεσσαλίας, Ἑλλάνικος ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Δευκαλιωνίας φησίν, καὶ ὅτι τῶν δώδεκα θεῶν βωμοὺς ὁ Δευκαλίων ἰδρύσατο, Ἑλλάνικος ἐν τῷ αὐτῷ φησι συγγράμματι.

13.

Almon, urbs Bœotiae, ut Hellenicus, qui eam Salmum vocat, sed male.

ΑΣΟΠΙΣ.

14.

Miltiadem genus ab Ajace et Æaco ducere testatur et Hellenicus in eo libro qui inscribitur Asopis.

DEUCALIONIA.

15.

Prometheum, Deucalionis filium, Thessaliae regem fuisse atque aras duodecim diis exstruxisse Hellenicus dicit primo libro Deucalionis.

16.

Pyrrha et Deucalion ex Parnasso navigio descendentes primum habitabant Opunte, quæ urbs Parnasso adjacet. Non omnes tamen ita statuunt. Apollodorus enim scribit hæc: « Deucalion et Pyrrha Cyni habitasse dicuntur, ibique Protogeniam educatam esse aiunt. » Eadem narrat Hellenicus. Improbandum vero putares, quod nonnulli

16.

Schol. Pindar. Olymp. IX, 64: Ἡ δὲ Πύρρα καὶ Δευκαλίων, ἐκ τοῦ Παρνασοῦ ἐλθόντες ἐν τῇ λάρνακι. πρῶτον ὤκησαν ἐν τῇ Ὀπούντι πλησίον Παρνασοῦ. Ἐνιοὶ δὲ οὐκ ἐν τῇ Ὀπούντι φασὶ Δευκαλίωνα καὶ Πύρραν οἰκῆσαι· ὁ γὰρ Ἀπολλόδωρος οὕτω γράζει· « οἰκῆσαι δὲ ἐν Κύνῳ τὸν Δευκαλίωνα λέγεται καὶ τὴν Πύρραν, καὶ τὴν Πρωτογένειαν ἐκεῖ τετράφθαι φασίν. » Ἱστορεῖ δὲ ταῦτα καὶ Ἑλλάνικος. Δυσχερεῖνοι δ' ἂν τις, πῶς τινὲς φασὶ Πύρραν καὶ Δευκαλίωνα εἶναι Πρωτογένειαν, τοῦ Πινδάρου ἐξ Ὀποῦντος τινος Ἡλείου λέγοντος αὐτὴν γεγενῆσθαι. Ὁ δὲ Ἑλλάνικος καὶ τὴν λάρνακα οὐ τῷ Παρνασῷ φησι προσεγεχθῆναι, ἀλλὰ περὶ τὴν Ὀθρυν τῆς Θεσσαλίας.

17.

Athenæus X, p. 416, A: Ἑλλάνικος ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνίας Ἐρυσίχθονα φησὶ τὸν Μυρμιδόνα, ὅτι ἦν ἀπληστος βορᾶς, Αἰθῶνα κληθῆναι.

18.

Steph. Byz.: Ἀγάθεια, πόλις Φωκίδος, ὡς Ἑλλάνικος πρώτῳ Δευκαλιωνίας.

19.

Steph. Byz.: Ἀλπωνος, πόλις καὶ ὄρος ἐν Μακεδονίᾳ.—Ἔστι καὶ ἄλλη Λοκρῶν τῶν Ἐπικνημιδίων, ὡς Ἑλλάνικος ἐν πρώτῃ Δευκαλιωνίας.

20.

Steph. Byz.: Ἀσπενδός, πόλις Παμφυλίας, Ἀσπένδου κτίσμα, ὡς Ἑλλάνικος ἐν πρώτῳ Δευκαλιωνίας.

21.

Steph. Byz.: Θηγώνιον, πόλις Θεσσαλίας· Ἑλλάνικος πρώτῃ Δευκαλιωνίας.

22.

Steph. Byz.: Καλλίχρος, πόλις Λοκρῶν, ἀπὸ Καλ-

Protophilem Deucalionis e Pyrrha filiam faciunt, quum Pindarus eam ab Eleo quodam Opunte oriundam dicat. Sed Hellenicus etiam navigium illud non ad Parnassum, sed ad Othryn, Thessaliae montem, delatum esse tradit.

17.

Hellenicus, primo libro Deucalionis, Erysichtlionem ait, Myrmidonis filium, quoniam inexplibilis esset helluo, Æthionem fuisse appellatum.

18.

Agathæa, oppidum Phocidis, ut Hellenicus primo Deucalionis.

19.

Alponus, urbs et mons in Macedonia. — Est item alia Locrorum Epimenidiorum, uti Hellenicus libro primo Deucalionis perhibet.

20.

Aspendus, urbs Pamphyliæ ab Aspendo condita, ut Hellenicus libro primo Deucalionis.

21.

Thegonium, urbs Thessaliae, ut Hellenicus libro primo Deucalionis.

22.

Calliarus, urbs Locrorum a Calliario, Odyssæi ex La-

λίαν, τοῦ Ὀδοιδόκου καὶ Λαονόμης, ὡς Ἑλλάνικος ἐν πρώτῃ Δευκαλιωνείας.

23.

Steph. Byz.: Λακέρεια, πόλις Μυγνησίας· Ἑλλάνικος Δευκαλιωνείας πρώτῃ. V. Holsten. ad h. l.

24.

Steph. Byz.: Μισγομεναί, πόλις Θετταλίας· Ἑλλάνικος πρώτῃ Δευκαλιωνείας.

25.

Steph. Byz.: Φημίαι, πόλις τῆς Ἀρναίας, ἀπὸ Φημίου, τοῦ Ἀμπυκος· Ἑλλάνικος πρώτῃ Δευκαλιωνείας.

26.

Steph. Byz.: Μιδάειον, πόλις Φρυγίας· Ἑλλάνικος ἐν δευτέρῃ Δευκαλιωνείας.

27.

Steph. Byz.: Σάλμος, πόλις Βοιωτίας, ἧς οἱ πολῖται Σαλμόνιοι, ὡς Ἑλλάνικος ἐν δευτέρῃ Δευκαλιωνείας.

ΘΕΤΤΑΛΙΚΑ.

28.

Harpocration in v. Τετραρχία: Τετάρων μερῶν ὄντων τῆς Θετταλίας, ἕκαστον μέρος Τετράς ἐκαλεῖται, καθὼς φησιν Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Θετταλικοῖς· ὄνομα δὲ φησιν εἶναι ταῖς τετράσι Θετταλιῶτιν, Φθιωτῖν, Πελασγιῶτιν, Ἑστιαῖωτιν.

29.

Schol. Apollon. Rh. I, 40, et ex eo Phavorin.:

noma filio, condita, ut Hellanicus ait libro primo Deucalioniae.

23.

Lacera, urbs Magnesiae. Hellanicus libro primo Deucalioniae.

24.

Misgomenae, urbs Thessaliae, Hellanicus libro primo Deucalioniae.

25.

Plemiae, urbs Arnææ, a Plemio, Ampycis filio, nominata. Hellanicus libro primo Deucalioniae.

26.

Midæum, urbs Phrygiæ. Hellanicus in libro secundo Deucalioniae.

27.

Salmus, urbs Boeotiae, cujus cives Salmonii, ut Hellanicus in secundo Deucalioniae.

THESSALICA.

28.

Quattuor totius Thessaliae partium unaquæque Tetras vocabatur, auctore Hellanico in Thessalicis; quarum tetradum nomina recenset Thessaliotidem, Phthiotidem, Pelasgiotidem, Hestiaeotidem.

29.

Larissa, urbs Thessaliae, quam condidit Acrisius, no-

FRAGMENTA HISTORICORUM.

Λάρισσα, πόλις Θεσσαλικῆ, ἣν ἔκτισεν Ἀκρίσιος· ἧτις ὠνομάσθη ἀπὸ Λαρίσσης τῆς Πελασγοῦ, ὡς φησιν Ἑλλάνικος.

30.

Pausan. II, 3, p. 118 extr., de Medæ filio: Ἑλλάνικος αὐτὸν Πολύξενον καλεῖ, καὶ πατὴρ Ἰάσονός φησιν εἶναι.

31.

Schol. Theocr. XVI, 49: Κύκνον λέγει τὸν Ποσειδῶνος καὶ Κήρυκος, τὸν ἀνηρημένον ὑπὸ Ἀχιλλέως. Λευκὸς γὰρ ἦν τὴν γροῖαν ἐκ γενετῆς, ὡς φησιν Ἑλλάνικος.

32.

Schol. Apollon. III, 335: Ὁ Ἰάσων ἀπὸ Αἰόλου τὸ γένος κατάγει, ὡς Ἑλλάνικος.

33.

Schol. Pind. Nem. III, 64: Ἑλλάνικος πάντας τοὺς ἐν τῇ Ἀργεῖ πλεύσαντας Ἡρακλεῖ συστρατεῦσαι φησίν.

34.

Schol. Eur. Med. 9: Περὶ δὲ τῆς εἰς Κόρινθον μετοικήσεως Ἴππειος (leg. Ἴππυς) καὶ Ἑλλάνικος.

35.

Steph. Byz.: Ἀφεται, πόλις τῆς Μαγνησίας· Ἑλλάνικος.

36.

Steph. Byz.: Σπαλέθρη, πόλις Θεσσαλίας· Ἑλλάνικος δὲ Σπάλαθραν αὐτὴν φησι.

ΑΡΓΟΛΙΚΑ.

37.

Schol. Homer. Il. Γ, 75: Ἴασος καὶ Πελασγός,

men accepit a Larissa, Pelasgi filia, auctore Hellanico.

30.

Hellanicus Medæ filium Polyxenum nominat et patrem ei Iasonem fuisse scribit.

31.

Cyenum dicit Neptuni et Ceycis filium, quem Achilles interfecit. Nam ab ortu albam cutem habebat, ut dicit Hellanicus.

32.

Iason ab Æolo genus ducit, ut ait Hellanicus.

33.

Hellanicus omnes Argonautas Herculem in expeditionem contra Amazones secutos esse dicit.

34.

De Iasone Corinthum profecto Hippys exponit et Hellanicus.

35.

Aphetæ, urbs Magnesiae, cujus Hellanicus meminit.

36.

Spalethre, urbs Thessaliae; Hellanicus vero Spalathram eam vocat.

ARGOLICA.

37.

Iasus et Pelasgus, Triopæ filii, post mortem patris re-

Τριόπα παῖδες, τελευτήσαντος αὐτοῖς τοῦ πατρὸς, διεῖλοντο τὴν βασιλείαν. Λαχὼν δὲ Πελασγὸς μὲν τὰ πρὸς Ἐρασίνον ποταμὸν, ἔκτισε Λάρισσαν· Ἴασος δὲ τὰ πρὸς Ἥλιν. Τελευτησάντων δ' αὐτῶν, ὁ νεώτατος ἀδελφὸς Ἀγήνωρ ἐπιστράτευσε τῇ χώρᾳ, πολλὴν ἵππον ἐπαγόμενος. Ὅθεν ἐκλήθη Ἰππόβοτον μὲν τὸ Ἄργος, ἀπὸ τῆς Ἀγήνορος ἵππου· ἀπὸ δὲ Ἰάσου, Ἰασον· καὶ Πελασγικὸν, ἀπὸ Πελασγοῦ. Ἱστορεῖ Ἑλλάνικος ἐν Ἀργολικαῖς.

Eustath. ad eundem Homeri locum p. 385 : Φησὶ δὲ Ἑλλάνικος, παῖδας τρεῖς Φορωνέως γενέσθαι, οἱ τοῦ πατρὸς θανόντος διενείμαντο τὴν Ἀργεῖαν. Καὶ ἡ μὲν πρὸς Ἐρασίνῳ τῷ ποταμῷ, Πελασγῷ ἔλαχε, τῷ καὶ τὴν ἐκεῖ Λάρισσαν κτίσεντι. Ἰάσῳ δὲ, τὰ πρὸς Ἥλιν. Ἀγήνωρ δὲ, ἀναλωθείσης τῆς γῆς, τὴν πατρικὴν εἴληφεν ἵππον. Ὅθεν ἐν ταύτῳ χρόνῳ ὠνομάσθη τὸ Ἄργος τριχῶς· Ἰασον, ὡς καὶ ἡ Οὐδύσεια ὁηλοῖ, Πελασγικὸν, καὶ Ἰππόβοτον. Τινὲς δὲ μετὰ τὸν θάνατον τῶν δύο ἀδελφῶν ἐπιστρατεύσαι φασὶ τὸν Ἀγήνωρα, πολλὴν ἐπαγόμενον ἵππον· ἄρ' ἤς κληθῆναι τὸ Ἄργος Ἰππόβοτον. Quocum consentit fere scholiastes Victorianus. Cf. Phavorin. s. v. Ἄργος.

38.

Phavorin. : Φινέα, Ἀγηνορίδην Ἑλλάνικος εἶπε, καθὼς Ἀγήνορός ἐστι παῖς. Ex Schol. Apollon. III, 178, qui insuper addit : Ἐνιοὶ δὲ αὐτὸν ἐν τῇ Περσῶν βασιλεύσει ἱστοροῦσιν, ἥτις ἐστὶ τῆς Ἀσίας, ὡς φησὶν Ἑλλάνικος.

39.

Schol. Apollon. I, 131, et Phavorin. : Ὑλας, Ἡρακλέους ἐρώμενος, υἱὸς Θειοδάμαντος τοῦ Δρύοπος (Schol. Theocr. in argumento Idyllii 18, corrupte exhibet ὀρυτόμου). Οὕτω Μνασέας. Ἑλλάνικος δὲ Θειομένητα Θειοδάμαντος καλεῖ.

grum inter se diviserunt. Pelasgus regionem Erasino fluvio adjacentem obtinuit condiditque Larissam; Iaso quæ ad Elin sita sunt obtigerunt. His defunctis Agenor, frater natus minimus, expeditionem in hanc terram suscepit multum educens equitatum; ab hoc equitatu Argos appellatum est Hippobotum (equos pascens), ab Iaso autem Iasum, a Pelasgo denique dictum est Pelasgium.

Hellanicus tres fuisse dicit Phoronei filios, qui post patris obitum regnum inter se diviserunt. Quæ Erasino fluvio adjacent, Pelasgo, qui Larissam ibi condidit; quæ autem Elidi sunt proxima, Iaso contigerunt. Terra hac ratione distributa, Agenor paternum accepit equitatum. Ita factum est, ut eodem tempore triplex Argos nomen haberet, *Iasum*, quod ex Odyssea quoque intelligas, *Pelasgium*, *Hippobotum*. Sunt etiam qui Agenorem post mortem fratrum inulto cum equitatu expeditionem suscepisse dicant, ab eaque re Argos nominatum esse Hippobotum.

38.

Phineum Hellanicus Agenoridam dicit, quia Agenoris filius est. — Nonnulli tradunt eum regnasse in Paphlagonia, quæ est Asiæ regio, ut ait Hellanicus.

39.

Hylas, Herculis amasius, filius erat Theodamantis, Dryopis. Ita Mnaseas. Hellanicus vero Theomenetem Theo-

« Hellanici sententia laud dubie fuit alia, et locus emendandus est sic: Ἑλλάνικος δὲ Θειομένητα (vel Θειομένην) ἀντὶ Θειοδάμαντος καλεῖ. Nam in iisdem scholiis ad v. 1207 exstat Θειομένους· Hylæ pater igitur Hellanico auctore fuit Θειομένης. » Sturz.

40.

Schol. Platon. (ad Phædon. p. 89, C) pag. 381: Ἡρόδοτος καὶ Ἑλλάνικός φασιν ὡς, ὅτε τὴν ὕδριν Ἡρακλῆς ἀνῆρει, τὴν Ἥραν αὐτῷ καρκίνον ἐφορμήσαι· πρὸς δύο δὲ οὐ δυνάμενον μάχεσθαι, σύμμαχον ἐπικαλέσασθαι τὸν Ἰολίων (Ἰόλαον ap. Sieb.)· καὶ ἐντεῦθεν βοηθῆναι τὴν παροιμίαν (πρὸς δύο οὐδ' ὁ Ἡρακλῆς). Ἐμνήσθη δὲ ταύτης Πλάτων καὶ ἐν ix' Νόμῳ (p. 919, B).

41.

Schol. Hesiodi Theog. 293 : Τὸν Εὐρυτιῶνί φησιν Ἑλλάνικος γεγενῆσθαι ἀπὸ Ἄρεος καὶ Ἐρυθρίας. Hæc ex Herculis historia petita videntur.

42.

Schol. Homer. II. B, 105 : Πηλοψ, ἐκ προτέρως γυναικὸς ἔχων παῖδα Χρυσίππον, ἔγχευεν Ἰπποδάμειν τὴν Οἰνομάου, ἔξ ἧς ἱκανοὺς (vulgo ἱκανῶς) ἐπαυλοποίησεν. Ἀγαπωμένου δὲ ὑπ' αὐτοῦ σφόδρα τοῦ Χρυσίππου, ἐπιφθονήσαντες ἢ τε μητροῖά καὶ οἱ παῖδες, μή πως καὶ τὰ σκῆπτρα αὐτῷ καταλείψῃ, θίναντες ἐπεβούλευσαν Ἀτρεΐδῃ καὶ Θυέστῃ, οἱ πρεσβύτεροι τῶν παίδων, αὐτῷ. (De his v. infra.) Ἀναιριθέντες οὖν τοῦ Χρυσίππου, Πηλοψ ἐπιγνοὺς, ἐφυγάδευσεν τοὺς αὐτόχειρας τῆς σφαγῆς (Villois. αὐτόχ. αὐτῶν) γενομένους παῖδας, ἐπαρσάμενος αὐτοῖς καὶ τῷ γένει, εἰ' αὐτῶν (Villois. τῷ γένει αὐτῶν) ἀναιριθῆναι. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι ἀλλαχῇ ἐκπίπτουσι τῆς Πίστης.

damantis filium nominat (vel potius: Theomenetem Theodamantis loco nominat).

40.

Herodorus et Hellanicus narrant, quum Hydram Hercules interficere vellet, Junonem immisisse ei canctum. Illum vero, quum contra duo certamen non posset sustinere, auxilio advocasse Iolaum, unde natum esset proverbium, Contra duo ne Hercules quidem, cujus Platonem mentionem fecit in Phædone et Legum libro undecimo.

41.

Eurytionem Hellanicus natum dicit ex Marte et Erythea.

42.

Pelops, postquam ex priore uxore filium suscepit Chrysippum, in matrimonium duxit Hippodamiam, Erichoniam filiam, et plures ex ea liberos genuit. Quum vero Chrysippus vehementer ab eo amaretur, et noverca ejusque filii, ne huic pater sceptrum relinqueret metuentes, interderent, Atreus et Thyestes, filii nati maximi, de eadem ejus agitarunt [sive ut Veneta, Atreum et Thyestem, filios nati maximos, huic rei præficientes, de eadem ejus agitarunt]. Ita Chrysippus interemptus est. Quod quum Pelops comperisset, qui suis manibus eandem perpetrasent filios in exilium misit, et ut ipsi eorumque genus tua caede interirent imprecatus est. Illi igitur Pisa expulsi

τελευτήσαντος δὲ τοῦ Πέλοπος, Ἀτρεὺς κατὰ τὸ πρεσβύτερον (Villoison. legit τὸ πρεσβυτέριον, vulgo τὸν πρεσβ.) σὺν στρατῷ πολλῷ ἔλθων ἐκράτησε τῶν τόπων. Ἱστορεῖ Ἑλλάνικος. Pro ἐπιβούλευσιν ... αὐτῷ, codex Venetus ἐπιβούλησαν, Ἀτρέα καὶ Θυέστην, τοὺς πρεσβυτάτους τῶν παίδων, εἰς τοῦτο προσητάμενοι.

43.

Pausan. II, 16, extr.: Ἑλλάνικος ἔγραψε, Μέδοντα καὶ Στρόφιον γενέσθαι Πυλάδῃ παῖδας ἐξ Ἥλέκτρας.

ΙΕΡΕΙΑΙ ΤΗΣ ΗΡΑΣ.

44.

Steph. Byz.: Σίπυλος, πόλις Φρυγίας· Ἑλλάνικος Ἱερειῶν πρώτῳ.

45.

Steph. Byz.: Φαίαξ, καὶ Φαιακία, ἀπὸ Φαίακος. Ἑλλάνικος Ἱερειῶν α'. «Φαίαξ ὁ Ποσειδῶνος καὶ Κερκύρας τῆς Ἀσωπίδος, ἀπ' ἧς ἡ νῆσος Κέρκυρα ἐκλήθη, τὸ πρὶν Δρεπάνη τε καὶ Σχερία κληθεῖσα.»

46.

Constantin. Porphyrog. Thematt. II, 2, p. 84 ed. Meurs. (Ludg. Bat. 1617): Μακεδονία ἡ γῶρα ὀνομάσθη ... ἀπὸ Μακεδόνης τοῦ Αἰόλου, ὡς Ἑλλάνικος Ἱερειῶν (leg. Ἱερειῶν) πρώτῃ τῶν ἐν Ἀργεῖ. «Καὶ Μακεδόνης Αἰόλου· οὗ (leg. ἀπ' οὗ) τῶν Μακεδόνες καλοῦνται, μόνοι μετὰ Μυσῶν τότε οἰκοῦντες.»

47.

Steph. Byz.: Νισαία, ἐπίνειον Μεγαρίδος, καὶ αὕτη ἡ Μεγαρίς, ἀπὸ Νίσου τοῦ Πανδίωνος· Ἑλλά-

νικος ἐν Ἱερειῶν πρώτῳ. Καὶ ἐν δευτέρῳ· «Καὶ Νισαίαν εἶλε, καὶ Νίσον τὸν Πανδίωνος, καὶ Μεγαρέα τὸν Ὀγχήστιν.»

48.

Steph. Byz.: Φρίκιον, ὄρος ὑπὲρ Θερμοπυλῶν Λοκρικόν, ἀπ' οὗ Φρίκανες καὶ Φρικανεῖς οἱ αὐτοὶ οἰκήσαντες Αἰολεῖς, ὡς Ἑλλάνικος ἐν Ἱερειῶν Ἡρας β'.

49.

Steph. Byz.: Χαιρώνεια, πόλις πρὸς τοῖς ὄροις Φωκίδος, ... τὸ πρῶτον κέκληται ἀπὸ Χαίρωνος. — Τοῦτον δὲ μυθολογοῦσιν Ἀπόλλωνος καὶ Θηροῦς, ὡς Ἑλλάνικος ἐν δευτέρῳ Ἱερειῶν Ἡρας· «Ἀθηναῖοι καὶ μετ' αὐτοὺς ἐπὶ τοὺς Ὀρχομενίζοντας τῶν Βωιωτῶν (sc. ἰόντες), ἐπὶ Ὀρχομενοῖς καὶ Χαιρώνειαν πόλιν Ὀρχομενῶν εἶλον.» Plura excidisse videntur.

Ad aliam Orchomenum, Phthiotidis urbem, referendus est Schol. Apollon. Rh. III, 265: Ἑλλάνικός φησι τὸν Ἀθάμαντα Ὀρχομενὸν (sic) ὥκηκέναι.

50.

Steph. Byz.: Χαλκίς, πόλις Εὐβοίας. — Ἑλλάνικος Ἱερειῶν Ἡρας δευτέρῳ· «Θεοκλῆς ἐκ Χαλκίδος μετὰ Χαλκιδέων τὴν Ναξίων ἐν Σικελίᾳ πόλιν ἔκτισε.»

51.

Constantin. Porphyrog. Thematt. II, 10, p. 102 (s. vol. VI Opp. Meursii p. 1464): Ὁ γραμματικὸς Στέφανος γράφει· Σικελία ἡ νῆσος Σικανία πρότερον ὠνομάζετο. Εἴτα Σικελία ἐκλήθη, ὡς φησιν Ἑλλάνικος, Ἱερειῶν τῆς Ἡρας β'.

52.

Steph. Byz.: Χρονία, μέση τῆς Ἡπείρου. — Ἑλλάνικος Ἱερειῶν Ἡρας τρίτῳ· «Ἀμβρακιῶται, καὶ οἱ μετ' αὐτῶν Χάονες, καὶ Ἡπειρώται.»

huc illuc discesserunt. Sed post obitum Pelopis, Atreus, quippe qui natus maximus esset, magno cum exercitu adveniens ista regione politus est.

43.

Hellanicus scriptum reliquit Medontem et Strophium Pyladæ genitos esse ex Electra.

SACERDOTES JUNONIS ARGIVÆ.

44.

Sipylus, urbs Phrygiæ. Hellanicus libro Sacerdotum primo.

45.

Phæax, et Pharacia, a Phæace. Hellanicus Sacerdotum primo: «Phæax, filius Neptuni et Cercyræ Asopidis, a qua insula Cercyra vocata fuit, prius et Drepane et Scheria nominata.»

46.

Macedonia appellata est a Macedone, Æoli filio, ut Hellanicus libro primo de Sacerdotibus Argivis: «Et Macedonis, Æoli filii, a quo Macedones appellantur qui soli cum Mysis isto quidem tempore hanc terram incolebant.

47.

Nisæa, navale Megaridis, et ipsa Megaris sic dicebatur a Niso Pandionis filio, cujus meminit Hellanicus libro

primo de Sacerdotibus Junonis; etiam libro secundo: «Et Nisæam cepit, et Nisum Pandionis, et Megarea Onchestium.»

48.

Phricium, mons supra Thermopylas Locrensis, a quo Phricanes et Phricavenses inibi habitantes Æoles, ut Hellanicus secundo Sacerdotum Junonis.

49.

Chæronea, urbs ad fines Phocidis ... primum vocata fuit a Chærone. Hunc autem fabulantur Apollinis et Thærus filium, ut Hellanicus in secundo Sacerdotum Junonis: «Athenienses, et post ipsos adversus Orchomenizantes Æviotorum profecti, post Orchomenos etiam Chæroneam urbem Orchomenorum cepere.»

Hellanicus dicit Athamantem Orchomeni habitasse.

50.

Chalcis, urbs Eubœæ. — Hellanicus Sacerdotum Junonis secundo: «Theocles ex Chalcide una cum Chalcidensibus Naxiorum in Sicilia urbem condidit.»

51.

Stephanus grammaticus scribit: Sicilia insula prius Sicania dicebatur, deinde Siciliæ nomen accepit, ut Hellanicus ait libro secundo de Junonis sacerdotibus.

52.

Chaonia, media Epiri. Hellanicus Junonis Sacerdotum tertio: «Ambraciota, et qui cum eis Chaones, et Epirotae.»

53.

Dionys. Halicar. Archæol. I, 22 : Τὸ Σικελικὸν γένος ἐξέλιπεν Ἰταλίαν ὥς μὲν Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος φησι, τρίτῃ γενεᾷ πρότερον τῶν Τρωϊκῶν, Ἀλκυόνης ἱεραμένης ἐν Ἀργεὶ κατὰ τὸ ἕκτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος. Δύο γὰρ ποιεῖ στολοὺς Ἰταλικοὺς διαβάοντας εἰς Σικελίαν· τὸν μὲν πρότερον, Ἐλύμων, οὗς φησιν ὑπὸ Οἰνώτρων ἐξαναστῆναι· τὸν δὲ μετὰ τοῦτον ἔτει πέμπτῳ γενόμενον, Αὔσονίῳ Ἰάπυγας φυγόντων· βασιλέα δὲ τούτων ἀπαρτίζει Σικελὸν, ἀφ' οὗ τοῦνομα τοῖς τε ἀνθρώποις καὶ τῇ νήσῳ τεθῆναι.

Sturz. : « Pro ἱεραμένης sine ulla dubitatione legi debet ἱερωμένης. Nam sic est apud Thucyd. II, 2. Sed pro Ἀλκυόνης, quæ fuit una ex Hyadibus (v. fragm. XXIV), Heynius ad Apollod. p. 685, non male conjicit Ἀλκινόης, quæ filia fuit Stheneli et Nicippes, atque adeo Pelopis neptis et soror Eurysthei (v. Apollod. II, 4, 5).

Non dubito, quin Hellanicus intelligendus sit apud eundem Dionysium I, c. 72, ubi, Ὁ τὰς ἱερεῖας τὰς ἐν Ἀργεὶ, inquit, καὶ τὰ καθ' ἑκάστην πραγθέντα συναγαγὼν, Αἰνείαν φησὶν ἐκ Μολοσσίων εἰς Ἰταλίαν ἔλθοντα μετ' Ὀδυσσεύος, οἰκιστὴν γενέσθαι τῆς πόλεως. Ὀνομάσαι δ' αὐτὴν ἀπὸ μιᾶς τῶν Ἰλιάδων Ῥώμης. Ταύτην δὲ λέγει ταῖς ἄλλαις Τρωάσι παρκελευσαμένην, κοινῇ μετ' αὐτῶν ἐμπρῆσαι τὰ σκάφη, βαρυνομένην τῇ πλάνῃ. Ὁμολογεῖ δ' αὐτῷ καὶ Δαμάστῃς ὁ Σιγεὺς, καὶ ἄλλοι τινές.

ΑΤΛΑΝΤΙΣ.

54.

Schol. Eurip. ad Phœn. 162 : Ἑλλάνικος ἐν τῇ ἐπιγραφῇ Ἀτλαντίδος (leg. ἐπιγραφομένη Ἀτλαντίδι), ἄρσενας δ' φησὶ (nempe Niobes), Ἀρχήνορα, Μενέ-

53.

Genus Siculum Italiam reliquit, ut refert Hellanicus Lesbios, tribus ætate ante bellum Trojanum, anno vigesimo sexto sacerdotii quod Alcyone Argis exercebat. Duas enim classes Italias in Siciliam trajecisse tradit : priorem Elymorum, quos ab CEnotris pulsos dicit : posteriorem vero Ausonum Iapygas fugientium, quæ quinto post anno eo trajecit. Horum autem regem Siculum fuisse dicit, a quo tam ipsi genti quam insule nomen inditum.

Sed is qui de sacerdotibus quæ Argis erant scripsit, et ea collegit quæ cujusque tempore facta sunt, ait Æneam cum Ulysse e Molossis Italiam appulsum urbem condidisse ; eamque de unius Iliadum Romæ nomine vocavisse. Hanc autem dicit, nimio errore fatigatam, alias virgines Trojanas impulsisse, ut una secum naves incenderent. Eique assentitur Damastes Sigensis, et alii quidam.

ATLANTIS.

54.

Hellanicus in eo libro, qui *Atlantis* inscribitur, filios

στρατον, . . . Ἀρχαγόραν θυγατέρας δὲ τρεῖς, Ὀγγίαν, Ἀστυκράτειαν, . . .

55.

Harpocration : Ὀμηρίδαν ... Ἑλλάνικος ἐν τῇ Ἀγλαντιάδι (leg. Ἀτλαντιάδι), ἀπὸ τοῦ ποιητοῦ φησιν ὠνομάσθαι.

56.

Schol. Homer. II. Σ, 486, ubi agit de Hyadibus, Atlantis filibus, p. 506 extr. : Φησὶ δὲ καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἀτλαντιδῶν, τὰς μὲν ἐξ ὁσοῖς συνελθεῖν, Ταυγέτην Διὶ, ὣν γενέσθαι Λακεδαιμόνα· Μαίαν Διὶ, ἀφ' ὣν Ἑρμῆς· Ἠλέκτραν Διὶ, ὣν Δάρδανος· Ἀλκυόνην Ποσειδῶνι, ὣν Ὑριεύς· Στερόπην Ἀρεὶ, ὣν Οἰνόμαος· Κελαινώ Ποσειδῶνι καὶ αὐτὴν συγγένεσθαι, ὣν Λύκος· Μερόπην δὲ Σισύφῳ θυγατρὶ ὄντι, ὣν Γλαῦκος, διὸ (sic codex Venet. : vulgo ἦν) καὶ ἁμαυρὰν εἶναι. Ὑάδας δὲ εἰρῆσθαι, ἥτοι παρὰ τὸ σχῆμα τῆς τῶν ἀστέρων θέσεως· τῷ γὰρ υ στοιχείῳ παραπλήσιόν ἐστιν· ἡ ἐπεὶ ἀνατελλουσῶν αὐτῶν καὶ δυσουσῶν βεῖ δὲ Ζεὺς. « Pro Ἀτλαντιδῶν Ἀτλαντίδων rescribendum esse, nemo non videt. Sed Villosius cum Bekkero, sine dubio ex cod.) edidit Ἀτλαντικῶν atque idem, Anecd. Gr. II, p. 158 auctor est, in Scholiis ad Dionysii Τέχνην, quæ codex Marcianus 489 habet, sæpe citari Hellanicum ἐν πρώτῳ τῶν Ἀτλαντικῶν. Etiam Valckenarius, ad Eur. Phœn. p. 628 et in Dissertatione de Scholiis in Homerum (vol. 2 Opusc., Lips. 1809) p. 121, in codice Leidensi reperiri testatur ἐν τῷ α' τῶν Ἀτλαντικῶν. » Sturz.

57.

Schol. Homer. II. Μ. 1 : Πάτροκλος δὲ Μενoitίου τρεφόμενος ἐν Ὀποῦντι τῆς Λοκρίδος, περιέπεσεν ἀκουσίῳ πταίσματι. Παιῖδα γὰρ ἡλικιώτην Ἀμφιδάμαντος οὐκ ἀσήμεον Κλισώνυμον (cod. Venetus Κλισώνυμον), ἧ, ὥσπερ τινές, Αἰάνην (idem Αἴαν)

Niobes dicit quattuor, Archenorem, Menestratum, . . . Archagoram ; filias vero tres, Ogygiam, Astycratiam, . . .

55.

Homeridas Hellanicus in Atlantiade, ab Homero nomen habuisse scribit.

56.

Hellanicus in libro primo de Atlantis filiabus sex cum diis concubuisse dicit, Taygeten cum Jove, ex quibus Lacedæmon ; Majam cum Jove, ex quibus Mercurius ; Electram cum Jove, ex quibus Dardanus ; Alcyonen cum Neptuno, ex quibus Hyrieus ; Steropen cum Marte, ex quibus CEnomaus ; Celæno cum Neptuno, ex quibus Lycus ; Meropen vero cum Sisypho, homine mortali, ex quibus Glaucus, eamque propterea obscurato lumine esse. Hyadas autem dici eas propter stellarum figuram, quæ literæ Υ non dissimilis esset, aut quod sub earum ortu et occasu plueret.

57.

Patroclus, Menetii filius, Opunte, Locridis urbe, educatus, insons commisit delictum. Etenim æqualem Amphidamantis hand ignoti filium, Clisonymum, vel, ut nonnulli tradunt, Æanen, in talorum ludo ira abreptus

περί ἀστραγάλων ὀργισθεὶς ἀπέκτεινεν. Ἐπὶ τούτῳ δὲ θυγὸν, εἰς Φθίαν ἀφίκετο, καί κει, κατὰ συγγένειαν Νηλεὺς, Ἀχιλλεὶ συνῆν. Φιλίαν δ' ὑπερβάλουσαν πρὸς ἀλλήλους διαφυλάξαντες, ὁμοῦ ἐπὶ Ἴλιον ἐστράτευσαν. Ἡ ἱστορία πρὸς Ἑλλάνικον.

58.

Schol. Hom. Od. E, 125: Ἦν Κρῆς δ' Ἰασίων. Ἑλλάνικος δὲ Ἠλέκτρας καὶ Διὸς αὐτὸν γενεαλογεῖ. Et Eustath. ad l. l. p. 1528, 5: Τὸν Ἰασίωνα γεωργὸν ἢ κατὰ τὸν Ἑλλάνικον ἱστορία ἔχει, Κρῆτα τὸ γένος, Διὸς υἱὸν καὶ Ἠμέρας.

• Quum Iasion etiam ab Apollod. III, 12, 1, et Schol. Cod. Aug. ad Eurip. Phœn. 1146, dicatur Electræ Atlantidis (de qua v. fragm. LXXI) et Jovis filius, frater Dardani, non dubito, quin Ἠμέρας in Eustathii loco, quanquam ita legitur apud Phavor. quoque in v. Ἰασίωνα, mutandum sit in Ἠλέκτρας. Etiam in Scholiis ad Odys. l. l., quæ Creuzerus Meletem. P. 1, p. 52, e Codice Palatino 45 edidit, et quæ Buttmannus suæ Scholiorum in Odysseam editioni inseruit, legitur Ἠλέκτρας. » Sturz.

ΠΕΡΙ ΑΡΚΑΔΙΑΣ.

59.

Schol. Apollon. Rhod. I, 162: Δύο δὲ εἰσι Κηφεῖς· ὁ μὲν, Ἀλεοῦ, οὗ μνημονεύει Ἀπολλώνιος· ὁ δὲ ἕτερος, οὗ μνημονεύει Ἑλλάνικος ἐν τῷ περὶ Ἀρκαδίας.

60.

Schol. Apollon. I, 769: Μαίναλος ὄρος Ἀρκαδίας ἐν ᾧ ἡ Ἀταλάντη διῆγεν, ἀπὸ Μαινάλου τοῦ Ἀρχά-

δος, ὡς φησιν Ἑλλάνικος. Schol. Paris. pro τοῦ Ἀρχάδος habet υἱοῦ Ἀρχάδος.

61.

Schol. Apollon. II, 1055: Στυμφαλίδας Φερεκύδης φησὶν οὐ γυναῖκας ἀλλ' ὄρνιθας εἶναι, καὶ ἀναιρεθῆναι πρὸς Ἡρακλείους, πλαταγῆς δοθείσης αὐτῷ πρὸς τὸ χτυπεῖν καὶ ἐκροθεῖν αὐτάς· ὁμοίως καὶ (Cod. Paris. τὰ αὐτὰ δὲ καὶ) Ἑλλάνικος φησὶν.

Idem ib. 1057: Φασὶ δὲ αὐτὴν (sc. τὴν πλαταγὴν) ἡφαιστότευκτον οὔσαν, Ἡρακλεῖ παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς δοθῆναι. Ὁ δὲ Ἑλλάνικος φησὶν αὐτὸν κατασκευάσαι.

ΑΤΘΙΣ.

62.

Euseb. Præp. evang. X, 10, p. 489, A: Ἀπὸ Ὠγύγου ... μέχρι πρώτης Ὀλυμπιάδος ... ἐτη συνάγεται χίλια εἴκοσι. ... Ταῦτα γὰρ τὰ Ἀθηναίων ἱστοροῦντες, Ἑλλάνικός τε καὶ Φιλόχορος, οἱ τὰς Ἀτθίδας (sc. γράφοντες) ... ἐμνήσθησαν.

63.

Harpocration in v. Ἐρυθραῖοι: Ἐρυθρὰ, μία τῶν ὑπὸ Νηλεὺς τοῦ Κόδρου κτισθεισῶν, ὡς φησὶν Ἑλλάνικος ἐν Ἀτθίσι.

64.

Eustath. ad Homer. Odys. Γ, p. 1454, 30: Φασὶ καὶ τὸν Ἑλλάνικον ἱστορεῖν, ὅτι Νηλεὺς Πελίας τῷ ἀδελφῷ μαχησάμενος, ἦλθεν ἐξ Ἰωλκοῦ εἰς τὰ κατὰ Μεσσήνην, καὶ ἔκτισε Πύλον τῶν Μεσσηνίων, μοῖραν τινὰ τῆς γῶρας χαρισαμένων αὐτῷ.

Schol. in Odys. Γ, 4, p. 81 ed. Buttmann. ita habet: Νηλεὺς γὰρ, ὡς εἶρηται (Buttm. recte εἶρηκεν) Ἑλλάνικος, μαχησάμενος μετὰ Πελίου, ἐξ Ἰωλκοῦ ἦκεν εἰς Μεσσήνην, καὶ τὴν Πύλον ἔκτισε, Μεσσηνίων γῶραν παρασχόντων.

interfecit. Quapropter quum fugeret, Phthiam venit, ubi ob Pelei affinitatem cum Achille versatus est. Qui quidem tam eximia inter se juncti manserunt amicitia, ut una contra Trojam proficiscerentur.

58.

Iasion erat Cretensis, quem Hellanicus Jovis dicit ex Electra filium.

Iasionem agricolam secundum Hellanicum historia exhibet, genere Cretensem, Jovis filium et Hemeræ (Electræ).

DE ARCADIA.

59.

Duo Cephei distinguendi sunt, quorum alter est Alei filius, cujus mentionem injecit Apollonius; alterum (Lycurgi filium, unum ex apri Calydonii venatoribus) in Rebus Arcadicis Hellanicus commemorat.

60.

Manolus, mons Arcadiæ, in quo Atalanta degebat, non accepit a Manalo, Arcadis filio, ut Hellanicus dicit.

61.

Stymphalides Pherecydes tradit non mulieres fuisse, sed

aves ab Hercule de medio sublatis, datis ei crepitaculis, cujus sonitu terrorem iis incuteret. Similiter (vel eadem) tradit Hellanicus.

Crepitaculum a Vulcano fabricatum a Minerva dicunt Herculi datum esse, secundum Hellanicum vero ipse Hercules id sibi fecerat.

ΑΤΘΙΣ.

62.

Ab Ogyge... ad primam usque Olympiadem anni colliguntur viginti supra mille... Hæc enim Hellanicus et Philochorus, qui res Atticas prosecuti sunt, memoriæ prodiderunt.

63.

Erythra fuit inter alias deducta per Neleum, filium Codri, ut Hellanicus refert in Atticis.

64.

Hellanicus narrare dicitur quemadmodum Neleus post certamen, quod cum Pelia fratre habuit, ex Iolco in Messeniam venerit ibique in regione a Messeniis ei concessa Pylum urbem condiderit.

65.

Harpocraton in v. Παναθήναια : Ἦγαγε δὲ τῇ εὐροτῇ δ' Ἐριχθόνιος, ὃς Ἡρακλείτου, καθά φησιν Ἑλλάνικος τε καὶ Ἀνδροτίων, ἑκάτερος ἐν πρώτῃ Ἀτθίδος.

66.

Harpocraton in v. Φορβάντειον : Ἦν δὲ Ποσειδῶνος υἱὸς ὁ Φόρβας, καθά φησιν Ἑλλάνικος ἐν πρώτῃ τῆς Ἀτθίδος.

67.

Harpocraton et ex eo Phavorinus in v. Εἰλωτεύειν : Εἰλωτες, οἱ μὴ γόνῳ (Phav. γνήσιοι) δοῦλοι Λακεδαιμονίων, ἀλλ' οἱ πρῶτοι (Phav. ἀλλὰ πρῶτον) χειρωθέντες τῶν (Phav. τὸ) Ἑλος τὴν πόλιν οἰκούντων· ὡς ἄλλοι τε πολλοὶ μαρτυροῦσι καὶ Ἑλλάνικος ἐν τῇ πρώτῃ.

68.

Harpocraton : Ἀλόπη, ... Κερκυόνας θυγάτηρ, ἐξ ἧς καὶ Ποσειδῶνος Ἱπποθῶν, ὃς τῆς Ἱπποθωντίδος θυλῆς ἐπώνυμος, ὡς Ἑλλάνικος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος.

69.

Suidas : Ἀρειος πάγος· δικαστήριον Ἀθήνησιν ... ἐκλήθη δὲ Ἀρειος, ἐπεὶ τὰ φονικά δικάζει· ὃ δὲ Ἀρης ἐπὶ τῶν φόνων· ἢ ὅτι ἐπηξεν τὸ ὄρυ ἐκεῖ ἐν τῇ πρὸς Ποσειδῶνα ὑπὲρ Ἀλιβρόθιου εἰρήνῃ, ὅτε ἀπέχτεινεν αὐτὸν, βιασάμενον Ἀλκίππην τὴν αὐτοῦ καὶ Ἀγραύλου τῆς Κέρκρας θυγατέρα, ὡς φησιν Ἑλλάνικος ἐν α'.

Idem legitur apud Etymologum Magnum in v. Ἀρειος πάγος et in Συναγωγῇ λέξεων χρησίμων in Bekkeri Anecd. p. 444, sed paulo aliter.

70.

Harpocraton in v. Ἱεροφάντης : Περὶ δὲ τοῦ γένους τῶν Ἱεροφαντῶν, διεδήλωκεν Ἑλλάνικος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος.

65.

Auctor festi Panathenaeorum erat Erichthonius Vulcani filius, quemadmodum Hellanicus et Androtion, uterque libro Attidos primo.

66.

Fuit autem Phorbas Neptuni filius, ut Hellanicus testatur in primo Attidos.

67.

Helotæ vocabantur qui Lacedæmoniorum servi erant, non ab ipso ortu, sed capti primi ex illis qui urbem dictam Helos incolebant : ut cum alii multi testantur, tum Hellanicus libro primo.

68.

Alope Cercyonis filia, e qua Neptunus suscepit Hippothoontem, qui Hippothoontidi tribui nomen dedit : ut Hellanicus refert libro secundo Attidis.

69.

Areopagus. Judicium Athenis. — Dictus est autem Ἀρειος, quod ibi de cædibus jus diceretur. Mars enim cædibus præest, vel quia Mars hastam ibi defixit in iudicio adversus Neptunum de Halirrhothio, quem occiderat, quod

71.

Harpocraton : Μουνυχία, ... τόπος παραθλάσσιος ἐν τῇ Ἀττικῇ. Ἑλλάνικος δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ Ἀτθίδος, ὠνομάσθαι φησὶν ἀπὸ Μουνύχου τινὸς, βασιλέως, τοῦ Παντακλέους. « Eadem habet Photius Lex. p. 203, et Suidas, nisi quod hic legit ἐν δευτέρῳ, et Παντευκλέους. Uberius mentem Hellanici exprimit Ulpianus ad Demosth. Orat. de cor. p. 73, C, ed. H. Wolf. Bas. 1572, fol., Ἐκλήθη δὲ, inquiens, Μουνύχιον, ὡς φησιν ὁ Διοδώρος, παραφέρων τὰ Ἑλλανίχου, λέγων, ὡς (Scribe λέγοντος) ὅτι Θρᾷκες ποτε στρατεύσαντες κατὰ τῶν οἰκούντων Ὀργουμένον τὸν Μινύειον τῆς Βαιωτίας, ἐξέβαλλον αὐτοὺς ἐκείθεν. Οἱ δὲ ἐξαναστάντες, ἦλθον εἰς Ἀθήνας ἐπὶ Μουνύχῳ βασιλέως. Ὁ δὲ ἐπέτρεψεν αὐτοῖς οἰκῆσαι τὸν τόπον, τὸν περὶ τὴν Μουνυχίαν. Ὅστις ἐπωνομάσθη παρ' αὐτῶν εἰς τιμὴν τοῦ βασιλέως. » Sturz.

72.

Harpocrat. et ex eo Phavorinus : Πηγάς, ... τόπος ἐν Μεγάρῳ, ὡς ἐν τετάρτῃ (Phav. τετάρτῃ τῆς Ἀτθίδος φησὶν Ἑλλάνικος.

73.

Plutarch. in Thes. c. 17, p. 7, C, ubi egit de tributo septem adolescentum totidemque virginum per novem annos Minoi quotannis pendendo, ita pergit : Ἑλλάνικος δὲ φησιν, οὐ τοὺς λαχόντας ἀπὸ κλήρου καὶ τὰς λαχούσας ἐκπέμπειν τὴν πόλιν, αὐτὸν δὲ τὸν Μίνω παραχινόμενον ἐκλέγεσθαι, καὶ τὸν Θησέα πάντων ἐλέσθαι πρῶτον ἐπὶ τοῖς ἐπισθεῖσιν. Ὀρισμένον δ' εἶναι, τὴν μὲν ναῦν Ἀθηναίων παρέχειν, ἐμβάντας δὲ πλεῖν σὺν αὐτῷ τοὺς ἡθύνους, μηδὲν ὄπλον ἀρτίον ἐπιφερομένους. Ἀπολομένῳ δὲ τοῦ Μινωταύρου, πέρας ἔχειν τὴν ποινήν. Πρότερον μὲν οὖν οὐδεμίᾳ σωτηρίας ἐλπίς ὑπέκειτο. Διὸ καὶ μέλαν ἱστίον ἔχουσιν, ὡς ἐπὶ συμφορᾷ προδήλῳ, τὴν ναῦν ἐπεμπον. Τότε δὲ τοῦ Θησέως τὸν πατέρα θάρ-

vim intulisset Alcippæ, filiae suæ et Agrauli, quæ Cecrope nata erat, ut refert Hellanicus libro primo.

70.

De hierophantarum familia Hellanicus docuit in Atticæ historiæ libro secundo.

71.

Munychia, locus Atticæ maritimus, quem Hellanicus in secundo rerum Atticarum nomen accepisse scribit a rege Munycho, Pantacelis (vel Panteuclis) filio.

72.

Pagæ, locus in Megaris, ut Hellanicus libro Attidis quarto testatur.

73.

Hellanicus refert non sorte ductos pueros puellasque civitatem misisse, sed Minoa delegisse præsentem, a Thesea omnium cepisse primum de præfinita lege. Praefinitum autem fuisse, ut navem præberent Athenienses, et impositi impuberes nulla secum ferentes arma bellica cum illo navigarent, sublatoque Minotauro finem fore puerae. Nam ante nulla spes suberat salutis. Hinc navem cum alio velo ut in certam perniciem mittebant. Tunc vero quia parentem Theseus confirmaret, et domitutum se jactaret

βύνοντος καὶ μεγάληγοροῦντος ὡς χειρώσεται τὸν Μινώταυρον, ἔδωκεν ἕτερον ἱστίον λευκὸν τῷ κυβερνήτῃ, καλεῦσας ὑποστρέφοντα σωζομένου τοῦ Θησεύος, ἐπάρσθαι τὸ λευκόν· εἰ δὲ μὴ, τῷ μελανι πλεῖν, καὶ ἀποσκημαίνειν τὸ πάθος.

74.

Schol. Hom. Il. Γ, 144: Ὡς γὰρ ἱστορεῖ Ἑλλάνικος, Πειρίθους καὶ Θησεύς, ὁ μὲν Διὸς ὦν, ὁ δὲ Ποσειδῶνος, συνέθεντο γαμήσαι Διὸς θυγατέρας. Καὶ ἀρπάζαντες τὴν Ἑλένην κομιδῇ νέαν, παρτίθενται εἰς Ἀριόνην τῆς Ἀττικῆς Αἰθρῇ, τῇ Πιθέως μὲν θυγατρὶ, μητρὶ δὲ Θησεύος. Οὕτως εἰς ἄδου παραγίγνεται ἐπὶ τὴν Περσεφόνην. Οἱ δὲ Διόσκουροι, μὴ ἀπολαμβάνοντες τὴν ἀδελφὴν, τὴν Ἀττικὴν σύμπασαν πορθοῦσιν, Αἰθραν δὲ αἰχμαλωτίζουσι. Cf. Schol. Apollon. I, 100.

Tzetz. ad Lycophr. 513, de Helena: Ἡρπάγη ὑπὸ Θησεύος ἐπταετῆς, ὡς φησιν Ἑλλάνικος.

Plutarch. Thes. c. 31, p. 14, E: Ἡδὴ δὲ πεντήκοντα ἔτη γεγονώς, ὡς φησιν Ἑλλάνικος, ἐπραξε τὰ περὶ τὴν Ἑλένην, οὐ κατ' ὥραν.

75.

Schol. Eur. Hecub. 125: Ἑλλάνικος δὲ λέγει, διὰ τοῦτο αὐτοὺς (Acamanthem et Demophontem) ἀπελθεῖν ἔχεισε, ὅπως, εἰ μὲν ἔλοιεν Ἕλληνες τὴν Τροίαν, λάφυρον αὐτὴν (τὴν Αἰθραν) καὶ γέρας λάβωσιν· εἰ δὲ μὴ, καὶν λυτρώσασθαι δοῖροις.

76.

Plutarch. Thes. c. 25, p. 12, A, de Theseo: Ἐταξεν οὖν καὶ διορίσατο πρὸς τοὺς Κορινθίους, Ἀθηναίων τοῖς ἀφικνουμένοις ἐπὶ τὰ Ἰσθμια παρέχειν

προεδρίαν, ὅσον ἂν τόπον ἐπίσχη καταπετασθὲν τὸ τῆς θεωρίδος νεὺς ἱστίον, ὡς Ἑλλάνικος καὶ Ἀνδρῶν ὁ Ἀλικαρνασσεὺς ἱστορήκασιν. Εἰς δὲ τὸν πόντον ἐπλευσε τὸν Εὐξείνιον, ὡς μὲν Φιλόχορος καὶ τινες ἄλλοι λέγουσι, μεθ' Ἡρακλέους ἐπὶ τὰς Ἀμαζόνας συστρατεύσας, καὶ γέρας (ἀριστεῖον) Ἀντιόπην ἔλαβεν· οἱ δὲ πλείους (ὧν ἔστι Φερικύδης καὶ Ἑλλάνικος καὶ Πρόδοιρος) ὕστερον φασὶν Ἡρακλέους ἰδιότολον πλεῦσαι τὸν Θησεά, καὶ τὴν Ἀμαζόνα λαβεῖν αἰχμαλώτην· πιθανώτερον λέγοντες.

77.

Harpocrat. in v. Αὐτόχθονες: Αὐτόχθονες δὲ καὶ Ἀρχάδες ἦσαν, ὡς Ἑλλάνικός φησι, καὶ Αἰγινῆται, καὶ Θηβαῖοι.

78.

Suidas: Ἀνδοκίδης, Ἀθηναῖος, ῥήτωρ τῶν πρωτεύοντων δέκα εἰς, υἱὸς Λεωγόρου, ἀπόγονος Τηλεμάχου, τοῦ Ὀδυσσεύος, καὶ Ναυσικάας, ὡς φησιν Ἑλλάνικος. Plutarch. in Alcib. c. 21, p. 201, E: Ἀνδοκίδης ὁ ῥήτωρ, ὃν Ἑλλάνικος ὁ συγγραφεὺς εἰς τοὺς Ὀδυσσεύος ἀπογόνους ἀνήγαγεν. Idem paulo aliter in Vitae decem oratorum, Mor. p. 384, B: Ἀνδοκίδης, ... γένους εὐπατριδῶν, ὡς δὲ Ἑλλάνικος, καὶ ἀπὸ Ἑρμοῦ. Καθήκει γὰρ εἰς αὐτὸν τὸ κηρύκων γένος. Photius Cod. 261, p. 795, 18 Harsch., p. 488, 22, Bekk.: Παις δὲ ἐχρημάτιζε (Andocides) Λεωγόρου, ἐξ εὖ γεγονότων καταγόμενος· Ἑλλάνικος δὲ φησι καὶ τοὺς πόρρω τῆς γενέσεως ὄγετους ἔχειν εἰς αὐτὸν ἐξ Ἑρμοῦ.

Minotaurum, aliud velum gubernatori .Egeus candidum dedit cum praecepto, ut in reditu sospite Theseo attolleret candidum, alias navigaret cum atro, atque ita signum cladis ederet.

74.

Ut enim Hellanicus narrat, Pirithous et Theseus, ille Jovis, hic Neptuni filius, convenerunt inter se, ut Jovis filias uxores ducerent. Itaque rapuerunt Helenam, tenerrimae aetatis puellam, quam Aphidnam transportatam tradiderunt .Ethrae, Pitthei filiae, matri Thesei. Deinde in Orcum descenderunt, ut Persephonam inde auferrent. Dioscuro vero, quum soror iis non redderetur, totam Atticam devastarunt atque .Ethram captivam abduxerunt.

Rapta est a Theseo Helena septem annos nata.

Annos jam natus, ut Hellanicus refert, quinquaginta, Helenam rapuit nondum maturam.

75.

Hellanicus dicit Thesei filios, Acamantem et Demophontem, adversus Trojam profectos esse, ut si urbe Gravi potirentur, .Ethram tanquam praedam et praemium acciperent; sin minus, donis eam redimerent.

76.

Constituit Theseus et convenit ei cum Corinthiis, ut Atheniensibus qui ad Isthmia venissent, attribuerent prima subsellia tanto spatio quantum navis theoridis expansum

lumi velum occupasset: quod Hellanicus et Andron Halicarnasseus scriptum reliquerunt. In pontum Euxinum navigavit, ut Philochorus et nonnulli alii referunt, Herculem ad bellum adversus Amazonas sequutus, et praemium virtutis ergo accepit Antiopam. At major pars, in quibus est Pherecydes, Hellanicus et Herodorus, post Herculem aiunt cum propria classe navigasse Thesea, et captivam duxisse hanc Amazonem, quod quidem est probabilius.

77.

Et Arcades et .Eginetae et Thebani autochthones fuere, ut Hellanicus testatur.

78.

Andocides, Atheniensis, unus ex decem illis oratoribus, qui inter reliquos excellunt, filius fuit Leogori, genus ducens a Telemacho, filio Ulyssis, et Nausicaa, ut ait Hellanicus.

Orator Andocides, quem refert Hellanicus historiographus inter Ulyssis posteros.

Andocides, gentis patricia, adeoque, si Hellanico credimus, a Mercurio propagata, ortus; ad eum enim pertinet cerycum genus.

Andocides filium se dicit Leogori, a nobilibus gentis ducens; Hellanicus vero ait etiam ultiores generationis gradus a Mercurio ad eum descendere.

79.

Schol. Aristoph. Avium 873, et ex eo Phavorin. in v. Κολαινίς: Φησὶ δὲ Ἑλλάνικος, Κόλαινον Ἑρμοῦ ἀπόγονον ἐκ μιντείου ἱερὸν αὐτῆς (nempe Ἀρτέμιδος) ἰδρύσασθαι Κολαινίδος.

80.

Schol. Aristoph. Ran. 706: Τοὺς συνναυμαχῆσαντας δούλους Ἑλλάνικός φησιν ἐλευθερωθῆναι, καὶ ἐγγραφέντας ὡς Πλαταιεῖς συμπολιτεύεσθαι αὐτοῖς.

81.

Plutarch. De malignitate Herodoti p. 869, A: Νάξιοι τρεῖς ἐπειψαν τριήρεις συμμάχους τοῖς βαρβάροις, εἰς δὲ τῶν τριηραρχῶν Δημόκριτος ἐπεισε τοὺς ἄλλους ἐλθεῖν τὰ τῶν Ἑλλήνων. Οὕτως οὐδὲ ἐπαινεῖν ἄνευ τοῦ ψέγειν εἶδεν, ἀλλ' εἰ εἰς ἀνὴρ ἐγκωμισθῇ, πόλιν δὴν δεῖ κακῶς ἀκοῦσαι, καὶ δῆμον. Μαρτυρεῖ δὲ αὐτῷ τῶν μὲν πρεσβυτέρων Ἑλλάνικος, τῶν δὲ νεωτέρων Ἑφορος, ὁ μὲν εἰς, ὁ δὲ πέντε ναυσὶν αὐτοὺς Νάξιους ἐλθεῖν τοῖς Ἑλλήσι βοηθοῦντας ἱστορήσας. Respicit Plutarchus Herodot. 8, 46.

82.

Schol. Eurip. Orest. 1648: Περὶ τῆς Ὀρέστου κρίσεως ἐν Ἀρείῳ πάγῳ ἱστορεῖ καὶ Ἑλλάνικος, ταῦτα γράφων τοῖς ἐκ Λακεδαιμόνος ἐλθοῦσι καὶ τῷ Ὀρέστῃ οἱ Ἀθηναῖοι ἔφασαν. Τέλος δὲ ἀμφοτέρων ἐπαινούντων, οἱ Ἀθηναῖοι τὴν δίκην ἔστασαν ἐννέα γενεαῖς. Ὑστερον δὲ Ἀρης καὶ Ποσειδῶν περὶ Ἀλιβρόθιου δίκην. Εἴτα Κέφαλος ὁ Δηϊονέως, ὅστις Πρόκριν τὴν Ἐρεχθίδος ἔχων γυναῖκα, καὶ ἀποκτείνας, ἐξ Ἀρείου πάγου δίκην ὡς δικασθεὶς ἔφυγεν ἐξ γενεαῖς ὑστερον. Μετὰ δὲ τὴν Δαιδάλου δίκην, ἀδελφιδοῦν τὸν Τάλων ἀποκτείναντος δολόεντι θανάτῳ, καὶ φυγόντος δίκην, τρισὶ γενεαῖς ὑστερον αὕτη ἡ Τυνδαρίς Κλυταιμνήστρα

Ἀγαμέμνονα ἀποκτείνασα, καὶ ὑπὸ Ὀρέστῳ ἀποκτανθεῖσα, συγκροτηθῆναι δίκην τῷ Ὀρέστῃ ὑπὸ Εὐμενίδων παρισκεύασιν, ὃς μετὰ τὴν κρίσιν ἐπανελθὼν, Ἄργους ἐβασίλευσε. Καὶ ἐδίκασιν δὲ Ἀθηνᾶ καὶ Ἄρης.

Priorem partem hujus fragmenti Sturz. in prima editione ita putat constituendam esse: τοῖς ἐκ Λακ. ἐλθ. καὶ τῷ Ὀρ. οἱ Ἀθηναῖοι τὴν δίκην ἔστασαν ἐννέα γενεαῖς ὑστερον ἢ Ἀρης καὶ Ποσειδῶν περὶ Ἀλιβρόθιου δίκην ἔφασαν, τέλος γὰρ ἀμφοτέρων ἐπαινούντων. Εἴτα Κέφαλος ὁ Δηϊονέως, nempe δίκην ἔφτ, ὅστις—. In secunda editione nihil transponendum esse censet, sed pro τῷ Ὀρέστῃ poni jubet τὸ τοῦ Ὀρέστου, deinde legit ἔστασαν ἐννέα γενεαῖς ὑστερον ἢ, ita ut ἔστασαν significet: *oratione ostenderunt*: vid. latinam viri docti, quam infra apposuimus, interpretationem. Inter δίκην et εἴτα inserendum putat εἶπον vel εἶπαν. Pro εἰ Ἀρείου πάγου mavult ἐν Ἀρείῳ πάγῳ. Pro δίκην γὰρ reponendum esse ait: δίκην εἶπεν, ὡς, et pro ἐδίκασιν legendum putat ἐδίκασαν.

(83.)

Quod hoc loco Sturzius posuerat fragmentum ex Stephano Byzantino v. Ὠρωπὸς in fine peti- tum, delevimus; codex Rhedigeranus vulgatum Θεόπομπος, καὶ Ἑλλάνικος, recte ponit hoc modo: Θεόπομπος γ' Ἑλληνικῶν.

84.

Tzetzes ad Lycophr. 1332: Ἑλλάνικος δὲ ὁ Λέσβιος φησιν, ὅτι παγέντος τοῦ Κιμμερικοῦ Βοσπόρου, διέβησαν αὐτὸν, καὶ ἦλθον εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ τέτρασι μῆσι πολεμήσασαι, ὑπεστράφησαν· οὐ λέγει δὲ τὴν αἰτίαν.

79.

Hellanicus ait Colanum, Mercurii progeniem, e vaticinio fanum condidisse Dianæ Colanidis.

80.

Servos, qui cum Atheniensibus (ad Arginusas) pugna navali dimicaverant, Hellanicus manumissos dicit et inter Plataenses relatos civitatis jure donatos esse.

81.

Naxios ait Herodotus tres naves barbaris auxilio misisse, unum autem de triremium praefectis, Democritum, persuasisse civibus reliquis, ut Graecorum causam amplecterentur. Adeo laudare sine vituperio non potest Herodotus, ut, si unum hominem laudet, male audire totam civitatem, aut populum, oporteat. Testimonium contra eum dicunt de vetustioribus Hellanicus, de recentioribus Ephorus, alter sex, alter quinque navibus sua sponte Naxios auxilio venisse Graecis scribentes.

82.

De Orestis judicio in Areopago narrat etiam Hellanicus ita scribens: lis advenis vel hospitibus, qui ex Lacedae-

mone venerant, Athenienses inter alia etiam id narrarunt, quod de Oreste acciderat. Quumque utrique exitum judicii laudarent, Athenienses judicium illud ostenderunt factum esse novem aetatibus post quam Mars et Neptunus de Halirrhothio causam dixissent. Deinde Cephalus, Deionei filius, qui, quum uxorem suam Procrin, Erechthei filiam, occidisset, causam in Areopago dixit, tanquam damnatus in exilium abiit sex aetatibus post. Sed post Daedali judicium qui Talum, sororis filium, per fraudem interemerat, et reus actus erat, tribus aetatibus serius haec Tyndari filia, Clytaemnestra, quae Agamemnonem interfecerat, ab Oreste occisa, effecit ut actio judiciumque ab Eumenidibus conflaretur Oresti, qui post judicium reversus Argi rex factus est. Minerva et Mars sederunt iudices.

84.

Hellanicus Lesbios dicit Amazones Bosporum Cimmericum congelatum transgressas venisse in Atticam et postquam quattuor mensibus bellum gessissent reversas esse; causam vero non addit.

ΚΑΡΝΕΟΝΙΚΑΙ.

85.

Schol. Aristoph. ad Aves 1403 : Ἀντίπατρος καὶ Εὐφρόνιος ἐν τοῖς ὑπομνήμασι φασὶ τοὺς κυκλίους χοροὺς στήσαι πρῶτον Λασὸν τὸν Ἑρμιονέα· οἱ δὲ ἀρχαιότεροι, Ἑλλάνικος καὶ Δικαίαρχος, Ἀρίονα τὸν Μηθυμναῖον· Δικαίαρχος μὲν ἐν τῷ περὶ Διονυσιακῶν ἀγώνων, Ἑλλάνικος δὲ ἐν τοῖς Κραναϊκοῖς. Exscripsit hunc locum Phavorin. in v. Κυκλιοδιδάσκαλοι. Pro Κραναϊκοῖς leg. καρνεονίκαϊς.

ΙΣΤΟΡΙΑΙ.

Vide fr. 3 et 96. Cetera, quæ Sturzius ad Historias referenda putat, hæc sunt:

86.

Schol. Apollon. I, 146: Αἰτωλὶς, ἡ Λήδα. ... Ἑλλάνικος δὲ Καλυδωνίαν αὐτὴν φησὶ.

87.

Schol. Apollon. II, 406: Ἑλλάνικος ἐν τῷ ἱερῷ τοῦ Διὸς φησὶ κεῖσθαι τὸ δέρας.

88.

Schol. Apollon. II, 1147: Τελευτῆσαι τὴν Ἑλληνικὴν κατὰ Πακτύην φασίν, ὡς καὶ Ἑλλάνικος μαρτυρεῖ.

89.

Josephus Archæol. I, 4: Ἑλλάνικος καὶ Ἀκουσῖαρος, καὶ πρὸς τούτοις Ἐφορος καὶ Νικόλαος, ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαιοὺς ζήσαντας ἔτη χίλια.

Eadem fere habent Eusebius Præp. ev. IX, 13, p. 415, D, et Ge. Syncellus Chronograph. p. 43, B.

Valerius Maximus VIII, 13, ext. 6: *Hellanicus*

ait, quosdam ex gente Epiorum, quæ pars est Ætoliae, ducentos explere annos

Plinius H. N. VII, 48, s. 49: *Hellanicus quosdam in Ætolia Epiorum gentis ducentos (vitæ annos) explere (tradit).*

90.

Schol. Pindar. Olymp. III, 22, p. 95 ed. Bæckh.: Περὶ τοῦ τῶν Ἑλλανοδικῶν ἀριθμοῦ Ἑλλάνικός φησὶ καὶ Ἀριστόδημος, ὅτι τὸ μὲν πρῶτον β', τὸ δὲ τελευταῖον ι'. Ἰσοῦται γὰρ αἱ τῶν Ἠλείων φυλαὶ, καὶ ἀφ' ἑκάστης εἰς ἓν Ἑλλανοδίχης.

91.

Strabo VIII, p. 366, A: Ἑλλάνικος μὲν οὖν Εὐρυσθένη καὶ Προκλέα φησὶ διατάξαι τὴν πολιτείαν. Ἐφορος δ' ἐπιτιμᾷ, φήσας, Λυκούργου μὲν αὐτὸν μηδαμῶς μεμνησθαι, τὰ δ' ἐκείνου ἔργα τοῖς μὴ προσήκουσιν ἀνατιθέναι.

ΠΕΡΙ ΕΘΝΩΝ.

92.

Schol. Apollon. IV, 322: Ἑλλάνικος ἐν τῷ περὶ ἐθνῶν φησὶ· «Βόσπορον δὲ διαπλεύσαντι Σινδοῖ· τούτων δὲ ἀνωτέρω Μαιῶται Σκύθαι.»

ΕΘΝΩΝ ΟΝΟΜΑΣΙΑΙ.

93.

Athenæus XI, p. 462, B: Οἶδα δὲ καὶ Ἑλλάνικον ἐν ἐθνῶν ὀνομασίαις λέγοντα, ὅτι Λιβύων τῶν Νομάδων τινὲς οὐδὲν ἄλλο κέκτηνται, ἢ κύλικα καὶ μάχαιραν καὶ ὑδρίαν. Καὶ ὅτι οἰκίας ἔχουσιν ἐξ ἀνθρώπου πεποιημένας μικρὰς ὅσον σκιᾶς ἕνεκα, ἃς καὶ περιφέρουσιν, ὅπου ἂν πορεύωνται.

CARNEONICÆ.

85.

Antipater et Euphronius in Memorabilibus Lasum, Hermionensem, primum choros cyclicos instituisse dicunt, antiquiores vero, Hellanicus et Dicæarchus, Arionem Methymnæum nominant, ille in Carneonicis, ille vero in libro, qui est de agonibus Dionysiæis.

HISTORIÆ.

86.

Ætolis, Leda, — sed Hellanicus dicit eam Calydoniam esse.

87.

Hellanicus in Jovis templo vellus aureum depositum esse dicit.

88.

Hellen ad Pactyen (oppidum Chersonesi Thraciæ) mortuam esse aiunt: consentit Hellanicus.

89.

Hellanicus et Acusilaus, et præter hos Ephorus et Nicolaus, antiquissimis temporibus homines ad mille annos vixisse dicunt.

90.

De Hellanodicarum numero Hellanicus et Aristodemus dicunt initio quidem fuisse duo, postremo autem decem; tot enim erant Eleorum tribus, ex quibus singulis unus desumebatur Hellanodica.

91.

Hellanicus Eurysthenem et Proctem auctores facit reipublicæ Spartanæ. Quem Ephorus increpans ait, eum, præterita Lycurgi mentione, facta ipsius alienis adscripsisse.

DE GENTIBUS.

92.

Hellanicus in libro qui est De gentibus ait: «Bosporum (Cimmerium) pernaviganti Sindi, et supra hos Scythæ Mæotæ.»

DE GENTIUM NOMINIBUS.

93.

Memini etiam Hellanicum, in Gentium nominibus, tradere «Numidarum Libyæ nonnullos nihil aliud in bonis habere, nisi calicem, et gladium, et hydriam: uti autem domuculis ex albuco (*anthericon* Græci vocant) confectis exiguis, umbræ tantum captandæ gratia; quas quocumque proficiscuntur circumferunt.»

94.

Schol. Apollon. II, 713 : Ὀνομάσθη Παρνασσὸς ἀπὸ Παρνησσῶ τοῦ ἐγγυρίου ἥρωος, ὡς Ἑλλάνικος. Laudat hunc locum Phavorinus.

95.

Hesych. : Κάδμιοι, οἱ Πριηνεῖς, ὡς Ἑλλάνικος.

96.

Steph. Byz. : Ὑπερβόρειοι, ... Ἑλλάνικος δὲ Ὑπερβόρειοι γράφει, διὰ διφθόγγου.

« Quæ si verasunt, minus recte editur in loco Clementis Alex. Stromm. I, p. 305, C : Τοὺς δὲ Ὑπερβόρους Ἑλλάνικος ὑπὲρ τὰ Ῥίπαια ὄρη οἰκεῖν ἱστορεῖ· διδάσκεισθαι δὲ αὐτοὺς δικαιοσύνην, μὴ κρεοφάγοντας, ἀλλ' ἀκροδύοις χρωμένους. Et in Theodoretī De Græcorum affectibus curandis disp. XII, vol. IV, p. 1024. sq. edit. Schulz. : Ἑλλάνικος ἐν ταῖς ἱστορίαις ἔφη, τοὺς Ὑπερβόρους οἰκεῖν μὲν ὑπὲρ τὰ Ῥίπαια ὄρη, ἀσχεῖν δὲ δικαιοσύνην, μὴ κρεοφάγοντας, ἀλλ' ἀκροδύοις χρωμένους. De loco, quem incolant Hyperborei, consentit cum Hellenico Damastes in libro Περὶ ἠθνῶν apud Steph. Byz. Unde fortasse rectius hic locus referri poterat ad Hellenici Βαρβαρικά Νόμια. Quodsi Theodoretum sequimur, fragmentum putabimus esse ex Hellenici ἱστορίαις, e quibus non dubito quin pleraque ejus petita sint. » Sturz.

97.

Dionys. Halic. Archæol. I, c. 35 : Ἑλλάνικος δ' Ἀέσβιος φησιν Ἡρακλέα τὰς Γηρυόνου βοῦς ἀπελαύνοντα εἰς Ἄργος, ἐπειδὴ τις αὐτῷ δάμαλις ἀποσκιρτήσας τῆς ἀγέλης ἐν Ἰταλίᾳ ὄντι ἦδη, φεύγων διῆρε τὴν ἀκτὴν, καὶ τὸν μεταξὺ διανηξάμενος πόρον τῆς θαλάσσης, εἰς Σικελίαν ἀφίκετο, ἐρόμενον αἰ

τοὺς ἐπιχωρίους καθ' οὓς ἐκάστοτε γένοιτο ἐνίκων τὸν δάμαλιν, εἰ ποί τις αὐτὸν ἐωρακὼς εἶη τῶν τῆδε ἀνθρώπων, Ἑλλάδος μὲν γλώττης ὀλίγα συνιέντων, πῶ δὲ πατρίῳ φωνῇ κατὰ τὰς μηνύσεις τοῦ ζώου κελούντων τὸν δάμαλιν οὐίτουλον, ὥσπερ καὶ νῦν λέγεται, ἀπὸ τοῦ ζώου τὴν χώραν ὀνομάσαι πᾶσαν ὅσῃν ὁ δάμαλις διῆλθεν, Οὐίταλίαν. Μεταπεισεῖν δὲ ἀνὰ χρόνον τὴν ὀνομασίαν εἰς τὸ νῦν σχῆμα, οὐδὲν θαυμαστὸν, ἐπεὶ καὶ τῶν Ἑλληνικῶν πολλὰ τὸ παραπλήσιον πίπονθεν ὀνομάτων. Πλὴν εἴτε, ὡς Ἀντίοχος φησιν, ἐπ' ἀνδρὸς ἡγεμόνος, ὅπερ ἴσως καὶ πιθανώτερόν ἐστιν εἶθ', ὡς Ἑλλάνικος οἶεται, ἀπὸ τοῦ ταύρου τὴν ὀνομασίαν ταύτην ἔσχεν, ἐκείνῳ γ' ἐξ ἀμφοῖν ὄντων, ἐπὶ κατὰ τὴν Ἡρακλέους ἡλικίαν, ἢ μικρῷ πρόσθεν, οὕτως ὀνομάσθη.

98.

Steph. Byz. : Ἀβδῆρα, πόλις δύο· ἡ μὲν Θράκης ἀπὸ Ἀβδήρου τοῦ υἱοῦ Ἠρίμου (ἱερ. Ἑρμοῦ), Ἡρακλέους ἐρωμένου, ὃν αἱ Διομήδους ἵπποι διεσπάραντο, ὡς Ἑλλάνικος καὶ ἄλλοι φασίν.

99.

Stephan. Byz. : Αἰπεῖα, πόλις ... Κρήτης, ὡς Ἑλλάνικος.

100.

Steph. Byz. : Θεστίδειον, πόλις Θεσσαλική. Ἑλλάνικος δὲ δῖχα τοῦ σ φησίν, ἀπὸ Θετίδος.

101.

Auctor Συναγωγῆς λέξεων χρησίμων, in Bekkeri Anecd. p. 362, 24 : Αἶμον τὸ ὄρος οὐδετέρως Ἐχταῖος διὰ παντὸς, καὶ Διονύσιος, καὶ Ἑλλάνικος καὶ Εὐδόξος.

102.

Steph. Byz. : Ἀκείλης, πόλις Λυκίας. ... Ἔοικε εἰς λέγεσθαι ἀπὸ Ἀκείλου, τοῦ Ἡρακλέους καὶ Μελιδίου

94.

Parnassus nomen accepit a Parnesso, heroe populari, ut Hellenicus dicit.

95.

Cadmii appellantur Prienenses, auctore Hellenico.

96.

Ὑπερβόρειοι, Hyperborei, gens. Sed Hellenicus scribit Hyperboreios per diplithongum.

Hellenicus autem scribit Hyperboreos habitare ultra Rhipæos montes, doceri autem ipsos justitiam, non vescentes carnibus, sed arborum fructibus.

97.

Hellenicus Lesbios ait Herculem, dum Geryonis boves Argos abigeret, quoniam quidam ipsius vitulus, quum in Italia jam esset, ab armento resiliens fugerat, et universam illam oram peragrarat, et freto transato in Siciliam pervenerat, quarentem semper ex illius regionis hominibus, in quoscunque incidisset persequens suum vitulum, sicubi quis eorum qui regionem illam incolebant ipsum vidisset, illis quidem pauca linguæ Græcæ vocabula intelligentibus, sed patrio sermone ex illius animalis indicibus vitulum appellantibus, ut nunc etiam appellatur, quod Græci vocant damalin, universam oram, quam vitulus ille peragrarat, ab eo animali Vitaliani nominasse. Quod

autem temporis progressu nomen istud in eam formam, quam nunc habet, mutatum fuerit, non est mirandum : quia multis etiam Græcis nominibus idem accidit. Verumtamen sive, ut Antiochus ait, a duce (quod etiam fortasse verisimilius fuerit), sive, ut putat Hellenicus, a vitulo nomen hoc acceperit, illud certe ex amborum auctoritate constat, Herculis ætate, aut paulo ante ita nominatam.

98.

Abdera; duæ sunt hujus nominis urbes, quarum altera in Thracia condita est ab Abderita, Erimi filio, Herculis amasio, quem Diomedis equæ diripuerunt, ut Hellenicus et alii narrant.

99.

Æpea, civitas Cretæ, auctore Hellenico.

100.

Thestidium, urbs Thessalica. Hellenicus vocem sine s scribit, et a Thetide deducit.

101.

Harmus mons apud Hecatarem semper scribitur neutro genere Αἶμον, item apud Dionysium, Hellenicum, Eudoxum.

102.

Aceles, oppidum Lyciæ. ... Videtur autem ita dici ab Acele Herculis et Malidis, Omphales famulæ, filio, quem

πειδὸς, δοῦλης τῆς Ὀμφαλίδος (Ὀμφάλης Λύδης Salmas.), ὡς Ἑλλάνικος. ... Ἑλλάνικος δ' εἶπεν, «εἰς πόλιν Ἀκελήν. Ἐγρῆν γὰρ Ἀκελήτα εἶναι.»

103.

Steph. Byz. s. v. Καρία: Καρίς δὲ ἐλέγετο ἡ Κῶς, ὡς Ἑλλάνικος.

104.

Steph. Byz.: Γέλα, πόλις Σικελίας. ... Ἑλλάνικος (eam nomen accepisse dicit) ἀπὸ Γέλωνος, τοῦ Αἰττός καὶ Ὑμάρου. Idem tradit Suid. in h. v., sed omisso nomine Hellanici.

105.

Steph. Byz.: Καθασσός, πόλις ἐν Καππαδοκίᾳ. ... Ἑλλάνικος δὲ, τῆς Λυκίας πόλιν Καθασσόν. Ἀπίων δὲ ἀληθέστερον φησί, κώμην εἶναι Καππαδοκίας, μετὰ τὸν Τάρσου καὶ Μαζάκων. Sturzius putat Hellanicum scripsisse Κολικίας, non Λυκίας, Stephanum vero depravato codice usum esse.

106.

Steph. Byz.: Οἰάνθη, πόλις Λοκρῶν. ... Ἑλλάνικος δὲ Οἰάνθειαν αὐτὴν φησιν.

107.

Schol. Pind. Olymp. VII, 135: Ἠλίου καὶ Ρόδου (οὕτω γὰρ αὐτὴν Ἑλλάνικος καλεῖ) ἑπτὰ παῖδες γίνονται, Ὀχιμος, Κέρκαρος, Ἀκτίς, Μακαρεὺς, Κάνδαλος, Τριόπης, Φαέθων ὁ νεώτατος, ὃν οἱ ἐν τῇ νήσῳ ὀνομάζουσι Τενάγην· περὶ δὲ τῶν ὀνομάτων πλὴτων διαφωνοῦσιν· οὐ πάντες γὰρ φασὶ τοὺς αὐτούς.

108.

Strabo X, p. 456: Οὐδ' Ἑλλάνικος Ὀμηρικὸς, δουρίχιον τὴν Κεφαλληνίαν λέγων.

admodum Hellanicus testatur. ... Verum Hellanicus, «ad urbem Ἀκελήν,» dixit, quod præstaret Ἀκελήτα esse.

103.

Caris etiam appellabatur Cos, uti Hellanicus perhibet.

104.

Gela, urbs Siciliae. ... Hellanicus (eam nomen accepisse dicit) a Gelone, Aetnae et Hymari filio.

105.

Cabassus, urbs in Cappadocia. ... Hellanicus vero Lycae urbem Cabassum esse perhibet. Verius autem tradit Apion, pagum esse Cappadociae Tarsum inter et Mazaca.

106.

Æanthe, urbs Locrorum. Hanc Hellanicus Æanthiam appellat.

107.

Solis e Rhodo (sic enim dicit eam Hellanicus) septem sunt filii: Ochimus, Cercaphus, Actis, Macareus, Candalius, Triopes, Phaethon, nati minimus, quem Tenagen vocant insulani. Sed de nominibus discrepant; non omnes enim eosdem dicunt.

108.

Hellanicus quoque Homericus non est, Dulichium Cephaleniam appellans.

ΚΤΙΣΕΙΣ.

109.

Steph. Byz.: Χαριμάται, ἔθνος πρὸς τῷ Πόντῳ. ... Ἑλλάνικος ἐν Κτήσεσιν (leg. Κτίσεσιν) ἔθνη καὶ πόλεις· «Κερκεταίων δ' ἄνω οἰκοῦσι Μόσχοι, καὶ Χαριμάται, κάτω δ' Ἠνίοχοι, ἄνω δὲ Κοραζοί.»

110.

Athenaeus X, p. 447, C: Ἑλλάνικος δ' ἐν Κτίσεσι, καὶ ἐκ ῥιζῶν φησι κατασκευάζεσθαι τὸ βρῦτον, γράφων ὧδε· «Πίνουσι δὲ βρῦτον ἐκ τῶν ῥιζῶν, καθάπερ οἱ Θράκες ἐκ τῶν κριθῶν.»

111.

Strabo X, p. 451: Καὶ Ὀλενον δὲ καὶ Πυλὴν ὀνομάζει πόλεις ὁ ποιητὴς Αἰτωλικῆς, ὧν τὴν μὲν Ὀλενον διωνύμως τῇ Ἀχαικῇ λεγομένην Αἰολεὶς κατέσχεψαν, πλησίον οὖσαν τῆς νεωτέρας Πλευρώνας τῆς δὲ χώρας ἡμιπεσθήτουν Ἀκαρνᾶνες· τὴν δὲ Πυλὴν μετενέγκαντες εἰς τοὺς ἀνώτερον τόπους, ἥλλαξαν αὐτῆς καὶ τὸν νομα, Πρόσχιον καλέσαντες. Ἑλλάνικος δ' οὐδὲ τὴν περὶ ταύτας ἱστορίαν οἶδε, ἀλλ' ὥς ἔτι καὶ αὐτῶν οὖσῶν ἐν τῇ ἀρχαίᾳ καταστάσει μέμνηται· τὰς δ' ὕστερον καὶ τῆς τῶν Ἡρακλειδῶν καθόδου κτισθείσας, Μακυνίαν καὶ Μολυκρίαν, ἐν ταῖς ἀρχαίαις καταλέγει, πλείστην εὐχέρειαν ἐπιδεικνύμενος ἐν πάσῃ σχεδὸν τι τῇ γραφῇ.

ΠΕΡΙ ΧΙΟΥ ΚΤΙΣΕΩΣ.

112.

Scholia Ambros. ad Hom. Odys. Θ, 294: Σίντιες ἐκαλοῦντο οἱ Ἀθήνιοι, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ ἐν τῷ περὶ Χίου κτίσεως τὸν τρόπον τριοῦτον. Ἐκ τῆς

DE GENTIUM ET URBIUM ORIGINIBUS.

109.

Charimatæ, gens ad Pontum. ... Hellanicus, de Originibus gentium et urbium: «Supra Cercetæos autem habitant Moschi, et Charimatæ, infra vero Heniochi, supra autem Coraxi.»

110.

Hellanicus vero, in Originibus, etiam e radicibus parari brytum scribit, his verbis: «Bibunt autem brytum ex radicibus, quemadmodum Thraces ex hordeo.»

111.

Olenum quoque et Pylenen Homerus nominat urbes Aetolicas; ex quibus Olenum, Achaicae cognominem, Aeoles diruerunt, recentiori propinquam Pleuron. De loco Acarnanes litem moverunt. Pylenen autem transtulerunt in superiora loca, mutato etiam nomine Proschiuni dixerunt. Hellanicus autem harum quoque historiae ignarus, ita eas commemorat, ac si in pristino statu exstarent. Idem postmodo et post reditum etiam Heraclidarum conditas Macyniam et Molycriam inter vetustas refert, plurius in tota fere descriptione usurpans levitatis.

DE CHII ORIGINE.

112.

Sinties dicebantur Lemnii, de quibus Hellanicus narrat in libro de Chii origine hunc in modum: Ex Tenedo

Τενέδου ὄγοντο εἰς τὸν Μέλανα κόλπον, καὶ πρῶτον μὲν εἰς Ἀῆμον ἀφίκοντο. Ἦσαν δὲ αὐτόθι κατοικοῦν-
τες Θρᾷκές τινες, οὐ πολλοὶ ἄνθρωποι ἐγεγόνεισαν δὲ
μιξέλληνες. Τούτους ἐκάλουν οἱ περίοικοι Σίντιας,
ὅτι ἦσαν αὐτῶν δημιουργοὶ τινες πολεμιστήρια ὄπλα
ἐργαζόμενοι. Τούτοις συνώκισαν ἑαυτοὺς ἀναμίξ ὥς
ἕλλον αὐτόθι, καὶ κατέλιπον ναῦς πέντε. Et ex alio
Codice: Ἑλλάνικος οὖν φησι μιξέλληνας εἶναι, καὶ
πολεμικῶν ὄπλων τεχνίτας.

Idem opus (sine dubio partem superioris)
Tzetzes commemorat ad Lycophr. 227, ex quo
narrat inventum fuisse in Lemno ἀπὸ κεραυνο-
βόλου δένδρου τό τε πῦρ καὶ τὰς ὀπλοποιίας.

113.

Schol. Apoll. Rhod. I, 608, et ex eo Phavor.
in v. Σιντήϊς: Ἑλλάνικος δὲ φησι Σίντιας ὠνομασθῆ-
ναι τοὺς Ἀημιῖους, διὰ τὸ πρῶτους ὄπλα ποιῆσαι
πολεμικά πρὸς τὸ σίνεσθαι τοὺς πλησίον καὶ βλά-
πτειν.

Hæc in Cod. Paris. brevius ita traduntur:
Ἑλλάνικος δὲ φησιν, οὕτως αὐτοὺς κληθῆναι, ὅτι
πρῶτον ἐχάλχευσαν ὄπλα, οἷς σίνονται οἱ πολέμιοι.

Tzetzes ad Lycophr. 460: Ἀημιῖοι, ὥς φησιν
Ἑλλάνικος, εὖρον ὀπλοποιίαν.

ΛΙΟΛΙΚΑ.

114.

Tzetzes ad Lycophr. 1374: Τὰ περὶ τῆς
ἀποικίας Λέσβου Ἑλλάνικος ὁ Λέσβιος ἱστορεῖ ἐν
πρώτῃ Λιολικῶν. Paulo aliter Schol. Pindar. Nem.
XI, 43: Περὶ τῆς Ὀρέστου εἰς τὴν Αἰολίδα ἀποικίας,
Ἑλλάνικος ἐν τῷ πρώτῳ Λιολικῶν ἱστόρηκεν.

profecti sunt (Trojanum cum tribus Cabiris, ut Welckerus
De trilog. pag. 207 conjecit) in Melana sinum, et pri-
mum quidem in Lemnum insulam venerunt. Habitant
ibi Thraces quidam, pauci tantum homines; semigræci
erant, quos vicini populi nominabant Sinties, quia non-
nulli inter eos opifices arma bellica fabricabant. Cum his
promiscue cohabitarunt advenæ et quinque naves ibi
reliquerunt.

Arbore fulmine icta ignis in Lemno inventus est et
armorum fabricatio.

113.

Hellanicus dicit Sinties nominatos esse Lemnios pro-
pterea, quod primi fabricassent arma bellica quibus aliis
nocerent (nocere enim græce dicitur σίνεσθαι).

Lemnii, Hellanico auctore, armorum fabricationem in-
venerunt.

ÆOLICA.

114.

Quæ ad coloniam in Lesbum deductam pertinent ad
Hellanico Lesbio narrantur in libro primo de rebus Æolicis.

De colonia, quam Orestes in Æolidem deduxit, Hella-
nicus egit libro primo de rebus Æolicis.

115.

Pitana sum. Exstat apud Alcæum hoc proverbium,

115.

Zenob. Proverb. V, 61: Πιτάνη εἰμὶ. Αὕτη
(nempe ἡ παροιμία) παρ' Ἀλκαίῳ κεῖται. Λέγεται δὲ
κατὰ τῶν πυκναῖς συμφοραῖς περιπιπτόντων ἄμα καὶ
εὐπραγίαις. Παρόσον καὶ τῇ Πιτάνῃ τοιαῦτα συνέβη,
πράγματα, ὧν καὶ Ἑλλάνικος μέμνηται. Φησὶ γὰρ
αὐτὴν ὑπὸ Πελασγῶν ἀνδραποδισθῆναι, καὶ πάλιν ὑπὸ
Ἐρυθραίων ἐλευθερωθῆναι.

Eadem habent Phavorinus et Suidas, ubi
tamen pro Ἐρυθραίων legitur Ἐρετρίων.

116.

Strabo XIII, p. 610: Φησὶ δὲ Μυρσίλος Μηθυ-
μναίων κτίσμα εἶναι τὴν Ἄσσον· Ἑλλάνικος δὲ Αἰο-
λίδᾳ φησὶν ὥς δὲ καὶ τὰ Γάργαρα καὶ ἡ Αζυμποι-
νία Αἰολέων. V. Macrob. Saturn. V, 20.

ΛΕΣΒΙΚΑ.

117.

Steph. Byz.: Μαλλόεις Ἀπόλλων ἐν Λέσβῳ· καὶ ὁ
τόπος τοῦ ἱεροῦ Μαλλόεις, ἀπὸ τοῦ Μήλου τῆς Μαν-
τοῦς, ὥς Ἑλλάνικος ἐν Λεσβικῶν πρώτῳ.

118.

Steph. Byz.: Τράγασαι (scribe Τραγασαί), χώρα
ἐν ἡπείρῳ, ἀπὸ Τραγάσου, ὃς εἰς χάριν ὁ Ποσειδῶν
ἁλῶν πῆξιν ἐποίησεν. Ὅθεν Τράγασοι οἱ (leg. Τρα-
γασαῖοι) ἄλεις, ὥς Ἑλλάνικος ἐν πρώτῳ Λεσβιακῶν.

119.

Steph. Byz.: Νάπη, πόλις Λέσβου· Ἑλλάνικος ἐν
δευτέρῳ Λεσβιακῶν.

120.

Strabo IX, p. 426: Ὅσπερ καὶ Νάπη ἐν τῷ Μη-
θύμνης πεδίῳ, ἣν Ἑλλάνικος ἀγνοῶν Λάπην ὀνομάζει.

ferturque de iis qui in graves quum inciderint calamitates,
rursum ex iis emergunt, aguntque feliciter. Id enim Pita-
næ usu venit, ut Hellanicus litteris prodidit. Refert enim
a Pelasgis in servitutem redactam, iterumque ab Erythraeis
in pristinam libertatem vindicam.

116.

Myrsilus Assum a Methymnæis conditam ait; Hellani-
cus Æolicam facit urbem, ut Gargara quoque et Lampo-
nia sunt Æolidis.

LESBICA.

117.

Malloeis, hoc nomine Apollo colitur in Lesbo; et locus
templi etiam Malloeis dicitur a Mela Mantus filio, auctore
Hellanico libro primo Lesbiorum.

118.

Tragasæ, regio in Epiro, a Tragaso, in cujus gratiam
Neptunus salis densationem fecit. Unde *Tragasæ sales*.
ut Hellanicus in Lesbiacorum primo.

119.

Nape, urbs Lesbi, de qua Hellanicus dixit libro secundo
Lesbiacorum.

120.

Sicut etiam Nape in Methymnæo campo, quam Hellani-
cus ignoratione lapsus Lapen vocat.

121.

Steph. Byz. : Μέταον, πόλις Λέσβου, ἣν Μέτας Τυρρηνὸς ὤκισεν, ὡς Ἑλλάνικος.

ΚΑΡΝΕΟΝΙΚΑΙ.

122.

Athenæus XIV, p. 635, F : Τὰ Κάρνεια πρῶτος πάντων Τέρπανδρος νικά, ὡς Ἑλλάνικος ἱστορεῖ, ἐν τε τοῖς ἐμμέτροις Καρνεονίαις, καὶ τοῖς καταλογά-
δην.

« Nil aliud apud Athenæum narratur, quam Terpantrum ab Hellanico narratum esse primum omnium Carnea vicisse eo quod Carneonicas et carminibus et orationibus laudasset. [Nisi hæc potius sententia est, Hellanicum illud de Terpanthro petiisse ex catalogis Carneonicarum, quod vel Athenæi vel librariorum culpa male enunciatum.] Ita numerus librorum ab Hellanico scriptorum imminuitur, et potest ille vel in Ἱστορίαις vel in Ἀσθιακοῖς de Terpanthro exposuisse. » Sturz.

123.

Clemens Alex. Stromm. I, p. 333, A : Ἑλλάνικος Τέρπανδρον ἱστορεῖ κατὰ Μίδαν γεγονέναι.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΛΥΔΙΑΝ.

124.

Steph. Byz. : Ἀζειώται, ἔθνος τῆς Τρωάδος, ὡς Ἑλλάνικος ἐν τοῖς περὶ Λυδίαν λέγει.

125.

Sotion in libello Περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν καὶ λιμνῶν (qui extat in Sylburgii edit. operum Aristotelis vol. 3, part. 2) p. 124 extr. : Ἑλλάνικός φησι περὶ Μαγνησίαν τὴν ἐπὶ Σιπύλου, πηγὴν εἶναι, ἀφ' ἧς τοὺς πίνοντας κοιλίαν ἀπολιθοῦσθαι.

ΤΡΩΙΚΑ.

Hunc Hellanici librum Villosi. in Anecd. Gr. tom. 2, p. 185, sæpe laudari dicit in scholiis ad Dionysii Τέχνην in Codice Marciano 489.

126.

Parthenius Erotic. c. 34 : Ἱστορεῖ Ἑλλάνικος Τρωϊκῶν καὶ Κεφάλων ὁ Γεργίθιος· Ἐκ δὲ Οἰνώνης καὶ Ἀλεξάνδρου παῖς ἐγένετο Κόρυθος· οὗτος ἐπίκουρος ἀφικόμενος εἰς Ἴλιον, Ἑλένης ἠράσθη. Καὶ αὐτὸν ἐκείνη μάλα φιλοφρόνως ὑπεδέχετο. Ἦν δὲ τὴν ἰδέαν κράτιστος. Φωράσας δὲ αὐτὸν ὁ πατήρ, ἀνεῖλεν.

« Genitivus Τρωϊκῶν indicare videtur libri s. sectionis notam olim appositam postea librariorum incuria vel aliis modis amissam fuisse. Fortasse tamen præstat legere Τρωϊκοῖς, præeunte Meursio in Bibl. Gr. vol. III Opp., p. 1193. » Sturz.

127.

Dionys. Halic. 1, 46 : Λογισμὸν δὲ τὸν εἰκότα περὶ τοῦ μέλλοντος λαμβάνων (sc. Αἰνείας), ὅς ἀμύχανον εἶη πρᾶγμα, σῶσαι πόλιν ἥς τὰ πλείω ἤδη ἐκρατεῖτο, εἰς νοῦν βάλλεται τοῦ μὲν τείχους παραχωρῆσαι τοῖς πολεμίοις, τὰ δὲ σώματα αὐτὰ καὶ τὰ ἱερὰ τὰ πατρῶα, καὶ χρήματα ὅποσα φέρειν δύναιτο, διασώσασθαι. Δόξαν δὲ αὐτῷ, παῖδας μὲν καὶ γυναῖκας, καὶ καταγεραιὰ σώματα, καὶ ὅποσους ἄλλοις βραδείας ἔδει φυγῆς, προεξελθεῖν κελεύει τῆς πόλεως κατὰ τὰς ἐπὶ τὴν Ἰδὴν φερούσας ὁδοὺς, ἕως Ἀχαιοὶ τὴν ἄκραν ἐλεῖν προθυμούμενοι, διώξεως τοῦ διαπίπτοντος ἐκ τῆς πόλεως πλήθους οὐδὲν προεμπεχάνωντο. Τοῦ δὲ στρατιωτικοῦ τὸ μὲν ἐπὶ τῇ φυλακῇ τῶν ἐξιόντων ἔταξεν, ὡς ἀσφαλῆς τε καὶ ἀταλαίπωρος ἐκ τῶν ἐνόντων φυγὴ αὐτοῖς γένοιτο. Εἶρητο δὲ τούτοις τὰ καρτερώτατα καταλαβέσθαι τῆς Ἰδῆς· τὸ δὲ λοιπὸν, ὃ δὴ κράτιστον

121.

Metæum, urbs Lesbi, quam Metas Tyrrenus condidit, uti Hellanicus auctor est.

ΚΑΡΝΕΟΝΙΚΑΙ.

122.

Carnea primus omnium vicit Terpander, ut Hellanicus tradit, cum in versibus quibus Carneonicas celebravit, tum in eorundem recensu soluta oratione edito (?).

123.

Hellanicus Terpantrum narrat Midæ temporibus natum esse.

DE REBUS LYDIÆ.

124.

Azeiotæ, gens Troadis, uti habet Hellanicus, qui res Lydiæ conscripsit.

125.

Hellanicus dicit prope Magnesiam ad Sipylum fontem esse, qui potus ita refrigeraret stomachum, ut lapidescere videretur.

ΤΡΩΙΚΑ.

126.

Narrat Hellanicus in Troicis et Cephalon Gergithius : Ex CEnone et Alexandro filius natus est Corythus. Hic, quum auxiliaturus venisset Trojam, amore captus est Helenæ, quæ benevolentissime eum excepit; formæ enim pulchritudine quam maxime excellebat. Sed ipsum pater deprehensum interfecit.

127.

Æneas quum verisimilibus rationibus adductus de futuro conjecturam faceret et animadverteret nullo modo fieri posse, ut urbs servaretur, cujus maximam partem hostes in suam potestatem jam rede-gissent, arce hostibus cedere statuit, ut ipsa hominum corpora et sacra patria et quidquid pecuniæ secum ferro posset, servaret. Quod consilium quum ei placuisset, pueros, mulieres et senes et ceteros omnes, quibus lenta fuga opus erat, ex urbe egressos præmisit; et itinera ad Idam ferentia petere jussit, dum Achivi in arcis oppugnationem intenti, de persequenda multitudine, quæ ex urbe diffugiebat, nihil cogitarent. Exercitus etiam partem illis qui ex urbe exibant præsidio esse jussit, ut ipsorum fuga pro præsentī statu ac pro viribus tuta et molestiarum expers esset.

ἦν, αὐτὸς ἔχων ὑπέμενεν ἐπὶ τοῦ τείχους, καὶ παρείχε τοῖς προεξελοῦσιν ἥττον ἐπιπόνους, διηρτημένων τειχομαχίᾳ τῶν πολεμίων, τὰς φυγὰς. Νεοπτολέμου δὲ σὺν τοῖς ἄμφ' αὐτὸν ἐπιβάντος μέρους τινὸς τῆς ἄκρας καὶ προσβοηθησάντων αὐτοῖς Ἀχαιοῶν ἀπάντων, τῆς μὲν ἄκρας μεθίσταται· ἀνοίξας δὲ τὰς φυγάδας πύλας, ἀπῆει συντεταγμένους ἔχων τοὺς λοιποὺς, ἀγόμενος ἐπὶ ταῖς κρατίσταις συνωρίσι τὸν τε πατέρα καὶ θεοὺς τοὺς πατρώους, γυναικὰ τε καὶ τέκνα, καὶ τῶν ἄλλων εἴ τι πλείστον ἀξίωμα ἦν, σῶμα ἢ χρῆμα. Ἴν δὲ τούτῳ κατὰ κράτος εἰλήφεσαν Ἀχαιοὶ τὴν πόλιν, καὶ περὶ τὰς ἀρπαγὰς ἐσπουδαχότες, πολλὴν ἄδειαν σώζεσθαι τοῖς φεύγουσι παρεσχεύασαν. Οἱ δὲ ἄμφι τὸν Αἰνεΐαν ἔτι καθ' ὁδὸν εὐρόντες τοὺς σφετέρους, καὶ καθ' ἕνα ἅπαντες γενόμενοι, τὰ ἐχυρώτατα καταλαμβάνονται τῆς Ἰδῆς. Ἦλθον δ' ὡς αὐτοὺς οἱ τ' ἐν Δαρδάνῳ τότε οἰκοῦντες, ὡς εἶδον φλόγα πολλὴν παρὰ τὰ εἰωθότα ἐκ Ἰλίου, νύκτωρ καταλιπόντες τὴν πόλιν ἔρημον (χωρὶς ἢ ὅσοι σὺν Ἑλύμῳ καὶ Αἰγέστῳ ναυτικὸν τι συνεσκευασμένοι ἔτυχον προεξεληλυθότες τῆς πόλεως), καὶ ἐξ Ὀφρυνίου πόλεως ὁ δῆμος ἅπας, καὶ ἐκ τῶν ἄλλων Τρωϊκῶν πόλεων, τῆς ἐλευθερίας περιεχόμενοι· δύναιμις τε αὐτῇ δι' ἐλαχίστου χρόνου μεγίστη τῶν Τρωϊκῶν ἐγένετο. Οἱ μὲν οὖν σὺν Αἰνεΐᾳ διασωθέντες ἐκ τῆς καταλήψεως, ἐν τούτοις ὑπομένοντες τοῖς χωρίοις οὐ διὰ μακροῦ πάλιν ἐπὶ τὰ σφέτερα κατελεύσεσθαι ἠλπίζον, τῶν πολεμίων ἀποπλευσάντων. Ἀχαιοὶ δὲ ἀνδραποδισάμενοι τὴν πόλιν καὶ τὰ συνέγυος χωρία, καὶ φρουρία δῆψαντες, παρεσκευάζοντο μὲν καὶ τοὺς ἐν τοῖς ὄρεσι χειρωσόμενοι· πεμψάντων

δὲ κήρυκας αὐτῶν περὶ διαλύσεων, καὶ δεομένων μὴ σφᾶς εἰς ἀνάγκην καταστῆσαι πολέμου, συνελθόντες εἰς ἐκκλησίαν, ἐπὶ τοῖσδε ποιοῦνται πρὸς αὐτοὺς τὰς διαλύσεις· Αἰνεΐαν μὲν καὶ τοὺς σὺν αὐτῷ, τὰ χρῆματα φέροντας ὅσα διεσώσαντο κατὰ τὴν φυγὴν, ἐν ὁρισμένοις τισὶ χρόνοις ἐκ τῆς Ἰρωάδος ἀπελθεῖν, παραδόντας Ἀχαιοῖς τὰ φρούρια· Ἀχαιοὺς δὲ παρασχεῖν αὐτοῖς τὴν ἀσφάλειαν ἐξ ἀπάσης ἧς ἐκράτου γῆς καὶ θαλάσσης ἀπιοῦσι κατὰ τὰς δημολογίας. Δεξιόμενος δὲ ταῦτα Αἰνεΐας, καὶ νομίσας ἐκ τῶν ἐνόντων κράτιστα εἶναι, Ἀσκάνιον μὲν, τὸν πρεσβύτατον τῶν παίδων, ἔχοντα τοῦ συμμαχικοῦ τινὰ μοῖραν, ἧς Φρύγιον ἦν τὸ πλείστον, εἰς τὴν Δασκυλίτιν καλουμένην γῆν, ἐνθα ἐστὶν ἡ Ἀσκανία λίμνη, μετὰπεμπτον ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων γενόμενον ἐπὶ βασιλείᾳ τοῦ ἔθνους, ἀποπέμπει. ... Τοὺς δὲ ἄλλους παῖδας Αἰνεΐας παραλαβὼν, καὶ τὸν πατέρα καὶ τὰ ἔδη τῶν θεῶν, ἐπειδὴ παρεσκευάσθη τὸ ναυτικὸν αὐτῷ, διαπλεῖ τὸν Ἑλλήσποντον, ἐπεὶ τῆς ἐγγιστῆ κειμένης Χερσονήσου τὸν πλοῦν ποιούμενος, ἣ πρόκειται μὲν τῆς Εὐρώπης, καλεῖται δὲ Παλλήνη. Ἔθνος δ' εἶχεν αὕτη Θράκιον σύμμαχον, Κρουσαῖον καλούμενον, ἀπάντων προθυμότατον τῶν συναραμένων αὐτοῖς τοῦ πολέμου. Ὁ μὲν οὖν πιστότατος τῶν λόγων, ὃ κέχρηται τῶν παλαιῶν συγγραφέων Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Τρωϊκοῖς, περὶ τῆς Αἰνεΐου φυγῆς τοιόσδε ἐστίν.

128.

Stephan. Byz.: Φοιτία, πόλις Ἀκαρνανίας. ... Λέγεται καὶ Φοίτιον. Καὶ τὸ ἔθνικὸν Φοιτιῶδες, καὶ Φοίτιοι, ὡς Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Τρωϊκοῖς.

His autem mandatum fuerat, ut munitissima Idæ loca occuparent. Ipse vero cum reliqua militum manu, quæ lectissima erat, intra muros arcis remansit, atque suis ex urbe præmissis fugam minus laboriosam reddidit, quod hostes in arcis oppugnationem essent intenti. Sed quod Neoptolemus cum sociis in quandam arcis partem adscendisset, et universi Græci ad opem ipsis ferendam accurrissent, arcem deseruit: et aperta porta, per quam ceteri fugerant, discessit, et reliquos milites acie instructa secum duxit, et patrem, deos patrios, uxorem, liberos, et ceteras res, si qua maximi pretii esset, sive hominum corpora, sive pecuniæ essent, præstantissimis bigis vehens abduxit. Interea vero urbem Græci per viam ceperunt, et in rapinis intenti magnam fugientibus tuto evadendi facultatem præbuerunt. At Æneas ejusque socii suos in itinere assecuti, uno agmine facto, munitissima Idæ loca occuparunt. Ad ipsos autem venerunt qui tunc urbem Dardanum incolebant, quam noctu deseruerunt, conspecta ingenti flamma quæ præter morem ex Illo cinicabat. Omnes, inquam, exceptis iis, qui cum Elymo et Ægesto, aliquot navibus paratis, ante ex urbe exierant. Ad hos etiam venit ex Ophrynio totus populus, et ex aliis uribus Trojanis quotquot libertatis tuendæ studio tenebantur. Quare brevissimo temporis spatio ipsæ Trojanorum copię maxime creverunt. Qui igitur cum Ænea ex urbe capta superstites evaserant, in his locis remanentes, in patrias sedes se brevi post hostium discessum redituros sperabant. Sed Græci, quum urbem et loca vicina in suam potestatem redegissent, et ipsos incolas in servitutem abs-

traxissent, et castella vastassent, se ad illorum qui in montibus erant oppugnationem parabant, ut illos quoque in suam potestatem redigerent. Sed quum illi caduceatores ad ipsos misissent, ac rogarent ne se ad belli gerendi necessitatem adigerent, in concionem convenerunt, et pacem hisce conditionibus cum ipsis fecerunt: ut Æneas ejusque socii cum rebus omnibus, quas in ipsa fuga servatas absportarant, intra certum ac statutum tempus ex agro Trojano abirent, Græcisque castella prius dederent; Græci vero ipsis ex omni agro, marique, cujus imperium habebant, tuto discedendi copiam ex pacto facerent. Æneas igitur his conditionibus acceptis, quas pro præsentis rerum statu optimas esse judicabat, Ascanium filiorum natu maximum cum quadam sociorum parte, quæ ex Phrygibus fere tota constabat, in agrum qui Dascyliticus vocatur (ubi est lacus Ascanius) ab illius regionis incolis ad regni administrationem accitum misit.—Æneas vero cum reliquis liberis et patre et deorum simulacris, classe jam parata, Hellespontum trajecit, et in proximam peninsulam navigavit, quæ in mare procurrens ante Europam jacet, et Pallene vocatur. Hæc autem Thraciam gentem sociam habebat, quæ Crusæa vocabatur, quæ operam omnium sociorum in bello gerendo fidelissimam maxima animi alacritate ipsis navarat. Narrationum igitur de Æneæ fuga maxime credibilis, quam Hellenicus antiquus scriptor in rebus Trojanis describendis est sequutus, hæc est.

128.

Phœtiæ, urbs Acarnaniæ. ... Dicitur etiam Phœtium. Et gentile Phœticius et Phœtiii, ut Hellenicus in Troicis.

129.

Schol. Apollon. Rhod. I, 916: Ἐκεῖ ὄκει Ἥλέκτρα ἢ Ἀτλαντος, καὶ ὠνομάζετο ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων Στρατηγίς· ἣν φησιν Ἑλλάνικος Ἥλεκτρυώνην καλεῖσθαι. Ἐγέννησε δὲ τρεῖς παῖδας, Δάρδανον, τὸν ἐς Τροίαν, (ἐν τῇ Τροίᾳ cod. Paris.) κατοικήσαντα, ὃν καὶ Πολυάρχην φασὶ λέγεσθαι ὑπὸ τῶν ἐγχωρίων, καὶ Ἡσιώνα, ὃν Ἰασίωνα (Par. Ἡσίωνα) ὀνομάζουσι καὶ φασὶ καρυνωθῆναι αὐτὸν ὑβρίζοντα ἄγαλμα τῆς Δήμητρος. Τρίτην δὲ ἔσχευεν Ἀρμονίαν, ἣν ἡγάγετο Κάδμος. Καὶ διὰ τοῦτο καὶ τὰς Θήβης πύλας Ἥλεκτρίδας ἐκάλεσαν ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς. Ταῦτα ἱστορεῖ Ἑλλάνικος ἐν πρώτῳ Τρωϊκῶν, vel ut antiquus schol., καὶ ἀπὸ τῆς μητρὸς αὐτῆς Ἥλεκτρίδας πύλας τῆς Θήβης ὀνομάσκει ἱστορεῖ Ἑλλ. Hellenicum, ut videtur, secutus est Schol. Cod. Aug. ad Eurip. Phœnn. 1146; cf. ad v. 7 et 1136, et Eustath. ad Dionys. Perieg. 391.

130.

Stephan. Byz.: Βατίεια, τόπος τῆς Τροίας ὑψηλός· κέκληται ἀπὸ Βατείας τινός, ὡς Ἑλλάνικος ἐν πρώτῳ Τρωϊκῶν.

Idem s. v. Ἀρίσθη: Κεφάλων φησὶν, ὅτι Δάρδανος ἀπὸ Σαμοθράκης ἔλθων εἰς τὴν Τρωάδα, τὴν Τεύχρου τοῦ Κρητὸς θυγατέρα γαμῇ Ἀρίσθην. Ἑλλάνικος δὲ Ἀττιαν αὐτὴν φησιν. «Ubi, nisi hanc lectionem defendere velis e dialecto Æolica, qua v. c. βιβέλιος dicitur pro ἀίλιος et βραδινός pro βραδινός, ita ut verum nomen Ἀττιαν putandum sit, quod Cretenses Βάττιαν pronuntiaverint, cum Meursio et Salmasio legendum est Βάττιαν, quam eandem Ἀρίσθην vocari dicit Tzetz. ad Lycophr. 1302.» Sturz.

131.

Harpocration: Κριθωτῇ, μία πόλις τῶν ἐν Χερσονήσῳ, καθά φησιν Ἑλλάνικος ἐν πρώτῳ Τρωϊκῶν.

129.

Habitabat ibi (in Samothrace) Atlantis filia Electra et ab indigenis nominabatur Strategis. Hanc Hellenicus refert Electryonen appellatam esse. Peperit vero tres liberos, Dardanum, qui Trojam emigravit, quemque Polyarchen ab indigenis nominatum esse ajunt, et Eetionem, quem Iasionem appellabant. Is quum in Cereris simulacrum superbiisset, fulmine interfectus dicitur. Filiam vero Electra habuit Harmoniam, quam Cadmus duxit uxorem; propterea Electridas Thebarum portas ab ejus matre nominatas esse narrat Hellenicus libro primo rerum Troicarum.

130.

Batiea, locus excelsus in agro Trojano, ita a Batea quadam denominatus, teste Hellenico libro primo Troicorum.

Cephalon dicit Dardanum e Samothrace in Troadem venientem, uxorem duxisse Teucris Cretis filiam Aristen quam Ateam (Bateam) nominat Hellenicus.

131.

Crithote, urbium Chersonesi una fuit, quemadmodum Hellenicus refert libro primo Troicorum.

132.

Scholia Leidensia ad Homer. Il. Φ, 235 (242) apud Valckenar. Animadv. ad Animon. 3, 20, p. 248 (188): Ἑλλάνικος ἐν δευτέρῳ Τρωϊκῶν ὑπὸ δὲ τοῦτον τὸν χρόνον ἐν τῇ Ἰδῇ, θῆεν καὶ ὁ Σκάμανδρος τὸ βεῖθρον ὑπερβαλὼν, ὑπὸ τοῦ δαμβρίου ὕδατος τὸ ἔχον κοῖλα χωρία ἐπῆλθεν, τῷ ῥοῦ τούτῳ δ' Ἀχιλλεὺς ἡγούμενος τοῦ στρατοῦ πρῶτος ἐνέτυχε, καὶ εἰσας τὸν ῥοῦν, μή τί μιν πημήνη, ἐν τῷ πεδίῳ πετέας πεφυκυίας λαβόμενος, ἐμετεώρισεν ἑαυτόν· οἱ δ' ἄλλοι προιδομένοι τὸν ῥοῦν, ἐτράποντο, ὅπου ἐδύνατο ἕκαστος, ἄλλος ἄλλῃ, καὶ ἐπὶ τὰ τῶν ὀρῶν ὑπερέχοντα τοῦ πεδίου ἀνέβαινε.

133.

Steph. Byz.: Ἀγάμεια, ἄκρα καὶ λιμὴν περὶ τὴν Τροίαν, ὡς Ἑλλάνικος ἐν δευτέρῳ.

134.

Stephan. Byz.: Γάργαρα. ... Ἑλλάνικος δὲ Γάργασον ἔφη τὴν πόλιν διὰ τοῦ σ, ἀλλ' οἶμαι σφάλμα εἶναι.

135.

Eustath. Il. K, p. 816, 12, de Apolline Thynbraeo: Λέγεται καὶ διὰ τοῦ ζ, Ζυμβραῖος, ἔτι δὲ καὶ Θύμβριος· ἢ κατὰ Ἑλλάνικον Δύμβριος διὰ τοῦ δ.

«Si quis Hellenicum grammaticum intelligeret, non repugnarem. Sed potest etiam historicus, quippe Lesbios, atque adeo Dorica dialecto usus, recte intelligi. ... Ceterum valde dubium est hic nomen Hellenici. Nam in scholl. Lips. Mss. fol. 129, a, ad Il. K, 430, pro verbis, ἢ κατὰ ... τοῦ δ, leguntur hæc: καὶ Δύμβριος διὰ τοῦ δ, Ἑλληνικῶς.» Sturz. Quas dubitationes inanes esse ostendit Steph. Byz. v. Θύμβρα: Ἑλλάνικος δὲ Δύμβριος φησὶ διὰ τοῦ δ, καὶ Δυμβριεύς.

132.

Hellenicus libro secundo rerum Troicarum, Sub id temporis, inquit, in Ida monte, unde profluens Scamandrus imbribus anctus alveum excedit et concavas regiones inundat, Achilles, exercitus dux, primus in hunc torrentem incidens, quum timeret ne quid ex aquarum impetu pateretur, ulmis, quas ex campo evulserat, se sustinuit. Reliqui vero e longinquo torrentem conspicientes, alius alio conversus quo poterat quisque in montes agro imminentes confugebant.

133.

Agamea, promontorium cum portu circa Trojam, ut scribit Hellenicus in libro secundo.

134.

Gargara. ... Hellenicus autem urbem Gargasum vocat per s, sed puto errorem esse.

135.

Apollo Thymbraeus dicitur etiam per z litteram Zymbraeus, nec non Thymbrius, vel secundum Hellenicum Dymbrius per d litteram, et Dymbrieus.

136.

Schol. Hom. II. Y, 146 : Ποσειδῶν καὶ Ἀπόλλων, προστάξαντος Διὸς Λαομέδοντι θητεῦσαι, ἐπὶ μισθῷ τεταγμένῳ τὸ τεῖχος κατασκευάζουσι. Λαομέδων δὲ παραβὰς τοὺς ὄρκους καὶ τὰς συνθήκας, μὴ δοὺς τὸν μισθόν, ἀπῆλασεν αὐτούς· ἀγανακτήσας δὲ Ποσειδῶν, ἐπεμψε τῇ χώρᾳ κῆτος, ὃ τοὺς τε παρατυγχάνοντας ἀνθρώπους καὶ τοὺς γιγνομένους καρποὺς διέφθειρε. Μαντευομένῳ δὲ τῷ Λαομέδοντι χρησμὸς ἐδόθη, Ἡσιόνην τὴν θυγατέρα Λαομέδοντος (Venet. αὐτοῦ) βορὰν ἐκδοῦναι (Venet. ἐκθεῖναι τῷ κῆτει), καὶ οὕτως ἀπαλλαγῆσθαι τοῦ δεινοῦ. Προθεὶς δὲ ἐκείνος τὴν θυγατέρα, μισθὸν ἐκῆρυξε τῷ τὸ κῆτος ἀνελόντι, τοὺς ἀθανάτους ἵππους δώσειν, οὓς Τρωὶ Ζεὺς ἀντὶ Γανυμήδους ἔδωκεν. Ἡρακλῆς δὲ παραγενόμενος, ἐπέσχετο τὸν ἄθλον κατορθώσκειν, καὶ Ἀθηνᾶς αὐτῷ πρόβλημα ποιησάσης τὸ καλούμενον ἀμφίχυτον τεῖχος, εἰσδὺς διὰ τοῦ στόματος εἰς τὴν κοιλίαν τοῦ κῆτους, αὐτοῦ τὰς λαγόνας διέφθειρεν. Ὁ δὲ Λαομέδων ὑπαλλάξας, θνητοὺς δίδωσιν ἵππους. Μαθὼν δὲ Ἡρακλῆς, ἐστράτευσε (Ven. ἐπεστράτευσε), καὶ Ἰλιον ἐπόρθησε, καὶ οὕτως ἔλαβε (Ven. ἤλαυνε) τοὺς ἵππους. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἑλλάνικῳ.

137.

Schol. Hom. II. Γ, 250 : Ἡ μήτηρ τοῦ Πριάμου ... κατὰ Ἑλλάνικον ἐκαλεῖτο Τρυμῶ. Codex Venet. habet Στρυμῶ, ut Apollodorus III, 12, 3.

138.

Tzet. ad Lycophr. 469 : Ἑλλάνικος ἱστορεῖ, ὅτι πρὸ τοῦ Ἡρακλέα εἰσελθεῖν ἐν τῇ Τροίᾳ, ὃ Τελαμῶν μῆρος τοῦ τεῖχους καταβάλων εἰσῆλθε· σπωμένου δὲ

ἐπ' αὐτὸν Ἡρακλέους τὸ ξίφος, ὃ Τελαμῶν παρατήρησας τούτου ἕνεκα δυσχεράναντα τὸν Ἡρακλέα, λίθους περὶ αὐτὸν ἐσώρευεν. Τοῦ δὲ φαιμένου, τί τοῦτο; Τελαμῶν ἔφη, ἐγείρειν μέλλω βωμὸν Ἡρακλέους Ἀλεξιάκου. Καὶ οὕτω τῆς ὀργῆς Ἡρακλῆς παύεται, καὶ γέρας αὐτῷ τὴν Ἡσιόνην, τὴν καὶ Θεάνειραν, δαρεῖται.

139.

Schol. Hom. II. E, 64 : Ἑλλάνικός φησι, χρησμὸν δοθῆναι τοῖς Τρωσίν, ἀπέχεσθαι μὲν ναυτιλίας, γεωργίᾳ δὲ προσέχειν, μὴ τῇ θαλάσῃ χρώμενοι ἀπολέσωσιν αὐτοὺς καὶ τὴν πόλιν.

140.

Arrian. Dissert. Epictet. 2, 19 : Τίς ἦν ὁ τοῦ Ἑκτορος πατήρ; Πρίαμος. Τίνες ἀδελφοί; Ἀλέξανδρος καὶ Διήφοβος. Μήτηρ δ' αὐτῶν τίς; Ἑκάβη. Παρεῖληφα ταύτην τὴν ἱστορίαν παρὰ τίνος; παρ' Ὀμήρου. Γράφει δὲ περὶ αὐτῶν, δοκῶ, καὶ Ἑλλάνικος, καὶ εἴ τις ἄλλος τοιοῦτος.

141.

Eustath. ad Odys. II, p. 1796, 42 : Ἀριστοτέλης ἐν Ἰθακησίων πολιτείᾳ καὶ Ἑλλάνικος δὲ Τηλέμαχον φασὶ Ναυσικαᾶν γῆμαί τὴν Ἀλκινόου, καὶ γενῆσαι τὸν Περσέπολιν.

142.

Schol. Hom. II. Γ, 151 : Τιθωνοῦ τοῦ Λαομέδοντος, Πριάμου δὲ ἀδελφοῦ, ἡράσθη ἡ Ἡμέρα· εἰ οὐπερ ἐποίησεν υἱὸν τὸν Μήμονα. Μακρῷ δὲ βίῳ διαπανηθέντος ἐκείνου, μετέβαλεν αὐτὸν εἰς τέττιγιν ἡ θεός. Διὸ δὲ αὐτοῦ τοὺς συγγενεῖς δημογέροντας τίτιξιν εἰκάζει ὁ ποιητής. Ἱστορεῖ Ἑλλάνικος.

136.

Neptunus et Apollo a Jove servire jussi Laomedonti, pacta mercede muro cingunt Pergamum. Sed Laomedon iurjurandum et promissa non conservans neque solvens mercedem, ex urbe eos eiecit. Igitur Neptunus iratus belluam terrae immisit, quae et homines et fructus qui tum erant omnes perdidit. Quum vero deum Laomedon consuleret, datum est oraculum: fore ut a malo isto deliberaretur, si Hesionam a cetis devorandam exponeret. Quo facto, praedicavit ille equos immortales, quos Troi Jupiter pro Ganymede dederat, ei se daturum esse, qui monstrum illud interficeret. Hercules qui tum temporis aderat, hoc se certamen sustinere velle promisit, et postquam Minerva propugnaculum ei fecerat murum, quem ἀμφίχυτον (circumfusum) vocant, per os in ventrem belluae ferrum condens ilia ejus perrumpit. Laomedon vero immortalium loco mortales equos dedit. Qua re cognita, Hercules hostiliter aggressus Trojam devastavit atque equos abduxit. Historia exstat apud Hellanicum.

137.

Zenxispe, mater Priami, secundum Hellanicum appellabatur Strymo.

138.

Hellanicus narrat: Telamo muri partem perrumpens

ante Herculem urbem ingressus est. Quum vero Herculem gladium in se destringentem de hac re indignatum esse cognovisset, lapides circa eum coniecit et interroganti: Quid hoc? respondit: Aram exstructurus sum Herculi Averrunco. Atque ita Hercules ab ira destitit et muneri dedit ei Hesionam, quae etiam Theanira vocatur.

139.

Hellanicus dicit oraculum datum esse Trojanis, jubens eos navigatione abstinere, agriculturae vero operam navare, ne mari utentes se ipsos atque urbem perderent.

140.

Quis fuit Hectoris pater? Priamus. Qui fratres? Alexander et Deiphobus. Quae eorum mater? Hecuba. Historiam hanc accepi, a quo? Ab Homero. Sed et Hellanicus opinor eisdem de rebus scribit, et id genus alii.

141.

Aristoteles in Ithacensium republica et Hellanicus Telemachum dicunt uxorem duxisse Nausicaam, Alcibi filiam, ex eaque genuisse Perseptolin.

142.

Tithoni, qui erat Laomedontis filius, Priami frater, amore capta est Hemera, ex eoque peperit Memnona filium. Debilitatum vero senectute dea mutavit in cicadam, et propterea principes ejus propinquos cum cicadis poeta comparat. Narrat Hellanicus.

143.

Euseb. Præp. evang. X, 12, p. 498, B: Κατὰ το ἐκτοικοιδέκατον ἔτος τῆς Ἀγαμέμνονος βασιλείας, Ἰλιον ἔαλω, Δημοφῶντος τοῦ Θησέως βασιλεύοντος Ἀθήνησι τῷ πρώτῳ ἔτει, Θαρρηλιῶνος μηνὸς δευτέρῃ ἐπὶ δέκα, ὡς φησι Διονύσιος ὁ Ἀργεῖος. ... Ἑλλά- νιος, δωδεκάτῃ Θαρρηλιῶνος.

Idem ex Hellanico tradit etiam Clemens Alex. Strom. I, p. 321, D.—

144.

Tzetz. Posthom. 768—780:

Μῆνα δὲ ἤδη ἐρείω, ἤμαρ τ' ἡδὲ τε ὥρην
οἰκτροτάτου λυκάδαντος, ὅς ἀλγεα θήατο Τροίη.
Δωδεκάτῃ μὲν ἔην μηνὸς Θαρρηλιῶνος,
τὸν β' Αἰωνάριον κικλήσκει μὲν Λογγίνας·
Ἰκνουνάριον δ' ἀνέρες πάντες καλέουσι.
Νῦν δ' ἄρ' ἔην μέσση, λαμπρῇ δ' ἐπέτελλε σελήνῃ,
παρθένῳ, εἰσελάσας δρόμον μεγάλοισιν ἐν ἄστροις,
ἡλίου, ἅμ' Ἀιγόνερον Κρόνου οἶκον ἔόντος.
Καλλιστώ δ' ἱέρεια κλειναῖς ἦν ἐν Ἀθήναις
οἰκτροτάτου μεγάλου λυκάδαντος. Κεῖνῃ ἐν ὥρῃ,
κεῖνῃ νυκτὶ, ὁ Λέσβιος Ἑλλάνιος ἀεῖδει,
τὸν τῷ καὶ Δούρις, Τροίαν ἔλπειν Παναχαιοὺς,
οἰκαδέ τ' ἐλθέμεναι λυγρὸν τὸν νόστον ἰδόντας.

145.

Strabo 13, p. 602: Ἑλλάνιος δὲ χαριζόμενος τοῖς Παιῦσιν, οἷος ὁ ἐκείνου μῦθος, συνηγορεῖ τῷ τὴν πόλιν εἶναι τὴν νῦν τῇ τότε. Eadem habet Eustath. ad II. Δ, p. 460.

146.

Tzetzes in Posthomerics, 13 sqq., de Penthesi-
lea:

Ταῦτα μὲν ὦδ' ὁ Κόιντος ἰοῖς ἐπέεσσιν ἀεῖδει.
Ἑλλάνιος, Λυσίας δὲ καὶ ἄλλοι ἄνδρες ἀγαυοὶ
φάν, ἔνεκα σφετέρης ἀρετῆς ἐπιήλυθε Τροίη,
κῶλος ἀεζήσασα, ὅπως τε γάμοισι μιγείη.
Ταῖς γὰρ ἀπαίσιον ἔστι παρ' ἀνδράσι βῆμεναι εὐνῇ,
εἰ μὴ μὲν πολέμοισιν ἀριστήσωσιν ὑπ' ἀνδράς.
Τῶς μὲν Πενθεσιλείην ἐλθέμεν οἶγ' ἐρέουσιν.

143.

Anno regni Agamemnonis decimo octavo captum est Ilium, Demophonte Thesei filio Athenis regnante, primo ejus anno, die vero Thargelionis mensis duodecimo, ut Dionysius Argivus auctor est: ... Hellanicus, duodecimo Thargelionis.

144.

Jam dicam mensem et diem et horam tristissimi anni, qui dolores dedit Trojanis. Duodecimus erat mensis Thargelionis, quem Æonarium dicit Longinus quidem, Januarii vero omnes homines appellant. Nox erat media, splendida luna exorta est Virginis agens cursum magnis in astris, dum Sol ad Capricornium, Croni domum, versabatur. Callisto vero sacerdos erat claris in Athenis (Argis) tristissimo illo magno anno. Illa hora, illa nocte Hellanicus Lesbios cantat, cum eoque Duris, Trojam cepisse Panacharos, domumque revertisse tristem reditum videntes.

FRAGMENTA HISTORICORUM.

Sturz: « V. 15, pro ἐπιήλυθε malim ἐπελήλυθε. V. 18, pro ἀριστήσωσιν ὑπ' ἀνδράς reponendum putem ἀριστεύσωσιν ἐπ' ἀνδράς. Etiam ἀεζήσασα v. 16 mutaverim in ἀεζήσουσα. »

Ad Troica referenda videntur etiam ea, quæ de Dactylis Idæis ex Hellanico narrat Schol. Apollon. Rh. I, 1129. Vide Pherecyd. fr. 7.

ΦΟΙΝΙΚΙΚΑ.

Ge. Cedrenus in Synopsi historiarum vol. 1, p. 11, Ced. Paris. 1647. fol.: Οἱ δὲ τὰ Φοινικικὰ συγγραψάμενοι, Ἡσιόδός τε καὶ Ἑκαταῖος, Ἑλλάνιος, καὶ ὁ Ἀκουσίλαος, Ἐφορός τε καὶ Νικόλαος. « Sed ut verum fatear, mihi quidem totus Cedreni locus nullo modo huc posse referri videtur. Desumptus est enim, sed passim vitiose exscriptus, ex Josephi Archæol. 1, 4 extr., ubi hæc leguntur: Καὶ Μανέθων ὁ τὴν τῶν Αἰγυπτίων ποιησάμενος ἀναγραφὴν, καὶ Βηρωσσὸς ὁ τὰ Χαλδαϊκὰ συναγαγὼν, καὶ Μωϋσῆς τε καὶ Ἑστιάριος, καὶ πρὸς αὐτοῖς ὁ Αἰγύπτιος Ἱερώνυμος, οἱ τὰ Φοινικικὰ συνταξάμενοι, συμψωνοῦσι τοῖς ὑπ' ἐμοῦ λεγομένοις: Ἡσιόδός τε, καὶ Ἑκαταῖος καὶ Ἑλλάνιος, καὶ Ἀκουσίλαος ... ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαίους ζήσαντας ἔτη χίλια. Eusebius, qui eundem locum excerpserit (v. fr. LXXXIX), præter alias, quæ non huc pertinent, lectionis diversitates, post Ἱερών. habet οἱ τε. » Sturz.

ΚΥΠΡΙΑΚΑ.

147.

Steph. Byz.: Καρπασία, πόλις Κύπρου, ἣν Πυγμαλίων ἐκτίσεν, ὡς Ἑλλάνιος ἐν τοῖς Κυπριακοῖς.

145.

Hellanicus Iliensium gratiam captans more suo affirmat, recentem cum antiqua urbem eandem esse.

146.

Hæc quidem ita Quintus suis carminibus canit. Hellanicus vero et Lysias aliique viri celebres dicunt: propter virtutem suam venit Trojam, ut gloriam augeret et nuptiis gauderet. Illis enim inauspicatum est cum viris concumbere, nisi bellis contra hostes inclaruerint. Ita Penthesileam illi dicunt venisse Trojam.

CYPRIACA.

147.

Carpasia, urbs Cypri, quam Pygmalion condidit, auctore Hellanico in Cypriacis.

ΑΙΓΥΠΤΙΑΚΑ.

Photius cod. 161, p. 177, 3 ed. Hæschel. sive p. 104, 12 Bekk., ubi agit de Sopatri Sophistæ ἐκλογαῖς διαφόροις, eas dicit compositas esse ἐκ τῶν Αἰλίου, δι' ὧν (Bekker. Αἰλίου Δίου) περὶ Ἀλεξανδρείας· καὶ ἐκ τῶν Αἰγυπτιακῶν Ἑλλάνικου· δι' ὧν μυθικὰ τε καὶ πλασματικὰ πολλὰ συλλέξας, καὶ διάφορα ἕτερα, εἰς τὸ τέλος τοῦ ἑκτοῦ λόγου καταντήσεις.

148.

Quæ ex Arriano in Dissert. Epictet. II, 19, et apud Gell. N. A. I, 12, apposit Sturzium, delevimus: non enim quod illic dicitur Ἑλλάνικος λέγειν ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, historicus scripsit unquam, sed stoicis placitis hunc testem dedit ad illudendum adversarium.

149.

Athenæus XI, p. 470, D: Ἑλλάνικος ἐν Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει· « Αἰγυπτίων ἐν τοῖς οἴκοις κεῖται σιὰλη χαλκῇ, καὶ κύαθος χαλκοῦς, καὶ ἡθάνιον χάλκεον. »

150.

Athenæus XV, p. 679, F: Περὶ δὲ τῶν ἐν Αἰγύπτῳ αἰεὶ ἀνθούτων στεφάνων Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς οὕτως γράφει· « Πόλις ἐπιποτάμνη, Τίνδιον ὄνομα. Αὕτη θεῶν ἐμήγυρις, καὶ ἱερὸν μέγα καὶ ἄγνόν ἐν μέσῃ τῇ πόλει λίθινον, καὶ θύρατρα λίθινον. Ἔστω τοῦ ἱεροῦ ἀκάνθου πεφύκασι λευκαὶ καὶ μέλαιναί. Ἐπ' αὐταῖς δ' οἱ στέφανοι ἐπιδέδληνται ἄνω τῆς ἀκάνθου τοῦ ἀνθους καὶ ῥοιῆς ἀνθους καὶ ἀμπέλου πεπλεγμένοι. Καὶ οὗτοι αἰεὶ ἀνθέουσι. Τοὺς στεφάνους ἀπέθεντο οἱ θεοὶ ἐν Αἰγύπτῳ, πυθόμενοι βασιλεύειν τὸν Βάβυν, ὃς ἐστὶ Τυφών. »

151.

Athenæus XV, p. 680, B: Ὁ δὲ προειρημένος Ἑλλάνικος καὶ Ἀμασιν Αἰγύπτου βασιλεῦσαι, ἰδιώ-

την ὄντα καὶ τῶν τυχόντων κατὰ τὸν πρῶτον βίον, διὰ στεφάνου ζωρεάν, ὃν ἐπεμψεν ἀνθέων πλεξάμενος τῇ ὥρᾳ περικαλλεστάτων, γενέθλια ἐπιτελοῦντι Πιτάρμιδι τῷ τῆς Αἰγύπτου τότε βασιλεύοντι. Τούτῳ γὰρ ἡσθέντα τῷ κάλλει τοῦ στεφάνου, καὶ ἐπὶ αἰπὺν καλέσαι τὸν Ἀμασιν, καὶ μετὰ ταῦτα τῶν φίλων ἕνα αὐτὸν ἔχοντα ἐκπέμψαι ποτὲ καὶ στρατηγόν, Αἰγυπτίων αὐτῷ πολεμούντων, ὅς ᾧ δὴ διὰ τὸ τοῦ Πιτάρμιδος μῖσος ἀποφανθῆναι βασιλεῖα.

152.

Antigon. Caryst. Hist. mirabilium c. 139 sq (vol. VII Opp. Meursii p. 54): Ἑλλάνικος δ' ἐλέσθιος ἐν Θήβαις ταῖς Αἰγυπτιαῖς ἱστορεῖ σπήλαιον ἐν ἄστει, καθ' ὃ εἶναι τὰς μὲν τριακάδας, νημεῖν· τὰς δ' ἄλλας ἡμέρας, ἄνεμον. Δόξαι δ' ἀνεξέταστον ἔχειν καὶ δυσπαρατήρητον ἡ ἐκλογὴ, καθάπερ δ' Ἑσπερίαις ἐβδόμαις οὐ στρέφεται· καὶ ὅτι οἱ μύρμηκες νημεῖναις ἀναπαύονται.

« De priori huius loci parte, usque ad ἄνεμον, consentit cum Hellanico Callimachus apud Steph. Byz. in v. Θήβη, Κατὰ τὰς Αἰγυπτίας Θήβας, in-quiens, ἔστι σπήλαιον, δ' ταῖς μὲν ἄλλαις ἡμέραις πληροῦται ἀνέμου· κατὰ δὲ τὰς τριακάδας ὡς πᾶν παντελῶς. Quæ deinde sequuntur, dubito an ad Hellanicum tanquam ad auctorem referenda sint, immo puto Antigoni verba esse, et vocabulo ἐκλογὴ illum ipsum Hellanici locum intelligi, ad quem illustrandum similia afferat mirabilium scriptor. » Sturz.

153.

Etym. M.: Ἑρεμβοί, οἱ Ἀραβες. . . Ἑρεμβοὺς αἱ μὲν τοὺς Ἀραβας φασίν, ὡς Ἑλλάνικος· εἶναι δὲ τοὺς Τρωγλοδύτας ἔχουσιν.

Tzetiz. ad Lycophr. 827: Ἑλλάνικός φησι τὸν Ἑρεμβοὺς περὶ τὰς Νείλου ῥοὰς οἰκεῖν.

154.

Plutarch. De Is. et Osir. p. 364, D: Τὸν Ὁσ-

ÆGYPTIACA.

149.

Hellanicus in Ægyptiacis hæc scribit: « Ægyptiorum in domibus videas phialam æneam, cyathum æneum, et ethanium æneum. »

150.

De coronis vero in Ægypto semper florentibus Hellanicus in Ægyptiacis ita scribit: « Oppidum ad flumen situm, Tindium nomine. Hic est deorum conventus et templum magnum et sanctum in medio oppido lapideum, et portæ lapideæ. Intra templum arbores acaciæ nascuntur albæ et nigra. His superne impositæ coronæ ex acanthi flore et mali punica flore et vite nexæ: semperque hæc florent. Coronas istas deposuerunt dii in Ægypto, quum intellexissent regnare Babyn, qui est Typhon. »

151.

Quem supra commemoravimus Hellanicus narrat etiam, Amasin, privatum initio plebeiumque hominem, Ægypti

regem fuisse factum propter coronæ donum, quam ille e pulcerrimis, quos ver ferebat, floribus nexam Patarnidis miserat, Ægypti tunc regi, natalitia celebranti. Hunc enim delectatum pulcritudine coronæ, ad cœnam vocasse Amasin; et ab eo tempore in amicorum numero habitum, decem copiarum aliquando misisse adversus Ægyptios arma contra ipsum ferentes; ab his autem, ob Patarnidis odium, regem esse renunciatum.

152.

Hellanicus Lesbios in Thebarum Ægyptiarum urbe atrum esse dicit, quod aliis quidem diebus vento repleretur sed trigesimo quoque mensis die ventis vacuum esset.

153.

Erembos nonnulli, ut Hellanicus, Arabes dicunt. Hellanicus dicit Erembos ad Nilum fluvium habitare.

154.

Quippe Hellanicus Hysirin pro Osiride a sacerdotibus

ρον Ἑλλάνικος Ὑσιριν ἔκειεν (sic Valckenar. : codd. ἔθηκεν) ἀκτιοῦναι ὑπὸ τῶν ἱερέων λεγόμενον. Οὕτω γὰρ ὀνομάζων διατελεῖ τὸν θῆν, εἰκότως ἀπὸ τῆς φύσεως καὶ τῆς εὐρεσείας (ὑσεως καὶ ὑγρασίας conj. Marklandus).

155.

Athenæus I, p. 34, A : Θεόπομπος ὁ Χίος τὴν ἀμπέλον ἱστορεῖ εὐρεθῆναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν Ἀλφειὸν Ἑλλάνικος δὲ φησιν, ἐν τῇ Πλινθίνῃ πόλει Αἰγύπτου πρῶτον εὐρεθῆναι τὴν ἀμπέλον. Unde quædam excerpit Eustath. ad Hom. Od. I, p. 1635, 16.

«In Ægyptiacis Hellanicus haud dubie etiam ea posuisse putandus est, quæ de Orphica theologia, hoc est de cosmogonia docuit. Dubitari enim vix potest, quin Lesbios noster Hellanicus intelligendus sit apud Damascium Περὶ ἀρχῶν in G. C. Wolfii Anecd. gr. tom. III, p. 253 : Ἡ δὲ κατὰ τὸν Ἱερώνυμον φερομένη (Ὀρφικὴ θεολογία) καὶ Ἑλλάνικον, εἴπερ μὴ καὶ ὁ αὐτὸς ἐστίν, quæ sic interpretor : nisi quidem alter ex altero sua hausit, ita ut ambo non nisi unius auctoris loco habendi sint.» Sturz.

156.

Justinus Martyr Cohortat. ad Græcos p. 10, A ed. Paris. 1615 fol., primo Polemonem et Apionem ait tradidisse, κατὰ Ἰνυχον, Ἀργεὺς βασιλεὺς, Ἀμασίδης Αἰγυπτίων βασιλεύοντες, ἀποστῆναι Ἰουδαίους, ὧν ἡγεῖσθαι Μωϋσέα. Deinde addit : Καὶ οἱ τὰ Ἀθηναίων δὲ ἱστοροῦντες, Ἑλλάνικός τε καὶ Φιλόχορος, οἱ τὰς Ἀθίδας, Κάστωρ τε καὶ Θαλλὸς, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ πολυῖστωρ, ... ὡς σφόδρα ἀρχαίου καὶ παλαιοῦ τῶν Ἰουδαίων ἀρχόντος Μωϋσέως μέμνηται.

nominari audivisse videtur, itaque eum crebro nominat, nimirum a pluvia et humectatione.

155.

Theopompum Chium (ait Athenæus) narrare, repertam vitem esse Olympiæ juxta Alpheum.... Hellanicus vero scribit, in Ægypti oppido Plinthine primum inventam esse vitem.

156.

Polemo et Apio tradunt sub Inacho, rege Argivo, eodem tempore, quo Amasis Ægyptiæ imperaverit, Judæos Mose duce emigrasse. Etiam qui res Atheniensium narrant, Hellanicus et Philochorus, Attidum scriptores, Castor et Thallus et Alexander polyhistor Mosen tanquam perantiquum et perveterem Judæorum ducem commemorant.

Mosen Græcorum historiographis notissimum fuisse ex ipsis eorum scriptis intelligere licet, nam Polemo in primo Hellenicorum ejus meminit et Ptolemæus Mendesius, nec non Hellanicus, Philochorus, Castor, alii.

ITER AD TEMPLUM JOVIS AMMONIS.

157.

Φάλαξ (quæ vox alias significat palmam arborem) fru-

Cyrillus lib. I Contra Julian. p. 15 Spanh. : Ὅτι τοῖς Ἑλλήνων ἱστοριογράφοις γνωριμώτατος ἦν ὁ Μωσῆς, ἐξ αὐτῶν ὧν γεγράφασιν ἔξεστιν ἰδεῖν. Πολέμων τε γὰρ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἑλληνικῶν ἱστοριῶν διεμνημόνευσεν αὐτοῦ, καὶ Πτολεμαῖος δὲ Μενδῆσιος, καὶ μὴν καὶ Ἑλλάνικος, καὶ Φιλόχορος, Κάστωρ τε, καὶ ἕτεροι πρὸς τούτοις.

II EIS AMMONOS ANABASIS.

157.

Athenæus XIV, p. 652, A : Φοίνικα τὸν καρπὸν καὶ Ἑλλάνικος κέκληκεν ἐν τῇ εἰς Ἀμμωνος Ἀναβάσει, εἰ γνήσιον τὸ σύγγραμμα.

ΠΕΡΣΙΚΑ.

158.

Schol. Aristoph. ad Aves 1022 : Ὁ δὲ Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Περσικοῖς, δύο ρησὶ Σαρδαναπάλλους γεγονέναι. Εἰς τὸ αὐτό. (Εἰς δὲ αὐτῶν conj. Sturz.) Περσῶν βασιλεὺς, ὃς ἐν τρυφῇ ὠρίζετο τὴν εὐδαιμονίαν. Λέγει δὲ περὶ αὐτοῦ, ὅτι ἐν μιᾷ ἡμέρᾳ β' πόλεις ἔκτισε τῆς Κιλικίας, Ταρσὸν καὶ Ἀγχιάλην.

159.

Steph. Byz. : Ἀρταία, Περσικὴ χώρα, τὴν ἐπόλισε Περσεύς, ὁ Περσέως καὶ Ἀνδρομέδας· Ἑλλάνικος ἐν Περσικῶν πρώτῃ.

160.

Steph. Byz. : Χαλδαῖοι. ... Ἑλλάνικος δὲ φησιν ἐν πρώτῃ Περσικῶν οὕτω· «Κηφέως οὐκέτι ζῶντος, στρατευσάμενοι ἐκ Βαβυλῶνος, ἀνέστησαν ἐκ τῆς χώρας, καὶ τὴν Χογὴν (sc. Χώγην) ἔσχον. Οὐκέτι ἡ χώρα Κηφηνὴ καλεῖται, οὐδ' ἄνθρωποι οἱ ἐνοικοῦντες Κηφῆνες, ἀλλὰ Χαλδαῖοι.» Καὶ ἡ χώρα αὕτη πᾶσα νῦν Χαλδαϊκὴ καλεῖται.

Postrema inde ab οὐκέτι non videntur ad Hellanicum pertinere.

ctum Hellanicus quoque nominavit in Itinere ad templum Jovis Ammonis, si genuinum id scriptum.

PERSICA.

158.

Hellanicus in Persicis duos ait Sardanapallos fuisse, quorum alter, rex Persarum, in mollitie summam felicitatem posuerit. Dicit vero Hellanicus cum uno eodemque die duas urbes in Cilicia condidisse, Tarsum et Anchialen.

159.

Artæa, regio Persica, in qua Perseus Persei et Andromedæ filius urbes condidit, auctore Hellanico rerum Persicarum libro primo.

160.

Chaldæi.—Hellanicus vero in primo Persicorum inquit : «Mortuo jam Cepheo, ex Babylone militantes, ex regione migravisse, ac Chochen tenuisse. Nec amplius regio Cophenia vocatur, nec incolæ Cephenes, sed Chaldæi.» Et regio ista omnis nunc Chaldaica vocatur.

161.

Stephan. Byz. : Τυρέδιζα, πόλις Θράκης. ... Ἑλλάνικος δὲ Τυρόδιζαν αὐτὴν φησιν, ἐν Περσικῶν δευτέρῳ.

162.

Harpocration : Στρέψα, ... πόλις ἐστὶ τῆς Θράκης, ὡς Ἑλλάνικος ἐν δευτέρῳ Περσικῶν ὑποσημαίνει.

163 a.

Clemens Alex. Strom. 1, p. 307, D : Πρώτην ἐπιστολὰς συντάξαι Ἀτοσσαν, τὴν Περσῶν βασιλεύσαν, φησὶν Ἑλλάνικος.

163 b.

Anonymus de mulieribus quæ bello inclaru-
runt (in *Bibliothek der alten Literatur und Kunst*
part. VI. Inedita p. 18 sq.) : Ἀτοσσα. Ταύτην φησὶν
Ἑλλάνικος ὑπὸ τοῦ πατρὸς Ἀριάσπου ὡς ἄρβρενα
τραπεῖται διαδέξασθαι τὴν βασιλείαν. Κρυβοῦσαν δὲ
τὴν τῶν γυναικῶν ἐπίνοιαν, τάραν πρώτην φορέσαι·
πρώτην δὲ καὶ ἀναξυρίδας, καὶ τὴν τῶν εὐνούχων
ὑπουργίαν εὐρεῖν, καὶ διὰ βίβλων τὰς ἀποκρίσεις
ποιεῖσθαι. Πολλὰ δὲ ὑποτάξασα ἔθνη, πολεμικωτάτῃ
καὶ ἀνδρειοτάτῃ ἐν παντὶ ἔργῳ ἐγένετο.

164.

Schol. Æschyl. Pers. 775 : Κύρου δὲ υἱὸς ὁ Καμ-
βύσης, ἀδελφὸς δὲ, κατὰ Ἑλλάνικον, Μαρτίου καὶ
Μέμφιδος.

165.

Photius Cod. 72, p. 64, 18 (p. 43 Bekk.) in
Persicis Ctesiae : Καὶ περὶ τοῦ θάψαντος τὸν πατέρα
διὰ τοῦ πυρὸς παρὰ τὸν νόμον, ἐξ οὗ καὶ ἑλεγχος Ἑλ-
λάνικου καὶ Ἡρόδοτου, ὡς ψεύδονται.

166.

Schol. Æschyl. Pers. 719 : Ἡρόδοτος ζ' φησὶ
Δαρείου παῖδας εἶναι Ἑλλάνικος δὲ ια'.

161.

Tyrediza, urbs Thraciæ. — Hellenicus vero Tyrodizam
eam vocat in Persicorum secundo.

162.

Strepsa est civitas Thraciæ, ut Hellenicus libro secundo
Persicorum innuit.

163 a.

Primam scripsisse epistolas Atossam Persarum re-
ginam, dicit Hellenicus.

163 b.

Atossam (*Belochi, regis Assyriorum, ut videtur, filiam*) Hellenicus dicit ab Ariaspa patre tanquam pue-
rum educatam regiam suscepisse dignitatem. Occultan-
tem vero quibus femina agnosci posset, primam caput
texisse tiara, braccas ir tenisse et eunuchorum ministe-
rium et per epistolas dedisse responsa. Multos subegit
populos, ideoque bellicosissima et fortissima in omnibus
rebus apparuit.

164.

Cyri filius Cambyses, et referente Hellenico, frater Mar-
phii et Memphidis.

167.

Schol. Æschyl. Pers. 778 : Ἀρταφρένῃ τούτων
Ἑλλάνικος Δαφέρνην καλεῖ.

168.

Steph. Byz. : Ἀρια, θηλυκῶς καὶ οὐδετέρως, Περ-
σικὴ χώρα, ὡς Ἑλλάνικος. Τὸ ἔθνικόν Ἀριοι, ὡς αὐτὸς
φησι, καὶ Ἀριεύς.

169.

Donatus ad Terent. Eun. 1, 2, 87 : *Eunuchos a Persis institutos putant ex captivis. A Babylo-
niis enim Hellenicus auctor est id habuisse.*

ΣΚΥΘΙΚΑ.

170.

Steph. Byz. : Ἀμάδοχοι, Σκυθικὸν ἔθνος· Ἑλλάν-
νικος ἐν Σκυθικοῖς.

171.

Steph. Byz. : Ἀμύργιον, πεδῖον Σακῶν· Ἑλλάν-
νικος Σχύθαις. Τὸ ἔθνικόν Ἀμύργιος, ὡς αὐτὸς φησι.
« Hunc locum huc referre non dubitavi. Etsi
enim lectio nondum satis certa est, quum
Xylander velit Σκυθικοῖς legere, Salmas. vero et
alii Σκυθῶν : tamen sive hanc, sive illam emen-
dationem receperis, sive denique dativum illum
Σχύθαις pendere dixeris v. c. a verbo ἀνατίθηται
s. προστίθησι, vel pro ἐν Σχύθαις acceperis, h. e.
eo librorum suorum loco, ubi de Scythis egit,
manet hoc, Hellenicum putandum esse illum
campum commemorasse in Scythicis. Nam etiam
apud Herodot. VII, 64, dicuntur Σχύθαι Ἀμύργοι
vocati esse Σάκαι. Quin Persæ Scythas omnes
vocabant Sacas, ut bene et apte ad rem nostram
tradit ibidem Herodotus. » Sturz.

165.

Mentio fit etiam Cambysis, patris cadaver contra le-
gem cremari jubentis; unde etiam Hellenicus et Herodo-
tus mendacii arguuntur.

166.

Herodotus dicit septem, Hellenicus undecim Darii
filios esse.

167.

Artaphrenen (unum e septem viris, qui Pseudosmer-
din interfecerunt) Hellenicus Daphernen vocat.

168.

Aria, feminini vel neutrius generis, regio Persica, ut
ait Hellenicus. Gentile Arii, ut idem dicit, et Arieus.

SCYTHICA.

170.

Amadoci, gens Scythica, cujus meminit Hellenicus in
Scythicis.

171.

Amyrgium, Sacarum campus. Hellenicus in Scythicis.
Gentile Amyrgius, ut idem.

172.

Strabo XII, p. 550, B: Τὸς δὲ Σκύθας Ἀλαζῶνας εἰσέκοντες ὑπὲρ τὸν Βορυσθένη, καὶ Καλλιπίδας, καὶ ἄλλα ὀνόματα, ἅπερ Ἑλλάνικός τε καὶ Ἡρόδοτος καὶ Εὐδόξος καταφλυάρησαν ἡμῶν.

BARBARICA NOMINA.

173.

Suidas et Etymol. M.: Ζάμολξις ... Ἑλλάνικος ἐν τοῖς Βαρβαρικοῖς Νόμοις φησὶν, ὅτι Ἑλληνικός τις γεγονώς τελετὰς κατέδειξε Γέταις τοῖς ἐν Θράκη καὶ Δαγην, ὅτι οὐτ' ἂν αὐτὸς ἀποθάνοι, οὐθ' οἱ μετ' αὐτοῦ, ἀλλ' ἔξουσιν πάντα ἀγαθὰ (Etym. τὰ ἰγνηά)· ἅμα δὲ ταῦτα λέγων ἰσοδόμει οἶκτον κατὰ γκιον· ἔπειτα ἀφανισθεὶς αἰφνίδιον ἐκ Θρακῶν ἐν τούτῳ διητᾶτο. Οἱ δὲ Γέται ἐπόθουν αὐτόν. Τετάρτῳ δὲ ἔτι πάλιν φαίνεται, καὶ οἱ Θράκες αὐτῷ πάντα ἐπίστευσαν. Cf. Herodot. IV, 93, ex quo sua hausisse videtur Pseudo-Hellanicus.

ΔΙΟΣ ΠΟΛΥΤΥΧΙΑ.

174.

Fulgentius Mythol. I, 2, p. 35, ed. Munkel.: «Theopompus in Cypriaco carmine, et Hellanicus in *Dios polytychia*, quam descripsit, ait Junonem ab Jove vinctam catenis aureis, et degravatam incudibus ferreis.»

FRAGMENTA INCERTA.

176.

Schol. ad Hes. Theog. 139: Ἑλλάνικος δὲ τοὺς Κύκλωπας ὀνομάζεσθαι ἀπὸ Κύκλωπος υἱοῦ Οὐρανοῦ, ὃ περὶ τῶν παρ' Ὀμήρῳ Κυκλώπων λέγει.

177.

Suidas Ἀμφίσματα (pro quo Phavorinus, ut Hesychius et Zonaras in Lex. p. 157 recte habet ἀμφισβᾶτα), τὰ ἀμφισθητήσια.

178.

Idem s. v. Ἀναρρήχᾶσθαι, ex Hellanico laudat verba «Ἀναρρήχᾶται δὲ ὥσπερ πίθηκος ἐπ' ἄκρα τὰ ἐνδῶρα.»

179.

Lexicon Sangermanense apud Bekkerum Anecd. Græc. p. 351: Ἡ ἀθάρη τροφή ἐκ πυρῶν ἡψημένων καὶ διακεχυμένων. Ἔστι δὲ ἡ χρῆσις τῆς λέξεως πολλή παρὰ τοῖς Ἀττικοῖς, κατὰ μὲν τὸ τέλος διὰ τοῦ η προαγομένη, κατὰ δὲ τὴν μέσσην τοῦ α, κατὰ δὲ πολλοὺς ἄλλους κατὰ μὲν τὸ τέλος διὰ τοῦ α, κατὰ δὲ τὴν μέσσην διὰ τοῦ η. Οὕτως δὲ καὶ Ἑλλάνικος καὶ Σώφρων. Conf. dicta ad Thesaur. HSteph. vol. I, p. 835.

Sequuntur loci, in quibus Hellanici nomen depravatum esse videtur. Primus est apud Stephan. Byz. in v. Ἀγθάταν, ubi laudatur Ἑλλάνιος ἐν τῷ α στοιχείῳ. «Non male, ait Sturz, videtur Berkelius legendum conjicere Ἑλλάνικος ita ut intelligatur ejus opus, quod inscripserat Ἑθνῶν ὀνομασίαις, quodque videtur ad literarum ordinem compositum fuisse.» Quod equidem addubito.

Alter est ap. Plinium H. N. IV, 12, 22, ubi Rhene ab Anticle vocari dicitur Celadussa, ab *Hellanico* Artemis. Sic recte edidit Harduinus pro vulgata, quæ *Helladii* nomen habet. Nam in indice auctorum, huic libro præfixo Hellanicus memoratur, nullus vero Helladius. Porro apud Lutatium, Statii (Thebaid. 1, 581) scholiasten, nomen pastoris cui Linum mater tradidit, reperiri dicit in historia *Heleni*, quod jam Barthius mutavit in *Hellanici*. «Neque tamen repugnem, Sturzius ait, si quis ejus verba ita explicanda putet, ut sensus sit, nomen illius pastoris fuisse Heleni, servatum ab historicis.»

Exstant denique plures loci, ubi Hellanici nomen non ad historicum nostrum, sed ad Hellanicum grammaticum, discipulum Agathoclis (Suidas in v. Ἡτολεμαῖος γραμματικός), Aristarchi, ut videtur, æqualem referendum est. Quos satis habemus indicasse: scholia Veneta et Eustath. ad Il. O, 651, p. 1035, 64; Il. T, 90, p. 1173, 24; Schol. Venet. ad Il. E, 269; Schol. ad Sophocl. Philoct. 201.

172.

Scythas quidem Alazonas supra Dorysthenem et Callipidas commemorant, aliaque ejus generis nomina, quæ Hellanicus et Herodotus et Eudoxus nobis confluxerunt.

INSTITUTA BARBARICA.

173.

Hellanicus in Barbaricis Institutis dicit, (Zamolxis) fuisse quendam Græcum, qui Getis in Thracia degentibus initia demonstravit, dixeritque, neque se moriturum, neque suos sectatores: sed omnia bona habituros. Quum autem hæc diceret, domicilium subterraneum extruxit. Deinde ex Thracum oculis et conspectu se repente propiciens, in hoc degebat. Getæ vero ipsum desiderarunt. Quarto autem anno post rursus apparuit, et Thraces omnia ei crediderunt.

FRAGMENTA INCERTA.

176.

Hellanicus dicit Cyclopes nomen habere a Cyclope, Urani filio, neque vero de Homericis Cyclopius loquitur.

177.

Ἀμφισβᾶτα, res de quibus controversia est.

178.

Sienti simia in summas arbores ascendit.

179.

Ἀθάρη, edulium e tritico cocto et diffuso præparatum. Frequens est hujus vocis apud Atticos usus, in fine per η, in medio per α scriptæ; verum apud alios multos in fine est α, in media voce η; sic etiam Hellanicus et Sophron.

PHERECYDIS

FRAGMENTA.

LIBER PRIMUS.

Argumentum.—*Theogonia.* Cæli et Terræ progenies : Centimani; Cyclopes, ad quos Aorten, fr. 26 memoratum, referre possis, quamvis verisimilius sit eum aut ad eos pertinere, qui cum Perseo Argos concesserunt, aut, quæ est Sturzii sententia, ad Cyclopes Homericos; Titanes. Croni regnum. Ejus ex Rhea filius Jupiter, quem quum nonnulli in Arcadia natum dicant, ad hunc referre licet fr. 1 de Hysia oppido. Ex Philyra Cronus suscepit Chironem (2). — Jupiter cum fratribus regnum partitur. *Jovis progenies*: Apollo et Diana, qui Orionem et Tityum interficiunt (3, 4, 5). Ex Apolline nati sunt Corybantes (6; adjunxi de Dactylis fragmentum), Æsculapius (8), Aristæus (9), cujus filia est Hecate (10). Hæc ducit ad *Plutonium*. Raptus Proserpinæ. Ceres, cum qua arcte conjuncta est Daira (11), filiam quærens venit ad Triptoleum (12). — Ex *Neptuni* progenie memoratur Nauplius (13). — Gigantomachia; Typho (14).

His igitur ea comprehenduntur, quæ lib. I, c. 1—6 exposuit Apollodorus, qui, quamvis alias genealogias secutus multis in rebus, præcipue vero in iis, quæ pertinent ad Apollinem Pherecydi, Pythagoræ discipulo, singulari quodam amore et studio elatum, a nostro recedat, in universum tamen ad Pherecydis maxime narrationem operis sui dispositionem accommodasse videtur. Sed post narratam Gigantomachiam Apollodorus paullo abruptius ad Promethei supplicium transgreditur, deinde, ubi in enumeranda hujus progenie ad Hellenicæ stirpis auctores perventum est, in Æolo subsistens numerosam ejus posteritatem per reliquam libri primi partem persequitur. Aliter rem instituit

Pherecydes, quem ad Æaci stirpem sese convertisse ex fr. 16 et 28 satis luculenter, ut puto, apparet. Igitur quum deorum Olympiorum regnum gigantomachia confirmatum esset, ad Jovem, novi rerum ordinis rectorem, rediens præ ceteris narrasse videtur raptum Æginæ (cf. fr. 78), cujus ex Jove posteritatem usque ad historica tempora deduxit. Quare huc referenda sunt, quæ dicuntur de Telamone (15), de Peleo (16), de Polydora (17, 18), de Patroclo, Clesonymi interfectore (19), de majoribus Miltiadis (20).

Eadem Apollodorus tractavit lib. III, c. 12, 7—13, 8, quæ tamen cum antecedente de rebus Troicis narratione et cum Atticis, quæ subsequuntur, fabulis tam male cohærent, immo omni vinculo tantopere sunt destituta, ut cum Heynio statuendum sit plura intercidisse. Itaque admodum proclivis est suspicio, Apollodorum eodem fere quo Pherecydes modo Æacidarum historiam narrasse, sed, quum ea satis idoneum ad Atticas fabulas transitum præberet, in postremum librum transposuisse, illa ipsa vero quæ aditum pararent ad Atticas fabulas, temporum injuria interiisse, vel a senioris ævi homine, qui a mythologia ea putaret aliena, resecta esse.

1.

Steph. Byz.: Ὑσία, πόλις Βοιωτίας. ... Ἔστι καὶ Ἀρχαδίας πόλις, ὡς Φερεχύδης πρῶτον.

2.

Schol. Apollon. II, 1235 : Φερεχύδης φησὶν, ὅτι Κρόνος ἀπειχασθεὶς Ἰππῶ ἐμίγη Φιλύρᾳ τῇ Ὠκεανοῦ, καὶ διὰ τοῦτο διφυῆς ὁ Χείρων.

3.

Apollod. I, 4, 3 : Ὠρίωνα Ἀρτεμις ἀπέχτειν ἐν Δῆλῳ τοῦτον γηγενῆ λέγουσιν ὑπερμεγέθη τὸ

HISTORIARUM

LIBER PRIMUS.

1.

Hysia, oppidum Bœotiæ, sed etiam Arcadiæ, ut ait Pherecydes in libro primo.

2.

Cronus in equum conversus cum Philyra, Oceani filia, concubuit, et propterea Chiron duplicem equi atque hominis naturam habet.

3.

Diana Orionem in Delo necavit. Hunc tertio na-

σῶμα· Φερεκύδης δὲ αὐτὸν Ποσειδῶνος καὶ Εὐρυάλης λέγει.

4.

Schol. Hom. Il. Σ, 486 : Συγκυνηγῶν δὲ οὗτος (Orion) Ἀρτέμιδι, ἐπεχείρησεν αὐτὴν βιάσασθαι. Ὁρμηθεῖσα δὲ ἡ θεὸς, ἀνέδωκεν ἐκ τῆς γῆς σκορπίον, ὃς αὐτὸν πλήξας κατὰ τὸν ἀστράγαλον, ἀπέκτεινε· Ζεὺς δὲ συμπαθήσας κατηστέρισεν αὐτόν. Διὸ τοῦ σκορπίου ἀνατέλλοντος, Ὁρίων δύνει. Ἡ ἱστορία παρ' Εὐφορίωνι. Codex Leidensis habet παρὰ Φερεκύδης: v. Valckenar. diss. De scholl. in Hom., Opu-scul. vol. II, p. 121.

5.

Schol. Apollon. I, 761 : Φερεκύδης δὲ φησιν, ὅτι Ζεὺς Ἐλάρη τῇ Ὁρχομενοῦ μιγείς, ὥσεν αὐτὴν εἰς τὴν γῆν ἥδη χύουσιν, δεδιὼς τὴν τῆς Ἥρας ζηλοτυπίαν. Ἐκείνης δὲ τεθνηκυίας, ἡ γῆ ἀνέδωκε Τιτυόν. Καὶ διὰ τοῦτο γηγενὴς ἐκλήθη.

Schol. Pindar. Pyth. IV, 160 : Ὅτι ὑπὸ Ἀπόλλωνος καὶ Ἀρτέμιδος ἐτελεύτησε τοξευθεὶς (ὁ Τιτυός), Φερεκύδης φησὶν. Ἐπάγει δὲ καὶ αὐτὸς, ὅτι τοξευθεὶς ὁ Τιτυός ὑπὸ τῆς Ἀρτέμιδος καὶ φονευθεὶς, παρά-δειγμα τοῖς μετὰ ταῦτα γέγονεν, ὥπως ἂν [μῆ] τις τῶν θνητῶν ἐπιθυμιῶν ὀρέγεται. Cf. Apollodor. 1, 4, 1 et Eustath. ad Hom. Od. II, p. 1581, 54.

6.

Strabo X, p. 472, D : Ἀκυσιλαὸς ὁ Ἀργεῖος ἐκ Καβείρης καὶ Ἡφαίστου Κάμιλον λέγει. Τῶν δὲ, τρεῖς Καβείρους, ὧν Νύμφας Καβειράδας. Φερεκύδης δ' ἐξ Ἀπόλλωνος καὶ Ῥυτίας Κορύθαντας ἐννέα· εἰκῆσαι ὁ αὐτοὺς ἐν Σαμοθράκῃ· ἐκ δὲ Καβείρης τῆς Πρω-τίως, καὶ Ἡφαίστου, Καβείρους τρεῖς, καὶ Νύμφας τρεῖς Καβειρίδας· ἑκατέροις δ' ἱερὰ γενέσθαι· μάλιστα

μὲν οὖν ἐν Λήμνῳ καὶ Ἰμβρῳ τοὺς Καβείρους τρεῖς· σθαι συμβέβηκεν· ἀλλὰ καὶ ἐν Τροίᾳ κατὰ πόλεις· τὰ δ' ὀνόματα αὐτῶν ἐστὶ μυστικά.

7.

Schol. Apollon. I, 1129 : Δάκτυλοι Ἰδαῖοι· ἑξ καὶ πέντε φασὶν εἶναι. Δεξιούς μὲν τοὺς ἄρσενας, ἀρι-στεροὺς δὲ τὰς θηλείας. Φερεκύδης δὲ τοὺς μὲν δεξιούς εἰκοσι λέγει, τοὺς δὲ εὐωνύμους τριάκοντα δύο. Γόη-τες δὲ ἦσαν, καὶ φαρμακεῖς, καὶ δημιουργοὶ σιδήρου λέγονται πρῶτοι καὶ μεταλλεῖς γενέσθαι. Ὀνομάσθη-σαν δὲ ἀπὸ τῆς μητρὸς Ἰδῆς. Ἀριστεροὶ μὲν, ὥς φησι Φερεκύδης, οἱ γόητες αὐτῶν· οἱ δὲ ἀναλύοντες, δε-ξιοί, ὥς Ἑλλάνικος.

8.

Schol. Pind. Pyth. III, 60 : Ἡ παρθένος Κορωνίς ὥκει παρὰ ταῖς ὄχθαις τῆς Βοιθιάδος λίμνης· ἡ δὲ Βοιθιάς λίμνη παρακειμένη τῇ Λακερεΐᾳ. Ὅτι δὲ ἡ Κορωνίς ἐν Λακερεΐᾳ ὥκει πρὸς ταῖς πηγαῖς τοῦ Ἀμύ-ρου, Φερεκύδης ἐν πρώτῃ ἱστορεῖ. Ἐνθα καὶ περὶ τοῦ κόρακος διηγεῖται, καὶ ὅτι Ἀρτεμιν ἐπεμψεν ὁ Ἀπόλ-λων, ἡ πολλὰς ἄμα γυναῖκας ἀπέκτεινε, καὶ ὥς τὸν Ἴσχυον Ἀπόλλων κτείνει, τὸν δὲ Ἀσκληπιὸν δίδωσι Χείρωνι.

Steph. Byz. : Δώτιον, πόλις Θεσσαλίας. ... Ἐκλή-θη δὲ ἀπὸ Δωτίας τῆς Ἐλάτου· Φερεκύδης δὲ, ἀπὸ Δωτίος τοῦ Ἀστερίου, καὶ Ἀμφικτυόνης τῆς Φθίου.

Quæ hinc referenda videntur propter aucto-rem hymni Hom. in Æsculap. v. 2, ubi Æscula-rium dicit

υἱὸν Ἀπόλλωνος, τὸν ἐγένετο διὰ Κορωνίς
Δωτίῳ ἐν πεδίῳ, κούρη Φλεγύου βασιλῆος.

Cf. Strabon. IX, p. 442.

tum vastissima corporis magnitudine fuisse memorant : Phercydes eum Neptuni ex Euryale filium dicit.

4.

Orion quum Dianæ, quam venantem comitabatur, vin afferre conaretur, dea irata ex terra misit scorpium, qui in vertebra feriens eum necavit. Sed Jupiter commi-seritus collocavit eum inter sidera. Quare ubi Scorpio oritur, occidit Orion.

5.

Phercydes dicit Elaram, Orchomeni filiam, quum jam grävda esset Jovis concubitu, ab eo Junonis zelotypiam verente sub terram detrusam esse. Verum post mortem ejus terra edidit Tityum, qui propterea terrigena nomina-tus est.

Phercyde auctore Tityus ab Apolline et Diana sagittis interfectus est. Sed et ipse Pindarus demonstrat eum a Diana sagittis percussum occidisse, quo posterioris æla-tus homines exemplo suo moneret, ne potentes effrenata cupiditate appeterent.

6.

Acusilans Argivus Cabira et Vulcano natum ait Cami-lum : hoc tres Cabiros, ex his Nymphas Cabiridas. Pher-cydes vero ex Apolline et Rhytia novem Corybantes, qui habitaverint in Samothrace : e Cabira, Protei filia, et Vulcano Cabiros tres, et Nymphas tres Cabiridas : utrisque sua

sacra esse : maxime autem in Lemno et Imbro Cabiros cultos, sed et secundum urbes Troiæ. Nomina eorum sunt mystica.

7.

Dactylos Idæos sex et quinque esse dicunt, et mascu-los quidem a dextra, feminas autem a sinistra parte col-locatos esse. Sed Phercydes dexteros viginti dicit, sini-stros triginta duo. Præstigiatores erant et venefici, nec non primi ferri opifices et metallici fuisse traduntur. Nomen habuerunt ab Ida matre. Sinistri secundum Phercydem præstigiatores erant, dextri vero (præstigia) resolvebant, ut ait (etiam) Hellanicus.

8.

Coronidem virginem Laceriæ habitasse non longe ab Amyri fontibus Phercydes narrat l. 1, ubi etiam de cor-vo exponit (qui Apollinem certiore fecit Coronidem, ex deo gravidam, coisse cum Ischye, Elati filio), atque Dia-nam dicit ab Apolline missam multas simul interfecisse mulieres (quæ Coronidis cum Ischye concubitu adjuvisse videntur), et ipsum Apollinem occidisse Ischyum, Æscula-pium vero instruendum tradidisse Chironi.

Dotium, urbs Thessaliæ, nominata est a Dotia, Elati filia; Phercydes autem a Dotide, Asterii ex Amphiclyone, quæ ex Phthio nata est, filia, nomen derivat.

Schol. Eurip. Alcest. 2 : Φερεκύδης ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοὺς ἐν Δελφοῖς φησὶ θνήσκοντας αὐτὸν ἀναβιώσκειν.

Ap. Schol. Pindar. Pyth. III, 96, Æsculapium ab Jove occisum esse tradit Φερεκύδης, ὅτι τοὺς ἐν Δελφοῖς θνήσκοντας ἀναβιῶν ἐποίει.

9.

Schol. Apollon. II, 500 : Περὶ τῆς Κυρήνης Πίνδαρος ἱστορεῖ ἐν Πυθιονίκαις (IX, 6 sqq.), ὡς παρθένος οὔσα, μέχρι πολλοῦ συνεκυνήγει τῷ Ἀπόλλωνι· διαπαλαίουςα δὲ ποτε λέοντι ἡγαπήθη ὑπὸ Ἀπόλλωνος· ὃς καὶ ἀρπάσας αὐτὴν, διεκόμισεν εἰς τὴν νῦν ἀπ' αὐτῆς Κυρήνην τῆς Λιβύης (καλουμένην adde ex cod. Paris.) καὶ μίγεις Ἀρισταῖον ἔτεκε. Φερεκύδης δὲ φησι καὶ Ἄρατος, ἐπὶ κύκνων αὐτὴν ὄχληθείσαν, κατὰ Ἀπόλλωνος προαίρεσιν, εἰς τὴν Κυρήνην ἀφικέσθαι.

Patrem Cyrenes alii dicunt Peneum, alii Hypseum, regem Lapitharum, quem Pelei filium esse tradit Schol. Apoll. l. l. et ex Pherecyde Schol. Pind. Pyth. IX, 29 : Ναΐδος καὶ Πηνειοῦ τὸν Ὑφέα Φερεκύδης. Ἀκίστανδρος δὲ, Φιλλύρας τῆς Ἀσωποῦ καὶ Πηνειοῦ ἱστορεῖ τὸν Ὑφέα.

10.

Schol. Apollon. III, 467 : Περσείδα τὴν Ἐχάτην λέγει (Apollonius), ὡς τοῦ Περσείως θυγατέρα. Τινὲς δὲ αὐτὴν φασὶ Διὸς εἶναι παῖδα. ... Βαχυλίδης δὲ Νυκτὸς φησὶν αὐτὴν θυγατέρα. ... Μουσαῖος δὲ, Ἀστειῆς καὶ Διὸς. (Conf. ad v. 1034.) Φερεκύδης δὲ, Ἀρισταίου τοῦ Παίωνος. Cod. Paris. Παίωνος.

11.

Eustath. ad Hom. Il. Z, p. 648, 37 : Δάειραν Φερεκύδης ἱστορεῖ Στυγὸς ἀδελφὴν, καὶ εἶχε, φησὶν, οὕτως εἶχειν. Ἐπὶ γὰρ ὑγρᾷ οὐσίᾳ τάττουσιν οἱ πα-

λαιοὶ τὴν Δάειραν. Διὸ καὶ πολεμῖαν τῇ Δήμητρι νομίζουσι. Ὅταν γὰρ θύηται αὐτῇ, οὐ πάρεστιν ἡ τῆς Δήμητρος ἱέρεια. Καὶ οὐδὲ τῶν τεθυμένων γεύεσθαι αὐτὴν δοιοι. « Pro φησὶν fortassis legi possit εὔσιν, ut sensus sit : et videtur sane hoc cum rei natura consentire. Valesius ad Harpocrat. p. 17, legit simpliciter : καὶ εἶκεν οὔτ. ἔχ. » Sturz.

12.

Apollodor. I, 5, 2 extr., de Triptolemo : Φερεκύδης φησὶν αὐτὸν υἱὸν Ὠκεανοῦ καὶ Γῆς.

13.

Schol. Apollon. IV, 1091 : Ἦσαν γὰρ ὁ Δίctus καὶ ὁ Πολυδέctης, Ἀνδροθόης τῆς Κάστορος (cod. Paris. Περικιάστορος) καὶ Περιθένης τοῦ Δημάτορος, τοῦ Ναυπλίου, τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ Ἀμυμώνης (cod. Paris. et Phav. Ἀμυμόνης), ὡς Φερεκύδης ἐν πρώτῳ).

14.

Schol. Apollon. II, 1214 : Ὅτι ἐπὶ τὸν Κάκκον κατέφυγεν ὁ Τυφὼς διωκόμενος, καὶ ὅτι καίωμένου τῶ ὄρους ἔφυγεν ἐκείθεν εἰς Ἰταλίαν, ὅπου τὴν Πιθήκῶσαν αὐτῷ περιβρίφηται (cod. Paris. περιβρύνηται) νῆσον, Φερεκύδης ἐν τῇ θεογονίᾳ ἱστορεῖ.

15.

Apollod. III, 12, 6 : Φερεκύδης δὲ φησι, Τελαμῶνα φίλον, οὐκ ἀδελφὸν Πηλέως εἶναι, ἀλλὰ Ἀκταίου παῖδα καὶ Γλαύκης τῆς Κυχρέως. Pro Ἀκταίου, quod jam Ægius obelo notavit, Heynius restituendum putat Ἀκτορος.

16.

Schol. Pindar. Nem. IV, 81 : Ἔοικεν ὁ Πίνδαρος μνημονεύειν τοῦ Θετιδείου, περὶ οὗ ἐν πρώτῳ Φερεκύδης οὕτω γράφει : « Ἐπειτα Πηλεὺς ὄχλητο εἰς Φθίαν,

Pherecydes in historia tradit Æsculapium Delphis mortuos in vitam revocasse.

9.

Pindarus in carm. Pyth. dicit Cyrenen, dum virgo esset, multum venatam esse cum Apolline, qui, quum contra leonem luctantem quondam conspexisset, amore inflammatus puellam rapuisset et in eam Libyæ partem transportasset, quæ nunc ab illa Cyrene nominata est, ibique cum ea congressus genuisset Aristæum. Pherecydes vero et Aratus eam curru cygnis juncto vectam Apollinis consilio Cyrenen venisse dicunt.

Naidis et Penei filium Hypseum dicit Pherecydes.

10.

Apollonius Hecaten nominat Perseidem, ut Persei filiam; nonnulli autem eam Jovis filiam faciunt. Bacchylides eam Noctis filiam dicit, Musæus Jovis ex Asteria, Pherecydes Aristæi, qui Paonis (Apollinis) filius erat.

11.

Dairam Pherecydes tradit Stygis esse sororem, atque consentaneum est rem ita habere; elemento enim humido Dairam præesse statuunt veteres, quare etiam Cereri inimicam credunt. Quum enim ei sacra fiunt, non adest

Cereris sacerdos, neque fas est hanc degustare quæ sacrificata sunt.

12.

Triptolemus Oceani ex Terra filius est.

13.

Dictys et Polydectes filii erant Androthoes, Castoris filiar, et Peristhenis, Damastoris, Nauplii, Neptuni et Amymone

14.

Typhon ad Caucasum, inde vero, monte incenso, confugit in Italiam, ubi Pithecusa insula in eum dejecta est. Narrat Pherecydes in Theogonia.

15.

Telamon amicus Pelei, non vero frater, sed Actæi (vel potius Actoris, Æginæ post editum ex Jove Æacum mariti) ex Glaucæ, Cychrei nata, filius.

16.

Peleus lastratur ab Euryto (Phthiæ in Thessalia rege), Actoris filio, cujus filiam Antigonom uxorem duxit. (Sed quum imprudens Eurytum interfecisset, Iolcum fugit ad Acastum, cujus uxor, Peleum ad stuprum frustra sollicitans, falso nuntio effecit, ut Antigona mortem sibi conscisceret). Hæc quum laqueo fauces sibi præclusisset, « Peleus

καὶ Θέτιν ἐπὶ τῶν ἵππων τούτων ἄγων, οἰκεῖ ἐν Φαρσάλῳ, καὶ ἐν Θετιδεῖῳ, ὃ καλεῖται ἀπὸ τῆς Θέτιδος ἡ πόλις. »

Tzetzes ad Lycophr. 175: 'Ο Πηλεὺς, κατὰ Φερικύδην καθαίρεται ὑπ' Εὐρύτου, τοῦ Ἀκτορος, οὗ θυγατέρα Ἀντιγόνην λαμβάνει, ἀναρτηθείσης δὲ ἐκείνης, ὤχετο εἰς Φθίαν, καὶ Θέτιν ἄγων, ἐπὶ τῶν ἵππων ἦκει ἐν Φαρσάλῳ, καὶ Θετιδεῖῳ, ὃ καλεῖται ἀπὸ τῆς Θέτιδος ἡ πόλις. Ἦκει ap. Tzetz. mutandum videtur in οἰκεῖ, quod habet Schol. Pind. — Pro Φαρσάλῳ vulgo legitur Φαργάλῳ. Verba ἡ πόλις post Θέτιδος utrobique delevit Sturzianus suasu Heynii ad Apollodorum p. 795, sed sine dubio servanda sunt et ita intelligenda, ὃ καλεῖται ἡ πόλις, pro ὃ ὀνόματι καλεῖται, ut alibi loquuntur, καλεῖται τοῦτο ἡ πόλις. Thetideum, Strabone teste, erat propinquum Pharsalo tam antiquæ quam novæ. Pro εἰς Φθίαν Sturz legendum putat ἐκ Φθίης, quia non post Antigona demum mortem Pelus Phthiam petiverit. Sed Schol. cogitasse videtur de altero itinere, quod fecit Pelus postquam, relicto Iolco, in Pelio monte Thetidem uxorem duxerat. Quæ omnia historia in brevius contracta obscurata sunt.

17.

Schol. Homer. Il. II, 175: Ἐκ τίνος Πηλεὺς Πολυδώρην ἔσχεν; ὡς μὲν Στάφυλος ἐν γ' (Venet. ἐν τῇ Σ) Θεσσαλικῶν, ἐξ Εὐρυδίκης, τῆς Ἀκτορος θυγατρὸς. Φερικύδης δὲ, ἐξ Ἀντιγόνης τῆς Εὐρυτίωνος. Ἄλλοι δὲ, ἐκ Λασθαμείας τῆς Ἀλκμαίωνος.

In cod. Veneto præmissa huic loco sunt ista: Ἡ διπλῇ (h. e. tale signum >), ὅτι Φερικύδης τὴν Πολυδώραν φησὶ ἀδελφὴν Ἀχιλλέως· οὐκ ἔστι δὲ καὶ Ὁμηρον διαβεβαιώσασθαι.

18.

Schol. Pindar. Nem. III, 55: Οὐ γὰρ (ὁ Πηλεὺς) μένος εἶλε τὸν Ἰωλκὸν, ἀλλὰ μετὰ Ἰάσονος καὶ τῶν Τυνδαριδῶν, ὡς ἱστορεῖ Φερικύδης. Cf. Nicol. Damasc. in Exc. Vales. p. 446, et qui inde sua hausit Suid. s. v. Ἀττάλῳ.

Phthiam reversus est et Thetidem curru equis (quos a Neptuno acceperat) juncto vehens, sedes sibi sumpsit Pharsali et Thetidei, quod oppidum a Thetide nominatum est.

17.

Polydoram Peleus suscepit ex Antigona, Eurytionis filia. Pherecydes Polydoram dicit Achillis sororem.

18.

Pherecydes narrat, Peleum cepisse Iolcum non solum, sed Iasonis et Tyndaridarum auxilio adjutum.

19.

Hone (Amphidamantis filium, quem Patroclus, Actoris et Eginæ nepos, interfecit) Clisonymum dicit Pherecydes.

20.

Thucydides ... traxit genus a nobilissimis ducibus, Mil-

19.

Schol. Hom. Il. II, 87: Τοῦτον (τὸν Ἀμφιδάμαν· τὸς υἱὸν) Κλεισώνυμον Φερικύδης ἱστορεῖ.

20.

Marcellinus in Vita Thucydidis, § 2: Θουκυδίδης ... ἀπόγονος τῶν εὐδοκίμωντων στρατηγῶν, λέγει δὲ τῶν περὶ Μιλτιάδην καὶ Κίμωνα. Ὡς οὖν οὗτος δὲ ἐκ παλαιοῦ τῷ γένει πρὸς Μιλτιάδην τὸν στρατηγόν· τῷ δὲ Μιλτιάδῃ, πρὸς Αἰακὸν τὸν Διός. Οὕτως αὖγε τὸ γένος ὁ συγγραφεὺς ἀνωθεν. Καὶ τούτοις Δίδυμος μαρτυρεῖ, Φερικύδην ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν φάσκων οὕτως λέγειν· « Φιλαίας δὲ ὁ Αἴαντος οἰκεῖ ἐν τῇ Ἀθήναις. Ἐκ τούτου δὲ γίγνεται Δαίχλος, τοῦ δὲ Ἐπίδουκος, τοῦ δὲ Ἀκίστωρ, τοῦ δὲ Ἀγίνωρ, τοῦ δὲ Ὀλῖος, τοῦ δὲ Λύχης, τοῦ δὲ Τύφων, τοῦ δὲ Λαῖος, τοῦ δὲ Ἀγαμήστωρ, τοῦ δὲ Τίσανδρος, ἐξ οὗ ἄρχοντος ἐν Ἀθήναις. » τοῦ δὲ Μιλτιάδης, τοῦ δὲ Ἱπποκλείδης, ἐξ οὗ ἄρχοντος Παναθηναῖα ἐτέθη. » τοῦ δὲ Μιλτιάδης, ὃς ὥκισε Χερρόνησον. »

Locus mutilus, ordo stirpis turbatus. Quare Rutgersius inter verba: τοῦ δὲ Ἱπποκλείδης... ἐτέθη et τοῦ δὲ Μ. ὃς ὥκισε Χερρόνησον excidisse putat Cypselum, Miltiadis patrem. Deinde post Chersonesium Miltiadem Sturz. ponendum censet illum, qui nunc post Tisandrum collocatus est, ita quidem, ut, quum Cimonis, qui pater erat Miltiadis Marathonii, mentionem desideremus, etiam altera lacuna statuenda sit. Igitur ordo est hic: Tisander—Hippocles (Herodot. VI, 127.) —Cypselus —Miltiades Chersonesius —Cimon —Miltiades Marathonius. Vide tamen quos laudat Bæhr. ad Herodot. VI, 34 et 127.

LIBER SECUNDUS.

Initio huius libri Pherecydes narrat Promethei historiam, quam Apollodorus statim post Gigantomachiam posuit. Aptè hæc annecti potuit Æacidarum fabulis, siquidem Pherecydes dixit Promethei consilio Jovem a Thetidis nuptiis abstuisse. Inde petitum est fr. 21 de aquila ab Hercule interfecta. Reliqua, quæ nominatim huic li-

tiadem et Cimonem dico. Antiquitus enim cum Miltiade Atheniensium duce; et propter Miltiadis genus, cum ipso Æaco Jovis filio cognatione conjunctus erat. Adeo illustribus majoribus historicus iste se natum gloriatur. Atque Didymus hæc suo testimonio confirmat, qui tradit Pherecydem primo Historiarum libro ita scribere: « Athenis habitavit Philæas, Ajacis filius: huic filius fuit Daicles, huic Epidycus, huic Acestor, huic Agenor, huic Olus, huic Lyces, huic Typhon, huic Laius, huic Agamestor, huic Tisander, qui quum esset Athenis Archon** illi filius fuit Miltiades, cui filius Hippocles, qui quum Athenis esset archon instituta sunt Panathænæa**. Illo natus est Miltiades, qui Thraciæ Cherronesum colonis frequentavit. »

bro fragmenta assignantur, quum clare ostendant Argivas potissimum fabulas in eo tractatas esse, res ita conformanda est, ut statuamus Pherecydem, postquam Prometheus ab Hercule liberatum dixisset, ab hoc ipso Hercule transiisse ad fabulas Argivas. Similiter Apollodorus, qui libro secundo dicit: Ἐπειδὴ δὲ τὸ τοῦ Δευκαλίωνος διεξελήλυθαμεν γένος, ἐχομένως λέγωμεν τὸ Ἰνάχου. Itaque huc pertinent quæ narrantur de Argo Panopta (22), de Danao (23), de Proeti filiabus a Melampode sanatis (24), de Bellerophonte contra Amazonas pugnante, ad quod fr. 25 retuli, de Danae et Perseo (26), de Alcmena (27), de Hercule serpentem enecante (28). Quod sequitur fragmentum de Thespio vel Thestio ejusque filiabus ex illo loco desumptum videtur, ubi Hercules a Thestio cæde liberorum, quos ex Megara (30) habebat, lustratus esse dicebatur, vel ex illo, ubi de quinquaginta istis Thestiadibus sermo erat. Hic enim Pherecydes ex more suo inter diversos Thestios, Ætolicum illum et Bæoticum, potuit distinguere.

21.

Schol. Apollon. II, 1252: Φερεχύδης ἐν δευτέρῳ, Τυφῶνος καὶ Ἐγιδῶνος τῆς Φόρκυος (cod. Paris. addit εἶναι) φησὶ τὸν αἰτὸν τὸν ἐπιπεμθέντα Προμηθεῖ. Καὶ ὅτι δὲ (cod. Paris. quasi sequentia non sint e Pherecyde petita, habet φασὶ δὲ, ὅτι) ὁ αἰτὸς ἤσθιεν τῆς ἡμέρας τοῦ ἥπατος, τὸ δὲ λειπόμενον ἔσχετο τῆς νυκτός, καὶ ἐγένετο ἴσον.

22.

Apollod. II, 1, 3: Ἄργον τὸν πανόπτην Ἀσκληπιάδης μὲν Ἀρέστορος λέγει υἱόν· Φερεχύδης δὲ, Ἰνάχου· Κέρκωψ δὲ, Ἄργου καὶ Ἰσμήνης τῆς Ἀσωποῦ θυγατρὸς· Ἀκουσῖλας δὲ γηγενῆ αὐτὸν λέγει.

Hic transponenda esse Asclepiadis et Pherecydis nomina, jam viderunt Valekenar. et Heynius.

Schol. Eurip. Phœn. 1123: Φερεχύδης ἐπὶ τοῦ Ἰνίου φησὶν αὐτὸν (Ἄργον) ἔχειν ὀφθαλμὸν, ἅμα δὲ τῶν δτι δύο ἐγένοντο Ἄργοι. Ἰράρει δὲ οὕτως: Ἄργος ὁ Διὸς γαμεῖ Πειθῶν, τὴν Ὀκεανοῦ θυγατέρα. Τοῦ δὲ γίνεται Κρίστος, τοῦ δὲ Ἐρευθαλίων [ἀρ' οὗ Ἐρευθαλία πόλις καλεῖται ἐν Ἀργεῖ] καὶ Φόρβας. Τοῦ δὲ γίνεται Ἀρέστωρ, τοῦ δὲ Ἄργος, ὃ Ἦρα ὀφθαλμὸν τίθησιν ἐν τῷ Ἰνίῳ, καὶ τὸν ὕπνον ἐξαίρειται, καὶ ὑφίσταται καὶ φύλακα αὐτὸν τῇ Ἰοί. Ἐπειτα Ἐρμῆς αὐτὸν χτείνει.

23.

Schol. Apollon. I, 1213: Φερεχύδης ἐν τῷ δευτέρῳ φησὶν ὅτι Πολυδώρᾳ τῇ Δαναοῦ μίσγεται Πηνειὸς ὁ ποταμός. Τῶν δὲ γίνεται Δρύοψ, ἀρ' οὗ Δρύοπες καλοῦνται. Οἰκοῦσι δὲ ἐπὶ τῷ Σπερχειῷ ποταμῷ.

Pro Πηνειὸς Berkel. et Verheyk. ad Anton. Liberal. c. 32, recte emendant Σπερχειός.

24.

Schol. Homer. Odys. O, 225: Μελάμπους ὁ Ἀμυθῆονος παῖς, πολλὰ μὲν καὶ ἄλλα διὰ τῆς μαντικῆς τεράστια ἐποίει, οὐχ ἥμισυ δὲ αὐτῷ καὶ οὕτως ἐνδοξότατος ἄθλος ἐγένετο. Τῶν γὰρ Προΐτου θυγατέρων, τοῦ βασιλέως τῶν Ἀργείων, Λυσίππης καὶ Ἰφινάσσης, διὰ τὴν ἀκμασιότητος (Buttm. τὴν ἐκ νεότητος) ἀνεπιλογιστὶν ἁμαρτουσῶν εἰς Ἦραν παραγενόμεναι γὰρ εἰς τὸν τῆς θεοῦ νεῶν, ἐσκωπτον αὐτὸν (Barnes. αὐτὴν), λέγουσαι πλουσιώτερον μᾶλλον εἶναι τὸν τοῦ πατρὸς οἶκον. Καὶ διὰ τοῦτο μάντις ὢν παραγενόμενος ὁ Μελάμπους, ὑπέσχετο πάσαις (Buttm. reponi jubet πάντως) θεραπεύειν, εἰ λάβοι κατὰξιον τῆς θεραπείας μισθόν. Ἦδὴ γὰρ ἡ νόσος ἀκαετῆς, καὶ ὀδύνην φέρουσα οὐ μόνον αὐταῖς ταῖς (articulum omisit Buttm.) κόραις, ἀλλὰ καὶ τοῖς γεγεννηκόσιν. Ἐπαγγεῖλαμένου δὲ τοῦ Προΐτου τῷ Μελάμποδι καὶ μέρος τῆς βασιλείας, καὶ μίαν τῶν θυγατέρων ἣν ἂν θέλοι (Buttm. ἐθέλοι) εἰς γάμον δώσειν, ἴσαστο τὴν νόσον ὁ Μελάμπους, διὰ τὴν ἰκε-

LIBER SECUNDUS.

21.

Typhonis ex Echidna, Phorci filia, aquila est, quæ Prometheo immissa jecur ejus dilacerabat, ita ut quod die ederat noctu regeneraretur, et eadem maneret jecinoris mensura.

22.

Argus Panoptes (i. e. qui oculis omnia lustrare potest) filius est Arestoris.

Argus, Jovis filius, Pitho, Oceani filiam, duxit uxorem. Ex his nascitur Criasus; hujus est Ereuthalion, a quo Ereuthalia, urbs Argolidis, nomen accepit, et Phorbas, hujus Arestor, hujus Argus, cui oculum Juno ponit in occipitio et somnum adimit, atque Iūs facit custodem. Postea interfectus est a Mercurio.

23.

Cum Polydora, Danae filia, concubuit Spercheus fluvius. Ex his natus est Dryops, a quo Dryopes ad Spercheum habitantes nomen acceperunt.

24.

Melampus, Amythaonis filius, inter alia multa quæ vaticinandi arte miracula fecit, etiam hanc rem celeberrimam peregit. Etenim Lysippe et Iphianassa, Proeti, regis Argivi, filiae, juvenili inconsiderantia in Junonem peccaverant. Nam quum in templum deæ venissent, id deriserunt, patris domum dicentes multo splendidiorem esse. (Propter hanc insolentiam morbus quidam iis injectus est, qui ad insaniam eas adegit). Sed Melampus vates omnes prorsus se sanaturum esse promisit, siquidem mercedem acciperet hac sanatione dignam. Nam morbus per decennium jam duraverat, atque non solum puellas, sed parentes adeo ipsarum doloribus affecit. Proeto vero pollicente et partem regni et unam, quam vellet, ex filiabus in matrimonium ei se daturum esse, Melampus supplicationibus et sacrificiis, quibus Junonis iram placavit, morbum depulit et Iphianassam, curationis premium, duxit uxorem.

τιῶν καὶ θυσιῶν τὴν Ἥραν μελιξάμενος, καὶ λαμβάνει πρὸς γάμον Ἰριάντισσαν, ἔδνον αὐτὴν τῶν ἱατρειῶν καρπωτάμενος. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φερεκύδης.

Verba ἀμαρτουσῶν ... παραγενόμεναι ... καὶ διὰ τοῦτο μάντις ὧν mendam contraxisse docet verborum anacoluthia et narrationis nexus interruptus: nam dici debebat puellas istas propter flagitium suum insaniae morbo affectas esse. Itaque verba παραγενόμεναι ... οἶκον a Pherecyde aliena, nescio unde petita, a docto quodam margini adscripta esse, deinde in textum irrepsisse puto. In sequentibus vero καὶ διὰ τοῦτο μάντις ὧν παραγενόμενος latere videntur: κ. δ. τ. ἐμμανῶν γενομένων (cf. Apollod. II, 2, 2: γενομένοι δὲ ἐμμανεῖς), et quæ antecedunt: διὰ τὴν ἐκ νεότητος ἀνεπιλογιστίαν, siquidem recte habent, ita explicaverim, ut significant: propter juventutis suæ venustatem Junonem, i. e. ligneum ejus simulacrum, temere contemptui habentes. Nam τὸ τῆς Ἥρας ἰόανον ἐξυτέλισαν ut ex Acusilao narrat Apollodor. I. I.

25.

Schol. Apollon. II, 992: Ἀρμονία, νύμφη Ναΐς· ἥς καὶ Ἄρεος Ἀμαζόνιας εἶναι φησὶ Φερεκύδης, ὃ ἔπεται Ἀπολλωνίως.

Idem ad v. 994, verbis Apollonii ἄλσιος Ἀχμονίοιο adscripsit hæc: Ἔστι δὲ περὶ τὸν Θερμώδοντα (cod. Paris. ἐν Θερμώδοντι). Μέννηται αὐτοῦ Φερεκύδης ἐν β'. (Notam numeralem cod. Paris. non habet.) Sed haud dubie, ait Sturz., cum Brunckio legendum est Ἀλχμονίοιο, propter scholion ad Apollonii v., 373: Δοίας καὶ Ἀλχμων, ἀδελφοί. Τίνος δὲ πατὴρ, οὐ φέρεται, ὡς φησὶ Φερεκύδης. Pro his, τίνος δὲ πατὴρ, οὐ φέρεται, codex Paris. habet: ὧν δὲ πατὴρ ἀγνοεῖται. Hinc quoque emendandus est locus Steph. Byz.: Ἀχμόνια, πόλις Φρυγίας. ... Κτίσαι δ' αὐτὴν Ἀχμονα τὸν Μανέως. Ἔστι καὶ ἄλλο Ἀχμόνιον λεγόμενον, ὡς Φερεκύδης. Scribe Ἀλχμόνιον.

26.

Schol. Apollon. IV, 1091 (et Eudocia p. 32, sq.

25.

Amazones filiae sunt Martis ex Harmonia Naiade.

Alcmonius lucus, circa Thermodontem. — Doras et Alcmon cujus patris fuerint, non traditur.

26.

Acrisius uxorem duxit Eurydicen, Lacedaemonis filiam. Ex his nata est Danae. Illi vero de prole mascula oraculum consulenti deus Pythius respondit, non fore quidem, ut ipse filium procrearet, sed habiturum se ex filia, a quo ipsi pereundum esset. Itaque Argos reversus thalamum arneum sub terra in aula domus extruxit, in quo cum nutrice Danaen conclusit, ibique ne filium pareret custodivit. Sed Jupiter, puellae amore captus, in imbrem aureum conversus fluit ex tecto in ejus sinum, et postquam quis casset ostenderat, cum ea concumbit. Natus est ex his Per-

et Phavorin. in v. Ἀκρίσιος): Φερεκύδης ἐν δωδεκάτῳ (Phav. et Eud. δωδεκάτῃ) ἱστορεῖ, ὡς Ἀκρίσιος γαμεῖ Εὐρυδίκην τὴν Λακεδαίμονος· τῶν δὲ γίνεται Δανάη· γρωμένῳ δὲ αὐτῇ (τῷ Ἀπόλλωνι temere addit cod. Paris.) περὶ ἄρσεως παιδός, ἔχρησεν ὁ θεὸς ἐν Πυθοί, ὅτι αὐτῇ μὲν οὐκ ἔσται παῖς ἄρσην, ἐκ δὲ τῆς θυγατρὸς· πρὸς οὗ αὐτὸν δεῖ ἀπολέσθαι. Ὁ δὲ ἐπανελθὼν (Phav. παρελθὼν) εἰς Ἄργος, θάλαμον ποιεῖ χαλκοῦν ἐν τῇ αὐλῇ τῆς οἰκίας κατὰ γῆς, ἐνθα τὴν Δανάην εἰσάγει μετὰ τῆς τροφοῦ, ἐν ᾗ αὐτὴν ἐφύλατταν, ὅπως ἐξ αὐτῆς παῖς μὴ γένηται. Ἐρασθεὶς δὲ Ζεὺς τῆς παιδός, ἐκ τοῦ ὀρόφου χρυσοῦ παραπλήσιος ῥεῖ· ἡ δὲ ὑποδέχεται τῷ κόλπῳ· καὶ ἐκρήνας αὐτὸν ὁ Ζεὺς τῇ παιδί μίγνυται· τῶν δὲ γίνεται Περσεὺς, καὶ ἐκτρέφει αὐτὸν ἡ Δανάη καὶ ἡ τροφός, κρύπτουσαι (Phav. κρύπτουσα) Ἀκρίσιον (melius, ut videtur, cod. Paris. κρύφα Ἀκρίσιου). Ὅτε δὲ Περσεὺς τριέτης ἡ τετραέτης ἐγένετο, ἤκουσεν αὐτοῦ τῆς φωνῆς παίζοντος· καὶ διὰ τῶν θεραπόντων μετακαλεσάμενος τὴν Δανάην σὺν τῇ τροφῇ, τὴν μὲν ἀναιρεῖ, Δανάην δὲ κατὰγει σὺν τῷ παιδί ἐπὶ τὸν ὑπὸ τοῦ ἐρχίου Διὸς βωμόν. Μόνος (cod. Paris. μόνον) δὲ αὐτὴν ἐρωτᾷ, πόθεν εἴη αὐτῇ γεγονώς ὁ παῖς. Ἡ δὲ ἔφη· Ἐκ Διός. Ὁ δὲ οὐ πείθεται, ἀλλ' εἰς λάρνακα ἐμβιβάζει (cod. Paris. ἐμβάλλει) αὐτὴν μετὰ τοῦ παιδός· καὶ κλείσας καταποντοῖ. Καὶ φερόμενοι ἀρικνοῦνται εἰς Σέριφρον τὴν νῆσον. Καὶ αὐτοὺς ἐξέλκει Δίctυς ὁ Περισθένους, διχτύῳ ἁλιεύων. Εἴτα ἡ Δανάη ἀνοίξαι ἱκετεύει τὴν λάρνακα. Ὁ δὲ ἀνοίξας, καὶ μαθὼν ὅτινές εἰσιν, ἄγει εἰς τὸν οἶκον, καὶ τρέφει ὡς ἂν συγγενεῖς αὐτοῦ ὄντας (cod. Paris. καθάπερ συγγενεῖς). Pro ἐν δωδεκάτῳ recte Matthiae et Clavier. ad Apollod. p. 235, scribendum putant ἐν δευτέρῳ, nam decem tantum libri Pherecydi tribuuntur, et ἐν ΤΩΙ Β facillime confundi potuit cum ἐν ΤΩΙ ΙΒ. Διὰ τῶν θεραπόντων Sturzius glossemati deberi censet.

Schol. Apollon. IV, 1515: Περσέως ἐν Σερίφῳ μετὰ τῆς μητρὸς διάγοντος παρὰ Δίctυϊ καὶ ἡβήσαντος (cod. Paris. addit ἡδὴ), Πολυδέκτης ὁ Δίctυος ὁμομήτριος ἀδελφός, βασιλεὺς Σερίφου τυγχάνων,

seus, quem Danae cum nutrice clam Acrisio educavit. Sed quum Acrisius Persei trimi vel quadrimi ludentis vocem audiisset, Danaen cum nutrice advocari jubet, et hanc quidem occidit, Danaen vero cum filio ducit ad Jovis aram, quæ est sub maceria, ibique solus eam interrogat ex quonam filium peperisset. Respondet illa: Ex Jove. Quod non credens Acrisius cum filio matrem in arcam imponit, quam clausam in mare demittit. Defertur ea ad Seriphum insulam, ubi Dictys, Peristhenis filius, retis piscatorii ope in terram eam subduxit. Tum Danae ex eo petit, ut arcam aperiret. Quod postquam fecerat et quinam essent cognoverat, domum suam ducit et alit eos, quippe qui cognati essent.

Perseo in Seripho apud Dictyem cum matre degente et jam pubescente, Polydectes, Dictyos frater uterinus, qui tum temporis in insula regnabat, quum Danaen con-

ιδὼν τὴν Δανάην, ἠράσθη αὐτῆς, ἡπόρει δὲ συγκοιμηθῆναι (cod. Paris. συγγενέσθαι αὐτῇ). Καὶ παρασκευάσας ἄριστον, ἐκάλει ἄλλους τε πολλοὺς καὶ αὐτὸν Περσεύα. Περσεύς δὲ πυθόμενου, ἐπὶ τίνι ὁ ἔρανος εὐωχεῖται, τοῦ δὲ φήσαντος, Ἐπὶ ἵππῳ, Περσεὺς εἶπεν, Ἐπὶ τῇ τῆς Γοργόνης κεφαλῇ. Μετὰ δὲ τὸν ἔρανον τῇ ἐξῆς ἡμέρᾳ, ὅτε οἱ ἄλλοι ἔρανισταὶ τὸν ἵππον ἀπекόμιζον, καὶ Περσεύς. Ὁ δὲ οὐκ ἐδέχετο, ἀπῆται δὲ τὴν τῆς Γοργόνης κεφαλὴν κατὰ τὴν ὑπόσχεσιν· ἐὰν δὲ μὴ κομίσῃ, τὴν μητέρα αὐτοῦ λήψεσθαι ἔφη. Ὁ δὲ ἀνιαιεὶς ἀπέρχεται, ὀλοφυρόμενος τὴν συμφορὰν, εἰς τὸ ἔσχατον τῆς νήσου. Ἑρμῆς δὲ αὐτῷ ὁρθεὶς (cod. Paris. ἐντυχὼν), καὶ πειῦσιν αὐτῷ προσπαγχῶν, μανθάνει τὴν αἰτίαν τοῦ θρήνου (cod. Paris. τῆς λύπης, omisso verbo proximo ἡγεῖται, et particula καὶ ante πρῶτον). Ὁ δὲ ἡγεῖται, θαρβύνει εἰπὼν. Καὶ πρῶτον μὲν ἡγεῖτο αὐτῷ πρὸς τὰς τοῦ Φόρχου Γραίας, Περμρηδῶν (cod. Paris. Περριδῶν) καὶ Ἐντῶ καὶ Ἰαινῶ, Ἀθηνᾶς φρασάστῃς. Καὶ αὐτῶν μὲν ὑφαίρειται (cod. Paris. ἀφαίρειται) τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸν ὀδόντα, ὀρεγουσῶν ἀλλήλαις (cod. Paris. ὃν ἐκ διαδοχῆς ἀλλήλαις ὤρεγον). Αἱ δὲ, αἰσθάνομεναι, βοῶσι καὶ ἱκετεύουσι τὸν ὀφθαλμὸν καὶ τὸν ὀδόντα ἀποδοῦναι. Ἐνὶ γὰρ αἱ τρεῖς ἐκ διαδοχῆς ἐκέχρηντο. Ὁ δὲ Περσεὺς αὐτὸν ἔχειν ἔφη, καὶ ἀποδώσειν, ἐὰν αὐτῷ ὑποδείξῃσι τὰς νύμφας αἱ ἔχουσι τὴν Ἀΐδος κυνῆν, καὶ τὰ πέδιλα τὰ ὑπόπτερα, καὶ τὴν κίθησιν. (κίθισιν scrib. cum Valckenario) Αἱ δὲ αὐτῷ φράζουσι. Καὶ ὁ Περσεὺς ἀποδίδωσι. Καὶ ἀπελθὼν πρὸς τὰς νύμφας σὺν Ἑρμῇ, αἰτήσας τε καὶ λαβὼν ὑποδείσμεται τὰ ὑπόπτερα πέδιλα, καὶ τὴν κίθησιν περιβάλλει. (cod. Paris. melius περιβάλλεται, et τοὺς ὤμους) κατὰ τῶν ὤμων, καὶ τὴν Ἀΐδος κυνῆν τῇ κεφαλῇ περιτίθουσιν. Ἔττα ἔρχεται πετόμενος κατὰ

(cod. Paris. εἰς) τὸν ὠκεανὸν καὶ τὰς Γοργόνας, συνεπομένων αὐτῷ Ἑρμοῦ τε καὶ Ἀθηνᾶς. Τάυτας εἰ κοιμωμένους εὗρίσκει. Ὑποτίθενται δὲ αὐτῷ οὗτοι αἱ θεοὶ, ὅπως γρῆ τὴν κεφαλὴν (cod. Paris. addit τῆς Γοργόνης) ἀποτεμεῖν ἀπεστραμμένον (cod. Paris. ἀπεστρ. ὃ ἡ χάτοπτρον ἔχοντα, ὅπερ ἔλαβε παρὰ τῆς Ἀθηνᾶς· ubi Schaefero auctore legendum est ἀπεστρ. ὃ ἡλονότι, καὶ χάτοπτρον ἔχ.), καὶ δεικνύουσιν ἐν τῷ κατόπτρῳ τὴν Μέδουσάν, ἡ μόνη τῶν θνητῶν Γοργόνων. Ὁ δὲ, πλησίον γενόμενος, ἀποτέμνει τῇ ἄρπῃ τὴν κεφαλὴν, καὶ ἐνθεὶς εἰς τὴν κίθησιν φεύγει. Αἱ δὲ αἰσθάνομεναι (cod. Paris. βοῶσι. Leg. βοῶσαι) διώκουσιν· οὐχ ὁρῶσι μέντοι αὐτὸν, διὰ τὴν Ἀΐδος κυνῆν. Περσεὺς δὲ εἰς Σέριφον γενόμενος, ἔρχεται παρὰ Πολυδέκτῃν, καὶ κελεύει συναθροίσαι τὸν λαόν, ὅπως δείξῃ αὐτοῖς τὴν τῆς Γοργόνης κεφαλὴν, εἰδὼς ὅτι ἰδόντες ἀπολιθωθήσονται. Ὁ δὲ Πολυδέκτης, ἀνελίσσας τὸν ὄχλον, κελεύει αὐτὸν δεικνύειν. Ὁ δὲ ἀπαστρεφόμενος ἐξαίρει ἐκ τῆς κίθῆσεως, καὶ δεικνύει. Οἱ δὲ ἰδόντες, λίθοι ἐγένοντο. Ἡ δὲ Ἀθηνᾶ παρὰ Περσεύως λαβοῦσα τὴν κεφαλὴν ἐντίθουσιν εἰς τὴν ἐν τῇ αἰγίδᾳ τὴν ἐκ κίθῆσιν Ἑρμῇ ἀποδίδωσι, καὶ τὰ πέδιλα καὶ τὴν κυνῆν ταῖς Νύμφαις. Ἰστορεῖ Φερικύδης ἐν τῇ δευτέρᾳ.

Pro Ἐντῷ καὶ Ἰαινῷ scribendum est Ἐντῶ καὶ Δαινῶ: v. Heyne ad Apollod. II, 4, 2.

Idem ad IV, 1090: Ἐν δὲ τοῖς ἐξῆς καὶ περὶ τοῦ θανάτου προστίθῃσι Φερικύδης τοῦ Ἀκρισίου, ὅτι μετὰ τὴν ἀπολίθωσιν Πολυδέκτου τῷ (lege καὶ τῶν Cod. Paris. μετὰ τὸ ἀπολιθωθῆναι Πολυδέκτῃν καὶ τοὺς) σὺν αὐτῷ ἐκ τῆς κεφαλῆς τῆς Γοργόνης ἐν Σέριφῳ (Phav. μετὰ τὴν ἐν Σέριφῳ ἀπολίθωσιν Πολυδέκτου τοῦ σὺν αὐτῷ τὴν ἐκ τῆς Γοργόνης [leg. Γοργόνης] κεφαλῆς), Δίχτυν μὲν Περσεὺς ἀπολείπει (cod.

spexisset, amore ejus accensus est, nescius tamen qua ratione cum ea congredetur. Parat igitur convivium, ad quod multos advocat inter eosque Perseum (sc. ut munera nuptialia ab iis acciperet, quæ daret (Enomao, patri Hippodamiae). Hic quum quæreret, quænam convivis symbola afferenda esset, ille vero equum diceret, « Gorgonis caput », respondit Perseus. Verum die proximo, ut ceteri convivæ, Perseus quoque adduxit equum. Non accepit eum Polydectes, sed quod pollicitus esset caput Medusæ postulavit; id si non afferret, se ipsum matrem ejus uxorem ducturum esse. Perseus tristis et infortunium lamentans, abit in extremam insulæ partem. Obviam factus est Mercurius, qui verbis eum percontatus causam discit lamentationis. Viam Perseo præit, ne animum despondeat cohortatus. Et primo quidem Minervæ suasu ducit eum ad Graias, Phorei filias, Pephrido, Enyo, Dino, quibus oculum Perseus et dentem, quos invicem sibi porrigebant, subducit. Hoc quum sentiunt, clamant precanturque, ut oculum et dentem reddat, quibus tres illæ mutuo utuntur. Perseus se habere illa et redditurum; ait, si quæ Orci galeam et talaria alata et peram possiderent nymphas sibi demonstrarent. Dicunt illæ viam; dentem et oculum reddit Perseus, et cum Mercurio ad

nymphas proficiscitur. Hic rebus quas petivit acceptis, talaria subligat, cibis in humeris circumjicit, Orci galeam capiti imponit. Sic paratus et instructus ad oceanum, ubi erant Gorgones, devolat comitantibus Minerva et Mercurio. Invenit Gorgones dormientes. Suadent dei ut ipse aversa facie caput Gorgonis abscindat et in speculo monstrat ei Medusam, quæ sola Gorgonum mortalis erat. Ille prope accedens ense falcato eam truncavit, et capite in perapposito aufugit. Gorgones autem re cognita clamantes Perseum persequuntur; sed non conspiciunt eum propter Orci galeam. Qui postquam in Seriphum venerat, abiit Polydecten, eumque populum ad concionem convocare jubet, ut monstrat caput Medusæ, bene sciens omnes, qui id adspexissent, in lapides mutatum iri. Populo convocato Polydectes jubet monstrari caput. Ille vultum aversus ex cibis depromptum ostendit. Qui viderunt, lapide facti sunt. Minerva autem quod a Perseo accepit caput Ægidi imposuit; peram tradit Mercurio, et soleas et galeam redduntur nymphis. (Sine dubio, schol. dicere voluit: peram, soleas et galeam tradit Mercurio, qui Nymphis eas restituit. Sic Apollod. II, 4, 3, Pherecydem secutus.)

Postquam Polydectes et qui cum eo erant in Seriphio Medusæ capite in lapides erant transformati, Perseus in

Paris. καταλείπει) ἐν τῇ Σερίρῳ βασιλεύειν τῶν λε-
λειμμένων Σεριφίων, αὐτὸς δὲ ἔβη πλέων (ita e
Phav. legendum pro πλέον. Cod. Paris. habet ἀπο-
πλει) εἰς Ἄργος σὺν τοῖς Κύκλωσι, καὶ τῇ Δανάῃ,
καὶ τῇ Ἀνδρομέδῃ. Καὶ ἔλθων, Ἀκρίσιον οὐχ εὐρίσκει
ἐν Ἄργει· ὑπεχώρει γὰρ αὐτὸν δεῖσας εἰς τοὺς Πελα-
σγοὺς, εἰς Λάρισσαν (cod. Paris. ἦν γὰρ διὰ τὸν
Περσεὺς φόβον προαπελθὼν εἰς Λάρισσαν τὴν Πελα-
σγικήν). Μὴ καταλαβὼν δὲ αὐτὸν, τὴν μὲν Δανάην
καταλείπει (cod. Paris. ἀφίησι) παρὰ τῇ μητρὶ
Εὐρυδίῃ, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν, καὶ τοὺς Κύκλω-
πας· αὐτὸς δὲ ἔβη εἰς Λάρισσαν. Καὶ ἀφικό-
μενος, Ἀκρίσιον ἀναγνωρίζει, καὶ σὺν αὐτῷ ἐπεσθαι
(cod. Paris. ἐπελθεῖν) εἰς Ἄργος πείθει. Καὶ ὅτε δὴ
ἐμελλόν ἵναί, συντυγχάνει ἀγωνι νέων ἐν τῇ Λαρίσ-
σῃ. Καὶ ὁ Περσεὺς ἀποδύεται εἰς τὸν ἀγῶνα, καὶ λα-
βὼν τὸν δίσκον, διασκεύει· τὸ δὲ (cod. Paris. γὰρ)
πάνταθλον οὕτω ἦν, ἀλλ' ἰδίᾳ ἓνα ἕκαστον τῶν ἄλλων
ἦθλον· ὁ δὲ δίσκος τροχαλισθεὶς ἐπὶ τὸν πόδα τοῦ
Ἀκρίσιου, τιτρώσκει αὐτόν· χαμῶν δὲ ἐκ τούτου
Ἀκρίσιος, ἀποθνήσκει αὐτοῦ ἐν Λαρίσσῃ. Καὶ αὐτὸν
κατατίθεται Περσεὺς καὶ οἱ Λαριτσαῖοι, πρόσθεν τῆς
πόλεως, καὶ αὐτοῦ (Phav. αὐτῷ) ποιοῦσιν ἥρωον οἱ
ἐπιχώριοι· Περσεὺς δὲ ἀναχωρεῖ τοῦ Ἄργους (cod.
Paris. ἀνεχώρησεν εἰς Ἄργος).

Ad Cyclopes illos fortasse referendus est locus
Pollucis X, 139 : Ἀορτὴ (l. Ἀόρτης), παρὰ Φερε-
κύδῃ εἰς τῶν Κυκλώπων.

27.

Hom. Od. A, 265 : Τηλεβοάι στρατεύσαντες,
κτείνουσι τὸν Ἡλεκτρώονος παῖδα περὶ θρεμματῶν
ἀγωνιζόμενον. Καὶ Ἀμφιτρώων ἀποκτείνας ἀκουσίως
Ἡλεκτρώονα, φεύγει εἰς Θήβας. Ἀλκμήνη δὲ Ἡλε-
κτρώονος οὐκ ἐβούλετο γαμηθῆναι, πρὶν τίσαιτο τοὺς
Τηλεβοάς ὑπὲρ τῶν αὐτῆς ἀδελφῶν. Ὑπὸ τυχνείται δὲ

τοῦτο Ἀμφιτρώων, καὶ αὐτὴν εἰς Θήβας μεταγαγὼν
πορεύεται ἐπὶ Τηλεβοάς. Ἐν ταύτῃ Ζεὺς τῇ νυκτὶ
ἀφικνεῖται ἐπὶ τὴν Ἀμφιτρώωνος οἰκίαν, ἔχων καρ-
χῆσιον, ὅμοιωτος Ἀμφιτρώωνι. Ἡ δὲ Ἀλκμήνη δοκοῦσα
τὸν ἐαυτῆς ἀσπάζεσθαι εἶναι, πυκνάνεται περὶ τῶν Τη-
λεβοῶν, εἰ κατέκτεινεν αὐτούς. Ὁ δὲ Ζεὺς λέγων αὐ-
τῇ πάντα ὅσα ἐγένετο, δίδωσι καὶ τὸ καρχῆσιον, φά-
μενος ἀριστήσας εἰληφέναι παρὰ τῶν στρατιωτῶν. Ἡ δὲ
ἀσμένως ἀποτίθησιν. Ἐπειτα αὐτῇ συνευνασθεὶς Ζεὺς
ἀπέρχεται, καὶ τῇ αὐτῇ παραγενόμενος νυκτὶ Ἀμφι-
τρώων μίσγεται. Καὶ γεννᾷ Ἀλκμήνη ἐκ μὲν Διὸς
Ἡρακλέα, ἐκ δὲ Ἀμφιτρώωνος Ἴφικλέα. Ἡ ἱστορία
παρὰ Φερεκύδῃ.

Athenæus XI p. 474, F : Ἀρχαιότατόν ἐστι πο-
τήριον τὸ καρχῆσιον, εἰ γε ὁ Ζεὺς διελθὼν Ἀλκμήνῃ,
ἔδωκε δῶρον αὐτὸ τῆς μίξεως, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ
δευτέρᾳ ἱστορεῖ.

Macrob. Saturn. V, 21 : Est autem carchesium
poculum Græcis tantummodo notum. Meminit ejus
Pherecydes in libris Historiarum, aitque Jovem Al-
cumenæ pretium concubitus carchesium aureum
dono dedisse.

28.

Apollod. II, 4, 8 : Φερεκύδης δὲ φησιν Ἀμφιτρώ-
να, βουλόμενον μαθεῖν ὑπότερος ἦν τῶν παίδων ἐκεί-
νου, τοὺς δράκοντας εἰς τὴν εὐνὴν ἐμβαλεῖν, καὶ τοῦ
μὲν Ἴφικλέους φυγόντος, τοῦ δὲ Ἡρακλέους ὑποστάν-
τος, μαθεῖν ὡς Ἴφικλῆς ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται. Eadem
Pherecydis narratio traditur a Schol. Pindar.
Nem. 1, 65 : Εἰσὶν οἱ ὑπὸ Ἀμφιτρώωνος ἐπιπεμφθῆ-
ναι τοὺς ὄφεις φασίν, ἐπὶ διαπείρᾳ τοῦ γινῶναι, πότερος
εἴη τοῦ Διὸς, ὡς Φερεκύδης φησίν, ἐνιαυσίοις οὖσιν
ἤδη. Καὶ ὁ μὲν Ἴφικλῆς, φεύγει· ὁ δὲ, ἐπὶ τῆς εὐνῆς
μείνας, ἀμφοτέρους ἀπέπνιξεν.

cyem Seriphiorum, quibus pepercerat, in insula regem
constituit et deinde cum Cyclopibus, cum Danae et An-
dromeda nave profectus est Argos. Non invenit ibi Acris-
ium, qui Perseum metuens Larissam, quæ urbs Pelasgica
est in Thessalia, discesserat. Igitur Cyclopes et Androme-
dam et Danaen apud matrem Eurydicen relinquit, ipse
Larissam proficiscitur. Ibi Acrisium recognoscit, eique
suadet, ut secum veniat Argos. Sed quum jam profecturi
essent, accidit ut (a Teutamide, Larissæorum rege, in ho-
norem patris mortui) juvenum ludī gymnici celebrarentur.
Etiam Perseus in arenam descendit, et jacit discum. Quin-
quertium enim nondum institutum erat, sed separatim
singula certamina inibant. Discus vero ad Acrisium pro-
volutus pedi ejus vulnus infligit; quo laborans ille diem
obit Larissæ. Mortuum Perseus et Larissæi ante urbem
componunt, ubi herois sanum condunt indigenæ; Perseus
autem (in Argolidem quidem redit, sed Argis nolens de-
gere) ex urbe discedit.

Aortes, unus Cyclopum apud Pherecydem.

27.

Teleboæ Mycenæ venientes cum exercitu (ut Mestoris
regnum ab Electryone repeterent), filium ejus de bovis
destantem interfecerunt, et Amphitryo, qui Electryo-

neim imprudens necaverat, fugit Thebas. Alcmena autem
nubere ei noluit, priusquam fratrum eadem a Telebois vin-
dicasset. Promittit hoc Amphitryo, et illa Thebas deducta,
adversus Teleboas proficiscitur. Verum enim vero eadem
qua ille rediit nocte Jupiter, Amphitryonem assimulans, ad
ejus domum venit manu tenens carchesium. Illa pu-
tans eum amasium suum esse, ex eo quærit, num Tele-
boas interfecerit. Narrat ei Jupiter quæ gesta sint omnia
et dat carchesium, quod virtutis præmium a commilitoni-
bus se accepisse dicit. Alcmenegaudens id seponit. Deinde
Jupiter, postquam cum ea concubuit, proficiscitur. Ea-
dem nocte adveniens etiam Amphitryo cum eadem con-
greditur. Et ex Jove quidem Herculem, ex Amphitryone
autem Iphiclem Alcmena enixa est.

Vetustissimum poculum fuit carchesium, siquidem
Jupiter congressus cum Alcmena concubitus mercedem
carchesium dedit, ut in secundo libro narrat Pherecydes.

28.

Pherecydes ait, Amphitryonem, quum scire vellet, uter
puerorum esset ipsius filius, dracones hosce in cunas im-
misit: atque Iphicle fugiente, Hercule autem stante
immoto, Iphiclem ex se genitum cognovisse.

29.

Schol. Apollon. I, 146: Φερεκύδης ἐν τῇ β', ἐκ Λαοφόντης τῆς Πλευρώνης Λήδαν καὶ Ἀλθαίαν Θεσπίῳ γενέσθαι φησίν. Ὅτι δὲ Γλαύκου ἐστὶ καὶ Ἀλθαίας, αἰνίττεται λέγων, Ἵους τέκε θυγάτηρ Γλαύκῳ μάκχιρα. Φασὶ τὸν μὲν Πολυδεύκη, Διὸς· τὸν δὲ Κάστορα, Ἵνυδάρεω.

Cod. Paris. pro φασὶ habet φησίν.

30.

Schol. Pindar. Isthm. IV, 104: Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ (τῶν Ἡρακλέους ἐκ Μεγάρας παίδων) διαλλάττουσι ... Φερεκύδης ἐν δευτέρῳ, Ἀντίμαχον, Κλύμενον, Γλήνον, Θηρίμαχον, Κρεοντιάδην· λέγων αὐτοὺς εἰς τὸ πῦρ ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐμβεβλήσθαι.

LIBER TERTIUS.

Liber tertius Herculis labores ab Eurystheo impositos et reliquas res ab eo gestas continebat. Itaque primum posui fragm. de matre Eurysthei (31); sequuntur fragmenta de cerva cornuta (31. a), de Stymphalidibus (32), de pomis Hesperidum (33) et quæ cum eo conjuncta sunt de Eridano, de Antæo, de Palæmone, de Emathione, de poculo navigio. Restant fragmenta de Iphito (34), de Co insula (35), de Molionidis (36), de Amalthea (37); de Tlepolemo (37 a), de Dryopibus (38), de morte Alcmenæ (39).

31.

Schol. Homer. II. T, 116: Αἶδμος παρτίθεται Φερεκύδην μὲν λέγοντα αὐτὴν τὴν Πέλοπος Ἀμφιδίαν· Ἡσίοδος δὲ Ἀρτιδίαν τὴν Ἀμφιδάμαντος ἀποφαίνεται.

31 a.

Schol. Pindar. ad Olymp. III, 52: Ἐπιμελῶς οἱ

ποιηταὶ τὴν Θήλειαν ἑλαφρον κέρατα ἔχουσιν εἰσεργασί· καθάπερ καὶ τὴν Θηλάζουσιν τὸν Ἰγλέρον γραφουσι καὶ πλάττουσι. ... Θήλειαν δὲ εἶπε (Pindarus) καὶ χρυσόκερων ἀπὸ Ἰστρίας. Ὁ γὰρ Θησηίδης γράψας τοιαύτην αὐτὴν λέγει, καὶ Παίσανδρος ὁ Καμειρεὺς, καὶ Φερεκύδης.

31 b.

Schol. Pind. Olymp. VII, 60: Ἡ Λέρνη κατὰ μὲν τινὰς κρήνη, κατὰ δὲ τινὰς λοχυμῶδες χωρίον. ... Φερεκύδης δὲ καὶ πόλιν φησίν.

32.

Schol. Apollon. II, 1054: Φερεκύδης δὲ φησιν, οὐ γυναῖκας, ἀλλ' ὄρνιθας εἶναι, καὶ ἀναιρεθῆναι πρὸς Ἡρακλέους, πλαταγῆς δοθείσης αὐτῷ πρὸς τὸ κτυπεῖν καὶ ἐκφοβεῖν αὐτάς.

In Codice Paris. legitur: ὡς ἀναιρεθῆναι ὑπὸ Ἡρακλέους πλαταγῇ χρησαμένου ὀργάνῳ φοροποιῶ.

33.

Schol. Apollon. IV, 1396: Φερεκύδης ἐν δεκάτῳ, τῆς Ἡρας γαμουμένης (cod. Paris. addit τῷ Διὶ, φησὶ τὴν γῆν ἀναδύσθαι ἐν τῷ Ὠκεανῷ μῆλα χρυσῆ, ἢ μηλέας χρυσοῦν καρπὸν φερούσας· φυλάττειν δὲ αὐτὰ Δράκοντα τὸν Τυφῶνος καὶ Ἐχιδνῆς, ἔχοντα κεφαλὰς ἑκατὸν καὶ σπονδὰς παντοίας· καὶ ὅτι αἱ Νύμφαι αἱ Διὸς καὶ Θέμιδος, οἰκοῦσαι ἐν σπηλαίῳ περὶ (cod. Paris. παρὰ) τὸν Ἡριδανόν, ὑπέθεντο Ἡρακλεῖ ἀποροῦντι, μαθεῖν παρὰ Νηρείως, ποῦ ἂν εἴη τὰ χρυσῆα μῆλα. Λαβεῖν δὲ αὐτὸν βία, πρῶτον μὲν μεταμορφούμενον εἰς ὕδιον καὶ πῦρ· εἶτα ἐς τὴν παλαιὴν ὄψιν κατὰστάντα, δηλώσαι τὸν τόπον. Ὁ δὲ ἔρχεται οὕτως ἐπὶ τὰ χρυσῆα μῆλα. Ἀφικόμενος δὲ εἰς Ταρτησσὸν, πορεύεται εἰς Λιβύην, ἐνθα ἀναιρεῖ Ἀνταῖον τὸν Ποσειδῶνος, ὕδριστὴν ὄντα. Εἶτα ἀφικνεῖται ἐπὶ τὸν Νεῖλον εἰς Μέμφιν, παρὰ Βούσιριν τὸν Ποσειδῶ-

29.

Pherecydes dicit e Laophonta, Pleuronis filia, Thespium suscepisse Ledam et Althæam. Ledam vero Glauci ex Althæa esse subobscurè innuit [Eumelus?]; his verbis: Hos Glauco peperit beata filia. Dicunt autem (al. dicit, scil. Pherecydes), Pollucem filium esse Jovis; Tyndarei, Castorem.

30.

De numero filiorum, qui ex Megara erant Herculi, discrepant. Pherecydes nominat Antimachum, Clymenum, Glenum, Therimachum, Creontiaden, quos igni a patre injectos esse dicit.

LIBER TERTIUS.

31.

Pherecydes matrem Eurysthei dicit Amphibiam, Pelopis filiam.

31 a.

Studiosè cervam cornutam poetæ introducunt, sicuti illam, quæ Telephum lactat, describunt et fingunt. ... Feminam vero et aureis cornubus instructam ex Istria Pindarus dicit, ita enim qui Theseidem scripsit, et Pisandrus Camireus et Pherecydes aiunt.

31 b.

Lerna secundum alios solum est, secundum alios locus dumosus. ... Pherecydes etiam urbem dicit.

32.

Stymphalides non erant mulieres, sed aves ab Hercule occisæ, quum crepitaculum ei datum esset, cujus strepitu eas terreret.

33.

Pherecydes narrat: Quum Juno Jovi nuberet, terram in insula quadam Oceani occidentalis aurea mala edidisse vel malos aureos fructus ferentes; custodivisse ea draconem, Typhonis ex Echidna filium, centum capitibus variisque vocibus præditum; nymphas autem, Jovis et Themide filias, ad Eridanum in spelunca habitantes, Herculi, quo se verteret nescienti, suasisse, ut ex Nereo quæreret ubinam essent mala aurea. Hunc ab Hercule vi comprehensum primum quidem in aquam atque ignem sese commutasse, deinde vero ad pristinam faciem redenotem locum ei indicasse. Hercules igitur ad aurea mala petenda proficiscitur. Venit Tartessum indeque in Libyam transit, ubi Antæum, Neptuni filium, insolentia infamem interficit. Postea venit Memphin, in urbem Nîbo adjacentem

νος· ὃν κτείνει, καὶ τὸν παῖδα αὐτοῦ Ἰφιδάμαντα, καὶ τὸν κήρυκα Χαλθην, καὶ τοὺς ὀπάοντας, πρὸς τῷ θωμῷ τοῦ Διὸς, ἐνθα ἐξενοκτόνουν (cod. Paris. ἐξενοκτόνει). Ἀφικόμενος δὲ εἰς Θήβας, καὶ διὰ τῶν ὁρῶν εἰς τὴν ἔσω Λιβύην, ἧς ἐν τοῖς ἐρήμῳις πολλὰ τῶν θηρίων τοξεύων ἀναιρεῖ, καθήρας δὲ τὴν Λιβύην, κατέβη ἐπὶ τὴν θάλασσαν τὴν ἔσω κειμένην. Καὶ λαθὼν γρυσοῦν δέπας παρὰ Ἡλίου, διαβαίνει ἐν αὐτῷ εἰς Πέργην, διὰ τε τῆς ἔσω τῆς γῆς θαλάσσης (cod. Paris. διὰ τε γῆς καὶ θαλάσσης) καὶ διὰ τοῦ Ὀκεανοῦ πλέων. Ἐπελθὼν δὲ παρὰ Προμηθεῖα, καὶ ὀφθεῖς ὑπ' αὐτοῦ, οἰκτεῖρει αὐτὸν ἰκτεύοντα· καὶ κτείνει τὸν αἶτόν, ὃς αὐτοῦ τὸ ἥπαρ ἤσθιε, τοξεύσας προσπετόμενον. Ἀντὶ δὲ τούτου Προμηθεὺς μὴ ἀπιέναι ἐπὶ τὰ μῆλα ὑποτίθεται, ἐλθόντα δὲ πρὸς Ἀτλαντα, κελεύει ἐνέγκαι αὐτῷ (cod. Paris. addit τὰ μῆλα παρὰ τῶν Ἑσπερίδων), καὶ ἀντὶ τοῦ Ἀτλαντος αὐτὸν ἀνέχειν (cod. Paris. βασιάζειν) τὸν οὐρανόν, ἕως ἂν ἐνέγκῃ τὰ μῆλα παρὰ τῶν Ἑσπερίδων. Ἡρακλῆς δὲ ἀκούσας ἔρχεται πρὸς Ἀτλαντα, καὶ κελεύει αὐτὸν ἐνεγκεῖν τὰ μῆλα παρὰ τῶν Ἑσπερίδων, τρία λαθόντα, διηγησάμενος τὸν ἄθλον. Δοὺς (cod. Paris. ἐπιθείς) δὲ Ἀτλας ἐπὶ τῶν ὤμων Ἡρακλεῖ (id. cod. τοῦ Ἡρακλέους) τὸν οὐρανόν, καὶ ἐλθὼν πρὸς τὰς Ἑσπερίδας, δεξιόμενος παρ' αὐτῶν τὰ μῆλα, ἐλθὼν τε πρὸς τὸν Ἡρακλέα, τὰ μὲν μῆλα αὐτὸς φησιν ἀποιεῖν Εὐρυσθεῖ, τὸν δ' οὐρανὸν ἐκέλευσεν ἐκείνου ἔχειν (cod. Paris. βασιάζειν) αὐτῷ. Ὁ δὲ Ἡρακλῆς ὑποσχόμενος, ὁλοῶς ἀντεπέθηκεν αὐτὸν τῷ Ἀτλαντι. Ἦν γὰρ εἰπὼν αὐτῷ ὁ Προμηθεὺς ὑποθέμενος, κελεύειν δεῖξασθαι τὸν οὐρανόν, ἕως οὗ σπείραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ποιήσεται. Ὁ δὲ, καταθείς τὰ μῆλα εἰς τὴν γῆν, ὑποδέχεται τὸν οὐρανόν. Ἡρακλῆς δὲ λαθὼν τὰ μῆλα, χαίρειν εἰπὼν τῷ Ἀτλαντι, ἀπέρχεται εἰς Μυκῆνας παρ' Εὐρυσθεῖα, καὶ ζεικνύει αὐτῷ ταῦτα. Pro ἐν δεκάτῳ Matthiae scribit ἐν τρίτῳ, ita ut numeri notam Γ in I mutatam esse putes. Quod eo veri similis est, quia

Athenæus e libro tertio narrat, quod idem in nostro fragmento legimus. Quum vero Pherecydes in libro decimo Atlantis filiarumque stirpem persecutus esse videatur, facile fieri potuit, ut scholiasta ideo lapsus de Hesperidum malis narrationem, quamvis magis ad Herculem quam ad Atlantem spectantem, in libro decimo legi putaret. — Iphidamantis nomen ex Apollod. II, 5, 11 Sturz. mutandum putat in Amphidamantis. — Pro εἰς Πέργην Heyne ad Apollod. II, p. 173 conjicit εἰς περσίαν sc. γῆν, ἤπειρον. Assentitur C. O. Müller. Dor. II, p. 469. Audacius Clavier. ad Apollodor. p. 288, Πέργην genuinam esse putans, scribendum proponit: Διὰ τε τοῦ Ὀκεανοῦ, καὶ διὰ τῆς ἔσω τῆς γῆς θαλάσσης πλέων. Verba ἦν γὰρ εἰπὼν — ποιήσεται e cod. Paris. et aliunde Heyne p. 428, emendavit sic: τῷ Ἀτλαντι, κατὰ τὴν τοῦ Προμηθεῖος ὑποθήκην· κελεύει γὰρ, ὥσπερ ἐκεῖνος ὑπέθετο, τὸν Ἀτλαντα δεῖξασθαι τὸν οὐρανόν, ἕως οὗ σπείραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ποιήσεται.

Fragmenta quibus id quod modo proposuimus illustratur exstant hæc:

33 a.

Hygin. Poet. Astron. II, 3, p. 361 ed. Muncker.: *Ait Pherecydes, Junonem cum duceret Jupiter uxorem, Terram invenisse (leg. venisse) ferentem aurea mala cum ramis. Quæ Junonem admiratam, petiisse a Terra ut in suis hortis sercret, qui erant usque ad Atlantem montem.*

Eratosthenes Catasterism. 3: Φερεικὸς φησὶν, ὅτε ἐγαμεῖτο ἡ Ἥρα ὑπὸ Διὸς, φερόντων αὐτῇ τῶν θεῶν δῶρα, τὴν Γῆν ἐλθεῖν φέρουσαν τὰ χρύσεια μῆλα· ἰδοῦσαν δὲ τὴν Ἥραν θαυμάσαι, καὶ εἰπεῖν καταφυτεῦσαι εἰς τὸν τῶν θεῶν κῆπον, ὃς ἦν παρὰ τῷ Ἀτλαντι. Ὑπὸ δὲ τῶν ἐκείνου παρθένων αἰεὶ ὑφαιρουμένων τῶν μῆλων, κατέστησε φύλακα τὸν ὄφιν, ὑπερμεγέθη ὄντα.

ad Busirin, Neptuni filium, quem ipsum et Iphidamante et Chalben præconem famulosque ad Jovis aram, ubi advenas immolabant, occidit. Quum vero Thebas (Egypti) venisset et per montes in exteriorem Libyam (orientalem Africæ partem, Æthiopiam), in cujus desertis multas bestias sagittis interfecit ab iisque Libyam purgavit, ad mare exterius proficiscitur. Et postquam a Sole navigii loco poculum acceperat, in eo transgreditur in terram ex adverso sitam per mare externum et oceanum navigans. Venit ad Prometheus, et quum ab eo conspiceretur, precibus ad misericordiam commotus, aquilam, quæ jecore ejus vescebatur, ubi advolavit, sagitta interfecit. Præmit loco Prometheus ei suadet, ne ipse ad mala petenda iret, sed ut ad Atlantem profectus hunc ab Hesperidibus ea afferre juberet, ipse vero pro Atlante usque ad ejus reditum cælum sustineret. Quibus auditis Hercules abit ad Atlantem et quum laborem sibi impositum narrasset, ex eo petit, ut tria mala ab Hesperidibus afferret.

Hic igitur, cælo Herculis in humeros imposito, ad Hesperidas profectus mala ab iis accepit, sed ad Herculem reversus se ipsum dicit ea traditurum esse Eurystheo, atque Herculem pro se cælum portare jubet. Quod pollicitus ille ex Promethei consilio dolo effecit, ut cælum in Atlantis humeros reponeretur. Petiit enim ex Atlante, quod suaserat Prometheus, ut cælum paulisper in se reciperet, dum ipse culcitam capiti imponeret. Ille, malis in terram abjectis, cælum in humeros recipit; Hercules autem eum valere jubet et cum malis profectus tradit ea Eurystheo.

33 a.

Ait Pherecydes quum Juno Jovī nuberet, Terram venisse ferentem aurea mala, quæ Juno tantopere admirata esset, ut ea plantari jussisset in hortum deorum, qui erat ad Atlantem montem. Quum vero mala ab Atlantis filiabus semper subriperentur, ingentem draconem posuit horti custodem.

Schol. Germanici Caesaris ad v. 49, p. 90 (ed. Sanctandr. 1589, 8): *Hunc* (sc. draconem) *Phercydes* dicit inter astra collocatum beneficio Junonis, eo quod cum nuberet Jovi Juno, diis offerentibus munera, Terra quoque obtulerit aurea mala cum ramis: quæ Juno in hortum suum, qui erat apud Atlantem, inferri jussit, et Hesperides Atlantis filias custodes posuit, quæ cum a filiabus Atlantis subtraherentur et sæpe vexarentur, Juno custodem horti Draconem pervigilem implicuit arbori, quem Hercules interfecit, et illa astris intulit.

33 b.

Schol. Eurip. Hippol. 742: Φερεκύδης Διὸς καὶ Θέμιδος φησὶν αὐτάς (τὰς Ἑσπερίδας). Ibi Hesperidas cum Nymphis ad Eridanum confusas esse docet Heyne ad Apollod. II, 5, 11.

33 c.

Schol. Germanici ad v. 364, p. 133 (83): *Ab Arato et Phercyde Eridanus Padus esse putatur: et ideo inter astra collocatus, quod a meridianis partibus dirigere cernitur.*

33 d.

Schol. Pindar. Pyth. IX, 185: Ἐνιοὶ φασὶν, ὅτι ὁ ἀπὸ Ἡρακλέους καταγωνισθεὶς Ἀνταῖος, Ἰρασσεὺς ἦν, ἀπὸ Ἰράστων (vulgo Ἰρασσῶν) τῶν ἐν τῇ Τριτωνίδι λίμνῃ, ὡς φησι Φερεκύδης.

33 e.

Etymol. M. ex Oro: Πολέμων ὁ Ἡρακλῆς, διὰ το καταπαλαῖσαι Ἀνταῖον. Φερεκύδης λέγει, ὅτι μετὰ τὸ καταπαλαῖσαι αὐτὸν Ἀνταῖον καὶ ἀποκτείνει, συνῆλθε τῇ γυναικὶ αὐτοῦ Ἰρινόῃ, καὶ ἐγέννησε Πολέμονα.

Hæc aliter traduntur a Tzetzæ ad Lycophr. 663: Φερεκύδης φησὶ, μετὰ τὸ καταπαλαῖσαι αὐτὸν τὸν Ἀνταῖον τὸν Αἶδον, τὸν Ποσειδῶνος, ἐξηκοντάπηχυν ὄντα, καὶ κατεάξει (οὗ καὶ τὰ ὀστέα πρὸς Ὀλυμπίαν ἤνέχθη, ὡς μὴ ἀπιστοῖτο), ἐμίγη τῇ τοῦ ῥηθέντος Ἀνταίου γυναικὶ Ἰρινόῃ, καὶ ἐξ αὐτῆς παῖδα γεννᾷ Παλαίμονα.

33 b.

Phercydes Hesperidas Jovis ex Themide filias dicit.

33 d.

Nonnulli dicunt Antæum ab Hercule in certamine devictum Irasseum fuisse ab Irassis ad paludem Tritonidem sitis, ut ait Phercydes.

33 e.

Post devictum interfectumque Antæum Hercules cum ejus uxore, Iphinoe, congressus, Polemonem procreavit.

Postquam Antæum, Libyn, Neptuni filium, qui sexaginta cubitorum staturam habebat (de quo ne quisquam addubitaret, ossa ejus Olympiam translata sunt), Hercules lucta vicerat et confregerat, cum Iphinoe, illius uxore, concubuit ex eaque Palæmonem procreavit.

33 f.

Apuleius De orthographia § 2: *Busiris apud Jovis aram hospites mactabat, divinoque judicio ab Hercule ibidem mactatus est, auctore ... Phercyde.*

33 g.

Schol. Hesiod. Theog. 985: Ἡμαθίωνα, ἀπ' οὗ ἡ Μακεδονία Ἡμαθίη. Φησὶ δὲ Φερεκύδης, ὑπὸ Ἡρακλέους ἀναιρεθῆναι τὸν Ἡμαθίωνα, ἀλλ' ἀπίοντα ἐπὶ τὰ χρύσεια μῆλα.

33 h.

Athenæus XI, p. 470, C: Φερεκύδης ἐν τῇ τρίτῃ τῶν ἱστοριῶν, προειπὼν περὶ τοῦ Ὀκεανοῦ, ἐπιφέρει: «Ὁ δ' Ἡρακλῆς ἔλκεται ἐπ' αὐτὸν τὸ τόξον ὡς βαλὼν, καὶ ὁ Ἥλιος πύσασθαι κελεύει. Ὁ δὲ εἰς τὰς πύεται. Ἥλιος δὲ ἀντὶ τούτου δίδωσιν αὐτῷ τὸ δέπας τὸ χρύσειον, ὃ αὐτὸν ἐφόρει σὺν ταῖς ἵπποις, ἐπὶ δύνῃ, διὰ τοῦ Ὀκεανοῦ τὴν νύκτα πρὸς ἑῷ, ἥνικ' ἀνίσχεται ὁ Ἥλιος. Ἐπειτα πορεύεται ὁ Ἡρακλῆς ἐν τῷ δέπαι τούτῳ εἰς τὴν Ἑρύθειαν. (Καὶ) ὅτε δὲ ἦν ἐν τῇ πελάγει, Ὀκεανὸς πειρώμενος αὐτοῦ κυμαίνει τὸ δέπας φανταζόμενος: ὃ δὲ τόξευσεν αὐτὸν μέλλει: καὶ αὐτὸν δείσας Ὀκεανὸς παύσασθαι κελεύει.»

Macrob. Saturn. V, 21: *Poculo Herculem vectum ad Ερύθειαν Hispaniæ insulam navigasse, et Panyasis egregius scriptor Græcorum dicit, et Phercydes auctor est: quorum verba subdere supersedi, quia propiora sunt fabulæ, quam historiæ.*

Strabo III, p. 169, C: Ἑρύθειαν δὲ τὰ Γάδιρα εἰσὶ λέγειν ὁ Φερεκύδης: ubi tamen Philistidis nomen reponendum propter Plinii locum putat Sturz. Ille enim dicit H. N. 4, 22: «Insula, in qua prius oppidum Gadium fuit, vocatur ab Ephoro et Philistide Erythia.» Sed etiam hic Philistidis nomen depravatum esse videtur; v. Timæi fr. 35. Cf. etiam Phercyd. fr. 119.

34.

Schol. Sophocl. Trach. 354: Φερεκύδης φησὶν οὕτω: «Μετὰ δὲ τὸν ἀγῶνα Ἡρακλῆς ἀφικνεῖται πρὸς Εὐρυτον τὸν Μέλανος τοῦ Ἀρκείδαίου εἰς τὴν Οἰχίαν.

33 g.

Emathion ab Hercule ad aurea mala petenda proficiente interfectus est.

33 h.

Hercules arcum in ipsum Solem distendit, tanquam sagitta percussurus; Sol autem eum cessare jussit. Territus destitit. Ejus obsequii gratia pateram Sol auream dedit, quæ ipsum cum equis ferre solet, quum post occasum noctis transiens oceanum ad auroram oritur. In ea patera ad Erythiam Hercules proficiscitur; at quum in medio manisset, ejus fortitudinem ut experiretur, fluctibus agitat poculum Oceanus, visibili specie Herculi apparens. Et ille in eo erat, ut sagittam in eum mitteret: illum igitur veritus Oceanus desinere jussit.

34.

Hoc labore peracto Hercules ad Eurytum, Melanei &

λίαν· ὥκειτο δὲ αὐτὴ ἐν Θούλῃ τῆς Ἀρκαδίας· καὶ ἔπει τὴν θυγατέρα Ὑλλοῖ γυναῖκα. Τοῦ δὲ μὴ διδόν-
τος, Ἡρακλῆς εἴλε τὴν Οἰχαλίαν, καὶ τοὺς υἱοὺς ἀπέ-
κτεινεν. Ἴφιτος δὲ ἔφυγεν εἰς Εὐβοίαν. Ἐν Θούλῃ
aperte corruptum. O. Müller. Dor. I, p. 412,
fuisse suspicatur ἐν ΘΩΜΗ i. q. Ἰθώμῃ. In ean-
dem conjecturam incidit Clavier. ad Apollod.
tom. II, p. 294. Sed omnino non de urbe cogi-
tandum videtur, nec propterea ὥκειτο, sicut
Sturzius vult, mutandum in ὥκει. Latet haud
dubie rarior quædam vox *fines* vel *aditum* signi-
ficans. Pro Μέλανος legendum est Μελανέως: v.
Pausan. IV, 33, p. 362.—Verba postrema Ἴφιτος...
Εὐβοίαν non videntur e Pherecyde petita, sed
aliunde addita: v. C. O. Müller. Dor. II, p. 469.

Schol. Homer. Odys. Φ, 23: Ἴφιτος, Εὐρύτου
μὲν παῖς, Οἰχαλιεύς δὲ τὸ γένος, ἀπολομένων αὐτῷ
τῶν ἵππων, περιήει τὰς πέριξ ἐρευνῶν πόλεις, εἴ που
ῥανθίεν. Πολυίδου δὲ τοῦ μάντεως εἰπόντος αὐτῷ μὴ
παρτύνεσθαι εἰς Τίρυνθα χάριν ζητήσεως· οὐ γὰρ
εἶναι συμφέρον· λέγεται παρακούσαντα παραγενέσθαι.
Τὸν δὲ Ἡρακλέα μηχανῇ τινι καὶ στρατηγίᾳ συν-
ελαχυσάμενον αὐτὸν ἄγειν εἰς ἐπὶ κρημνον τεῖχος. Καὶ
κταστρέφαι διὰ τὸ πρὸς αὐτὸν ἔχειν ἔγκλημα καὶ
τὸν πατέρα, ὅτι τελευτήσαντι αὐτῷ τὸν ἄθλον, τὴν Ἰό-
λῃν γαμεῖν οὐκ ἔδωκαν, ἀλλ' ἀτιμάσαντες ἀπέπεμψαν.
Λέγεται δὲ ὡς ἀγανακτήσας ὁ Ζεὺς ἐπὶ τῇ ξενοκτονίᾳ,
προσέταξεν Ἑρμῇ λαβόντα τὸν Ἡρακλέα πωλῆσαι
δικῇ τοῦ φόνου. Τὸν δὲ εἰς Λυδίαν ἀγαγόντα τῇ τῶν
τόπων βασιλευσούσῃ Ὀμφάλῃ δοῦναι τριῶν τιμηθέντ' αὐ-
τῶν τάλαντων. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. Cf. Schol.
Hom. II. E, 392.

35.

Schol. Homer. II. Ξ, 255: Ἡρακλῆς ἀνακοιμίζο-

μενος μετὰ τὸ πορθῆσαι Τροίαν, γενόμενος κατὰ τὸ
Αἰγαῖον πέλαγος, βουλήσει Ἥρας σφοδρῶ συνεσγέθη
χειμῶνι κατασχευεῖς δὲ εἰς Κῶ τὴν Μεροπίδα, ἐκω-
λύθη ἐπιθῆναι τῆς νῆσου ὑπὸ Εὐρύπυλου τοῦ Ποσει-
δῶνος, βασιλεύοντος αὐτῆς. Βιασάμενος δὲ, καὶ ὡς
ληστής ἐπιβὰς, ἀνείλε τὸν Εὐρύπυλον καὶ τοὺς παῖδας
αὐτοῦ. Μιγείς δὲ τῇ θυγατρὶ αὐτοῦ Χαλκιόπῃ, Θεσ-
σαλὸν ἐγέννησε. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ.

36.

Schol. Homer. II. Α, 709: Κτεάτος καὶ Εὐρύτος
παῖδες μὲν ἦσαν Ποσειδῶνος καὶ Μολιόνος τοῦ (I. τῆς)
Μόλου, ἐπὶ κλησιν δὲ Ἄκτορος. Οὗτοι παρηλλαγμένην
φύσιν τῶν λοιπῶν ἔσχον ἀνθρώπων. Διζυεῖς γὰρ ἦσαν,
ἔχοντες ἑκάτερος δύο κεφαλὰς, τέσσαρας δὲ χεῖρας,
πόδας τοὺς ἴσους, ἐν δὲ σῶμα. Διὰ τοῦτο τοὺς πολε-
μικοὺς καὶ γυμνικοὺς ἐνίκων ἀγῶνας. Ἡρακλῆς δὲ
πολεμῶν, καὶ μὴ ἐυνάμενος κατὰ τοῦ μωρῆς αὐτῶν
περιγενέσθαι, συμμαχούντων Ἀλγείᾳ, λοχίσας ἀνείλεν
αὐτοὺς, καὶ οὕτως ἐπόρθησε τὴν Ἥλιν. Ἡ ἱστορία
παρὰ Φερεκύδῃ.

Schol. in Platonem p. 380 seq. Bekk.: πρὸς
δύο οὐδ' ὁ Ἡρακλῆς] Ταύτης (scil. τῆς παροιμίας,
qua Plato utitur in Phædone p. 89, C) τὴν αἰτίαν
ὁ Δουρις οὕτως ἀρηγεῖται. Ἡρακλέα φησὶ βωμὸν δει-
μάρμενον ἐπὶ τῷ Ἀλφειῷ, πυγμῆς ἀγῶνα καταθεῖναι,
καὶ νικήσαντα τὴν ἐξῆς Ὀλυμπιάδα, πάλιν ἀγωνιζό-
μενον, ὑπὸ Ἐλάτου καὶ Φεράνδρου πάλῃ ληφθῆναι,
καὶ ἐξ ἐκείνου τὸ, Πρὸς δύο οὐδ' ὁ Ἡρακλῆς, παροι-
μιασθῆναι. Ἐγεφυλλίδας δὲ, αὐτὸν ὑπὸ Κτεάτου καὶ
Εὐρύτου, τῶν Μολιονιδῶν, ἡττηθῆναι κατὰ τὴν ἐπ'
Ἀλγείᾳ στρατείαν· διωχθέντα δὲ ἄχρι τῆς Βουπράσι-
δος, καὶ περιελευσάμενον, ὡς οὐδεὶς ἐξέικετο τῶν πο-
λεμίων, ἀναψύξει τε, καὶ ἐκ τοῦ παραβρέοντος ποτα-

lium, Arcesilai nepotem, venit Œchaliā, quæ urbs sita
est in finibus Arcadiæ. Postulavit ab eo, ut (Iolen) filiam
Hyllo daret uxorem. Quod quum ille recusaret, Hercules
cepit Œchaliā, atque filios ejus interfecit. Quorum
Iphitus fugit in Eubœam.

Iphitus, Euryti filius, Œchialeus, ut duodecim equas
amissas quæreret, per urbes vicinas circumivit, si forte
alicubi eas inveniret. Præcepit ei Polyides vates, ne Tiry-
nthem quærendi causa proficisceretur; hoc enim nil pro-
desse. Sed ille dicto non audiens illuc se contulisse dici-
tur, ubi Hercules fraude quadam et artificio in altum
murum secum abductum præcipitem dejecisset, quia
ipsum et ejus patrem accusaret, quod post peractum la-
borem non dantes Iolen filiam cum ignominia se dimisis-
sent. Verum Jupiter de hospite occiso indignatus, quo
Hercules pœnam solveret cædis, Mercurio jussisse dicitur
ut eum venderet; hic in Lydiam abductum tribus ta-
lentis æstimatum dedisse Omphalæ, hujus regionis reginæ.

35.

Hercules a Troja expugnata rediens, quum in Ægæo
mari versaretur, Junonis voluntate vehementi tempestate
vexatus est, et ubi ad Con, quam Meropes insulam tene-
bant, delatus esset, eum nave egredi rex insulæ, Eurypy-

lus, Neptuni filius, impedit. Sed postquam vi et ut prædo
exscensionem effecerat, Eurypylum ejusque filios inter-
fecit, et cum filia ejus Chalciope congressus procreavit
Thessalum.

36.

Cteatos et Eurytus re vera quidem filii erant Neptu-
ni ex Molione, Moli filia, dicebantur vero Actoris esse.
Hi naturam habebant a ceteris hominibus alienam. Bi-
membres enim erant, habentes uterque duo capita, quat-
tuor manus totidemque pedes, unum vero corpus; quare
vincebant in certaminibus bellicis et gymniciis. Hercules
autem quos ab Augea adjutos ex aperto non posset supe-
rare, structis insidiis sustulit; quo facto vastavit Elin.

Contra duos ne Hercules quidem. — Hujus proverbii
originem Duris ita explicat: Herculem dicit, ara ad Al-
pheum exstructa, pugilatus certamen instituisse, et quum
vicisset in proximo certamine Olympiaco, iterum certan-
tem ab Elato et Pherandro lucta esse superatum indeque
ortum esse proverbium, Contra duos ne Hercules quidem.
Echephyllidas tradit eum a Cteato et Euryto Molionidis
in expeditione, quam contra Augeam fecit, devictum esse;
quum vero fugisset usque ad Buprasiam nullumque ho-
stium animadvertisset, se refecisse et fluvium, ex quo po-

μοῦ πίνοντα, προσπαγορεύσαι τοῦτο ἡδὺ ὕδωρ· ὃ νῦν δαίκενται ἰόντων ἐκ Δύμης εἰς Ἥλιν, καλούμενον ὑπὸ τῶν ἐγγωρίων βαδὺ ὕδωρ. Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Φερεκύδης, καὶ Κώμαρχος, καὶ Ἰστρος ἐν τοῖς Ἡλιακοῖς ἱστοροῦσι. Καὶ διὰ τοῦτο θεωροῦς τοὺς Μολιονίδας ἰόντας εἰς Κόρινθον λοχῆσαντα τὸν Ἡρακλῆ περὶ Κλειωνᾶς ἀποκτεῖναι· ὅθεν Ἡλείοις ἀπόμοστον εἶναι τὰ Ἰσθμια ἀγωνίζεσθαι, ὅτι θεωροῦς πεμψθέντας εἰς τὸν Ἰσθμὸν τοὺς Μολιονίδας ἐλὼν Ἡρακλῆς ὑπὸ Κορινθίων ἐδέχθη. Pro Βουπράσιδος Siebenk. habet Βουβασίδης, quod in Βουπρασίε mutandum censet Siebelis ad Istrum p. 72. Βαδὺ ὕδωρ in ἡδὺ mutandum censet Sturzius, non animadvertens βαδὺ esse dialecti Eleorum, quod Hesychius quoque annotavit in glossa hodie corrupta Βάδηδοι, ἡχεῖοι, i. e., Βαδὺ, ἡδὺ, Ἡλείοι.

37.

Schol. Sophocli. Argument. Trachin.: Ἀμάλθεια ἦν Αἰμονίου θυγάτηρ· ἡ κέρας εἶχε ταύρου. Τοῦτο δὲ, ὡς Φερεκύδης φησὶ, δύναμιν εἶχε τοιαύτην, ὥστε βρωτὸν ἢ ποτὸν ὅπερ ἂν εὐξαίτο τις, παρέχειν ἄφθονόν τε καὶ ἄπονον.

Apollod. II, 7, 5: Ἀμάλθεια δὲ ἦν Αἰμονίου θυγάτηρ, ἡ κέρας εἶχε ταύρου. Τοῦτο δὲ, ὡς Φερεκύδης λέγει, δύναμιν εἶχε τοιαύτην, ὥστε βρωτὸν ἢ ποτὸν, ὅπερ εὐξαίτο τις, παρέχειν ἄφθονον.

37 a.

Scholiastes Pindari Olymp. VII, 42 Tlepolemi matrem Hom. (Iliad. B, 658.) Astyocheu nominat, Ἡσιόδῳ δὲ Ἀστυδάμειαν αὐτὴν φησὶ Φερεκύδης δὲ Ἀστυγένειαν· ἦν δὲ Φύλαντος θυγάτηρ.

38.

Schol. Apollon. I, 1213: (Hercules post occisum Calydone Cyathum puerum cum Deianira uxore et filio Hyllo venit) εἰς τὴν Δρυοπίαν. ... ληστρικὸν δὲ τὸ ἔθνος, δημορῶν (δημορον cod. Par.) τοῖς Μηλιαῦσιν, ὡς Φερεκύδης ἐν τῇ τρίτῃ φησίν.

tum hausit, ita allocutum esse: «*Dulcis haec aqua*». Quae nunc monstratur iis, qui Dyma proficiscuntur in Elin, nominata ab incolis «*dulcis aqua*». Eadem referunt Pherecydes, Comarchus et Ister in Eliacis. Atque hanc ob rem Herculem structis insidiis legatos ad sacra solemnia missos Molionidas, Corinthum proficiscentes, prope Cleonas interfecisse. Ea ex caussa Eleis interdictum esse, ne ludos Isthmicos frequentarent, scilicet quod Hercules, quum legatos ad ludos Isthmicos missos occidisset, a Corinthiis exceptus esset.

37.

Amalthea erat Haemonii filia, quae cornu habebat tauri. Hoc, ut ait Pherecydes, eam habebat vim, ut cibum vel potum, quem quis desideraret, largum praeberet et sine labore paratum.

37 a.

Tlepolemi matrem Hesiodus dicit Astydamiā, Pherecydes vero Astygeniam; fuit autem Phylantis filia.

38.

Dryopes sunt populus praedatorius, Maliensibus finitimus.

39.

Antonin. Liberal. c. 33: Ἱστορεῖ Φερεκύδης Μετὰ τὸν Ἡρακλέους ἐξ ἀνθρώπων ἀφανισμόν, Εὐρυσθεὺς ἐξελάσας αὐτοὺς τῆς πατρίδος, αὐτὸς ἐβασίλευεν· οἱ δὲ Ἡρακλεῖδαι καταφυγόντες πρὸς Δημοφῶντα τὸν Θησέως, ὥκησαν τὴν τετράπολιν τῆς Ἀττικῆς. Εὐρυσθεὺς δὲ πέμψας ἄγγελον εἰς Ἀθήνας, πόλεμον προέλεγεν τοῖς Ἀθηναίοις, εἰ μὴ τοὺς Ἡρακλεῖδας ἐξελάσωσιν. Οἱ μὲν οὖν Ἀθηναῖοι τὸν πόλεμον οὐκ ἀπολέγονται, Εὐρυσθεὺς δ' ἐνέβαλε εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ παραταξάμενος αὐτὸς μὲν ἀποθνήσκει μαχόμενος, ἡ δὲ πληθὺς ἐτράπη τῶν Ἀργείων· ὧλλος ἔτι καὶ οἱ ἄλλοι Ἡρακλεῖδαι καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς ἀποθνήσκοντες Εὐρυσθέως κατοικίζονται πάλιν ἐν Θήβαις· ἐν αὐτῷ καὶ Ἀλκμήνη κατὰ γῆρας ἀποθνήσκει, καὶ αὐτὴν ἐξεκόμισαν Ἡρακλεῖδαι. Ὄκουν δὲ παρὰ τὰς Ἡέκτρας πύλας, ὅθι περ καὶ Ἡρακλῆς ἐν τῇ ἀγορᾷ. Ζεὺς δὲ Ἑρμῆν πέμπει, κελεύων Ἀλκμήνην ἐκκλεῖψαι, καὶ ἀπενεγκεῖν εἰς μακάρων νήσους, καὶ δοῦναι Πριδάμηντι γυναῖκα· Ἑρμῆς δὲ πεισθεὶς Ἀλκμήνην ἐκκλέπτει. Λίθον δ' ἀντ' αὐτῆς ἐντίθησιν εἰς τὴν σφοδρὴν· οἱ δ' Ἡρακλεῖδαι ἐπεὶ τὴν λάρνακα φέροντες ἐθαύνοντο, κατατίθενται· καὶ ἀποκαλύψαντες εὗρον ἀντὶ τῆς Ἀλκμήνης λίθον, καὶ αὐτὸν ἐξελόντες, ἔστησαν ἐν τῷ ἄλσει, ὅθι περ ἔστιν τὸ ἱεῖον τὸ τῆς Ἀλκμήνης ἐν Θήβαις.

Initio αὐτοὺς τῆς πατρίδος ex antecedentibus subintelligendum videtur τοὺς Ἡρακλεῖδας, sin minus, cum Sturzio legas: αὐτοῦ τοὺς παῖδας. In καὶ οἱ σὺν αὐτοῖς vocem οἱ, quae vulgo deest, addidi ex Sturzii conjectura. Ungerus Parados. Theb. p. 151 malebat πρὸς αὐτοῖς. Πόλιν recte mutarunt in πάλιν P. Abreschius Paraphr. et Annot. in Epist. ad Hebraeos p. 37 sq., Clavier. ad Apollod. II, p. 335, et Bastius Epistol. Crit. p. 168.

39.

Eurystheus Herculis posteros, ipso e mortalibus sublato, patria expulit, ac sibi regnum sumpsit. Illi ad Demophontem Thesei filium profugi, habitaverunt in tetrapoli Atticae. Eurystheus misso Athenas legato, bellum denunciat Atheniensibus, ut Heraclidas expellant: neque ii bellum detrectant. Ergo Eurystheus in Atticam copias adducit, commissoque praelio, inter pugnandum occidit, fusaque est Argivorum multitudo. Hyllos et alii Heraclidae et qui cum illis erant post mortem Eurysthei Thebas redeunt. Interim et Alcmena annis confecta obit. Quam quum efferrent Heraclidae (ii ad Electras portas habitabant, ubi et Hercules, in foro), Jupiter Mercurium mittit, cum mandato ut Alcmenam suffiretur, eamque in Beatas insulas allatam Rhadamantho det uxorem. Paret jussis Mercurius, et loco Alcmenae, quam furtim abstulerat, lapidem fenestram injicit. Heraclidae quum sandapilam gestantes mole gravarentur, depositam aperiunt, et pro Alcmena lapidem inveniunt, quem inde exemptum in luco constituerunt, ubi sacellum Alcmenae est Thebis.

LIBER QUARTUS.

Antecedentibus libris Argivas fabulas ita exposuit Pherecydes, ut, ubi ad Epaphi ex Libya filios, Belum et Agenorem devenerat, Beli tantum stirpem persequeretur; jam igitur redit ad Agenorem ejusque prosapiam, quam quarto libro et quinto enumerat. Eodem modo etiam Apollodorus rem instituit, qui dicit lib. III, c. 1: 'Ἐπεὶ δὲ τὸ Ἰνάχειον διαρχόμενοι γένος, τοὺς ἀπὸ Βήλου μέγρι τῶν Ἡρακλειδῶν δεδηλώκαμεν, ἐχομένως λέγωμεν καὶ τὰ περὶ Ἀγήνορος. Et liber quartus quidem mythos Creteuses, ab Apollodoro c. 1—4 tractatos complexus esse videtur, quibus sequenti libro subjiciuntur mythi Thebani. Quare ad hunc librum referenda sunt fragmenta de stirpe Agenoris (40), de Phineo, Agenoris filio (41), de Cadmo sororem quaerente (42), de Minoe (43).

40.

Schol. Apollon. III, 1185: Φερεκύδης ἐν δ' οὕτω φησὶν· «Ἀγήνωρ δὲ ὁ Ποσειδῶνος γαμεῖ Δαμνὴν τὴν Βήλου. Τῶν δὲ γίνονται Φοῖνιξ καὶ Ἰσαίη, ἣν Ἰσχει Αἴγυπτος καὶ Μελία, ἣν Ἰσχει Δαναός. Ἐπειτεν Ἰσχει Ἀγήνωρ Ἀργιόπην τὴν Νεῖλου τοῦ ποταμοῦ. Τοῦ δὲ γίνεται Κάδμος.»

41.

Schol. Apollon. II, 178: Ἀγηνορίδης (Φίνευς). Ἀγήνορος γὰρ παῖς ἔστιν ὡς Ἑλλάνικος· ὡς δὲ Ἡσιόδῳ φησὶν, Φοῖνικος τοῦ Ἀγήνορος καὶ Κασσιεπείας. Ὁμοίως καὶ Ἀσκληπιάδης, καὶ Ἀντίμαχος καὶ Φερεκύδης φησὶν.

42.

Apollod. III, 1, 1: Συνεξηλθὲ δὲ ἐπὶ τὴν ζήτησιν αὐτῆς Τηλέφασσα ἡ μήτηρ, καὶ Θάσος ὁ Ποσειδῶνος· ὡς δὲ Φερεκύδης φησὶ, Κίλικος.

43.

Schol. Apollon. III, 1086: Ἔστι καὶ ἄλλος Δευκαλίων, ὁ Μίνωος, περὶ οὗ Φερεκύδης.

LIBER QUARTUS.

40.

Agenor, Neptuni filius, in matrimonium ducit Beli filiam, Damno. Ex his nati sunt Phoenix et Isaea, uxor Aegypti, et Melia, uxor Danaï. Deinde Agenor Argiopen, Nili fluvii filiam, matrimonio sibi jungit. Ex his natus est Cadmus.

41.

Phineus filius est Phœnicis, Agenoris filii, ex Cassiepea.

42.

Com Cadmo ad Europam quaerendam simul profectus est Telephassa mater, et Thasus, Neptuni, secundum Pherecydem vero Cilicis filius.

43.

Est etiam alius Deucalion, Minois filius, de quo Pherecydes.

LIBER QUINTUS.

Mythi Thebani (Apollodor. III, c. 4—8): de Cadmo et de Sparti (44), de monili aureo (45), de Dionyso et de Hyadibus (46), de Medusa, OEdipi nutrice (47), de OEdipi progenie (48), de Polynice (49), de Tiresia (50), de Tydei inhumanitate (51). Præterea Pherecydes Locrorum fabulas in hoc libro tractasse vel saltem attigisse videtur (51 a).

44.

Schol. Apollon. III, 1178: Φερεκύδης ἐν τῇ πέμπτῃ (cod. Paris. ἐν ε') οὕτω φησὶν· «Ἐπειδὴ Κάδμος κατοικήσθη ἐν Θήβαις, Ἄρης διδοῖ αὐτῷ καὶ Ἀθηναίῃ τοῦ ἄφιος τοὺς ἡμίσεις ὀδόντας, τοὺς δὲ ἡμίσεις Αἰήτης· καὶ ὁ Κάδμος αὐτίκα σπεῖρει αὐτοὺς εἰς τὴν ἄρουραν, Ἄρεος κελεύσαντος, καὶ αὐτῷ ἀναφύονται ἄνδρες (codex Paris. addit πολλοὶ) ὠπλισμένοι. Ὁ δὲ Κάδμος δείσας, βάλλει αὐτοὺς λίθοισιν. Οἱ δὲ δοκέοντες ὑφ' ἐαυτῶν (codex Paris. ὑπ' ἀλλήλων) βάλλεσθαι, κτείνουσί τε ἀλλήλους καὶ θνήσκουσι, πλὴν πέντε ἀνδρῶν, Οὐδαίου, Χθονίου, Ἐχίονος, Πέλωρος, Ὑπερήνορος· καὶ αὐτοὺς ὁ Κάδμος ποιεῖται πολίτας, κατοικήσας αὐτοὺς (Phan. Κάδμος πολίτας κατέκτισεν) ἐν Θήβαις.

Schol. Pindar. Isthm. VII, 13: Φερεκύδης διττὰ φησιν εἶναι σπαρτῶν γένη. Τὸν γὰρ Ἄρη καὶ τὴν Ἀθηναίαν, τοὺς μὲν ἡμίσεις τῶν ὀδόντων Κάδμῳ δοῦναι, τοὺς δὲ ἡμίσεις Αἰήτῃ.

Apollodor. III, 4, 1: Φερεκύδης δὲ φησιν, ὅτι Κάδμος, ἰδὼν ἐκ γῆς ἀναφυσμένους ἄνδρας ἐνόπλους, ἐπ' αὐτοὺς ἔβαλε λίθους· οἱ δὲ, ὑπ' ἀλλήλων νομίζοντες βάλλεσθαι, εἰς μάχην κατέστησαν.

45.

Apollod. III, 4, 2: Ἐδωκε δὲ αὐτῇ Κάδμος πέπλον, καὶ τὸν Ἡραιστότευκτον ὄρμον, ὃν ὑπὸ Ἡραίστου λέγουσιν τινες δοθῆναι Κάδμῳ, Φερεκύδης δὲ ὑπὸ Εὐρώπης· ὃν παρὰ Διὸς αὐτὴν λαβεῖν.

LIBER QUINTUS.

44.

Postquam Cadmus Thebis sedes sibi constituerat, Mars et Minerva dimidiam ei draconis dentium partem, dimidiam Aetæ dederunt. Atque Cadmus a Marte jussus statim condidit eos in humo, unde nascuntur ei viri armati. Quos timens lapidibus petivit. Illi vero se in se ipsos lapides conjicere putantes mutua cæde intereunt, quinque exceptis, Udae, Clithonio, Echione, Pelore, Hyperenore, quos cives constituit et Thebis sedes iis assignat.

Pherecydes duplex ait esse Spartorum genus: Martem enim et Minervam dimidiam dentium partem Cadmo dedisse, dimidiam Aetæ.

Sed Pherecydes scriptum reliquit: Cadmus, ut armatos viros e terra exoriri conspexit, lapides in eos conjecit. Tum ii vicissim perculi existimantes, mutuam inter se pugnam inierunt.

45.

Cadmus uxori pepulum ac monile, Vulcani opus, quod ei ab Vulcano dono missum ferunt, muneri dedit. At Pherecydes ab Europa datum scribit quæ ab Jove id accepisset.

46.

Suidas: Ὑγς, Ὑου· ἐπίθετον Διονύσου, ὡς Κλείδημος. Ἐπειδὴ, φησὶν, ἐπιτελοῦμεν τὰς θυσίας αὐτῷ, καὶ ὃν ὁ θεὸς ὕει χρόνον. Ὁ δὲ Φερεκύδης, τὴν Σεμέλην Ὑγν λέγεσθαι καὶ τὰς τοῦ Διονύσου τροφούς, Ὑάδας. Eadem fere habent Photius in Lexico p. 452, Etymol. M. et Phavorin.

Schol. Arati Phaenom. 172: Θαλῆς μὲν δύο αὐτὰς (Hyadas) εἶπεν εἶναι, τὴν μὲν βόρειον, τὴν δὲ νότιον. Εὐριπίδης δὲ ἐν τῷ Φαέθοντι, τρεῖς. Ἀχαιοὺς δὲ, δ'. Ἰππίας δὲ καὶ Φερεκύδης, ζ'. Ἡ δὲ προσωνομία ἐστίν, ὅτι τὸν Διόνυσον ἀνεθρέψαντο. Ὑγς δὲ, ὁ Διόνυσος v. quæ de Bacchi nomine habet Schol. Aristid. p. 103 Frommel.

Schol. Homer. II. Σ, 486: Τοὺς ἐπὶ τῶν κεράτων τοῦ Ταύρου ἐπτά ἀστέρας καίμενους. Καλοῦνται δὲ Ὑάδες, ἧτοι διὰ τὴν πρὸς τὸ Ὑ στοιχεῖον ὁμοιότητα, ἣ ἐπειδὴ αἵτιοι ὀμβρίων καὶ ὑετῶν καθίστανται. Ζεὺς ἐκ τοῦ μηροῦ γεννηθέντα Διόνυσον ταῖς Δωδωνίσι Νύμφαις τρέφειν ἐδωκεν, Ἀμβροσίᾳ, Κορωνίδι, Εὐδωρῇ, Διώνῃ, Αἰσὺλῃ, Πολυξοῖ. Αὗται θρέψασαι τὸν Διόνυσον, περιέσχον αὐτῷ, τὴν εὐρεθεῖσαν ἀμπελον ὑπὸ τοῦ θεοῦ τοῖς ἀνθρώποις χαρίζομεναι. Λυκοῦργος δὲ μέχρι τῆς θαλάσσης συνεδίωξε τὸν Διόνυσον. Ἐκείνας δὲ ἐλεήσας ὁ Ζεὺς κατηστέρισεν. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ.

Ibid. paullo post: Φερεκύδης, καθάπερ προείρηται, τὰς Ὑάδας Δωδωνίδας Νύμφας φησὶν εἶναι, καὶ Διονύσου τροφούς. Ἄς παρακαταθέσθαι τὸν Διόνυσον τῇ Ἰνῳ διὰ τὸν τῆς Ἥρας φόβον. Καὶ ὃν καίρον καὶ αὐτὰς Λυκοῦργος ἐδίωξε.

Hygin. Poet. Astron. 2, 21, p. 395: *Hyades Pherecydes Atheniensis Liberi nutrices esse demonstrat, numero septem, quas etiam antea Nymphas Dodonidas appellatas. Harum nomina sunt hæc: Ambrosia, Eudora, Phesyle, Coronis, Polyxo, Phæo, Thyene. Hæ dicuntur a Lycurgo fugatæ, et præter Ambrosiam omnes ad Thetyn profugisse, ut ait Asclepiades. Sed ut Pherecydes dicit, ad Thebas Liberum perlatum Junoni tradiderunt. Quam ob causam ab Jove gratia eis est relata, quod inter sidera sunt constitutæ.*

46.

Ὑγς, Ὑου. Hyes, Hyis. Epithetum Bacchi, quemadmodum ait Clidemus. Nam, inquit, ipsi sacrificia facimus eo tempore, quo deus pluit. Pherecydes vero tradit, Semelen Hyen vocari, et Bacchi nutrices Hyadas.

Thales duas Hyadas statuit, alteram septemtrionalem, alteram meridionalem, Euripides in Phaethonte tres, Achæus quattuor, Hippias et Pherecydes septem. Appellatio iis est ex eo, quod Bacchi nutrices erant; nam Hyes nomen est Bacchi.

Septem stellæ in tauri cornibus positæ Hyades appellantur, vel propter dispositionem ad litteræ Υ̅ similitudinem accedentem, vel quod pluvias et imbres concitant. Jupiter Bacchum, ex femore natum, nutriendum tradidit

Mythograph. I, § 120 p. 39, ed. Bode: *Liberum, conceptum utero, Jupiter incendio eripuit, ac femori insuit suo. Postea completis mensibus, Nymphis, quæ Nysam, montem Indiæ, perfrequentabant, clam tradidit nutriendum. Septem enim fuerant sorores, eadem Nymphæ Dodonides appellatæ, quæ a Lycurgo fugatæ ad Thetyn profugerunt, ut scribit Pherecydes et Asclepiades.*

Schol. Germanici ad Taurum v. 173, p. 105: *In signo Tauri frons et facies Hyades vocantur, quas Pherecydes Athenæus nutrices Liberi dicit, quæ Dodonides Nymphæ vocantur. Quæ cum a Lycurgo captivitatem timentes fugerent Thebas, ne sibi a Junone aliquid paterentur, Jupiter cælo illatas sideribus honoravit, Hyadesque appellavit, quod nascente Libero eas invenerit; quas in signum temporis posuit, vel quod sint pluviales: ὕειν enim pluere est, quia earum ortus imbres concitat: vel quia in modum Υ̅ litteræ positæ sunt.*

Idem Schol. ad v. 254 sqq., p. 114, similia de Pleiadibus narrat: *Pleiades a pluralitate Græci vocant: Latini, eo quod vere exoriantur, Vergilias dicunt. Dicit autem Pherecydes Athenæus, septem sorores fuisse, Lycurgi filias, ex Naxo insula: et pro eo, quod Liberum educaverunt, a Jove inter sidera sunt relatæ.*

Apud Schol. Hom. desideratur septimum Nymphæ nomen Φαῖώ. Pro Διώνῃ Valckenaer. Animadverss. ad Ammon. III, 12, p. 208 (159) reponi jubet Θυώνη. — Apud Hygin. pro Phesyle scribendum videtur Phæsyle, et legendum Thyone pro Thyene et Inoni pro Junoni.

47.

Schol. Sophocl. OEdip. Tyr. 785: Φερεκύδης φησὶ Μεδούσαν εἶναι τὴν Πολύβου γυναῖκα, θυγατέρα δὲ Ὀρσιλόχου τοῦ ἀδελφειοῦ.

47 a.

Schol. Taur. in Eurip. Phæon. 39, p. 15. Πολύφητον δὲ τὸν κήρυκα τοῦτον Φερεκύδης Πολυπότην φησὶ.

Nymphis Dodonæis, Ambrosiæ, Coronidi, Eudoræ, Dionæ, Aesylæ, Polyxoi, (Phæoi). Hæ terram cum deo peragrantes vite ab eo inventa homines donabant. Verum quum Lycurgus usque ad mare Bacchum persequeretur, illas Jupiter misericordia commotus inter sidera constituit.

Pherecydes Hyadas dicit Nymphas esse Dodonæas, nutrices Bacchi, quem propter Junonis timorem Inoi tradidissent, eo quidem tempore quo et ipsas Lycurgus persecutus esset.

47.

Pherecydes Medusam dicit Polybi uxorem et filiam esse Orsilochi, qui Polybi frater fuisset.

47 a.

Polypheten Laii præconem Pherecydes Polypoeten dicit.

48.

Schol. Eurip. Phœn. 53 : Φερεκύδης τὰ κατὰ τοὺς παῖδας Οἰδίποδος, καὶ τὰς γημαιμένας αὐτῷ ιστορεῖ. «Οἰδίποδι, φησί, Κρέων δίδωσι τὴν βασιλείαν, καὶ τὴν γυναῖκα Λαίου, μητέρα δ' αὐτοῦ, Ἰοκάστην. Ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ Φράστωρ καὶ Λαόνυτος, οἱ θνήσκουσιν ὑπὸ Μινυῶν καὶ Ἐργίνου. Ἐπεὶ δὲ ἐνιαυτός παρῆλθε, γαμεῖ δ' Οἰδίπους Εὐρυγάνειαν τὴν Περιφαντος. Ἐξ ἧς γίνονται αὐτῷ Ἰοκάστη, Ἀντιγόνη, Ἰσμήνη, ἣν ἀναιρεῖ Τυδεὺς ἐπὶ κρήνης, καὶ ἀπ' αὐτῆς ἡ κρήνη Ἰσμήνη ἐκλήθη. Υἱοὶ δὲ αὐτῷ ἐξ αὐτῆς, Ἐτεοχλῆς καὶ Πολυνείκης. Ἐπεὶ δὲ Εὐρυγάνεια ἐπιλεύσῃ, γαμεῖ Ἀστυμέδουσταν τὴν Σθενέλου. Ἦν δὲ Εὐρυγάνειαν ἀδελφὴν λέγουσιν εἶναι Ἰοκάστης, τῆς μητρὸς Οἰδίποδος.

49.

Schol. Eurip. Phœn. 71 : Δεῖ εἰδέναι ὅτι οὐ παρὰ πᾶσι συμφωνεῖ ἡ Πολυνείκους εἰς Ἄργος ἄφιξις. Φερεκύδης γὰρ ἐκδεβλῆσθαι τὸν Πολυνείκην φησὶ μετὰ βίας. ... Εὐριπίδης ταῖς δύο ιστορίαις ἐχρήσατο, ἐνταῦθα μὲν τῇ Φερεκύδου, ὕστερον δὲ τῇ Ἑλληνίκου.

50.

Apollod. III, 6, 7, de Tiresia : Φερεκύδης δὲ (φησὶν) ὑπὸ Ἀθηνᾶς αὐτὸν τυφλωθῆναι. Οὖσαν γὰρ τὴν Χαρικλῶ προσφιλῇ τῇ Ἀθηνᾷ γυμνὴν ἐπὶ πάντα ἰδεῖν τὴν δὲ, ταῖς χερσὶ (τοὺς ὀφθαλμοὺς) αὐτοῦ καταλαβομένην, πηρὸν ποιῆσαι. Χαρικλοῦς δὲ δεομένης ἀποκτενεῖσθαι πάλιν τὰς δράσεις, μὴ δυναμένην τοῦτο ποιῆσαι, τὰς ἀκοῆς διεκαθάρασαν πᾶσαν ὀρνίθων φωνὴν ποιῆσαι συνιέναι, καὶ σκῆπτρον αὐτῷ δωρεῖσθαι κυάνεον, ὃ φέρων ὁμοίως τοῖς βλέπουσιν ἐβάλλειν. Οὖσαν γὰρ τὴν Χαρικλῶ sqq. Heynius probabiliter emendat : οὖσαν γὰρ τῇ Χαρικλοῖ προσφιλῇ τὴν Ἀθηνᾶν αὐτὸν γυμνὴν ἰδεῖν. Pro ἐπὶ πάντα scribendum putat idem ἐπιστάντα vel ἐπιβάττα, quod quidem non est necessarium. Τοὺς ἰφθαλμοὺς, glossema ad vocem πηρὸν, ejiciendum.

48.

Œdipo Creon dat regnum et Laii uxorem, ipsius matrem, Iocastam, ex qua nascuntur ei Phrastor et Laonytus, quibus mortem inferunt Minyæ et Erginus. Anno præterlapso Œdipus uxorem ducit Euryganiam, Periphantis filiam, ex qua nascuntur ei Iocasta, Antigona, Ismena, quam occidit Tydeus ad fontem, qui ab ea nomen accepit Ismene. Filios ex ea suscipit Eteoclem et Polynicem. Quum vero Eurygania mortua esset, uxorem duxit Stheneli filiam Astymedusam.

49.

Pherecydes dicit Polynicem vi ex patria expulsam esse.

50.

Pherecydes Tiresiam a Pallade luminibus orbatam refert. Siquidem quum Chariclo Minervæ carissima esset, illi namque per omnia deam vidisse contigit : hanc vero manibus suis tactum excæcasse : at Chariclo Palladem, ut Clio suo oculos restituere, orasse. Quod quum dea effi-

51.

Schol. Homer. Il. E, 126 : Φασὶν ἐν τῷ Θηβαίῳ πολέμῳ Τυδεῆα τρωθέντα ὑπὸ Μενίππου τοῦ Ἀστακοῦ σφόδρα ἀγανακτῆσαι. Ἀμφιάρεων δὲ φονεύσαντα αὐτὸν δοῦναι τὴν κεφαλὴν Τυδεΐ. Τὸν δὲ δίκην θηρὸς ἀναπτύξαντα βορεῖν τὸν ἐγκέφαλον. Κατ' ἐκείνο δὲ καιροῦ παρεῖναι Ἀθηνᾶν, ἀθανασίαν αὐτῷ ἐξ οὐρανοῦ φέρουσαν, καὶ διὰ τὸ μῦθος ἀπεστράφη. Τὸν δὲ θεασάμενον, παρηκαλέσαι, καὶ τῷ παιδὶ αὐτοῦ χάρισασθαι τὴν ἀθανασίαν. Ἱστορεῖ Φερεκύδης.

Pro Μενίππου rescribendum cum Villoisono videtur Μελανίππου.

51 a.

Schol. Pindar. Olymp. IX, 86 : Ὁ Πίνδαρος τὴν Πρωτογένειαν ἀναρπασθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Διὸς εἰς τὸ Μαίναλον τῆς Ἀρκαδίας ὄρος κομισθῆναι, τὴν δὲ Πρωτογένειαν Ὀποῦντος τοῦ Ἠλείων βασιλέως φησὶ θυγατέρα, ἄλλων τὴν Πρωτογένειαν Πύρραν καὶ Δευκαλίωνος λεγόντων, ὡς Φερεκύδης φησὶν ἐν τῷ ε'.

LIBER SEXTUS.

Liber sextus, septimus, octavus Æolicas fabulas complectebantur. Quarum in adornatione Pherecydes ita versatus esse videtur, ut libro sexto Salmonei et Crethei et Athamantis progeniem persequeretur, deinde narraret Argonautarum expeditionem usque ad eorum adventum ad Æeten regem. Liber septimus reliquam expeditionis partem continebat, qua absoluta de ceteris Æoli filiiis exposuisse videtur. Octavus denique liber filias Æoli earumque posteritatem recensebat. — Igitur libri sexti dispositio fuisse videtur hæc : 1, *Athamas*. Themisto, Athamantis uxor, mater Phrixi (52), aries aureo vellere præditus (53), Chalciope vel Iophossa, Phrixi uxor (54), Melas Phrixi filius (55). — 2, *Salmoneus*. Tyro, Pelias, Neleus (56, 57). — 3. *Cretheus*.

cere non posset, expurgatis illius auribus, omnem omnium avium garritum intelligentem fecisse, eundemque cyaneo sceptro condonasse : quod gestans, æque atque oculatus tuto incedebat.

51.

In bello Thebano Tydeus, a Melanippo Astaci filio vulneratus vehementer indignatus fuisse dicitur. Et quum Amphiarus Melanippum interfecisset, hunc aiunt caput ejus dedisse Tydeo, qui aperiens id in modum bestiae cerebrum ebibisset. Illo vero tempore Minervam venisse, ut immortalitate a Jove impetrata eum donaret, sed Tydei inhumanitatem aversatam recessisse : hunc autem, ubi Minervam conspexisset, ex ea petivisse, ut Diomedii filio immortalitatem concederet.

51 a.

Pindarus Protogeniam a Jove raptam et in Mænalum, Arcadiæ montem, transportatam, Opuntis, Eleorum regis, filiam fuisse dicit ; alii vero Protogeniam Pyrrhae et Deucalionis filiam aiunt, ut Pherecydes libro quinto.

Æson (58), Iasonis mater (59), Iason ad Peleum veniens (60), Argus, navis fabricator (61), Tiphys, Argus gubernator (62), Philammon (63), Iphicles (64), Idas et Lynceus (65), Æthalides (66), Hercules e nave egressus (67), Phineus (68), Harpyiæ (69), Idmon ab apro occisus (70), tauri ignivomi (71). Quod postremum posui fragmentum, si quidem recte ad hunc librum a Scholiasta refertur, pertinet ad jussum Ætæ, non vero ad Iasonem tauros domantem, quod aptum libri finem non præberet, quum sciamus septimo libro de draconte ab Iasone occiso fuisse sermonem. Sed fieri etiam potuit, ut fr. 72 minus recte libro septimo attributum sit.

52.

Schol. Pind. Pyth. IV, 288 : Ταύτην (matrem Phrixi) ὁ μὲν Πίνδαρος ἐν ὕμνοις, Δημωτικὴν φησιν· Ἰππίας δὲ, Γοργώπιν· Σοφοκλῆς δὲ ἐν Ἀθάμαντι, Νεφέλην· Φερεκύδης, Θεμιστιῶ· δὲ καὶ φησὶ, τῶν κερπῶν φθειρομένων ἐκ ταυτομάτου, ἐθελούσιον δοῦναι ἑαυτὴν εἰς σφαγὴν.

53.

Schol. Germanici ad Arietem v. 223, p. 110 : *Aries, ut Hesiodus et Pherecydes dicunt, inter astra collocatus est propter Phrixum et Hellen, Athamantis et Nebulæ filios.*

Eratosthenes Cataster. 19 : Οὗτος (ὁ κριὸς) ὁ Φρίξον διακομίσας καὶ Ἑλλην. Ἀφθιτος δὲ ὢν, ἐδόθη αὐτοῖς ὑπὸ Νεφέλης τῆς μητρός. Εἶχε δὲ χρυσεὴν δорάν, ὡς Ἡσίοδος καὶ Φερεκύδης εἰρήκασιν. Fragmento quod antecedit patet ultima tantum hujus loci verba : εἶχε ... δорάν, ad Pherecydem pertinere. Hygini Poet. Astron. 2, 20 : *Aries, qui Phrixum transtulisse cū Hellen dictus est per Hellespontum : quem Hesiodus et Pherecydes ait habuisse auream pellem.*

54.

Schol. Apollon. II, 1253 : Φερεκύδης ἐν ἑκτῷ

(codex Paris. omittit verba ἐν ἑκτῷ) Εὐηνίαν (Ἰηνίαν idem) αὐτὴν φησι καλεῖσθαι.

Hesych. : Ἰοφῶσσα· ἡ χάλκειος, ὡς φησι Φερεκύδης. Sine dubio scribendum, Ἰοφ., ἡ Χαλκίωπι. Codex ἡ χάλκειος.

55.

Schol. Pindar. Pyth. IV, 220 : Ὑπερεῖα εἰς κρήν ἐν ταῖς Φεραῖς. ... Φασὶ δὲ τινες, ἀπὸ Ὑπέρης λαβεῖν αὐτὴν τούνομα, ὡς Φερεκύδης. Φησὶ γάρ αὖτις· « Μέλαις ὁ Φρίξου γαμεῖ Εὐρύκλειαν. Τῶν δὲ γίνεται Ὑπέρης, δὲ ὥκει ἐπὶ τῇ κρήνῃ, τῇ ἀπ' αὐτοῦ κληθεῖσι Ὑπερεῖα. »

56.

Schol. Hom. Od. A, 289 : Νηλεὺς ὁ Ποσειδῶνος καὶ Τυροῦς παῖς, ἐξελασθεὶς ὑπὸ Πελίου τοῦ ἀδελφοῦ τῆς Ἰωλκοῦ, ἀνέικετο εἰς Μεσσηνίαν τῆς Πελοποννήσου. Καὶ λαβὼν παρὰ ἐγγυρίων, τὴν Πύλον κτίζει καὶ γαμεῖ Χλωρίν, τὴν Ἀμφίονος τοῦ Ἰάσου καὶ Φερειφόνης τῆς Μίου θυγατέρα, βασιλεύει τε οὐ μόνον τῶν Πυλίων, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν Ὀρχομενῷ καὶ γίνεται εὐδαιμόνων. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. Pro Mīo cum Heynio legendum est Μινύου : εὐδαιμόνων Buttmanus mutat in εὐδαιμονῶν, Sturz. in εὐδαίμων, quod præferendum videtur.

57.

Schol. Homer. Il. A, 674 : Νηλεὺς ὁ Ποσειδῶνος ἱππικώτατος τῶν καθ' αὐτὸν γεγόμενος, ἐπεμύει εἰς Ἥλιν ἵππους ἐς τὸν ὑπὸ Αὐγείου συντελούμενον (Venet. cod. ἵππους εἰς τὸν ὑπ' Αὐγείου κείσε συντελ. ἀγῶνα. Νικησάντων δὲ τούτων, φθονήσας Αὐγείας ἐπίσπασε τούτους, καὶ τοὺς ἡνιόχους ἀφῆκεν ἀπράκτους. Νηλεὺς δὲ γνοὺς, ἡσυχίαν ἔθηκε. Νέστωρ δὲ, ὁ τῶν παίδων αὐτοῦ νεώτατος, στρατὸν ἀθροίσας ἐπῆλθε Ἥλιδι. Καὶ πολλοὺς ἀποκτείνας, ἀπέλαβε τοὺς ἵππους. Καὶ οὐκ ὀλίγην τῶν πολεμίων ἀπέσυραν λείαν. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. Eadem in Arsen. Violar. p. 372.

LIBER SEXTUS.

52.

Pherecydes ait Phrixi matrem esse Themisto, quæ, quum forte fortuna fructus perderentur, sponte sua se ipsam immolandam præbuisset.

53.

Arieti, qui Phrixum et Hellen per mare transtulit, vellus erat aureum.

54.

Pherecydes dicit Chalciopen (Ætæ filiam, Phrixi uxorem) appellatam esse Eueniam.

Iophossa, Pherecyde auctore, eadem quæ Chalciope.

55.

Melas, Phrixi filius, uxorem ducit Eurycleam. Ex his natus est Hyperes, qui habitabat ad Hyperiam fontem ab eo sic nominatum.

56.

Neleus, Neptuni ex Tyro filius, a Pelia fratre Iolco expulsus venit in Messeniam, Peloponnesi regionem; ubi terræ parte ab incolis accepta, Pylium condidit. Uxorem duxit Chloridem, natam Amphionis, qui Iasi filius erat, ex Persephone, Minyæ filia : nec solum Pyliis, sed etiam Orchomeniis imperavit, vixitque beate.

57.

Neleus, Neptuni filius, artis equestris omnium qui ejus ætate vitam agebant peritissimus, in Elin misit equos ad certamen, quod Augeas celebravit. Hos victoriam adeptos abstulit Augeas invidia commotus, aurigas vero dimisit laboris fructu carentes. Quod quum cognovisset Neleus, nil adversus illum molitus est : sed Nestor, ejus filius natu minimus, coacto exercitu Elin aggressus est, multisque cæsis recepit equos; atque prædam de hostibus ceperunt non exiguam.

58.

Schol. Apollon. I, 411 : Αἰσωνίς πόλις τῆς Μαγνησίας, ἀπὸ τοῦ πατρὸς Ἰάσονος, ὡς καὶ Πίνδαρος φησὶ καὶ Φερεκύδης. Verba καὶ Φερεκύδης codex Paris. non habet.

Paullo aliter. Steph. Byz. : Αἰσων, πόλις Θεσσαλίας. ... Καὶ Φερεκύδης τὴν πόλιν Αἰσωνίαν φησὶ.

59.

Schol. Homer. Odys. M, 70 : Τυρὼ ἡ Σαλμωνέως, ἔχουσα δύο παῖδας ἐκ Ποσειδῶνος, Νηλέα τε καὶ Περίαν, ἔγχευ Κρηθεά. Καὶ ἴσχει παῖδας ἐξ αὐτοῦ τρεῖς, Αἰσωνα, καὶ Φέρητα, καὶ Ἀμυθάονα. Αἰσωνος δὲ καὶ Πολυμήλας καθ' Ἡσίοδον γίνεται Ἰάσων, κατὰ δὲ Φερεκύδην ἐξ Ἀλκιμέδης. Τελευτῶν δὲ οὗτος καταλείπει τοῦ παιδὸς ἐπίτροπον τὸν ἀδελφὸν Περίαν, ἐγγειρίζας αὐτῷ καὶ τὴν βασιλείαν, ἵνα αὐξηθῇ τῷ αὐτῷ παράσχῃ. Ἡ δὲ τοῦ Ἰάσονος μήτηρ Ἀλκιμέδη ζήτασα, δίδωσιν αὐτὸν τρέφεσθαι Χείρονι τῷ Κεντάρῳ.

« Sed Πολυμήλας s. Πολυμήλας nomen ap. schol. Hom. videtur ex Apollod. I, 9, 16, scribendum esse Πολυμήδας, vel Πολυμήδης e Tzetza ad Lycophr. 175, qui eam vocat Autolycei filiam. » Sturz.

Schol. Apollon. I, 45 : Φερεκύδης συμφωνεῖ Ἀπολλωνίῳ, λέγοντι Ἀλκιμέδην μητέρα εἶναι Ἰάσονος, τὴν Φυλάκου θυγατέρα. Sic et I, 230.

60.

Schol. Pindar. Pyth. IV, 133 : Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδην. « Ἔθνε, φησὶν, ὁ Περίας τῷ Ποσειδῶνι, καὶ προεῖπε πᾶσι παρῆναι. Οἱ δὲ ἦσαν οἱ τε ἄλλοι πολῖται, καὶ ὁ Ἰήσων· ἔτυχε δὲ ἀροτρεύων ἐγγὺς τοῦ Ἀνύρου ποταμοῦ. Ἀσάνδαλος δὲ διέβηκε τὸν ποταμὸν· διαβὰς δὲ, τὸν μὲν δεξιὸν ὑποδείττει πόδα· τὸν δὲ ἀριστερόν, ἐπιλήθεται. Καὶ ἔρχεται οὕτως ἐπὶ δεξι-

πνόν. Ἰδὼν δὲ ὁ Περίας, συμβάλλει τὸ μαντήϊον. Καὶ τότε μὲν ἠσύχασε. Τῇ δ' ὑστεραίᾳ μεταπειψάμενος ἤρετο ὁ τι ποιήῃ, εἰ αὐτῷ χρησθείη ὑπὸ τοῦ τῶν πολιτῶν ἀποθανεῖν. Ὁ δὲ Ἰήσων, πέμψαι αὐτὸν εἰς Αἴαν αὐτὸν, ἐπὶ τὸ κῶας τὸ χρυσόμαλλον, ἄζοντα αὐτὸν ἀπὸ Αἰήτειο. Ταῦτα δὲ τῷ Ἰήσωνι Ἡρῇ ἐς νόον βάλλει, ὡς ἔλθοι ἡ Μήδεια τῷ Περίᾳ κακόν. » Ὅτι δὲ ἐκ τοῦ Ἀνύρου ποταμοῦ μόγις τὸ πῆδον ἔσωσεν, ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλώνιος (I, 10.).

61.

Schol. Apollon. I, 4 : Ὁ Ἀπολλώνιος καλεῖ τὴν Ἀργῶν, ἀπὸ Ἀργου τοῦ κατασκευάσαντος· Φερεκύδης δὲ ἀπὸ Ἀργου τοῦ Φρίξου υἱοῦ.

62.

Scholia Parisina Apollon. I, 105 : Ὁ δὲ Φερεκύδης Ποτνιέα ἱστορεῖ τὸν Τίφυν εἶναι. Αἰσχύλος (leg. Αἰσχύλος) δὲ τὸν Τίφυν ἐν τῇ Ἀργοῖ Ἰριν καλεῖ. Ποτνιέα pro Ποντιά emendavit C. O. Müller de Minyis p. 264.

63.

Schol. Apollon. I, 23 : Φερεκύδης ἐν τῇ ε', Φιλάμμωνα φησὶ καὶ οὐκ Ὀρφέα συμπεπλευκέναι· εἶναι δὲ Ὀρφέα, κατὰ μὲν Ἀσκληπιάδην Ἀπολλωνος καὶ Καλλιόπης, κατὰ δὲ ἐνίους, Οἰάγρου καὶ Πολυμνίας.

Philammonis hujus genus e Pherecyde refert Schol. Hom. Odys. T, 432 : Φιλωνίς ἡ Δηϊόνος θυγάτηρ, οἰκοῦσα τὸν Παρνασσόν, ἐν αὐτῷ παρελήχθη καὶ Ἀπολλωνι. Εἴχε γὰρ τὸ κάλλος ἐράσμιον ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε καὶ τοὺς θεοὺς ζηλοτυποῦντας κατὰ τὸ αὐτῇ (Buttmann. αὐτὸ) θελῆσαι μίσγεσθαι. Εἴτα ἐκ μὲν τοῦ Ἀπολλωνος γίνεται Φιλάμμων ἀνὴρ σοφιστής, ὃς καὶ πρῶτος ἐδόκει χοροὺς συστήσασθαι παρθένων, ἐκ τοῦ Ἑρμοῦ Αὐτόλυκος, ὃς οἰκῶν τὸν Παρνασσόν πλεῖστα κλέπτων ἐθησαύριζεν. Εἴχε γὰρ ταύτην τὴν

58.

Æsonis, urbs Magnesiae, quae ab Jasonis patre nomen habet.

Æson, urbs Thessaliae, quam Pherecydes Æsoniam nominat.

59.

Tyro, Salmonei filia, quae duos filios e Neptuno habebat, Neleum et Peliam, nupsit Cretheo; cui tres ex ea nati sunt filii, Æson, Pheres, Amythaon. Æson ex Polymila, Hesiodo auctore, sed secundum Pherecydem ex Alcimeda, genuit Iasonem. Moriens autem filii tutorem reliquit Peliam fratrem, cui etiam regnum commisit, quod filio adulto traderet. Sed mater Iasonis, verita ne male haberetur a Pelia, filium educandum tradidit Chironi Centauro.

Pherecydes concinit Apollonio Alcimedem, Phylaci filiam, dicenti matrem esse Iasonis.

60.

Peleus sacra fecit Neptuno, ad eaque celebranda omnes cives et inter eos Iasonem invitaverat. Hic, qui tum temporis forte arabat ad Anaurum fluvium, non calceatus fluvium permeavit, sed in altera ripa dextrum calceamentum subligat, sinistrum obliviscitur. Sic venit ad convi-

vium. Quem quum Pelias conspiceret, memor est oraculi, sed tacitum se praebet. Verum crastino die advocatum interrogat, quidnam faceret, si oraculo edoctus esset ex aliquo civium sibi perennum esse. Respondet Iason eum se in Æam, vellus aureum ab Æeta petendum, missurum esse. Haec enim Juno ei suggessit, ut Medea veniret malum allatura Peliae.

61.

Pherecydes Argo navem ab Argo Phrixii filio denominatam dicit.

62.

Pherecydes dicit Tiphyn fuisse Potnieum.

63.

Pherecydes Philammonem dicit, neque vero Orpheum, cum Argonautis navigasse.

Philonis, Deionis filia, in Parnasso, ubi habitabat, cum Mercurio et Apolline concubuit. Venustatis enim erat amorem tantopere inflammantis, ut ipsi dii de ejus consuetudine mutua invidia inter se flagrarent. Et ex Apolline quidem natus est Philammon, homo sapiens, qui primus videtur choros virginum instituisse; ex Mercurio vero Autolycus, qui in Parnasso habitans mulias

τέχνην παρὰ τοῦ πατρὸς, ὥστε τοὺς ἀνθρώπους, ὅτε κλέπτοι τι, λανθάνειν, καὶ τὰ θρέμματ' αὐτῆς λείας ἀλλοιοῦν εἰς ὃ θελοὶ μορφῆς, ὥστε πλείστης αὐτὸν δεσπότην γενέσθαι λείας. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ.

« Ante verba καὶ Ἀπόλλωνι Munckerus ad Hygin. l. l. omissum putat nomen Ἑρμῆ, quod sane desiderari videtur a sequentibus. Et Buttmannus legendum putat παρελέχθη καὶ Ἑρμῆ καὶ Ἀπόλλωνι. Participium ζηλοτυποῦντας non habet unde pendeat, nisi intelligere velimus εἶναι vel γενέσθαι, et ante genitivum Ἑρμοῦ desideratur particula δέ, quam Buttm. inseruit. » Sturz.

64.

Schol. Apollon. I, 45 : Ἐπιστημαίνεσθαι δ' ἄξιον, ὥς οὔτε Ἡσίοδος οὔτε Φερεκύδης φησὶ συμπεπλευκέναι τοῖς Ἀργοναύταις Ἰφικλον.

65.

Schol. Apollon. I, 152 : Φερεκύδης τὴν μητέρα τῶν περὶ Ἴδην, Ἀρήνην φησὶν, ἀφ' ἧς ἡ πόλις Πείσανδρος, Πολυδώραν· Θεόκριτος, Λαοκόωσαν. Οὗτοι δὲ συνήμαζον τοῖς Διοσκούροις. Codex Paris. : Ἀρήνην Φερεκύδης φησὶν μητέρα γεγονέναι Λυγκείως καὶ Ἴδου, ἀφ' ἧς ἡ πόλις Ἀρήνη etc.

66.

Schol. Apollon. I, 645 : Φερεκύδης φησὶν, ὅτι ὤρων εἶχε παρὰ τοῦ Ἑρμοῦ ὁ Αἰθελίδης, τὸ τὴν ψυχὴν αὐτοῦ ποτὲ μὲν εἰς ἄδου, ποτὲ δὲ ἐν τοῖς ὑπὲρ τὴν γῆν τόποις εἶναι.

67.

Schol. Apollon. I, 1290 : Ἀντίμαχος ἐν τῇ Λύδῃ φησὶν ἐκδιδασθέντα τὸν Ἡρακλέα διὰ τὸ καταβαρεῖσθαι τὴν Ἀργὴν ὑπὸ τοῦ ἥρωος. Τούτῳ καὶ Ἡσίοδος ὁ ἐπιγραμματογράφος ἠκολούθησε καὶ Φερεκύδης.

Apollod. I, 9, 19 : Φερεκύδης αὐτὸν ἐν Ἀφέταις τῆς Θεσσαλίας ἀπολειφθῆναι λέγει, τῆς Ἀργεῖος φθιγγαμένης, μὴ δύνασθαι φέρειν τὸ τούτου βάρος.

furto opes collegit : hanc enim artem acceptam habuit a patre, ut, si furaretur aliquid, homines lateret, et pecudes prædando abactas in quamlibet formam mutaret; ideoque magnam earum copiam possidebat.

64.

Iphiclus neque a Pherecyde neque ab Hesiodo inter Argonautas refertur.

65.

Idæ et Lyncei fratrum mater est Arene, a qua urbs nomen accepit.

66.

Æthalides id accepit donum a Mercurio, ut ejus anima modo in orco, modo in corpus rediens inter homines in terra versari posset.

67.

Hercules ut e nave egrederetur monitus est, quum Argo herois pondere nimis aggraveretur.

Hercules Aphetis Thessaliæ urbe, relictus est, pro-

68.

Schol. Apollon. II, 181 : Ὅτι δὲ ἦρχεν ὁ Φινέας μέχρι τοῦ Βοσπόρου Θρακῶν πάντων τῶν ἐν τῇ Ἀσίᾳ (εἰσὶ δὲ οὗτοι Βιθυνοὶ τε [codex Paris. Θυννοὶ] καὶ Παφλαγόνες), Φερεκύδης ἐν τῇ ε' φησὶ.

69.

Schol. Apollon. II, 271 : Ὅτι διὰ τοῦ Αἰγίου πόντου καὶ τοῦ Σικελικοῦ αὐτὰς (Harpyias) ἐδίωκον (Boreæ filii), Φερεκύδης ἐν ἑκτῇ φησὶ.

Schol. Apollon. ib. 299 : Φερεκύδης ἐν ε' (codex Paris. ἐν τῇ γ') φησὶν, εἰς τὸ σπέος αὐτὰς (Harpyias) φυγεῖν τῆς Κρήτης τὸ ὑπὸ τῷ λόρῳ τῷ Ἀργινοῦντι.

70.

Schol. Apollon. I, 139 : Ὁ Ἴδμων, ὡς ἱστορεῖ Φερεκύδης, παῖς ἦν Ἀστερίας τῆς Κορώνου καὶ Ἀπόλλωνος, ὃς καὶ Λαοθόης, Θεστωρ· τοῦ δὲ Κάλχας. Ἀναιρεῖται δὲ Ἴδμων ἐν Μαρνανδυνίᾳ ὑπὸ κίπρου.

71.

Schol. Apollon. II, 411 : Agrum illum Marti sacrum, quem Apollonius τετράγειον vocat, et quem Æetes duobus tauris æripedibus et ignivomis junctis colebat, πεντηκοντόγειον φησὶ Φερεκύδης ἐν τῇ ἑκτῇ. Codex Paris. omisit ἐν τῇ ἑκτῇ.

De tauris ipsis hæc habet idem Schol. ad v. 230 : Ὅτι γαλκώποδες οἱ ταῦροι καὶ πῦρ πνέοντι, καὶ Φερεκύδης φησὶ.

LIBER SEPTIMUS.

Reliqua pars expeditionis Argonautarum. Draco ab Iasone intersectus (72), Absyrtus (73), Medea Iasoni et Bacchi nutricibus juventutem restituens (74). Hactenus de Crethei ex Tyro filio Æsone, ejusque nepote Iasone. Alterum filium Cretheus habuit Amythaonem, cui erant Bias et Melampus, de quibus exstat fragmentum 75 (cf.

pterea quod Argo hujus herois pondus se perferre haudquaquam posse dictitabat.

68.

Phineus usque ad Bosporum Thracicum omnibus Asiæ populis (Bithynis et Paphlagonibus) imperavit.

69.

Boreæ filii per mare Ægæum et Siculum Harpyias persecuti sunt.

Harpyiæ in cavernam fugerunt, quæ in Creta est sub colle Arginunte.

70.

Idmon filius erat Asteriæ, Coroni filiæ, et Apollinis. Idmoni ex Laothoe erat Thestor, cujus filius est Calchas. Idmon in Mariandynia ab apro intersectus est.

71.

Ager Martius (quam Iason ab Æete jussus aravit) quinquaginta jugerum erat.

Tauri erant æneis ungulis, et ignem spirabant.

24), septimo libro expressis verbis adscriptum. Tertius Crethei filius erat Pheres, Pheretis erat Admetus, ex cuius historia fr. 76 de Apolline desumturi esse verbis παρ' αὐτὸν τὸν Ἀδμητον ἔρχεται indicatur. — 4, *Deion*, huius Cephalus, de quo fr. 77. — 5 *Sisyphus* (78), Thersander, Proetus, cuius filia est Mæra (79).

72.

Schol. Apollon. IV, 156 : Φερεκύδης φησὶν ἐν ἐβδόμῳ, φρονεῦσθηναι τὸν δράκοντα ὑπὸ Ἰάσονος.

73.

Schol. Apollon. IV, 223 : Φερεκύδης ἐν ἐβδόμῳ (πιτάρτῳ cod. Paris.) τὴν Μήδειαν φησὶν ἄρχει τὸν Ἀψυρτον ἐκ τῆς κοίτης, Ἰάσονος εἰπόντος αὐτῇ, καὶ ἐνεγκεῖν πρὸς τοὺς Ἀργοναύτας. Ἐπεὶ δὲ ἐδιώχθησαν, σφάζει, καὶ μελίσσαντας ἐκβαλεῖν εἰς τὸν ποταμόν.

Et ad v. 228 : Φερεκύδης ἐν ἐβδόμῳ, διωκομένους ἀναβιδάσσει ἐπὶ τὴν ναῦν τὸν Ἀψυρτον, καὶ μελίσσαντας βίβει εἰς τὸν ποταμόν.

Schol. Eurip. Med. 167 : Ὁ Φερεκύδης διὰ τοῦ ξ (Ἀψυρτον) ὀνομάζει αὐτὸν (τὸν Ἀψυρτον). Probabilis tamen conjectura est Matthiæi, qui ad Schol. Eur. Med. 169, pro ξ ponit ζ, ita ut διὰ τοῦ ζ sit : *pluribus locis libri septimi, passim in libro septimo.*

74.

Schol. Eurip. Med. argument. : Φερεκύδης καὶ Σιμωνίδης φασὶν, ὡς ἡ Μήδεια ἀνεψήσασα τὸν Ἰάσονα νύκτον ποιήσσει.

Schol. Aristoph. Equitt. 1318 : Ἡ Μήδεια λέγεται, ὡς μὲν Αἰσχύλος ἱστορεῖ, τὰς τροφούς τοῦ Διονύσου ἀφεψήσασα ἀνανεάσαι ποιῆσαι μετὰ τῶν ἀνδρῶν αὐτῶν · ὡς δ' ὁ τοὺς Νόστους ποιήσας, καὶ τὸν Αἴσωνα, ... Φερεκύδης δὲ καὶ Σιμωνίδης τὸν Ἰάσονα.

75.

Schol. Homer. Odys. A, 289 : Νηλεὺς δὲ Πηλεΐδῳ ἔχων θυγατέρα Πηρῶ τούνομα, κάλλει εὐπρεπεστάτην, οὐδενὶ ταύτην ἐξεδίδου πρὸς γάμον, εἰ μὴ πρότερον ἐκ Φυλάκης τὰς τῆς μητρὸς Τυροῦς ἐλάσειεν τις βοῦς παρ' Ἰφίχλου. Πάντων δὲ ἀπορουμένων, Βίας δὲ Τάλαοῦ (sc. πατὴρ) μόνος ὑπέσχετο δράσειν τοῦτο · καὶ πείθει τὸν ἀδελφὸν Μελάμποδα, βέβηαι τὸ ἔργον. Ὁ δὲ καίπερ εἰδὼς, ὅτι δὴ μάντις, ὅτι ἀλώσεται ἐνιαυτὸν, εἰς τὴν ὄρρυν ἀφικνεῖται ἐπὶ τὰς βοῦς. Οἱ δὲ φύλακες ἐνταῦθα καὶ οἱ βουκόλοι κλέπτοντα αὐτὸν λαμβάνουσι καὶ παραδιδόασιν Ἰφίχλῳ, καὶ δεθεὶς ἐφυλάσσετο, παρεξευγμένων αὐτῷ θεραπόντων δύο, ἀνδρὸς καὶ γυναικὸς. Καὶ ὁ μὲν ἀνὴρ αὐτὸν ἐπιεικῶς ἐθεράπευεν, ἡ δὲ γυνὴ φλυαριώτερον. Ἐπεὶ δὲ ὁ ἐνιαυτὸς ὀλίγον πρὸς τὸ τελειωθῆναι περιήει, Μελάμπους ἀκούει ὑπερθέειν ζιων σκυλῆκων διαλεγομένων, ὅτι καταβεβρώκοιεν τὴν δοκόν. Καὶ τοῦτο ἀκούσας καλεῖ τοὺς διακόνους, καὶ κελεύει αὐτὸν ἐκφέρειν, τῆς κλίνης λαμβανομένους τὴν μὲν γυναῖκα πρὸς ποδῶν, τὸν δὲ ἀνδρα πρὸς κεφαλῆς. Οἱ δὲ αὐτὸν ἀναλαβόντες ἐκφέρουσιν. Ἐν τοσούτῳ δὲ καὶ ἡ δοκὸς κατακλᾶται καὶ ἐπιπίπτει τῇ γυναικὶ, καὶ κτείνει αὐτήν. Ὁ δὲ ἀνὴρ ἐξαγγέλλει τῷ Φυλάκῳ, ὁ δὲ Φύλακος Ἰφίχλῳ τὰ γενόμενα. Οἱ δὲ ἐλθόντες παρὰ τὸν Μελάμποδα, ἐρωτῶσι αὐτὸν, τίς ἐστίν. Ὁ δὲ ἔφη μάντις εἶναι. Οἱ δὲ αὐτῷ τὰς βοῦς ὑπισχνούνται δώσειν, ἐὰν μηχανῇν τινα εὖρη παίδων γενέσεως Ἰφίχλῳ, καὶ πιστοῦνται ταῦτα. Ὁ δὲ Μελάμπους βούν ἱερεύσας τῷ Διὶ, διαιρεῖ μοῖρας πᾶσι τοῖς ὄρνισιν. Οἱ δὲ ἔρχονται πάντες πλὴν ἐνὸς αἰγυπιοῦ. Ὁ δὲ Μελάμπους ἐρωτᾷ πάντας τοὺς ὄρνιθας, εἴ τις οἶδε μηχανῇν, πῶς ἂν Ἰφίχλῳ γένοιτο παῖδες. Ἀποροῦντες δὲ ἐκεῖνοι, κομίζουσι τὸν αἰγυπιόν. Οὗτος δὲ τὴν αἰτίαν τῆς ἀπαιδείας σποράς

LIBER SEPTIMUS.

72.

Iason draconem interfecit.

73.

Medea Iasonis jussu Absyrtum e lecto sublatum ad Argonautas transportavit; quum vero fugerent, ut persequentes morarentur membratim dissectum et jugulatum in fluvium abjecerunt.

74.

Medea Iasonem decoctum juvenem reddidit.

Medea, ut Æschylus quidem narrat, Bacchi nutrices cum earum maritis coxisse, atque ita juventutem iis restituisse dicitur. Sicut vero is qui Nostos composuit, tradit, idem fecit Æsoni, et, secundum Pherecydem et Simonidem, Iasoni.

75.

Neleus, Neptuni filius, quam habuit Peronem eximie venustatis filiam nemini in matrimonium dare voluit, nisi qui prius e Phylace boves Tyrus matris ab Iphiclo abegisset. Omnibus hæsitantibus, solus Bias, Talai pater, id se facturum esse promisit, et Melampodi fratri persuasit ut hanc rem perageret. Is quamvis bene sciret, quippe

qui vates esset, fore ut per annum captivus detineretur, in Othryn montem ascendit, unde boves abigeret. Verum custodes et bubulci ex improvise eum deprehendunt; atque Iphiclo traditus et in vincula conjectus a duobus famulis ei astrictis, viro et femina, custoditur. Et vir quidem bene ministerio suoungebatur, minus autem femina. Sed quum paulum tantum abesset, quin annus circumageretur, Melampus vermium quorundam de trabe corrosa desuper audit colloquium. Itaque famulos advocat, eosque jubet se exportare, ita quidem ut mulier inferiorem lecti partem, ubi pedes, vir eam, ubi caput positum erat, manibus prehendant. Sic sublatum efferunt. Sed hoc dum agunt, trabs dirumpitur et in mulierem incidens eam interficit. Vir quæ accidissent Phylaco nuntiat, hic Iphiclo. Veniunt illi ad Melampodem, ex eoque quærent qui sit. Hic se vatem esse respondet. Tum boves ei se daturus esse pollicentur, si quidem efficere posset, ut filii nascerentur Iphiclo, et sponsione se obstringunt. Melampus igitur Jovi mactat bovem, cuius partes inter omnes aves distribuit. Advolant omnes præter unum vulturem. Melampus cunctos interrogat, si quis sciret, quomodo filii futuri essent Iphiclo. Quum vero nihil in medium afferre possent, adducunt vulturem. Is causam cur mascula prole

εὐθέως εἶρεν. Διῶξαι γὰρ τὸν Φύλακον μετὰ μάχαι-
ρας τὸν Ἰφικλὸν ἐτι νεογνὸν ὄντα διὰ τὸ ἰδεῖν αὐτὸν
ἀτοπὸν τι ποιοῦντα. Ἐπειτα τὸν Φύλακον μὴ κατα-
λαμβάνοντα, πῆξαι τὴν μάχαιραν εἰς τινα ἄχερδον,
καὶ περιφῶναι αὐτῇ τὸν φλοιόν. Τὸν δὲ Ἰφικλὸν διὰ
τὸ θεὸς μηκέτι παῖδας ποιῆσαι. Ἐκείλευσεν οὖν ὁ αἰ-
γυπιὸς τὴν μάχαιραν τὴν ἐν τῷ ἄχερδῷ κομίζειν, καὶ
ἀποσμήξαντα τὸν ἰὸν δίδοναι ἀπ' αὐτῆς πιεῖν ἐν οἴνῳ
δέκα ἡμέρας Ἰφικλῶ· γεννῆσαι δὲ αὐτῷ παῖδας ἐκ
τούτου. Ποιήσας δὲ ὁ Ἰφικλὸς τοῦτο, τὴν γονὴν
ἀνδρῶν νουσι. Καὶ ἴσχει Ποδάρκην παῖδα. Καὶ δίδω-
σι τὰς βοῦς τῷ Μελάμποδι. Ἄς λαμβάνει αὐτὴν τῷ
ἀδελφῷ Βίαντι πρὸς γάμον, καὶ αὐτῷ γίνονται παῖδες,
Περιαλκῆς, καὶ Ἀρητος (leg. Ἀρχίος) καὶ Ἀλ-
φεισίβοια. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ ἐν τῇ
ἐβδόμῃ.

Ὅφρυν. Barnesius emendat Ὅφρυν probantibus
Buttmanno et Sturzio. Pro αἰτίαν τῆς ἀπειδείας
σπ. Buttmannus poni jubet αἰτίαν τῆς ἀπειδος
σποράς. Verba ἀπ' αὐτῆς Sturzio videntur remo-
tiora esse, quam ut commode possent ad μάχαι-
ραν referri, quare mavult ἀπ' αὐτοῦ, sc. ἰοῦ. Pro
γεννῆσαι scribendum est vel cum Buttmanno γεν-
νήσεσθαι δὲ αὐτῷ, vel cum Sturzio γεννήσειν δὲ
αὐτὸν. In ἄς λαμβάνει αὐτὴν sqq. plura excidisse
apparet, quæ tamen restitui possunt ex Eustath.
p. 1685, 44, ἄς λαμβ. καὶ ἀγαγὼν εἰς Πύλον δίδωσι
Νηλεὶ ἔδνα τῆς Πηροῦς, καὶ λαμβάνει etc. — Buttm.
edidit ἄς λαβὼν καὶ ἀγαγὼν δίδωσι Νηλεὶ ἔδνα τῆς
Πηροῦς, καὶ λαμβάνει etc.

76.

Schol. Eurip. Alc. 1 : Φερεκύδης οὐ φησι τοὺς Κύ-
κλωπας ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀνερῆσθαι, ἀλλὰ τοὺς υἱοὺς
αὐτῶν, γράφων οὕτω· « Παρ' αὐτὸν τὸν Ἀδμητον ἔρχε-

ται Ἀπόλλων θητεύσων ἐνιαυτὸν, Διὸς κελεύσαντος,
ὅτι κτείνει τοῦ Βρόντεω καὶ Στερόπεω καὶ Ἀργεῖω
παῖδας. Κτείνει δὲ αὐτοὺς Ἀπόλλων, Διὶ μεμψθεὶς,
ὅτι κτείνει Ζεὺς Ἀσκληπιὸν τὸν παῖδα αὐτοῦ κερα-
νῶ ἐν Πυθῶνι. Ἀνέστησε γὰρ ἰώμενος τοὺς τεθνεῶτας.

77.

Schol. Homer. Odys. A, 320 : Κέφαλος ὁ
Δηϊονέως γήμας Πρόκριν τὴν Ἐρεχθείως, ἐν τῇ Θο-
ρίῳ κατῴκει. Θέλων δὲ τῆς γυναικὸς ἀποπειραῖσθαι,
λέγεται εἰς ἀποδημίαν ἐπὶ ἔτη ὀκτὼ, καταλιπὼν αὐ-
τὴν ἐτι νύμφην οὔσαν. Ἐπειτα κατακοσμήσας, καὶ
ἀλλοειδῇ ἑαυτὸν ποιήσας, ἔρχεται εἰς τὴν οἰκίαν,
ἔχων κόσμον· καὶ πείθει τὴν Πρόκριν δέξασθαι τού-
τα, καὶ συμμιγῆναι αὐτῷ. Ἡ δὲ Πρόκρις ἐπορθαλμίζεται
τῷ κόσμῳ, καὶ τὸν Κέφαλον ἑρῶσα χάρτα καλὴν
συγκοιμᾶται αὐτῷ. Ἐκρήνας δὲ ἑαυτὸν ὁ Κέφαλος,
αἰτιᾶται τὴν Πρόκριν. Οὐ μὲν ἀλλὰ καταλιπὼν
ἐξέρχεται ἐπὶ θήραν. Πυκνῶς δὲ αὐτοῦ τοῦτο ὀρῶντος,
ὕπνῳ πτευσεν ἡ Πρόκρις, ὅτι μίσγεται γυναικὶ ἑτέρᾳ.
Προσκαλισαμένη οὖν τὸν οἰκέτην ἔλεγεν εἰ σύνοιεν.
Ὁ δὲ θεράπων ἔφη τὸν Κέφαλον ἰδεῖν ἐπὶ τινος ὄρου
κορυφῇ, καὶ λέγειν συχνῶς· ὦ Νεφέλα (Buttm. νε-
φέλη), παραγενοῦ. Καὶ τοῦτο μόνον συνειδέναι. Ἡ δὲ
Πρόκρις ἀκούσασα ἔρχεται εἰς ταύτην τὴν κορυφὴν,
καὶ κατακρύπτεται. Καὶ τὸ αὐτὸ λέγοντος αὐτοῦ πυ-
θομένη, προστρέχει πρὸς αὐτόν. Ὁ δὲ Κέφαλος ἰδὼν
αὐτὴν αἰφνιδίως, ἔξω ἑαυτοῦ γίνεται· καὶ ὥσπερ
εἶχε βάλλει τῷ μετὰ χεῖρα ἀκοντίῳ τὴν Πρόκριν, καὶ
κτείνει. Μεταπεμφάμενος δὲ τὸν Ἐρεχθέα, θάπτει
πολυτελῶς αὐτήν. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ ἐν
τῇ ζῇ (ἐν τῇ ἐβδόμῃ Buttm.).

Ἐν τῇ Θορίῳ sc. φυλῇ. Hæc quum vix
possint recte habere, haud dubie cum Sturzio
scribendum est ἐν τῷ Θορίῳ vel potius Θορίῳ.

Iphiclus careret, statim detexit. Etenim Phylacum cul-
tro persecutum esse Iphiclum adhuc parvulum, quia ab-
surdum aliqui facientem vidisset. Sed quum fugientem
non esset assecutus, cultrum impigisse arbori cui-
dam spinigeræ, cujus cortex cum ambiens annuis incre-
mentis tantum non obduxisset. Iphiclum vero tanto per-
culsum esse terrore, ut inde ab hoc tempore non potuisset
gignere filios. Jussit igitur vultur cultrum, qui in ista ar-
bore esset, afferri, æruginem ab eo abstergi eamque vino
inmixtam per decem dies bibendam dari Iphiclo; inde
eum liberos procreaturum esse. Fecit hoc Iphichus, et hinc
pristinum generationis robur ei redditum est. Filium nactus
est Podarcen. Melampodi autem boves dedit, quas Py-
lum ille abigens Neleo dedit munera sponsalia, et Peronem
adduxit fratri, qui matrimonio eam sibi jungeret. Pro-
creati ab eo sunt Perialces, Areius, Alphesibœa.

76.

Ad hunc Admetum venit Apollo Jovis jussu per annum
serviturus, quod Brontæ et Steropæ et Argæ filios inter-
fecerat. Eos autem interfecit Apollo Jovi iratus, quia Æscu-
lapium filium in Pythia fulmine occiderat. Mortuos enim
arte sua vitæ reddidit.

77.

Cephalus, Deionis filius, cum Procris uxore, Ere-
chthei filia, habitabat in demo Thorico. Is quum fidem ux-
oris tentare vellet, se peregrinaturum dicit per octo annos,
illamque adhuc virginem relinquit. Deinde vero compo-
nens se, figura commutata, cum mundo muliebri domum
ingressus snadet Procridi, ut dona hæc accipere velit at-
que se cum ea concumbere patiat. Procris oculos pa-
scens aureo monili, et Cephalum perpulcrum esse videns,
latus ei componit. Tum Cephalus veram suam formam
manifestans accusat Procridem; nihilominus tamen in
gratiam cum ea rediens venandi causa proficiscitur. Quod
quum crebrius faceret, suspicio Procridi subnata est, ut
cum alia muliere consuesceret. Igitur ex servo domestico,
quem advocat, quærit num hujus rei conscius esset. Re-
spondet famulus vidisse se Cephalum in summa montis
cujusdam parte versantem et assidue repetentem verba:
« veni, Nephela »; præter hoc se nihil scire. Quibus au-
ditis Procris in montis cacumen ascendit, ubi frutice sese
abscondit; et postquam eadem verba pronuntiantem co-
gnoverat, ad eum accurrit: quam quum Cephalus repente
conspiceret, sui non compos, ut erat, jaculum, quod na-

sc. ὄμιον. Pro λέγεται legendum videtur λέγει
λέγει.

78.

Schol. Homer. Il. Z, 153 : Διὸς τὴν Ἀσωποῦ
θυγατέρα Αἰγίαν ἀπὸ Φλίουντος εἰς Οἰνώνην διὰ τῆς
Κορίνθου μεταβιβάσαντος, Σίσυρος ζητοῦντι τῷ
Ἀσωπῷ τὴν ἄρπαγὴν ἐπιδεικνύει τέχνη, καὶ διὰ
τοῦτο ἐπισπάζεται εἰς ὄργην καθ' ἑαυτοῦ τὸν Δία.
Ἐπιπέμπει οὖν αὐτῷ τὸν Θάνατον. Ὁ δὲ Σίσυρος αἰ-
σθόμενος τὴν ἔρσιν, δεσμοῖς κρατεροῖς ἀποδισμοὶ τὸν
Θάνατον. Διὰ τοῦτο οὖν συνέβη οὐδένα τῶν ἀνθρώπων
ἀποθνήσκειν, ὥς ἂν αὐτὸν Ἄρης τῷ Θανάτῳ παρέδωκε,
καὶ τὸν Θάνατον τῶν δεσμῶν ἀπέλυσε· πρὶν ἢ δὲ ἀπο-
θνεῖν τὸν Σίσυρον, ἐντέλλεται τῇ γυναικὶ Μερόπῃ, τὰ
νενομισμένα μὴ πέμπειν εἰς Ἄδου. Καὶ μετὰ χρόνον
οὐκ ἀποδιδούσης τῷ Σισύρῳ τῆς γυναικὸς, ὁ Ἄδης
πυθόμενος, μεθίστην αὐτὸν, ὡς τῇ γυναικὶ μεμψόμε-
νον. Ὁ δὲ εἰς Κόρινθον ἀφικόμενος, οὐκ ἔτι ὀπίσω
ἔει, πρὶν ἢ γηραιὸν αὐτὸν ἀποθανόντα " κυλινδεῖν
ἐν ἄγκασιν εἰς (Villois. ἐν) Ἄδου λίθον, πρὸς τὸ μὴ
πάλιν ἀποδρᾶναι. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. Ante
πέμπειν εἰς Ἄδου inserui μὴ, quod necessarium
videbatur, et post ἀποθανόντα lacunam indicavi.

79.

Schol. Homer. Odys. A, 325 : Μαίρα, ἡ Προί-
του τοῦ Θερσάνδρου θυγάτηρ καὶ Ἀντιάς τῆς Ἀμ-
φιάνκτος, ἐγένετο κάλλει διαπρεπεστάτη. Ἡγουμένη
δὲ περὶ πλείονος τὴν παρθενίαν, εἶπετο τῇ Ἀρτέμιδι
ἐπὶ τὰ κυνηγέσια. Ταύτης ἐρασθεὶς Ζεὺς ἀφικνεῖται
ὡς αὐτήν, καὶ λανθάνων διαφθείρει. Ἡ δὲ ἔγχυος γε-
νομένη τίττει Λοκρὸν τὸ ὄνομα παῖδα, δὲ Θήβας μετ'
Ἀμφίονος καὶ Ζήθου οἰκίζει. Τὴν δὲ Μαίραν λέγεται
τοξευθῆναι ὑπὸ Ἀρτέμιδος, διὰ τὸ μηκέτι παραγίνα-
σθαι εἰς τὰ κυνηγέσια. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φερε-
κύδῃ.

na tenebat, conjecit in Procridem eamque interfecit.
Deinde arcessito Erechtheo magnifice eam sepelivit.

78.

Quum Jupiter Eginam, Asopi filiam, a Phliunte oppi-
do per Corinthum in CEnonen abstulisset, Sisyphus Asopo
querenti raptum callide indicat : quare Jovis iram sibi
contraxit. Itaque misit ei Mortem; quam quum advenientem
sensisset, in strenua vincula Sisyphus conjecit : unde ac-
cidit, ut nemo moreretur, dum Mars vincula Mortis solve-
ret eique traderet Sisyphum. Hic vero ante mortem Me-
topæ uxori jusserat ne sibi mortuo inferias mitteret.
Deinde quum nulla manibus sacrificia ferrentur, Hades,
te cognita, ad superos eum remittit, ut uxorem reprehen-
deret. Sed ille, ubi Corinthum venerat, non rediit. Post-
quam vero senectute confectus diem obierat, lapidem in
Tartaro volvere coactus est, ne denuo aufugeret.

79.

Mæra, filia Proeti, qui Thersandri filius erat, ex Antea,
Amphianactis filia, summa pulcritudine excellebat. Quæ
quum maximi faceret virginitatem, Dianæ se adjunxit ve-
nationis sociam. Sed Jupiter ejus amore captus accedit,
eumque nesciam vitiat. Hæc gravida facta filium parit

LIBER OCTAVUS.

Æoli filia. De sola Calyces progenie et de re-
natione apri Calydonii fragmenta supersunt,
quæ secundum Apollodori narrationem ita se
excipiunt : de Endymione (80), de Ancæo (81),
de Thersite (82), de Tydeo (83). Addidi quamvis
valde dubitanter, fragmentum de Minya, qui,
ut Tzetz. ad Lycoph. 873 dicit, Trigeniam vel
Tritogeniam, Æoli filiam, uxorem habuit. Me-
lius fortasse referetur inter Sisyphei progeniem,
de qua in libro septimo.

80.

Schol. Apollon. IV, 57 (et Phavorin. in v. Λά-
τριον) : Τὸν Ἐνδυμῖωνα Ἡσίοδος μὲν Ἀιθλίου τοῦ
Διὸς καὶ Καλίκης παῖδα λέγει, παρὰ Διὸς εὐλητότα
δῶρον, αὐτὸν ταμίαν εἶναι θανάτου, ὅτε θέλοι (Phav.
μέλοι) ὀλέσθαι. Καὶ τὰ αὐτὰ φησιν Ἀκουσίλαος καὶ
Φερεκύδης. Pro θέλοι scribendum esse μέλοι do-
cuerunt Schæfer ad l. l., Bast. ad Gregor. Co-
rinth., Porson. in Adv. p. 262.

81.

Schol. Apollon. I, 188 : Φερεκύδης ἐν τῇ ὁγδόῃ
φησὶ, τὸν Ἀγκαῖον ὑπὸ τοῦ Καλυδωνίου συὸς πλη-
γέντα τὸν μηρὸν ἀποθνεῖν.

82.

Schol. Homer. ad Il. B, 212 : Φερεκύδης δὲ
τοῦτον (τὸν Θερσίτην) ἕνα τῶν ἐπὶ τὸν Καλυδώνιον
κάπρον στρατευσάντων φησὶ, ὑποδείσαντα δὲ καὶ τὴν
τοῦ συὸς ἐκκλίνοντα μάχην ὑπὸ Μελιάγρου κατα-
κρημνισθῆναι. Διὸ καὶ λελωθῆσθαι τὸ σῶμα.

83.

Apollod. I, 8, 5 : Τυδεὺς ἀνὴρ γενόμενος γενναῖος,
ἐφυγαδεύθη, κτείνας... ὡς Φερεκύδης φησὶν, Ὡλενίαν
ἀδελφὸν ἴδιον. Schol. Homer. Il. Ξ, 120 : Τυδεὺς
δὲ Οἰνέως, Αἰτωλὸς μὲν ἦν τὸ γένος, ἀνδρείοτατος δὲ

Locrum, qui Thebas cum Amphione et Zetho condit. Mar-
ram vero narrat a Diana sagitta interfectam esse, quod
jam non amplius venisset ad venandum.

LIBER OCTAVUS.

80.

Endymionem Hesiodus dicit Aethlii, Jovis filii, e Calice
filium, qui ab Jove dono accepisset, ut mortis suæ ar-
biter ipse esset. Eadem narrat Acusilaus et Pherecydes.

81.

Ancæus ab apro Calydonio in femore vulneratus obiit.

82.

Inter eos, qui contra aprum Calydonium profecti sunt,
solus Thersites propter ignaviam suam pugnam cum sue
vitavit. Qui quum a Meleagro de loco edito præcipitaretur,
corpus ejus deformatum est.

83.

Tydeus, CEnei filius, Etolus, suæ ætatis fortissimus,
quum puer adhuc esset, vidit patrem propter senectutem
ab Agrii filiiis regia dignitate spoliatum. Propterea conso-

τῶν καθ' αὐτὸν γεγόμενος. Ἐτι νέος ὢν, ἐθεάσατο τὸν πατέρα διὰ γῆρας ὑπὸ τῶν Ἀγρίου παίδων τῆς βασιλείας ἐκβαλλόμενον. Διόπερ ἀναιρεῖ τοὺς τε ἀνεψίους, καὶ σὺν αὐτοῖς ἀκουσίως ἀδελφόν (cicl. Ven. ἀκουσ. τὸν ἀνεψιόν). Φυγὼν δὲ εἰς Ἄργος πρὸς Ἀδραστον, βασιλέα τῆς χώρας, καθαρσίων τε τυγχάνει πρὸς αὐτοῦ, καὶ γαμεῖ (cod. Ven. λαμβάνει) τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Διπύλην. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ.

84.

Schol. Pindar. Isthm. 1, 79: Τὸν Μινύαν οἱ μὲν Ὀρχομενοῦ γενεαλογοῦσιν, ὡς Φερεκύδης, ἔνιοι δὲ ἔμπαλιν τὸν Ὀρχομενὸν, Μινύου· ἔνιοι δὲ ἀμφοτέρους Ἐτεοκλέους γενεαλογοῦσι.

LIBER NONUS.

Libro nono et decimo prae ceteris fabulae Arcadicæ et Laconicæ tractatae sunt. Sicut vero Apollodorus mythos Arcadicos in duas partes dispescit, quarum altera a Pelasgo ejusque stirpe ducta est, altera ab Atlantis filiabus descendit, eodem fere modo Pherecydes rem instituisse videtur, ita ut illam nono, hanc decimo libro assignaret. Idem statuere licet de fabulis Laconicis, quarum antiquiores illas de Lelege, de Eurota etc. nono libro narratas esse puto; qui vero a Lacedæmone genus ducebant, eorum historiam de Atlantidum progenie narrationi intextam esse valde est probabile. Igitur ad nomen librum referenda sunt fragmenta de Pelasgo (85), de Callisto (86), de Lyeurgō, de Ereuthalione (87); et ex Laconicis fabulis illud de Elato, Icarī (fortasse regis Cariæ, quem Hyginus Fab. 190 commemorat) filio (88); huic adjunxi fr. 89 de OEtylo Spartano.

85.

Dionys. Halicarnass. Archæol. 1, c. 13: Φέρε

δὴ καὶ τὸ γένος ὅσον ἦν τὸ τῶν Οἰνώτρων ἀποδείκνυται, ἕτερον ἄνδρα τῶν ἀρχαίων συγγραφέων παραστήμενοι μάρτυρα, Φερεκύδην τῶν Ἀθηναίων (Cassaub. malebat τὸν Ἀθηναῖον) γενεαλόγων οὐδενὸς δεύτερον. Πεποιήται γὰρ αὐτῷ περὶ τῶν ἐν Ἀρκαδίᾳ βασιλευσάντων ὧδε ὁ λόγος· «Πελασγοῦ καὶ Διπυλίου γίνεσθαι Λυκάων. Οὗτος γαμεῖ Κυλλήνην, νηῖδ' αὖτις, ἀφ' ἧς τὸ ὄρος ἡ Κυλλήνη καλεῖται.» Ἐπειτα τοὺς ἐκ τούτων γεννηθέντας διεξῶν, καὶ τίνας τόπους ἕκαστοι τούτων ὥκησαν, Οἰνώτρου καὶ Πευκετίου μνησθῆναι, λέγων ὧδε· «Καὶ Οἰνωτρός, ἀφ' οὗ Οἰνωτρί καλεῖται, οἱ ἐν Ἰταλίᾳ οἰκούντες· καὶ Πευκέτιος, ἀφ' οὗ Πευκέτιοι καλεῖται, οἱ ἐν τῷ Ἰονίῳ κλιπτοί.»

86.

Apollod. III, 8, 2: Εὐμηλος δὲ καὶ τινες ἕτεροι λέγουσι Λυκάονι καὶ θυγατέρα Καλλιστῶ γενέσθαι. Παισίδος μὲν γὰρ αὐτὴν μίαν εἶναι τῶν Νουμῶν λέγει· Ἄσιος δὲ Νυκτίως, Φερεκύδης δὲ Κητίως.

87.

Schol. Hom. II. II, 9: Ἀρχέθους ὁ Βοιωτὸς, ἄριστος τῶν κατ' αὐτὸν ἀνθρώπων, ἦν διαβὰς εἰς Ἀρκαδίαν. Ἦν γὰρ ἀψιμαχία τις ἐκεῖ Ἀρκάσι τε καὶ Βοιωτοῖς τοῖς αὐτοῦ πολίταις περὶ ὄρων γῆς. Πλείστην ἐνταῦθεν κατεσύρατο λείαν. Κατακρόνησιν δὲ αὐτοῦ μεγάλην ἐμβαλόντος τοῖς Ἀρκάσιν, Λυκοῦργος, ὁ τῶν ἐνταῦθα κράτιστος ἀνὴρ, λόγον καθίσας, αὐτὸν πᾶν ἀνείλε καὶ τὴν παντευχίαν αὐτοῦ μετὰ τῆς κρόνης ἔλαβε, καὶ τὴν λείαν ἐπανεσώσατο. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ. Eadem in Arsen. Violar. p. 132.

Schol. Hom. II. II, 135: Φειὰ δὲ πόλις τῆς Ἰταλίας· οἱ δὲ, τῆς Ἀρκαδίας, παρ' ἧν ὁ Ἰαρθάνης ῥεῖ· Ἀλλὰ καὶ ἡ Φειὰ παραθαλάσσιος ἐστί· καὶ Ἰαρθάνος οὐχ ὁράται ποταμὸς αὐτόθι. Ἀμεινον οὖν ὡς Δίδυμος· Φήρα, Σπάρτη, καὶ Δαρδάνου (leg. Ἰαρθάνου) ἀμφὶ ῥέεθρα· οὕτω γὰρ καὶ Φερεκύδης ἱστορεῖ.

brinos interfecit et præter eos fratremque suum, Oleniam, invitus. Fugit in Argolkem ad Adrastum, illius terræ regem, et postquam ab eo expiatus erat, filiam ejus Diipylen uxorem duxit.

84.

Minyas Orchomeni filius est.

LIBER NONUS.

85.

Sed age et quantum CEnotrorum fuerit genus demonstrems, allato ex priscis scriptoribus alius viri testimonio, Pherecydis inquam, qui nulli Atheniensium in scribendis genealogiis secundus fuit. Ille enim de regibus Arcadiæ sic loquitur: «Ex Pelasgo et Deianira natus est Lyeaon. «Hic duxit uxorem Cyllenem, Naidem nympham, a qua «mons Cyllene dictus.» Deinde, postquam recensuit eorum liberos, et quænam loca eorum unusquisque habitaret, CEnotri et Peucetii meminit his verbis: «Et CEno-

«trus, a quo CEnotri nominantur, qui in Italia habitant; «ac Peucetius, a quo Peucetii appellantur, qui in sinu «Ionio.»

86.

Callisto filia est Cetei.

87.

Areithous, Bæotus, præstantissimus æqualium, trajecerat in Arcadiam; erat enim de finibus contentio inter Arcades et Bæotos, ejus cives. Plurimam ibi fecit prædam. Quum vero in magnum contemptum venisset Arcadibus, Lyeurgus, vir hujus regionis princeps, structis insidiis et ipsum occidit et totam ejus armaturam cum clava cepit atque prædam recuperavit.

Phea urbs in Elide sita, secundum alios in Arcadia ad Jardanam. Sed Phea mari adjacet et Jardanas fluvius ibi non conspicitur. Melius igitur Didymus legit, Φήρα, Σπάρτη καὶ Ἰαρθάνου ἀμφὶ ῥέεθρα, nam ita Pherecydes quoque narrat.

88.

Schol. Apollon. I, 102 : Φερεκύδης ἐν τῇ ὕμνῳ, ὅτι Ἰλῆτος ὁ Ἰκάρου γαμεῖ Ἐριμῆδαν τὴν Δαμασίλου. Τούτου δὲ γίνεται Ταίναρος, ἀφ' οὗ Ταίναρον καλεῖται ἡ πόλις καὶ ἡ ἄκρα καὶ ὁ λιμὴν.

89.

Schol. Homer. Il. B, 585 : Οἴτυλον, ὡς δάκτυλον· ἀρχεται γὰρ τὸ ὄνομα ἀπὸ τῆς οἰ διφθόγγου. Κακῶς δὲ Τυραννίων, οἰόμενος ἄρθρον εἶναι τὸ οἰ, καὶ παρὰ τὴν συνήθειαν τοῦ ποιητοῦ ἀμαρτάνων, καὶ παρὰ τὴν ἱστορίαν· εἰ γε οὕτως φησὶ καὶ Φερεκύδης· «Τοῦ δὲ γίνεται Ἀμφιάνας· τοῦ δ' Οἴτυλος, ἀφ' οὗ ἡ πόλις ἡ ἐν Σπάρτῃ καλεῖται.»

LIBER DECIMUS.

Atlantidum progenies. *Celaeno*; *Maja*; *Me-
rope*, Sisyphi uxor, de qua cf. fr. 78; *Taygete*,
ejus ex Jove filius Lacedæmon; hic uxorem
habuit Sparten a Lelege genus ducentem, ideo-
que jungit fabulas Arcadicas cum Laconicis. Se-
quuntur Amyclas, Cynortas, Perieres, Icarus,
Penelope (90), Telemachus (91). Alter Perieris
filius est Tyndareus, inde Castor et Pollux (92;
cf. 29); Clytæmnestra ducit ad *Steropes* posteri-
tatem, ad Pelopem (93), Agamemnonem, Mene-
laum; ad bellum Trojanum, quo spectat fr. 94
de Anio et de Calchante; ad Orestem (95, 97),
ad Hermionen et Neoptolemum (98). — Bellum
Trojanum transitum parat ad *Electram* ejusque
prosapiam. Inde petita sunt fragmenta de Pri-
ami uxore (99), de Dio filio (100) et fortasse illud
de Palladio (101). — Restat *Alcyone*. Hyrieus,
Nycteus, Antiope, Amphion et Zethus (102),
quibus addidi quæ de rebus Phlegyarum et de
Ixione (103) narrantur. Hæc aditum faciunt ad
Atticas fabulas; quare huc retuli fr. de Orithyia
104, de Dædalo (105), de Theseo (106), de
Mope, Cercyonis filia a Theseo interfecti (107),

de raptu Amazonum (108), de Thesei uxori-
bus (109), de morte Codri (110), de Ionum coloniis
(111), de Teo ab Athamante condita (112), de
Darii contra Scythas expeditione (113), si quidem
recte hoc fragmentum nostro adscribitur, neque
potius ex allegoria quadam Pherecydis Syrii
repetitum est.

90.

Schol. Homer. Odys. O, 16 : Ἰκάριος ὁ Οἰδά-
λου γαμεῖ Δωροδόχην τὴν Ὀρτυλόχου, ἢ κατὰ Φερε-
κύδην, Ἀστεριωδίαν τὴν Εὐρυπύλου τοῦ Τελέστορος.
Πυθόμενος δὲ Λαέρτης περὶ τῆς Πηνελόπης ὅτι καὶ
τῷ κάλλει καὶ ταῖς φρεσὶ διαφέρει πασῶν τῶν καθ'
ἐαυτὴν γυναικῶν, ἄγεται αὐτὴν τῷ παιδὶ Ὀδυσσεὶ
πρὸς γάμον· ἡ τοσαύτην εἶχεν ἀρετὴν, ὥστε καὶ τὴν
Ἑλένην τὴν ἐκ Διὸς οὖσαν τῷ τῆς ἀρετῆς ὑπερβάλ-
λειν. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φιλοστεφάνῳ καὶ Φερεκύδῃ.

91.

Schol. Homer. Odys. O, 223 : Πολυφειδῆς ὁ
Μαντίου (*Buttm.* ὁ Μαντείου. *Mediol.* ὁ μάντις) Σα-
ριοῦσσαν γῆμας· γίνονται αὐτῷ παῖδες Ἀρμονίδης καὶ
Θεοκλύμενος· ὅς κτείνας ἐμψύλιον ἄνδρα, φεύγει εἰς
τὴν Πύλον. Συντυχίων δὲ θύοντι Τηλεμάχῳ, δαΐται
αὐτοῦ σῶσαι αὐτὸν εἰς τὴν Ἰθάκην. Εἰπόντα δὲ αὐτὸν
τὰ περὶ τοῦ πατρὸς ἀληθῆς μαντεία, πολὺ μᾶλλον ἐτί-
μησεν. Ὅθεν καὶ Θεοκλύμενος φιλοφρονούμενος ὑπὸ
τῶν περὶ τὸν Ὀδυσσεῖα δεῦρο τὸν βίον καταστρέφει.
Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ.

92.

Hesych.: Εὐρύμας, Ὠλένιος τὸ γένος, διάβολος
δέ· ὅθεν ἀνιρέθη ὑπὸ Πολυδεύκους. Καίται ἡ ἱστορία
παρὰ Φερεκύδῃ.

93.

Schol. Eurip. Orest. 11 : Ἐξ Εὐρυσθενάσσης
(rectius Εὐρυανάσσης) τῆς Ξάνθου, ἡ Κλυτίς τῆς
Ἀμφιδάμαντος, ὡς ἱστορεῖ Φερεκύδης, ὁ Τάνταλος
ἐγέννησε τὸν Πέλοπα.

88.

Elatas uxorem duxit Erimedam, Damasci filiam. Hu-
jus filius est Tænarus, a quo Tænari urbs et arx et portus
cognominati sunt.

89.

Hujus est Amphianax, hujus Cetylus, a quo urbs La-
cedæmoniae nomen accepit.

LIBER DECIMUS.

90.

Icarus, Cebali filius, uxorem duxit Dorodochen, Orti-
lochi filiam, vel secundum Pherecydem, Asterodiam, fi-
liam Eurypyli, qui natus est ex Telestore. Laertes, quum
audivisset Penelopen et pulcritudine et animi virtute
omnes mulieres æquales superare, Ulyssi filio eam

uxorem conciliat. Tanta hæc excellebat virtute, ut
ipsam Helenam, quæ Jovis erat, ea superaret.

91.

Polyphides, Mantii filius, ex Sarius uxore filios susci-
pit Harmoniden et Theoclymenum. Illic quia popularem
interfecerat, fugit Pylum; ubi ex Telemacho, quem sacri-
ficantem apprehendit, petit ut ipsum servet et in Ithacam
transferat. Telemachus autem, quum vera ille de patre
vaticinia ederet, quam maxime eum honoravit. Quare
apud Ulyssem, qui magna humanitate eum prosecutus est,
vitam finivit.

92.

Eurymas, Olenius, calumniator erat; quare a Polluce
interfectus est.

93.

Ex Clytia, Amphidamantis filia, Tantalus genuit Pe-
lopem.

Schol. Apollon. I, 752: Ἐρασθεῖσα ἡ Ἴπποδάμεια Πέλοπος, ἔπεισε Μυρτίλον, τὸν Ἑρμοῦ μὲν παῖδα, ἀρματοπηγὸν δὲ καὶ ἡνίοχον Οἰνομάου, ἐμβαλόντα κήρινον ἐμβολὸν ἐπὶ τοῦ ἀκραζονίου, ἡ οὐδ' ὅλως ἐμβαλόντα τὸν ἐμβολόν, ὡς Φερεκύδης ἱστορεῖ. Οὗ γενομένου Οἰνόμαός τε ἐκκυλισθεὶς τοῦ τροχοῦ ἀπέθανε, καὶ Ἴπποδάμειαν Πέλοψ ἔλαβεν. Pro ἐμβαλόντα κήρινον ... τὸν ἐμβολόν, codex Paris. habet: ὥστε κατατροχίσται Οἰνόμαον ἐμβαλόντα τὸν ἐμβολόν.

Schol. Sophocl. Electr. 505: Φησὶ Φερεκύδης, ὅτι Πέλοψ νικήσας τὸν ἀγῶνα, καὶ λαβὼν τὴν Ἴπποδάμειαν, ἐπέστρεφεν ἐπὶ τὴν Πελοπόννησον μετὰ τῶν ὑποπτέρων ἵππων καὶ τοῦ Μυρτίλου. Καθ' ὁδὸν δὲ καταλαβὼν αὐτὸν προΐοντα πρὸς τὸ φιλῆσαι αὐτήν, ἔρριψεν εἰς θάλασσαν.

Schol. Eur. Orest. 999: Φερεκύδης οὐ καθ' Ἑρμοῦ μῆνιν φησὶ τὴν ἄρνα ὑποβλήθησθαι.

Scholia Ambrosiana ad Homer. Odys. Δ, 22: Φερεκύδης ἱστορεῖ οὕτως· Ἀργεῖος δὲ ὁ Πέλοπος ἔρχεται παρ' Ἀμύκλαν εἰς Ἀμύκλας, καὶ γαμεῖ Ἀμύκλα θυγατέρα Ἠγησάνδραν. Ultima debentur Buttmanno. In Ms. legitur Ἀμύκλαν θυγ. Ἠρησάνδρας.

94.

Tzetz. ad Lycophr. 570: Φερεκύδης φησὶν, ὅτι Ἄνιος ἔπεισε τοὺς Ἑλληνας παραγενομένους πρὸς αὐτὸν, αὐτοῦ μένειν τὰ ἐννέα ἔτη, δεδόςθαι δὲ αὐτοῖς παρὰ τῶν θεῶν τῷ δεκάτῳ ἔτει νυστολῆσαι ἐπὶ τὴν Ἰλιον, καὶ πορῆσαι αὐτήν. Χρησμὸς γὰρ τοῖς Ἑλλήσιν ἐδόθη, Τροίας κρατῆσαι τῷ δεκάτῳ χρόνῳ. Ὑπέσχετο δὲ αὐτοῖς καὶ ὑπὸ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ τρέφεσθαι.

Phavorin. in v. Ποιῶ: Φερεκύδης δὲ φησιν, ὅτι

Ἄνιος (leg. Ἄνιος) ἔπεισε τοὺς Ἑλληνας παραγενομένους εἰς αὐτὸν, αὐτοῦ μένειν τὰ ἐννέα ἔτη, δεδόςθαι δὲ αὐτοῖς παρὰ τῶν θεῶν τῷ δεκάτῳ ἔτει πορῆσαι τὴν Ἰλιον.

95.

Strabo XIV, p. 643, A: Φερεκύδης φησὶν ἵνα προβαλεῖν ἔγκυον τὸν Κάλχαντα, καὶ ἐρωτῆσαι πόσους ἔχει χοίρους· τὸν δ' (Mopsum) εἰπεῖν, ὅτι τρεῖς, ὧν ἓνα θῆλυον· ἀληθεύσαντος δ' ἀποθανεῖν ὑπὸ λύπης.

96.

Schol. Pindar. Pyth. XI, 25, de Orestis nutrice: Φερεκύδης Λαοδάμειαν λέγων αὐτήν, τὸν πατρὸς φησὶ παῖδα ἀνηρῆσθαι ὑπὸ Αἰγίσθου, νομιζόμενον Ὁρέστην εἶναι· τὸν δὲ Ὁρέστην ἐκχαλπέντα, εἶναι τριῶν ἐτῶν, ὡς Ἡρόδοτος ἐν Πελοποιᾷ.

97.

Schol. Eurip. Orest. 1645: Ἀσκληπιάδης ἱστορεῖ, ὑπὸ ὄψεως αὐτὸν (Orestem) δηχθέντα ἐν Παρθασίῳ τελευτῆσαι. Ὁ δὲ Φερεκύδης, ὅτι καὶ ἔπειτα τὸν Ὁρέστην αἱ Ἑρινύες διώκουσιν. Ὁ δὲ καταρῶν γει εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀρτέμιδος, καὶ ἵκει ἱκέτης πρὸς τῷ βωμῷ. Αἱ δὲ Ἑρινύες ἔρχονται ἐπ' αὐτὸν, θέλουσαι ἀποκτεῖναι, καὶ ἐρύκει αὐτὰς ἡ Ἀρτεμις. Ἐξ οὗ καὶ ἡ πόλις αὕτη Ὁρέστειον καλεῖται, ἀπὸ Ὁρίστου.

98.

Schol. Eurip. Orest. 1654: Φερεκύδης φησὶ, περὶ παιδῶν χρησμὸν αἰτοῦντα τὸν Νεοπτόλεμον ἀναιρεθῆναι· ἐπεὶ Νεοπτόλεμος Ἑρμιόνην γαμεῖ τὴν Μενελάου, καὶ ἔρχεται εἰς Δελφοὺς περὶ παιδῶν χρησόμενος· οὐ γὰρ αὐτῷ ἐγένοντο ἐξ Ἑρμιόνης. Καὶ ὅρῳ κατὰ τὸ χρηστήριον κρέα διαρπάζοντας τοὺς Δελφούς.

95.

Pherecydes ait, a Calchante porcam gravidam fuisse propositam, et de fetus numero quaestionem: Mopsus respondisse, tres catulos, et de his unam semellam: idque re comprobante, aegritudine animi extinctum fuisse Calchantem.

96.

Pherecydes nutricem Orestis dicit Laodamiam. Hujus filium, ait, interfectum esse ab Aegistho, qui cum esse Orestem opinatus esset; Orestem vero furtim subductum tres annos natum fuisse, ut Herodorus in Pelopea.

97.

Asclepiades narrat Orestem a serpente morsum in Parthasio obiisse. Secundum Pherecydem etiam tum persequuntur illum Furiae. Is vero fugit in templum Dianae atque supplex consedit ad aram. Furiae ad eum accedunt, sed arcet eas Diana. Quare etiam urbs haec Oresteum ab Oreste vocatur.

98.

Neoptolemus postquam Hermionen, Menelai filiam, uxorem duxerat, Delphos profectus est de liberis oraculum consulturus; ex Hermione enim ei non nati erant. Atque quum videret in oraculi sede Delphos car-

Hippodamia, Pelopis amore capta, Myrtilo Mercurij, curruum fabricatori et aurigae Enomai, persuasit, ut cereum, vel, ut Pherecydes narrat, omnino nullum paxillum summæ axis parti insereret. Quo facto Enomaus ex curru delapsus rotis contusus est, et Hippodamiam Pelops uxorem duxit.

Pelops postquam, victoria in certamine reportata, Hippodamiam uxorem acceperat, cum equis velocissimis et cum Myrtilo in Peloponnesum reversus est. Sed in itinere quum Myrtilum ad consuetudinem cum illa accedentem deprehendisset, in mare eum deiecit.

Aguus ille (quem aureo vellere præditum Atrei gregi Mercurius, de filij crede iratus, immiscuisse dicitur) non suppositus est ira Mercurij.

Argius, Pelopis filius, Amyclas venit ad Amyclam, ejusque filiam, Hegesandram, uxorem ducit.

94.

Anius (rex Deli) Græcis, qui ad eum venerant, suasit ut in insula sua commorarentur novem annos, decimo vero a diis concessum esse ut adversus illum classem mitterent urbemque everterent. Oraculum enim Græcis datum erat, decimo eos anno Troja potituros esse. Promisit etiam Anius filias suas eos nutrituras esse.

ἀφαιρείται τὰ κρέα αὐτοῦς, ἑαυτὸν δὲ κτείνει μαχαί-
ρᾳ. Ὁ δὲ τούτων ἱερεὺς κατορύσσει αὐτὸν ὑπὸ τὸν οὐ-
ρὸν τοῦ νεῶ. Ἐαυτὸν δὲ sqq. ita emendavit Leo-
poldus (Emendatt. 20, 9): αὐτὸν δὲ κτείνει Μαχαι-
ρεὺς, ὁ τούτων ἱερεὺς καὶ κατορ. —

99.

Tzetz. in Exegesi in Iliadem p. 38, 11: Πρία-
μος ὁ Λαομέδοντος καὶ Λευκίππης υἱὸς, κατὰ Φερε-
κύδη τὸν Σύρον ἱστορικὸν, γήμας Ἐκάβην τὴν Δύ-
μαντος, τοῦ Ἡϊονέως, πολλοὺς μὲν υἱοὺς, πολλὰς δὲ
θυγατέρας ἐσχέχει. Pro τὸν Σύρον legendum est τὸν
Λέριον. Addere liceat Schol. Ms. Eurip. Hecub.
v. 3 apud Fulv. Ursinum in Virgil. Collect.
Scriptt. Gr. illustr. p. 404: Ὁ Πρίαμος ὁ Λαομέ-
δοντος γαμεῖ Ἐκάβην τὴν δάμαρτα τὴν Κισσέως τοῦ
Πρωτέως.

100.

Eustath. ad Homer. Il. Ω, p. 1348, 18: Οἱ μὲν,
τὸ Δίος φασὶν κύριον· οἱ δὲ, τὸ ἀγαυός. Νικᾷ δὲ εἶναι
Δίου ἐπίθετον τὸ ἀγαυός. Ἦν δὲ, φασὶν, ὡς ἱστορεῖ
Φερεκύδης, νόθος Πριάμου υἱὸς ὁ Δίος.

101.

Schol. Aristid. Orat. p. 163, ed. Frommel.:
Διὰ τὸ Παλλάδιόν φησι τὸ ἀπὸ Τροίας· ὁ γὰρ Δημό-
φωλος (leg. videtur Δημοφῶν) παρὰ Διομήδους ἀρ-
πίσας εἰς τὴν πόλιν ἤγαγεν· σημαίνει Λυσίας ἐν τῷ
ὑπὲρ Σωκράτους πρὸς Πολυκράτην λόγῳ· λέγοι δ' ἂν
καὶ περὶ ἄλλων πολλῶν Παλλαδίων, τοῦ τε καταλυό-
μενον τὸν αὐτόχθονα καὶ τῶν περὶ αὐτεφυρῶν καλου-
μένων, ὡς Φερεκύδης καὶ Ἀντίοχος ἱστοροῦσι, καὶ
τῶν κατηνεγμένων ἐν τῇ Γιγάντων μάχῃ, ὡς ἐν
ἀγράφοις ὁ Φύλαρχος φησι. Παλλάδια δὲ ἐκάλουν,
καθὼς λέγει Φερεκύδης, τὰ βαλλόμενα εἰς γῆν ἐκ τοῦ
οὐρανοῦ ἀγάλματα· πᾶλλειν γάρ, φησὶ, τὸ βάλλειν
ἄνευ χειρὸς.

Postrema fragm. pars inde a verbis Παλλάδια
δὲ legitur etiam in Etym. M. — Καταλυόμενον

sqq. ita corrigenda videntur: τοῦ τε κατὰ τὸ λεγό-
μενον αὐτόχθονος (vel τοῦ καλουμένου αὐτόχθονος)
καὶ περὶ τῶν ἀπὸ γεφυρῶν καλουμένων. Audacius
enim Lucht. ad Phylarchi fragm. p. 141 scri-
bendum putat: τοῦ τε κατ' οὐρανοῦ πεσόντος εἰς
Ἄκτῃν γῆνα καὶ πῶς παρὰ γεφυρῶν καλουμένου.

Tzetz. ad Lycophr. 355: Φερεκύδης παλλάδια
λέγει τὰ ἀχειροποίητα μορφώματα, καὶ πᾶν τὸ ἐξ
οὐρανοῦ εἰς γῆν παλλόμενον.

102.

Schol. Homer. Odys. T, 523: Τῇ Νυκτέως
Ζεὺς μίγνυται. Ἐξ ἧς Ζῆθος γίγνεται καὶ Ἀμφίων.
Οὗτοι τὰς Θήβας οἰκοῦσι πρῶτοι, καὶ καλοῦνται Διὸς
κοῦροι Λευκόπολοι. (Bene Buttmannus λευκόπωλοι.)
Γαμεῖ δὲ Ζῆθος μὲν Ἀηδόνα τὴν τοῦ Πανδαρέου. Τῶν
δὲ γίγνεται Ἴτυλος καὶ Νηΐς. Ἴτυλον δὲ ἡ μήτηρ Ἀη-
δὼν ἀποκτείνει διὰ νυκτός, δοκῶσα εἶναι τὸν Ἀμφί-
ωνος παῖδα, ζηλοῦσα τὴν τοῦ προειρημένου γυναῖκα,
ὅτ' αὐτῇ (Buttm. bene conjicit ὅτι ταύτῃ) μὲν ἦσαν
ἑξ παῖδες, αὐτῇ δὲ δύο. Ἐφορμᾷ δὲ ταύτῃ ὁ Ζεὺς
ποινὴν. Ἢ δὲ εὐχεται ὄρνις γενέσθαι, καὶ ποιεῖ αὐτὴν
ὁ Ζεὺς ἀηδόνα. Θρήνει δὲ αἰεὶ ποτε τὸν Ἴτυλον, ὥς
φησι Φερεκύδης.

102 a.

Schol. Homer. ad Odys. A, 263: Amphion
et Zethus Thebas muris cinxerunt διὰ τοὺς Φλε-
γύας μετὰ δὲ τὴν τελευταίαν αὐτῶν Εὐρύμαχος ἤρμωσε
τὰς Θήβας, ὡς φησι Φερεκύδης ἐν τῇ δεκάτῃ. Pro
ἤρμωσε legendum est ἡρήμωσε: v. Eustath. p. 1682,
55.

Schol. Apollon. I, 735: Ἀμφίων καὶ Ζῆθος τὰς
Θήβας ἐτείχισαν. ... Φερεκύδης δὲ καὶ τὴν αἰτίαν πα-
ραδίδωσι τῆς οἰκοδομῆς· διότι Φλεγύας πολεμίους ὄν-
τας εὐλαβοῦντο βασιλεύοντι Κάδμῳ.

«Hæc ultima verba: βασιλ. Κάδμῳ, ab interpo-
latore profecta esse docte arbitratur Heyn. ad
Apollod. p. 583. Codex Paris. habet: διὰ γὰρ

nem diripientes, hanc iis ademit, ipsum vero interfecit
Machareus, illorum sacerdos, et sub limine templi sepe-
livit.

99.

Priamus, Laomedontis a Leucippe filius, secundum
Pherecydem Lerium, historicum, ex Hecuba, Dymanthis,
Eionei, quam uxorem duxerat, multos filios multasque
filias suscepit.

100.

Dios nothus erat filius Priami.

101.

Dicere posset etiam de aliis multis Palladiis, de illo
quod autochthon vocant et de iis, quæ a ponte nominata
sunt, de quibus Pherecydes et Antiochus. — Palladia vo-
cabant, secundum Pherecydem, simulacra de cælo in ter-
ram delapsa, nam πᾶλλειν, inquit, pro βάλλειν, jacere,
dicebant.

Pherecydes Palladia dicit simulacra absque manuum

opera confecta, et omne quod de cælo in terram dejecit.

102.

Jupiter cum Antiopa, Nyctei filia, concumbit, ex eaque
nascuntur Zethus et Amphion, Thebarum conditores, qui
Dioseuri Leucopoli (qui albis equis utuntur) cognominan-
tur. Zethus uxorem ducit Aedona, ex qua Itylum et Nai-
dem suscipit. Sed Itylum Aedon mater interfecit putans
eum filium esse Amphionis, cujus uxori invidebat quod
illi sex, ipsi duo tantum filii essent. Quam ob rem pœ-
nam ei immisit Jupiter, et quam peteret ut in avem
commutaretur, fecit eam lusciniam, quæ continuo plorat
Itylum, ut ait Pherecydes.

102 a.

Post Amphionis et Zethi mortem Eurymachus (dux
Phlegyarum) Thebas devastavit.

Amphion et Zethus Thebas muris cinxerunt, ut contra
Phlegyarum, Cadmo regi infestorum, impetum urbem
munirent.

τοὺς Φλεγύας ἐγθροὺς ὄντας καὶ ὁμόρους. quæ lectio sane præstat.» Sturz. Contra Unger. in Thebanis Paradoxis: «Alia nobis mens est. Nam et Eudocia p. 19 præter Phavorinum illa verba transcripsit et de Cadmo bello lacessito quædam minime protrita narrat Diodorus XIX, p. 359, 96: Τοὺς μὲν τότε κατοικήσαντας ὕστερον Ἐγγελεῖς καταπολεμήσαντες ἐξέβαλον· ὅτε δὴ συνέβη καὶ τοὺς περὶ Κάδμον εἰς Ἰλλυριοὺς ἐκπείσιν. μετὰ δὲ ταῦτ' Ἀμφίων καὶ Ζῆθος (ἐκράτησαν τοῦ τόπου).»

Schol. Homer. Il. N, 302: Γυρτώνα Φλεγύαι κατοικοῦντες, παρνομοώτατον καὶ ληστρικὸν διῆγον βίον, καὶ κατατρέχοντες τοὺς περιοίκους χαλεπῶς ἠδίκουν. Θηβαῖοι δὲ, πλησιόγωροι ὄντες, ἐδεδοίκεσαν καὶ μέχρι πολλοῦ, εἰ μὴ Ἀμφίων καὶ Ζῆθος, οἱ Διὸς καὶ Ἀντιόπης, ἐτείχισαν τὰς Θήβας. Εἶχε γὰρ Ἀμφίων λύραν, παρὰ Μουσῶν αὐτῷ δεδομένην, δι' ἧς κατέθελγε καὶ τοὺς λίθους, ὥστε καὶ πρὸς τὴν τειχοδομίαν αὐτομάτους ἐπέρχεσθαι. Τούτων μὲν οὖν ζώντων, οὐδὲν οἱ Φλεγύαι τοὺς Θηβαίους ἠδύναντο διαθελίαι (κακὸν addit vulg. schol.). Θανόντων δὲ αὐτῶν, ἐπελθόντες σὺν Εὐρυμάχῳ τῷ βασιλεῖ, τὰς Θήβας εἶλον. Πλείονα δὲ τολμῶντες ἀδικήματα κατὰ Διὸς προαίρεσιν ὑπὸ Ἀπόλλωνος διεφθάρησαν, ὡς ἱστορεῖ Φερεκύδης. Cod. Ven. διεφθ.· οὗτοι δὲ ἐνέπρησαν καὶ τὸν ἐν Δελφοῖς ναὸν τοῦ Ἀπόλλωνος. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδει.

Pro Gyrtōna vulgo legitur Görtynan, de qua commutatione v. C. O. Müller. in libro de Minyis p. 194.

Schol. Apollon. I, 741: Λύραν Φερεκύδης ἐν τῇ δεκάτῃ ἱστορίᾳ (Phav. ἱστοριῶν) ἐδοθῆναι Ἀμφίονι φησὶ ὑπὸ Μουσῶν.

102 b.

Schol. Eurip. Phœn. 162: Φερεκύδης φησὶν, αὐτὴν (τὴν Νιόβην) ἔχειν παῖδας ε'. Ἀλαλχομενέα, Φηρέα, Εὐδωρον, (Νιόβην) Λύσιππον, Ξάνθον, Ἀρ-

γεῖον. Θυγατέρας δὲ ε'. Χιόνην, Κλυτίαν, Μελίαν, Ὠρήν, Λαμύππην, Πελοπίαν.

102 c.

Schol. Eurip. Phœn. 1111: Νηίταις πόλαις ἢ ἀπὸ Νηίδος τῆς Ἀμφίωνος καὶ Νιόβης. Ἡ ἐπὶ νείται εἰσὶν. Ὁ δὲ Φερεκύδης ἀπὸ Νηίδος τῆς Ζήθου θυγατρός. Conf. Unger. Paradox. Theb. I, p. 313 sq.

103.

Schol. Apollon. 3, 62: Φερεκύδης· Αἴτωνος (υἱὸς Ἰξίων). Φησὶ δὲ ὡς γαμήσας Δίαν τὴν Ἠιονέως θυγατέρα, πολλὰ ἐπέσχετο δώσειν ὧρα (cod. Paris. ἔδνα). Ἐλθόντος δὲ ἐπὶ ταῦτα τοῦ Ἠιονέως, βέρεθρον ποιήσας καὶ πυρακτώσας σκεπάζει αὐτὸ λεπτοῖς ἑύλοι καὶ κόνει λεπτῇ. Ἐμπεσὼν δὲ ὁ Ἠιονεύς ἀπολλυται. Λύσσα δὲ τῷ Ἰξίονι ἐνέπετε διὰ τοῦτο, καὶ οὐδεὶς αὐτὸν ἤθελεν ἀγνίσει οὔτε θεῶν οὔτε ἀνθρώπων. Πρῶτος γὰρ ἐμφύλιον ἄνδρα ἀπέκτεινεν. Ἐλετήσας δὲ αὐτὸν ὁ Ζεὺς ἀγνίζει, καὶ ἀγνισθεὶς ἡράσθη τῆς Ἥρας. Ὁ δὲ Ζεὺς νεφέλην ὁμοιώσας Ἥρα, παρακοιμίζει αὐτῇ. Καὶ ὕστερον ποιήσας τετράκνημον τροχόν, καὶ ἐισμύσας αὐτὸν, τιμωρεῖται. — Schol. Pindar. Pyth. II, 40: Τὸν Ἰξίονα οἱ μὲν Ἀντίωνος γενεαλογοῦσιν, ὡς Αἰσχύλος· Φερεκύδης δὲ, Πεισίωνος· ἐνιοὶ δὲ, Ἄρεος· οἱ δὲ, Φλεγύα· Ἀσκληπιάδης δὲ ἐν τῇ τρίτῃ τῶν τραγῳδομένων οὕτω γράφει. Προσιστοροῦσι δὲ ἐνιοὶ, ὡς καὶ μανεῖη ὁ Ἰξίων, ὡς καὶ Φερεκύδης. Καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ τροχοῦ δὲ κόλασιν αὐτῷ παρεγκεχειρήκασιν. Ὑπὸ γὰρ εἰντης καὶ θυελλῶν αὐτὸν ἐξαρπασθέντα φθαρῆναί φασιν. cf. Schol. ad Eur. Phœn. 1185 Matthiæ. Sturzius lacunam statuit in Sch. Apollon., quam ita vult expleri: οἱ δὲ Ἀντίωνος γενεαλογοῦσιν, Φερεκύδης δὲ Πεισίωνος. Wesselingio ad Diod. Sic. IV, 69, scribendum videtur: Φερεκύδης δὲ, Πεισίωνος· Αἰσχύλος, Ἀντίωνος. Sed hand dubie pro Αἴτωνος, scribendum est Αἰθωνος (de quo nomine vide O. Müller. de Minyis p. 202), idemque apud Schol. Pind. pro

102 c.

Pherecydes dicit Neitas portas nominatas esse a Neide, Zethi filia.

103.

Ixion filius est Ethonis. Qui quum Diam, Eionei filiam, uxorem ducere vellet, multa promisit se daturum esse munera sponsalia; sed ad ea petenda quum Eioneus venisset, foveam fecit, quam candentibus carbonibus impletam minutis lignis et pulvere leviter operuit. In quam Eioneus delapsus periit. Ixionem vero hoc facinus ad insaniam adegit, neque quisquam deorum hominumve voluit eum expiare. Primus enim hominem popularem interfecerat. Sed Jupiter misericordia commotus eum lustravit; lustratus vero captus est Junonis amore. Tum nubem, quam Junoni similem reddidit Jupiter, juxta eum in lecto collocavit, atque postea quattuor radiorum quam secerat rotæ illigavit eum, atque ita pœna affecit.

Ixionem nonnulli, ut Eschylus, Antionis, Pherecydes vero Pisonis filium fuisse tradunt. — Sunt etiam qui Ixionem rabie affectum esse dicant, ut Pherecydes.

Phlegyæ Gyrtōnem incolentes contra jus fasque latrocinia et depredationes exercebant, atque per incursiones vicinas gentes summis injuriis affliciebant. Thebani vero multum adhuc tempus eos timuerant, nisi Amphion et Zethus, Jovis ex Antiope filii, muris Thebarum urbem cinxissent. Amphion enim lyram habuit a Musis ei donatam, qua lapides ita demulsit, ut ipsi sponte sua ad muri constructionem convenirent. His viventibus Phlegyæ malum Thebanis inferre non poterant: sed post mortem eorum sub Eurymacho rege Thebas aggressi urbem ceperunt. Quum vero plura facinora injuste auderent, ex Jovis consilio ab Apolline interfecti sunt. Nam ipsum Apollinis Delphici templum incenderant.

Amphion lyra a Musis donatus est.

102 b.

Pherecydes dicit Nioben, Amphionis uxorem, filios habuisse sex: Alalcomena, Pherea, Eudorum, Lysippum, Xanthum, Arglum; totidemque filias: Chionam, Clytiam, Meliam, Horam, Lamippen, Pelopiam.

Περσίωνος restituendum esse putarem, nisi propter significationem huius nominis, quod pariter atque Ἀντίων Ixioni quam maxime convenit (v. Welker de Trilog. p. 549), probabilius esset diversas Pherecydem genealogias in medium protulisse.

104.

Schol. Apollon. I, 211: Περὶ δὲ τῆς Θρακίας Σαρπηδονίας πέτρας, ὅτι πρὸς τῷ Αἰμῷ ὄρει. ἔστι, Φερεκύδης φησὶ, περὶ τῆς ἀρπαγῆς ἱστορῶν τῆς Ὠρεινίας.

105.

Schol. Sophocl. OEdip. Colon. 463: Περὶ οὗ (Δαιδάλου) Φερεκύδης φησὶν οὕτω· «Μητίνῳ (leg. Μητίονι) δὲ τῷ Ἐρεχθέως καὶ Ἰφινόῃ γίνεται Δαίδαλος, ἀπ' οὗ ὁ ὄμηρος καλεῖται Δαιδαλίδαι Ἀθήνησι.»

106.

Schol. Homer. Odys. A, 320: Θησεὺς δ' Αἰγείῳ λαχὼν μετὰ τῶν ἡϊθέων εἰς Κρήτην πλεῖ, τῷ Μινωτάρῳ παρατεθρομένοσ πρὸς ἀναίρεσιν. Ἀφικομένου δὲ αὐτοῦ ἐρωτικῶς πρὸς αὐτὸν διατεθεῖσα ἡ τοῦ Μίνως θυγάτηρ Ἀριάδνη, δίδωσιν ἀγαθὶδαν μίλτου (Buttm. conj. μίτου) λαβοῦσα παρὰ Δαιδάλου τοῦ τέκτονος, καὶ διδάσκει αὐτὸν, ἐπειδὴν εἰσέλθῃ, τὴν ἱρχὴν τῆς ἀγαθίδος ἐκδῆσαι περὶ τὸν ζυγὸν τῆς [τὸν?] ἀνωθύρας καὶ ἀνελίσσοντα ἵναι, μέχρις ἂν ἀφικῇται εἰς τὸν μυχόν. Καὶ ἔαν αὐτὸν καθεύδοντα μάρψῃ, κρατήσαντα τῶν τριχῶν τῆς κεφαλῆς, τῷ Ποσειδῶνι ὑὔται, καὶ ἀπιέναι ὀπίσω ἀνελίσσοντα τὴν ἀγαθίδα. Ὁ δὲ Θησεὺς λαβὼν τὴν Ἀριάδνην εἰς τὴν ναῦν ἐμβάλλεται, καὶ τοὺς ἡϊθέους καὶ παρθένους οὐ δῆπω φθάσαντας τῷ Μινωτάρῳ παρατεθῆναι. Καὶ ταῦτα ποιήσας, νυκτὸς μέσης ἀποπλεῖ. Προσορμίσας δὲ τῇ Δία νήσῳ, ἐκβάς ἐπὶ τῆς ἡϊόνος μετακοιμᾶται. Καὶ αὐτῷ

ἡ Ἀθηνᾶ παραστᾶσα, κελεύει τὴν Ἀριάδνην ἔξῃ, καὶ ἀφικνεῖσθαι εἰς Ἀθήνας. Συντόμως δὲ διαναστὰς ποιεῖ τοῦτο. Κατολοφυρομένης δὲ τῆς Ἀριάδνης ἡ Ἀφροδίτη ἐπιφανείσα θαρρύνει αὐτῇ παραινέει· Διονύσου γὰρ ἔσεσθαι γυναῖκα, καὶ εὐκλεῆ γενέσθαι. Ὅθεν ὁ θεὸς ἐπιφανείς μίσγεται αὐτῇ. Καὶ δωρεῖται στέφανον αὐτῇ χρυσοῦν, ὃν αὐθις οἱ θεοὶ κατηστέρισαν τῇ τοῦ Διονύσου χάριτι. Ἀναιρεθῆναι δὲ αὐτὴν ὑπ' Ἀρτέμιδος, προεμένην τὴν παρθενίαν. Ἡ ἱστορία παρὰ Φερεκύδῃ.

Macrob. Saturnn. I, 17: Pherecydes refert, Thesea, quum in Cretam ad Minotaurum duceretur, novisse pro salute atque reditu suo Ἀπόλλωνι Οὐλίῳ καὶ Ἀρτέμιδι Οὐλίᾳ.

Plutarch. in Theseo p. 8, A: Ἐπεὶ κατέπλευσεν εἰς Κρήτην, ὡς μὲν οἱ πολλοὶ γράφουσι καὶ ἄδουσι, παρὰ τῆς Ἀριάδνης ἐρασθείσης τὸ λίνον λαβὼν, καὶ διδαχθεὶς ὡς ἔστι τοῦ λαβυρίνθου τοὺς ἐλιγμοὺς διεξιελθεῖν, ἀπέκτεινε τὸν Μινώταυρον, καὶ ἀπέπλευσε τὴν Ἀριάδνην ἀναλαβὼν καὶ τοὺς ἡϊθέους. Φερεκύδης δὲ καὶ τὰ ἐδάφη τῶν Κρητικῶν νεῶν φησὶν ἐκκόψαι τὸν Θησεῖα, τὴν δίωξιν ἀφαιρούμενον.

107.

Steph. Byz.: Ἀλόπη, πόλις Θεσσαλίας, ἀπὸ Ἀλόπης τῆς Κερκυόνης, ὡς Φερεκύδης. ... Ἔστι δὲ μετὰ τὴν Λαρίσσης τῆς Κρεμαστῆς καὶ Ἐχίνου.

108.

Schol. Pindar. Nem. V, 89: Φερεκύδης ἡνίοχον τὸν Φόρβαντα, φησὶ, Θησεῶς. Σὺν ᾧ καὶ τὴν Ἀμαζόνα ἀρπάζει.

109.

Athenæus XIII, p. 557, A: Ἴστρος ἐν τῇ τισσαρεια καὶ δεκάτῃ τῶν Ἀττικῶν, καταλέγων τὰς τοῦ Θησεῶς γενομένας γυναῖκας, φησὶ τὰς μὲν αὐτῶν ἐξ ἐρωτος

104.

Thraciæ petram Sarpedoniam ad Hæmum montem sitam esse dicit Pherecydes ubi de raptu Orithyia agit.

105.

Metioni, Erechthei filio, et Iphinoæ natus erat Dædalus, a quo Dædalidarum demus Atheniensis nomen accepit.

106.

Theseus, Egei filius, sorte ductus cum juvenibus in Cretam trajecit, ut Minotaurum ad eadem traderetur. Ubi quum advenisset, Ariadne, Minois filia, amore ejus capta dedit ei fili glomum minio tinctum, quem a Dardalo architecto acceperat; et Theseo præcepit, ut quam ingrederetur initium glomi alligaret limini supero portæ, et progredere filum evolvens, usque dum ad recessum interiore perveniret; ubi si taurum dormientem prehenderet, capillos ejus arriperet, eosque sacrificaret Neptuno, deinde regrederetur glomum revolvens.

His peractis Theseus cum Ariadne et cum juvenibus, qui jam in eo fuerant, ut tauro traderentur, in navem descendit, et deinde media nocte discessit. Appellit in Diam insulam, ubi egressus in littore dedit se quieti. Tum Minerva adstans eum jubet, Ariadne relicta, Athenas redire. Sta-

tim surrexit jussumque exsecutus est. Verum lacrimanti Ariadnæ Venus apparuit eamque cohortata est, ut bono animo esset: nam Bacchi se uxorem futuram esse, magna fruentem gloria. Bacchus apparuit, cum eaque concubuit; et donavit eam corona aurea, quam postea dii inter sidera collocarunt, Baccho gratificantes. Occisa vero est a Diana, quod prostituerit virginitatem.

Postquam Cretam appulit, ut multi scriptores et poetæ tradunt canuntque, accepto ab amante Ariadna filo, doctus quemadmodum evolvere se Labyrinthi ambagibus valeret, Minotaurum occidit, solvitque inde, Ariadnam et impuberes secum asportans. Pherecydes fonda etiam a Theseo Creticarum navium prodit, ne se insequi possent, excisa.

107.

Alope, urbs Thessaliæ, ab Alope, Cercyonis filia, nomen accepit, ut ait Pherecydes.

108.

Phorbas erat Thesei auriga, cum quo etiam Amazonem rapuit.

109.

Ister libro decimo quarto rerum Atticarum uxores Thesei recensens ait, alias earum ex amore uxores ejus factas

γεγενῆσθαι, τὰς δ' ἔξ ἀρπαγῆς, ἄλλας δ' ἐκ νομίμων γάμων. Ἐξ ἀρπαγῆς μὲν Ἑλένην, Ἀριάδην, Ἴππολύτην· καὶ τὰς Κερκύονος καὶ Σίνιδος θυγατέρας νομίμως δ' αὐτὸν γῆμαι Μελίβοιαν, τὴν Αἴαντος μητέρα, γυναικα· Ἡσιόδος δέ φησιν καὶ Ἴππην καὶ Αἴγλην, οἷ' ἦν καὶ τοὺς πρὸς Ἀριάδην ὄρκους παρήθη, ὥς φησι Κέρκωψ. Φερεκύδης δὲ προστίθῃσι καὶ Φερέβοιαν.

110.

Pollux X, 128: Δρεπάνη, καὶ ὡς Φερεκύδης ὠνόμασε, κρώπιον· περὶ γὰρ τοῦ Κόδρου λέγων, ὅτι ὡς ἐπὶ φρυγανισμὸν ἐξῆλθεν ἐν ἀγροίκῳ τῇ σκευῇ βουλόμενος λαθεῖν, φησὶν ὅτι τῷ κρώπῳ τινὰ παῖδας ἀπέκτεινε.

111.

Strabo XIV, p. 632, C: Ταύτης (τῆς Ἰωνικῆς παραλίας) φησὶ Φερεκύδης Μίλητον μὲν, καὶ Μυοῦντα, καὶ τὰ περὶ Μυκαλήν καὶ Ἰφρεσσον, Κᾶρας ἔχειν πρότερον· τὴν δ' ἐξῆς παραλίαν μέχρι Φωικαίας, καὶ Χίου, καὶ Σάμου, ἧς Ἀγκαῖος ἤρχε, Λέλεγας· ἐκθληθῆναι δ' ἀμφοτέρους ὑπὸ τῶν Ἰώνων, καὶ εἰς τὰ λοιπὰ μέρη τῆς Καρίας ἐκπείσειν. Ἀρξαι δέ φησιν Ἀνδροκλον τῆς τῶν Ἰώνων ἀποικίας, ὕστερον τῆς Αἰολικῆς, υἱὸν γνήσιον Κόδρου τοῦ βασιλέως Ἀθηναίων γενέσθαι τοῦτον Ἰφρέσου κτίστην.

112.

Scholiastes in Platonem p. 335 ed. Bekk.: Παρὰ δὲ Φερεκύδῃ καὶ τοῦνομα τῆς Ἰωνικῆς πόλεως, λέγω δὲ τῆς Τέω, κείμενον εὔρον, ὅθεν ἦν Ἀνακρέων ὁ μελοποιὸς, ἀπὸ τοῦ τέως. Ὁ γὰρ Ἀθάμας, φησὶν, ἀναχωρῶν ἐκ τῆς χώρας, εὐρών Ἀρεαν τὴν θυγατέρα ἀθύρουσαν καὶ λίθους συμφοροῦσαν τοὺς νῦν ὄντας ἐν

Τέω, ἤρετο ταύτην, τί ποιεῖς; Ἡ δὲ εἶπε· Τέως εἰ ἐξήτεις, ἵνα πόλιν κτίσης, εὔρον. Ἀρ' οὐ ἀνακινήσεις τὴν πόλιν ὠνόμασε Τέω.

113.

Clem. Alex. Strom. V, p. 567 C. D: Φασὶ καὶ Ἰδανθούραν τὸν Σκυθῶν βασιλέα, ὡς ἱστορεῖ Φερεκύδης ὁ Σύριος, Δαρείῳ διαδάντι τὸν Ἴστρον, κείμενον ἀπειλοῦντα πέμψαι σύμβολον ἀντὶ τῶν γραμμάτων, μῦν, βάτραχον, ὄρνιθα, οἰστόν, ἀρότρον. Δαρεῖς δὲ οὔσης, οἷας εἰκόσ, ἐπὶ τούτοις, Ὀροντοπάγας μὲν ὁ χιλιάρχος ἔλεγεν, παραδώσειν αὐτοὺς τὴν ἀρχὴν τεκμαιρόμενος ἀπὸ μὲν τοῦ μυός, τὰς οἰκίσσεις· ἀπὸ δὲ τοῦ βατράχου, τὰ ὕδατα· τὸν αἶρα τι ἀπὸ τοῦ ὄρνιθος· καὶ ἀπὸ τοῦ οἰστοῦ, τὰ δπλα· ἀπὸ δὲ τοῦ ἀρότρου, τὴν χώραν. Ξιφόδρης δὲ ἐμπαλιν ἡρμήνευσεν· ἔφασκε γὰρ, ἔάν μὴ ὡς ὄρνιθες ἀναπτῶμεν, ὡς μύες κατὰ τῆς γῆς, ἢ ὡς οἱ βάτραχοι καθ' ὅσπερ οὐώμεν, οὐκ ἂν φύγοιμεν τὰ ἐκείνων βέλη· τῆς γὰρ χώρας οὐκ ἐσμὲν κύριοι. Ἀνάχαρσιν τε τὸν Σάμην φησὶ καὶ αὐτὸν κοιμώμενον κατέχειν, τῇ μὲν λατῇ, τὰ αἰδοῖα· τῇ δεξιᾷ δὲ, τὸ στόμα· αἰνιττομένον, ὡς μὲν ἀμφοῖν, μείζον δὲ εἶναι γλώττης κρατεῖν τῇ ἰσχυρίᾳ. Pro ὁ Σύριος legendum esse ὁ Λέριος putat Vossius, Wesseling., Sturz.

FRAGMENTA SEDIS INCERTÆ.

114.

Etymol. M.: Ἀρυπες, Φερεκύδης, ἀντὶ τοῦ Ρήπες. Πρὸδῆλον τὸ εἰρημένον. Ρύπες γὰρ λέγονται ἡ Ἀχαιοί. Κατὰ πλεονασμὸν τοῦ α, Ἀρυπες.

esse, alias raptu, alias vero legitimis nuptiis. Ex raptu quidem Helenam, Ariadnen, Hippolytam et Cercyonis et Sinidis filias: legitimo vero matrimonio eum habuisse Melibram, Ajacis matrem. Præter has Hesiodus nominat Hippen et Aiglam, propter quam iurjurandum Ariadnæ datum non servavit, ut dicit Cercops. Illis vero Pherecydes addit Pherebeam quoque.

110.

Bipalium, et pastinum, secundum Pherecydem: de Codro enim loquens, quod quasi ad sarmenta colligenda exiverit rustico habitu, ne agnosceretur, dicit eum pastino quendam percussum interemissee.

111.

De hac (Ionie parte maritima) Miletum, Myuntem, et quæ sunt circa Mycalen atque Ephesum loca, Pherecydes scribit Cares quondam tenuisse, reliquam usque ad Phocæam, Chium et Samum oram, cui Ancæus præfuit, Leleges: utrosque autem ab Ionibus ejectos in reliquas Cariae partes demigrasse. Ducem coloniae Ionum ait fuisse Androclum, Codri Atheniensium regis filium legitimum: qui eam post Æolicam deduxerit, Ephesumque condiderit.

112.

Athamas ex patria discedens Aream filiam ludentem invenit et lapides colligentem, qui nunc Tei sunt. Interrogat eam: « Quid tu facis? » Respondet illa: Dum tu

quærebas, ubi urbem conderes, ego inveni. Quibus verbis commotus urbem appellavit Teum.

113.

Aiunt quidem certe Idanthuram quoque Scytharum regem, ut refert Pherecydes Syrius, Dario qui Istrum trajecerat, bellum minantem, symbolum misisse pro literis, murem, ranam, avem, jaculum, aratrum. Quum autem de his, ut erat consentaneum, exorta esset dubitatio, Onon-topagas quidem tribunus militum, dicebat eos tradituros imperium, conjectans ex mure quidem habitationes; ex rana autem, aquas; ex ave vero, aerem; ex jaculo autem, arma; ex aratro vero, regionem. Xiphodres autem contra est interpretatus. Dicebat enim: Nisi tanquam aves evolaverimus, aut tanquam mures terram, vel tanquam ranæ aquam subierimus, illorum tela non effugiemus non sumus enim domini regionis. Anacharsin quoque Scytham dicit dormientem, sinistra quidem continuisse pedenda, os autem dextera, significantem oportere quidem utrumque, sed majus esse, linguam cohibere, quam voluptatem.

FRAGMENTA SEDIS INCERTÆ.

114.

Arypes pro Rhypes (i. e. Achæi) dicit Pherecydes.

114 a.

Epimerism. Hom. ap. Cramer. Anecd. vol. I, p. 62, 10: Ἀλάστωρ ὁ Ζεὺς, ἐπὶ τῶν χαλεπὸν τι πρᾶσσόντων· παρηκτική δὲ ἡ εὐθεία παρὰ τὴν ἀλάστορος γενικήν. ... καὶ Φερεκύδης· «Ὁ Ζεὺς δὲ Ἰκέσιος καὶ Ἀλάστορος καλεῖται.»

115.

Schol. Apollon. I, 831: Αἰγαῖος γὰρ οὗτος ὁ θεὸς (Neptunus) προσαγορεύεται, ὥς φησι Φερεκύδης.

116.

Steph. Byz.: Διόπη, πόλις Ἀρχαδίας, ὥς Φερεκύδης.

117.

Steph. Byz.: Φρίξα, πόλις. Ἢ δὲ Φρίξα κεῖται μὲν τῆς Ὀλυμπίας ἀπέχουσα στάδια λ'. Φερεκύδης δὲ Ἀρχαδίας αὐτὴν γράφει.

118.

Schol. Homer. Il. B, 592: Φερεκύδης ὁ Ἀθηναῖος τὸ μὲν εὐχτιτον, κύριον ὄνομα παρέλαβεν, τὸ δὲ αἶπυ, ἐπίθετον.

119.

Cheroboscus ad Theodosii Canones in Bekke-

ri Anecdoticis vol. III, p. 1196: Σπανιωτέρα ἐστὶν ἢ εἰς α (αἰτιατική) οἷον τὸν βόα· εὐρέθη δὲ σπανίως παρὰ Φερεκύδει τῷ Ἀθηναίῳ.

Addo locos in quibus Pherecydis nomen corruptum est. Phavorin. in v. Παλλάδα: Πάλλαντες παρὰ τοῖς ἀρχαίοις οἱ νέοι, ὥς φησι Φερεκύδης. Hæc descripta sunt ex Eustathio ad Hom. Il. A, p. 84, ubi pro ὥς φ. Φερεκύδης legitur, ὥς φ. Φιλιστίδης ἐν Συγγενικοῖς. Similem permutationem v. in fr. 33, g.

Etym. M.: Βοηδρομιῶν, μὴν παρὰ Ἀθηναίοις εἴρηται· ὅτι ἐν αὐτῷ ἐτιμαῖτο Βοηδρόμιος Ἀπόλλων. Ἦν δὲ ἀρχὴν ἔλαβεν, ὅτι πολέμου συστάντος Ἀθηναίοις καὶ Ἐλευσινίοις, συμμαχήσαντος Ἴωνος κατὰ συγγένειαν, ἐνίκησαν οἱ Ἀθηναῖοι. Ἀπὸ οὖν τῆς τοῦ στρατεύματος βοῆς τῆς ἐπὶ τῷ ᾄσει δραμούσης, ὃ τε Ἀπόλλων Βοηδρόμιος ἐκλήθη. Καὶ ἡ θυσία, καὶ ὁ μῆν. Καὶ τὰ Βοηδρόμια ἐτελεῖτο ἑορτή. Φερεκύδης δὲ ἐν τοῖς Λυτάρχοις, διὰ τῆς φωνῆς σημείον, ἦν τὸ πρότερον ἀξύνετον οὔσαν εὔρε καὶ διήρθρωσεν. Ubi Sylburg. pro Φερεκύδης reponendum putat Φερεκράτης, quod probant Heyne ad Apollod. p. 995 et Sturz.

114 a.

Jupiter Hicesius (i. e. supplicum præses) etiam Alastor vocatur.

115.

Neptunus vocatur Ægeus.

116.

Diopé, urbs Arcadiæ, ut Pherecydes dicit.

117.

Phrixam Arcadiæ urbem esse scribit Pherecydes.

118.

Pherecydes Atheniensis in Iliade B, 592, εὐχτιτον pro nomine proprio, αἶπυ pro adjectivo habet.

ACUSILAI

FRAGMENTA.

ΓΕΝΕΑΛΟΓΙΑΙ.

1.

Plato Sympos. p. 178. B (quem locum Stobæus excerpsit in Eclog. phys. 1, p. 22): 'Ἡσιόδος πρῶτον μὲν Χάος γενέσθαι φησὶν (Stob. φησὶ γίνεσθαι) ... μετὰ τὸ Χάος δύο τούτῳ γενέσθαι, Ἰῆν τε καὶ Ἔρωτα. ... Ἡσιόδῳ δὲ καὶ Ἀκουσίλαος ἐμολογεῖ. Οὕτῳ πολλαχόθεν ἐμολογεῖται ὁ Ἔρως ἐν τοῖς πρεσβυτάτοις εἶναι (Stob. Ἀκουσ. ζύμῃσιν, ἐν τοῖς πρεσβ. εἶναι), πρεσβύτατος δὲ (Stob. τι) ὢν, μεγίστων ἰγαθῶν ἡμῖν αἴτιος ἐστί.

Scholiastes Theocriti in argumento Idyllii XIII: 'Ἡσιόδος Χάους καὶ Ἰῆς ('Ἔρωτα υἱὸν λέγει) ... Ἀκουσίλαος Νυκτὸς καὶ Αἰθέρος. Damascius περὶ ἀρχῶν c. 14, p. 257, in Wollii Anecd. Græc. t. III: Ἀκουσίλαος Χάος μὲν ὑποτίθεσθαι μοι δοκεῖ τὴν πρώτην ἀρχὴν, ὡς πάντῃ ἀγνωστον· τὰς δὲ δύο μετὰ τὴν μίαν· Ἐρεβος μὲν, τὴν ἀρρενα, τὴν δὲ θήλειαν, Νύκτα· ταύτην μὲν ἀντὶ ἀπειρίας, ἐκείνην δὲ ἀντὶ πέρας. Ἐκ δὲ τούτων φημὶ μιγθέντων Αἰθέρα γενέσθαι, καὶ Ἔρωτα, καὶ Μῆτιν, τὰς τρεῖς ταύτας νοητὰς ὑποστάσεις.

2.

Etymol. M.: Κοῖος· ὁ πατὴρ Λητοῦς· παρὰ τὸ κοεῖν, ὃ ἐστὶ νοεῖν καὶ συνιέναι, ὃ ἐστὶ συνστός. Κοῖόν

ὅ' Ὑπερίονά τ' Ἰαπετόν τε (ex Hesiodi Theog. 134). Οἱ Αἰολεῖς τῷ κ ἀντὶ τοῦ ν κέχρηται. Οὗτοι δὲ Τιτᾶνες καὶ Τιτανίδες καλοῦνται, ὡς Ἀκουσίλαος.

3.

Schol. Hesiod. Theog. 870, p. 269 a: Ἀκουσίλαος τρεῖς ἀνέμους εἶναι φησὶ κατὰ Ἡσιόδον, βορρᾶν, ζέφυρον, καὶ νότον. Τοῦ γὰρ ζεφύρου ἐπίθετον τὸ ἀργέστην φησὶν.

4.

Schol. Nicandri Theriac. v. 11, p. 6: Περὶ τῶν δακνόντων θηρίων γενέσεως, ὅτι ἐστὶν ἐκ τῶν Τιτάνων τοῦ αἵματος, παρὰ μὲν τῷ Ἡσιόδῳ οὐκ ἐστὶν εὐρεῖν· Ἀκουσίλαος δὲ φησὶν ἐκ τοῦ αἵματος τοῦ Τυφῶνος πάντα τὰ δακνοντα γενέσθαι.

5.

Schol. Apollon. IV, 828: Ἀκουσίλαος Φόρβαντα καὶ Ἐκάτης τὴν Σκύλλαν λέγει. ... Ἐν δὲ ταῖς μεγάλαις Ἡοίαις Φόρβαντος καὶ Ἐκάτης ἡ Σκύλλα.

6.

Strabo X, p. 472, D: Ἀκουσίλαος ὁ Ἀργεῖος ἐκ Καθεύρης καὶ Ἠφαίστου Κάμιλον λέγει. Τοῦ δὲ, τρεῖς Καθεύρους, ὧν Νύμφας Καθειράδας. V. Welcker. Tril. Æschyl. p. 219.

7.

Scholia Homer. ad Odys. K, 2, a Buttmanno

1.

Hesiodus principio Chaos exstitisse dicit ... post Chaos hæc duo exstitisse, Terram atque Amorem. ... Acusilaus quoque cum Hesiodo consentit. Atque ita passim, Amorem ex antiquissimis esse, conceditur. Quum vero talis sit, maximorum bonorum nobis est causa.

Hesiodus Amorem Chai et Terræ, Acusilaus Noctis et Ætheris filium esse dicit.

Acusilaus Chaos statuere mihi videtur primum rerum principium, ut prorsus ignotum. Post hoc unum hæc duo: Erebum, principium masculinum, et Noctem, principium femininum, hoc pro infinito, illud pro finito. Ex horum commixtione ortos esse dico Ætherem, Amorem. Intelligentiam, tres illas, quæ mente percipiuntur, substantias.

2.

Cæus, pater Latonæ, sic nominatus a κοεῖν, quod idem est ac νοεῖν et συνιέναι (scire, intelligere), ita ut κοῖος sit quasi νοῖος prudens, intelligens. Nam Æoles litera κ pro ν utuntur. Hesiodus: Cæum et Hyperiona et Iapetum. Illi vero Titans et Titanides vocantur, ut ait Acusilaus.

3.

Acusilaus tres ventos esse dicit secundum Hesiodum: boream, zephyrum, notum. Nam ἀργέστην (velocem, vel album, i. e. albas nubes in cælo congerentem) ait zephyri epitheton esse.

4.

Animalia, quæ morsu venenato lædunt, ex Titanum sanguine orta esse non legitur apud Hesiodum; Acusilaus vero ex Typhonis sanguine omnia animalia, quæ morsu vulnerant, nata esse dicit.

5.

Acusilaus Scyllam Phorcynis et Hecatæ filiam esse tradit; verum in Eois magnis Scylla Phorbantis est ex Hecate.

6.

Acusilaus Argivus ex Cabira et Vulcano natum ait Cadmilum, ex hoc tres Cabiros, ex his Nymphas Cabiridas.

7.

Deucalio, sub quo diluvium, filius erat Promethei et,

ex Codd. Mss. edita: Δευκαλίων, ἐφ' οὗ ὁ κατακλυσμὸς γίγνεται, Προμηθέως μὲν τὴν υἱὸς, μητρὸς δὲ ὡς πλείστοι λέγουσι Κλυμένης, ὡς δὲ Ἡσιόδος Πρυμνείης, ὡς δὲ Ἀκουσίλαος Ἡσιόνης τῆς Ὠκεανοῦ καὶ τοῦ Προμηθέως.

Sturz. pro Ἡσιόνης, quæ h. l. Oceani filia dicitur, legendum putat Ἀσίας et pro corrupto illo Πρυμνείης reponi vult Πανδώρας.

Schol. Pind. Ol. 9, 70: Κοινὰ τὰ περὶ Δευκαλίωνος καὶ Πύρραν, καὶ ὅτι τοὺς λίθους κατόπιν ῥίπτοντες ἀνθρώπους ἐποιοῦν, μαρτυρεῖ Ἀκουσίλαος.

8.

Schol. Apollon. III, 1123: Ἀκουσίλαος καὶ Ἡσιόδος ἐν ταῖς μεγάλαις Ἡοίαις φασὶν ἐξ Ἰοφώσσης τῆς Αἰήτου (Phrixum genuisse Argum).

9.

Schol. Apoll. Rh. IV, 1147: Περὶ δὲ τοῦ δέρου, ὅτι τὴν χρυσοῦν, οἱ πλείστοι ἱστοροῦσιν. Ἀκουσίλαος δὲ ἐν τῷ περὶ γενεαλογιῶν πορφυρευθῆναι φασὶν ἀπὸ τῆς ἐκλάσεως.

10.

Schol. Apollon. IV, 57: Τὸν Ἐνδυμίωνα Ἡσιόδος μὲν Ἀεθλίου τοῦ Διὸς καὶ Καλύκῃς παῖδα λέγει, πρὸς Διὸς εἰληφότα δῶρον, αὐτὸν ταμίαν εἶναι θανάτου, ὅτε μέλλοι ὀλέσθαι. Καὶ Πείσανδρος δὲ τὰ αὐτὰ φησι, καὶ Ἀκουσίλαος, καὶ Φερεκύδης.

11.

Tzetzes ad Lycophr. 177: Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος, Ἰνάχου· Ἰνάχου καὶ Μελίης τῆς Ὠκεανοῦ, Φωρωνεύς, καὶ Αἰγιάλειος ἄπαις, ἀφ' οὗ Αἰγιάλεια ἡ χώρα. Φωρωνεύς δυναστεύων Πελοποννήσου, ἐκ Τηλοδίκης κόρης γεννᾷ Ἀπιν καὶ Νιόβην. Ἀπὶς οὖν τυραννικῶς ζῶν, ἀναιρεῖται ὑπὸ Τελχίνου καὶ Τελχίνου, ἀφ'

οὗ καὶ ἡ χώρα Ἀπία, ἡ τῆς Πελοποννήσου. Νιόβης, τῆς Ἀπιδος ἀδελφῆς, καὶ Διὸς, Ἄργος, ἀφ' οὗ ἡ χώρα. Κατὰ δὲ Ἀκουσίλαον, καὶ Πελασγὸς σὺν Ἄργῳ, ἀφ' οὗ ἡ Πελοποννήσου χώρα, ἡ καὶ Ἀπία λεγομένη, μέχρι Φαρσαλίας καὶ Λαρίσσης, Πελασγία ἐκλήθη.

11 a.

Didymus apud Macrobi. Saturn. V, 18 (p. 130 Bip.): Ὁ γοῦν Ἀγασίλαος (leg. Ἀκουσίλαος) διὰ τῆς πρώτης ἱστορίας δεδήλωκεν, ὅτι Ἀχελῷος πάντων τῶν ποταμῶν πρεσβύτατος· ἐφη γὰρ Ὠκεανὸς δὲ γαμεῖ Τηθὺν ἑαυτοῦ ἀδελφὴν· τῶν δὲ γίνονται τρισχilioi ποταμοί· Ἀχελῷος δὲ αὐτῶν πρεσβύτατος καὶ τετίμηται μάλιστα.

12.

Apollod. II, 1, 1: Νιόβης καὶ Διὸς ... παῖς Ἄργος ἐγένετο· ὡς δὲ Ἀκουσίλαός φησι, καὶ Πελασγὸς, ἀφ' οὗ κληθῆναι τοὺς τὴν Πελοπόννησον οἰκοῦντας Πελασγούς. Ἡσιόδος δὲ τὸν Πελασγὸν αὐτόχθονά φησιν εἶναι.

Idem III, 8, 1: Τὸν Πελασγὸν Ἀκουσίλαος Διὸς λέγει καὶ Νιόβης, ... Ἡσιόδος δὲ αὐτόχθονα.

13.

Ge. Syncellus Chronograph. p. 64, B, C.: Οὐδὲν αξιομνημόνευτον Ἑλλήσιν ἱστορεῖται πρὸ Ὠγύγου, πλὴν τοῦ Φωρωνέως τοῦ συγχρονίσαντος αὐτῷ, καὶ Ἰνάχου τοῦ Φωρωνέως πατρὸς, ὃς πρῶτος Ἄργους ἐβασίλευσεν, ὡς Ἀκουσίλαος ἱστορεῖ.

Conf. Pausan. II. 15, p. 144 sq.

14.

Clemens Alexandr. Strom. I, p. 321, A, et ex eo Euseb. Præp. evang. X, 12, p. 497, D: Ἀκουσίλαος Φωρωνέα πρῶτον ἀνθρώπων (Euseb. ἀνθρώπων) γενέσθαι λέγει. ... Ἐντεῦθεν ὁ Πλάτων ἐν Τι-

ut plurimi dicunt, Clymenæ, secundum Hesiodum vero Pandoræ; secundum Acusilaum natus est ex Hesione, Oceani filia, et ex Prometheo.

Tralaticia sunt illa de Deucalione et de Pyrrha, eosque lapides post tergum jacentes fecisse homines testatur Acusilaus.

8.

Acusilaus et Hesiodus in Eois magnis dicunt ex Iophossa, Aetæe filia, Phrixum genuisse Argum.

9.

Plurimi narrant vellus illud aureum fuisse; Acusilaus vero in libro de Genealogiis dicit ex mari purpura tinctum esse.

10.

Endymionem Hesiodus dicit Aethlio, Jovis filio, ex Calyce natum, cui a Jove dono datum esset, se morituum mortis arbitrum esse. Eadem narrant Pisander, Acusilaus, Pherecydes.

11.

Oceani et Tethyos Inachus, Inachi et Meliæ, Oceani filia, Phoroneus et Aegialeus liberis carens, a quo Aegialeia nomen habet. Phoroneus, Peloponnesi princeps, e Telodice nymphea Apin genuit et Nioben. Apis, a quo regio Peloponnesiaca Apia nominata est, quum tyrannice viveret,

a Thelxione et Telchine interficitur. Niobes, Apidis sororis, ex Jove filius est Argus, a quo terra nominata est, et præter Argum, ut Acusilaus dicit, Pelasgus, a quo Peloponnesus, quæ et Apia audit, usque ad Pharsaliam et Larissam, appellata est Pelasgia.

11 a.

Acusilaus in primo libro passim ostendit Acheloum omnium fluviorum esse antiquissimum. Dicit enim: «Oceanus vero uxorem ducit Tethyn ipsius sororem, Ex his nascuntur ter mille fluvii, quorum Achelous natu maximus est, et præ ceteris habetur in honore.»

12.

Jovis ex Niobe, filius erat Argus et Acusilao auctore, Pelasgus, a quo Peloponnesi incolæ Pelasgi nominati sunt. Hesiodus vero Pelasgum autochthonem esse dicit.

13.

Ante Ogygen nihil apud Græcos narratur dignum quod memoretur, excepto Phoroneo, illius æquali, atque Inacho, Phoronei patre, qui primus Argolidis rex erat, ut narrat Acusilaus.

14.

Acusilaus dicit Phoroneum fuisse primum hominum. ... Hinc Plato in Timæo secutus Acusilaum, scribit:

μαίω (p. 22, A) κατακολουθήσας Ἀκουσιλάω γράφει· Καί ποτε προαγαγεῖν βουλευθεῖς αὐτοὺς περὶ τῶν ἀρχαίων εἰς λόγους τῶν τῆδε, τὰ ἀρχαιότατα λέγειν ἐπιχειρεῖ, περὶ Φορωνέως τε τοῦ πρώτου λεχθέντος καὶ Νιόβης.

Euseb. Praep. ev. X, 10, p. 489, A (ex Julio Africano): Ἀπὸ Ὀγύγου τοῦ παρ' ἐκείνοις (τοῖς Ἀττικοῖς) αὐτόχθονος πιστευθέντος, ἐρ' οὗ γέγονεν ὁ μέγας καὶ πρῶτος ἐν τῇ Ἀττικῇ κατακλυσμός, Φορωνέως Ἀργείων βασιλεύοντος, ὡς Ἀκουσίλαος ἱστορεῖ, μέχρι πρώτης Ὀλυμπιάδος. ... ἔτη συνάγεται χίλια εἴκοσιν.

15.

Joseph. Archaeol. 1, 4, extr.: Ἡσιόδός τε καὶ ... Ἀκουσίλαος ... ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαίους ζήσαντας ἔτη χίλια.

16.

Pausan. II, 16, 3, p. 146, de Mycene: Ταύτην εἶναι θυγατέρα Ἰνάχου, γυναῖκα δὲ Ἀρέστορος, τὰ ἔπη λέγει, ἃ δὴ Ἕλληνες καλοῦσιν Ἡοίας μεγάλας· ἀπὸ ταύτης οὖν γεγενῆσθαι καὶ τὸ ὄνομα τῇ πόλει. Ὅν δὲ φασὶ προσποιούμενοι ἀκοῦσαι λόγον (leg. cum Porsono τῇ πόλει φασὶν· ὃν δὲ προσποιοῦσιν Ἀκουσιλάω λόγον), Μυκηνέα υἱὸν εἶναι Σπάρτωνος, Σπάρτωνα δὲ Φορωνέως, οὐκ ἂν ἔγωγε ἀποδεξάμην, διότι μηδὲ αὐτοὶ Λακεδαιμόνιοι.

17.

Apollod. II, 1, 3: Ἄργον τὸν πανόπτην ... Ἀκουσίλαος γηγενῆ λέγει.

18.

Apollod. II, 1, 3: Ἡσιόδός τε καὶ Ἀκουσίλαος Πειρήνος τὴν Ἰώ φασιν εἶναι.

19.

Apollod. II, 2, 2, Praeti filiae ἐμάνησαν· ὡς μὲν Ἡσιόδός φησιν, ὅτι τὰς Διονύσου τελετὰς οὐ κατεδέ-

χοντο· ὡς δὲ Ἀκουσίλαος λέγει, διότι τὸ τῆς Ἥρας ξόανον ἐξητέλισαν.

20.

Apollod. II, 5, 7, taurum Cretensem Ἀκουσίλαος εἶναι φησὶ τὸν διαπορθμεύσαντα Εὐρώπην Διί.

21.

Apollod. III, 4, 4: Ἀκταίων τοῦτον ἐτελεύτησε τὸν τρόπον, ὡς Ἀκουσίλαος λέγει, μηνίσαντος τοῦ Διὸς, ὅτι ἐμνηστεύσατο Σεμέλῃν.

21 a.

Probus ad Virgil. Bucol. II, 48: *Narcissus flos, ut Acusilaus refert, a Narcisso Amaranthi, qui fuit Erechtheis, ex insula Eubaea, interemptus ab Epope. Ex cruore ejus flores, qui nomen ejus acceperunt, procreati.*

Pro *Amaranthi* scribendum est *Amarynthi* (v. Steph. Byz. s.v., Strabo p. 448). In *Erechtheis* latere videtur *Eretriensis*. Nam Strabo p. 404 *Narcissi Eretriensis* monumentum memorat ad Oropum.

22.

Apollod. III, 12, 6: Ὁ Ἀσωπὸς ποταμὸς ... ὡς Ἀκουσίλαος λέγει, Πηροῦς καὶ Ποσειδῶνος.

23.

Schol. Homer. Odys. Ξ, 533: Ἐρεχθεὺς ὁ τῶν Ἀθηναίων βασιλεὺς ἰσχεῖ θυγατέρα τοῦνομα Ὠρείθυιαν κάλλει διαπρεπεστάτην. Κοσμήσας ταύτην ποτὲ, πέμπει κανηφόρον θύσουςαν εἰς τὴν ἀκρόπολιν τῇ Πολιάδι Ἀθηνᾷ. Γαύτης δὲ ὁ Βορέας ἀνεμος ἐρασθεὶς, λαθὼν τοὺς βλέποντας καὶ φυλάσσοντας τὴν κόρην ἔρπυσεν. Καὶ διακομίσας εἰς Θράκην, ποιεῖται γυναῖκα. Γίνονται δὲ αὐτῷ παῖδες ἐξ αὐτῆς Ζήτης καὶ Κάλαις. Οἱ καὶ δι' ἀρετὴν μετὰ τῶν ἡμιθέων εἰς Κόλχους ἐπὶ τὸ νάκος ἐπλευσαν ἐν τῇ Ἀργοί. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἀκουσιλάω.

Et quum vellet eos aliquando inducere ut dicerent de rebus antiquis ejus civitatis, aggreditur dicere quae sunt antiquissima, de Phoroneo, qui dictus est primus hominum, et de Niobe.

Ab Ogyge, quem indidem satum esse credunt, sub quo ingens illud primumque diluvium, regnante Argis Phoroneo, Atticam invasisse Acusilaus auctor est, ad primam usque olympiadem ... anni colliguntur viginti supra mille.

15.

Hesiodus et Acusilaus narrant antiquissimorum temporum homines ad mille annos vixisse.

16.

Myccenen Inachi filiam, Acestoris uxorem fuisse illo carmine narratur, quas Eceas magnas Graeci dicunt, eamque urbi nomen dedisse ajunt. Quem vero Acusilao attribuant sermonem, Mycceneum Spartonis fuisse filium, Spartonem Phoronei, mihi utique non probant, siquidem neque Lacedaemoniis.

17.

Argum Panopten (omnia oculis cernentem) Acusilaus ex terra ortum dicit.

18.

Hesiodus et Acusilaus Pirenis filiam Io esse dicunt.

19.

Praeti filiae... in insaniam inciderunt, quod, ut Hesiodus inquit, Dionysi serias minime receperant; ut Acusilaus, quod Junonis simulacrum nihili fecerant.

20.

Taurum Cretensem Acusilaus ait Europam Jovi per mare portasse.

21.

Talis vitae finis Actaeoni (a canibus lacerato) fuit Jove irascente, ut Acusilaus narrat, quod Semeles nuptias ambiisset.

22.

Asopus fluvius, ut Acusilaus dicit, Perdis et Neplani filius est.

23.

Erechtheus, rex Atheniensium, filiam habuit Orithyiam summa excellentem venustate. Quam quum Canephoram, ut sacrificia offerret Minervae Poliadi, in Acropolin misisset, tanto Boreas ventus puellae amore exarsit, ut non animadversus a praesentibus puellamque servantibus furtim eam subriperet et in Thessaliam translata sibi jungeret connubio. Filios ex ea habuit Zeten et Calain, qui propter virtutem suam cum semideis Argo nave vecti sunt in Colchidem, unde vellus illud reportarent.

24.

Apollod. III, 15, 2, de Zete et Calai: 'Ως Ἀκουσίλαος λέγει, περὶ Τήνων ὅς' Ἡρακλέους ἀπόκλοντο.

25.

Schol. Pindar. Pyth. III, 25: Διὰ τί δὲ προὔτιμυσι (Coronis) τὸν Ἴσχυον τοῦ Ἀπόλλωνος, Ἀγησίλαός (leg. Ἀκουσίλαός) φησιν, ὡς κατὰ δέος ὑπεροψίας θνητῶ βουλευθεῖσα συνεῖναι.

26.

Schol. Homer. Il. Y, 307: Ἀφροδίτῃ χρησμοῦ ἐπιεσόντος, ὅτι τῆς τῶν Πριαμιδῶν ἀρχῆς καταλυθείσης, οἱ ἀπ' Ἀγγίσου Τρώων βασιλεύσουσιν, Ἀγχίση ἤδη παρηκμακότεν συνῆλθεν. Τεκοῦσα δ' Αἰνείαν, καὶ βουλομένη πρόφασιν κατασκευάσαι τῆς τῶν Πριαμιδῶν καταλύσεως, Ἀλεξάνδρῳ πόθον Ἑλένης ἐνέβαλε, καὶ μετὰ τὴν ἀρπαγὴν τῷ μὲν δοκεῖν συνεμάχει τοῖς Τρωσὶ· ταῖς δὲ ἀληθείαις παρηγόρει τὴν ἦσαν αὐτῶν, ἵνα μὴ παντελῶς ἀπελπίσαντες ἀποζῶσι τὴν Ἑλένην. Ἱστορεῖ Ἀκουσίλαος.

27.

Schol. Hom. Odys. A, 519: Εὐρύπυλος δ' Ἀστυόχης καὶ Τηλέφου τοῦ Ἡρακλέους παῖς, λαχὼν τὴν πατρῴαν ἀρχὴν, τῆς Μουσῆς ἀρχῆς προίσταται. Πυθόμενος δὲ Πρίαμος τῆς περὶ τούτου δυνάμεως, ἐπεμψεν ὡς αὐτὸν, ἵνα παραγένηται σύμμαχος. Εἰπόντος δὲ αὐτοῦ ὡς οὐκ ἐξὸν (Buttmann. ἐξῆν) αὐτῷ διὰ τὴν μητέρα, ἐπεμψεν ὁ Πρίαμος τῇ μητρὶ αὐτοῦ Ἀστυόχῃ δῶρον χρυσὴν ἄμπελον. Ἡ δὲ λαβοῦσα τὴν ἄμπελον, ἐπεμψε τὸν υἱὸν ἐπὶ στρατείαν. Νεοπτόλεμος δὲ ὁ Ἀχιλλέως παῖς τοῦτον ἀναιρεῖ (Buttmannus edidit ὁ Πρίαμος τῇ μητρὶ αὐτοῦ δῶρα. Ἡ δὲ λαβοῦσα τὸν υἱὸν ἐπεμψεν ἐπὶ στρατείαν. Ὁν Νεοπτόλεμος ὁ τοῦ Ἀχιλλέως υἱὸς ἀναιρεῖ). Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Ἀκουσίλαῳ.

Schol. Pind. Ol. VII, 42: Ἔοικε δὲ ὁ Πίνδαρος ἐντετυγχεῖναι τῷ Ἀχαιοῖ ἱστοριογράφῳ· ἐκεῖνος γὰρ οὕτω γενεαλογεῖ· «Ἵπερόχου Εὐρύπυλος· οὗ Ὀρμενος· οὗ Φέρης, οὗ Ἀμύντωρ· οὗ Ἀστυδάμεια ἡ Τληπολέμου μήτηρ· καὶ αὐτὸς δὲ Ἀμύντωρ εἰς Δία τὸ γένος ἀνάγει.» Πρὸς τῷ Ἀχαιοῖ ἱστορ. Baekhius emendandum statuit Ἀκουσίλαῳ τῷ ἀρχαίῳ ἱστορ.

28.

Apollod. III, 11, 1: Μενέλαος ἐγέννησεν... ἐκ δούλης Πιερίδος, γένος Αἰτωλίδος, ἥ, καθάπερ Ἀκουσίλαός φησι, Τηριδάης, Μεγαπένθη.

29.

Schol. Apollon. 4, 992: Ἀκουσίλαος ἐν τῇ τρίτῃ φησὶν, ὅτι ἐκ τῆς ἐκτομῆς τοῦ Οὐρανοῦ βανίδας ἐνεχθῆναι συνέπεσεν, τουτέστι σταγόνας, κατὰ τῆς γῆς. ἐξ ὧν γεννηθῆναι τοὺς Φαίακας. Οἱ δὲ, τοὺς γίγαντας. Καὶ Ἀλκίτιος δὲ κατὰ τὰ αὐτὰ Ἀκουσίλαῳ λέγει τοὺς Φαίακας ἔχειν τὸ γένος ἐκ τῶν σταγόνων τοῦ Οὐρανοῦ.

30.

Schol. Homer. Odys. P, 207: Περελάου παῖδες Ἰθακὸς καὶ Νήριτος, ἀπὸ Διὸς ἔχοντες τὸ γένος, ὥκουν τὴν Κεφαλληνίαν. Ἀρέσαν δὲ αὐτοῖς τοῦτο, καταλιπόντες τὰ σφέτερα ἦθη, παραγίνονται εἰς τὴν Ἰθάκην. Καὶ τόπον ἰδόντες εὖ πεποιημένον εἰς συνοικισμόν, διὰ τὸ τῶν παρτεθειμένων ὑψηλότερον εἶναι, [καὶ] κατοικήσαντες δεῦρο τὴν Ἰθάκην ἐκτίσαν. Καὶ ἐκ μὲν τοῦ Ἰθάκου ἡ νῆσος ἐπωνομάσθη Ἰθάκη· τὸ δὲ παρακείμενον ὄρος ἐκ τοῦ Νηρίτου Νήριτον. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Ἀκουσίλαῳ.

31.

Hagprocratio: Ὀμηρίδαι· γένος ἐν Χίῳ, ὥσπερ Ἀκουσίλαος ἐν τρίτῃ.

24.

Zetes et Calais, ut Acusilaus dicit, ad Tenum ab Hercule interfecti sunt.

25.

Causam, cur Coronis Ischyn Apollini praeferendum duxerit, Acusilaus affert, quippe quae verita ne a deo contemptui haberetur, cum mortali homine esse maluisset.

26.

Edito oraculo post dissolutam Priamidarum dominationem prosapiam Anchisae regnum Trojanorum habituram esse, Venus cum Anchise vegetam aetatem jam egresso concubuit. Ex quo quum Aeneam peperisset, ut Priamidarum potestatem subvertendi occasionem nancisceretur, Alexandro Helenae amorem injecit, et post illius raptum a Trojanorum partibus stare visa est; re vera autem hac auxilii specie solabatur cladem eorum, ne prorsus desperantes Helenam redderent.

27.

Eurypylus, filius Astyochoe et Telephi, Herculis filii, in Mysiae regno patri successit. Cujus de potentia quum Priamus audivisset, misit qui ad belli societatem eum permoverent, et, respondente illo non licere sibi propter matrem, Astyochoe dono misit vitem auream. Qua accepta, misit illa filium in expeditionem. Hunc vero Neoptolemus, Achillis filius, occidit.

Hyperochi Eurypylus, cujus Ormenus, cujus Pheres, cujus Amyntor, cujus Astydamia, Tlepolemi mater; et ipse Amyntor ad Jovem genus refert.

28.

Menelaus genuit— ex serva Pieride ab Aetolia oriunda, sive, ut Acusilaus ait, e Teridae Megapenthem.

29.

Acusilaus libro tertio dicit, quum Uranus exsecaretur, accidisse ut guttae in terram deciderent; ex his ortos esse Phaeaces; alii dicunt, Gigantes. Etiam Alcaeus eodem modo quo Acusilaus Phaeaces dicit ex Urani guttis genus ducere.

30.

Perelai filii, Ithacus et Neritus, a Jove oriundi, incolebant Cephaleniam. Placuit his consuetas sedes relinquentes in Ithacam transmigrare. Ubi quum locum viderent peraptum habitationibus propterea quod circumjacentem regionem superabat, colonia huc deducta, Ithacam condiderunt. Et Ithaca quidem insula ab Ithaco nomen accepit, Neritus vero, mons vicinus, a Nerito.

31.

Homeridae, familia in Chio insula, ut Acusilaus ait libro tertio.

ΑΠΟΛΛΟΔΩΡΟΥ
ΤΟΥ ΑΘΗΝΑΙΟΥ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΟΥ
ΒΙΒΛΙΟΘΗΚΗΣ

BIBLION A.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α.

(1) Οὐρανὸς πρῶτος τοῦ παντὸς ἐδυνάστευσε κόσμου· γήμας δὲ Γῆν, ἐτέκνωσε πρῶτους τοὺς Ἑκατόγχειρας προσαγορευθέντας, Βριάρεων, Γύην, Κόπτον, οἱ μεγέθει τε ἀνυπέρβλητοι καὶ δυνάμει καθεστῆκεσαν, χεῖρας μὲν ἀνὰ ἑκατὸν, κεφαλὰς δὲ ἀνὰ πεντήκοντα ἔχοντες. (2) Μετὰ τούτους δὲ αὐτῷ τέκνοι Γῆς Κύκλωπας, Ἀργην, Στερόπην, Βρόντην, ὧν ἕκαστος εἶχεν ἓνα ὀφθαλμὸν ἐπὶ τοῦ μετώπου. Ἀλλὰ τούτους μὲν Οὐρανὸς δῆσας, εἰς Τάρταρον ἔβριψε· τόπος δὲ οὗτος ἐρεβώδης ἐστὶν ἐν Ἄδου, τοσοῦτον ἀπὸ γῆς ἔχων διάστημα, ὅσον ἀπ' οὐρανοῦ γῆ.

(3) Τέκνοι δὲ αὐτῆς ἐκ Γῆς παῖδας μὲν τοὺς Τιτᾶνας προσαγορευθέντας, Ὠκεανὸν, Κοῖον, Ὑπερίωνα, Κρόνον, Ἰαπετὸν, καὶ νεώτατον ἀπάντων Κρόνον· θυγατέρας δὲ τὰς κληθείσας Τιτανίδας, Τηθύν, Πέαν, Θέμιν, Μνημοσύνην, Φοῖβην, Διώνην, Θείαν.

(4) Ἀγανακτοῦσα δὲ Γῆ ἐπὶ τῇ ἀπωλείᾳ τῶν εἰς Τάρταρον βριθέντων παίδων, πείθει τοὺς Τιτᾶνας ἐπιθέσθαι τῷ πατρὶ, καὶ δίδωσιν ἀδαμαντίνην ἄρπην Κρόνῳ. Οἱ δὲ, Ὠκεανοῦ χωρὶς, ἐπιτίθενται· καὶ Κρόνος ἀποτέμνων τὰ αἰδοῖα τοῦ πατρὸς εἰς τὴν θάλασσαν ἀρίησιν. Ἐκ δὲ τῶν σταλαγμῶν τοῦ βρόντος αἵματος Ἑρινύες ἐγένοντο, Ἀλκτιὸν, Τισιφώνη, Μέγαιρα. Τῆς δὲ ἀρχῆς ἐκβαλόντες, τοὺς τε καταταρταρωθέντας ἀνήγαγον ἀδελφοὺς, καὶ τὴν ἀρχὴν Κρόνῳ παρέδωκαν.

(5) Ὁ δὲ τούτους μὲν Ταρτάρῳ πάλιν δῆσας καθεῖρξε. Τὴν δὲ ἀδελφὴν Πέαν γήμας, ἐπειδὴ Γῆ τε καὶ Οὐρανὸς ἐθεσπιώδουν αὐτῇ, λέγοντες, ὑπὸ παιδὸς ἰδίου τὴν ἀρχὴν ἀφαιρεθήσεσθαι, κατέπινε τὰ γεννώμενα, καὶ πρώτην μὲν γεννηθεῖσαν Ἑστίαν κατέπιεν· εἴτα Δήμητραν καὶ Ἥραν μεθ' ἧς Ἠλούτιονα καὶ Ποσειδῶνα. (6) Ὀργισθεῖσα δὲ ἐπὶ τούτοις Πέα, παραγίνεται μὲν εἰς Κρήτην, ὀπηνίκα τὸν Δία ἐγκυμονοῦσα ἐτύγγανε· γεννᾷ δὲ ἐν ἀντρῷ τῆς Δίκτης Δία, καὶ τοῦτον μὲν δίδωσι τρέφεσθαι Κούρησί τε καὶ ταῖς Μελισσείῃς παισὶ Νύμφαις, Ἀδραστεία τε καὶ Ἴδη. (7) Αὗται μὲν οὖν τὸν παῖδα ἔτρεφον τῷ τῆς Ἀμαλθείας γάλακτι· οἱ δὲ Κούρητες ἐνοπλοὶ ἐν τῷ ἀντρῷ τὸ βρέφος φυλάσσοντες, τοῖς δόρασι τὰς ἀσπίδας συνέκρουον, ἵνα μὴ τῆς τοῦ παιδὸς φωνῆς ὁ Κρόνος ἀκούσῃ. Πέα δὲ λίθον σπαργανώσασα δέδωκε Κρόνῳ καταπιεῖν, ὥς τὸν γεγεννημένον παῖδα.

APOLLODORI
ATHENIENSIS
BIBLIOTHECÆ

LIBER PRIMUS.

CAPUT I.

(1) Cœlus primus universo imperavit mundo, ductaque uxore Tellure primos procreavit Centimanos quos vocant, Briareum, Gyen, Collum, qui centum quisque manibus et capitibus quinquaginta instructi corporis magnitudine roboreque erant insuperabiles. (2) Post hos vero peperit ei Tellus Cyclopes, Argen, Steropen, Bronten, quorum singuli unum oculum in media fronte habebant. Sed hos (*Centimanos et Cyclopes*) Cœlus victos dejecit in Tartarum, tenebrosum apud inferos locum, qui tantum a terra distat, quantum a cœlo abest terra.

(3) Deinde ex eadem conjuge filios suscepit Titanes quos appellant, Oceanum, Cœum, Hyperionem, Crium, Iapetum, Saturnum, omnium nato minimum; filias vero quas Titanides nominant, Tethyn, Rheam, Themis, Mnemosynen, Phœben, Dionen, Thiam.

(4) Mox vero Terra, indigne ferens filiorum in Tartarum dejectorum interitum, Titanas, ut patrem aggredirentur, inducit, atque Saturno adamantinam falcem suggerit. Ii igitur, præter unum Oceanum, patrem aggrediuntur, et Saturnus præsecta ejus genitalia in mare projecit; verum ex guttis sanguinis profluentis enatae sunt Furæ, Alecto, Tisiphone, Megæra. Itaque Cœlo ex regno depulso, fratres in Tartarum detrusos revocarunt et imperium tradiderunt Saturno.

(5) At hic Titanas fratres compeditos iterum demisit in Tartarum. Deinde, postquam Rheam sororem matrimonio sibi junxerat, quum Cœlus ac Terra ei vaticinarentur, fore ut ab suo ipsius filio regno deturbaretur, singulos, ut quisque in lucem prodibat, devorabat. Et primam quidem Vestam, tum Cererem et Junonem, post has Plutonem et Neptunum deglutivit. (6) Quamobrem irata conjux Rhea, quo tempore Jovem in utero ferebat, in Cretam proficiscitur, ubi in antro Dictæo illum parit, et Curetibus Melisseique filiabus, Adrasteæ ac Idæ nymphis, alendunt tradit. (7) Hæ vero Amalthææ lacte puerum nutriebant; ac Curetes, armati in antro infantem custodientes, hastilibus scuta quatiebant, ne vagientis pueri vocem Saturnus audiret. Sed Rhea involutum fasciis lapidem pro nato filio Saturno devorandum dedit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β.

(1) Ἐπειδὴ δὲ Ζεὺς ἐγενήθη τέλειος, λαμβάνει Μῆτιν, τὴν Ὀκεανοῦ, συνεργόν· ἥ δίδωσι Κρόνῳ καταπιεῖν φάρμακον, ὅφ' οὗ ἰκεῖνος ἀναγκασθεὶς, πρῶτον μὲν ἐξεμεῖ τὸν λίθον, ἔπειτα τοὺς παῖδας, ὥς κατέπλε· μεθ' ὧν Ζεὺς τὸν πρὸς Κρόνον καὶ Τιτᾶνας ἐξήνεγκε πόλεμον. ²Μαχομένων δὲ αὐτῶν ἐνιχυτοὺς δέκα, ἡ Ἰῆ τῷ Διὶ ἔχρησε τὴν νίκην, τοὺς καταταρταρωθέντας ἂν ἔχη συμμαχούς· ὁ δὲ, τὴν φρουροῦσαν αὐτῶν τὰ δεσμὰ Κάμπην ἀποκτείνας, ἔλυσε. ³Καὶ Κύκλωπες τότε Διὶ μὲν δίδωσι βροντὴν καὶ ἀστραπὴν καὶ κεραυνόν, Πλούτωνι δὲ κυνέην, Ποσειδῶνι δὲ τρίπιναν. ⁴Οἱ δὲ τούτοις ἐπλισθέντες κρατοῦσι Τιτάνων, καὶ καθειρξάντες αὐτοὺς ἐν τῷ Ταρτάρῳ, τοὺς ἑκατόγχειρας καθίστασαν φύλακας· αὐτοὶ δὲ διακλήρονται περὶ τῆς ἀρχῆς, καὶ λαγχάνει Ζεὺς μὲν τὴν ἐν οὐρανῷ θυναστείαν, Ποσειδῶν δὲ τὴν ἐν θαλάσσῃ, Πλούτων δὲ τὴν ἐν ᾄῃ.

(2) Ἐγένοντο δὲ Τιτάνων ἑκγονοὶ Ὀκεανοῦ μὲν καὶ Τηθύος [τρισχιλίδι] Ὀκεανίδες, Ἀσία, Στύξ, Ἥλεκτρα, Δωρίς, Εὐρυνόμη, [Ἀμφιτρίτῃ,] Μῆτις· Κοίου δὲ καὶ Φοίβης Ἀστερία καὶ Λητώ· Ὑπερίονος δὲ καὶ Θείας Ἥως, Ἥλιος, Σελήνη· Κρίου δὲ καὶ Εὐρυβίας τῆς Πόντου Ἀστραῖος, Πάλλας, Πέρσης. (3) Ἰαπετοῦ δὲ καὶ Ἀσίας τῆς Ὀκεανοῦ Ἀτλας, ὅς ἔχει τοῖς ὤμοις τὸν οὐρανόν, καὶ Προμηθεὺς, καὶ Ἐπιμηθεὺς, καὶ Μενότιος, ὃν κεραυνώσας ἐν τῇ Τιτανομαχίᾳ Ζεὺς κατεταρτάρωσεν. (4) Ἐγένετο δὲ καὶ Κρόνου καὶ Φωκυράς Χείρων διδυὴς Κένταυρος· Ἡῶς δὲ καὶ Ἀστραίου Ἀνεμοὶ καὶ Ἀστρα· Πέρσου δὲ καὶ Ἀστερίας Ἑκάτη· Παλλαντος δὲ καὶ Στυγὸς τῆς Ὀκεανοῦ Νίκη, Κράτος, Ζῆλος, Βία. (5) Τὸ δὲ τῆς Στυγὸς ὕδωρ ἐκ πέτρας ἐν Ἀῖδου ῥέον Ζεὺς ἐποίησεν ὄρκον, ταύτην αὐτῇ τιμὴν δίδους, ἀνθ' ὧν αὐτῷ κατὰ Τιτάνων μετὰ τῶν παίδων συνεμάχησε.

(6) Πόντου δὲ καὶ Γῆς Φόρκος, Θούμας, Νηρεὺς, Εὐρυβία, Κητώ. Θούμακτος μὲν οὖν καὶ Ἥλεκτρος τῆς Ὀκεανοῦ Ἴρις καὶ Ἀρπυζι, Ἀελλῶ, Ἀκυπέτῃ· Φόρκου δὲ καὶ Κητοῦς Φορκίδες (καὶ) Γοργόνες, περὶ ὧν ἐροῦμεν, ὅταν τὰ κατὰ Περσέα λέγωμεν. (7) Νηρέως δὲ καὶ Δωρίδος τῆς Ὀκεανοῦ Νηρηίδες, ὧν τὰ ὀνόματα· Κυμοθή, Σπειώ, Γλαυκοθή, Ναυσιθή, Ἀλίη, Ἐρατώ, Σαῶ, Ἀμφιτρίτη, Εὐνίκη, Θέτις, Εὐλιμένη, Ἀγαυή, Εὐδώρα, Δωτώ, Φέρουσα, Γαλάτεια, Ἀκταΐη, Ποντομέδουσα, Ἴπποθῆ, Λυσιάνασσα, Κυμώ, Πιόνη (Ἡιόνη?), Ἀλιμήδη, Πληξυρῆ, Εὐκράτη, Πρωτώ, Καλυψώ, Πανόπη, Κραντώ, Νεόμηρις, Ἴππονόη, Δηϊάνειρα, Πολυνόη, Αὐτονόη, Μελίτη, Διώνη, Νησαΐη, Δηρῶ, Εὐαγόρη, Ψαμῆτη, Εὐμόλπη, Ἴονη, Δυναμένη, Κητώ, Λιμνώρις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

(1) Ζεὺς δὲ γαμέει μὲν Ἥραν, καὶ πικροὶ Ἥδην,

CAPUT II.

(1) Ubi Jupiter ad virilem ætatem pervenerat, Metin Oceani filiam consilii sociam sumit et adjutricem; quæ Saturno pharmacum bibendum dat, cujus ille vi coactus primum lapidem istum, deinde quos antea filios devorarat, evomit. Ab his adjutus Jupiter adversus Saturnum et Titanas bellum gessit. ²Verum decimo post hujus inter eos belli anno, Terra victoriam Jovi, si in Tartarum dejectos sibi in societatem adscisceret, vaticinata est. Tum is, Campe custode interfecta, e vinculis eos liberavit; ³atque Cyclopes Jovem tonitru et fulgetra et fulmine, Plutonem galea, Neptunum tridente donarunt. ⁴His illi telis armati Titanes subigunt et Tartaro inclusos Centimanis custodiendos tradidere. Quo facto, ipsi mundi imperium sorte inter se partiantur: ac Jovi quidem cæli, Neptuno maris, Plutoni autem inferorum regnum obtingit.

(2) Titanum progenies erat hæc: Oceani ex Tethye Oceanidum [tria millia], Asia, Styx, Electra, Doris, Eurynome, [Amphitrite,] Metis; Coei ex Phœbe Asteria et Latona; Hyperionis ex Thia Aurora, Sol, Luna; Cœi ex Eurybia, Ponti filia, Astræus, Pallas, Perses. (3) Iapeti ex Asia, Oceani filia, sunt Atlas, qui cælum humeris sustinet, Prometheus, Epimetheus, Menætius, quem in Titanomachia fulminatum Jupiter in Tartarum detrussit. (4) Saturni ex Philyra est Chiron geminus Centaurus; Auroræ et Astræi sunt Venti et Astra; Persæ et Asteriæ Hecate; Pallantis et Stygis, Oceani filia, Nice, Cratos, Zelus, Bia. (5) Stygis vero aquam, de scopulo per inferorum loca fluentem, Jupiter jurisjurandi religione decoravit, quod ipsi contra Titanas una cum filiis opem tulisset.

(6) Ponti ex Terra filii sunt: Phorcus, Thaumās, Nereus, Eurybia, Ceto; Thaumantis ex Electra, Oceani filia, Iris, Harpyiæ, Aello et Ocypete; Phorci ex Ceto Phorcides et Gorgones, de quibus dicendum erit, ubi de Persei rebus agemus. (7) Nerei ex Doride, Oceani filia, sunt Nereides, quarum nomina: Cymothoe, Spio, Glaucothoe (*nisi potius: Glaucanome*), Nausithoe, Halia, Erato, Sao, Amphitrite, Eunice, Thetis, Eulimene, Agave, Eudora, Doto, Pherusa, Galatea, Actæa, Pontomedusa, Hippothoe, Lysianassa, Cymo, Eione, Halimede, Plexaure, Eucrate, Proto, Calypso, Panope, Cranto, Neomeris (*Nemertes?*), Hipponoe, Deianira (*Ianira?*), Polynoe, Autonoe, Melite, Dione, Nesara, Dero, Evagore, Psamathe, Eumelpe, Ione, Dynamene, Ceto, Limnorea.

CAPUT III.

(1) Jupiter uxorem ducit Junonem, ex eaque procrea-

Εὐδείθυιαν, Ἄρην. ² Μίγνυται δὲ πολλαῖς θνηταῖς τε καὶ ἀθανάτοις γυναῖξιν· ἐκ μὲν οὖν Θέμιδος τῆς Οὐρανοῦ γεννᾷ Ουγκτέρας, Ὠρας, Εἰρήνην, Εὐνομίαν, Δίκην· Μοίρας, Κλωθῶ, Λάχεσιν, Ἄτροπον· ³ ἐκ Διώνης δὲ Ἀφροδίτην· ⁴ ἐξ Εὐρυνόμης δὲ τῆς Ὠκεανοῦ Χάριτας, Ἀγλαίην, Εὐφροσύνην, Θάλειαν· ἐκ δὲ Στύγος Περσεφόνην· ⁵ ἐκ δὲ Μνημοσύνης Μούσας, πρώτην μὲν Καλλιόπην, εἶτα Κλειώ, Μελπομένην, Εὐτέρπην, Ἐρατώ, Τερψιχόρην, Οὐρανίαν, Θάλειαν, Πολυμνίαν.

(2) Καλλιόπης μὲν οὖν καὶ Οἰάγρου, κατ' ἐπίκλησιν δὲ Ἀπόλλωνος, Λίνος, ἐν Ἡρακλῆς ἀπέχτεινε· καὶ Ὀρφεὺς ὁ ἀσκήσας κιθαρωδίαν, ὃς ᾄδων ἐκίνει λίθους τε καὶ δένδρα. ² Ἀποθανούσης δὲ Εὐρυδίκης, τῆς γυναικὸς αὐτοῦ, δηχθείσης ὑπὸ ὄφρεως, κατῆλθεν εἰς Ἄδου, θέλων ἀγαγεῖν αὐτήν, καὶ Πλούτωνα ἐπεισεν ἀναπέμψαι. Ὁ δὲ ὑπέσχετο τοῦτο ποιῆσειν, ἂν μὴ πορευόμενος Ὀρφεὺς ἐπιστραφῇ, πρὶν εἰς τὴν οἰκίαν αὐτοῦ παραγενέσθαι· ὃ δὲ, ἀπιστῶν, ἐπιστραφεὶς ἐθεάσατο τὴν γυναῖκα· ἡ δὲ πάλιν ὑπέστρεψεν. ³ Εὖρε δὲ Ὀρφεὺς καὶ τὰ Διονύσου μυστήρια. Καὶ τέθραπται περὶ τὴν Πιερίαν, διασπασθεὶς ὑπὸ τῶν Μαινάδων. (3) Κλειώ δὲ Πιέρου τοῦ Μάγνητος ἡράσθη, κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης· ὠνείδισε γὰρ αὐτῇ τὸν τοῦ Ἀδωνιδος ἔρωτα· συνελθοῦσα δὲ ἐγέννησεν ἐξ αὐτοῦ παῖδα Ἰάκινθον· οὗ Θάμυρις, ὁ Φιλάμμωνος καὶ Ἀργιόπης Νύμφης, ἔσχεν ἔρωτα, πρῶτος ἀρξάμενος ἔρᾳ ἀβρέων. ² Ἀλλ' Ἰάκινθον μὲν ὕστερον Ἀπόλλων ἐρώμενον ὄντα δίσκῳ βαλὼν ἄκων ἀπέχτεινε. ³ Θάμυρις δὲ κάλλει διενεγκὼν καὶ κιθαρωδία, περὶ μουσικῆς ἤρισε Μούσαις, συνθέμενος, ἂν μὲν κρείττων εὐρεθῇ, πλησιάζειν πάσαις· ἐὰν δὲ ἡττηθῇ, στερηθήσεσθαι οὗ ἂν ἐκείναι θέλωσι. Καθυπέρτεραι δὲ αἱ Μοῦσαι γενόμεναι, καὶ τῶν ὁμμάτων αὐτῶν καὶ τῆς κιθαρωδίας ἐστέρησαν. (4) Εὐτέρπης δὲ καὶ ποταμοῦ Στρυμόνος Ῥῆσος, ὃν ἐν Τροίᾳ Διομήδης ἀπέχτεινε· ὥς δὲ ἐνιοὶ λέγουσιν, ὅτι Καλλιόπης ὑπῆρχεν. Θαλείας δὲ καὶ Ἀπόλλωνος ἐγένοντο Κορύβαντες· Μελπομένης δὲ καὶ Ἀχελώου, Σειρῆνες, περὶ ὧν ἐν τοῖς περὶ Ὀδυσσεύως ἱροῦμεν.

(5) Ἡρα δὲ χωρὶς εὐνῆς ἐγέννησεν Ἡφαιστον. Ὡς δὲ Ὅμηρος λέγει, καὶ τοῦτον ἐκ Διὸς ἐγέννησε. Ρίπτει δὲ αὐτὸν ἐξ οὐρανοῦ Ζεὺς, Ἡρα δεθείση βοηθοῦντα ταύτην γὰρ ἐξεκρέμασε Ζεὺς ἐξ Ὀλύμπου, χειμῶνα ἐπιπέμψασαν Ἡρακλεῖ, ὅτε Τροίαν ἐλὼν ἐπλεῖ. Περσόντα δὲ Ἡφαιστον ἐν Λήμνῳ, καὶ πηρωθέντα τὰς βάσεις, διέσωσε Θέτις.

(6) Μίγνυται δὲ Ζεὺς Μήτιδι, μεταβαλλούσῃ εἰς πολλὰς ἰδέας, ὑπὲρ τοῦ μὴ συνελθεῖν, καὶ αὐτὴν γενομένην ἐγκυον καταπίνει φθάσας· ἐπεὶ περ ἔλεγε γεννήσειν παῖδα, μετὰ τὴν μέλλουσαν ἐξ αὐτῆς γενέσθαι κόρην, ὃς οὐρανοῦ δυνάστης γενήσεται· τοῦτο φοβηθεὶς, κατέπιεν αὐτήν. Ὡς δὲ ὁ τῆς γενέσεως ἐνέστη χρόνος, πλήξαντος αὐτοῦ τὴν κεφαλὴν πελέκει

vit Heben, Ilithyiam, Marlem. ² Idem cum aliis multis tum mortalibus tum immortalibus feminis concumbit. Ex Themide igitur, Coeli filia, Horas gignit, Irenen, Eunomiam, Dicen; Parcas, Clotho, Lachesin, Atropum: ³ ex Dione Venerem: ⁴ ex Eurynonie, Oceani filia, Gralias Aglaiam, Euphrosynen, Thalam: e Styge Proserpinam ⁵ e Mnemosyne Musas, et primam quidem Calliopen, deinde Clio, Melpomenen, Enterpen, Erato, Terpsichoren, Uraniam, Thalam, Polymniam.

(2) Atqui Calliopes et Œagri est Linus ab Hercule ille interfectus, quem vulgo Apollinis filium nominant, et Orpheus, qui artem citharædicam exercens cantu suo lapides arboresque movebat. ² Ille post Eurydicen conjugem serpentis morsu e medio sublata, ad inferos revocaturus ipsam descendit; ab eoque persuasus Pluto reducenda uxoris potestatem fecit ea lege, ut in reditu Orpheus antea nunquam respiceret, quam domum suam pervenisset. Ille autem dicto non audiens, conversus uxorem insequentem spectavit; quæ tum ad inferos remeavit. ³ Idem invenit Dionysi mysteria et sepultus est in Pieria a Manadibus discerptus. (3) Clio Pierum, Magnetis filium, Veneris ira, quod ei Adonidis amorem exprobrasset, deperivit, ab eoque compressa filium peperit Hyacinthum. Huius amore Thamyris, Philammonis et Argiopes nymphæ filius, exarsit primus usus venere mascula. ² Sed postea Hyacinthum amasium disco percussus Apollo invitus occidit. ³ Thamyris vero tum forma corporis præstans tum fidibus clarus in musicæ certamen Musas provocavit, si victor decesserit, omnium pactus concubitus; sin minus, se eo, quo vellent, privari. Musæ itaque, quum superiores evasissent, oculorum luce et arte citharædica eam privarunt. (4) Euterpes ac Strymonis fluvii filius Rhesus, quem in bello Trojano Diomedes interfecit; ut vero nonnulli dicunt, natus est e Calliope. Thaliæ et Apollinis erant Corybantæ; Melpomenes et Acheloi Sirenes, de quibus, ubi de Ulysse agetur, dicemus.

(5) Juno citra cujusquam concubitus peperit Vulcanum. Sed Homeri testimonio hunc quoque Jove natum esse confirmatur; quem Jupiter Junoni in vincula conjecta opem ferentem de cælo præcipitem dedit. Hanc enim, quod Herculi a Troja capta redeunti tempestatem immisisset, ex Olympo suspenderat. Vulcanum vero in Lemnum insulam delapsus, eoque casu pedibus claudum, servavit Thetis.

(6) Concumbit Jupiter etiam cum Metide varias alternante formas, quo illius vitaret amplexus. Quæ quum gravida post natam ex se puellam filium se parituram prædiceret, qui cæli dominatione potiturus esset, Jupiter metu adductus statim ante primum puellæ partum cum ipso fœtu eam devoravit. Ubi vero pariendi tempus adve-

Προμηθέως, ἢ, καθάπερ ἄλλοι λέγουσιν, Ἡφαίστου, ἐκ κορυφῆς [ἐπὶ ποταμοῦ Τρίτωνος] Ἀθηνᾶ σὺν ἑλλοῖς ἀνέθορε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ.

(1) Τῶν δὲ Κοίου θυγατέρων Ἀστερία μὲν, ὁμοιωθεῖσα ὄρνυγι, ἑαυτὴν εἰς θάλασσαν ἔρριψε, φεύγουσα τὴν πρὸς Δία συνουσίαν. Καὶ πόλις ἀπ' ἐκείνης Ἀστερία πρῶτον κληθεῖσα, ὕστερον δὲ Δῆλος. ² Αἰτῶ δὲ συνελθοῦσα Διὶ, κατὰ τὴν γῆν ἅπασαν ὅφ' Ἡρας ἡλαύνετο· μέχρις, εἰς Δῆλον ἔλθοῦσα, γεννᾷ πρώτην Ἀρτεμιν· ὅφ' ἥς μαιωθείσα, ὕστερον Ἀπόλλωνα ἐγέννησεν.

³ Ἀρτεμις μὲν οὖν τὰ περὶ θήραν ἀσχέσασα, παρθένος ἔμεινεν· Ἀπόλλων δὲ τὴν μαντικὴν μαθὼν παρὰ τοῦ Πανὸς τοῦ Διὸς καὶ Θύμβρεως, ἦκεν εἰς Δελφοὺς, χρησμοδούσης τότε Θέμιδος· ὥς δὲ ὁ φρουρῶν τὸ μαντεῖον Πύθων ὅφρις ἐκώλυεν αὐτὸν παρελθεῖν ἐπὶ τὸ χάσμα, τοῦτον ἀνελὼν, τὸ μαντεῖον παραλαμβάνει. ⁴ Κτείνει δὲ μετ' οὐ πολὺ καὶ Τίτυον, ὃς ἦν Διὸς υἱὸς καὶ τῆς Ὀρχομενοῦ θυγατρὸς Ἑλάρης, ἣν Ζεὺς, ἐπειδὴ συνῆλθε, δείσας Ἥραν, ὑπὸ γῆν ἔκρυψε, καὶ τὸν κυοφορηθέντα παῖδα Τίτυον ὑπερμεγέθη εἰς φῶς ἀνήγαγεν. ⁵ Οὗτος ἐρχόμενος εἰς Πυθῶν, Αἰτῶ θεωρήσας, πόθῳ κατασχεθεὶς ἐπισπᾶται. Ἢ δὲ τοὺς παῖδας ἐπικαλεῖται καὶ κατατοξεύουσιν αὐτόν. Κολάζεται δὲ καὶ μετὰ θάνατον· γῦπες γάρ αὐτοῦ τὴν καρδίαν ἐν Ἄδου ἐσθίουσιν.

(2) Ἀπέκτεινε δὲ Ἀπόλλων καὶ τὸν Ὀλύμπου παῖδα Μαρσύαν. Οὗτος γὰρ εὐρὼν αὐλοῦς, οὗς ἔρριπεν Ἀθηνᾶ διὰ τὸ τὴν ὄψιν αὐτῆς ποιεῖν ἄμορφον, ἦλθεν εἰς ἱρὴν περὶ μουσικῆς Ἀπόλλωνι. ² Συνθεμένων δὲ αὐτῶν, ἵνα ὁ νικήσας, ὁ βούλεται, διαθῇ τὸν ἡττημένον, τῆς κρίσεως γενομένης, τὴν κιθάραν στρέψας ἡγωνίζετο ὁ Ἀπόλλων, καὶ ταῦτό ποιεῖν ἐκέλευσε τὸν Μαρσύαν· τοῦ δὲ ἀδυνατοῦντος, εὐρεθεὶς κρείσσων ὁ Ἀπόλλων, κρεμάσας τὸν Μαρσύαν ἐκ τινος ὑπερτενὸς πίτυος, ἐκταμὼν τὸ δέρμα, οὕτω διέφθειρεν.

(3) Ὠρίωνα δὲ Ἀρτεμις ἀπέκτεινεν ἐν Δῆλῳ. Τοῦτον γηγενῇ λέγουσιν ὑπερμεγέθη τὸ σῶμα· Φερεκύδης δὲ αὐτὸν Ποσειδῶνος καὶ Εὐρυάλης λέγει. Ἐδωρήσατο δὲ αὐτῷ Ποσειδῶν διαβαίνειν τὴν θάλασσαν. ² Οὗτος μὲν ἔγχευε Σίδην, ἣν ἔρριπεν εἰς Ἄδου περὶ μορφῆς ἐρίσσαν Ἥρα. ³ Αὐθις δὲ ἔλθων εἰς Χίον, Μερόπην τὴν Οἰνοπίωνος ἐμνηστεύσατο· μεθύσας δὲ Οἰνοπίων αὐτὸν, κοιμώμενον ἐτύφλωσε, καὶ παρὰ τοῖς αἰγιαλοῖς ἔρριπεν. ⁴ Ὁ δὲ ἐπὶ τὸ χαλκεῖον ἔλθων, καὶ ἀρπάσας παῖδα ἕνα, ἐπὶ τῶν ὤμων ἐπιθέμενος, ἐκέλευσε ποτῆρην πρὸς τὰς ἀνατολάς. Ἐκεῖ δὲ παραγενόμενος, ἀνέβλεπεν, ἐκκαεὶς ὑπὸ τῆς ἡλιακῆς ἀκτίνος, καὶ διὰ τυχῶν ἐπὶ τὸν Οἰνοπίωνα ἐσπευδεν. Ἀλλὰ τῷ μὲν

nit, Prometheus, sive, ut alii tradunt, Vulcanus caput ejus securi percussit, deque illius vertice [ad Tritonem fluvium] armata Pallas exsilivit.

CAPUT IV.

(1) Ex Cæi filiabus Asteria in coturnicem mutata, quo Jovis complexum fugeret, se ipsam in mare dejecit. Atque insula, primum ab illa Asteriæ nomen accepit, postea appellata est Delus. ² Latona vero a Jovē compressa per universum orbem terrarum a Junone acta est, donec Delum pervenit, ubi primum peperit Dianam, qua obstertrice adjuta deinceps edidit Apollinem.

³ Et Diana quidem, venationis studio delectata, virgo permansit; Apollo autem vaticinandi artem a Pane, Jovis et Thymbridis filio, edoctus, Delphos, quo tempore Themis illic oracula dabat, sese contulit. At quum oraculi custos Pytho serpens ab hiatus aditu eum prohiberet, hoc e medio sublato oraculi locum occupavit. ⁴ Neque longo post tempore Tityum quoque interfecit, Jovis natum ex Elara, Orchomeni filia, quam Jupiter, postquam cum ea concubuerat, Junonis metu sub terram occuluit, et quem utero gestaverat inusitatae magnitudinis filium Tityum in lucem produxit. ⁵ Hic Pythonem contendens, Latonam conspicatus ejusque desiderio detentus veste prehensæ vim inferre paravit. Verum hæc filios auxilio advocat, qui Tityum sagittis conficiunt. Sed etiam mortuus cruciatur; vultures enim apud inferos cor ejus depascunt.

(2) Apollo etiam Marsyan Olympi filium occidit. Hic enim, quum tibias invenisset, quas Minerva, quod informem vultum efficerent, abjecerat, Apollinem ad certamen musicum provocavit. ² Convenit autem inter eos, ut victor arbitrato suo devictum afficeret. Inito igitur certamine, inversa cithara certavit Apollo, idemque ut Marsyas faceret jussit; quod quum ille non posset, Apollo, præstantior inventus, Marsyæ ex alta pinu suspenso pellem detraxit, ideoque eum necavit.

(3) Verum Dianam Delo interfecit Orionem, quem terra natum corporis magnitudine excelluisse narrant. Pherecydes eum Neptuni dicit ex Euryale. Huic a Neptuno datum erat, ut per mare posset incedere. ² Uxorem habuit Siden, quam Juno secum de forma certare ausam in Orcum detruxit. ³ Postea Chium profectus Orion Meropen (Enopionis filiam in connubium postulavit. (Enopion vero per ebrietatem somno gravatum excæcavit et ad litus projecit. ⁴ At Orion Lemnum veniens in officinam Vulcani, ex ea raptum puerum (Cedalionem) humeris suis imposuit, qui suum versus ortum iter regeret. Quo quum venisset, solis radiis sanatus pristinam oculorum lucem recuperavit, et deinde confestim adversus Enopionem contendit. Huic autem Neptunus (Chili?) subterraneum

Ποσειδῶν Ἡφαιστότευκτον ὑπὸ γῆν κατεσχεύασεν οἶκον. (4) Ὀρίωνος δὲ Ἡὼς ἐρασθεῖσα, ἔρπασε, καὶ ἐχόμεisen εἰς Δῆλον· ἐποίει γὰρ αὐτὴν Ἀφροδίτη συν-εγῶς ἐρᾶν, ὅτι Ἀρεῖ συνευνάσθη. (5) Ὁ δὲ Ὀρίων, ὥς μὲν ἐνιοὶ λέγουσιν, ἀνθρώπη, δισχεύειν Ἀρτεμιν προκαλούμενος· ὥς δέ τινες, βιαζόμενος Ὀπιν, μίαν τῶν ἐξ Ὑπερβορέων παραγενομένων παρθένων, ὑπ' Ἀρτέμιδος ἐτοξεύθη.

(6) Ποσειδῶν δὲ Ἀμφιτρίτην τὴν Ὀκεανοῦ γαμεῖ· καὶ αὐτῷ γίνεται Τρίτων καὶ Ρόδη, τὴν Ἥλιος ἐγγίμε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε.

(1) Πλούτων δὲ Περσεφόνης ἐρασθεὶς, Διὸς συνεργῶντος, ἔρπασεν αὐτὴν κρύφα, Δήμητρα δὲ μετὰ λαμπάδων νυκτὸς τε καὶ ἡμέρας κατὰ πᾶσαν τὴν γῆν ζητοῦσα περιήει· μαθοῦσα δὲ παρ' Ἑρμιονέων, ὅτι Πλούτων αὐτὴν ἔρπασεν, ὀργιζομένη θεοῖς ἀπέλιπεν οὐρανόν.² Εἰκασθεῖσα δὲ γυναικί, ἔχεν εἰς Ἐλευσίνα, καὶ πρῶτον μὲν ἐπὶ τὴν ἀπ' ἐκείνης κληθεῖσαν Ἀγέλαστον ἐκάθισε πέτρην παρὰ τὸ Καλλίχορον ὄρεον καλούμενον.³ Ἐπειτα πρὸς Κελεὸν ἐλθοῦσα τὸν βασιλεύοντα τότε Ἐλευσινίων, ἐνδὸν οὐσῶν γυναικῶν, καὶ λεγουσῶν τούτων παρ' αὐτὰς καθέζεσθαι, γραῖά τις, Ἰάμβη, σκώψασα, τὴν θεὸν ἐποίησε μειδιάσαι. Διὰ τοῦτο ἐν τοῖς Θεσμοφορίοις τὰς γυναῖκας σκώπτειν λέγουσιν.

⁴ ὄντος δὲ τῇ τοῦ Κελεοῦ γυναικὶ Μετανείρᾳ παιδίου, τοῦτο ἔτρεφεν ἡ Δημήτηρ παραλαβοῦσα· βουλομένη δὲ αὐτὸ ἀθάνατον ποιῆσαι, τὰς νύκτας εἰς πῦρ κατετίθει τὸ βρέφος, καὶ περιήρει τὰς θνητὰς σάρκας αὐτοῦ, καθ' ἡμέραν δὲ παραδόξως αὐξανόμενου τοῦ Δημοφῶντος, τοῦτο γὰρ ἦν ὄνομα τῷ παιδί, ἐπετήρησε Μετάνειρα, τί πράσσει ἡ θεά. Καὶ καταλαβοῦσα εἰς πῦρ ἐγκεχυμένον, ἀνεβόησε· διόπερ τὸ μὲν βρέφος ὑπὸ τοῦ πυρὸς ἀνηλώθη, ἡ θεὰ δὲ αὐτὴν ἐξέζηνε. (2) Τριπτολέμῳ δὲ, τῷ πρεσβυτέρῳ τῶν Μετανείρας παιδῶν, δίφρον κατασκευάσασα πτηνῶν ὀραχόντων, καὶ πυρὸν ἔδωκεν, ᾧ τὴν ὅλην οἰκουμένην δι' οὐρανοῦ αἰρόμενος κατέσπειρε· Πανύασις δὲ Τριπτολέμον Ἐλευσῖνος λέγει· φησὶ γὰρ, Δήμητραν πρὸς αὐτὸν ἐλθεῖν. Φερεκύδης δὲ φησιν αὐτὸν Ὀκεανοῦ καὶ Γῆς.

(3) Διὸς δὲ Πλούτωνι τὴν Κόρην ἀναπέμψαι κελεύσαντος, ὁ Πλούτων, ἵνα μὴ πολὺν χρόνον παρὰ τῇ μητρὶ καταμείνῃ, βοῖξ ἐδωκεν αὐτῇ φαγεῖν κόκκον. Ἡ δὲ, οὐ προειδομένη τὸ συμβεβηκός, κατηνάλωσεν αὐτόν. Καταμαρτυρήσαντος δὲ αὐτῆς Ἀσκαλάφου, τοῦ Ἀχέροντος καὶ Γοργύρας, τούτῳ μὲν Δημήτηρ ἐν Ἄδου βαρεῖαν ἐπέθηκε πέτρην· Περσεφόνη δὲ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν, τὸ μὲν τρίτον, μετὰ Πλούτωνος ἡνυχάσθη μένειν, τὸ δὲ λοιπὸν, παρὰ τοῖς θεοῖς. Περὶ μὲν οὖν Δήμητρος ταῦτα λέγεται.

Vulcani artificio extruxerant domicilium. (4) Aurora vero Orionis amore capta rapuit eum et in Delum insulam transtulit. Nam Venus perpetuo illam, quippe quæ cum Marte amores exercuisset, ardore cruciabat. (5) Verum interfectus est Orion, ut nonnulli narrant, quia Dianam ad disci certamen provocaverat; secundum alios autem, quod Opi, uni e virginibus, quæ ab Hyperboreis venerant, vim inferre voluit, a Diana sagittis confixus est.

(6) Neptunus in matrimonium duxit Amphitriten, Oceani filiam, ex eaque ei nati sunt Triton et Rhode, quæ Soli nupsit.

CAPUT V.

(1) Pluto Proserpinæ amore inflammatus eam Jovis auxilio furtim rapuit. At Ceres accensis facibus noctu diuque universum terrarum orbem vestigando Instravit. Quum vero ex Hermonienensibus audiisset Plutonem eam rapuisse, diis irata cælum reliquit, mortalique assimilata mulieri Eleusinem venit, ac primo quidem in lapide, qui a deæ mœrore Ἀγέλαστος nominatus est, ad Callichorum puteum consedit. Deinde ad Celum Eleusiniarum tum temporis regem profecta est, ubi quum a mulieribus, quæ erant in ejus domo, ut assideret rogaretur, anus quardam, cui Iambe nomen, jocos et dicteria jaciendo deam exhibavit. Quo factum esse dicunt, ut in Thesmophoriis mulieres dicteria jactitare soleant.

⁴ Celeo ex Metanira conjuge parvulus adhuc filius erat: hunc assumptum Ceres nutriebat, et, quum immortalem reddere vellet, noctu in igne deposuit infantem, atque quidquid in illius corpore mortale inerat, ademit. Itaque quum in dies puer, cui Demophonti nomen, præter quam fieri solet cresceret, mater quidnam dea faceret observavit. Quæ quum igne coopertum deprehendisset filiolum et clamorem ederet, puer igne consumitus est, seque ipsa dea dedit agnoscendam. (2) Triptolemo vero, Metaniræ natum maximo, currum alatis junctum draconibus comparavit, atque triticum dedit, quo per aerem vectus universum terrarum orbem obsereret. At Panyasis Triptoleum Eleusinis filium dicit; ad eum enim Cererem venisse refert; Pherecydes autem ipsum Oceano et Terra natum esse ait.

(3) Jove Plutoni ut Proserpinam remitteret imperante, hic, ne apud matrem diu remaneret, Punici mali granum dedit ei comedendum. Quod illa, quæ inde eventura esset, haud prævidens, consumsit. Ascalapho autem, Acherontis et Gorgyræ filio, Ceres, quod contra eam testimonium dixerat, in Orco grave superimposuit saxum. Verum Proserpina tertiam singulorum annorum partem cum Plutone, reliquam apud superos ut degeret coacta est. Hæc et quæ sunt, quæ de Cerere traduntur.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Σ.

CAPUT VI.

(1) Ἡ δὲ περὶ Τιτάνων ἀγανακτοῦσα, γεννᾷ Γίγαντας ἐξ Οὐρανοῦ, μεγέθει μὲν σωματῶν ἀνυπερβλήτους, δυνάμει δὲ ἀκαταγωνίστους, ² οἱ φοβεροὶ μὲν ταῖς ὤφει καταπαίνοντο, καθειμένοι βαθεῖαν κόμην ἐκ κεφαλῆς καὶ γενείων· εἶχον δὲ τὰς βάσεις φολίδας δρακόντων. ³ Ἐγένοντο δὲ, ὡς μὲν τινες λέγουσιν, ἐν Φλέγραις· ὡς δὲ ἄλλοι, ἐν Παλλήνῃ. Ἠκόντιζον δὲ αἱ οὐρανὸν πέτρας καὶ ὄρυς ἡμιμέναι. ⁴ Διέφερε δὲ πάντων Πορφυρίων τε καὶ Ἀλκυονεύς, ὃς δὴ καὶ ἰθάντος ἦν, ἐν ἡπερῆγεννήθη γῇ μαχόμενος. Οὗτος δὲ καὶ τὰς Ἥλιου βόας ἐξ Ἐρυθρίας ἤλασε. ⁵ Τοῖς δὲ θεοῖς λόγιον ἦν, ὑπὸ θεῶν μὲν μηδένα τῶν Γιγάντων ἀπολέσθαι δύνασθαι, συμμαχοῦντος δὲ θνητοῦ τινος, τελευτήσιν. ⁶ Λίσσομένη δὲ Ἡτὶ τοῦτο, ἐζήτει φάρμακον, ἵνα μὴδ' ὑπὸ θνητοῦ δυνήθῃσιν ἀπολέσθαι. Ζεὺς δὲ ἀπειπὼν φαίνειν Ἡοῖ τε καὶ Σελήνῃ καὶ Ἥλῳ, τὸ μὲν φάρμακον αὐτὸς ἔταμε φθάσας, Ἡρακλέα δὲ σύμμαχον δι' Ἀθηνᾶς ἐπεκαλέσατο. ⁷ Κάκεινος πρῶτον μὲν ἐτόξευσεν Ἀλκυονέα· αὐτὸς δὲ ἐπὶ τῆς γῆς μᾶλλον ἀνιθάλλετο· Ἀθηνᾶς δὲ ὑποθεμένης, ἔσω τῆς Παλλήνης ἐβλυσεν αὐτὸν, κάκεινος μὲν οὕτως ἐτελεύτη.

(2) Πορφυρίων δὲ Ἡρακλεῖ κατὰ μάχην ἐρώρησε καὶ Ἡρᾶ. Ζεὺς δὲ αὐτῷ πόθον Ἡρας ἐνέβαλεν, ἥτις καὶ, καταρρήγνυντος αὐτοῦ τοὺς πέπλους, καὶ βιάζεσθαι θέλοντος, βοηθὸς ἐπεκαλείτο· καὶ, Διὸς κεραυνώσαντος αὐτὸν, Ἡρακλῆς τοξεύσας ἀπέκτεινε. ² Τῶν δὲ λοιπῶν Ἀπόλλων μὲν Ἐφιάλτου τὸν ἀριστερὸν ἐτόξευσεν ὀφθαλμόν, Ἡρακλῆς δὲ τὸν δεξιόν· Εὐρυτον δὲ θυρσῷ Διόνυσος ἔκτεινε· Κλύτιον δὲ, φασίν, Ἐκάτη, μᾶλλον δὲ Ἡρακλῆς βελὼν μύδροις. ³ Ἀθηνᾶ δὲ Ἐγκελιάδῳ φεύγοντι Σικελίαν ἐπέβριψε τὴν νῆσον· Παλλαντος δὲ τὴν δορὰν ἐκτεμοῦσα, ταύτῃ κατὰ τὴν μάχην τὸ ἴδιον ἐπέσχεπε σῶμα. ⁴ Πολυβώτης δὲ διὰ τῆς θαλάσσης διωχθεὶς ὑπὸ τοῦ Ποσειδῶνος, ἦκεν εἰς Κῶν· Ποσειδῶν δὲ τῆς νήσου μέρος ἀπορρήξας ἐπέβριψεν αὐτῷ, τὸ λεγόμενον Νίσυρον. ⁵ Ἐρμῆς δὲ τὴν Αἴδος κυνέην ἔχων κατὰ τὴν μάχην Ἱππολύτον ἀπέκτεινεν· Ἀρτεμὶς δὲ Γρατίωνα· Μοῖραι δὲ Ἀγρίον καὶ Θόωνα χαλκείοις βροπαλοῖς μαχομένους. Τοὺς δὲ ἄλλους κεραυνοῖς Ζεὺς βελὼν διεφθίρε. Πάντας δὲ Ἡρακλῆς ἱπολυμένους ἐτόξευσεν.

(3) Ὡς δὲ ἐκράτησαν οἱ θεοὶ τῶν Γιγάντων, Ἡτὶ, μᾶλλον γολωθεῖσα, μέγνυται Ταρτάρῳ, καὶ γεννᾷ Τυφῶνα ἐν Κιλικίᾳ μεμιγμένην ἔχοντα φύσιν ἀνδρὸς καὶ θηρίου. ² Οὗτος μὲν καὶ μεγέθει καὶ δυνάμει πάντων διήνεγκεν, ὅσους ἐγέννησε Ἡτὶ. Ἦν δὲ αὐτῷ τὰ μὲν ἔγρι μηρῶν ἀπλετον μέγεθος ἀνδρόμορφον, ὥστε ὑπέρχειν μὲν πάντων τῶν ὀρύων· ³ ἡ δὲ κεφαλὴ πολλῶν τῶν ἀστρῶν ἔφαυε· χεῖρας δὲ εἶχε, τὴν μὲν ἐπὶ τὴν ἐσπέραν ἐκτεινομένην, τὴν δὲ ἐπὶ τὰς ἀνατολάς· ἐκ τούτων δὲ ἐξεῖχον ἑκατὸν κεφαλὰς δρακόντων. ⁴ Τὰ δὲ ἀπὸ μηρῶν, σπείρας εἶχεν ὑπερμεγέθεις ἐχι-

(1) Terra, ob Titanum infortunium diis irata, e Cælo procreavit Gigantes corporis viriumque magnitudine præcellentes, ² qui terribili plane vultu, prouissa casarie, proluxa e mento barba, pro pedibus habebant squamas serpentum. ³ Habitabant, ut nonnulli dicunt, in Phlegraeis campis, secundum alios in Pallene. In cælum saxa atque accensas arbores jaculabantur. ⁴ Quorum omnium facile principes erant Porphyryion et Halcyoneus, qui dum in terra, quæ ipsum ediderat, dimicabat, erat immortalis. Idem etiam Solis boves ex Erythea abegit. ⁵ Diis autem datum erat oraculum, fore ut neminem Gigantum interficere possent, nisi mortalem quendam virum in belli societatem arcesserent; tum vero illos interituros esse. ⁶ Quod quum Terra cognovisset, quæsivit herbam, ut ne a mortali quidem manu possent interfici. Verum Jupiter Auroræ, Lunæ, Soli, ne lucem ferentes prodirent imperavit, atque ipse herbam, antequam Terra reperisset, resecauit, Minervæque consilio ad pugnae societatem arcessivit Herculem, ⁷ qui primum Halcyoneum sagitta confossum interemit; hic autem super terram prostratus vires refovit, donec Hercules, submonente Minerva, ex Pallene eum abstraheret. Tum demum ille vitam finivit.

(2) Porphyryion autem quum in Herculem atque Junonem pugnans impetum faceret, Jupiter Junonis ei desiderium iniecit, quæ, ubi peplum ille discinderet ac vim ei vellet inferre, advocat auxilium. Tum ab Jove fulminatum Hercules sagittis interfecit. ² Ex reliquis Apollo lævum Ephialtæ oculum, dextrum Hercules sagittis effoderunt. Eurytum vero thyrsu Dionysus occidit. Clytium ab Hecate, potius vero a Vulcano candentis ferri globos jaculante intersectum esse dicunt. ³ Encelado fugienti Siciliam insulam iniecit Minerva, quæ eadem pelle Pallanti detracta in pugna suum sibi corpus contegebat. ⁴ Verum Polybotes, quem per mare Neptunus persequabatur, in Con insulam pervenit, ubi deus revulsus ab ea promontorium, quod Nisyrum appellant, in eum conjecit. ⁵ Mercurius Orci galea lectus in pugna interfecit Hippolytum, Gratiationem (?) Diana, Parcæ Agrium et Thoonem clavis æneis pugnantes. Reliquos Jupiter fulmine prostravit, quos deinde omnes Hercules moribundos sagittis confixit.

(3) Sed post debellatos a superis Gigantes Terra multo magis indignata cum Tartaro concumbit, ex quo in Ciliicia parit Typhonem, ² qui ferinam humanæ mixtam habebat naturam, atque corporis vastitate roboreque quos Terra ediderat omnes antecellebat. Etenim crurum tenuis humana erat immensæ magnitudinis forma, ut quovis monte esset altior; ³ caput vero sæpenumero astra pertingeret: manuum denique altera ad occidentem usque, altera ad orientem pertinebat; [ex his centum prominebant capita draconum]. ⁴ Sed inde a cruribus ingentes habebat spiras viperarum, quarum volumina ad ipsum usque

δυνῶν, ὧν ὅλκοι πρὸς αὐτὴν ἐκτεινόμενοι κορυφὴν συριγμὸν πολὺν ἐξέεισαν. Πᾶν δὲ αὐτοῦ τὸ σῶμα κατεπτέρωτο· ἀνγμηραὶ δὲ ἐκ κεφαλῆς καὶ γενείων τρίχες ἐξηνεμοῦντο· πῦρ δὲ ἐδέετο τοῖς ὀμμασι. ⁵ Τοιοῦτος ὢν ὁ Τυφὼν καὶ τηλικούτος, ἡμέρας βάλλον πέτρας ἐπ' αὐτὸν τὸν οὐρανὸν, μετὰ συριγμῶν ὁμοῦ καὶ βοῆς ἐφέρετο· πολλὴ δὲ ἐκ τοῦ στόματος πυρὸς ἐξέβρασε ζάλη. ⁶ Θεοὶ δὲ ὡς εἶδον αὐτὸν ἐπ' οὐρανὸν ὀρμώμενον, εἰς Αἴγυπτον φυγάδες ἐφέροντο, καὶ διωκόμενοι τὰς ἰδέας μετέβαλον εἰς ζῶα. ⁷ Ζεὺς δὲ πόρρω μὲν ὄντα Τυφῶνα ἔβαλλε κεραυνοῖς, πλησίον δὲ γενόμενον ἀδαμαντίνῃ κατέπτησεν ἄρπη καὶ φεύγοντα ἄχρι τοῦ Κασίου ὄρους συνεδίωξε· τοῦτο δὲ ὑπέρκειται Συρίας. Κεῖθι δὲ αὐτὸν κατατετρωμένον ἰδὼν, εἰς χεῖρας συνέβαλε. ⁸ Τυφὼν δὲ ταῖς σπείραις περιπλεχθεὶς, κατέσχευεν αὐτὸν, καὶ τὴν ἄρπην περιελόμενος, τὰ τε τῶν χειρῶν καὶ τῶν ποδῶν διέτεμε νεῦρα. Ἀράμενος δὲ ἐπὶ τῶν ὤμων, διεκόμισεν αὐτὸν διὰ τῆς θαλάσσης εἰς Κιλικίαν· καὶ παρελθὼν εἰς τὸ Κωρύκιον ἄντρον κατέθετο. ⁹ ὁμοίως δὲ καὶ τὰ νεῦρα κρύψας ἄρκτου ὀροῦ· κεῖθι ἀπέθετο, καὶ κατέστησε Δελφύνην δράκαιναν· ἡμίθῃρ δὲ ἦν αὕτη ἡ κόρη. ¹⁰ Ἑρμῆς δὲ καὶ Αἰγίπαν ἐκκλέψαντες τὰ νεῦρα, ἤρμωσαν τῷ Διὶ λαθόντες. Ζεὺς δὲ τὴν ἰδίαν ἀνακομισάμενος ἰσχὺν, ἐξαίφνης ἐξ οὐρανοῦ ἐπὶ πτηνῶν ὀχούμενος ἵππων ἄρματι, βάλλον κεραυνοῖς, ἐπ' ὄρος ἐδίωξε Τυφῶνα, τὸ λεγόμενον Νύσαν· ὅπου Μοῖραι αὐτὸν διωχθέντα ἠπάτησαν. Πεισθεὶς γάρ, ὅτι βρωσθήσεται μᾶλλον, ἐγεύσατο τῶν ἐφημέρων καρπῶν. ¹¹ Διόπερ ἐπιδιωκόμενος αὐθις, ἦκεν εἰς Θράκην, καὶ μαχόμενος περὶ τὸν Αἴμον, ὅλα ἔβαλεν ὄρη. Τούτων δὲ ἐπ' αὐτὸν ὑπὸ τοῦ κεραυνοῦ πάλιν ὤλουμένων, πολὺ ἐπὶ τοῦ ὄρους ἐξέκλυσεν αἷμα· καὶ φασὶν ἐκ τούτου τὸ ὄρος κληθῆναι Αἴμον. ¹² Φεύγειν δὲ ὀρμηθέντος αὐτοῦ διὰ τῆς Σικελικῆς θαλάσσης, Ζεὺς ἐπέβρεψεν Αἴτην ὄρος ἐν Σικελίᾳ· τοῦτο δὲ ὑπερμέγεθός ἐστιν. Ἐξ οὗ μέχρι δεῦρο φασὶν ἀπὸ τῶν βληθέντων κεραυνῶν γίνεσθαι πυρὸς ἀναφυστήματα. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτων μέχρι τοῦ δεῦρο ἡμῖν λελέχθω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ.

(1) Προμηθεὺς δὲ ἐξ ὕδατος καὶ γῆς ἀνθρώπους πλάσας, ἔδωκεν αὐτοῖς καὶ πῦρ, λάθρα Διὸς, ἐν νάρθηκι κρύψας. ² Ὡς δὲ ᾔσθετο Ζεὺς, ἐπέταξεν Ἡφαίστῳ, τῷ Καυκάσῳ ὄρει τὸ σῶμα αὐτοῦ προσηλωσάι· τοῦτο δὲ Σκυθικὸν ὄρος ἐστίν. ³ Ἐν δὲ τούτῳ προσηλωθεὶς Προμηθεὺς πολλῶν ἐτῶν ἀριθμὸν ἐδέδετο· καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν αἰτὸς ἐφιπτάμενος, αὐτοῦ τοὺς λοβοὺς ἐνέμετο τῶν ἠπάτων αὐξανομένων διὰ νυκτός. ⁴ Καὶ Προμηθεὺς μὲν πυρὸς κλαπέντος δίκην ἔτινε ταύτην, μέχρις Ἡρακλῆς αὐτὸν ὕστερον ἔλυσεν, ὡς ἐν τοῖς καθ' Ἡρακλέα δηλώσομεν.

(2) Προμηθεὺς δὲ παῖς Δευκαλίων ἐγένετο. Οὗτος

verticem extenta, magna dabant sibila. (*Hic ponendis videntur ea quæ paullo ante uncinis inclusimus.*) Totum ejus corpus ali: (vel) pennis erat obductum. Hispidæ cæsaries mentique barba venti flatu agitabantur. Ignis emicabat oculis. ⁵ Talis tantusque Typhon ardentibus ipsum cælum montibus petens cum sibilo simul atque clamore ferebatur. Magna ex ore ignis procella deferrebat. ⁶ Hunc ubi dii in cælum prospexere irrumpentem, fuga salutem quærentes in Ægyptum properare cœperunt, ibique, ut persequentem fallerent, in varias animantium formas reserquisque transmutarunt. ⁷ Jupiter autem procul a se Typhonem conspicatus fulmine percussit; ubi vero cominus fuit, adamantina illum salce deterruit, ac fugientem ad Casium usque extremæ Syriæ montem persecutus est; ibique, quum saucium eum cognovisset, manus conseruit. ⁸ At Typhon spirarum volumine circumplexus Jovem delinuit, eique harpe, quam manibus ejus extorserat, pedum manuumque tendines dissecuit, impositumque humeris per mare transportavit in Ciliciam; quo quum pervenisset, intra Corycium antrum Jovem, ⁹ necnon tendines in ursapelle occultatos deposuit; custodem vero collocavit Delphynen, draconem, puellam semiferam. ¹⁰ Sed Mercurius et Ægipan nervos suffurati clanculum Jovi aptaverunt. Jupiter itaque receptis pristinis viribus, curru, cui alatos equos junxerat, e cœlo repente descendens Typhonem ad Nysam usque montem fulminibus impetendo persecutus est, ubi a Jove exagitatum Parcae deceperunt. Nam poma illa quæ unius diei sunt, gustavit, quum inde se valentorem fore persuasus esset. ¹¹ Dein quum Jovem rursus insequentem videret, in Thraciam contendit, pugnaque ad Hæmum commissa, totos montes jaculatus est. Quibus contra ipsum fulminum vi rejectis, multum in hoc monte sanguinis exundavit, a quo Hæmi nomen montem accepisse dicunt. ¹² Fugienti deinceps per Siculum mare Jupiter Ætnam, maximum Siciliæ montem, superinjecit, ex quo hanc usque tempestatem ob frequentem fulminum jactum ignium fieri spiramenta ferunt. De his autem hæc hæcenus a nobis dicta sunt.

CAPUT VII.

(1) Prometheus formatis ex aqua et terra hominibus, clam Jove ignem in ferula furatus dedit. ² Quod ubi sensit Jupiter, Vulcano imperavit ut ad Caucasum montem corpus ejus affligeret. Is vero mons est Scythiæ, ³ in quo Prometheus clavis confixus multorum annorum numerum religatus permansit. Aquila autem quotidie devolans hepatis fibras per noctem succrescentes depascebatur. ⁴ Hanc igitur Prometheus ob ignis furtum pœnam dedit, donec Hercules eum vinculis liberavit, quemadmodum in rebus ab Hercule gestis demonstrabimus.

(2) Promethei filius erat Deucalion. Hic imperio tenet

βασιλεύων τῶν περὶ τὴν Φθίαν τόπων, γαμεῖ Πύρραν τὴν Ἐπιμηθέως καὶ Πανδώρας, ἣν ἐπλασαν θεοὶ πρώτην γυναῖκα. ² Ἐπεὶ δὲ ἀφάνισαι Ζεὺς τὸ γαλχοῦν γένος ἠθέλησεν, ὑποθεμένου Προμηθέως, Δευκαλίων τεκτηνόμενος λάρνακα, καὶ τὰ ἐπιτήδεια ἐνθέμενος, εἰς ταύτην μετὰ Πύρρας εἰσέβη. ³ Ζεὺς δὲ πολλὸν ὑετὸν ἀπ' οὐρανοῦ χέας, τὰ πλεῖστα μέρη τῆς Ἑλλάδος κατέκλυσεν, ὥστε διαφθαρῆναι πάντας ἀνθρώπους, ὀλίγων χωρὶς, οἱ συνέφυγον εἰς τὰ πλησίον ὑψηλὰ ὄρη. ⁴ Τότε δὲ καὶ τὰ κατὰ Θεσσαλίαν ὄρη διέστη, καὶ τὰ ἐκτὸς Ἰσθμοῦ καὶ Πελοποννήσου συνεχύθη πάντα. ⁵ Δευκαλίων ἐξ, ἐν τῇ λάρνακι διὰ τῆς θαλάσσης φερόμενος ἐφ' ἡμέρας ἐννέα καὶ νύκτας ἴσας, τῷ Περνασσῷ προσίσχει, χάκει τῶν ὁμβρίων παῦλαν λαθόντων, ἐκβάς θύει Διὶ Φυξίῳ. ⁶ Ζεὺς δὲ πέμψας Ἑρμῆν πρὸς αὐτὸν, ἐπέτρεψεν αἰτεῖσθαι ὃ τι βούλεται· ὃ δὲ αἰτεῖται ἀνθρώπους αὐτῷ γενέσθαι. Καὶ, Διὸς εἰπόντος, ὑπὲρ κεφαλῆς αἵρων ἔβαλλε τοὺς λίθους· καὶ, οὓς μὲν ἔβαλλε Δευκαλίων, ἄνδρες ἐγένοντο, οὓς δὲ Πύρρα, γυναῖκες. Ὅθεν καὶ λαοὶ μεταφορικῶς ὠνομάσθησαν ἀπὸ τοῦ λίθου, ὁ λίθος.

⁷ Γίνονται δὲ ἐκ Πύρρας Δευκαλίῳνι παῖδες· Ἕλληνας μὲν πρῶτος, ὃν ἐκ Διὸς [ἐνιοὶ] γεγενῆσθαι λέγουσι. [δεύτερος δὲ] Ἀμφικτύων, ὃ μετὰ Κρανάων βασιλεύσας τῆς Ἀττικῆς. θυγάτηρ δὲ Πρωτογένεια, ἐξ ἧς καὶ Διὸς, Ἀέθλιος. (3) Ἕλληνας δὲ καὶ Νύμφης Ὀρσηίδος, Δῶρος, Ξοῦθος, Αἰόλος. Αὐτὸς μὲν οὖν ἀπ' αὐτοῦ τοῦ καλουμένου Γραικοῦ προσηγόρευσε Ἕλληνας· τοῖς δὲ πασι δέμερισε τὴν χώραν. ² καὶ Ξοῦθος μὲν λαθὼν τὴν Πελοπόννησον, ἐκ Κρεούσσης τῆς Ἐρεχθίδος Ἀχαιοὺς ἐγέννησε καὶ Ἴωνας, ἀπ' ὧν Ἀχαιοὶ καὶ Ἴωνες καλοῦνται. ³ Δῶρος δὲ τὴν πέραν χώραν Πελοποννήσου λαθὼν, τοὺς κατοικοῦντας ἀπ' αὐτοῦ Δωριεῖς ἐκάλεσεν. ⁴ Αἰόλος δὲ βασιλεύων τῶν περὶ τὴν Θεσσαλίαν τόπων, τοὺς ἐνοικοῦντας Αἰολεῖς προσηγόρευσε· καὶ γῆμας Ἐναρέτην τὴν Δηϊμάχου, παῖδας μὲν ἐγέννησεν ἑπτὰ, Κρηθεῖα, Σίσυρον, Ἀθάμαντα, Σαλμωνίδα, Δηϊόντα, Μάγνητα, Περιήρην· θυγατέρας δὲ πέντε, Κανάκην, Ἀλκυόνην, Πεισιδίχην, Καλύκην, Περιμήδην.

⁵ Περιμήδης μὲν οὖν καὶ Ἀγελώου, Ἴπποδάμης καὶ Ὀρέστης· Πεισιδίχης δὲ καὶ Μυρμιδόνος, Ἀντιφός καὶ Ἀκτωρ.

(4) Ἀλκυόνην δὲ Κῆϋξ ἐγημεν Ἐωσφόρου παῖς· οὗτοι δὲ δι' ὑπερηφάνειαν ἀπώλοντο. Ὁ μὲν γὰρ τὴν γυναῖκα διεγεν Ἥραν, ἡ δὲ τὸν ἄνδρα Δία. Ζεὺς δὲ αὐτοὺς ἀπωρνέωσε, καὶ τὴν μὲν Ἀλκυόνα ἐποίησε, τὸν δὲ κήρυκα.

² Κανάκη δὲ ἐγέννησεν ἐκ Ποσειδῶνος Ὀπλέα καὶ Νηρέα, καὶ Ἐπιπεία, καὶ Ἀλωέα, καὶ Τρίοπα. ³ Ἀλωεύς μὲν οὖν ἐγημεν Ἰφιμέδειαν τὴν Τρίοπος, ἥτις Ποσειδῶνος ἡράσθη, καὶ συνεχῶς φοιτῶσα ἐπὶ

ea loca, quæ circa Phthiam sunt, uxorem duxit Pyrrham, Epimethei et Pandoræ filiam, quam primam dii sinterunt mulierem. ² Quum vero prolem æneam tollendam Jupiter censeret, Promethei consilio Deucalion arcam fabricavit, in eamque, impositis rebus ad vitam necessariis, cum Pyrrha ingressus est. ³ Mox Jupiter large effusis de cælis imbribus maximam Græciæ partem cooperuit, ita ut omnes homines, paucis exceptis, qui in altissimos circum montes confugerant, interirent. ⁴ Tum etiam Thessaliæ montes diremti, et quæ sunt extra Isthmum et Peloponnesum loca undarum vi omnia contexta fuerunt. ⁵ Deucalion novem dies totidemque noctes aquarum eluvie in navigio suo circumlatus Parnassum demum appellit, ibique, quum imbres desiissent, egressus Jovi Phyxio (*qui fugientibus opem ferre consuevit*) sacris operator. ⁶ Jupiter interea demisso ad Deucalionem Mercurio, permisit ei ut quodcumque vellet expeleret. Deucalion igitur humani generis reparationem deposcit. Deinde Jovis monitu sumtos de terra lapides trans caput jactavit; atque si quidem, quos misit Deucalion, virorum faciem traxerunt; quos vero Pyrrha jecit, in feminas abiire. Hinc itaque λαοὶ (i. e. *populi*) translatione quadam dicti sunt, quasi lapidei; λίθας enim lapidem significat.

⁷ Filiorum qui ex Pyrrha Deucalioni sunt, primus est Hellen, quem a Jove ortum esse nonnulli tradunt; alter Amphictyon, qui post Cranaum Atticæ imperavit. Filia vero Protogenia, cujus ex Jove filius Aetolus. (3) Ex Hellene autem et Orseide nympha Dorus, Xuthus, Æolus. Is quidem qui antea Græci vocabantur, de se nominavit Hellenes, atque terram inter filios partitus est. ² Xuthus adeptus Peloponnesum, ex Creusa, Erechthei filia, Achæum genuit et Ionem, a quibus Achivi et Iones nuncupantur. ³ Dorus terram extra Peloponnesum nactus, incolas suo de nomine Dorienses appellavit. ⁴ Æolus Thessaliæ imperans, populis Æolensibus nomen imposuit, et ducta Enarete, Deimachi filia, septem ex ea filios procreavit, Cretheum, Sisypum, Athamantem, Salmoneum, Deionem, Magne-tem, Perieren; filias vero quinque, Canacen, Alcyonen, Pisidicen, Calycen, Perimeden.

Ex Perimede et Acheloo nati sunt Hippodamas et Orestes; ex Pisidice et Myrmidone Antiphus et Actor.

(4) Halcyonen Ceyx, Luciferi filius, in matrimonium duxit. Illi ob superbiam perierunt. Ille enim conjugem Junonem, hæc vero virum suum Jovem appellavit. Utrumque Jupiter in aves, illam in halcyonem, hunc in mergum mutavit.

² Canace et Neptunus genuerunt Opleum, Nereum, Eopeum, Alocum, Triopem. ³ Aloeus uxorem duxit Iphimediam, Triopis filiam, quæ Neptuni amore capta, continenter ad mare meabat, et haustos manibus fluctus sinu

τὴν θάλασσαν, χερσὶν ἀρυσμένη τὰ κύματα τοῖς κόλποις ἐνεφόρει. ⁴ Συνελθὼν δὲ αὐτῇ Ποσειδῶν, δύο ἐγέννησε παῖδας, Ὀτὸν καὶ Ἐφιάλτην, τοὺς Ἀλωεΐδας λεγομένους. ⁵ Οὗτοι κατ' ἐνιαυτὸν τηϋζανον πλάτος μὲν πηχυαῖον, μῆκος δὲ ὀργυιαῖον· ἐννέα δὲ ἐτῶν γενόμενοι, καὶ τὸ μὲν πλάτος πηχῶν ἔχοντες ἐννέα, τὸ δὲ μέγεθος ὀργυῶν ἐννέα, πρὸς θεὸν μάχεσθαι διανοοῦντο, καὶ τὴν μὲν Ὀσσαν ἐπὶ τὸν Ὀλυμπον ἔθισαν, ἐπὶ δὲ τὴν Ὀσσαν θέντες τὸ Πήλιον, διὰ τῶν ὄρων τούτων ὑπεῖλουν εἰς οὐρανὸν ἀναβήσεσθαι· καὶ τὴν μὲν θάλασσαν, χώσαντες τοῖς ὄρεσι, ποιήσιν ἔλεγον ὑπειρον, τὴν δὲ γῆν, θάλασσαν. ⁶ Ἐμῶντο δὲ, Ἐφιάλτης μὲν Ἦραν, Ὀτὸς δὲ Ἀρτεμιν. Ἐδῆσαν δὲ καὶ Ἄρην. Τοῦτον μὲν οὖν Ἑρμῆς ἐξέκλεψεν. Ἀνείλε δὲ τοὺς Ἀλωεΐδας ἐν Νάξῳ Ἀρτεμις δι' ἀπάτης· ἀλλάξασα γὰρ τὴν ἰδέαν εἰς ἐλάφον, διὰ μέσου αὐτῶν ἐπῆδησεν· οἱ δὲ βουλόμενοι εὐστοχῆσαι τὸ θηρίον, ἐφ' ἑαυτοὺς ὑχόντισαν.

(5) Καλύκης δὲ καὶ Ἀεθλίου παῖς Ἐνδυμίων γίνεται, ὅστις, ἐκ Θεσσαλίας Αἰολέας ἀγαγὼν, Ἥλιν ὤκισε. Λέγουσι δὲ αὐτὸν τινες ἐκ Διὸς γενέσθαι. Τούτου κάλλει διενεγκόντος ἡράσθη Σελήνη. Ζεὺς δὲ αὐτῇ δίδωσιν ὃ βούλεται ἐλέσθαι· ὃ δὲ αἰρεῖται κοιμᾶσθαι διὰ παντὸς ἀθάνατος καὶ ἀγήρως μένων.

(6) Ἐνδυμίωνος δὲ καὶ [Σηίδος Νύμφης ἢ] Νηίδος, ἢ, ὥς τινες, Ἰφινάσσης, Αἰτωλός· ὃς ἀποκτείνας Ἄπιν τὸν Φορωνέως, καὶ φυγὼν εἰς τὴν Κουρήτιδα χώραν, κτείνας τοὺς ὑποδεξαμένους Φθίης καὶ Ἀπολλωνος υἱούς, Δῶρον καὶ Λαοδόκον καὶ Πολυποίτην, ἐφ' ἑαυτοῦ τὴν χώραν Αἰτωλίαν ἐκάλεσεν.

(7) Αἰτωλοῦ δὲ καὶ Προνόης τῆς Φόρβου Πλευρῶν καὶ Καλυδῶν ἐγένοντο, ἀφ' ὧν αἱ ἐν Αἰτωλίᾳ πόλεις ὠνομάσθησαν. Πλευρῶν μὲν οὖν γῆμας Ξανθίππην τὴν Δώρου, παῖδα ἐγέννησεν Ἀγήνορα· θυγατέρας δὲ, Στερόπην καὶ Στρατονίχην καὶ Λαοφόντην. ² Καλυδῶνος δὲ καὶ Αἰολίας τῆς Ἀμυθάονος, Ἐπικάστη καὶ Πρωτογένειαν· ἐξ ἧς καὶ Ἄρεος, Ὀξύλος. ³ Ἀγήνωρ δὲ ὁ Πλευρῶνος γῆμας Ἐπικάστην τὴν Καλυδῶνος, ἐγέννησε Πορθάονα καὶ Δημονίχην· ἧς καὶ Ἄρεος, Εὐήνος, Μῶλος, Πύλος, Θέστιος.

(8) Εὐήνος μὲν οὖν ἐγέννησε Μάρπησσαν, ἥν, Ἀπόλλωνος μνηστευομένου, Ἴδας ὁ Ἀφარέως ἤρπασε, λαβὼν παρὰ Ποσειδῶνος ἄρμα ὑπόπτερον· διώκων δὲ Εὐήνος ἐφ' ἄρματος, ἐπὶ τὸν Λυκόρμαν ἦλθε ποταμὸν, καταλαβεῖν δὲ οὐ δυνάμενος, τοὺς μὲν ἵππους ἀπέσφαξεν, ἑαυτὸν δὲ εἰς τὸν ποταμὸν ἔβαλε. Καὶ καλεῖται Εὐήνος ὁ ποταμὸς παρ' ἐκείνου. (9) Ἴδας δὲ εἰς Μεσσήνην παραγίνεται, καὶ αὐτῷ ὁ Ἀπόλλων περιτυχὼν ἀφαιρεῖται τὴν κόρην· μαχομένων δὲ αὐτῶν περὶ τῶν τῆς παιδὸς γάμων, Ζεὺς διαλύσας ἐπέτρεψεν αὐτῇ τῇ περὶ τὴν ἐλίσσθαι, ὅποτέρῳ βούλεται συνοικεῖν· ἢ δὲ, δείσασα ὡς ἂν μὴ γηρῶσαν αὐτὴν Ἀπόλλων καταλίπη, τὸν Ἴδαν εἴλετο ἀνδρα.

(10) Θεστίῳ δὲ ἐξ Εὐρυθέμιδος τῆς Κλεοβοίας ἐγένε-

ferebat. ⁴ A Neptuno compressa geminos peperit, Otum et Ephialten, quos Aloidas appellant. ⁵ Hi quotannis latitudine cubitum, longitudine vero ulnam crescebant: qui, ubi novum explevere annum, latitudinem cubitum novem, et ulnarum totidem magnitudinem adepti, Jovi bellum inferendi ceperunt consilium. Itaque Olympo Ossam imposuerunt, Pelioque Ossæ imposito, per hos montes cælum conscensuros se minitabantur; ac congestis montibus de mari continentem, contra de terra mare se redituros dictitabant. ⁶ Quin etiam Ephialtes Junonem, Otus autem Dianam sibi conjuges deposcebant. Martem insuper in vincula conjecere, quem tamen Mercurius furto eripuit. Diana autem in Naxo Aloidas per dolum peremit; nam in cervam mutata per medios exsilivit; tum hi in feram collimaturi, alter alterum telis coniectis occiderunt.

(5) Calyces et Aethlii filius est Endymio, qui eductus Æolensibus e Thessalia in Elidem transmigravit. Sunt etiam qui eum Jove natum esse memorent. Hunc ob cæmiam corporis pulchritudinem Luna deperivit; idem, data ab Jove quæcunque vellet deligendi potestate, cum somno perpetuo immortalem sibi juventutem concedi postulavit.

(6) Endymionis e Neide, vel, ut nonnulli dicunt, ex Iphianassa filius est Ætolus; qui, quum peremisset Apin, Phoronei filium, atque in Curetidem terram aufugisset, occisis Phthiæ et Apollinis filiis, Doro et Laodoco ac Polypete, qui hospitio eum exceperant, suo de nomine terram Ætoliam appellavit.

(7) Ex Ætolo et Pronoe, Phorbi filia, Pleuron et Calydon nati sunt, a quibus, quæ sunt illis cognomines in Ætolia urbes, nomen acceperunt. Pleuron, ducta uxore Xanthippe Dori, filium Agenorem procreavit, et filias Steropen, Stratonicen, Laophonten. ² Calydon ex Æolia, Amythaonis filia, Epicasten suscepit et Protogeniam; ex qua et Marte nascitur Oxylus. ³ Agenor, Pleuronis filius, Epicasten, Calydona natam, conjugem duxit, de qua Phrythaonem genuit et Demonicen; quæ ex Marte peperit Evenum, Molum, Pylum, Thestium.

8. Evenus genuit Marpessam, quam quum Apollo sibi collocari in matrimonium quaeritaret, Idas, Apharei filius, accepto a Neptuno curru pennato, rapuit; illum vero e curru persecutus Evenus ad Lycormam fluvium pervenit, ubi, quum illum assequi non posset, equos jugulavit, seque ipsum deinceps præcipitem dedit in fluvium, qui ab eo Eveni nomen accepit.

(9) At Idæ Messenen proficiscenti obviam factus Apollo virginem auferre voluit. Qui quum inter se de puelle matrimonio concertarent, Jupiter litem dirimens virgini, utri collocari vellet, optionem dedit. Hæc verita, de senectute Apollo desereret, Idam sibi virum esse maluit.

(10) Thestius ex Eurythemide Cleobææ gnata filias sus-

νοντο θυγατέρες μὲν, Ἀλθαία, Λήδα. Ὑπερμνήστρα ἄρρενες δὲ, Ἴφικλος, Εὐῖππος, Πλήξιππος, Εὐρύπυλος.

² Πορθάωνος δὲ καὶ Εὐρύτης Ἱπποδάμαντος ἐγένοντο παῖδες, Οἰνεὺς, Ἀγριος, Ἀλκάθοος, Μέλαιος, Λευκοπέως· θυγάτηρ δὲ Στερόπη, ἐξ ἧς καὶ Ἀχελώου Σειρήνας γενέσθαι λέγουσιν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ II.

(1) Οἰνεὺς δὲ, βασιλεύων Καλυδῶνος, παρὰ Διονύσου φυτόν ἀμπέλου πρῶτος ἔλαβε. Γήμας δὲ Ἀλθαίαν τὴν Θεστίου, γεννᾷ Τοξέα, ὃν αὐτὸς ἐκτείνειν ὑπερπηθήσαντα τὴν τάφρον, καὶ παρὰ τοῦτον, Θυρέα καὶ Κλύμεναν, καὶ θυγατέρα Γόργην, ἣν Ἀνδραίμων ἐγγίμει, καὶ Δηϊάνειραν, ἣν Ἀλθαίαν λέγουσιν ἐκ Διονύσου γενῆσαι. Αὐτὴ δὲ ἡνιόχει, καὶ τὰ κατὰ πόλεμον ἔσχει. Καὶ περὶ τῶν γάμων αὐτῆς Ἡρακλῆς πρὸς Ἀχελῶν ἐπάλασεν. (2) Ἐγέννησε δὲ Ἀλθαία παῖδα ἐξ Οἰνέως Μελέαγρον, ὃν ἐξ Ἀρεος γεγενῆσθαι φασί. Τούτου δὲ ὄντος ἡμερῶν ἑπτὰ, παραγενομένης τὰς Μοίρας φασὶν εἰπεῖν· Ὅτε τελευτήσῃ Μελέαγρος, ὅταν ὁ καύμενος ἐπὶ τῆς ἐσχάρας ὀαλὸς κατακαῇ. Τοῦτο ἰκούσασα, τὸν ὀαλὸν ἀνέλατο Ἀλθαία, καὶ κατέθετο εἰς λάρνακα.

³ Μελέαγρος δὲ, ἀνὴρ ἄτρωτος καὶ γενναῖος γενόμενος, τόνδε τὸν τρόπον ἐτελεύτησεν. Ἐτησίῳν καρπῶν ἐν τῇ χώρᾳ γενομένων τὰς ἀπαρχὰς Οἰνεὺς θεοῖς πᾶσι θύων, μόνῃς Ἀρτέμιδος ἐξέλαθετο. Μηνίσασα δὲ ἡ θεὸς, κάπρον ἐρῆκεν ἕσυχον μεγέθει τε καὶ ῥώμῃ, ὃς τὴν τε γῆν ἄσπορον ἐτίθει, καὶ τὰ βοσκήματα καὶ τοὺς ἐντυγχάνοντας διέφθειρεν. ⁴ Ἐπὶ τοῦτον τὸν κάπρον τοὺς ἀρίστους ἐκ τῆς Ἑλλάδος πάντας συνεκάλεσε, καὶ τῷ κτείναντι τὸν θῆρα τὴν δорὰν ὁώσειν ἀριστεῖον ἐπηγγεῖλατο. ⁵ Οἱ δὲ συνελθόντες ἐπὶ τὴν τοῦ κάπρου θήραν ἦσαν οἱ· Μελέαγρος Οἰνέως, Δρύας Ἀρεος, ἐκ Καλυδῶνος ὤπρι· Ἰδᾶς καὶ Λυγκεὺς Ἀφαρέως ἐκ Μεσσήνης· Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης Διὸς καὶ Λήδας, ἐκ Λακεδαιμόνος· Θησεὺς Αἰγέως ἐξ Ἀθηνῶν· Ἀδμητος Φέρητος ἐκ Φερῶν· Κηφεὺς καὶ Ἀγκαῖος Λυκούργου ἐξ Ἀρκαδίας· Ἰάσων Αἰσώνας ἐξ Ἰωλκοῦ· Ἴφικλῆς Ἀμφιτρυονίης ἐκ Θηβῶν· Πειρίθοος Ἰξίονος ἐκ Λαρίσσης· Ἡλεὺς Αἰακοῦ ἐκ Φθίας· Τελαμὼν Αἰακοῦ ἐκ Σαλαμίνος· Εὐρυτίων Ἀκτορος ἐκ Φθίας· Ἀταλάντη Σχοινέως ἐξ Ἀρκαδίας· Ἀμφιάρεος Οἰκλέους ἐξ Ἀργεῶς. Μετὰ τούτων καὶ οἱ Θεστίου παῖδες. ⁶ Συνελθόντας δὲ αὐτοὺς Οἰνεὺς ἐπὶ ἐννέα ἡμέρας ἐξένισε· τῇ δεκάτῃ δὲ, Κηρέως καὶ Ἀγκαίου καὶ τινων ἄλλων ἀπαξιούντων μετὰ γυναικὸς ἐπὶ τὴν θήραν ἐξίεναι, Μελέαγρος ἔχων γυναῖκα Κλεοπάτραν τὴν Ἰδᾶ καὶ Μαρπήσσης θυγατέρα, βουλόμενος δὲ καὶ ἐξ Ἀταλάντης τέκνον ποιήσασθαι, συντηνάγκασεν αὐτοὺς ἐπὶ τὴν θήραν μετὰ τῆς ἐξίεναι. ⁷ Περιστάντων δὲ αὐτῶν τὸν κάπρον, Ἥλεις μὲν καὶ Ἀγκαῖος ὑπὸ τοῦ θηρὸς διεφθάρησαν,

cepit Althæam, Ledam, Hypermnestram; filios autem Iphiclum, Evippum, Plexippum, Eurypylum.

² Portiaonis et Eurytæ ex Hippodamante natæ filii erant Ceneus, Agrius, Alcahous, Melas, Leucopeus; filia Strophe, ex qua et Acheloo Sirenas ortas esse dicunt.

CAPUT VIII.

(1) Sed Ceneus Calydone imperans vitis plantam a Dionyso primus accepit; ac ducta uxore Althæa, Thestii filia, Toxeum gignit, quem ipse, quod fossam transilierit, interfecit: post hunc, Thyreum et Clymenum, et filiam Gorgen, quæ nupsit Andraemoni, ac Deianiram, quæ Althæam ex Dionyso peperisse dicitur. Hæc autem aurigandi perita erat atque res bellicas exercebat: deque matrimonio ejus Hercules cum Acheloo dimicavit. (2) Sed Althæa ex Ceneo peperit Meleagrum, quem Marte satum quidam fuisse tradunt. Ad hunc septem dies natum venisse Parcas ac dixisse aiunt: « Tum Meleager diem obibit supremam, quum stipes in foco accensus perustus fuerit. » Quod ubi mater audivit, stipitem ex igne sublatum in arcam seposuit.

³ Meleager vero, quum vir esset natura invulnerabilis ac fortis, hunc in modum occubuit. Quum annuæ in agro fruges rediissent, earum primitias Ceneus diis omnibus, una tantum Diana per oblivionem prætermissa, consecravit. Quocirca irata dea aprum misit et magnitudine et robore insignem, qui terram coli et in ea sata fieri impedivit, pecoraque et obitum quemque necavit. ⁴ In hunc itaque aprum valentissimum quemque Græcorum evocavit, eique qui feram occidisset, ejus pellem facinoris præmium se daturum pollicitus est. ⁵ Qui autem ad apri venationem convenere, fuerunt hi: Meleager Cenei, Dryas Martis, uterque Calydonius; Idas et Lynceus, Apharei filii, Messenii; Castor et Pollux, Jovis ex Leda filii, Lacedæmonii; Theusus Ægei, Atheniensis; Admetus Pheretis, Pheræus; Cepheus et Ancæus Lycurgi ex Arcadia; Iason Æsonis ab Iolco; Iphicles Amphitryonis, Thebanus; Pirithous Ixionis, Larissæus; Peleus Æaci, Phthius; Telamon Æaci, Salaminus; Eurytion Actoris, Phthius; Atalanta Schoenei, ex Arcadia; Amphiarus Oiclis, Argivus; præter hos denique Thestii filii. ⁶ Quos, ubi convenerant, Ceneus novem dies hospitio excepit; decimo autem, quum Cepheus et Ancæus aliique nonnulli cum femina venatum ire recusarent, Meleager, quamvis uxorem Cleopatram haberet Idæ et Marpessæ filiam, tamen ex Atalanta quoque filium procreare desiderans, illos ut cum ipsa simul in venationem exirent compulit. ⁷ Deinde vero quum venatores illi aprum circumstitissent, Hyleus atque Ancæus a bellua

Εὐρυτίωνα δὲ Πηλεὺς ἄκων κατηκόντισε. Τὸν δὲ κάπρον πρώτη μὲν Ἀταλάντη εἰς τὰ νῶτα ἐτόξευσε, δεύτερος δὲ Ἀμφιάρεος εἰς τὸν ὀφθαλμόν· Μελέαγρος δὲ αὐτὸν εἰς τὸν κενεῶνα πλήξας ἀπέκτεινε, καὶ λαβὼν τὸ δέραις ἔδωκεν Ἀταλάντῃ. ⁷ Οἱ δὲ Θεστίου παῖδες ἀδοξοῦντες, εἰ παρόντων ἀνδρῶν γυνὴ τὰ ἀριστεῖα λήψεται, τὸ δέραις αὐτῇ ἀφείλοντο, κατὰ γένος αὐτοῖς προσήκειν λέγοντες, εἰ Μελέαγρος λαμβάνειν μὴ προαιροῖτο. (3) Ὀργισθεὶς δὲ Μελέαγρος, τοὺς μὲν Θεστίου παῖδας ἀπέκτεινε, τὸ δὲ δέραις ἔδωκε τῇ Ἀταλάντῃ. Ἀλθαία δὲ λυπηθεῖσα ἐπὶ τῇ τῶν ἀδελφῶν ἀπωλείᾳ τὸν δαλὸν ἔφη· καὶ ὁ Μελέαγρος ἐξαίφνης ἀπέθανεν.

² Οἱ δὲ φασὶν οὐχ οὕτω Μελέαγρον τελευτῆσαι· ἀμφισβητούντων δὲ τοῦ θηρός φασὶ τῶν Θεστίου παίδων, ὡς Ἰφίκλου πρώτου βαλόντος, Κούρησι καὶ Καλυδωνίοις πόλεμον ἐνστήναι. ³ Ἐξελθόντος δὲ Μελεάγρου, καὶ τινὰς τῶν Θεστίου παίδων φονεύσαντος, Ἀλθαίαν ἀράσασθαι κατ' αὐτοῦ· τὸν δὲ ὀργιζόμενον οἶκοι μένειν. ⁴ Ἦδη δὲ τῶν πολεμίων τοῖς τεύχεσι προσπελίζοντων, καὶ τῶν πολιτῶν ἀξιούντων μεθ' ἰκετηρίας, βοηθεῖν, μόλις πεισθέντα ὑπὸ τῆς γυναικὸς ἐξελθεῖν, καὶ, τοὺς λοιποὺς κτείναντα τῶν Θεστίου παίδων, ἀποθανεῖν μαχόμενον. ⁵ Μετὰ δὲ τὸν Μελεάγρου θάνατον Ἀλθαία καὶ Κλεοπάτρα ἑαυτὰς ἀνῆρτησαν· αἱ δὲ θρηνοῦσαι τὸν νεκρὸν γυναῖκες ἀπωρνεύθησαν.

(4) Ἀλθαίας δὲ ἀποθανούσης, ἔγημεν Οἰνέος Περύβοιαν τὴν Ἰππονόου. Ταύτην δὲ ὁ μὲν γράψας τὴν Θηβαίδα, πολεμηθείσης Ὠλένου, λέγει λαβεῖν Οἰνέα γέρας. Ἠσίοδος δὲ ἐξ Ὠλένου τῆς Ἀχαιῆς, ἐφθαρμένην ὑπὸ Ἰπποστράτου τοῦ Ἀμαρυγκέως, Ἰππόνου τὸν πατέρα πέμψαι πρὸς Οἰνέα πόρρω τῆς Ἑλλάδος [όντα] ἐντειλάμενον ἀποστεῖλαι (ἀποκτεῖναι conj. Faber). (5) Εἰσὶ δὲ τινες οἱ λέγοντες, Ἰππόνου, ἐπιγνόντα τὴν ἰδίαν θυγατέρα ἐφθαρμένην ὑπὸ Οἰνέως, ἔγκυον αὐτὴν πρὸς τοῦτον ἀποπέμψαι. ² Ἐγεννήθη δὲ ἐκ ταύτης Οἰνεὶ Τυδεύς. Πείσανδρος δὲ αὐτὸν ἐκ Γόργης γενέσθαι λέγει· τῆς γὰρ θυγατρὸς Οἰνέα κατὰ τὴν βούλησιν Διὸς ἐρασθῆναι.

³ Τυδεὺς δὲ ἀνὴρ γενόμενος γενναῖος, ἐφυγαδεύθη, κτείνας, ὡς μὲν τινες λέγουσιν, ἀδελφὸν Οἰνέως Ἀλκάθοον· ὡς δὲ ὁ τὴν Ἀλκμαιωνίδα γεγραφώς, τοὺς Μέλανος παῖδας ἐπιβουλεύοντας Οἰνεὶ, Φηνέα, Εὐρύαλον, Ὑπέρλαον, Ἀντιόχην, Εὐμήδη, Στέρνοπα, Ξάνθιππον, Σθένελον· ὡς δὲ Φερεκύδης φησὶν, Ὠλενίαν ἀδελφὸν ἰδίον. ⁴ Ἀγρίου δὲ δίκας ἐπάγοντος αὐτῷ, φυγὼν εἰς Ἄργος, ἔχε πρὸς Ἀδράστον, καὶ τὴν τούτου γήμας θυγατέρα Διὶπύλην, ἐγέννησε Διομήδην.

Τυδεὺς μὲν οὖν ἐπὶ Θήβας μετὰ Ἀδράστου στρατευσάμενος, ὑπὸ Μελανίππου τραπείας ἀπέθανεν. (6) Οἱ δὲ Ἀγρίου παῖδες Θερσίτης, Ὀγχητὸς, Πρόθοος, Κελεύτωρ, Λυκωπεύς, Μελάνιππος, ἀφαιρόμενοι τὴν

necati sunt, et Peleus Eurytionem nolens jaculo confodit. Aprum vero prima Atalanta in tergo sagitta percussit; post illam Amphiarus oculum ferit, deinde Meleager transfosso latere belluam interfecit; sed pellem, quam accepit, muneri dedit Atalanta. ⁷ Verum Thestii filii indignum putantes, viris praesentibus feminae virtutis praemia concedi, pellem ei eripiunt, quam, si Meleager recusaret, sibi jure cognationis obvenire affirmabant. (3) Quapropter iratus Meleager Thestii filios occidit, ac pellem Atalanta restituit. Sed Althaea morrore confecta de fratrum cade, stipitem rursus accendit; quo facto Meleager extemplo occidit.

² Sunt autem qui Meleagrum non ita vitam finisse dicant: sed quum Thestii filii de fera contenderent, quod primus omnium Iphicles aprum sauciasset, Curetibus et Calydoniis bellum conflatum esse; ³ in quo quum Meleager (ex Calydone urbe a Curetibus obsessa) egressus e Thestii filiis nonnullos occidisset, Althaeam matrem filio mortem esse imprecatam; hunc vero indignatum tenuisse se domi. ⁴ Dehinc hostibus ad moenia proxime accedentibus, et civibus ipsum suppliciter, ut patriae laboranti opem ferret, orantibus, aegre ab uxore persuasum tandem domo exiisse memorant, atque postquam reliquos Thestii filios interfecisset, ipsum in pugna occisum esse. ⁵ Verum post Meleagri interitum Althaea et Cleopatra sese suspendunt, et quae mortuum deploravere mulieres in aves suae commutatae.

(4) Althaea defuncta, Ceneus uxorem duxit Periboeam, Hipponoi filiam; quam quidem is, qui Thebade conscripsit, Ceneum post expugnatam Olenum (Aetoliae urbem) in praemium accepisse narrat. Sed Pisiodus ait ex Oleno, Achaiae oppido, violatam ab Hippostrato, Amaryncei filio, Hipponoum patrem misisse ad Ceneum, eique ut eam a Graecia longe abduceret, praecipisse. (5) Sunt quoque qui referant, Hipponoum, quam filiam suam ab Ceneo vitiatam cognovisset, gravidam ipsam ad hunc ablegasse. ² Natus vero ex illa Ceneo Tydeus. Pisander autem eum ex Gorge ortum dicit; nam filia amore Ceneum ex Jovis voluntate captum fuisse.

³ Tydeus vero, quum jam vir fortissimus evasisset, interfecto, ut quidam dicunt, Cenei fratre Alcahoo, in exilium profectus est; sed secundum Alcmaeonidis auctorem, quia Melanis liberos interfecerat Ceneo insidiantes, Pheneum, Euryalum, Hyperlaum, Antiochen, Eumedem, Sthenopem, Xanthippum, Sthenelum; ut vero Pherecydes ait, Oleniam, suum fratrem. ⁴ Agrio autem propter eandem factam eum persequente, Argos fugiens venit ad Adrastum, ductaque ejus filia Deipyle in matrimonium, procreavit Diomedem.

Tydeus itaque adversus Thebas cum Adrasto in bellum profectus, a Melanippo vulneratus occubuit. (6) Sui Agrii filii, Thersites, Onchestus, Prothous, Celeutor, Lycopus, Melanippus, occupatum Cenei regnum patri attit-

Οἰνέως βασιλείαν, τῷ πατρὶ ἔδωκαν· καὶ προσέτι ζῶντα τὸν Οἰνέα καθεύδοντες ἤκίζοντο.² Ὑστερον δὲ Διομήδης ἐξ Ἄργους παραγενόμενος μετ' ἄλλου κρύφα, τοὺς μὲν Ἀγρίου παῖδας, χωρὶς Ὀγγηστοῦ καὶ Θερσίτου, πάντας ἀπέκτεινεν· οὗτοι γὰρ φθάσαντες εἰς Πελοπόννησον ἔφυγον. Τὴν δὲ βασιλείαν, ἐπειδὴ γηραιὸς ἦν ὁ Οἰνεὺς, Ἀνδραίμονι τῷ τὴν θυγατέρα τοῦ Οἰνέως γήμαντι δέδωκε· τὸν δὲ Οἰνέα εἰς Πελοπόννησον ἤγεν.³ Οἱ δὲ διαφυγόντες Ἀγρίου παῖδες, ἐνεδρεύσαντες περὶ τὴν Τηλέφου ἐστίαν τῆς Ἀρχαδίας, τὸν πρᾶσβυτην ἀπέκτειναν. Διομήδης δὲ τὸν νεκρὸν εἰς Ἄργος κομίσας ἔθαψεν, ἐνθα νῦν πόλις ἀπ' ἐκείνου Οἰνόη καλεῖται, καὶ γήμας Αἰγιαλείαν τὴν Ἀδράστου, ὡς δὲ ἐνιοὶ φασί, τὴν Αἰγιαλέως, ἐπὶ τε Θήβας καὶ Τροίαν ἐστράτευσε.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ.

(1) Τῶν δὲ Αἰόλου παίδων Ἀθάμας, δυναστεύων Βοιωτίας, ἐκ Νεφέλης τεκνοῖ μὲν παῖδα Φρίξον, θυγατέρα δὲ Ἑλλην. Αὖθις δὲ Ἰνώ γαμεῖ, ἐξ ἧς αὐτῷ Λεάρχος καὶ Μελικέρτης ἐγένοντο.² Ἐπιβουλεύουσα δὲ Ἰνώ τοῖς Νεφέλης τέκνοις, ἐπεισε τὰς γυναῖκας τὸν πυρὸν φρύγειν. Λαμβάνουσαι δὲ, κρύφα τῶν ἀνδρῶν τοῦτο ἐπράσαν. Ἡ δὲ περρυγμένους πυροῦς δεχομένη, καρποὺς ἐτσίους οὐκ ἀνεδίδου.³ Διὸ πέμπων ὁ Ἀθάμας εἰς Δελφοὺς, ἀπαλλαγὴν ἐπυνθάνετο τῆς ἀφορίας. Ἰνώ δὲ τοὺς πεμφθέντας ἀνέπεισε λέγειν, ὡς εἴη κεχρησμένον, παύσασθαι τὴν ἀκαρπίαν, ἐὰν σφαγῇ Διὶ ὁ Φρίξος.⁴ Τοῦτο ἀκούσας Ἀθάμας, συναναγκαζόμενος ὑπὸ τῶν τὴν γῆν κατοικούντων, τῷ βωμῷ παρέστησε Φρίξον. Νεφέλη δὲ μετὰ τῆς θυγατρὸς αὐτὸν ἀνήρπασε, καὶ παρὰ Ἑρμοῦ λαβοῦσα χρυσόμαλλον κριὸν ἔδωκεν, ἐξ' οὗ φερόμενοι δι' οὐρανοῦ, τὴν μεταξὺ γῆν ὑπερέβησαν καὶ θάλασσαν.⁵ Ὡς δὲ ἐγένοντο κατὰ τὴν μεταξὺ κειμένην θάλασσαν Σιγείου καὶ Χερρόνησου ὠλισθεν εἰς τὸν βυθὸν ἡ Ἑλλη· χάκει θανούσης αὐτῆς, ἀπ' ἐκείνης Ἑλλήσποντος ἐκλήθη τὸ πέλαγος.

⁶ Φρίξος δὲ ἦλθεν εἰς Κολχους, ὧν Αἰήτης ἐβασίλευε παῖς Ἥλιου καὶ Περσηίδος, ἀδελφὸς δὲ Κίρκης καὶ Πασίφης, ἣν Μίνως ἐγημεν· οὗτος αὐτὸν ὑποδέχεται, καὶ μίαν τῶν θυγατέρων Χαλκιόπην δίδωσιν· ὁ δὲ τὸν χρυσόμαλλον κριὸν Διὶ θύει Φυξίῳ, τὸ δὲ τούτου δέρμας Αἰήτῃ δίδωσιν. Ἐκεῖνος δὲ αὐτὸ περὶ δρυὼν ἐν Ἄρεος ὠσει καθήλωσεν.⁷ Ἐγένοντο δὲ ἐκ Χαλκιόπης τῆς Αἰήτου τέσσαρες Φρίξω παῖδες, Ἄργος, Μέλας, Φρόντις, Κυτίσωρος.

(2) Ἀθάμας δὲ ὕστερον, διὰ μῆνιν Ἥρας, καὶ τῶν ἐξ Ἰνῶς ἐστερήθη παίδων· αὐτὸς μὲν γὰρ μανεῖς ἐτόξευσε Λεάρχῳ· Ἰνώ δὲ Μελικέρτην μεθ' ἑαυτῆς εἰς πέλαγος ἐβρίβεν.² Ἐκπεσὼν δὲ τῆς Βοιωτίας, ἐπυνθάνετο τοῦ θεοῦ, ποῦ κατοικήσει· χρησθέντος δὲ αὐτοῦ,

buerunt; quin etiam viventem adhuc Ceneum in vincula conjectum contumelia affliciebant.² Deinde vero Diomedes Argis cum Alcmaëone clanculum reversus, Agrii filios, præter Onchestum et Thersiten, qui fuga in Peloponnesum se subdlexerant, omnes interfecit. Atque regnum, quia Ceneus senio jam confectus esset, Andraemoni, qui Cenei filiam duxerat uxorem, concessit, ipsum vero Ceneum in Peloponnesum abduxit.³ Sed qui periculum evaserant Agrii filii structis ad Telephi aram in Arcadia insidiis senem occiderunt. Diomedes vero mortuum Argos translatus, ubi nunc ab illo Ceneæ urbs appellatur, sepelivit, et ducta uxore Egialea, Adrasti, vel, ut aliis placet, Egialei filia, contra Thebas atque Trojam in bellum profectus est.

CAPUT IX.

(1) Inter Æoli filios Athamas, Orchomeni in Boeotia rex, ex Nephelē filium genuit Phrixum, filiam vero Hellen. Deinde uxorem superinduxit Ino, ex qua Learchum et Melicerten sustulit.² Sed insidians e Nephelē natis Ino mulieribus persuasit, ut triticum (quod darent in sementem) torrerent. Har, accepta ab illa semente, clam viris imperata faciunt. Terra autem, quod fruges tostas accepisset, annonam non dedit.³ Quare Athamas Delphos misit, qui de avertenda agrorum sterilitate sciscitarentur oraculum. Ino vero missos induxit, ut responsum dicerent cessuram esse sterilitatem, si Jovi mactaretur Phrixus.⁴ Quo audito Athamas, ab agrorum colonis coactus, ad aram Phrixum constituit. Sed Nephelē ipsum cum filia eripuit, iisque arietem dedit, quem aureo vellere præditum a Mercurio acceperat. Quo per aerem volentes, terram mareque interjectum superarunt.⁵ Quum vero super mare versarentur, quod inter Sigeum et Chersonesum est interjectum, Helle in profundum delapsa periit; unde fretum illud Hellespontii nomen accepit.

⁶ Phrixus autem venit ad Colchos, quibus Æetes imperavit Solis filius et Perseidis, frater Circes et Pasiphaes, quam Minos habebat uxorem. Æetes itaque Phrixum hospitio excepit, eique Chalciopen, unam ex filiabus, in matrimonium dedit. Hic vero Jovi Phyxio velleris aurei arietem sacrificavit, ejusque pellem dono dedit Æetæ, qui ad quercum in Martis luco eam clavis affixit.⁷ Ex Chalciopē, Æetæ filia, quattuor erant Phrixo filii, Argus, Melas, Phrontis, Cytisorus.

(2) Postea Athamas Junonis ira etiam quos ex Inone habebat filiis privatus est. Ipse enim furore percitus Learchum sagitta interemit, Ino autem Melicertam secum ipsa in mare dejecit.² Deinde e Boeotia pulsus deum rogavit, ubinam gentium habitaturus esset. Respondit oraculum,

κατοικεῖν ἐν ᾧ περ ἂν τόπων ὑπὸ ζώων ἀγρίων ξενισθῇ, πολλὴν χώραν διελθὼν, ἐνέτυχε λύκοις προβάτων μοῖρας νεμομένοις· οἱ δὲ θεωρήσαντες αὐτὸν, ἃ διηροῦντο ἀπολιπόντες, ἔφυγον.³ Ἀθάμας δὲ κτίσας τὴν χώραν, Ἀθαμαντίαν ἄρ' ἐαυτοῦ προσηγόρευσε, καὶ γήμας Θημιστῶ τὴν Ὑψέως, ἐγέννησε Λεύκωνα, Ἐρυθρον, Σχοινέα, Πτώον.

(3) Σίσυφος δὲ Αἰόλου κτίσας Ἐφύραν τὴν νῦν λεγομένην Κόρινθον, γαμεῖ Μερόπην τὴν Ἀτλαντος. Ἐξ αὐτῶν παῖς γίνεται Γλαῦκος, ᾧ παῖς Βελλεροφόντης ἐξ Εὐρυμέδης ἐγεννήθη· ὃς ἔκτεινε τὴν πυρίπνου Χίμαιραν.² Κολάζεται δὲ Σίσυφος ἐν Ἄδου, πέτρον ταῖς χερσὶ καὶ τῇ κεφαλῇ κυλίων, καὶ τοῦτον ὑπερβάλλειν θείων· οὗτος δὲ ὠθούμενος ὑπ' αὐτοῦ, ὠθεῖται πάλιν εἰς τοῦπίσω. Ἦναι δὲ ταύτην τὴν δίχην διὰ τὴν Ἀσωποῦ θυγατέρα Αἴγιναν· ἀρπάσαντα γὰρ αὐτὴν κρύφα Δία Ἀσωπῶ μηνῦσαι ζητοῦντι λέγεται.

(4) Διὸν δὲ βασιλεύων τῆς Φωκίδος, Διομήδην τὴν Ξούθου γαμεῖ, καὶ αὐτῇ γίνεται θυγάτηρ μὲν Ἀστερόπειρα· παῖδες δὲ Αἰνετός, Ἀκτωρ, Φύλακος, Κέφαλος, ὃς γαμεῖ Πρόκριν τὴν Ἐρεχθέως· αὐθις δὲ ἡ Ἥως αὐτὸν ἀρπάζει ἐρασθεῖσα.

(5) Περιήρης δὲ Μεσσήνην κατασχὼν, Γοργοφόνην τὴν Περσείως ἐγγίμην, ἐξ ἧς Ἀφареὺς αὐτῇ καὶ Λευκίππος καὶ Τυνδάρεως, ἔτι τε Ἰκάριος παῖδες ἐγένοντο. Πολλοὶ δὲ τὸν Περιήρην λέγουσιν οὐκ Αἰόλου παῖδα, ἀλλὰ Κυνόρτα τοῦ Ἀμύκλη· διόπερ τὰ περὶ τῶν Περιήρου ἐκγόνων ἐν τῇ Ἀτλαντικῇ γένει ἀηλώσομεν.

(6) Μάγνης δὲ Αἰόλου γαμεῖ νύμφην Νηίδα, καὶ γίνονται αὐτῇ παῖδες Πολυδέκτης καὶ Δίκτης. Οὗτοι Σέριφρον ᾤκισαν.

(7) Σαλμωνεὺς δὲ τὸ μὲν πρῶτον περὶ Θεσσαλίαν κατοικεῖ· παραγενόμενος δὲ αὐθις εἰς Ἥλιν, ἐκεῖ πόλιν ἔκτισεν. Ὑβριστὴς δὲ ὢν, καὶ τῇ Διὶ ἐξισοῦσθαι θέλων, διὰ τὴν ἀσέβειαν ἐκολάσθη· ἔλεγε γὰρ ἐαυτὸν εἶναι Δία, καὶ τὰς ἐκείνου ἀρελόμενος θυσίας, ἐαυτῷ προσέτασσε θύειν· καὶ βύρσας μὲν ἐξηραμμένας ἐξ ἄρματος μετὰ λεβήτων χαλκῶν σύρων, ἔλεγε βροντᾶν· βάλλων δὲ εἰς οὐρανὸν αἰθόμενας λαμπάδας, ἔλεγεν ἀστράπτειν. Ζεὺς δὲ αὐτὸν κεραυνώσας, τὴν κτισθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ πόλιν καὶ τοὺς οἰκήτορας ἠφάνισε πάντας.

(8) Τυρὼ δὲ ἡ Σαλμωνέως θυγάτηρ καὶ Ἀλκιδίκης, παρὰ Κρηθεῖ τῷ Σαλμωνέως ἀδελφῷ τρεφομένη, ἔρωτα ἴσχει Ἐνιπέως τοῦ ποταμοῦ· καὶ συνεχῶς ἐπὶ τὰ τούτου βεῖθρα φοιτῶσα, τούτοις ἀπωδύρετο. Ποσειδῶν δὲ εἰκασθεὶς Ἐνιπεῖ, συγκατεκλίθη αὐτῇ· ἡ δὲ γεννήσασα κρύφα διδύμους παῖδας ἐκτίθησιν.² Ἐκκειμένων δὲ τῶν βρεφῶν, παριόντων ἱπποφορβῶν, ἵππος μία προσεφαμένη τῇ χηλῇ θατέρου τῶν βρεφῶν, πελῖόν τι τοῦ προσώπου μέρος ἐποίησεν. Ὁ δὲ ἱπποφορβὸς ἀμφοτέρους τοὺς παῖδας ἀνελόμενος ἔθρεψε, καὶ τὸν μὲν πελιωθέντα Πελίαν ἐκάλεσε, τὸν δὲ ἕτερον

eo in loco sedem constituendam esse, ubi ab agrestibus animalibus hospitio exciperetur. Qui quum multum terrarum peragrasset, obvius factus est lupis, qui ovium partes devorabant; sed ubi illum conspexerant, quæ dispartiebantur relictis, in fugam sese dederunt. ³Athamas vero ibi sedes sibi sumsit, et terram a se nominavit Athamantiam. Deinde Themisto, Hypsei filiam, duxit uxorem, ex eaque genuit Leuconem, Erythrum, Schorneum, Ptoum.

(3) Sisyphus, Aëoli filius, condita Ephyra, cui nunc Corintho est nomen, Meropen, Atlantis filiam, sibi uxorem conjungit. Ex his natus est Glaucus, qui ex Eurymede suscepit Bellerophontem, a quo ignivoma Chimæra interfecta est. ²Punitur vero Sisyphus apud inferos manibus capiteque sursum volvens saxum, quod, ubi montis verticem jam superaturum est, deintegro repulsum ad ima devolvitur. Hoc ei supplicium inflicturn est propter Aënam, Asopi filiam, quod Jovem, qui furtim eam rapuerat, Asopo filiam vestiganti indicasse fertur.

(4) Deion, Phocidis (*Phthiotidis*?) rex, Diomedem Xuthi filiam ducit uxorem, quæ filiam ei parit Asteropeam, filios Aënetum, Actorem, Phylacum, Cephalum, qui Procrin, Erechthei filiam, in matrimonium sumit, ipsum vero rapit Aurora amore ejus inflammata.

(5) Perieres Messenen obtinens uxorem duxit Gorgopbonen, Persei filiam, ex qua Aphareus, Leucippus, Tyndareus, præter hos Icarus filii nati sunt. Multi vero Perierem asserunt non Aëolo ortum, sed Cynorta Amyclæ filio. Quare quæ de Perieris progenie traduntur, ubi ad Atlantis genus perventum erit, exponemus.

(6) Magnes, Aëoli filius, uxorem ducit Naidem nympham, eique filii nati sunt Polydectes ac Dictys; qui in Seriphum insulam coloniam deduxerunt.

(7) Salmoneus primo quidem in Thessalia habitabat, post vero in Elidem profectus urbem ibi condidit. Qui quum insolenter sese gereret, seque Jovi adæquari vellet, suæ ipsius impietatis pœnas luit. Etenim se Jovem esse prædicabat, et quæ illi dedicari solebant, ea sibi sacra offerri jubebat. Atque coria indurata cum lebetibus æneis ex curru suspensa per humum verrens tonitrua se concitare, et ardentes faces in coelum jaculans fulgurare se dictitabat. Sed Jupiter ipsum fulmine occidit, urbemque ab eo conditam, extinctis civibus omnibus, solo eia quavit.

(8) Tyro, Salmonei ex Alcídice filia, quum apud Cretheum, Salmonei fratrem, aleretur, Enipei fluvii amore accensa est, et ad fluctus ejus semper accedens lamentabatur. Verum Neptunus assumpta Enipei forma cum ea concubuit. Hæc autem geminos clanculum peperit eosque exposuit. ²Pueris expositis et equariis pastoribus prætereuntibus, equarum una quum infantium alterum ungula tetigisset, faciei partem lividam reddidit. Tum equarius infantes ambos suscepit alendos, et cui livida erat facies, Peliam (quasi *Lirium* dixeris), alterum Neleum appella-

Νηλέα. ² Τελειωθέντες δὲ ἀνεγνώρισαν τὴν μητέρα, καὶ τὴν μητρικὴν ἀπέκτειναν Σιδερόν· κακουμένην γὰρ γινόντες ὑπ' αὐτῆς τὴν μητέρα, ὥρμησαν ἐπ' αὐτήν· ἢ δὲ φθάσασα, εἰς τὸ τῆς Ἥρας τέμενος κατέφυγε. Πηλίας δὲ ἐπ' αὐτῶν τῶν βωμῶν αὐτὴν κατέσχε· καὶ καθόλου διετέλει τὴν Ἥραν ἀτιμάζων.

(9) Ἐστασίασαν δὲ ὕστερον πρὸς ἀλλήλους. Καὶ Νηλεὺς μὲν ἐκπεσὼν, ἔκειτο εἰς Μεσσήνην, καὶ Πύλον κτείνει· καὶ γαμειὶ Χλωρίδα τὴν Ἀμφίονος, ἐξ ἧς αὐτῇ γίνεται θυγάτηρ μὲν Πηριώ· ἄρρενες δὲ Ταῦρος καὶ Ἀστέριος, Πυλάων, Δηίμαχος, Εὐρύβιος, Ἐπίδαρος, Ῥάδιος, Εὐρυμένης, Εὐαγόρας, Ἀλάστωρ, Νέστωρ, Περικλύμενος. ² Ὡ δὲ Ποσειδῶν δίδωσι μεταβάλλειν τὰς μορφάς. Καὶ μαχόμενος, ὅτε Ἡρακλῆς ἐξεπόρθει Πύλον, γινόμενος ὅτε μὲν λέων, ὅτε δὲ ὄφις, ὅτε δὲ μέλισσα, ὑπ' Ἡρακλέους μετὰ τῶν ἄλλων Νηλείως παίδων ἀπέθανεν. ³ Ἐσώθη δὲ Νέστωρ μόνος, ἐπειδὴ παρὰ Γερηνίοις ἐτρέφετο· ὃς γήμας Ἀναξιβίαν τὴν Κρατιάως, θυγατέρας μὲν Πεισιδίκην καὶ Πολυκάστην ἐγέννησε· παῖδας δὲ, Περσέα, Στρατίον, Ἀρητον, Ἐχέφρονα, Πεισίστρατον, Ἀντιλόχον, Θρασυμήδην.

(10) Πηλίας δὲ περὶ Θεσσαλίαν κατοίκει, καὶ γήμας Ἀναξιβίαν τὴν Βιάντος, ὡς δὲ ἔνιοι λέγουσι, Φιλομάχην τὴν Ἀμφίονος, ἐγέννησε παῖδα μὲν Ἀκαστον, θυγατέρας δὲ Πεισιδίκην, Πηλόπειαν, Ἴπποθόην, Ἀλκαστην.

(11) Κρηθεὺς δὲ κτίσας Ἰωλκὸν, γαμειὶ Τυρῶ τὴν Σάμωνιώς, [τὴν αὐτοῦ ἀδελφεὶδὴν,] ἐξ ἧς αὐτῷ γίνονται παῖδες, Αἴσων, Ἀμυθῶν, Φέρης.

² Ἀμυθῶν μὲν οὖν οἰκῶν Πύλον, Εἰδομένην γαμειὶ τὴν Φέρητος, καὶ γίνονται παῖδες αὐτῷ Βίας καὶ Μελάμπους. ³ Ὃς ἐπὶ τῶν χωρίων διατελῶν, οὔσης πρὸ τῆς οἰκίσεως αὐτοῦ ὄρους, ἐν ᾗ φωλεὸς ὄφρων ὑπῆρχεν, ἀποκτεινάντων τῶν θεραπόντων τοὺς ὄφεις, τὰ μὲν ἐρπετὰ, ξύλα συμφορήσας, ἔκαυσε, τοὺς δὲ τῶν ὄφρων νεοσσούς ἐθρεψεν. Οἱ δὲ γενόμενοι τέλειοι, περιστάντες αὐτῷ κοιμωμένῳ τῶν ὤμων ἐξ ἐκατέρου, τὰς ἀκοὰς ταῖς γλώσσαις ἐξεκάθαιρον. Ὁ δὲ ἀναστὰς, καὶ γενόμενος περιδεὴς, τῶν ὑπερπετομένων ὀρνέων τὰς φωνὰς συνίει· καὶ παρ' ἐκείνων μανθάνων, προὔλεγε τοῖς ἀνθρώποις τὰ μέλλοντα. Πρὸς ἐλάθε δὲ καὶ τὴν ἐπὶ τῶν ἱερῶν μαντικὴν. Περὶ δὲ τὸν Ἀλφειὸν συντυχὼν Ἀπόλλωνι, τὸ λοιπὸν ἀριστος ἦν μάντις.

(12) Βίας δὲ ὁ Ἀμυθῶνος ἐμνηστεύετο Πηριῶ τὴν Νηλείως· ὃ δὲ πολλῶν αὐτῷ μνηστευομένων τὴν θυγατέρα, δώτειν ἐξη τῷ τὰς Φυλάχου βόας κομίσαντι αὐτῷ. Αὐταὶ δὲ ἦσαν ἐν Φυλάκῃ, καὶ κύων ἐρύλασεν αὐτάς, ὧν οὔτε ἄνθρωπος, οὔτε θηρίον πέλας ἐλθεῖν ἠδύνατο. ² Ταύτας ἀδυνατῶν Βίας τὰς βόας κλέψαι, περικαλεῖ τὸν ἀδελφὸν συλλαβεῖσθαι. Μελάμπους δὲ ἰπείσμετο, καὶ προεῖπεν, ὅτι φωραθήσεται κλέπτων, καὶ δευθεὶς ἐνιαυτὸν, οὕτω τὰς βόας λήψεται. ³ Μετὰ δὲ τὴν ὑπόσχεσιν εἰς Φυλάκην ἀπῆει· καὶ καθάπερ προεῖπε, φωραθεὶς ἐπὶ τῇ κλοπῇ, δεσμοῖς ἐν οἰκίᾳ κατε-

νιτ. ² Qui quum ad virilem aetatem pervenissent, agnita matre, Sidero ejus novercam occidere. Cognoverant enim matrem ab ea male habitam esse. Sed ubi impetum ineam fecerunt, cito in Junonis templum confugit, ubi Pelias ad ipsam aram eam jugulavit, nulla Junonis deae ratione habita, quam etiam postea semper negligebat. (9) Deinde vero fratres inter se dissederunt. Et Neleus quidem Iolco expulsus in Messenen commigravit, ubi, Pylo urbe condita, Chloridem, Amphionis filiam, sibi copulavit, ex eaque filiam genuit Pero, filios vero Taurum, Asterium, Pylaonem, Deimachum, Eurybium, Epidaurum, Rhadium, Eurymenem, Evagoram, Alastorem, Nestorem, Periclymenum, ² cui Neptunus in varias sese formas transmutandi potestatem fecit. Itaque in pugna, quo tempore Pylum urbem Hercules diruit, modo in leonem, modo in serpentem, modo in apem conversus ab Hercule una cum ceteris Nelei filiis occisus est. ³ Solus autem Nestor, quippe qui apud Gerenios educaretur, servatus est incolumis. Is, ducta uxore Anaxibia, Cratiei (Atrei?) filia, filias procreavit Pisidicen et Polycasten, filios vero Perseum, Stratium, Aretum, Echephronem, Pisistratum, Antilochem, Thrasymeden.

(10) Pelias vero Thessaliam incolebat, qui ducta Bianthis filia Anaxibia, sive, ut quidam volunt, Philomache ex Amphione orta, filium genuit Acastum, filias Pisidicen, Pelopeam, Hippothoen, Alcestin.

(11) Cretheus, condita Iolco, Tyronem, Salmonei fratris filiam cepit uxorem, ex qua nascuntur ei filii Aeson, Amythaon, Pheres.

² Ex his Amythaon, Pylum incolens, Idomenen Pheretis filiam sibi conjugio jungit, ex eaque liberi oriuntur Bias et Melampus; ³ qui quum ruri ageret atque ante ipsius domum quercus esset, in eaque serpentum latebra, ipsos quidem serpentes a ministris occisos congestis lignis concremavit, at serpentium pullos educavit. Qui quum ad justum corporis modum succrevissent, ipsum dormientem circumstantes ex utroque humero illius aures linguis extergebant. Tandem e somno excitatus et serpentibus conspectis perterrefactus, supervolitantium avium voces intelligebat, et quæ ab iis futura edocebatur, mortalibus prædicebat. Cum auguriis extispicii quoque scientiam divinitus accepit; atque Apollini prope Alpheum obviam factus, omnino vaticinandi peritissimus evasit.

(12) Bias vero, Amythaonis filius, Peronem, Nelei filiam, uxorem postulavit. Hic autem, permultis filiam suam expetentibus, eam nulli, nisi qui Phylaci ad se boves abgisset, se traditurum dictitabat. Boves illæ Phylacæ a cane custodiebantur, ad quem neque mortalium quisquam, neque ferarum ulla prope accedere audebat. ² Itaque Bias, quum non posset eas clam abducere, Melampodis fratris opem imploravit; quam ille se præstituram pollicitus est. Ac prædixit, se in furto deprehensum postquam per annum in vinculis detentus esset, tum demum boves habiturum. ³ Itaque ut promissum faceret, Phylacam versus contendit, atque, ut prædixerat, deprehensus in furto et

ἐφυλάττετο. ⁴ Λειπομένου δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ βραχέος χρόνου, τῶν κατὰ τὸ κρυφαῖον τῆς στέγης σκωλήκων ἀκούει, τοῦ μὲν ἐρωτῶντος, πόσον ἤδη μέρος τοῦ δοκοῦ διαβέβρωται, τῶν δὲ ἀποκριναμένων, λοιπὸν ἑλάχιστον εἶναι. Καὶ ταχέως ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰς ἕτερον οἶκημα μεταγαγεῖν· γενομένου δὲ τούτου, μετ' οὐ πολὺ συνέπεσε τὸ οἶκημα. ⁵ Θαυμάσας δὲ Φύλακος, καὶ μαθὼν, ὅτι ἐστὶ μάντις ἀριστος, λύσας παρεκάλεσεν εἰπεῖν, ὅπως αὐτοῦ τῷ παιδὶ Ἰφίκλῳ παῖδες γίνονται; Ὁ δὲ ὑπέσχετο ἐφ' ᾧ τὰς βόας λήψεται. Καὶ καταθύσας ταύρους δύο, καὶ μελίσας, τοὺς οἰωνοὺς προσεκαλέσατο. ⁶ παραγενομένου δὲ αἰγυπιοῦ, παρὰ τούτου μανθάνει δὴ, ὅτι Φύλακος ποτὲ κριοὺς τέμνων ἐπὶ τῶν αἰδοίων, παρὰ τῇ Ἰφίκλῳ τὴν μάχαιραν ἡμυγμένην ἐτι κατέθετο· δείσαντος δὲ τοῦ παιδὸς καὶ φυγόντος, αὐθις κατὰ τῆς ἱερᾶς δρυὸς αὐτὴν ἐπηξε, καὶ ταύτην ἀμφιτροχῶστας ἐκάλυψεν ὁ φλοῖός. ⁷ Ἐλεγεν οὖν, εὗρεθείσης τῆς μαχαίρας, εἰ ζῶων τὸν ἰὸν ἐπὶ ἡμέρας δέκα Ἰφίκλῳ δῶ πειν, παῖδα γεννήσειν. Ταῦτα μαθὼν παρ' αἰγυπιοῦ Μελάμπους, τὴν μὲν μάχαιραν εὔρε· τῷ δὲ Ἰφίκλῳ τὸν ἰὸν ζῶσας ἐπὶ ἡμέρας δέκα δέδωκε πειν, καὶ παῖς αὐτῷ Ποδάρκης ἐγένετο. ⁸ Τὰς δὲ βόας εἰς Πύλον ἔλασε, καὶ τῷ ἀδελφῷ τὴν Νηλέως θυγατέρα λαβὼν ἔδωκε. Καὶ μέχρι μὲν τινος ἐν Μησσίῃ κατῴκει· ὥς δὲ τὰς ἐν Ἀργεὶ γυναῖκας ἐξέμνη Διόνυσος, ἐπὶ μέρει τῆς βασιλείας ἱασάμενος αὐτάς, ἐκεῖ μετὰ Βιάντος κατῴκησε.

(13) Βιάντος δὲ καὶ Πηροῦς Ταλαός, οὗ καὶ Λυσιμάχης τῆς Ἀδαντος τοῦ Μελάμποδος, Ἀδραστος, Παρθενόπαϊος, Πρόναξ, Μηχιστεὺς, Ἀριστόμαχος, Ἐριφύλη, ἣν Ἀμφιάραος γαμεῖ.

² Παρθενόπαϊου δὲ Πρόμαχος ἐγένετο, δὲ μετὰ τῶν Ἐπιγόνων ἐπὶ Θήβας ἐστρατεύθη. Μηχιστέως δὲ Εὐρύαλος, δὲ ἦκεν εἰς Τροίαν. Πρόνακτος δὲ ἐγένετο Λυκοῦργος. Ἀδράστου δὲ καὶ Ἀμφιθέας τῆς Πρόνακτος, θυγατέρες μὲν Ἀργεῖα, Δηϊπύλη, Αἰγιάλεια, παῖδες δὲ Αἰγιαλεὺς, Κυάνιππος.

(14) Φέρης δὲ ὁ Κρηθέως, Φεράς ἐν Θεσσαλίᾳ κτίσας, ἐγέννησεν Ἀδμήτην καὶ Λυκοῦργον. Λυκοῦργος μὲν οὖν περὶ Νεμέαν κατῴκησε, γῆμας δὲ Εὐρυδίκην, ὥς δὲ ἐνιοὶ φασίν, Ἀμφιθέαν, ἐγέννησεν Ὀφελτήν κληθέντα Ἀρχέμορον. (15) Ἀδμήτου δὲ βασιλεύοντος τῶν Φερῶν, ἐθήτευσεν Ἀπόλλων αὐτῷ μνηστευομένῳ τὴν Πελοῖου θυγατέρα Ἀλκηστίν. Ἐκείνῳ δὲ δώσειν ἐπαγγελαμένου Πελοῖου τὴν θυγατέρα τῷ καταζεύξαντι ἄρμα λεόντων καὶ κάπρων, Ἀπόλλων ζεύξας ἔδωκεν. Ὁ δὲ κομίσας πρὸς Πελοῖον, Ἀλκηστίν λαμβάνει. Θύων δὲ ἐν τοῖς γάμοις, ἐξελάθετο Ἀρτέμιδι θῦσαι· διὰ τοῦτο, τὸν θάλαμον ἀνοίξας, εὔρε δρακόντων σπείραμα πεπληρωμένον. ² Ἀπόλλων δὲ εἰπὼν ἐξιλάσκεισθαι τὴν θεὸν, ἡτήσατο παρὰ Μοιρῶν, ἵνα, ὅταν Ἀδμήτος μέλλῃ τελευτᾶν, ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου, ἂν ἐχουσῶς τις ὑπὲρ αὐτοῦ θνήσκειν ἔληται, πατὴρ ἢ μήτηρ ἢ

in vincula conjectus in domo quadam custodiebatur.

⁴ Quum vero paullulum ab anni spatio abesset, teredines audit in abdita parte tecti trabem corroderes, quarum uni quantum e trabe derosum esset, percontanti cetera minimam jam superesse responderunt. Tum Melampus statim in alium carcerem se traduci jussit; quo vixdum facto, domicilium illud corrui. ⁵ Id admiratus Phylacus, ubi vatem illum optimum esse animadvertit, solutum vinculis ostendere rogavit, quomodo Iphiclus filius prolem haberet. Ille, si boves reciperet, se vaticinatorum pollicetur. Deinde mactatis duobus tauris, eorumque visceribus particulatim concisis, aves augurali arte advocavit. ⁶ Ad quem quum vultur advolasset, ex eo cognovit, Phylacum olim arietes et secantem cultrum cruentum adhuc juxta Iphiclum posuisse; deinde vero, quum puer metu perculsus in supam sese conjecisset, quercui Jovi sacrae impegisse, ubi cortice esset obductus. ⁷ Invento igitur cultro, si abrasam, inquit, ferri rubiginem per denos dies Iphiclo in vino potandam dederit, filium de se prolem esse geniturum. Quibus ex vulture cognitis, Melampus cultrum reperit, et abrasam ex illo rubiginem denos per dies bibendam dedit Iphiclo, qui jam Podarce filium procreavit. ⁸ At Melampus boves Pylium perduxit, fratrique Peronem, Nelei filiam, consecutus in conjugium collocavit, et Messenae aliquandiu mansit. Postea vero quam Bacchus Argivis mulieribus suorem injecit, pactus regni partem, eas vesania liberavit atque cum Biante fratre Argos commigravit.

(13) Biantis et Perdis filius fuit Talaus, cujus ex Lysimache, Abantis, Melampi, Adrastus, Parthenopæus, Pronax, Mecisteus, Aristomachus, Eriphyle, quæ nupsit Amphiarao.

² Parthenopæus filium habebat Promachum, qui cum Epigonis contra Thebas in bellum profectus est. Mecisteus genuit Euryalum, qui adversus Trojam navigavit. Ex Pronacte natus est Lycurgus. Adrastus ex Amphithea, Pronactis filia, filias Argiam, Deipylen, Ægialeam, filios autem Ægialeum et Cyanippum suscepit.

(14) Pheres, Crethei filius, qui Pheras in Thessalia condidit, Admetum genuit et Lycurgum. Hic circa Neameam habitavit et ex Eurydice, vel ut alii narrant, ex Amphithea uxore filium procreavit Opheltē, cognomento Archemorum. (15) Admeto Pheris regnanti Apollo mercede conductus servivit, quo tempore ille Alcestem, Peliae filiam, uxorem deposcebat. Pelia vero ei se filiam daturum esse prædicante qui leones et apros currui jungeret, fecit hoc Apollo, atque ille, curru ad regem producto, Alcestem in matrimonium accepit. Sed in nuptiarum sacris Dianæ sacrificare oblitus, quum thalamum aperiret, plenum reperit conspiratis serpentibus. ² Apollo vero postquam ut numinis iram placaret eum admonuerat, a Parcis poposcit, ut, ubi Admetus in humanis esse desiturus esset, mortis periculum evaderet, si quis pro eo sive pater, sive mater, sive uxor mortem ultro subierit. Postea, ubi illi

γυνή. Ὡς δὲ ἦλθεν ἡ τοῦ θνήσκειν ἡμέρα, μήτε τοῦ πατρὸς μήτε τῆς μητρὸς ὑπὲρ αὐτοῦ θνήσκειν θελόντων, Ἀλκίσις ὑπεραπέθανε. Καὶ αὐτὴν πάλιν ἀνέπεμψεν ἡ Κόρη· ὥς δὲ ἔνιοι λέγουσιν, Ἡρακλῆς μαχισάμενος Ἄδῃ.

(16) Αἰσωνος δὲ τοῦ Κρηθέως καὶ Πολυμήδης τῆς Αὐτολύκου, Ἰάσων. Οὗτος οἶκει ἐν Ἰωλκῷ, τῆς δὲ Ἰωλκοῦ Πελίας ἐδασίλευσε μετὰ Κρηθέα. ² Ὁ χρωμένω περὶ τῆς βασιλείας ἐθέσπισεν ὁ θεὸς, τὸν μονοσάνδαλον φυλάξασθαι. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἡγνόει τὸν χρησμὸν, αὐθις δὲ ὕστερον αὐτὸν ἔγνω. Τελῶν γάρ ἐπὶ τῇ θαλάσῃ Ποσειδῶνι θυσίαν, ἄλλους τε πολλοὺς ἐπιτάττει, καὶ τὸν Ἰάσωνα μετεπέμψατο. ³ Ὁ δὲ πρόθω γυωργίας ἐν τοῖς χωρίοις διατελῶν, ἔσπευσεν ἐπὶ τὴν θυσίαν. Διαβαίνων δὲ ποταμὸν Ἀναυρον, ἐξῆλθε μονοσάνδαλος, τὸ ἕτερον ἀπολέσας ἐν τῷ ρεῖθρῳ πέδιλον. ⁴ Θεασάμενος δὲ Πελίας αὐτὸν, καὶ τὸν χρησμὸν συμβαλὼν, ἡρώτα προσελθὼν, τί ἂν ἐποίησιν ἐξουσίαν ἔχων, εἰ λόγιον ἦν αὐτῷ, πρὸς τινος φονευθῆσθαι τῶν πολιτῶν. Ὁ δὲ, εἴτε ἐπελθὼν ἄλλως, εἴτε διὰ μῆνιν Ἡρας, ἐν ἔλθοι κακὸν Μῆδεα Πελίας (τὴν γὰρ Ἡραν οὐκ ἐτίμα), τὸ χρυσόμαλλον δέρας, ἔφη, προσέταπτον ἀνφέρειν αὐτῷ. ⁵ Τοῦτο Πελίας ἀκούσας, εὐθὺς ἐπὶ τὸ δέρας ἐλθεῖν ἐκέλευσεν αὐτόν. Τοῦτο ἐν Κόλχοις ἦν ἐν Ἀρεος ἄλσει κρεμάμενον ἐκ ὄρου, ἐφρουρεῖτο δὲ ὑπὸ δράκοντος αὐπνου.

⁶ Ἐπὶ τοῦτο πεμπόμενος Ἰάσων, Ἀργὸν παρεκάλεσε τὸν Φρίξου· κακείνος Ἀθηναῖς ὑποθεμένης πεντηκόντορον ναῦν κατεσκεύασε τὴν προσαγορευθεῖσαν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος Ἀργῷ· κατὰ δὲ τὴν πρόωραν ἐνήρμοσεν Ἀθηναῖ φωνῆεν φηγοῦ τῆς Δωιδωνίδος ξύλον. ⁷ Ὡς δὲ ἡ ναὺς κατεσκευάσθη, [καὶ] χρωμένω ὁ θεὸς αὐτῷ πλεῖν ἐπέτρεψε συναθροίσαντι τοὺς ἀρίστους τῆς Ἑλλάδος. ⁸ Οἱ δὲ συναθροισθέντες εἰσὶν οἷδε· Τίφης Ἀγνίου, δὲ ἐκυδέρνα τὴν ναῦν, Ὀρφεὺς Οἰάγρου, Ζήτης καὶ Κάλαϊς Βορέου, Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης Διὸς, Τελαμὼν καὶ Πηλεὺς Αἰακοῦ, Ἡρακλῆς Διὸς, Θησεὺς Αἰγέως, Ἰδᾶς καὶ Λυγκεὺς Ἀφάρειος, Ἀμφιάρεος Οἰκλέους, Καίνεος Κορώνου, Παλαίμων Ἡφαιστοῦ ἢ Αἰτωλοῦ, Κηφεὺς Ἀλεοῦ, Λαέρτης Ἀρχισίου, Αὐτόλυκος Ἑρμοῦ, Ἀταλάντη Σχοινέως, Μενότιος Ἀκτορος, Ἀκτωρ Ἰππᾶσου, Ἀδμητὸς Φέρητος, Ἀκαστος Πελίου, Εὐρυτος Ἑρμοῦ, Μελέαγρος Οἰνέως, Ἀγκαῖος Λυκούργου, Εὐφῆμος Ποσειδῶνος, Ποῖς Θεαμάκου, Βούτης Τελέοντος, Φάνος καὶ Στάφυλος Διονύσου, Ἐργῖνος Ποσειδῶνος, Περικλύμενος Νηλέως, Λυγίας Ἡλίου, Ἴφικλος Θεστίου, Ἀργὸς Φρίξου, Εὐρύαλος Μηκιστίως, Πηνελέως Ἰππάλμου, Λήϊτος Ἀλέκτορος, Ἴφριτας Ναυδόλου, Ἀσκάλαρος καὶ Ἰάλμενος Ἀρεος, Ἀστέριος Κομήτου, Πολύφημος Ἐλάτου.

(17) Οὗτοι ναυαρχοῦντος Ἰάσονος ἀναχθέντες προσίσχουσι Λήμνῳ. Ἐτυχε δὲ ἡ Λῆμνος ἀνδρῶν τότε πᾶσα ἱρῆμος, βασιλευμένη δὲ ὑπὸ Ὑψιπύλης τῆς

moriendi dies advenerat, et neque pater neque mater pro filio mori vellent, Alcestis pro eo mortem perpressa est; quam deinde Proserpina, vel, ut quibusdam placet, Hercules, commissa cum Plutone pugna, ad superas auras reduxit.

(16) Iason autem Æsone, Crethei filio, et Polymede, Autolycei filia, natus Iolcum habitabat, ubi post Cretheum regnum tenebat Pelias. ² Cui de regni fortuna sciscitanti respondit Apollo, ipsi ab eo, qui alterum pedem calceatum haberet, cavendum esse. Primum quidem responsum non intellexit, postea vero sensum ejus percepit. Nam quum in littore Neptuno sacra faceret, cum alios multos tum etiam Iasonem invitavit. ³ Is, quod rei rusticæ desiderio tenebatur, ruri agens, ad sacra properavit; sed Anaurum fluvium trajiciens amisso altero in amne calceo, uno tantum pede calceatus egressus est. ⁴ Quod ubi Pelias vidit, oraculum animo reputans, propius eum accedit rogatque: quidnam, si haberet potestatem, facturum esset, si ex oraculo prædictum foret, a civium aliquo mortem sibi illatum iri. Illic autem, sive quod hoc sorte in mentem veniret, sive Junonis ira suggerente, ut Medeam in Pelei, qui deam negligebat, perniciem adduceret, « Vellus aureum ut ille afferret imperarem, » respondit. ⁵ Quo audito Pelias ipsum ad vellus repetendum statim proficisci jussit. Hoc vero Colchis erat in Martis luco e quercu suspensum, ubi draco insomnis id custodiebat.

⁶ Ad hoc igitur reportandum Iason Argum arcessivit, filium Phrixi. Is Minervæ consilio quinquaginta remorum navem, a fabri nomine Argo appellatam, construxit; ad cujus proram vocale Minerva e fago Dodonæa lignum accommodavit. ⁷ Nave itaque confecta, Iasoni oraculum sciscitanti deus vela facere permisit, quum totius Græciæ optimos quosque congregasset; ⁸ quorum collectorum nomina hæc sunt: Tiphys, Hagniae filius, cui navis gubernaculum delegatum fuit, Orpheus Œagri, Zetes et Calais Boreæ, Castor et Pollux Jovis, Telamon et Peleus Æaci, Hercules Jovis, Theseus Ægei, Idas et Lynceus Apharei, Amphiaræus Oiclis, Cæneus Coroni, Palæmon Vulcani vel Ætoli, Cephæus Aleæ, Laertes Arcisii, Autolycus Mercurii, Atalanta Schœnei, Menætiæ Actoris, Actor Hippasi, Admetus Pheretis, Acastus Peliae, Eurytus Mercurii, Meleager Œnei, Ancæus Lycurgi, Euphemus Neptuni, Pæas Thaumaci, Butes Teleontis, Phanus et Staphylus Dionysi, Erginus Neptuni, Periclymenus Nelei, Augeas Solis, Iphiclus Thestii, Argus Phrixi, Euryalus Mecistei, Peneleus Hippalmi, Leitus Alectoris, Iphitus Nauboli, Ascalaphus et Ialmenus Martis, Asterius Cometæ, Polyphemus Elati.

(17) Hi igitur navarcho Iasone evecti appellant Lemnum. Quæ insula tum viris orbata, Hypsipyles, Thoantis filia, imperio regebatur. Causa rei fuit hæc: ² Lemniæ mu-

ἐφυλάττετο.⁴ Λειπομένου δὲ τοῦ ἐνιαυτοῦ βραχέος χρόνου, τῶν κατὰ τὸ κρυφαῖον τῆς στέγης σκωλήκων ἀκούει, τοῦ μὲν ἐρωτῶντος, πόσον ἤδη μέρος τοῦ δοκοῦ διαδέδρωται, τῶν δὲ ἀποκριναμένων, λοιπὸν ἐλάχιστον εἶναι. Καὶ ταχέως ἐκέλευσεν αὐτὸν εἰς ἕτερον οἶκημα μεταγχεῖν· γενομένου δὲ τούτου, μετ' οὐ πολὺ συνέπεσε τὸ οἶκημα.⁵ Θαυμάσας δὲ Φύλακος, καὶ μαθὼν, ὅτι ἐστὶ μάντις ἀριστος, λύσας παρεκάλεσεν εἰπεῖν, ὅπως αὐτοῦ τῷ παιδί Ἰφίκλῳ παῖδες γίνονται; Ὁ δὲ ὑπέσχετο ἐφ' ᾧ τὰς βόας λήψεται. Καὶ καταθύσας ταύρους δύο, καὶ μελίσας, τοὺς οἰωνοὺς προσεκαλίσατο·⁶ παραγενομένου δὲ αἰγυπιοῦ, παρὰ τούτου μανθάνει δὴ, ὅτι Φύλακος ποτὲ κριοὺς τέμνων ἐπὶ τῶν αἰδοίων, παρὰ τῷ Ἰφίκλῳ τὴν μάχαιραν ἡμαγμένην ἐτι κατέθετο· δείσαντος δὲ τοῦ παιδὸς καὶ φυγόντος, αὐθις κατὰ τῆς ἱερᾶς ὁρυδὸς αὐτὴν ἐπῆξε, καὶ ταύτην ἀμφιτροχώσας ἐκάλυψεν ὁ φλοιός.⁷ Ἐλεγεν οὖν, εὐρεθείσης τῆς μαχαίρας, εἰ ζύων τὸν Ἴον ἐπὶ ἡμέρας δέκα Ἰφίκλῳ δῶν πιεῖν, παῖδα γεννήσειν. Ταῦτα μαθὼν παρ' αἰγυπιοῦ Μελάμπους, τὴν μὲν μάχαιραν εὗρε· τῷ δὲ Ἰφίκλῳ τὸν Ἴον ζύσας ἐπὶ ἡμέρας δέκα δέδωκε πιεῖν, καὶ παῖς αὐτῷ Ποδάρχης ἐγένετο.⁸ Τὰς δὲ βόας εἰς Πύλον ἤλασε, καὶ τῷ ἀδελφῷ τὴν Νηλέως θυγατέρα λαβὼν ἔδωκε. Καὶ μέχρι μὲν τινος ἐν Μησσίῃ κατῴκει· ὡς δὲ τὰς ἐν Ἀργεὶ γυναῖκας ἐξέμηνε Διόνυσος, ἐπὶ μέρει τῆς βασιλείας ἱασάμενος αὐτὰς, ἐκεῖ μετὰ Βιάντος κατῴκησε.

(13) Βιάντος δὲ καὶ Πηροῦς Ταλαός, οὗ καὶ Λυσιμάχης τῆς Ἀβαντος τοῦ Μελάμποδος, Ἀδραστος, Παρθενοπαῖος, Πρόναξ, Μηκιστεὺς, Ἀριστόμαχος, Ἐριφύλη, ἦν Ἀμφιάραος γαμεῖ.

² Παρθενοπαίου δὲ Πρόμαχος ἐγένετο, ὃς μετὰ τῶν Ἐπιγόνων ἐπὶ Θήβας ἐστρατεύθη. Μηκιστεύς δὲ Εὐρύαλος, ὃς ἦκεν εἰς Τροίαν. Πρόνακτος δὲ ἐγένετο Λυκοῦργος. Ἀδράστου δὲ καὶ Ἀμφιθέας τῆς Πρόνακτος, θυγατέρες μὲν Ἀργεία, Δηϊπύλη, Αἰγιάλεια, παῖδες δὲ Αἰγιαλεὺς, Κυάνιππος.

(14) Φέρης δὲ ὁ Κρηθέως, Φεράς ἐν Θεσσαλίᾳ κτίσας, ἐγέννησεν Ἀδμήτην καὶ Λυκοῦργον. Λυκοῦργος μὲν οὖν περὶ Νεμέαν κατῴκησε, γῆμας δὲ Εὐρυδίκην, ὡς δὲ ἐνιοὶ φασίν, Ἀμφιθέαν, ἐγέννησεν Ὀφέλτην κληθέντα Ἀρχέμορον. (15) Ἀδμήτου δὲ βασιλεύοντος τῶν Φερώων, ἐθήτευσεν Ἀπόλλων αὐτῷ μνηστευομένῳ τὴν Πελίου θυγατέρα Ἀλκηστιν. Ἐκείνῳ δὲ δώσειν ἑπαγγελαμένου Πελίου τὴν θυγατέρα τῷ καταζεύξαντι ἄρμα λεόντων καὶ κάπρων, Ἀπόλλων ζεύξας ἔδωκεν. Ὁ δὲ κομίσας πρὸς Πελίαν, Ἀλκηστιν λαμβάνει. Θύων δὲ ἐν τοῖς γάμοις, ἐξελάθετο Ἀρτέμιδι θῦσαι· διὰ τοῦτο, τὸν θάλαμον ἀνοίξας, εὗρε ὀρακόντων σπείραμα πεπληρωμένον.² Ἀπόλλων δὲ εἰπὼν ἐξιλάσκεισθαι τὴν θεὸν, ἡτήσατο παρὰ Μοιρῶν, ἵνα, ὅταν Ἀδμητος μέλλῃ τελευτᾶν, ἀπολυθῇ τοῦ θανάτου, ἂν ἔχουσίν τις ὑπὲρ αὐτοῦ θνήσκειν ἔληται, πατὴρ ἢ μήτηρ ἢ

in vincula conjectus in domo quadam custodiebatur.

⁴ Quum vero paullulum ab anni spatio abesset, teredines audit in abdita parte tecti trabem corroderes, quarum uni quantum e trabe derosum esset, percontanti cetera minimam jam superesse responderunt. Tum Melampus statim in alium carcerem se traduci jussit; quo vixdum facto, domicilium illud corruit. ⁵ Id admiratus Phylacus, ubi vatem illum optimum esse animadvertit, solutum vinculis ostendere rogavit, quomodo Iphiclus filius prolem haberet. Ille, si boves reciperet, se vaticinaturum pollicetur. Deinde mactatis duobus tauris, eorumque visceribus particulatim concisis, aves augurali arte advocavit. ⁶ Ad quem quum vultur advolasset, ex eo cognovit, Phylacum olim arietes exsecantem cultrum cruentum adhuc juxta Iphiclum posuisse; deinde vero, quum puer metu perculsus in fugam sese conjecisset, quercui Jovi sacrae impegisse, ubi cortice esset obductus. ⁷ Invento igitur cultro, si abrasam, inquit, ferri rubiginem per denos dies Iphiclo in vino potandam dederit, filium de se prolem esse geniturum. Quibus ex vulture cognitis, Melampus cultrum reperit, et abrasam ex illo rubiginem denos per dies bibendam dedit Iphiclo, qui jam Podarceum filium procreavit. ⁸ At Melampus boves Pylium perduxit, fratrique Peronem, Nelei filiam, consecutus in conjugium collocavit, et Messenae aliquandiu mansit. Postea vero quam Bacchus Argivis mulieribus furorem iniecit, pactus regni partem, eas vesania liberavit atque cum Biante fratre Argos commigravit.

(13) Biantis et Perus filius fuit Talaus, cujus ex Lysimache, Abantis, Melampi, Adrastus, Parthenopæus, Pronax, Mecisteus, Aristomachus, Eriphyle, quæ nupsit Amphiarao.

² Parthenopæus filium habebat Promachum, qui cum Epigonis contra Thebas in bellum profectus est. Mecisteus genuit Euryalum, qui adversus Trojam navigavit. Ex Pronacte natus est Lycurgus. Adrastus ex Amphithea, Pronactis filia, filias Argiam, Deipylen, Ægialeam, filios autem Ægialeum et Cyanippum suscepit.

(14) Pheres, Crethei filius, qui Pheras in Thessalia condidit, Admetum genuit et Lycurgum. Hic circa Nemeam habitavit et ex Eurydice, vel ut alii narrant, ex Amphithea uxore filium procreavit Opheltea, cognomento Archemorum. (15) Admeto Pheris regnanti Apollo mercede conductus servivit, quo tempore ille Alcestin, Peliae filiam, uxorem deposcebat. Pelia vero ei se filiam daturum esse prædicante qui leones et apros currui jungeret, fecit hoc Apollo, atque ille, curru ad regem producto, Alcestin in matrimonium accepit. Sed in nuptiarum sacris Dianæ sacrificare oblitus, quum thalamum aperiret, plenum reperit conspiratis serpentibus. ² Apollo vero postquam ut numinis iram placaret eum admonuerat, a Parcis poposcit, ut, ubi Admetus in humanis esse desiturus esset, mortis periculum evaderet, si quis pro eo sive pater, sive mater, sive uxor mortem ultro subierit. Postea, ubi illi

γυνή. Ὡς δὲ ἦλθεν ἡ τοῦ θνήσκειν ἡμέρα, μήτε τοῦ πατρὸς μήτε τῆς μητρὸς ὑπὲρ αὐτοῦ θνήσκειν θελόντων, Ἀλκυστις ὑπεραπέθανε. Καὶ αὐτὴν πάλιν ἀνέπεμψεν ἡ Κόρη· ὥς δὲ ἔνιοι λέγουσιν, Ἡρακλῆς μαχέσάμενος Ἀῶν.

(16) Αἰσωνος δὲ τοῦ Κρηθέως καὶ Πολυμήδης τῆς Αὐτολύκου, Ἰάσων. Οὗτος οἶκει ἐν Ἰωλκῷ, τῆς δὲ Ἰωλκοῦ Πελίας ἐβασίλευσε μετὰ Κρηθέα. ¹ Ὁ χρωμένω περὶ τῆς βασιλείας ἐθέσπισεν ὁ θεὸς, τὸν μονοσάνδαλον φυλάξασθαι. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον ἡγνῶει τὸν χρησμὸν, αὐθις δὲ ὕστερον αὐτὸν ἔγνω. Τελῶν γὰρ ἐπὶ τῇ θαλάσῃ Ποσειδῶνι θυσίαν, ἄλλους τε πολλοὺς ἐπὶ ταύτῃ, καὶ τὸν Ἰάσωνα μετεπέμψατο. ² Ὁ δὲ πόθῳ γειργίας ἐν τοῖς χωρίοις διατελῶν, ἔσπευσεν ἐπὶ τὴν θυσίαν. Διαβαίνων δὲ ποταμὸν Ἀναυρον, ἐξῆλθε μονοσάνδαλος, τὸ ἕτερον ἀπολέσας ἐν τῷ βεῖθρῳ πέδιλον. ³ Θεασάμενος δὲ Πελίας αὐτὸν, καὶ τὸν χρησμὸν συμβαλὼν, ἡρώτα προσελθὼν, τί ἂν ἐποίησιν ἐξουσίαν ἔχων, εἰ λόγιον ἦν αὐτῷ, πρὸς τινος φονευθήσεσθαι τῶν πολιτῶν. Ὁ δὲ, εἴτε ἐπελθὼν ἄλλως, εἴτε διὰ μῆνιν Ἡρας, ἐν ἔλθοι κακὸν Μῆδεα Πελίᾳ (τὴν γὰρ Ἡραν οὐκ ἐτίμα), τὸ χρυσόμαλλον δέρας, ἔφη, προσέταττον ἂν φέρειν αὐτῷ. ⁴ Τοῦτο Πελίας ἀκούσας, εὐθὺς ἐπὶ τὸ δέρας ἐλθεῖν ἐκέλευσεν αὐτόν. Τοῦτο ἐν Κόλχοις ἦν ἐν Ἀρεος ἄλσει χρεμάμενον ἐκ ὄρου, ἐφρουρεῖτο δὲ ὑπὸ δράκοντος αὐπνου.

⁵ Ἐπὶ τοῦτο πεμπόμενος Ἰάσων, Ἀργὸν παρεκάλεσε τὸν Φρίξου· κακείνος Ἀθηναῖς ὑποθεμένης πεντηκόντηρον ναῦν κατεσκευάσας τὴν προσαγορευθεῖσαν ἀπὸ τοῦ κατασκευάσαντος Ἀργῷ· κατὰ δὲ τὴν πρόραν ἐνήρμοσεν Ἀθηναῖ φωνῇεν φηγοῦ τῆς Δωδωνίδος ξύλον. ⁷ Ὡς δὲ ἡ ναῦς κατεσκευάσθη, [καὶ] χρωμένω ὁ θεὸς αὐτῷ πλεῖν ἐπέτρεψε συναθροίσαντι τοὺς ἀρίστους τῆς Ἑλλάδος. ⁸ Οἱ δὲ συναθροισθέντες εἰσὶν οἷδε· Τίφους Ἀγρίου, δὲ ἐκυβέρνα τὴν ναῦν, Ὀρφεὺς Οἰάγρου, Ζήτης καὶ Κάλαις Βορέου, Κάστωρ καὶ Πολυδεύκης Διὸς, Τελαμὼν καὶ Πηλεὺς Αἰάκου, Ἡρακλῆς Διὸς, Θησεὺς Αἰγέως, Ἰδας καὶ Λυγκεὺς Ἀφαρέως, Ἀμφικράτος Οἰκλέους, Καينهὺς Κορώνου, Παλαίμων Ἡφαίστου ἢ Αἰτωλοῦ, Κηφεὺς Ἀλεοῦ, Λαέρτης Ἀρχεσίλου, Αὐτολύκος Ἑρμοῦ, Ἀταλάντη Σχοινέως, Μειοίτιος Ἀκτορος, Ἀκτωρ Ἰππασοῦ, Ἀδμητὸς Φέρητος, Ἀκαστος Πελίου, Εὐρύτος Ἑρμοῦ, Μελέαγρος Οἰνέως, Ἀγκαῖος Λυκούργου, Εὐφρημος Ποσειδῶνος, Ποίας Θαυμάκου, Βούτης Τελέοντος, Φάνος καὶ Στίφυλος Διονύσου, Ἐργῖνος Ποσειδῶνος, Περικλύμενος Νηλέως, Αὐγέας Ἠλίου, Ἰφικλος Θεστίου, Ἀργὸς Φρίξου, Εὐρύαλος Μηκιστέως, Πηνελέως Ἰππάλμου, Λήϊτος Ἀλέκτορος, Ἴριτος Ναυδόλου, Ἀσκάλαρος καὶ Ἰάλμενος Ἀρεος, Ἀστέριος Κομήτου, Πολύρημος Ἐλάτου.

(17) Οὗτοι ναυαρχοῦντος Ἰάσωνος ἀναχθέντες προσίσχουσι Λήμνῳ. Ἐτύχε δὲ ἡ Λῆμνος ἀνδρῶν τότε οὐσα Ἰρηνος, βασιλευσμένη, δὲ ὑπὸ Ὑψιπύλης τῆς

μυριένδης dies advenerat, et neque pater neque mater pro filio mori vellent, Alcestis pro eo mortem perpessa est; quam deinde Proserpina, vel, ut quibusdam placet, Hercules, commissa cum Plutone pugna, ad superas auras reduxit.

(16) Iason autem Esone, Crethei filio, et Polymede, Autolyce filia, natus Iolcum habitabat, ubi post Cretheum regnum tenebat Pelias. ¹ Cui de regni fortuna sciscitanti respondit Apollo, ipsi ab eo, qui alterum pedem calceatum haberet, cavendum esse. Primum quidem responsum non intellexit, postea vero sensum ejus percepit. Nam quum in littore Neptuno sacra faceret, cum alios multos tum etiam Iasonem invitavit. ² Is, quod rei rusticæ desiderio tenebatur, ruri agens, ad sacra properavit; sed Anaurum fluvium trajiciens amisso altero in amne calceo, uno tantum pede calceatus egressus est. ³ Quod ubi Pelias vidit, oraculum animo reputans, propius eum accedit rogatque: quidnam, si haberet potestatem, facturus esset, si ex oraculo prædictum foret, a civium aliquo mortem sibi illatum iri. Illic autem, sive quod hoc forte in mentem veniret, sive Junonis ira suggerente, ut Medeam in Pelei, qui deam negligebat, perniciem adduceret, « Vellus aureum ut ille afferret imperarem, » respondit. ⁴ Quo audito Pelias ipsum ad vellus repetendum statim proficisci jussit. Hoc vero Colchis erat in Martis luco e quercu suspensum, ubi draco insomnis id custodiebat.

⁵ Ad hoc igitur reportandum Iason Argum arcessivit, filium Phrixi. Is Minervæ consilio quinquaginta remorum navem, a fabri nomine Argo appellatam, construxit; ad cujus proram vocale Minerva e fago Dodonæa lignum accommodavit. ⁷ Nave itaque confecta, Iasoni oraculum sciscitanti deus vela facere permisit, quum totius Græciæ optimos quosque congregasset; ⁸ quorum collectorum nomina hæc sunt: Tiphys, Hagniae filius, cui navis gubernaculum delegatum fuit, Orpheus Oëagri, Zetes et Calais Boreæ, Castor et Pollux Jovis, Telamon et Peleus Æaci, Hercules Jovis, Theseus Ægei, Idas et Lynceus Apharei, Amphiarus Oiclis, Cæneus Coronî, Palæmon Vulcani vel Ætoli, Cepheus Aleæ, Laertes Arcisii, Autolycus Mercurii, Atalanta Schœnei, Menortius Actoris, Actor Hippasi, Admetus Pheretis, Acastus Peliae, Eurytus Mercurii, Meleager Cenei, Ancæus Lycurgi, Euphemus Neptuni, Pæas Thaumaci, Butes Teleontis, Phanus et Staphylus Dionysi, Erginus Neptuni, Periclymenus Nelei, Augeas Solis, Iphiclus Thestii, Argus Phrixi, Euryalus Mecistei, Pencleus Hippalmi, Leitus Alectoris, Iphitus Nauboli, Ascalaphus et Ialmenus Martis, Asterius Cometæ, Polyphemus Elati.

(17) Illi igitur navarcho Iasone evecti appellant Lemnum. Quæ insula tum viris orbata, Hypsipylæ, Thoantis filia, imperio regebatur. Causa rei fuit hæc: Lemniæ mu-

Θόαντος δὲ αἰτίαν τήνδε·² αἱ Λήμνιοι τὴν Ἀφροδίτην οὐκ ἐτίμων· ἡ δὲ αὐταῖς ἐμβάλλει δυσοσμίαν, καὶ διὰ τοῦτο οἱ γήμαντες αὐτάς, ἐκ τῆς πλησίον Θράκης λαβόντες αἰχμαλωτίδας, συνευνάζοντο αὐταῖς. Ἀτιμαζόμεναι δὲ αἱ Λήμνιοι τοὺς τε πατέρας καὶ τοὺς ἄνδρας φονεύουσι· μόνη δὲ ἔσωσεν Ὑψιπύλη τὸν ἐαυτῆς πατέρα κρύψασα Θόαντα. Προσσχόντες οὖν τότε γυναικοκρατούμενῃ τῇ Λήμνῳ, μίσγονται ταῖς γυναῖξιν· Ὑψιπύλῃ δὲ Ἰάσονι συνευνάζεται, καὶ γεννᾷ παῖδας, Εὐνήρον καὶ Νεβροφόνον.

(18) Ἀπὸ Λήμνου δὲ προσίσχουσι Δολίοσι, ὧν ἔβασίλευε Κύζικος. Οὗτος αὐτοὺς ὑπεδέξατο φιλοφρόνως. Νυκτὸς ἀναχθέντες ἐντεῦθεν, καὶ περιπεσόντες ἀντιπνοαῖς, ἀγνοοῦντες πάλιν τοῖς Δολίοσι προσίσχουσιν. Οἱ δὲ νομίζοντες Πελασγικὸν εἶναι στρατὸν (ἐτυχὼν γὰρ ὑπὸ Πελασγῶν συνεχῶς πολεμούμενοι), μάχην τῆς νυκτὸς συνάπτουσιν ἀγνοοῦντες πρὸς ἀγνοοῦντας.² Κτείναντες δὲ πολλοὺς οἱ Ἀργοναῦται, μεθ' ὧν καὶ Κύζικον, μεθ' ἡμέραν, ὡς ἔγνωσαν, ἀποδυρόμενοι τάς τε κόμας ἐκείραντο, καὶ τὸν Κύζικον πολυτελῶς ἔθαψαν. Καὶ μετὰ τὴν ταφὴν πλεύσαντες, Μυσίᾳ προσίσχουσιν.

(19) Ἐνταῦθα Ἡρακλῆς καὶ Πολύφημον κατέλιπον.² Ὕλας γάρ, ὃ Θειοδάμαντος παῖς, Ἡρακλέους δὲ ἐρώμενος, ἀποσταλὴς ὑδρεύσασθαι, διὰ κάλλος ὑπὸ Νυμφῶν ἡρπάγη.³ Πολύφημος δὲ ἀκούσας αὐτοῦ βοήσαντος, σπασάμενος τὸ ξίφος, ἐδίωξεν, ὑπὸ ληστῶν ἄγεσθαι νομίζων, καὶ ὁπλοὶ συντυχόντι Ἡρακλεῖ.⁴ Ζητούντων δὲ ἀμφοτέρων τὸν Ὑλαν, ἡ ναὺς ἀνέχθη. Καὶ Πολύφημος μὲν ἐν Μυσίᾳ κτίσας πόλιν, Κίου ἔβασίλευσεν, Ἡρακλῆς δὲ ὑπέστρεψεν εἰς Ἄργος.⁵ Ἡρόδωρος δὲ αὐτὸν οὐδὲ τὴν ἀρχὴν φησι πλεῦσαι τότε, ἀλλὰ περ' Ὀμφάλῃ δουλεύειν.⁶ Φερεκύδης δὲ αὐτὸν ἐν Ἀφέταις τῆς Θεσσαλίας ἀπολειφθῆναι λέγει, τῆς Ἀργοῦς φθειγξαμένης, μὴ δύνασθαι φέρειν τὸ τούτου βάρος.⁷ Δημάρατος δὲ αὐτὸν εἰς Κόλχους πεπλευκότα παρέδωκε. Διονύσιος μὲν γὰρ αὐτὸν καὶ ἡγεμόνα φησι τῶν Ἀργοναυτῶν γενέσθαι.

(20) Ἀπὸ δὲ Μυσίας ἀπῆλθον εἰς τὴν Βεβρύκων γῆν, ἥς ἔβασίλευσεν Ἄμυκος Ποσειδῶνος παῖς καὶ Βιθυνίδος. Γενναῖος δὲ ὧν οὗτος, τοὺς προσσχόντας ξένους ἡνάγκαζε πυκτεύειν, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἀνῆρει. Παρὰ γενόμενος οὖν καὶ τότε ἐπὶ τὴν Ἀργὴν, τὸν ἄριστον αὐτῶν εἰς πυγμὴν προὔκαλειτο.² Πολυδεύκης δὲ ὑποσχόμενος πυκτεύσειν πρὸς αὐτὸν, πλήξας κατὰ τὸν αὐχένᾳ ἀπέκτεινε. Τῶν δὲ Βεβρύκων ὁρμησάντων πρὸς αὐτὸν, ἀρπάσαντες οἱ ἀριστεῖς τὰ ὅπλα, πολλοὺς φεύγοντας φονεύουσιν αὐτῶν.

(21) Ἐντεῦθεν ἀναχθέντες, καταντῶσιν εἰς τὴν Θράκην Σαλμυδησσόν. Ἐνθα ὄκει Φινεὺς μάντις, τῆς ὄψεως πεπηρωμένος.² Τοῦτον οἱ μὲν τὸν Ἀγήνορος εἶναι λέγουσιν, οἱ δὲ Ποσειδῶνος υἱόν. Καὶ περωθῆναι φασὶν αὐτὸν, οἱ μὲν ὑπὸ θεῶν, ὅτι προὔλεγε τοῖς ἀνθρώποις τὰ μέλλοντα, οἱ δὲ, ὑπὸ Βορέου καὶ τῶν

lieres Venerem non honorabant. Hæc autem graveentiam illis injecit; quare viri cum captivis, quas e Thracia Lemno proxima abduxerant, mulieribus concumbebant. Tum Lemniæ, quod a conjugibus spernerentur, et patres et maritos jugularunt; una tamen omnium Hypsipyle Thioanlem patrem absconditum servavit. Jam vero Argonautæ in Lemnum, quæ tum a mulieribus tenebatur, appulsi cum illis rem habuerunt. Ac Hypsipyle ab laseone compressa Euncum peperit et Nebrophonum.

(18) A Lemno deinde ad Doliones, quibus tunc Cyzicus imperabat, pervenerunt. Hic eos benignissime excepit. Nocte illinc aucti, reflantium ventorum impetu, nescii rursus ad Doliones appulerunt. Hi vero Pelasgorum hostium copias adesse putantes (continenter enim cum his bellum gerebant), pugnam per noctem conserunt ignari adversus ignaros.² Cæsis itaque Dolionum permultis inter eosque etiam Cyzico rege, Argonautæ ubi per diem rem cognoverunt, multis cum lacrimis ac detonso capillo Cyzicum magnifice sepeliverunt. Quo facto in naves ascenderunt, deveneruntque in Mysiam.

(19) Hic Herculem et Polyphemum reliquerunt.² Nam Hylas, Thiodamantis filius et Herculis amasius, aquatua missus, ob formæ præstantiam a Nymphis raptus est.³ Quem quum clamantem audisset Polyphemus, nudato euse persecutus est, a latronibus eum abduci putans, atque rem Herculi obviam facto indicavit.⁴ Interea verodum Hylan uterque perquirunt, navis in altum ducta fuit. Et Polyphemus quidem, condita in Mysia urbe Cio, regni sedem illic collocavit: verum Hercules Argos remeavit.⁵ Hunc Herodorus omnino non cum Argonautis navigasse, sed apud Omphalen servitutem serviisse affirmat.⁶ Pherecydes autem illum in Aphetis, Thessaliæ urbe, relictum esse refert, propterea quod Argo hujus herois pondus se perferre non posse dictitabat.⁷ Verum Demaratos eum in Colchos usque navigasse tradidit. Quid? Dionysius (Scyto-brachion) ipsum etiam ducem Argonautarum fuisse dicit.

(20) Inde a Mysia venerunt in Bebrycum terram, ubi Amycus, Neptuni ex Bithynide nympha filius, regnabat. Is, quum fortitudine polleret, qui in regnum suum venirent, secum cestibus contendere cogebat, atque ita interficiebat. Igitur tum quoque ad Argo navem veniens præstantissimum ad pugilatus certamen provocavit.² Verum Pollux cum eo se pugnaturum esse pollicitus percussa ejus cervice hominem interfecit. Deinde, quum Bebryces in Pollucem impetum facerent, viri fortissimi sumtis armis plerosque eorum in fugam actos obtruncarunt.

(21) Inde aucti veniunt Salmydessum quæ Thraciæ ὠρεῖς est, ubi habitabat Phineus vates oculorum luce orbatus.² Hunc alii Agenoris filium ferunt, alii Neptuni; eumque encæcatum fuisse produnt alii a diis, quod futura mortalibus prædiceret, alii a Borea et Argonautis, quod a noverca indu-

Ἀργοναυτῶν, ὅτι, πεισθεὶς μητρὸς, τοὺς ἰδίους ἐτύ-
γλωσσε παῖδας. Τινὲς δὲ ὑπὸ Ποσειδῶνος, ὅτι τοῖς
Φριξίου παῖσι τὸν ἐκ Κολχῶν εἰς τὴν Ἑλλάδα πλοῦν
ἐμήνυσεν.³ Ἐπειμύσαν δὲ αὐτῷ καὶ τὰς Ἀρπυίας οἱ θεοί.
Πτερωταὶ δὲ ἦσαν αὗται, καὶ, ἐπειδὴν τῷ Φινεῖ πα-
ρετίθετο τράπεζα, ἐξ οὐρανοῦ καθιπτάμεναι, τὰ μὲν
πλείονα ἀνέρπαζον, ὀλίγα δὲ ὅσα ὁσμῆς ἀνάπλεα κα-
τέλειπον, ὥστε μὴ δύνασθαι προσενέγκασθαι.⁴ Βουλο-
μένοις δὲ τοῖς Ἀργοναύταις τὰ περὶ τοῦ πλοῦ μαθεῖν,
ὑποθήσεσθαι τὸν πλοῦν ἔφη, τῶν Ἀρπυιῶν αὐτὸν ἐάν
ἀπαλλάξωσιν. Οἱ δὲ παρέθεσαν αὐτῷ τράπεζαν ἐδε-
σμάτων, Ἀρπυιαι δὲ ἐξαίφνης σὺν βοῇ καταπτᾶσαι
τὴν τροφὴν ἤρπαζον.⁵ Θεασάμενοι δὲ οἱ Βορέου παῖδες,
Ζήτηρ καὶ Κάλαις, ὄντες πτερωτοὶ, σπασάμενοι τὰ
ἔφη, οἱ αἶρος ἐδίωκον. ⁶ Ἦν δὲ ταῖς Ἀρπυίαις χρεῶν
τεθνάναι ὑπὸ τῶν Βορέου παίδων· τοῖς δὲ Βορέου
παῖσι, τότε τελευτήσειν, ὅτι ἂν διώκοντες μὴ κατα-
λάβωσι. ⁷ Διωχομένων δὲ τῶν Ἀρπυιῶν, ἡ μὲν κατὰ
Πελοπόννησον εἰς τὸν Τίγρην ποταμὸν ἐμπίπτει, ὃς
νῦν ἀπ' ἐκείνης Ἄρπυς καλεῖται. Ταύτην δὲ οἱ μὲν
Νικοθόην, οἱ δὲ Ἀελλόπουν καλοῦσιν. Ἡ δὲ ἑτέρα,
καλουμένη Ὠκυπέτη, ὥς δὲ ἐνιοί, Ὠκυθόη, Ἡσιόδος
δὲ λέγει αὐτὴν Ὠκυπόδην, αὕτη κατὰ τὴν Προποντίδα
φεύγουσα, μέχρις Ἐχινάδων ἤλθε νήσων, αἱ νῦν ἀπ'
ἐκείνης Στροφάδες καλοῦνται· ἐστράφη γάρ, ὥς ἦλθεν
ἐπὶ ταύτας, καὶ γενομένη κατὰ τὴν ἡῖονα ὑπὸ καμά-
του πίπτει σὺν τῷ διώκοντι. ⁸ Ἀπολλώνιος δὲ ἐν τοῖς
Ἀργοναύταις ἕως Στροφάδων νήσων φησὶν αὐτὰς διω-
γῆναι, καὶ μηδὲν παθεῖν, δούσας ὄρκον, τὸν Φινέα
μηκέτι ἀδικῆσαι.

(22) Ἀπαλλαγείς δὲ τῶν Ἀρπυιῶν Φινεύς, ἐμήνυσε
τὸν πλοῦν τοῖς Ἀργοναύταις, καὶ περὶ τῶν Συμπλη-
γάδων ὑπέθετο πετρῶν τῶν κατὰ θάλασσαν.² Ἦσαν δὲ
ὑπερμεγέθεις αὗται· συγκρουόμεναι δὲ ἀλλήλαις ὑπὸ
τῆς τῶν πνευμάτων βίας, τὸν διὰ θαλάσσης πόρον
ἀπέκλειον. Ἐφέρετο δὲ πολλὴ μὲν ὑπ' αὐτῶν ὁμίχλη,
πολὺς δὲ πάταγος· ἦν δὲ αἰὼνιαν καὶ τοῖς πετεινοῖς
οἱ αὐτῶν ἔλθειν. ³ Εἶπεν οὖν αὐτοῖς ἀφεῖναι πελειάδα
ἐκ τῶν πετρῶν, καὶ ταύτην ἐάν μὲν ἴδωσι σωθεῖσαν,
διαπλεῖν καταφρονούντας· ἐάν δὲ ἀπολομένην, μὴ
πλεῖν βιάζεσθαι. ⁴ Ταῦτα ἀνέγοντο ἀκούσαντες, καὶ,
ὥς πλησίον ἦσαν τῶν πετρῶν, ἀφῆκον ἐκ τῆς πρῶρας
πελειάδα· τῆς δὲ ἱπταμένης, τὰ ἄκρα τῆς οὐρᾶς ἡ
σύμπτωσις τῶν πετρῶν ἀπεθέρισεν. ⁵ Ἀναχωρούσας οὖν
ἐπιτηρήσαντες τὰς πέτρας, μετ' εἰρεσίας ἐντόνου,
συλλαβομένης Ἠρας, διῆλθον, τὰ ἄκρα τῶν ἀφλάστων
τῆς νηὸς περικοπίσας. Αἱ μὲν οὖν Συμπληγάδες ἔχτο-
τε ἔστησαν· χρεῶν γὰρ ἦν αὐταῖς, νηὸς περαιωθεί-
σας, στήναι παντελῶς.

(23) Οἱ δὲ Ἀργοναῦται πρὸς Μαρνανδυνοὺς παρεγέ-
νοντο· κακῇ φιλοφρόνῳ δὲ βασιλεὺς ὑπεδέξατο Λύ-
κος. Ἐνθα θνήσκει μὲν Ἴδμων ὁ μάντις, πλήξαντος
αὐτὸν κάπρου· θνήσκει δὲ καὶ Τίφυς, καὶ τὴν ναῦν
Ἀγκαῖος ὑπισχνεῖται κυβερνᾶν.

ctus filios suos oculorum luce privasset. Nec desunt qui a
Neptuno id factum dicant, propterea quod Phrixii filiis a
Colchis in Græciam navigationem indicasset. ³ Ad hæc ei
Harpyias dii miserunt, quæ alis instructæ, ubi mensa Phî-
neo apponebatur, a cælo devolitantes majorem ferculorum
partem abripiebant, et pauca illa quæ relinquebant, tam
gravi inficiebant odore, ut comedere ea non posset. ⁴ Argo-
nautis igitur quæ ad navigationem suam spectarent di-
scendi cupidis dixit hæc se præmoniturum, si ab Harpyiis
se liberarent. Tum hi Phineo mensam apposuerunt et
cibos; quo facto repente Harpyiæ cum clangore devolan-
tes esculenta diripiunt. ⁵ Id ubi viderunt Boreæ filii, Zetes
et Calais, alati, nudatis ensibus illas per aerem persequun-
tur. ⁶ Erat vero fatum Harpyiis a Boreæ filiis perire, quibus
ipsis moriendum erat si quas insectarentur non cape-
rent. ⁷ Quum itaque illæ agerentur, altera (in Pelopon-
neso?) in Tigren fluvium decidit, qui nunc ab ea nomina-
tur Harpys. Hanc alii Nicthoen, alii Aellopum dicunt.
Altera, Ocypete, vel, ut nonnulli volunt, Ocythoe, vel se-
cundum Hesiodum Ocypode, per Propontidem fugiens ad
Echinadas (*Plotas*?) insulas usque pervasit, quæ nunc
ab illa Strophades appellantur. Nam quum ad eas perve-
nisset, convertit se (quæ est στρόφη) et volatu defessa
simul cum persequente in littus se demisit. ⁸ Verum Apol-
lonius in Argonauticis (2, 284) usque ad Strophades insulas
fugisse Harpyias refert, neque tamen mali quidquam pas-
sas, quod jurejurando nihil postea injuriarum se Phineo
illaturas promississent.

(22) Liberatus igitur Harpyiis Phineus Argonautis navi-
gationem explanavit, et de Symplegadum discrimine
eos admonuit. ² Hæc ingentes erant in mari petrae, quæ
ventorum impetu inter se collidentes maris transitum in-
tercludebant. Multa ab iis nebula magnusque edebatur
strepitus; ac ne avibus quidem per eas transvolare licebat.
³ Igitur præcepit Argonautis per medias petras mittere co-
lumbam, quam si incolumem pervolassee vidissent, eas
trajicere ne dubitarent; si vero interiisset illa, jussit ne
transire conarentur. ⁴ His acceptis, soluta nave discedunt,
et ubi proxime ad scopulos venerant, de prora columbam
dimittunt, cui in trajectu summam caudam concursus pe-
trarum abstersit. ⁵ Observato igitur scopulorum recessu,
acerrima remigantium contentione, Junone opitulante,
extrema modo puppis parte inutilata, trajecere. Ab
eo inde tempore Symplegades steterunt: in satis enim
erat eas, si navis trajecisset, omnino stare immobiles.

(23) Deinde Argonautæ ad Mariandynos pervene-
runt, ubi Lycus rex benigne eos excepit. Hic Idmon va-
tes ab apro percussus decessit. Moritur etiam Tiphys,
cujus loco Ancæus navem se gubernaturum pollicetur.

² Παραπλεύσαντες δὲ Θερμώδοντα καὶ Καύκασον, ἐπὶ Φᾶσιν ποταμὸν ἦλθον. Οὗτος τῆς Κολχικῆς ἐστὶ γῆς. ³ Καθορμισθείσης δὲ τῆς νηὸς, ἦκε καὶ πρὸς Αἰήτην Ἰάσων, καὶ τὰ ἐπιταγέντα ὑπὸ Πελίου λέγων, παρεκάλει δοῦναι τὸ δέρας αὐτῷ, ⁴ ὃ δώσειν ὑπέσχετο, ἔάν τοὺς χαλκόποδας ταύρους μόνος καταζεύξῃ. Ἦσαν δὲ ἄγριοι παρ' αὐτῷ οὗτοι ταῦροι δύο, μεγέθει διαφέροντες, δῶρον Ἡφαίστου, οἱ χαλκοῦς μὲν εἶχον πόδας, πῦρ δὲ ἐκ στομάτων ἐφύσων. ⁵ Τούτους αὐτῷ ζεύξαντι ἐπετάσσετο σπεῖρειν δράκοντος ὀδόντας· εἶχε γὰρ λαβὼν παρ' Ἀθηνᾶς τοὺς ἡμίσεις, ὧν Κάδμος ἐσπείρειν ἐν Θήβαις. ⁶ Ἀπορούντος δὲ τοῦ Ἰάσονος, πῶς ἂν δύναίτο τοὺς ταύρους καταζεύξαι, Μήδεια αὐτοῦ ἔρωτα ἵσχει. Ἦν δὲ αὕτη θυγάτηρ Αἰήτου καὶ Ἰδύας τῆς Ὠκεανοῦ, φαρμακίς. ⁷ Δειδοικυῖα δὲ, μὴ πρὸς τῶν ταύρων διαφθαρῇ, κρύφα τοῦ πατρὸς συνεργήσιν αὐτῷ πρὸς τὴν καταζεύξιν τῶν ταύρων ἐπηγεῖλατο, καὶ τὸ δέρας ἐγχειριεῖν, ἔάν ὁμώσῃ αὐτὴν ἔξιν γυναῖκα, καὶ εἰς Ἑλλάδα σύμπλουν ἀγάγῃται. ⁸ Ὁμόσαντος δὲ Ἰάσονος, φάρμακον δίδωσιν, ᾧ καταζευγνύναι μέλλοντα τοὺς ταύρους ἐκέλευσε χρῆσθαι τήν τε ἀσπίδα καὶ τὸ δόρυ καὶ τὸ σῶμα· τούτῳ γὰρ χρῆσθέντα, ἔφη πρὸς μίαν ἡμέραν μῆτε ἂν ὑπὸ πυρὸς ἀδικηθῇσθαι, μῆτε ὑπὸ σιδήρου. ⁹ Ἐδήλωσε δὲ αὐτῷ, σπειρομένων τῶν ὀδόντων, ἐκ γῆς ἄνδρας μέλλειν ἀναδύεσθαι ἐπ' αὐτὸν καθωπλισμένους, οὓς, ἔλεγεν, ἐπειδὴν ἀθρόους θεάσῃται, βάλλῃ εἰς μέσον λίθους ἀποθεν· ὅταν δὲ ὑπὲρ τούτου μάχωνται πρὸς ἀλλήλους, τότε κτείνειν αὐτούς. ¹⁰ Ἰάσων δὲ τοῦτο ἀκούσας, καὶ χρισάμενος τῷ φαρμάκῳ, παραγενόμενος εἰς τὸ τοῦ νεῶ ἄλσος, ἐμάστευε τοὺς ταύρους, καὶ σὺν πολλῷ πυρὶ ὀρμήσαντας αὐτοὺς κατέζευξε. ¹¹ Σπείροντος δὲ αὐτοῦ τοὺς ὀδόντας, ἀνέτελλον ἐκ τῆς γῆς ἄνδρες ἔνοπλοι· ὃ δὲ, ὅπου πλείονας ἑώρα, βάλλων ἀφανεῖς λίθους, πρὸς αὐτοὺς μαχομένους πρὸς ἀλλήλους προσκύνων, ἀνήρει. ¹² [Καί] καταζευγνυμένων τῶν ταύρων, οὐκ ἐδίδου τὸ δέρας Αἰήτης· ἐβούλετο δὲ τὴν τε Ἀργὴν καταπλέξαι, καὶ κτείνειν τοὺς ἐμπλέοντας. ¹³ Φθάσασα δὲ Μήδεια, τὸν Ἰάσωνα νυκτὸς ἐπὶ τὸ δέρας ἤγαγε. Καὶ τὸν φυλάσσοντα δράκοντα κατακοιμίσασα τοῖς φαρμάκοις, μετὰ Ἰάσονος, ἔχουσα τὸ δέρας, ἐπὶ τὴν Ἀργὴν παρεγένετο. Συνείπετο δὲ αὐτῇ καὶ ὁ ἀδελφὸς Ἀψυρτος. Οἱ δὲ νυκτὸς μετὰ τούτων ἀνήχθησαν.

(24) Αἰήτης δὲ ἐπιγνοὺς τὰ τῇ Μήδειᾳ τετολμημένα, ὥρμησε τὴν ναῦν διώκειν. Ἰδοῦσα δὲ αὐτὸν πλησίον ὄντα Μήδεια, τὸν ἀδελφὸν φονεύει, καὶ μελίσσασα κατὰ βυθοῦ ρίπτει. ² Συναθροίζων δὲ Αἰήτης τὰ τοῦ παιδὸς μέλη, τῆς διώξεως ὑστέρησε. Διόπερ ὑποστρέψας, καὶ τὰ σωθέντα τοῦ παιδὸς μέλη θάψας, τὸν τόπον προσηγόρευσε Τόμους. ³ Πολλοὺς δὲ τῶν Κόλχων ἐπὶ τὴν ζήτησιν τῆς Ἀργοῦς ἐξέπεμψεν, ἀπειλήσας, εἰ μὴ Μήδειαν ἄξουσιν, αὐτοὺς πείσεσθαι τὰ ἐκείνης. Οἱ δὲ διασχεθέντες ἄλλος ἄλλαχού ζήτησιν ἐποιοῦντο.

⁴ Τοῖς δὲ Ἀργοναύταις τὸν Ἡριδανὸν ποταμὸν ἤδη

² Tum Thermodontem et Caucasum prætervecti venire ad Phasin, qui fluvius est terræ Colchicæ. ³ Nave in portum delata, ad Æeten contendit Iason, et expositis quæ sibi a Pelia imperata essent, poposcit ab eo vellus aureum; ⁴ quod se daturum Æetes pollicitus est, si solus sub jugum misisset tauros arripedes. Erant duo, quos a Vulcano acceperat feritate sua et corporis magnitudine insignes; æreos pedes habebant atque flammæ ore spirabant. ⁵ Hoc postquam jugo junxisset, ut draconis dentes sereret imperavit. Æetes enim a Minerva acceperat dimidiam eorum, quorum alteram partem Thebis severat Cadmus. ⁶ Dum vero nescit Iason quam arte tauros subjugaret, Medea illius amore capitur. Hæcerat Æetæ filia ex Idyia Oceanogenita, veneficiis et incantationibus insignis. ⁷ Quæ verita ne Iason a tauris perderetur, clam patre sociam ipsi se fore ad eos jungendos, atque vellus quoque aureum daturum esse promisit, si jurejurando polliceretur se uxorem ipsam ducturum et secum in Græciam nave pervecturum esse. ⁸ Id postquam præstiturum se Iason juraverat, pharmacum dedit, quo, ubi tauros sub jugum mittere vellet, clypeum et hastam ac corpus iungere præcepit. Hoc enim delibutum per unum diem neque igne neque ferro lædi posse affirmavit. ⁹ Eadem prædixit Jasoni fore, ut e satis dentibus viri terra orirentur contra ipsum armati, quos simul ac frequentes videret, jussit ut eminus inter eos lapides conjiceret; deinde autem, quando ea de re pugnam inter se committerent, eos occideret. ¹⁰ Quibus auditis Iason pharmaco inunctus et templi lucum ingressus tauros quæsivit, eosque, quamvis multas flammæ vomentes in eum irruerent, misit sub jugum. ¹¹ Satis deinde dentibus armati e terra viri prosilire. Iason ubi plures esse vidit, conjectis inter eos ex occulto lapidibus, pugnantem inter se adortus occidit. ¹² At licet tauros domuisset, Æetes vellus non dedit, sed Argo navem incendere et qui ea venerant voluit interficere. ¹³ Quod quominus fieret impediens Medea Iasonem noctu duxit ad vellus, eoque, postquam draconem custodem veneno sopiverat, polita cum Iasone et Apsyrtō fratre ad Argo navem sese contulit. Argonautæ vero cum hisce eadem nocte navem solverunt.

(24) Æetes, cognita Medæ audacia, navem persequi properavit. Quem ubi Medea appropinquantem vidit, fratrem jugulat ac membra ejus articulatim concisa jactat in profundum. ² Æetes membra filii colligens a persecutione detentus est. Quare reversus servatos pueri artus sepelivit, eumque locum nominavit Tomos. ³ Multos deinde Colchorum ad Argo navem perquirendam emisit, iisque, nisi Medeam captivam reducerent, quod illa subitiora fuisset supplicium minatus est. Hi igitur alius alio diffusi Argo navem quærebant.

⁴ At Argonautas Eridanum fluvium jam præternaviga-

παραπλεύσει μνηίσας Ζεὺς ὑπὲρ τοῦ φονευθέντος Ἀψύρτου χειμῶνα λάβρον ἐπιπέμψας ἐμβαλλεῖ πλάγην. Καὶ αὐτῶν τὰς Ἀψυρτίδας νήσους παραπλεόντων ἡ ναὺς φέγγεται, μὴ λήξειν τὴν ὁργὴν τοῦ Διὸς, ἐὰν μὴ πορευθέντες εἰς τὴν Λύσονίαν, τὴν Ἀψύρτου φόνον καθαρῶσιν ὑπὸ Κίρκης. ⁵ Οἱ δὲ παραπλεύσαντες τὰ Λιγύων καὶ Κελτῶν ἔθνη, καὶ διὰ τοῦ Σαρδονίου πελάγους κομισθέντες, παραμειψάμενοι Τυρρηνίαν, ἦλθον εἰς Αἰαίαν. Ἐνθα Κίρκη ἰκέται γενόμενοι καθαίρονται.

(25) Παραπλεόντων δὲ Σειρῆνας αὐτῶν, Ὀρφεὺς τὴν ἐναντίαν μοῦσαν μελωδῶν, τοὺς Ἀργοναύτας κατέσχε. Μόνος δὲ Βούτης ἐξενήξατο πρὸς αὐτὰς, ὃν ἀρπάσασα Ἀφροδίτη ἐν Λιλυθαίῳ κατώκισε.

² Μετὰ δὲ τὰς Σειρῆνας τὴν ναῦν Χάρυβδις ἐξεδέχιστο, καὶ Σκύλλα, καὶ Πέτραι Πλαγκταί, ὑπὲρ ὧν φλόξ πολλή καὶ καπνὸς ἀναφερόμενος ἐωρᾶτο. Ἀλλὰ διὰ τούτων διεκόμισε τὴν ναῦν σὺν Νηρηΐσι Θέτις παρακληθεῖσα ὑπὸ Ἥρας.

³ Παραμειψάμενοι δὲ Θρινακίαν νῆσον Ἥλιου βοῦς ἔχουσαν, εἰς τὴν Φαιάκων νῆσον Κέρκυραν ἦκον, ἧς βασιλεὺς ἦν Ἀλκίνοος.

⁴ Τῶν δὲ Κόλχων τὴν ναῦν εὐρεῖν μὴ δυναμένων, οἱ μὲν τοῖς Κεραυνίοις ὄρεσι παρώκησαν, οἱ δὲ εἰς τὴν Ἰλλυρίδα κομισθέντες, ἔκτισαν Ἀψυρτίδας νήσους. ⁵ Ἰνιοὶ δὲ, πρὸς Φαίακας ἑλθόντες, τὴν Ἀργὴν κατέλαβον, καὶ τὴν Μήδειαν ἀπήτουν παρὰ Ἀλκινόου. Ὁ δὲ εἶπεν, εἰ μὲν ἤδη συνελήλυθεν Ἰάσωνι, (οὐ ?) δώσειν αὐτὴν ἐκείνῳ· εἰ δὲ ἔτι παρθένος ἐστὶ, τῷ πατρὶ ἀντιπέμψειν. Ἀρήτη δὲ ἡ Ἀλκινόου γυνὴ φθάσασα Μήδειαν Ἰάσωνι συνέξευξεν. (26) Ὅθεν οἱ μὲν Κόλχοι μετὰ Φαίακων κατώκησαν, οἱ δὲ Ἀργοναῦται μετὰ τῆς Μηδείας ἀνήχθησαν. Πλέοντες δὲ νυκτὸς σφοδρῶς περιπίπτουσι χειμῶνι. ² Ἀπόλλων δὲ στὰς ἐπὶ τὰς Μελαντίους δεῖρας, τοξεύσας τῷ βέλει εἰς τὴν θάλασσαν, κατήστραψεν. Οἱ δὲ πλησίον ἐθεάσαντο νῆσον, τῇ δὲ παρὰ προσδοκίαν ἀναφανῆναι, προσορμισθέντες, Ἀνάφην ἐκάλεσαν. ³ Ἰδρυσάμενοι δὲ βωμὸν Ἀπόλλωνος Αἰγλήτου, καὶ θυσιάσαντες ἐπ' εὐωχίαν ἐτράπησαν. Δοθεῖσαι δὲ ὑπὸ Ἀρήτης Μηδείας δώδεκα θεράπιναι, τοὺς ἀριστεὰς ἔσκωπτον μετὰ παιγνίας· ὅθεν ἐπὶ καὶ νῦν τῇ θυσίᾳ σὺνηθὲς ἐστὶ σκώπτειν ταῖς γυναῖξιν.

⁴ Ἐντεῦθεν ἀναχθέντες κωλύονται Κρήτῃ προσίσχειν ὑπὸ Τάλῳ. Τοῦτον οἱ μὲν τοῦ χαλκοῦ γένους εἶναι λέγουσιν· οἱ δὲ, ὑπὸ Ἡφαίστου Μίνωϊ δοθῆναι. Ὁ δὲ ἦν χαλκοῦς ἀνὴρ. Οἱ δὲ Ταῦρον αὐτὸν λέγουσιν, εἶχε δὲ φλέβα μίαν ἀπὸ αὐχένος κατατείνουσαν ἄχρι σφυρῶν· κατὰ δὲ τὸ δέρμα τῆς φλεβὸς ἦλος διήρειστο χαλκοῦς. ⁵ Οὗτος δὲ Τάλως τρεῖς ἐκάστης ἡμέρας τὴν νῆσον πεπιτροχάζων ἐτῆρει. Διὸ καὶ τότε τὴν Ἀργὴν προσπλέουσιν θεωρῶν λίθοις ἔβαλλεν. Ἐξαπατηθεὶς δὲ ὑπὸ Μηδείας ἀπέθανεν, ὥς μὲν Ἰνιοὶ λέγουσι, διὰ

tes Jupiter ob Apsyrti caedem iratus, ingenti missa tempestate in errorem conjecit; quumque Apsyrtidas insulas præternavigarent. Argo dixit: Jovis iram non desituram esse, nisi in Ausoniam profectos Circe ab Apsyrti caede expiaverit. ⁵ Igitur Ligurum Celtorumque gentes prætervecti et per Sardonium mare delati Tyrrheniam legentes venerunt in Æeam, ubi a Circe supplices lustrantur.

(25) Qui quum Sirenas præternavigarent, obtudit earum vocem suo cantu Orpheus, continuítque heroes ne propius accederent. Unus tantum Butes ad eas enatavit, quem tamen Venus ereptum, Lilybæum transtulit, ubi habitaret.

² Post Sirenes navem Charybdis excepit et Scylla et Planktæ petræ, super quibus multus cum summo ignis emissus conspiciebatur. Sed per eas Thetis cum Nereidibus, Junonis monitu, incolumem navem traduxit.

³ Prætervecti Thrinaciam insulam, quam tenent Solis boves, ad Corcyram, Phæacum insulam, appellant, cujus rex erat Alcinoüs.

⁴ Verum Colchi quum Argo navem nusquam invenirent, horum alii ad Ceraunos montes consederunt, alii ad Illyriæ oram delati insulas incoluerunt Apsyrtidas; ⁵ nonnulli ad Phæaces pervenientes, inventa tandem Argo, Medeam ab Alcinoö repetierunt. Sed hic respondit, si Medea jam congressa esset cum Iasone, se eam Æelæ non traditurum; sin adhuc virgo foret, patri remissurum esse. Verum enimvero Alcinoi conjux Arete Iasoni Medeam jam copulaverat. (26) Quare Colchi apud Phæacas sedes sibi constituerunt, Argonautæ vero cum Medea navem duxerunt in altum. At noctu navigantes in vehementem incidunt tempestatem. ² Apollo autem in jugis stans Melantiis missa in mare sagitta fulguravit. Illi vero haud procul conspexerunt insulam, quam appulsi, quum præter opinionem apparuisset, nominarunt Anaphen; ³ et extructa ibi Apollini Ægletæ ara, post peracta sacrificia ad epulationem sese converterunt. Duodecim autem quas Arete Medæ dono dederat ancillæ dicteriiis heroes cavillabantur. Hinc etiam nunc in his sacrificiis cavillandi mos mulieribus manet.

⁴ Inde avecti in Cretam appellere prohibentur a Talo. Hunc nonnulli ærei hominum generis fuisse dicunt, secundum alios a Vulcano datus erat Minoi. (Vir erat æneus.) Sunt denique qui Taurum eum appeilent. Habebat ille unam tantum venam a cervice ad talos descendentem, cujus cuti clavus æreus erat impactus. ⁵ Hic igitur Talus ter quotidie circum insulam currens eam tuebatur. Quocirca et tum Argo appropinquantem conspiciens lapidibus petivit. Sed deceptus a Medea occubuit, quæ eum veneficiis, ut nonnulli dicunt, ad insaniam redegit:

φαρμάκων αὐτῷ μανίαν Μηδείας ἐμβαλούσης· ὥς δέ τινες, ὑποσχομένης ποιήσειν ἀθάνατον αὐτὸν, καὶ τὸν ἦλόν ἐξελεύσης, ἐκρυέντος τοῦ παντός ἰχθύος, ἀποθάνειν. Τινὲς δὲ, αὐτὸν τοῖς ἐυθέντεσσι ὑπὸ Πείσαντος εἰς τὸ σφυρὸν τελευτῆσαι λέγουσι.

⁶ Μίαν δὲ ἐνταῦθα νύκτα μέιναντες, Αἰγίνη προσίσχουσιν ὑδρεύσασθαι θέλοντες, καὶ γίνεται περὶ τῆς ὑδρείας αὐτοῖς ἀμιλλα. Ἐκεῖθεν δὲ διὰ τῆς Εὐβοίας καὶ τῆς Λοκρίδος πλεύσαντες, εἰς Ἴωλκὸν ἦλθον, τὸν πάντα πλοῦν ἐν τέσσαρσι μηνὶ τελειώσαντες.

(27) Πελίας δὲ, ἀπογνοὺς τὴν ὑποστροφὴν τῶν Ἀργοναυτῶν, τὸν Λίσονα κτείνειν ἤθελεν· ὃ δὲ αἰτησάμενος ἑαυτὸν ἀνελεῖν, θυσίαν ἐπιτελὼν ἀδελφῷ τοῦ ταύρου αἷμα σπασάμενος ἀπέθανεν. ² Ἡ δὲ Ἰάσονος μήτηρ, ἐπαρασαμένη Πελία, νήπιον ἀπολιποῦσα παῖδα Πρόμαχον, ἑαυτὴν ἀνῆρτησε· Πελίας δὲ καὶ τὸν κατὰ λειφθέντα παῖδα ἀπέκτεινεν αὐτῆς. ³ Ὁ δὲ Ἰάσων κατελθὼν, τὸ μὲν δέρας ἔδωκε· περὶ ᾧ δὲ ἡδίκηθη μετελθεῖν ἐθέλων, καιρὸν ἐξεδέχετο. Καὶ τότε μὲν εἰς Ἴσθμὸν μετὰ τῶν ἀριστείων πλεύσας, ἀνέβηκε τὴν ναῦν Ποσειδῶνι. ⁴ Αὐθις δὲ Μηδείαν παρακαλεῖ ζητεῖν, ὅπως Πελίας αὐτῷ δίκας ὑποσχῇ. Ἡ δὲ εἰς τὰ βασίλεια τοῦ Πελίου παρελθοῦσα, πείθει τὰς θυγατέρας αὐτοῦ τὸν πατέρα κρεουργῆσαι καὶ καθεψῆσαι, διὰ φαρμάκων αὐτὸν ἐπαγγελλομένη ποιήσειν νέον· καὶ, τοῦ πιστεύσαι χάριν, κριὸν μελίσσας καὶ καθεψῆσας ἐποίησεν ἄρνα. Αἱ δὲ πιστεύσασαί τὸν πατέρα κρεουργοῦσι καὶ καθεψοῦσιν. (28) Ἀκαστος δὲ μετὰ τῶν τὴν Ἴωλκὸν οἰκούντων τὸν πατέρα θάπτει, τὸν δὲ Ἰάσονα μετὰ τῆς Μηδείας τῆς Ἴωλκοῦ ἐκβάλλει.

² Οἱ δὲ ἔχοντες εἰς Κόρινθον, καὶ δέκα μὲν ἔτη διετέλουν εὐτυχοῦντες· αὐθις δὲ, τοῦ τῆς Κόρινθου βασιλέως Κρέοντος τὴν θυγατέρα Γλαύκην Ἰάσωνι ἐγγυῶντος, παραπεμφάμενος Ἰάσων Μηδείαν, ἐγάμει. ³ Ἡ δὲ, οὗς τε ὤμωσεν Ἰάσων θεοὺς ἐπικαλεσαμένη, καὶ τὴν Ἰάσονος ἀχαριστίαν μεμψαμένη πολλάκις, τῇ μὲν γαμουμένη πέπλον μεμαγευσμένον φαρμάκῳ ἐπέμψεν, ὃν ἀμφιεσαμένη, μετὰ τοῦ βοηθοῦντος πατρὸς, πυρὶ λάβρῳ καταπλέγει, τοὺς τε παῖδας, οὗς εἶχεν ἐξ Ἰάσονος, Μέρμερον καὶ Φέρητα, ἀπέκτεινε, καὶ λαβοῦσα παρὰ Ἠλίου ἄρμα πτηνῶν δρακόντων, ἐπὶ τούτου φεύγουσα ἦλθεν εἰς Ἀθήνας. ⁴ Λέγεται δὲ, ὅτι φεύγουσα τοὺς παῖδας νηπίους ἔτι ὄντας κατέλιπεν, ἰκέτας καθίσασα ἐπὶ τὸν βωμὸν τῆς Ἥρας τῆς Ἀκραίας, Κόρινθοι δὲ αὐτοὺς ἀναστήσαντες κατατραυμάτισαν.

⁵ Μηδεία δὲ ἦκεν εἰς Ἀθήνας, κακεῖ γαμηθεῖσα Λίγει, παῖδα γεννᾷ Μῆδον. Ἐπιβουλεύουσα δὲ ὕστερον Θησεῖ, φυγὰς [δὲ] Ἀθηναίων μετὰ τοῦ παιδὸς ἐκβάλλεται. Ἀλλὰ οὗτος μὲν πολλῶν χρητήσας βαρβάρων, τὴν ὑπ' ἑαυτὸν γῶραν ἅπασαν Μηδίαν ἐκάλεσε, καὶ στρατευόμενος ἐπὶ Ἰνδοὺς ἀπέθανε.

⁶ Μηδεία δὲ εἰς Κόλχους ἦλθεν ἄγνωστος, καὶ καταλαβοῦσα Αἰήτην ὑπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Περσοῦ τῆς βασιλείας ἐστερτημένον, κτείναςα τοῦτον, τῷ πατρὶ τὴν βασιλείαν ἀποκατέστησεν.

secundum alios vero Medea se illum immortalem reditaram esse pollicita clavum ex humero extraxit, ideoque omni exhausto sanguine iste vitam finivit. Verum nonnulli eum a Pirante sagitta in calce vulneratum interisse tradunt.

⁶ Unam hic noctem morati aequatim appellant Aeginam, ubi de aequatione ipsos inter Argonautas erat certamen. Hinc inter Euboram et Locridem navigantes, toto itinere quattuor mensibus confecto, Iolcum pervenerunt.

(27) Verum Pelias, quod Argonautarum reditura desperabat, occidere voluit Esonem; qui postquam ut sibi ipse mortem conscisceret Peliam rogaverat, immolati lauri sanguine hausto intrepide occubuit. ² At Iasonis mater, Peliam exsecrata, relicto Promacho tenerrimae aetatis puero, vitam suspendio finivit. Deinde Pelias etiam relictum ab ea filium jugulavit. ³ Interea rediit Iason ac vellus aureum Peliae tradidit; ulciscendi autem quibus affectus erat injurias exspectabat occasionem. Jam vero cum principibus in Isthmum profectus Argo navem Neptuno consecravit. ⁴ Atque Medeam monet, ut rationem inecat, qua Pelias injurarium poenas luat. Tum illa Peliae regiam ingressa filiabus ejus persuadet, ut patrem in frusta concisum decoquant, se beneficiis juventutem ei restitutam esse pollicita. Idque ut facilius crederet, arietem dissectum elixatumque reddidit agnum. Illae itaque credulae patrem membratim concisum elixant. (28) Acastus autem cum Iolci incolis patrem sepelivit, Iasonemque et Medeam Iolco ejecit.

² Hi commigrarunt Corinthum, ubi decem annos fortunate transegerunt. Deinde vero Iason Glaucen, quam Creon, rex Corinthiorum, filiam ei desponderat, dimissa Medea, in matrimonium duxit. ³ Jam vero illa quae Iason deos jurasset obtestata ingrati et illius animi saepe iterumque detestata, recens nuptiae peplum misit; quem veneno imbutum quum illa induit, una cum patre, auxilium ferente, flammarum vi concremavit. Medea insuper quos ex Iasone filios habebat Mermerum ac Pheretem trucidavit, et curru alatis juncto diaconibus, quos a Sole acceperat, profugit Athenas. ⁴ Dicunt vero fugientes filios, infantes adhuc, supplices ad Acratae Junonis aram constitutos reliquisse, eosque a Corinthiis ab ara abductos multisque confectos vulneribus esse necatos.

⁵ Medea igitur venit Athenas, ubi Aegeo nupta filium peperit Medum. Postea quum Thesco struxisset insidias, is fugam acta Athenis ipsa cum filio ejicitur. Sed hic magnus apud barbaros imperium consecutus, subjectam sibi terram universam vocavit Mediam. Postremo contra Indos in bellum profectus occubuit.

⁶ Sed Medea nulli suorum agnita ad Colchos venit; ubi quum Aeten a Persa fratre regia dignitate spoliatus invenisset, hoc interfecto, patri regnum restituit.

BIBLION B.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ι.

(1) Ἐπειδὴ δὲ τὸ τοῦ Δευκαλίωνος διεξελθούμεν γένος, ἐχομένως λέγωμεν τὸ Ἰνάχου.

²Ὠκεανοῦ καὶ Τηθύος γίνεται παῖς Ἰνάχος, ἀφ' οὗ ποταμὸς ἐν Ἀργεὶ Ἰνάχος καλεῖται. ³Τούτου καὶ Μελίης τῆς Ὠκεανοῦ Φωρωνεύς τε καὶ Αἰγιαλεύς παῖδες ἐγένοντο. ⁴Αἰγιαλέως μὲν οὖν, ἀπαιδὸς ἀποθανόντος, ἡ γῶρα ἅπασα Αἰγιαλεία ἐκλήθη. ⁵Φωρωνεύς δὲ ὅπασης τῆς ὑστερον Πελοποννήσου προσχορευθείσης δυναστεύων, ἐκ Τηλοδίκης Νύμφης Ἀπιν καὶ Νιόβην ἐγέννησεν. ⁶Ἀπιν μὲν οὖν εἰς τυραννίδα τὴν ἑαυτοῦ μεταστήσας δύναιεν, καὶ βίαιος ὢν τύραννος, ὀνομάσας ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν Πελοπόννησον Ἀπίαν, ὑπὸ Θελξίονος καὶ Τελχίνος ἐπιβουλεύθεις, ἅπαις ἀπέθανε, καὶ νομισθεὶς θεὸς ἐκλήθη Σάραπις.

⁷Νιόβης δὲ καὶ Διὸς, ἡ πρώτη γυναὶκὶ Ζεὺς θνητῇ ἐμίγη, παῖς Ἀργὸς ἐγένετο· ὡς δὲ Ἀκουσίλαός φησι, καὶ Πελασγὸς, ἀφ' οὗ κληθῆναι τοὺς τὴν Πελοπόννησον οἰκοῦντας Πελασγούς. Ἡσίοδος δὲ τὸν Πελασγὸν ἀπτόχθονά φησιν εἶναι. Ἀλλὰ περὶ μὲν τούτου πάλιν ἐροῦμεν. (2) Ἀργὸς δὲ λαβὼν παρὰ Φωρωνέως τὴν βασίλειαν, ἀφ' ἑαυτοῦ τὴν Πελοπόννησον ἐκάλεσεν Ἀργὸς. Καὶ γῆμας Εὐδάδην τὴν Στρυμόνος καὶ Νεαίρας, ἐτέκνωσεν Ἐχάσον, Πείραντα, Ἰπίδαυρον, Κρίασον, ὃς καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβεν.

²Ἐχάσου δὲ Ἀγῆνωρ γίνεται. Τούτου δὲ Ἀργὸς ὁ Πανόπτης λεγόμενος. ³Ἰῆχε δὲ οὗτος ὀφθαλμοὺς μὲν ἐν παντὶ τῷ σώματι· ὑπερβάλλων δὲ δυνάμει, τὸν μὲν τὴν Ἀρχαδίαν λυμαινόμενον ταῦρον ἀνελὼν, τὴν τοῦτου δορὰν ἡμφιέσατο. ⁴Σάτυρον δὲ, τοὺς Ἀρχάδας ἀδικοῦντα καὶ ἀφαιρούμενον τὰ βοσκήματα, ὑποστής ἀπέκτεινε. ⁵Λέγεται δὲ, ὅτι καὶ τὴν Ταρτάρου καὶ Γῆς Ἐχιδναν, ἣ τοὺς παριόντας συνήρπαζεν, ἐπιτηρήσας κοιμωμένην ἀπέκτεινεν. ⁶Ἐξεδίκησε δὲ καὶ τὸν Ἀπίδος γόνον τοὺς αἰτίους ἀποκτείνας.

(3) Ἀργου δὲ καὶ Ἰσμήνης τῆς Ἀσωποῦ παῖς Ἰάσος· οὗ φασὶν Ἰὼ γενέσθαι. Κάστωρ δὲ, ὁ συγγραψας τὰ χρονικά [ἀγνοήματα], καὶ πολλοὶ τῶν τραγικῶν, Ἰνάχου τὴν Ἰὼ λέγουσιν. Ἡσίοδος δὲ καὶ Ἀκουσίλαος Πιρῆνος αὐτὴν φησὶν εἶναι. ²Ταύτην ἱερωσύνην τῆς Ἥρας ἔχουσιν Ἰάσος ἐφθειρε. Φωραθεὶς δὲ ὑφ' Ἥρας, τῆς μὲν κόρης ἀψάμενος εἰς βοῦν μετεμόρφωσε λευκὴν, αὐτὴν δὲ ἀπωμόσατο μὴ συνελθεῖν. Διὸ φησιν Ἡσίοδος, οὐκ ἐπισπᾶσθαι τὴν ἀπὸ τῶν θεῶν ὀργὴν τοὺς γινόμενους ὀρκους ὑπὲρ ἔρωτος. ³Ἥρα δὲ αἰτησαμένη παρὰ Διὸς τὴν βοῦν, φύλακα αὐτῆς κατέστησεν Ἀργον τὸν πανόπτην, ὃν Ἀσκληπιάδης μὲν Ἀρέστορος λέγει· Φερεκύδης δὲ, Ἰνάχου (leg. videtur Φερεκύδης μὲν Ἀρέστορος λέγει, Ἀσκληπιάδης δὲ Ἰνάχου). Κέρκωψ δὲ, Ἀργου καὶ Ἰσμήνης τῆς Ἀσωποῦ θυγατρός· Ἀκουσίλαος δὲ γηγενῇ αὐτὸν λέγει. ⁴Οὗτος ἐκ

LIBER SECUNDUS.

CAPUT I.

(1) Postquam Deucalionis genus enarravimus, deinceps explicemus gentem Inachi.

²Oceani et Tethyis filius est Inachus, a quo in Argolide Inachus fluvius cognominatur. ³Ex hoc et Melia Oceani Phoroneus et Aegialeus filii nati sunt. ⁴Et ab Aegialeo quidem, quum nulla prole relicta decessisset, regio cui præsuerat universa dicta est Aegialea. ⁵Phoroneus vero totius cui post Peloponneso nomen erat regionis imperio potitus, e Telodice nympha Apin et Nioben suscepit. ⁶Quorum Apis, regno in tyrannidem commutato, violenter et tyrannice agens, Peloponneso suo de nomine Apia vocata, Thelxionis et Telchini insidiis appetitus sine liberis vitam finivit et relatus inter deos appellatus est Sarapis.

⁷Jovis et Niobæ, quam primam Jupiter mortalem mulierem amavit, filius est Argus; ut vero Acusilaus dicit, etiam Pelasgus, a quo Peloponnesum incolentes vocati essent Pelasgi. At Hesiodus Pelasgum indigenam fuisse refert. Sed de hoc infra dicemus. (2) Argus itaque Phoroneo in regno succedens, de se Peloponnesum nominavit Argos; et ducta Evadne Strymonis et Næaræ filia, procreavit Echbasum, Pirantem, Epidaurum, Criasum, qui postea regnum suscepit.

²Echbaso nascitur Agenor; ex hoc Argus quem Panopten dicunt. ³Nam totum ejus corpus oculis erat consitum. Qui quum viribus præstaret, aprum Arcadiæ agros devastantem interemit, ejusque pelle corpus sibi contextit. ⁴Satyrum quoque, qui multis Arcades malis afficiebat atque pecora abigebat, pugna adortus interfecit. ⁵Dicitur etiam Echidnam, Tartari ex Terra filiam, quæ viatores corripiebat, dormientem speculatus occidisse. ⁶Idem Apidis cædem sublati interfectoribus ultus est.

(3) Argo et Ismena Asopi filia natus est Iasus, e quo Io ortam esse ferunt. Verum Castor, qui de erroribus circa temporum notationes librum conscripsit, et multi tragicorum Io Inachi filiam esse perhibent; at Hesiodus et Acusilaus eam Pirenis natam dicunt. ²Hanc Junonis sacerdotio fungentem Jupiter vitiauit; sed a Junone deprehensus puellam manus attactu in bovem albam commutavit, seque cum ea concubuisse abjuravit. Quare Hesiodus dicit amantum perjuriam non excitare iram deorum. ³Juno autem bovem a Jove depoposcit, acceptamque custodiendam dedit Argo Panoptæ, quem Asclepiades Arestoris, Pherecydes Inachi (potius: Pherecydes Arestoris, Asclepiades Inachi), Cercops Argi ex Ismena Asopi filia natum dicunt. Acusilaus denique eum terra ortum ait. ⁴Hic olivæ,

τῆς ἐλαίας ἐδέσμευεν αὐτήν, ἥτις ἐν τῷ Μυκηναίων ὑπῆρχεν ἄλσει. Διὸς δὲ ἐπιτάξαντος Ἑρμῇ κλέψαι τὴν βοῦν, μηνύσαντος Ἱέρακος, ἐπειδὴ λαθεῖν οὐκ ἔδυνάτο, λίθῳ βελὼν ἀπέκτεινε τὸν Ἄργον, ὅθεν Ἀργεῖφοντης ἐκλήθη. ⁵ Ἦρα δὲ τῇ βοῇ οἶστρον ἐμβάλλει. Ἡ δὲ πρῶτον ἔχεν εἰς τὸν ἀπ' ἐκείνης Ἴόνιον κόλπον κληθέντα· ἐπειτα διὰ τῆς Ἰλλυρίδος πορευθεῖσα, καὶ τὸν Αἴμον ὑπερβαλοῦσα, διέβη τὸν τότε μὲν καλούμενον πόρον Θράκιον, νῦν δὲ ἀπ' ἐκείνης Βόσπορον. ⁶ Ἐπελθοῦσα δὲ εἰς Σκυθίαν καὶ τὴν Κιμμερίδα γῆν, πολλὴν χέρσον πλανηθεῖσα, καὶ πολλὴν διανηξαμένη θάλασσαν Εὐρώπης τε καὶ Ἀσίας, τελευταῖον ἔχεν εἰς Αἴγυπτον· ὅπου τὴν ἀρχαίαν μορφήν ἀπολαβοῦσα, γεννᾷ παρὰ τῷ Νεῖλῳ ποταμῷ Ἐπαφον παῖδα. ⁷ Τοῦτον δὲ Ἦρα δεῖται Κουρήτων ἀφανῇ ποιῆσαι· οἱ δὲ ἠφάνισαν αὐτόν. Καὶ Ζεὺς μὲν αἰσθόμενος κτείνει Κούρητας· Ἰὼ δὲ ἐπὶ ζήτησιν τοῦ παιδὸς ἐτράπετο. ⁸ Πλανωμένη δὲ κατὰ τὴν Συρίαν ἅπασαν (ἐκεῖ γὰρ ἐμνηύετο, ὡς τοῦ Βυβλίων βασιλέως γυνὴ ἐτιθήναι τὸν υἱόν), καὶ τὸν Ἐπαφον εὐροῦσα, εἰς Αἴγυπτον ἐλθοῦσα, ἐγαμήθη Τηλεγόνῳ τῷ βασιλεύοντι τότε Αἰγυπτίων. Ἰδρύσατο δὲ ἄγαλμα Δῆμητρος, ἣν ἐκάλεσαν Ἴσιν Αἰγύπτιοι, καὶ τὴν Ἰὼ Ἴσιν ὁμοίως προσηγόρευσαν.

(4) Ἐπαφος δὲ βασιλεύων Αἰγυπτίων γαμεῖ Μέμφιν τὴν Νεῖλου θυγατέρα, καὶ ἀπὸ ταύτης κτίζει Μέμφιν πόλιν, καὶ τέκνοι θυγατέρα Λιβύην, ἀφ' ἧς ἡ χώρα Λιβύη ἐκλήθη.

² Λιβύης δὲ καὶ Ποσειδῶνος γίνονται παῖδες δίδυμοι, Ἀγῆνωρ καὶ Βῆλος. ³ Ἀγῆνωρ μὲν οὖν εἰς Φοινίκην ἀπαλλαγείς ἐβασίλευσε, κάκει [τῆς] μεγάλης ῥίξης ἐγένετο γενεάρχης· ὅθεν ὑπερθησόμεθα περὶ τούτου. ⁴ Βῆλος δὲ, ὑπομείνας ἐν Αἰγύπτῳ, βασιλεύει μὲν Αἰγύπτου· γαμεῖ δὲ Ἀγχινόην τὴν Νεῖλου θυγατέρα, καὶ αὐτῷ γίνονται παῖδες δίδυμοι, Αἴγυπτος καὶ Δαναός· ὡς δὲ φησιν Εὐριπίδης, καὶ Κηφεὺς καὶ Φινεὺς προσέτι.

⁵ Δαναὸν μὲν οὖν Βῆλος ἐν Λιβύῃ κατώκισεν, Αἴγυπτον δὲ ἐν Ἀραβίᾳ· ὅς καὶ καταστρεφάμενος τὴν Μελαμπόδων χώραν [ἀφ' ἑαυτοῦ] ὠνόμασεν Αἴγυπτον. ⁶ Γίνονται δὲ ἐκ πολλῶν γυναικῶν Αἰγύπτῳ μὲν παῖδες πεντήκοντα· θυγατέρες δὲ Δαναῷ πεντήκοντα. ⁷ Στασιασάντων δὲ αὐτῶν περὶ τῆς ἀρχῆς, ὕστερον Δαναὸς τοὺς Αἰγύπτου παῖδας δεδουκώς, ὑποθεμένης Ἀθηνᾶς αὐτῷ, ναῦν κατεσκεύασε [πρῶτος τὴν κληθεῖσαν ὡς ἀπὸ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν θυγατέρων αὐτοῦ πεντηκόντορον], καὶ τὰς θυγατέρας ἐνθήμενος ἔφυγε.

⁸ Προσάγων δὲ Ῥόδῳ, τὸ τῆς Αἰνιδίας Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἰδρύσατο. Ἐντεῦθεν δὲ ἔχεν εἰς Ἄργος, καὶ τὴν βασιλείαν αὐτῷ παραδίδωσι Γελάνωρ ὁ τότε βασιλεύων. [Αὐτὸς δὲ κρατήσας τῆς χώρας ἀφ' ἑαυτοῦ τοὺς ἐνοικοῦντας Δαναοὺς ὠνόμασεν.] ⁹ Ἀνύδρου δὲ τῆς χώρας ὑπαρχούσης, ἐπειδὴ καὶ τὰς πηγὰς ἐξήρανε Ποσειδῶν, μηνίων Ἰνάχῳ, διότι τὴν χώραν Ἀθηνᾶς

quæ in Mycenarum erat luco, Ionem alligavit. Quam rem Jupiter Mercurio imperasset, ut bovem furtim abigeret, Mercurius autem propter Hieracis (accipitris) indicia hoc clam facere non posset, lapide percussus Argum necavit. Hinc itaque Argiphontes dictus est. ² Verum Juno æstrum bovi immisit. Quo concitata Io primum venit ad appellatum ab illa sinum Ionium. Deinde per Illyriam progressa superato Haemo, fretum trajecit, quod tunc appellabatur Thracium, nunc vero ab illa Bosporus dicitur. ³ Inde quum in Scythiam penetrasset et Cimmericiam, quumque per continentem multum decurrasset, multaque Europa atque Asiae maria tranasset, postremo in Aegyptum venit, ubi pristina forma recepta ad Nilum fluvium filicem pergit Epaphum. ⁴ Hunc Juno ut Cureles e conspectu auferrent rogavit. Illi igitur puerum occultarunt. Quod ubi Jupiter rescivit, Curetas interemit. Io interim ad filium investigandum se convertit. ⁵ Quæ quum Syriam universam pervagata esset (ibi enim a Bybliorum regis uxore filium nutriri indicatum erat), Epapho invento, in Aegyptum remeavit atque Telegono nupsit, qui tunc temporis Aegyptiorum regnum administrabat. Consecravit vero signum Cereris, quam Isin vocarunt Aegyptii, qui Io quoque Isin cognominarunt.

(4) Epaphus autem Aegyptiis imperans Memphi Nili filiam duxit deque uxoris nomine conditam urbem Memphi nominavit; ex eaque filiam suscepit Libyam, quæ Libyæ terræ nomen dedit.

² Ex Libya et Neptuno gemini nati sunt Agenor et Belus.

³ Agenor in Phoeniciam profectus ibi regni sedem constituit, ac magnæ sobolis auctor exstitit. Quare de eo in praesentia dicere supersedemus. ⁴ Belus in Aegypto manens regnum consequitur. Uxorem duxit Anchinoen Nili filiam, et nascuntur ei gemini Aegyptus et Danaus, sicut autem Euripides dicit, Cepheus praeterea et Phineus.

⁵ Danaum Belus in Libyam habitatum misit, Aegyptum in Arabiam, qui subjectam sibi Melampodum terram nominavit Aegyptum. ⁶ Nascuntur Aegypto ex pluribus conjugibus filii quinquaginta, totidemque Danao filiae. ⁷ Patres quum de regno inter se contenderent, postea Danaus Aegypti filios timens Minervæ consilio navem fabricavit, qua filiabus impositis aufugit.

⁸ Rhodum appulsus Minervæ Lindiae signum consecravit. Hinc venit Argos, ubi Gelanor, tum temporis rex, regnum ei tradidit. ⁹ Sed regione illa aquarum inopia laborante, ex quo scilicet Neptunus iratus Inachio, quod eam Minervæ terram esse testatus esset, sustet

ἐμαρτύρησεν εἶναι, τὰς θυγατέρας ὑδρευομένας ἐπιμῆ. ¹⁰ Μία δὲ αὐτῶν Ἀμυμώνη ζητοῦσα ὕδωρ βίπτει βέλος ἐπὶ Ἐλαφρον, καὶ κοιμωμένου Στύρου τυγχάνει· καὶ κείνος περιαναστάς ἐπεθύμει συγγενέσθαι· Ποσειδῶνος δὲ ἐπιφανέντος, ὁ Σάτυρος μὲν ἔφυγεν, Ἀμυμώνη δὲ τούτῳ συνευνάζεται, καὶ αὐτῇ Ποσειδῶν τὰς ἐν Λέρνῃ πηγὰς ἐμήνυσεν.

(5) Οἱ δὲ Αἰγύπτου παῖδες ἐλθόντες εἰς Ἄργος, τῆς τε ἔχθρας παύσασθαι παρεκάλουν, καὶ τὰς θυγατέρας αὐτοῦ γαμῆν ᾔξιον. Δαναὸς δὲ, ἅμα μὲν ἀπιστῶν αὐτῶν τοῖς ἐπαγγέλμασιν, ἅμα δὲ καὶ μνησικακῶν περὶ φυγῆς, ὡμολόγει τοὺς γάμους, καὶ διεκλήρου τὰς κόρας. ² Ὑπερμνήστραν μὲν οὖν τὴν πρεσβυτέραν ἐξεῖλον Λυγκίη, καὶ Γοργοφόνην Πρωτεῖ· οὗτοι γὰρ ἐκ βασιλίδος γυναικὸς Ἀργυφίης ἐγεγόνεισαν Αἰγύπτῳ. ³ Τῶν δὲ λοιπῶν ἔλαχον Βούσιρις μὲν καὶ Ἐγκέλαδος καὶ Λύκος καὶ Δαίφρων τὰς Δαναῶν γεννηθείσας ἐξ Εὐρώπης Αὐτομάτην, Ἀμυμώνην, Ἀγαθήν, Σχαιήν· αὗται δὲ ἐκ βασιλίδος ἐγένοντο Δαναῶν· ⁴ ἐκ δὲ Ἐλεφαντίδος, Γοργοφόνῃ καὶ Ὑπερμνήστρᾳ. [Λυγκεὺς δὲ Καλύκην ἔλαχεν.] Ἴστρος δὲ Ἱπποδάμειαν, Χαλκῶν δὲ Ῥοδίαν, Ἀγλήνωρ Κλεοπάτραν, Χαίτος Ἀστερίαν, Διοκορυστὴς Ἱπποδάμειαν, Ἀλκίς Γλαύκην, Ἀλκμήνωρ Ἱππομέδουσαν, Ἱππόθοος Γόργην, Εὐχύνωρ Ἰφιμέδουσαν, Ἱππολύτος Ῥόδην. Οὗτοι μὲν οἱ δέκα ἐξ Ἀραβίας γυναικὸς, αἱ δὲ παρθένοι ἐξ Ἀμαδρυάδων νυμφῶν, αἱ μὲν Ἀτλαντεῖς, αἱ δὲ ἐκ Φοιβῆς. ⁵ Ἀγαπτολεμος δὲ ἔλαχε Παιρήνην, Κερκέστης δὲ Δώριον, Εὐρυδάμας Φάρτην, Αἰγίος Μνήστραν, Ἀργίος Εὐίππην, Ἀρχέλαος Ἀνεξιβίην, Μέναχος Νηλῶ. Οἱ δὲ ἑπτὰ ἐκ Φοινίσσης γυναικὸς, αἱ δὲ παρθένοι ἐξ Αἰθιοπίδος. ⁶ Ἀκληρωτὶ δὲ ἔλαχον δι' ὁμωνυμίαν τὰς Μέμριδος οἱ ἐκ Τυρίας, Κλειτὸς Κλειτήν, Σθένελος Σθενέλην, Χρύσιππος Χρυσίππην. ⁷ Οἱ δὲ ἐκ Καλιάνδης [καὶ Νηίδος Νύμφης] παῖδες δώδεκα ἐκλήρωσαντο περὶ τῶν ἐκ Πολυξοῦς Νηίδος· ἦσαν δὲ οἱ μὲν παῖδες, Εὐρύλοχος, Φάντης, Περισθένης, Ἔρμος, Δρύας, Ποταμών, Κισσεύς, Αἰξός, Ἰμβρος, Βρόμιος, Πολύκτωρ, Χθόνιος· αἱ δὲ κόραι Νύμφης Αὐτονόη, Θεανὼ, Ἠλέκτρα, Κλεοπάτρα, Εὐρυδίχη, Γλαυκίππη, Ἀνθήλεια, Κλεωδῶρη, Εὐίππη, Εὐρωτῶ, Στύγνη καὶ Βρύκη. ⁸ Οἱ δὲ ἐκ Γοργόνων Αἰγύπτῳ γενομένοι ἐκλήρωσαντο περὶ τῶν ἐκ Πιερείας, καὶ λαγχάνει Πιερίας μὲν Ἀκταίην, Οἰνεὺς Ποδάρκην, Αἰγύπτος Διωξίππην, Μενάλκης δὲ Ἀδύτην, Λάμπος Ὀκυπέτην, Πυλάρην Ἰδμῶν. ⁹ Ὀκτῶ (οὗτοι;) δὲ εἰσι νεώτατοι· Ἰδὰς Ἱπποδίχην, Δαίφρων Ἀδιάντην· αὗται δὲ ἐκ μητρὸς ἐγένοντο Ἐρσης· Πανδίων Καλλιδίχην, Ἀρβήλος Οἰμην, Ὑπέρβιος Κελαινῶν, Ἱπποκορυστὴς Ὑπερίππην. Οὗτοι ἐξ Ἠραιστίνης· αἱ δὲ ἐκ Κρινοῦς. ¹⁰ Ὡς δὲ ἐκλήρωσαντο τοὺς γάμους, ἐστίαςας ἐγχειρίδια διαδίδωσι ταῖς θυγατράσι. Αἱ δὲ κοιμωμένους τοὺς νυμφίους ἀπέκτειναν πλὴν Ὑπερμνήστρας. Αὕτη δὲ Λυγκέα διέσωσε, παρθένην αὐτὴν φυλάξαντα. Διὸ καθεῖρξας αὐτὴν Δα-

exsiccaverat, filias suas aquatum misit. ¹⁰ Harum una Amymone aquam quaerens telum in cervum jactit, ac forte Satyrum dormientem ferit. Qua re expergefactus ille puellae incundae capitur desiderio. At superveniente Neptuno, Satyrus fugit, Amymone autem cum Neptuno concubuit, qui Lernæos ei fontes indicavit.

(5) Ægypti filii Argos profecti, ut simultatem componerent hortati sunt atque ut Danae filiae in matrimonium sibi darentur sollicitarunt. ² Danaus quamvis diffidens eorum pollicitationibus, tum etiam exilis injuriam haud oblitus, nuptias pactus est et sorte puellas distribuit. Verum Hypermnestram natu maximam sorte exemptam Lynceo et Gorgophonem Proteo selegerunt: hi enim e regina conjuge Argyphia nati erant Ægypto. ³ Ex reliquis Busiris, Enceladus, Lycus, Daiphron sortiti sunt Automaten, Amymonen, Agaven, Scæam, quas ex Europa regina Danaus susceperat. ⁴ Ex Elephantide ortæ fuerunt Gorgophone et Hypermnestra. [Lynceus Calycen nactus est,] Ister Hippodamiam (?), Chalcodon Rhodiam, Agenor Cleopatram, Chætus Asteriam, Diocorystes Hippodamiam, Alcis Glaucen, Alcmenor Hippomedusam, Hippothous Gorgen, Euchenor Iphimedusam, Hippolytus Rhoden; hi decem ex Arabia uxore geniti sunt, sed puellæ ex Hamadryadibus nymphis, aliæ ex Atlantea, aliæ e Phœbe. ⁵ Agaptolemus sortitus est Pirenen, Cerestes Dorium, Eurydamas Pharten, Ægius Mnestram, Argius Evippen, Archelaus Anaxibiam, Menachus Nelo. Hi septem e Phœnissa conjuge, puellæ vero ex Æthiopide. ⁶ Tyria nati sine sorte duxerunt Memphidis filias propter similitudinem nominum, Clitus Cliten, Sthenelus Sthenelen, Chrysippus Chrysippen. ⁷ Qui ex Caliande filii duodecim orti erant, Polyxus Naidis nymphæ filias sorte acceperunt. Illorum nomina sunt: Eurylochus, Phantes, Peristhenes, Hermus, Dryas, Potamon, Cisscus, Lixus, Imbrus, Bromius, Polycor, Chthonius. Ex nymphæ natae: Autonoe, Theano, Electra, Cleopatra, Eurydice, Glaucippe, Anthelia, Cleodora, Evippe, Euroto, Stygne, Bryce. ⁸ Qui vero ex Gorgonibus Ægypto nati erant, duxerunt e Pieria susceptas, et Periphanti quidem obtigit Actæa, Ceneo Podarce, Ægypto Dioxippe, Menalce Adyte, Lampo Ocypete, Pylarge Idmoni. ⁹ Hi autem sunt novissimi: Idas sortitus Hippodicen, Daiphron Adianten (hæ ex Herse matre natae), Pandion Callidicen, Arbelus Cemen, Hyperbius Celæno, Hippocorystes Hyperipten. Hi ex Hephæstine, puellæ ex Crinone. ¹⁰ Itaque quum suas quisque nuptias sortitus esset, in convivio nuptiali pugiones Danaus filiabus distribuit, quibus illæ sponso somno oppressos interfecerunt una excepta Hypermnestra. Hæc enim Lynceum, quod virginitate sua abstinisset, incolumem servavit. Quam ob rem eam Danaus

ναὸς ἐφρούρει. ¹¹ Αἱ δὲ ἄλλαι τῶν Δαναοῦ θυγατέρων τὰς μὲν κεφαλὰς τῶν νυμφίων ἐν τῇ Λέρνη κατώρυξαν, τὰ δὲ σώματα πρὸ τῆς πόλεως ἐκήδευσαν. Καὶ αὐτὰς ἐκάθησαν Ἀθηνᾶ τε καὶ Ἑρμῆς Διὸς κελεύσαντος. ¹² Δαναὸς δὲ ὕστερον Ὑπερμνήστραν Λυγχεῖ συνώκισε· τὰς λοιπὰς θυγατέρας εἰς γυμνικὸν ἀγῶνα τοῖς νικῶσιν ἔδωκεν.

¹³ Ἀμυμώνη δὲ ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Ναύπλιον. Οὗτος μακρόβιος γενόμενος, πλέων τὴν θάλασσαν, τοῖς ἐμπίπτουσιν ἐπὶ θανάτῳ ἐδυσφόρει (ἐπυρσοφόρει?). Συνέβη οὖν καὶ αὐτὸν τελευτῆσαι ἐκείνῳ τῷ θανάτῳ, ὥστε ἄλλων τελευτησάντων ἐδυσφόρει*. ¹⁴ Πρὶν δὲ τελευτῆσαι, ἔγχευεν, ὡς μὲν οἱ τραγικοὶ λέγουσι, Κλυμένην τὴν Κατρέως· ὡς δὲ ὁ τοῦς Νόστους γράψας, Φιλύραν· ὡς δὲ Κέρκωψ, Ἡσιόνην· καὶ ἐγέννησε Παλαμήδην, Οἴακα, Ναυσιμέδοντα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

(1) Λυγχεὺς δὲ, μετὰ Δαναὸν Ἄργους δυναστεύων, ἐξ Ὑπερμνήστρας τεκνοῖ παῖδα Ἄβαντα. Τούτου δὲ καὶ Ὠκαλείας τῆς Μαντινέως διδύμοι παῖδες ἐγένοντο Ἀκρίσιος καὶ Προῖτος.

² Οὗτοι καὶ κατὰ γαστρὸς μὲν ἔτι ὄντες ἐστασάζον πρὸς ἀλλήλους. Ὡς δὲ ἀνέτράφησαν, περὶ τῆς βασιλείας ἐπολέμουν, καὶ πολεμοῦντες εὗρον ἀσπίδα· πρῶτοι. Καὶ κρατήσας Ἀκρίσιος Προῖτον Ἄργους ἐξελάυνει. ³ Ὁ δὲ ἔκειν εἰς Λυκίαν πρὸς Ἰοθάτην· ὡς δὲ τινες φασί, πρὸς Ἀμφιάνακτα· καὶ γαμει τὴν τούτου θυγατέρα, ὡς μὲν Ὅμηρος, Ἀντειαν, ὡς δὲ οἱ τραγικοὶ, Σθενέβοιαν. Κατάγει δὲ αὐτὸν ὁ κηδεστὴς μετὰ στρατοῦ Λυκίων, καὶ καταλαμβάνει Τίρυνθα, ταύτην αὐτῷ Κυκλώπων τειχισάντων. ⁴ Μερισάμενοι δὲ τὴν Ἀργεῖαν ἅπασαν κατώκουν. Καὶ Ἀκρίσιος μὲν Ἄργους βασιλεύει, Προῖτος δὲ Τίρυνθος. (2) Καὶ γίνεται Ἀκρίσιῳ μὲν ἐξ Εὐρυδίκης τῆς Λακεδαιμόνος Δανάη· Προῖτῳ δὲ ἐκ Σθενεβοίας Λυσίππη καὶ Ἰρινόη καὶ Ἰφιάνασσα. ² Αἴται δὲ, ὡς ἐτελειώθησαν, ἐμάνησαν· ὡς μὲν Ἡσιόδός φησιν, ὅτι τὰς Διονύσου τελετὰς οὐ κατεδέχοντο· ὡς δὲ Ἀκουσίλαος λέγει, διότι τὸ τῆς Ἥρας ξόانون ἐξηυτέλισαν. ³ Γενόμενοι δὲ ἐμμανεῖς, ἐπλανῶντο τὴν Ἀργεῖαν ἅπασαν. Αὐθις δὲ τὴν Ἀρκადίαν καὶ τὴν Πελοπόννησον διελθοῦσαι μετὰ ἀκοσμίας ἀπάσης, διὰ τῆς ἐρημίας ἐτρόχαζον.

⁴ Μελάμπους δὲ ὁ Ἀμυθάωνος καὶ Εἰδομένης τῆς Ἄβαντος, μάντις ὢν, καὶ τὴν διὰ φαρμάκων καὶ χαθαρμῶν θεραπείαν πρῶτος εὗρηκώς, ὑπισχνεῖται θεραπεύσειν τὰς παρθένους, εἰ λάβοι τὸ τρίτον μέρος τῆς δυναστείας. ⁵ Οὐκ ἐπιτρέποντος δὲ Προῖτου θεραπεύειν ἐπὶ μισθοῖς τηλικούτοις, ἔτι μᾶλλον ἐμαίνοντο αἱ παρθένοι, καὶ προσέτι μετὰ τούτων αἱ λοιπαὶ γυναῖκες. Καὶ γὰρ αὗται τὰς οἰκίας ἀπολιποῦσαι, τοῦς ἰδίους ἀπώλλυον παῖδας, καὶ εἰς τὴν ἐρημίαν ἐροίτων. ⁶ Προβαινούσης δὲ ἐπιπλείστον τῆς συμφορᾶς,

inclusam jubet custodiri. ¹¹ Reliquæ Danaï filia capta sponsum ad Lernam defoderunt, corpora vero ante urbem sepeliverunt, ipsasque Jovis jussu expiarunt Minerva et Mercurius. ¹² Post Danaus Hypermnestram Lynceo elocavit, ceteras in gymnicum certamen productas dedit victoribus.

¹³ Anymone ex Neptuno peperit Nauplium. Hic senex longævus, mare navigans eorum sortem qui in fluctibus perierunt moleste ferebat (vel ex Kuhnii conjectura: quoscunque in mari deprehenderat, ostensa face, naufragos perire fecit). Accidit autem ut ipse eodem mortis genere (quo alios obivisse dolebat) occumberet. ¹⁴ Verum antequam e vita decederet, Tragicorum testimonio Clymenen, Catrei; ut vero is dicit qui Reditus conscripsit, Philyram; secundum Cercopem denique Hesionen uxorem duxit; atque filios procreavit Palamedem, Oëacem, Nausimedontem.

CAPUT II.

(1) Lynceus, qui post Danaum Argis dominabatur, ex Hypermnestra filium gignit Abantem: hujus et Ocaleæ Mantinei filiaë gemini fuerunt Acrisius ac Prætus.

* Hi jam in utero inter se dissidere cœperunt; adulti autem de regno certabant, in quo bello primi clypeos Argolicos invenerunt. Acrisius victor Prætum Argis exegit, * qui ad Iobatem in Lyciam venit, vel, ut alii, ad Amphianactem, cujus filiam duxit, Homero auctore, Anteam, ut vero Tragici, Sthenebream. Hunc socer cum Lyciorum copiis reduxit ac Tirynthem occupavit, quam Cyclopes ei muris cinxerunt. ⁴ Deinde omnem Argivam terram inter se diviserunt, atque Acrisius Argis imperavit et Prætus Tirynthe. (2) Acrisius ex Eurydice Lacedæmonis filia Danaen gignit; Prætus vero ex Sthenebra Lysippen, Iphinoen et Iphianassam; * quæ, ubi ad adultam ætatem pervenerant, in insaniam inciderunt, quod, ut Hesiodus ait, Dionysi mysteria non receperant; ut autem Acusilaus, quod ligneum Junonis simulacrum contemnerant. * Sic itaque furore percitæ per omnem Argivorum terram deerrabant. Inde Arcadiam (et Peloponnesum) pervagantes sine ullo decore per deserta discurrebant.

⁴ Melampus autem Amythaone et Idomene Abantis filius natus, qui vates erat atque potionibus et lustrationibus medendi rationem primus invenerat, se virginibus sanitatem restitutum pollicetur, si tertiam regni partem acciperet. ⁵ Prætus quum tanti pretii medicinam recusaret, virginibus vehementius insanuerunt, immo et reliquæ præterea mulieres. Nam relictis sedibus liberos suos trucidabant atque in deserta se recipiebant. ⁶ Qua calamitate in dies crescente, postulata mercedem Prætus

τοὺς αἰτηθέντας μισθοὺς ὁ Προῖτος ἐδίδου. Ὁ δὲ ὑπέσχετο θεραπεύσειν, ὅταν ἕτερον τοσούτον τῆς γῆς ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ λάβῃ Βίαν. Προῖτος δὲ εὐλαβηθεὶς, μὴ, βραδυνούσης τῆς θεραπείας, αἰτηθεῖν καὶ πλεῖον, θεραπεύειν συνεχώρησεν ἐπὶ τούτοις. ⁷ Μελάμπους δὲ παραλαβὼν τοὺς δυνατωτάτους τῶν νεανιῶν, μετ' ἀλαλαγμοῦ καὶ τινος ἐνθέου χορείας ἐκ τῶν ὄρων αὐτὰς ἐς Σικυῶνα συνεδίωξε. ⁸ Κατὰ δὲ τὸν διωγμὸν ἡ πρεσβυτάτη τῶν θυγατέρων Ἰφινόη μετέλλαξεν ταῖς δὲ λοιπαῖς τυγούσαις καθαρμῶν σωφρονῆσαι συνέβη, καὶ ταύτας μὲν ἐξέδοτο Προῖτος Μελάμποδι καὶ Βίαντι, παῖδα δὲ ὕστερον ἐγέννησε Μεγαπένθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ.

(1) Βελλεροφόντης δὲ ὁ Γλαύκου τοῦ Σισύφου, κτείννας ἀκουσίως ἀδελφὸν Δηλιάδην, ὡς δέ τινες φασί, Πειρήνα, ἄλλοι δὲ, Ἀλκιμένην, πρὸς Προῖτον ἐλθὼν καθάριετται. ² Καὶ αὐτοῦ Σθενέβοιζ ἔρωτα ἰσχει, καὶ προσπέμπει λόγους περὶ συνουσίας. Τοῦ δὲ ἀπαρνούμενου, λέγει πρὸς Προῖτον, ὅτι Βελλεροφόντης αὐτῇ περὶ φόβου προσεπέμψατο λόγους. ³ Προῖτος δὲ πιστεύσας, ἔδωκεν ἐπιστολὰς αὐτῷ πρὸν Ἰοδάτην κομίσειν, ἐν αἷς ἐνεγέγραπτο, Βελλεροφόντην ἀποκτείνειν. ⁴ Ἰοδάτης δὲ ἐπιγνοὺς ἐπέταξεν αὐτῷ Χίμαιραν κτείνειν, νομίζων αὐτὸν ὑπὸ τοῦ θηρίου διαφθαρῆσεσθαι. Ἦν γὰρ οὐ μόνον ἐνὶ, ἀλλὰ πολλοῖς οὐκ εὐάλωτον. ⁵ Εἶχε δὲ προτομήν μὲν λέοντος, οὐρὰν δὲ δράκοντος, τρίτην δὲ κεφαλὴν μέσσην αἰγὸς, δι' ἧς πῦρ ἀνίει. Καὶ τὴν χώραν διέφθειρε, καὶ τὰ βοσκήματα ἐλυμαίνετο· μία γὰρ φύσις τριῶν θηρίων εἶχε δύναμιν. ⁶ Λέγεται δὲ καὶ τὴν Χίμαιραν τούτην τραφῆναι μὲν ὑπὸ Ἀμισωδάρου, καθάπερ εἶρηκε καὶ Ὀμηρὸς, γεννηθῆναι δὲ ἐκ Τυφῶνος καὶ Ἐχιδνῆς, καθὼς Ἡσίοδος ἱστορεῖ. (2) Ἀναβιδάσας οὖν ἑαυτὸν ὁ Βελλεροφόντης ἐπὶ τὸν Πήγασον, ὃν εἶχεν ἵππον ἐκ Μεδούσης πτηνὸν γεγεννημένον καὶ Ποσειδῶνος, ἀρθεὶς εἰς ὕψος, ἀπὸ τούτου κατετόξευσε τὴν Χίμαιραν. ² Μετὰ δὲ τὸν ἀγῶνα τοῦτον, ἐπέταξεν αὐτῷ Σολύμοις μάχεσθαι. Ὡς δὲ ἐτελεύτησε καὶ τοῦτον, Ἀμαζόσιν ἐπέταξεν ἀγωνίζεσθαι αὐτόν. Ὡς δὲ καὶ ταύτας ἀπέκτεινε, τοὺς νεότητι Λυκίων διαφέρειν δοκοῦντας ἐπιλέξας, ἐπέταξεν ἀποκτείνειν λοχίσαντας. ³ Ὡς δὲ καὶ τούτους ἀπέκτεινε πάντας, θαυμάσας τὴν δύναμιν αὐτοῦ ὁ Ἰοδάτης, τά τε γράμματα ἔδειξε, καὶ παρ' αὐτῷ μένειν ἤξιωσε, δούς τὴν θυγατέρα Φιλονόην, καὶ θνήσκων τὴν βασιλείαν κατέλιπεν αὐτῷ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

(1) Ἀκρίσιω δὲ περὶ παίδων γενέσεως ἀρρένων χρηστηριαζομένῳ ὁ θεὸς ἔρη, γενέσθαι παῖδα ἐκ τῆς θυγατρὸς, ὃς αὐτὸν ἀποκτείνῃ. Δείσας οὖν Ἀκρίσιος τοῦτο, ὑπὸ γῆν θάλαμον κατασκευάσας χάλκεον, τὴν Δανάην ἐρροῦρει. ² Ταύτην μὲν, ὡς ἐνιοὶ λέγουσιν,

concessit. Tum ille eas se curaturum promisit, si regni tantundem fratri suo Bianti daretur. Prætus veritus ne, si filiarum curatio longius protraheretur, plura etiam peteret, ut ea conditione curarentur, consensit. ⁷ Itaque Melampus adhibitis validissimis adolescentibus cum vociferatione et divina quadam chorea e montanis virgines Sicyonem usque persecutus est; ⁸ quo in cursu Iphinoe natu maxima vitam cum morte commutavit; reliquæ lustrationibus sanæ menti redditæ sunt. Harum alteram Melampodi, Bianti alteram Prætus in matrimonium collocavit, ac postea filium genuit Megapenthem.

CAPUT III.

(1) Bellerophon, Glaucæ Sisyphi filio natus, quum per imprudentiam Deliadem fratrem, vel, ut quidam ferunt, Pirenen vel, ut alii volunt, Alcimenem peremisset, ad Prætum confugit, ab eoque expiatur. ² Ejus Sthenelæra amore capta literas ad eum misit de concubitu. Illo vero recusante, Præto dixit Bellerophontem de stupro ad se verba misisse. ³ Prætus rei fidem habens dedit ei ad Iobaten epistolas, quibus Bellerophontem jussit interfici. ⁴ Iobates lectis literis, ut Chimæram occideret imperavit, a fera illum peritulum esse arbitratus, quandoquidem ea non unius, sed ne multorum quidem viribus facile domari poterat. ⁵ Anteriorem enim partem habebat leonis, caudam draconis, in media denique parte tertium caput eminebat capræ ignivomens. Atque regionem vastabat pecoraque disperdebat: una enim trium belluarum viribus erat instructa. ⁶ Dicunt etiam hanc Chimæram ab Amisodaro, ut Homerus quoque ait, enutritam fuisse, natam vero Typhone et Echidna, quemadmodum Hesiodus narrat. (2) Consenso igitur Pegaso, quem Medusa ac Neptuno satum et aligerum equum habebat Bellerophon, sublatus in altum, ex eo Chimæram sagittis confecit. ² Post hoc certamen jussit eum Iobates contra Solymos pugnare. Ubi et hoc feliciter peregerat, misit eum ad debellandas Amazonas. Ubi etiam has interfecerat, collectis qui robore inter Lycios excellere videbantur juvenibus imperavit ut ex insidiis eum interimerent. ³ Ubi vero etiam hos ad unum omnes Bellerophon occiderat, admiratus juvenis præstantiam Iobates literas ostendit et data Philonoe filia ut secum maneret rogavit, ac moriens regnum ei reliquit.

CAPUT IV.

(1) Acrisio de prole mascula oraculum sciscitanti deus respondit, puerum ex filia oriturum, qui ipsum interfecturus esset. Quod Acrisius pertimescens, æneo sub terra cubiculo constructo, inclusam Danaen custodiri jubet. ² Hanc, ut nonnulli tradunt, vitiauit Prætus; unde

ἐφθαιρε Προΐτος· ὤθεν αὐτοῖς καὶ ἡ στάσις ἐκινήθη·
ὥς δὲ ἔνιοι φασί, Ζεὺς μεταμορφωθείς εἰς χρυσὸν καὶ
διὰ τῆς ὀροφῆς εἰς τοὺς Δανάης εἰσρυσὶς κόλπους, συν-
ῆλθεν. ³ Αἰσθόμενος δὲ Ἀκρίσιος ὕστερον ἐξ αὐτῆς
γαγεννημένον Περσέα, μὴ πιστεύσας ὑπὸ Διὸς ἐφθάρ-
θαι, τὴν θυγατέρα μετὰ τοῦ παιδὸς εἰς λάρνακα βα-
λὼν, ἔρριψεν εἰς θάλασσαν. Προσενεχθείσης δὲ τῆς
λάρνακος Σερίφῳ, Δίktυς ἄρας ἀνέτρεψε τοῦτον.

(2) Βασιλεύων δὲ τῆς Σερίφου Πολυδέκτης, ἀδελφὸς
Δίktυος, Δανάης ἐρασθείς, καὶ, ἡνδρωμένου Περσείως,
μὴ δυνάμενος αὐτῇ συνελθεῖν, συνεκάλει τοὺς φίλους,
μεθ' ὧν καὶ Περσέα, λέγων, ἔρανον συνάγειν ἐπὶ τοὺς
Ἱπποδαμείας τῆς Οἰνομάου γάμους. ² Τοῦ δὲ Περσείως
εἰπόντος, καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ τῆς Γοργόνης οὐκ ἀντε-
ρεῖν, παρὰ μὲν τῶν λοιπῶν ἤτησεν ἵππους, παρὰ δὲ
τοῦ Περσείως οὐ λαθὼν τοὺς ἵππους, ἐπέταξε τῆς Γορ-
γόνης κομίζειν τὴν κεφαλὴν. ³ Ὁ δὲ, Ἑρμοῦ καὶ Ἀθη-
νᾶς προκαθηγουμένων, ἐπὶ τὰς Φόρκου γίνεται θυγα-
τέρας Ἐνυῶ, Περρηδῶ καὶ Δεινῶ. ⁴ ἦσαν δὲ αὗται
Ἥκτου τε καὶ Φόρκου, Γοργόνων ἀδελφαί, γραῖαι
ἐκ γενετῆς. ⁵ Ἐν τῇ ὀρθαλμῶν αἱ τρεῖς καὶ ἓνα ὀδόντα
εἶχον, καὶ ταῦτα παρὰ μέρος ἡμειδον ἀλλήλαις. ⁶ Ὡν
κυριεύσας ὁ Περσεὺς, ὥς ἀπήτουν, ἔφη δώσειν, ἂν
ὑφηγήσωνται τὴν ὁδὸν τὴν ἐπὶ τὰς Νύμφας φέρουσαν.
⁷ Αὗται δὲ αἱ Νύμφαι πτηνὰ εἶχον πέλδιλα, καὶ τὴν
κίβισιν, ἣν φασιν εἶναι πέραν. [Πίνδαρος δὲ καὶ
Ἡσίοδος ἐν Ἀσπίδι ἐπὶ τοῦ Περσείως·

Ἦν δὲ μετάφρενον εἶχε κέρα δεινοῖο πελώρου
Γοργοῦς, ἀμφὶ δὲ μιν κίβισις ἦε.

Εἴρηται δὲ παρὰ τὸ κτεῖσθαι ἐκεῖ ἐσθῆτα καὶ τὴν τρο-
φήν]. Εἶχον δὲ καὶ τὴν κυνῆν. ⁷ Ὑφηγησασμένων δὲ
τῶν Φορκίδων, ἀποδοὺς τὸν τε ὀδόντα καὶ τὸν ὀρθαλ-
μὸν αὐταῖς, καὶ παραγενόμενος πρὸς τὰς Νύμφας, καὶ
τυγῶν ὧν ἐσπούδαζε, τὴν μὲν κίβισιν περιεβάλετο, τὰ
δὲ πέλδιλα τοῖς σφυροῖς προσήρμοσε, τὴν δὲ κυνῆν τῇ
κεφαλῇ ἐπέθετο. Ταύτην ἔχων, αὐτὸς μὲν οὐς ἤθελεν
εἶδλεπεν, ὑπὸ ἄλλων δὲ οὐχ ἑωρᾶτο. ⁸ Λαθὼν δὲ καὶ
παρὰ Ἑρμοῦ ἀδαμαντίνην ἄρπην, πισόμενος εἰς τὸν
Ὠκεανὸν ἔχε καὶ κατέλαβε τὰς Γοργόνας κοιμωμέ-
νας. ⁹ Ἦσαν δὲ αὗται Σθενῶ, Εὐρυάλη, Μέδουσα. Μόνη
δὲ ἦν θνητὴ Μέδουσα· διὰ τοῦτο ἐπὶ τὴν ταύτης κεφα-
λὴν Περσεὺς ἐπέμφοι. ¹⁰ Εἶχον δὲ αἱ Γοργόνες κεφαλὰς
μὲν περιεσπειραμένας φολίσι ὀρακόντων, ὀδόντας δὲ
μεγάλους ὡς σὺν, καὶ χεῖρας χαλκᾶς, καὶ πτέρυγας
χρυσᾶς, δι' ὧν ἐπέτοντο· τοὺς δὲ ἰδόντας λίθους ἐποίουν.
¹¹ Ἐπιστὰς οὖν αὐταῖς ὁ Περσεὺς κοιμωμέναις, κατε-
υνούσας τὴν χεῖρα Ἀθηναῖς, ἀπεστραμμένος καὶ βλέπων
εἰς ἀσπίδα χαλκῆν, δι' ἧς τὴν εἰκόνα τῆς Γοργόνης
εἶδλεπεν, ἐκαρτόμησεν αὐτήν. ¹² Ἀποτυμθείσης δὲ τῆς
κεφαλῆς, ἐκ τῆς Γοργόνης ἐξέθορε Πήγασος, πτηνὸς
ἵππος, καὶ Χρυσάωρ ὁ Γηρυόνου πατήρ· τούτους δὲ
ἐγέννησεν ἐκ Ποσειδῶνος. (3) Ὁ μὲν οὖν Περσεὺς
ἐνθήμενος εἰς τὴν κίβισιν τὴν κεφαλὴν τῆς Μεδούσης,
ἀπίσω πάλιν ἐγώρει· αἱ δὲ Γοργόνες ἐκ τῆς κοίτης

inter eos orta contentio est. Secundum alios, Jupiter in
aureum imbrem conversus et per impluvium in Danae-
sinum delapsus cum ea concubuit. ² Sed postea ubi Per-
seum ex filia natum sensit Acrisius, non credens a
Jove eam compressam esse, una cum filio in arca con-
clusam in mare dejecit. Arca in Seriphum delata, Di-
ctys sublatum puerum educavit.

(2) Verum Polydectes rex Seriphi, frater Dictyis,
Danaes amore captus, quum ea propter Perseum jamjam
adultum potiri non posset, amicos convocavit cum his
que etiam Perseum, munera se coacturum dicens,
quibus Hippodamiae, CEnomai filiae, nuptias sibi com-
pararet. ³ Dictitante autem Perseo se ne Gorgonis quidem
caput recusaturum esse, a ceteris quidem equos postu-
lavit; quos vero Persens equos attulit haud accepit, sed
Gorgonis caput ut asferret mandavit. ⁴ Perseus igitur Mer-
curio ac Minerva ducibus Phorci filias adiit, Enyo, Iri-
phredo, Dino. ⁵ Hae Ceto et Phoreo natae Gorgonum sor-
ores erant, vetulae inde a natalibus, uno tres oculo et uno
dente praeditae, quibus per vices inter se utebantur. ⁶ His
positus Perseus, reposcentibus se redditurum dixit, a
quae ad Nymphas duceret viam monstrarent. ⁷ Erant au-
tem Nymphis illis alata talaria et cibisis, quam per amicos
dicunt. [Pindarus et Hesiodus in Scuto ita de Perseo:

Totum tergum occupavit caput horrendi monstri
Gorgonis, circumdedit vero eum cibisis.

Sic dicta cibisis, quod ibi condantur indumentum et ci-
bus.] Praeterea Orci galeam habebant. ⁷ Restitutis itaque
Phorcidibus dente et oculo quod viam monstrassent, ad
Nymphas pervenit, a quibus quae cupiebat adeptus cibisis
humeris circumjecit, ac pedibus talaria accommodavit,
galeam denique capiti imposuit. Qua lectus quoscunque
vellet, aliis ipse non visus, videbat. ⁸ Deinde quum a Mer-
curio etiam adamantinam harpen accepisset, ad Oceanum
devolavit, ubi Gorgones dormientes deprehendit. ⁹ Erant
vero hae: Stheno, Euryale, Medusa. Sola earum Medusa
mortalis erat. Ad hujus itaque caput reportandum fuit
emissus. ¹⁰ Habebant vero Gorgones capita squamosorum
angulium spiris circumdata, magnos dentes sicut apro-
rum, ad haec manus aereas et alas aureas, quibus vola-
bant. Quoscunque autem ad se respicientes in saevum
commutabant. ¹¹ Has igitur Perseus dormientes adortus,
dum ejus manus Minerva dirigeret, aversus oculisque in
aereum clypeum defixis, in quo Gorgonis imaginem con-
spiciebat, Medusae caput amputavit. ¹² Quo resecto, Pega-
sus alatus ex Gorgone prosilivit et Chrysaor pater Gery-
onis; hos e Neptuno procreavit. (3) Igitur Perseus, reposito
in peram capite Medusae, recessit. At Gorgones e somno

ἀναστῆσαι τὸν Περσεύα ἐδίωκον, καὶ συνιδεῖν αὐτὸν οὐκ ἐδύναντο διὰ τὴν κυνῆν· ἀπεκρύπτετο γὰρ ὑπ' αὐτῆς.

² Παραγενόμενος δὲ εἰς Αἰθιοπίαν, ἥς ἐβασίλευε Κηφεύς, εὔρε τὴν τούτου θυγατέρα Ἀνδρομέδαν παρακειμένην βορᾷ θαλασσίῳ κήτει. ³ Κασσιόπεια γὰρ ἡ Κηφείως γυνὴ Νηρηΐσιν ἤρισε περὶ κάλλους, καὶ πασῶν εἶναι κρείστων ᾠχῆσεν. Ὅθεν αἱ Νηρηίδες ἐμῆνισαν, καὶ Ποσειδῶν, αὐταῖς συνοργισθεὶς, πλημύραν τε ἐπὶ τὴν χώραν ἐπέμψε καὶ κῆτος. ⁴ Ἀμμωνος δὲ χρησάντος τὴν ἀπαλλαγὴν τῆς συμφορᾶς, ἐν ἡ Κασσιόπιδας θυγάτηρ Ἀνδρομέδα προτιθῇ τῷ κήτει βορᾷ, τοῦτο ἀναγκασθεὶς ὁ Κηφεύς ὑπὸ τῶν Αἰθιοπῶν ἔπραξε, καὶ προσέδωκε τὴν θυγατέρα πέτρᾳ. ⁵ Ταύτην θεασάμενος ὁ Περσεύς, καὶ ἐρασθεὶς, ἀναιρήσειν ὑπέσχετο Κηφεῖ τὸ κῆτος, εἰ μέλλει σωθεῖσθαι αὐτὴν αὐτῷ δώσειν γυναῖκα. Ἐπὶ τούτοις γενομένων ὀρκῶν, ὑποστὰς τὸ κῆτος ἔκτεινε, καὶ τὴν Ἀνδρομέδαν ἔλυσιν. ⁶ Ἐπιβουλεύοντος δὲ αὐτῷ Φινέως, ὃς ἦν ἀδελφὸς τοῦ Κηφείως, ἐγγυώμενος πρῶτος τὴν Ἀνδρομέδαν, μαθὼν τὴν ἐπιβουλήν, τὴν Γοργόνα δεῖξας, μετὰ τῶν συνεπιβουλεύοντων αὐτὸν ἐλίθωσε παρχρῆμα.

⁷ Παραγενόμενος δὲ εἰς Σέριφον, καὶ καταλαβὼν προσπερυγυῖαν τοῖς βωμοῖς μετὰ τοῦ Δίχτυος τὴν μητέρα διὰ τὴν Πολυδέκτου βίαν, εἰσελθὼν εἰς τὸν βασιλέα, συγκαλέσαντος τοῦ Πολυδέκτου τοὺς φίλους, ἀπιστρυμμένος τὴν κεφαλὴν Γοργόνας ἐδείξε· τῶν δὲ ἰδόντων, ὅποιον ἕκαστος ἔτυχε σχῆμα ἔχων, ἀπελιθώθη. ⁸ Καταστήσας δὲ τῆς Σέριφου Δίχτυν βασιλέα, ἀπέδωκε τὴ μὲν πέδιλα καὶ τὴν κίβισιν καὶ τὴν κυνῆν Ἑρμῇ· τὴν δὲ κεφαλὴν τῆς Γοργόνας Ἀθηνᾷ. Ἑρμῆς μὲν οὖν τὰ προειρημένα πάλιν ἀπέδωκε ταῖς Νύμφαις Ἀθηνᾷ δὲ ἐν μίσθῃ τῇ ἀσπίδι τῆς Γοργόνας τὴν κεφαλὴν ἀνέθηκε. ⁹ Λέγεται δὲ ὑπ' ἐνίων, ὅτι οἱ Ἀθηνᾶς ἡ Μίδουσα ἐκατατομήθη. Φασὶ δὲ, ὅτι καὶ περὶ κάλλους ἡτέλησεν ἡ Γοργὼ αὐτῇ συγκριθῆναι.

(4) Περσεύς δὲ μετὰ Δανάης καὶ Ἀνδρομέδας ἔσπευδεν εἰς Ἄργος, ἵνα Ἀκρίσιον θεάσεται. Ὁ δὲ δεδοικώς τὸν χρησμὸν, ἀπολιπὼν Ἄργος, εἰς τὴν Πηλοποννήσου ἐχώρησε γῆν. ² Τευταμίου δὲ τοῦ Ἀκρισίδων βασιλέως ἐπὶ κατοικομένη τῷ πατρὶ διατιθέντος γυμνικὸν ἀγῶνα, παρεγένετο καὶ ὁ Περσεύς, ἰγωνίσασθαι θέλων· ἀγωνιζόμενος δὲ πένταθλον, τὸν δίσκον ἐπὶ τὸν Ἀκρίσιου πόδα βαλὼν, παρχρῆμα ἀπέκτεινεν αὐτόν. ³ Αἰσθόμενος δὲ τὸν χρησμὸν τετελεισμένον, τὸν μὲν Ἀκρίσιον ἔξω τῆς πόλεως ἔθαψεν· αἰσχυνόμενος δὲ εἰς Ἄργος ἐπανελθεῖν ἐπὶ τὸν κληρὸν τοῦ οἰοῦ αὐτοῦ τεταλευτηκότος, παραγενόμενος εἰς Τίρυνθα, πρὸς τὸν Προίτου παῖδ᾽ Μεγαπένθην ἤλ-
λάξατο, τούτῳ τε τὸ Ἄργος ἐνεχείρισε. ⁴ Καὶ Μεγαπένθης μὲν ἐβασίλευσεν Ἀργείων, Περσεύς δὲ Τίρυνθος, προστειγίσας Μίδειαν καὶ Μυκήνας. (5) Ἐγένοντο δὲ ἐξ Ἀνδρομέδας παῖδες αὐτῷ, πρὶν αὖν ὀθεῖν εἰς τὴν Ἑλλάδα, Πέρσης, ὃν παρὰ Κηφεῖ

excitatae Perseum insectatae sunt, sed videre ob Orci galeam non potuerunt; ea enim abscondebatur.

² Qui quum in Æthiopiam pervenisset, Cephei regis filiam Andromedam invenit in litore expositam, ut a ceto marino devoraretur. ³ Nam Cassiopea Cephei conjux de pulchritudine cum Nereidibus contenderat, se omnium formosissimam esse jactitans. Quamobrem succensuere Nereides, atque Neptunus una cum illis iratus, aquarum proluviem terræ immisit et cetum. ⁴ Verum Ammonis oraculo calamitatis deliberationem prædicente, si Cassiopeæ filia Andromeda ceto devoranda objiceretur, Cephæus ab Æthiopibus coactus scopulo filiam alligavit. ⁵ Quam conspicatus Perseus et illius amore captus, Cephæo se cetum interemturum pollicetur, si filiam periculo ereptam sibi in matrimonium daturus sit. Pactis itaque jurejurando confirmatis, Perseus monstrum aggressus occidit atque Andromedam solvit. ⁶ Deinde Phineum, Cephei fratrem, insidias sibi parantem, quod desponsa ante ipsi Andromeda esset, re cognita Perseus, cum conjuratis omnibus, Medusæ capite ostentato, in saxa repente convertit.

⁷ Itaque Perseus reversus in Seriphum matremque ad aras cum Dictye ob Polydectis violentiam confugisse deprehendens, regiam ingressus est, ubi Polydecti, quum amicos convocasset, averso ore Gorgonis caput ostendit. Id quotquot adspexerunt, quo erat quisque statu, in saxa commutati sunt. ⁸ Tum Dictye Seriphi rege constituto, talaria et peram et galeam dedit Mercurio, verum Medusæ caput Minervæ. Et Mercurius quidem quas diximus res reddidit Nymphis, Minerva autem in medio clypeo Gorgonis caput apposuit. ⁹ Narratur etiam a nonnullis ab Minerva Medusæ caput præcisum fuisse, quoniam de pulchritudine Gorgo cum ipsa voluisset contendere.

(4) Deinde Perseus cum Danae et Andromeda prope-
ravit Argos, ut Acrisium viseret. Is oraculi metu, relicto Argo, in Pelasgotidem terram commigraverat. ² Interea Teutamia, Larissæorum rege, patri vita functo gymnicum certamen edituro, etiam Perseus decertaturus advenit; verum in quinquertii certamine disco Acrisii pedem ferit cumque illico interfecit. ³ Perseus oraculum expletum animadvertens Acrisium extra urbem sepelivit; ipse vero, quod Argos ad ejus hereditatem adeundam, qui sua opera occubuisset, reverti pueret, profectus Tirynthem ad Megapenthem Præti filium, cum eo regnum commutavit eique Argos concessit. ⁴ Itaque Megapenthes Argivis imperavit, Tirynthi vero Perseus, qui Mideam et Mycenæ admunivit. (5) Huic ex Andromeda nati sunt filii, antequam in Græciam venisset, Perses, quem apud

κατέλιπεν· ἀπὸ τούτου δὲ τοὺς Περσῶν βασιλέας λέγεται γενέσθαι· ² ἐν Μυκῆναις δὲ Ἀλκαίος, καὶ Σθέ- νελος, καὶ Ἑλείος, Μήστωρ τε καὶ Ἠλεκτρύων, καὶ θυγάτηρ Γοργοφόνη, ἣν Περιήρης ἔγημεν.

³ Ἐκ μὲν οὖν Ἀλκαίου καὶ Ἀστυδαμείας τῆς Πέ- λопος, ὡς δὲ ἑνιοὶ λέγουσι, Λαονόμης τῆς Γουνέως, ὡς δὲ ἄλλοι πάλιν Ἰππονόμης τῆς Μενοικέως Ἀμφι- τρύων ἐγένετο, καὶ θυγάτηρ Ἀναξώ.

⁴ Ἐκ δὲ Μήστορος καὶ Αὐσιδίκης τῆς Πέλοπος, Ἰπποθόη. Ταύτην ἀρπάσας Ποσειδῶν, καὶ κομίσας ἐπὶ τὰς Ἰχινάδας νήσους, μίγνυται, καὶ γεννᾷ Τά- φιον, ὃς ὤκισε Τάφον, καὶ τοὺς λαοὺς Τηλεβόας ἐκά- λεσεν, ὅτι τηλοῦ τῆς πατρίδος ἔβη.

⁵ Ἐκ Ταφίου δὲ παῖς Πτερέλαος ἐγένετο. Τοῦτον ἀθάνατον ἐποίησε Ποσειδῶν, ἐν τῇ κεφαλῇ χρυσὴν ἐνθεὶς τρίχα. ⁶ Πτερελάῳ δὲ ἐγένοντο [θυγάτηρ Κο- μαίθω, καὶ ἄρρενες] παῖδες, Χρόμιος, Τύραννος, Ἀν- τίοχος, Χερσιδάμας, Μήστωρ, Εὐήρης.

⁷ Ἠλεκτρύων δὲ, γήμας τὴν Ἀλκαίου θυγατέρα Ἀναξώ, ἐγέννησε θυγατέρα μὲν Ἀλκμήνην, παῖδας δὲ [Στρατοβάτην,] Γοργοφόνον, Φιλονόμον, Κελαι- νέα, Ἀμφίμαχον, Αὐσίνομον, Χειρίμαχον, Ἀνάκτορα, Ἀρχέλαον· μετὰ δὲ τούτους καὶ νόθον ἐκ Φρυγίας γυ- ναϊκὸς Μιδέας Λικύμνιον.

⁸ Σθενέλου δὲ καὶ Νικίπτης τῆς Πέλοπος, Ἀλκινόη καὶ Μέδουσα, ὕστερον δὲ καὶ Εὐρυσθεὺς ἐγένετο, ὃς καὶ Μυκηνῶν ἐβασίλευσεν. ⁹ Ὅτε γὰρ Ἡρακλῆς ἐμελλε γεννᾶσθαι, Ζεὺς ἐν θεοῖς ἔφη, τὸν ἀπὸ Περσέως γεν- νηθησόμενον τότε βασιλεύειν Μυκηνῶν. Ἡρα δὲ διὰ τὸν ζῆλον Εὐλείθυιαν ἔπεισε, τὸν μὲν Ἀλκμήνης τό- χον ἐπισχεῖν, Εὐρυσθέα δὲ τὸν Σθενέλου παρεσκεύασε γεννηθῆναι ἐπταμηνιαῖον ὄντα.

(6) Ἠλεκτρύωνος δὲ βασιλεύοντος Μυκηνῶν, μετὰ Ταφίου οἱ Πτερελάου παῖδες ἐλθόντες τὴν Μήστορος ἀρχὴν τοῦ μητροπάτορος ἀπήτουν, καὶ, μὴ προσέ- χοντος Ἠλεκτρύωνος ἀπῆλυνον τὰς βόας ἀμυνομένων δὲ τῶν Ἠλεκτρύωνος παίδων, ἐκ προκλήσεως ἀλλή- λους ἀπέκτειναν. ² Ἐσώθη δὲ τῶν Ἠλεκτρύωνος παί- δων Λικύμνιος ἔτι νέος ὑπάρχων· τῶν δὲ Πτερελάου, Εὐήρης, ὃς καὶ τὰς ναῦς ἐφύλασσε. Τῶν δὲ Ταφίων οἱ διαφυγόντες ἀπέπλευσαν τὰς ἐλαθείσας βόας ἐλόν- τες, καὶ παρέθεντο τῷ βασιλεῖ τῶν Ἠλείων Πολυ- ξένῳ. Ἀμφιτρύων δὲ παρὰ Πολυξένου λυτρωσάμενος αὐτὰς ἤγαγεν εἰς Μυκῆνας· ὃ δὲ Ἠλεκτρύων τὸν τῶν παίδων θάνατον βουλόμενος ἐκδικῆσαι, παραδοὺς τὴν βασιλείαν Ἀμφιτρώνι καὶ τὴν θυγατέρα Ἀλκμήνην, ἐξορκίσας, ἵνα μέχρι τῆς ἐπανόδου παρθένον αὐτὴν φυλάξῃ, στρατεύειν ἐπὶ Τηλεβόας διανοεῖτο. ⁴ Ἀπο- λαμβάνοντος δὲ αὐτοῦ τὰς βόας, μιᾶς ἐκθορούσης, Ἀμφιτρώων ἐπ' αὐτὴν ἀφῆκεν, ὃ μετὰ χεῖρας εἶχε, ῥόπαλον, τὸ δὲ ἀποκρουσθὲν ἀπὸ τῶν κεράτων εἰς τὴν Ἠλεκτρύωνος κεφαλὴν ἐλθὼν ἀπέκτεινεν αὐτόν. ⁵ Ὅθεν λαβὼν ταύτην τὴν πρόφασιν Σθένελος, παντὸς Ἀρ- γους ἐξέβαλεν Ἀμφιτρώωνα, καὶ τὴν ἀρχὴν τῶν Μυ-

Cepheum reliquit : ab hoc Persarum reges originem duxisse feruntur : ² Mycenis autem Alcaus, Sthenelus, Heleus, Mestor, Electryo, ac filia Gorgophone, quam Perieres uxorem duxit.

³ Ex Alcaeo et Astydamia Pelopis, vel, ut nonnulli, ex Laonome Gunei, vel ut alii, ex Hipponome Menœci, Amphitryo natus est et filia Anaxo.

⁴ E Mestore et Lysidice, Pelopis, Hippothoe; quam rapuit Neptunus, et in Echinadas insulas translata compressit, ex eaque genuit Taphium, qui in Taphum colonos deduxit, eosque, quod procul a patria abivisset, Teleboas appellavit.

⁵ E Taphio filius natus est Pterelaus. Hunc Neptunus aureo crine illius capiti imposito fecit immortalem. ⁶ Pterelao, (filia Comætho, et) filii fuerunt Chromius, Tyran- nus, Antiochus, Chersidamas, Mestor, Everes.

⁷ Electryo ducta Anaxo Alcæi, filiam procreavit Alcme- nen, filios vero (Stratobaten,) Gorgophonum, Philono- mum, Celæneum, Amphimachum, Lysinomum, Chirima- chum, Anactorem, Archelaum; ac post hosce spurium ex Midea Phrygia muliere Licymnium.

⁸ Sthenelo et Nicippe, Pelopis, natæ sunt Alcinoe et Medusa, et postea Eurystheus, qui Mycenis imperavit. ⁹ Nam quo tempore Hercules pariendus erat, Jupiter inter deos dixit, qui e Persei prole jam oriturus esset, eum Mycenis regnaturum. Juno autem propter invidiam Il- lthyiae persuasit, ut Alcmenæ partum cobiberet, et hoc effecit, ut Eurystheus Stheneli filius septimo mense in lucem ederetur.

(6) Verum ad Electryonem, Mycenis imperantem, cum Taphio Pterelai filii venientes, Mestoris regnum, qui Ta- phio avus erat maternus, repetierunt, ac non obtempe- rante Electryone, boves ejus abegerunt. Quod quum impedire vellent Electryonis filii, ad certamen sese pro- vocantes mutua cæde perierunt. ² Servatus tamen est ex Electryonis natis, qui puer adhuc erat Licymnius, ex Pterelai vero Everes, qui naves custodiebat. Tum qui de Taphiis evaserant, navibus profecti sunt, postquam ab- acta secum armenta apud Polyxenum Eliensium regem deposuerant. Sed Amphitryo redemptas a Polyxeno bo- ves Mycenæ reduxit. ³ Interea autem Electryo filiorum cædem ulturus, regnum simul cum Alcmenæ filia Am- phitryoni tradidit, jurejurando obstricto, ut ad reditum filiam virginem servaret, ipse contra Teleboas bellum molitus est. ⁴ Cui quum boves traderentur, earumque una e grege aufugeret, in eam Amphitryo quam manibus forte tenebat clavam conjecit, quæ vero de bovis corni- bus repulsa et in Electryonis caput resiliens, eum vita privavit. ⁵ Sthenelus itaque hanc nactus occasionem e tota Argivorum terra Amphitryonem exegit, atque ipse Mycenarum et Tirynthis imperio potitus est. Mideam

αἰνῶν καὶ τῆς Τίρυνθος αὐτὸς κατέσχε· τὴν δὲ Μίδεαν, μεταπειψάμενος τοὺς Πέλοπος παῖδας Ἀτρεά καὶ Θυέστην, παρέθετο τούτοις.

⁶ Ἀμφιτρύων δὲ, σὺν Ἀλκμήνῃ καὶ Λικυμνίῳ παραγενόμενος ἐπὶ Θήβας, ὑπὸ Κρέοντος ἡγνίσθη, καὶ δίδωσι τὴν ἀδελφὴν Περιμήδην ⁷ Λικυμνίῳ. Λεγούσης δὲ Ἀλκμήνης, γαμηθήσεσθαι τῷ τῶν ἀδελφῶν αὐτῆς ἐχθιστάντι τὸν θάνατον, ὑποσχόμενος ἐπὶ Τηλεβοᾶς στρατεύει Ἀμφιτρύων καὶ παρεχάλει συλλαβέσθαι Κρέοντα. ⁸ Ὁ δὲ ἔφη στρατεύσειν, ἐὰν πρότερον ἐκείνους τὴν Καδμείαν τῆς ἀλώπεκος ἀπαλλάξῃ. Ἐφθίρει γὰρ τὴν Καδμείαν ἀλώπηξ θηρίον. Ὑποστάντος δὲ, ὅμως εἰμαρμένον ἦν, αὐτὴν μηδέ τινα καταλαβεῖν. (7) Ἀδικομένης δὲ τῆς γῶρας, ἓνα τῶν ἀστῶν παῖδα οἱ Θηβαῖοι κατὰ μῆνα προετίθεισαν αὐτῇ, πολλοὺς ἀρπαξούσῃ, τοῦτο εἰ μὴ γένοιτο. ² Ἀπαλλαγείς οὖν Ἀμφιτρύων εἰς Ἀθήνας πρὸς Κέφαλον τὸν Δηϊονέως, συνέπειθιν, ἐπὶ μέρει τῶν ἀπὸ Τηλεβοῶν λαυρύρων, ἄγειν ἐπὶ τὴν θήραν τὸν κύνα, ὃν Πρόκρις ἤγαγεν ἐκ Κρήτης παρὰ Μίνωος λαβοῦσα· ἦν δὲ καὶ τούτῳ πεπρωμένον, πᾶν, ὃ τι ἂν διώκῃ, λαμβάνειν. Διωκομένης οὖν ὑπὸ τοῦ κυνὸς τῆς ἀλώπεκος, Ζεὺς ἀμφοτέρους λίθους ἐποίησεν. ³ Ἀμφιτρύων δὲ ἔχων ἐκ μὲν Θορικοῦ τῆς Ἀττικῆς Κέφαλον συμπαχοῦντα, ἐκ δὲ Φωκίων Πανοπέα, ἐκ δὲ Ἑλλους τῆς Ἀργείας Ἐλειον τὸν Περσέως, ἐν δὲ Θηβῶν Κρέοντα, τὰς τῶν Ταφίων νήσους ἐπόρθει. ⁴ Ἀγριμὲν οὖν ἔζη Πτερελάος, οὐκ ἐδύναντο τὴν Τάφον ἐλεῖν· ὥς δὲ ἡ Πτερελάου θυγάτηρ Κομαιθῶ, ἐρασθεῖσα Ἀμφιτρύωνος, τὴν χρυσὴν τρίχα τοῦ πατρὸς ἐκ τῆς κεφαλῆς ἐξείλετο, Πτερελάου τελευτήσαντος, ἐχειρώσατο τὰς νήσους ἀπάσας. ⁵ Ἦν μὲν οὖν Κομαιθῶ κτείναι Ἀμφιτρύων, καὶ τὴν λείαν ἔχων, εἰς Θήβας ἐπλεῖ, καὶ τὰς νήσους Ἐλείῳ καὶ Κεφάλῳ δίδωσι. Κάκεινοι πόλεις αὐτῶν ἐπωνύμους κτίσαντες κατοίκησαν.

(8) Πρὸ τοῦ δὲ Ἀμφιτρύωνα παραγενέσθαι εἰς Θήβας, Ζεὺς διὰ νυκτὸς ἐλθὼν, καὶ τὴν μίαν τριπλασιᾶσας νύκτα, ὅμοιος Ἀμφιτρύωνι γενόμενος, Ἀλκμήνῃ συνευνάσθη, καὶ τὰ γενόμενα παρὰ Τηλεβοῶν διηγήσατο. ² Ἀμφιτρύων δὲ παραγενόμενος, ὥς οὐχ ἐώρα φιλοφρονουμένην πρὸς αὐτὸν τὴν γυναῖκα, ἐπυνθάνετο τὴν αἰτίαν· εἰπούσης δὲ, ὅτι τῇ προτέρᾳ νυκτὶ παραγενόμενος αὐτῇ συγκεκοίμηται, μανθάνει παρὰ Τειρεσίου τὴν γενομένην τοῦ Διὸς συνουσίαν.

³ Ἀλκμήνῃ δὲ δύο ἐγέννησε παῖδας, Διὶ μὲν Ἡρακλέα, μιᾷ νυκτὶ πρεσβύτερον, Ἀμφιτρύωνι δὲ Ἰφικλέα. ⁴ Τοῦ δὲ παιδὸς ὄντος ὀκταμηνιαίου, δύο δράκοντας ὑπερμεγέθεις Ἡρα ἐπὶ τὴν εὐνὴν ἐπέμψε, διατθάρῃναι τὸ βρέφος θέλουσα. Ἐπιβουμένης δὲ Ἀλκμήνης Ἀμφιτρύωνα, Ἡρακλῆς διαναστάς ἄγχων ἐκπέριαις ταῖς χερσὶν αὐτοὺς διέφθιρει. ⁵ Φερεκύδης δὲ φησιν, Ἀμφιτρύωνα, βουλόμενον μαθεῖν. ὁπότερος ἦν τῶν παίδων ἐκείνου, τοὺς δράκοντας εἰς τὴν εὐνὴν ἐμβαλεῖν, καὶ τοῦ μὲν Ἰφικλέους φυγόντος, τοῦ δὲ

vero quos accessiverat, Pelopis filiis Atreo et Thyestæ tradidit.

⁶ Amphitryo cum Alcмене et Licymnio Thebas profectus a Creonte expiatus est, ac Perimeden sororem collocavit Licymnio. ⁷ Alcmena ei se nupturam professa, qui fratrum suorum interitum ulcisceretur, id pollicitus Amphitryo contra Teleboas expeditionem paravit, et Creontem ad belli societatem advocavit. ⁸ Qui socium se fore inquit, si prius ille Cadmeam a vulpe liberaverit. Nam Cadmeam devastabat fera vulpes, quam licet adortus esset aliquis, fato tamen cautum erat, ut a nullo unquam mortuum caperetur. (7) Dum regio infestabatur, unum ex urbanis puerum singulis mensibus vulpi proposuerunt, quæ, nisi hoc factum esset, pro uno plures raptura erat. ² Igitur Amphitryo Athenas profectus Cephalo Deionci filio, Teleboicorum spoliis parte promissa, persuasit, ut in venationem adduceret canem, quem Procris a Minoe acceptum e Creta adduxerat. Huic enim fato concessum erat, ut quæcumque insectaretur feram caperet. Insequente itaque cane vulpem, Jupiter utrumque in lapides convertit. ³ Amphitryo autem e Thorico in Attica Cephalum belli socium habens, e Phocensibus Panopeum, ex Heli Argivorum urbe Heleum Persei, e Thebis Creontem, Taphiorum insulas vastabat. ⁴ Sed dum Pterelaus vivebat, Taphium capere non potuit. Quum autem Comætho Pterelai filia, Amphitryonis amore capta, aureum de patris capite capillum prosecuisset, Pterelai morte insecuta, omnes insulas in suam redegit potestatem. ⁵ Deinde interfecta Comætho, Amphitryo cum spoliis Thebas renavigavit, atque insulas Heleo et Cephalo tradidit, qui ibi conditas sibi cognomines urbes incoluerunt.

(8) Prius autem quam Amphitryo Thebas rediisset, Jupiter per noctem ad Alcmenam accessit, cum qua, trinoctio facto et assumpta Amphitryonis forma, concubuit, quæque adversus Teleboas gesta essent omnia narravit. ² Amphitryo redux quum a conjuge se negligentius excipi videret, causam rei quæsit. Cui quum Alcmena responderet eum jam priori nocte affuisse et secum concubuisse, a Tiresia Jovis cum uxore concubitum rescivit.

³ Alcmena duos peperit filios, Jovi quidem Herculem una nocte majorem, Amphitryoni autem Iphiclem. ⁴ Hercule octo menses nato, duos dracones inusitatae magnitudinis Juno infantem perditura in lectum ejus immisit. Alcmena Amphitryonis opem implorante, Hercules in pedes erectus utraque manu constrictos suffocavit. ⁵ Ceterum Pherecydes ait Amphitryonem, quum scire vellet uter puerorum ipsius esset filius, serpentes illos in cunas

Ἡρακλέους ὑποστάντος, μαθεῖν, ὡς Ἰφικλῆς ἐξ αὐτοῦ γεγέννηται.

(9) Ἐδιδάχθη δὲ Ἡρακλῆς ἄρματῆλατῆν μὲν ὑπὸ Ἀμφιτρυῶνος, παλαίειν δὲ ὑπὸ Αὐτολύκου, τοξεύειν δὲ ὑπὸ Εὐρύτου, ὀπλομαχεῖν δὲ ὑπὸ Καστορος, κιθαροδεῖν δὲ ὑπὸ Λίνου. Ὁὗτος δὲ ἦν ἀδελφὸς Ὀρφέως, ἀφικόμενος δὲ εἰς Θήβας, καὶ Θηβαῖος γενόμενος, ὑπὸ Ἡρακλέους τῇ κιθάρᾳ πληγείς ἀπέθανεν. Ἐπιπλῆξαντα γὰρ αὐτὸν ὀργισθεὶς ἀπέκτεινε. Δίχην δὲ ἐπαγόντων τινῶν αὐτῷ φόνου, παρανέγνω νόμον Ῥαδαμάνθυος λέγοντος, ὅς ἂν ἀμύνηται τὸν χειρῶν ἀδίκων ἄρξαντα, ἀθῶον εἶναι· καὶ οὕτως ἀπελύθη. Δείσας δὲ Ἀμφιτρυῶν, μὴ πάλιν τι ποιήσῃ τοιοῦτον, ἐπεμψεν αὐτὸν εἰς τὰ βουφόρβια, καὶ αἰετὶ τρεφόμενος μεγέθει τε καὶ βῶμῃ πάντων διήνεγκεν. Ἦν δὲ καὶ θεωρηθεὶς φανερός ἐτι Διὸς παῖς ἦν. Τετραπηχυαῖον μὲν γὰρ εἶχε τὸ σῶμα, πυρὸς δὲ ἐξ ὀμμάτων ἔλαμπεν αἴγλην· οὐκ ἤστόγχι δὲ οὔτε τοξεύων, οὔτε ἀκοντίζων.

Ἐν δὲ τοῖς βουκολίοις ὑπάρχων ὀκτωκαιδεκαέτης, τὸν Κιθαιρώνειον ἀνείλε λέοντα. Οὗτος ὀρμώμενος ἐκ τοῦ Κιθαιρώνος τὰς Ἀμφιτρυῶνος ἐφθιρε βόας καὶ τὰς Θεστίου. Βασιλεὺς δὲ ἦν οὗτος Θεσπιῶν. (10) Πρὸς ὃν ἀφίκετο Ἡρακλῆς, ἐλεῖν βουλόμενος τὸν λέοντα. Ὁ δὲ αὐτὸν ἐξένισε πεντήκοντα ἡμέρας, καὶ ἐπὶ τὴν θήραν ἐξίοντι νυκτὸς ἐκάστης μίαν συνεύναζε θυγατέρα. Πεντήκοντα δὲ αὐτῷ ἦσαν ἐκ Μεγαμήδης γεγεννημέναι τῆς Ἀρναίου. Ἐσπούδαζε γὰρ πάσας ἐξ Ἡρακλείου τεκνοποιήσασθαι. Ἡρακλῆς δὲ, μίαν νομίζων εἶναι τὴν αἰετὶ συνευναζομένην, συνῆλθε πάσαις. Καὶ χειρωσάμενος τὸν λέοντα, τὴν μὲν ὄραν ἡμφέσαστο, τῷ χάσματι δὲ ἐρχήσατο κόρυθι.

(11) Ἀνακάμπτοντι δὲ αὐτῷ ἀπὸ τῆς θήρας συνήντησαν κήρυκες παρὰ Ἐργίνου πεμφθέντες, ἵνα παρὰ Θηβαίων τὸν δασμὸν λάβωσιν. Ἐτέλουν δὲ Θηβαῖοι τὸν δασμὸν Ἐργίνῳ δι' αἰτίαν τήνδε· Κλύμενον τὸν Μινυῶν βασιλέα λίθῳ βαλὼν Μεινοικίῳς ἠνίοχος, ὄνομα Περιήρης, ἐν Ὀγχεστῷ, Ποσειδῶνος τεμένει, τιτρώσκει· ὃ δὲ κοιμισθεὶς εἰς Ὀρχομενὸν ἡμιθνής, ἐπισκήπτει τελευτῶν Ἐργίνῳ τῷ παιδὶ ἐκδιχῆσαι τὸν θάνατον αὐτοῦ. Στρατεύσάμενος δὲ Ἐργίνος ἐπὶ Θήβας, κτεῖνας οὐκ ὀλίγους, ἐσπείσατο μεθ' ὄρκων, ὅπως πέμπωσιν αὐτῷ Θηβαῖοι δασμὸν, ἐπὶ εἴκοσιν ἔτη, κατὰ ἔτος ἑκατὸν βόας. Ἐπὶ τοῦτον τὸν δασμὸν τοὺς κήρυκας εἰς Θήβας ἀπιόντας, συντυχόν, Ἡρακλῆς ἔλωθέσατο· ἀποταμῶν γὰρ αὐτῶν τὰ ὦτα καὶ τὰς ῥίνας, καὶ διὰ σχοινίων τὰς χεῖρας δέσας ἐκ τῶν τραχήλων, ἔρη τοῦτον Ἐργίνῳ καὶ Μινύαις δασμὸν κομίζειν. Ἐξ οἷς ἀγανακτῶ, ἐστράτευσεν ἐπὶ Θήβας. Ἡρακλῆς δὲ, λαβὼν ὄπλα παρ' Ἀθηνᾶς καὶ πολεμαρχῶν, Ἐργίνον μὲν ἐκτείνει, τοὺς δὲ Μινύας ἐτρέψατο, καὶ τὸν δασμὸν διπλοῦν ἠνάγκασε Θηβαίοις φέρειν. Συνέβη δὲ κατὰ τὴν μάχην Ἀμφιτρυῶνα γενναίως μαχόμενον τελευτῆσαι. Λαμβάνει δὲ Ἡρακλῆς παρὰ Κρέοντος ἀριστεῖον τὴν πρεσβυ-

injecisse, atque Iphicle fugiente, Hercule vero eos sustinente, Iphiclem ex se genitum cognovisse.

(9) Hercules currus regere doctus est ab Amphitryone, luctari ab Autolyco, sagittari ab Euryto, armis dimicare a Castore, citharam pulsare a Lino; ¹ qui Orphei frater, quum Thebas venisset et in Thebanorum civium numerum esset receptus, ab Hercule cithara percussus perit. Nam quoniam ab eo castigatus esset, Hercules eum ira abreptus interfecit. Quem quum quidam caedis reum agerent, legem recitavit Rhadamanthi, qui eum, qui injustis manibus injuriam inferre conantem repulerit, insontem esse dixit. Atque ita absolutus est. ² Veritas autem Amphitryo ne quid iterum ejusmodi faceret, misit eum ad armenta. Hic educatus corporis magnitudine roboreque omnes antecellebat, ³ et ipso adspectu apparuit Jovis eum filium esse. Nam quattuor cubitum erat altitudine, igneumque ex oculis splendorem effundebat, nec a scopis aberrabat, sive sagittas sive jacula mitteret.

⁴ Inter armenta annum agens decimum octavum, leonem Cithaeroneum interfecit, qui e Cithaerone irruens Amphitryonis boves dilacerabat et Thestii. Hic rex erat Thespiensium; (10) ad quem leonis occidendi causa sese contulit Hercules. Ille eum per quinquaginta dies hospitio excepit, atque venatum cuncti singulis noctibus unam e filiabus comprimendam supposuit. Habebat vero quinquaginta e Megamede, Arnai filia, susceptas. Quas omnes ex Hercule nepotes sibi parere cupiebat. ⁵ Hercules cum una eademque semper se concumbere ratus, congressus est cum omnibus. Interfecto demum leone, pellem ejus sibi induit, rictum galeae loco habuit.

(11) Redeunti a venatione obviam facti sunt legati ab Ergino missi, qui tributum a Thebanis exigent. ¹ Solvebant enim Thebani Ergino tributum hanc ob causam: Clymenum, Minyarum regem, lapidis ictu Menacei auriga, Perieres nomine, in Onchestio Neptuni luco vulnervaverat. Qui semianimis Orchomenum delatus, ubi moriturus erat, Ergino filio mortis suae ultionem mandavit. ² Erginus igitur cum exercitu contra Thebas profectus, non paucis occisis, pacem jurejurando stabilitam Thebanis dedit ea lege, ut ad viginti annos centum boves quotannis tributum nomine mitterent. ³ Ad hoc tributum repetendum legatos Thebas pergentes Hercules, obviam factus, ignominia affecit: desectis enim auribus et naribus, manibusque ad collum funiculis religatis, hoc eos jussit Ergino et Minyis ferre tributum. Quare indignatus Erginus Thebis bellum intulit. ⁴ At Hercules, acceptis a Minerva armis, bello praefectus Erginum interfecit, ac Minyas in fugam vertit, eosque coegit, ut duplex tributum Thebanis penderent. Quo praelio Amphitryo strenue pugnans vitam finivit. ⁵ Hercules vero a Creonte fortitudinis praemium accepit Megaram, filiam natu maximam;

τάτην θυγατέρα Μέγαραν· ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες ἐγένοντο τρεῖς, Θηρίμαχος, Κρεοντιάδης, Δηϊκόων. 7 Τὴν δὲ νεωτέραν θυγατέρα Κρέων Ἰφίκλῳ δίδωσιν, ἥδη παιδὰ Ἰόλαον ἔχοντι ἐξ Αὐτομεδούσης τῆς Ἀλκάθου. * Ἐγγίμει δὲ καὶ Ἀλκμήνην μετὰ τὸν Ἀμφιτρώωνος θάνατον Διὸς παῖς Ῥαδάμανθους, κατῴκει δὲ ἐν Ὠκαλείᾳ τῆς Βοιωτίας περφυγῶς.

9 Προμαχῶν δὲ παρ' Εὐρύτου τὴν τοξικὴν Ἡρακλῆς, λαβεὶ παρὰ Ἑρμοῦ μὲν ξίφος, παρ' Ἀπολλωνος δὲ τόξον, παρὰ Ἥφαιστου θώρακα χρυσοῦν, παρὰ δὲ Ἀθηνᾶς πέπλον· ῥόπαλον μὲν γὰρ αὐτὸς ἔτεμεν ἐκ Νεμέας.

(12) Μετὰ δὲ τὴν πρὸς Μινύας αὐτῷ μάχην συνέβη κατὰ ζῆλον Ἥρας μανῆναι, καὶ τοὺς τε ἰδίους παῖδας, οὓς ἐκ Μεγάρης εἶχεν, εἰς πῦρ ἐμβαλεῖν, καὶ τῶν Ἰφίκλου δύο· διὸ καταδικάσας ἑαυτοῦ φυγὴν, καθαίρεται μὲν ὑπὸ Θεστίου· 2 παραγενόμενος δὲ εἰς Δελφοὺς, πυνθάνεται τοῦ θεοῦ, ποῦ κατοικήσει. Ἡ δὲ Πυθία τότε πρῶτον Ἡρακλέα αὐτὸν προσηγόρευσε· τὸ δὲ πρῶτον Ἀλκείδης προσηγορεύετο. Κατοικεῖν δὲ αὐτὸν εἶπεν ἐν Τίρυνθι, Εὐρυσθεὶ λατρεύοντα ἔτη δώδεκα, καὶ τοὺς ἐπιτασσομένους ἄθλους δώδεκα ἐπιτελεῖν, καὶ οὕτως, ἔφη, τῶν ἄθλων συντελεσθέντων, ἀθάνατον αὐτὸν ἔσεσθαι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε΄.

(1) Τοῦτο ἀκούσας ὁ Ἡρακλῆς, εἰς Τίρυνθα ἦλθε, καὶ τὸ προσταττόμενον ὑπὸ Εὐρυσθέως ἐτέλει. Πρῶτον μὲν οὖν ἐπέταξεν αὐτῷ, τοῦ Νεμέου λέοντος τὴν δερμὴν κομίζειν. Τοῦτο δὲ ζῶον ἦν ἄτρωτον, ἐκ Τυφῶνος γεγεννημένον. 2 Πορευόμενος οὖν ἐπὶ τὸν λέοντα, ἦλθεν εἰς Κλεωνάς, καὶ ξενίζεται παρὰ ἀνδρὶ χερνήτῃ Μολόρχῳ· καὶ θύειν ἱερεῖον θέλοντι εἰς ἡμέραν ἔφη τρεῖς τριακοστὴν, καὶ, ἂν μὲν ἀπὸ τῆς θύρας σῶος ἵπνελθῃ, Διὶ Σωτῆρι θύειν, ἐὰν δὲ ἀποθάνῃ, τότε ὡς ἥρωϊ ἐναγίζεῖν. 3 Εἰς δὲ τὴν Νεμέαν ἀφικόμενος, καὶ τὸν λέοντα μαστεύσας ἐτόξευσε πρῶτον· ὡς δὲ ἔμαθεν ἄτρωτον ὄντα, ἀνκτεινόμενος τὸ ῥόπαλον εἰώκει. 4 Συμφυγόντος δὲ εἰς ἀμφίστομον σπήλαιον αὐτοῦ, τὴν ἐτέραν ἀπωκοδόμησεν εἰσοδόν, διὰ δὲ τῆς ἐτέρας ἐπεισῆλθε τῷ θηρίῳ, καὶ περιθεὶς τὴν χεῖρα τῷ τραχήλῳ, κατέσχευεν ἄγχων, ἕως ἐπνίξε· καὶ θέμενος ἐπὶ τῶν ὤμων, ἐκόμιζεν εἰς Μυκήνας. 5 Καταλαβὼν δὲ τὸν Μολόρχον ἐν τῇ τελευταίᾳ τῶν ἡμερῶν ὡς νεκρῷ μέλλοντα τὸ ἱερεῖον ἐναγίζεῖν, Σωτῆρι θύσας Διὶ, ἤγεν εἰς Μυκήνας τὸν λέοντα. 6 Εὐρυσθεὺς δὲ, καταλαβὼν αὐτοῦ τὴν ἀνδρίαν, ἀπείπατο λοιπὸν αὐτῷ εἰς τὴν πόλιν εἰσεῖναι, δεικνύειν δὲ πρὸ τῶν πυλῶν ἐκέλευε τοὺς ἄθλους. 7 Φασὶ δὲ, ὅτι δεισας καὶ πῖθον αὐτῷ χαλκοῦν εἰσχυρῶς ὑπὸ γῆς κατεσκεύασε, καὶ πέμπων κήρυκα Κοπρέα, Πέλοπος τοῦ Ἰδίου, ἐπέταττε τοὺς ἄθλους. Οὗτος δὲ Ἰφίτον κτείνας, φυγὼν εἰς Μυκήνας, καὶ τυχὼν παρ' Εὐρυσθέως καθαρσίων, ἐκεῖ κατῴκει.

ex qua filii ei nati sunt tres, Therimachus, Creontiades, Deicoon. 7 Junio rem filiam Creon dedit Iphiclo, qui jam Iolaum filium ex Automedusa, Alcahi, susceperat.

* Alcmenam vero post Amphitryonis mortem duxit Jovis filius Rhadamanthus, qui in exilium actus Ocalea in Boeotia sedem sibi sumserat.

* Hercules sagittandi artem ab Euryto edoctus, a Mercurio ensē accepit, ab Apolline arcum, a Vulcano thoracem aureum, ab Athena peplum. Nam clavam ipse sibi in Nemeae silva exciderat.

(12) Post pugnam contra Minyas accidit ei, ut Junonis ira in furorem incideret, et suos ipse filios ex Megara procreatos una cum duobus Iphicli filiis in ignem conjiceret. Qua de causa quum se ipse exilio multasset, lustratur a Thestio. * Deinde Delphos profectus deum sciscitatur, ubinam sibi habitandum esset. Tum primo eum Pythia Herculem appellavit; antea enim Alcides nominabatur. Jussit vero eum Tirynthem habitatum abire, ibique Eurystheo per duodecim annos servire et impositos duodecim labores perficere; atque sic demum, dixit, post peractos labores eum immortalem fore.

CAPUT V.

(1) Quo audito Hercules Tirynthem profectus, quicquid ab Eurystheo jubebatur peregit. Primum itaque illum Nemei leonis pellem afferre jussit. Id vero animal Typhone genitum invulnerabile erat. * Hercules contēdens in leonem Cleonas venit, ubi Molorchus, vir qui manibus suis victum sibi quærebat, ipsum hospitio excepit. Cui hostiam mactare volenti, ad diem trigesimum eam servare dixit; et, si a venatione incolumis revertetur, Jovi Servatori eam sacrificaret, si vero occubisset, sibi tamquam heroi inferias ageret. * Ubi in Nemeam pervenit, investigatum leonem primo sagittis impetivit. Deinde ubi nullis eum posse vulneribus occidi cognoovit, prolenta clava feram persequēbatur; * quae quum in speluncam ancipitem confugisset, ejus alterum ostium obstruxit, ac per alterum leonem aggressus circumjecta collo manu eo usque tenuit constrictum, donec eum suffocaret. Tum humeris impositum asportans contendit Mycenās. * Ubi vero extrema sui reditus die Molorchum ut mortuo sibi inferias acturum deprehendit, ipse Jovi Servatori sacra fecit, et deinde leonem tulit Mycenās. * Eurystheus autem, cognita ejus fortitudine, vetuit eum postea urbem ingredi, sed ante portas jussit res a se gestas ostendere. 7 Dicitur etiam metu percussus dolium sibi æneum, quo se absconderet, sub terra construxisse, atque per Copreum præconem, Pelopis Eliensis filium, labores ei imperasse. Hic post interfectum Iphitum Mycenās exulaverat, ibique ab Eurystheo lustratus habitabat.

(2) Δεύτερον δὲ ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὴν Λερναίαν ὕδραν κτείνειν· αὕτη δὲ ἐν τῇ τῆς Λέρνης ἐλαίᾳ ἐκτραφεῖσα, ἐξέβαινεν εἰς τὸ πεδῖον, καὶ τὰ τε βοσκήματα καὶ τὴν χώραν διέφθειρεν.¹ Εἶχε δὲ ἡ ὕδρα ὑπερμέγιστον σῶμα, κεφαλὰς ἔχον ἑννέα, τὰς μὲν ὀκτὼ θνητάς, τὴν δὲ μέστην ἀθάνατον.² Ἐπιβὰς οὖν ἄρματος, ἡνιοχοῦντος Ἰολάου, παρεγένετο εἰς τὴν Λέρνην. Καὶ τοὺς μὲν ἵππους ἔστησε, τὴν δὲ ὕδραν εὐρών ἐν τινὶ λόφῳ παρὰ τὰς πηγὰς τῆς Ἀμυμώνης, ὅπου ὁ φωλεὸς αὐτῆς ὑπῆρχε, βαλὼν βέλεσι πεπυρωμένοις ἡνάγκασεν ἐξελθεῖν.³ Ἰχθυίνουσιν δὲ αὐτὴν κρατήσας κατεῖχεν. Ἢ δὲ θατέρῳ τῶν ποδῶν ἡνείχετο περιπλακείσα. Τῷ ῥοπάλῳ δὲ τὰς κεφαλὰς κόπτων, οὐδὲν ἀνύειν ἐδύνατο· μιᾶς γὰρ κοπτομένης κεφαλῆς, δύο ἀνεφύοντο.⁴ Ἐπεβοήθει δὲ καρκίνος τῇ ὕδρᾳ ὑπερμέγιστος, δάκνων τὸν πόδα. Διὸ τοῦτον ἀποκτείνας ἐπεκλήτατο καὶ αὐτὸς βοηθὸν τὸν Ἰολαόν, ὃς, μέρος τι καταπρήσας τῆς ἐγγύς ὕλης, τοῖς δαλοῖς ἐπικρίων τὰς ἀνατολάς τῶν (ἀναφυομένων) κεφαλῶν, ἐκόλυεν ἀνιέναι.⁵ Κατὰ τοῦτον τὸν τρόπον τῶν ἀναφυομένων κεφαλῶν περιγενόμενος, τὴν ἀθάνατον ἀποκόψας κατάρυξε, καὶ βαρεῖαν ἐπέθηκε πέτρην, παρὰ τὴν ὁδὸν τὴν φέρουσαν διὰ Λέρνης εἰς Ἐλευσίντα· τὸ δὲ σῶμα τῆς ὕδρας ἀνασχίσας, τῇ χολῇ τοὺς ὀϊστοὺς ἐβάψεν.⁶ Εὐρύσθεὺς δὲ ἔφη, μὴ δεῖν χταριθμῆσαι ἐν τοῖς ὁδώδεκα τὸν ἄθλον· οὐ γὰρ μόνοι, ἀλλὰ καὶ μετὰ Ἰολάου, τῆς ὕδρας περιεγένετο.

(3) Τρίτον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ, τὴν Κερυνίτιν ἔλαφον εἰς Μυκήνας ἔμπνουν ἐνεγκεῖν. Ἦν δὲ ἡ ἔλαφος ἐν Οἰνῇ χρυσοκέως, Ἀρτέμιδος ἱερά· διὸ καὶ βουλόμενος αὐτὴν Ἡρακλῆς μήτε ἀνελεῖν μήτε τρῶσαι, συνεδῶξεν ὅλον ἐνιαυτόν.¹ Ἐπεὶ δὲ κάμνον τὸ θηρίον τῇ διώξει συνέφυγεν εἰς ὄρος τὸ λεγόμενον Ἀρτεμισίον, καθεῖθεν ἐπὶ ποταμὸν Λάδωνα, καὶ τοῦτον διαβαίνειν μέλλουσιν τοξεύσας συνέλαβε, καὶ θέμενος ἐπὶ τῶν ὤμων διὰ τῆς Ἀρχαδίας ἡπείγετο.² Μετὰ Ἀπόλλωνος δὲ Ἀρτεμις συντυχοῦσα ἀφῆρείτο, καὶ τὸ ἱερὸν ζῷον αὐτῆς κτείναντα κατεμέμερετο. Ὁ δὲ, ὑποτιμησάμενος τὴν ἀνάγκην, καὶ τὸν αἴτιον εἰπὼν Εὐρύσθεϊ γεγονέναι, πράυνας τὴν ὀργὴν τῆς θεοῦ, τὸ θηρίον ἐκόμισεν ἔμπνουν εἰς Μυκήνας.

(4) Τέταρτον ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὸν Ἐρυμάνθιον κάπρον ζῶντα κομίζειν. Τοῦτο δὲ τὸ θηρίον ἡδίκηε τὴν Ψωφίδα, ὀρμώμενον ἐξ ὄρους, ὃ καλοῦσιν Ἐρυμάνθιν.¹ Διερχόμενος οὖν Φολοὴν ἐπιξενούται Κενταύρῳ Φόλῳ, Σιληνοῦ καὶ Νύμφης Μελίης παιδὶ ὀπίσθιος Ἡρακλεῖ μὲν ὅπτα παρείχε τὰ κρέα, αὐτὸς δὲ ὠκυοῖς ἐγρήτο.² αἰτοῦντος δὲ οἶνον Ἡρακλέους, ἔφη δεδοικέναι τὸν κοινὸν τῶν Κενταύρων ἀνοίξαι πίθον· παρῆεν δὲ παρακλειυσάμενος Ἡρακλῆς, αὐτὸν ἡνοιξε, καὶ μετ' οὐ πολὺ διὰ τῆς ὁσμῆς αἰσθόμενοι παρῆσαν οἱ Κένταυροι πέτραις ὠπλισμένοι καὶ ἐλάταις ἐπὶ τὸ τοῦ Φόλου σπήλαιον. Τοὺς μὲν οὖν πρῶτους τολμήσαντας εἰσω παρελθεῖν Ἀγχίον καὶ Ἀγρίον Ἡρα-

(2) Secundum Herculi laborem hydram Lernæam occidendam imperavit. Hæc in Lernæ palude enutrita, inde in campos exibat, et pecora et agros perdebat.¹ Corpus habebat miræ magnitudinis, novem capitibus munitum, quorum octo mortalia, medium vero immortale.² Hercules igitur curru vectus, aurigante Iolao, venit ad Lernam. Sistit ibi equos, atque hydram nactus in monte quodam ad fontem Amymones, ubi ejus latebræ erant, ignitis sagittis missis eam e specu exegit.³ Egressam deinde corripuit et detinuit. Ea vero alteri pedum circumplexa hærebat. Nec clava capita percutiens quidquam perticere potuit: nam uno contuso, duo subnascebantur.⁴ Præterea cancer vasti corporis mordendo Herculis pedem hydræ opitulabatur. Quocirca, interfecto cancro, ipse quoque auxilio advocavit Iolaum; qui quum partem proximæ silvæ accendisset, torribus radices capitum evurendo, quominus alia suborirentur prohibuit.⁵ Hanc in modum renascentibus capitibus superatis, immortalæ illud decussum defodit, et magni ponderis superimposuit lapidem ad viam, quæ per Lernam ducit Eleusin. Dissecto autem hydræ corpore, bile ejus sagittas tinxit.⁶ At Eurystheus hunc laborem duodecim illis adnumerandum esse negavit, quod Hercules non solus, sed Iolao opera usus hydram superasset.

(3) Tertium laborem imposuit hunc, ut cervam Cerynitin Mycenæ vivam afferret. Erat hæc cerva ad Onoc auratis cornibus insignis et consecrata Dianæ. Quod causa quum Hercules eam nec interficere nec vulnerare vellet, per totum annum insecutus est.¹ Ubi vero feræ persecutione fatigata in Artemisium quem dicunt montem confugit, inde vero ad Ladonem fluvium, hunc transgressuram sagitta vulnerans cepit, eaque humeris imposita, per Arcadiam tetendit.² Sed cum Apolline Dianæ obviam facta cervam voluit eripere, eumque quod sacrum sibi animal interfecturus fuisset, objurgavit. Is vero accessitatem facinori præterdens, reique auctorem Eurystheum esse dicens, placata deæ ira, feram vivam adduxit Mycenæ.

(4) Quartum laborem imperavit hunc, ut aprum Erymanthium vivum apportaret. Hæc fera ab Erymanthe monte prorumpens Psophidem devastabat.¹ Hercules igitur per Pholoen iter faciens a Pholo Centauro, Sileni et Meliæ nymphæ filio, hospitio excipitur. Is hospiti totas carnes apposuit, ipse crudis vesci maluit.² Poscenti vero vinum Herculi vereri se dixit commune Centaurorum dolum aperire. Sed Hercules eum bono animo esse jubens dolum aperuit.³ Nec multo post Centauri, quum visus odore de hac re certiores facti essent, saxis armati et abietibus ad Pholi antrum adcurrere. E quibus Anchium et Agrium, qui primi antrum ingredi ausi erant,

κλῆς ἐτρέφετο βαλὼν δαλοῖς τοὺς δὲ λοιποὺς ἐτόξευσε
διώκων ἄχρι τῆς Μαλέας. ⁵ Ἐκεῖθεν δὲ πρὸς Χείρωνα
συνέφυγον, ὃς, ἐξελαθεὶς ὑπὸ Λαπιθῶν ὄρους Πηλίου,
παρὰ Μαλέαν κατώκησε. Τούτῳ περιπεπτωκότας
τοὺς Κενταύρους τοξεύων ἴησι βέλος, τὸ δὲ ἐνεχθὲν
Ἐλάτου διὰ τοῦ βραχίονος, τῷ γόνατι Χείρωνος
ἐμπήγνυται. ⁶ Ἀνιαιθεὶς δὲ Ἡρακλῆς, προσδραμὼν τό
τε βέλος ἐξείλκυσε, καὶ, δόντος Χείρωνος, φάρμακον
ἐπέθηκεν. Ἀνίατον δὲ ἔχων τὸ ἔλκος εἰς τὸ σπῆλαιον
ἀπαλλάσσεται· κακῇ τελευτῇσαι βουλόμενος καὶ
μὴ δυνάμενος, ἐπεὶ περ ἄθνατος ἦν, ἀντιδόντος δὲ
Διὶ Προμηθέως τὸν ἀντ' αὐτοῦ τεθνηξόμενον ἄθνα-
τον, οὕτως ἀπέθανε. ⁷ Οἱ λοιποὶ δὲ τῶν Κενταύρων
φύγοντιν ἄλλος ἄλλω. Καὶ τινες μὲν παραγέγοντο
εἰς ὄρος Μαλέαν, Εὐρυτίων δὲ εἰς Φολόην (ᾠλεον?),
Νέστος δὲ ἐπὶ ποταμὸν Εὐήνον, τοὺς δὲ λοιποὺς ὑπο-
δεδάμενος Ποσειδῶν εἰς Ἐλευσίνα (Λευκωσίαν?) ὄρει
κατεκάλυψεν. ⁸ Ἐπανελθὼν δὲ εἰς Φολόην Ἡρακλῆς,
καὶ Φόλον τελευτῶντα θεασάμενος (leg. ἐθεάσατο)
μετὰ καὶ ἄλλων πολλῶν· ἐλκύσας γὰρ ἐκ νεκροῦ τὸ
βέλος, ἐθαύμαζεν, εἰ τοὺς τηλικούτους τὸ μικρὸν διέ-
φθειρε· τὸ δὲ τῆς χειρὸς ὀλισθήσαν ἦλθεν ἐπὶ τὸν πόδα,
καὶ παραχρῆμα ἀπέκτεινεν αὐτόν. ⁹ Θάψας δὲ Φόλον
Ἡρακλῆς, ἐπὶ τὴν τοῦ κάπρου θήραν παραγίνεται,
καὶ, διώξας αὐτόν ἐκ τινος λόχμης μετὰ κραυγῆς εἰς
γῶνα πολλήν, παρειμένον ἐμβροχίσας ἐκόμισεν εἰς
Μυκήνας.

(5) Πέμπτον μὲν ἐπέταξεν αὐτῷ ἄθλον, τῶν Αὐ-
γείου βοσκημάτων ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ μόνον ἐκφορῆσαι τὴν
ὄνηον. Ἦν δὲ Αὐγέας βασιλεὺς Ἡλίδος, ὡς μὲν τινες
εἶπον, παῖς Ἡλίου, ὡς δὲ τινες, Ποσειδῶνος, ὡς δὲ
ἑνιοί, Φόρβαντος· πολλὰς δὲ εἶχε βοσκημάτων ποι-
μνας. ² Τούτῳ προσελθὼν Ἡρακλῆς, οὐ δηλώσας τὴν
Εὐρυσθέως ἐπιταγὴν, ἔφασκε μιᾷ ἡμέρᾳ τὴν ὄνηον
ἐκφορῆσαι, εἰ δώσει τὴν δεκάτην αὐτῷ τῶν βοσκη-
μάτων. ³ Αὐγέας δὲ ἀπιστῶν ὑπισχνεῖται. Μαρτυρού-
μενος δὲ Ἡρακλῆς τὸν Αὐγείου παῖδα Φυλέα, τῆς τε
αὐτῆς τὸ θεμέλιον διεῖλε, καὶ τὸν Ἀλφειὸν ποταμὸν
καὶ τὸν Πηνειὸν σύναγας ῥέοντας παροχετεύσας ἐπή-
γαγεν, ἔκρουεν δὲ ἄλλης ἐξόδου ποιήσας. ⁴ Μαθὼν δὲ
Αὐγέας, ὅτι κατ' ἐπιταγὴν Εὐρυσθέως τοῦτο ἐπιτε-
τέλειται, τὸν μισθὸν οὐκ ἀπεδίδου, προσέτι δὲ ἤρνετο
καὶ μισθὸν ὑποσχέσθαι δώσειν, καὶ κρίνεσθαι περὶ
τούτου ἑτοιμὸς εἶπεν εἶναι. ⁵ Καθεζομένων δὲ τῶν δι-
καστῶν, κληθεὶς δὲ Φυλεὺς ὑπὸ Ἡρακλέους τοῦ πα-
τρὸς κατεμαρτύρησεν, εἰπὼν, ὁμολογῆσαι μισθὸν
δώσειν αὐτῷ. Ὀργισθεὶς δὲ Αὐγέας, πρὶν τὴν ψῆφον
ἐνεγῆναι, τὸν τε Φυλέα καὶ τὸν Ἡρακλέα βαδίζειν
εἰς Ἡλίδος ἐκέλευσε. ⁶ Φυλεὺς μὲν οὖν εἰς Δουλίχιον
ἦλθε, κακῇ κατῴκει· Ἡρακλῆς δὲ εἰς ᾠλεον πρὸς
Δεξιμένον ἦκε, [κακῇ κατῴκει,] καὶ κατέλαβε τοῦ-
τον μέλλοντα δι' ἀνάγκην μνηστεύειν Εὐρυτίωνι
Κενταύρῳ Μνησιμάχῃ τὴν θυγατέρα· ὅς οὐ παρα-
κλήθεὶς βοθεῖν ἐλθόντα ἐπὶ τὴν νύμφην Εὐρυτίωνα

Hercules torribus petens in fugam vertit; reliquos sagittis
persecutus est usque ad Maleam. * Inde ad Chironem con-
fugerunt, qui a Lapithis Pelio monte expulsus ad Maleam
consederat. Hercules circumfusus ei Centauros sagittans
telum emisit, quod delatum per Elati brachium in Chironis
genu infixum est. * Tum cruciatus Hercules accurrit, at-
que telum extraxit, datumque a Chirone remedium vul-
neri imposuit. Ille vero insanabili vulnere sauciatus in
cavernam se recepit, ibique quum vita excedere vellet,
nec tamen per immortalitatem posset, Prometheus Jovi
eum dedit, qui immortalis pro ipso mori vellet, et sic de-
mum ille vitam sinivit. * Reliqua Centaurorum multitudo
alii alio diffugerunt. Et nonnulli quidem in Maleam (Ho-
molen?) montem sese receperunt, Eurytion vero Pho-
loen (Olenum?), Nessus ad Evenum fluvium; ceteros
Neptunus excipiens ad Eleusin (in Leucosia, una ex Si-
renarum insulis?) injecto monte occuluit. * Regressus
Pholoen Hercules inter alios multos etiam Pholum mo-
rientem conspexit. Etenim telum ex mortuo aliquo ex-
tractum contemplatus, miratus est quomodo tantos viros
tantula sagitta potuisset occidere; haec autem e manu
elapsa in ipsius pedem decidit et illico eum interfecit.
* Postquam igitur Pholum sepeliverat, Hercules ad apri
venationem contendit, quem e fruteto multo cum clamore
in altam nivem egit, atque sic defessum illaqueans per-
tulit Mycenae.

(5) Quintum laborem imperavit, ut Augeae pecorum
simum uno die solus exportaret. Augeas rex erat Elidis,
Helii filius, vel, ut nonnulli dicunt, Neptuni, secundum
alios, Phorbantis; ac multos habebat greges pecorum. * Ad
hunc veniens Hercules, nulla de Eurysthei mandato men-
tione facta, uno die se simum omnem exportaturum polli-
citus est, si decimam pecorum ipsi donaret. * Augeas rem
fieri posse non credens, se illi postulata concessurum pro-
mittit. Antestatus vero Hercules Phyleum Augeae filium,
aulae murum diremit, et Alpheum et Peneum, in vicinia
præterfluentes amnes, per canalem derivatos immisit et per
alium alveum ut defluerent effecit. * Sed Augeas ubi hoc
ex Eurysthei imperio confectum esse accepit, non modo
pactam mercedem solvere nolebat, sed etiam quidquam
se promississe negabat, eaque de re iudicium se subitum
esse ultro dictitabat. * Considentibus igitur iudicibus, Phy-
leus ab Hercule citatus in patrem testimonium dixit, eum
mercedem Herculi pollicitum esse confirmans. Proinde
Augeas ira inflammatus, antequam iudicum suffragiis sen-
tentia ferretur, Phyleum et Herculem Elide excedere jus-
sit. * Phyleus igitur Dulichium commigravit ibique conse-
dit. Hercules autem Olenum ad Dexamenum abiit, (et
ibidem habitavit). Hunc necessitate compulsum ut Eury-
tionem Centauro Mnesimachen filiam in matrimonium daret
deprehendit; a quo ut sibi opem ferret exoratus Hercules
Eurytionem, qui ad sponsam ducendam venerat, intere-

ἀπέχτεινεν. ⁷ Εὐρυσθεὺς δὲ οὐδὲ τοῦτον ἐν τοῖς δώδεκα προτεδέξατο ἄθλον, λέγων, ἐπὶ μισθῷ πεπραχέναι.

(6) Ἐκτον ἐπέταξεν ἄθλον αὐτῷ τὰς Στυμφαλίδας ὄρνιθας ἐκδιῶξαι. Ἦν δὲ ἐν Στυμφάλῳ πόλει τῆς Ἀρκαδίας Στυμφαλὶς λεγομένη λίμνη, πολλῇ συνηρεφῆς ὕλη. Εἰς ταύτην ὄρνεις συνέφυγον ἄπλειτοι, τὴν ἀπὸ τῶν λύκων ἀρπαγὴν δεδοικυῖαι. ¹ Ἀμυχανοῦντος οὖν Ἡρακλέους, πῶς ἐκ τῆς ὕλης τὰς ὄρνιθας ἐκβάλῃ, χάλκεα κρόταλα δίδωσιν αὐτῷ Ἀθηναῖα παρὰ Ἥφαιστου λαβοῦσα. ² Ταῦτα κρούων ἐπὶ τινος ὄρους τῇ λίμνῃ παρακειμένου τὰς ὄρνιθας ἐφόβει· αἱ δὲ τὸν δοῦπον οὐχ ὑπομένουσιν, μετὰ δέους ἀνίπταντο, καὶ τοῦτον τὸν τρόπον Ἡρακλῆς ἐτόξευσεν αὐτάς.

(7) Ἐβδομον ἐπέταξεν ἄθλον τὸν Κρήτα ἀγαγεῖν ταῦρον. Τοῦτον Ἀκουσίλαος μὲν εἰναι φησι τὸν διαπορθμεύσαντα Εὐρώπην Διί. ² Τινὲς δὲ τὸν ὑπὸ Ποσειδῶνος ἀναδοθέντα ἐκ θαλάσσης, ὅτε κατὰθύσειν Ποσειδῶνι Μίνως εἶπε τὸ φανέν ἐκ τῆς θαλάσσης. Καί φασιν, θεασάμενον αὐτὸν τοῦ ταύρου τὸ κάλλος, τοῦτον μὲν εἰς τὰ βουκόλια ἀποπέμψαι, ὕσαι δὲ ἄλλον Ποσειδῶνι· ἐφ' οἷς ὀργισθέντα τὸν θεὸν ἀγριῶσαι τὸν ταῦρον. ³ Ἐπὶ τοῦτον παραγενόμενος εἰς Κρήτην Ἡρακλῆς, ἐπειδὴ λαβεῖν ἤξιον, Μίνως εἶπεν αὐτῷ, λαμβάνειν διαγωνισαμένῳ. Καὶ λαθὼν πρὸς Εὐρυσθέα διακομίσας ἔδειξε, καὶ τὸ λοιπὸν εἶασεν ἀνετον· ⁴ ὃ δὲ πλανηθεὶς Σπάρτην τε καὶ Ἀρκαδίαν ἀπασαν, καὶ διαβάς τὸν Ἰσθμὸν εἰς Μαραθῶνα τῆς Ἀττικῆς ἀφικόμενος, τοὺς ἐγχωρίους διελυμαίνετο.

(8) Ὀγδοὺν ἄθλον ἐπέταξεν αὐτῷ τὰς Διομήδους τοῦ Θρακῆς ἵππους εἰς Μυκήνας κομίζειν. Ἦν δὲ οὗτος Ἄρεος καὶ Κυρήνης, βασιλεὺς Βιστόνων ἔθνους Θρακίου καὶ μαχιμωτάτου· εἶχε δὲ ἀνθρωποφάγους ἵππους. ² Πλεύσας οὖν μετὰ τῶν ἐκουσίως συνεπομένων, βιασάμενος τοὺς ἐπὶ ταῖς φάτναις τῶν ἵππων ὑπάρχοντας, ἤγαγεν ἐπὶ τὴν θάλασσαν. ³ Τῶν δὲ Βιστόνων σὺν ὅπλοις ἐπιβοηθούντων, τὰς μὲν ἵππους παρέδωκεν Ἀβδήρῳ φυλάσσειν· οὗτος δὲ ἦν Ἑρμοῦ παῖς, Λοκρὸς ἐξ Ὀποῦντος, Ἡρακλέους ἐρώμενος, ὃν αἱ ἵπποι διέρθειραν ἐπισπασάμεναι. ⁴ Πρὸς δὲ τοὺς Βιστόνας διαγωνισάμενος, καὶ Διομήδην ἀποκτείνας, τοὺς λοιποὺς ἠνάγκαζε φεύγειν, καὶ κτίσας πόλιν Ἀβδήρον παρὰ τὸν τάφον τοῦ διαφθαρέντος Ἀβδήρου, τὰς ἵππους κομίσας Εὐρυσθεῖ ἔδωκε· μεθέντος δὲ αὐτὰς Εὐρυσθέως, εἰς τὸ λεγόμενον ὄρος Ὀλυμπον ἔλθοῦσαι πρὸς τῶν θηρίων ἀπώλοντο.

(9) Ἐννατὸν ἄθλον Ἡρακλεῖ ἐπέταξε, ζωστήρα κομίζειν τὸν Ἱππολύτης. Αὕτη δὲ ἐκασίλευεν Ἀμαζόνων, αἱ κατῴκουν περὶ τὸν Θερμώδοντα ποταμὸν, ἔθνος μέγα τὰ κατὰ πόλεμον· ἤσκειν γὰρ ἀνδρίαν. Καὶ εἴ ποτε μιγεῖσαι γεννήσειαν, τὰ θήλια ἔτρεφον, καὶ τοὺς μὲν δεξιούς μαστοὺς ἐξέθλιβον, ἵνα μὴ κωλύωνται ἀκοντίζειν, τοὺς δὲ ἀριστεροὺς εἶον, ἵνα τρέφοιεν. ² Εἶχε δὲ Ἱππολύθη τὸν Ἄρεος ζωστήρα,

mit. ⁷ Sed Eurystheus neque hunc inter duodecim admisit laborem, quippe quem mercede fecisset.

(6) Sextum ei laborem imperavit, ut Stymphalidas aves fugaret. Erat in Stymphalo Arcadiae urbe Stymphalis palus multis opaca arboribus. Huc innumera avium multitudo, pertimescentes ne lupi praedam sibi raperent, fugasse receperant. ¹ Ambigenti itaque Herculi quam ratione aves e silva dispelleret, Minerva aenea crepitacula dedit a Vulcano ipsi donata. ² Haec ille pulsans in monte quodam paludi adjacenti pavore aves perculit; quae sonitum istum laud sustinentes praeter metu evolarunt, atque hunc in modum Hercules sagittis eas transfixit.

(7) Septimum laborem imposuit, ut taurum Cretensem adduceret. Hunc Acusilaus eundem esse refert, qui Europam Jovi transfretaverit. ¹ Contra alii dicunt eum a Neptuno e mari emissum, quo tempore Minos id se Neptuno immolaturum dixit, quod e mari apparuerit. Atque aiunt admiratum ipsum tauri speciem ad armenta eum dimisisse, ejusque loco alium Neptuno sacrificasse. Quam ob rem iratum numen taurum efferasse. ² Contra hunc igitur Hercules in Cretam profectus, quum peteret ut caperetur taurum, Minos permisit ipsi ut caperet eum, si perdomaret. Quem ubi subegerat, ad Eurystheum perlatum ostendit, post autem liberum dimisit. ⁴ Tum ille Spartam peragravit et Arcadiam universam, ac trajecto Isthmo, ad Marathenem venit, ubi regionem illam incolentibus magna intulit detrimenta.

(8) Octavum laborem ei imperavit, ut Diomedis Thracis equas Mycenae adduceret. Is, Martis e Cyrene filius, vocatur Bistonum, Thraciae gentis bellicosissimae. Idem equas habebat humanis vescentes carnibus. ² Hercules igitur nave profectus cum volonum manu, vi superatis qui equarum praeseptis praerant, ipsas ad mare abegit. ³ Bistonibus vero cum armis ad opem ferendam accurrentibus, equas Abdero tradidit custodiendas. Hic Mercurii filius erat. Locrus ex Opunte, Herculis amasus, qui ab equabus discerptus periiit. ⁴ Interea Hercules manum cum Bistonibus conseruit, et interfecto Diomede reliquos fuga salutem quaerere coegit. Deinde Abdero urbe ad Abderi perenni sepulcrum condita, abactas equas Eurystheo tradidit. A quo dimissae in Olympo monte a feris dilaniatae sunt.

(9) Nonum laborem Herculi imperavit ut Hippolytae balteum afferret. Haec erat Amazonum regina, quae ad Thermodontem fluvium habitabant, gens bello gerendo praestantissima; nam bellicae strenuitati operam navabant. Ac si quando ex virorum concubitu peperissent, feminas tantum partus educabant. Eadem dexteris manibus elidebant, ne jaculis mittendis impedimento forent, laeva autem, quibus infantes alerent, servabant intactas. ² Hippolyte vero Martis balteum habebat, insigne principalis.

σύμβολον τοῦ πρωτεύειν ἀπασῶν. Ἐπὶ τοῦτον τὸν ζωστῆρα Ἡρακλῆς ἐπέμπετο, λαβεῖν αὐτὸν ἐπιθυμούσης τῆς Εὐρυσθέως θυγατρὸς Ἀδμήτης.

³ Παραλαβὼν οὖν ἐθελοντὰς συμμάχους, ἐν μιᾷ νηὶ ἐπλεῖ, καὶ προσίσχει νήσω Πάρῳ, ἣν κατοικοῦν οἱ Μίνως υἱοὶ Εὐρυμέδων, Χρύσης, Νηφαλίων, Φιλόλαος. Ἀπὸ πάντων * δὲ δύο τῶν ἐν νηὶ συνέβη τελευτῆσαι ὑπὸ τῶν Μίνως υἱῶν. ⁴ Ὑπὲρ ὧν ἀγανακτῶν Ἡρακλῆς, τούτους μὲν παρταχρῆμα ἀπέκτεινε, τοὺς δὲ λοιποὺς κατακλείσας ἐπολιόρκει, ἕως ἐπιπρεσβευσάμενοι παρεκάλουν ἀντὶ τῶν ἀναιρεθέντων εὖ λαβεῖν, οὓς ἂν αὐτοὶ θελήσειεν. ⁵ Ὁ δὲ λύσας τὴν πολιορκίαν, καὶ τοὺς Ἀνδρόγειο τοῦ Μίνως υἱοὺς ἀνελόμενος Ἀγκαῖον καὶ Σθέnelον, ἤκεν εἰς Μυσίαν πρὸς Λύκον τὸν Δασκύλου, ⁶ καὶ ξενισθεὶς ὑπὸ *** (suppl. videtur ὑπ' αὐτοῦ, τούτου τε καὶ) τοῦ Βεβρύκων βασιλέως συμβαλόντων, βοηθῶν Λύκῳ πολλοὺς ἀπέκτεινε, μεθ' ὧν καὶ τὸν βασιλέα Μυγδόνα ἀδελφὸν Ἀμύκου. Καὶ τὴν Βεβρύκων πόλιν ἀποτεμόμενος γῆν ἔδωκε Λύκῳ. Ὁ δὲ πᾶσαν ἐκείνην ἐκάλεσεν Ἡράκλειαν.

⁷ Καταπλεύσαντος δὲ εἰς τὸν ἐν Θεμισκύρᾳ λιμένα, παρταγενομένης ὡς αὐτὸν Ἴππολύτης, καὶ, τίνος ἔχοι χάριν, πυθομένης, καὶ δώσειν τὸν ζωστῆρα ὑπισχνουμένης, Ἡρα μιᾷ τῶν Ἀμαζόνων εἰκασθεῖσα τὸ πλῆθος ἐπεφοίτα, λέγουσα· Τὴν βασιλίδαν ἀφαρπάζουσιν οἱ προσελθόντες ξένοι. Αἱ δὲ μεθ' ὧν πλῶν ἐπὶ τὴν ναῦν κατέθεον σὺν ἵπποις. ⁸ Ὡς δὲ εἶδεν αὐτὰς καθωπλισμέναις Ἡρακλῆς, νομίσας ἐκ δόλου τοῦτο γενέσθαι, τὴν μὲν Ἴππολύτην κτείνας, τὸν ζωστῆρα ἀφαιρεῖται πρὸς δὲ τὰς λοιπὰς ἀγωνισάμενος ἀποπλεῖ, καὶ προσίσχει Τροίᾳ.

⁹ Συνεβιβάθει δὲ τότε κατὰ μῆνιν Ἀπόλλωνος καὶ Ποσειδῶνος ἀτυχεῖν τὴν πόλιν. Ἀπόλλων γάρ καὶ Ποσειδῶν, τὴν Λαομέδοντος ὕβριν πειράσσει θελοντες, εἰκασθέντες ἀνθρώποις, ὑπέσχοντο ἐπὶ μισθῷ τεύχεσιν τὸ Πέργαμον. Τοῖς δὲ τεύχεσιν τὸν μισθὸν οὐκ ἀπέδιδου. ¹⁰ Διὰ τοῦτο Ἀπόλλων μὲν λοιμὸν ἐπέμψε, Ποσειδῶν δὲ κῆτος ἀναφερόμενον ὑπὸ πλημμυρίδος, ὃ τοὺς ἐν τῷ πεδίῳ συνήρπαζεν ἀνθρώπους. ¹¹ Χρησμῶν δὲ λεγόντων, ἀπαλλαγὴν εἶσεσθαι τῶν συμφορῶν, ἐὰν προῖη Λαομέδων Ἡσιόνην τὴν θυγατέρα αὐτοῦ βορὰν κῆτει, ὃ δὲ προῖηται ταῖς πλησίον τῆς θαλάσσης πέτραις προσαρτήσας. ¹² Ταύτην ἰδὼν ἀκχευμένην Ἡρακλῆς, ὑπέσχετο σώσειν αὐτήν, εἰ τὰς ἵππους παρὰ Λαομέδοντος λήψεται, ἃς Ζεὺς ποινὴν τῆς Γανυμήδους ἀρπαγῆς ἔδωκε. Δώσειν δὲ Λαομέδοντος εἰπόντος, κτείννας τὸ κῆτος Ἡσιόνην ἔσωσε. Μὴ βουλομένου δὲ τὸν μισθὸν ἀποδοῦναι, πολέμησεν Τροίαν ἀπειλήσας ἀντήχθῃ, καὶ προσίσχει Αἴνῳ.

¹³ Ἐνθα ξενίζεται ὑπὸ Πόλυτος. Ἀποπλέων δὲ, ἐπὶ τῆς ἡϊόνος τῆς Αἰνίας Σαρπηδόνα, Ποσειδῶνος μὲν υἱόν, ἀδελφὸν δὲ Πόλυτος, ὕβριστὴν ὄντα, τοξεύσας ἀπέκτεινε. Καὶ παραγεγόμενος εἰς Θάσον, καὶ χειρωσάμενος τοὺς ἰνοικοῦντας Θράκας, ἔδωκε τοῖς Ἀνδρό-

Ad hunc igitur balteum apportandum Hercules emissus est, quum Admeta Eurysthei filia eum concupisceret.

³ Assumptis itaque sociis voluntariis, una nave avectus appellit Parum insulam, quam Minois filii incolebant Eurymedon, Chryses, Nephalion, Philolaus. Eorum vero qui in nave erant, accidit ut duo a Minois filiis interficerentur. ⁴ De quorum corde indignatus Hercules hos quidem statim occidit, ac reliquos intra oppidum inclusos obsidione premebat, donec per legatos ab Hercule precibus pelerent, ut pro duobus necatis alios duos, quos ipse vellet, sibi sumeret. ⁵ Tum ille, soluta obsidione, postquam Androgei, Minois, filios elegerat Ancæum et Sthenelum, in Mysiam venit ad Lycum Dascyli natum, ⁶ a quo hospitio exceptus, quum ille ac Bebrycum rex pugna confligerent, Lyco auxiliatus multos occidit, inter eosque etiam Mygdonem regem, fratrem Amyci; atque magnam terræ partem Bebrycum civitati ademtam dedit Lyco. Hic totam illam regionem appellavit Heracleam.

⁷ Inde Hercules Themiscyræ portum ingressus est. Ad quem quum veniret Hippolyte, et adventus causam percontata balteum se daturam esse polliceretur, Juno, Amazonum uni assimilata, multitudinem adiens nuntiavit reginam rapi ab advenis. Tum illæ, armis sumtis, ad navem equis vectæ decurrunt. ⁸ Hercules ut armatas conspexit, rem dolo geri ratus, necata Hippolyte balteum aufert, et reliquis pugna devictis, nave avectus appellit Trojam.

⁹ Accidit vero ut tum temporis per Apollinis et Neptuni iram civitas calamitate premeretur. Apollo enim et Neptunus, ut Laomedontis perfidiam experirentur, mortalibus assimilati, pacta mercede Pergamum se muro cincturos esse polliciti erant. Sed muro exstructo mercedem non solvit. ¹⁰ Propterea Apollo pestem immisit, Neptunus exæstuante mari in terram belluam ejecit, quæ mortales in campis corripiebat. ¹¹ Vaticinantibus oraculis malorum finem fore, si Laomedon Hesioneu filiam ceto devorandam exposuerit, proximis mari saxis alligatam proposuit. ¹² Hanc ita expositam ut vidit Hercules, se servaturum eam promisit, si equas a Laomedonte acciperet, quas Jupiter rapti Ganymedis pretium dederat. Quod quum Laomedon polliceretur, Hercules cetum interemit et Hesionen liberavit. Illo vero mercedem recusante bellum Trojæ minatus abiit et deinde appulit Ænum.

¹³ Ibi a Poltye hospitio excipitur. Ubi autem nave profecturus erat, in litore Æniensi Sarpedonem Neptuni filium, fratrem Poltyis, propter insolentiam sagitta confixum occidit. Inde quum ad Thasum venisset, subactis Thracibus, insulam Androgei filiis habitandam concessit

γειω πιασί κατοικεῖν.¹⁴ Ἐκ Θάσου δὲ ὁρμηθεὶς ἐπὶ Τωρώνην, Πολύγονον καὶ Τηλέγονον, τοὺς Πρωτέως τοῦ Ποσειδῶνος υἱοὺς, παλαίειν προκαλουμένους, κατὰ τὴν πάλην ἀπέκτεινε.¹⁵ Κομίσας δὲ τὸν ζωστῆρα εἰς Μυκῆνας, ἔδωκεν Εὐρυσθεῖ.

(10) Δέκατον δὲ ἐπετάγη ἄθλον, τὰς Γηρυόνης βόας ἐξ Ἐρύθειας κομίζειν. Ἐρύθεια δὲ ἦν Ὀκεανοῦ πλησίον κειμένη νῆσος, ἣ νῦν Γάδιρα καλεῖται.² Ταύτην κατοικεῖ Γηρυόνης, Χρυσάορος καὶ Καλλιρρόης τῆς Ὀκεανοῦ, τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυῆς σῶμα, συνηγμένον εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον τε εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν.³ Ἦχε δὲ φοινικᾶς βόας, ὧν ἦν βουκόλος Εὐρυτίων· φύλαξ δὲ Ὀρθρος ὁ κύων δικέφαλος ἐξ Ἐχιδνῆς καὶ Τυφῶνος γεγεννημένος.

⁴ Πορευόμενος οὖν ἐπὶ τὰς Γηρυόνης βόας, διὰ τῆς Εὐρώπης, ἄγρια πολλὰ παρελθὼν (παρελὼν?), Λιβύην ἐπέβαινε· καὶ παρελθὼν Ταρτηρόν, ἐστήσει σημεῖα τῆς πορείας ἐπὶ τοῖν ὄρεσιν Εὐρώπης καὶ Λιβύης ἀντιστοίχους δύο στῆλας.⁵ Θερμαινόμενος δὲ ὑπὸ Ἥλιου κατὰ τὴν πορείαν, τὸ τὸσον ἐπὶ τὸν θεὸν ἐνέτεινεν. Ὁ δὲ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ θαυμάσας, χρύσειον ἔδωκε δέπας, ἐν ᾧ τὸν Ὀκεανὸν διεπέρασε. Καὶ παρκαγεόμενος εἰς Ἐρύθειαν, ἐνδρεῖ Ἀβαντι αὐλίζεταί.⁶ Αἰσθόμενος δὲ ὁ κύων ἐπ' αὐτὸν ὄρμα· ὁ δὲ καὶ τοῦτον τῷ βραχίονι παῖει, καὶ τὸν βουκόλον Εὐρυτίωνα τῷ κυνὶ βοηθοῦντα ἀπέκτεινε.⁷ Μενόιτης δὲ ἐκεῖ τὰς Ἄδου βόας βόσκων, Γηρυόνη τὸ γεγονός ἀπήγγειλεν. Ὁ δὲ καταλθὼν Ἡρακλῆα παρὰ ποταμὸν Ἀνθεμουῦντα, τὰς βόας ἀπάγοντα, συστησάμενος μάχην τοξευθεὶς, ἀπῆθανεν.⁸ Ἡρακλῆς δὲ ἐνθήμενος τὰς βόας εἰς τὸ δέπας, καὶ διαπλεύσας εἰς Ταρτηρόν, Ἥλιω πάλιν ἀπέδωκε τὸ δέπας.

⁹ Διελθὼν δὲ Ἀβδηρίαν εἰς Λιγύην ἦλθεν, ἐν ἣ τὰς βόας ἀρῆροῦντο Ἀλεβίων τε καὶ Δέρκυρος οἱ Ποσειδῶνος υἱοί, οὓς κτείνας διὰ Τυρρηνίας ἔχει.¹⁰ Ἀπὸ Ριγίου δὲ εἰς ἀπορρήγνυσι ταῦρος, καὶ ταχέως εἰς τὴν θάλασσαν ἐμπεσὼν, καὶ διανηξάμενος εἰς Σικελίαν, καὶ τὴν πλησίον χώραν διελθὼν, τὴν ἀπ' ἐκείνου κληθεῖσαν Ἰταλίαν (Τυρρηνοὶ γὰρ Ἰταλὸν τὸν ταῦρον ἐκάλεσαν), ἦλθεν εἰς πεδίον Ἐρυκος, ὃς ἐβασίλευεν Ἐλύμων.¹¹ Ἐρυξ δὲ ἦν Ποσειδῶνος παῖς, ὃς τὸν ταῦρον ταῖς ἰδίαις συγκατέμιξεν ἀγέλαις. Παραθέμενος οὖν τὰς βόας Ἡρακλῆς Ἠφαίστῳ, ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ζήτησιν ἡπείγετο· εὐρῶν δὲ ἐν ταῖς τοῦ Ἐρυκος ἀγέλαις, ἀπαιτεῖ, καὶ λέγοντος, οὐ δώσειν, εἰ μὴ παλαίσας αὐτοῦ περιγένηται, τρεῖς περιγεγόμενος κατὰ τὴν πάλην, ἀπέκτεινε, καὶ τὸν ταῦρον λαθὼν, μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὸν Ἰόνιον ἤλαυνε πόντον.

¹² Ὡς δὲ ἦλθεν ἐπὶ τοὺς μυχοὺς τοῦ πόντου, ταῖς βουσίην οἷστρον ἐνέβαλεν ἡ Ἥρα, καὶ σχίζονται κατὰ τὰς τῆς Θράκης ὑπωρείας· ὁ δὲ διώξας, τὰς μὲν συλαθὼν ἐπὶ τὸν Ἑλλάσποντον ἤγεν· αἱ δὲ ἀπολειφθεῖσαι τὸ λοιπὸν ἔσαν ἄγριαι.¹³ Μόλις δὲ τῶν βοῶν συνελ-

¹⁴ E Thaso Toronen profectus Polygonum et Telagone Proteo Neptuni filio ortos, qui ad luctandum eum provocaverant, in luctae certamine interfecit. ¹⁵ Apportatum vero Mycenae balteum tradidit Eurystheo.

(10) Decimus ei labor impositus est hic, ut Geryonis boves ex Erythia abigeret. Erythia insula erat prope ad Oceanum sita, quæ nunc Gadiræ vocatur. Hanc habitabat Geryon, Chrysaoris ex Callirrhoe Oceani filla, trium virum conflatu præditus corpore, quod in ventris regione unum erat et conjunctum, sed inde ab ilibus femoribus que tripliciter divisum. Habebat ille boves punicas, quarum bubulcus Eurytion, custos vero Orthrus canis biceps Echidna et Typhone natus.

⁴ Igitur ad Geryonis boves contendens per Europam (Cretam?), ubi multas feras occidit, in Libyam venit. Inde Tartessum profectus itineris sui monumenta in Europæ et Libyæ montibus posuit duas oppositas sibi columnas. Ubi in itinere Solis radiis urebatur, arcum in deum contendit. Hic ejus audaciam miratus aureum dedit poculum, in quo Oceanum trajecit. Postquam in Erythiam venerat, in Abante monte pernoctavit. ⁶ Id sentiens canis in eum irruit. Ille vero et hunc clava percussit, et Eurytionem bubulcum cani opem ferentem necavit. ⁷ Menætes autem, qui ibi Plutonis boves pascebat, rem Geryoni nuntiavit. Hic Herculem ad Anthemuntum fluvium boves abigentem deprehendens, commissa pugna, sagitta perfossus perit. ⁸ Hercules vero cum armentis poculo impositis trajecit Tartessum et Soli poculum reddidit.

⁹ Transgressus inde Abderiam in Liguriam venit, ubi boves ei eripere voluerunt Alebion et Dercynus, Neptuni filii; quibus peremptis, iter fecit per Tyrrheniam. ¹⁰ A Rhegio autem taurus unus agmen deserit, et percursa regione finitima, quæ ab illo Italia nominata est (Tyrrheni enim italum dicebant taurum), repente in mare desiluit, et in Siciliam natando trajiciens venit in campum Erycis, qui rex erat Elynorum. ¹¹ Eryx, Neptuni filius, hunc taurum suis armentis aggregavit. Commendatis itaque bobus Vulcano, Hercules taurum quæsiturus processit; quem quum invenisset inter Erycis armenta, ab eo poposcit. Illum autem, qui taurum se redditurum negabat nisi ipsam luctando superaverit, ter lucta postratum interfecit, et recuperatum taurum cum reliquis ad Ionium mare perduxit.

¹² Ut vero ad intima sinus Adriatici pervenerat, bobus astrum Juno immisit, quæ ideo disperguntur in montana Thraciæ. Eas Hercules insecutus partem ad Hellespontum captam abduxit: quæ relictæ sunt postea evaserunt agrestes. ¹³ Sed vix tandem bobus collectis, Strymonem accu-

θεουσῶν, Στρυμόνα μεμψάμενος τὸν ποταμὸν, πάλαι τὸ βεῖθρον πλωτὸν ὄν, ἐμπλήσας πέτραις, ἄπλωτον ἐποίησε, καὶ τὰς βόας Εὐρυσθεῖ χομίσας δέδωκε. Ὁ δὲ αὐτὰς κατέθυσεν Ἡρᾷ.

(11) Τελισθέντων δὲ τῶν ἄθλων ἐνὶ μηνὶ καὶ ἔτεσιν ὀκτῶ, μὴ προσδεξάμενος Εὐρυσθεὺς τὸν τε τῶν τοῦ Ἀγρίου βοσκημάτων, καὶ τὸν τῆς ὕδρας, ἐνδέχασθαι ἐπέταξεν ἄθλον παρ' Ἑσπερίδων χρύσεια μῆλα χομίζειν.

² Ταῦτα δὲ ἦν, οὐχ, ὥς τινες εἶπον, ἐν Λιβύῃ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντος ἐν Ὑπερβορείοις· ἃ Διὶ γήμαντι Ἡρᾷ ἐδώρησάτο. Ἐφύλασσε δὲ αὐτὰ δράκων ἀθάνατος, Τυφῶν καὶ Ἐχιδνῆς, κεφαλὰς ἔχων ἑκατόν· ἐγρήτο δὲ φωναῖς παντοίαις καὶ ποικίλαις. Μετὰ τοῦτο δὲ Ἑσπερίδες ἐφύλαττον, Αἶγλη, Ἐρύθεια, Ἑστία, Ἐρέθουσα.

³ Πορευόμενος οὖν ἐπὶ ποταμὸν Ἐχέδωρον ἦκε. Κύκνος δὲ, Ἄρειος καὶ Πυρήνης, εἰς μονομαχίαν αὐτὸν προκαλεῖτο. Ἄρειος δὲ τοῦτον ἐκδιχοῦντος, καὶ συνιστάντος μονομαχίαν, βληθεὶς κεραυνὸς μέσος ἀμφοτέρων διαλύει τὴν μάχην. ⁴ Βαδίζων δὲ δι' Ἰλλυρίων, καὶ σπεύδων ἐπὶ ποταμὸν Ἡριδανόν, ἦκε πρὸς Νύμφας Διὸς καὶ Θέμιδος. ⁵ Αὗται μηνύουσιν αὐτῷ Νηρέα. Συλλαβὼν δὲ αὐτὸν κοιμώμενον καὶ παντοίας ἐναλλάττοντα μορφάς, ἔδρισε· καὶ οὐκ ἔλυσε, πρὶν ἢ μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ποῦ τυγχάνοιεν τὰ μῆλα, καὶ αἱ Ἑσπερίδες. Μαθὼν δὲ, Λιβύην διεξήει. ⁶ Ταύτης ἐβασίλευε παῖς Ποσειδῶνος Ἀνταῖος, ὃς τοὺς ξένους ἐντοχάζων παλαίειν ἀνῆρει. Τοῦτω δὲ παλαίειν ἀναγκάζομενος Ἡρακλῆς, ἀράμενος ἄμματα μετέωρον κλίτας ἀπέκτεινε. Ψαύοντα γὰρ γῆς, ἰσχυρότερον συνέβαινε γίνεσθαι. Διὸ καὶ Γῆς τινὲς ἔφασαν τοῦτον εἶναι παῖδα.

⁷ Μετὰ Λιβύην δὲ Αἴγυπτον διεξήει. Ταύτης ἐβασίλευε Βούσιρις Ποσειδῶνος παῖς καὶ Λυσιστάνης τῆς Ἐπάρου. Οὗτος τοὺς ξένους ἔθυσεν ἐπὶ βωμῷ Διὸς, κατὰ τι λόγιον. ⁸ Ἐννέα γὰρ ἔτη ἀφορία τὴν Αἴγυπτον κατέλαβε. Φράσιος δὲ ἔλθων ἐκ Κύπρου, μάντις τὴν ἐπιστήμην, ἔφη τὴν ἀφορίαν παύσασθαι, ἐὰν ξένον ἄνδρα τῷ Διὶ σφάξωσι κατ' ἔνος. Βούσιρις δὲ ἐκείνον πρῶτον σφάξας τὸν μάντιν, τοὺς κατιόντας ξένους ἔφαξε. ⁹ Συλληθρεὶς οὖν καὶ Ἡρακλῆς, τοῖς βωμοῖς προσεφέρετο, τὰ δὲ δεσμὰ διερρήξας, τὸν τε Βούσριν καὶ τὸν ἐκείνου παῖδα Ἀμφιδάμαντα ἀπέκτεινε, [καὶ τὸν χήρυκα Χάλβην].

¹⁰ Διεξὼν δὲ Ἀσίαν, Θερμυδραῖς, Λινδίων λιμένι, προσίσχαι. Καὶ βορλάτου τινὸς λύσας τὸν ἕτερον τῶν τεύρων ἀπὸ τῆς ἀμάξης, εὐωχεῖτο θύσας. Ὁ δὲ βορλάτης βοηθεῖν ἑαυτῷ μὴ δυνάμενος, στάς ἐπὶ τινος ὄρους κατηρᾶτο. Διὸ καὶ νῦν, ἐπειδὴν θύωσιν Ἡρακλεῖ, μετὰ κατάρων τοῦτο πράττουσι.

¹¹ Περὶ δὲ Ἀραβίαν, Ἡμαθίωνα κτείνει παῖδα Τιθωνοῦ. Καὶ διὰ τῆς Λιβύης πορευθεὶς ἐπὶ τὴν ἕξω θάλασσαν, καταπλεῖ· οὐδὲν τὸ δέπας καταλαμβάνει. ¹² Καὶ περαιοθεὶς ἐπὶ τὴν ἡπειρον τὴν ἀντικρὺ, κατετόξευ-

sans, navigabile ante flumen, alveo lapidibus oppleto, innavigabile fecit : ac traductas boves Eurystheo tradidit, qui sacrificavit eas Junoni.

(11) Peractis his laboribus unius mensis et octo annorum spatio, Eurystheus neque illum armentorum Augeæ, neque illum hydræ admittens, undecimum laborem imposuit, ut ab Hesperidibus aurea mala apportaret.

² Hæc vero non, ut quorundam est sententia, in Libya erant, sed apud Atlantem in terra Hyperboreorum; quæ Jovi in nuptiis suis Juno donaverat. Custodiebat ea draco immortalis, Typhonis et Echidnæ natus, centiceps, qui variis et multigenis vocibus utebatur. Una cum hoc custodiebant Hesperides, Ægle, Erythia, Hestia (Hesperia?) Erethusa.

³ Profectus igitur Hercules ad Echedorum fluvium venit, ubi Cycnus Martis e Pirene filius ad singulare certamen eum provocavit. Hunc dum Mars tuetur et singulare certamen adjuvat, fulmen medium inter utrumque a cælo demissum pugnam dirimit. ⁴ Iter deinde per Illyriam faciens ac properans ad Eridanum fluvium, venit ad Nymphas Jove natas et Themide. ⁵ Hæ indicant ei Nereum. Quem dormientem comprehendit et quamvis omnigenas formas alternantem devinxit, nec prius dimisit quam didicisset ab eo ubinam mala essent et Hesperides. Quod edoctus percurrit Libyam. ⁶ Hujus rex erat Neptuni filius Antæus, qui advenas luctari secum coactos interimebat. Cum eo igitur luctari jussus Hercules in altum sublato loris nodosis ossa confregit, atque ita necavit. Nam ubi terram contigit, robustior semper surrexit. Quare sunt qui eum Terræ filium dicant.

⁷ Post Libyam Ægyptum peragravit. Hujus rex erat Busiris, Neptuni filius ex Lysianassa Epaphi. Is ex oraculo quodam advenas in Jovis ara immolabat. ⁸ Etenim novem per annos Ægyptus agrorum sterilitate laboraverat. Tum Phrasius vates e Cypro adveniens agrorum sterilitatem desituram esse pronuntiavit, si virum hospitem quotannis Jovi mactaverint. Busiris itaque vatem illum primum immolavit et advenas deinceps jugulare solebat. ⁹ Comprehensus igitur etiam Hercules ad aras trahebatur. At disruptis vinculis et Busirin et ejus filium Amphidamantem necavit (et Chalben præconem).

¹⁰ Itinere per Asiam facto, in Thermydras Lindiorum portum appulit, ac bubulci cujuscumque alterum taurum de plaustro solutum et mactatum comedit. Tum bubulcus quum defendere se non posset, in monte quodam consistens corpit exsecrari. Quocirca etiamnum, ubi Herculi sacra faciunt, cum exsecrationibus id peragunt.

¹¹ Hinc profectus in Arabiam Emathionem occidit filium Tithoni. Et per Libyam pergens ad mare exterius, ubi a Sole scyphum accepit, navigationem fecit. ¹² Transvectus in continentem ex adverso sitam, in Caucasio monte aequi-

γεω παισὶ κατοικεῖν.¹¹ Ἐκ Θάσου δὲ ὁρμηθεὶς ἐπὶ Τορώνην, Πολύγονον καὶ Τηλέγονον, τοὺς Πρωτέως τοῦ Ποσειδῶνος υἱοὺς, παλαίειν προκαλουμένους, κατὰ τὴν πάλην ἀπέκτεινε.¹² Κομίσας δὲ τὸν ζωστῆρα εἰς Μυκήνας, ἔδωκεν Εὐρυσθεῖ.

(10) Δέκατον δὲ ἱπετάγη ἄθλον, τὰς Γηρυόνης βόας ἐξ Ἐρυθρίας κομίζειν. Ἐρυθρία δὲ ἦν Ὀκεανοῦ πλυσίον κειμένη νῆσος, ἣ νῦν Γάδαιρα καλεῖται.² Ταύτην κατώκει Γηρυόνης, Χρυσάορος καὶ Καλλιρρόης τῆς Ὀκεανοῦ, τριῶν ἔχων ἀνδρῶν συμφυεὶς σῶμα, συνηγμένον εἰς ἓν κατὰ τὴν γαστέρα, ἐσχισμένον τε εἰς τρεῖς ἀπὸ λαγόνων τε καὶ μηρῶν.³ Εἶχε δὲ φοινικᾶς βόας, ὧν ἦν βουκόλος Εὐρυτίων· φύλαξ δὲ Ὀρθρος ὁ κύων δικέφαλος ἐξ Ἐχιδνῆς καὶ Τυφῶνος γεγεννημένος.

⁴ Πορευόμενος οὖν ἐπὶ τὰς Γηρυόνης βόας, διὰ τῆς Εὐρώπης, ἄγρια πολλὰ παρελθὼν (παρελὼν?), Λιβύην ἐπέβαινε· καὶ παρελθὼν Ταρτησὸν, ἐστῆσε στήμειά τῆς πορείας ἐπὶ τῶν ὄρεων Εὐρώπης καὶ Λιβύης ἀντιστοίχους δύο στήλας.⁵ Θερμαινόμενος δὲ ὑπὸ ἡλίου κατὰ τὴν πορείαν, τὸ τῶρον ἐπὶ τὸν θεὸν ἐνέτεινεν. Ὁ δὲ τὴν ἀνδρείαν αὐτοῦ θαυμάσας, χρύσειον ἔδωκε δέπας, ἐν ᾧ τὸν Ὀκεανὸν διεπέρασε. Καὶ παραγενόμενος εἰς Ἐρυθρίαν, ἐν ὧρει Ἄβαντι αὐλίζεται.⁶ Αἰσθόμενος δὲ ὁ κύων ἐπ' αὐτὸν ὦρμα· ὁ δὲ καὶ τοῦτον τῷ ῥοπάλῳ παίει, καὶ τὸν βουκόλον Εὐρυτίωνα τῷ κυνὶ βοηθοῦντα ἀπέκτεινε.⁷ Μενόιτης δὲ ἐκεῖ τὰς Ἀδοῦ βόας βόσσκων, Γηρυόνη τὸ γεγονός ἀπήγγειλεν. Ὁ δὲ καταλαθὼν Ἡρακλῆα παρὰ ποταμὸν Ἀνθεμόντα, τὰς βόας ἀπάγοντα, συστησάμενος μάχην τοξευθεὶς, ἀπέθανεν.⁸ Ἡρακλῆς δὲ ἐνθήμενος τὰς βόας εἰς τὸ δέπας, καὶ διαπλεύσας εἰς Ταρτησὸν, Ἠλίῳ πάλιν ἀπέδωκε τὸ δέπας.

⁹ Διελθὼν δὲ Ἀβδηρίαν εἰς Αἰγύην ἦλθεν, ἐν ᾗ τὰς βόας ἀφηροῦντο Ἀλεβίων τε καὶ Δέρκυρος οἱ Ποσειδῶνος υἱοί, οὓς κτείνας διὰ Τυρρηνίας ἦεν.¹⁰ Ἀπὸ Ῥηγίου δὲ εἰς ἀπορρήγνυσι ταῦρος, καὶ ταχέως εἰς τὴν θάλασσαν ἐμπεσὼν, καὶ διανηξάμενος εἰς Σικελίαν, καὶ τὴν πλησίον χώραν διελθὼν, τὴν ἀπ' ἐκείνου κληθεῖσαν Ἰταλίαν (Τυρρηνοὶ γὰρ ἰταλὸν τὸν ταῦρον ἐκάλεσαν), ἦλθεν εἰς πεδίον Ἐρυκος, ὃς ἐβασίλευεν Ἐλύμων.¹¹ Ἐρυξ δὲ ἦν Ποσειδῶνος παῖς, ὃς τὸν ταῦρον ταῖς ἰδίαις συγκατέμιξεν ἀγέλαις. Παραθέμενος οὖν τὰς βόας Ἡρακλῆς Ἠφαίστῳ, ἐπὶ τὴν αὐτοῦ ζήτησιν ἠπειγέτο· εὐρὼν δὲ ἐν ταῖς τοῦ Ἐρυκος ἀγέλαις, ἀπαιτεῖ, καὶ λέγοντος, οὐ δώσεις, εἰ μὴ παλαίσας αὐτοῦ περιγένηται, τρεῖς περιγενόμενος κατὰ τὴν πάλην, ἀπέκτεινε, καὶ τὸν ταῦρον λαθὼν, μετὰ τῶν ἄλλων ἐπὶ τὸν Ἰόνιον ἤλαυνε πόντον.

¹² Ὡς δὲ ἦλθεν ἐπὶ τοὺς μυχοὺς τοῦ πόντου, ταῖς βουσίην οἷστρον ἐνέβαλεν ἡ Ἥρα, καὶ σχίζονται κατὰ τὰς τῆς Θράκης ὑπωρείας· ὁ δὲ διώσας, τὰς μὲν συλλαθὼν ἐπὶ τὸν Ἑλλάσποντον ἦγεν· αἱ δὲ ἀπολειφθεῖσαι τὸ λοιπὸν ἦσαν ἄγρια.¹³ Μολὶς δὲ τῶν βοῶν συνελ-

¹⁴ E Thaso Toronen profectus Polygonum et Telegonem Proteo Neptuni filio ortos, qui ad luctandum cum provocaverant, in luctae certamine interfecit. ¹⁵ Apportatum vero Mycenae balteum tradidit Eurystheo.

(10) Decimus ei labor impositus est hic, ut Geryonis boves ex Erythia abigeret. Erythia insula erat prope ad Oceanum sita, quæ nunc Gadiræ vocatur. ² Hanc habitabat Geryon, Chrysaoris ex Callirrhoe Oceani filia, trium virorum confato præditus corpore, quod in ventris regione unum erat et conjunctum, sed inde ab ilibus femoribus que tripliciter divisum. ³ Habebat ille boves puniceas, quarum bubulcus Eurytion, custos vero Orthrus canis biceps Echidna et Typhone natus.

⁴ Igitur ad Geryonis boves contendens per Europam (Cretam?), ubi multas feras occidit, in Libyam venit. Inde Tartessum profectus itineris sui monumenta in Europæ et Libyæ montibus posuit duas oppositas sibi columnas. ⁵ Ubi in itinere Solis radiis urebatur, arcum in deum contendit. Hic ejus audaciam miratus aureum dedit poculum, in quo Oceanum trajecit. Postquam in Erythiam venerat, in Abante monte pernoctavit. ⁶ Id sentiens canis in eum irruit. Ille vero et hunc clava percussit, et Eurytionem bubulcum cani opem ferentem necavit. ⁷ Menetes autem, qui ibi Plutonis boves pascebat, rem Geryoni nuntiavit. Hic Herculem ad Anthemuntum fluvium boves abigentem deprehendens, commissa pugna, sagitta perfossus perit. ⁸ Hercules vero cum armentis poculo impositis trajecit Tartessum et Soli poculum reddidit.

⁹ Transgressus inde Abderiam in Liguriam venit, ubi boves ei eripere voluerunt Alebion et Dercynus, Neptuni filii; quibus peremptis, iter fecit per Tyrrheniam. ¹⁰ A Rhegio autem taurus unus agmen deserit, et percursa regione finitima, quæ ab illo Italia nominata est (Tyrrheni enim italum dicebant taurum), repente in mare desiluit, et in Siciliam natando trajiciens venit in campum Erycis, qui rex erat Elynorum. ¹¹ Eryx, Neptuni filius, hunc taurum suis armentis aggregavit. Commendatis itaque bobus Vulcano, Hercules taurum quæsiturus processit; quem quum invenisset inter Erycis armenta, ab eo poposcit. Illum autem, qui taurum se redditurum negabat nisi ipsum luctando superaverit, ter lucta postratum interfecit, et recuperatum taurum cum reliquis ad Ionium mare perduxit.

¹² Ut vero ad intima sinus Adriatici pervenerat, bobus oestrum Juno immisit, quæ ideo disperguntur in montana Thraciæ. Eas Hercules insecutus partem ad Hellespontum captam abduxit: quæ relictæ sunt postea evaserunt agrestes. ¹³ Sed vix tandem bobus collectis, Strymonem accu-

θουσῶν, Στρυμόνα μεμφάμενος τὸν ποταμὸν, πάλαι τὸ ρεῖθρον πλωτὸν ὄν, ἐμπλήσας πέτραις, ἀπλωτον ἐποίησε, καὶ τὰς βόας Εὐρυσθεῖ κομίσας δέδωκε. Ὁ δὲ αὐτὰς κατέθυσεν Ἡρᾷ.

(11) Τελεσθέντων δὲ τῶν ἄθλων ἐνὶ μηνὶ καὶ ἔτεσιν ὀκτὶ, μὴ προσδεξάμενος Εὐρυσθεὺς τὸν τε τῶν τοῦ Αὐγίου βοσκημάτων, καὶ τὸν τῆς ὕδρας, ἐνδέκατον ἐπέταξεν ἄθλον παρ' Ἑσπερίδων χρύσεια μῆλα κομίζειν.

Ἐκ τούτων δὲ ἦν, οὐχ ὥς τινες εἶπον, ἐν Λιβύῃ, ἀλλ' ἐπὶ τοῦ Ἀτλαντος ἐν Ὑπερβορείοις· ἃ Διὶ γήμαντι Ἡρᾷ ἐδώρησάτο. Ἐφύλασσε δὲ αὐτὰ δράκων ἀθάνατος, Τυφῶνος καὶ Ἐχιδνῆς, κεφαλὰς ἔχων ἑκατόν· ἐγρήτο δὲ φωναῖς παντοίαις καὶ ποικίλαις. Μετὰ τούτου δὲ Ἑσπερίδες ἐφύλαττον, Αἴγλη, Ἐρύθεια, Ἑστία, Ἐρέθουσα.

Πορευόμενος οὖν ἐπὶ ποταμὸν Ἐχέδωρον ἦκε. Κύκνος δὲ, Ἄρεος καὶ Πυρήνης, εἰς μονομαχίαν αὐτὸν προὔκαλετο. Ἄρεος δὲ τοῦτον ἐκδιχοῦντος, καὶ συνιστάντος μονομαχίαν, βληθεὶς κεραυνὸς μέσος ἀμφοτέρων διαλύει τὴν μάχην. Βαδίζων δὲ δι' Ἰλλυρίων, καὶ σπεύδων ἐπὶ ποταμὸν Ἡριδανόν, ἦκε πρὸς Νύμφας Διὸς καὶ Θέμιδος. Αὗται μηνύουσιν αὐτῷ Νηρέα. Συλλαβὼν δὲ αὐτὸν κοιμώμενον καὶ παντοίας ἐναλλάσσοντα μορφάς, ἔδωκε· καὶ οὐκ ἔλυσε, πρὶν ἢ μαθεῖν παρ' αὐτοῦ, ποῦ τυγχάνοιεν τὰ μῆλα, καὶ αἱ Ἑσπερίδες. Μαθὼν δὲ, Λιβύην διεξήει. Ταύτης ἐβασίλευε παῖς Ποσειδῶνος Ἀνταῖος, δὲ τοὺς ξένους ἀναγκάζων παλαίειν ἀνῆρει. Τούτῳ δὲ παλαίειν ἀναγκάζομενος Ἡρακλῆς, ἀράμενος ἄμματος μετέωρον κλάσας ἀπέκτεινε. Ψάλλοντα γὰρ γῆς, ἰσχυρότερον συνέβαινε γίνεσθαι. Διὸ καὶ Γῆς τινὲς ἔφασιν τοῦτον εἶναι παῖδα.

Μετὰ Λιβύην δὲ Αἴγυπτον διεξήει. Ταύτης ἐβασίλευε Βούσιρις Ποσειδῶνος παῖς καὶ Λυσιανάσσης τῆς Ἐπάφου. Οὗτος τοὺς ξένους ἔθυσεν ἐπὶ βωμῷ Διὸς, κατὰ τι λόγιον. Ἐννέα γὰρ ἔτη ἀφορία τὴν Αἴγυπτον κατέλαβε. Φράσιος δὲ ἔλθων ἐκ Κύπρου, μάντις τὴν ἐπιστήμην, ἔφη τὴν ἀφορίαν παύσασθαι, ἐὰν ξένον ἄνδρα τῷ Διὶ σφάζωσι κατ' ἔνος. Βούσιρις δὲ ἐκαῖνον πρῶτον σφάζας τὸν μάντιν, τοὺς κατιόντας ξένους ἔσφαζε. Συλληφθεὶς οὖν καὶ Ἡρακλῆς, τοῖς βωμοῖς προσεφέρετο, τὰ δὲ δεσμὰ διαρρήξας, τὸν τε Βούσριν καὶ τὸν ἐκαῖνου παῖδα Ἀμφιδάμαντα ἀπέκτεινε, [καὶ τὸν κήρυκα Χάλβην].

Διεξὼν δὲ Ἀσίαν, Θερμυδραῖς, Λινδίων λιμένι, προσίσχει. Καὶ βοηλάτου τινὸς λύσας τὸν ἕτερον τῶν τεύρων ἀπὸ τῆς ἀμάξης, εὐωχεῖτο θύσας. Ὁ δὲ βοηλάτης βοηθεῖν ἑαυτῷ μὴ δυνάμενος, στάς ἐπὶ τινος ὄρους κατηρᾶτο. Διὸ καὶ νῦν, ἐπειδὴν θύωσιν Ἡρακλεῖ, μετὰ καταρῶν τοῦτο πράττουσι.

Ἦκων δὲ Ἀραβίαν, Ἡμαθίωνα κτείνει παῖδα Τιθωνοῦ. Καὶ διὰ τῆς Λιβύης πορευθεὶς ἐπὶ τὴν ἑξω θάλασσαν, καταπλεῖ· οὗ τὸ δέπας καταλαμβάνει. Καὶ περαιοθεὶς ἐπὶ τὴν ἡπειρον τὴν ἀντικρὺ, κατετόξευ-

sans, navigabile ante flumen, alveo lapidibus oppleto, innavigabile fecit : ac traductas boves Eurytheo tradidit, qui sacrificavit eas Junoni.

(11) Peractis his laboribus unius mensis et octo annorum spatio, Eurystheus neque illum armentorum Augæ, neque illum hydræ admittens, undecimum laborem imposuit, ut ab Hesperidibus aurea mala apportaret.

Hæc vero non, ut quorundam est sententia, in Libya erant, sed apud Atlantem in terra Hyperboreorum; quæ Jovi in nuptiis suis Juno donaverat. Custodiebat ea draco immortalis, Typhonis et Echidnæ natus, centiceps, qui varis et multigenis vocibus utebatur. Una cum hoc custodiebant Hesperides, Ægle, Erythia, Hestia (Hesperia?) Erethusa.

Profectus igitur Hercules ad Echedorum fluvium venit, ubi Cycnus Martis e Pirene filius ad singulare certamen provocavit. Hunc dum Mars tuetur et singulare certamen adjuvat, fulmen medium inter utrumque a cælo demissum pugnam dirimit. Iter deinde per Illyriam faciens ac properans ad Eridanum fluvium, venit ad Nymphas Jove natas et Themide. Hæ indicant ei Nereum. Quem dormientem comprehendit et quamvis omnigenas formas alternantem devinxit, nec prius dimisit quam didicisset ab eo ubinam mala essent et Hesperides. Quod edoctus percurrit Libyam. Hujus rex erat Neptuni filius Antæus, qui advenas luctari secum coactos interimebat. Cum eo igitur luctari jussus Hercules in altum sublato loris nodosis ossa confregit, atque ita necavit. Nam ubi terram contigit, robustior semper surrexit. Quare sunt qui eum Terræ filium dicant.

Post Libyam Ægyptum peragravit. Hujus rex erat Busiris, Neptuni filius ex Lysianassa Epaphi. Is ex oraculo quodam advenas in Jovis ara immolabat. Etenim novem per annos Ægyptus agrorum sterilitate laboraverat. Tum Phrasius vates e Cypro adveniens agrorum sterilitatem desituram esse pronuntiavit, si virum hospitem quotannis Jovi mactaverint. Busiris itaque vatem illum primum immolavit et advenas deinceps jugulare solebat. Comprehensus igitur etiam Hercules ad aras trahebatur. At disruptis vinculis et Busirin et ejus filium Amphidamanem necavit (et Chalben præconem).

Itinere per Asiam facto, in Thermydras Lindiorum portum appulit, ac bubulci cujuspiam alterum taurum de plaustro solutum et mactatum comedit. Tum bubulcus quum defendere se non posset, in monte quodam consistens cœpit exsecrari. Quocirca etiamnum, ubi Herculi sacra faciunt, cum exsecrationibus id peragunt.

Hinc profectus in Arabiam Emathionem occidit filium Tithoni. Et per Libyam pergens ad mare exterius, ubi a Sole scyphum accepit, navigationem fecit. Transvectus in continentem ex adverso sitam, in Caucasio monte aequi-

σεν ἐπὶ τοῦ Καυκάσου τὸν ἐσθίοντα τὸ τοῦ Προμηθέως ἥπαρ αἰετὸν, ὄντα Ἐχιδνῆς καὶ Τυφῶνος· καὶ τὸν Προμηθέα διέλυσε, δεσμὸν ἐλόμενον τὸν τῆς ἐλαίας, καὶ παρέσχε τῷ Διὶ Χείρωνι θνήσκειν ἀθάνατον ἀντ' αὐτοῦ θέλοντα.

¹³ Ὡς δὲ ἦκεν εἰς Ὑπερβορέους πρὸς Ἀτλαντα, εἰπόντος Προμηθέως τῷ Ἡρακλεῖ, αὐτὸν ἐπὶ τὰ μῆλα μὴ πορεύεσθαι, διαδεξάμενον δὲ Ἀτλαντος τὸν πόλον, ἀποστέλλειν ἐκείνον, πεισθεὶς [δὲ] διεδέξατο. ¹⁴ Ἀτλας δὲ, δρεψάμενος παρ' Ἑσπερίδων τρία μῆλα, ἦκε πρὸς Ἡρακλέα. Καὶ μὴ βουλόμενος τὸν πόλον ἔχειν, ¹⁵ καὶ σπείραν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς θέλειν ποιήσασθαι. (Lacuna suppleri potest ex Sch. Ap. Rh. 2, 396. Τὰ μὲν μῆλα αὐτὸς φησὶν ἀποιεῖν Εὐρυσθεῖ, τὸν δὲ οὐρανὸν ἐκέλευσεν ἐκείνον ἔχειν ἀντ' αὐτοῦ. Ὁ δὲ Ἡρακλῆς ὑποσχόμενος δόλω ἀντεπέθηκεν αὐτὸν τῷ Ἀτλαντι, κατὰ τὴν τοῦ Προμηθέως ὑποθήκην· καλέυει γάρ, ὥσπερ ἐκείνος ὑπέθετο, τὸν Ἀτλαντα δεξασθαι τὸν οὐρανὸν, ἕως οὗ σπείραν ἐπὶ τὴν κεφαλὴν ποιήσεται.) ¹⁶ Τοῦτο ἀκούσας Ἀτλας, ἐπὶ γῆς καταθεὶς τὰ μῆλα, τὸν πόλον διεδέξατο. Καὶ οὕτως ἀνελόμενος αὐτὰ, Ἡρακλῆς ἀπηλλάττετο. ¹⁷ Ἐνιοὶ δὲ φασιν, οὐ παρὰ Ἀτλαντος αὐτὰ λαβεῖν, ἀλλὰ αὐτὸν δρέψασθαι τὰ μῆλα, κτείναντα τὸν φρουροῦντα ὄφιν. ¹⁸ Κομίσας δὲ τὰ μῆλα Εὐρυσθεῖ ἔδωκεν· ὃ δὲ λαβὼν, Ἡρακλεῖ ἔδωκεν. Παρ' οὗ λαβοῦσα Ἀθηνᾶ, πάλιν αὐτὰ ἀπεκόμισεν· ὅσων γὰρ οὐκ ἦν αὐτὰ τεθνηῖα ποῦ.

(12) Δωδέκατον ἄθλον ἐπιτάγη, Κέρβερον ἐξ Ἅδου κομίζειν. ἔρχε δὲ οὗτος τρεῖς μὲν κυνῶν κεφαλὰς, τὴν δὲ οὐρὰν δράκοντος, κατὰ δὲ τοῦ νώτου παντοίων εἶχεν ὄφρων κεφαλὰς. ¹ Μέλων οὖν ἐπὶ τοῦτον ἀπιέναι, ἦλθε πρὸς Εὐμόλπον εἰς Ἐλευσίνα, βουλόμενος μυηθῆναι. Ἦν δὲ οὐκ ἐξὸν ξένοις τότε μυεῖσθαι. Ἐπειδὴ περ ² θετὸς Πυλίου παῖς γενόμενος ἐμυεῖτο, ³ μὴ δυνάμενος δὲ ἰδεῖν τὰ μυστήρια, ἐπεὶ περ οὐκ ἦν ἡγνισμένος τὸν Κενταύρων φόνον, ἀγνισθεὶς ὑπὸ Εὐμόλπου τότε ἐμυήθη. Καὶ παραγενόμενος ἐπὶ Ταΐναρον τῆς Λακωνικῆς, οὗ τῆς Ἅδου καταβάσεως τὸ στόμιόν ἐστι, διὰ τούτου κατήει.

⁴ Ὀπηνίκα δὲ εἶδον αὐτὸν αἱ ψυχαὶ, χωρὶς Μελεάγρου καὶ Μεδούσης τῆς Γοργόνος ἔφυγον. Ἐπὶ δὲ τὴν Γοργόνα τὸ ξίφος, ὡς ζῶσαν, ἔλκει, καὶ παρὰ Ἑρμοῦ μανθάνει, ὅτι κενὸν εἰδωλὸν ἐστὶ. ⁵ Πλησίον δὲ τῶν Ἅδου πυλῶν γενόμενος, Θησέα εὔρε, καὶ Πειρίθουν τὸν Περσεφόνης μνηστευόμενον γάμον, καὶ διὰ τοῦτο δεθέντα. Θεασάμενοι δὲ Ἡρακλέα, τὰς χεῖρας ὤρεγον, ὡς ἀναστήσομενοι διὰ τῆς ἐκείνου βίας. ⁶ Ὁ δὲ Θησέας μὲν, λαβόμενος τῆς χειρὸς, ἤγειρε· Πειρίθουν δὲ ἀναστήσαι βουλόμενος, τῆς γῆς κινουμένης, ἀπῆκεν. Ἀπεκύλισε δὲ καὶ τὸν Ἀσκαλάφου πέτρον. ⁷ Βουλόμενος δὲ αἷμα ταῖς ψυχαῖς παρασχέσθαι, μίαν τῶν Ἅδου βοῶν ἀπέσφαξεν. Ὁ δὲ νέμων αὐτὰς Μενόιτης ὁ Κεϋθωνύμου προκαλεσάμενος εἰς πάλιν Ἡρακλέα,

lam Typhonis et Echidnae natam Promethei jecur depercentem sagittis confixit; atque solvit Prometheum, qui vinculi loco coronam olivæ sumpsit et Jovi Chironem præbuit, qui immortalis pro illo mori volebat.

¹³ Ubi vero in Hyperboreorum terram ad Atlantem per venit Hercules, monente Prometheo, ne ipse ad mala proficisceretur, sed Atlantis polum in suos humeros suscipiens illum pro se mitteret, persuasus polum pro Atlante suscepit. ¹⁴ Atlas, decerptis in Hesperidum hortis tribus malis, redit ad Herculem. Quum vero cælum recipere nollet, (se ipsum ait poma Eurystheo apportatum esse, atque Herculem pro se jussit sustinere cælum. Quod se facturum Hercules pollicitus dolo quodam a Prometheo suggesto cælum in Atlantem reposuit. Jussit enim ex Promethei consilio Atlantem cælum in se recipere, dum ipse culcitam capiti imposuisset). ¹⁵ Quod ubi audivit Atlas, depositis humi pomis, cælum recepit; atque ita poma Hercules sustulit et discessit. ¹⁶ Nonnulli vero dicuntur ab Atlante eum hæc poma accepisse, sed ipsum, cæo dracone custode, ea decerpisse. ¹⁷ Quæ deportata tradidit Eurystheo. Hic accepta donavit Herculi, ab Hercule Minerva accepit eaque reportavit; nefas enim erat ea aliquo transponi.

(12) Duodecimus labor ei impositus est, ut Cerberum ex orco abduceret. Is tria canum capita, caudam draconis, in dorso vero omnigenorum capita habebat serpentum. ¹ Ad hunc igitur descensus Eleusinem venit ad Eumolpum, ut ab eo Cereris sacris initiaretur. At vero externis ad ea sacra tunc admitti non licebat. Itaque adoptivus Pylil filius factus initia consecuturus erat, sed quomodo mysteria non posset spectare, propterea quod a Centaurozæ cæde nondum lustratus erat, ab Eumolpo expiatus, tum demum initiatus est. Deinde profectus ad Tanarum Lacedæmoniaæ promontorium, ubi ad inferos descensus ostium patet, per hunc in Orcum penetravit.

⁴ Quem ubi conspexerunt umbræ, præter Meleagrum et Medusam Gorgonem omnes diffugere. In Gorgonem gradum ut in vivam stringit, sed a Mercurio discit vanum esse spectrum. ⁵ Mox ubi ad Orco portas esset, Theseum repperit et Pirithoum Proserpinæ nuptias ambientem ei propterea vinctum. Qui Herculem conspicati manus porrigebant, ut illius viribus surrecturi. ⁶ Ille vero Theseum quidem manu prehensum excitavit; Pirithoum autem erecturus, quum terra moveretur, dimisit. Revolvit etiam Ascalaphi saxum. ⁷ Atque sanguinem animis præbiturus unam ex Plutonis bobus mactavit. Sed qui eas pascebat Menestes Ceuthonymi filius, quum ad luctam Herculem pro-

ληφθεὶς μέσον, καὶ τὰς πλευρὰς κατεάξας, ὑπὸ Περσεφόνης παρητήθη.

⁸ Αἰτοῦντος δὲ αὐτοῦ Πλούτωνα τὸν Κέρβερον, ἐπέταξεν ὁ Πλούτων ἄγειν χωρὶς ὧν εἶχεν ὀπλῶν κρατοῦντα. Ὁ δὲ, εὐρὼν αὐτὸν ἐπὶ ταῖς πύλαις τοῦ Ἀχέροντος, τῷ τε θώρακι συμπεφραγμένος, καὶ τῇ λεοντῇ συσκευασθεὶς, καὶ περιβαλὼν τῇ κεφαλῇ τὰς χεῖρας, οὐκ ἀνῆκε, καίπερ δακνόμενος ὑπὸ τοῦ κατὰ τὴν οὐρὰν ὀράκιντος· κρατῶν δὲ ἐκ τοῦ τραχήλου, καὶ ἄγχων, τὸ θηρίον ἐπείσει. ⁹ Συλλαβὼν οὖν αὐτὸν, ἔκε διὰ Τροίζηνος ποιησάμενος τὴν ἀνάβασιν. Ἀσκάλαφον μὲν οὖν Δημήτηρ ἐποίησεν ὦτον. Ἡρακλῆς δὲ Εὐρύσθει δείξας τὸν Κέρβερον πάλιν ἐκόμισεν εἰς Ἄδου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

(1) Μετὰ δὲ τοὺς ἄθλους Ἡρακλῆς ἀφικόμενος εἰς Θήβας Μέγαρην μὲν ἔδωκεν Ἰολάῳ· αὐτὸς δὲ γῆμαι θέλων, ἐπυνθάνετο Εὐρύτου Οἰχαλίας δυνάστην ἄθλον προτιθέναι τὸν Ἰόλης τῆς θυγατρὸς γάμον τῷ νικήσαντι τοξικῇ αὐτὸν τε καὶ τοὺς παῖδας αὐτῷ ὑπάρχοντας. ² Ἀφικόμενος οὖν εἰς Οἰχαλίαν, καὶ τῇ τοξικῇ κρείττων αὐτῶν γενόμενος, οὐκ ἔτυχε τοῦ γάμου, Ἰρίτου μὲν τοῦ πρεσβυτέρου τῶν παίδων λέγοντος διδόναι τῷ Ἡρακλεῖ τὴν Ἰόλην, Εὐρύτου δὲ καὶ τῶν λοιπῶν ἀπαγορευόντων καὶ δεδοικέναι λεγόντων, μὴ τεκνοποιησάμενος τὰ γενησόμενα πάλιν ἀποκτείνῃ.

(2) Μετ' οὐ πολὺ δὲ χλαπείσων ἐξ Εὐβοίας ὑπὸ Αὐτυλίου βροῶν, Εὐρύτος μὲν ἐνόμιζεν ὑπ' Ἡρακλέους γεγονέναι τοῦτο. Ἰρίτος δὲ ἀπιστῶν ἀφικνεῖται πρὸς Ἡρακλέα, καὶ συντυχὼν ἔχοντι ἐκ Φερῶν αὐτῷ, σεπτικῶτι τὴν ἀποθνήσκουσαν Ἀλχηστίν Ἀδμήτῳ, παρακαλεῖ συζητῆσαι τὰς βόας. ² Ἡρακλῆς δὲ ὑπισχνεῖται καὶ ξενίζει μὲν αὐτὸν· μανεῖς δὲ αὐθις ἀπὸ τῶν Τυρυνθίων ἐρρίψεν αὐτὸν τειχῶν. ³ Καθαρθῆναι δὲ θέλων τὸν φόνον, ἀφικνεῖται πρὸς Νηλέα. Πυλίων ἦν οὗτος δυνάστης. ⁴ Ἀπωσαμένου δὲ Νηλέως αὐτὸν διὰ τὴν πρὸς Εὐρύτου φιλίαν, εἰς Ἀμύκλας παραγενόμενος, ὑπὸ Διηφόβου τοῦ Ἰππολύτου καθίρεται. ⁵ Κατασχεθεὶς δὲ δεινῇ νόσῳ διὰ τὸν Ἰρίτου φόνον, εἰς Δελφοὺς παραγενόμενος, ἀπαλλαγὴν ἐπυνθάνετο τῆς νόσου. ⁶ Μὴ χρησμοδούσης δὲ αὐτῷ τῆς Πυθίας, τὸν τε νῶν συλᾶν ἤθελε, καὶ τὸν τρίποδα βαστάσας, κατασχευάζει μαντεῖον ἰδίον. ⁷ Μαχόμενου δὲ αὐτῷ Ἀπόλλωνος, ὁ Ζεὺς ἵησι μέσον αὐτῶν κεραυνόν. Καὶ τοῦτον διαλυθέντων τὸν τρόπον, λαμβάνει χρησμὸν Ἡρακλῆς, ὃς ἔλεγεν ἀπαλλαγὴν αὐτῷ τῆς νόσου ἔσεσθαι πραθέντι καὶ τρία ἔτη λατρεύσαντι, καὶ δόντι ποινὴν τοῦ φόνου τὴν τιμὴν Εὐρύτου.

(3) Τοῦ δὲ χρησμοῦ δοθέντος, Ἑρμῆς Ἡρακλέα πιπράσκει· καὶ αὐτὸν ὤνειται Ὀμφάλῃ Ἰαρδάνου, βασιλεύουσα Λυδῶν, ἣ τὴν ἡγεμονίαν τελευτῶν ὁ γάμος Ἰμῶλος κατέλιπε. Τὴν μὲν οὖν τιμὴν κομισθεῖσαν Εὐρύτος οὐ προσεδέξατο. ² Ἡρακλῆς δὲ Ὀμφάλῃ δουλεύων, τοὺς μὲν παρὰ τὴν Ἐφεσον Κέρκωπας συλ-

vocasset, medius ab eo prehensus, perfractis costis, Proserpinæ deprecatione a morte servatus est.

⁸ Quum autem Cerberum a Plutone deposceret, permisit ei Pluto ut abduceret eum, si armis quæ haberet non usus domaret. Hercules igitur deprehendens illum ante Acherontis portas, thorace munitus et leonis pelle contectus, circumjectis illius capiti manibus, haud remisit, quamvis draconis, qui in cauda erat, morsibus impeteretur: sed collum constringens et præfocans belluam parere coegit. ⁹ Captum itaque Cerberum abduxit per Troezenem regressus. (Ascalaphum Ceres in bubonem mutavit.) Hercules Eurystheo monstratum Cerberum ad inferos reduxit.

CAPUT VI.

(1) Peractis his laboribus, Hercules Thebas reversus Megaram elocavit Iolao, ipse vero uxorem ducturus, Eurytum (Echaliæ imperantem certaminis præmium Iolæ filiae nuptias proposuisse audivit ei, qui sagittandi peritia ipsum et filios suos vicerit. ² Igitur profectus Echaliam, quum sagittandi arte præstantior illis exstisset, nuptias non consecutus est. Iphitus quidem filiorum maximus Iolen Herculi concedendam esse censebat, at Eurytus et ceteri filii recusabant, timendum esse dicentes, ne si liberos ex ea susciperet, hos quoque necaret.

(2) Non multo post bobus ex Eubœa ab Autolyco furto abactis, Eurytus id ab Hercule factum esse putavit. Quod tamen non credens Iphitus ad Herculem contendit, eique obviam factus Pheris redeunti, ubi Alcestin jam mortuam Admeto reddiderat, ut secum boves investigaret, invitavit. ² Hercules id pollicetur atque hospitio eum excipit, sed denuo furore percitus de Tirynthiorum mœnibus deiecit. ³ A qua corde expiari cupiens venit ad Neleum. Is rex erat Pyliorum. ⁴ Repudiatus autem ab eo propter suam cum Euryto amicitiam, Amyclas profectus a Deiphobo, Hippolyti filio, iustratus est. ⁵ Verum gravi propter Iphiti cadem morbo correptus Delphos adiit, ac de morbi medela sciscitatus est. ⁶ Cui quum Pythia nihil responderet, templum spoliare molitus est, et ablato tripode, proprium sibi oraculum instituere voluit. ⁷ Quapropter quum Apollo cum eo pugnaret, Jupiter medium inter hos fulmen demisit; ac hunc in modum pugna eorum diremta, Hercules accepit oraculum, quod morbi finem fore dixit, si venditus triennium servitutem serviisset et pretium cædis prænam solvisset Euryto.

(3) Quo oraculo dato, Mercurius Herculem vendit, eumque mercatur Omphale Iardani filia, regina Lydorum, cui Tmolus conjux moriens regnum reliquerat. Sed Eurytus allatum sibi pretium non admisit. ² Interim Hercules Omphalæ serviens captos qui prope Ephesum erant Cercopes

λαβὼν ἔδῃσε. ³Συλέα δὲ ἐν Αὐλίδι τοὺς παριόντας ξένους σκάπτειν ἀναγκάζοντα, σὺν ταῖς ῥίζαις τὰς ἀμπέλους σκάψας, μετὰ τῆς θυγατρὸς Ξενοδόχης ἀπέκτεινε. ⁴Καὶ προσσχὼν νῆσῳ Δολίχῃ, τὸ Ἰκάρου σῶμα ἰδὼν τοῖς αἰγιαλοῖς προσφερόμενον, ἔθαψε, καὶ τὴν νῆσον ἀντὶ Δολίχης Ἰκαρίαν ἐκάλεσεν. Ἀντὶ τούτου Δαίδαλος ἐν Πίσῃ εἰκόνα παραπλησίαν κατεσκεύασεν Ἡρακλεῖ· ἣν νυκτὸς ἀγνοήσας Ἡρακλῆς, λίθῳ βαλὼν, ὡς ἐμπνουν ἐπληξε. ⁵Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐλάτρευε παρ' Ὀμφάλῃ, λέγεται τὸν ἐπὶ Κόλχους πλοῦν γενέσθαι, καὶ τὴν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου θήραν, καὶ Θησέα παραγενόμενον, ἐκ Τροϊζῆνος (εἰς) τὸν Ἰσθμὸν καθᾶραι.

(4) Μετὰ δὲ τὴν λατρείαν ἀπαλλαγείς τῆς νόσου ἐπὶ Ἴλιον ἔπλει, πεντηκοντόροις ὀκτωκαίδεκα, συναθροίσας στρατὸν ἀνδρῶν ἀρίστων ἐκουσίως θελόντων στρατεύεσθαι. Καταπλεύσας δὲ εἰς Ἴλιον, τὴν μὲν τῶν νεῶν φυλακὴν Ὀϊκλεῖ κατέλιπεν· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἀριστεῶν ὄρμα ἐπὶ τὴν πόλιν. ²Παραγενόμενος δὲ ἐπὶ τὰς ναῦς σὺν τῷ πλήθει Λαομέδων, Ὀϊκλέα μὲν ἀπέκτεινε μαχόμενον· ἀπελαθεὶς δὲ, ὑπὸ τῶν μετὰ Ἡρακλείους ἐπολιορχεῖτο. ³Τῆς δὲ πολιορκίας ἐνεστῶσης, ῥήξας τὸ τεῖχος, Τελαμὼν πρῶτος εἰσῆλθεν εἰς τὴν πόλιν· καὶ μετὰ τοῦτον Ἡρακλῆς. Ὡς δὲ ἐθεάσατο Τελαμῶνα πρῶτον εἰσεληλυθότα, σπασάμενος τὸ ξίφος, ἐπ' αὐτὸν ἦει, μηδένα θέλων ἐκ τοῦ κρείττονος νομίζεσθαι. ⁴Συνιδὼν τοῦτο Τελαμῶν, πλησίον λίθους χειμένους συνήθροισε. Τοῦ δὲ ἐρομένου, τί πράττοι, βωμὸν εἶπεν Ἡρακλέους κατασκευάζειν Καλλινίκου. ⁵Ὁ δὲ, ἐπαινέσας, ὡς εἶλε τὴν πόλιν, κατατοξεύσας Λαομέδοντα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, χωρὶς Ποδάρκου, Τελαμῶνι ἀριστεῖον Ἡσιόνην τὴν Λαομέδοντος θυγατέρα δίδωσι. ⁶Καὶ ταύτῃ συγχωρεῖ τῶν αἰχμαλώτων, ὃν ἤθελεν ἄγεσθαι. Τῆς δὲ αἰρουμένης τὸν ἀδελφὸν Ποδάρκην, ἔφη δεῖν πρῶτον αὐτὸν δοῦλον γενέσθαι, καὶ τότε, τί ποτε δοῦσαν ἀντ' αὐτοῦ, λαβεῖν αὐτόν. Ἦ δὲ, πιπρασκομένου, τὴν καλύπτραν ἀφελομένη τῆς κεφαλῆς ἀντέδωκεν· ὅθεν Ποδάρκης Πρίαμος ἐκλήθη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'.

(1) Πλείοντος δὲ ἀπὸ Τροίας Ἡρακλέους, Ἡρα γαλεπούς ἐπεμψε χειμῶνας· ἐφ' οἷς ἀγανακτήσας Ζεὺς, ἐκρέμασεν αὐτὴν ἐξ Ὀλύμπου. Προσέπλει δὲ Ἡρακλῆς τῇ Κῳ· καὶ νομίσαντες αὐτὸν οἱ Κῳοὶ ληστρικὸν ἄγειν στόλον, βάλλοντες λίθοις προσπλεῖν ἐκώλυσαν. ²Ὁ δὲ βιασάμενος, τὴν νύκτα (νῆσον;) εἶλε, καὶ τὸν βασιλέα Εὐρύπυλον, Ἀστυπαλαίης παῖδα καὶ Ποσειδῶνος, ἔκτεινε. Ἐτρώθη δὲ κατὰ τὴν μάχην Ἡρακλῆς ὑπὸ Χαλκιδόντος, καὶ, Διὸς ἐξαρπάσαντος αὐτόν, οὐδὲν ἔπαθε.

³Πορθήσας δὲ Κῳ, ἦκε εἰς Ἀθηνᾶς εἰς Φλέγραν, καὶ μετὰ θεῶν κατεπολέμησε Γίγαντας.

devinxit; Syleum ² vero, qui in Aulide (Lydia?) peregrinos praetereuntes terram fodere cogebat, defossis cum radice vitibus, una cum Xenodice filia interfecit. ⁴Idem ad Dolichen insulam delatus, ac videns Icarī corpus in litore ejectum, sepulturae dedit, ab eoque Dolichen insulam mutato nomine Icariam vocavit. Cujus beneficii causa Daidalos Pisae similem Herculi confecit imaginem, quam noctu ignorans Hercules, vivam esse opinatus, lapide percussit. ⁵Quo tempore apud Omphialen serviebat, fuisse dicunt in Colchos navigationem et venationem apri Calydonii, ac Theseum Troezenē profectum Isthmum purgasse latronibus.

(4) Post servitutem morbo liberatus cum duodeviginti navibus quinquaginta remis instructis, collecto fortissimorum virorum voluntarie cum eo in bellum proficiscentium exercitu, navigavit contra Ilium. Ibi quum appulisset, navium custodiam reliquit Oicli, ipse vero cum ceteris principibus contendit ad urbem. ²Laomedon interea, facto cum multitudine in classem impetu, Oiclem quidem pugnātem interfecit, sed repulsus, ab Herculis sociis intra urbem coepit obsideri. ³Quumque obsidio urgeretur, Telamon, dirupta muri parte, primus urbem ingressus est, et post eum Hercules. Qui ubi Telamonem primum intrasse vidit, stricto eum gladio aggreditur, neminem volens se haberi fortiozem. ⁴Id quum Telamon animadvertisset, adjacentes prope lapides collegit, atque Herculi quidam faceret interroganti aram se respondit Herculi exstruere Callinico. ⁵Tum is Telamoni collaudato, postquam urbem ceperat Laomedontemque cum filiis ejus praeter Podarcen sagittis interfecerat, Hesionen, Laomedontis filiam, virtutis praemium dedit, ⁶et huic quem vellet captivorum abducendum concessit. Quae quum sibi Podarcen fratrem delegisset, Hercules illum prius in servitutem redigendum ait, atque sic eum, dato quodcunque vellet redemptionis pretio, se recepturam esse. Illa igitur pro vendito fratre demptum e capite flammeum dedit. Hic Podarce Priamus est vocatus.

CAPUT VII.

(1) Herculi a Troja classem reducenti Juno vehementer immisit tempestatem. Quam ob rem Jupiter indignatus eam ex Olympo suspendit. Hercules interea navigavit ad Con. Coi piraticam eum classem agere existimantes, jactis lapidibus appellere prohibebant. ²Is autem vi adlatus noctu insulam cepit, regemque Eurypylum Astypalae, et Neptuni filium, interemit. Sed et Hercules in pugna a Chalcodonte vulneratus est, at a Jove ereptus mali nihil pertulit.

³Co devastata, a Minerva advocatus venit Pilegram, ubi cum diis Gigantes debellavit.

(2) Μετ' οὐ πολὺ δὲ ἐπ' Αὐγέαν ἐστρατεύετο, συναθροίσας Ἀρχαδικὸν στρατὸν, καὶ παραλαβὼν ἐθελοντάς τῶν [ἀστῶν] ἀπὸ τῆς Ἑλλάδος ἀριστεύων. ² Αὐγέας δὲ τὸν ἀφ' Ἡρακλέους πόλεμον ἀκούων, κατέστησεν Ἡλείων στρατηγούς Εὐρυτον καὶ Κτέατον συμφυεῖς, οἳ δυνάμει τοὺς τότε ἀνθρώπους ὑπερέβαλλον. Παῖδες δὲ ἦσαν Μολιόνης καὶ Ἀκτορος, ἐλέγοντο δὲ Ποσειδῶνος. Ἀκτωρ δὲ ἀδελφὸς ἦν Αὐγέου. ³ Συνέβη δὲ Ἡρακλεῖ, κατὰ τὴν στρατείαν νοσῆσαι. Διὰ τοῦτο καὶ σπονδὰς πρὸς τοὺς Μολιονίδας ἐποιήσατο. Οἱ δὲ, ὕστερον ἐπιγινόντες αὐτὸν νοσοῦντα, ἐπιτίθενται τῷ στρατεύματι, καὶ κτείνουσι πολλούς. ⁴ Τότε μὲν οὖν ἀνεχώρησεν Ἡρακλῆς· αὐθις δὲ, τῆς τρίτης Ἰσθμιάδος τελευτήσας, Ἡλείων τοὺς Μολιονίδας πεμφάντων συνθύτας, ἐν Κλεωναῖς ἐνεδρεύσας, τοὺτους Ἡρακλῆς ἀπέκτεινε, καὶ στρατευσάμενος ἐπὶ τὴν Ἥλιν εἴλε τὴν πόλιν. ⁵ Καὶ κτείνας μετὰ τῶν παίδων Αὐγέαν, κατήγαγε Φυλέα, καὶ τούτῳ τὴν βασιλείαν ἔδωκεν. ⁶ Ἐθῆκε δὲ καὶ τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα· Πέλοπος τε βωμὸν ἰδρύσατο, καὶ θεῶν δώδεκα βωμοὺς ἕξῃς (ἕξ;) ἐδείματο.

(3) Μετὰ δὲ τὴν Ἥλιδος ἄλωσιν, ἐστράτευσεν ἐπὶ Πύλον, καὶ τὴν πόλιν ἐλὼν, Περικλύμενον κτείνει τὸν ἀλκιμώτατον τῶν Νηλέως παίδων, δὲ μεταβάλλων τὰς μορφὰς ἐμάχετο. Τὸν δὲ Νηλέα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, χωρὶς Νέστορος, ἀπέκτεινε. Οὗτος δὲ νέος ὢν παρὰ Γερηνίοις ἐτρέφετο. Κατὰ δὲ τὴν μάχην καὶ Ἄδην ἔτρωσε Πυλίοις βοηθοῦντα.

² Ἐλὼν δὲ τὴν Πύλον, ἐστράτευεν ἐπὶ Λακεδαιμόνα, μετελθεῖν τοὺς Ἴπποκόωντος παῖδας θέλων. Ὁργίζετο μὲν γὰρ αὐτοῖς, καὶ διότι Νηλεῖ συνεμάχησαν, μᾶλλον δὲ ὠργίσθη, ὅτι τὸν Λικυμνίου παῖδα ἀπέκτειναν. ³ Θεωμένου γὰρ αὐτοῦ τὰ Ἴπποκόωντος βασιλεία, ἐκδραμῶν κύων τῶν Μολοττικῶν ἐπ' αὐτὸν ἐφέρετο· ὃ δὲ, βαλὼν λίθον, ἐπέτυχε τοῦ κυνός. Ἐκτροχάσαντες δὲ οἱ Ἴπποκοωντίδαι, καὶ τύπτοντες αὐτὸν τοῖς σκυτάλοις, ἀπέκτειναν. Τὸν δὲ τούτου θάνατον ἐκδιχῶν, στρατεῖν ἐπὶ Λακεδαιμονίαν συνήθροιζε. ⁴ Καὶ παραγενόμενος εἰς Ἀρχαδίαν, ἤξιον καὶ Κηφέα μετὰ τῶν παίδων, ὧν εἶχεν, εἴκοσι, συμμαχεῖν. Δεδιώς δὲ Κηφεύς, μὴ, καταλιπόντος αὐτοῦ Τέγεαν, Ἀργεῖοι ἐπιστρατεύσονται, τὴν στρατείαν ἡρνεῖτο. Ἡρακλῆς δὲ παρ' Ἀθηνᾶς λαβὼν ἐν ὑδρίᾳ χαλκῇ βόστρυχον Γοργόνος, Στερόπη (Ἀερόπη;) τῇ Κηφέως θυγατρὶ δίδωσιν, εἰπὼν, ἐὰν ἐπὶ στρατὸς, τρεῖς ἀνασχούσης ἐκ τῶν τειχῶν τὸν βόστρυχον καὶ μὴ προιδούσης, τροπὴν τῶν πολεμίων ἔσσειται. ⁵ Τούτου γενομένου, Κηφεύς μετὰ τῶν παίδων ἐστράτευε. Καὶ κατὰ τὴν μάχην αὐτὸς τε καὶ οἱ παῖδες αὐτοῦ τελευτῶσι· καὶ πρὸς τοῦτοις Ἰφικλος ὁ τοῦ Ἡρακλέους ἀδελφός. Ἡρακλῆς δὲ κτείνας τὸν Ἴπποκόωντα καὶ τοὺς παῖδας αὐτοῦ, χειρωσάμενος τὴν πόλιν, Τυνδάρεω καταγαγὼν, τὴν βασιλείαν παρέδωκε τούτῳ.

(4) Παριῶν δὲ Τέγεαν Ἡρακλῆς, τὴν Αὐγην Ἀλεοῦ

(2) Nec multo post, collecto Arcadum exercitu et assumptis ex (urbibus) Græciæ volonibus fortissimis, contra Augeam suscepit expeditionem. ² Augeas ab Hercule bellum sibi parari audiens Eleorum duces constituit Eurytum et Cleatum, qui in unum corpus concreti viribus omnes tunc temporis mortales superabant. Filii erant Moliones et Actoris, licet Neptuni esse dicerentur. Actor frater erat Augæ. ³ Accidit autem ut inter expeditionem Hercules in morbum incideret. Quam ob causam cum Molionidis inducias fecit. Hi vero quum postea Herculem morbo laborare rescivissent, ejus copias insidiis aggrediuntur et multos trucidant. ⁴ Tunc igitur Hercules recessit; postea vero, ubi tertium ab eo tempore Iudi Isthmici celebrabantur, missos ab Eleis ad sacra facienda Molionidas ad Cleonas ex insidiis interemit et ductis contra Elin copiis urbem cepit; ⁵ occisoque cum filiis Augea reduxit Phyleum, eique regnum tradidit. ⁶ Præterea etiam ludos Olympicos instituit, ac Pelopis aram consecravit, nec non aras duodecim deorum ex ordine dedicavit.

(3) Post Elidem captam adversus Pylum profectus est, atque urbe potitus Periclymenum interfecit, Nelei filiorum fortissimum, qui inter pugnandum in varias formas se transmutabat. Neleum quoque ceterosque ejus filios, excepto Nestore, necavit. Hic enim puer adhuc apud Gerenios educabatur. In eadem pugna etiam Plotonem Pylis opitulantem vulneravit.

² Expugnata Pylo, profectus est contra Lacedæmonem, Hippocoontis filios puniturus; quibus, quod Neleo supplicias tulissent, magis autem, quod Licymnii filium occidissent, succensebat. ³ Hoc enim Hippocoontis regiam contemplante, Molossici generis canis in eum erupit: puer lapide canem ferit. Tum Hippocoontidæ accurrentes sustibus eum necarunt. Hujus igitur necem ulturus exercitum in Lacedæmonem comparavit: ⁴ atque in Arcadiam progressus Cephæum quoque cum viginti quos habebat filiis belli socium esse voluit. At Cepheus, veritus ne relictam a se Tegeam Argivi bello invaderent, expeditionem detrecabat. Tum Hercules acceptum a Minerva in urna ænea Gorgonis cincinnum Steropæ (Aeropæ?) Cephæi filiae dedit, verbis addens: si exercitu aggrediente ter de muris cincinnum averso vultu ostentaret, hostes in fugam se conversuros esse. ⁵ Quo facto Cepheus cum filiis expeditionem secutus est. Atque in pugna et ipse et filii occubere, præterea etiam Iphiclus frater Herculis. Hic autem, caeso Hippocoonte et ejus filiis, urbe potitus Tyndareum reduxit eique regnum tradidit.

(4) Per Tegeam iter faciens Hercules Augen Alei filiam

θυγατέρα οὖσαν ἀγνοῶν ἔσθαιρεν. Ἡ δὲ, τεκοῦσα κρύφα τὸ βρέφος, κατέθετο ἐν τῷ τεμένει τῆς Ἀθηνᾶς. Λοιμῶ δὲ τῆς χώρας φθειρομένης, Ἀλεὺς εἰσελθὼν καὶ ἐρευνήσας εἰς τὸ τέμενος, τὰς τῆς θυγατρὸς ὠδίννας εὔρει. Τὸ μὲν οὖν βρέφος εἰς τὸ Παρθένιον ὄρος ἐξέθετο. ²Καὶ τοῦτο μὲν κατὰ θεῶν τινα πρόνοιαν ἐσώθη. Θηλὴν μὲν γὰρ ἀρτιτόκος ἑλαφος ὑπέσχεεν αὐτῷ· ποιμένες δὲ ἀνελόμενοι τὸ βρέφος, Τήλεφον ἐκάλεσαν αὐτόν. ³Αὐτὴν δὲ ἔδωκε Ναυπλῖω τῷ Ποσειδῶνος ὑπερόριον ἀπεμπολῆσαι. Ὁ δὲ Τεύθραντι τῷ Τευθρανίας ἔδωκεν αὐτὴν δυνάστη· καὶ αὐτὸς γυναῖκα ἐποίησατο.

(5) Ἡρακλῆς δὲ παραγενόμενος εἰς Καλυδῶνα, τὴν Οἰνέως θυγατέρα Δηϊάνειραν ἐμνηστεύσατο. Καὶ διαπαλαίσας ὑπὲρ τῶν γάμων αὐτῆς πρὸς Ἀχελῶον, ἀπεικασθέντα ταύρω, περιέκλασε τὸ ἕτερον τῶν κεράτων. Καὶ τὴν μὲν Δηϊάνειραν γαμει· τὸ δὲ κέρας Ἀχελῶος λαμβάνει, δοὺς ἀντὶ τούτου τὸ τῆς Ἀμαλθείας. ²Ἀμαλθεῖα δὲ ἦν Αἰμονίου θυγάτηρ, ἥ κέρας εἶχε ταύρου. Τοῦτο δὲ, ὡς Φερεκύδης λέγει, δύναμιν εἶχε τοιαύτην, ὥστε βρωτὸν ἢ ποτὸν, ὅπερ εὐχαιτό τις, παρέχειν ἄπονον.

(6) Στρατεύει δὲ Ἡρακλῆς μετὰ Καλυδωνίων ἐπὶ Θεσπρωτοῦς. Καὶ πόλιν ἐλὼν Ἐφυραν, ἥς ἔδασθλευε Φύλας, Ἀστυόχῃ τῇ τούτου θυγατρὶ συνελθὼν, πατὴρ Τληπολέμου γίνεται. ²Διατελῶν δὲ παρ' αὐτοῖς, πέμψας πρὸς Θέστιον, ἑπτὰ μὲν κατέχειν ἔλεγε παῖδας, τρεῖς δὲ εἰς Θήβας ἀποστέλλειν, τοὺς δὲ λοιποὺς τεσσαράκοντα πέμπειν εἰς Σαρδῶν τὴν νῆσον ἐπ' ἀποικίαν.

³Γενομένων δὲ τούτων, εὐωχούμενος παρὰ Οἰνεί, κονδύλῳ πλήξας ἀπέκτεινεν Ἀρχιτέλους παῖδα Εὐνομον κατὰ χειρῶν διδόντα· συγγενὴς δὲ Οἰνέως οὗτος. ⁴Ἄλλ' ὁ μὲν πατὴρ τοῦ παιδὸς, ἀκουσίως γεγεννημένου τοῦ συμβεβηκότος, συνεγνωμόνει· Ἡρακλῆς δὲ, κατὰ τὸν νόμον, τὴν φυγὴν ὑπομένειν ἤθελε, καὶ διέγνω πρὸς Κήρυκα εἰς Τραχίνα ἀπιέναι. ⁵Ἄγων δὲ Δηϊάνειραν, ἐπὶ ποταμὸν Εὐνῆον ἦκεν, ἐν ᾧ καθεζόμενος Νέσσος ὁ Κένταυρος τοὺς παριόντας διεπόρθευε μισθοῦ, λέγων παρὰ θεῶν τὴν πορθμίαν εἰληφέναι διὰ δικαιοσύνην. ⁶Αὐτὸς μὲν οὖν Ἡρακλῆς τὸν ποταμὸν διέβη· Δηϊάνειραν δὲ, μισθὸν αἰτηθεὶς, ἐπέτρεψε Νέσσῳ διακομίζειν. Ὁ δὲ διαπορθεύων αὐτὴν ἐπεχείρει βιάζεσθαι. Τῆς δὲ ἀνακραγούσης αἰσθόμενος ὁ Ἡρακλῆς, ἐξελθόντα Νέσσον ἐτόξευσεν εἰς τὴν καρδίαν. ⁷Ὁ δὲ μέλλων τελευτᾶν, προσκαλεσάμενος Δηϊάνειραν εἶπεν, εἰ θελοὶ φίλτρον πρὸς Ἡρακλέα ἔχειν, τὸν τε γόνον, ὃν ἄρῃκε κατὰ τῆς γῆς, καὶ τὸ ῥυέν ἐκ τοῦ τραύματος τῆς ἀκίδος αἷμα, συμμῖξαι. Ἡ δὲ ποιήσασα τοῦτο, ἐρύλαττε παρ' ἑαυτῇ.

(7) Διεξιὼν δὲ Ἡρακλῆς τὴν Δρυόπων χώραν, ἀπορῶν τροφῆς, ἀπαντήσαντος Θειοδάμαντος βοηλατοῦντος, τὸν ἕτερον τῶν ταύρων λύσας, εὐωγχήσατο. ²Ὡς δὲ ἦκεν εἰς Τραχίνα πρὸς Κήρυκα, ὑποδεχθεὶς ὑπ' αὐτοῦ, Δρύοπας κατεπολέμησεν.

laud agnitam vitiauit. Quae quem clam peperit puerum in Minervae sacrario deposuit. Peste autem per ea loca stragem edente, Aleus templum ingressus et singula rimatus filiae partum invenit. Infantem igitur in Parthenium montem jussit exponi. ²Sed divina quadam providentia servatus est. Nam cerva, quae nuperrime pepererat, illi ubera praebuit: pastores autem sublatum puerum Telephum vocarunt. ³Augen Aleus Nauplio, Neptuni filio, extra fines vendendam dedit. Hic Teuthranti, Teuthrae regi, eam tradidit, qui uxorem duxit.

(5) Hercules Calydonem profectus Deianiram Ceteri filiam in matrimonium poposcit: ac luctatus de nuptiis ejus cum Acheloo in taurum transformato alterum ei cornu perfregit. Itaque Deianiram duxit, cornu autem Acheloo restituit, qui hujus loco Amaltheae cornu dedit. ²Amalthea Haemonii filia erat tauri cornu praedita; quod, ut Pterocydes testatur, eam habebat virtutem, ut quidquid caeli vel potus quispiam expeteret, sine labore ullo suppeditaret.

(6) Deinde Hercules cum Calydoniis contra Thesprotes in bellum exit; et capta Ephyra urbe, cujus rex erat Phylas, cum Astyoche illius filia congressus, pater sit Tlepolemi. ²Dum vero apud Calydonios versabatur, ad Thestium misit, eumque jussit septem suorum filiorum retinere, tres ablegare Thebas, reliquos quadraginta colonos mittere in Sardiniam.

³Quibus factis, quum apud Aeneum in convivio esset, pugno percussum Eunomum, Architelis filium, aquae manibus infundentem occidit. Hic Aeneo propinquus erat. ⁴Sed pater pueri, quod id ab imprudente factum esset, veniam dedit. Hercules autem, ut lex jubebat, exilium sustinere voluit, atque Trachinem ad Ceycem sese confectum decrevit. ⁵Itaque cum Deianira ad Evenum fluvium pervenit, in cujus ripis considens Nessus Centaurus violenter mercede trajiciebat; quod nautum a diis sibi iustitiae premium concessum esse dicebat. ⁶Hercules igitur ipse quidem amnem permeavit, Deianiram vero portorium pacto Nesso commisit transferendam. Ille autem in trajectorym ei afferre intendit. Quam clamantem audiens Hercules egredientem Nessum in corde sagitta percussit. ⁷Is mortuus Deianirae advocatae, si phyltrum in Herculem vellet habere, jussit, ut quod ipse semen in terram effudisset cum sanguine ex sagittae vulnere defluente commisceret. Quod quum illa fecisset, penes se servavit.

(7) Hercules Dryopum terram peragrans et cibi indigens laborans, Thiodamante cum plaustro duobus bobus juncto occurrente, alterum eorum solvit et deinde devoravit. ²Ubi vero Trachinem venit ad Ceycem, hospitio ab eo exoptatus Dryopas debellavit.

³ Αὖθις δὲ ἐκεῖθεν δρμηθεὶς, Αἰγινίῳ βασιλεῖ Δωριέων συνεμάχησε. Λαπίθαι γὰρ περὶ γῆς ὄρων ἐπολέμουν αὐτῷ, Κορώνου στρατηγοῦντος. Ὁ δὲ, πολιορκούμενος, ἐπεκαλέσατο τὸν Ἡρακλῆα βοηθὸν ἐπὶ μέρει τῆς γῆς. Βοηθήσας δὲ Ἡρακλῆς ἀπέκτεινε Κόρωνον μετὰ καὶ ἄλλων, καὶ τὴν γῆν ἅπασαν παρέδωκεν ἑλευθέραν αὐτῷ.

⁴ Ἀπέκτεινε δὲ καὶ Λαογόραν, μετὰ τῶν τέκνων, βασιλέα Δρυόπων, ἐν Ἀπολλωνος τεμένει θαινόμενον, ὕβριστὴν ὄντα, καὶ Λαπιθῶν σύμμαχον. ⁵ Παριόντα δὲ Ἴτωνον εἰς μονομαχίαν προεκαλέσατο αὐτὸν Κύκνος Ἄρεος καὶ Πελοπίας. Συστάς δὲ καὶ τοῦτον ἀπέκτεινεν. ⁶ Ὡς δὲ εἰς Ὀρμένιον ἦκεν, Ἀμύντωρ αὐτὸν ὁ βασιλεὺς μεθ' ὀπλῶν οὐκ εἶα διέρχεσθαι. Κωλύόμενος δὲ παρίειναι, καὶ τοῦτον ἀπέκτεινεν.

⁷ Ἀφικόμενος δὲ εἰς Τραχίνα, στρατεῖαν ἐπ' Οἰχάλειαν συνήθροισεν, Εὐρύτου τιμωρῆσασθαι θέλων. Συμμάχουντων δὲ αὐτῷ Ἀρκάδων καὶ Μηλίων τῶν ἐκ Τραχίνος, καὶ Λοκρῶν τῶν Ἐπικνημιδίων, κτείνας μετὰ τῶν παίδων Εὐρύτον, αἰρεῖ τὴν πόλιν. ⁸ Καὶ θάψας τῶν σὺν αὐτῷ στρατευσαμένων τοὺς ἀποθανόντας, Ἰππασόν τε τὸν Κήυκος, καὶ Ἀργεῖον καὶ Μέλανα τοὺς Λικυμνίου παῖδας, καὶ λαφυραγωγήσας τὴν πόλιν, ἤγειν Ἰόλην αἰγυμάλωτον. ⁹ Καὶ προσορμισθεὶς Κηναίῳ τῆς Εὐβοίας, ἐπ' ἀκροτηρίῳ Διὸς Κηναίου βωμὸν ἰδρύσατο. ¹⁰ Μέλλων δὲ ἱεουργεῖν, εἰς Τραχίνα (Λίχην) τὸν κήρυκα ἐπέμψε, λαμπράν ἐσθῆτα οἶσοντα. Παρὰ δὲ τούτου τὰ περὶ τὴν Ἰόλην Δηϊάνειρα πυθομένη, καὶ δεύσασα μὴ ἐκείνην μᾶλλον ἀγαπήσῃ, νομίσασα ταῖς ἀληθείαις φίλτρον εἶναι τὸ ῥυέν αἷμα Νέσσου, τούτῳ τὸν χιτῶνα ἔχρισεν. Ἐνδὺς δὲ Ἡρακλῆς ἔθυσεν. ¹¹ Ὡς δὲ θερμανθέντος τοῦ χιτῶνος ὁ τῆς ὕδρας ἵς τὸν χροῖτα ἔσηπε, τὸν μὲν Λίχαν τοῖν ποδοῖν ἀράμενος, [ἀπὸ τῆς Βοιωτίας εἰς τὴν Εὐβοϊκὴν θάλασσαν] κατηκόντισεν, τὸν δὲ χιτῶνα ἀπέσπα προσπεφυκότα τῷ σώματι συναπесπῶντο δὲ αἱ σάρκες αὐτοῦ. ¹² Ἰοιούτῃ δὲ συμφορᾷ κατασχεθεὶς, εἰς Τραχίνα ἐπὶ νεώς κομίζεται. Δηϊάνειρα δὲ αἰσθομένη τὸ γεγονός, ἑαυτὴν ἀνῆρτησεν. ¹³ Ἡρακλῆς δὲ ἐντειλάμενος Ὑλλῳ, ὃς ἐκ Δηϊάνειρας ἦν αὐτῷ παῖς πρεσβύτερος, Ἰόλην ἀνδρωθέντα γῆμαι, παραγενόμενος εἰς Οἶτην ὄρος (ἔστι δὲ τοῦτο Τραχινίον), ἐκεῖ πυρὰν ποιήσας, ἐκέλευεν, ἐπιθάντος, ὑράπτειν. ¹⁴ Μηδενὸς δὲ τοῦτο πράττειν ἐθέλοντος, Ποίας, παριῶν κατὰ ζήτησιν ποιμνίων, ὑφῆψε. Τούτῳ καὶ τὰ τοῦα ἐδωρήσατο Ἡρακλῆς. ¹⁵ Καιομένης δὲ τῆς πυρᾶς, λέγεται νέφος ὑποστάν μετὰ βροντῆς αὐτὸν εἰς οὐρανὸν ἀναπέμψαι. Ἐκεῖθεν δὲ τυγῶν ἀθανασίας, καὶ διαλλαγῆς Ἡρα, τὴν ἐκείνης θυγατέρα Ἥβην ἔγημεν, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες Ἀλεξιάρης καὶ Ἀνίχητος ἐγένοντο.

(8) Ἦσαν δὲ παῖδες αὐτοῦ, ἐκ μὲν τῶν Θεσπίου θυγατέρων, Πρόκριδος μὲν, Ἀντιλίων καὶ Ἰππεύς· ἡ πρεσβυτάτη γὰρ διδύμους ἐγέννησε. Πανόπης δὲ Θρεψίππας· Λύσης, Εὐμήδης· Κρέων· Ἐπιλαΐδος,

³ Hinc rursus profectus Aeginio Doriensium regi belli socius fuit. Lapithæ enim de terræ finibus cum eo belligerabant duce Corono. Ille vero obsidione pressus Herculem, promissa regni parte, auxilio advocavit. Opitulatus igitur Hercules Coronum cum aliis interemit, atque terram universam liberam Aeginio restituit.

⁴ Laogoram quoque, Dryorum regem, in Apollinis luco epulantem, ut virum insolentem et Lapitharum socium, cum filiis occidit. ⁵ Deinde per Itonum iter facientem in singulare certamen provocavit Cycnus, Martis filius et Pelopiæ. Congressus igitur hunc quoque interfecit. ⁶ Ut autem Ormenium venit, rex Amyntor cum armis eum transire vetuit. Quum ita a transitu prohiberetur, hunc quoque occidit.

⁷ Quum Trachinem venisset, ut in Eurytum animadverteret, contra Oechaliam collegit exercitum. Igitur accitis sociis Arcadibus et ex Trachine Meliensibus, nec non Locris Epicnemidiis, interfecto una cum filiis Euryto, urbem expugnavit. ⁸ Sepultis deinde commilitonibus, qui in pugna perierant, Hippaso Ceycis, et Argio et Melane Lycymnii filiis, ac direpta urbe, Iolen captivam abduxit, et in Cenæum Eubææ promontorium appulsus, Jovis Cenæi aram consecravit. ⁹ Sacra vero paraturus Trachinem misit Licham præconem, qui splendidam sibi vestem afferret. A quo ubi quæ de Iole acciderant Deianira percepit, verita ne illam magis amaret, effuso Nessi sanguine, quod verum esse philtum arbitrabatur, tunicam perunxit. Qua indutus Hercules sacrificavit. ¹⁰ Sed quum tunica incaluisset, hydræ venenum cutem putrefecit. Tum Licham pedibus correptum (a Bæotia in Euboicum mare) jaculatus est; tunicam vero, quæ corpori inhærescebat, detrahens carnes simul avulsit. ¹¹ Tanta igitur calamitate Hercules laborans, nave vehitur Trachinem. Deianira, re comperta, suspensio vitam finivit. ¹² Hercules, postquam Hyllō, ex Deianira filiorum natu maximo, commendaverat, ut, ubi ad virilem ætatem pervenisset, Iolen uxorem duceret, in Cætam Trachiniorum montem profectus, constructo ibi rogo, ubi conscendisset eum, ignem subjici jussit. ¹³ Quod quum facere nemo vellet, Pæas, qui amissas greges quærens præteribat, ignem subjecit. Quem propterea Hercules arcu donavit. ¹⁴ Ardente autem pyra, nubes subiens cum tonitru eum in cælum sustulisse dicitur. Inde immortalitatem adeptus et reconciliatus cum Junone, Heben filiam ejus duxit, ex qua Alexiarem et Anicetum filios suscepit.

(8) Erant vero ei filii ex Thespii filiabus hi: e Procride Antileon et Hippeus; ea enim natu maxima geminos pepererat; ex Panope Threpsippas, e Lyse Eumedes, ex Creon, ex Epilaide Astyanax, e Certhe Iobes, ex Eurybia

Ἀστυάναξ· Κέρθης δὲ, Ἰόβης· Εὐρυβίας, Πολύλαος· Πατροῦς, Ἀρχέμαχος· Μελίνης, Λαομέδων, Κλυτίππης, Εὐρύκαππος· Εὐρύπυλος, Εὐδωίτης· Ἀγλαίης, Ἀντιάδης· ὁ Ὀνήσιππος, Χρυσήϊδος· Ὀρείης, Λανομένης (Λαομένης?)· Τέλης, Λυσιδίχης· Ἐντεδίδης, Μενιππίδης· Ἀνθίππης, Ἰππόδρομος· Τελευταγόρας, Εὐρύχης· Πύλος (Πύλης?), Ἰππώτος (Ἰππότας?)· Ἐδβοίας, Ὀλυμπος· Νίκης, Νικόδρομος· Ἀργέλης, Κλεόλαος· Ἐξόλης, Ἐρύθρας· Ξανθίδος, Ὀμολιππος· Στρατονίχης, Ἀτρομος· Κελευστάνωρ, Ἰριδος· Λαοθόης, Ἀντίδης· Ἀντιόπης, Ἀλόπιος· Ἀστυβίης, Κλαυμήτιδος (Καλαμήτιδος?)· Φυλῆϊδος, Τίγασις· Αἰσχρηίδος, Λευκώνης· Ἀνθείας· Εὐρυπύλης, Ἀρχέδικος· Δυνάστης, Ἐρατος (Ἐρατοῦς?)· Ἀσωπίδης, Μέντωρ· Ἠώνης, Ἀμήστριος· Τιφύσης, Λυγκεύς· Ἀλοκράτης, Ὀλυμπούσης· Ἐλικωνίδος, Φαλίας· Ἡσυχείης, Οἰστρέβλης· Τερψικράτης, Εὐρύωψ· Ἐλευχείας, Βουλεύς· Ἀντίμαχος, Νικίππης· Πάτροκλος, Πυρίππης· Ἡῆρος, Πραξιθέας· Λυσίππης, Ἐράσιππος· Λυκαῦργος· Λύκιος, Τοξικράτης· Βουκόλος, Μάρσης· Λεύκιππος, Εὐρυτέλης· Ἰπποκράτης, Ἰππόζυγος· Οὗτοι μὲν ἐκ τῶν Θεσπίου θυγατέρων· ὁ ἕκ δὲ τῶν ἄλλων, Δηϊανείρας μὲν τῆς Οἰνέως, Ὕλλος, Κτήσιππος, Γληνός, Ὀνειτῆς· ὁ ἕκ δὲ τῆς Κρέοντος, Θηρίμαχος, Δηϊκόων, Κρεοντιάδης, Δηϊών· ὁ ἕκ δὲ τῆς Ὀμφάλης δὲ, Ἀγέλαος· ὅθεν καὶ τὸ Κροίσου γένος· ἡ Χαλκιοπῆς τῆς Εὐρυπύλου, Θετταλός· Ἐπικάστης τῆς Αὐγείου, Θεσταλός· Παρθενόπης τῆς Στυμφάλου, Εὐήρης· ἡ Λύγης τῆς Ἀλεοῦ, Τήλεφος· Ἀστυόχης τῆς Φύλαντος, Τληπόλεμος· Ἀστυδαμείας τῆς Ἀμύντορος, Κτήσιππος· Ἀυτονόης τῆς Πειρέως, Παλαίμων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

(1) Μεταστάντος δὲ Ἡρακλέους εἰς θεοὺς, οἱ παῖδες αὐτοῦ φυγόντες Εὐρυσθέα, πρὸς Κήρυκα παρεγένοντο· ὡς δὲ, ἐκείνους ἐκδιδόναι λέγοντος Εὐρυσθέως, καὶ πόλεμον ἀπειλοῦντος, ἐδεδοίκεσαν, Τραχίνα καταλιπόντες, διὰ τῆς Ἑλλάδος ἔφυγον· ὁ Διωκόμενος δὲ, ἦλθον εἰς Ἀθήνας, καὶ καθεσθέντες ἐπὶ τὸν Ἑλέου βωμόν, ἤξιον βοηθεῖσθαι· ὁ Ἀθηναῖοι δὲ οὐκ ἐκδιδόντες αὐτοὺς, πρὸς τὸν Εὐρυσθέα πόλεμον ὑπέστησαν· Καὶ τοὺς μὲν παῖδας αὐτοῦ Ἀλέξανδρον, Ἰριμέδοντα, Εὐρύβιον, Μέντορα, Περιμήδη, ἀπέκτειναν· ὁ αὐτὸν δὲ Εὐρυσθέα φεύγοντα ἐφ' ἄρματος, καὶ πέτρας ἤδη παριππεύοντα Σκειρωνίδας, κτείνει διώξας Ὕλλος· Καὶ τὴν μὲν κεφαλὴν ἀποτεμών, Ἀλκμήνῃ δίδωσιν· ἡ δὲ κερκίσι τοὺς ὀφθαλμοὺς ἐξώρυξεν αὐτοῦ.

(2) Ἀπολομένου δὲ Εὐρυσθέως ἐπὶ Πελοπόννησον ἦλθον οἱ Ἡρακλεῖδαι, καὶ πάσας εἶλον τὰς πόλεις· ὁ ἑνὶ αὐτοῦ δὲ αὐτοῖς ἐν τῇ καθόδῳ γενομένης φθορᾶς, πᾶσαν Πελοπόννησον κατέσχε· Καὶ ταύτην γενέσθαι γρησμιὸς διὰ τοὺς Ἡρακλεῖδας ἐδήλου· πρὸ γὰρ τοῦ

Polylaus, e Patro Archemachus, e Melino Laomedon, e Chytippe Eurycapys, Eurypylus ex Eubote, ex Aglaia Antiadēs, Onesippus e Chryseide, ex Orea Lanomenes (Laomenes?), Teles e Lysidice, ex Entedide Menippides, ex Anthippe Hippodromus, Teleutagoras ex Euryce, Pylus ex Hippote (ex Pyle Hippotas?), ex Euboea Olympus, e Nice Nicodromus, ex Argela Cleolaus, ex Exole Erythras, e Xanthide Homolippus, e Stratonice Atromus, Celestator ex Iphide, Laothoes ex Antide, (ex Laothoe Antiphilus?) ex Antiope Alopis, Astybie e Calametide, e Phyleide Tigasis, ex Aeschreide Leucones, ex Anthea **, ex Eurypyle Archedicus, e Dynaste Eratus (Dynastes ex Erato?), ex Asopide Mentor, ex Eone Amestrius, e Tiphysse Lyceus, Halocrates ex Olympusa, ex Heliconide Phalias, ex Hesychia Cestrebles, e Terpsicrate Euryops, ex Eleuchia Buleus, Antimachus e Nicippe, Patroclus e Pyrippe, Neplus e Praxitheia, e Lysippe Erasippus, ex ** Lycurgus, Lycius ex Toxicrate, Bucolus e Marse, Lencippus ex Eurytele, ex Hippocrate Hippozygus. Ili sunt ex Thespiabus orti; ex aliis vero sequentes: ex Deianira, Cedei filia, Hyllus, Ctesippus, Glenus, Onites. E Megara, Creontis filia, Therimachus, Deicoon, Creontiades, Deion. Ex Omphale Agelaus, unde etiam Croesi genus; ex Chalciopē, Eurypyli, Thessalus; ex Epicaste, Augear, Thestalus; ex Parthenope, Stymphali, Everes; ex Auge, Akei, Telephus, ex Astyoche, Phylantis, Tlepoletus; ex Astydania, Amyntoris, Ctesippus; ex Autonoe, Pirei, Palamon.

CAPUT VIII.

(1) Relato inter deos Hercule, filii ejus Eurystheum fugientes ad Ceycem se receperunt. Eurystheo autem eo repente ac bellum minitante, metuentes, relictis Trachinibus per Graciam fugerunt; et dum Eurystheos eos persequeretur, concesserunt Athenas, ubi considerantes ad aram Misericordiae opem implorabant. Athenienses vero non dederunt eos, sed adversus Eurystheum bellum sustulerunt, atque filios ejus Alexandrum, Iphimedontem, Eurybium, Mentorem, Perimedem necarunt; ipsum denique Eurystheum in curru fugientem, quum jam petras Scironides praeterveheretur, insecutus Hyllus interfecit, et recisum ejus caput Alcmenae dedit, quae illi radiis textorii oculos effodit.

(2) Itaque interfecto Eurystheo in Peloponnesum Heraclidae redire omnesque urbes expugnaverunt. Quoniam autem intra annum quo redierant, universam Peloponnesum pestis invaserat, eamque accidisse oraculum dixerat, quod Heraclidae prius, quam fas esset, rediissent: relictis rursum

διόντος αὐτοὺς κατελθεῖν. Ὅθεν ἀπολιπόντες Πελοπόννησον, ἀνεχώρησαν εἰς Μαραθῶνα, καὶ κατέκονον. Ὡς Τηπόλεμος οὖν, κτείνας οὐχ ἔκων Λικύμνιον (τῇ βακτηρίᾳ γὰρ αὐτοῦ θεραπεύοντα πλήσσαντος ἐπέδραμε), πρὶν ἐξελθεῖν αὐτὸν/αὐτούς; ἐκ Πελοποννήσου· φεύγων οὖν μετ' οὐκ ὀλίγων, ἦκεν εἰς Ῥόδον, καὶ κατέκειτο.

Ἦλλος δὲ τὴν μὲν Ἰολὴν κατὰ τὴν τοῦ πατρὸς ἐντολὴν ἔγχετο· τὴν δὲ καθόδον ἐζητεῖ τοῖς Ἡρακλείδαις κατεργάσασθαι. Διὸ παραγενόμενος εἰς Δελφοὺς, ἐπυνθάνετο, πῶς ἂν κατέλθοιεν. Ὁ δὲ θεὸς ἔφησε, περιμένειν τὸν τρίτον καρπὸν κατέρχεσθαι. Ὡς Νομίσας δὲ Ἦλλος τρίτον καρπὸν λέγεσθαι τὴν τριετίαν, τοσοῦτον περιμένειν χρόνον σὺν τῷ στρατῷ κατῆκε. τὸν Ἡρακλέους ἐπὶ Πελοπόννησον, Τισαμενοῦ τοῦ Ὀρέστου βασιλεύοντος Πελοποννησίων. Καὶ γενομένης πάλιν μάχης, νικῶσι Πελοποννήσιοι, καὶ Ἀριστόμαχος θνήσκει.

Ἐπεὶ δὲ ἡνδρώθησαν οἱ [Κλειολάου] παῖδες, ἐχρῶντο περὶ καθόδου. Τοῦ θεοῦ δὲ εἰπόντος, ὅτι καὶ τὸ πρότερον, Ἰάμενος ἤτις αὐτὸν λέγων, τούτῳ πεισθέντα ἀτυχῆσαι. Ὁ δὲ θεὸς ἀνείπε, τῶν ἀτυχημάτων αὐτοὺς αἰτίους εἶναι· τοὺς γὰρ χρησμοὺς οὐ συμβάλλειν· λέγειν γὰρ οὐ γῆς, ἀλλὰ γενεᾶς καρπὸν τρίτον, καὶ στενωγρὰν τὴν εὐρυγαστέρα, δεξιὰν κατὰ τὸν τὸν Ἰσθμὸν ἔχοντα τὴν θάλασσαν. Ὡς ταῦτα Ἰάμενος ἀκούσας, ἠτοίμαζε τὸν στρατὸν, καὶ ναῦς ἐπήξατο τῆς Λοκρίδος ἐνθα νῦν ἀπ' ἐκείνου ὁ τόπος Ναύπακτος λέγεται. Ἐκεῖ δὲ ὄντος τοῦ στρατεύματος, Ἀριστόδημος κερυνωθείς ἀπέθανε, παῖδας καταλιπὼν ἔξ Ἀργείας τῆς Αὐτετίωνος διδύμους, Εὐρυσθένη καὶ Προκλέα. (3) Συνέβη δὲ καὶ τὸν στρατὸν ἐν Ναυπάκτῳ συμφορὰ περιπεσεῖν. Ἰσράνη γὰρ αὐτοῖς μάντις χρησμοὺς λέγων καὶ ἐνθεάζων, ὅτι ἐνόμισαν μάχον εἶναι, ἐπὶ λύμῃ τοῦ στρατοῦ πρὸς Πελοποννησίων ἀπεσταλμένον. Τούτου βελὼν ἀκοντίῳ Ἰππότης, ὁ Φύλαντος τοῦ Ἀντίοχου τοῦ Ἡρακλέους, τυγλὼν ἀπέκτεινεν. Οὕτω δὲ γενομένου τούτου, τὸ μὲν ναυτικὸν, διαφθαρεισὼν τῶν νεῶν, ἀπώλετο· τὸ δὲ πεζὸν ἠτύχησε λιμῷ, καὶ διελύθη τὸ στράτευμα. Χρωμένου δὲ περὶ τῆς συμφορᾶς Τημένου, καὶ τοῦ θεοῦ διὰ τοῦ μάντιος γενέσθαι ταῦτα λέγοντος, καὶ κελεύοντος φυγαδεῦσαι δέκα ἔτη τὸν ἀνελόντα, καὶ χρήσασθαι ἡγεμόνι τῷ τριόρθαλμῳ, τὸν μὲν Ἰππότην ἐφυγάδευσαν, τὸν δὲ τριόρθαλμον ἐζήτουν. Καὶ περιτυγχάνουσιν Ὀξύλῳ τῷ Ἀνδραίμονος, ἐπ' Ἰππου καθήμενῳ μονορθάλμῳ· τὸν γὰρ ἕτερον τῶν ὀρθαλμῶν ἐκέκοπτο τόξῳ· ἐπὶ φόνῳ γὰρ οὗτος φυγὼν εἰς Ἥλιν, [καὶ] ἐκεῖθεν εἰς Αἰτωλίαν, ἐνιζυτοῦ [δὲ] διελθόντος, ἐπανήρχετο. Συμβαλόντες οὖν τὸν χρησμὸν, τοῦτον ἡγεμόνα ποιοῦνται. Καὶ συμβαλόντες τοῖς πολεμίοις, καὶ τῷ πεζῷ καὶ τῷ ναυτικῷ προτιροῦσι στρατῷ, καὶ Τισαμενὸν κτείνουσι τὸν Ὀρέστου. Θνήσκουσι δὲ συμμαχοῦντες αὐτοῖς οἱ Αἰγυμίου παῖδες, Πάμφυλος καὶ Δύμας.

Peloponneso, Marathonem recesserunt ibique habitarunt.

Ante vero quam ex Peloponneso recessissent, Tlepolemus Licymnium imprudens occidit. (Nam quum Tlepolemus servum baculo percutere vellet, Licymnius interveniens vulnus recepit.) Exulans igitur cum haud exigua manu Rhodum venit, ibique sedem sibi constituit.

Hyllus ex patris imperio Iolen duxit atque Heraclidarum reditum studebat efficere. Quare Delphos profectus sciscitatus est, quam ratione reverti possent. Cui deus respondit, si tertium fructum expectarent, redituros esse.

Hyllus tertium fructum triennium dici arbitratus, id temporis quum expectasset, cum exercitu rediit. * (Desunt plura.) ** Herculis in Peloponnesum, regnante ibi Tisameno filio Orestis. Ac nova pugna commissa vincunt Peloponnesii et Aristomachus occumbit.

Ubi vero Aristomachi filii ad virilem aetatem pervenerant, de reditu oraculum consuluerunt. Deo idem quod antea respondente, Temenus expostulavit, huic se fidem habentes rem gessisse infelicit. Contra deus respondit ipsos calamitatum suarum auctores fuisse, quod oracula non recte intellexissent. Non enim terrae se, sed generationis tertium fructum indicare, et angustias latioris alvei mare significare, quod a dextra esset per Isthmum ingredienti Peloponnesum. Quae quum audiisset Temenus, exercitum paravit et naves compegit in Locridis loco, qui nunc ab hac re Naupactus vocatur. Dum ibi exercitus esset, Aristodemus, relictis ex Argia Autesionis filia geminis, Eurysthene et Procle, fulmine ictus occubuit. (3) Accidit vero ut etiam exercitus, qui Naupacti erat, in magnam calamitatem incideret. Illis enim apparuit vates oracula fundens et numine plenus, quem magum esse putabant in exercitus perniciem a Peloponnesiis delegatum. Hunc Hippotes Phylantis, Antiochi, Herculis, jaculo percussus interfecit. Quo facto, classis disiectis navibus interiit, ac pedestres copiae fame consumtae, totusque exercitus dissolutus est. Temeno de calamitate oraculum sciscitante, deus propter vatis caedem hoc accidisse respondit, jussitque per decennium interfectorem exulare, ipsi autem trioculo duce uterentur. Quare Hipboten exilio multarunt; quærentes vero trioculum, obviam fiunt Oxylo, Andraemonis, equum insidenti unoculo, nam alter ei oculorum sagitta excussus erat. Is cædis patratæ causa in Elidem exulatum abierat, jam vero, anno circumacto, in Ætoliam revertebatur. Hunc igitur ab oraculo significari arbitantes exercitus ducem constituunt. Atque cum hostibus pugna congressi terra marique superiores discedunt, et Tisamenum Orestis filium interficiunt. Occumbunt autem ex sociis eorum Ægimii filii Pamphylus et Dymas.

(4) Ἐπειδὴ ἐκράτησαν Πελοποννήσου, τρεῖς ἰδρύσαντο βωμοὺς πατρώου Διὸς, καὶ ἐπὶ τούτων ἔθυσαν, καὶ ἐκλήρουντο τὰς πόλεις. Πρώτη μὲν οὖν λῆξις, Ἄργος· δευτέρα Λακεδαίμων, τρίτη δὲ Μεσσήνη. Κομισάντων δὲ ὑδρίαν ὑδατος, ἔδοξε ψῆφον βαλεῖν ἕκαστον. ² Τήμενος οὖν καὶ οἱ Ἀριστοδήμου παῖδες, Προκλῆς καὶ Εὐρυσθένης, ἔβαλον λίθους· Κρεσφόντης δὲ, βουλόμενος Μεσσήνην λαχεῖν, γῆς ἐνέβαλε βῶλον. Ταύτης δὲ διαλυθείσης, ἔδει τοὺς δύο κλήρους ἀναφανῆναι. ³ Ἐλκυσθείσης δὲ πρώτης μὲν τῆς Τημένου, δευτέρας δὲ τῆς τῶν Ἀριστοδήμου παίδων, Μεσσήνην ἔλαβε Κρεσφόντης. (5) Ἐπὶ δὲ τοῖς βωμοῖς, οἷς ἔθυσαν, εὖρον σημεῖα κείμενα, οἱ μὲν λαχόντες Ἄργος, [ἐπὶ τὸν ἰδίον,] φρῦνον· οἱ δὲ Λακεδαίμονα λαχόντες, δράκοντα· οἱ δὲ Μεσσήνην, ἀλώπεκα. ² Περὶ δὲ τῶν σημείων ἔλεγον οἱ μάντιες, τοῖς μὲν τὸν φρῦνον καταλαβοῦσιν ἐπὶ τῆς πόλεως μένειν ἄμεινον· μὴ γὰρ ἔχειν ἀλκὴν πορευόμενον τὸ θηρίον· τοὺς δὲ δράκοντα καταλαβόντας, δεινοὺς ἐπιόντας ἔλεγον ἔσεσθαι· τοὺς δὲ τὴν ἀλώπεκα, δολίους.

³ Τήμενος μὲν οὖν, παραπειμπόμενος τοὺς παῖδας Ἀγέλαον καὶ Εὐρύπυλον καὶ Καλλίαν, τῇ θυγατρὶ προσανείχεν Ὑρνηθοῖ, καὶ τῷ ταύτης ἀνδρὶ Δηϊφόντῃ. ⁴ Ἦθεν οἱ παῖδες πείθουσι Τίτῃνας (τινὰς vel Τίτανιους?) ἐπὶ μισθῷ τὸν πατέρα αὐτῶν φονεῦσαι. Γενομένου δὲ τοῦ φόνου, τὴν βασιλείαν ὁ στρατὸς ἔχειν ἐδικαίωσεν Ὑρνηθοῖ καὶ Δηϊφόντῃ. ⁵ Κρεσφόντης δὲ οὐ πολὺν Μεσσήνης βασιλεύσας χρόνον, μετὰ δύο παίδων φονευθεὶς ἀπέθανε. ⁶ Πολυφόντης δὲ ἐβασίλευσεν, αὐτῶν τῶν Ἡρακλειδῶν ὑπάρχων· καὶ τὴν τοῦ φονευθέντος γυναικα ἄκουσαν Μερόπην ἔλαβεν. Ἀνγρέθη δὲ καὶ οὗτος. ⁷ Γρίτον γὰρ ἔχουσα παῖδα Μερόπῃ, καλούμενον Αἴπυτον, ἔδωκε τῷ ἐαυτῆς πατρὶ τρέφειν. Οὗτος ἀνδρωθεὶς καὶ κρύφα κατελθὼν, ἔκτεινε Πολυφόντην καὶ τὴν πατρίαν βασιλείαν ἀπέλαβεν.

ΒΙΒΛΙΟΝ Γ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

(1) Ἐπεὶ δὲ τὸ Ἰνάχειον διερχόμενοι γένος, τοὺς ἀπὸ Βῆλου μέχρι τῶν Ἡρακλειδῶν δεδηλώκαμεν, ἔχομένως λέγωμεν καὶ τὰ περὶ Ἀγήνορος. ² Ὡς γὰρ ἡμῖν λέλεκται, δύο Λιβύῃ ἐγέννησε παῖδας ἐκ Ποσειδῶνος, Βῆλον καὶ Ἀγήνορα. ³ Βῆλος μὲν οὖν βασιλεύων Αἰγυπτίων τοὺς προειρημένους ἐγέννησεν· Ἀγήνωρ δὲ [παραγενόμενος εἰς τὴν Εὐρώπην,] γαμεῖ Τηλέφασσαν καὶ τεκνοῖ θυγατέρα μὲν Εὐρώπην, παῖδας δὲ Κάδμον καὶ Φοῖνικα καὶ Κίλικα. Τινὲς δὲ Εὐρώπην οὐκ Ἀγήνορος ἀλλὰ Φοῖνικος λέγουσι. ⁴ Ταύτης Ζεὺς ἐρασθεὶς, [πίπτει διὰ τῆς θαλάσσης Ῥόδου ἀποπλέων (Ῥόδου vel χρόου ἀποπνέων?)] ταῦρος, [δὲ] χειροθήης γενόμενος, ἐπιβιβασθεῖσαν διὰ τῆς θαλάσσης ἐχόμεisen εἰς Κρήτην. ⁵ Ἡ δὲ, ἐκεῖ συνευνασθέντος αὐτῇ Διὸς, ἐγέννησε Μίνωα,

(4) Postquam itaque Peloponneso potiti erant, tres consecrarunt aras Jovi patrio, in iisque sacra fecerunt et urbes sortiti sunt. Prima igitur sors Argos, altera Lacedæmon, tertia Messene. Allata deinde urna aquæ plena, placuit ut in eam sortem quisque conjiceret. ² Tum Temenus et Aristodemi filii, Procles et Eurysthenes lapides, injecerunt. Cresphontes autem Messenen sortito habere volens, terra glebam injecit. Qua dissoluta priores duas sortes ante prodire necesse erat. ³ Itaque quum prima sors educeretur Temeni, secunda filiorum Aristodemi, Messenen obtinuit Cresphontes. (5) Porro in aris, in quibus sacrificaverant, hæc invenere signa: quibus Argos obtigerat, rubetam; quibus Lacedæmon, serpentem; quibus Messene, vulpem. ¹ De quibus signis vates dixerunt: qui rubetam nacti essent, eos consultius manere in urbe, istud enim animal in itinere nullas vires habere; qui vero serpentem reperissent, formidabiles fore, si aggredierentur; qui denique vulpem accepissent, astutos fore.

² Temenus igitur posthabitis Agelao, Eurypylo et Callia filiis, omni studio ferebatur in Hyrnetho filiam inque hujus maritum Deiphontem. ⁴ Quare filii viros quosdam ad patrem interimendum mercede inducunt. Commissa igitur eade, regnum exercitus adjudicavit Hyrnetho et Deiphontæ. ⁵ Cresphontes autem non ita multo post susceptum Messenes imperium duobus cum filiis occisus est. ⁶ Regni deinde potitus est Polyphontes, qui et ipse ex Heraclidis erat, atque interfecti regis uxorem Meropen invitam sumsit in matrimonium. At hic quoque e medio sublatus est. ⁷ Nam quum tertium Merope filium Æpytum nomine haberet, eum suo ipsius patri educandum tradiderat. Qui adulta ætate in patriam clam reversus Polyphontem peremit et paternum regnum recuperavit.

LIBER TERTIUS.

CAPUT I.

(1) Postquam Inachi genus exponentes Beli progeniem usque ad Heraclidas explicavimus, Agenoris quoque posteritatem deinceps enarremus. ² Libya enim, sicut antea diximus, duos Neptuno peperit filios, Belum et Agenorem. ³ Et Belus quidem, rex Ægyptiorum, filios habuit de quibus in antecedentibus locuti sumus; Agenor autem (in Europam profectus) uxorem ducit Telephassam, ex qua filiam tollit Europam, filios vero Cadmum, Phœnicem, Cilicem. Sunt tamen qui Europam non Agenoris esse, sed Phœnicis filiam dicant. ⁴ Hujus amore captus Jupiter in taurum commutatus (a Rhodo profectus per mare trajecit in Phœniciam, ubi in litore lumi procubuit (?).) Atque quum mitem se præberet, puellam in dorsum suscepit eamque per mare transtulit in Cretam. ⁵ Hic illa cum Jove congressa Minoem peperit et Sarpedonem et Rhadamanthum.

Σαρπηδόνα, Ῥαδάμανθυν. Καθ' Ὅμηρον δὲ Σαρπηδὼν ἐκ Διὸς καὶ Λαοδαμείας τῆς Βελλεροφόντου. ⁶ Ἀφ' αὐτοῦ δὲ Εὐρώπης γενομένης, ὁ πατὴρ αὐτῆς Ἀγένωρ ἐπὶ ζήτησιν ἐξέπεμψε τοὺς παῖδας, εἰπὼν μὴ πρότερον ἀναστρέφειν πρὶν ἢν ἐξεύρωσιν Εὐρώπην. ⁷ Συνεξῆλθε δὲ ἐπὶ τὴν ζήτησιν αὐτῆς Τηλέφασσα ἡ μήτηρ, καὶ Θάσος ὁ Ποσειδῶνος· ὡς δὲ Φερικύδης φησὶ, Κίλικος. ⁸ Ὡς δὲ πᾶσαν ποιοῦμενοι ζήτησιν εὐρεῖν ἦσαν Εὐρώπην ἀδύνατοι, τὴν εἰς οἶκον ἀνακομιδὴν ἀπογόντες, ἄλλος ἄλλαχού κατώκησαν, Φοινῖξ μὲν Φοινίκην, Κίλιξ δὲ, Φοινίκης πλησίον, καὶ πᾶσαν τὴν ὑφ' ἑαυτοῦ κειμένην χώραν, ποταμῷ σύνεγγυς Πυράμῳ, Κιλικίαν ἐκάλεσε· Κάδμος δὲ καὶ Τηλέφασσα ἐν Θράκῃ κατώκησαν. Ὁμοίως δὲ καὶ Θάσος ἐν Θράκῃ κτίσας πόλιν, Θάσον, κατώκησεν.

(2) Εὐρώπην δὲ γήμας Ἀστερίων ὁ Κρητῶν δυνάστης, τοὺς ἐκ ταύτης παῖδας ἔτρεφεν. ² Οἱ δὲ, ὡς ἐτελειώθησαν, πρὸς ἀλλήλους ἐστασίασαν· ἴσχουσι γὰρ ἔρωτα παιδὸς, ὃς ἐκαλεῖτο Μίλητος· Ἀπόλλωνος δὲ ἦν καὶ Ἀρείας τῆς Κλεόχου. Τοῦ δὲ παιδὸς πρὸς Σαρπηδόνα μᾶλλον οἰκειῶς ἔχοντας, πολεμήσας Μίνως ἐπροτέρησεν. ³ Οἱ δὲ φεύγουσι, καὶ Μίλητος μὲν, Καρία προσσχὼν, ἐκεῖ πόλιν ἀφ' ἑαυτοῦ ἔκτισε Μίλητον· Σαρπηδὼν δὲ, συμμαχήσας Κίλικι, πρὸς Λυκίους ἔχοντι πόλεμον, ἐπὶ μέρει τῆς χώρας, Λυκίας ἐβασίλευσε. ⁴ Καὶ αὐτῷ εἰδῶσι Ζεὺς ἐπὶ τρεῖς γενεάς ζῆν. Ἐνιοὶ δὲ αὐτὸν ἐρασθῆναι λέγουσιν Ἀτυμνίου, τοῦ Διὸς καὶ Κασσιόπης, καὶ διὰ τοῦτον στασιάσαι. ⁵ Ῥαδάμανθος δὲ, τοῖς νησιώταις νομοθετῶν, αὐτὸς φυγὼν εἰς Βοιωτίαν, Ἀλκιμήνην γαμεῖ. Καὶ μεταλλάξας, ἐν Ἀδῷ μετὰ Μίνως διαζέει. ⁶ Μίνως δὲ, Κρήτην κατοικῶν, ἔγραψε νόμους. Καὶ γήμας Πασιφάην τὴν Ἥλιου καὶ Περσιίδος, ὡς δὲ Ἀσκληπιάδης φησὶ, Κρήτην τὴν Ἀστερίου θυγατέρα, παῖδας μὲν ἐτέκνωσε, Κατρέα, Δευκαλίωνα, Γλαῦκον, Ἀνδρόγειον· θυγατέρας δὲ Ἀκάλλην, Ξενοδόκην, Ἀριάδην, Φαίδραν. Ἐκ Παρείας δὲ Νύμφης Εὐρυμέδοντα, Νηραλίωνα, Χρύσην, Φιλόλαον· ἐκ δὲ Δεξιθέας, Εὐξάντιον.

(3) Ἀστερίωνος δὲ ἀπαιδὸς ἀποθανόντος, Μίνως βασιλεύειν θέλων Κρήτης ἐκωλύετο. Φήσας δὲ παρὰ θεῶν τὴν βασιλείαν εἰληφέναι, χάριν τοῦ πιστευθῆναι, ἔφη, ὅτι ἂν εὐξῆται, γενέσθαι. ² Καὶ Ποσειδῶνι θύων, πῦρ τοῦ ταύρου ἀναφανῆναι ἐκ τῶν βυθῶν, ὑποσχόμενος καταθύσειν τὸν φανέντα. Τοῦ δὲ Ποσειδῶνος ταῦρον ἀνέντος αὐτῷ διαπρεπῆ, τὴν βασιλείαν παρέλαβε. Τὸν δὲ ταῦρον εἰς τὰ βουκόλια πέμψας, ἔθυσεν ἕτερον. Θαλασσοκρατήσας δὲ πρῶτος πασῶν τῶν νήσων σχεδὸν ὑπῆρξεν. (4) Ὀργισθεὶς δὲ αὐτῷ Ποσειδῶν, ὅτι μὴ κατέθυσεν τὸν ταῦρον, τοῦτον μὲν ἐξηγρῶσε, Πασιφάην δὲ ἐλθεῖν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτοῦ παρεσκεύασεν. ² Ἡ δὲ, ἐρασθεῖσα τοῦ ταύρου, συνεργὸν λαμβάνει Δαίδαλον, ὃς ἦν ἀρχιτέκτων, πεφευγὼς ἐξ Ἀθηνῶν ἐπὶ φόνῳ. Οὗτος ξυλίνην βούν ἐπὶ τροχῶν κατασκευάσας, καὶ ταύτην λαβὼν καὶ κοιλίαν ἐσώθεν, ἐκδείρας τε

At Homeri testimonio Sarpedon ex Jove et Laodamia Bellerophontis filia natus est. ⁶ Quum vero Europa nusquam appareret, Agenor pater ad eam quærendam misit filios, ne ante redirent jubens quam sororem invenissent. ⁷ Cum his simul ad filiam investigandam profecta est Telephassa mater et Thasus Neptuno natus vel, ut Pherecydes ait, Cilice. ⁸ Verum quum omnibus pervestigatis Europam nusquam possent reperire, desperato ad suos reditu, alius alio commigrarunt. Et Phoenix quidem nomen dedit Phœniciae, Cilix vero omnem quam Phœniciae finitimam ad Pyramum fluvium regionem subiecit, nominavit Ciliciam. Cadmus et Telephassa in Thracia consederunt. Item etiam Thasus ad Thraciam Thaso urbe condita sedem sibi constituit.

(2) Europam vero in matrimonium duxit rex Cretensium Asterion, ejusque ex Jove liberos educavit. ² Qui quum ad virilem pervenissent ætatem, mutuam inter se discordiam exercuerunt. Deperibant enim puerum quendam Miletum, Apollini natum ex Aria Cleochi filia. Hic quum in Sarpedonis benevolentiam et amorem magis inclinaret, conflato inter fratres bello, Minos superior discessit. ³ Illi in fugam sese converterunt, ac Miletus quidem in Cariam appulsus, ibi urbem condidit ab ipso Miletum nominatam. Verum Sarpedon Cilici adversus Lycios bellum gerenti, pacta mercedis loco regionis parte, opitulatus in Lycia regnum sibi comparavit. ⁴ Eidem Jupiter ad tres ætates vitam concessit. Sunt etiam qui illum Atymni, Jovis ex Cassiopea filii, amore inflammatum et propter hunc inter fratres dissidium ortum esse tradant. ⁵ Rhadamanthus autem legibus insularis latis secundo fugiens in Boeotiam sese contulit, ubi Alcmenam duxit uxorem. Deum vita defunctus cum Minoe iudex sedet apud inferos. ⁶ At Minos, in Creta habitans, Cretensibus leges tulit et ducta Pasiphae Solis ac Perseidis, sive, ut Asclepiades ait, Creta Asterii, filios genuit Catreum, Deucalionem, Glaucum, Androgeum; filias vero Acalen, Xenodicen, Ariadnen, Phædræ. Porro ex Paria nymphe Eurymedontem, Nephalionem, Chrysen, Philolaum; ex Dexitheia denique Euxantium.

(3) Postquam Asterion nullis relictis liberis e vita decesserat, Minos quominus Cretæ regnum susciperet prohibebatur. Sed regnum a diis sibi destinatum esse professus, ut fidem rei faceret, pronuntiat eventurum esse quodcunque a diis expeliverit. ² Institato igitur sacro, ad Neptunum preces facit, ut taurum ex profundo emitteret, oblatumque immolaturum se pollicetur. A Neptuno itaque tauro eximiae formæ emissæ, regnum accepit. Sed bovem illum ad armenta deduci jubet, ejusque loco mactat alium. Idem primus maris imperio potitus omnibus fere insulis præfuit. (i) At iratus illi Neptunus, quod taurum illum non immolasset, huic furorem injecit et Pasiphaen ejus desiderio incendit. ³ Hæc igitur tauri amore capta adiutorem sibi Dædalum assumit architectum, qui cædis reus Athenis aufugerat. Is ligneam vaccam concavam intrinsecus construxit, eamque rotis impositam atque

βοῦν, τὴν δορὰν περιέβραψεν, καὶ θεὸς ἐν ὧπερ εἶθιστο ὁ ταῦρος λειμῶνι βόσκεισθαι, τὴν Πασιφάην ἐνεβίβασεν. Ἐλθὼν δὲ ὁ ταῦρος, ὡς ἀληθινῇ βοῇ συνῆλθεν. ³Ἡ δὲ Ἀστέριον ἐγέννησε τὸν κληθέντα Μινώταυρον. Οὗτος εἶχε ταύρου πρόσωπον, τὰ δὲ λοιπὰ ἀνδρός. Μίνως δὲ ἐν τῷ λαβυρίνθῳ κατὰ τινες χρησμοὺς κατακλείσας αὐτὸν ἐφύλαττεν. ⁴Ἦν δὲ ὁ λαβύρινθος ὃν Δαίδαλος κατασκεύασεν, οἶκημα καμπαῖς πολυπλόκοις πλανῶν τὴν ἐξοδὸν. ⁵Τὰ μὲν οὖν περὶ Μινωταύρου καὶ Ἀνδρόγεω καὶ Φαίδρας καὶ Ἀριάδνης ἐν τοῖς περὶ Θησέως ὑστερον ἐροῦμεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

(1) Κατρέως δὲ τοῦ Μίνως Ἀερόπη καὶ Κλυμένη καὶ Ἀπημοσύνη, καὶ Ἀλθιμένης υἱὸς, γίνονται. ²Χρωμένῳ δὲ Κατρεῖ περὶ καταστροφῆς τοῦ βίου, ὁ θεὸς ἔφη, ὑπὸ ἐνὸς τῶν παίδων τεθνήξεσθαι. ³Κατρεὺς μὲν οὖν ἀπεκρύβετο τοὺς χρησμοὺς, Ἀλθιμένης δὲ ἀκούσας, καὶ δέσας μὴ φρονεὺς γένηται τοῦ πατρὸς, ἀρας ἐκ Κρήτης μετὰ τῆς ἀδελφῆς Ἀπημοσύνης, προσίσχει τινὶ τόπῳ τῆς Ῥόδου, καὶ κατασχὼν Κρητηνίαν ὠνόμασεν. ⁴Ἀναβὰς δὲ ἐπὶ τὸ Ἀταβύριον καλούμενον ὄρος, ἐθεάσατο τὰς πέριξ νήσους. Κατιδὼν δὲ καὶ Κρήτην, καὶ τῶν πατρώων ὑπομνησθεὶς θεῶν, ἰδρύετο βωμὸν Ἀταβυρίου Διός. ⁵Μετ' οὐ πολὺ δὲ τῆς ἀδελφῆς αὐτόχειρ ἐγένετο. Ἑρμῆς γάρ αὐτῆς ἐρασθεὶς, ὡς φεύγουσαν αὐτὴν καταλαβεῖν οὐκ ἠδύνετο (περιτὴν γάρ αὐτοῦ τῷ τάχει τῶν ποδῶν) κατὰ τῆς δόου βύρσας ὑπέστρωσε νεοδάρτας· ἐξ' ἧς ὀλισθήσασα, [τῆνίκα ἀπὸ τῆς Κρήτης ἐπανήει,] φθείρεται, καὶ τῷ ἀδελφῷ μνηύει τὸ γεγονός. Ὁ δὲ, σκῆψιν νομίσας εἶναι τὸν θεὸν, λᾶξ ἐνθορῶν ἀπέχτεινεν. (2) Ἀερόπην δὲ καὶ Κλυμένην Κατρεὺς Ναυπλίῳ δίδωσιν εἰς ἀλλοδαπὰς ἡπείρους ἀπεμπολῆσαι. ²Τούτων Ἀερόπην μὲν ἔγχευε Πλεισθένης, καὶ παῖδας Ἀγαμέμνονα καὶ Μενέλαον ἔτεκε. Κλυμένην δὲ γαμεῖ Νάυπλιος, καὶ τέκνων πατὴρ γίνεται Οἶακος καὶ Παλαμῆδους.

³Κατρεὺς δὲ ὑστερον γῆρα κατεχόμενος, ἐπόθει τὴν βασιλείαν Ἀλθιμένει τῷ παιδί παραδοῦναι, καὶ διὰ τοῦτο ἦλθεν εἰς Ῥόδον. ⁴Ἀποβὰς δὲ τῆς νεῶς σὺν τοῖς ἥρωσι κατὰ τινὰ τῆς νήσου τόπον ἔρημον, ἤλαύνετο ὑπὸ τῶν βουκόλων, ληστὰς ἐμβελιτκέναι δοκούντων. ⁵Καὶ μὴ δυναμένων ἀκοῦσαι λέγοντος αὐτοῦ τὴν ἀλήθειαν διὰ τὴν κραυγὴν τῶν κυνῶν, ἀλλὰ βαλλόντων κῆκείνον, παραγενόμενος Ἀλθιμένης, ἀκοντίσας ἀπέχτεινεν ἀγνοῶν Κατρέα. Μαθὼν δὲ ὑστερον τὸ γεγονός, εὐξάμενος, ὑπὸ χάσματος ἐκρύβη.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

(1) Δευκαλίῳ δὲ ἐγένοντο Ἰδομενεὺς τε καὶ Κρήτη καὶ νόθος καὶ Μόλος.

²Γλαῦκος δὲ, ἔτι νήπιος ὑπάρχων, μυῖαν διώκων εἰς μέλιτος πίθον πεσὼν ἀπέθανεν. Ἀφανοῦς δὲ ὄντος αὐτοῦ, Μίνως πολλὰν ζήτησιν ποιησάμενος, περὶ τῆς

bovis pelle recens excoriatæ circumsutam, intromissa Pasiphae, in prato, ubi taurus depascere consueverat, locavit. Ad quam taurus accurrens, velut naturalem vaccam inivit. ²Ac Pasiphae Asterium peperit cognomento Minotaurum, qui vultum habebat taurinum, cetera membra corporis humani. Hunc Minos oraculis quibusdam monitus in Labyrintho conclusum jussit custodiri. ³Labyrinthus vero a Daedalo exstructum domicilium erat, quod ob multiplices viarum ambages exitum difficilem redderet et incertum. ⁴Sed quæ de Minotauro et Androgeo, deque Phædra et Ariadna narrantur, postea, ubi de Theseo agatur, explicabimus.

CAPUT II.

(1) Catreo Minois filio natæ sunt filiae Aerope, Clymene, Apemosyne, filius Althemenes. ²Sciscitanti de vitæ exitu Catreo deus respondit ab uno filiorum sibi moriendum esse. ³Catreus igitur oraculum celabat; audivit tamen Althemenes, qui veritus ne foret patris intersector, relicta Cretæ cum Apemosyne sorore in Rhodi insulæ locum quendam appellit, eumque occupatum nominavit Creteniam. ⁴Hic quum ab Atabyrio monte circumjacentes insulas spectaret, inter easque Cretam quoque conspiceret, patriorum deorum recordatus aram exstruxit Jovi Atabyrio. ⁵Verum non multo post suam ipse sororem interemit. Nam Mercurius ejus amore correptus, quod fugientem assequi non poterat (quippe quæ illum pedum pernecitate superaret), tentibus tergoribus viam substravit, in quibus delapsa [quum e Creta redibat,] vitata est. Rem indicat fratri. Is vero dei nomen culpæ prætextum esse arbitratus calcibus impetitam occidit. (2) Aeropen et Clymenen Catreus tradidit Sapphio qui in longinquas terras abduclas venderet. ²Harum Aeropen uxorem duxit Plisthenes, ex eaque Agamemnonem et Menelaum procreavit. Clymenen in matrimonium tenuit Nauplius, cui filii nati sunt Olax et Palamedes.

³Postea Catreus senio confectus Althemeni filio regnum tradere cupiebat, et propterea profectus est in Rhodum. ⁴Jam vero ubi e nave cum heroibus in desertum quendam insulæ locum descenderat, a bubulcis, latrones ingruisse ratis, arcebatur. ⁵Et quum quæ res esset dicentem propter canum latratum non possent audire, sed jactis lapidibus eum persequerentur, Althemenes superveniens contorto telo ignarus patrem interfecit. Qui ubi scelus patratum cognovit, deos precatus, terræ liatu absconditus est.

CAPUT III.

(1) Deucalionis liberi erant Idomeneus et Crete et Molus (*Æthion* ?) et Molus.

²Glaucus, infans adhuc, muscam insequens in dolium melle plenum delapsus periit. Quo e conspectu sublato, Minos postquam multum cum quæsi-

εὐρήσεως ἐμμαντεύετο. ³Κούρητες δὲ εἶπον αὐτῷ, τρι-
χρώματον ἐν ταῖς ἀγέλαις ἔχειν βούν, τὸν δὲ τὴν
ταύτης θεῶν ἀρίστα εἰκάσαι δυνθθέντα, καὶ ζῶντα τὸν
παῖδα ἀποδώσειν. ⁴Συγκληθέντων δὲ τῶν μάντειων,
Πολύιδος, ὁ Κοιρανῶ, τὴν χροάν τῆς βοῦς εἶχασε βά-
του καρπῷ· καὶ, ζητεῖν τὸν παῖδα ἀναγκασθεὶς, διὰ
τινος μαντείας ἀνεῦρε. ⁵Λέγοντος δὲ Μίνως, ὅτι δεῖ
καὶ ζῶντα ἀπολαβεῖν αὐτόν, ἀπεκλείσθη σὺν τῷ νε-
κρῷ. Ἐν ἀμυχανίᾳ δὲ πολλῇ τυγχάνων, εἶδε δρά-
κοντα ἐπὶ τὸν νεκρὸν ἰόντα· τοῦτον βαλὼν λίθῳ
ἀπέκτεινε, δεῖσας μὴ ἂν αὐτὸς τελευτήσῃ, εἰ τούτῳ
συμπάθῃ. ⁶Ἐρχεται δὲ ἕτερος δράκων, καὶ θεασάμενος
νεκρὸν τὸν πρῶτον, ἄπεισιν, εἴτα ὑποστρέφει ποίαν
κομίζων, καὶ ταύτην ἐπιτίθῃσιν ἐπὶ πᾶν τὸ τοῦ ἐτέ-
ρου σῶμα· ἐπιτεθείσης δὲ τῆς ποίης, ἀνέστη. ⁷Θεασά-
μενος δὲ Πολύιδος καὶ θαυμάσας, τὴν αὐτὴν ποίαν
προσενεγκὼν τῷ τοῦ Γλαύκου σώματι, ἀνέστησεν.
(2) Ἀπολαβὼν δὲ Μίνως τὸν παῖδα, οὐδ' οὕτως εἰς
Ἄργος ἀπιέναι τὸν Πολύιδον εἶα, πρὶν ἢ τὴν μαντείαν
διδάξαι τὸν Γλαῦκον· ἀναγκασθεὶς δὲ ὁ Πολύιδος δι-
δάσκει. ²Καὶ ἐπεὶ δὴ ἀπέπλει, κελεύει τὸν Γλαῦκον
εἰς τὸ στόμα ἐπιπτύσαι· καὶ τοῦτο ποιήσας Γλαῦκος
τὴν μαντείαν ἐπιλάθεται. ³Γὰ μὲν οὖν περὶ τῶν τῆς
Εὐρώπης ἀπογόνων μέχρι τοῦδε μοι λελέχθω.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

(1) Κάδμος δὲ, ἀποθανοῦσαν θάψας Τηλέφασσαν,
ὑπὸ Θρακῶν ξενισθεὶς, ἦλθεν εἰς Δελφοὺς περὶ τῆς
Εὐρώπης πυθνόμενος. Ὁ δὲ θεὸς εἶπε, περὶ μὲν
Εὐρώπης μὴ πολυπραγμονεῖν, χρῆσθαι δὲ καθοδηγῶ
βοῇ, καὶ πόλιν κτίζειν ἐνθα ἂν αὐτὴ πέσῃ καμουσα.
²Τοιοῦτον λαβὼν χρησμὸν, διὰ Φωκίων ἐπορεύετο.
Εἴτα βοὶ συντυχὼν ἐν τοῖς Πελάγοντος βουκολίοις,
ταύτη κατόπισθεν εἶπετο. Ἢ δὲ, διεξιούσα Βοιωτίαν,
ἐκλίθη, πόλιν ἐνθα νῦν εἰσὶ Θῆβαι. ³Βουλόμενος δὲ
Ἀθηνᾶ καταθῆσαι τὴν βοῦν, πέμπει τινὰ τῶν μετ'
ἐαυτοῦ ληψόμενον ἀπὸ τῆς Ἀρείας κρήνης ὕδωρ·
φρουρῶν δὲ τὴν κρήνην δράκων, ὃν ἐξ Ἀρεῶς εἶπον
τινὲς γεγονέναι, τοὺς πλείονας τῶν πεμφθέντων διέ-
σθαιρειν. ⁴Ἀγανακτήσας δὲ Κάδμος, κτείνει τὸν δρά-
κοντα· καὶ, τῆς Ἀθηνᾶς ὑποθεμένης, τοὺς ὁδόντας
αὐτοῦ σπείρει· τούτων δὲ σπαρέντων, ἀνέτειλαν ἐκ
γῆς ἄνδρες ἑνοπλοὶ, οὓς ἐκάλεσαν Σπαρτούς. ⁵Οὗτοι δὲ
ἀπέκτειναν ἀλλήλους, οἱ μὲν, εἰς ἔρην ἀκούσιον
ἐλθόντες, οἱ δὲ, ἀλλήλους ἀγνοοῦντες. ⁶Φερικύδης δὲ
φησιν, ὅτι Κάδμος, ἰδὼν ἐκ γῆς ἀναφυομένους ἄνδρας
ἐνόηλους, ἐπ' αὐτοὺς ἔβαλε λίθους· οἱ δὲ, ὑπ' ἀλλή-
λων νομίζοντες βάλλεσθαι, εἰς μάχην κτείστησαν.
⁷Περὶσώθησαν δὲ πέντε· Ἐχίων, Οὐδαῖος, Χθόνιος,
ὑπερήνωρ, Πέλωρ. (2) Κάδμος δὲ, ἀνθ' ὧν ἔκτεινεν,
αἰδῶν ἐνιχυτὸν ἐθήτευσεν Ἀρεῖ· ἦν δὲ ὁ ἐνιχυτὸς
τότε ὀκτὼ ἔτη.

²Μετὰ δὲ τὴν θητείαν Ἀθηνᾶ αὐτῷ βασιλείαν κα-

rat, de inveniendi ratione consuluit oraculum. ²Curetes
ei dixerunt tricolorem esse inter armenta ejus bovem; jam
qui conjectando assequi possit, cuinam rei bovis hujus
species optime queat comparari, eum quoque ad invenien-
dum puerum vitæque restituendum fore idoneum. ⁴Con-
vocatis igitur vatibus, Polyidus, Cœrani filius, bovem tri-
plicis coloris cum moro rubi comparavit, et puerum vesti-
gare coactus, vaticinandi arte quadam adjutus eum reperit.
⁵At Minos vivum sibi puerum reddendum esse dictitans
eum cum mortuo inclusit. Quum itaque in summa consilii
inopia versaretur, draconem vidit ad mortuum acceden-
tem. Hunc lapide percussum occidit, veritus, ne, si ei
parceret, ipse moreretur. ⁶Deinde vero alter draco advenit,
ac priorem exstinctum conspicatus abit; mox herbam fe-
rens redit, eaque toti alterius corpori imposita, hunc in
vitam revocat. ⁷Id quum Polyidus miratus vidisset, ean-
dem herbam Glauci corpori admovens mortuum suscita-
vit. (2) Sed Minos ne post recuperatum quidem filium
Argos redire Polyidum permisit nisi antea vaticinandi ar-
tem Glaucum docuerit. Polyidus coactus artem edocuit;
²et ubi nave in patriam profecturus erat, Glaucum jussit
in os sibi inspuere. Quo facto Glaucus vaticinandi artem
oblitus est. ³Hactenus igitur de Europæ posteritate.

CAPUT IV.

(1). Cadmus a Thracibus hospitio exceptus, postquam
Telephassan vita defunctam sepeliverat, Delphos conten-
dit de Europa deum sciscitaturus. Jussit Apollo, ne de
Europa curiose quaereret, sed bove utens viæ duce urbem
conderet ubi illa defessa procubitura foret. ²Quo accepto
responso per Phocidem iter faciebat. Mox bovi inter Pela-
gontis armenta obviam factus, pone eam sequebatur. Hæc
vero Bœotiam percurrrens humi procubuit, ubi nunc ex-
stant Thebæ. ³Deinde bovem illam Minervæ mactaturus e
suis quendam misit, qui ex Martis fonte hauriret aquam.
Sed draco fonti custos appositus, quem Marte satum non-
nulli perhibuere, ex aquaturis plerosque absumsit. ⁴Quare
indignatus Cadmus draconem interemit, ac Minervæ con-
silio dentes ejus humo condidit. Quibus satis, armati e
terra viri exorti sunt, quos nominarunt Spartos. ⁵Horum
alteri inviti rixam ineuntes, alteri ignari inter se congressi
mutua caede occumbunt. ⁶Verum Pherecydes dicit Ca-
dmum armatos viros e terra exorientes conspicientem la-
pidibus eos petivisse; sed hos, vicissim a se perculti existi-
mantes, inter se iniisse pugnam. ⁷Superfuerunt autem
quinque, Echion, Udaus, Chthonius, Hyperenor, Pelor.
(2) Cadmus vero pro commissa caede per annum ma-
gnum, quod tum octo annis constabat, Marti servivit.

²Post peractum servitii tempus Minerva regnum ei in-

τεσκεύασε, Ζεὺς ἔδωκεν αὐτῷ γυναῖκα Ἀρμονίαν, Ἀφροδίτης καὶ Ἄρεος θυγατέρα, καὶ πάντες θεοὶ, καταλιπόντες τὸν οὐρανὸν, ἐν τῇ Καδμείᾳ τὸν γάμον εὐωχούμενοι ἀνύμνησαν. ² Ἐδωκε δὲ αὐτῇ Κάδμος πέπλον, καὶ τὸν Ἡφαιστότευκτον ὄρμον, ὃν ὑπὸ Ἡφαίστου λέγουσιν τινες δοθῆναι Κάδμῳ, Φερεκύδης δὲ ὑπὸ Εὐρώπης· ὃν παρὰ Διὸς αὐτὴν λαβεῖν. ³ Γίνονται δὲ Κάδμῳ θυγατέρες μὲν Αὐτονόη, Ἰνώ, Σεμέλη, Ἀγαυή, παῖς δὲ Πολύδωρος. Ἰνώ μὲν οὖν Ἀθάμας ἐγγίμεν· Αὐτονόην δὲ Ἀρισταῖος Ἀγαυὴν, Ἐχίῳν.

(3) Σεμέλης δὲ Ζεὺς ἐρασθεὶς, Ἥρας κρύφα συνενύχεται. Ἡ δὲ, ἐξαπατηθεῖσα ὑπὸ Ἥρας, κατανεύσαντος αὐτῇ Διὸς πᾶν τὸ αἰτηθὲν ποιήσῃ, αἰτεῖται τοιοῦτον αὐτὸν ἔλθειν, οἷος ᾗλθε μνηστευόμενος Ἥραν. ² Ζεὺς δὲ, μὴ δυνάμενος ἀνανεῦσαι, παραγίνεται εἰς τὸν θάλαμον αὐτῆς ἐκ ἄρματος, ἀστραπαῖς ὁμοῦ καὶ βρονταῖς, καὶ κεραυνὸν ἔχων. ³ Σεμέλης δὲ διὰ τὸν φόβον ἐκλιπούσης, ἐξαμνηνιαῖον βρέφος ἐξαμβλωθὲν ἐκ τοῦ πυρὸς ἀρπάσας, ἐνέβραψε τῷ μηρῷ. ⁴ Αποθνούσης δὲ Σεμέλης, αἱ λοιπαὶ Κάδμου θυγατέρες διήνεγκαν λόγον, συνενῆσθαι θνητῷ τινι Σεμέλην, καὶ καταψεύσασθαι Διὸς, καὶ διὰ τοῦτο ἐκεραυνώθη. ⁵ Κατὰ δὲ τὸν χρόνον τὸν καθήκοντα, Διόνυσον γεννᾷ Ζεὺς λύσας τὰ βράμματα, καὶ δίδωσιν Ἑρμῇ. Ὁ δὲ κομίζει πρὸς Ἰνὼ καὶ Ἀθάμαντα, καὶ πείθει τρέφειν ὡς κόρην.

⁶ Ἀγανακτήσασα δὲ Ἥρα, μανίαν αὐτοῖς ἐνέβαλε. Καὶ Ἀθάμας μὲν, τὸν πρεσβύτερον παῖδα Λεάρχον ὡς ἑλαφον θηρεύσας ἀπέχτεινεν· Ἰνὼ δὲ, τὸν Μελικέρτην εἰς πεπυρωμένον λέβητα ῥίψασα, εἴτα βαστάσασα, μετὰ νεκροῦ τοῦ παιδὸς ἤλατο κατὰ βυθῶν· ⁷ καὶ Λευκοθέα μὲν αὐτὴ καλεῖται, Παλαίμων δὲ ὁ παῖς, οὕτως ὀνομασθέντες ὑπὸ τῶν πλεόντων· τοῖς χειμαζομένοις γὰρ βοηθοῦσιν. ⁸ Ἐτέθη δὲ ἐπὶ Μελικέρτῃ ἀγῶν τῶν Ἰσθμίων, Σισύφου θέντος.

⁹ Διόνυσον δὲ Ζεὺς εἰς ἔριπον ἀλλάξας τὸν Ἥρας θυμὸν ἐκλεψε· καὶ λαβὼν αὐτὸν Ἑρμῆς πρὸς Νύμφας ἐκόμισεν ἐν Νύτῃ τῆς Ἀσίας κατοικοῦσας, ἃς ὕστερον Ζεὺς καταστερίσας ὠνόμασεν Ὑάδας.

(4) Αὐτονόης δὲ καὶ Ἀρισταίου παῖς Ἀκταίων ἐγένετο, ὃς τραφεὶς παρὰ Χείρωνι κυνηγὸς ἐδιδάχθη, καὶ ὕστερον κατεβρώθη ἐν τῷ Κιθαιρώνι ὑπὸ τῶν ἰδίων κυνῶν. ² Καὶ τοῦτον ἐτελεύτησε τὸν τρόπον, ὡς μὲν οὖν Ἀκουσίλαος λέγει, μνησίαντος τοῦ Διὸς, ὅτι ἐμνηστεύσατο Σεμέλην· ³ ὡς δὲ οἱ πλείονες, ὅτι τὴν Ἀρτεμιν λουομένην εἶδε· καὶ φασὶ τὴν θεὸν παραχρῆμα αὐτοῦ τὴν μορφήν εἰς ἑλαφὸν ἀλλάξαι, καὶ τοῖς ἐπομένοις αὐτῷ πεντήκοντα κυσὶν ἐμβάλειν λύσσαν, ὑπ' ὧν κατὰ ἄγνοιαν ἐβρώθη. ⁴ Ἀπολομένου δὲ Ἀκταίωνος, οἱ κύνες ἐπιζητοῦντες τὸν δεσπότην, κωλύοντο, καὶ ζήτησιν ποιούμενοι, παρεγίνοντο ἐπὶ τὸ τοῦ Χείρωνος ἄντρον· ὃς εἰδὼλον κατεσκεύασεν Ἀκταίωνος, ὃ καὶ τὴν λύπην αὐτῶν ἔπαυσε.

struxit. Jupiter Harmoniam, Veneris et Martis filiam, uxorem dedit, atque omnes dii, relicto caelo, in Cadmeo convivio excepti nuptias celebrarunt. ² Dedit ei Cadmus pepulum et monile a Vulcano fabricatum, quod, ut nonnulli dicunt, ab ipso Vulcano acceperat, secundum Pherecydem vero ab Europa, cui Jupiter id donaverat. ³ Nascentur Cadmo filiae Autonoe, Ino, Semele, Agave, filius vero Polydorus. Ino Athamanti nupsit, Autonoe Aristaeo, Agave Echioni.

(3) Cum Semele Jupiter, ejus amore captus, clam Junone concumbit. Haec autem ab Junone decepta, Jove quidquid deposceret sese facturum pollicente, ex eo petit, ut talis ad se accedat, qualis venerit Junonis nuptias ambiens. ² Quod quum Jupiter abnuere non posset, curru vectus tonans et fulminans ejus thalamum ingreditur. ³ Quare Semele metu extincta semestrem partum edidit, quem Jupiter e medio abreptum igne femori insuit. ⁴ Semele extincta, reliquae Cadmi filiae sermonibus divulgant eam cum mortalium quodam concubuisse, et ab Jove se compressam mentitam, eamque ob rem fulminatam esse. ⁵ Congruo deinde tempore Jupiter, solutis filiis Dionysum parit eumque tradit Mercurio. Hic ad Ino et Athamantem puerum deferit, iisque suadet ut tamquam puellam educant.

⁶ Quod iniquo animo ferens Juno iis furorem injectit. Et Athamas quidem majorem natu filium Learchum, velut cervum venatus, interfecit; Ino vero Melicertem in lebetem fervente aqua plenum conjecit, atque deinde mortuum secum asportans prosiluit in profunda. ⁷ Et ipsa quidem Leucotheae, puer vero Palaemonis a navigatoribus nomen acceperunt: nam tempestate vexatis opem ferunt. ⁸ In Melicertae denique honorem Isthmia Sisyphe auctore instituta sunt.

⁹ Dionysum vero in haedum transformatum Jupiter Junonis irae subduxit, ac Mercurius transtulit eum ad Nymphas, quae Nysam in Asia incolebant, quaeque postea a Jove inter sidera collocatae nominabantur Hyades.

(4) Autonoes et Aristaei filius fuit Actaeon, qui a Chirone educatus et venationem edoctus postea a suis ipsis canibus in Cithaerone devoratus est. ² Atque hunc in modum finivit, secundum Acusilaum, Jovis ira, quod Semeles nuptias ambiisset; ³ secundum plerosque autem, quod Dianam se lavantem conspexisset; tum enim deam dicunt extemplo eum in cervum commutasse, atque quinquaginta qui eum sequebantur canibus rabiem injectisse, ab iisque ignaris dominum esse discerptum. ⁴ Postquam Actaeon perierat, canes herum cum ululatu vestigantes ad Chironi antrum devenerunt, qui Actaeonis simulacrum effudit, quo canibus objecto effecit ut maerorem deponerent.

Τὰ ὀνόματα τῶν Ἀκταίωνος κυνῶν. Ἐξ ὧν οὗτοι ***

Δὴ νῦν καλὸν σῶμα περισταδόν, ἥντε θῆρες,
τοῦδε δάσαντο κύνες κρατεροί· πέλας Ἀρεῖα πρώτη.
... μετὰ ταύτην, ἄλκιμα τέκνα,
Λυκεὺς καὶ Βάνος πόδας ἀνετός, ἡδ' Ἀμάρυνθος.
Καὶ τοὺς ὀνομαστὶ διήνεγκεν, ὥς κατέλεξε.
[Καὶ τότε Ἀκταίων ἐθάνεν Διὸς ἐννεσίῃσι.]
Πρῶτοι γὰρ μέλαν αἷμα πῖον σφετέροιο ἀνακτος
Σπάρτος τ' ὦν, Ἀργός τε, Βορῆς τ' αἰψηροκλειυθος.
[Τοῦ δ' Ἀκταίωνος πρῶτοι φάγον, αἷμα δ' ἔλαψαν.]
Τοὺς δὲ μετ' ἄλλοι πάντες ἐπέσσυθεν ἐμμεμαῶτες.
(Ἀργαλέων ὀδυνῶν ἄκος ἐμμεναι ἀνθρώποισιν.)

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

(1) Διόνυσος δὲ εὐρετῆς ἀμπέλου γενόμενος, Ἦρας
μανίαν αὐτῷ ἐμβαλούσῃ, περιπλανᾷται Αἴγυπτόν τε
καὶ Συρίαν. ²Καὶ τὸ μὲν πρῶτον Πρωτεύς αὐτὸν ὑπο-
δέχεται βασιλεὺς Αἰγυπτίων. ³Λύθις δὲ εἰς Κύβελα
τῆς Φρυγίας ἀφικνεῖται· κάκει καθαρθεὶς ὑπὸ Ῥέας,
καὶ τὰς τελετὰς ἐκμαθὼν, καὶ λαβὼν παρ' ἐκείνης
τὴν στολὴν, ἐπὶ Ἰνδοὺς διὰ τῆς Θράκης ὑπείχεται.
⁴Λυκοῦργος δὲ, παῖς Δρύαντος, Ἠδωνῶν βασιλεύων,
οἱ Στρυμόνα ποταμὸν παροικοῦσι, πρῶτος ὑβρίσας
ἐξέβαλεν αὐτόν. ⁵Καὶ Διόνυσος μὲν εἰς θάλασσαν πρὸς
Θέτιν τὴν Νηρέως κατέφυγε· Βάχχαι δὲ ἐγένοντο
εἰγμάλωτοι καὶ τὸ συνεπόμενον Σατύρων πλῆθος
αὐτῷ. ⁶Λύθις δὲ αἱ Βάχχαι ἐλύθησαν ἐξαίφνης· Λυ-
κούργῳ δὲ μανίαν ἐποίησε Διόνυσος. Ὁ δὲ, μεμνηνὼς,
Δρύαντα τὸν παῖδα, ἀμπέλου νομίζων κλῆμα κόπτειν,
πέλεικε πλήξας, ἀπέκτεινε, καὶ ἀκρωτηριάσας αὐτόν,
ἐσοφρόνησε. ⁷Τῆς δὲ γῆς ἀκάρπου μενούσῃς, ἔχρησεν
ὁ θεὸς, καρποφορήσειν αὐτήν, ἂν θανατωθῇ Λυκοῦρ-
γος. Ἠδωνοὶ δὲ ἀκούσαντες, εἰς τὸ Παγγαῖον αὐτὸν
ἀπαγαγόντες ὄρος, ἔδησαν, κάκει κατὰ Διονύσου βού-
λησιν ὑπὸ ἵππων διασθαρθεὶς ἀπέθανε.

(2) Διελθὼν δὲ Θράκην, καὶ τὴν Ἰνδικὴν ἅπασαν,
στήλας ἐκεῖ στήσας, ἦκεν εἰς Θήβας καὶ τὰς γυναικας
ἠνάγκασε καταλιπούσας τὰς οἰκίας βακχεύειν ἐν τῷ
Κιθαιρῶνι. ²Πενθεὺς δὲ, γεννηθεὶς ἐξ Ἀγανῆς Ἐχίονι,
παρὰ Κάδμου εἰληρῶς τὴν βασιλείαν, διεκώλυε ταῦτα
γίνεσθαι. Καὶ παρὰγενόμενος εἰς Κιθαιρῶνα τῶν
Βαχχῶν κατὰσκοπος, ὑπὸ τῆς μητρὸς Ἀγανῆς κατὰ
μανίαν ἐμελείσθη. Ἐνόμισε γὰρ αὐτὸν θερίον εἶναι.
³Δεῖξας δὲ Θεβαίους ὅτι θεὸς ἐστίν, ἦκεν εἰς Ἄργος·
κάκει πάλιν οὐ τιμώντων αὐτόν, ἐξέμηνε τὰς γυναι-
κας. Αἱ δὲ, ἐν τοῖς ὄρεσι τοὺς ἐπιμαστιδίους ἔχουσαι
παιδας, τὰς σάρκας αὐτῶν ἐσίουντο. (3) Βουλόμενος
δὲ ἀπὸ τῆς Ἰκαρίας εἰς Νάξον διακομισθῆναι, Τυρρῆ-
νῶν ληστρικὴν ἐμισθώσατο τριήρη. Οἱ δὲ, αὐτὸν ἐνθέ-
μενοι, Νάξον μὲν παρέπλεον, ὑπείχοντο δὲ εἰς Ἀσίαν
ἀπεμπολήσοντες. ²Ὁ δὲ τὸν μὲν ἱστὸν καὶ τὰς κώ-
πας ἐποίησεν ὄρεις, τὸ δὲ σκάφος ἔπλησε κισσοῦ

Nomina canum Acteonis : ***

Jam pulcrum ejus corpus circumstantes in modum ferarum
dilacerarunt canes validi. Ac Arcya prima
... post hanc, fortis proles,
Lyncæus et Banus pedibus celer, atque Amarynthus.

Et hos nominatim protulit in enumeratione :

[Ac tum Actæon occubuit Jovis numine.]
Primi enim nigrum sanguinem biberunt domini sui.
Spartus Argusque boresque celeriter viam conficiens.
[Hi primi ederunt membra Actæonis et sanguinem iam-
Post hos vero reliqui omnes prompte irruerunt. [berunt]
(Sævorum dolorum remedium esse hominibus.)

CAPUT V.

(1) Bacchus, vitis inventor, furore a Junone injecto
percitus Egyptum pererrat et Syriam. ²Ac primum quidem
Proteus, rex Egyptiorum, hospitio eum excepit. ³Deinde
ad Cybelum Phrygiæ montem pervenit; ibique a Rhea
sanæ menti restitutus et cæremonias edoctus, accepta ab
illa stola, ad Indos (?) per Thraciam contendit. ⁴Lycurgus
vero Dryantis filius, rex Edonorum qui Strymonem flu-
vium accolunt, eum contumelia affectum eiecit. ⁵Tum Bac-
chus in mare ad Thetidem Nerei filiam confugit; Bacchæ
autem et quæ eum comitabatur Satyrorum turba captivæ
in vincula conjectæ sunt. ⁶Mox vero Bacchæ repente sunt
liberatæ; Lycurgo enim Bacchus furorem injectit. Tum ille
amentia præceps Dryantem filium, vitis palmitem se ra-
tus amputare, securi percussum occidit; sed postquam
corporis extremitates ei præciderat, resipuit. ⁷Deinde ubi
terra nullas suppeditabat fruges, deus vaticinatus est, tum
agros fertilitatem recuperaturos, quum Lycurgus morte
multatus fuerit. Quo accepto oraculo Edones illum in Pan-
gaum montem abductum in vincula conjecerunt, ibique
ex Bacchi voto equis dilaniatus occubuit.

(2) Bacchus vero post Thraciam (atque Indiam) univer-
sam peragratam, positis ibi stelis, venit Thebas, ubi mu-
lieres, relictis domibus, furore bacchico in Cithærone
discursitare coegit. ²Pentheus autem, Agaves et Echionis
filius, qui Cadmo in regno successerat, hæc ab illis fieri vo-
luit prohibere; sed quum in Cithæronem Bacchas specu-
laturus sese contulisset, ab Agave matre, per furorem
eum feram esse arbitrata, membratim discerptus est.
³Deinde Bacchus, postquam se deum esse Thebanis demon-
straverat, profectus est Argos; ubi quum eodem modo
negligeretur, mulieribus injectit insaniam. Hæ itaque in
montibus lactentium, quos secum extulerant, filiorum
carnibus vescebantur. (3) Post quum ab Icaria in Naxum
transveli cuperet, prædatoriam Tyrrenorum triremem
mercede conduxit. Sed Tyrreni, deo in nave imposito,
Naxi litora præterlegunt atque vela faciunt in Asiam, ubi
deum vendituri erant. ²Tum Bacchus malum remosque in
serpentes vertit atque navem hedera tiliarumque sonitu

καὶ βοῆς αὐλῶν· οἱ δὲ, ἐμμανεῖς γενόμενοι, κατὰ τῆς θαλάττης ἔφυγον καὶ ἐγένοντο δελφίνες. ³ Ὡς δὲ μαθόντες αὐτὸν θεὸν ἄνθρωποι ἐτίμων· ὁ δὲ ἀνταγῶν ἐξ Ἄδου τὴν μητέρα, καὶ προσαγορεύσας Θυώνην, μετ' αὐτῆς εἰς οὐρανὸν ἀνῆλθεν.

(4) Ὁ δὲ Κάδμος μετὰ Ἀρμονίας Θήβας ἐκλιπών, πρὸς Ἐγχέλεας παρὰγίνεται. Τούτοις δὲ ὑπὸ Ἰλλυριῶν πολεμουμένοις ὁ θεὸς ἔχρησεν, Ἰλλυριῶν κρατῆσειν, ἐὰν ἡγεμόνα Κάδμον καὶ Ἀρμονίαν ἔχωσιν. Οἱ δὲ πεισθέντες ποιοῦνται κατὰ Ἰλλυριῶν ἡγεμόνας τούτους, καὶ κρατοῦσι. Καὶ βασιλεύει Κάδμος Ἰλλυριῶν, καὶ παῖς Ἰλλύριος αὐτῷ γίνεται. ² Ἀῤῥθις δὲ μετὰ Ἀρμονίας εἰς δράκοντα μεταβαλὼν, εἰς Ἰλῦσιον πεδῖον ὑπὸ Διὸς ἐξεπέμψθησαν.

(5) Πολύδωρος δὲ, Θηβῶν βασιλεὺς γενόμενος, Νυκτιδίᾳ γαμεῖ, Νυκτέως τοῦ Χθονίου θυγατέρα, καὶ γεννᾷ Λαβδάκον. Οὗτος ἀπώλετο μετὰ Πενθέα, ἐκείνῳ φρονῶν παραπλήσια. ² Καταλιπόντος δὲ Λαβδάκου παῖδα ἐνικυσιαῖον Λαῖον, τὴν ἀρχὴν ἀφείλετο Λύκος, ἕως οὗτος ἦν παῖς, ἀδελφὸς ὢν Νυκτέως. ³ Ἀμφοτέρωι δὲ ἀπὸ Εὐβοίας φυγόντες, ἐπεὶ Φλεγύαν ἀπέκτειναν τὸν Ἄρεος καὶ Δωτιδὸς τῆς Βοιδοχίδος, Ὑρίαν κατῴκουν, καὶ, διὰ τὴν πρὸς Πενθέα οἰκειότητα, ἐγεγύνευσαν πολῖται. ⁴ Αἰρεθεὶς οὖν Λύκος πολέμαρχος ὑπὸ Θηβαίων, ἐπετίθετο τῇ δυναστείᾳ, καὶ βασιλεύσας ἔτη εἴκοσι, φονευθεὶς ὑπὸ Ζήθου καὶ Ἀμφίονος θνήσκει δι' αἰτίαν τήνδε· ⁵ Ἀντιόπη θυγάτηρ ἦν Νυκτέως· ταύτῃ Ζεὺς συνῆλθεν. Ἡ δὲ, ὡς ἔγκυος ἐγένετο, τοῦ πατρὸς ἀπειλοῦντος, εἰς Σικυῶνα ἀποδιδράσκει πρὸς Ἰππωπέα καὶ τούτῳ γαμεῖται. ⁶ Νυκτεὺς δὲ ἀθυμήσας ἑαυτὸν φονεύει, δοὺς ἐντολὴν Λύκῳ παρὰ Ἰππωπέως καὶ παρὰ Ἀντιόπης λαβεῖν δίκας. ⁷ Ὁ δὲ στρατευσάμενος Σικυῶνα χειροῦται· καὶ τὸν μὲν Ἰππωπέα κτείνει, τὴν δὲ Ἀντιόπην ἡγάγεν αἰχμάλωτον. ⁸ Ἡ δὲ ἀγομένη δύο γεννᾷ παῖδας ἐν Ἐλευθεραῖς τῆς Βοιωτίας, οὓς ἐκκειμένους εὐρὼν βουκόλος ἀνατρέφει, καὶ τὸν μὲν καλεῖ Ζήθον, τὸν δὲ Ἀμφίονα. Ζήθος μὲν οὖν ἐπιμελεῖτο βουφορβίων, Ἀμφίων δὲ κιθαροδίαν ἥσκει, δόντος αὐτῷ λύραν Ἑρμοῦ. ⁹ Ἀντιόπην δὲ ἡκίζετο Λύκος καθεύδων, καὶ ἡ τούτου γυνὴ Δίρκη· λαθοῦσα δὲ ποτε, τῶν δεσμῶν αὐτομάτως λυθέντων, ἦκεν ἐπὶ τῶν παίδων ἑπαυλιν, δεχθῆναι πρὸς αὐτῶν θέλουσα. ¹⁰ Οἱ δὲ, ἀναγνωρισάμενοι τὴν μητέρα, τὸν μὲν Λύκον κτείνουσι, τὴν δὲ Δίρκην δῆσαντες ἐκ ταύρου θανοῦσαν ῥίπτουσιν εἰς κρήνην τὴν ἀπ' ἐκείνης καλουμένην Δίρκην. ¹¹ Παραλαβόντες δὲ τὴν δυναστείαν, τὴν μὲν πόλιν ἐτείχισαν, ἐπακολουθησάντων τῇ Ἀμφίονος λύρᾳ τῶν λίθων· Λαῖον δὲ ἐξέβαλον. ¹² Ὁ δὲ, ἐν Πελοποννήσῳ διατελὼν, ἐπιξενοῦται Πέλοπι, καὶ τούτου παῖδα Χρύσιππον, ἄρματοδραμεῖν διδάσκων, ἐρασθεὶς ἀναρπάζει.

(6) Γαμεῖ δὲ Ζήθος μὲν Θήβην, ἀφ' ἧς ἡ πόλις Θῆβαι· Ἀμφίων δὲ Νιόβην τὴν Ταντάλου, ἡ γεννᾷ παῖδας μὲν ἑπτὰ, Σίπυλον, Μίνυτον, Ἴσμηνον, Δα-

replevit. Verum natae furore acti in mare praecipites desilierunt et in delphinos transmutati sunt. ² Itaque quum divinitatem ejus cognovissent homines, divinis honoribus eum colebant. Hic deinde cum matre, quam ab inferis reductam nominavit Thyonen, in caelum conscendit.

(4) Interea Cadmus cum Harmonia, relictis Thebis, venit ad Enchelenses. Quibus, quum ab Illyriis bello vexarentur, a deo responsum fuit se Illyriorum fore victores, si duces haberent Cadmum et Harmoniam. Igitur oraculi fidem secuti eos adversus Illyrios duces eligunt et superiores proelio discedunt. Sic itaque Cadmus Illyriorum regnum adipiscitur, eique filius nascitur Illyrius. ² Postremo cum Harmonia in draconem mutatus, in Ilysiu campum a Jove abducti sunt.

(5) Polydorus Thebarum regno praefectus Nycteidem, Nyctei, Clithonii, filiam, uxorem ucit, ex eaque gignit Labdacum. Hic post Pentheum, quod eodem fere quo ille erat animo, perit. ² Quum vero Labdacus Laium amicum filium reliquisset, per ejus puerilem aetatem regnum sibi arripuit Lycus, frater Nyctei. ³ Horum uterque propter eandem Phlegya, ex Marte et Dotide Barbeide nati, ab Euboea exulatum abierunt Hyriam, deinde ob necessitadinem, quae cum Pentheo iis intercessit, inter cives Thebanos sunt recepti. ⁴ Lycus igitur belli dux a Thebanis delectus summa rerum potitus est, et post regnum viginti annorum a Zetho et Amphione interemptus diem obiit supremum. Causa rei fuit haec : ⁵ Nycteus filiam habebat Antiopam; cum hac Jupiter congressus est. Ubi vero gravida esset, patre pernam minitante, Sicyonem fugit ad Epopeum eique nupsit. ⁶ Nycteus interim morore confectus, postquam Lycum in Epopeum et Antiopam animalvertere jusserat, sibi ipse mortem conscivit. ⁷ Lycus vero in bellum profectus Sicyonem cepit et Epopeum interemptum et Antiopam captivam abduxit. ⁸ Haec dum iter fecit in Eleutheris Boeotiae urbe geminos peperit, quos expositos bubulcus invenit ac educavit, eorumque alterum nominavit Zethum, alterum Amphionem. Zethus rei pecuaria studio se dabat, Amphion a Mercurio lyra donatus citharedicam exercebat. ⁹ Antiopam vero inclusam Lycus et Dirce conjux contumeliose tractabant. Sed vinculis quendam ultro solutis, furtim ad filiorum domicilium, ut ab eis exciperetur, contendit. ¹⁰ Qui matre agnita Lycum occidunt, ac Dircen crinibus ad taurum religatam necant, atque mortuam in fontem, qui ab ea Dirce nominatus est, conjiciunt. ¹¹ Occupato deinde imperio urbem, subsecutis Amphionis lyram lapidibus, muro cinxerunt Laiumque fugarunt. ¹² Hic quum in Peloponneso versaretur a Pelope hospitio exceptus, filium ejus Chrysippum, quem curulis artis exercendae rationem edocebat, amore incensus rapuit.

(6) Zethus uxorem ducit Theben, a qua Thebarum urbs cognominata est; Amphion vero Niobam Tantali, quae septem ei parit filios : Sipylum, Minytum, Ismenon.

μασίχθονα, Ἀγήνορα, Φαίδιμον, Τάνταλον· θυγατέρας δὲ τὰς Ἰσας, Ἐθοδαίαν, ἥ, ὡς τινες, Νέαιραν, Κλεοδοξήν, Ἀστυόχην, Φθίαν, Πελοπίαν, Ἀστυκράτειαν, Ὠκυρίαν.² Ἡσιόδος δὲ δέκα μὲν υἱοὺς, δέκα δὲ θυγατέρας· Ἡρόδωρος δὲ δύο μὲν ἄρρενας, τρεῖς δὲ θηλείας· Ὅμηρος δὲ ἐξ μὲν υἱοὺς, ἐξ δὲ θυγατέρας φησὶ γενέσθαι.³ Εὐτεκνος δὲ οὖσα Νιόβη, τῆς Ἀητοῦς εὐτεκνοτέρα εἶπεν ὑπάρχειν. Αἰτῶν δὲ ἀγανακτήσασα, τὴν τε Ἀρτεμιν καὶ τὸν Ἀπόλλωνα κατ' αὐτῶν παρώξυνε.⁴ Καὶ τὰς μὲν θηλείας ἐπὶ τῆς οἰκίας κατετόξευσεν Ἀρτεμις· τοὺς δὲ ἄρρενας κοινῇ πάντας ἐν Κιθαιρῶνι Ἀπόλλων κυνηγετοῦντας ἀπέκτεινε.⁵ Ἐσώθη δὲ τῶν μὲν ἄρρένων Ἀμφίων· τῶν δὲ θηλειῶν Χλωρίς ἡ πρεσβυτέρα, ἥ Νηλεὺς συνώκησε. Κατὰ δὲ Τηλέσιλλαν ἐσώθησαν Ἀμύκλας καὶ Μελίβοια. Ἐτοξεύθη δὲ ὑπ' αὐτῶν καὶ Ζῆθος καὶ Ἀμφίων.⁶ Αὐτὴ δὲ Νιόβη Θήβας ἀπολιποῦσα πρὸς τὸν πατέρα Τάνταλον ἦκεν εἰς Σίπυλον· καί κ' αὖτις εὐξαμένη, τὴν μορφήν εἰς λίθον μετέβαλε· καὶ χεῖται δάκρυα νύκτωρ καὶ μεθ' ἡμέραν τοῦ λίθου.

(7) Μετὰ δὲ τὴν Ἀμφίωνος τελευτὴν Λαίος τὴν βασιλείαν περὶλαβὼν καὶ γήμας θυγατέρα Μενουκίως, ἣν ἔνιοι μὲν Ἰοκάστην, ἔνιοι δὲ Ἐπικάστην λέγουσι, ²χρησάμενος τοῦ θεοῦ μὴ γεννᾶν, τὸν γεννηθέντα γὰρ πατροκτόνον εἶσεσθαι· ὃ δὲ οἰνωθεὶς συνῆλθε τῇ γυναικὶ, καὶ τὸ γεννηθὲν ἐκθεῖναι δίδωσι νομῇ, περόναις διατρήσας τὰ σφυρὰ.³ Ἄλλ' οὗτος μὲν ἐξέθηκεν εἰς Κιθαιρῶνα· Πολύβου δὲ βουκόλοι τοῦ Κορινθίων βασιλέως τὸ βρέφος εὐρόντες, πρὸς τὴν αὐτοῦ γυναῖκα Περίβοιαν ἤνεγκαν. Ἡ δὲ ἀνελούσα ὑποβάλλεται, καὶ θεραπεύσασα τὰ σφυρὰ, Οἰδίπουν καλεῖ, τοῦτο θεμένη τὸ ὄνομα διὰ τὸ τοὺς πόδας ἀνοιδῆσαι.⁴ Τηλειωθεὶς δὲ ὁ παῖς, καὶ διαφέρων τῶν ἡλίκων ἐν ῥώμῃ, διὰ φθόνον ὠνειδίετο ὑπόβλητος.⁵ Ὁ δὲ, πυνθανόμενος παρὰ τῆς Περιβοίας, μαθεῖν οὐκ ἐδύνατο· ἀφικόμενος δὲ εἰς Δελφοὺς περὶ τῶν ἰδίων ἐπυνθάνετο γονέων.⁶ Ὁ δὲ θεὸς εἶπεν αὐτῷ, εἰς τὴν πατρίδα μὴ πορεύεσθαι· τὸν μὲν γὰρ πατέρα φονεύσειν, τῇ δὲ μητρὶ μιγήσισθαι. Τοῦτο ἀκούσας, καὶ νομίζων ἐξ ὧν ἐλέγετο γεγενῆσθαι, Κόρινθον μὲν ἀπέλιπεν.⁷ Ἐφ' ἄρματος δὲ διὰ τῆς Φωκίδος φερόμενος, συντυγχάνει κατὰ τινα στενὴν ὁδὸν ἐφ' ἄρματος ὀχουμένῳ Λαίῳ καὶ Πολυρόντῃ· κῆρυξ δὲ οὗτος ἦν Λαίου· καὶ κελεύσαντος ἐκχωρεῖν, καὶ δι' ἀπειθείαν καὶ ἀναβολὴν κτείναντος τῶν ἵππων τὸν ἕτερον, ἀγανακτήσας Οἰδίπουν καὶ Πολυρόντην καὶ Λαίον ἀπέκτεινε, καὶ παρεγένετο εἰς Θήβας.

(8) Λαίον μὲν οὖν θάπτει βασιλεὺς Πλαταιέων Δαμασίστρατος· τὴν δὲ βασιλείαν Κρέων ὁ Μενουκίως παραλαμβάνει.

²Τούτου δὲ βασιλεύοντος οὐ μικρὰ συμφορὰ κατέσχε Θήβας. Ἐπιμψε γὰρ Ἡρα Σφίγγα, ἥ μητρὸς μὲν Ἐχιδνῆς ἦν, πατρὸς δὲ Τυφῶνος· ³εἶχε δὲ πρόσωπον μὲν γυναικὸς, στῆθος δὲ καὶ βάσιν καὶ οὐρὰν

Damasichthonem, Agenorem, Phædimum, Tantalum, totidemque filias, Ethodaiam sive, ut alii volunt, Neeram, Cleodoxam, Astyochē, Phthiam, Pelopiam, Astycrateam, Ogyliam.² At Hesiodus decem filios totidemque filias, Herodorus vero duos mares et tres feminas, Homerus denique sex filios et sex item filias ei fuisse referunt.³ Quare Niobe tot liberis aucta Latona se secundiorē esse jactavit. Quod ægre ferens Latona Dianam et Apollinem in ipsos irritavit.⁴ Atque feminas quidem domi sagittis interfecit Diana, mares vero ad unum omnes in Cithærone venantes Apollo occidit.⁵ Servatus tamen est e filiis Amphion et e filiabus Chloris natu maxima, quam Neleus duxit uxorem. Verum Telesillæ testimonio Amyclas et Melibœa fuerunt superstites, contra Zethus et Amphion deorum sagittis transfixi perierunt.⁶ Ipsa vero Niobe, Thebis relictis ad Tantalum patrem venit in Sipylum, ibique Jovem precata in saxum commutata est, atque lacrimæ noctu et interdiu de lapide desluunt.

(7) Post Amphionem vita defunctum Laius regnum suscepit. Hic, ducta Menœcei filia, quam nonnulli Iocastam, alii Epicastam nominant, ²oraculo monitus est, ne filios gigneret, quod qui nasceretur patricida futurus esset. Nihilominus autem per ebrietatem cum uxore concubuit, atque ex ea natum infantem, talis ejus sibula trajectis, pastori dedit exponendum.³ At hic quidem puerum in Cithærone monte exposuit; Polybi vero Corinthiorum regis bubulci repertum infantem ad Peribœam illius uxorem tulerunt; quæ assumptum puerum velut proprium sibi supponit, eumque, curatis pedibus, propter eorum tumorem nominat Œdipum.⁴ Adulto puero et robore æqualibus antecellente ob invidiam contumeliose supposititius appellabatur.⁵ Qui quum ex Peribœa id quæreret, nec certius aliquid posset comperire, Delphos profectus de parentibus suis sciscitatus est.⁶ Dixit ei deus, ne in patriam rediret, quippe qui patri cædem illaturus et rem habiturus esset cum matre. Quibus auditis, putans se ex iis qui dicebantur parentibus natum esse, Corinthum non est reversus.⁷ Sed dum curru vehitur per Phocidem, obviam factus est Laio vehiculo eunti, et Polyphontæ illius præconi. Quo jubente ut de via cederet, atque, quum dicto non audiens cunctaretur, equorum jugalium alterum occidente, Œdipus iracundia percitus et Polyphontem et Laium interfecit, et deinde pervenit Thebas.

(8) Laium Plataensium rex Damasistratus sepeliendum curavit; regiam vero dignitatem Creon Menœcei filius suscepit.

²Hoc regnante non mediocris clades Thebas occupavit. Juno enim Sphingem misit, cujus mater erat Echidna, pater autem Typhon.³ Habebat illa faciem quidem mulieris, verum pectus et pedes caudamque leonis, alas deni-

λέοντος καὶ πτέρυγας ὄρνιθος. ⁴Μαθοῦσα δὲ αἰνίγμα παρὰ Μουσῶν, ἐπὶ τὸ Φίκειον ὄρος ἐκαθέζετο, καὶ τοῦτο προὔτεινε Θηβαίοις. Ἦν δὲ τὸ αἰνίγμα· τί ἐστίν, ὃ μίαν ἔχον φωνήν, τετράπουν καὶ δίπουν καὶ τρίπουν γίνεται; ⁵Χρησμοῦ δὲ Θηβαίοις ἐπάρχοντος, τηνικαῦτα ἀπαλλαγῆσεσθαι τῆς Σφίγγος, ἥνικα ἂν τὸ αἰνίγμα λύσῃσι, (καὶ) συνιόντες εἰς αὐτὸ πολλάκις, ἐζήτει (ἐζήτουν;) τί τὸ λεγόμενόν ἐστιν. Ἐπεὶ δὲ μὴ εὕρισκον, ἀρπάσασα ἓνα, κατεβίβρωσκε. ⁶Πολλῶν δὲ ἀπολλυμένων, καὶ τὸ τελευταῖον Αἴμονος τοῦ Κρέοντος, κηρύσσει Κρέων τῷ τὸ αἰνίγμα λύσοντι καὶ τὴν βασιλείαν καὶ τὴν Λαίου δώσειν γυναῖκα. ⁷Οἰδίπους δὲ ἀκούσας ἔλυσεν, εἰπὼν τὸ αἰνίγμα τὸ ὑπὸ τῆς Σφίγγος λεγόμενον, ἄνθρωπον εἶναι· γεννᾶσθαι γὰρ τετράπουν βρέφος τοῖς τέτταρσιν ὀχοῦμενον κώλοις· τελειούμενον δὲ τὸν ἄνθρωπον δίπουν· γηρῶντα δὲ τρίτην προσλαμβάνειν βάσιν τὸ βάκτρον. ⁸Ἢ μὲν οὖν Σφίγξ ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως ἑαυτὴν ἐβρίβεν· Οἰδίπους δὲ καὶ τὴν βασιλείαν παρέλαβε καὶ τὴν μητέρα ἐγήμεν ἄγνωσθαι καὶ παιδὸς ἐτέκνωσεν ἐξ αὐτῆς Πολυνείκη καὶ Ἑτεοκλέα, θυγατέρας δὲ Ἰσμήνην καὶ Ἀντιγόνην. Εἰσὶ δὲ, οἳ γεννηθῆναι τὰ τέκνα φασὶν ἐξ Εὐρυγανείας τῆς Τεύθραντος.

(9) Φανέντων δὲ ὕστερον τῶν λανθανόντων, Ἰοκάστη μὲν ἐξ ἀγχόνης ἑαυτὴν ἀνέρτησεν· Οἰδίπους δὲ τὰς ὄψεις τυφλώσας ἐκ Θηβῶν ἤλαύνετο, ἀρὰς τοῖς παῖσι θέμενος, οἳ, τῆς πόλεως αὐτὸν ἐκβαλλόμενον θεωροῦντες, οὐκ ἐπήμυναν. ²Παραγενόμενος δὲ σὺν Ἀντιγόνῃ τῆς Ἀττικῆς εἰς Κολωνόν, ἐνθα τὸ τῶν Εὐμενίδων ἐστὶ τέμενος, καθίζει ἱκέτης, προσδεχθεὶς ὑπὸ Θησέως· καὶ μετ' οὐ πολὺν χρόνον ἀπέθανεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

(1) Ἑτεοκλῆς δὲ καὶ Πολυνείκης περὶ τῆς βασιλείας συντίθενται πρὸς ἀλλήλους, καὶ αὐτοῖς δοκεῖ τὸν ἕτερον παρ' ἑνὸς αὐτὸν ἄρχειν. ²Τινὲς μὲν οὖν λέγουσι, πρῶτον ἄρξαντος Πολυνείκους, παραδοῦναι μετ' ἑνὸς αὐτὸν τὴν βασιλείαν Ἑτεοκλεῖ· τινὲς δὲ, πρῶτον Ἑτεοκλέους ἄρξαντος, μὴ βούλεσθαι παραδοῦναι τὴν βασιλείαν. ³Φυγαδευθεὶς οὖν Πολυνείκης ἐκ Θηβῶν ἦκεν εἰς Ἄργος, τὸν τε ὄρμον καὶ τὸν πέπλον ἔχων. ⁴Ἐβασίλευε δὲ Ἄργους Ἀδραστός ὁ Ταλαοῦ· καὶ τοῖς τούτου βασιλείοις νύκτωρ προσπελάζει, καὶ συνάπτει μάχην Τυδεῖ τῷ Οἰνέως φεύγοντι Καλυδῶνα. ⁵Γενομένης δὲ ἐξαίφνης βοῆς, ἐπιφανεὶς Ἀδραστός διέλυσεν αὐτούς· καὶ μάντιός τις ὑπομνησθεὶς λέγοντος αὐτοῦ, κάπρῳ καὶ λέοντι συζευῆναι τὰς θυγατέρας, ἀμφοτέρους εἴλετο νυμφίους· εἶχον γὰρ ἐπὶ τῶν ἀσπίδων ὁ μὲν κάπρου προτομήν, ὁ δὲ λέοντος. ⁶Γαμεῖ δὲ Δηϊπύλην μὲν Τυδεὺς, Ἀργεῖην δὲ Πολυνείκης· καὶ αὐτοὺς Ἀδραστός ἀμφοτέρους εἰς τὰς πατρίδας ὑπέσχετο κατὰξιν. ⁷Καὶ πρῶτον ἐπὶ Θήβας ἔσπευδε στρατεύεσθαι, καὶ τοὺς ἀριστέας συνήθροισεν.

(2) Ἀμφιάρεος δὲ ὁ Οἰκλέους, μάντις ὢν, καὶ

que avis. ⁴Quæ quum a Musis ænigma didicisset, in Phicis monte consedit atque istud proponebat Thebanis. Fuit autem ænigma hocce: Quidnam esset illud quod unam vocem habens, quattuor et duobus et tribus pedibus incederet. ⁵Jam vero quum Thebanis oraculo renuntiatum esset, tunc se a Sphinge liberatum iri, quum ænigma solverint, subinde in montem illum convenientes quærebant, quidnam dictum illud significaret. Quod quum non reperirent, unum semper Sphinx abripuit abreptumque detoravit. ⁶Multis hunc in modum interfectis, inter eosque postremo Hæmone, Creontis filio, Creon ænigma soluturo et regnum et Laii uxorem se traditurum præconis voce jubet enuntiare. ⁷Quod ubi ad CEdipi aures pervenerat, ænigma solvit. Etenim quod a Sphinge propositum esset, hominem significare ait; nasci enim quadrupedem infantem, qui quattuor ingrederetur membris, adultum vero esse bipedem, senescentem denique tertium pedem assumere baculum. ⁸Sphinx igitur (ex arce) se præcipitem dedit, CEdipus autem regnum accepit et matrem ignarus duxit uxorem; ex eaque filios genuit Polynicem et Eteoclem, filias Ismenen et Antigonen. Sunt tamen qui hosce liberos ex Eurygania Teuthrantis filia natos esse tradant.

(9) Postea vero ubi quæ latuerant in lucem prodire, Iocasta suspensio se necavit, CEdipus autem, effossis oculis, Thebis ejectus est, filios devovens, quod ex urbe expelli parentem spectantes cum ab injuria non defenderent. ²Profugit igitur cum Antigone in Colonom Allicæ, ubi in Eumenidum luco supplex consedit, et a Theseo exceptus non ita multo post e vita migravit.

CAPUT VI.

(1) Eteocles vero et Polynices de regno gerendo inter se paciscuntur et placet iis, ut vicibus per annos regnum administrent. ²Nonnulli igitur Polynicem primum regnasse dicunt, deinde post annum regnum tradidisse Eteocli. Alii Eteoclem primum regnantem non voluisse ajunt fratri regnum tradere. ³Polynices itaque Thebis fugatus, monile et peplum secum exportans venit Argos. ⁴Rex ibi erat Adrastus, Talai filius. Ad cujus regiam noctu accedens Polynices cum Tydeo, CEnei filio, qui tum Calydone Argos confugiebat, manum conserit. ⁵Orto subito clamore, supervenit Adrastus, eorumque pugnam diremit. Idem vatis recordatus ut apro et leoni filias in conjugium daret jubentis, ambos illis sponso designavit. Nam in clypeis alter apri, leonis alter effigiem gestabant. ⁶Deipylen itaque Tydeus, Argiam Polynices uxorem duxit; atque Adrastus utrumque in patriam suam reducturum pollicitus est. ⁷Et primum quidem contra Thebas paravit expeditionem, ad quam præstantissimos viros convocavit.

(2) Amphiaræus autem Oiclis filius vaticinandi peritior

προειδώς, ὅτι δεῖ πάντας τοὺς στρατευσαμένους χω-
ρὶς Ἀδράστου τελευτῆσαι, αὐτὸς τε ὤκνει στρατεύε-
σθαι, καὶ τοὺς λοιποὺς ἀπέτρεπε. ² Πολυνεΐκης δὲ
ἀφικόμενος πρὸς Ἴφιν τὸν Ἀλέκτορος, ἤξιον μαθεῖν,
πῶς ἔν Ἀμφιάραος ἀναγκασθεὶς στρατεύεσθαι· ὁ δὲ
εἶπεν, εἰ λάβοι τὸν ὄρμον Ἐριφύλη. ³ Ἀμφιάραος μὲν
οὖν ἀπεῖπεν Ἐριφύλην παρὰ Πολυνεΐκους δῶρα λαμ-
βάνειν· Πολυνεΐκης δὲ δὸς αὐτῇ τὸν ὄρμον, ἤξιον
τὸν Ἀμφιάραον πείσαι στρατεύειν· ἦν γὰρ ἐπὶ ταύτης.
⁴ Γενομένης γὰρ αὐτῆς πρὸς Ἀδράστον, διαλυσάμενος
ὤμοσε, περὶ ὧν Ἀδράστος διαφέρειται, διακρίνειν
Ἐριφύλην συγχωρῆσαι. ⁵ Ὅτε οὖν ἐπὶ Θήβας ἔδει
στρατεύειν, Ἀδράστου μὲν παρακαλοῦντος, Ἀμφια-
ράου δὲ ἀποτρέποντος, Ἐριφύλη τὸν ὄρμον λαβοῦσα,
ἔπεισε τὸν Ἀδράστον (ἄνδρα;) στρατεύειν. ⁶ Ἀμφιά-
ραος δὲ ἀνάγκην ἔχων στρατεύεσθαι, τοῖς παισὶν
ἐντολὰς ἔδωκε τελειωθείσι τὴν τε μητέρα κτείνειν,
καὶ ἐπὶ Θήβας στρατεύειν.

(3) Ἀδράστος δὲ συναθροίσας, σὺν ἡγεμόσιν ἑπτὰ
πολεμῆν ἔσπευδε Θήβας. ² Οἱ δὲ ἡγεμόνες ἦσαν οἷδε·
Ἀδράστος Ταλαῦ, Ἀμφιάραος Οἰκλείους, Καπνεὺς
Ἴππονόου, Ἴππομέδων Ἀριστομάχου· οἱ δὲ λέγουσι,
Ταλαῦ. Οὗτοι μὲν ἐξ Ἀργούς. ³ Πολυνεΐκης Οἰδίπο-
δος ἐκ Θηβῶν· Τυδεὺς Οἰνέως, Αἰτωλός· Παρθεν-
παῖος Μειλινίωνος, Ἀρκάς. ⁴ Τινὲς δὲ Τυδέα μὲν καὶ
Πολυνεΐκην οὐ καταριθμοῦσι· συγκαταλέγουσι δὲ τοῖς
ἑπτὰ Ἐτέοκλον Ἴφιον, καὶ Μηκιστέα.

(4) Παραγενόμενοι δὲ εἰς Νεμέαν, ἧς ἔβασίλευε
Λυκούργος, ἐζήτουν ὕδωρ. Καὶ αὐτοῖς ἡγήσατο τῆς
ἐπὶ κρήνην ὁδοῦ Ὑψιπύλη, ἧτις νήπιον παῖδα ὄντα
Ὀφέλτην [ἀπολιπούσα, ὄν] ἔτρεφεν, Εὐρυδίκης ὄντα
καὶ Λυκούργου. ² Αἰσθόμεναι γὰρ αἱ Ἀθήναιαι ὕστερον
Θόοντα σισωσμένον, ἐκείνον μὲν ἔκτειναν, τὴν δὲ
Ὑψιπύλην ἀπημπούλησαν· διὰ πρᾶξις ἐλάτρευε
παρὰ Λυκούργῳ. ³ Δεικνυούσης δὲ τὴν κρήνην, ὁ παῖς
ἀπολειφθεὶς ὑπὸ δράκοντος διαφθείρεται. ⁴ Τὸν μὲν
οὖν δράκοντα ἐπιφανέντες οἱ μετὰ Ἀδράστου κτεί-
νουσι, τὸν δὲ παῖδα θάπτουσιν· Ἀμφιάραος δὲ εἶπεν,
ἐκείνοις τὸ σημεῖον τὰ μέλλοντα προμαντεύεσθαι.
Τὸν δὲ παῖδα Ἀργέμορον ἐκάλεσαν. ⁵ Οἱ δὲ ἔθεσαν ἐπ'
αὐτῷ τὸν τῶν Νεμέων ἀγῶνα. Καὶ ἵππῳ μὲν ἐνίκη-
σεν Ἀδράστος· σταδίῳ δὲ Ἐτέοκλος· πυγμῇ Τυδεὺς·
ἄρματι (ἄλματι;) καὶ δίσκῳ Ἀμφιάραος· ἀκοντίῳ
Λαόδοκος· πάλῃ Πολυνεΐκης· τόξῳ Παρθενοπαῖος.

(5) Ὡς δὲ ἦλθον εἰς τὸν Κιθαιρῶνα, πέμπουσι Ἰυ-
δέα προεροῦντα Ἐτεοκλεῖ, τὴν βασιλείαν παρχω-
ρεῖν Πολυνεΐκει, καθὰ συνέθεντο· μὴ προσέχοντος δὲ
Ἐτεοκλείους, διάπειρυν τῶν Θηβαίων Τυδεὺς ποιού-
μενος, καθ' ἓνα προκαλούμενος, πάντων περιεγένετο·
² οἱ δὲ πεντήκοντα ἄνδρας ὀπλίσαντες ἀπὸντα ἐνήδρευ-
σαν αὐτόν. Πάντας δὲ αὐτοὺς χωρὶς Μαίονος ἀπέ-
κτεινε· κάπειτα ἐπὶ τὸ στρατόπεδον ἦλθεν.

(6) Ἀργεῖοι δὲ καθοπλισθέντες προσήσαν τοῖς τεί-
χεσι· καὶ, πυλῶν ἑπτὰ οὐσῶν, Ἀδράστος μὲν παρὰ

simus, quod omnes in eo bello præter unum Adrastum
perituros esse prævidebat, et ipse expeditionem detrecta-
bat et reliquos dehortabatur. ² Polynices vero ad Iphin
Alectoris filium contendit, ab eoque petit, ut qua posset
ratione Amphiarum ad belli societatem cogere demon-
straret. Huic ille respondit, si torquem aureum Eriphyle ac-
ciperet. ³ Amphiarus ergo, ne quid a Polynice muneris
caperet, Eriphylæ interdixit. Verum Polynices eam mo-
nili donatam rogavit, ut virum suum ad expeditionem
susciendam induceret. Erat enim hoc in ejus potestate
positum. ⁴ Nam Amphiarus quæ fuit ei cum Adrasto dis-
sensionem componens, quidquid inter eos litis ac discor-
diæ foret, ad Eriphyles judicium se relaturum jurejurando
confirmaverat. ⁵ Quo igitur tempore contra Thebas profici-
scendum erat, Adrasto exhortante, Amphiaro contra de-
trectante, Eriphyle monili corrupta maritum ad ineundam
expeditionem adduxit. ⁶ Tum Amphiarus ad militiam co-
actus filiis dedit mandatum, ut adulti matrem occide-
rent atque contra Thebas in bellum profiscerentur.

(3) Adrastus igitur, collecto exercitu, cum septem du-
cibus Thebas bello aggredi properavit. ² Duces vero fue-
runt: Adrastus Talai, Amphiarus Oiclis, Capaneus Hip-
ponoi, Hippomedon Aristomachi sive, ut aliis placet, Talai.
Hi Argivi fuerunt. ³ Polynices CEdipodis, Thebanus; Ty-
deus CEnel, Aetolus; Parthenopæus Milanionis, Arcas.
⁴ Sunt tamen qui Tydeum et Polynicem non connumerent,
sed inter septem illos recensent Eteoclum, Iphios filium,
et Mecisteum.

(4) Qui ubi ad Nemeam, cujus rex erat Lycurgus,
pervenerant, aquam quærentibus ad fontem viæ dux fuit
Hypsipyle, quæ nutriebat Ophelten infantem, Eurydices
filium et Lycurgi. ² Nam quum Lemniæ mulieres ab ea
Thoantem patrem servatum fuisse comperissent, illum
quidem necarunt, at Hypsipylum in servitutem vendide-
runt. Quocirca venundata apud Lycurgum serviebat. ³ Ea
dum fontem monstrat, relictus puer a serpente occiditur.
⁴ Serpentem igitur Adrastus cum sociis superveniens inter-
emit ac puerum sepelivit. Amphiarus vero dixit hoc sibi
prodigio quæ eventura essent prænuntiari. Quare pue-
rum vocarunt Archemorum, ⁵ in ejusque honorem Nemeæ
certamen instituerunt, in quo Adrastus vicitequo, cursu
Eteoclus, pugilatu Tydeus, curru (salu?) et disco Am-
phiarus, jaculo Laodocus, lucta Polynices, arcu Parthe-
nopæus.

(5) Deinde quum ad Citharonem pervenere, Tydeum
legatum mittunt, qui Eteoclem juberet ex constituto re-
gnum cedere Polynici. Eteocle non obtemperante, Ty-
deus de Thebanis periculum facturus singulos ad certamen
provocavit, iisque omnibus superior discessit. ² Illi vero
quingenta viros armatos collocarunt, qui redeuntem
ex insidiis aggredierentur. Eos tamen omnes, uno excepto
Mæone, interfecit, atque deinde rediit ad exercitum.

(6) Jam vero Argivi sumtis armis, ad muros accesse-
runt, et quum septem essent portæ, Adrastus ad Homo-

τὰς Ὀμολοίδας πύλας ἔσται· Καπανεὺς δὲ παρὰ τὰς Ὠγυγίας· Ἀμφιάραος δὲ παρὰ τὰς Προϊτίδας· Ἴππομέδων δὲ παρὰ τὰς Ὀλυνθίδας (Νηίτας?)· Πολυνείκης δὲ παρὰ τὰς Ὑψίστας· Παρθενόπαϊος δὲ παρὰ τὰς Ἠλέκτρας· Τυδεὺς δὲ παρὰ τὰς Κρηνίδας. ²Καθώπλισε δὲ καὶ Ἐτεοκλῆς Θηβαίους, καὶ καταστήσας ἡγεμόνας ἴσους ἴσοις ἔταξε, καὶ, πῶς ἂν περιγένοιτο τῶν πολεμίων, ἐμαντεύετο.

(7) Ἦν δὲ παρὰ Θηβαίοις μάντις Τειρεσίας Εὐήρους καὶ Χαρικλοῦς νύμφης, ἀπὸ γένους Οὐδαίου τοῦ Σπαρτοῦ, γενόμενος τυφλὸς τὰς δράσεις. ²Οὗ περὶ τῆς πηρώσεως καὶ μαντικῆς λέγονται λόγοι διάφοροι. Ἄλλοι μὲν γὰρ αὐτὸν ὑπὸ θεῶν φασὶ τυφλωθῆναι, ὅτι τοῖς ἀνθρώποις, ἃ κρύπτειν ἤθελον, ἐμήνυε. ³Φερεκύδης δὲ, ὑπὸ Ἀθηνᾶς αὐτὸν τυφλωθῆναι. Οὕσαν γὰρ τὴν Χαρικλὴν προσφιλῇ τῇ Ἀθηνᾷ... γυμνὴν ἐπὶ πάντα ἰδεῖν· τὴν δὲ, ταῖς χερσὶ τοὺς ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ καταλαβομένην, πηρὸν ποιῆσαι. ⁴Χαρικλοῦς δὲ δεομένης ἀποκαταστήσαι πάλιν τὰς δράσεις, μὴ δυναμένην τοῦτο ποιῆσαι, τὰς ἀκοὰς διακαθάρασαν πᾶσαν ὀρνίθων φωνὴν ποιῆσαι συνιέναι, καὶ σκῆπτρον αὐτῇ ἐωρῆσασθαι κυάνειον, ὃ φέρων ὁμοίως τοῖς βλέπουσιν ἐβάδιζεν. ⁵Ἡσίοδος δὲ φησιν, ὅτι θεασάμενος περὶ Κυλλήνην ὄφεις συνουσιάζοντας, καὶ τούτους τρώσας, ἐγένετο ἐξ ἀνδρὸς γυνή· πάλιν δὲ τοὺς αὐτοὺς ὄφεις παρατηρήσας συνουσιάζοντας, ἐγένετο ἀνὴρ. ⁶Διόπερ Ἦρα καὶ Ζεὺς ἀμφισβητοῦντες, πότερον τὰς γυναῖκας ἢ τοὺς ἀνδρας ἤδεσθαι μᾶλλον ἐν ταῖς συνουσίαις συμβαίνοι, τοῦτον ἀνέκρινον. Ὁ δὲ ἔφη, δεκαεννέα μοιρῶν περὶ τὰς συνουσίας οὐσῶν, τὰς μὲν ἐννέα ἀνδρας ἤδεσθαι, τὰς δὲ δέκα γυναῖκας. ⁷Ὅθεν Ἦρα μὲν αὐτὸν ἐτύφλωσε, Ζεὺς δὲ μαντικὴν αὐτῷ ἔδωκε. [Τὸ ὑπὸ Τειρεσίου λεχθὲν πρὸς Δία καὶ Ἦραν·

Οἶν μιν μοῖρην δέκα μοιρῶν τέρπεται ἀνὴρ,
τὰς δὲ δέκα (ἐννέα δ'?) ἐμπύμπλησι γυνὴ τέρπουσα νόημα.]

Ἐγένετο δὲ καὶ πολυχρόνιος.

⁸Ὅδτος οὖν Θηβαίοις μαντευόμενος εἶπε νικήσειν, ἔαν Μενοικεὺς ὁ Κρέοντος Ἄρει σφάγιον αὐτὸν ἐπιτίδῃ. Τοῦτο ἀκούσας Μενοικεὺς ὁ Κρέοντος, ἑαυτὸν πρὸ τῶν πυλῶν ἔσφαξε. ⁹Μάχης δὲ γενομένης, οἱ Καδμείοι μέχρι τῶν τειχῶν συνεδιώχθησαν. Καὶ Καπανεὺς ἀρπάσας κλίμακα, ἐπὶ τὰ τεῖχη δι' αὐτῆς ἀνῆλθε· καὶ Ζεὺς αὐτὸν κεραυνοῖ. (8) Τούτου δὲ γενομένου, τροπαιον (τροπὴ?) τῶν Ἀργείων γίνεται. Ὡς δὲ ἀπώλυντο πολλοί, ὄξαν ἑκατέροις τοῖς στρατεύμασιν, Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης περὶ τῆς βασιλείας μονομαχοῦσι, καὶ κτείνουσιν ἀλλήλους. ²Καρτερᾶς δὲ πάλιν γενομένης μάχης, οἱ Ἀσταχοῦ παῖδες ἤριστευσαν. Ἰσμαρος μὲν γὰρ Ἴππομέδοντα ἀπέκτεινε· Λεαῖδης δὲ Ἐτεοκλον· Ἀμφίδικος δὲ Παρθενοπαῖον· ὥς δὲ Εὐριπίδης φησὶ, Παρθενοπαῖον ὁ Ποσειδῶνος παῖς Περικλύμενος ἀπέκτεινε. ³Μελάνιππος δὲ ὁ λοιπὸς τῶν παίδων [εἰς τὴν γαστέρα] Τυδέα τιτρώσκει. Ἡμιθνή-

loidem portam collocatus est, Capaneus ad Ogygiam, Amphiarus ad Prætidem, Hippomedon ad Neitam, Polynices ad Hypsistam, Parthenopæus ad Electridem, Tydeus ad Crenidem. * Interea Eteocles quoque Thebanos armis instruxit, atque constitutis totidem ducibus, quomodo posset hostes superare, vaticinantium consilio conquisivit.

(7) Erat apud Thebanos Tiresias vates, Everis et Chariclo nymphæ filius, ab Udaï Sparti genere oriundus, oculorum luce orbatus. * Cujus de cæcitate ac vaticinandi peritia variæ sunt historiæ. Namque alii eorum ira excæcatum esse dicunt, quia mortalibus quæ celare volebant, evulgasset. ²Pherecydes autem a Minerva cum luminibus privatum narrat. Nam quum Chariclo Minervæ esset amica,..... illum nudam per omnia deam viddisse, hanc vero manibus attingentem illius oculos cæcam reddidisse. ⁴At Chariclo Minervam orasse, ut filio suo oculos restitueret. Quod quum dea efficere non posset, expurgatis illius auribus, omnem avium vocem intelligendi tribuisse facultatem, eundemque cyaneo sceptro condonasse, quod gestans acque ac oculatus incederet. * Hesiodus vero dicit eum ad Cyllenen montem serpentes coeantes conspicatum, quod eos vulnerasset, e viro in mulierem mutatum esse; et quum rursus eosdem serpentes coeantes observasset, in priorem viri formam rediisse. * Quocirca Juno ac Jupiter ambigentes mulieresne an viri majorem in coeundo voluptatem caperent, hunc sibi arbitrum delegerunt. Tum ille de novem ac decem quæ inter coeundum voluptatis partes caperentur, novem virum, ac mulierem decem partibus frui judicavit. ⁷Quare illum Juno oculorum usu privavit, Jupiter autem pro luminibus ademptis vaticinandi scientiam concessit. [Responsum quod Tiresias dedit Jovi et Junoni :

Parte una e denis mas partibus oblectatur,
at mulier solidum coitus capit ipsa decuncem.]

Longævus quoque Tiresias fuit.

* Hic igitur Thebanis victoriam vaticinatus est, si Menæceus Creontis filius sese Marti victimam devoveret. Quod ubi Menæceus audivit, se ipse ante portas mactavit. * Deinde vero pugna commissa, Cadmei ad muros usque repulsi sunt, et arreptis scalis Capaneus in muros juvæ ascendit, ubi Jupiter fulmine ictum interemit. (8) Quo facto Argivi in fugam se converterunt. Quum autem multi cecidissent, ex utriusque exercitus sententia de regno singulari certamine decernunt Eteocles et Polynices, ac mutua se cæde interficiunt. * Nova deinde pugna magna cum acerbitate commissa, Astaci filii inter omnes virtute fuerunt conspicui. Ismarus enim Hippomedontem prostravit, Leades Eteoclon, Amphidicus Parthenopæum, quem tamen Euripides a Periclymeu Neptuni filio occisum fuisse narrat. * Melanippus qui restabat Astaci filius, Tydeum (in ventre) vulneravit. Quæ

τος δὲ αὐτοῦ χειμένου, παρὰ Διὸς αἰτησαμένη Ἀθηνᾶ φάρμακον ἤνεγκε, δι' οὗ ποιεῖν ἐμελλεν ἀθάνατον αὐτόν. ⁴ Ἀμφιάρεος δὲ αἰσθόμενος τοῦτο, μισῶν Τυδεῆ, ὅτι παρὰ τὴν ἐκείνου γνώμην εἰς Θήβας ἔπεισε τοὺς Ἀργεῖους στρατεύεσθαι, τὴν Μελανίππου κεφαλὴν ἰπποτεμόνι δῶκεν αὐτῷ· (τιτρωσκόμενος δὲ Τυδεὺς ἔκτεινεν αὐτόν.) ⁵ Ὁ δὲ διελὼν, τὸν ἐγκέφαλον ἐξεβρό-
χησεν αὐτόν. Ὡς δὲ εἶδεν Ἀθηνᾶ, μυσσυχθεῖσα τὴν εὐεργεσίαν ἐπέσχε τε καὶ ἐφθόνησεν. ⁶ Ἀμφιαράῳ δὲ φεύγοντι παρὰ ποταμὸν Ἰσμηνόν, πρὶν ὑπὸ Περικλυ-
μένου τὰ νῶτα τρωθῆ, Ζεὺς κεραυνὸν βαλὼν τὴν γῆν διέσπησεν. Ὁ δὲ σὺν τῷ ἄρματι καὶ τῷ ἡνιόχῳ Βά-
τωνι, ὡς δὲ ἐνιοι, Ἐλαττωνῷ, ἐκρύφθη, καὶ Ζεὺς ἀθάνατον αὐτὸν ἐποίησεν. ⁷ Ἀδραστον δὲ μόνον ἵππος ἠέσωσεν Ἀρίων. Τοῦτον ἐκ Ποσειδῶνος ἐγέννησε Ἀημήτηρ εἰχασθεῖσα Ἐρινυῖ κατὰ τὴν συνουσίαν.

ΚΕΦΑΛΙΟΝ Ζ'.

(1) Κρέων δὲ, τὴν Θηβαίων βασιλείαν παραλαβὼν, τοὺς τῶν Ἀργείων νεκροὺς ἐβρέβην ἀτάφους, καὶ κη-
ρύξας μηδένα θάπτειν, φύλακας κατέστησεν. ² Ἀντιγό-
νῃ δὲ, μίξ τῶν Οἰδίποδος θυγατέρων, κρύφα τὸ Πο-
λυνεΐκου σώμα κλέψασα ἔθαψε· καὶ φωραθεῖσα ὑπὸ
Κρέωντος, αὐτοῦ τῷ τάφῳ ζῶσα ἐνεκρύφθη. ³ Ἀδραστος
δὲ εἰς Ἀθήνας ἀφικόμενος, ἐπὶ τὸν Ἑλίου βωμὸν κα-
τίφυγε, καὶ ἑκατέραν θεῖς, ἡξίου θάπτειν τοὺς νε-
κροὺς. ⁴ Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι μετὰ Θησέως στρατεύσαντες,
αἰρῶσι Θήβας, καὶ τοὺς νεκροὺς τοῖς οἰκείοις διδῶσι
τάφῳ. ⁵ Τῆς δὲ Καπανέως καιομένης πυρᾶς, Εὐάδων
ἡ Καπανέως μὲν γυνή, θυγάτηρ δὲ Ἴφιος, ἐαυτὴν
βαλοῦσα συγκατεκαίετο.

(2) Μετὰ δὲ ἔτη δέκα, οἱ τῶν ἀπολομένων παῖδες,
κληθέντες Ἐπίγονοι, στρατεύειν ἐπὶ Θήβας προη-
ρῶντο, τὸν τῶν πατέρων θάνατον τιμωρήσασθαι
βουλόμενοι. ² Καὶ μαντευομένοις αὐτοῖς ὁ θεὸς ἐθίσπι-
σε νίκην Ἀλκμαίωνος ἡγουμένου. ³ Ὁ μὲν οὖν Ἀλ-
κμαίων ἡγεῖσθαι τῆς στρατείας οὐ βουλόμενος, πρὶν
τίσασθαι τὴν μητέρα, ὁμῶς στρατεύεται. Λαβοῦσα
γὰρ Ἐριφύλη παρὰ Θερσάνδρου τοῦ Πολυνεΐκου τὸν
πέπλον, συνέπεισε καὶ τοὺς παῖδας στρατεύεσθαι. ⁴ Οἱ
δὲ ἡγεμόνα Ἀλκμαίωνα ἐλόμενοι, Θήβας ἐπολέμουν.
⁵ Ἦσαν δὲ οἱ στρατευόμενοι οἷδε· Ἀλκμαίων καὶ Ἀμ-
φιλόχος Ἀμφιαράου, Αἰγιαλεὺς Ἀδράστου· Διομήδης
Τυδεὺς· Πρόμαχος Παρθενοπαίου· Σθένελος Καπα-
νέως· Θέρσανδρος Πολυνεΐκου· Εὐρύαλος Μηκιστεύης.

(3) Οὗτοι πρῶτον μὲν πορθοῦσι τὰς πέριξ κώμας,
ἔπειτα, τῶν Θηβαίων ἐπελθόντων Λαοδάμαντος τοῦ
Ἐπεικλείου ἡγουμένου, γενναίως μάχονται. ² Καὶ
Λαοδάμας μὲν Αἰγιαλέα κτείνει, Λαοδάμαντα δὲ
Ἀλκμαίων. Καὶ μετὰ τὸν τούτου θάνατον, Θηβαῖοι
συμφύγουσιν εἰς τὰ τείχη. ³ Τειρεσίῳ δὲ εἰπόντος αὐ-
τοῖς πρὸς μὲν Ἀργεῖους κήρυκα περὶ διαλύσεως ἀπο-
στέλλειν, αὐτοὺς δὲ φεύγειν, πρὸς μὲν τοὺς πολεμίους

quum semianimis jaceret, Minerva a Jove impetratum
remedium attulit, quo illum immortalem redderet. ⁴ Quod
quum animadvertisset Amphiaras, Tydeum exosus, quo-
nam præter sententiam suam Argivos ad bellum Theba-
num compulisset, desectum Melanippi caput ei tradidit.
(Tydeus enim, quum jam vulneratus esset, Melanippum
interfecerat.) ⁵ Quo ille diviso cerebrum adeo exsorbuit. Id
ubi Minerva animadvertit, beneficium ei invidens retra-
ctavit. ⁶ Amphiarao vero ad Ismenum fluvium fugienti,
priusquam in humeris a Periclymeno vulnus acciperet,
demisso ab Jove fulmine, terra dehiscit, atque ille cum
curru simul et Batone auriga, sive, ut quidam ferunt,
Elattono, terræ hiatus absorptus est et a Jove immortalitate
condonatus. ⁷ Solus Adrastus Arione equo vectus in tutum
evasit. Hunc equum Ceres in Erinnyis formam versa ex
Neptuni concubitu genuerat.

CAPUT VII.

(1) Creon, Thebanorum regnum adeptus, cæsorū
Argivorum corpora insepulta projecit, et edicto præci-
piens ne quis ea sepelire curaret, custodes apposuit. ² Ve-
rum Antigona, una ex Œdipi filiabus, clam Polynicis
corpus sublatum humavit. Sed a Creonte deprehensa,
viva eodem, quo frater, sepulcro condita est. ³ Adrastus
autem Athenas profectus, ad Misericordiæ aram confugit,
atque supplex cadaverum tumulandi potestatem precatur.
⁴ Tum Athenienses, suscepta expeditione, Theseo duce
Thebas capiunt, et mortuorum corpora suis sepelienda
concedunt. ⁵ Conflagrante vero Capanei rogo, Evadne illius
conjux, Iphios filia, in eum se conjecit et una cum ma-
rito cremavit.

(2) Decimo anno post, occisorum filii, quos Epigonos
vocant, patrum cædem ulturi contra Thebanos bellum de-
cernunt. ² Quibus oraculum sciscitantibus deus victoriam
vaticinatus est, si duce uerentur Alcmaone. ³ Sed Alcmaon
expeditionis præfecturam detrectabat, nisi antea de ma-
tre supplicium sumpsisset; nihilo secius tamen in bellum
contendit. Nam quum Eriphyle a Thersandro Polynicis
filio peplum accepisset, filios quoque ad arma capienda
adduxit. ⁴ Hi igitur, delecto Alcmaone duce, Thebanis bel-
lum intulerunt. ⁵ Quorum nomina hæc sunt: Alcmaon et
Amphilochus, Amphiarai filii, Ægialeus Adrasti, Diome-
des Tydei, Promachus Parthenopæi, Sthenelus Capanei,
Thersander Polynicis, Euryalus Mecistei. (3) Hi primo
quidem finitimos circa vicos depopulantur, deinde vero,
Thebanis sub duce Laodamante, Eteoclis filio, ad prælium
egressis, strenue pugnant. ² Laodamas Ægialeum interfe-
cit, Laodamantem vero Alcmaon; quo cæso, Thebani
intra mœnia fuga se recipiunt. ³ Deinde vero monente eos
Tiresia, ut ad Argivos de pace petenda mitterent præco-
nem, ipsi autem fugam capesserent, ad hostes præcolem

κέρυκα πέμπουσιν, αὐτοὶ δὲ, ἀναβιδάσαντες ἐπὶ τὰς ἀπέναντες τέκνα καὶ γυναῖκας, ἐκ τῆς πόλεως ἐφεύγον. ⁶Νύκτωρ δὲ ἐπὶ τὴν λεγομένην Τίλφουσσαν κρήνην παρὰ γεινομένων αὐτῶν, Τειρεσίαν, ἀπὸ ταύτης πίων, αὐτοῦ τὸν βίον κατέστρεψε. Θηβαῖοι δὲ ἐπὶ πολὺ διελθόντες, πόλιν Ἑστιάαν κτίσαντες κατέκτισαν. (4) Ἀργεῖοι δὲ ὕστερον τὸν δρασμὸν τῶν Θηβαίων μαθόντες, εἰσίσιν εἰς τὴν πόλιν, καὶ συναθροίζουσι τὴν λείαν, καὶ καθαιροῦσι τὰ τεῖχη. ²Τῆς δὲ λείας μέρος εἰς Δελφοὺς πέμπουσιν Ἀπόλλωνι καὶ τὴν Τειρεσίᾳ θυγατέρα Μαντῶ. Ἡῴξαντο γὰρ αὐτῷ, Θήβας ἐλόντες τὸ κάλλιστον τῶν λαφύρων ἀναθήσειν.

(5) Μετὰ δὲ τὴν Θηβαίων ἀλώσιν αἰσθόμενος Ἀλκμαίων καὶ ἐπ' αὐτὸν δῶρα εἰληφυῖαν Ἐριφύλην τὴν μητέρα, μᾶλλον ἠγανάκτησε· καὶ, χρήσαντος Ἀπόλλωνος αὐτῷ, τὴν μητέρα ἀπέκτεινεν. ²Ἐνιοὶ μὲν μᾶλλον λέγουσι σὺν Ἀμφιλόχῳ τῷ ἀδελφῷ κτείνειν τὴν Ἐριφύλην, ἔνιοι δὲ ὅτι μόνος. ³Ἀλκμαίωνα δὲ μετήλθεν Ἐρινὺς τοῦ μητρώου φόνου. Καὶ μεμνηνὼς, πρῶτον μὲν εἰς Ἀρχαδίαν πρὸς Οἰκλέα παρὰ γίνεταί, ἐκεῖθεν δὲ εἰς Ψωφίδα πρὸς Φηγέα. ⁴Καθαρθεὶς δὲ ὑπ' αὐτοῦ, Ἀρσινόην γαμεῖ τὴν τούτου θυγατέρα· καὶ τὸν τε ὄρμον καὶ τὸν πέπλον ἔδωκε ταύτῃ. ⁵Γενομένης δὲ ὕστερον τῆς γῆς δι' αὐτὸν ἀφόρου, χρήσαντος αὐτῷ τοῦ θεοῦ πρὸς Ἀχελῶιον ἀπείναι, καὶ παρ' ἐκείνῳ πόλιν διαλαμβάνειν, τὸ μὲν πρῶτον πρὸς Οἰνέα παρὰ γίνεταί εἰς Καλυδῶνα καὶ ξενίζεται παρ' αὐτῷ. Ἐπειτα ἀφικόμενος εἰς Θεσπρωτοὺς, τῆς χώρας ἀπελάννεται. ⁶Τελευταῖον δὲ ἐπὶ τὰς Ἀχελώου πηγὰς παρὰ γεινόμενος, καθαίρεται τε ὑπ' αὐτοῦ, καὶ τὴν ἐκείνου θυγατέρα Καλλιρρόην λαμβάνει, καὶ ὃν Ἀχελῶος προσέχουσε τόπον κτίσας κατέκτισε.

⁷Καλλιρρόης δὲ ὕστερον τὸν τε ὄρμον καὶ τὸν πέπλον ἐπιθυμούσης λαβεῖν, καὶ λεγούσης οὐ συνοικήσειν αὐτῷ, εἰ μὴ λάβοι ταῦτα· διὸ παρὰ γεινόμενος εἰς Ψωφίδα Ἀλκμαίων, Φηγεῖ λέγει τεθεσπίσθαι τῆς μανίας ἀπαλλαγὴν ἑαυτοῦ, ὅταν τὸν ὄρμον εἰς Δελφοὺς κομίσας ἀναθῇ καὶ τὸν πέπλον. ⁸Ὁ δὲ, πιστεύσας, δίδωσι. Μηνύσαντος δὲ θεράποντος, ὅτι Καλλιρρόη ταῦτα λαβὼν ἐκόμεζεν, ἐνεδρευθεὶς ὑπὸ τῶν Φηγέως παίδων, ἐπιτάξαντος τοῦ Φηγέως, ἀναιρεῖται. ⁹Ἀρσινόην δὲ μεμφομένην οἱ τοῦ Φηγέως παῖδες ἐμβιδάσαντες εἰς λάρνακα κομίζουσιν εἰς Τέγεαν, καὶ διδόντες Ἀγαπήνορι, καταψευδάμενοι τὸν Ἀλκμαίωνος αὐτῆς φόνον. (6) Καλλιρρόη δὲ τὴν Ἀλκμαίωνος ἀπώλειαν μαθοῦσα, πλησιάζοντος αὐτῇ τοῦ Διὸς, αἰτεῖται τοὺς γεγεννημένους παῖδας ἐξ Ἀλκμαίωνος αὐτῇ γενέσθαι τελείους, ἵνα τὸν τοῦ πατρὸς τίσωνται φόνον. Γεγόμενοι δὲ ἐξαίφνης οἱ παῖδες τελεῖοι, ἐπὶ τὴν ἐκδικίαν τοῦ πατρὸς ἐξήσαν. ²Κατὰ τὸν αὐτὸν δὲ κτεῖνόν οἱ τε Φηγέως παῖδες Ἠρόνος καὶ Ἀγῆνωρ, εἰς Δελφοὺς κομίζοντες ἀναθεῖναι τὸν ὄρμον καὶ τὸν πέπλον, καταλύουσι πρὸς Ἀγαπήνορα, καὶ οἱ τοῦ Ἀλκμαίωνος παῖδες, Ἀμφότερος τε καὶ Ἀκαρνάν· ³καὶ

delegant atque mulieribus liberisque in vehicula impositis urbem relinquunt. ⁴Qui ubi noctu ad Tilphussam fontem pervenerunt, Tiresias, quum ex eo aquam bibisset, vitam ibi finivit. Thebani vero diu multumque vagati Hestiam urbem condiderunt, in eaque consederunt. (4) Argivi interea, cognita Thebanorum fuga, ingrediuntur Thebas, praedam congerunt, muros solo exarquant. ²Manubiarum partem Delphos ad Apollinem mittunt una cum Manto, filia Tiresiae. Voverant enim se, captis Thebis, spoliis praestantissimum illi dono missuros.

(5) Post Thebarum excidium Alcmaeon, quod contra se quoque dona Eriphylen matrem cepisse resciverat, majori succensus est iracundia, et accepto ab Apolline responso, eam necavit. ²Nonnulli dicunt eum una cum Amphilocho fratre, alii vero solum Eriphylen occidisse. ³Sed Alcmaeon ob matris caedem a Furiis exagitatus et insaniens primum venit in Arcadiam ad Oiclem, illinc Psophidem ad Phegeum confugit. ⁴A quo lustratus filiam ejus Arsinoen uxorem duxit, eique pro munere nuptiali monile dedit et peplum. ⁴Postea vero ubi propter eum nullas terra fruges ederet, deus eum jussit oraculo ad Acheloum abire et in occupato juxta eum solo urbem condere. Primum igitur Calydonem proficiscitur ad Ceneum, qui hospitio eum excipit. Inde ad Thesprotos contendens ab eorum finibus repellitur. ⁶Demum ad Acheloi fontes concessit, a quo lustratus Callirrhoen filiam cepit uxorem, atque in solo a fluvio aggesto urbem condidit, in qua sedem sibi constituit.

⁷Postea Callirrhoe monile et peplum desiderante ac his haec acciperet amplexus ei recusante, Psophidem profectus Alcmaeon Phegeo dixit, vaticinio fuisse renuntiatum, se furore tum liberatum iri, quum monile et peplum Delphos delata Apollini dedicaverit. ⁸Quae fidens ille reddidit. Verum famulo indicante eum ad Callirrhoen illa perferre, Phegei filiorum insidiis patris jussu circumventus interficitur. ⁹Arsinoen autem eadem fratribus exprobrantem Phegei filii in arcam impositam Tegeam abducunt, atque Agapenori tradunt, ab ea Alcmaeonis caedem perpetratam esse ementiti. (6) Interea Callirrhoe, audito Alcmaeonis interitu, dum rem cum ea habebat Jupiter, ab eo efflagitat, ut quos ex Alcmaeone peperisset liberi repente adulta aetate essent, quo patris necem ulciscerentur. Qua re impetrata, filii ad patris ultionem exierunt. ²Eodem vero tempore tum Phegei filii, Pronous et Agenor, ut monile ac peplum Apollini dedicarent Delphos proficiscentes, ad Agapenorem devertunt, tum Alcmaeonis filii, Amphoterus et Acarnan. ³Hi itaque patris interfectores e medio tollunt,

ἀνελόντες τοὺς τοῦ πατρὸς φρονέας, παραγενόμενοι τε εἰς Ψωρίδα καὶ παρελθόντες εἰς τὰ βασιλεια, τὸν τε Φηγέα καὶ τὴν γυναῖκα αὐτοῦ κτείνουσι. Διωχθέντες δὲ ἄχρι Τεγέας, ἐπιβοηθήσαντων Τεγεατῶν καὶ τινῶν Ἀργείων, ἐσώθησαν, εἰς φυγὴν τῶν Ψωριδίων τραπέντων. (7) Διγλῶσαντες δὲ τῇ μητρὶ ταῦτα, τὸν τε ὄρμον καὶ τὸν πέπλον ἐλθόντες εἰς Δελφοὺς ἀνέθεντο κατὰ πρόσταξιν Ἀγελώου. Πορευθέντες δὲ εἰς τὴν Ἑπειρον, συναθροίζουσιν οἰκήτορας, καὶ κτίζουσιν Ἀκαρνανίαν.

²Εὐριπίδης δὲ φησιν, Ἀλκμαίωνα, κατὰ τὸν τῆς μανίας χρόνον, ἐκ Μαντοῦς Τειρεσίου παιῶν δύο γεννησά, Ἀμφιλόχον καὶ θυγατέρα Τισιφόνην· κομίσαντα δὲ εἰς Κόρινθον τὰ βρέφη δοῦναι τρέφειν Κορινθίων βασιλεῖ Κρέοντι. ³Καὶ τὴν μὲν Τισιφόνην, διενεγκοῦσαν εὐμορφίᾳ, ὑπὸ τῆς Κρέοντος γυναῖκος ἀπειμποληθῆναι, δεδοικίας μὴ Κρέων αὐτὴν γαμετὴν ποιήσεται· τὸν δὲ Ἀλκμαίωνα ἀγοράσαντα ταύτην ἔχειν, οὐκ εἰδότα τὴν ἑαυτοῦ θυγατέρα, θεράπαιναν· ⁴παραγενόμενον δὲ εἰς Κόρινθον ἐπὶ τὴν τῶν τέκνων ἀπαίτησιν, καὶ τὸν υἱὸν κομίσασθαι. Καὶ Ἀμφιλόχος, κατὰ χρησμούς Ἀπόλλωνος, Ἀμφιλοχικὸν Ἄργος ὤκησεν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Η΄.

(1) Ἐπανάγωμεν δὲ νῦν πάλιν ἐπὶ τὸν Πελασγόν· ἐν Ἀκουσίλῳ μὲν Διὸς λέγει καὶ Νιόβης, καθάπερ ὑπέθεμεν, Ἡσιόδος δὲ αὐτόχθονα. ²Τούτου καὶ τῆς Ψακκανοῦ θυγατρὸς Μελιθοίας, ἥ, καθάπερ ἄλλοι λέγουσι, νύμφης Κυλλήνης, παῖς Λυκάων ἐγένετο· ὃς βασιλεύων Ἀρκάδων, ἐκ πολλῶν γυναικῶν πεντήκοντα παῖδας ἐγέννησε· ³Μαίναλον, Θεσπρωτὸν, Ἐλίκην, Νύκτιμον, Πευκέτιον, Καύκωνα, Μηχιστείαν, Ὀπλέην, Μακαρέαν, Μάκεδνον, Ὀρον, Πόλιχον, Ἀκόντην, Εὐαίμονα, Ἀγκύορα, Ἀρχεβάτην, Καρτέρωνα, Αἰγαίωνα, Πάλλαντα, Εὐμόνα, Κάνηθον, Πρόθοον, Αἶνον, Κορέθοντα, [Μαίναλον,] Τηλεβόαν, Φύσιον, Φάσσον, Φθίον, Λύκιον, Ἀλίφθρον, Γενέτορα, Βουκολίωνα, Σωκλέαν, Φινέα, Εὐμήτην, Ἀρπαλέαν, Πορθέα, Πλάτωναν, Αἴμονα, Κύναιθον, Λέοντα, Ἀρπάλυκον, Ἥραιάν, Τιτάναν, Μαντίνουν, Κλείτορα, Στύμφαλον, Ὀρχόμενον. ⁴Οὗτοι πάντας ἀνθρώπους ὑπερέβαλον ὑπερηφανείᾳ καὶ ἀσεβείᾳ. Ζεὺς δὲ αὐτῶν βουλόμενος τὴν ἀσεβείαν πειράσαι, εἰκασθεὶς ἀνδρὶ γερνῆτη παραγίνεται. ⁵Οἱ δὲ αὐτὸν ἐπὶ ξενίᾳ καλέσαντες, σφάζαντες ἓνα τῶν ἐπιχωρίων παῖδα, τοῖς ἱεροῖς τὰ τούτου σπλάγγνα συναναμίζαντες, παρέθεσαν, συμβουλευσάντος τοῦ πρεσβυτέρου ἀδελφοῦ Μαίναλου. ⁶Ζεὺς δὲ τὴν μὲν τράπεζαν ἀνέτρεψεν, ἐνθα νῦν Τραπεζοῦς καλεῖται ὁ τόπος· Λυκάωνα δὲ καὶ τούτου παῖδας ἐκέρχυνωσι, χωρὶς τοῦ νεωτάτου Νυκτίμου· ἀνασχοῦσα γὰρ ἡ Ἰὴ τὰς χεῖρας, καὶ τῆς δεξιᾶς τοῦ Διὸς ἐφαπμένη, τὴν ὀργὴν κατέπαυσε.

(2) Νυκτίμου δὲ τὴν βασιλείαν παραλαβόντος, ὁ

et deinde Psophidem profecti regiamque ingressi et Phegeum et uxorem ejus occidunt. Psophidius autem fugientes usque ad Tegeam insequentibus, Tegeatum et Argivorum quorundam auxilio Psophidios fugarunt et ipsi incolumes evaserunt. (7) Qui ubi hæc matri exposuerant, monile et peplum Delphos profecti ex Acheloi imperato Apollini consecrarunt. Progressi deinde in Epirum, collectis colonis, urbes condunt in Acarnania.

²Euripide auctore Alcmaron, quo tempore insaniebat, ex Manto, Tiresiae filia, duos liberos suscepit, Amphilochem filium filiamque Tisiphonen; quos Corinthum translato Creonti Corinthiorum regi dedit educandos. ³Ac Tisiphone formæ pulcritudine excellens, a Creontis uxore, verita ne Creon eam in conjugium sumeret, vendita est in servitute. Eam vero mercatus est Alcmaron, ignarus suam se filiam habere ancillam. ⁴Deinde ad liberos repetendos Corinthum profectus filium quoque abduxit. Atque Amphilocheus Apollinis oraculo monitus Argos Amphilocheum habitatum concessit.

CAPUT VIII.

(1) Jam redeundum nobis est ad Pelasgum, quem Acusilaus, ut antea monuimus, Jovis et Niobes filium dicit, Hesiodus vero indigenam. ²Hujus et Melibææ, Oceanii filiae sive, ut alii volunt, Cyllenes nymphae, filius erat Lycaon, qui Arcadibus imperans e multis uxoribus quinquaginta liberos suscepit: ³Mænalum, Thesprotum, Helicem, Nyctimum, Peucetium, Cauconem, Mecisteum, Hoppleum, Macareum, Macednum, Horum, Polichum, Aconten, Evæmonem, Ancyorem, Archebaten, Carteronem, Egæronem, Pallantem, Eumonem, Canethum, Prothoum, Linum, Corethontem, (Mænalum,) Teleboan, Physium, Phassum, Phthium, Lycium, Halipherum, Genetorem, Bucolionem, Socleum, Phineum, Eumeten, Harpaleum, Portheum, Platonem, Hæmonem, Cynarthum, Leontem, Harpalcum, Heræum, Titanan, Mantinoum, Clitorem, Stymphalum, Orchomenum. ⁴Hi superbia et impietate cunctis mortalibus antesteterunt. Quare Jupiter, ut horum impietatis periculum faceret, sumta hominis mercenarii forma, ad eos accedit. ⁵Tum hi invitantes eum hospitio, e conterraneis puerum quendam jugulaverunt, cujus viscera cum victimarum carne commixta, Mænali fratris natu maximi suasu, in epulo ei apposuerunt. ⁶At Jupiter mensam evertit eo in loco, qui nunc Trapezus vocatur. Lycaonem vero et liberos ejus fulmine ictos interfecit præter Nyctimum natu minimum. Terra enim sublati in altum manibus et dextra Jovis comprehensa, illius iram compescuit.

(2) Postquam Nyctimus regnum suscepit, Deucalionis

ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμὸς ἐγένετο. Τοῦτον ἔνιοί φασι διὰ τὴν τῶν Λυκάονος παίδων δυσσέβειν γεγενῆσθαι. ²Εὐμηλος δὲ καὶ τινες ἕτεροι λέγουσι Λυκάονι καὶ θυγατέρα Καλλιστὸν γενέσθαι. Ἡσίοδος μὲν γὰρ αὐτὴν μίαν εἶναι τῶν Νυμφῶν λέγει, Ἄσιος δὲ Νυκτέως, Φερεκύδης δὲ Κητέως. ³Αὕτη σύνθηρος Ἀρτέμιδος οὔσα, τὴν αὐτὴν ἐκείνη στολὴν φοροῦσα, ὤμοσεν αὐτῇ μεῖναι παρθένον. ⁴Ζεὺς δὲ, ἐρασθεὶς, ἀκούσθι συνεννάζεται, εἰκασθεὶς, ὥς μὲν ἔνιοι λέγουσιν, Ἀρτέμιδι, ὥς δὲ ἔνιοι, Ἀπολλωνί. ⁵Βουλόμενος δὲ Ἦραν λαθεῖν, εἰς ἄρκτον μετεμόρφωσεν αὐτήν. Ἦρα δὲ ἔπεισεν Ἀρτεμιν, ὥς ἄγριον θηρίον κατατοξεῦσαι. ⁶Εἰσὶ δὲ οἱ λέγοντες, ὥς Ἀρτεμις αὐτὴν κατετόξευσεν, ὅτι τὴν παρθενίαν οὐκ ἐφύλαξεν. ⁷Ἀπολομένης δὲ Καλλιστοῦς Ζεὺς τὸ βρέφος ἀρπάσας, ἐν Ἀρκαδίᾳ δίδωσιν ἀνατρέφειν Μαίᾳ, προσαγορεύσας Ἀρκαάδα· τὴν δὲ Καλλιστὸν καταστερίσας ἐκάλεσεν Ἀρκτον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Θ΄.

(1) Ἀρκαάδος δὲ καὶ Λεανείρας τῆς Ἀμύκλου, ἢ Μεγανείρας τῆς Κρόκωνος, ὥς δὲ Εὐμηλος λέγει, νύμφης Χρυσοπελείας, ἐγένοντο παῖδες Ἐλατος καὶ Ἀφείδας. ²Οὗτοι τὴν γῆν ἐμερίσαντο, τὸ δὲ πᾶν κράτος εἶχεν Ἐλατος· ὃς ἐκ Λαοδίκης τῆς Κινύρου Στύμφαλον καὶ Περέα τεκνοῖ, Ἀφείδας δὲ Ἄλεον καὶ Σθενέβοιαν, ἣν γαμεῖ Προῖτος.

³Ἄλεου δὲ καὶ Νεαίρας τῆς Πιρέως, θυγάτηρ μὲν Αὖγη, υἱοὶ δὲ Κηφεὺς καὶ Λυκούργος. ⁴Αὖγη μὲν οὖν ὑφ' Ἡρακλέους φθαρεῖσα, κατέκρυψε τὸ βρέφος ἐν τῷ τεμένει τῆς Ἀθηνᾶς, ἥς εἶχε τὴν ἱερωσύνην. Ἀχάρπου δὲ τῆς γῆς μενούσης, καὶ μηχανόντων τῶν χρησμῶν εἶναι τι ἐν τῷ τεμένει τῆς Ἀθηνᾶς δυσσέβημα, φωραθεῖσα ὑπὸ τοῦ πατρὸς, παρεδόθη Ναυπλίῳ ἐπὶ θανάτῳ· παρ' οὗ Γεύθρας ὁ Μυσῶν δυνάστης παραλαβὼν αὐτὴν ἐφύειρε. ⁵Τὸ δὲ βρέφος ἐκτεθὲν ἐν ὄρει Παρθενίῳ, θηλὴν ὑποσγούσης ἐλάφου, Ἰγλέφος ἐκλήθη. Καὶ τραφεὶς ὑπὸ τῶν Κορύθου βουκόλων, καὶ ζητήσας τοὺς γονέας, ἦκεν εἰς Δελφοὺς. ⁶Καὶ μαθὼν παρὰ τοῦ θεοῦ, παραγενόμενος εἰς Μυσίαν, θετὸς παῖς Γεύθραντος γίνεται, καὶ τελευτῶντος αὐτοῦ διάδοχος τῆς δυναστείας γίνεται.

(2) Λυκούργου δὲ καὶ Κλεοφίλης, ἢ Εὐρυνόμης, Ἀγκαῖος καὶ Ἐποχος καὶ Ἀμφιδάμας καὶ Ἰάσος. ²Ἀμφιδάμαντος δὲ Μειλανίων καὶ θυγάτηρ Ἀντιμάχη, ἣν Εὐρύσθεὺς ἔγημεν. Ἰάσου δὲ καὶ Κλυμένης τῆς Μινύου Ἀταλάντη ἐγένετο. Ταύτης ὁ πατήρ, ἀρρένων παίδων ἐπιθυμῶν, ἐξέθηκεν αὐτήν· ³ἄρκτος δὲ φοιτῶσα πολλάκις θηλὴν ἐδίδου, μέχρις οὗ εὐρόντες κυνηγοὶ παρ' ἑαυτοῖς ἀνέτρεφον. Τελεία δὲ Ἀταλάντη γενομένη, παρθένον ἑαυτὴν ἐφύλαττε, καὶ θηρεύουσα ἐν ἐρημίᾳ καθωπλισμένη διατέλει. Βιάζεσθαι δὲ αὐτὴν ἐπιχειροῦντες Κένταυροι Ῥοῖκος καὶ Ὑλαῖος, κατατοξευθέντες ὑπ' αὐτῆς ἀπέθανον. ⁴Παρεγένετο δὲ μετὰ τῶν ἄλλων ἀριστέων καὶ ἐπὶ τὸν Καλυδόνιον κάπρον·

diluvium consecutum est. Quod nonnulli Lycaonis ob filiorum impietatem factum esse dicunt. ²Eumelus vero et alii quidam Lycaonem ajunt filiam quoque habuisse Callisto; quam quidem Hesiodus unam e Nymphis esse censet, Asius autem Nyctei, et Pherecydes Cetei filiam. ³Hac cum Diana venandi studio se oblectans, eademque qua dea veste induta, se virginitalatem ei conservaturam esse juravit. ⁴Verum hujus amore captus Jupiter, assumpta Dianæ, ut nonnulli ferunt, sive secundum quosdam Apollinis forma, invitam compressit. ⁵Quod quum Junonem celare studeret, illam in ursam transmutavit. Sed Juno Dianæ persuasit, ut eam tanquam belluam feram sagittis confoderet. ⁶Sunt etiam qui a Diana eam interfectam dicant propterea quod virginitalatem non conservasset. ⁷Quæ postquam periit, Jupiter abreptum infantem in Arcadia Maiæ dedit nutriendum eique Arcadi nomen imposuit; Callisto autem inter astra collocatam nominavit Ursam.

CAPUT IX.

(1) Ex Arcade et Leanira Amyclæ, aut Meganira Croconis filia, ut vero Eumelus ait, ex nympha Chrysopelia, nati sunt Elatus et Aphidas. ²Ili terram partiti sunt, summum autem imperium fuit penes Elatum, qui ex Laodice Cinyræ filia Stymphalum gignit et Pereum; Aphidas vero Aleum et Sthenobœam, quam duxit Proetus.

³Aleus ex Neara, Perei, filiam procreavit Augen, filios Cepheum et Lycurgum. ⁴Auge ab Hercule vitata partum occultavit in templo Minervæ, cujus habebat sacerdotium. Sed quum terra sterilitate continuo laboraret atque oraculis indicaretur latere in Minervæ templo impium quoddam, deprehensa demum a patre puella ad necem tradita est Nauplio. Is dedit eam Teuthranti regi Mysorum, quem eam concubinato sibi junxit. ⁵Infans vero in Parthenio monte expositus, quia cerva mammas ei præberet, nomen natus est Telephus. Qui deinde a Corythi bubulcis nutritus, ut parentes suos quæreret, venit Delphos; ⁶atque accepto a deo responso, profectus est in Mysiam, ubi a Teuthrante adoptatus est, eique defuncto regni hæres successit.

(2) E Lycurgo et Cleophile sive Eurynome nati sunt Ancæus, Epochus, Amphidamas, Iasus. ²Ex Amphidamante Milanion et Antimache filia, quam duxit Eurystheus. Ex Iaso et Clymene, Minyæ filia, nata est Atalanta, quam pater masculæ prolis cupidus exposuit. ³Verum ursæ frequenter ad eam accedens mammas præbebat, dum venatores inventam apud se educarent. Adulta deinde Atalanta virginem se servabat et armata in solitudine venari consueverat. Cui quum Rhæcus et Hylæus Centauro vim inferre vellent, ab ea sagittis confossi cecidere. ⁴Eadem cum ceteris principibus apri Calydonii venationi interfuit,

καὶ ἐν τῷ ἐπὶ Πελοπείᾳ τεθέντι ἀγῶνι ἐπάλασε Πηλεΐ, καὶ ἐνίκησεν. ⁵ Ἀνευροῦσα δὲ ὕστερον τοὺς γονέας, ὡς ὁ πατὴρ γαμεῖν αὐτὴν ἐπειθεν, ἀπιοῦσα εἰς σταδίαϊον τύπον, καὶ πῆξασα μέσον σχολοπα τρίπηχυν, ἐνταῦθεν τῶν μνηστευομένων τοὺς δρόμους προΐεσα, ἐτρόχαζε καθωπλισμένη· καὶ καταληφθέντι μὲν αὐτῇ θάνατος ὠφειλετο· μὴ καταληφθέντι δὲ γάμος. ⁶ Ἡ δὲ πολλῶν ἀπολλυμένων, Μειλανίων αὐτῆς ἐρασθεὶς ἦκεν ἐπὶ τὸν δρόμον, χρύσεια μῆλα κομίζων παρ' Ἀφροδίτης, καὶ δωκόμενος ταῦτα ἔρριπτεν. Ἡ δὲ, ἀναιρουμένη τὰ ῥιπτούμενα, τὸν δρόμον ἐνίκηθη. ⁷ Ἐγήμεν οὖν αὐτὴν Μειλανίων. Καὶ ποτε λέγεται μὴ θηρεύοντας αὐτοὺς εἰσελθεῖν εἰς τὸ τέμενος Διὸς, καὶ κεῖ συνουσιάζοντας, εἰς λέοντας ἀλλαγῆναι. ⁸ Ἡσίοδος δὲ καὶ τινες ἕτεροι τὴν Ἀταλάντην οὐκ Ἰάσου, ἀλλὰ Σχοινέως εἶπον· Εὐριπίδης δὲ Μαιναίου· καὶ τὸν γάμαντα αὐτὴν οὐ Μειλανίωνα, ἀλλὰ Ἴππομένην. ⁹ Ἐγέννησε δὲ ἐκ Μειλανίωνος Ἀταλάντη, ἣ Ἀρεος, Παρθενοπαῖον, ὃς ἐπὶ Θήβας ἐστρατεύσατο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

(1) Ἀτλαντος δὲ καὶ τῆς Ὠκεανοῦ Πληϊόνης ἐγένοντο θυγατέρες ἑπτὰ ἐν Κυλλήνῃ τῆς Ἀρκαδίας, αἱ Πληϊάδες προσαγορευθεῖσαι, Ἀλκυόνη, Μερόπη, Κελαινώ, Ἡλέκτρα, Στερόπη, Ταυγέτη, Μαῖα.

² Τούτων Στερόπην μὲν Οἰνόμαος ἔγχε· Σίσυφος Μερόπην. ³ Δυσὶ δὲ ἐμίχθη Ποσειδῶν· πρώτη μὲν Κελαινοῖ, ἐξ ἧς Λύκος ἐγένετο, ἐν Ποσειδῶν ἐν μακάρων ὤκισε νήσοις. Δευτέρα δὲ Ἀλκυόνη· ἡ θυγατέρα μὲν ἐτέκνωσεν Αἰθουσαν, τὴν Ἀπόλλωνι Ἐλευθήρα τεκοῦσαν, καλλίστην, υἱοὺς δὲ Ὑρίεα καὶ Ὑπερήνορα. ⁴ Ὑρίεως μὲν οὖν καὶ Κλονίης νόμῳ Νυκτέως καὶ Λύκος· Νυκτέως δὲ καὶ Πολυξοῦς, Ἀντιόπη· Ἀντιόπης δὲ καὶ Διὸς, Ζῆθος καὶ Ἀμφίων. Ταῖς δὲ λοιπαῖς Ἀτλαντίσι Ζεὺς συνουσιάζει.

(2) Μαῖα μὲν οὖν ἡ πρεσβυτάτη Διὶ συνελθοῦσα, ἐν ἄντρον τῆς Κυλλήνης Ἐρμῆν τίττει. ² Οὗτος ἐν στρωτοῖς ἐπὶ τοῦ λίκνου κείμενος, ἐκδύς, εἰς Πιερίαν παρχίνεται, καὶ κλέπτει βόας ἃς ἐνεμεν Ἀπόλλων. ³ Ἰνα δὲ μὴ φωραθῇ ὑπὸ τῶν ἰχνῶν, ὑποδήματα τοῖς ποσὶ περιέθηκε, καὶ κομίσας εἰς Πύλον, τὰς μὲν λοιπὰς εἰς σπήλαιον ἀπέκρυψε, δύο δὲ καταθύσας, τὰς μὲν βύρσας πέτραις καθήλωσε, τῶν δὲ χρεῶν τὰ μὲν κατηνάλωσεν ἐψήσας, τὰ δὲ κατέκαυσε. ⁴ Καὶ ταχέως εἰς Κυλλήνην ὤχετο. Καὶ εὐρίσκει πρὸ τοῦ ἀντροῦ νεμομένην χελώνην. Ταύτην ἐκκαθάρας, εἰς τὸ κύτος χορδὰς ἐντείνας ἐξ ὧν ἔθυσσε βοῶν, καὶ ἐργασάμενος λύραν εὔρε καὶ πληκτρον. ⁵ Ἀπόλλων δὲ τὰς βόας ζητῶν, εἰς Πύλον ἀφικνεῖται. Καὶ τοὺς κατοικοῦντας ἀνέκρινεν· οἱ δὲ ἰδοὶν μὲν παῖδα ἐλαύνοντα ἐρασχον, οὐκ ἔχειν δὲ εἰπεῖν ποῖ ποτε ἡλάθυσαν, διὰ τὸ μὴ εὐρεῖν ἰχνος ζύνασθαι. ⁶ Μαθὼν δὲ ἐκ τῆς μαντικῆς τὸν κεκλοφότα, πρὸς Μαῖαν εἰς Κυλλήνην παρχίνεται, καὶ τὸν Ἐρμῆν ᾔειπε. Ἡ δὲ ἐπέδειξεν αὐτὸν ἐν τοῖς σπαργάνοις.

atque ludis in Peliae honorem institutis, ubi cum Peleo luctata superior discessit. ² Postea, inventis parentibus, a patre viro nubere jussa in locum stadii mensuram exaequantem descendit ac in ejus medio trium cubitum palum terrae impegit, indeque procorum cursus exire jubens, ipsa insecuta est armata. Et ei quidem quem inter termini fines consequeretur, caedes; quem vero minus, ei conjugium debebatur. ³ Demum post multorum caedes Milanion ejus amore inflammatus in certamen descendit. Is mala aurea, quae Veneris donum, secum attulerat, quum Atalanta cum insequeretur, in terram projecit. Quibus illa colligendis occupata cursu devicta est. ⁴ Milanion igitur duxit eam uxorem. Sed fama est eos aliquando per venationis otium in Jovis sacrum penetrasse, ibique mutuo complexu cocuntes in leones fuisse transformatos. ⁵ Hesiodus autem et alii nonnulli Atalantam non Iasi fuisse, sed Schornei filiam dicunt; Euripides denique ait eam e Maenalo ortam, nec Milanioni, sed Hippomeni nuptam. ⁶ E Milanione Atalanta sive ex Marte Parthenopæum peperit, qui contra Thebas in bellum profectus est.

CAPUT X.

(1) Ex Atlante ac Pleione Oceani filia in Cyllene Arcadiæ monte septem filiae natae sunt Pleiades cognominatae: Alcyone, Merope, Celæno, Electra, Sterope, Taygete, Maia.

² Harum Steropen CEnomaus, Meropen Sisyphus uxores duxerunt. ³ Cum duabus vero concubuit Neptunus, quarum altera, Celæno, Lycum peperit, quem Neptunus in Fortunatorum insulas habitatum misit; ex altera, Alcyone, filiam procreavit Aethusam formosissimam, Eleutheris ex Apolline matrem, filios vero Hyrieum et Hyperenorem. ⁴ Hyriei et Cloniae nymphæ fuerunt Nycteus et Lycus; Nyctei et Polyxus Antiopa; Antiopæ et Jovis Zethus et Amphion. Cum ceteris Atlantis filiabus Jupiter concumbit.

(2) Maia igitur, natu maxima, cum Jove congressa in antro Cyllenes parit Mercurium. ² Qui quum adhuc in cunarum stragulis jaceret, exsiliet in Pieriam profectus quas Apollo boves pascebat furto abegit. ³ Ne vero deprehendi per vestigia posset, calces pedibus carum subligavit. Quas ubi Pylum duxerat, ceteras quidem intra speluncam abscondidit, duas vero mactavit earumque coria scopulis affixit, carnis autem alteram partem elixam comedit, alteram combussit. ⁴ Quo facto festinanter Cyllenen rediit. Et ante antrum repperit testudinem depascentem. Qua expurgata, super ejus testam mactatarum boum nervos tendit et artificio suo lyram invenit et plectrum. ⁵ Apollo vero boves quaerens Pylum venit et incolas interrogavit. Illi vidisse se puerum boves abigentem responderunt, nescire tamen quonam perductæ essent, quandoquidem earum vestigia non possent deprehendere. ⁶ Sed Apollo postquam vaticinandi arte furem cognoverat, Cyllenen ad Maiam profectus Mercurium furti accusavit. Verum Maia puerum ostendit involutum fasciis. ⁷ Tum Apollo eum

7 Ἀπόλλων δὲ αὐτὸν πρὸς Δία κομίσας, τὰς βόας ἀπῆτει. Διὸς δὲ κελεύοντος ἀποδοῦναι, ἤρνεϊτο. Μὴ πείθων δὲ, ἄγει τὸν Ἀπόλλωνα εἰς Πύλον καὶ τὰς βόας ἀποδίδωσιν. Ἀκούσας δὲ τῆς λύρας ὁ Ἀπόλλων αἰτήσας ταύτην ἔλαθεν, Ἑρμοῦ ἐκείνην διδόντος. Ὁ δ' Ἀπόλλων ἀντιδίδωσι τὰς βόας. 8 Ἑρμῆς δὲ ταύτας νέμων, σύριγγα πάλιν πηξάμενος ἐσύριζεν. Ἀπόλλων δὲ καὶ ταύτην βουλόμενος λαβεῖν, τὴν χρυσὴν ῥάβδον ἐδίδου, ἣν ἐκέκτητο βουκολῶν. 9 Ὁ δὲ καὶ ταύτην λαβεῖν ἀντὶ τῆς σύριγγος ᾗθελε, καὶ τὴν μαντικὴν ἐπελθεῖν· καὶ δοὺς διδάσκεται τὴν διὰ τῶν ψήφων μαντικὴν. 10 Ζεὺς δὲ αὐτὸν κήρυκα ἑαυτοῦ καὶ θεῶν ὑποχθονίων τίθησι.

(3) Ταυγέτη δὲ ἐκ Διὸς Λακεδαίμονα· ἀφ' οὗ καὶ Λακεδαίμων ἡ χώρα καλεῖται. 2 Λακεδαίμονος δὲ καὶ Σπάρτης τῆς Εὐρώτα, δὲ ἦν ἀπὸ Λέλεγος αὐτόχθονος καὶ νύμφης Νηίδος Κλεοχαρείας, Ἀμύκλας καὶ Εὐρυδίκης, ἣν ἔγχευεν Ἀκρίσιος. 3 Ἀμύκλα δὲ καὶ Διομήδης τῆς Λαπίθου Κυνόρτης καὶ Ὑάκινθος. Τοῦτον εἶναι Ἀπόλλωνος ἐρώμενον λέγουσιν· ὃν δίσκῳ βαλὼν, ἄκων ἀπέκτεινε. 4 Κυνόρτου δὲ Περιήρης, δὲ γαμεῖ Γοργοφόνην τὴν Περσέως, καθάπερ Στησίχορος φησι, καὶ τίχτει Τυνδάρεων, Ἰχάριον, Ἀφαρέα, Λευκίππον. 5 Ἀφαρέως μὲν οὖν καὶ Ἀρήνης, τῆς Οἰθάλου, Λυγκεύς τε καὶ Ἰδᾶς καὶ Πείσοις· κατὰ πολλοὺς δὲ Ἰδᾶς ἐκ Ποσειδῶνος λέγεται. Λυγκεύς δὲ ὀξύδερξ διήνεγκεν, ὥς καὶ τὰ ὑπὸ γῆν θεωρεῖν. 6 Λευκίππου δὲ [καὶ Φιλοδίκης τῆς Ἰνάχου,] θυγατέρες ἐγένοντο Ἰλάειρα καὶ Φοῖβη. Ταύτας ἀρπάσαντες, ἔγχευαν Διόσκουροι. Πρὸς δὲ ταύταις Ἀρσινόην ἐγέννησε. Ταύτη μίγνυται Ἀπόλλων· ἡ δὲ Ἀσκληπιὸν γεννᾷ. 7 Τινὲς δὲ Ἀσκληπιὸν οὐκ ἐξ Ἀρσινόης τῆς Λευκίππου λέγουσιν, ἀλλ' ἐκ Κορωνίδος τῆς Φλεγύου ἐν Θεσσαλίᾳ. Καί φασιν ἐρασθῆναι ταύτης Ἀπόλλωνα, καὶ εὐθέως συνελθεῖν. 8 τὴν δὲ παρὰ τὴν τοῦ πατρὸς γνώμην ἐλομένην Ἰσχυρὶ τῷ Καινέως ἀδελφῷ συνοικεῖν. 9 Ἀπόλλων δὲ τὸν μὲν ἀπαγγείλαντα κόρακα καταρᾷται, ὃν τέως λευκὸν ὄντα ἐποίησε μελανα· αὐτὴν δὲ ἀπέκτεινε. 10 Καιομένης δὲ αὐτῆς ἀρπάσας τὸ βρέφος ἐκ τῆς πυρᾶς, πρὸς Λεῖρωνα τὸν Κένταυρον ἤνεγκε· παρ' ᾧ καὶ τὴν ἱατρικὴν καὶ τὴν κυνηγετικὴν τρεφόμενος ἐδιδάχθη. Καὶ γενόμενος χειρουργικὸς, καὶ τὴν τέχνην ἀσκήσας ἐπὶ πολὺ, οὐ μόνον ἐκώλυε τινὰς ἀποθνήσκειν, ἀλλ' ἀνῆγειρε καὶ τοὺς ἀποθανόντας. 11 Παρὰ γὰρ Ἀθηνᾶς λαβὼν ἐκ τῶν φλεβῶν τῆς Γοργόνης ῥυέν αἷμα, τῷ μὲν ἐκ τῶν ἀριστερῶν ῥυέντι, πρὸς φθορὰν ἀνθρώπων ἐχρήτο· τῷ δὲ ἐκ τῶν δεξιῶν, πρὸς σωτηρίαν. Καὶ διὰ τούτου τοὺς τεθνηκότας ἀνῆγειρεν. 12 Εὐρὸν δὲ τινὰς λεγομένους ἀναστῆναι ὑπ' αὐτοῦ Καπανέα καὶ Λυκούργον, ὡς [δὲ] Στησίχορος φησιν ἐν Ἐριφύλῃ· Ἱππολύτου, ὡς ὁ τὰ Ναυπακτικὰ συγγράψας λέγει· Τυνδάρεων, ὡς φησι Πανύσις· Ὑμέναιον, ὡς οἱ Ὀρφικοὶ λέγουσι· Γλαῦκον τὸν Μίνως, ὡς Μελησαγόρας λέγει. (4) Ζεὺς δὲ φοβηθεὶς, μὴ λαβόντες ἄνθρωποι θεραπείαν παρ' αὐτοῦ, βοηθῶσιν ἀλλήλοις, ἐκέρχυν

ad Jovem fert ac boves reposcit. Jubente Jove ut boves reddat, infitiatur. Sed quum non persuaderet, Apollinem Pylum ducit et boves restituit. Apollo vero lyram audiens, petitam a Mercurio accepit pro eaque dedit ei boves. * Quas pascens Mercurius etiam fistulam compegit compactamque inflavit. Hanc quoque Apollo possidere desiderans auream virgam dedit, quam quum boves apud Admetum pascebat acceperat. * Ille autem et virgam habere pro fistula voluit et vaticinandi artem addiscere. Data igitur fistula, per calculos vaticinari docetur. 10 Atque Jupiter eum et sui ipsius et deorum inferorum præconem constituit.

(3) Taygete ex Jove peperit Lacedæmonem, a quo Lacedæmonia terra nominata est. * Lacedæmon et Sparta, Eurotæ, qui ipse filius erat Lelegis indigenæ et Cleochariæ Naidos nymphæ, progenuerunt Amyclam et Eurydicen, quam uxorem duxit Acrisius. * Amyclæ et Diomedæ, Lapithæ, fuerunt Cynortes et Hyacinthus. Hunc Apollinis amasium fuisse dicunt, qui disco percussum invitus interfecit. * Cynortæ filius est Perieres, qui duxit Gorgophonen Persei filiam, ut Stesichorus dicit, ex eaque genuit Tyndareum, Icarium, Aphareum, Leucippum. * Porro Apharei et Arenes, Cebali filiae, fuerunt Lynceus et Idas et Pissus. Multi tamen Idam Neptuni filium dicunt. Lynceus tanto oculorum acumine gaudebat, ut etiam quæ subter terram essent, videret. * Leucippus [ex Philodice, Inacliæ] filias suscepit Hilairam et Phœben, quas raptas uxores duxerunt Dioscuri. Præter has Arsinoen genuit, quæ cum Apolline congressa peperit Æsculapium. 7 Nonnulli vero Æsculapium non ex Arsinoe, Leucippi filia, natum dicunt, sed ex Coronide, Phlegyæ, in Thessalia; atque hujus amore captum Apollinem ajunt statim cum ea concubuisse. * Hanc vero contra patris voluntatem sua sponte cum Ischye, Cænei fratre, concubuisse. * Apollo delatorem corvum exsecratur et qui hucusque albus fuerat in nigrum commutavit, ipsam vero Coronidem interfecit. 10 Quæ quum comburebatur, Apollo infantem rogo eripuit et ad Chironem centaurum tulit, a quo educatus artem medicam et venationem edoctus est. Itaque quum chirurgus exstitisset ac multum se in hac arte exercuisset, non solum impedivit quosdam quominus morerentur, sed etiam mortuos in vitam revocavit. 11 Nam quia a Minerva sanguinem e Gorgonis venis effluentem acceperat, qui ex lævis effluxerat, in mortaliū perniciem, qui autem e dextris, ad eorum salutem adhibebat. Atque hujus ope mortuos resuscitavit. 12 Eorum qui ab eo in vitam restituti esse dicuntur, inveni hosce: Capaneum et Lycurgum, ut Stesichorus ait in Eriphyle: Hippolytum, ut Naupacticorum auctor dicit; Tyndareum, ut ait Panyasis; Hymenæum, ut Orphici dicunt; Glaucum Minois filium, ut testatur Melesagoras. (4) Sed Jupiter veritus ne homines medendi artem edocti ab illo, sibi mutuam opem præstarent, fulmine eum interfecit.

νωσεν αὐτόν.² Καὶ διὰ τοῦτο ὀργισθεὶς Ἀπόλλων, κτείνει Κύκλωπας, τοὺς τὸν κεραυνὸν Διὶ κατασκευάσαντας.³ Ζεὺς δὲ ἐμέλλησε ῥίπτειν αὐτὸν εἰς Τάρταρον· δεηθείσης δὲ Ἀθητῆς, ἐκέλευσεν αὐτὸν ἐνιαυτὸν ἀνδρὶ θητεῦσαι.⁴ Ὁ δὲ παραγενόμενος εἰς Φεράς πρὸς Ἀδμητον τὸν Φέρητος, τούτῳ λατρεύων ἐποίμαине, καὶ τὰς θηλείας βόας πάσας διδυματόχους ἐποίησεν.

Ὡς εἰσὶ δὲ οἱ λέγοντες Ἀφαρέα μὲν καὶ Λεύκιππον ἐκ Περιήρους γενέσθαι τοῦ Αἰόλου· Κυνόρτου δὲ Περιήρη· τοῦ δὲ, Οἰβάλου· Οἰβάλου δὲ καὶ Νηίδος νύμφης Βατείας, Τυνδάρεων, Ἰπποκόωντα, Ἰκαρίωνα.

(5) Ἰπποκόωντος μὲν οὖν ἐγένοντο παῖδες Δορυκλεὺς, Σκαῖος, Ἐναραιφόρος, Εὐτύχης, Βουκόλος, Λύκων, Τέβρος, Ἰππόθοος, Εὐρυτος, Ἰπποκορυστής, Ἀλκίνοος, Ἀλκων. Τούτους Ἰπποκόων ἔχων παῖδας, Ἰκαρίωνα καὶ Τυνδάρεων ἐξέβαλε Λακεδαιμόνος.² Οἱ δὲ φεύγουσι πρὸς Θέστιον, καὶ συμμαχοῦσιν αὐτῷ πρὸς τοὺς δμόρους πόλεμον ἔχοντι. Καὶ γαμει Τυνδάρεως Θεστίου θυγατέρα Λήδαν.³ Αὐθις δὲ, ὅτε Ἡρακλῆς Ἰπποκόωντα καὶ τοὺς τούτου παῖδας ἀπέκτεινε, κατέρχεται καὶ παραλαμβάνει Τυνδάρεως τὴν βασιλείαν.

(6) Ἰκαρίου μὲν οὖν καὶ Περιβοίας νύμφης Νηίδος Θόας, Δαμάσιππος, Ἰμεύσιμος, Ἀλήτης, Περιλεως, καὶ θυγάτηρ Πηνελόπη, ἣν ἔγημεν Ὀδυσσεύς.

² Τυνδάρεω δὲ καὶ Λήδᾳ Τιμάνδρα, ἣν ἔχεμος ἔγημε, καὶ Κλυταιμνήστρα, ἣν ἔγημεν Ἀγαμέμνων· ἔτι τε Φιλονόη, ἣν Ἄρτεμις ἀθάνατον ἐποίησε. (7) Διὸς δὲ Λήδᾳ συνελθόντος ὁμοιωθέντος κύκνῳ, καὶ κατὰ τὴν αὐτὴν νύκτα Τυνδάρεω, ἐκ Διὸς μὲν ἐγεννήθη Πολυδεύκης καὶ Ἑλένη, Τυνδάρεω δὲ Κάστωρ.² Λέγουσι δὲ ἔνιοι Νεμέσεως Ἑλένην εἶναι καὶ Διὸς. Ταύτην γάρ, τὴν Διὸς φεύγουσαν συνουσίαν, εἰς χῆνα τὴν μορφήν μεταβαλεῖν· ὁμοιωθέντα δὲ καὶ Δία κύκνῳ, συνελθεῖν·³ τὴν δὲ ὥδον ἐκ τῆς συνουσίας ἀποτεκεῖν. Τοῦτο δὲ ἐν τοῖς αἰσέσιν εὐρόντα τινὰ ποιμένα, Λήδᾳ κομίσαντα δοῦναι. Τὴν δὲ, καταθεμένην εἰς λάρνακα, φυλάσσειν, καὶ χρόνῳ καθήκοντι γεννηθεῖσαν Ἑλένην, ὡς ἐξ αὐτῆς θυγατέρα, τρέφειν.

⁴ Γενομένην δὲ αὐτὴν κάλλιε διαπρεπῇ Θησεὺς ἀρπάσας εἰς Ἀφιδνας ἐκόμισε. Πολυδεύκης δὲ καὶ Κάστωρ εἰς Ἀφιδνας ἐπιστρατεύσαντες, ἐν Ἄδου Θησεῶς ὄντος, αἰροῦσι τὴν πόλιν, καὶ τὴν Ἑλένην λαμβάνουσι, καὶ τὴν Θησεῶς μητέρα Αἰθραν ἄγουσιν αἰχμάλωτον. (8) Παρεγένοντο δὲ εἰς Σπάρτην ἐπὶ τὸν Ἑλένης γάμον οἱ βασιλεύοντες Ἑλλάδος. Ἦσαν δὲ οἱ μνηστευόμενοι οἷδε· Ὀδυσσεὺς Λαέρτου, Διομήδης Τυδείως, Ἀντίλοχος Νέστορος, Ἀγαπήνωρ Ἀγκαίου, Σθένηςλος Καπανέως, Ἀμφίμαχος Κτεάτου, Θάλπιος Εὐρύτου, Μέγης Φυλῆως, Ἀμφίλοχος Ἀμφιαράου, Μενεσθεὺς Πετειῶ, Σχέδιος Ἐπιστρόφου, (leg. Σχεδῖος καὶ Ἐπίστροφος Ἰφίτου) Πολύξενος Ἀγασθένους, Πηνελίως Ληϊτοῦ (leg. Πηνέλεως Ἰππαλκίμου καὶ Ληϊτος Ἀλεκτρυόνος), Αἶας Ὀϊλέως, Ἀσκάλαφος καὶ

² Quare iratus Apollo occidit Cyclopes, fulmina Jovi fabricantes.³ Jam vero Jupiter in Tartarum eum dejecturus erat, sed Latonæ precibus exoratus jussit eum per annum servire viro mortali.⁴ Apollo igitur Pheras ad Admetum, Pheretis filium, sese contulit, apud quem servitutem serviens pascebat armenta, et boves feminas omnes gemelliparas fecit.

⁵ Sunt vero qui Aphareum et Leucippum ex Periere, Æoli filio, natos dicant, Cynortæ vero filium Perieren, et hujus Œbalum, Œbali autem et Bateæ Naidos nymphæ Tyndareum, Hippocoontem, Icarionem.

(5) Hippocoontis filii fuerunt Dorycleus, Scarus, Enarephorus, Eutyches, Bucolus, Lycon, Tebros, Hippothous, Eurytus, Hippocorystes, Alcinous, Alcon. His Hippocoon adjutus filiis Icarionem et Tyndareum Lacedæmone eiecit.

² Confugerunt illi ad Thestium, cui adversus finitimos bellum gerenti opitulati sunt. Ac Tyndareus Thestii filiam Ledam duxit uxorem.³ Postea quum Hercules Hippocoontem ejusque filios interfecisset, in patriam redierunt, ubi Tyndareus regnum suscepit.

(6) Icario et Peribœa Naide nymphea nati sunt Thoas, Damasippus, Imeusimus, Aletes, Perilaus et filia Penelope, quam duxit Ulysses.

² Tyndareo et Leda natæ sunt Timandra, quam Echemus duxit, et Clytæmnestra, quam duxit Agamemnon, et præter has Philonoe, quam Diana immortalem reddidit. (7) Jove vero sub cygni forma cum Leda congresso eademque nocte Tyndareo, ex Jove quidem nati sunt Pollux et Helena, ex Tyndareo autem Castor.² Sed nonnulli dicunt Helenam Jovis esse ex Nemese. Hanc enim, quo Jovis fugeret amplexus, in anserem sese transformasse, Jovem vero in cygnum commutatum cum ea coisse; illam deinde ex hoc concubitu peperisse ovum, quod repertum in luco (*Rhamnusio*) pastor quidam tulisset ad Ledam. Eam in arca id repositum servavisse, et suo deinceps tempore natam ex eo Helenam, perinde ac si sua fuisset filia, educasse.

⁴ Quæ quum formæ pulcritudine excelleret, Theseus raptam Aphidnas abduxit. Sed Castor et Pollux contra Aphidnas in bellum profecti, dum apud inferos Theseus versabatur, urbem capiunt, Helenam recuperant, Æthram Thesei matrem captivam abducunt. (8) Venerunt deinde Spartam, qui Helenæ nuptias peterent, Græciæ principes. Erant vero proci hi: Ulysses Laertæ, Diomedes Tydei, Antilochus Nestoris, Agapenor Ancaei, Sthenelus Capanei, Amphilochus Cleati, Thalpius Euryti, Meges Phylei, Amphilochus Amphiarai, Menestheus Petei, Schedius et Epistrophus Iphiti, Polyxenus Agasthenis, Peneleos Hippalcimi et Leitus Alectryonis, Ajax Oilei, Ascalaphus et Ialmenus

Ἰάλμενος Ἄρεος, Ἐλεφάνωρ Χαλκιδόντος, Εὐμήλος Ἀδμήτου, Πολυποίτης Πειρήθου, Λεοντεὺς Κορώνου, Ποδάλειρος καὶ Μυχίων Ἀσκληπιοῦ, Φιλοκτήτης Ποίαντος, Εὐρύπυλος Εὐχίμονος, Πρωτεσίλαος Ἰφί- κλου, Μενέλαος Ἀτρείως, Αἴας καὶ Τεῦχος Τελαμῶ- νος, Πάτροκλος Μενoitίου. (9) Τούτων ὄρων τὸ πλῆ- θος Τυνδάρειος, ἐδεδοίκει, μὴ, κριθέντος ἐνός, στα- σιάσωσιν οἱ λοιποί. ² Ὑποσχομένου δὲ τοῦ Ὀδυσσεώς, ἐὰν συλλάβηται πρὸς τὸν Πηνελόπης αὐτῷ γάμον, ὑποθήσεται τρόπον τινά, δι' οὗ μηδεμίαν γενήσεται στάσις· ὥς ὑπέσχετο αὐτῷ συλλάβησθαι ὁ Τυνδάρειος, πάντας εἶπεν ἐξορκίσαι τοὺς μνηστῆρας βοηθήσειν, ἐὰν ὁ προκριθεὶς νυμφίος ὑπὸ ἄλλου τινὸς ἀδικῇται περὶ τὸν γάμον. ³ Ἀκούσας δὲ τοῦτο Τυνδάρειος τοὺς μνηστῆρας ἐξορκίζει· καὶ Μενέλαον μὲν αὐτὸς αἰρεῖ- ται νυμφίον, Ὀδυσσεὺς δὲ παρὰ Ἰκαρίου μνηστεύεται Πηνελόπην.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΑ'.

(1) Μενέλαος μὲν οὖν ἐξ Ἑλένης Ἑρμιόνην ἐγέν- νησε, καὶ κατὰ τινος Νικόστρατον· ἐκ δούλης Πιερί-δος, γένος Αἰτωλίδος, ἥ, καθάπερ Ἀκουσίλαος φησι, Τηριδάης, Μεγαπένθη· ἐκ Κνωσσίας δὲ νύμφης, κατὰ Εὐμήλον, Ξενοδόχον.

(2) Τῶν δὲ ἐκ Λήδας γενομένων παίδων, Κάστωρ μὲν ἦσκει τὰ κατὰ πόλεμον, Πολυδεύκης δὲ πυγμῇ· καὶ διὰ τὴν ἀνδρείαν ἐκλήθησαν ἀμφοτέρωι Διόσκου-ροι. ² Βουλόμενοι δὲ γῆμαι τὰς Λευκίππου θυγατέρας, ἐκ Μεσσήνης ἀρπάσαντες, ἔγημαν. Καὶ γίνεται μὲν Πολυδεύκης καὶ Φοίβης Μνησιόλειος· Κάστωρ δὲ καὶ Ἰλαείρας Ἀνώγων. ³ Ἐλάσαντες δὲ ἐκ τῆς Ἀρκα-δίας βοῶν λείαν μετὰ τῶν Ἀφάρειος παίδων Ἰδὰ καὶ Λυγκέα, ἐπιτρέπουσιν Ἰδᾷ διελεῖν· ὁ δὲ, τεμὼν βοῶν εἰς μέρη τέσσαρα, τοῦ πρώτου καταραγόντος εἶπε τῆς λείας τὸ ἥμισυ ἔσσεσθαι, καὶ τοῦ δευτέρου τὸ λοιπόν. Καὶ φθάσας κατηνάλωσε τὸ μέρος τὸ ἴδιον πρῶτον Ἰδᾷ, καὶ τὸ τοῦ ἀδελφοῦ· καὶ μετ' ἐκείνου τὴν λείαν εἰς Μεσσήνην ἤλασε. ⁴ Στρατεύσαντες δὲ ἐπὶ Μεσσήνην οἱ Διόσκουροι, τὴν τε λείαν ἐκείνην καὶ πολλὴν ἄλλην συνελάνουσι, καὶ τὸν Ἰδᾶν ὑπὸ ὄρου ἐλόχων καὶ τὸν Λυγκέα. Λυγκεὺς δὲ ἰδὼν Κάστορα ἐμήνυσεν Ἰδᾷ· καὶ κείνος αὐτὸν κτείνει. ⁵ Πολυδεύκης δὲ ἐδίωξεν αὐ- τοὺς, καὶ τὸν μὲν Λυγκέα κτείνει τὸ δόρυ προέμενος· τὸν δὲ Ἰδᾶν διώκων, βληθεὶς ὑπ' ἐκείνου πέτρᾳ κατὰ τῆς κεφαλῆς, πίπτει σκοτωθεὶς. ⁶ Καὶ Ζεὺς Ἰδᾶν κε- ραυνοῖ, Πολυδεύκην δὲ εἰς οὐρανὸν ἀνάγει. Μὴ δεχο- μένου δὲ Πολυδεύκους τὴν ἀθανασίαν, ὄντος νεκροῦ Κάστωρος, Ζεὺς ἀμφοτέροις, παρ' ἡμέραν καὶ ἐν θεοῖς εἶναι καὶ ἐν θνητοῖς, ἔδωκε. ⁷ Μεταστάντων δὲ εἰς θεοὺς τῶν Διοσκούρων, Τυνδάρειος μεταπειψάμενος Με- νέλαον εἰς Σπάρτην, τούτῳ τὴν βασιλείαν παρέδω- κεν.

Martis, Elephenor Chalcodontis, Eumelus Admeti, Poly- partes Pirithoi, Leonteus Coroni, Podalirius et Machaon Aesculapii, Philoctetes Pœantis, Eurypylus Evarmonis, Protesilaus Iphicli, Menelaus Atrei, Ajax et Teucer Tela- monis, Patroclus Menœtii. (9) Horum videns turbam Tyndareus verebatur, ne, si unum deligeret, reliqui sedi- tionem excitarent. ² Verum Ulysses pollicitus est, si ad Pe- nelopæ nuptias adipiscendas sibi adjumento foret, ratio- nem se suppeditaturum, qua nulla esset inter proco- oritura discordia; atque, quum adjuturum se Tyndareus promississet, universos procos dixit jurejurando obstrin- gendos esse, ut delectum filiae sponsum defensuri essent, si ab alio quodam propter nuptias injuria afficeretur. ³ Quo audito Tyndareus jurisjurandi religione procos obstrinxit, et Menelaum filiae sponsum declaravit; Ulyssi vero abdicari Penelopam in matrimonium poposcit.

CAPUT XI.

(1) Menelaus itaque ex Helene Hermionen genuit et, secundum quosdam, Nicostratum; ex Pieride serva ab Aetolia oriunda, sive, ut Acusilaus dicit, e Teridæ Mega- penthem; ex Cnossia nympha, Eumelo auctore, Xeno- damum.

(2) E Ledaë filiis Castor rem militarem, Pollux pugila- tum exercebat, et propter fortitudinem suam ambo ap- pellati sunt Dioscuri. ² Qui quum Leucippi filias in mati- monium sumere cuperent, e Messene raptas duxerunt; et Polluci ex Phœbe natus est Mnesileus, Castori ex Hilaira Anogon. ³ Quum vero boum prædam ex Arcadia una cum Ida et Lynceo abegissent, divisionem ejus Idæ permittunt. Tum ille, bove in quattuor partes conciso, qui pri- mus partem suam devoraverit, ei, dixit, prædæ fore di- midium, secundo reliquum; quo vix dicto statim et suam ipsius et fratris partem absumsit, atque cum eo prædam Messenen abduxit. ⁴ Sed adversus Messenen profecti Dio- scuri tum illam tum aliam multam prædam auferunt ac Idæ et Lynceo sub quercu insidiantur. Lynceus vero Ca- storem conspiciens indicavit Idæ, qui eum interfecit. ⁵ At Pollux hos insecutus Lynceum hastam jaculatus prostra- vit, sed dum Idam persequabatur, lapidis ictu ab eo in capite percussus est et vertigine correptus cecidit. ⁶ Tum Jupiter Idam fulmine necavit et Pollucem duxit in cœ- lum. Quum vero Pollux, Castore mortuo, immortalitatem recusaret, Jupiter ambobus concessit alternis diebus inter deos versari et inter mortales. ⁷ Relatis igitur inter deos Dioscuris, Tyndareus arcessito Spartam Menelao regnum tradidit.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΒ'.

(1) Ἡλέκτρας δὲ τῆς Ἀτλαντος καὶ Διὸς Ἰασιῶν καὶ Δάρδανος ἐγένοντο. ² Ἰασιῶν μὲν οὖν, ἐρασθεὶς Ἀήμητρος, καὶ θέλων κατασχῆναι τὴν θεὸν, κεραυνούται. ³ Δάρδανος δὲ ἐπὶ τῷ θανάτῳ τοῦ ἀδελφοῦ λυπούμενος, Σαμοθράκην ἀπολιπὼν, εἰς τὴν ἀντίπερα ἡπειρὸν ἦλθε. ⁴ Ταύτης δὲ ἐβασίλευε Τεῦκρος ποταμοῦ Σκαμάνδρου καὶ Νύμφης Ἰδαίας, ἀφ' οὗ καὶ οἱ τὴν χώραν νεμόμενοι Τεῦκροὶ προσηγορεύοντο. ⁵ Ὑποδείχθεις δὲ ὑπὸ τοῦ βασιλέως καὶ λαβὼν μέρος τῆς γῆς καὶ τὴν ἐκείνου θυγατέρα Βάτειαν, Δάρδανον ἐκτίσε πόλιν, τελευτήσαντος δὲ Τεῦκρου, τὴν χώραν ἅπασαν Δαρδανίαν ἐκάλεσε. (2) Γενομένων δὲ αὐτῷ παίδων Ἴλου καὶ Ἐριχθονίου, Ἴλος μὲν οὖν ἅπαις ἀπέθανεν· Ἐριχθόνιος δὲ διαδεξάμενος τὴν βασιλείαν, γῆμας Ἀστυόχην τὴν Σιμόεντος, τεκνοῖ Τρώα. ² Οὗτος παραλαβὼν τὴν βασιλείαν, τὴν μὲν χώραν ἀφ' ἑαυτοῦ Τροίαν ἐκάλεσε. Καὶ γῆμας Καλλιρρόην τὴν Σκαμάνδρου, γεννᾷ θυγατέρα μὲν Κλεοπάτραν, παῖδας δὲ Ἴλον καὶ Ἀσσαράκον καὶ Γανυμήδην. ³ Τοῦτον μὲν οὖν διὰ κάλλος ἀναρπάσας Ζεὺς δι' αἰετοῦ, θεῶν οἶνοχόον ἐν οὐρανῷ κατέστησεν. ⁴ Ἀσσαράκου δὲ καὶ Ἱερομνήτης τῆς Σιμόεντος Κάπυς· τοῦ δὲ καὶ Θέμιδος τῆς Ἴλου Ἀγγίσης· ἥ δὲ ἐρωτικὴν ἐπιθυμίαν Ἀφροδίτῃ συναλθοῦσα, Αἰνεΐαν ἐγέννησε καὶ Λύρον, ὃς ἅπαις ἀπέθανε.

(3) Ἴλος δὲ εἰς Φρυγίαν ἀφικόμενος, καὶ καταλαβὼν ὑπὸ τοῦ βασιλέως αὐτόθι τεθειμένον ἀγῶνα, νικᾷ πάλιν· ² καὶ λαβὼν ἄθλον πεντήκοντα κούρους καὶ κόρας τὰς Ἰσας, δόντος αὐτῷ τοῦ βασιλέως κατὰ χρησμόν καὶ βούν ποιικίλην, καὶ φράσαντος, ἐν ᾧ περ ἂν αὐτὴ κλήθῃ τόπῳ, πόλιν κτίζειν, εἶπετο τῇ βοί. ³ Ἡ δὲ ἀφικουμένη ἐπὶ τὸν λεγόμενον τῆς Φρυγίας Ἀττῆς λόφον, κλίνεται· ἐνθα πόλιν κτίσας Ἴλος, ταύτην μὲν Ἴλιον ἐκάλεσε· ⁴ τῷ δὲ Διὶ σημεῖον εὐξάμενος αὐτῷ τι φανῆναι, μεθ' ἡμέραν τὸ διηγετὲς Παλλάδιον πρὸ τῆς σκηνῆς κείμενον ἐθεάσατο. ⁵ Ἦν δὲ τῷ μεγέθει τρίπηχυ, τοῖς δὲ ποσὶ συμβεβηκός, καὶ τῇ μὲν δεξιᾷ ὄρου διηρμένον ἔχον, τῇ δὲ ἐτέρᾳ ἡλαχάτην καὶ ἄτρακτον.

⁶ Ἱστορία δὲ ἡ περὶ τοῦ Παλλάδιου τοιγάρτι φέρεται. Φασὶ γεννηθεῖσαν τὴν Ἀθηνᾶν παρὰ Τρίτωνι τρέφεσθαι, ᾧ θυγάτηρ ἦν Παλλὰς· ⁷ ἀμφοτέρως δὲ, ἀσκούσας τὰ κατὰ πόλεμον, εἰς φιλονεικίαν ποτὲ προελθεῖν· μελλούσης δὲ πλήττειν τῆς Παλλάδος, τὸν Δία φοβηθέντα τὴν αἰγίδα προτείνει. Τὴν δὲ εὐλαβηθεῖσαν ἀναδλέψαι, καὶ οὕτως ὑπὸ τῆς Ἀθηνᾶς τρωθεῖσαν πειεῖν. ⁸ Ἀθηνᾶν δὲ, περιλυπὸν ἐπ' αὐτῇ γενομένην, ἱόντων ἐκείνης ὅμοιον κατασκευάσασαν, [καὶ] περιθεῖναι τοῖς στέρνοις ἣν ἔδεισεν αἰγίδα, καὶ τιμᾶν ἰδρυσαμένην παρὰ τῷ Διὶ. ⁹ Ὑστερον δὲ Ἡλέκτρας κατὰ τὴν πόλιν τούτῃ προσφυγούσης, διαρρήψαι μετ' αὐτῆς καὶ τὸ Παλλάδιον εἰς τὴν Ἰλιάδα χώραν· ¹⁰ Ἴλον δὲ τοῦτον νικῶν κατασκευάσαντα τιμᾶν. Καὶ περὶ μὲν Παλλάδιου ταῦτα λέγεται.

CAPUT XII.

(1) Electra, Atlantis filia, ex Jove Iasionem et Dardanum peperit. * Quorum Iasion Cereris amore captus atque deam tentare volens fulmine ictus occubuit. ² At Dardanus ob fratris necem mœrore confectus, Samothrace relicta, in continentem ex adverso sitam trajecit. ⁴ Hujus rex erat Teucer Scamandri fluvii et Idaëe nymphæ filius, a quo etiam qui regionem illam incolebant Teucroi nominabantur. ⁵ Hospitio a rege exceptus Dardanus, data terræ parte et Batea illius filia ducta, Dardanum urbem condidit et, defuncto Teucro, universam regionem Dardaniam nominavit. (2) Filios habuit Ilium et Erichthonium; quorum Ilius nullis susceptis liberis e vita decessit, Erichthonius autem in regno patris successor ex Astyoche Simoentis filia genuit Troem. ² Hic post patrem regnavit et terram a se ipso Trojam nominavit; ac ducta Callirrhoe, Scamandri, filiam genuit Cleopatram, filios Ilium, Assaracum, Ganymeden. ³ Hunc ob corporis formam raptum per aquilam Jupiter deorum pincernam in cœlo constituit. ⁴ Assaraci ex Hieromneme Simoentis filia fuit Capys; hujus ex Themide, Ili filia, Anchises, quocum Venus amore flagrans congressa Æneam peperit et Lyrum, qui diem obiit nullis relictis liberis.

(3) Ilius quum in Phrygiam venisset quo tempore ludi ab hujus terræ rege instituebantur, vicit palæstra, * et præmii loco pueros quinquaginta totidemque filias accepit. Ad hæc ex oraculi sententia rex dedit bovem discolorem, jussitque ut ubi illa procubuerit urbem conderet. Ille igitur secutus est bovem; ² quæ ubi in Phrygia ad Ates collem, quem vocant, pervenit, humo procubuit. Quo in loco Ilius urbem condidit, quam nominavit Ilium. ⁴ Atque Jovem precatus ut signum aliquod sibi ostenderet, postridio a cœlo delapsum Palladium ante tentorium conspexit. ⁵ Id erat magnitudine trium cubitum, conjunctis pedibus, dextra elatam tenens hastam, sinistra eolum ac fuscum.

* De Palladio narratio fertur hæc: Ajunt natam Minervam apud Tritonem educatam esse, cui filia erat Pallas. ² Ambas autem rei bellicæ studiosas in contentionem aliquando devenisse. Ac quum Pallas jam in eo fuisset ut vulnus Minervæ infligeret, Jovem, filiae timentem, ægidem objecisse, in quam dum Pallas mirabunda oculos convertisset, a Minerva vulneratam cecidisse. ³ Minervam vero mœrore confectam simulacrum ejus simile fecisse, et circumjecta ejus pectori quam Pallas timuerat ægide, juxta Jovem hanc imaginem honoris causa collocasse. ⁴ Postea tamen quum Electra vitata ad illam confugisset, Minervam (Jovem?) cum ipsa etiam Palladium in terram Iliacam dejecisse. ⁵ Ilium vero simulacrum illud coluisse in templo ei exstructo repositum. Hæc sunt quæ narrantur de Palladio.

¹¹ Ἴλος δὲ γήμας Εὐρυδίην τὴν Ἀδράστου, Λαομέδοντα ἐγέννησεν· ὃς γαμει Στρυμὶ τὴν Σκαμάνδρου· κατὰ δὲ τινὰς, Πλακίαν τὴν Ἀτρέως, κατ' ἐνίους δὲ, Λευκίππου· καὶ τεκνοὶ παῖδας μὲν Τιθωνόν, Λάμπωνα, Κλύτιον, Ἰκετάονα, Ποδάρχην· θυγατέρας δὲ, Ἡσιόνην, καὶ Κίλλαν καὶ Ἀστυόχην· ἐκ δὲ νύμφης Καλύβης Βουκολίωνα.

(4) Τιθωνόν μὲν οὖν Ἡὼς ἀρπάσασα δι' ἔρωτα, εἰς Αἰθιοπίαν κομίζει· καθεὶ συνελθοῦσα γεννᾷ παῖδας Ἡμαθίωνα καὶ Μέμνονα.

(5) Μετὰ δὲ τὸ αἰρεθῆναι Ἴλιον ὑπὸ Ἡρακλέους, ὡς μικρὸν πρόσθεν ἡμῖν λέλεκται, ἐδασίλευσε Ποδάρχης ὁ κληθεὶς Πρίαμος· ² καὶ γαμει πρώτην Ἀρίσβην τὴν Μέροπος· ἐξ ἧς αὐτῷ παῖς Αἷσακος γίνεται, ὃς ἐγγίμεν Ἀστερόπην τὴν Κεβρήνος θυγατέρα, τὴν πενθῶν ἀποθανοῦσαν ἀπωρνεύθη. ³ Πρίαμος δὲ Ἀρίσβην ἐκδοὺς Ὑρτάκῳ, δευτέραν ἐγγίμεν Ἐκάβην τὴν Δύμαντος ἧ, ὡς τινὲς φασί, Κισσέως, ἧ, ὡς ἕτεροι λέγουσιν, Σαγγαρίου ποταμοῦ καὶ Μετώπης. ⁴ Γεννᾶται δὲ αὐτῇ πρῶτος μὲν Ἑκτωρ· δευτέρου δὲ γεννᾶσθαι μέλλοντος βρέφους, ἔδοξεν Ἐκάβῃ καὶ ὕπαρ δαλὸν τεκεῖν διάπυρον· τοῦτον δὲ πᾶσαν ἐπινέμεσθαι τὴν πόλιν καὶ καίειν. ⁵ Μαθὼν δὲ Πρίαμος παρ' Ἐκάβης τὸν ὄνειρον, Αἷσακον τὸν υἱὸν μετεπέμψατο· ἦν γὰρ ὄνειροκρίτης παρὰ τοῦ μητροπάτορος Μέροπος διδάχθεῖς. ⁶ Οὗτος εἰπὼν, τῆς πατρίδος γενέσθαι τὸν παῖδα ἀπώλειαν, ἐκθεῖναι τὸ βρέφος ἐκέλευσε. ⁷ Πρίαμος δὲ, ὡς ἐγεννήθη τὸ βρέφος εἰδῶσιν ἐκθεῖναι οἰκέτῃ κομίσοντι εἰς Ἴδην. Ὁ δὲ οἰκέτης Ἀγέλαος ὠνομάζετο· τὸ δὲ ἐκτεθὲν ὑπὸ τούτου βρέφος πένθ' ἡμέρας ὑπὸ ἄρκτου ἐτράφη. ⁸ Ὁ δὲ σωζόμενον εὐρὼν, ἀναιρεῖται, καὶ κομίσας, ἐπὶ τῶν χωρίων ὡς ἴδιον παῖδα ἔτρεφεν, ὠνομάσας Πάριν. ⁹ Γενόμενος δὲ νεανίσκος, καὶ πολλῶν διχφέρων κάλλει τε καὶ βῶμῃ, αὐθις Ἀλέξανδρος προσωνομάσθη, ληστὰς ἀμυνόμενος, καὶ τοῖς ποιμνίοις ἀλεξήσας, ὅπερ ἐστὶ βοηθήσας. Καὶ μετ' οὐ πολὺ τοὺς γονέας ἀνεῦρε.

¹⁰ Μετὰ τοῦτον ἐγέννησεν Ἐκάβη θυγατέρας μὲν Κρέουσαν, Λαοδίην, Πολυξένην, Κασσάνδραν· ¹¹ ἧ συνελθεῖν βουλόμενος Ἀπόλλων, τὴν μαντικὴν ὑπέσχετο διδάξειν. Ἡ δὲ μαθοῦσα οὐ συνῆλθεν. Ὅθεν Ἀπόλλων ἀφείλετο τῆς μαντικῆς αὐτοῦ τὸ πείθειν. ¹² Αὐθις δὲ παῖδας ἐγέννησε Διήφοβον, Ἐλενον, Πάμωνα, Πολίτην, Ἀντιφον, Ἰππόνοον, Πολύδωρον, Τρώϊλον. Τοῦτον ἐξ Ἀπόλλωνος λέγεται γεγεννηχέναι.

¹³ Ἐκ δὲ ἄλλων γυναικῶν Πριάμῳ παῖδες γίνονται Μελάνιππος, Γοργυθίων, Φιλαίμων, Ἰππόθοος, Γλαῦκος, Ἀγάθων, Χερσιδάμας, Εὐαγόρας, Ἰπποδάμας, Μῆστωρ, Ἄτας, Δόρυκλος, Λυκάων, Δρύσιψ, Βίας, Χρόμιος, Ἀστυγόνος, Τελέστας, Εὐάνδρος, Κεβριόνης, Μήλιος, Ἀρχέμαχος, Λαοδόχος, Ἐχέφρων, Ἰδομενεὺς, Ὑπερίων, Ἀσκάnios, Δημοκόων, Ἀρρήτος, Δηϊόπτης, Κλόνιος, Ἐχέμων, Ὑπείροχος,

¹¹ Ilus, ducta Eurydice Adrasti filia, Laomedontem genuit; is uxorem cepit Strymo Scamandri, secundum alios vero Placiam Atrei (*Catrei*?) filiam, vel, ut nonnulli dicunt, Leucippi (*Leucippen*?) ; atque filios quidem procreavit Tithonum, Lamponem, Clytium, Hicetaonem, Podarce, filias autem Hesionem et Cillam et Astyoche, et ex Calybe nymphe Bucolionem.

(4) Ex his Tithonum Aurora amore capta rapuit et in Aethiopiam transtulit, ubi cum eo congressa filios peperit Emathionem et Memnonem.

(5) Post Ilium ab Hercule expugnatum, ut paullo ante diximus, regnum tenuit Podarces, cognominatus Priamus. ² Hic primam duxit Arisben Meropis, ex qua filium suscepit Aesacum, qui uxorem cepit Asteropen, Cebrenis filiam; quam quum mortuam nimio luctu defleret, in aetate commutatus est. ³ Deinde Priamus, Arisbe Hyrtaco in matrimonium locata, secundam uxorem duxit Hecubam Dymantis, vel, ut nonnulli dicunt, Cissei, vel, ut alii volunt, Sangarii fluvii et Metopes filiam. ⁴ Nascitur ex ea primus Hector; quum vero secundum filium paritura esset Hecuba, visa sibi est in quiete faciem parere ardentem, eamque universam depascere urbem et concremare. ⁵ Quod somnium quum ex Hecuba Priamus audisset, Aesacum filium arcessivit. Erat enim somniorum interpretes, ⁶ Merope avo materno edoctus. ⁷ Hic filium dicens patriae fore exitium, infantem jussit exponi. ⁸ Priamus igitur natum puerum tradidit famulo, qui in Ida monte eum exponeret. Famulus ille Agelaus nominabatur. Infans vero ab eo expositus per quinque dies ab ura nutritus est. ⁹ Ille quum puerum sic servatum reperiret, eum sustulit et secum abductum in agris quasi suum filium educavit, atque Paridis nomen ei indidit. ¹⁰ Qui quum ad juvenilem aetatem pervenisset ac plurimos venustate roboreque antecederet, Alexander cognominatus est, quod praedones repelleret et ovium greges defenderet. Neque multo post inventos parentes agnovit.

¹⁰ Post Paridem Hecuba filias peperit Creusam, Laodiceam, Polyxenam, Cassandram; ¹¹ quacum congregat cupiens Apollo vaticinandi artem se eam docturum esse pollicitus est. Quam vero postquam didicerat, Apollini non fecit suam. Quapropter Apollo ut illius vaticinia non persuaderent effecit. ¹² Praeter hos Hecuba peperit Deiphobum, Helenum, Pammonem, Politen, Antiphum, Hipponoom, Polydorum, Troilum, qui ex Apollinis concubitu natus esse dicitur.

¹³ Ex aliis autem feminis Priamo filii nascuntur Melanippus, Gorgythion, Philamon, Hippothous, Glaucus, Agathon, Chersidamas, Evagoras, Hippodamas, Mestor, Atlas, Doryclus, Lycaon, Dryops, Bias, Chromius, Astygonus, Telestas, Evander, Cebriones, Melius, Archemachus, Laodocus, Echephron, Idomeneus, Hyperion, Ascanius, Democoon, Arrhetus, Deloptes, Clonius, Echemon, Hyperochus,

Αἰγεωνεύς, Λυσίθοος, Πολυμέδων. Θυγατέρες δὲ Μένδουσα, Μηδεσικαστή, Λυσιμάχη, Ἀριστοδόμη.

(6) Ἐκτὼρ μὲν οὖν Ἀνδρομάχην τὴν Ἡετίωνος γαμεῖ, Ἀλέξανδρος δὲ Οἰνώνην τὴν Κεβρήνος τοῦ ποταμοῦ θυγατέρα. ² Αὕτη παρὰ Ῥέας τὴν μαντικὴν μαθοῦσα, προὔλεγεν Ἀλεξάνδρῳ μὴ πλεῖν ἐπὶ Ἑλένην· μὴ πείθουσα δὲ εἶπεν, ἐὰν τρωθῇ, παραγενέσθαι πρὸς αὐτήν· μόνην γάρ θεραπεῦσαι δύνασθαι. Τὸν δὲ Ἑλένην ἐκ Σπάρτης ἀρπάσαι. ³ Πολεμουμένης δὲ Τροίας, τοξευθέντα ὑπὸ Φιλοκτήτου τόξοις Ἡρακλείδης, πρὸς Οἰνώνην ἐπανελθεῖν εἰς Ἴδην. Ἢ δὲ μνησικακοῦσα θεραπεῦσαι οὐκ ἔφη. ⁴ Ἀλέξανδρος μὲν οὖν εἰς Τροίαν κομιζόμενος ἐτελεύτα· Οἰνώνη δὲ μετὰ νοήσασα τὰ πρὸς θεραπείαν φάρμακα ἔφερε· καὶ καταλαβοῦσα αὐτὸν νεκρὸν ἑαυτὴν ἀνῆρτησεν.

⁵ Ὁ δὲ Ἀσωπὸς ποταμὸς, Ὀκεανοῦ καὶ Γηθύος· ὡς δὲ Ἀκουσίλαος λέγει, Πηροῦς καὶ Ποσειδῶνος· ὡς δὲ τινες, Διὸς καὶ Εὐρυνόμης. Οὗτος Μετώπην γημάμενος (Λάδωνος δὲ τοῦ ποταμοῦ θυγάτηρ αὕτη), δύο μὲν παῖδας ἐγέννησεν, Ἰσμητὸν καὶ Πελάγοντα, εἰκοσι δὲ θυγατέρας· ὧν μὲν μίαν Αἰγιναν ἥρπασε Ζεὺς. Ταύτην Ἀσωπὸς ζητῶν, ἦκεν εἰς Κόρινθον, καὶ μανθάνει παρὰ Σισύφου τὸν ἥρπακτὰ εἶναι Δία. Ζεὺς δὲ Ἀσωπὸν μὲν κεραυνώσας διώκοντα, πάλιν ἐπὶ τὰ οἰκεῖα ἀπέπεμψε βεῖθρα. Διὰ τοῦτο μέχρι καὶ νῦν ἐκ τῶν τούτου βεῖθρων ἀνθρακες φέρονται.

⁷ Αἰγιναν δὲ εἰσχομίσας εἰς τὴν τότε Οἰνώνην λεγομένην νῆσον, νῦν δὲ Αἰγιναν ἀπ' ἐκείνης κληθεῖσαν, μίγνυται, καὶ τεκνοῖ παῖδα ἐξ αὐτῆς Αἰακόν. Τούτῳ Ζεὺς ὄντι μόνῳ ἐν τῇ νήσῳ τοὺς μύρμηκας ἀνθρώπους ἐποίησε. ⁸ Γαμεῖ δὲ Αἰακὸς Ἐνδμήδα τὴν Σκίρωνος, ἐξ ἧς αὐτῷ παῖδες ἐγένοντο Πηλεὺς τε καὶ Τελαμών. Φερεκύδης δὲ φησι Τελαμῶνα φίλον, οὐκ ἀδελφὸν Πηλεῶς εἶναι, ἀλλὰ Ἀκταίου (Ἀκτορος;) παῖδα καὶ Γλαύκης τῆς Κυχρέως. ⁹ Μίγνυται δὲ αὖθις Αἰακὸς Ψαμάθῃ τῇ Νηρέως εἰς φύκην ἡλλαγμένη διὰ τὸ μὴ βούλεσθαι συνελθεῖν, καὶ τεκνοῖ παῖδα Φῶκον.

¹⁰ Ἦν δὲ εὐσεβέστατος ἀπάντων Αἰακός. Διὸ καὶ, τὴν Ἑλλάδα κατεχούσης ἀφορίας διὰ Πέλοπα, ὅτι Στυμφάλῳ τῷ βασιλεῖ τῶν Ἀρκάδων πολεμῶν, τὴν Ἀρκადίαν ἐλεῖν μὴ δυνάμενος, προσποιησάμενος φίλιν, ἐκτείνειν αὐτὸν καὶ διέσπειρε μελείσας, χρησμοὶ θεῶν ἔλεγον, ἀπαλλαγῆσεσθαι τῶν ἐνεστώτων κακῶν τὴν Ἑλλάδα, ἐὰν Αἰακὸς ὑπὲρ αὐτῆς εὐχὰς ποιήσῃται. ¹¹ Ποιησαμένου δὲ εὐχὰς Αἰακοῦ, τῆς ἀχαρπίας ἡ Ἑλλάς ἀπαλλάττεται. Τιμᾶται δὲ καὶ παρὰ Πλούτωνι τελευτήσας Αἰακός, καὶ τὰς κλεῖς τοῦ Ἅδου φυλάττει.

¹² Διαφέροντος δὲ ἐν τοῖς ἀγῶσι Φώκου, τοὺς ἀδελφούς Πηλέα καὶ Τελαμῶνα ἐπιβουλεύσαι· καὶ λαχὼν κλήρῳ Τελαμῶν συγγυμναζόμενον αὐτὸν, βαλὼν δίσκῳ κατὰ τῆς κεφαλῆς, κτείνει, καὶ κομίσας μετὰ Πηλεῶς κρύπτει κατὰ τινος ὕλης. Φωραθέντος δὲ τοῦ φόνου, φυγάδες ἀπὸ Αἰγίνης ὑπὸ Αἰακοῦ ἐλαύνονται.

Ægeoneus, Lysithous, Polymedon; filiae vero Medusa, Medesicaste, Lysimache, Aristodeme.

(6) Hector uxorem duxit Andromachen Eetionis, Alexander CEnonen Cebrenis fluvii filiam. ² Hæc a Rhea vaticinandi artem edocta præmonuit Alexandrum, ne navigaret ad Helenam; sed quum non persuaderet, dixit eum si vulneratus fuerit ad se venturum esse, quoniam sola ei mederi posset. Paris autem e Sparta rapuit Helenam. ³ Verum Troja bello impetita, sagittis Herculeis a Philocteta sauciatus ad CEnonen venit in Idam. Tum illa injuriarum memor medelam recusavit. ⁴ Alexander itaque Trojam reversus vitam finivit. CEnone autem, mutata sententia, ad vulnus curandum medicinam attulit; at quum cum jam mortuum reperiret, suspendio se necavit.

⁵ Asopus fluvius filius erat Oceani ex Tethye, ut vero Acusilaus dicit, Perûs et Neptuni, secundum alios nonnullos Jovis et Eurynomæ. Hic uxorem duxit Metopen Ladonis fluvii, ex qua duos filios suscepit Ismenum et Pelagontem, filias autem viginti; ⁶ quarum unam, Æginam rapuit Jupiter. Hanc Asopus quærens venit Corinthum, ubi a Sisypho raptorem esse Jovem cognovit. Sed Jupiter Asopum persequentem jactis fulminibus ad fluentia sua remisit. Quam ob rem etiamnum fluctibus ejus carbones ferri solent.

⁷ Æginam vero in insulam translata[m] quæ tunc CEnone appellabatur, nunc ab illa Æginæ nomen habet, Jupiter comprimit et filium ex ea gignit Æacum; in cujus gratiam, quandoquidem solus ille in insula agebat, de formicis homines fecit. ⁸ Uxorem Æacus ducit Endeidem Scironis filiam, ex qua duo ei nascuntur filii Peleus et Telamon. At Pherecydes Telamonem dicit amicum, non fratrem fuisse Pelei, sed Actæi (Actoris?) filium ex Glauce Cychrei. ⁹ Concumbit Æacus etiam cum Psamathe, Nerei filia, quæ in phucam, ut amplexus ejus fugeret, se commutaverat, ex eaque gignit Phocum.

¹⁰ Erat vero religiosissimus omnium Æacus. Quare quum Græcia frugum penuria premeretur propter Pelopem, quod Stymphalum Arcadum regem, quum Arcadiam subigere non posset, simulata amicitia necaverat et membra ejus consecrata disperserat, deorum oracula nuntiarunt, fore ut Græcia a presentibus malis liberaretur, si Æacus pro ea preces faceret. ¹¹ Quod ubi Æacus fecit, Græcia annonæ penuria liberata est. Etiam apud Plutonem post mortem in honore habetur, atque claves Orci servat.

¹² Excellenti autem in certaminibus Phoco Peleum et Telamonem fratres insidias struxisse ferunt. Ac ubi sorte evenit, ut cum eo Telamon in ludo ærcertaret, in capite disco percussus interfecit, et cum Pέκο fratre in silvam quandam transportatum occultavit. Deinde vero caede detecta, ab Æaco in exilium acti ab Ægina aufugerunt.

(7) Καὶ Τελαμὼν μὲν εἰς Σαλαμῖνα περχίνεται πρὸς Κυχρέα τὸν Ποσειδῶνος καὶ Σαλαμῖνος τῆς Ἀσωποῦ. Κτείνας δὲ ὅφιν οὗτος ἀδικοῦντα τὴν νῆσον, ἥς αὐτὸς ἐβασίλευε, καὶ τελευτῶν ἄπαις, τὴν βασιλείαν παραδίδωσι Τελαμῶνι. ²Ὁ δὲ γαμεῖ Περίβοιαν τὴν Ἀλκᾶθου τοῦ Πέλοπος· καὶ ποιησαμένου εὐχᾶς Ἡρακλέους, ἵνα αὐτῷ παῖς ἄρρεν γένηται, φανέντος δὲ μετὰ τὰς εὐχὰς αἰτοῦ, τὸν γεννηθέντα ἐκάλεσεν Λίαντα. ³Καὶ στρατευσάμενος ἐπὶ Τροίαν σὺν Ἡρακλεῖ, λαμβάνει γέρας Ἡσιόνην τὴν Λαομέδοντος θυγατέρα, ἐξ ἧς αὐτῷ γίνεται Τεῦχος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

(1) Πηλεὺς δὲ εἰς Φθίαν φυγὼν πρὸς Εὐρυτίωνα τὸν Ἀκτορος, ὑπ' αὐτοῦ καθαίρεται. Καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ τὴν θυγατέρα Ἀντιγόνην, καὶ τῆς χώρας τὴν τρίτην μοῖραν. ²Καὶ γίνεται θυγάτηρ αὐτῷ Πολυδώρα, ἣν ἐγήμε Βῶρος ὁ Περιήρους. (2) Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν θήραν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου μετ' Εὐρυτίωνος ἐλθὼν, προέμενος ἐπὶ τὸν σὺν ἀκόντιον, Εὐρυτίωνος τυγχάνει, καὶ κτείνει τοῦτον ἄκων.

²Πάλιν μὲν οὖν ἐκ Φθίας φυγὼν εἰς Ἰωλκὸν, πρὸς Ἀκαστον ἀφικνεῖται, καὶ ὑπ' αὐτοῦ καθαίρεται. (3) Ἀγωνίζεται δὲ καὶ τὸν ἐπὶ Πελία ἀγῶνα, πρὸς Ἀταλάντην διαπαλαίσας. ²Καὶ Ἀστυδάμεια, Ἀκάστου γυνή, Πηλέως ἐρασθεῖσα, περὶ συνουσίας προσέπεμψεν αὐτῷ λόγους. ³Μὴ δυναμένη δὲ πείσαι, πρὸς τὴν γυναικα αὐτοῦ πείμψασα, ἔφη μέλλειν Πηλέα γαμεῖν Στερόπην τὴν Ἀκάστου θυγατέρα· καὶ τοῦτο ἐκείνη ἀκούσασα, ἀγγόνην ἀνάπτει. ⁴Πηλέως δὲ πρὸς Ἀκαστον καταψεύδεται, λέγουσα, ὑπ' αὐτοῦ περὶ συνουσίας πεπειρᾶσθαι. ⁵Ἀκαστος ἀκούσας, κτείνει μὲν δὴν ἐκάθηρεν οὐκ ἐβουλήθη, ἀγεί δὲ αὐτὸν ἐπὶ θήραν εἰς τὸ Πηλῖον. ⁶Ἐνθεν ἀμίλλης περὶ θήρας γενομένης, Πηλεὺς μὲν οὖν, ὧν ἐχειροῦτο θηρίων, τὰς γλώσσας τούτων ἐκτέμνων εἰς πῆραν ἐτίθει· οἱ δὲ μετὰ Ἀκάστου ταῦτα χειρούμενοι κατεγέλων ὡς μηδὲν τεθηρευκότος τοῦ Πηλέως. ⁷Ὁ δὲ τὰς γλώσσας παρασχόμενος, ὅσας εἶχεν, ἐκείνοις, τοσαῦτα ἔφη τεθηρευκέαι. ⁸Ἀποκοιμηθέντος αὐτοῦ ἐν τῷ Πηλίῳ, ἀπολιπὼν Ἀκαστος, καὶ τὴν μάχαιραν ἐν τῇ τῶν βοῶν κόπρῳ κρύψας, ἐπανέρχεται. Ὁ δὲ ἐξαναστὰς καὶ ζητῶν τὴν μάχαιραν, ὑπὸ τῶν Κενταύρων καταληφθεὶς ἐμελλεν ἀπολλυσθαι· σῶζεται δὲ ὑπὸ Χείρωνος. ⁹Οὗτος καὶ τὴν μάχαιραν αὐτοῦ ἐκζητήσας δίδωσι.

(4) Γαμεῖ δὲ ὁ Πηλεὺς Πολυδώραν τὴν Περιήρους (γαμεῖ δὲ Πολυδώραν τὴν Πηλέως Βῶρος ὁ Περιήρους Heyniius), ἐξ ἧς αὐτῷ γίνεται Μενέσθιος ἐπίκλην, ὁ Σπερχειοῦ τοῦ ποταμοῦ. (5) Αὖθις δὲ Πηλεὺς γαμεῖ Θέτιν τὴν Νηρείως, περὶ ἧς τοῦ γάμου Ζεὺς καὶ Ποσειδῶν ἤρισαν. Θέμιδος δὲ θεσπιωδούσης ἔσειθαι τὸν ἐκ ταύτης γεννηθέντα κρείττονα τοῦ πατρὸς, ἀπέσχοντο. ²Ἐνιοὶ δὲ φασί, Διὸς ὀρμῶντος ἐπὶ τὴν ταύτην

(7) Et Telamon quidem Salaminem venit ad Cyclorem Neptuno natum et Salamine Asopi. Is necato serpente, qui insulam devastabat, regiam dignitatem adeptus, quum nullis relictis liberis decessit, regnum tradidit Telamoni. ²Hic Peribœam Alcathi, Pelopis, duxit uxorem; et quum Hercules ut illi mascula proles enasceret a diis precibus deposceret, ac post preces repente aquila apparet, natum deinde puerum nominavit Ajacem. ³Inde in bellum contra Trojam Herculem secutus, virtutis præmium accepit Hesionen Laomedontis filiam, ex qua ei natus est Teneus.

CAPUT XIII.

(1) Peleus vero Phthiam fugiens ab Eurytione Acturi filio lustratur, ab eoque accipit Antigonam filiam et tertiam partem tertiam. ²Nascitur ei filia Polydora, quam datus Borus Perieris. (2) Inde ad venationem apris Calydon cum Eurytione profectus, misso in aprum telo Eurytione ferit et invitum eum interfecit.

²Iterum igitur a Phthia fugiens Iolcum ad Acastum venit, ab eoque expiatur. (3) Interfuit etiam Pelæi ludus fœnebris, cum Atalanta palæstrica pugna decertans. ²Alque Astydamia, Acasti conjux, Pelæi amore capta ad eum litteras de concubitu dedit. ³Quum vero ei non posset persuadere, ad ejus uxorem misit qui Peleum dicerent Steropa. Acasti filiam, ducturum esse. Quo audito illa laqueo suspendit; ⁴Peleum autem apud Acastum mendaciter accusavit ad stuprum se dicens ab eo pellectam esse. ⁵Quod ubi Acastus cognoverat, necare quidem quem ipse lustrasset noluit, sed eum venatum in Pelium montem abduxit. ⁶Inde orto de venatione certamine, Peleus quas cepit ferarum linguas exsectas in peram reposuit. Atqui Acasti amites captis feris illis (quas Peleus abjecerat, Peleum velut nihil venatum derisere. ⁷Is autem linguas exhibens, quotquot earum haberet, tot se feras venatum esse dixit. ⁸Quem, quum in Pelio somno oppressus obdormivisset, Acastus reliquit et ense ejus in boum fimo abscondit abiit. Ille vero expergefactus, dum ensen quærebat, a Cætauris comprehensus jam periturus erat, servatus tamen est a Chirone; ⁹qui etiam ensen quæsitumque ei donavit.

(4) Ducit Peleus Polydoram Perieris (vel potius ex Heynii sententia : *Ducit Polydoram Pelæi filiam Boræ Perieris*), ex qua ei nascitur Menesthius nomine eius. revera Spercheo fluvio natus. (5) Alteram Peleus uxorem sumit Thetin Nerei, de cujus nuptiis Jupiter et Neptunes contenderant. At Themide vaticinante natum ex ea filium patre potentiorum fore, consilio abstiterant. ²Nonnulli vero ajunt, ad ejus amplexum prodeuntis Jovi Prometheum

συνουσίην, εἰρηκέναι Προμηθεά, τὸν ἐκ ταύτης αὐτῷ γεννηθέντα οὐρανοῦ δυναστεύειν. ³ Τινὲς δὲ λέγουσι, μὴ βουλευθῆναι Θέτιν Διὶ συνελθεῖν ὑπὸ Ἥρας τραφείσαν, Δία δὲ ὀργισθέντα, θνητῷ ἐθέλειν αὐτὴν συναΐσαι. ⁴ Χείρωνος μὲν οὖν ὑποθεμένου Πηλεΐ, συλλαβεῖν καὶ κατέχειν αὐτὴν μεταμορφουμένην, ἐπιτηρήσας συναρπάζει. Γινομένην δὲ ὅτε μὲν πῦρ, ὅτε δὲ ὕδωρ, ὅτε δὲ θηρίον, οὐ πρότερον ἀνῆκε πρὶν ἢ τὴν ἀρχαίαν μορφήν εἶδεν ἀπολαβοῦσαν. ⁵ Γαμει δὲ ἐν τῷ Πηλῷ· κάκει θεοὶ τὸν γάμον εὐωχούμενοι καθύμνησιν. Καὶ δίδωσι Χείρων Πηλεΐ δόρυ μέλινον, Ποσειδῶν δὲ, ἵππους Βαλίον τε καὶ Ξάνθον· ἀθάνατοι δὲ ἦσαν οὗτοι.

(6) Ὡς δὲ ἐγέννησε Θέτις ἐκ Πηλείως βρέφος, ἀθάνατον θέλουσα ποιῆσαι τοῦτο, κρύφα Πηλέως εἰς τὸ πῦρ ἐκρυβοῦσα τῆς νυκτός, ἐφθειρεν ὃ ἦν αὐτῷ θνητὸν πατρῶον· μεθ' ἡμέραν δὲ ἔχρειεν ἀμβροσίᾳ. ² Πηλεὺς δὲ ἐπιτηρήσας, καὶ ἀσπαίροντα τὸν παῖδα ἰδὼν ἐπὶ τοῦ πυρός, ἐβόησε· καὶ Θέτις, κωλυθεῖσα τὴν προαίρεσιν τελειῶσαι, νήπιον τὸν παῖδα ἀπολιποῦσα, πρὸς Νηρηίδας ὤχετο. ³ Κομίζει δὲ τὸν παῖδα πρὸς Χείρωνα Πηλεὺς. Ὁ δὲ λαβὼν αὐτὸν ἔτρεφε σπλάγχνοις λεόντων καὶ σῶν ἀγρίων καὶ ἄρκτων μυελοῖς, καὶ ὠνόμασεν Ἀχιλλέα (πρότερον μὲν ἦν ὄνομα αὐτῷ Λιγύρων), ὅτι τὰ χεῖλη μαστοῖς οὐ προσήνεγκε.

(7) Πηλεὺς δὲ μετὰ ταῦτα σὺν Ἰάσωνι καὶ Διοσκουροῖς ἐπόρθησεν Ἰωλκόν· καὶ Ἀστυδάμειαν τὴν Ἀκάστου γυναῖκα φονεύει, καὶ διελὼν μεληδὼν, διήγαγε δὲ αὐτῆς τὸν στρατὸν εἰς τὴν πόλιν.

(8) Ὡς δὲ ἐγένετο ἐνναετής Ἀχιλλεύς, Κάλχαντος λέγοντος οὐ δύνασθαι χωρὶς αὐτοῦ Ἰτροίην αἰρεθῆναι, Θέτις προειδυῖα, ὅτι δεῖ στρατευόμενον αὐτὸν ἀπολέσθαι, κρύψασα ἐσθῆτι γυναικείᾳ, ὡς παρθένον παρέβητο. . . εἰς Σκυρόν παρὰ Λυκομήδει supplev. Heyn.) ² Κάκει τρεφόμενος, τῇ Λυκομήδους θυγατρὶ Ληϊδαμείᾳ μίγνυται· καὶ γίνεται παῖς Πύρρος αὐτῷ ὁ κληθεὶς Νεοπτόλεμος αὐθις. ³ Ὀδυσσεὺς δὲ μηνυθέντα παρὰ Λυκομήδει ζητῶν Ἀχιλλέα, σάλπιγγι χρησάμενος, εὔρε. Καὶ τοῦτον τὸν τρόπον εἰς Τροίαν ἦλθε.

⁴ Συνεῖπετο δὲ αὐτῷ Φοῖνιξ ὁ Ἀμύντορος. Οὗτος ὑπὸ τοῦ πατρὸς ἐτυφλώθη, καταψευσαμένης φθορὰν Φθίας τῆς τοῦ πατρὸς παλλακίδος. Πηλεὺς δὲ αὐτὸν πρὸς Χείρωνα κομίσας, ὑπ' ἐκείνου θεραπευθέντα τὰς ὀφθαλμοὺς, βασιλέα κατέστησε Δολόπων.

⁵ Συνεῖπετο δὲ καὶ Πάτροκλος ὁ Μενoitίου καὶ Σθενέλης τῆς Ἀκάστου, ἢ Περιάπιδος τῆς Φέρητος, ἢ, καθάπερ φησὶ Φιλοκράτης, Πολυμήλης τῆς Πηλέως. ⁶ Οὗτος ἐν Ὀποῦντι ἐγενεχθεὶς ἐν παιδιᾷ περὶ ἀστραγάλων παίζων παῖδα Κλυώνυμον τὸν Ἀμφιδάμαντος ἀπέκτεινε. Καὶ φυγὼν μετὰ τοῦ πατρὸς, παρὰ Πηλεΐ κατῴκει καὶ Ἀχιλλέως ἐρώμενος γίνεται.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΔ'.

(1) Κέκροψ αὐτόχθων, συμφυὲς ἔχων σῶμα ἀνδρὸς

dixisse ex ea sibi natum caelo dominaturum. ² Sunt etiam qui narrent Thetidem, quippe quae a Junone educata esset, Jovis concubitum evitasse; quare iratum Jovem impe-rasse ut illa mortali nuberet. ⁴ Itaque quum Chiron consu-leret Peleo, ut eam comprehenderet et in varias formas se commutantem detineret, hic speculatus illam corripuit. Quae quum modo ignis, modo aqua, modo fera fieret, non prius eam remisit, quam pristinam formam resumen-tem conspexisset. ⁶ Uxorem deinde eam duxit in Pelio, ubi dii convivio excepti nuptias celebrarunt. Ac Chiron Pe-leum donavit hasta fraxinea, Neptunus equis immortalibus Balio et Xantho.

(6) Postquam vero Thetis e Peleo infantem pepererat, immortalem reddere volens clam Peleo eum noctu in ignem immergebat, ut quidquid paternae in eo mortalita-tis esset dele-ret, interdiu autem unguebat ambrosia. ² Sed Peleus speculatus et palpitantem puerum in igne conspi-catus clamorem edidit; ac Thetis, quominus consilium exsequeretur prohibita, relicto infante, ad Nereidas se re-cepit. ³ Tum puerum Peleus ad Chironem tulit, qui leonum visceribus eum et aprorum ursorumque medullis enutrivit, atque nominavit Achillem (antea enim Ligyron appellaba-tur), quia labra mammis non admo-verat.

(7) Post haec Peleus cum Iasone et Dioscuris expugna-vit Iolcum, et Astydamiā Acasti uxorem interfecit, et membris ejus dissectis, per ea exercitum in urbem trans-duxit.

(8) Ubi donum annum Achilles explevit, Calchante non posse sine illo Trojam capi vaticinante, Thetis praevidens eum in bellum profectum periturum esse, veste muliebri occultatum, quasi puellam, in Scyrum abduxit et Lyco-medi custodiam ejus credidit. ² Ibi agens adolescentulus cum Lycomedis filia Deidamia concumbit, ex qua nasci-tur ei filius Pyrrhus, postea nominatus Neoptolemus. Verum ³ Ulysses Achillem, quem apud Lycomedem esse indicio alicujus compererat, quaerens tubae ope invenit, atque hunc in modum Achilles contra Trojam profectus est.

⁴ Secutus est eum Phoenix Amyntoris. Hunc a Phthia patris pellice, ut de stupro interpellata, falso insimula-tum pater excaecavit. Sed Peleus eum ad Chironem duxit, a quo curatum, oculorum luce recuperata, Dolopum re-gem constituit.

⁵ Simul cum hoc Achillem secutus est Patroclus Me-næti filius ex Sthenele Acasti, vel Periapide Pheretis, vel, sicut Philocrates dicit, Polymele Pelei filia. ⁶ Is Opunte, orta in talorum ludo dissensione, Clysonymum Amphi-damantis filium interfecit. Atque exulans cum patre apud Peleum commoratur et Achillis fit amicus.

CAPUT XIV.

(1) Cecrops indigena, humano simul et serpentino

καὶ δρᾶκοντος, τῆς Ἀττικῆς ἐβασίλευσε πρῶτος, καὶ τὴν γῆν, πρότερον λεγομένην Ἀκτὴν, ἀπ' ἐαυτοῦ Κεκροπίαν ὠνόμασεν. ² Ἐπὶ τούτου, φασὶν, ἔδοξε τοῖς θεοῖς πόλεις καταλαβέσθαι, ἐν αἷς ἑμὲλλον εἶχειν τιμὰς ἰδίαις ἕκαστος. ³ Ἦκεν οὖν πρῶτος Ποσειδῶν ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, καὶ πλῆξας τῇ τριαίνῃ, κατὰ μέσσην τὴν ἀκρόπολιν ἀνέφηνε θάλασσαν, ἣν νῦν Ἐρεχθίδαν καλοῦσι. ⁴ Μετὰ δὲ τοῦτον ἦκεν Ἀθηνᾶ καὶ ποιησαμένη τῆς καταλήψεως Κέκροπα μάρτυρα, ἐφύτευσε ἐλαίαν, ἣ νῦν ἐν τῷ Πανδροσίῳ δείκνυται. ⁵ Γενομένης δὲ ἐριδος ἀμφοῖν περὶ τῆς χώρας, Ἀθηνᾶν καὶ Ποσειδῶνα διαλύσας Ζεὺς, κριτὰς ἔδωκεν, οὐχ, ὡς εἰπὸν τινες, Κέκροπα καὶ Κραναόν, οὐδὲ Ἐρεχθεῖα, θεοὺς δὲ τοὺς δώδεκα. ⁶ Καὶ τούτων δικάζοντων ἡ χώρα τῆς Ἀθηνᾶς ἐκρίθη, Κέκροπος μαρτυρήσαντος, ὅτι πρῶτον τὴν ἐλαίαν ἐφύτευσε. Ἀθηνᾶ μὲν οὖν ἀπ' ἐαυτῆς τὴν πόλιν ἐκάλεσεν Ἀθήνας. ⁷ Ποσειδῶν δὲ, θυμῷ ὀργισθεὶς, τὸ Θριάσιον πεδῖον ἐπέκλυσε καὶ τὴν Ἀττικὴν ὑφαλὸν ἐποίησε.

(2) Κέκροψ δὲ γήμας τὴν Ἀκταίου κόρην Ἀγραιλον, παῖδα μὲν ἔσχεν Ἐρυσίχθονα, ὃς ἄτεκνος μετέλλαξε. θυγατέρας δὲ Ἀγραιλον, Ἐρσην, Πάνδροσον. ² Ἀγραιλὸς μὲν οὖν καὶ Ἄρεος Ἀλκίππη γίνεται. Ταύτην βιαζόμενος Ἀλιβρόθιος, ὁ Ποσειδῶνος καὶ νύμφης Εὐρύτης, ὑπὸ Ἄρεος φωραθεὶς κτείνεται. ³ Ποσειδῶν δὲ ἐν Ἀρείῳ πάγῳ κρίνεται, δικάζοντων τῶν δώδεκα θεῶν, Ἄρει καὶ ἀπολύεται.

(3) Ἐρσης δὲ καὶ Ἑρμοῦ Κέφαλος, οὗ ἐρασθεῖσα Ἥως ἤρπασε καὶ μιγείσας ἐν Συρίᾳ παῖδα ἐγέννησε Τίθωνόν, ² οὗ παῖς ἐγένετο Φαίθων· τούτου δὲ Ἀστύνορος· τοῦ δὲ Σάνδακος. ³ ὃς ἐκ Συρίας ἐλθὼν εἰς Κιλικίαν, πόλιν ἐκτίσσε Κελένδεριν, καὶ γήμας Φαρνάκην τὴν Μεγισσάρου, Κινύραν τὸν Συρίων βασιλέα ἐγέννησε. ⁴ Κινύρας οὗτος ἐν Κύπρῳ, πεπραγεμένος σὺν λαῷ, ἐκτίσσε Πάφον· γήμας δὲ ἐκεῖ Μεθάρμην, κόρην Πυγμαλίωνος Κυπρίων βασιλέως, Ὁξύπορον ἐγέννησε καὶ Ἀδωνιν· πρὸς δὲ τούτοις θυγατέρας Ὀρσεδίχην, Λαογόρην καὶ Βραισίαν. ⁵ Αὗται δὲ διὰ μῆνιν Ἀφροδίτης ἀλλοτρίοις ἀνδράσι συνευναζόμεναι, τὸν βίον ἐν Αἰγύπτῳ μετέλλαξαν. (4) Ἀδωνις δὲ ἔτι παῖς ὢν, Ἀρτέμιδος χόλῳ πληγείς ἐν θήρῃς ὑπὸ συδὸς ἀπέθανεν. ² Ἡσίοδος δὲ αὐτὸν Φοίνικος καὶ Ἀλφρεσιβοίας λέγει. Πανύασις δὲ φησι Θείαντος βασιλέως Ἀσσυρίων, ὃς ἔσχε θυγατέρα Σμύρναν. ³ Αὕτη κατὰ μῆνιν Ἀφροδίτης, οὐ γὰρ αὐτὴν ἐτίμα, ἴσχει τοῦ πατρὸς ἔρωτα καὶ συνεργὸν λαβοῦσα τὴν τροφὸν, ἀγνοοῦντι τῷ πατρὶ νύκτας δώδεκα συνευνάσθη. ⁴ Ὁ δὲ ὡς ἤσθετο, σπασάμενος ξίφος, ἐδίωκεν αὐτήν· ἡ δὲ, περικαταλαμβανομένη, θεαῖς ἠϋξάτο ἀφανῆς γενέσθαι. Θεοὶ δὲ κατοικτεῖραντες αὐτὴν εἰς δένδρον μετέλλαξαν, ὃ καλοῦσι σμύρναν. ⁵ Δεκαμηνιάῳ δὲ ὕστερον χρόνῳ, τοῦ δένδρου ῥαγέντος, γεννηθῆναι τὸν λεγόμενον Ἀδωνιν· ὃν Ἀφροδίτη διὰ κάλλος ἔτι νήπιον, κρύφα θεῶν, εἰς λάρνακα κρύψασα, Περσεφόνῃ παρί-

corpore praeditus, in Attica primus regnavit et terram, quae prius Acte dicebatur, de se Cecropiam nominavit. ² Sub eo, ut dicunt, placuit diis urbes occupare, in quibus suos quisque honores haberet. ³ Primus igitur Neptunus in Atticam venit, ac tridente seriens terram in media aere aquam marinam prosilire fecit, quam nunc Erechthidem vocant. ⁴ Post hunc venit Minerva, et Cecropem occupationis testem faciens oleam consevit, quae nunc in Pandrosio monstratur. ⁵ Orta deinde inter illos de terra contentione, Minervam et Neptunum reconcilians Jupiter iudices dedit non, ut nonnulli dicunt, Cecropem et Cranaum, nec Erechtheum, sed duodecim deos. ⁶ Quorum sententia Minervae terra adjudicata est, quandoquidem Cecrops ab illa primum oleam satam esse testimonio suo confirmavit. Minerva igitur de se ipsa urbem nominavit Athenas; ⁷ Neptunus vero, animo indignatus, Thriasium campum inundavit et totam Atticam aquarum proluvie obruit.

(2) Cecrops, ducta Actae filia Agraulo, filium suscepit Erysichthonem, qui sine liberis e vita decessit, filias vero Agraulum, Hersen, Pandrosium. ² Ex Agraulo quidem et Marte nascitur Alcippe. Huic vim inferens Halirrhothius, Neptuni et Eurytae nymphae, a Marte deprehensus occiditur. ³ Quam ob rem Neptunus iratus Martem in Areopago caedis reum agit, sed is deorum, qui sederunt iudices, sententia absolvitur.

(3) Herse et Mercurio natus est Cephalus, quem Aurora amore inflammata rapuit, cum eoque congressa in Syria filium peperit Tithonum. ² Hujus fuit Phaethon, hujus Astynous, hujus Sandacus; ³ qui ex Syria in Ciliciam profectus urbem condidit Celenderin, et ducta Pharnace Megessari filia, Cinyram Syriorum regem procreavit. ⁴ Ille in Cyprum transvectus cum populo Paphum condidit, ductaque ibi uxore Metharme, Pygmalionis Cypriorum regis filia, Oxyporum genuit et Adonin, ac praeter eos Orsedicen, Laogoren, Bræsiam filias. ⁵ Hae vero ob Veneris iram cum alienigenis concumbentes viris, in Aegypto vitam cum morte commutarunt. (4) Adonis autem puer adhuc per Dianae iram in venatione ab apro percussus interiiit. ² Hesiodus eum Phoenicis et Alphisiboeae filium dicit, Panyasis autem Thiantis regis Assyriorum, qui filiam habebat Smyrnam. ³ Haec per iram Veneris, quod eam nihili faciebat, patris amore capta est atque usa nutricis opera cum inscio patre noctes duodecim concubuit. ⁴ Is vero ubi rem sensit, stricto gladio filiam persecutus est; quae quum jam comprehenderetur, deos rogavit, ut e conspectu auferretur. Dii igitur illam miserati in arborem commutarunt, quam smyrnam (myrrham) vocant. ⁵ Ac decimo post mense ex rescissa arbore natum dicunt Adonin, quem Venus infantem propter pulchritudinem clam diis in arca occultatum apud Proserpinam deposuit. Illa vero ubi

πατο. Ἐκείνη δὲ, ὡς ἐθεάσατο, οὐκ ἀπεδίδου. ⁶ Κρίσις δὲ ἐπὶ Διὸς γενομένης, εἰς μοῖρας διηρέθη ὁ ἔκγονος· καὶ μίαν μὲν παρ' ἑαυτῷ μείνειν τὸν Ἀδωνιν, μίαν δὲ παρὰ Περσιφόνῃ προσέταξε, τὴν δὲ ἑτέραν παρὰ Ἀφροδίτῃ. ⁷ Ὁ δὲ Ἀδωνις ταύτῃ προσένειμε καὶ τὴν ἰδίαν μοῖραν. Ὑστερον δὲ θηρεύων Ἀδωνις ὑπὸ τοῖς πληγαῖς ἀπέθανε.

(5) Κέκροπος δὲ ἀποθανόντος, Κρανὰς αὐτόχθων ὢν, ἐφ' οὗ τὸν ἐπὶ Δευκαλίωνος λέγεται κατακλυσμὸν γενέσθαι. ² Οὗτος γήμας ἐκ Λακεδαιμόνος Πελιάδα τὴν Μήνυτος, ἐγέννησε Κρανᾶν, καὶ Κραναίχμην, καὶ Ἀθίδα· ἥς ἀποθανούσης ἔτι παρθένου, τὴν χώραν Κρανὰς Ἀθίδα προσηγόρευσε.

(6) Κρανὰν δὲ ἐκβαλὼν Ἀμφικτύων ἐβασίλευσε. Τοῦτον ἐνιοὶ μὲν Δευκαλίωνος, ἐνιοὶ δὲ αὐτόχθονα λέγουσι.

² Βασιλεύσαντα δὲ αὐτὸν ἔτη δώδεκα Ἐριχθόνιος ἐκβάλλει. Τοῦτον οἱ μὲν Ἡφαίστου καὶ τῆς Κρανאוῦ θυγατρὸς Ἀθίδος εἶναι λέγουσιν· οἱ δὲ Ἡφαίστου καὶ Ἀθηνᾶς, οὕτως· ³ Ἀθηνᾶ παρεγένετο πρὸς Ἡφαιστον, ἥλα κατασκευάσαι θέλουσα· ὁ δὲ, ἐγκαταλειμμένος ὑπὸ Ἀφροδίτης, εἰς ἐπιθυμίαν ὤλισθε τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ δώκειν αὐτὴν ἤρξατο· ἡ δὲ ἔφυγεν. ⁴ Ὡς δὲ ἐγγὺς τιτῆς ἐγένετο, πολλῇ ἀνάγκῃ, ἣν γὰρ χολὸς, ἐπειρεῖτο συνελθεῖν. Ἡ δὲ, ὡς σῶφρον καὶ παρθένος οὔσα, οὐκ ἠνέσχετο. Ὁ δὲ ἀπεσπέρμηθεν εἰς τὸ σκέλος τῆς θεᾶς. ⁵ Ἐκείνη δὲ μυσσασα, ἐρίῳ ἀπομάξασα τὸν γόνον εἰς γῆν ἔβριψε. Φευγούσης δὲ αὐτῆς, καὶ τῆς γυνῆς εἰς γῆν πεσούσης, Ἐριχθόνιος γίνεται. ⁶ Τοῦτον Ἀθηνᾶ κρύφα τῶν ἄλλων θεῶν ἔτρεφεν, ἀθάνατον θέλουσα ποιῆσαι· καὶ καταθείσα αὐτὸν εἰς κίστην, Πανδρόσῃ τῇ Κέκροπος παρὰκτέθετο, ἀπειποῦσα τὴν κίστην ἀνοίγειν. ⁷ Αἱ δὲ ἀδελφαὶ τῆς Πανδρόσου ἐνοίγουσιν ὑπὸ περιεργίας, καὶ θεῶνται τῷ βρέφει παρὰσπειραμένον δράκοντα· ⁸ καὶ, ὡς μὲν ἐνιοὶ λέγουσιν, ὑπ' αὐτοῦ διεφθάρησαν τοῦ δράκοντος, ὡς δὲ ἐνιοὶ, δι' ὀργὴν Ἀθηνᾶς ἐμμανεῖς γενόμεναι, κατὰ τῆς ἀκροπόλεως αὐτὰς ἔβριψαν. ⁹ Ἐν δὲ τῷ τεμένει τραφεὶς Ἐριχθόνιος ὑπ' αὐτῆς Ἀθηνᾶς, ἐκβαλὼν Ἀμφικτύονα, ἐβασίλευσεν Ἀθηνῶν καὶ τὸ ἐν ἀκροπόλει ζῶντον τῆς Ἀθηνᾶς ἰδρύσατο, καὶ τῶν Παναθηναίων τὴν ἑορτὴν συνεστήσατο. ¹⁰ Καὶ Πασιθέαν Νηίδα νόμφην ἔγημεν, ἐξ ἧς παῖς Πανδίων ἐγεννήθη.

(7) Ἐριχθονίου δὲ ἀποθανόντος καὶ ταφέντος ἐν τῷ τεμένει τῆς Ἀθηνᾶς, Πανδίων ἐβασίλευσεν· ² ἐφ' οὗ Δημήτηρ καὶ Διώνυσος εἰς τὴν Ἀττικὴν ἦλθον. Ἀλλὰ Δημήτηρ μὲν Κελεὸς εἰς τὴν Ἐλευσίνα ὑπεδέξατο, Διώνυσον δὲ Ἰκάριος, καὶ λαμβάνει παρ' αὐτοῦ κλῆμα ἀμπέλου. Καὶ τὰ περὶ τὴν οἰνοποιίαν μανθάνων, καὶ τὰς τοῦ θεοῦ δωρήσασθαι θέλων χάριτας ἀνθρώποις, ἀρκεννέται πρὸς τινὰς ποιμένας, οἱ γευσάμενοι τοῦ ποτοῦ, καὶ χωρὶς ὕδατος δι' ἡδονὴν ἀφειδῶς ἐλκύσαντες, περὶαρχοῦναι νομίζοντες, ἀπέχτειναν αὐτόν. Μεθ' ἡμέραν δὲ νοήσαντες, ἔθαψαν αὐτόν. ⁴ Ἡριγόνῃ

puerum conspexisset, reddere eum noluit. ⁶ Delato ad Iovem iudicio, annus in tres divisus est partes, atque iussit Jupiter, ut unam ubi ipse vellet Adonis degeret, alteram apud Proserpinam, tertiam denique apud Venerem. ⁷ Huic autem et suam ipsius partem Adonis attribuit. (Postea in venatione ab apro vulneratus occidit.)

(5) Cecrope mortuo, regnavit Cranaus indigena, sub quo Deucalionis diluvium fuisse dicitur. ² Hic ducta e Lacedaemone Peliade Menytis filia, procreavit Cranaen et Cranarchmen et Atthidem; quæ quum virgo adhuc diem obiisset, Cranaus ab ea terram Atticam nominavit.

(6) Cranao expulso regnavit Amphictyon, quem alii Deucalionis filium, alii indigenam fuisse dicunt.

² Hunc post regnum duodecim annorum eiecit Erichthonius, quem nonnulli Vulcano et Atthide Cranae filia natum dicunt, nonnulli autem Vulcano et Minerva, hunc in modum: ³ Minerva arma sibi fabricari volens Vulcanum adiecit. Hunc interim a Venere relictum Minervæ stuprandæ desiderium incessit et impetum in eam facere aggressus est. Illa vero fugit. ⁴ Vulcanus autem assecutus eam, quamquam multo cum labore (nam claudus erat), coitus facturus erat periculum. At Minerva, pudica et virgo, virum non admisit, qui itaque in femur deæ semen effudit. ⁵ Quod abominata illa semen lana detersum in terram abiecit et fuga se recepit. Ex demisso vero in humum semine nascitur Erichthonius. ⁶ Hunc Minerva immortalem reddere studens clam ceteris diis educavit, et in cista impositum Pandroso Cecropis filiae custodiendum tradidit, ne cistam illa aperiret interdicens. ⁷ Sed Pandrosi sorores curiosæ cistam aperiunt ac advolutum puero draconem conspiciunt, ⁸ a quo, secundum nonnullos, interemtæ sunt; aliorum vero testimonio per iram Minervæ furore percitæ de arce se præcipites dederunt. ⁹ Erichthonius autem ab ipsa Minerva in templo educatus, pulso Amphictyone, Athenarum regno potitus est, et Minervæ simulacrum in arce consecravit, Panathenæorumque festum instituit. ¹⁰ Uxorem duxit Pasithea, ex qua Pandionem filium suscepit.

(7) Erichthonio vita defuncto et in sacrario Minervæ sepulto, successit Pandion; ² quo regnante Ceres et Bacchus in Atticam venere. Cererem Eleusine Celeus excepit, ³ Bacchum vero Icarius, qui ab eo vitis palmitem accepit et vini faciendi rationem edoctus est. Is igitur dei beneficia mortalibus impertiturus ad pastores se quosdam contulit, qui quum gustassent potum et nulla aqua temperatum animi caussa largius hausissent, malum sibi medicamentum datum esse arbitrati Icarium interfecerunt. Verum postridie quum scelus perpetratum cognovissent, ipsum

δὲ τῇ θυγατρὶ, τὸν πατέρα μαστευούσῃ, κύων συνή-
θης ὄνομα Μαίρα, ἣ τῷ Ἰκαρίῳ συνείπετο, τὸν νε-
κρὸν ἐμήνυσε· κακείνη κατοδυρομένη τὸν πατέρα,
ἐαυτὴν ἀνέστησε.

(8) Πανδίων δὲ γήμας Ζευξίππην τῆς μητρὸς τὴν
ἀδελφὴν, θυγατέρας μὲν ἐτέχνωσε Πρόκνην καὶ Φι-
λομήλαν· παῖδας δὲ διδύμους Ἐρεχθέα καὶ Βούτην.
² Πόλεμον δὲ ἐξαναστάντος πρὸς Λάβδακον περὶ γῆς
ἔρων, ἐπεκαλέσατο βοηθὸν ἐκ Θράκης Ἰγρέα τὸν
Ἄρεος. Καὶ τὸν πόλεμον σὺν αὐτῷ κατορθώσας, ἔδωκε
Ἰγρεὶ πρὸς γάμον τὴν ἐαυτοῦ θυγατέρα Πρόκνην. ³ Ὁ
δὲ, ἐκ ταύτης γεννήσας παῖδα Ἴτυν, καὶ Φιλομήλας
ἐρασθεὶς, ἔφθειρε καὶ ταύτην, εἰπὼν τεθνάναι Πρό-
κνην, κρύπτων ἐπὶ τῶν χωρίων. ⁴ Αὖθις δὲ γήμας Φι-
λομήλαν, συνηυνάζετο, καὶ τὴν γλῶσσαν ἐξέτεμεν
αὐτῆς. ⁵ Ἢ δὲ ὑφῆνασα ἐν πέπλῳ γράμματα [καὶ] διὰ
τούτων ἐμήνυσε Πρόκνη τὰς ἰδίας συμφοράς. ⁶ Ἢ δὲ,
ἀναζητήσασα τὴν ἀδελφὴν, κτείνει τὸν παῖδα Ἴτυν,
καὶ καθεψήσασα, Ἰγρεὶ δεῖπνον ἀγνοοῦντι προτίθησι·
καὶ μετὰ τῆς ἀδελφῆς διὰ ταχέος ἔφυγε. ⁷ Ἰγρεὺς δὲ
αἰσθόμενος, ἀρπάσας πέλεκυν, ἐδίωκεν. Αἱ δὲ ἐν Δαυ-
λίᾳ τῆς Φωκίδος γινόμεναι περικατάληπτοι θεοῖς
εὐχονται ἀπορνεωθῆναι. ⁸ Καὶ Πρόκνη μὲν γίνεται
ἀηδὼν, Φιλομήλα δὲ χελιδὼν. Ἀπορνεοῦται δὲ καὶ
Ἰγρεὺς, καὶ γίνεται ἐποψ.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΕ'.

(1) Πανδίωνος δὲ ἀποθανόντος, οἱ παῖδες τὰ πα-
τρῶα ἐμερίσαντο. Καὶ τὴν βασιλείαν Ἐρεχθεὺς λαμ-
βάνει, τὴν δὲ ἱερωσύνην τῆς Ἀθηνᾶς καὶ τοῦ Ποσει-
δῶνος τοῦ Ἐριχθονίου Βούτης. ² Γήμας δὲ Ἐρεχθεὺς
Πραξιθέαν τὴν Φρασίμου καὶ Διογενείας τῆς Κηφισοῦ,
ἔσχε παῖδας Κέκροπα, Πάνδωρον, Μητίονα· θυγατέ-
ρας δὲ, Πρόκριν, Κρέουσαν, Χθονίαν, Ὠρείθυιαν, ἣν
ἤρπασε Βορέας.

³ Χθονίαν μὲν οὖν ἔγημε Βούτης, Κρέουσαν δὲ Ξοῦ-
θος, Πρόκριν δὲ Κέφαλος ὁ Δηϊόνος. ⁴ Ἢ δὲ, λαβοῦσα
χρυσοῦν στέφανον, Πτελέοντι συνευνάζεται· καὶ φω-
ραθεῖσα ὑπὸ Κεφάλου, πρὸς Μίνωα φεύγει. ⁵ Ὁ δὲ
αὐτῆς ἐρᾷ, καὶ πείθει συνελθεῖν. Εἰ δὲ γε συνέλθοι
γυνὴ Μίνωι, ἀδύναντον ἦν αὐτὴν σωθῆναι. Πασιφάη
γάρ, ἐπειδὴ πολλαῖς Μίνως συνευνάζετο γυναῖξιν,
ἐφαρμάχευσεν αὐτὸν, καὶ, ὅποτε ἄλλη συνευνάζετο,
εἰς τὰ ἄρθρα ἐφίει θηρία, καὶ οὕτως ἀπώλλυντο.
⁶ Ἐχοντας οὖν αὐτοῦ κύνα ταχύν, ἀκόντιόν τε ἰθυό-
λον, ἐπὶ τούτοις Πρόκριν, δοῦσα τὴν Κερκαίαν πιεῖν
ρίζαν, πρὸς τὸ μηδὲν βλάψαι, συνευνάζεται. ⁷ Δείσασα
δὲ αὖθις τὴν Μίνως γυναῖκα, ἔχεν εἰς Ἀθήνας· καὶ
διαλλαγεῖσα Κεφάλῳ, μετὰ τούτου παραγίνεται ἐπὶ
θήραν· ἣν γὰρ θηρευτική. ⁸ Διωκούσης γὰρ αὐτῆς ἐν
τῇ λόγμῃ ἀγνοήσας Κέφαλος ἀκοντίζει, καὶ τυχὼν
ἀποκτείνει Πρόκριν. Καὶ κριθεὶς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ συ-
γὴν αἰεῖον καταδικάζεται.

sepeliverunt. ⁴ Erigonæ autem filiaē patrem querenti berilis
canis, cui Mæræ nomen erat, Icarium consecrari solita
corpus indicavit; illa vero patrem deflens suspendio se
necavit.

(8) Pandion ducta Zeuxippe matris sorore, filias pro-
creavit Procnem et Philomelam, filios vero geminos Ere-
chtheum et Buten. ² Deinde exorto contra Labdacum bello
de terræ finibus, socium e Thracia arcessivit Tereum,
Martis filium. Cujus auxilio adjutus quum bellum feliciter
gessisset, Procnem filiam ei dedit in matrimonium. ³ Tereus
autem, suscepto ex illa Itye filio, Philomelæ amore cor-
reptus cum hac quoque congressus est, Procnem, quam
in agris occultaverat, mortuam esse simulans. ⁴ Deinde
Philomelam uxorem ducens cum ea concumbebat atque
linguam ei excidit. Hac tamen per literas in populo con-
textas suas Procnæ miseras significavit. ⁵ Procne igitur,
quærita sorore, Itye puerum trucidatum elixatumque Te-
reo ignaro epulandum apposuit, ac deinde cum sorore
quam celerrime aufugit. ⁶ Tereus, re cognita, arrepta socrum
insecutus est. Hæc vero in Daulia Phocidis urbe quum
jam comprehenderentur, deos rogarunt, ut in aves muta-
rentur. ⁷ Et Procne quidem fit lusciniæ, Philomela autem
hirundo. Tereus quoque in upupam avem transformatus
est.

CAPUT XV.

(1) Pandione defuncto filii patria bona inter se divi-
runt. Erechtheus regnum accepit, Butes vero sacerdotum
Minervæ et Neptuni Erichthonii. ² Uxorem Erechtheus
duxit Praxitheat Phrasimi et Diogeniæ Cephisî, ex earum
filios suscepit Cecropem, Pandorum, Metionem, filia
Procrin, Creusam, Chthoniam, Orithyiam, quam rapuit
Boreas.

³ Chthoniam uxorem duxit Butes, Creusam Xuthus,
Procrin Cephalus Deionis filius. ⁴ Hæc, sumpta corona æ-
rea, a Pteleonte comprimitur et a Cephalo deprehensa ad
Minoem confugit. ⁵ Qui amore captus ei persuadet ut cum
ipso concumberet. At si mulier cum Minoe concubuit, nullo
modo potuit servari. Nam Pasiphae, quod cum multis mu-
lieribus Minos rem habebat, cum veneficiis infecit, ita ut
quoties cum alia congredieretur, in illius artus viperæ im-
mitterentur, ideoque pellices perirent. ⁶ Quum vero Minos
canem perniciem haberet et jaculum a scopo nonquam
aberrans, ea conditione ut hæc acciperet, Procris, data
ad bibendum Circæa radice, ne quid sibi Minos noceret,
cum eo concumbit. ⁷ Deinde vero timens Minois uxorem
revertitur Athenas, et Cephalo reconciliata cum eo ad re-
nandum exit; nam venationis studio valde oblectabatur.
⁸ Sed feræ quondam insequentem in virgultis ignarus Ce-
phalus jaculo petit, et confossam Procrin interficit. Qua-
circa Cephalus ab Areopagi iudicibus ad exilium sempiternum
condemnatur.

(2) Ορείθυιαν δὲ περῶσαν (παίζουσαν?) ἐπὶ Ἰλισσοῦ ποταμοῦ ἀρπάσας Βορέας συνῆλθεν. Ἡ δὲ γενναῖα θυγατέρα μὲν Κλεοπάτραν καὶ Χιόνην· υἱοὺς δὲ Ζήτην καὶ Κάλαϊν πτερωτούς·² οἱ, πλέοντες σὺν Ἰάσωνι, καὶ τὰς Ἀρπυίας διώκοντες, ἀπέθανον· ὥς δὲ Ἀκουσίλαος λέγει, περὶ Τήνων ὑφ' Ἡρακλέους ἀπώλοντο. (3) Κλεοπάτραν δὲ ἐγήμε Φινεύς. ὅ γίνονται παῖδες ἐξ αὐτῆς Πλήξιππος καὶ Πανδίων.³ Ἐχων δὲ τούτους ἐκ Κλεοπάτρας παῖδας, Ἰδαίαν ἐγάμει τὴν Δαρδάνου. Κάκεινῃ τῶν προγόνων πρὸς Φινέα εὐθόρῃ καταφύδεται·⁴ καὶ πιστεύσας Φινεύς, ἀμφοτέρους τυφλοῖ. Παραπλέοντες δὲ οἱ Ἀργοναῦται σὺν Βορέᾳ κολάζονται αὐτόν.

(4) Χιὼν δὲ Ποσειδῶνι μίγνυται. Ἡ δὲ κρύφα τοῦ πατρὸς Εὐμόλπον τεκοῦσα, ἵνα μὴ γένηται καταφάνης, εἰς τὸν βυθὸν ῥίπτει τὸ παιδίον.² Ποσειδῶν δὲ ἐνελόμενος, εἰς Αἰθιοπίαν κομίζει, καὶ δίδωσι Βενθესικύμῃ τρέφειν αὐτοῦ θυγατρὶ καὶ Ἀμφιτρίτῃ.³ Ὡς δὲ ἐπιλειώθη ἔνδον ἐν Βενθესικύμῃ, ὁ ἀνὴρ τὴν ἑτέραν αὐτῷ τῶν θυγατέρων δίδωσιν.⁴ Ὁ δὲ καὶ τὴν ἰδελρὴν τῆς γαμηθείσης ἐπεχείρησε βιάζεσθαι· καὶ διὰ τοῦτο φυγαδευθεὶς, μετὰ Ἰσμάρου τοῦ παιδὸς πρὸς Τηγύριον ἔκε, Θρακῶν βασιλεῖα, ὅς αὐτοῦ τῷ παιδί τὴν θυγατέρα συνώκισεν.⁵ Ἐπιβουλεύων δὲ ὑπερὸν Τηγυρίῳ καταφάνης γίνεται, καὶ πρὸς Ἐλευσινίους φεύγει, καὶ φίλιαν ποιεῖται πρὸς αὐτούς.⁶ Αὐθις δὲ Ἰσμάρου τελευτήσαντος, μεταπεμφθεὶς ὑπὸ Τηγυρίου παραγίνεται, καὶ τὴν προτοῦ μάχην διαλυσάμενος, τὴν βασιλείαν παρέλαβε.⁷ Καὶ πολέμου ἐνστάτος πρὸς Ἀθηναίους τοῖς Ἐλευσινίοις, ἐπικληθεὶς ὑπὸ Ἐλευσινίων, μετὰ πολλῆς συνεμάχει Θρακῶν δυνάμει.⁸ Ἐρεχθεὶ δὲ ὑπὲρ Ἀθηναίων νίκης χρωμένῳ, ἔχρησεν ὁ θεὸς κατορθῶσαι τὸν πόλεμον, ἐὰν εἷν τῶν θυγατέρων σφάξῃ.⁹ Καὶ σφάζαντος αὐτοῦ τὴν νεωτάτην, καὶ αἱ λοιπαὶ ἐκυτὰς κατέσφαξαν· ἐπεποίητο γάρ, ὥς ἔφασάν τινες, συνωμοσίαν ἀλλήλαις συναπολέσθαι.¹⁰ Γενομένης δὲ μετὰ σφαγὴν τῆς μάχης, Ἐρεχθεὺς μὲν ἀνείλεν Εὐμόλπον.

(5) Ποσειδῶνος δὲ καὶ τὸν Ἐρεχθέα καὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ καταλύσαντος, Κέκροψ ὁ πρεσβύτατος τῶν Ἐρεχθείως παίδων ἐβασίλευσεν.² ὅς γήμας Μητιάδουσαν τὴν Εὐπικλάμου παῖδα, ἐτέκνωσε Πανδίονα.

³ Ὅστις μετὰ Κέκροπα βασιλεύων, ὑπὸ τῶν Μητιόνων υἱῶν κατὰ στάσιν ἐξεβλήθη. Καὶ παραγενόμενος εἰς Μέγαρα πρὸς Πύλαν, τὴν ἐκείνου θυγατέρα Περίαν γαμῇ.⁴ Αὐθις καὶ τῆς πόλεως βασιλεὺς ὑπ' αὐτοῦ καθίσταται. Κτείνας γὰρ Πύλας τὸν τοῦ πατρὸς ἀδελφὸν Βίαντα, τὴν βασιλείαν δίδωσι Πανδίονι, αὐτὸς δὲ εἰς Πελοπόννησον σὺν λαῷ παραγενόμενος, κτίζει πόλιν Πύλον.

⁵ Πανδίονι δὲ ἐν Μεγάρῳ ὄντι παῖδες ἐγένοντο Αἰγέας, Πάλλας, Νίσος, Λύκος. Ἐνιοὶ δὲ Αἰγία Σκυρίου εἶναι λέγουσιν, ὑποβληθῆναι δὲ ὑπὸ Πανδίου.⁶ Μετὰ δὲ τὴν Πανδίου τελευτὴν οἱ παῖδες αὐτοῦ

(2) Orithyiam vero Ilissum fluvium transeuntem Boreas rapuit et cum ea concubuit. Quæ peperit ei filias Cleopatram et Chionem, filios Zeten et Calain aligeros.² Hi cum Iasone navigantes, dum Harpyias persequabantur, periere; ut autem Acusilaus dicit, ad Tenum ab Hercule interfecti sunt. (3) Cleopatram uxorem duxit Phineus, qui ex ea filios suscepit Plexippum et Pandionem.³ Natis his ex Cleopatra filiis, Idæam duxit Dardani filiam. Ea privignos se in stuprum illicere voluisse apud patrem falso insimulat.⁴ Quod credens Phineus utrumque excæcat. Sed Argonautæ cum Boreæ filiis illuc appulsi in eum animadvertunt.

(4) Chione a Neptuno compressa quum clam patre Eumolpum peperisset, ne detegeretur, infantem in mare abiecit.² Neptunus vero sublatum puerum in Æthiopiam translulit et alendum tradidit Benthescymæ, filia ipsius et Amphitritæ.³ Qui ubi apud Benthescymen adoleverat, ejus maritus ipsi alteram e filiabus in matrimonium dedit.⁴ Hic etiam sorori uxoris vim inferre aggressus est. Quapropter exilio multatus cum Ismaro filio ad Tegyrium Thraciæ regem confugit, qui filiam suam illius filio conjugavit.⁵ Postea autem Tegyrio insidias struxisse detectus ad Eleusinos fugit eorumque amicitiam sibi conciliavit.⁶ Deinde, Ismaro defuncto, a Tegyrio revocatus in Thraciam rediit et, soluta inter eos discordia, in regno ei successit.⁷ Ac conflato inter Athenienses et Eleusinos bello, adscitus ab Eleusiniis magno cum exercitu Thracum venit auxilio.⁸ Verum Erechtheo de Atheniensium victoria sciscitanti deus respondit, felici successu bellum gesturum, si filiarum unam mactaverit.⁹ Itaque quum natu minimam immolasset, etiam reliquæ sese jugularunt: conjuraverant enim, sicut nonnulli memoriæ prodiderunt, ut omnes una perituræ essent.¹⁰ Commissa vero post immolationem pugna, Erechtheus Eumolpum interemit.

(5) Sed postquam Neptuni ira et ipse Erechtheus et domus ejus interierant, Cecrops Erechthei filiorum natu maximus in regno successit,² qui ducta Metiadusa Eupalamo nata procreavit Pandionem.

³ Hic post Cecropem regnans a Metionis filiis per seditio-nem expulsus est. Confugit Megara ad Pylum, cujus filiam Peliam duxit uxorem,⁴ atque deinde ipsius urbis rex constitutus est. Pylas enim quum Biantem patruum occidisset, Pandion regnum tradidit, ipse vero, traducto in Peloponnesum populo, Pylum urbem condidit.

⁵ Pandioni Megaris regnanti filii nati sunt Ægeus, Pallas, Nisus, Lycus. Nonnulli autem Ægeum Scyrii filium esse dicunt, quem Pandion sibi supposuerit. (6) Post mortem Pandionis filii ejus contra Athenas cum exercitu profecti

στρατεύσαντες ἐπ' Ἀθήνας, ἐξέβαλον τοὺς Μητιονίδας, καὶ τὴν ἀρχὴν τετραχῇ διεΐλον· εἶχε δὲ τὸ πᾶν κράτος Αἰγεύς. ² Γαμει δὲ πρῶτον μὲν Μήτην τὴν Ὀπλητος· δευτέραν δὲ Χαλκιόπην τὴν Ῥηξήνορος. ³ Ὡς δὲ οὐκ ἐγένετο παῖς αὐτῷ, δεδοικώς τοὺς ἀδελφοὺς, εἰς Πυθίαν ᾤλθε, καὶ περὶ παίδων γονῆς ἐμαντεύετο. ⁴ Ὁ δὲ θεὸς ἔχρησεν αὐτῷ·

λακοῦ τὸν προὔχοντα πόδα, μέγα φέρτατα λαῶν,
μὴ λύσης, πρὶν ἐς ἄκρον Ἀθηναίων ἀφίκηται.

(7) Ἀπορῶν δὲ τὸν χρησμὸν, ἀνῆει πάλιν εἰς Ἀθήνας. Καὶ Τροίῃνα διοδεύων, ἐπιξενούται Πιτθεὶ τῷ Πέλοπος ² δὲ τὸν χρησμὸν συνείς, μεθύσας αὐτὸν τῇ θυγατρὶ συγκατέκλινεν Αἰθρα. Τῇ δὲ αὐτῇ νυκτὶ καὶ Ποσειδῶν ἐπλησίασεν αὐτῇ. ³ Αἰγεύς δὲ ἐντειλάμενος Αἰθρα, εἰάν ἄρρενα γεννήσῃ, τρέφειν καὶ, τίνος ἔσται, μὴ λέγειν, ἀπέλιπε δὲ ὑπὸ τινὶ πέτρᾳ μάχαιραν καὶ πέλιδα, εἰπὼν, ὅταν ὁ παῖς δύνῃται τὴν πέτρην ἀποκυλίσας ἀνελέσθαι ταῦτα, τότε μετ' αὐτῶν αὐτὸν ἀποπέμπειν.

⁴ Αὐτὸς δὲ ἦκεν εἰς Ἀθήνας, καὶ τὸν τῶν Παναθηναίων ἀγῶνα ἐπετέλει, ἐν ᾧ ὁ Μίνως παῖς Ἀνδρόγεως ἐνίκησε πάντας. ⁵ Τοῦτον Αἰγεύς ἐπὶ Μαραθῶνιον ἐπεμψε ταῦρον, ὅς οὐ διεφθάρη. ⁶ Ἐνιοὶ δὲ αὐτὸν λέγουσι πορευόμενον εἰς Θήβας ἐπὶ τὸν Λαίου ἀγῶνα πρὸς τῶν ἀγωνιστῶν ἐνεδρευθέντα διὰ φθόνον ἀπολέσθαι.

⁷ Μίνως δὲ, ἐπελθόντος αὐτοῦ θανάτου, θύων ἐν Πάρῳ ταῖς Χάρισι, τὸν μὲν στέφανον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ἔρριψε, καὶ τὸν αὐλὸν κατέσχε, καὶ τὴν θυσίαν οὐδὲν ἔττον ἐπετέλεσεν. Ὅθεν ἔτι καὶ δεῦρο χωρὶς αὐλῶν καὶ στεφάνων ἐν Πάρῳ θύουσι ταῖς Χάρισι. (8) Μετ' οὐ πολὺ δὲ, θαλασσοκρατῶν ἐπολέμησε στολῶ τὰς Ἀθήνας, καὶ Μέγαρα εἶλε, Νίσου βασιλεύοντος τοῦ Πανδίωνος, καὶ Μεγαρέα τὸν Ἰππομένους ἐξ Ὀγχηστοῦ Νίσῳ βοηθὸν ἐλθόντα ἀπέκτεινεν. ² Ἀπέθανε δὲ καὶ Νίσος διὰ θυγατρὸς προδοσίαν. Ἐχοντι γὰρ αὐτῷ πορφυρέαν ἐν μέσῃ τῇ κεφαλῇ τρίχα, ταύτης ἀφαιρεθείσης τελευτᾷ. Ἡ δὲ θυγάτηρ αὐτοῦ Σκύλλα, ἐρασθεῖσα Μίνῳ, ἐξείλε τὴν τρίχα. ³ Μίνως δὲ Μεγάρων κρατήσας, καὶ τὴν κόρην τῆς πρύμνης τῶν ποδῶν ἐκδήσας, ὑποβρύχιον ἐποίησε.

⁴ Χρονιζομένου δὲ τοῦ πολέμου, μὴ δυνάμενος ἐλεῖν Ἀθήνας, εὐχεται Διὶ, παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν δίκας. ⁵ Γενομένου δὲ τῇ πόλει λιμοῦ τε καὶ λοιμοῦ, τὸ μὲν πρῶτον, κατὰ λόγιον Ἀθηναῖοι παλαιὸν τὰς Ὑακίνθου κόρας, Ἀνθηΐδα, Αἰγληΐδα, [Ἡνθηΐδα,] Λυταίαν, Ὀρθαίαν, ἐπὶ τὸν Γεραίστου τοῦ Κύνκλωπος τάφον κατέσφαξαν. ⁶ Τούτων δὲ ὁ πατὴρ Ὑακίνθος ἐλθὼν ἐκ Λακεδαιμόνος Ἀθήνας κατώκει. Ὡς δὲ οὐδὲν ὄφελος ἦν τοῦτο, ἐχρῶντο περὶ ἀπαλλαγῆς. Ὁ δὲ θεὸς ἀνείπεν αὐτοῖς, Μίνῳ δίδόναι δίκας ἅς ἂν αὐτὸς αἰρεῖται. ⁷ Πέμψαντες οὖν πρὸς Μίνῳ, ἐπέτρεπον αἰτεῖν δίκας. ⁸ Μίνως δὲ ἐκέλευσεν αὐτοῖς κούρους ἑπτὰ καὶ κόρας τὰς ἰσας χωρὶς ὀπλῶν πέμπειν τῷ Μινωτάρῳ βορᾶν.

Metionidas ejecerunt et regnum in quattuor distribuerunt partes; summum vero imperium erat penes Aegem. ¹ Hic primam uxorem duxit Metam Hopletis filiam, secunda Chalciopen Rhezenoris. ² Quum autem nulla ei proles esset, fratrum metu Pythiam adiit, deque filiorum progenie responsum dari sibi postulavit. ³ Cui deus ita vaticinatus est:

Macte tua virtute, pedem qui prominet utri
ne prius exsolvas quam scandas Palladis arcem.

(7) Ambigens ille quid sibi vellet oraculum, rediit Athenas, ac per Troezenem iter faciens a Pittheo Pelopis filio hospitio exceptus est. ² Qui quoniam oraculum intellexerat, Ageo inebriato Aethram filiam comprimendam submisit. Cum hac vero eadem nocte Neptunus quoque congressus est. ³ Sed Aegus, postquam Aethra mandaverat, ut si masculum pareret, eum educaret, neque cujusnam ille filius esset indicaret, ensem et calceos sub saxo abditos reliquit, verbis addens, ut, ubi puer subvoluto saxo hac tollere posset, ipsum cum hisce ad se rebus mitteret.

⁴ Ipse interim venit Athenas et Panathenaeorum certamen instituit, in quo Minois filius Androgeus omnes devicit. ⁵ Hunc Aegus contra Marathonium taurum misit, a quo interemptus est. ⁶ Nonnulli autem dicunt eum Thebas ad Laii certamen proficiscentem a certatoribus insidialis ob invidiam esse necatum.

⁷ Verum Minos, quum ei afferretur nuntius de filii morte, in Paro Gratiis sacra faciens coronam e capite abiecit et tibiarum cantum colubuit, sacrificiorum nihilo tamen secius absolvit. Hinc etiam nunc sine tibiis et coronis in Paro insula Gratiis sacra faciunt. (8) Sed non multo post, quum maris imperium teneret, comparata classe Athenas oppugnavit, et Megara cepit, Niso Pandionis tunc regnante, et Megareum Hippomenis, qui ex Onchesto Niso opitulatum venerat, interfecit. ² Occubuit et Nisos per filiae prodicionem. Habebat enim in capitis vertice crinem perpureum, quo adempto ipsi moriundum erat. Hunc ei crinem filia ejus Scylla Minois amore capta eripuit. ³ Minos vero Megaris potitus virginem pedibus ad navis poppae religatam submersit.

⁴ Deinde protracta obsidione, quum Athenas capere non posset, vota fecit Jovi, ut ipse de Atheniensibus injuriae poenas sumeret. ⁵ Fame itaque et peste in urbe subortis, primum quidem ex veteri oraculo Athenienses Hyacinthas filias, Antheidem, Aegleidem, Lytaeam, Orthaeam ad Gerastii Cyclopiis tumulum jugularunt. ⁶ Harum enim pater Hyacinthus Lacedaemone Athenas commigraverat. Quod quum nulla esset utilitate, oraculum de malorum deliberatione consulentibus deus edixit, ut Minoi quas ipse vellet darent poenas. ⁷ Igitur Athenienses, missis ad Minorem legatis, poenas exigendi dederunt potestatem. ⁸ Imperavit Minos ut septem pueros totidemque puellas sine armis mitterent Minotauro devorandos.

ἦν δὲ οὗτος ἐν Λαβυρίνθῳ καθειργμένος, ἐν ᾧ τὸν εἰσελθόντα ἀδύνατον ἦν ἐξιέναι· πολυπλόκοις γὰρ χαμπαῖς τὴν ἀγνοουμένην ἐξόδον ἀπέκλειε. ¹⁰ Κατεσκευάκει δὲ αὐτὸν Δαίδαλος, ὁ Εὐπαλάμου παῖς τοῦ Μητίονος καὶ Ἀλαίππης. Οὗτος ἦν ἀρχιτέκτων ἀριστος, καὶ πρῶτος ἀγαλμάτων εὐρετής. (9) Οὗτος ἐξ Ἀθηνῶν ἔφυγεν, ἀπὸ τῆς ἀκροπόλεως βαλὼν τὸν τῆς ἀδελφῆς Πέρδικος υἱὸν Τάλῳ, μαθητὴν ὄντα, δέισας μὴ διὰ τὴν εὐφυΐαν αὐτὸν ὑπερβάλῃ· σιαγὼνα γὰρ ὀφείως εὐρών, ξύλον λεπτὸν ἔπρισε. ² Φωραθέντος δὲ τοῦ νεκροῦ, κριθεὶς ἐν Ἀρείῳ πάγῳ, καταδικασθεὶς πρὸς Μίνωα ἔφυγε. Κάκει, Πασιφάης ἐρασθείσης τοῦ Ποσειδῶνος ταύρου συνήργησε τεχνησάμενος ξυλίνην βοῦν· ³ καὶ τὸν Λαβύρινθον κατεσκεύασεν, εἰς ὃν κατὰ ἔτος Ἀθηναῖοι κούρους ἑπτὰ καὶ κόρας τὰς Ἰσας, τῷ Μινωταύρῳ βορὰν, ἔπειμπον.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΙΓ'.

(1) Θησεὺς δὲ, γεννηθεὶς ἐξ Αἰθρας Αἰγεῖ παῖς, ὡς ἐγενήθη τέλειος, ἀπώσάμενος τὴν πέτραν, τὰ πέλδιλα καὶ τὴν μάχαιραν ἀναιρεῖται· καὶ πεζὸς ἠπείγετο εἰς τὰς Ἀθήνας. ² Φρουρουμένης δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν κακούργων τῆς ὁδοῦ, ἡμέρωσε. ³ Πρῶτον μὲν οὖν Περιφρήτην τὸν Ἡραίστου καὶ Ἀντικλείας, ὃς ἀπὸ τῆς κορύνης, ἦν ἐφόρει, Κορυνήτης ἀπεκαλεῖτο, ἔκτεινεν ἐν Ἐπιδαύρῳ. Πόδας δὲ ἀσθενεῖς ἔχων οὗτος ἐφόρει κορύνην σιδηρᾶν, δι' ἧς τοὺς παριόντας ἔκτεινε. Ταύτην ἀφελόμενος Θησεὺς ἐφόρει.

(2) Δεύτερον δὲ κτείνει Σίνιν τὸν Πολυπήμονος καὶ Συλέας τῆς Κορίνθου. ² Οὗτος Πιτυοκάμπτης ἐπεκαλεῖτο. Οἰκῶν γὰρ τὸν Κορινθίων ἰσθμὸν, ἠνάγκαζε τοὺς παριόντας πίτυς κάμπτοντας (κάμπτων αὐτὰς;) ἀνέχεσθαι· ³ οἱ δὲ διὰ τὴν ἀσθενεῖαν οὐκ ἠδύναντο [κάμπτειν], καὶ ὑπὸ τῶν δένδρων ἀναρρίπτουμενοι πανωλέθρως ἀπώλλυντο. ⁴ Τούτῳ τῷ τρόπῳ Θησεὺς Σίνιν ἀπέκτεινεν.

ΔΕΙΘΕΙ ΠΟΛΛΑ.

¹ Is inclusus erat in Labyrinthum, unde ingressus quispian nullo modo poterat exire; multiplices enim viarum ambages ab incognito exitu excludebant. ¹⁰ Edificaverat eum Daedalus, Eupalami ex Metione nati et Alcippes filius, architectus praestantissimus idemque primus statuarum inventor. (9) Hic Athenis profugerat, quia ex arce dejecerat Perdicis sororis filium Talaum, discipulum suum, veritus ne ab eo ingenii solertia superaretur. Is enim serpentis malam nactus, eo tenue lignum secuit. ² Deinde ubi puerum ab eo necatum esse compertum fuit, reus in Areopago peractus ad Minoem confugit. Atque hic, Pasiphae Neptuni tauri amore inflammata, bovem ligneam affabre compegit, ³ et Labyrinthum extruxit, ad quem quotannis Athenienses septem pueros totidemque puellas Minotauro vorandos mittebant.

CAPUT XVI.

(1) Theseus, ex Aethra Aegeo natus, ubi adoleverat, summo saxo calceos et ensē aufert et pedestri itinere contendens Athenas, ² obsessam a viris maleficis viam pacavit. ³ Et primum quidem Peripheten, Vulcani ex Anticlea filium, qui quod clavam gestabat Coryneta (Claviger) dicebatur, ad Epidaurum occidit. Quum enim pedibus imbecillis esset, ferrea clava utebatur, qua praetereuntes interficiebat. Hanc illi ereptam postea Theseus ferebat.

(2) Alterum occidit Sinin, Polypeimonis et Syleae, Corinthi filiae. ² Hic Pityocamples cognominatus est. Nam in Corinthiorum isthmo agens praetereuntes cogebat, ut quas ipse pinus inflexerat, inflexas tenerent. ³ Quod quum virium imbecillitate facere non possent, arborum impetu in altum abrepti miserrime peribant. ⁴ Eundem in modum et ipsum Sinin interfecit Theseus.

DESUNT MULTA.

FRAGMENTA BIBLIOTHECÆ.

Quum Photii testimonio compertum habeamus Apollodorum in Bibliotheca usque ad Ulyssis errores narrationem produxisse, quæ sequuntur fragmenta ex extrema hujus operis parte videntur repetita.

1.

Schol. ad Lycophr. 440 : Καὶ οὕτω μὲν οἱ πολλοὶ φασίν, ὅτι μετὰ Μόψον ἀπῆλθεν εἰς Κιλικίαν Ἀμφίλοχος. Ἄλλοι δὲ φασίν, ὥς καὶ Ἀπολλόδωρος, ὅτι Ἀμφίλοχος ὁ Ἀλκμαίωνος ὑστερον στρατεύσας εἰς Τροίαν, μετὰ χειμῶνα ἀπεβρίφη πρὸς Μόψον, καὶ ὑπὲρ τῆς βασιλείας μονομαχοῦντες ἀλλήλους ἀπέκτειναν.

2.

Ibidem 902 : Καὶ ὁ μὲν Λυκόφρων Γουνέα, Πρόθοον καὶ Εὐρύπυλον εἰς Λιβύην φησὶν ἀπελθεῖν. Ἀπολλόδωρος δὲ καὶ οἱ λοιποὶ οὕτω φασί. Γουνεὺς εἰς Λιβύην, λιπὼν τὰς ἐαυτοῦ ναῦς, ἐπὶ Κίνυρα ποταμὸν

ἔλθων, κατοικεῖ, — Μάγνητες δὲ καὶ Πρόθοος ἐν Εὐβοίᾳ περὶ τὸν Καφηρέα σὺν πολλοῖς ἑτέροις διαφθίρονται. Νεοπτόλεμος δὲ μετὰ ἑπτὰ ἡμέρας πλεῖν εἰς Μολοσσούς ἀπῆλθε μετὰ Ἑλένου, καθ' ὁδοῦ θύξας τὸν Φοῖνικα. Τοῦ δὲ Προθόου περὶ τὸν Καφηρέα ναυγήσαντος, οἱ σὺν αὐτῷ Μάγνητες εἰς Κρήτην βιζίντες ὤκησαν.

3.

Ibidem 921 : Ὁ Ναύαιθος ποταμὸς ἐστὶν Ἰταλίας. Ἐκλήθη δὲ οὕτω, κατὰ μὲν Ἀπολλόδωρον καὶ λοιποὺς, ὅτι μετὰ τὴν Ἰλίου ἄλωσιν αἱ Λαομέδοντος θυγατέρες, Πριάμου δὲ ἀδελφαί, Αἰθύλλα, Ἀστυόχη, Μηδεσικάστη, μετὰ τῶν λοιπῶν αἰχμαλωτῶν ἐκείσε γεγонуῖαι τῆς Ἰταλίας, εὐλαβούμεναι τὴν Ἑλλάδα δουλεῖαν, τὰ σκάφη ἐνέπρησαν· ὅθεν ὁ ποταμὸς Ναύαιθος ἐκλήθη, καὶ αἱ γυναῖκες Ναυπρήστιδες. Οἱ δὲ σὺν αὐταῖς Ἕλληνες, ἀπολέσαντες τὰ σκάφη, ἐκεῖ κατόκησαν. Conf. Schol. ad v. 1075.

1.

Amphilochus Alcmaeonis filius postea in bellum profectus contra Trojam tempestate delatus est ad Mopsum. Qui quum de regno singulari certamine contenderent, se ipsi mutuo interemerunt.

2.

Guneus in Libya relinquens naves suas venit ad Cinyphem fluvium ibique habitavit. Magnetes autem et Prothous ad Eubœam prope Caphareum cum multis aliis periere. Sed Neoptolemus post septem dies pedibus ad

Molossos venit cum Heleno, postquam Phœnicem in itinere sepeliverat. Magnetes denique, qui fuerant cum Prothoo ad Caphareum naufrago, in Cretam delati hic con-sederunt.

3.

Post Trojam captam Laomedontis filia, Priami sorores, Æthylla, Astyoche, Medesicaste, verentes apud Græcos servitutem, ubi cum reliquis captivis huc Italiae pervenerant, navigia concremarunt; unde fluvius Nauathus dictus est, et mulieres Nauprestides. Græci vero qui cum iis erant, deperditis navigiis, ibidem habitavere.

ANTIOCHI

FRAGMENTA.

ΠΕΡΙ ΣΙΚΕΛΙΑΣ.

1.

Dionys. Halic. A. R. I, 22, enumeratis variorum sententiis de ætate, qua in Siciliam Siculi transierint, hæc addit: Ἀντίοχος δὲ ὁ Συρακούσιος χρόνον μὲν οὐ δῆλοι τῆς διαβάσεως, Σικελὸς δὲ τοὺς μεταναστάντας ἀποφαίνει, βιασθέντας ὑπὸ τι Οἰνωτρῶν καὶ Ὀπικῶν στρατῶν ἡγεμόνα τῆς ἀποικίας ποιησαμένους.

2.

Pausan. Phoc. X, 11: Ἀνέθισαν δὲ καὶ ἀνδριάντας Λιπαραῖοι, ναυμαχίᾳ κρατήσαντες Τυρρηνῶν. Οἱ δὲ Λιπαραῖοι οὗτοι Κνιδίων μὲν ἦσαν ἀποικοί, τῆς δὲ ἀποικίας ἡγεμόνα γενέσθαι φασὶν ἄνδρα Κνιδίων ὄνομα δὲ εἶναι οἱ Πένταθλον Ἀντίοχος ὁ Ξενοφάνους Συρακούσιος ἐν τῇ Σικελιώτιδι συγγραφῇ φησι. Λέγει δὲ καὶ, ὡς ἐπὶ Παχύνῳ τῇ ἄκρᾳ τῇ ἐν Σικελίᾳ κτίσαντες πόλιν, αὐτοὶ μὲν ἐκπίπτουσιν ὑπὸ Ἑλύμων καὶ Φοινίκων πολέμῳ πιεσθέντες· τὰς νήσους δὲ ἔσχον ἐρήμους ἔτι ἢ ἀναστήσαντες τοὺς ἐνοικοῦντας· ὥς καὶ κατὰ ἔπη τὰ Ὀμήρεια (Od. κ' init.) Αἰόλου καὶ ἐς ἡμεῖς ἔτι ὀνομάζουσι. Τούτων Λιπάραν μὲν, κτίσαντες πόλιν ἐνταῦθα, οἰκοῦσιν· Ἰέραν δὲ καὶ Στρογγύλην καὶ Διδύμας (Διδύμην Strabo, Thucydides,

Steph. Byz.) γεωργοῦσι, διαβαίνοντες ναυσὶν ἐς αὐτάς.

ΠΕΡΙ ΙΤΑΛΙΑΣ.

3.

Dionys. Hal. A. R. I, 12: Ἀντίοχος δὲ ὁ Συρακούσιος, συγγραφεὺς πάνυ ἀρχαῖος, ἐν Ἰταλίας οἰκισμῷ τοὺς παλαιστάτους οἰκῆτορας διεξιὼν, ὡς ἕκαστοί τι μέρος αὐτῆς κατεῖχον, Οἰνωτροὺς λέγει πρώτους τῶν μνημονευομένων ἐν αὐτῇ κατοικῆσαι, εἰπὼν ὧδε· «Ἀντίοχος Ξενοφάνους τάδε συνέγραψε περὶ Ἰταλίας, ἐκ τῶν ἀρχαίων λόγων τὰ πισιότατα καὶ σαφέστατα. Τὴν γῆν ταύτην, ἥτις νῦν Ἰταλία καλεῖται, τὸ παλαιὸν εἶχον Οἰνωτροί.» Ἐπειτα διεξιὼν, ὅν τρόπον ἐπολιτεύοντο καὶ ὡς βασιλεὺς ἐν αὐτοῖς Ἰταλὸς ἀνὰ χρόνον ἐγένετο, ἀφ' οὗ μετωνομάσθησαν Ἰταλοί, τούτου δὲ τὴν ἀρχὴν Μόργγης διεδέξατο, ἀφ' οὗ Μόργγητες ἐκλήθησαν· καὶ ὡς Σικελὸς ἐπιξενωθείς Μόργγητι, ἰδίαν πράττων ἀρχὴν διέστησε τὸ ἔθνος, ἐπιφέρει ταυτί· «Οὕτω δὲ Σικελοὶ καὶ Μόργγητες ἐγένοντο καὶ Ἰταλίητες, ἐόντες Οἰνωτροί.»

4.

Idem A. R. I, 35: Ἰταλία δὲ ἀνὰ χρόνον ὠνομάσθη ἐπ' ἀνδρὸς δυνατοῦ, ὀνομαζομένης Ἰταλοῦ. Τούτου

E SICILIÆ HISTORIA.

1.

At Antiochus Syracusanus nullum quidem tempus declarat, quo classis in insulam trajecerit, sed Siculos fuisse dicit qui coloniae ducem sibi præfecerint, et sedibus mutatis eo migrarint, ab Ænotrorum et Opicorum copiis per vim exacti.

2.

Statuas etiam Liparæi, Tyrrhenis navali prælio victis, dedicarunt. Liparæi ipsi Cnidiorum colonia fuerunt, cuius ducem hominem Cnidium Pentathlum nomine fuisse, Antiochus Syracusanus Xenophanis filius in Siciliensi Historia scriptum reliquit. Addit, Cnidios ex ea urbe, quam ad Pachynum Siciliæ promontorium condiderant, ab Elymis et Phœnicibus bello pulsos insulas tenuisse desertas adhuc aut ejectis prioribus colonis, quæ ex Homericis versibus nostra etiamnum ætate Æolicæ nuncupantur. Earum unam, cui Lipara nomen, urbe condita incoluere: Hieram, Strongylen, et Didymas ad arationes reservarunt, et in eas navibus (agri colendi causa) transmittunt.

EX ITALIÆ HISTORIA.

3.

Antiochus Syracusanus, antiquissimus historicus, ubi de Italia condita agit, veteres colonos recensens, et quam ejus partem singuli occuparint, (Ænotros ait primos post hominum memoriam in ea habitasse: sic autem ille: «Antiochus Xenophanis filius hæc de Italia scripsit, ex veterum monumentis ea quæ fide dignissima et certissima erant. Hanc regionem quæ nunc Italia vocatur, olim tenuerunt Ænotri.» Deinde postquam commemoravit reipublicæ formam qua utebantur, et Italum ad tempus regem eorum fuisse, a quo, mutato nomine, dicti sunt Itali; huic autem Morgetem successisse, a quo Morgetes appellati; et Siculum a Morgete hospitio exceptum, dum proprium sibi imperium struit, gentem divisisse: hæc subjicit: «Ita igitur Siculi, et Morgetes, et Itali fuerunt, qui erant Ænotri.»

4.

Postea tamen temporis progressu Italia vocata est, sub viro præpotente, cui nomen erat Italus. Antiochus autem

δὲ φησιν Ἀντίοχος ὁ Συρακούσιος ἀγαθὸν καὶ σοφὸν γεγεννημένον, καὶ τῶν πλησιοχώρων τοὺς μὲν λόγοις ἀναπείθοντα, τοὺς δὲ βίᾳ προσαγόμενον, ἅπασαν ὑφ' ἐαυτοῦ ποιήσασθαι τὴν γῆν, ὅση ἐντὸς ἦν τῶν κόλπων τοῦ τε Ναπητίνου (v. Strab. VI, p. 391, B, ibiq. Casaub.) καὶ τοῦ Σκυλητίνου· ἦν δὲ πρώτην κληθῆναι Ἰταλίαν ἐπὶ τοῦ Ἰταλοῦ· ἐπεὶ δὲ ταύτης ἐγκρατὴς ἐγένετο, καὶ ἀνθρώπους πολλοὺς εἶχεν ὑπεχόους, αὐτίκα τῶν ἐχομένων ἐπορεύεσθαι, καὶ πόλεις συνάγεσθαι πολλὰς· εἶναι δ' αὐτὸν Οἰνωτρὸν τὸ γένος.

5.

Steph. Byz. : Βρέττος πόλις Τυρρήνων, ἀπὸ Βρέττου τοῦ Ἡρακλέους, καὶ Βαλητίας τῆς Βαλήτου. Οἱ οἰκοῦντες Βρέττιοι, καὶ ἡ χώρα Βρεττία, καὶ ἡ γλῶσσα. — Ἀντίοχος δὲ τὴν Ἰταλίαν πρῶτον φησι κληθῆναι Βρεττίαν, εἴτα Οἰνωτρίαν.

6.

Strabo VI, § 4, p. 254 = p. 220 ed. Tzsch. : Φησὶ δ' Ἀντίοχος, ἐν τῷ περὶ τῆς Ἰταλίας συγγράμματι, ταύτην Ἰταλίαν κληθῆναι, καὶ περὶ ταύτης συγγράφειν, πρότερον δ' Οἰνωτρίαν προσαγορεύεσθαι. Ὅριον δ' αὐτῆς ἀποφαίνει πρὸς μὲν τῷ Τυρρήνικῳ πελάγει, τὸ αὐτὸ ὅπερ καὶ τῆς Βρεττίας ἔφαμεν, τὸν Ἀῶν ποταμόν· πρὸς δὲ τῷ Σικελικῷ, τὸ Μεταπόντιον. Τὴν δὲ Ταραντίνην, ἣ συνεχὴς τῷ Μεταπεντίῳ ἐστίν, ἐκτὸς τῆς Ἰταλίας ὀνομάζει, Ἰάπυγας καλῶν. Ἔτι δ' ἀνώτερον, Οἰνωτροὺς τε καὶ Ἰταλοὺς μόνους ἔφη καλεῖσθαι τοὺς ἐντὸς τοῦ ἰσθμοῦ πρὸς τὸν Σικελικὸν κεκλιμένους πορθμόν. Ἔστι δ' αὐτὸς ὁ ἰσθμὸς ἑκατὸν καὶ ἐξήκοντα στάδιοι, μεταξὺ δυοῖν κόλπων, τοῦ τε Ἰππωνιάτου, ὃν Ἀντίοχος Ναπιτίνον εἶρηκε, καὶ τοῦ Σκυλλητικοῦ. Περίπλους δ' ἐστὶ τῆς ἀπολαμβαν-

νομένης χώρας πρὸς τὸν πορθμὸν ἐντὸς, στάδιοι διεχιλίοι. Μετὰ δὲ ταῦτα, ἐπεκτείνεται (φησὶ) τὸννομα καὶ τὸ τῆς Ἰταλίας, καὶ τὸ τῶν Οἰνωτρῶν, μέχρι τῆς Μεταποντίνης καὶ τῆς Σειρίτιδος· οἰκῆσαι γὰρ τοὺς τόπους τούτους Χῶνας, Οἰνωτρικὸν ἔθνος κατακοσμούμενον, καὶ τὴν γῆν ὀνομάσαι Χώνην. Οὕτως μὲν οὖν ἀπλουστέως εἶρηκε καὶ ἀρχαϊκῶς, οὐδὲν διορίσας περὶ τῶν Λευκανῶν καὶ τῶν Βρεττίων.

Hesychius : Χώνην τὴν Ἰταλίαν ἔλεγον, ὡς φησι Ἀντίοχος ὁ Ξενοφάνους ἐν τῷ περὶ Ἰταλίας.

7.

Dionys. Halic. Ant. Rom. I, 73, p. 185, 10, ed. Reisk. : Εἰ δέ τις ἀπιδεῖν βουλήσεται τὰ προώτερα, καὶ τρίτη τις ἀρχαιοτέρα τούτων εὐρεθήσεται· Ῥώμη, γενομένη πρὶν Αἰνείαν καὶ Τρῶας ἔλθειν ἐν Ἰταλίᾳ. Ταῦτα δὲ οὐ τῶν ἐπιτυχόντων τις οὐδὲ νῦν συγγραφεὺς ἱστορήκεν, ἀλλ' Ἀντίοχος ὁ Συρακούσιος, οὗ καὶ πρότερον ἐμνήσθην. Φησὶ δὲ Μόργης ἐν Ἰταλίᾳ βασιλεύοντος· ἦν δὲ τότε Ἰταλία ἡ ἀπὸ Τάραντος ἄχρι Ποσειδωνίας παράλιος· ἔλθειν πρὸς αὐτὸν ἀνὴρ φυγάδα ἐκ Ῥώμης. Λέγει δὲ ὧδε· « Ἐπεὶ δὲ Ἰταλὸς κατεγήρα, Μόργης ἐβασίλευσεν. Ἐπὶ τούτου δὲ ἀπὸ ἀρίκετο ἐκ Ῥώμης φυγὰς. Σίκελος ὀνομα αὐτοῦ. » Κατὰ μὲν δὲ τὸν Συρακούσιον συγγραφέα, παλαιὰ τις εἰρίσκειται προτεροῦσα τῶν Τρωϊκῶν χρόνων ἡ Ῥώμη. Πρότερον δὲ περὶ τοὺς αὐτοὺς ἦν τόπους, ἐν οἷς ἡ νῦν οἰκουμένη πόλις ἐστίν, ἡ χωρίον ἕτερον οὕτως ἐτήχτην ὀνομαζόμενον, ἀσαφὲς ἐκείνου καταλιπόντος, οὗ ἐγὼ δύναμαι συμβαλεῖν.

8.

Strabo V, p. 242 = p. 186 ed. Tzschuck. :

Syracusanus ait hunc fuisse virum probum ac sapientem, qui populos vicinos partim verbis induxit, partim vi coegit, et sibi adjunxit : atque ita in suam potestatem redegit totam illam regionem quæ est inter sinus Napetinum et Scyletinum : atque hanc primam, Itali temporibus, Italiam fuisse appellatam. Quum autem hujus imperio potius fuisset, et multos populos subditos haberet, statim dominationem in gentes finitimas affectasse, et multas civitates in unum coactas suæ ditioni subjecisse dicit. Hunc autem genere CEnotrum fuisse.

5.

Brettos, urbs Tyrrenorum, quæ a Bretto Herculis filio et Baletia Baletæ filia nomen habet. Incolæ, Brettii. Atque Brettia dicitur regio et lingua. Antiochus vero perhibet, Italiam primum vocatam fuisse Brettiam, deinde CEnotriam.

6.

Antiochus in opere, quod de Italia conscripsit, hanc regionem ait Italiam appellatam fuisse, ac de ea se scribere : prius autem dictam fuisse CEnotriam. Terminum autem ei constituit, ad mare quidem Tyrrenum, quem et nos Bruttii assignavimus, Laum flumen : ad Siculum autem fretum, Metapontium. Sed Tarentinam regionem, quæ continuo agrum Metapontinum subsequitur, extra Italiam sub Iapygiæ nomine censet. Apud vetustiores autem ait, eos tantum CEnotros ac Italos fuisse habitos, qui intra isthmum siti versus fretum vergerent Siculum. Is

isthmus stadiorum centum et sexaginta inter duos jacet sinus, Hipponiatem (quem Napitinum nominavit Antiochus) atque Scyletium. Longitudo littoris, quod intra fretum et isthmum continetur est bis mille stadiorum. Successu autem temporis ait Italiae et CEnotriæ nomen fuisse propagatum usque ad Metaponticam et Siritidem regionem : habitasse enim ea loca Chonas, gentem CEnotricam satis nobilem, territorioque nomen Choniæ fecisse. Atque hic quidem more antiquorum simplicius locutus est, nullo posito Lucanorum et Bruttiorum discrimine.

7.

Quodsi quis ad remotiora respicere velit, et tertia quædam Roma his antiquior invenietur, quæ condita fuit antequam Aeneas et Trojani in Italiam venirent. Hoc autem nec vulgaris aliquis, nec recens scriptor memorie prodidit, sed Antiochus Syracusanus, cujus et ante mentionem feci. Is enim ait, Morgete in Italia regnante (erat autem tunc Italia a Tarento Pastum usque ora maritima) ad eum quendam Romanum exulem venisse. Hæc autem sunt ipsius verba : « Postquam Italus consenuit, Morges regnavit. Hujus tempore, vir quidam nomine Siculus, Roma profugus, ad eum venit. » Atque ex hujus Syracusani scriptoris auctoritate quædam antiqua Roma belli Trojani temporibus prior invenitur. Sed utrum in eodem loco sita fuerit in quo nostri seculi urbs incolitur, an vero alius locus ita vocatus fuerit, quum ille rem istam incertam reliquerit, nec ego conjicere possum.

Ἰπὲρ δὲ τούτων τῶν ἡϊόνων Καμπανία πᾶσα ἴδρυται, πῶλον εὐδαιμονέστατον τῶν ἀπάντων· περιέχονται δ' αὐτῇ γεωλοφίαι τε εὐχαρποι, καὶ ὄρη τὰ τε τῶν Σαυνιτῶν καὶ τὰ τῶν Ὀσκων. Ἀντίοχος μὲν οὖν φησὶ τὴν χώραν ταύτην Ὀπικοὺς οἰκῆσαι, τούτους δὲ καὶ Ἀύσονας καλεῖσθαι.

9.

Id. VI, p. 252=VI, p. 214 ed. Tzschuck.: Φησὶ δ' Ἀντίοχος, Φωκαίας ἀλούσης ὑφ' Ἀρπάγου τοῦ Κύρου στρατηγού, τοὺς δυναμένους ἐμβάντας εἰς τὰ σκάφη πανοικίους, πλεῦσαι πρῶτον εἰς Κύρνον καὶ Μασσαλίαν μετὰ Κρεοντιάδου· ἀποκρουσθέντας δὲ καὶ τὴν Ἑλέαν κτίσαι.

10.

Strabo VI, p. 257=VI, p. 227 ed. Tzschuck.: Κτίσμα δ' ἐστὶ τὸ Ῥήγιον Χαλκιδέων· οὗς κατὰ χρησμόν δεκατευθέντας τῷ Ἀπολλωνι δι' ἀφορίαν, ὕστερον ἐκ Δελφῶν ἀποικῆσαι δεῦρο φασί, παραλαβόντας καὶ ἄλλους τῶν οἰκοθεν· ὥς δ' Ἀντίοχος φησὶ, Ζηγυκλαῖοι μετεπέμψαντο τοὺς Χαλκιδέας, καὶ οἰκιστὴν Ἀντίμνηστον συνέστησαν ἐκείνων.

11.

Strabo VI, p. 262=VI, p. 241 ed. Tzschuck.: Φησὶ δ' Ἀντίοχος τοῦ θεοῦ φήσαντος Ἀχαιοὺς Κρότωνα κτίζειν, ἀπελθεῖν Μύσκελλον κατασχεφόμενον τὸν τόπον. Ἰδόντα δ' ἐκτισμένην ἤδη Σύβαριν, ποταμῷ τῷ πλησίον δμῶννυμον, κρίνει ταύτην ἀμείνω· ἐπανερῆσθαι δ' οὖν ἀπιόντα τὸν θεόν, εἰ δοτὸν εἴη (εἰ λῶον εἴη Coraes), ταύτην ἀντ' ἐκείνης κτίζειν· τὸν δὲ ἀντιπείν (ἐτύγγανε δὲ ὑπόκυφος ὢν ὁ Μύσκελλος).

Μύσκελλε βραχύνωτε, πάρεκ θεὸν ἄλλο ματεύων, κλάσματα (κλαύματα Diodor. Exc. Vatic.) θηρεύεις· δῶρον δ' ὁ, τι δῶ τις ἐπίνει.

8.

Super hoc litus, universa sita est Campania, regio omnium felicissima: circum enim jacent cum tumuli terræ fertiles, tum Samnitum Oseorumque montes. Antiochus ab Opicis habitatam fuisse eam regionem narrat, qui iidem et Ausones appellarentur.

9.

Tradit Antiochus, quo tempore Harpagus Cyri copiarum dux Phocaram cepit, cives, quibuscunque facultatum tantum esset, totis cum familiis naves conscendisse, primumque cum Creontiade ad Cynnum ac Massiliam appulisse, indeque repulsos Eleam condidisse.

10.

Rhegium a Chalcidensibus conditum est, qui quum, decimatione oraculi jussu instituta, Apollini propter agrorum sterilitatem consecrati essent, eo deinde a Delphis commigrasse feruntur, domo sibi etiam aliis adscitis. Antiochus autem scribit, Chalcidenses a Zancleis evocatos, principemque coloniae Antimnestum iis constitutum fuisse.

11.

Antiochus scriptum reliquit, quum Acharis deus mandasset, ut Crotonem conderent, Myscellum eo locum speculari causa venisse; quumque jam conditam ibi videret Sybarin, vicino amni cognominem, eam potiore iudicasse, profectumque ad oraculum quævisse, concedereturne Sybarin loco Crotonis condere, responsumque sic fuisse:

Ἐπανελθόντα δὲ κτίσαι τὴν Κρότωνα, συμπράξαντος καὶ τοῦ Ἀρχίου τοῦ τὰς Συρακούσας οἰκίσαντος, προσπλεύσαντος κατὰ τύχην, ἥνικα ἔρμητο ἐπὶ τὸν τῶν Συρακουσῶν οἰκισμόν. Cf. Diodor. Exc. Vatic. p. 10 Dindorf.

12.

Strabo VI, p. 264=VI, p. 247 ed. Tzschuck.: Φησὶ δ' Ἀντίοχος τοὺς Ἰαραντίνους, Θουρίους καὶ Κλεανδρίαν τῷ στρατηγῷ φυγάδι ἐκ Λακεδαιμόνος παρεμούντας περὶ τῆς Σειρίτιδος συμβῆναι, καὶ συνοικῆσαι μὲν κοινῇ, τὴν δ' ἀποικίαν κριθῆναι Ἰαραντίνων· ὕστερον δ' Ἰράκλειαν κληθῆναι, μεταβαλοῦσαν καὶ τοῦνομα, καὶ τὸν τόπον.

13.

Id. VI, § 15, p. 264=p. 248 ed. Tzschuck.: Ἐξῆς δ' ἐστὶ Μεταπόντιον, εἰς ἣν ἀπὸ τοῦ ἐπινείου τῆς Ἰρακλείας εἰσὶ στάδιοι μ' πρὸς τοῖς ἑκατόν. Πυλίων δὲ λέγεται κτίσμα τῶν ἐξ Ἰλίου πλευσάντων μετὰ Νέστορος· οὗς οὕτως εὐτυχῆσαι ἀπὸ γεωργίας φασίν, ὥστε θέρος χρυσοῦν ἐν Δελφοῖς ἀναθεῖναι. Σημεῖον δὲ ποιοῦνται τῆς κτίσεως, τὸν τῶν Νηληϊδῶν ἐνχιτισμόν· ἡφρηνίσθη δ' ὑπὸ Σαυνιτῶν. Ἀντίοχος δὲ φησὶν ἐκλειφθέντα τὸν τόπον ἐποικῆσαι τῶν Ἀχαιῶν τινὰς μεταπεμφθέντας ὑπὸ τῶν ἐν Συβάρει Ἀχαιῶν. Μεταπεμφθῆναι δὲ κατὰ μῖσος τὸ πρὸς Ἰαραντίνους τῶν Ἀχαιῶν [τῶν ἐκπεσόντων ἐκ τῆς Λακωνικῆς], ἵνα μὴ Ἰαραντῖνοι γειτνιώντες ἐπιπηδῆσαιεν τῷ τόπῳ. Δυσὸν δ' οὖσῶν τῶν πόλεων τῶν Μεταποντίων ἐγγυτέρῳ τοῦ Ἰαραντος, πεισθῆναι τοὺς ἀφιγμένους ὑπὸ Συβαριτῶν, τὸ Μεταπόντιον κατασχεῖν· τοῦτο μὲν γὰρ ἔχοντας· ἔξειν καὶ τὴν Σειρίτιν· εἰ δ' ἐπὶ τὴν Σειρίτιν τράποιντο, προσθήσειεν τοῖς Ἰαραντίνους τὸ Μεταπόντιον.

Gibbose Myscelle, contra dei voluntatem alia requiris, vanaque venaris; quæ dantur dona, probato.

(Erat autem Myscellus nonnihil gibbosus.) Itaque reversum condidisse Crotonem, adjuvante etiam Archia Syracusarum conditore, qui forte eo appulit, quum ad Syracusas condendas tenderet cursum.

12.

Antiochus auctor est, Tarentinos contra Thurios et Cleandriam imperatorem, qui Sparta exulabat, ob Siritidem belligerantes, ita pacem coivisse, ut æquo utrinque Siritis jure incoleretur, Tarentinorum tamen judicaretur colonia: eam postea Heracleam appellatam, cum nomine locum quoque mutavisse.

13.

Subsequitur Metapontum, a navali Heracleæ dissitum stadiis centum et quadraginta. Conditum aiunt a Pylis, qui cum Nestore ab Illo navigaverunt; quos tanto successu terram coluisse aiunt, ut auream messem Delphis dedicarent. A Pylis urbem esse conditam, ab exsequiis Neleidum ratiocinantur. Urbem eam Samnites deleverunt. Antiochus scribit, locum illum incolis destitutum Achaeos quosdam occupasse evocatos ab Achæis Sybarin incolentibus. Arcessitos autem eos fuisse ob Achæorum [qui Laconia pulsati fuerant] odium in Tarentinos, ut ne hi, qui vicini erant, locum illum occuparent. Quum autem duæ essent urbes Metapontis viciniore Tarento, a Sybaritis

ἐν πλευραῖ, οὔσι. Πολεμοῦντας δ' ὕστερον πρὸς τοὺς Ταραντίνους καὶ τοὺς ὑπερκειμένους Οἰνωτροὺς, ἐπὶ μέρει διαλυθῆναι τῆς γῆς, ὅπερ γενέσθαι τῆς τότε Ἰταλίας ὄριον, καὶ τῆς Ἰαπυγίας.

14.

Strabo VI, p. 278 = VI, p. 286 ed. Tzsch.: Περὶ δὲ τῆς κτίσεως (Tarenti) λέγων Ἀντίοχος φησὶν, ὅτι τοῦ Μεσσηνιακοῦ πολέμου γενηθέντος, οἱ μὴ μετασχόντες Λακεδαιμονίων τῆς στρατείας, ἐκρίθησαν δοῦλοι, καὶ ὠνομάσθησαν Ἐλλώτες· ὅσοις δὲ κατὰ τὴν στρατείαν παῖδες ἐγένοντο, Παρθενίας ἐκάλουν, καὶ ἀτίμους ἔκριναν. Οἱ δ' οὐκ ἀνασχόμενοι (πολλοὶ δ' ἦσαν) ἐπεδούλευσαν τοῖς τοῦ δήμου. Αἰσθόμενοι δ' ὑπέπεμψαν τινάς, οἱ προσποιήσας φιλίας, ἔμελλον ἐξαγγέλλειν τὸν τρόπον τῆς ἐπιβουλῆς. Τούτων δ' ἦν καὶ Φάλανθος, ὅσπερ ἐδόκει προστάτης ὑπάρχειν αὐτῶν· οὐκ ἔρέσκετο δ' ἀπλῶς τοῖς παρὰ τῆς βουλῆς ὀνομάσθεϊσι. Συνέκειτο μὲν δὲ, τοῖς Ὑακινθίοις ἐν τῷ Ἀμυκλαίῳ συντελουμένου τοῦ ἀγῶνος,

ἤνικα τὴν κυνῆν περιῆλθε Φάλανθος, ποιῆσθαι τὴν ἐπίθεσιν· γνώριμοι δ' ἦσαν ἀπὸ τῆς κόμης οἱ τοῦ δήμου. Ἐξαγγειλάντων δὲ τινῶν λάθρα τὰ συγχεύματα τῶν περὶ Φάλανθον, καὶ τοῦ ἀγῶνος ἀνεστῶτος, προελθὼν δ' κῆρυξ εἶπε, μὴ ἂν περιθεῖναι κυνῆν Φάλανθον. Οἱ δ' αἰσθόμενοι, ὥς μεμηκύναντι τὴν ἐπιβουλὴν, οἱ μὲν διεδίδρασκον, οἱ δὲ ἰκέτευον. Καλεῖσθαι δ' αὐτοὺς θαρβύνειν, φυλακῇ παρέδωκαν· τὸν δὲ Φάλανθον ἐπεμψαν εἰς θεοῦ περὶ ἀποικίας· ὁ δ' ἔγραψε

Σατύριόν σοι δῶκα, Τάραντά τε πύονα ἔημον
οἰκῆσαι, καὶ πῆμα Ἰαπύγεσσι γενέσθαι.

Cf. Diodor. Exc. Vatican. p. 12 ed. Dindorf.

(15.)

Clemens Al. Protrept. p. 29 : Ἐν τῷ νειῷ τῆς Ἀθήνας ἐν Ἀκρίσῃ, ἐν τῇ ἀκροπόλει, τάφος ἐστὶν Ἀκρίσιου· Ἀθήνησι δὲ ἐν ἀκροπόλει, Κέκροπι, ὡς φησὶν Ἀντίοχος ἐν τῷ ἐννάτῳ τῶν ἱστοριῶν.

Aliud Antiochi fragm. de Palladio v. in Pherecydis fr. 101.

persuasum fuisse iis, quos arcessiverant, ut Metapontum occuparent : quod eo polito, Siritidem quoque essent habituri : sin ipsi se ad Siritin contulissent, fore ut Tarentini a latere imminentes Metapontum suam facerent. Successu temporis bello cum Tarentinis et qui supra adjacent CEnotris conftrato, accepta agri parte, qui tunc fuerit Italiae et Iapygiae terminus, pacem composuisse.

14.

Originem Tarenti Antiochus referens ait, Messeniaco bello conftrato, eos, qui Lacedaemoniorum castra non fuissent secuti, servos lata sententia esse judicatos, Helotesque dictos; qui vero Spartanis nati essent durante bello liberi, eos Parthenias appellatos, et ignominia notatos fuisse. Hos, iniquissime rem ferentes, quum numero valerent, insidiosos esse populo. Quod quum populus sensisset, submisit quosdam, qui ficta cum illis amicitia, insidias patefacerent. Inter conspiratos fuit etiam Phalanthus, princeps reliquorum habitus, et qui omnino a senatu de-

lectis invisus esset. Compositum fuit ut, ludis Hyacinthis in Amyclaeo commissis, quando galerum Phalanthus imposeret, impetus fieri deberet in populares, quos comatos faciebat. Sed quum quidam occulte detexissent institutum Phalanthae factionis, certamine jam incepto, proco in medium progressus, adixit ne Phalanthus galerum capiti imposeret. Ita Partheniae quum eo indicio delatae conspirationem sentirent, alii diffugerunt, alii supplices veniam petierunt. Quos cives bono animo iussos esse, in custodiam tradiderunt. Phalanthum autem misere Delphos, ut oraculum de colonia deducenda exquiret; estque ei tale datum :

Satyrium tibi do, pingues pagosque Tarenti
incolere, infestis et Iapygas opprimere armis.

(15.)

Larissae in templo Minervae, in arce est sepulchrum Acrisii; Athenis autem in arce, Cecropis, ut ait Antiochus in nono Historiarum.

PHILISTI

FRAGMENTA.

ΙΣΤΟΡΙΑΙ.

LIBER PRIMUS.

1.

Theon. Progymn. p. 16. Heins.: Ἐχουσι δὲ καὶ περὶ Δαίδαλου τῆς ἀφίξεως πρὸς Κωκαλὸν τὸν Σικανῶν βασιλέα, Ἐφορος μὲν ἐν τῇ ζ', Φίλιστος δὲ ἐν τῇ πρώτῃ.

2.

Dionys. H. A. R. I, 22: Τὸ μὲν οὖν Σικελικὸν γένος οὕτως ἐξέλιπεν Ἰταλίαν, ὥς μὲν Ἰλάνικὸς φησι, τρίτῃ γενεᾷ πρότερον τῶν Τρωϊκῶν, Ἀλκυόνῃς ἱερωμένης ἐν Ἀργεὶ κατὰ τὸ ἔκτον καὶ εἰκοστὸν ἔτος. Δύο γὰρ ποιεῖ στόλους Ἰταλικούς διαβάνας εἰς Σικελίαν. . . ὥς δὲ Φίλιστος ὁ Συρακούσιος ἔγραψε, χρόνος μὲν τῆς διαβάσεως ἦν ἔτος ὀγδοηκοστὸν πρὸ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου· ἔθνος δὲ τὸ διακομισθὲν ἐξ Ἰταλίας, οὔτε Σικελῶν, οὔτε Αὔσονων, οὔτ' Ἐλύμων, ἀλλὰ Λιγύων, ἄγοντος αὐτοὺς Σικελοῦ· τοῦτον δ' εἶναι φησὶν υἱὸν Ἰταλοῦ, καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐπὶ τούτου θυναστεύοντος, ὀνομασθῆναι Σικελούς. Ἐξαναστῆναι δὲ ἐκ τῆς ἑαυτῶν τοὺς Λίγυας ὑπὸ τε Ὀμβρικῶν καὶ Πελασγῶν. V. Niebuhr. H. R. I, p. 51 sq.

3.

Diod. Sic. V. 6: Περὶ δὲ τῶν κατοικησάντων ἐν αὐτῇ (Sicilia) πρώτων Σικανῶν, ἐπειδὴ τινες τῶν συγγραφέων διαφωνοῦσιν, ἀναγκαῖόν ἐστι συντόμως εἰπεῖν. Φίλιστος μὲν γὰρ φησὶν, ἐξ Ἰβηρίας αὐτοὺς ἀποικισθέντας κατοικῆσαι τὴν νῆσον, ἀπὸ τινος Σικανοῦ ποταμοῦ κατ' Ἰβηρίαν ὄντος τετευχότας ταύτης τῆς προσηγορίας. Τίμαιος δὲ τὴν ἄγνοιαν τούτου τοῦ συγγραφέως ἐλέγξας ἀκριβῶς ἀποφαίνεται τούτους αὐτόχθονας εἶναι. Πολλὰς δὲ αὐτοῦ φέροντος ἀποδείξεις τῆς τούτων ἀρχαιότητος, οὐκ ἀναγκαῖον ἡγοῦμαι περὶ τούτων διεξιέναι. V. Niebuhr. l. l. I, p. 106.

4.

Steph. Byz.: Μακτώριον, πόλις Σικελίας· Φίλιστος πρώτῳ, ἣν ἔκτισε μόνην. Τὸ ἔθνικόν, Μακτωρίνος. Μόνην corruptum esse videtur ex conditoris nomine, de quo nihil compertum habemus.

5.

Idem: Ὑκκαρον, πόλις Σικελίας, ὥς Φίλιστος Σικελικῶν πρώτῳ. Ἀπολλόδορος δ' ἐν δευτέρῳ Χρονικῶν πόλιν λέγει αὐτὴν τὰ Ὑκκαρα. Μέννηται τῆς λέξεως καὶ Θουκυδίδης. Ὑκκαρα δὲ πόλισμά ἐστι τῆς Σικελίας, ἐνθεν φασὶ γενέσθαι καὶ Λαῖδα τὴν ἐταῖραν, etc.

HISTORIÆ.

LIBER PRIMUS.

1.

Exstat et narratio de adventu Dædali ad Cocalum, regem Sicanorum, tum apud Ephorum in septimo, tum apud Philistum in primo.

2.

Genus igitur Siculum Italiam sic reliquit, ut refert Hellenicus Lesbius, tribus ætatibus ante bellum Trojanum, anno vigesimo sexto sacerdotil, quod Alcyone Argis exercebat. Duas enim classes Italicas in Siciliam trajecisse tradit.... sed, ut Philistus Syracusanus scripsit, tempus, quo isti in insulam trajecerunt, fuit annus octogesimus ante bellum Trojanum. Gentem vero, quæ ex Italia eo transvecta est, nec Siculorum, neque Ansonum neque Elymorum, sed Ligurum fuisse dicit, quos Siculus ducebat. Hunc vero Itali filium fuisse dicit, atque hoc regnante homines, qui ejus imperio parebant, Siculos ap-

pellatos esse: Ligures autem ab Umbris et Pelasgis agro suo pulsos,

3.

De Sicanis vero, primis Siciliae incolis, quum scriptores nonnulli sententiis varient, ut breviter aliquid disseramus necessarium est. Philistus quidem, ex Iberia eos per coloniae deductionem translatos in possessionem terræ venisse affirmat, a Sicano, Iberiæ flumine quodam, nomen illud sortitos. Sed Timæus, ignorantiam scriptoris hujus refellens, indigenas eos esse liquido ostendit. Qui quia multas ad demonstrandam horum antiquitatem rationes affert, de his disserere non opus esse judicamus.

4.

Mactorium, urbs Siciliae, de qua Philistus libro primo; quam condidit solam (?) Gentile, Mactorius.

5.

Hyccarum, urbs Siciliae, ut Philistus Sicularum rerum primo. Apollodorus autem in secundo Chronicorum, eam urbem vocat Hyccara. Meminit hujus nominis et Thucydides. Hyccara vero oppidum est Siciliae, unde etiam meretricem Laidem ortam narrant.

6.

Steph. Byz. : Δύμη, πόλις Ἀχαΐας, ἐσχάτη πρὸς δύσιν, ἔθεν καὶ Καλλίμαχος ἐν ἐπιγράμμασιν·

Εἰς Δύμην ἀπόντα τὴν Ἀχαϊκὴν.

Καὶ Δύμη ἡ γῶρα πάλαι ἐκαλεῖτο, ἡ δὲ πόλις Στρατός. Ὑστερον δὲ καὶ ἡ πόλις καὶ ἡ γῶρα Δύμη ἐκλήθησαν. Λέγεται καὶ πληθυντικῶς, ὡς Ἀπολλόδωρος. . . . Ὁ πολίτης Δυμαῖος· Ἐφορος κδ· « Παραγειομένης δὲ τῆς στρατιᾶς εἰς τὴν Δύμην, πρῶτον μὲν οἱ Δυμαῖοι καταπλαγέντες. . . » καὶ Πausanίας ζ· « Οἰδῶτα ἀνδρὶ Δυμαίῳ σταδίου μὲν ἀνελομένῳ νίκη. » Καὶ Φίλιστος Σικελικῶν α· « Ἐπὶ τῆς Ὀλυμπιάδος, καθ' ἣν ὁ Οἰδῶτας [ὁ Δυμαῖος] ἐνίκη σταδίον. »

Verba ἐπὶ τῆς Ὀλυμ. Berkel ita emendat : ἐπὶ τῆς Ὀλυμπ. η', καθ' ἣν ὁ Οἰδῶτας Δυμαῖος ἐν. στάδ.; legitur enim in Ms. Seguer. ἐπὶ τῆς Ὀλυμπ. η' Οἰδῶτας ἐν. στάδ. Sed numerus η' falsus est, ut observavit Gæller. Cf. Paus. VI, 3; VII, 17.

LIBER SECUNDUS.

7.

Idem : Ἐρύκη, Σικελικὴ πόλις. Φίλιστος Σικελικῶν δευτέρῳ.

8.

Dionys. H. Epist. ad Pomp. de Histor. § 5: Ἡ Φίλιστου φράσις ὁμοειδὴς πᾶσα δεινῶς καὶ ἀσχηματιστός ἐστι, καὶ πολλὰς εὖροι τίς ἂν περιόδους ὁμοίως ἐφεξῆς ὑπ' αὐτοῦ σχηματιζομένας· ὅσον ἐν ἀρχῇ τῆς δευτέρας τῶν περὶ Σικελίας· « Συρακούσιοι δὲ παρα-

λαβόντες Μεγαρεῖς καὶ Ἐνναίους, Καμαριναῖοι δὲ Σικελούς καὶ τοὺς ἄλλους συμμάχους, πλὴν Γελῶν, ἀθροίσαντες (Γελῶοι δὲ Συρακούσιοι οὐκ ἔρασαν πολεμήσειν)· Συρακούσιοι δὲ πυνθανόμενοι Καμαρινάους τὸν Ὑρμινὸν διαβάοντας. . . » Ταῦτα δὲ ἀπὸ πάντων ὄντα ἐμοὶ φαίνεται.

9.

Steph. Byz. : Ἰαιθία, πόλις Σικελίας. Φίλιστος Σικελικῶν δευτέρῳ. Τὸ ἐθνικὸν Ἰαιθίνος.

10.

Idem : Καίκινον, χωρίον Ἰταλικόν. Φίλιστος δευτέρῳ Σικελικῶν.

11.

Idem : Μόργγυνα, πόλις Σικελῶν. Φίλιστος δευτέρῳ.

12.

Idem : Ἐλαυία, φρούριον Σικελίας. Φίλιστος β'.

13.

Idem : Ἐρβησσός, Σικελίας πόλις. Τὸ ἐθνικὸν Ἐρβησσινός. Φίλιστος Σικελικῶν β'.

14.

Idem : Ἐργέτιον, πόλις Σικελίας. Φίλιστος Σικελικῶν δευτέρῳ.

15.

Pollux Onom. X, 166 : Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ λαμπτήρ ὁ λυχνούχος. Ἐν γοῦν τῷ δευτέρῳ τῶν Φίλιστου βιβλίων εἴρηται, « καὶ τὰς νύκτας ἐπαίρεσθαι λαμπτήρας ἀντιπεπραγμένους » ὑποδῶλοί δὲ τὸν ἐκείνου φανόν.

6.

Dyma, urbs Achaiae, ultima ad occidentem; quare et Callimachus in Epigrammatis canit :

Dymam profectum Achaicum.

Ipsa quoque regio antiquitus Dyma appellabatur, urbs vero Stratus. Postea vero etiam cum urbs, tum regio Dyma vocatae sunt. Dicitur quoque numero multitudinis Dymae, ut apud Apollodorum. . . Civis, Dymæus. Ephorus libro vigesimo quarto : « Immisso autem in Dymam regionem exercitu, primo Dymæi terrore percussi sunt. . . » Et Pausanias libro septimo : « Cebotæ viro Dymæo qui cursu in stadio reportavit victoriam. » — Et Philistus Rerum Sicularum libro primo : « Olympiade qua stadium currendo vicit Cebotas [Dymæus]. »

LIBER SECUNDUS.

7.

Eryce, urbs Sicala, de qua Philistus libro secundo.

8.

Philisti elocutio uniformis, gravis, ac nullis figuris ornata est, atque multas deinceps periodos invenire possumus eodem modo ab eo formatas, veluti illa in principio secundi libri de Sicilia : « Syracusani autem, assumptis sibi sociis Megarensibus et Ennaris, Camarinenses vero, Siculos et alios belli socios præter Geloos congregantes : Geloī autem cum Syracusanis negarunt se

bellum gesturos : Syracusani vero, audientes, Camarinenses Hyrminum trajecisse. . . » Hæc mihi omnino tædiosa esse videntur.

9.

Iæthia, urbs Siciliæ, de qua Philistus Rerum Sicularum libro secundo. Gentile, Iæthinus.

10.

Cæcinum, oppidum Italicum, de quo Philistus libro secundo Rerum Sicularum.

11.

Morgyna, urbs Sicularum, de qua Philistus libro secundo.

12.

Elavia, castellum Siciliæ, cujus meminit Philistus libro secundo.

13.

Erbessus, urbs Siciliæ. Gentile, Erbessinus, auctor Philisto libro secundo Rerum Sicularum.

14.

Ergetium, urbs Siciliæ, cujus meminit Philistus libro secundo Rerum Sicularum.

15.

Laterna vero etiam λαμπτήρ dicta est. Philisti quidem secundo libro dictum est : « Et noctu laternas (ea parte, qua hostem spectant) obseptas attollere » : intelligi vero laternam corneam.

16.

Theon. Progymn. p. 14. Heins. : Πρῶτον μὲν πάντων γρὴ τὸν διδάσκαλον ἐκάστου γυμνάσματος εἶχοντα accedere, ὅσον χρεῖας μὲν, ὅποια ἐστὶν ἡ παρὰ Πλάτωνα ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Πολιτείας. . . μύθου δὲ, ὅποιός ἐστι παρὰ Ἡροδότῳ τοῦ αὐλητοῦ, καὶ παρὰ Φιλίστῳ τοῦ ἵππου· ἐν ἑκατέρῳ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ ἐν τῇ δευτέρᾳ. V. Herodot. I, 141. Quæ Philisti de equo fabula fuerit, non constat.

LIBER TERTIUS.

17.

Schol. Pindar. Ol. V, 19: Φιλιστος δὲ ἐν τῇ τρίτῃ φησὶν, ὅτι Γελων Καμαρίναν κατέστρεψεν· Ἰπποκράτης δὲ, πολεμῶν Συρακουσίοις καὶ πολλοὺς αἰχμαλώτους λαβὼν, ὑπὲρ τοῦ ἀποδοῦναι τούτους ἔλαβε τὴν Καμαρίναν καὶ συνώκισεν αὐτήν.

18.

Steph. Byz. : Λίχινδος, πόλις Σικελικῇ. Φιλιστος Σικελικῶν τρίτῳ.

19.

Idem : Ξουθία, πόλις Σικελίας. Φιλιστος τρίτῳ Σικελικῶν. Cf. Diodor. V, 8.

20.

Idem : Θερμά, χωρίον Σικελίας. Φιλιστος τρίτῳ.

LIBER QUARTUS.

21.

Idem : Ὀμφάκη, πόλις Σικελίας. Φιλιστος Σικελικῶν τετάρτῳ. Τὸ ἐθνικὸν Ὀμφακαῖος, etc. Cluver. S. A. c. 254, B, significari putat arcem Agrigenti, quæ olim *Omphace* dicta esset.

22.

Idem : Ὑβλαι, τρεῖς πόλεις Σικελίας. Ἡ μείζων, ἥς οἱ πολῖται Ὑβλαῖοι. Ἡ μικρά, ἥς οἱ πολῖται Γα-

λεῶται, Μεγαρεῖς. Ἡ δὲ ἐλάττων, Ἡρα καλεῖται. Ἔστι καὶ πόλις Ἰταλίας. Τὴν δὲ Ὑβλαν, ἀπὸ Ὑβλου τοῦ βασιλέως. Διὰ τοῦτο πολλὰς Ὑβλας καλεῖσθαι, τῶν Σικελικῶν πόλεων. Τοὺς ἐνοικοῦντας Μεγαρεῖας ἐκάλουν. Μία δὲ τῶν Ὑβλῶν Τίελλα καλεῖται, ὡς Φιλιστος τετάρτῳ Σικελικῶν. Sic hunc locum constituit Cluver. Sicil. Ant. c. 158. D. Idem c. 410, F. scribendum putat ita : Ὑβλαι τρεῖς, πόλεις Σικελίας· ἡ μείζων, ἥς οἱ πολῖται Ὑβλαῖοι· ἡ μικρά, ἥς οἱ πολῖται Γαλεῶται καὶ Μεγαρεῖς· ἡ δὲ ἐλάττων Ἡρα καλεῖται. Τὴν μικρὰν Ὑβλαν ἀπὸ τοῦ Ὑβλωνος βασιλέως, τοὺς δὲ ἐνοικοῦντας.... Μεγαρεῖας ἐκάλουν.... διὰ τοῦτο πολλὰς Ὑβλας καλεῖσθαι τῶν Σικελικῶν πόλεων. Unus liber mscr. habet : διὰ τὸ πολλὰς Ὑβλας καλεῖσθαι τῶν Σ. π., τοὺς ἐνοικοῦντας Μεγαρεῖας ἐκάλουν. Etiam verba μία δὲ τῶν Ὑβλῶν Τίελλα mendam contraxisse videntur Cluvero c. 160, E. «Stephani Epitomator, inquit, alio loco : Στύελλα, φρούριον τῆς ἐν Σικελίᾳ Μεγαρίδος, ἐθνικὸν Στυελληνός. Quum dubium sit vocabulum Μεγαρίς, quod alias Megarorum urbis agrum significat, Ciceroni vero et Melæ et Plinio ipsam urbem : pars aliqua Hyblæ Megarensis, sive arx ejus appellata esse potuit Στύελλα. Sic scilicet Τύχην quoque, quæ pars erat Syracusanæ urbis, idem Stephani Epitomator πόλιν Σικελίας pronuntiavit, πλησίον Συρακουσῶν.»

LIBER QUINTUS.

23.

Idem : Αἰθάλη, νῆσος Τυρσηνῶν. Ἐκαταῖος Εὐρώπῃ. Ἔοικε δὲ κεκληῖσθαι διὰ τὸ σίδηρον εἶναι, τὸν ἐν αἰθάλῃ τὴν ἐργασίαν ἔχοντα. Φιλιστος δὲ ἐν εἰ Σικελικῶν Αἰθαλίαν αὐτὴν καλεῖ, καὶ Ἡρωδιανὸς καὶ Ὀρος. Cf. Diodor. V, 13.

16.

Ante omnia oportet magistrum quaque exercitatione bene instructum esse, et agendi quidem ratio talis esse debet, qualis illa apud Platonem in libro primo de Republica, dicendi autem talis, qualis est apud Herodotum (I, 141) tibicinis, atque apud Philistum equi; apud utrumque primo libro et secundo.

LIBER TERTIUS.

17.

Philistus libro tertio Gelonem ait evertisse Camarinam; Hippocratem vero, quum in bello, quod cum Syracusanis gessit, multos nactus esset captivos, pro redditis accepisse Camarinam, eamque instaurasse ac colonorum numerum auxisse.

18.

Lichindus, urbs Siciliae, de qua Philistus libro tertio Rerum Sicularum.

19.

Xuthia, urbs Siciliae, de qua Philistus libro tertio Rerum Sicularum.

20.

Therma, oppidulum Siciliae, de quo Philistus libro tertio.

LIBER QUARTUS.

21.

Omphace, urbs Siciliae, de qua Philistus rerum Sicularum libro quarto.

22.

Hyblæ tres urbes Siciliae : Major, cujus cives Hyblæi; Parva, cujus cives Galeotæ, Megarenses; Minor vero Hera vocatur. Hyblam Parvam ab Hyblo rege, incolas vero.... Megarenses vocabant.... Propter hoc multas Siciliae urbes vocari Hyblas. Una autem ex Hyblis Tiella vocatur, ut Philistus Siculorum libro quarto.

LIBER QUINTUS.

23.

Æthale, insula Tyrrenorum, apud Hecataeum in Europa. Videtur autem ita a ferro appellata, quod in favilla (αἰθάλη) conficitur. Philistus vero Sicularum rerum libro quinto eam Æthalam vocat, ut et Herodianus et Orus.

24.

Steph. Byz. : Μοτύη, πόλις Σικελίας, ἀπὸ Μοτύης γυναικὸς, μνηυσάσης Ἡρακλεῖ τοὺς ἐλάσαντας τοὺς αὐτοῦ βοῦς. Ἐκαταῖος Εὐρώπῃ. Φίλιστος δὲ φρούριον αὐτὴν φησι Σικελίας παραθαλάττιον. Τὸ ἐθνικὸν Μοτυαῖος.

Μοτύλαι, Σικελίας φρούριον, περὶ τὴν Μοτύην. Φίλιστος Σικελικῶν πέμπτῳ. Τὸ ἐθνικὸν Μοτυλαῖος. E Philisto sua hausisse videtur Diodor. XIV, 47.

LIBER SEXTUS.

25.

Idem : Δάσκων, Σικελίας χωρίον. Φίλιστος ἕκτῳ Σικελικῶν. « Τὸ Πλημμύριον καὶ τὸν Δάσκωνα. » Cf. Diodor. XIV, 72.

26.

Idem : Ἰέται, φρούριον Σικελίας, θηλυκῶς. Φίλιστος ἕκτῳ. Τὸ ἐθνικὸν, Ἰεταῖος, καὶ Ἰεταία.

27.

Idem : Νακόνῃ, ὡς Ἀλκόνῃ, πόλις Σικελίας. Τὸ ἐθνικὸν Νακοναῖος. Φίλιστος ἕκτῳ Σικελικῶν. Ὡς Ἠλώνῃ scripsit Berkelius, quod Νακώνῃ postularet, exhibitum in Suida Mediolanensi.

28.

Pollux Onom. X, 42 : Τὰ δὲ στρώματα, ἐπιβλήματα, περιβόλαια, ἐφεστρίδες, χλαῖναι, τάπιδες, ξυστίδες· τάχα δὲ καὶ περιστρώματα. Εἴρηται γὰρ παρά τε Φιλίστου ἐν τῇ ἕκτῃ, καὶ ἐν τῇ Σιμόλου Μεγαρικῇ.

LIBER SEPTIMUS.

29.

Steph. Byz. : Ταρχία, πόλις Σικελικῇ. Φίλιστος ἐβδόμῳ Σικελικῶν.

24.

Motye, urbs Siciliae, a Motya quadam femina nomen habens, quae Herculi eos indicavit qui ipsius boves abegerant, auctore Hecataeo in Europa. Sed Philistus eam dicit maritimum Siciliae castellum. Gentile, Motyaenus.

Motylae, castellum Siciliae, circa Motyam, de quo Philistus libro quinto Rerum Sicularum. Gentile, Motylaenus.

LIBER SEXTUS.

25.

Dascon, Siciliae castellum, auctore Philisto libro sexto Rerum Sicularum : « Ad Plemmyrium et Dasconem. »

26.

Ietæ, castellum Siciliae, genere feminino, cujus Philistus meminit libro sexto. Gentile, Ietæus et Ietæa.

27.

Nacone, uti Elone, urbs Siciliae. Gentile, Naconeus, cujus meminit Philistus libro sexto Rerum Sicularum.

28.

Strata vero, stragulae, amacula, sagula, chlaenae, tapetes, xystides ; fortasse et instrata (περιστρώματα), quae vox usurpata est Philisti libro sexto et in Simyli Megarica.

LIBER SEPTIMUS.

29.

Tarchia, urbs Sicula. Philistus septimo Siculorum.

LIBER OCTAVUS.

30.

Idem : Ἐλθέστιοι, ἔθνος Λιβύης. Φίλιστος γ' « Περὶ δὲ τοὺς Λίβυας ἕκτ' » (ἐκτὸς Berk.) Εὐρώπῃ : Ἐλθέστιοι καὶ Μαστιηνοί. »

31.

Idem : Ἀρβέλη, πόλις Σικελίας. Τὸ ἐθνικὸν Ἀρβηλαῖος. Φίλιστος Σικελικῶν ὀγδόῃ.

32.

Idem : Ταύακα, πόλις Σικελίας. Φίλιστος ὀγδόῃ.

33.

Idem : Μίμαλκες, ἔθνος Λιβυκόν. Φίλιστος Σικελικῶν ὀγδόῃ.

Id. : Ἐρεβίδαί, μέρος Λωτοφάγων. Φίλιστος ὀγδόῃ.

34.

Theon. Proxymu. p. 19 : Ἐχομεν καὶ περὶ Φιλίστῳ ἐν μὲν τῇ ὀγδόῃ τὰ περὶ τὴν παρασκευὴν τῇ ἐπὶ Καρχηδονίους Διονυσίου τοῦ τυράννου, καὶ τῶν ὅπλων καὶ τῶν νεῶν, καὶ τῶν ὀργάνων τὴν πώλησιν. V. Diodor. XIV, 41-44, in quibus omnibus, inquit Wesselingius, æmulari videtur Philistum.

LIBER NONUS.

35.

Stephan. Byz. : Τίσσαι, χωρίον Σικελίας. Φίλιστος ἐννάτῳ.

36.

Idem : Ἀργυρος, πόλις. Φίλιστος ἐννάτῳ.

37.

Idem : Κύπη, Σικελίας φρούριον. Φίλιστος Σικελικῶν ἐννάτῳ.

LIBER OCTAVUS.

30.

Elbestii, gens Libyæ, de qua Philistus libro octavo : « Circa autem Libyes extra Europam Elbestii et Mastiaei. »

31.

Arbele, urbs Siciliae. Gentile Arbelæus, auctore Philisto Rerum Sicularum octavo.

32.

Tavaca, urbs Siciliae. Philistus octavo.

33.

Mimalces, gens Libyca, cujus meminit Philistus Rerum Sicularum libro octavo. — Erebidæ, pars Lotophagorum. Philistus libro octavo.

34.

Habemus etiam apud Philistum libro octavo, quæ ad apparatus belli, quod Dionysius gessit contra Carthaginienses, pertinent ; describitur enim et armorum et navium machinarumque fabrica.

LIBER NONUS.

35.

Tissæ, oppidulum Siciliae. Philistus nono.

36.

Argyrus, urbs, de qua Philistus libro nono.

37.

Cypa, Siciliae castellum, de quo Philistus libro nono Rerum Sicularum.

LIBER DECIMUS.

38.

Idem : Λογγόνη, Σικελίας πόλις. Ὁ πολίτης Λογγωναῖος. Φίλιστος δεκάτω. V. Exc. Diod. l. XIV, p. 347 Bip.

LIBER UNDECIMUS.

39.

Idem : Τύρσητα, πόλις Σαυνιτῶν. Φίλιστος ἐν-δεκάτω.

40.

Idem : Μυστία, πόλις Σαυνιτῶν. Φίλιστος ἐν-δεκάτω. Οἱ οἰκήτορες Μυστιανοί, ὡς τῆς Ὤστιας Ὤστιανοί. V. Diodor. XVI, 15.

41.

Idem : Νουκρία, πόλις Τυρσηνίας. Φίλιστος ια', καὶ ιε'. « Numerus ιε' vitiosus est; sed quid restituendum sit, puto scire neminem. » Gæller.

42.

Theon Progymn. p. 19 : Ἐχομεν . . . καὶ παρὰ Φίλιστω . . . ἐν . . . τῇ ια' τὰ περὶ τὴν ἐκφορὰν (Dionysii) καὶ τῆς πυρᾶς τὴν ποικιλίαν.

Plutarch. V. Pelopid. c. 34 : Ἐκείνων δὲ τῶν τερῶν (pompe funebres Pelopidae) οὐ δοκοῦσιν ἔττει λαμπρότεραι γενέσθαι, τοῖς τὸ λαμπρὸν οὐκ ἐν ὀρέαντι καὶ χρυσῷ καὶ πορφύραις εἶναι νομίζουσιν, ὥσπερ Φίλιστος ὕμνων καὶ θαυμάζων τὴν Διονυσίου τερῆν, οἷον τραγωδίας μεγάλης, τῆς τυραννίδος ἐξό-διον θεατρικὸν γενομένην.

LIBER DUODECIMUS.

43.

Stephan. Byz. : Κραστός, πόλις Σικελίας τῶν Σι-

κανῶν. Φίλιστος Σικελικῶν τρισκαίδεκάτω. Ἐκ ταύτης ἦν Ἐπίχαρμος ὁ κωμικὸς καὶ Λαῖς ἡ ἑταῖρα, ὡς Νεάνθης ἐν τῷ περὶ ἐνδόξων ἀνδρῶν. Ἐχει δὲ ἡ πόλις εὐπρεπεστάτας γυναῖκας, ὡς Φιλήμων. Ἀπίων δὲ, ὅτι μόνος Πολέμων ἔφη τὴν Λαῖδα Κορινθίαν.

Verba : Ἀπίων δὲ, ὅτι μόνος Πολέμων, etc. Jacobson in Mus. Att. t. III, fasc. 2, p. 225 e margine irrepsisse videntur. Fortasse nonnulla exciderunt.

FRAGMENTA INCERTA.

44.

Plin. H. N. VIII, 61 : *Memorat et Pyrrhum Gelonis tyranni canem Philistus*. Cf. Ælian. V. H. I. 13, H. A. VI, 62.

45.

Schol Pind. Pyth. I, 112 : Δεινομένης . . . Ἱέρωνος υἱὸς ἐκ τῆς Νικοκλείους τοῦ Συρακουσίου θυγατρὸς, κατὰ Φίλιστον καὶ Τίμαιον.

46.

Pausan. I, 29, 9, p. 74 : Μετὰ δὲ τοὺς ἀποθανόντας ἐν Κορίνθῳ, στήλην ἐπὶ τοῖσδε ἐστάναι τὴν αὐτὴν σημαίνει τὰ ἐλεγεία, τοῖς μὲν ἐν Εὐβοίᾳ τε καὶ Χίῳ τελευτήσασιν· τοὺς δὲ ἐπὶ τοῖς ἐσχάτοις τῆς Ἀσιαντῆς ἡπείρου διαφθαρῆναι δημοῖ, τοὺς δὲ ἐν Σικελίᾳ. Γεγραμμένοι δὲ εἰσιν οἱ τε στρατηγοὶ πλὴν Νικίου, καὶ τῶν στρατιωτῶν ὁμοῦ τοῖς ἀστοῖς Πλαταιεῖς. Νικίας δὲ ἐπὶ τῷδε παρείθη· γράφω δὲ οὐδὲν διάφορα ἢ Φίλιστος, δὲ ἔφη Δημοσθένην μὲν σπονδὰς ποιήσασθαι τοῖς ἄλλοις, πλὴν αὐτοῦ, καὶ ὡς ἡλίσκετο, αὐτὸν ἐπιχειρεῖν ἀποκτείνειν, Νικία δὲ τὴν παράδοσιν ἐθέλοντῇ γενέσθαι. Τούτων εἵνεκα οὐκ ἐνεγράφη Νι-

LIBER DECIMUS.

38.

Longone, oppidum Siciliae, cujus oppidanus Longonæus, auctore Philisto libro decimo.

LIBER UNDECIMUS.

39.

Tyrseta, urbs Samnitum. Philistus undecimo.

40.

Mystia, urbs Samnitum, de qua Philistus libro undecimo. Incolæ, Mystiani, uti ab Ostia Ostiani.

41.

Nuceria, urbs Tyrrheniæ, de qua Philistus libro undecimo et quintodecimo [?].

42.

Legimus etiam apud Philistum libro undecimo pompam funebrem Dionysii atque regi ornatum.

Illo funere splendidiora fuisse dixerit alia nemo, qui splendorem non ebore, auro, purpura metitur, ut Philistus, qui Dionysii decantat et stupet sepulturam, sicut magnæ tragœdiæ tyrannidis theatrale exodium.

LIBER DUODECIMUS.

43.

Crastus, urbs Siciliae Sicanorum, de qua Philistus Re-

rum Sicularum libro decimo tertio. Ex hac erat Epicharmus Comicus, et Laïs meretrix, teste Neanthe in libro de Viris illustribus. Habet hac urbs mulieres pulcherrimas, auctore Philemone. Apio vero inquit, solum Polemonem tradidisse, Laidem Corinthiam esse.

FRAGMENTA INCERTA.

45.

Dinomenes Hieronis filius ex Nicoclis Syracusani filia natus, ut tradunt Philistus et Timæus.

46.

Post eorum tumulos, qui ad Corinthum periire, columnam unam multis erectam esse, inscripti elegi testantur. Hos enim in Eubœa, illos in Chio, quosdam in extremis continentis Asiæ finibus, alios in Sicilia cecidisse indicant. Duces etiam inscripti sunt præter Niciam; et milites Plateenses una cum oppidanis. Niciam quidem omis- sum esse hanc ob causam Philistus prodidit, quem sequor. Scribit enim ille, Demosthenem in deditione faciendâ se unum excepisse, ac quum in hostium potestatem venisset, sibi ipsi mortem consciscere conatum esse; Niciam vero ultro deditionem fecisse, eamque ob rem nomen ejus in columna inscriptum non esse, quod,

κίας τῇ στῆλῃ, καταγνωσθεὶς αἰχμαλωτος ἐθελοντὴς εἶναι καὶ οὐκ ἀνὴρ πολέμῳ πρέπων.

Plutarch. V. Nic. c. 28: Διμοσθένην δὲ καὶ Νικίαν ἀποθανεῖν Τίμαιος οὕτως φησιν ὑπὸ τῶν Συρακουσίων καταλευσθέντας (scr. κελευσθέντας), ὡς Φίλιστος ἔγραψε καὶ Θουκυδίδης, ἀλλ' Ἑρμοκράτους πέμψαντος, ἔτι τῆς ἐκκλησίας συνιστώσης, καὶ δι' ἐνὸς τῶν φυλάκων παρέντος (sic scr. pro παρέντων), αὐτοὺς δι' ἐαυτῶν ἀποθανεῖν. V. Thucyd. VII, 86. Diodor. XIII, 19 sqq., Timæum secutus esse videtur.

47.

Cic. Div. I, 20: *Dionysii mater, ejus qui Syracusiorum tyrannus fuit, ut scriptum apud Philistum est, et doctum hominem, et diligentem, et æqualem temporum illorum, quum prægnans hunc Dionysium alio contineret, somniavit, se peperisse Satyriscum. Hinc interpretes portentorum, qui Galeotæ tum in Sicilia nominabantur, responderunt (ut ait Philistus), eum, quem illa peperisset, clarissimum Græciæ diuturna cum fortuna fore.* Cf. Valer. Max. VII, 7.

48.

Plin. H. N. VIII, 64: *Phylarchus refert, Centa-retum e Galatis, in prælio occiso Antiocho, potitum equo ejus conscendisse evantem. At illum indignatione accensum, domitis frenis, ne regi posset, præcipitem in abrupta isse, exanimatumque uia. Philistus a Dionysio relictum in cæno hærentem, ut sese evellisset, secutum vestigia domini, examine apum jubæ inhærente; eoque ostento tyrannidem a Dionysio occupatam.*

Cic. Divin. I, 33: *Facta conjectura etiam in Dionysio est paullo ante, quam regnare cepit: quicum per agrum Leontinum iter faciens, equum ipse demisisset in flumen, summersus equus voraginibus non exstitit: quem quum maxima contentione non potuisset extrahere, discessit, ut ait Philistus, ægre ferens. Quum aliquantulum progressus*

esset, subito exaudivit hinnitum, respexitque et equum alacrem lætus aspexit, cujus in juba examen apum consederat. Quod ostentum habuit hanc vim, ut Dionysius paucis post diebus regnare cæperit. Cf. Ælian. V. II. XII, 46, ibique Perizon. 49.

Pausan. V, 23, 5, p. 438: Πρὸς δὲ τῷ ἄρματι τῷ Γάϊωνος Ζεὺς ἐστήκεν ἀρχαῖος, ἔχων σκῆπτρον· Ὑβλαίων δὲ φασιν εἶναι ἀνάθημα. Αἱ δὲ ἦσαν ἐν Σικελίᾳ πόλεις αἱ Ὑβλαι, Γερεῖτις ἐπίκλησιν, τὴν δὲ, ὥσπερ γε καὶ ἦν, ἐκάλουν μελζονα. Ἐχουσι δὲ καὶ κατ' ἐμὲ ἔτι τὰ ὀνόματα. Ἐν τῇ Καταναίᾳ δὲ ἡ μετ' ἔρημος ἐς ἅπαν, ἡ δὲ κώμη τε Καταναίων ἡ Γερεῖτις καὶ ἱερὸν σφισιν Ὑβλαίας ἐστὶ θεοῦ, παρὰ Σικελιωτῶν ἔχον τιμὰς. Παρὰ τούτων δὲ χομισθῆναι τὸ ἄγλαμα ἐς Ὀλύμπιον ἡγοῦμαι. Τεράτων γὰρ σφῖς καὶ ἐνυπνίων Φίλιστος ὁ Ἀρχομενίδου φησὶν ἐξηγητὰς εἶναι, καὶ μάλιστα εὐσεβεῖα τῶν ἐν Σικελίᾳ βαρβάρων προσκείσθαι.

Verba αἱ δὲ ἦσαν ἐν Σικελίᾳ αἱ Ὑβλαι, Γερ. etc. Siebelis ita emendat, ut scribat: καὶ οὗτοι ἦσαν ἐν Σικελίᾳ πόλεις αἱ Ὑβλαι, Γελεῖτις ἐπ., τὴν δὲ etc. 50.

Euseb. Can. Chron. nr. 804, p. 126, ed. sec. Scalig. Amst. 1658: Τούτῳ τῷ ἔτει (annis ante captum Ilium XXI.) Καρχηδόνα φησὶ Φίλιστος κτισθῆναι ὑπὸ Ἐζώρου καὶ Καρχηδόνα τῶν Τυρίων.

V. Cluver. S. A. c. 51 sq., Beck. Hist. univ. T. I. p. 777, ed. sec., Scaliger. ad Euseb. l. l. p. 50 sq. Eusebium exscripsit Syncell. Chron. p. 137, in Corp. Byzantin. T. VII: Αἰνεΐας μετὰ τὴν εὐρυσιν Τροίας Λατίνων ἐβασίλευσεν ἔτη χγ'. (in marg. γ')., τοῦ δὲ κόσμου, δτμ'.

Σποράδην.

Καρχηδόνα φησὶ Φίλιστος κτισθῆναι ὑπὸ Ἐζώρου καὶ Καρχηδόνα τῶν Τυρίων κατὰ τοῦτον τὸν χρόνον. 51.

Clemens Alex. Strom. p. 618, D, (p. 738 sq. Oxon.): Ὀλίγοις δὲ τῶν καθωμιλημένων καὶ παρὰ

se quum hostibus ultro dedisset, quod imperatore ac forti viro dignum esset, non fecerat.

Demosthenem et Niciam periisse Timæus refellit lapidibus a Syracusanis coopertos, ut Philistus et Thucydides scriptum reliquerunt, sed certiores factos ab Hermocrate quid ageretur, quum nondum dimissa concione misisset ad eos aliquem, qui ab uno fuit ex custodibus admissus, sibimet ipsos mortem conscivisse.

49.

Prope Gelonis curram stat Jupiter antiqui operis, sceptrum tenens. Hyblæorum hoc esse donum aiunt. Fuere Hyblæ Siciliæ civitates duæ; cognomine Gereatis una, altera, ut erat, ita etiam vocabatur Major. Retinent etiamnum prisca nomina; et earum altera in agro Catanensi plane deserta est; altera Gereatis in iisdem finibus ad vici formam redacta. In hac sanum est Siculorum celebritate

religiosum, deæ, quam Hyblæam vocant, dicatum. Ab hoc ego populo signum arbitror in Olympiam deportatum. Nam ostentorum et somniorum interpretes eos esse, et ceteros, qui in Sicilia sunt, barbaros deorum carminibus colendis anteire, Philistus Archomenidis filius memorie prodidit.

50.

Hoc anno (21 ante captum Ilium) Carthaginem Philistus ait conditam esse ab Ezoro et Carchedone Tyriis. Æneas excisa Troja Latinis imperavit annis 23, mundi vero 4340.

Miscellanea.

Ab Ezoro et Carchedone Tyriis Carthaginem hoc tempore conditam scribit Philistus.

51.

Quum autem usus fuero paucis testimoniis virorum qui

τοῖς Ἑλλήσιν εὐδοκίμων ἀνδρῶν χρησάμενος μαρτυροῖς, τὸ κλεπτικὸν διελέγξας εἶδος αὐτῶν, ἐν διαφόροις τοῖς χρόνοις καταχρώμενος, ἐπὶ τὰ ἐξῆς τρέφομαι. Σόλωνος δὲ ποιήσαντος·

Τίττει γὰρ κόρος ὕβριν, όταν πολὺς ὀλβος ἐπεται,
ἀντικρυς δὲ Θεόγνις γράφει·

Τίττει τοι κόρος ὕβριν, όταν κακῶ ὀλβος ἐπεται.

Ὅθεν καὶ δὲ Θουκυδίδης (III, 39) ἐν ταῖς ἱστορίαις· «Εἰώθασιν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων, φησὶν, οἷς ἂν μάλιστα καὶ δι' ἐλαχίστου ἀπροσδόκητος εὐπραγία ᾔθῃ, εἰς ὕβριν τρέπεται.» Καὶ Φίλιστος ὁμοίως τὰ αὐτὰ μιμεῖται, ὧδε λέγων· «Τὰ δὲ πολλὰ κατὰ λόγον τοῖς ἀνθρώποις εὐτυχοῦντα ἀσφαλέστερα [παρὰ δόξαν] καὶ κακοπραγίαν· εἰώθασιν γὰρ μάλιστα οἱ παρὰ δόξαν ἀπροσδοκῆτως εὖ πράσσοντες εἰς ὕβριν τρέπεται.»

Verba : Εἰώθασιν δὲ οἱ πολλοὶ et quæ sequuntur Duker. et Gœller., collato Thucydide loco, huic in modum probabiliter disponunt et emendant : Εἰώθασιν δὲ οἱ πολλοὶ τῶν ἀνθρώπων. ... εἰς ὕβριν τρέπεται. Τὰ δὲ πολλὰ κατὰ λόγον τοῖς ἀνθρώποις εὐτυχοῦντα ἀσφαλέστερα, (ἢ) παρὰ δόξαν καὶ κακοπραγίαν. ... Καὶ Φίλιστος ὁμοίως τ. α. μ. ὧδε λέγων· Εἰώθασιν γὰρ μάλιστα etc. Aut totum hoc : τὰ δὲ πολλὰ ... κακοπραγίαν, Gœllerus ait, malim pro in-sitio habere. Nam sententiæ Solonis, dicit Duker., imitatio Thucydidea, quam ibi Clemens ostendit, his verbis, εἰώθασιν τρέπεται, absoluitur. Philistus autem Thucydidem imitatus est illis : εἰώθασιν γὰρ μάλιστα... τρέπεται, cum qua sententia nil commune habent hæc : τὰ δὲ πολλὰ... κακοπραγίαν.

52.

Stephan. Byz. : Ἀμβρακία, πόλις Θεσπρωτίας, ἀπὸ Ἀμβρακος τοῦ παιδὸς Θεσπρωτοῦ τοῦ Λυκάονος, ἢ ἀπὸ Ἀμβρακίας τῆς Λυγέου θυγατρὸς, περὶ ἧς Φυλίας. Τὸ ἔθνην Ἀμβρακίους, καὶ Ἀμβρακιώτης. Φίλιστος δὲ Ἀμβρακινὸς φησι Σικελικῷ τύπῳ.

sermonibus celebrantur et in magna existimatione habentur apud Græcos, et eorum furandi genus diversis temporibus exercitum abunde convicere, convertar ad ea quæ deinceps sequuntur. Quum autem cecinisset Solon :

« Nascitur ex nimis opibus petulantia multa », eodem modo scripsit Theognis :

« Nascitur ex nimis opibus petulantia pravis ».

Unde etiam Thucydides in Historiis : « Solent, inquit, plerique homines, quibus res secundæ aliquantisper præter spem evenerunt, reddi insolentes; pleraque vero, quæ rationi convenienter feliciter succedunt firmiora sunt, quam quæ præter expectationem eveniunt. » Philistus similiter eadem imitatur, sic dicens : « Solent, quibus res secundæ præter spem eveniunt, evadere insolentes. »

52.

Ambracia, urbs Thesprotiæ, quæ ab Ambrace Thesproti filio, Lycaonis nepote, sive ab Ambracia Augæ filia, cujus Phileas ineminit, nomen accepit. Gentile Ambracien-

53.

Idem : Ἀρτεμισιον, πόλις Οἰνώτρων ἐν μεσογείῳ. Ἑκαταῖος Εὐρώπῃ. Ὁ πολίτης Ἀρτεμισιάτης. Φίλιστος δὲ Ἀρτεμίτιον αὐτὴν καλεῖ, ἴσως Δωρικῶς. Ἔστι καὶ πόλις Εὐβοίας.

54.

Idem : Νώνυμα, πόλις Σικελίας. Ὁ πολίτης Νωνυμνῆς, ὡς Φίλιστος.

Eadem vulgo leguntur in editis Suidæ.

55.

Idem : Τρίκαλον, καὶ Τρίκαλα οὐδετέρως, πόλις Σικελίας. Φίλιστος.

56.

Hesych. : Βουβάρτις, νεῶς ὄνομα, παρὰ Φιλίστῳ. « Albert. et Hemsterh. ad Polluc. Onom. X, 52, cum Salmasio legunt : Βουβάρτις, i. e. μεγάλη βάρτις. Μυριοφόρον ejusmodi navem dixit Thucyd. VII, 25, ubi v. Duker. » Gæller.

57.

Schol. Germanic. p. 110, ed. Paris. 1559, 4 : *Quum Liber a Junone insania objecta fugeret ad occursum Dodonæi Jovis, ejusque in templo responsa peteret, ut Philistus refert, magni imbres cum grandine orti sunt ea parte, qua transmissurus erat. Asinis e contrario transeuntibus per aquas, in uno ex his sedens et ipse transvectus est, sine periculo et ab insania liberatus.* Cf. Hygin. Poet. astronom. II, c. 23, Apollod. III, 5, 1.

58.

Apostol. Proverb. Cent. I, p. 51 : Ἀδδηφάγον πεντηκόντορον] Φίλιστος.

Harpocrat. : Ἀδδηφάγους τριήρεις Λυσίας λέγει ἐν τῇ ὑπὲρ Εὐκρίτου διαμαρτυρίᾳ, εἰ γνήσιος ὁ λόγος. Καὶ ἀδδηφάγον πεντηκόντορον Φίλιστος.

59.

Συναγωγ. λέξ. χρ. p. 428, 2 : Ἀποθήκην, ἀντὶ τοῦ ἀποστροφῆς. Φίλιστος. Quam glossam repetunt Suidas et Zonaras.

sis et Ambraciotes : verum Philistus forma Sicula Ambracinus dixit.

53.

Artemisium, urbs in mediterraneis CEnotrorum, apud Hecatæum in Europa. Civis Artemisiates vocatur. Philistus eam Artemitium appellat, fortassis Dorice. Est item urbs Eubææ.

54.

Nonymna, oppidum Siciliæ, cujus oppidanus Nonymnæus, auctore Philisto.

55.

Tricalon, et Tricala neutraliter, urbs Siciliæ. Philistos.

56.

Bubartis, navis nomen apud Philistum.

58.

« Edax navigium quinquaginta remorum. »

59.

Ἀποθήκη (Repositoryum) significat etiam « refugium », apud Philistum.

60.

Pollux Onom. II, 154: Καὶ διὰ χειρὸς ἔχειν τὴν πόλιν, καὶ αὐτοχειρία, αὐτοχειρὶ, αὐτόχειρ ἐργάτης. Τὸ γὰρ παρὰ Φιλίστῳ αὐτοχειρίσαντες παμμίαρον.

61.

Hesych.: Μεστηρεύειν, τὸ μηδετέροις συμμαχεῖν. Φίλιστος. Cf. Phot. v. Μεσεύειν.

62.

Pollux Onom. II, 111: Ἀπὸ φωνῆς φώνημα,

μεγαλόφωνος, εὐφωνος, ἄφωνος, ἔμφωνος. Φίλιππος καὶ δίφωνον λέγει.

63.

Idem VII, 168: Βαλανεῖω δ' ὅν καὶ ἡ πυρία ἔποιτο. Εἴρηκε δ' Ἡρόδοτος (IV, 75)· πυρία Ἑλληνική. Φίλιστος δὲ λουτρά καὶ πυριάματα.

64.

Chæroboscus In Theodosium ap. Bekker. Anecd, p. 1305: Ἄδρυξ Ἄδρυκος, πόλις Συρακουσίων, ἀρσενικῶς λεγομένη. « Ἐφυγον εἰς τὸν Ἄδρυκα, » Φίλιππος (sic) ὁ ἱστορικὸς φησιν.

60.

Quod apud Philistum legitur αὐτοχειρίσαντες (Manu sua laborantes) pessime dictum est.

61.

Μεστηρεύειν, Neutri parti auxilio esse. Philistus.

62.

Philistus dicit etiam δίφωνον (bilinguem).

63.

Ad balneum pertinere videtur vaporarium. Herodotus dixit « vaporarium Græcum », Philistus vero « lavacra et fomenta. »

64.

Adryx, oppidum Syracusanorum, masculini generis. Philistus historicus: « Fugerunt Adrycem. »

TIMÆI FRAGMENTA.

ΙΣΤΟΡΙΑΙ. ΙΤΑΛΙΚΑ ΚΑΙ ΣΙΚΕΛΙΚΑ. LIBER PRIMUS.

1.

Schol. Apollon. Rhod. IV, 965: Τίμαιος Θρίνακίαν φησὶ καλεῖσθαι τὴν Σικελίαν, ὅτι τρεῖς ἄκρας ἔχει. Οἱ δὲ ἱστορικοὶ Θρίνακον φασὶν ἄρξαι τῆς Σικελίας. Μύλας δὲ, χερρόνησον Σικελίας, ἐν ἣ αἱ τοῦ Ἥλιου βόες ἐνέμουντο. Scholl. Pariss.: Τρίνακρῖς δὲ ἡ Σικελία, κατὰ μὲν Τίμαιον, διὰ τὸ τρεῖς ἔχειν ἄκρας, κατὰ δὲ τινες τῶν ἱστορικῶν, ἀπὸ Τρίνακρος τοῦ τῆς Σικελίας ἄρξαντος. Μύλας δὲ φησὶ χερρόνησον εἶναι ἐν Σικελίᾳ, ἐν ἣ αἱ τοῦ Ἥλιου βόες ἐνέμουντο. Cf. Steph. Byz. s. v. Τρίνακρῖς.

2.

Diodor. V, 6: Περὶ δὲ τῶν κατοικησάντων ἐν τούτῃ (sc. τῇ Σικελίᾳ) πρώτων Σικανῶν, ἐπειδὴ τινες τῶν συγγραφέων διαφωνοῦσιν, ἀναγκαῖόν ἐστι συντόμως εἰπεῖν. Φθιστος μὲν γὰρ φησιν ἐξ Ἰθέριας αὐτοὺς ἀποικισθέντας κατοικῆσαι τὴν νῆσον, ἀπὸ τινος Σικανοῦ ποταμοῦ κατ' Ἰθέρϊαν ὄντος τετευχότας τούτης τῆς προσηγορίας. Τίμαιος δὲ τὴν ἄγνοιαν τούτου τοῦ συγγραφέως ἐλέγχας ἀκριβῶς ἀποφαίνεται τούτων εἶναι· πολλὰς δὲ αὐτοῦ φέροντος ἀποδείξεις τῆς τούτων ἀρχαιότητος, οὐκ ἀναγκαῖον ἡγούμεθα περὶ τούτων διεξιέναι.

Quæ sequuntur ex eodem Timæo fluxisse vi-

ITALICA ET SICULA. LIBER I.

1.

Trinacria vocatur Sicilia secundum Timæum, quod tria habet promontoria.

2.

De Sicanis, primis Siciliae incolis, quum scriptores nonnulli sententiis variant, ut breviter aliquid disseramus, necessarium est. Philistus quidem (fr. 3) ex Iberia per coloniae deductionem translatus in possessionem terræ venisse affirmat, a Sicano, Iberiæ flumine quodam, nomen illud sortitos. Sed Timæus ignorantiam scriptoris refellens, indigenas esse liquido ostendit. Qui quia multas ad demonstrandam horum antiquitatem rationes affert, aliquid illarum recensendum esse non arbitramur.

3.

Atabyrum, mons Rhodi, de quo Rhianus libro sexto Mes-

dentur. — Sicanis successerunt ex Italia Siculi; de his nihil exstat. Deinde apud Diodorum c. 9, memorantur Cnidii et Rhodii, qui Ol. 50 in Siciliam commigrarunt, post vero in Liparam insulam transvecti sunt. Ex hac fortasse narratione petita est mentio Atabyrii, incerti situs oppidi.

3.

Steph. Byz.: Ἀτάβυρον, ὄρος Ρόδου. Ῥιανὸς ἔκτωρ Μεσσηνιακῶν. Τὸ ἐθνικὸν Ἀταβύριος. Ἐξ οὗ καὶ Ἀταβύριος Ζεύς. Ἔστι καὶ Σικελίᾳ Ἀταβύριον, ὡς Τίμαιος. Κέκληται δὲ τὰ ὄρη ἀπὸ τινος Τελχίνο; Ἀταβυρίου. Ἔστι καὶ Περσικὴ πόλις. Ἔστι καὶ Φοινίκης.

4.

Parthen. Erot. c. 29: Ἱστορεῖ Τίμαιος Σικελικοῖς. Ἐν Σικελίᾳ δὲ Δάφνης Ἑρμοῦ παῖς ἐγένετο, σύριγγί τε δεξιᾷ χρησασθαι, καὶ τὴν ἰδίαν ἐκπρεπῆς. Οὗτος εἰς μὲν τὸν πολὺν ὄμιλον ἀνδρῶν οὐ κατῆν βουκολῶν δὲ κατὰ τὴν Αἴτην χείματρός τε καὶ θέρους ἡγρὰύλει. Τούτου λέγουσιν Ἐχιναιίδα νύμφην ἐρασθεῖσαν παρακινεῖσθαι αὐτῷ γυναικὶ μὴ πλησιάζειν· μὴ πειθομένου γὰρ αὐτοῦ συμβήσεται τὰς ὄψεις ἀποβαλεῖν. Ὁ δὲ χρόνον μὲν τινα καρτερῶς ἀντεῖχε, καίπερ οὐκ ὀλίγων ἐπιμαυνομένων αὐτῷ. Ὑστερον δὲ μίᾳ τῶν κατὰ τὴν Σικελίαν βασιλίδων οἶνον πολλὸν δηλησμένη αὐτὸν, ἤγαγεν εἰς ἐπιθυμίαν αὐτῇ μιγῇ

seniacorum mentionem facit. Gentile, Atabyrius. Ab hoc monte Jupiter Atabyrius nomen habet. Est item Siciliae Atabyrium, teste Timæo. Montes ita dicti sunt a quodam Atabyrio Telchine. Est hoc nomine etiam urbs Persica, alia item Phoenicia.

4.

Scribit Timæus in Rebus Siculis: In Sicilia erat Daphnis, Mercurii filius, fistulis canere eximie doctus, et insigni specie præditus. Is in frequentiam hominum non veniebat, verum circa Aetnam boum pastor et hiemis et æstatis tempore in agro pernoctabat. Hujus amore aiunt Echenaidem nympham captam, injunxisse ei ne cuiquam mulieri se applicaret. Si enim non obediret, futurum ut oculis privaretur. Ille itaque aliquamdiu fortiter resistebat, quamvis a plurimis vehementer impeteretur. Postremum autem una ex Siciliae reginis multo vino eum inficiens, in concupiscentiam induxit, ut cum ea commisceretur: at-

ναι. Καὶ οὗτος ἐκ τοῦδε, ὁμοίως Θυμύρα τῷ Θρακί, δι' ἀφροσύνην ἐπιπύρωτο. Cf. Diodor. IV, 84.

De Cerere Timæum initio Siculorum egisse (v. Diodor. V, 3 sqq.) suspicor ob locum Polimonis apud Athenæum X, p. 416, B: Πολέμων δ' ἐν πρώτῳ τῶν πρὸς Τίμαιον παρὰ Σικελιώταις φησὶν Ἀδδερφαγίας ἱερὸν εἶναι καὶ Σιτοῦς Δήμετρος ἀγάλμα, οὗ πλησίον ἰδρύσθαι καὶ Ἰμαλίδος, καθάπερ ἐν Δελφοῖς Ἑρμούχου, ἐν δὲ Σκώλῳ τῷ Βοιωτιακῷ Μεγαλάρτου καὶ Μεγαλομάζου. Cf. Preller. fr. Polimon. p. 71.

5.

Schol. Apollon. Rhod. IV, 786: Πλαγχταὶ πέτραι ἐν τῷ πορθμῷ εἰσὶν, ὡς Τίμαιος καὶ Πεισίστρατος ὁ Λιπαρχίος. Siciliae et Italiae descriptio ansam præbuisse videtur uberius exponendi Argonautarum expeditionem. Quæ ad eam spectant fragmenta hæc sunt:

6.

Diodor. IV, 56: Οὐκ ὀλίγοι τῶν τε ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τῶν μεταγενεστέρων, ὧν ἐστὶ καὶ Τίμαιος, φασὶ τοὺς Ἀργοναύτας μετὰ τὴν τοῦ δέρου ἀρπαγὴν, πυθομένου ὑπ' Αἰήτου προκατελιθῆναι ναυσὶ τὸ στόμα τοῦ Πόντου, πρᾶξιν ἐπιτελέσασθαι παράδοξον καὶ μνήμης ἀξίαν. Ἀναπλεύσαντας γὰρ αὐτοὺς διὰ τοῦ Ταναΐδος ποταμοῦ ἐπὶ τὰς πηγὰς, καὶ κατὰ τόπον τινὰ τὴν ναῦν διελκύσαντας, καθ' ἑτέρου πάλιν ποταμοῦ, τὴν ῥύσιν ἔχοντες εἰς τὸν Ὠκεανόν, καταπλεῦσαι πρὸς τὴν θάλασσαν· ἀπὸ δὲ τῶν ἀρχτῶν ἐπὶ τὴν δύσιν κομισθῆναι, τὴν γῆν ἔχοντας ἐξ εὐωνύμων, καὶ πλησίον γενομένους Γαδείρων εἰς τὴν καθ' ἡμᾶς θάλασσαν εἰσπλεῦσαι. Ἀποδείξεις δὲ τούτων φέρουσι, δεικνύντες τοὺς παρὰ τὸν Ὠκεανὸν κατοικοῦντας Κέλτας σεβομένους μάλιστα τῶν θεῶν τοὺς Διοσκούρους· παραδόξιμον γὰρ ἔχειν αὐτοὺς ἐκ παλαιῶν

χρόνων τὴν τούτων τῶν θεῶν παρουσίαν ἐκ τοῦ Ὠκεανοῦ γεγεννημένην. Εἶναι δὲ καὶ τὴν παρὰ τὸν Ὠκεανὸν χώραν οὐκ ὀλίγας ἔχουσιν προσηγορίας ἀπὸ τῶν Ἀργοναυτῶν καὶ τῶν Διοσκούρων. Παραπλησίως δὲ καὶ τὴν ἐντὸς Γαδείρων ἥπειρον ἔχειν ἐμφανῆ σημεῖα τῆς τούτων ἀνακομιδῆς. Παρὶ μὲν γὰρ τὴν Τυρρηνίαν καταπλεύσαντας αὐτοὺς εἰς νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Αἰθαλίαν, τὸν ἐν αὐτῇ λιμένα, κάλλιστον ὄντα τῶν ἐν ἐκείνοις τοῖς τόποις, Ἀργῶν ἀπὸ τῆς νεῶς προσγεῦσαι, καὶ μέχρι τῶνδε τῶν χρόνων διαμένειν αὐτῶν τὴν προσηγορίαν. Παραπλησίως δὲ τοῖς εἰρημέναις, κατὰ μὲν τὴν Τυρρηνίαν ἀπὸ σταδίων ἑκατακισμῶν τῆς Ῥώμης ὀνομάσαι λιμένα Τελαμῶνα· κατὰ δὲ Φορμίες τῆς Ἰταλίας Αἰήτην, τὸν νῦν Καϊήτην προσγορευόμενον. Πρὸς δὲ τούτοις ὑπ' ἀνέμων αὐτὰς ἐκρίζοντας εἰς τὰς Σύρτις, καὶ μαθόντες παρὰ Τρίτωνος τοῦ τότε βασιλεύοντος τῆς Αἰθύης τὴν ἐκείνην τῆς θαλάττης, καὶ τὸν κίνδυνον ἐκφυγόντας, ζωρήσθαι χαλκοῦν τρίποδα, τὸν ἀρχαίοις μὲν κεχαρτημὸν γράμματα, μέχρι δὲ τῶν νεωτέρων χρόνων ἐμμέναντα παρὰ τοῖς Εὐεσπερίταις. Cf. Pseudo-Aristot. De mir. auscult. c. 113, qui multa ex Timæo in sua transtulit, et Strabo V, p. 342.

7.

Schol. Apollon. Rhod. IV, 1217: Τιμωνίς δὲ πρώτῳ τῶν Σικελικῶν ἐν Κόλχοις φησὶν Ἰάσονα Μήδειαν γῆμαι, Αἰήτου αὐτῷ ἐγγυήσαντος. Ὁ δὲ αὐτὰ φησι· Δείκνυνται παρὰ τὸν παράπλου ἐνδὸν τοῦ Πόντου κῆποι τινες Ἰασόνιοι καλούμενοι, καθ' ὧν τῇ ἀπόδασιν ἐποιήσατο· καὶ κατὰ τὴν Αἴαν γυμνάσιον καὶ οἶστροι, καὶ τῆς Μηδείας θάλαμος, καθ' ὃς τὸ ἐνυμφεύθη· καὶ πρὸς τῇ πόλει ἱερὸν ἰδρυμένον Ἰάσονος, καὶ πρὸς τούτοις ἱερὰ πολλά. Τίμαιος δὲ ἐν Κερκύρᾳ λέγων γενέσθαι τοὺς γάμους, καὶ περὶ τῆς θύσης ἱστορεῖ, ἐτι καὶ νῦν λέγων ἀγεσθαι αὐτὴν κατ' ἐπι-

que ab hoc tempore ille simili modo quo Thrax Thamyras, per insipientiam oculis caruit.

5.

Planctæ (scopuli errantes) in freto Siculo sunt, ut dicunt Timæus et Pisistratus Liparæus.

6.

Non pauci, tum veterum, tum etiam recentium, inter quos et Timæus est, scriptorum perhibent, Argonautas post vellus abreptum, cognito ostium Ponti ab Æeta navibus præoccupatum esse, mirificum et memoria dignum facinus edidisse. Tanaim enim ingressos ad fontes ejus adscendisse, navique per aliquod terræ intervallum protracta, per aliud flumen in Oceanum sese effundens ad mare devenisse, et tum a borea versus occasum ita cursum flexisse, ut a sinistra continentem haberent, et tandem juxta Gades in mare nostrum inveharentur. Ad id probandum his utuntur argumentis: primo quod Celtae Oceani accolæ inter deos maxime Dioscuros venerentur; apud quos a priscis inde temporibus traditum, ex Oceano deos hosce quondam ad ipsos delatos esse. Tum quod in regionibus Oceano propinquis, non paucae ab Argonautis et Dioscuris appellationes adhuc sint reliquæ. Porro quod

continens intra Gades manifesta horum reditus signa ostendat. In Tyrreniæ enim transitu, ad insulam, quæ Æthalia dicitur, advectos pulcherrimum ibi omnium, qui in illis regionibus exstant, portum Argoum de navi sui nuncupasse: quod nomen ad hanc quoque tempestatem duret. Quod ad eum quoque modum in Etruria portum octingentis a Roma stadiis, Telamonem nominarint. Quod denique ad Formias in Italia portui nomen Ætæ, qui nunc Caieta est, indiderint. His addunt, procellarum vi ad Syrtes abreptos, a Tritone, Libyæ tunc rege, quæ natura maris esset, et qua ratione periculum effugerent, illos didicisse. Ob quod æneum ei tripodem donarint, qui priscis inscriptus literis non ita pridem apud Euhesperitas superstes fuerit.

7.

Timonax libro primo Rerum Sicularum in Colchis dicit Iasonem Medeam duxisse ab Æeta ei desponsam. Idem dicit: monstrantur ubi trajicitur in Ponto horti quidam Iasonii, per quos discesserit, atque in Æa gymnasium et disciuli Medæ cubiculum, in quo tum nuptui collocata est, et præceps urbem fanum Iasonis, multa que præterea sacra. Timæus vero in Corcyra contendens nuptias celebratas esse, etiam

τὸν Μηδείας πρῶτον θυσίας ἐν τῷ Ἀπόλλωνος ἱερῷ. Καὶ βοῦς δὲ φησι μνημεῖα τῶν γάμων ἰδρύσασθαι, σύνεγγυς μὲν τῆς θαλάσσης, οὐ μακρὰν δὲ τῆς πόλεως. Ὀνομάζουσι δὲ τὸν μὲν, Νυμφῶν· τὸν δὲ, Νηρηίδων. Ὁ γὰρ μὲν Ἀπολλώνιος τὸν μὲν φησι Νυμφῶν εἶναι τὸν βοῦμόν· τὸν δὲ, τῶν Μοιρῶν.

■

Idem IV, 1153: Ἰστέον δτι Τίμαιος λέγοντος ἐν Κερκύρα τοὺς γάμους (sc. Μηδείας) ἀχθῆναι, Διονύσιος δ Μιλήσιος ἐν δευτέρῳ τῶν Ἀργοναυτικῶν, ἐν Βυζαντίῳ φησίν. Ἀντίμαχος ἐν Λυδῇ, πλησίον τοῦ ποταμοῦ μιγῆναι αὐτῇ φησι τὸν Ἰάσονα. Fieri tamen potest, ut hæc deprompta sint ex descriptione Corcyrae. V. fr. 54.

9.

Idem II, 400: Κίρκαιον δὲ τόπος ἐστὶ τῆς Κολχίδος, ἀπὸ Κίρκης τῆς Αἰήτου ἀδελφῆς, ἡ πεδίων. Οὐ δύναται δὲ ἀπὸ τῆς ἐτέρας Κίρκης ὠνομάσθαι. Ἐγένοντο γὰρ Κίρκαι δύο, περὶ ὧν ἐν τοῖς ἐξῆς ἐροῦμεν. Τίμαιος δὲ φησι, πεδίων ἐν Κόλχοις εἶναι Κίρκαιον.

10.

Præter Argonautarum expeditionem Timæus in primis Siculorum libris iter Herculis ex Iberia in Celticam, inde per Alpes in Italiam et Siciliam enarravit.

Diodor. IV, 21: Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς ἀπὸ τοῦ Τιβέριως ἀναζεύξας, καὶ διεξιὼν τὴν παράλιον τῆς νῦν Ἰταλίας ὀνομαζομένης, κατήντησεν εἰς τὸ Κυμαῖον πεδίων, ἐν ᾧ μυθολογοῦσιν ἄνδρας γενέσθαι ταῖς τε βώμιας προέχοντας καὶ ἐπὶ παρανομίᾳ διωνομασμένους, οὓς ὀνομάζεσθαι Γίγαντας. Ὀνομάσθαι δὲ καὶ τὸ πεδίων τοῦτο Φλεγραιῶν ἀπὸ τοῦ λόφου τοῦ τὸ παλαιὸν ἱπλάτον πῦρ ἐκφυσῶντος παραπλησίως τῇ κατὰ τὴν Σικελίαν Αἴτνῃ· καλεῖται δὲ νῦν ὁ τόπος Οὐτεσούβιος, ἴσων πολλὰ σημεῖα τοῦ κεκαῦσθαι κατὰ τοὺς ἀρχαίους

χρόνους. Τοὺς δ' οὖν Γίγαντας πυθομένους τὴν τοῦ Ἡρακλέους παρουσίαν, ἀθροισθῆναι πάντας καὶ παρατάξασθαι τῷ πρῶτῳ. Θαυμαστῆς δὲ γενομένης μάχης κατὰ τε τὴν βώμην καὶ τὴν ἀλκὴν τῶν Γιγάντων, φασὶ τὸν Ἡρακλέα, συμμαχοῦντων αὐτῷ τῶν θεῶν, κρατῆσαι τῇ μάχῃ, καὶ τοὺς πλείστους ἀνελόντα, τὴν χώραν ἐξημερῶσαι. Μυθολογοῦνται δ' οἱ Γίγαντες γηγενεῖς γεγονέναι, διὰ τὴν ὑπερβολὴν τοῦ κατὰ τὸ σῶμα μεγέθους. Καὶ περὶ μὲν τῶν ἐν Φλέγρα φονευθέντων Γιγάντων τοιαῦτα μυθολογοῦσιν οἱ, οἷς καὶ Τίμαιος ὁ συγγραφεὺς ἠκολούθησεν. Cf. Diodor. V, 71.

11.

Diodor. IV, 22: Ὁ δ' οὖν Ἡρακλῆς καταντήσας ἐπὶ τὸν πορθμὸν κατὰ τὸ στενότατον τῆς θαλάττης, τὰς μὲν βοῦς ἐπεραιώσεν εἰς τὴν Σικελίαν, αὐτὸς δὲ ταύρου κέρως λαβόμενος διενήξατο τὸν πόρον, ὄντος τοῦ διαστήματος σταδίων τριῶν καὶ δέκα, ὡς Τίμαιός φησι. Cf. Plin. N. H. III, 8.

12.

A. Gell. Noctt. Att. 11, 1: *Timæus in Historiis, quas oratione græca de rebus populi Romani composuit, et M. Varro in Antiquitatibus rerum humanarum terram Italiam de græco vocabulo appellatam scripserunt; quoniam boves græca vetere lingua ἰταλοὶ vocitati sunt, quorum in Italia magna copia fuerit: bucetaque in ea terra gigni pascique solita sint complurima.* V. Niebuhr. Hist. Rom. tom. I, p. 31 sq.

13.

Tzetzes ad Lycophr. 615: Ἀλούσης τῆς Τροίας Διομήδης ἀντὶ βάρους λίθους ἐκ τοῦ τείχους τῆς Τροίας εἰς τὴν ἑαυτοῦ ναῦν ἔβαλε. Παραγενόμενος δὲ εἰς τὸ Ἄργος, καὶ μόλις φυγὼν τὸν ἐκ τῆς γαμετῆς αὐτοῦ θάνατον, παρεγένετο εἰς Ἰταλίαν, εὐρὼν δὲ τριηκῶτα τὸν Κολχικὸν δράκοντα λυμαινόμενον τὴν Φαιακίδα,

de sacrificio narrat, quod, postquam primum Medea in Apollinis templo fecisset, etiam nunc quotannis institui dicit. Etiam aras ait in nuptiarum memoriam exstructas esse prope mare, non procul ab urbe. Quarum alteram Nymphiarum vocant, alteram Nereidum. Apollonius vero ait alteram Nymphis, alteram Parcis esse sacratam.

8.

Timæo auctore Medæ nuptiæ in Corcyra celebratae sunt. Dionysius vero Milesius libro secundo Argonauticorum Byzantii, Antimachus in Lyde prope fluvium (Phasia) ait Iasonem cum ea concubuisse.

9.

Circæum locus est vel campus Colchidis a Circe Ætææ sorore nominatus. Non potest ab altera Circe nomen habere. Erant enim duæ Circeæ, de quibus postea dicemus. Timæus ait in Colchide fuisse campum Circæum.

10.

Hercules a Tiberi profectus et maritimos Italiae, quæ nunc quidem vocatur, tractus percurrrens, in Cumam descendit planitiem, ubi homines roboris immanitate et violentia facinorum infames, quos Gigantes nominant, fuisse fabulantur. Phlegreus quoque campus is locus ap-

pellatur, a colle nimirum, qui olim Ætnæ instar Siculae magnam vim ignis eructabat; nunc Vesuvius nominatur, multa inflammationis pristinae vestigia servans. Gigantes, cognito Herculis adventu, conjunctis viribus cum instructa illi acie obviam procedunt omnes, et commissa pro viribus et ferocia Gigantum pugna vehementi, Herculem dicunt deorum societate adjutum victoriam obtinuisse, et plerisque occisis regionem illam pacavisse. Ob stupendam vero corporum proceritatem Gigantes hi terrigenæ dicebantur. De Gigantum igitur ad Phlegram internecione nonnulli, quos et Timæus sequitur, ista fabulantur.

11.

Hercules qua arctissimum est mare delatus boves transiecit in Siciliam, ipse vero apprehenso tauri cornu pernavit intervallum, ut Timæus ait, tredecim stadiorum.

13.

Postquam Troja capta erat, Diomedes lapides e muro Trojae in navem suam conjecit ad pondus ejus augendum. Quum vero Argos pervenisset vixque necem effugisset, quam ei machinata erat uxor, ad Italiam se convertit, ubi draconem Colchicum, qui Phæacidem vastabat, interfe-

13.

ἔκτεινε, τὴν τοῦ Γλαύκου χρυσὴν ἀσπίδα κατέχων. Ἐνόμισε γὰρ ὁ δράκων τὸ χρυσοῦν εἶναι δέρας τοῦ κριοῦ. Τιμηθεὶς δὲ ὁ Διομήδης ἐπὶ τούτῳ σφόδρα, ἀνδριάντας κατεσκεύασεν ἐαυτοῦ ἐκ τῶν λίθων τῆς Ἰλίου, ὧν ἐνεβάλετο τότε εἰς τὴν ναῦν, καὶ ἕστησε τούτους κατὰ πᾶν τὸ ἐκεῖ πεδῖον. Ὑστερον δὲ ἀνελθὼν ὁ Δαυνὸς αὐτὸν ἔρριψε καὶ τοὺς ἀνδριάντας εἰς τὴν θάλασσαν. Οὗτοι δὲ ἀνερχόμενοι ὑπὸ τῶν κυμάτων πάλιν ἐξήρχοντο πρὸς τὰς βάσεις αὐτῶν. Ἱστορεῖ δὲ τοῦτο Τίμαιος ὁ Σικελὸς καὶ Λύκος ἐν τρίτῳ.

14.

Idem ibid. 1137: Αἱ δὲ τῶν Δαυνίων γυναῖκες μέλαιναν ἐσθῆτα φοροῦσι, καὶ τὰς ὄψεις βάπτονται πυρρῷ χρώματι, ὥς φησι Τίμαιος, ταινίαις τε πλατείαις εἰσὶν ὑπεζωσμένοι, ὑποδεδεμένοι τὰ κοῖλα ὑποδήματα καὶ ῥάβδον κατέχουσαι. Cf. Pseudo-Aristot. De mir. auscult. c. 119.

15.

Idem ibid. 1050: Εἰώθασιν οἱ Δαύνιοι, ἦτοι οἱ Καλαβροὶ, ἐν μηλωταῖς καθεύδειν ἐν τῷ τάφῳ τοῦ Ποδαλείριου, καὶ καθ' ὕπνου λαμβάνειν χρησμούς ἐξ αὐτοῦ. Εἰώθασιν δὲ καὶ ἐν τῷ πλησίον ποταμῷ Ἀλθαίνῳ ἀπολούεσθαι καὶ αὐτοὶ καὶ τὰ θρέμματα αὐτῶν, καὶ ἐπικαλεῖσθαι τὸν Ποδαλείριον, καὶ ἰᾶσθαι, ὅθεν καὶ ὁ ποταμὸς ἔχει τὴν ὀνομασίαν, ὡς ἀλθαίνων, κατὰ Τίμαιον, καὶ θεραπέων ἀπάντων τῶν λουομένων ζώων τὰ τραχύματα, ὡς, κατὰ Μεθόδιον τὸν ἰατρὸν, Ἀλφειὸς, τῆς Ἀρκαδίας ποταμὸς, ἰᾶται τοὺς ἀλφροὺς, καὶ κατὰ Βιγρίδιον δὲ, ποδαγριῶντας ὁ Κύδνος.

16.

Strabo V, p. 248: Καὶ Τίμαιος δὲ περὶ τῶν Πιθηκουσσῶν φησὶν ὑπὸ τῶν παλαιῶν πολλὰ πα-

ραδοξολογεῖσθαι, μικρὸν δὲ πρὸ ἐαυτοῦ τὸν Ἐπωμέεος λόγον ἐν μέσῃ τῇ νήσῳ τιναγέντα ὑπὸ σεισμῶν ἀνέβαλεν πῦρ καὶ τὸ μεταξὺ αὐτοῦ καὶ τῆς θαλάσσης ἐξῶσαι, πολὺ δὲ, ἐπὶ τὸ πέλαγος· τὸ δ' ἐκτερωθὲν τῇ γῆς, μετεωρισμὸν λαβὼν, κατασκήψαι πάλιν τρυφῶν εἰδὼς εἰς τὴν νῆσον, καὶ ἐπὶ τρεῖς τὴν θάλασσαν ἀνωχωρῆσαι σταδίους· ἀναχωρήσασαν δὲ, [μετ'] ὡς πάλι ὑποστρέψαι, καὶ τῇ παλιρροίᾳ κατακλύσαι τὴν νῆσον καὶ γενέσθαι σβέσειν τοῦ ἐν αὐτῇ πυρός· ἀπὸ δὲ τῆς ἡχου τοῦ ἐν τῇ ἡπείρῳ φυγεῖν ἐκ τῆς παραλίας εἰς τὴν ἀνω Καμπανίαν. Ita hæc constituit Coraes.

Casaubon. pro Ἐπωμέα ex Plin. II, 88, restituendum censet Ἐπωπέα. Cf. Beckmann. ad Pseudo-Aristot. De mir. ausc. p. 79.

17.

Antig. Caryst. c. 167: Heraclides Ponticus paludem Sarmatiae esse dicit, quam nulla unquam avis supervolaret, atque accedentem fœtore necari; eandem naturam tum aliorum, tum Averni lacus esse. Ὁ δὲ Τίμαιος τοῦτο μὲν ψεῦδος ἡγῆται εἶναι· τὰ πλείστα γὰρ κατὰ τύχην (κατατυχεῖν Benil. τῶν εἰθισμένων παρ' αὐτῇ διακρίσθαι· ἐκεῖνο μόνον λέγει, εἰοτί συνδένδρων τόπων ἐπικειμένων αὐτῇ, καὶ πολλῶν κλάδων καὶ φύλλων, διὰ τὰ πνεύματα τῶν μὲν κατακλυμένων, τῶν δὲ ἀποσειομένων, οὐδέν ἐστι ἰδεῖν ἐπ' αὐτῇ ἐρεστηχὸς, ἀλλὰ διαμένειν καθαρῇ.

Eadem ex eodem fonte non nominato tamen habet Pseudo-Aristot. De mir. ausc. c. 108.

18.

Athenæus IV, 13, p. 153, D, de luxuria Etruscorum disserens, Τίμαιος, inquit, ἐν τῇ πρώτῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ τὰς θεραπαίνας, φησὶ, παρ' αὐτῶν, μέχρι οὗ ἂν αὐξηθῶσι, γυμνὰς διακονεῖσθαι.

cit, Glauci scutum aureum manibus tenens. Draco enim opinatus est, aureum illud esse vellus arietis. Hanc ob rem quum Diomedes magno in honore haberetur, simulacra sui fecit ex lapidibus Iliacis, quos tum in navem iniecerat, eaque collocavit per totam hujus regionis planitiem. Postea vero advenit Daunus, ipsumque cum simulacris in mare projecit: hæc autem ex undis emergerunt et ad fundamenta sua redierunt. Hæc narrant Timæus Siculus et Lycus libro tertio.

14.

Dauniorum mulieres vestitum habent nigrum, vultum rufo colore tingunt, ut ait Timæus, latas tænias succingunt, calceos subligant concavos et baculum manibus tenent.

15.

Solent Daunii, Calabri nempè, in pellibus ovinis in sepulcro Podalirii dormire et per somnos ab eo accipere oracula. Solent etiam in Althæno, fluvio vicino, lavari et ipsi et pecora eorum, et invocare Podalirium et sanari, unde etiam nomen habet fluvius, quippe medens, auctore Timæo, et sanans omnium, quæ in eo lavantur, animantium vulnera; ut, auctore Methodio medico, Alpheus, Arcadiæ fluvius, impetiginem sanat, et secundum Bigridium Cydnus fluvius eos, qui podagra laborant.

16.

Atque Timæus etiam de Pithecusis tradit veteres multam fidem excedentia perhibuisse. Paulo autem ante suam civitatem media in insula collem, cui nomen Epomeo, terræ motu concussum ignes evomuisse; et quod terræ inter ipsam ac mare erat, non exiguum illud, ad mare perpulisse: ac terram in cineres versam, rursum vehementi turbine ad insulam appulisse, tribusque inde mare recessisse stadiis; quod paulo post rursum ad terram dederit impetum, sic maris æstum inundasse insulam, ignemque in ea loco pacto extinctum: fragore autem percussos eos, qui continentem habitabant, ab ora maritima in interiorem Campaniam profugisse.

17.

Hoc Timæus mendacium esse putat: nam plurima eorum quæ apud eum versari solerent bene sese habent. Illud vero dicit: « quum loca ei adjacentia arboribus consita essent, magnaue ramorum foliorumque multitudo ventis confringeretur atque dispergeretur, nihil in eo conspicui posse, eumque semper purum esse videri.

18.

Timæus Historiarum libro primo ait, apud Etruscos lascivas etiam, priusquam adultæ sint, nudas ministrare.

Idem XII p. 517, D: Παρὰ δὲ Τυρρῆνοις, ἐκτό-
πως τρυφήσασιν, ἱστορεῖ Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ, ὅτι
αἱ θεράπαινοι γυμναὶ τοῖς ἀνδράσι διακονοῦνται. V.
Niebuhr. l. l. tom. I, p. 95 sq.

19.

Tertullian. De spectacul. p. 139, 28 Franecq.
1697: *Lydos ex Asia transvenas in Hetruria con-*
sedisse, ut Timæus refert, duce Tyrreno, qui
fratri suo cesserat regni contentione (exstant au-
ctores multi).

20.

Dionys. Halic. Antiq. Rom. I, c. 67: Deos
a Romanis Penates vocatos græce vario modo
reddi; Σχήματος δὲ καὶ μορφῆς αὐτῶν περὶ Τίμαιος
μὲν ὁ συγγραφεὺς ὧδε ἀποφαίνεται· κηρύκις σιδηρᾷ
καὶ χαλκᾷ, καὶ κέραμον Ἑρωϊκὸν εἶναι, τὰ ἐν τοῖς
αὐτοῖς τοῖς ἐν Λαουινίῳ κείμενα ἱερά. Πυθέσθαι δὲ
αὐτὸς ταῦτα παρὰ τῶν ἐπιχωρίων. V. Niebuhr. l. l.
p. 125, 135.

21.

Ibidem c. 74: Περὶ μὲν οὖν τῶν παλαιῶν κτί-
σεων ἱκανὰ ἡγοῦμαι τὰ προειρημένα. Τὸν δὲ τελευ-
ταῖον τῆς Ῥώμης γενόμενον οἰκισμὸν, ἢ κτίσιν, ἢ δὲ τι
ὀλίγοντι γρῆ καλεῖν, Τίμαιος μὲν ὁ Σικελιώτης οὐκ
οἶδ' ὅτι κανόνι χρησάμενος, ἅμα Καρχηδόνι κτιζο-
μένη γενέσθαι φησὶν, ὁ γδὲ καὶ τριακοστῷ πρότερον
ἔτι τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος.

Syncell. Chron. p. 155, in Corp. Scriptt. Byz.
tom. VII: Τίμαιος μὲν πρώην καὶ Καλλίας (sic Goel-
ler; vulgo Λαῶς) κατὰ τὰ τῆς α' Ὀλυμπιάδος λέ-
γουσιν ἔτι ἐκτίσθαι Ῥώμην. — Quum ex sequen-
tibus intelligatur Syncellum hic Dionysium
ante oculos habuisse, locorum dissensus ex ne-
gligentia excerptoris profectus esse videri potest.
Ceterum v. Niebuhr. l. l. p. 205, 192 sqq.

22.

Plin. Hist. N. III, 13: *Servius rex primus si-*
gnavit æs. Antea rudi usos Romæ Timæus tradit.
Signata est nota pecudum: unde et pecunia ap-
pellata.

20.

De Penatium habitu et forma Timæus historicus in
hunc modum scribit: sacra, quæ in adyto templi Lavi-
niensis sunt recondita, esse caducea ferrea et ærea, et
Trojanum vas fictile. Hæc autem ille ex ipsis regionis in-
colis se audivisse dicit.

21.

De priscis igitur Romæ ædificationibus hæc quæ jam
sunt dicta sufficere puto. Postremam vero ejus ædificatio-
nem, sive constitutionem, sive quocunque alio nomine
rem appellare velis, Timæus Siculus, nescio quam regu-
lam sequutus, ait incidere in idem tempus quo Carthago
condebatur, in annum videlicet trigesimum octavum
ante primam olympiadem.

Hoc ex Timæo Siculo nostro depromptum
esse statuit Niebuhr. l. l. p. 270; idque proba-
bile. Legitur quidem in Plin. Ind. lib. XXXII
Ex Timæo historico, qui de medicina metal-
lica scripsit (cf. cap. 3 ejusdem libri), sed quum
de hoc Timæi cujusdam opere aliunde omnino
nihil habeamus compertum, veri simile est illa
qui de medicina metallica scripsit ab indocta
manu intrusa esse, nisi mavis Timæum, omnium
rerum scrutatorem, de hac quoque re in digres-
sione aliqua egisse. Utrum vero hæc primo an
sequentibus libris assignanda sint, in tanta de
rebus Romanis fragmentorum paucitate definiri
nequit. Idem cadit in ea, quæ jam subjiciemus
de Carthaginis originibus.

23.

Excerptt. ex Cod. Matrit. ad calcem Polyæn.
ed. Tychsen. in Bibl. Gotting. liter. et art. ant.
T. VI, p. 15: Θεισσῶ. Ταύτην φησὶ Τίμαιος κατὰ
μὲν τὴν Φοινίκων γλῶσσαν Ἑλίσσαν καλεῖσθαι,
ἀδελφὴν δὲ εἶναι Πυγμαλίωνος τοῦ Τυρίων βασιλέως,
ὅφ' ἡ φησὶ Καρχηδόνι τὴν ἐν Λιβύῃ κτισθῆναι. Τοῦ
γὰρ ἀνδρὸς αὐτῆς ὑπὸ τοῦ Πυγμαλίωνος ἀναιρεθέντος,
ἐνθεμένη τὰ χρήματα εἰς σκάφος, μετὰ τινων πολιτῶν
ἔφρευε καὶ πολλὰ κακοπαθήσασα τῇ Λιβύῃ προσηné-
χθη, καὶ (ὑπὸ τῶν Λιβύων) διὰ τὴν πολλὴν αὐτῆς
πλάνην Δειδῶ προσηγορεύθη ἐπιχωρίοις. Κτίσασα δὲ
τὴν προειρημένην πόλιν, τοῦ τῶν Λιβύων βασιλέως
ὕλλοντος αὐτὴν γῆμαι, αὐτὴ μὲν ἀντέλεγεν, ὑπὸ δὲ
τῶν πολιτῶν συναναγκαζομένη, σκηψαμένη τελετὴν
πρὸς ἀνάλυσιν ὄρκων ἐπιτελέσειν, πυρὰν μεγίστην ἐγ-
γὺς τοῦ οἴκου κατασκευάσασα, καὶ ἄψασα, ἀπὸ τοῦ
δώματος αὐτὴν εἰς τὴν πυρὰν ἔρριπεν. Cf. Justin.
XVIII, 6.

Θεισσῶν nomen vix genuinum. Itaque, quum
apud Ethnographum legamus Carthaginem a
Græcis Οἶνουσσαν vocatam esse, editor hujus
fragmenti non sine veri specie suspicatur in
Θεισσῶν latere Οἶνουσσαν.

Timæus olim et Callias dixerunt, Romam esse condi-
tam circa Olymp. I.

23.

Thiosso. Hanc dicit Timæus Phœnicum lingua Helissam
appellatam sororem esse Pygmalionis, regis Tyrionum,
quæ Carthaginem in Libya condidisset. Etenim quum
maritus ejus a Pygmalione interfectus esset, opibus in
navibus impositis, cum civium nonnullis fugit, et multas
perpressa calamitates Libyam appulit, ubi propter multos
suos errores ab indigenis appellata est Dido. Condita au-
tem quam diximus urbe, quum rex Libyorum vellet eam
ducere, ipsa quidem recusavit, sed quum a civibus cogre-
retur, simulans se sacra juramento promissa (vel ad sol-
venda pacta cum priore marito) perfecturam esse, rogo
maximo prope habitationem exstructo et incenso, de
domo in eum se dejecit.

24.

Polyb. XII, 3, Exc. Vatic. : Τὸν δὲ Τίμαιον εἶποι τις ἂν οὐ μόνον ἀνιστόρητον γεγονέναι περὶ τῶν κατὰ τὴν Λιβύην, ἀλλὰ καὶ παιδαριώδη, καὶ τελέως ἀσυλλόγιστον, καὶ ταῖς ἀρχαίαις φήμαις ἀκμὴν ἐνδεδεμένον, ἃς παρειλήφαμεν, ὡς ἀμυώδους πάσης καὶ ξηρᾶς καὶ ἀκάρπου ὑπαρχούσης τῆς Λιβύης. Ὁ δὲ αὐτὸς λόγος καὶ περὶ τῶν ζώων. Τό τε γὰρ τῶν ἵππων, καὶ τῶν βοῶν, καὶ προβάτων, ἅμα δὲ τούτοις αἰγῶν πλῆθος τοσοῦτόν ἐστι κατὰ τὴν χώραν, ὅσον οὐκ οἶδ' εἰ δύναται ἂν εὐρεθῆναι κατὰ τὴν λοιπὴν οἰκουμένην· διὰ τὸ πολλὰ τῶν κατὰ Λιβύην ἐθνῶν τοῖς μὲν ἡμέροις μὴ χρῆσθαι καρποῖς, ἀπὸ δὲ τῶν θρεμμάτων καὶ σὺν τοῖς θρέμμασιν ἔχειν τὸν βίον. Καὶ μὴν τὸ τῶν ἐλεφάντων καὶ λεόντων καὶ παρδάλεων πλῆθος καὶ τὴν ἀλκὴν, ἔτι δὲ βουβάλων κάλλος καὶ στρουθῶν μεγέθη, τίς οὐχ ἰστόρησεν; ὧν κατὰ μὲν τὴν Εὐρώπην τὸ παράπαν οὐδέν ἐστιν· ἡ δὲ Λιβύη πλήρης ἐστὶ τῶν προειρημένων. Περὶ ὧν οὐδὲν ἱστορήσας Τίμαιος, ὥσπερ ἐπίτηδες τάναντία τοῖς κατ' ἀλήθειαν ὑπάρχουσιν ἐξηγεῖται.

25.

Ad librum, ubi de Libya sermonem instituit, referre possis locum de filiabus Atlantis apud Schol. brev. Hom. II. Σ, 486 : Πληϊάδας θ' Ἰάδας τε] Τὰς μὲν κατηστερισμένας ἐν τῷ μετώπῳ τοῦ Ταύρου Ἰάδας φασὶν εἰρῆσθαι· τὰς δὲ ἐπὶ ἡμιτόμου πλευρᾶς Πλειάδας καλεῖσθαι. Ἀτλαντι γὰρ τοῦ Ἰαπετοῦ, καὶ Αἰθρᾶ τῇ Ὀκεανοῦ, καθά φησι Τίμαιος, θυγατέρες δώδεκα καὶ υἱὸς Ἰας. Τοῦτον ἐν Λιβύῃ κυνηγοῦντι ὄφις κτείνει. Καὶ αἱ μὲν πάντε τὸν ἀδελ-

φὸν θρηνῶσαι ἀπόλλυνται, τὰς δὲ λοιπὰς δι' οὕτως καταστερίσας Ζεὺς Ἰάδας ἐπωνόμασεν, ἐπωνύμας τοῦ ἀδελφοῦ. Αἱ δὲ πλείους ἐπτὰ βραδείως μὲν, πλὴν ἀποθανοῦσαι Πληϊάδες εἰρηνται.

Non est, cur cum Gællero hæc ad Timæum mathematicum a Plinio (H. N. V, 9; XVI, 11; II, 3) laudatum referenda putemus.

LIBER II.

26.

Polyb. XII, 3 : Καθάπερ δὲ καὶ περὶ τῶν κατὰ Λιβύην ἀπεσχεδίακεν, οὕτω καὶ περὶ τῶν κατὰ τὴν νῆσον τὴν προσαγορευομένην Κύρνον. Καὶ γὰρ ὑπὲρ ἐκείνης μνημονεύων ἐν τῇ δευτέρᾳ βίβλῳ γῆν, αἰγας ἀγρίας καὶ πρόβατα καὶ βοὺς ἀγρίους ὑπάρχειν ἐν αὐτῇ πολλοὺς, ἔτι δ' ἐλάφους, καὶ λαγῶς, καὶ λύκους, καὶ τινα τῶν ἄλλων ζώων, καὶ τοὺς ἀνθρώπους περὶ ταῦτα διατρίβειν κυνηγετοῦντας, καὶ τὴν ἐπὶ τοῦ βίου διαγωγὴν ἐν τούτοις ἔχειν. Κατὰ δὲ τὴν προειρημένην νῆσον οὐχ οἶον αἰετὶς ἀγρίας ἢ βοὺς, ἀλλ' οὐδὲ λαγῶς, οὐδὲ λύκος, οὐδ' ἐλαφς, οὐδ' ἄλλο τῶν τοιούτων ζώων οὐδέν ἐστι, πλὴν ἀλωπέκων, καὶ κυνίκων, καὶ προβάτων ἀγρίων. Ὁ δὲ κύναλας, πόρρωθεν μὲν ὀρώμενος, δοκεῖ εἶναι λαγῶς μικρῶς· ὅταν δ' εἰς τὰς χεῖρας λάβῃ τις, μεγάλην ἔχει διαφοράν καὶ κατὰ τὴν ἐπιφάνειαν, καὶ κατὰ τὴν βρωσίαν. Γίνεται δὲ τὸ πλεῖον μέρος κατὰ γῆς.

27.

Plin. H. N. III, 13 : *Sardiniam ipsam Timæus Sandalionem appellavit ab effigie solæ, Myrsinam Ichnussam a similitudine vestigii.* Cf. Pseudo-Aristot. De mir. auscult. c. 104.

24.

Timæum jure pronuntiet aliquis non solum imperitum rerum Africae, sed etiam puerili ingenio virum, ac prorsus infirmo judicio, et qui antiquitus traditis opinionibus supra modum fuerit deditus, quasi videlicet universa Africa esset arenosa, sicca et sterilis. Idem de animalibus quoque dictum volumus. Nam equorum, boum, et ovium, itemque caprarum, tanta est in iis locis copia, quantam haud scio an in ulla parte reliqui orbis terrarum sit invenire. Est vero ejus rei causa hæc, quod multi Africae populi, quum fruges cultura hominum provenientes ignorent, e pecoribus aluntur, et cum pecoribus vitam degunt. Jam vero elephantorum, leonum, pardorum multitudinem ac robur, bubalorum item pulchritudinem, et struthionum ingentia corpora, quis fando non accepit? quorum animalium in Europa quidem nullum penitus invenias; Africa vero iis est referta. At Timæus, qui de his nihil quidquam dicit, velut de industria ea memoriae mandavit, quæ cum veritate pugnant.

25.

Stellas, quæ locum habent in fronte Tauri, Hyades aiunt vocari; quæ autem in altera lateris dimidiati parte sunt, eas vocari Pleiades. Atlas enim Iapeti filius et Ethra, filia Oceani, ut tradit Timæus, filias duodecim et Hyantem filium habebant. Hunc in Libya venantem occidit

serpens; atque quinque sorores fratrem lacrimantes moriuntur; has Jupiter ejus luctus misericordia commovens inter stellas retulit et appellavit Hyades, fratris cognomines; septem vero sorores, serius lugendo mortuæ, ut plures, Pleiades dictæ sunt.

LIBER II.

26.

Ut in rebus Africae levitatem suam prodidit, sic etiam in iis, quæ ad Corsicam nomine insulam spectant, narrandis. In secundo namque Historiarum suarum libro mentionem ejus faciens, ait capras feræ ovesque, item boves feros in ea multos reperiri, ad hæc cervos, lepores, lupos, et aliorum animantium nonnulla; quorum venationibus insulani exercentur, et per totam vitam hoc unico studio occupantur. Atqui in ea insula nulla capra fera aut bos, sed ne lepus quidem aut lupo aut cervus, aut simile his ullum aliud animal offenditur, præter vulpes et cuniculos, et oves feræ. Cuniculorum vero si procul intuearis, putes esse leporem parvum; ubi in manus sumseris, magnam observes differentiam et in specie et in gustu: ut plurimum vero sub terra sunt cuniculi.

28.

Tzet., ad Lycophr. 796: Ἡ δὲ Σαρδῶν, νῆσος περὶ τὰς Ἡρακλείας (leg. Ἡρακλείας) στήλας. Ταύτης ἱποικοί (fort. ἑποικοί) καὶ οἱ Καρχηδόνιοι. Ἐν ἧ νήσῳ Σαρδοὶ βοτάνη γίνεται ὁμοία σελίνῳ, ἧς οἱ γενομένοι σπασμῷ κατεχόμενοι ἀκουσίως γελῶσι καὶ οὕτω τελευτῶσι. Τίμαιος δὲ φησιν, ὡς ἐκαὶ τοὺς ὑπὲρ ο' ἔτη γεγονότας γονεῖς αὐτῶν θύουσι τῷ Κρόνῳ, γελῶντες καὶ τύπτοντες [αὐτοὺς τοῖς] ξύλοις, καὶ πρὸς θγανεῖς χρημνοὺς κατωθοῦντες. Ὅθεν ὁ Σαρδώνιος γέλως ἐλέχθη. Ἄλλοι δὲ φασιν, ὅτι ἐκείνοι οἱ θνήσκοντες γέροντες μειδιῶσιν ἀκουσίως πρὸς τὴν παρὰ τῶν παίδων ἀφορῶντες ἀπάνθρωπον τελευτήν. Ὅθεν ἡ παροιμία ἐλέχθη, Σαρδώνιος γέλως.

Eadem exstant in Schol. Lucian. Asin. tom. VI, p. 159 Bip., exceptis verbis quæ uncinis inclusimus.

29.

Suidas: Σαρδάνιος γέλως. Ὁ προσποιήτος. Καλίσθαι δὲ αὐτόν φασιν ἀπὸ τοῦ σεσηρέναι τοῖς ὁδοῦσι. Καὶ Σαρδώνιος γέλως παροιμία, ἐπὶ τῶν ἐπ' ἀνθρώπῳ σπῶν αὐτῶν γελῶντων, ἣν Δήμων μὲν διαδοθῆναι (suppl. φησὶ), ὅτι οἱ Σαρδόνα κατοικοῦντες ἀλχηλῶτων τοὺς καλλίστους τε καὶ πρεσβυτέρους ὑπὲρ ο' ἔτη τῷ Κρόνῳ ἔθουσιν, γελῶντας ἕνεκα τοῦ τὸ εὐζυδρον ἐμφῆναι· τουτέστιν ἀνδρεῖον. Τίμαιος δὲ, τοὺς ἱκανοὺς βεβωκῶσας χρόνον ἐν Σαρδοὶ συνωθουμένους σκίζεις ὑπὸ τῶν υἱῶν εἰς ὃν ἐμὲλλον θάπτεσθαι βόθρον, γελᾶν· οἱ δὲ ἀπὸ τοῦ σεσηρέναι μετ' ἀνοίας. Καὶ φασιν ἄλλοι τε καὶ Κλείταρχος, ἐν Καρχηδόνι ἐν ταῖς μεγάλας εὐχαῖς παῖδα ταῖς χερσὶ τοῦ Κρόνου ἐπιτίθενται (scilicet ἐπιτιθέναι), — ἰδρυται δὲ χαλκοῦς,

28.

Sardinia insula prope columnas Herculis. Hanc incolunt etiam Carthaginienses. Provenit in ea herba apio similis, quam qui degustant spasmus correpti risum edunt inviti et ita moriuntur. Timæo auctore incolæ hujus insulæ Saturno sacrificant parentes septuagesimum annum egressos, idque faciunt ridentes, eosque fustibus verberantes et de rupibus immensæ altitudinis detrudentes. Inde risus Sardonius nomen habet. Alii vero dicunt, senes illos morientes risum edere invitos, dum intueantur filios inhumanam ipsis necem parantes; unde proverbium dictum est, risus Sardonius.

29.

Sardanius risus, id est, simulatus. Eum autem sic dictum esse aiunt a σεσηρέναι, quod dentes restringere significat. Et Risus Sardonius, proverbium de iis, qui, cum pereunt, rident. Id autem inde ortum esse Demon tradit, quod Sardi captivorum pulcherrimos et septuagenariis majores Saturno immolarent, ridentes ad constantiam et fortitudinem suam declarandam. Timæus vero auctor est, eos, qui satis jam vixissent in Sardinia quum fustibus in foveam, in qua sepeliendi essent, a filiis compellerentur, ridere solitos fuisse. Alii hoc dictum esse volunt a σεσηρέναι, quod significat, dentibus restrictis præ insania ridere. Ad hæc Clitarchus et alii scri-

προβεβλημένους ἔχων τὰς χεῖρας, ὑπ' ὃν κρίβανος — ἔπειτα ὑποκαίειν. Τὸν δὲ συνελχόμενον ὑπὸ τοῦ πυρὸς, δοκεῖν γελᾶν. Σιμωνίδης δὲ, Τάλῳ τὸν ἔφαιστότευκτον Σαρδανίους οὐ βουλομένους περαιῶσαι πρὸς Μίνωα, εἰς πῦρ καθαλλόμενον, ὡς ἂν χαλκοῦν, προστερνιζόμενον ἀνελεῖν ἐπιγιάσκοντας. Σειληνὸς δὲ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν περὶ Συρακούσας, λάχανον εἶναι παρὰ Σαρδωνίοις ἡδὺ, σελίνῳ ἐμπερές· οὗ τοὺς γευσσάμενους τὰς τε σιαγόνας καὶ τῆς σάρκας αὐτῶν ἀποδάχνειν.

Eadem, sed depravata, habet Phot. Lex. c. 371. Cf. Eustath. et Schol. brev. ad Hom. Od. V, 302 (ubi, ut Gællerus adnotat, pro τί μοι δὲ φησι legendum: Τίμαιος δὲ φησι), ad Il. O, 101; Zenob. Cent. V, 85.

30.

Strabo XIV, p. 654: Τινὲς δὲ μετὰ τὴν ἐκ Τροίας ἔροδον τῆς Γυμνησίας νήσους ὑπ' αὐτῶν (a Rhodiis scilicet) κτισθῆναι λέγουσιν· ὃν τὴν μείζω φησὶ Τίμαιος μεγίστην εἶναι μετὰ τὰς ἑπτὰ, Σαρδῶν, Σικελίαν, Κύπρον, Κρήτην, Εὐβοίαν, Κύρνον, Λέσβον, οὐδ' ἀληθῆ λέγων· πολὺ γὰρ ἄλλαι μείζους.

Eadem iisdem fere verbis e Timæo, nulla tamen addita fontis notitia, exscripsit Diodor. V, 17.

31.

Tzet., ad Lycophr. 633: Αἱ δὲ Γυμνήσαι αὐται, νῆσοι περὶ τὴν Τυρρηνίαν εἰσὶ. Μέννηται δὲ αὐτῶν καὶ Ἀρτεμίδωρος. Τίμαιος δὲ φησιν, εἰς ταύτας τὰς νήσους ἔλθειν τινὰς τῶν Βαωτῶν, ἃς νήσους Χειράδας εἶπε. Φιλτίας δὲ ἐν τρίτῳ Ναξικῶν, Βαλιχίδας φησὶν αὐτὰς ὕστερον ὀνομασθῆναι. Εἰσὶ δὲ

bunt, Carthaginienses in solennibus supplicationibus puerum Saturni manibus imponere consuevisse (statua autem Saturni erat ænea, manus habens protensas, quibus subjectus erat clibanus), posteaque ignem ei subijcere; hujus calore puerum excruciatum ridentis speciem præbere. Simonides vero refert, Talum, quem Vulcanus fabricaverat, in ignem insiluisse (erat enim æneus) atque caudæfactum Sardonios ad Minoem trajicere nolentes ad pectus pressisse, eosque necasse in morte hiantes. Silenus vero libro secundo Rerum Syracusanarum ait, apud Sardos esse herbam quandam dulcem, apio similem, quam qui gustarint, et maxillas et carnes suas præmordere.

30.

Quidam post reditum e bello Trojano Gymnasia insulas ab iis ferunt occupatas. Harum quæ est grandior, eam Timæus omnium insularum maximam asserit post septem has: Sardiniam, Siciliam, Cyprum, Cretam, Eubœam, Corsicam, Lesbum; sed falsum dicit, quum sint aliae multo majores.

31.

Gymnasie sunt insulæ circa Tyrreniam. Memorat eas etiam Artemidorus. Timæus vero dicit Bræotorum aliquos venisse in has insulas, quas Choerades appellat. Philteas libro tertio Naxiorum Balearides ait eas postea nominatas

οι εν αὐταῖς κατοικοῦντες ἄριστοι σπενδονῆται· αἱ γὰρ μητέρες αὐτῶν, ὡς ἔφη, τιθέασιν ἐπὶ τινος ξύλου ἄρτον, καὶ οὐ πρότερον διδόνασιν αὐτοῖς φαγεῖν, πρὶν καταβαλεῖν τὸν ἄρτον. Cf. Pseudo-Aristot. I. I. c. 89.

32.

Plin. H. N. IV, 16 : *Timæus historicus a Britannia introrsus sex dierum navigatione abesse dicit, insulam Mictim, in qua candidum plumbum proveniat. Ad eam Britannos vitilibus navigiis corio circumsutis navigare. Verum h. l. auctor libri de Mensura orbis terræ (Duillius § 8) pro Timæus legit Pytheas, ita ut cum Heynio (De font. Diodori p. 73 not.) statuendum sit, vel Pytheam Massiliensem nominare Plinium voluisse, vel Pytheam exscriptum esse a Timæo, sicuti fecerit in locis sequentibus de succino seu electro.*

33.

Idem ibid. IV, 27 : *Insulæ complures sine nominibus eo situ (in Oceano septemtrionali) traduntur. Ex quibus ante Scythiam, quæ appellatur Rauronia, unam abesse dici cursu, in quam veris tempore fluctibus electrum ejiciatur, Timæus prodidit.*

34.

Idem ibid. XXVII, 11 : *Pytheas scribit, Guttonibus, Germaniæ genti, accoli æstuarium Oceani, Montonomon nomine. ... Ab hoc diei navigatione insulam abesse Abalum : illuc vere fluctibus advehi (succinum), et esse concreti maris purgamentum : incolas pro ligno ad ignem uti eo, proximisque Teutonis vendere. Huic et Timæus credidit, sed insulam Basiliam vocavit.*

35.

Idem ibid. IV, 22 : *In ipso capite Bæticæ, ab ostio freti passuum XXV mill. Gadis, longa (ut Polybius scribit) XII mill., lata III mill. passuum. Abest a continente proxima parte minus pedes DCC. reliqua plus septem M. passuum. Ipsius spatium XV M. passuum est. Habet oppidum civium Romanorum, quod appellatur Augusta urbs Julia Gaditana. Ab eo latere, quo Hispaniam spectat, passibus fere centum, altera insula est longa III M. pass. lata, in qua prius oppidum Gadium fuit. Vocatur ab Ephoro et Philistide, Erythia : a*

Timæo et Sileno, Aphrodisias : ab indigenis Junonis. Majorem Timæus Cotinussam apud eos vocatam ait : nostri Tartesson appellant, Pæni Gadir, ita Punica lingua sepem significante. Erythia dicta est, quoniam Tyrii Aborigines eorum orti ab Erythræo mari ferebantur. In hac Geryones habitasse a quibusdam existimantur, quorum armenta Hercules abduxerit. Sunt qui aliam esse eam, et contra Lusitaniam arbitrentur, eodemque nomine quondam ibi appellatam.

Verba ipsius spatium XV suspecta sunt Harduino propter antecedentia. Pro longa III M. passuum lata codd. Regg. in longum mille passibus lata. Latitudinis mensura excidisse videtur. Pro Cotinussam apud eos codd. Reg. 1, Colb. 1, 2, Paris. Chiff. et Parm. habent : Potinussam a puteis. Philistide mutandum esse in Philisto probabiliter conjecit Gœller.

36.

Plutarch. De placit. philos. p. 901 Wechel. : Πῶς ἀμπώτιδες γίνονται καὶ πλημμύραι; ἰ. Ἀριστοτέλης, Ἡράκλειτος ὑπὸ τοῦ ἡλίου.... Τίμαιος τὰς ἐμβαλλοντας ποταμοὺς εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν διὰ τῆς Κελτικῆς ὀρεινῆς αἰτιάται, προωθοῦντας; μὲν γὰρ ἐφόδοις καὶ πλημμύραν ποιοῦντας, ὑφέλκοντας δὲ τὰς ἀναπαύλεις, καὶ ἀμπώτιδας κατασκευάζοντας.

Cf. Pseudo-Aristot. I. I. c. 56; Plin. H. N. II, 27.

37.

Etyim. M. : Γαλατία, χώρα ὠνομάσθη, ὥς γρη Τίμαιος, ἀπὸ Γαλάτου, Κύκλωπος καὶ Γαλατίας (leg. Γαλατείας) υἱοῦ.

Cf. Diodor. V, 24, Parthenius Erot. c. 30 et 29, Ammian. XV, 9. Galliæ descriptio apud Diodorum magna saltem ex parte e Timæo petita videtur. V. Niebuhr. I. I. II, p. 255 et Heyne De fontibus Diodori p. 74 not.

38.

Strabo IV, p. 183 : Περὶ δὲ τῶν τοῦ Ῥοδανοῦ στόματων, Πολύβιος μὲν ἐπιτιμᾷ Τιμαίῳ, γράσας ἐῖναι μὴ πεντάστομον, ἀλλὰ δίστομον. Ἀρτεμίδωρος δὲ τρίστομον λέγει.

Timæum sequuntur Plin. III, 4 et Diodor. V, 25 et Festus Avienus de Rhodano in Ora Maritima v. 680.

esse. Sunt autem earum incolæ optimi fundatores; matres enim, ut dixi, in ligno quodam panem ponunt, nec prius iis edendum concedunt quam dejecerint.

36.

De causis æstus maris, cap. XVII. Aristoteles et Heraclitus eum a sole fieri aiunt.... Timæus causam imputat fluminibus, quæ ex montibus Gallicis in Atlanticum procurrentia mare, id excursu suo propellant atque augeant,

et rursumque subsistentia, illud retrahant atque deminuant.

37.

Galatia nomen habet, ut Timæus dicit, a Galato, Cyclopi et Galatæ filio.

38.

De Rhodani ostiis Polybius Timæum reprehendit, non ut ille, quinque, sed duo esse asserens. Artemidorus tria perhibet.

39.

Steph. Byz. : Μασσαλία, πόλις τῆς Λιγυστικῆς, κατὰ τὴν Κελτικὴν, ἄποικος Φωκαέων. Ἐκαταίος Εὐρώπῃ. Τίμαιος δὲ φησιν, ὅτι προσπλέων ὁ κυβερνήτης, καὶ ἰδὼν ἀλιεῖα, ἐκέλευσε μᾶσαι τὸ ἀπόγειον σχοινίον. Μᾶσαι γὰρ τὸ δῆσαι φασιν Ἀιολεῖς. Ἀπὸ γοῦν τοῦ ἀλιεῖως καὶ τοῦ μᾶσαι ὠνόμασται.

40.

Scymn. Chius Orb. descript. v. 208 sqq.

Μασσαλία δ' ἐστ' ἐχομένη
πόλις μεγίστη, Φωκαῶν ἀποικία.
Ἐν τῇ Λιγυστικῇ δὲ ταύτην ἔκτισαν
πρὸ τῆς μάχης τῆς ἐν Σαλαμῖνι γενομένης
ἑταῖοι πρότερον, ὡς φασιν, ἑκατὸν εἴκοσι.
Τίμαιος οὕτως ἱστορεῖ δὲ τὴν κτίσιν.

Cum Timæo concinunt Eusebius et Solinus c. 2. Complurâ Scymn. Chius ex Timæo in sua translulit, quæ jam cognoscere non licet. Nam v. 125, loco illo misere mutilo, ubi fontes suos nominat, in Manuser. Paris. legitur : καὶ Τίμαιον (vulg. καὶ λίαν) ἄνδρα Σικελὸν ἐκ Ταυρομενίου.

41.

Polyb. II, 16, 13, de Eridano : Τάλλα δὲ τὰ περὶ τὸν ποταμὸν τοῦτον ἱστορούμενα παρὰ τοῖς Ἑλλήσι, λέγω ὅτι τὰ περὶ Φαέθοντα καὶ τὴν ἐκείνου πτωσιν, ἔτι δὲ τὰ δάκρυα τῶν αἰγείρων, καὶ τοὺς μελαινέμονας τοὺς περὶ τὸν ποταμὸν οἰκοῦντας, οὓς φασὶ τὰς ἐσθῆτας εἰσέτι νῦν φορεῖν τοιαύτας ἀπὸ τοῦ κατὰ Φαέθοντα πένθους (14) καὶ πᾶσαν δὲ τὴν τραγικὴν καὶ ταύτῃ προσεικυῖαν ὕλην, ἐπὶ μὲν τοῦ παρόντος ὑπερθεσόμεθα, διὰ τὸ μὴ λίαν καθίκειν τῷ τῆς προκατασκευῆς γένει τὴν περὶ τῶν τοιούτων ἀκριβολογίαν. (15) Μεταλαβόντες δὲ χαῖρὸν ἀρμόττοντα, ποιησόμεθα τὴν καθήκουσαν μνήμην, καὶ μάλιστα διὰ τὴν Τιμαίου περὶ τοὺς προειρημένους τόπους ἄγνοιαν.

39.

Massalia, urbs Ligustica, juxta Celticam, colonia Phocænsium, auctore Hecataeo. Perhibet Timæus, eam hinc nomen habere, quod nauclerus adnavigans, conspecto piscatore, jussit māsai, id est, *ligare* funem nauticum. Apud Æoles enim μᾶσαι *ligare* significat. A voce igitur ἄλιος, *piscator*, et μᾶσαι, *ligare*, urbs *Massalia* nominata est.

40.

Finitima est Massalia, urbs maxima, colonia Phocænsium, qui in Liguria eam condiderunt centum et viginti annis, sicuti dicunt, ante pugnam apud Salaminem. Sic Timæus refert.

41.

Cetera quæ de Pado a Græcis sunt prodita, narrationem inquam de Phaethonte et ejus casu, de populorum arborum lacrimis, de atrata ad hunc amnem gente, quam dicunt etiam nunc vestitum illum servare a Phaethontis luctu; et quæ sunt hujus generis tragicæ fabulæ aliæ, eas impræsentiarum missas facimus : neque enim præparationi, cujusmodi hæc est, accuratior de talibus disputatio convenerit. In sequentibus vero, loco magis idoneo, maxi-

Cf. Diodor. V, 25. E Timæo sua hausit Pseudo-Aristot. I. l. c. 82; v. Ukert. Geogr. I, part. I, p. 139, Niebuhr. I. l. I, p. 29, 82, not.

42.

Scymn. Chius v. 404 sqq. (Geogr. min. T. II, p. 24) Hudson. :

Ἐξῆς δὲ μεγάλη χερβόνητος Ἰλλικὴ,
πρὸς τὴν Πελοπόννησόν τι ἐξισουμένη.
Πόλεις δ' ἐν αὐτῇ φασὶ πέντε καὶ δέκα
Ἰλλοὺς κατοικεῖν, ὄντας Ἑλλήνας γένος.
Τὸν Ἡρακλέους γὰρ Ἰλλὸν οἰκιστὴν λαβεῖν.
Ἐκβαρβαρωῦναι δὲ τοὺτους τῷ χρόνῳ
τοῖς ἡθεσιν ἱστοροῦσι τοῖς τῶν πλησίον,
ὡς φασὶ Τίμαιός τε καὶ Ἐρατοσθένης.
Νῆσος κατ' αὐτοὺς δ' ἐστὶν Ἰσσα λεγομένη
Συρακοσίων ἔχουσα τὴν ἀποικίαν.

Sic hæc ex Manuser. Parisiensi correxit Letronn. In eodem Ms. pro ἡθεσιν legitur ἔθνεσιν. E Timæo et Eratosthene etiam Apollonius hujus regionis descriptionem sumsisse videtur; v. Schoenemann De geogr. Argonaut. p. 53 sqq.

43.

Stephan. Byz. : Ἀργύρινοι, ἔθνος Ἡπειρωτικόν, ὡς Τίμαιος καὶ Θίων. Καὶ Λυκόφρων· Εἰς Ἀργυρίνους καὶ Κεραυνίων νάπας.

44.

Athenæus XIII, 8, p. 602, F : Τὸ παιδεραστεῖν παρὰ πρώτων Κρητῶν εἰς τοὺς Ἑλλήνας παρῆλθε, ὡς ἱστορεῖ Τίμαιος.

Idem V, 28, p. 181, C : Οἱ δὲ Λακωνισταὶ λεγόμενοι, φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐν τετραγώνοις χοροῖς ἦδον.

45.

Diog. Laert. V. Epimen. I, 114 : Φησὶ δὲ Δημήτριος τινὰς ἱστορεῖν, ὡς λάβοι παρὰ Νυμφῶν ἔδει-

me ut Timæi ignorantiam horum tractuum ostendamus, quoad satis erit, ista sumus persecuturi.

42.

Sequitur magna Chersonesus Hyllica, Peloponneso fere æqualis. In qua quindecim urbes habitari dicunt ab Hyllis, Græcis genere, nam Herculis filium Hyllum habuisse conditorem. Hos vero temporis successu barbaros evasisse narrant moribus populorum vicinorum, ut tradunt Timæus et Eratosthenes. Insula illis est Issa dicta, quæ Syracusanorum coloniam habet.

43.

Argyrioi, gens Epirotica, auctoribus Timæo et Theone. Hujus quoque Lycophron meminit : Ad Argyrinos et Cerauniorum saltus.

44.

Puerorum amor a Cretensibus primis ad Græcos venit, ut narrat Timæus.

Laconistæ qui dicuntur, referente Timæo, in choris quadratis canebant.

45.

Demetrius dicit, tradere nonnullos, Epimenidem accepisse a nymphis cibum eumque servasse in bovis ungula.

σμά τι καὶ φυλάττοι ἐν χηλῇ βοός (sc. Ἐπιμενίδης) προσφερόμενός τε κατ' ὀλίγον, μηδεμιᾷ κενοῦσθαι ἀποκρίσει, μηδὲ ὀφθῆναι ποτε ἐσθίων. Μέμνηται αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ δευτέρᾳ.

46.

Plutarch. Lycurg. c. 31 : Τελευτῆσαι δὲ τὸν Λυκούργον οἱ μὲν ἐν Κίρρᾳ λέγουσιν· Ἀπολλόθεμις δ', εἰς Ἥλιν κομισθέντα. Τίμαιος δὲ καὶ Ἀριστόξενος, ἐν Κρήτῃ καταβιώσαντα. Καὶ τάφον Ἀριστόξενος αὐτοῦ δείκνυσθαι φησι ὑπὸ Κρητῶν τῆς Περγαμίας περὶ τὴν ξενικὴν ὁδόν.

47.

Idem ibid. c. 1 : De tempore quo vixerit Lycurgus haud liquet. Οἱ μὲν γὰρ Ἰφίτῳ συναχμάσαι καὶ συνδιαθῆναι τὴν Ὀλυμπιακὴν ἐκχειρίαν λέγουσιν αὐτόν· ὧν ἐστὶ καὶ Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος, τεκμήριον προφέρων τὸν Ὀλυμπίασι δίσκον, ἐν ᾧ τοῦ νομα τοῦ Λυκούργου διασώζεται καταγεγραμμένον. Οἱ δὲ ταῖς διαδοχαῖς τῶν ἐν Σπάρτῃ βεβασιλευκότων ἀναλεγόμενοι τὸν χρόνον, ὥσπερ Ἐρατοσθένης καὶ Ἀπολλόδωρος, οὐκ ὀλίγοις ἔτεσι πρεσβύτερον ἀποφαίνουσι τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος. Τίμαιος δὲ ὑπονοεῖ, δυοῖν ἐν Σπάρτῃ γεγονότων Λυκούργων ὡ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον, τῷ ἑτέρῳ τὰς ἀμφοῖν πράξεις διὰ τὴν δόξαν ἀνακείσθαι, καὶ τὸν γε πρεσβύτερον οὐ πόρρω τῶν Ὀμήρου χρόνων γεγονέναι, ἔνιοι δὲ, καὶ κατ' ὄψιν ἐντυχεῖν Ὀμήρῳ.

Quod fragmentum præcedentibus subjunximus, quum de loco, quem occupaverit, certius nihil definiri possit. Fortasse depromptum est ex Olympionicis. Cf. Apollodori Chronica.

atque paulatim inde alimenta promentem nulla egestionem exonerasse alvum, neque unquam inspectum esse edentem. Meminit ejus et Timæus libro secundo.

46.

Extinctum Lycurgum alii Cirrhæ affirmant; Apollonthe-
mis, deportatum Elin; Timæus et Aristoxenus, in Creta vitam eum finisse, et sepulcrum ejus ostendi Aristoxenus ait in Pergamia juxta viam regiam.

47.

Quidam Lycurgum Iphiti æqualem et socium in digerendis festis Olympiacis fuisse perhibent, ex quibus Aristoteles est philosophus, ut testimonium proferens discum Olympiacum, qui nominis Lycurgi præfert inscriptionem. Alii supputantes tempora ex successione eorum qui Lacedæmone regnaverunt, ut Eratosthenes et Apollodorus, non paucis annis eum affirmant primam olympiadem antecessisse. Timæus suspicatur duos Spartæ Lycurgos diversis temporibus fuisse, in quorum alterum ob ejus claritatem res gestas collatas utriusque esse, ac majorem certe non longe fuisse infra Homeri ætatem, nonnulli etiam cum Homero eum congressum esse contendunt.

LIBER III.

48.

Idem Epitimæus tertio Historiarum libro dixerat, ita

LIBER III.

48.

Athenæus VI, 21, p. 272, B : Κάν τῇ τρίτῃ ἐκ τῶν Ἱστοριῶν ὁ Ἐπιτίμασιος ἔφη, οὕτως εὐδαιμονῆσαι τὴν Κορινθίων πόλιν, ὥς κτήσασθαι δούλων μυριάδας ἑξ καὶ τεσσαράκοντα, δι' ἃς ἡγοῦμαι καὶ τὴν Πυθίαν αὐτοὺς κεκληθέσθαι χοινικομέτρας. Antecedentia ex nono Timæi libro repetita sunt.

49.

Strab. XIII, p. 896, A : Τίμασιον ψεύσασθαι φησὶ ὁ Δημήτριος ἱστοροῦντα ἐκ τῶν λίθων τῶν ἐξ Ἰλίου Περικλῆδον περιτειγίσαι τὸ Ἀχιλλεῖον τοῖς Ἀθηναίοις, βοηθοῦντα τοῖς περὶ Πιττακόν.

50.

Schol. Pindar. Ol. XIII, 29 : Ὁ ἀετὸς εἰσπῶν βασιλεύς ἐστίν ὁ ἐπὶ τῶν ἱερῶν ἐνθήμενος. Τινὲς δὲ τὸ ἀέτωμα, ὥς φησι Δίδυμος, παρατιθέμενος Τίμασιον λέγοντα καὶ τοῦτο ἐν ταῖς οἰκοδομίαις αὐτῶν (Corinthiorum sc.) εὑρημα.

51.

Polyb. XII, 4, d. Exc. Vat. : Φησὶ τετραποῦν τὴν Ἀρέθουσαν κρήνην τὴν ἐν ταῖς Συρακούσαις ἔχειν τὰς πηγὰς ἐκ τοῦ κατὰ Πελοπόννησον διὰ τὴν Ἀρκαδίας καὶ διὰ τῆς Ὀλυμπίας ῥέοντος ποταμοῦ Ἀλφειοῦ· ἐκείνον γὰρ εὐντα κατὰ γῆς, τετρακισχιλίους σταδίους ὑπὸ τὸ Σικελικὸν ἐνεχθῆναι πλάγος καὶ ἀναδύειν ἐν ταῖς Συρακούσαις γενέσθαι δὲ τῶν δῆλον ἐκ τοῦ κατὰ τινα χρόνον οὐρανίων ὁμῶν βαγόντων κατὰ τὸν τῶν Ὀλυμπίων καιρὸν, καὶ τοῦ ποταμοῦ τοὺς κατὰ τὸ τέμενος ἐπικλύσαντος τόπος, ὄνθου τε πλήθος ἀναβλύζειν τὴν Ἀρέθουσαν ἐκ τῶν κατὰ τὴν πανήγυριν θυομένων βοῶν, καὶ φιάλην χρυσὴν ἀναβαλεῖν, ἣν ἐπιγνόντες εἶναι τῆς ἑορτῆς, ἀνέλλοντο.

opulentam fuisse Corinthiorum civitatem, ut possideret servorum sex et quadraginta myriadas. Quare etiam Pythiam puto chœnicometras illos appellasse.

49.

Mendacii accusat Timæum Demetrius, quod ille perhibuerit, Periandrum ex Iliacis lapidibus adversus Athenienses substruxisse Achilleum, eoque opitulatum Pittaco.

50.

Timæus etiam fastigium triangulare in fronte et postico templorum, cui aquila Jovis imponebatur, Corinthiorum inventum esse dicit.

51.

Ait igitur fontem Arethusæ, qui Syracusis est, origines inde usque a Peloponneso trahere, ab Alpheo nimirum fluvio, qui per Arcadiam atque Olympiam decurrit. Hunc ait fluvium tellure absorptum, et quater mille stadia sub Siculum mare labentem, emergere Syracusis. Idque eo ait demonstratum aliquando fuisse, quod, quum Olympicorum ludorum tempore fluvius per immodicas quadam pluvias proximos fano locos inundasset, magnam Arethusa vomuisset fimi copiam, boum scilicet in conventu illo cæsurum, nec non ejecisset phialam auream, quam homines quum agnoscerent de solemnitate illa provenientem, sustulissent.

52.

Strabo VI, p. 270: 'Η δ' Ὀρτυγία συνάπτει γεγύρα πρὸς τὴν ἡπειρον (suppl. πρόσγειος) οὔσα· κρίνην δ' ἔχει τὴν Ἀρέθουσαν, ἐξείσαν ποταμὸν εὐθὺς εἰς τὴν θάλατταν· μυθεύουσι δὲ τὸν Ἀλφειὸν εἶναι τοῦτον, ἀρχόμενον μὲν ἀπὸ τῆς Πελοποννήσου, διὰ δὲ τοῦ πελάγους ὑπὸ γῆς τὸ βεῖθρον ἔχοντα μέχρι πρὸς τὴν Ἀρέθουσαν, εἴτ' ἐκδιδόντα πάλιν εἰς τὴν θάλατταν. Τεκμηριοῦνται δὲ τοιούτοις τισί· καὶ γὰρ φιάλην τινὰ ἐκπεσοῦσαν εἰς τὸν ποταμὸν [ἐνόμισαν] ἐν Ὀλυμπίᾳ, δεῦρο ἀνενεχθῆναι εἰς τὴν κρίνην, καὶ θολοῦσθαι ἀπὸ τῶν ἐν Ὀλυμπίᾳ βουθυσιῶν· ὃ τε Πίνδαρος ἐπακολουθῶν τούτοις εἶρηκε· (Nem. I, 1 :)

Ἀμπνευμα σεμνὸν Ἀλφειῶ,

κλεινὰν Συρακοσσᾶν θάλας Ὀρτυγία.

Συναποφαίνεται δὲ τῷ Πινδάρῳ ταῦτα καὶ Τίμαιος δὲ συγγραφεύς.

53.

Schol. Apollon. Rhod. IV, 1216: Τίμαιός φησι, μετὰ ἐτῇ ἐξακόσια τῶν Τρωικῶν Χερσικράτην, ἓνα τῶν Βαχχιαδῶν, εἴτε ἐκπεσόντα τῆς Κορίνθου, εἴτε καὶ ἐκόντα ἀπελθόντα, διὰ τὸ ἡτιμῆσθαι, ὠκνηκεῖναι τὴν νῆσον (Κέρκυραν sc.). Οἱ γὰρ μὴν Κόλχοι ἐκβλήθentes εἰς τὴν ἀντιπέραν νῆσον ἀφίκοντο, καὶ μετὰ ταῦτα εἰς τὰ Κεραύνια ὄρη, εἰς τε τοὺς Ἀθαντας καὶ Νεσταίους καὶ Ὀρικὸν ὠκίσθησαν.

Igitur ex Timæi temporum computatione (v. fr. ap. Censorinum De d. nat. c. 21) in Corcyram colonia deducta foret Ol. 46. Quod aperte est falsum (v. G. Müller. de Corcyra p. 12), nec facile potuit Timæus in tantum errorem incidere. Quare aut suum temporum canonem Timæus habuit, aut librariorum culpa numerus depravatus est. Eadem de Chersicrate historia legitur in schol. ad v. 1212, ex eodem procul dubio Timæo petita. Coniunctam fuisse hanc narrationem cum Syracusarum fundatione ac

in eodem libro utramque exhibitam propter temporis rationes, siquidem veras noster secutus sit, probabile est. Dubitari vero potest propterea quod Schol. ad Chersicratem Bacchiadam refert, quæ vulgo de Archia narrantur. Hæc rerum similitudo vel confusio explicari potest, si Corcyræ historiam Timæus in alia operis parte, oblata occasione, seorsum pertractaverit. V. Welcker. Mus. Rhen. I, p. 261 sq.

54.

Idem IV, 983: Ἡ Κέρκυρα πρότερον μὲν Δρεπάνη ἐκαλεῖτο, εἴτα Σχερία· Ἀποδίδωσι δὲ τὴν αἰτίαν Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Κερκυραίων πολιτείᾳ. Φησὶ γὰρ τὴν Δήμητρα φοβουμένην, μὴ οἱ ἐκ τῆς ἡπείρου ἐρχόμενοι ποταμοὶ ἡπειρον αὐτὴν ποιήσωσι, δεηθῆναι Ποσειδῶνος, ἀποστρέψαι τὰ τῶν ποταμῶν ρεύματα. Ἐπισχεθέντων οὖν τούτων, ἀντὶ Δρεπάνης Σχερίαν ὀνομασθῆναι. Δρεπάνη δὲ ἐκαλεῖτο διὰ τὸ τὴν Δήμητρα, αἰτησαμένην δρέπανον παρ' Ἡφαίστου, τοὺς Τίτῆνας διδάξαι θερίζειν· εἴτα αὐτὸ κρύψαι εἰς τὸ παραθαλάσσιον μέρος τῆς νήσου· προσκλυζούσης δὲ τῆς θαλάσσης, ἐξομοιωθῆναι τὴν θέσιν τῆς γῆς δρεπάνη. Τίμαιος δὲ ἐκ τοῦ δρεπάνου, ᾧ ἐξέτεμεν τοῦ Οὐρανοῦ τὰ αἰδοῖα ὁ Κρόνος, ἧ ὁ Ζεὺς τὰ τοῦ Κρόνου. Τοῦτο γὰρ αὐτοῦ κεκρύφθαι φησί. Alia de Corcyra v. fr. 7.

LIBER VI.

55.

Polyb. XII, 28, Excerpt. Antiq. et Vat. Timæus de comparandis sibi præsiis historiæ scriptori necessariis ne minimam quidem curam unquam habuit, sed propriæ cuncti experientia velut ex professo renuntiavit: hic quo pacto præstantis et gravis historici famam obtinuerit, equidem nescio. Καὶ διότι τοιοῦτόν ἐστιν, αὐτὸν

52.

Ortygia cum continenti vicina ponte conjungitur. Ea insula fontem habet Arethusam, quæ fluvium statim in mare emittit. Hunc fluvium Alpheum esse fabulantur, qui ortus in Peloponneso, per mare sub terram usque ad Arethusam fluat, et inde rursum in mare exeat. Argumenta quibus fabulam probent, hæc ab iis afferuntur. Pateram quandam apud Olympiam in Alpheum prolapsam, ad Arethusam fontem fuisse delatam; tum, fontem cum turbidum fieri, quando Olympius boves immolarentur. Atque hæc secutus Pindarus ita cecinit:

Alpei requies veneranda

clararum Syracusarum germen Ortygia.

Quin et historiæ scriptor Timæus Pindaro adstipulatur.

53.

Timæus ait, annis sexcentis post bellum Troicum Chersicratem Bacchiadam sive in exilium Corintho ejectum sive sponte inde profectum, quod ignominia affectus esset, incoluisse Corcyram insulam. Colchi vero expulsi in insulam e regione sitam abierunt, atque postea ad montes

Ceraunios, in Abantium et Nestæorum fines, et Oricum incoluerunt.

54.

Corcyra prius vocabatur Drepana, deinde Scheria, cuius denominationis rationem reddit Aristoteles in Corcyræorum republica. Dicit enim Cererem, verentem ne fluvii ex terra continenti in mare profluentes illam redderent continentem, rogasse Neptunum, ut fluviorum cursum declinaret; his inhibitis pro Drepana eam appellatam esse Scheriam, a verbo σχεῖν. Drepana vocabatur, quod Ceres, a Neptuno petita falce, Titanes docuit metere eamque deinde occultavit in maritima insulæ parte; alluente autem mari terræ formam falci similem redditam esse. Timæus vero hanc denominationem derivat e falce, qua Urano Saturnus vel Saturno Jupiter pudenda abscidit; hanc enim ibi occultatam esse dicit.

LIBER VI.

55.

Rem autem ita se habere, contentem ipsum Timæum

ἀνθρομολογούμενον εὐχερὲς παραστῆσαι τὸν Τίμαιον. Κατὰ γὰρ τὸ προοίμιον τῆς ἑκτῆς βίβλου φησὶ τινὰς ὑπολαμβάνειν, διότι τινὸς μείζονος δέεται φύσεως καὶ φιλοπονίας καὶ παρασκευῆς τὸ τῶν ἐπιδεικτικῶν λόγων γένος, ἢ τὸ τῆς ἱστορίας· ταύτας δὲ τὰς δόξας πρότερον μὲν Ἐφόρῳ φησὶ προσπεσεῖν· οὐ δυνή-
θέντος δ' ἱκανῶς ἐκείνου πρὸς τοὺς ταῦτα λέγοντας ἀπαντῆσαι, πειρᾶται συγκρίνειν αὐτὸς ἐκ παραβολῆς τὴν ἱστορίαν τοῖς ἐπιδεικτικοῖς λόγοις· πρᾶγμα πρῶτων πάντων ἀτοπώτατον· πρῶτον μὲν τὸ καταφεύ-
σασθαι τοῦ συγγραφέως· ὁ γὰρ Ἐφορος παρ' ὅλην τὴν πραγματείαν θαυμάσιος ὢν καὶ κατὰ τὴν εὐρίαν καὶ κατὰ τὸν χειρισμὸν καὶ κατὰ τὴν ἐπίνοιαν τῶν λημμάτων, δεινότητος ἐστὶν ἐν ταῖς παρεκβάσεσι καὶ ταῖς ἀφ' αὐτοῦ γνωμολογίαις, καὶ συλλήδῃν ὅταν πού τὸν ἐπιμετροῦντα λόγον διατιθῇται· κατὰ δὲ τινὰ συντυχίαν εὐχαρίστατα καὶ πιθανώτατα περὶ τῆς συγκρίσεως εἴρηκε τῆς τῶν ἱστοριογράφων καὶ λογο-
γράφων· ὁ δ' ἵνα μὴ δοῇ ταῦτά λέγειν Ἐφόρῳ, πρὸς τῷ καταφεύσθαι ἐκείνου, καὶ τῶν λοιπῶν κατέγνωκε· τὰ γὰρ ὑπ' ἄλλων δεόντως χειρισμένα μακρῶς καὶ ἀσαφῶς καὶ τῷ παντὶ χειρόνως ἐξηγούμενος, οὐδένα τῶν ζώντων ὑπέλαβε τοῦτο παρατηρήσειν. Οὐ μὲν ἀλλὰ βουλόμενος αὖξιν τὴν ἱστορίαν, πρῶτον μὲν τηλικαύτην εἶναι φησὶ διαφορὰν τῆς ἱστορίας πρὸς τοὺς ἐπιδεικτικούς λόγους ἥλικην ἔχει τὰ κατ' ἀλή-
θειαν ὠκοδομημένα καὶ κατεσκευασμένα τῶν ἐν ταῖς σκηνογραφίαις φαινόμενων τόπων καὶ διαθέσεων· δεύτερον δὲ τὸ συνἀροῖσαί φησὶ τὴν παρασκευὴν τὴν πρὸς τὴν ἱστορίαν μείζον ἔργον εἶναι τῆς ὅλης πρα-

γματείας τῆς περὶ τοὺς ἐπιδεικτικούς λόγους· αὐ-
τὸς γοῦν τηλικαύτην ὑπομεμενηκέναι δαπάνην καὶ κο-
ποπάθειαν τοῦ συναγαγεῖν τὰ περὶ τινῶν ὑπομνήματα, καὶ πολυπραγμονῆσαι τὰ Λιγύων ἔθνη καὶ Κελτῶν, ἅμα δὲ τούτοις Ἰβήρων, ὥστε μήτ' ἂν αὐτὸς ἐλπίσει, μήτ' ἂν ἑτέροις ἐξηγουμένοις πεισθῆναι περὶ τούτων.
56.

Suidas: Καλλικύριοι. Οἱ ἀντὶ τῶν Γεωμόρων ἐν Συρακούσαις γενόμενοι, πολλοὶ τινες τὸ πλῆθος. Δοῦλοι δ' ἦσαν οὗτοι τῶν φυγάδων, ὡς Τίμαιος ἐν ε'. Ὅθεν τοὺς ὑπερβολῇ πολλοὺς Καλλικυρίους διεγ-
ῖνονόμασθησαν δὲ ἀπὸ τοῦ εἰς ταῦτο συνελθεῖν παντο-
δαποὶ ὄντες, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν Συρακουσίων πολι-
τεία, ὅμοιοι τοῖς Λακεδαιμονίων Εἰλωσι, καὶ παρὶ Θεσσαλοῖς Πενέσταις, καὶ παρὰ Κρησὶν Κλαρώταις. Καὶ παροιμία· Καλλικυρίων πλείους. Τοῦτο εἰρη-
στο, εἶποτε πλῆθος ἤθελον ἐμφῆναι. Οἱ γὰρ Καλλικυ-
ριοι δοῦλοι ἦσαν, πλείους τῶν κυρίων αὐτῶν· ὥστε καὶ αὐτοὺς ἐξέβαλον.

Photius Lexic. eadem habet usque ad verba: καὶ παροιμία.

57.

Athenæus XIII, 4, p. 573, D: Καὶ δεῖ ἐξ ἐπὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν στρατείαν ἤγειν ὁ Πέρσης, ὡς καὶ Θεόπομπος ἱστορεῖ, καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἐβδόμῃ, καὶ Κορίνθιοι ἑταῖραι ηὔξαντο ὑπὲρ τῆς τῶν Ἑλλήνων σωτηρίας, εἰς τὸν τῆς Ἀφροδίτης ἑλθοῦσαι νεῦν.

LIBER VII.

58.

Idem XII, 11, p. 541, C: Περὶ δὲ Σμινδυρίδα

exhibere facile est. Nam is in libri sexti proœmio scribit: non deesse qui existiment, illud sermonum genus quod in ostentatione positum est, majore ingenio, industria et apparatu indigere, quam historiam: et addit, jam olim istam sententiam Ephoro fuisse oppositam. Qui quum satia pro rei dignitate hujus sententiæ auctoribus respondere non potuerit; ipse historiam cum orationibus ad ostentationem compositis contendens, utramque scrip-
tionem inter se conatur comparare, rem omnium absur-
dissimam faciens; primo quia historicum calumniatur: namque Ephorus in universa historia permixtus est sive elocutione, sive materiæ tractatu, sive argumentorum ex-
cogitatione, tum digressionibus faciendis sententiisque de penu suo depromendis ingeniosissimus, et omnino quoties-
cumque sermonem aliquem præter rem præcipuam et quasi ad pompam adornat; nescio autem quo casu accidit, ut suavissima quædam maximeque probabilia dicat de comparatione historici et oratoris: Timæus vero, ne vi-
deatur eadem quæ Ephorus dicere, non solum in hac re mentitur, sed etiam alia ipsius damnat: dum enim quæ alii laudabiliter tractaverunt, prolixè et obscure et omnino pejus exponit ipse, neminem hoc mortalium animadver-
surum esse sibi persuasit.

Et tamen historiæ laudes augendi cupidus, primo qui-
dem tantam esse ait differentiam historiæ ab orationibus epidicticis, quanta est inter vera ædificia et illa in scenis pigmenta locorum ac dispositionum. Deinde affirmat vel solam materiæ ad instruendam historiam conquisitionem

majus esse opus, quam quidquid laboris insumitur in ep-
idicticis sermonibus componendis. Ipse igitur tantas se to-
leravisse dicit impensas tantosque labores in colligendis
de quibusdam hominibus rebus commentariis, atque in
percontando de Ligurum et Gallorum, præterea Iberorum
moribus, ut neque ipse id exspectavisset, neque aliis si-
dem esset habiturus hoc ipsum sibi narrantibus.

56.

Callicyrii, Geomoris expulsis, locum illorum Syracusæ occuparunt. Ingenti erant multitudine. Illi exulantes
erant servi, ut auctor est Timæus libro sexto. Unde maxi-
mam hominum multitudinem significare volentes, Callicy-
rios dicere solebant. Sic autem vocati fuerunt, quod ex
variis locis confluerant, ut Aristoteles in Syracusanorum
Republ. tradit. Similes erant Lacedæmoniorum Helotibus et
Thessalorum Penestis, et Cretensium Clarotis. Et prover-
bium: *Plures Callicyrtis*: quod de magna multitudine
dicebatur. Callicyrii enim servi dominos numero super-
abant: quo factum est, ut eos expellerent.

57.

Itaque etiam quo tempore Græciam cum exercitu inva-
sit Persa, ut et Theopompus narrat, et Timæus septimo
libro, Corinthiæ meretrices pro salute Græcorum tota fe-
cerunt, in Veneris templum convenientes.

LIBER VII.

58.

De Smindyrida Sybarita, ejusque luxuria, Herodotus

τοῦ Συβαρίτου καὶ τῆς τούτου τρυφῆς ἱστορήσεν Ἡρό-
δοτος ἐν τῇ ἑκτῇ, ὡς ἀποπλέων ἐπὶ τὴν μνηστειάν
τῆς Κλεισθένης τοῦ Σικυωνίου τυράννου θυγατρὸς
Ἀγρίστης, φησὶν, ἀπὸ μὲν Ἰταλίας Σμινδυρίδης ὁ
Ἱπποκράτης Συβαρίτης, ὃς ἐπὶ πλείστον δὴ χλιδῆς
εἰς ἀνὴρ ἀρίκετο. Εἶποντο γοῦν αὐτῷ χίλιοι μάγειροι
καὶ ὀρνιθευταί. Ἱστορεῖ περὶ αὐτοῦ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ
ἑβδόμῃ (ἐν τῇ τῆς ἑβδόμης membr. A.). Cf. Hero-
dot. VI, 127 et Diod. lib. VIII Excerpt. de vir-
tut. et vit. tom. IV, p. 33 Bip.

59.

Idem XII, 3, p. 518, D: Narrat de Sybaritis
Timæus: ὅτι ἀνὴρ Συβαρίτης, εἰς ἀγρόν ποτε πο-
ρευόμενος ἔφη, ἰδὼν τοὺς ἐργάτας σκάπτοντας, αὐτὸς
ῥῆγμα λαβεῖν· πρὸς δὲ ἀποκρίνασθαι τινα τῶν ἀκου-
σάντων, αὐτὸς δὲ σοῦ διηγουμένου ἀκούων πεπονηκέ-
ναι τὴν πλευράν.

Eandem historiunculam iisdem fere verbis, et
alias similes reperimus in Diodor. Excerpt. Va-
tican. pag. 9 ed. Mai. Etiam cetera pleraque, quæ
de urbibus magnæ Græciæ, v. c. de Crotone, in
Excerpt. modo laudatis exstant, e Timæi historiis
fluxisse videntur.

60.

Idem ibid. p. 519, B: Ἐφόρουν δ' οἱ Συβαριταὶ
καὶ ἱμάτια Μιλησίων ἐρίων πεποιημένα· ἀφ' ὧν δὲ
καὶ τὴν φιλίας ταῖς πόλεσιν ἐγένοντο, ὡς ὁ Τίμαιος
ἱστορεῖ. Ἠγάπων γὰρ τῶν μὲν ἐξ Ἰταλίας Τυρρηνούς,
τῶν δ' ἔξωθεν τοὺς Ἴωνας, ὅτι τρυφῇ προσεῖχον.

Οἱ δ' ἱππεῖς τῶν Συβαριτῶν, ὑπὲρ τοὺς πεντακισ-
χίλους ὄντες, ἐπόμπευον ἔχοντες κροκωτοὺς ἐπὶ τοῖς
θώραξιν, καὶ τοῦ θέρους οἱ νεώτεροι αὐτῶν εἰς τὰ τῶν

νυμφῶν ἄντρα τῶν Λουσιάδων ἀποδημοῦντες διετίλουν
μετὰ πάσης τρυφῆς. Οἱ δὲ εὐποροὶ αὐτῶν ὁπότε εἰς
ἀγρόν παραβάλλοιεν, καίπερ ἐπὶ ζευγῶν πορευόμενοι,
τὴν ἡμερησίαν πορείαν ἐν τρισὶν ἡμέραις διήνυσον.
Ἦσαν δὲ τινες αὐτοῖς καὶ τῶν εἰς τοὺς ἀγροὺς φερου-
σῶν ὁδῶν κατάστεγοι. Τοῖς δὲ πλείστοις αὐτῶν ὑπάρ-
χουσιν οἰνῶνες ἐγγὺς τῆς θαλάσσης· εἰς οὓς δι' ὀχετῶν
τῶν οἴνων ἐκ τῶν ἀγρῶν ἀφειμένων, τὸν μὲν ἔξω τῆς
χώρας πιπράσκεισθαι, τὸν δὲ εἰς τὴν πόλιν τοῖς πλείοις
διακομίζεσθαι (φησὶ sc. Timæus.) Ποιοῦνται δὲ καὶ
δημοσίᾳ πολλὰς καὶ πυκνὰς ἐστιάσεις, καὶ τοὺς λαμ-
πρῶς φιλοτιμηθέντας χρυσοῖς στεφάνοις τιμῶσιν· καὶ
τούτους ἀνακηρύττουσιν ἐν ταῖς δημοσίαις θυσίαις καὶ
τοῖς ἀγῶσι προσκηρύττοντες οὐκ εὖνοιαν, ἀλλὰ τὴν εἰς
τὰ δεῖπνα χορηγίαν· ἐν οἷς στεφανοῦσθαι (φησὶ sc.
Timæus) καὶ τῶν μαγείρων τοὺς ἀρίστα τὰ παρτε-
θέντα διασκευάσαντας. Παρὰ Συβαρίταις δ' εὐρέθησαν
καὶ πύελοι, ἐν αἷς κατακείμενοι ἐπυριῶντο. Ἠρώτοι
δὲ καὶ ἀμίδας ἐξεῦρον, ἃς εἰσέφερον εἰς τὰ συμπόσια.
Καταγελῶντες δὲ τῶν ἀποδημούντων ἐκ τῶν πατρί-
δων, αὐτοὶ ἐσεμνύνοντο ἐπὶ τῷ γεγηρακένα· ἐπὶ ταῖς
τῶν ποταμῶν γεφύραις. Δοκεῖ δὲ μετὰ τῆς εὐδαιμο-
νίας αὐτῶν εἶναι ὅτι τῆς χώρας ἀλιμένου τῆς θα-
λάσσης παρηκούσης, καὶ τῶν καρπῶν σχεδὸν ἀπάν-
των ὑπὸ τῶν πολιτῶν καταναλισκομένων, ὅτι τῆς
πόλεως τόπος καὶ ὁ παρὰ τοῦ θεοῦ χρησμὸς συμπαρο-
ξῦναι πάντας ἐκτρυφῆσαι, καὶ ποιῆσαι ζῆσαι ὑπὲρ τὸ
μέτρον ἐκλελυμένως. Ἡ δὲ πόλις αὐτῶν ἐν κοίλῳ κει-
μένη, τοῦ μὲν θέρους, ἑωθέν τε καὶ πρὸς ἐσπέραν
ψύχος ὑπερβάλλον ἔχει, τὸ δὲ μέσον τῆς ἡμέρας
καῦμα ἀνύποιστον· ὥστε τοὺς πλείστους αὐτῶν ὑπει-
ληφέναι πρὸς ὑγίειαν διαφέρειν τοὺς ποταμούς· ὅτι

memorat libro sexto: «ambitulum Agaristæ nuptias,
Clisthenis filia, Sicyoniorum tyranni, profectum ex Italia
Smindyriden, Hippocratis filium, Sybaritam; hominem
unum omnium luxuriosissimum.» Sequebantur eum mille
coqui et aucupes. Narrat de eodem etiam Timæus libro
septimo.

59.

Narrat de Sybaritis Timæus, hominem quemdam Sy-
baritam, rus profectum aliquando, quum fodientes operas
vidisset, dixisse, dolere se veluti fibra rupta: cui unus
ex his, qui audiverant, respondit: Ego vero, te hoc com-
memorantem audiens, lateris dolore correptus sum.

60.

Gestabant Sybaritæ vestes ex Milesia lana confectas:
ex quo etiam amicitia inter civitates nata sunt, ut tradit
Timæus. Nam ex Italicis populis Etruscos amaverunt,
externorum Ionas, eo quod luxui dediti essent. Equites
Sybaritarum, numero supra quinquies mille, pompam
agentes transvehebantur croceas vestes super thoracibus
induti. Estivo tempore juniores in Nympharum Lusiadum
antra secedentes, in omni luxuriæ genere vitam ibi age-
bant. Ditiores quando rusticatum ibant, vehiculo licet pro-
ficiscentes, tamen unius diei iter non nisi intra triduum
conficiebant. Erant vero etiam viarum nonnullæ, quæ ad
villas ducebant, superne tectæ. Plerique ex civibus cellas

vinarias habent prope mare, in quas per canales vinum
ex agris devehitur; quod deinde partim externis venditur,
partim naviculis in urbem comportatur. Celebrant vero
etiam publice multa atque frequentia epula: quorum ad
celebritatem qui splendide conserunt, hos aureis honorant
coronis, et publice eos renunciant in solennibus sacrificiis
et spectaculis, non eorum in civitatem benevolentiam præ-
dicantes, sed munera in cœnas collocata: quibus in cœ-
nis etiam coquos (ait Timæus) coronari solitos, si qui
cibos appositos præ ceteris delictos parassent. Apud
Sybaritas etiam inventæ sunt cellæ, in quibus decumben-
tes calido vapore perfusi sudabant. Matularum item in cou-
vivia inferendarum primi auctores fuere. Iidem, irridentes
illos qui relicta patria in exterarum regiones proficiscuntur,
gloriarī solebant, quod super fluviorum suorum pontibus
consenuissent. Videtur autem præter opulentiam Sybari-
tarum ipsa regio (quæ quos fructus gignit, hi fere omnes,
quoniam importuosum mare est quod regioni prælenditur,
ab ipsis civibus consumuntur), partim etiam situs urbis,
partim oraculi responsum, ad mollitiem omnes invitasse,
fecisseque ut vitam supra modum dissolutam sequerentur.
Scilicet urbs eorum, in cavo sita, æstivo tempore mane
quidem et sub vesperam immodicum frigus habet,
medio vero die æstum intolerabilem: quare plerique
arbitrantur, ad sanitatem plurimum ipsis conferre flu-

καὶ ὁρθῆναι (Τίμαιος sc. φησὶ), ὅτι τὸν βουλόμενον ἐν Συβάρει μὴ πρὸ μοίρας ἀποθανεῖν, οὔτε δυνάμενον οὔτε ἀνίσχοντα τὸν ἥλιον ὄρῃν δεῖ. Ἐπειμψαν δὲ ποτε καὶ εἰς θεοῦ τοὺς χρητομένους, ὧν ἦν εἰς Ἀμυρις, πυκνυόμενοι μέχρι τίνος εὐδαιμονήσουσι. Καὶ ἡ Πυθία ἔφη·

Εὐδαίμων [Συβαρίτα, πανευδαίμων] σὺ μὲν αἰεὶ ἐν θαλίῃσιν ἔσθῃ, τιμῶν γένος αἰὲν ἔόντων.

Εἴτ' ἂν δὴ πρότερον ὀνητὸν θεοῦ ἄνδρα σεβίσσης, τήνιχα σοι πόλεμος τε καὶ ἐμφύλιος στάσις ἔξει.

Τούτων ἀκούσαντες, ἔδοξαν λέγειν αὐτοῖς τὸν θεόν, ὥς οὐδέποτε παύσαιντο τρυφῶντες· οὐδέποτε γὰρ τιμήσειν ἄνθρωπον μᾶλλον θεοῦ. Ἐγένετ' οὖν αὐτοῖς τῆς τύχης ἡ μεταβολή, ἐπεὶ τις οἰκετῶν τινα μαστιγῶν, καὶ τοῦτον καταφυγόντα εἰς τὰ ἱερὰ πάλιν ἐμαστίγου· ὥς δὲ τὸ τελευταῖον κατέδραμεν ἐπὶ τὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ μνήματα, ἀφῆκεν αἰδεσθεῖς. Ἐξαναλώθησαν δὲ φιλοτιμούμενοι πρὸς ἑαυτοὺς τρυφαίς. Καὶ ἡ πόλις δὲ πρὸς ἀπάσας τὰς ἄλλας ἡμιλλᾷτο περὶ τρυφῆς. Εἴτ' μετ' οὐ πολὺ γινομένων αὐτοῖς σημείων πολλῶν καὶ (τῆς Casaub.) ἀπωλείας, περὶ ἧς νῦν οὐκ ἔτ' ἐπείγει λέγειν, διεφθάρσαν.

61.

Idem I, 25, p. 34, C: Πολλοὶ εἰς τὰς κατασκευαζομένας ἀμεθύστους προσλαμβάνουσι τὸ τῆς κράμβης σπέρμα. Καὶ ἐν ᾧ δ' ἂν ἀμπελῶνι κράμβαι φύονται, ἀμυρότερος ὁ οἶνος γίνεται. Διὸ καὶ Συβαρίται, φησὶ Τίμαιος, πρὸ τοῦ πίνειν κράμβας ἤσθιον.

62.

Idem XII, 5, p. 523, D: Καὶ οἱ τὴν Σίριν δὲ

κατοικοῦντες, ἦν πρῶτοι κατέσχον οἱ ἀπὸ Τροίας ἐλθόντες, ὕστερον δὲ Κολοφώνιοι (codd. δὲ ὑπὸ Κολοφονίων), ὥς φησι Τίμαιος καὶ Ἀριστοτέλης, εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν οὐχ ἥσσον Συβαριτῶν. Καὶ γὰρ ἰσθὺς παρ' αὐτοῖς ἐπεχωρίασε φορεῖν ἀνθινούς χιτῶνας, οὓς ἐζώννυντο μίτραις πολυτελέσι· καὶ ἐκαλοῦντο διὰ τοῦτο ὑπὸ τῶν περιόικων μιτροχίτωνες, ἐπεὶ Ὅμηρος τοὺς ἀζώστους ἀμιτροχίτωνας καλεῖ. ... Ὀνομάσθη δὲ ἡ Σίρις, ὥς μὲν Τίμαιός φησι, καὶ Εὐριπίδης ἐν Δεσμώτιδι ἡ Μελανίππῃ, ἀπὸ γυναικὸς τινος Σιρίδος ὥς δ' Ἀρχιλόχος, ἀπὸ ποταμοῦ.

63.

Antig. Caryst. Histor. mirab. c. 149: Τίμαιος τῶν ἐν Ἰταλίᾳ ποταμῶν ἱστορεῖν Κραθὶν ξανθίαν τὰς τρίχας.

Eadem habet Pseudo-Aristot. I. I. c. 183, sine auctoris notitia. Cf. Tzetz. ad Lycophr. 1021.

64.

Idem c. 1: Τίμαιος, ὁ τὰς Σικελικὰς ἱστορίας συγγεγραφώς, ἐν Ῥηγίῳ φησὶ τοὺς Λοκροὺς καὶ τοὺς Ῥηγίνοὺς ὑρίζοντος Ἀλφειοῦ καλουμένου ποταμοῦ, τῷ τεττίγων τοὺς μὲν ἐν Λοκρικῇ ἄδειν· τοὺς δὲ ἐν τῇ Ῥηγίῳ ἀφώνους εἶναι. Λέγεται δὲ τι τούτου μύθος ἄλλος· ἀφικομένων γὰρ εἰς Δελφοὺς κιθαρῳδῶν, Ἀρίστωνος μὲν ἐκ Ῥηγίου, παρὰ δὲ Λοκρῶν Εὐνόμου, καὶ περὶ τοῦ κλήρου πρὸς ἑαυτοὺς εἰς ἀντίσκητον ἐλθόντων, ὁ μὲν οὐκ ὤρετο δεῖν ἐλαττοῦσθαι, τῆς δὲ Ῥηγίων ἀποικίας ἐκ Δελφῶν, καὶ παρὰ τοῦ θεοῦ γεγεννημένης· ὁ δὲ κατέτρεχεν, ὅτι τὸ παράπαν οὐκ

mina, atque etiam caussam esse, cur vulgo dictitetur, qui Sybari non ante fatalem diem mori velit, eum nec occidentem Solem debere videre, nec orientem. Miserant vero aliquando oraculum consulturos, quorum in numero Amyris fuerat, qui quærerent quam diu duratura esset illorum felicitas. Quibus Pythia respondit:

Felix, omnino felix, Sybarita, futurus, dum rebus letis venerabere nomina divum.

At simul atque illis mortalis homo anteferetur, tum veniet bellum sævum atque domestica turba.

Quo accepto responso existimabant illi, dicere Deum, numquam ipsos desituros in voluptatibus vivere: nuncquam quippe futurum, ut hominem magis quam deum honorent. Evenit autem illis rerum et fortunæ commutatio, postquam aliquis servum loris cæsum, quum is ad deorum aram confugisset, rursus ceciderat, eundem vero, quum postremo ad patris heri sepulcrum confugisset, dimiserat venerans loci religionem. Exhausta est autem eorum opulencia, invicem æmulantium, quis luxuria præcelleret: atque etiam publice civitas cum aliis omnibus civitatibus de luxu ambitiose contendebat. Denique haud ita multo post, quum multa etiam eis incidissent præsagia exitii, de quo jam nihil dum necesse est dicere, extincti sunt.

61.

Multi in remedia, quæ ad impediendam ebrietatem præparant, brassicæ semen adsumunt: et qua in vinea brassica nascitur, in ea fit vinum exilius. Quare et Syba-

ritæ, ut Timæus refert, ante potum brassicam comederi solebant.

62.

Porro qui Siri habitant, quam tenuerant primum, qui e Troja venere, deinde Colophonii, ut ait Timæus et Aristoteles, in luxuriam mollitiemque prolapsi sunt citius minorem quam quæ erat Sybaritarum. Apud illos enim proprius patriusque mos fuit, floridas gestare tunicas, pretiosis fasciis mitrisque præcinctas: quare a finitimis mitrochitones (quasi fasciis tunicati) appellabantur, quoniam disinctos Homerus ἀμιτροχίτωνες vocat. Nomen autem habet Siris, ut quidem Timæus ait, et Euripides in Captiva vel Melanippe, a muliere quadam, cui Siris nomen fuerat; ut autem Archilochus, a fluvio.

63.

Timæus inter Italiæ fluvios Crathin narrat crines flavos reddere.

64.

Timæus, Sicularum historiarum scriptor, narrat, quum Locrorum atque Rheginorum ager Alece fluvio divideretur, cicadas in Locrico quidem canere, in Rhegino autem mutas esse. Narratur vero aliud minus etiam credibile. Etenim quum Ariston Rhegio, a Locris autem Eanomis citharædi Delphos venissent, ac ex sortitione in certamen venirent, ille quidem putavit non debere se vinci, quoniam tota Rheginorum colonia a Delphis atque a deo esset profecta; hic vero contra invectus est, omnino non ad e-

κίθαρι δὲ καθήκει, παρ' οἷς οὐδ' οἱ τέττιγες ᾄδουσιν. Εὐχμερήσαντός γ' οὖν τοῦ Ῥηγίνου ἐν τῷ ἀγῶνι, ἐνίκησεν Εὐνόμος ὁ Λοκρὸς παρὰ τοιαύτην αἰτίαν· ᾄδοντος αὐτοῦ, μεταξὺ τέττιξ ἐπὶ τὴν λύραν ἐπιπνᾷς ἦεν· ἥ δὲ πανήγυρις ἀνεβόησεν ἐπὶ τῷ γεγονότι, καὶ ἐκέλευσεν ἔν. Cf. Pausan. VI, 6, 2; Ælian. Nat. An. V, 9.

65.

Strabo VI, p. 260: Φησὶ δὲ Τίμαιος, Πυθίοις ποτὲ ἀγωνιζομένους, τοῦτόν τε (Eunomium sc.) καὶ Ἀρίστωνα Ῥηγῖνον ἐρίσαι περὶ τοῦ κλήρου· τὸν μὲν δὲ Ἀρίστωνα δεῖσθαι τῶν Δελφῶν ἑαυτῷ συμπράττειν· ἱεροὺς γὰρ εἶναι τοῦ θεοῦ τοὺς προγόνους αὐτοῦ, καὶ τὴν ἀποικίαν ἐνθὲνδε ἱσταλθαι· τοῦ δ' Εὐνόμου ρήσαντος ἀρχὴν μηδὲ μετεῖναι ἐκείνοις αὐτοῖς τῶν περὶ φωνὴν ἀγωνισμάτων, παρ' οἷς καὶ οἱ τέττιγες εἶεν ἄφρωνοι, τὰ εὐφρογγότατα τῶν ζώων· ὅμως εὐδοκίμειν μηδὲν ἤττον τὸν Ἀρίστωνα καὶ ἐν ἐλπίδι τὴν νίκην εἶναι· νικῆσαι μὲντοι τὸν Εὐνόμον, καὶ ἀναγῆναι (ἀναθῆναι suspicatur Xyland.) τὴν λεχθεῖσαν εἰκόνα ἐν πατρίδι, ἐπεὶ κατὰ τὸν ἀγῶνα, μιᾶς τῶν χορδῶν ῥαγείσης, ἐπιπτάς (sic Goeller. pro ἐπιπτάς) τέττιξ ἐκπληρώσειε τὸν φθόγγον.

LIBER IX (I).

66.

De nobilitate feminarum apud Locros Tzet. ad Lycophr. 1141: Αἶαντος τοῦ Λοκροῦ περὶ τὰς Ἰυρίης ναυηγῆσαντος (v. Hom. Od. IV. 499 sqq.) καὶ στερφέντος ἐν Τρέμοντι, χωρὶς τῆς Δήλου, οἱ Λοκροὶ μόλις σωθέντες ἦλθον εἰς τὰ οἴκεα. Φθορὰ δὲ

καὶ λοιμὸς μετὰ τρίτον ἔτος ἔσχε τὴν Λοκρίδα, διὰ τὴν εἰς Κάσσανδραν ἀθέμιτον μίξιν Αἶαντος· ἔχρησε δ' ὁ θεὸς, Πάσχεσθαι Ἀθηναίαν τὴν ἐν Ἰλίῳ, ἐπὶ ἑτῇ χίλι· δύο παρθένους πέμποντας ἐπὶ κλήρῳ καὶ λαχῆσαι· πεμπομένους δὲ αὐτὰς προῦπαντῶντες οἱ Τρῶες εἰ κατέσχον, ἀνέχρουν, καὶ καίοντες ἀκάρποις καὶ ἀγρίοις ξύλοις τὰ ὅσῃ αὐτῶν, ἀπὸ Τρήρωνος, ὄρους τῆς Τροίας, τὸν σποδὸν εἰς θάλασσαν ἔρριπτον, καὶ πάλιν οἱ Λοκροὶ ἐτέρως ἔστελλον· εἰ δέ τινες ἐκρύβοιεν ἀνελθοῦσαι λάθρα εἰς τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν, ἰέρεαι ἐγένοντο· ἔσαιρον γὰρ αὐτὸ καὶ ἔρριπνον, τῇ δὲ θεῷ οὐ προσήρχοντο, εἰ μὴ νύκτωρ· ἦσαν δὲ κεκαρμέναι, μονοχίτωνες, καὶ ἀνυπόδητοι. Πρῶται δὲ τῶν Λοκρίδων παρθένων Περίβοια καὶ Κλεοπάτρα ἀφίκοντο. Καὶ πρῶτα μὲν τὰς παρθένους, εἴτα βρέφη ἐνιαύσια μετὰ τῶν τροφῶν αὐτῶν ἐπεμπον οἱ Λοκροὶ· χιλίων δ' ἑτῶν παρελθόντων μετὰ τὸν Φωκικὸν πόλεμον ἐπαύσαντο τῆς τοιαύτης θυσίας, ὡς φησὶ Τίμαιος ὁ Σικελός. Μέμνηται δὲ τῆς ἱστορίας καὶ ὁ Κυρηναῖος Καλλίμαχος (ap. Bentley. p. 564 Ern.).

67.

Athenæus Dipnos. lib. VI, cap. 18 et 20, p. 264, C, et 272: Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐνάτῃ τῶν Ἱστοριῶν (ἐλέγχει δ' αὐτὸν εἰς τοῦτο Πολύβιος ὁ Μεγαλοπολίτης διὰ τῆς δωδεκάτης τῶν Ἱστοριῶν), Οὐκ ἦν, φησὶ, πάτριον τοῖς Ἑλλήσιν ὑπὸ ἀργυρωνήτων τὸ παλαιὸν διακονεῖσθαι, γράφων οὕτως· Καθόλου δὲ ἡτιῶντο τὸν Ἀριστοτέλην, διημαρτηκέναι τῶν Λοκρικῶν ἔθων· οὐδὲ γὰρ κικτῆσθαι, νόμον εἶναι τοῖς Λοκροῖς, ὁμοίως οὐδὲ Φωκεῦσιν, οὔτε θεραπαίνας, οὔτε οἰκέτας, πλὴν ἐγγὺς τῶν χρόνων. Ἀλλὰ πρώτη τῇ Φιλομήλῳ γυναικὶ, τοῦ καταλαβόντος

tharam canendum esse apud quos ne cicadæ quidem canerent. Sed quamvis res in certamine prospere cederet Rhegino, vicit tamen Eunomus Locrus hanc ob causam: inter cantum ejus cicada in lyram advolans canere cepit. Qua de re concio exclamavit atque jussit, ut sinerent.

65.

Narrat Timæus, hunc Eunomum et Aristonem Rheginum aliquando Pythiis canendo concertasse de sortitione, ac Aristonem quidem a Delphis contendisse, ut sibi faverent, quod suos majores Apollini Delphico sacros diceret, indeque deductam esse coloniam, at Eunomum contra dixisse, nihil prorsus certamina de cantu ad Rheginos pertinere, apud quos ipsa etiam cicada, animal aliqui vocalissimum, voce destituta esset: interim tamen nihilominus placuisse Aristonem, ac victoriam sperasse: sed vicisse Eunomum, statuamque, quam diximus, in patria posuisse, quod ei rupta in ipso certamine fide cicada præstio fuerit, sonumque chordæ suppleverit.

LIBER IX.

66.

Ajace Locro naufragium circa Gyreas perpesso et in Tremonte Deli loco commorato, Locri vixdum servati venerunt in patriam. Tertio autem anno post fructuum penuria atque pestis Locridem tenebant propter nefandum cum Cassandra concubitum Ajacis. Jussit tum deus ora-

culo, ut placarent Minervam Trojanam, per mille annos binas mittentes virgines sorte ductas. Quas missas si occurrentes Trojani deprehenderent, interficiebant, earumque ossibus ligno sterili ac silvestri crematis, cinerem a Trerone, monte Troadis, in mare jaciebant; atque denuo Locri alias mittebant. Verum si quæ clandestina fuga in ædem Minervæ pervenissent, sacerdotum munere fungebantur. Etenim templum verrebant et conspergebant, ad deam vero non accedebant nisi noctu. Erant tonsæ, sola tunica vestitæ et nudis pedibus. Primæ autem virginum Locrensiū eo venerunt Peribœa et Cleopatra. Atque prius quidem virgines, postea vero infantes anniculas cum nutricibus mittebant Locri. Sed quum mille anni effluxissent post bellum Phocicum, destiterunt ab hoc sacrificio, ut tradit Timæus Siculus. Hanc historiam memorat et Callimachus Cyrenæus.

67.

Timæus Tauromenites libro nono Historiarum (quo nomine eum reprehendit Polybius Megalopolita, Historiarum duodecimo), Græcis olim non fuisse, ait, patrium institutum, ut emptitii servī ipsis famularentur; atque ita scribit: Omnino Aristotelem reprehendebant, ac prorsus errasse eum contendebant in Locrorum institutis. Nec enim legibus Locrorum, quemadmodum nec Phoenisium, licere ancillas aut servos possidere, nisi recentī admodum memoria. Sed primam fuisse Philomeli uxorem,

Δεῖφοδες, δύο θεραπαινὰς ἀκολουθεῖν. Παραπλησίως δὲ καὶ Μνάσωνα, τὸν τοῦ Ἀριστοτέλους ἑταῖρον, χιλίους οἰκέτας κτησάμενον, διαβληθῆναι παρὰ τοῖς Φωκεῦσιν, ὡς τοσούτους τῶν πολιτῶν τὴν ἀναγκαίαν τροφήν ἀφηρευμένον. Εἰθίσθαι γὰρ ἐν ταῖς οἰκίαις διακονεῖν τοὺς νεωτέρους τοῖς πρεσβυτέροις.

68.

Polybius XII, 5, causam sibi esse dicit, cur Locrenses laudare potius debeat quam contrarium facere. Deinde pergit: Ἄλλ' ὅμως οὐκ ὤκνησα καὶ λέγειν καὶ γράφειν, ὅτι τὴν ὑπ' Ἀριστοτέλους παραδιδομένην ἱστορίαν περὶ τῆς ἀποικίας ἀθηθινωτέραν εἶναι συμβαίνει τῆς ὑπὸ Τιμαίου λεγομένης. Σύνοικα γὰρ τοῖς ἀνθρώποις ὁμολογοῦσιν, ὅτι παραδόσιμος αὐτοῖς ἐστὶν αὕτη περὶ τῆς ἀποικίας ἡ φήμη παρὰ πατέρων, ἣν Ἀριστοτέλης εἰρηκεν, οὐ Τιμαίος. (Sequuntur argumenta Polybii). — Ἐκ τούτων ἂν τις συλλογιζόμενος Ἀριστοτέλει πρόσχοι μᾶλλον ἢ Τιμαίῳ· καὶ μὴν τὸ συνεχὲς τούτῳ τελῶς ἀτοπον· τὸ γὰρ ὑπολαμβάνειν, καθάπερ ἐκεῖνος ὑποδείκνυσιν, ὡς οὐκ εἰκὸς ἦν τοὺς οἰκέτας τῶν Λακεδαιμονίων συμμαχισάντων τὴν τῶν κυρίων εὐνοίαν ἀναφέρειν πρὸς τοὺς ἐκείνων φίλους, εὐθες· οὐ γὰρ μόνον τὰς εὐνοίας, ἀλλὰ καὶ τὰς ξενίας καὶ τὰς συγγενείας τῶν δεσποτῶν οἱ δουλεύσαντες, ὅταν εὐτυχίσωσι παραδόξως καὶ χρόνος ἐπιγένηται, πειρῶνται προσποιεῖσθαι καὶ συνανανεοῦσθαι τῶν κατὰ φύσιν ἀναγκαίων μᾶλλον, αὐτὸ τοῦτο σπουδάζοντες, τὴν προγεγεννημένην περὶ αὐτοὺς ἐλάττωσιν καὶ τὴν ἀδοξίαν ἐξαλείφειν, τῷ βουλευέσθαι τῶν δεσποτῶν ἀπόγονοι μᾶλλον ἐπιφανῆναι ἢ περὶ ἀπελεύθεροι.

eius qui Delphos cepit, quatuor duae ancillae sequerentur. Similiter vero male apud Phocenses audisse Mnasonem, Aristotelis familiarem, quod mille servos aleret: totidem enim civibus necessaria alimenta eum eripere, aiebant. Consuesse enim in domibus famulari juniores senioribus.

68.

Nihil tamen propterea sum cunctatus et dicere et scribere, narrationem ab Aristotele proditam memoriae super deductione ejus coloniae veriore esse ea quam Timaeus affert. Compertum namque mihi est, ipsos Locrenses fateri, eam se a patribus traditam accepisse famam de sua colonia, quam habet Aristoteles, non quam Timaeus. ... Ex his quisque ratiocinans ad Aristotelis magis quam ad Timari sententiam accedet. Et quidem aliud huic proximum prorsus est absurdum. Namque opinari, ut Timaeus ostendere nititur, consentaneum non fuisse ut famuli Lacedaemoniorum, qui militiam cum his tolerabant, dominorum benevolentiam ad illorum necessarios referrent, id quidem stultum est: neque enim tantummodo benevolentiam, verum etiam hospitii jus et affinitatem dominorum servi, si praeter solitum fortuna felici utantur et tempus procedat, sibi vindicare nituntur et renovare magis quam consanguinei; nam illud ipsum assequi student, ut suam pristinam humilitatem obscuritatemque abstergant, dum affectant dominorum se posteros potius quam libertos videri.

Sed inspiciamus propius Timari institutum et utriusque viri rationes, quibus de hac colonia uterque est

Σκεψώμεθα δὲ καὶ τὴν αὐτοῦ τοῦ Τιμαίου προαίρεσιν, καὶ τὰς ἀποφάσεις συγκρίνωμεν ἐκ παραθέσεως, ἃς πεποιήται περὶ τῆς αὐτῆς ἀποικίας· ἵνα γινώσκωμεν, πότερος ἄξιος ἐστὶ τῆς τοιαύτης κατηγορίας. Φησὶ τοιγαροῦν κατὰ τὴν αὐτὴν βίβλον οὐκέτι κατὰ τὸν αὐτὸν εἰκότα λόγον χρόνιαν τοῖς ἐλέγχουσι, ἀλλ' ἀληθινῶς αὐτὸς ἐπιβαλὼν εἰς τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα Λοκροὺς, ἐξετάζειν τὰ περὶ τῆς ἀποικίας· τοὺς δὲ, πρῶτον μὲν, ἐπιδεικνύειν αὐτῷ συνθήκας ἐγγράπτους, ἔτι καὶ νῦν διαμενούσας πρὸς τοὺς ἐξαπεσταλμένους, αἷς ὑπογεγραφῆναι τὴν ἀρχὴν τοιαύτην· «ὡς γυνῆς πρὸς τέκνα.» Πρὸς δὲ τούτοις εἶναι δόγματα, καὶ ἡ πολιτείαν ὑπάρχειν ἑκατέροις παρ' ἑκατέροις. Καθὼς δὲ, ἀκούοντας τὴν Ἀριστοτέλους ἐξήγησιν περὶ τῆς ἀποικίας, θαυμάζειν τὴν ἱταμότητα τοῦ συγγραφέως. Μεταβὰς δὲ πάλιν ἐπὶ τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκροὺς, εἰρσκειν ἀκολουθοῦν καὶ τοὺς νόμους, φησὶ, τοὺς παρ' αὐτοῖς, καὶ τοὺς ἐθισμοὺς, οὐ τῇ τῶν οἰκετῶν βλάβῳ γίγνεται, τῇ δὲ τῶν ἐλευθέρων ἀποικίᾳ. Πάντως γὰρ καὶ τοῖς ἀνδραποδισταῖς ἐπιτίμια τετάχθαι παρ' αὐτοῖς, ὁμοίως τοῖς μοιχοῖς, τοῖς δραπεταῖς· ὧν οὐδὲν ἐν ὑπάρχειν, εἰ συνήδεισαν αὐτοῖς ἐκ τοιούτων πρὸς πόλιν.

Πρῶτον δὲ διαπορῆσαι τις ἂν, πρὸς τίνας τῶν Λοκρῶν παραγενόμενος ἐπυνθάνετο περὶ τούτων. Εἰ μὲν γὰρ συνέβαινε, καθάπερ τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκροὺς, μίαν πόλιν ἔχειν οὕτω καὶ τοὺς κατὰ τὴν Ἑλλάδα, τυχὸν οὐκ ἔδει διαπορεῖν, ἀλλ' ἦν ἂν εὐθιγότερον. Ἐπεὶ δὲ δύο ἔθνη Λοκρῶν ἐστί, πρὸς ποτέρους ἕκαστον καὶ πρὸς ποίας πόλεις τῶν ἐτέρων, καὶ πᾶρὰ τίς τινος τὰς συνθήκας ἀναγεγραμμένας; οὐδὲν γὰρ ἔμεινεν

usus, invicem componamus; ut manifestius fiat, ut magis reprehensionem ejusmodi mereatur. Affert igitur Timaeus eodem in libro: se jam haudquaquam amplius nuda conjectura adductum, sed certissimis argumentis exploratam rei veritatem tenere. Ad Locros enim, qui in Graecia sunt, profectum se esse narrat, ubi hos primum quidem sibi sordus ostendisse in tabulis incisum, quae etiam nunc visuntur, quibus hujusmodi praefixum sit exordium: « Ut parentes erga liberos decet. » Praeterea etiam decreta publica exstare, quibus civitates jus commune inter se habeant. Denique, audita Aristotelis narratione de hac colonia, temeritatem hominis miratus esse. Deinde ad Locros, qui in Italia incolunt, delatam leges apud illos et consuetudines hujusmodi reperisse se testatur, quae non mancipiorum levitati, sed ingenuorum hominum coloniae convenirent. Quin etiam penas adversus plagios, itidemque in adulteros ac fugitivos apud eosdem esse constitutas: quae certe nunquam illi fecissent, si consilium sibi essent, se ex ejusmodi hominibus originem ducere.

Jam vero primo quidem merito aliquis dubitaverit, quosnam e Locris, in Graeciam delatus, de his rebus interrogaverit. Nam si, quemadmodum Locri qui in Italia sunt, ita etiam in Graecia Locri unam modo civitatem haberent, nullus dubitationi locus superesse videretur, sed in promptu res esset. At vero, quum duae sint in Graecia gentes Locrorum, utram gentem, quae ut alterius e supra dictis gentibus adiit Timaeus? et apud

ρεῖται τούτων. Καίτοι διότι τοῦτ' ἰδίον ἐστὶ Τίμαιου, καὶ ταύτη παρημίλληται τοὺς ἄλλους συγγραφείας καὶ καθόλου τῆς δὲ πρὸς τῆς ἀποδοχῆς (λέγω δὲ κατὰ τὴν ἐν τοῖς χρόνοις καὶ ταῖς ἀναγραφαῖς ἐπίφασιν τῆς ἀκρίβειας, καὶ τὴν περὶ τοῦτο τὸ μέρος ἐπιμέλειαν), δοκῶ, πάντες γινώσκωμεν. Διὸ καὶ θαυμάζειν ἐστὶν ἄξιον, πῶς οὔτε τὸ τῆς πόλεως ὄνομα, παρ' οἷς εὔρεν, οὔτε τόπον, ἐν ᾧ συμβαίνει τὴν συνθήκην ἀναγεγράφθαι, διεσάφησεν ἡμῖν, οὔτε τοὺς ἄρχοντας τοὺς δείξαντας αὐτῷ τὴν ἀναγραφὴν, καὶ πρὸς οὓς ἐποιεῖτο τὸν λόγον· ἵνα μηδενὶ διαπορεῖν ἐξῇ, ἀλλ' ὠρισμένου τοῦ τόπου καὶ τῆς πόλεως ἐνῇ τοῖς ἀμφισβητοῦσιν εὔρειν τὴν ἀκρίβειαν. Ὁ δὲ πάντα ταῦτα παραλελοιπώς, ὁ γὰρ ἐστὶ συνειδὼς αὐτῷ κατὰ πρόθεσιν ἐφευσμένῳ. Διότι γάρ, τῶν τοιούτων ἐπιλαβόμενος, οὐδὲν ἂν παρέλειπε Τίμαιος, ἀλλ' ἀπρίξ τὸ δὴ λεγόμενον ἀμφοῖν τοῖν γεροῖν ἐπέφυ, προφανές ἐκ τούτων. Ὁ γὰρ πρὸς τὴν Ἐχεκράτους πίστιν ἀπειρυσάμενος ἐπ' ὀνόματος, πρὸς δὲ φησὶ περὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ Λοκρῶν ποιήσασθαι τοὺς λόγους, καὶ παρ' οὗ πυθέσθαι περὶ τούτων· καὶ προσεξεργασμένος, ἵνα μὴ φανῇ τοῦ τυχόντος ἀκηχοῦς, ὅτι συνέβαινε τὸν τούτου πατέρα πρεσβείας κατηξιώσθαι πρότερον ὑπὸ Διονυσίου· ἥπου γ' ἂν οὗτος, δημοσίας ἀναγραφῆς ἐπιλαβόμενος, ἢ παραδοσίμου στήλης, παρεσιώπησεν;

Καὶ μὴν δὲ τὰς ὀπισθοδόμους στήλας, καὶ τὰς ἐν ταῖς φλιαῖς τῶν νεῶν προξενίας ἐξευρηκώς, Τίμαιός ἐστιν· ὃν οὐθ' ὑπάρχον τι τῶν τοιούτων ἀγνοεῖν, οὐθ' εὐρόντα παραλιπεῖν πιστευτέον, οὔτε ψευδαμένῳ συγγνώμην δοτέον οὐδαμῶς. Πικρὸς γάρ γεγωνῶς καὶ ἀπαράιτος ἐπιτιμητὴς τῶν πέλας, εἰκότως ἂν καὶ ὑπὸ τῶν πλησίον αὐτοῦ ἀπαραιτήτου

τυγχάνοι κατηγορίας. Οὐ μὴν ἀλλὰ προφανῶς ἐν τούτοις ἐφευσμένος, μεταβάς ἐπὶ τοὺς ἐν Ἰταλίᾳ Λοκροὺς, πρῶτον μὲν φησὶ, τὴν τε πολιτείαν καὶ τὰ λοιπὰ φιλόφροντα τοῖς Λοκροῖς ἀμφοτέροις· Ἀριστοτέλη καὶ Θεόφραστον κατεψεῦσθαι τῆς πόλεως. Ἐγὼ δ' οὐκ ἀγνοῶ μὲν, ὅτι καὶ ταύτη τῆς πραγματείας ἀναγκασθήσομαι παρεκβαίνειν, διοριζόμενος καὶ διαβεβαιούμενος περὶ τούτων

69.

Cicero De legg. II, 6: *Quid? quod Zaleucum istum negat ullum fuisse Timæus.*

Idem Ad Atticum VI, 1: *Quis Zaleucum leges Locris scripsisse non dixit? num igitur jacet Theophrastus, si id a Timæo, tuo familiari, reprehensum est?*

70.

Convicia in Aristotelem hac occasione profusa.

Polyb. XII, 8 s. 9: Ἡ δευτέρον οὖν, τὸν Ἀριστοτέλην κατὰ τὸν ἄρτι λόγον τὰ περὶ Λοκρῶν εἰρηκότα χάριτος ἢ κέρδους ἢ διαφορᾶς ἔνεκεν· ἢ, μὴδὲ τολμῶντας τοῦτο λέγειν, ὁμολογητέον, ἀγνοεῖν καὶ παραπαλεῖν τοὺς τοιαύτη γνησίους ἀπεχθεῖα καὶ πικρία κατὰ τῶν πέλας, οἷα κέχρηται Τίμαιος κατὰ Ἀριστοτέλους. Φησὶ γάρ, αὐτὸν εἶναι θρασὺν, εὐχερῇ, προπετῇ· πρὸς δὲ τούτοις, κατατετολμηκέναι τῆς τῶν Λοκρῶν πόλεως, εἰπόντα, τὴν ἀποικίαν αὐτῶν εἶναι δραπετῶν οἰκετῶν, μοιχῶν, ἀνδραποδιστῶν. Καὶ ταῦτα λέγειν αὐτὸν, φησὶν, οὕτως ἀξιοπίστως, ὥστε δοκεῖν ἓνα τῶν ἐστρατηγηκότων ὑπάρχειν, καὶ τοὺς Πέρσας ἐν ταῖς Κιλικίαις πύλαις ἄρτι παρατάξει νενικηκότα διὰ τῆς αὐτοῦ δυνάμεως· ἀλλ' οὐ σοφιστὴν ὀψιμαθῆ καὶ

quosnam fœdus illud conscriptum reperit? Nihil enim de his nobis declaravit. Et tamen proprium id esse Timæi, atque hoc illum cum ceteris scriptoribus contendere et historiam suam maxime jactare, studium dico ac diligentiam in temporum et in monumentorum publicorum notatione, omnes opinor, intelligimus. Quamobrem mirari subit, cur neque urbis nomen, in qua id reperit, neque locum, in quo id fœdus conscriptum est, nec magi-tratus, qui ipsum monumentum ei monstrarunt, et cum quibus collocutus est, nobis commemoraverit; ne cui dubitandi locus relinqueretur, sed, urbe ac loco designatis, rei veritas ab his, qui dubitarent, inveniri posset. Igitur, qui hæc omnia prætermiserit, conscius sibi esse destinati mendacii deprehenditur. Nam Timæum, si quid hujusmodi nactus esset, nunquam id omissurum fuisse, sed ambabus, quod aiunt, ulnis amplexurum, ex his perspicuum est. Nam qui Echecratis testimonio nominatim innititur (quocum ait se de Locrensibus, qui in Italia sunt, sermonem habuisse, et a quo id sese accepisse memorat), atque, ut ne a levi ac spernendo auctore audisse videatur, illud etiam studiose adjungit, hujus Echecratis patrem mandatu Dionysii tyranni olim legationem obisse, an is unquam publicum scriptum aut antiquam tabulam nactus retinisset?

Hic est, qui fœderum tabulas in adytis templorum, in vestibulis monumenta publici hospitii reperit: ipse, inquam, Timæus, quem neque hujusmodi quidquam igno-

rasse, neque, si invenisset, præterisisse credendum, neque vero, si falsa tradidit, ullatenus ei condonandum est. Nam quum alios ipse acerbe atque inclementer obijurare consueverit, jure merito ab aliis pari inclementia tractabitur. Ceterum, in his manifesti mendacii convictus, ubi ad Locros in Italia degentes transivit, primum quidem ait, reipublicæ formam et amicitiae fœdera apud utrosque Locros... Aristotelem et Theophrastum falso affinxisse civitati. Ego vero non sum quidem nescius, mihi hoc rursus loco ab instituto cursu esse divertendum, ut de his rebus distincta et firma ratione exponam: sed nimirum hac ipso de causa hunc de Timæo sermonem unum in locum distuli, ne contra quam decet, sæpius a proposito recedere cogerer.

70.

Aut igitur ea, quæ Aristoteles de Locris prodidit, gratiæ vel utilitati vel inimicitiae dedisse monstrandus est; aut, si nemo est, qui id asserere ausit, fateri oportet, graviter aberrare eos, qui ejusmodi odio et acerbitate feruntur, quali Timæus in Aristotelem est usus. Ait enim, audacem illum ac levem et temerarium fuisse, ac de civitate Locrorum graviter mentitum, quum coloniam eorum ex fugitivis mancipiis, mœchis ac plagiariis collectam esse dixit: atque hæc illum ait ea auctoritate affirmare, quasi unus e ducibus fuisset, et ad Cilicias portas novissime Persas sua virtute sudisset, ac non potius odiosus seroque eruditus esset sophista, atque is, qui celebrem

μισητὸν ὑπάρχοντα, καὶ τὸ πολυτίμητον ἰατρεῖον ἀρτίως ἀποκεκλειότα, πρὸς δὲ τούτοις εἰς πᾶσαν αὐλὴν καὶ σκηνὴν ἐμπεπηδηκότα, πρὸς δὲ, γαστρίμαργον, ὀφάρτυτὴν, ἐπὶ στόμα φερόμενον ἐν πᾶσι. Cf. Suidas s. v. Ἀριστοτέλης.

71.

Polyb. XII, 24: Οὐ διαπορεῖν ἔστι περὶ τῆς αἰρέσεως Τίμαιου. Φησὶ γὰρ, τοὺς ποιητὰς καὶ συγγραφεὰς διὰ τῶν ὑπεράνω πλεονασμῶν ἐν τοῖς ὑπομνήμασι διαφαίνειν τὰς ἑαυτῶν φύσεις· λέγων, τὸν μὲν ποιητὴν ἐκ τοῦ δαιτρεύειν πολλαχοῦ τῆς ποιήσεως ὥτανεὶ γαστρίμαργον παρεμφαίνειν· τὸν δ' Ἀριστοτέλην, ὀφάρτυόντα πλεονάκις ἐν τοῖς συγγράμμασιν, ὀφοράγον εἶναι καὶ λέχρον. Τὸν αὐτὸν τρόπον ἐπὶ τοῦ Διονυσίου τοῦ τυράννου, κλινοκοσμοῦντος, καὶ τὰς τῶν ὑφασμάτων ιδιότητος καὶ ποικιλίας ἐξεταζομένου συνεχῶς, ἀνάγκη ἦν τὴν ἀκόλουθον ποιεῖσθαι διάληψιν καὶ δυσαρεστεῖσθαι κατὰ τὴν προαίρεσιν. Οὗτος γὰρ ἐν μὲν ταῖς τῶν πέλας κατηγορίαις πολλὴν ἐπιφαίνει δεινότητα καὶ τόλμαν· ἐν δὲ ταῖς ἰδίαις ἀποφάσεσιν, ἐνυπνίων καὶ τεράτων καὶ μύθων ἀπιθάνων καὶ συλλήδων δεισιδαιμονίας ἀγεννοῦς καὶ τερατείας γυναικώδους ἔστι πλήρης. Οὐ μὲν ἀλλὰ διότι γε συμβαίνει, διὰ τὴν ἀπειρίαν καὶ κακοχρίσιν πολλοὺς ἐνίοτε καθάπερ εἰς τὸν πτόντα (τόπον?) τρόπον τινὰ μὴ παρῆναι, καὶ βλέποντας μὴ βλέπειν, ἐκ τῶν εἰρημένων τε νῦν καὶ τῶν Τίμαϊον συμβεβηκότων γέγονε φανερόν. Cf. Suidas s. v. Δεισιδαιμονία εἰ Δαιτρός, ubi eadem fere leguntur.

72.

Polyb. XII, 11, a: Τίμαιός φησι μέγιστον ἀμάρτημα περὶ τὴν ἱστορίαν εἶναι τὸ ψεῦδος· διὸ καὶ παρῆναι (παραινεῖ conj. Lucht. in Phylarch. p. IX) τούτοις, οὓς ἂν ἐξελέγξῃ διεψευσμένους ἐν τοῖς συγγράμμασιν, ἕτερόν τι ζητεῖν ὄνομα τοῖς βιβλίοις,

pharmacopolæ officinam paulo ante clausisset; præterea parasitum eundem appellat, qui in aulas atque ardes omnes ultro insilire solitus sit, et helluonem, et cupedinarium, ac ad gulam omnia referentem.

71.

De Timæi ingenio atque studio non est quod dubitemus. Etenim ipse dicit: poetas et historicos frequentiori earumdem rerum in scriptis suis nimia repetitione ingenia sua prodere solere: et Homerum quidem ex eo, quod adeo frequenter epulas instruat in suis poematibus, helluonem sese salis ostendere; et Aristotelem, qui suis in commentariis passim obsonia condiat, obsonii appetentem et catillonem fuisse. Simili ratione de Dionysio tyranno, qui lectos ornaret diligenter, et velorum bonitatem ac varietatem studiose inquireret, Timæo consequenter ex instituto suo existimandum fuisset. Etenim in illorum quidem accusatione nullam dicendi vim et auctoritatem ostendit: in suis vero narrationibus ipse solenniis et prodigiis refertus est, et fabulis ab omni fide remotis, ac postremo degeneri ac muliebri superstitione. Igitur, nonnullis præ imperitia ac iudicii pravitate usu venire, ut veluti in re præsentē absint quodammodo,

πάντα δὲ μᾶλλον ἢ καλεῖν ἱστορίαν. Ex Timæo Lucht (in præfat. ad Phylarch. p. IX) repetita paullo audacius putat etiam ea quæ Polybius (XII, 12, b) habet de proverbio illo: Λοκροὶ τὰς συνθήκας. Dicit enim Polybius: Ἐπὶ τῶν αὐτοῦν τῶν τὰς ἐμολογίας προφερόμεθα τὴν παροιμίαν, Λοκροὶ τὰς συνθήκας· τοῦτο δὲ τις (Τίμαιος conj. Lucht.) ἐξιστόρηκεν, ὅτι (ὡς Lucht.) καὶ παρὰ τοῖς συγγραφεῦσι καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις ἐμολογούμενόν ἐστι· διότι κατὰ τὴν τῶν Ἡρακλείδων ἐξουσίαν συνθεμένων τῶν Λοκρῶν τοῖς Πελοποννησίοις πολεμίας πυρσοὺς αἶρειν, ἂν συμβῇ τοὺς Ἡρακλείδας μὴ κατὰ τὸν ἱσθμὸν, ἀλλὰ κατὰ τὸ Ῥίον ποιεῖσθαι τὴν διάβασιν, χάριν τοῦ προαισθημένου φυλάξασθαι τὴν ἐξουσίαν αὐτῶν· οὐ ποιησάντων δὲ τῶν Λοκρῶν, πῶς ἐκ τούναντίον φιλοῦς ἀράντων πυρσοὺς, ὅτι πρῆξαι, τοὺς μὲν Ἡρακλείδας συνέβη μετ' ἀτραλίας χρηστῇ τῇ διαβάσει, τοὺς δὲ Πελοποννησίους κατολιγωρήσας λαθεῖν παραδεξαμένους εἰς τὴν οἰκείαν τοὺς ὑπεναντίους παρασπονδθέντας ὑπὸ τῶν Λοκρῶν.

73.

Polyb. XII, 12: Καθάπερ γὰρ ἐπὶ τῶν κανόνων, κἂν ἐλάττων ἢ τῷ μέλει, κἂν τῷ πλάτει ταπεινότερος, μετέλῃ δὲ τῆς τοῦ κανόνος ιδιότητος, κανὼν φησὶν εἶναι (Timæus sc.) καὶ δεῖν προσαγορεύεσθαι οὕτως, ὅταν δὲ τῆς εὐθείας καὶ τῆς πρὸς τὴν οἰκειότητος οὐκ ἐγγίξῃ, πάντα μᾶλλον δεῖν ἢ κανόνα καλεῖν· τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τῶν συγγραμμάτων ὅσα μὲν ἂν ἢ κατὰ τὴν λέξιν, ἢ κατὰ τὸν γερισμόν, ἢ κατ' ἄλλο τι διαμαρτάνηται τῶν ἰσθμίων μερῶν, ἀντέχηται δὲ τῆς ἀληθείας, προστίθεσθαι τῇ τῆς ἱστορίας ὄνομα τὰς βίβλους· ὅταν δὲ πᾶν τῆς παραπαίσῃ, μηκέτι καλεῖσθαι δεῖν ἱστορίαν, καὶ Quæ omnia dicta sunt contra Aristotelem.

74.

Aristocles Peripateticus libro VII περὶ γυμ-

et videntes non videant, ex his quæ et dicta nunc sunt et Timæo acciderunt, perspicui potest.

72.

Timæus ait maximum esse peccatum in historia mendacium: quam ob rem licere illis, quorum scripta falsitatis convicta fuerint, quemlibet alium potius quam historiæ titulum suis libris facere.

73.

Quemadmodum in regulis, si qua brevior iusto fuerit, aut minus lata, ut officio tamen regulæ proprio fungatur, nihilo secius regula est et appellari eo nomine debet; contra, si a linea recta recedat et regulæ proprietatem non servet, quidvis potius quam regula est nominanda: ita plane in Historiis rem habere. Nam si qua fuerit scriptio aut genere dictionis aut tractationis modo aut alia re vitiosa, si tamen veritatem ubique tueatur exacte, nihil vetat, inquit, quominus historiæ nomine appelletur: quodsi autem a vero aberraverit, non jam posse eam dici historiam.

74.

Qui tandem fieri potuit, ut, quod in Epistola de vite ur-

σούρας ap. Euseb. Præp. evang. XV, 2, p. 791 Colon: Πῶς γὰρ οἶόν τε, καθάπερ φησὶν Ἐπίκουρος ἐν τῇ περὶ τῶν ἐπιτηδευμάτων ἐπιστολῇ, νέον μὲν ὄντα καταφάγειν αὐτὸν (Aristotelem sc.) τὴν πατρῴαν οὐσίαν, ἔπειτα δὲ ἐπὶ τὸ στρατεύεσθαι συνεῶσθαι; κακῶς δὲ πράττοντα ἐν τούτοις, ἐπὶ τὸ φαρμακοπωλεῖν ἔλθειν· ἔπειτα ἀναπεπταμένου τοῦ Πλάτωνος περιπάτου πᾶσι, παραλαβεῖν αὐτόν; ἢ πῶς ἂν τις ἀποδέξαιτο Τίμαιου τοῦ Ταυρομενίτου λέγοντος ἐν ταῖς ἱστορίαις, ἀδόξου θύρας αὐτὸν ἱατρείου καὶ τὰς τυχούσας ὅψι τῆς ἡλικίας κλεῖσαι; Conf. supra p. 210 init.

75.

Themist. Orat. 23, inscr. Sophista, p. 285 Harduin.: Κηφισοδώρους δὲ καὶ Εὐβουλίδας καὶ Τίμαιους, Δικαιάρχους καὶ στρατὸν ὅλον τῶν ἐπιθεμένων Ἀριστοτέλει τῷ Σταγειρίτῃ πότε ἂν καταλέξαιμι εὐπειῶς, ὧν καὶ λόγοι ἐξικνούνται εἰς τόνδε τὸν χρόνον, διατηροῦντες τὴν ἀπέχθειαν καὶ φιλονεικίαν;

76.

Diogen. Laert. V, 1: Ἔσχε δὲ καὶ υἱὸν (sc. Ἀριστοτέλης) Νικόμαχον ἐξ Ἑρπυλίδος τῆς παλλακῆς, ὡς φησι Τίμαιος.

Schol. ad Hesiod. Ἔργ. v. 375:

Οἶκον μὲν πρόπιστα, γυναῖκά τε, βοῶν τ' ἄροτ' ἔρα, κτητὴν, οὐ γαμετὴν, ἥτις καὶ βοῦσιν ἔποιτο.

Μάτην οὖν λέγουσιν οἱ περὶ Τίμαιον, Ἡσιόδῳ τὸν Ἀριστοτέλην πειθόμενον μετὰ τὴν τῆς γυναικὸς τελευτήν Ἑρπυλίδῃ (leg. Ἑρπυλλίδι) συνεῖναι τῇ Θερραπίνῃ, ἐξ ἧς αὐτὸν σχεῖν υἱόν.

77.

Phot. Lex. c. 129: Κοινὰ τὰ φίλων. Τίμαιός τις ἐν τῷ θ', ταύτην λεχθῆναι κατὰ τὴν μεγάλην Ἑλλάδα, καθ' οὓς χρόνους Πυθαγόρας ἀνέπειθεν τοὺς ταύτην ἐνοικοῦντας ἀδιανέμητα κεκτησθαι. Διαχρῆ-

ται τῇ παροιμίᾳ Μένανδρος. Eadem ex Timæo asserunt Diog. Laert. VIII, 10, Zenob. Proverb. Cent. IV, 79, Suidas h. v.

78.

Porphyr. Vit. Pythag. p. 8: Τίμαιος ἱστορεῖ, τὴν Πυθαγόρου θυγατέρα καὶ παρθένον οὔσαν ἡγεῖσθαι τῶν παρθένων ἐν Κρότωνι, καὶ γυναῖκα τῶν γυναικῶν, τὴν δὲ οἰκίαν Δήμητρος ἱερὸν ποιῆσαι τοὺς Κροτωνιάτας· τὸν δὲ στενωπὸν καλεῖν Μουσεῖον.

Hieronym. C. Jovin. I, p. 369 Opp. tom. II, ed. Venet. 1767: *Sed et Timæus scribit, Pythagoræ virginem filiam choro virginum præfuisse, et castitatis eas instituisse doctrinis.*

79.

Censorin. De die nat. c. 2: *Denique Deli ad Apollinis genitoris aram, ut Timæus auctor est, nemo hostiam cædit.* Cf. Macrobi. III Saturn. 6: *«Deli ara est Apollinis, in qua nullum animal sacrificatur: quam Pythagoram velut inviolatam adoravisse produnt.»* Iamblich. V. Pythag. I, 5, 7. Clem. Alex. VII, Strom. p. 301. Porphyr. de abst. anim. p. 28. Hadr. Jun. Animadv. I, c. 21.

80.

Athenæus IV, 17, p. 163, E, Diodorum fuisse scribit genere Aspendium. Τίμαιος δ' ὁ Ταυρομενίτης ἐν τῇ ἐννάτῃ τῶν ἱστοριῶν περὶ αὐτοῦ γράφει οὕτως· Διοδώρου, τοῦ τὸ γένος Ἀσπενδίου, τὴν ἐξηλλαγμένην εἰσαγαγόντος κατασκευτὴν, καὶ τοῖς Πυθαγορείοις πεπλησιαχέναι προσποιυμέντος. Πρὸς ὃν ἐπιστέλλων ὁ Στρατόνικος ἐκέλευσε τὸν ἀπαίροντα τὸ βῆθ' ἐν ἀπαγγεῖλαι «τῷ περὶ θηροπέπλου μανίας ὕβρεώς τε περιστάσιμον στοὰν ἔχοντι Πυθαγόρου πελάτα.»

81.

Diog. Laert. VIII, 54: Ἀκοῦσαι δ' αὐτὸν (Empedoclem sc.) Πυθαγόρου Τίμαιος διὰ τῆς ἐννάτης

77.

Res amicorum communes. Timæus ait libro nono, hoc proverbium dictum esse in Magna Græcia, quo tempore Pythagoras incolis ejus persuasit, ut indivisa possiderent.

78.

Timæus narrat Pythagoræ filiam dum virgo esset virginibus, matronam matronis præfuisse, domum vero Cærii consecrasse Crotoniatas atque vicum appellare Museum.

80.

Timæus Tauromenites nono libro Historiarum de eodem in hunc modum scribit: Diodorus, genere Aspendius, insolentem illum corporis cultum invexerat, et Pythagoricam disciplinam æqui voluerat videri. Ad quem quum nuntium mitteret Stratonicus, jussit proficiscentem mandata perferre «sectatori Pythagoræ, porticum habenti adfluentem corona hominum, furorem ejus serino habitu incedentis et reliquam insolentiam mirantium.»

81.

Empedoclem auscultasse Pythagoram auctor est Timæus,

14.

stutatis Epicurus scribit, Aristoteles, juvenis adhuc quum esset, patrimonium exhausserit, indeque compulsus ad militiam fuerit? deinde, quum res ei minus commode cederet, egerit pharmacopolam, donec tandem, quum pateret omnibus Platonis ambulatio, eam sibi ultro deposceret? quis Timæum Tauromenitanum audiat, dum suis in historiis illum ait, affecta jam ætate obscuræ et vulgaris officinæ medicæ fores clausisse?

75.

Cephisodoros autem et Eubulidas, ac Timæos, Dicæarchos item, reliquumque omnem eorum exercitum, qui in Aristotelem Stagiriten inveci sunt, qui facile percenseam, quoniam scripta ad hæc usque tempora, tanquam implacabilis odii atque acerbitalis monumenta, pervenerunt?

76.

Habuit etiam filium Aristoteles Nicomachum ex Herpyllide concubina.

Temere dicit Timæus Aristotelem Hesiodi auctoritate notum post uxoris mortem cum Herpyllide famula concubuisse, ex eaque habuisse filium.

ιστορεῖ λέγων, ὅτι καταγνωσθεὶς ἐπὶ λογοκλοπεῖα τότε (καθὰ καὶ Πλάτων) τῶν λόγων ἐκωλύθη μετέχειν. Μεμνησθαι δὲ καὶ αὐτὸν Πυθαγόρου λέγοντα·

Ἦν δέ τις ἐν κείνοισιν ἀνὴρ περιώσια εἰδώς,
ὃς δὴ μάλιστα πρᾶπιδων ἐκτίσαςτο πλοῦτον.

Cf. Iamblich. V. Pythag. c. 15. Sturz. De Empedocle p. 14 hæc ad avum notissimi illius philosophi referenda putat. De quo Timæum cogitasse addubitaverim; nam cum eo consentiunt Diogen. Laert. VIII, 50; Eudocia Violar. p. 169; Tzetz. Chiliad. II, 902; Schol. Hermog. p. 283; Origenes Philosoph. c. 3. Itaque multo veri similior est Karstenii (l. l. p. 50) sententia, qui Pythagoram a Timæo seriorem factum esse credit, quam revera fuisset. Similiter lapsum videmus in constituenda Xenophanis ætate (fr. 92'), quem Hieronis æqualem fuisse dicit. — Ceterum verba: καθὰ καὶ Πλάτων addita sunt a Diogene.

82.

Athenæus XII, 4, p. 522, A: Καὶ Κροτωνιάται δ', ὡς φησι Τίμαιος, μετὰ τὸ ἐξελεῖν Συβαρίτας, ἐξώκειλαν εἰς τρυφήν· ὥστε καὶ τὸν ἄρχοντα αὐτῶν περιεῖναι κατὰ τὴν πόλιν ἀλουργίδα ἡμφιεσμένον, καὶ ἐστεφανωμένον χρυσῷ στεφάνῳ, ὑποδεδεμένον λευκὰς χρηπίδας.... Ὑστερον δὲ καὶ οἱ Κροτωνιάται, φησὶν ὁ Τίμαιος, ἐπεχείρησαν τὴν Ὀλυμπιακὴν πανήγυριν καταλῦσαι, τῷ αὐτῷ χρόνῳ προθέντες ἀργυρικὸν σφόδρα πλούσιον ἀγῶνα. Οἱ δὲ Συβαρίτας τοῦτο ποιῆσαι λέγουσιν.

LIBER X (II).

83.

Diogen. Laert. VIII, § 11: Τίμαιός τέ φησιν

qui pluribus locis libri noni eum dicit accusatum, quod doctrinam furatus esset (sicuti etiam Plato), a sermonibus tunc esse exclusum; ipsum autem meminisse Pythagoræ his verbis:

Erat inter illos vir quidam eximie doctus,
qui amplissimas ingenii opes possidebat.

82.

Sed et Crotoniatæ, ut ait Timæus, postquam Sybaritas deleverant, in luxuriam prolapsi sunt: ita quidem ut eorum prætor etiam per urbem incederet veste purpurea amictus, aurea redimitus corona, candidis crepidis calceatus. ... Postea vero, ut tradit idem Timæus, Crotoniatæ quoque conati sunt Olympicorum ludorum celebritatem dissolvere, in idem tempus certamina indicentes, magna argenti vi victoribus pro præmio proposita. Alii vero Sybaritas aiunt id fecisse.

LIBER X.

83.

Timæus quoque in decimo Historiarum ait, dixisse illum (Pythagoram sc.), quæ cum viris habitarent, eas numinum nomine censerî, quippe et Puellas, Nymphas et

ἐν δεκάτῃ Ἱστοριῶν, λέγειν αὐτὸν (Pythagoram), τὰ συνοικοῦσας ἀνδράσι θεῶν ἔχειν ὀνόματα, Κέραι, Νύμφας, εἴτα Μητέρας καλουμένας. Τοῦτον καὶ γεωμετρίαν ἐπὶ πέρας ἀγαγεῖν, Μοίριδος πρῶτον εὐρύσκει τὰς ἀρχὰς τῶν στοιχείων αὐτῆς, ὡς φησιν Ἀντικλείδης ἐν δευτέρῳ περὶ Ἀλεξάνδρου.

84.

Schol. Pindar. Nem. IX, 95: Ὡς δὲ καὶ ὁ Γέλων τῷ Χρομίῳ ἐγγρήτο ἐταίρῳ, ὁπλον πάλιν ἐξ ὧν φησι Τίμαιος ἐν τῇ δευτέρᾳ γράφῳν οὕτως· « Ἐπιτρόπος δὲ τοῦ παιδὸς μετ' ἐκείνον κατέστησεν Ἀριστόνουν καὶ Χρόμιον τοὺς κηδεστάς· τούτοις γὰρ ὁ Γέλων ἐδωκε τὰ ἀδελφάς. »

84 a.

Tzetz. Chil. IV, 266:

Γέλωνα Συρακούσιον καθ' ὕπνου δὲ βοῶντα, κεραυνόβλητος γὰρ ἔδοξεν ὀνείροις γεγονέναι, ὁ κύων θορυβούμενον ἀμέτρως γνοῦς ἐκείνον, καθυλακτῶν οὐκ ἔληξεν, ἕως ἐγείρει τοῦτον. Τοῦτον ἐξέσωσέ ποτε καὶ λύκος ἐκ θανάτου. Σχολῇ πρᾶσκαθήμενου γὰρ ἐπὶ παιδείῳ ὄντος λύκος ἔλθων ἀφῆρπαζε τὴν δαίτον τὴν ἐκείνου. Τοῦ δὲ δραμόντος πρὸς αὐτὸν τὸν λύκον καὶ τὴν ὥσπιν, κατασεισθεῖσα ἡ σχολὴ βαθρόθεν καταπίπτει, καὶ σύμπαντας ἀπέκτεινε παῖδας σὺν διδασκάλῳ. Τῶν παίδων δὲ τὸν ἀριθμὸν οἱ συγγραφεῖς βοῶσι, Τίμαιοι, Διονύσιοι, Διόδωροι καὶ Δίων, πλείω τελοῦντα ἑκατόν· τὸ δ' ἀκριβὲς οὐκ οἶδα.

85.

Schol. Pind. Nem. IX, 95: Βαθυκρήνῳσι δ' ἄμφ' ἄκταις Ἐλώρου] Περὶ τοῦτον τὸν ποταμὸν ἐστὶ Ἱπποκράτει, τῷ Γελώων τυράννῳ, πρὸς Συρακούσιους πόλεμος. Ὁ δὲ Γέλων, οὗ οὗτος ἐταίρος, ἐκπάρχει (Ita Boeckh. pro vulgat. οὗτος ἐταίρος, ὁ δὲ

deinceps Matres appellari. Hunc et geometriam perfectam, quum antea Mæris initia elementorum ejus invenisset. Anticlidides auctor est in secundo de Alexandro.

84.

Gelonem Chromii familiaritate usum esse clarum est ex his, quæ Timæus dicit libro secundo, ita scribens: « Tutores filii post illum constituit Aristonoum et Chromium affines; his enim Gelo sorores dederat in matrimonium. »

84 a.

Gelo Syracusanus quum per quietem clamitaret (nam fulmine percussus esse in somniis sibi videbatur), canis immodice eum perturbatum animadvertens, latrare non desiit donec eum excitaret. Hunc quondam etiam lupus a morte servavit. Scholæ enim quum assideret adhuc puerulus, lupus superveniens tabulam ejus arripuit. Hoc autem accurrente ad ipsum lupum et tabulam, commota schola funditus corruit, et universos ille casus occidit pueros cum ipso præceptore. Puerorum autem numerum scriptores celebrant, Timæi, Dionysii, Diodori atque Dion, ampliorem fuisse centum. Certum non novi.

85.

Ad hunc fluvium (Helorum) Hippocrates Gelorum tyrannus pugnam cominisit cum Syracusanis. Gelo vero

τ. 'Ι.) τότε Ἱπποκράτει. Ἐν δὲ τούτῳ, φησί, τῷ πολέμῳ εἰκὸς τὸν Χρόμιον ἐπιδείξασθαι πολλὰ ἔργα κατὰ τὴν μάχην. Περὶ δὲ τούτου τοῦ πολέμου Τίμαιος ἐν τῇ δεκάτῃ δεδήλωκε. Καθάπαξ γάρ, φησὶν ὁ Δίδυμος, οὐδεμίαν ἄλλην μάχην ἔχομεν εὑρεῖν περὶ τὸν Ἑλωρον τῶν συνηκμαχότων τῷ Χρομίῳ τυράννων, ὅτι μὴ σὺν Ἱπποκράτει τοῦ Γέλωνος πρὸς Συρακουσίους. Ὅτι μὲν οὖν Γέλωνα ἱππαρχεῖν κατέστησεν Ἱπποκράτης, σαφὲς ὁ Τίμαιος ποιήσει γράφων οὕτως· « Ἱπποκράτης δὲ μετὰ τὴν Κλεάνδρου τελευτὴν ἅμα μὲν τοῦ Γέλωνος ἐν τῇ τεταγμένῃ μεμενηκός, ἅμα δὲ τοῖς Γελώσι χαρίσασθαι βουλόμενος, μεταπεμφάμενος αὐτὸν καὶ παρακαλέσας παρὰ τὰς πράξεις, ἀπάντων τῶν ἱππέων τὴν ἐπιμέλειαν ἐκείνῳ παρέδωκε. »

86.

Idem ad Ol. II, inscr.: Ἐκῆδευσε (Theron) Γέλωνι τῷ τυράννῳ, ἐπιδούς αὐτῷ τὴν θυγατέρα Δημαρέτην, ἀφ' ἧς καὶ τὸ Δημαρέτειον προσωνομάσθη νόμισμα· καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Θήρων τὴν Πολυζήλου τοῦ ἀδελφοῦ Ἱέρωνος ἔγχευε θυγατέρα. Cf. fr. 90.

87.

Polyb. XII, 26, b: Ὅτι Γέλωνος ἐπαγγελλομένου τοῖς Ἕλλησι εἰσφυρίοις πεζοῖς, διακοσίαις δὲ νηυσὶ καταρράκτοις βοηθήσειν, ἐὰν αὐτῷ τῆς ἡγεμονίας ἢ τῆς κατὰ γῆν ἢ τῆς κατὰ θάλατταν παραχωρήσῃ, φασὶ τοὺς προκαθημένους ἐν Κορίνθῳ τῶν Ἑλλήνων πραγματικώτατον ἀπόκριμα δοῦναι τοῖς παρὰ τοῦ Γέλωνος πρεσβευταῖς· ἐκέλευον γὰρ ὥς

ἐπικούρον ἔρχεσθαι τὸν Γέλωνα μετὰ τῶν δυνάμεων, τὴν δὲ ἡγεμονίαν ἀνάγκη τὰ πράγματα περιθῆσειν τοῖς ἀρίστοις τῶν ἀνδρῶν· τοῦτο δ' ἐστὶν οὐ τῶν καταφευγόντων ἐπὶ τὰς Συρακουσίων ἐλπίδας, ἀλλὰ πιστευόντων αὐτοῖς καὶ παρακαλουμένων τὸν βουλόμενον ἐπὶ τὸν τῆς ἀνδρείας ἀγῶνα καὶ τὸν περὶ τῆς ἀρετῆς στέφανον· ἀλλ' ὁμοίως Τίμαιος εἰς ἕκαστα τῶν προειρημένων τοσούτους ἐντείνει λόγους καὶ τοιαύτην ποιῆται σπουδὴν περὶ τοῦ τὴν μὲν Σικελίαν μεγαλομεριστέραν ποιῆσαι τῆς συμπάσης Ἑλλάδος, τὰς δ' ἐν αὐτῇ πράξεις ἐπιφανιστέρας καὶ καλλίους τῶν κατὰ τὴν ἄλλην οἰκουμένην, τῶν δ' ἀνδρῶν τῶν ἐπὶ σοφίᾳ διενηνοχότων σοφωτάτους τοὺς ἐν Σικελίᾳ, τῶν δὲ πραγμάτων ἡγεμονικωτάτους καὶ θειοτάτους τοὺς ἐκ Συρακουσῶν· ὥστε μὴ καταλιπεῖν ὑπερβολὴν τοῖς μαιρακίοις τοῖς ἐν ταῖς διατριβαῖς καὶ τοῖς πότοις πρὸς τὰς παραδόξους ἐπιχειρήσεις, ὅταν ἡ Θερσίτου λέγειν ἐγκώμιον ἢ Πηνελόπης προθῶνται ψόγον ἢ τινος ἐτέρου τῶν τοιούτων.

88.

Diogen. Laert. VIII, 66, V. Empedocl.: Ὑστερον δ' ὁ Ἐμπεδοκλῆς καὶ τὸ τῶν χιλίων ἄθροισμα κατέλυσε συνεστῶς ἐπὶ ἔτη τρία· ὥστε οὐ μόνον ἦν τῶν πλουσίων, ἀλλὰ καὶ τῶν τὰ δημοτικὰ φρονούντων. Ὁ γέ τοι Τίμαιος ἐν τῇ πρώτῃ καὶ δευτέρᾳ (πολλάκις γὰρ αὐτοῦ μνημονεύει) φησὶν ἐναντίαν τῇ πολιτείᾳ ἐσχηκέναι γνώμην αὐτὸν φαίνεσθαι· ὅπου δὲ ἀλαζόνα καὶ φιλαυτον ἐν τῇ ποιήσει ἴδοι τις ἄν· φησὶ γοῦν·

Χαίρει· ἐγὼ δ' ὑμῖν θεὸς ἀμβροτος, οὐκέτι θνητός, πωλεῦμαι.

qui Chromii familiaritate utebatur, tum temporis Hippocratis magister equitum erat. In hac pugna, ait, consentaneum est Chromium multa virtutis bellicae edidisse specimina. De hoc bello Timaeus libro decimo loquutus est. Omnino enim, ait Didymus, pugnam, quam prope Helorum tyranni, Chromii aetate florentes, pugnaverint, reperire possumus nullam nisi eam, quam cum Hippocrate Gelo contra Syracusanos commisit. Gelonem enim ab Hippocrate equitatu praefectum fuisse clarum sit ex Timaeo, qui ita scribit: « Hippocrates post Cleandri mortem, quum Gelo in proelio hostem fortiter sustinisset, ipse vero Gelo gratificari vellet, arcessivit eum, et ad negotia publica admissum omni praefecit equitatu. »

86.

Thero affinitate cum Gelone erat conjunctus, quum filiam Demaretam ei dedisset uxorem, a qua etiam nummi Demaretei nomen acceperunt. Ipse autem Thero in matrimonium duxit Polyzeli, qui frater Hieronis erat, filiam.

87.

Gelone promittente auxiliarem se Graecis affuturum cum vicies mille peditibus navibusque cataphractis ducentis, dummodo sibi terra vel mari principatum concederent, fama est, Graecorum senatum, qui Corinthii sedebat, plenum sapientia politica legatis ejus responsum dedisse. Jubebat enim, ut auxiliator adveniret Gelo cum copiis suis, summam vero imperii necessarium esse ut

ipsae res gestae ad praestantissimos virorum deferrent. Quo dicto significabant, nequaquam se confugere ad spes Syracusanas, sed sibi met ipsis confidere, atque adhortati volentem quemcunque, ut ad fortitudinis certamen virtutisque coronam conveniret. Nihilominus Timaeus in praedictis singulis tam longos producit sermones, tantoque studio connititur, ut Siciliam ampliorem universa Graecia ostendat, resque in ea gestas illustriores esse et pulchrioris quam in qualibet orbis parte, Siculos insuper sapientia omnibus antecellere, tum denique negotiis regendis aptissimos omnium esse summosque Syracusanos; ut nihil relinquat quo a pueris in ludo versantibus vel in computationibus superari possit inirabilem argumentorum excogitatione, quando aut Thersite laudes aut Peelopeles vituperationem, vel aliud simile proponunt.

88.

Postmodum vero Empedocles etiam mille virorum senatum, constitutum in triennium (vel: postquam in triennium stetisset), antiquavit, ut non solum esset divitum, sed etiam hominum populariter sentientium. Denique et Timaeus primo et secundo libro (saep enim ejus mentionem facit) contrariam eum in reipublicae gerendae ratione sententiam habuisse videri tradit. Est ubi jactantia et amore sui ferri in carmine aliquis videat: ait enim:

Salvete: ego vobiscum deus immortalis, non amplius mortalis versor.

88 a.

Idem ibid. 63 : Φησὶ δ' αὐτὸν (Empedoclem) καὶ Ἀριστοτέλης ἐλεύθερον γεγονέναι καὶ πάσης ἀρχῆς ἄλλότριον, εἴ γε τὴν βασιλείαν αὐτῷ δεδομένην παρητήσατο, καθάπερ Ξάνθος ἐν τοῖς περὶ αὐτοῦ λέγει, τὴν λιτότητα δηλονότι πλεον ἄγαπήσας. Ἐὰ δ' αὐτὰ καὶ Τίμαιος εἴρηκε, τὴν αἰτίαν ἅμα παρατιθέμενος τοῦ δημοτικὸν εἶναι τὸν ἄνδρα. Φησὶ γάρ ὅτι κληθεὶς ὑπὸ τινος τῶν ἀρχόντων καὶ προβαίνοντος τοῦ πότου ὡς τὸ δεῖπνον οὐκ εἰσεφέρετο, τῶν δ' ἄλλων ἡσυχάζοντων, μισοπονήρως διατεθεὶς ἐκέλευσεν εἰσφέρειν· ὁ δὲ κεκληκὼς ἀναμένειν ἔφη τὸν τῆς βουλῆς ὑπηρέτην. Ὡς δὲ παρεγένετο, ἐγενήθη συμποσίαρχος, τοῦ κεκληκώτος δηλονότι καταστήσαντος, ὃς ὑπεγράφετο τυραννίδος ἀρχήν· ἐκέλευσε γὰρ ἢ πίνειν ἢ καταχεῖσθαι τῆς κεφαλῆς. Τότε μὲν οὖν ὁ Ἑμπεδοκλῆς ἡσύχασε· τῇ δ' ὑστεραίᾳ εἰσαγαγὼν εἰς δικαστήριον ἀπέκτεινε καταδικάσας ἀμφοτέρους, τὸν τε κλητορά καὶ τὸν συμποσίαρχον. Ἀρχὴ μὲν οὖν αὐτοῦ τῆς πολιτείας ἦδε. Etiam quæ sequuntur de Acrone medico locum sibi ad construendum paternum monumentum a senatu postulante non injuria Karsten in libro De Empedocle e Timæo repetita esse suspicatur.

Quum Agrigentinarum senatus demum post Ol. 76, 4 antiquatus sit, in hoc libro Timæus oblata occasione hujus rei meminisse videtur; ex temporum ordine memoranda erat libro 15 vel sequentibus, ubi de Empedocle sermonem fuisse fragmenta demonstrant.

LIBER XIV.

89.

Schol. Pind. Pyth. II, 3 : Τὸ γοῦν ἀνθρωποθυ-

88 a.

Fuisse vero Empedoclem imprimis liberum atque ab omni imperandi fastu remolissimum Aristoteles tradit, siquidem et regnum quum sibi offerretur, constanter renuit, sicuti Xanthus in libris de ipso meminit, simplicitatem vitæ potius amplectens. Eadem et Timæus refert, causam simul adjiciens, cur ita popularis fuerit. Ait enim quum invitatus esset a quodam ex principibus ac procedente potatione cœna non apponeretur, ceteri autem tacerent, indigne illum ferentem inferri jussisse : qui vero illum invitaverat præstolari securiæ ministrum dixit. Is ubi advenerat, convivii princeps constitutus est, convivatore hoc ita parante. Ille autem tyrannidis initium adumbrabat : jubebat enim aut bibere aut in caput effundi merum. Tunc igitur Empedocles tacuit : postridie vero vocatos in judicium damnavit utrumque ac peremit invitatores et convivii principem. Istud ergo ejus reipublicæ tractandæ initium fuit.

LIBER XIV.

89.

Homines immolare desiisse Carthaginienses jubente Gelone, tradit Theophrastus in libro de Tyrrenis; eundem

τείνφρσιν ὁ Θεόφραστος ἐν τῷ περὶ Τυρσηνῶν πύεσσθαι αὐτοὺς (sc. τοὺς Καρχηδονίους), Γέλωνος προστάξαντος. Ὅτι δὲ καὶ ἐκέλευσεν αὐτοὺς χρήματα εἰσφέρειν, Τίμαιος διὰ τῆς τισσαρεσχαίδεκάτης ἀναγγέλλει. Cf. Plutarch. Apophthegm. p. 175, A; Justin. XIX, 1, 10.

90.

Schol. Pind. Ol. II, 29 : Ζητεῖται, δι' ἣν αἰτίαν εὐξάμενος τῷ Θέρωνι τὰ κάλλιστα, κατὰ πᾶσιν τῶν πραχθέντων δεινῶν αἰτεῖται τὸν Δία. Καὶ ὁ μὲν Ἀριστάρχος φησι, διὰ τὸ κεκμηκέναι τοὺς τοῦ Θέρωνος πατέρας κατὰ τὴν Ῥόδον, τῶν πραγμάτων στασιζόμενων, καὶ οὕτω τὴν εἰς τὴν Σικελίαν μετακίεσθαι στείλαμένων· ὁ δὲ Δίδυμος τὸ ἀκριβέστερον τῆς ἱστορίας ἐκτίθεται, μάρτυρα Τίμαιον, τὸν συντάξαντα τὴν περὶ τῆς Σικελίας, προφερόμενος. Ἡ δὲ ἱστορία οὕτως ἔχει· Θέρων, ὁ τῶν Ἀκραγαντίνων βασιλεὺς, Γέλωνι τῷ Ἰέρωνος ἀδελφῷ ἐπικηδεύσας γάμῳ συνέπει τὴν αὐτοῦ θυγατέρα Δημηρέτην, ἀφ' ἧς καὶ τὸ Δημηρέτειον νόμισμα ἐν Σικελίᾳ. Τοῦ δὲ Γέλωνος τῆς αὐτῆς τὸν βίον μέλλοντος, Πολύζηλος ἀδελφὸς τὴν στρατιάν καὶ τὴν γαμετὴν τοῦ ἀδελφοῦ διαδέχεται, κατὰ τὰς Γέλωνος τοῦ ἀδελφοῦ προστάξεις· ὥστε τὸ Θέρωνος εἰς Γέλωνα κῆδος εἰς τὸν Πολύζηλον μεταβείσθαι. Λαμπρῶ δὲ αὐτῷ καὶ περιδoléπτῳ τυγχάνει κατὰ τὴν Σικελίαν Ἰέρων φθονήσας, ὁ ἀδελφός, καὶ πρόφασιν σχεψάμενος τὸν πρὸς Συβαρίτας πόλεμον, ἀπειλᾷ τῆς πατρίδος. Ἀλλὰ καὶ τοῦτον κινώμενος τὸν πόλεμον ὁ Πολύζηλος. Ὁ δὲ, μὴ φέρων, γυναικίον αὐτοῦ κατηγορεῖν ἐπειράτο νεωτερισμῷ· καὶ οὕτω τὸν Θέρωνα, ὑπεραγανακτήσαντα θυγατρὸς ἑαυτοῦ καὶ γαμβροῦ, συρρήξει πρὸς Ἰέρωνα πόλεμον κατὰ

vero jussisse eos etiam argentum solvere Timæus libro quarto decimo scribit.

90.

Quæritur, quam ob causam Theroni optima quæque precatus, finem malorum, quæ acciderint, a Jove petat. Atque Aristarchus quidem dicit : « quod Theronis patres in Rhodo mala perpassi sunt, quum respublica esset in seditione eaque ex causa colonia in Siciliam decederet. » Didymus vero accuratius historiam exponit, Timæum, qui de Siculorum rebus scripsit, testem adhibens. Res ita habet : Thero Agrigentinarum rex cum Gelone Hieronis fratre affinitate se conjunxit, filiam suam Demaretiam ei dans in matrimonium, a qua nummi Demaretii in Sicilia nomen habent. Quum vero mors Geloni immineret, Polyzelus frater exercitus præfecturam et fratris uxorem accepit, jubente Gelone, ita ut affinitas, quæ Theroni intercesserat cum Gelone, ad Polyzelum transferretur. Huic vero, qui clarus esset ac conspicuus in Sicilia, invidit Hiero frater, atque bellum, quod gerebatur cum Sybaribus sumens obtentu removit eum a patria. Sed etiam hoc bellum feliciter gessit Polyzelus. Ille vero, hoc non ferens, apertius eum accusare conatus est studii rerum novarum. Itaque Theronem, succensentem et propter filiam et propter generum, pugnam commisisse cum Hierone prope

Γέλλα, τῷ Σικελικῷ ποταμῷ, οὗ Καλλίμαχος μέ-
μνηται·

Οἱ δὲ (οἶδε Gæller.) Γέλλα ποταμοῦ κεφαλῇ ἐπικείμενον
ἄστν.

Μή γε μὴν εἰς βλάβην, μηδὲ εἰς τέλος προχωρῆσαι τὸν
πόλεμον. Φασὶ γὰρ τότε Σιμωνίδην τὸν λυρικὸν πε-
ριτυχόντα διαλῦσαι τοῖς βασιλεῦσι τὴν ἔχθραν.

Schol. ad Ol. II, 16: Ἐνιοι δὲ φασιν, ὅτι οἱ τοῦ
Θέρωνος πρόγονοι οὐδόλως εἰς τὴν Γέλλαν κατῆραν,
ἀλλ' εὐθὺς ἀπὸ Ῥόδου εἰς τὴν Ἀκράγαντα· ὡς καὶ
Πίνδαρος λέγει·

Ἐν δὲ Ῥόδον... κατῴκισθεν...

ἐνθ' ἀρομαθέντες ὑψηλὴν πόλιν ἀμεινέονται,

πλείστα μὲν δῶρ' ἀθανάτοισιν ἀνέχοντες,

ἔσπετο δ' ἀνάνου πλούτου νέφος.

Vrat. A: Καὶ τοῦτο ἐξ αὐτοῦ τοῦ Πινδάρου σαφηνί-
ζεται, ὡς καὶ Τίμαιος φησιν.

91.

Schol. Pind. Ol. VI, 158: σκάπτω] Ἀρίσταρχος
τοῖς κατὰ τὸν χρόνον εἰπεῖν, ἐπιχειροῦν τῶν τε Συ-
ρακουσῶν μεμνησθαι καὶ τῆς Ὀρτυγίας· αὕτη δὲ ἐστὶ
προσεγῆς ταῖς Συρακούσαις νῆσος καὶ ἀγρόματος. Ὁ
δὲ... διὰ τὸν Ἱέρωνα, ἐπεὶ ἀνέβη ἐκ προγόνων ἱερο-
ράτης ταῖν θεῶν ἀποδέδεικται. Τὰ προκείμενά φησιν
ὁ... καὶ παρατίθεται τὰ Φιλίστου καὶ τὰ Τίμαιου.

Ubi lacunam posui, in codice est Πινδαρος,
pro quo Bæckh. fuisse putat Δίδυμος.

91 a.

Schol. Pind. Ol. V, 19: Ἱπποκράτης (Καμαρίνα
Bæckh.) ὑπὸ τοῦ τῶν Γελώων τυράννου ἀνιρέθη,
εἴτα ὑπὸ Γέλωνος (Γελώων Gæller.) συνοικίσθη ἡ
Καμαρίνα (del.) κατὰ τὴν μδ' (leg. οθ') Ὀλυμπιάδα,
ὡς φησι Τίμαιος. Διὸ καὶ «νέουκον ἔδραν» εἶπε τὴν

πόλιν. Ἡ δὲ ἄλωσις αὐτῆς ἐγένετο κατὰ τὴν Δαρείου
τοῦ Ὑστάσπου στρατείαν.

92.

Clem. Alex. Strom. p. 353 Oxon. (p. 301, I.,
Sylb.): Τῆς δὲ Ἑλεατικῆς ἀγωγῆς Ξενοφάνης ὁ
Κολοφωνίος κατάρχει· ὃν φησι Τίμαιος κατὰ Ἱέρωνα
τὸν Σικελίας δυνάστην, καὶ Ἐπίχαρμον τὸν ποιητὴν
γεγονέναι. Ἀπολλόδορος δὲ, κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν
Ὀλυμπιάδα γενόμενον, παρατετακέναι ἄχρι τῶν Δα-
ρείου τε καὶ Κύρου χρόνων.

Timæum parum accurate locutum esse demon-
strat Karsten De Xenophane Coloph. p. 2—7.

LIBER XV.

93.

Diogen. Laert. VIII, 51, V. Empedoclis: Ἐμ-
πεδοκλῆς, ὡς φησιν Ἱππόβοτος, Μέτωνος ἦν υἱὸς τοῦ
Ἐμπεδοκλέους, Ἀκραγαντίνος... τὸ δ' αὐτὸ καὶ Τί-
μαιος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν, ἐπίσημον
ἄνδρα γεγονέναι τὸν Ἐμπεδοκλέα, τὸν πάππον τοῦ
ποιητοῦ. Ἀλλὰ καὶ Ἑρμιππος τὰ αὐτὰ τοῦτω φησίν.
Ὁμοίως καὶ Ἡρακλείδης ἐν τῷ περὶ νόσων, ὅτι λαμ-
πρᾶς ἦν οἰκίας, ἵπποτροφηκότος τοῦ πάππου. Λέγει δὲ
καὶ Ἐρατοσθένης ἐν τοῖς Ὀλυμπιονίκαις, τὴν πρώτην
καὶ ἐβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκέναι τὸν τοῦ
Μέτωνος πατέρα, μάρτυρι χρόνιμος Ἀριστοτέλει. Cf.
Karsten De Empedocle p. 5.

LIBER XVIII.

94.

Diog. Laert. V. Empedocl. VIII, 60, p. 531
Meib.: Φησὶ δὲ καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ιη', κατὰ πολλοὺς
τρόπους τεθυμάσθαι τὸν ἄνδρα (Empedoclem sc.).

92.

Eleaticæ autem disciplinæ princeps fuit Xenophanes
Colophonius, quem dicit Timæus vixisse tempore Hiero-
nis qui in Sicilia obtinuit dominatum, et Epicharmi poeta.
Apollodorus autem eum, cum natus esset quadragesima
Olympiade, pervenisse usque ad tempora Darii et Cyri.

LIBER XV.

93.

Empedocles, ut ait Hippobotus, Metonis filii Empedo-
clis filius fuit, Agrigentinus.... Idem et Timæus refert in
decimo quinto Historiarum libro, insignem fuisse virum
Empedoclem, poetæ avum. Sed et Hermippus eadem cum
illo ait. Heraclides itidem in libro de Morbis clara ex fa-
milia fuisse tradit, quum avus equos aluerit. Dicit et Era-
thostenes in Olympionicis septuagesima prima Olympiade
vixisse Metonis patrem, Aristotelis utens testimonio.

LIBER XVIII.

94.

Multis item modis hunc virum (Empedoclem sc.)
admirationi habitum Timæus in decimo octavo Historia-

Gelam, Siciliæ fluvium, cujus mentionem facit Callima-
chus:

« Illi vero ad Gele fluvii caput sitam urbem. »

Hoc vero bellum neque malum habuit eventum, neque
ad finem perductum est. Aiunt enim Simonidem poetam
lyricum tum forte præsentem reges in gratiam reduxisse.

Sunt qui dicant Theronis majores omnino non commi-
grasse Gelam, sed ex Rhodo statim Agrigentum, ut etiam
Pindarus ait: « Et in Rhodum transmigrarunt, unde pro-
gressi altam urbem inhabitant, plurima dona immortalibus
offerentes, sequente æternæ opulentia: nube. » — Hoc ex
ipso Pindaro clarum sit, ut etiam Timæus dicit.

91.

Didymus ait Ortygiam commemorandam fuisse propter
Theronem, quippe qui ex majoribus Cereris et Liberæ
sacerdos fuerit. Hac dicit Didymus apposis Philisti et
Timæi testimoniis.

91 a.

Camarina a Gelensium tyranno diruta, postea a Gelois
instaurata est, olympiade septuagesima nona, ut dicit
Timæus. Quare etiam « sedem recens exstructam » poeta
urbem appellat. Verum excidium ejus sub illud cadit
tempus, quo expeditionem suam fecit Darius Hystaspes.

Καὶ γὰρ ἐτῆσιών ποτὲ σφοδρῶς πνευσάντων, ὥστε τοὺς καρποὺς λυμῆναι, κελεύσας ὄνους ἐκδαρῆναι, καὶ ἀσχοὺς ποιῆσαι, πρὸς τοὺς λόφους καὶ τὰς ἀκρωρείας διέτεινε, πρὸς τὸ συλλαβεῖν τὸ πνεῦμα· λήξαντος δὲ, Κωλυσανέμαν κληθῆναι.

Quod Agrigenti factum esse intelligimus ex Clem. Alex. Strom. VI, p. 630, C, et Suida v. Ἐμπεδοκλῆς. Probabiliorem de hac re narrationem habet Plutarch. De curios., princ., p. 515. volum. VIII, p. 47. Idem Adv. Colot. p. 1126. Ceterum v. Menag. Observ. ad Laert. l. l. p. 380, et Karsten De Empedocl. p. 21. Ex eodem Timæo, neque ex Heraclide, Karstenio p. 24, not. 58, Diogenes (VIII, 61, 67) hausisse videtur quæ narrantur περὶ τὴν ἄπνουν, i. e. de muliere respiratione privata.

ΕΛΛΗΝΙΚΑ ΚΑΙ ΣΙΚΕΛΙΚΑ.

LIBER I (XXI).

95.

Dionys. Hal. De Lysia jud. c. 3: Ἦφατο δὲ καὶ τῶν Ἀθήνησι ῥητόρων ἡ ποιητικὴ τε καὶ τροπικὴ φράσις, ὡς μὲν Τίμαιός φησι, Γοργίου ἄρξαντος, ἤνικα Ἀθήναζε πρεσβεύων κτεπλῆξατο τοὺς ἀκούοντας ἐν τῇ δημηγορίᾳ. Cf. Diodor. XII, 53.

96.

Cic. Brut. c. 16: *Catonis autem orationes non minus multæ veræ sunt, quam Attici Lysiae: cujus arbitror plurimas esse. Est enim Atticus, quoniam certe Athenis est et natus et mortuus, et functus omni civium munere: quanquam Timæus eum, quasi Licinia et Mucia lege, repetit Syracusas: et quodammodo est nonnulla in iis etiam inter ipsos similitudo; acuti sunt, elegantes, faceti, breves. Sed ille Græcus ab omni laude felicior.*

Scilicet parentes Lysiae Syracusani fuerunt; v.

rum auctor est. Namque etesiis aliquando graviter flantibus, adeo ut fruges tabescerent, asinos excoiri jussit, et utres ex eorum pellibus confectos circa colles et rupes expandi, qui flatum exciperent. Ita ventis cessantibus eum Κωλυσανέμαν (i. e. *ventos arcendi artifex*) appellatum esse.

HELLENICA ET SICULA.

LIBER I (XXI).

95.

Ut Timæus dicit, poetica et tropica dicendi forma inter Atticos oratores auctore Gorgia irrepsit, qui legatus Athenas missus in concione perculit auditores.

97.

Atque ut sententiam de Timæo nostram confirmemus et in his et de inscitia ejus et de eo quod ultro falsa scripserit, pauca afferemus ex iis orationibus, quæ nominatim ei tribuuntur. Nam quum omnium qui in Sicilia dominati sunt peritissimos reip. fuisse acceperimus Hermocratem, Timoleonem. Pyrrhumque Epirotam, his quam

Dionys. Hal. loco supra cit., Plutarch. Vit. X orat. init.

97.

Polyb. XII, 25, 0: Ἴνα δὲ καὶ περὶ τούτων βεβαιωσώμεθα τὴν ἀπόφασιν τὴν ὑπὲρ Τιμαίου, κατὰ περ καὶ τὴν ὑπὲρ τῆς ἀγνοίας, ἐτι δὲ τῆς ἐκουσίας ψευδογραφίας, βραχέα προσοισώμεθα τῶν ὑμολογούμενων αὐτοῦ λόγων ἐπ' ὀνόματος. Ὅτι τῶν διδυναστευκότων ἐν Σικελίᾳ μετὰ Γέλωνα πραγματωτάτους ἀνδρας παρειλήφαμεν Ἑρμοκράτην, Τιμαλέοντα, Πύρρον τὸν Ἡπειρώτην· οἷς ἤκιστ' ἂν ἐν πειράπτειν μεираκιώδεις καὶ διατριβικούς λόγους· ὅ δὲ φησὶν ἐν τῇ μιᾷ καὶ εἰκοστῇ βίβλῳ, κατ' ὃν κατὰ Εὐρυμέδων παραγενόμενος εἰς Σικελίαν παρεκάλεσε πόλεις εἰς τὸν κατὰ τῶν Συρακουσίων πόλεμον, τῶν τοὺς Γέλωνος χάμνοντας τῷ πολέμῳ διαπέμψατο πρὸς τοὺς Καμαριναίους ὑπὲρ ἀνοχῶν· τῶν ἂν προθύμως δεξαμένων, μετὰ ταῦτα πρεσβεύειν ἐκτίρους πρὸς τοὺς ἐκυτῶν συμμάχους καὶ παρακαλεῖν ἀνδρας ἐκπέμψαι πιστοὺς, οἵτινες εἰσελθόντες εἰς Γίλαν βουλευόνται περὶ διαλύσεως καὶ τῶν κοινῇ συμφερόντων· παραγενομένων δὲ πρὸς συνέδριον, καὶ διαβουλίῳ προτεθέντος τοιοῦτοις τισὶ χρόνον ἐπ' ἀγέῃ λόγοις τὸν Ἑρμοκράτην.

Ib. 25, p.: Ἐπαινέσας γὰρ ὁ προειρημένος ἐστὶν τοὺς Γέλωνος καὶ τοὺς Καμαριναίους, πρῶτον μὲν ὡς αὐτῶν ποιησάντων τὰς ἀνοχάς· δεύτερον ὅτι τῶν [ὑπὲρ ἰδίων... ἐπι]γενέσθαι λόγους αἵτιοι καθεστῆκασι· τρίτον ὅτι προνοηθεῖεν τοῦ μὴ βουλευέσθαι τὰ [κατὰ] δι[α]λύσεων, ἀλλὰ τὰς τῶν πολιτῶν [καὶ] εἰρήνης· εἰδότες τίνα διαφορὰν ἔχει ὁ πόλεμος τῆς εἰρήνης· μετὰ δὲ [ταῦτα] δύο ἢ τρεῖς λαθὼν ἐπιχειρήματα πραγματικά, λοιπὸν [ἐξ] αὐτοὺς ἐπιτήσαντες μεθεῖν, ἡλίχτην ὁ πόλεμος διαφορὰν ἔχει τῆς εἰρήνης· μικρῷ πρότερον εἰρηκῶς ὅτι κατὰ τὰς [ἐξ] ἡμῶν Γέλωνος τοῦ γίνεσθαι τοὺς λόγους ἐ[κείνους] ἐν τῇ

minime decet pueriles scholasticasque orationes affingere. Nunc ecce Timæus vigesimo primo libro ait, quo tempore Eurymedon in Siciliam delatus civitates concitabat ad inferendum Syracusanis bellum, tunc Gelæ cives adversa fortuna afflictos legationem ad Camarinenses per inducias impetrandis misisse; qui quum eorum votis alacriter annuissent, mox populum utrumque misisse oratores ad socios suos, eosque rogasse ut fideles viros deligerent, qui Gelam venirent atque de pace et de commodis commodis consilia conferrent. Qui quum in senatum venissent, resque ad deliberandum esset proposita, hic fere verbis loquentem Timæus Hermocratem facit.

Hic ergo, collaudatis Gelæ civibus et Camarinensibus, primo quod inducias fecissent, deinde quod sibi verba faciendi causa fuissent, tertio quod consulto cavissent ne... quia nimirum probe cognoscere quid inter pacem bellumque intersit; deinde duobus tribus politicis sententiis interjectis, « Reliquum est, inquit, si attente cognoscatis quantopere bellum a pace differat; si quod modo scilicet dixerat eis probe scire... gratia se habere ait Gelois, quod sermones illi in senatu habeantur

ὁρίω καλῶς γινώσκοντι τὰς τοιαύτας παρα[δοχάς].
Ἐξ [ῶν] ὁ Τίμαιος οὐ μόνον τῆς πραγματικῆς ἀν-
δοξίειν ἀπολείπεσθαι δυνάμεως, ἀλλὰ καὶ τῶν ἐν ταῖς
διατριβαῖς ἐπιστημῶν [πολὺ] ἐλάττων· πάντες γάρ
οἶονται δεῖν τὰς ἀπο[δείξεις] φέρειν τῶν ἀγνωσμένων
καὶ τῶν ἀπιστουμένων παρὰ τοῖς ἀχροαταῖς· περὶ δὲ
τῶν ἤδη γινωσκομένων ματαιότατον εἶναι [ἅμα καὶ]
παιδαριωδέστατον τὸ καθευρεσιλογεῖν ** μένον ἢ τὸ
γινωσκόμενον· ὁ δὲ χωρὶς τῆς ὁλῆς παρξπτύσεως,
οὐδ' *** θεῖσθαι τὸ πλεῖστον μέρος τοῦ λόγου πρὸς τὰ
καθ' ἅπα' μὴ προσδεόμενα λόγου· καὶ λήμμασι
χρηται τοιούτοις, οἷς τὸν μὲν Ἑρμοκράτην τίς ἂν κε-
χρησθαι πιστεύσει; τὸν συναγωνισάμενον μὲν Λα-
κεδαιμονίοις τὴν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ναυμαχίαν, αὐ-
τανδρίχ' δὲ χειρωσάμενον τὰς Ἀθηναίων δυνάμεις καὶ
τοὺς στρατηγούς κατὰ Σικελίαν· ἀλλ' οὐδὲ μεираκίον.

Ὅς γε πρῶτον μὲν οἴεται, δεῖν ἀναμνησθῆναι
τοὺς συνέδρους, διότι κοιμωμένους τὸν ὄρθρον ἐν μὲν
τῷ πολέμῳ διεγείρουσιν οἱ σάλπιγγες, κατὰ δὲ τὴν
εἰρήνην οἱ ὄρνιθες. Μετὰ δὲ ταῦτα, τὸν Ἡρακλέα,
φησὶ, τὸν μὲν Ὀλυμπίων ἀγῶνα θεῖναι καὶ τὴν ἐκε-
χειρίν, δεῖγμα ποιούμενον τῆς αὐτοῦ προαιρέσεως·
ὅσοις δ' ἐπολέμησε, τούτους πάντας βεβλαφέναι κατὰ
τὴν ἀνάγκην καὶ κατ' ἐπιταγὴν, ἐχουσίως δὲ πρᾶξιον
κακοῦ οὐδενὶ γεγονέναι τῶν ἀνθρώπων. Ἐξῆς δὲ
τούτοις, παρὰ μὲν τῷ ποιητῇ τὸν Δία παρεισάγεσθαι
δυσχερестоῦμενον τῷ Ἀρεῖ, καὶ λέγοντα·

Ἐχθιστος δέ μοι ἐσσι θεῶν, οἱ Ὀλυμπον ἔχουσιν·
αἰεὶ γὰρ τοι ἔρις τε φίλη, πόλεμοί τε, μάχαι τε.

Ὅμοίως δὲ καὶ τὸν φρονιμώτατον τῶν ἡρώων λέγειν·

Ἀφρήτωρ, ἀθέμιστος, ἀνέστιός ἐστιν ἐκεῖνος
ὃς πολέμου ἔραται ἐπιδημίου ὀκρυάεντος.

Ὅμοιωμαίνειν δὲ τῷ ποιητῇ καὶ τὸν Εὐριπίδην,
ἐν οἷς φησὶν·

Εἰρήνα βαθύπλουτε καὶ
καλλίστα μακάρων θεῶν,
ζηλὸς μοι σέθεν ὥς χρονίζεις!
δέδοικα δὲ, μὴ πρὶν [πόνους]
ὑπερβάλῃ με γῆρας,
πρὶν σὰν χαρίεσσαν προσιδεῖν ὥραν,
καὶ καλλιχόρους ἀοιδάς,
φιλοστεφάνους τε κώμους.

Ἔτι δὲ πρὸς τούτοις ὁμοιότατον εἶναί φησι τὸν
μὲν πολέμον τῇ νόσῳ, τὴν δ' εἰρήνην τῇ ὑγείᾳ· τὴν
μὲν γὰρ καὶ τοὺς κάμνοντας ἀναλαμβάνειν, ἐν ᾧ δὲ
καὶ τοὺς ὑγιαίνοντας ἀπόλλυσθαι. Καὶ κατὰ μὲν
τὴν εἰρήνην τοὺς πρεσβυτέρους ὑπὸ τῶν νέων θάπτε-
σθαι κατὰ φύσιν, ἐν δὲ τῷ πολέμῳ τάναντία.
Τὸ δὲ μέγιστον, ἐν μὲν τῷ πολέμῳ μηδ' ἄχρι τῶν
τειχῶν εἶναι τὴν ἀσφάλειαν· κατὰ δὲ τὴν εἰρήνην μέχρι
τῶν τῆς χώρας ὁρων. Καὶ τούτοις ἕτερα πρᾶπλήσια.

Θαυμάζω δὲ τίσι ποτ' ἂν ἄλλοις ἐχρήσατο λό-
γοις ἢ προφοραῖς μεираκίον τι γεγόμενον περὶ διατρι-
βάς καὶ τῶν ὑπομνημάτων πολυπραγμοσύνας, καὶ
βουλόμενον παραγγελματικῶς ἐκ τῶν παρισταμένων
τοῖς προσώποις ποιεῖσθαι τὴν ἐπιχείρησιν· δοκεῖ γὰρ
*** πρὸς ἄλλα τούτοις οἷς Τίμαιος Ἑρμοκράτην κε-
χρησθαι φησί.

qui hac studia optime noverit. Quamobrem Timæus
non politica solum virtute destitutus videtur, verum etiam
disciplinarum, quæ in scholis discuntur, valde rudis.
Omnes enim existimant, res vel incognitas vel antea non
creditas audientibus esse demonstrandas: verumtamen de
rebus notis vanissimum videri ac prorsus puerile prolixos
sermones nectere... vel cognitum. Is autem, præter-
quam quod usquequaque labitur... plurimam sermonis
partem in ea insumit, quæ ne uno quidem verbo indigent,
atque argumentis ejusmodi utitur, quæ ab Hermocrate
adlubita fuisse quis, oro, credat? qui vir scilicet et Lace-
dæmonios adjuvit in navali pugna ad Egospotamos et
Atheniensium præterea copias cum suis ducibus captivas
in Sicilia fecit: sed ne puerulus quidem sic unquam lo-
queretur.

Nam is ante omnia iis, qui in concilio aderant, in me-
moriā revocandum existimat, dormientes mane excitari,
belli quidem tempore, tubarum cantu, pacis vero, gallo-
rum. Ait deinde, ludicrum quidem Olympicum et illas
belli ferias instituisse Herculem, declarantem, quis suus
esset sensus, quæ mens animi: iis autem omnibus, qui-
buscum bella gessit, damna ipsum intulisse, necessitate
compulsum, et alieno jussu; sponte quidem sua nemi-
ni mortalium ullum unquam detrimentum importasse.
Subjicit his, Jovem apud Poetam induci, Marti succensen-
tem ac dicentem:

Cælicolarum unum eximie te semper ego odi,
quod tibi rixa placet bellumque et prælia sæva.

Consentientem his etiam esse orationem, quæ heroum
prudentissimo tribuitur:

Non habet ille tribum nec sedem, juraque nescit,
quisquis amat durus crudelia prælia Martis.

Poetæ autem assentiri etiam Euripidem, cujus hæc sunt:

O pax alma, datrix opum,
o pulcherrima cælitum,
quam te mens sitit! o moram!
obrepat metuo mihi,
ætas ne mala, te prius
suavem o quam tuear diem.
plausus undique quum strepent,
cantusque et chori, amicaque
comessatio coronis.

Ad hæc, simillimum esse, ait, bellum quidem morbo;
pacem vero sanitati: hanc siquidem et eos, qui ægrotant,
reficere, per illud etiam sanos interire. Accedit, quod
vigente pace senes convenienter naturæ sepeliantur a juve-
nibus, cujus sit contrarium in bello. Omnium vero ma-
ximum illud esse ait, quod belli tempore ne muro quidem
urbis tenuis securitas sperari possit; pacis vero tempore
etiam ad fines usque regionis: et similia istis alia.

Miror equidem quibusnam aliis uteretur sermonibus
verbisve puer in scholasticis exercitiis lectionumque cu-
riositate versatus, quique vellet certa præcepta sequens
coram præsentibus argumentationem conficere. Videntur
enim ad alios quoque usus usurpatæ aliquando fuisse locu-
tiones quibus Hermocraten Timæus concionantem inducit.

LIBER IV.

98.

Diogen. Laert. VIII, 71, Vit. Empedocl. Diodorus Ephesius narraverat Empedoclem sese in Ælinæ crateres dejecisse; Τούτοις δ' ἐναντιοῦται Τίμαιος, ῥητῶς λέγων, ὡς ἐξεχώρησεν εἰς Πελοπόννησον, καὶ τὸ σύνολον οὐκ ἐπανῆλθεν. Ὅθεν αὐτοῦ καὶ τὴν τελευταίαν ἀδελφὴν εἶναι. Πρὸς δὲ τὸν Ἡρακλείδην καὶ ἐξ ὀνόματος ποιεῖται τὴν ἀντίρρησην ἐν τῇ τετάρτῃ (Heraclides, ut Diog. VIII, 67 dicit, narraverat Empedoclem, postquam exanimem mulierem vitæ restituisset, amicos inter eosque Pausaniam convocasse atque sacra fecisse apud agrum Pisianactis. Peractis epulis convivas dormiendi causa recubuisse. Verum mane ubi surrexissent, Empedoclem nusquam esse inventum, etc.), Συρακούσιον εἶναι τὸν Πεισιάνακτα, καὶ ἀγρὸν οὐκ ἔχειν ἐν Ἀκράγαντι. Πausanίαν τε μνημεῖον πεποιημέναι [ἀν] τοῦ φίλου, τοιούτου διαδοθέντος λόγου, ἡ ἀγαλματίον τι ἢ στήλην οἷα θεοῦ· καὶ γὰρ πλούσιον εἶναι. Πῶς οὖν, φησὶν, εἰς τοὺς κρατῆρας ἔλατο, ὧν σύνεργος ὄντων οὐδὲ μνεῖαν ποτὲ ἐπεποιήτο; Ἐτελεύτησεν οὖν ἐν Πελοποννήσῳ. Οὐδὲν δὲ παράδοξον τάφον αὐτοῦ μὴ φαίνεσθαι· μηδὲ γὰρ ἄλλων πολλῶν. Τοιαῦτά τινα εἰπὼν ὁ Τίμαιος ἐπιφέρει· Ἀλλὰ διὰ παντὸς ἐστὶν Ἡρακλείδης τοιοῦτος παραδοξολόγος, καὶ ἐκ τῆς σελήνης πεπτωκέναι ἄνθρωπον λέγων. cf. Karsten. De Empedocl. p. 35.

Quæ hujus partis libro quarto assignavi, tum quod hoc fere tempore Empedocles vita defunctus est, tum quod Leontinorum belli narratio aptam dare potuit Timæo occasionem eos refellendi, qui Empedoclem tradiderunt domo profugum Syracusas venisse et cum Syracusanis pugnasse contra Athenienses (v. Apollodor. Chronic. ap. Diog. Laert. VIII, 52), quamvis non satis constet, utrum hoc ad primam an ad secundam Atheniensium expeditionem referendum sit.

LIBER IV.

98.

Verum hisce Timæus refragatur, aperte asserens Empedoclem, ubi in Peloponnesum se recepit, nunquam omnino rediisse, atque ideo illius incertum esse obitum. Heraclidi vero nominatim contradicit in quarto.

Pisianactem fuisse Syracusanum dicit neque possessiones habuisse Agrigenti; Pausaniam autem si re vera hæc fama percubisset, haud dubie monumentum aliquod, aut statuam aut sacellum ut deo, amico suo fuisse consecraturum; nam divitem fuisse. « Quonam ergo pacto, inquit, in crateres se injecit, quorum nullam unquam fecit mentionem, quamvis essent in propinquo? Mortuus est igitur in Peloponneso. Quodsi ejus sepulcrum non conspicitur, non est hoc mirum: namque et aliorum multorum sepulcra ignorantur. » Postquam talia dixit Timæus, hæc addit: « Verum semper incredibilia narrat Heraclides, qui etiam tradit, ex Luna cecidisse hominem. »

99.

Tzetiz. ad Lycophr. 732: Τίμαιος ὁ Σικελιζὸς φησι, Διότιμον, τὸν Ἀθηναῖον ναύαρχον, παραγενόμενον εἰς Νεάπολιν, κατὰ χρησμὸν οὔσαι τῇ Παρθενόπῃ· καὶ δρόμον ποιῆσαι λαμπαδικόν, ἐνπερ λαμπαδικὸν ἀγῶνα καὶ δρόμον οἱ Νεαπολῖται ἐτησίως ἐτέλουν. ... Διότιμος δὲ εἰς Νεάπολιν ἦλθεν, ὅτε στρατηγὸς ὦν τῶν Ἀθηναίων ἐπολέμει τοῖς Σικελίοις.

LIBER IX.

100.

Porphyr. ap. Cyrill. C. Julian. VI, p. 208, B, tom. VI Opp. ed. Aubert.: Vel sordidam artem exercens in sapientiæ præceptis proficere potest; Δημιουργὸν γὰρ γενέσθαι τὸν Σωκράτην, πατρώα τέχνη χρώμενον τῇ λατυπικῇ, ait Porphy. in hist. philos. I. III, καὶ Τίμαιος ἐν τῇ ἐννάτῃ λιβουργεῖν φησι μεμαθηκέναι Σωκράτην. Et δὲ ὁ μὲν διὰ δυσμένειαν ἀξιοπίστος, Τίμαιος δὲ διὰ ἡλικίαν. Postrema hæc Gællerus transponenda putat ita: εἰ δὲ ὁ μὲν διὰ ἡλικίαν ἀξιοπίστος, Τίμαιος δὲ διὰ δυσμένειαν. Fortasse rectius hæc ad nonum librum prioris partis retuleris, ubi de Pythagora, Aristotele et aliis philosophis multa Timæus disseruit.

101.

Cornel. Nep. Vit. Alcibiad. c. ult.: *Hunc (sc. Alcibiadem) infamatum a plerisque tres gravissimi historici summis laudibus extulerunt: Thucydides, qui ejusdem ætatis fuit: Theopompus, qui fuit post aliquanto natus: et Timæus, qui quidem duo maledicentissimi nescio quomodo in illo uno laudando consenserunt.*

102.

Plutarch. Nic. c. 19: Τίμαιος καὶ τοὺς Σικελιώτας φησὶν ἐν μηδενὶ λόγῳ ποιεῖσθαι τὸν Γύλιππον, ὕστερον μὲν αἰσχροκέρδειαν αὐτοῦ καὶ μικρολογίην καταγνόντας· ὡς δὲ πρῶτον ὤφθη, σκώπτοντας εἰς τὸν τρίβωνα καὶ τὴν κόμην. Ἐῖτα μέντοι, φησὶν αὐτῷ,

99.

Timæus Siculus ait, Diotimum classi Atheniensi præfectum, quum Neapolin pervenisset, oraculi jussu Parthenopæ sacrum fecisse cursumque cum sacibus instituisse; hunc cursum et certamen cum sacibus Neapolitani quotannis peragebant. ... Diotimus Neapolin venit; quum ut Atheniensium prætor cum Siculis bellum gereret.

LIBER IX.

100.

Timæus libro nono Socratem lapides credendi artem a patre didicisse tradit, propter ætatem suam, fide dignissimus.

102.

Timæus vero neque Siculos ait ullo loco habuisse Gylippum, cujus postea rapacitatem quoque et sordes improbaverint, ac, ut primum conspectus sit, lænam ejus comamque derisisse. Postea tamen idem ait ad illius tan-

ἔτι τῷ Γυλίππῳ φανέντι, καθάπερ γλαυκί, πολλοὶ προσέπτησαν ἐτοίμως στρατευόμενοι. Καὶ ταῦτα τῶν πρώτων ἀληθέστερά εἰσιν. Ἐν γὰρ τῇ βακτηρίᾳ καὶ τῷ τρίβωνι τὸ σύμβολον καὶ τὸ ἀξίωμα τῆς Σπάρτης καθορῶντες συνίσταντο.

Cf. Plutarch. *ibid.* c. 28, ubi Hermocratem ait Syracusanos quid captivis Atheniensibus facerent deliberantes ad clementiam adhortatum esse. Γυλίππον δὲ τοὺς στρατηγοὺς τῶν Ἀθηναίων ἐξαιτούμενον ζῶντας ἀγαγεῖν Λακεδαιμονίοις, ὑβρίζοντες ἤδη τοῖς εὐτυχήμασιν οἱ Συρακούσιοι κακῶς ἔλεγον, ἄλλως τε καὶ παρὰ τὸν πόλεμον αὐτοῦ τὴν τρυφὴν καὶ τὸ Λακωνικὸν τῆς ἐπιστάσεως οὐ βεβαίως ἐνηνοχότες· ὥς δὲ Τίμαιος φησὶ, καὶ μικρολογίαν τινὰ καὶ πλεονεξίαν κατεγνωκότες, ἀρρώστημα πατρῶν, ἐφ' οὗ καὶ Κλεανδρίδης ὁ πατὴρ αὐτοῦ δώρων ἄλλους ἐφυγε, καὶ οὗτος αὐτὸς ἀπὸ τῶν χιλίων ταλάντων, ἃ Λύσανδρος ἐπέμψεν εἰς τὴν Σπάρτην, ὑφελόμενος τριάκοντα, καὶ κρύψας ὑπὸ τὸν ὄροφον τῆς οἰκίας, εἴτα μηνυθεὶς, αἰσχίστα πάντων ἐξέπεσεν.

Idem Compar. Timol. et Æmil. Paul. c. 2 : Τίμαιος καὶ Γυλίππον ἀκλεῶς φησὶ καὶ ἀτίμως ἀποπέμψαι Συρακούσιους, φιλοπλουτίαν αὐτοῦ καὶ ἀπληστίαν ἐν τῇ στρατηγίᾳ κατεγνωκότες. Cf. Diod. XIII, 32, 106, ubi v. Wessel.

103.

Longin. De sublim. IV, 3, p. 14 Weisk. : Τοῖς δὲ Ἀθηναίοις ἀλοῦσι περὶ Σικελίαν, τίνα τρόπον ἐπιφωνεῖ (sc. Τίμαιος); ὅτι εἰς τὸν Ἑρμῆν ἀσεβήσαντες, καὶ περικόψαντες αὐτοῦ τὰ ἀγάλματα, διὰ τοῦτ' ἔδωκαν εἰρήνην· οὐχ ἥκιστα δὲ δι' ἑνα ἄνδρα, ὃς ἀπὸ τοῦ παρνομηθέντος διὰ πατέρων ἦν, Ἑρμοκράτην τὸν Ἑρμῶνος. Ὅστει θαυμάζειν με, Τερεντιανὲ ἤδιστε, πῶς οὐ καὶ εἰς Διονύσιον γράφει τὸν τύραννον· ἐπεὶ γὰρ εἰς τὸν Δία καὶ τὸν Ἡρακλέα δυσσεβῆς ἐγένετο, διὰ τοῦτ' αὐτὸν Δίων καὶ Ἡρακλείδης τὴν τυραννίδα ἀπέβλοντο.

quam noctuæ conspectum frequentes eos advolasse prompte nomina dantes. Atque hæc prioribus veriora sunt. Quippe in baculo et læna insigne et auctoritatem intuentes Spartæ conglobabantur.

Timæus Gylippum quoque turpiter refert et ignominiose dimissum a Syracusanis fuisse, quod pecuniæ cupiditatem atque inexplibilem ejus in imperio essent avaritiam exosi.

103.

Porro Atheniensibus in Sicilia captis quo more insultat? dicit eos, « propterea quod impie se gessissent in « Mercurium, et mutilassent ejus statuas, pœnas dedisse; « præcipue ob unum hominem, qui paterno genere fuit « oriundus ab illo deo violato, Hermocratem filium Hermonis. » Adeo ut mirer equidem, suavissime Terentiane, cur non etiam in tyrannum Dionysium scribat, « quoniam « enim impius fuit in Jovem et Herculem, ob hoc Dion « et Heraclides cum tyrannide spoliarunt. »

104.

Timæus omen factum Atheniensibus narrat existimare se ex eo quod dux qui a victoria nomen habebat, repugnaret, ne sibi mandaretur bellum, atque ex statua-

104.

Plutarch. Nic. c. 1, Timæus sæpe in Xenarchi vitia incidit : Ὅσπερ ὅταν λέγῃ τοῖς Ἀθηναίοις οἰωνὸν ἡγήσασθαι γεγονέναι, τὸν ἀπὸ τῆς νίκης ἔχοντα τοῦνομα στρατηγὸν, ἀντειπόντα πρὸς τὴν στρατηγίαν· καὶ τῇ περικοπῇ τῶν Ἑρμῶν προσημαίνειν αὐτοῖς τὸ δαιμόνιον, ὥς ὑπὸ Ἑρμοκράτους τοῦ Ἑρμῶνος πλείστα πείσονται παρὰ τὸν πόλεμον. Ἔτι δ' εἰκὸς εἶναι τὸν Ἡρακλέα τοῖς μὲν Συρακούσις βοηθεῖν διὰ τὴν Κόρην, παρ' ἧς ἔλαβε τὸν Κέρβερον· ὀργίζεσθαι δὲ τοῖς Ἀθηναίοις, ὅτι τοὺς Αἰγεστέας ἀπογόνους ὄντας Τρώων ἔσωζον, αὐτὸς δ' ὑπὸ Λαομέδοντος ἀδικηθεὶς, ἀνάστατον ἐποίησε τὴν πόλιν. Ἀλλὰ τούτῳ μὲν ἴσως ἀπὸ τῆς αὐτῆς ἐμμελείας ταῦτά τε γράφειν ἐπάρχει, καὶ τὴν Φιλίστου διάλεκτον εὐθύνειν, καὶ τοῖς περὶ Πλάτωνα καὶ Ἀριστοτέλη λοιδορεῖσθαι. Ἐμοὶ δ' ὅπως μὲν ἡ περὶ λέξιν ἀμιλλα καὶ ζηλοτυπία πρὸς ἐτέρους μικροπρεπὲς φαίνεται καὶ σοφιστικόν· ἂν δὲ πρὸς τὰ ἀμίμητα γίγνηται, καὶ τελέως ἀναίσθητον. Cf. Diodor. XIII, 2.

LIBER XIII.

105.

Athenæus XIII, 6, p. 589, A : Νυμφόδωρος δ' ὁ Συρακούσιος ἐν τῷ Περὶ τῶν ἐν Σικελίᾳ θαυμαζομένων, ἐξ Ὑκάρου φησὶ Σικελικοῦ φρουρίου εἶναι τὴν Λαϊδα. Στράτις δ', ἐν Μακέδοσιν ἢ Παιστανίᾳ, Κορινθίαν αὐτὴν εἶναι φησὶ ... Τίμαιος δ' ἐν τῇ τρισκαίδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν, ἐξ Ὑκάρων· καθὰ καὶ Πολέμων εἴρηκεν, ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν ὑπὸ τινῶν γυναικῶν ἐν Θετταλίᾳ, ἐρασθεῖσάν τινος Παιστανίου Θετταλοῦ, κατὰ φθόνον καὶ δυσζηλίαν ταῖς ξυλίναις χελώναϊς τυπτομένην ἐν Ἀφροδίτης ἱερῷ· διὸ καὶ τὸ τέμενος κληθῆναι Ἀνοσίας Ἀφροδίτης. Δείκνυσθαι δ' αὐτῆς τάφον παρὰ τῷ Πηνεῖῳ, σημεῖον ἔχοντα ὑδρίαν λιθίνην, καὶ ἐπίγραμμα τόδε·

Τῇσδε ποθ' ἡ μέγανυχος ἀνίκητός τε πρὸς ἀλκὴν
Ἑλλὰς ἐδουλώθη κάλλιός Ἰσοθέου

rum mutilatione præsignificari a diis clades illos bello ab Hermocrate, Hermonis filio, plurimas accepturos. Adhæc verisimile fuisse, Syracusanis Herculem Proserpinæ gratia, a qua acceperat Cerberum, suppeticas venturum, et infestum fore Atheniensibus, quod Ægesteos Trojanorum sobolem tuiti essent, quum injuriis ipse ab Laomedonte lacessitus funditus evertisset urbem Trojam. Ceterum huic fortasse ob idem animi studiū subiit, et hæc scribere, et dictionem reprehendere Philisti, Platonemque atque Aristotelem insectari. Nilū quidem de stilo cum aliis certamen et æmulatio plane pusilli animi et cavillatorii videtur esse, in iis vero, quæ imitari queat nemo, etiam prorsus insulsi.

LIBER XIII.

105.

Timæus in decimo tertio libro Historiarum Laidem esse ex Hyccaris ait, quemadmodum etiam Polemo dixit, occisam fuisse tradens a mulieribus nonnullis in Thessalia, quum amore capta esset Pausaniæ, cujusdam Thessali, per invidiam et zelotypiam ligneis scabellis oppressam in Veneris templo : inde templo nomen impositum esse

Λαίδης· ἦν ἐτέκνωσεν Ἐρώς, θρέψεν δὲ Κόρινθος,
Κεῖται δ' ἐν κλεινοῖς Θετταλικοῖς πεδίοις.

Αὐτοσχεδιάζουσιν οὖν οἱ λέγοντες αὐτὴν ἐν Κόρινθῳ
τιτάσθαι πρὸς τῷ Κρανίῳ.

Verba ἀναιρεθῆναι φάσκων αὐτὴν etc., quamvis
per orationis structuram etiam ad Timæum re-
ferri possint, aptius tamen putantur ex Polemone
petita esse, quippe quæ, uti Preller. p. 75 obser-
vat, periegetampræ se ferant ex monumentis loco-
rum historiam illustrantem; contra illis αὐτοσχεδιά-
ζουσιν — Κρανίῳ Timæi opinio perstringi videtur.

De Laide Hyccaris capta v. Philist. fr. 5, Plu-
tarch. Nic. c. 15 extr., Pausan. II, 2.

106.

Stephan. Byz.: Εὐκαρπία, δῆμος τῆς μικρᾶς
Φρυγίας. ... Ἔστι καὶ Εὐκαρπία φρούριον Σικελίας
ἐν τοῖς λεγομένοις Τιμαίοις. Καὶ γενέσθαι Λαίδα ἐν
τούτῳ, τὴν ἐπὶ κάλλει διαβεβημένην ἑταίραν, ἣν οἱ
πολλοὶ Κορινθίαν φασί. Ἦν οὐδὲ Λαίδα τινὲς λέγου-
σιν, ἀλλὰ Ναίδα, καὶ Ὑκαρικὸν ἀνδράποδον, ὡς
Συνέσιος ἐν ἐπιστολῇ.

Berkelius, cui adstipulatur Jacobs. in Mus. Atl.
tom. III, fasc. 2, p. 225 sq., Stephanum dicit
depravato Timæi codice usum esse, in quo lege-
batur Εὐκαρπία pro Ὑκαρπ. Idem verba ἐν τοῖς
λεγομένοις Τιμαίοις explicat, quasi scriptum esset:
ἐν τοῖς λεγομένοις τοῦ Τιμαίου ἱστοριῶν βιβλίοις.

107.

Athenæus VII, 22, p. 327, B: Τιμαῖος δ' ἐν τῇ
τρισχαιδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν περὶ τοῦ Σικελικοῦ πο-
λίγνιου (λέγει δὲ τῶν Ὑκαρίων) διαλεγόμενος, προσ-
αγορευθῆναι φησι τὸ πολίγνιον διὰ τὸ τοὺς πρώτους
τῶν ἀνθρώπων ἐλθόντας ἐπὶ τὸν τόπον ἰχθῦς εὐρεῖν
τοὺς καλουμένους Ὑκαρς, καὶ τούτους ἐγκύους· δι' οὓς
ὀλωνισκόμενος Ὑκαρον ὀνομάσαι τὸ χωρίον.

Impiæ Veneris. ... Quare nugantur, qui Corinthi eam
prope Craneum sepultam dicunt.

106.

Eucarpia, pagus minoris Phrygiæ.... Est etiam Eu-
carpia Siciliæ castellum, auctore Timæo in Historia; ubi
nata fuit Lais, celeberrima illa ob corporis formam mere-
trix, quam tamen plurimi Corinthiam vocant. Hanc alii
non Laida, sed Naida appellant, et Hyccaricum mancipium,
ut Synesius in Epistola.

107.

Timæus autem, decimo tertio Historiarum libro, de Si-
ciliæ oppidulo verba faciens (Hyccara oppidum dico), no-
men invenisse ait oppidum ex eo, quod, qui primi morta-
lium in eum locum venissent, pisces ibi offendissent, qui
hyccæ vocantur, eosque prægnantes: quam rem illi in au-
gurium vertentes, Hyccari nomen imposuisse loco.

[LIBER XIV.]

108.

Universum Hannibalis exercitum Timæus non multo plu-
res centum millibus fuisse tradit.

[LIBER XIV.]

108.

Diod. XIII, 54: Hannibal, advecta classe et
expositis copiis, bellum in Sicilia urget, εἶχε δὲ
τοὺς σύμπαντας, ὡς μὲν Ἐφορος ἀνέγραψε, περὶ
μυριάδας εἴκοσιν, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους· ὃ δὲ Τι-
μαῖός φησιν, οὐ πολλῶν πλείους τῶν δέκα μυριάδων.

109.

Idem ibid. c. 60: Himeræi Carthaginiensium
πλείους ἀνείλον τῶν ἐξακισχιλίων, ὡς Τιμαῖος, ὡς δ'
Ἐφορός φησι, δισμυρίων.

LIBER XV.

110.

Idem ibid. c. 80: Hannibal cum Imilcone socio
sibi adjuncto novam in Siciliam expeditionem
parat; τῶν δυνάμεων ἀθροισθεισῶν εἰς Καρχηδόνι,
συνήχθησαν αὐτοῖς οἱ πάντες σὺν ἱππεῦσιν, οὐ πολλῶν
πλείους, ὡς μὲν Τιμαῖος, τῶν δώδεκα μυριάδων, ὡς
δ' Ἐφορος, τριάκοντα μυριάδων.

111.

Idem ibid. 83: Ὁ δὲ τῶν Ἀκραγαντίνων σιμῶν
πλουσιώτατος ἦν κατ' ἐκείνους τὸν χρόνον Γελλίας, ὃς
κατὰ τὴν οἰκίαν ξενῶνας ἔχων πλείους, πρὸς ταῖς
πύλαις ἐταττεν οἰκέτας, οἷς παρηγγελμένον ἦν ἔπιν-
τας τοὺς ξένους καλεῖν ἐπὶ ξενίᾳ. Πολλοὶ δὲ καὶ τῶν
ἄλλων Ἀκραγαντίνων ἐποιοῦν τὸ παραπλήσιον, ἐρ-
χαίχως καὶ φιλανθρώπως ὁμιλοῦντες. Διόπερ καὶ Ἐρ-
πεδοκλῆς λέγει περὶ αὐτῶν.

Ξείνων αἰδοῖσι λιμένες, κακότητος ἀπειροί.

Καὶ δῆποτε πενταχοσίων ἱππέων παραγενομένων ἐν
Γέλας, χειμερίου περιστάσεως οὕσης, καθάπερ φησὶ
Τιμαῖος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ βίβλῳ, πάντας αὐτοὺς
ὑπεδέξατο, καὶ παραγρῆμα πᾶσιν ἱμάτια καὶ χιτῶνας
ἐνδοθεν προενέγκας ἔδωκε. Cf. Valer. Max. IV, 8,
Athenæus I, 3.

109.

Himeræi Carthaginiensium supra sex millia, ut Timæus
ait, secundum Ephorum vero viginti millia trucidarunt.

LIBER XV.

110.

Ubi copię Carthaginem confluerant, omnes collecti
cum equitibus non multo plures erant, secundum Timæum,
centum et viginti millibus.

111.

Ditissimus vero omnium inter Agrigentinos eo tempore
Gellias erat. Is compluribus domi suæ deversoriis ad ex-
cipiendos hospites exstructis, ad portas janitores consti-
tuit, quibus imperatum erat, ut quoscunque viderent ad-
venas, ad hospitium invitarent. Quod etiam alii Agrigen-
tini imitati sunt, quibus prisco more humaniter et be-
nigne cum hominibus versandi studium erat. Contigit
autem aliquando, ut quingenti illuc equites hiberna tempe-
state, ut Timæus libro quintodecimo memorat, diverterent.
Hos omnes liberaliter ille suscepit, et confestum singulis
chlamydes tunicasque ex arcis depromptas, distribuit.

112.

Idem. ibid. 82: Ἀγροῖ δὲ τὴν τρυφὴν (sc. τῶν Ἀκραγαντίνων) καὶ ἡ πολυτέλεια τῶν μνημείων, ἃ τινὰ μὲν τοῖς ἀθληταῖς ἵπποις κατεσκεύασαν, τινὰ δὲ τοῖς ὑπὸ τῶν παρθένων καὶ παίδων ἐν οἴκῳ τρεφομένοις ὀρνιθαρίοις, ἃ Τίμαιος ἐωρακέναι φησὶ μέχρι τοῦ καθ' ἑαυτὸν βίου διαμένοντα.

113.

Ælian. V. H. XII, 29: Πλάτων δ' Ἀρίστωνος ἰδὼν Ἀκραγαντίνους καὶ οἰκοδομοῦντας πολυτελεῖς, καὶ ὁμοίως δειπνοῦντας, εἶπεν, ὅτι ἄρα οἱ Ἀκραγαντίνοι οἰκοδομοῦσι μὲν, ὥς αἰεὶ βιωσόμενοι, δειπνοῦσι δὲ, ὥς αἰεὶ τεθνηξόμενοι. Λέγει δὲ Τίμαιος, καὶ ὅτι ἀργυραῖς ληκύθαις καὶ στλεγγίσιν ἐχρῶντο, καὶ ἐλεφαντίνας κλίνας εἶχον δια· Cf. Diodor. XIII, 81 sqq. qui totum de Agrigentinarum divitiis locum ex Timæo hausisse videtur. Simile de Agrigentinarum luxuria dictum Empedocli tribuitur apud Diogen. Laert. VIII, 83, ubi Kuhnus in voce Ποταμίλλα Timæi nomen latere suspicatus est. Quod nemo probaverit.

114.

Athenæus II, 2, p. 37. B: Τίμαιος δὲ δ' Ἰαυρομένης ἐν Ἀκράγαντι οἰκίαν τινὰ φησὶ καλεῖσθαι Τριήρη, ἐξ αἰτίας τοιαύτης. Νεανίσκου· τινὰς, ἐν αὐτῇ μεθύσκομένους, ἐς τοσοῦτον ἔλθειν μανίας, ἐκθερμανθέντας ἀπὸ τῆς μέθης, ὥς νομίζειν μὲν ἐπὶ τριήρους πλεῖν, χειμάζεσθαι δὲ χαλεπῶς κατὰ τὴν θάλασσαν· καὶ τοσοῦτον ἐκφρονας γενέσθαι, ὥς τὰ ὑπὸ τῆς οἰκίας πάντα σκυῖα καὶ στρώματα ῥίπτειν, ὥς ἐπὶ τὴν θάλασσαν, τὴν ναῦν διὰ τὸν χειμῶνα ἀπορριπτίζεσθαι δοξάν αὐτοῖς λέγειν τὸν κυβερνήτην. Συν-

αθροιζομένων οὖν πολλῶν, καὶ τὰ ῥιπτόμενα διαρπαζόντων, οὐδ' ὥς παύεσθαι τῆς μανίας τοὺς νεανίσκους. Καὶ τῇ ἐπιούσῃ τῶν ἡμερῶν, παραγενομένων τῶν στρατηγῶν ἐπὶ τὴν οἰκίαν, ἐγκλιθέντες οἱ νεανίσκοι ἔτι ναυτιῶντες ἀπεκρίναντο πυνθανομένων τῶν ἀρχόντων, ὑπὸ χειμῶνος ἐνοχλούμενοι ἠναγκάσθαι ἀποφορτίσασθαι τῇ θαλάσῃ τὰ περιττὰ τῶν φορτίων. Θαυμάζοντων δὲ τῶν στρατηγῶν τὴν ἐκπληξιν τῶν ἀνδρῶν, εἰς τῶν νεανίσκων, καίτοι δοκῶν τῶν ἄλλων πρεσβεύειν κατὰ τὴν ἡλικίαν, Ἐγὼ δ', ἔφη, ἄνδρες Τρίτωνες, ὑπὸ τοῦ δέους καταβαλὼν ἑμαυτὸν ὑπὸ τοὺς θαλάμους, ὥς ἐνὶ μάλιστα κατωτάτῳ ἐκαίμην. Συγγνώμης οὖν τῇ αὐτῶν ἐκστάσει, ἐπιτιμήσαντες μὴ πλείονος οἴνου ἐμπορεῖσθαι, ἀφῆκαν. Καὶ οἱ, χάριν ἔχειν ὁμολογήσαντες, Ἄν λιμένος, ἔφησαν, τύχωμεν ἀπαλλαγέντες τοιοῦτου κλύδωνος, σωτῆρας ἡμᾶς ἐπιφανῶς μετὰ τῶν θαλασσιῶν δαιμόνων ἐν τῇ πατρίδι ἰδρυσόμεθα, ὥς αἰσίως ἡμῖν ἐπιφανέντας. Ἐντεῦθεν ἡ οἰκία Τριήρης ἐκλήθη.

115.

Diodor. XIII, c. 85: Οἱ μὲν οὖν Ἀκραγαντίνοι τοὺς ἐν ἡλικίᾳ πάντας καθώπλισαν, καὶ καταστήσαντες εἰς τάξιν, τοὺς μὲν ἐπὶ τῶν τειχῶν ἕστησαν, τοὺς δὲ ἐφέδρους πρὸς τὰς τῶν καταπονουμένων διαδοχάς. Συνεμάχῃ δ' αὐτοῖς Δέξιππός τε ὁ Λακεδαιμόνιος, προσφάτως ἐκ Γέλας παρὼν, μετὰ ξένων χιλιῶν πενταχοσίων. Οὗτος γὰρ κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον, ὥς Τίμαιος φησιν, ἐν Γέλα διέτριβεν, ἔχων ἀζίωμα διὰ τὴν πατρίδα. Cf. c. 87, 93, 96.

116.

Polyb. XII, 25: Περὶ τοῦ ταύρου τοῦ χαλκοῦ, τοῦ παρὰ Φαλάριδος κατασκευασθέντος ἐν Ἀκράγαντι,

112.

Agrigentinarum fastum et delicias etiam sepulcrorum magnificentia declarat. Quorum nonnulla equis in certamine quondam probatis, alia aviculis, quæ in cavea a virgunculis et pusionibus educantur, exstructa fuere. Eaque sua etiam ætate exstantia Timæus se vidisse testatur.

113.

Plato, filius Aristonis, quum videret, Agrigentinos et magnis impensis ædificare et eodem modo cœnare, Agrigentini, inquit, ædificant quasi semper victuri, et cœnant quasi semper morituri. Dicit autem Timæus, eos etiam lecythis et strigilibus argenteis usos esse, et lectos habuisse totos eburneos.

114.

Narrat Timæus Tauromenita, domum quandam Agrigenti vocatam fuisse *Triremem*, huiusmodi de causa. Juvenes nonnulli, quum potui in ea se gnauiter dedissent, usque adeo dementes erant, ut in triremi navigare se crederent, gravique tempestate in mari jactari: tantumque de potestate mentis deciderunt, ut vasa domus omnia et stragula, quasi in mare, foras ejicerent, quum sibi viderentur imperium gubernatoris audire, dicentis, exonerandam esse navem tempestate afflictam. Confluentibus igitur multis, et projecta diripientibus, ne sic quidem cessavit juvenum insania. Postridie ejus diei, quum ardes illas

adiissent prætores, decumbentes juvenes adhuc nauseabundi quarentibus magistratibus responderunt, tempestate se vexatos coactosque fuisse sarcinas supervacuas in mare abjicere, navem ut levarent. Mirantibus prætoribus attonitum hominum stuporem, unus ex illis, qui major etiam natu ceteris videbatur, Ego, inquit, viri Tritones, metu consternatus, sub imo tabulato quam maxime licuit abditus jacui. Illi mentis alienationi ignoscentes objurgatos juvenes, monitosque ne postea vino se ingurgitarent, dimiserunt. Hi vero, gratiam se habere professi, dixere: Si portum attigerimus, tanto tempestatis periculo defuncti, vobis servatoribus, qui tam auspicio nobis apparuistis, in patria nostra juxta cum marinis diis statuas in publico loco dicabimus. Ita domui illi nomen *Triremis* mansit.

115.

Agrigentini, armatis, quicumque per ætatem arma ferre possent, et in ordinem digestis, partem horum ad defensionem mœnium constituunt, partem in subsidiis, ad succedendum fessis, collocant. Auxiliarem vero ipsis operam navabat Dexippus Lacedæmonius; qui recens a Gela quingentorum et mille peregrinorum militum agmen ipsis adduxerat. Hic enim illo tempore, ut ait Timæus, Gelæ vitam egit, in honore habitus propter patriam.

116.

Agrigenti taurus olim æneus fuit, a Phalaride fabrica-

εἰς ὃν ἐνεβίβριζεν ἀνθρώπους, κάπειτα πῦρ ὑποκαίων ἐλάμβανε τιμωρίαν παρὰ τῶν ὑποταττομένων τοιαύτην, ὥστε, ἐκπυρουμένου τοῦ χαλκοῦ, τὸν μὲν ἄνθρωπον παντεχόθεν παροπτώμενον καὶ περιφλεγόμενον διαφθείρεσθαι, κατὰ δὲ τὴν ὑπερβολὴν τῆς ἀλγηδόνος, ὑπόταν βοήθειαν, μυκηθμῷ παραπλήσιον τὸν ἦχον ἐκ τοῦ κατασκευάσματος προσπίπτειν τοῖς ἀκούουσι· τούτου δὲ τοῦ ταύρου κατὰ τὴν ἐπικράτειαν Καρχηδονίων μετενεχθέντος ἐκ Ἀκράγαντος εἰς Καρχηδόνα, καὶ τῆς θυρίδος διαμενούσης περὶ τὰς συνωμίας, δι' ἧς συνέβαινε καθίσθαι τοὺς ἐπὶ τὴν τιμωρίαν, καὶ ἐτέρας αἰτίας, δι' ἣν ἐν Καρχηδόνι κατασκευάσθη τοιοῦτος ταῦρος, οὐδαμῶς δυναμένης εὐρεθῆναι τὸ παράπαν· ὁμοίως Τίμαιος ἐπιβάλλει καὶ τὴν κοινὴν φήμην ἀνασκευάζειν, καὶ τὰς ἀποφάσεις τῶν ποιητῶν καὶ συγγραφέων ψευδοποιεῖν, φάσκων, μήτ' εἶναι τὸν ἐν Καρχηδόνι ταῦρον ἐξ Ἀκράγαντος, μήτε γεγονέναι τοιοῦτον ἐν τῇ προειρημένῃ πόλει· καὶ πολλοὺς δὲ τινὰς εἰς τοῦτο τὸ μέρος διατίθεται (Gællerus scribendum putat διατίθειμαι; recte, ut videtur: cf. enim fr. sequens ubi Diodor. Polybii vestigia legit) λόγους, κατὰ τῆς Τιμαίου τί ποτε δεῖ λέγειν ὄνομα καὶ ῥῆμα; πάντα γὰρ ἐπιδέχεσθαι μοι δοκεῖ τὰ πικρότατα τὸ γένος, οἷς ἐκείνος κέχρηται κατὰ τῶν πλεσιόν.

117.

Diodor. XIII, 90, Hamilcarem refert inter prædam, Agrigenti captam, Phalaridis quoque taurum Carthaginem misisse: Τοῦτον δὲ τὸν ταῦρον δ' Τίμαιος ἐν ταῖς Ἱστορίαις διαβεβαιωσάμενος μὴ γεγονέναι τὸ σύνολον, ὑπ' αὐτῆς τῆς τύχης ἡλέγχθη. Σκιπίων γὰρ ὕστερον ταύτης τῆς ἀλώσεως σχεδὸν ἐξήκοντα καὶ διακοσίους ἔτεσιν ἐκπορθήσας Καρχηδόνα, τοῖς Ἀκραγαντίνοις μετὰ τῶν ἄλλων, τῶν διαμεινάντων παρὰ τοῖς Καρχηδονίοις, ἀποκατέστησε τὸν ταῦρον, ὃς καὶ τῶνδε τῶν ἱστοριῶν γραφομένων ἦν ἐν Ἀκράγαντι. Περὶ δὲ τούτου φιλοτιμότερον εἰπεῖν

προήχθη, διότι Τίμαιος δ' τῶν πρὸ ἑαυτοῦ συγγραφέων πικρότατα κατηγορήσας, καὶ συγγνώμην οὐδεμίαν τοῖς ἱστοριογράφοις ἀπολιπὼν, αὐτὸς εὐρίσκεται σχεδιάζων, ἐν οἷς μάλιστα ἑαυτὸν ἀποπέφατκεν ἀκριβο-
λογούμενον.

118.

Schol. Pind. Pyth. I, 185: Τὸν δὲ τοῦ Φαλάριδος ταῦρον οἱ Ἀκραγαντίνοι κατεπόντισαν, ὥς φησι Τίμαιος. Τὸν γὰρ ἐν τῇ πόλει δεικνύμενον μὴ εἶναι τοῦ Φαλάριδος, καθάπερ ἡ πολλὴ κατέχει δόξα, ἀλλ' εἰκὼν ἐστὶ Γέλωνος τοῦ ποταμοῦ (Gela potius) κατασκευάσαι δὲ αὐτὸν φησι Περίλαον καὶ πρῶτον ἐν αὐτῷ κατακαῆναι.

Pauci erunt, dicit Bentleyus Op. phil. p. 438, qui scholiastam Polybio et Diodoro anteponant. Sed si quis erit, qui ita existimet, is levi negotio nobis persuadebit, Timæum vere sensisse, sed nec ejus sententiam Diodoro et Polybio adversatam. Nam quum Ol. 93, 3 taurus in præda Agrigentina Carthaginem asportatus sit, annoque demum Ol. 158, 3 a Scipione Agrigentinis restitutus, taurus, qui intra hoc temporis spatium Agrigenti esset, et Timæi temporibus esse Phalaridis perhiberetur, haud injuria signum inodo fuisse fluminis Gela historico videri poterat. Neque vero scholiastæ error difficilis explicatu est. Nam quum ab iis, qui taurum Phalaridis in Africam ab Hannibale transvectum esse traderent, negatum esse invenisset, taurum qui Agrigenti post hoc tempus erat, Phalaridis esse; horum judicium non distinxit ab opinione Timæi, qui omnino ullum Phalaridis taurum fuisse negaret. Sed hoc plane novum, a Timæo quod traditum esse refert, Agrigentinos Phalaridis taurum in mare abjecisse. Cf. Wesseling. ad Diod. V, p. 438.

tus, in quem ille homines vivos immittebat, ac deinde supposito igne miseros eo supplicio cruciabat, ut, arre per ignem candefacto, adassati atque ambusti interirent ac, si quando præ doloris acerbitate exclamarent, sonus mugienti tauro similis exaudiretur. Hic taurus quum iis temporibus, quibus Pæni Siciliæ imperium obtinebant, Agrigento Carthaginem translatus sit, maneatque etiamnum fenestra circa ejus interscapilia, qua damnati immittebantur; quumque nulla demum alia causa reperiri potuerit, propter quam hujusmodi taurus Carthagine fabricatus sit, nihilo minus Timæus communem ac pervulgatam famam evertere est aggressus, et poetarum atque historicorum testimonia falsi convincere. Contendit enim, taurum qui Carthagine est, Agrigento advectum non esse, neque ejusmodi taurum Agrigenti unquam existisse. Atque in hanc sententiam multa dicere institui, adversus illam Timæi quomodo appellem nescio: nullum est enim tam acerbum convicium ex his quibus ille adversus alios utitur, quod huic illius instituto non arbitrer convenire.

117.

Taurum illum unquam fuisse magna contentione Timæus in Historiis suis negat, quum tamen ab ipso fortuna eventu redarguatur. Nam Scipio Africanus ducentis ferme et sexaginta annis post hanc expugnationem Carthagine eversa, inter alia, quæ ad illud usque tempus ætatem tulerant, etiam taurum illum famosum Agrigentinis restituit, qui etiam, quum præsens historia contexeretur, Agrigenti superstes erat. Qua de re studiosius disserere mihi libuit, quod Timæus, quum magna acerbitate scriptores ætatem suam antecedentes reprehendat, nullumque historicis veniæ locum relinquat, ipse tamen, ubi diligentissimum veritatis studium profitetur, nugari et halucinari deprehenditur.

118.

Phalaridis taurum Agrigentini in mare demiserunt, ut tradit Timæus. Eum enim, qui in urbe monstraretur, non esse Phalaridis, quod vulgo putant, sed simulacrum Gela fluvii esse. Hoc autem confecisse dicunt Perilaum cumque primum in eo crematum esse.

[LIBER XVI-XXI.]

119.

Plutarch. VIII Sympos., 1, quæst. p. 717, C, Wechel.: Ἐμοὶ δὲ πολλὰ λέγειν ἐπάρει, ὅσον ἦν τὸ περὶ τῆς Εὐριπίδου γενέσεως καὶ τελευτῆς, γενομένου μὲν ἡμέρα, καθ' ἣν οἱ Ἕλληνες ἐναυμάχουν ἐν Σαλαμῖνι πρὸς τὸν Μῆδον, ἀποθανόντος δὲ καθ' ἣν ἐγεννήθη Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος τῶν ἐν Σικελίᾳ τυράννων· ἅμα τῆς τύχης (ὡς Τίμαιος ἔφη) τὸν μιμητὴν ἐξαγούσης τῶν τραγικῶν παθῶν, καὶ τὸν ἀγωνιστὴν ἐπισταγούσης.

«Hiccinne ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγεννήθη, dies erit, quo quondam prima vitæ usura Dionysius frui cœperat? Dici id potest. Quorsum vero tum Timæi illud epiphonema? Id, ut nunc verba jacent, requirere videtur, eo die ad plures abiisse Euripidem, quo primum Dionysius lucem adspexit. Dices, illud esse falsissimum: fateor. Neque scribere potuisse, certe non debuisset Timæum, fateor id quoque. Sed fac reliquisset eum, Euripidem ἡμέρα, καθ' ἣν ἐγένετο sive ἐγεννήθη Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος τῆς Σικελίας τύραννος, quo senior Dionysius Siciliæ tyrannus est factus, diem obiisse supremum, et bene profecto sequetur: fortunam simul subduxisse egregium tragicarum calamitatum imitatore, et earum auctorem atque actorem in scenam introduxisse. Quo enim die Dionysius tyrannidem occupavit, occupavit autem citra controversiam hoc anno, quo Euripides fato functus est, utique statim ἀγωνιστὴς fuit τραγικῶν παθῶν. Atque hoc mihi si dederis, expedita res erit; culpa recidet in Plutarchum.» Wesseling. ad Diod. Tom. V. p. 629. Cf. Krüger. in Clinton. Fast. Hell. ad annum 406.

[LIBER XVI-XXI.]

119.

Multa quæ dicerem mihi in mentem venerunt, qualia sunt quæ ad Euripidis diem natalem et mortem pertinent. Is natus eo die, quod ad Salaminem Græci cum Medis navali prælio decertaverunt; mortuus est die natali Dionysii senioris, Siciliæ tyranni: quum quidem, ut Timæus ait, fortuna simul et imitatore tragicarum calamitatum subduxit, et actorem earum auctoremque introduxit.

120.

Erat Gelois statua quædam Apollinis extra urbem arcea miræ magnitudinis: hanc abreptam Tyrum Porni transmissere. Ipsius autem dei oraculo quondam jussi Geloi eam dedicarant. Sed Tyrii aliquanto tempore post, quum ab Alexandro Macedone obsidione premerentur, contumelia simulacrum offererunt, quasi pro hostibus pugnaret. Posteaquam vero Alexander urbem cepit, ejusdem nominis die, eademque hora, ut Timæus refert, qua Carthaginienses quondam sacrilegium in Apollinam, circa templum

120.

Diodor. XIII, c. 108: Ἐχόντων τῶν Γελώων ἐκτὸς τῆς πόλεως Ἀπόλλωνος ἀνδριάντα χαλκοῦν σφόδρα μέγαν, συλήσαντες αὐτὸν (οἱ Καρχηδόνιοι) ἀπέστειλαν εἰς τὴν Τύρον. Τοῦτον οἱ μὲν Γεῶν κατὰ τὸν τοῦ θεοῦ χρησμὸν ἀνέθηκον· οἱ δὲ Τύριοι, καθ' ὃν καιρὸν ὑστερον ὑπ' Ἀλεξάνδρου τοῦ Μακεδόνης ἐπολιορχοῦντο, καθύβριζον ὡς συναγωνιζομένου τοῖς πολεμίοις. Ἀλεξάνδρου δὲ ἐλόντος τὴν πόλιν, ὡς Τίμαιος φησι, κατὰ τὴν ὁμιώνυμον ἡμέραν καὶ τὴν αὐτὴν ὥραν, ἐν ἣ Καρχηδόνιοι τὸν Ἀπόλλωνα περὶ Γέλων ἐσύλησαν, συνέβη τιμηθῆναι θυσίαις καὶ προσόδοις ταῖς μεγίσταις ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων, ὡς αἴτιον γεγεννημένον τῆς ἀλώσεως.

121.

Idem ibid. c. 109: Dionysius Gelois contra Carthaginienses auxilio profectus εἶχε τοὺς ἅπαντας, ὡς μὲν τινες, πεντακισμυρίους· ὡς δὲ Τίμαιος ἀνέγραψε, πεζοὺς μὲν τρισμυρίους, ἵππεις δὲ χιλίους, ναῦς δὲ καταφράκτους πεντήκοντα.

122.

Idem XIV, 54: Carthaginienses, Imilcone duce, in Siciliam transvecti ἤθροισαν μὲν πεζῶν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας, ἵππεις δὲ τετρακισχιλίους, χωρὶς τῶν ὁρμάτων· ταῦτα δ' ἦσαν τετρακισχίλια· ναῦς δὲ μακρὰς μὲν τετρακοσίας, τὰς δὲ τὸν σῆτον καὶ τὰ μηχανήματα καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν παρακομιζούσας, πλείους τῶν ἑξακοσίων, καθάπερ φησὶν Ἐφορος· Τίμαιος μὲν γὰρ ἐκ τῆς Λιβύης περαιωθεὶς δυνάμεις οὐ πλείους φησὶν εἶναι δέκα μυριάδων, καὶ πρὸς ταύταις ἑτέρας τρεῖς ἀποφαίνεται κατὰ Σικελίαν στρατολογηθείσας.

123.

Marcellin. V. Thucyd. p. 6 Duk.: Ἐγὼ δὲ Ζώπυρον ληρεῖν νομίζω, λέγοντα τοῦτον (Thucydidem)

commiserant, accidit, ut magnifico sacrorum apparatu et splendida pompa deo Græci litarent, cujus scilicet beneficio urbem expugnassent.

121.

Omnes, quos Dionysius contra Carthaginienses duxit, erant, ut nonnulli tradunt, quinquaginta, ut vero Timæus recenset, triginta tantum millia peditum et mille equites, navesque constratae quinquaginta.

122.

Peditum ultra trecenta millia et quatuor millia equitum cogunt Carthaginienses, curribus exceptis, qui 400 numerum explebant. His accessere longæ naves quadringentæ; quæque frumenta, machinasque et reliquam ministerii copiam adveherent, non infra sexcentas, ut quidem ab Ephoro recensetur. Timæus enim transportatas e Libya in Siciliam copias centum millia non excessisse, quibus triginta millia e Siculorum delectu accesserint, asseruit.

123.

Ego vero Zopyrum nugari puto, qui Thucydidem in

ἐν Θράκῃ τετελευτηκέναι· καὶ ἀληθεύειν νομίζῃ Κράτιππος αὐτόν. Τὸ δ' ἐν Ἰταλίᾳ Τίμαιον αὐτὸν καὶ ἄλλους λέγειν κείσθαι, μὴ καὶ σφόδρα καταγέλαστον ἦ. (Ol. 97, 2.)

124.

Plutarch. Dion. c. 6 : Ἐπεὶ νοσῶν ἔδοξεν ὁ Διονύσιος ἀδιώτως ἔχειν, ἐπεχείρησεν αὐτῷ διαλέγεσθαι περὶ τῶν ἐκ τῆς Ἀριστομαχίας τέκνων ὁ Δίων· οἱ δ' ἱατροὶ, τῷ μέλλοντι τὴν ἀρχὴν διαδέχεσθαι χαριζόμενοι, καὶρὸν οὐ παρέσχον· ὥς δὲ Τίμαιός φησι, καὶ φάρμακον ὑπνωτικὸν αἰτοῦντι δόντες, ἀφείλοντο τὴν αἴσθησιν αὐτοῦ, θανάτῳ συνάψαντες τὸν ὕπνον.

125.

Polyb. XII, 4 a : Ἐφόρου δὲ παλιλλογίαν καταψεύδεται, φάσκων λέγειν αὐτόν, ὅτι Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος παρελάμβανε τὴν ἀρχὴν ἐτῶν εἴκοσι τριῶν ὑπάρχων, βασιλεῦσαι δὲ τετταράκοντα καὶ δύο, μεταλλάξει δὲ τὸν βίον προσλαβόντα τοῖς ἐξήκοντα τρία· τοῦτο γὰρ οὐδεὶς εἰποι ἂν ὅπου τοῦ συγγραφέως εἶναι τὸ διάπτωμα, τοῦ δὲ γραφέως ὁμολογουμένως· ἢ γὰρ δεῖ τὸν Ἐφορον παραβεβηκέναι τῇ μωρίᾳ καὶ τὸν Κόροιβον καὶ τὸν Μαργίτην, εἰ μὴ δυνατός ἦν συλλογίζεσθαι, διότι τὰ τετταράκοντα καὶ δύο προστεθέντα τοῖς εἴκοσι καὶ τρισὶν, ἐξήκοντα γίνεται καὶ πέντε· ἢ τούτου μηδαμῶς ἂν πιστευθέντος ὑπὲρ Ἐφόρου, φανερόν ἐστι τὸ μὲν ἀμάρτημα [φανερὸν] ἐστὶ τοῦ γραφέως· τὸ δὲ Τίμαιου φιλότιμον καὶ φιλέγκλημον οὐδεὶς ἂν οὐδ' ἀποδέχαιτο.

126.

Athenæus V, 9, p. 206, E : Γράφει ὁ Μοσχίων (in

libro de navi Hieronis)· Διοκλείδης μὲν ὁ Ἀδερῆτης θαυμάζεται ἐπὶ τῇ πρὸς τὴν Ῥοδίων πόλιν ἐπὶ Δημητρίου προσχθείσῃ τοῖς τεύχεσιν ἐλεπόλει· Τίμαιος δ' ἐπὶ τῇ πυρᾷ τῇ κατασκευασθείσῃ Διονυσίῳ τῷ Σικελίας τυράννῳ.

LIBER XXII.

127.

Idem VI, 13, p. 250, A : Τίμαιος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν, Δημοκλέα φησὶ, τὸν Διονυσίου τοῦ νεωτέρου κόλακκα, ἔθους ὄντος κατὰ Σικελίαν θυσίας ποιεῖσθαι κατὰ τὰς οἰκίας τῆς Νύμφης, καὶ περὶ τὰ ἀγάλματα παννυχίζειν μεθυσκομένους, ὀρχεῖσθαι τε περὶ τὰς θεάς· ὁ Δημοκλῆς ἐξαιτίας Νύμφης, καὶ εἰπὼν οὐ δεῖν προσέχειν ἀφύχους τινας, ἐλθὼν ὠρχεῖτο πρὸς τὸν Διονύσιον. Ἐπειτα προσέειπας ποτὲ μεθ' ἐτέρων [ὡς τὸν Διονύσιον, leg. Δίωνα], καὶ πάντων κομιζομένων ἐπὶ τριήρους, κατηγοροῦμεθα ὑπὸ τῶν ἄλλων, ὅτι στασιάζοι κατὰ τὴν ἀπολήμνιν, καὶ βλάπτει Διονυσίου τὰς κοινὰς πράξεις, καὶ σφόδρα τοῦ Διονυσίου ὀργισθέντος· ἔφησε τὴν διαφορὰν γίνεσθαι αὐτῷ πρὸς τοὺς συμπρέσβεις, ὅτι μετὰ τῷ δεῖπνῳ ἐκεῖνοι μὲν τὸν Φρυγίχου καὶ Σιτυχόρου, ἔτι δὲ Πινδάρου Παιᾶνα τῶν αὐτῶν τινες ἀνεληγόρευον· αὐτὸς δὲ μετὰ τῶν βουλομένων τοὺς ἐπὶ τῷ Διονυσίῳ πεποιημένους διεπεραίνετο. Καὶ τότε σαφῆ τὸν ἑλεγχον παρέξειν ἐπηγγεῖλατο. Τοῖς μὲν γὰρ αὐτοῦ κατηγοροῦς οὐδὲ τὸν ἀριθμὸν τῶν ἀσμάτων κατέχειν, αὐτὸς δ' ἔτοιμος εἶναι πάντας ἐφεῖς ἄγειν. Λήξαντος δὲ τῆς ὀργῆς τοῦ Διονυσίου, πάλιν ἐξ Ἀ-

Thracia obiisse dicat : licet Cratippus etiam eum vere loquutum censeat. Quod autem Timæus, et alii eum in Italia sepultum fuisse tradant, vereor ne etiam perridiculum habeatur.

124.

Quum ægrotanti Dionysio fatum imminere videretur, elaboravit Dion, ut cum eo de Aristomaches liberis ageret. Verum medici, inservientes successor, non dederunt ei locum. Ut vero Timæus tradit, ei medicamentum poscenti somnificum dederunt, eoque modo sensum ademerunt, somnum cum morte copulantes.

125.

Ephorum autem mendaciter tradit ut contraria sibi narrantem, quia is dicit superiorem Dionysium annos natum tres supra viginti imperium occupasse; regnavisse autem annis duobus et quadraginta, anno denique vitæ suæ tertio et sexagesimo mortem obiisse. Hujusmodi enim peccatum nemo historici esse dixerit, sed librario haud dubie imputaverit. Nam profecto Ephorus Coræbum atque Margiten stultitia superavisset, nisi ratiocinando colligere valuisset, duo et quadraginta si cum tribus et viginti jungantur, quinque efficere et sexaginta. Quodsi hoc in Ephoro incredibile mendum est, sequitur ut manifestus librarii lapsus sit. Timæi autem criminandi studium et acerbiter nemo laudaverit.

126.

Scribit Moschion : Dioclesides Abderita singulari cum

admiratione loquitur de helepoli, a Demetrio muris Rhodiorum admota; similiter Timæus de rogo qui Dionysii Siciliae tyranno est exstructus

LIBER XXII.

127.

Timæus vigesimo secundo Historiarum libro, Democlem narrat, junioris Dionysii assentatorem, quum mas esset Siculis, domi Nymphis sacra facere, temulentosque circa illarum imagines pernoctare, et circa deas saltare. omissis Nymphis dixisse, nihili faciendos esse deos qui anima carerent, saltantemque ad Dionysium perrexisse. Idem deinde a Dionysio legatus missus cum aliis [ad Dionem], quum omnes eadem triremi iter fecissent, accusaretque illum ceteri, quod in ea peregrinatione seditiosus fuisset, et rebus publicis, quæ ad Dionysium pertinerent, offecisset; irato admodum Dionysio, dixit : Inde natum dissidium cum suis collegis, quod post cœnam illi Phrynihi aut Stesichori pœanem, ac nonnulli eorum etiam Pindaricum, quos memoria tenerent, canere consueverant, ipse vero cum volentibus eos pœanas esset exsecutus, qui ab ipso Dionysio essent compositi. Cujus rei manifestum documentum se exhibiturum profitebatur : nam accusatores suos ne numerum quidem canticorum illorum cogitatum habere, se vero paratum esse omnia ordine canere. Hic quum iram posuisset Dionysius, rursus Democles a-

μοκλῆς ἔφη· Χαρίσαιο δ' ἂν μοί τι, Διονύσιε, κελεύ-
σας τινὲ τῶν ἐπισταμένων διδάξαι με τὸν πεποιημέ-
νον εἰς τὸν Ἀσκληπιὸν παιᾶνα· ἀκούω γάρ σε πεπρα-
γματεῦσθαι περὶ τοῦτον. Παρακεκλημένων δέ ποτε
τῶν φίλων ὑπὸ τοῦ Διονυσίου ἐπὶ τὸ δεῖπνον, εἰσιὼν δ'
Διονύσιος εἰς τὸν οἶκον· Γράμματ' ἡμῖν, ἔφη, ἄνδρες
φίλοι, ἐπέμψθη παρὰ τῶν ἡγεμόνων τῶν εἰς Νέαν
πόλιν ἀποσταλέντων· καὶ ὁ Δημοκλῆς ὑπολαβὼν, ἔφη·
Εὖ γε νῆ τοὺς θεοὺς ἐποίησαν, ἔφη, Διονύσιε. Κα-
κεῖνος προσβλέψας αὐτῷ· Τί δ' οἶδας, ἔφη, σὺ, πό-
τερα κατὰ γνώμην ἐστίν, ἢ τοῦναντίον, ἃ γεγράφασιν;
καὶ ὁ Δημοκλῆς· Εὖ γε νῆ τοὺς θεοὺς ἐπιτετίμηκας,
ἔφη, Διονύσιε. Καὶ Σάτυρον δέ τινα ἀναγράφει ὁ Τι-
μαῖος κόλκ' ἀμροτέρων τῶν Διονυσίων. — De De-
moele vide quæ leguntur apud Cic. Tuscul. Qu. V,
21, fortasse Timæo auctore.

128.

Idem X, p. 437, B: Τίμαϊς φησιν, ὡς Διονύσιος δ'
τύραννος τῇ τῶν Χοῶν ἑορτῇ τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι χοῶ
ἄθλον ἔθηκε στεφάνον χρυσοῦν· καὶ ὅτι πρῶτος ἐξέπιε
Ξενοκράτης ὁ φιλόσοφος, καὶ λαβὼν τὸν χρυσοῦν στέ-
φανον, καὶ ἀναλῶν τῷ Ἑρμῇ τῷ ἱδρυμένῳ ἐπὶ τῆς
κυλῆς ἐπέθηκεν· ὥπερ εἰώθει καὶ τοὺς ἀνθρώπους ἐκά-
στοτε ἐπιτιθέναι στεφάνους, ἐσπέρας ἀπαλασσόμενος
ὡς αὐτόν. Καὶ ἐπὶ τούτῳ ἐθαυμάσθη. Cf. *Ælian.* II,
41.

129.

Plutarch. Dion. c. 31: Post victoriam a Dione
de Dionysio reportatam κήρυκες παρὰ τοῦ Διονυ-
σίου κατέβαινον, ἐπιστολάς πρὸς Δίωνα παρὰ τῶν
οἰκείων γυναικῶν κομίζοντες. Μία δ' ἦν ἐξωθεν ἐπι-

cere pergit: Gratificeris mihi hoc velim, inquit, Dionysi,
ut aliquem, qui noverit, jubeas me edocere pæanem in
Æsculapium a te compositum: audio enim te in hoc
fuisse occupatum. Aliquando quum una essent amici ad
cœnani a Dionysio vocati, intrans in cœnaculum rex
dixit: Literæ nobis, amici, allatæ sunt a ducibus datæ
Neapolin missis. Ibi Democles interfatus: Præclare sane,
per deos, fecerunt, inquit, Dionysi! Quem ille intuens:
Quid vero, inquit, tu nosti, utrum ex sententia sint,
necne, quæ illi perscripsere? Et Democles: Præclare
sane, per deos, inquit, reprehendisti me, Dionysi! Sed et
Satyrum quendam commemorat Timæus, adsentatorem
utriusque Dionysii.

128.

Narrat Timæus, Dionysium tyrannum in Congiorum
solemnitate ei, qui primus congium ebibisset, præmium
proposuisse coronam auream: ebibisse autem primum
omnium Xenocratem philosophum, eumque acceptam
auream coronam, quum e compotatione discederet, Mercu-
rio imposuisse, qui in aulae introitu stabat, cui eidem
etiam floridas coronas, quoties vesperi domum discede-
ret, imponere consuevisset: idque ejus factum omnes esse
admiratos.

129.

Caduceatores ab Dionysio aderant cum epistolis quas
ad Dionem scripserant seminae propinquæ. Una in-
scriptionem foris habebat, *Patri ab Hipparino*. Id no-

FRAGMENTA HISTORICORUM.

γεγραμμένη· Τῷ πατρὶ, παρ' Ἰππαρίνου. Τοῦτο γὰρ
ἦν ὄνομα τῷ Δίῳ υἱῷ· καίτοι φησὶ Τίμαϊος,
Ἀρεταῖον αὐτὸν ἀπὸ τῆς μητρὸς Ἀρέτης καλεῖσθαι·
Τιμωνίδῃ δὲ μᾶλλον, ὡς οἶμαι, περὶ γε τούτων πι-
στευτέον, ἀνδρὶ φίλῳ καὶ συστρατιώτῃ, Δίῳ.

130.

Clem. Alex. Strom. p. 400, 14 Oxon. (p. 334,
D Sylb.), ubi vates paganorum recenset, Θεό-
πομπος, αἰτ, καὶ Ἐφορος, καὶ Τίμαϊος Ὀρθαγόραν
τινὰ μάντιν ἀναγράφουσι· καθάπερ δ' Σάμιος Πυθο-
κλῆς ἐν τετάρτῳ Ἰταλικῶν, Γάϊον Ἰούλιον Νέπωτα.

131.

Plutarch. Timol. c. 4: Timoleon fratrem
dominatum affectantem percussurus, ad eum
perrexit, παραλαβὼν τῶν φίλων τὸν μάντιν, ὃν Σά-
τυρον μὲν Θεόπομπος, Ἐφορος δὲ καὶ Τίμαϊος Ὀρ-
θαγόραν ὀνομάζουσιν.

132.

Idem ibid. c. 36: Τῶν δὲ Τιμολέοντος ἔργων ἔξω
λόγου θεμένοις τὴν περὶ τὸν ἀδελφὸν ἀνάγκην, οὐδὲν
ἐστίν, ὃ μὴ τὸ τοῦ Σοφοκλέους, ὡς φησὶ Τίμαϊος, ἐπι-
φωνεῖν ἐπρεπεν· Ὡ θεοὶ, τίς ἄρα Κύπρις, ἢ τίς Ἰμε-
ρος τοῦδε συνήψατο;

133.

Polyb. XII, 4 a: Ἐν αἷς Θεοπόμπου μὲν κατηγο-
ρεῖ, διότι, Διονυσίου ποιησαμένου τὴν ἀνακομιδὴν
ἐκ Σικελίας εἰς Κόρινθον ἐν μακρᾷ νηϊ, Θεόπομπος
φησὶν ἐν στρογγύλῃ παραγενέσθαι τὸν Διονύσιον.

(LIBER XXVIII-XXXI.)

134.

Polyb. XII, c. 25: Ἐν γὰρ τῇ μιᾷ καὶ εἰκοστῇ

men fuit Dionis filio, licet Aretæum illum dicat Timæus
ex matris Aretæ nomine nuncupatum. Verum in his
Timonidi sane, meo judicio, qui amicus Dionis et con-
milito fuit, est credendum.

130.

Theopompus autem et Ephorus et Timæus Orthagoram
quendam vatem fuisse scribunt, quemadmodum Pytho-
cles Samius in quarto Rerum Italicarum, Gaium Julium
Nepotem.

131.

Asciscit Timoleon ex amicis vatem, quem Satyrum
Theopompus, Ephorus et Timæus Orthagoram vocant.

132.

At Timoleonis operum, si a fratris fato discesseris,
nullum est cui non Sophoclis illud, ut Timæus ait, me-
rito acclames,

O dii, quænam Venus vel quis Cupido
hisce manum admovit?

133.

Timæus enim de eo Theopompum accusat, quod quum
Dionysius reditum e Sicilia Corinthum longa navi so-
cerit, Theopompus ait rotunda eum advenisse.

LIBER XXVIII-XXXI.

134.

Nam in primo et vicesimo libro, sub finem, in illa II

ρίδω, καὶ ταύτης ἐπὶ τελευτῇ, λέγει κατὰ τὴν τοῦ Τιμολέοντος παράκλησιν ταῦτα· διότι τῆς γῆς, τῆς ὑπὸ τῷ κόσμῳ κειμένης, εἰς τρία μέρη διτρημένης, καὶ τῆς μὲν Ἀσίας, τῆς δὲ Λιβύης, τῆς δ' Εὐρώπης προσπαγορευομένης. Ταῦτα γὰρ οὐχ ὅσον Τιμαίον εἰρηκέναι τις ἂν πιστεύσειεν, ἀλλ' οὐδὲ τὸν λεγόμενον Μαργίτην ἔκρινον. Τίς γὰρ οὕτως ἐστὶν ἀδελφῆς, οὐ λέγω τῶν πρὸς ὑπομνήμασι γεγονότων, *.

Ib. 26 a. Πάλιν δὲ [ἔταν] ὁ Τιμολεὼν ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ, παρακαλῶν τοὺς Ἕλληνας πρὸς τὸν ἐπὶ τοῖς Καρχηδονίοις κίνδυνον, καὶ μόνον οὐκ ἔδη μελλόντων συνάγειν εἰς τὰς χεῖρας τοῖς ἔχθροῖς πολλαπλασίοις ὄσσι, πρῶτον μὲν ἄξιοι μὴ βλέπειν πρὸς τὸ πλῆθος τῶν ὑπεναντίων, ἀλλὰ πρὸς τὴν ἀνανδρίαν· καὶ γὰρ τῆς Λιβύης ἀπάσης συνεχῶς οἰκουμένης καὶ πληθυσούσης ἀνθρώπων, ὅμοις ἐν ταῖς παροιμίαις, ἔταν περὶ ἐρμηίας φάσιν βουλώμεθα ποιῆσθαι, λέγειν ἡμᾶς «ἐρμιότερα τῆς Λιβύης,» οὐκ ἐπὶ τὴν ἐρμηίαν φέροντας τὸν λόγον, ἀλλ' ἐπὶ τὴν ἀνανδρίαν τῶν κατοικούντων· καθόλου δὲ, φησὶ, τίς φοβηθείη τοὺς ἄνδρας, οἵτινες τῆς φύσεως τοῦτο τοῖς ἀνθρώποις δεδωκυίας ἴδιον παρὰ τὰ λοιπὰ τῶν ζώων, λέγω δὲ τὰς χεῖρας, ταύτας παρ' ὅλον τὸν βίον ἐντὸς τῶν χιτῶνων ἔχοντες, ἀπράκτους περιφέρουσι, τὸ δὲ μέγιστον οἱ καὶ ὑπὸ τοῖς χιτωνίσκοις, φησὶ, περιζωμάτιζ φοροῦσιν, ἵνα μὴ ὅταν ἀποθάνωσιν ἐν ταῖς μάχαις, φανεροὶ γένωνται τοῖς ὑπεναντίοις;

Quum Carthaginienses maximam vim copiarum in Siciliam trajecissent, atque Timoleon militum numero longe inferior contra hostem signa promoveret, Thrasius quidam in ipso itinere seditionem excitavit, ad certissimam milites mortem duci clamitans. Tum indicta concione militari, Diodorus (XVI, 79) ait, Timoleon *craggerando* Pœnorum ignaviam multitudinis animos ad prælium audentiores fecit. Unde elucet Diodorum ante oculos habuisse orationem a Timæo datam Timoleonti. Hæc pertinent ad Ol. 110, 1. Jam vero vidimus fragmentum 127, quod ad illud tempus spectat, quo Dionysius junior summa adhuc potestate vigeat, disertis verbis assi-

gnari libro vicesimo secundo, qui libri numerus, si antecedentia reputes, optime videtur convenire. Itaque quum in sequentibus magna rerum a Dione et Timoleonte gestarum moles enarranda fuerit, neque nimium brevitati Timæus studere soleat, vides satis magno librorum intervallum Timoleontis contra Carthaginienses pugnam a primis Dionysii tyranni annis sejunctam fuisse debere. Ac quoniam sequens fragmentum libri vicesimo octavo assignatum, nisi omnia me fallunt, ad Nicodemum Centoripinorum tyrannum referendum sit, quem, sicuti alios multos, post reportatam de Pœnis victoriam Timoleon exstirpavit (Diod. XVI, 82): probabili conjectura efficitur, ut etiam locum e Polybio depromptum ad eundem librum, vel ad proxime subsequente relegandum putemus. Quam ob rem aut pro μᾶ καὶ εἰκοστῇ scribendum putaverim μᾶ καὶ τριαντοστῇ, aut numerorum sigla κα' et κβ' inter se commutata esse. Idem cadit in alterum Polybii locum, ubi verba ἐν τῇ αὐτῇ βίβλῳ videri possunt excerptoris esse. Nam fieri non potuit, ut ipse Polybius diceret Hermocratis orationem, de qua in præcedentibus disseruerat (f. 97), et Timoleontis ad milites exhortationem in eodem libro reperiri. Non ita tamen quam modo dedi rei explicandæ rationem amplector, ut alteram, ex qua Polybius aliam quam Athenæus Timæi operis divisionem secutus sit, locum habere possit negem. V. præfationem de vita et scriptis Timæi.

135.

Athenæus XI, 6, p. 471, F: Τιμαίος δ' ἐν τῇ ὁγδόῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν, θηρικλείαν καλεῖ τὴν κύλικα, γράφων οὕτως· «Πολύξενός τις τῶν ἐκ Ταυρομενίου καθεσττηχότων, τυχθεὶς ἐπὶ τὴν πρεσβείαν, ἑτερά τε δῶρα παρὰ τοῦ Νικοδήμου καὶ κύλικα θηρικλείαν λαβὼν ἐπανῆκεν.»

136.

Strabo XIV, p. 640: Τὸν νεῶν τῆς Ἀρτέμιδος

moleontis exhortatione hæc ait: «Quum orbis terrarum sit omnis divisus in tres partes, et alia quidem Asia, alia autem Africa, tertia Europa appelletur.» Hæc quidem, non dico Timæum, sed ne Margiten quidem illum protulisse, credibile videatur. Quis est enim adeo ignarus, non illorum qui historiis conscribendis operam dederunt, *

Rursus quum Timoleon in eodem libro Græcos adhortatur ad committendum cum Carthaginiensibus prælium, quumque jam manus cum hoste multo copiosiore essent conserturi, primum quidem orat, ne multitudinem adversariorum considerent, sed imbellem animum; quippe etiamsi Libya multitudine hominum ubique esset frequentata, nihilominus si quando desertum locum proverbio designare vellemus, eum nos «*plus quam Libyam solitarium*» dicere, referentes hanc loquutionem non ad so-

litudinem, verum ad incolarum ignaviam. In summa quis metuat, ait, viros, qui id, quod natura præ ceteris animantibus proprium hominibus dedit, manus dico, per omnem vitam intra tunicas continent inertissimas? quodque præcipuum est, qui sub tuniculis subligacula, inquit, gestant, ut ne in præliis quidem extincti aspectibus hostium paleant.

135.

Timæus vero octavo et vicesimo Historiarum libro *thericleam* vocat hunc calicem, ita scribens: «Polyxenus, unus ex iis qui a Tauromenitis (legati) constituti erant, princeps legationis, cum aliis, a Nicodemo acceptis, donis, tum *thericlea* calice, rediit.»

136.

Templum Dianæ primus architectatus est Chersiphron.

πρῶτος μὲν Χερσίφρων ἡρχιτεκτόνησεν, εἴτ' ἄλλος ἐποίησε μείζων ὥς δὲ τοῦτον Ἡρόστρατος τις ἐνέπρησεν, ὅλον ἀμείνω κατεσκεύασαν, συνενέγκαντες τὸν τῶν γυναικῶν κόσμον, καὶ τὰς ἰδίας οὐσίας, διαθέμενοι δὲ καὶ τοὺς προτέρους κίονας. Τούτων δὲ μαρτυρία ἐστὶ τὰ γενηθέντα τότε ψηφίσματα· ἅπερ ἀγνοοῦντά φησιν ὁ Ἀρτεμίδωρος τὸν Ταυρομενίτην Τίμαιον, καὶ ἄλλως βάσκων ὄντα καὶ συκοφάντην (διὸ καὶ Ἐπιτίμαιον κληθῆναι) λέγειν, ὥς ἐκ τῶν Περσικῶν παρακαταθηκῶν ἐποίησαντο τοῦ ἱεροῦ τὴν ἐπισκευήν· οὔτε δὲ ὑπάρχει παρακαταθήκας τότε, εἴτε ὑπῆρξαν, συνεμπρησθῆναι τῇ ναυί.

137.

Cic. de Nat. Deor. II, 27: *Concinneque, ut multa, Timæus : qui quum in historia dixisset, qua nocte natus Alexander esset, eadem Dianæ Ephesiæ templum deflagravisse, adjunxit, minime id esse mirandum, quod Diana, quum in partu Olympiadis adesse voluisset, abfuisse domo.*

138.

Longin. De sublim. IV, 1, p. 14 Weisk., ubi de frigida Timæi oratione loquitur: Παράθρομαι τὰνδρὸς ἐν ἡ δύο, ἐπειδὴ τὰ πλείω προέλαβεν ὁ Καίχιλιος. Ἐπαινῶν Ἀλεξάνδρον τὸν Μέγαν, ὃς τὴν Ἀσίαν ὅλην, φησὶν, ἐν ἐλάττοσι παρέλαβεν ἔτεσιν, ἢ ὅσοις τὸν ὑπὲρ τοῦ πρὸς Πέρσας πολέμου Πανηγυρικὸν λόγον Ἰσοκράτης ἔγραψεν. Θαυμαστή γε τοῦ Μακεδόνης ἡ πρὸς τὸν σοφιστὴν σύγκρισις. Δῆλον γάρ, ὅτι Τίμαιε, ὥς οἱ Λακεδαιμόνιοι διὰ τοῦτο πολὺ τοῦ Ἰσοκράτους κατ' ἀνδρείαν ἐλείποντο, ἐπειδὴ οἱ μὲν τριάκοντα ἔτεσι Μεσσήνην παρέλαβον, ὃ δὲ τὸν Πανηγυρικὸν ἐν μόνοις δέκα συνετάξατο.

quod alius deinde majus fecit. Quod quum Herostratus quidam combussisset, aliud præstantius extruxerunt, collatis ad hoc mundo muliebri et suis facultatibus, prioribus etiam columnis venditis. Testantur hoc, quæ tum facta sunt, decreta : quæ ignorantem ait Artemidorus Timæum Tauromenitam, hominem alioqui invidum et calumniatorem, ac cui propterea nomen Epitimæi, id est reprehensoris, datum sit, scripsisse, id templum eos e depositis Persarum condidisse. Atqui neque ulla tum fuisse deposita, et si qua fuissent, cum templo conflagrare.

138.

Proferam vero Timæi unum aut duo exempla, quia Cæcilius pleraque jam occupavit. Laudans Alexandrum magnum, dicit, « qui totam Asiam intra pauciores annos subegit, quam Panegyricam orationem de bello contra Persas gerendo Isocrates conscripsit. » Egregia scilicet Macedonis illius cum sophista comparatio. Manifestum est enim, o Timæe, quod Lacedæmonios hoc nomine multum Isocrates strenuitate præcellebat; quoniam illi quidem triginta annos in expugnanda Messene consumserunt, hic autem in Panegyrica sua oratione componenda solos decem.

LIBER XXXIV.

139.

Timæus trigesimo quarto libro ait : « Quum quinquaginta continenter annos Athenis hospes versatus sim, nemo non credet usus bellici me imperitum esse : » videlicet etiam regionum propriis oculis spectandarum. Inde sequitur, ut, si quid eorum, quæ huc pertinent, in historia attingat, inscitia mendacioque plerumque labatur. Quod si quando ad veritatem attingit, similis est pictoribus illis qui sacras bestiarum pelles, non ipsa animalia in tabulis exprimunt : in ejusmodi quippe artificio extima quidem linea bene interdum se habet; vis tamen et generosorum animantium ad vivum expressus habitus abest, quod est pictoriæ artis proprium.

LIBER XXXIV.

139.

Polyb. XII, 25, 1: « Οτι Τίμαιός φησιν ἐν τῇ τριακοστῇ καὶ τετάρτῃ βίβλῳ· « Πεντήκοντα συνεχῶς ἔτη διατρίψας Ἀθήνησι ξενιτεύων, καὶ πάσας ὁμολογουμένως ἄπειρος ἐγενόμην πολεμικῆς γρείας, » καὶ δὴ καὶ τῆς τῶν τόπων θέας. Λοιπὸν ὅταν εἰς τι τῶν μερῶν τούτων ἐμπέσῃ κατὰ τὴν ἱστορίαν, πολλὰ μὲν ἀγνοεῖ καὶ ψεύδεται· καὶ ποτε δὲ τῆς ἀληθείας ἐπιψύσῃ, παραπλήσιός ἐστι ζωγράφοις τοῖς ἀπὸ τῶν ἀνα[σεα]γμένων σκυτῶν ποιουμένοις τὰς ἀπογραφάς καὶ γὰρ ἐπ' ἐκείνων ἡ μὲν ἐκτὸς ἐνίοτε γραμμὴ σώζεται, τὸ δὲ τῆς ἐμφάσεως καὶ τῆς ἐναργείας τῶν ἀλκίμων ζῶων ἄπειστιν, ὅπερ ἴδιον ὑπάρχει τῆς ζωγραφικῆς τέχνης.

LIBER XXXVIII.

140.

Suidas : Ὡς τὸ ἱερὸν πῦρ οὐκ ἐξεστι φυσῆσαι. Τίμαιος ἐν λῇ ἱστορίῳ, « Ὡς οἱ περὶ Δημοκλείδην κατὰ Δημοχάρους εἶπον, ὅτι μόνῳ αὐτῷ πάντων Ἀθηναίων οὐκ ἐξεστι τὸ ἱερὸν πῦρ φυσῆσαι, ὥς μὴ καθαρύοντι τοῖς ἀνω μέρεσιν. » Δοῦρις δὲ ἐν τῇ ε', Πυθίαν κατὰ Δημοσθένους τὸ ὅμοιον εἰπεῖν.

141.

Polybius XII, 13: Τίμαιός φησι, Δημοχάρην ἡταιρημέναι μὲν τοῖς ἀνω μέρεσι τοῦ σώματος, οὐκ εἶναι δ' ἄξιον, τὸ ἱερὸν πῦρ φυσᾶν, ὑπερβεδημέναι δὲ τοῖς ἐπιτηδεύμασι τὰ Βότρυος ὑπομνήματα καὶ τὰ Φιλαινίδος καὶ τῶν ἄλλων ἀναισχυνογράφων. Ταύτην δὲ τὴν λοιδορίαν καὶ τὰς ἐμφάσεις οὐχ ὅσον ἂν τις διέθετο πεπαιδευμένος ἀνὴρ, ἀλλ' οὐδὲ τῶν ἐπὶ τέλους

LIBER XXXVIII.

140.

Cui sacrum ignem sufflare non licet. Timæus libro trigesimo octavo Historiarum tradit, Democlidem Demochari exprobrasse, ipsi soli omnium Atheniensium non licere sacrum ignem sufflare, quod superiores partes corporis sui polluisset. Duris vero libro decimo dicit, Pytheam idem objecisse Demostheni.

141.

Timæus scribit: Democharem superioribus corporis partibus impudicum fuisse, neque dignum, qui ignem sacrum flatu accenderet, eundemque Botryis ac Philænidis aliorumque hujusmodi lasciviarum scriptorum commentarios vitæ suæ institutis superasse. Istud vero convicium at-

15.

ἀπὸ τοῦ σώματος εἰργασμένων οὐδεὶς. Ὁ δὲ ἵνα πιστὸς φανῇ κατὰ τὴν αἰσχρολογίαν καὶ τὴν ὀλὴν ἀναισχυντίαν καὶ προσκατέψευσται τάνδρως, κωμικὸν τινὰ μάρτυρα προσεπισπατάμενος ἀνώνυμον. Πόθεν δ' ἐγὼ καταστοχάζομαι τοῦτο; πρῶτον μὲν, ἐκ τοῦ πεφυκέναι καὶ τετράφθαι καλῶς Δημοχάρην, ἀδελφιδοῦν ὄντα Δημοσθένους. Δεύτερον, ἐκ τοῦ μὴ μόνον στρατηγίας αὐτὸν ἡξιώσθαι παρ' Ἀθηναίοις, ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων τιμῶν, ὧν οὐδὲν ἂν αὐτῷ συνεξέδραμε τοιαύταις ἀτυχίαις παλαίοντι. Διὸ καὶ δοκεῖ μοι Τίμαιος οὐχ οὕτω Δημοχάρους κατηγορεῖν, ὥς Ἀθηναίων, οἱ τοιοῦτον ἄνδρα προῆγον, καὶ τοιούτῳ τὴν πατρίδα καὶ τοὺς ἰδίους βίους ἐνεχειρίζον. Ἀλλ' οὐκ ἔστι τούτων οὐδέν· οὐ γὰρ ἂν Ἀρχέδικος ὁ κωμωδιογράφος ἔλεγε ταῦτα μόνος περὶ Δημοχάρους, ὥς Τίμαιός φησιν· ἀλλὰ πολλοὶ μὲν ἂν τῶν Ἀντιπάτρου φίλων, καθ' οὗ πεπαρβήσασται πολλὰ καὶ δυνάμενα λυπεῖν οὐ μόνον αὐτὸν Ἀντίπατρον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἐκείνου διαδόχους καὶ φίλους γεγονότας· πολλοὶ δὲ τῶν ἀντιπεπολιτευμένων, ὧν ἦν καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς· οὗ ἐκείνος οὐ τὴν τυχοῦσαν πεπολήται κατηγορίαν ἐν ταῖς ἱστορίαις, φάσκων, αὐτὸν τοιοῦτον γεγονέναι προστάτην τῆς πατρίδος, καὶ ἐπὶ τούτοις σεμνύνεσθαι κατὰ τὴν πολιτείαν, ἐφ' οἷς ἂν καὶ τελώνης σεμνυθείη ἢ βάνυστος. Ἐπὶ γὰρ τῷ πολλὰ καὶ λυσίτελως πωλεῖσθαι κατὰ τὴν πόλιν, καὶ ὀψιλῇ τὰ πρὸς τὸν βίον ὑπάρχειν πᾶσιν, ἐπὶ τούτοις φησὶ μεγαλυχεῖν αὐτόν· καὶ δὴ ὅτι κοχλίας αὐτόματος βαδίζων προηγείτο τῆς πομπῆς αὐτῷ, σίαλον ἀναπτύων, σὺν δὲ τούτοις ὄνοι διεπέμποντο διὰ τοῦ θεάτρου (διότι δὴ πάντων τῶν τῆς Ἑλλάδος καλῶν ἢ πατρὶς παρακεχωρηκυῖα τοῖς ἄλλοις, ἐποίει Κασσάνδρῳ τὸ προσταττόμενον)· ἐπὶ τούτοις αὐτὸν οὐκ αἰσχύνεσθαι φησιν. Ἀλλ' ὁμοίως

οὔτε Δημήτριος, οὔτ' ἄλλος οὐδεὶς εἰρήκει περὶ Δημοχάρους τοιοῦτον οὐδέν.

Eadem usque ad verba Διὸ δοκεῖ μοι Τίμαιος habet Suidas s. v. Δημοχάρης. Comicus ille, sicut Küsterus putat, Democles fuit a Suida supra laudatus. Verum paullo post Polybius Archedicum comicum commemorat. Atque Democles, observante Ruhnkenio, non est comicus, sed orator Atticus. Itaque ut loca Suidæ et Polybii inter se pugnantia concilientur, Ruhnkenius in Hist. crit. Orat. gr. p. XCII statuendum censet, a Timæo duplicem proditum esse conviciū auctorem Archedicum et Democlidem; Polybium vero et Suidam satis habuisse, alterutrum e Timæo commemorare.

142.

Polyb. XII, 12, b: Κατηγορεῖν καὶ διασύρειν τῶν ὀνειρωπτόντων καὶ δειμονώντων ἐν τοῖς ὑπομνήμασι ὅσοι γε μὴν αὐτοὶ πολλὴν τῆς τοιαύτης ἐμπεποίηται φλυαρίας, τοὺς τοιούτους ἀγαπᾶν ἂν δεοί μὴ τυγχάνοντας κατηγορίας, μηδὲ τι καὶ τῶν ἄλλων αὐτοὺς κατατρέχειν, ὃ συμβέβηκε περὶ Τίμαιον· ἐκεῖνος γὰρ κόλακα μὲν εἶναι φησὶ τὸν Καλλισθένην τὰ ταῦτα γράφοντα, καὶ πλείστον ἀπέχειν φιλοσοφίας, κόραξι δὲ προσέχοντα καὶ κορυβαντιώσας γυναιξί· δικαίως δ' αὐτὸν ὑπ' Ἀλεξάνδρου τετευχέναι τιμωρίας· διεφθαρκότα τὴν ἐκείνου ψυχὴν καθόσον οἷός τε ἦν. Δημοσθένην μὲν καὶ τοὺς ἄλλους ῥήτορας τοὺς κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἀκμάσαντας ἐπαινεῖ, ἀπὸ φησὶ τῆς Ἑλλάδος ἀξίους γεγονέναι, διότι ταῖς Ἀλεξάνδρου τιμαῖς ταῖς ἰσοθείαις ἀντέλεγον· τὸν δὲ φιλόσοφον, αἰγίδα καὶ κερυνὸν προσθέντα θνητῇ φύσει,

que eam turpitudinem non solum nemo paulisper liberaliter institutus homo protulerit, sed ne ullus quidem ex iis, qui in fornice quæstum corpore fecerunt. Hic vero ut suis obscenis atque impudentibus maledictis fidem adstrueret, etiam hoc mendacium adversus eundem virum adjecit, comicum quendam nullo nomine testem advocans. Ceterum, mentiri Timæum, ego inde conjicio: primum, quod Demochares et natus est et educatus liberaliter, quippe Demosthenis sororis filius: deinde, quod non prætura solum, sed et ceteris honoribus ab Atheniensibus est ornatus, quæ profecto nunquam esset adeptus, si hujusmodi probriis contaminatus fuisset. Itaque Timæus mihi quidem videtur non tam Democharem, quam Athenienses conviciis incessere, qui talem virum exegerint, eique rempublicam ac singulorum vitam commendarent. Sed longe aliter se res habet. Neque enim unus Archedicus, poeta comicus, hæc de Demochare dixisset, quæ vul. Timæus: sed et ex Antipatri familiaribus multi, in quem Demochares multa dixerat, quæ non ipsum modo Antipatrum, sed ejus etiam successores atque amicos offendere poterant, tum vero plurimi ex iis, qui diversas in republica partes sequebantur: inter quos fuit et Demetrius Phalereus, quem quidem Demochares non leviter in Historia sua perstrinxerat. Ait enim, eam ejus fuisse administrationem reipublicæ, atque ejusmodi rebus insi-

gnem, propter quas vel publicanus aliquis aut vilis opifex sese efferat. Nam quod multa in urbe vili pretio veniant, quodque abundant copiæ ad victum necessariae, eo Demetrium gloriari scribit: sed nimirum, quod limax, interni mechanisimi ope gradiens ac salivam exspuens, in pompa ei præivit, simulque asini per theatrum sunt ducti (quod scilicet Athenienses, concessa ceteris Græciorum omnium honestarum rerum gloria, Cassandro imperata facerent), horum, ait, illum non puduisse. Et tamen neque Demetrius, neque alius quisquam, hujusmodi quid de Demochare dixit.

142.

Reprehendere et perstringere [oportet eorum errores], qui in commentariis historicis somniant et quodam quasi furore correpti insaniunt. Quicumque igitur ejusmodi vanitati indulgent, ii boni consulant si reprehensionem effugerint, non autem alios vituperent, quod facit Timæus. Is enim Callisthenem, quippe qui talia scripserit, assentatorem esse dicit a philosophia longe remotum, corvis similem et furentibus mulierculis; merito autem tulisse ab Alexandro pœnam, quoniam ejus animum, quantum in ipso fuit, corrupisset. Demosthenem autem ceterosque, qui per id tempus floruerunt, oratores laudat, Græciæque dignos ait fuisse, quia divinos Alexandro honores recusavissent: hunc vero philosophum, qui

δικαίως αὐτὸν ὑπὸ τοῦ δαιμονίου τετευχέναι τούτων ὧν ἔτυχεν.

143.

Polyb. XII, 23: Κατὰ τοῦ Ἐφόρου Τίμαιος πλείστην πεποιήται καταδρομὴν, αὐτὸς ὢν δυσὶν ἁμαρτήμασιν ἔνοχος· τῷ μὲν, ὅτι πικρῶς κατηγορεῖ τῶν πέλας ἐπὶ τούτοις, οἷς ἔνοχος αὐτὸς ἐστὶ· τῷ δὲ, διότι καθόλου διέφθαρται τῇ ψυχῇ, τοιαύτας ἀποφάσεις ἐκτιθέμενος ἐν τοῖς ὑπομνήμασιν, καὶ τοιαύτας ἐντίκτων δόξας τοῖς ἐντυγχάνουσι. Πλὴν εἰ τὸν Καλλισθένην θετέον εἰκότως κολασθέντα μεταλλάξαι τὸν βίον, τί χρὴ πάσχειν Τίμαιον; πολὺ γὰρ ἂν δικαιότερον τούτῳ νυμεσθῆσαι τὸ δαιμόνιον ἢ Καλλισθένει. Ἐκεῖνος μὲν οὖν ἀποθεοῦν Ἀλέξανδρον ἐβουλήθη· Τίμαιος δὲ μείζω ποιεῖ Τιμολέοντα τῶν ἐπιφανεστάτων θεῶν. Καὶ Καλλισθένης μὲν ἄνδρα τοιοῦτον, ὃν πάντες μεγαλοφυέστερον ἢ κατ' ἀνθρώπον γεγονέναι τῇ ψυχῇ συγχωροῦσιν· οὗτος δὲ Τιμολέοντα, τὸν οὐχ οἷον δόξαντά τι πεπραχέναι μεγαλείον, ἀλλ' οὐδ' ἐπιθαλόμενον, μίαν δὲ τῷ βίῳ γραμμὴν διανύσαντα, καὶ ταύτην οὐδὲ σπουδαίαν τρόπον τινὰ πρὸς τὸ μέγεθος τῆς οἰκουμένης, λέγω δὲ τὴν ἐκ τῆς πατρίδος εἰς Συρακούσας. Ἀλλὰ μοι δοκεῖ πεισθῆναι Τίμαιος, ὥς, ἂν Τιμολέων, πεφιλοδοξηκῶς ἐν αὐτῇ Σικελίᾳ, καθάπερ ἐν ὀξυβάφῳ, σύγκριτος φανῇ τοῖς ἐπιφανεστάτοις τῶν ἡρώων, κἂν αὐτὸς, ὑπὲρ Ἰταλίας μόνον καὶ Σικελίας πραγματευόμενος, εἰκότως παραβολῆς ἀξιοθῆναι τοῖς ὑπὲρ τῆς οἰκουμένης καὶ τῶν καθόλου πράξεων πεποιημένοις τὰς συντάξεις. Περὶ μὲν οὖν Ἀριστοτέλους, καὶ Θεοφράστου,

καὶ Καλλισθένους, ἔτι δ' Ἐφόρου καὶ Δημοχάρους, ἱκανὰ τὰδ' ἡμῖν ἐστὶ πρὸς τὴν Τίμαιου καταδρομὴν, ὁμοίως δὲ καὶ πρὸς τοὺς ἀφιλοτίμως πεπεισμένους ἀληθεύειν τὸν συγγραφέα τοῦτον.

QUINQUE LIBRI POSTREMI DE REBUS AGATHOCLIS.

144.

Diodor. XXI, l. IX, p. 279 Bip.: Ὅτι οὗτος ἱστορικὸς, τὰς ἁμαρτίας τῶν πρὸ ἑαυτοῦ συγγραφέων πικρότατα ἐλέγξας, κατὰ μὲν τὰλλα μέρη τῆς γραφῆς πλείστην πρόνοιαν εἶχε τῆς ἀληθείας· ἐν δὲ ταῖς Ἀγαθοκλέους πράξεσι τὰ πολλὰ κατέψευσται τοῦ δυνάστου διὰ τὴν πρὸς αὐτὸν ἔχθραν. Φυγαδευθεὶς γὰρ ὑπ' Ἀγαθοκλέους ἐκ τῆς Σικελίας, ζῶντα μὲν ἀμύνασθαι τὸν δυνάστην οὐκ ἴσχυσε, τελευτήσαντα δὲ διὰ τῆς ἱστορίας ἐβλασφήμησεν εἰς τὸν αἰῶνα. Καθόλου γὰρ ταῖς προὔπαρχούσαις τῇ βασιλείᾳ τούτῳ κακίαις ἄλλα πολλὰ παρ' ἑαυτοῦ προσθεὶς ὁ συγγραφεὺς, τὰς μὲν εὐημερίας ἀφαιρούμενος αὐτοῦ, τὰς δὲ ἀποτεύξεις, οὐ τὰς δι' αὐτὸν μόνον γενομένας, ἀλλὰ καὶ τὰς διὰ τύχην, μεταφέρων εἰς τὸν μηδὲν ἐξαμαρτόντα. Γενομένου δὲ ὁμολογουμένως αὐτοῦ στρατηγικοῦ μὲν κατὰ τὴν ἐπίνοιαν, δραστικοῦ δὲ καὶ τελαρρηνότος κατὰ τὴν ἐν τοῖς κινδύνοις εὐτολμίαν, οὐ διαλείπει παρ' ὅλην τὴν ἱστορίαν ἀποκαλῶν αὐτὸν ἄνανδρον καὶ δειλόν. Καίτοι γε τίς οὐκ οἶδεν, ὅτι τῶν πώποτε δυναστευσάντων οὐδεὶς ἐλάττωσιν ἀφορμαῖς χρησάμενος μείζω βασιλείαν περιποίησατο; χειροτέχνης γὰρ ἐκ παίδων γένόμενος δι' ἀπορίαν βίου καὶ πατέρων ἀδοξίαν, ἐξ

agidem et fulmen humanæ naturæ attribuerit, justam illum pœnam a numine retulisse.

143.

Ephorum autem Timæus imprimis vehementer insectatus est, quum ipse duobus peccatis sit obnoxius: uni quidem, quod alios acerbe criminetur ob ea maxime delicta, quibus ipse est obnoxius; alteri vero, quod ingenio fuerit plane corrupto, qui ejusmodi sententias Commentariis suis prodiderit easque opiniones animis infuderit legentium. Sed si Callisthenem merito pœnas dedisse statuendum est; quid Timæum pati oportet? huic enim multo justius nomen insensum fuerit, quam Callistheni. Quippe Callisthenes Alexandro divinam originem in Commentariis tribuere volebat: Timæus vero Timoleonem supra summos deos extollit. Et Callisthenes quidem eum virum, quem omnes præstantiore vi mentis, quam humana ferat conditio, fuisse consentiunt: hic vero Timoleonem, qui non modo nihil magnificum videtur gessisse, sed ne suscepisse quidem; et qui unicum in tota vita spatium decucurrit, atque illud parum illustre præ orbis terrarum magnitudine, intervallum scilicet, quod est a Corintho Syracusas usque. Sed prorsus mihi videtur Timæus persuasum habuisse, si Timoleon, qui in sola Sicilia tamquam in acetabulo gloriam captasset, celeberrimis tamen heroibus comparandus esse videretur; ita et se ipsum, tametsi de Italia tantum ac Sicilia tractavisset, cum his scriptoribus merito comparatum iri, qui universi orbis historiam condiderunt. Hæc igitur pro Aristotele ac Theophrasto et Callisthene, itemque pro Ephoro ac

Demochare, adversus Timæi convicia dicta sufficiant, simulque adversus eos, qui hunc scriptorem absque ambitione veritatem proferre persuasum habent.

QUINQUE LIBRI POSTREMI DE REBUS AGATHOCLIS.

144.

Timæus, qui priorum historiæ scriptorum errores acerbissime castigavit, fuit ille quidem in ceteris historiæ suæ partibus veritatis studiosissimus, sed in rebus gestis Agathoclis præ odio, quo in illum erat affectus, multa confinxit. Namque ab Agathocle ex Sicilia in exilium pulsus, tyrannum quidem ipsum, quandiu vixit, ulcisci minime valuit, mortuum vero omnibus conviciis in historia ad posteritatis memoriam laceravit. Siquidem his vitiiis, quæ in rege illo fuerunt, multa ille alia commentus de suo adjicit, atque in universum omnes prosperos ejus successus deterit, adversos autem casus non eos solum qui Agathoclis culpa, sed etiam qui fortuito evenerant, ei vitio vertit. Quumque inter omnes constet, Agathoclem et consilio in re militari valuisse, et industria atque audacia in maximis discriminibus singulari præditum fuisse, ipse per totam historiam imbellem eum atque ignavum vocitare non desinit. Et tamen quis est qui ignorat, neminem minoribus usum præsidii et adjumentis, tantam dominationem unquam sibi comparavisse? Qui quum a puero ob egestatem atque obscuritatem generis sellularius opifex

υστερίου διὰ τὴν ἰδίαν ἀρετὴν, οὐ μόνον Σικελίας σχεδὸν ὅλης ἐκυρίευσεν, ἀλλὰ πολλὴν τῆς Ἰταλίας τε καὶ Λιβύης τοῖς ὅπλοις κατεστρέψατο. Θαυμάσαι δ' ἂν τις τοῦ συγγραφέως τὴν εὐχέρειαν· παρ' ὅλην γὰρ τὴν γραφὴν ἐγκωμιάζων τὴν τῶν Συρακουσίων ἀνδρείαν, τὸν τούτων κρατήσαντα δειλίᾳ φησὶ διεννηοχένοι τοὺς ἅπαντας ἀνθρώπους. Διὰ γοῦν τῶν ἐν ταῖς ἐναντιώσεσιν ἐλέγχων φανερός ἐστι τὸ φιλάληθες τῆς ἱστορικῆς παρρησίας προδεδωκώς, ἰδίας ἔνεκεν ἐχθρας καὶ φιλονεικίας. Διόπερ τὰς ἐσχάτας τῆς συντάξεως πέντε βίβλους τοῦ συγγραφέως τούτου, καθ' ἃς περιεβλήθη τὰς Ἀγαθοκλέους πράξεις, οὐκ ἂν τις δικάσιως ἀποδέξαιτο. Cf. Suidas s. v. Τίμαιος.

145.

Polyb. XII, 15: Καὶ γὰρ οὐδὲ ταῖς κατ' Ἀγαθοκλέους ἔγωγε λοιδορίαις, εἰ καὶ πάντων γέγονεν ἀσεβέστατος, εὐδοκῶ. Λέγω δ' ἐν τούτοις, ἐν οἷς ἐπὶ καταστροφῇ τῆς ὅλης ἱστορίας φησὶ, γεγονέναι τὸν Ἀγαθοκλέα κατὰ τὴν πρώτην ἡλικίαν κοινὸν πόρνον, ἔτοιμον τοῖς ἀκρατεστάτοις, κολοιδόν, τριόρχην, πάντων τῶν βουλομένων τοῖς ὀπισθεν ἔμπροσθεν γεγονότα. Πρὸς δὲ τούτοις, ὅτ' ἀπέθανε, τὴν γυναῖκα φησὶ κατακλεισμένην αὐτὸν οὕτω θρηνεῖν· Τί δ' οὐκ ἐγὼ σέ; τί δ' οὐκ ἐμέ σύ; Ἐν γὰρ τούτοις πάλιν οὐ μόνον ἂν τις ἐπεφθέγγετο τὰ καὶ περὶ Δημοχάρους, ἀλλὰ καὶ τὴν ὑπερβολὴν θαυμάσειε τῆς πικρίας. Ὅτι γὰρ ἐκ φύσεως ἀνάγκη μεγάλα προτερήματα γεγονέναι περὶ τὸν Ἀγαθοκλέα, τοῦτο ὁρῶν ἐστὶν ἐξ αὐτῶν, ὧν ὁ Τίμαιος ἀποφάνεται. Εἰ γὰρ εἰς τὰς Συρακούσας παρεγενήθη φεύγων τὸν τροχόν, τὸν κα-

πνόν, τὸν πηλόν, περὶ τε τὴν ἡλικίαν ὀκτωκαιδεκάτη γεγονώς· καὶ μετὰ τινὰ χρόνον, ἐρμηθεὶς ἐπὶ τοιαύτης ὑποθέσεως, κύριος μὲν ἐγενήθη πάσης Σικελίας, μεγίστους δὲ κινδύνους περιέστησε Κισσηρίοις, τέλος, ἐγγυράσας τῇ δυναστείᾳ, κατέστρεψε τὸν βίον βασιλεὺς προσαγορευόμενος· ἂρ' οὐκ ἀνάγκη, μέγα τι γεγονέναι χρῆμα καὶ θαυμάσιον τὸν Ἀγαθοκλέα, καὶ πολλὰς ἐσχέχεναι βροχὰς καὶ δυνάμεις πρὸς τὸν πραγματικὸν τρόπον; Ὑπὲρ ὧν δεῖ τὸν συγγραφέα μὴ μόνον τὰ πρὸς διαβολὴν κυροῦνται καὶ κατηγορίαν ἐξηγεῖσθαι τοῖς ἐπιγιγνομένοις, ἀλλὰ καὶ τὰ πρὸς ἐπαινον ἤχοντα περὶ τὸν ἄνδρα. Τοῦτο γὰρ βέβαιόν ἐστι τῆς ἱστορίας. Ὁ δὲ πᾶς ἐσκοτισμένος ἐκ τῆς ἰδίας πικρίας, τὰ μὲν ἐλαττώματα δυσμενῶς καὶ μετ' αὐξήσεως ἡμῖν ἐξήγγελε, τὰ δὲ κατὰ νόμον συλλήθεον παραλέλοιπεν· ἀγνοῶν, ὅτι τὸ βέβαιον οὐχ ἥττον ἐστὶ περὶ τοὺς τὰ γεγονότα γράσσοντες ἐν ταῖς ἱστορίαις. Ἡμεῖς δὲ τὸ μὲν ἐπιμαρτυροῦν τῆς ἀπεχθείας αὐτοῦ χάριν ἀρτήκαμεν, τὰ δ' οὐκ αἰσθάνομεν προθέσεως αὐτῶν οὐ παρελείψαμεν.

146.

Polyb. XV, 35: Ἐκείνων γὰρ ὁ μὲν ἔπικρε καὶ Διονύσιος) ἐκ δημοτικῆς καὶ ταπεινῆς ὑποθέσεως ἐρμηθεὶς, ὁ δ' Ἀγαθοκλῆς, ὡς ὁ Τίμαιος ἐπιστάτης φησὶ, κεραμεὺς ὑπάρχων, καὶ καταλιπὼν τὸν τροχόν, τὸν πηλόν, καὶ τὸν καπνόν, ἦκε νέος ὢν εἰς τὰς Συρακούσας.

Cum his confer Justin. XXII, 1. Unde apparet Trogum Pompeium plurima sua de Agathocle ex Timæi libris hausisse. V. Heeren. Comm. Societ. Gotting. Tom. XV, p. 229.

fuisse, postmodum sua virtute non universæ modo Sicilia dominationem adeptus est, sed et Italiae Africaeque maximam partem armis subegit. Ac levitatem ipsius Timæi merito quis miretur, qui quum fere omnibus paginis Syracusanorum fortitudinem laudibus efflerat, eum qui Syracusanos domuit, omnium hominum ignavissimum fuisse affirmat. Ex his igitur adeo inter se pugnantibus atque contrariis manifesto convincitur, veritatis studium, quod in historico præcipuum esse debet, privata simulacris ac contentionis causa eum prodidisse. Quamobrem postremos ejus quinque libros, quibus res Agathoclis gestas complexus est, nemo unquam jure merito comprobabit.

145.

Etenim mihi ne illa quidem maledicta placent, quæ in Agathoclem idem Timæus contulit, etsi fuit ille sane sceleratissimus et omnium maxime impius. Dico autem ista, quæ in operis totius sui fine posuit, quo loco ait, Agathoclem in prima ætate publicum fuisse prostibulum, passim omnium incontinentissimorum libidini expositum, graculum, triorchem, qui aversus et adversus impudicus obviis quibusque pateret. Ad hæc, ubi fato esset functus, ejus uxorem ait mortuum maritum lamentantem, hujusmodi plangorem edidisse: Quid non ego tibi? quid non tu mihi? Ista enim qui legunt, non ea damtaxat merito usurpaverint, quæ de superioribus adversus Democharem modo dicebamus; sed etiam illud modum omnem excedens maledicendi studium, quo Timæus flagrabat, omnino mirentur. Etenim necesse utique esse,

ut ingentibus a natura dotibus ornatus fuerit Agathocles. id vero etiam ex illis, quæ de eo ipsemet Timæus scribit liquido constat. Nam si figularem rotam, et fumum alutem fugiens, quum vix decem et octo esset annorum. Syracusas primum venit, et post aliquod tempus, a tali profectus principio, Siciliam universam suo subiecit imperio, maximaque Pœnis creavit pericula, denique rex in ipso dominatu, et regio ornatus titulo, vitam finivit: quis neget, magnum profecto virum et admirabilem fuisse Agathoclem, quique magnis a natura dotibus et præsidiiis ad res sollerter gerendas esset instructus. Propterea debent rerum gestarum scriptores non eas solum, quæ ad criminandum et accusandum Agathoclem valent, tradere posteris; verum etiam illa, quæ cum ejus laude sunt conjuncta. Id enim veræ proprium est historie. At egregius hic scriptor, maledicendi studio occæcatus, minus recte facta cum quadam animi malignitate solitus narrare, et omnia in majus etiam efferre, præclare facta simul cuncta prætermisit; ignorans utique, non minus mendacii reum esse, si quis historiam scribere professus, quæ gesta sunt, taceat, quam si, quæ facta non sunt, scribat. Sed nos quidem pluribus hæc perspicere nolumus, quia id odiosum est; quæ vero ad propositum pertinebant nostrum, non prætermittendum duximus.

146.

Nam illorum alter (Dionysius) e plebeio atque hominibus ortus est principio; Agathocles vero, ut quidem eum irridens ait Timæus, figulus quum esset, relicta rota, et gilla et fumo, juvenis Syracusas venit.

147.

Diod. XX, 89: Agathocles, bello in Dinocratem renovato, hostes ad Torgium vincit, victos, qui cum eo pacem fecerant, armis exuit, copiisque circumseptos ad unum omnes jaculis configit, ὄντας περὶ ἑπτακισχιλίους, ὡς Τίμαιός φησιν, ὡς δ' ἐνιοὶ γράφουσιν, εἰς τετρακισχιλίους. Αἰεὶ γὰρ ὁ τύραννος οὗτος πίστει μὲν καὶ τῶν δρκῶν κατέφρόνει, τὴν δ' ἰδίαν ἰσχὺν οὐκ ἐκ τῆς περὶ αὐτὸν δυνάμεως, ἀλλ' ἐκ τῆς τῶν ὑποτεταγμένων ἀσθενείας περιεποιεῖτο, πλεῖον δεδοικώς τοὺς συμμάχους ἢ τοὺς πολεμίους.

148.

Idem fr. l. XXI, l. IX, p. 377 sq.: Ἀγαθοκλῆς μὲν πλείστους καὶ ποικιλωτάτους φόνους ἐπιτελεσάμενος κατὰ τὴν δυναστείαν, καὶ τῇ κατὰ τῶν ὁμοφύλων ὁμότητι προσθεὶς καὶ τὴν εἰς θεοὺς ἀσέβειαν, πρέπουσαν παρέσχε τῇ παρανομίᾳ τὴν τοῦ βίου κατὰ τὴν τροπὴν, δυναστεύσας μὲν ἔτη δύο τῶν τριάκοντα λείποντα, βιώσας δὲ δύο πρὸς τοῖς ἑβδομήκοντα ἔτη, καθὼς Τίμαιος ὁ Συρακούσιος συγγράφει, καὶ Καλλίας καὶ αὐτὸς Συρακούσιος εἰκοσι δύο βίβλους συγγράψας, καὶ Ἀντανδρὸς ὁ ἀδελφὸς Ἀγαθοκλέους καὶ αὐτὸς συγγραφεὺς.

Apud Lucian. Macrob. c. 10 scriptum est, Agathoclem annum nonagesimum quintum attigisse, eodem Timæo auctore.

149.

Longin. De subl. IV, 1, p. 11 sq. Oxon., p. 14 sq. Weisk., postquam puerilis Timæi affectationis exempla fr. 103 adscripta attulit, Καίτοι, ait, τί δεῖ περὶ Τιμαίου λέγειν, ὅπου γε καὶ οἱ ἥρωες ἐκεῖνοι, Ξενοφῶντα λέγω καὶ Πλάτωνα, καίτοι γ' ἐκ τῆς Σωκράτους ὄντες παλαιστράς, ὅμως διὰ τὰ οὕτω μικροχρῆσται ἐαυτῶν ποτε ἐπιλανθάνονται; Ὁ μὲν γε ἐν τῇ Λακεδαιμονίῳ γράφει Πολιτεία· Ἐκείνων γοῦν ἦττον μὲν ἂν φωνὴν ἀκούσαις, ἢ τῶν λιθίνων, ἦττον δὲ ἂν ὄμματα στρέφαις, ἢ τῶν χαλκῶν, αἰδημονεστέ-

ρους δ' ἂν αὐτοὺς ἡγήσαιο καὶ αὐτῶν τῶν ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς παρθένων. Ἀμφικράτει καὶ οὐ Ξενοφῶντι ἔπρεπε, τὰς ἐν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἡμῶν κόρας λέγειν παρθένους αἰδημονεστὰς, etc. Ὁ μὲντοι Τίμαιος, ὡς φωρίου τινὸς ἐφαπτόμενος, οὐδὲ τοῦτο Ξενοφῶντι τὸ ψυχρὸν κατέλιπεν. Φησὶ γοῦν ἐπὶ τοῦ Ἀγαθοκλέους καὶ τὸ, τὴν ἀντιάν, ἐτέρῳ δεδομένην, ἐκ τῶν ἀνακαλυπτηρίων ἀρπάσαντα ἀπελθεῖν· ὁ τίς ἂν ἐποίησεν, ἐν ὀφθαλμοῖς κόρας, μὴ πόρναις ἔχων;

Non Timæo, sed rhetori cuidam frigidum dictum tribuit Plutarchus De vitioso pudore, p. 528: Ὅθεν δὲ μὲν ῥήτωρ τὸν ἀναίσχυντον οὐκ ἔφη κόρας ἐν τοῖς ὄμματα ἐχειν, ἀλλὰ πόρναις. « Equidem, Ruhnk. ad Long. l. l. ait, intelligam Hegesiam, quem alii quoque ob simile ineptiarum studium cum Timæo confuderunt. Vide quæ annotavimus ad Rutil. Lup. I, p. 26. »

150.

Athenæus XV, p. 698, A: Πολέμων δ' ἐν τῷ δωδεκάτῳ πρὸς τὸν Τίμαιον περὶ τῶν τὰς παρωδίας γεγραφότων ἱστορίων τάδε γράφει· « Καὶ τὸν Βοιωτὸν δὲ καὶ τὸν Εὐβοῖον τοὺς τὰς παρωδίας γράψαντας λογιῶν· ἂν φήσαιμι διὰ τὸ παίζειν ἀμφιδεξίων καὶ τῶν προγενεστέρων ποιητῶν ὑπερέχειν ἐπιγεγονότας, εὐρέτην μὲν οὖν γένους Ἰππώνακτα φατέον τὸν ἱαμβοποιόν, etc. »

Procul dubio in postrema historiarum parte horum poetarum, præsertim Bæoti, sicut ipse ab Agathocle patria pulsus, mentionem fecit. « Atque suspicor, ait Preller. ad Polemonem p. 79, Timæum ita de his scriptoribus dixisse, quasi primi condiderint parodiam, ideoque Polemonem maxime hoc urgere, fuisse etiam ante eos, qui parodiam scripserint. »

DE PYRRHO.

151.

Polyb. XII, 4, 6: Καὶ μὲν ἐν τοῖς περὶ τοῦ Πύρ-

147.

Timæus ait, septem millia, seu, ut alii literis tradiderunt, circiter quatuor millia. Hic enim tyrannus fidem et jusjurandum perpetuo flocci pendebat, viresque sibi non ex stipantibus eum copiis, sed ex infirmitate subditorum comparabat, magis socios quam hostes reformidans.

148.

Agathocles, quum plurimas diversissimasque cardes imperii sui tempore edidisset, et crudelitati in suæ gentis homines impietatem in deos etiam accumulasset, dignum sceleribus exitum vitæ exhibuit, postquam duodetriginta annos in principatu, duo et septuaginta in vita exegerat, ut Timæus Syracusanus refert, et Callias, ipse etiam Syracusanus, duorum et viginti librorum auctor, Antander præterea, Agathoclis frater, qui etiam historias scripsit.

149.

Quid vero opus est de Timæo loqui, quum etiam illi

heroes (Xenophontem dico et Platonem), quanquam ex Socratica erant palæstra, tamen, ob sensus tam abjectos, sui ipsorum aliquando obliviscuntur? Ille quidem (sc. Xenophon) in libro de Republica Lacedæmoniorum scribit: « Illorum sane vocem minus posses audire, quam lapidearum statuarum, oculos minus flectere quam arearum: verecundiores autem illos putares etiam ipsis, quæ in oculis sunt, virginibus, » etc. Timæus quidem, ut qui furtivum aliquod attigerit, ne hoc quidem frigidum dictum Xenophonti reliquit: nempe dicit de Agathocle etiam hoc, « illum consobrinam alteri in conjugio datam ab ipsis muneribus nuptialibus abripuisse, et abiisse: Quod quis fecisset, qui in oculis virginibus (pupillas), non scorla, haberet? »

DE PYRRHO.

151.

Rursus in Pyrrhi historia ait Romanos sua adhuc ætate

ρου πάλιν φησὶ, τοὺς Ῥωμαίους ἔτι νῦν ὑπόμνημα ποιουμένους τῆς κατὰ τὸ Ἴλιον ἀπωλείας, ἐν ἡμέρᾳ τινὶ κατακοντίζειν ἵππον πολεμιστὴν πρὸ τῆς πόλεως ἐν τῷ Κάμπῳ καλουμένῳ, διὰ τὸ τῆς Τροίας τὴν ἄλωσιν διὰ τὸν ἵππον γενέσθαι τὸν δούριον προσαγορευόμενον· πρᾶγμα πάντων παιδαριωδέστατον· οὕτω μὲν γὰρ δεήσει πάντας τοὺς βαρβάρους λέγειν Τρώων ἀπογόνους ὑπάρχειν· σχεδὸν γὰρ πάντες, εἰ δὲ μὴ, οἳ γε πλείους, ὅταν ἡ πολεμεῖν μέλλωσιν ἐξ ἀρχῆς, ἡ διακινδυνεύειν πρὸς τινος ὀλοσχερώς, ἵππον προθύονται καὶ σφαγιάζονται, σημειούμενοι τὸ μέλλον ἐκ τῆς τοῦ ζώου πτώσεως.

OLYMPIONICARUM UT VIDETUR FRAGMENTA.

152.

Censorin. De die nat. c. 21: *Nunc vero id intervallum temporis tractabo, quod Istorichon Varro appellat. Hic enim tria discrimina temporum esse tradit. Primum, ab hominum principio ad cataclysmum priorem: quod propter ignorantiam vocatur ἄδηλον. Secundum, a cataclysmo priore ad Olympiadem primam; quod, quia in eo multa fabulosa referuntur, μυθικὸν appellatur; tertium a prima Olympiade ad nos, quod dicitur Istorichon, quia res in eo gestæ veris historiis continentur. Primum tempus, sive habuit initium, sive semper fuit, certe quot annorum sit, non potest comprehendere. Secundum non plane quidem scitur, sed tamen ad mille circiter et DC annos esse creditur. A priore scilicet cataclysmo, quem Ogygium dicunt, ad Inachi regnum anni circiter CCCC, hinc ad Olympiadem primam paullo plus CCCC. Quos solos, quamvis mythici temporis postremos, tamen quia a memoria scriptorum proximos, quidam certius definire voluerunt. Et quidem Sosibius scripsit, esse CCCXCV. Eratosthenes autem, septem et CCCC.*

captum Ilium commemorantes, die quadam jaculis confingere solitos bellatorem equum ante urbem in eo loco, qui Campus dicitur, propterea quod Troja olim ligneo equo capta fuerit. Est autem affirmatio hæc plane puerilis. Sic enim oporteret omnes barbaros Trojanorum posteros appellare: cuncti enim, vel certe plerique, quum vel bellum suscipiunt, vel prælium omnibus copiis cum aliquo commissuri sunt, equo cæso litant, ut rem futuram ex equi casu divinent.

OLYMPIONICARUM UT VIDETUR FRAGMENTA.

153.

A Troja capta ad descensum Heraclidarum, annos centum viginti, vel centum octoginta. Ab eo usque ad Euænetum Athenis summum gerentem magistratum, cujus tempore dicunt Alexandrum trajecisse in Asiam, ut Phanias quidem, anni septingenti quindecim: ut Ephorus autem, septingenti triginta quinque: ut autem Timæus et

Timæus CCCCXVII. Aretes DXIV, et præterea multi diverse, quorum etiam ipsa dissensio incertum esse declarat.

Ad Olympionicas referri possit etiam fr. de Lycurgo 47,

153.

Clem. Alex. Strom. I, p. 403, 8 Oxon. (p. 33, A. Sylb.): Ἀπὸ Τροίας ἀλώσεως ἐπὶ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι, ἡ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα. Ἀπὸ τούτου ἐπὶ Εὐαίνετον ἄρχοντα, ἐφ' οὗ φασιν Ἀλεξάνδρον εἰς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι, ὡς μὲν Φανείας, ἐπὶ ἑπταχόσια δεκαπέντε· ὡς δὲ Ἐφορος, ἐπταχόσια τριακονταπέντε· ὡς δὲ Τίμαιος καὶ Κλείταρχος, ὀκταχόσια εἴκοσι· ὡς δὲ Ἐρατοσθένης, ἐπταχόσια ἐξήκοντα τέσσαρα.

154.

Schol. Pind. Pyth. II, Inscr. Τῷ αὐτῷ ἱέρωνι ἄρματι: Καὶ οὗτος δ' ἐπινίκιος ἱέρωνι ἐπιγέγραπται, νικήσαντι ἄρματι. Ἀδελφὸν δὲ, εἰς ποῖον ἀγῶνα διαστασίασται γὰρ οὐ μετρίως τοῖς πρὸ ἡμῶν. Οἳ μὲν γὰρ οὐδὲ θλῶς αὐτὸν φασιν ἐπινίκιον εἶναι· Τίμαιος δὲ, θυσιαστήριον (sic Bæckh. pro vulg. χαριστήριον) Καλλίμαχος δὲ, Ὀλυμπιακόν, etc.

155.

Idem ad Nem. I inscr.: Τίμαιος τὸν ἐπινίκιον Ὀλυμπιακὸν εἶναι τοῦτον φησιν, ἁμαρτάνων. Οὐ γὰρ Πίνδαρος ἀντικρὺς Νεμειακὸν αὐτὸν εἶναι φησιν (18, 9).

Ἄρμα δ' ὀτρύνει Χρομίου Νεμέα τ' ἱσχυράσιν νικασίας, etc.

FRAGMENTA SEDIS INCERTÆ

156.

Ælian. H. A. XVII, 15: Τίμαιος δὲ καὶ Νεοκλῆς ὁ ἱατρὸς λέγουσι τὰς φρύνας δύο ἥπατα ἔχειν· καὶ τὸ μὲν ἀποκτείνειν, τὸ δὲ ἐκείνου πεφυκέναι ἀντίπαλον· σώζειν γάρ.

Clitarchus, octingenti viginti: ut denique Eratosthenes septingenti septuaginta quatuor.

154.

Etiam hocce carmen epinicium « Hieroni » inscribitur, qui curru victoriam reportavit, quo vero ludo non satis liquet. Valde enim discrepant, qui ante nos de hac re egerunt. Sunt etiam, qui omnino negent carmen esse epinicium. Timæus in sacrificiis ad altare cantatum esse dicit, Callimachus vero Olympiacum, etc.

155.

Timæus hoc epinicium Olympiacum esse dicit; quare fallitur, nam Pindarus contra Nemeum esse dicit.

FRAGMENTA SEDIS INCERTÆ.

156.

Timæus et Neocles medicus rubetas dicunt duo jecora habere, quorum alterum occidat, alterum illi adversam salutem afferat.

157.

Jul. Pollux Onom. II, 29 sq. : Ἐκαλεῖτο δέ τις κούρα καὶ Ἐκτόρειος κόμη. Περὶ ἧς φησιν Ἀναξίλαος, τὴν Ἐκτόρειον τὴν ἐφ' ἡμέρον κόμην. Τίμαιος δὲ τὴν κουράν ταύτην προεστᾶλθαι μὲν δεῖν περὶ τὸ μέτωπον λέγει, περιχεύσθαι δὲ τῷ τραχήλῳ.

158.

Schol. Venet. Homer. II. Σ, 269: Τῷ δὲ τετάρτῳ ἔθηκε δύο χρυσοῖο τάλαντα] ἡ διπλῇ, ὅτι οὐκ ἴσον τῷ καθ' ἡμᾶς ταλάντῳ καὶ παρὰ τοῖς ἀρχαίοις ἦν. Ὡς γὰρ ἦσσαν τοῦ τρίποδος καὶ τοῦ ἵππου καὶ τοῦ

λέβητος τίθεται. Τὸ δὲ τάλαντον νῦν μὲν ρα' δραχμὰς ἔχει· τὸ δὲ παλαιὸν δ' μὲν Πολέμαρχος, τεσσάρων δραχμῶν· Θεόφραστος δὲ, δεκατεσσάρων· Τίμαιος δὲ, εἰκοσιτεσσάρων.

159.

Athenæus XIV, p. 659, C: Τὸν δὲ Μαίσωνα Πολέμων ἐν τοῖς πρὸς Τίμαιον ἐκ τῶν ἐν Σικελίᾳ φησὶν εἶναι Μεγαρέων καὶ οὐκ ἐκ τῶν Νισαίων. Videtur igitur Timæus Mæsonis histrionis et poetæ comici mentionem faciens Sicula et Nisæa Megara confudisse: v. Preller. l. l. p. 84.

157.

Et coma Hectoræa, quam Anaxilaus Luxuriantem comam vocat. Timæus vero huiusmodi cæsariem erectam esse oportere ait circa frontem, collo autem circumfundi.

158.

Talentum nunc quidem continet centum viginti drachmas, vetus vero talentum secundum Polemarchum, quatuor, secundum Theophrastum quatuordecim, secundum Timæum viginti quatuor drachmas continebat.

Fragm. 66, p. 207, b, lin. 12 in græcis post verba οὐ προσίχοντο adde: οὔτε τοῦ ἱεροῦ ἐξήρχοντο; et in latinis pro nisi noctu lege: neque templo nisi noctu egrediebantur.

EPHORI FRAGMENTA.

PROOEMIA.

1.

Polybius IV, 20: Οὐ γὰρ ἡγητέον, μουσικὴν, ὡς Ἐφορός φησιν ἐν τῷ προοιμίῳ τῆς ὅλης πραγματείας, οὐδαμῶς ἀρμόζοντα λόγον αὐτῷ ῥίψας, ἐπ' ἀπάτῃ καὶ γοητεία παρεισῆχθαι τοῖς ἀνθρώποις. Cf. Athenæus XIV, p. 626, et Agrippa De Vanit. Scient. c. 17.

2.

Harpocration: Ἀρχαίως, Ἰσοκράτης Πανηγυρικῶν· «Τὰ τε παλαιὰ καὶ νῦν διεξιλέσθαι, καὶ περὶ τῶν νεωστὶ γεγεννημένων ἀρχαίως εἰπεῖν.» Ἐνιοὶ μὲν φασὶ σημαίνειν ἀρχαιοτρόπως, τουτέστιν ἀρχαιοτέροις ὀνόμασι χρῆσθαι. Ἐφορος ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Ἱστοριῶν τρόπον τινὰ ἐξηγήσατο, φησὶ (l. φήσας) περὶ τῶν ἀρχαίων πραγμάτων τοὺς νεωτέρους διεξέρχεσθαι. «Περὶ μὲν γὰρ τῶν καθ' ἡμᾶς γεγεννημένων, φησὶ, τοὺς ἀκριδέστατα λέγοντας πιστοτάτους ἡγούμεθα, περὶ δὲ τῶν παλαιῶν τοὺς οὕτω διεξιόντας ἀπιθανωτάτους εἶναι νομίζομεν, ὑπολαμβάνοντες οὔτε τὰς πράξεις ἀπάσας, οὔτε τῶν λόγων τοὺς πλείστους εἶχός εἶναι μνημονεύεσθαι διὰ τοσούτων.» Cf. idem v. Καίνως et Suidas v. Καίνος, et Phot. Lex. p. 94.

3.

Polybius XII, 27: Ὁ μὲν γὰρ Ἐφορός φησιν, εἰ

δυνατὸν ἦν αὐτοὺς (scil. rerum scriptores) παρῆναι πᾶσι τοῖς πράγμασι, ταύτην δὲ διαφέρειν πάλῳ τῶν ἐμπειριῶν.

4.

Polybius IX, 1: Τὸν μὲν γὰρ φιλήκρον ὁ γεωλογικὸς τρόπος ἐπισπᾶται· τὸν δὲ πολυπράγμονα καὶ περιττὸν ὁ περὶ τῆς ἀποικίας καὶ κτίσεως καὶ συγγενείας καθάπου καὶ παρ' Ἐφορῷ λέγεται, τὸν δὲ πολιτικὸν, ὁ περὶ τὰς πράξεις τῶν ἐθνῶν καὶ πόλεων καὶ δυναστῶν.

5.

Stephanus Byz. s. v. Βοιωτία: Ἐφορος εἰρηκεῖται ὅτι Ἀθηναῖοι περὶ τὴν ναυτικὴν, Θετταλοὶ περὶ τὴν ἱππικὴν ἐμπειρίαν, Βοιωτοὶ περὶ τὴν τῆς γυμνασίας ἐπιμελείαν, Κυρηναῖοι δὲ περὶ τὴν εἰρηνικὴν ἐπιστήμην ἡσχόληνται· ἡμεῖς δὲ περὶ τὴν τῶν νόμων εὐταξίαν. Cf. Eustath. ad Dionys. Perieg. v. 428; Maxim. Tyr. Dissert. VIII, p. 85.

6.

Diodorus Siculus I, 9: Περὶ πρώτων δὲ τῶν Βαρβάρων διεξιμένῳ, οὐκ ἀρχαιοτέροις αὐτοὺς ἡγούμενοι τῶν Ἑλλήνων καθάπερ Ἐφορος εἰρηκεῖται, ἀλλ' ἐπιδιόχευον βουλόμενοι τὰ πλείστα τῶν περὶ αὐτοὺς, ὅπως ἀρξάμενοι τῶν παρὰ τοῖς Ἑλλήσι ἱστορουμένων μηδεμίαν ἐν ταῖς ἀρχαιολογίαις ἑτερογενῆ πρᾶξιν παρεμβάλομεν.

1.

Neque enim arbitrari debemus, quod Ephorus in præfatione universi sui operis scripsit, vocem effutiens minime ipso dignam: Musicam ad fraudem et deceptionem fuisse inter homines introductam.

2.

Ἀρχαίως, apud Isocratem Panegyrico: «Tum vetera nova ratione persequi, et de recens actis antiquo more dicere.» Sunt qui ἀρχαίως significare velint ἀρχαιοτρόπως, id est, antiquis vocabulis uti; quod Ephorus libro primo historiarum, quum recentiores ait scriptores de vetustis rebus disserere, quodam modo exposuit. «Qui de rebus memoriam nostra gestis, inquit, accuratissime disserunt, fide dignissimos censemus; at qui res antiquas eodem modo narrant, ad persuadendum ineptissimos putamus: animo præsumentes verisimile non esse, neque omnia facta, nec pleraque dicta tam copiose referri.»

3.

Nam Ephori dictum est, Si posset fieri, ut ipsi, qui scribunt, rebus gerendis omnibus interessent, hanc demum fore

ex omnibus præstantissimam illas cognoscendi rationem.

4.

Etenim qui una legendi voluptate ducuntur, eos (deorum heroumque) generationes attrahunt; multiplicis et reconditæ doctrinæ curiosos, sermo de coloniis antiquis, de conditu urbium, de populorum inter ipsos cognatione; quemadmodum et apud Ephorum alicubi legitur. Virum vero politicum res gestas scire juvat nationum, civitatum, et eorum qui populis dominantur.

5.

Bæotia.... Verum narrat Ephorus, Athenienses ad nauticam, Thessalos ad equestrem, Bæotos ad gymnasticam. Cyrenæos autem ad curulem artem se applicuisse: nos autem (Cumani) legibus bene constituendis studemus.

6.

De barbaris autem nationibus primum dicemus, non quod eos antiquiores Græcis arbitramur, ut Ephorus asseruit; sed plerasque res eorum præmittere volumus, ut postea Græcorum historiam ingressi nihil in horum antiquitatibus alienum immisceamus.

7.

Clemens Alexandr. Strom. I, p. 404 : Ἐφορος δὲ καὶ ἄλλοι πολλοὶ τῶν ἱστορικῶν καὶ ἔθνη καὶ γλώσσας πέντε καὶ ἐβδόμηκοντα λέγουσιν εἶναι, ἐπακούσαντες τῆς φωνῆς Μωσέως λεγούσης· Ἦσαν δὲ πᾶσαι αἱ ψυχαὶ ἐξ Ἰακώβ πέντε καὶ ἐβδόμηκοντα, αἱ εἰς Αἴγυπτον καταλθοῦσαι. « Ex ipsis potius Ægyptiorum traditis illam hausisse famam Ephorum, fidem facit Horapollo I, 14 : Οἰκουμένην δε γράφοντες, κυνοκέφαλον ζωγραφοῦσιν, ἐπειδὴ ἐβδόμηκοντα δύο χώρας τὰς ἀρχαίας φασὶ τῆς οἰκουμένης. » Marx.

LIBER I.

ΗΡΑΚΛΕΙΔΩΝ ΚΑΘΟΔΟΣ.

8.

Theo Prog. p. 12 : Διηγημάτων μὲν μυθικῶν καὶ παρὰ Ἐφώρῳ ἐν τῇ πρώτῃ, τὸ περὶ τῶν πεντήκοντα Θεστίου θυγατέρων, αἷς ἀπάσαις παρθένοις οὖσαι φησὶν ἅμα μιγῆναι τὸν Ἡρακλέα.

9.

Schol. Apollonii Rhod. I, vs. 1168 : Ἐφορος ἐν πρώτῳ παραδίδωκεν αὐτὸν (Herculem) δι' Ὀμφάλην καταλελεῖσθαι. Idem vs. 1289 : Ἐφορος ἐν τῇ ε' (leg. α') φησὶν αὐτὸν ἐκουσίως ἀπολελεῖσθαι πρὸς Ὀμφάλην τὴν Λυδῶν βασιλεύουσαν.

9 a.

Plutarch. Camill. 19 : Thargelionis dies vigesimus tertius felix Græcis, infaustus sæpius barbaris fuit : Καὶ Καρχηδόνιοι περὶ Σικελίαν ὑπὸ Τιμολέοντος ἡττῶντο τῇ ἐβδόμῃ φθίνοντος· περὶ τὴν δεκάτην καὶ τὸ Ἴλιον ἀλῶναι, ὡς Ἐφορος καὶ Καλλισθένης καὶ Δαμάστας καὶ Φύλαρχος ἱστορήκασιν. Cf. Elian. V. H. II, 24.

7.

Ephorus autem et alii multi historici, et gentes et linguas dicunt septuaginta quinque, quum audiissent vocem Mosis dicentis : Erant autem omnes animæ ex Jacob septuaginta quinque, quæ descenderunt in Ægyptum.

LIBER I.

HERACLIDARUM DESCENSUS.

8.

Narrationes autem fabulosæ. . et illa de quinquaginta Thestiadibus, apud Ephorum in primo, cum quibus, quum adhuc essent virgines, universis simul Herculem concubuisse existimat.

9.

Ephorus libro primo dicit Herculem volentem remansisse apud Omphalen, Lydorum reginam.

9 a.

Et Carthaginienses in Sicilia a Timoleonte victi sunt die septimo ultimæ mensis decadis; eodem die Ilium quoque captum esse perhibetur, ut Ephorus, Callisthenes, Damastes, Phylarchus narraverunt.

10.

Dyman, tribus Doriensium. Fuerunt autem tres, Hyl-

10.

Stephanus Byz. : Δυμᾶν, φύλον Δωριέων· ἦσαν δὲ τρεῖς, Ὑλλεῖς καὶ Πάμφυλοι καὶ Δυμᾶνες, [ἐξ Ἡρακλέους, καὶ προστετέθη ἡ Ὑρνίθια,] ὡς Ἐφορος α'. « Αἰγίμιος γὰρ ἦν τῶν περὶ τὴν Οἴτην Δωριέων βασιλεὺς· ἔσχε δὲ δύο παῖδας Πάμφυλον καὶ Δυμᾶνα, καὶ τὸν τοῦ Ἡρακλέους Ὑλλον ἐποίησατο τρίτον, χάριν ἀποδίδους, ἀνθ' ὧν Ἡρακλῆς ἐκπεπτωκότα κατήγαγεν. » Οἱ οἰκοῦντες, Δυμᾶνες· καὶ Δυμάνις τὸ θηλυκὸν καὶ Δύμεινα.

11.

Schol. Pindari Pyth. V, 101 : Ἀπὸ Σπάρτας ὄθεν γεγενναμένοι Ἴκοντο Θήρανδε φῶτες Αἰγείδαι ἐμοὶ πατέρες, οὐ Θεῶν ἄτερ.] Διτταὶ αἱ τῶν Θήρην Αἰγείδων εἰς Σπάρτην ἀφίξεις· προτέρα μὲν ἡ σὺν τοῖς Δωριεῦσι καὶ Ἀριστοδήμῳ, ἥς μέμνηται Ἐφορος ἐν τῇ πρώτῃ λέγων, Ὑλλον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς ἀποτυχόντας τῆς ἐπὶ Σπάρτην στρατείας ἐπερωτᾶν τὸν θεὸν τίνας τῶν Ἑλλήνων ποιήσονται πρὸς τὴν καθόδον συμμάχους· τὸν δὲ ἀνελεῖν, τοὺς ὑπὸ Ἡρακλέους εὐεργετηθέντας· πρώτους δὲ τούτους κελεῦσαι Αἰγείδας παρακαλεῖν· ὑπολαμβάνοντας δὲ ταῦτα εὐλόγως προστεταχέναι τὸν θεὸν ἔλθεῖν εἰς τὰς Ἀθήνας πρῶτον εἰδότας Θεσέα τὸν Αἰγέως μέγιστον πάντων ὑφ' Ἡρακλέους εὐεργετημένον, εἰ δ' ἔχειν τὴν μαντείαν νομίζοντας καὶ πρώτους τοὺς Θεσέως τοῦ Αἰγέως ἀπογόνους ἐκάλουν πρὸς τὸ μὴ τῆς καθόδου διαμαρτεῖν.

12.

Schol. Euripid. Phœniss. vs. 7, de Harmonia : Ἐφορος δὲ Ἠλέκτρας καὶ Ἀτλαντος αὐτὴν εἶναι λέγει· Κάδμον δὲ παραπλέοντα τὴν Σαμοθράκην ἄρπάσαι αὐτὴν· τὴν δὲ ἐς τιμὴν τῆς μητρὸς ὀνομάσσει

lenses, Pamphyli, et Dymanes [ex Hercule, addita etiam est Hyrnithia], teste Ephoro libro primo : « Ægimius « enim circa Cētam Doriensium erat rex : geminos autem « habuit filios Pamphylium et Dymana, et Hyllum Hercu- « lis filium tertium adoptavit, hanc gratiam referens ideo, « quod ipsum Hercules regno ejectum restituerat. » Incolæ, Dymanes et genere feminino Dymanis et Dymæna.

11.

Duæ sunt Ægidarum ex Thebis in Spartam expeditiones. Et prior quidem cum Doriensibus facta est et cum Aristodemo; de qua tradit Ephorus libro primo, Hyllum atque reliquos, quibus diremta esset in Spartam expeditio, quævisse ex deo, quinam Græcorum ad reditum tentandum societate sibi adjungendi essent; hunc vero respondisse, eos, in quos Hercules beneficia contulisset, et primos jussisse Ægidas auxilio advocari. Existimarunt autem prudenter deum mandasse ut primum Athenas profiscerentur, memores Theseum omnium maxime ab Hercule beneficiis auctum esse; ideoque ratos bene percepisse oraculum, primos Thesei, qui est Ægei filius, nepotes advocasse, ne frustra reditum tentarent.

12.

Ephorus Harmoniam Electræ et Atlantis filiam dicit, eamque raptam esse a Cadmo Samothraciam præterna-

τὰς Ἡλέκτρας πύλας· καὶ νῦν ἔτι ἐν τῇ Σαμοθράκῃ ζητοῦσιν αὐτὴν ἐν ταῖς ἑορταῖς. Quæ ad primum librum Marx retulit, quod post mortem Eurysthei Heraclidæ habitasse dicuntur ad portas Electridas. V. Pherecyd. ap. Anton. Lib. c. 23.

13.

Schol. Pindar. Pyth. I. I. (v. Fr. 11): "Ἐπειτα Ἐφορός φησιν τὸν Ἀριστόδημον διὰ τῆς Βοιωτίας πορευόμενον καταλαβεῖν θύοντάς τινες τῶν Θηβαίων παρὰ τὴν ὁδὸν, καὶ τοῦ κήρυκος ἀκούσαντα τοῖς Αἰγείδαις εὐχομένου τὰ ἀγαθὰ, λαβεῖν περὶ τῆς μαντείας ἔννοιαν, καὶ νομίσαντα δεῖν, ἐπειδὴ τοὺς Ἀθήνηθεν Αἰγείδας πρῶτους παρακαλοῦντες διήμαρτον, τοὺς ἐκ τῶν Θηβῶν συμμάχους μετελθεῖν προτέρους· κατὰ τύχην δὲ ταύτῃ τῇ στρατείᾳ τῶν Ἡρακλειδῶν τὴν Πελοπόννησον κατασχόντων, ἡγοῦντο τὸ μαντεῖον εἰρησθαι περὶ τῶν ἐν Θήβαις Αἰγείδων.

« Et alium Pindari locum illustrem Ephorus exposuisse videtur, Isthm. VII, 18, ubi *Thebas* alloquitur: "Ἡ Δωρίδ' ἀποικίαν ἀνίκ' ὄρθῳ Ἔστασας ἐπὶ σφυρῷ Λακεδαιμονίων, ἔλον δ' Ἀμύκλας Αἰγείδαι, σέθεν ἔχγονοι, Μαντεύμασι Πυθίοις. » Marx.

14.

Strabo IX, p. 653, de Naupacto: Ὀνόμασται δ' ἀπὸ τῆς ναυπηγίας τῆς ἐκεῖ γενομένης, εἴτε τῶν Ἡρακλειδῶν ἐκεῖ ναυπηγησαμένων, εἴθ', ὥς φησιν Ἐφορος, Λοκρῶν ἔτι πρότερον παρασκευασάντων. Eadem Eustathius ad Il. B, 276. Negligentius Steph. Byz. v. Ναύπακτος, ἀπὸ ναυπηγίας τῶν Ἡρακλειδῶν, ὥς Στράβων καὶ Ἐφορος.

15.

Strabo VIII, p. 547 seqq. edit. Almelov.:

vigante; hanc vero in matris honorem portas Electridas appellasse; atque etiam nunc Samothraces festis suis eam quaerunt.

13.

Deinde Ephorus tradit Aristodemum per Bœotiam proficiscentem deprehendisse Thebanorum aliquos ad viam sacrificantes, et quum audiisset præconem Ægidis salutem precantem, de oraculo cogitasse, atque quoniam Ægidis Athenis in auxilium advocatis, conatu excidissent, in animum sibi induxisse, Thebanos potius Ægidis adsciscendos esse. Et quum Heraclidæ secunda fortuna utentes hac expeditione Peloponnesi potirentur, oraculum de Thebanis Ægidis pronuntiatum esse statuerunt.

14.

A navibus ibi compactis appellata est (Naupactus): sive ibi classem Heraclidæ sunt fabricati, sive iis priores Locri, quod Ephorus putat.

Naupactus,..... sic dicta quod Heraclidæ ibi classem compegerint, auctoribus Ephoro et Strabone.

15.

Quam subijciam, Ephori est narratio. Ætolus a Salmo-neo Epeorum atque Pisæorum rege ex Elea ejectus, in Ætoliam abiit, eique hoc a se nomen fecit, et quæ ibi sunt urbes condidit. Ab hoc genus duxit Oxyli, amicitia junctus Temeno Heraclidæ et ejus comitatui: his ille

Ταῦτα Ἐφορος δὲ φησιν, Αἰτωλὸν ἐκπεσόντα ἐπὶ Σαλμωνέως τοῦ βασιλέως Ἐπειῶν τε καὶ Πισαῶν ἐκ τῆς Ἡλείας εἰς τὴν Αἰτωλίαν, ὀνομάσαι τι ἐξ αὐτοῦ τὴν χώραν, καὶ συνοικίσαι τὰς αὐτοῦ πόλεις· τούτου δ' ἀπόγονον ὑπάρξαντα Ὀξύλον φίλον τοῖς περὶ Τήμενον Ἡρακλειδαῖς, ἡγήσασθαι τε τῶν ὁδῶν κατιούσιν εἰς Πελοπόννησον, καὶ μερίσαι τὴν πολέμιν αὐτοῖς χώραν, καὶ τὰλλα ὑποθέσθαι τὰ περὶ τὴν κατάκτησιν τῆς χώρας· ἀντὶ δὲ τούτων λαβεῖν χάριν, τὴν εἰς τὴν Ἡλείαν κάθοδον προγονικὴν οὔσαν· κατελθεῖν δὲ ἀθροίσαντα στρατιάν ἐξ Αἰτωλίας ἐπὶ τὰς κατέχοντας Ἐπειοὺς τὴν Ἥλιν· ἀπαντησάντων δὲ τῶν Ἐπειῶν μεθ' ὅπλων, ἐπειδὴ ἀντίπαλοι ἦσαν αἱ δυνάμεις, εἰς μονομαχίαν προελθεῖν κατὰ ἔθος τι παλαιὸν τῶν Ἑλλήνων, Πυραΐχμην Αἰτωλὸν, Δέγμενον δ' Ἐπειόν· τὸν μὲν Δέγμενον μετὰ τόξου ψύλον, ἐκ περιεσόμενον βραδίως ὀπλίτου διὰ τῆς ἐκτεβολίας· τὸν δὲ μετὰ σφενδόνης καὶ πήρας λίθων, ἐπειδὴ κατέματι τὸν δόλον· τυχεῖν δὲ νεωστὶ ὑπὸ τῶν Αἰτωλῶν εἰρημένον τὸ τῆς σφενδόνης εἶδος μακροβολωτέρα; ὃ οἶσιν τῆς σφενδόνης, πεσεῖν τὸν Δέγμενον, καὶ κατασχῆναι τοὺς Αἰτωλοὺς τὴν γῆν, ἐκβαλόντας τοὺς Ἐπειοὺς παραλαβεῖν δὲ καὶ τὴν ἐπιμέλειαν τοῦ ἱεροῦ τοῦ Ὀλυμπίου, ἣν εἶχον οἱ Ἀχαιοί· διὰ τε τὴν Ὀξύλου φιλίαν πρὸς τοὺς Ἡρακλειδας, συνομολογηθῆναι βραδίως ἐκ πάντων μεθ' ὅρκου τὴν Ἡλείαν ἱερὰν εἶναι τοῦ Διός· τὸν δ' ἐπιόντα ἐπὶ τὴν χώραν ταύτην μεθ' ὅπλων, ἐναγῇ εἶναι· ὥς δ' αὐτως ἐναγῇ καὶ τὸν μετ' ἐπαμύνοντα εἰς δύναμιν· ἐκ δὲ τούτου καὶ τοὺς κτίσαντας τὴν Ἡλείων πόλιν ὕστερον, ἀτειχίστον εἶναι, καὶ τοὺς δι' αὐτῆς τῆς χώρας ἰόντας στρατοπέδῳ, τὰ ὅπλα παραδόντας, ἀπολαμβάνειν μετὰ τὴν ἐκ τῶν ὁδῶν ἐκβασιν (Cf. Polyb. IV, 73; Diodor. XIV, 17;

revertentibus in Peloponnesum itinerum ductor, et hostium agros distribuit aliaque subiecit consilia ad potiusdum ea regione pertinentia. Pro qua ei opera id relatum est gratiæ, ut in Elidem postliminio reduceretur majorum suorum jure ad se pertinentem. Rediit ergo contracto adversum Epeos Elidem tunc tenentes exercitu Ætolorum. Quumque armati occurrissent Epei, et par esset utrique exercitui robur, vetusta quadam Græcorum consuetudine ad singulare certamen progressi sunt, Pyrrachma Ætolus, et Degmenus Epeus: hic levi armatura fretus, soloque instructus arcu, quod eminens sagittis se facile victoriam a gravis armaturæ adversario speraret reportaturum; ille funda, marsupioque lapidum pleno (recens tum bono casu invento ab Ætolis fundæ usu), ubi dolum animadvertit. Quia vero fundæ longius quam arcus perferuntur jactus, cecidit Degmenus, et expulsis Epeis Ætoli eam obtinuerunt regionem. Idemque templi etiam tum Olympici susceperunt procurationem ante ab Achæis obitam; et propter Oxyli cum Heraclidis amicitiam nullo negotio impetratam ab universis fuit, ut jurejurando interposito profiterentur Eleorum ditionem Jovi esse sacram: qui eam armata vi incesset, nefarium habendum: eodemque loco, qui id scelus non pro virili ulcisceretur. Unde consecutum est, ut, qui urbem Elidem postea temporis condiderunt, nullis eam cingerent muris: et qui exercitu per Eleam iret.

Pausan. V, 8). Ἰριτόν τε θεῖναι τὸν Ὀλυμπιακὸν ἀγῶνα, ἱερῶν ὄντων τῶν Ἡλείων· ἐκ δὲ τῶν τοιούτων αὐξήσιν λαβεῖν τοὺς ἀνθρώπους· τῶν γὰρ ἄλλων αἰὲν πολεμούντων πρὸς ἀλλήλους, μόνοις ὑπάρχει πολλὴν εἰρήνην· οὐκ αὐτοῖς μόνον, ἀλλὰ καὶ τοῖς ξένοις, ὥστε καὶ εὐανδρῆσαι μάλιστα πάντων παρὰ τοῦτο. Φειδῶνα δὲ τὸν Ἀργεῖον, δέκατον μὲν ὄντα ἀπὸ Τημένου, δυνάμει δ' ὑπερβεβλημένον τοὺς κατ' αὐτὸν, ἀφ' ἧς τὴν τε λῆξιν ὅλην ἀνέλαβε τὴν Τημένου διεσπασμένην εἰς πλείω μέρη· καὶ μέτρα ἐξεῦρε τὰ Φειδῶνεια καλούμενα, καὶ σταθμοὺς, καὶ νόμισμα κεχαραγμένον, τό τε ἄλλο, καὶ τὸ ἀργυροῦν· πρὸς τούτοις, ἐπιθέσθαι καὶ ταῖς ὑφ' Ἡρακλέους αἰρεθείσαις πόλεσι, καὶ τοὺς ἀγῶνας ἀξιοῦν τιθέναι αὐτὸν, οὓς ἐκεῖνος ἔθηκε· τούτων δὲ εἶναι καὶ τὸν Ὀλυμπιακόν· καὶ ὁ βιασάμενον ἐπελθόντα θεῖναι αὐτὸν, οὔτε τῶν Ἡλείων ἐχόντων ὅπλα ὥστε κωλύειν, διὰ τὴν εἰρήνην, τῶν τε ἄλλων κρατουμένων τῇ δυναστείᾳ· οὐ μὲν τοὺς γε Ἡλείους ἀναγράψαι τὴν θέσιν ταύτην· ἀλλὰ καὶ ὅπλα κτήσασθαι διὰ τοῦτο, καὶ ἀρξαμένους ἐπικουρεῖν σφίσι αὐτοῖς· συμπράττειν δὲ καὶ Λακεδαιμόνιους, εἴτε φθονήσαντας τῇ διὰ τὴν εἰρήνην εὐτυχίᾳ, εἴτε καὶ συνεργοὺς ἔξιν νομίσαντας πρὸς τὸ καταλῦσαι τὸν Φειδῶνα ἀφρητιμένον αὐτοὺς τὴν ἡγεμονίαν τῶν Πελοποννησίων, ἣν ἐκεῖνοι προεχέκτηντο· καὶ ὁ καὶ συγκαταλῦσαι τὸν Φειδῶνα· τοὺς δὲ συγκατασκευάσαι τοῖς Ἡλείοις τὴν τε Πισᾶτιν, καὶ τὴν Τριφυλίαν.

16.

Strabo VIII, c. 8, § 5, p. 597 fin.: Οὐκ ἄτοπον δ' ἴσως καὶ τοὺς οἰκιστὰς προσθεῖναι τῶν τὴν Πελοπόννησον οἰκούντων, οὓς εἶπεν Ἐφορος, τοὺς μετὰ τὴν Ἡρακλειδῶν χάθοδον· Κορίνθου μὲν Ἀλήτην, Σικυῶνος δὲ Φάληκην, Ἀγαίας δὲ Τισαμενὸν, Ἠλίδος δ' Ὀξύλον, Μεσσηνίας δὲ Κρεσφόντην, Λακεδαιμόνος

δ' Εὐρυσθένη καὶ Προκλῆ, Ἀργους δὲ Τήμενον, καὶ τῶν περὶ τὴν Ἀκτὴν Αἰγαῖον (?) καὶ Δηϊφόντην.

Cf. quæ habent Pausan. II, 18; VII, 6; Polyb. II, 41; Strabo VIII, p. 588; Scymnus Chius 530 sqq., qui omnes, monente Marxio, Ephorum ante oculos habuisse videntur.

17.

Schol. Platon. p. 368, in explicatione proverbii Διὸς Κόρινθος præter Aristophanem laudat καὶ Ἐφορον ἐν α' Ἱστοριῶν. Quare apponere liceat Schol. Pind. Nem. VII, 155: Ἀλήτης ἐλθὼν περὶ τῆς ἐν Κορίνθῳ βασιλείας προσῆλθε τῷ μαντεῖω τῷ ἐν Δωδώνῃ, ὃ ἐστὶ τοῦ Διὸς, καὶ ἔχρησεν αὐτῷ τότε κρατήσῃν, ὅτε τις δῶι βῶλον γῆς· ἐπιθέσθαι δὲ ἡμέρα πολυστεφάνῳ. Ἐλθὼν οὖν ἐν Κορίνθῳ ᾗτει τινὰ ἀγροῖχον ἄρτον ὁ Ἀλήτης. Ὁ δὲ λαβὼν βῶλον ἔδωκεν. Ἐτελεῖτο δὲ καὶ θυσία τοῖς νεχροῖς ἐν Κορίνθῳ, δι' ἣν τῆς πόλεως ἐν μνήμασιν οὔσης ἐπέρχεται ὁ Ἀλήτης, καὶ εὔρε Κρέοντος θυγατέρας περὶ συνθήκας γενομένας. Ἐφησέ τε, ἐὰν κρατήσῃ, ἔξιν τὴν νεωτέραν αὐτῶν πρὸς γάμον. Καὶ πείθεται ἡ κόρη, καὶ προδίδωσι τὴν πόλιν, τὰς πύλας ἀνοίξασα, καὶ κρατεῖ ὁ Ἀλήτης, καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν, Διὸς Κόρινθον, ἐπειδὴ διὰ τῆς μαντείας τοῦ Διὸς ἡ ἀρχὴ εἰς αὐτὸν ᾗλθε. De Alete Corinthiorum urbeposito cf. Pausan. II, 4, p. 193, Schol. Pind. Ol. XIII, 17, Conon. 26, Wesseling. ad Diodor. II, p. 636.

18.

Strabo VIII, p. 560: Φησὶ δ' Ἐφορος καὶ τοὺς κατασχόντας τὴν Λακωνικὴν Ἡρακλειδᾶς, Εὐρυσθένη τε καὶ Προκλῆ, διελεῖν εἰς ἕξ μέρη, καὶ πολίσαι τὴν χώραν· μίαν μὲν οὖν τῶν μερίδων τὰς

arma Eleis traderet, egressusque eorum fines reciperet; et Iphitus Olympicum certamen institueret consecratis ad hunc modum Eleis. Ista in causa fuerunt, cur Elei crederent. Reliquis enim continenter in se bella gerentibus, solis Eleis perpetua fuit pax; neque ipsis modo, sed et eorum hospitibus. Quamobrem maxima ibi hominum copia exstitit. At vero Phido Argivus, decimus a Temeno, et omnibus suæ tempestatis principibus potentia præstans (qua usus et totam Temeni successionem in plures divulgatas partes ad se recepit, et mensuras invenit, quæ Phidoneæ dicuntur, atque pondera, et monetam cum aliam, tum argenteam procudit): is ergo Phido præter alia facinora adortus est etiam eas urbes, quas quondam Hercules ceperat, sibi que hoc vindicavit ut ea ipse certamina procuraret, quæ ab Hercule fuerant instituta: de quorum numero fuit etiam Olympicum. Et quidem in Olympiam profectus obtinuit, ut ipse certamini isti præesset, quum neque Eleis ad propulsandum arma essent, in diuturna versatis pace, neque aliis, quos ille sua potentia oppresserat. Elei autem non retulerunt in tabulas istam certaminis celebrationem, sed armis paratis defendere sese coeperunt, usi ad hoc auxilio Lacedæmoniorum:

sive hi Eleorum felicitati a pace profectæ invidabant, sive horum subsidio se Phidonem sperabant dejecturos, qui ipsis pristinum in Peloponnesios principatum ademerat. Sane et ope usi Eleorum Spartani Phidonem everterunt et Eleis ad obtinendam Pisatidem ac Triphyliam adjuvamento fuerunt.

16.

Fortassis haud absurde eos commemoravero hic, qui ab Ephoro dicuntur conditores auctoresque civitatum in Peloponneso post reditum Heraclidarum. Hi fuerunt, Corinthi Aletes, Sicyonis Phalces, Achaiae Tisamenus, Elis Oxylus, Messenae Cresphontes, Lacedæmonis Eurysthenes ac Procles, Argorum Temenus, in littore sitæ regionis Aegæus et Deiphontes.

17.

Jovis Corinthus, prov. Ephorus libro primo Historiarum.

18.

Ephorus tradit Heraclidas Laconica potitos, Eurysthenem et Proclum, regionem in sex partes divisisse et urbibus frequentasse; atque harum partium unam, scilicet

Ἀμύκλας ἐξαίρετον δοῦναι τῷ προδόντι* αὐτοῖς τὴν Λακωνικὴν, καὶ πείσαντι τὸν κατέχοντα αὐτὴν, ὑπόσπονδον ἀπελθεῖν μετὰ τῶν Ἀχαιῶν εἰς τὴν Ἰωνίαν· τὴν δὲ Σπάρτην βασιλεῖον ἀποφῆναι σφίσι αὐτοῖς· εἰς δὲ τὰς ἄλλας πέμψαι βασιλέας, ἐπιτρέψαντας δέχεσθαι συνοίκους τοὺς βουλομένους τῶν ξένων, διὰ τὴν λειπανδρίαν· χρῆσθαι δὲ Λατὶ μὲν ὁ[χ]ρώματι, Ἐπιδαύρῳ (vel Γυθείῳ) δὲ ἐμπορίῳ διὰ τὸ εὐλίμενον, Αἴγυι δὲ πρὸς τοὺς πολεμίους [ἐπιτελισμῷ, ταύτην] γὰρ ἐμπορεῖν τοῖς κύκλῳ [πολεμίοις], Φαρίδι δὲ [εἰς συνόδους] ἀπὸ τῶν ἐντὸς ἀσφάλειαν ἐχούσῃ· ὑπακούοντας δ' ἅπαντας τοὺς περιόικους Σπαρτιατῶν, ὅμως ἰσονόμους εἶναι, μετέχοντας καὶ πολιτείας καὶ ἀρχείων· καλεῖσθαι δὲ Εἰλωτας· Ἄγιν δὲ τὸν Εὐρυσθένην ἀφελέσθαι τὴν ἰσοτιμίαν, καὶ συντελεῖν προστάξει τῇ Σπάρτῃ· τοὺς μὲν οὖν ἄλλους ὑπακοῦσαι, τοὺς δ' Ἐλείους, τοὺς ἔχοντας τὸ Ἔλος, ποιησαμένους ἀπόστασιν, κατὰ κράτος ἀλῶναι πολέμῳ, καὶ κριθῆναι δούλους ἐπὶ τακτοῖς τισιν, ὥστε τὸν ἔχοντα μὴτ' ἐλευθεροῦν ἐξείναι, μήτε πωλεῖν ἔξω τῶν ὅρων τούτους· τοῦτον δὲ λεγθῆναι τὸν πρὸς τοὺς Εἰλωτας πόλεμον. Hunc Strabonis locum lacunis misere mutilatum sic exhibui ut C. O. Müller. in Dor. I, p. 94 eum restituendum putat.

19.

Strabo VIII, p. 562: Ἑλλάνικος μὲν οὖν Εὐρυσθένη καὶ Προκλέα φησὶ διατάξει τὴν πολιτείαν. Ἐφορος δ' ἐπιτιμᾷ, φήσας, Λυκούργου μὲν αὐτὸν μηδαμοῦ μεμνησθαι· τὰ δ' ἐκείνου ἔργα τοῖς μὴ προσήκουσιν ἀνατιθέναι· μόνῳ γοῦν Λυκούργῳ ἱερὸν

* Hunc p. 561. D. Philononum dicit, de quo vide quæ sunt ap. Nicol. Dam. p. 40. Orell., et Supplem. p. 30, ex Ephoro, ut censet Marx.

Amyclas, præmio dedisse ei qui Laconicam ipsis prodiderat persuaseratque eam tunc obtinenti, ut certis pactis firmatis cum Achæis in Ioniam discederet: Spartam sibi pro regia destinasse: in reliquas urbes dimisisse reges, qui civibus permitterent, ut quosvis peregrinos inquilinorum loco reciperent, motos penuria hominum incolentium: et Laide quidem usos esse castello, Epidauro (vel Gythio) autem emporio propter præclarum ejus portum, Ægye propugnaculo contra hostes, quippe qui locus confinis esset hostibus circumliabantibus, Pharide denique conventiculo, quum tuta esset ab iis, qui intus erant: atque ita obtemperasse Spartanis omnes, qui eos accolebant, vicinos, et in societatem aequalitatemque legum, reipublicæ et curiæ ab iis admissos fuisse, Helotasque appellatos. Verum ab Agide Eurysthenis filio id juris eis ademptum: jussosque fuisse Lacedæmoniis tributum pendere. Elcos qui Helos tenebant, reliquis parentibus, mandato solos rebellasse, debellatosque servituti addictos fuisse certis quibusdam conditionibus, ut talem servum neque libertate donare liceret domino, neque extra fines vendere. Ei bello nomen fuit bellum contra Helotas.

19.

Proinde Hellanicus Eurysthenem et Proclum auctores facit reipublicæ Spartanae. Quem Ephorus increpans ait,

ἰδρύσθαι, καὶ θύεσθαι κατ' ἔτος· ἐκείνοις δὲ, καίπερ οἰκισταῖς γενομένοις, μηδὲ τοῦτο δεδῶσθαι, ὥστε τὰς ἀπ' αὐτῶν, τοὺς μὲν Εὐρυσθενίδας, τοὺς δὲ Προκλείδας καλεῖσθαι· οὐδ' ἀρχηγέτας νομισθῆναι, ἐπεὶ πᾶσιν ἀποδέδοται τοῖς οἰκισταῖς. . . . Καὶ αἰτίαν τούτου λέγει, ὅτι ἐπὶ λυδάς ἀνθρώπους δεξάμενοι δι' ἐκείνων ἐδυνάστευσαν.

Posteriora verba editores fere omnes sic resarciunt: —καλεῖσθαι Ἀγίδας δ' ἀπὸ Ἀγίδος τοῦ Εὐρυσθένους· τοὺς δ' Εὐρυπωντίδας, ἀπὸ Εὐρυπῶντος τοῦ Προκλείους. Τοὺς μὲν γὰρ δυνάστευσαι δικαίως τὰς δὲ, δεξαμένους ἐπὶ λυδάς ἀνθρώπους, δι' ἐκείνων ἐδυνάστευσαι. Ὅθεν οὐδ' ἀρχηγέτας νομισθῆναι, ἐπεὶ πᾶσιν ἀποδέδοται τοῖς οἰκισταῖς. Cf. Plutarch. Lysand. c. 24, Pausan. III, 2, Herodot. VII, 204, VIII, 131.

20.

Strabo VIII, p. 554: Ἐφορος δὲ τὸν Κριεττότην, ἐπειδὴ εἶλε Μεσσήνην, διελεῖν φησιν εἰς πέντε πόλεις αὐτὴν, ὥστε τὴν Στενύχλαρον μὲν ἐν τῷ μέτῳ τῆς χώρας ταύτης χειμένην, ἀποδείξει βασιλεῖον αὐτῇ τῆς βασιλείας, πέμψαι δὲ ἐς Πύλον τε καὶ Ρίον [καὶ Μεσόλαν καὶ] Ὑαμίτιν ποιήσοντας ἰσονόμους πάντας τοῖς Δωριεῦσι τοὺς Μεσσηνίους. (Ita Odofr. Müller. Doriens. I, p. 95 textum constituit.) Ἀναξιοποθούτων δὲ τῶν Δωριέων μεταγρόντα μόνῃ τῇ Στενύχλαρον νομίσαι πόλιν· εἰς τοῦτο δὲ τοὺς Δωριέας συναγαγεῖν ἅπαντας. Cf. Pausan. IV, 3.

21.

Stephannus: Ἀρίςβη, πόλις τῆς Τρωάδος. . . . Κιζάλων δὲ φησιν ὅτι Δάρδανος ἀπὸ Σαμοθράκης ἦλθεν εἰς τὴν Τρωάδα τὴν Τεύκρου τοῦ Κρητὸς θυγατέρα

eum, præterita Lycurgi mentione, facta ipsius alienis adscripsisse: nam soli Lycurgo templum esse dicatum, et quotannis sacrificari: illis, quamvis Spartam condiderint, ne hoc quidem concessum esse, ut, qui ab iis propagati sunt, Eurysthenidæ ac Proclidæ nuncuparentur. Agidas enim nomen habere ab Agide, Eurysthenis, Eurypontidas autem ab Euryponte, Proclis filio. Et hos quidem jure regnasse, illos vero, adscitis advenis hominibus, eorum ope imperium obtinuisse. Quare eos neque principes auctoresve civitatis dici, quod omnibus tamen urbium conditoribus deferretur.

20.

Ephorus narrat Cresphontem, Messene positum, eam in quinque partes divisisse, atque Stenyclarum sitam in medio regionis regiam sibi designasse, et Pylum, Rhium, Mesolam et Hyamitin misisse qui omnibus Messeniis idem cum Doriensibus jus easdemque leges facerent: quod quum indigne ferrent Dorienses, mutato eum consilio solam Stenyclarum urbem jure Doriensium donasse; eoque facto omnes Dorienses in unum fuisse collectos.

21.

Arisbe, urbs Troadis. . . . Cephalo tradit, Dardanum ex Samothracia venisse in Troadem, et Arisben Teucris, Cre-

γαμῇ Ἀρίσθην. Ἑλλάνικος (v. fr. 130) δὲ Βάτειαν αὐτὴν φησιν. Ἔστιν ἑτέρα ἐν Λέσβῳ ἀπὸ Ἀρίσθης τῆς Μάχαρος θυγατρὸς. Ἐφορος δὲ Μέροπος αὐτὴν γενεαλογεῖ, καὶ πρῶτην Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πριάμου γαμηθῆναι. Πρόδοτος δὲ καὶ ἰάζων Ἀρίσθην καλεῖ ἐν πρώτῃ (c. 151).

Luxatus est locus, et sic constituendus videtur Marxio: Ἑλλάνικος δὲ Βάτειαν αὐτὴν φησιν. Ἐφορος δὲ ... γαμηθῆναι. Ἔστιν ἑτέρα ... πρώτη.

22.

Harpocration: Κέβρην, πόλις τῆς Τρωάδος, Κυμαίων ἀποικία, ὥς φησιν Ἐφορος ἐν τῇ πρώτῃ.

23.

Schol. Plat. Ruhnk. p. 322: Ὅτι Κᾶρες πρῶτοι δοκοῦσι μισθοφορῆσαι. Quapropter Homerus (Il. IX, 378), Ἐν Καρὸς αἴσῃ. Et Archilochus λέγων· Καὶ δὴ ἴπαιουρος ὥστε Κᾶρ κεκλήσομαι. Καὶ Ἐφορος ἐν α' Ἱστοριῶν.

24.

Josephus Ant. Jud. I, 4 (T. I, p. 18 Haverc.): Ἠσιόδός τε καὶ Ἐκαταῖος καὶ Ἑλλάνικος καὶ Ἀκουσίλαος καὶ πρὸς τούτοις Ἐφορος καὶ Νικόλαος ἱστοροῦσι τοὺς ἀρχαίους ζήσαντας ἐτὴ χιλία. Hæc repetierunt Eusebius Præp. Ev. IX, 13, p. 415 Colon., Syncellus Chron. p. 43.

Plinius VII, 48: « Ephorus (ait) Arcadum reges CCC annos vixisse. » Eadem habet Censorinus De die nat. cap. XVII.

LIBER II.

25.

Harpocration Ἀπατούρια: Ἐφορος ἐν δευτέρῳ ὡς εἰς τὴν ὑπὲρ τῶν ὀρίων ἀπάτην γενομένην· ὅτι πολεμοῦντων Ἀθηναίων πρὸς Βοιωτοὺς ὑπὲρ τῆς τῶν Μελαινῶν χώρας, Μέλανθος δὲ τῶν Ἀθηναίων βασιλεὺς Ξάνθον τὸν Θηβαῖον μονομαχίῳ ἀπέκτεινεν.

tis filii, filiam uxorem duxisse. Verum Hellanicus eam Bateam nominat. Ephorus vero hujus genealogiam a Merope deducit et primam Alexandro, Priami filio, nuptam fuisse perhibet. Alia est in Lesbo, quæ ab Arisbe, Macaris filia, nomen sortita est. Herodotus vero libro primo etiam Arisba Ionica dialecto dicit.

22.

Cebren est civitas Troadis, Cumanorum colonia, ut Ephorus scribit libro primo.

23.

Cares primi mercenariam militiam exercuisse videntur. Quapropter Homerus: « Carī parem (i. e. nihili) eum facio » (qui tamen locus aliter explicandus), et Archilochus: « auxiliator sicut Car nominatus ero », et Ephorus primo Historiarum.

24.

Hesiodus, Hecataeus, Hellanicus, Acusilaus, Ephorus et Nicolaus veteres mille annos vixisse tradunt.

LIBER II.

25.

Apaturia Ephorus libro secundo ita appellata dicit propter ἀπάτην sive fraudem in finibus dividendis commissam.

Eadem ex Ephoro narrat Apostolius Cent. III, 74, ubi vero pro τῆς τῶν Μελαινῶν legitur τῆς Μελαινίας. Ad rem vide Strabon. IX, p. 602.

26.

Ammonius De diff. verb. p. 70 Valcken.: Θηβαῖοι καὶ Θηβαγενεῖς διαφέρουσιν, καθὼς Δίδυμος ... φησί. Τίς δ' ἐστὶν ἡ διαφορὰ, Ἐφορος ἐν τῇ δευτέρᾳ φησὶν· « Οὗτοι μὲν οὖν συνετάχθησαν εἰς τὴν Βοιωτίαν· τοὺς δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἐμόρους προσοικοῦντας ἰδίᾳ προσηγάγοντο· πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον δὲ οἱ σύμμιχτοι ἦσαν πολλαχόθεν· ἐνέμοντο δὲ τὴν ὑπὸ τὸν Κιθαιρῶνα χώραν, καὶ τὴν ἀπομαντίον τῆς Εὐβοίας. Ἐκαλοῦντο δὲ Θηβαγενεῖς, ὅτι προσεγένοντο τοῖς ἄλλοις Βοιωτοῖς διὰ Θηβαίων. »

Hæc sic restituenda censet C. O. Müller in Minyis p. 397: Οὗτοι μὲν οὖν συνετάχθησαν εἰς τὴν Βοιωτίαν. Τοὺς δὲ τοῖς Ἀθηναίοις ἐμόρους προσοικειοῦντες ἰδίᾳ Θηβαῖοι προσηγάγοντο (οὐ) πολλοῖς ἔτεσιν ὕστερον. Οὗτοι σύμμιχτοι ἦσαν πολλαχόθεν, ἐνέμοντο δὲ τὴν ὑπὸ τὸν Κιθαιρῶνα χώραν καὶ τὴν ἀπεναντίον τῆς Εὐβοίας, κτλ.

27.

Macrobius Saturn. V, 18: Ephorus, notissimus scriptor, Historiarum libro secundo: Τοῖς μὲν οὖν ἄλλοις ποταμοῖς οἱ πλησιόχωροι μόνον θύουσι, τὸν δὲ Ἀχελῶον μόνον ἅπαντας ἀνθρώπους συμβέβηκε τιμᾶν· (οὐ τοῖς κοινοῖς ὀνόμασιν ἀντὶ τῶν ἰδίων gloss.) τοῦ Ἀχελώου τὴν ἰδίαν ἐπωνυμίαν ἐπὶ τὸ κοινὸν μεταφέροντας· τὸ μὲν γὰρ ὕδωρ ὅλως, ὅπερ ἐστὶ κοινὸν ὄνομα, ἀπὸ τῆς ἰδίας ἐκείνου προσηγορίας Ἀχελῶον καλοῦμεν· τῶν δὲ ἄλλων ὀνομάτων τὰ κοινὰ πολλάκις ἀντὶ τῶν ἰδίων ὀνομάζομεν, τοὺς μὲν Ἀθηναίους Ἕλληνας, τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους Πελοποννησίους ἀποκαλοῦντες. Τούτου δὲ ἀπορχήματος οὐδὲν

Bellum quippe gerentibus Atheniensibus adversus Bæotos de Melænarum agro, Melanthus, rex Atheniensium, Xanthum Thebanum in certamine singulari circumventum interfecit.

26.

Thebani et Thebagenæ differunt, sicuti Didymus ait. Quæ vero differentia sit, Ephorus dicit libro secundo: « Hi populi conjunctim occuparunt Bæotiam. Eos autem qui Atheniensibus erant finitimi, præ ceteris Thebani amicitia sibi junxerunt ac (non) multis annis post ad se adduxerunt. Hi ex multis populis commixti terram habitabant sub Cithærone atque e regione Eubææ sitam. Nominabantur vero Thebagenæ, quod Thebanorum studio ceteris Bæotis essent adjuncti. »

27.

Ceteris fluviis soli accolentes sacrificia faciunt, unum vero Acheloum evenit ut omnes homines colerent, proprio Acheloi nomini significationem tribuentes generalem. Omnino enim aquam, quod est nomen generale, vocabulo illi proprio vocamus Acheloum. Alia vero nomina quæ generalem habent vim, sæpe pro propriis usurpamus, Athenienses appellantes Græcos, Lacedæmonios Peloponnesios. Duplicem hanc vocis significationem non habent

ἔχομεν αἰτιώτατον εἰπεῖν ἢ τοὺς ἐκ Δωδώνης χρησμούς· σχεδὸν γὰρ ἐφ' ἅπασιν αὐτοῖς προσάγειν ὁ θεὸς εἰώθεν Ἀχελῷω θύειν· ὥστε πολλοὶ νομίζοντες οὐ τὸν ποταμὸν τὸν διὰ τῆς Ἀκαρνανίας ῥέοντα, ἀλλὰ τὸ σύνολον ὕδωρ Ἀχελῷον ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ καλεῖσθαι, ἰδιοῦνται τὰς τοῦ θεοῦ προσηγορίας· σημεῖον δέ· ὅτι πρὸς τὸ θεῖον ἀναφέροντες οὕτω λέγειν εἰώθαμεν· μάλιστα γὰρ τὸ ὕδωρ Ἀχελῷον προσαγορεύομεν ἐν τοῖς ὄρχοις, καὶ ἐν ταῖς εὐχαῖς καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἅπερ πάντα περὶ τοὺς θεούς. Cf. Servius ad Virgil. Georg. I, 8, ubi item laudatur Ephorus, et Schol. Victor. ad Hom. II. Ω, 616.

28.

Strabo X, p. 709: Ἐφορος δ' οὐ φησι (τοὺς Ἀκαρνανίαν ἐπὶ Ἴλιον) συστρατεῦσαι· Ἀλκμαίωνα γὰρ τὸν Ἀμφιάρεω συστρατεύσαντα μετὰ Διομήδους καὶ τῶν ἄλλων Ἐπιγόνων, καὶ κατορθώσαντα τὸν πρὸς Θηβαίους πόλεμον συνελθεῖν Διομήδῃ, καὶ τιμωρήσασθαι μετ' αὐτοῦ τοὺς Οἰνέως ἐχθρούς· παραδόντα δ' ἐκείνῳ τὴν Αἰτωλίαν, αὐτὸν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν παρελθεῖν, καὶ ταύτην καταστρέφειν· Ἀγαμέμνονα δ' ἐν τούτῳ τοῖς Ἀργείοις ἐπιθέμενον, κρατῆσαι ῥᾳδίως, τῶν πλείστων τοῖς περὶ Διομήδῃ συνακολουθησάντων. Μικρὸν δ' ὕστερον ἐπιπεσούσης τῆς ἐπ' Ἴλιον ἐξόδου, δέξαντα μὴ ἀπόντος αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν ἐπαυελθόντες οἵκαδε οἱ περὶ τὸν Διομήδῃ (καὶ γὰρ ἀκούεσθαι περὶ αὐτὸν μεγάλην συνεστραμμένην δύναμιν) κατάσχοιεν τὴν μάλιστα προσήκουσαν αὐτοῖς ἀρχήν· τὸν μὲν γὰρ Ἀδράστου, τὸν δὲ τοῦ πατρὸς εἶναι κληρονόμον· ταῦτα δὲ διανοηθέντα, καλεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τε τὴν τοῦ Ἀργεῖος ἀπόληψιν, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ πολέμου· τὸν μὲν οὖν Διομήδῃ πεισθέντα μετα-

σχεῖν τῆς στρατείας τὸν δὲ Ἀλκμαίωνα ἀγανακτοῦντα μὴ φροντίσαι· διὰ δὲ τοῦτο μὴδὲ κοινωνῆσαι τῆς στρατείας μόνους τοὺς Ἀκαρνανίαν τοῖς Ἕλλησι ... Ὁ μὲν οὖν Ἐφορος πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἤδη τὴν Ἀκαρνανίαν ὑπὸ τῷ Ἀλκμαίῳ ποιήσας, τό τε Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν ἐκείνου κτίσμα ἀποφαίνει, καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν ὠνομάσθαι φησὶ ἀπὸ τοῦ παιδὸς τοῦ Ἀκαρνανός, Ἀμφιλόχου δ' ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀμφιλόχου· ὥστε ἐκπίπτει εἰς τὰ παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἱστορίαν λεγόμενα.

Cf. I. VII, p. 501: Μετὰ δὲ τὴν Ἀμβρακίαν τὸ Ἄργος ἐστὶ τὸ Ἀμφιλοχικόν, κτίσμα Ἀλκμαίῳ καὶ τῶν παίδων. Ἐφορος μὲν οὖν φησὶ τὸν Ἀλκμαίῳ μετὰ τὴν Ἐπιγόνων ἐπὶ τὰς Θήβας στρατεῖν παρακληθέντα ὑπὸ Διομήδους, συνελθεῖν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῷ, καὶ συγκατακτῆσασθαι ταύτην τε καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν· καλοῦντος δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον Ἀγαμέμνωνος, τὸν μὲν Διομήδῃ παρακληθέντα τὸν δὲ Ἀλκμαίῳ, μέιναντα ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ, τὸ Ἄργος κτίσαι· καλέσαι δ' Ἀμφιλοχικὸν ἐπώνυμον τοῦ ἀδελφοῦ. Ἰναχὸν δὲ τὸν διὰ τῆς χώρας ῥέοντα ποταμὸν εἰς τὸν κόλπον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν προσαγορεύσαι.

29.

Strabo X, p. 711: Ἐφορος ἐξ εἰπῶν, τοὺς Αἰτωλοὺς ἔθνος εἶναι μηδεπώποτε γεγεννημένον ἐφ' ἑτέροις, ἀλλὰ πάντα τὸν μνημονευόμενον χρόνον μεμνηνῆκε ἀπόρρητον, διὰ τε τὰς δυσχωρίας τῶν τόπων, καὶ διὰ τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἀσκήσιν, ἐξ ἀρχῆς μὲν φησιν ἅπασαν τὴν χώραν Κουρήτας καταστρεῖν, ὀρθομένου δ' ἐξ Ἡλίδος Αἰτωλοῦ, τοῦ Ἐνδυμίωνος, καὶ

dicere quod magis adduxerit quam oracula Dodonae edita; nam· omnibus fere deus addere solet praeceptum, ut Acheloo sacra fiant, ita ut multi putantes, non amnem illum per Acarnaniam fluentem, sed omnino aquam ab oraculo appellari Acheloum, sibi vindicant dei appellationes. Argumento est, quod ad res divinas respicientes ita dicere solemus; maxime enim aquam Acheloum appellamus in iuribusjurandis et in precibus et sacrificiis, quae omnia ad deos pertinent.

28.

Ephorus Acarnanes interfuisse expeditioni contra Ilium susceptae negat. Nam Alcmaeonem ait, Amphiarai filium, bello contra Thebanos auxilio Diomedis reliquorūque Epigonorum obito, feliciterque gesto, cum Diomede convenisse, ultimumque esse inimicos Aenei: traditaque Diomedi Aetolia, ipsum in Acarnaniam transivisse, eamque occupasse. Interim Agamemnonem Argivos adortum, facile victoriam obtinuisse, plerisque cum Diomede ad militiam profectis. Paulo post, quum incidisset expeditio ad Ilium, veritum Agamemnonem, ne ipso absente, Diomedes cum comitatu suo rediens (quem secum magnas habere copias inaudiverat) occuparet debitam sibi ditio- nem, quum alter Adrasti, alter patris esset haeres: haec ergo cogitantem secum Agamemnonem eos ad Argos recipiendum, et belli societatem vocavisse: proinde Diomedem passum sibi hoc persuaderi, ac belli in societatem

venisse: Alcmaeonem indignatione motum contentumque habuisse: ideo solos Acarnanes cum Graecis in nullam ejus expeditionis partem venisse. ... At enim Ephorus Acarnaniam jam ante bellum Trojanum Alcmaeonem assignans, quum Argos Amphilocheicum ab eo dicit conditum, tum Acarnaniam nominatam a filio ejus Acarnane, Amphilochosque a fratre Amphilocho: itaque excidit in ea, quae secus narrantur, quam Homericam fert historia.

Post Ambraciam Argos sequitur Amphilocheicum, urbs ab Alcmaeone ejusque liberis condita. Ephorus scribit, post Epigonorum ad Thebas expeditionem, Alcmaeonem a Diomede invitatum, ad eum in Aetoliam concessisse, inque ea et Acarnania occupandis socium se ei praebuisse: quumque ad Trojanum bellum ab Agamemnone vocaretur, Diomede profecto, Alcmaeonem in Acarnania mansisse, Argosque condidisse, et de fratris sui nomine Amphilocheicum nuncupasse: et Inachum amnem, qui per eam regionem in maris sinum fluit, ab Argivo amne Inachio denominasse.

29.

Ephorus Aetolos gentem ait fuisse, quae nunquam aliis paruerit, sed toto, quod memoratur, tempore indomita manserit, et ob locorum difficultates, et ob bellicam excitationem. Curetes ab initio omnem istam tenuisse regionem: quum autem Elide profectus Aetolus, Endymionis

τοῖς πολέμοις κρατοῦντος αὐτῶν, τοὺς μὲν Κουρήτας εἰς τὴν νῦν καλουμένην Ἀκαρνανίαν ὑποχωρῆσαι, τοὺς δ' Αἰτωλοὺς, συγκατελθόντας Ἐπειοῖς, τὰς ἀρχαιοτάτας κτίσαι τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ πόλεων· δεκάτῃ δ' ὕστερον γενεᾷ τὴν Ἥλιν ὑπὸ Ὁξύλου τοῦ Αἰμονος συνοικισθῆναι, περικυθέντος ἐκ τῆς Αἰτωλίας. Παρατίθησι δὲ καὶ τούτων μαρτύρια τὰ ἐπιγράμματα, τὸ μὲν ἐν Θερμοῖς τῆς Αἰτωλίας, ὅπου τὰς ἀρχαιρεσίας ποιῆσθαι πάτριον αὐτοῖς ἐστίν, ἐγκυχαρχμένον τῇ βάσει τῆς Αἰτωλοῦ εἰκόνης·

Χώρης οἰκιστῆρα, παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δίναις
τρεφθέντα, σταδίων γείτον' Ὀλυμπίδος,
Ἐνδυμίωνος παῖδ' Αἰτωλὸν τόνδ' ἀνέθηκεν
Αἰτωλοῖ, σφετέρᾳ μνήμ' ἀρετῆς ἐσορᾶν.

Τὸ δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἥλείων ἐπὶ τῷ Ὁξύλου ἀνδριάντι·

Αἰτωλὸς ποτε τόνδε λιπὼν αἰτόχθονα δῆμον
κτῆσατο Κουρήτιν γῆν ὁρί πολλὰ καμῶν.
Τῆς δ' αὐτῆς γενεᾶς δεκατόσπορος Αἰμονος υἱὸς
Ὁξύλος ἀρχαίην ἐκτίσσε τήνδε πόλιν.

Τὴν μὲν οὖν συγγένειαν τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν τε Ἥλείων καὶ τῶν Αἰτωλῶν ὁρθῶς ἐπιστημαίνεται διὰ τῶν ἐπιγραμμάτων, ἰσομολογουμένων ἀμφοῖν, οὐ τὴν συγγένειαν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχηγέτας ἀλλήλων εἶναι· οἱ οὐ καλῶς ἐξελέγχει ψευδομένους τοὺς φάσκοντας τῶν μὲν Αἰτωλῶν ἀποίκους εἶναι τοὺς Ἥλείους, μὴ μέντοι τῶν Ἥλείων τοὺς Αἰτωλοὺς.

Eadem in brevius contracta secundum Ephorum narrat Scymnus Ch. 471.

30.

Strabo IX, p. 616, c. 2, 3: Bœotiam dicit primum ab Aonibus aliisque populis barbaris, deinde a Phœnicibus habitatam fuisse; Phœnices pulsos a Pelasgis et Thracibus migrasse in

Thessaliam, postea vero reversos compulisse Pelasgos Athenas, Thraces autem in Parnassum. Φησὶ δ' Ἐφορος, τοὺς μὲν Θρᾶκας, ποιησαμένους σπονδὰς πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς, ἐπιθέσθαι νύκτωρ στρατοπεδεύουσιν ὀλιγωρότερον, ὥς εἰρήνης γεγонуίας· διακρουσαμένων[δ'] αὐτοὺς, αἰτιωμένων τε ἅμα, ὅτι τὰς σπονδὰς παρέβαινον, μὴ παραβῆναι φάσκειν ἑαίνους· συνθέσθαι γὰρ ἡμέρας, νύκτωρ δ' ἐπιθέσθαι· ἀπ' οὗ δὴ καὶ τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι, Θρακία παρεύρεσις. Τοὺς δὲ Πελασγοὺς, μένοντος ἐτι τοῦ πολέμου, χρηστηριασσομένους ἀπελθεῖν· ἀπελθεῖν δὲ καὶ τοὺς Βοιωτοὺς. Τὸν μὲν οὖν τοῖς Πελασγοῖς δοθέντα χρησμὸν ἔφη μὴ ἔχειν εἰπεῖν· τοῖς δὲ Βοιωτοῖς ἀνελεῖν τὴν προφῆτιν, ἀσεβήσαντας εὖ πράξειν· τοὺς δὲ θεωροὺς ὑπονοήσαντας χαρίζομένην τοῖς Πελασγοῖς τὴν προφῆτιν διὰ τὸ συγγενὲς (ἐπεὶ καὶ τὸ ἱερὸν Πελασγικὸν ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν) οὕτως ἀνελεῖν, ἀρπάσαντας τὴν ἀνθρωπον εἰς πυρὰν ἐμβαλεῖν· ἐνθυμηθέντας, εἴτε κακουργήσασαν [περὶ τῶν γυναικῶν δικαστῶν], εἴτε μὴ, πρὸς ἀμφοτέρα ὁρθῶς ἔχειν· εἰ μὲν παρεχρηστηρίασε, κολασθείσης αὐτῆς· εἰ δ' οὐδὲν ἐκακούργησε, τὸ προσταχθέν αὐτῶν πράξαντων. Τοὺς δὲ περὶ τὸ ἱερὸν, τὸ μὲν ἀκρίτους κτείνειν τοὺς πράξαντας, καὶ ταῦτ' ἐν ἱερῷ, μὴ δοκιμάσαι, καθιστάναι δ' εἰς κρίσιν· καλεῖν δ' ἐπὶ τὰς ἱερείας, ταύτας δὲ εἶναι τὰς προφῆτιδας, αἱ λοιπαὶ τριῶν οὐσῶν περιῆσαν· λεγόντων δ' ὡς οὐδαμοῦ νόμος εἴη δικάζειν γυναικας, προσελέσθαι καὶ ἀνδρας ἴσους ταῖς γυναιξὶ τὸν ἀριθμόν· τοὺς μὲν οὖν ἀνδρας ἀπογνῶναι, τὰς δὲ γυναῖκας καταγνῶναι· ἴσων δὲ τῶν ψήφων γενομένων, τὰς ἀπολούσας νικῆσαι· ἐκ δὲ τούτων Βοιωτοῖς μόνοις ἀνδρας προθεσπίζειν ἐν Δωδώνῃ. Τὰς μὲν τοὶ προφῆτιδας,

filius, bellis eos superasset, Curetas concessisse in Acarnaniam, quæ nunc vocatur: Ætolos autem cum Epeis postliminio reversos, in Ætolia urbes antiquissimas condidisse. Decima generatione Elidem ab Oxylo, Hæmonis filio, ex Ætolia eo profecto, fuisse conditam. Hujus rei testimonia apponit inscriptiones, quarum una Thermiss Ætoliae, ubi comitia creandis magistratibus patrio more Ætoli habent, basi imaginis Ætoli insculpta, sic habet:

Alphei ad latires qui quondam condidit urbem,
eductum Pisæ non procul a stadiis,
Endymione satum, sic virtutis monumentum
Ætoli Ætolum constituere sive.

Altera in foro Eleorum, inscripta statuæ Oxyli:

Ætolus quondam indigenam populum huncce relinquens
terram Curetum Marte fero obtinuit.
Ætate ast decima post Oxylius, Hæmone natus,
urbem hanc splendori restituit veterem.

Enimvero cognationem Eleorum et Ætolorum mutuam recte ex epigrammatis hisce Ephorus comprobat, quorum utroque non cognatio tantum indicatur, sed etiam unam gentem alterius auctorem, idque vicissim fuisse: itaque mendacii probe convincit eos, qui Eleos Ætolorum colonos, non item Ætolos Eleorum esse dicunt.

30.

Refert Ephorus, Thraces, pactis cum Bœotis induciis,

FRAGMENTA HISTORICORUM.

noctu eos; utpote pace facta castra negligentius tutantes, adortos fuisse: profligatosque ab his, simulque, quæ inducias violassent, culpatos, id abs se factum negasse: pactos enim dierum inducias, noctu adortos esse: atque indenatum proverbium, Thracium commentum. Pelasgos durante adhuc bello abiisse, ut oraculum consulerent: idem Bœotos etiam fecisse. At Pelasgis quidem quid responsum fuerit, fatetur sibi non constare. Bœotis autem autistitam respondisse, rebus usuros secundis, si impie agerent. Qui vero missi erant scitatum, suspicatos vatem in gratiam Pelasgorum, qui ejus gentiles essent (nam ab initio templum id Pelasgicum fuit), sic respondisse, correptam in rogam conjecisse: quod sic ratiocinarentur, sive prave egisset illa, sive recte, utroque rem modo bene habituram: nimirum eam, si quidem oraculum mala fide edidisset, supplicio affectam; sin vero nihil fraudis commisisset, a se id factum esse, quod jussi essent. Enimvero eos, quibus templum curæ erat, auctores hujus facinoris indicta causa, idque in templo, necandos non censuisse, sed rem ad iudicium detulisse, quod facerent mulierum sacerdotum, quæ eadem erant fatidicæ, reliquæ duæ: solebant enim tres esse. Bœotis autem causantibus, nusquam leges mulieribus iudicium permittere, totidem eis viros fuisse adjunctos. Porro viros absolvisse, mulieres damnasse; quumque essent æquales numero sententiæ, absolventes vicisse: ex eo receptum, ut apud Dodonam

ἔχομεν αἰτιώτατον εἰπεῖν ἢ τοὺς ἐκ Δωδώνης χρησμούς· σχεδὸν γὰρ ἐφ' ἅπασιν αὐτοῖς προσάγειν ὁ θεὸς εἰώθεν Ἀχελῷω θύειν· ὥστε πολλοὶ νομίζοντες οὐ τὸν ποταμὸν τὸν διὰ τῆς Ἀκαρνανίας ρέοντα, ἀλλὰ τὸ σύνολον ὕδωρ Ἀχελῶον ὑπὸ τοῦ χρησμοῦ καλεῖσθαι, ἰδιοῦνται τὰς τοῦ θεοῦ προσηγορίας· σημεῖον δέ· ὅτι πρὸς τὸ θεῖον ἀναφέροντες οὕτω λέγειν εἰώθαμεν· μάλιστα γὰρ τὸ ὕδωρ Ἀχελῶον προσαγορεύομεν ἐν τοῖς ὄρχοις, καὶ ἐν ταῖς εὐχαῖς καὶ ἐν ταῖς θυσίαις ἅπερ πάντα περὶ τοὺς θεοὺς. Cf. Servius ad Virgil. Georg. I, 8, ubi item laudatur Ephorus, et Schol. Victor. ad Hom. Il. Ω, 616.

28.

Strabo X, p. 709: Ἐφορος δ' οὐ φησι (τοὺς Ἀκαρνανᾶς ἐπὶ Ἴλιον) συστρατεῦσαι· Ἀλκμαίωνα γὰρ τὸν Ἀμφιάρεω συστρατεύσαντα μετὰ Διομήδους καὶ τῶν ἄλλων Ἐπιγόνων, καὶ κατορθώσαντα τὸν πρὸς Θηβαίους πόλεμον συνελθεῖν Διομήδει, καὶ τιμωρήσασθαι μετ' αὐτοῦ τοὺς Οἰνέως ἐχθρούς· παραδόντα δ' ἐκείνῳ τὴν Αἰτωλίαν, αὐτὸν εἰς τὴν Ἀκαρνανίαν παρελθεῖν, καὶ ταύτην καταστρέφεισθαι Ἀγαμέμνονα δ' ἐν τούτῳ τοῖς Ἀργείοις ἐπιθέμενον, κρατῆσαι ῥαδίως, τῶν πλείστων τοῖς περὶ Διομήδην συνακολουθησάντων. Μικρὸν δ' ὕστερον ἐπιπεσούσης τῆς ἐπ' Ἴλιον ἐξόδου, δέξαντες μὴ ἀπόντος αὐτοῦ κατὰ τὴν στρατείαν ἐπαυελθόντες οὐκ ἄρα οἱ περὶ τὸν Διομήδην (καὶ γὰρ ἀκούεσθαι περὶ αὐτὸν μεγάλην συνεστραμμένην δύναμιν) κατάσχοιεν τὴν μάλιστα προσήκουσαν αὐτοῖς ἀρχήν· τὸν μὲν γὰρ Ἀδράστου, τὸν δὲ τοῦ πατρὸς εἶναι κληρονόμον· ταῦτα δὲ διανοσθέντα, καλεῖν αὐτοὺς ἐπὶ τε τὴν τοῦ Ἀργεὺς ἀπολήψιν, καὶ τὴν κοινωνίαν τοῦ πολέμου· τὸν μὲν οὖν Διομήδην πεισθέντα μετα-

σχεῖν τῆς στρατείας τὸν δὲ Ἀλκμαίωνα ἀγανακτοῦντα μὴ φροντίσαι· διὰ δὲ τοῦτο μὴδὲ κοινωνῆσαι τῆς στρατείας μόνους τοὺς Ἀκαρνανᾶς τοῖς Ἑλλήσι ... Ὁ μὲν οὖν Ἐφορος πρὸ τῶν Τρωϊκῶν ἤδη τὴν Ἀκαρνανίαν ὑπὸ τῷ Ἀλκμαίῳ ποιήσας, τό τε Ἄργος τὸ Ἀμφιλοχικὸν ἐκείνου κτίσμα ἀποφαίνει, καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν ὠνομάσθαι φησὶ ἀπὸ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ Ἀκαρνανός, Ἀμφιλόχους δ' ἀπὸ τοῦ ἀδελφοῦ Ἀμφιλόχου· ὥστε ἐκπίπτει εἰς τὰ παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν ἱστορίαν λεγόμενα.

Cf. l. VII, p. 501: Μετὰ δὲ τὴν Ἀμβρακίαν τὸ Ἄργος ἐστὶ τὸ Ἀμφιλοχικόν, κτίσμα Ἀλκμαίωνος καὶ τῶν παίδων. Ἐφορος μὲν οὖν φησὶ τὸν Ἀλκμαίωνα μετὰ τὴν Ἐπιγόνων ἐπὶ τὰς Θήβας στρατεῖν παρακληθέντα ὑπὸ Διομήδους, συνελθεῖν εἰς Αἰτωλίαν αὐτῷ, καὶ συγκατακτῆσασθαι ταύτην τε καὶ τὴν Ἀκαρνανίαν· καλοῦντος δ' αὐτοὺς ἐπὶ τὸν Τρωϊκὸν πόλεμον Ἀγαμέμνονος, τὸν μὲν Διομήδην πορευθῆναι τὸν δὲ Ἀλκμαίωνα, μέιναντα ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ, τὸ Ἄργος κτίσαι· καλέσαι δ' Ἀμφιλοχικὸν ἐπώνυμον τοῦ ἀδελφοῦ. Ἰναχὸν δὲ τὸν διὰ τῆς χώρας ρέοντα ποταμὸν εἰς τὸν κόλπον, ἀπὸ τοῦ κατὰ τὴν Ἀργεῖαν προσαγορευῆσαι.

29.

Strabo X, p. 711: Ἐφορος δὲ εἰπὼν, τοὺς Αἰτωλοὺς ἔθνος εἶναι μηδεπώποτε γεγεννημένον ὑφ' ἑτέροις, ἀλλὰ πάντα τὸν μνημονευόμενον χρόνον μεικρὸς ἀπόρρητον, διὰ τε τὰς δυσχωρίας τῶν τόπων, καὶ διὰ τὴν περὶ τὸν πόλεμον ἀσκησιν, ἐξ ἀρχῆς μὲν φησιν ἅπασαν τὴν χώραν Κουρήτας κατασχεῖν, ἀριχομένου δ' ἐξ Ἠλίδος Αἰτωλοῦ, τοῦ Ἐνδυμίωνος, καὶ

dicere quod magis adduxerit quam oracula Dodonæ edita; nam· omnibus fere deus addere solet præceptum, ut Acheloo sacra fiant, ita ut multi putantes, non amnem illum per Acarnaniam fluentem, sed omnino aquam ab oraculo appellari Acheloum, sibi vindicant dei appellationes. Argumento est, quod ad res divinas respicientes ita dicere solemus; maxime enim aquam Acheloum appellamus in iuribusjurandis et in precibus et sacrificiis, quæ omnia ad deos pertinent.

28.

Ephorus Acarnanes interfuisse expeditioni contra Ilium susceptæ negat. Nam Alcmaonem ait, Amphiarai filium, bello contra Thebanos auxilio Diomedis reliquorūque Epigonorum obito, feliciterque gesto, cum Diomede convenisse, ultimumque esse inimicos (Enei: traditaque Diomedi Ætolia, ipsum in Acarnaniam transivisse, eamque occupasse. Interim Agamemnonem Argivos adortum, facile victoriam obtinuisse, plerisque cum Diomede ad militiam profectis. Paulo post, quum incidisset expeditio ad Ilium, veritum Agamemnonem, ne ipso absente, Diomedes cum comitatu suo rediens (quem secum magnas habere copias inaudiverat) occuparet debitam sibi ditiorē, quum alter Adrastus, alter patris esset hæres: hæc ergo cogitantem secum Agamemnonem eos ad Argos recipiendum, et belli societatem vocavisse: proinde Diomedem passum sibi hoc persuaderi, ac belli in societatem

venisse: Alcmaonem indignatione motum contempto rem habuisse: ideo solos Acarnanes cum Græcis in nullam ejus expeditionis partem venisse. ... At enim Ephorus Acarnaniam jam ante bellum Trojanum Alcmaoni assignans, quum Argos Amphiloichicum ab eo dicit conditum, tum Acarnaniam nominatam a filio ejus Acarnane, Amphilochosque a fratre Amphilochio: itaque excidit in ea, quæ secus narrantur, quam HomERICA fert historia.

Post Ambraciam Argos sequitur Amphiloichicum, urbs ab Alcmaone ejusque liberis condita. Ephorus scribit, post Epigonorum ad Thebas expeditionem, Alcmaonem a Diomede invitatum, ad eum in Ætoliam concessisse, inque ea et Acarnania occupandis socium se ei præbuisse: quumque ad Trojanum bellum ab Agamemnone vocaretur, Diomede profecto, Alcmaonem in Acarnania mansisse, Argosque condidisse, et de fratris sui nomine Amphiloichicum nuncupasse: et Inachum amnem, qui per eam regionem in maris sinum fluit, ab Argivo amne Inachio denominasse.

29.

Ephorus Ætolos gentem ait fuisse, quæ nunquam aliis paruerit, sed toto, quod memoratur, tempore indomita manserit, et ob locorum difficultates, et ob bellicam exercitationem. Curetes ab initio omnem istam tenuisse regionem: quum autem Elide profectus Ætolus, Eudymionis

τοῖς πολέμοις κρατοῦντος αὐτῶν, τοὺς μὲν Κουρήτας εἰς τὴν νῦν καλουμένην Ἀχαρνανίαν ὑποχωρῆσαι, τοὺς δ' Αἰτωλοὺς, συγκατελθόντας Ἐπειοῖς, τὰς ἀρχαιοτάτας κτίσαι τῶν ἐν Αἰτωλίᾳ πόλεων· δεκάτῃ δ' ὕστερον γενεᾷ τὴν Ἥλιν ὑπὸ Ὀξύλου τοῦ Αἰμονος συνοικισθῆναι, περαιωθέντος ἐκ τῆς Αἰτωλίας. Παρατίθησι δὲ καὶ τούτων μαρτύρια τὰ ἐπιγράμματα, τὸ μὲν ἐν Θερμοῖς τῆς Αἰτωλίας, ὅπου τὰς ἀρχαιεσίας ποιεῖσθαι πάτριον αὐτοῖς ἐστίν, ἐγκεχαρχμένον τῇ βάσει τῆς Αἰτωλοῦ εἰκόνας·

Χώρας οἰκιστῆρα, παρ' Ἀλφειοῦ ποτε δῖναις
τρεφθέντα, σταδίων γείτον' Ὀλυμπιάδος,
Ἐνδυμίωνος παῖδ' Αἰτωλὸν τόνδ' ἀνέθηκαν
Αἰτωλοὶ, σφετέραις μνήμ' ἀρετῆς ἐσορᾶν.

Τὸ δ' ἐν τῇ ἀγορᾷ τῶν Ἥλείων ἐπὶ τῷ Ὀξύλου ἀνδριάντι·
Αἰτωλὸς ποτε τόνδε λιπὼν αὐτόχθονα δῆμον
κτίσατο Κουρήτιν γῆν δορί πολλὰ καμών.
Τῆς δ' αὐτῆς γενεᾶς δεκατόσπορος Αἰμόνος υἱός
Ὀξύλος ἀρχαίην ἐκτίσσε τήνδε πόλιν.

Τὴν μὲν οὖν συγγένειαν τὴν πρὸς ἀλλήλους τῶν τε Ἥλείων καὶ τῶν Αἰτωλῶν ὀρθῶς ἐπιστημαίνεται διὰ τῶν ἐπιγραμμάτων, ἐξομολογουμένοιον ἀμφοῖν, οὐ τὴν συγγένειαν μόνον, ἀλλὰ καὶ τὸ ἀρχηγέτας ἀλλήλων εἶναι· δι' οὗ καλῶς ἐξελέγχει ψευδομένους τοὺς φάσκοντας τῶν μὲν Αἰτωλῶν ἀποίκους εἶναι τοὺς Ἥλείους, μὴ μέντοι τῶν Ἥλείων τοὺς Αἰτωλοὺς.

Eadem in brevius contracta secundum Ephorum narrat Scymnus Ch. 471.

30.

Strabo IX, p. 616, c. 2, 3: Bæotiam dicit primum ab Aonibus aliisque populis barbaris, deinde a Phœnicibus habitatam fuisse; Phœnices pulsos a Pelasgis et Thracibus migrasse in

Thessaliam, postea vero reversos compulisse Pelasgos Athenas, Thraces autem in Parnassum. Φησὶ δ' Ἴζορος, τοὺς μὲν Θράκας, ποιησαμένους σπονδὰς πρὸς τοὺς Βοιωτοὺς, ἐπιθέσθαι νύκτωρ στρατοπεδεύουσιν ὀλιγωρότερον, ὥς εἰρήνης γεγонуίης· διακρουσαμένων[δ'] αὐτοὺς, αἰτιωμένων τε ἅμα, ὅτι τὰς σπονδὰς παρέβαινον, μὴ παραβῆναι φάσκειν ἐκείνους· συνθέσθαι γὰρ ἡμέρας, νύκτωρ δ' ἐπιθέσθαι· ἀφ' οὗ δὴ καὶ τὴν παροιμίαν εἰρῆσθαι, Θρακία παρεύρεσις. Τοὺς δὲ Πελασγοὺς, μένοντος ἔτι τοῦ πολέμου, χρηστηριασσομένους ἀπελθεῖν· ἀπελθεῖν δὲ καὶ τοὺς Βοιωτοὺς. Τὸν μὲν οὖν τοῖς Πελασγοῖς δοθέντα χρησμὸν ἔφη μὴ ἔχειν εἰπεῖν· τοῖς δὲ Βοιωτοῖς ἀνελεῖν τὴν προφῆτιν, ἀσεβήσαντας εὖ πράξειν· τοὺς δὲ θεωροὺς ὑπονοήσαντας χαριζομένην τοῖς Πελασγοῖς τὴν προφῆτιν διὰ τὸ συγγενὲς (ἐπεὶ καὶ τὸ ἱερὸν Πελασγικὸν ἐξ ἀρχῆς ὑπῆρξεν) οὕτως ἀνελεῖν, ἀρπάζαντας τὴν ἀνθρωπον εἰς πυρὰν ἐμβαλεῖν· ἐνθυμηθέντας, εἴτε κακουργήσασαν [περὶ τῶν γυναικῶν δικάστῶν], εἴτε μὴ, πρὸς ἀμφοτέρα ὀρθῶς ἔχειν· εἰ μὲν παρεχρηστηρίασε, κολασθείσης αὐτῆς· εἰ δ' οὐδὲν ἐκακούργησε, τὸ προσταχθέν αὐτῶν πράξαντων. Τοὺς δὲ περὶ τὸ ἱερὸν, τὸ μὲν ἀκρίτους κτείνειν τοὺς πράξαντας, καὶ ταῦτ' ἐν ἱερῷ, μὴ δοκιμάσαι, καθιστάναι δ' εἰς κρίσιν· καλεῖν δ' ἐπὶ τὰς ἱερείας, ταύτας δὲ εἶναι τὰς προφῆτιδας, αἱ λοιπαὶ τριῶν οὐσῶν περιῆσαν· λεγόντων δ' ὡς οὐδαμοῦ νόμος εἴη δικάζειν γυναῖκας, προσελέσθαι καὶ ἄνδρας ἴσους ταῖς γυναῖξι τὸν ἀριθμὸν· τοὺς μὲν οὖν ἄνδρας ἀπογνῶναι, τὰς δὲ γυναῖκας καταγνῶναι· ἴσων δὲ τῶν ψήφων γενομένων, τὰς ἀπολούσας νικῆσαι· ἐκ δὲ τούτων Βοιωτοῖς μόνοις ἄνδρας προθεσπίζειν ἐν Δωδώνῃ. Τὰς μὲν τοι προφῆτιδας,

filios, bellis eos superasset, Curetas concessisse in Acarnaniam, quæ nunc vocatur: Ætolos autem cum Epeis postliminio reversos, in Ætolia urbes antiquissimas condidisse. Decima generatione Elidem ab Oxylo, Hamonis filio, ex Ætolia eo profecto, fuisse conditam. Hujus rei testimonia apponit inscriptiones, quarum una Thermiss Ætolia, ubi comitia creandis magistratibus patrio more Ætoli habent, basi imaginis Ætoli insculpta, sic habet:

Alphæi ad latices qui quondam condidit urbem,
eductum Pisæ non procul a stadiis,
Endymione satum, sic virtutis monumentum
Ætoli Ætolum constituere sua.

Altera in foro Eleorum, inscripta statuae Oxyli:

Ætolus quondam indigenam populum huncce relinquens
terram Curetum Marte fero obtinuit.
Ætate aut decima post Oxylos, Hamone natus,
urbem hanc splendori restituit veterem.

Enimvero cognationem Eleorum et Ætolorum mutuam recte ex epigrammatis hisce Ephorus comprobatur, quorum utroque non cognatio tantum indicatur, sed etiam unam gentem alterius auctorem, idque vicissim fuisse: itaque mendacii probe convincit eos, qui Eleos Ætolorum colonos, non item Ætolos Eleorum esse dicunt.

30.

Refert Ephorus, Thraces, pactis cum Bæotis induciis,

FRAGMENTA HISTORICORUM.

noctu eos; utpote pace facta castra negligentius tutantes, adortos fuisse: profligatosque ab iis, simulque, quod inducias violassent, culpatos, id abs se factum negasse: pactos enim dierum inducias, noctu adortos esse: atque indenatum proverbium, Thracium commentum. Pelasgos durante adhuc bello abiisse, ut oraculum consulerent: idem Bæotos etiam fecisse. At Pelasgis quidem quid responsum fuerit, falletur sibi non constare. Bæotis autem antistitam respondisse, rebus usuros secundis, si impie agerent. Qui vero missi erant scitatum, suspicatos vatem in gratiam Pelasgorum, qui ejus gentiles essent (nam ab initio templum id Pelasgicum fuit), sic respondisse, correptam in rogam conjecisse: quod sic ratiocinarentur, sive prave egisset illa, sive recte, utroque rem modo bene habituram: nimirum eam, si quidem oraculum mala fide edidisset, supplicio affectam; sin vero nihil fraudis commisisset, a se id factum esse, quod jussi essent. Enimvero eos, quibus templum curæ erat, auctores hujus facinoris indicta causa, idque in templo, necandos non censuisse, sed rem ad iudicium detulisse, quod facerent mulierum sacerdotum, quæ eadem erant fatidicæ, reliquæ duæ: solebant enim tres esse. Bæotis autem causantibus, nusquam leges mulieribus iudicium permittere, totidem eis viros fuisse adjunctos. Porro viros absolvisse, mulieres damnasse; quinque essent æquales numero sententiæ, absolventes vicisse: ex eo receptum, ut apud Dodonam

ἐξηγουμένας τούναντιόν, εἰπεῖν, ὅτι προστάττει ὁ θεὸς τοῖς Βοιωτοῖς, τοὺς παρ' αὐτοῖς τρίποδας συλλέγοντας εἰς Δωδώνην πέμπειν κατ' ἔτος· καὶ ὁ καὶ ποιεῖν τοῦτο· αἰετὶ γάρ τινα τῶν ἀνακειμένων τρίποδων νύκτωρ καθαιροῦντας καὶ κατακαλύπτοντας ἱματίοις, ὥς ἂν λάθρα τριποδηφορεῖν εἰς Δωδώνην.

De proverbio Θραχία παρεύσεις v. Paræmiograph. p. 444 ed. Schott., ubi ex Ephoro explicatur. Rem fusius narrat Polyæn. Strat. VI, 43, sine dubio Ephorum secutus. Ex eodem fonte Marcius hausta esse putat quæ Polyænus habet de Cresphonte (I, 6), de Cypselo (I, 7), de Temeno (I, 9), de Procle (I, 10), de Bæotorum Arnen habitantium contra Thessalos bello (I, 12), de Deiphonte (II, 12), de Tisameno (II, 37).

LIBER TERTIUS.

31.

Stephanus Byz. : Βέννα, μία βουλή τῶν ἐν Ἐφέσῳ πέντε, ἧς οἱ βουλευταὶ Βέννιοι, ὡς Ἐφορος. Ὅτι Ἀνδροκλος ὁ κτίσας Ἐφεσον, οὗτος Πριηνεῦσι βοηθήσας ἐτελεύτησε καὶ πολλοὶ Ἐφέσιοι σὺν αὐτῷ. Οἱ οὖν καταλειφθέντες Ἐφέσιοι ἐστασίασαν κατὰ τῶν Ἀνδροκλου παίδων, καὶ βουλόμενοι βοηθεῖν ἔχειν πρὸς αὐτοὺς, ἐκ Τέω καὶ Καρίνης ἀποίκους ἔλαβον, ἀφ' ὧν ἐν Ἐφέσῳ δύο βουλαὶ τῶν πέντε τὰς ἐπωνυμίας ἔχουσιν. Οἱ μὲν γὰρ ἐν Βέννῃ, Βέννιοι· οἱ δ' ἐν Εὐωνύμῳ τῆς Ἀττικῆς, Εὐώνυμοι· οὗς δ' ἐξ ἀρχῆς ἐν Ἐφέσῳ κατέλαβον, Ἐφεσίους φασί· τοὺς δ' ὕστερον ἐπ' ἡλύδας, Τηίους καὶ Καριναίους ἀποκαλοῦσι.

Ex Ephoro igitur sua sumserit Pausanias VII, 2, 5 : Ἀνδροκλος ὁ Κόδρου (οὗτος γὰρ ἐὶν ἀπεδέδεικτο Ἰώνων τῶν ἐς Ἐφεσον πλευσάντων βασιλεὺς) Λελέγας μὲν καὶ Λυδοὺς τὴν ἄνω πόλιν ἔχοντας ἐξέβαλεν ἐκ τῆς χώρας. Πριηνεῦσιν ἤμυνεν ἐπὶ τοὺς Κᾶ-

ρας ὁ Ἀνδροκλος, καὶ νικῶντος τοῦ Ἑλληνικοῦ, ἐπαινεῖ ἐν τῇ μάχῃ κτλ., et Strabo XIV, p. 948, B, nisi potius Strabo, sicuti Ephorus, ipsum Pherecydem ante oculos habuit. Hunc enim in eadem re laudat XIV, p. 938.

32.

Strabo XIV, p. 941 : Φησὶ δ' Ἐφορος, (Miletum) τὸ πρῶτον κτίσμα εἶναι Κρητικόν, ὑπὲρ τῆς ἐλάττης τετειχισμένον, ὅπου νῦν ἡ παλαιὰ Μίλητος ἐστίν, Σαρπηδόνης ἐκ Μιλήτου τῆς Κρητικῆς ἀγῆτορος οἰκῆτορας καὶ θεμένου τοῦνομα τῇ πόλει τῆς ἐκείνου πόλεως ἐπώνυμον, κατεχόντων πρότερον τὸν τόπον Λελέγων· τοὺς δὲ περὶ Νηλέα ὕστερον τὴν νῦν περιεῖσαι πόλιν. Cf. Pausan. VII, 2, 3.

32 a.

Athenæus VI, p. 264 : Ὁ Ἐφορος δ' ἐν τρίτῃ ἱστορίῳν, Κλαρώτας φησὶ Κρήτες καλοῦσι τοὺς ἐν ὧν τοὺς.

33.

Stephanus in Ἀθῆναι, post enumeratas quinque Athenas : Ἐκτὴ Εὐβοίας Δίαντος κτίσμα, ὡς Ἐφορος τρίτῃ· Ἀβαντος δὲ γίνονται παῖδες, Ἀλκων καὶ Δίας καὶ Ἀρέθουσα, ὧν ὁ μὲν Δίας κτίσας πόλιν, ὁ δὲ Ἀρέθουσα τὴν πόλιν ἐκείνην ὠνόμασεν. Ὁ πολίτης Ἀθηναῖος καὶ Ἀθηναῖκός· τὰς δ' Ἀθήνας καὶ Διάδας λέγουσι. Valcken. in Diatrib. Eurip. p. 144, A, legendum censet Ταύτας τὰς Ἀθήνας καὶ Διάδας λέγεσθαι Ἀλκων καὶ Δίας μαρτυρεῖ. Una cum Ionibus Abantes ex Eubœa in Asiam transmigrarunt : v. Herodot. I, 146, Pausan. VII, 2, 2, Strabo p. 633 A.

34.

Athenæus III, p. 105, D : Περὶ δὲ τῶν Καρίων, ὅτι καὶ πόλις ἦν Καρίδες περὶ Χίον τὴν νῆσον, Ἐφορος ἐν τρίτῃ (vulg. πρώτῃ) τῶν ἱστορίῳν, κτίζειν

solis Bæotis viri oracula redderent. Ceterum fatidicas istas mulieres, oraculo in diversam sententiam explicato, Bæotis deum præcipere dixisse, ut suos tripodes colligentes quotannis Dodonam mitterent. Idque Bæotos facere : semper enim unum aliquem dedicatorem apud se tripodum noctu auferentes et vestibis occultantes, ita clam Dodonam deportare.

LIBER TERTIUS.

31.

Benna, una ex quinque Ephesinis curiis, cujus senatores appellantur Bennii, uti Ephorus dicit. Quum Androclus, qui Ephesum condidit, Priensibus auxilium ferens et plurimi Ephesiorum cum ipso interiissent, superstites Ephesii adversus Androcli filios seditionem moverunt, et cupientes contra illos suppetias, ex Teo et Carina colonias adepti sunt, a quibus Ephesi duæ ex quinque institutis curiis cognominantur. Qui enim in Benna, Bennii; qui vero in Euonymo Attica, Euonymi appellantur; colonos autem, quos statim in principio Ephesii nacti sunt, Ephesios nominant : qui vero deinde advenere, Teios et Carinaeos vocant.

32.

Ephorus narrat, Miletum principio a Cretensibus a mare fuisse conditam, ubi nunc vetus est Miletus, Sardone e Cretensi Miletu eo ducente colonos, nomenque ad idem cum ea imponente, quum eum locum antea Lelegenti tenuissent; eam vero, quæ nunc est, Miletum a Nædo fuisse conditam.

32 a.

Ephorus libro tertio historiarum dicit : Cretensibus servi appellantur Clarotæ.

33.

Athenæ sexta Eubœæ, a Diante condita, uti Ephorus libro tertio tradidit. Abantis autem liberi fuerunt Alcon, et Dias, et Arethusa, quorum quidem Dias quam urbem exstruxerat, eam a patria appellavit. Civis dicitur Athenæus et Athenæus : has vero Athenas etiam Diadas nominari aiunt.

34.

Quod autem ad Carides pertinet, refert Ephorus tertio Historiarum libro, esse etiam oppidum in Chio insula, cui Carides nomen; conditum dicens ab iis qui

αὐτὴν τοὺς διασωθέντας ἐκ τοῦ ἐπὶ Δευκαλίωνος
γενομένου κατακλυσμοῦ μετὰ Μάκαρος, καὶ μέχρι νῦν
τὸν τόπον καλεῖσθαι Καρίδας. Cf. quæ habet Diodor.
V, 81 ex nostro, ut monet Marx., repetita.

35.

Stephanus : Σκυρία, πόλιν Κλαζομενίων, ὡς
Ἐφορος ἐν τρίτῳ· « Ἐν Σκυρίᾳ κατοικεῖ. » Τινὲς δὲ
διὰ τοῦ π.

Idem : Λάμψος, μοῖρα τῆς Κλαζομενίων χώρας,
ἐπὶ Λάμψου παιδὸς Καδίδρου, ὡς Ἐφορος τρίτῳ.

Idem : Μυκάλησος, urbs Bæotiae; ἔστι καὶ ἄλλη
Καρίας, ὡς Ἐφορος τρίτῳ.

Ad primum locum cf. Pausan. VII, 3, 5 : Ἰώνων
δὲ ἀρχομένων, μοῖρα ἐξ αὐτῶν πλανομένη μετεπέμ-
ψατο ἡγεμόνα παρὰ Κολοφωνίων Πάρφορον, καὶ πό-
λιν κτίσαντες ὑπὸ τῇ Ἰδῇ, τὴν μὲν οὐ μετὰ πολὺ ἐκ-
λείπουσιν· ἐπανιόντες δὲ ἐς Ἰωνίαν Σχύππιον τῆς
Κολοφωνίας ἐκτίσαν. Ἀπελθόντες δὲ ἐκουσίως καὶ ἐκ
τῆς Κολοφωνίας, οὕτω γῆν τε ἔσχον, ἣν καὶ νῦν ἔτι
ἔχουσι, καὶ κατεσκευάσαντο ἐν τῇ ἡπείρῳ Κλαζομε-
νίαν πόλιν.

36.

Suidas in Κωρυκαίος. Proverbium est, Τοῦ δ'
ἄρ' ὁ Κωρυκαῖος ἡχροάζετο. Ὁ δ' Ἐφορος ἐν γ'· Ὑπ'
ἄρχα (τῆς Παμφυλίας), φησὶν, ὥχουν οἱ καλούμενοι
Κωρυκαῖοι ἀναιτιμολογία εἰς πέλαιος, σύμμικτοί τινες,
κατεσκευασμένοι πολισμάτιον, γείτονες Μυωνήσων·
τοῖς οὖν ὁρμυῶσιν ἐμπόροις προσήεσαν ὡς ὠνούμενοι
ἢ σύμπλοοι· εἴτα μαθόντες, τί τε κομίζουσι καὶ ποῖ
πλέουσι, τοῖς Μυωνησίαις ἀπήγγελλον· ἀνέκτεινοι ἐπετί-
θετο αὐτοῖς· ἐλάμβανον δὲ καὶ αὐτοὶ μέρη τινὰ τῶν
αὐτῶν.

Eadem habent Photius Lex. p. 146, Zenob.
IV, 75, Strabo XIII, p. 954, Eustath. ad Dionys.
P. 855.

diluvio, quod Deucalionis temporibus accidit, evaserant
cum Macare et usque ad hunc diem Caridas [i. e. *Squill-*
as] vocari illum locum.

35.

Scyphía, oppidulum Clazomeniorum, ut Ephorus in
tertio : « Scyphiæ habitabat. » Aliqui vero per *p* nomen
scribunt.

Lampsus, pars Clazomenarum regionis, sic dicta a Lam-
pro Cadidri filio, teste Ephoro libro tertio.

Mycalessus, (urbs Bæotiae). — Est quoque alia Cariae,
de qua Ephorus libro tertio.

36.

« Hunc Corycæus auscultavit, » prov. Ephorus libro ter-
tio : Sub promontorio (Pamphylia), inquit, in pelagus pro-
minentia habitabant illi, qui vocantur Corycæi, convenæ qui-
dam, oppidulo condito, vicini Myoneso. Ad mercatores au-
tem in portu stationem habentes accedebant, quasi merces
empturi, vel una navigaturi. Deinde, quum cognovissent
et quid velerent, et quo navigaturi essent, id Myonesiis
renunciabant. Illi vero ipsos invadebant. Accipiebant au-
tem et ipsi Corycæi partem quandam pretii, quo se redi-
mebant capti.

37.

Suidas : Περιθοῖδαι, ὄμιος τῆς Οἰνηίδος φυλῆς,
ἀπὸ Πειρίθου τοῦ Ἰξίονος νόμος δ' ἦν Ἀθήνησι, ξένους
εἰσδέχεσθαι τοὺς βουλομένους τῶν Ἑλλήνων· Θεσσα-
λοὺς δ' ἐξαιρέτως ὑπεδέχοντο· διὰ τὴν Πειρίθου καὶ
Θησέως φιλοξενίαν· τούτοις δὲ καὶ χώραν ἐμέρισαν, ἣν
ἐκάλεσαν Πειριθίδα (Πειριθοῖδας Photius qui eadem
habet Lex. p. 306). Ἐφορος ἱστορεῖ ἐν τρίτῳ. Cf.
Apostol. XV, 98; Hesych. Lex. vol. I, p. 925;
Harpocrat. s. h. v.

LIBER QUARTUS.

ΕΥΡΩΠΗ.

38.

Cosmas Topogr. Christ. p. 148. (t. II Nov.
Collect. Patr. Montf.) (Varietas lectionis a Mar-
xio apposita est cod. Leidensis [v. Catalog. p.
400, n. 16].) : Ἐφόρου ἐκ τῆς δ' (αὐτοῦ abest in
Cod.) ἱστορίας· Τὸν μὲν γὰρ (πρὸς in marg. cod.)
ἀπὸ τῆς καὶ τὸν ἐγγὺς ἀνατολῶν τόπον Ἰνδοὶ κα-
τοικοῦσι· τὸν δὲ πρὸς νότον καὶ μεσημβρίαν Αἰθίοπες
νέμονται· τὸν δὲ ἀπὸ Ζεφύρου καὶ δυσμῶν Κελτοὶ
κατέχουσι· τὸν δὲ κατὰ βορρᾶν καὶ τοὺς (τὰς cod. Il-
lud marg.) ἄρκτους Σκύθαι κατοικοῦσιν. Ἔστιν μὲν
οὖν οὐκ ἴσον ἕκαστον τῶν μερῶν· ἀλλὰ τὸ μὲν τῶν
Σκυθῶν καὶ τῶν Αἰθιοπῶν μείζον, τὸ δὲ τῶν Ἰνδῶν
καὶ τῶν Κελτῶν ἑλαττον· καὶ παραπλήσιον ἑκατέρων
(sic margo. Cod. ἑκάτερον) ἀλλήλοις ἔχει τοῦ τόπου
τὸ μέγεθος. Οἱ μὲν γὰρ [Ἰνδοὶ] εἰς μετὰ ζῦ θερινῶν
καὶ χειμερινῶν ἀνατολῶν. Κελτοὶ δὲ τὴν ὑπὸ θερινῶν
μέχρι χειμερινῶν δυσμῶν χώραν κατέχουσι, καὶ τοῦ-
το μείζον ἔστι ἐκείνῳ τῷ διαστήματι [cod. e mar-
ginis emendatione, καὶ τοῦτο (cod. τούτῳ) μὲν ἴσον
ἔστιν ἐκείνῳ (cod. ἐκείνο) τῷ διαστήματι (cod. διά-
στημα)] καὶ μάλιστα πῶς ἀντικείμενον. Ἡ δὲ τῶν

37.

Perithædæ, populus tribus Ceneidis, sic dictus a Pi-
rithoo Ixionis filio. Lex autem erat Athenis, ut quivis ho-
spites Græci reciperentur. Præ ceteris vero Thessali
excipiebantur, propter Pirithoi et Thesei hospitalitatem.
Iisdem etiam agrum diviserunt, quem Pirithoidem vo-
carunt. Hæc narrat Ephorus libro tertio.

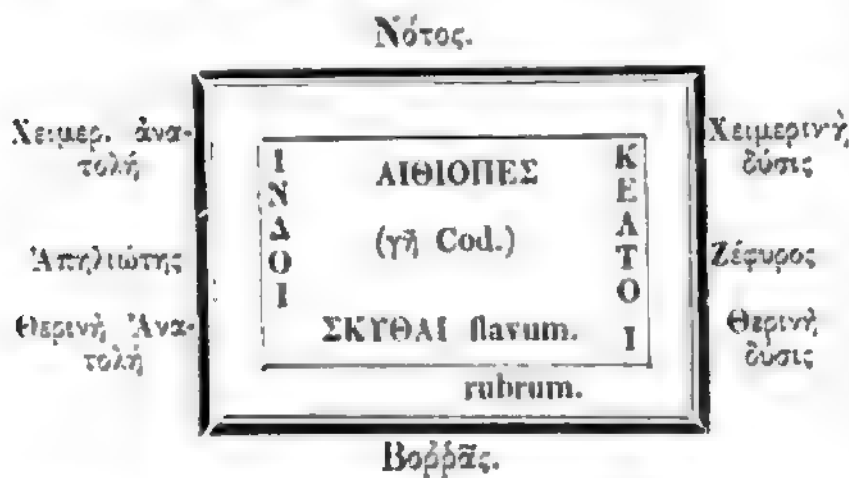
LIBER QUARTUS.

38.

Ephorus libro quarto Historiæ dicit : « Regionem orien-
talem, quæ est versus subsolanum, Indi habitant; meri-
dionalem, quæ austrum versus, Aethiopes incolunt; occi-
dentalem, unde stat favonius, Celti tenent; borealem
denique septentriones versus sitam Scythæ occupant.
Neque tamen singulæ hæ partes pares sunt. Nam quæ ad
Scythas atque Aethiopes pertinent majores sunt Indorum
et Celtorum regionibus. Binæ vero magnitudine sibi re-
spondent. Nam Indi inter æstivum habitant et hibernum
ortum, verum Celti inde ab occasu æstivo usque ad hiber-
num regionem occupant; quod quidem spatium par est

Σκυθῶν κατοικήσεις τοῦ (μὲν addit cod.) ἡλίου τῆς περιφορᾶς τὸν διαλείποντα κατέχει τόπον· ἀντίκειται δὲ πρὸς τὸ τῶν Αἰθιοπῶν ἔθνος, ὃ δοκεῖ παρατείνειν ἀπὸ ἀνατολῶν (καὶ cod. Exrungit marg.) χειμερινῶν μέχρι δυσμῶν τῶν βραχυτάτων. (Addit Cosmas p. 149: Ἀκριβῶς δ' Ἐφορος καὶ λόγῳ καὶ τῇ καταγραφῇ ὡς ἡ θεία γραφὴ διηγεῖται τὴν θέσιν τῆς γῆς καὶ τῶν ἄστρον τὴν περιφορὰν, etc.)

Sequitur sciagraphia :

Strabo I, p. 59, ad Hom. Od. A, 23.

Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίεσται, ἔσχατοι ἀνδρῶν, οἱ μὲν δυσσομένου Ὑπερίονος, οἱ δ' ἀνόητος.

Μηνύει δὲ καὶ Ἐφορος τὴν παλαιὰν περὶ τῆς Αἰθιοπίας δοξάν (scil. τὰ μεσημβρινὰ πάντα Αἰθιοπίαν καλεῖσθαι, τὰ πρὸς ὠκεανῷ), ὡς φησιν ἐν τῷ περὶ τῆς Εὐρώπης λόγῳ, τῶν περὶ τὸν οὐρανὸν καὶ τὴν γῆν τόπων εἰς τέσσαρα μέρη διηρημένον, τὸ πρὸς τὸν Ἀπηνιῶτην Ἰνδοὺς ἔχειν· πρὸς Νότον δὲ Αἰθίοπας· πρὸς δύσιν δὲ Κελτούς· πρὸς δὲ Βορρᾶν ἀνεμὸν Σκυθίας προστίθῃσι δ', ὅτι μείζων ἡ Αἰθιοπία ἢ (καὶ legi jubet Marx.) ἡ Σκυθία. Δοκεῖ γάρ, φησὶ, τὸ τῶν Αἰθιοπῶν ἔθνος παρατείνειν ἀπ' ἀνατολῶν χειμερινῶν μέχρι δυσμῶν· ἡ Σκυθία δ' ἀντίκειται τούτῳ. Idem I, I, 57: Ἀλλὰ μὲν καὶ ἄλλην τινὰ ἱστορίαν παλαιὰν εἰρηκεν Ἐφορος, ἥ οὐκ ἀλογὸν ἐντυχεῖν καὶ Ὅμηρον· λέγεσθαι γάρ φησιν ὑπὸ τῶν Ταρτησίων, Αἰθίοπας τὴν Λιβύην ἐπελθόντας μέχρι δύσεως τοὺς μὲν αὐτοῦ

μεῖναι, τοὺς δὲ καὶ τῆς παραλίης καταστρεῖν πολλήν· τεκμαίρεται δὲ ἐκ τοῦ καὶ Ὅμηρον εἰπεῖν οὕτως·

Αἰθίοπας, τοὶ διχθὰ δεδαίεσται, ἔσχατοι ἀνδρῶν.

Cf. Herodot. VII, 70, Pausan. I, 33, Scymnus Chius vs. 168 — 175.

39.

Josephus C. Apion. I, 12 (t. II, p. 444 Haverc.): Περὶ μὲν γὰρ Γαλατῶν τε καὶ Ἰερώων οὕτως ἠγνόησαν οἱ δοκοῦντες ἀκριβέστατοι συγγραφεῖς, ὅτι ἔστι καὶ Ἐφορος, ὥστε πόλιν οἶεται μίαν εἶναι τοὺς Ἰβήρας τοὺς τοσοῦτο μέρος τῆς Ἑσπερίου γῆς κατοικοῦντας. Cf. Strabo V, p. 237.

40.

Plinius IV, 36: *Ab eo latere, quo (Gades) Hispaniam spectat, insula est, ... in qua prius oppidum Gadium fuit. Vocatur ab Ephoro et Philistide Erythia, a Timæo et Sileno Aphrodisias Erythia dicta est, quoniam Tyrii Aborigines eorum (scil. Pœnorum), orti ab Erythraeo mari ferebantur. In hac Geryones habitasse a quibusdam existimantur, quorum armenta Hercules abduxerit.*

41.

Strabo III, c. 1, p. 202: Artemidorus Sacrum Promontorium, quod in extrema Hispania est, navigio comparat, et accedere ad hanc figuram ait tres exiguas insulas, νησίδια τρία, τὸ μὲν ἐμβόλου τάξιν ἔχον, τὰ δὲ ἐπωτίδων, ἐφόρους ἔχοντα μετρίους. Ἡρακλέους δ' ἱερὸν ἐνταῦθα (οὐ Casaub. δεικνυσθαι· ψεύσασθαι δὲ τοῦτο Ἐφορον· οὐτε γὰρ Ἡρακλέους βωμὸν οὐτ' ἄλλο τι τῶν θεῶν (θεῶν Siebenk., οὐτ' ἄλλου του θεοῦ s. τῶν θεῶν Interpr. Paris. e codicis vestigio) εἶναι· sed lapides ibi congestos alii rei inservire.

42.

Stephanus: Καλάθη, πόλις οὐ πόρρω τῶν Ἡρακλείων στήλων. Ἐκαταῖος Εὐρώπῃ. Ἐφορος δὲ Καλάθουσαν αὐτὴν φησιν.

illi alteri, eique plane oppositum. Quæ a Scythis tenetur regio reliquo solis cursu metienda est. Cujus e regione est gens Æthiopum, quæ videtur protendi ab ortu hiberno usque ad occasum brevissimum.

Extremos hominum Æthiopes, geminisque diremtos partibus: hi qua sol cadit, et qua tollitur illi.

Ephorus quoque antiquam de Æthiopia opinionem refert, quum in libro de Europa dicat, cœli ac terræ locis in quattuor diductis partes, eam, quæ est versus Subsolanum, habitari ab Indis: quæ versus Austrum, ab Æthiopibus: quæ versus occasum, a Celtis: Aquiloni objectam, a Scythis: additque Æthiopiam atque Scythiam esse majorem. Videtur enim, inquit, gens Æthiopum protendi ab ortu hiberno usque ad occasum: eique opposita est Scythia.

Ceterum Ephorus aliam quoque historiam refert veterem, de qua inaudivisse Homerum non est rationi adversum. Narrari ait a Gaditanis, Æthiopes quum Libyam usque ad occasum peragrassent, ibi mansisse eorum quosdam,

quosdam etiam maritimæ oræ magnam occupasse partem: quod etiam colligit ex his verbis Homeri:

Extremos hominum Æthiopes geminisque diremtos partibus.

39.

Galiorum et Hispanorum res usque adeo ignotæ iis fuerunt qui accuratissimi scriptores fuisse videntur, in quibus est Ephorus, ut Iberas unam civitatem esse existinaverit, quum tam late in occidentem fines eorum pateant.

41.

Tres exiguas insulas, quarum una rostri vicem gerat, reliquæ auriculorum navis a prora prominentium, quæ portus habeant mediocres, neque tamen monstrari ibi aram Herculis: id quidem Ephorum finxisse. Nam neque Herculis aram ibi esse, neque alius deorum.

42.

Calatha, oppidum non procul ab Herculis columnis, auctore Hecataeo in Europa. Verum Ephorus illud Calthusam appellat.

43.

Strabo IV, c. 4, 6, p. 304: Ἐφορος δὲ ὑπερβάλ-
λους ἂν τε τῷ μεγέθει λέγει τὴν Κελτικὴν, ὥστε, ὥσπερ
νῦν Ἰβηρίας καλοῦμεν, ἐκείνοις τὰ πλείστα προσνέ-
μειν μέχρι Γαδείρων· φιλέλληνας τε ἀποφαίνει τοὺς
ἀνθρώπους, καὶ πολλὰ ἰδίως λέγει περὶ αὐτῶν, οὐκ
λοιχότα τοῖς νῦν. Ἰδίον δὲ καὶ τοῦτο· ἀσχεῖν γὰρ αὐ-
τοὺς, μὴ παχεῖς εἶναι, μηδὲ προγαστορὰς· τὸν δ'
ὑπερβαλλόμενον τῶν νέων τὸ τῆς ζώνης μέτρον, ζη-
μιῶσθαι.

Ephori sententiam reddit Scymnus Chius v.
168, qui postquam Gades et Tartessum com-
moravit, pergit ita: ἔπειτα χώρα Κελτικὴ καλουμέ-
νη, μέχρι τῆς θαλάττης τῆς κατὰ Σαρδῶν κειμένης·
Ὅπερ μέγιστον ἐστὶ πρὸς δυσμαῖς ἔθνος. Et Strabo
I, p. 58: Φησὶ κατὰ τὴν τῶν ἀρχαίων Ἑλλήνων δό-
ξαν, ὥσπερ τὰ πρὸς Βορρᾶν μέρη τὰ γνώριμα ἐνὶ ὀνό-
ματι Σκύθας ἐκάλουν, ἢ Νομάδας, ὡς Ὅμηρος, ὕστε-
ρον δὲ καὶ τῶν πρὸς ἐσπέραν γνωσθέντων, Κελτοί,
καὶ Ἰβηρες, ἢ συμμίκτως Κελτίβηρες, καὶ Κελτο-
σκύθαι προσηγορεύοντο, ὅφ' ἐν ὀνόματι τῶν καθέκαστα
ἐθνῶν ταυτομένων διὰ τὴν ἄνοιαν οὕτω τὰ μεσήμε-
ρινα πάντα, Αἰθιοπίαν καλεῖσθαι, τὰ πρὸς ὠκεανῶ.
De reliqua Ephori de Celtis narratione cf. Nicol.
Damasc. (p. 70 supplem. ed. Orelli), qui sua ex
Ephoro depromsisse videtur.

44.

Strabo VII, c. 1, p. 450: Ineptum esse figmen-
tum *Cimbros* immodica maris eluvie e sedibus
suis pulsos fuisse. Οὐκ εὔδ' οὐδ' ὁ φήσας ὅπλα αἰ-
ρεσθαι πρὸς τὰς πλημμυρίδας τοὺς Κίμβρους, οὐδ' ὅτι
ἀποβίβαν οἱ Κελτοὶ ἀσχοῦντες, κατακλύζεσθαι τὰς οἰ-
κίας ὑπομένουσιν, εἴτ' ἀνοικοδομοῦσι, καὶ ὅτι πλείων
αὐτοῖς συμβαίνει φθόρος ἐξ ὕδατος ἢ πολέμου, ὅπερ
Ἐφορός φησιν. Idem lib. II, c. 3, p. 161, ex Po-
sidonio: Εἰσάξει δὲ καὶ τὴν τῶν Κίμβρων καὶ τὴν τῶν
συγγενῶν ἐξανάστασιν ἐκ τῆς οἰκείας γενέσθαι κατὰ

θαλάττης ἐφοδὸν (οὐκ del.) ἀθρόαν συμβᾶσαν. «Cre-
diderim Strabonis ἀμάρτημα μνημονικόν, Posido-
nio imprudenter tribuentis quod Ephori potius
fuit. Posidonius autem quid super hoc censuerit,
ex his verbis, I. VII, c. 2, 2, p. 450, ubi de Cim-
bris, apparebit: Ταῦτα δὲ (nimirum quæ hic
Strabo ait) δικαίως ἐπιτιμᾷ τοῖς συγγραφεῦσιν Πο-
σειδώνιος, καὶ οὐ κακῶς εἰσάξει, ὅτι ληστρικὸι ὄντες
καὶ πλάνητες οἱ Κίμβροι καὶ μέχρι τῶν περὶ τὴν
Μαιῶτιν ποιήσαιντο στρατείας.» *Casaubonus*. Epho-
ro usi sunt Nicol. Damasc. p. 144 Or. ibiq. nott.
p. 227, *Ælian*. V. H. XII, 23. Cf. *Aristot.* *Ethic.*
Eudem. III, 1, p. 116; *Ethic. Nic.* III, 7, p. 48
ed. Sylb.

45.

Strabo V, c. 4, 5, p. 375: Ἐφορος δὲ τοῖς Κιμ-
μερίοις προσοικειῶν τὸν τόπον, φησὶν αὐτοὺς ἐν κα-
ταγείοις οἰκίαις οἰκεῖν, ἃς καλοῦσιν ἀργίλλας, καὶ διὰ
τινῶν ὀρυγμάτων παρ' ἀλλήλους τε φοιτᾶν, καὶ τοὺς
ξένους εἰς τὸ μαντεῖον δέχεσθαι, πολὺ ὑπὸ γῆς ἰδρυ-
μένον· ζῆν δ' ἀπὸ μεταλλείας καὶ τῶν μαντευομένων,
καὶ τοῦ βασιλέως ἀποδείξαντος αὐτοῖς συντάξεις. Εἴ-
ναι δὲ τοῖς περὶ τὸ χρηστήριον ἔθος πάτριον, μηδένα
τὸν ἥλιον ὁρᾶν, ἀλλὰ τῆς νυκτὸς ἔξω πορεύεσθαι τῶν
χασμάτων· καὶ διὰ τοῦτο τὸν ποιητὴν περὶ αὐτῶν εἰ-
πεῖν, ὡς ἄρα

οὐδέ ποτ' αὐτοῖς

Ἥλιος φαέθων ἐπιδέρχεται.

Ἵστερον δὲ διαφθαρῆναι τοὺς ἀνθρώπους ὑπὸ βασι-
λέως τινός, οὐκ ἀποβάντος αὐτῷ τοῦ χρησμοῦ· τὸ
δὲ μαντεῖον ἔτι συμμένειν, μεθεστηχὸς εἰς ἕτερον
τόπον.

Eadem brevius Eustathius ad *Odys.* A, p. 416
ed. Basil.

46.

Strabo VI, c. 1, 7, p. 397: Εἴθ' ἡ πόλις οἱ Λοκροὶ

43.

Ephorus Celticam ingenti facit magnitudine, ita ut Celti
pleraque Hispaniæ nunc dicta loca usque ad Gades te-
nuerint; aitque Græcorum studiosam esse gentem, mul-
taque de iis peculiaria tradit, præsentī statui non con-
sentanea. De quibus hoc quoque est, dare operam eos, ne
obesi fiant, neve prominentem ventrem habeant; et si quis
adolescens cingulo præscriptam mensuram excedat,
eum multari.

44.

Non recte etiam is, qui arma adversus exundationem
capere Cimbro ait: nec magis, ut exercitatione intrepidi
fiant, Celtas pati domos suas aquis obrui, rursumque
ædificare, pluresque eorum aquis, quam bello perire;
quod quidem Ephorus tradidit.

Conjectura etiam colligit Cimbrorum illisque vicinorum
populorum migrationem e patria factam esse ob varias
maris incursiones.

Hæc Posidonius jure in scriptoribus reprehendit. Idem
non inepta conjectura colligit, Cimbro homines fuisse

prædones ac vagos armis ad Mæotim usque lacum pro-
gressos.

45.

Ephorus vero Cimmericis locum illum adscribens, hos
habitare ait in subterraneis ædificiis, quas *argillas* vocant,
ac per fossas quasdam inter se commeare, hospitesque
eadem via ad oraculum adducere, alte infra terram con-
ditum: victum eos metallis effodiendis quærere, et ab
iis accipere, qui oraculum consulunt, ac regem iis consti-
tuisse eo nomine stipendium. Porro qui apud oraculum
illud degunt, eos, more a majoribus accepto, nunquam
videre solem, sed noctu ex hiatis terræ prodire, id-
eoque de iis Homerum ita scripsisse:

Neque unquam

illos illustrat radiorum lumine Titan.

Postea temporis Cimmericos fuisse deletos a rege quodam,
cujus eventa oraculum non comprobasset: sedem ora-
culi alio translata etiamnum durare.

46.

Subsequitur urbs Locri Epizephyril. Sunt hi Locrenses

οἱ Ἐπιζεφύριοι, ἐπεὶ Λοκρῶν ἀποικοὶ τῶν ἐν τῷ Κρυσσῷ κόλπῳ, μικρὸν ὕστερον τῆς ἀπὸ Κρότωνος καὶ Συρακουσῶν κτίσεως ἀποικισθέντες ὑπὸ Εὐάνθους. Ἐφορος δ' οὐκ εἶ, τῶν Ὀπουντίων Λοκρῶν ἀποίκους φήσας. Cf. Pausan. III, 19, Scymn. 316 sq.

47.

Strabo VI, c. 1, 8, p. 398: Τῆς δὲ τῶν Λοκρῶν νομογραφίας μνησθεὶς Ἐφορος, ἣν Ζάλευκος συνέταξεν, ἐκ τε τῶν Κρητικῶν νομίμων, καὶ Λακωνικῶν, καὶ ἐκ τῶν Ἀρεοπαγιτικῶν. φησὶν ἐν τοῖς πρώτοις καινίσαι τοῦτον τὸν Ζάλευκον, ὅτι, τῶν πρότερον τὰς ζημίας τοῖς δικασταῖς ἐπιτρεψάντων ὀρίζειν ἐφ' ἑκάστοις τοῖς ἀδικήμασιν, ἑκείνος ἐν τοῖς νόμοις διώρισεν ἡγούμενος τὰς μὲν γνώμας τῶν δικαστῶν οὐχὶ τὰς αὐτὰς εἶναι περὶ τῶν αὐτῶν, δεῖν δὲ τὰς αὐτὰς [εἶναι αἰεὶ τὰς ζημίας, ὅπερ ἄξιον supplevit Casaub.] ἐπαινεῖν· καὶ τὸ ἀπλουστερώς περὶ τῶν αὐτῶν συμβολαίων διατάξαι. Θουρίους δ' ὕστερον ἀκριβοῦν θελοντας περὶ τῶν ἄκρων, ἐνδοξότερους μὲν γενέσθαι, χεῖρονας δὲ εὐνομεῖσθαι γὰρ, οὐ τοὺς ἐν τοῖς νόμοις ἅπαντα φυλαττομένους τὰ τῶν συκοφαντῶν, ἀλλὰ τοὺς ἐμμένοντας τοῖς ἀπλῶς κειμένοις. Τοῦτο δὲ καὶ Πλάτων εἰρηκεν, ὅτι παρ' οἷς πλείστοι νόμοι, καὶ δίκαι παρὰ τούτοις, καὶ βίαι μογθηροί· καθάπερ καὶ παρ' οἷς ἱατροὶ πολλοὶ, καὶ νόσους εἰκὸς εἶναι πολλὰς. Cf. Athenæus XI, p. 508, Scymn. Ch. 349, Diodor. XII, 21.

48.

Strabo VI, p. 403: Ὄκουν δὲ Ἰάπυγας τὸν Κρότωνα πρότερον, ὡς Ἐφορός φησιν.

49.

Strabo VI, p. 406: Οἰκιστὴς δὲ τοῦ Μεταποντίου

Δαύλιος ὁ Κρίσσης τύραννος γεγένηται, τῆς περὶ Δαύλους, ὡς φησιν Ἐφορος.

50.

Strabo VI, p. 408, de Siciliae ambitu: Ἐνταῦθα ἀπλούστερον εἰρήχασιν, ὥσπερ Ἐφορος τὸν γε πλεονάζοντα ἡμερῶν καὶ νυκτῶν εἶ. J. Bake ad Posidon. p. 131, pro εἶ legi vult ἡ, ut Thucyd. habet VI, 1.

51.

Strabo VI, p. 414: Διετέλεσαν μέχρι εὐρὸς Σαίλοιο καὶ Σικανοὶ καὶ Μόργητες καὶ ἄλλοι τινὲς νεώμενοι τὴν νῆσον, ὣν ἦσαν καὶ Ἰβήρες, οὗσπερ πρότερον φησὶν τῶν βαρβάρων Ἐφορος λέγεσθαι τῆς Σικελίας οἰκιστάς.

«Strabo (in excerptis scriptoribus nonnunquam negligentius versatus), minime vero Ephorus, Sicanos et Iberes distinguit, quos eosdem fuisse certissime constat. V. Thucyd. VI, 2, Philistum ap. Diodor. V, 6, Schol. Homer. Od. XXIV, 306. Silius Ital. XIV, 35, al.» Marx.

52.

Strabo VI, 410, de Naxo et Megaris:... Φησὶ δὲ ταύτας Ἐφορος πρότερας κτισθῆναι πόλεις Ἐὐανίδας ἐν Σικελίᾳ πεντεκαίδεκάτῃ γενεᾷ μετὰ τὴν Τροίαν· τοὺς γὰρ πρότερον δεδιέναι τὰ ληστῆρια τῶν Τυρρηνῶν καὶ τὴν ὠμότητα τῶν ταύτης βαρβάρων, ὥσπερ καὶ ἐμπορίαν πλεῖν. Θεοκλέα δ' Ἀθηναῖον παρενεχθέντα ἀνέμοις εἰς Σικελίαν, κατανοῆσαι τὴν τε οὐδένειαν τῶν ἀνθρώπων, καὶ τὴν ἀρετὴν τῆς γῆς· ἐπανελθόντα δὲ, Ἀθηναίους μὲν μὴ πείσαι, Σικελίαν δὲ τοὺς ἐν ἑὐβοίᾳ συκνοὺς παραλαβόντα, καὶ τὸν Ἰώνων τινὰς, ἔτι δὲ Δωριέων οἱ πλείους ἦσαν Μεγαρεῖς, πλεῖν· τοὺς μὲν οὖν Χαλκιδῆας κτίσαι Νάξον

colonia eorum Locrensiū, qui in sinu Crissæo habitant, ab Eranthe deducta, non multo post Crotonem et Syracusas conditas. Falsum est autem, quod Ephorus eos Locrensiū Opuntiorum facit colonos.

47.

Ceterum Ephorus Locrensiū legum mentionem faciens, quas ex Cretensium, Laconum et Areopagitarum legibus Zaleucus composuit, ab hoc id in primis nove institutum esse tradit, quod, quum priores singulis delictis pœnæ imponendæ modum ac definitionem iudicibus permisissent, ipse in legibus pœnas expressit, ratus sententias iudicum de rebus iisdem non esse easdem: oportere autem easdem (semper pœnas esse, quod debemus) laudare, et id quod simplicius de contractibus constituit. Thurios autem, quum postea temporis singula ad subtilitatem exigere, et, quod in quaque re summum esset, persequi conarentur, maiorem quidem celebritatem nactos esse, sed rempublicam deteriore habuisse. Quippe bonis regi legibus non eos, qui omnem calumniæ locum volunt præcludere, sed qui leges simpliciter scriptas omni cura tuentur. Atque ita etiam Plato pronuntiavit, apud quos plurimæ essent leges, apud hos etiam lites esse et malos mores; sicut morbi solerent esse multi, ubi multi essent medici.

48.

Ephorus scribit Crotonem ante ab Iapygibus fuisse habitatam

49.

Ephorus tradit, Metaponti conditorem fuisse Danium Crissæ, ejus quæ prope Delphos est, tyrannum.

50.

Nonnulli simplicius rem exposuerunt, ut Ephorus quæ Siciliam circumnavigari ait quinque [an octo?] diebus et noctibus.

51.

Manebant adhuc Siculi, Sicani, Morgetes, et nonnulli alii, qui insulam incolerent; quibus addendi sunt etiam Iberes, quos Ephorus primos barbarorum fuisse ait, qui hanc insulam inhabitarent.

52.

Ephorus scribit, Naxum et Megara Græcorum antiquissimas in Sicilia civitates, XV^{to} post Trojanum bellum astate conditas fuisse. Antiquiores enim Tyrrenorum latrocinia et crudelitatem barbarorum has regiones incolentium ita reformidasse, ut ne mercaturæ quidem faciendæ gratia in Siciliam navigaverint. Theoclem vero Atheniensem venturum vi eo delatum, cum incolarum vilitatem, tum insulæ virtutem explorasse; et domum reversus, quum Atheniensibus, ut coloniam in eam deducerent, non persuaderet. magno Chalcidensium Eubœam habitantium numero adscito, nec non Ionum, Doriensiumque, quorum pars Megarenses erant, in Siciliam navigasse: ac Chalcid

τοὺς δὲ Δωριέας Μέγαρα, τὴν ὕλαν πρότερον καλουμένην.

Πεντεκαιδεκάτῃ γ. cum Cluverio Sic. A. I, 2, Heynio Opusc. Ac. II, p. 259 et 266, Siebenk. t. II, p. 256, scripsi pro vulg. τῇ γενεᾷ, sive, quod Scaliger voluit (ad Euseb. p. 75), τῇ δεκάτῃ. Cf. Thucyd. VI, 4, ibiq. Dukerum, Diodor. XIV, 88, al. Scymnus Chius vs. 276 seqq. Ephorum pro more compilavit. *Marx*.

53.

Strabo VI, p. 427, de Tarento: Ἐφορος δ' οὕτω λέγει περὶ τῆς κτίσεως. Ἐπολέμουν Λακεδαιμόνιοι Μεσσηνίους, ἀποκτείναντες τὸν βασιλέα Τήλεκλον εἰς Μεσσήνην ἀφικόμενον ἐπὶ Ουσίαν, δαμόσαντες μὴ πρότερον ἐπανήξειν οἰκαδὲ, πρὶν ἢ Μεσσήνην ἀνελεῖν, ἢ πάντας ἀποθανεῖν· φύλακας δὲ κατέλιπον τῆς πόλεως στρατεύοντες τοὺς τε νεωτάτους καὶ πρεσβυτάτους τῶν πολιτῶν. Δεκάτῃ δ' ὕστερον ἔτει τοῦ πολέμου, τῆς γυναικας τῶν Λακεδαιμονίων συνελθούσας, ἐξ ἑαυτῶν πέμψαι τινὰς παρὰ τοὺς ἄνδρας, τῆς μεμφομένης, ὥς οὐκ ἐπίσης πολεμοῖεν πρὸς τοὺς Μεσσηνίους· οἱ μὲν γὰρ μένοντες, τεκνοποιούσιν· οἱ δὲ, γῆρας ἀφέντες τῆς γυναικας, ἐν τῇ πολεμῇ ἐστρατοπεδεύοντο, καὶ κίνδυνος εἶη λειπανδρῆσαι τὴν πατρίδα. Οἱ δ' ἅμα καὶ τὸν ὄρκον φυλάττοντες, καὶ τὸν τῶν γυναικῶν λόγον ἐν νῷ θέμενοι, πέμπουσι τῆς στρατείας τοὺς εὐρωστειτάτους ἅμα, καὶ νεωτάτους, οὓς ᾔδεισαν οὐ μετασχόντας τῶν ὄρκων διὰ τὸ παιδας εἶναι ὄντας συνεξελεῖν τοῖς ἐν ἡλικίᾳ· προσέταξαν δὲ συγγενέσθαι ταῖς παρθέναις ἀπάσαις ἅπαντας, ἡγούμενοι πολυτεκνήσειν μᾶλλον· γενομένων δὲ τούτων, οἱ μὲν παῖδες

ὠνομάσθησαν Παρθενίαι· Μεσσήνη δὲ ἐάλω πολεμηθεῖσα ἐννεακαίδεκα ἔτη, καθάπερ καὶ Τυρταῖος φησὶν·

Ἄρτω τῷδ' ἐμάχοντ' ἐννεακαίδεκα ἔτη
νωλεμέως αἰεὶ ταλασίφρονα θυμὸν ἔχοντες,
αἰχμηταὶ πατέρων ἡμετέρων πατέρες.
Εἰκοστῇ δ' οἱ μὲν κατὰ πύονα ἔργα λιπόντες,
φεύγον Ἰθωμπίων ἐκ μεγάλων ὀρέων.

Τὴν μὲν οὖν Μεσσηνίαν κατενεύμαντο. Ἐπανελθόντες δ' οἰκαδὲ τοὺς Παρθενίας οὐχ ὁμοίως τοῖς ἄλλαις ἐτίμων, ὥς οὐκ ἐκ γάμου γεγονότας· οἱ συνιστάμενοι μετὰ τῶν Εἰλωτίων, ἐπεβούλευσαν τοῖς Λακεδαιμονίοις, καὶ συνέθεντο ἄραι σύσσημον ἐν τῇ ἀγορᾷ πύλον λακωνικόν, ἐπειδὴν ἐγχειρῶσι· τῶν δὲ Εἰλωτίων τινὲς ἐξαγγεῖλαντες, τὸ μὲν ἀντεπιτίθεσθαι χαλεπὸν ἔγνωσαν· καὶ γὰρ πολλοὺς εἶναι, καὶ πάντας ὁμόφρονες, ὥς ἂν ἀλλήλων ἀδελφοὺς νομιζομένους· τοὺς μέλλοντας δ' αἶρειν τὸ σύσσημον ἐκ τῆς ἀγορᾶς ἀπιέναι προσέταξαν. Οἱ μὲν δὲ, μεμνημένην αἰσθόμενοι τὴν πρᾶξιν ἐπέσχον, οἱ δὲ διὰ τῶν πατέρων ἐπεισαν αὐτοὺς εἰς ἀποικίαν ἐξελεῖν· καὶ μὲν κατὰσχῶσιν ἀρκούντα τὸν τόπον, μένειν· εἰ δὲ μὴ, τῆς Μεσσηνίας τὸ πέμπτον κατανείμασθαι μέρος ἐπανιώντας. Οἱ δὲ σταλέντες κατελάβοντο τοὺς Ἀχαιοὺς, πολεμοῦντας τοῖς βαρβάραις· μετασχόντες δὲ τῶν κινδύνων, κτίζουσι τὴν Τάραντα.

Eadem ex nostro, ut videtur, Diodorus Sic. XV, 66 (coll. Exc. Vat. p. 10, ed. Mai), Justinus III, 4. Cf. Eustathius ad Dionys. 376, Strabo I. VIII, p. 557.

54.

Strabo VII, p. 504, de Dodona: Ἔστι δὲ ὧς φησιν

denses quidem Naxum, Dorienses Megara condidisse, cui urbi prius nomen fuerat Hyblæ.

53.

De origine Tarenti apud Ephorum hæc est historia. Lacedæmonii bellum intulerunt Messeniis, quod hi illorum regem Teleclum Messenam sacrificandi causa profectum occiderant: ac juramento se obligarunt, aut se non ante domum reversuros, quam Messenam cepissent, aut universos in oppugnatione morituros: urbem, quum proficiscebantur ad bellum, civium minimis maximisque natu custodiendam reliquerunt. Post anno belli decimo uxores Lacedæmoniorum, conventu habito, quasdam ad maritos suos miserunt, quæ eos reprehenderent, ut non æquis conditionibus bellum Messeniis facientes: quippe Messenios domi interim liberos procreare, ipsos Lacedæmone relictis viduis uxoribus in hostico castra habere; itaque periculum esse, ne patria virorum ad extremum vacua redderetur. Lacedæmonii et jurisjurandi rationem et consilii uxoribus habentes, robustissimos quosque et ætate inter milites minimos Spartani miserunt, quos, quum pueri cum adultis quondam profecti essent, jurisjurandi religione non teneri sciebant, iisque mandarunt, ut cum omnibus omnes virginibus rem haberent, eo copiosorem rati inde sobolem exstituram: atque eos qui hoc modo natiessent, Parthenias appellatos esse dicit. Messenam vero anno demum decimo ac nono bello captam, sicut et Tyræus dicit:

Annis pugnatum est ter tribus, atque decem.
Hoc ab avis nostris infracto pectore bellum,
et res constanti gesta labore fuit.
Bis deno tandem victi Messenia pubes,
montis Ithomæi deseruit tumulos.

Ceterum Spartanos, diviso agro Messenio, domum reversos, Parthenias non eo quo alios honore dignatos, utpote non ex conjugio natos. Itaque Parthenias, re cum Helotibus communicata, insidias struxisse Spartani, data tessera faciendi impetus, elevatione pilei Laconici in foro. Sed rei indicio ab Helotibus quibusdam delato, Spartanos contra insidiari Partheniis rem duxisse difficilem, quod ii et magno essent numero, et unanimes, quippe qui se mutuo pro fratribus haberent: edixisse tamen, ut forum relinquerent qui pileum fuerant in foro sublaturi. Ita Parthenias, quum patefactum suum institutum intelligerent, sese continuisse, et Spartanos eis opera parentum ipsorum persuasisse, ut aliquo in coloniam abirent, ea conditione, ut ne reverterentur, si regionem ipsis sufficientem essent nacti: sin secus, ut reversi quintam partem agri Messenii obtinerent. Sic profectos Parthenias incidisse in Achivos bellum gerentes contra barbaros: quumque Achivis supplicias tulissent, Tarentum condidisse.

54.

Dodonam Ephorus ait a Pelasgis fuisse fundatam:

Ἐφορος Πελασγῶν ἱδρυμα. Οἱ δὲ Πελασγοὶ τῶν περὶ τὴν Ἑλλάδα δυναστευσάντων ἀρχαιοτάτοι λέγονται καὶ ὁ ποιητὴς φησιν οὕτω (Il. II, 233)· Ζεῦ ἄνα Δωδωναίᾳ Πελασγικῇ Ὁ δὲ Ἡσίοδος· Δωδώνην φηγόν τε Πελασγῶν ἔδραν ἔχεν.

Strabo V, p. 337 : Τοὺς δὲ Πελασγοὺς, οἳ μὲν ἀρχαῖόν τι φύλον κατὰ τὴν Ἑλλάδα πᾶσαν ἐπεπόλασε, καὶ μάλιστα παρὰ τοῖς Αἰολεῦσι τοῖς κατὰ Θετταλίαν, ὁμολογοῦσιν ἅπαντες σχεδόν τι νομίζειν ὅς φησιν Ἐφορος, τὸ ἀνέκαθεν Ἀρκάδας ὄντας ἐλίσθαι στρατιωτικὸν βίον, εἰς δὲ τὴν αὐτὴν ἀγωγὴν προτρέποντας πολλοὺς, ἅπασι τοῦ ὀνόματος μεταδοῦναι, καὶ πολλὴν ἐπιφάνειαν κτήσασθαι, καὶ παρὰ τοῖς Ἕλλησι, καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις, παρ' ὅσους ποτὲ ἀφίγμενοι τετυχήκασιν. — — — Τῷ γ' Ἐφόρῳ τοῦ ἐξ Ἀρκადίας εἶναι τὸ φύλον τοῦτο ἤρξεν Ἡσίοδος· φησὶ γάρ, ὕμεις ἐξεγένοντο Λυκάονος ἀντιθέοιο, ὃν ποτε τίκατε Πελασγός. Καὶ τὴν Πελοπόννησον δὲ Πελασγίαν φησὶν Ἐφορος κληθῆναι.

Schol. ad Dionys. Perieg. 348. (in Viennensi editione Geogr. Min. t. II, p. 466.) : Κυλλήνηθεν] Κυλλήνη, ὄρος Ἀρκადίας. Ἀρκάδες δὲ ἀνέκαθεν Πελασγοί, ὥς φησιν Ἐφορος.

55.

Scymnus Chius v. 469.

Ἐξῆς διεξίμεν δὲ πάλιν τὴν Ἑλλάδα.

Ἐπὶ κεραλαίων τοὺς τε περὶ αὐτὴν τόπους ἔθνικῶς ἅπαντας κατ' Ἐφορον δηλώσομεν.

« Profitetur igitur hic disertis verbis, quod eum fecisse in reliquis, aliorum locorum comparatio ostendit. Et potest Scymni libellus maximam partem *pro compendio uberius Ephori Geographiæ*, præsertim in Græciæ descriptione, haberi; quem ducem nullibi deseruisse videtur, nisi quo

aliorum auctorum, Herodoti, Timæi, Eratosthenis, Demetrii, expressam mentionem facit. Quæ observatio item cadit in Scymni fragmentum ab Holstenio primum publici juris factum.» *Marx.*

56.

Strabo VIII, p. 514 : Ἐφορος μὲν οὖν ἀρχὴν εἶναι τῆς Ἑλλάδος τὴν Ἀκαρνανίαν φησὶν ἀπὸ τῶν ἐσπερίων μερῶν· ταύτην γὰρ συνάπτειν πρώτην τοῖς Ἑπειρωτικοῖς ἔθνεσιν, τῇ παραλίᾳ γρώμενος μέτρῳ, ἡγεμονικόν τι τὴν θάλατταν κρίνων πρὸς τὰς τοπογραφίας.

57.

Strabo X, p. 695 : Ὁ δὲ τὴν Ἀλκμαιωνίδα γράψας, Ἰκαρίου, τοῦ Πηνελόπης πατρὸς, υἱεὶς γενέσθαι δύο, Ἀλυζέα καὶ Λευκάδιον· δυναστεῦσαι δ' ἐν τῇ Ἀκαρνανίᾳ τοὺτους μετὰ τοῦ πατρὸς· τούτων αὖ ἐπωνύμους τὰς πόλεις Ἐφόρῳ (vulg. Ἐφορος) λέγεσθαι δοκεῖ.

58.

Stephanus : Νοστία, κώμη Ἀρκადίας... Ἐφορος τὸ ἔθνικὸν Νεστάνιος ἔφη, ὥστε κατ' αὐτὸν Νεστανίᾳ λέγεσθαι· ἢ αὐτὴ γὰρ τῇ προτέρᾳ, ὡς δῆλον ἐξ ἄλλων.

59.

Strabo VIII, p. 574, de insula Calauria ante Træzenem : Ἐνταῦθα ἦν Ἰσουλὸν Ποσειδῶνος ἱερὸν· καὶ φασὶ τὸν θεὸν τοῦτον ἀλλάξασθαι πρὸς μὲν Ἀττὴν τὴν Καλαύρειαν ἀντιδόντα Δῆλον· πρὸς Ἀπόλλωνα δὲ Ταίναρον ἀντιδόντα Πυθίῳ. Ἐφορος δὲ καὶ τὸν χρησμὸν λέγει·

Ἰσὸν τοι Δῆλόν τε Καλαυρεῖάν τε νέμεσθαι,
Πυθῶ τ' ἡγαθήην, καὶ Ταίναρον ἡνεμόεντα.

Cf. Eustathius ad Dionys. Perieg. vs. 449, Pausan. II, 33.

56.

Initium Græciæ ob occiduis partibus constituit Acarnaniam Ephorus, quæ prima Epiroticas attingat nationes, oram maritimam pro mensura usurpans, quod existimat ad locorum descriptionem principem esse maris operam.

57.

Is vero qui Alcmaeonidem conscripsit, Icarii (pater is Penelopæ fuit) filios duos tradit fuisse, Alyzeum et Leucadium, qui in Acarnania cum patre imperaverint : uade Ephorus urbes horum cognomines censet.

58.

Nostia, vicus Arcadiæ. ... Ephorus gentile dixit Nestanios, adeo ut vicus ipse, secundum ejus opinionem, Nestania vocaretur. Idem enim est ac præcedens, uti ex aliis apparet.

59.

Calauriæ fuit asylum Neptuni, quoniam ferunt hunc deum permutatione facta Calauriam pro Delo recepisse a Latona, ab Apolline pro Pythia Tænarum. Et oraculum quoque refert Ephorus :

Par ratio est Delivæ Calauriæve tenendæ,
Pythia idem tibi sit, quod in auras Tænarum altus.

quos fama fert eorum, qui in Græcia dominati sint, fuisse antiquissimos. Homeri est hoc :

Dodouæ, Pelasgice Juppiter.

Hesiodus autem sic :

Dodonam, sagumque, Pelasgorum utpote sedes, petit.

Ceterum Pelasgos antiquam gentem per universam Græciam exstitisse, ac maxime inter Æoles Thessaliæ incolas claram, apud omnes fere in confesso est. Ephorus ait, se arbitrari eos, quum a prima stirpe Arcades essent, militarem amplexos vitam ; et in studii ejus nominisque societatem multis perductis, magnum sibi nomen cum apud Græcos parasse, tum apud alios ad quos pervenissent. — Ephoro, ut Pelasgos ex Arcadia esse diceret, auctor fuit Hesiodus. Ait enim poeta :

Lycæone natos,

quem quondam fertur clarus genuisse Pelasgos.

Sed et Peloponnesum fuisse Pelasgiam vocatam Ephorus scribit.

Cyllene mons Arcadiæ, Arcades vero a prima stirpe Pelasgi erant, ut dicit Ephorus.

55.

Deinde autem pertransibimus rursus Græciam. In illa summatis loca per gentes omnia ex Ephoro ostendemus.

60.

Strabo VIII, p. 577 : Ἐφορος δ' ἐν Αἰγίνῃ ἄργυρον πρῶτον κοπήναι φησιν ὑπὸ Φεῖδωνος· ἐμπορεῖον γὰρ γενέσθαι, διὰ τὴν λυπρότητα τῆς χώρας τῶν ἀνθρώπων θαλαττουργούντων ἐμπορικῶς, ἀφ' οὗ τὸν ῥῶπον Αἰγιναιὸν ἐμπολεῖν λέγεσθαι.

61.

Scymnus Chius vs. 542 :

Πρώτους δὲ Κρητὰς φασὶ τῆς Ἑλληνικῆς
ἀρξαι θαλάττης, ἃς τε νησιωτίδας
πόλεις κατασχεῖν, ἃς τε καὶ συνοικίσαι
αὐτῶν Ἐφορος εἶρηκεν, εἶναι φησὶ τε
ἐπώνυμον τὴν νῆσον ἀπὸ Κρητὸς τινος,
τοῦ δὴ γενομένου βασιλέως αὐτόχθονος.
Πλοῦν ἡμέρας ἀπέχειν δὲ τῆς Λακωνικῆς.

62.

Strabo X, p. 735 : Τοῦ δὲ ποιητοῦ τὸ μὲν ἑκατόμ-
πολιν λέγοντος τὴν Κρήτην (Il. II, 649, ubi Eusta-
thius Ephori meminit), τὸ δὲ ἐνενηκοντάπολιν (Od.
XIX, 174), Ἐφορος μὲν ὕστερον ἐπικτισθῆναι τὰς
δέκα φησὶ μετὰ τὰ Τρωϊκά, ὑπὸ τῶν τῷ Ἀλθαίμειναι
τῷ Ἀργεῖω συνακολουθησάντων Δωριέων· τὸν μὲν οὖν
Ὀδυσσεῖα λέγει ἐνενηκοντάπολιν ὀνομάσαι. Οὗτος μὲν
οὖν πιθανὸς ἐστὶν ὁ λόγος. In Iliadis enim versu ex
τοῦ ἰδίου προσώπου λέγει, in Odysseæ ex τῶν τότε
όντων τινὸς ἦν ὁ λόγος.

Stephanus v. Βοῖον : Ἔστι Βοιαὶ καὶ Κρήτης πό-
λις· ὁ πολίτης Βοιάτης... λέγεται καὶ Βοιαῖος, ὡς
Ἐφορος.

63.

Strabo X, p. 370 : Ὡς δ' εἶρηκεν Ἐφορος, ζηλω-
τῆς δὲ Μίνως ἀρχαίου τινὸς Ῥαδαμάνθυος, δικαιοτάτου
ἀνδρὸς, δμωνύμου τοῦ ἀδελφοῦ αὐτοῦ, δὲ πρῶτος τὴν
νῆσον ἐξημερῶσαι δοκεῖ νομίμοις καὶ συνοικισμοῖς

πόλεων καὶ πολιτείαις, σκηψάμενος παρὰ Διὸς φέρειν
ἕκαστα τῶν τιθεμένων δογμάτων εἰς μέσον. Τοῦτον
δὲ μιμούμενος καὶ ὁ Μίνως δι' ἐννέα ἔτων, ὡς
ἔοικεν, ἀναβαίνων ἐπὶ τὸ τοῦ Διὸς ἄντρον, καὶ διατρί-
βων ἐνθάδε, ἀπῆει συντεταγμένα ἔχων παραγγέλματά
τινα, ἃ ἔπρασκεν εἶναι τοῦ Διὸς προστάγματα· ἀφ' ἧς
αἰτίας καὶ τὸν ποιητὴν οὕτως εἰρηκέναι (Odys.
XIX, 178).

Ἐνθάδε Μίνως

ἐννέωρος βασιλεὺς Διὸς μεγάλου βασιστῆς.

.... Ὑπὲρ δὲ τῆς Κρήτης ὁμολογεῖται, διότι κατὰ
τοὺς παλαιούς χρόνους ἐτύγγανεν εὐνομουμένη, καὶ
ζηλωτὰς ἑαυτῆς τοὺς ἀρίστους τῶν Ἑλλήνων ἀπέφη-
νεν· ἐν δὲ τοῖς πρώτοις Λακεδαιμονίους, καθάπερ
Πλάτων τε ἐν τοῖς Νόμοις δηλοῖ, καὶ Ἐφορος ἐν τῇ
Εὐρώπῃς πολιτεία (Tz. mavult ἐν τῇ Εὐρώπῃς τῇ
πολιτεία. Marx. scrib. putat ἐν τῇ Εὐρώπῃ, τὴν
πολιτείαν) ἀναγέγραψεν.

Eadem fere Clem. Alex. Strom. I, p. 422 Pott.
nominato auctore; Nicolaus Damasc. p. 158 ed.
Lips. fontem celans.

64.

Strabo X, p. 735 : Τῆς δὲ πολιτείας, ἧς Ἐφορος
ἀνέγραψε, τὰ κυριώτατα ἐπιδραμεῖν ἀποχρώντως ἂν
ἔχοι. Δοκεῖ δὲ, φησὶν, ὁ νομοθέτης μέγιστον ὑποθέ-
σθαι ταῖς πόλεσιν ἀγαθόν, τὴν ἐλευθερίαν· μόνην γὰρ
ταύτην ἴδια ποιεῖν τῶν κτησαμένων τὰ γαθὰ· τὰ δ'
ἐν δουλείᾳ τῶν ἀρχόντων, ἀλλ' οὐχὶ τῶν ἀρχομένων
εἶναι· τοῖς δ' ἔχουσι ταύτην φυλακῆς δεῖν· τὴν μὲν
οὖν ὁμόνοιαν διχοστασίας αἵρουμένης ἀπαντῆν, ἣ γί-
νεται διὰ πλεονεξίαν καὶ τρυφὴν· σωφρόνως γὰρ καὶ
λιτῶς ζῶσιν ἅπασιν, οὔτε φθόνον, οὔθ' ὕβριν, οὔτε μι-

60.

Ephorus in Ægina primo argentum a Phidone excusum
fuisse scribit : quum ea insula esset facta emporium, in-
sularis ob terræ sterilitatem in mari negotiantibus, unde
et dici cœptum, Aliquem viles Æginetarum merces tra-
ctare.

61.

Primos autem Cretenses aiunt Hellenico mari impe-
rasse, et insularium urbium quasdam occupasse, imo
quasdam condidisse illarum Ephorus dixit; atque nomen
nactam fuisse insulam a Crete quodam, qui rex indigena
fuit : navigatione autem diei distare a Laconica.

62.

Jam quum poeta Cretam alias centum, alias nonaginta
urbes habere dicat : Ephorus censet decem urbes post
belli Trojani tempestatem conditas fuisse a Doriensibus,
qui eo secuti sunt Althæmenem Argivum : itaque ait
Ulyssem introduci, qui nonaginta urbes ei tribuat. Atque
hæc quidem oratio est verisimilis.

Bœum... Sunt et Bœæ oppidum Cretæ, cujus oppida-
nus, Bœates... Dicitur quoque Bœæus, ut ab Ephoro.

63.

Ephorus ait, Minoem fuisse imitatore[m] cujusdam
prisce Rhadamanthys, justissimi viri, cognominis fratri

ipsius, qui primus insulam feratur cicurasse legibus con-
dendis et urbibus ac rebus publicis : quum fingeret, se a
Jove afferre singula quæ promulgabat decreta. Illum ergo
æmulatum Minoem, quum per annos novem, ut videtur, in
antro Jovis esset commoratus, conscripta quædam præ-
cepta attulisse, quorum auctorem Jovem faceret : itaque
et Homerum de eo sic scripsisse :

Ibi Minos

regnavit, ter tres qui discipulus fuit annos
supremi Jovis.

De Creta in confesso hoc est, priscis eam temporibus le-
gibus optimis fuisse compositam, ideoque ad sui imitatio-
nem pertraxisse Græcorum præstantissimos, inque primis
Lacedæmonios : quod et Plato in Legibus docet, et Epho-
rus, qui in Europa hanc rempublicam descripsit.

64.

De republica eorum, quam Ephorus descripsit, suffi-
ciet præcipua percurrere. Fertur, inquit, legumlator
maximum urbibus bonum supposuisse libertatem : sola
enim hæc bona propria eorum facit, qui ipsa possident :
in servitute qui sunt, horum bona non ipsorum sunt, sed
dominorum. Libertate autem præditis opus est ejus custo-
dia : concordia porro sublatam discordiam sequitur : dis-
cordia aut ob avaritiam, aut ob luxum existit : nam si
sobrie omnes ac frugaliter vivant, neque invidentia, neque

σος ἀπαντῶν πρὸς τοὺς ὁμοίους· διόπερ τοὺς μὲν παῖδας εἰς τὰς ὀνομαζομένας Ἀγέλας κελεῦσαι φοιτῶν, τοὺς δὲ τελείους ἐν τοῖς συσσιτίοις, ἃ καλοῦσιν Ἀνδρεῖα, ὅπως τῶν ἰσῶν μετάσχοιεν τοῖς εὐπόροις οἱ πενέστεροι, δημοσία τρεφόμενοι· πρὸς δὲ τὸ μὴ δειλίαν, ἀλλ' ἀνδρίαν κρατεῖν, ἐκ παίδων ὅπλοις καὶ πόνοις συντρέφειν· ὥστε καταρρονεῖν καύματος, καὶ ψύχους, καὶ τραχείας ὁδοῦ καὶ ἀνάντους, καὶ πληγῶν τῶν ἐν γυμνασίοις καὶ μάχαις ταῖς κατὰ σύνταγμα· ἀσκεῖν δὲ καὶ τοξικῇ καὶ ἐνοπλίῳ ὀρχήσει, ἣν καταδείξει Κούρητα πρῶτον, ὕστερον δὲ (Πύρριχον, τὸν supplet Cassaub.) καὶ συντάξαντα τὴν κληθεῖσαν ὑπ' αὐτοῦ πυρρήχην, ὥστε μηδὲ τὴν παιδιὰν ἄμοιρον εἶναι τῶν πρὸς τὸν πόλεμον χρησίμων· ὡς δ' αὐτως καὶ τοῖς ῥυθμοῖς Κρητικοῖς χρῆσθαι κατὰ τὰς ὁδὰς συντονωτάτοις ὣσιν, οὓς Θάλητα ἀνευρεῖν· ὧ καὶ τοὺς παιᾶνας καὶ τὰς ἄλλας τὰς ἐπιχωρίους ὁδὰς ἀνατιθέασι, καὶ πολλὰ τῶν νομίμων· καὶ ἐσθῆτι δὲ καὶ ὑποδέσει πολεμικῇ χρῆσθαι, καὶ τῶν δώρων τιμιώτατα αὐτοῖς εἶναι τὰ ὅπλα. Λέγεσθαι δ' ὑπὸ τινων, ὡς Λακωνικὰ εἶη τὰ πολλὰ τῶν νομιζομένων Κρητικῶν· τὸ δ' ἀληθές, εὐρῆσθαι μὲν ὑπ' ἐκείνων, ἠκριθωκέναι δὲ τοὺς Σπαρτιάτας b)· τοὺς δὲ Κρήτας ὀλιγορῆσαι, κακωθεισῶν τῶν πόλεων, καὶ μάλιστα τῆς Κνωσσίων, τῶν πολεμικῶν· εἶναι (μεῖναι Cas.) δὲ τινὰ τῶν νομίμων παρὰ Λυκτίοις καὶ Ἰορτυνίοις καὶ ἄλλοις τισὶ πολυχνίοις μᾶλλον, ἢ παρ' ἐκείνοις· καὶ δὴ καὶ τὰ Λυκτίων νόμιμα ποιῆσθαι μαρτύρια, τοὺς τὰ Λακωνικὰ πρεσβύτερα ἀποφαίνοντας· ἀποίκους γὰρ ὄντας φυλάττειν τὰ τῆς μητροπόλεως ἔθνη· ἐπεὶ ἄλλως γε εὐχθες εἶναι τὸ

τοὺς βέλτιον συνιστῶτας καὶ πολιτευόμενους τῶν χειρόνων ζηλωτὰς ἀποφαίνειν· οὐκ εὖ δὲ ταῦτα λέγεσθαι· οὔτε γὰρ ἐκ τῶν νῦν καθεστηκότων τὰ παλαιὰ τεκμηριοῦσθαι δεῖ, εἰς τὴν ἀντιθέσιν ἑκατέρων μεταπειπωκότων καὶ γὰρ ναυκρατεῖν πρότερον τοὺς Κρήτας, ὥστε καὶ προικιμάζεσθαι πρὸς τοὺς προσποιουμένους μὴ εἰδέναι, ἃ ἴσασιν· Ὁ Κρῆς ἀγνοεῖ τὴν θάλασσαν· νῦν δ' ἀποβεβληκέναι τὸ ναυτικόν· οὔτε, ὅτι ἀποικοὶ τινες γεγόναι τῶν πόλεων τῶν ἐν Κρήτῃ Σπαρτιατῶν, ἐν τοῖς ἐκείνων νομίμοις διαμένειν ἐπηναγκάσθαι· πολλά· γοῦν τῶν ἀποικίδων μὴ φυλάττειν τὰ πάτρια· πολλά· δὲ καὶ τῶν μὴ ἀποικίδων ἐν Κρήτῃ τὰ αὐτὰ εἶχεν τοῖς ἀποικοῖς ἔθνη. Τῶν τε Σπαρτιατῶν τὸν νομοθέτην Λυκοῦργον πέντε γενεαῖς νεώτερον Ἀλθαϊμένους εἶναι, τοῦ στείλαντος τὴν εἰς Κρήτην ἀποικίαν· τὸν μὲν γὰρ ἱστορεῖσθαι Κίεσσου παῖδα τοῦ τὸ Ἄργος κτίσσαντος περὶ τὸν αὐτὸν χρόνον, ἣνίκα Προκλῆς τὴν Σπάρτην συνῴκιζε· Λυκοῦργον δ' ὁμολογεῖσθαι παρὰ πάντων ἔκτον ἀπὸ Προκλέους γεγονέναι c)· τὰ δὲ μιμήματα μὴ εἶναι πρότερα τῶν παραδειγμάτων, μηδὲ τὰ νεώτερα τῶν πρεσβυτέρων· τὴν τε ὀρχήσιν τὴν παρὰ τοῖς Λακεδαιμονίοις ἐπιχωριάζουσιν, καὶ τοὺς ῥυθμούς καὶ παιᾶνας τοὺς κατὰ νόμον ἀδομένους, καὶ ἄλλα πολλὰ τῶν νομίμων, Κρητικὰ καλεῖσθαι παρ' αὐτοῖς, ὡς ἂν ἐκεῖθεν ὁρμώμενα· τῶν δ' ἀρχαίων (ἀρχῶν Meurs.) τὰ μὲν κατὰ τὰς διοικήσεις ἔχειν τὰς αὐτὰς ἐπωνυμίας, ὥσπερ καὶ τὴν τῶν γερόντων ἀρχὴν καὶ τὴν τῶν ἱππέων· πλὴν ὅτι τοὺς ἐν Κρήτῃ ἱππέας καὶ ἱπποὺς κεκτῆσθαι συμβέβηκεν· ἐξ οὗ τεκμαίρονται, πρεσβύτεραν εἶναι τῶν ἐν Κρήτῃ ἱππέων τὴν ἀρχήν·

injuria et contumelia, neque odium inter aequales oritur. Itaque pueros jussit ille committere in Agelas, quas vocabant, quasi greges : perfectos in Syssitia a convictu sic dicta, et a virili aetate Andria : ut publice victum capientes pauperes cum divitibus aequali conditione viverent. Ne autem timiditas, sed ut fortitudo praevaleret, a puero armis et laboribus eos adsuefecit : ut despiciere possent aestum, frigus, asperam acclivemque viam, et ictus, quos exciperent in gymnasiis et ordinariis pugnis. Exercebat etiam eos sagittando et armata saltatione, quam Cures primus invenit, postea vero Pyrrhichus, qui etiam ab ipso dictam pyrrhichen instituit : ut ne ludus quidem expers esset rerum ad bella utilium. Sic et rhythmis, quos Creticos vocant, uti docuit contentissimis in cantilena, quorum auctor Thales traditur, cui paranes etiam aliaque usitata istis carmina, multaque praeterea instituta adscribuntur. Jussit etiam veste et calceo militaribus uti, et de donis principum honorem armis deferre. At praeterea, quosdam esse qui dicant, pleraque eorum quae Cretensium censerentur instituta, Spartanorum esse : quum revera Cretenses ea excogitassent, Spartani accuratius elaboravissent : Cretenses vero ea neglexisse, afflictis urbibus eorum bellicosius, maxime Cnosso : quaedam vero instituta diutius servata esse apud Lyctios, Gortynios et in aliis quibusdam oppidulis, quam apud Cnosios. Lyctiorum quoque leges in testimonium trahi ab his, qui Laconicas antiquiores putarent : colonos enim eos Spartanorum servare metropolis suae instituta : alioquin ineptum esse, ut quo-

rum respublica et status esset melior, deteriorum amolentur formam. Quae quidem non recte dicerentur. Neque enim judicium de antiquis ex praesenti statu faciendum est, inquit, utrinque in contrarium facta mutatione : nam olim Cretenses maris tenuerunt imperium, adeo ut proverbium in eos usurpatum fuerit, qui dissimulabant eorum quae sciebant notitiam, *Cretensis mare ignorat* : nunc vero amiserunt potentiam maritimam. Neque, quia urbes quaedam in Creta coloniae sunt Spartanorum, ideo horum quoque instituta tenere coactae sunt : quum et colonia multae patrios non sequantur mores, et in Creta multae urbes, a Spartanis non ortae, tamen illis stent institutis. Jam Lycurgus, inquit, is qui Lacedaemoniis leges posuit, quinque aetatibus posterior fuit Althamene, coloniae in Cretam duce : historiae enim docent, hunc Cissi filium fuisse, ejus qui Argos condidit ea tempestate, qua Procles Spartam : atqui omnes in hoc consentiunt, sextum a Procle fuisse Lycurgum. Neque vero imitationes exemplis, neque recentiora antiquioribus esse priora solent. Saltatio etiam, quae in usu apud Lacedaemonios est, et rhythmi ac paranes, qui ex lege canuntur, aliaque multa instituta, Cretensia apud eos vocantur, utpote e Creta petita. Atque magistratus ad administrationem reipublicae pertinentes utrobique eadem gerunt nomina, ut etiam Seniorum ordo et Equitum : nisi quod in Creta Equitibus etiam sunt equi ; unde colligunt, apud Cretenses antiquiorem esse eorum dignitatem, quae veritatem nominis servat, Lacedaemoniis Equitibus equos non habentibus in sua potestate.

σιώζειν γὰρ τὴν ἐτυμότητα τῆς προσηγορίας· τοὺς δὲ μὴ ἱπποτροφεῖν. Τοὺς Ἐφόρους δὲ τὰ αὐτὰ τοῖς ἐν Κρήτῃ, Κόσμοις διοικοῦντας ἑτέρως ὠνομάσθαι· τὴν δὲ συσσιτίαν Ἀνδρείαν παρὰ μὲν τοῖς Κρησὶν ἔτι καὶ νῦν καλεῖσθαι, παρὰ δὲ τοῖς Σπαρτιάταις μὴ διαμεῖναι καλουμένην ὁμοίως, ὡς πρότερον (καλούμενα ὁμοίως πρότερον Cas. et Schneid. ad Aristot. Politic. II, p. 134)· παρ' Ἀλκμᾶνι γοῦν οὕτω κεῖσθαι·

Θοίναις δὲ καὶ ἐν θιάσοισιν ἀνδρείων παρὰ δαιτυμόνεσσι πρέπει παιᾶνα κατάρχειν.

Λέγεσθαι δ' ὑπὸ Κρητῶν, ὡς καὶ παρ' αὐτοὺς ἀφίκοιτο Λυκούργος κατὰ τοιαύτην αἰτίαν. Ἀδελφὸς ἦν πρεσβύτερος τοῦ Λυκούργου Πολυδέκτης· οὗτος τελευτῶν ἔχουσαν κατέλιπε τὴν γυναῖκα· τέως μὲν οὖν ἐβασίλευεν ὁ Λυκούργος ἀντὶ τοῦ ἀδελφοῦ· γενομένου δὲ παιδός, ἐπετρόπευεν ἐκείνον, εἰς δὲ ἡ ἀρχὴ καθήκουσα ἐτύγχανε· λοιδορούμενος δὲ τις αὐτῷ, σφῶϊς εἶπεν εἰδέναι, διότι βασιλεύσοι· λαβὼν δ' ὑπόνοιαν ἐκείνος, ὡς ἐκ τούτου τοῦ λόγου διαβάλοιτο ἐπιβουλή τοῦ παιδός ἐξ αὐτοῦ, δέσας μὴ, ἐκ τύχης ἀποθνήσκοντος, αἰτίαν αὐτὸς ἔχη παρὰ τῶν ἐχθρῶν, ἀπῆρεν εἰς Κρήτην. Ταύτην μὲν δὴ λέγεσθαι τῆς ἀποδημίας αἰτίαν· ἐλθόντα δὲ πλησιάζει Θάλητι μελοποιῷ ἀνδρὶ καὶ νομοθετικῷ· ἱστορήσαντα δὲ παρ' αὐτοῦ τὸν τρόπον, δὴν Ῥαδάμανθός τε πρότερον, καὶ ὕστερον Μίνως, ὡς παρὰ τοῦ Διὸς τοὺς νόμους ἐκφέρει εἰς τοὺς ἀνθρώπους· γενομένου δὲ καὶ ἐν Αἰγύπτῳ, καὶ καταμαθόντα καὶ τὰ ἐκεῖ νόμιμα· ἐντυχόντα δ', ὡς φασί τινες, καὶ Ὀμήρῳ διατρίβοντι ἐν Χίῳ, κατάραι πάλιν εἰς τὴν οἰκίαν· καταλαβεῖν δὲ τὸν τοῦ ἀδελφοῦ υἱόν, τὸν Πολυδέκτου Χαρῖλλον (alii Χαριτόλον s. Χαριτόλον. V. Tzschuck.), βασιλεύοντα· εἰθ' ὁρμηθεὶς διαθεῖναι τοὺς νόμους, φοι-

τῶντα ὡς τὸν θεὸν τὸν ἐν Δελφοῖς, κάκειθεν κομίζοντα τὰ προστάγματα, καθάπερ οἱ περὶ Μίνω ἐκ τοῦ ἀντροῦ τοῦ Διὸς, παραπλήσια ἐκείνοις τὰ πλείω. Τῶν Κρητικῶν τὰ κυριώτατα τῶν καθ' ἕκαστα δὲ τοιαῦτα εἴρηκε. Γαμῖν μὲν ἅμα πάντες ἀναγκάζονται παρ' αὐτοῖς, οἱ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον ἐκ τῆς τῶν παίδων ἀγέλης ἐκκριθέντες· οὐκ εὐθὺς δ' ἄγονται παρ' ἑαυτοὺς τὰς γαμηθείσας παῖδας, ἀλλ' ἐπὶ ἡμέρῃ ἱκανῇ ὥσι διοικεῖν τὰ περὶ τοὺς οἴκους· φερνὴ δ' ἐστίν, ἂν ἀδελφοὶ ὦσι, τὸ ἥμισυ τῆς τοῦ ἀδελφοῦ μερίδος. Παῖδας δὲ γράμματά τε μαθησάντων, καὶ τὰς ἐκ τῶν νόμων ὁδὰς, καὶ τινὰ εἶδη τῆς μουσικῆς· τοὺς μὲν οὖν ἔτι νεωτέρους εἰς τὰ συσσιτία ἄγουσι τὰ ἀνδρεία· γαμὰ δὲ καθήμενοι διαιτῶνται μετ' ἀλλήλων ἐν φαύλοις τριβωνίοις, (φοροῦσι s. φοροῦντες Cas.) καὶ χειμῶνος καὶ θέρους τὰ αὐτά· διακονοῦσι τε καὶ ἑαυτοῖς καὶ τοῖς ἀνδράσι. Συμβάλλουσι δ' εἰς μάχην καὶ οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ συσσιτίου πρὸς ἀλλήλους, καὶ πρὸς ἕτερα συσσιτία· καθ' ἕκαστον δὲ ἀνδρείον ἐφέστηκε παιδονόμος· οἱ δὲ μείζους εἰς τὰς Ἀγέλας ἄγονται· τὰς δ' Ἀγέλας συναγούσιν οἱ ἐπιφανέστατοι τῶν παίδων καὶ δυνατώτατοι, ἕκαστος, ὅσους πλείστους οἷός τε ἐστίν, ἀθροίζων· ἐκάστης δὲ τῆς Ἀγέλης ἀρχὴν ἐστίν ὡς τὸ πολὺ ὁ πατὴρ τοῦ συναγαγόντος, κύριος ὢν ἐξάγειν ἐπὶ θήραν καὶ δρόμους, τὸν δ' ἀπειθοῦντα κολλάζειν. Τρέφονται δὲ δημοσίῳ. Τακτικὴ δὲ τισὶν ἡμέραις Ἀγέλη πρὸς Ἀγέλην συμβάλλει μετὰ αὐλοῦ καὶ λύρας εἰς μάχην ἐν ῥυθμῷ· ὥσπερ καὶ ἐν τοῖς πολεμικοῖς εἰώθασιν· ἐκφέρουσι δὲ τὰς πληγὰς, τὰς μὲν διὰ χειρὸς, τὰς δὲ καὶ δι' ὀπλῶν σιδηρῶν. Ἴδιον δ' αὐτοῖς τὸ περὶ τοὺς ἔρωτας νόμιμον· οὐ γὰρ πειθοὶ κατεργάζονται τοὺς ἐρωμένους, ἀλλ' ἀρπαγῇ (cf. Heraclid. P.

Porro Ephori quum eadem agant, quæ Cosmi Cretensium, domine differunt; Syssitia autem Laconum, qui est convictus in publico, Cretensibus etiamnum Andria a viris dicitur, ut et olim Lacedæmoniis, qui tamen nomen mutaverunt. Alcman quidem sic recinit:

In cœnis et choris apud Andriorum convivas,
age Parana canamus.

Venisse etiam ad ipsos Lycurgum tali de causa Cretenses, inquit, narrant. Rex Spartaë fuit Polydectes, frater Lycurgi, natuque eo major: is moriens uxorem reliquit prægnantem. Aliquamdiu fratris loco regnum gessit Lycurgus, natoque filio, tutor ejus fuit, ad quem regnum pertinebat: quum autem quidam ipsi conviciandi causa objecisset, certo se scire, eum regem fore: sentiens, sibi calumniam intentari de insidiis puero a se structis, ac veritus ne, si quid huic humanitus accideret, inimici culpam in ipsum conferrent, in Cretam abiit. Hæc, ait, peregrinationis ejus causa fertur. Lycurgus ut in Cretam venit, adjunxit se ad Thaletem, qui lyrica carmina et leges condebat: quumque ex eo didicisset modum, quem Rhadamantus prius, deinde Minos usurpaverunt, ut leges se a Jove acceptas promulgare dicerent; atque in Ægypto etiam fuisset, et ejus quoque gentis instituta percepisset; et cum Homero quoque, ut nonnulli autumant, in Chio degente collocutus esset, domum est reversus: quumque ibi Charilaum, Polydectæ fratris sui filium, regnantem in-

venisset, ad condendum leges se contulit, ad deum, qui apud Delphos est, commeans, indeque mandata apportans, qualia Minos ex antro Jovis se afferre prætendit, similia plurima. Cretensium quæ præcipua ille retulit, hæc sunt. Universi apud eos cogebantur uxores ducere, qui eodem tempore e puerorum certu (Agelam ipsi vocant) excessissent: non autem confestim nuptas domum deducebant, sed quando jam ad rem familiarem administrandam erant redditæ idoneæ. Dos est, si quidem fratres ei sunt, dimidium portionis fraternæ. Pueri litteras discabant, et e legibus carmina, quosdamque modos musicos. Juniores in Syssitia adducunt, quæ Andria vocantur: ibi desidentes humi una cibum capiunt, vestitu vili, qui idem est hieme atque æstate: ministrant et sibi invicem, et viris. In pugnam coeunt, et qui ejusdem sunt Syssitii, et qui diversorum. Culvis Andriorum præest puerorum magister; Pædonomum ipsi vocant. Adultiores in Agelas deducuntur. Agelas cogunt puerorum illustrissimi atque potentissimi, quisque quam potest plurimos congregans. Unicuique Agelæ præest plerumque pater conducentis, potestatem habens educendi ad venationem et cursum, et pugnandi detrectantem. Nutriuntur publice. Statis quibusdam diebus Agela cum Agela pugnam conserit accinente tibia cum rhythmo: sicut etiam in bellis consueverunt: ictus inferunt quum manu, tum etiam armis ferreis. Peculiarem habent amoris morem. Non enim persuadentes,

p. 208, C)· προλέγει μὲν τοῖς φίλοις πρὸ τριῶν ἡμερῶν, ἢ πλειόνων, ὁ ἐραστὴς, ὅτι μέλλοι τὴν ἀρπαγὴν ποιῆσθαι· τοῖς δ' ἀποκρύπτει μὲν τὸν παῖδα, ἢ μὴ εἶναι πορεύεσθαι τὴν τεταγμένην ὁδὸν, τῶν αἰσχίστων ἐστίν, ὡς ἐξομολογουμένοις, ὅτι ἀνάξιος ὁ παῖς εἴη τοιοῦτου ἐραστοῦ τυγχάνειν. Συνιόντες δ', ἂν μὲν τῶν ἴσων, ἢ τῶν ὑπερεχόντων τις ἢ τοῦ παιδὸς τῇ τιμῇ καὶ τοῖς ἄλλοις ὁ ἀρπάζων, ἐπιδιώκοντες ἀνθήσαντο μόνον μετρίως, τὸ νόμιμον ἐκπληροῦντες· τᾶλλα δ' ἐπιτρέπουσιν ἄγειν χαίροντες· ἂν δ' ἀνάξιος, ἀφαιροῦνται· πέρας δὲ τῆς ἐπιδείξεώς (ἐπιδιώξεώς Cas.) ἐστίν, ἕως ἂν ἀχθῇ ὁ παῖς εἰς τὸ τοῦ ἀρπάσαντος ἀνδρεῖον. Ἐράσμιον δὲ νομίζουσιν, οὐ τὸν κάλλει διαφέροντα, ἀλλὰ τὸν ἀνδρεία καὶ κοσμιότητι· καὶ δωρησάμενος ἀπάγει τὸν παῖδα τῆς χώρας εἰς ὃν βούλεται τόπον· ἐπακολουθοῦσι δὲ τῇ ἀρπαγῇ οἱ παραγενόμενοι· ἐστιαθέντες δὲ καὶ συνθηρεύσαντες δέμηνον (οὐ γὰρ ἔξεστι πλείω χρόνον κατέχειν τὸν παῖδα), εἰς τὴν πόλιν καταβαίνουσιν. Ἀφίεται δ' ὁ παῖς, δῶρα λαβὼν, στολὴν πολεμικὴν, καὶ βοῦν, καὶ ποτήριον· ταῦτα μὲν τὰ κατὰ τὸν νόμον δῶρα, καὶ ἄλλα πλείω καὶ πολυτελεῖ· ὥστε συνερανίζειν τοὺς φίλους διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἀναλωμάτων. Τὸν μὲν οὖν βοῦν θύει τῷ Διὶ, καὶ ἐστιᾷ τοὺς συγκαταβαίνοντας· εἴτ' ἀποφαίνεται περὶ τῆς πρὸς τὸν ἐραστὴν ὁμιλίας, εἴτ' ἀσμενίζων τετύχηκεν, εἴτε μὴ· τοῦ νόμου τοῦτο ἐπιτρέψαντος ἂν, εἴ τις αὐτῷ βία προσενήνεκται κατὰ (μετὰ Tz.) τὴν ἀρπαγὴν, ἐνταῦθα παρατιμωρεῖν (πᾶρα τιμωρεῖν Cas.) ἐαυτῷ καὶ ἀπαλλάττεσθαι· τοῖς δὲ καλοῖς τὴν ἰδέαν, καὶ προγόνων ἐπιφανῶν ἐραστῶν μὴ τυχεῖν (αἰσχρὸν νομίζεται Cas.), ὡς διὰ τὸν τρόπον τοῦτο παθοῦσιν. Ἐχουσι δὲ τιμὰς οἱ παρασταθέντες· οὕτω γὰρ καλοῦσι τοὺς ἀρπαγέντας· ἐν τε γὰρ τοῖς δρόμοις καὶ τοῖς θρόνοις ἔχουσι τὰς ἐντιμοτάτας χώρας· τῇ τε στολῇ κοσμεῖ-

σθαι διαφερόντως ἐφίεται τῶν ἄλλων τῇ δοθείσῃ παρὰ τῶν ἐραστῶν· καὶ οὐ τότε μόνον, ἀλλὰ καὶ τέλειοι γενόμενοι διάσημον ἐσθῆτα φέρουσιν, ἀφ' ἧς γνωσθήσεται ἕκαστος κλεινὸς γενόμενος· τὸν μὲν γὰρ ἐρώμενον καλοῦσι κλεινόν, τὸν δ' ἐραστὴν φιλήτορα. Ταῦτα μὲν τὰ περὶ τοὺς ἐρωτας νόμιμα. Ἀρχοντας δὲ δέκα αἰροῦνται· περὶ δὲ τῶν μεγίστων συμβούλοις γρῶνται τοῖς γέρουσι καλουμένοις. Καθίστανται δ' εἰς τοῦτο τὸ συνέδριον οἱ τῆς τῶν Κόσμων ἀρχῆς ἡξιωμένοι, καὶ τὰ ἄλλα δόκιμοι κρινόμενοι.

a) Cf. Nicol. Damasc. p. 158 Orell.: Οἱ δὲ Κρητῶν παῖδες ἀγελάζονται κοινῇ μετ' ἀλλήλων σκληραγωγούμενοι, καὶ θήρας καὶ δρόμους ἀνάντει· ἀνυπόδητοι κατανύοντες, καὶ τὴν ἐνόπλιον πυρρῆγην ἐκπονοῦντες, ἦντινα πρῶτος εὔρε Πύρργος Κυδωνιάτης Κρής τὸ γένος. Συσσιτοῦσι δ' ἐν κοινῷ οἱ ἄνδρες τὴν αὐτὴν δίαίταν ἔχοντες ἐξίσου πάντες. Δῶρον δὲ αὐτοῖς ἐστὶν ὅπλα τιμιώτατα. Cf. et Heraclides Ponticus p. 208 Orell. et Schol. Pind. Pyth. II, 127: Πρῶτον Κούρητας τὴν ἐνοπλον ὀρχήσασθαι ὀρχησιν, αὐθις δὲ Πύρρηγον Κρήτα, συντάξασθαι δὲ Θάλητα πρῶτον τὰ ἐς αὐτὴν ὑπορχήματα.

b) Eadem brevius Aristoteles, Pol. II, 7, 1, Polybius VI, 45: Ἐπὶ δὲ τὴν Κρητῶν μεταβάντες, αἴτιον ἐπιστῆσαι κατὰ δύο τρόπους, πῶς οἱ λογιώτατοι τῶν ἀρχαίων συγγραφέων, Ἐφορος, Ξενοφῶν, Καλλισθένης, Πλάτων, πρῶτον μὲν ὁμοίαν εἶναι φασὶ καὶ τὴν αὐτὴν τῇ Λακεδαιμονίων· δεύτερον δ' ἐπαινετὴν ὑπάρχουσαν ἀποφαίνουσιν. Ὡς οὐδέτερον ἀληθὲς εἶναι μοι δοκεῖ· σκοπεῖν δ' ἐκ τούτων πάρεστι. Καὶ πρῶτον ὑπὲρ τῆς ἀνομοιοτήτος διεξιμὲν. Τῆς μὲν δὲ Λακεδαιμονίων πολιτείας ἴδιον εἶναι φασὶ, πρῶτον μὲν τὰ περὶ τὰς ἐγγαίους κτήσεις, ὧν οὐδενὶ μέτεστι πλεῖον, ἀλλὰ πάντας τοὺς πολίτας ἴσόν ἔχειν δεῖ τῆς πολιτικῆς

sed raptione amasios comparant. Praedicat amicis amator tribus aut pluribus ante diebus, se rapturum esse: illis vero turpissimum habetur, occultare puerum, aut non sinere usitata ambulare via: quippe sic confessuris, puerum indignum esse, qui tali amatore potiretur. Ergo facto agmine, si quidem raptor aut aequalis sit, aut etiam puerum honore aliisque excellat, insequentes eum leviter duntaxat reluctantur, ut legi satisfaciant, porro autem laeti eum sinunt abduci: si indignus sit, eum eripiunt: eo usque autem ostentant se repugnare, donec ad raptoris Andrium puer perducatur. Amabilem existimant, non qui forma, sed qui fortitudine et modestia praestat. Raptum amator donis affectum ducit quocumque vult locorum: raptionem comitantur, qui intervenerunt: convivio autem et venatione usi per bimestre (diutius enim delinere puerum non licet), in urbem redeunt. Dimittitur puer donis acceptis, amiculo bellico, bove, et poculo: ea enim sunt legitima munera: sed accedunt alia sumtuosa: ita ut ob sumtum magnitudinem etiam amici stipem conferant. Puer bovem Jovi immolat, et, qui una in raptione adfuere, convivio excipit: deinde de consuetudine sua cum raptore pronuntiat, gratane haec ei, an secus fuerit: lege hoc permittente, ut, si post raptum violenter habitus esset amasius, discedere ab amatore et poenas exigere pos-

sit. Formosis et illustri genere ortis turpe est, nullum habere amatorem: moribus enim hoc eorum imputatur. Honor porro habetur raptis. Nam et in cursu, et in consessu locus iis primarius attribuitur: et veste permissum est ut eximia utantur, ab amatore dono data: neque tum modo, sed adulti etiam vestem gerunt insignem, qua agnoscuntur Klini fuisse: amasium enim sic vocant, quasi clarum: amatorem Philetorem. Hae sunt amoris leges. Principes diligunt decem: de summis rebus consiliarios adhibent, qui Seniores vocantur: cooptantur autem in illud collegium, qui Kosmorum magistratu digni habiti sunt, atque alias probi censeantur.

Nunc ad Cretensium remp. conversa oratione, duo circa illam considerare nos operae pretium fuerit, quae sunt ab eruditissimis scriptoribus antiquis prodita, Ephoro, Xenophonte, Callisthene, Platone: qui illud primo dixerunt, similem hanc esse atque adeo eandem cum Spartana; deinde laude dignam pronuntiarunt. Quorum neutrum mihi quidem videtur esse verum: ceterum ex iis, quae dicemus, erit uniuscujusque aestimatio. Ac primum quidem de dissimilitudine agemus. Nempe Lacedaemoniorum reip. proprium esse aiunt, primum illud circa fundorum possessiones, quod in ea parte nemo alium superat, sed omnes cives aequalem publici agri mo-

χώρας. Δεύτερον δὲ, τὰ περὶ τὴν τοῦ διαφόρου τήμῃσιν· ἥς εἰς τέλος ἀδοκίμου παρ' αὐτοῖς ὑπαρχούσης, ἄρδην ἐκ τῆς πολιτείας ἀνηρῆσθαι συμβαίνει τὴν περὶ τὸ πλεῖον καὶ τοῦλαττον φιλοτιμίαν. Τρίτον παρὰ Λακεδαιμονίοις οἱ μὲν βασιλεῖς αἰεὶ ἔχουσι τὴν ἀρχὴν, οἱ δὲ προσπαγορευόμενοι Γέροντες διὰ βίου, δι' ὧν καὶ μεθ' ὧν πάντα χειρίζεται τὰ κατὰ τὴν πολιτείαν.

Παρὰ δὲ Κρηταῖσι πάντα τούτοις ὑπάρχει τάναντία· τὴν τε γὰρ χώραν κατὰ δύνάμιν αὐτοῖς ἐφίπῃσιν οἱ νόμοι, τὸ δὲ λεγόμενον, εἰς ἄπειρον κτᾶσθαι· τὸ τε διάφορον ἐκτετίμηται παρ' αὐτοῖς ἐπὶ τοσοῦτον, ὥστε μὴ μόνον ἀναγκαίαν, ἀλλὰ καὶ καλλίστην εἶναι δοκεῖν τὴν τούτου κτῆσιν. Καθόλου δ' ὁ περὶ τὴν αἰσχροκέρδειαν καὶ πλεονεξίαν τρόπος οὕτως ἐπιχωριάζει παρ' αὐτοῖς, ὥστε παρὰ μόνους Κρηταῖσι τῶν ἀπάντων ἀνθρώπων μηδὲν αἰσχρὸν νομίζεσθαι κέρδος. Καὶ μὴν τὰ κατὰ τὰς ἀρχὰς ἐπιτεία παρ' αὐτοῖς ἐστὶ, καὶ δημοκρατικὴν ἔχει διάθεσιν. Ὥστε πολλάκις διαπορεῖν, πῶς ἡμῖν περὶ τῶν τὴν ἐναντίαν φύσιν ἔχόντων, ὡς οἰκείων καὶ συγγενῶν ὄντων ἀλλήλοις ἐξηγγέλῃσιν. Καὶ χωρὶς τοῦ παραβλέπειν τὰς τετρακτύτας διαφορὰς, καὶ πολλὴν δὲ τινὰ λόγον ἐν ἐπιμέτρῳ διατίθενται, φάσκοντες, τὸν Λυκούργον μόνον τῶν γεγονότων τὰ συνέχοντα τεθεωρηκέναι· οὐσὶν γὰρ ὄντων, δι' ὧν σώζεται πολιτεύμα πᾶν, τῆς πρὸς τοὺς πολεμίους ἀνδρείας, καὶ τῆς πρὸς σφᾶς αὐτοὺς ὁμονοίας ἀνηρηκότα τὴν πλεονεξίαν, ἀμα ταύτῃ συννηρηκέναι πᾶσαν ἐμφύλιον διαφορὰν καὶ στάσιν· ἥ καὶ Λακεδαιμονίους, ἐκτὸς ὄντας τῶν κακῶν τούτων, κάλλιστα τῶν Ἑλλήνων τὰ πρὸς σφᾶς

αὐτοὺς πολιτεύεσθαι καὶ συμφρονεῖν ταῦτά. Ταῦτα δ' ἀποφηνάμενοι, καὶ θεωροῦντες ἐκ παραθέσεως Κρηταῖς διὰ τὴν ἐμφυτον σφίσι πλεονεξίαν ἐν πλείσταις ἰδέα καὶ κατὰ κοινὸν στάσει καὶ φόνοις καὶ πολέμοις ἐμφυλίοις ἀναστρεφόμενους, οὐδὲν οἶονται πρὸς σφᾶς εἶναι· θαρρόυσι δὲ λέγειν, ὡς ὁμοίων ὄντων τῶν πολιτευμάτων. Ὁ δ' Ἐφορος, χωρὶς τῶν ὀνομάτων, καὶ ταῖς λέξεσι κέχρηται ταῖς αὐταῖς, ὑπὲρ ἑκατέρως ποιούμενος τῆς πολιτείας ἐξηγήσιν· ὥστε, εἴ τις μὴ τοῖς κυρίοις ὀνόμασι προσέχοι, κατὰ μηδένα τρόπον ἂν δύνασθαι διαγνῶναι, περὶ ὁποτέρας ποιεῖται τὴν διήγησιν.

c) Cf. Schol. Pind. Pyth. I, 120: "Ἐνιοι δὲ τὸ Ὑλλίδος στάθμας τῆς Λυκούργου φασὶ νομοθεσίας· οὗτος γὰρ ἐνδέκατός ἐστιν ἀπὸ Ἡρακλέους, ὡς Ἐφορος ἱστορεῖ. De morte Lycurgi Aelian. V. II. XIII, 23: "Ἐφορος αὐτὸν λιμῷ διακαρτερήσαντα ἐν φυγῇ ἀποθανεῖν λέγει.

65.

Diodorus Sic. V, 64: "Ἐνιοι δ' ἱστοροῦσιν, ὧν ἐστὶ καὶ Ἐφορος, τοὺς Ἰδαίους Δακτύλους γενέσθαι μὲν κατὰ τὴν Ἰδὴν τὴν ἐν Φρυγίᾳ, διαβῆναι δὲ μετὰ Μίνωος εἰς τὴν Εὐρώπην· ὑπάρξαντας δὲ γόητας, ἐπιτηδεῦσαι τὰς τε ἐπωδὰς καὶ τελετὰς καὶ μυστήρια, καὶ περὶ Σαμοθράκην διατρίβοντας, οὐ μετρίως ἐν τούτοις ἐκπλήττειν τοὺς ἐγγυρίους. Καθ' ὃν δὲ χρόνον καὶ τὸν Ὀρφέα, φύσει διαφόρῳ κεχορηγημένον πρὸς ποίησιν καὶ μελωδίαν, μαθητὴν γενέσθαι τούτων, καὶ πρῶτον εἰς τοὺς Ἕλληνας ἐξενεγκεῖν τελετὰς καὶ μυστήρια.

dum necesse est obtinere. Alterum est circa pecuniarum et divitiarum aestimationem: nam quum apud illos omnis pecuniae auctoritas esset adempta, evenit, ut contentio illa funditus e civitate deleteretur, quae ex eo solet manare, quod plus minusve aliquis possideat. Tertio, apud Lacedaemonios reges liberique ipsorum perpetuum imperium habent; qui vero dicuntur Senes, quoad vivunt: atque isti sunt, quorum auspiciis et consiliis publica omnia negotia tractantur.

Atqui apud Cretenses contraria horum sunt omnia. Nam et agri modum pro cuiusque viribus producere in infinitum, quod aiunt, per leges cuique licet: et pecunia apud hos adeo sit magni, ut non solum necessaria, verum etiam honestissima censeatur ejus acquisitio. Denique sordidi avarique mores adeo apud illos obtinent, ut ex omnibus hominibus solos Cretenses sit invenire, apud quos nullum lucrum turpe censeatur. Accedit, quod magistratus in Creta sunt annui, et facies reip. popularem statum refert. Itaque saepe nobis in mentem venit dubitare, quomodo res, contrariam naturam sortitas, prodiderint esse affines inter se atque conjunctas. Qui praeter illud, quod tantas hasce diversitates non animadverterunt, longa insuper oratione disputant, dicentes, solum inter omnes mortales Lycurgum, quae essent praecipua, vidisse. Quum enim omnis civitas duobus hisce contineatur, fortitudine adversus hostes, consensu inter cives: Lycurgum aiunt, quum avaritiam

sustulisset, omnem simul domesticam dissensionem ac seditionem de republica sustulisse: ac propterea Lacedaemonios, hac peste liberatos, rempublicam omnium Graecorum optimam habere, et concordiam inter se colere. Quae ubi pronuntiarunt, quum ex comparatione intelligant, Cretenses, ob insitam animis ipsorum avaritiam, inter privatas discordias et publicas seditiones, caedes ac bella civilia plurimum versari, nihil tamen hoc ad se putant pertinere, audentque affirmare, similes esse invicem hasce respublicas. Ephorus vero in describenda utraque republica iisdem etiam verbis est usus, propriis dumtaxat nominibus exceptis; ad quae si quis minus attenderit, de utra loquatur, dignoscere nullo modo queat.

c. Lycurgus inde ab Hercule undecimus est, teste Ephoro. — Ephorus dicit, Lycurgum in exilio periisse, perseverantem in inedia.

65.

Nonnulli, inter quos et Ephorus, Idæos Dactylos circa Idam Phrygiae montem habitasse, et cum Minoë in Europam transisse, memorant. Et quum praestigiatiores essent, incantamentis et sacris ritibus mysteriisque operam dedisse, et in Samothracia versantes, non mediocrem insularis stuporem incussisse. Quo tempore etiam Orpheus, quem excellenti ingenio ad poesin et melodiam natura instruxerat, discipulus horum fuisse, primusque initiorum caerimonias et mysteria in Graeciam traduxisse dicitur.

66.

Stephanus: Βούδωρον, ἀκρωτήριον πρὸς τῇ Σαλαμῖνι. Θουκυδίδης τρίτη. Ἐφορος δὲ φρούριον Βούδαρον εἶπε.

67.

Strabo IX, p. 614: Ἐφορος δὲ καὶ ταύτην κρείττω τὴν Βοιωτίαν ἀποφαίνει τῶν ὁμόρων ἔθνων· καὶ ὅτι μόνη τριθάλαττός ἐστι· καὶ λιμένων εὐπορεῖ πλειόνων· ἐπὶ μὲν τῷ Κρυσσαίῳ κόλπῳ καὶ τῷ Κορινθιακῷ τὰ ἐκ τῆς Ἰταλίας, καὶ Συκελίας, καὶ τῆς Λιβύης δεχομένη· ἐπὶ δὲ τῶν πρὸς Εὐβοίαν μερῶν ἐφ' ἑκάτερα τοῦ Εὐρίπου σχιζομένης τῆς παραλίας· τῇ μὲν ἐπὶ τὴν Αὐλίδαν καὶ τὴν Ταναγραϊκὴν, τῇ δ' ἐπὶ τὸν Σαλγανέα, καὶ τὴν Ἀνθηδόνα, τῇ μὲν εἶναι συνεχῇ τὴν κατ' Αἴγυπτον καὶ Κύπρον καὶ τὰς νήσους θάλασσαν· τῇ δὲ τὴν κατὰ Μακεδόνας καὶ τὴν Προποντίδα καὶ τὸν Ἑλλήσποντον. Προστίθῃσι δὲ καὶ, ὅτι τὴν Εὐβοίαν τρόπον τινὰ μέρος αὐτῆς πεποίηκεν ὁ Εὐρίπος, οὕτω στένος ὢν, καὶ γεφύρα συνεζευγμένος πρὸς αὐτὴν διπλέθρω. Τὴν μὲν οὖν χώραν ἐπαινεῖ διὰ ταῦτα, καὶ φησι πρὸς ἡγεμονίαν εὐφυῶς ἔχειν· ἀγωγῇ δὲ καὶ παιδείᾳ μὴ χρησαμένους, ἐπεὶ μηδὲ τοὺς αἰεὶ προϊσταμένους αὐτῆς, εἰ καὶ ποτε κατώρθωσαν, ἐπὶ μακρὸν τὸν χρόνον συμμεῖναι· καθάπερ Ἐπαμεινώνδας ἔδειξε· τελευτήσαντος γὰρ ἑκείνου τὴν ἡγεμονίαν ἀποβαλεῖν εὐθὺς τοὺς Θηβαίους [συνέβη], γευσασμένους αὐτῆς μόνον· αἴτιον δὲ εἶναι τὸ λόγων καὶ δουλίας τῆς πρὸς ἀνθρώπους ὀλιγορῆσαι, μόντης δ' ἐπιμεληθῆναι τῆς κατὰ πόλεμον ἀρετῆς.

Cf. Stephan. v. Βοιωτία, et Dicæarch. Vit. Gr. p. 176 seq., Diodor. XIII, 47, Polyb. V, 43.

Hesychius t. II, p. 1343: Ταναγραίων φυλὴν, κῆται ὁμοιότητα. Ἐφορος λέγει εἶναι τινὰ ἐν Τανάγρα παχύτητα, ὅς ἐλέγετο Κητεύς. «Locum manifesto

corruptum sic legendum arbitror: Ταναγραίων φυλὴν, Κηταὶ ὁμοιότητα· Ε. λ. ε. τ. ε. Τ. παχύτατον ὅς ε. Κ. Proculdubio priora verba Comici sunt nescio cujus, pinguem et stolidum hominem cavillantis, eumque Tanagrensem vocantis et Cetei simillimum; quinam vero Ceteus ille, Ephori verbis declarat grammaticus.» Marx.

Stephanus: Ἀκραφία, πόλις Βοιωτίας. ... Τὸ ἔθνικόν Ἀκραφιαῖος, καὶ Ἀκραφίος, οὕτω γὰρ Ἀπόλλων τιμᾶται. ... Ἐφορος δὲ καὶ Ἀκραφνίους καὶ Ἀκραφνιώτας. Cf. Herodot. VIII, 135, Strabo IX, Pausan. IX, 23, p. 71 Fac.

Stephanus: Τέλφουσσα, πόλις Ἀρχαδίας. ... Ἔστι καὶ Βοιωτίας Τελφούσιον. Στράβων ἐννάτη. Ἐφορος δὲ Τιλφωσέων (Τιλφώσιον conj. Marx.) ὅρος ἐν Ἀλαλκομενίᾳ. Cf. Strabo IX, p. 630, Pausan. IX, 33

68.

Schol. Villos. II. IX, 381: Ἡδ' ὅς ἐς Ὀρχομενὸν προτινίσσεται, ἡδ' ὅσα Θήβας] Ὀρχομενὸν δὲ τὴν τῆς Βοιωτίας φησὶ, ἐν Μινυαὶ κατώκησαν· πολὺ δὲ τούτῳ παράκειται πεδίον, εἰ πιστός ἐστιν Ἐφορος, πλήρες πολλῶν ἀγαθῶν, ὧν ταῖς ἐκείσε τιμωμέναις Χάρισι πέμπουσιν οἱ περίοικοι. Cf. Pausan. IX, p. 35, Strabo IX, p. 635, Schol. Pind. Ol. XIV, 1.

Strabo IX, p. 636: Λέγουσι δὲ τὸ χωρίον, ἐπεὶ ἡ λίμνη κατέχει νῦν ἡ Κωπαῖς, ἀνεψύχθαι πρότερον, καὶ γεωργεῖσθαι παντοδαπῶς ὑπὸ τῶν Ὀρχομενίων οἱ πλησίον οἰκοῦσι. Quod ex Ephoro haustum suspicatur Heyne Observ. ad Hom. tom. V, p. 607 sq.

69.

Plinius IV, 21, de Eubœa: *Antea vocitata est Chalcodotis, aut Macris, ut Dionysius et Ephorus*

66.

Budorum, promontorium juxta Salaminem, auctore Thucydide libro tertio. Ephorus vero castellum Budarum dixit.

67.

Ephorus quum hac re Bœotiam finitimis præstare gentibus ait, tum quod sola trimaris est, copiaque portuum majore prædita. Nam et in Crissæo et Corinthiaco sinibus allata ex Italia, Sicilia Africaque accipit, et ubi Eubœæ opponitur, in utramque Euripi partem se ora ejus diducit: hinc versus Aulidem et Tanagricum agrum, illic versus Salganeum et Anthedona; hac parte continuum habet mare ei, quod ad Ægyptum, Cyprum insulasque pertingit: altera parte mare habet Macedonico, Propontidi et Hellesponto continuum. Adjicit et hoc, quodammodo Eubœam Bœotiæ partem effici adeo angusto Euripo, qui ponte duorum instratus sit jugerum. His ille nominibus eam regionem laudat atque, eam ad imperium obtinendum optime fuisse paratam: sed quod incolæ non uterentur institutione ac disciplina (quando ne duces quidem singulis temporibus suos tolerare potuerunt rebus quantumvis præclare ab his gestis), ideo non durare eorum diu potuisse potentiam. Quod exemplo Epaminon-

dæ satis apparuerit, quo mortuo statim amiserint Thebani imperium Græcorum, cujus gustum duntaxat percepissent. Causam autem hujus rei hanc adducit, quod litteras et cum hominibus consuetudinem neglexerint, solius bellicæ virtutis studiosi.

Tanagræus statura, Ceteo (ceto) simillimus. Ephorus dicit fuisse quendam Tanagræ hominem pinguiissimum, qui *Ceteus* appellatus esset.

Acræphia, urbs Bœotiæ. ... Gentile Acræphiæus et Acræphius: hoc enim titulo Apollo colitur. ... Ephorus vero et Acræphinius et Acræphiotas agnoscit.

Telphussa, urbs Arcadiæ. ... Est etiam Bœotiæ Telphussium. Strabo nono. Ephorus vero Tilphoseum montem in Alalcomenia regione dicit.

68.

Orchomenum Bœotiæ dicit Hom., quam urbem Minyæ incolebant; magna ei adjacet planities, si Ephoro fides habetur, multis bonis abundans, quorum autem partem accolæ Gratiis, quæ ibi coluntur, offerunt.

Regionem eam, quam nunc Copais palus occupat, quondam siccam fuisse ferunt, agrumque omni cultura laboratum ab Orchomeniis in propinquo habitantibus.

tradunt. Cf. Eustath. ad Dionys. vs. 510, Schol. Apoll. Rh. I, 1023 et IV, 1134 seq.

Stephanus: Ἰστιαία, πόλις Εὐβοίας, Ὅμηρος ... πολυστάφυλόν θ' Ἰστιαίαν (Il. B, 135). Ἡ δὲ διὰ τοῦ ἰ Ἰωνικὴ γραφή ἐστὶ. Νῦν δὲ καλεῖται Ὠρεπός. Ὁ πολίτης Ἰστιαιεύς. Ἐφορος δὲ τὸ ἐθνικὸν Ἐστιχιός φησι. Cf. Strabonem X, p. 683, et Pausan. VII, 26, p. 336 Fac.

70.

Strabo IX, p. 646: Ἐφορος δ', ὃ τὸ πλεῖστον προσχρώμεθα διὰ τὴν περὶ ταῦτα ἐπιμέλειαν, καθάπερ καὶ Παλῦδιος μαρτυρῶν τυγχάνει, ἀνὴρ ἀξιόλογος, δοκεῖ μοι τάναντία ποιεῖν ἐσθ' ὅτε τῇ προαιρέσει καὶ ταῖς ἐξ ἀρχῆς ὑποσχέσεσιν. Ἐπιτιμήσας γοῦν τοῖς φιλομυθοῦσιν ἐν τῇ τῆς ἱστορίας γραφῇ, καὶ τὴν ἀλήθειαν ἐπαινέσας, προστίθησι τῷ περὶ τοῦ μαντείου τούτου λόγῳ σεμνὴν τινα ὑπόσχεσιν, ὥς πανταχοῦ μὲν ἀριστον νομίζει τάληθές, μάλιστα δὲ κατὰ τὴν ὑπόθεσιν ταύτην. Ἀτοπον γάρ, εἰ περὶ μὲν τῶν ἄλλων αἰεὶ τὸν τοιοῦτον τρόπον διώκομεν, φησὶ, περὶ δὲ τοῦ μαντείου λέγοντες, ὃ πάντων ἐστὶν ἀψευδέστατον, τοῖς οὕτως ἀπίστοις καὶ ψεύδεσι χρησόμεθα λόγοις. Ταῦτα δ' εἰπὼν, ἐπιφέρει παραχρῆμα, ὅτι ὑπολαμβάνουσι κατασκευάσαι τὸ μαντεῖον Ἀπόλλωνα μετὰ Θέμιδος, ὠφελῆσαι βουλόμενον τὸ γένος ἡμῶν. Εἴτα τὴν ὠφελειαν εἰπὼν, ὅτι εἰς ἡμερότητα προὔκαλεῖτο, καὶ ἐσωφρόνιζε τοῖς μὲν χρηστηριάζων, καὶ τὰ μὲν προσταττων, τὰ δ' ἀπαγορεύων, τοὺς δ' οὐδ' ὅλως προσιέμενος. Ταῦτα δὲ διοικεῖν νομίζουσι, φησὶν, αὐτὸν, οἳ μὲν αὐτὸν τὸν θεὸν σωματοειδῇ γινόμενον, οἳ δ' ἀνθρώποις ἐννοῖαν παραδιδόντα τῆς ἑαυτοῦ βουλήσεως. Ὑποβὰς δὲ, περὶ τῶν Δελφῶν, οἵτινές εἰσι,

διαλεγόμενος, φησὶ τὸ παλαιὸν Παρνασίους τινὰς αὐτόχθονας καλουμένους οἰκεῖν τὸν Παρνασσόν· καθ' ὃν χρόνον τὸν Ἀπόλλωνα, τὴν γῆν ἐπιόντα, ἡμεροῦν τοὺς ἀνθρώπους ἀπὸ τε τῶν ἀνημέρων καρπῶν καὶ τῶν βίων, ἐξ Ἀθηναίων δ' ὀρμηθέντα ἐπὶ Δελφοῦς, ταύτην εἶναι τὴν ὁδόν, ἣ νῦν Ἀθηναῖοι τὴν Πυθιάδα πέμπουσι· γενόμενον δὲ κατὰ Πανοπέας, Τίτυδον καταλῦσαι, ἔχοντα τὸν τόπον, βίαιον ἄνδρα καὶ παράνομον· τοὺς δὲ Παρνασίους, συμμίσξαντας αὐτῷ, καὶ ἄλλον μηνῦσαι χαλεπὸν ἄνδρα, Πύθωνα τούνομα, ἐπὶ κλησιν δὲ ὀράκοντα· κατατοξεύοντος δ' ἐπικελεύειν ἱε (sic Tz. pro vulgato ἱε. Vid. ipse t. III, p. 520 et Athen. XV, p. 696 F) παιάν· ἀφ' οὗ τὸν παιανισμόν οὕτως ἐξ ἔθους παραδοθῆναι τοῖς μέλλουσι συμπίπτειν εἰς παράταξιν· ἐμπρησθῆναι δὲ καὶ σκηνὴν τότε τοῦ Πύθωνος ὑπὸ τῶν Δελφῶν, καθάπερ καὶ νῦν ἔτι καίειν, ὑπόμνημα ποιουμένους τῶν τότε γενομένων.

Theo Progymn. VI, p. 60, postquam fabularum explicandi rationem allatis ex Herodoto et Platone exemplis monstraverat, pergit ita: Καὶ μέντοι καὶ Ἐφορος ἐν τῇ τετάρτῃ χρῆται τούτῳ τῷ τρόπῳ· ὅτι ἄρα Τίτυδός μὲν ἦν Πανοπέως δυνάστης, ἀνὴρ παράνομος καὶ βίαιος· Πύθων δὲ θηριώδης τὴν φύσιν, ὀράκων ἐπικαλούμενος. Οἱ δὲ περὶ τὴν παλαιὰ μὲν Φλέγγραν, νῦν δὲ Παλλήνην ὀνομαζομένην κατοικοῦντες, ἦσαν ἄνθρωποι ὡμοὶ καὶ ἱερόσυλοι καὶ ἀνθρωποράγοι οἱ καλούμενοι Γίγαντες, οὓς Ἡρακλῆς λέγεται χειρώσασθαι τὴν Τροίαν ἐλὼν, καὶ διὰ τὸ κρατῆσαι τοὺς περὶ Ἡρακλέα ὀλίγους ὄντας τῶν Γιγάντων πολλῶν ὄντων, καὶ ἀσεβῶν, θεῶν ἔργον ἄπασιν ἐδόκει γεγονέναι τὸ περὶ τὴν μάχην· καὶ ὅσα

69.

Histiæa, urbs Euboræ, de qua Homerus: « multas uvas habentem Histiaem. Iones enim per i vocem scribunt. Nunc audit Orepus. Civis Histiaeus. Ephorus vero gentile *Hesticeus* » esse dicit.

70.

Ephorus, quo plurimum utimur ob diligentiam in talibus rebus (quam et Polybius testatur, vir magnæ auctoritatis), videtur mihi nonnunquam contrarium ejus facere quod ab initio instituerat ac promiserat. Quum enim insectatus esset eos, qui in descriptione historiæ fabulis gaudent admiscendis, veritatemque laudibus exexisset, sermoni de Delphico oraculo promissum adjecit gravitatis plenum, se quum alias veritatem maximi facere, tum vel apprime in hoc argumento. Absurdum enim est, inquit, si veritatem aliis in rebus sectantes, de oraculo dicturi omnium veracissimo, ita incredilibus et falsis utamur narrationibus. His statim subjicit, opinionem receptam esse, Apollinem cum Themide oraculum istud condidisse, quum prodesse nostro generi vellet: deinde utilitatem exprimit: nempe eum homines ad mansuetudinem et modestiam provocasse, dum aliis oracula edens vel mandaret aliquid vel interdiceret, alios omnino arceret. Hæc, inquit, ipsum censent facere alii corpore adsumto, alii, quod hominibus sua voluntatis notitiam inderet. Progressus deinde eo, ut de Delphis disputaret, quinam ii essent, ait, Parnasios quos-

dam indigenas priscis temporibus Parnasum habitavisse: quo tempore Apollo terras obiens homines ad morum placiditatem composuisset, frugibusque uti et ratione victus mitioribus docuit: atque eum ab Athenis Delphos proficiscentem ea perrexisset via, qua nunc Athenienses pompam Pythicam mitterent. Ibi quum ad Panopeos pervenisset, Tityum ab eo interfectum fuisse, qui ejus loci dominus erat, violentus atque injurius homo. Tum ad eum venisse Parnasios, aliumque intolerabilem detulisse hominem, Pythonem nomine, cognomento Draconem: quo sagittis debellato acclamasse, Ie Pæan: atque hinc pugnam inituris conflicturisque jam hunc morem receptum, perque manus traditum, ut Pæana conclamarent: tum quoque incensum fuisse a Delphis tabernaculum Pythonis: cujus rei memoriam etiamnum renovarent.

Qua ratione et Ephorus libro quarto utitur: Tityum, nempe, hominem impium et violentum, Panopensium fuisse tyrannum, Pythonem autem ferum natura, cognomento Draconem. Qui autem quondam Phlegram, nunc Pallenen vocatam tenuissent, crudeles sacrilegosque homines fuisse, qui et humanis vescerentur carnibus, appellatosque Gigantes, atque hos capta Troja ab Hercule subactos. Quod autem parva manus fuisset cum Hercule, illorum vero copiarum ingentes, ideo hanc victoriam divinum esse opus omnibus visum. Et multa ejusdem generis alia

ἀλλὰ τοιαῦτα ἐπιλύεται περὶ τοῦ Λυκούργου καὶ Μίνως καὶ Ῥαδαμάνθους καὶ Διὸς καὶ Κουρήτων καὶ τῶν ἄλλων τῶν ἐν τῇ Κρήτῃ μυθολογουμένων.

Etymol. Magn. : Ἐποικομένην] Ἰστὸν ἐποικομένην (Hom. II. I, 31), τὸν Ἰστὸν ἐπιπορευομένην, ἣγουν ἱστουργοῦσαν καὶ ὑφαίνουσαν. ... Αἱ παλαιαὶ γυναῖκες ἐστῶσαι ὑφαίνον καὶ ἐπιπορευόμεναι τὸν Ἰστόν· πρώτην δὲ γυναῖκα Αἰγυπτίαν τοῦνομα Ὑδὸν καθεζομένην ὑφᾶναί φασιν· ἀφ' ἧς καὶ Αἰγύπτιοι τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἰδρύσαντο, ὥς φησιν Ἐφορος ἐν τῇ Εὐρώπῃ.

71.

Schol. Theocrit. VII, 103 : Ὁμόλος δὲ Θετταλίας ὄρος, ὥς Ἐφορος καὶ Ἀριστόδημος ὁ Θηβαῖος, ἐν οἷς ἱστορεῖ περὶ τῆς ἐορτῆς τῶν Ὁμολίων καὶ Πίνδαρος ἐν τοῖς Ὑπορχήμασι.

72.

Stephanus : Ἀβδῆρα ... Ἐφορος καὶ τὴν πόλιν Ἀβδῆρόν φησιν, ἀφ' οὗ τὰ Ἀβδῆρα.

Harpocraton : Κριθώτῃ, μία πόλις τῶν ἐν Χερρόνῃσιν. ... Ἐφορος δ' ἐν τετάρτῃ φησὶν αὐτὴν κατοικισθῆναι ὑπὸ Ἀθηναίων τῶν μετὰ Μιλτιάδου ἐκεῖ παρaxyνομένων. Eadem habent Suidas et Stephanus.

73.

Harpocraton : Αἶνος ... Ἐφορος δ' ἐν τετάρτῃ περὶ Θράκων πολισμάτων λέγων φησὶ· «ἐχομένη δὲ τούτων Αἶνος πόλις, ἣν πρῶτον Ἕλληνες Ἀλωπεκονήσιοι κατώκησαν, ὕστερον δ' ἐκ Μυτιλήνης ἐπηγάγοντο καὶ Κύμης ἐποίχους.»

Eadem habent Suidas v. Ἀλωπεκόννητος et Αἶνος, Grammaticus in Bekkeri Anecdott. Græcc. p. 358. Cf. Stephanus v. Αἶνος.

de Lycurgo, Minoe, Rhadamantho, itemque Jove et Curetibus, aliisque fabulis Creticis ab eo exponuntur.

Olim mulieres stantes et ambulantes texebant. Primam vero mulierem Ægyptiam, Hyium nomine, sedentem texisse aiunt, a qua etiam Ægyptii Minervæ simulacrum posuerunt, ut dicit Ephorus in Europa.

71.

Homolus, mons Thessaliæ, ut tradunt Ephorus et Aristodemus Thebanus, ubi agit de festo Homoliorum, et Pindarus in Hyporchematis.

72.

Abdera. Ephorus autem hanc urbem Abderum nuncupat, a quo plurale Abdera formatur.

Crithole, una ex Chersonesi urbibus. Ephorus libro quarto incoluisse eam dicit Athenienses, qui cum Miltiade huc se contulissent.

73.

Ænus. ... Ephorus libro quarto de Thraciis oppidis loquens ait : «Hæc Ænus urbs excipit, quam Græci Alopeconnesii primum habitarunt, dein ex Mytilene et Cyme colonos eo deduxerunt.»

74.

Maronea. ... Atticæ locus : itemque Maronea Thraciæ civitas, ab Homero, ut fertur, Ismarus dicta; cujus De-

74.

Harpocrat. : Μαρώνεια ... τόπος ἐστὶ τῆς Ἀττικῆς· ἐστὶ μέντοι καὶ πόλις ἐν Θράκῃ, ἣν φασιν εἶναι τὴν ὑφ' Ὀμήρου Ἰσμαρον καλουμένην· μυθολογούσιν δὲ αὐτῆς Δημοσθένης ἐν τῷ πρὸς Πολυκλῆα καὶ Ἐφορος ἐν τῇ τετάρτῃ.

Idem : Οἰσύμη ... πόλις ἐστὶ τῆς Θράκης, καθὶ φασιν ἄλλοι τε καὶ Ἐφορος ἐν τρίτῃ (leg. τετάρτῃ).

75.

Harpocrat. : Δατὸς πόλις ἐστὶ Θράκης, σφόδρα ἐνδαίμων ... modo neutrius modo feminini generis, ὥς αἰὶ Ἐφορος ἐν τῇ τετάρτῃ· ἀπαξ δ' ἀρρήτικῶς τὸν Δατὸν Θεόπομπος τρίτῃ Φιλιππικῶν. Μετωνομάσθη μέντοι ἡ πόλις τῶν Δατηνῶν (Φιλιπποὶ Γρονον. Φιλίππου τοῦ Μακεδόνος (τῶν Μακεδόνων id.) βασιλέως κρατήσαντος αὐτῆς, ὥς Ἐφορός τε φησὶ, καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ πέμπτῃ. Cf. Strabo VII, p. 511; Diodor. XVI, 71; Suidas et Phavorin. s. v.; Apostol. Cent. VI, 74.

Idem : Τορώνη ... πόλις ἐν Θράκῃ, ὥς δ' Ἐφορος ἐν τετάρτῃ ἱστορεῖ.

76.

Strabo VII, p. 463 : Ἐφορος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ μὲν τῆς ἱστορίας, Εὐρώπῃ δ' ἐπιγραφομένην εἶδω, περιδεύσας τὴν Εὐρώπην μέχρι Σκυθῶν, ἐπὶ τῷ φησὶν, εἶναι τῶν τε ἄλλων Σκυθῶν καὶ τῶν Σαυροματῶν τοὺς βίους ἀνομοίους· τοὺς μὲν γὰρ εἶναι γαλεπούς, ὥστε καὶ ἀνθρωποφαγεῖν· τοὺς δὲ καὶ τῶν ἄλλων ζώων ἀπέχεσθαι. Οἱ μὲν οὖν ἄλλοι, φησὶ, τὰ περὶ τῆς ὁμότητος αὐτῶν λέγουσιν, εἰδότες τὸ εἶναι καὶ τὸ θαυμαστὸν, ἐκπληκτικὸν ὄν· δέον τίναντι καὶ λέγειν καὶ παραδείγματα ποιῆσθαι· καὶ αὐτὸν οὖν περὶ τῶν δικαιοτάτοις ᾗθεσι χρωμένων ποιῆσαι,

mosthenes in oratione contra Polyclem, et Ephorus libro quarto meminerunt.

Æsyme. ... Est Thraciæ civitas, ut præter alios Ephorus tradit libro quarto.

75.

Datus, urbs Thraciæ valde opulenta ... modo neutrius, modo feminini generis, ut Ephorus assidue libro quarto. Semel autem genere masculino, apud Theopompum libro tertio Philippicorum. Datonorum tamen civitas, quum eam Philippus Macedonum rex occupasset, transnominata est, ut Ephorus testatur, et Philochorus in quinto.

Torone, urbs Thraciæ, ut Ephorus refert libro quarto.

76.

Jam Ephorus quarto Historiarum libro, qui inscribitur Europa, Europæ partibus ad Scythiam usque explicando peragralis, ad finem refert, quum aliorum Scytharum, tum Sauromatarum non unum esse vitæ institutum : quosdam enim eo immanitatis progredi, ut humanis etiam vescantur carnibus : contra alios ab aliis etiam animantibus abstinere. Atque alii quidem, ait, de crudelitate eorum verba faciunt, quod sciant, animos rerum atrocium ac terribilium narratione percelli : quum tamen et in alteram partem referre et exempla commemorare debuissent. Itaque ipse, inquit, de iis loquar, qui moribus utuntur potius

τοὺς λόγους· εἶναι γάρ τινες τῶν Νομάδων Σκυθῶν γάλακτι τρεφομένους ἵππων, τῇ τε δικαιοσύνῃ πάντων διαφέρειν· μεμνησθαι δ' αὐτῶν τοὺς ποιητάς· Ὁμηρον μὲν,

Γλακτοφάγων Ἀβίων τε δικαιοτάτων ἀνθρώπων
ρήσαντα (sc. τὸν Δία τὴν γῆν καθορᾶν)· τὸν Ἡσίοδον
δὲ, ἐν τῇ καλουμένῃ Γῆς περιόδῳ, τὸν Φινέα ὑπὸ
τῶν ἄρπυιῶν ἄγεσθαι.

Γλακτοφάγων εἰς γαῖαν, ἀπήναις οἰκί' ἐχόντων.
Εἶτα αἰτιολογεῖ, διότι ταῖς διαίταις εὐτελεῖς ὄντες,
καὶ οὐ χρηματισταί, πρὸς τε ἀλλήλους εὐνομοῦνται,
κοινὰ πάντα ἔχοντες τὰ τε ἄλλα, καὶ γυναῖκας, καὶ
τέκνα, καὶ τὴν δλην συγγένειαν· πρὸς τε τοὺς ἐκτὸς
ἀμυγροί εἰσι, καὶ ἀνίκητοι, οὐδὲν ἔχοντες, ὑπὲρ οὗ
δουλεύουσιν. Καλεῖ δὲ καὶ Χοιρίλον, εἰπόντα ἐν τῇ
διαβάσει τῆς σχεδίας, ἣν ἔξευξε Δαρειός·

Μηλονόμοι τε Σάκαι, γενεᾷ Σκύθαι· αὐτὰρ ἓναϊον
Ἀσίδα πυροφόρον· νομάδων γε μὲν ἦσαν ἀποικοὶ
ἀνθρώπων νομίμων.

Καὶ τὸν Ἀνάχαρσιν δὲ ἄνθρωπον σοφὸν καλῶν ὁ
Ἐφορος, τοῦτου φησὶν εἶναι τοῦ γένους· νομισθῆναι
δὲ καὶ ἐπὶ τὰ σοφῶν ἓνα, τελείᾳ σωφροσύνῃ καὶ συνέ-
σει· ἐβρήματά τε αὐτοῦ λέγει τὰ τε ζώπυρα, καὶ τὴν
ἀμυγρολόγον ἄγκυραν, καὶ τὸν κεραμεικὸν τροχόν. Ταῦ-
τα δὲ λέγω, σαφῶς μὲν εἰδὼς, ὅτι καὶ οὗτος αὐτὸς
οὐ τὰ ἀληθέστατα λέγει περὶ πάντων, καὶ δὴ καὶ τὸ
τοῦ Ἀναχάρσιδος. Ὡς γὰρ ὁ τροχὸς εὐρημα αὐτοῦ,
ὃν οἶδεν Ὁμηρος πρεσβύτερος ὢν;

Ὡς δ' ὅτε τις κεραμεὺς τροχὸν ἄρμενον ἐν παλάμῃ,

καὶ τὰ ἐξῆς. Ἄλλ' ἐκεῖνα διασημῆναι βουλόμενος,
ὅτι κοινῇ τινι φήμῃ, καὶ ὑπὸ τῶν παλαιῶν καὶ ὑπὸ
τῶν ὕστερον, πεπιστεῦσθαι συνέβαινε τὸ τῶν Νομάδων
τοὺς μάλιστα ἀπωκισμένους ἀπὸ τῶν ἄλλων ἀνθρώ-
πων, γλακτοφάγους τε εἶναι καὶ ἀβίους καὶ δικαιοτά-
τους, ἀλλ' οὐχ ὑπὸ Ὁμήρου πεπλάσθαι.

Schol. Apollon. Rh. I, 1276: Ὅψι δὲ νηὸς ...
εὐναίας ἐρύσαντες ἀνεκρούσαντο κάλως.] Γελοῖος δὲ
Ἐφορος νομίζων πρῶτον Ἀνάχαρσιν τὴν διπλὴν ἄγ-
κυραν εὐρηκέναι· πρεσβύτεροι γὰρ Ἀναχάρσιδος οἱ
Ἀργωναῦται.

77.

Strabo VII, p. 469: Ἐφορος δὲ πεντάστομον
εἶρηκε τὸν Ἴστρον. Cf. Dionysius Perieg. vs. 299.

78.

Scymnus Chius v. 102 sqq. epitomes, v. 847
sqq. Letronn. :

Πρώτους δὲ παρὰ τὸν Ἴστρον εἶναι Καρπίδας
εἶρηκεν Ἐφορος, εἶπεν Ἀροτῆρας, πρόσω
Νευρούς τ' ἄχρις γῆς πάλιν ἐρήμου διὰ πάγων.
Πρὸς ἀνατολὰς δὲ ἐκβάντι τὸν Βορυσθένην
τοὺς τὴν λεγομένην Ὑβλαν οἰκοῦντας Σκύθας.
Εἶναι δὲ Γεωργούς ἐχομένους τούτων ἄνω,
ἐπειτα πάλιν ἐρήμον ἐπὶ πολὺν τόπον.
Ὑπὲρ δὲ ταύτην ἔθνος Ἀνδροφάγων Σκυθῶν.
Ἐπεκεῖνα πάλιν ἐρήμον ὑπάρχειν ἐχομένην.
Τὸν Παντικαπὴ διαδάντι Λιμναίων ἔθνος,
ἑτέρά τε πλείον' οὐ διανομασμένα,
Νομαδικὰ δ' ἐπικαλούμεν', εὐσεβῆ πάνυ,
ὡς οὐδὲ εἰς ἐμψυχὸν ἀδικήσαι ποτ' ἂν,
οἰκοφώρα δ', ὡς εἶρηκε, καὶ σιτούμενα
γάλακτι, ταῖς Σκυθικαῖσι θ' ἵππομολγίαις,
ζώσιν δὲ τὴν τε κτῆσιν ἀναδεδειχότες.

mis. Sunt enim quidam de vagis seu Nomadibus Scythiis
qui equorum lacte vescuntur, iustitia omnibus hominibus
superiores : quorum et poetæ meminerunt. Homerus
enim Jovem ait respexisse ad

Lactoros Abiusque : his non est justior ulla
gens hominum.

Et Hesiodus in poemate, quod Circuitum terræ inscripsit,
ait Phineum ab Harpyiis abductum in terram eorum,
quibus

Pro domibus currus sunt, vivere lacte suerunt.

Subjicit deinde caussam, quod quum exili utantur victu, ne-
que sint quæstui dediti, sed invicem vitam degant justam,
omnia habentes communia, et uxores et liberos ac co-
gnatos : tum adversus externos invicti sint atque inexpu-
gnabiles, quod nihil habeant, cujus caussa servitutem
sustinere velint. Citatque Chærilum, qui in ponte ratium,
quo Darius Hellespontum junxit, hæc posuerit :

Pastores orium Scythica de gente creati
Asida triticeam clarorum habitare coloni
integritate Sacæ.

Ephorus porro Anacharsidem, cui sapientis nomen tribuit,
ea de gente fuisse scribit, ac propter perfectionem, tem-
perantiam ac sapientiam unum de septem sapientibus
habitum : et esse ejus inventa recenset, somites, ancipitem
ancoram, ac rotam figuli. Hæcego commemoro, quanquam
mihi constat, eum non plane vera quum de aliis, tum de
Anacharside dixisse. Quomodo enim rota hujus sit inven-
tum, Homero, qui eum ætate antecessit, nota?

FRAGMENTA HISTORICORUM.

Ut quum forte rotam manibus solertibus aptam
explorat figulus.

Verum id volui significare, communi quadam et pri-
corum et posteriorum fama creditum fuisse, Nomadum eos,
qui maxime ab aliis hominibus essent remoti, lacte vesci,
opibus carere et esse justissimos, neque id fuisse ab Ho-
mero confictum.

Ineptus Ephorus, qui Anacharsin ancoram ancipitem
invenisse putat, quum tamen Argonautæ Anacharsin
ætate antecesserint.

77.

Ephorus quinque ostia Istro tribuit.

78.

Primos autem Istri accolæ esse Carpides retulit Epho-
rus; postea Aroleres (Aratores), ulterius Neuros, usque ad
desertam ob glacies terram. Orientem versus transeunti
Borysthenem (refert ille obvios esse) Scythas, Hyblam qua-
dicatur habitantes; et iis conterminos Georgos esse su-
periolem versus (i. e. mediterraneam) regionem; deinde
rursus desertum (patere) in magna spatia. Supra autem
illud gentem Scytharum Androphagorum : ibi rursus de-
sertum esse contiguum. Panticapen transgresso (reperitur)
Limnæorum gens, et multæ aliæ sine nomine, Nomadicæ ta-
men cognominatæ, religiosæ admodum, ita ut nemo ani-
mantium ulli unquam nocere velit; (plaustris) autem do-
mos vehentes, ut ait (Ephorus), et lacte victitantes atque
Scythicis equarum mulctibus. Vivunt etiam communem

κοινὴν ἀπάντων τὴν τε σύνολον οὐσίαν.
 Καὶ τὸν σοφὸν δ' Ἀνάχαρσιν ἐκ τῶν Νομαδικῶν
 τῆσιν γενέσθαι τῶν σφόδρ' εὐσεβεστάτων.
 — — — — — καὶ κατοικῆσαι τινὰς
 εἰς Ἀσίην ἐλθόντας, οὓς δὲ καὶ Σάκας
 καλοῦσιν· ἔθνος εὐσημότατον δὲ φησι τὸ
 τῶν Σαυροματῶν τε καὶ Γελώνων καὶ τρίτον
 τὸ τῶν Ἀγαθύρων ἐπικαλούμενον γένος.
 Ἀπὸ τῶν δὲ Μαιωτῶν λαβοῦσα τοῦνομα
 Μαιωτὶς ἔστι λίμνη κειμένη,
 εἰς ἣν ὁ Τάναϊς
 ἀπὸ τοῦ ποταμοῦ λαβὼν τὸ βεῦμα Ἀράξω·
 ἐπιμίσγεται, ὡς Ἐκαταῖος εἰρ' οὐρετρίεος·
 ὅς δ' Ἐφωρος ἱστορεῖ, ἐκ λίμνης τινὸς
 ἧς ἔστιν ἄφραστον τὸ πέρας· ἔξισι δὲ
 δίστομον ἔχων τὸ βεῖθρον εἰς τὴν λεγομένην
 Μαιωτίν, εἰς τὸν Κιμμερικὸν τε Βόσπορον. — — —
 Εἴτα μετὰ Σαρμάτας τὸ Μαιωτῶν γένος
 Ἰαζαματῶν (sic Ephorus et ap. Stephanum s. v.)
 λεγόμενον, ὡς Δημήτριος
 εἶρηκεν, ὧν Μαιωτὶς ἡ λίμνη ἔχεται·
 ὡς δ' Ἐφωρος ἱστορεῖ, Σαυροματῶν ἔθνος.
 Τούτοις ἐπιμερίσθαι δὲ τὰς Ἀμαζόνας
 τοῖς Σαυρομάταις λέγουσιν, ἐλθούσας ποτὶ
 ἀπὸ τῆς περὶ Θερμώδοντα γενομένης μάχης·
 ἐφ' οἷς ἐπεκλήθησαν Γυναικοκρατούμενοι
 οἱ Σαυρομάται.

79.

Schol. Apollon. Rh. II, 168 (p. 134 Lips.): Ἐφω-
 ρος δὲ φησιν, ἄρπασθῆναι μὲν τὴν Ἰὼ ὑπὸ τῶν Φοινί-
 κων, κομισθῆναι δὲ εἰς Αἴγυπτον· τὸν δὲ βασιλέα τῆς
 Αἰγύπτου ἀντὶ ταύτης πέμψαι τῷ Ἰνάχῳ ταῦρον· τε-
 θνηκότος δ' ἐκείνου, περιέναι τινὰς δεικνύντας τὸν
 ταῦρον πᾶσι, καθ' οὓς οὐκ ἐγινώσκετο πρότερον τὸ
 ζῆν· καὶ τὸν τόπον ἐκείνον, ὅτι οἱ αὐτοῦ οἱ τὸν
 ταῦρον ἔχοντες ἐπλευσαν, ὀνομασθῆναι Βόσπορον.

omnium rerum possessionem et omnes opes (in medium)
 afferentes. Et contendit (Ephorus idem) sapientem Ana-
 charsim ex Nomadicis illis fuisse, valde religiosus, horum-
 que nonnullos, in Asiam postquam devenissent, ibi se-
 dem elegisse, quos Sacas vocant. Clarissimam autem
 contendit gentem esse Sauromatarum, et Gelonorum, et
 tertiam Agathyrsorum. Proxima autem jacet Maotis
 palus, a Maotis nacta nomen: in quam Tanaïs..... qui ab
 Araxe fluvio undas accipit et sese miscet; sed, ut prodidit
 Ephorus, ex lacu quodam, cujus terminus indicari non
 potest. Exit autem in vocatam Maotim paludem cum
 duplici alveo, et (inde) in Cimmericum Bosporum.....
 Deinde post Sarmatas, Maotarum gens, qui Iaxamatæ vo-
 cantur, ut Demetrius retulit, quibus Maotis palus proxi-
 ma est: sed, ut Ephorus ait, Sauromatarum gens (hic
 est). Cum iis Sauromatis commixtas fuisse ferunt Ama-
 zonas, quum olim ex pugna ad Thernodontem (commissa)
 illuc venissent: ex his vocali sunt Sauromatæ Gynæco-
 cratumeni.

79.

Ephorus ait Io raptam a Phœnicibus in Ægyptum esse
 transductam. Regem vero Ægypti pro ea Inacho mi-
 sisse taurum. Quo mortuo, circumiisse quosdam taurum
 monstrantes omnibus, quibus hocce animal nondum co-
 gnitum esset. Atque locum illum, quo bovem trajecerant,
 propterea appellatum esse Bosporum.

LIBER QUINTUS.

ΑΣΙΑ ΚΑΙ ΛΙΒΥΗ.

80.

Strabo XIV, p. 996: Φήσαντος δὲ τοῦ Ἐφωρου,
 διότι τὴν Χερβόνησον (Asiam Minorem) κατοικεῖ
 τύττην ἑκατὶδεκα γένη, τρία μὲν Ἑλληνικά, τὰ δὲ
 λοιπὰ βάρβαρα χωρὶς τῶν μιγάδων, ἐπὶ Θαλάττῃ μὲν
 Κίλικες καὶ Λύκιοι, καὶ Πάμφυλοι, καὶ Βιθυνοὶ, καὶ
 Παρλαγόνες, καὶ Μαριανδύνοι, καὶ Τρῶες, καὶ Κᾶρες·
 Πισίδαί δὲ καὶ Μυσοὶ, καὶ Χάλυβες, καὶ Φρύγες, καὶ
 Μιλύαι ἐν τῇ μεσογαίᾳ· διαιτῶν ταῦτα δ' Ἀπολλοδόω-
 ρος, ἑπτακαίδεκατόν φησιν εἶναι τὸ τῶν Γαλατῶν, ἑ-
 νεώτερόν ἐστι τοῦ Ἐφωρου. Τῶν δ' εἰρημένων τὰ μὲν
 Ἑλληνικά μήπω κατὰ τὰ Τρωϊκὰ κατοικίσθαι, τὰ
 δὲ βάρβαρα πολλὴν ἔχειν σύγχυσιν διὰ τὸν χρόνον. ...
 ... Φαίνεται δ' οὕτως τοῦ Ἐφωρου τὴν ἀπόφασιν διαι-
 τῶν ἱκανῶς, τὰ τε τοῦ ποιητοῦ τεράττων καὶ κατα-
 ψευδόμενος. Ἐφωρου τε γὰρ τοῦτο πρῶτον ἀπαιτεῖν
 ἔχρην, τί δὴ τοὺς Χάλυβας τίθησιν ἐντὸς τῆς Χερβόνης-
 σου, τοσοῦτον ἀφεστῶτας καὶ Σινώπης καὶ Ἀμισοῦ
 πρὸς ἑω; Tum curnam οὐδὲ Λυδοὺς, οὐδὲ Μήονας
 εἶρηκεν, εἴτε δύο, εἴθ' οἱ αὐτοὶ εἰσι· καὶ εἴτε καὶ
 ἑαυτοὺς, εἴθ' ἐν ἑτέρῳ γένει περιεχομένους; quinam
 deinde οἱ μιγάδες; Καὶ γὰρ εἰ κατεμήχθησαν, ἀλλ'
 ἡ ἐπικράτεια πεποίηκεν ἡ Ἑλληνικὴ ἢ βαρβάρου·
 τρίτον δὲ γένος οὐδὲν ἴσμεν τὸ μικτόν. Quomodo
 tandem tria Græcorum genera Asiam incolere
 dixerit, quum aut quattuor (Athenienses et Iones,
 Dories et Æoles), aut duo (Iones et Æoles)
 dicendi fuissent. Οἰκοῦσι δὲ τὴν Χερβόνησον τύ-
 ττην, καὶ μάλιστα κατὰ τὸν τοῦ Ἐφωρου διορισμὸν

LIBER QUINTUS.

80.

Ephorus dixit, peninsulam istam (Asiam min.) habitari a
 sedecim gentibus, quarum tres sint Græcicæ, reliquæ bar-
 baræ, exceptis convenis: ut ad mare scilicet sint Cilices,
 Lycii, Pamphyli, Bithyni, Paphlagones, Mariandyni,
 Troes, Cares: mediterranea autem teneant Pisidæ, Mysi,
 Chalybes, Phryges, Milyæ. Quas Apollodorus quum re-
 censuisset, addit decimam septimam Galatarum, qua
 Ephoro est recentior. De dictis autem quædam quum
 Græcæ fuerint, Trojani belli tempore nondum a Græci-
 fuerint frequentatæ: barbaricæ propter tempus magnæ
 sunt confusione obnoxie. ... Videtur autem mihi Apo-
 lodorus neque Ephori sententiam recte disceptare, et Ho-
 meri verba partim conturbare, partim falso traducere.
 Primum enim id ex Ephoro fuit quærendum, cur intra
 peninsulam is Chalybes collocaret, tam procul versus
 orientem a Sinopa et Amiso remotos. ... Tum curnam
 neque Lydos neque Mæones nominaret, sive duæ sunt eæ,
 sive unica gens: et sive seorsum habitabant, sive in ala
 quapiam contenti gente. ... tum qui sint conven-
 isti. Nam etsi permixti fuissent aliis, tamen potior
 pars eos vel Græcos, vel barbaros fecisset: tertiam gen-
 tem commixtam novimus nullam.

Habitant autem peninsulam, præcipue si Ephori dis-

οὐκ Ἴωνες μόνον, ἀλλὰ καὶ Ἀθηναῖοι, καθάπερ ἐν τοῖς καθ' ἑκάστα δεδῆλωται. Anonymi Peripl. in Geogrr. Min. t. II, p. 272 ed. Vienn. Ephori distributionem respicere videtur, quamvis populorum nomina paullulum aliter exhibeat. *Marx*.

81.

Schol. Apollon. Rhod. II, 1030: Περὶ δὲ τῶν Μοσυνοίκων Ἐφορος καὶ Νυμφόδωρος φασίν, ὅτι τὸν βασιλέα αὐτῶν, ἐάν τι ἄδικον κρίνῃ, ἐγκλείουσι καὶ λιμνηγοῦσι.

Eadem ex Ephoro narrant Scymnus v. 907, Nicolaus Damasc. p. 148 et in Orellii Suppl. p. 74 seq.

82.

Stephanus: Τιβερηνία χώρα πρὸς τῷ Πόντῳ, πρόσκοικος Χάλυβι καὶ Μοσυνοίκῳ. ... Ἐφορος ἐν πέμπτῳ φησὶν ὅτι Τιβερηνοὶ καὶ τὸ παίζειν καὶ τὸ γελᾶν εἰσιν ἐξηλωκότες, καὶ μεγίστην εὐδαιμονίαν τοῦτο νομίζουσιν. Ὅμοιοι δὲ τούτοις Χάλυβες, καὶ τὸ τῶν Λευκοσύρων ἔθνος.

Cf. Pomponius Mela I. 19, et Anonym. I. I. p. 273.

83.

Schol. Apollon. Rhod. II, 845: Ὅτι δὲ Βαιῶται καὶ Μεγαρεῖς ἔκτισαν τὴν ἐν Πόντῳ Ἡράκλειον καὶ Ἐφορος ἐν πέμπτῳ καὶ ἄλλοι ἱστοροῦσιν. Cf. Pausanias V, 26. Idem Schol. Apoll. Rh. II, 351: Τὴν δὲ Μαριανδυνῶν γῆν σὺν Γνησιόχῳ τῷ Μεγαρεὶ Βαιῶται κατέσχον, ὥς Ἐφορος, (vulgo Εὐσορίων) ἱστορεῖ.

84.

Schol. Apoll. Rh. II, 360: Ὅτι ἡ Καράμβις ἄκρα ὑψηλή τε καὶ καταντρίχῃ τῆς Παφλαγονίας καὶ εἰς τὸ πέλαιος τείνει πρὸς ἄρκτον, μνημονεύει καὶ Ἐφορος. « Miror editorem non vidisse mutilum esse

locum. Qui enim Carambis, quod Paphlagoniae promontorium est, ei dici potest adversa? Scilicet scribendum καταντρίχῃ τοῦ Κριοῦ μετώπου. Anonym. Peripl. pag. 269: Καταντρίχῃς δὲ Καράμβειος ἐν τῇ Εὐρώπῃ κεῖται μέγιστον ἀκρωτήριον, ἀπότομον εἰς θάλασσαν ὑψηλὸν ὄρος, τὸ λεγόμενον Κριοῦ μέτωπον. » *Marx*.

85.

Strabo XII, p. 820: Τὸ δὲ Κύτωρον ἐμπορεῖον ἦν ποτε Σινωπέων· ὠνόμασται δ' ἀπὸ Κυτῳρίου τοῦ Φρίξου παιδός, ὥς Ἐφορός φησι.

86.

Stephanus: Βρύλλιον, πόλις ἐν τῇ Προποντίδι· Ἐφορος δὲ ἐν πέμπτῳ Κεῖον αὐτὴν φησὶν εἶναι.

Idem: Σηστός, πόλις πρὸς τῇ Προποντίδι. Λέγεται δὲ ἀρσηνικῶς παρ' Ἐφόρῳ. Οἱ δὲ Ἀθηναῖοι ἐν τῇ Σηστῷ φασιν.

Idem: Ἀναία. ... Ἔστι δὲ Καρία, ἀντικρὺ Σάμου, κέκληται ἀπὸ Ἀναίας Ἀμαζόνος ἐκεῖ ταφείσης, ὥς Ἐφορος.

87.

Strabo XII, p. 827, in Homeri Il. II, 856,

Ἀλλὰρ Ἀλιζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἔρχον,
τηλόθεν ἐξ Ἀλῶν, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη,

Chalybes sive Chaldaeos intelligit, multa suae sententiae struens adjumenta, aliorumque de his opiniones, in his etiam Ephori, qui Ἀλιζώνας, Ἀμαζόνες putaverit, subinde examinat: Τὰς δ' Ἀμαζόνες μεταξὺ Μυσίας καὶ Καρίας καὶ Λυδίας, καθάπερ Ἐφορος νομίζει, πλησίον Κύμης τῆς πατρίδος αὐτοῦ· καὶ τοῦτο μὲν ἔχεται τινὸς λόγου τυχὸν ἴσως· εἴη γὰρ ἂν λέγων τὴν (sc. Κύμην) ὑπὸ τῶν Αἰολέων καὶ Ἴωνων οἰκισθεῖσαν ὕστερον, πρότερον δ' ὑπὸ Ἀμαζόνων· καὶ ἐπωνύμους πόλεις τινὰς εἶναι φησι, καὶ γὰρ Ἐφεσον καὶ Σμύρναν καὶ Κύμην καὶ Μύρι-

tionem sequimur, non Iones duntaxat, verum etiam Athenienses: sicut in singulorum enarratione demonstratum fuit.

81.

Mosynæcos Ephorus et Nymphodorus tradunt regem, si injustum fecerit iudicium, in custodiam includere famæque euecare.

82.

Tibarenia, regio juxta Pontum, vicina Chalybibus et Mossynæcis. ... Ephorus in quinto inquit, « Tibarenos studio ludendi et ridendi teneri, et maximam felicitatem hoc judicare. His vero finitimi Chalybes et Leucosyrorum natio. »

83.

Bæotos et Megarenses Heracleam Ponticam condidisse tum Ephorus libro quinto, tum alii tradunt.

Mariandynorum terram cum Gnesiocho Megarensi Bæoti obtinebant, ut narrat Ephorus.

84.

Carambis, altum promontorium Paphlagoniae, e regione Cii montis situm, septentrionem versus in mare procurrat. Ejus etiam Ephorus facit mentionem.

85.

Cytorum emporium aliquando fuit Sinopensium: nomen habere a Cytoro, Phryxi filio, Ephorus ait.

86.

Bryllium, urbs in Propontide. Ephorus vero libro quinto eam Cium esse perhibet.

Sestus, urbs ad Propontidem. Usurpatur autem masculine apud Ephorum. Athenienses vero in illa Sesto dicunt.

Anæa, ... Est autem Cariae oppidum e regione Sami: ita dictum ab Anæa Amazone ibi sepulta, quemadmodum Ephorus auctor est.

87.

Duxit Alizones Odusque, et Epistrophus una,
ex Alyba procul, argenti qua vena secatur.

... Amazonas autem inter Mysiam, Cariam et Lydiam, quas Ephorus Cumæ, patriæ suæ, vicinas facit. Atque id aliqua fortassis defendi potest ratione. Videtur enim loqui de urbe, quæ olim ab Amazonibus condita, deinde ab Æolensibus et Ionibus est instaurata: et aiunt urbes quasdam Amazonum esse cognomines, Ephesum, Smyrnam, Cumam, Myrinam; Alybe autem, aut, ut alii

ναν. Ἡ δὲ Ἀλύβη, [ἡ] ὥς τινες Ἀλόπη ἢ Ἀλόδη, πῶς ἂν ἐν τοῖς τόποις τούτοις ἐζητάζετο; πῶς δὲ τηλόθεν; πῶς δὲ ἡ τοῦ ἀργύρου γενέθλη; Ταῦτα μὲν ἀπολύεται τῇ μεταγραφῇ, γράφει γὰρ οὕτως·

Αὐτὰρ Ἀμαζώνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἦρχον,
ἐλθόντ' ἐξ Ἀλόπης, οὗ' Ἀμαζονίδων γένος ἐστί.

Ταῦτα δ' ἀπολυσάμενος εἰς ἄλλο ἐμπέπτωκε πλάσμα· οὐδαμοῦ γὰρ ἐνθάδε εὐρίσκεται Ἀλόπη, καὶ ἡ μεταγραφὴ δὲ παρὰ τὴν τῶν ἀντιγράφων τῶν ἀρχαίων πίστιν καινοτομουμένη ἐπὶ τοσοῦτον σχεδίασμός ἐοικεν.

Eadem ex Ephoro narrant Eustathius ad Homeri l. l. et Stephanus v. Ἀλίζωνες et Ἀλόπη.

88.

Stephanus: Πᾶσσα, πόλις Θράκης. Ἔστι δὲ καὶ Πασσάνδα χωρίον παρὰ Ἀδραμύτειον πόλιν καὶ Κισθήνην. Τὸ ἐθνικὸν Πασσανδεὺς, τῷ τῆς χώρας τύπῳ. Ἐφορος· «Ὀλίγοι δὲ τινες εἰς τὸ τῶν Πασσανδεῶν χωρίον ἔφυγον.»

Idem: Βύβασσος, πόλις Καρίας, ἀπὸ Βυβάσσου νομείως περισώσαντος ἀπὸ θαλάσσης καὶ χειμῶνος εἰς Καρίαν ἐμπεσόντα Ποδαλείριον· τὸ ἐθνικόν, Βυβάστιος. Ἐφορος δὲ Βύβαστόν φησι καὶ Βυβάστιον.

89.

Strabo XIII, p. 873: Alios aliter Troadem terminare, ὁμοίως δὲ τὴν Αἰολίδα. Ἐφορος μὲν λέγει ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Κύμης, ἄλλοι δ' ἄλλως. Itemque p. 896: Τὸ δὲ παλαιὸν ὑπὸ τοῖς Αἰολεῦσιν ἦν τὰ πλεῖστα, ὥστε Ἐφορος οὐκ ὀκνεῖ πᾶσαν τὴν ἀπὸ Ἀβύδου μέχρι Κύμης καλεῖν Αἰολίδα.

90.

Macrobius Sat. V, 20: Ephorus notissimus

legunt, Alope vel Alobe, quonam pacto in his locis censebitur? quomodo tandem? et quomodo argenti venæ locum habebunt? Hæc ille ut diluat, versus istos ita legi vult:

Dexit Amazones Odus, et Epistrophus una
ex Alopa, pridem unde et Amazonidum genus exstat.

Verum hac ille solutione in aliud commentum excidit: nusquam enim ibi locorum Alopa exstat, et hæc lectio, contra veterum librorum auctoritatem ita novata, temeritatem sapit.

88.

Passa, urbs Thraciæ. Est etiam Passanda castellum juxta Adramytium urbem et Cisthenen. Gentile, Passandeus, regionis typo. Ephorus: «Pauci vero aliqui ad Passandeorum castellum fugerunt.»

Bybassus, urbs Cariæ, ita dicta a Bybasso pastore, qui Podalirion ex mari et tempestate in Cariam appellentem conservavit. Gentile, Bybassius. Ephorus vero Bybastum inquit, et Bybastium.

89.

Idem de Æolide est factum: quam Ephorus Abydo et Cuma terminat: alii aliter.

Olim sub Æolensibus fuerunt propemodum omnia, adeo quidem, ut Ephorus etiam sine hæsitazione totam ab Abydo ad Cumam usque oram Æolidi adscripserit.

90.

Post Assum est Gargara urbs haud longe dissita.

historiarum scriptor in libro quinto sic ait: Μετὰ δὲ τὴν Ἄσσον ἔστι Γάργαρα πλεονέων πόλις.

91.

Athenæus VII, p. 311, E: Ἐφορος δ' ἐν πέμπτῃ ποταμὸν εἶναι φησι τὸν Γαίσωνα περὶ Πριήνην, ὃν εἰσεῖν εἰς λίμνην.

92.

Athenæus XII, p. 523: Μιλήσιοι δ' ἕως μὲν οὐκ ἐτρύφον, ἐνίκων Σχύθας, ὥς φησιν Ἐφορος, καὶ τὰς τε ἐρ' Ἑλλησπόντῳ πόλεις ἔκτισαν καὶ τὸν Εὐξείνῳ πόντον κατῴκισαν πόλεσι λαμπραῖς, καὶ πάντες ἐπὶ τὴν Μίλητον ἔθεον. Ὡς δ' ὑπήχθησαν ἡδονῇ καὶ τρυφῇ, κατερρύη τὸ τῆς πόλεως ἀνδρείον, φησὶν Ἀριστοτέλης, καὶ παροιμία τις ἐγεννήθη, ἐπ' αὐτῶν· Πάλαι ποτ' ἦσαν ἀλκιμοὶ Μιλήσιοι.

93.

Stephanus: Ἀβαρνος, ... Ἐκαταῖος δὲ ὁ Μιλήσιος ἐν Ἀσίας περιηγήσει, Λαμψάκου ἀκρὴν εἶναι φησιν. Ἐφορος δὲ ἐν τῇ πέμπτῃ λέγει, κληθῆναι αὐτὴν ἀπὸ τῆς ἐν Φωκαίδι Ἀβαρνίδος ὑπὸ Φωκαέων τὴν Λάμψακον κτιζόντων.

94.

Harpocrat.: Σόλοι, ἡ μὲν Κυπρικὴ πόλις, ἡ δὲ τῆς Κιλικίας, ὥς ἄλλοι τε ἱστοροῦσι καὶ Ἐφορος ἐν τῇ πέμπτῃ.

95.

Stephanus: Νάρμαλις, πόλις Πισιδίας, ὡς Κάβαλις. Οἱ πολῖται Ναρμαλεῖς, ὡς Καβαλεῖς, ὡς Ἐφορός φησι.

Idem: Βάρις, πόλις· τὸ ἐθνικὸν Βαρίτης. Λέγεται

91.

Ephorus autem libro quinto ait, fluvium esse Gasonem circa Prienen, qui in paludem influat.

92.

Milesii vero, ut scribit Ephorus, quousque voluptatibus non indulserunt, Scythas vicerant, et ad Hellespontum civitates condiderant, et Euxinum Pontum splendidis coloniis frequentaverunt: et omnes Miletum confluebant. Postquam vero voluptatibus et luxuriæ succubuerunt, enervatum concidit civitatis robur, ut ait Aristoteles, et enatum est in eos proverbium: «Fortes fuerunt olim Milesii.»

93.

Abarnus, ... Hecataeus Milesius in Asiæ descriptione perhibet Abarnum Lampsaci promontorium esse. Ephorus autem libro quinto nominis illi originem tribuit ab Abarnide Phocaidis, quia Phocæenses Lampsacum condiderunt.

94.

Soli civitas, una Cypri, altera Ciliciæ; ut quum alii memorent, tum Ephorus libro quinto.

95.

Narmalis, urbs Pisidiæ, uti Cabalis: ejus cives Narmalenses, uti Cabalenses, quemadmodum Ephorus perhibet.

Baris, urbs, cujus gentile Barites. Βάρης etiam de domo

βάρει ἡ οἰκία, ὡς Ποσειδίππος, καὶ ἡ συνοικία ὡς Ἐφορος.

« Sitne hic locus usquequaque incorruptus, non affirmaverim, eum saltem admodum oscitanter excerptum ad nos pervenisse, pæne certo dixerim. Ephori narrationis vestigia in Plinio animadvertuntur, V, 31 : *Attingit Galatia et Pamphylia Cabaliam et Milyas, qui circa Barin sunt et Cyllandicum et Oroandicum Pisidiæ tractum*. Fortasse etiam Ephoro sua debet Nicol. Damasc. p. 122 Or. (e Joseph. A. J. 4) : Ἔστιν ὑπὲρ τὴν Μινυάδα μέγα ὄρος κατὰ τὴν Ἀρμενίαν, Βάρις λεγόμενον, εἰς δὲ πολλοὺς συμφυγόντας ἐπὶ τοῦ κατὰ κλισμοῦ λόγος ἔχει περισωθῆναι κτλ. » *Marx*.

96.

Stephanus : Καρικὸν Τεῖχος, πόλις Λιβύης ἐν ἀριστερᾷ τῶν Ἡρακλείων στηλῶν, ὡς Ἐφορος πέμπτῃ. Ex Ephoro Marx desumptum suspicatur etiam locum Plinii (VI, 25), ubi Θεῶν Ὀχνημα et Ἐσπίρου Κέρας commemorat.

Idem : Ἀβρότονον, πόλις Λιβυφοινίκων. Καλεῖται δὲ καὶ Νεάπολις, ὡς Ἐφορος.

Idem : Χαλισία, πόλις Λιβύης. Ἐφορος πέμπτῃ (vulg. πρώτῃ) : « Ἀναχθέντι δ' ἀπὸ τούτων, πόλις ὀνομαζομένη Χαλισία. »

Idem : Ὑδρα, νῆσος Λιβύης, περὶ Καρχηδόνα, ὡς Ἐφορος πέμπτῃ. Τὸ ἔθνικόν Ὑδραῖος ἢ Ὑδράτης.

Apostolius Proverb. VII, 37 : Δούλων πόλις, ἐν Λιβύῃ. Ἐφορος ε'. Eadem Suidas. Conf. Hesych. et Stephan. s. v.

96 a.

Plin. H. N. VI, 36, ubi de insula Cerne loquitur : *Ephorus auctor est a rubro mari navigantes in eam non posse propter ardores ultra quasdam columnas (ita appellantur parvæ insulae) pro-*

cehi. Cf. quæ habet Plin. II, 67 de Hannonis periplo, ex eodem Ephoro, ut videtur, petita.

LIBER SEXTUS.

97.

Athenæus IV, p. 154, D : Ἐφορος δ' ἐν ἑκτῇ Ἱστοριῶν· Ἰσχοῦν, φησὶ, τὰ πολεμικὰ οἱ Μαντινεῖς καὶ Ἀρκάδες· τὴν τε στολὴν τὴν πολεμικὴν καὶ τὴν ὀπλισιν τὴν ἀρχαίαν, ὡς εὐρόντων ἐκείνων, ἔτι καὶ νῦν Μαντινικὴν ἀποκαλοῦσι· πρὸς δὲ τούτοις καὶ ὀπλομαχίαις μαθήσεις ἐν Μαντινείᾳ πρῶτον εὐρέθησαν, Δημέου τὸ τέχνημα καταδείξαντος.

Stephanus : Φορέια, κώμη Ἀρκαδίας τὸ ἔθνικόν Φοριαεὺς, ὡς Ἐφορος ἐν ἑκτῇ τῶν Ἱστοριῶν.

98.

Stephanus : Ἀλιεῖς, πόλις Λακωνικῆς παραθαλασσία. ... Ἐφορος ἐν τῷ ἑκτῷ, ὅτι οὗτοι Τυρύνθιοι εἰσι, καὶ ἐξαναστάντες ἐβουλεύοντο οἰκεῖν τινα τόπον καὶ ἡρώτων τὸν θεόν· ἔχρησε δὲ οὕτω· Ποῖ τὸ λαβῶν καὶ ποῖ τὸ καθίξω καὶ ποῖ τὸ οἰκῆσιν ἔχων ἀλιέα τε κεκλησθαι.

Berkelius (pag. 98) Λακωνικῆς in Ἀργολικῆς mutari vult.

LIBER SEPTIMUS.

99.

Theon. Progymn. p. 12 ed. Bas., cap. 2 : Ἐχουσι δὲ καὶ περὶ Δαυδάλου τῆς ἀφίξεως πρὸς Κώκαλον τὸν Σικανῶν βασιλέα Ἐφορος μὲν ἐν τῇ ζ', Φιλιστος δὲ ἐν τῇ πρώτῃ.

Cf. Diodor. IV, 78 ; et quam Zenobius IV, 92 de Minoe narrationem habet, ex Ephoro, ut videtur Valckenario ad Herodot. VII, 169, p. 584, repetitam.

accipitur apud Posidippum, nec non de vico apud Ephorum.

96.

Caricontichos, *Caricus murus*, urbs Libyæ ad sinistram Herculearum columnarum, cujus Ephorus libro quinto meminit.

Abrotonum, urbs Libyphœnicum, quæ apud Ephorum Neapolis appellatur.

Chalisia, urbs Libyæ. Ephorus quinto (vulgo primo) : « Hinc autem solventi urbs nominata Chalisia. »

Hydra, insula Libyæ, circa Carthaginem, ut Ephorus quinto. Gentile, Hydræus, vel Hydrates.

Servorum urbs, in Libya, ut Ephorus scribit libro quinto.

LIBER SEXTUS.

97.

Ephorus autem sexto Historiarum, « Bellicas exercitationes, inquit, instituerunt Mantinenses et Arcades : et ad hunc usque diem militaris cultus, et vetusta arma-

tura, tamquam ab illis inventa, *Mantinensis* vocatur. Ad hæc etiam armis digladiandi ars ac disciplina Mantinæ inventa est, Demea illud artificium ex professo docente. »

Phorieæ, vicus Arcadiæ. Gentile, Phoriæus, ut Ephorus in sexto Historiarum.

98.

Haliees, urbs Laconicæ maritima. ... Refert Ephorus libro sexto, eos esse Tyrynthios, qui demigraturi, de loco quodam colendo consilium inibant, deumque interrogabant, qui ipsis hunc in modum respondit : Ubi-
cunque domicilium acceperis, ubicunque conederis, et ubicunque habitaveris, te piscatorem dictum iri pronuntio.

LIBER SEPTIMUS.

99.

Exstat narratio de adventu Dardani ad Cocalum, regem Sicanorum, tam apud Ephorum in septimo, quam apud Philistum in primo.

LIBER OCTAVUS.

100.

Harpocration: Εὐρυβάτης, Αἰσχίνης κατὰ Κτησιφῶντα (p. 293). ... Ἐφορος ἐν τῇ ὁγδόῃ Εὐρυβάτην φησὶν ἄνδρα Ἐφέσιον λαβόντα χρήματα παρὰ Κροίσου ὥστε στρατιὰν συναγαγεῖν εἰς τὸν πόλεμον τὸν εἰς τοὺς Πέρσας, εἴτα προδότην γενόμενον ἐγγεῖρσαι τὰ δοθέντα χρήματα τῷ Κύρῳ.

« Eadem fere, laudato aut suppresso auctore, narrant Suidas, Apostolius IX, 33, Ulpian. ad Demosth. p. 137., Eustath. ad Hom. p. 1864 Rom., Eudocia p. 161, Diodori Excerptt. t. IV, p. 48, ibiq. Wessel., Schol. Aristid. t. II, p. 310., Schol. Lucian. Pseudom. p. 66 Bip., Lex. Seguiet. in Bekkeri Anecdott. Gr. pag. 67 et 168, Schol. Hermogen. in Reiskii Oratt. Gr. t. VIII, p. 924 seq. » *Marx.*

101.

Diogenes Laertius I, 40: Ἐφορος δὲ παρὰ Κροίσῳ πλὴν Θαλοῦ septem convenisse sapientes tradit. Ibidem: Ἐφορος δ' ἀντὶ Μύσωνος Ἀνάχαρσιν in septem sapientium numero habet. Cf. fragm. 77 et 78, Diodor. Exc. IX. p. 24 Bip., Exc. Vat. p. 14 sq.

102.

Athenæus XII, p. 515, E: Λυδοὶ εἰς τοσοῦτον ἔλθον τρυφῆς, ὥς καὶ πρῶτοι γυναῖκας εὐνοῦχίσαι, ὥς ἱστορεῖ Ξάνθος ὁ Λυδὸς ἢ ὁ εἰς αὐτὸν τὰς ἀναφερομένας ἱστορίας συγγεγραφὼς Διονύσιος ὁ Σκυθοβραχίων, ὥς Ἀρτέμιον φησὶν ὁ Κασανδρεὺς ἐν τῷ περὶ συναγωγῆς βιβλίῳ, ἀγνοῶν ὅτι Ἐφορος ὁ συγγραφεὺς μνημονεύει αὐτοῦ ὥς παλαιότερου ὄντος, καὶ Ἡροδότῳ τὰς ἀφορμὰς δεδωκότος.

LIBER OCTAVUS.

100.

Eurybates. Alschines in Ctesiphontem. Ephorus libro octavo, Eurybatem ait virum fuisse Ephesium, qui accepta a Cræso pecunia, ut conduceret militem ad bellum in Persas movendum, proditor factus commissas sibi pecunias Cyro tradidisset.

101.

Ephorus apud Cræsum septem sapientes præter unum Thaletem convenisse tradit.

Ephorus pro Mysone Anacharsim in septem sapientium numero habet.

102.

Lydi eo molitiei progressi sunt, ut etiam feminas castrarent; quod tradit Xanthus Lydius, sive qui Historias conscripsit quæ illi tribuuntur, Dionysius Scythobrachion, ut ait Artemon Cassandrensis in commentario de librorum collectione; nescius scilicet, Ephorum historiarum scriptorem illius tamquam vetustioris meminisse, qui etiam Herodoto ansam scribendi præbuisset.

LIBER NONUS.

103.

Schol. Apoll. Rh. II, 967: Ἐφορος δ' ἐν ἐννάτῳ φησὶ τὰς Ἀμαζόνας ὑβριζομένας ὑπὸ τῶν ἀνδρῶν, ἐξελθόντων αὐτῶν ἐπὶ τινι πόλεμον, τοὺς μὲν καταλειφθέντας ἀναιρεῖν, τοὺς δὲ ἀπὸ τῆς ξένης προσιόντας μὴ δεχέσθαι.

Stephanus: Ἀμαζόνες, ἔθνος γυναικεῖον πρὸς τῷ Θερμώδοντι, ὡς Ἐφορος, ὃς νῦν Σαυροματίδας καλοῦσι. Cf. Herodotus IX, 27. Cf. fr. 78.

104.

Schol. Apoll. Rh. I, 976: Κλειτὴ θυγάτηρ Μέροπος, Περκωσίου τὸ γένος, μάντεως, ἣν Κύζικος ἔγχευεν, ὥς ἱστορεῖ Δηίλοχος καὶ Ἐφορος. Cf. Pärthen. Erot. XVIII.

Idem Schol. ibid. 1037: Περὶ δὲ τῆς τοῦ Κυζίκου ἀναιρέσεως καὶ τῆς ὅλης μάχης οὐ συμφωνεῖται. Ἐφορος μὲν γὰρ τοὺς Δολίονας, Πηλασγούς ὄντας καὶ ἐλθρωδῶς διαχειμένους πρὸς τοὺς τὴν Θεσσαλίαν καὶ Μαγνησίαν κατοικοῦντας, διὰ τὸ ἀπειλασθῆναι ὑπ' αὐτῶν, ἐπιθέσθαι αὐτοῖς νύκτωρ γράφει ἐν τῇ ἐννάτῃ. Cf. Strabo XII, p. 861: Δολίονας μὲν οὖν μάλιστα καλοῦσι τοὺς περὶ Κύζικον, ἀπὸ Αἰσθήπου ἕως Πυνδάκου καὶ τῆς Δασκυλίτιδος λίμνης.

105.

Stephanus: Φάλαννα, πόλις Περρῆαιδός, ἀπὸ Φαλάννης τῆς Τύρου θυγατρὸς Λυκόφρων.

Γόνον, Φάλαννιν ἢ Ὀλοσσόνων γένος.

Ἐκαταῖος Ἱστοριῶν α' Ἰππῖαν αὐτὴν καλεῖ. Καὶ Ἐφορος Φάλαννον αὐτὴν καλεῖ ἐν τῷ θ'.

Cf. Tzetz. ad Lycophr. vs. 906.

LIBER DECIMUS.

106.

Diogenes Laert. I, 96, in vita Periandri:

LIBER NONUS.

103.

Ephorus libro nono dicit Amazonas injuriis affectas a viris, his in bellum profectis, superstites interficere, eos vero, qui ex terra peregrina advenirent, non excipere.

Amazones, gens solis mulieribus constans ad Themodontem, auctore Ephoro, quas nunc Sauromatidas appellant.

104.

Clite, filia Meropis, Percosii gente, vatis, quam Cyticus uxorem duxit, ut narrant Deilochus et Ephorus.

De excidio Cyzici atque de tota pugna non concinent scriptores. Ephorus enim libro nono narrat Doliones, Pelasgos atque infesti animi contra Thessaliæ Magnesiamque incolas, quum ab his patria essent expulsi, noctu eos aggressos esse.

105.

Phalanna, urbs Perrhæbiæ, a Phalanne Tyri filia. Ephorus Phalannum eam dicit in nono.

LIBER DECIMUS.

106.

Porro Ephorus in historia vocasse illum (Periandrum)

Ἀλλὰ καὶ Ἐφορος ἱστορεῖ ὡς εὖχετο εἰ νική-
σειεν Ὀλύμπια τεθρίππῳ χρυσοῦν ἀνδριάντα ἀναθεῖ-
ναι. Νικήσας δὲ καὶ ἀπορῶν χρυσίου, κατὰ τινὰ ἐορτὴν
ἐπιγύριον κεκοσμημένους ἰδὼν τὰς γυναῖκας, πάντα
ἀφείλετο τὸν κόσμον, καὶ ἐπεμψε τὸ ἀνάθημα.

Ibidem, I, 98, de eodem: Οὗτος πρῶτος δορυφό-
ρους ἔσχε, καὶ τὴν ἀρχὴν εἰς τυραννίδα μετέστησε, καὶ
οὐκ εἶς ἐν ἅστει ζῆν τοὺς βουλομένους, καθά φησιν
Ἐφορος καὶ Ἀριστοτέλης (Politic. V, 8). « Heraclid.
p. 209 Cor. fere iisdem verbis, quibus Epho-
rus, utitur; a quo etiam Nicolai (Fragmentum. p. 50
Or.) de Periandro fluxisse videri potest narra-
tio. » Marx.

107.

Stephanus: Πάρος, νῆσος. . . . Ἀπὸ ταύτης
λέγεται παροιμία τὸ ἀναπαριάζειν, ὡς Ἐφορος ἐν
δικάτῳ: « Ὁ δὲ Μιλτιάδης τῶν μὲν ἄλλων νήσων τι-
νὰς ἀποβάσεις ποιησάμενος ἐπόρθησε. Πάρον δὲ, εὐ-
δαμονεστάτην καὶ μεγίστην οὖσαν τότε τῶν Κυκλά-
δων, καθεζόμενος ἐπολιόρχει πολὺν χρόνον τῆς θα-
λάττης εἰργων, καὶ κατὰ γῆν μηχανήματα ἄγων. ἤδη
τῶν τειχῶν πιπτόντων, καὶ ἐπὶ τὸ παραδιδόναι τὴν
πόλιν διωμολογημένων, ὕλης τινὸς ἐξ αὐτομάτου περὶ
τὴν Μύκονον ἐξαρθείσης, οἱ μὲν Πάριοι τὸν Δᾶτιν
αὐτοῖς πυρσεύειν ὑπολαβόντες, ἐψεύσαντο τὰς ὁμολο-
γίας, καὶ τὴν πόλιν οὐκέτι τῷ Μιλτιάδῃ παρέδοσαν.
Ὅθεν φασὶν ἡμᾶς ἔτι καὶ νῦν χρῆσθαι τῇ παροιμίᾳ,
τοὺς ψευδομένους τὰς ὁμολογίας ἀναπαριάζειν φά-
σκοντας. »

Ephorum sequitur Cornel. Nep. Miltiad. c.
7; v. Valckenaer. ad Herodot. VI, 126 et 137,
et quod ibi in medium profert scholium inedi-
tum ad Aristid. t. III, p. 292, quod collatum

tradit, si Olympia quadriga vicisset, auream statuem deo
sacraturum: victoria vero potitum et auro egentem, qua-
dam celebritate populari, mulieribus procedentibus orna-
tis, mundum ademisse muliebrem, atque ita donarium
misisse. . . Idem Periander, secundum Ephorum et Ari-
stotelem, primus habuit satellites, imperium tyrannicum
instituit, nec sinebat in urbe manere qui volebant.

107.

Paros insula. . . Ab hac dicitur proverbium τὸ ἀναπαριά-
ζειν, i. e. « more Pariorum pacta frangere, » ut Ephorus
libro decimo: « Miltiades vero alias quidem insulas, quum
excursiones ad eas fecisset, vastavit, Parum vero, feli-
cissimam ac maximam eo tempore Cycladum, diu ob-
sidione cinctam oppugnabat; commeatus, qui ei mari
poterant inferri, arcebat, ac terra tormentis premebat.
Jam vero cadentibus muris, ac paciscentibus urbem
tradere, silva quadam fortuito circa Myconum incensa,
Parii existimantes Datim ipsis igne signum dare, ne
urbem traderent, pacta irrita fecerunt, ac urbem Miltiadi
non tradidere: unde aiunt nos adhuc partemia uti di-
centes de eis, qui pacta fallunt, ἀναπαριάζειν, » quasi
dicas, *repariare*, tanquam resolvere Pario more.

cum editis, t. II, p. 177 et 213 Jebb., item ex
Ephoro depromptum videri dicit Marx.

LIBER UNDECIMUS.

108.

Joannes Lydus De mensibus p. 113 Schow:
Ἐφορός γε μὴν ὁ Κυμαῖος ἐν τῇ πρώτῃ (ἐνδεκάτῃ καὶ
Theone [v. fr. 109] leg. Marx.) τῶν ἱστοριῶν φησιν,
ἀρχαῖαν εἶναι κατὰ φύσιν τὴν Αἴγυπτον καὶ κατ' ἔτος
ἐπαγομένης ὕδατος ὑπὸ τοῦ Νείλου στεγανοῦσθαι, τὸν δὲ
ποταμὸν δίκην ἰδρωτός κατὰ τὸν καιρὸν τοῦ καύματος
ἐπὶ τὰ χυρότερα καὶ ἀραιότερα κατάρχειν.

Plutarchus De placit. philos. IV, 1: Ἐφορός ὁ
ἱστοριογράφος κατὰ θέρος φησὶν ἀναχαλᾶσθαι τὴν
ὅλην Αἴγυπτον, καὶ εἰσφέρει ἐξιδρωτὴν τὸ πολὺ νᾶμα,
συνεἰδῶσι δ' αὐτῇ καὶ ἡ Ἀραβία καὶ ἡ Αἰθίοπη παρὰ
τὸ ἀρχιὸν καὶ τὸ ὑπόψαμνον.

Schol. Apollon. Rh. IV, 269: Ἐφορός δὲ ποτα-
μόχωστον εἶναι φησὶ τὴν Αἴγυπτον· βηγνυμένης δὲ
τῆς γῆς ὑπὸ τοῦ ἡλίου τῷ ἔαρι ἀναπηδᾶν τὸ ὕδωρ,
καὶ ἐπαύξεισθαι τὸ ρεῦμα.

Diodorus Siculus I, 39: Ἐφορός δὲ καινοτάτην
αἰτίαν εἰσφέρων, πιθανολογεῖν μὲν πειρᾶται, τῆς δ'
ἀληθείας οὐδαμῶς ἐπιτυχάνων θεωρεῖται. Φησὶ γὰρ
ἄπασαν τὴν Αἴγυπτον, ποταμόχωστον οὖσαν καὶ
χαύνην, ἔτι δὲ χιστηρώδη τὴν φύσιν, βαγάδας τε
μεγάλας καὶ διηνεχεῖς ἔχειν· διὰ δὲ τούτων εἰς ἑαυτὴν
ἀναλαμβάνειν ὑγροῦ πλῆθος· καὶ κατὰ μὲν τὴν χει-
μερινὴν ὥραν συνέχειν ἐν ἑαυτῇ τοῦτο, κατὰ δὲ τὴν θερι-
νὴν ὥσπερ ἰδρωτὶς τινὰς ἐξ αὐτῆς πανταχόθεν ἀνιέναι,
καὶ διὰ τούτων πληροῦν τὸν ποταμὸν. Ὁ δὲ συγγρα-
φεὺς οὗτος οὐ μόνον ἡμῖν φαίνεται μὴ τεθειμένος·
τὴν φύσιν τῶν κατὰ τὴν Αἴγυπτον τόπων, ἀλλὰ μηδὲ
παρὰ τῶν εἰδότην τὰ κατὰ τὴν χώραν ταύτην ἐπιμελῶς

LIBER UNDECIMUS.

108.

Ephorus Cumanus libro primo (XI?) Historiarum Egy-
ptum dicit natura aridam quotannis limo ex Nilo aggesto
obduci, atque hunc fluvium, quasi sudorem, calida aestatis
tempestate in leviolem et aridiorem terram defluere.

Ephorus, historicus, aestate ait relaxari totam Egy-
ptum, ac quasi exsudare copiosam aquam; ac conferre
ad hoc etiam Arabiam et Africam ob rarum et sabulosum
solum.

Ephorus Egyptum dicit a fluvio aggestam. Verno au-
tem tempore ruptam solis radiis terram aquam ex se
emittere, idemque Nilo fluvio præbere incrementum.

Ephorus, causam afferens recentissimam (inundationis
Nili), persuadere quidem conatur, sed veritatem minime
assequi cernitur. Tota Egyptus, ait, a flumine congesta est
et laxa naturæque pumicosa, rimas in se habet magnas et
continuas, per quas humoris copiam in se recipit, et hic
mali tempore in se continet, aestate autem tanquam sudores
ex se undequaque emittit; unde incrementum Nilo præ-
betur. Scriptor hic non solum ipse locorum Egypti na-
turam non vidisse, sed nec ab iis, quibus regionis illius
ratio cognita est, diligenter percunctatus nobis videtur.

πεπυσμένος. Sed tamen cap. 37 dixerat: Οἱ δὲ περὶ τὸν Ἐφορον καὶ Θεόπομπιν μάλιστα πάντων εἰς ταῦτα ἐπιταθέντες, ἥμισυ τῆς ἀληθείας ἐπέτυχον, καὶ διεσφάλησαν οὗτοι πάντες οὐ διὰ τὴν ἀμείλειαν, ἀλλὰ διὰ τὴν τῆς γῶρας ἰδιότητα. Diodorum exscripsit Theophylact. Simocatta p. 186 Par.

Aristides Orat. Ægypt. t. III, pag. 585 seq. Canteri (t. II, p. 348 seq. Jebb.): Ἀλλά γε δὴ μετέβηθι; Ἐφόρου δὲ τοῦ φιλοσόφου καὶ σοφιστοῦ κόσμον ἄριστον, ὃ κεχόσμηκεν ἀνὴρ αὐτόν τε καὶ τὴν συγγραφήν. « Tum Ephori commentum, perpensis singulorum argumentorum rationibus, ad examen vocat. Sicuti vero nec quæ Diodorus contra Ephorum disputavit, transcribenda duximus, cum in ipso melius legantur, nec verbosam Aristidis orationem (implet enim fere undecim pagellas) exscribere volumus, exceptis quæ esse ipsius viderentur Ephori argumenta. Nilum igitur, hieme terra constrictum, sole æstivo sudoris instar e terra excitari, statuerat. Φησὶ γὰρ, ὡς ἄρα οὐ δυνατόν τοῦτο συμβαίνειν περὶ τὴν ἄλλην γῆν, διὰ τὸ μήτε κοίλῃν εἶναι, μήτ' ἐπίκτετον ὥσπερ τὴν Αἴγυπτον, ἀλλ' ἀρχαίαν τε καὶ ὡς ἐκεῖνος κέκληκεν αὐτοπαγῇ (Aristid. pag. 590). Ἀραὶ γὰρ ἡ Αἴγυπτος καὶ βαδία λιθάδας διαδοῦναι (id. p. 593). Ἐφορος ... εἰπὼν μὴ δεῖν ἄλλοθι ζητεῖν, οὐ γὰρ εἶναι ταυτόν (id. p. 295). Πῶς οὖν αἱ πόρρω τοῦ Νείλου, φησὶ, λίμναι πληροῦνται, εἴπερ ἐξ ὀμβρῶν ἡ γιόνος λυθείσης αἶρεται; (id. p. 589). His tandem finit: Τόσαῦτα δὴ ἡμῖν καὶ πρὸς τὴν Ἐφόρου σοφίαν καὶ γνώμην καινὴν εἰρήσθω, ὅτι καὶ μόνος ἤρθαι φησὶ τῆς ἀληθείας. » Marx.

Stephan. Byz.: Δέλτα, ... νῆσος Αἰγύπτου· ὡς Ἐφορος, κατ' Αἰγυπτίους καλουμένη Πτίμυρις, ἀπὸ τῆς τοῦ σχήματος ὁμοιότητος. « Marx. scribendum putat mutato verborum ordine, νῆσος Α. ἀπὸ τῆς τ. σ. δ., ὡς Ε. κ. Α. κ. Η., quod probandum, si quidem recte dixit Hugius (*Ueber den Mythos*

p. 306) vocem Πτίμυρις significare: *donum Macridis*.

109.

Ephorum aliorum quoque de Nili incrementi sententias recensuisse declarant Aristid. t. III, p. 593 (t. II, p. 352 Jebb.), ubi Ephoro objicit, καίτοι πρὸς γε οὐς αὐτὸς ἀντιλέγει, καὶ ἐν ποιησάμενος παράδειγμα ἀπαλλάττεται, et Theo Progygn. cap. II, p. 12 Basil.: Καὶ δεῖ ἀρμόττειν ἐπὶ τοῦτο τὸ εἶδος (sc. χρειῶν καὶ γνωμῶν καὶ ἀποφάσεων) ὅσα λέγεται ὑπὸ τοῦ Ἐφόρου ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν πρὸς τὰς ὑπὸ τῶν παλαιότερων περὶ τοῦ Νείλου καταβεβλημένας ἀποφάσεις. Cf. Schol. Apollon. IV, 769, ubi ex Aristone Chio eandem quam Ephorus habebat de Nilo sententiam exponit.

LIBER DUODECIMUS (13).

110.

Stephanus Τύχη, πόλις Σικελίας πλησίον Συρακουσῶν. Ἐφορος ἐν δυοκαιδεκάτῃ νῆσον Τυρίαν φησίν.

111.

Schol.: Pindari Pyth. I, 146: Ὅς σφιν ἐν πόντῳ βάλεθ' ἀλικίαν, Ἑλλάδ' ἐξέλκων βαρείας δουλείας.] Εἰκὸς δὲ ταῖς Ἐφόρου ἱστορίαις ἐντυχόντα (εἰκὸς δὲ τὸν Ἐφορον ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐντυχόντα τῷ Πινδάρῳ emend. Marx.) τὸν Πίνδαρον ἐξηκολουθηκέναι αὐτὸν αὐτῶν ἱστορεῖ γὰρ Ἐφορος τοιοῦτον, ὅτι παρασκευαζομένου Ξέρξου τὸν ἐπὶ τῇ Ἑλλάδι στόλον, πρέσβεις παραγενέσθαι πρὸς Γέλωνα τὸν τύραννον, ἱκετεύοντας εἰς τὸν τῶν Ἑλλήνων σύλλογον ἐλθεῖν· ἐκ δὲ Περσῶν καὶ Φοινίκων πρέσβεις πρὸς Καρχηδονίους, προστίσσοντας ὡς πλείστον δέοι στόλον· εἰς Σικελίαν τε βιάζειν, [καὶ] καταστρεψάμενους τοὺς τὰ τῶν Ἑλλήνων φρονούντας, πλεῖν ἐπὶ Πελοπόννησον· ἑκατέρωθεν δὲ τόνδε τὸν λόγον ὑποδεξαμένων, καὶ τοῦ μὲν Ἱέρωνος (leg. Γέλωνος) συμμαχεῖν τοῖς Ἑλλησι προθυμου-

Ephorus et Theopompus, licet maxime omnium in hanc quæstionem vires intenderint, veritatem tamen minime assequuntur. Hi omnes non quidem negligentia, sed ignoratione loci aberrarunt.

Dicit Ephorus fieri non posse, ut aliis terris hoc accideret, quippe quæ nec concavæ essent, nec aggestæ, sicut Ægyptus, sed antiquæ ac, quemadmodum ipse ait, ab origine firmæ. — Ægyptus enim arida est atque facile excipit aquam. — Ephorus dicit non debere hoc alibi quæri; rem enim non eandem esse. — Quomodo igitur lacus longe a Nilo dissiti implentur, si imbribus et nive soluta flumen incrementa capit? — Hæc dicta nobis sint de sapientia Ephori deque nova ejus sententia, qui solum se verum dicit attigisse.

Delta, . . . Ægypti insula, a figuræ similitudine nominata, quæ ab Ægyptiis, teste Ephoro, Ptimyris appellatur.

109.

Atque ad hoc (sententiarum, opinionum, placitorum) genus quæ ab Ephoro undecimo Historiarum libro contra

veterum de Nilo opinionem disputantur, referenda sunt.

LIBER DUODECIMUS.

110.

Tyche, urbs Siciliæ, prope Syracusas. Ephorus in undecimo insulam Tychiam dicit.

111.

Probabile est Pindarum in Ephori (imo Ephorum in Pindari) narrationem incidisse, eamque secutum esse. Narrat enim Ephorus, Xerxe classem contra Græciam parante, legatos adiisse Gelonem tyrannum, precantes ut ad Græcorum societatem accederet; a Persis vero et Phœnicibus legatos missos esse ad Carthaginienses, imperantes ut quam maximam classem pararent, ut in Siciliam trajicerent, et, superatis ibi qui a Græcorum partibus starent, in Peloponnesum. Utrisque rem a legatis propositam approbantibus, Gelone ad bellum Græcis

μένου, τῶν δὲ Καρχηδονίων ἐτοίμων ὄντων συμπρά-
ξαι τῷ Ξέρξῃ, Γέλωνα διακοσίας ναῦς εὐτρεπίσαντα
καὶ δισχιλίους ἵππεις καὶ πεζοὺς μυρίους κατακοῦσαι
στόλον Καρχηδονίων πλέοντα ἐπὶ Σικελίαν καὶ δια-
μαχησάμενον οὐ μόνον τοὺς Σικελιώτας ἐλευθε-
ρῶσαι, ἀλλὰ καὶ τὴν Ἑλλάδα σύμπασαν. Εἶχος
οὖν τὰς τῇ ἱστορίᾳ ἐντετυχημένοι τὸν Πίνδαρον.
Legendum foret Ἐφορον, sed nefas est corrigere
hunc Scholiastæ stuporem.

Cf. Diod. XI, 20 seq.

112.

Schol. Pind. Isthm. V, 63: Ἐν πολυζθόρῳ, Σα-
λαμῖς, Διὸς ὁμῶρῳ] ὑπαινίσσεται τὴν περὶ Σαλαμίνα
ναυμαχίαν τῶν Ἑλλήνων, ἧς ἔλαβον τὰ ἀριστεῖα οἱ
Αἰγινῆται· καθά φησιν Ἡρόδοτος τε καὶ Ἐφορος.
Herodot. VIII, 93. Cf. Diodor. XI, 80, p. 417;
Strabo VIII, p. 603, B; Plutarch. Themist.
cap. XVII.

113.

Plutarch. De Herod. malign. cap. 36, p. 869,
A: Malitiose agere Herodotum, quum Naxios
primum a Barbarorum parte stetisse dicat: Ἀν-
τιμαρτυρεῖ δὲ αὐτῷ τῶν μὲν πρεσβυτέρων Ἑλ-
λάνικος, τῶν δὲ νεωτέρων Ἐφορος, ὁ μὲν ἔξ, ὁ
δὲ πέντε ναυσὶν αὐτοὺς Ναξίους ἔλθειν τοῖς Ἑλ-
λῃσι βοηθοῦντας, ἱστορήσας. Cf. Herodot. VIII,
46. Diodor. XI, 30, in prælio ad Plataeas pu-
gnasse dicit circa centum millia; Herodotus
quingenta millia posuit. — Idem Diodor.
c. 33 cecidisse ait supra decem millia, qui nu-
merus longe excedit illum a Plutarcho in Arist.
c. 19 proditum. Vides autem hæc omnia fluxisse
ex Ephoro.

114.

Plutarch. ibid. cap. 5, p. 855, F: Quosdam
historicos deteriora potissimum memoriæ tra-
dere, πολλοὶ δὲ ὁλως παραλείπουσιν· ὥσπερ ἀμέ-

λει περὶ Θεμιστοκλέους Ἐφορος μὲν εἰπὼν εἶτι τὴν
Παυσανίου προδοσίαν ἀνέγνω, καὶ τὰ πρᾶσσό-
μενα πρὸς τοὺς βασιλέως στρατηγοὺς· ἀλλ' οὐκ
ἐπείσθη, φησὶν, οὐδὲ προσεδέξατο κοινουμένου καὶ
παρακλοῦντος αὐτὸν ἐπὶ τὰς ἐλπίδας· Θεουκυδί-
δης δὲ καὶ τὸ παράπαν τὸν λόγον τοῦτον ὡς κατε-
γνωκῶς παρῆκεν. Eadem narrant Diodor. XI, 54.
Cf. Plutarch. Vit. Themistocl. c. 23, et Aristid.
Defens. IV virorum, t. II, p. 243, Jebb., quorum
uterque Ephorum ante oculos habuisse vi-
detur.

115.

Plutarch. Vit. Themistoclis cap. 27, p. 125:
Θουκυδίδης μὲν καὶ Χάρων ὁ Λαμψακηνὸς ἱστοροῦσι
τεθνηκότος Ξέρξου πρὸς τὸν υἱὸν αὐτοῦ τῷ Θεμι-
στοκλεῖ γενέσθαι τὴν ἐντευξιν· Ἐφορος δὲ καὶ Δεί-
νων καὶ Κλείταρχος καὶ Ἡρακλείδης, εἶτι δ' ἄλλοι
πλείονας, πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι τὸν Ξέρξην. Cf. Dio-
dor. IX, 56.

116.

Plutarch. Vit. Cimon. cap. 12, p. 486, B
seq., de pugna ad Eurymedontem: Ἐφορος μὲν
οὖν Τιθράυστην φησὶ τῶν βασιλικῶν νεῶν ἄρχειν
καὶ τοῦ πεζοῦ Φερενδότην· Καλλισθένης δὲ Ἀριο-
μάντην τὸν Γωβρύου, κυριώτατον ὄντα τῆς δυνάμεως,
παρὰ τὸν Εὐρυμέδοντα ταῖς ναυσὶ παρορμεῖν
προσφερομένοις δὲ τῶν Ἀθηναίων, ἀντιζέπλευσαν, ὡς
ἱστορεῖ Φανόδημος, ἑξακοσίαις ναυσὶν· ὡς δ' Ἐφορος,
πεντήκοντα καὶ τριακοσίαις.

Ephorum sectatur Diodorus XI, 60.

117.

Plutarch. Pericl. cap. 27: Ἐφορος δὲ καὶ
μηχαναῖς (in Sami obsidione) χρῆσασθαι τὸν Περ-
ικλέα (φησὶ), τὴν καινότητα θαυμάσαντα, Ἀρτέ-
μιωνος τοῦ μηχανικοῦ παρόντος, ὃν γυλὸν ὄντα καὶ
φορεῖν πρὸς τὰ κατεπείγοντα τῶν ἔργων προσκομιζό-

societatem propenso, Carthaginensibus vero ad opem
Xerxi ferendam paratis, nuntiatum esse Geloni, qui
ducentas naves, atque duo millia equitum, peditum vero
decem instruxisset, Carthaginensium classem navigare
in Siciliam: commissam esse pugnam navalem, qua non
modo Siciliam liberasset, sed etiam Græciam univer-
sam. Probabile est igitur in hanc narrationem Pinda-
rum (Ephorum) incidisse.

112.

Subobscurè significat Græcorum ad Salaminem pugnam
navalem, ubi Æginetæ fortitudinis præmium abstulerunt,
sicut Herodotus dicit et Ephorus.

113.

Testimonium contra Herodotum de vetustioribus Hella-
nicis, de recentioribus Ephorus, alter sex, alter quinque
navibus ipsos Naxios auxilio venisse Græcis scribentes.

114.

Et sunt qui omnino prætermittant deteriora. Verbi gratia
de Themistocle Ephorus scribit, eum Pausaniæ proditio-
nem, et quæ cum regis ducibus tractaret, legisse, non
tamen passum sibi hoc persuaderi, neque admisisse Pau-

saniam, a quo ad spei societatem vocabatur. Thucydides
id, ut plane damnatum falsi, omisit.

115.

Ac Thucydides et Charon Lampsacenus, Xerxe defuncto
produnt in sermonem venisse Themistoclem cum filio
ejus: Ephorus vero, Dinon, Clitarchus, Heraclides, alique
complures, ipsum convenisse Xerxei.

116.

Porro Ephorus quidem Titlrausten classi regiae tradit
præfuisse, terrestribus copiis Pherendaten: Callisthenes
vero, Ariomanden Gobryæ filium summo cum imperio in
exercitu fuisse; hunc classem ad Eurymedontem in sta-
tione habuisse. ... Ceterum ubi ingruerunt Athenien-
ses, sexcentis navibus, ut scribit Phanodemus, ut Epho-
rus, trecentis quinquaginta ei occurrerunt.

117.

Addit Ephorus et machinis usum Periclem, quum
captus esset novæ rei admiratione, et habuisse secum
Artemona mechanicum: quem, quod claudus esset, et,
si quando necessitas eum vocaret ad opera, lectica defer-

μενον, ὀνομασθῆναι Περιφόρητον· τοῦτο μὲν οὖν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικός ἐλέγχει τοῖς Ἀνακρέοντος ποιήμασιν, ἐν οἷς ὁ Περιφόρητος Ἀρτέμων ὀνομάζεται, πολλαῖς ἔμπροσθεν ἑλικίαις τοῦ περὶ Σάμιον πολέμου, καὶ τῶν πραγμάτων ἐκείνων. Τὸν δ' Ἀρτέμωνα φησὶ τρυφερόν μὲν τινὰ τῷ βίῳ, καὶ πρὸς τοὺς φόβους μαλακὸν ὄντα καὶ καταπληγὰ, τὰ πολλὰ μὲν οἰκοὶ καθέζεσθαι, χαλκὴν ἀσπίδα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ δυοῖν οἰκετῶν ὑπερεχόντων, ὥστε μηδὲν ἔμπροσθεν τῶν ἀντιπάλων· εἰ δὲ βιασθείη προσελθεῖν, ἐν κλινιδίῳ κρεμαστῷ παρὰ τὴν γῆν αὐτὴν περιφερόμενον κομίζεσθαι καὶ διὰ τοῦτο κληθῆναι Περιφόρητον. ... Ἐννάτῳ δὲ μηνὶ τῶν Σαμίων παραστάντων ὁ Περικλῆς τὰ τεῖχη καθεῖλε.... Δοῦρις δὲ ὁ Σάμιος ... Atheniensium et Periclis in Samios crudelitatem ἐπιτραγωδεῖ, ἣν οὔτε Θουκυδίδης ἱστορήκεν οὔτ' Ἐφορος οὔτ' Ἀριστοτέλης. Cf. Diodor. XII 28.

118.

Schol. Aristophanis Nub. v. 855 :

ΦΕΙΔ. Τὰς δ' ἐμβάδας ποὶ τέτροφας, ὦ νόητε σύ, ΣΤΡΕΨ'. Ὡς περ Περικλῆς εἰς τὸ δέον — ἀπώλεσα.

Περικλῆς πολλῶν ὄντων χρημάτων ἐν τῇ ἀκροπόλει, εἰς τὸν πόλεμον τὰ πλεῖστα ἀνάλωσε· φασὶ δὲ ὅτι καὶ λογισμοὺς διδοὺς τάλαντα εἶχον ἀπλῶς εἶπεν εἰς τὸ δέον ἀνηλωκέναι.... Φησὶ δ' Ἐφορος, ὅτι μετὰ ταῦτα μαθόντες οἱ Λακεδαιμόνιοι Κλεανδρίδην (Κλέανδρον alter Schol. et Suidas) μὲν ἐδήμεισαν, Πλειστοάνακτα δὲ ἐκ τάλαντοισι ἐζημίωσαν, ὑπολαβόντες δωροδοκήσαντας αὐτούς, διὰ τὸ φείσασθαι τῆς λοιπῆς Ἀθηναίων γῆς ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Περικλέα, μὴ θελήσαντα γυμνῶς εἰπεῖν ὅτι δέδωκα τοῖς Λακεδαιμονίων βασιλεῦσι τὸ ἐνδεές.

retur, Periphoretum (*circumlatum*) dictum. Id confutat Ponticus Heraclides versibus Anacreontis, in quibus Artemonis Periphoreti multis ante bellum Samium et has res gestas ætatibus mentio fit. Hic Artemona refert fuisse mollem hominem, meticulosum et pavidum, domi fere residem, supra cuius caput, ne quid decideret superne, duo servi clypeum æneum tenerent. Quum necesse habebat exire, circumferri solitum in lectulo pensili humi pane : hinc nuncupatum Periphoretum. ... Nono mense Samii fecerant deditionem : quorum muros Pericles diruit. ... Duris autem Samius (Atheniensium et Periclis in Samios crudelitatem) exaggerat, de qua nihil meminit nec Thucydides, nec Ephorus, nec Aristoteles

118.

Quum multa in Acropoli pecunia esset, maiorem ejus partem Pericles in bellum impendit. Quem rationes reddentem simpliciter dixisse aiunt, viginti talenta in res necessarias a se insumta esse. His auditis, ut Ephorus dicit, Lacedæmonii Cleandridem proscripserunt, Plistoanactem vero quindecim talentis multarunt, existimantes illos, quum reliquæ Atheniensium regioni pepercissent, pecunia corruptos esse a Pericle, quippe qui nollet nudis verbis confiteri Lacedæmoniorum regibus se eam quæ deesset pecuniam dedisse.

Cf. Plutarchus in Vita Periclis cap. 23.

LIBER QUARTUSDECIMUS.

119.

Diodorus XII, 38 — 41 : Αἰτίαι μὲν οὖν τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου τοιαῦτά τινες ὑπῆρξαν, ὥς Ἐφορος ἀνέγραψε. Ἀθηναῖοι τῆς κατὰ θάλατταν ἡγεμονίας ἀντεχόμενοι, τὰ ἐν Ἀγλῷ κοινῇ συνηγμένα χρήματα, τάλαντα σχεδὸν ὀκτακισχίλια, μετένεγκαν εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ παρέδωκον φυλάττειν Περικλεῖ. Οὗτος δ' ἦν εὐγενεὶα καὶ δόξῃ καὶ λόγου δεινότητι πολὺ προέχων τῶν πολιτῶν. Μετὰ δὲ τινὰ χρόνον ἀνηλωκὼς ἀπ' αὐτῶν ἰδίᾳ πλῆθος ἱκανὸν χρημάτων, καὶ λόγον ἀπαιτούμενος, εἰς ἀβρώστιάν ἐνέπεσεν, οὐ δυνάμενος τῶν πεπιστευμένων ἀποδοῦναι τὸν ἀπολογισμόν. Ἀδελμονοῦντος δ' αὐτοῦ περὶ τούτων, Ἀλκιβιάδης ὁ ἀδελφιδεὺς ὀρφανὸς ὢν, τρεφόμενος παρ' αὐτῷ, παῖς ὢν τὴν ἑλικίαν, ἀφορμὴν αὐτῷ παρέσχετο τῆς περὶ τῶν χρημάτων ἀπολογίας. Θεωρῶν γὰρ τὸν οἶον λυπούμενον, ἐπηρώτησε τὴν αἰτίαν τῆς λύπης. Τοῦ δὲ Περικλέους εἰπόντος, ὅτι τὴν περὶ τῶν χρημάτων ἀπολογίαν αἰτούμενος, ζητῶ πῶς ἂν ἐυναίμην ἀποδοῦναι τὸν περὶ τούτων λόγον τοῖς πολίταις· ὁ Ἀλκιβιάδης ἔφησε, δεῖν αὐτὸν σκοπεῖν μὴ πῶς ἀποδοῦναι τὸν λόγον, ἀλλὰ πῶς μὴ ἀποδοῦναι. Διόπερ Περικλῆς ἀποδεξάμενος τὴν τοῦ παιδὸς ἀπόφασιν, ἐζήτησε οὗτον τρόπον τοὺς Ἀθηναίους δύναιτ' ἂν ἐμβαλεῖν εἰς μέγαν πόλεμον. Οὕτω γὰρ μάλιστα ἐπελάμβανε, διὰ τὴν ταραχὴν καὶ τοὺς τῆς πόλεως περισπασμοὺς καὶ φόβους, ἐκφεύξεσθαι τὸν ἀκριβῆ λόγον τῶν χρημάτων. Πρὸς δὲ ταύτην τὴν ἀφορμὴν συνέβαινε αὐτῷ καὶ

LIBER QUARTUSDECIMUS.

119.

Causæ belli Peloponnesiaci, ut Ephorus scribit, erant fere hæc : Athenienses jam maris imperium sibi vindicantes, coactas ex communi Græcorum contributione pecunias in Delo depositas ad octo millia talentorum Athenas transtulerunt, easque Periclis fidei custodiendas tradidere. Vir ille generis nobilitate, gloria, et disserendi facultate cives alios longe anteibat. Sed aliquanto post, magna ejus parte in privatos usus expensa, quum rationem populo reddere jussus satisfacere non posset, in agritudinem incidit. Animique dubio et mœrore de ea re conturbato, Alcibiades avunculi Periclis nepos, qui ophthalmus tunc apud illum et puerilis adhuc ætatis educabatur, rationem, qua peculatus crimen dilueret, suggessit. Nam avunculum mœrore affectum cernens, causam tristitia quærebat. Respondet ille, Rationem pecuniarum expedire jussus, quam via illam reddere possim, mecum disquiro. Ad quod ille, potius quomodo non reddat, consilium ineundum esse subjecit, quam quomodo reddat. Pericles igitur, sententiam pueri amplexus, quo pacto Athenienses gravi alicui bello implicaret, meditari cepit. Sic enim futurum prospiciebat, ut perturbata variisque negotiis distracta, metu etiam percussa civitate, exactum ipse calculum subterfugeret. His consiliorum initiis casus

ταυτόματον, διὰ τοιαύτας αἰτίας. Τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα Φειδίας μὲν κατεσκεύαζε, Περικλῆς δὲ ὁ Ξανθίππου καθεσταμένος ἦν ἐπιμελητής. Τῶν δὲ συνεργασμένων τῷ Φειδίᾳ τινὲς διενεχθέντες ὑπὸ τῶν ἐχθρῶν τοῦ Περικλέους, ἐκάθισαν ἐπὶ τὸν τῶν θεῶν βωμόν. Διὰ τὸ παράδοξον δὲ προσκαλούμενοι, ἔφασαν ὅτι πολλὰ τῶν ἱερῶν χρημάτων ἔχοντα Φειδίαν δειξέειν, ἐπισταμένου καὶ συνεργοῦντος τοῦ ἐπιμελητοῦ Περικλέους. Διόπερ ἐκκλησίας συνελθούσης περὶ τούτων, οἱ μὲν ἐχθροὶ τοῦ Περικλέους ἔπεισαν τὸν δῆμον συλλαβεῖν τὸν Φειδίαν, καὶ αὐτοῦ τοῦ Περικλέους κατηγοροῦν ἱεροσυλίαν. Πρὸς δὲ τούτοις Ἀναξαγόραν τὸν σοφιστὴν, διδάσκαλον ὄντα Περικλέους, ὡς ἀσεβοῦντα εἰς τοὺς θεοὺς ἐσυκοφάντουν. Συνέπλεκον δ' ἐν ταῖς κατηγορίαις καὶ διαβολαῖς τὸν Περικλέα, διὰ τὸν φθόνον, σπεύδοντες διαβᾶλιν τὴν τάνδρὸς ὑπεροχὴν τε καὶ δόξαν. Ὁ δὲ Περικλῆς, εἰδὼς τὸν δῆμον ἐν μὲν τοῖς πολεμικοῖς ἔργοις θαυμάζοντα τοὺς ἀγαθοὺς ἀνδρας διὰ τὰς κατεπειγούσας χρείας, κατὰ δὲ τὴν εἰρήνην τοὺς αὐτοὺς συκοφαντοῦντα διὰ τὴν σχολὴν καὶ φθόνον, ἔκρινε συμφέρειν αὐτῷ τὴν πόλιν ἐμβαλεῖν εἰς μέγαν πόλεμον, ὅπως χρεῖαν ἔχουσα τῆς Περικλέους ἀρετῆς καὶ στρατηγίας, μὴ προσδέχεται τὰς κατ' αὐτοῦ διαβολὰς, μηδὲ ἔχη σχολὴν καὶ χρόνον ἐξετάζειν ἀκριβῶς τὸν περὶ τῶν χρημάτων λόγον. Ὦντος δὲ ψήφισματος παρὰ τοῖς Ἀθηναίοις Μεγαρέας εἰργεσθαι τῆς τε ἀγορᾶς καὶ τῶν λιμένων, οἱ Μεγαρεῖς κατέφυγον ἐπὶ τοὺς Σπαρτιάτας. Οἱ δὲ Λακεδαιμόνιοι πεισθέντες τοῖς Μεγαρεῦσιν, ἀπέστειλαν πρέσβεις ἐκ τοῦ προφανεστάτου ἀπὸ τῆς τοῦ κοινοῦ συν-

εδρίου γνώμης, προστάττοντες τοῖς Ἀθηναίοις ἀνελεῖν τὸ κατὰ τῶν Μεγαρέων ψήφισμα· μὴ πειθομένων δὲ αὐτῶν, ἀπειλοῦντες πολεμήσειν αὐτοῖς μετὰ τῶν συμμάχων. Συναχθείσης οὖν περὶ τούτων ἐκκλησίας, ὁ Περικλῆς, δεινότητι λόγου πολὺ διαφέρων ἀπάντων τῶν πολιτῶν, ἔπαισε τοὺς Ἀθηναίους μὴ ἀναιρεῖν τὸ ψήφισμα, λέγων ἀρχὴν δουλείας εἶναι τὸ πείθεσθαι παρὰ τὸ συμφέρον τοῖς Λακεδαιμονίων προστάγμασι. Συνεβούλευεν οὖν τὰ ἀπὸ τῆς γῶρας κατακομίζεειν εἰς τὴν πόλιν, καὶ θαλαττοκρατοῦντας διαπολεμεῖν τοῖς Σπαρτιάταις. Περὶ δὲ τοῦ πολέμου πεφροντισμένως ἀπολογησάμενος, ἐξηριθμήσατο μὲν τὸ πλῆθος τῶν συμμάχων τῇ πόλει, καὶ τὴν ὑπεροχὴν τῆς ναυτικῆς δυνάμεως, πρὸς δὲ τούτοις τὸ πλῆθος τῶν μετακεκομισμένων ἐκ Δῆλου χρημάτων εἰς τὰς Ἀθήνας, ἃ συνέβαινεν ἐκ τῶν φόρων ταῖς πόλεσι κοινῇ συνηθροῖσθαι. Κοινῶν δ' ὄντων τῶν μυρίων ταλάντων, ἀπανήλωτο πρὸς τὴν κατασκευὴν τῶν Προπυλαίων καὶ τὴν Ποτιδαίας πολιορκίαν τετρακισχίλια τάλαντα· καὶ καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν ἐκ τοῦ φόρου τῶν συμμάχων ἀνεφέρετο τάλαντα τετρακόσια ἐξήκοντα. Χωρὶς δὲ τούτων τὰ τε πομπεῖα σκεύη, καὶ τὰ Μηδικὰ σκῦλα πεντακοσίων ἄξια ταλάντων ἀπεφάνετο· ἐν τε τοῖς ἔργοις ἀπεδείκνυσεν, ἀνθημάτων τε πλῆθος, καὶ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἄγαλμα ἔχειν χρυσοῦ πεντήκοντα τάλαντα, ὡς περιαιρετῆς οὐσης τῆς περὶ τὸν κόσμον κατασκευῆς· καὶ ταῦτα, ἀναγκαῖα εἰ καταλάβοι χρεῖα, χρησάμενους παρὰ τὴν θεὸν πάλιν ἀποκαταστήσειν ἐν εἰρήνῃ. Τούς τε τῶν πολιτῶν βίους, διὰ τὴν πολυχρόνιον εἰρήνην, πολλὰν ἐπίδοσιν εἰληφέναι πρὸς εὐδαιμο-

quidam fortuitus se accommodavit, hoc quidem modo et his de causis. Phidias statuam Minervae elaboraverat, Pericles Xanthippi filio operis curatore. Nonnulli vero ex operariis et administris Phidiae, dissidio quodam orto, ab inimicis Periclis instigati, ad aras deum confugiunt. Qui quum propter rei novitatem incepti sui causam exponere juberentur, magnam pecuniae vim a Phidia surreptam, sciente et adjuvante Pericle operis locatore, se demonstraturos aiunt. Advocata igitur ob hoc concione, inimici Periclis suasores populo existunt, ut Phidiam comprehendant, ipsumque Periclem sacrilegii requirant. Anaxagoram praeterea sophistam, qui praeceptor Periclis erat, quod impie de diis sentiat, criminantur. Eisdem interim criminibus et calumniis etiam Periclem involvunt, hoc unice agentes, ut excellentem viri auctoritatem et gloriam calumniis suis convellerent ac labefactarent. At Pericles, cui probe cognita erat vulgi natura, quod urgentibus belli negotiis viros praestantes in pretio habeat, quum praesens necessitas id omnino exigat: in pace contra otio diffluens et invidiae frena laxans; eosdem criminibus obnoxios reddat: consultissimum id fore rebus suis ratus est, si civitatem in bellum aliquod ingens conjiceret, ut opera Periclis indigens calumnias ipsi intentatas non admitteret, neque otium aut tempus haberet accuratam pecuniarum rationem exquirendi. Decretum jam pridem Atheniensium erat Megarenses foro ac portibus arcendos esse. Quamobrem isti ad Lacedaemoniorum intercessionem confugerant. Hi postulatis Megarensium assensi, palam de communi totius conventus sententia legatos Athenas expediunt

cum mandato, ut decretum contra Megarenses rescindant: quodsi dicto audientes non sint, bellum cum suo luno sociorum nomine illis indicant. Convocato igitur ad harum deliberationem rerum populo, Pericles, qui orationis vi et acrimonia ceteris omnibus praecebat, decreti non abrogandi suasionem proponit; initium servitutis fore confirmans, si, contra utilitatem reipublicae, Lacedaemoniorum postulatis cederent. Addit praeterea consilium, ut res ex agris hinc inde in urbem convellant, et confirmato maris imperio cum Lacedaemoniis strenue belligerentur. De bello etiam accurate ac prudenter disserens, quanta urbi sit sociorum multitudo, quam eximius nauticarum copiarum apparatus exponit, ad haec quanta vis opum ex Delo Athenas transvectarum, quas ex communi urbium pensione collegissent: summam harum esse ad decem millia talentorum. Unde licet in Propylaeorum nuper exstructionem et ad Potidaeae obsidionem quattuor millia sint expensa: singulis tamen annis ex confederatorum stipendiis quater centum et sexaginta referri talenta. Et praeter haec omnia pompae ornatum et spolia Medica quingentis talentis aestimari. In templis quoque aliisque civitatis operibus magnam donariorum copiam haberi, adeoque unicum Minervae simulacrum quinquaginta auri talenta pendere: cujus ornatus ita sit circumjectus, ut detrahi aliquando possit. Haec omnia, si qua necessitas ingruerit, commodato a dea sumi, dum recuperata pace commode restituantur, posse. Quod ad facultates praeterea civium attineat, per diuturnae pacis tempora civitatem ad magna felicitatis incrementa provectam esse. His prae-

νίαν. Χωρίς δὲ τῶν χρημάτων τούτων στρατιώτας ὑπεδείκνυνεν ὑπάρχειν τῇ πόλει, χωρὶς συμμάχων, καὶ τῶν ἐν τοῖς φρουρίοις ὄντων, ὀπλίτας μὲν μυρίους καὶ δισχιλίους, τοὺς δ' ἐν τοῖς φρουρίοις ὄντας καὶ τοὺς μετοίκους ὑπάρχειν πλείους τῶν μυρίων ἑπτακισχιλίων· τριῆρεις τε τὰς παρούσας τριακοσίας. Τοὺς δὲ Λακεδαιμονίους χρημάτων τε σπανίζειν ἀπεδείκνυε, καὶ ταῖς ναυτικαῖς δυνάμεσι πολὺ λείπεσθαι τῶν Ἀθηναίων. Ταῦτα διελθὼν, καὶ παρορμήσας τοὺς πολίτας εἰς τὸν πόλεμον, ἔπεισε τὸν ὄημον μὴ προσέχειν τοῖς Λακεδαιμονίοις. Ταῦτα δὲ βραδίως συνετέλεσε διὰ τὴν δεινότητα τοῦ λόγου, δι' ἣν αἰτίαν ὠνομάσθη Ὀλύμπιος.

120.

Harpocrat. : Ἀρχιδάμιος πόλεμος..... Τὰ πρῶτα δέκα ἔτη τοῦ Πελοποννησιακοῦ πολέμου Ἀρχιδάμιος ἐκλήθη πόλεμος, ὡς εἴκειν ἀπὸ τοῦ τὸν Ἀρχίδαμον εἰς τὴν Ἀττικὴν ἐμβαλεῖν, καθὰ Θουκυδίδης καὶ Ἐφορος καὶ Ἀναξίμενης φασίν.

Eadem leguntur in Apostolio Cent. IV, 30, solum additis: ἐπὶ τῶν λίαν πικρῶν πολέμων. Fortasse Ephori sunt, ut monet Marxius, quæ Suidas v. Ἰδιοξενία de Archidamo narrat. Idem in Addendis Ephori esse suspicatur descriptionem pestis apud Diodor. XII, 45.

121.

Diodor. XIII, 41 : Mindarus Lacedæmoniorum classi præfectus a clade navali fuga in Abydum elapsus, naves concussas reficit, et in Eubæam, ad triremes inde adducendas, Epiclem Spartanum properare jubet. Qui celeri illuc cursu transvectus, navibus quinquaginta collectis, quum montem Atho præterlegeret, tempestate obruitur tanta, ὥστε τὰς μὲν ναῦς ἀπάσας ἀπολέσθαι, τῶν δὲ ἀνδρῶν δώδεκα μόνους διασωθῆναι· ὄχλοί δὲ

τὸ περὶ τούτων ἀνάθημα κείμενον ἐν τῷ περὶ Κορωνείαν νεῷ, καθάπερ φησὶν Ἐφορος, τὴν ἐπιγραφήν ἔχον ταύτην·

Οἷδ' ἀπὸ πεντήκοντα νεῶν θάνατον προφυγόντες,
πρὸς σκοπέλοισιν Ἀθῶ σώματα γῇ πέλασαν,
δῶδεκα, τοὺς δ' ἄλλους ὄλεσεν μέγα λαῖτμα θαλάσσης,
νῆας τε στυγεροῖς πνεύμασι χρησαμένας.

121 a.

Plutarch. Alcib. cap. 32 : Duris Alcibiadem narravit scenico ornatu Athenas venisse. Quod verum οὔτε Θεόπομπος, οὔτε Ἐφορος, οὔτε Ξενοφῶν γέγραφε.

LIBER QUINTUSDECIMUS ET SEXTUSDECIMUS.

122.

Harpocratio : Σκῆψις, πόλις ἐστὶν ἐν τῇ Τροίᾳ, ἥς μνημονεύουσιν ἄλλοι τε καὶ Ἐφορος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ δεκάτῃ. « Stephanus s. v. advocat Xenophontem Ἑλληνικῶν τρίτῃ (cap. I, 12, cujus ibi narrationem de Midia fortasse et Ephorus exposuit. » Marx.

123.

Diodorus Sic. XIII, 54, de Hannibalis in Siciliam incursione: Ἐῖχε δὲ τοὺς σύμπαντας Ἀννίβας, ὡς μὲν Ἐφορος ἀνέγραψε πεζῶν μυριάδας εἰκοσιν, ἱππεῖς δὲ τετρακισχιλίους· ὡς δὲ Τίμαιός φησιν οὐ πολλῷ πλείους τῶν δέκα μυριάδων.

Diodorus XIII, 60, Himeræos Carthaginiensium interfecisse, πλείους τῶν ἑξακισχιλίων, ὡς Τίμαιος· ὡς δὲ Ἐφορός φησι, δισμυρίων.

Diodor. XIII, 80, de nova Hannibalis in Siciliam expeditione, conductis copiis, οὐ πολλῷ πλείους, ὡς μὲν Τίμαιος, τῶν δώδεκα μυριάδων· ὡς δ' Ἐφορος τριάκοντα μυριάδων.

terea adjecit, quantæ militum copiae urbi suppeterent, quod præter socios et præsidia castellorum duodecim millia bene armatorum essent; præsidarii vero et inquilini ultra septem et decem millia censerentur. Triremes præterea in promptu haberi trecentas. Sed e contrario Spartanos pecuniæ inopia laborare, et nauticis copiis longe post Athenienses relinqui, ostendebat. Harum commemoratione rerum quum ad bellum civium animos accendisset, populo hortator est, ne imperiosis Lacedæmoniorum postulatis sese attemperent. Hæc per eloquentiæ suæ vim facile perfecta dedit: quam ob causam Olympius audire meruit.

120.

Belli Peloponnesiaci decem priores anni Archidamium bellum appellati, ab Archidami, ut videtur, in Atticam irruptione; prout Thucydides, Ephorus et Anaximenes testantur.

121.

Epicles navium omnium jacturam fecit, et ex omni classiariorum numero duodecim duntaxat periculo superfuere. Id quod monumenti in templo ad Coroneam repositi inscriptio, his verbis, ut Ephorus annotat, concepla, testatur.

E decies quinis fugere triremibus Orcum,
ejecta ad scopulos corpora montis Atho,
ter quater: at reliquos fractis cum navibus hausit
horrificis grassans flatibus ira maris.

121 a.

Illa de Alcibiade scripsit neque Theopompus, neque Ephorus, neque Xenophon.

LIBER QUINTUSDECIMUS ET SEXTUSDECIMUS.

122.

Scepsis est civitas in agro Trojano, cujus præter ceteros Ephorus meminit libro quintodecimo.

123.

Universus Hannibalis exercitus, ut Ephorus recenset, ducentis peditum, et quattuor equitum millibus constabat. Timæus non multo plures centum millibus fuisse tradit.

Himeræi supra sex millia, ut Timæus recenset, vel decem millia, ut Ephorus scriptum reliquit, Carthaginiensium interemerunt.

Ut Timæus refert, haud multo plures centum et viginti millibus, ut Ephorus autem numerat, millia trecenta militum erant Hannibalis in Sicula expeditione.

124.

Stephanus : Ἐντελα, πόλις Σικελίας. Ἐφορος ις'. Ἦσαν δ' οἱ οἰκοῦντες Καμπανοὶ τὸ γένος, σύμμαχοι Καρχηδονίων. Cf. Diodorus XIV, 9.

125.

Plutarchus De solertia animal. p. 959, E : Ἐν Ἀθήναις πρῶτός τις ὑπὸ τῶν τριάκοντα συκοφάντης ἀποθανὼν, ἐπιτήδειος ἐλέχθη, καὶ δεύτερος ὁμοίως καὶ τρίτος· ἐκ τούτου δὲ κατὰ μικρὸν ἤδη προϊόντες ἤπτοντο τῶν ἐπιεικῶν, καὶ τέλος οὔτε τῶν ἀρίστων ἀπέσχοντο πολιτῶν.

Cf. Sallust. Catil. 51: *Lacedaemonii devictis Atheniensibus triginta viros imposuere, qui rempublicam eorum tractarent. Hi primum coepere pessimum quemque, et omnibus invisum, indemnatum necare; ea populus laetari, et merito dicere fieri. Post ubi paulatim licentia crevit, juxta bonos et malos libidinose interficere, ceteros metu terrere.*

LIBER DECIMUSSEPTIMUS.

126.

Diodorus XIV, 11 : Φαρνάβαζος ὁ Δαρείου τοῦ βασιλέως σατράπης Ἀλκιβιάδην τὸν Ἀθηναῖον συλλαβὼν ἀνέϊλε, χάρισασθαι βουλόμενος Λακεδαιμονίοις. Τοῦ δ' Ἐφόρου δι' ἄλλας αἰτίας ἐπιβουλευθῆναι γεγραμμένος, οὐκ ἄχρηστον εἶναι νομίζω παραθεῖναι τὴν παραδοθεῖσαν ὑπὸ τοῦ συγγραφέως ἐπιβουλήν κατὰ τοῦ Ἀλκιβιάδου. Φησὶ γὰρ κατὰ τὴν ἐπτακχιδεκάτην βίβλον, Κύρον μὲν καὶ Λακεδαιμονίους λάθρα παρασκευάζεσθαι ἅμα πολεμεῖν πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν ἀδελφόν. Ἀλκιβιάδην δὲ διὰ τινων αἰσθόμενον τὴν Κύρου προαίρεσιν, εἰσελθεῖν πρὸς τὸν Φαρνάβαζον, καὶ περὶ τούτων ἐξηγήσασθαι κατὰ μέρος, ἀξιώσαι δὲ αὐτὸν

δοῦναι ἀναβάσεως ὁδὸν πρὸς Ἀρταξέρξην· βούλεσθαι γὰρ ἐμφανίσει πρῶτον τὴν ἐπιβουλήν τῷ βασιλεῖ. Τὸν δὲ Φαρνάβαζον ἀκούσαντα τῶν λόγων, σφτερίσασθαι τὴν ἀπαγγελίαν, καὶ πέμψαι πιστοὺς ἄνδρας ὑπὲρ τούτων τῷ βασιλεῖ δηλώσοντας. Οὐ δίδόντος δὲ τοῦ Φαρναβάζου τοὺς παραπέμψοντας εἰς τὰ βασίλεια, φησὶ τὸν μὲν Ἀλκιβιάδην ὁρμῆσαι πρὸς τὸν σατράπην τῆς Παφλαγονίας, ὅπως δι' ἐκείνου ποιήσαιο τὴν ἀνάβασιν. Τὸν δὲ Φαρνάβαζον φοβηθέντα μὴ περὶ τούτων ἀκούσῃ τὴν ἀλήθειαν ὁ βασιλεὺς, ἐπαποστείλαι τοὺς ἀνελόντας κατὰ τὴν ὁδὸν τὸν Ἀλκιβιάδην. Τοὺς δὲ καταλαβόντας ἐν τινὶ κώμῃ τῆς Φρυγίας κατεσκηνωκότα, νυκτὸς περιθεῖναι ξύλων πλῆθος. Ἀναφθέντος οὖν πολλοῦ πυρὸς, τὸν Ἀλκιβιάδην ἐπιχειρήσαι μὲν ἀμύνεσθαι, κρατηθέντα δὲ ὑπὸ τοῦ πυρὸς καὶ τῶν εἰς αὐτὸν ἀκοντιζόντων, τελευτῆσαι.

Cf. Nepos Vit. Alcib. cap. 19 seq. et Plutarch. c. 39, quorum uterque sectatur Ephorum.

127.

Plutarchus Vit. Lysandri cap. XVII : Lysander multam pecuniam aut bello et tributis comparatam, aut dono acceptam Lacedaemonem miserat, quam antiqui moris homines a civitate prohibendam censuerunt. Καὶ Θεόπομπος μὲν φησὶ Σχιρράφιδαν, Ἐφορος δὲ Φλογίδαν εἶναι τὸν ἀποφηνάμενον ὡς οὐ χρὴ προσδέχεσθαι νόμισμα χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ χρῆσθαι τῷ πατρίῳ.

Ibidem cap. 24, p. 447 (coll. cap. 20 fin.) : Τῶν ἀναμιχθέντων Δωριεῦσιν Ἡρακλειδῶν καὶ κατελθόντων εἰς Πελοπόννησον, πολὺ μὲν ἐν Σπάρτῃ καὶ λαμπρὸν ἦνθησε γένος· οὐ παντὶ δ' αὐτῶν τῆς βασιλικῆς μετὴν διαδοχῆς, ἀλλ' ἐβασίλευον ἐκ δυοῖν οἴκων μόνον, Εὐρυποντίδαι καὶ Ἀγιάδαι προσαγορευό-

124.

Entela, urbs Siciliae, de qua Ephorus libro sextodecimo. Erant autem ejus incolae genere Campani, Carthaginiensium socii.

125.

Athenis primum aliquis sycophanta a triginta tyrannis necatus, dignus supplicio fuit existimatus, itemque secundus ac tertius : paulatim deinde ii progressi, etiam probos arripuerunt, et ad extremum ne ab optimis quidem civibus abstinerunt injuriam.

LIBER DECIMUSSEPTIMUS.

126.

Pharnabazus, Darii regis satrapes, Alcibiadem Atheniensem insidiis circumventum, gratificandi Lacedaemoniis studio, necavit. Verum quum Ephorus alias ob causas oppressum esse tradat, non citra operae pretium fore arbitror, si, quo insidiarum modo sublatum memoret Alcibiadem hic scriptor, adjiciamus. In septimodecimo ergo libro narrat, Cyrum cum Lacedaemoniis clam Artaxerxi fratri bellum inferre constituisse. Quae consilia quum Alcibiades intellexisset, ad Pharnabazum itinere suscepto, de singulis certiore illum fecisse : postulasse

etiam, ut commeatum sibi ad regem traderet : consultum enim videri, ut primus ipse de insidiosis hisce molitionibus regem edoceret. Pharnabazum vero his auditis indicium sibi ipsi vindicasse, ac missis statim quibus maxime fideret, rem totam regi detexisse. Quum itaque Pharnabazus nullos daret, a quibus ad regiam deduceretur, Alcibiadem ad Paphlagoniae satrapam iter arripuisse, ut illius ope ad regem contenderet. Tum Pharnabazum, ne veritas regi proderetur, veritatem, submisisse qui in via Alcibiadem interficerent. Hos, quum in vico quodam Phrygiae diversantem deprehendissent, magnam lignorum struem, tabernaculo noctu circumgestam, succendisse, flammaque ingravescente, Alcibiadem, defendere se conantem, quum et ab igne et insidiantium jaculis superaretur, illic mortem oppetiisse.

127.

Scirrhaplidam Theopompus refert, Ephorus Philogidam fuisse, qui non recipiendam Spartae monetam auream vel argenteam censuit, sed retinendam patriam.

Ex posteritate Herculis, qui confusi cum Doriensibus fuerunt et in Peloponnesum remeaverunt, magna et clara gens floruit Spartae : non admissi tamen ad regni successionem omnes sunt, verum haesit id penes duas solum familias, quae Eurypontidae et Agiadae appellabantur. Ceteri ex ge-

μενοι, τοῖς δ' ἄλλοις οὐδὲν ἑτέρου πλεον εἶναι ἐν τῇ πολιτείᾳ διὰ τὴν εὐγένειαν ὑπῆρχεν.

Lysander, quum e neutro genere esset, sed si Lacedæmonii eligendi regis potestas data esset, nemini quam sibi ipsi regnum oblatum iri existimaret, ad omnes deinceps Lacedæmonios electionis munus ab Heraclidis transferre constituit. Ἐφορος μὲν οὖν φησὶν αὐτὸν, ὡς τὴν τε Πυθίαν ἐπιχειρήσας διαφθεῖραι, καὶ τὰς Δωδωνίδας αὖθις ἀναπείθων διὰ Φερεκλείους (Φερεκράτους Diod.) ἀπέτυγεν, εἰς Ἀμμωνος ἀναβῆναι, καὶ διαλέγεσθαι τοῖς πολίταις πολὺ χρυσίον διδόντα· τοὺς δὲ δυσχεραίνοντας, εἰς Σπάρτην τινὰς ἀποστεῖλαι τοῦ Λυσάνδρου κατηγορήσοντας· ἐπεὶ δ' ἀπελύθη, τοὺς Αἰθίους ἀπιόντας εἰπεῖν· Ἀλλ' ἡμεῖς γε βέλτιον, ὧς Σπαρτιᾶται, κρινοῦμεν, ὅταν ἤκητε πρὸς ἡμᾶς εἰς Αἰθίαν οἰκῆσονται· ὡς δὲ χρησιμοῦντος ὄντος παλαιοῦ, Λακεδαιμονίους ἐν Αἰθίᾳ κατοικῆσαι (cap. 25).

Ibid. cap. 30, p. 450 : Ἐφορός φησιν ἀντιλογίας τινὸς συμμαχικῆς ἐν Σπάρτῃ γενομένης, καὶ τὰ γράμματα διασκέψασθαι δεῖσαν, ἃ παρ' ἑαυτῷ κατέσχεν ὁ Λύσανδρος, ἐλθεῖν ἐπὶ τὴν οἰκίαν τὸν Ἀγησίλαον. Εὐρόντα δὲ τὸ βιβλίον, ἐν ᾧ γεγραμμένος ἦν ὁ περὶ τῆς πολιτείας λόγος, ὡς χρὴ τῶν Εὐρυποντιδῶν καὶ Ἀγιαδῶν τὴν βασιλείαν ἀφελομένους εἰς μέσον θείναι, καὶ ποιεῖσθαι τὴν αἴρεσιν ἐκ τῶν ἀρίστων, ὁρμῆσαι μὲν εἰς τοὺς πολῖτας τὸν λόγον ἐξενεγκεῖν, καὶ παραδεικνύναι τὸν Λύσανδρον, οἷος ὢν πολίτης διαλάθοι· Λακρτιδᾶν δ', ἄνδρα φρόνιμον, καὶ τότε προεστῶτα τῶν ἐφόρων, ἐπιλαβέσθαι τοῦ Ἀγησίλαου, καὶ εἰπεῖν, ὡς δεῖ μὴ ἀνορύττειν τὸν Λύσανδρον, ἀλλὰ καὶ τὸν λόγον αὐτῷ συγκατορύττειν, οὕτω συντεταγμένον πιθανῶς καὶ πυνούργως.

Eadem Diodor. XIV, 13 et Cornel. Nepos Lysand. cap. III : « Primum Delphos corrumpere est conatus. Quum id non potuisset, Dodonam adortus est. Hinc quoque repulsus, dixit, se vota suscepisse, quæ Jovi Ammoni solveret : existimans, se Afros facilius corrupturum. Hac spe

quum profectus esset in Africam, multum cum antistites Jovis fefellerunt. Nam non solum corrumpi non potuerunt, sed etiam legatos Lacedæmonem miserunt, qui Lysandrum accusarent, quod sacerdotes fani corrumpere conatus esset. »

128.

Clemens Alex. Strom. I, p. 362 Pott. : Κάλλας δὲ ὁ Φοῖνιξ ἦν ὁ τῶν γραμμάτων Ἑλλήσιν εὐρίπας, ὡς φησιν Ἐφορος.

Schol. Villos. in Homer. Il. VII, 185, p. 182 : Οὐχ οἱ αὐτοὶ ἦσαν παρὰ πᾶσι τοῖς Ἑλλήσι γραμματεῖς, διάφορα δὲ καὶ τὰ τῶν στοιχείων ὀνόματα, ὡς τὸ σάν. Καλλίστρατος δὲ ὁ Σάμιος ἐπὶ τῶν Πελοποννησιακῶν τούτην μετήνεγκε τὴν γραμματικὴν καὶ παρέδωκεν Ἀθηναίοις, ὡς φησιν Ἐφορος.

F. A. Wolfius Prolegg. in Hom. p. 53 : « Herodoti sententiam (v, 58) deinde plerique probarunt, quorum rationes in occulto sunt; nomina et loca cumulare nihil attinet. Ac pæne omnes posterioris sunt ætatis; ex deperditis superioribus si unum haberemus Ephori *Excessum historicum*, hac de re proprie scriptum (?), cujus auctoritate in Cadmo ornanda utitur Clemens, fortasse plura nobis commenta refellenda essent. » Et p. 63 : « Suspicio hunc scriptorem (Ephorum) in ultima parte historię suę ubi ad novam recensioem legum Atticarum, ejectionis XXX viris factam venisset (?), hanc omnem rem copiose tractasse, indidemque excerptum esse locum Clementis. »

129.

Diodorus XIV, 22 : Artaxerxes postquam compertum habebat, arma a Cyro in se parari, exercitu collecto ei obviam pergit; Εἶχε δὲ τοὺς ἀπώτας στρατιώτας σὺν ἱππεῦσιν οὐκ ἐλάττους τιτάρων καὶ μυριάδων, καθά φησιν Ἐφορος.

Cf. Ctesias apud Plutarchum Artaxerx. c. 12 et 13.

neis dignitate prærogativam in republica nullam habebant.

Refert Ephorus Lysandrum, ubi Pythiam aggressus esset pervertere, ac mox sollicitavit per Phereclum Dodonidas, et rejectus ab his esset, ad Ammonis templum profectum, ostensa magna mercede cum sacerdotibus egisse, quos ex indignatione Spartam aliquos ad accusandum Lysandrum legasse. Absoluto illo, dixisse abeuntes Afros, Nos vero judicabimus, Spartiatæ, rectius, quum apud nos in Africa habitabilis : quod vetus vaticinium esset migraturos Lacedæmonios in Africam.

Ait Ephorus, quum disceptatio quædam sociorum Spartæ esset, et scripta, quæ apud se asservaverat Lysander, essent inspicienda, domum ejus Agesilaum profectum. Quem, ut codicem reperit, in quo descripta illa de republica oratio erat, regnum Eurypontidis et Agiadis eripiendum atque in medio esse ponendum, legendos-

que reges ex optimis, instituere orationem in lucem pro concione proferre, et Lysandrum aperire qui civis in operto fuisset. Verum Lacratidam, prudentem virum et principem ephorum, relinuisse Agesilaum, monuisseque ne refoderet Lysandrum, sed orationem cum eo defoderet, ita artificiose et astute concinnatam.

128.

Cadmus autem, Phœnix, Græcis fuit literarum inventor, ut ait Ephorus.

Non eadem apud omnes Græcos erant literæ, diversa etiam earum nomina, ut san. Quam grammaticam Callistratus Samius belli Peloponnesiaci tempore mutata tradidit Atheniensibus, uti Ephorus refert.

129.

Numerus militum Artaxerxis in universum, ut quidem Ephorus tradit, numeratis simul equitibus, non infra quadringentis millibus erat.

LIBER DECIMUSOCTAVUS.

130.

Athenæus XI, p. 500, B : Ἐκαλεῖτο δὲ καὶ Δερκυλίδης ὁ Λακεδαιμόνιος Σχύρος (deceptus est Athenæus prava scriptura, nam Σίσυρος Dercylidæ cognomen fuit. *Dindorf.*), ὃς φησιν Ἐφορος ἐν τῇ ὀκτωκαιδεκάτῃ λέγων οὕτως : « Λακεδαιμόνιοι ἀντὶ Θίδρωνος Δερκυλίδαν ἐπεμψαν εἰς τὴν Ἀσίαν, ἀκούοντες ὅτι πάντα πράττειν εὖθασιν οἱ περὶ τὴν Ἀσίαν βάρβαροι μετὰ ἀπάτης καὶ δόλου. Διόπερ Δερκυλίδαν ἐπεμψαν ἥμισυ νομίζοντες ἐξαπατηθήσεσθαι· ἦν γὰρ οὐδὲν ἐν τῷ τρόπῳ Λακωνικὸν οὐδὲ ἀπλοῦν ἔχον, ἀλλὰ πολὺ τὸ πανοῦργον καὶ τὸ θηριώδες. Διὸ καὶ Σχύθον αὐτὸν οἱ Λακεδαιμόνιοι προσηγόρευον. »

131.

Stephanus : Ἐρμού Πεδίον, τόπος πλησίον Κύμης. Ἐφορος ὀκτωκαιδεκάτῃ.

132.

Diodorus XIV, 154 : Carthaginienses, de virium Dionysii amplitudine certiores facti, rerum bellicarum apparatu longe superare ipsum decreverunt. Διόπερ Ἰμλίκωνα βασιλέα κατὰ νόμον καταστήσαντες, ἐκ τῆς Λιβύης ὅλης, ἔτι δ' ἐκ τῆς Ἰβηρίας συνήγαγον δυνάμεις, τὰς μὲν παρὰ τῶν συμμάχων μεταπεμπόμενοι, τὰς δὲ μισθούμενοι· καὶ πέρας, ἤθροισαν μὲν πεζῶν ὑπὲρ τὰς τριάκοντα μυριάδας, ἵππεις δὲ τετραχισχιλίους, χωρὶς τῶν ἄρμάτων· ταῦτα δ' ἦσαν τετραχόσια· ναῦς δὲ μακρὰς μὲν τετρακοσίας, τὰς δὲ τὸν σίτον καὶ τὰ μηχανήματα καὶ τὴν ἄλλην ὑπηρεσίαν παρακοιμίζουσας πλείους τῶν ἑξακοσίων, καθάπερ φησὶν Ἐφορος. Τίμαιος μὲν γὰρ τὰς ἐκ τῆς Λιβύης περαιωθείσας δυνάμεις οὐ πλείους φησὶν εἶναι ἑκαμυριάδων, καὶ πρὸς ταύταις ἑτέρας τρεῖς ἀποφαίνεται κατὰ Σικελίαν στρατολογηθείσας. Cf. Polyæn. V, 2, 9.

LIBER DECIMUSOCTAVUS.

130.

Porro etiam Dercylidas Lacedæmonius, ut ait Ephorus libro decimo octavo, *Scyphus* (imo *Sisyphus*) nominatus est. Verba Ephori hæc sunt : « Lacedæmonii loco Thimbronis Dercylidam miserunt in Asiam, postquam intellexerant consuesse Asiaticos barbaros astu atque dolo agere omnia. Quam ob causam Dercylidam miserunt, existimantes minime hunc se decipi passurum : nam in moribus hominis nihil inerat Laconici ingenii aut simplicitatis, sed multa astutia et feritas. Quare etiam *Scythum* cognominarunt eum Lacedæmonii. »

131.

Hermæcampus, locus prope Cumas, auctore Ephoro libro octavodecimo.

132.

Carthaginienses Imilconem pro legum suarum placitis regem sibi creant, et tum ex universa Africa, tum etiam ex Hispania militum copias conscribunt, quarum partem a confederatis evocant, partem ære suo conducunt, tandem peditum ultra trecenta millia, et quattuor millia

133.

Ulpianus ad Demosth. Lept. 41, de prælio in agro Corinthio, nominatim in agro Nemeensi, quod a Demosthene ἡ μεγάλη μάχη πρὸς Λακεδαιμόνιους ἢ ἐν Κορίνθῳ dicitur] Περὶ ταύτης τῆς μάχης Ὑπερίδης εἴρηκε, καὶ παρὰ Ἐφόρῳ καὶ Ἀνδριωνίῳ ἱστορεῖται, ὡς ἐνέκησαν τοὺς Ἀθηναίους οἱ Λακεδαιμόνιοι σφόδρα.

LIBER DECIMUSNONUS.

134.

Stephanus : Ὀτιεῖς, μοῖρα Κυπρίων. Ἐφορος ἐν νεακκαιδεκάτῃ : « Ἀμαθούσιοι δὲ καὶ Σόλιοι καὶ Ὀτιεῖς ἀντίχοντες ἔτι τοῦ πολέμου. »

Diodor. XIV, 98 : Ἀμαθούσιοι δὲ καὶ Σόλιοι καὶ Κιτιεῖς ἀντίχοντες τῷ πολέμῳ πρέσβεις ἀπέστειλαν πρὸς Ἀρταξέρξην τὸν Περσῶν βασιλέα περὶ βοθείας. Vides alterum locum ex altero corrigendum esse. Quare Meursius in *Cypro* I, 10, p. 33, adstipulante Marxio, in Diodoro pro Κιτιεῖς probabiliter scribit Ὀτιεῖς.

135.

Harpocraton : Ἰερώνυμος.... Ἰερωνύμου τοῦ στρατηγήσαντος Ἀθηναίων ἄλλοι τε μνημονεύουσιν, καὶ Ἐφορος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ δεκάτῃ, καὶ ἐν τῇ ἐννάτῃ καὶ δεκάτῃ.

136.

Stephanus : Χυτὸν, χωρίον Ἠπείρου. Ἐφορος ἐν νεακκαιδεκάτῃ : « Οἱ δ' ἐκ Κλαζομενῶν κατώκισαν τῆς Ἠπείρου τὸ Χυτὸν καλούμενον. »

Pro Ἠπείρου cum Casaubono ad Strab. XIV, p. 956 legendum ἡπείρου. — Cf. Aristotel. Polit. V, 3 (V, 2, 12, p. 192 Schneider.) : Στασιάζουσι δ' ἐνίοτε αἱ πόλεις καὶ διὰ τοὺς τόπους, ὅταν μὴ εὐφυῶς ἔχῃ ἡ χώρα πρὸς τὸ μέγαν εἶναι πόλιν· οἷον ἐν Κλαζομεναῖς οἱ ἐπὶ Χύτρῳ πρὸς τοὺς ἐν νήσῳ. Ce-

equitum cogunt; curribus hinc exceptis qui quadringentorum numerum explebant. His accesserunt longæ naves quater centum, quæque frumenta, machinasque et reliquam ministerii copiam adveherent, non infra sexcentas, ut quidem ab Ephoro recensetur.

133.

De pugna ad Corinthum Hyperides dixit atque apud Ephorum et Androtionem narratur, Athenienses plano devictos esse a Lacedæmoniis.

LIBER DECIMUSNONUS.

134.

Otiees, pars Cypriorum. Ephorus nonodecimo : « Amathusii autem, et Solii, et Otiees resistentes adhuc bello. »

135.

Hieronymi Atheniensium prætoris cum alii meminere, tum Ephorus libro octavodecimo atque undevicesimo.

136.

Chyton, locus in continente Isthmi Clazomeni. Ephorus nonodecimo : « Qui vero ex Clazomenis locum in continente Chyton vocatum incoluere. »

terum, Marcius ait, in Apollonio Rhod. 987 occurrit etiam Χυτός, λίμνην ἐν Κυζίκῳ, uti explicat Schol. Ephori vero fragmentum, collatum cum Xenophontis Hellen. V, 1, 31, pertinere videtur ad formulam pacis, legato Antalcida factæ, quacum forte librum XIX. terminavit.

137.

Stephanus : Φοινίκαιον, ὄρος Κορίνθου. Ἐφορος ἐννεακχιδεκάτῳ.

Idem : Ἄργος ... Καὶ ἀργολίζω ῥῆμα, οὗ τὴν μετοχὴν Ἐφορος ἐννεακχιδεκάτῃ. V. Xenophontis Hell. V. 1, fin. et 2 init.

LIBER VIGESIMUS.

138.

Harpocratio : Μαντινέων Διοικισμός. Ἰσοκράτης ἐν τῷ περὶ Εἰρήνης περὶ τῶν Λακεδαιμονίων λέγων φησὶ Μαντινέας δὲ διώκισαν. Καὶ Ἐφορος ἐν τῇ εἰκοστῇ φησιν, ὅτι εἰς πέντε κώμας τὴν Μαντινέαν διώκισαν πόλιν Λακεδαιμόνιοι. Cum Ephoro faciunt Diodor. XV, 5 et Strabo VIII, p. 519. Aliter Xenophon.

139.

Stephanus : Ἐπαρίται, ἔθνος Ἀρχαδίας. Ἡ δὲ πόλις αὐτῶν Ἐπαρίς ἔδει, οὗχ εὐρηται ἐξ. Περὶ δὲ τοῦ ἔθνους Ξενοφῶν (Hell. VII, 4, 33, 36) καὶ Ἐφορος καὶ Ἀνδρωτίων φησίν.

Stephanus corrigendus et explicandus est ex Hesychio : Ἐπαρόητοι, τάγμα Ἀρχαδικὸν μαχιμώτατον, καὶ οἱ παρὰ Ἀρχάσι δημόσιοι φύλακες.

140.

Plutarchus Pelop. cap. 16 : Τὴν δὲ μόρην Ἐφορος μὲν ἄνδρας εἶναι πεντακοσίους, ἄλλοι δὲ τινες ἐννακοσίους, ὧν Πολύβιος ἐστὶ.

Ephorum sequitur Diodorus XV, 32 : Ὁ δὲ Ἀγισίας, προσαγαγὼν τὴν δύναμιν, ἦλθεν εἰς τὴν Βοιωτίαν, ἔχων τοὺς σύμπαντας στρατιώτας πλείους τῶν μυρίων ὀκτακισχιλίων· ὧν ἦσαν Λακεδαιμονίων πέντε μοῖραι· τὴν δὲ μοῖραν ἀναπληροῦσιν ἄνδρες πεντακόσιοι.

141.

Aristides Panathen. t. I, p. 177 Jebb. (t. I, p. 310 Cant.) : Διονυσίου γὰρ τοῦ Σικελίας μὲν τυράννου, πολλῶν δὲ καὶ τῶν ἐν Ἰταλίᾳ πόλεων ἐπάρχοντος, εἰς νοῦν ἐμβαλλομένου ἐπιθέσθαι τῇ Ἑλλάδι, τῷ μῆκει τῶν πολέμων κεκαχωμένη, καὶ τοῦτο μὲν τοὺς προσοίκους τοῖς Ἑλλήσι βαρβάρους τεθεραπευκότος ἐκ πολλοῦ, τοῦτο δὲ τῶν Περσῶν βασιλέα χαλῶντος, καὶ τοῦ πράγματος ἤδη ζέοντος, ἔσχον τὴν πείραν Ἀθηναίων στρατηγοὶ δύο, ὁ μὲν τὰς ἀπὸ Σικελίας ναῦς προσπλεύσας ἀπάσας λαβὼν αὐτοῖς ἀνδράσιν, ὁ δὲ καταναυμαχήσας Λακεδαιμονίους ἐπὶ Λευκάδι, καὶ τὴν θάλατταν δι' αὐτοῦ ποιησάμενος.

Ad hæc verba sic Schol. Mscr. Leidens. : Λέγει τοῦ δευτέρου Διονυσίου· οὗτος γὰρ ἦλθε βουλόμενος μὲν τῷ σχήματι Λακεδαιμονίους βοηθεῖν κατὰ Ἀθηναίων, τῇ δ' ἀληθείᾳ βουλόμενος τὴν Ἑλλάδα μετὰ τοῦ Πέρσου μερίσασθαι, ἐκείνου ἐτλώσαντος αὐτῷ, ὡς Ἐφορος ἱστορεῖ.

141 a.

Polyb. XII, 4 a : Ἐφόρου δὲ παλιλλογίαν καταψεύδεται (sc. Τίμαιος), φάσκων λέγειν αὐτὸν, ὅτι Διονύσιος ὁ πρεσβύτερος παρελάμβανε τὴν ἀρχὴν ἐπὶν εἴκοσι τριῶν ὑπάρχων, βασιλεῦσαι δὲ τετραράκοντι καὶ δύο, μεταλλάξαι δὲ τὸν βίον προσλαβόντα τοῖς ἐξήκοντα τρία· τοῦτο γὰρ οὐδεὶς εἶποι ἂν ἐξήκου τοῦ συγγραφέως εἶναι τὸ διάπτωμα, τοῦ δὲ γραφέως ἁμολογουμένως.

137.

Phœnicæum, mons Corinthi. Ephorus nonodecimo. Argos. In usu etiam est verbum Ἀργολίζω, cuius participium exstat apud Ephorum libro nonodecimo.

LIBER VIGESIMUS.

138.

Mantiniensium dissociatio. Isocrates in oratione De pace de Lacedæmoniis disserens inquit : « Mantineam in vicos redegerunt » Ephorus autem libro vigesimo scribit : « Lacedæmonii Mantiniensium civitatem in pagos quinque diviserunt. »

139.

Eparitæ, populus (imo tribus militaris) Arcadiæ, cuius orbs appellanda Eparis, sed nomen ejus non invenitur. De populo mentionem faciunt Xenophon, et Ephorus, et Androtio.

140.

Moram Lacedæmoniorum Ephorus ait militum quingentorum esse, nonnulli (in quibus est Polybius) nongentorum.

141.

Quum Dionysius, Siciliæ tyrannus, multis etiam Italiæ urbibus imperans, Græciæ potiundæ consilium cepisset belli diuturnitate defessæ, atque propterea barbaris Græciæ finitimis multum inserviisset, simulque Persarum regem adscisceret, et res jam esset in discrimine, periculum fecerunt Atheniensium imperatores duo, quorum alter naves ex Sicilia advenientes una cum viris cepit, alter navali Lacedæmonios ad Leucadem prælio devicit, marisque imperio potitus est.

Loquitur de Dionysio secundo. Hic enim venit specie quidem ut Lacedæmonii contra Athenienses auxilium ferret, re autem vera ut Græciam cum Persarum rege, qui consilium, ut ait Ephorus, cum illo communicaverat, divideret.

141 a.

Ephorus autem mendaciter traducit (Timæus), ut contraria sibi narrantem, quia is dicit superiorem Dionysium annos natum tres supra viginti imperium occupasse; regnavisse autem annis duobus et quadraginta, anno denique vitæ suæ tertio et sexagesimo mortem obiisse. Hujusmodi enim peccatum nemo historici esse dixerit, sed librario haud dubie imputaverit.

142.

Seneca Nat. Quæst. VII, 16, adversus eorum sententiam pugnans, qui cometas plurium stellarum concursu oriri statuerant: *Contra argumentum dictum est, contra testes dicendum est. Nec magna molitione detrahenda est auctoritas Ephoro: historicus est. ... Sicut hic Cometen qui omnium mortalium oculis custoditus est, quia ingentis rei traxit eventus, cum Helicen et Burin ortu suo mersit, ait ille discessisse in duas stellas; quod præter illum nemo tradidit.* « Hanc sententiam, aut fallor aut respicit Ammianus Marcellinus XXV, 10, ubi de cometis: *Quidam eos hoc nomine ideo existimant appellari, quod tortos ignes spargunt ut crines, in unum stellis multiplicibus congregatis.* Ephori locum ob memoratum duarum urbium casum, terræ motu, marisque inundatione absumtarum, huc collocavi. *Marx.* Cf. Strabo VII, p. 596; Diodor. XIV, 48.

143.

Plutarchus De garrulit. cap. 22, p. 514, C: Ferri non posse ambitiosam illorum garrulitatem, qui res obsoletas et usu protrititas aliis obtrudere cupiant. Ὡς τῶν παρ' ἡμῖν τις κατὰ τύχην ἀνεγνωκῶς δύο τῶν Ἐφόρου βιβλίων ἢ τρία, πάντας ἀνθρώπους κατέτριβε καὶ πᾶν ἀνάστατον ἐποίει συμπόσιον, αἰεὶ τὴν ἐν Λεύκτραις μάχην καὶ τὰ συνεχῇ διηγούμενος· ὅθεν Ἐπαμινώνδας παρωνύμιον ἔσχευ. Ephorum habebis in Diodor. XV, 55.

144.

Diodorus XV, 60: Ἰάσων ὁ Φεραῖος, ἡγεμὼν ἤρτημένος τῆς Θετταλίας, καὶ δοκῶν ἐπιεικῶς ἄρχειν τῶν ὑποτεταγμένων, ἐδόλορονήθη, ὥς μὲν Ἐφορος γέγραπεν, ὑπὸ τινων ἐπὶ νεανίσκων συνομοσαμένων ὁδοῦς ἕνεκα· ὥς δ' ἔνιοι γράφουσιν, ὑπὸ Πολυδώρου τῷδελεφῶ.

143.

Ita quidam apud nos, quum forte fortuna duos aut tres legisset Ephori libros, omnes obtundebat homines, et omnia convivia devastabat, semper Leutricam pugnam, et quæ sequuntur narrans: unde Epaminondæ cognomentum ei factum fuit.

144.

Iason Pheræus, quem Thessali ducem sibi nuper creaverant, quanquam moderate ac humaniter subditis præesse videretur, a septem adolescentibus quibusdam, qui gloriæ causa inter se conjuraverant, ut Ephorus prodit, vel ut alii scribunt, a Polydoro fratre, per dolum obtruncatus fuit.

LIBRI XXI—XXIX.

145.

Chrysopolis, prope Chalcedonem in Bithynia, renaviganti ad dexteram. Ephorus tertio et vicesimo: « Tradere Chalcedoniorum Chrysopolin sociis. » Et Theopompus in Rerum Hellenicarum primo: « Reverti sunt in Chalcedo-

FRAGMENTA HISTORICORUM.

LIBRI XXI—XXIX.

145.

Stephanus: Χρυσόπολις, πλησίον Χαλκηδόνος ἐν Βιθυνίᾳ, τὸν ἀνάπλουν πλέοντι ἐν δεξιᾷ. Ἐφορος εἰκοστῷ τρίτῳ· « Παραδοῦναι τὴν Χαλκηδονίων Χρυσόπολιν τοῖς συμμάχοις. » Καὶ Θεόπομπος ἐν πρώτῳ Ἑλληνικῶν· Ἀνέχθησαν εἰς Χαλκηδόνα καὶ Βυζάντιον μετὰ τοῦ λοιποῦ στρατεύματος, βουλόμενοι Χρυσόπολιν κατασχεῖν.

Idem: Βουφία, κώμη τῆς Συκουωνίας, Ἐφορος εἰκοστῷ τρίτῳ. Τὸ ἐθνικὸν Βουφιεύς.

146.

Stephanus: Δύμη, ὁ πολίτης Δυμαῖος. Ἐφορος κδ'. « Παραγενομένης δὲ τῆς στρατιᾶς εἰς τὴν Δύμην, οἱ Δυμαῖοι καταπλαγέοντες » ... Forte ad hunc I. pertinet Diodori narratio XV, 75, ubi Epaminondas dicitur μετὰ δυνάμεως ἐμβαλὼν εἰς Πελοπόννησον ... Δύμην φρουρουμένην ὑπ' Ἀχαιῶν ἐλευθερῶσαι. *Marx.*

146 a.

Diogen. Laert. II, 54: Ὁ δὲ Γρύλλος τεταγμένος κατὰ τοὺς ἵππείας (ἦν δὲ ἡ μάχη περὶ Μαντινείαν) ἰσχυρῶς ἀγωνισάμενος ἐτελεύτησεν, ὥς Ἐφορος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ.

147.

Stephanus: Κασσάνορος (Κασσάνωρος Berkel.), πόλις Αἰγυπτίας, ἥς μένηται Ἐφορος κς'.

148.

Stephanus: Ζηράνιοι, ἔθνος Θράκης. Θεόπομπος εἰκοστῷ πέμπτῳ. Καὶ Ζηρανία, ἐπὶ τῆς χώρας Ἐφορος εἰκοστῷ ἑβδόμῳ. Cf. v. Ζειρινία et Wessel. ad Diodor. XVI, 52, p. 123.

Idem: Βύμαζος, πόλις Παϊόνων· Ἐφορος κς'.

nem et Byzantium cum reliquo exercitu, volentes Chrysopolin obtinere. »

Buphia, vicus Sicyoniæ, auctore Ephoro libro vicesimo tertio. Gentile Buphiensis.

146.

Dyma, civis Dymæus. Ephorus libro quarto et vicesimo: « Immisso autem in Dymam regionem exercitu, Dymæi terrore percussi »

146 a.

Gryllus (Xenophontis filius), inter equites collocatus in pugna apud Mantineam, fortiter pugnans vitam finivit, ut Ephorus dicit libro vicesimo quinto.

147.

Cassanorus, urbs Ægyptia, cujus meminit Ephorus libro sexto et vicesimo.

148.

Zeranii, gens Thraciæ, teste Theopompo libro quinto et vicesimo. Et Zerania de regione dicitur apud Ephorum libro septimo et vicesimo.

Bynazus, urbs Pæonum, auctore Ephoro libro septimo et vicesimo.

149.

Stephanus: Ἐρμίτα, πόλις Σικελίας. Ἐφορος κτ'. Cf. Wessel. ad Diodor. XII, 8, p. 482.

149 a.

Idem: Μύνδονες, ἔθνος Λιβύης. Ἐφορος εἰκοστῷ ὁγδόῳ· « Μύνδονες ὑπερευγνωμότατοι δοκοῦσιν εἶναι καὶ πλουσιώτατοι τὸν βίον. »

150.

Idem: Φάρος, νῆσος ἐν τῷ Ἀδρίᾳ, ποταμὸν ὁμῶνυμον ἔχουσα. Ἔστι δὲ κτίσμα Παρίων, ὡς Ἐφορος εἰκοστῷ ὁγδόῳ.

Cf. Diodorus XV, 13: Παρίοι κατὰ τινὰ χρησμὸν ἀποικίαν ἐκπέμψαντες εἰς τὸν Ἀδρίαν, ἐκτίσαν ἐν αὐτῷ νῆσον τὴν ὀνομαζομένην Φάρον, συμπράξαντες αὐτοῖς Διονυσίου τοῦ τυράννου.

Steph.: Ἴστρος, ... πόλις τῆς Ἰαπυγίας, ὡς Ἐφορος εἰκοστῷ ἐννάτῳ.

LIBER TRIGESIMUS.

151.

Diod. XVI, 14: Τῶν δὲ συγγραφέων Δημόφιλος μὲν δ' Ἐφόρου τοῦ ἱστοριογράφου υἱός, τὸν παραλειφθέντα πόλεμον ὑπὸ τοῦ πατρὸς, ὀνομασθέντα δὲ ἱερὸν, συντεταγμένος, ἐντεῦθεν ἤρχεται ἀπὸ τῆς παραλήψεως τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ καὶ τῆς συλήσεως τοῦ μαντείου ὑπὸ Φιλομήλου τοῦ Φωκέως· ἐγένετο δ' ὁ πόλεμος οὗτος ἔτη ἑνδεκά, ἕως τῆς φθορᾶς τῶν διανειμαμένων τὰ ἱερὰ χρήματα.

152.

Plutarchus Dion. cap. 35, p. 973, de morte Philisti, historici, Dionysii prioris familiaris: Ἐφορος μὲν οὖν φησι, ὡς ἀλίσκομένης τῆς νεῶς ἑαυτὸν ἀνέλοι.

Idem ibid. c. 36: Sunt qui Philistum vehementer reprehendant, οὐ μὴν οὐδ' Ἐφορος ἐγείναι

τὸν Φίλιστον ἐγχωμιάζον. Ex Ephoro Diodorus XVI, 16: Ὁ δὲ Φίλιστος, εὐλαβηθεὶς τὴν ἐκ τῆς αἰγματοπύλης αἰκίαν, ἑαυτὸν ἀπέσφαξεν, πλείττε μὲν καὶ μεγίστας χρεῖας παρεσχημένος τοῖς τυράννοις, τιστότατος δὲ τῶν φίλων τοῖς δυνάσταις γεγονώς.

153.

Anonymus in Ethica Nic. Aristotelis III, 8, p. 49 Manut., ad illa p. 50, 3 Sylb.: Ὅτι καὶ τῷ Ἑρμαῖῳ συνέβη· τοῖς μὲν γὰρ αἰσχρὸν τὸ φεύγειν, καὶ ὁ θάνατος τῆς τοιαύτης σωτηρίας ἀρετότεραι· Ἑρμαῖον ἐν Κορωνείᾳ τῆς Βοιωτίας τόπος οὕτω κλούμενος ἐστὶ πεδινὸς ἐν αὐτῇ, τῶν ἄλλων ἀνωμαλῶν ὄντων· ἐν ᾧ παρατεταγμένοι ποτὲ Κορωνεῖς σὺν τοῖς βοηθήσουσιν αὐτοῖς στρατιώταις ἐκ τοῦ Μεταχίου (vulg. μετὰ τοίχου) μετὰ τῶν Βοιωταρχῶν, ὅτε τὴν πόλιν κατέλαβε (vulg. κατέλαβον), καὶ τὴν ἀκρόπολιν εἶχεν ὑφ' ἑαυτῷ Ὀνόμαρχος (vulg. ὁ Μόναρχος) ὁ Φωκέως προδοθεὶς αὐτῷ, αὐτοὶ μὲν μέιναντες ἀπέθανον ὑπὸ τῶν ἀμφὶ τὸν Ὀνόμαρχον (vulg. Μόναρχον), ἀποκλείσαντες τὰς πύλας, ἵνα αὐτοῖς μηδὲ βουλομένοι ἐξεῖν φυγεῖν καὶ καταλιπεῖν τὴν πατρίδα. Οἱ δὲ τῶν Βοιωτῶν βοηθήσαντες αὐτοῖς στρατιῶται ἐκ τοῦ Μεταχίου (vulg. μετὰ τοίχου) ἔφυγον εὐθὺς ἐν ἀρχῇ τῆς μάχης, αἰσθόμενοι ἕνα τεθνάναι τῶν Βοιωταρχῶν Λιρών. Ἱστοροῦσι περὶ τῆς μάχης ταύτης Ἡττιστωρὴς ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν περὶ τοῦ ἱεροῦ πολέμου, καὶ Ἀντιξυμένης ἐν τῇ τετάρτῃ τῶν περὶ Φίλιππον, καὶ Ἐφορος ἐν τῇ τριακοστῇ.

Verba μετὰ τοίχου et ὁ Μόναρχος emendavit Marx.; κατέλαβε pro κατέλαβον dedit C. O. Müller. in Minyis p. 421.

Stephan. Byz.: Μετάχιοιον, φρούριον Βοιωτίας μετὰ τοῦ Ὀρχομενοῦ καὶ Κορωνείας. Ἐφορος τριακοστῇ· τὸ ἔθνικόν, ἐκ Μεταχίου.

149.

Herbita, urbs Siciliae, de qua Ephorus libro octavo et vicesimo.

Myndones, gens Libyae, cujus meminit Ephorus libro octavo et vigesimo: « Myndones longe aequissimi videntur esse et victu ditissimi. »

150.

Pharos, insula in mari Adriatico, fluvium habens eodem nomine. Est vero Patiorum colonia, ut Ephorus octavo et vigesimo.

Istrus, urbs Iapygiae, de qua Ephorus libro nono et vicesimo.

LIBER TRIGESIMUS.

151.

Inter scriptores Demophilus, Ephori historici filius, qui derelictam a patre historiam belli, quod Sacrum nominatur, concinnavit, ab eo tempore exorditur, quo Delphici oraculi templum a Philomelo Phocensi occupatum direptumque fuit. Bellum vero id per annos undecim, donec sacrae pecuniae raptores misere perissent, duravit.

152.

Ephorus quidem ait, Philistum, dum navis ejus capitur, sibi et ipsam manus intulisse.

Non satis sobrius Ephorus est, dum Philistum celebrat Philistum ut vitaret, quae in captivos committi solent, probra et cruciatus, mortem sibi conscivit; postquam maximum sui usum tyrannis praeberet, summamque fidei integritatem praeter ceteris amicis principibus declarasset.

153.

Hermæum Coroneae in Boeotia locus est planus, quum reliqui sint maxuales. Ibi Coroneuses quondam et qui ex Metachro auxiliandi causa aderant milites cum Boeotarchis in acie collocati, quum urbem cepisset et arcem teneret Onomarchus Phocensis proditione ei traditam ipsi quidem hostem sustinentes ab Onomarchi copiis interempti sunt, postquam portas clauserant, ut omnem sibi fugae patriaeque derelinquendi spem praeciderent; sed qui ex Metachro Boeotiis auxilio erant, statim initio praelii, quum Chironem, ex Boeotarchis unum, interfectum vidissent, fuga quasi verunt salutem. Narrant hoc proelium Cephissodorus libro decimo de bello Sacro, et Anaximenes quarto de Philippi rebus gestis, nec non Ephorus tricesimo.

Metachroon, castellum Boeotiae inter Orchomenum et Coroneam. Ephorus tricesimo.

154.

Stephanus : Μελιταία, πόλις Θετταλίας. Ἐφορος λ'. « Οἱ δὲ τύραννοι τῶν Φερῶν καὶ Μελιταιεῖς, φίλοι πρότερον ὑπάρχοντες.... »

Cf. Diodor. XVI, 38: Philippus νικήσας τὸν Ὀνόμαρχον ἐπιφανεῖ παρατάξει, τὴν τε ἐν Φεραῖς τυραννίδα καθεῖλε καὶ τῇ πόλει τὴν ἐλευθερίαν ἀποδούς, καὶ τὰ ἄλλα τὰ κατὰ τὴν Θετταλίαν καταστήσας, προῆγεν ἐπὶ τὰς Πύλας πολεμήτων τοῖς Φωκεῦσι.

155.

Athenæus VI, p. 232, D (t. II, p. 392, Schw.) : Ἐφορος ἢ Δημόφιλος ὁ υἱὸς αὐτοῦ ἐν τῇ τριακοστῇ τῶν Ἱστοριῶν περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ λέγων φησὶν· « Ὀνόμαρχος δὲ καὶ Φάϋλλος καὶ Φάλακκος, οὐ μόνον ἅπαντα τὰ τοῦ θεοῦ ἐξεκέραισαν, ἀλλὰ τὸ τελευταῖον αἱ γυναῖκες αὐτῶν τὸν τε τῆς Ἐριφύλης κόσμον ἔλαβον, ὃν Ἀλκμαίων εἰς Δελφοὺς ἀνέθηκε κτελεύσαντος τοῦ θεοῦ, καὶ τὸν τῆς Ἑλένης ὄρμον Μενελάου ἀναθέντος. Ἐκατέρω γὰρ ὁ θεὸς ἔχρησεν· Ἀλκμαίῳ μὲν πυνθανομένῳ πῶς ἂν τῆς μανίας ἀπαλλαγείη,

Τιμῆν μ' αἰτεῖς δῶρον, μανίαν ἀποπαῦσαι.

Καὶ σὺ φέρειν τιμὴν ἐμοὶ γέρας, ὃ ποτε μήτηρ

Ἀμφιάραον ἔκρυψ' ὑπὸ γῆν αὐτοῖσι σὺν ἱπποῖς·

Μενελάῳ δὲ, πῶς ἂν τὸν Ἀλέξανδρον τιμωρήσαιο,

Πάγχρυστον φέρε κόσμον ἔλῳ ἀπὸ σῆς ἀλόχοιο

δεῖρῃς, ὃν ποτε Κύπρις ἰδὼν· Ἑλένη μέγα χάσμα·

ὥς σοι Ἀλέξανδρος τίσιν ἐχθίστην ἀποδώσει.

Συνέδωκε δὲ ταῖς γυναῖξιν ἔριν ἐμπεσεῖν περὶ τοῦ κόσμου τούτου, ποτέρᾳ πότερον λήψεται. Καὶ διακληρυμένων ἡ μὲν σκυθρωπὴ οὔσα κατὰ τὸν βίον καὶ σεμνότητος πλήρης τὸν Ἐριφύλης ὄρμον, ἡ δὲ ὥρα διαφύρουσα καὶ μάχλος οὔσα, τὸν τῆς Ἑλένης ἔλαβεν καὶ αὕτη μὲν ἐρασθεῖσα νεανίσκου τινὸς Ἰπειρώ-

του συνεξεδήμησεν, ἡ δὲ τῷ ἀνδρὶ θάνατον ἐβούλευσεν. »

Eadem fere leguntur apud Diodor. XVI, 64. Cf. Parthen. XXV, p. 59.

156.

Plutarchus Timol. p. 277, cap. 4 : Timoleon fratrem, patriæ tyrannidem affectantem, percussurus, ad eum perrexit, παραλαβὼν τῶν φίλων τὸν μάντιν, ἐν Σάτυρον μὲν Θεόπομπος, Ἐφορος δὲ καὶ Τίμαιος Ὀρθαγόραν ὀνομάζουσιν.

Clemens Alex. Strom. I, p. 400 Pott. : Θεόπομπος (?) καὶ Ἐφορος καὶ Τίμαιος Ὀρθαγόραν τινὰ μάντιν ἀναγράφουσιν. Cf. Diodor. XVI, 65.

157.

Diodorus XVI, 76 : Τῶν δὲ συγγραφέων Ἐφορος μὲν ὁ Κυμαῖος τὴν ἱστορίαν ἐνθάδε [Nicomachi anno, Ol. 109, 4; 341 a. Chr.] κατέστρεφεν εἰς τὴν Περὶνθου πολιρχίαν.

Ipsius oppugnationis satis ampla descriptio exstat apud Diodorum l. l. Quam utrum ex Ephoro an ex Diyllo petiverit, non dijudicaverim. Hoc tamen verisimilius, quum Philochorus ap. Dionys. p. 741 dicat : Theophrasto archonte [Ol. 110, 1, a. Chr. 340] Φίλιππος τὸ μὲν πρῶτον ἀναπλεύσας Περὶνθῳ προσέβαλεν. Itaque usque ad initium obsidionis historiam Ephorus perduxisse videtur. V. Clinton. F. H. p. 157 ad annum 340.

EYPHMATA.

158.

Athenæus VIII, p. 352, C, postquam Stratonici lepide dicta multa attulit : Ζηλωτῆς δὲ τῶν εὐτραπέλων λόγων τούτων ἐγένετο ὁ Στρατόνικος

154.

Melitæa, urbs Thessaliæ, cujus meminit Ephorus libro trigesimo : « Tyranni vero Pherarum et Melitæenses quum prius amicitiam coluissent.... »

155.

Ephorus, aut Demophilus Ephori filius, trigesimo Historiarum libro, de Delphico templo loquens, ait : « Onomarchus vero et Phayllus et Phalæcus non modo omnia quæ dei fuerant, rapuerunt; sed ad extremum uxores eorum etiam Eriphyles mundum abstulerunt, quem Alcmaeon dei jussu Delphis dedicaverat, et Helenæ torquem a Menelao consecratum. Nam utrique in eandem sententiam responsum dederat deus; Alcmaëoni quidem, consulenti qua ratione insaniam liberaretur :

Pretiosum a me donum postulas, insaniam remedium.

Pretiosura tu quoque munus mihi adfero : illud, quo

mater olim Amphiaræum cum equis sub terram occultavit.

Menelao vero, querenti quo pacto injuriam ulcisceretur ab Alexandro acceptam, responderat :

Aureum adfer mundum, uxoris tuæ cervici

detractum, quem Cypris olim Helenæ dedit gratissimum :

sic tibi Alexander pœnas dabit gravissimas.

Accidit autem ut de illo mundo lis oriretur inter mulieres, utra illarum utrum nancisceretur : et, jacta sorte, Eriphyles monile nacta ea est, quæ austera et morosa fuerat in vita, et gravitatis plena; Helenæ autem mundum illa, quæ forma præstabat, et erat libidinosa. Et hæc quidem, amore adolescentis cujusdam Epirotæ capta, secuta est abeuntem : illa vero maritum per insidias interficiendum curavit. »

156.

Asciscit Timoleon ex amicis vatem, quem Satyrum Theopompus, Ephorus et Timæus Orthagoram vocant.

Theopompus (?) autem et Ephorus et Timæus Orthagoram quendam vatem fuisse scribunt.

157.

Hic Ephorus, scriptorum unus, historiæ suæ opus cum obsidione Perinthis concludit.

LIBRI DE INVENTIS.

158.

Fuerat autem Stratonici in his facete dictis imitator

Σιμωνίδου τοῦ ποιητοῦ, ὥς φησιν Ἐφορος ἐν δευτέρῳ περὶ Εὐρημάτων, φάσκων καὶ Φιλόξενον τὸν Κυθήριον περὶ τὰ ὅμοια ἐσπουδαχέναι.

159.

Athen. XIV, p. 637, B: Φοίνικα δὲ τὸ ὄργανον Ἐφορός καὶ Σάμων ἐν τοῖς περὶ Εὐρημάτων, ὑπὸ Φοινίκων εὐρηθέντα ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας.

160.

Athenæus IV, p. 182, C: Οἶδα δὲ καὶ ἄλλα γένη αὐλῶν τραγικῶν τε καὶ λυσιπῶν καὶ κιθαριστηρίων, ὧν μνημονεύουσιν Ἐφορός τ' ἐν τοῖς Εὐρημασι, καὶ Εὐφράνωρ δὲ Πυθαγορικὸς ἐν τῷ περὶ αὐλῶν.

161.

Suidas: Ἐπὶ τὰ Μανδροβούλου· ἐπὶ τῶν εἰς τὰ χείρονα τρεπομένων, ἀπὸ Μανδροβούλου τινὸς τὸ ἐν Σάμῳ γεωγράνιον εὐρόντος, καὶ πρῶτον μὲν χρὸν χρυσῶν ἀναθέντος, ἔπειτα ἀργυροῦν, ἔπειτα χαλκοῦν ἐλάττονα, εἴτα οὐκέτι, ὡς Ἐφορος.

Eadem habent Apostol. Cent. VIII, 95 et Zenobius in v. Ἐπὶ τοῦ Μανδροβούλου.

Harpocrat.: Γεωγράνιον, χωρίον ἐν ᾧ γῆς μέταλλον. Περὶ δὲ τοῦ ἐν Σάμῳ γεωγράνιου ὃν τρόπον ἔξευρέθη Ἐφορος περὶ Χωρίων. (Cod. Vatican. ἐν ε' χωρίων, cod. Morell. ἐν θ' περὶ χωρίων, Medic. et al. simpliciter Ἐφορος δεδήλωκεν ἐν τῇ θ' (θ'). Χωρίων Marx mutandum censet in Εὐρημάτων. Violentius. Locus petitus videtur e libro quarto (si ὅ cum δ' permutatum statuas), vel probabilius ex libro quinto, ubi Asiæ regiones et insulas adjacentes Ephorus descripsit. Sicut idem Harpocraton v. Αἶνος fr. 73 laudat Ephorum ἐν τῇ τετάρτῃ περὶ Θρακίων πολισμάτων, sic, quæ est veterum in hac re negligentia, etiam ἐν ε' περὶ χωρίων citare potuit.

162.

Arnobius Adversus Gentes III, p. 121 Lugd. de Musis: Ephorus has igitur numero tres refert, Mnaseas quem diximus quattuor, Myrtilus

Simonidis poetæ, ut scribit Ephorus secundo libro de Inventionibus; ubi Philoxenum etiam Cytherium eidem generi ait studuisse.

159.

Phœnicem vero instrumentum Ephorus et Scamon in libro de Inventionibus aiunt, ex eo quod a Phœnicibus inventum esset, nomen hoc nactum esse.

160.

Novi vero etiam alia genera tibiæ; tragicas, lysiodas et citharisterias: quarum meminit Ephorus in Inventionibus, et Euphranor Pythagoricus, in libro de Tibiis.

161.

More Mandroboli. Dicitur de eo qui in pejus proficit. Mandrobulus enim, quum *geophanium* Sami invenisset,

inducit septem, octo asseverat Crates, ad extremum Hesiodus novem cum nominibus tradit.

ΠΕΡΙ ΛΕΞΕΩΣ.

163.

Theo Progymn. cap. II, p. 19 ed. Basil.: Numerum poeticum, orationi pedestri immixtum, elegantiae adversari. Συγγνώμης δ' ἄξιον ὅταν εἰς ἐκεῖνά τις ἐμπέσῃ ποτε τὰ μέτρα ἅπερ ἔχει ὁμοιοτήτα πρὸς τὸ πεζόν, οἷόν ἐστι τὸ λαμβανόν. Διὸ καὶ πάντες οἱ συγγραφεῖς ἄκοντες ἐμπίπτουσιν εἰς τὸ γένος τοῦτο. Ὁ γοῦν Ἐφορος ἐν τῷ περὶ λέξεως δι' αὐτοῦ τοῦ ἀπαγορεύοντος λόγου, μὴ τῇ εὐρύθμῳ χρῆσθαι διαλέκτῳ, εὐθὺς ἐν ἀρχῇ στίχον εἶρηκεν, εἰπὼν·

Πάλιν δὲ περὶ τῆς εὐρύθμου διεξέειμι.

Cicero Orat. 57, qui numeri orationi sint apti. *Sunt enim qui iambicum putent, quod sit orationi simillimum. ... Ephorus autem, levis ipse orator, sed profectus ex optima disciplina, pæona sequitur aut dactylum; fugit autem spondeum et trochæum. Quod enim pæon habeat tres breves, dactylus autem duas, temperata gravitate et celeritate syllabarum, labi putat verba proclivius; contraque accidere in spondeo et trochæo quod alter longis constaret, alter e brevibus fieret; alteram nimis incitatam, alteram nimis tardam orationem, neutram temperatam. Sed et illi priores errant, et Ephorus in culpa est, etc.* Idem infra: *Ephorus vero ne spondeum quidem, quem fugit, intelligit esse æqualem dactylo quem probat.* Cf. et seq. et cap. 58 et 64. Quintilianus Inst. Orat. IX, 4, 87: *Miror autem in hac opinione doctissimos homines fuisse, ut alios pedes ita eligerent aliosque damnarent, quasi ulius esset quem non sit necesse in oratione deprehendi. Licet igitur pæona sequatur Ephorus, inventum a Thrasy-macho, probatum ab Aristotele (Rhet. III, 8; IV, 5) dactylumque, ut temperatiores brevibus æ longis, fugiat spondeum et trochæum, alterius tarditate, alterius celeritate damnata ...: irrumpent*

primo anno auream ovem Junoni dicavit; secundo argenteam, et tertio æream minorem, deinde ne hanc quidem, ut dicit Ephorus.

Geophanium, locus in quo metallum nascitur. Sed de inventionem Geophanii in Samo insula, Ephorus scripsit.

DE DICTIONE.

163.

Venia tamen dari debet iis qui forte in versus qui, ut iambici, quam proxime ad solutam accedunt orationem, incidunt; quod omnibus fere scriptoribus invitis evenire solet. Ephorus certe in libro de sermone, eo ipso loco, ubi nimis numerosam usurpare elocutionem vetat, statim initio versum ipse extulit, hoc modo:

Posthac modos orationis inquiram.

etiam ad vicinos, nec semper illis heroo aut pæone suo, quem, quia versus raro faciat, maxime laudant, uti licebit.

ΣΥΝΤΑΓΜΑ ΕΠΙΧΩΡΙΟΝ.

164.

Plutarchus De vita et poesi Homeri cap. II: Ἐφορος μὲν οὖν ὁ Κυμαῖος ἐν συντάγματι τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐπιχωρίῳ, Κυμαῖον αὐτὸν ἀποδεικνύναι πειρώμενος, φησὶν ὅτι Ἀπελλῆς (sic scribi vult Welcker. Cycl. Hom. p. 148, quod confirmant codices optimi A et E; vulgo Ἀτελλῆς) καὶ Μαίων καὶ Δίος ἀδελφοὶ Κυμαῖοι τὸ γένος. Ὡν Δίος μὲν διὰ χρέα μετόκησεν εἰς Ἀσκλην κώμην τῆς Βοιωτίας, καὶ κεῖ γήμας Πυκτιμένην, ἐγέννησεν Ἡσίοδον. Ἀπελλῆς δὲ τελευτήσας ἐν τῇ πατρίδι Κύμῃ, κατέλιπε θυγατέρα Κριθηίδα τοῦνομα, προστησάμενος αὐτῇ τὸν ἀδελφὸν Μαίονα· ὃς διακορεύσας τὴν προσηρτημένην, καὶ τὴν ἀπὸ τῶν πολιτῶν ἐπὶ τῷ γεγονότι δέισας κατὰγνωσιν, ἔδωκεν αὐτὴν πρὸς γάμον Φημίῳ τῷ Σμυρναίῳ, διδασκάλῳ γραμμάτων. Φοιτῶσα δὲ αὐτὴ ἐπὶ τοὺς πλυνοὺς οἱ ἦσαν παρὰ τῷ Μελήτι, ἀπεκύησε τὸν Ὅμηρον ἐπὶ τῷ ποταμῷ, καὶ διὰ τοῦτο Μελησιγενὴς ἐκλήθη· μετωνομάσθη δὲ Ὅμηρος, ἐπειδὴ τὰς ὄψεις ἐπηρώθη· οὕτω δὲ ἐκάλουν οἱ τε Κυμαῖοι καὶ οἱ Ἴωνες τοὺς τὰς ὄψεις πεπηρωμένους παρὰ τὸ δεῖσθαι τῶν δημευόντων, ὅ ἐστι τῶν ἡγουμένων. Ταῦτα μὲν Ἐφορος.

Vita altera Homeri Plutarcho tributa cap. II. Ἐφορος δὲ ὁ ἱστορικὸς Ὅμηρον ἔφη Κυμαῖον γενέσθαι. Anonym. in Vit. Hom. ap. Allatium D. P. H.: Κατὰ δὲ Ἐφορον καὶ τοὺς ἱστορικοὺς Κυμαῖος. Tatianus C. Græcos § 48, p. 285 (quem locum repetiit Euseb. Pr. E. X, 11): Περὶ γὰρ τῆς ποιήσεως τοῦ Ὁμήρου, γένους τε αὐτοῦ καὶ χρόνου καθ' ὃν ἤκμασε, προηρεύνησαν οἱ πρεσβύτατοι, Θεαγένης δ' Ὁμηρίωνος... μετὰ δὲ ἐκείνους Ἐφορος ὁ Κυμαῖος.

G. Syncellus Chron. p. 173 ed. Paris.: Ἡσίοδος τε ἐγνωρίζετο, ὃν Ἐφορος ἀνεψιὸν καὶ σύγχρονον Ὁμήρου φησί.

A. Gellius N. A. III, 11: Ephorus, historiae scriptor, Homerum quam Hesiodum minorem natu fuisse scripsit.

Proclus ad Hesiodi Opera et Dies II, p. 142 Heins.: Ἐφορος δὲ φησι τοῦτον (sc. Hesiodi patrem) εἰς Ἀσκλην ἐλθεῖν οὐ δι' ἐμπορίαν, ἀλλὰ φόνον ἐμφύλιον ἐργασάμενον.

165.

Stephanus: Βολισσὸς, πόλις Αἰολικὴ ἐπ' ἄκρου, Χίου πλησίον. ... Καὶ φασιν ὅτι Ὅμηρος ἐν τούτῳ τῷ πόλισματι τὰς διατριβὰς ἐποιεῖτο, ὥς Ἐφορος.

Cum his confer Pseudo-Herodot. Vit. Hom. c. 24, quæ ex Ephoro fluxisse conjectura est Heynii (in Excurs. ad II Ω, tom. VIII, p. 823), non probata tamen Welckero de Cyclo Hom. p. 146.

LIBER DE REBUS PATRIIS.

164.

Ephorus igitur Cumæus, in libro cui titulum fecit *de rebus patriis*, id agens ut Homerum Cumæum fuisse ostendat, prodit, Apellem, Maonem, et Dium, fratres genere Cumæos fuisse: quorum Dium æris alieni caussa, Ascram, Bæotizæ pagum, commigrasse, ibique Pycimede uxore ducta Hesiodum procreasse: Apellem in patria Cuma mortuum esse, relictâ filia Critheide, ejusque tutela fratri Maoni commendata. At hunc puellæ virginitatem violasse, indeque veritum ne cives facinoris ab ipso pœnas exigent, eam Phemio Smyrnæo ludimagistro in matrimonium dedisse. Illam commeantem ad lavacra juxta Meletem fluvium sita, ibi prope fluvium peperisse Homerum, inde Melæsigenum appellatum: postea autem mutato nomine Homerum vocatum, quod oculorum lumine ca-

ptus esset: ita enim a Cumæis et Ionibus lumine oculorum captos ὀμάρους dici solitos fuisse, quod ὀμάρουσαν, id est, *ductorum*, indigerent. Hæc Ephorus.

Ephorus historicus Homerum tradit fuisse Cumæum.

Ac de Homeri quidem poesi, genereque simul ac tempore quo floruerit, inquisiverunt antiquissimi Rhæginus ille Theagenes..... quibus eadem in opera successit Ephorus Cumæus.

Hesiodus florebat, quem Ephorus nepotem Homeri et cœvum dicit.

Ephorus dicit Hesiodi patrem Ascram venisse, non mercaturæ faciendæ caussa, sed quod popularem hominem interfecisset.

165.

Bolissus, urbs Æolica, in promontorio, prope Chium. Dicunt vero, ut Ephorus, Homerum in hoc oppido degisse.

THEOPOMPI

FRAGMENTA.

ΕΠΙΤΟΜΗ ΤΩΝ ΗΡΟΔΟΤΟΥ ΙΣΤΟΡΙΩΝ.

1.

Suidas in Σπουδάζω. . . . ἐπὶ δὲ τοῦ κατεπεύγομαι. Θεόπομπος Ἐπιτομῇ τῶν Ἡροδότου· ἐπὶ δὲ τοῦ βούλομαι, ὁ αὐτὸς ἐν τῇ αὐτῇ ἐπιτομῇ.

Eadem habet Photius in Lex. li. v.

2.

Grammaticus Seguerianus Anecd. Bekkeri p. 80. : Ἀναβῆναι τὸν ἵππον ἐπὶ τοῦ ἐπιβῆναι· Θεόπομπος ἐν ἐπιτομῇ Ἡροδότου.

3.

Idem ibid. p. 104 : Κακόβιος· Θεόπομπος ἐν τῇ ἐπιτομῇ Ἡροδότου.

4.

Idem, ibid. p. 115 : Φυγαδεῦσαι· τὸ φυγάδα ἐλάσαι. Θεόπομπος ἐπιτομῇ Ἡροδότου.

5.

Hesychius : Ζειρά· οἱ μὲν εἶδος χιτῶνος, οἱ δὲ ζώνην· βέλτιον δὲ ἄλλο τι ἐπιβόλαιον κατὰ τῶν ὤμων φορούμενον, ἐοικὸς ἐφαπτίδι· καὶ Ἡρόδοτος μαρτυρεῖ καὶ Θεόπομπος ὁ Χίος. V. Herodot. VII, 69 et 76 ibique interpretes. « Quoniam Theopompus una cum Herodoto ab Hesychio citatur, suspicor illum in hujus epitome conficienda hac voce usum esse, immo vero quum hunc ipsum Herodoti locum in epitomen redigeret. » *Wichers.*

EPITOME HISTORIARUM HERODOTI.

1.

Σπουδάζω — pro κατεπεύγομαι (festino) : Theopompus in epitome Herodoti Historiarum; pro βούλομαι (volo) : idem in eadem epitome.

2.

Ἀναβῆναι ἵππον pro ἐπιβῆναι (conscendere equum) : Theopompus in Herodoti epitome.

3.

Κακόβιος (dure vivens) : Theopompus in Herodoti epitome.

4.

Φυγαδεῦσαι, fugitivum propellere : Theopompus in Herodoti epitome.

5.

Ζειρά; alii explicant tunicæ genus, alii cingulum; cælius vero aliud quoddam indumentum humeris inje-

ΕΛΛΗΝΙΚΑ.

LIBER I.

6.

Strabo XIII, p. 884 : Φησὶ δὲ τὴν Σίστιν Θεόπομπος βραχεῖαν μὲν εὐερχῇ δὲ· καὶ σκέλει διπλήρω συνάπτειν πρὸς τὴν λιμένα· καὶ διὰ ταῦτ' ὦν καὶ διὰ ῥοῦν κυρίαν εἶναι τῶν παρόδων.

Petita hæc videntur ex initio totius operis, ubi narranda erat pugna illa, qua Athenienses juxta Sestum commorantes vicerunt Lacedæmonios et Pharnabazum. Ol. 92, 2. Cf. Xen. Hell. I, 2, 1-13, Diodor. XIII, 45, 46, qui, quum rem Xenophonte accuratius exponat, in multisque ab eo recedat, ducem habuerit Theopompum.

7.

Stephanus : Χρυσόπολις ... Θεόπομπος ἐν πρώτῃ Ἑλληνικῶν « Ἀνέχθησαν εἰς Χαλκηδὸνα, καὶ Βυζάντιον μετὰ τοῦ λοιποῦ στατεύματος, βουλόμενοι Χρυσόπολιν κατασχεῖν. » V. Xenoph. Hell. I, 1, 21 seq.; Diodor. XIII, 64. (Ol. 92, 4.)

8.

Diodor. Sic. XIII, 105 : Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ πυθόμενοι τοὺς Λακεδαιμονίους πᾶσι τῇ δυνάμει πολιορκεῖν Λάμψακον, συνήγαγόν τε παντὶ χόλῳ τριήρεις, καὶ κατὰ σπουδὴν ἀνέχθησαν ἐπ' αὐ-

ctum, pallio simile fibula astricto, uti Herodotus testatur et Theopompus Chius.

HELLENICA.

LIBER I.

6.

Theopompus Sestum ait exiguam quidem, sed protumitam esse, et duorum jugerum muro cum portu cinctam : itaque cum ea de causa, tum ob fluxum præternavigationem in sua habere potestate.

7.

Chrysopolis ... Theopompus in Rerum Hellenicarum primo : « Reverti sunt Chalcedonem et Byzantium cum reliquo exercitu, volentes Chrysopolin obtinere. »

8.

Atheniensium præfecti certiores facti Lacedæmonios omnibus Lampsacum viribus oppugnare, trirenes undecunque cogunt, et raptò illuc cursu cum octoginta ei

τοὺς ναυσὶν ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· εὐρόντες δὲ τὴν πόλιν ἡλωκυῖαν, τότε μὲν ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς καθώρμισαν τὰς ναῦς· μετὰ δὲ ταῦτ' ἐπιπλέοντες τοῖς πολεμίοις, καθ' ἡμέραν εἰς ναυμαχίαν προεκαλοῦντο. Οὐκ ἀνταναγομένων δὲ τῶν Πελοποννησίων, οἱ μὲν Ἀθηναῖοι διηπόρουσιν ὅ, τι χρήσονται τοῖς πράγμασιν, οὐ δυνάμενοι τὸν πλείω χρόνον ἐκεῖ διατρέφειν τὰς δυνάμεις· Ἀλκιβιάδου δὲ πρὸς αὐτοὺς ἐλθόντος, καὶ λέγοντος ὅτι Μήδοχος καὶ Σεύθης οἱ τῶν Θρακῶν βασιλεῖς εἰσὶν αὐτῷ φίλοι, καὶ δύναιμι πολλὴν ὁμολόγησαν δώσειν, ἐὰν βούληται διαπολεμεῖν τοῖς Λακεδαιμονίοις· οἷον περ αὐτοὺς ἡξίου μεταδοῦναι τῆς ἡγεμονίας, ἐπαγγελλόμενος αὐτοῖς δυοῖν θάτερον, ἢ ναυμαχεῖν τοὺς πολεμίους ἀναγκάσειν, ἢ περὶ μετὰ Θρακῶν πρὸς αὐτοὺς διαγωνιεῖσθαι. Ταῦτα δὲ ὁ Ἀλκιβιάδης ἐπραττεν, ἐπιθυμῶν δι' ἐκυτοῦ τῇ πατρίδι μέγα τι κατεργάσασθαι, καὶ διὰ τῶν εὐεργεσιῶν τὸν δῆμον ἀποκαταστήσαι εἰς τὴν ἀρχαίαν εὐνοίαν. Οἱ δὲ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοὶ, νομίσαντες τῶν μὲν ἑλαττωμάτων ἑαυτοῖς τὴν μέμψιν ἀκολουθήσειν, τὰ δ' ἐπιτεύγματα προσάψειν ἅπαντας Ἀλκιβιάδῃ, ταχέως αὐτὸν ἐκέλευσαν ἀπείναι καὶ μηκέτι προσεγγίζειν τῷ στρατοπέδῳ.

Hæc, sicut quæ sequuntur c. 106, ex Theopompo desumpta esse ipsa narratio a Xenophontea multum discrepans demonstrat. Ex eodem fonte sua hausit Cornel. Nep. Alcib. c. 8.

LIBER II.

9.

Harpocrat.: Πεδάριτος ... τῶν ἐκ Λακεδαιμόνος ἐκπεμψέντων ἔστιν οὗτος, ἀρμοστὴς ἀνὴρ, εἷς (quod omitt. Bekk.) τῶν γεγονότων καλῶν, ὡς φησὶ Θεόπομπος ἐν δευτέρᾳ Ἑλληνικῶν.

Eadem Suidas, ubi vero Παιδάρτος legitur. Πεδάριτος habent Isocrat. p. 117, A, Thucyd. VIII, 28.

centum navibus trajiciunt. Ast ubi captam urbem accipere, tum quidem circa Egospotamos ancoris naves sistunt. Postea vero in hostes erecti in dies ad certamen eos provocant. Sed quum Peloponnesii non occurrerent, dubitari ab Atheniensibus coeptum est, quomodo res gerere deberent, siquidem diutius ibi exercitum alendi facultas non daretur. Tum Alcibiades ad ipsos excurrans pro certo affirmat Medocum et Seuthen, Thracum reges, amicitia sibi junctos, magnas ad subsidium copias præbituros, si ipse bellum cum Lacedæmoniis pertexere velit. Imperii ergo militaris partem sibi concedi postulat, e duobus hisce alterum haud dubie promittens, se vel ad conflictum navalem hostes adacturum, aut terrestri prælio, adjuvantibus Thracibus, cum iis decertaturum. Hoc Alcibiadi negotium eo directum erat, ut quæ honestissima ejus cupiditas erat, præclarum patriæ facinus ederet, et beneficiorum magnitudine pristinam populi benevolentiam sibi reconciliaret. At duces Atheniensium hac opinione tenebantur, si res male gereretur, omnem culpam in se recasuram; sin prospere succederet, victoria decus Alcibiadi omnes vindicatos. Quapropter ut continuo se inde

10.

Plutarch. Lysandro p. 442, c. 17: Καὶ Θεόπομπος μὲν φησὶ Σκιραφίδαν, Ἐφορος δὲ Φιλογίδαν εἶναι τὸν ἀποφηνάμενον ὡς οὐ γρὴ προσδέχεσθαι νόμισμα χρυσοῦν καὶ ἀργυροῦν εἰς τὴν πόλιν, ἀλλὰ χρῆσθαι τῷ πατρίῳ.

Spectat ad ea, quæ Diodorus XIV, 10, de argento narrat ex vectigalibus devictarum civitatum a Lacedæmoniis contracto. Cf. Plutarch. Lys. 16, 17, Polyb. VI, 49.

LIBER III.

11.

Athenæus XV, p. 676, D, ubi reprehendit eos, qui Naucraticem coronam e hyblo coronaria confectam esse putent, παρατιθέμενοι Θεοπόμπου ἐκ τῆς τρίτης τῶν Ἑλληνικῶν, ὅς φησιν Ἀγχιλάῳ τῷ Λάκωνι παραγινόμενῳ εἰς Αἴγυπτον δῶρα πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους ἄλλα τέ τινα καὶ δὴ καὶ τὴν στεφανωτρίδα βύβλον.

Eundem locum ante oculos habuit Plutarch. Agesil. c. 36, ubi pro Theopompo perperam laudatur Theophrastus. (Cf. Apophthegm. Lac. tom. II, p. 210.) De donis Agesilao ab Ægyptiis missis iterum Theopompus loquitur libro undecimo et Philippicorum decimo tertio (v. fr. 23). Quare Wichers. Athenæum h. l. in laudando libro errasse suspicatur, idque eo magis, quod quæ Athenæus h. l. et fr. 23 tamquam ex diversis libris citaret, ea conjunctim referret Plutarchus. Quod ut fieri potuisse haud nego, ita non est quod cogat, ut hanc sententiam amplectaris; immo quum Plutarchus Agesilaum dicat delectatum esse coronæ simplicitate, aptam hujus rei Theopompus mentionem facere potuit in eorum temporum descriptione, quibus Ly-

amoliatur, nec unquam deinde propius ad exercitum accedat, serio edicunt.

LIBER II.

9.

Pedaritus fuit unus harmostarum, qui Lacedæmone mittebantur; unus ex illis qui loco illustri erant nati.

10.

Sciraphidam Theopompus refert, Ephorus Philogidam fuisse, qui non recipiendam in urbem monetam auream vel argenteam censuit, sed retinendam patriam.

LIBER III.

11.

Memorant Theopompi verba ex tertio libro Hellenicorum, ubi ait, « Agesilao Lacedæmonio, quum in Ægyptum pervenisset, dona misisse Ægyptios cum alia, tum byblum coronariam. »

sandri institutis, de quibus hisce libris disserere debebat, fastus et luxuria plerosque Spartanorum invaserunt.

LIBER IV.

12.

Stephanus: Ἀσπενδός ... Θεόπομπος τετάρτη Ἑλληνικῶν « Ἀποτυχὼν δὲ τῶν Ἀσπενδοίων. »

13.

Idem: Σέλλασις, πόλις Λακωνικῆς· Θεόπομπος ἐν τετάρτῳ Ἑλληνικῶν.

14.

Idem: Τρίνησσα, τόπος Φρυγίας· Θεόπομπος Ἑλληνικῶν τετάρτῳ.

LIBER VII.

15.

Athenæus VI, p. 271, F, 272, A: Θεόπομπος δ' ἐν ἐξδόμῳ Ἑλληνικῶν περὶ τῶν εἰλωτῶν λέγων, οἷ καὶ Ἑλεῖται καλοῦνται, γράφει οὕτως· « Τὸ δὲ τῶν Εἰλωτῶν ἔθνος παντάπασιν ὡμῶς διάκειται καὶ πικρῶς. Εἰσὶ γὰρ οὗτοι καταδεδουλωμένοι πολὺν χρόνον ὑπὸ τῶν Σπαρτιωτῶν, οἱ μὲν αὐτῶν ἐκ Μεσσηνίας ὄντες, οἱ δὲ Ἑλεῖται κατοικοῦντες πρότερον τὸ καλούμενον Ἑλος τῆς Λακωνικῆς.

LIBER VIII.

15 a.

Stephan.: Ὠρωπός. ... Θεόπομπος ἡ' Ἑλληνικῶν (sic cod. Rhediger. pro vulg. Θ. καὶ Ἑλλάνικος)· « Ἀνακοινοῦνται τῶν Ὠρωπίων Τηλέφῳ καὶ τοῖς μετ' ἐκείνου βουλομένοις καὶ τὸν Ὠρωπὸν ὑπάρχειν αὐτοῖς. »

Vix hæc sana. Videntur spectare ad frequentes illas Atheniensium cum Bæotis de possessione

huius urbis contestationes. Sed accuratius quidam statui nequit, quum neque de Telepho illo aliunde constet, neque ex tempore, cuius historia hoc Hellenicorum libro tradenda erat, quidquam de Oropi satis habeamus compertum. Fortasse Theopompus rerum ordinem ex more suo paulisper relinquens h. l. egit de Themisone (quod nomen in voce Τηλέφῳ latere suspicari licet) Eretriæ tyranno, qui Ol. 103, 3, Oropum oppidum tum ad Atheniensium ditionem pertinens in potestatem suam redegit; Ὡς δὲ Ἀθηναῖοι ἐμελλον πολεμεῖν, ἔδοξε οἴκῃ μᾶλλον κρίνεσθαι, τὸν δὲ μέχρι τῆς κρίσεως χρόνον Θηβαῖοι ἔρασαν αὐτοὶ λαβόντες φυλάξειν τὸ χωρίον· ὥς δὲ ἔλαβον οὐδετέροις ἀπέδωκαν, Ulpian. ad Demosthen. Or. pro Coron. p. 153 et in Midiam p. 335; cf. Diodor. XV, 76, ibique Wesseling. O. Müller. de Minyis, p. 411.

16.

Stephanus: Ἐμβατον, τόπος τῆς Ἐρυθραίας· Θεόπομπος Ἑλληνικῶν ὀγδόῃ.

17.

Idem: Κάλπαι· πόλις Βιθυνῶν· Θεόπομπος ὀγδόῃ Ἑλληνικῶν.

18.

Idem: Ἀδελφοὶ καὶ Τρανίφοι, ἔθνη Βιθυνῶν· Θεόπομπος ὀγδόῃ Ἑλληνικῶν.

19.

Idem: Κυτώνιον, πόλις μεταξὺ Μυσίας καὶ Λυδίας· Θεόπομπος Ἑλληνικῶν ὀγδόῃ.

LIBER IX.

20.

Athenæus VI, p. 252, F: Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἐν-

LIBER IV.

12.

Aspendus ... Theopompus libro quarto Hellenicorum: « Qui aberravit ab Aspendiis. »

13.

Sellasia, urbs Laconica. Theopompus in quarto Hellenicorum.

14.

Trinessa, locus Phrygiæ. Theopompus Hellenicorum quarto.

LIBER VII.

15.

Theopompus vero septimo libro Rerum Græcarum, de Helotibus loquens, fuisse etiam *Helcatas* nominatos scribit, his verbis: « Helotum vero gens prorsus crudeliter et acerbè tractatur. Sunt autem hi a multo tempore in servitutem redacti a Spartiatis: et eorum alii quidem Messena sunt oriundi; alii vero Helceates, qui olim *Helos* quod vocatur, Laconicæ oppidum, incoluerant. »

LIBER VIII.

15 a.

Theopompus libro octavo Hellenicorum: « Deliberandi causa communicant cum Telepho Oropio et qui cum illo volebant Oropum quoque ipsis esse subjectam. »

16.

Embatum, locus Erythrææ, de quo Theopompus libro octavo Hellenicorum.

17.

Calpæ, urbs Bithynorum, de qua Theopompus libro octavo Hellenicorum.

18.

Ladepsi, et Tranipsi, gentes Bithyniæ, de quibus Theopompus libro octavo Hellenicorum.

19.

Cytonium, urbs Mysiam inter et Lydiam, de qua Theopompus libro octavo Hellenicorum.

LIBER IX.

20.

Theopompus vero, nono libro Rerum Græcarum,

νάτη τῶν Ἑλληνικῶν, Σισύρου φησὶ τοῦ Φαρσαλίου κόλακα καὶ ὑπερέστην γενέσθαι Ἀθηναίων τῶν Ἐρετρίεα.

LIBER X.

21.

Athenæus XII, p. 543, B, C: Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Ἑλληνικῶν τάναντία φησὶ περὶ τοῦ Λυσάνδρου, ὅτι φιλόπονος ἦν καὶ θεραπεύειν δυνάμενος καὶ ἰδιώτας καὶ βασιλεῖς, σώφρων ὢν καὶ τῶν ἡδονῶν ἀπαρῶν κρείττων· γενόμενος γοῦν τῆς Ἑλλάδος σχεδὸν ἀπάσης· κύριος ἐν οὐδεμιᾷ φανήσεται τῶν πόλεων, οὔτε πρὸς τὰς ἀφροδισίους ἡδονὰς ὁρμήσας, οὔτε μέθαις καὶ πότοις ἀκαίροις χρησάμενος.

22.

Plutarch. Lysandr. p. 450, c. 30: Καὶ γὰρ ἡ πενίξ τοῦ Λυσάνδρου τελευτήσαντος ἐκκαλυφθεῖσα φανερωτέραν ἐποίησε τὴν ἀρετὴν, ἀπὸ χρημάτων πολλῶν καὶ δυνάμεως, θεραπείας τε πόλεων καὶ βασιλείας τιαύτης, μηδὲ μικρὸν ἐπιλαμπρύναντος τὸν οἶκον εἰς χρημάτων λόγον, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος.

LIBER XI.

23.

Athenæus XIV, p. 657, B, C: Θεόπομπος ἐν τρισχαιδεκάτῃ Φιλιππικῶν καὶ ἐνδεκάτῃ Ἑλληνικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζει τὸ περὶ τὴν γαστέρα τῶν Λακωνίων ἐγκρατεῖς, γράφει οὕτως· « Καὶ οἱ Θάσιοι ἐπεμψαν Ἀγισιλάῳ προσιόντι πρόβατα παντοδαπὰ καὶ βοῦς εὖ τεθραμμένους, πρὸς τούτοις δὲ καὶ πέμματα καὶ τραγημάτων εἶδος παντοδαπόν. Ὁ δ' Ἀγισίλαος τὰ μὲν πρόβατα καὶ τοὺς βοῦς ἔλαβε, τὰ δὲ πέμματα καὶ τὰ τραγήματα πρῶτον μὲν οὐδὲ ἔγνω· κατεκάλυπτο γάρ· ὡς δὲ κατείδεν, ἀποφέρειν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, εἰπὼν, οὐ νόμιμον εἶναι Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι. Λιπαρῶντων δὲ τῶν Θασίων, Δόττι, φησὶ, φέροντες ἐκείνοις, δεῖξας αὐτοῖς τοὺς εἰλωτας, εἰπὼν ὅτι τούτους δεοὶ διαφθεῖρεσθαι

τρώγοντας αὐτὰ πολὺ μᾶλλον ἢ αὐτὸν καὶ τοὺς παρόντας Λακεδαιμονίων. »

Verba καὶ οἱ Θάσιοι et Λιπαρῶντων δὲ τῶν Θασίων corrupta esse satis apparet ex eodem Athenæo IX, p. 384, A: Θεόπομπος μὲν ὁ Χῖος ἐν ταῖς Ἑλληνικαῖς καὶ τῇ τρισχαιδεκάτῃ δὲ τῶν Φιλιππικῶν Ἀγισιλάῳ τῷ Λάκωνι εἰς Αἴγυπτον ἀφικομένῳ πέμψαι τοὺς Αἰγυπτίους χῆνας, καὶ μόσχους σιτευτούς· idemque colligitur ex Nepotis Agesil. c. 8, quem Theopompum habuisse auctorem in aperto est: *Quod ei usu venit, quum annorum octoginta, subsidio Thaco in Ægyptum ivisset. ... Hujus de adventu fama quum ad regios esset perlata, celeriter munera eo cujusque generis sunt allata. His querentibus Agesilaum, vix fules facta est, unum esse ex his, qui tum accubabant. Qui quum regis verbis, quæ attulerant, dedissent, ille præter vitulina et hujusmodi genera obsonii, quæ præsens tempus desiderabat, nihil accepit, unguenta, coronas secundamque mensam servis dispertit, cætera referri jussit.* Cf. Plutarch. Agesil. c. 36. His locis eadem res constanter de Ægyptiis narratur, neque usquam traditur Agesilaus Thasiis opem tulisse, aut omnino negotii quid cum iis habuisse. Elucet nomen Tachi regis corruptelæ ansam dedisse; quare cum Wichersio legamus: καὶ ὁ Τάχως ἐπεμψε pro καὶ οἱ Θάσιοι ἐπεμψαν, et τῶν τοῦ Ταχῶ (στρατηγῶν) pro τῶν Θασίων.

24.

Plutarch. Agesil. p. 601, c. 10, de Agesilao: Καὶ μέγιστος μὲν ἦν ὁμολογουμένως, καὶ τῶν τότε ζώντων ἐπιφανέστατος, ὡς εἰρηκί που καὶ Θεόπομπος.

25.

Stephan.: Τραλλίξ, μοῖρα τῆς Ἰλλυρίας. Λέγονται καὶ Τράλλοι καὶ Τράλλες παρὰ Θεοπόμπου.

Sisyphi Pharsalii adsentatorem ministrumque fuisse ait Athenæum Eretriensem.

LIBER X.

21.

Theopompus vero decimo libro Hellenicorum contra-ria de Lysandro scribit: « fuisse eum industrium, qui officiis demereri novisset et privatos et reges, eundem temperantem, nullique voluptati servientem. Sane, quum totius fere Græciæ, inquit, dominus esset, in nulla civitate aut venereis indulsisse voluptatibus, aut temulentiae et intempestivis computationibus, comperietur. »

22.

Etenim detecta defuncti paupertas Lysandri laudem reddidit ejus illustriorem, qui ex ingenti pecunia, potentia, urbium clientela, et regno tali domum suam, quod ad opes pecuniarias attinet, ne obolo quidem reddidit lautiores, ut tradit Theopompus.

LIBER XI.

23.

Theopompus decimo tertio Philippicorum et undecimo Hellenicorum, ubi continentiam Lacedæmoniorum quod ad gulam declarat, ita scribit: « Et Tachos adpropinquanti « Agesilao cibarium omne genus misit, oves et bo- « ves bene saginatos, ad hæc pistorii operis et bellario- « rum omne genus. Agesilaus vero oves quidem et boves « accepit: pistorium autem opus et bellaria primum ne « animadverterat quidem; tecta quippe erant: postquam « vero conspexit, auferre illos hæc jussit, dicens non fas « esse Lacedæmonitis uti hisce eduliis. Instantibus vero « regis legatis: *Istis, inquit, hæc date*, Helotas ostendens, « dicensque, hos potius talibus eduliis corrupendos, « quam aut se aut præsentibus Lacedæmonios. »

24.

Citra controversiam maximus erat (Agesilaus) omniumque memoriæ suæ clarissimus, ut etiam testatus est alicubi Theopompus.

25.

Trallia, pars Illyriæ. Incolæ dicuntur et Tralli, et Tralles apud Theopompum.

« Est fortasse hoc fragmentum pars enarrationis Agesilai ex Asia reditus, quod propter Trallum mentionem suspicari licet. » *Wichers.*, qui laudat Plutarch. Agesil. 16, Diodor. XIV, 83.

ΦΙΛΙΠΠΙΚΑ.

LIBER I.

26.

Photius Biblioth. Cod. CLXXVI, p. 203 ed. Augustæ Vind. 1601 : Συναχμάσαι δὲ αὐτὸς ἑαυτὸν λέγει (Theopompus) Ἰσοκράτει τε τῷ Ἀθηναίῳ καὶ Θεοδέκτῃ τῷ Φασηλίτῃ, καὶ Ναυκράτει τῷ Ἐρυθραίῳ, καὶ τούτους ἅμα αὐτῷ τὰ πρωτεία τῆς ἐν λόγοις παιδείας ἔχειν ἐν τοῖς Ἕλλησιν· ἀλλὰ Ἰσοκράτην μὲν δι' ἀπορίαν βίου, καὶ Θεοδέκτην μισθοῦ λόγους γράφειν καὶ σοφιστεύειν, ἐκπαιδεύοντας τοὺς νέους, καὶ καίθην καρπούμενους τὰς ὠφελείας· αὐτὸν δὲ καὶ Ναυκράτην, αὐτάρκως ἔχοντας, ἐν τούτοις αἰετὴν τὴν δικαιοσύνην, ἐν τῷ φιλοσοφεῖν καὶ φιλομαθεῖν, ποιῆσθαι. Καὶ ὡς οὐκ ἂν εἴη αὐτῷ παράλογον, ἀντιποιοῦμένῳ τῶν πρωτείων, οὐκ ἐλαττόνων μὲν ἢ δισμυρίων ἐπῶν, τοὺς ἐπιδεικτικὰς τῶν λόγων συγγραψαμένῳ, πλείους δὲ ἢ πεντεκαίδεκα μυριάδας, ἐν οἷς τὰς τε τῶν Ἑλλήνων καὶ Βαρβάρων πράξεις μέχρι νῦν ἀπαγγελλόμενος [ἔστι] λαβεῖν. Ἔτι δὲ καὶ, διότι οὐδεὶς ἔστι τόπος κοινὸς τῶν Ἑλλήνων, οὐδὲ πόλις ἀξιοχρεως, εἰς οὗς αὐτὸς οὐκ ἐπιδημῶν, καὶ τὰς τῶν λόγων ἐπιδείξεις ποιούμενος, οὐχὶ μέγα κλέος καὶ ὑπόμνημα τῆς ἐν λόγοις αὐτοῦ κατέλιπεν ἀρετῆς. Ταῦτα αὐτὸς περὶ αὐτοῦ λέγων, τοὺς ἐν τοῖς ἐμπροσθεν χρόνοις ἔχοντας ἐν λόγοις τὸ πρωτεύειν, πολὺ καταδειστέρους ἀποφαίνεται τῶν καθ' ἑαυτὸν, οὐδὲ τῆς δευτέρας τάξεως ἀξιουμένων· καὶ τοῦτο ὅθλον εἶναι φησι καὶ

ἐξ αὐτῶν τῶν παρ' ἑκατέρους ἐκπεπονημένων καὶ καταλειμμένων λόγων· πολλὴν γὰρ τὴν τοιαύτην παθεῖν ἐπίδοσιν λαβεῖν κατὰ τὴν αὐτοῦ ἡλικίαν.

Cf. Dionysius Hal. A. R. init. : Ὅτε ἐν τοῖς ἰσίοις μέλλων πλεονάζειν ἐπαίνοις, οὗς ἐπαχθεῖς οἷα φανομένους τοῖς ἀκούουσιν, οὔτε διαβολὰς κατ' ἐπίμω ἐγνωκῶς ποιῆσθαι συγγραφέων, ὥσπερ Ἀντισθένης καὶ Θεόπομπος ἐν τοῖς προομίοις τῶν ἱστοριῶν ἐποίησαν. Quæ indicio sunt antecedentia ex proœmio aliquo Historiarum petita esse.

27.

Polyb. VIII, 11, postquam dixerat nec vituperari falso, nec laudari reges oportere, atque videndum esse ne pugnantia inter se scribas, pergit ita : Μάλιστα δ' ἂν τις ἐπιτιμήσειε περὶ τοῦτο τὸ μέρος Θεοπόμπῳ· ὅς γ' ἐν ἀρχῇ τῆς περὶ Φιλίππου συντάξεως δι' αὐτὸ μάλιστα παρορμηθῆναι φήσας πρὸς τὴν ἐπιβολὴν τῆς πραγματείας, διὰ τὸ μηδέποτε τὴν Εὐρώπην ἐνηνοχέειν τοιοῦτον ἄνθρωπον παράπαν, ὅσον τὸν Ἀμύντου Φίλιππον· μετὰ ταῦτα παρὰ πόδας, ἐν τε τῷ προομίῳ, καὶ παρ' ὅλην τὴν ἱστορίαν, ἀκρατέστατον μὲν αὐτὸν ἀποδείκνυσθαι πρὸς γυναῖκας, ὥστε καὶ τὸν ἰδίον οἶκον ἐτραχύνειν καὶ καθ' αὐτὸν διὰ τὴν πρὸς τοῦτο τὸ μέρος ὁρμὴν καὶ προστάσειν· ἀδικώτατον δὲ καὶ κακοπραγμονέστατον περὶ τὰς τῶν φίλων καὶ συμμάχων κατασκευάς· πλείστας δὲ πόλεις ἐξηνδραποδισμένον καὶ πεπραξικοπηκότα μετὰ ὁλοῦ καὶ βίας· ἐκπαυθῆ δὲ γενέσθαι καὶ πρὸς τὰς ἀκρατοποσίας, ὥστε καὶ μετ' ἡμέρην πλεονάκει μεθύοντα καταφρανῆ γενέσθαι τοῖς φίλοις.

28.

Polybius XII, 27 : Ὁ δὲ Θεόπομπος τοῦτον μὲν ἄριστον ἐν τοῖς πολεμικοῖς, τὸν πλείστοις κινδύνους παρατετευχότα· τοῦτον δὲ δυνατώτατον ἐν λόγοις, τὸν

PHILIPPICA.

LIBER I.

26.

Equales suos ipsemet (Theopompus) nominat : Isocratem Atheniensem, Theodecten Phaseliten, et Naucraten Erythraeum, quos et secum in dicendi facultate principatum in Graecia tenuisse refert. Sed Isocratem quidem rei familiaris angustia, uti et Theodecten, pretio orationes conscribere, ac ludo aperto adolescentes instituere, indeque lucrum reportare : se vero cum Naucratis, quod vitam tueri honeste possent, assidue in his, in philosophia, inquam, ac literis exerceri. Neque vero temere se, aut praeter rationem primas sibi vindicare, quum demonstrativi generis orationes non pauciores, quam viginti millium versuum conscripserit : quin et supra quindecim versuum myriadas, in quibus Graecorum ac Barbarorum res gestas hactenus narratas legere liceat. Ad haec vero nullum esse ait Graeciae locum publicum urbemve alicujus pretii, quo non ipse pervenerit, publiceque perorans magnum decus, ac virtutis in dicendo suae monumentum reliquerit. Haec de se ipso pronuncians, eosqui prioribus temporibus dicendo claruerunt, aetatis suae oratoribus longe postponit, ac ne

in secundis quidem subsistere posse affirmat, clarumque id esse vel e scriptis utrorumque, et orationibus ad posterum transmissis. Crevisse namque immensum quantum sua aetate hanc ipsam dicendi facultatem.

27.

Maxime omnium Theopompus hanc inconstantiae reprehensionem meretur : qui, quum initio historiae Philippi dixisset, hac maxime causa se ad scribendum impulsam esse, quod Philippo, Amyntae filio, parem virum numquam antea Europa protulisset ; continuo deinde, cum in ipso proœmio, tum per totam historiam eundem in mulieres intemperantissimum fuisse memorat, adeo ut, per suam hac in parte cupiditatem atque profusionem, propriam etiam domum, quantum in ipso erat, in summum periculum adduxerit. Eundem praeterea injustissimum atque in parandis amicis et sociis dolosissimum describit, ei qui urbes plurimas, per vim ac fraudem captas, in servitutem redegerit. Eundem porro ebrietati valde deditum fuisse narrat, adeo ut diurno etiam tempore ebrius ab amicis fuerit deprehensus.

28.

Et Theopompus, In bellicis quidem rebus, ait, ille praestat omnibus, qui proeliis quam plurimis interfuit : inter

πλείστων μετεσχηκότα πολιτικῶν ἀγώνων· τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον συμβαίνει ἐπὶ Ιατρικῆς καὶ κυβερνητικῆς.

29.

Strabo I, p. 74, A Almel., p. 116 ed. Tzsch.: Θεόπομπος δὲ ἐξομολογεῖται φήσας, ὅτι καὶ μύθους ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐρεῖ κρεῖττον, ἢ ὥς Ἡρόδοτος καὶ Κτησίας καὶ Ἑλλάνικος καὶ οἱ τὰ Ἰνδικὰ συγγράψαντες.

30.

Syncellus Chron. p. 262, p. 499 ed. Dindorf. (cf. Diod. fragm. tom. IV, p. 18) : Ὁ Κάρανος ἀπὸ μὲν Ἡρακλέους 12' ἦν, ἀπὸ δὲ Τημένου τοῦ μετὰ τῶν ἄλλων Ἡρακλειδῶν κατελθόντος εἰς Πελοπόννησον ἔβδωμος. Γενεαλογοῦσι δὲ αὐτὸν οὕτως, ὥς ῥησιν ὁ Διόδωρος καὶ οἱ πολλοὶ τῶν συγγραφέων, ὧν εἰς καὶ Θεόπομπος· Κάρανος Φεῖδωνος, τοῦ Ἀριστοδαμίδου, τοῦ Μέρου, τοῦ Θεοστίου, τοῦ Κισσίου, τοῦ Τημένου, τοῦ Ἀριστομάχου, τοῦ Κλεοδάτου, τοῦ Ὑλλου, τοῦ Ἡρακλέους. Cum Theopompo facit Justin. VII, 1.

31.

Athenæus V, p. 217, E : Περδίκκας τοίνυν πρὸ Ἀρχελαοῦ βασιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιος φησι Νικομήδης, ἔτη μ', Θεόπομπος δὲ λ', Ἀναξιμένης μ', Ἰερώνυμος κη', Μαρσύης δὲ καὶ Φιλόχορος κγ'.

32.

Harpocration : Ἀργαῖος... περὶ τούτου καὶ Θεόπομπος ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Φιλιππικῶν λέγει· « Τὸν Ἀρχελαον καλοῦσι καὶ Ἀργαῖον καὶ Πανσανίαν. Gro-

novius τὸν Ἀρχελαον, quod recepit Bekker. Ad rem v. Diodor. XVI, 2, 3.

33.

Athenæus XII, p. 531, E : Ἐν δὲ τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν Θεόπομπος περὶ Φιλίππου λέγων φησί· « Καὶ τριταῖος εἰς Ὀνόκασιν ἀφικνεῖται, χωρίον τι τῆς Θράκης, ἄλσος ἔχον πολὺ, κατεσκευασμένον καλῶς, καὶ πρὸς τῷ δικαιοτάτῃναι κεχαρισμένον ἄλλως τε καὶ τὴν θερινὴν ὥραν. Ἦν γὰρ καὶ τῶν ὑπὸ Κότυος προκρινέντων, ὅς ἀπάντων τῶν βασιλέων τῶν ἐν τῇ Θράκῃ γεγενημένων μάλιστα πρὸς ἡδυσπαθείας καὶ τρυφᾶς ὤρμησε. Καὶ περιὼν τὴν χώραν, ὅπου κατέδωκε τόπους δένδρεσι συσκίους καὶ καταρρύτους ὕδασι, τούτους κατεσκεύασεν ἐστιατόρια· καὶ φοιτῶν εἰς ἐκάστους ὅποτε τύχοι, θυσίας τε τοῖς θεοῖς ἐποιεῖτο, καὶ συνῆν μετὰ τῶν ὑπάρχων, εὐδαίμων καὶ μακαριστὸς ἦν, ἕως εἰς τὴν Ἀθηνᾶν βλασφημεῖν καὶ πλημμελεῖν ἐπεχείρησε. » Διηγεῖται τε ἐξῆς ὁ συγγραφεὺς, ὅτι δαίπνον κατεσκεύασεν ὁ Κότυς, ὡς γαμουμένης αὐτῷ τῆς Ἀθηνᾶς, καὶ θάλαμον κατασκευάσας ἀνέμενε μεθύων τὴν θεόν. Ἦδη δ' ἔκφρων γενόμενος ἐπεμπεῖ τινα τῶν δορυφόρων ὀφόμενον, εἰ παραγέγονεν ἡ θεὸς εἰς τὸν θάλαμον· ἀφικομένου δ' ἐκείνου, καὶ εἰπόντος μηδένα εἶναι ἐν τῷ θαλάμῳ, τοξεύσας τοῦτον ἀπέκτεινε, καὶ ἄλλον δεύτερον ἐπὶ ταῖς αὐτοῖς, ἕως ὁ τρίτος συνεῖς παραγενόμενος ἔρη, πάλαι τὴν θεὸν αὐτὸν ἀναμένειν. Ὁ δὲ βασιλεὺς οὕτως ποτε καὶ ζηλοτυπήσας τὴν αὐτοῦ γυναῖκα, ταῖς αὐτοῦ χερσὶν ἀνέτεμε τὴν ἀνθρώπον, ἀπὸ τῶν αἰδορίων ἀρξάμενος. V. Diodor. XVI, 2.

oratores vero excellit, qui plurimas ipse res in republica tractarit. Eodem modo se res habet in medicina et in arte nautica.

29.

Theopompus quidem diserte profitetur se in historia fabulas narraturum rectius quam fecerint Herodotus, Ctesias, Hellanicus, et Indicarum rerum scriptores.

30.

Caranus iste ab Hercule undecimus, a Temeno vero et Heraclidis in Peloponnesum olim redeuntibus septimus numeratur. Generis ejus seriem, teste Diodoro, scriptorum plerique, quorum unus est Theopompus, ita describunt : Caranus, Phidonis filius, filii Aristodamida, filii Meropis, filii Theostii, filii Cissii, filii Temeni, filii Aristomachi, filii Cleodatis, filii Hylli, filii Herculis.

31.

Ante Archelaum regnat Perdiccas, annos, ut quidem Nicomedes Acanthius ait, unum et quadraginta : Theopompus vero ait quinque et triginta, Anaximenes, quadraginta : Hieronymus, octo et viginti : Marsyas vero et Philochorus, tres et viginti.

32.

Argarus ... De hoc Theopompus in primo Rerum Philippicarum dicit : « Angelaum vocant et Argeum, et Pausaniam. »

33.

Primo vero libro Philippicorum, de Philippo loquens, Theopompus ait : « Tertio die Onocarsin pervenit, Thraciæ locum quemdam, ubi magnus erat lucus, pulchre instructus cultusque, et ad mollem ibi vitam agendam, cum alias, tum præsertim æstivo tempore, gratissimus. Erat enim hic locus ex iis unus, quos præ ceteris sibi elegerat Cotys ; qui omnium Thraciæ regum, quotquot fuerant, maxime voluptatibus et vitæ deliciis deditus fuerat. Is enim regionem peragrans, ubicumque conspexisset loca arboribus umbrosa et aquis irrigua, ex his cœnacula fecerat, in quibus epula institueret : et unumquemque ex illis, quoties res ferret, adiens, sacrificia ibi diis celebrare et cum præfectis suis convivari consueverat, felix et beatus prædicatus ab omnibus, donec Minerva maledicere et improbe in eam agere conatus est. » Narrat deinde idem scriptor, cœnam parasse Cotyn, quasi occasione nuptiarum quas Minerva cum ipso esset contractura : et instructo ornatique thalamo, ebrium expectasse deam. Quum igitur mentis jam impos esset, misit quemdam e satellitibus, prospecturum an in thalamum advenisset dea : qui quum rediens nunciasset, neminem in thalamo esse, sagitta hunc confodit, rursusque mox alium, eadem de causa. Quod quum intellexisset tertius, rediens dixit, jamdudum deam illum expectare. Idem rex aliquando zelotypia adversus uxorem suam correptus, propriis manibus discidit miseram, a pudendis facto initio.

34.

Stephanus : Μόκαρσος, Θράκης χωρίον· Θεόπομπος πρῶτῳ Φιλιππικῶν.

35.

Cicero De off. II, 11 : *Itaque propter æquabilem prædæ partitionem et Bardylis Illyrius latro, de quo est apud Theopompum, magnas opes habuit.* V. Diodor. XVI, 4, Justin. VII, 6. Melius fortasse hæc referuntur ad librum secundum.

36.

Stephanus B. : Χαλχη ... λέγεται καὶ πληθυντικῶς Χάλχαι· Θεόπομπος πρῶτῳ Φιλιππικῶν, καὶ τρίτῳ· « Ἐτι συνεπολέμησεν ὁρμώμενος ἐκ Χαλκῶν τῆς Αλαριστίας. »

Cf. Justin. VII, 6, 7 : *Post hos bello in Illyrios translato multa millia hostium cædit : urbem nobilissimam Larissam capit. Hinc Thessaliam non prædæ cupiditate, sed quod exercitui suo robur Thessalorum equitum adjungere gestiebat, nil minus quam bellum metuentem improvisus expugnat.* Sic vulgata, quam explicare studuerunt viri docti. Verum quum antiquissimi codices (v. Dübneri editionem) pro *Larissam* exhibeant *Larisseam* vel *Larissæam*, ac pro *hinc* legant *hic in* vel *hinc in*; ex Theopompo restituendum puto : *urbem (nobilissimam) Larissæam capit Chalcen : Thessaliam non prædæ cupiditate, etc.*

37.

Harpocrat. : Κινίας ... ὁμολόγηται καὶ παρὰ τοῖς ἱστορικοῖς, ὅτι Κινίας εἰς τὴν τῶν προῖεμένων Φιλίππῳ τὰ Θεσσαλῶν πράγματα, καὶ μάλιστα Θεόπομπῳ ἐν πρώτῃ, ἅμα καὶ διεξερχομένῳ τὰ ἐπὶ τὸν ἄνδρα.

38.

Stephanus : Ἀλλάντη, πόλις Μακεδονίας καὶ Ἀρχα-

34.

Mocarsus, Thraciæ castellum.

36.

Chalce.... Dicitur etiam plurali Chalce. Theopompus Philippicorum primo et tertio : « Adbuc bellum una gessit profectus ex Chalcis quæ urbs erat regionis Larissææ. »

37.

Cineas. ... Cineas inter eos qui Philippo libertatem Thessaliæ prodiderunt unus fuit ; quod cum historicorum consensu receptum, tum præcipue Theopompi, qui res illius libro primo persequitur.

38.

Allante, urbs Macedoniæ et Arcadiæ. Sed Theopompus libro primo Philippicorum eam Allantium appellavit.

39.

At nunc, quod (de sua ætate loquens) Theopompus ait Philippicorum libro primo, nemo est, etiam ex his qui modicas opes possident, quin sumtuosam sibi apponi mensam curet, et coquos et magnum aliorum sibi ministrantium numerum alat, et singulis diebus majores sumtus faciat, quam olim festis diebus ad sacrificia impendebantur.

δίας· Θεόπομπος δ' ἐν πρώτῳ Φιλιππικῶν Ἀλλάντιον αὐτὴν εἶπε.

39.

Athenæus VI extr. : Νῦν δὲ, ὡς δ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ τῶν Φιλιππικῶν, οὐδεὶς ἐστὶ καὶ τῶν μετρίως εὐπορουμένων, ὅστις οὐ πολυτελεῖ μὲν τράπεζαν παρατίθεται, μαγείρους δὲ καὶ θεραπείαν ἄλλην πολλὴν κέκτηται, καὶ πλείω διαπαντὶ κατ' ἡμέραν, ἢ πρότερον ἐν ταῖς ἐορταῖς καὶ ταῖς θυσίαις ἀνῆλίσκον.

40.

Suidas : Λόγον ἔχειν ἀντὶ τοῦ φροντίζειν, Θεόπομπος Φιλ. α'. Eadem habent sine libri notitia Photius et Grammaticus Seguerianus editus a Bekkero in Anecd. Gr. p. 107.

LIBER II.

41.

Athenæus X, p. 443 A, B, C : Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ τῶν Φιλιππικῶν, « Ἰλλύριοι, φησὶ, δειπνοῦσι καθήμενοι καὶ πίνουσιν· ἄγουσι δὲ καὶ τὰς γυναῖκας εἰς τὰς συνουσίας, καὶ καλὸν αὐταῖς προπίνειν οἷς ἂν τύχῃ τῶν παρόντων. Ἐκ δὲ τῶν συμποσίων αὔται τοὺς ἄνδρας ἀπάγουσι· καὶ κακόβιοι δὲ πάντες εἰσὶ, καὶ ζώννυνται τὰς κοιλίας ζώναις πλατείαις, ὅταν πίνωσι. Καὶ τοῦτο μὲν πρῶτον μετρίως ποιοῦσιν· ἐπειδὴν δὲ σφοδρότερον πίνωσι, μᾶλλον αἰεὶ συνάγουσι τὴν ζώνην. Ἀριστοὶ δὲ, φησὶ, κέκτληται προσπελατῶν, ὥσπερ ἱππώτων, τριάκοντα μυριάδας· καθ' ἑκάστην δὲ ἡμέραν μεθούουσι καὶ ποιοῦνται συνουσίας, καὶ διάκεινται πρὸς ἐδωδὴν καὶ πόσιν ἀκρατέστερον. Διὸ καὶ Κέλτοι πολемоῦντες αὐτοῖς, καὶ εἰδότες αὐτῶν τὴν ἀκρασίαν, παρήγγειλαν ἅπασιν τοῖς στρατιώταις δεῖπνον ὡς λαμπρότατον παρασκευάσαντας κατὰ σκηνὴν, ἐμβάλλειν εἰς τὰ σιτία πόαν τινὰ φαρμακώδη, δυναμένην δι-

40.

Λόγον ἔχειν : *Rationem habere*, pro *curare*. Theopompus Philippicorum libro primo.

LIBER II.

41.

Secundo vero Philippicorum (Theopompus) hæc scribit : « Illyrii cœnant potantque sedentes. Adhibent vero in convivia etiam uxores : quibus decorum habetur, propinare cuicumque voluerint e convivis. Domumque abducunt illæ maritos e computationibus. Ceterum aspero tenuique victu utuntur omnes : quumque bibunt, cingunt ventrem latis cingulis : idque primum modice faciunt : quum vero largius bibunt, arctius identidem adstringunt cingulum. Ardiai vero, ait idem, habent clientum, quæ Helotum, triginta myriadas. Quotidie vero inebriantur, et convivia agunt, et comensationibus computationibusque intemperantius indulgent. Quare etiam Galli bellum eis facientes, quum non ignorarent illorum intemperantiam, milites jusserunt omnes carnem in tentoriis adparare quam lautissimam possent, cibisque injicere herbam

κόπτειν τὰς κοιλίας καὶ διακαθαίρειν· γενομένου δὲ τούτου, εἰ μὲν αὐτῶν καταληφθέντες ὑπὸ τῶν Κελτῶν ἀπώλοντο· οἱ δὲ καὶ εἰς τοὺς ποταμοὺς ἔρριψαν ἐκ-
τούς, ἀκράτορες τῶν γαστέρων γενομένοι.» Casaubo-
nus et Schweighæuser. legendum censent Ἀρ-
διαῖοι pro Ἀριαῖοι, Strabonis loco (VII, p. 485),
ubi Ἀρδιαῖοι inter gentes Illyricas referuntur, ad-
ducti. Idem tamen Ἀρδυαῖοι apud Polybium II,
p. 99, audiunt. Partem hujus loci idem Athenæus
VI, p. 271, exhibet: Ἐτι Θεόπομπος ἐν τῇ δευτέρᾳ
τῶν Φιλιππικῶν, Ἀρχαδίους φησὶ κεκτῆσθαι προσπε-
λατῶν ὥσπερ Εἰλωτῶν τριάκοντα μυριάδας, ubi item
cum Casaubono legendum est Ἀρδιαίους. Cete-
rum cf. Ælian. V. II. III, 15, qui sua ex eodem
Theopompo sumsisse videtur.

42.

Stephanus: Ἀκυλῖνα, πόλις Ἰλλυρικῆ· Θεόπομ-
πος.

43.

Athenæus XI, p. 476, D, E: Τοὺς δὲ Παιόνων
βασιλεῖς φησι Θεόπομπος ἐν δευτέρᾳ Φιλιππικῶν, τῶν
βοῶν τῶν παρ' αὐτοῖς γινομένων μέγαρα κέρατα
φυόντων, ὡς χωρεῖν τρεῖς καὶ τέτταρας χόας, ἐκπύ-
ματα ποιεῖν ἐξ αὐτῶν, τὰ χεῖλη περιαγυροῦντας καὶ
χρυσοῦντας. Cf. Athenæus XI, p. 468, D: Περὶ δὲ
τὴν Μολοττίδα εἰ βόες ἱστοροῦνται ὑπερφυῆ τὰ κέρατα
εἶχειν· περὶ ᾧ τῆς κατὰ σκευῆς Θεόπομπος ἱστορεῖ.

44.

Stephanus: Ἀγρίαι ἄρσενικῶς, ἔθνος Παιονίας με-
ταξὺ Λίμου καὶ Ῥοδόπης· ... λέγονται καὶ Ἀγραίῳι
τετρασυλλάβως, καὶ Ἀγρίαις, ὡς Θεόπομπος.

45.

Harpocrat.: Νέων... περὶ τῆς πρὸς Φίλιππον τοῦ-

του φίλας Θεόπομπος ἐν δευτέρᾳ Φιλιππικῶν ἱστορεῖ.
V. Demosth. Or. pro Corou. p. 324.

46.

Suidas: Φρουρήσεις ἐν Ναυπάκτῳ ... ἐνιοὶ δὲ οἱ
Φίλιππος ἐλὼν Ναύπακτον Ἀχαιῶν γνώμῃ τοὺς
φρουροὺς αὐτῆς ἀπέκτεινε πάντας· ἱστορεῖ δὲ τοῦτο
καὶ Θεόπομπος ἐν δευτέρῳ.

LIBER III.

47.

Harpocratio: Ἱεραξ ... οἱ Ἱεραξ εἷς ἦν τῶν ἐπ'
Ἀμφιπολιτῶν πεμφθέντων πρέσβειων Ἀθήναζε, βου-
λομένων αὐτῶν Ἀθηναίοις περαδοῦναι καὶ τὴν πόλιν
καὶ τὴν χώραν, εἰρχε Θεόπομπος ἐν τρίτῳ Φιλιππι-
κῶν. Cf. Demosthen. Olynth. I, p. 4, Justin.
VII, 6.

48.

Stephanus: Ζειρινία, πόλις Θράκης· Θεόπομπος
Φιλιππικῶν γ'.

Harpocrat.: Δατός, πόλις ἐστὶ Θράκης σφόδρα εὐ-
δαίμων· ἀπὸ ταύτης γοῦν ἐλέγετό τις καὶ παροιμία,
Δατός ἀγαθῶν· ... ἀπαξ δ' ἄρρενικῶς τὸν Δατὸν Θεό-
πομπος τρίτῃ Φιλιππικῶν.

Eadem Apostolius Cent. VI, 74: Δάτος ἀγαθῶν
ἐπὶ εὐδαιμονούντων· ἡ γὰρ Δάτος πόλις ἦν ἐπὶ Θρά-
κης, σφόδρα εὐδαίμων· δεδηλώκατον δὲ περὶ αὐτῆς
Θεόπομπος ἐν γ' Φιλιππικῶν καὶ Ἐφορος ἐν τετάρτῳ.

49.

Harpocrat.: Πανδοσία... περὶ τῆς ἀλώσεως τῶν ἐν
Κασσωπείᾳ πόλεων, ᾧ ἐστὶ καὶ Πανδοσία, Θεόπομ-
πος ἐν τρίτῃ ἱστορήκεν.

quamdam medicatam, quæ vim haberet incidendi alvum
et perpurgandi. Quo facto, alii ex illis deprehensi a Gallis
interfecti sunt, alii vero ipsi se in flumina projecerunt,
quum alvi dolorem ferre non possent. »

42.

Aquilina, urbs Illyrica, cujus Theopompus meminit.

43.

Pæonum reges scribit Theopompus secundo libro
Philippicorum, quum bobus, quos alit illorum regio, tam
ampla sint cornua, ut tres aut quattuor capiant congios,
pocula ex illis conficere, quorum labia argento aut auro
obducant.

Circa Molossidem inusitatae magnitudinis cornua ha-
bere boves narrantur; e quibus quo pacto pocula confi-
ciantur, Theopompus narrat.

44.

Agriæ, masculino genere, gens est Pæoniæ inter Hæ-
mum et Rhodopen. Vocantur etiam quattuor syllabis
Agraii, et Agrienses apud Theopompum.

45.

Neon. ... Neonis cum Philippo amicitiam Theopompus
in secundo Rerum Philippicarum memoriæ prodit.

46.

Naupacti excubabis. ... Quidam dicunt, Philippum,
capto Naupacto, ex Achaëorum sententia præsidarios
omnes occidisse. Historiam hanc narrat etiam Theopom-
pus libro secundo.

LIBER III.

47.

Hierax. ... Hierax e legatis unus fuit qui ab Amphipo-
litis missi Athenas, urbem agrosque in Atheniensium di-
tionem dedituri veniebant, teste Theopompo in tertio
Philippicorum.

48.

Zerinia, urbs Thraciæ, apud Theopompum libro tertio
Philippicorum.

Datus, urbs Thraciæ valde opulenta, unde proverbium
deductum: *Datus bonorum.* ... Semel autem τὸν Δατὸν
genere masculino Theopompus dicit libro tertio de Rebus
gestis Philippi, de illa urbe loquens.

49.

Pandosia. ... Expugnationis urbium Cassopiæ, quarum
una fuit Pandosia, Theopompus meminit libro tertio.

50.

Stephanus: Χαλκη ... Ἐτι συνεπολέμησεν ὁρμώ-
μενος ἐκ Χαλκῶν τῆς Λαρισαίας. Cf. fr. 36.

51.

Hesychius: Ἰππάκη· Σκυθικὸν βρώμα ἐξ ἵππου
γάλακτος· οἱ δὲ, δξύγαλα ἵππειον, ᾧ χρῶνται Σκύθαι·
πίνεται δὲ καὶ ἐσθίεται πηγνύμενον, ὡς Θεόπομπος ἐν
τρίτῳ αὐτοῦ λόγῳ. Conf. HSteph. Thes. s. v.

52.

Scholiastes Apollon. Rh. IV, v. 272: Σε-
σόγχωσις, Αἰγύπτου πάσης βασιλεὺς μετὰ Ὀρον τὸν
Ἰσιδος καὶ Ὀσίριδος παῖδα... Ἀκριβέστερον δὲ ἐστὶ
τὰ περὶ αὐτοῦ παρὰ Ἡροδότῳ (II, 104)· Θεόπομπος
δ' ἐν τρίτῳ Σέσωστριν αὐτὸν καλεῖ.

53.

Stephanus: Θάψακος, πόλις Συρίας πρὸς τῷ Εὐ-
φράτῃ. Θεόπομπος ἐν Φιλιππικῶν τρίτῳ.

LIBER IV.

54.

Athenæus XII, p. 527, A: Περὶ δὲ Θετταλῶν
λέγων ἐν τῇ τετάρτῃ φησὶν ὅτι ζῶσιν οἱ μὲν σὺν ταῖς
ὀρχηστρίσι καὶ ταῖς αὐλητρίσι διατρίβοντες, οἱ δ' ἐν
κύβοις καὶ πότοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἀκολασίαις διη-
μεροῦντες, καὶ μᾶλλον σπουδάζουσιν, ὅπως ὄψων
παντοδαπῶν τὰς τραπέζας παραθήσονται πλήρεις, ἢ
τὸν αὐτῶν βίον ὅπως παρασχέσονται κεκοσμημένον·
Φαρσάλιοι δὲ πάντων, φησὶν, ἀνθρώπων εἰσὶν ἀρ-
γότεροι καὶ πολυτελέστατοι.

50.

Chalce. ... « Adhuc bellum gessit profectus ex Chalceis
Larissææ. »

51.

Ἰππάκη, cibus Scythicus ex lacte equino; alii expli-
cant *lac equinum acidum*, quo Scythæ utuntur; bibitur
et compactum editur, ut Theopompus libro tertio.

52.

Sesonchosis, totius Ægypti rex post Horum, Isidis et
Osiridis filium... Accuratiore de eo tradit Herodotus.
Theopompus libro tertio eum appellat Sesostrin.

53.

Thapsacus, oppidum Syriæ ad Euphratem, de quo
Theopompus libro tertio Philippicorum.

LIBER IV.

54.

De Thessalis vero loquens (Theopompus) libro quarto:
« Vivunt illi, ait, cum saltatricibus et tibicinis tempus
terentes: alii totos dies talis ludendo, potando, et alia
ejusmodi petulantia traducunt, magis solliciti ut omni-
fariis obsoniis repletas mensas adponant, quam ut vitam
ostendant honeste compositam. Pharsalii vero, inquit,
omnium hominum sunt ignavissimi et in faciendo sumtu
profusissimi. »

55.

Eion. ... Theopompus libro quarto Historiarum scribit,

55.

Harpocrat.: Ἠϊὼν... Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ
φησὶν, ὡς Ἀθηναῖοι ἐκβαλόντες ἐξ Ἠϊόνος Ἀμφιπο-
λίτας κατέσχεψαν τὸ χωρίον.

56.

Idem: Ἀλόννησος, νηυσύδριον ἐν τῷ Αἰγαίῳ πελά-
γῳ... μνημονεύει δὲ τῆς ἀμφισβητήσεως τῆς περὶ
Ἀλόννησου καὶ Θεόπομπος ἐν τετάρτῳ.

LIBER V.

57.

Athenæus IV, p. 157, D, E: Θεόπομπος οὖν ἐν
πέμπτῳ Φιλιππικῶν φησι, « Τὸ γὰρ ἐσθίειν πολλὰ καὶ
κρέα φαγεῖν τοὺς μὲν λογισμοὺς ἐξαίρει καὶ τὰς ψυ-
χὰς ποιεῖται βραδυτέρας, ὀργῆς δὲ καὶ σκληρότητας
καὶ πολλῆς σκαιότητος ἐμπίπλησι. »

Theopompi verba affert etiam Eustathius ad
Hom. p. 1724, non addito tamen libri numero.

58.

Stephanus: Ἀμφαναί, πόλις Δωρικὴ... Θεόπομπος
Ἀμφαναίαν αὐτὴν καλεῖ ἐν πέμπτῳ Φιλιππικῶν.

59.

Idem: Μάκχαρι, γῶρα ὑπὲρ Φάρσαλον· Θεό-
πομπος πέμπτῳ Φιλιππικῶν.

60.

Idem: Ὀλυκα, πόλις Μακεδονίας· Θεόπομπος
πέμπτῳ Φιλιππικῶν.

61.

Harpocrat.: Παγασαί... ἐπίνειόν εἰσι Φεραιῶν αἱ
Παγασαί, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ πέμπτῃ τῶν Φιλιπ-
πικῶν δηλοῖ.

Athenienses, pulsus ex Eione Amphipolitis, oppidum
illud solo adacquasse.

56.

Halonnesus, parva est insula in Ægæo mari. Controver-
siæ de Halonneso meminit etiam Theopompus libro
quarto.

LIBER V.

57.

Theopompus in Philippicorum quinto libro ait
« Multum cibum capere, ac præsertim carne multa vesci-
rationis judicium eripit, et animos tardiores facit, eosque
inacundia et duritia et multa vecordia implet. »

58.

Amphanæ, urbs Dorica. ... Theopompus eam in libro
quinto Philippicorum Amphanæam appellat.

59.

Maccaræ, regio super Pharsalum, de qua Theopompus
libro quinto Philippicorum.

60.

Olyca, urbs Macedoniae, de qua Theopompus libro
quinto Philippicorum.

61.

Pagasa, navale Pheræorum, ut docet Theopompus in
quinto Philippicorum.

LIBER VI.

62.

Harpocrat.: Πύγελα... πόλις ἐστὶ ἐν τῇ Ἰωνίᾳ τὰ Πύγελα, ἣν Θεόπομπός φησιν ἐν ἑκτῇ λαθεῖν τοῦνομα, ἐπειδὴ τῶν μετ' Ἀγαμέμνονός τινες διὰ νόσον περὶ τὰς πυγὰς ἐνταῦθα κατέμειναν.

Theopompum ob oculos habuisse videtur Strabo XIV, p. 947. Aliam nominis explicationem habent Pompon. Mela I, 17, et Plin. Hist. Nat. V, 29.

63.

Stephanus: Εὐα, πόλις Ἀρκαδίας Θεόπομπος ἑκτῷ.

64.

Idem: Εὐαίμων, πόλις Ὀρχομενίων Θεόπομπος ἐν ἑκτῷ.

LIBER VIII.

65.

Athenæus XII, p. 526, D, E, F: Καὶ τῶν παρωκεανιτῶν δὲ τινὰς φησι Θεόπομπος ἐν ὁγδόῃ Φιλίππειων ἄβροδιαίτους γενέσθαι. Περὶ δὲ Βυζαντιῶν καὶ Χαλκηδονίων δ' αὐτός φησι Θεόπομπος τάδε· « Ἦσαν δὲ οἱ Βυζάντιοι καὶ διὰ τὸ δημοκρατεῖσθαι πολὺν ἤδη χρόνον καὶ τὴν πόλιν ἐπ' ἐμπορίου κειμένην ἔχειν καὶ τὸν δῆμον ἅπαντα περὶ τὴν ἀγορὰν καὶ τὸν λιμένα διατρίβειν, ἀκόλαστοι καὶ συνουσιάζειν καὶ πίνειν εἰθισμένοι ἐπὶ τῶν καπηλείων. Καλχηδόνιοι δὲ πρὶν μὲν μετασχεῖν αὐτοῖς τῆς πολιτείας, ἅπαντες ἐν ἐπιτηδεύμασι καὶ βίῳ βελτίονι διετέλουν ὄντες· ἐπεὶ δὲ τῆς δημοκρατίας τῶν Βυζαντιῶν ἐγεύσαντο, διεφθάρησαν εἰς τρυφήν, καὶ τὸν καθ' ἡμέραν βίον ἐκ σωφρονεστάτων καὶ μετριωτάτων φιλοπότοι καὶ πολυτελεῖς γενομένοι. »

LIBER VI.

62.

Pygela ... urbs Ioniæ, inde nomen sortita, teste Theopompo libro sexto, quod ibi quidam Agamemnonis socii propter morbum nates infestantem sublitere.

63.

Eua, urbs Arcadiæ, cujus meminit Theopompus libro sexto.

64.

Euæmon, urbs Orchomeniorum, de qua Theopompus libro sexto.

LIBER VIII.

65.

Etiæm Oceani accolarum nonnullos molli vitæ generi deditos fuisse, scribit Theopompus libro octavo Philippicorum. De Byzantiis vero et Chalcedoniis hæc scribit idem Theopompus: « Erant autem Byzantii, cum ob popularem statum, qui per longum jam tempus in illorum civitate abtinerat, tum quod situs urbis ad mercaturam esset opportunus, quodque universus populus in foro et in porte constanter versaretur, libidinosi et ad comessandum computandumque in cauponis adsueti. Chalcedonii vero,

66.

Diogenes Laert. I, 11, 2, p. 86 ed. Hübner.: Τεῦτον (τὸν Φερεκύδην) φησὶ Θεόπομπος πρῶτον περὶ φύσεως καὶ θεῶν Ἑλλήσι γράψαι. Πολλὰ δὲ καὶ θαυμασία λέγεται περὶ αὐτοῦ. Καὶ γὰρ παρὰ τὸν αἰγιαλὸν τῆς Σάμου περιπατοῦντα καὶ ναῦν οὐριοδρομοῦσαν ἰδόντα, εἰπεῖν ὡς μετ' οὐ πολὺ καταδύσεται· καὶ ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ καταδύναι. Καὶ ἀνιμνηθέντος ἐκ φρέατος ὕδατος πίνοντα προειπεῖν ὡς εἰς τρίτην ἡμέραν ἔσοιτο σεισμός· καὶ γενέσθαι. Ἀνιόντα τε εἰς Ὀλυμπίαν ἐς Μεσσήνην, τῷ ξένῳ Περιλάῳ συμβουλεῦσαι μετοικῆσαι μετὰ τῶν οἰκείων, καὶ τὸν μὴ πεισθῆναι· Μεσσήνην δὲ ἐαλωκέναι. Καὶ Λακεδαιμονίοις εἰπεῖν, μήτε χρυσὸν τιμᾶν μήτε ἄργυρον, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν τοῖς Θαυμασίοις· προστάξαι δὲ αὐτῷ ὄναρ τοῦτο τὸν Ἡρακλέα· ὃν καὶ τῆς αὐτῆς νυκτός τοις βασιλεῦσι κελεῦσαι Φερεκύδῃ πείθεσθαι.

Eadem fere habet Apollon. Dyscolus Histor. commentit. c. 5. Porphyrius autem in Euseb. Præpar. evang. X, 3, p. 464, dicit hæc a Theopompo mala fraude ad Pherecydem relata esse, quo furtum celaret in Androne Ephesio commissum, quare etiam locorum nomina mutavisset. Nam ex narratione Andronis Pythagoram, non Pherecydem; submersionem navis non Sami, sed Megaræ in Sicilia; terræ motum non in Syro (hanc insulam nominat Apollonius l. l.), sed Metaponti; expugnationem non Messenes, sed Sybaris prædixisse.

67.

Clemens Alexandr. Strom. I, p. 352 Potter.: Πυθαγόρας μὲν οὖν Μνησάρχου, Σάμιος, ὡς φησιν

priusquam illorum reipublicæ fuissent participes, universi constanter melioribus institutis et honestiore vita usierant: postquam vero popularem Byzantium statum gustarunt, in luxuriam corrupti sunt, in quotidiana etiam vita ex moderatissimis et temperantissimis bibaces facti et sumptuosi. »

66.

Pherecydem Theopompus asserit Græcis primum omnium de natura et de diis scripsisse. Plurima de illo et stupenda memorantur. Deambulanti enim apud litus Sami, quum intuitus fuisset navem plenis velis currentem, prædixisse, post paullum eam undis mersum iri atque ut dixerat, se inspectante contigisse. Haustam rursus aquam ex puteo quum biberet, post diem tertium terræ motum futurum prædixisse: atque ita factum esse. Quum Olympiam proficiscens Messenam venisset, Perilao hospiti suasisse eum, ut cum tota familia emigraret: neglexisse illum; Messenamque paullo post captam ab hostibus fuisse. Lacedæmoniis solitum eum dicere, neque aurum neque argentum honorandum, ut Theopompus in Mirabilibus scribit. Præcepisse hoc sibi in somnis Herculem: quem eadem quoque nocte regibus, Pherecydi ut obtemperarent, jussisse.

67.

Pythagoras autem, Mnesarchi filius, Samius quidem

Ἱππόβοτος· ὡς δ' Ἀριστοξένος ἐν τῷ Πυθαγόρου βίῳ καὶ Ἀρίσταρχος καὶ Θεόπομπος, Τυρρηνὸς ἦν.

68.

Athenæus V, p. 213, F: Καὶ μετ' οὐ πολλὰς ἡμέρας τύραννον αὐτὸν ἀναδείξας ὁ φιλόσοφος (Athenio peripateticus) καὶ τὸ τῶν Πυθαγορικῶν ἀναδείξας δόγμα περὶ τῆς ἐπιβουλῆς καὶ τί ἐβούλετο αὐτοῖς ἡ φιλοσοφία, ἣν ὁ καλὸς Πυθαγόρας εἰσηγήσατο, καθάπερ ἱστορήσει Θεόπομπος ἐν ὀγδόῃ Φιλιππικῶν καὶ Ἑρμιππος ὁ Καλλιμάχειος· εὐθέως καὶ οὗτος τοὺς μὲν εὖ φρονούντας τῶν πολιτῶν — παρὰ τὰ Ἀριστοτέλους καὶ Θεοφράστου δόγματα· ὡς ἀληθῆ εἶναι τὴν παροιμίαν τὴν λέγουσαν, μὴ παιδὶ μάχαιραν — ἐκποδῶν εὐθὺς ἐποιήσατο, φύλακας δ' ἐπὶ τὰς πύλας κατέστησεν, ὡς νύκτωρ πολλοὺς τῶν Ἀθηναίων εὐλαβουμένους τὸ μέλλον διὰ τῶν τειχῶν αὐτοὺς καθιμάσαντας φεύγειν.

Quum talem contra Pythagoreorum philosophiam Theopompus animum prodat, dubitaveris num recte Heerenius (Novi Comm. Soc. Gæting. XV, p. 228) ea, quæ in ejus laudem a Justino XX, 4 proferuntur, a Theopompo mutuata esse dicat. Contra vero similiter statuit Wichersius Theopompum fuisse inter eos, qui teste Diogene Laertio (VIII, p. 223) tradidissent Crotoniatis nonnullos domum Milonis, in qua erat Pythagoras, incendisse, metuentes ne tyrannide opprimerentur.

69.

Apollonius Dysc. Hist. Comm. c. 1: Βώλου Ἐπιμενίδης ὁ Κρής λέγεται ὑπὸ τοῦ πατρὸς καὶ τῶν ἀδελφῶν τοῦ πατρὸς ἀποσταλεῖς εἰς ἀγρὸν, πρόβατον ἀγαγεῖν εἰς τὴν πόλιν, καταλαβούσης αὐτὸν νυκτὸς, παραλλάξει τῆς τρίβου· καὶ κατακοιμηθῆναι ἔτη ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα· καθάπερ ἄλλοι τε πολλοὶ εἰρήκασιν, ἔτι καὶ Θεόπομπος ἐν ταῖς Ἱστορίαις, ἐπιτρέχων τὰ κατὰ τόπους θαυμάσια. Ἐπειτα συμβῆναι ἐν τῷ με-

ταξῷ χρόνῳ, τοὺς μὲν οἰκείους τοῦ Ἐπιμενίδου ἀποθανεῖν· αὐτὸν δὲ ἐγερθέντα ἐκ τοῦ ὕπνου, ζητεῖν ἐξ' ὁ ἀπεστάλη πρόβατον· μὴ εὐρόντα δὲ, πορεύεσθ' εἰς τὸν ἀγρὸν· ὑπελάμβανε δὲ ἐγρηγῆθαι τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ, ὥστε ἐδόξεν κοιμηθῆναι· καὶ καταλαβὼν τὸν ἀγρὸν πεπραμένον, καὶ τὴν σκευὴν ἡλλαγμένην, ἀπαίρειν εἰς τὴν πόλιν· καὶ εἰσελθὼν εἰς τὴν οἰκίαν ἐκεῖθεν πάντα ἔγνων· ἐν οἷς καὶ τὰ περὶ τοῦ χρόνου, καθ' ὃν ἀρτὴ ἐγένετο· λέγουσι δὲ οἱ Κρήτες, ὡς φησι Θεόπομπος, ἔτη βιώσαντα αὐτὸν ἑκατὸν πεντήκοντα ἀποθανεῖν· λέγεται δὲ περὶ τοῦ ἀνδρὸς τούτου καὶ ἄλλα οὐκ ὀλίγα παράδοξα.

Eadem fere tradit Diog. Laert. in Epimenide init., dissentit autem ab Apollonio in nomine patris. Dicit enim: Ἐπιμενίδης, καθά φησι Θεόπομπος καὶ ἄλλοι συγχοί, πατρὸς μὲν ἦν Φαιστίου, ὃν δὲ Δωσιάδου, οἱ δὲ Ἀγησάρχου. Sed quum plures de Epimenide scriptores ante oculos habuerit, Theopompum cum alio quodam auctore confuisse videtur. De somni tempore cum Apollonio præter Laertium facit Plinius VII, 52. Itaque in Valerio Max. VII, 13, in Append. Vat. Cent. III, 97, ubi sic: Ἐβίω δὲ οὗτος, ὡς φησιν ὁ Θεόπομπος, ἔτη ἑκατὸν πεντήκοντα καὶ ἑπτὰ, ἅπερ ἑπτὰ ἐκατέδωκεν, Meursius restituit ἅπερ ἑπτὰ καὶ πεντήκοντα. Minus probanda est Wichersii sententia, qui, quum Diogenes Epimenidem ex Cretensium sententia obiisse dicat ætatis anno ducentesimo nonagesimo nono, in Apollonio scribendum putat: λέγουσι μὲν οἱ Κρήτες ἔτη βιώσαντα αὐτὸν ἑνὸς δέοντος [debebat δέοντα] τριακόσια ἀποθανεῖν, ὡς δὲ φησι Θεόπομπος, ἐβίω ἑκατὸν πεντήκοντα καὶ ἑπτὰ. Postrema quidem, καὶ ἑπτὰ, apud Apollonium facile poterant intercidere. In reliquis vero nil mutaverim, quum eadem habeat Plin. VII, 52, atque Laertius non ex solo Theopompo hauserit, nec omnino de hac re inter vet. script. conveniat.

erat, ut dicit Hippobotus: ut autem dicit Aristoxenus in Vita Pythagoræ, et Aristarchus et Theopompus, erat Tuscus.

68.

Diebus haud multis post tyrannidem occupans philosophus (Athenio Peripateticus), ac Pythagoreorum decretum de insidiis quam vim habeat ostendens, et quorsum tetenderit illis philosophia ea, quam præclarus introduxerat Pythagoras, quemadmodum Theopompus docuit octavo libro Rerum Philippicarum, et Hermippus Callimachi discipulus; continuo hic quoque, quicumque bene animati erant ex civibus — contra Aristotelis et Theophrasti præcepta; ut veritatem agnoscas proverbii, *Ne gladium puero!* — recta e medio sustulit, custodes vero ad portas locavit. Quo factum, ut Atheniensium multi imminens inेतuentes periculum, noctu per muros loris se demittentes profugerent.

69.

Epimenidem, Boli filium, Cretensem, tradunt a patre et a fratribus patris in agrum missum, ut ovem in urbem ageret, superveniente nocte a via devertisse et dormisse quinquaginta septem annos, ut abhi multi dixerunt et Theopompus in Historiis, ubi singulorum locorum mirabilia persequitur. Deinde, hoc temporis intervallo, accidisse ut omnes ejus propinqui morerentur; ipsum vero somno expergefatum, quæsisisse ad quamnam ovem querendam missus esset: qua non inventa, in agrum reversum esse. Opinabatur enim, se eodem die expergefatum esse, quo somno captus esse sibi visus est. Atque quum agrum reperisset venditum et instrumenta mutata, in urbem se contulit: domum autem ingressus totam rem hic cognovit et tempus quoque, quo absens fuerat. Auctore Theopompo Cretenses tradunt, eum, centum quinquaginta (septem) annis peractis, mortuum esse. Narrantur de hoc viro etiam alia non minus mirabilia.

70.

Diogenes Laert. lib. I, 10, 11, de Epimenide: Θεόπομπος δ' ἐν τοῖς Θουμασίοις, κατασκευάζοντος αὐτοῦ (Ἐπιμενίδου) τὸ τῶν Νυμφῶν ἱερὸν, βαγγῆναι φωνὴν ἐξ οὐρανοῦ· « Ἐπιμενίδη, μὴ Νυμφῶν, ἀλλὰ Διός· » Κρησί τε προειπεῖν τὴν Λακεδαιμονίων ἦτταν ὑπὸ Ἀρκάδων, καθάπερ προεῖρηται· καὶ δὴ καὶ ἐλήφθησαν πρὸς Ὀρχομενῶ. Γηράσαι τε ἐν τοσαύταις ἡμέραις αὐτὸν ὅσαπερ ἔτη κατεχοιμάθη· καὶ γὰρ τοῦτο φησι Θεόπομπος.

71.

Diogenes Laert. Proœm. p. 2 : Ἀριστοτέλης δ' ἐν πρώτῳ περὶ φιλοσοφίας καὶ πρεσβυτέρους εἶναι (Magos) τῶν Αἰγυπτίων, καὶ δύο κατ' αὐτοὺς εἶναι ἀρχάς, ἀγαθὸν δαίμονα, καὶ κακὸν δαίμονα· καὶ τῷ μὲν ὄνομα εἶναι Ζεὺς καὶ Ὀρομάσδεης, τῷ δὲ Ἄδης καὶ Ἀρειμάνιος. Φησὶ δὲ τοῦτο καὶ Ἑρμιππος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ Μάγων, καὶ Εὐδόξος ἐν τῇ Περιόδῳ, καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ ὁγδόῃ τῶν Φιλιππικῶν· ὅς καὶ ἀναβιώσασθαι κατὰ τοὺς Μάγους φησὶ τοὺς ἀνθρώπους, καὶ ἔσσεσθαι ἀθανάτους, καὶ τὰ ὄντα ταῖς αὐτῶν ἐπιλήσεις διαμεινῖν.

De hac re citat Theopompum etiam Æneas Gazæus Dial. de animi immort. p. 77 : Ὁ δὲ Ζωροάστρης προλέγει, ὡς ἔσται ποτὲ χρόνος, ἐν ᾧ πάντων νεκρῶν ἀνάστασις ἔσται· οἷδεν δὲ Θεόπομπος.

72.

Plutarch. De Is. et Os. p. 370 : Θεόπομπος δὲ φησι κατὰ τοὺς μάγους ἀνὰ μέρος τρισχίλια ἔτη τὸν μὲν κρατεῖν, τὸν δὲ κρατεῖσθαι τῶν θεῶν, ἀλλὰ δὲ τρισχίλια μάχεσθαι καὶ πολεμεῖν, καὶ ἀναλύειν τὰ τοῦ ἐτέρου τὸν ἕτερον· τέλος δὲ ἀπολείπεσθαι τὸν Ἄδην, καὶ τοὺς μὲν ἀνθρώπους εὐδαίμονας ἔσσεσθαι, μήτε τροφῆς ὀρεομένους, μήτε σκιᾶν ποιοῦντας· τὸν δὲ ταῦτα μη-

χανησάμενον θεὸν, ἡρεμεῖν καὶ ἀναπαύεσθαι χρόνον, καθὼς μὲν οὐ πολὺν τῷ θεῷ, ὥσπερ ἀνθρώπῳ κοιμωμένῳ μέτριον.

73.

Photius Lex.: Ζωιπύρου τάλαντα ... τοῦτόν φησι Θεόπομπος ἐν τῇ ὁγδόῃ τῶν περὶ Φιλίππον, Πέρσην ὄντα ὑπὸ φιλοτιμίας χαριζόμενον βασιλεῖ μαστιγώσαντα ἑαυτὸν, καὶ τῆς βίβης καὶ τῶν ὤτων ἀποστερήσαντα, εἰσελθεῖν εἰς Βαβυλῶνα, καὶ πιστευθέντα διὰ τυττὴν τὴν κακουρίαν καταλαβεῖν τὴν πόλιν· ἐκ μεταρροᾶς οὖν εἶπε τάλαντα καὶ ζυγὰ, οἷονεῖ ἔργα καὶ πράξεις.

Cf. Herodot. III, 154; Justin. I, 10. Etiam illa quæ laudatum Herodoti locum præcedunt, de prodigioso partu mulæ, quo facto Zopyrus Babylonis expugnationem prædixit, a Theopompo h. l. narrata esse apte suspicatur Wichers.

74.

Athenæus II, p. 45, C : Ἡλιόδωρος δὲ φησι τὸν Ἐπιφανῆ Ἀντίοχον ... τὴν κρήνην τὴν ἐν Ἀντιοχείᾳ κεράσαι οἶνῳ· καθάπερ καὶ τὸν Φρύγα Μίδαν φησὶ Θεόπομπος, ὅτι ἐλείν τὸν Σειληνὸν ὑπὸ μέθης ἤθελῃσεν.

75.

Servius ad Virgil. Ecl. VI, v. 13 : Sane hoc de Sileno non dicitur fictum a Virgilio, sed a Theopompo translatum. Is enim apprehensum Silenum a Mulæ regis pastoribus dicit, crapula madentem, et ex ea soporatum : illos dolo aggressos dormientem vinxisse, postea vinculis sponte labentibus liberatum, de rebus naturalibus et antiquis Midæ interroganti respondisse.

76.

Ælianus V. H. III, 18 : Περιηγείται τινα Θεόπομπος συνουσίαν Μίδου τοῦ Φρυγὸς καὶ Σειληνοῦ.

70.

Theopompus autem in Mirabilibus refert, quum Nympharum templum exædificaret, vocem e cælo lapsam : « Epimenides, non Nymphis, sed Jovi dedicato. » Creten-sibus item eum prædixisse Lacedæmonios devictum iri ab Arcadibus, sicut jam commemoravimus; atque sane devicti sunt ad Orchomenum. Senuisse illum intra tot dies quot obdormisset annos, non desunt qui asseverant : hoc enim Theopompus ait.

71.

Ægyptiis vero antiquiores esse Magos Aristoteles auctor est in primo de Philosophia libro, duoque secundum illos esse principia, bonum dæmonem et malum : alterum ex his Jovem et Oromasden, alterum Plutonium et Arimanium dici. Quod Hermippus quoque in primo de Magis ait atque Eudoxus in Periodo et Theopompus octavo Philippicorum libro. Qui et revicturos homines ex Magorum sententia dicit, immortalesque futuros, et universa illorum precationibus constituta.

72.

Theopompus ait de sententia Magorum vicibus ter mille annorum alterum deorum superare, alterum suc-

cumbere : et per alia tria annorum millia bellum eos inter se gerere, pugnare, et alterum alterius opera demoliri : tandem Plutonium delicere ; et tunc homines fore beatos, neque alimento utentes, neque umbram edentes : deum porro ista qui machinetur, quiescere ad aliquod tempus, quod quidem non longum sit deo, sed rectum et mediocre tamquam hominis dormientis.

73.

Zopyri talenta. Theopompus tradit, Zopyrum, qui Persa erat, ambitione regi gratificantem Babylonem ingressum esse, postquam se flagellasset et naso auribusque privasset; atque quum misero hoc statu fidem incolis fecisset, urbem cepisse. Metaphorice igitur dixit talenta et juga tamquam opera et res gestas.

74.

Heliodorus auctor est Antiochum Epiphanem Antiochiæ fontem vino miscuisse : quemadmodum et Phrygium Midam fecisse Theopompus scribit, quum vellet Silenum per ebrietatem capere.

76.

Narrat Theopompus, colloquium quoddam inter Midam Phrygem et Silenum intercessisse. Hic Silenus erat Nym-

Νύμφης δὲ παῖς ὁ Σειληνὸς οὗτος, θεοῦ μὲν ἀφανε-
στερος τὴν φύσιν, ἀνθρώπου δὲ κρείττων καὶ θανάτου
ἦν. Πολλὰ μὲν οὖν καὶ ἄλλα ἀλλήλοις διελέχθησαν,
καὶ ὑπὲρ τούτων ὁ Σειληνὸς ἔλεγε πρὸς τὸν Μίδαν·
τὴν μὲν Εὐρώπην, καὶ τὴν Ἀσίαν, καὶ τὴν Λιβύην
νήσους εἶναι, ἃς περιβρεῖν κύκλῳ τὸν Ὠκεανόν.
Ἱππειρον δὲ μόνην εἶναι ἐκείνην τὴν ἔξω τούτου τοῦ
κόσμου. Καὶ τὸ μὲν μέγεθος αὐτῆς ἄπειρον διηγείτο·
τρέφειν δὲ τὰ ἄλλα ζῷα μεγάλα, καὶ τοὺς ἀνθρώπους
δὲ τῶν ἐνταῦθα διπλασίονας τὸ μέγεθος· καὶ χρόνον
ζῆν αὐτοὺς, οὐχ ὅσον ἡμεῖς, ἀλλὰ καὶ ἐκείνων διπλοῦν·
καὶ πολλὰς μὲν εἶναι καὶ μεγάλας πόλεις, καὶ βίον
ἰδιότητος, καὶ νόμους αὐτοῖς τετάχθαι ἐναντίως κει-
μένους τοῖς παρ' ἡμῖν νομιζομένοις. Δύο δὲ εἶναι
πόλεις ἔλεγε μεγέθει μεγίστας, οὐδὲν δὲ ἀλλήλαις
ἐοικέναι· καὶ τὴν μὲν ὀνομάζεσθαι Μάχικον, τὴν δὲ
Εὐσεβῆ. Τοὺς μὲν οὖν Εὐσεβεῖς ἐν εἰρήνῃ τε διάγειν
καὶ πλούτῳ βαθεῖ, καὶ λαμβάνειν τοὺς καρποὺς ἐκ τῆς
γῆς χωρὶς ἀρότρων καὶ βοῶν· γεωργεῖν δὲ καὶ σπεῖρειν
οὐδὲν αὐτοῖς ἔργον εἶναι. Καὶ διατελοῦσιν ὕψις
καὶ ἄνοσοι, καὶ καταστρέφουσι τὸν ἑαυτῶν βίον γε-
λῶντες εὖ μάλα καὶ ἡρόμενοι. Οὕτω δὲ ἀναμφιλόγως
εἰσὶ δίκαιοι, ὥς μήτε τοὺς θεοὺς πολλάκις ἀπαξιοῦν
ἐπιροῖται αὐτοῖς. Οἱ δὲ τῆς Μάχικου πόλεως, μαχι-
μώτατοί τε εἰσι καὶ αὐτοὶ, καὶ γίνονται μεθ' ὀπλῶν,
καὶ αἰεὶ πολεμοῦσι, καὶ καταστρέφονται τοὺς ἑαυτῶν
καὶ παμπόλλων ἔθνων μία πόλις κρατεῖ αὕτη. Εἰσὶ δὲ
οἱ οἰκήτορες οὐκ ἐλάττους διακοσίῳ μυριάδων. Ἀπο-
θνήσκουσι δὲ τὸν μὲν ἄλλον χρόνον νοστήσαντες, σπά-
νιον δὲ τοῦτο, ἐπεὶ τά γε πολλὰ ἐν τοῖς πολέμοις, ἢ

λίθοις, ἢ ξύλοις παιόμενοι· ἄτρωτοι γὰρ εἰσι σιδήρῳ·
Χρυσοῦ δὲ ἔχουσι καὶ ἀργύρου ἀφθονίαν, ὥς ἐπιμ-
τερον εἶναι παρ' αὐτοῖς τὸν χρυσὸν τοῦ παρ' ἡμῖν σι-
δήρου. Ἐπιχειρῆσαι δὲ ποτε καὶ διαβῆναι τούτους·
τάσδε τὰς ἡμεδαπὰς νήσους ἔλεγε, καὶ διαπλεύσαντα·
γε τὸν Ὠκεανὸν μυριάσι χιλίαις τῶν ἀνθρώπων, ὥς
ὑπερβορέων ἀφικέσθαι· καὶ πυθομένους τῶν παρ'
ἡμῖν τούτους εἶναι τοὺς εὐδαιμονεστάτους, καταρ-
νῆσαι ὥς φαύλους καὶ ταπεινῶς πράττοντας, καὶ δι'
ταῦτα ἀτιμάσαι προελθεῖν περαιτέρω. Τὸ δὲ ἐπιθυ-
μασιώτερον προσετίθει· Μέροπας τινὰς οὕτω κατε-
μένους ἀνθρώπους οἰκεῖν παρ' αὐτοῖς ἐρητὰς πό-
λεις καὶ μεγάλας· ἐπ' ἐσχάτῳ δὲ τῆς γῆρας τὴν
τόπον εἶναι καὶ ὀνομάζεσθαι Ἄνοστον, εὐκρίναι δὲ
χάσματι, κατελῆφθαι δὲ οὔτε ὑπὸ σκότους, οὔτε ὑπὸ
φωτὸς, ἀέρα δὲ ἐπικεῖσθαι ἐρυθρήματι μεμινγμένῳ
λερῷ· δύο δὲ ποταμοὺς περὶ τοῦτον τὸν τόπον ἰσχυ-
ρῶς καὶ τὸν μὲν Ἰδονῆς καλεῖσθαι, τὸν δὲ Λύπης· καὶ
παρ' ἑκάτερον τούτων ἐσθιέναι δένδρα τὸ μέγεθος
πλατάνου μεγάλης· φέρειν δὲ καρποὺς τὰ μὲν παρὰ τὴν
τῆς Λύπης ποταμὸν, τοιαύτην ἔχοντας τὴν φύσιν· ἐν
τῇ αὐτῇ ἀπογεύσεται, τοσοῦτον ἐκβάλλει ἑκάστην.
ὥστε κατατρίχεσθαι, πάντα τὸν ἑαυτοῦ βίον τὸν ἑαυτοῦ
θρηνοῦντα, καὶ οὕτω τελευτᾶν. Τὰ δὲ ἑτέρα τὰ παρὰ
τῆς Λύπης ποταμῶ, ἀντίπαλον ἔχοντα
καρπὸν. Ὅς γὰρ ἂν γεύσεται τούτων, τῶν μὲν
ἄλλων τῶν πρότερον ἐπιθυμιῶν παύεται· ἀλλὰ καὶ ἐκ
του ἥρα, καὶ αὐτοῦ λαμβάνει λήθην, καὶ γίνεται κατὰ
βραχὺ νεώτερος, καὶ τὰς ἤδη διελθούσας ἀναλαμβάνει
ὀπίσω. Τὸ μὲν γὰρ γῆρας ἀπορρίψας, ἐπὶ τὴν ἀκτὴν

phae filius, et deo quidem inferior natura, at homine et
morte superior. Multa vero alia sunt inter se colloquuti,
tum hac Silenus aliquando Midæ retulit: Europam,
Asiam et Libyam insulas esse, quas undique Oceanus cir-
cumflueret. Continentem vero unicam esse illam, quæ ex-
tra hunc mundum existeret. Et magnitudinem ipsius im-
mensam esse narrabat: alere autem et reliqua animalia
grandia, et homines duplo majores iis, qui hanc habita-
rent: et vivere eos non tantum temporis, quantum nos,
sed etiam illud duplum. Et multas quidem esse magnas-
que civitates, ac vitæ peculiare rationes, et leges apud
eos plane nostris contrarias esse constitutas. Duas vero
urbes esse magnitudine maximas dixit, nihil vero sibi in-
vicem similes: et alteram quidem nominari Bellicosam,
alteram Piam. Pios igitur in pace vitam agere et amplis-
simis divitiis, fructumque ex terra capere, sine ara ris et
ludibus, neque solere eos agrum colere, neque serere. Et
semper sunt, aiebat ille, etiam a morbis immunes, ac vi-
tam cum morte commutant ridentes prorsus ac latantes.
Adeo vero sine controversia iusti sunt, ut neque dii dedi-
gnentur sæpe ad eos accedere. Qui vero Bellicosam ur-
bem incolunt, bellicosissimi ipsi sunt, et nascuntur
cum armis, ac bella semper gerunt, finitimosque in suam
potestatem redigunt, atque in plurimas gentes hac una
civitas imperium tenet. Incolæ vero ejus non sunt pau-
ciores ducentis myriadibus. Moriuntur autem alias qui-
dem ægrotantes, sed tamen raro id accidit, siquidem in

bellis plerumque moriuntur, lapidibus aut fustibus per-
cussi: nam ferro vulnerari nequeunt. Auri argentique
maximam possident copiam, ita ut minoris apud ipsos
æstimetur aurum, quam apud nos ferrum. Eos vero dice-
bat quondam etiam in hasce nostras insulas transire co-
natos, et trajecto Oceano cum mille myriadibus hominum
ad Hyperboreos pervenisse: quumque audivissent
populos inter nostrales esse beatissimos, contempsit
eos tanquam viles, humilique fortuna agentes: et idcirco
indignum duxisse progredi ulterius. Quod vero etiam
mirabilius, adjecit: Meropes, homines quosdam ita vocatos,
habitere apud eos dixit multas magnasque urbes: in ex-
tremo autem regionis illorum locum esse et nominari
Anostum (*Irremcabilem*), similem voragini, neque vero
tenebris illum, neque lumine circumdari, sed ærem
incumbere obscuro rubore mixtum. Circa eum vero
cui duos labi fluxios, et quidem alterum *Voluptatis* vo-
cari, alterum *Tristitiæ*: et ad utrumque arbores sitas esse
magnitudine platani magnæ: quæ autem ad flumen Tri-
stitiæ sunt, ferre fructus, tali indole præditos: si quis
gustet, tantum emittit lacrimarum, ut contabescat ejus
per universum vitæ suæ reliquum tempus, et sic mori-
tur. Alteras vero, fluvio Voluptatis adsitas, contrarium
ferre fructum: qui enim hunc gustat, ab reliquis prorsus
cupiditatibus absistit: sed et si quid amavit, ejus quoque
oblivionem capit, paulatimque fit junior, ac superiores
ætates, et jam transactas, recipit rursus. Abiecta enim

ὑποστρέφει, εἴτα ἐπὶ τὴν τῶν μεираκίων ἡλικίαν ἀναχωρεῖ, εἴτα παῖς γίνεται, εἴτα βρέφος, καὶ ἐπὶ τούτοις ἐξαναλώθη.

Colloquium illud inter alios retulerunt Dionys. Halic. Vett. Scriptt. Cens. p. 70 et Epist. ad Cn. Pomp. p. 131. A Theone Sophista Prog. c. 2 init. inter alia elegantis fabularum narrationis exempla nominatur etiam παρὰ Θεοπόμπου ἐν τῇ ὁγδόῃ τῶν Φιλιππικῶν ἢ τοῦ Σειληνοῦ.

77.

Clemens Alexandr. Strom. VI, p. 749: Θεόπομπος γράφει «Εἰ μὲν γὰρ ἦν, τὸν κίνδυνον τὸν παρόντα διαφυγόντας, ἀδεῶς διάγειν τὸν ἐπίλοιπον χρόνον, οὐκ ἂν ἦν θαυμαστὸν φιλοψυχεῖν· νῦν δὲ τοσαῦται κῆρες τῷ βίῳ παραπεφύχασιν, ὥστε τὸν ἐν ταῖς μάχαις θάνοντον αἰρετώτερον εἶναι δοκεῖν.»

Hæc cum antecedentibus cohærere innuit Cic. Tusc. Quæst. I, 48: *Affertur etiam de Sileno fabella quædam; qui quum a Mida captus esset, hoc ei muneris pro sua missione dedisse scribitur: docuisse regem, non nasci homini longe optimum esse; proximum autem, quam primum mori.*

78.

Ammianus Marc. XXII, 9, quum notasset nonnullos urbem Pessinuntem dictam putasse ἀπὸ τοῦ πεσεῖν; alios Ilum Trois filium, Dardaniæ regem, ei nomen dedisse, addit: *Theopompus non Ilum id egisse, sed Midam affirmat, Phrygiæ quondam potentissimum regem.* Cf. Diodor. III, 59.

79.

Apollon. Dysc. c. 10: Θεόπομπος δ' ἐν τοῖς Θαυμασίαις, ἐν τῷ ἀγῶνι τῶν Ὀλυμπίων πολλῶν ἐπιπολαζόντων ἱκτίων ἐν τῇ πανηγύρει, καὶ διασυρίζοντων, τὰ διαφερόμενα κρέα τῶν ἱεροθύτων ἀθιγῇ μένειν. Eadem ap. Pausan. V, 14, Ælian. H. A. II, 47, Pseudo-Aristot. De mir. ausc. c. 135.

senectute in robur ipsum revertitur, deinde in adolescentium ætatem redit; tum puer, deinde infans evadit, et postea exstinguitur.

77.

Scribit Theopompus: «Nam si, quum præsens quidem vitassemus periculum, liceret reliquum tempus secure transigere, non esset mirandum si vitæ essemus cupidi: nunc autem vitæ nostræ tot fatalia immoient pericula, ut mortem in prælio oppetere, videatur esse magis optandum.»

79.

Theopompus in Mirabilibus narrat, ludis Olympicis, quamvis multi milvi circumvolent in solemnī conventu sibilumque edant, carnem tamen sacrarum hostiarum intactam relinqui.

80.

Anphictyones, consessus quidam fuit Græcus, ad Thermopylas convenire solitus. Nominatus vero est ab Amphictyone Deucalionis filio, quippe qui illos populos,

80.

Harpocr.: Ἀμφικτύονες συνέδριόν τί ἐστιν Ἑλληνικόν, συναγόμενον ἐν Θερμοπύλαις· ὠνομάσθη δὲ ἤτοι ἀπὸ Ἀμφικτύονος τοῦ Δευκαλίωνος· ὅτι αὐτὸς συνήγαγε τὰ ἔθνη βασιλεύων, ὥς γησι Θεόπομπος ἐν ὁγδόῃ· ταῦτα δὲ ἦν δώδεκα· Ἴωνες, Δωριεῖς, Περραιβοὶ, Βοιωτοὶ, Μάγνητες, Ἀχαιοὶ, Φθιώται, Μηλιεῖς, Δολοπες, Αἰνιᾶνες, Δελφοὶ, Φωκεῖς. Eadem Apost. Cent. III, 4.

LIBER IX.

81.

Schol. Aristoph. Avium v. 962: ... Θεόπομπος δ' ἐν τῇ 0' τῶν Φιλιππικῶν ἄλλα τε πολλὰ περὶ τοῦ Βοιωτοῦ Βάκιδος ἱστορεῖ παράδοξα, καὶ ὅτι ποτὲ τῶν Λακεδαιμονίων μνηίσας τὰς γυναῖκας ἐχάθηρεν, Ἀπόλλωνος αὐτοῖς τοῦτον καθαρτὴν δόντος. Cf. Schol. ad Pac. v. 1071, et Suidas s. v. Βάκεις et Κάθαρσις γυναικῶν.

82.

Priscianus lib. XVIII, p. 1198 ed. Putsch.: Attici περὶ τόσους καὶ περὶ τόσους, Theopompus Phil. IX: «Τὸ μὲν μῆκος περὶ τοὺς τεσσαράκοντα σταδίους.»

83.

Theo Progymn. c. 2, p. 19: Ἐχομεν δὲ καὶ ἐν τῇ ἐννάτῃ Φιλιππικῶν Θεοπόμπου τὰ ἐν Θετταλίᾳ Τέμπῃ, ἃ ἐστὶ μὲν μεταξὺ δύο ὁρῶν μεγάλων, τῆς τε Ὀσσης καὶ τοῦ Ὀλύμπου· βεῖ δὲ δι' αὐτῶν μέσος ὁ Πηνειὸς, εἰς ὃν ἅπαντες οἱ κατὰ τὴν Θετταλίαν ποταμοὶ συρρέουσι.

84.

Plinius H. N. XXXI, c. 2: *Theopompus in Scotussa lacum esse dicit, qui vulneribus medetur.* Wickers.: «Eadem ac Plinius c Theopompo retulit Sotion p. 139. Apud Antigoni. Caryst. c. 157

quum regnaret, ad conventus convocaverit, ut auctores Theopompus libro octavo. Hi autem erant numero duodecim: Iones, Dores, Perrhaebi, Boeoti, Magnetes, Achaï, Phthiotæ, Malienses, Dolopes, Aenianes, Delphi, Phocenses.

LIBER IX.

81.

Theopompus nono Philippicorum libro et alia multa de Bacide Bæoto narrat mirabilia, et lustrasse eum ait delirantes Lacedæmoniorum mulieres, quibus Apollo hunc dedisset lustratorem.

82.

«Ad longitudinem quadraginta circiter stadia.»

83.

Habemus et in nono Rerum Philippi apud Theopompum Thessalica Tempe: quæ sunt ipsa quidem inter duos altos montes, Ossam et Olympum. Quorum per media Peneus fluit: in quem omnes Thessalici confluunt fluvii.

19.

eadem ex Theopompo, ut videtur, commemoravit Callimachus (non vero Theophrastus; nam, capite 145, pro Θεόφραστος legendum esse Θεόφραστον, et hoc et sequentia capita a capite 144 pendere, in quo Callimachi ἐκλογή τῶν παραδόξων memoratur, optime vidit Bentleius): 'Ἐν Σκοτούσῃ δ' εἶναι κρήνην ἰδίαν, οὗ μόνον ἀνθρώπων ἔλκε, ἀλλὰ καὶ βοσκημάτων ὑγιάζειν δυνάμενην· καὶ ξύλον δὲ σγίσας ἢ θραύσας ἐμβάλης, συμφύειν. In quo loco perplacet emendatio Bentleii, legentis κρηνίδιον, οὗ μόνον ... δυνάμενον, quomodo eadem de re legitur apud Sotion. l. c.; neque enim hic unus, sed multi alii fontes, quos commemorat Antigonus, in suo quique genere peculiare erant. Fragmentum autem hic collocandum putavi, quod pars videtur descriptionis Tempe Thessalicorum, quam hoc libro Theopompus dedit. Nam Aelianus, V. H. III, 1, in sua item descriptione notavit, plures fontes Tempe perfluere, quorum aquae ad sanandos homines multum conferant. Ac pene crediderim Aeliani locum profectum esse a Theopompo, cujus descriptionem inter illustria exempla dilaudat Theophrastus in praecedenti fragm. »

85.

Antigonus Caryst. Histor. mirab. c. 15: 'Ἐν δὲ Κράωνι τῆς Θεσσαλίας δύο φασι μόνον εἶναι κόρακας· διὸ καὶ ἐπὶ τῶν προξενίων τῶν ἀναγραφομένων τὸ παράστημον τῆς πόλεως (καθάπερ ἐστὶν ἐθιμον πᾶσι προσπαρτιθέσθαι) ὑπογράφονται δύο κόρακες ἐκ' ἁμαξίου χαλκοῦ, διὰ τὸ μηδέποτε πλείους τούτων ὄφθαι. Ἡ δὲ ἁμαξία προσπαράκειται διὰ τοιαύτην αἰτίαν· ξένον γὰρ ἴσως ἂν καὶ τοῦτο φανείη. Ἐστὶν δὲ αὐτοῖς ἀνακειμένη χαλκῇ, ἣν, ὅταν αὐγμὸς ᾖ, σείοντες, ὕδωρ αἰτοῦνται τὸν θεόν, καὶ φασι γίνεσθαι τούτου δὲ τι ἰδιώτερον ὁ Θεόπομπος λέγει· φησὶν γὰρ ἕως τούτου διατρίβειν αὐτοὺς ἐν τῷ Κράωνι, ἕως

85.

Cranone in Thessalia duos tantum corvos esse aiunt: quare literis publicis, quibus jus hospitii datur, urbis sigillo consignatis (quale mos est omnibus adicere), supponuntur duo corvi in curriculo aeneo, quia nunquam plures in conspectum venerunt. Currus autem additur hanc ob causam: nam etiam hoc fortasse mirum videtur. Etenim est illis aeneus currus consecratus, quem siccitatis tempestate concutiunt, aquam ex deo petentes, atque dicunt eam apparere. Theopompus vero narrat rem, quae magis etiam mirationem movet: dicit enim, eos (corvos) Cranone remanere, donec pullos genuissent: quo facto, eos pullos quidem relinquere, ipsos vero abire.

86.

Drongilum, oppidum Thessaliae, de quo Theopompus libro nono Philippicorum.

87.

Pharcedon, urbs Thessaliae. Theopompus autem nono Philippicorum Pharcedonem per α scribit.

ἂν τοὺς νεοττοὺς ἐκνεοττεύωσιν· τοὺς δὲ ποιήσας, τοὺς μὲν νεοττοὺς καταλείπειν, αὐτοὺς δὲ ἀπέναι.

Cf. Stephan. v. Κράων, qui praeter Callimachum etiam Theopompum laudat.

86.

Stephanus: Δρόγγιλον, χωρίον Θεσσαλίας· θείη Φιλ. θ'.

87.

Idem: Φαρκεδών, πόλις Θεσσαλίας. Θεόπομπος δὲ θ' Φιλιππικῶν, Φαρκαδόνα, διὰ τοῦ α φησὶν.

88.

Idem: Κῶξρος, πόλις Θράκης· Θεόπομπος Φιλιππικῶν ἐννάτῳ.

LIBER X.

89.

Plutarchus Them. p. 121, c. 19: Γενόμενος δὲ (Θεμιστοκλῆς) ἀπὸ τῶν πράξεων ἐκείνων, εὐχὴ ἐπεχείρει τὴν πόλιν ἀνοικοδομεῖν καὶ ταχίσαι, ὡς μὲν ἱστορεῖ Θεόπομπος, χρημασί πείσας μὴ ἐπιτιωθῆναι τοὺς ἑσφόρους, ὡς δ' οἱ πλείστοι, πικρὸς κρουσάμενος.

90.

Idem ibid. p. 124, c. 25: Τῶν δὲ χρημάτων αὐτῷ (τῷ Θεμιστοκλεῖ) πολλὰ μὲν ὑπακαλῶνται ἐκ τῶν φίλων εἰς Ἀσίαν ἔπλει· τῶν δὲ φανερῶν γινόμενων καὶ συναχθέντων εἰς τὸ δημόσιον, Θεόπομπος μὲν ἑκατὸν τάλαντα, Θεόφραστος δὲ ὀγδοήκοντα φησὶ γενέσθαι τὸ πλῆθος, οὐδὲ τριῶν ἄξια τάλαντων ἐκτεταμένου τοῦ Θεμιστοκλέους, πρὶν ἀπιεῖν ἐκ πολιτείας. Theopompo accedit Critias ap. Aelian. V. H. X, 17; cf. Plut. Cato p. 371 (?).

91.

Idem ibid. p. 127, c. 31: Οὐ γὰρ πλανώμενος περὶ τὴν Ἀσίαν, ὡς φησι Θεόπομπος, ἀλλ' ἐν Μ-

88.

Cobrys, urbs Thraciae, de qua Theopompus libro nono Philippicorum.

LIBER X.

89.

Hinc statim Themistocles instituit urbem instaurare et muris cingere, Ephoris, ne adversarentur, pecunia, ut Theopompus scribit, redemptis, ut vero plerique alii, elusis.

90.

Pecunia ejus magna ex parte furtim per amicos evecta et in Asiam est devecta. Deprehensam et publicatam summam, centum Theopompus, Theophrastus octoginta lentorum dicit fuisse: quum bona Themistoclis, priusquam ad rempublicam accederet, trium non essent talentorum.

91.

Themistocles non perrerauit, ut Theopompus ait, Asiam,

γνησίᾳ μὲν οἰκῶν, καρπούμενος δὲ δωρεὰς μεγάλας καὶ τιμώμενος ὁμοίᾳ Περσῶν τοῖς ἀρίστοις, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀδεῶς διῆγεν.

92.

Scholiast. in Aristid. Orat. in Cimonem, tom. II, p. 284 : Θεόπομπος ἐν τῇ ε' τῶν Φιλιππικῶν περὶ Κίμωνος· «Οὐδέπω δὲ πέντε ἔτων παρεληλυθόντων, πόλεμου συμβάντος πρὸς Λακεδαιμονίους, ὁ δῆμος μετεπέμψατο τὸν Κίμωνα, νομίζων διὰ τὴν προξενίαν ταχίστην ἂν αὐτὸν εἰρήνην ποιήσασθαι. Ὁ δὲ πραγαζόμενος τῇ πόλει τὸν πόλεμον κατέλυσε.» Theopompum sequitur Cornel. Nep. Cimon. 3; cf. Plutarch. Cimon. c. 13 et Pericles c. 10. V. Clinton. Fasti H. p. 52.

93.

Stephanus: Καρπασία, πόλις Κύπρου ... τὸ κτητιὸν Καρπασεωτικός ... Θεόπομπος ἐν δεκάτῳ Καρπασίᾳ αὐτοὺς φησιν· ἴσως ἀπὸ τοῦ Κάρπασος.

Hujus urbis mentio facta esse videtur, ubi de Cimonis in Cyprum expeditione agebatur.

94.

Athenæus XII, p. 533, A : Ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν ὁ Θεόπομπος φησι· «Κίμων ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς ἀγροῖς καὶ τοῖς κήποις οὐδένα τοῦ καρποῦ καθίστα φύλακα, ὅπως οἱ βουλόμενοι τῶν πολιτῶν εἰσιόντες ὀπωρίζωνται καὶ λαμβάνωσιν εἴ τινος δέοιτο τῶν ἐν τοῖς χωρίοις. Ἐπειτα τὴν οἰκίαν παρῆχε κοινὴν ἅπασιν· καὶ δεῖπνον αἰεὶ εὐτελὲς παρασκευάζεσθαι πολλοῖς ἀνθρώποις, καὶ τοὺς ἀπόρους προσιόντας τῶν Ἀθηναίων εἰσιόντας δειπνεῖν. Ἐθεράπευε δὲ καὶ τοὺς καθ' ἑκάστην ἡμέραν αὐτοῦ τι δεομένους·

καὶ λέγουσιν ὡς περιήγετο μὲν αἰεὶ νεανίσκους οὐκ ἢ τρεῖς, ἔχοντας κέρματα· τούτοις δὲ διδόναι προσέταττεν, ὅποτε τις προσέλθοι αὐτοῦ δεόμενος. Καί φησι μὲν αὐτὸν καὶ εἰς ταφὴν εἰσφέρειν· ποιεῖν δὲ καὶ τοῦτο πολλάκις, ὅποτε τῶν πολιτῶν τινα ἴδοι κακῶς ἡμφιεσμένον, κελεύειν αὐτῷ μεταμριένυσθαι τῶν νεανίσκων τινα τῶν συνακολουθούντων αὐτῷ. Ἐκ δὲ τούτων ἀπάντων ἡὐδοκίμει καὶ πρῶτος ἦν τῶν πολιτῶν.»

Eadem ex eodem fonte narrat Cornel. Nepos Cim. c. 4. Cf. Plutarch. Cim. c. 10, Pericle c. 9.

95.

Athenæus IV, p. 166, D, E : Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, ἀφ' ἧς τινες τὸ τελευταῖον μέρος χωρίσαντες ἐν ᾧ ἐστὶ τὰ περὶ τῶν Ἀθήνησι δημαγωγῶν, Εὐβουλὸν φησι τὸν δημαγωγὸν ἄσωτον γενέσθαι. Τῇ λέξει δὲ ταύτῃ ἐχρήσατο· «Καὶ τοσοῦτον ἄσωτία καὶ πλεονεξία διενήνοχε τοῦ δήμου τοῦ Ταραντίνων, ὅσον ὁ μὲν περὶ τὰς ἐστιάσεις εἶχε μόνον ἀκρατῶς, ὁ δὲ τῶν Ἀθηναίων καὶ τὰς προσόδους καταμισθοφορῶν διατετέλεχε· Καλλίστρατος δὲ, φησὶν, ὁ Καλλικράτους δημαγωγὸς καὶ αὐτὸς πρὸς μὲν τὰς ἡδονὰς ἦν ἀκρατής· τῶν δὲ πολιτικῶν πραγμάτων ἦν ἐπιμελής.» Ad rem cf. Justin. VI, 9.

96.

Harpocrat. : Εὐβουλός ... ὅτι ἐὶν δημαγωγὸς ἦν ἐπιφανέστατος, ἐπιμελής τε καὶ φιλόπρονος, ἀργυρίον τε συγρὸν πορίζων τοῖς Ἀθηναίοις διένειμε· διὸ καὶ τὴν πόλιν, ἐπὶ τῆς τούτου πολιτείας, ἀνὰ ἄνδρα τῆς καὶ βραθυμοτάτην συνέβη γενέσθαι, Θεόπομπος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν.

sed Magnesiæ sedem habens, et dona magna accipiens et honoratus æque ac Persarum optimi, multum temporis in tuto vixit.

92.

Theopompus libro decimo Philippicorum de Cimone : «Nondum elapsis quinque annis, quum bellum cum Lacedæmoniis inceptum esset, populus revocavit Cimonem, existimans, eum propter hospitium celerrime pacem facturum esse. Is quum advenisset, civitati bellum composuit.»

93.

Carpasia, urbs Cypri ... possessivum Carpaseoticus. ... Theopompus libro decimo eos Carpasenses nominat, fortassis a voce Carpasus.

94.

Theopompus Philippicorum libro decimo ita scribit : «Cimon Atheniensis prædiis suis hortisque nullum fructuum custodem imponebat, ne quis civium impediretur quominus intraret fructusque arborum carperet, aut quibus rebus vellet in prædiis ipsius frueretur. Deinde domum suam in commune præbebat omnibus; ita quidem ut etiam quotidie frugalis cæna multis hominibus parata esset, et, quicumque tenuioris fortunæ cives accederent, his intrare cænareque liceret. Curabatque etiam eos, qui quolibet die aliquid ab eo peterent aut opis ejus indigerent; diciturque constanter quocumque iret secum habuisse duos aut tres adolescentes, nummis instructos,

quibus mandatum erat, ut darent quoties accederet quispiam qui a se aliquid petiturus videretur. Dicunt etiam ad efferendos mortuos sæpe sumtus eum contulisse; etiam hoc sæpius fecisse, ut, si quem civium vidisset male vestitum, juberet aliquem ex adolescentibus, qui ipsum sequebantur, cum illo permutare amiculum. Quibus rebus omnibus magnam famam est consecutus, et civium princeps est habitus.»

95.

Theopompus Rerum Philippicarum libro decimo (a quo sunt qui separent posteriorem partem, quæ de demagogis agit Atheniensium) Eubulum dicit demagogum luxuriosum fuisse. His autem utitur verbis:

«Et luxuria et corradendæ pecuniæ studio in tantum superavit populum Tarentinum, ut, quum hic non nisi quod ad convivia spectat modum tenere nesciat, ille Atheniensium vel publicos redditus largitionibus exhaurire non desierit. Callistratus vero, inquit, Callicratis filius, itidem populi orator, ad voluptates quidem intemperans erat, ceterum in administratione reipublicæ industrius.»

96.

Eubulus ... demagogus fuit clarissimus, diligens ac industrius, qui multam conficiens pecuniam Atheniensibus distribuit: unde accidit, ut eo rempublicam gerente, civitas iners admodum fieret et ignaviæ plena. Narrat Theopompus libro decimo Philippicorum.

97.

Harpocrat. : Σύνταξις. ... Ἐλεγε (Demosthenes) δὲ ἐκάστους φόρους συντάξεις, ἐπειδὴ χαλεπῶς ἔφερον οἱ Ἕλληνες τὸ τῶν φόρων ὄνομα, Καλλιστράτου οὕτω καλέσαντος, ὥς φησι Θεόπομπος ἐν δεκάτῳ Φιλιππικῶν.

98.

Schol. Aristoph. Vesp. v. 941 : Θεόπομπος δ' ἱστορικὸς τὸν Πανταίνου φησὶν ἀντιπολιτεύσασθαι Περιχλεῖ, ἀλλ' οὐκ Ἀνδροτίων· ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τὸν Μελησίου.

Ammonius v. Διαπολιτεύεσθαι : Θεόπομπος δὲ τοὺς ἐν μιᾷ πόλει φιλοτιμουμένους πρὸς ἀλλήλους, ἀντιπολιτεύεσθαι ἔφη.

99.

Schol. Lucian. Tim. c. 29, tom. I, p. 143 Reitz. : Ὁ δὲ Κλέων δημαγωγὸς ἦν Ἀθηναίων προστάς αὐτῶν ἑπτὰ ἔτη, ὃς πρῶτος δημηγορῶν ἀνέκραγεν ἐπὶ βήματος καὶ ἐλοιδορήσατο, θρασὺς ὢν οὕτως, ὥστε, καθὼς Θεόπομπος ἱστορεῖ, συνελθούτων Ἀθηναίων παρελθεῖν εἰς τὴν ἐκκλησίαν στέφανον ἔχοντα, καὶ κελεύσαι αὐτοὺς ἀναβλέσθαι τὸν σύλλογον· τυγχάνειν γὰρ αὐτὸν θύοντα, καὶ ξένους ἐστιᾶν μέλλοντα, καὶ διαλύσαι τὴν ἐκκλησίαν. Rem narrat etiam Plutarchus in Præceptt. pol., non addito auctore.

100.

Schol. Aristoph. Eq. v. 226 : Θεόπομπος ἐν δεκάτῳ (sic Wichers. pro vulg. ἐνδεκάτῳ) Φιλιππικῶν φησιν, ὅτι οἱ ἱππεῖς ἐμίσουν αὐτὸν (Cleonem)· προπληλακισθεὶς γὰρ ὑπ' αὐτῶν καὶ παροξυνθεὶς ἐπετέθη τῇ πολιτείᾳ, καὶ διετέλεσεν εἰς αὐτοὺς κακὰ μηχανώμενος· κατηγορήσε γὰρ αὐτῶν ὡς λειποστρατούντων.

101.

Schol. Aristoph. Acharn. v. 6 : ... Ἐξημιώθη

γὰρ ὁ Κλέων πέντε τάλαντα, διὰ τὸ ἐβρίζειν τοὺς ἱππέας· παρὰ τῶν νησιωτῶν γὰρ ἔλαβε πέντε τάλαντα ὁ Κλέων, ἵνα πείσῃ τοὺς Ἀθηναίους κουφίσαι αὐτοὺς τῆς εἰσφορᾶς· αἰσθόμενοι δὲ οἱ ἱππεῖς, ἀντίλεγον καὶ ἀπήτησαν αὐτόν. Μέννηται Θεόπομπος.

102.

Schol. Lucian. Tim. c. 29, tom. I, p. 142 : Ἔστι δὲ τῇ ἀληθείᾳ (Hyperbolus) Χρέμητος, ὃς Θεόπομπος ἐν τῷ περὶ Δημαγωγῶν. Cf. Schol. ad Aristoph. Pac. 680 ; ad Vesp. 1001.

103.

Schol. Aristoph. Vesp. v. 1001 : Θεόπομπος οἷ φησι ... γράζων, ὅτι ἐξωστράκισαν τὸν Ὑπέρβολον ἑξ ἔτη· ὃ δὲ καταπλεύσας εἰς Σάμον, καὶ τὴν οἰκίαν αὐτοῦ ποιησάμενος, ἀπέθανε· καὶ τούτου τὸν νεκρὸν εἰς ἱσχὸν ἀγχιόντες, εἰς τὸ πέλαγος κατεπόντωσαν.

Hanc rem Luciani quoque Scholiastes ad Tim. 29 ex Theopompo affert, addito libri numero.

104.

A. Gellius N. A. XV, 20 : Euripidis poetæ matrem Theopompus agrestia olera vendentem victum quæsisse dicit; patri autem ejus, nato illi responsum est a Chaldæis cum victorem in certaminibus fore.

105.

Plut. Dem. p. 847, c. 4 : Δημοσθένης, ὁ πατὴρ Δημοσθένους, ἦν μὲν τῶν καλῶν καὶ ἀγαθῶν ἀνδρῶν, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος· ἐπεκαλεῖτο δὲ μαχαιροποιός, ἐργαστήριον ἔχων μέγα, καὶ δούλους τεχνίτας τοῦτο πράττοντας.

106.

Idem ibid. p. 851, c. 13 : Ὅθεν οὐκ οἶδ' ὅπως παρέστη Θεόπομπος λέγειν, αὐτὸν ἀέεβαιον τῷ τρόπῳ

97.

Σύνταξις. — Quum vocabulum τῶν φόρων Græcos offenderet, tributa singula (Demosthenes) vocabat συντάξεις, illius nominis auctore Callistrato, ut refert Theopompus in decimo Philippicorum.

98.

Theopompus historicus Pantæni filium ait in republica gerenda Pericli adversatum fuisse; non ita Androtio, qui de Melesiae filio hoc tradit.

Theopompus ἀντιπολιτεύεσθαι dicit eos, qui in eadem civitate ambitione inter se decertant.

99.

Cleon demagogus erat Atheniensium, quibus præfuit septem annos. Is primus demagogorum in rostris clamoribus usus est et conviciis. Tanta erat temeritate ut, auctore Theopompo, quum Athenienses convenissent, in concilium intraret coronam portans et juberet eos differre conventum, sacrum enim se facere et convivio excipere velle hospites, hisque verbis concionem solveret.

100.

Theopompus decimo Philippicorum ait : Equi es odium in Cleonem habebant : nam contumelia ab iis affectus et exacerbat, reipublicæ gerendæ rationem uno-

cunque modo reprehendit, et mala iis machinari non desistit : accusavit enim eos quod militiam deseruissent.

101.

Cleon multatus est quinque talentis, quod Equites contumeliis affecerat : namque acceperat Cleon ab insularibus quinque talenta, ut Athenienses adduceret ad diminuendum iis tributum; hoc quum Equites animadvertissent, oblocuti sunt et pecuniam ab eo repelierunt. Hoc memorat Theopompus.

102.

Est revera Chremetis filius (Hyperbolus), ut Theopompus tradit in libro de Demagogis.

103.

Theopompus scribit : In exilium miserunt Hyperbolum in sex annos : hic deinde in Samum trajecit ibique domicilio posito mortuus est : ejus cadaver sacco immissum in mare dejecerunt.

105.

Demosthenes, pater Demosthenis, fuit, ut tradit Theopompus, ex optimatibus, sed cognomen fuit ei Macharopæo, quod officinam magnam gladiatorum faciendorum exerceret, et servos ejus artificii haberet peritos.

106.

Quare Theopompo miror quid in mentem venerit, inge-

γεγονέναι, καὶ μήτε πράγμασι, μήτ' ἀνθρώποις, πολλὸν χρόνον τοῖς αὐτοῖς ἐπιμένειν δυνάμενον.

107.

Plut. Dem. p. 852, c. 14 : Ἱστορεῖ δὲ καὶ Θεόπομπος, ὅτι, τῶν Ἀθηναίων ἐπὶ τινὰ προβαλλομένων αὐτὸν κατηγορίαν, ὡς οὐχ ὑπῆκουε, θορυβούντων, ἀναστὰς εἶπεν· Ὑμεῖς ἐμοί, ὦ ἄνδρες Ἀθηναῖοι, συμβούλῳ μὲν, κἂν μὴ θέλητε, χρήσεσθε· συκοφάντη δ', οὐδὲ ἐὰν θέλητε.

108.

Idem ibid. p. 857, c. 25 : Μόνην γὰρ τὴν τοῦτου (scil. οἰκίαν Καλλικλέους τοῦ Ἀρβενίδου) νεωστὶ γεγαμηκότος οὐκ εἶσαν ἐλεγχθῆναι, νύμφης ἔνδον οὔσης, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος.

LIBER XI.

109.

Harpocrat. : Ἀμάδοχος ... Δύο γεγονάσιν οὗτοι, πατήρ καὶ υἱός ... ἀμφοτέρων μέμνηται Θεόπομπος ἐν τῇ ἐνδεκάτῃ τῶν Φιλίππικῶν.

110.

Porphyrus apud Euseb. P. E. X, p. 464 : Τῶν ἀγαθῶν καὶ τῶν κακῶν οὐδὲν αὐτὸ καθ' αὐτὸ παραγίνεται τοῖς ἀνθρώποις, ἀλλὰ συντέτακται καὶ συνακολουθεῖ τοῖς μὲν πλούτοις καὶ ταῖς δυναστείαις ἔνοια καὶ μετὰ ταύτην ἀκολασία· ταῖς δ' ἐνδείαις καὶ ταῖς ταπεινότησι, σωφροσύνη καὶ μετρίότης· ὥστε χαλεπὸν εἶναι διαγῶναι, πότερον ἢ τις δέξαιτο τῶν μερίδων τούτων τοῖς παισὶ τοῖς αὐτοῦ καταλιπεῖν.

« Locum hunc, cujus priorem tantum partem exhibuit Eusebius, supplevi ex Isocratis Or. Paneg. init., quoniam hujus locum integrum, ne verbis quidem mutatis, in hunc undecimum

nio ut Demosthenem mobili dicat fuisse, neque vel rebus vel hominibus diu iisdem delectatum.

107.

Scribit etiam Theopompus, quum populus Atheniensis accusatorem in causa quadam eum nominaret, obstreperet autem morem non gerenti : surrexisse eum ac dixisse, Vos me, Athenienses, consiliarium vel invitū habebitis, calumniatorem ne si volueritis quidem.

108.

Unum hujus Calliclis domicilium, ut auctor est Theopompus, quod nuper uxorem domum duxisset, sponsae causa, quae intus erat, non permiserunt excuti.

LIBER XI.

109.

Amadocus ... Hi bini fuere, pater et filius ... utriusque ineminet Theopompus libro undecimo Philippicorum.

110.

Boni malique nihil per se evenit hominibus, sed divitias et potentiam sequitur tamquam sociā dementia, hanc vero licentia ; inopiam contra et humilitatem temperantia sequitur et moderatio : ut difficile sit ad dijudicandum utram harum rerum liberis relinquendam esse existimes.

Philippicorum librum intulit Theopompus, teste Porphyrio ibid. ; quamquam nescimus in quibus Isocratis verbis substiterit. » *Wichers.*

LIBER XII.

111.

Photius Biblioth. Cod. CLXXVI, p. 202 sq. : Καὶ περιέχει ὁ δωδέκατος λόγος περὶ τοῦ Ἀχιώριος τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως, ὡς πρὸς τοὺς βαρβάρους (vulg. Βαρκαίους), ἐσκέιατο, καὶ ὑπὲρ Εὐαγόρου ἔπραττε τοῦ Κυπρίου, ἐναντία πράττων τῷ Πέρσῃ· ὅν τε τρόπον παρὰ δόξαν Εὐαγόρας τῆς Κυπρίων ἀρχῆς ἐπέβη, Αὐδύμονα κατασχὼν τὸν Κιτιέα, ταύτης ἐπάρχοντα. Τίνα τε τρόπον Ἕλληνες οἱ σὺν Ἀγαμέμνονι τὴν Κύπρον κατέσχον, ἀπελάσαντες τοὺς μετὰ Κιννύρου, ὧν εἰσιν ὑπολιπεῖς Ἀμαθούσιοι. Ὅπως τε ὁ βασιλεὺς Εὐαγόρα συνεπέισθη πολεμῆσαι, στρατηγὸν ἐπιστήσας Αὐτοφραδάτην τὸν Αὐδίας σατράπην, ναύαρχον δὲ Ἐκχτόμων. Καὶ περὶ τῆς εἰρήνης, ἣν αὐτὸς τοῖς Ἕλλησιν ἐδράβευσεν· ὅπως τε πρὸς Εὐαγόραν ἐπικρατέστερον ἐπολέμει, καὶ περὶ τῆς ἐν Κύπρῳ ναυμαχίας. Καὶ ὡς Ἀθηναίων ἡ πόλις ταῖς πρὸς βασιλέα συνθήκαις ἐπειρᾶτο ἐμμένειν, Λακεδαιμόνιοι δὲ ὑπέρογκα φρονούντες παρέβαινον τὰς συνθήκας. Τίνα τε τρόπον τὴν ἐπὶ Ἀνταλκίδου ἔθεντο εἰρήνην, καὶ ὡς Τριδάβος ἐπολέμησεν· ὅπως τε Εὐαγόρα ἐπεβούλευσεν· ὅπως τε αὐτὸν Εὐαγόρας πρὸς βασιλέα διαβαλὼν, συνέβαλε μετ' Ὀρόντου, καὶ ὡς Νεκτανίβιος παρειληφότος τὴν Αἰγύπτου βασιλείαν, πρὸς Λακεδαιμονίους πρέσβεις ἀπέστειλεν Εὐαγόρας· τίνα τε τρόπον ὁ περὶ Κύπρον αὐτῷ πόλεμος διελύθη. Καὶ περὶ Νικοκρέοντος, ὡς ἐπεβούλευσεν, ὡς παραδόξως ἐφωράθη, ὡς ἐφυγε. Καὶ ὡς τῇ ἐκείνου παιδὶ κατα-

LIBER XII.

111.

Narrat liber duodecimus res gestas Acoridis Aegyptiorum regis, ut cum barbaris foedus inierit, et pro Evagora Cyprio adversus Persas steterit ; qua ratione inopinato Cypriorum imperio potitus sit Evagoras, Audymone Citiæ, qui eam tenebat, capto. Qua arte Græci Agamemnonem secuti Cyprum occuparint, Cinnyra cum suis ejecto, quorum posteri reliqui sunt Amathusii. Ut rex cum Evagora bellum gerere animum induxerit, imperatore creato Autophradata Lydiæ Satrapa, navarcho vero Hecatommno : et de pace quam ut summus rerum moderator Græcis concessit, utque acrius cum Evagora dimicaret, ac de navali ad Cyprum pugna. Ut Atheniensium civitas in sordere cum rege inito perseverare studuerit ; Lacedæmonii vero, secundis rebus elati, pacta conventa ruperint. Quomodo item sub Antalcida pacis foedus percusserint. Ut Tiribazus bellum gesserit, et Evagoræ insidias struxerit, utque apud regem Evagoras illum accusarit, ac cum Oronte transegerit. Ut a Nectanibi occupato Aegyptiorum regno, ad Lacedæmonios Evagoras legatos miserit, quaque ratione Cyprium bellum confecerit. De Nicocreonte, quomodo insidias locaverit, quomodo necopinato deprehensus sit, effugeritque. Quomodo cum ejus filia virgine

λειφθείη κόρη Εὐαγόρας τε καὶ ὁ τούτου παῖς Πνυταγόρας, λανθάνοντες ἀλλήλους, συνεκάθειδον, Θρασυδαίου τοῦ ἡμιάρβενος (ὃς ἦν Ἥλειος τὸ γένος) αὐτοῖς παρὰ μέρος ὑπηρετουμένου τῇ πρὸς τὴν κόρην ἀκολασία. Καὶ ὡς τοῦτο αὐτοῖς αἴτιον ὀλέθρου γέγονε, Θρασυδαίου τὴν ἐκείνων ἀναίρεσιν κατεργασαμένου. Εἶτα τίνα τρόπον Ἀχωρις ὁ Αἰγύπτιος πρὸς τοὺς Πισίδας ἐποιήσατο συμμαχίαν· περὶ τε τῆς χώρας αὐτῶν καὶ τῶν Ἀσπενδίων· περὶ τε τῶν ἐν Κῷ καὶ Κνίδῳ ἱατρῶν, ὡς Ἀσκληπιάδαι, καὶ ὡς ἐκ Σύρνου οἱ πρῶτοι ἀφίκοντο ἀπόγονοι Ποδαλειρίου· καὶ περὶ Μόφου τοῦ μάντεως, καὶ τῶν θυγατέρων Ῥοδῆς καὶ Μηλιάδος καὶ Παμφυλίας· ἐξ ὧν ἡ τε Μοφουεστία, καὶ ἡ ἐν Λυκίᾳ Ῥοδία, καὶ ἡ Παμφυλία χώρα τὰς ἐπωνυμίας ἔλαβον. Τίνα τε τρόπον ὑφ' Ἑλλήνων ἡ Παμφυλία κατηκίσθη, καὶ ὁ πρὸς ἀλλήλους συνέστη πόλεμος. Καὶ ὡς Λύκιοι πρὸς Τελμισσεῖς, ἡγουμένου αὐτοῖς τοῦ σφῶν βασιλέως Περικλέους, ἐπολέμησαν, καὶ οὐκ ἀνῆκαν πολεμοῦντες, ἕως αὐτοὺς τειχήρεις ποιήσαντες καὶ ὁμολογίαν παρεστήσαντο.

In iis, quæ de bello Evagoræ narrantur, in plurimis Theopompum secutus esse videtur Diodorus XIV, 98; XV, 2, 5, 8—11. Ad reliqua confer XV, 29, 47; Stephan. Byz. v. Σύρνα de Podalirio.

112.

Schol. Homeri Il. II, 135: Δοῦρα σέσηπε νεῶν, καὶ σπάρτα λέλυνται.] Ταῦτα δὲ ἀμφοτέροις συνάδει, τῷ μὲν ἀπιέναι, πρὶν διαφθαρῆναι τέλειον τὰς νέας, καὶ τῷ μένειν δὲ, ὡς διὰ τὸ σεσηπέναι τὰς ναῦς τέως πλεῖν οὐ δυναμένων. Καὶ Θεόπομπος δὲ ταύτην αἰτίαν αὐτοῖς τοῦ ναυαγίου φησὶν, ὡς καὶ τοὺς περὶ Κάλχαντα καὶ Ἀμφίλοχον πεζοὺς ἀπαλλάττεσθαι.

Welckerus de Cycl. Hom. p. 29 hæc petita suspicatur ex Theopompo Grammatico. Ad liquidum res perducere nequit.

relicta, et Evagoras, et hujus filius Pnytagoras, clam alterutro, concubuerint, Thrasydæo Eunuchō (qui genere Eleus erat) vicissim illis subserviente ad puellæ amorem: utque hæc ipsis interitus causa fuerit, Thrasydæo necem illis procurante. Refert dein, qua ratione Acoris Ægyptius cum Pisidis bellī societatem inierit, deque ipsorum regione, et de Aspendiis. De medicis quoque Cois, et Cnidiis, quod Asclepiadæ sint, quodque e Syrno posteri Podalirii primi accesserint. De Mopso vate, ejusque filiabus Rhode, Meliade, ac Pamphylia. Ab his Mopsuestiam, et in Lycia Rhodiam, Pamphyliamque regionem nomen accepisse. Ut a Græcis habitari Pamphylia cepta, et mutuum inter eos bellum exarserit: et quomodo Lycii cum Telmissis, bellī duce Pericle eorum rege, pugnarint: nec manus conserere desierint, donec ipsos intra muros compulso ad concordiam adegerint.

112.

Hoc Homericum Il. suadet utrumque, tum ut abeant, antequam naves prorsus perditæ sint, tum ut maneat, quum jam putrefactis navibus navigare non possint. Atque Theopompus hanc iis naufragii causam fuisse dicit,

113.

Schol. Apoll. Rh. I, 388: Κλάρος πόλις πλησίον Κολοφῶνος, ἱερὰ Ἀπόλλωνος· καὶ χρηστέριον τοῦ θεοῦ, ἀπὸ Μαντοῦς τῆς Τειρεσίῃ θυγατρὸς κατεδρυμένον, ἢ ἀπὸ Κλάρου τινὸς ἔρωτος· ὡς Θεόπομπος.

« Id Theopompum hoc libro retulisse opinor, quoniam eodem libro de Mopso filio Mantus egit, quem etsi Clari conditorem non habuit, id tamen, ut ab aliis traditum memoriæ prodere potuit, quomodo id fecit Strabo XIV, p. 951, Theopompum fortasse secutus. » *Wichers.*

114.

Tzetzes ad Lycophr. v. 806: Θεόπομπος φησιν, ὅτι παραγενόμενος ὁ Ὀδυσσεὺς καὶ τὰ περὶ τὴν Πηνελόπην ἐγνωκὼς, ἀπῆρεν εἰς Τυρσηνίαν, καὶ ἔπειτα τὴν Γορτυναίαν, ἐνθα καὶ τελευτᾷ ὑπ' αὐτῶν.

Dubitari potest utrum hæc ex Chio nostro petita sint an e Theopompo Comico, cujus fabula *Ulysses* inscripta laudatur a multis.

115.

Schol. ad Aristoph. Av. 880: Διδόναι Νεμελίκαι· κυρίοισιν ὑγίειαν καὶ σωτηρίαν, αὐτοῖσι καὶ Χίῃσι. — Χίῃσι δὲ φησὶν πανταχοῦ προσκειμέναις.] Καὶ τοῦτο ἀπ' ἱστορίας ἔλαβεν. Ἡύχοντο γὰρ Ἀθηναῖοι κοινῇ ἐπὶ τῶν θυσῶν ἑαυτοῖς τε καὶ Χίῃσι, ἐπειδὴ ἔπεμπον οἱ Χῖοι συμαάρχους εἰς Ἀθήνας, ὅτι γὰρ πολέμου προσῆν, καθάπερ Θεόπομπος ἐν τῇ ἐκείνῃ κατὰ τῶν Φιλιππικῶν φησιν οὕτως· «Οἱ δὲ πολλοὶ τοῦ ταῦτα πράττειν ἀπειχόν, ὥστε τὰς εὐχὰς καὶ περὶ ἐκείνων καὶ σφῶν αὐτῶν ἐποιεῦντο, καὶ σπένδοντες ἐπὶ ταῖς θυσίαις ταῖς δημοτελείαις τῶν τοῖς θεοῖς Χίῃσι διδόναι τάχαθ' αὐτοῖς τῶν πόλεων.»

Quum belli Peloponnesiaci initio Chii a partibus Atheniensium starent, hi in sacrificiis pu-

eamque ob rem Calchientem et Amphiklochum terra iter ingressos esse.

113.

Clarum oppidum prope Colophonem, Apollini sacrum; et oraculum Dei, a Manto Tiresiæ filia institutum, vel a Claro quodam heroe, ut Theopompus.

114.

Theopompus tradit, Ulyssem, quum post reditum cognovisset, quæ Penelopæ accidissent, in Tyrheniam profectum esse, sedemque fixisse Gortynææ, cū ab incolis interfectus esset.

115.

Dei Nubicuculiensibus sanitatem et salutem, ipsis sociisque Chiiis. — Chii sane me delectant ubique adjuncti.] Etiam hoc ex historia sumsit. Nam Athenienses in sacrificiis et sibi et Chiiis salutem precabantur, quia auxilia Athenas miserant Chii in belli discrimine. Sicut Theopompus libro duodecimo Philippicorum dicit, his verbis: Plerique ab ea re abstinerunt, ita ut preces facerent pro illis et pro se ipsis: atque libationes facientes in publicis sacrificiis deos precati sunt, ut et Chii et sibi ipsis bona darent.

blicis sibi simul et Chiis fausta precabantur. Cf. Thuc. IV, 51.

116.

Harpocrat.: Μαύσωλος... ἄρχων Καρῶν· φησὶ δὲ αὐτὸν Θεόπομπος μηδενὸς ἀπέχεσθαι πράγματος χρημάτων ἕνεκα.

Idem: Ἀρτεμισία... θυγάτηρ μὲν ἦν Ἐκχτόμινου, γυνὴ δὲ καὶ ἀδελφὴ Μαυσώλου· ἦν φησὶ Θεόπομπος φθινάδι νόσῳ ληφθεῖσαν, διὰ τὴν λύπην τὴν ἐπὶ τοῦ ἀνδρὸς καὶ ἀδελφοῦ Μαυσώλου, ἀποθανεῖν.

Eadem reperimus apud Suidam et Photium h. v. Cf. Cicer. T. Q. III, 31, Strabo XIV, p. 970. Quæ de Mausolo dicuntur pecuniæ gratia a nullo facinore abstinente aperte spectant ad bellum sociale. Quare minus apte assignantur libro duodecimo, sed in septimum vel octavum releganda sunt. Nam quod Wickers. putat fragm. 115 duodecimo libro disertis verbis adscriptum partem esse historiæ belli socialis, quo Theopompus indicare voluisset, Atheniensium civitas etsi misisset qui defectionem sedarent, multitudinem tamen rebus Chiorum studuisse, adeo ut a diis fausta omnia non minus his, quam sibi ipsa precata esset; hoc longius petatum est, nec rerum ordo hanc conjecturam commendat.

LIBER XIII.

117.

Athenæus XII, p. 532, B: Ἐν δὲ τῇ τρισκαιδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν περὶ Χαβρίου τοῦ Ἀθηναίου ιστορῶν φησιν· «Οὐ δυνάμενος δὲ ζῆν ἐν τῇ πόλει, τὰ μὲν διὰ τὴν ἀσέλγειαν καὶ διὰ τὴν πολυτέλειαν τὴν αὐτοῦ τὴν περὶ τὸν βίον, τὰ δὲ διὰ τοὺς Ἀθηναίους· ἅπασιν γὰρ εἰσι χαλεποί· οἷο καὶ εἰλοντο αὐτῶν οἱ ἐνδοξοὶ ἔξω τῆς πόλεως καταβιοῦν· Ἰφικράτης μὲν ἐν Θράκῃ, Κόνων δ' ἐν Κύπρῳ, Τιμόθεος δ' ἐν Λέσβῳ, Χάρης δ' ἐν Σιγείῳ, καὶ αὐτὸς ὁ Χαβρίας ἐν Αἰγύπτῳ.»

Nepos Chabria c. 3, Theopompum imitatus rem ita enarrat: *Non enim libenter erat ante oculos civium suorum, quod et vivebat laute et in-*

dulgebat sibi liberalius, quam ut invidiam vulgi posset effugere. Est enim hoc commune vitium in magnis liberisque civitatibus, ut invidia gloriæ comes sit, et libenter de iis detrahant, quos eminerere videant altius; neque animo æquo pauperes alienam opulentium intuentur fortunam. Itaque Chabrias, quoad ei licebat, plurimum aberat. Neque vero solus ille aberat Athenis libenter, sed omnes fere principes fecerunt idem, quod tantum se ab invidia putabant abfuturos, quantum a conspectu suorum recessissent. Itaque Conon plurimum Cypri vixit, Iphicrates in Thracia, Timotheus Lesbi, Chares in Sigeo.

118.

Nepos Iphicr. c. 3: *Fuit autem et animo magno et corpore, imperatoriaque forma, ut ipso adspectu cuius inijceret admirationem sui: sed in labore remissus nimis, parumque patiens, ut Theopompus memoriæ prodidit.*

119.

Athenæus XIV, p. 657, A, B: Χηνῶν δὲ σιτευτῶν καὶ μόσχων Θεόπομπος ἐν τρισκαιδεκάτῃ Φιλιππικῶν καὶ ἐνδεκάτῃ Ἑλληνικῶν, ἐν οἷς ἐμφανίζει τὸ περὶ τὴν γαστέρα τῶν Λακώνων ἐγκρατές, γράφων οὕτως· «Καὶ οἱ Θάσιοι ἐπεμφαν Ἀγησιλάῳ προσιόντι πρόβατα παντοδαπά καὶ βοῦς εὖ τεθραμμένους, πρὸς τούτοις δὲ καὶ πέμματα καὶ τραγημάτων εἶδος παντοδαπὸν. Ὁ δ' Ἀγησίλαος τὰ μὲν πρόβατα καὶ τοὺς βοῦς λαβε, τὰ δὲ πέμματα καὶ τὰ τραγήματα πρῶτον μὲν οὐδὲ ἔγνω· κατεκεκάλυπτο γάρ· ὥς δὲ κατείδεν, ἀποφέρειν αὐτοὺς ἐκέλευσεν, εἰπὼν οὐ νόμιμον εἶναι Λακεδαιμονίοις χρῆσθαι τούτοις τοῖς ἐδέσμασι· λιπαρούντων δὲ τῶν Θασίων, Δότε, φησὶ, φέροντες ἐκείνοις, δεῖξας αὐτοῖς τοὺς εἰλωτας, εἰπὼν ὅτι τούτους δεοὶ διασφείρισθαι τρώγοντας αὐτὰ πολὺ μᾶλλον ἢ αὐτὸν καὶ τοὺς παρόντας Λακεδαιμονίων.» Cf. dicta ad fr. 23.

120.

Athenæus XIV, p. 616, E: Ὑστερον γὰρ ἀφισταμένων τῶν Αἰγυπτίων, ὥς φησὶ Θεόπομπος καὶ Λυκέας ὁ Ναυκρατίτης ἐν τοῖς Αἰγυπτιακοῖς, οὐδὲν

116.

Mausolus, princeps Carum: de quo Theopompus scribit, cum a nullo facinore, pecuniæ causa, sibi temperasse.

Artemisia, filia fuit Hecatomni, et uxor eademque soror Mausoli; quam Theopompus ait tæbe correptam, præ animi dolore, quem desiderio defuncti mariti et fratris conceperat, obiisse.

LIBER XIII.

117.

Philippicorum libro decimo tertio de Chabria Athe-

niensi loquens Theopompus, ait: «Non poterat autem in urbe vivere, partim ob morum lasciviam et sumtuosam in vitæ suæ ratione magnificentiam, partim propter ipsos Athenienses. Sunt enim illi omnibus claris viris infensi. Quare clarissimi quique extra urbem vitam degere prætulerunt: Iphicrates quidem in Thracia, Conon in Cypri, Timotheus in Lesbo, Chares in Sigeo, Chabrias vero in Ægypto.»

120.

Deinde deficientibus ab Tacho Ægyptiis, ut Theopompus narrat, et Lyceas Naucratis in Ægyptiacis, nullam ei

αὐτῷ συμπράξας (Tacho Agesilaus) ἐποίησεν ἐκπεσόντα τῆς ἀρχῆς φυγεῖν εἰς Πέρσας. Cf. Plat. Ages. 38.

121.

Stephanus: Βούβαστος, πόλις Αἰγύπτου... λέγεται καὶ Βουβάστιος, παρὰ Θεοπόμπῳ.

122.

Mich. Apostolius Cent. VII, 37: Δούλων πόλις] ἐν Αἰθίῳ. Ἐφορος ε'. Καὶ ἑτέρα ἱεροδούλων, ἐν ᾗ εἷς ἐλεύθερός ἐστιν· ἐστὶ δὲ καὶ ἐν Κρήτῃ Δουλόπολις, ὡς Σωσικράτης ἐν τῇ α' τῶν Κρητικῶν· ἐστὶ δὲ τις καὶ περὶ Θράκην Πονηρόπολις, ἣν Φίλιππὸν φασὶ συνοικίσαι, τοὺς ἐπὶ πονηρίᾳ διαβαλλομένους αὐτόθι συναγαγόντα, συκοφάντας καὶ ψευδομάρτυρας καὶ τοὺς συνηγόρους καὶ τοὺς ἄλλους πονηροὺς, ὡς δισχιλίους, ὡς Θεόπομπος ἐν ιγ' τῶν Φιλιππικῶν φησι. Eadem habet Suidas s. v. Δούλων πόλις et Πονηρόπολις.

Cf. Plutarch. Moral., p. 520, B: Ὡςπερ ἡ πόλις, ἣν ἐκ τῶν κακίστων καὶ ἀναγωγότατων κτίσας ὁ Φίλιππος Πονηρόπολιν προσηγόρευεν. Plin. H. N. IV, 13.

123.

Stephanus: Ἀνδείρα, πόλις, οὐδετέρως, ἐν ᾗ λίθος, δε καϊόμενος σιδήρος γίγνεται· εἴτα μετὰ γῆς τινος καμινευθεὶς ἀποστάζει ψευδᾶργυρον· εἴτα κραθεὶς χαλκῷ, ὀρείχαλκος γίγνεται· Στράβων ιγ' καὶ Θεόπομπος ιγ'. Strabo XIII, p. 908, sua habere videtur ex Theopompo.

Heerenius de fontib. et auct. Justini (Nov. Commentat. Götting. XV, p. 219) ea quæ de turbis ob Aspasiam, Cyri pellicem, post necem fratris ab Artaxerxe in matrimonium receptam, inter parentem et filios motis narrantur a Justino X,

opem ferens (Tacho Agesilaus) eo adegit eum, ut amisso regno apud Persas salutem peteret.

121.

Bubastus, urbs Ægypti — A Theopompo etiam Bubastus dicitur.

122.

Servorum urbs] in Libya, ut Ephorus scribit libro quinto. Altera, sacrorum servorum urbs, in qua unus ingenuus est. Est etiam in Creta Dulopolis, ut ait Sosicrates de rebus Creticis, libro primo. Est et alia quædam in Thracia Πονηρόπολις, quam Philippum condidisse ferunt: qui eo omnes flagitiis infames conduxit, sycophantas, falsos testes, causidicos, et alios id genus facinorosos ad duo millia, ut ait Theopompus libro tertio decimo Rerum Philippicarum.

123.

Andera, neutro genere, urbs est in qua lapis reperitur, qui ustus in ferrum transit: deinde cum terra quadam in camino excoctus falsum argentum stillat; cum ære tandem permistus sit orichalcum, uti Strabo libro tertio decimo, et Theopompus eodem referunt.

LIBER XIV.

124.

Theopompus Rerum Philippicarum libro quarto de-

2, et Plutarcho Artaxerx. 36 sq., e Theopompo, tamquam e communi fonte fluxisse censet. Quod si verum est, ut est veri simile, de hac re Theopompus agere debuit libro decimo tertio.

LIBER XIV.

124.

Athenæus IV, p. 145, A: Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρεσκαίδεκάτῃ τῶν Φιλιππικῶν, «Ὅταν, φησὶ, βασιλεὺς εἰς τινὰς ἀφίκηται τῶν ἀρχομένων, εἰς τὸ δεῖπνον αὐτοῦ δαπανᾶσθαι εἴκοσι τάλαντα, ποτὲ δὲ καὶ τριάκοντα· οἱ δὲ καὶ πολὺ πλείω δαπανῶσιν· ἐκάσταις γὰρ τῶν πόλεων κατὰ τὸ μέγεθος, ὥςπερ ὁ φόρος, καὶ τὸ δεῖπνον ἐκ παλαιοῦ τεταγμένον ἐστίν.» De re cf. Herodot. VII, 118.

125.

Longinus Περὶ ὕψους cap. 43, § 2: Ὁμοίως καὶ ὁ Θεόπομπος ὑπερφυῶς σκευάσας τὴν τοῦ Πέρσου κατὰθασιν ἐπ' Αἰγύπτον, ὀνομακτίους τισὶ τὰ ὅλα διέβαλεν. «Ποία γὰρ πόλις ἢ ποῖον ἔθνος τῶν κατὰ τὴν Ἀσίαν οὐκ ἐπρεσεύσατο πρὸς βασιλέα; τί δὲ τῶν ἐκ τῆς γῆς γεννωμένων ἢ τῶν κατὰ τέχνην ἐπιτελουμένων καλῶν ἢ τιμίων οὐκ ἐχομίσθη δῶρον ὡς αὐτόν; οὐ πολλὰ μὲν καὶ πολυτελεῖς στραμηναὶ καὶ χλανίδες, τὰ μὲν ἀλουργεῖς, τὰ δὲ ποικιλταί, τὰ δὲ λευκαί, πολλὰ δὲ σκηναὶ χρυσαῖ, κατεσκευασμέναι πᾶσι τοῖς χρησίμοις, πολλὰ δὲ καὶ ξυστίδες, καὶ κλῖναι πολυτελεῖς; ἔτι δὲ καὶ κοῖλος ἄργυρος καὶ χρυσὸς ἀπειργασμένος καὶ ἐκπώματα καὶ κρατῆρες, ὧν τοὺς μὲν λιθοκολλήτους, τοὺς δ' ἄλλους ἀκριβῶς καὶ πολυτελῶς εἶδες ἂν ἐκπεπονημένους; πρὸς δὲ τούτοις ἀναρίθμητοι τῶν ὅπλων μυριάδες, τῶν μὲν Ἑλληνικῶν, τῶν δὲ βαρβαρικῶν· ὑπερβάλλοντα δὲ τὸ

cimo ait: « Quando rex (Persarum) ad aliquos suæ ditionis venit, in carnem ejus impenduntur viginti talenta, nonnunquam vero etiam triginta. Sunt vero qui multo etiam amplius impendant. Singulis enim oppidis, pro ratione magnitudinis, quemadmodum tributum, sic et cæna antiquitus imperata est.

125.

Similiter et Theopompus, quom sublimem in modum parasset describere descensum Persarum in Ægyptum, verbis quibusdam minutis omnia reddidit odiosa: « Quæ enim civitas, vel quæ gens ex iis, quæ in Asia sunt, non legatos miserunt ad Regem? quid vero ex iis quæ terra proveniunt, vel ex iis rebus, quæ arte elaborantur, pulchris vel pretiosis, non dono illi missum fuit? nonne multæ sumtuosæ stragulæ et vestes, partim purpureæ, partim pictæ, partim albæ? nonne multa tentoria aurata, omnibus rebus utilibus instructa? nonne multæ etiam vestes tricliniæ lectique pretiosi? nonne insuper etiam cælatum argentum aurumque fabricatum, poculaque et crateres, quorum alios videres gemmis adhaerentibus ornatos, alios vero accurate et sumtuose elaboratos. Adhuc etiam ad eum mittebantur innumera armorum myriades, partim Græcorum, partim barbaricorum; et excedentia numerum jumenta, victimæque ad caedem designatæ

πλήθος ὑποζύγια καὶ πρὸς κατακοπὴν ἱερεῖα εἰς ταῦτά· καὶ πολλοὶ μὲν ἀρτυμάτων μέδιμοι, πολλοὶ δ' οἱ θύλακοι καὶ σάκκοι καὶ χάρται βιβλίων, καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων χρησίμων. Τυσαῦτα δὲ κρέα τεταριγευμένα παντοδαπῶν ἱερείων, ὥς σωροὺς αὐτῶν γεγέσθαι τηλικούτους, ὥστε τοὺς προσιόντας πόρρωθεν ὑπολαμβάνειν ὄχθους εἶναι καὶ λόφους ἀντωθουμένους.»

Pertinent hæc ad id tempus, quo Artaxerxes Ochus expeditionem paravit contra Phœnices rebelles. Cf. Diodor. XVI, 40. Verba πολλοὶ μὲν ἀρτυμάτων — χρησίμων ex eodem Theopompo laudat Athenæus II, p. 67, ubi vero pro ἀρτυμάτων legitur ἀρτύματος, et pro θύλακοι καὶ σάκκοι καὶ χάρται βιβλίων exhibetur : καὶ σάκκοι χάρτων καὶ βιβλίων. V. interpr.

LIBER XV.

126.

Athenæus XII, p. 531, A, B, C, D: Θεόπομπος δὲ ἐν πεντεκαίδεκάτῃ Φιλιππικῶν ἱστοριῶν Στράτωνά φησι τὸν Σιδώνιον βασιλεῖα ὑπερβάλλειν ἡδυπαθεία καὶ τρυφῇ πάντας ἀνθρώπους. « Οἷα γὰρ τοὺς Φαίακας Ὅμηρος ποιεῖν μεμυθολόγηκεν, ἐορτάζοντας καὶ πίνοντας καὶ κιθαριζοὺν καὶ ῥαψωδοῦν ἀκρουμένους, τοιαῦτα καὶ ὁ Στράτων διετέλει ποιῶν πολὺν χρόνον· καὶ τοσούτῳ μᾶλλον ἐκείνων παρακεκινῆκει πρὸς τὰς ἡδονάς, ὥς οἱ μὲν Φαίακες, ὥς φησιν Ὅμηρος, μετὰ τῶν οἰκείων γυναικῶν καὶ θυγατέρων ἐποιούντο τοὺς πότους, ὁ δὲ Στράτων μετ' αὐλητρίδων καὶ ψαλτριῶν καὶ κιθαριστριῶν κατεσκεύαστο εἰς συνουσίας· καὶ μετεπέμπετο πολλὰς μὲν ἑταίρας ἐκ Πελοποννήσου, πολλὰς δὲ μουσουργοὺς ἐξ Ἰωνίας,

ἐτέρας δὲ παιδίσκας ἐξ ἀπάσης τῆς Ἑλλάδος, τὰς μὲν ὠδικάς, τὰς δὲ ὀρχηστρικές· ὧν εἴθιστο μετὰ τῶν φίλων ἀγῶνας τιθέναι, καὶ μεθ' ὧν συνουσιάζων διέτριβε· χαίρων μὲν τῷ βίῳ τῷ τοιούτῳ, καὶ δοῦλος ὧν φύσει τῶν ἡδονῶν, ἐτι δὲ μᾶλλον πρὸς τὸν Νικολέα φιλοτιμούμενος. Ἐτύγχανον γὰρ ὑπερφιλτίμως ἔχοντες πρὸς ἀλλήλους καὶ σπουδάζων ἑκάτερος αὐτὸς ἥδιον καὶ ῥαθυμότερον ποιεῖσθαι τὸν βίον· οἳ γε προῆλθον εἰς τοσαύτην ἀμιλλαν, ὥς ἡμεῖς ἀκούομεν, ὥστε πυνθανόμενοι παρὰ τῶν ἀφικνουμένων τὰς τε παρασκευὰς τῶν οἰκιῶν καὶ τὰς πολυτελείας τῶν θυσιῶν τὰς παρ' ἑκατέρῳ γινομένας ἐξυλονεῖκουν ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις ἀλλήλους. Ἐσπούδαζον δὲ δοκεῖν εὐδαίμονες εἶναι καὶ μακαριστοί. Οὐ μὲν περὶ γε τὴν τοῦ βίου τελευτὴν διτυτύχησαν, ἀλλ' ἀμφοτέρω βίῳ θανάτῳ διεφθάρησαν.»

Strato, rex Sidoniorum, hoc loco commemoratus, idem esse videtur, quem Tennen vocat Diodorus XVI, 46, uti statuit Perizonius ad Ælian. VII, 2, cui adstipulatur Wichers. Nicocles ille filius est Evagoræ, ex Isocrate notus et Diodoro XV, 47. Cf. interpr. ad Diogen. Laert. 11, 129; IX, 59, Anton. Lib. p. 170 ibique Verheyk.

127.

Stephanus: Διονία, πόλις, ἣν συγκαταλέγει ταῖς Κυπρίαις πόλεσι Θεόπομπος πεντεκαίδεκάτῃ Φιλιππικῶν.

128.

Idem: Κρήσιον, πόλις Κύπρου· Θεόπομπος Φιλιππικῶν πεντεκαίδεκάτῳ.

129.

Athenæus XII, p. 526, C: Θεόπομπος δ' ἐν πεν-

totidem : adhuc etiam multi condimentorum modii, multique culeoli et sacci chartarum, et librorum, allarumque omnium rerum utilium. Tot vero missæ erant carnes sale conditæ omnigenarum pecudum, ut acervi earum tantî essent, ut illi, qui accederent, e longinquo suspicarentur eos esse colles tumulosque alteros contra alteros erectos.»

LIBER XV.

126.

Theopompus vero, decimo quinto libro Historiarum Philippicarum, Stratonem ait, Sidoniorum regem, luxu et deliciis omnes homines superasse. « Nam, quibus rebus occupatos Phæacæ sinxit Homerus, dies festos celebrantes, potantesque et citharædos cantoresque audientes; talibus rebus Strato per longum temporis spatium continuam operam dedit : et tanto majore, quam illi, furore ad voluptates ferebatur, ut, quom Phæaces (ut ait Homerus) cum propriis uxoribus siliabusque computationes instituerent, ille cum tibicinis et psaltriis et citharistriis ageret cœtus; arcessito magno meretricum numero ex Peloponneso, et musices peritarum ex Ionia, allarumque puellarum ex universa Græcia, partim cantatricum, partim saltatricum : quarum etiam ludos et certamina

instituere solebat cum amicis, et cum illis continuo consuescere. Nam et per se delectabatur tali vitæ genere, et natura servus erat voluptatum; sed magis etiam ad id ipsum agebat æmulatio, qua cum Nicocle contendebat. Mira enim ambitione hi duo inter sese decertabant, uterque studens delicata vita et molliæ superare alterum. Quæ inter illos æmulatio, quod quidem accepimus, eo usque progressa est, ut ex advenientibus uterque percunctatus quisnam esset apud alterum apparatus ædium, et quænam sacrificiorum epularumque magnificentia, omni studio eniteretur ut illum talibus in rebus antecelleret. Summunque studium ambo in eo posuerunt, ut felices esse viderentur beatique prædicarentur. Nec vero ad finem usque vitæ felicitas ulla duravit : uterque enim violenta morte periit.»

127.

Dionia, urbs quam Theopompus libro quinto decimo Philippicorum inter Cyprias urbes recenset.

128.

Cresium, urbs Cypri, de qua Theopompus libro decimo quinto Philippicorum.

129.

Theopompus vero, Historiarum libro decimo quinto,

τεκαιδεκάτῳ Ἱστοριῶν, χιλίους φησὶν ἄνδρας αὐτῶν (Colophoniorum) ἀλουργεῖς φοροῦντας στολὰς ἀστυπολεῖν, ὅγε καὶ βασιλεῦσι σπάνιον τότ' ἦν καὶ περισπούδαστον. Ἰσοστάσιος γὰρ ἦν ἡ πορφύρα πρὸς ἄργυρον ἐξεταζομένη. Τοιγαροῦν διὰ τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ἐν τυραννίδι καὶ στάσεσι γενομένοι αὐτῇ πατρίδι διεφθάρσαν.

Ὁ γε καὶ βας. Casaubonus in margine scripsit; vulgo ὄθεν. Coraes conjecit ὁ δὴ. Eadem de Colophoniiis tradidit Xenophanes apud Athenæum l. l:

Ἦσαν εἰς ἀγορὴν πανουργεῖα φάρι' ἔχοντες
οὐ μείους ἢ περ χίλιοι ὥς ἐπίπαν.

Inde sua hausisse Theopompum suspicatur Karsten De Xenophane. Ceterum ad Theopompi locum respexit Cicero in fragmento e libro septimo de Republica a Nonio servato: *Ut, quemadmodum scribit ille, quotidiano in forum mille hominum cum palliis conchyliis tinctis, descenderent.*

130.

Pseudo-Plutarch. Vita X rhett. p. 833: Ὅτι δὲ ἀπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν (Antiphon) ἱστορεῖ καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ.

Idem dicit Lysias Orat. pro fil. Antiph. ap. Plut. l. l.

131.

Harpocrat.: Κερκίδας· Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος τοὺς προδότας καταλέγων φησὶν, Ἀρκάδας Κερκίδας. Ὅτι δ' οὗτος τῶν τὰ Μακεδονικὰ φρονούντων ἦν, εἶρηκε καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῳ Φιλιππικῶν.

Cf. Demosthen. Pro coron. p. 188; De falsa legat. p. 256 sq. Polyb. XI, 48.

132.

Idem: Νότιον ... ὅτι ἐστὶ χωρίον προκείμενον τῆς Κολοφωνίων πόλεως Θεόπομπος ἐν τῇ πεντεκαιδεκάτῃ φησὶν.

scribit: « mille ex Colophoniiis civibus purpureis stolis amictos per urbem incessisse: quod indumenti genus etiam regibus tunc rarum et studiose expetitum esse constat. Nam purpurea vestis, ad pondus exacta, aequali pondere argenti aestimabatur. Quare ob hoc vitæ institutum tyrannidi et intestinis dissensionibus impliciti, simul cum patria perierunt.

130.

Theopompus quoque quinto decimo Philippicorum libro scribit, Antiphontem a triginta istis cum trucidatum.

131.

Cercidas. Demosthenes pro Ctesiphonte, proditores recensens inquit, *Arcades Cercidas*. Cercidam ex fautoribus partium Macedonicarum fuisse testatur etiam Theopompas libro quinto decimo rerum Philippicarum.

132.

Notion. ... Est oppidum præjacens urbi Colophoniorum. Theopompus in quinto decimo.

LIBER XVI.

133.

Theopompus vero, sextodecimo libro Historiarum, de

LIBER XVI.

133.

Athenæus X, p. 444, E, F; p. 445, A: Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἐκκαιδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν περὶ ἄλλου Ῥοδίου διαλεγόμενός φησι· « Τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρείου γεγονότος ὑπὸ οἰνοφλυγίας καὶ κύβων, καὶ παντάπασιν οὐκ ἔχοντος ἰδίωμα (ἀξίωμα inavult Casaub.) παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ διαβεβλημένου διὰ τὴν ἀσωτίαν τὴν τοῦ βίου καὶ παρὰ τοῖς ἐταίροις καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολίταις. » Εἴθ' ἐξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν κατεστήσατο μετὰ τῶν φίλων, ἐπιφέρει· « Καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων ἤσχυναν· οὐκ ὀλίγους δὲ παῖδας καὶ νεανίσκους διέφθειραν· εἰς τοῦτο δὲ προέβησαν ἀσελγείας, ὥστε καὶ κυβεύειν ἤξιώσαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐλευθέρων, καὶ διωμολογοῦντο τοὺς ἐλάττω τοῖς ἀστραγάλοις βάλλοντας ἦντινα γρῆ τῶν πολιτῶν τῷ νικῶντι εἰς συνουσίαν ἀγαγεῖν, οὐδεμίαν ὑπεξαίρουμένοι πρόφασιν, ἀλλ' ὅπως ἂν ἕκαστος ἦν δυνατὸς, πείθων ἢ βιαζόμενος, οὕτω προστάττοντες ἄγειν. Καὶ ταύτην τὴν κυβεῖαν ἐπιζῶν μὲν καὶ τῶν ἄλλων Ῥοδίων τινὲς, ἐπιφανέστατα δὲ καὶ πλειστάκις αὐτὸς δ' Ἡγησιλόχος ὁ προστατεῖν τῆς πόλεως ἀξίων. »

Ad quænam tempora hæc spectent, nescio. Wickers. Hegesilochum unum fuisse putat magistratum, quos Lysander passim instituerat. Diod. XIV, 3, coll. 79.

LIBER XVII.

134.

Idem VI, p. 265, B, C: Θεόπομπος ἐν τῇ ἐβδόμῃ καὶ δεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν· « Χίοι πρώτοι τῶν Ἑλλήνων μετὰ Θετταλοὺς καὶ Λακεδαιμονίους

alio Rhodio loquens, ait: « Hegesilochus ad res gerendas inutilis redditus ebrietate et aleæ studio, et omnino in nulla apud Rhodios dignatione erat, sed ob vitæ luxuriam, cum apud familiares, tum apud reliquos cives infamis. » Deinde vero ubi de oligarchia disserit, quam ille cum suis sodalibus instituit, hæc subjicit: « Et multas nobiles feminas principumque virorum uxores vitiabant; puerosque laud paucos et adolescentulos corrumpabant: denique eo progressi sunt libidinosæ proterviæ, ut non vererentur tesseris inter se de ingenuis mulieribus ludere, paciscique quamnam ex ingenuis matronis hi, quibus jactus minor obligisset, victori stuprandam adducerent: nec ullam admittebant exceptionem, sed quacumque ratione posset, sive persuadendo, sive vim adhibendo, adducere eam victus tenebatur. Et hoc tesserarum ludo utebantur etiam alii nonnulli Rhodiorum, sed maxime omnium et creberrime ipse Hegesilochus, is qui videri volebat præsidere civitati. »

LIBER XVII.

134.

Theopompus, decimo septimo Historiarum libro: « Χίοι πρώτοι τῶν Ἑλλήνων μετὰ Θετταλοὺς καὶ Λακεδαιμονίους

ἐγρήσαντο δούλοις, τὴν μέντοι κτῆσιν αὐτῶν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ καὶ Θετταλοὶ φανήσονται κατασκευασάμενοι τὴν δουλείαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων τῶν οἰκούντων πρότερον τὴν χώραν, ἣν ἐκείνοι νῦν ἔχουσιν, οἱ μὲν Ἀχαιῶν, Θετταλοὶ δὲ Πεῤῥαιβῶν καὶ Μαγνήτων· καὶ προσηγόρευσαν τοὺς καταδουλωθέντας οἱ μὲν εἰλωτας, οἱ δὲ πενέστας. Χιοὶ δὲ βρβαρούς κέκτηνται τοὺς οἰκέτας, καὶ τιμὴν αὐτῶν καταβάλλοντες.»

Cf. Schol. ad Theocrit. Idyll. XVI, 35, ubi item laudatur Theopompus, et Steph. Byz. v. Χίος.

LIBER XVIII.

135.

Athen. VI, p. 252, A, B, C: Θεόπομπος δ' ἐν ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἱστοριῶν περὶ Νικοστράτου Ἀργείου λέγων, ὡς ἐκολάκευε τὸν Περσῶν βασιλέα, γράφει καὶ ταῦτα· «Νικόστρατον δὲ τὸν Ἀργεῖον πῶς οὐ χρὴ φαῦλον νομίζειν; δὲ προστάτης γενόμενος τῆς Ἀργείων πόλεως καὶ παραλαβὼν καὶ γένος καὶ χρήματα καὶ πολλὴν οὐσίαν παρὰ τῶν προγόνων, ἅπαντας ὑπερεβάλετο τῇ κολακείᾳ καὶ ταῖς θεραπαίαις οὐ μόνον τοὺς τότε στρατείας μετασχόντας, ἀλλὰ καὶ τοὺς ἔμπροσθεν γενομένους. Πρῶτον μὲν γὰρ οὕτως ἡγάπησε τὴν παρὰ τοῦ βαρβάρου τιμὴν, ὥστε βουλόμενος ἀρέσκειν καὶ πιστεῦσθαι μᾶλλον ἀνεκόμισε πρὸς βασιλέα τὸν υἱόν· ὁ τῶν ἄλλων οὐδεὶς πώποτε φανήσεται ποιήσας· ἔπειτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐπότε μέλλοι δειπνεῖν, τράπεζαν παρετίθει χωρὶς ὀνομάζων τῷ δαίμονι τοῦ βασιλέως, ἐμπλήσας σίτου καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, ἀκούων μὲν τοῦτο ποιεῖν

καὶ τῶν Περσῶν τοὺς περὶ τὰς θύρας διατρίβοντας, οἴόμενος δὲ διὰ τῆς θεραπαίας ταύτης χρηματιεῖσθαι μᾶλλον παρὰ τοῦ βασιλέως· ἦν γὰρ αἰσχροχειρὲς καὶ χρημάτων, ὡς οὐκ οἶδ' εἰ τις ἕτερος, ἦττων.»

Hunc Nicostratum Artaxerxes Ochus Ægyptum subactus ducem mercenariorum ab Argivis expetiverat. Diodor. XVI, 44.

LIBER XIX.

136.

Athenæus VI, p. 259, F; 260, A: Καὶ Θεόπομπος γὰρ ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ (Epit. ἐν τῇ θ') τῶν Φιλιππικῶν φησιν· «Ἀγαθοκλέα δοῦλον γενόμενον καὶ τῶν ἐκ Θετταλίας Πενεστῶν Φίλιππος, μέγα παρ' αὐτῷ δυνάμενον διὰ τὴν κολακείαν, καὶ ὅτι ἐν τοῖς συμποσίοις συνὼν αὐτῷ ὠργεῖτο καὶ γέλωτα παρεσκεύαζεν, ἀπέστειλε διακθεροῦντα Πεῤῥαιβοὺς καὶ τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐπιμελησόμενον. Τοιούτους δ' εἶχεν αἰετὶ περὶ αὐτὸν ἀνθρώπους ὁ Μακεδὼν, οἷς διὰ φιλοποσίαν καὶ βωμολοχίαν πλεῖον χρόνον ὥς τὰ πολλὰ συνδιέτριβε καὶ συνήδρευε περὶ τῶν μεγίστων βουλευόμενος.»

LIBER XX.

137.

Idem IX, p. 401, B: Θεόπομπος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν περὶ τὴν Βισαλτίαν φησὶ λαγῶδες γίνεσθαι δύο ἥπατα ἔχοντας.

Eadem, Theopompo auctore, Ælian. V. II. V, 27 et XI, 48, Stephan. v. Βισάλτια et Aul. Gellius N. A. XVI, 15. Cf. Aristot. in Mir. ausc.

sunt usi: ad quorum possessionem quidem non eadem via pervenerunt. Lacedæmonios enim et Thessalos servitia sua sibi parasse novimus e Græcis, regionem eam, quam ipsi nunc tenent, prius habitantibus: illi quidem ex Achiæis; Thessali vero, e Perrhæbis et Magnetibus. Et nominarunt redactos a se in servitutem, illi quidem Helotas, hi Penestas. Chii vero barbaris utuntur servis, quos soluto pro eis pretio possident.»

LIBER XVIII.

135.

Theopompus vero decimo octavo Historiarum libro, de Nicostrato Argivo loquens, qui Persarum regi adlatus est, cum alia scribit, tum hæc: «Nicostratum vero Argivum quo pacto nequitiae crimine absolvamus? Qui, quum civitati præesset Argivorum, et genus et pecuniam et multas opes a majoribus accepisset, adulatione et servilibus obsequiis omnes anteivit, non modo expeditionis illius participes, sed etiam superiores. Primum enim tanti fecit honorari a Rege, ut, quo magis se in illius gratiam fidemque insinaret, filium suum ad Barbarum adduceret; quod nemo aliorum unquam fecisse comperietur. Deinde quotidie, quando cœnam erat capturus, seorsum mensam posuit Genio regis consecratam, cibus et rebus

omnibus ad cœnam pertinentibus abunde instructam. Nempe quum intellexisset a Persis hoc fieri circa aulam regiam viventibus, eodem obsequii genere sperabat majores divitias a rege se impetraturum: erat enim turpis lucri avidus, et pecuniæ ita deditus, ut nesciam an nemo magis.»

LIBER XIX.

136.

Nam et Theopompus, decimo nono Philippicorum, scribit: «Agathoclem, qui servus fuerat et unus ex Penestis Thessalicis, Philippus, apud quem multum ille valebat propter adulationem, et quod in conviviis sodalis saltaret et risum regi moveret, misit qui Perrhæbos perderet, et res ipsius ibi curaret. Tales vero homines semper circa se habebat Macedo; quibuscum propter bibacitatem et scurrilitatem plurimum temporis trivit, in eorumque consensu de rebus maximis deliberavit.»

LIBER XX.

137.

Theopompus vero vigesimo Historiarum libro scribit, circa Bisaltiam lepores gigni, bina habentes jeciuora.

τεκαίδεκάτῳ Ἱστοριῶν, χιλίους φησὶν ἄνδρας αὐτῶν (Colophoniorum) ἀλουργεῖς φοροῦντας στολὰς ἀστυπολεῖν, ὃ γε καὶ βασιλεῦσι σπάνιον τότε ἦν καὶ περισπούδαστον. Ἰσοστάσιος γὰρ ἦν ἡ πορφύρα πρὸς ἄργυρον ἐξεταζομένη. Τοιγαροῦν διὰ τὴν τοιαύτην ἀγωγὴν ἐν τυραννίδι καὶ στάσεσι γενόμενοι αὐτῇ πατρίδι διεφθάρησαν.

Ὁ γε καὶ βιβλ. Casaubonus in margine scripsit; vulgo ὄθεν. Coraes conjecit δὲ δὴ. Eadem de Colophoniiis tradidit Xenophanes apud Athenæum l. 1:

Ἦσαν εἰς ἀγορὴν πανουργεῖα φάρε' ἔχοντες
οὐ μείους ἢ περ χίλιοι ὥς ἐπίπαν.

Inde sua hausisse Theopompum suspicatur Karsten De Xenophane. Ceterum ad Theopompi locum respexit Cicero in fragmento e libro septimo de Republica a Nonio servato: *Ut, quemadmodum scribit ille, quotidiano in forum mille hominum cum palliis conchyliis tinctis, descenderent.*

130.

Pseudo-Plutarch. Vita X rhett. p. 833: Ὅτι δὲ ἀπὸ τῶν τριάκοντα ἀπέθανεν (Antiphon) Ἱστορεῖ καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ πεντεκαίδεκάτῃ.

Idem dicit Lysias Orat. pro fil. Antiph. ap. Plut. l. 1.

131.

Harpocrat. : Κερκίδας· Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος τοὺς προδότας καταλέγων φησὶν, « Ἀρχάδας Κερκίδας. » Ὅτι δ' οὗτος τῶν τὰ Μακεδονικὰ φρονούντων ἦν, εἶρηκε καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ πεντεκαίδεκάτῳ Φιλιππικῶν.

Cf. Demosthen. Pro coron. p. 188; De falsa legat. p. 256 sq. Polyb. XI, 48.

132.

Idem : Νότιον ... ὅτι ἐστὶ χωρίον προκείμενον τῆς Κολοφωνίων πόλεως Θεόπομπος ἐν τῇ πεντεκαίδεκάτῃ φησὶν.

scribit : « mille ex Colophoniiis civibus purpureis stolis amictos per urbem incessisse : quod indumenti genus etiam regibus tunc rarum et studiose expetitur esse constat. Nam purpurea vestis, ad pondus exacta, æquali pondere argenti æstimabatur. Quare ob hoc vitæ institutum tyrannidi et intestinis dissensionibus impliciti, simul cum patria perierunt.

130.

Theopompus quoque quinto decimo Philippicorum libro scribit, Antiphontem a triginta istis eum trucidatum.

131.

Cercidas. Demosthenes pro Ctesiphonte, proditores recensens inquit, *Arcades Cercidas*. Cercidam ex fautoribus partium Macedonicarum fuisse testatur etiam Theopompus libro quinto decimo rerum Philippicarum.

132.

Notion. ... Est oppidum præjacens urbi Colophoniorum. Theopompus in quinto decimo.

LIBER XVI.

133.

Theopompus vero, sextodecimo libro Historiarum, de

LIBER XVI.

133.

Athenæus X, p. 444, E, F; p. 445, A : Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἐκκαίδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν περὶ ἄλλου Ῥοδίου διαλεγόμενός φησι· « Τοῦ Ἡγησιλόχου τὰ μὲν ἀχρείου γεγονότος ὑπὸ οἰνορρυγίας καὶ κύβων, καὶ παντάπασιν οὐκ ἔχοντος ἰδίωμα (ἀξίωμα inavult Casaub.) παρὰ τοῖς Ῥοδίοις, ἀλλὰ διαβεβλημένου διὰ τὴν ἀσωτίαν τὴν τοῦ βίου καὶ παρὰ τοῖς ἐταίροις καὶ παρὰ τοῖς ἄλλοις πολίταις. » Εἴθ' ἐξῆς λέγων περὶ τῆς ὀλιγαρχίας, ἣν κατεστήσατο μετὰ τῶν φίλων, ἐπιφέρει· « Καὶ πολλὰς μὲν γυναῖκας εὐγενεῖς καὶ τῶν πρώτων ἀνθρώπων ἤσχυναν· οὐκ ὀλίγους δὲ παῖδας καὶ νεανίσκους διέφθειραν· εἰς τοῦτο δὲ προέβησαν ἀσελγείας, ὥστε καὶ κυβεύειν ἤξιώσαν πρὸς ἀλλήλους περὶ τῶν γυναικῶν τῶν ἐλευθέρων, καὶ διωμολογοῦντο τοὺς ἐλάττω τοῖς ἀστραγάλοις βάλλοντας ἦντινα γῆ τῶν πολιτῶν τῷ νικῶντι εἰς συνουσίαν ἀγαγεῖν, οὐδεμίαν ὑπεξαίρουμένοι πρόφασιν, ἀλλ' ὅπως ἂν ἕκαστος ἦν δυνατὸς, πείθων ἢ βιαζόμενος, οὕτω προστάττοντες ἄγειν. Καὶ ταύτην τὴν κυβεῖαν ἐπιζῶν μὲν καὶ τῶν ἄλλων Ῥοδίων τινές, ἐπιφανέστατα δὲ καὶ πλειστάχως αὐτὸς δ' Ἡγησιλόχος δὲ προστατεῖν τῆς πόλεως ἤξίων. »

Ad quænam tempora hæc spectent, nescio. Wichers. Hegesilochum unum fuisse putat magistratum, quos Lysander passim instituerat. Diod. XIV, 3, coll. 79.

LIBER XVII.

134.

Idem VI, p. 265, B, C : Θεόπομπος ἐν τῇ ἐβδόμῃ καὶ δεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν· « Χίοι πρώτοι τῶν Ἑλλήνων μετὰ Θετταλοῦς καὶ Λακεδαιμονίου

alio Rhodio loquens, ait : « Hegesilochus ad res gerendas inutilis redditus ebrietate et aleæ studio, et omnino in nulla apud Rhodios dignatione erat, sed ob vitæ luxuriam, cum apud familiares, tum apud reliquos cives infamis. » Deinde vero ubi de oligarchia disserit, quam ille cum suis sodalibus instituit, hæc subjicit : « Et multas nobiles feminas principumque virorum uxores vitiabant ; puerosque laud paucos et adolescentulos corrumpabant : denique eo progressi sunt libidinosæ proterviæ, ut non vererentur tesseris inter se de ingenuis mulieribus ludere, paciscique quamnam ex ingenuis matronis hi, quibus jactus minor obtigisset, victori stuprandam adducerent : nec ullam admittebant exceptionem, sed quacunque ratione posset, sive persuadendo, sive vim adhibendo, adducere eam victus tenebatur. Et hoc lesserarum ludo utebantur etiam alii nonnulli Rhodiorum, sed maxime omnium et creberrime ipse Hegesilochus, is qui videri volebat præsidere civitati. »

LIBER XVII.

134.

Theopompus, decimo septimo Historiarum libro : « Chii primi Græcorum post Thessalos et Lacedæmonios serviti

ἐχρήσαντο δούλοις, τὴν μέντοι κτῆσιν αὐτῶν οὐ τὸν αὐτὸν τρόπον ἐκείνοις. Λακεδαιμόνιοι μὲν γὰρ καὶ Θετταλοὶ φανήσονται κατασκευασάμενοι τὴν δουλείαν ἐκ τῶν Ἑλλήνων τῶν οἰκούντων πρότερον τὴν γῶ-
ραν, ἣν ἐκείνοι νῦν ἔχουσιν, οἱ μὲν Ἀχαιῶν, Θεττα-
λοὶ δὲ Πεῤῥαιβῶν καὶ Μαγνήτων· καὶ προσηγόρευ-
σαν τοὺς καταδουλωθέντας οἱ μὲν εἰλωτας, οἱ δὲ
πενέστας. Χῖοι δὲ βαρβάρους κέκτηνται τοὺς οἰκέτας,
καὶ τιμὴν αὐτῶν καταβάλλοντες. »

Cf. Schol. ad Theocrit. Idyll. XVI, 35, ubi
item laudatur Theopompus, et Steph. Byz. v.
Χῖος.

LIBER XVIII.

135.

Athen. VI, p. 252, A, B, C: Θεόπομπος δ' ἐν
ὀκτωκαιδεκάτῃ Ἱστοριῶν περὶ Νικοστράτου Ἀργείου
λέγων, ὡς ἐκολάκευε τὸν Περσῶν βασιλέα, γράφει
καὶ ταῦτα· « Νικόστρατον δὲ τὸν Ἀργεῖον πῶς οὐ
χρὴ φαῦλον νομίζειν; δὲ προστάτης γενόμενος τῆς
Ἀργείων πόλεως καὶ παραλαβὸν καὶ γένος καὶ χρή-
ματα καὶ πολλὴν οὐσίαν παρὰ τῶν προγόνων, ἅπαν-
τας ὑπερεβάλετο τῇ κολακείᾳ καὶ ταῖς θεραπαίαις οὐ
μόνον τοὺς τότε στρατείας μετασχόντας, ἀλλὰ καὶ
τοὺς ἔμπροσθεν γενομένους. Πρῶτον μὲν γὰρ οὕτως
ἡγάπησε τὴν παρὰ τοῦ βαρβάρου τιμὴν, ὥστε βου-
λόμενος ἀρέσκειν καὶ πιστεῦσθαι μᾶλλον ἀνεχόμενος
πρὸς βασιλέα τὸν υἱόν· ὃ τῶν ἄλλων οὐδεὶς πώποτε
φανήσεται ποιήσας· ἔπειτα καθ' ἑκάστην ἡμέραν
ἐπότε μέλλοι δεῖπναι, τράπεζαν παρετίθει χωρὶς
ὀνομάζων τῷ δαίμονι τοῦ βασιλέως, ἐμπλήσας σίτου
καὶ τῶν ἄλλων ἐπιτηδείων, ἀκούων μὲν τοῦτο ποιεῖν

καὶ τῶν Περσῶν τοὺς περὶ τὰς θύρας διατρίβοντας,
οἴόμενος δὲ διὰ τῆς θεραπαίας ταύτης χρηματιεῖσθαι
μᾶλλον παρὰ τοῦ βασιλέως· ἦν γὰρ αἰσχροκερδὴς
καὶ χρημάτων, ὡς οὐκ οἶδ' εἴ τις ἕτερος, ἤττων. »

Hunc Nicostratum Artaxerxes Ochus Ægy-
ptum subacturus ducem mercenariorum ab Ar-
givis expetiverat. Diodor. XVI, 44.

LIBER XIX.

136.

Athenæus VI, p. 259, F; 260, A: Καὶ Θεόπομ-
πος γὰρ ἐν τῇ ἐννεακαιδεκάτῃ (Epit. ἐν τῇ θ') τῶν
Φιλιππικῶν φησιν· « Ἀγαθοκλὲς δούλον γενόμενον
καὶ τῶν ἐκ Θετταλίας Πενεστῶν Φίλιππος, μέγα παρ'
αὐτῷ δυνάμενον διὰ τὴν κολακείαν, καὶ ὅτι ἐν τοῖς
συμποσίαις συνὼν αὐτῷ ὠργεῖτο καὶ γέλωτα παρ-
εσκεύαζεν, ἀπέστειλε διαφθεροῦντα Πεῤῥαιβοὺς καὶ
τῶν ἐκεῖ πραγμάτων ἐπιμελησόμενον. Τοιούτους δ'
εἶχεν αἰετὶ περὶ αὐτὸν ἀνθρώπους ὁ Μακεδὼν, οἷς διὰ
φιλοποσίτην καὶ βωμολοχίαν πλείω χρόνον ὥς τὰ πολλὰ
συνδιέτριβε καὶ συνήδρευε περὶ τῶν μεγίστων βου-
λευόμενος. »

LIBER XX.

137.

Idem IX, p. 401, B: Θεόπομπος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ
τῶν Ἱστοριῶν περὶ τὴν Βισαλτίαν φησὶ λαγῶδες γί-
νεσθαι δύο ἥπατα ἔχοντας.

Eadem, Theopompo auctore, Ælian. V. H. V,
27 et XI, 48, Stephan. v. Βισάλτις et Aul. Gel-
lius N. A. XVI, 15. Cf. Aristot. in Mir. ausc.

sunt usi: ad quorum possessionem quidem non eadem via
pervenerunt. Lacedæmonios enim et Thessalos servitia
sua sibi parasse novimus e Græcis, regionem eam, quam
ipsi nunc tenent, prius habitantibus: illi quidem ex
Achæis; Thessali vero, e Perrhæbis et Magnetibus. Et
nominarunt redactos a se in servitutem, illi quidem He-
lotas, hi Penestas. Chii vero barbaris utuntur servis, quos
soluto pro eis pretio possident. »

LIBER XVIII.

135.

Theopompus vero decimo octavo Historiarum libro,
de Nicostrato Argivo loquens, qui Persarum regi adula-
tus est, cum alia scribit, tum hæc: « Nicostratum vero
Argivum quo pacto nequitie crimine absolvamus? Qui,
quum civitati præesset Argivorum, et genus et pecuniam
et multas opes a majoribus accepisset, adulatione et ser-
vilibus obsequiis omnes anteivit, non modo expeditionis
illius participes, sed etiam superiores. Primum enim tanti
fecit honorari a Rege, ut, quo magis se in illius gratiam
fidenque insinualet, filium suum ad Barbarum adduce-
ret; quod nemo aliorum unquam fecisse comperietur.
Deinde quotidie, quando cœnam erat capturus, seorsum
mensam posuit Genio regis consecratam, cibus et rebus

omnibus ad cœnam pertinentibus abunde instructam.
Nempe quum intellexisset a Persis hoc fieri circa aulam
regiam viventibus, eodem obsequii genere sperabat majores
divitias a rege se impetraturum: erat enim turpis lu-
cri avidus, et pecunie ita deditus, ut nesciam an nemo
magis. »

LIBER XIX.

136.

Nam et Theopompus, decimo nono Philippicorum, scri-
bit: « Agathoclem, qui servus fuerat et unus ex Penestis
Thessalicis, Philippus, apud quem multum ille valebat
propter adsentationem, et quod in conviviiis sodalis saltar-
et et risum regi moveret, misit qui Perrhæbos perderet,
et res ipsius ibi curaret. Tales vero homines semper circa
se habebat Macedo; quibuscum propter bibacitatem et
scurrilitatem plurimum temporis trivit, in eorumque con-
sensu de rebus maximis deliberavit. »

LIBER XX.

137.

Theopompus vero vigesimo Historiarum libro scribit,
circa Bisaltiam lepores gigni, bina habentes jecinora.

138.

Stephanus: Σιρρά, πόλις Θράκης· Θεόπομπος ἐν Φιλιππικῶν εἰκοστῇ.

139.

Theon. Prog. c. 2: Καὶ ἐν τῇ εἰκοστῇ Θεοπόμπου τῶν Φιλιππικῶν, ὁ [μῦθος] τοῦ πολέμου καὶ τῆς ὕβριως, ὃν ὁ Φίλιππος διεξέρχεται πρὸς τοὺς αὐτοκράτορας τῶν Χαλκιδίων. Cf. Justin. VIII, 3.

LIBER XXI.

140.

Strabo VII, p. 488 A, B. = 317 Tzsch.: Φησὶ δὲ ὁ Θεόπομπος τῶν ὀνομάτων (maris Ionii et Adriatici) τὸ μὲν ἔχειν ἀπὸ ἀνδρὸς ἡγησαμένου τῶν τόπων, ἐξ Ἰσσης τὸ γένος τὸν Ἀδρίαν δὲ ποταμοῦ ἐπώνυμον γεγονέναι. Στάδιοι δ' ἀπὸ τῶν Λιβυρνῶν ἐπὶ τὰ Κεραύνια μικρῷ πλείους ἢ διςχίλιοι. Θεόπομπος δὲ τὸν πάντᾳ ἀπὸ τοῦ μυχοῦ πλοῦν ἡμερῶν ἐξ εἴρηκε· περὶ δὲ τὸ μῆκος τῆς Ἰλλυρίδος καὶ τριάκοντα· πλεονάζειν δὲ μοιδοκεῖ. Καὶ ἄλλα δ' οὐ πιστὰ λέγει· τό τε συντετρησθαι τὰ πελάγη, ἀπὸ τοῦ εὐρίσκεσθαι κέραμόν τι Θάσιον καὶ Χίον ἐν τῷ Νάρωνι· καὶ τὸ ἄμφω κατοπτεῦσθαι τὰ πελάγη ἀπὸ τινος ὄρους, καὶ τῶν νήσων τῶν Λιβυρνίδων τὴν θέσιν, ὥστε κύκλον ἔχειν καὶ πενταχοσίων σταδίων, καὶ τὸ τὸν Ἰστρὸν ἐνὶ τῶν στομάτων εἰς τὸν Ἀδρίαν ἐμβάλλειν.

Pro ἐξ Ἰσσης, quod dedit Siebenkees., Codd. habent ἐξ Ἰσσης. Emendandi vel supplendi viam monstrat Schol. Apollon. Rh. IV, 308: Ὄνομάσθη δὲ ἀπὸ Ἰονίου τὸ γένος Ἰλλυριοῦ, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν εἰκοστῇ πρώτῃ. Adde Schol. Pind. Pyth. III, 120: Τὸ Ἰόνιον πέλαγος τὸ περὶ Σικελίαν τὸ ὄνομα ἔλαβεν, ὡς μὲν ἐνιοι, ἀπὸ Ἰού· Θεόπομπος δὲ ἀπὸ Ἰονίου, ἀνδρὸς Ἰλλυριοῦ. Tzetz. ad Lycophr. 631: Ὁ Θεόπομπος καὶ ἄλλοι φασὶν

(τὸν Ἰόνιον κληθῆναι) ἀπὸ Ἰονίου Ἰλλυριοῦ τὸ γένος, βασιλεύσαντος τοῦ τόπου. Cf. Eustath. ad Dionys. Perieg. v. 92: Οἱ δὲ φασὶν ἀπὸ Ἰάονος, ἀνδρὸς Ἰταλοῦ, ἢ ἀπὸ Ἰονίου, ἀνδρὸς Ἰλλυριοῦ Ionium mare nominatum esse. — Etiam quæ sequuntur apud Strabonem, τὸν Ἀδρίαν δὲ ποταμοῦ ἐπώνυμον γεγονέναι, suspicionem moverunt. Nam in eodem (V, p. 328) legimus: Τὴν δὲ Ἀδρίαν ἐπιφανῆ γενέσθαι πόλιν φασὶν, ἀφ' ἧς καὶ τοῦνομα τῷ κόλπῳ γενέσθαι τῷ Ἀδρίᾳ, μικρὰν μετάθεσιν λαβόν. Atque Tzetz. l. l. ex Theopompo docet Ionium filium fuisse Ἀδρίου, τοῦ περὶ τοῦτο τὸ πέλαγος κτίσαντος πόλιν τὴν λεγομένην Ἀδρίαν. Justinus denique XX, 1, Theopompum, ut videtur, secutus: *Adria quoque Illyrici maris proxima, quæ et Adriatico mari nomen dedit, Græca urbs est.* (Vide tamen de h. l. Niebuhr. H. R. I, p. 56.) Cf. Etym. M. v. Ἀδρίας. Sed hæc omnia nil cogunt, ut pro ποταμοῦ cum Casaubono legamus πόλεως.

141.

Stephanus: Λάδεστα, ἢ Λάδεστον, μία τῶν Λιβυρνίδων νήσων· Θεόπομπος κα' Φιλιππικῶν.

142.

Athenæus XII, p. 526, F: Κὰν τῇ πρώτῃ ἐξ πρὸς ταῖς εἰκοσι τῶν Φιλιππικῶν τὸ τῶν Ὀμβρίκων φησὶν ἔθνος, ἔστι δὲ περὶ τὸν Ἀδρίαν, ἐπιεικῶς εἶναι ἀδροδαίτον, παραπλησίως τε βιοτεύειν τοῖς Λυδοῖς, χώραν τε ἔχειν ἀγαθὴν, ὅθεν προελθεῖν εἰς εὐδαίμονίαν.

143.

Ælianus H. A. XVII, 16: Θεόπομπος λέγει, τοὺς περὶ τὸν Ἀδρίαν οἰκοῦντας Ἐνετοὺς, ὅταν περὶ τὸν ἄρτον τρίτον καὶ σπόρον ἢ ὥρα ᾗ, τοῖς κολοιοῖς ἀποστέλλειν ὤωρα, εἴη δ' ἂν τὰ ὤωρα ψαιστὰ ἄττα, καὶ μεμυγμέναι μᾶζαι καλῶς τε καὶ εὖ· βεβούλευται δὲ ἄρα

138.

Sirra, urbs Thraciæ. Theopompus in Philippicorum vigesimo.

139.

Itemque in vigesimo Rerum Philippi apud Theopompum libro, belli et injuriarum expositio, quam ibi legatis Chalcidensium, de summa rerum ad se missis, facit Philippus.

LIBER XXI.

140.

Theopompus ait, Ionii maris nomen esse ortum ab Ionio qui istis locis imperaverit, gente Illyrius (Issæus): Adriæ cognomentum a flumine esse deductum. Stadia sunt a Liburnis ad Ceraunios montes paullo plura duobus millibus. Theopompus totam ab intimo sinu navigationem sex dierum esse perhibuit: terrestri autem itinere Illyricum ad triginta dies peragrari. Videtur autem nimium dicere mihi. Sed et alia parum credibilia profert, veluti quom

maria ait cavernis seu foraminibus quibusdam in imo latentibus coire, eo argumento, quod later Thasius et Chius in Narone inventus sit: et quod utrumque mare e monte quodam cerni affirmat, et insulis Liburnicis ambitum statuit quingentorum stadiorum; et quod Istrum uno ostiorum suorum in Adriam effluere tradit.

141.

Ladesta, sive Ladestum, una ex insulis Libyrnidum, de qua Theopompus libro vigesimo primo Philippicorum.

142.

Libro vero primo et vicesimo Philippicorum, Umbro- rum gentem ait, circa Adriaticum mare incolentem, molitiei admodum esse deditam, idemque vitæ genus atque Lydos sectantem: incolereque fertilem regionem, unde ad opulentiam sint erecti.

143.

Theopompus Venetos inquit Adriam accolentes, quum orationis tertiæ et sementis faciendæ tempus adest, mœdulis placentas quasdam, et mazas optime confectas

ἢ τῶνδε τῶν δώρων πρόθεσις μελίγματα τοῖς κολοιοῖς εἶναι καὶ σπονδῶν ὁμολογία, ὡς ἐκείνους τὸν καρπὸν τὸν Δημήτριον μὴ ἀνορύττειν καταβληθέντα εἰς τὴν γῆν, μηδὲ παρακλίνειν.

Eandem rem narrat Antigoni. Caryst. Ἱστορ. παραδόξ. c. ult: Τοὺς δὲ περὶ τὸν Ἀδρίαν ἐνοικοῦντας Ἑνετοὺς, Θεόπομπον φάσκειν, κατὰ τὸν σπόρου καιρὸν τοῖς κολοιοῖς ἀποστέλλειν δῶρα· ταῦτα δ' εἶναι ψαιστὰ καὶ μάζας· προσθέντας δὲ τοὺς ταῦτα κομίζοντας ἀποχωρεῖν· τῶν δὲ ὀρνέων τὸ μὲν πλῆθος ἐπὶ τοῖς ὀρίοις μένειν τῆς χώρας συνηθροισμένον· δύο δ' ἢ τρεῖς προσπτάοντας καὶ καταμαθόντας ἀρίπτασθαι πάλιν, καθάπερ εἰ τινες πρεσβεῖς ἢ κατασκόπους. Ἐάν μὲν οὖν τὸ πλῆθος τῶν κολοιῶν γεύσωνται τῶν δώρων, οὐχ ὑπερβαίνουσιν ἐπὶ τὴν χώραν αὐτῶν, καὶ οἶδασιν οἱ Ἑνετοί, ὅτι ἔσονται ἐν εἰρήνῃ· ἐάν δὲ μὴ γεύσωνται, ὡσεὶ πολεμίων ἔφροδον αὐτοῖς γινομένην οὕτω προσδοκῶσι]. Postrema uncis inclusa ex Aristot. Mir. Auscult. c. 129 supplevit Bentleius.

144.

Plinius H. N. III, 9: *Theopompus, ante quem nemo mentionem habuit, urbem [Romam] duntaxat a Gallis captam dixit.*

«Memoratu dignum est Justinum l. XX Græcas urbes in Italia recensentem, verbo tantum, prorsus ut Theopompus fecit, Romam memoravisse, c. 5: *Sed Dionysium gerentem bellum, legati Gallorum, qui ante menses Romam incendebant, societatem amicitiamque petentes adeunt.* Cf. VI, 6. Ut non dubitem, quin ita Theopompi exemplo egerit. Quoniam vero quas regiones et gentes Theopompus hoc libro memorat, Adriam, Umbros, Venetos, earundem mentio fit a Justino, et hic in iis ipsis recensendis Romam a Gallis captam retulit, suspicor ad hunc librum pertinere fragmentum sive potius indicium Theopompi apud Plinium. Accedit, quod Justinus hæc retulit Dionysii in Italiam expeditionem enarrans, quæ Theopompo item occasionem præbuisse videntur, ut de iisdem rebus ageret, siquidem hoc

muneri mittere; quæ quidem idcirco proponunt, ut velut placamenta monedulis sint, et induciæ cum iis pactæ, ne Cereris fructum terræ commissum refodiant, aut sublegant.

Venetos Adriam accolentes Theopompus ait sementis tempore monedulis munera mittere: hæc constare ex placentis et mazis: his expositis abire qui apportaverint; avium autem multitudinem in terræ confinibus manere congregatam, duas vero vel tres advolare, et quum res recognoverint, rursus avolare, quasi legatos quosdam et exploratores. Si monedularum multitudo munera gustat, in eorum terram non volant, atque sciunt Veneti, se in pace futuros esse: si vero non gustant, quasi hostium invasionem sibi imminere prævident.

145.

Meminit vero eorundem (connarorum et paliorum)

libro de Dionysio tyranno quædam exposuit, ut constat ex fragm. 146. » *Wichers.*

145.

Athenæus XIV, p. 650, A: Θεόπομπος δ' ἐν εἰκοστῇ πρώτῃ Φιλιππικῶν μνημονεύει αὐτῶν (τῶν κοννάρων καὶ παλιούρων).

146.

Idem VI, p. 261, A: Καὶ περὶ Διονυσίου δὲ τὰ παραπλήσια ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ πρὸς ταῖς εἴκοσι «Διονύσιος ὁ Σικελίας τύραννος τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν· ἡθούλετο γὰρ ἅπαντας εἶναι διεφθαρμένους καὶ φαύλους· οὐς καὶ εὖ περιεῖπε.»

In postremis Casaubonus restituendum putat οὐς ἐφίλει καὶ εὖ περιεῖπε. Schweighæuserus post οὐς omissum statuit ἀνελάμβανεν. Paulo ante enim Athen. dixit: Ἀλλὰ μὲν καὶ τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους, καὶ τὴν τοιαύτην ἀκολασίαν, οὐ μόνον ὁ Διονύσιος ἀνελάμβανεν, ἀλλὰ καὶ ὁ Φίλιππος. Quæ postrema simul indicant, nisi fallor, quomodo Theopompus hoc Philippicorum libro ad res Dionysii fecerit digressionem.

147.

Idem XII, p. 532, F: Καίτοι ὁ πατήρ αὐτῶν Πεισίστρατος μετρίως ἐχρήτο ταῖς ἡδοναῖς, ὥστ' οὐδ' ἐν τοῖς χωρίοις οὐδ' ἐν τοῖς κήποις φύλακας ἐφίστα, ὡς Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ, ἀλλ' εἶα τὸν βουλόμενον εἰσιόντα ἀπολαύειν καὶ λαμβάνειν ὧν δεηθείη.

«Suspisor Theopompum in iis, quæ hoc fragmentum præcedunt, narrasse Dionysium, tyrannidem sibi vindicaturum, eo multitudinem adduxisse, ut sexcentos custodes, quos ipse vellet, eligendi potestatem ipsi facerent, Pisistrati Atheniensis exemplum imitatum, ut legimus apud Diodorum XIII, 95. Atque ea occasione incidit fortasse Theopompus in Pisistrati mentionem, qui tamen custodibus illis ad tyrannidem comparandam tantum, non vero ad eam sæviter exercendam usus est; siquidem cos post-

et Theopompus libro primo et vicesimo Philippicorum.

146.

De Dionysio eadem narrat idem scriptor primo et vicesimo libro: «Dionysius Siciliæ tyrannus, inquit, eos [maxime recipiebat], qui patrimonium suum in computationes et in aleam et id genus lasciviæ prodigerent. Volebat enim omnes esse perditos et flagitiosos: talesque homines adsciscebat forebatque.»

147.

At pater illorum (Hippiæ et Hipparchi) Pisistratus moderate usus erat voluptatibus; ita quidem ut nec prædiis suis nec hortis custodes præficeret, ut narrat Theopompus libro vicesimo primo; sed volenti cuique potestatem faceret intrandi fruendique, et sumendi quod cuperet.

ea dimisit; quid, quod ne hortos quidem suos et prædia ab iis muniri sivit, sed cuivis, quibus indigeret, ea inde sumere permisit. » *Wichers*.

148.

Harpocrat. : Λύκειον ... ἐν τῶν παρ' Ἀθηναίοις γυμνασίων ἐστὶ Λύκειον· ὁ Θεόπομπος μὲν ἐν τῇ κα' (vulgo ἐν τῇ κατὰ) Πεισιστράτου (leg. Πεισίστρατον ex Suida et cod. Coisl.) ποιῆσαι [φησιν]. Præter Suidam hæc exscripsit Photius.

LIBER XXII.

149.

Athenæus X, p. 442, F : Θεόπομπος δ' ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ περὶ Χαλκιδέων ἱστορῶν τῶν ἐν Θράκῃ φησίν· « Ἐτύγχανον γὰρ τῶν μὲν βελτίστων ἐπιτηδευμάτων ὑπερορῶντες, ἐπὶ δὲ τοὺς πότους καὶ βραθυμίαν καὶ πολλὴν ἀκολασίαν ὥρμηκότες ἐπικεικώς. Τὸ δ' εἰσὶ πάντες οἱ Θράκιες πολυπότοι. »

150.

Stephanus : Χυτρόπολις, Θράκης χωρίον. Θεόπομπος Φιλιππικῶν εἰκοστῷ δευτέρῳ· « Παρῆλθεν ἡ Χυτρόπολις χωρὶς ἀπωχισμένον ἐξ Ἀφύτειος. » Τὸ ἐθνικὸν ἐξῆς ἐπάγει· « Εἰσαδεξαμένων δὲ τῶν Χυτροπολιτῶν αὐτῶν. »

Pinedo conjecit : παρῆλθεν Χρυσόπολιν χωρίον.

151.

Harpocrat. : Θέρμαν, Αἰσχίνης ἐν τῇ παραπροσθείας ἀπολογία. Θράκιον τοῦτό ἐστι πόλις, ὡς καὶ Θεόπομπος ἐν εἰκοστῇ δευτέρᾳ φησίν.

Plurimis Therma urbs est Macedoniae. Ne tamen propterea cum Wichersio statuam Theopompum de alia hujus nominis urbe cogitasse,

148.

Lyceum, est unum e gymnasiis Atheniensium : quod Theopompus in vigesimo primo, Pisistrato regnante constructum fuisse testatur.

LIBER XXII.

149.

Theopompus vero, libro secundo et vicesimo, de Chalcidensibus Thraciæ narrans, ait : « Optima instituta hi insuper habentes, in computationes et mollitiem et omne genus flagitiosæ luxuriæ prorsus ruebant. Sunt autem tales Thraces omnes bibaces. »

150.

Chytropolis, Thraciæ castellum. Theopompus Philippicorum secundo et vicesimo : « Pervenit Chytropolin castellum, Aphytis coloniam. » Gentile deinde adducit : « Excipientibus vero Chytropolitibus eum. »

151.

Therma, Æschines in Apologia de falsa legatione. Est Thraciæ oppidulum, ut Theopompus testatur libro Rerum Philippicarum vigesimo secundo.

152.

Thestorius, ut Cytornus, urbs Thraciæ. Theopompus libro vigesimo secundo.

vetat Steph. : Θέρμη, πόλις Θράκης, Ἀπολλόδοτος δὲ Μακεδονίας φησὶ καὶ Θουκυδίδης, et fragmentum Hecataei (116) apud eundem : Ἐν δ' αὐτῷ (Θερμασίῳ κόλπῳ) Θέρμη, πόλις Ἑλλήνων Θρηίκων.

152.

Steph. Byz. : Θέστωρος, ὡς Κύτωρος, πόλις Θράκης· Θεόπομπος εἰκοστῇ δευτέρᾳ.

153.

Idem : Ὀμάριον, πόλις Θετταλίας· Θεόπομπος Φιλιππικῶν εἰκοστῷ δευτέρῳ.

154.

Idem : Σύμαιθα, πόλις Θετταλίας. Ὁ πολίτης Συμαιθεύς, ὡς Θεόπομπος Φιλιππικῶν εἰκοστῷ δευτέρῳ.

LIBER XXIII.

155.

Athenæus X, p. 436, B, C : Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ περὶ Χαριδήμου τοῦ Ὀρείτου διηγούμενος, ἐν Ἀθηναίοις πολίτην ἐποίησαντο, φησὶ· « Τὴν τε γὰρ οἶκτον ἐωρᾶτο τὴν καθ' ἡμέραν ἀσελγῆ καὶ τσιτύτην ποιούμενος, ὥστε πίνειν καὶ μεθύειν αἰεὶ, καὶ γυναικας ἐλευθέρας ἐτόλμα διασθίρειν· καὶ εἰς τοσοῦτον προῆλθεν ἀκρασίας, ὥστε μεираκίον τι παρὰ τῆς βουλῆς τῆς τῶν Ὀλυνθίων αἰτεῖν ἐπιχείρησεν, ὃ τὴν μὲν ὄψιν ἦν εὐειδὲς καὶ χάριεν, ἐτύγχανε δὲ μετὰ Δέρδου τοῦ Μακεδόνα ἀγχιμάλῳ γεγεννημένον. » Ejusdem mentionem facit Ælian. V. H. II, 41.

156.

Stephanus : Αἰόλιον, τῆς Θράκης Χερρόνησου πόλις. Θεόπομπος ἐν Φιλιππικοῖς εἰκοστῇ τρίτῃ· « Ἐπορεύθη εἰς πόλιν Αἰόλιον τῆς Ἀττικῆς μὲν οὖσαν, πολιτευομένην δὲ μετὰ Χαλκιδέων. » Berkelius legen-

153.

Omarium, urbs Thessaliæ, de qua Theopompus libro secundo et vigesimo Philippicorum.

154.

Symæthia, urbs Thessaliæ. Civis Symætheus, ut Theopompus Philippicorum secundo et vicesimo.

LIBER XXIII.

155.

Libro vicesimo tertio de Charidemo Orita disserens, quem Athenienses civitate donaverant, (Theopompus) ait : « Nam quotidianæ vitæ rationem palam ita lascivam luxuriosamque instituit, ut assidue potaret temulentusque esset, et ingenuis mulieribus vim inferre conaretur. Denique eo usque progressus est intemperantiæ, ut a senatu Olynthiorum adolescentulum aliquem poscere auderet formosum venustumque, qui cum Derda Macedone captivus erat factus. »

156.

Æolium, Thraciæ peninsulae oppidum, de quo Theopompus Rerum Philippicarum libro tertio et vicesimo : « Profectus sum Æolium, Atticæ urbem, sed gratia legibus Chalcidensium utitur. »

dum putavit: μετὰ δὲ πολιτευομένην ὑπὸ τῶν Χαλ-
κιδίων.

157.

Idem: Βρεῖ, πόλις, εἰς ἣν ἀποικίαν ἐστείλαντο
Ἀθηναῖοι. Τὸ ἐθνικὸν ἔδει Βρεάτης· ἐστὶ δὲ Βρεῖος
παρὰ Θεοπόμπῳ, εἰκοστῷ τρίτῳ.

De hac urbe aliunde nil constat, nisi huc re-
ferre velis Strabon. VII, p. 491, ubi vox *Bria*
Thracum lingua urbem significare dicitur.

LIBER XXIV.

158.

Stephan.: Βαίτιον, πόλις Μακεδονίας· Θεόπομπος
εἰκοστῇ τετάρτῃ.

159.

Idem: Γαστρωνία, χώρα Μακεδονίας· Θεόπομπος
εἰκοστῇ τετάρτῃ. Cf. fr. 265, ubi eadem appellatur
Γραιστωνία.

160.

Idem: Ἄρης, Ἄρητος, ὡς Μένδητος, χωρίον Εὐ-
βοίας· Θεόπομπος εἰκοστῇ τετάρτῃ Φιλιππικῶν.

161.

Idem: Ὀκωλον, χωρίον Ἐρετριέων· Θεόπομπος
Φιλιππικῶν εἰκοστῷ τετάρτῳ.

162.

Idem: Σκάβαλα, χώρα Ἐρετριέων· Θεόπομπος
εἰκοστῷ τετάρτῳ Φιλιππικῶν.

163.

Idem: Δύστος, πόλις Εὐβοίας· Θεόπομπος ἐν
Φιλιππικῶν κδ'· «Ἀποστήσας δὲ τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ πε-
ριοικίᾳ τῶν Ἐρετριέων, ἐστράτευσεν ἐπὶ πόλιν Δύ-
στον.»

164.

Strabo X, p. 683, B: Θεόπομπος δὲ φησι Περι-
κλέους χειρουμένου τὴν Εὐβοίαν, τοὺς Ἰστιαεῖς καθ'
ἡμολογίαν εἰς Μακεδονίαν μεταστῆναι, διςχιλίους δ'

ἐξ Ἀθηναίων ἐλθόντας τὸν Ὀρεὸν οἰκῆσαι, ὅλημον ὄντα
πρότερον τῶν Ἰστιαίων.

«Quum ex aliis fragmentis constet, Wicher-
sius ait, Theopompum hoc libro de Eubœa egis-
se, suspicor fragmentum hocce apud Strabonem,
in quo enarrat insulam a Pericle subactam eoque
missos esse colonos, ex eodem libro esse desum-
tum, urbesque, quarum nomina in ceteris fra-
gmentis occurrunt, in eadem re narranda a Theo-
pompo esse memoratas. Pericles igitur in Eu-
bœam, quæ antea sub Atheniensium potestate
fuerat, postea defecerat, veniens, totam eam sub-
egit, ut tradit Thucydides I, 114; eademque,
opinor, retulit Theopompus in locis, quæ nunc
urbium tantum nomina continent, quod item
quodammodo efficio ex ejus verbis apud Stepha-
num v. Δύστος (fr. 163). Insula subacta Χαλκιδέων
τοὺς ἱπποβότας λεγομένους, πλούτῳ καὶ δόξῃ διαφέ-
ροντας, ἐξέβαλε Pericles, ut scripsit Plutarch. in
Vita c. 23, cujus fortasse rei Chius meminit, quum
de Chalcidensium urbe Assera agebat, Histiaæn-
ses autem sedes relinquere inque Macedoniam
(Fortasse in urbes Bætium et Gastroniam hoc
libro a Theopompo memoratas) migrare jussit,
ut præter Theopompum tradit Thucydides et,
post eos, Diodorus XII, 22 et Plutarchus l. l.»
De numero Atheniensium, qui Oreum migrarunt,
a nostro discrepat Diodor. XV, 30. De Oreo an-
tea Histiaæa nominata cf. Schol. Thucyd. l. l.,
Strabo l. l., Stephan. Byz. s. v. Ἰστίαια (ubi pro
Ὀρωπός leg. Ὀρεός), Pausan. VII, 7.

165.

Stephanus: Ἀσσηρα, οὐδετέρως, πόλις Χαλκι-
δίων. Θεόπομπος εἰκοστῇ τετάρτῃ.

166.

Stephanus: Ἀσσηρός, πόλις Μιλησίας γῆς. Θεό-
πομπος Φιλιππικῶν εἰκοστῇ τετάρτῃ. «Particula

157.

Brea, urbs in quam Athenienses coloniam misere. Gen-
tile oportebat esse Breates, verum Breæus reperitur apud
Theopompum libro tertio et vicesimo.

LIBER XXIV.

158.

Bætium, urbs Macedoniae, teste Theopompo libro
quarto et vicesimo.

159.

Gastronia, regio Macedoniae, cujus meminit Theopom-
pus libro quarto et vicesimo.

160.

Ares, Aretis, uti Mendetis, castellum Eubœæ, auctore
Theopompo Philippicorum libro quarto et vicesimo.

161.

Ocolum, castellum Eretriensium, de quo Theopompus
libro quarto et vicesimo Philippicorum.

FRAGMENTA HISTORICORUM.

162.

Scabala, regio Eretriensium Theopompus Philippico-
rum quarto et vicesimo.

163.

Dystus, urbs Eubœæ. Theopompus Rerum Philippica-
rum libro quarto et vicesimo: «Relinquens autem eos
qui in vicinia Eretriensium habitant, exercitum duxit
contra Dyatum.»

164.

Theopompus scribit, Eubœa a Pericle subacta, Histia-
enses ex pacto in Macedoniam commigrasse, duo autem
Atheniensium millia Oreum in coloniam ivisse, quæ curia
Histiaænsis fuerat.

165.

Assera, genere neutro, urbs Chalcidensium, cujus
Theopompus libro quarto vicesimo meminit.

166.

Assesus, oppidum agri Milesii, de quo Theopompus
libro quarto et vicesimo Philippicorum mentionem facit.

est fortasse hoc fragm. enarrationis belli inter Samios et Milesios de Priene, de qua Thuc. I, 115; Diodor. XII, 27; Plut. Pericl. c. 25. » *Wichers.*

LIBER XXV.

167.

Theo Prog. c. 2, p. 17 seq. : Παρά δὲ Θεόπομπου ἐκ τῆς πέμπτης καὶ εἰκοστῆς τῶν Φιλίππειων [ἔστι λαβεῖν] ὅτι Ἑλληνικὸς ὄρκος καταφεύδεται, ἐν Ἀθηναίῃ φασιν ὁμῶσαι τοὺς Ἕλληνας πρὸ τῆς μάχης τῆς ἐν Πλαταιαῖς πρὸς τοὺς βαρβάρους· καὶ αἱ πρὸς βασιλέα Δαρεῖον (I. Ξέρξην) Ἀθηναίων καὶ πρὸς Ἕλληνας (I. καὶ τῶν Ἑλλήνων) συνθῆκαι· « ἔτι δὲ καὶ τὴν ἐν Μαραθῶνι μάχην, οὐχ ἅμα πάντες ὁμοῦσι γεγεννημένην, καὶ ὅσα ἄλλα, φησὶν, ἡ Ἀθηναίων πόλις ἀλαζονεύεται καὶ παρὰ κρούεται τοὺς Ἕλληνας. »

In iis quæ de iurjurando dicit Theopompus, secutus videtur Isocratem, qui illud non ab Atheniensibus, nec simpliciter a Græcis, ut Lycurgus in Orat. in Leocrat. p. 158 et Diodor. XI, 29 referunt, sed a solis Ionibus præstitum memorat. Quomodo Theopompus probaverit commentitia fuisse Atheniensium fœdera post victoriam ad Eurymedontem facta cum rege Persarum, quod idem asseveravit Callisthenes teste Plutarcho in Cim. 13, id intelligitur ex iis, quæ jam sequuntur. Ceterum v. Krügeri comment. *De pace Cimonis in Archiv. für Philol. u. Pædagog.* 1824, II, p. 205 sqq.

168.

Harpocrat. : Ἀττικοῖς γράμμασι ... Θεόπομπος δ' ἐν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ τῶν Φιλίππειων ἐσκευωρῆσθαι λέγει τὰς πρὸς τὸν βάρβαρον συνθήκας, ἃς οὐκ Ἀττικοῖς γράμμασιν ἐστηλιτεῦσθαι ἀλλὰ τοῖς τῶν Ἰώνων.

LIBER XXV.

167.

Et ex Theopompi vicesimo quinto libro Rerum Philippicarum (exempla quædam sumi possunt), quod falso memoretur iurjurandum Græcorum, quod Athenienses a Græcis ante commissum prælium cum barbaris in regione Plataica præstitum aiunt : tum Atheniensium cum Xerxe rege et Græcis fœdera. » Ne Marathoniā quidem pugnam, aliaque, quæ gloriose prædicare, quibusque fucum facere Græcis civitas Atheniensium consuevit, æque ab omnibus celebrari. »

168.

Atticis literis. ... Theopompus enim libro vicesimo quinto Philippicorum inventa fuisse dicit cum barbaro fœdera, quippe quæ non Atticis literis, sed Ionicis in cippo fuissent incisa.

169.

Samiorum populus. Aristophanes in Babyloniiis deridens eos, qui notis compuncti erant. Samii enim a tyrannis ad incitas redacti, ob civium penuriam servorum

169.

Suidas : Σαμίων δ' ὄμιλος. Ἀριστοφάνης Βαβυλωνίοις ἐπισκώπτων τοὺς ἐστιγμένους. Οἱ γὰρ Σίμιοι καταπονηθέντες ὑπὸ τῶν τυράννων, σπάνει τῶν πολιτευομένων, ἐπέγραψαν τοῖς δοῦλοις ἐκ ἐστατέρων τὴν ἰσοπολιτείαν· ὡς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Σαμίων πολιτείᾳ. Ἡ δὲ παρὰ Σαμίοις εὐρέθη πρώτοις τὰ κ' γράμματα ὑπὸ Καλλιστράτου, ὡς Ἀνδρῶν ἐν Τρίποδι· τοὺς δ' Ἀθηναίους ἐπεισε γρῆσθαι τῶν Ἰώνων γράμμασιν Ἀρχίνος δ' Ἀθηναῖος ἐπὶ ἀρχοντος Εὐκλείδου· τοὺς δὲ Βαβυλωνίους ἐδίδαξε διὰ Καλλιστράτου Ἀριστοφάνης, ἔτισι πρὸ τοῦ Εὐκλείδου, καὶ ἐπὶ Εὐκλείδου· περὶ δὲ τοῦ πείσαντος ἱστορεῖ Θεόπομπος. Eadem apud Photium in Lex. h. v. V. Bergkium ad fragmenta Aristophanis, p. 78 seqq.

170.

Schol. Pindari Olymp. XIII, vs. 32 : Θεόπομπος δὲ φησι καὶ τὰς γυναικας αὐτῶν (τῶν Κορινθίων) εὐχασθαι τῇ Ἀφροδίτῃ, ἕρωτα ἐμπασεῖν τοῖς ἀνδράσιν αὐτῶν, μάχεσθαι ὑπὲρ τῆς Ἑλλάδος τοῖς Μήδοις, εἰσελθούσας εἰς τὸ ἱερὸν τῆς Ἀφροδίτης, ὅπερ ἰδρῆσθαι τὴν Μήδειαν λέγουσιν, Ἥρας προσπαΐσασθαι· εἶναι δὲ καὶ νῦν ἀνταγεγραμμένον ἐλαγείον, εἰσιόντι εἰς τὸν ναὸν ἀριστερᾶς χειρός·

Αἰδ' ὑπὲρ Ἑλλάνων τε καὶ ἀγχεμάχων πολιτῶν
ἔστασαν εὐχόμεναι Κύπριδι δαιμονίᾳ.
Οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐδούλετο δὲ Ἀφροδίτῃ
Μήδοις Ἑλλάνων ἀκρόπολιν δόμεναι.

Athenæus XIII, p. 573, C, eundem Theopompi locum memorans, Simonidis epigramma sic refert :

Αἰδ' ὑπὲρ Ἑλλήνων τε καὶ εὐθυμάχων πωλιτῶν
ἔστασαν εὐχασθαι Κύπριδι δαιμονίᾳ.
Οὐ γὰρ τοξοφόροισιν ἐμήσατο δὲ Ἀφροδίτῃ
Πέρσαις Ἑλλάνων ἀκρόπολιν προδόμεν.

frontibus jus civitatis quinque stateribus venale inscripserunt, ut Aristoteles in Samiorum republica auctor est. Vel quia apud Samios quatuor et viginti literæ primum inventæ fuerunt a Callistrato, ut Andron in Triptolemitis dicit. Archinus vero, Athenæi filius, archonte Euclid Atheniensibus persuasit, ut Ionum literis uterentur. Aristophanes autem Babylonios docuit per Callistratum, annis [viginti] ante Euclidem, sub archonte Euclide. De quo vero, qui rem istam Atheniensibus persuasit, scribit Theopompus.

170.

Theopompus ait, etiam mulieres eorum (Corinthiorum) Venerem precatas esse, ut amorem viris injiceret pugnandi pro Græcia contra Persas, templum Veneris ingressas, quod Medea ædificasse, iubente Junone, diceretur. Etiam nunc cum qui in hoc templum intret ad sinistram conspiciere hanc elegiam inscriptam :

Hæ pro Græcis et civibus comians pugnantibus steterunt precentes Venerem venerandam :
nam sagittariis non volebat Venus divina
Medis Græcorum arcem dare.

171.

Schol. Theocrit. Id. V, 83 : Κάρνεια ἑορτὴ Δωρικὴ, τελουμένη Καρνείῳ Ἀπολλωνί, κατὰ τὴν Πελοπόννησον, ἀπὸ Κάρνου μάντεως, ὃς ἔχρησε τοῖς Ἡρακλείδαις, ἀπ' αὐτοῦ δὲ Κάρνειον Ἀπολλωνὰ προταγορεύουσιν· ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Θεοπόμπῳ· ὅτι τὸν αὐτὸν καὶ Δία καὶ Ἠγήτορα καλοῦσιν Ἀργεῖοι, διὰ τὸ Κάρνον ἡγήσασθαι τοῦ στρατοῦ, ὃν οἱ Ἡρακλείδαι ἀπέκτειναν ἀπερχόμενον εἰς Πελοπόννησον, ὑπολαβόντες κατάσκοπον εἶναι τοῦ στρατεύματος, ὃν ὕστερον ἐτίμησαν ὑπὸ λοιμοῦ φθειρόμενοι.

In bello Medico Carnea Lacedæmonios impediverunt, quominus ad Thermopylas adversus Persas proficiscerentur, teste Herodoto VII, 206. Suspicio autem hoc ipsum et quidem hoc loco commemorasse Theopompum, atque ea opportunitate plura de Carneis festo memoriæ prodidisse; quoniam hoc libro alia ad bellum contra Persas pertinentia narravit. *Wichers.*

172.

Proclus ad Tim. Platonis p. 30 ed. Basil.: Τοὺς δὲ Ἀθηναίους Καλλισθένης μὲν καὶ Φανόδημος πατέρας τῶν Σαϊτῶν ἱστοροῦσι γενέσθαι· Θεόπομπος δὲ ἀνάπαλιν ἐποίκους αὐτῶν εἶναι φησιν· Ἀττικὸς δὲ Πλατωνικὸς διὰ βραχάνην φησὶ μεταποιῆσαι τὴν ἱστορίαν τὸν Θεόπομπον· ἐπ' αὐτοῦ γὰρ ἀρξίσθαι τινὰς ἐκ τῆς Σάεως ἀναγενομένους τὴν πρὸς Ἀθηναίους συγγένειαν.

Hæc Africanus ap. Euseb. Præp. Ev. X, 10, p. 491, A, et Syncellus Chron. p. 121, ed. Dindorf. Theopompum scripsisse testantur in Tricarano. (V. C. O. Müller Orchom. p. 107. sq. et Heeren. *Ideeri* Op. XV, p. 90.) Syncelli verba hæc sunt: Ἐν δὲ τῇ Ἀττικῇ ὃ ἐπὶ Ὠγύγου γίνεται κατακλυσμὸς, καὶ κατὰ λόγον. Τῶν γὰρ παρ' Αἰγυπτίων ὀργῇ θεοῦ χαλάζις τε καὶ χειμῶσι μαστιζομένων εἰκὸς ἦν μέρη τινὰ συμπάσχειν τῆς γῆς, ὅτε Ἀθηναίους τῶν αὐτῶν, Αἰγυπτίοις ἀπολαύειν εἰκὸς ἦν ἀποίκους

ἐκείνων ὑπονοουμένους, ὥς φασιν ἄλλοι τε καὶ ἐν τῷ Τρικράνῳ Θεόπομπος. Dubitari igitur potest, utrum quæ Proclus affert ad Theopompi Historias referenda sint, an ex eodem isto libro petita, qui sub Theopompi nomine circumferebatur. Quodsi prius concedas, *Wichers.* hoc fragmentum ad hunc maxime librum referendum censet, quippe in quo Theopompus de Athenarum originibus egerit, siquidem recte *Creuzerus* in præfat. ad *Marx. Ephorum* p. IX (add. *Meletem. Critic. P.* I, p. 63) ex Theopompo auctore fluxisse statuatur verba *Justini* II, 6 : *Ante Deucalionis tempora regem habuere Cecropem, quem, ut omnis antiquitas fabulosa est, bisformem tradidere : quia primus marem feminae matrimonio junxit.* Quæ quam incerta sint, nemo non videt.

173.

Stephanus : Ζηράνιοι, ἔθνος Θράκης· Θεόπομπος εἰκοστῷ πέμπτῳ.

Ejusdem urbis incolæ esse videntur quæ fr. 48 vocatur Ζειρινία.

174.

Idem : Μιλχωρος, Χαλκιδική πόλις ἐν Θράκῃ. Ὁ πολίτης Μιλχώριος· Θεόπομπος εἰκοστῷ πέμπτῳ Φιλιππικῶν.

Idem : Μιάχωρος, πόλις Χαλκιδικῆς. Θεόπομπος καὶ Φιλιππικῶν. *Milcorus* et *Miacorus* una eademque urbs esse videntur.

175.

Harpocrat. : Δρῦς... ἔστι δὲ καὶ ἑτέρα ἐν Θράκῃ... Ταύτην Θεόπομπος ἐν εἰκοστῇ πέμπτῃ (cod. Vat. εἰκοστῇ ς') φησὶν ὑπὸ Ἰφικράτους οἰκισθῆναι. V. *Demosth.* in *Aristocrat.* p. 124.

176.

Harpocrat. : Ἡδύλειον, ... ὅρος ἐστὶν ἐν Βοιωτίᾳ τὸ Ἡδύλειον, ὡς καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ εἰκοστῇ πέμπτῃ φησὶν.

171.

Carnea, festum Doricum, quod Apollini Carneio in Peloponneso celebratur; nomen habet a Carno vate, qui oracula edidit Heraclidis, ab eo Apollinem appellantibus Carneum. Narrat vero Theopompus Argivos eundem appellare et Jovem et Hegetorem, quod Carnus exercitus dux fuerit, quem Heraclidæ interfecerint in Peloponnesum proficiscentem, opinantes eum exercitus exploratorem esse; hunc postea ab iis, pestilentia vexatis, cultum esse.

172.

Callisthenes et Phanodemus narrant, Athenienses Saitarum patres esse, Theopompus contra, Athenienses horum colonos esse. Atticus Plonicus ait, Theopompum maledicentia pervertisse historiam: sua enim ætate venisse Sai qui cognationem cum Atheniensibus renovaverint.

173.

Zeranii, gens Thraciæ, teste Theopompo libro quinto et vigesimo.

174.

Milcorus, oppidum Chalcidicum in Thracia, cujus oppidanus, *Milcorius*, teste Theopompo libro quinto et vigesimo *Philippicorum*.

Miacorus, oppidum Chalcidicum. Theopompus libro vigesimo quinto *Philippicorum*.

175.

Drys ... est et alia urbs Thraciæ ... quam Theopompus ab *Iphicrate* conditam fuisse scribit libro vigesimo quinto.

176.

Hedyleum... mons est Boeotiæ, ut Theopompus quoque testatur libro vigesimo quinto.

177.

Schol. Apoll. Rhod. IV, 973: Ἄλλοι δὲ (δρεί-
χαλκον) ἀνδρίαντοποιῶν λέγουσιν ὄνομα, ὡς Σωκρά-
της, καὶ Θεόπομπος ἐν εἰκοστῷ πέμπτῳ. (Cod. Par.
ἐν λδ'.)

LIBER XXVI.

178.

Athenæus VI, p. 260, B: Θεόπομπος δ' ἐν ἑκτῇ
καὶ εἰκοστῇ Ἱστοριῶν, «Τοὺς Θεσσαλοὺς, φησὶν, εἰδὼς
ὁ Φίλιππος ἀκολάστους ὄντας καὶ περὶ τὸν βίον
ἀσελγεῖς, συνουσίας αὐτῶν κατεσκεύαζε καὶ πάντα
τρόπον ἀρέσκειν αὐτοῖς ἐπειρᾶτο· καὶ γὰρ ὀρχούμενος
καὶ κωμᾶζων καὶ πᾶσαν ἀκολασίαν ὑπομένων. Ἦν
δὲ καὶ φύσει βωμολόχος καὶ καθ' ἑκάστην ἡμέραν
μεθυσκόμενος καὶ χαίρων τῶν ἐπιτηδεύματων τοῖς
πρὸς ταῦτα συντείνουσι καὶ τῶν ἀνθρώπων τοῖς εὐ-
φρέσι καλουμένοις καὶ τοῖς τὰ γέλοια λέγουσι καὶ
ποιοῦσι, πλείους τε τῶν Θετταλῶν τῶν αὐτῷ πλησια-
σάντων ἤρει μᾶλλον ἐν ταῖς συνουσίαις ἢ ταῖς ἐω-
ρεαῖς.»

179.

Idem X, p. 435, B: Καὶ Φίλιππος δ τοῦ Ἀλε-
ξάνδρου πατὴρ φιλοπότης ἦν, ὡς ἱστορεῖ Θεόπομπος
ἐν τῇ ἑκτῇ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν.

180.

Stephanus: Ἄπρος πόλις Θράκης. Θεόπομπος
εἰκοστῇ ἑκτῇ «Τοῦ δ' Ἀντιπάτρου διατρίβοντος περὶ
τὴν Ἄπρον.»

181.

Ammionius: Ἱερὰ ... τὰ ξόανα, ὡς Θεόπομπος ἐν
εἰκοστῇ ἑκτῇ.

177.

Alii orichalcum a statuario nomen habere dicunt, ut
Socrates et Theopompus libro vigesimo quinto.

LIBER XXVI.

178.

Theopompus vero, sexto et vigesimo Historiarum libro,
scribit: «Thessalos quum nosset Philippus lascivos esse
et in omni vita intemperantes, certius eorum instituebat
et convivia, omnibusque modis placere eis studebat;
quippe et saltare inter illos, et comissari, et omni lasci-
viæ generi se tradere sustinens. Erat vero etiam ipse in-
genio scurrili, et quotidie computationibus dabat operam
eisque institutis gaudebat quæ cum his rebus erant con-
iuncta, hominibusque iis qui ingeniosi vulgo vocantur,
eo quod ridicula dicant faciantque. Et ex Thessalis, qui
ei se adjunxerant, plures consuetudine potius quam mune-
ribus sibi conciliavit.»

179.

Etiam Philippus Alexandri pater bibax erat, ut Theo-
pompus tradit Historiarum libro vicesimo sexto.

180.

Aprus urbs Thraciæ... auctore Theopompo libro sexto
et vigesimo: «Antipatro circa Aprum commorante.»

181.

Sacra sunt etiam simulacra ligno fabricata, ut Theo-
pompus tradit libro vicesimo sexto.

• Usus fortasse est hac voce Theopompi in
templo Delphico describendo. » *Wichers*

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΣΥΛΛΗΘΕΝΤΩΝ ΕΚ ΔΕΛΦΩΝ
ΧΡΗΜΑΤΩΝ.

182.

Athenæus XIII, p. 604, F; 605, A — D:
Θεόπομπος δ' ἐν τῷ περὶ τῶν συληθέντων ἐκ Δελφῶν
χρημάτων Ἀσώπιχόν φησι, τὸν Ἐπαμεινώνδου ἐκ-
μενον, τὸ Λευκτρικὸν τρόπαιον ἐντετυπωμένον ἔχειν
ἐπὶ τῆς ἀσπίδος, καὶ θαυμαστῶς αὐτὸν κινδυνεύειν
ἀναχεῖσθαι δὲ τὴν ἀσπίδα ταύτην ἐν Δελφοῖς ἐν τῇ
στοᾷ. Ἐν δὲ τῷ αὐτῷ συγγράμματι Θεόπομπος Φυ-
λόναιον μὲν φησι γεγονέναι Φαῦλλον τὸν Φωκίαν
τύραννον, φιλόπαιδα δὲ Ὀνόμαρχον, καὶ ἐκ τῶν τοῦ
θεοῦ χάρισασθαι τοῦτον εἰς Δελφοὺς παραγενόμενον
τῷ Πυθοδώρῳ τοῦ Σικυωνίου υἱῷ, ἀποχειρομένην
τὴν κόμην, ὄντι καλῶ συγγενόμενον, τὰ Συβαριτῶν
ἀναθήματα, στλεγγίδια χρυσᾶ τέσσαρα· τῇ Δεινί-
δου δὲ αὐλητρίδι Βρομιαδίᾳ Φαῦλλος καρχήσιον ἰρ-
γυροῦν Φωκαίων καὶ στέφανον χρυσοῦν κιττοῦ Πι-
παρηθίων. Αὐτὴ δὲ, φησὶ, καὶ ἐμέλλε τὰ Πύθια αὐτεῖν,
εἰ μὴ ὑπὸ τοῦ πλήθους ἐκωλύθη· τῷ δὲ Λυκόλα τῷ τοῦ
Τριχολέου υἱῷ Φυσκίδα ὄντι καλῶ Ὀνόμαρχος ἔδωκε.
φησὶ, στέφανον δάφνης, Ἐφesiaίων ἀνάθημα. Οὗτοι ὁ
παῖς πρὸς Φίλιππον ἀγχείς ὑπὸ τοῦ πατρὸς, κακῇ
προαγωγευόμενος οὐδὲν λαθὼν ἀπεστάλη. Τῷ Ἐπι-
λύχῳ τοῦ Ἀμφιπολίτου υἱῷ ὄντι καλῶ Λαμίας
Πλεισθένους ἀνάθημα Ὀνόμαρχος ἔδωκε. Φαρσαλίᾳ
τῇ Θεσσαλίδι ὀρχηστρίδι δάφνης στέφανον χρυσοῦν
Φιλόμηλος ἔδωκε, Λαμψακηνῶν ἀνάθημα. Αὐτὴ δὲ Φαρ-

DE DIREPTIS E DELPHICO TEMPLO
DONARIIS.

182.

Theopompus in libro de Delphicorum donariorum spo-
liatione, «Asopichum, ait, Epaminondæ amasium, Len-
ctricum tropæum scuto insculptum habuisse, ipsumque
etiam mirifica fortitudine pugnasse: consecratum autem
id scutum esse Delphis in porticu.»

In eodem vero scripto Theopompus ait: «mulierum
amori deditum fuisse Phayllum, Phocensium tyrannum,
Onomarchum vero puerorum amoribus: et hunc ex Del-
phicis spoliis, quum consuisset Pythodori Sicyonii filio,
formoso puero, qui Delphos venerat quo comam deton-
deret, donasse ei Sybaritarum donaria, strigiles aureas
quatuor. Diniadæ vero filia, tibicina, Broemiadæ, Phaylus
carchesium poculum argenteum donavit, Phocænsium
donarium, et coronam auream hederaceam Peparethiorum.
Ipsa vero, inquit, etiam Pythicum canere voluerat; sed a
multitudine est prohibita. Lycolæ vero, Tricholei filio
Physcidæ, formoso puero, Onomarchus dedit, ait Th., lau-
ream coronam, Ephesiorum donarium. Idem puer ad Phi-
lippum ductus a patre, et ibi prostitutus, absque munere
fuerat dimissus. Epilyci Amphipolitæ filio, formoso
puero, Damippo, Plisthenis donarium Onomarchus dedit.
Pharsaliæ Thessalæ saltatrici lauream ex auro coronam
Philomelus dederat, Lampsacenorum donarium. Hæc

χαλὶα ἐν Μεταποντίῳ ὑπὸ τῶν ἐν τῇ ἀγορᾷ μάντεων, γενομένης φωνῆς ἐκ τῆς δάρνης τῆς χαλκῆς, ἣν ἔστησαν Μεταποντίνοι κατὰ τὴν Ἀριστεά τοῦ Προκοννησίου ἐπιδημίαν, ὅτε ἔφησεν ἐξ Ὑπερβορέων παραγεγονέναι, ὡς τάχιστα ὤφθη εἰς τὴν ἀγορὰν ἐμβαλοῦσα, ἱμάντων γενομένων τῶν μάντεων, διεσπάρθη ὑπ' αὐτῶν. Καὶ τῶν ἀνθρώπων ὕστερον ἀναζητούντων τὴν αἰτίαν εὗρέθη διὰ τὸν τοῦ θεοῦ στέφανον ἀνηρημένη.»

183.

Athenæus XII, p. 532, D : Ἐν δὲ τῷ ἐπιγραφομένῳ τοῦ Θεοπόμπου συγγράμματι περὶ τῶν ἐκ Δελφῶν συληθέντων χρημάτων, « Χάρητι, φησί, τῷ Ἀθηναίῳ διὰ Λυσάνδρου τάλαντα ἐξήκοντα· ἀφ' ὧν ἐδαίπνισεν Ἀθηναίους ἐν τῇ ἀγορᾷ, θύσας τὰ ἐπινίκια τῆς γενομένης μάχης πρὸς τοὺς Φιλίππου ξένους. »

Verba διὰ Λυσάνδρου corrupta esse videntur. Schweigh. conjecit διαναλωθῆναι, Wichers. διαλυθῆναι.

184.

Diodorus Sic. XVI, 56 : Φάῦλλος ὁ ἀδελφὸς Ὀνομάρχου στρατηγῆσας οὐκ ὀλίγα τῶν ἀναθημάτων κατέκοψεν εἰς τὰς τῶν ξένων μισθοφορίας. Τὰς γὰρ ἀναθείσας ὑπὸ Κροίσου τοῦ Λυδῶν βασιλέως χρυσᾶς πλίνθους, οὕσας ἑκατὸν καὶ εἴκοσι διταλάντους, κατέκοψεν εἰς νόμισμα· φιάλας δὲ χρυσᾶς τριακοσίας καὶ ἐξήκοντα διμναίους καὶ λέοντα χρυσοῦν καὶ γυναῖκα, τριάκοντα τάλαντων χρυσοῦ σταθμὸν ἀγόντων τῶν πάντων· ὥστε τὸ πᾶν κατακοπὴν χρυσίον εἰς ἀργυρίου λόγον ἀναγομένων τῶν χρημάτων εὗρίσκεισθαι τάλαντα τετρακισχίλια· τῶν δὲ ἀργυρῶν ἀναθημάτων τῶν τε ὑπὸ Κροίσου καὶ τῶν ἄλλων ἀπάντων ἀνατεθέντων τοὺς πάντας στρατηγούς δεδαπανηκέναι τάλαντα πλείω τῶν ἑξακισχιλίων, προστιθεμένων δὲ

καὶ τῶν χρυσῶν ἀναθημάτων ὑπερβάλλειν τὰ μύρια τάλαντα. Ἐνιοὶ δὲ τῶν συγγραφέων φασὶν οὐκ ἑλάττω γενέσθαι τὰ συληθέντα τῶν ἐν τοῖς Περσικοῖς θησαυροῖς ὑπ' Ἀλεξάνδρου κατακτηθέντων. Ἐπεχείρησαν δ' οἱ περὶ τὸν Φάλαικον στρατηγοὶ καὶ τὸν ναὸν ὀρύττειν, εἰπόντος τινὸς ὡς ἐν αὐτῷ θησαυρὸς εἴη πολὺν ἔχων ἀργυρὸν τε καὶ χρυσόν· καὶ τὰ περὶ τὴν ἐστίαν καὶ τὸν τρίποδα φιλοτίμως ἀνέσκαπτον· ὁ δὲ μηνύσας τὸν θησαυρὸν μάρτυρα παρείχετο τὸν ἐπιφανέστατον καὶ ἀρχαιότατον τῶν ποιητῶν Ὅμηρον, ἐν οἷς λέγει,

Οὐδ' ὅσα λάϊνος οὐδὲς ἀρήτορος ἐντὸς ἔργει
Φοίβου Ἀπόλλωνος Πυθοὶ ἐνὶ κεντρήσσει.

Τῶν δὲ στρατιωτῶν ἐγχειρούντων σκάπτειν τὰ περὶ τὸν τρίποδα, σεισμοὶ μεγάλοι γενομένοι τοῖς Φωκεῦσι φόβον ἐπέστησαν· φανερώς δὲ τῶν θεῶν προστημινόντων τὴν κατὰ τῶν ἱεροσύλων κόλασιν, ἀπέστησαν τῶν ἔργων. Ὁ δὲ τῆς παρανομίας ταύτης ἡγεμὼν Φίλων ὁ προειρημένος ταχὺ τῷ δαιμονίῳ τὰς προσηκούσας δίκας ἐξέτισεν.

« Etsi Diodorus, pro more suo, non indicat, quo auctore usus sit, suspicor tamen eum hunc locum e Theopompo sumsisse, atque adeo in verbis ἐνιοὶ δὲ τῶν συγγραφέων φασὶν ad eum in primis respexisse : partim quidem quod in hac re tradenda meliorem ducem haud facile sequi potuit Theopompo, qui de direptis donariis accuratissime egisse videtur; partim quod quæ h. l. extremo leguntur, depeculatores terræ motu subito exorto, extemplo ab opere destitisse, omnino congruunt cum Theopompi narrandi genere. Postremum hoc item exsequitur Strabo IX, p. 644. » *Wichers.*

Pharsalia deinde Metaponti a vatibus in foro stantibus, quum vox edita esset ex arcea lauro, quam statuerant Metapontini quo tempore apud eos versabatur Aristæas Proconnesius, ex Hyperboreis (ut perhibebat) rediens, ut primum conspecta est forum ingressa, in furorem actis vatibus, discerpta est. Quumque postea in causam facti inquirerent homines, compertum est occisam esse propter dei coronam.

183.

Theopompus, in libro qui inscribitur de compilata ex Delphico templo pecunia, « Chareti, ait, Atheniensi per Lysandrum (?) talenta sexaginta : qua ex pecunia epulum præbuit Atheniensibus in foro, solennibus sacris factis pro victoria parata in pugna adversus Philippi mercenarios. »

184.

Phayllus, Onomarchi frater, dum prætoris munere fungitur, non pauca de repositis in templo, ad persolvenda conductitiis stipendia, concidit. Aureos enim lateres viginti et centum a Cræso Lydorum rege dedicatos, binum talentum pondere, ad monetæ usum conflavit, præterea sexaginta et ter centum phialas aureas, quarum singulæ duas minas pendebant, aureique leonis et semine signa (quæ simul omnia triginta auri talenta pendebant);

ita ut omne illud aurum juxta argenti rationem aestimatum, quatuor millia talentum efficeret. Ex donariis porro argenteis, quæ tum Cræsus, tum alii consecraverant, a cunctis ducibus plus quam sex millia talentum absumptum fuerat; adeo ut summa omnium, si aurea simul comprehendas, decem millium talentorum aestimationem excedat. Non desunt auctores, qui non minus sacrilegio abreptum fuisse tradant, quam Alexander in Persarum thesauris postea acquisivit. Quin et Phalæcus, cum ordinum suorum ductoribus, pavimentum templi eruere conatus fuerat, propterea quod grandem auri argentique thesaurum ibi contineri a quodam indicatum esset. Et loca quidem circa aram et tripodem effoderunt diligenter; thesauri vero index clarissimi juxta et antiquissimi poetæ Homeri testimonium adducebat, ubi sic canit:

Quanta nec includit Phæbi, qui spicula torquet,
saxosa in Pythone, solum de marmore factum.

Quumque a militibus vicina tripodis effodi cœpta erant, illico terræ motus exorti terrorem Phocensibus injecere; et quia manifestis deorum prodigiis vindicta sacrilegis denunciabatur, ab opere destiterunt. Dux vero et auctor tam impii facinoris Philon (de quo jam dictum est) brevi post meritas numini penas exsolvit.

LIBER XXX.

185.

Harpocrat.: Κορσίσι... πόλις ἐστὶ τῆς Βοιωτίας Κορσίσι, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ.

Corsiae una est ex tribus illis urbibus, quas in Boeotia tenebant Phocenses. Diodor. XVI, 58; Demosth. de fals. leg. p. 223 et 230. Eadem a Stephano Byz. dicitur Κορσία ex Pausan. IX, 24, ubi nunc legimus Κορσεία.

186.

Idem: Πύλαι... ὅτι δὲ τις ἐγίγνετο σύνοδος τῶν Ἀμφικτυόνων εἰς Πύλας, Ὑπερίδης τε ἐν Ἐπιταφίῳ καὶ Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ εἰρήκασι.

187.

Idem: Ἱερομνήμονες... οἱ πεμπόμενοι εἰς τὸ τῶν Ἀμφικτυόνων συνέδριον ἐξ ἑκάστης πόλεως τῶν τοῦ συνεδρίου μετεχουσῶν οὕτω καλοῦνται, ὡς σαφὲς ποιεῖ Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ.

188.

Athenæus VI, p. 254, F: Διὸ καὶ Θετταλοὶ καλῶς ποιήσαντες κατέσκαψαν τὴν καλουμένην πόλιν Κολακαίαν, τὴν Μηλιεῖς ἐνέμοντο, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τριακοστῇ.

LIBER XXXI.

189.

Suidas: Τί ἐστὶ τὸ ἐν τοῖς Δημοσθένους Φιλιππικοῖς «καὶ τὸ θρυλούμενον τότε ἀπόρρητον ἔχειν», Θεόπομπος ἐν λ' δεδηλώκε. Φησὶ γάρ· «Καὶ πέμπει πρὸς Φίλιππον πρεσβευτὰς, Ἀντιφῶντα καὶ Χαρίδωμον, πράσσοντας καὶ περὶ φιλίας. Οἱ παρχαγενόμενοι,

συμπεῖθειν αὐτὸν ἐπεχείρουν ἐν ἀπορρήτῳ συμπράττειν Ἀθηναίοις, ὅπως ἂν λάβωσιν Ἀμφίπολιν, ὑπισχνούμενοι Πύδναν· οἱ δὲ πρέσβεις οἱ τῶν Ἀθηναίων εἰς μὲν τὸν ὄψιμον οὐδὲν ἀπήγγελλον, βουλόμενοι λανθάνειν τοὺς Πυδναίους, ἐκδιδόναι μέλλοντες αὐτούς· ἐν ἀπορρήτῳ δὲ μετὰ τῆς βουλῆς ἐπραττον.»

Ulpianus in Demosth. Olynth. II, p. 12, ed. Lutet. 1570: Διὰ τί ἐν ἀπορρήτῳ; ἵνα μὴ ἑκάτεροι μαθόντες φυλάσσονται, οἱ τε Ποτιδαῖται καὶ οἱ Πυδναῖοι. Θεόπομπος δὲ φησιν ὅτι περὶ Πύδνης μόνον καὶ Ἀμφιπόλεως (sic Kuster. ad Suid. pro μ. κ. Φιλίππου), ἵνα δόῃ αὐτὸς μὲν Ἀθηναίοις Ἀμφίπολιν, δίδηται δὲ παρ' αὐτῶν τὴν Πύδναν αὐτοῦ οὖσαν· καὶ τὸ ἀπόρρητον δὲ, ἵνα μὴ μαθόντες οἱ Πυδναῖοι οἱ φυλάσσονται· οὐ γὰρ ἐβούλοντο εἶναι ὑπὸ τὸν Φίλιππον.

LIBER XXXII.

190.

Athenæus VI, p. 271, C: Περὶ δὲ τῶν πρὸς Λακεδαιμονίοις Ἐπεινάκτων καλουμένων (δοῦλοι δ' εἰσὶ καὶ οὗτοι) σαφὲς ἐκτίθεται Θεόπομπος διὰ τῆς δευτέρας καὶ τριακοστῆς τῶν Ἱστοριῶν, λέγων οὕτως· «Ἀποθανόντων πολλῶν Λακεδαιμονίων ἐν τῷ πρὸς Μεσσηνίους πολέμῳ, οἱ περιλειφθέντες εὐλαβεσθέντες μὴ καταφανεῖς γένωνται τοῖς ἐχθροῖς ἐργαζομένους, ἀνεβίβασαν τῶν εἰλωτῶν ἐφ' ἑκάστην στιβάδα τῶν τετελευτηκότων τινάς· οὗς καὶ πολίτας ὕστερον ποιήσαντες προσηγόρευσαν Ἐπεινάκτους, ὅτι κατετάχθησαν ἀντὶ τῶν τετελευτηκότων εἰς τὰς στιβάδας.»

LIBER XXX.

185.

Corsiae... est urbs Boeotiae, ut Theopompus scribit libro trigesimo.

186.

Pylae... De congressu Amphictyonum Pylis habito, Hyperides testatur in Epitaphio, et Theopompus libro trigesimo.

187.

Hieromnemones... Qui ad Amphictyonum concilium ex singulis civitatibus, quae illius synedrii participes erant, mittebantur, ita dicti sunt, ut manifestum facit Theopompus libro trigesimo.

188.

Quare recte fecerunt Thessali, quod oppidum cui Colacea (Adulatio) nomen erat, a Meliensibus habitatum, diruerunt, ut Theopompus ait libro trigesimo.

LIBER XXXI.

189.

Quid sit illud, quod Demosthenes in Philippicis ait, «Et arcanum illud, de quo multus apud nos sermo est,» Theopompus libro trigesimo primo declaravit. Dicit etiam: «Legatos ad Philippum mittit Antiphontem et

Charidemum, acturos etiam de amicitia. Qui quum ad eum pervenissent, ei persuadere conabantur, ut occulte juvaret Athenienses, ut Amphipolim occuparent, Pydnam ei promittentes. Atheniensium vero legati populo quidem hac de re nihil renuntiaverunt, quod Pydnæos latere vellet deditionem ipsorum; sed cum senatu clam agebant.

Cur in occulto? Ne Potidaeae et Pydnæi, re comperta, sibi caverent. Theopompus dicit de Pydna solum et Amphipolim statutum esse, ut ipse Atheniensibus daret Amphipolim, acciperet vero ab iis Pydnam, quae fuisset ei subjecta; idque in occulto transactum esse, ne Pydnæi, re comperta, caverent: nolebant enim sub Philippî imperio esse.

LIBER XXXII.

190.

De Epeunactis vero qui vocantur apud Lacedaemonios (sunt autem et hi servorum genus) perspicue Theopompus disserit secundo et trigesimo Historiarum libro, ubi ait: «Quum multi periissent Lacedaemoniorum in bello cum Messeniis, veriti superstites ne eo solitudinis se redactos cognoscerent hostes, in singula eorum qui obierant strata Helotas aliquot traduxerunt: quos deinde etiam civitate donatos Epeunactos vocarunt, quoniam loco mortuorum in strata ipsorum (ἐπ' εὐνάς) fuissent traducti.»

191.

Strabo VIII, p. 572, C: Οἱ γὰρ Λακεδαιμόνιοι, ὡς φησιν ὁ Θεόπομπος, πολλὴν κατακτησάμενοι τῆς Ἀλλοτρίας, εἰς ταύτην (Asinen) κατώκισον οὓς ἂν ὑποδέξιντο τῶν φυγόντων ἐπ' αὐτούς· καὶ οἱ ἐκ τῆς Ναυπλίας ἐκεῖσε ἀνεχώρησαν. Cf. Pausanias II, 36; III, 7; IV, 34.

192.

Stephanus: Θαλάμη, πόλις τῆς Μεσσηνίας· Θεόπομπος τριακοστῷ δευτέρῳ Φιλιππικῶν.

193.

Idem: Μανσὸς, κώμη Κορίνθου· Θεόπομπος τριακοστῷ δευτέρῳ.

194.

Idem: Νοστής, κώμη Ἀρχαδίας· Θεόπομπος τριακοστῷ δευτέρῳ Φιλιππικῶν.

LIBER XXXIII.

195.

Athenaeus VI, p. 271, D: Ὁ δὲ αὐτὸς ἱστορεῖ κἰν τῇ τριακοστῇ καὶ τρίτῃ τῶν Ἱστοριῶν παρὰ Σικυωνίοις κατωναχωρήρους καλεῖσθαι δούλους τινὰς παραπλησίους ὄντας τοῖς ἐπεινάκτοις.

196.

Stephanus: Μελανδία, χώρα Σικυωνίας· Θεόπομπος τριακοστῷ τρίτῳ Φιλιππικῶν.

197.

Schol. Aristoph. Avium vs. 1014: Περὶ τῆς ἐκ Λακεδαιμόνος ξενηλασίας Θεόπομπος φησιν ἐν τῇ γ' καὶ τριακοστῇ· ποτὲ γὰρ ἐκεῖσε σιτοδείας γενομένης ξενηλασίᾳ γέγονεν, ὡς Θεόπομπος φησιν.

191.

Lacedaemonii, ut narrat Theopompus, ampla ditione potiti, quam aliis eripuissent, in ea (Asine) collocaverunt quos ad se confugientes reciperent: eoque Nauplienses recesserunt.

192.

Thalamae, urbs Messeniae, de qua Theopompus tertio et trigesimo Philippicorum.

193.

Mansus, pagus Corinthi, de quo Theopompus libro secundo et trigesimo.

194.

Nostia, vicus Arcadiae, cujus meminit Theopompus libro secundo et trigesimo Philippicorum.

LIBER XXXIII.

195.

Narrat vero idem (Theopompus) tertio et trigesimo Historiarum libro, apud Sicyonios *catonacophoros* (ab teste cui imae pellicula ovina assuta) nominari servos quosdam, similes epeunactis.

196.

Melandia, Sicyoniae regio, de qua Theopompus Philippicorum libro tertio et trigesimo.

197.

De peregrinorum e Lacedaemone ejectione Theopompus loquitur libro trigesimo tertio. Etenim quum frumenti aliquando caritate laboraretur, peregrini ejecti sunt, ut Theopompus ait.

LIBER XXXV.

198.

Athenaeus IV, p. 144, F: Θεόπομπος δ' ἐν τῇ τριακοστῇ καὶ πέμπτῃ τῶν Ἱστοριῶν τὸν Παφλαγόνων φησὶ βασιλέα Θύν ἑκατὸν πάντα παρατίθασθαι δειπνοῦντα ἐπὶ τὴν τράπεζαν, ἀπὸ βοῶν ἀρξάμενον· καὶ ἀναχθέντα αἰγμάλωτον ὡς βασιλέα καὶ ἐν φυλακῇ ὄντα πάλιν τὰ αὐτὰ παρατίθασθαι ζῶντα λαμπρῶς· διὸ καὶ ἀκούσαντα Ἀρταξέρξην εἰπεῖν, ὅτι οὕτως αὐτῷ δοκοῖν ζῆν ὡς ταχέως ἀπολούμενος. Cf. Athenaeus X, p. 415, D.

199.

Stephanus: Κατάνειρα ... πόλις, ὡς Θεόπομπος λέ' Φιλιππικῶν.

LIBER XXXVIII.

200.

Athenaeus III, p. 85, A: Φησὶ γὰρ οὗτος ἐν τῇ ὀγδόῃ καὶ τριακοστῇ τῶν Ἱστοριῶν περὶ Κλεάρχου διηγούμενος, τοῦ Ἡρακλειωτῶν τῶν ἐν τῷ Πόντῳ τυράννου, ὡς βιαίως ἀνῆρει πολλοὺς καὶ ὡς τοῖς πλείστοις ἐδίδου κώνειον πιεῖν· «ἐπειδὴ οὖν, φησὶ, πάντες ἔγνωσαν τὴν τοῦ φαρμάκου ταύτην φιλοτησίαν, οὐ προσέειπον τῶν οἰκίῶν πρὶν φαγεῖν πῆγανον· τοῦτο γὰρ τοὺς προσαγόντας μηδὲν πάσχειν πίνοντας τὸ ἀκόνιτον· ὁ καὶ κληθῆναι φησι διὰ τὸ φύεσθαι ἐν τόπῳ Ἀκόντις καλούμένῳ, ὅντι περὶ τὴν Ἡράκλειαν.»

Ex Heerenii sententia ex Theopompo hausta sunt, quae apud Justinum XVI, 3 sqq. de Hera-

LIBER XXXV.

198.

Theopompus vero, Historiarum libro trigesimo quinto, scribit: «Paphlagonum regem Thyn, quum crenaret, centena omnia mensae inferri jussisse, a bobus incipiendo: quumque ad Persarum regem captivus esset abductus, et in custodia servaretur, rursus eadem sibi apponi jussisse, splendideque vixisse. Itaque Artaxerxem, ea re audita, dixisse, *sic eum sibi videri vivere, ut qui brevi esset periturus.*

199.

Catanira, urbs, teste Theopompo libro quinto et trigesimo Philippicorum.

LIBER XXXVIII.

200.

Hic enim (Theopompus) octavo et tricesimo Historiarum libro, ubi de Clearcho narrat, Heracleotarum Ponticorum tyranno, quo pacto multos violenta morte interemerit, plurimisque cicutam dedit bibendam: «Quoniam igitur omnes, inquit, noverant istam veneni propinationem, non amplius egrediebantur domibus quin rutam comedissent: nam qui hac sumta sibi praecavissent, eos nihil laesos esse aconiti potu.» Atque ibidem: «nominatum inde esse *aconitum*, quia in loco, cui *Aconce* nomen, circa Heracleam nasceretur.»

clea et de Clearchi tyrannide legimus. Probabilis est Strabonem XII, p. 816, Theopompo usum esse auctore.

201.

Strabo XII, p. 542: Θεόπομπος δὲ Μαριανδυνόν φησι μέρους τῆς Παφλαγονίας ἄρξαντα ὑπὸ πολλῶν δυναστευομένης, ἐπελθόντα τὴν τῶν Βεβρύκων κατὰσχελῖν· ἣν δ' ἐξέλιπεν, ἐπώνυμον ἑαυτοῦ καταλιπεῖν.

202.

Idem XII, p. 547, B: Φησὶ δὲ αὐτὴν (Amisum) Θεόπομπος πρῶτους Μιλησίους κτίσαι, Καππαδόκων ἄρχοντας· τρίτον δ' ὑπ' Ἀθηνοκλέους καὶ Ἀθηναίων ἐποικισθεῖσαν, Πειραιᾶ μετονομασθῆναι.

Locus aperte mutilus. Quare Casaubonus probavit veteris interpretis lectionem: εἴτα Καππαδόκων ἄρχοντα. Ceterum hoc sicut quod praecedit fragmentum verisimiliter Wichersius huic maxime libro tribuit, quum de populis atque urbibus ad Pontum in eo sermonem fuisse fragmento 200 doceamur.

203.

Stephanus: Οἰδάντιον, πόλις Ἰλλυριῶν. Θεόπομπος Φιλιππικῶν τριακοστῷ ὀγδόῳ.

LIBER XXXIX.

204.

Athenæus X, p. 435, F: Ἐν δὲ τῇ τριακοστῇ ἐνάτῃ φησὶν· « Ἀπολλοκράτης, ὁ Διονυσίου τοῦ τυράννου υἱός, ἀκόλαστος ἦν καὶ φιλοπότης· καὶ τῶν κολαχευόντων τινὲς αὐτὸν παρεσκεύαζον ὥς ἐνι μάλιστα ἀλλοτριώτατα πρὸς τὸν πατέρα διακείσθαι. » Καὶ Ἰππαρίνον δὲ τὸν τοῦ Διονυσίου, φησὶν, ὑπὸ μέθης τυραννοῦντα ἀποσφαγῆναι· περὶ δὲ τοῦ Νυσαίου

καὶ τάδε γράφει· « Νυσαῖος ὁ Διονυσίου τοῦ προτέρου υἱός, κύριος τῶν ἐν Συρακούσαις γενόμενος πραγμάτων, κατεσκευάσατο τέθριππον καὶ τὴν ἐσθῆτα τὴν ποικίλην ἀνέλαβεν, ἔτι δὲ καὶ τὴν ὀφθαλμικήν καὶ τὴν οἰνοφλυγίαν, καὶ τὴν τῶν παίδων καὶ τὴν τῶν γυναικῶν ὕβριν, καὶ τὴν τῶν ἄλλων ὅσα συντελεῖν τούτοις πέφυκε, καὶ τὴν δίαίταν διῆγεν οὕτως. » Cf. *Ælian.* V. H. II, 41.

205.

Stephanus: Ἀσαί, κώμη Κορίνθου. Θεόπομπος τριακοστῇ ἐννάτῃ Φιλιππικῶν· « Ἀσαί, καὶ Μανσὺς κῶμαι μεγάλαι καὶ πολυάνθρωποι. » Cf. fr. 193.

206.

Idem: Μερούσιον, χωρίον Συκελίας, ὡς Θεόπομπος Φιλιππικῶν τριακοστῇ ἐννάτῃ. Locus 70 stadiis a Syracusis remotus, ut Stephanus dicit.

207.

Idem: Σιφωνία, πόλις Συκελίας. Θεόπομπος Φιλιππικῶν τριακοστῇ ἐννάτῃ. Cf. *Diodor. Ecl.* XXIII, 6, *Strabo* VI, p. 410.

208.

Idem: Ἀλικύαι, πόλις Συκελίας. Θεόπομπος Quum Dionysius (ol. 96, 1) Carthaginensium in Sicilia urbes oppugnaret et agros vastaret, Halycæi, metu perculsi, missis in castra legatis, societatem cum eo junxerunt. *Diodor.* XIV, 54. Eandem rem Theopompus narrasse videtur.

209.

Idem: Αἰθικία, ὡς Κιλικία. Θεόπομπος τριακοστῇ ἐννάτῃ Φιλιππικῶν.... Ἐν Θεσσαλίᾳ δ' ὄκουν ἐν τῇ Πίνδῳ ὄρει.

210.

Idem: Ὑδροῦς, φρούριον ἀρσενικῶς. Θεόπομπος τριακοστῇ ἐννάτῃ.

201.

Theopompus scribit, Mariandynum, quum Paphlagoniae in multas ditiones divisae partem possideret, invasisse Bebrycum regionem atque occupasse, nomine a se relicto ei, quam ante tenuerat.

202.

Theopompus narrat, initio eam (Amisum) a Milesiis fuisse conditam; deinde a Cappadocum principe; tertium autem ab Athenocle et Atheniensibus frequentatam colonis, et Piræum fuisse denominatam.

203.

Cedantium, urbs Illyriorum, de qua Theopompus libro octavo et trigesimo Philippicorum.

LIBER XXXIX.

204.

Tricesimo nono libro (Theopompus) ait: « Apollocrates, Dionysii (superioris) tyranni filius, lascivus fuit et ebriosus: nonnullique ex ejus adsentatoribus effecerant, ut quam maxime abalienatus esset a patre. » Hipparinum autem, Dionysii filium, eo quod ebriosus et tyrannicus fuisset, ait interfectum esse. De Nysæo vero etiam hæc scribit: « Nysæus, superioris Dionysii filius,

Syracusis rerum potitus, quadrigas sibi parari jussit, et variegatam vestem sumsit; ad hæc gulæ, vino, puerorum amor, seminarum stupris, et quæ solent alia cum his conjuncta flagitia esse, his operam dedit, atque ita vitia traduxit. »

205.

Asæ, vicus Corinthi, auctore Theopompo rerum Philippicarum libro nono et trigesimo: « Asæ et Mausus vici magni sunt et incolis frequentes. »

206.

Merusium, castellum Siciliae, cujus meminit Theopompus libro nono et trigesimo Philippicorum.

207.

Xiphonia, urbs Siciliae, de qua Theopompus libro nono et trigesimo Philippicorum.

208.

Halicyæ, urbs Siciliae, auctore Theopompo.

209.

Æthicia, uti Cilicia, auctore Theopompo Rerum Philippicarum libro nono et trigesimo... In Thessalia habitabant in Pindo monte.

210.

Hydrus, castellum, masculine, Theopompus nono et trigesimo Philippicorum.

LIBER XL.

211.

Plutarchus Dion. p. 968, c. 24 : Λέγεται δὲ καὶ τῷ Διονυσίῳ πολλὰ τερατώδη παρὰ τοῦ δαιμονίου γενέσθαι σημεῖα. Ἀετὸς μὲν γάρ, ἀρπάζας δοράτιον τινὸς τῶν δοροφόρων, ἀράμενος ὑψοῦ καὶ φέρον ἀφῆκεν εἰς τὸν βυθόν. Ἡ δὲ προσκλύζουσα πρὸς τὴν ἀκρόπολιν θάλασσα μίαν ἡμέραν τὸ ὕδωρ γλυκὺ καὶ πότιμον παρέσχεν, ὥστε γευσάμενοις πᾶσι κατάδηλον εἶναι. Χοῖροι δ' ἐτέχθησαν αὐτῷ, τῶν μὲν ἄλλων οὐδενὸς ἐνδεεῖς μορίων, ὧτα δ' οὐκ ἔχοντες. Ἀπεφαίνοντο δ' οἱ μάντις, τοῦτο μὲν ἀποστάσεως καὶ ἀπειθείας εἶναι σημεῖον, ὥς οὐκ ἔτι τῶν πολιτῶν ἀκουσομένων τῆς τυραννίδος· τὴν δὲ γλυκύτητα τῆς θαλάσσης μεταβολὴν χειρῶν ἀνιερῶν καὶ πονηρῶν εἰς πράγματα χρηστὰ φέρειν Συρακουσίοις. Ἀετὸς δὲ, θεράπων Διὸς· λόγῃ δὲ, παράσημον ἀρχῆς καὶ δυναστείας· ἀρτανισμόν οὖν καὶ κατὰ λυσιν τῇ τυραννίδι βουλευεῖν τὸν τῶν θεῶν μέγιστον. Ταῦτα μὲν οὖν Θεόπομπος ἱστορεῖ.

212.

Stephanus : Δύμη... Θεόπομπος μ'· « Προστάται δὲ τῆς πόλεως ἦσαν τῶν μὲν Συρακουσίων Ἀθηνίς καὶ Ἡρακλείδης, τῶν δὲ μισθοφόρων Ἀρχέλαος ὁ Δυμαῖος. »

« Pertinet fortasse hoc fragmentum ad enarrationem belli Syracusanorum adversus Dionysium, in quo hic victus fugam in Italiam cepessivit ol. 106, 1. Justin. XXI, 2. Hoc enim bellum Heraclides navarchus administravit. Diodor. XVI, 16; Plut. Dion. c. 35. » *Wichers.*

213.

Athenæus X, p. 435, E : Ἐπινε δὲ πλεῖστον καὶ

Νυσαῖος, ὁ τυραννίσας Συρακουσίων, καὶ Ἀπολλοκράτης. Διονυσίου δὲ τοῦ προτέρου οὗτοι υἱοί, ὥς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ ἐν τῇ τετταρακοστῇ καὶ τῇ ἐξῆς τῶν ἱστοριῶν. Ἰράφει δὲ οὕτως περὶ τοῦ Νυσαίου· « Νυσαῖος, ὁ τυραννίσας ὑστερον Συρακουσίων, ὥσπερ ἐπὶ θανάτῳ συνειλημμένος, καὶ προειδὼς ὅτι μῆνας ὀλίγους ἤμελλε βιώσεσθαι, γαστριζόμενος καὶ μεθύων διῆγεν. » Cf. Plut. Tim. c. 1; Ælian. V. H. II, 41; Wesseling. ad Diodor. XVI, 6.

214.

Stephanus : Ταλαρία, πόλις Συρακουσίων. Θεόπομπος τισσαρακοστῇ.

215.

Plutarch. Timol. p. 237, c. 4 : Ἀπωσαμένου δ' ἐκείνου καὶ καταφρονήσαντος, οὕτω παραλαβὼν (ὁ Τιμολέων) τῶν μὲν οἰκείων Αἰσχύλον, ἀδελφὸν ὄντα τῆς Τιμοφάνους γυναικὸς, τῶν δὲ φίλων τὸν μάντιν, ὃν Σάτυρον μὲν Θεόπομπος, Ἐφορος δὲ καὶ Τίμαιος Ὀρθαγόραν ὀνομάζουσιν.

Ex his corrigendus videtur Clem. Alex. Strom. I, p. 400 : Θεόπομπος δὲ καὶ Ἐφορος καὶ Τίμαιος Ὀρθαγόραν τινὰ μάντιν ἀνηγράφουσιν.

216.

Polybius lib. XII, 4 a, edit. Paris. : « Ὅτι διασύρας ὁ Πολύβιος τὸν Τίμαιον ἐν πολλοῖς, αὐθίς φησι· Τίς ἂν ἔτι δοίη συγγνώμην τοῖς τοιούτοις ἀμαρτήμασιν, ἄλλως τε καὶ τῷ Τιμαίῳ τῷ προσκυμένῳ τοῖς ἄλλοις πρὸς τὰς τοιαύτας παρωνυχίας; Ἐν αἷς Θεοπόμπου μὲν κατηγορεῖ, διότι, Διονυσίου ποιησαμένου τὴν ἀναχομιδὴν ἐκ Σικελίας εἰς Κόρινθον ἐν μακρᾷ νηϊ, Θεόπομπος φησιν ἐν στρογγύλῃ παραγενέσθαι τὸν Διονύσιον. »

Theopompum secutus esse videtur Diodorus XVI, 70 : Τὸν δὲ ἴδιον βίον καὶ τὴν μεταβολὴν ἔσχε

LIBER XL.

211.

Ferunt item, multa Dionysio portentosa prodigia fuisse a deo oblata. Aquila raptam satellitis lanceam in sublime tulit, inde demisit in profundum. Mare, qua alluit arcem, aquam per unum diem dulcem et potabilem præbuit : idque quicumque gustaverunt, percepere. Porcelli ei editi sunt reliquis membris integri, tantum mutili auribus. Id vates exposuerunt defectionis et rebellionis ostentum esse : quod cives non ultra tyrannidi futuri essent dicto audientes. Maris dulcedinem tristium et sævorum temporum in meliora Syracusanis vicissitudinem afferre. Ministrum denique esse aquilam Jovis, lanceam principatus et dominatus insigne : igitur eversionem et excidium tyrannidis moliri deorum principem. Hæc Theopompus scripta reliquit.

212.

Dyma.... Theopompus libro quadragesimo scribit : « Prasides erant civitatis ex Syracusanis quidem Athanis et Heraclides, ex mercenariis vero Archeiaus Dymæus. »

213.

Plurimum vero etiam bibebat Nysæus, Syracusanorum tyrannus, et Apollocrates : erant autem hi Dionysii superioris lili, ut Theopompus docet Historiarum libro

quadragesimo et sequente. Scribit autem de Nysæo in hunc modum : « Nysæus, qui post hæc tyrannidem occupavit Syracusiorum, quasi quidam capitis reus in vincula conjectus, aut qui sciret paucos sibi menses superesse quibus vitam protracturus esset, crapulæ ac vino indulgens vitam peragebat. »

214.

Talaria, urbs Syracusanorum, Theopompus in Philip-picorum quadragesimo.

215.

Quo repellente et repudiante monitionem suam, adsciscit tandem sibi (Timoleon) ex necessariis fratrem uxoris Timophanis Æschylum, atque ex amicis vatem, quem Satyrum Theopompus, Ephorus et Timæus Orthagoram vocant.

Theopompus, Ephorus et Timæus Orthagoram quendam vatem memorant.

216.

Polybius postquam Timæum sæpe vituperavit, rursus ait : Quis Timæo præsertim in ejusmodi peccatis parcat, qui ceterorum historicorum tam importune reduviam curat? Is enim Theopompum accusat, quia, quum Dionysius reditum e Sicilia Corinthum longa navis fecerit, Theopompus ait rotunda eum advenisse.

παράδειγμα τοῖς καυχωμένοις ἀφρόνως ἐπὶ ταῖς εὐτυχίαις· ὁ γὰρ ἔχων τετρακοσίας τριήρεις, μετ' ὀλίγον ἐν μικρῇ στρογγύλῃ πλοίῳ κατέπλευσεν εἰς τὴν Κόρινθον, περίβλεπτον ἔχον τὴν τῆς μεταβολῆς ὑπερβολήν.

217.

Ælianus V. H. VI, 12: Λέγει δὲ Θεόπομπος, ὑπὸ τῆς ἀκρατοποσίας τῆς ἄγαν αὐτὸν (Διονύσιον τὸν νεώτερον) διαφθαρῆναι τὰς ὄψεις, ὥς καὶ ἀμυδρὸν βλέπειν· ἀποκαθῆσθαι δὲ ἐν τοῖς κουρείοις, καὶ γελοιοποιεῖν. Καὶ ἐν τῷ μεσαιτάτῳ τῆς Ἑλλάδος ἀσχημονῶν διετέλει, βίον διαντλῶν ἀλγεινότατον. Καὶ ἦν δειγμὰ οὐ τὸ τυχόν τοῖς ἀνθρώποις, εἰς σωφροσύνην καὶ τρόπου κόσμον ἢ τοῦ Διονυσίου ἐκ τῶν τετρακοσίων εἰς οὕτω ταπεινὰ μεταβολή.

Cf. Athenæus X, p. 435, E, ubi prior huius loci pars citatur. Theopompum redolet Justinus XXI, 2: *In segnitie lapsus saginam corporis ex nimia luxuria oculorumque valetudinem contraxit: adeo, ut non solem, non pulverem, non denique splendorem ferre lucis ipsius posset. Ib. c. 5: Tunc deposito imperio arcem Syracusanis cum exercitu tradidit; receptoque privato instrumento Corinthum in exilium proficiscitur. Ibi humillima quæque tutissima existimans in sordidissimum vitæ genus descendit: non contentus in publico vagari, sed potare; nec conspici in popinis lupanaribusque, sed totis diebus desulere; cum perditissimo quoque de minimis rebus disceptare; pannosus et squalidus incedere; risum libentius præbere quam captare; in macello perstare; quod emere non poterat, oculis devorare; apud cædiles adversus lenones iurgari; omniaque ita facere, ut contemnendus magis quam metuendus videretur.*

218.

Athenæus XII, p. 536, C: Ἐπύρην δὲ καὶ

217.

Theopompus dicit, nimio meri potu oculos Dionysii junioris esse corruptos, ita ut cæcutiret: sedisse vero in tetrastinis, risumque aliis fecisse. Atque in medio plane Græciæ turpiter agens perseveravit, vitam sustinens miseriam. Et erat documentum non vulgare mortalibus, ad amplectendam temperantiam et morum honestatem illa fortunarum Dionysii ex tantis in tam abjectas mutatio.

218.

Luxoriosus quoque fuit Pharax Lacedæmonius, ut refert Theopompus Historiarum libro quadragesimo, et voluptatibus ita lascive et profuse usus est, ut eam ob causam Siculus magis, quam ob patriam Spartanus esse existimaretur.

219.

Theopompi verba hæc sunt: «Erat enim priscis temporibus templum Apollinis Amyclæi æneis ornatum donariis: eisque non status, sed lebelibus et tripodibus ex ære factis. Lacedæmonii igitur, quum deaurare vellent faciem dei, nec reperirent in Græciā aurum, ad oraculum

Φάραξ ὁ Λακεδαιμόνιος, ὥς Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἱστορεῖ· καὶ ταῖς ἡδοναῖς οὕτως ἀσελγῶς ἐχρήσατο καὶ χυδῆν, ὥστε πολὺ μᾶλλον διὰ τὴν αἰτίαν ταύτην αὐτὸν ὑπολαμβάνεσθαι Σικελιώτην ἢ διὰ τὴν πατρίδα Σπαρτιάτην.

Idem, ut videtur, memoratur a Diodor. XII, 79 et Plutarchi. Timol. c. 11.

219.

Idem VI, p. 231, F; 232, A, B: Λέγει δὲ οὕτως ὁ Θεόπομπος: «Ἦν γὰρ τὸ παλαιὸν τὸ ἱερὸν κακοσμημένον χαλκοῖς ἀναθήμασιν, οὐκ ἀνδριᾶσιν, ἀλλὰ λέβητι καὶ τρίποσι χαλκοῦ πεποιημένοις. Λακεδαιμόνιοι οὖν χρυσῶσαι βουλόμενοι τὸ πρόσωπον τοῦ ἐν Ἀμύκλαις Ἀπόλλωνος καὶ οὐχ εὐρίσκοντες ἐν τῇ Ἑλλάδι χρυσίον, πέμψαντες εἰς θεοῦ ἐπηρώτων τὸν θεὸν παρ' οὗ χρυσίον πρίαιτο· ὃ δὲ αὐτοῖς ἀνεῖλε παρὰ Κροίσου τὸν Αὐδὸν πορευθέντας ὠνεῖσθαι παρ' ἐκείνου. Καὶ οἱ πορευθέντες παρὰ Κροίσου ὠνήσαντο. Ἱέρων δὲ ὁ Συρακόσιος βουλόμενος ἀναθεῖναι τῷ θεῷ τὸν τρίποδα καὶ τὴν Νίκην ἐξ ἀπέφθου χρυσοῦ, ἐπὶ πολὺν χρόνον ἀπορῶν χρυσίου ὑστερον ἐπεμψε τοὺς ἀναζητήσαντας εἰς τὴν Ἑλλάδα· οἵτινες μόλις ποτὲ εἰς Κόρινθον ἀφικόμενοι, καὶ ἐξιγνεύσαντες εὗρον παρὰ Ἀρχιτέλει τῷ Κορινθίῳ, ὃς πολλῷ χρόνῳ συνωνούμενος κατὰ μικρὸν θησαυροὺς εἶχεν οὐκ ὀλίγους. Ἀπέδοτο γοῦν τοῖς παρὰ τοῦ Ἱέρωνος ὅσον ἠθούλοντο· καὶ μετὰ ταῦτα πλεῖρσας καὶ τὴν ἑαυτοῦ χεῖρα, ὅσον ἠθύναντο χωρῆσαι, ἐπέδωκεν αὐτοῖς· ἀνθ' ὧν Ἱέρων πλοῖον σίτου καὶ ἄλλα πολλὰ δῶρα ἐπεμψεν ἐκ Σικελίας.»

LIBER XLII.

220.

Stephanus: Ἱππος, νῆσος Ἐρυθραίας· Θεόπομπος τεσσαρακοστῇ δευτέρῃ.

miserunt qui deum consulerent, aurum unde emerent? Quibus respondit deus, ad Cræsum Lydum proficiscerentur, ab eoque emerent. Et illi ad hunc profecti emerunt. Hiero vero Syracusius, quum vellet dedicare deo tripodem et Victoriā ex auro diligentissime excocto, neque reperire aurum posset, in Græciam deinde misit qui anquirerent: qui ubi Corinthum tandem pervenerunt, quod pervestigarunt invenerunt apud Architelem Corinthium, qui longo tempore paulatim coemendo thesauris laud exiguos coacervaverat. Vendidit igitur ille his, qui ab Hierone missi erant, quantum illi poposcerant: deinde manu sua insuper capiens quantum illa complecti posset, velut auctarium dedit. Pro quo Hiero tritico onustam navem, multaue alia dona, ex Sicilia ad eum misit.»

LIBER XLII.

220.

Hippus, insula ad Erythram, de qua Theopompus libro secundo et quadragesimo.

LIBER XLIII.

221 a.

Clem. : Ὑψίκουροι, ἔθνος Λιγυστικόν. Θεόπομπος τεσσαρακοστῷ τρίτῳ· « Ἦν ἐνέμοντο πρότερον Ὑψίκουροι καὶ Ἀρβαζανοὶ καὶ Εὐβιοὶ, Λίγυες τὸ γένος. » Eadem fere non nominato auctore nec sine diversitate in populorum nominibus alio loco exhibet ita :

Ἀρβαζανοὶ, ἔθνος Λιγυστικόν· « Παρέπλεον δὲ τὴν χώραν τὴν μὲν πρώτην ἔρημον, ἣν ἐνέμοντο Ὑψίκουροι καὶ Ἀρβαζανοί. »

221 b.

Clem. Alex. Strom. I, p. 389 : Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τρίτῃ τῶν Φιλιππικῶν μετὰ ἔτη πεντακόσια τῶν ἐπὶ Ἰλίου στρατευσάντων γεγονέναι τὸν Ὀμηρον ἱστορεῖ.

222.

Athenæus XII, p. 517, D, E; F, 518, A, B : Θεόπομπος δ' ἐν τῇ μγ' τῶν Ἱστοριῶν καὶ νόμον εἶναι φησι παρὰ τοῖς Τυρρῆνοισι κοινὰς ὑπάρχειν τὰς γυναῖκας· ταύτας δὲ ἐπιμελεῖσθαι σφόδρα τῶν σωματίων, καὶ γυμνάζεσθαι πολλάκις καὶ μετ' ἀνδρῶν, ἐνίοτε δὲ καὶ πρὸς ἑαυτάς· οὐ γὰρ αἰσχρὸν εἶναι αὐταῖς φαίνεσθαι γυμναῖς· δειπνεῖν δὲ αὐτὰς οὐ παρὰ τοῖς ἀνδράσι τοῖς ἑαυτῶν, ἀλλὰ παρ' οἷς ἂν τύχωσι τῶν παρόντων, καὶ προπίνουσιν οἷς ἂν βουληθῶσιν· εἶναι δὲ καὶ πιεῖν δινας καὶ τὰς ὄψεις πάνυ καλὰς· τρέφειν δὲ τοὺς Τυρρῆνοὺς πάντα τὰ γινόμενα παιδία, οὐκ εἰδότας ὅτου πατρός ἐστιν ἕκαστον. Ζῶσι δὲ καὶ οὗτοι τὸν αὐτὸν τρόπον τοῖς θρεψαμένοις, πότους τὰ πολλὰ ποιούμενοι καὶ πλησιάζοντες ταῖς γυναῖξιν ἀπάσαις.

Οὐδὲν δ' αἰσχρὸν ἐστὶ Τυρρῆνοισι, οὐ μόνον αὐτοὺς ἐν τῷ μέσῳ τι ποιοῦντας, ἀλλ' οὐδὲ πάσχοντας φαίνεσθαι· ἐπιχώριον γὰρ καὶ τοῦτο παρ' αὐτοῖς ἐστί. Καὶ τοσούτου δέουσιν αἰσχρὸν ὑπολαμβάνειν, ὥστε καὶ λέγουσιν, ὅταν ὁ μὲν δεσπότης τῆς οἰκίας ἀφροδισιάζεται, ζητῇ δὲ τις αὐτὸν, ὅτι πάσχει τὸ καὶ τὸ, προσαγορεύσαντες αἰσχροῦς τὸ πρᾶγμα. Ἐπειδὴν δὲ συνουσιάζωσι καὶ ἐναιρείας ἢ κατὰ συγγενείας, ποιοῦσιν οὕτως· πρῶτον μὲν ὅταν πύσσονται πίνοντες καὶ μέλλωσι καθεύδειν, εἰσάγουσι παρ' αὐτοὺς οἱ διάκονοι, τῶν λύχνων ἔτι καιομένων, ὅτε μὲν ἑταίρας, ὅτε δὲ παῖδας πάνυ καλοὺς, ὅτε δὲ καὶ γυναῖκας· ὅταν δὲ τούτων ἀπολύσωσιν, αὐθις αὐτοῖς νεανίσκους ἀχμάζοντας, οἱ πλησιάζουσιν αὐτοῖς ἐκείνοις. Ἀφροδισιάζουσι δὲ καὶ ποιοῦνται τὰς συνουσίας ὅτε μὲν ὄρωντες ἀλλήλους, ὡς δὲ τὰ πολλὰ καλύβας περιβάλλοντες περὶ τὰς κλίνας, αἱ πεπλεγμέγχι εἰσὶν ἐκ βάρβλων, περιβέβληται δ' ἄνωθεν ἱμάτια. Καὶ πλησιάζουσι μὲν σφόδρα καὶ ταῖς γυναῖξιν, πολὺ μέντοι γε χαίρουσι συνόντες τοῖς παισὶ καὶ τοῖς μειρακίοις. Καὶ γὰρ γίνονται παρ' αὐτοῖς πάνυ καλοὶ τὰς ὄψεις, ὅτε τρυφερῶς εἰσιτωμένοι καὶ λεπινόμενοι τὰ σώματα. Πάντες δὲ οἱ πρὸς ἐσπέρην οἰκοῦντες βάρβαροι πιπτοῦνται καὶ ξυροῦνται τὰ σώματα· καὶ παρὰ γε τοῖς Τυρρῆνοισι ἐργαστήρια κατεσκεύασται πολλὰ καὶ τεχνίται τούτου τοῦ πράγματός εἰσιν, ὥσπερ παρ' ἡμῖν οἱ κουρεῖς· παρ' οὓς ὅταν εἰσέλθωσι, παρέχουσιν ἑαυτοὺς πάντα τρόπον οὐδὲν αἰσχυρόμενοι τοὺς ὄρωντας οὐδὲ τοὺς παριόντας. Χρῶνται δὲ τούτῳ τῷ νόμῳ πολλοὶ καὶ τῶν Ἑλλήνων τῶν τὴν Ἰταλίαν οἰκούντων, μαθόντες παρὰ Στυνιτῶν καὶ Μετσαπίων.

LIBER XLIII.

221 a.

Ipsicuri (*Hypsicori* ?) gens Liguriæ. Theopompus libro quadragesimo tertio : « Quam prius habitabant Ipsicuri et Arbaxani et Eubii, Ligures genere. »

Arbazani, gens Ligystica : « Præternavigabant primum quidem regionem desertam, quam Hypsicuri et Arbazani habitabant. »

221 b.

Theopompus libro quadragesimo tertio Philippticorum tradit, quingentis annis post expeditionem Troicam Homerum vixisse.

222.

Theopompus vero libro tertio et quadragesimo ait : « lege etiam institutum esse apud Etruscos, ut communes sint mulieres : has vero diligentissimam curam habere corporis, sæpeque exerceri cum viris, sæpe vero etiam inter se ipsas : nec enim turpe illis haberi, nudas conspici. Carnare autem illas non apud suos maritos, sed apud quoslibet qui adsunt; et propinare quibuscumque libitum esset. Esse autem eas impense libaces, et ad spectum admodum formosas. Alere autem Etruscos omnes qui nascentur infantes, nescientes quo patre quisque natus sit. Vivunt autem et hi deinde eodem modo quo illi a quibus educati erant, computationes frequentius instituentes, et cum omnibus mulieribus consuetudinem ha-

bentes. Nec vero turpe apud Etruscos habetur, in propatulo foedum quid vel facere vel pati : est enim hoc illis patrium. Et tantum abest ut turpe id ducant, ut si herum petit aliquis quo tempore Veneri ille vacat, diserte huic dicant, eo nunc illum occupari, turpi verbo rem ipsam nominantes. Quum vero una sunt sodales aut cognati, hunc morem tenent. Primum quidem, postquam computare desierunt, quum jam cubitum ituri sunt, introducunt ad eos famuli, accensis adhuc lucernis, nunc meretrices, nunc pueros forma præstantes, interdum etiam mulieres : quibus postquam sunt fructi, rursus illis introducunt adolescentes vegeta ætate, qui cum ipsis rem habent. Veneri autem dant operam concumbuntque interdum ita ut alii alios in conspectu habeant, plerumque vero tegmina lectulis obducunt e virgulis contexta, quibus superne vestimenta injiciunt. Et congregiuntur quidem maxime cum mulieribus : sed et puerorum et adolescentium consuetudine delectantur. Sunt enim hi apud illos forma admodum præstante; quippe delicate viventes, et corpora lævigantes. Omnes enim versus Occidentem habitantes barbari, partim pice, partim radendo, glabrant corpora : et præsertim apud Etruscos multe institutæ sunt officinæ, synique artifices qui hanc artem exercent, sicut apud nos tonsores. Ad quos quum introierunt, præbent se illis (picandos radendosque) quovis modo, nullo pudore si quis adspiciat aut interveniat. Utuntur autem eodem instituto multi Graeci Italiam incolentes, a Samnitibus et Messapiis edocti. »

223.

Stephanus : Δριλώνιος, πόλις μεγάλη, ἐσχάτη τῶν Κελτικῶν. Τὸ ἐθνικὸν Δριλώνιος, ὡς Θεόπομπος μγ'.

224.

Idem : Μασσία, χώρα ἀποκειμένη τοῖς Ταρτησίοις. Τὸ ἐθνικὸν, Μασσιανός. Θεόπομπος τεσσαρακοστῷ τρίτῳ.

225.

Idem : Ξηρά, πόλις περὶ τὰς Ἡρακλείας στήλας. Θεόπομπος τεσσαρακοστῷ τρίτῳ.

226.

Stephanus : Ἐλευθερίς, πόλις Βοιωτίας Ὠρωποῦ πλησίον, Κότου καὶ Ἐγκλέου · Θεόπομπος μγ'.

Pro Κότου καὶ Ἐγκλέου, monente Ungero in Theban. Paradox. p. 300, scribendum videtur Κόθου καὶ Ἀρχλου, ex Plutarchi. Quæst. Græc. XXII, p. 296, C : Ἐτάφησαν δὲ παρὰ τὴν ὁδὸν (quæ ab Euripo ad urbem Chalcidem erat) Κόθος καὶ Ἀρχλος (Αἰχλος Xyland.; cf. Zonar. I, 71 : Αἰχιστρος, Αἰχλος, ὀνόματα κύρια. Strabo X, p. 447, vol. IV, p. 23, Αἰχλος καὶ Κόθος. Marcian. Heracleot. 603) οἱ Ξούθου παῖδες, ᾧ βαδίζουσιν ἐκ πόλεως ἐπὶ τὸν Εὐριπον καὶ ὁ τόπος Τάρος Παίδων καλεῖται.

227.

Strabo VII, p. 498, B, C : Τῶν μὲν οὖν Ἡπειρωτῶν ἔθνη φησὶν εἶναι Θεόπομπος τετταρεσκαίδεκα · τούτων δὲ ἐνδοξότατα, Χάονες, καὶ Μολοττοί ; διὰ τὸ ἄρχειν ποτὲ πάσης τῆς Ἡπειρώτιδος, πρότερον μὲν Χάονας, ὕστερον δὲ Μολοττούς · οἱ δὲ διὰ τὴν συγγένειαν τῶν βασιλέων ἐπιπλέον ἠξήθησαν (τῶν γὰρ Αἰακιδῶν ἦσαν) καὶ διὰ τὸ παρὰ τούτοις εἶναι τὸ ἐν Δωδώνῃ μαντεῖον, παλαιόν τε καὶ ὀνομαστόν ὄν.

In sequentibus Strabo alios auctores, Thucydidem et Ephorum, ante oculos habuit, nec tamen Theopompum neglexisse videtur. « Certe, Wichersius ait, quæ paulo post leguntur : Ἐγγὺς δὲ τῆς Κιχύρου πολίχνην Βουχαίτιον Κασ-

σωπαίων, μικρὸν ὑπὲρ τῆς θαλάττης ὄν · καὶ Ἐλάτρια καὶ Πανδοσία καὶ Βάτις ἐν μεσογαίᾳ, non aliunde arcessita sunt. Nam eadem ex libro quadragesimo tertio Theopompi excitavit Harpocraton, in fragmento sequenti; ex quo loco intellexi tum fragmentum, in quo nunc versamur, tum cetera ad Epirum pertinentia, ex hoc libro desumpta esse. — Verba Theopompi in hoc fragmento de Molossis : αἱ δὲ διὰ τὴν συγγένειαν τῶν βασιλέων ἐπιπλέον ἠξήθησαν, item expresserat Trogus. Nam Justinus XVII, 3 de Pyrrho : *Opesque affinitatum auxilio magnas paravit.* »

228.

Harpocraton : Ἐλάτεια... Θεόπομπος γοῦν ἐν τεσσαρακοστῇ τρίτῃ, τέτταράς πολεις φησὶν εἶναι τῶν Κασσωπαίων, ἀλλ' οὐ τρεῖς (ὥσπερ ὁ Δημοσθένης), Ἐλάτρειάν τε, καὶ Πανδοσίαν, καὶ Βιτίαν, καὶ Βούχεταιν.

Ἐλάτεια et Ἐλάτρεια formæ promiscue usurpantur. Pro Βιτία Strabo VII, p. 498 exhibet Βιτίαι, et Βουχαίτιον pro Βούχεταιν.

229.

Athenæus II, 43, D : Θεόπομπος δὲ φησι παρὰ τὸν Ἐριγῶνα ποταμὸν ὄξυ εἶναι ὕδωρ καὶ τοὺς πίνοντας αὐτὸ μεθύσκεισθαι, καθὰ καὶ τοὺς τὸν οἶνον.

Cf. Plinius H. N. II. 102 : *Lyncestis autem aqua, quæ vocatur, acidula vini modo temulentos facit.* Quæ ex Theopompo petita esse intelligitur ex lib. XXXI, 2 : *Theopompus ait inebriari fontibus iis, quos diximus.* Antigon. Caryst. c. 180 : Ἐν δὲ Λυκχταῖς (leg. Λυκχησταῖς) Θεόπομπον φάσκειν τι εἶναι ὕδωρ ὄξυ · τοὺς δὲ ἐκ τούτου πίνοντας, ὥσπερ ἐπὶ τῶν οἶνων, ἀλλοιοῦσθαι.

230.

Plinius H. N. IV init. : *Tomarus mons, centum fontibus circa radices, Theopompo celebratus.*

Eadem apud Solin. Polyh. c. 7.

223.

Drilonius, urbs magna et ultima Celtarum. Gentile, Drilonius, teste Theopompo libro tertio et quadragesimo.

224.

Massia, regio quæ Tartessiis adscribitur. Gentile, Massianus, quo utitur Theopompus libro tertio et quadragesimo.

225.

Xera, urbs circa Herculeas columnas, de qua Theopompus libro tertio et quadragesimo.

226.

Eleutheris, urbs Boeotiae Oropo vicina, Coti et Encelei (Cothi et Arcli) opus, auctore Theopompo libro tertio et quadragesimo.

227.

Epiroticas gentes Theopompus ait esse quatuordecim :

earum nobilissimæ sunt Chaones et Molossi, propterea quod olim toti Epiro imperaverant, prius quidem Chaones, post hos Molossi, qui et obcognitionem regum magna fecerunt incrementa (erant enim ex Æacidarum familia) et ob Dodonæum apud ipsos oraculum vetustum ac celebre.

228.

Elatea... Theopompus enim libro quadragesimo tertio, quatuor civitates ait esse Cassopæorum, non tres (ut Demosthenes), Elatriam, Pandosiam, Bitiam et Euchetam.

229.

Theopompus vero ait juxta Erigonem (Epiri) fluvium acidulam esse aquam; quam qui bibant, perinde eos inebriari atque vinum bibentes.

In Lyncestide Theopompus ait aquam esse acidam, quam qui bibant, inebriari velut vino.

231.

Antigonus Caryst. c. 180: Περὶ δὲ Θεσπρωτοῦς ἐκ τῆς γῆς ἀνθρακας ὀρύττεσθαι, δυνατοὺς κάεσθαι, Θεόπομπόν φησι καταγράφειν.

Cf. Plinius XXXVII, 7: *Est et Antracitis appellata in Thesprotia fossilis carbonibus similis.*

232.

Tzetzes ad Lycophr. vs. 1439: Ἡ γὰρ μήτηρ τοῦ Ἀλεξάνδρου, ἡ Ὀλυμπιάς, εἰς Πύρρον, τὸν Ἀχιλλεύως, καὶ Ἑλένον, τὸν Πριάμου, τὸ γένος ἀνέχασθαι ἀνίερεν, ὥς φησι Θεόπομπος καὶ Πύρρανδρος. Ἀνάγει δὲ τὸ γένος, ὃ μὲν Πύρρος εἰς Αἰαχόν, ὃ δὲ Ἑλένος εἰς Δάρδανον. Cf. Justin. XVII, 3.

233.

Plinius H. N. III, 15: *Pandosiam Lucanorum urbem fuisse Theopompus auctor est, in qua Alexander Epirotes occubuerit.*

Theopompea igitur dabit Justin. XII, 2: *Porro Alexander, rex Epiri, in Italiam a Tarentinis, auxilia adversus Bruttios deprecantibus, sollicitatus, ita cupide profectus fuerat, veluti in divisione orbis terrarum, Alexandro Olympiadis sororis suæ filio Oriens, sibi Occidens sorte contigisset; non minorem rerum materiam in Italia, Africa, Sicilia, quam ille in Asia et in Persis habiturus. Huc accedebat, quod, sicut Alexandro Magno Delphica oracula insidias in Macedonia, ita huic responsum Dodonæi Jovis urbem Pandosiam amnemque Acherusium (cavendum) prædixerat. Quæ utraque cum in Epiro essent, ignarus eadem et in Italia esse, ad declinanda fatorum pericula peregrinam militiam cupidius elegerat. Igitur, quum in Italiam venisset, primum illi bellum cum Apulis fuit: quorum cognito urbis fato, brevi post tempore, pacem et amicitiam cum rege corum fecit. Erat namque tunc temporis urbs Apulis Brundisium, quam Ætoli, sequuti tum fama rerum in Troja gestarum clarissimum ac nobilissimum ducem Diomedem, contulerant; sed pulsī ab Apulis, consulentes oracula, responsum acceperunt, locum, quem repetissent, perpetuo possessuros. Hac igitur ex causa per legatos cum belli comminatione restitui sibi ab Apulis urbem postulaverant. Sed ubi Apulis oraculum innotuit, interfectos legatos in*

urbe sepelierant, perpetuam ibi sedem habituros. Atque ita defuncti responso, diu urbem possederunt. Quod factum quum cognovisset Alexander, antiquitatis fata veneratus, bello Apulorum abstinuit. Gessit et cum Brutiis Lucanisque bellum multasque urbes cepit; tum et cum Metapontinis et Pediculis et Romanis fœdus amicitiamque fecit. Sed Bruttii Lucanique quum auxilia a finitimis contraxissent, acrius bellum repetivere. Ibi rex juxta urbem Pandosiam et flumen Acheronta, non prius fatalis loci cognito nomine, quam occideret, interficitur; moriensque non in patria fuisse sibi periculosam mortem, propter quam patriam fugerat, intellexit. Corpus ejus Thurii publice redemptum sepulturæ tradiderunt.

Ex eodem Theopompo fluxisse puto hæc Justini VIII, 6: *Sed nec a proximis manus abstinet (Philippus): siquidem Arrubam, regem Epiri, uxori suæ Olympiadi artissima cognatione junctum, pellere regno statuit; atque Alexandrum privignum ejus, uxoris Olympiadis fratrem, puerum honestæ pulchritudinis, in Macedoniam nomine sororis accessit, omnique studio sollicitatum spe regni, simulato amore ad stupri consuetudinem perpulit, majora in eo obsequia habiturus sive conscientia pudore sive regni beneficio. Quum igitur ad viginti annos pervenisset, ereptum Arrubæ regnum puero admodum tradit, scelestus in utroque. Nam nec in eo jus cognationis servavit, cui ademit regnum, et cum, cui dedit, impudicum fecit ante quam regem.*

LIBER XLIV.

234.

Harpocrat.: Τετραρχία ... ὅτι δὲ Φίλιππος καθ' ἐλάχιστην τούτων τῶν μαιρῶν ἄρχοντας κατέστησε, δεδηλώκασιν ἄλλοι τε, καὶ ὁ Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ τετάρτῃ.

Cf. Demosth. Philipp. III, p. 68; Aristid. t. II, p. 229.

235.

Athenæus VI, p. 249, C. D: Φίλιππον δὲ φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Ἱστοριῶν Θρασυδαῖον τὸν Θετταλὸν καταστῆσαι τῶν δημοευνῶν τύραννον, μικρὸν μὲν ὄντα τὴν γνώμην, κό-

231.

Apud Thesprotios ex terra carbones, materiam combustivam, effodi Theopompum scribere dicit.

232.

Mater Alexandri, Olympias, genus retulit ad Pyrrhum, Achillis filium, et Helenum, Priami filium, ut tradunt Theopompus et Pyrandrus. Pyrrhus vero ab Æaco genus repetiit, Helenus a Dardano.

LIBER XLIV.

234.

Tetrarchia... Philippum cuique τετράδι præfecisse suum ἄρχοντα, cum alii scriptores docuere, tum Theopompus libro quadragesimo quarto.

235.

Philippum, narrat Theopompus Historiarum libro quadragesimo quarto, Thrasidæum Thessalum tyrannum constituisse popularium, hominem exigui ingenii, sed

λακκα δὲ μέγιστον. Ἄλλ' οὐκ Ἀρχαδίων δ' Ἀχαιοὶς κόλαξ ἦν, περὶ οὗ δ' αὐτὸς ἱστορεῖ Θεόπομπος καὶ Δοῦρις ἐν πέμπτῳ Μακεδονικῶν· οὗτος δὲ δ' Ἀρχαδίων μισῶν τὸν Φίλιππον, ἐκούσιον ἐκ τῆς πατρίδος φυγὴν ἐρυγεν. Ἦν δὲ εὐφρέστατος καὶ πλείους ἀποφάσεις αὐτοῦ μνημονεύονται. Ἔτυχε δ' οὖν ποτ' ἐν Δελφοῖς ἐπιδημῶντος Φιλίππου παρεῖναι καὶ τὸν Ἀρχαδίωνα, ὃν θεασάμενος ὁ Μακεδὼν καὶ προσκαλεσάμενος, Μέχρι τίνος φεύξῃ, φησὶν, Ἀρχαδίων; καὶ ὅς,

Ἔστ' ἂν τοὺς ἀφίκωμαι, εἰ οὐκ ἴσασι Φίλιππον.

LIBER XLV.

236.

Athen. X, p. 436, B: Ἐν δὲ τῇ τεσσαρακοστῇ πέμπτῃ δ' αὐτὸς περὶ Τιμολάου λέγων τοῦ Θηβαίου φησὶν, «Οὐκ ὀλίγων γὰρ ἤδη γενομένων ἀσελγῶν περὶ τὸν βίον τὸν καθ' ἡμέραν καὶ τοὺς πότους οὐδένα νομίζω τῶν ἐν ταῖς πολιτείαις ὄντων οὐτ' ἀκρατέστερον οὔτε λιγνότερον, οὔτε δοῦλον γεγονέναι μᾶλλον τῶν ἡδονῶν, εἰ μὴ, ὥσπερ εἶπον, Τιμόλαον.» Cf. *Ælian*. V. H. II, 41.

237.

Stephanus: Χαλίσ, πόλις Βοιωτίας. Θεόπομπος μέ· «Τὴν δὲ Χαλίαν καὶ τὴν καλουμένην Ὑρίαν, ἥπερ ἐστὶν ἐφεξῆς ἐκείνης τῆς Βοιωτίας.» ... Ὁ αὐτός· «Ὑστερον δὲ οἱ Χαλκιδεῖς πολεμήσαντες Λιολεῦσι, τοῖς τὴν ἡπειρον ἔχουσι, Χαλίοις καὶ Βοιωτοῖς καὶ Ὀρχομενίοις καὶ Θηβαίοις.»

238.

Athenæus XII, p. 532, C, D: Καὶ περὶ τοῦ Χάρητος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ φησὶ· «Χάρητός τε νωθροῦ τε ὄντος καὶ βραδέος, καίτοι γε καὶ πρὸς τρυφὴν ἤδη ζῶντος· ὅς γε περιήγετο στρατευόμενος αὐλητρίδας καὶ ψαλτρίδας καὶ πεζῆς ἑταίρας· καὶ τῶν χρημάτων τῶν εἰσφερομένων εἰς τὸν πόλεμον τὰ μὲν εἰς

ταύτην τὴν ὕβριν ἀνῆλθαι, τὰ δ' αὐτοῦ κατέλιπεν Ἀθήνησι, τοῖς τε λέγουσι καὶ τὰ ψηφίσματα γράφουσι καὶ τῶν ἰδιωτῶν τοῖς διακζομένοις· ἐρ' εἰς ὃ ὄχλος ἐ τῶν Ἀθηναίων οὐδεπώποτε ἠγανάκτησεν, ἀλλὰ διὰ ταῦτα καὶ μᾶλλον αὐτὸν ἠγάπα τῶν πολιτῶν, καὶ δικίως. Καὶ γὰρ αὐτοὶ τοῦτον τὸν τρόπον ἔζων, ὥστε τοὺς μὲν νέους ἐν τοῖς αὐλητρίδασι καὶ παρὰ ταῖς ἑταίραις διατρίβειν, τοὺς δὲ μικρὸν ἐκείνων πρεσβυτέρους ἐν τε τοῖς κύβοις καὶ ταῖς τοιαύταις ἀσωτίαις· τὸν δὲ ὄχμον ἅπαντα πλείω καταναλίσκειν εἰς τὰς κοινὰς ἐστιάσεις καὶ κραινομίας ἥπερ εἰς τὴν τῆς πόλεως διοίκησιν.»

«Suspisor hoc libro Theopompum egisse de expeditione Atheniensium adversus Philippum, eaque occasione de Charetis moribus et indole exposuisse. Hoc enim in bello Charetem cum Lysicle exercitui præfecerunt Athenienses. Diod. Sicul. XVI, 85. In quam sententiam etiam ductus sum, quoniam in duobus præcedentibus fragmentis de Bæotia egit. In hanc autem regionem exercitus Atheniensis, omnibus ad militiam comparatis, expeditionem statim suscepit, celerique itinere Charoncam Bæotiae pervenit; ipsi autem Bæotii in eodem bello Atheniensibus se adjunxerunt, suadente magno oratore Demosthene. Atque ob has item causas, si quidem nostra conjectura valeat, et sequens fragmentum, in quo de legatione Demosthenis ad Bæotios, hic collocandum putavi, etsi plura fragmenta ad Demosthenem pertinentia ad librum de demagogis retulerim, et cetera fragmenta Theopompea, in quibus urbes aut regiones Bæotiae memorantur.» *Wichers*. Fragmentorum ordinem mutare nolui, quamvis sententia viri docti, cujus verba modo laudavimus, vix stare possit. Nam quum pugna

adulatorem maximum. At non adulator erat Arcadion Acharus, de quo idem narrat Theopompus, et Duris quinto libro *Rerum Macedonicarum*. Hic enim Arcadion, odio ductus Philippi, sponte patrium solum vertit. Erat autem vir imprimis ingeniosus; cujus multa scite dicta commemorantur. Accidit igitur aliquando, ut, quum Delphis versaretur Philippus, simul ibi adesset Arcadion; quem conspiciatus Macedo, ad se vocavit dicens: «Quousque fugies, Arcadion?» et ille:

Donec ad eos pervenero, quibus ignotus Philippus.

LIBER XLV.

236.

Quinto et quadragesimo libro idem (Theopompus) de Timolao Thebano verba faciens, scribit: «Quum jam non pauci essent, qui in quotidiana vitæ ratione luxuria et computationibus studerent, neminem puto ex his qui rempublicam gesserunt, aut intemperantiorem fuisse, aut guliosorem, aut voluptatibus magis servientem, quam hunc quem dixi Timolaum.»

237.

Chalia, urbs Bæotiae. Theopompus quinto et quadra-

gesimo: «Chalam et Hyriam, quæ est a tergo illius Bæotiae.» ... Idem: «Postea vero Chalcidenses, bellum gerentes adversus Eoenses, continentiæ habentes, et Chalios et Bæotos et Orchomenios et Thebanos.»

238.

De Charete idem (Theopompus), libro quinto et quadragesimo, scribit: «Segnis Chares et tardus erat, jamque molle et luxuriosum vitæ genus cœperat sectari: quippe exercitui præfectus tibicinas et cantatrices et vulgares meretrices secum circumducebat; et pecuniarum ad bellum collatarum partem in hoc ipsum probrosum vitæ genus absumsit, partem in urbe Athenis reliquit oratoribus distribuendam, et plebiscita proponentibus, et privatis hominibus quibus lites essent intentatæ. Quibus rebus tantum aïerat ut indignaretur unquam Atheniensium populus, ut eum magis etiam quam alios omnes cives diligerent: nec immerito. Nam et ipsi eodem modo vivebant; ut juvenes apud tibicinas et meretrices assidue versarentur, et his paullo natu majores tesserarum ludo et alia id genus lascivia tempus tererent, universus vero populus plura impenderet in publica epula et viscerationes, quam in civitatis administrationem.»

ad Chæroneam libro demum quinquagesimo tertio narretur, et quæ ex libris 46-48 memorantur aperte referenda sint ad Philippi res in Thracia gestas, atque præterea Perinthi, Scylimbriæ, Byzantii oppugnationes exponendæ fuerint, vix dubitare licet fr. 239 pertinere ad librum quinquagesimum tertium.

239.

Plutarch. Demosth. p. 854, c. 18: Ἡ δὲ τοῦ ῥήτορος δύναμις, ὥς φησι Θεόπομπος, ἐκρίπτεται τὸν θυμὸν αὐτῶν, καὶ διακαίοντα τὴν φιλοτιμίαν, ἐπισκότησε τοῖς ἄλλοις ἄπασιν· ὥστε φόβον καὶ λογισμὸν καὶ χάριν ἐκβαλεῖν αὐτοὺς, ἐνθουσιῶντας ὑπὸ τοῦ λόγου πρὸς τὸ καλόν. Οὕτω δὲ μέγα καὶ λαμπρὸν ἐράνη τὸ τοῦ ῥήτορος ἔργον, ὥστε τὸν μὲν Φίλιππον εὐθὺς ἐπικηρυκεύεσθαι δεόμενον εἰρήνης, ὀρθὴν δὲ τὴν Ἑλλάδα γενέσθαι καὶ συνεξαναστῆναι πρὸς τὸ μῆλλον, ὑπηρετεῖν δὲ μὴ μόνον τοὺς στρατηγοὺς τῷ Δημοσθένει ποιῶντας τὸ προσταττόμενον, ἀλλὰ καὶ τοὺς Βοιωτάρχας, καὶ διοικεῖσθαι τὰς ἐκκλησίας ἅπας οὐδὲν ἥττον ὑπ' ἐκείνου τότε τὰς Θηβαίων, ἢ τὰς Ἀθηναίων, ἀγαπωμένου παρ' ἀμφοτέροις καὶ δυναστεύοντος, οὐκ ἀδίκως, οὐδὲ παρ' ἀξίαν, ὥστε ἀποραίνεται Θεόπομπος, ἀλλὰ καὶ πάνυ προστηνόντως.

240.

Harpocrat.: Τιλφωσσαῖον· ... ὅρος ἐστὶ μικρὸν ἀπέχον τῆς λίμνης τῆς Κοπαίδος, ὡς Θεόπομπος ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς.

241.

Stephanus: Ἀκραφία, πόλις Βοιωτίας.... Θεόπομπος τὰ Ἀκραφίονα φησί.

242.

Idem: Τλήτες, ἔθνος Ἰβερικὸν περιεικοῦν τοὺς

239.

Demosthenis oratoris vis, ut auctor est Theopompus, qui excitabat animos Atheniensium et incendebat ad gloriam, obstitit omnibus reliquis: ut quasi lymphati, ab oratione ejus rapti ad honestum, metum, rationes, gratiam abjicerent. Successus autem hujus oratoris tantus exstitit et tam insignis, ut legatos extemplo mitteret Philippus ad pacem petendam, omnis erigeret se Græcia, et consurgeret adversus id quod impendebat, accommodarent vero se Demostheni non modo prælores Athenienses dicto ei audientes, sed et Bæotarchæ, concionibus ille præesset omnibus non secus tunc Thebanorum quam Atheniensium. Carus erat enim utrobique, et dominabatur non immerito neque ab re, ut ait Theopompus, sed optimo jure.

240.

Tilphossæum.... mons haud procul a lacu Copaide, ut auctor est Theopompus in Philippicis.

241.

Acraephia, urbs Bæotiæ.... Theopompus urbem Acraephia plurali numero appellat.

242.

Tletes, gens Iberica, habitans circum Tartessos. Theopompus quinto et quadragesimo.

Ταρτησσίους. Θεόπομπος τεσσαρακοστῷ πέμπτῳ.

Recte sine dubio Pinedus statuit Τλήτας hosce esse eosdem, quos antea Stephanus nominaverat Τλήτας, et qui apud Strabonem III, p. 252 audiunt Τγλήτας. Wichersius pro τεσσαρακοστῷ πέμπτῳ scribi vult τ. τρίτῳ. Sine causa.

LIBER XLVI.

243.

Athenæus IV, p. 149, D: Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκτῇ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Φιλιππικῶν· «Οἱ Ἀρχάδες, φησὶν, ἐν ταῖς ἐστιάσεσιν ὑποδέχονται τοὺς δεσπότας καὶ τοὺς δούλους, καὶ μίαν πᾶσι τράπεζαν παρασκευάζουσι καὶ τὰ σιτία πᾶσιν εἰς τὸ μέσον παρατιθέασι καὶ κρατῆρα τὸν αὐτὸν πᾶσι κινῶσι.»

244.

Idem XIV, p. 627, E: Θεόπομπος δ' ἐν τεσσαρακοστῇ ἑκτῇ τῶν Ἱστοριῶν, «Γέται, φησὶ, κιθάρας ἔχοντες, καὶ κιθαρίζοντες τὰς ἐπικηρυχείας ποιῶνται.»

LIBER XLVII.

245.

Stephanus: Ἀγχεσός, πόλις Θράκης, ὡς Θεόπομπος ἐν τεσσαρακοστῇ ἐβδόμῃ.

246.

Harpocrat.: Καθύλη· χωρίον ἐστὶ τῆς Θράκης, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐβδόμῃ.

247.

Stephanus: Ἀστακος, πόλις Βιθυνίας.... ἐστὶ καὶ χώρα Βυζαντίων, ὡς Θεόπομπος ἐν τεσσαρακοστῇ ἐβδόμῃ.

LIBER XLVI.

243.

Theopompus in sexto et quadragesimo Rerum Philippicarum, «Arcades, inquit, epulis solennibus heros et servos excipiunt, et eandem omnibus mensam instrunt, cibosque omnibus in medium apponunt, cundemque calicem omnibus miscent.»

244.

Et Theopompus sexto et quadragesimo Historiarum libro ait: «Getae, citharas manibus tenentes pulsantesque, legationes de pace obeunt.»

LIBER XLVII.

245.

Agessus, urbs Thraciæ, auctore Theopompo libro quadragesimo septimo.

246.

Cabyle est Thraciæ locus, ut refert Theopompus in libro quadragesimo septimo.

247.

Astacus, urbs Bithyniæ... Est item Byzantinorum regio, cujus Theopompus libro quadragesimo septimo meminit.

LIBER XLVIII.

248.

Stephanus: Δανθαλήται, ἔθνος Θρακικόν· Θεόπομπος μὴ'.

LIBER XLIX.

249.

Athenæus IV, p. 166, F; 167 A, B, C: Περὶ δὲ τῆς ἀσιωτίας καὶ τοῦ βίου Φιλίππου, καὶ τῶν ἐταίρων αὐτοῦ ἐν τῇ τεσσαρακοστῇ ἐνάτῃ τῶν Ἱστοριῶν ὁ Θεόπομπος τάδε γράφει· « Φίλιππος ἐπεὶ ἐγκρατὴς πολλῶν ἐγένετο χρημάτων, οὐκ ἀνάλωσεν αὐτὰ ταχέως, ἀλλ' ἐξέβαλε καὶ ἔρριψε, πάντων ἀνθρώπων κάκιστος ὢν οἰκονόμος οὐ μόνον αὐτὸς, ἀλλὰ καὶ οἱ περὶ αὐτόν. Ἀπλῶς γὰρ οὐδεὶς αὐτῶν ἠπίστατο ζῆν ὀρθῶς οὐδὲ σωφρόνως οἰκεῖν οἰκίαν. Τοῦ δ' αὐτὸς αἴτιος ἦν, ἀπληστος καὶ πολυτελής ὢν, προχείρως ἅπαντα ποιῶν καὶ κτῶμενος καὶ διδούς· στρατιώτης γὰρ ὢν λογίζεσθαι τὰ προσιόντα καὶ τὰ ναλισκόμενα δι' ἀσχολίαν οὐκ ἠδύνατο. Ἐπειτα δ' οἱ ἐταῖροι αὐτοῦ ἐκ πολλῶν τόπων ἦσαν συνεβρύχιοι· οἱ μὲν γὰρ ἐξ αὐτῆς τῆς γῶρας, οἱ δ' ἐκ Θετταλίας, οἱ δὲ ἐκ τῆς ἄλλης Ἑλλάδος, οὐκ ἀριστίνδην ἐξειλεγμένοι, (Idem ibid. et Polybius VIII, 11 :) ἀλλ' εἴ τις ἦν ἐν τοῖς Ἑλλήσιν ἢ τοῖς βαρβάροις λάσταυρος, ἢ βδελυρὸς, ἢ θρασὺς τὸν τρόπον, οὗτοι σχεδὸν ἅπαντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροισθέντες ἐταῖροι Φιλίππου προσηγορεύοντο. Εἰ δὲ μὴ καὶ τοιοῦτός τις ἐληλύθει, ὑπὸ τοῦ βίου καὶ τῆς διαίτης τῆς Μακεδονικῆς ταχέως

ἐκείνοις ὁμοίος ἐγένετο. Ἐὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι καὶ αἱ στρατεῖαι καὶ αἱ πολυτέλειαι θραυεῖς αὐτῶς εἶναι προετρέποντο, καὶ ζῆν μὴ κοσμίως, ἀλλ' ἀσιωτικῶς καὶ τοῖς λησταῖς παραπλησίως. (Athenæus VI, p. 260, D, E, F; 261 A., Polyb. ibid. :) Καθόλου γὰρ ὁ Φίλιππος τοὺς μὲν κοσμίους τὰ ἔθνη καὶ τοὺς τῶν ἰδίων ἐπιμελουμένους ἀπεδοκίμαζε· τοὺς δὲ πολυτελεῖς καὶ ζῶντας ἐν κύβοις καὶ πότοις, ἐπαινῶν ἐτίμα. Τοιγαροῦν οὐ μόνον αὐτοὺς τοιαῦτ' ἔχειν παρεσκεύαζεν, ἀλλὰ καὶ τῆς ἄλλης ἀδικίας καὶ βδελυρίας ἀθλητὰς ἐποίησε. Τί γὰρ τῶν αἰσχυρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς οὐ προσῆν, ἢ τί τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων οὐκ ἀπῆν; οὐχ οἱ μὲν ξυρούμενοι καὶ λεαινόμενοι διετίλουν ἄνδρες ὄντες, οἱ δ' ἀλλήλοισι ἐτολμῶν ἐπινίστασθαι πύγωνας ἔχουσι; Καὶ περιήγοντο μὲν δύο καὶ τρεῖς ἐταιρουμένους, αὐτοὶ δὲ τὰς αὐτὰς ἐκείνοις χρήσεις ἑτέροις παρείχον· ὅθεν δικαίως ἂν τις αὐτοὺς οὐχ ἐταῖρους ἀλλ' ἐταῖρας ὑπελάβην, οὐδὲ στρατιώτας ἀλλ' ἡματιτύπας προσηγόρευσεν. Ἀνδροφόνοι γὰρ τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρόπορνοι τὸν τρόπον ἦσαν. Πρὸς δὲ τούτοις ἀντὶ μὲν τοῦ νῆφειν τὸ μεθύειν ἡγάπων, ἀντὶ δὲ τοῦ κοσμίως ζῆν ἀρπάζειν καὶ φονεύειν ἐζήτουν. Καὶ τὸ μὲν ἀληθεύειν καὶ ταῖς δημοσίαις ἐμμένειν οὐκ οἰκεῖον αὐτῶν ἐνόμιζον, τὸ δ' ἐπιορκεῖν καὶ φενακίζειν ἐν τῷ σεμνοτάτῳ ὑπελάμβανον. Καὶ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἡμέλουν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπιθύμουν· καὶ ταῦτα μέρος τί τῆς Εὐρύπτης ἔχοντες; Οἶομαι γὰρ τοὺς ἐταῖρους οὐ πλείονας ὄντας καὶ ἐκείνον τὸν χρόνον ὀκτακοσίων, οὐκ ὀλίγω κατῆλθαι γῆν ἢ μυρίους τῶν Ἑλλήνων, τοὺς τὴν ἐπι-

LIBER XLVIII.

248.

Danthalætæ, gens Thracica, teste Theopompo in libro octavo et quadragesimo.

LIBER XLIX.

249.

De luxuria et vitæ ratione Philippi atque ejus sodalium, nono et quadragesimo Historiarum libro hæc Theopompus scribit : « Philippus, postquam multæ pecuniæ compos factus est, non expendit eam celeriter, sed abjecit et profudit, omnium hominum pessimus administrator rei familiaris non modo ipse, sed et hi quibuscum vivebat. Nullus enim eorum, citra exceptionem, recte vivere noverat, aut domum moderate regere. Cujus rei ipse rex causa fuit : qui quum inexplebilis et sumtuosus esset, quidquid faceret, id temere agebat, sive pecunias cogeret, sive erogaret. Nam miles quum esset, otium sibi sumere non potuit ad subducendas reddituum et expensorum rationes. Præterea familiariter utebatur hominibus, qui quibuslibet ex locis confluerant : alii enim ex illa ipsa regione, alii vero e Thessalia, alii ex reliqua Græcia, non pro generis nobilitate aut pro virtutis merito selecti : sed si quis erat, sive inter Græcos, sive inter barbaros, lascivus aut flagitiosus, aut moribus effrenis, hi fere omnes in Macedoniam confluentes, sodales Philippi appellabantur. Si quis vero moribus non tam perversis ad eum venisset, per vitæ rationem Macedoni-

cam brevi illorum similis evaderebat. Nam bella et expeditiones et ingentes sumtus, ad audaciam eos et vitam immodestiam, luxuriosamque et latronum vitæ similes instigabant.

Modestis moribus homines et ad rem familiarem attentos aspernabatur Philippus : qui in alea et in compotationibus vitam traducerent, hos solos laudabat ornabatque. Quare non modo, ut his rebus numquam carerent, curavit : verum etiam reliquæ omnis iniquitatis et libidinis athletas eosdem effecit. Quid enim turpe vel scelestum ab iis absuit ? aut quid honestum probumve adfuit ? Nonne hi erant, qui, viri quum essent, numquam non rasi et deglabrati conspiciebantur ? nonne, qui aliis ad infames libidines abutebantur barbaris hominibus ? Et quidem duo vel tria mascula scorta quisque eorum secum circumducebat : ipsi vero eadem rursus ministeria aliis præbebant. Quare merito illos non amicos regis, sed amicos, divises ; nec milites, sed prostibula, nominasses. Nam quum ingenio homicidæ essent, moribus scorta virilia erant. Ad hæc, sobrietatem perosi, temulentiam amabant ; modestia alieni, nil nisi rapinam et cædem meditabantur. Veritatem colere, et servare datam fidem, nihil ad se pertinere existimabant : pejerare vero et decipere, in summa laude ponebant. Quæ aderant, non curabant : quæ vero deerant, ea concupiscebant : quamquam, quantam Europæ partem jam tum possidentes ! Puto enim, familiares amicosque Philippi, quum non plures essent eo tempore quam octingenti, non minorem terræ tractum, cujus fructus perciperent, possedissee quam decies mille Græci.

στην καὶ πλείστην χώραν κειττημένους. (Polybius ibid. :) Ἀπλῶς δ' εἰπεῖν, ἵνα παύσωμαι μακρολογῶν, ἄλλως τε καὶ τοσούτων μοι πραγμάτων ἐπικεχυμένων, ἡγοῦμαι τοιαῦτα θηρία γεγονέναι, καὶ τοιοῦτον τρόπον τοὺς φίλους καὶ τοὺς ἐταίρους Φιλίππου προσ-αγορευθέντας, οἷους οὔτε τοὺς Κενταύρους τοὺς τὸ Πήλιον κατασχόντας, οὔτε τοὺς Λαιστρυγόνας τοὺς Λιοντίνον πεδῖον οἰκίσαντας, οὔτ' ἄλλους οὐδ' ἐποίους.»

« Hunc locum ita constitui partim ex Athenæo, partim ex Polybio, quamquam nonnulla apud alterum obvia apud alterum desiderantur. Nam caret Polybius cum principio hujus loci, tum postea verbis εἰ δὲ μή... παραπλησίως, et: πρὸς δὲ τούτοις... χώραν κειττημένους: postrema vero ἀπλῶς δὲ... οὐδ' ὅποιους desunt apud Athenæum. In singulis item aliquantum discrepant.—Λάσταυρος ἢ βδελυρός] De illa voce v. Casaubon. et Schweigh. ad Athen. I, p. 9, C; hanc omisit Polybius, paullo tamen post occurrit βδελυρία. — Οὔτοι σ' ἔδδον ἅπαντες x. τ. λ.] Polyb.: Οὔτοι πάντες εἰς Μακεδονίαν ἀθροίζόμενοι πρὸς Φιλίππον ἐταῖροι τοῦ βασιλέως προσηγούμενοι, eodem sensu. Theopompi hæc et quæ sequuntur verba respexisse videtur Diodorus XVI, 54: Ἐγκατασκευάζων οὖν ἐν ταῖς πόλεσι προδότης διὰ τῆς δωροδοκίας καὶ τοὺς ἀεχόμενους τὸ χρυσίον ξένους καὶ φίλους ἀνομάζων, ταῖς πονηραῖς δυνάμεισι διέφθειρε τὰ ἔθνη τῶν ἀνθρώπων. Cf. Demosth. Olynth. II, p. 15.—Ἐὰ μὲν γὰρ οἱ πόλεμοι] Ob deficiens τὰ δὲ aliud membrum orationis apud Theopompum ab his verbis incipiens ab Athenæo omissum censet Schweigh. Præfero tamen Villebrunii conjecturam, pro καὶ αἱ πολυτέλειαi legentis: τὰ δ' αἱ πολυτ., ut haberet, quo τὰ μὲν responderet. Καθόλου γὰρ δ, quæ in in Athenæo deficiunt, e Polybio præposui. Mox apud hunc τοῖς ἔθνεσι legitur pro τὰ ἔθνη; post τῶν ἰδίων adjicitur βίων. Pro ζῶντας ἐν κύβοις καὶ πότοις ἐπαινῶν ἐτίμα, Polybius: ζῶντας ἐν μέθαις καὶ κύβοις ἐτίμα καὶ προῆγεν, ut auctor noster I. XXI, fr. 146, τοὺς ἀποβάλλοντας τὰς οὐσίας εἰς μέθας καὶ κύβους: libro vero quarto frag. 54 utitur ἐν κύβοις καὶ πότοις. Pro τοιαῦτ' ἔχειν, quod

obsecutus Schweighæuseri utrique Codici MS. recepi præ τοιαῦτα ἔχειν, ut editi, Polybius ταῦτ' ἔχειν; pro ξυρούμενοι, ξυρόμενοι; pro ἑτέροις πα-ρεῖχον exhibet ἐτ. παρείχοντο, melius. Mox pro ὅθεν οὐχ ἐταίρους ἀλλὰ ἐταίρας ὑπέλαβεν, Polybius, perperam omisissis ἀλλ' ἐταίρας, exhibet ὑπελάμβανεν εἶναι, quæ, sensu magis absoluto, Demetrius Phalereus De elocut. sic retulit: ἐκ-λοῦντο μὲν ἐταῖροι, ἦσαν δὲ ἐταῖραι· et tum hæc, tum quæ proxime sequuntur: ἀνδρο-φόνου γὰρ τὴν φύσιν ὄντες, ἀνδρόπορνοι τὸν τρό-πον ἦσαν, inter clumbis et fractæ orationis exempla protulit. Adamavit Theopompus ejus-
modi ἀντιθέσεις; statim præcesserat: τί γὰρ τῶν αἰσχυρῶν ἢ δεινῶν αὐτοῖς οὐ προσῆν, ἢ τί τῶν καλῶν καὶ σπουδαίων οὐκ ἀπῆν· et mox, καὶ τῶν μὲν ὑπαρχόντων ἡμέλουν, τῶν δὲ ἀπόντων ἐπεθύμουν. Pro χαμαιτύπας, Polyb. χαμαιτύπους. Ἐν τῷ σεμνοτάτῳ retineo, etiam damnante magno Casaubono, nam consentiunt libri omnes, neque a Græcitate abhorret. » *Wichers.*

250.

Stephanus: Μίσκερα, πόλις Σικανίας. Θεόπομ-πος ἑσσαρακοστῷ ἐννάτῳ Φιλίππικῶν.

251.

Stephanus: Ἰνδαρα, Σικανῶν πόλις. Θεόπομπος.

LIBER L.

252.

Athenæus X, p. 442, F; 443, A: Ἐν δὲ τῇ πεν-τηχοστῇ δ Θεόπομπος περὶ Μηθυμναίων τάδε λέγει· « Καὶ τὰ μὲν ἐπιτήδεια προσφερομένους πολυτελῶς, μετὰ τοῦ καταχεῖσθαι καὶ πίνειν· ἔργον δ' οὐδὲν ἄξιον τῶν ἀναλωμάτων ποιῶντας. Ἐπαυσεῖν οὖν αὐτοὺς τούτων Κλεομένης δ τύραννος, δ καὶ τὰς μαστροποὺς τὰς εἰθισμένας προαγωγέειν τὰς ἐλευθέρους γυναῖκας, τρεῖς ἢ τέτταρας τὰς ἐπιφανεστάτας πορευομένας, ἐν-δύσας εἰς σάκκους καταποντίσαι τισὶ προστάξας. »

Pro πορευομένας Casaubonus conjecit: ἐμπε-ρευομένας, Schweighæus. πορνευομένας.

253.

Stephanus: Καρὸς κῆποι, χωρίον Θράκης. Θεό-πομπος ν'. Τὸ ἐθνικὸν Καροχηπίτης, ὡς δ αὐτός.

qui optimos plurimosque fundos possiderent. Atque, ut paucis absolvam, præsertim quum tot et tanta negotia mihi incumbant, sic apud me existimo: quotquot amici et comites Philippi dicebantur, terribissimas fuisse belluas, quales nec Centauri, qui Pelium incoluere, nec Lastrygo-nes, qui Leontinos campos tenuisse perhibentur, nec ulla alia hujusmodi monstra, exstiterunt. »

250.

Miscera, urbs Sicaniæ, de qua Theopompus libro nono et quadragesimo Philippicorum.

251.

Indara, Sicanorum urbs, de qua Theopompus.

FRAGMENTA HISTORICORUM.

LIBER L.

252.

Libro quinquagesimo de Methymnæis hæc Theo-
pompus dicit: « Victu utebantur sumtuoso, decumbentes, potantesque: nullum autem factum edentes quod illis sumtibus dignum fuisset. Sed huic illorum vitæ generi finem fecit Cleomenes tyrannus: qui et lenarum, quæ prostituere ingenuas mulieres consueverant, tres aut qua-
tuor clarissimas in meretricia facienda, saccis inclusas mari jussit mergi. »

253.

Caroscepi (Caris horti), locus Thraciæ, de quo Theo-
pompus libro quinquagesimo. Gentile, Caroscepi, ut idem.

254.

Harpocrat. : Σχιράφια ἄλγον τὰ κυβευτήρια, ἵπειδὴ διέτριβον ἐν Σκίρῳ οἱ κυβεύοντες, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ πεντηχοστῇ ὑποσημαίνει. Eadem apud Suidam h. v.

LIBER LI.

255.

Stephanus. : Κράνεια, χωρίον Ἀμβρακιωτῶν. Θεόπομπος πεντηχοστῷ πρώτῳ.

256.

Harpocrat. : Ἱερώνυμος ἕτερος δ' ἐστὶν Ἱερώνυμος Μεγαλοπολίτης ὅτι δ' οὗτος ἦν τῶν Μακεδονιζόντων μάλιστα, καὶ Θεόπομπος εἶρηκεν ἐν τῇ πεντηχοστῇ πρώτῃ.

Cf. Demosth. De fals. leg. p. 199. De Arcadi-
bus Philippi fautoribus v. fr. 131.

257.

Idem : Μύρτις Θεόπομπος δ' ἐν τῇ πεντηχοστῇ πρώτῃ Πασέαν καὶ Ἀμυρταῖον ὀνομάζει τῶν Ἀργείων τοὺς Μακεδονίζοντας.

Eadem apud Photium h. v. Cf. Dem. Orat. pro
cor. p. 188. Idem ac noster esse videtur Myrtis
Argivus a Theophrasto memoratus in Athenæo
VI, p. 254, D.

LIBER LII.

258.

Pausanias III, 10 : Θεόπομπος δὲ ὁ Δαμασιστρά-

του, τὸν τε Ἀρχίδαμον μετασχεῖν τῶν χρημάτων αὐ-
τὸν, καὶ ἔτι Δεινίχαν τὴν Ἀρχιδάμου γυναῖκα παρὰ
τῶν δυναστευόντων ἐν Φωκεύσιν ἐφη λαμβάνουσιν
ὥρεάν ἐτοιμότερον ποιεῖν σφισιν ἐς τὴν συμμαχίαν
Ἀρχίδαμον.

259.

Athenæus XII, p. 536, C, D : Ἐν δὲ τῇ πεντη-
χοστῇ δευτέρᾳ φησὶν ὡς « Ἀρχίδαμος ὁ Λάκων ἀπο-
στάς τῆς πατρίου δικίτης συνειθίσθη ξενικῶς καὶ μα-
λακῶς· διόπερ οὐκ ἠδύνατο τὸν οἶκον βίον ὑπομένειν,
ἀλλ' ἐσπούδασεν αἰεὶ δι' ἀκрасίαν ἔξω διατρίβειν. Καὶ
Ταραντίνων πρεσβευσταμένων περὶ συμμαχίας, ἔσπευ-
σε συνελθεῖν αὐτὸς βοηθός· καὶ κεῖ γενόμενος καὶ ἐν τῷ
πολέμῳ ἀποθανὼν οὐδὲ ταφῆς κατεξώθη, καίτοι
Ταραντίνων πολλὰ χρήματα ὑποσχομένων τοῖς πολε-
μίοις ὑπὲρ τοῦ ἀνελεῖσθαι τὸ αὐτοῦ σῶμα. »

260.

Idem IV, p. 166, E : Περὶ δὲ τῶν Ταραντίνων
ἱστορῶν ἐν τῇ δευτέρᾳ πεντηχοστῇ τῶν Ἱστοριῶν
γράφει οὕτως· « Ἡ πόλις ἡ τῶν Ταραντίνων σχεδὸν
καθ' ἕκαστον μῆνα βουθυτεῖ καὶ δημοσίᾳ ἐστιάζει
ποιεῖται· τὸ δὲ τῶν ἰδιωτῶν πλῆθος αἰεὶ περὶ συνουσίας
καὶ πότους ἐστί. Λέγουσι δὲ καὶ τινὰ τοιοῦτον λόγον
οἱ Ταραντινοί· τοὺς μὲν ἄλλους ἀνθρώπους διὰ τὸ
φιλοπονεῖσθαι καὶ περὶ τὰς ἐργασίας διατρίβειν, πα-
ρασκευάζεσθαι ζῆν· αὐτοὺς δὲ διὰ τὰς συνουσίας καὶ
τὰς ἡδονὰς οὐ μέλλειν, ἀλλ' ἤδη βῶναι. »

261.

Stephanus : Βαρήτιον, χωρίον πρὸς τῷ Ἀδρίᾳ.
Θεόπομπος πεντηχοστῷ δευτέρῳ.

254

Σχιράφια vocabant loca, ubi alea ludebatur, quod alea-
tores in Sciro versarentur, ut Theopompus significat
libro Historiarum quinquagesimo.

LIBER LI.

255.

Cranea, castellum Ambraciotarum, auctore Theopompo
libro quinquagesimo primo.

256.

Hieronymus. ... Alter vero est Hieronymus Megalopo-
litanus; hic Macedonum partibus valde addictus fuit, ut
Theopompus testatur libro quinquagesimo primo.

257.

Myrtis... Theopompus autem in primo et quinquage-
simo Paseam et Amyrtæum inter Argivos nominat qui
Macedonum partibus favebant.

LIBER LII.

258.

Theopompus, Damasistrati filius, scriptum reliquit,
Archidamum, ejus belli gerendi socium fuisse; atque adeo
Dinicham, Archidami uxorem, ab iis, qui rerum apud
Phocenses potiebantur, corruptam munerebus, Archida-
mum ad opem illis ferendam effecisse promptiorem.

259.

Libro secundo et quinquagesimo scribit (Theopom-
pus) : « Archidamum Lacedæmonium, sprete vitæ ratio-
ne patria, peregrinis mollibusque moribus adsuevisse.
Itaque domi, inquit, vitam agere non amplius sustinuit,
sed propter intemperantiam semper extra patriam transi-
gere studuit. Quare, quum Tarentini legatos misis-
sent qui auxilium peterent, continuo cum illi proficiscere
opem laturus properavit : ibique in bello vita functus, ne
sepulcro quidem honoratus est, quamvis magnam pecu-
niæ vim hostibus promisissent Tarentini, ut auferre cor-
pus ejus humareque ipsis liceret. »

260.

De Tarentinis disserens secundo et quinquagesimo
Historiarum libro, sic scribit (Theopompus) : « Tarenti-
norum civitas unoquoque fere mense boves sacrificat, et
publica convivia celebrat. Privatorum vero multitudo
continuo in conviviis compotationibusque versatur. Est-
que vulgatum quoddam Tarentinorum dictum hujusmodi :
alios homines sua industria, et in opere faciendo sedula-
tate, futuram sibi parare vitam : se vero, qui convivia
agant et voluptatibus fruuntur, non esse victuros, sed
jam nunc vivere. »

261.

Baretium, locus ad mare Adriaticum, cujus Theopom-
pus libro quinquagesimo secundo meminit.

LIBER LIII.

262.

Athenæus X, p. 435, B, C, D: 'Εν δὲ τῇ τρίτῃ καὶ πεντηχοστῇ περὶ τῶν ἐν Χαιρωνείᾳ γενομένων εἰπὼν, καὶ ὡς ἐπὶ δεῖπνον ἐκάλεσε τοὺς παραγενομένους τῶν Ἀθηναίων πρέσβεις, φησὶν· «Ὁ δὲ Φίλιππος ἀποχωρησάντων ἐκείνων εὐθέως μετεπέμπετό τινας τῶν ἐταίρων, καλεῖν τ' ἐκέλευε τὰς αὐλητρίδας καὶ Ἀριστόνικον τὸν κιθαρῳδὸν καὶ Δωρίωνα τὸν αὐλητὴν καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς εἰθισμένους αὐτῷ συμπίνειν. Περιήγετο γὰρ πανταχοῦ τοὺς τοιούτους ὁ Φίλιππος, καὶ κατασκευασάμενος ἦν ὄργανα πολλὰ συμποσίου καὶ συνουσίας. Ὡν γὰρ φιλοπότης καὶ τὸν τρόπον ἀκόλαστος, καὶ βωμολόχους εἶχε περὶ αὐτὸν συγνοῦς, καὶ τῶν περὶ τὴν μουσικὴν ὄντων καὶ τῶν τὰ γελοῖα λεγόντων. Πῶν δὲ τὴν νύκτα πᾶσαν καὶ μεθυθεὶς πολὺ καὶ πατάξας, ἀφείς ἅπαντας τοὺς ἄλλους ἀπαλλάττεσθαι, ἤδη πρὸς ἡμέραν ἐκώμαζεν ὡς τοὺς πρέσβεις τοὺς τῶν Ἀθηναίων.»

Contra moderationem Philippi post reportatam victoriam laudant Polyb. V, 10; Justin. IX, 4; Ælian. V. H. VIII, 15. Theopompi narrationem reddere videtur Diodorus XVI, 87: Λέγουσι δέ τινες ὅτε καὶ παρὰ τὸν πότον πολὺν ἐμφορησάμενος ἄκρατον, καὶ μετὰ τῶν φίλων τὸν ἐπινίκιον ἄγων κῶμον, διὰ μέσων τῶν αἰχμαλώτων ἐβάδιζεν, ὑβρίζων διὰ λόγων τὰς τῶν ἀκληρούντων δυστυχίας. Δημάδην δὲ τὸν ῥήτορα κατ' ἐκείνον τὸν καιρὸν ἐν τοῖς αἰχμαλώτοις ὄντι χρησασθαι παρρησίᾳ, καὶ λόγον ἀπορρήγασθαι δυνάμενον ἀναστεῖλαι τὴν τοῦ βασιλέως ἀσέλγειαν. Φασὶ γὰρ εἰπεῖν αὐτὸν, Βασιλεῦ, τῆς τύχης σοὶ περιθείσης πρόσωπον Ἀγαμέμνονος, αὐτὸς οὐκ αἰσχύνῃ, πράττων ἔργα Θερσίτου; τὸν δὲ Φίλιππον, τῇ τῆς ἐπιπλήξεως εὐστοχίᾳ κινηθέντα, τοσοῦτο μεταβάλειν τὴν ὅλην διάθεσιν, ὥστε τοὺς μὲν στεφάνους ἀπορρίψει, τὰ δὲ συνακολουθοῦντα κατὰ τὸν κῶμον σύμβολα τῆς ὕβρεως ἀποτρίψασθαι, τὸν δ'

ἄνδρα τὸν χρησάμενον τῇ παρρησίᾳ θαυμάσαι, καὶ τῆς αἰχμαλωσίας ἀπολύσαντα πρὸς ἑαυτὸν ἀικλαβεῖν ἐντίμως. Τέλος δ' ἐπὶ τοῦ Δημάδου καθυμνηθέντα ταῖς Ἀττικαῖς χάρισι, πάντας ἀπολύσαι τοὺς αἰχμαλώτους ἄνευ λύτρων· καθόλου δ' ἀποθέμενον τὴν ἐκ τῆς νίκης ὑπερηφανίαν, πρέσβεις ἀποστεῖλαι πρὸς τὸν δῆμον τῶν Ἀθηναίων, καὶ συνθέσθαι πρὸς αὐτοὺς φιλίαν τε καὶ συμμαχίαν· εἰς δὲ τὰς Θήβας φρουρὰν ἐγκαταστήσαντα, συγχωρῆσαι τὴν εἰρήνην τοῖς Βοιωτοῖς.

263.

Plutarch. Demosth. p. 855, c. 21: 'Ο δὲ δῆμος οὐ μόνον τούτων (Demosthenem) ἀπέλυεν, ἀλλὰ καὶ τιμῶν διετέλει, ... ὥστε καὶ τῶν ὀστέων ἐκ Χαιρωνείας κομισθέντων, καὶ θαπτομένων, τὸν ἐπὶ τοῖς ἀνδράσιν ἔπαινον εἰπεῖν ἀπέδωκεν, οὐ ταπεινῶς, οὐδ' ἀγεννῶς φέρων τὸ συμβεβηκός, ὡς γράφει καὶ τραγωδῇ Θεόπομπος,...

264.

Strabo IX, p. 424: Φησὶ δὲ Θεόπομπος τὸν τόπον τούτον (Παραποταμίου) διέχειν τῆς μὲν Χαιρωνείας ὅσον σταδίους τεσσαράκοντα, διορίζειν δὲ Ἀμβρυσίας καὶ Πανοπίας καὶ Δαυλίας· κεῖσθαι δ' ἐπὶ τῆς ἐμβολῆς τῆς ἐκ Βοιωτίας εἰς Φωκίας ἐν λόφῳ μετρίως ὑψηλῷ, μεταξύ τοῦ τε Παρνασσοῦ καὶ τοῦ Ἰ[δύλιου] ὄρους, πενταστάδιον σχεδόν τι ἀπολείπον τῶν ἀν. ... ὀρίων (τῶν ἀνὰ μέσον χωρίων, vel τῶν ἀνὰ στενὸν χωρίων Palm.), διαιρεῖν δὲ τὸν Κηφισσὸν, στενὴν ἐκατέρωθεν διδόντα πάροδον, τὰς μὲν ἀρχὰς ἐκ Λιλαίας ἔχοντα, Φωκικῆς πόλεως, καθάπερ καὶ Ὀμηρὸς φησιν,

Οἱ τε Ἀθῆλαι ἔχον πηγῆς ἐπὶ Κηφισσοῖο,

εἰς δὲ τὴν Κωπαῖδα λίμνην ἐκδιδόντα. Τὸ δὲ Δαύλιον παρατείνειν ἐφ' ἐξήκοντα στάδια μέχρι τοῦ Ἰφαντείου, ἐφ' ᾧ κεῖται ὁ Ὀρχομενός.

LIBER LIII.

262.

Quinquagesimo tertio libro, postquam de rebus ad Chæroneam gestis verba fecit, et de legatis qui tum aderant Atheniensium, quos ad convivium rex vocaverat, sic pergit Theopompus: «Philippus vero, postquam illi e convivio discesserant, protinus meretrices nonnullas arcessivit, et tibicinas vocari jussit, et Aristonicum citharædum et Dorionem tibicinem, reliquosque qui cum eo compotare consueverant. Hujusmodi enim homines ubique secum circumducebat; multaue sibi instrumenta computationis et consuetudinis paraverat. Quum enim vino esset deditus lascivisque moribus, magnum numerum scurrarum et musicorum et hominum ridicula dicentium in comitatu suo habebat. Postquam igitur tota nocte potasset, et per temulentiam gnaviter esset tumultuatus, ceteris omnibus dimissis discedereque jussis, jam sub auroram ad legatos Atheniensium commissatum perrexit.»

263.

At populus non his modo exemit Demosthenem, sed quoque colere non destitit.... Itaque quum relata a Chæronea conderentur tumulo ossa, commisit ei ut eos qui occubuerant, laudaret; nec abjecto vel fracto animo tulit, ut scribit et declamat Theopompus, casum.

264.

Theopompus hunc locum (Parapotamios vicum) distare ait a Chæronea stadiis circiter quadraginta, et lines ibi esse Amphrysensium, Panopensium atque Dauliensium. Situm esse in mediocriter sublimi colle prope aditum e Boeotia in Phocidem inter Parnasum et Hedylium montem, quinque fere stadiis a locis in medio positis distantem: quos Cephissus dirimat, angustum utriusque præbens transitum, ortus e Lilæa Phocidis urbe, quod et Homerus ostendit,

Quique Lilæam habent Cephissi fontibus aptam: et in lacum Copaidem se effundit: Daulium autem extendi ait ad sexaginta stadia ad Hyphanteum usque, ad quod jacet Orchomeus.

LIBER LIV.

265.

Athenæus III, p. 77, E: 'Ο Θεόπομπος δὲ ἐν τῇ πεντηχοστῇ τετάρτῃ τῶν Ἱστοριῶν, κατὰ τὴν Φιλίππου φησὶν ἀρχὴν περὶ τὴν Βισαλτίαν καὶ Ἀμφίπολιν καὶ Γραιστονίαν τῆς Μακεδονίας, ἑαρός μέσου ὄντος, τὰς μὲν συκὰς σῦκα, τὰς δ' ἀμπέλους βότρυς, τὰς δ' ἑλαιάς, ἐν ᾧ χρόνῳ βρύειν εἰκὸς ἦν αὐτάς, ἑλαίας ἐνεγκεῖν, καὶ εὐτυχῆσαι πάντα Φίλιππον.

LIBER LV.

266.

Stephanus: Καρύα, χωρίον τῆς Λακωνικῆς. Θεόπομπος νῆ.

267.

Idem: Τρικάρανα, φρούριον τῆς Φλιασίας. Θεόπομπος πεντηχοστῷ πέμπτῳ.

LIBER LVI.

268.

Athenæus XIII, p. 609, B: Θεόπομπος δ' ἐν τῇ ἑκτῇ καὶ πεντηχοστῇ τῶν Ἱστοριῶν Ξενοπίθειαν τὴν Λυσανδρίδου μητέρα πασῶν τῶν κατὰ Πελοπόννησον γυναικῶν γεγονέναι καλλίονα. Ἀπέχτειναν δὲ αὐτὴν Λακεδαιμόνιοι καὶ τὴν ἀδελφὴν αὐτῆς Χρυσῆν, ὅτε καὶ τὸν Λυσανδρίδαν, ἐχθρὸν ὄντα, Ἀγησίλαος, ὁ βασιλεὺς καταστασιάσας φυγαδευθῆναι ἐποίησεν ὑπὸ Λακεδαιμονίων.

269.

Stephanus: Ἀλέα, πόλις Ἀρχαδίας. Θεόπομπος πεντηχοστῇ ἑκτῇ.

LIBER LIV.

265.

Theopompus in libro quarto et quinquagesimo Historiarum ait: Philippo regnante circa Bisaltiam et Amphipolim et Graestoniam in Macedonia, medio vere ficus arborescens, vites uvas, itemque oleas, quo tempore primum germinare alias consuevissent, olivas tulisse: et omnibus in rebus prospero successu usum esse Philippum.

LIBER LV.

266.

Carya, locus Laconicar, de quo Theopompus libro quinquagesimo quinto.

267.

Tricarana, castellum Phliasiar, Theopompus libro quinto quinquagesimo.

LIBER LVI.

268.

Theopompus in Historiarum libro sexto et quinquagesimo scribit, Xenopitheam, Lysandridæ matrem, omnibus in Peloponneso mulieribus forma antecelluisse. Interfecerunt autem illam Lacedæmonii, et sororem ejus Chrysen, quum Lysandridam sibi adversarium Agesilaus rex, ex-

270.

Idem: Εὐγεια, χωρίον Ἀρχαδίας. Θεόπομπος πεντηχοστῷ ἑκτῷ.

271.

Idem: Λύκαια, πόλις Ἀρχαδίας. Θεόπομπος πεντηχοστῷ ἑκτῷ.

272.

Polybius XVI, 12, 7: Θεόπομπος φησας, τοὺς εἰς τὸ τοῦ Διὸς ἄβατον ἐμβάντας κατ' Ἀρχαδίαν, ἀσπίους γιγνέσθαι.

Ex Theopompo, ut videtur, Pausanias VIII, 38: Τὸ δὲ ὄρος παρέχεται τὸ Λύκαιον καὶ ἄλλα ἐς θαῦμα, καὶ μάλιστα τόδε· τέμενος ἔστιν ἐν αὐτῷ Λυκαίου Διὸς, ἑσοδος δὲ οὐκ ἔστιν ἐς αὐτὸ ἀνθρώποις· ὑπεριδόντα δὲ τοῦ νόμου καὶ ἐσελθόντα, ἀνάγκη πᾶσι αὐτὸν ἐνιαυτοῦ πρόσω μὴ βιῶναι· καὶ τάδε ἔτι εἰρηγέτο· τὰ ἐντὸς τοῦ τεμένους γενόμενα ὁμοίως πάντι καὶ θηρία καὶ ἀνθρώπους οὐ παρέχεσθαι σκίαν. καὶ διὰ τοῦτο, ἐς τὸ τέμενος θηρίου καταφεύγοντος, οὐκ ἐθέλει οἱ συνεσπίπτειν ὁ κυνηγέτης, ἀλλὰ ὑπομένων ἑκτός, καὶ ὁρῶν τὸ θηρίον, οὐδεμίαν ἀπ' αὐτοῦ θεῖται σκίαν.

273.

Stephanus: Αἰγείρουσα, πόλις τῆς Μεγαρίδος, ὡς Στράβων (IX, p. 394). Λέγεται καὶ Αἰγείρος, ὡς Θεόπομπος πεντηχοστῇ ἑκτῇ.

LIBER LVII.

274.

Idem: Μεσσαπέαι, χωρίον Λακωνικῆς. Τὸ ἔθνην, Μεσσαπείους· οὕτω γὰρ ὁ Ζεὺς ἔκει τιμᾶται. Θεόπομπος πεντηχοστῷ ἑβδόμῳ.

citata seditione, ut in exilium pellerent Lacedæmonii, perfecit.

269.

Alea, urbs Arcadiæ, auctore Theopompo libro quinquagesimo sexto.

270.

Eugea, oppidum Arcadiæ, de quo Theopompus libro quinquagesimo sexto.

271.

Lycæa, urbs Arcadiæ, de qua Theopompus libro quinquagesimo sexto.

272.

Theopompus auctor est, eos qui in templum Jovis in Arcadia, quod nemini adire licet, fuerint ingressi, umbrae expertes reddi.

273.

Ægirusa, oppidum Megaridis, uti Strabo testatur. Dicitur etiam Ægirus, uti Theopompus libro quinquagesimo sexto vocat.

LIBER LVII.

274.

Messapæ, castellum Laconicar, cujus gentile Messapiensis. Hoc nomine Jupiter ibidem colitur, teste Theopompo libro quinquagesimo septimo.

275.

Harpocrat. : Στεφανῶν τοὺς νενικηκότας. Δημοσθένης ἐν τῷ κατ' Ἀισχίνου, ἀντὶ τοῦ τιμῶν ... καὶ παρ' ἄλλοις ἐπὶ ταύτης τῆς ἐννοίας τὸ στεφανοῦν, ὡς παρὰ τε Θεόπομπῳ ἐν τῇ πεντηχοστῇ ἐβδόμῃ.

ΕΠΙΣΤΟΛΑΙ.

276.

Athenæus VI, p. 230, F: Θεόπομπος δ' ὁ Χίος ἐν ταῖς πρὸς Ἀλέξανδρον συμβουλαῖς, περὶ Θεοκρίτου τοῦ πολίτου τὸν λόγον ποιούμενός φησιν· « Ἐξ ἀργυρωμάτων δὲ καὶ χρυσῶν πίνει, καὶ τοῖς σκεύεσι χρῆται τοῖς ἐπὶ τῆς τραπέζης ἑτέροις τοιούτοις, ὃ πρότερον οὐχ ὅπως ἐξ ἀργυρωμάτων οὐκ ἔχων πίνειν, ἀλλ' οὐδὲ χαλκῶν, ἀλλ' ἐκ κεραμεῶν, καὶ τούτων ἐνίοτε κολοῦν. »

277.

Athenæus XIII, p. 595, A, B, C: Θεόπομπος δ' ἐν τῇ πρὸς Ἀλέξανδρον Ἐπιστολῇ τὴν Ἀρπαλοῦ διαβάλλων ἀκολασίαν, φησιν· « Ἐπίσκεψαι δὲ καὶ διακουσὸν σαφῶς παρὰ τῶν ἐκ Βαβυλῶνος, ἐν τῷ Πυθιονίχῃ περιέστειλε τελευτήσασαν· ἡ Βαυχίδος μὲν ἦν δούλη τῆς αὐλητρίδος, ἐκείνη δὲ Σινώπης τῆς Θράκης τῆς ἐξ Αἰγίνης Ἀθήναζε μετενεγκαμένης τὴν πορνείαν· ὥστε γίνεσθαι μὴ μόνον τριδούλον, ἀλλὰ καὶ τρίπορνον αὐτήν. Ἀπὸ πλειόνων δὲ ταλάντων ἢ διακοσίων, δύο μνήματα κατεσκεύασεν αὐτῆς, ὃ καὶ πάντες ἐθαύμαζον, ὅτι τῶν μὲν ἐν Κιλικίᾳ τελευτησάντων ὑπὲρ τῆς σῆς βασιλείας, καὶ τῆς τῶν Ἑλλήνων ἐλευθερίας, οὐδέπω νῦν οὐτ' ἐκεῖνος, οὔτε ἄλλος οὐδεὶς τῶν ἐπιστατῶν κεκόσμηκε τὸν τάφον. Πυθιονίχης δὲ τῆς ἐταίρας φανήσεται τὸ μὲν Ἀθήνησι, τὸ δ' ἐν Βαβυλῶνι μνήμα πολλὸν ἤδη χρόνον ἐπιτετε-

λεσμένον· ἦν γὰρ πάντες ἤδεσαν κοινῆς δαπάνης κοινὴν τοῖς βουλομένοις γιγνομένην, ταύτης ἐτόλμησεν ὁ φίλος εἶναι σοῦ φάσκων, ἱερὸν καὶ τέμενος ἰδρύσασθαι, καὶ προσαγορεύσαι τὸν ναὸν καὶ τὸν βωμὸν Πυθιονίχης Ἀφροδίτης, ἅμα τῆς τε παρὰ θεῶν τιμωρίας καταφρονῶν, καὶ τὰς σὰς τιμὰς προπηλακίζειν ἐπιχειρῶν. » Cf. Diodor. XVII, 108; Athenæus XIII, p. 586, C, 594, E; Plutarch. Demosth. 25.

278.

Idem XIII, p. 586, C: ... Φησὶ Θεόπομπος ἐν τοῖς περὶ τῆς Χίας Ἐπιστολῆς, ὅτι, μετὰ τὸν τῆς Πυθιονίχης θάνατον ὁ Ἀρπαλος μετεπέμψατο τὴν Γλυκέραν Ἀθήνηθεν, ἣν καὶ ἐλθοῦσαν οἰκεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ προσκυνεῖσθαι ὑπὸ τοῦ πλήθους, βασίλισσαν προσαγορευομένην, ἀπειρησθαι τε ἐπὶ πᾶσι μὴ στεφανοῦν Ἀρπαλον, ἐὰν μὴ καὶ Γλυκέραν στεφανώσιν. Ἐν Ῥωσσῷ δὲ καὶ εἰκόνα χαλκῇν αὐτῆς ἱστάναι τολμῆσαι παρὰ τὴν ἑαυτοῦ.

Eadem lib. XIII, p. 595, D, leguntur ita: Μετὰ δὲ τὴν Πυθιονίχης τελευτὴν ὁ Ἀρπαλος Γλυκέραν μετεπέμψατο, καὶ ταύτην ἐταίραν, ὡς ὁ Θεόπομπος ἱστορεῖ, φάσκων ἀπειρηκέναι τὸν Ἀρπαλον μὴ στεφανοῦν ἑαυτὸν, εἰ μὴ τις στεφανώσῃ καὶ τὴν πόρνην. « Ἔστησέ τε εἰκόνα χαλκῇν τῆς Γλυκέρης ἐν Ῥωσσῷ τῆς Συρίας, ὅπερ καὶ σὲ καὶ αὐτὸν ἀνατιθέναι μέλλει· παρέδωκέ τε αὐτῇ κατοικεῖν ἐν τοῖς βασιλείοις τοῖς ἐν Ταρσῷ, καὶ ὁρᾷ ὑπὸ τοῦ λαοῦ προσκυνουμένην, καὶ βασίλισσαν προσαγορευομένην καὶ ταῖς ἄλλαις δωρεαῖς τιμωμένην, αἷς πρέπον ἦν τὴν σὴν μητέρα καὶ τὴν σοὶ συνοικοῦσαν. »

ΚΑΤΑ ΠΛΑΤΩΝΟΣ ΔΙΑΤΡΙΒΗ.

279.

Athenæus XI, p. 508, C: Θεόπομπος ὁ Χίος ἐν

275.

Quum victores coronis ornaret. Demosthenes in oratione adversus Æschinem, pro quum honoraret, eodemque sensu τὸ στεφανοῦν apud alios, ut Theopompum libro quinquagesimo septimo.

EPISTOLÆ.

276.

Theopompus Chius, in Consiliis ad Alexandrum, de Theocrito populari suo loquens, scribit: « Bibit ex vasis argenteis et aureis; reliquisque omnibus vasis, quæ mensæ imponuntur, ejusdemmodi utitur; is qui olim, non dico ex argenteis, imo ne ex æneis quidem, sed e fictilibus bibebat, et his quidem interdum mutilis. »

277.

Theopompus in Epistola ad Alexandrum, Harpali accusans insolentiam, ait: « Dispice vero et plane cognosce ex Babyloniis, quo modo Pythionicam vita functam persecutus sit. Bacchidis hæc serva fuerat tibicinæ; quæ ipsa Sinopæ servierat Thraciæ, ei quæ scortationis officinam ex Ægina Athenas transtulit: ut adeo non modo triserva, sed et triscortum Pythionica fuerit. Huic igitur duo monumenta posuit, in quæ amplius ducentis talentis impendit: ut mirarentur omnes, his qui in Cilicia pro tuo

regno et pro Græcorum libertate mortem obierunt, nondum nec ab illo, nec ab eorum quoquam qui rebus præsunt, ornata esse sepulcra; Pythionicae vero meretricis monumentum aliud Athenis, aliud Babylone conspici, jam pridem absolutum. Quam enim norunt omnes mercede æquali omnibus proposita communem fuisse volenti cuique, huic ausus est is, qui tuum se amicum dicit, templum atque sacram aram statuere, nominareque fanum atque aram Pythionicae Veneris; simul divini numinis spernens vindictam, et tuos honores ludibrio habere ausus. »

278.

Theopompus in Epistola pro Chiis scripta ait, post Pythionicae obitum Harpalum Athenis accivisse Glyceram: quæ quum venisset, in regia habitavit Tarsi, et a populo adorata est, et regina appellata: vetitumque fuisse, ait, ne quis Harpalum corona donaret, quin simul Glyceram coronaret. Eundem in oppido Rosso etiam statuam illius æneam ponere conatum esse juxta suam.

LIBER CONTRA PLATONIS SCHOLAM.

279.

Theopompus Chius in libro contra Platonis Scholam:

τῷ κατὰ τῆς Πλάτωνος διατριβῆς, «Τοὺς πολλοὺς, φησὶν, τῶν διαλόγων αὐτοῦ ἀχρεῖους καὶ ψευδεῖς ἄν τις εὖροι· ἄλλοτρίους δὲ τοὺς πλείους ὄντας ἐκ τῶν Ἀριστίππου διατριβῶν, ἐνίοις δὲ καὶ τῶν Ἀντισθένης, πολλοὺς δὲ καὶ τῶν Βρύσσωνος τοῦ Ἡρακλειώτου.»

280.

Diogenes Laert. VI, § 14 : Τοῦτον (τὸν Ἀντισθένη) μόνον ἐκ πάντων Σωκρατικῶν Θεόπομπος ἐπαινεῖ· καὶ φησι, δεινόν τε εἶναι καὶ δι' ὁμιλίας ἐμμελοὺς ὑπαγαγέσθαι πάνθ' ὄντινόν.

281.

Idem III, 40 : Καὶ ἐτελεύτα μὲν (ὁ Πλάτων) ὃν εἶπομεν τρόπον, Φιλίππου βασιλεύοντος ἔτος τρισκαίδέκατον, καθὰ καὶ Φαεωρίνός φησιν Ἀπομνημονευμάτων τρίτῳ· ὃν καὶ ἐπιτιμηθῆναι φησιν αὐτὸν Θεόπομπος.

ΠΕΡΙ ΕΥΣΕΒΕΙΑΣ.

282.

Schol. Aristoph. Avium v. 1354 : Κύρβεις δὲ ἦτοι παρὰ τὸ κεκορυφῶσθαι εἰς ὕψος ἀνατεταμένον· ἢ ἀπὸ τῶν Κορυβάντων· ἐκείνων γὰρ εὐρημα, ὡς φησι Θεόπομπος ἐν τῷ περὶ Εὐσεβείας.

Eadem Tzetz. Chil. XII, 357 :

Αἱ κύρβεις ἦσαν δὲ χαλκαί, οὐ μὲν τι ἀπὸ ξύλων.
Εὐρον δ' αὐτάς Κορυβάντες, ὅθεν καλοῦνται κύρβεις,
Θεόπομπος ὡς ἔγραψε τῷ περὶ Εὐσεβείας,
ἢ ὅτι κεκορυφῶνται ἄνω τε καὶ πρὸς ὕψος.

Ad eundem librum cum Rhoerio Wichersius retulit locum Porphyrii.

« Plerosque, ait, Platonis dialogos inutiles atque mendaces invenias ; majoremque partem alienos, desumptos partim ex Aristippi Disputationibus, nonnullos ex Antisthenis, multos vero etiam ex Brysonis Heracleotæ. »

280.

Hunc (Antisthenem) solum ex omnibus Socraticis Theopompus laudat, dicens fuisse acutissimum et ex suavitate colloqui quemlibet capere ac traducere quo vellet.

281.

Moritur (Plato) eo quo diximus modo, tertio decimo Philippi regis anno, ut Phavorinus tertio Commentariorum refert, a quo et objurgatum fuisse illum Theopompus auctor est.

DE PIETATE.

282.

Κύρβεις (tabulæ, in quibus leges inscribuntur) inde nomen habent, quod sursum erectæ sunt (κεκορυφῶνται, vel a Corybantibus, a quibus inventæ sunt, ut Theopompus ait in libro de Pietate.

283.

Similia his Theopompus etiam memoriæ prodidit. Magnelem enim quendam ex Asia inquit prædivitem hominem fuisse, qui quum copioso pecudum grege abundaret,

283.

Porphyrius De abstin. II, 16, p. 127 ed. Rhoer. : Τὰ παραπλήσια δὲ καὶ Θεόπομπος ἱστορεῖεν, εἰς Δελφοὺς ἀφικέσθαι ἄνδρα Μάγνητα ἐκ τῆς Ἀσίας φάμενος, πλούσιον σφόδρα, κεκτημένον συχνὰ βοσκήματα· τοῦτον δ' εἰθίσθαι τοῖς θεοῖς καθ' ἕκαστον ἐνιαυτὸν θυσίας ποιεῖσθαι πολλάς καὶ μεγαλοπρεπεῖς· τὰ μὲν δι' εὐπορίαν τῶν ὑπαρχόντων, τὰ δὲ δι' εὐσεβεῖν καὶ τὸ βούλεσθαι τοῖς θεοῖς ἀρέσκειν. Οὕτω δὲ διακείμενον πρὸς τὸ δαιμόνιον ἔλθειν εἰς Δελφοὺς, πομπεύσαντα δὲ ἐκατόμβην τῷ θεῷ καὶ τιμῆσαντα μεγαλοπρεπῶς τὸν Ἀπόλλωνα παρελθεῖν εἰς τὸ μντεῖον χρηστηριαζόμενον, οἰόμενον δὲ κάλλιστα πάντων ἀνθρώπων θεραπεύειν τοὺς θεοὺς, ἐρέσθαι τὴν Πυθίαν, τὸν ἄριστα καὶ προθυμότεστα τὸ δαιμόνιον γεραίροντα θεσπίσαι, καὶ τὸν ποιοῦντα τὰς θυσίας προσφιλεστάτας, ὑπολαμβάνοντα δοθήσεσθαι αὐτῷ τὸ πρωτεῖον· τὴν δὲ ἱέρειαν ἀποκρίνασθαι πάντων ἄριστα θεραπεύειν τοὺς θεοὺς Κλέαρχον, κατοικοῦντα ἐν Μεθύδριῳ τῆς Ἀρκαδίας· τὸν δ' ἐκπλαγέντα ἐκτόπως ἐπιθυμῆσθαι τὸν ἄνθρωπον ἰδεῖν, καὶ ἐντυχόντα μαθεῖν τίνα τρόπον τὰς θυσίας ἐπιτελεῖ. Ἀφικομένου οὖν ταχέως εἰς τὸ Μεθύδριον, πρῶτον μὲν καταφρονῆσαι, μικροῦ καὶ ταπεινοῦ ὄντος τοῦ μεγέθους τοῦ χωρίου, ἡγούμενον οὐχ ὅπως ἂν τινα τῶν ἰδιωτῶν, ἀλλ' οὐδ' ἂν αὐτὴν τὴν πόλιν δύνασθαι μεγαλοπρεπέστερον αὐτοῦ, καὶ κάλλιον τιμῆσαι τοὺς θεοὺς· ὅμως δ' οὖν συντυχόντα τῷ ἀνδρὶ, ἀξιώσαι φράσαι αὐτῷ, ὅτινι τρόπῳ τοὺς θεοὺς τιμᾷ. Τὸν δὲ Κλέαρχον φάναι ἐπιτελεῖν καὶ σπουδαίως θύειν ἐν τοῖς προσήκουσι χρόνοις, κατὰ μῆνα ἕκαστον ταῖς νομηνίαις στεφανοῦντα καὶ φαιδρύνοντα τὸν Ἑρμῆν καὶ τὴν Ἑκάτην καὶ τὰ

per singulos annos diis multa et magnifica sacrificia exhibere consuevisset, tum ob opum affluentiam, tum ob pietatem, et quia diis placere summopere studebat. Hunc ita affectum ad deum Delphos profectum cum sacrificiis fuisse, quumque ibi magnifica hecatombarum pompa Apollinem fuisset veneratus, ad oraculum consulendum fuisse ingressum : quumque se præclarissime omnium diis cultum exhibere arbitraretur, Pythiam interrogasse quisnam esset, qui optime et promptissime deum veneraretur, eique gratissima sacrificia offerret, ratum fore ut sibi palma ea in re sine dubio concederetur : valem autem respondisse omnium optime deos colere Clearchum, qui Methydrii, id Arcadiæ oppidum est, habitaret. Illum autem mirum in modum admiratum in animum induxisse suum, ut eo pergeret, atque hominem conveniret, ab eo quo pacto sacrificaret, sciscitaretur. Quumque Methydrium confestim se contulisset, primum quidem oppidi exiguitate et humilitate conspecta rem ita contempsisse, ut nedum ejus privatum quempiam, sed ne civitatem quidem totam præclarius, et magnificentius se venerari deos posse existimaret. Nihilominus tamen ad hominem accessisse, ab eoque requisivisse, ut modum quo deos coleret, sibi explicaret. Clearchum vero ita dixisse : Ego quidem summa diligentia semper in constitutis temporibus diis sacrifico : dum et singulis quibusque mensibus in noviliis Mercurium, et Hecaten, et reliquos deos quos majore

λοιπὰ τῶν ἱερῶν, ἀ δὴ τοὺς προγόνους καταλιπεῖν, καὶ τιμᾶν λιθανωτοῖς καὶ ψαίετοῖς καὶ ποπάνοις· κατ' ἐνιαυτὸν δὲ θυσίας δημοτελεῖς ποιῆσθαι, παραλείποντα οὐδεμίαν ἑορτήν· ἐν αὐταῖς δὲ ταύταις θεραπείαις τοὺς θεοὺς, οὗ βουθυτοῦντα, οὐδὲ ἱερεῖα κατακόπτοντα, ἀλλ' ὅ, τι ἂν παρατύχη, ἐπιθύοντα, σπουδάζειν μέντοι ἀπὸ πάντων τῶν περιγιγνομένων καρπῶν, καὶ τῶν ὠραίων ἀ ἐκ τῆς γῆς λαμβάνεται, τοῖς θεοῖς τὰς ἀπαρχὰς ἀπονέμειν, καὶ τὰ μὲν παρατιθέναι, τὰ δὲ καθαγιαζέειν αὐτοῖς, αὐτὸν δὲ τῇ αὐταρκείᾳ προσεσχρότα τοῦ θῦσαι βοῦς προνοεῖσθαι.

284.

Stobæus Serm. XVI, 15: Εἰ τις πλεῖστα τῶν ἀγαθῶν κεκτημένος μετὰ τοῦ λυπεῖσθαι διάγοι τὸν βίον, ἀπάντων ἂν εἴη καὶ τῶν ὄντων καὶ τῶν ἐσομένων ἀθλιώτατος.

ΦΙΛΙΠΠΟΥ ΕΓΚΩΜΙΟΝ.

285.

Theo Prog. c. 8, p. 123: Καὶ ὡς Θεόπομπος ἐν τῷ Φιλίππου ἐγκωμίῳ· ὅτι «εἰ βουλευθείη Φίλιππος τοῖς αὐτοῖς ἐπιτηδεύμασιν ἐμμεῖναι, καὶ τῆς Εὐρώπης πάσης βασιλεύσει.»

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

286.

Antigonus Carystius c. 14: Θεόπομπος δὲ φησιν κατὰ τοὺς ἐν Θράκῃ Χαλκιδεῖς, εἶναι τινὰ τόπον τοιοῦτον, εἰς ὃν ὅ, τι μὲν ἂν τῶν ἄλλων ζώων εἰέλθῃ, πάλιν ἀπαθὲς ἀπέργεται· τῶν δὲ κανθάρων οὐδεὶς διαρεύγει· κύκλῳ δὲ στρεφόμενοι, τελευτῶσιν αὐτοῦ· διὸ δὴ καὶ τὸ χωρίον ὀνομάζεσθαι Κανθαρόλεθρον. Cf.

Strabo VII, p. 510; Aristot. De mir. ausc. c. 30; Plin. H. N. IX, 28.

287.

Idem c. 152: Τὴν δὲ ἐν Λούσοις κρήνην, καθάπερ παρὰ τοῖς Λαμψανηκοῖς ἔχειν ἐν ἑαυτῇ μῦς, ὁμοίους τοῖς κατοικιδίοις, ἱστορεῖν δὲ ταῦτα Θεόπομπον (Καλλιμαχός φησιν).

288.

Antigon. Car. c. 156: Θεόπομπον δὲ φησι (Καλλιμαχός) γράφειν τὴν μὲν (πηγὴν) ἐν Κιγχρόψωσιν τοῖς Θραξίν τὸν ἀπογευσάμενον τελευτᾶν εὐθύς.

Pro Κιγχρόψωσιν Meursius restituendum censuit ἐν Κύχροις ἢ Χρῶψιν. Nam Plinius XXXI, 3, ubi eadem e Theopompo narrantur, memorat *Cychros*, atque Sotion Exc. de flumin. et font. p. 139, ex eodem Theopompo habet ἐν Χρῶψι. Melius vero cum Bentleyo, Harduino ad Plinium, Wichersio scribendum erit Κύχρωνψι.

289.

Strabo VI, p. 440: Θεόπομπος δὲ καὶ πόλιν λέγει τῇ αὐτῇ μεθορίᾳ (Eleæ et Dymæ) κειμένην Λάρισσαν.

290.

Idem XIII, p. 932: Ὁ μὲν γε Τιμόλος ἱκανῶς συνῆπται, καὶ περιγραφὴν ἔχει μετρίαν, ἐν αὐτοῖς ἀφοριζόμενος τοῖς Λυδίοις μέρεσιν· ἡ δὲ μεσόγαίος εἰς τὸ ἀντικείμενον μέρος διατείνει μέχρι Μυκάλης, ἀπὸ Κελαινῶν ἀρξάμενον, ὡς φησι Θεόπομπος.

Pro Μεσόγαίος Palmerius et Casaubonus scribunt Μέσσωγίς, qui erat mons Tmolus vicinus.

291.

Plutarchus Agesil. p. 613, B, c. 31: Ὁ γὰρ Ἀγησίλαος οὐκ εἶα πρὸς τοσοῦτον, ὡς φησι Θεόπομ-

res nostri nobis reliquerunt, corono atque orno, thureque ipsis, et libis, et placentis sacra offero: et quotannis publicas oblationes celebro, ita ut nullum solenne festum unquam omittam. In quibus sane non mactatis bobus, neque victimis jugulatis deos placo, sed quibuscumlibet, quæ facile occurrerint. Atque in primis illud studeo, ut ex omnibus tempestivis frugibus quæ e terra mihi suppetunt primitias diis reddam. Alias siquidem mihi ad vescendum sumo, alias aris eorum adolere consuevi. Nam quum eo sim contentus, quod mihi est satis, ut boves immolarem, adjicere animum nunquam potui.

284.

Si quis plurima possidens bona tristem vitam peragere vellet, omnium infelicissimus esset, et eorum qui sunt et eorum qui erunt.

PHILIPPI LAUDATIO.

285.

Et quemadmodum in Philippi laudatione Theopompus: «Philippum, si in eodem animi studio perseverare vellet, totius Europæ imperio mox politurum.»

FRAGMENTA SEDIS INCERTÆ.

286.

Theopompus ait, apud Chalcidenses in Thracia esse

locum, quem quæ adirent alia animalia, abire nullo malo affecta: scarabæorum vero nullum effugere, sed in orbem circumactos ibi interire; ac propterea locum appellari *Cantharolethrum*.

287.

Auctor est Callimachus, Theopompum scribere, fontem apud Lusos et apud Lampsacenos in se continere mures domesticis similes.

288.

Secundum Callimachum Theopompus scribit, apud Cychropses Thraces esse fontem, quem qui gustavisset, statim mori.

289.

Theopompus urbem quoque in illo ipso confinio (Eleæ et Dymæ) ponit Larissam.

290.

Tmolus quidem satis est determinatus et mediocrem habet circumscriptionem in ipsis Lydiæ partibus: Messogis autem in oppositam partem porrigitur usque ad Mycalen a Celænis summo initio, ut auctor est Theopompus.

291.

Non permisit Agesilaus cum tantis, ut Theopompus

πος, βεῦμα καὶ κλύδωνα πολέμου μάχεσθαι τοὺς Λακεδαιμονίους, ἀλλὰ τὰ μέσα τῆς πόλεως καὶ κυριώτατα τοῖς ἐπλίταις περιεσπειραμένος, ἐκαρτέρει τὰς ἀπειλὰς καὶ τῆς μεγαλυρίας τῶν Θηβαίων, προκαλουμένων ἐκείνων ὀνομαστί, καὶ διαμάχεσθαι περὶ τῆς χώρας κελυόντων, δὲ τῶν κακῶν αἴτιος ἐστίν, ἐκκαύσας τὸν πόλεμον. Οὐχ ἤττον δὲ τούτων ἐλύπουν τὸν Ἀγισίλαον οἱ κατὰ τὴν πόλιν θόρυβοι καὶ κραυγαὶ καὶ διαδρομαὶ τῶν πρεσβυτέρων δυσανασχετούντων τὰ γινόμενα, καὶ τῶν γυναικῶν οὐ δυναμένων ἡσυχάζειν, ἀλλὰ παντάπασιν ἐκφρόνων οὐσῶν πρὸς τε τὴν κραυγὴν καὶ τὸ πῦρ τῶν πολεμίων. Cf. Diodor. XV, 62 sq.

292.

Idem ibid. p. 614, C, c. 32 : Θεόπομπος δὲ φησιν, ἤδη τῶν Βιωταρχῶν ἐγνωχότων ἀπαίρειν, ἀφικέσθαι πρὸς αὐτοὺς Φρίξον, ἄνδρα Σπαρτιάτην, παρ' Ἀγισιλάου δέκα τάλαντα κομίζοντα, τῆς ἀναχωρήσεως μισθόν· ὥστε τὰ πάλαι δεδογμένα πράττουσιν αὐτοῖς ἐφ' ὅδιον παρὰ τῶν πολεμίων προσγενέσθαι.

« Quod jam pridem suspicatus sum (De font. et auct. C. Nep. p. 69), quæ hunc locum præcedunt, præsertim de Agesilao, qui, veritus ne adolescentes quidam, occupato jam ab iis Issario, in quo templum Dianæ, res novas molirentur et ad Thebanos transfugerent, callide eos ab inceptis revocaverit, quod etiam, etsi paullo aliter, retulit Nepos Ages. c. 6; ea utrumque eorum e Theopompo petivisse; id etiamnum maxime puto, quum ea de re nihil apud Xenophontem occurrat. » *Wichers*.

293.

Plutarchus Is. et Os. p. 378 : Τοὺς δὲ πρὸς ἐσπέραν οἰκοῦντας ἱστορεῖ Θεόπομπος ἔχεισθαι καὶ καλεῖν, τὸν μὲν χειμῶνα Κρόνον, τὸ δὲ θέρος Ἀφρο-

δίτην, τὸ δὲ ἔαρ Περσεφόντην· ἐκ δὲ Κρόνου καὶ Ἀφροδίτης γεννᾶσθαι πάντα.

294.

Idem, Non posse suav. viv., cet. p. 1093 : Τίς δ' ἂν ἡσθεῖη συναναπαυσάμενος τῇ καλλίστῃ γυναικὶ μᾶλλον ἢ προσαγρυπνήσας οἷς γέγραφε περὶ Θέσβης [Wytttenb. ex cod. Θήβης] Θεόπομπος;

295.

Athenæus I, p. 26, B, C : Θεόπομπος δὲ φησι παρὰ Χίοις πρώτοις γενέσθαι τὸν μέλανα οἶνον καὶ τὸ φυτεύειν δὲ καὶ τεραπεύειν ἀμπελούς Χίους πρώτους μαθόντας παρ' Οἰνοπίωνος τοῦ Διονύσου, δὲ καὶ συνόριζε τὴν νῆσον, τοῖς ἄλλοις ἀνθρώποις μεταδύναι. Cf. Steph. Byz. v. Χίος.

Cf. Diodor. V, 79 : Ὁν (Οἰνοπίωνα) ἔνιοι μὲν λογοῦσι Διονύσου γεγόμενον, μαθεῖν παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν οἰνοποιίαν. Quæ Pausanias VII, 4, de OEnopione narrat, Wichersius ex Theopompo deprompta suspicatur, propterea quod ibi verbum κατᾶραι pro ἐλθεῖν usurparetur, qua significatione hanc vocem apud Theopompon legi testatur Grammaticus in Anecd. Bekk. I, p. 104, 16.

296.

Idem I, p. 34, A : Ὅτι δὲ Θεόπομπος δὲ Χίος τὴν ἀμπελον ἱστορεῖ εὐρεθῆναι ἐν Ὀλυμπίᾳ παρὰ τὸν Ἀλφειὸν, καὶ ὅτι τῆς Ἠλείας τόπος ἐστὶν ἀπέχων ὀκτὼ στάδια, ἐν ᾧ οἱ ἐγγύριοι κατακλείοντες τὰς Διονυσίοις χαλκοῦς λέβητας τρεῖς κενοὺς, παρόντων τῶν ἐπιδημούντων ἀποσφραγίζονται, καὶ ὑπερὶ ἀνοίγοντες, εὐρίσκουσιν οἶνου πεπληρωμένους.

Eadem narrantur a Pausan. VI, 36.

297.

Idem VI, p. 254, B : τὴν (τὴν πόλιν τῶν Ἀθηναίων) ὁ μὲν Πύθιος ἐστὶν τῆς Ἑλλάδος ἀνικῆρυξε, πρυτανεῖον δὲ Ἑλλάδος ὁ δυσμενέστατος

294.

Quem magis juvet dormire cum formosissima muliere, quam invigilare iis quæ de Thisba scripsit Theopompus?

295.

Theopompus scribit primum apud Chios factum esse nigrum vinum : et serere colereque vitem Chios, ab OEnopione Bacchi filio, qui cultoribus frequentavit insulam, edoctos, vicissim ceteros mortales docuisse.

296.

Theopompon Chium narrare, repertam vitem esse Olympiæ juxta Alpheum : esseque locum octo stadia ab Elide distantem, ubi incolæ festis Bacchanalium diebus tres arceos lebetes vacuos includant, et præsentibus adrenis obsignent ; quos deinde, ubi rursus aperiant, vino repletos inveniant.

297.

..... quam (Atheniensium civitatem) Pythius Apollo larem Græciæ prædicaverat, Prytaneum vero Græciæ

tradidit, belli fluctibus et undis Lacedæmonios luctari : verum media ac præcipua urbis loca militibus gravis armaturæ stipavit, Thebanorumque minas et jactantiam tulit, nominatim se, sicut faciem belli et horum auctorem malorum, lacessentium, ac de solo jubentium certamine decernere. Nec minus, quam hæc, obtundebant Agesilaum urbani tumultus, clamores et discursus, quum senes astuarent præsentī fortuna, nec conquiescere feminæ possent, sed prorsus amentes ad clamores et ignem hostium circumferrentur.

292.

Theopompus auctor est, quum jam Broetarchæ discedere inde constituissent, Phrixum Spartiaten eos adiisse, mercedemque ab Agesilao deportandi exercitus decem talenta attulisse, ita exsequentibus, quæ jam pridem placuerant, hostes suppeditarunt viaticum.

293.

Theopompus narrat eos qui ad solis occasum habitant, censere et appellare hiemem Saturnum, æstatem Venerem, ver Proserpinam : et omnia nasci ex Saturno atque Venere.

Θεόπομπος, ὁ φήσας ἐν ἄλλοις πλήρεις εἶναι τὰς Ἀθήνας Διονυσοκολάκων καὶ ναυτῶν καὶ λωποδυτῶν, ἔτι δὲ ψευδομαρτύρων καὶ συκοφαντῶν καὶ ψευδοκλητῶν.

Hæc desumta videntur ex libro vicesimo quinto.

298.

Athenæus X. p. 435, B: Κάν ἄλλω μέρει τῆς ἱστορίας γράφει, Φίλιππος ἦν τὰ μὲν φύσει μανικὸς καὶ προπατὴρ ἐπὶ τῶν κινδύνων, τὰ δὲ διὰ μέθην· ἦν γὰρ πολυπότης, καὶ πολλάκις μεθύων ἐξεβόηθει.

299.

Idem XV, p. 700, F: Ξυλολυχνούχῳ δὲ μέμνηται Ἀλεξίς· καὶ τάχα τούτῳ ὅμοιον ἔστι τὸ παρὰ Θεοπόμπῳ ὀβελισκολύχνιον.

300.

Lucianus Macrob. c. 10: Τήρης δὲ Ὀδρυσῶν βασιλεὺς, καθά φησι Θεόπομπος, δύο καὶ ἐνενήκοντα ἔτων ἐτελεύτησεν. Teres hic memoratur a Xenoph. Anab. VII, 2, 22.

301.

Longinus Περὶ βψους c. 31, 1: « Δεινὸς ὢν ὁ Φίλιππος ἀναγκοπαγῆσαι πράγματα. »

302.

Theo Prog. c. 1, p. 9: Ὁ δὲ Θεόπομπος· « Ἐπίσταμαι γὰρ ὅτι τοὺς μὲν ζῶντας πολλοὶ μετὰ δυσμενείας ἐξετάζουσι, τοῖς δὲ τετελευτηκόσι διὰ τὸ πλῆθος τῶν ἔτων, ἐπανιδῶσι τοὺς φθόνους. »

303.

Stephanus: Αἴγυς· πόλις Λακωνικῆς. . . Οἱ πολί-

ται Αἰγῦται... Θεόπομπος δὲ Αἰγυέας αὐτοὺς φησιν.

304.

Idem: Ἀκύρας, πόλις μία τῆς Δωρικῆς τετραπόλεως, ὡς Θεόπομπος. Cf. Strabo X, p. 654, A.

305.

Idem: Ἀλίσαρνα, πόλις τῆς Τρωάδος χώρας Θεόπομπος.

306.

Idem: Ἀχανοὶ, ἔθνος πρὸς τῇ Σκυθίᾳ, οἱ καὶ Ἀχαρνοὶ λέγονται παρὰ Θεοπόμπῳ.

307.

Idem: Βουθία, πόλις Ἰωνίας. Θεόπομπος δὲ χωρίον φησιν.

308.

Idem: Ἑρμῶναςσα, νῆτος μικρὰ πόλιν ἔχουσα ἐν τῷ Κιμμερίῳ Βοσπόρῳ, Ἰόνων ἀποικον.... Ἐκαταῖος δὲ καὶ Θεόπομπος πόλιν αὐτὴν φησιν.

309.

Idem: Μελिताία, πόλις Θετταλίας· Θεόπομπος δὲ Μελίτειαν αὐτὴν φησιν.

310.

Idem: Νεάνδρεια, πόλις Τρωάδος ἐν Ἑλλησπόντῳ.... λέγεται καὶ Νεάνδριον οὐδετέρως, ὡς Θεόπομπος.

311.

Idem: Σκίθαι, πόλις Θράκης πλησίον Ποτιδαίας. Ὁ πολίτης Σκιθαῖος, ὡς φησι Θεόπομπος.

312.

Idem: Σχύβρος, χωρίον Μακεδονικόν, ὡς Θεόπομπος.

nominavit Theopompus ille maledicentissimus, qui alibi dixit *plenas esse Athenas Dionysiacorum adulatoribus et nautis, et grassatoribus, tum falsis testibus, syco-phantis, falsis subscriptoribus.*

298.

Rursusque idem (Theopompus) in alia Historiarum parte scribit: « Philippus partim quidem natura ad furorem pronus et in periculis princeps fuit, partim vero ex temulentia. Fuit enim bibax; et sæpe ebrius in hostes ivit. »

299.

Xylolychnuchi (i. e. *candelabri lignei*) meminit Alexis: ac fortasse simile hoc est ei quod apud Theopompum *obeliscolychnium* nominatur.

300.

Teres, Odrysarum rex, ut refert Theopompus, duorum et nonaginta annorum quum esset, obiit.

301.

« Quum Philippus (inquit Theopompus) valeret res necessitate cogente devorare. »

302.

Theopompus: « Satis enim scio in viventes a multis acerbe, inquit, inquiri: mortuis vero, quia longum tempus intercessit, remitti invidiam consuevisse. »

303.

Ægys, oppidum Laconicum. Cives Ægyptæ... Theopompus vero oppidanos Ægyptenses nominat.

304.

Acyphas, urbs una ex Tetrapoli Dorica, de qua Theopompus mentionem facit.

305.

Alisarna, urbs Troadis, auctore Theopompo.

306.

Achani, gens circa Scythiam, quam Theopompus Acharnos nuncupat.

307.

Bnthia, urbs Ioniæ. Theopompus regionem nominat.

308.

Hermonassa, insula parva cum urbe in Cimmerio Bosporo, Ionum colonia.... Hecataeus autem et Theopompus urbem eam vocant.

309.

Melitæa, urbs Thessaliæ... eam Theopompus Meliteam appellat.

310.

Neandrea, urbs Troadis in Hellesponto... Dicitur quoque Neandrium genere neutro apud Theopompum.

311.

Scithæ, urbs Thraciæ prope Potidæam. Civis Scythæus, ut inquit Theopompus.

312.

Scybius, regio Macedonica, ut Theopompus.

313.

Steph. Τρῆρος, χωρίον Θράκης, καὶ Τρῆρες Θράκιον ἔθνος Θεόπομπος Τρᾶρες αὐτοὺς καλεῖ.

314.

Idem : Ὑπερησία, πόλις τῆς Ἀχαιίας τὸ ἔθνικόν τῆς Ὑπερησίας, Ὑπερησιεύς Θεόπομπος δὲ Ὑπερασσιεῖς φησιν διὰ τοῦ α.

315.

Fragmentum h. l. a Wichersio positum jam legitur libro VIII Hellenicorum.

316.

Plinius H. N. II, 110 : *Juxta gelidum fontem semper ardens Nymphæi crater dira Apolloniatis suis portendit, ut Theopompus tradidit.* Cf. Strabo. VII, p. 487.

317.

Harpocrat. : Θρόνιον πόλις ἐστὶ τῆς Λοκρίδος, ὡς Θεόπομπος ἐν τῇ

318.

Idem : Ὀμηρεύοντες Θεόπομπος δὲ δμῆρειν φησι παρὰ τοῖς ἀρχαίοις λέγεσθαι τὸ ἀκολουθεῖν· τοὺς οὖν ἐπ' ἀκολουθίᾳ τῶν ἐμολογουμένων διδομένους, ἐντεῦθεν δμῆρους φησὶ λέγεσθαι. Eadem Suidas.

319.

Hesychius : Βισύρας· ἥρως Θράξ· Θεόπομπος δὲ Χερσονησίτην λέγει Βιστύραν.

320.

Idem : Δοναστάν τὸν Ἀπόλλωνα· Θεόπομπος.

Salmasius scribendum putat Δονάκταν, Barnesius ad Anacreont. Δονητήν.

321.

Idem : Αὐτοβοεῖ· αὐτόθεν σὺν τῇ φωνῇ ἢ εὐθύς ἅμα τῇ βοῇ· τὸ παραχρῆμα συντελεσθῆναι, ἐπὶ πολεμικοῖς ἔργοις, οἷον ταχέως, καὶ ἅμα τῷ πολεμικῷ

ἀλαλαγμῷ, οὕτω Θουκυδίδης· παρὰ δὲ Θεόπομπου ἀντὶ τοῦ κατὰ κράτος.

Eadem in Etymol. M. et Grammat. in Bekk. Anecd. gr. I, p. 465, 3.

322.

Suidas : Κιλικισμὸν ὁ Θεόπομπος ὁ Ἰστωρὰν τὴν ἐκ παροινίας φόνον λέγει. Eadem Photius in Lex.

323.

Idem : Φορμίῳ· περὶ τούτου καὶ ὁ Θεόπομπος ἐν Φιλιππικοῖς φησιν.

324.

Zonaras Lex. : Βιβλιοπώλην, οὐχὶ βιβλιοπῶλην λέγομεν· Θεόπομπος· «Τοὺς βιβλιοπώλας λέγουμαι.»

Num jure hæc historico Wichers. tribuerit, vehementer dubitandum. Equidem comicum agnoscere mihi videor.

325.

Photius Lex. : Λάμβδα ἐπὶ ταῖς ἀσπίσιν οἱ Λακεδαιμόνιοι ἐπέγραζον, ὥσπερ οἱ Μεσσήνιοι Μ. Εὐπολῖς· Ἐξεπλάγη γὰρ ἰδὼν στῖλθοντα τὰ λάμβδα. Οὕτως καὶ Θεόπομπος. Hic quoque Theopompum comicum laudari puto.

326.

Grammaticus in Anecd. Bekk. p. 86, 16 : Γετονιάν· ἀντὶ τοῦ γειτνιαῖν· Θεόπομπος Φυλίππου καὶ (Φιλιππικοῖς Heringa)· γειτονεῖν.

327.

Idem ibid. p. 104, 15 : Κατᾶραι· ἀντὶ τοῦ ἔλθεῖν· Θεόπομπος.

328.

Idem ibid. p. 371, 5 : Ἄκατος· φαίλη, εἰς τὸ εἰσκέσθαι στρογγύλῳ πλοῖ· οὕτω Θεόπομπος.

313.

Treros, regio Thraciæ, et Treres, gens Thracica. Theopompus Treres eos vocat.

314.

Hyperesia, urbs Achaia. ... Gentile Hyperesiæ, Hyperesiensis. Theopompus vero Hyperasienses vocat per α.

317.

Thronium, urbs Locridis, auctore Theopompo in....

318.

Ὀμηρεύοντες — Theopompus δμῆρειν inquit priscis significasse sequi. Inde factum, ut obsidio traditos ad fidem pactionum confirmandam δμῆρους appellarent.

319.

Bisyras, heros Thracius; Theopompus Chersonesitam dicit Bistyræ.

320.

Donastam, Apollinem : Theopompus.

321.

Αὐτοβοεῖ : una cum voce, statim cum clamore, de iis quæ extemplo perficiuntur, in exsequendis operibus bellicis, ut celerrime et una cum clamore bellico; ita

Thucydides. Apud Theopompum significat : omnibus tribus.

322.

Cilicisum. Sic Theopompus historicus vocal cadens ex ebrietate et temulentia ortam.

323.

Phormio. Hujus etiam Theopompus in Philippicis mentionem facit.

325.

Lacedæmonii scutis inscribebant : Λ, ut Messenii : Μ; Eupolis : *Terrore enim percussus est, quum videret fulgentia Lambda.* Ita etiam Theopompus.

326.

Γετονιάν (vicinum esse) pro γειτνιαῖν. Theopompus in Philippicis γειτονεῖν.

327.

Κατᾶραι pro ἔλθεῖν (venire), Theopompus.

328.

Ἄκατος appellatur poculum, quod navigio rotundo simile est; ita Theopompus.

329.

Idem ibid. p. 385, 14 : Ἄλυπος· ὁ μὴ λυπούμενος· λέγεται δὲ καὶ ἀλύπητος· Θεόπομπος.

330.

Idem ibid. p. 399 : Ἄνεχε ἀντὶ τοῦ πάρεχε· Θεόπομπος.

Eadem Zonaras, et Suidas, qui e Theopompo laudat verba : « Ἄνεχέ μοι τὴν χεῖρα. » Ex comico quidem.

331.

Idem ibid. p. 403, 23 : Ἀνθήλιος ἐνίστε δὲ καὶ τὸ μέμημα ἢ ἀντάλλαγμα, ὡς Θεόπομπος.

Eadem Suidas et Zonaras.

332.

Pollux Onom. III, 58 : Παμπόνηροι δὲ οἱ Θεοπόμπου τοῦ συγγραφέως ἀπολίται καὶ ἀφένταιροι καὶ Ἀπαθηναῖοι.

333.

Idem IV, 93 : Τὸ μέντοι ὄνομα ὁ ἀποκέρυκτος οὐκ ἔστιν ἐν γράσει τῇ παλαιᾷ· Θεόπομπος δ' αὐτῷ κέχρηται ὁ συγγραφεύς· ἀλλ' οὐδ' ἐν Θεοπόμπῳ σταθμητὸν εἰς ἐρμηνείας κρίσιν.

Kuhnus conjecit : ἀλλ' οὐδὲν Θεοπόμπῳ σταθμητὸν. Casaub. : ἀλλ' οὐδ' ἐν Θεοπόμπῳ στάθμη τῶν εἰς ἐρμ. κρίσ., quod præferendum videtur.

334.

Idem V, 43 : Ἐνδοξος δὲ καὶ ὁ Ἡπειρωτικὸς Κέρβερος καὶ ὁ Ἀλεξάνδρου, ὁ πρὸς λέοντας ἀγωνιζόμενος, τὸ θρέμμα τὸ Ἰνδικόν, ἐκατὸν μῶν ἐωνημένος, καὶ ἀποθανόντι αὐτῷ πόλιν φησὶ Θεόπομπος Ἀλεξάνδρον ἐποικίσαι.

In cod. MS. Καὶ ὁ Ἀλεξάνδρου περιστάς τὸ θρ.τ. Ἰ. ἐκράτει ὃς οὗτος λέοντας ἐκ μν. ε. Sequentia desunt.

335.

Simplicius Πρὸλ. εἰς τὰς Ἀριστοτέλους κατηγ.

p. 56. ed. Græc. Basil. 1551 : Καὶ Θεόπομπος δὲ, τὸ μὲν γλυκὺ σῶμα διὰ ταῦτα ἀπεφάνητο συνεστηκέναι, τὴν δὲ γλυκύτητα οὐκ εἶτι.

Dubito num Theopompo historico hoc fragmentum tribuendum sit.

336.

Eustathius in Hom. p. 1604 ed. Rom. : Ὅτι δὲ καὶ ἀντὶ τοῦ ἀνέπνευσε κεῖται (τὸ ἀνενεγκεῖν) κατὰ Πausaniam, δηλοῖ Θεόπομπος, εἰπὼν· « Ἀφωνος ἐγένετο, ἔπειτα μέντοι πάλιν ἀννήχθη. »

337.

Idem ibid. p. 1854 : Οὕτω κεῖται, ὡς ὁ αὐτὸς Διονύσιος λέγει, καὶ παρὰ Θεοπόμπῳ ἀβυρτάκη ὑπότριμμά τι δριμύν βαρβαρικόν, διὰ πράσων καὶ καρδάμων καὶ κόκκων βόας καὶ ἐτέρων τοιούτων· φησὶ γοῦν, « ἤξει δὲ Μήδων γαῖαν, ἐνθα καρδάμων πλείστων ποιεῖται καὶ πράσων ἀβυρτάκη. »

Hoc fragmentum quin Theopompo Comico adjudicandum sit dubitari nequit. Idem valet de altero Eustathii loco.

338.

Idem ibid. p. 1910 : Ὅτι δὲ καὶ γυναικεῖον μῦθον σημαίνει ὁ Κένταυρος, δηλοῦσιν οἱ παλαιοί, φέροντες καὶ γράσιν Θεοπόμπου εἰς τοῦτο.

339.

Schol. in Hom. I, vs. 38, editum a Wassenh. : Πέλοψ δὲ Ταντάλου κατὰ μισθὸν παιδικῆς ὥρας, λαβὼν παρὰ Ποσειδῶνος ἵππους ἀδαμάστρους σὺν τῷ ὄχηματι, ἐσπευδεν εἰς Πίσαν τῆς Πελοποννήσου ἐπὶ τὸν Ἱπποδάμειας γάμον, τὸν μνηστηροκτόνον αὐτῆς πατέρα Οἰνόμαον καταγωνίσασθαι ἐπιθυμῶν· γενομένῳ δὲ αὐτῷ περὶ Λέσβον, Κῶλος δὲ ἡνίοχος τελευτᾷ τὸν βίον· ὃς καὶ καθ' ἕπνον ἐπιστάς τῳ Πέλοπι σφόδρα ὀδυνηρῶς ἐπ' αὐτῷ ἔχοντι, ἀπωδύρετό

329.

Ἄλυπος, qui dolore non afficitur, dicitur is etiam ἀλύπητος, apud Theopompum.

330.

Ἄνεχε pro πάρεχε (præbe), Theopompus.

331.

Ἀνθήλιος (soli oppositus) ... nonnunquam etiam imitamentum, effigies, simulacrum, permutatio, ut apud Theopompum.

332.

Pessimi autem sunt Theopompi scriptoris ἀπολίται (exules), ἀφένταιροι (excommunicati) et Ἀπαθηναῖοι (ab Atheniensibus desciscentes).

333.

Sed nomen ἀποκέρυκτος (abdicatus) veteribus in usu non est; sed Theopompus scriptor, hoc utitur. Verum nec Theopompus interpretationis amussim habet.

334.

Memorabilis et Epiroticus Cerberus est, et Alexandri canis, cum leonibus congregiendi, genere Indico, et centum minis emptus, cui mortuo urbem Alexandrum condidisse Theopompus scribit.

335.

Atque Theopompus demonstravit, substantiam dulcem ex his esse compositam, non vero dulcedinem.

336.

Poni ἀνενεγκεῖν etiam pro ἀνέπνευσαι, ut vult Pausanias, ostendit Theopompus, dicens : « Aliquamdiu vocem perdidit, deinde vero respiravit (ἀννήχθη). »

337.

Ita usurpatur, ut idem Dionysius dicit, etiam apud Theopompum ἀβυρτάκη, jus quoddam amarum barbaricum, porro, cardamo, baccis mali Punice aliisque similibus confectum; ait enim : « Veniet in Medorum terram, ubi cardamo plurimo et porro conficitur ἀβυρτάκη. »

338.

Centaurum muliebria quoque pudenda significare probant veteres, testemque hujus rei adhibent Theopompum.

339.

Pelops, Tantali filius, quum pro præmio juvenilis venustatis a Neptuno equos invictos cum curru accepisset, Pisam in Peloponneso sitam contendit, ut Hippodamiam uxorem duceret, patrem ejus, CEnomaum, procorum interfectorem, certamine devincendi cupidus. Quum autem esset prope Lesbum, Cillus, ejus auriga, mortuus est. Is Pelopi,

τε τὴν αὐτοῦ (cod. Leid. αὐτοῦ) ἀπώλειαν, καὶ περὶ κηδείας ἡξίου· διόπερ ἀναστὰς, ἐξευπάρου τὸ εἶδωλον διὰ πυρός· εἶθ' οὕτως ἔθαψε τὴν τέφραν, ἐπιφανῶς τοῦ Κῶλου ἡρίον ἐπ' αὐτῷ ἐγείρας, καὶ πρὸς τῷ ἡρίῳ αὐτοῦ ἐδείματο ἱερὸν, Κιλλαίου Ἀπολλωνος προσαγορεύσας, διὰ τὸ αἰφνιδίως τὸν Κῶλον ἀποθανεῖν, οὐ μὴν ἀλλὰ καὶ πόλιν κτίσας, Κῶλιν κέκληκεν. Ὁ μὲντοι Κῶλος καὶ μετὰ θάνατον τῷ Πέλοπι δοκεῖ συλλαβίσθαι, ὅπως περιγένηται τοῦ Οἰνομάχου ἐν τῷ ἀγῶνι· ἡ ἱστορία παρὰ Θεοπόμπῳ.

Cf. Schol. Pind. Ol. I, 39; Lycophr. 161; Tzetz. ad v. 156 sq.; schol. Apollon. Rh. I, 752.

Welckerus in libro de Cyclo Hom. p. 29 hæc petita esse statuit ex Theopompo grammatico τῷ συναγαγόντι τοὺς μύθους. Eundem intelligi vult ap. Schol. ad XXIV, 428 : Θεόπομπός φησιν Ἀλεξάνδρον Φεραῖον Διόνυσον τὸν ἐν Παγασαῖς, δὲ ἐκαλεῖτο Πέλεκος, εὐσεβεῖν διαφόρως. Καταπον-τωθέντος δὲ Ἀλεξάνδρου Διόνυσος ὄναρ ἐπιστάς τινι τῶν ἀλiviῶν ἐκέλευσεν ἀναλαβεῖν τὸν φορμὸν τῶν ὀστῶν, ὃ δὲ ἀνελθὼν ἐς Κραννῶνα τοῖς οἰκείοις ἀπέδωκεν, οἱ δὲ ἔθαψαν. Equidem nullus dubito, quin hæc ad Theopompum Chium referenda sint, qui in historicis, ubi de Alexandro Pheræo sermo instituendus erat, vel in libro περὶ εὐσεβείας, quæ hic de καταποντώσει tyranni narrantur, vix omiserit.

340.

Tzetzes ad Lycophr. vs. 174 : Περὶ δὲ τῆς διαιρέσεως τῆς τοῦ Ἡλίου βασιλείας εἰς τοὺς αὐτοῦ παῖδας Αἰήτην καὶ Ἀλωέα Θεόπομπος ὁ Χῖος Εὐμήλου τῆς Κορίνθου ἱστορικοῦ ποιητοῦ μέμνηται λέγοντος οὕτως·

Ἄλλ' ὅτε δ' Αἰήτης καὶ Ἀλωεύς ἐξεγένοντο
Ἡλίου τε καὶ Ἀντιόπης· τότε δ' ἀνέλχα χώρην
δάσπατο παισὶν τοῖς Ἰπερίονος ἀγλαὸς υἱός·
ἦν μὲν ἑκαίεν Ἀσωπὸς, τὴν πόρε δῖος Ἀλωεῖ·
ἦν δ' Ἐφύρη κτεάνισσ', Αἰήτηρ δῶκεν ἅπαντα.

magno dolore ob ejus mortem affecto, etiam per somnium adstitit, exitium suum lamentans et funus petens. Quare surrexit, simulacrum igne purgavit, deinde sepelivit Cilli cinerem, sepulcrum in ejus honorem magnifice erexit, et prope sepulcrum exstruxit templum, quod Apollini Cillæo consecravît, quia Cillus repentina morte e vita cesserat; quin etiam urbem condidit, quam Cillam appellavit. Cillus vero etiam post mortem Pelopi auxilio fuisse videtur, ut CEnomaum vinceret in certamine. Narrantur hæc apud Theopompum.

340.

De Solis regni distributione inter ejus filios, Aetam et Aloeum, Theopompus Chius adducit Eumelum Corinthium poetam historicum, ita dicentem :

Sed quum AEetes et Aloeus vati essent
Sole et Antiopa : tum in duas partes terram
divisit filiis suis Hyperionis filios illustres :
quam Asopus incoluerat, eam præbuit divino Aloeo ;
quam vero Ephyra tenuerat, eam AEetæ dedit omnem.

Αἰήτης δ' ἄρ' ἐκὼν Βούκῳ παρέδωκε φυλάττειν,
εἰσόκεν αὐτὸς ἀνὴρ εἰς Ἰσπερον αὐθις ἴκοιτο
ἢ ἐξ αὐτοῖό τις· ὅδε ὥχεται Κολχίδα γαῖαν.

Σημειῶσαι δὲ τοῦτο, ὅτι οἱ μὲν λοιποὶ τῶν ἱστορικῶν Πέρσης καὶ Ἡλίου παῖδάς φασιν τὸν Αἰήτην καὶ Ἀλωέα, ὃ δὲ Εὐμήλος οὗτος Ἀντιόπης καὶ Ἡλίου.

Eandem historiam repetit Tzetz. ad v. 1024, et Schol. Pind. Ol. XIII, 74, ubi postremi versus ex Eumelo allati leguntur ita :

εἰσόκεν αὐτὸς ἴκοιτο, ἢ ἐξ αὐτοῖό τις ἄλλος
ἢ καί τις, ἢ δ' υἱωνός· ὃ δ' ὥχεται Κολχίδα γαῖαν.

In Tzetz. loco Geelius apud Wichersium scribendum proponit : ἢ τῶν ἐξ αὐτοῦ τις· ὃ δ' ὥχεται x. τ. λ. — Ceterum Welckerus l. l. hoc quoque fragm. Theopompo Cnidio tribuendum, ac Chium per errorem a Tzetze laudatum esse suspicatur.

341.

Scholiastes Apollonii Rh. IV, vs. 1187 : Θεόπομπος ἀμφιφορεῖς λέγεσθαι φησι τοὺς ἐπ' ἐνίῳ μετρητάς. Cod. Paris. Ἀμφιφορεῖς λέγονται κατὰ Θεόπομπον, οὗς οἱ ἄλλοι μετρητάς φασιν. Num noster sit hic Theopompus, an alius, difficile est judicatu; hoc tamen probabilius.

342.

Schol. Aristoph. Ran. vs. 220 : Χύτραι, ἐρσητὴ παρ' Ἀθηναίοις γινομένη τῷ Διονύσῳ· ἄγεται δὲ παρὰ ταύτην τὴν αἰτίαν, ἣν καὶ Θεόπομπος ἐκτίθεται γράφων οὕτω· « Διαισθέντας οὖν τοὺς ἀνθρώπους, ἦπερ ἐθάβρησαν ἡμέρα, τῷ ταύτης ὀνόματι προσαγρεύσει καὶ τὴν ἐορτὴν ἅπασαν· ἔπειτα θύειν αὐτοῖς ἔθος ἔχουσι τῶν μὲν Ὀλυμπίων θεῶν οὐδενὶ τὸ παράπαν, Ἐρμῇ δὲ Χθονίῳ· καὶ τῆς χύτρας, ἣν ἔφουσι πάντες οἱ κατὰ τὴν πόλιν, οὐδεὶς γεύεται τῶν ἱερέων· τοῦτο οἱ ποιῶσι τῇ ἡμέρᾳ, καὶ τοὺς τότε παραγενομένους ὑπὲρ τῶν ἀποθανόντων ἰάσασθαι τὸν Ἐρμῆν. » Ἦγοντο δὲ αὐτῶν αὐτόθι οἱ Χύτρινες καλούμενοι, καθά φησι Φύλοχορος ἐν τῇ ἑκτῇ τῶν Ἀτθίδων.

AEetes autem volens eam Buno tradit curandam, Dum ipse postea rediret vir, [Colchidem. Vel aliquis ex ipso natus; ipse vero se contulit in terras Observes, reliquos historicos Aetam et Aloeum Persæ Solis, istum vero Eumelum Antiopæ et Solis filios dicere.

341.

Ἀμφιφορεῖς secundum Theopompum dicuntur quos ceteri μετρητάς vocant.

342.

Chytri, festum Atheniensium Baccho consecratum; celebratur hanc ob causam, quam Theopompus quoque exprimit, ita scribens : « Homines e diluvio servatos nomine ejus diei, quo animos erexissent, appellasse totum festum. tum morem iis esse, ut Olympiorum quidem deorum sacrificent omnino nulli; Mercurio vero Inferno. Atque chytram (ollam), quam omnes coquunt in urbe, nemo gustat sacerdotum. Hoc faciunt eo die, et qui tum adsunt pro mortuis placant Mercurium. » Celebrabantur ibi certamina, Chytrina appellata, ut Philochorus libro sexto Attidum trahit.

Cf. Schol. ad Acharn. v. 1075 et Suidas v. Χύτροι, eandem rem e Theopompo narrantes. Etiam hæc Welckerus ad Theopompum Grammaticum referenda esse suspicatur.

343.

Schol. Aristoph. Vesp. 523 : Ἔθος δὲ τὴν ὁπότε μέλλοι ἢ τράπεζα αἰρεσθαι, ἀγαθοῦ δαίμονος ἐπιβροθεῖν, ὡς Θεόπομπός φησι.

Ad rem vide Athenæum XV, p. 693, B.

FRAGMENTUM SPURIUM.

344.

Theodorus Metochita, Ὑπομνήμ. καὶ Σημειώσεις γνωμικαί, c. 116, p. 792 seq : Θεόπομπος δὲ ἱστορικὸς ἀποσκόπτων εἰς τοὺς Λακεδαιμονίους, εἰκάζεν αὐτοὺς ταῖς φαύλαις καπηλίαις, αἱ τοῖς χρωμένοις ἐγγέουσai τὴν ἀρχὴν οἶνον ἡδύν τε καὶ εὐχρηστον σοριστικῶς ἐπὶ τῇ λήξει τἀργυρίου, μεθύστερον φαῦλόν τινα καὶ ἐκτροπίαν καὶ δξίνην κατακρινῶσι καὶ παρέχονται· καὶ τοὺς Λακεδαιμονίους τοίνυν εἶπε τὸν αὐτὸν ἐκείναις τρόπον ἐν τῷ κατὰ τῶν Ἀθη-

ναίων πολέμῳ τὴν ἀρχὴν ἡδίστῳ πόματι τῆς ἀπ' Ἀθηναίων ἐλευθερίας καὶ προγράμματι καὶ κηρύγματι τοὺς Ἕλληνας δελεάζοντας, ὕστερον πικρότατα σφίσι ἐγγέαι καὶ ἀηδέστατα κράματα βιοτῆς ἐπωδύνου καὶ χρήσεως πραγμάτων ἀλγεινῶν, πάνυ τοι κατατυραννοῦντας τὰς πόλεις δεκαρχίαις καὶ ἄρμοσταῖς βαρυτάτοις, καὶ πραττομένους, ἃ δυσχερὲς εἶναι σφόδρα καὶ ἀνύποιστον εἶρειν καὶ ἀποτινύνει. Ἀλλ' ὅπερ Θεόπομπος περὶ Λακεδαιμονίων εἰκάζων, ὡς ἔφην, ἀπέσχωπτε, τοῦτ' ἐμοὶ δοκεῖ, προστιχόντως μᾶλλον ἂν εἶη λέγειν περὶ τῆς τύχης τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων, κ. τ. λ.

Hæc desunta esse ex Theopompi comœdia Καπηλίδες inscripta apparet ex Plutarch. Lys. c. 13 : Ἀλλὰ καὶ ὁ κωμικὸς Θεόπομπος εἶχε ληρεῖν, ἀπεικάζων τοὺς Λακεδαιμονίους ταῖς καπηλίαις, ὅτι τοὺς Ἕλληνας ἡδίστον ποτὸν τῆς ἐλευθερίας γεύσαντες, ὅςος ἐνέχεαν. Εὐθὺς γὰρ τὴν τὸ γεῦμα δυσχερὲς καὶ πικρὸν, οὔτε τοὺς δῆμους κυρίους τῶν πραγμάτων εἶναι τοῦ Λυσάνδρου, καὶ τῶν ὀλίγων τοῖς θρασυτάτοις καὶ φιλονεικοτάτοις τὰς πόλεις ἐγχειρίζοντος.

343.

Mos erat ut quum mens auferebatur, in Boni Dei honorem vinum degustarent, quod tradit Theopompus.

PHYLARCHI

FRAGMENTA.

HISTORIÆ.

LIBER III.

1.

Athenæus VIII, 9, p. 334, A: Οἶδα δὲ καὶ Φύλαρχον εἰρηκότα πρὸς περὶ μεγάλων ἰχθύων καὶ τῶν συμπεμφθέντων αὐτοῖς σύκων γλωσσῶν, ὅτι αἰνιττόμενος Πάτροκλος ὁ Πτολεμαίου στρατηγὸς Ἀντιγόνῳ τῷ βασιλεῖ ἐπεμπεύον, ὡς Δαρείῳ Σκύθαι ἐπερχομένῳ αὐτῶν τῇ χώρᾳ· ἐπεμψαν γὰρ οὗτοι μὲν, ὡς φησὶν Ἡρόδοτος (IV, 131), ὄρνιν καὶ δίστον καὶ βάτραχον· ἀλλ' ὅ γε Πάτροκλος, ὡς διὰ τῆς τρίτης τῶν Ἱστοριῶν φησὶν ὁ Φύλαρχος, πεμφθέντων τῶν προειρημένων σύκων καὶ ἰχθύων. Ἐτύγγανε δὲ κωθωνιζόμενος ὁ βασιλεὺς, καὶ ὡς πάντες διηποροῦντο ἐπὶ τοῖς δώροις, ὁ Ἀντίγονος γελάσας πρὸς τοὺς φίλους ἔφη γινώσκειν τί βούλεται τὰ ξένια· ἡ γὰρ θαλαττοκρατεῖν ἡμᾶς φησὶ Πάτροκλος, ἡ τῶν σύκων τρώγειν.

Schweighæuser. ἤνιττετο suppleri vult ad ὅ γε Πάτροκλος. Fortasse plura exciderunt. Quid piscibus illis atque sicubus Patroclus Antigono significare voluerit, recte, ut puto, Brücknerus ita exposuit: percundum omnino esse Macedonibus, ita ut aut si conflagrarent mari, in quo plurimum tum valebant Ægypti, præda fierent piscium, aut si terra bellum gererent, comunicatus interirent inopia, nisi crudis arborum fructibus famem depellerent. Res gesta esse vide-

tur post mortem Demetrii (Ol. 123, 2) atque ante obitum Ptolemæi Lagi (Ol. 124, 2), v. Pausan. I, 1, 1. (Πάτροκλος, ὃς τριήρεσιν ὑπεκπλεῖ ναύαρχος Αἰγυπτίαις, ὃς Πτολεμαῖος ὁ τοῦ Λάγου τιμωρεῖν ἔστειλεν Ἀθηναίοις, ὅτε σφίσιν Ἀντίγονος ὁ Δημητρίου στρατιᾷ τε αὐτὸς ἐσβεβληκῶς ἐφθίρει τὴν χώραν, καὶ ναυσὶν ἅμα ἐκ θαλάσσης κατεΐργει). Eundem vero Patroclum postea quoque (Ol. 127) Ægyptiorum classi præfectum videmus (Athenæus XIV, p. 621. A).

2.

Athenæus IV, 34, p. 150, D: Ἐν δὲ τῇ τρίτῃ Φύλαρχος Ἀριάμνην φησὶ τὸν Γαλάτην πλουσιώτατον ὄντα ἐπαγγελιασθαι ἐστιᾶσαι Γαλάτας πάντας ἐνιαυτὸν, καὶ τοῦτο συντελέσαι ποιήσαντα οὕτως· κατὰ τόπους τῆς χώρας τὰς ἐπικαιροτάτας τῶν ὁδῶν διέλαβε σταθμοῖς, ἐπὶ τε τούτοις ἐκ χαράκων καὶ τῶν καλάμων τῶν τε οἰσύνων ἐπεβάλλετο σκηνὰς γωρύνσας ἀνὰ τετρακοσίους ἀνδρῶν καὶ πλείους ἔτι, καθὼς ἂν ἐκποιῶσιν οἱ τόποι τότ' ἀπὸ τῶν πόλεων δεῖσθαι καὶ τῶν κωμῶν μέλλον ἐπιρρῆν πλῆθος. Ἐνταῦθα δὲ λίθους ἐπέστρεψε χρυῶν παντοδαπῶν μεγάλους, οὓς πρὸ ἐνιαυτοῦ καὶ πρὸ τοῦ μέλλειν μεταπεμψάμενος τεχνίτας ἐξ ἄλλων πόλεων ἐχαλκεύσατο· θύματα δὲ καταβάλλεσθαι ταύρων καὶ συῶν καὶ προβάτων τε καὶ λοιπῶν κτηνῶν ἐκαστὴς ἡμέρας πολλὰ, πίθους τε οἶνου παρεσκευάσθαι καὶ πλῆθος ἀλφίτων πεφυραμένων. Καὶ οὐ μόνον, φησὶν,

LIBER III.

1.

Scio etiam quæ Phylarchus narrat de ingentibus piscibus, simulque cum his missis recentibus ficis: missa scilicet hæc dona esse a Patroclo, Ptolemæi duce copiarum, ad Antigonom regem, quibus animi sui sensum subobscurè significaret, quemadmodum Scythæ ad Darium terram ipsorum invadentem. Miserant enim hi, ut ait Herodotus, avem et sagittam et ranam. At Patroclus, ut tertio libro Historiarum Phylarchus narrat, missis prædictis ficis piscibusque. Compotabat autem tum forte Antigonus cum amicis: qui quum omnes de doni significatione ambigerent, ridens Antigonus, nosse se, ait, munus illud quid sibi vellet. Hoc enim dicit (inquit) Patroclus, aut maris imperium nobis esse obtinendum, aut rodendas ficus.

2.

Phylarchus tertio libro scribit: « Ariamnem Gallum, quum esset opulentissimus, edixisse, se Gallos omnes per integrum annum epulis excepturum; idque præstitisse, tali inita ratione. Diversis regionis tractibus opportunissimas vias mansionibus divisit; in quibus ex palis, arundinibus et viminibus tabernacula erexit, capientia quodque viros quadringenos, atque etiam amplius, ut sufficerent loca ad capiendam multitudinem ex oppidis et agris confluxuram. Ibi ingentia aliena disposuit omni genere carniū repleta, quæ superiori anno, priusquam exhibiturus convivium esset, per fabros ex aliis oppidis arcescitos conticienda curaverat. Cæsari autem quotidie esse magnam victimarum multitudinem, taurorum, suum, ovium, aliarumque pecudum; doliaque parata fuisse vini, et farinæ subactæ magnam copiam. Ac non modo, inquit,

οἱ παρχινομένοι τῶν Γαλατῶν ἀπὸ τῶν κωμῶν καὶ τῶν πόλεων ἀπέλαυνον, ἀλλὰ καὶ οἱ παριόντες ξένοι ὑπὸ τῶν ἐρεστηκόντων παίδων οὐκ ἤφριεντο, ἕως ἂν μεταλλάξωσι τῶν παρασκευασθέντων.

Horum partem repetivit Eustathius ad Odys. p. 1533, 56.

3.

Athenæus X, 4, p. 412, F: Φύλαρχος δὲ φησιν ἐν τῇ τρίτῃ τῶν Ἱστοριῶν τὸν Μίλωνα ταῦρον καταφγεῖν κατακλιθέντα πρὸ τοῦ βωμοῦ τοῦ Διός· διὸ καὶ ποιῆσαι εἰς αὐτὸν Δωριέα τὸν ποιητὴν τάδε·

Τοῖος ἦν Μίλων, ὅτ' ἀπὸ χθονὸς ἤρατο βεῖθος,
τετραετὴ δαμάλην, ἐν Διὸς εἰλαπίναις,
ὥμοις δὲ κτήνος τὸ πελώριον ὡς νέον ἄρνα
ἤνεγκεν δι' ὅλης κοῦφα πανηγύρεως.
Καὶ θάμβος μὲν, ἀτὰρ τοῦδε πλέον ἦνυσε θυμῳ,
πρόσθεν Πισαίου, ξείνε, θυηπόλου.
Ὅν γὰρ ἐπόμευσεν βόῶν ἄζυγον, εἰς κρέα τόνδε
κόψας, πάντα κατ' οὖν μῦθος ἐδάισατό νιν.

Duo versus postremi leguntur etiam ap. Eustath. ad Od. p. 1523, 9. V. Jacobs. Animadv. ad Anthol. vol. II, P. II, p. 190.

LIBER IV.

4.

Athenæus VIII, 6, p. 333, A: Καὶ Φύλαρχος δ' ἐν τετάρτῃ ἐορακέναι τινὰς πολλαχοῦ τὸν θεὸν ὕσαντα ἰχθύσι, πολλάκις δὲ καὶ πυροῖς, τοῦ αὐτοῦ συμβαίνοντος καὶ ἐπὶ βατράχων.

Qua occasione, Phylarchus hujus rei mentionem fecerit, indigitat Appianus Illyr. 4: Αὐταριέας (gentem Illyricam) δὲ καὶ ἐκ θεοβλαβείας Ἀπολλωνος ἐς ἔσχατον κακοῦ περιελθεῖν. Μολιστόμῳ γὰρ αὐτοῦ καὶ Κελτοῖς τοῖς Κίμβροις λεγομένοις ἐπὶ Δελφούς συστρατεῦσαι, καὶ φθαρῆναι μὲν αὐτίκα

Gallorum quicumque ex agris et oppidis aderant, fruebantur his quæ parata erant; sed ne peregrini quidem, qui accedebant, ab adstantibus pueris dimittebantur, quin suam etiam partem accepissent.

3.

Phylarchus in tertio libro Historiarum scribit, ante Jovis aram accumbentem Milonem comedisse taurum, eaque caussa Dorieum poetam hosce in illum versus fecisse:

Talis erat Milo, quum a terra tolleret molem,
quadrimam juvenecam, Jovis in solennibus epulis;
humersque pecus ingens, tamquam novellum agnosc,
gestavit leviter totam per panegyria.
Et stupor quidem tenuit cunctos, sed multo etiam majus
ante Pisæum, hospes, altare. [patravit miraculum,
Quem enim in pompa gestaverat bovem indomitum, hunc
concisum totum solus comedit. [in frustra

LIBER IV.

4.

Etiam Phylarchus, in quarto libro, scribit, vidisse nonnullos multis in locis pluisse piscibus, sæpe etiam tritico: quin et in ranis idem accidisse.

τοὺς πλέονας αὐτῶν πρὸ ἐπιχειρήσεως, βετῶν σφίσι καὶ θυέλλης καὶ πρηστήρων ἐμπειρόντων. Ἐπιγενέσθαι δὲ τοῖς ὑποστρέψασιν ἄπειρον βατράχων πλῆθος, οἱ διασαπέντες τὰ νάματα διέρθειραν.

5.

Athenæus IV, 64, p. 401, D: Καὶ Αἰτωλῶν δὲ οἶδα στρατηγὸν Σύαγρον, οὗ μνημονεύει Φύλαρχος ἐν τετάρτῃ Ἱστοριῶν.

LIBER VI.

6.

Athenæus XIV, 3, p. 614, E: Φιλόγελως δ' ἦν καὶ Δημήτριος ὁ Πολιορκητής, ὥς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν Ἱστοριῶν· ὅς γε καὶ τὴν Λυσιμάχου αὐλὴν κωμικῆς σκηνῆς οὐδὲν διαφέρειν ἔλεγεν· ἐξίεναι γὰρ ἀπ' αὐτῆς πάντας διςυλλάβους (τόν τε Βίθυν γλευάζων καὶ τὸν Πάριν, μεγίστους ὄντας παρὰ τοῦ Λυσιμάχου, καὶ τινὰς ἑτέρους τῶν φίλων), παρὰ δ' αὐτοῦ Πευκέστας καὶ Μενελάους, ἔτι δὲ Ὀξυθέμιδας. Ταῦτα δ' ἀκούων ὁ Λυσιμάχος, Ἐγὼ τοίνυν, ἔφη, πόρνην ἐκ τραγικῆς σκηνῆς οὐχ ἑώρακα ἐξιούσαν· τὴν αὐλητρίδα Λάμειαν λέγων. Ἀπαγγελομένου δὲ καὶ τούτου, πάλιν ὑπολαβὼν ὁ Δημήτριος ἔφη, Ἀλλ' ἢ παρ' ἐμοῦ πόρνη σωφρονέστερον τῆς παρ' ἐκείνῳ Πηνελόπης ἔσῃ.

Cf. frag. XX et XXIX. Plutarchus in Demetrio c. 25, ubi eadem fere leguntur, ex Phylarcho hausisse videtur. De luxuriosa Demetrii vivendi ratione cf. Athen. VI, p. 253, A, Plutarch. Dem. c. 24, 27; Athen. XII, p. 535 sq., XII, p. 577 sq.

7.

Athenæus X, 51, p. 438, C: Φύλαρχος δὲ ἐν τῇ ἕκτῃ τῶν Ἱστοριῶν Ἀντίοχόν φησι τὸν βασιλέα φιλονον γενόμενον μεθύσκεσθαι τε καὶ κοιμᾶσθαι ἐπὶ

5.

Memini Ætolorum prætorem Syagrum, cujus mentionem Phylarchus fecit quarto libro Historiarum.

LIBER VI.

6.

Risuum jocosumque amicus fuit Demetrius quoque Poliorceta, ut Phylarchus ait sexto libro Historiarum. Cujus etiam dictum fertur hujusmodi: *Lysimachi aulam a comica scena nil differre: nam ex ea non progredi nisi disyllabos* (Bithyn nempe irridens, et *Parin*, qui plurimum apud Lysimachum valebant, et alios nonnullos ex ejus amicis): *a se vero egredi Peucestas, et Menelaos, item Oxythemidas*. Quibus auditis, Lysimachus: *Atqui ego, inquit, meretricem numquam vidi e tragica scena prodeuntem*: Lamiam dicens tibicinam. Quod dictum quum rursus Demetrio esset relatum, regessit ille: *At quæ apud me est meretrix, ea honestius vivit quam illius Penelope*.

7.

Phylarchus sexto libro Historiarum scribit, Antiochum regem vini studiosum fuisse, inebriari solitum, ac dein diutius somno sese dedere, tum rursus sub vesperam ex-

πλέον, εἴθ' ἐσπείρας πάλιν ἀρυπνιζόμενον ἐπιπίνειν. Ἐχρημάτιζέ τε, φησί, νήφων μὲν βραχέα τελέως. μεθύων δὲ τὰ πολλά. Διὸ περὶ αὐτὸν δύο ἦσαν οἱ διοικοῦντες τὴν βασιλείαν, Ἀριστος καὶ Θεμίσων, Κύπριοι μὲν γένος καὶ ἀδελφοί, ἐρώμενοι δὲ ἀμφοτέρω τοῦ Ἀντιόχου.

Cf. *Ælian*. V. H. II, 41. Dubium est, utrum Antiochus Soter, ut Schweighæuserus vult, an cum Niebuhrio (*Opusc.* p. 268) Antiochus II Deus intelligendus sit. De Themisone cf. *Athen.* VII, p. 289, F.

8.

Athenæus VI, 58, p. 251, C: Φύλαρχος δὲ ἐν ἑκτῷ Ἱστοριῶν Νικησίαν φησὶ τὸν Ἀλεξάνδρου (*Epiri regis*) κολακα θεασάμενον τὸν βασιλέα σπαρασσόμενον ὑπ' οὗ εἰλήφει φαρμάκου εἰπεῖν, Ὁ βασιλεῦ, τί δεῖ ποιεῖν ἡμᾶς, ὅτε καὶ ὑμεῖς οἱ θεοὶ τοιαῦτα πάσχετε; καὶ τὸν Ἀλέξανδρον μόλις ἀναβλέψαντα, Ποῖοι θεοί; φῆσαι· φοβοῦμαι μὴ τοῖς θεοῖσιν ἐχθροί. De Nicesia cf. *Athen.* p. 249, D.

9.

Athenæus III, 21, p. 81, E: Φύλαρχος δ' ἐν τῇ ἑκτῇ τῶν Ἱστοριῶν τὰ κυθωνία φησι μῆλα τῇ εὐωδίᾳ καὶ τὰς τῶν θανασίμων φαρμάκων δυνάμεις ἀπαμβλύνειν. Τὸ γοῦν Φαριακὸν φάρμακον ἐμβληθέν φησιν εἰς ῥίσκον ἔτι ὁδωδότη ἀπὸ τῆς τῶν μῆλων τούτων συνθέσεως ἐξίτηλον γενέσθαι, μὴ τηρῆσαν τὴν ἰδίαν δύναμιν· κερασθὲν γοῦν καὶ δοθὲν πιεῖν τοῖς εἰς τοῦτο ἐνεδρευθεῖσιν ἀπαθεῖς αὐτοὺς διατηρῆσαι. Ἐπιγνωσθῆναι δὲ τοῦτο ὕστερον ἐξ ἀνακρίσεως τοῦ τὸ φάρμακον πωλήσαντος καὶ ἐπιγνόντος τὸ γενόμενον ἐκ τῆς τῶν μῆλων συνθέσεως.

Putat Luchtius hoc fragmentum cum præce-

pergefatum denuo potare. Res quidem imperii raro admodum sobrius tractavit, ut plurimum vero ebrius. Quare circa cum semper versabantur qui regnum administrabant Aristus et Themison, fratres, genere Cyprii, ambo amasii regis.

8.

Phylarchus in sexto libro Historiarum, Nicesiam, ait, Alexandri assentatorem, quum regem videret a medicamento quod sumserat torminibus cruciari: *Orex!* inquit, *nos quid faciemus, quum et vos dii talia patiamini?* Et Alexandrum, ægre oculos tollentem, dixisse: *Quales dii? vereor, ne diis invidi.*

9.

Phylarchus in sexto libro Historiarum, Cydonia mala, ait, sua fragrantia etiam vim letiferorum venenorum obtundere. Sane quidem Phariacum venenum, inquit, cistæ injectum adhuc olenti Cydonia mala, quæ in ea asservata fuerant, frustraneum fuisse, et vim sibi propriam amisisse: itaque mixtum et in potum exhibitum lis quibus tales insidiæ paratæ fuissent, nihil noxæ attulisse. Compertum id autem deinde esse ex perquisitione ejus, qui venenum vendiderat; qui cognovit, caussam rei fuisse mala, quæ in eadem cista servata fuissent.

genti conjunctum fuisse videri. De Phariaco veneno Schneider. ad Nic. Alex. 398.

10.

Athenæus X, 59, p. 442, C: Φύλαρχος ἐν ἑκτῇ Βυζαντίους, οἰνόφλυγας ὄντας, ἐν τοῖς καπηλείαις οἰκεῖν, ἐκμισθώσαντας τοὺς ἑαυτῶν θαλάμους μετὰ τῶν γυναικῶν τοῖς ξένοις· πολεμίας σάλπιγγος οὐδ' ἐν ὕπνοις ὑπομένοντας ἀκοῦσαι.

Eustathius ad *Iliad.* p. 1242, 40: Μνηστῆρον δ' ἐν τούτοις καὶ ὅτι Φύλαρχος ἐσκωψέ τινα ὡς ἀπολεμον, εἰπὼν παροιμιωδῶς τὸ πολεμίας σάλπιγγος οὐδ' ἐν ὕπνοις ὑπομένων ἀκοῦσαι.

10 a.

Athen. VI, p. 271, B: Φύλαρχος δ' ἐν ἑκτῇ Ἱστοριῶν καὶ Βυζαντίους φησὶν οὕτω Βιθυνῶν δεσπόσαι ὡς Λακεδαιμονίους τῶν εἰλώτων. Cf. C. O. Müller Dor. II, p. 62.

11.

Athenæus IV, 34, p. 150, D: Παρὰ δὲ Γαλάταις φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἑκτῇ ἐν ταῖς τραπέζαις ἄρτους πολλοὺς κατακεκλασμένους παρατίθεσθαι χύδην καὶ κρέα ἐκ τῶν λεβήτων, ὧν οὐδεὶς γεύεται, ἢ μὴ πρότερον θεάσεται τὸν βασιλέα, εἰ ἤφατο τῶν παρακειμένων.

• Sermo esse videtur de Gallogræcis, qui Antiocho Sotere regnante in Asia minori consederunt. Flathe *Hist. Maced.* II, p. 200-202. • *Brückner.*

LIBER VII.

12.

Athenæus XV, 15, p. 673, F: Μόνον γὰρ τοῦτ' ἰδίον εἶρχεν (ὁ Ἱφαιστιῶν) ὅτι Φύλαρχος ἐν τῇ ἑβδόμῃ τῶν Ἱστοριῶν οἶδε τὴν κατὰ λόγον ἱστορίαν,

10.

Phylarchus, libro sexto, Byzantios ait, ita vinosos esse, ut in cauponis habitent, suas ardes simul cum uxoris elocantes peregrinis; bellicæ tubæ sonum ne in somno quidem exaudire sustinentes.

Memorandum in his Phylarchum, ad irridendum aliquem ut imbellem, proverbialiter ita se expressisse: *cum ne in somnis quidem tubam bellicam audire sustinuisse.*

10 a.

Phylarchus sexto Historiarum libro scribit, Byzantios ita Bithynorum dominos esse, ut Helotarum Lacedæmonios.

11.

Apud Galatas, ut scribit Phylarchus libro sexto, promiscue mensis imponuntur panes multi confracti et ex alienis carnes: nemo autem horum quidquam gustat, priusquam viderit regem aliquid eorum, quæ apposita sunt, tetigisse.

LIBER VII.

12.

Unum hoc de suo tum dixit Hephæstio, Phylarchum septimo Historiarum libro meminisse illius de vitice bi-

καὶ οὐτε τὰ Νικαινέτου οἶδεν οὔτε τὰ Ἀνακρέον-
τος ὁ συγγραφεὺς· ἀπέδειξε τε καὶ διαφωνοῦντα αὐ-
τὸν κατ' ἓνα τῶν ἱστορηθέντων παρὰ τῷ Μηνo-
δότῳ. Ad rem intelligendam lege antecedentia inde
a pag. 671, D.

13.

Constantinus Porphyrogen. De administr. im-
perio c. 23 (in Banduri Imper. orientali p. 77 f):
Λέγονται οἱ Ἰβηρες ὑδροποτεῖν, ὡς Ἀθήναιος ἐν δειπνο-
σοφιστῶν δευτέρῳ οὕτω· Φύλαρχος μὲν ἐν τῇ ἐβδόμῃ
καὶ τοὺς Ἰβηρας φησιν ὑδροποτεῖν πάντας, καίτοι
πλουσιωτάτους πάντων ἀνθρώπων τυγχάνοντας· κέ-
χτηνται γὰρ ἄργυρον καὶ χρυσὸν πλείστον. Μονοσι-
τεῖν τε αὐτοὺς αἰεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν, ἐσθῆτάς τε
φορεῖν πολυτελεστάτας. Eadem ex Athenæo affert
Steph. Byz. v. Ἰβηρίαι.

Athenæus II, 21, p. 44, C: Ὅτι Φύλαρχος φησι
Θεόδωρον τὸν Ἀρισσαῖον ὑδροπότην γενέσθαι, τὸν
ἄλλοτρίως αἰεὶ ποτε πρὸς Ἀντίγονον ἐπυχρότα τὸν βα-
σιλέα· φησὶ δὲ καὶ τοὺς Ἰβηρας πάντας ὑδροποτεῖν,
καίτοι πλουσιωτάτους ἀνθρώπων ὄντας. Μονοσιτεῖν τε
αὐτοὺς αἰεὶ λέγει διὰ μικρολογίαν ἐσθῆτάς τε φορεῖν
πολυτελεστάτας.

Recte observat Luchtius, Constantinum Por-
phyrogenitum integro usum esse videri Athe-
næo, quum in nostri Athenæi editionibus Phyl-
archi liber non indicatus sit.

14.

Schol. Apollonii Rhod. Argonaut. IV, 1561:
Εὐρύπυλος, Ποσειδῶνος υἱὸς καὶ Κελαινοῦς τῆς
Ἀτλαντος, βασιλεὺς δὲ Κυρήνης. Φύλαρχος δὲ ἐν
ἐβδόμῃ Εὐρύπυτον αὐτὸν καλεῖ, καὶ ἀδελφὸν αὐτοῦ
ἀναγράφει Λυκάονα. Ἀλέξανδρος δὲ ἐν πρώτῳ περὶ

Κυρήνης [τῆς Ὑψέως] μετ' αὐτὸν βασιλεῦσαι φησι
Λιδύης Κυρήνην τὴν Ὑψέως. V. C. O. Müller Or-
chom. p. 348 sq.

15.

Schol. Apollon. Rhod. Argonaut. II, 498: Ἀλέ-
στωρ δὲ ἐν τοῖς περὶ Κυρήνης ἱστορεῖ, ὡς ἐπ' Εὐρύ-
πυλου βασιλεύοντος Λιδύης, ὑπὸ Ἀπόλλωνος διακο-
μισθεῖν ἐς Λιδύην ἢ Κυρήνη· λέοντος δὲ τὴν χώραν
λυμαινομένου, προθείη τὴν βασιλείαν ὁ Εὐρύπυλος
ἄθλον τῷ ἀποκτενοῦντι τὸν λέοντα. Τὴν δὲ διαχρήσα-
σθαι αὐτὸν καὶ τὴν βασιλείαν λαβεῖν· παῖδας δὲ αὐτῆς
γενέσθαι Αὐτοῦχον καὶ Ἀρισταῖον. Φησὶ δὲ αὐτὴν
Φύλαρχος ἐλθεῖν μετὰ πλειόνων εἰς Λιδύην· τούτων
δὲ ἐκπεμφθέντων ἐπὶ τὴν κυνηγεσίαν, τούτοις καὶ αὐ-
τὴν συνεξελεθεῖν χάκει ἀνελεῖν τὸν λέοντα καὶ λαβεῖν
τὴν βασιλείαν. Ἐγέννησε δὲ ἐξ Ἀπόλλωνος παῖδας
δύο, Αὐτοῦχον καὶ Ἀρισταῖον. [Αὐτοῦχος μὲν ἐν Λι-
δύῃ ἔμεινεν, Ἀρισταῖος δὲ ἀφίκετο εἰς Κέω.]

LIBER VIII.

16.

Apollonii Dyscoli Histor. commentic. 14: Φύ-
λαρχος ἐν τῇ ὁγδόῃ τῶν ἱστοριῶν καὶ κατὰ τὸν Ἀρά-
βιον φησι κόλπον πηγὴν εἶναι ὕδατος, ἐξ οὗ εἰ τις
τοὺς πόδας χρίσειεν, συμβαίνειν εὐθέως ἐκτείνεσθαι
ἐπὶ πολὺ τὸ αἰδοῖον, καὶ τινων μὴδ' ὅλως συστῆλλε-
σθαι, τινῶν δὲ μετὰ μεγάλης κακοπαθείας καὶ θερα-
πείας ἀποκαθίστασθαι.

Cf. fragm. XXXVII.

LIBER IX.

17.

Sextus Empir. Adv. mathem. I, 12, p. 271
Fabric.: Οἶον (οὐκ ἄτοπον γὰρ ἵνα συμψύσει τε καὶ

15.

Acestor in libro de Cyrene narrat, Eurypylo in Libya
regnante, Cyrenen eo esse ab Apolline transvectam.
Quum autem leo terram vastaret, Eurypylo regnum ei
pro præmio proposuisse, qui leonem interfecturus esset;
atque illam hunc occidisse regnumque accepisse. Liberos
ex ea natos esse Autuchum et Aristæum. Phylarchus
vero eam ait cum pluribus in Libyam venisse: his ad ve-
nandum missis et ipsam se adjunxisse, leoneque interfe-
cto regnum accepisse. Peperit ex Apolline duos filios,
Autuchum et Aristæum. Autuchus quidem in Libya re-
mansit, Aristæus vero Ceuin pervenit.

LIBER VIII.

16.

Phylarchus libro octavo Historiarum etiam ad sinum
Arabicum ait esse fontem aquæ, qua si quis pedes perfu-
derit, ei statim pudenda valde extumescere: eaque in
aliis nullo modo contrahi posse, in aliis magno dolore
multaque cura ad sanitatem reduci.

LIBER IX.

17.

Ut (non est enim absurdum ut naturalibus et propriis

storiæ, sed nec Nicæneti (*Sami poetæ*) nec Anacreontis
meminisse hunc scriptorem; quem etiam dissentire in non-
nullis ostendit ab his quæ a Menodoto (*Samio in libro
de Sami insulæ memorabilibus*) tradita sunt.

13.

Dicuntur Iberi aquam potare, ut Athenæus tradit libro
secundo Dipnosophistarum his verbis: Phylarchus libro
septimo etiam Iberos ait omnes nonnisi aquam potare,
licet omnium mortalium ditissimi sint, quippe qui plu-
rimum argenti aurique possideant: eosdemque constan-
ter nonnisi semel quotidie cibum capere ait ob parsimo-
niam, vestes autem gestare pretiosissimas.

Phylarchus ait, abstemium fuisse Theodorum Laris-
æum, eum, qui offensum semper animum gessit adver-
sus Antigonom (*Gonnatam?*) regem. Narrat idem, Iberos
omnes nonnisi aquam potare, licet omnium mortalium
ditissimi sint: eosdemque constanter non nisi semel quo-
tidie cibum capere, ait, ob parsimoniam, vestes autem
gestare pretiosissimas.

14.

Eurypylus, Neptuni filius, et Celænus, Atlantis filiae,
rex Cyrenes. Phylarchus vero libro septimo eum vocat
Eurytum, ejusque fratrem Lycaonem esse scribit. Acesan-
drus libro primo de Cyrene post eum ait in Libya regnasse
Cyrenen Hypsæi filiam.

οἰκείοις χρῆσώμεθα τῶν πραγμάτων παραδείγμασιν) ὑπόθεσιν ἑαυτοῖς ψευδῇ λαμβάνοντες οἱ ἱστορικοὶ, τὸν ἀρχηγὸν ἡμῶν τῆς ἐπιστήμης Ἀσκληπιὸν κεκεραυνῶσθαι λέγουσιν, οὐκ ἀρκούμενοι τῷ ψεύσματι, ἐν ᾧ καὶ ποιητικῶς αὐτὸ μεταπλάττουσιν. Στῆσίχορος μὲν ἐν Ἐριφύλῃ εἰπὼν, ὅτι τινὰς τῶν ἐπὶ Θήβαις πεσόντων ἀνιστᾷ· Πολύανθος δὲ ὁ Κυρηναῖος ἐν τῷ περὶ τῆς τῶν Ἀσκληπιιδῶν γενέσεως, ὅτι τὰς Προΐτου θυγατέρας κατὰ χόλον Ἦρας ἐμμανεῖς γενομένας ἰάσατο· Πανύσις δὲ διὰ τὸ νεκρὸν Τυνδάρειον ἀναστῆται· Στάχυλος δὲ ἐν τῷ περὶ Ἀρχαδῶν, ὅτι Ἰππόλυτον ἐθεράπευσε φεύγοντα ἐκ Τροϊζῆνος, κατὰ τὰς παραδεδομένας κατ' αὐτοῦ ἐν τοῖς τραγωδουμένοις φήμας· Φύλαρχος δὲ ἐν τῇ ἐννάτῃ διὰ τὸ τοὺς Φινέως υἱοὺς τυφλωθέντας ἀποκαταστήσαι, χαριζόμενον αὐτῶν τῇ μητρὶ Κλεοπάτρῃ τῇ Ἐρεχθίδει· Τελέσαρχος δὲ ἐν τῷ Ἀργολικῷ, ὅτι τὸν Ὠρίωνα ἐπεβάλετο ἀναστῆσαι.

Schol. Euripid. Alcest. 1 : Ἀπολλόδωρος δὲ φησι κεραυνωθῆναι τὸν Ἀσκληπιὸν ἐπὶ τῷ τὸν Ἰππόλυτον ἀναστῆσαι, Ἀμελησαγόρας δὲ ὅτι Γλαῦκον, Πανύσις ὅτι Τυνδάρειον, οἱ δὲ Ὀρφικοὶ ὅτι Ὑμέναιον, Στῆσίχορος δὲ ἐπὶ Καπανεὶ καὶ Λυκούργῳ. Φερεκύδης ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοὺς ἐν Δελφοῖς φησι θνήσκοντας αὐτὸν ἀναβιώσκειν· Φύλαρχος δὲ διὰ τοὺς Φινεΐδας, Τελέσαρχος δὲ δι' Ὠρίωνα· Πολύαρχος δὲ ὁ Κυρηναῖος διὰ τὸ τὰς Προΐτου θυγατέρας αὐτὸν ἰάσασθαι κεραυνωθῆναι φησιν.

Schol. Pindari Pyth. III, 96 : Λέγεται δὲ ὁ Ἀσκληπιὸς χρυσῷ δειλασθεὶς ἀναστῆσαι Ἰππόλυτον τεθνηκότα· οἱ δὲ Τυνδάρειον, ἕτεροι Καπανέα, οἱ δὲ Γλαῦκον, οἱ δὲ Ὀρφικοὶ Ὑμέναιον, Στῆσίχορος δὲ ἐπὶ Καπανεὶ καὶ Λυκούργῳ· οἱ δὲ διὰ τὸ τὰς Προϊτί-

δας ἰάσασθαι, οἱ δὲ διὰ τὸν Ὠρίωνα, Φύλαρχος δὲ τοὺς Φινεΐδας ἰάσατο, Φερεκύδης δὲ ὅτι τοὺς ἐν Δελφοῖς θνήσκοντας ἀναβιῶν ἐποίησεν.

Cf. Apollodor. III, 15, 3, ibique Heynium.

LIBER X.

18.

Athenæus XIII, 89, p. 609, B: Καλλίστη δ' ἦν καὶ Παντίκα ἢ Κυπρία, περὶ ἧς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν ὅτι παρ' Ὀλυμπιάδῃ οὖσιν τῇ Ἀλεξάνδρου μητρὶ ἔτει πρὸς γάμον Μόνιμος ὁ Πυθίωνος. Καὶ ἐπεὶ ἦν ἀκόλαστος ἢ γυνή, ἔφη ἡ Ὀλυμπιάς· « Ὡ πόνηρε, τοῖς ὀφθαλμοῖς γαμεῖς, καὶ οὐ τῷ νῷ. » Καὶ τὴν κατάρχουσαν δὲ Πεισίστρατον ἐπὶ τὴν τυραννίδα ὡς Ἀθηνᾶς πείραν εἶδος ἔχουσιν καλῇ φησι γεγονέναι, ἧτις καὶ τῇ θεῷ εἰκασται τὴν μορφήν.

Schweighæuser., cui assentitur Lucht., pro φησὶ post καλὴν scribit φασὶ, quod quæ de Phyle narrentur non videantur ex Phylarcho sumpta esse. Sed Phylarchus multa tractavit κατὰ παρέχασιν, quare retineamus φησὶ. In verbis ὡς Ἀθηνᾶς πείραν εἶδος ἔχουσιν, quæ corruptela laborant, Brückner. εἶδος putat e glossa ortum in contextum venisse: sed præstat Valckenarii (ad Herodot. I, 60) conjectura: ὡς Ἀθηνᾶς Σωπείρας εἶδος ἔχουσιν. Verisimilius Brückner. conjecit pro Πυθίωνος scribendum esse Πύθωνος, quippe cujus nomen notissimum sit tam e Philippi quam ex Alexandri historia. V. Diodor. XVIII, 39.

19.

Athenæus XII, 51, p. 536, D: Φύλαρχος δ' ἐν τῇ δεκάτῃ τῶν ἱστοριῶν Θρακῶν φησι τῶν καλουμένων Κροβύζων βασιλεῖα γενέσθαι Ἰσάνθη, τρυφῇ πάντας τοὺς καθ' ἑαυτὸν ὑπερβαλλόμενον. De Crobyzis cf.

rerum utamur exemplis) falsum sibi argumentum sumentes historici, scientiæ nostræ primum auctorem Ἀσκληπιὸν dicunt fuisse fulmine percussum, sigmento non contenti, quod quidem varie transformant. Stesichorus quidem dicit in Eriphyle, quod excitaverit aliquos ex iis qui Thebis cecidissent; Polyantius autem Cyrenæus in libro De ortu Asclepiadarum, quoniam Præti filias medicatus sit, ex ira Junonis furore percitas; Panyasis autem, propterea quod suscitaverit cadaver Tyndari. Staphylus vero in libro de Arcadibus, quod curaverit Hippolytum fugientem ex Træzene, ut de eo fama traditum est in argumentis tragædiarum. Phylarchus autem in nono, quod filiis Phinei excæcatis visum restituerit, gratificans eorum matri Cleopatρæ Erechthei filiae. Telesarchus autem in Argolico, quod aggressus sit suscitare Orionem.

Apollodorus dicit, Ἀσκληπιὸν fulmine percussum esse quod in vitam revocaverit Hippolytum, Amelesagoras vero, quod Glaucum. Panyasis, quod Tyndareum, Orphici quod Hymenæum, Stesichorus propter Lycurgum et Capaneum; Pherecydes in Historia eum ait reviviscere fecisse qui Delphis mortem obiissent; Phylarchus propter Phinidas, Telesarchus propter Orionem. Polyarchus (vel Polyantius) Cyrenæus fulmine eum percussum esse ait, quod Præti filias sanaverit.

Dicitur Ἀσκληπιὸς auro adductus in vitam revocasse

Hippolytum mortuum, vel, ut alii dicunt, Tyndareum, ut Orphici Hymenæum, Stesichorus Capaneum et Lycurgum. Alii (Ἀσκληπιὸν fulmine percussum esse) dicunt, quod Prætidam, alii quod Orionem, Phylarchus quod Phinidas sanaverit, Pherecydes quod reviviscere fecit qui Delphis mortui essent.

LIBER X.

18.

Formosissima fuit etiam Pantica Cypria, quam Phylarchus Historiarum libro decimo scribit, quum apud Olympiadem versaretur, Alexandri matrem, in matrimonium petitam esse a Monimo, Pythionis filio. Cui, quoniam perditis moribus mulier erat, Olympias dixit: *O miser oculis uxorem quæris, non mente.* Eam quoque, quæ Pisistratum ad tyrannidem reducerit Minervæ Servatrici speciem habens, forinosam fuisse dicit, quæ deæ adeo similis fuerit forma.

19.

Phylarchus in decimo libro Historiarum ait, Thracum illorum, qui Crobyzi vocantur, regem fuisse Isanthen, qui omnes suæ ætatis gentisque homines luxu antecelleret.

Strabo VII, p. 318, B, et Stephan. Byz. v. Κρό-
βυζοι.

20.

Athenæus VI, 78, p. 261, B: Καὶ Δημήτριος ὁ
Πολιορκητῆς φιλόγελως ἦν, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν
τῇ δεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν.

Eadem de Demetrio ex sexto Phylarchi libro
Athenæus retulit fr. VI, quare vel hoc vel illo
loco libri numerus Casaubono corrigendus vi-
debatur.

LIBER XI.

21.

Suidas: Τιάρα· κόσμος ἐπικεφάλαιος, ἣν οἱ βασι-
λεῖς μόνοι ὀρθὴν ἐφόρουν παρὰ Πέρσαις, οἱ δὲ στρα-
τηγοὶ κεκλιμένην. Καὶ Δημάρτος ὁ Λακεδαιμόνιος,
ὃς δὴ μετὰ Ξέρξου ἦλθεν ἐπὶ τὰς Ἀθήνας, ἐπὶ τινος
εὐημερίας συγχωρήσαντος αὐτῷ τοῦ βασιλέως ὁ θέλει
αἰτήσασθαι, ἤτήσατο ἐν ὀρθῇ τῇ τιάρᾳ εἰς Σάρδεϊς
εἰσελάσαι, ὡς Φύλαρχος ἐν ἐνδεκάτῃ. Τὸ δ' αὐτό φασιν
εἶναι καὶ κίθαριν. Θεόφραστος δ' ἐν τῷ περὶ βασιλείας
Κυπρίων τὴν κίθαριν (κίδαριν ?) ὡς διάφορον.

Photius in Lex. s. v. Τιάρα eadem exhibet, sed
scribit ὡς Φύλαρχος ἐν ἰ'. Cf. Plut. Themistocl.
29, qui Phylarchum sequutus esse videtur.

22.

Athenæus XII, 37, p. 528, C: Τοὺς δὲ Κουρήτας
Φύλαρχος διὰ τῆς ἐνδεκάτης τῶν Ἱστοριῶν Αἰσχύλον
ἱστορεῖν διὰ τὴν τρυφὴν τυχεῖν τῆς προσηγορίας·

Χλιδῶν τε πλόκαμος ὥστε παρθένοις ἄβραις·
ὅθεν καλεῖν Κουρήτας λαὸν ἔνεσαν.

Apud Eustath. p. 1292, 35 iidem Æschyli ver-
sus laudantur, sed pro παρθένοις ἄβραις legitur
παρθένου ἄβρα. De his Ætoliæ Curetibus, quo-
rum, ut adnotat Brücknerus, antiquissimam

20.

Erat etiam Demetrius Poliorcetes risus amans, ut tra-
dit Phylarchus decimo Historiarum libro.

LIBER XI.

21.

Tiara, capitis ornamentum. Hanc soli reges rectam
apud Persas ferebant; duces vero, inclinatam. Et Dema-
ratus Lacedæmonius, qui cum Xerxe Athenas ivit, quum
ob rem feliciter gestam rex ipsi permisisset ut peteret
quidquid vellet; petiit, ut recta tiara Sardes ingredi sibi
liceret, ut Phylarchus libro undecimo tradit. Idem autem
esse dicunt et Citharin. Theophrastus vero in libro de Cy-
priorum regno, Citharin diversam statuit.

22.

Phylarchus undecimo libro Historiarum ait, docere
Æschylum, Curetas a luxuria nomen invenisse:

Ex mollis cincinnus, veluti delicatis virginibus,
quare Curetem populum appellandum censuerunt.

LIBER XII.

23.

Danaen vero, Leontii Epicureæ filiam, quæ et ipsa

Ætolorum historiam data occasione recolens
Phylarchus mentionem injecit (quare etiam fragm.
LX de Eriphyles monili cum Luchtio huc referre
licet), cf. Strabo X, c. 3, p. 466, 467, init., Aga-
thion ap. Athen. l. l. Lobeck. Aglaoph. p. 1112.

LIBER XII.

23.

Athenæus XIII, 64, p. 593, B: Δανάην δὲ τὴν
Λεοντίου τῆς Ἐπικουρείου θυγατέρα, ἑταιριζομένην
καὶ αὐτὴν, Σώφρων εἶχεν ὁ ἐπὶ τῆς Ἐφέσου· δι' ἣν
αὐτὸς ἐσώθη ἐπιβουλευόμενος ὑπὸ Λαοδίκης, ἣ δὲ
κατεκρημνίσθη, ὡς γράφει Φύλαρχος διὰ τῆς δωδε-
κάτης τάδε· « Ἡ πάριδρος τῆς Λαοδίκης Δανάη, πι-
στευομένη ὑπ' αὐτῆς τὰ πάντα, Λεοντίου δὲ οὕσα τῆς
μετ' Ἐπικούρου τοῦ φυσικοῦ σχολαστάτης θυγάτηρ,
Σώφρωνος δὲ γεγονυῖα πρότερον ἐρωμένη, παρακυ-
λουθῶσα διότι ἀποκτεῖναι βούλεται τὸν Σώφρονα ἢ
Λαοδίκη, διανοεῖται τῷ Σώφρονι μηνύουσα τὴν ἐπι-
βουλήν. Ὁ δὲ συλλαβὼν καὶ προσποιηθεὶς συγχωρεῖν
περὶ ὧν λέγει δὴ ἡμέρας παρητήσατο εἰς σκέψιν· καὶ
συγχωρησάσης, νυκτὸς ἔφυγεν εἰς Ἐφeson. Μαθοῦσα
δὲ ἡ Λαοδίκη τὸ ποιηθὲν ὑπὸ τῆς Δανάης κατεκρή-
μνισε τὴν ἀνθρωπον, οὐδὲν τῶν προγεγενημένων φι-
λινθρώπων ἐτι συμβαλλομένη. Τὴν δὲ Δανάην φασιν,
ὡς ἤσθετο τὸν ἐπηρτημένον αὐτῇ κίνδυνον, ἀνακρινο-
μένην ὑπὸ τῆς Λαοδίκης οὐδ' ἀποκρίσεως αὐτὴν ἀξιοῦ-
σαι· ἀπαγομένην τε ἐπὶ τὸν κρημὸν εἰπεῖν ὡς δικαίως
οἱ πολλοὶ καταφρονοῦσι τοῦ θεοῦ, ὅτε ἐγὼ μὲν τὸν
γενόμενόν μοι ἄνδρα σώσασα τοιαύτην χάριτα παρὰ
τοῦ δαιμονίου λαμβάνω, Λαοδίκη δὲ τὸν ἴδιον ἀπο-
κτείναςα τυλινᾶς τιμῆς ἀξιοῦται. »

Ἐτι συμβαλλομένη Schweighæuseri conjectura

meretriciam exercebat, Sophron habuit, Ephesi præfe-
ctus: cujus opera servatus ille est ex insidiis a Laodice
(Antiochi Dei uxore) structis, ipsa vero de rupe præci-
pitata est, ut scribit Phylarchus libro duodecimo, his
verbis: « Laodice consiliaria adsidebat Danae, cui maxi-
mam omnium rerum suarum fidem illa habebat, Leontii
illius, quæ cum Epicuro physico philosophiæ operam de-
derat, filia, et Sophronis ante id tempus amasia. Quæ
quum intellexisset, id agere Laodicen ut Sophronem
occideret, nutu Sophroni significavit insidias. Et ille, re
intellecta, simulans se Laodiceæ adsentiri de ea re quam
ab se petiisset, biduum sibi ad deliberandum postulavit.
Quod quum illa ei concessisset, ipse noctu Ephesum au-
fugit. Laodice ut id a Danae factum cognovit, de rupe
præcipitem deici mulierem jussit, nihil reputans pristinam
benevolentiam. Aiunt autem Danaen, quum imminere sibi
periculum intellexisset, interrogantem Laodicen ne re-
sponso quidem esse dignatam; quumque ad præcipitium
abduceretur, dixisse: Merito major pars hominum divi-
num numen contemnit: quandoquidem ego, eo quod
illum servavi qui mihi olim loco mariti fuerat, hanc
a deo gratiam fero, Laodice vero, quæ suum mari-
tum occidit, tanta fruitur dignitate. »

22.

est pro ἐπισυμβαλλομένη. Ad rem v. Flathe Hist. Maced. II, p. 206.

24.

Athenæus XV, 48, p. 693, F : Παρά δὲ τοῖς Ἑλλήσιν οἱ θύοντες τῷ Ἡλίῳ, ὡς φησι Φύλαρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν, μέλι σπένδουσιν, οἶνον οὐ φέροντες τοῖς βωμοῖς, δεῖν λέγοντες τὸν τὰ δὲ συνέχοντα καὶ διακραιοῦντα θεὸν καὶ αἰεὶ περιπολεύοντα τὸν κόσμον ἀλλότριον εἶναι μέθης.

Ex Athenæo eadem refert Eustath. ad Od. p. 1668. De sacrificiis illis νηραλίοις cf. Schol. Sophocl. O. Col. 100, Dissen. ad Pindar. Nem. III, p. 378 ed. Bæckh., et Wachsmuth. Antiquit. Hellen. II, 2, p. 232.

25.

Athenæus XIII, 85, p. 6106, E : Φύλαρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ, « Κοίρανος, φησὶν, ὁ Μιλήσιος ἰδὼν ἀλιέας τῷ δικτύῳ λαβόντας δελφίνα καὶ μῆλλοντας κατακόπτειν, ἀργύριον δοῦς καὶ παραστησάμενος ἀρῆκεν εἰς τὸ πέλαγος. Καὶ μετὰ ταῦτα ναυαγία χρησάμενος περὶ Μύκονον καὶ πάντων ἀπολομένων μόνος ὑπὸ δελφίνος ἐσώθη ὁ Κοίρανος. Τελευτήσαντος δ' αὐτοῦ γηραιοῦ ἐν τῇ πατρίδι καὶ τῆς ἐκπορέας παρὰ τὴν θάλατταν γιγνομένης κατὰ τύχην ἐν τῇ Μιλήτῳ, ἐν τῷ λιμένι πλῆθος δελφίνων ἐφάνη ἐν τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, μικρὸν ἀπωτέρω τῶν συνεκκομιζόντων τὸν Κοίρανον, ὥστε συνεκφερόντων καὶ συγκηδεύοντων τὸν ἄνθρωπον. »

Ælianus De nat. anim. VIII, 3 et Plutarchus De sollert. anim. p. 985, A, eandem exhibent narrationem, sed aliis auctoribus usi esse videntur.

26.

Ælianus De natura animal. XVII, 5 : Φύλαρχος ἐν τῇ δωδεκάτῃ ὑπὲρ τῶν Αἰγυπτίων ἀσπίδων

24.

Apud Græcos vero, qui Soli sacra faciunt, hi, ut Phylarchus ait duodecimo Historiarum libro, mel libant, nec vinum ad altaria afferunt; dicentes consentaneum esse, ut continens cuncta et sua potentia conservans deus, totumque mundum assidue obambulans, alienus sit a temulentia.

25.

Phylarchus libro duodecimo hæc scribit : « Cæranus Milesius, quum piscatores, qui delphinum reti ceperant, in eo esse videret ut in frusta illum conciderent, data pecunia eis persuasit ut mari redderent liberumque dimitterent. Post id tempus naufragium passus ad Myconum, pereuntibus omnibus, unus a delphino servatus est Cæranus. Idem quum senex vita functus esset in patria, et exsequiæ forte fortuna secundum mare Mileti fierent, ingens delphinorum multitudo eo die in portu conspiciebatur haud procul ab eis qui funus Cærani prosequiebantur, quasi et ipsi funus sequerentur et iusta viro illi persolverent. »

26.

Phylarchus libro duodecimo in vulgus edidit, aspides ab Ægyptiis vehementer coli, easdemque ex eo cultu

ἄδει τοιαῦτα· τιμᾶσθαι φησιν αὐτὰς ἰσχυρῶς, καὶ ἐκ ταύτης γε τῆς τιμῆς ἡμερωτάτας τε καὶ χειροθήεις γίνεσθαι τὰς ἐκ τῆς τροφῆς πεπωλευμένας· τοῖς παιδίοις οὖν συντρεφομένας μηδὲν ἀδικεῖν, καὶ καλοῦμένας δὲ ἐξέρπειν τῶν φωλεῶν καὶ ἀφικνεῖσθαι· κλῆτις δὲ αὐτῶν ὁ τῶν δακτύλων ἐστὶ κρότος. Προτείνουσι δὲ ἄρα οἱ Αἰγύπτιοι καὶ ξένια αὐταῖς· ἐπὶ γὰρ ἀπὸ δειπνοῦ γένωνται, ἀλφίτα οἶνω καὶ μέλιτι ἀναδύσαντες κατὰ τῆς τραπέζης τιθέασι, ἐφ' ἧς ἔτυχον δεειπνηκότες· εἴτα μέντοι κροτήσαντες οἶονεῖ δαιτυμένας καλοῦσι, καὶ ἐκείναι ὥσπερ οὖν ὑπὸ συνθήματι παραγίνονται, καὶ ἄλλη ἀλλτχόθεν ἐξέρπει, καὶ περιστᾶσαι τὴν τράπεζαν, τὴν μὲν λοιπὴν σπείραν ἔωσι κατὰ τοῦ δαπέδου, ἄρασαι δὲ τὴν κεφαλὴν περιλιγμῶνται καὶ ἡσυχῇ καὶ κατ' ὀλίγον ἐμπίπλυνται τῶν ἀλφίτων καὶ καταναλίσκουσιν αὐτά. Νύκτωρ δὲ ἐὰν ἐπιίγῃ τι τοὺς Αἰγυπτίους, κροτοῦσι πάλιν· ὑποσημαίνει δὲ ἄρα ὅδε ὁ ψόφος ἐξίστασθαι τε αὐτὰς καὶ ἀναχωρεῖν· οὐκοῦν συνιᾶσι καὶ ἐκείναι τὴν τοῦ κτύπου διαφοράν καὶ ἐφ' ὅτῳ τοῦτο ὁράται, καὶ παραχρῆμα ἀναστέλλονται καὶ ἀφανίζονται εἰς τοὺς χηραμούς τε καὶ φωλεοὺς ἔρπουσαι· ὁ γοῦν ἀνιστάμενος οὔτε ἐμβαίνει τινὶ αὐτῶν οὔτε περιπίπτει. Cap. 6. Ὁ κροκόδειλος γίνεται μέγιστος πολλάκις· ἐπὶ γοῦν Ψαμμιτίγῳ τοῦ Αἰγυπτίων βασιλέως πέντε καὶ εἴκοσι πηγῶν κροκόδειλον φανῆναί φησιν· ἐπὶ δὲ Ἀμασίδῳ παλαιστῶν τεττάρων καὶ πηγῶν ἑξ καὶ εἴκοσι.

27.

Plinius H. N. X, 74 (96 ed. Bip.) : « De aspidē miraculum Phylarcho reddatur; is enim auctor est, quum ad mensam cuiusdam veniens in Ægypto aleretur assidue, enixam catulos, quorum ab uno filium hospitii interemptum; illam reversam ad consuetudinem cibi, intellexisse culpam et ne-

prorsus mansuescere, et cicures fieri, alimentis condocessactas, neque simul cum pueris infantibus viventes eis quippiam nocere, et vero appellatas ex cavis prodire, atque ad appellantem accedere; digitorum autem crepitu vocantur. Ægyptii etiam hospitalitatis munera iis proponunt : primum enim ut pransi sunt, statim temperatas vino et melle farinas in mensam, in qua pransi sunt, exponunt; postea crepitu digitorum eas, tanquam convivas, ad prandium vocant : illæ vero velot ad condictam cœnam invitatae, aliæ aliunde prorepentes, accedunt et mensam circumstant; ac reliqua omni spirâ humi relictâ, caput allevantes circumlambunt, sensimque atque moderate farina explentur, eamque consumunt. Quum autem Ægyptii de nocte habent necesse surgere, ne ipsas in tenebris conculcent, iterum percussione digitorum utuntur, eis, ut de via decedant, signum dantes; illæ sane sonitus discrimen, et cur fiat intelligentes, confestim se subducunt, et in latibula abstruduntur; itaque is qui de lecto surgit neque conculcat eas ingrediendo neque ipse labitur.

Crocodilus sæpe longissimus sit : sub Psammético enim, rege Ægypti, crocodilum viginti quinque cubitorum apparuisse dicit, sub Amaside viginti sex cubitorum et palmorum quattuor.

cem intulisse catulo, nec postea in tectum id reversam. »

LIBER XIII.

28.

Athenæus VI, 66, p. 254, F: Κόλακας δ' εἶναι φησι Φύλαρχος καὶ τοὺς ἐν Ἀθήνῃ κατοικοῦντας Ἀθηναίων ἐν τῇ τρισχαιδεκάτῃ τῶν Ἱστοριῶν. Χάριν γὰρ ἀποδιδόντας τοῖς Σελεύκου καὶ Ἀντιόχου ἀπογόνους, ἐπεὶ αὐτοὺς ὁ Σέλευκος πικρῶς ἐπιστατουμένους ὑπὸ Λυσιμάχου οὐ μόνον ἐξέλειτο, ἀλλὰ καὶ τὰς πόλεις αὐτοῖς ἀπέδωκεν ἀμφοτέρας, οἱ Ἀθηνοὶ οὐ μόνον ναοὺς κατεσκεύασαν τοῦ Σελεύκου, ἀλλὰ καὶ τοῦ υἱοῦ Ἀντιόχου. Καὶ τὸν ἐπιγεόμενον χύθον ἐν ταῖς συνουσίαις Σελεύκου Σωτῆρος καλοῦσι.

Brückner. recte monet legendum esse χάριν γὰρ ἀποδιδόντες.

LIBER XIV.

29.

Athenæus VI, 78, p. 261, B: Ἐν δὲ τῇ τεσσαρσχαίδεκάτῃ Φύλαρχος γράφει οὕτως: «Περιώρα Δημήτριος τοὺς κολακεύοντας αὐτὸν ἐν τοῖς συμποσίοις καὶ ἐπιγεομένους Δημητρίου μὲν μόνου βασιλέως, Πτολεμαίου δὲ ναύαρχου, Λυσιμάχου δὲ γαζοφύλακος, Σελεύκου δ' ἐλεφαντάρχου. Καὶ τοῦτ' αὐτῷ οὐ τὸ τυχόν συνῆγε μῖσος.»

Περιώρα a Schweigh. repositum est; vulgo legebatur ὥσπερ ἐώρα.

Plutarchus Demetr. 25, Phylarchum, ut videtur, sequutus eadem refert, sed addit: Ἀγαθοκλέους δὲ τοῦ Σικελιώτου νησιάρχου.

30.

Athenæus XIII, 64, p. 593, E: Ὁ δὲ Φύλαρχος

LIBER XIII.

28.

Assentatores fuisse etiam illos Athenienses, qui Lemnum insulam incoluere, Phylarchus scribit decimo tertio Historiarum libro. Gratiam quippe relaturi posteris Seleuci et Antiochi, quod ipsos Seleucus, quum sub duro essent Lysimachi imperio, non solum liberasset, verum etiam utrumque oppidum (*Hephestiam et Myrinam*) illis reddidisset, Lemnum incolentes Athenienses non modo Seleuco (*tertio, Cerauno*), verum etiam filio ejus Antiocho (*tertio, Magno*) templa extruxerunt: et poculum in conviviis honoris causa extra ordinem infundi solitum, Seleuci Servatoris poculum appellant.

LIBER XIV.

29.

In quarto post decimum libro sic scribit Phylarchus: «Passus est Demetrius, adulatores suos in conviviis libantes Demetrium solum regem salutare; Ptolemæum vero, nonnisi classis præfectum; Lysimachum, thesauri custodem; Seleucum, elephantum præfectum, (Agathoclem Siciliensem, insulæ præfectum). Quæ res adeo odium non vulgare ei contraxit.»

καὶ περὶ Μύστας ἱστορεῖ ἐν τῇ τεσσαρσχαίδεκάτῃ οὕτως: «Μύστα Σελεύκου τοῦ βασιλέως ἐρωμένη ἦν· ἥτις ὑπὸ Γαλατῶν Σελεύκου νικηθέντος καὶ μόλις ἐκ τῆς φυγῆς διασωθέντος αὐτὴ μεταμφιεσαμένη τὴν βασιλικὴν ἐσθῆτα καὶ ἀναλαβοῦσα θεραπαινίδος τῆς τυχοῦσης, συλληφθεῖσα ἀνήχθη μετὰ τῶν ἄλλων αἰχμαλώτων, καὶ πραθεῖσα ὁμοίως ταῖς ἑαυτῆς θεραπαινίσιν ἦλθεν εἰς Ῥόδον· ἐνθα ἐκφύνασα ἑαυτὴν ἥτις ἦν περισπουδᾶστως ὑπὸ τῶν Ῥοδίων τῷ Σελεύκῳ διεπέμφθη.»

Polyænus VIII, p. 644 ed. Cas. Seleuci amicam appellat Pystam, sed istum locum ex nostro et ex Athen. XIII, 40, p. 578, A, emendandum esse cum Luchtio contendimus. Præterea cf. Justin. XXVII, 2, Niebuhr. Opusc. p. 283, Flahe Histor. Maced. II, p. 222, a Luchtio et Brücknero laudati.

31.

Plinius II. N. VIII, 42 (64 ed. Bip.): «Phylarchus refert Centaretum, a Galatis in prælio occiso Antiocho, potitum equo ejus conscendisse ovantem; at illum indignatione accensum, domitis frenis ne regi posset, præcipitem in abrupta isse exanimatumque una.»

Ælianus De natura animal. VI, 44: Καὶ τὸν Ἀντιόχου δὲ ἵππον τὸν τιμωρήσαντα τῷ δεσπότη καὶ ἀποκτείναντα τὸν Γαλάτην, ὑπεροῦν ἀπέσφαξε τὸν Ἀντιόχον ἐν τῇ μάχῃ (ὄνομα δὲ τῷ Γαλάτῃ Κεντοαράτης ἦν), ἐὼ καὶ τοῦτον.

32.

Athenæus II, 51, p. 58, C: Φύλαρχος δ' Ἀθηναῖος ἡ Ναυκρατίτης ἐν οἷς ὁ λόγος ἐστὶν αὐτῷ περὶ Ζηλᾶ τοῦ Βιθυνῶν βασιλέως, ὃς ἐπὶ ξενίᾳ καλέσας τοὺς τῶν Γαλατῶν ἡγεμόνας, ἐπιβουλεύσας αὐτοῖς καὶ αὐτὸς διεφθάρη, φησὶν οὕτως, εἰ μνήμης εὐτυχῶν: «Πρόπομά τι πρὸ τοῦ δειπνου περιεφέρετο, καθὼς εἰώθει τὸ πρῶτον.»

30.

Idem Phylarchus etiam de Mysta narrat, libro decimo quarto, his verbis: «Mysta Seleuci (*Callinici, Antiocho Deo nati*) regis amasia fuit: quæ, victo rege a Gallis et fuga ægre elapso, ipsa mutato regio cultu, et summo vilis servæ vestitu, prehensa cum aliis captivis abducta est; et haud secus ac propriæ ancillæ vendita, Rhodum pervenit. Ibi quum aperuisset quænam esset, magno studio a Rhodiis ad Seleucum remissa est.»

31.

Antiochi item equum prætereo, qui, ut dominum suum ulcisceretur, Gallo nomine Centoarati, qui Antiochum in pugna interfecerat, necem intulit.

32.

Phylarchus Atheniensis, aut Naucratis, ubi de Zela (*Nicomedis filio, Prusiæ patre*) verba facit, Bithynorum rege, qui, quum Galatarum duces ad hospitium vocasset, insidiasque eis struxisset, ipse occubuit, sic loquitur, si satis recte memoria teneo: «*Propoma* aliquod [id est gustatio aliqua] ante curiam circumferebatur, quænam prius consuetum erat.»

Apud Memnonem in Photii cod. 224, p. 228 Bekk. rex ille audit Ζήλας, ap. Strab. XII, 4, p. 50 Tauchn. Ζήλας, ap. Arrianum in Eustath. libr. III Iliadis, Tzetz. Chil. III, 115, 968, Steph. B. v. Πραῦσα, P. Trogum in Prolog. XXVII, Ζήλας, Zielas; citante Luchtio, qui conferri jubet Valesium ad Polyb. XXXVII, 2, Wernsdorf. De republ. Galat. IV, 2, p. 133, Dübner. ad Justin. XXVII, 3, Niebuhr. Opusc. p. 337.

LIBER XV.

33.

Parthenii Erotica 15.

ΠΕΡΙ ΔΑΦΝΗΣ.

Ἡ ἱστορία παρὰ Διοδώρῳ τῷ Ἐλαίῳ ἐν Ἑλεγείοις καὶ Φυλάρχῳ ἐν ιε'.

Περὶ τῆς Ἀμύκλα θυγατρὸς τὰδε λέγεται Δάφνης· αὕτη τὸ μὲν ἅπαν εἰς πόλιν οὐ κατῆει, οὐδ' ἀνεμίσητο ταῖς λοιπαῖς παρθένοις· παρεσκευασμένη δὲ πυκνὰς λύγκας ἐθήρευεν ἔστιν ὅτε καὶ ἐν τῇ Λακωνικῇ καὶ ἐπιφοιτῶσα εἰς τὰ λοιπὰ τῆς Πελοποννήσου ὄρη, εἰ ἦν αἰτίαν μάλα καταθύμιος ἦν Ἀρτέμιδι, καὶ αὐτὴν εὐστοχα βάλλειν ἐποίει. Ταύτης περὶ τὴν Ἥλειαν ἀλωμένης Λεύκιππος, Οἰνομάου παῖς, εἰς ἐπιθυμίαν ἔλθε, καὶ τὸ μὲν ἄλλως πως αὐτῆς πειρᾶσθαι ἀπέγνω, ἀμυρσιόμενος δὲ γυναικείας ἀμπεχόνας καὶ ὁμοιωθεὶς κόρη συνεθήρα αὐτῇ. Ἔτυχε δὲ πως αὐτῇ κατὰ νοῦν γενόμενος, οὐ μεθίει τε αὐτὸν ἀμυρσιπεσοῦσά τε καὶ ἐξηρτημένη πᾶσαν ὥραν. Ἀπόλλων δὲ καὶ αὐτὸς τῆς παιδὸς πόθῳ καϊόμενος ὀργῇ τε καὶ φθόνῳ εἶχετο τοῦ Λευκίππου συνόντος, καὶ ἐπὶ νοῦν αὐτῇ βάλλει σὺν ταῖς λοιπαῖς παρθένοις ἐπὶ κρήνην ἔλθουσας λούεσθαι. Ἐνθα δὲ ὡς ἀρριόμεναι ἀπεδιδύσκοντο καὶ ἑώρων τὸν Λεύκιππον μὴ βουλόμενον, περιέβρηξαν αὐτόν· μαθοῦσαι δὲ τὴν ἀπάτην καὶ ὡς ἐπεβούλευεν αὐταῖς πᾶσαι μεθίσταν εἰς αὐτὸν τὰς αἰχμάς.

Καὶ ὁ μὲν δὴ κατὰ θεῶν βούλησιν ἀφανὲς γίγνεται· Ἀπόλλωνα δὲ Δάφνη ἐπ' αὐτὴν ἰόντα προΐδομένη, μάλα ἐρρωμένως ἔφευγεν· ὡς δὲ συνεδιώκετο, παρὰ Διὸς αἰτεῖται ἐξ ἀνθρώπου ἀπαλλαγῆναι, καὶ αὐτὴν φασὶ γενέσθαι τὸ δένδρον τὸ ἐπικληθὲν ἀπ' ἐκείνης Δάφνην.

Passovius conjicit πυκνῶς pro vulg. πυκνὰς, sed addit, rectius fortasse πυκνὰς intactum relinqui et nonnulla post hanc vocem excidisse statui. Nec tamen est cur Parthenium πυκνὰς λύγκας scripsisse nolimus, quum in iis poetæ, quem præter Phylarchum ante oculos habebat, vestigia agnoscere liceat. Fortasse ante πυκνὰς plura exciderunt. Luchtius suspicatur πυκνὰς omnino exterminandum esse. Legrandius proposuit κύνες, Heynius ἄρκυας sive δίκτυα.

Plutarch. Agide c. 9: Ὁ δὲ Φύλαρχος Ἀμύκλα θυγατέρα, Δάφνην τοῦνομα, φησὶν ὑποφύγουσαν Ἀπόλλωνα, βουλόμενον αὐτῇ μιγῆναι, καὶ μεταβάλλουσαν εἰς τὸ φυτὸν ἐν τιμῇ τοῦ θεοῦ γενέσθαι καὶ μαντικὴν λαβεῖν ἐξουσίαν.

Cur hæc a Phylarcho in Historiis memorata sint, clarum fit ex iis quæ apud Plutarchum præcedunt: Γραφεύσης δὲ τῆς ῥήτρας καὶ τῶν γερόντων εἰς ταῦτόν ταῖς γνώμαις οὐ συμφερομένων, ἐκκλησίαν συναγαγὼν ὁ Λύσανδρος, αὐτὸς τε διελέχθη τοῖς πολιταῖς, καὶ Μανδροκλείδας καὶ Ἀγεσίλαος ἐδέοντο, μὴ εἰς ὀλίγους, ἐντροφῶντας αὐτοῖς, περιδεῖν ἐρρωμένον τὸ ἀξίωμα τῆς Σπάρτης, ἀλλὰ τῶν τε προτέρων χρησμῶν μνημονεῦσαι, τὴν φιλοχρημοσύνην ὡς ὀλέθριον τῇ Σπάρτῃ φυλάττεσθαι κελευσμένων, καὶ τῶν ἐναγχοῦ ἐκ Πασιφάας. Ἰερὸν δὲ Πασιφάας καὶ μαντεῖον ἦν ἐν Θαλαμείαις τιμώμενον, ἦν τινες μὲν ἱστοροῦσι τῶν Ἀτλαντίδων μέν εἶσαν ἐκ Διὸς τοῦ Ἀμμωνος τεκεῖν· τινὲς δὲ Κασάνδραν τὴν Πριάμου τελευτήσασαν ἐνταῦθα, καὶ διὰ τὸ πᾶσι φαίνειν τὰ μαντεῖα Πασιφάαν προσαγορευθεῖσαν. Sequitur Phylarchi locus supra laudatus.

LIBER XV.

23.

DE DAPHNE.

Hæc narratio est apud Diodorum Elaitam in Elegiis et Phylarchum libro quinto decimo [qui Daphnes meminisse videtur in rebus Lysandri, quum hic, Mandroclidas et Agesilaus Spartanis oraculorum a pecuniæ amore eos dehortantium auctoritatem commendarent].

De Daphne Amyclæ filia, traduntur hæc: In urbem omnino non ibat, neque cum reliquis virginibus versabatur..... lynces venabatur interdum et in Laconia et in reliquis Peloponnesi montibus, quam ob causam gratissima erat Dianæ, quæ eam felicem in jaculando reddidit. Ejus prope Eleam oberrantis amore captus est Leucippus Cœnomai filius; qui, quum aliam viam qua eam aggrederetur non haberet, vestibus muliebribus indutus puellæque speciem exhibens cum ea venabatur. Erat au-

tem ipsi gratus adeo ut eum nunquam dimitteret, cujus amplexu delectaretur cuique astricta esset omni hora. Apollo vero qui et ipse puellæ desiderio ardebat, iratus erat et invidabat Leucippo, quod cum illa versaretur, ei impulit eam ut ad fontem cum reliquis puellis accederet ad lavandum. Quo quum pervenissent, vestibisque se exuerent, atque Leucippum refragantem viderent, detraxerunt ei vestes. Illa fraude et insidiis quas sibi struxerat cognitis, jaculis eum petierunt. Atque is quidem ex deorum voluntate hoc modo sublatus est. Daphne vero Apollinem ipsam petentem conspicata admodum strenue fugit, illo autem persequente, a Jove petiit ut ab humana forma transmutaretur: atque aiunt eam in arborem conversam esse, quæ ab illa appellata sit daphne.

Phylarchus tradit Amyclæ filiam, nomine Daphnen, quum Apollinem, concumbere cum ipsa volentem, effugisset et in plantam mutata esset, a deo honoratam esse divinandique facultatem accepisse.

LIBER XVII.

34.

Jo. Laurentii Lydi fragm. De mensibus p. 276 ed. Hase : Εἰσὶ δὲ οἱ φασί, τὸν Κρόνον ἢ κατὰ ἀντιστοιχείαν τὸν Χρόνον [Οὐρ]ανοῦ εἶναι παῖδα· καὶ γὰρ ἐκ τῆς οὐρανοῦ [κινήσε]ως ὁ χρόνος· ἐν δὲ τῷ κατ' αὐτὸν ἱερῷ, ὡς φησὶ Φύλαρχος ἐν τῇ ἐπταχαιδεκάτῃ καὶ Μένανδρός γε [τῇ] πρώτῃ, οὔτε γυνή, οὔτε κύων οὔτε μυῖα εἰσῆι.

Cf. Lobeck. Aglaopham. p. 1166.

LIBER XIX.

35.

Athenæus XIII, 89, p. 609, A : Φύλαρχος δὲ ἐν τῇ ἐννεαχαιδεκάτῃ Τιμωσάν φησὶ τὴν Ὀξυάρτου παλλακίδα πάσας γυναῖκας ὑπερβεβληκέναι κάλλει. Ταύτην δ' ἀπεισάλλει ὠϊρον ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς Στατίρα τῇ βασιλείᾳ γυναίκα.

« Pro Στατίρα scribendum videtur Στατεία. Frequentes ejusmodi corruptiones esse constat. Nomen fuit uxoris Darii Codomanni (Plutarch. Alex. 30), filia ejus (Diodor VII, 107). Ὀξυάρτου nomine num Oxathres, Darii frater, intelligendus sit (Diodor, XVII, 34, 77), an Oxyarthes Bactrianus, cujus filiam Roxanen Alexander uxorem duxit (Diodor. XVIII, 3, 39), in medio relinquendum est. — Ὁ τῶν Αἰγυπτίων βασιλεὺς, quod Schweighæusero visum est, nec præfectus hujus provinciæ esse potest, nec in ὁ τῶν Αἰγ. σατράπης facile corrigi. Cogitandum videtur de uno quodam eorum regum, quos Ægyptus habuit, antequam per Ochum in potestatem Persarum redigeretur. » Brückner.

LIBER XVII.

34.

Sunt qui dicant, τὸν Κρόνον, sive, littera permutata, τὸν Χρόνον, hoc est Tempus, Cæli esse filium : etenim e cæli motu tempus fit : in illius autem templum, ut ait Phylarchus libro decimo septimo, et Menander primo, neque femina, neque canis, neque musca introibat.

LIBER XIX.

35.

Phylarchus, libro decimo nono, Timosam ait, Oxyartæ pellicem, omnes mulieres formæ pulchritudine superasse. Dono miserat hanc rex Ægyptiorum Statiræ, regis uxori.

LIBER XX.

36.

Phylarchus vicesimo libro docet, quam singulari amore elephas bellua dilexerit infantem. Scribit autem in hunc modum : « Cum hoc elephante simul alebatur femina elephas, quam Nicæam vocabant ; cui uxor Indi moriens infantem suum triginta dies natum custodiendum apposuerat. Tum mortua muliere, mirus quidam amoris affe-

LIBER XX.

36.

Athenæus XIII, 85, p. 606, F : Ἰστορεῖ δὲ Φύλαρχος διὰ τῆς εἰκοστῆς ὅσῃν ἐλέφας τὸ ζῷον φιλοστοργίαν ἔσχεν εἰς παιδίον· γράφει δ' οὕτως· « Τούτῳ δὲ τῷ ἐλέφαντι συνετρέφετο θήλεια ἐλέφας, ἣν Νίκαιαν ἐκάλουν· ὃν τελευτῶσα ἡ τοῦ Ἰνδοῦ γυνὴ παιδίον αὐτῆς τριακοσταῖον παρακατέθετο. Ἀποθανούσης δὲ τῆς ἀνθρώπου δεινὴ τις φιλοστοργία γέγονε τοῦ θηρίου πρὸς τὸ παιδίον. Οὔτε γὰρ ἀπ' αὐτοῦ χωριζόμενον τὸ βρέφος ὑπέμενε, ὁ δὲ, εἰ μὴ βλέποι τὸ παιδίον, ἤσχαλλεν. Ὅτε οὖν ἡ τροφὸς ἐμπλήσειεν αὐτὸ τοῦ γάλακτος, ἀνὰ μέσον τῶν ποδῶν τοῦ θηρίου ἐτίθει αὐτὸ ἐν σκάφῃ. Εἰ δὲ μὴ τοῦτο πεποιήκοι, τροφὴν οὐκ ἐλάμβανεν ἡ ἐλέφας. Καὶ μετὰ ταῦτα δι' ὅλης τῆς ἡμέρας τοὺς καλάμους λαμβάνων, καὶ τῶν παρατιθέμενων χορτασμάτων, καθεύδοντας τοῦ βρέφους, τὰς μυίας ἀπείσθδει· ὅτε δὲ κλάοι, τῇ προβοσχίδι τὴν σκάφην ἐκίνει καὶ κατεκοίμιζεν αὐτό· τὸ δ' αὐτὸ ἐποίει καὶ ὁ ἄρῃν ἐλέφας πολλάκις. »

Ælianus De natura animal. XI, 14 : Ὅτε γοῦν Ἀντίγονος ἐπολιόρχει Μεγαρέας, ἐνὶ τῶν ἐλεφάντων τῶν πολεμικῶν συνετρέφετο καὶ θῆλυς, ὄνομα Νίκαια. Ταύτῃ τοίνυν ἡ τοῦ τρέφοντος αὐτὸν γυνὴ παιδίον, ὃ ἐτυχε τεκοῦσα πρὸ ἡμερῶν τριάκοντα, καὶ παρακατέθετο φωνῇ τῇ Ἰνδοῦν, ἥς ἀκούουσιν ἐλέφαντες. Ὁ δὲ καὶ ἐρρίκει τὸ παιδίον καὶ ἐφύλαττε, καὶ κειμένου πλησίον ἦδετο, καὶ κνυζομένου παρέδλεπε καὶ καθεύδοντας τῇ προβοσχίδι τὰς μυίας ἀπείσθδει καλάμου κλαδί τοῦ παραβαλλομένου εἰς τροφὴν. Εἰ δὲ μὴ παρὴν τὸ βρέφος, τότε καὶ τροφὴν ἀνιστέλλετο. Οὐκοῦν ἔδει τὴν τρέφουσαν αὐτὸ ἐμπλήσαι μὲν τοῦ γάλακτος, παρατιθεῖναι δὲ τῷ κτηδεμόνι, ἢ πάντως ἀγανακτῶν ἡ Νίκαια ἦν δῆλος, καὶ τεθυμωμένος καὶ τι καὶ δρασιῶν

ctus belluæ exstitit adversus infantem. Nec enim sustinuit ut a se infans removeretur : et nisi præsentem videret parvulum, tristis erat. Igitur quoties lacte infantem nutritisset nutrix, inter pedes belluæ illum in cunis posuit : quod nisi illa fecisset, pabulo abstinebat elephas. Et deinde per totum diem arundines sumens et stramina adposita, dormiente infante, muscas ab eo abigebat : et flente illo, proboscide cunas agitabat. eumque sopiebat. Atque idem sarpe etiam faciebat elephas mas. »

Quum Antigonus Megarensium urbem obsideret, femina simul elephas, Nicæa nomine, cum uno de elephantis bel-latoribus versabatur. Et quum illius, qui elephantum ale-ret, uxor infantem puerum ante mensem peperisset, eum Nicææ elephantæ, lingua utens Indica, quam elephantî intelligunt, commendavit. Is autem puerulum diligebat, et custodiebat, ex eoque proxime adjacente magnam vo-luptatem capiebat ; quum ploraret, oculos advertebat ; tum vero ab eo dormiente muscas abigebat, proboscide ventilans arundinis ramum ex illis qui pro pabulo ei ob-jiciebantur ; omnem vero cibum, nisi puer adesset, reji-ciebat. Nutrix igitur necesse habebat, posteaquam eum lacte complexisset, elephantæ curatorî apponere ; sin autem, elephantus manifesta iracundia incitabatur, ac nonnunquam ita, ut etiam mali aliquid minari et moliri

τῶν δεινῶν. Πολλάκις δὲ καὶ ἀνακλαύσαντος αὐτοῦ εἶτα τὴν σκάφην ἥ ἐνέκειτο διέσεισε, παραμυθούμενος τῷ σεισμῷ τὸ βρέφος, ... οἷα δὲ πού φιλοῦσι καὶ αἱ τροφοὶ καὶ αἱ τίτθαι ὄραν ... ποῦν ὡς ἄνθρωπος ἔ-
ἐλέφας.

Ælianum ex Phylarcho sua hausisse Athenæi locus l. demonstrat. Cf. Polyæn. Strateg. IV, 6, 3 et Ælian. De natur. animal. XVI, 36; quæ his locis referuntur eidem Phylarcho tribuenda esse videri monet Luchtius.

37.

Apollonius Dyscolus Histor. comment. 18 : Φύλαρχος ἐν τῇ εἰκοστῇ Ἱστοριῶν ἐκ τῆς Ἰνδικῆς φησιν ἐνεχθῆναι λευκὴν βίζαν, ἣν κόπτοντες μεθ' ὕδατος καταπλάττειν τοὺς πόδας, τοὺς δὲ καταπλάσθέντας ἄνδρας τῆς συνουσίας λήθην ἴσχειν καὶ γί-
γνεσθαι ἐμοῖους εὐνούχοις· διὸ καὶ ἔτι ἀνθρώπων ὄν-
των καταχρίουσι, καὶ μέχρι θανάτου οὐκ ἐπαίρου-
σιν.

Athenæus I, 32, p. 18, D : Φύλαρχος δὲ Σανδρό-
κυττόν φησι τῶν Ἰνδῶν βασιλεῖα Σελεύκῳ μεθ' ὧν
ἐπεμψε δώρων ἀποστελεῖν τινὰς ἐνάμεις στυτικὰς
τοιαύτας, ὡς ὑπὸ τοὺς πόδας τιθεμένας τῶν συνου-
σιαζόντων οἷς μὲν ὀρμὰς ἐμποιεῖν ὀρνίθων δίκην, οὓς
δὲ καταπαύειν.

Dindorfius e codicibus edidit Σανδρόκυττον, quod in Addendis defendit contra Schlegel., qui in Bibl. Ind. vol. I, p. 245 et vol. II, p. 175, 301 tuctur Aldinæ lectionem Σανδρόκυπτον propter Indicam nominis formam Chandraguptas. Casaubon. edidit Σανδρόκοττον comparato Strabone XV, p. 702, 724, ubi nonnulli libri habent Σανδρόκοττος. Appianus Syr. 55, p. 619 eum dicit Androcottum.

videretur. Sæpe etiam quum vagiret infans, cunas, in quibus jaceret, movebat; sicque eidem ex hoc motu oblectamenta et solatia afferre studebat, ut facere solent nutrices: qua in re elephantus agebat ut homo.

37.

Phylarchus libro vigesimo Historiarum tradit ex India radicem albam apportari, qua concisa et cum aqua permixta pedes ungant: viros ea unctos concubitus oblivisci atque eunuchis similes reddi: ob eamque rem ungi qui adhuc adolescentuli sint, ac hos quidem usque mortem non arrigere.

Scribit Phylarchus, Sandrocyttum, Indorum regem, Seleuco (Nicatori) cum aliis donis medicamenta quædam stimulantia misisse, quæ eam vim habebant, ut pedibus subdita coeuntium, in aliis impetum veneris, qualis in gallis est gallinaceis, excitarent, in aliis vero inhiberent.

LIBER XXI.

38.

Philippum narrat Theopompus, in Historiarum libro quadragesimo quarto, Thrasidæum Thessalum tyrannum constituisse popularium, hominem exigui ingenii, sed adulatorem maximum. At non adulator erat Arcadion

LIBER XXI.

38.

Athenæus VI, 55, p. 249, C : Φίλιππον δὲ φησι Θεόπομπος ἐν τῇ τετάρτῃ καὶ τεσσαρακοστῇ τῶν Ἱστοριῶν Θρασυδαῖον τὸν Θετταλὸν καταστῆσαι τῶν ὁμογενῶν τύραννον, μικρὸν μὲν ὄντα τὴν γνώμην, κόλακα δὲ μέγιστον. Ἄλλ' οὐκ Ἀρχαδίων ὁ Ἀγαῖος κόλαξ ἦν, περὶ οὗ ὁ αὐτὸς ἱστορεῖ Θεόπομπος καὶ Δοῦρις ἐν πέμπτῃ Μακεδονικῶν. Οὗτος δὲ ὁ Ἀρχαδίων μισῶν τὸν Φίλιππον ἐκούσιον ἐκ τῆς πατρίδος φησὶν ἔφυγεν. Ἦν δ' εὐφρέστατος καὶ πλείους ἀποράταις αὐτοῦ μνημονεύονται. Ἐτυχε δ' οὖν ποτ' ἐν Δελφῶν ἐπιδημοῦντος Φιλίππου παρεῖναι καὶ τὸν Ἀρχαδίων· ὃν θεασάμενος ὁ Μακεδὼν καὶ προσκαλεσάμενος, Μί-
χρι τίνος φεύξῃ, φησὶν, Ἀρχαδίων; καὶ ὁς,

Ἔστ' ἂν (φησὶ) τοὺς ἀρίκωμαι εἰ οὐκ ἴσασι Φίλιππον.

Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πρώτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν, γελάσαντα τὸν Φίλιππον ἐπὶ τούτῳ καλίσσαι τε ἐπὶ δεῖπνον τὸν Ἀρχαδίωνα καὶ οὕτω τὴν ἐχθρὰν ἐκλύ-
σασθαι.

39.

Harpocratio Lexic. s. v. Πάραλος: Πάραλος, Δημοσθένης Φιλιππικοῖς· μία τῶν παρ' Ἀθηναίων πρὸς τὰς δημοσίας χρεῖας διαπεμπομένων τριτηρῶν ἀπὸ τίνος ἥρωος τὸννομα λαβοῦσα Παράλου. Οἱ δὲ ἐπιβεβηκότες αὐτῆς ἐκαλοῦντο Πάραλοι, οἱ δὲ τὰν τὴν ὑπηρεσίαν τέτταράς τε ὁβολοὺς ἐλάμβανον καὶ τὸ πλεῖον μέρος ἐνιαυτοῦ οἶκοι ἔμενον· ὅλα τι τινὰ ὑπῆρχον αὐτοῖς παρὰ τῆς πόλεως, ὡς φησι Ὑπερίδης ἐν τῷ κατ' Ἀρχεστρατίδου. Μέννηται δὲ τοῦ Παράλου ἥρωος καὶ Φύλαρχος ἐν τῇ εἰκοστῇ πρώτῃ.

Achæus, de quo idem narrat Theopompus, et Duris quinto libro Rerum Macedonicarum. Hic enim Arcadion, odio ductus Philippi, sponte patrium solum vertit. Erat autem vir inprimis ingeniosus; cujus multa scite dicta commemorantur. Accidit igitur aliquando, ut, quum Delphis versaretur Philippus, simul ibi adesset Arcadion. Quem conspicatus Macedo, ad se vocavit, dicens: Quo usque fugies, Arcadion? Et ille:

Donec ad eos pervenero, quibus ignotas Philippus.

Phylarchus vero, primo et vigesimo Historiarum libro, scribit, aridentem ad hoc responsum Philippum ad ornam vocasse Arcadionem, atque ita extinctas esse inimicitias.

39.

Paralus; Demosthenes Philippicis. Una triremium quæ ab Atheniensibus ad publica negotia dimittebantur, a Paralo heroe quodam nomen accepit. Quique eam conscenderunt, Parali appellati sunt, cujus muneris causa quatuor obolos ceperunt, et majorem anni partem domi traxerunt. Quin aliis e publico commodis gaudebant, ut Hyperides testatur in oratione contra Archestratidam. Parali herois meminit Phylarchus quoque libro primo et vigesimo.

LIBER XXII.

40 a.

Athenæus XII, 51, p. 536, E: Ἐν δὲ τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ ὁ Φύλαρχος Πτολεμαῖόν φησι τὸν δευτέρου Αἰγύπτου βασιλεύσαντα πάντων σεμνότετον γινόμενον τῶν δυναστῶν καὶ παιδείας εἶτινα καὶ ἄλλον καὶ αὐτὸν ἐπιμεληθέντα, οὕτως ἐξαπατηθῆναι τὴν διάνοιαν καὶ διαφθαρῆναι ὑπὸ τῆς ἀκαίρου τρυφῆς, ὥστε τὸν πάντα χρόνον ὑπολαβεῖν βιώσεσθαι, καὶ λέγειν ὅτι μόνος εὖροι τὴν ἀθανασίαν. Κατατεινόμενον οὖν ὑπὸ ποδάγρας πλείους ἡμέρας, ὥς ποτ' οὖν ἐρβρίσει καὶ κατεῖδε διὰ τινων ὑπολαμπάδων τοὺς Αἰγυπτίους παρὰ τὸν ποταμὸν ἀριστοποιουμένους καὶ τὰ τυχόντα προσφερομένους ἐπὶ τε τῆς ἄμμου χύδην ἐρβριμένους, εἶπεν «ὦ τάλας ἐγὼ, τὸ μηδὲ τούτων ἕνα γενέσθαι.»

Eustathius ad Odys. ε', p. 1542, 38 ex Athenæo hanc Phylarchi narrationem transcripsit.

40 b.

Athen. XI, p. 462, B: Πολλοῖς δὲ καὶ ὁ ἐν Ἰλλυρίῳ τόπος διαβόητός ἐστιν ὁ καλούμενος Κύλικις, πρ' ᾧ ἐστὶ τὸ Κάδμου καὶ Ἀρμονίας μνημεῖον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος ἐν τῇ δευτέρᾳ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν.

LIBER XXIII.

41.

Athenæus XII, 55, p. 539, B: Φύλαρχος δ' ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν ἱστοριῶν καὶ Ἀγαθαρχίδης ὁ Κνίδιος ἐν τῷ δεκάτῳ περὶ Ἀσίας καὶ τοὺς ἐταίρους φησὶ τοὺς Ἀλεξάνδρου ὑπερβιβάσει τρυφῇ χρῆσα-

σθαι. Ὡς εἰς ὧν καὶ Ἄγων χρυσοῦς ἦλους ἐν ταῖς χρηπίσι καὶ τοῖς ὑποδήμασιν ἐφόρει. Κλειτός δὲ, ὁ λευκὸς καλούμενος, ὅτε χρηματίζειν μέλλοι, ἐπὶ πορφυρῶν ἱματίων διαπεριπατῶν τοῖς ἐντυγχάνουσι διελέγετο. Περδίκκα δὲ καὶ Κρατερῶ φιλογυμναστοῦσιν ἠκολούθουν διηθέρει σταδιστῶν τοῖς μεγέθεσιν, ὑφ' αἷς περιλαμβάνοντες τόπον ἐν ταῖς καταστρατοπεδείαις ἐγυμνάζοντο· ἠκολούθει δὲ αὐτοῖς καὶ ὑποζύγια πολλὰ, τὰ τὴν κόνιν κομίζοντα πρὸς τὴν ἐν τῇ παλαίστρᾳ χρείαν. Λεοννάτω δὲ καὶ Μενελάῳ φιλοκυνήγοις οὖσιν αὐλαῖσι σταδίων ἑκατὸν ἠκολούθουν, αἷς περιιστάντες τὰς θήρας ἐκυνήγουν. Τὰς δὲ χρυσᾶς πλατάνους καὶ τὴν χρυσὴν ἄμπελον, ὑφ' ἣν οἱ Περσῶν βασιλεῖς ἐχρημάτιζον πολλάκις καθήμενοι, σμαραγδίνους βότρυς ἐχούσας καὶ τῶν Ἰνδικῶν ἀνθράκων, ἁλλων τε παντοδαπῶν λίθων ὑπερβαλλόντων ταῖς πολυτελείαις, ἐλάττω, φησὶν ὁ Φύλαρχος, φαίνεσθαι τῆς καθ' ἡμέραν ἐκάστοτε γινομένης παρ' Ἀλεξάνδρῳ δαπάνης. Ἦν γὰρ αὐτοῦ ἡ σκηνὴ κλινῶν ἑκατὸν, χρυσοῖ δὲ κίονες πεντήκοντα κατεῖχον αὐτήν. Οἱ δὲ ὑπερτείνοντες οὐρανίσκοι διάχρυσοι ποικίλμασιν ἐκπεπονημένοι πολυτελείᾳ ἐσκέπαζον τὸν ἄνω τόπον. Καὶ πρῶτοι μὲν Πέρσαι πενταχόσιοι μισθοφόροι περὶ αὐτὴν ἐντὸς εἰστήκεσαν, πορφυραῖς καὶ μελίλαις ἐσθῆσιν ἐξησχημένοι· μετὰ δὲ τούτους τοξόται τὸν ἀριθμὸν χίλιοι οἱ μὲν φλόγινα ἐνδεδυκότες, οἱ δὲ ὑσγινόβαρῃ, πολλοὶ δὲ καὶ κυάνεα εἶχον περιβόλαια. Προεστήκεσαν δὲ τούτων ἀργυράσπιδες Μακεδόνες πενταχόσιοι. Κατὰ δὲ μέσσην τὴν σκηνὴν χρυσοῦς ἐτίθετο δίφρος, ἐφ' οὗ καθήμενος ἐχρημάτιζεν ὁ Ἀλέξανδρος, τῶν σωματοφυλάκων πανταγύθεν ἐφεστηκότων. Ἐξω-

LIBER XXII.

40 a.

Phylarchus libro vicesimo secundo scribit, Ptolemæum secundum, Ægypti regem, omnium principum præstantissimum, et humanioribus disciplinis si quis alius eruditissimum, importuno luxu ita mente captum fuisse et corruptum, ut sempiternam sibi vitam fore somniaret, et a se uno repertam esse immortalitatem jactitaret. At postquam per plures dies articuli pedum morbo erat cruciatus, ubi melius aliquanto se habens per specularia quædam conspexit Ægyptios juxta flumen sparsim in arena decumbentes, prandentesque, et cibum qui forte adesset capientes: *O me miserum, inquit, qui non sim horum unus.*

40 b.

Est etiam a multis celebratus in Illyriorum finibus locus, cui Cylices nomen: apud quem est Cadmi et Harmoniæ sepulcrum, ut Phylarchus tradit secundo et vicesimo Historiarum.

LIBER XXIII.

41.

Phylarchus, tertio et vicesimo Historiarum libro, et Agatharchides Cnidius decimo De Asia, etiam amicos Alexandri immani luxuria usos esse scribunt. Quorum unus fuit Agnon, qui aureis clavis confixas crepi-

das calceosque gestabat. Clitus vero, cognomine Leucus, quoties audientiam adeuntibus præberet, purpureis tapetibus inambulans colloquebatur cum his qui cum ipso negotium haberent. Perdiccam et Craterum, exercitiorum gymnicorum studiosos, sequebantur pelles stadii longitudine, sub quibus circumscripto loco in castris exercitabantur: eosdemque magnus etiam numerus sequebatur jumentorum, pulverem vehentium in palæstræ usum. Leonnatum vero et Menelaum, venandi studiosos, aulæ stadiorum centum sequebantur, quibus circumsepientes idonea loca, venationi operam dabant. Aureas vero platanos, et auream vitem, sub qua sedentes sæpe Persarum reges responsa dabant, quarum racemi e smaragdis et Indicis carbunculis aliisque omnis generis pretiosissimis lapidibus erant confecti; has, ait Phylarchus, non tanti fuisse pretii, quantus fuit sumtus qui quotidie apud Alexandrum fiebat. Etenim tabernaculum ejus centum lectis instructum erat, et quinquaginta aureis fulciebatur columnis: prætentæque lacunaria inaurata, variegato opere sumtuose fabricata, superiorem partem tegebant. Circa illud primum Persæ intus stabant quingenti malophoribus purpureis et flavis vestibus ornati: post hos sagittarii, mille numero, partim flammea amicula gestantes, partim hysgino tineta, multi etiam cyanea. Ante hos stabant argyraspides Macedones quingenti. In medio tabernaculo posita erat aurea sella, in qua sedens responsa dabat Alexander corporis custodibus undique cinctus. Extra ta-

θεν δὲ κύκλῳ τῆς σκηνῆς τὸ τῶν ἐλεφάντων ἄγχιμα διεσκευασμένον ἐρειστήκει, καὶ Μακεδόνες χίλιοι, Μακεδονικὰς στολὰς ἔχοντες, εἶτα μύριοι Πέρσαι, τὸ τε τὴν πορφύραν ἔχον πλῆθος εἰς πενταχοσίους ἦν, οἷς Ἀλέξανδρος ἔδωκε φορεῖν τὴν στολὴν ταύτην. Τούτων δὲ ὄντων καὶ τῶν φίλων καὶ τῶν θεραπευόντων οὐδεὶς ἐτόλμα προσπορεύεσθαι Ἀλεξάνδρῳ· τοιοῦτον ἐγεγόνει τὸ περὶ αὐτὸν ἀξίωμα. Ἐγραψε δὲ καὶ τότε Ἀλέξανδρος ταῖς ἐν Ἰωνίᾳ πόλεσι καὶ πρώτοις Χίοις ὅπως αὐτῷ πορφύραν ἀποστελώσιν. Ἦθελε γὰρ τοὺς ἐταίρους ἅπαντας ἀλουργὰς ἐνδύσαι στολὰς. Ἀναγνωσθεὶς δὲ τῆς ἐπιστολῆς Χίοις παρὼν Θεόκριτος ὁ σοφὸς, νῦν ἐγνωκέναι ἔφη τὸ παρ' Ὀμήρῳ εἰρημένον, Τὸν δ'

ἔλλαβε πορφύρεος θάνατος καὶ μαῖρα κραταιή.

Ælianus V. H. IX, 3 omnia usque ad ἔγραψε refert; quem si statuamus solo Phylarcho usum esse auctore, etiam prior eorum pars, quæ apud Athenæum extant, ex Phylarcho potissimum hausta esse putanda erit. Cf. Polyæn. Strat. IV, 3, 34 et Plutarchi. Alex. M. 40, qui et ipsi Phylarchum sequuti esse videntur.

42.

Athenæus XIII, 91, p. 610, D: ... ὅστις οὖν οὐδὲ τοῦτ' οἶδας, καίτοι συνεχῶς Φυλάρχου μνήμην ποιούμενος, ὅτι ἐν ταῖς Κερίων πόλεσιν οὔτε ἐταίρας οὔτε αὐλητρίδας ἰδεῖν ἔστι. Καὶ ὁ Μύρτιλος, Τοῦτο δὲ ποῦ εἶρηκεν ὁ Φύλαρχος; κατανέγων γὰρ αὐτοῦ πᾶσαν τὴν Ἱστορίαν. Εἰπόντος δὲ, Ἐν τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ, ὁ Μύρτιλος ἔφη ...

bernaculum in orbem dispositum erat stratorum elephantorū agmen et Macedones mille, Macedonica stola induti, deinde decem millia Persarum: et eorum qui purpuram gestabant ad quingentos erant numero, quibus eo cultu utendi potestatem dederat Alexander. Tot igitur amicis et ministris cinctum regem nemo audebat accedere tanta circumdatum majestate. Iisdem temporibus per literas imperavit Alexander Ionice civitatibus, et Chiis præcipue, ut purpuram sibi mitterent: voluerat enim omnes suos familiares purpura vestiri. Quibus lectis apud Chios literis qui aderat sapiens Theocritus, ait, nunc se intelligere quid sit quod Homerus dixerit,

Prehendit hunc purpurea mors validumque fatum.

42.

..... qui sane ne hoc quidem nosti (frequenter licet Phylarchi feceris mentionem), in Ceorum oppidis nec meretrices reperiri, nec libicinas. Tum Myrtilus: Ubi vero hoc dixit Phylarchus? nam totam illius perlegi Historiam. Cui quum respondisset Cynulcus, Libro tertio et vicesimo: Myrtilus ait.....

LIBER XXV.

43.

Phylarchus Historiarum libro quinto [decimo] et vicesimo, hæc literis mandata reliquit: « Lacedæmonii ad phi-

LIBER XXV.

43.

Athenæus IV, 20, p. 141, F: Φύλαρχος ἐν τῇ πεντακαιοδεκάτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν τάδε γράφει: « Λακεδαιμόνιοι εἰς μὲν τὰ φειδίτια οὐκ ἤρχοντο κατὰ τὸ πάτριον ἔθος· ὅτε δὲ καὶ παραγένοιτο, μικρὰ συμπεριενεχθεῖσι νόμου χάριν παρεσκευάζετο καὶ ἄλλὰ αὐτοῖς, στρωμαῖ τε τοῖς μεγέθεσιν οὕτως ἐξησχημέναι πολυτελῶς καὶ τῇ ποικιλίᾳ διαφόρως ὥστε τῶν ξένων ἐνίους τῶν παραληφθέντων ὀκνεῖν τὸν ἀγκῶνα ἐπὶ τὰ προσκεφάλαια ἐρεῖδειν. Οἱ δὲ πρότερον ἐπὶ τοῦ κλιντηρίου ψιλοῦ διακαρτεροῦντες τῆς κλίνης παρ' ὅλην τὴν συνουσίαν, ὅτε τὸν ἀγκῶνα ἅπαξ ἐρεῖσειαν, εἰς τὴν προειρημένην τρυφὴν ἦλθον, ποτηρίων τ' ἐκθέσεις πολλῶν καὶ βρωμάτων παντοδαπῶς πεποιημένων παραθέσεις, ἔτι δὲ μύρων ἐξηλλαγμένων, ὡς δ' αὐτῶς οἶνων καὶ τραγημάτων. Καὶ τούτων ἤρξαν οἱ μικρὸν πρὸ Κλεομένου βασιλεύσαντες, Ἄρεως καὶ Ἀκρότατος, αὐλικὴν ἐξουσίαν ζηλώσαντες· οὐς τοιοῦτον αὐθις ὑπερῆραν τινες τῶν ἰδιωτῶν τῶν ἐν Σπάρτῃ γενομένων κατ' ἐκείνον τὸν χρόνον τῇ πολυτελείᾳ τῇ καθ' αὐτοὺς ὥστε δοκεῖν τὸν Ἄρεα καὶ τὸν Ἀκρότατον τῇ εὐτελείᾳ πάντας ὑπερβελγέμεναι τοὺς ἀφελεστάτους τῶν πρότερον. Κλεομένης δὲ πολὺ διενέγκας τῷ τε συνιδεῖν πράγματα, καίτοι νέος ὢν, καὶ κατὰ τὴν δίκαιαν ἀφελεστάτος γέγονεν. Ἦδ' γὰρ τηλικούτων πραγμάτων ἡγούμενος ἔμφασιν τοῖς παραλαμβανομένοις πρὸς τὴν θυσίαν ἐποιεῖ, διότι τὰ παρ' ἐκείνοις τῶν παρ' αὐτὸν οὐδὲν καταδεέστερα εἴη παρασκευαζόμενα. Πολλῶν δὲ πρεσβειῶν παρχινόμενον πρὸς αὐτὸν, οὐδέποτε ἐνωσίστερον τοῦ κατειθιμένου συνῆγε χειροῦ, πεντακλίνου τε διεστρώννυτο οὐδέ-

ditia non conveniebant de patrio more. Quodsi quando etiam convenirent, postquam legis causa phiditis paulisper interfuissent, parabantur iis cum alia, tum stragula et magnitudine tam pretiosa, et varietate tam egregie elaborata, ut hospitum nonnulli, ad convivium vocati, vererentur cubito inniti cervicalibus. Quique olim, si modo unquam cubito inniterentur, per totam carnem nudæ lecti spondæ continenter inniti debebant, hi utebantur nunc luxuria, de qua dixi, et poculorum multorum expositionibus, et ciborum varie paratorum appositionibus, ad hæc unguentorum exquisitissimorum, pariterque vinorum et bellariorum. Et hæc primum introduxerant ii qui paulo ante Cleomenem regnum obtinuerant, Areus et Acrotatus, aulicam aliquam opulentiam æmulantes: sed hos deinde nonnulli ex privatis, qui hoc tempore Sparta vixerunt, sua magnificentia et luxuria tantum superarunt, ut Areus et Acrotatus frugalitate tenuissimos omnes ac simplicissimos superiorum temporum superasse viderentur. Sed Cleomenes, ut cognitione rerum et iudicio, quamvis ætate juvenis, longe excellebat, sic et in victu moderatissimus erat. Tantis enim iam rebus præfectus, si quos ad sacrificandum invitasset, eam eis speciem præbebat, ut, quæ apud ipsos parari solerent, ea nihilo inferiora his, quæ apud illum essent, existimarent. Quum vero multi apud eum legati adessent, nunquam tamen tempestivius solito cenam instrui jussit: et quinque lecti sternerantur, num-

ποτε πλείον· ὅτε δὲ μὴ παρείη πρεσβεία, τρίκλινον· καὶ πρόσταγμα οὐκ ἐγένετο δι' ἐδαιέτρου, τίς εἴσεται καὶ κατακλιθήσεται πρῶτος, ἀλλ' ὁ πρεσβύτατος ἔγειτο ἐπὶ τὰς κλῖνας, εἰ μὴ τιν' αὐτὸς προσκαλέσαιο. Καταλαμβάνετο δὲ ἐπὶ τὸ πολὺ μετ' ἀδελφοῦ κατακείμενος ἢ μετὰ τινος τῶν ἡλικιωτῶν. Ἐπὶ τε τῷ τρίποδι ψυκτήρ χαλκοῦς ἐπέκειτο καὶ χάθος καὶ σκαρίον ἀργυροῦν δύο κοτύλας χωροῦν καὶ κύαθος, ἢ δ' ἐπίχυσαι χαλκῇ. Πιεῖν δὲ οὐ προσεφέρετο, εἰ μὴ τις αἰτήσκειν· ἐδίδοτο δὲ κύαθος εἰς πρὸ τοῦ δεῖπνου· τὸ δὲ πολὺ πρῶτον· καὶ ὅτε προσνεύσειεν ἑκείνος, οὕτως ἔτουν καὶ οἱ λοιποί. Τὰ δὲ παρατιθέμενα ἐπὶ μὲν τραπεζίου ἦν τοῦ τυχόντος, τὰ δὲ λοιπὰ ὥστε μὴ ὑπεραίρειν μῆτε λείπειν, ἀλλ' ἱκανὰ ἅπασιν γίνεσθαι καὶ μὴ προσδεῖσθαι τοὺς παρόντας. Οὔτε γὰρ οὕτως ὤετο δεῖν, ὥσπερ ἐν τοῖς φειδιτίοις, δέχεσθαι ζωμῶν καὶ κρεαδίαις ἀφελῶς, οὔτε πάλιν οὕτως ὑπερτείνειν, ὥς εἰς τὸ μὴδὲν δαπανᾶν, ὑπερβάλλοντα τὸ σύμμετρον τῆς διαίτης. Τὸ μὲν γὰρ ἀνελεύθερον ἐνομίζετο, τὸ δ' ὑπερήφανον. Ὁ δ' οἶνος ἦν μικρῶ βελτίων, ὅτε παρείησαν τινες. Ἐπεὶ δὲ δειπνήσειαν, ἐσιώπων πάντες. Ὁ δὲ παῖς ἐφειστήκει κεκραμένον ἔχων τὸ ποτὸν καὶ τῷ αἰτοῦντι προσέφερε. Τὸν αὐτὸν δὲ τρόπον καὶ μετὰ τὸ δεῖπνον οὐ πλείον δύο κύαθων, καὶ τοῦτο τῷ προσνεύσαντι προσεφέρετο. Ἀκρόαμα δὲ οὐδὲν οὐδέποτε παρεπορεύετο, διετέλει δ' αὐτὸς προσομιλῶν πρὸς ἕκαστον καὶ πάντας ἐκχαλούμενος εἰς τὸ τὰ μὲν ἀκούειν, τὰ δὲ λέγειν αὐτοὺς, ὥστε τεθηρευμένους ἀποτρέχειν ἅπαντας.»

Recte sine dubio Brücknerus scribendum censet : Φύλαρχ. ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ pro Φ. ἐν τῇ πεντεκιδ. καὶ εἰκ.; libris enim quinto decimo et vigesimo de Cleomene actum esse non probabile est, vicesimo vero quinto ejus res

tractatas esse ex reliquis hujus libri fragmentis apparet. Συμπεριενεχθεῖσι νόμου χάριν παρεσκευάζετο καὶ ἄλλα αὐτοῖς est Casauboni conjectura pro συμπ. ὁμοῦ χαρ. παρ. κ. πάλιν αὐτοῖς. Ex Phylarcho petita esse videntur quæ leguntur apud Plutarch. Cleomen. 13.

44.

Athenæus VI, 102, p. 271, E: Οἱ δὲ μόθακες καλούμενοι παρὰ Λακεδαιμονίοις ἐλεύθεροι μὲν εἰσιν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι. Λέγει δὲ περὶ αὐτῶν Φύλαρχος ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν οὕτως· «Εἰσὶ δ' οἱ μόθακες σύντροφοι τῶν Λακεδαιμονίων. Ἐκαστος γὰρ τῶν πολιτικῶν παίδων, ὡς ἂν καὶ τὰ ἴδια ἐκποιῶσιν, οἱ μὲν ἓνα, οἱ δὲ δύο, τινὲς δὲ πλείους ποιοῦνται συντρόφους αὐτῶν. Εἰσὶν οὖν οἱ μόθακες ἐλεύθεροι μὲν, οὐ μὴν Λακεδαιμόνιοι, μετέχουσι δὲ τῆς παιδείας πάσης. Τούτων ἓνα φασὶ γενέσθαι καὶ Λύσανδρον τὸν καταναυμαχῆσαντα τοὺς Ἀθηναίους, πολίτην γενόμενον δι' ἀνδραγαθίαν.»

Verba ἕκαστος γὰρ τῶν πολιτικῶν αὐτῶν. Εἰσὶν οὖν Luchtius integritati restituere vult scribendo : ἕκαστος γὰρ τῶν πολιτῶν τῶν παίδων, ὡς ἂν κατὰ τὰ ἴδια ἐκποιῶσιν ... συντρόφους. Οὕτως εἰσὶν οὖν, etc. Cf. Elian. V. H. XII, 43, qui Phylarchum fortasse ob oculos habuit, Plutarch. Cleom. 8 : Καὶ δύο τῶν συντρόφων τοῦ Κλειομένου, οὓς Μόθακες (sic bene Lucht. pro vulgata Σαμοθῤῥακες) καλοῦσι. Hesych. v. Μόθακες, Harpocrat. v. μόθων, Müller. Dor. II, p. 45.

45.

Athenæus XII, p. 521, B: Φύλαρχος δ' ἐν τῇ πέμπτῃ καὶ εἰκοστῇ τῶν Ἱστοριῶν, εἰπὼν ὅτι παρὰ Συρακοσίοις νόμος ἦν τὰς γυναῖκας μὴ κοσμεῖσθαι χρυσῷ, μηδ' ἀνθινὰ φορεῖν, μηδ' ἐσθῆτας ἔχειν πορ-

quam plures. Nulla vero præsente legatione, tres lecti sternebantur. Nec per convivii moderatorem edicebatur, quis primus adsessurus esset aut accubiturus; sed, qui ætate maximus erat, primus ad lectos accedebat, nisi quem ipse advocasset. Conspiciebatur vero ut plurimum cum fratre aut aliquo ex æqualibus accumbens. Super tripode stabat æneus psycter et cadus, et scaphium argenteum duas capiens cotylas, et poculum, guttus vero æneus. Potus vero non præbebatur, nisi quis poposcisset (ante cœnam vero unum dabatur poculum), et plerumque primo ipsi; deinde postquam ipse nutu poposcerat, postulabant et alii. Fercula apposita erant super mensula admodum vulgari: lancee ita comparatæ, ut nec abundarent, nec nimis parcæ essent, sed sufficerent omnibus, neque convivarum quisquam aliquid desideraret. Nec enim ita parce, ut in Phiditiis, excipi debere convivas existimabat juscule et carneulis: nec rursus ita in alteram partem progrediendum longius, ut in vanum prorsus sumtus fieret, et moderatus vivendi modus excederetur. Alterum enim illiberale esse, alterum superbum judicabat. Vinum autem paulo melius erat, quoties convivæ aliquot adessent. Dum cœnabant, lacebant omnes: puer vero adstabat mixtum potum tenens, præbebatque poscenti. Similiter etiam post cœnam non amplius duobus cyathis

dabatur; idque præbebatur ei qui adnuendo poposcisset. Nullum umquam acroama comitabatur cœnam: sed continenter ipse cum unoquoque sermones miscebat, cunctosque invitabat, ut vel audirent quæ dicerent alii, vel ipsi loquerentur: quo fiebat, ut omnes capti ejus amore discederent.»

44.

Qui Mothaces apud Lacedæmonios vocantur, ii liberi quidem sunt homines, at non item cives Lacedæmonii. De his Phylarchus, quinto et vicesimo Historiarum libro, hæc scribit: «Sunt autem Mothaces coalumni Lacedæmoniorum. Quilibet enim ex filiis civium, prout fert res eorum familiaris, alii unum, alii duo, nonnulli etiam plures coalumnos sibi adsciscunt. Sunt igitur Mothaces, liberi quidem, sed non cives Lacedæmonii: participes autem sunt universæ institutionis. Quorum unum fuisse alunt Lysandrum, cum qui Athenienses navali prælio superavit, ob virtutem civitate donatum.»

45.

Phylarchus in quinto et vicesimo Historiarum libro postquam dixit, legem esse apud Syracusios, qua caveatur, ne auro sese ornent mulieres neve floridas gestent vestes aut purpura prætextas, nisi quæ se publicum esse

φυρᾶς ἐγούσας παρυρᾶς, ἐὰν μή τις αὐτῶν συγχωρῇ. ἑταίρα εἶναι κοινή· καὶ ὅτι ἄλλος ἦν νόμος τὸν ἄνδρα μὴ καλλωπίζεσθαι, μηδ' ἐσθῆτι περιέρχῃ χρῆσθαι καὶ διαλλαττούσῃ, ἐὰν μὴ ὁμολογῇ μοιχεύειν ἢ κίναιδος εἶναι, καὶ τὴν ἐλευθέραν μὴ ἐκπορεύεσθαι ἡλίου δεδυκότος, ἐὰν μὴ μοιχευθησομένην. Ἐκωλύετο δὲ καὶ ἡμέρας ἐξίεναι ἄνευ τῶν γυναικονόμων, ἀκολούθουσας αὐτῇ μιᾷς θεραπαινίδος· « Συβαρίται (φησὶν) ἐξοκειλάντες εἰς τρυφὴν ἔγραψαν νόμον τὰς γυναῖκας εἰς τὰς ἐορτάς καλεῖν, καὶ τοὺς εἰς τὰς θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν παρασκευὴν ποιεῖσθαι, ἵνα ἀξίως ποιούμεναι τοῦ χρόνου τὴν τῶν θ' ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου προάγωσιν οὕτως εἰς τὰς κλήσεις. Εἰ δέ τις τῶν ὀφιοποιῶν ἢ μαγείρων ἴδιον εὖροι βρῶμα καὶ περιττὸν, τὴν ἐξουσίαν μὴ εἶναι χρῆσασθαι τούτῳ ἕτερον πρὸ ἐνιαυτοῦ, ἀλλ' αὐτῷ τῷ εὐρόντι τὸν χρόνον τοῦτον, ὅπως ὁ πρῶτος εὐρὼν καὶ τὴν ἐργασίαν ἔχῃ, πρὸς τὸ τοὺς ἄλλους φιλοπονοῦντας αὐτοὺς ὑπερβάλλεσθαι τοῖς τοιούτοις. Ὡσαύτως δὲ μηδὲ τοὺς τὰς ἐγγέλεις πωλοῦντας τέλος ἀποτίνειν, μηδὲ τοὺς θηρεύοντας. Τὸν αὐτὸν τρόπον καὶ τοὺς τὴν πορφύραν τὴν θαλαττίαν βάπτοντας καὶ τοὺς εἰσάγοντας ἀτελεῖς ἐποίησαν. Πάνυ οὖν ἐξοκειλάντες εἰς ὕβριν τὸ τελευταῖον παρὰ Κροτωνιατῶν τριάκοντα πρεσβυτῶν ἡχόντων ἅπαντας αὐτοὺς ἀπέκτειναν καὶ πρὸ τοῦ τείγους τὰ σώματα ἐξέβριψαν καὶ ὑπὸ θηρίων εἶσαν διαφθαρῆναι. Αὕτη δ' αὐτοῖς καὶ τῶν κακῶν ἐγένετο ἀρχή, μηνίσαντος τοῦ δαιμονίου. Ἐδοῦσαν γοῦν μετ' ὀλίγας ἡμέρας πάντες αὐτῶν οἱ ἄρχοντες τὴν αὐτὴν ἰδεῖν ὄψιν ἐν τῇ αὐτῇ νυκτί· τὴν γὰρ Ἥραν ἰδόντες ἔλθοῦσαν εἰς μέσσην τὴν ἀγορὰν καὶ ἐμοῦσαν χολήν. Ἀνέβλυσε δὲ καὶ αἷματος πηγὴ ἐν τῷ ἱερῷ αὐτῆς. Καὶ οὐδὲ οὕτως ἔληξαν τῆς ὑπερηφανίας, ἕως πάντες ὑπὸ Κροτωνιπτῶν ἀπώλοντο. »

prostibulum profiteatur: et aliam esse legem ne vir cultus exterioris nimis studiosus sit neve vestimento exquisito ac singulari utatur, nisi qui se moechari aut cinædum esse profiteatur: item cautum esse, ingenua mulier ne post occasum solis domo exeat, nisi adulterium admissura; denique, ut ne interdiu quidem foras prodeat, nisi venia impetrata a matronarum censoribus, et comite una saltem pedissequa: hæc præfatus Phylarchus: « Sybaritæ, ait, quum ad luxum voluptatemque penitus sese applicuissent, lege sanxerant, ut matronas fas esset ad solennes festivitates invitare; utque hi qui ad sacras epulas essent illas invitaturi, annuo ante spatium apparatus facerent, ut satis digno, pro temporis spatio, facto apparatu vestium reliquique ornatus, ita demum illæ ad sacra prodirent. Porro, si quis coquus aut obsoniorum artifex singulare aliquod et eximium cibi genus invenisset, non licitum esse alii eodem genere uti ante elapsam annum spatium, sed per totum id tempus uni inventori id licitum esse, quo primus inventor etiam quarstum ex artis suæ exercitio caperet, quo item alii excitarentur ad operam dandam, ut alios in hoc genere superarent. Similiter lege cautum erat, ne tributum penderent hi qui anguillas vel venderent vel piscarentur. Pariterque, qui marina purpura vestes tingebant, aut purpuram importabant, eos

Plutarchus Sept. Sapient. conviv. II, p. 157, E, hæc ex Phylarcho hausisse videtur: Συβαρίται μὲν γάρ, ὡς εἶποι, πρὸ ἐνιαυτοῦ τὰς κλήσεις ποιῶνται γυναικῶν, ὅπως ἐκγένοιτο κατὰ σφάλην παρασκευασμέναις ἐσθῆτι καὶ χρυσῷ φοιτᾶν ἐπὶ τῷ δεῖπνον. Ex hoc Plutarchi loco Casaubonus ita restituit Phylarchum apud Athenæum: Καὶ τοὺς εἰς τὰς θυσίας καλοῦντας πρὸ ἐνιαυτοῦ τὴν κλῆσιν ποιεῖσθαι, ἵνα ἀξίως ποιούμενοι τοῦ χρόνου τὴν παρασκευὴν τῶν θ' ἱματίων καὶ τοῦ λοιποῦ κόσμου προάγωσιν οὕτως εἰς τὰς κλήσεις. Sed nec satis, Brücknerus monet, ille locus valet ad defendendam hanc emendationem, in quo duæ res confunduntur, mulierum illa ad festos dies concelebrandos invitatio, et sacrificiorum ante annum instituendorum consuetudo, nec multo inde expeditior sensus existit. Melius Schweighæuser. Athenæi locum sanare studet scribendo τὴν ante τῶν θ' et ποιούμεναι pro vulg. ποιούμενοι, quod cum Luchtio in textu exhibui.

LIBER XXVIII.

46.

Athenæus VI, 58, p. 251, C: Ἐν δὲ τῇ ὁρᾷ καὶ εἰκοστῇ ὁ Φύλαρχος (φησὶ) Ἀντιγόνου τοῦ κληθέντος Ἐπιτρόπου, τοῦ τοὺς Λακεδαιμονίους ἐλόντας, κόλακα γενέσθαι Ἀπολλοφάνη τινά, τὸν εἰπόντα τῇ Ἀντιγόνου τύχην ἀλεξανδρίζειν.

Cf. Polybius II, 70, Plutarchus Cleom. 30, Pausanias II, p. 100 sq.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

47.

Plutarch. Pyrrho 27: Ἦν δὲ τὸ μὲν πλάτος τῆς

immunes a tributis vectigalibusque esse voluerunt. Ad extremum prorsus in contumeliam effusi, quum triginta legati a Crotoniatis advenissent, omnes illos occiderunt, et cadavera extra muros projecta bestiis permiserunt devoranda. Atque hoc initium illis fuit malorum, accensi divini numinis ira. Igitur, paucis post diebus, omnibus illorum magistratibus una nocte idem visum oblatum est, ut Junonem viderent in medium forum prodeuntem, atram bilem evomentem. Atque etiam in ejus templo sanguinis fons scaturivit. At ne tum quidem ab insolentia destiterunt, donec omnes a Crotoniatis deleti sunt. »

LIBER XXVIII.

46.

Libro vigesimo octavo narrat Phylarchus, Antigoni illius qui Epitropos (Curator) cognominatus est et qui Spartam cepit, assentatorem fuisse Apollophonem, eum qui dicere sit solitus, fortunam Antigoni alexandrizare.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

47.

Fuit ea (fossa) lata cubitos sex, quatuor alta, longæ

τῆς (τῆς τάφρου) πήγειν ἐξ, τὸ δὲ βάθος τεττάρων, τὸ δὲ μῆκος ὀκτάπλεθρον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος, ὡς δὲ Ἰερώνυμος, ἔλαττον.

Fossa est qua Spartani urbem contra Pyrrhum munierunt.

48.

Parthenii Erotica 23.

ΠΕΡΙ ΧΕΙΛΩΝΙΔΟΣ.

Κλεώνυμος δὲ Λακεδαιμόνιος, βασιλείου γένους ὢν καὶ πολλὰ κατορθώσας Λακεδαιμονίοις, ἔγημε Χειλωνίδα προσήκουσαν αὐτῷ κατὰ γένος. Ταύτῃ σφοδρῶς ἐπιτεταμένον τοῦ Κλεωνύμου καὶ τὴν ἔρωτα οὐκ ἠρέμα φέροντος, τοῦ μὲν κατηλόγει, πᾶσα δὲ ἐνέκειτο Ἀκροτάτῳ, τῷ τοῦ βασιλέως υἱεῖ. Καὶ γὰρ δὲ μειρακίσκος αὐτῆς ἀναφανδὸν ὑπεκαίετο, ὥστε πάντας ἀνὰ στόμα ἔχειν τὴν ὀμιλίαν αὐτῶν· δι' ἣν αἰτίαν δυσανασχετήσας δὲ Κλεώνυμος καὶ ἄλλως δὲ οὐκ ἀρεσκόμενος τοῖς Λακεδαιμονίοις ἔθεσιν, ἐπεραιώθη, πρὸς Πύρρον εἰς Ἑπείρον καὶ αὐτὸν ἀνακρίθει πειράσθαι τῆς Πελοποννήσου, ὡς εἰ καὶ ἐντόνως ἄφαινοντο τοῦ πολέμου, ῥαδίως ἐκπολιορχήσοντες τὰς ἐν αὐτῇ πόλεις· ἔφη δὲ καὶ αὐτῷ τι ἤδη προδιεργάσθαι, ὥστε καὶ στάσιν ἐγγενέσθαι τισὶ τῶν πόλεων.

Scripsimus cum Luchtio ἔθεσιν pro ἔθεσιν et ἐν αὐτῇ pro ἐν αὐτοῖς jam a Galeo et Legrandio propositum.

Luchtius recte monet esse hoc Phylarchi fragmentum: Plutarchum enim in Vita Pyrrhi 26, cujus postrema pars ex Phylarcho potissimum hausta sit, eadem plane narrare, et sæpe Parthenium Phylarcho uti auctore. Plutarchi verba hæc

sunt: Κλεωνύμου δὲ τοῦ Σπαρτιάτου παραγενομένου καὶ καλοῦντος αὐτὸν (τὸν Πύρρον) ἐπὶ τὴν Λακεδαίμονα, προθύμως ὑπήκουσεν. Ὁ δὲ Κλεώνυμος ἦν μὲν γένους βασιλικοῦ, δοκῶν δὲ βίσιος εἶναι καὶ μοναρχικός, οὐτ' εὐνοίαν οὔτε πίστιν εἶχεν, ἀλλ' Ἄρεως ἐδασίλευε. Καὶ τοῦτο μὲν ἦν κοινὸν ἐγκλήμα καὶ πρεσβύτερον αὐτῷ πρὸς τοὺς πολίτας· γυναῖκα δὲ καλὴν καὶ γένους βασιλικοῦ, Χειλωνίδα (vel Χελιδονίδα) τὴν Λεωτυχίδου, πρεσβύτερος ὢν ἔγημεν ὁ Κλεώνυμος. Ἡ δὲ Ἀκροτάτῳ τῷ Ἄρεως ἐπιμανεῖσα, μειρακίῳ καθ' ὥραν ἀχμάζοντι, λυπηρὸν ἔρωντι τῷ Κλεωνύμῳ καὶ ἄδοξον ὁμοῦ παρεῖχε τὸν γάμον· οὐδένα γὰρ ἐλάνθανε Σπαρτιατῶν καταφρονούμενος ὑπὸ τῆς γυναικός. Οὕτω δὲ τῶν κατ' οἶκον ἀνιερῶν τοῖς πολιτικοῖς προσγενομένων, ὑπ' ὀργῆς καὶ βαρυθυμίας ἐπῆγε τῇ Σπάρτῃ τὸν Πύρρον, ἔχοντα δισμυρίους καὶ πεντακισχιλίους πεζοὺς, δισχιλίους δ' ἵππεῖς, ἐλέφαντας δ' εἰκοσιτέσσαρας, ὥστε τῷ μεγέθει τῆς παρασκευῆς εὐθὺς εἶναι κατάδηλον οὐ Κλεωνύμῳ τὴν Σπάρτην, ἀλλὰ τὴν Πελοπόννησον ἑαυτῷ κτῶμενον.

49.

Tzetzes Chiliad. IV, hist. 134, v. 288—312:

Φύλαρχος νέον ἱστορεῖ ὡς ἀετὸν θηρῶσας ἐθρέψατο καὶ εἰθισεν ἐκείνῳ παραμένειν, ὡς καὶ νοσήσαντά ποτε τὸν νέον θεραπεύειν καὶ νοσηλεύειν δεξιῶς σπουδῇ συντονωτάτῃ. Τοῦ νέου τεθνηκότος δὲ καὶ πρὸς πυρὰν ἀχθέντος, ὁ ἀετὸς συνέπιπτο τῇ ἐκφορᾷ τῇ τούτου· κλυθέντος τούτου δὲ πυρᾷ καὶ οὗτος συνεκαύθη. Καὶ γυναῖκα δὲ ἀετὸς σύντροφος συνεθνήσκει, τῷ πόθῳ τῆς ἀσιτῶν καὶ τελευτήσας οὕτω. Καὶ Πύρρῳ τῆς Ἑπείρου δὲ τῷ βασιλεῖ ὑπῆρχεν ὁμοῖος τούτοις ἀετὸς ὃς ἔχειεν ἀκούων, εἰ τίς ποτε προσφθέγγετο Πύρρος ὁ Ἑπειρώτης.

octo jugera, ut Phylarchus tradit: ut Hieronymus (Cardianus), minus.

48.

DE CHILONIDE.

Cleonymus Lacedæmonius regii generis, qui multa præclare gesserat apud Lacedæmonios, uxorem duxit Chilonidem genere sibi cognatam. Ab hac vero, quam vehementer impatienterque amabat, despectus est: tota autem tenebatur amore Acrotati filii regis. Etenim adolescentulus amorem, quo eam amplectebatur, palam profitebatur, ut eorum consuetudo in omnium ore esset. Cleonymus, qui hanc rem graviter ferret et omnino non probaret Lacedæmoniorum mores, ad Pyrrhum abiit in Epirum eique persuasit, ut Peloponnesum aggrediretur; facile enim se urbes in ea sitas expugnatos esse, si acriter bellum susciperent: dixit etiam se jam elaborasse ut quædam urbes novis rebus studerent.

Pyrrhus, quum Lacedæmonius Cleonymus eum adisset et Lacedæmonem invitaret, obsequutus est facile. Erat Cleonymus hic ex stirpe regia, sed quod animum præ se ferret violentum et imperiosum, cives neque ejus studiosi erant, neque fidem ei habebant, verum regnum obtinebat Areus. Hæc ei publica erat atque vetus cum civibus que-

rela. Jam uxorem formosam et familiæ regię Chilonidem (vel Chelidonidem), Leotychidis filiam, Cleonymus grandior natu duxerat. Quæ Acrotati amore, Arei filii, deperiens, adolescentis forma venusta, acerbas amanti marito juxtaque infames præbuit nuptias. Neque enim civem latebat ullum ab uxore eum fastidiri. Ita quum ad publicam domestica accessisset ægritudo, ira et animi dolore consultoribus Pyrrhum Spartani attraxit. Habebat Pyrrhus peditum quinque et viginti millia, equitum millia duo, elephantos quatuor et viginti. Quæ docuit statim moles apparatus non Cleonymo Spartani, sed Peloponnesum sibi quærere Pyrrhum.

49.

Phylarchus scribit juvenem aquilam, quam ceperat, nutritis atque assuescisse ut secum permaneret, adeo ut et ægrotantis aliquando juvenis curam ageret, atque laboranti adesset dextre, studio intentissimo. Juvene autem mortuo, ad rogamque ducto, aquila secuta est ejus elationem; exusto autem hoc pyra, et ista simul exusta est. Et una cum muliere aquila nutrita, commoritur, desiderio hujus a cibo abstinens atque sic moriens. Et Pyrrho, Epiri regi, erat similis his aquila, quæ gaudebat audiens, si quis forte dixisset Pyrrhus Epirota.

Καὶ οὗτος τεθνηκότος δὲ τοῦ Πύρρου συντεθῆναι
ἐξ ἀσιτίας καὶ λιμοῦ τῷ πόθῳ τῷ ἐκείνου.
Καὶ θειοστήν τις ἀετὸς ἐβρύσατο θανάτου
ἀνθ' ὧν αὐτὸς ἐξέσωσεν ἐκ δράκοντος ἐκείνου
ἐν τῷ ὀρεπᾶν συντεμῶν τὴν σπείραν τοῦ θηρίου.
Ὅντων καὶ γὰρ ἐκκαίδεα τῶν θειοστῶν ἐκείσε,
οὗτος σταλαὶς ὑδρεύσασθαι ὡς ἤνεγκε τὸ ὕδωρ,
ἐκ στάμνου πᾶσι κεραυνῶς διένεμε τὸν οἶνον.
Ὡς δὲ κεράσας καὶ αὐτὸς ἱμελλε πίνειν τοῦτο,
ἐκείνος βροίχῳ καταπίας κατέαξε τὸν σκύρον,
ἰδὼν ὕβριν ἐμέσαντα, ὡς εἶοικε, τῷ ἄγγει·
ὁ δὲ στραφεὶς ὡς ἀμοιβὴ τῇ τούτου δυσχεραίνων
ἐκείνους θνήσκοντας ἰδὼν συνῆκε τὴν αἰτίαν.

Ælianus De natura animal. VI, 29 : Φύλαρχος
μέμνηται παῖδα ἰσχυρῶς φιλόρνια αἰετοῦ νεοττὸν
λαβεῖν ὤρων καὶ τρέφειν τροφῇ ποικίλῃ καὶ κηδεμο-
νίαν αὐτῷ προσφέρειν πᾶσαν. Οὐ γὰρ τί που ὡς
ἄθυρμα εἰς παιδιὰν ἔτρεφε τὸν ὄρνιν, ἀλλὰ ἐρωμένου
δίχην ἢ ἀδελφοῦ νεωτέρου, οὕτως ἄρα ὁ παῖς τοῦ αἰε-
τοῦ προμηθῶς εἶχεν. Καὶ προῖων δὲ χρόνος εἰς φιλίαν
αὐτοῦς ἐξῆψεν ἀλλήλων ἰσχυράν. Συνηνέχθη δὲ καμῖν
τὸ σῶμα τὸν παῖδα, καὶ τὸν αἰετὸν παρκαμένειν καὶ
νοσηλεύειν τὸν τροφέα· καὶ καθεύδοντος μὲν ἡσυχά-
ζειν, ἐγρηγορότος δὲ παρεστάναι, ἀσιτοῦντος δὲ τρο-
φὴν μὴ προσίεσθαι· ἐπεὶ δὲ καὶ τὸν βίον ὁ παῖς
κατέστρεψεν, ἠκολούθησε καὶ ὁ αἰετὸς μέχρι τοῦ μνή-
ματος· καί οἱ μὲν δὲ γε ἐκ τὸν εἰς τὴν πυρὰν ἐνέβαλεν.

50.

Athenæus III, 3, p. 73, B : Φύλαρχος δὲ φησιν·
« Οὐδέποτε πρότερον ἐν οὐδενὶ τόπῳ κυάμων Αἰγυ-
πτίων οὔτε σπαρέντων, οὔτ', εἰ σπείρειέ τις, τικτο-

μένων, εἰ μὴ κατὰ Αἴγυπτον, ἐπὶ τοῦ βασιλέως Ἀλε-
ξάνδρου τοῦ Πύρρου παρὰ τὸν Θάμιν ποταμὸν τῆς ἐν
Ἠπείρῳ Θεσπρωτίας ἐν ἑλαινῇ συνέθη φυτῆναι. Δύο
μὲν οὖν ἤνεγκε πῶς ἔτη καρπὸν ἐκτενῶς καὶ τῷ ξηρῷ
τοῦ δ' Ἀλεξάνδρου φυλακὴν ἐπιστήσαντος καὶ κοι-
λύοντος οὐχ ὅτι λαμβάνειν τὸν βουλόμενον, ἀλλὰ μηδὲ
προσέρχεσθαι πρὸς τὸν τόπον, ἀνεξηράνθη τὸ ἔλος καὶ
τὸ λοιπὸν οὐχ ὅτι τὸν προειρημένον ἤνεγκε καρπὸν,
ἀλλ' οὐδὲ ὕδωρ εἰ ποτε ἔσχε φαίνεται. Τὸ παραπλή-
σιον ἐγένετο καὶ ἐν Αἰθιοπῇ. Χωρὶς γὰρ τῶν ἄλλων
ὑδάτων ναμάτιόν τι ἐφάνη ψυχρὸν ὕδωρ προϊέμενον
οὐ πόρρω τῆς θαλάσσης. Τούτου πίνοντες οἱ ἄβρω-
στοῦντες τὰ μέγιστα ὠφελοῦντο· διὸ πολλοὶ παρεγί-
νοντο καὶ μακρόθεν τῷ ὕδατι χρησόμενοι. Οἱ οὖν τῷ
βασιλέως Ἀντιγόνου στρατηγοὶ βουλόμενοι οἰκονομι-
κώτεροι εἶναι διάφορόν τι ἔταξαν διδόναι τοῖς πίνουσι,
καὶ ἐκ τούτου ἀπεξηράνθη τὸ νῆμα. Καὶ ἐν Τρωαδί
δὲ ἐξουσίαν εἶχον οἱ βουλόμενοι τὸν πρὸ τοῦ χρόνου
τὸν Τραγασαῖον ἄλα λαμβάνειν, Λυσισμάχου δὲ τέλος
ἐπιβαλόντος ἠφρανίσθη. Θαυμάσαντος δὲ καὶ ἀφέντος
τὸν τόπον ἀτελῇ πάλιν ἠϋξήθη. »

De thermis Ædipsi cf. Strabo I, p. 60; IX,
p. 425 ed. Cas., ubi vero legitur Αἰθιοπῆς.

51.

Polyb. II, 56, 6 : Βουλόμενος δὲ διασπαρῖν (ὁ Φύ-
λαρχος) τὴν ὡμότητα τὴν Ἀντιγόνου καὶ Μακεδόνων,
ἅμα δὲ τούτοις τὴν Ἀράτου καὶ τῶν Ἀχαιῶν, φησί·
τοὺς Μαντινέας, γενομένους ὑποχειρίους, μεγάλας
περιπέσεις ἀτυχήμασι, καὶ τὴν ἀρχαιοτάτην καὶ με-

Et hæc quoque mortuo Pyrrho commoritur
et esurie atque fame, desiderio illius.

Atque messorum quædam aquila servavit a morte,
eo quod ipse servasset a dracone illam,
falce quam incidisset spiram feræ.

Quum essent enim sedecim messores ibi,
iste missus aquatum, ut attulit aquam,
ex cantharo omnibus miscens, distribuebat vinum.

Ut autem qui miscuerat, bibiturus erat hoc,
illa enim strepitu volans fregit poculum,
conspicata serpentem, qui vomuerat, ut sit, in vas.

Ille autem conversus, velut retributionem hujus ægre
illos mortuos videns intellexit causam. [ferens,

Puerum avium studiosissimum, Phylarchus memoria
prodidit, aquilæ pullum, quem dono accepisset, vario et
multiplici cibo aluisse, et studiose diligenterque curasse.
Nam eum non tanquam rem ludicram alebat, sed tan-
quam natu minorem germanum fratrem magna cum cura
fovebat. Quum autem progressu ætatis mutua inter se
amicitia vehementer exarsissent, atque accidisset ut puer
laboraret, tum ei aquila assiduitate officii assidebat : quum
enim is quietem caperet, ipsa quoque quieti se dabat ;
quum vigilaret, eadem assistebat ; quum non ederet, ipsa
pariter cibum non admittebat : postea vero quam e vita
excesserat, ad monumentum sepulchri eum aquila prose-
cuta est, postque, ubi crematus est, in medios rogos ipsa
se immisit.

50.

Phylarchus scribit : « Quum nunquam antea nullibi

locorum Ægyptiaca faba aut sereretur, aut sata cresceret,
præterquam in Ægypto, tamen regnante Alexandro,
Pyrrhi filio, prope Thyamin fluvium Thesprotiæ, quæ in
Epiro est, in palude quadam nescio quo casu eam esse
natam : et duobus quidem deinceps annis eam fructum
abunde peperisse, eumque ad maturitatem perduxisse ;
sed postquam præsidium ibi Alexander posuisset, quo
arcerentur non solum qui decerpere vellent, sed et qui
adituri modo essent locum, exsiccata esse paludem,
ex eoque tempore non modo prædictum fructum eam non
amplius tulisse, sed eam speciem præbere istum locum,
ut nunquam aquam ibi fuisse diceret. Simile quid (ait)
etiam prope Ædipsum (vel Ædepsi n) usu venit. Nam
seorsum ab aliis aquis fons aliquis emicuit haud procul a
mari, gelidam aquam edens. Ex eo fonte bibentes ægri
plurimum levabantur : quare etiam e longinquo advenie-
bant, qui ista aqua uterentur. Itaque præfecti Antigoni
(Gonatae) regis rem diligentius administrare volentes, pe-
cuniæ nonnihil solvendæ imposuerunt bibentibus : ex
eoque tempore exaruit fons. Similiter in Troade, quum
salem Tragasarum antea colligendi potestatem, quisquis
vellet, habuisset ; postquam eo nomine vectigal exegit
Lysimachus, evanuit sal. Miratus rem rex, remisit tribu-
tum : et renatus sal est. »

51.

Quum igitur vellet Phylarchus Antigoni et Macedonum,
nec non Arati et Achæorum crudelitatem declarare, Man-
tinenses, ait, postquam in hostium potestatem venissent,
maximas perpessos esse ærumnas ; et civitatem illam,

ρίστη πόλιν τῶν κατὰ τὴν Ἀρχαδίαν τηλικαύταις παλαῖσαι συμφοραῖς, ὥστε πάντας εἰς ἐπίστασιν καὶ δάκρυα τοὺς Ἑλλήνας ἀγαγεῖν· σπουδάζων δ' εἰς ἔλεον ἐκκαλεῖσθαι τοὺς ἀναγινώσκοντας καὶ συμπαθεῖς ποιεῖν τοῖς λεγομένοις, εἰσάγει περιπλοκὰς γυναικῶν καὶ κόμας διεβριμμένας καὶ μαστῶν ἐκβολὰς, πρὸς δὲ τούτοις δάκρυα καὶ θρήνους ἀνδρῶν καὶ γυναικῶν ἀναμῖξ ἅμα τέκνοις καὶ γονεῦσι γηραιοῖς ἀπαγομένων.

Cf. Plutarch. Arat. 45.

52.

Polybius II, 59: Πάλιν Ἀριστόμαχον τὸν Ἀργεῖόν φησιν (ὁ Φύλαρχος), ἀνδρα τῆς ἐπιφανεστάτης οἰκίας ὑπάρχοντα καὶ τετυραννηκότα μὲν Ἀργείων, πεφυκότα δὲ ἐκ τυράννων, ὑποχείριον Ἀντιγόνῳ καὶ τοῖς Ἀχαιοῖς γενόμενον εἰς Κεγχρεὰς ἀπαχθῆναι καὶ στρεβλούμενον ἀποθανεῖν, ἀδικώτατα καὶ δεινότατα παθόντα πάντων ἀνθρώπων. Τηρῶν δὲ καὶ περὶ ταύτην τὴν πρᾶξιν ὁ συγγραφεὺς τὸ καθ' αὐτὸν ἰδίωμα φωνάζοντας πλάττει διὰ τῆς νυκτὸς αὐτοῦ στρεβλουμένου προσπιπτούσας τοῖς σύνεγγυς κατοικοῦσιν· ὧν τοὺς μὲν ἐκπληττομένους τὴν ἀσέβειαν, τοὺς δ' ἀπιστοῦντας, τοὺς δ' ἀγανακτοῦντας ἐπὶ τοῖς γιγνομένοις, προτρέχειν πρὸς τὴν οἰκίαν φησί.

Phylarchum, ut videtur, sequitur Plutarchus in Arato 44.

53.

Polybius II, 61: Ὁ δὲ (Φύλαρχος) πῶς μὲν ἔλαβε Κλεομένης τὴν πόλιν (Megalopolin), καὶ πῶς ἀχέραιον διαφυλάξας ἐξαπέστειλε παραχρῆμα πρὸς τοὺς Μεγαλοπολίτας εἰς τὴν Μεσσήνην γραμματοφόρους, ἀξίων αὐτοὺς ἀβλαβῇ κομισαμένους τὴν ἐαυτῶν πατρίδα κοι-

νωνῆσαι τῶν ἰδίων πραγμάτων, ταῦτα μὲν ἡμῖν ἐδήλωσε, βουλόμενος ὑποδείξει τὴν Κλεομένους μεγαλοψυχίαν καὶ μετριότητα πρὸς τοὺς πολεμίους. Ἔτι δὲ, πῶς οἱ Μεγαλοπολίται, τῆς ἐπιστολῆς ἀναγινωσκομένης, οὐκ ἔάσαιεν εἰς τέλος ἀναγνωσθῆναι, μικροῦ δὲ καταλεύσαιεν τοὺς γραμματοφόρους, ἕως τούτου διεσάφησε, τὸ δ' ἀκόλουθον καὶ τὸ τῆς ἱστορίας ἴδιον ἀρεῖλε, τὸν ἔπαινον καὶ τὴν ἐπ' ἀγαθῷ μνήμην τῶν ἀξιολόγων προσιρέσεων· καίτοι γ' ἐμποδὼν ἦν.

Cf. Plutarch. Cleom. 23—25, Philopæm. 5, et Pausan. IV, p. 271, VIII, p. 500.

54.

Polybius II, 62, 63: Οὐ μὲν ἀλλὰ τούτοις ἐξῆς φησιν (ὁ Φύλαρχος) ἀπὸ τῶν ἐκ τῆς Μεγάλης πόλεως λαφύρων ἑξακισχίλια τάλαντα τοῖς Λακεδαιμονίοις πεσεῖν, ὧν τὰ διςχίλια Κλεομένει δοθῆναι κατὰ τοὺς ἔθισμούς.

Postquam demonstravit, Phylarchum in his a veritate abire, pergit: Τὸ δὲ συνεχὲς τούτῳ τίς οὐκ ἂν ἔτι μᾶλλον θαυμάσει; ταῦτα γὰρ ἀπορρινόμενος λέγει· πρὸ τῆς παρατάξεως δέκα ἡμέραις μάλιστα τὸν παρὰ Πτολεμαίου πρεσβευτὴν ἔλθειν ἀγγέλλοντα πρὸς τὸν Κλεομένην, διότι Πτολεμαῖος τὸ μὲν χορηγεῖν ἀπολέγει, διαλύεσθαι δὲ παρακαλεῖ πρὸς τὸν Ἀντίγονον. Τὸν δ' ἀκούσαντα, φησί, κρίναι, διότι δεῖ τὴν τυχίστην ἐκκυβεῖν τῆς ὅλης πρὸ τοῦ συνιέναι τὰ προσπειπωκότα τὰς δυνάμεις, διὰ τὸ μηδεμίαν ὑπάρχειν ἐν τοῖς ἰσίοις πράγμασιν ἐλπίδα τοῦ δύνασθαι μισθοδοτεῖν. Ἀλλ' εἴπερ ἑξακισχιλίων ἐγκρατὴς ἐγγιγόνει τάλάντων κατὰ τοὺς αὐτοὺς καιροὺς, τὸν Πτολεμαῖον αὐτὸν ἡδύναντο ταῖς χορηγίαις ὑπερ-

omnium Arcadicarum maximam atque antiquissimam, tantis conflictatam esse calamitatibus, ut Græcos omnes in curam et lacrimas ea res adduceret. Cupiens autem lectorum misericordiam commovere, et narratione sua illos afficere, mulierum amplexus commemorat, crines passos, inammas exsertas: ad hæc lacrimas et ejulatus qua viro- rum et mulierum, qua liberorum et senum parentum, qui nullo discrimine simul abducebantur.

52.

Præterea scribit idem Phylarchus: Aristomachum, Argivum nobilissimo genere ortum, qui tyrannus fuerit Argivorum, et tyrannis prognatum, postquam in potestatem venisset Antigoni et Acharorum, Cenchreas abductum, adeo cruciabiliter necatum fuisse, ut par iniquitas aut crudelitas in neminem unquam mortaliū fuerit admissa. Deinde etiam hic more usus suo scriptor, voces quasdam lingit, quas per noctem in ipsis tormentis ab eo editas vicini audiverint: quorum alios, ait, ad facinus tam impium stupentes, alios quia non crederent, multos quod rem indigne ferrent, ad illam domum accurrisse.

53.

Quo igitur pacto urbem Cleomenes cepit, quomodo incolam servaverit, et ad Megalopolitanos continuo Messenam tabellarios miserit, rogans, ut, patria absque ullo damno recepta, consentire secum vellent, et consilia miscere: hæc quidem Phylarchus narravit, studio

commendandi magnanimitatem Cleomenis et moderationem erga hostes. Item, quomodo Megalopolitanis inchoatam epistolæ lectionem perducere ad finem non siverint; quin etiam tabellarios lapidibus prope obruerint: hæc quoque non prætermisit, rem hactenus persecutus. Quod vero consequens erat et historiæ proprium, ut memorabile generosumque Megalopolitanorum animum debito testimonio ac laude merita afficeret, id prætermisit: quamquam in promptu sane res fuerat.

54.

In sequentibus Phylarchus scriptum reliquit, e præda urbis Megalopoleos sex talentorum millia ad Lacedæmonios rediisse; quorum duo millia, ex veteri consuetudine, Cleomeni cesserint.

Quis vero non magis adhuc miretur, quod idem scriptor istis subjicit? Nam eodem loco ait: decem fere diebus ante quam pugna pugnaretur, legatum a Ptolemaeo missum venisse, qui nuntiaret, pecuniam nolle amplius Ptolemaeo suppeditare, sed ad pacem cum Antigono faciendam hortari: quod ubi accepisset Cleomenes, constituisse eum, fortunam summæ rerum sibi quam primum esse tentandam, prius quam de accepto nuntio aliquid resciret exercitus, quoniam quidem spem nullam ipse haberet, ex propriis opibus militi stipendia posse se solvere. Atqui si circa tempus idem sex millium talentorum compos est factus; vel Ptolemaeo ipsum

θέσθαι, πρὸς δὲ τὸν Ἀντίγονον, εἰ μόνον τριακοσίων ὑπῆρχε κύριος, καὶ λίαν ἱκανὸς ἦν ἀσφαλῶς ὑπομένων τρίβειν τὸν πόλεμον.

55.

Plut. Vita Cleom. 5 : Οἱ δ' ἀνηρηκότες πρότερον τὸν Ἄγιν, αἰσθόμενοι τοῦτο καὶ φοβηθέντες μὴ οἰκὴν δῶσι τοῦ Ἀρχιδάμου κατελθόντος, ἐδείξαντο μὲν αὐτὸν εἰς τὴν πόλιν παραγενόμενον κρύφα, καὶ συγκατῆγον, εὐθὺς δ' ἀπέκτειναν· εἴτ' ἄκοντος τοῦ Κλεομένους, ὡς οἶεται Φύλαρχος, εἴτε πεισθέντος ὑπὸ τῶν φίλων καὶ προεμένου τὸν ἄνθρωπον αὐτοῖς. Τῆς γὰρ αἰτίας τὸ πλεῖστον ἐπ' ἐκείνους ἦλθε, βεβιασθαι τὸν Κλεομένην δοκοῦντας.

56.

Plutarchus l. l. 28 : Φύλαρχος δὲ καὶ προδοσίαν γενέσθαι φησὶ τὴν μάλιστα τῷ Κλεομένει τὰ πράγματα διεργασαμένην. Τοῦ γὰρ Ἀντιγόνου τοὺς Ἰλλυριοὺς καὶ τοὺς Ἀκαρνανὰς ἐκπεριελθεῖν κρύφα κελεύσαντος καὶ κυκλώσασθαι θάτερον κέρας, ἐφ' οὗ τεταγμένος ἦν Εὐκλείδας ὁ τοῦ Κλεομένους ἀδελφός, εἴτα τὴν ἄλλην ἐπὶ μάχῃ δύναιμι ἐκτάττοντος· ἀπὸ σκοπῆς θεωρῶν ὁ Κλεομένης, ὡς οὐδαμοῦ τὰ ὅπλα τῶν Ἰλλυριῶν καὶ τῶν Ἀκαρνανῶν κατείδεν, ἐφοβήθη μὴ πρὸς τι τοιοῦτον αὐτοῖς ὁ Ἀντίγονος κέχρηται. Καλέσας δὲ Δαμοτέλη, τὸν ἐπὶ τῆς κρυπτείας τεταγμένον, ὁρᾶν ἐκέλευε καὶ ζητεῖν ὅπως ἔχει τὰ κατὰ νότον καὶ κύκλῳ τῆς παρατάξεως. Τοῦ δὲ Δαμοτέλους (ἦν γὰρ, ὡς λέγεται, πρότερον χρήματιν ὑπ' Ἀντιγόνου διεφθαρμένος) ἀμελεῖν ἐκείνων εἰπόντος ὡς χαλῶς ἔχόντων, ταῖς δὲ συνάπτουσιν ἐξ ἐναντίας προσέχειν καὶ τούτους ἀμύνεσθαι, πιστεύσας ἐπὶ τὸν

Ἀντίγονον ἔχῳρει, καὶ τῇ ῥύμῃ τῶν περὶ αὐτὸν Σπαρτιατῶν ὡσάμενος τὴν φάλαγγα τῶν Μακεδόνων ἐπὶ πέντε πού σταδίους ὑποχωρούντων ἐκβιάζομενος καὶ κρατῶν ἠκολούθησεν. Εἴτα τῶν περὶ τὸν Εὐκλείδαν ἀπὸ θατέρου κυκλωθέντων, ἐπιστὰς καὶ κατιῶν τὸν κίνδυνον, Οἶχῃ μοι, φίλτατε ἀδελφε, εἶπεν, εὖ γε, γενναῖος ὢν καὶ παισὶ ζηλωτὸς Σπαρτιατῶν καὶ γυναιξὶν ἀοιδίμος. Οὕτω δὲ τῶν περὶ τὸν Εὐκλείδαν ἀναιρεθέντων καὶ τῶν ἐκείθεν, ὡς ἐκράτουν, ἐπιπερμένων, ταραττομένους ὁρῶν τοὺς στρατιώτας καὶ μιν οὐκέτι τολμῶντας ἔσωζεν ἑαυτόν. Ἀποθανεῖν οἱ καὶ τῶν ξένων πολλοὺς λέγουσι καὶ Λακεδαιμονίους ἅπαντας πλὴν διακοσίων, ἐξακισχιλίουσιν ὄντας.

De hac ad Sellasiam pugna cf. Polyb. II, 55-69, Plutarch. Philopœmene.

57.

Plutarchus l. l. 30 : Ἦδη δὲ καὶ τὸ νόστιμα κτεῖχεν αὐτὸν (τὸν Ἀντίγονον), εἰς φθίσιν ἐκβέηκας ἰσχυρὰν καὶ κατάρβρουν σύντονον. Οὐ μὲν ἀπέπειν, ἀλλ' ἀντήρκεσε πρὸς τοὺς οἰκείους ἀγῶνας, ὅσων ἐπὶ νίκῃ μεγίστη καὶ φόνῳ πλείστῳ τῶν βαρβάρων εὐκλείστερον ἀποθανεῖν· ὡς μὲν εἰχὸς ἐστὶ καὶ λέγουσι οἱ περὶ Φύλαρχον, αὐτῇ τῇ περὶ τὸν ἀγῶνα κραυγῇ τὸ σῶμα προσαναβρῆξας, ἐν δὲ ταῖς σχολαῖς ἦν ἀκούειν, ὅ βοῶν μετὰ τὴν νίκην ὑπὸ χαρᾶς, Ὡ καλῆς ἡμέρας, πλῆθος αἵματος ἀντήγαγε καὶ πυρέξας συντόνως ἐπιλεύτησε.

58.

Scholia S. Maximi ad S. Dionysium Areopagit. t. II, p. 156 ed. Antverp. 1634 : Ἡ γὰρ ῥομφαία βαρβαρικὸν ἐστὶν ὄπλον, ὡς ἱστορεῖ Φύλαρχος

sumtibus superare poterat. Ad bellum vero cum Antigono quod attinet, si vel trecenta solummodo talenta receperat Cleomenes, facile illi fuit, sine ullo periculo bellum illud sustinere atque trahere.

55.

Verum ubi senserunt id qui Agin ante interfecerant, formidantes ne reverso ab exilio Archidamo luerent poenas, acceperunt illum quidem in civitatem clam ingressum, et reditum ejus adjuverunt : sed ilico interemerunt eum, sive invito Cleomene, ut opinio est Phylarchi, sive persuadentibus amicis, ut condonaret ipsis Archidamum. Nam crimen maxima ex parte in illos recidit, quod vim adhibuisse crederentur Cleomeni.

56.

Proditionem quoque ait Phylarchus adhibitam, quæ Cleomeni potissimum intulerit cladem. Siquidem quum Illyrios et Acarnanes clam Antigonus circuire, et circumfundere alterum cornu quod frater Cleomenis ducebat Euclidas, jussisset, mox ceteras copias ad prælium instrueret : contemplans ex specula Cleomenes, ut nusquam conspexit Illyriorum et Acarnanum signa, metuit ne qua illis Antigonus ad talem machinam uteretur. Accitum Damotelem, qui insidiis curandis præfectus erat, animadvertere jussit et speculari quid a tergo et in ambitu aciei ageretur. Quum Damoteles (quippe fama est cum pecunia ante ab Antigono redemptum fuisse) dixisset nihil laborandum de illis, quæ recte haberent, sed

animum attendendum esse in eos, quos in fronte obiectos haberet, ut hos profligaret : habita ei fide, mox in Antigonom, atque impetu Spartiatarum, quos circa se habebat, impulit Macedonum phalangem, referentibusque pedem ferme ad quinque stadia victor institit, vi eos premens. Tum Euclida ab altero cornu circumvento, constitit, et conspicatus periculum ejus, Actus de te, carissime frater, inquit, actum est, vir strenue, Spartiatarumque filiis præclarum exemplum, et mulieribus celebris. Ita intersecto Euclida, atque hostibus, qui illum fuderant, impetum facientibus in suum cornu : perculsos milites cernens et sustinere non valentes, servavit se ipsum. Multos cecidisse mercenarios milites ferunt, et demptis ducentis cunctos Lacedæmonios, qui sex millia fuerant.

57.

Jam morbus quoque tentabat eum (Antigonom), in gravem tabem et destillationem erumpens violentam. Non succubuit tamen huic malo : ceterum hactenus restitit molestiis interioribus, ut in maxima victoria atque ingenti barbarorum strage expiraret gloriose : ut verisimile est et perhibet Phylarchus, vociferationibus in prælio pulmonem dirupit. In ludis narrabant clamantem præ lætitia post victoriam, O faustum diem, vim sanguinis effudisse atque acri febre correptum exspirasse.

58.

Romphæa est telum barbaricum, ut Phylarchus tradit

Phylarchum de voce *rhomphaea* in belli Cleomenici enarratione egisse, colligitur ex Plutarch. Cleom. 26 : Ἀμ' ἡμέρᾳ πρὸς τῇ πόλει τῶν Ἀργείων ἀνερᾶν (ὁ Κλεομένης) πορθῶν τὸ πεδῖον καὶ τὸν σίτον οὐ κείρων, ὥσπερ οἱ λοιποὶ, δρεπάναις καὶ μαχαίραις, ἀλλὰ κόπτων ξύλοις μεγάλοις εἰς σχῆμα ῥομφαίας ἀπειργασμένοις.

59.

Plutarch. Arat. 38, postquam ex Polybio retulit, Aratum Macedones arcessivisse, invidia in Cleomenem ductum, addit : Ὁμοίως δὲ καὶ Φύλαρχος ἱστορεῖ περὶ τούτων.

60.

Parthenii Erotica 25.

ΠΕΡΙ ΦΑΥΛΛΟΥ.

Ἱστορεῖ Φύλαρχος.

Φαῦλλος δὲ τύραννος ἡράσθη τῆς Ἀρίστωνος γυναικός, ὃς Οἰταίων προστάτης ἦν· οὗτος διαπεμπόμενος πρὸς αὐτὴν χρυσὸν τε πολὺν καὶ ἄργυρον ἐπηγγέλλετο δώσειν, εἴ τέ τινος ἄλλου δέοιτο φράζειν ἐκείνῃ ὥς οὐχ ἀμαρτησομένην. Ἦν δ' ἄρα πολὺς εἶχε πόθος ὄρμου τοῦ τότε κειμένου ἐν τῷ τῆς Προναίας Ἀθηναῖς ἱερῷ, ὃν εἶχε λόγος Ἐριφύλης γεγενῆσθαι, ἡξίου τε ταύτης τῆς δωρεᾶς τυχεῖν. Φαῦλλος δὲ τὰ τε ἄλλα κατασύρων ἐκ Δελφῶν ἀναθήματα ἀναιρεῖται καὶ τὸν ὄρμον. Ἐπεὶ δὲ διεκομίσθη εἰς οἶκον τὸν Ἀρίστωνος, χρόνον μὲν τινα ἐφόρει αὐτὸν ἡ γυνὴ μάλα περίπυστον ὄντα (περίπυστος οὖσα Legrand.), μετὰ δὲ ταῦτα παραπλήσιον αὐτῇ πάθος συνέβη τῶν περὶ τὴν Ἐριφύλην γενομένων. Ὁ γὰρ νεώτερος τῶν υἱῶν αὐτῆς μανεῖς τὴν οἰκίαν ὑψῆψε καὶ τὴν τε μητέρα καὶ τὰ πολλὰ τῶν κτημάτων κατέσβεξε.

59.

Similia Polybio Phylarchus quoque narravit (de Arato Macedones Cleomenis invidia arcessente).

60.

DE PHAYLLO.

Narrat Phylarchus : Phayllus tyrannus Aristonis Celæorum præfecti uxorem amabat. Is per internuntium ad eam missum auri et argenti magnam vim se daturum pollicitus est, dixitque eam non frustra ab ipso petituram esse, si quid desideratura esset. Illa vero magno desiderio monilis tenebatur, quod in templo Minervæ Προναίας depositum erat, et Eriphyles fuisse ferebatur : dignam se habebat quæ hoc munus acciperet. Phayllus autem et reliqua anathemata abstulit Delphis et monile : quod in Aristonis domum delatum aliquamdiu gestabat ejus uxor valde celebratum (vel valde gloriabunda); deinde vero simile quid ei accidit ac quod Eriphylæ acciderat. Minor enim nati filius ejus furore abreptus domum incendit matremque simul cum plerisque opibus exussit.

61.

Hippobotus et Sotion ipsius (Timonis) auditores fuisse tradunt Dioscoridem Cyprium et Nicolochum

FRAGMENTA HISTORICORUM.

Προναίας pro προναίας dedit Wesseling. Cf. Müller. Appendix ad edit. Æschyli Eum.

61.

Diogenes Laertius IX, 7, 115 : Ὡς δὲ Ἰππόβοτος φησι καὶ Σωτίων, διήκουσαν τοῦ Τίμωνος Διοσκουρίδης Κύπριος καὶ Νικολόγος Ῥόδιος καὶ Εὐφράνωρ Σελευκεὺς Πραῦλος τε ἀπὸ Τρωάδος, ὃς οὕτω καρτερικὸς ἐγένετο, καθά φησι Φύλαρχος ἱστορῶν, ὥστε ἀδίκως ὑπομείναι ὡς ἐπὶ προδοσίᾳ κολασθῆναι, μηδὲ λόγου τοὺς πολίτας καταξιώσας.

62.

Athenæus XII, 31, p. 526, A : Κολοφώνιοι δ', ὡς φησι Φύλαρχος, τὴν ἀρχὴν ὄντες σκληροὶ ἐν ταῖς ἀγωγαῖς, ἐπεὶ εἰς τρυφὴν ἐξώκειλαν πρὸς Λαδοὺς φιλίαν καὶ συμμαχίαν ποιησάμενοι, προήεσαν διχασκόμενοι τὰς κόμας χρυσῷ κόσμῳ, ὡς καὶ Ξενοφάνης φησίν·

Ἀφροσύνας δὲ μαθόντες ἀνωφελέας παρὰ Λαδῶν,
ὅφρα τυραννίης ἦσαν ἀνευ στυγερῆς,
ἦσαν εἰς ἀγορὴν πινυλαουργία φάρε' ἔχοντες,
οὐ μείους ἢ περ χίλιοι εἰς ἐπίπαν·
αὐχάλοισι χαίτησιν ἀγαλλόμενοι' εὐπρεπέεσσιν,
ἀσκητοῖς ὁδὸν χρίμασι δευόμενοι.

Οὕτω δ' ἐξελύθησαν διὰ τὴν ἀκαιρον μέθην, ὥστε τινὲς αὐτῶν οὔτε ἀνατέλλοντα τὸν ἥλιον οὔτε ὀνόμνον ἰοράκασιν. Νόμον τε ἔθεντο, ὃς ἔτι καὶ ἐφ' ἡμῶν ἦν, τὰς αὐλητρίδας καὶ τὰς ψαλτρίδας καὶ πάντα τὰ τοιαῦτα τῶν ἀχροαμάτων τὰ μισθώματα λαμβάνειν ἀπὸ πρῶτ' ἄχρι μέσου ἡμέρας καὶ μέχρι λύχνων ἄρῶν· ἀπὸ δὲ τούτου τὴν λοιπὴν νύκτα ἦσαν πρὸς τῷ μεθύειν.

Pro ἀνευ στυγερῆς veteres editiones habent ἐπὶ στυγερῆς; quod præferendum est; ἀνευ in nullo codice integrum reperitur. Ceterum ut

Rhodium Euphranoremque Seleucium et Praylum e Troade, qui adeo constanti animo fuit, ut tradit Phylarchus in Historiis, ut pateretur se injuste veluti proditorem cruciari, cives ne verbo quidem dignos judicans.

62.

Colophonii, ut narrat Phylarchus, durum initio vitæ institutum secuti, postquam inita cum Lydis amicitia et societate ad luxuriam deflexerunt, in publicum prodibant coma aureo ornatu studiose instructa, quemadmodum etiam Xenophanes dixit :

Stultitiam a Lydis edocti inutiles,
quo illi tempore odiosum imperium tenuerunt·
prodibant in forum purpureis vestiti pallis,
haud pauciores quam mille omnino :
gloriantes ornari comis venuste compositis,
exquisitis odore unguentis madentes.

Adeo vero in voluptates et intempestivam temulentiam erant effusi, ut nonnulli illorum nec orientem solem nec occidentem unquam viderint. Legemque tulerunt, quæ etiam nunc observatur, ut tibicinae et cantatrices et alia ejus generis acroamata mercedem acciperent a mane usque ad meridiem, et quoad lucernæ accenderentur : ab illo vero tempore reliquam noctem potando et inebriando se transigebant.

Colophoniorum mentionem Phylarchus injiceret, observante Brücknero, adductus esse videtur urbis, quam fortasse narraverat, per Lysandum devastatione. V. Pausan. VII, 3, 1. Cf. I, 9, 8.

63.

Porphyrius De abstinence II, p. 226 (Lugd. 1620): Φύλαρχος δὲ κοινῶς πάντας τοὺς Ἕλληνας πρὶν ἐπὶ πολέμους ἐξίεναι ἀνθρωποκτονεῖν ἱστορεῖ.

Repetivit hæc Eusebius Præpar. Evang. IV, p. 156, B, 164, A.

64.

Plutarch. Themistocl. 32: Περὶ δὲ τῶν λειψάνων (τοῦ Θεμιστοκλέους) οὗτ' Ἀνδοκίδῃ προσέχειν ἄξιον ἐν τῷ Πρὸς τοὺς ἑταίρους λέγοντι, φωράσαντας τὰ λείψανα διαβρῆσαι τοὺς Ἀθηναίους· ψεύδεται γὰρ ἐπὶ τὸν ὄχμον παροξύνων τοὺς ὀλιγαρχικούς· ὃ τε Φύλαρχος ὥσπερ ἐν τραγωδίᾳ τῇ ἱστορίᾳ μονοῦ μὴχανὴν ἄρας καὶ προαγαγὼν Νεοκλέα τινὰ καὶ Δημόπολιν, υἱοὺς Θεμιστοκλέους, ἀγῶνα βούλεται κινεῖν καὶ πάθος, ὃ οὐδ' ἂν ὁ τυχὼν ἀγνοήσειεν ὅτι πέπλασται.

65.

Plutarchus Demosthen. 27: Ἐν δ' Ἀρκαδίᾳ καὶ λοιδορίαν τοῦ Πυθέου καὶ τοῦ Δημοσθένους γενέσθαι πρὸς ἀλλήλους εἶρηκεν ὁ Φύλαρχος, ἐν ἐκκλησίᾳ τοῦ μὲν ὑπὲρ τῶν Μακεδόνων, τοῦ δ' ὑπὲρ τῶν Ἑλλήνων λέγοντος. Λέγεται δὲ τὸν μὲν Πυθέαν εἰπεῖν, ὅτι, καθάπερ οἰκίαν εἰς τὴν ὄνειον εἰσφέρεται γάλα κακόν τι πάντως ἔχειν νομίζομεν, οὕτω καὶ πόλιν ἀνάγκη νοσεῖν, εἰς τὴν Ἀθηναίων πρεσβεία παραγίνεται· τὸν δὲ Δημοσθένην στρέψαι τὸ παράδειγμα φήσαντα, καὶ τὸ γάλα τὸ ὄνειον ἐφ' ὕψους, καὶ τοὺς Ἀθηναίους παραγίνεσθαι ἐπὶ σωτηρίᾳ τῶν νοσοῦντων. «Cadunt hæc in annum primum ol. 114, quum Demosthenes, nuntio de morte Alexandri allato, legatis Atheniensium, qui Græcas civitates obibant et arma contra Macedones sumere

hortabantur, ultro comitem se adjungeret. De Pythea v. Wachsmuth. Antiquit. Hellen. I, 7, p. 413.» *Lucht.*

66.

Plutarchus Camill. 19: Ἐνήνοχε δὲ καὶ ὁ Θαρρηλιῶν μὴν τοῖς βαρβάροις ἐπιδήλως ἀτυχίας· καὶ γὰρ Ἀλέξανδρος ἐπὶ Γρανικῷ τοὺς βασιλέως στρατηγούς Θαρρηλιῶνος ἐνίκησε, καὶ Καρχηδόνιοι περὶ Συκελίαν ὑπὸ Τιμολέοντος ἡττώοντο τῇ ἐβδόμῃ φθινοντος, περὶ τὴν δοκεῖ καὶ τὸ Ὀδίων ἀλῶναι, ὡς Ἐραρος καὶ Καλλισθένης καὶ Δαμάστης καὶ Φύλαρχος ἱστορήκασιν.

67.

Athenæus II, 19, p. 43, F: Φύλαρχος ἐξ ἑστῆς ἐν Κλείτορι εἶναι κρήνην ἀφ' ἧς τοὺς πίνοντες οὐκ ἀνέχεσθαι τὴν τοῦ οἴνου ὁσμὴν.

Hæc ex Isigono refert Sotion περὶ ποταμῶν καὶ κρηνῶν, p. 139.

68.

Plutarchus Symposiac. V, 7: Καίτοι τοὺς περὶ τὸν Πόντον οἰκοῦντας πάλαι Θιβίους προσηγορευομένους ἱστορεῖ Φύλαρχος οὐ παιδίοις μόνον, ἀλλὰ καὶ τελείοις ὀλεθρίους εἶναι· καὶ γὰρ τὸ βλέμμα καὶ τὴν ἀναπνοὴν καὶ τὴν διάλεκτον αὐτῶν παρατηρούμενους τήκεσθαι καὶ νοσεῖν· ἤσθοντο δὲ, ὡς ἔοικε, τὸ γινόμενον οἱ μιγάδες οἰκέτας ἐκεῖθεν ὠνίσκος ἐξαγοντες.

Plinius Hist. nat. VII, 2: «*Phylarchus et in Ponto Thibiorum genus multosque alios ejusdem naturæ (prodit), quorum notas tradit in altero oculo geminam pupillam, in altero equi effigiem; eosdem præterea non posse mergi, ne veste quidem degravatos.*»

In omnibus fere Plutarchi codd. scriptum est Θιβεῖς, edit. Bas. et Xylander habent Θιβίαι. Salmasius in Exercitt. Plin. p. 34 et Valesius in

63.

Phylarchus communiter omnes Græcos, priusquam in bellum exirent, sacrificare hominem tradit consuevisse.

64.

De reliquiis (Themistoclis) non est addenda fides Andocidi, qui in libro ad amicos scribit pervestigasse reliquias ejus et dissipasse Athenienses. Mentitur enim id, quo principum factionem incendat in populum. At Phylarchus quasi in tragœdia excitans machinam, Neoclem quendam ac Demopolin, Themistoclis filios, inducit, eoque movere animos et incitare nititur, quod nemo est tam indoctus qui fictum esse ignoret.

65.

In Arcadia Pytheam et Demosthenem memorat Phylarchus, dum hic pro Græcis, ille verba fecit pro Macedonibus, ad mutua progressos convitia fuisse. Perhibetur Pytheas dixisse, Ut domum, in quam lac asininum inferatur, omnino laborare aliquo morbo arbitramur; ita urbs non posse fieri quin ægrotet quam legatio adeat Athenien-

sium. Demosthenem vero retorsisse exemplum hinc verbis, Et lac asininum ad sanitatem inferri, et ad saltem ægrotantium adesse Athenienses.

66.

Mensis Thargelion fuit manifeste barbaris infansus. Alexander Persarum regis præfectos hoc mense superavit ad Granicum. Ejusdem mensis die vigesimo quarto Carthaginienses in Sicilia cæsi a Timoleonte sunt: quo de ejusdem mensis et Troja putatur capta, ut Ephorus, Callisthenes, Damastes et Phylarchus auctores sunt.

67.

Phylarchus scribit, Clitorea fontem esse, e quo qui biberint, odorem vini non amplius tolerare.

68.

Phylarchus sane refert, Thibios, qui olim circa Pontum habitaverunt, non infantibus modo, sed adultis etiam exitium attulisse: obtutu enim eorum, spiritu ac sermone affectos, tabuisse et ægrotasse. Idque senserunt, ut apparet, qui servos illis permixtos indeque emulos educebant.

Emendatt. v, 8, legendum putant Θίβις vel Θίβις. Posteriorem scripturam, quam et Luch-
tius præfert, probabilem reddunt Plinius l. l.
et Stephanus s. v. Θίβις; ubi dicit : Θίβις..... ὁ το-
πίος Θίβιος, etc. Hesychius habet : Θίβις, γότης
τινις... Μιγάδας est Valesii conjectura pro μι-
γάδας.

69.

Zenobius Proverb. Cent. VI, 13 : Τὰς ἐν τῇ
φαρέτρᾳ ψηφίδας. Φύλαρχος φησι τοὺς Σκύθας μέλ-
λοντας καθεύδειν ἄγειν τὴν φαρέτραν, καὶ εἰ μὲν ἀλύ-
πως τύχοιεν τὴν ἡμέραν ἐκείνην διάγοντες, καθιέναι
εἰς τὴν φαρέτραν ψηφίδα λευκὴν, εἰ δὲ ὀχληρῶς, μέ-
λαιναν. Ἐπὶ τοίνυν τῶν ἀποθησκόντων ἐκφέρειν τὰς
φαρέτρας καὶ ἀριθμεῖν τὰς ψήφους, καὶ εἰ εὐρηθείη-
σαν πλείους αἱ λευκαὶ, εὐδαιμονίζειν τὸν ἀπογενόμε-
νον· ὅθεν παροιμιασθῆναι τὴν ἀγαθὴν ἡμῶν ἡμέραν
λεγόντων ἐκ τῆς φαρέτρας εἶναι. Καὶ Μένανδρος δὲ
φησιν ἐν Λευκαδίᾳ, τὴν ἀγαθὴν ἡμέραν λευκὴν κα-
λεῖσθαι.

Eadem fere apud Suidam s. v. Λευκὴ ἡμέρα et
Τῶν εἰς φαρέτραν exstant.

70.

Etymologicum M. s. v. Βόσπορος : Βόσπορος,
ὁνοεῖ βοὸς πόρος· ὠνόμασται γὰρ ἀπὸ τῆς Ἰοῦς τῆς
θυγατρὸς Κάδμου· ταύτῃ γὰρ ἡ Ἥρα κατὰ ζῆλον
οἷστρον ἐπέμψεν· ἥτις ἐλαυνομένη ὥσπερ πόρτις τοῦ-
τον παρῆλθε τὸν τόπον, ὡς φησι Διονύσιος· Τῷ δ'
ἐπὶ Θρηϊκίου στόμα Βοσπόρου, ὃν πάρος Ἰὼ Ἥρης
ἐννεσίησιν ἐνήξατο πόρτις ἐοῦσα. ... Φύλαρχος δὲ, ὅτι
οἱ ἐντὸς τοῦ Εὐξείνου πόντου ἦσαν ἄπειροι γεωργίας,
οἱ δὲ ἐκτὸς, ἔμπειροι· διὸ καὶ Βόσπορος ἐκείνο τὸ
μέρος ἐκαλεῖτο τοῦ πελάγους, ὅτι ἐσπείρετο. Τινὲς δὲ,
τοὺς στενοὺς πορθμοὺς Βοσπόρους εἰρῆσθαι· ἢ ὅτι τὸ
παλαιὸν, εἰ ποτὲ τινες ἤθελον εἰς τὸ πέραν διαβῆναι,
σχεδίας πηγνύντες καὶ βοῦς ὑποζεύξαντες ἐπὶ τούτων
διεπεραιοῦντο· ὅθεν ἡ ἐπωνυμία.

69.

Calculos in pharetra.] Auctor est Phylarchus Scythas
cubitos ituros pharetram asserre, et si feliciter dies pro-
cessisset, alium immittere calculum solitos; sin secus,
infanstaque accidissent, nigrum. Ubi vero vita quis de-
cesserat, pharetram proferebant, calculosque numera-
bant. Quorum si candidi plures essent reperti, felicem
prædicabant mortuum. Indeque natum proverbium de
felici die, e pharetra exsistere. Menander quoque in Len-
cadia felicem diem candidum nominatum ait.

70.

Bosporus quasi bovis tractus : appellatus est enim ab
Io Cadmi filia. Juno enim zelotypia impulsæ æstrum ei
immisit; hæc vero instimulata ut vitula ad illum locum per-
venit, ut ait Dionysius : Ad Bospori Thraciæ ostium, quem
olim Io ex Junonis consilio tranavit ut vitula. Phylarchus
autem ait : « Qui trans Pontum Euxinum habitabant, erant
agriculturæ imperiti, qui vero citra incolebant, ejus periti
erant; quare hæc pars appellabatur Bosporus, quod in ea
sementis siebat. » Nonnulli freta angusta Bosporos appellari

Eadem Dionysius Perieget. 140, ubi pro τῷ
δ' ἐπὶ legitur τῇ δ' ἐπὶ.

71.

Plutarchus De Alex. M. s. virt. s. fort. or. II,
11 : Ἐκ τούτου διέβαινεν (ὁ Ἀλέξανδρος εἰς Ἀσίαν),
ὡς μὲν Φύλαρχος φησιν, ἡμερῶν τριάκοντα ἔχων
ἐφόδιον, ὡς δ' Ἀριστόβουλος, ἐβδομήκοντα τάλαντα.

Eadem Plutarchus in Vita Alex. M. 15 ex
Duride Samio refert.

72.

Phrynichi Eclog. p. 425 ed. Lobeck. : Καθὼς
Γαῖός τις Ἀρεθούσιος γραμματικὸς ἔφασκε δοκιμὴν
εἶναι τοῦνομα· κεχρῆσθαι γὰρ αὐτῷ Φύλαρχον. Vo-
cem καθὼς habemus fr. II et XXXII.

73.

Ammonius De affin. verb. differ. s. v. Χλαμύς :
Χλαμύς καὶ χλαῖνα διαφέρει, καθὼς διὰ πολλῶν ἀπέ-
δειξε Δίδυμος ἐν ὑπομνήμασι δευτέρῳ Ἰλιάδος κ. τ. λ...
προσάγεται Ἀριστοτέλην, Φύλαρχον, Πολέμωνα, ὅτι
πολὺ διαφέρουσι.

74.

Photius Lexic. p. 274 Lips. : Οἴκουριν ὄφιν·
τὸν τῆς πολιადὸς φύλακα· καὶ Ἡρόδοτος· Φύλαρχος
δὲ αὐτοῦ δύο.

Mutila hæc restitui possunt ex Hesychio h. v
(II, p. 726), ubi dicit : Καὶ οἱ μὲν ἓνα φασὶν (ὄφιν),
οἱ δὲ δύο. Itaque Photii locus cum Creuzero ad
Herodot. VIII, 41 (tom. III, p. 55, ed. Bæhr.)
ita erit explendus : Καὶ Ἡρόδοτος μὲν ἓνα φασὶν ἐν
τῷ ἱερῷ. Φύλαρχος δὲ αὐτοῦ δύο. Cf. Aristophan.
Lysistr. 760, Plutarch. Them. 10, Philostrat. Icon.
II, 17, p. 80 Jacobs., Eustath. ad Odyss. p. 1423
7, Odofr. Müller. De Minerva Poliad. p. 23, Creu-
zer Symbol. II, p. 727 sqq., 744, quos laudat
Bæhr. ad Herod. l. l. Ceterum Lucht. hic Phy-
larchum pro Philochoro positum esse suspica-
tur. Sine idonea caussa.

dicunt; vel quod olim qui in ripam ulteriorem transveli
volebant, rates struebant, iisque boves jungebant.

71.

His peractis rebus Alexander M. trajecit in Asiam, via-
tico instructus, ut Phylarchus prodidit, triginta dierum,
ut vero Aristobulus, septuaginta talentis.

72.

Καθὼς (sic); Gaius quidam Arethusius grammaticus
dicit hanc vocem esse probatam : ea enim uti Phylar-
chum.

73.

Chlamys et chlæna differunt, ut abunde demonstravit
Didymus in Commentariis ad librum secundum Iliadis...,
ubi adducit Aristotelem, Phylarchum, Polemonem ad pro-
bandum, voces istas multum differre.

74.

Serpentem Ceurin (domum custodientem) : Minervæ
Poliadis custodem; et Herodotus quidem unum serpen-
tem in illo sacrario esse narrat; Phylarchus vero duos
ibidem esse tradit.

75.

Athenæus XIV, 44, p. 639, D: Κῶοι ἐὶ τοῦναντίον ὀρῶσιν, ὡς ἱστορεῖ Μακαρεὺς ἐν τρίτῳ Κωακῶν. Ὅταν γὰρ τῇ Ἠρᾷ θύωσι, δοῦλοι οὐ παραγίνονται ἐπὶ τὴν εὐωχίαν. Διὸ καὶ Φύλαρχον εἰρηκέναι·

Νισύριοι μῶνοι μὲν ἐλεύθεροι ἱεροεργοὶ
ἀνδράσι πρὸς κείνοισιν, ἐλεύθερον ἅμαρ ἔχοντες·
δοῦλων δ' οὔτις πάμπαν ἐσέρχεται οὐδ' ἡβαιόν.

Aut alius omnino Phylarchus, poeta, intelligendus est, aut statuendum, Phylarchum historicum versus istos ex poeta historiis suis inseruisse. Νισύριοι e conjectura dedit Dalecampius pro σουρίτη. Villebrunius hanc propinavit emendationem:

Νισυρίοις μῶνοι μὲν ἐλεύθεροι ἱεροεργοί,
κἀνδράσι πρὸς κείνοισιν ἐλεύθερον ἅμαρ ἔχοντες.

Eadem, omissis versibus, ex eodem Macareo narrantur VI, 81, p. 262.

76.

Schol. in Sophoclis Œdip. Colon. 39: Φύλαρχος φησι δύο αὐτάς (τάς Εὐμενίδας) εἶναι, τὰ τε Ἀθήνησιν ἀγάλματα δύο· Πολέμων δὲ τρεῖς αὐτάς φησι.

77.

Etymologicum M. s. v. Φυλάσιοι: Φυλάσιοι, οἱ ἐκ τοῦ δήμου τῆς Φυλῆς· Φυλὴ γὰρ δῆμος τῆς Οἰνηίδος· ὁ δὲ Μένανδρος τόπον νομίζει εἶναι Φυλὴν· ὁ δὲ Φίλαρχος προῦριον αὐτό φησιν εἶναι.

Dubitari non potest, quin hoc loco scribendum sit: Φιλόχορος pro Φίλαρχος. Apud Harpocrationem enim, ex quo Etym. M. auctor hausit, leguntur hæc: Φυλὴ, Ἴσοκράτης ἐν τῷ περὶ τῆς εἰρήνης. Φυλὴ δῆμος ἐστὶ τῆς Οἰνηίδος· Μένανδρος δὲ Δυσκόλῳ τῆς Ἀττικῆς νομίζει εἶναι τόπον τὴν Φυλὴν, λέγων· ... Φιλόχορος δ' ἐν ἐξδόμῳ Ἀτθίδος προῦριον αὐτό φησιν εἶναι.

78.

Interpretes Virgilii a Majo editi ad Æneid. IV, 146: «Scaurus: Cretes quia responso accepto ex insula Creta profecti... et ducem secuti Delphum Phocidam tenuisse dicuntur, at-

que ab eo se Delphos nominasse, ut *Phalare...*»

Num hoc loco scribendum sit Phylarchus, ut Luchtius putat, admodum dubium est. Majus proposuit: *Phalarchus, Phylarchus, Alexarchus.*

FRAGMENTA MYTHOLOGICA.

79.

Scholia in Ælii Aristidis oration. p. 103 edit. Frommel.: Διὰ τὸ Παλλάδιόν φησι τὸ ἀπὸ Τροίας· ὁ γὰρ Δημόφιλος παρὰ Διομήδους ἀρπάσας εἰς τὴν πόλιν ἤγαγεν· σημαίνει Λυσίας ἐν τῷ ὑπὲρ Σωκράτους πρὸς Πολυκράτην λόγῳ· λέγοι δ' ἂν καὶ περὶ ἀλλων πολλῶν Παλλάδιων, τοῦτε καταλυόμενον τὸν τῷ τόχθονα καὶ τῶν περὶ αὐτεφυρῶν καλουμένων, ὡς Φερεκύδης καὶ Ἀντίοχος ἱστοροῦσι, καὶ τῶν κατενηνεγμένων ἐν τῇ Γιγάντων μάχῃ, ὡς ἐν ἀγράφοις ὁ Φύλαρχος φησι. Παλλάδιον δὲ ἐκάλουν, καθὰ λέγει Φερεκύδης, τὰ βαλλόμενα εἰς γῆν ἐκ τοῦ οὐρανοῦ ἀγάλματα· πάλλειν γὰρ, φησί, τὸ βάλλειν ὀλεγον.

Ad hæc Lucht.: «Ne corruptissime exhibita scholiastæ verba intacta relinquam, addo e Pausan. I, p. 53 ed. Wechel. pro Δημόφιλος reponendum esse Δημοφῶν. Cf. Harpocrat. s. v. Ἐπὶ Παλλάδιῳ. Quæ sequuntur difficiliorem quidem habent emendationem, sed faciem præferunt Servius ad Virgil. Æneid. II, 661: *Dicunt sane alii, unum simulacrum cælo lapsum, quod nubibus advectum et in ponte depositum apud Athenas tantum fuisse, unde et γεφυριστῆς* (lege: γεφυρίτις. G. Dindorf. in editione Parisina Thesauri Stephaniani conjecit γεφυρίς) *dicta est Pallas; et Interpretes Virgiliani a Majo editi ad eundem locum: Duo Palladia traduntur exstitisse, alterum in Attice regione, alterum in Troade; atque illud, quod Athenis repertum est, ponti inlapsum, unde apud illos tu...* (lege *fuit*) *γεφυρίτις Ἀθηνᾶ. Alii sic existimant, quod hoc ex Samothracia in Trojam Dardanus transtulit... megalos vocant* (lege: *quod μεγάλης vocant*, e Dionys. Hal. I, 42 et 43, p. 55 ed. Sylb.). Legas igitur: τοῦ τε κατ' οὐρανοῦ πεισόντος εἰς Ἀχτὴν χθόνα καὶ πῶς παρὰ γεφυρῶν κα-

75.

Coi contrarium faciunt, ut narrat Macareus tertio libro Rerum Coacarum. Nam, quando Junoni sacra faciunt, servis non licet ad epulas accedere: quare etiam Phylarchum, ait, dixisse:

Nisyrii soli quidem liberi sacris operantur
apud illos homines: soli, inquam, liberi:
servorum vero nullus ingreditur, ne minimum quidem.

76.

Phylarchus ait duas esse Furias, duoque Athenis repiri earum simulacra; Polemo vero eas esse tres dicit.

77.

Phylasil, Phylæ pagi incolæ: Phyle enim pagus est Æneidis tribus. Menander Phylen esse vicum putat, Phylarchus [*lege Philochorus*] castellum esse dicit.

FRAGMENTA MYTHOLOGICA.

79.

Per Palladium intelligit Trojanum: hoc enim Demophon Diomedæ eripuit et in urbem transportavit: quod innuit Lysias in oratione pro Socrate contra Polycratem. Dixit etiam de multis aliis Palladiis, de eo, quod Alcmenes autochthon consecravit, deque illis quæ a pontibus nomen invenerunt, ut Pherecydes et Antiochus narrant, et de iis quæ in Gigantum pugna de cælo demissa sunt, ut Phylarchus in libro de legibus non perscriptis. Palladia vocabant secundum Pherecydem simulacra de cælo in terram lapsa: πάλλειν enim pro βάλλειν (jacere) dicebant.

λουμένου. Sed hæc a schollastæ verbis nimis recedunt. Quare nos quidem ad Pherecyd. fr. 101 scribendum proposuimus : τοῦ τε κατὰ τὸ λεγόμενον (vel τοῦ καλουμένου) αὐτόχθονος καὶ περὶ τῶν ἀπὸ γεφυρῶν καλουμένων. Verum tum nos fugit Mülleri conjectura in libro de Æschyli Eumenidibus p. 106 et 156 proposita. Est autem hæc : τοῦ δὲ κατ' Ἀλαλχόμενον τὸν αὐτόχθονα καὶ τῶν περὶ Ἀτῆς λόρον vel κορυφῇν. Postrema (cf. Apollod. III, 12, 3) incertiora, ac propter Servii et alterius Virgiliū interpretis verba quæ in corrupto illo αὐτεφυρῶν vocem γεφυρῶν latere suadent, vix probanda erunt. Priora vero optime restituta esse, affatim patet tum ex iis quæ de Alcamenē leguntur apud Plutarch. tom. XIV, p. 289, Pausan. I, 33, 4, Stephan. Byz. s. v. Ἀλαλχόμενιον, tum quod unus liber manu scriptus habet καταλχόμενον.

80

Plutarchus De Iside et Osir. 29 : .. οὐδὲ Φυλάρχου μὴ καταφρονεῖν, γράφοντος ὅτι πρῶτος εἰς Αἴγυπτον ἐξ Ἰνδῶν Διόνυσος ἤγαγε δύο βοῦς, ὧν ἓν τῷ μὲν Ἄπις ὄνομα, τῷ δ' Ὅσιρις, Σάραπις δ' ὄνομα τοῦ τὸ πᾶν κοσμοῦντός ἐστι, παρὰ τὸ σαίρειν, δ' κτελλόμεναι τινὲς καὶ κοσμεῖν λέγουσιν. Ἀτοπα γὰρ ταῦτα τοῦ Φυλάρχου, πολλῶν δ' ἀτοπώτερά τὰ τῶν λεγόντων κ. τ. λ.

81.

Parthenii Erotica 31.

ΠΕΡΙ ΔΙΜΟΙΤΟΥ.

Ἱστορεῖ Φύλαρχος.

Λέγεται δὲ καὶ Διμοίτην ἀρμόσασθαι μὲν Τροίῃ-

νος τὰ δὲ ἀδελφοῦ θυγατέρα Εὐώπιν· αἰσθνόμενος δὲ συν-
οὔσαν αὐτὴν διὰ σφοδρὸν ἔρωτα τὰ δὲ ἀδελφῶν δηλῶσαι
τῷ Τροίῃ· τὴν δὲ διὰ τὸ δέος καὶ αἰσχύνῃν ἀπαρ-
τῆσαι αὐτὴν, πολλὰ πρότερον λυπηρὰ καταρρασαμένην
τῷ αἰτίῳ τῆς συμφορᾶς· ἐνθα δὲ τὸν Διμοίτην μετ'
οὐ πολλὸν χρόνον ἐπιτυχεῖν γυναικὶ μάλα καλῇ τὴν
ὄψιν, ὑπὸ τῶν κυμάτων ἐκβεβλημένη, καὶ αὐτῆς εἰς
ἐπιθυμίαν ἐλθόντα συνεῖναι· ὥς δὲ ἤδη ἐνεδίδου τὸ
σῶμα διὰ μῆκος χρόνου, γῶσαι αὐτῇ μέγαν τάφον,
καὶ οὕτως μὴ ἀνιέμενον τοῦ πάθους ἐπικατασφάζει
αὐτόν.

82.

Schol. Pindari Nem. IV, 81 : Φύλαρχος φησι
Θέτιν πρὸς Ἡφαιστον ἔλθειν εἰς τὸν Ὀλυμπον, ὅπως
Ἀχιλλεῖ ὅπλα κατασκευάσῃ. Τὸν δὲ ποιῆσαι ἔρω-
τικῶς δὲ ἔχοντα τὸν Ἡφαιστον πρὸς τὴν Θέτιν, οὐ
φάναι ἂν δώσειν αὐτῇ, εἰ μὴ αὐτῷ προσομιλήσῃ·
τὴν δὲ αὐτῷ ὑποσχέσθαι, θέλειν μέντοι ὑπλίζεσθαι,
ὅπως ἴδῃ εἰ ἀρμόζει ἃ ἐπεποιτῆται ὅπλα τῷ Ἀχιλλεῖ·
ἴσῃν γὰρ αὐτὴν ἐκείνῳ ἔλεγε. Τοῦ δὲ παρὰ χωρῆσαν-
τος, ὀπλισαμένην τὴν Θέτιν φυγεῖν, τὸν δὲ οὐ δυνάμενον
καταλαβεῖν, σφύραν λαβεῖν (βαλεῖν;) καὶ πατάξαι εἰς
τὸ σφυρὸν τὴν Θέτιν· τὴν δὲ κακῶς διατεθεῖσαν ἔλθειν
εἰς Θετταλίαν καὶ ἰαθῆναι ἐν τῇ πόλει ταύτῃ τῇ ἀπ'
ἐκείνης Θετιδεῖω καλουμένη.

Tzetzes ad Lycophronem 175, l. I, p. 445
ed. Müller. : Ἀναρτηθείσης δὲ ἐκείνης (τῆς Ἀντι-
γόνης) ὤχετο (ὁ Πηλεὺς) εἰς Φθίαν καὶ Θέτιν ἄγων
ἐπὶ τῶν ἵππων οἰκεῖ ἐν Φαρσάλῳ καὶ Θετιδεῖω, δ
καλεῖται ἀπὸ τῆς Θετιδος ἡ πόλις, κατὰ μὲν Φύλαρ-
χον ὅτι ὀπλισαμένη τὰ ὅπλα ἔφυγε τὸν Ἡφαιστον,
καὶ μὴ πληρώσασα τούτου τὸν ἔρωτα, πληγεῖσα δὲ
τὸν πόδα ὑπ' αὐτοῦ σφύρα, ἐν Θετταλίᾳ ἔλθοῦσα
ἰᾶται ἐν τῷ ἀπ' αὐτῆς κληθέντι Θετιδεῖω.

80.

Contemnendus etiam Phylarchus, qui scribit primum
ex India Bacchum adduxisse boves duos, quorum Apis
alter, alter Osiris sit dictus : ceterum Sarapin esse nomen
ejus qui Universum ordinet atque ornet, quod voce σαίρειν
quidam expriment : sunt enim hæc Phylarchi absurda.
Multa absurdiora sunt quæ quidam dicunt...

81.

DE DIMOETA.

Narrat Phylarchus : Fertur Dimoetas in matrimonium
duxisse Træzenis fratris filiam Euopin; quum vero ani-
madvertisset, eam ob vehementem amorem cum fratre
consuescere, indicasse id Træzeni; illa tum ob timorem
et pudorem se ipsam suspendisse, multa antea mala im-
precata ei qui hujus calamitatis sibi fuisset caussa; Dimor-
tas vero non multo tempore post incidisse in mulierem
specie valde pulchram ex mari fluctibus ejectam, cum
eaque cupiditate incensus congressus esse; ejus autem
corpus quum ob temporis longinquitatem marcescere cœ-
pisset, magnum ei tumultum extruxisse, atque quum ne
sic quidem dolor remitteret, sibi ipsi mortem dedisse.

82.

Phylarchus Thetidem ait in Olympum ad Vulcanum
venisse ab eoque petiisse, ut Achilli arma faceret : hunc
fecisse id quidem, sed Thetidis amore captum dixisse, se
ei non daturum esse arma, nisi cum ipso concubitura
esset : eam hoc pollicitam esse, voluisse tamen antea
arma induere, ut videret, si apta essent Achilli, se ea-
dem cum Achille esse statura dicentem. Quod quum Vul-
canus concessisset, Themidem armis instructam fugisse;
illum vero quum non posset Thetidem prehendere, arri-
pisse malleum, eoque (conjecto) Thetidem vulnerasse in
talo; hanc deinde male se habentem in Thessaliam se-
contulisse et sanatam esse in urbe, quæ ab ea Thetideum
vocata est.

83.

Quum Antigone se suspendisset, Pelus Phthiam pro-
fectus est, atque Thetidem curru vehens equis illis, quos
a Neptuno acceperat, juncto, Pharsali Thetideique sedem
constituit, quæ urbs nomen habet a Thetide secundum
Phylarchum, quod armis instructa Vulcanum fugit, non
satiato ejus amore, vulnerata autem ab eo malleo in pede
in Thessaliam profecta, Thetidei, quod ab ea nomen ac-
cepit, sanata est.

83.

Hygini Poeticon astronom. II, 40, p. 413 ed. Munckeri : « De cratera autem (*cælesti* nimirum) hanc historiam *Phylarchus* scribit : In Chersoneso, quæ confinis est Trojæ, ubi Protesilai sepulchrum statutum complures dixerunt, urbs Elæussa nomine dicitur. In qua Demiphon quidam quum regnaret, incidit eorum finibus repentina vastitas et civium internecio miranda; qua re Demiphonta permotum ferunt misisse ad Apollinis oraculum, quærens (rectius : *quærentem*) remedium vastitatis. Responso autem dato ut quotannis una de nobilium genere virgo diis penatibus eorum immolaretur, Demiphon omnium filias præter suas sorte ductas interficiebat, usque dum cuidam civium loco nobilissimo eorum nato perdoluit inceptum Demiphontis, qui negare cœpit de sua filia se passurum sortiri, nisi eodem regis filiæ essent cōjectæ. Quo facto rex permotus illius filiam sine sorte ductam interfecit; quod Matusius nomine, virginis pater, instanti tempore simulavit se patriæ causa non ægre ferre factum; potuisset enim postea sorte ducta nihilominus interire; quod paullatim dies regi in oblivionem perduxit.

Itaque quum se prope amicissimum regi virginis pater ostendisset, solenne sacrificium se habere dixit eumque et filias ejus ad id conficiendum invitavit, qui nihil aliter futurum suspicatus filias ante misit: ut ipse occupatus in re civili postea veniret. Quod quum exoptanti Matusio accidisset, filias ejus interfecit, et sanguinem earum cum vino in cratera mixtum advenienti regi pro potione dari jussit. Qui quum filias desideraret et quid his factum esset rescisset, Matusium cum cratera in mare projici jussit; quo facto mare, quo ille est projectus, memoria causa Matusium mare vocatum est, portus autem adhuc Crater appellatur; quem antiqui astrologi stellis deformaverunt, ut homines meminissent, maleficio neminem temere lucrari posse, neque oblivionem inimicitarum fieri solere.»

Micyllus scribendum censet *Mastusius*, quod Plinius Hist. Nat. IV, 11 et Mela II, 2 memorent Mastusiam promontorium. Quod *Mastusius* in ipso contextu exhibet editio Lugdun. 1608. Elæussa est Is. Vossii conjectura pro Philagusa (Observatt. ad Melam p. 130). Apud Strabonem XIII, p. 103 legitur Ἐλεοῦσσα, apud Arrianum Exped. Alex. I, 11, Ἐλαιοῦς.

CLITODEMI

FRAGMENTA.

ΑΤΘΙΣ. LIBER PRIMUS.

I.

Vetus Grammaticus Pausanias, ut Ruhnck. vidit collato Eustath. ad II. B, p. 361, in Biblioth. Coisliniana p. 603 (et ap. Bekkerum Anecd. p. 326 sq.): Ἀγραι, χωρίον ἔξω τῆς πόλεως Ἀθηνῶν, οὗ τὰ μικρὰ τῆς Δήμητρος ἄγεται μυστήρια, & λέγεται τὰ ἐν Ἀγραι, ὡς τὰ ἐν Ἀσκληπιοῦ. Φερεκράτης Γραυσίν· Εὐθύς ὡς ἐκαθίζομεν ἐν Ἀγραι. Καὶ Ἀρτέμιδος τῆς Ἀγραίας αὐτοῦ τὸ ἱερόν. Πλάτων Φαίδρω· ἢ πρὸς τὸ τῆς Ἀγραίας διαβαίνομεν. Καὶ Δῆμος ἐν α' Ἀτθίδος· «Τὰ μὲν οὖν ἄνω τὰ τοῦ Ἰλισοῦ πρὸς ἰχθυόαν Εὐλθυῖα· τῷ δ' ὄχθῳ πάλαι ὄνομα τοῦτο, δὲ νῦν Ἀγρα καλεῖται, Ἐλικῶν, καὶ ἡ ἐσχάρα τοῦ Ποσειδῶνος τοῦ Ἐλικωνίου ἐπ' ἄκρου.» Καὶ ἐν τῷ δ'· «Εἰς τὸ ἱερόν τὸ μητρῶον τὸ ἐν Ἀγραις.»

Ruhnck. ad Timæum p. 223 restituit Κλειδῆμος pro Δῆμος; sed omittendum καὶ ante Κλειδ., quod in multis locis ex Κλει. in Κλειδῆμος ortum esse videtur. Sequentia Lenz. ita corrigere voluit: Τὰ μὲν οὖν ἄνω τοῦ Ἰλισοῦ προσαγορεύουσιν Ἀγραν Εὐλθυῖας. Siebelis hanc proponit emendationem (quam in versione sequuti sumus): Τὰ μὲν οὖν ἄνω τοῦ Ἰλισοῦ πρὸς Ἀγραν εἰ διήλυθας, ἐν τῇ ὄχθῃ ὅρος (sic apographum Ruhn.) τοῦτο, δὲ νῦν Ἀγρα καλεῖται, πάλαι Ἐλικῶν, καὶ ἡ ἐσχ. ... ἄκρου. — Sed in Εὐλθυῖα latere videtur Ἐλικῶνια,

quare fortasse ita scribendum est: Τὰ μὲν οὖν ἄνω-
τερα τοῦ Ἰλισοῦ προσηγορεύετο Ἐλικῶνια, τῷ δ' ὄχθῳ
πάλαι ὄνομα τοῦτο, δὲ (sic Bekker.) νῦν etc.

2.

Athen. XIV, 23, p. 660, D: Ἐν τῷ πρώτῳ τῆς
Ἀτθίδος Κλειδῆμος φύλον ἀποφαίνει μαγείρων ἐχόντων
δημιουργικὰς τιμὰς, οἷς καὶ τὸ πλῆθος ἐνεργεῖν ἔργον ἦν.

Verbum ἐνεργεῖν corruptum esse videtur;
Schweigh. legi vult εὐεργετεῖν: Siebelis οἷς καὶ
ὑπὲρ τοῦ πλῆθους ἱεουργεῖν ἔργον ἦν, sive οἷς καὶ
τὰ τοῦ πλῆθους ἐνεργεῖν ἔργον ἦν.

3.

Athen. X, 7, p. 425, E: Κλειδῆμος τοὺς μαγεί-
ρους Κίρυκας φησι καλεῖσθαι.

4.

Harpocrat.: Μελανίππειον, Λυκοῦργος ἐν τῷ κατὰ
Λυκόφρονος. Μελανίππου τοῦ Θησέως ἡρώον ἐστὶ, ὡς
φησιν Ἀσκληπιάδης Τραγωδοῦμένοις. Κλειδῆμος δ' ἐν
πρώτῃ Ἀτθίδος ἐν Μελίτῃ αὐτὸ εἶναι λέγει.

5.

Plutarch. Thes. 19, de Cretensi Thesei ex-
peditione loquens, postquam Pherecydis, De-
monis et Philochori exposuit sententias, hoc
adjungit: Ἰδίως δὲ πως καὶ περιττῶς ὁ Κλει-
δῆμος ἀπήγγειλε περὶ τούτων, ἀνωθεν ποθεν ἄρ-
ξάμενος· ὅτι «δόγμα κοινὸν ἦν Ἑλλήνων, μηδεμίαν
ἐκπλεῖν τριῖρη μηδαμῶθεν ἀνδρῶν πέντε (?) πλείονας
δεχομένην· τὸν δὲ ἄρχοντα τῆς Ἀργεῖος Ἰάσονα μόνον
περιπλεῖν, ἐξείργοντα τῆς θαλάσσης τὰ ληστῆρια. Δαι-

ΑΤΘΙΣ. LIBER PRIMUS.

I.

Agræ, locus extra Athenarum urbem situs, ubi parva
Cereris mysteria aguntur, quæ vocantur mysteria ἐν
Ἀγραι (in Agræ æde) eodem modo ac dicitur ἐν Ἀσκληπιοῦ
(in Ἀσκληπιοῦ æde). Pherecrates in Vetulis: «Simul at-
que consedimus in Agræ æde.» Dianæ quoque Agrææ
ibi est templum. Plato in Phædro: «Ubi ad Agrææ tem-
plum transimus.» Et Clidemus libro primo: «Superio-
«rem Ilissi partem ad Agram si transieris, ad ripam offen-
«des montem illum, qui nunc dicitur Agra, olim Helicon,
«et aram Neptunī Heliconii in vertice;» et libro quarto:
«In templum Cereris matris, in Agris situm.»

2.

Primo libro Attidis, tribum quamdam, ait Cli-

demus, coquorum fuisse, qui nomen et jura eorum ha-
buisent, qui δημιουργοὶ vocabantur; illosque hoc curasse
ut plebs rite sacrificaret.

3.

Clidemus coquos, ait, pracones vocari.

4.

Melanippeum est Melanippi, qui Theseum patrem ha-
buit, heroum, ut ait Asclepiades in Tragodumenis. Cli-
demus libro primo Attidis id esse dicit in Melite demo.

5.

Diverso modo et diffuse de his Clidemus disseruit, alte
repetens, decretum fuisse Græcorum commune, ne quo
navigaret triremis ulla, quæ plus quinque (quinquaginta)
viris caperet, sed soli navis Argæ duci Iasoni (licuisse
majori navi) circumveli ad latrocinia mari summovenda.
Quum Dædalus autem navigio perflagisset Athenas, Mi-

θάλου δὲ πλοίῳ φυγόντος εἰς Ἀθήνας, Μίνως, παρὰ τὰ δόγματα μακραῖς ναυσὶ διώκων, ὑπὸ χειμῶνος εἰς Σικελίαν ἀπηγέχθη, καὶ κατέστρεψε τὸν βίον. Ἐπεὶ δὲ Δευκαλίων υἱὸς αὐτοῦ, πολεμικῶς ἔχων πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, ἐπεμψεν ἐκδιδόναι Δαίδαλον αὐτῷ κελεύων, ἢ τοὺς παῖδας ἀποκτενεῖν ἀπειλῶν, οὓς ἔλαβεν ὁμήρου· ὁ Μίνως· τούτῳ μὲν ἀπεκρίναιτο πρῶτος ὁ Θησεύς, παραιτούμενος ἀνέψιόν ὄντα Δαίδαλον, καὶ κείνῳ κατὰ γένος προσήκοντα, μητρὸς ὄντα Μερόπης τῆς Ἰρεχθέως, αὐτὸς δὲ ναυπηγίᾳ ἐπεβάλετο, τῇ μὲν ἐν Θυμαिताδῶν αὐτόθι, μακρὰν τῆς ξενικῆς ὁδοῦ, τῇ δὲ διὰ Πιτθέως ἐν Τροιζῆνι, βουλόμενος λανθάνειν. Γενομένων δὲ ἐτοίμων, ἐξέπλευσε, τὸν τε Δαίδαλον ἔχων καὶ φυγάδας ἐκ Κρήτης καθηγεμόνας, οὐδενὸς δὲ προειδότος, ἀλλὰ νηὺς φιλίας οἰομένων τῶν Κρητῶν προσφέρεισθαι, τοῦ λιμένος κρατήσας, καὶ ἀποβάς ἐβόησεν εἰς τὴν Κνωσσὸν παρελθὼν, καὶ μάχην ἐν πύλαις τοῦ Λαβυρίνθου συνάψας, ἀπέχτεινε τὸν Δευκαλίωνα καὶ τοὺς δορυφόρους. Ἐν δὲ τοῖς πράγμασι τῆς Ἀριάδνης γενομένης, σπείσας πρὸς αὐτὴν, τοὺς τε ἡϊθέους ἀνέλαβε, καὶ φιλίαν ἐποίησατο τοῖς Ἀθηναίοις πρὸς τοὺς Κρητας, ὁμόσαντας μηδέποτε πολέμου κατάρξειν.»

Reiskius, Leopoldus et Huttenus pro ὄντι ante Μερόπης scribi voluerunt ὄντα: sed quum καὶ κείνῳ ad Theseum referri possit, ut monet Siebelis, ista emendatio non est necessaria.

6.

Plutarchus Thes. c. 26 Leop., c. 27 Hutt. pergit: Ἱστορεῖ δὲ Κλειόδημος, ἐξακριβοῦν τὰ καθ' ἕκαστα βουλόμενος, τὸ μὲν εὐώνυμον τῶν Ἀμαζόνων κέρας ἐπιστρέφειν πρὸς τὸ νῦν καλούμενον Ἀμαζόνειον, τῷ δὲ δεξιῷ πρὸς τὴν Πνύκα κατὰ τὴν Χρύσαν ἔκειν. Μάχεσθαι δὲ πρὸς τοῦτο τοὺς Ἀθηναίους ἀπὸ

noa, qui præter decreta persequeretur cum longis navibus, in Siciliam tempestate eiectum vitæ ibi finem fecisse. Postquam vero filius ejus Deucalion, insensus Atheniensibus, per legatos dedit sibi depoposcisset Dædalum, alioqui, quos accepisset obsides Minos, pueros interfecturum se denuntians, leniter ei respondisse Thesea, eam afferentem excusationem quod consobrinus suus esset Dædalus et sanguine junctus, cujus esset mater Erechthei filia Merope; sed ædificare instituisse classes, alteram in Thymactadarum demo ibidem procul via publica, alteram per Pitthea Truzene, quo rem occultam haberet. Omnibus comparatis cum solvisse, Dædalumque et exules Cretenses secum travisse duces, atque exspectante nemine, sed naves pacatas arbitrantibus advenire Cretensibus, portum occupavisse, et descensione facta contemnisse cursu: Grossum, prælioque in porta Labyrinthi conserto, Deucalionem cum satellitibus confecisse. Quum vero regni procurationem suscepisset Ariadna, ferdere cum ea icto, impuberes cum recepisse, amicitiamque cum Atheniensibus Cretenses junxisse, juratos, nunquam se bellum cum iis commissuros esse.

6.

Scribit Clidemus, singula exsequi ad unguem laborans, sinistrum Amazonum cornu ad Amazonion (ut nunc vo-

τοῦ Μουσείου ταῖς Ἀμαζόσι συμπεσόντας· καὶ τὰς τοὺς τῶν πεσόντων περὶ τὴν πλατείαν εἶναι τὴν φέρουσιν ἐπὶ τὰς πύλας παρὰ τὸ Χαλκιδόντος ἡρώον, ἃς νῦν Πειραϊκὰς ὀνομάζουσι. Καὶ ταύτῃ μὲν ἐκβιασθῆναι μέχρι τῶν Εὐμενίδων, καὶ ὑποχωρῆσαι ταῖς γυναιξίν· ἀπὸ δὲ Παλλαδίου καὶ Ἀρδῆττου καὶ Λυκείου προσβαλόντας ὥσασθαι τὸ δεξιὸν αὐτῶν ἄχρι τοῦ στρατοπέδου, καὶ πολλὰς καταβαλεῖν. Τετάρτῳ δὲ μηνὶ συνθήκας γενέσθαι διὰ τῆς Ἰπολύτης· Ἰπολύτην γὰρ οὗτος ὀνομάζει τὴν τῷ Θησεῖ συνοικισσάν, οὐκ Ἀντιόπην.

Non est cur Reiskii emendationem recipiamus, qui χρυσᾶν Νίχην pro Χρύσαν ἔχειν et ὥσασθαι τὸ δεξιὸν pro ὡς. τὸ εὐώνυμον; sed recte idem restituisse videtur articulum τὰς post ἐπὶ τὰς πύλας.

7.

Constantin. Porphyrog. De themat. lib. 2, them. 2, in Scriptor. Byz. vol. 5, p. 17 ed. Venet. 1729: Λέγεται δὲ καὶ Μακεδονίας μοῖρα Μακετία, ὡς Μαρσύας ἐν πρώτῳ Μακεδονικῶν· ... ἀλλὰ καὶ τὴν ὅλην Μακεδονίαν Μακετίαν οἶδεν ὀνομαζομένην Κλειόδημος ἐν πρώτοις Ἀθίδος· «Καὶ ἐξωκίσθησαν ὑπὲρ τὸν Αἰγιαλὸν ἄνω τῆς καλουμένης Μακετίας.»

«Fortasse Clidemus scripserat ἐξ. δ. τ. Α. εἰς τὰ ἄνω etc. et dixerat de illa colonia, quam Pausan. V, 1, 3, Pæonem narrat ex Elide in Macedoniam duxisse, vel de iis, qui ex Argolide cum Carano in Macedoniam migrarunt.» Siebelis.

LIBER TERTIUS.

8.

Photii Lex.: Ναυκραρία· τὸ πρότερον οὕτως ἐκάλουν, Ναυκραρία καὶ Ναύκραρος. Ναυκραρία μὲν

catur) declinasse, dextrum secundum Chrysam ad Pnycein pertinuisse. Confluxisse cum hoc Athenienses, a Museo concurrentes cum Amazonibus. Sepulchra esse casorum in platea, quæ fert ad portam secundum Chalcodontis sanum, quam Piraicam nunc nominant. Ibi Athenienses pulsos fuisse usque ad Eumenidum templum, et terga feminis dedisse. A Palladio vero et Ardetto et Lyceo invectos pepulisse dextrum earum cornu usque ad castra multasque stravisse. Quarto mense ictum Hippolyta interprete fœdus. Hippolytam enim hic eam, quæ cum Theseo consueverit, non Antiopan appellat.

7.

Appellatur etiam Macedonia pars Macetia, ut Marsyas libro primo Macedonicorum. Sed etiam omnem Macedoniam appellare Macetiam consuevit Clidemus in prioribus libris Atthidis: «Atque migrarunt supra Ægialum in superiorem partem Macetiae.»

LIBER TERTIUS.

8.

Naucraria. Prius nomina naucraria et nauclarus in usu erant. Naucraria idem fere quod symmorion et de-

ὁποῖόν τι ἡ συμμορία καὶ ὁ δῆμος, ναύκραρος δὲ ὁποῖόν τι ὁ δῆμαρχος, Σόλωνος οὕτως ὀνομάσαντος, ὡς καὶ Ἀριστοτέλης φησὶν· ἐν τοῖς νόμοις δὲ ἂν τις ναυκραρίας ἀμφισβητῇ καὶ τοὺς ναυκράρους τοὺς κατὰ ναυκραρίαν. Ὑστερον δὲ ἀπὸ Κλεισθένης δῆμοί εἰσι, καὶ δῆμαρχοι ἐκλήθησαν ἐκ τῆς Ἀριστοτέλους Πολιτείας, ὃν τρόπον διέταξε τὴν πολιτείαν ὁ Σόλων. Φυλαὶ δὲ ἦσαν τέσσαρες, καθάπερ πρότερον, καὶ φυλοκρατεῖς τέσσαρες· ἐκ δὲ τῆς φυλῆς ἐκάστης ἦσαν νενιμημένοι τριττύεις μὲν τρεῖς, ναυκραρίαι δὲ δώδεκα κατ' ἐκάστην. Ὁ Κλειόδημος ἐν τῇ τρίτῃ φησὶν, «ὅτι Κλεισθένης δέκα φυλὰς ποιήσαντος ἀντὶ τῶν τεσσάρων, συνέβη καὶ εἰς πεντήκοντα μέρη διαταχθῆναι· αὐτοὺς δὲ ἐκάλουν ναυκραρίας, ὥσπερ νῦν εἰς τὰ ἑκατὸν μέρη διαιρεθέντα καλοῦσι συμμορίας.»

In postremis Siebelis scribere vult: εἰς τὰ ἑκατὸν μέρη διαιρεθέντας καλοῦσι. Equidem malim αὐτοὺς vocem mutari in ταῦτα. De re cf. C. Hermann. Antiquit. gr. 99, 5 et quos ibi laudat.

LIBER QUARTUS.

Vide locum libri quarti in fragm. 1.

LIBER DUODECIMUS.

9.

Hesych. : Ἀγαμεμνόνια φρέατα. Ἱστοροῦσι τὸν Ἀγαμέμνονα περὶ τὴν Αὐλίδαν καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος φρέατα ὀρύξαι, καὶ Δῆμος δὲ ἐν τῇ δωδεκάτῃ τῆς Ἀτθίδος.

Phavorinus eadem habet, nisi quod ὡς addit post καὶ Δῆμος δέ. Albertus scribi voluit Δῆμων pro Δῆμος, Meursius in Lection. Theophr. in Gronovii Thes. Antiq. Gr. X, p. 647 proposuit Κλειόδημος, quod probavit Siebelis: nos quoque hanc scripturam adoptamus, sed deletis καὶ quod ex κλει depravatum est, atque particula δέ, assumpto vero ὡς ex Harpocrate, legendum credimus: ὡς Κλειόδημος ἐν κ. τ. λ. Omissa

mus: naucrarius idem fere significat, quod demarchus, Solone sic nominante, ut Aristoteles quoque tradit: dubitaveris vero, num in legibus naucrarias et naucraros secundum naucrarias creandos constituerit. Postea a temporibus Clisthenis in usu erant vocabula *demi* et *demarchi* (quod docet Aristoteles in Politia), servata ea reipublicae ratione, quam Solon constituerat. Tribus erant quatuor, ut antea, tribuum reges item quatuor; singulae tribus in ternas trittyes et duodenas naucrarias divisae erant. Clidemus libro tertio dicit: «Quum Clisthenes decem tribus substituisset quatuor illis, quae antea fuerant, factum est, ut in quinquaginta quoque partes Athenienses dividerentur, eosque ita divisos vocabant naucrarias, ut nunc in centum partes distributos vocant symmorias.»

LIBER DUODECIMUS.

9.

Putei Agamemnonii. Narrant Agamemnonem prope Aulidem et in multis Graeciae locis puteos fodisse, ut Clidemus libro duodecimo Attidis.

auctoris notitia hanc rem Eustath. ad Il. Δ, p. 461 Rom. paullo plenius exhibet: Ἀγαμεμνόνια ἄδονται τινὰ φρέατα, ἐπεὶ περὶ Ἀττικὴν, φασί, καὶ ἐν Αὐλίδι καὶ πολλαχοῦ τῆς Ἑλλάδος ὥρυξεν ὁ Ἀγαμέμνων φρέατα. Ex quo intelligitur, Siebelis ait, cur Clidemus in Attide rem istam tetigerit: et forsitan apud Hesychium inter Ἀγαμέμνονα et περὶ exciderunt haec: ἐν τῇ Ἀττικῇ καί.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

10.

Schol. Eurip. Med. 19: Περὶ δὲ τῆς Κρέοντος θυγατρὸς οὐχ ὁμοφωνοῦσι τῷ Εὐριπίδῃ οἱ συγγραφεῖς. Κλειτόδημος μὲν γὰρ Κρέουσάν φησι καλεῖσθαι, γήμασθαι δὲ Ξούθῳ, Ἀναξικράτης δὲ Γλαύκῃν.

Num Clitodemus Creontis filiam Xuthi uxorem dixerit, jure dubitabis. Confuderit igitur Scholiasta hanc Corinthiam Creusam cum Atheniensi Erechthei filia.

11.

Athen. VI, 6, p. 235, A: Κλειόδημος ἐν τῇ Ἀτθίδι φησὶ· «Καὶ παράσιτοι δ' ἤρέθησαν τῷ Ἡρακλεῖ.»

12.

Suidas: Ἐπὶ Παλλάδιῳ. ... Κλειτόδημος δὲ φησιν, Ἀγαμέμνονος σὺν τῷ Παλλάδιῳ προσεινεχθέντος Ἀθῆναις, Δημοφῶντα ἀρπάσαι τὸ Παλλάδιον, καὶ πολλοὺς τῶν διωκόντων ἀνελεῖν. Τοῦ δὲ Ἀγαμέμνονος δυσχεραίνοντος, κρίσιν αὐτοὺς ὑποσχεῖν ἐπὶ ν' Ἀθηναίων καὶ ν' Ἀργείων, οὗς Ἐφίτας κληθῆναι, διὰ τὸ παρ' ἀμφοτέρων ἐρεθῆναι αὐτοῖς τὰ τῆς κρίσεως.

Antecedentia v. in Phanodemi fr. XII. Eadem exstant in Etym. M., apud Eustath. ad Odys. A, p. 1419, Apostolium VIII, 42. Harpocration et Phavorinus s. v. Ἐπὶ Παλλάδιῳ Clitodemum sequuntur, quamquam nullam ejus faciunt mentionem. Αὐτοὺς ante ὑποσχεῖν Siebelis inseruit; idem ex Harpocrat. et Phavorino τὰ τῆς κρίσεως pro περὶ τῆς κρίσεως scripsit. En-

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

10.

De Creontis (Corinthiorum regis) filia non consentiunt cum Euripide scriptores. Clitodemus ait, eam appellari Creusam, nupsisse autem Xutho; Anaxicrates vero eam dicit Glaucam.

* 11.

Clidemus in Attide dicit: «Et parasiti electi sunt Herculi.»

12.

Clitodemus auctor est, Agamemnone cum Palladio Athenas appellente, Demophontem id rapuisse et persequentium multos interfecisse. Agamemnone autem hoc graviter ferente, iudicium ea de re habitum esse a quinquaginta Atheniensibus totidemque Argivis, quos Ephetas appellatos esse aiunt, quod ab utraque parte controversiae disceptatio eis permissa esset.

stathius addit post κρίσεως: Καὶ τὸ δικαστήριον ἐπώνυμον τῇ Παλλάδι γενέσθαι..

13.

Plutarch. Themist. c. 10, de pecunia in classem: Κλειόδημος δὲ καὶ τοῦτο Θεμιστοκλέους ποιῆται στρατήγημα· καταβαινόντων γὰρ εἰς Πειραιᾶ τῶν Ἀθηναίων, φησὶν ἀπολέσθαι τὸ Γοργόνειον ἀπὸ τῆς θεοῦ τοῦ ἀγάλματος. Τὸν οὖν Θεμιστοκλέα προσποιούμενον ζητεῖν, καὶ διερευνώμενον ἅπαντα, χρημάτων εὐρίσκειν πλῆθος ἐν ταῖς ἀποσκευαῖς ἀποκεχυμένον· ὃν εἰς μέσον κομισθέντων, εὐπορῆσαι τοὺς ἐμβαίνοντας εἰς τὰς ναῦς ἐφοδίων.

14.

Plutarch. Aristid. cap. 19: Ex iis, qui ad Plataeas pro Græcia dimicarunt, non plus MCCCLX desiderati sunt: Τούτων Ἀθηναῖοι μὲν ἦσαν δύο καὶ πεντήκοντα, πάντες ἐκ τῆς Αἰαντίδος φυλῆς, ὥς φησι Κλειόδημος, ἀγωνισαμένης ἀρίστα· διὸ καὶ ταῖς Σφραγίτισι νόμῳ εἶθον Αἰαντίδαι τὴν πυθόχρηστον θυσίαν ὑπὲρ τῆς νίκης, ἐκ δημοσίου τὸ ἀνέλωμα λαμβάνοντες.

Cf. Plutarch. Συμποσ. προβλημ. lib. I, problem. 10, Vitam Aristid. 9, Pausan. IX, 3, Müller. Orchom. p. 145.

15.

Pausanias X, 15, postquam dixit se, quum signum Minervæ, in templo Delphico positum, multis ex partibus auro privatum vidisset, credidisse hoc ab hominibus sacrilegis commissum esse, addit hæc: Κλειτόδημος δὲ ὁπόσοι τὰ Ἀθηναίων ἐπιχώρια ἔγραψαν ὁ ἀρχαιότατος, οὗτος ἐν τῷ λόγῳ φησὶ τῷ Ἀττικῷ, ὅτι Ἀθηναῖοι παρεσκευάζοντο ἐπὶ Σικελίαν τὸν στόλον, ὡς ἔθνος τι ἄπειρον κοράκων κατῆρε τότε ἐς Δελφοὺς, καὶ περιέκοπτον, τε τοῦ ἀγάλματος τούτου, καὶ ἀπέβρῃσσαν τοῖς ῥάμφεσιν ἀπ' αὐτοῦ τὸν χρυσόν· λέγει δὲ καὶ ὡς τὸ δόρυ καὶ τὰς γλαῦκας, καὶ ὅσος καρπὸς ἐπὶ τῷ φοίνικι ἐπεποιήτο ἐς μίμησιν τῆς ὁπώρας, κατακλάσαιεν καὶ ταῦτα οἱ κόρακες. Ἀθηναῖοις μὲν δὴ καὶ ἄλλα σημεῖα μὴ ἐκ-

πλεῦσαι σφᾶς ἀπαγορεύοντα ἐς Σικελίαν διηγήσας ὁ Κλειτόδημος.

Cf. Paus. III, 24, 7, Ælian. V. H. IV, 14, Plutarch. Them. 20. Alex. 26.

16.

Hesych.: Βοῦς ἑβδομος· μνημονεύει δὲ τοῦ ἑβδομου βοός· ὅτι δὲ πέμμα ἐστὶ καὶ τῆς Σελήνης ἱερὸν, Κλειτόδημος ἐν Ἀτθίδι φησὶ.

Probabile est, post βοός nonnulla excidisse, ut putat Heinsius, aut particulam δὲ post ὅτι expungendam esse. Pergerus locum ita restituere conatus est: Μνημονεύει δὲ τοῦ ἑβδομου βοός Κλειτόδημος ἐν Ἀτθίδι. Φησὶ δὲ, ὅτι πέμμα ἐστὶ καὶ τῆς Σελήνης ἱερὸν. Cf. Hesych. v. ἑβδομος βοός: ἑβδομος πέμματος, κέρτα ἔχοντος· et v. Βοῦς: Πόπανόν τι τῶν θυομένων οὕτως ἐν ταῖς ἀγιοτάταις Ἀθήνῃσι θυσίαις· ἣν δὲ βοὶ παραπλήσιον. Intelligenda esse Διάσια, in quo festo, ut Thucydides I, 126 dicit, θύματα ἐπιχώρια (πέμματα εἰς ζώων μορφὰς τετυπωμένα, schol.) offerri solebant, verisimiliter statuit Siebelis, qui præterea laudat Phavorin. v. Βοῦς p. 384, 24 sqq., v. ἑβδομου. p. 545 et Suidas v. Βοῦς ἑβδομος. Photii Lex.: Σελήνη, πόπανον ὁμοιον τῷ ἀστέρει. Τὸ δὲ αὐτὸ καὶ Σελήνης καὶ Ἐπισελήνιον καὶ Ἀρσστήρ καὶ βοῦς καλεῖται. Eustath. ad Homer. p. 1165 Rom., Erasmi Adag. Chil. I, cent. 10, c. 63.

ΠΡΩΤΟΓΟΝΙΑ.

17.

Athen. XIV, 23, p. 660, A: Ὅτι δὲ σεμνὸν ἦν ἡ μαγειρικὴ, μαθεῖν ἐστὶν ἐκ τῶν Ἀθήνῃσι Κηρύκων· οἷδε γὰρ μαγεύων καὶ βουτύπων ἐπιείχον τάξιν, ὥς φησι Κλειόδημος ἐν Πρωτογονίας πρώτῳ.

Schweigh. ex Ms. edidit σεμνὸν ἦν ἡ μαγ. Idem Clidemi esse censet quæ sequuntur apud Athenæum: Ὅμηρος τε τὸ ῥέζειν ἐπὶ τοῦ θύειν τάσσει· τὸ δὲ θύειν ἐπὶ τοῦ ψαιστὰ μεταδόρπια θυμῶν. Καὶ οἱ

13.

Clidemus Themistoclem narrat pecuniam in classem astu parasse. Descendentibus in Piræeum Atheniensibus in simulacro Minervæ desideratam ait fuisse ægidem. Themistoclem igitur, quum specie quærentis excuteret omnia, immensam vim pecuniæ invenisse in impedimentis abditam: quæ in medium prolata abundasse classiarios milites viatico.

14.

In quibus (desideratis) fuerunt Athenienses duo et quinquaginta, omnes ex tribu Æantide, quæ, ut Clidemus ait, pugnavit fortissime. Quamobrem nymphis Sphragitidibus Æantidæ victoriæ caussa, sacra ex Apollinis oraculo præscripta sumptu publico faciebant.

15.

Clitodemus, eorum qui literis res Atticas mandarunt vetustissimus auctor, dicit in rerum Atticarum commentario, comparata ab Atheniensibus classe ad Siciliensem

expeditionem, magnum corvorum numerum Delphos convolasse, irruentesque in illud signum, aurum rostris avellisse. Additum et ibidem, hastam, noctuas, et caryolas, quæ in palma illa ad palmularum similitudinem ex auro factæ fuerant, eosdem illos corvos abruptisse. Sed et alia prodigia commemorat Clitodemus, quæ ab ea navigatione suscipienda Athenienses detertere debuerant.

16.

Bos septimus; bovem septimum Clitodemus in Attide dicit esse placentiam Lunæ sacram.

ΠΡΩΤΟΓΟΝΙΑ.

17.

Fuisse in honore coquorum artem, intelligere licet ex *Cerycibus* apud Athenienses. Hi enim coquorum et poparum victimas mactantium fungebantur munere, ut ait Clidemus libro primo Protogoniæ.

παλαιοὶ τὸ θύειν ὄρν' ὠνόμαζον. Ἐδρων δ' οἱ κήρυκες ἄχρι πολλοῦ βουθυτοῦντες, φησί, καὶ σκευάζοντες καὶ μιστούλλοντες, ἔτι δ' οἰνοχοοῦντες. Κήρυκας δ' αὐτοὺς ἀπὸ τοῦ κρείττονος ὠνόμαζον. Ἀναγέγραπται τε οὐδαμοῦ μαγεῖρι μισθός, ἀλλὰ κήρυκι. Si φησί bene habet, vix dubitari potest, quin ad minimum omnia, quæ leguntur post ἔδρων δ' οἱ κήρυκες Clitodemo tribuenda sint: de Cerycibus enim Clitodemus disputaverat: v. fr. 2.

18.

Harpocration v. Πνυκί: ... Ἡ τῶν Ἀθηναίων ἐκκλησίᾳ οὕτως ἐκαλεῖτο. Πολλὴ δ' ἡ μνήμη αὐτῆς παρ' Ἀττικοῖς. Κλειδῆμος δ' ἐν τρίτῳ Πρωτογονίας, «Συνήεσαν, φησὶν, εἰς τὴν Πνύκα, ὀνομασθεῖσαν διὰ τὸ τὴν συνοίχτησιν πυκνουμένην εἶναι.»

Suidas et Photius eadem referunt, omittunt tamen verba ἐν τρίτῳ — εἰς τὴν. Pro Κλειδῆμος Suidas exhibet Κλειδίμος, quod corruptum esse apparet.

ΕΞΗΓΗΤΙΚΟΝ.

19.

Suidas v. Τριτοπάτορες: ... Ὁ δὲ τὸ Ἐξηγητικὸν ποιήσας Οὐρανοῦ καὶ Γῆς φησὶν αὐτοὺς εἶναι παῖδας, ὀνόματα δὲ αὐτοῖς Κόττον, Βριάρεων καὶ Γύγην. Clitodemi Exegeticum intelligendum esse, probabiliter conjecit Casaubonus ad Athen. IX, 18. Quæ apud Suidam præcedunt (cf. Demon. II, Phanod. IV, Philoch. II), Fabricium in Bibl. Gr. I, p. 171 induxerunt ut crederet, Exegeticum illud esse commentarium in Orphei Physicum. Quæ sententia nil habet quo se commendet. Præterea observandum est, in Exegetico non eadem Tritopatorum nomina exhibita esse atque in Orphei Physico, atque omnes fere Atthidum scriptores de Tritopatoribus disputavisse. De Clitodemi opinione v. Welcker. Trilog. p. 152 sq.

18.

Pnyx; Atheniensium concio ita appellabatur; sarpe ejus mentio fit apud Atticos. Clidemus libro tertio Prologonias: «Conveniebant in Pnycem, ita appellatam propter hominum frequentiam in ea densatam (πυκνήν).»

EXEGETICUM.

19.

Scriptor Exegetici Tritopatores dicit esse Cæli et Terræ filios, nomina autem eorum, Cottum, Briareum, Gygen.

20.

Sigillatim apud Athenienses ἀπόνημα dicitur *lustralis aqua*, quæ vel in honorem mortuorum adhibetur, vel ad lustrandos homines piaculo quodam obstrictos:

20.

Athen. IX, 18, p. 409, F.: Ἰδίω: δὲ καλεῖται παρ' Ἀθηναίοις ἀπόνημα ἐπὶ τῶν εἰς τιμὴν τοῖς νεκροῖς γινομένων καὶ ἐπὶ τῶν τοὺς ἐναγεῖς καθαιρόντων, ὡς καὶ Κλειδῆμος ἐν τῷ ἐπιγραφομένῳ Ἐξηγητικῷ. Προθεῖς γὰρ περὶ ἐναγισμῶν γράφει τάδε: «Ὁρύξαι βόθυνον πρὸς ἐσπέραν τοῦ σήματος ἔπειτα παρὰ τὸν βόθυνον πρὸς ἐσπέραν βλέπε, ὕδωρ κατάχει, λέγων τάδε: Ὑμῖν ἀπόνημα, οἷς χρὴ καὶ οἷς θέμις: ἔπειτ' αὐθις μύρον κατάχει.»

Casaubonus et Schweighæuserus Clitodemi verba in trimetrorum formam redigere studuerunt; sed Siebelis jure dubitat hiulcos et claudicantes eorum trimetros approbare. Nam ejusmodi versus possis deprehendere in quavis oratione pedestri.

21.

Suidas et Photius: Ὑγς, ἐπίθετον Διονύσου, ὡς Κλειδῆμος. «Ἐπειδὴ, φησὶν, ἐπιτελοῦμεν θυσίας αὐτῷ καθ' ὃν ὁ θεὸς ὕει χρόνον.»

Etym. M. auctor et Phavorinus eadem referunt, sed non exhibent φησὶν et ante θυσίας ponunt τὰς. Neque in hoc fragmento, quod ex Exegetico haud dubie sumtum est, justos trimetros deprehendimus.

22.

Suidas v. Ἀπεδα et Ἠπέδιζον: Ἀπεδα, τὰ ἰσόπεδα. Κλειδῆμος: «Καὶ ἡπέδιζον τὴν ἀκρόπολιν, περιέβαλλον δὲ ἐννεάπυλον τὸ Πελασγικόν.»

Eundem locum servavit scriptor συναγωγῆς λέξεων χρησίμων ap. Bekker. Anecd. p. 419, 28. Siebelis putat, hoc fragmentum ex Exegetico depromptum esse, sed nobis probatum est, pertinere id ad Atthidem, in qua et alii Atthidum scriptores de Pelasgis disputaverunt. Cf. Philoch. VII.

23.

Hesych.: Προηρόσια· τὰ πρὸ τοῦ ἀρότου θύματα. Καὶ ὁ Κλειδῆμος δὲ αὐτὰ Προακτούρια καλεῖ.

quemadmodum et Clidemus, in libro qui Exegeticus inscribitur. Nam sub titulo de inferiis scribit hæc: «Scrobem fodere oportet ab occidente sepulcri; deinde ad scrobem versus occidentem respiciens, aquam effunde, hæc verba pronuncians: Vobis lavacrum, quibus oportet et quibus fas est. Deinde rursus unguentum infunde.

21.

Hyes. Epithetum Bacchi, quemadmodum ait Clidemus: «Quoniam ipsi sacrificia facimus eo tempore, quo deus pluit.»

22.

Plana. Clidemus: «Et arcem complanarunt, et Pelasgico muro novem portas habente cinxerunt.»

23.

Proerosia, sacra quæ fiunt ante arationem. Clitodemus ea vocat Proacturia

Alberti ad h. l. et Ruhnken. ad Tim. p. 159 mutarunt vulg. καὶ ὁ Δῆμος in καὶ ὁ Κλειόδημος; sed καὶ ὁ ex Κλειτο. in Κλειτόδημος ortum esse videtur. — Pro Προαχτούριx Pergerus scribi voluit Προαρχτούριx, quod ipsum in codice (p. 663 Schow.) legitur. Hoc fragmentum ad Exegeticum pertinere admodum probabile est.

ΝΟΣΤΟΙ.

21.

Athenæus XIII, p. 609, C, de Phya et de Pisistrati filiis: Στεφανόπωλις δὲ ἦν, καὶ αὐτὴν ἐξέδωκε πρὸς γάμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος Ἰππάρχῳ τῷ υἱῷ, ὡς Κλειόδημος ἱστορεῖ ἐν ὁγδόῳ Νόστων. « Ἐξέδωκε δὲ καὶ Ἰππάρχῳ τῷ υἱεὶ τὴν παραιδατήσασαν αὐτῷ γυναῖκα Φύην, τὴν Σωκράτους θυγατέρα καὶ Χάρμου τοῦ πολυμαρχήσαντος θυγατέρα λαβὲν Ἰππία, περικαλλεστάτην οὔσαν, τῷ μετ' αὐτὸν τυραννεύσαντι. » Συνέβη δὲ, ὡς φησι, τὸν Χάρμον ἐραστὴν τοῦ Ἰππίου γενέσθαι καὶ τὸν πρὸς Ἀκαδημία Ἐρωτα ἰδρύσασθαι πρῶτον, ἐφ' οὗ ἐπιγράφεται.

Ποικιλομήχαν' Ἔρως, σοὶ τόνδ' ἰδρύσαστο βωμόν
Χάρμος ἐπὶ σκιεροῖς τέμασι γυμνασίου.

Ita Schweigh. codicum ope hunc locum correxit: vulgo legebatur: Θυγατέρα (καὶ Χάρμου ... Ἰππίας περικαλλεστάτην οὔσαν) τῷ etc. Fortasse scribendum: τὸν πρὸς Ἀκαδημία Ἐρωτος βωμόν, quod Siebelis proposuit. Cf. Pausan. I, 30.

FRAGMENTUM INCERTÆ SEDIS.

25.

Hesych.: Προοικίαι. Παρὰ Κλειτοδήμῳ, ἐν ἱσῷ τῷ δήμῳ. Phavorinus h. v. Hesychii verba repetivit. Ultima ista ἐν ἱσῷ τῷ δήμῳ haud dubie corrupta sunt, eaque Meursius in Bibl. Gr. s. v. Clitodemus ita corrigere voluit: ἐν Οἴῳ τῷ δήμῳ; quum crederet, Atthidis Clitodemi partem fuisse

περὶ τῶν δήμων τῆς Ἀττικῆς. Bruno et Is. Vossius proposuerunt: ἐν γείσῳ τοῦ δήμου. Siebelis, si vox γείσον recipienda sit, mavult: παρὰ Κλειτοδήμῳ γείσα τῶν δήμων. Idem has profert conjecturas, παρὰ Κλειτοδήμῳ εἰσὶν οἱ πρόδομοι, ... παρὰ Κλειτοδήμῳ ἐν ἱσῷ τοῖς προδόμοις. Sed melius et facilius hæc verba emendare nobis videmur scribentes ἐν ἱσῷ τῷ δήμῳ, quæ glossema esse putamus ad nomen Κλειτοδήμῳ pertinens. Quum enim apud Hesychium in duobus locis (IX, XXIV) corrupte scriptum esset Δῆμος pro Κλειτόδημος, in hoc vero loco et s. v. Βοῦς ἐβδόμος (XVII) Clitodemi nomen recte exhibitum esset, suspicatus fuerit aliquis, in omnibus istis locis eundem auctorem esse intelligendum, quare hic adnotaverit: ἐν ἱσῷ τῷ δήμῳ, idem ac Demus. Id eo probabilius nobis videtur, quod ab hoc loco non multum distat alter illorum locorum, quibus Clitodemi nomen depravatum est (v. Προτρόσια).

FRAGMENTA INCERTA.

26.

Theophrast. Histor. Plant. III, 2: Κλειόδημος δὲ συνεστάναι μὲν ἐκ τῶν αὐτῶν τοῖς ζώοις τὰ ζυτά· ὅσῳ δὲ θολερωτέρων καὶ ψυχροτέρων, τοσοῦτον ἀπέχειν τοῦ ζῶα εἶναι.

Κλειόδημος a Meursio in Lectt. Theophr. in Gronov. Thes. X, p. 647, pro Κλειόδημος restitutum est.

27.

Theophr. De causis plant. I, 10: Τὰ μὲν ψυχρὰ τοῦ θέρους, τὰ δὲ θερμὰ τοῦ χειμῶνος βλαστάνειν, ὥστε ἑκατέραν τὴν φύσιν σύμμετρον εἶναι πρὸς ἑκατέραν τῶν ὥρων· οὕτω γὰρ οἶεται καὶ Κλειόδημος, οὐ κακῶς μὲν.

28.

Theophr. De causis plant. 3, 28: Ἐπιρρεῖν καὶ

REDITUS.

24.

Fuerat Phya illa corollarum venditrix; eamque in matrimonium dedit Pisistratus Hipparcho filio, ut Clidemus narrat octavo libro Nostorum. « Dedit vero (inquit) etiam Hipparcho filio in matrimonium mulierem illam, quæ curru urbem cum ipso invecta erat, Phyam Socratis filiam; et Charmi, qui polemarchus fuerat, filiam forma præstantissimam Hippiae dedit uxorem; is post ipsum tyrannidem occupavit. » Fuerat autem, ut ait, Charmus ille amator Hippiae, et Cupidinem illum apud Academiam primus posuit, qui hos versiculos inscriptos habet:

Vafer Amor, tibi hanc aram crexit
Charmus ad umbrosum limitem gymnasii.

FRAGMENTUM INCERTÆ SEDIS.

25.

Προοικίαι apud Clitodemum: idem cum Demo.

FRAGMENTA INCERTA.

26.

Clidemus ex iisdem quidem elementis animalia et plantas constare putavit, sed impurioribus et minus calidis: itaque tanto naturam earum ab animali distare.

27.

Frigida æstate, calida hieme germinare existimant, ut utraque natura attemperata utrique tempori sit. Ita enim et Clidemus censet. Quæ quidem opinio fortasse haud falsa est.

28.

Serere jubent alii vergiliis orientibus; tunc enim se-

λεύουσιν οἱ μὲν Πλειάδος· ξηρὰν γὰρ ἀνικμὸν τε οὐ-
σαν διαφυλάττειν τὸ σπέρμα τὴν γῆν· οἱ δ' ἅμα
Πλειάσι δυσμέναις, ὥσπερ καὶ Κλειόδημος· ἐπιγίνε-
σθαι γὰρ ὕδατα καὶ πολλὰ τῇ ἐβδόμῃ μετὰ τὴν οὐσιν.

Pro ἐπιρρεῖν scribendum esse σπεῖρειν monet
Siebelis.

29.

Theophrast. De caus. plant. 5, 12 : Ὡς ἐπὶ πολὺ
δ' ἐκ τῶν τοιούτων συμβαίνει συχῇ μὲν ψωριᾷ, ἐλαίᾳ
δὲ λευχηνιᾷ, ἀμπέλῳ δὲ ρεῖν, ὥσπερ καὶ Κλειόδη-
μός φησι.

mina servari in terra sicca, et sine ullo humore : alii oc-
cidentibus, ut etiam Clidemus, quod imbres die septimo
ab occasu insequantur.

29.

Ex hujusmodi causa plerumque ficus scabiem, olea
lichenem, vitis fluorem patitur, ut Clidemus quoque
auctor est.

30.

Aristotel. Meteorol. 2, 9 : Εἰσὶ δὲ τινες, οἱ τὴν
ἀστραπὴν, ὥσπερ καὶ Κλειόδημος, οὐκ εἶναι φασί,
ἀλλὰ φαίνεσθαι, παρεικάζοντες ὡς τὸ πάθος ὁμοιον
εἶναι, καὶ ὅταν τὴν θάλατταν τις βλάβῃ τύπτῃ· φαίνε-
ται γὰρ τὸ ὕδωρ ἀποστρίβειν τῆς νυκτός· οὕτως ἐν τῇ
νεφέλῃ, ῥαπιζομένου τοῦ ὑγροῦ, τὴν φαντασίαν τῆς
λαμπρότητος εἶναι τὴν ἀστραπὴν.

Eadem exstant in Alexandri Aphrodis. Hy-
pomn. εἰς δευτ. τῶν Μετεωρ. Ἀριστοτελ. p. 112, a,
b. Venet. 1527.

30.

Sunt qui fulgur, quemadmodum et Clidemus, haud
esse dicant, sed apparere, comparantes ut similem affe-
ctionem, si mare virga percutiatur (aqua enim noctu re-
splendere videtur); sic, quum humor in nebula percutiatur,
splendoris apparentiam esse fulgur.

Alberti ad h. l. et Rubnken. ad Tim. p. 159 mutarunt vulg. καὶ ὁ Δῆμος in καὶ ὁ Κλειόδημος; sed καὶ ὁ ex Κλειτο. in Κλειτοδῆμος ortum esse videtur. — Pro Προακτούρια Pergerus scribi voluit Προαρχτούρια, quod ipsum in codice (p. 663 Schow.) legitur. Hoc fragmentum ad Exegeticum pertinere admodum probabile est.

ΝΟΣΤΟΙ.

24.

Athenæus XIII, p. 609, C, de Phya et de Pisistrati filiis: Στεφανόπωλις δὲ ἦν, καὶ αὐτὴν ἐξέδωκε πρὸς γάμου κοινωνίαν ὁ Πεισίστρατος Ἰππάρχῳ τῷ υἱῷ, ὡς Κλειόδημος ἱστορεῖ ἐν ὀγδόῳ Νόστων. « Ἐξέδωκε δὲ καὶ Ἰππάρχῳ τῷ υἱεὶ τὴν παραιβατήσασαν αὐτῷ γυναῖκα Φύτην, τὴν Σωκράτους θυγατέρα· καὶ Χάρμου τοῦ πολυμαρχήσαντος θυγατέρα λαβὲν Ἰππία, περικαλλεστάτην οὔσαν, τῷ μετ' αὐτὸν τυραννεύσαντι. » Συνέβη δὲ, ὡς φησι, τὸν Χάρμον ἐραστὴν τοῦ Ἰππίου γενέσθαι καὶ τὸν πρὸς Ἀκαδημία Ἑρωτα ἰδρύσασθαι πρῶτον, ἐφ' οὗ ἐπιγράφεται.

Ποικιλομήχαν' Ἑρως, σοὶ τόνδ' ἰδρύσαστο βωμόν
Χάρμος ἐπὶ σκιεροῖς τέμασι γυμνασίου.

Ita Schweigh. codicum ope hunc locum correxit: vulgo legebatur: Θυγατέρα (καὶ Χάρμου ... Ἰππίας περικαλλεστάτην οὔσαν) τῷ etc. Fortasse scribendum: τὸν πρὸς Ἀκαδημία Ἑρωτος βωμόν, quod Siebelis proposuit. Cf. Pausan. I, 30.

FRAGMENTUM INCERTÆ SEDIS.

25.

Hesych.: Προοικία. Παρὰ Κλειτοδῆμῳ, ἐν ἱσῷ τῷ δῆμῳ. Phavorinus h. v. Hesychii verba repetivit. Ultima ista ἐν ἱσῷ τῷ δῆμῳ haud dubie corrupta sunt, eaque Meursius in Bibl. Gr. s. v. Clitodemus ita corrigere voluit: ἐν Οἴῳ τῷ δῆμῳ: quum crederet, Athlidis Clitodemi partem fuisse

REDITUS.

24.

Fuerat Phya illa corollarum venditrix; eamque in matrimonium dedit Pisistratus Hipparcho filio, ut Clidemus narrat octavo libro Nostorum. « Dedit vero (inquit) etiam Hipparcho filio in matrimonium mulierem illam, quæ curru urbem cum ipso invecta erat, Phyam Socratis filiam; et Charmi, qui polemarchus fuerat, filiam forma præstantissimam Hippiae dedit uxorem; is post ipsum tyrannidem occupavit. » Fuerat autem, ut ait, Charmus ille amator Hippiae, et Cupidinem illum apud Academiam primus posuit, qui hos versiculos inscriptos habet:

Vafer Amor, tibi hanc aram erexit
Charmus ad umbrosum limitem gymnasii.

περὶ τῶν δῆμων τῆς Ἀττικῆς. Bruno et Is. Vossius proposuerunt: ἐν γείσῳ τοῦ δήμου. Siebelis, si vox γείσῳ recipienda sit, mavult: παρὰ Κλειτοδῆμῳ γείσῳ τῶν δῆμων. Idem has profert conjecturas, παρὰ Κλειτοδῆμῳ εἰσὶν οἱ πρόδομοι, ... παρὰ Κλειτοδῆμῳ ἐν ἱσῷ τοῖς προδόμοις. Sed melius et facilius hæc verba emendare nobis videmur scribentes ἐν ἱσῷ τῷ δῆμῳ, quæ glossema esse putamus ad nomen Κλειτοδῆμῳ pertinens. Quum enim apud Hesychium in duobus locis (IX, XXIV) corrupte scriptum esset Δῆμος pro Κλειτοδῆμος, in hoc vero loco et s. v. Βοῦς ἑβδόμος (XVII) Clitodemi nomen recte exhibitum esset, suspicatus fuerit aliquis, in omnibus istis locis eundem auctorem esse intelligendum, quare hic adnotaverit: ἐν ἱσῷ τῷ δῆμῳ, idem ac Demus. Id eo probabilius nobis videtur, quod ab hoc loco non multum distat alter illorum locorum, quibus Clitodemi nomen depravatum est (v. Προοικία).

FRAGMENTA INCERTA.

26.

Theophrast. Histor. Plant. III, 2: Κλειόδημος δὲ συνεστάναι μὲν ἐκ τῶν αὐτῶν τοῖς ζώοις τὰ φυτά· ὥσῳ δὲ θολερωτέρων καὶ ψυχροτέρων, τοσοῦτον ἀπείχειν τοῦ ζῶα εἶναι.

Κλειόδημος a Meursio in Lectt. Theophr. in Gronov. Thes. X, p. 647, pro Κλειόδημος restitutum est.

27.

Theophr. De causis plant. I, 10: Τὰ μὲν ψυχρὰ τοῦ θέρους, τὰ δὲ θερμὰ τοῦ χειμῶνος βλαστάνειν, ὥστε ἑκατέραν τὴν φύσιν σύμμετρον εἶναι πρὸς ἑκατέραν τῶν ὥρων· οὕτω γὰρ οἴεται καὶ Κλειόδημος, οὐ κακῶς μὲν.

28.

Theophr. De causis plant. 3, 28: Ἐπιφέρει καὶ

FRAGMENTUM INCERTÆ SEDIS.

25.

Προοικία apud Clitodemum: idem cum Demo.

FRAGMENTA INCERTA.

26.

Clidemus ex hisdem quidem elementis animalia et plantas constare putavit, sed impurioribus et minus calidis: itaque tanto naturam earum ab animali distare.

27.

Frigida æstate, calida hieme germinare existimant, ut utraque natura attemperata utrique tempori sit. Ita enim et Clidemus censet. Quæ quidem opinio fortasse haud falsa est.

28.

Serere jubent alii vergiliis orientibus; tunc enim se-

λεύουσιν οἱ μὲν Πλειάδος· ξηρὰν γὰρ ἀνικμὸν τε οὖσαν διαφυλάττειν τὸ σπέρμα τὴν γῆν· οἱ δ' ἅμα Πλειάσι θυομέναις, ὥσπερ καὶ Κλειδῆμος· ἐπιγίνεσθαι γὰρ ὕδατα καὶ πολλὰ τῇ ἐβδόμῃ μετὰ τὴν οὖσιν.

Pro ἐπιβρεῖν scribendum esse σπείρειν monet Siebelis.

29.

Theophrast. De caus. plant. 5, 12: Ὡς ἐπὶ πολὺ δ' ἐκ τῶν τοιούτων συμβαίνει συχῇ μὲν ψωριᾷ, εἰλαία δὲ λειχνηῖν, ἀμπέλῳ δὲ ῥεῖν, ὥσπερ καὶ Κλειδῆμος φησι.

mina servari in terra sicca, et sine ullo humore: alii occidentibus, ut etiam Clidemus, quod imbres die septimo ab occasu insequantur.

29.

Ex huiusmodi causa plerumque ficus scabiem, olea lichenem, vitis fluorem patitur, ut Clidemus quoque auctor est.

30.

Aristotel. Meteorol. 2, 9: Εἰσὶ δὲ τινες, οἱ τὴν ἀστραπὴν, ὥσπερ καὶ Κλειδῆμος, οὐκ εἶναι φασί, ἀλλὰ φαίνεσθαι, παρεικάζοντες ὡς τὸ πάθος ὁμοιονδόν, καὶ ὅταν τὴν θάλατταν τις ῥάβδῳ τύπτῃ· φαίνεται γὰρ τὸ ὕδωρ ἀποστρίβον τῆς νυκτός οὕτως ἐν τῇ νεφέλῃ, ῥαπίζομένου τοῦ ὑγροῦ, τὴν φαντασίαν τῆς λαμπρότητος εἶναι τὴν ἀστραπὴν.

Eadem exstant in Alexandri Aphrodis. Hypomn. εἰς δευτ. τῶν Μετεωρ. Ἀριστοτέλ. p. 112, a, b. Venet. 1527.

30.

Sunt qui fulgur, quemadmodum et Clidemus, haud esse dicant, sed apparere, comparantes ut similem affectionem, si mare virga percutiatur (aqua enim noctu resplendere videtur); sic, quum humor in nebula percutiatur, splendoris apparentiam esse fulgur.

PHANODEMI

FRAGMENTA.

ATTHIDIS. LIBRI SECUNDI.

1.

Athen. IX, 11, p. 392, D: Περὶ δὲ τῆς γενέσεως αὐτῶν (ὀρνύγων) Φανόδημος ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος φησὶν, ὡς κατεῖδεν Ἐρυσίχθων Δῆλον τὴν νῆσον, τὴν ὑπὸ τῶν ἀρχαίων καλουμένην Ὀρτυγίαν, παρὰ τὰς ἀγέλας τῶν ζώων τούτων φερομένας ἐκ τοῦ πελάγους ἰζάνειν εἰς τὴν νῆσον, διὰ τὸ εὖορμον εἶναι.

Recipienda esse videtur Casauboni conjectura κατεῖχεν pro κατεῖδεν; cf. Paus. I, 18 et 31. In Phanodemi verbis deest haud dubie aliquid, quod ad coturnicum generationem spectet.

LIBRI QUARTI.

2.

Schol. Aristoph. Av. 873: Κολαινὶς φησὶ δὲ Ἑλλάνικος, Κολαινὸν Ἑρμοῦ ἀπόγονον ἐκ μαντείου ἱερὸν αὐτῆς ἰδρύσασθαι Κολαινίδος, καὶ Φανόδημος ἐν τῇ τετάρτῃ.

LIBRI QUINTI.

3.

Suidas: Παρθένοι. Τὰς Ἐρεχθέως θυγατέρας οὕτως ἔλεγον καὶ ἐτίμων. ἦσαν δὲ ἀριθμὸν ἑξ. Πρε-

σβυτάτη μὲν Πρωτογένεια· δευτέρα δὲ Πανδώρα· τρίτη Πρόκρις· τετάρτη Κρέουσα· πέμπτη Ὠρείθυις· ἕκτη Χθονία. Τούτων λέγεται Πρωτογένεια καὶ Πανδώρα δοῦναι ἐκυτὰς σφαγῆναι ὑπὲρ τῆς γῆρας, στρατιᾶς ἔλθούσης ἐκ Βοιωτίας. Ἐσφαγιάσθησαν δὲ ἐν τῷ Ὑακίνθῳ καλουμένῳ πάγῳ ὑπὲρ τῶν Σφενδονίων. Διὸ καὶ οὕτως καλοῦνται παρθένοι Ὑακινθίδες, καθάπερ μαρτυρεῖ Φανόδημος ἐν τῇ πέμπτῃ Ἀτθίδι, μνησθένος τῆς τιμῆς αὐτῶν.

Eadem apud Apostolium XV, 84. Pearsonius bene scripsit ἐτίμων· ἦσαν κ. τ. λ. pro vulg. καὶ ἐτιμώρησαν δὲ τὸν ἀρ. ἑξ. Commendat istam scripturam Hesychius: Παρθένοι, τὰς Ἐρεχθέως οὕτως ἔλεγον καὶ ἐτίμων. Pro Σφενδονίην Valcken. et Hemsterh. legendum censent Σφενδαλέων. Nam Σφενδάλη δῆμος Ἰπποθωντίδος φυλῆς, Stephan. B.

3 a.

Natal. Com. Mythol. IX, 10, p. 996: Quod autem Aegeus, Pandionis filius, patri in regno successerit, ita scriptum est a Phanodemo in libro quinto Rerum Atticarum: Αἰγεὺς δὲ Πανδίωνος υἱὸς βασιλεύων Ἀθηνῶν γαμει Μήτην πρῶτην τὴν Ὀπλήτος, δεύτερον Χαλκιοπὴν Ῥηξήνορος.

Num vero haec Natalis ex Phanodemo petiverit, vel ex alio, qui Phanodemum ante oculos habuit, an fraudulenter sub auctoris nostri nomine vendiderit, in medio relinquendum.

LIBRI SECUNDI.

1.

De earum (coturnicum) ortu Phanodemus secundo libro Rerum Atticarum sic scribit: « Conspexit [tenuit?] Erysichthon Delum insulam, quae ab antiquis Ortygia nominata est ex eo, quod greges harum avium e mari huc delatarum in insula considunt, ut quae ipsis commodam stationem praebet. »

LIBRI QUARTI.

2.

Colænis. Hellanicus tradit, Colænum. a Mercurio ortum, ex oraculo templum Dianæ Colænidis extruxisse, et Phanodemus libro quarto.

LIBRI QUINTI.

3.

Virgines. Sic vocabant Erechthei filias, quas colebant hoc nomine. Erant numero sex. Earum natu maxima fuit Protogenia, secunda Pandora, tertia Procris, quarta Crensa, quinta Orithyia, sexta Chthonia. Ex his Protogenia et Pandora se ultro pro patria jugulandas praebuisse dicuntur, quum exercitus ex Boeotia irrupisset. Mactatae autem fuerunt in colle, qui vocatur Hyacinthus, supra Sphendonios (vel potius Sphendaleos) sito: unde etiam Hyacinthides vocantur, ut testatur Phanodemus libro quinto Rerum Atticarum, mentionem faciens honoris iis tributi.

3 a.

Aegeus, Pandionis filius, Athenis imperans, primam uxorem duxit Metam, Hopletis, alteram Chalciopen, Rhezenoris.

LIBRI SEXTI.

4.

Suidas v. Τριτοπάτορες. ... Φανόδημος δὲ ἐν ἑκτῷ φησὶν, ὅτι μόνοι οἱ Ἀθηναῖοι θύουσι τε καὶ εὐχονται αὐτοῖς ὑπὲρ γενέσεως παίδων, ὅταν γαμῇν μέλλωσιν· ἐν δὲ τῷ Ὀρφείῳ Φυσικῷ ὀνομάζεσθαι τοὺς Τριτοπάτορας Ἀμαλκείδην καὶ Πρωτοκλέα καὶ Πρωτοκρέοντα, θυρωροὺς καὶ φύλακας ὄντας τῶν ἀνέμων.

Cf. Etym. M., Phot. et Phavor. v. Τριτοπάτορες, Tzetz. ad Lycophr. 738. Apud Etym. M. et Phavorinum legitur ἐν δὲ τοῖς Ὀρφείῳ φυσικοῖς. Pro Πρωτοκλέοντα, ut vulgo legitur in Suidæ loco, Phavorinus et Tzetzes exhibent Πρωτοκρέοντα, quod recepi; cf. Welcker de Æsch. Trilog. p. 152.

LIBRI SEPTIMI.

5.

Athen. III, 30, p. 114, C: Αἰγύπτιοι τὸν ὑποξίζοντα ἄρτον κυλλάστιν καλοῦσι. Μνημονεύει δ' αὐτοῦ Ἀριστοφάνης ἐν Δαναΐσι ... μνημονεύουσιν αὐτοῦ καὶ Ἐκαταῖος καὶ Ἡρόδοτος καὶ ὁ Φανόδημος ἐν ἐξδόμῃ Ἀττίδος. Cf. Herodot. II, 77, Hesych. v. Κύλλαστις, Jablonskius Vocc. Ægypt. p. 17.

LIBRI NONI.

6.

Harpocrat.: Λεωκόρειον, Δημοσθένης ἐν τῷ κατὰ Κόνωνος. Τὸ δὲ Λεωκόρειον εἶναι φησι Φανόδημος ἐννάτῳ Ἀττίδος ἐν μέσῳ τῷ Κεραμεικῷ.

Phavorin. h. v. eadem refert.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

7.

Proclus in Comment. ad Platon. Timæum, p.

30, ed. Basil.: Τοὺς δὲ Ἀθηναίους Καλλισθένης μὲν καὶ Φανόδημος πατέρας τῶν Σαῖτων ἱστοροῦσι γενέσθαι. Platonis locus est in Timæo p. 11, E. Cf. Theopomp. fr. 172.

8.

Dionys. Halic. Ant. Rom. I, 61, p. 50 Sylb.: Τεῦχρον δὲ ἄλλοι τε πολλοὶ καὶ Φανόδημος, ὁ τὴν Ἀττικὴν γράψας ἀρχαιολογίαν, ἐκ τῆς Ἀττικῆς μετοικῆσαι φασιν εἰς τὴν Ἀσίαν, δῆμου Ξυπεταίας ἀρχόντα· καὶ πολλὰ παρέχονται τοῦ λόγου τεκμήρια, κρατήσαντα δὴ χώρας συγνῆς τε καὶ ἀγαθῆς, καὶ οὐ πολὺ τὸ ἐπιχώριον γένος ἐχούσης, ἀσμένως τὸν Ἀρδανὸν ἰδεῖν, καὶ τὸ σὺν αὐτῷ παραγενόμενον Ἑλληνικόν, τῶν τε πρὸς τοὺς βαρβάρους πολέμων συμμαχίας ἔνεκα, καὶ ἵνα ἢ γῇ μὴ ἢ ἔρημος.

Ξυπεταία pro vulg. Ἐξποταίως est Meursii (in Popul. Att. s. v. Ξυπέτη) conjectura, quæ firmatur Strabonis loco lib. XIII, p. 604, ubi traditur, esse nonnullorum scriptt. sententiam, Teucrum ex illo Demo in Asiam migrasse.

9.

Schol. Aristoph. Vesp. 1238 (1190) de scolio quodam, cuius hoc initium Aristophanes attulit: Ἀδμήτου λόγον, ὃ ταῖρε, μαθὼν, τοὺς ἀγαθοὺς φησι· quod pluribus explicans inter alia hoc tradit: Αὐτὸς δὲ (ὁ Ἀρτεμίδωρος) φησὶ, Φανόδημον λέγειν, ὅτι φυγὰς ἐκ Φερῶν Ἀδμήτος ἦλθε πρὸς Θησέα, τὸν Ἀλκῆστιδος καὶ Ἰππᾶσου νεώτατον παῖδα, καὶ κατωκίσθη παρ' αὐτοῦ ἐν τῇ αὐτοῦ χώρᾳ, εἰς δὲ τὸ σχολίον.

Fabricius in Bibl. gr. I, p. 695 ed. antiq. pro Φανόδημον scripsit Φανόδημον, et sic cod. Venet.

10.

Etymolog. M. p. 747 ed. Sylb.: Ταυροπόλον, τὴν Ἀρτεμιν· ... οἱ δὲ λέγουσιν, ὅτι τῶν Ἑλλή-

LIBRI SEXTI.

4.

Phanodemus libro sexto dicit, solos Athenienses iis sacrificare et vota facere pro liberorum generatione, quando uxores sint ducturi; in Orphæi vero Physico Tritopatores vocari, Amalcidem, Protoclem et Protocreontem, qui ventorum janitores et custodes sint.

LIBRI SEPTIMI.

5.

Ægyptii subacidum panem cyllastin vocant, cuius meminit Aristophanes in Danaïdibus. Ejusdem meminero etiam Hecataeus, Herodotus et Phanodemus libro septimo Attidis.

LIBRI NONI.

6.

Leocorium. Demosthenes adversus Cononem. Leocorium Phanodemus in nono de Attica libro ait esse in medio Ceramicō.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

7.

Callisthenes et Phanodemus tradunt, Saitas ab Atheniensibus ortos esse.

8.

Teucrum quum alii multi, tum etiam Phanodemus, Atticarum antiquitatum scriptor, ex Attica in Asiam migrasse, et Xypetensis demi principem fuisse tradunt. Multis autem argumentis suorum verborum fidem faciunt. Quum igitur agrum amplum et bonum sibi quæsisset, qui parvum indigenarum numerum habebat, Dardanum aiunt eum lubenter vidisse, ceterosque Græcos qui cum eo venerant, tum ut in bellis contra barbaros gerendis eorum societate uteretur, tum etiam ne suus ager maneret desertus.

9.

« Admeti dictum, amice, si cognoveris, honos ama. » Ipse (Artemidorus) dicit, Phanodemum narrare, Admetum Pheris expulsum ad Theseum venisse, Alcestidis et Hippasi filium natu minimum, huncque in sua terra ei dedisse sedem, in quem scolium illud compositum sit.

10.

Ταυροπόλος, Diana. Nonnulli dicunt, quum Græci Au-

νων βουλομένων ἀνελεῖν τὴν Ἰφιγένειαν ἐν Αὐλίδι, ἢ Ἀρτεμις ἀντέδωκεν ἑλαφον· κατὰ δὲ Φανόδημον, ἄρκτον.

11.

Tzetzes ad Lycophr. 183: Ἡ δὲ Ἀρτεμις ἀλτὴν (τὴν Ἰφιγένειαν) ἐλεήσασα, κατὰ Φανόδημον τὸν ἱστορικόν, εἰς ἄρκτον μετέβαλε.

12.

Suidas: Ἐπὶ Παλλαδίῳ, δικαστήριον Ἀθήνησιν, ἐν ᾧ οἱ Ἐφέται ἀκουσίῳ φόνου ἐδίκαζον. Ἀργεῖοι γὰρ ἀπὸ Ἰλίου πλέοντες, ἡνίκα προσέσχον Φαλήροις, ὑπὸ Ἀθηναίων ἀγνοούμενοι ἀνῆρέθησαν. Ὑστερον δὲ Ἀκάμαντος γνωρίσαντος, καὶ τοῦ Παλλαδίου εὐρεθέντος, κατὰ χρησμὸν αὐτόθι τὸ δικαστήριον ἀπέδειξαν, ὡς Φανόδημος.

Eustathius ad Odys. p. 1419 eadem iisdem verbis ex Pausaniae Lexico affert. Cf. Hesych., Harpocrat., Phavor. v. Ἐπὶ Παλλαδίῳ, qui cum Suida consentiunt. Apostolius VIII, 42 habet ἐκουσίῳ pro ἀκουσίῳ. Perperam. Cf. Müller. in Aeschyl. Eum. p. 155 et quos laudat Hermann. Antiquit. § 104.

13.

Athenæus X, 10, p. 437, C: Τὴν δὲ τῶν Χοῶν ἑορτὴν, τὴν Ἀθήνησιν ἐπιτελουμένην, Φανόδημός φησι Δημοφῶντα τὸν βασιλέα βουλούμενον ὑποδέξασθαι παραγενόμενον τὸν Ὀρέστην Ἀθήναζε· πρὸς δὲ τὰ ἱερὰ οὐ θέλων αὐτὸν προσιέναι, οὐδ' ὁμοσπονδὸν γενέσθαι, μήπω δικασθέντα, ἐκέλευσε συγκλεισθῆναι τὰ τε ἱερὰ, καὶ χόα οἴνου ἐκάστῳ παρατεῦναι, τῷ πρώτῳ ἐκπιόντι εἰπὼν ἄλλον δοθήσισθαι πλακοῦντα. Παρήγγειλέ τε καὶ τοῦ πότου παυσαμένους τοὺς μὲν

στεφάνους, οἷς ἐστεφανοῦντο, πρὸς τὰ ἱερὰ μὴ τιθεῖναι, διὰ τὸ δμωρόφους γενέσθαι τῷ Ὀρέστῃ, περὶ δὲ τὸν χόα τὸν ἐκυτοῦ ἕκαστον περιθεῖναι, καὶ τῇ ἱερείᾳ ἀποφέρειν τοὺς στεφάνους πρὸς τὸ ἐν Λίμναις τέμενος, ἔπειτα θύειν ἐν τῷ ἱερῷ τὰ ἐπιλοιπα· καὶ ἔκτοτε τὴν ἑορτὴν κληθῆναι χόας.

14.

Athenæus XI, 3, p. 465, A: Φανόδημος δὲ πρὸς τῷ ἱερῷ φησι τοῦ ἐν Λίμναις Διονύσου τὸ γλεῦκος φέροντας τοὺς Ἀθηναίους ἐκ τῶν πίθων τῷ θεῷ χιρνάνει, εἴτ' αὐτοῖς προσφέρεισθαι, ὅθεν καὶ Λιμναῖον κληθῆναι τὸν Διόνυσον, ὅτι μυχθὲν τὸ γλεῦκος τῷ ὕδατι τότε πρῶτον ἐπόθη κεκραμένον· διόπερ ὀνομασθῆναι τὰς πηγὰς νύμφας καὶ τιθήνας τοῦ Διονύσου, ὅτι τὸν οἶνον αὐξάνει τὸ ὕδωρ χιρνάμενον.

15.

Athen. IV, 19, p. 168, A: Ὅτι τοὺς ἀσώτους καὶ τοὺς μὴ ἐκ τινος περιουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἀνιχαλοῦντό τε οἱ Ἀρεοπαγῖται καὶ ἐκόλαζον, ἱστορήσαν Φανόδημος καὶ Φιλόχορος.

16.

Plutarchi. Themistocl. 13: Ἀμα δ' ἡμέρῃ Ξέρξης μὲν ἄνω καθῆτο τὸν στόλον ἐποπτεύων καὶ τὴν παράταξιν, ὡς μὲν Φανόδημός φησιν, ὑπὲρ τὸ Ἡράκλειον, ἢ βραχεὶ πόρῳ διεύρεται τῆς Ἀττικῆς ἡ νῆσος (Σαλαμίς), ὡς δ' Ἀλεξτόδωρος, ἐν μεθορίῳ τῆς Μεγαρίδος, ὑπὲρ τῶν καλουμένων Κεράτων.

17.

Idem Cim. 12, narrat, Persarum præfectum ad Eurymedontem ταῖς ναυσὶ παρορμεῖν, οὐκ ὄντα μάχεσθαι τοῖς Ἑλλήσι πρόθυμον, ἀλλὰ προσδεχόμενον

līde mactare vellent Iphigeniam, Dianam substituisse certam, secundum Phanodemum vero ursam.

11.

Diana Iphigeniam, misericordia permota, secundum Phanodemum historicum, in ursam convertit.

12.

Ad Palladium. Sic Athenis vocabatur Dicasterium, in quo Ephetae de corde, quam quis invitatus vel imprudens commiserat, iudicabant. Argivi enim ab Illo redeuntes, quum ad Phalera appulissent, ab Atheniensibus, quoniam essent ignorantibus, interfecti fuerunt. Postea vero, quum Acamas hoc ipsis indicasset, et Palladium inventum fuisset, ex oraculo Dicasterium Athenienses illic condiderunt, ut Phanodemus tradit.

13.

Congiorum (Choarum) festum, quod Athenis celebratur, institutum esse scribit Phanodemus a Demophonte rege, quum Orestem hospitio excipere vellet, qui Athenas pervenerat. Quem quum ad sacra admittere nollet, nec libationum participem facere, ut qui nondum iudicatus fuisset, claudi templa iussit, et unicuique congiū apponi, primo qui ebibisset præmium se daturum pollicitus placentem. Simulque iussit, ut finita computatione coronas, quibus cincti essent, non ad templa deponerent, quoniam cum Oreste sub eodem tecto una fuissent; sed eum quisque congiū corona cingeret, utque ita coronas

ad antistitam fani deferrent quod in Paludibus est, deinde vero reliqua sacra in templo peragerent: indeque Choas (Congios) nominatum esse id festum.

14.

Phanodemus ait « ad ardem Bacchi qui in Limnis (Paludibus) est, mustum ferentes Athenienses, e doliis deo miscere, deinde ipsos bibere: unde etiam Limnæum nominatum Bacchum, quia mixtum aqua mustum tunc primum biberint temperatum: eademque ex causa fontes appellatos esse nymphas et nutrices Bacchi, quod aqua admixta auget vinum.

15.

Fuisse olim institutum, ut qui luxuriosi essent et qui non e propria re familiari viverent, eos Areopagitæ ad tribunal suum vocarent punirentque, docent Phanodemus et Philochorus.

16.

Ubi diluxit, Xerxes in edito consedit, classem et aciem speculari, ut Phanodemus ait, supra fanum Herculis, qua angusto freto dirimitur ab Attica Salamis, ut Acestodorus, in Megaridis confinio super colles, quos Cerata appellant.

17.

Persam classem ad Eurymedontem in statione habuisse, nec fuisse ad certandum cum Græcis promptum, sed octa-

ὁδοῦχοντα ναῦς Φοινίσσας ἀπὸ Κύπρου προσπλεύσας. Τούτῳ φθῆναι βουλόμενος ὁ Κίμων ἀνήχη, βιάζεσθαι παρεσκευασμένος, ἂν ἔχοντες μὴ ναυμαχῶσιν. Οἱ δὲ πρῶτον μὲν, ὡς μὴ βιασθεῖεν, εἰς τὸν ποταμὸν εἰσωρμίσαντο, προσφερομένων δὲ τῶν Ἀθηναίων, ἀντεξέπλευσαν, ὡς ἱστορεῖ Φανόδημος, ἑξακοσίαις ναυσίν, ὡς δ' Ἐφορος, πεντήκοντα καὶ τριακοσίαις.

18.

Plutarch. Cimon. c. 19, p. 491, A: Cimon decesit in obsidione Citii: Τελευτῶν τοὺς περὶ αὐτὸν ἐκέλευσεν εὐθὺς ἀποπλεῖν, ἀποκρυφάμενους τὸν θάνατον αὐτοῦ. Καὶ συνέβη, μήτε τῶν πολεμίων, μήτε τῶν συμμάχων αἰσθημένων, ἀσφαλῶς αὐτοὺς ἀνακομισθῆναι, στρατηγούμενους ὑπὸ Κίμωνος, ὡς φησι Φανόδημος, τεθνηχότος ἐφ' ἡμέρας τριάκοντα.

19.

Athen. I, 17, p. 20, A, postquam plures θυματοποιοὶ et γελωτοποιοὶ memorati sunt, hoc additur: Διοπεΐθης δὲ ὁ Λοκρὸς, ὡς φησι Φανόδημος, παργενόμενος εἰς Θήβας, καὶ ὑποζωννόμενος οἴνου κύστις μεστὰς καὶ γάλακτος, καὶ τούτῳ ἀποθλίβων, ἀνιμῶν ἔλεγεν ἐκ τοῦ στόματος.

20.

Schol. Hesiod. ad Theog. 913, p. 303, de raptu Proserpinæ: Ἡρπάσθαι δὲ αὐτὴν φασιν οἱ μὲν ἐκ Σικελίας, Βακχυλίδης δὲ ἐκ Κρήτης, Ὀρφεὺς ἐκ τῶν περὶ τὸν ὠκεανὸν τόπων, Φανόδημος δὲ ἀπὸ τῆς Ἀττικῆς, Δημάδης δὲ ἐν νάπαις.

21.

Eustath. ad Iliad. Z, p. 648, 38: Φαύλως οὖν ὁ Φανόδημος Ἀφροδίτην νομίζει τὴν Δάειραν καὶ τὴν αὐτὴν τῇ Δήμητρι λέγει.

ginta naves Phœnissas ex Cyp̄o adventantes præstolatum esse. Ad has prævertendas Cimon in altum pro vectus est, si detrectarent certamen, vi eos adacturus. Illi primo, ne cogi possent, amnem subierunt. Ceterum, ubi ingruerunt Athenienses, sexcentis navibus, ut scribit Phanodemus, ut Ephorus, trecentis quinquaginta occurrerunt ei.

18.

Cimon moriens monuit suos ut extemplo discederent, et mortem suam legerent. Contigit autem, ut nemine sentiente neque hostium neque sociorum, illi reverterentur incolumes ductu auspiciisque Cimonis, ut Phanodemus ait, dies jam triginta defuncti.

19.

Diopithes Locrus, ut ait Phanodemus, Thebis γυμνὸς adesset, succinctus vesicas partim vino partim lacte repletas, his compressis, ex ore se liquorem haurire simulavit.

20.

Proserpinam alii dicunt raptam esse ex Sicilia, Bacchylides vero ex Creta, Orpheus ex loco prope Oceanum sito, Phanodemus ex Attica, Demades in saltibus.

FRAGMENTA HISTORICORUM.

22.

Harpocratio: Χαλκαῖα, Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημέου ξενίῳ. Τὰ Χαλκαῖα ἑορτὴ παρ' Ἀθηναίοις ἀγομένη Πυανεψιώνος ἐνὶ καὶ νέῃ, χειρῶναξι κοινῇ, μάλιστα δὲ χαλκεῦσιν, ὡς φησιν Ἀπολλώνιος ὁ Ἀχαρνεύς. Φανόδημος δὲ οὐκ Ἀθηνᾶ φησιν ἄγισθαι τὴν ἑορτὴν, ἀλλὰ Ἡραίστῳ. Et Phavorin., ubi eadem leguntur, Etym. M., Pollux VII, 105. V. Welcker. de Æschyl. Trilog. p. 290.

23.

Hesych.: Γαλεοί, μάντις· οὗτοι κατὰ τὴν Σικελίαν ὤκησαν, καὶ γένος τι, ὡς φησι Φανόδημος καὶ Ῥίνθων Ταραντῖνοι.

Editores recte scripserunt Ταραντῖνος pro Ταραντῖνοι. Phavorinus hæc repetivit, nisi quod omisit καὶ Ῥίνθων Ταραντῖνοι. De vatibus istis cf. Cic. De divin. I, 20, Ælian. V. II. XII, 46, Steph. B. v. Γαλεῶται.

24.

Hesychius s. v. Ταῦρος: ... Φανόδημος (φησὶ) τὰς κρήνας προσαγορεύεσθαι ταῦρον, ὅτι κέρας ἔχουσιν.

25.

Hesychius: Ἀχάνας τινὲς μὲν Περσικὰ μέτρα, Φανόδημος δὲ χίστας, εἰς ἃς κατετίθεντο τοὺς ἐπιστισμοὺς οἱ ἐπὶ θεωρίας ἰόντες, οἱ εἰς θεοὺς στελλόμενοι (codex τὸλλόμενοι).

Schol. ad Aristoph. Acharn. 109, Suidas, Phavorinus h. v. et Eustath. ad Homer., p. 1446 et 1854 Rom. eadem fere habent, sed Phanodemum non nominant. Verba οἱ εἰς θεοὺς στελλόμενοι glossema esse sponte intelligitur.

21.

Male Phanodemus Dairam esse Venerem censet, eandemque non differre a Cerere.

22.

Χαλκαῖα, Hyperides in oratione contra Demeam de peregrinitate. Τὰ Χαλκαῖα, apud Athenienses festum, quod Minervæ celebrabatur trigesimo die mensis Pyanepsionis, a manuariis artificibus universis, maxime vero a fabris ærariis, ut ait Apollonius Acharnensis. Ceterum Phanodemus in honorem Vulcani, non Minervæ, id festum agitari testatur.

23.

Γαλεῖ, vates; hi in Sicilia habitabant, et quidem ut gens, auctoribus Phanodemo et Rhinthone Tarentino.

24.

Taurus. Phanodemus ait, hordeum appellari taurum, quod habeat cornu.

25.

Achænas nonnulli esse putant mensuras Persicas, Phanodemus vero cistas, in quibus cibaria reponabant, qui legationes sacras obibant.

26.

Harpocrat. : Ἑκατὴς νῆσος, Λυκοῦργος κατὰ Με-
μεσαίχμου. Πρὸ τῆς Δήλου κεῖται τι νησίδιον, ὅπερ
ὑπ' ἐνίων καλεῖται Ψαμμητίχη, ὡς Φανόδημος ἐν
πρώτῃ Δηλιακῶν. Ψαμμητίχην δὲ κεκληῖσθαι φησιν
ὁ Σημὸς ἐν τῇ πρώτῃ, διὰ τὸ τοῖς Ψαμμήτοις τι-
μᾶσθαι τὴν θεόν. Ψάμμητα δ' ἐστὶ ψαιστῶν τις ἰδέα.

Phavorinus omisit ἐν πρώτῃ ante Δηλιακῶν et

scripsit Ψαμμηδύχη; Suidas qui Phanodemum
non nominat, Ψαμμίτη exhibet, pro Ψαμμηδίχη,
et Ψάμμητα pro Ψάμμητα. — Monuimus in dis-
sert. de Phanodemi scriptis, non esse, cur Pha-
nodicum pro Phanodemo in hoc loco substitua-
mus aut cum Siebeli scribamus: ... Ὡς Φανόδημος
ἐν δὲ πρώτῃ Δηλ. Ψαμμ. κεκλ. φησὶν ὁ Σῆμος διὰ
τὸ τοῖς Ψαμμήτοις τιμᾶσθαι τὴν θεόν.

26.

Hecates insula. Lycurgus contra Menesaechnum. Parva
ante Delum sita est insula, a nonnullis Psammetiche dicta,

teste Phanodemo in primo Deliacorum: hujusque nomi-
nis rationem Semus libro primo tradit, quod Hecate
Psammetis colatur; Psammeta enim sunt libi species.

ANDROTIONIS

FRAGMENTA.

ATTHIS.

LIBER I.

1.

Harpocration v. Παναθήναια: ... ἤγαγε δὲ τὴν ἱερτὴν δ' Ἐριχθόνιος, ὁ Ἡφαίστου, καθά φασιν Ἑλλάνικός τε καὶ Ἀνδροτίων, ἑκάτερος ἐν πρώτῃ Ἀτθίδος.

Vid. fragmentum de Areopagitis in Philochori fr. XVII.

LIBER II.

Vid. secuudi libri fragm. de iisdem Areopagitis in Philochori fr. LVIII.

2.

Stephan. Byz. v. : Δελφοί. ... Ἔστι καὶ Δελφουσίς πόλις Ἀρκαδίας, ὡς Ἀνδροτίων ἐν β' Ἀτθίδος.

3.

Harpocration : Ἀποδέχται. Ἀρχὴ τις ἐστὶ παρ' Ἀθηναίους οἱ ἀποδέχται. ... Ὅτι δὲ ἀντὶ τῶν κωλακρέτων οἱ ἀποδέχται ὑπὸ Κλεισθένης ἀπεδείχθησαν, Ἀνδροτίων β'.

4.

Schol. ad Aristoph. Aves 1540 : Τὸν κωλακρέτην, τὸν ταμίαν τῶν πολιτικῶν χρημάτων. Ἀριστοφάνης δ' γραμματικὸς τούτους ταμίαις εἶναι φησι τοῦ δικαστικοῦ μισθοῦ, οὐ μόνον δὲ τούτου τὴν ἐπιμέλειαν

ἐποιοῦντο, ὥς φησιν, ἀλλὰ καὶ τὰ εἰς θεοὺς ἀναλισκόμενα, διὰ τούτων ἀνηλίσκετο, ὡς Ἀνδροτίων γράφει οὕτως· «Τοῖς δὲ ἰοῦσι Πυθῶδε θεωροῖς τοὺς κωλακρέτας διδόναι ἐκ τῶν ναυκληρικῶν ἐφόδιον ἀργύρια, καὶ εἰς ἄλλο δ' τι ἂν δέη ἀναλῶσαι.»

5.

Harpocration : Ἱππαρχος ... ὁ Χάρμου, ὡς φησι Λυκοῦργος. ... Περὶ δὲ τούτου Ἀνδροτίων ἐν τῇ δευτέρᾳ φησιν, ὅτι συγγενὴς μὲν ἦν Πεισιστράτου τοῦ τυράννου, καὶ πρῶτος ἐξωστρακίσθη, τοῦ περὶ τὸν ὀστρακισμόν νόμου τότε πρῶτον τεθέντος, διὰ τὴν ὑπόψιν τῶν περὶ Πεισιστράτον, ὅτι δημαγωγὸς ὢν καὶ στρατηγὸς ἐτυράννησεν. Et Diodor. XI, 55. Plutarch. Nic. II.

LIBER III.

6.

Stephan. Byzant. : Ἀλικαρνασσός. ... Ὁ πολίτης Ἀλικαρνασσεύς. ... Ἀνδροτίων δ' ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος Ἀλικαρνασσίδος φησι.

7.

Steph. Byz. : Κάπαι, πόλις Ἑλλησποντίας. Ἀνδροτίων γ' Ἀτθίδος.

8.

Steph. Byz. : Πάνακτον, φρούριον Ἀττικῆς, ὡς Ἀνδροτίων ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος.

LIBER I.

1.

Auctor Panathenaeorum festi Erichthonius Vulcani filius, quemadmodum Hellanicus et Androtio, uterque libro Atthidos primo, tradiderunt.

LIBER II.

2.

Est quoque Delphusia, urbs Arcadiae, de qua Androtio libro secundo Atthidis.

3.

Apodectae (receptores) sunt magistratus apud Athenienses. ... Apodectas in locum Colacretarum esse subrogatos a Clisthene, Androtio tradit libro secundo.

4.

Colacretam, publico aerario praefectum. Aristophanes grammaticus eos fuisse dicit curatores mercedis iudicialis, sed non modo hujus curam habebant, ut ille tradit, sed etiam quae in deorum cultum impendebantur ab his curabantur, qua de re Androtio ita scribit :

«Theoris Delphos iter facientibus Colacretae dant viaticum ex Nauclericis, et in alias res, quae sunt necessariae, pecuniam solvunt.»

5.

Hipparchus, Charmi filius, ut ait Lycurgus. Hunc Androtio libro secundo tradit Pisistrati tyranni propinquum fuisse et primum ostracismo ejectum esse tum primum instituto, propter suspicionem Pisistrati, quod et demagogus et militiae praefectus tyrannidem obtinuisset.

LIBER III.

6.

Halicarnassus. — Nomen civis est Halicarnassensis. Androtio libro tertio Atthidis Halicarnassius dicit.

7.

Capae, urbs Hellespontia, cujus meminit Androtio libro tertio Atthidis.

8.

Panactum, castellum Atticum, cujus meminit Androtio libro tertio Atthidis.

9.

Stephan. Byz.: Παρπάρων, χωρίον ἐν Ἀσίᾳ Λιολικόν. ... Ὁ πολίτης Παρπαρώνιος, ἀπὸ τῆς Παρπάρωνος γενικῆς. ... Ἀνδροτίων δ' ἐν τρίτῳ Ἀτθίδος Παρπαρωνιώτας φησίν· ἐστὶ δὲ ὡς ἀπὸ τοῦ Παρπαρωνία, ὡς Θεσσαλία Θεσσαλιώτης.

10.

Harpocrat.: Δέκα καὶ δεκαδοῦχος. ... Ἦρχον μὲν οἱ δέκα οἱ μετὰ τοὺς τριάκοντα καταστάντες. Περὶ τῶν μετὰ τὴν κατάλυσιν τῶν τριάκοντα Ἀθήνησι χειροτονηθέντων ἀνδρῶν δέκα καὶ τῶν ἐξῆς εἶρηκεν Ἀνδροτίων ἐν τῇ τρίτῃ.

Eadem, sed mutila, Phavorin. Desunt enim εἶρηκεν — τρίτῃ.

11.

Harpocrat.: Μόλπις. ... Μόλπις δ' τῶν ἐν Πειραιεὶ· οἱ δ' ἄρα μετὰ τοὺς τριάκοντα δέκα ἄρχοντες ἤρχον ἐν Πειραιεὶ, ὧν εἷς ἦν ὁ Μόλπις, ὡς Ἀνδροτίων ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος.

12.

Harpocrat.: Ὀφρύνειον ... πόλις ἐστὶ τῆς Τρωάδος, ὡς δηλοῖ Ἀνδροτίων ἐν τρίτῃ Ἀτθίδος.

LIBER IV.

13.

Schol. Arist. Nub. 981: Βουφόνια ἑορτὴ Ἀθηναίων πάνυ ἀρχαία· ἐν γὰρ τοῖς Διπολίσις φασὶ βοῦν τὸ πόπανον καταφαγεῖν τὸ παρεσκευασμένον πρὸς τὴν θυτίαν· Θαύλωνα δὲ τινα ὡς εἶχε πελέκει ἀποκτεῖναι τὸν βοῦν, καθὰ καὶ Ἀνδροτίων μέμνηται διὰ τῆς τετάρτης.

Eadem leguntur apud Phavorinum et Sui-

9.

Parparon, regio in Asia Aëolica. — Civis, *Parparonius* a genitivo *Parparonis*. Androtio autem tertio *Atthidis Parparoniotas* eos vocat. Est id autem quasi a *Parparonia*, ut a *Thessalia Thessalio*tes.

10.

Decem et Decemvir. Rerum enim potiebantur viri decem, qui post triginta viros constituti erant. Ceterum de viris decem qui Athenis creati sunt, quum abrogatum viris triginta esset imperium, et de illis quæ secuta sunt, dixit Androtio libro tertio.

11.

Molpis ex iis erat qui in Piræeo imperium habebant. Etenim post triginta viros decemviri in Piræeo imperabant, quorum unus fuit Molpis, ut Androtio refert libro *Atthidis* tertio.

12.

Ophryneum est urbs Troadis, ut declarat Androtio libro *Atthidis* tertio.

LIBER IV.

13.

Buphonia, festum Atheniensium vetustissimum; in Diipoliis enim bovem ferunt comedisse placentam ad

dam. Ex Suida Siebelis recepit scripturam Θαύλωνα pro Βαύλωνα, quæ eo confirmatur quod apud Hesychium Θαυλωνίδαι in Diipoliis sacra fecisse dicuntur.

14.

Steph. Byz.: Ἀργεννοῦσα, νῆσος πρὸς τῇ ὑπείρῳ τῆς Τρωάδος ... τὸ ἐθνικὸν Ἀργεννούσιος. Ἀνδροτίων ἐν τετάρτῳ τῆς Ἀτθίδος διὰ τοῦ ι.

LIBER V.

15.

Steph. Byz.: Μαλιεύς, πόλις ἐπώνυμος τῶν Μαλιέων. ... Ὁ πολίτης Μαλιεύς. Ἔστι καὶ Μαλιακὸς κόλπος. Λέγεται καὶ Μαλεάτης· Ἀνδροτίων πέμπτῳ.

16.

Steph. Byz.: Μεθουριάδες, νῆσοι μεταξὺ Αἰγίνης καὶ Ἀττικῆς πλησίον Τροιζῆνος· Ἀνδροτίων πέμπτῳ Ἀτθίδος.

17.

Harpocrat.: Κηφισόδοτος ... Ἀνδροτίων ἐν πέμπτῃ Ἀτθίδος ἱστορεῖ, ὡς Ἀλωπεκόννησον πολιορκῶν ἀπεχειροτονήθη, καὶ κριθεὶς ἐάλω, καὶ ἀπέτισε πέντε τάλαντα.

Eadem habet Suidas, auctoris nomine omisso.

Quinti libri fragmentum de Hagnia vid. in Philoch. CLIII.

LIBER VI.

18.

Steph. Byz.: Αἰραὶ, πόλις Μακεδόνιας· ἐστὶ καὶ ἄλλη Ἰωνίας. Τὸ ἐθνικὸν Αἰρεὺς, τὸ δὲ τῆς Μακεδο-

sacrificium apparatus, Thaulonem vero statim securi interfecisse bovem, quod Androtio quoque memorat libro quarto.

14.

Argennusa, insula prope continentem Troadis ... Gentile Argennusius. Androtio libro quarto *Atthidis* hoc nomen per i scribit.

LIBER V.

15.

Maliæus, urbs a qua Maliæi dominantur. — Civis Maliæus. Est quoque Maliacus sinus. Dicitur quoque *Maleates*, quod usurpat Androtio libro quinto.

16.

Methuriades, insulæ Æginam inter et Atticam, prope Træzenem, de quibus Androtio libro quinto *Atthidis*.

17.

Cephisodotus. Hic, ut Androtio libro quinto *Atthidis* refert, Alopeconnesum obsidens remotus est imperio, victusque in iudicio talenta quinque persolvit.

LIBER VI.

18.

Æræ, urbs Macedoniæ; est etiam alia Ioniæ. Gentile Ærensis; sed Macedonicæ urbis gentile est Æraus. Est

νίας Αἰράιος. Ἔστι καὶ παρὰ Ἑλλησπόντῳ, ἥς τὸ ἔθνικόν Αἰράτης παρὰ Ἀνδροτίωνι ἐν ἑκτῇ Ἀτθίδος.

19.

Steph. Byz. : Ἀρκεσίνη, μία τῶν τριῶν πόλεων τῶν ἐν Ἀμοργῷ τῇ νήσῳ. Ἦσαν γὰρ Μελανία, Μινώα, Ἀρκεσίνη. Τὸ ἔθνικόν Ἀρκεσινεύς. Ἀνδροτίων ἔκτῃ Ἀτθίδος· Ἀμοργίοις, Μινωίταις, Ἀρκεσινεύσιν.»

Vox Ἀμοργίοις merito corrupta esse videtur Siebeli. Requiritur gentile Μελανίας urbis.

20.

Steph. Byz. : Γρησίνος, πόλις Χερρόνησου. Τὸ ἔθνικόν Γρησίνιος, ὡς Ἀνδροτίων ἔκτῃ Ἀτθίδος.

21.

Steph. Byz. : Κάλυδνα, νῆσος, καὶ πόλις Θήβης. ... Ὁ πολίτης Καλυδναῖος ... καὶ Καλύδνιος, ὡς Ἀνδροτίων ἔκτῃ Ἀτθίδος.

De Calydna insula, Sporadibus vulgo annumerata, v. quos laudat Bæhr. ad Herodot. VII, 99. De Thebis Calydna vocatis v. Lycophron. Cassandr. 1209, ibique Tzetz.

22.

Steph. Byz. : Τῆλος, νῆσος τῶν Κυκλάδων μία. ... Τὸ ἔθνικόν Τήλιος. Ἀνδροτίων ἔκτῃ Ἀτθίδος.

23.

Harpocrat. : Νεῶσι ... πόλις ἐστὶν ἐν τῇ Φωκίᾳ, ἣν Ἡρόδοτος μὲν ἐν ὀγδόῃ Νεῶνα ὀνομάζει, Ἀνδροτίων δ' ἐν ἑκτῇ Ἀτθίδος Νεῶνας.

Eadem habent Phot. in Lex. p. 217 ed. Herm., Suidas, qui addit ad Νεῶσι, δοτικὴ πληθυντικῶν, Phavorinus, qui omisit ultima Ἀνδροτίων ... Νεῶνας. Herodoti locus est VIII, 32, ubi v. Bæhr.

Fragm. de ἱερᾷ τριήρει v. in Philochor. fragm. CXX.

quoque alia juxta Hellespontum, cujus gentile *Erates* dicitur apud Androtionem libro sexto Atthidis.

19.

Arcesine, una est ex tribus civitatibus, in insula Amor-
go sitis. Erant ibi *Melania*, *Minoa*, *Arcesine*. ... Gentile *Arcesinensis*. Androtio in sexto inquit : *Amorgiis*, *Minottis*, *Arcesinensibus*.

20.

Gresinus, urbs Chersonesi. Gentile; *Gresinius*, auctore Androtione libro sexto Atthidis.

21.

Calydna, dicta est et insula et urbs Thebarum. ... Civis *Calydnaeus* ... et *Calydnus*, uti Androtio libro sexto Atthidis.

22.

Telus, insula Cycladum. ... Gentile, *Telius*. Androtio libro sexto Atthidis.

23.

Neones, urbs est in Phocide, quam Herodotus libro octavo nominat Neonem, Androtio vero Atthidis libro sexto *Neones*.

LIBER VII.

24.

Steph. Byz. : Μετάχοιον, φρούριον Βοιωτίας μεταξὺ Ὀρχομενοῦ καὶ Κορωνείας. ... Τὸ ἔθνικόν, ἐκ Μεταχοίου ... ἢ Μεταχοιάτης. ... Ἀνδροτίων δὲ ἐν τῷ ζ' Μεταχοίου ναέτης φησὶ, καὶ ἴσως περιφραστικῶς.

Ἀνδροτίων δὲ ἐν τῷ ζ' Μεταχοίου ναέτης a Berkelio scripta sunt pro : Ἀνδρ. δὲ τὴν ζ' Μετάχοιρον αὐτῆς. Poterat ἐν τῇ ζ'.

25.

Steph. Byz. : Στρώμη, πόλις Θράκης, ὡς Ἀνδροτίων ἐβδόμῳ.

LIBER VIII.

26.

Stephanus Byz. : Ἀχόντιον, πόλις Ἀρκαδίας. ... Ἔστι καὶ ἑτέρα Εὐβοίας ὡς Ξεναγόρας, καὶ Ἀνδροτίων ὀγδόῃ.

LIBER XII.

27.

Harpocrat. : Ἀμφίπολις. ... Πόλις αὕτη τῆς Θράκης· πρότερον δὲ ἑννέα ὁδοὶ ἐκαλεῖτο, ὡς Ἀνδροτίων ἐν δωδεκάτῃ Ἀτθίδος.

Phavorinus hæc omnia transcripsit, Suidas omisit ultima verba ὡς Ἀνδροτίων ἐν δωδεκάτῃ Ἀτθίδος.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

28.

Scholiastes Pind. Isthm. VII, 13 : Ἀνδροτίων δὲ φησὶ φυγόντα ἐκ τῆς Φοινίκης τὸν Κάδμον μετὰ ἱκνῶν σποράδων, κατελθεῖν εἰς Θήβας. Ὅθεν διὰ τὸ

LIBER VII.

24.

Metachæum, castellum Bœotiae, inter Orchomeum et Coroneam. ... Gentile, Metachæo oriundus vel *Metachæates*. ... Androtio vero libro septimo, fortassis per periphrasin, *Metachæi incola* dixit.

25.

Strynie urbs Thraciae, ut Androtio septimo.

LIBER VIII.

26.

Acontium, urbs Arcadiae. ... Est et alia Eubœae, ut testantur Xenagoras, et Androtio libro octavo.

LIBER XII.

27.

Amphipolis, Thraciae civitas : quæ antea *Novemvia* vocabatur, ut Androtio refert in duodecimo Atthidis.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

28.

Androtio tradit, Cadmum, quum fugisset ex Phœnicia cum variorum hominum manu satis magna, Thebas per-

συμμιγῆς καὶ σποράδην εἶναι, Σπαρτοὶ ἐκλήθησαν. Οἱ δὲ Θηβαῖοι τὰ περὶ αὐτῶν ψευδῶς ἑτερατούργησαν.

29.

Schol. Eurip. Phoen. 674 : 'Ο μὲν Στησίχορος ἐν Εὐρωπείᾳ τὴν Ἀθηνᾶν ἐσπαρχέναι τοὺς ὀδόντας φησὶν· ὁ δὲ Ἀνδροτίων σπαρτοὺς αὐτοὺς φησὶ, διὰ τὸ ἀκολουθήσαντας αὐτοὺς ἐκ Φοινίκης Κάδμῳ σποράδην οἰκῆσαι.

Siebelis reposuit ἀκολουθήσαντας αὐτοὺς pro ἀκολ. αὐτῷ. Berkelius deleri voluit Κάδμῳ.

30.

Tzetz. ad Lycophr. 1206 : Ἀνδροτίων δὲ ὁ ἱστορικὸς μετὰ σποράδων τινῶν φησὶ τὸν Κάδμον εἰς Θήβας ἔλθεῖν.

31.

Schol. ad Homer. Od. Λ, 271 : Λαῖος, ὁ Οἰδίποδος πατήρ, παρὰ Φοῖβου μαντεῖαν λαβὼν, ὅτι τιχτόμενος παῖς ἀπ' αὐτοῦ ἀντιρεῖ αὐτόν, Ἰοκᾶστην γῆμας, γεννᾷ Οἰδίποδα, καὶ τοῦτον ἐκτίθῃσι Σικυῶνι. Οἱ δὲ ἵπποφορβοὶ ἀναλαβόντες ἔτρεφον αὐτόν. Ἡλικίας δὲ γενόμενος ὁ Οἰδίπους ἦλθεν εἰς Θήβας, ἐπιζητῶν τοὺς γονέας. Ἀποκτείνας δὲ ἀκουσίως τὸν πατέρα, λαμβάνει πρὸς γάμον, οὐκ εἰδὼς, τὴν μητέρα, ἐπιλυσάμενος τὸ τῆς Σφιγγὸς αἰνίγμα, τὸ λέγον, τί δίπους, τί τρίπους, τί τετράπους. (Καὶ λέγομεν, ὅτι τὸ δίπους ἐστὶν ὁ ἄνθρωπος, τὸ τρίπους γέρον βαστάζων βακτηρίαν, καὶ τὸ τετράπους τὸ νήπιον τὸ συρόμενον.) Γίνεται δὲ ἐκ τούτων Ἐτεοκλῆς καὶ Πολυνείκης, καὶ θυγατέρες Ἀντιγόνη καὶ Ἰσμήνη. Ὑστερον δὲ ἡ Ἰοκᾶστη ἐπιγνοῦσα, ὅτι τῷ παιδὶ παρεμίγη, ἑαυτὴν ἀνήρτη-

σεν. Ὁ δὲ Οἰδίπους, ἐκπεσὼν ὑπὸ Κρέοντος, ἦλθεν εἰς τὴν Ἀττικὴν, καὶ ὤκησεν Ἰππείᾳ Κολωνὸν καλούμενον, καὶ ἰκέτευεν ἐν τῷ ἱερῷ τῶν θεῶν, Δῆμητρος, καὶ Πολιούχου Ἀθηνᾶς καὶ Διός. Ἀγόμενος (δὲ) ὑπὸ Κρέοντος ἔσχειν ἀπιστεῖν Θησέα. Τελευτῶν δὲ ὁ Οἰδίπους διὰ γῆρας παρεκάλεσε τὸν Θησέα, μηδενὶ τῶν Θηβαίων δεῖξαι τὸν τάφον. Ἐθελῆσαι γὰρ αὐτόν καὶ νεκρὸν αἰχίσασθαι. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἀνδροτίωνι.

Ἰοκᾶστην γῆμ. reponendum esse pro vulg. Ἐπικᾶστην γῆμ. sequentia docere videntur.

32.

Schol. Sophocl. OEd. Col. 744 : Αὐτόθι (ἐν Κολωνῷ) φασὶ Ποσειδῶνα πρῶτον ἵππους ζεῦξαι καὶ γαλινῶσαι. ... Ὁ γὰρ Κολωνὸς ἵππεὺς ὠνομάσθη παρ' ἧς ἐξεθέμην αἰτίας κατὰ Ἀνδροτίωνα.

Scilicet ad verba Sophoclis εὔιππον, εὔπωλον adnotaverat Scholiastes : Παρ' ὅσον ὁ Κολωνὸς ἵππεὺς ἐλέγετο καὶ Ποσειδῶν καὶ Ἀθηνᾶ αὐτόθι ἵππιοι.

33.

Pausan. X, 8 : Καταστήσασθαι δὲ συνέδριον ἐν ταῦθα Ἑλλήνων οἱ μὲν Ἀμφικτύονα τὸν Δευκαλίωνα νομίζουσι, καὶ ἀπὸ τούτου τοῖς συνελθοῦσιν ἐπικλησιν Ἀμφικτύονας γενέσθαι. Ἀνδροτίων δὲ ἐν τῇ Ἀτθίδι ἐφη συγγραφῇ, ὡς τοῖς ἀρχαῖς ἀφίκοντο ἐς Δελφοὺς παρὰ τῶν προσοικούντων συνεδρεύοντες· καὶ ὀνομασθῆναι μὲν Ἀμφικτίονας τοὺς συνελθόντας, ἐκνικῆσαι δὲ ἀνὰ χρόνον τὸ νῦν σφισιν ὄνομα.

34.

Schol. Sophocl. OEd. Col. 1046 (1108) : Ἀνδροτίων μὲν οὖν γράφει, οὐ τὸν Εὐμολπον εὑρεῖν [τὴν]

venisse; itaque Sparti inde nomen traxerunt, quod erant homines ex diversis locis commixti. Thebani vero historiam eorum monstrosis mendaciis deformarunt.

29.

Stesichorus in Europa Minervam dicit dentes sparsisse; Androtio vero ait eos appellatos esse Spartos, quod cum Cadmo ex Phoenicia advecti sparsim habitassent.

30.

Androtio historicus Cadmum ait cum hominibus quibusdam hinc illinc collectis Thebas venisse.

31.

Laius, Oedipi pater, quum ab Apolline oraculum accepisset, se a filio, si quem geniturus esset, interfectum iri, Oedipum, quem ex Iocaste suscepit, in Sicyonia regione (num in Boetia? V. quæ de Sicyone et de campo Sicyonio in Boetia memorabilia protulit Unger in Theban. Paradox. p. 363 sq.) exposuit. Equorum vero pastores eum sustulerunt et nutriebant. Oedipus quum pubertatem ingressus esset, Thebas profectus est parentes quæsiturus. Ita factum est, ut patrem occideret invitus, matrem nesciens uxorem duceret, soluto Sphingis ænigmate, quod his verbis expressum erat: Quid bipes, quid tripes, quid quadrupes? (Atque dicimus, bipedem esse virum, tripedem senem baculo nitentem, quadrupedem infantem repentem.) Ex his prognati sunt Eteocles

et Polynices filii, Antigone et Ismene filiae. Postea Iocaste, quum cognovisset se cum filio consuevisse, ipsa se suspendit. Oedipus vero a Creonte expulsus in Atticam abiit, in eaque incoluit Colonus Hippium, atque supplicabat in templo Cereris, Minervæ, præsidis arcis, et Jovis. Ac quum Creon eum vellet abducere, obtinuit, ut Theseus ei non obsequeretur. Quum præ senio vita cederet, Thescum adhortatus est, ne cuiquam Thebanorum sepulcrum ostenderet: hos enim ipsum etiam mortuum contumeliis affecturos esse. Hæc ab Androtione narrantur.

32.

Ibi (in Colono) Neptunum ferunt primum equos junxisse et frenis rexisse; — Colonus enim Hippus appellatus est, ut secundum Androtionem exposui, quia ibi sunt Neptunus et Minerva Hippii.

33.

Conventum Græcorum hoc in loco ab Amphictyone constitutum esse, Deucalionis filio, nonnulli credunt, ab eoque qui convenirent appellatos esse Amphictyones. Androtio vero in Attide dicit, ab initio Delphos convenisse qui in vicinia habitarent, eosque appellatos esse Amphictiones, postmodo vero obtinuisse nomen, quo nunc appellantur Amphictyones.

34.

Androtio scribit, non hunc Eumolpum invenisse ini-

μύθῳ, ἀλλ' ἀπὸ τούτου Εὐμόλπον πέμπτον γεγόνότα. Εὐμόλπου γὰρ γενέσθαι Κήρυκα, τοῦ δὲ Εὐμόλπου, τοῦ δὲ Μουσαῖον τὸν ποιητὴν, τοῦ δὲ Εὐμόλπου, τὸν καταδείξαντα τὴν μύθῳ, καὶ ἱεροφάντην γεγόνότα.

Scribendum videtur οὐ τὸν πρῶτον Εὐμόλπον, quod Siebelis proposuit. Possis etiam scribere οὐ τοῦτον τὸν Εὐμ., ut Eumolpus significetur, de quo modo egit Scholiastes. Ceterum codex et Triclin. pro Ἀνδροτίων habent Ἀνδρῶν.

35.

Steph. Byz.: Τετράπολις, τῆς Ἀττικῆς ... Ἀνδροτίων δὲ τετραπόλιδος φησι διὰ τοῦ δ.

36.

Elia. V. II. VIII, 6: Τῶν ἀρχαίων φασὶ Θρακῶν μηδένα ἐπίστανθαι γράμματα. Ἀλλὰ καὶ ἐνόμιζον αἰσχιστον εἶναι πάντες οἱ τὴν Εὐρώπην οἰκοῦντες βάρβαροι, χρῆσθαι γράμμασιν· οἱ δὲ ἐν τῇ Ἀσίᾳ, ὡς λόγος, ἐγρῶντο αὐτοῖς μᾶλλον. Ἐνθεν τοι καὶ τολμῶσι λέγειν, μηδὲ τὸν Ὀρφέα σοφὸν γεγονέναι Θρακᾶ ὄντα, ἀλλ' ἄλλως τοὺς μύθους αὐτοῦ κατεψεῦσθαι. Ταῦτα Ἀνδροτίων λέγει, εἴ τῳ πιστὸς ὑπὲρ τῆς ἀγροματίας καὶ ἀπαιδευσίας Θρακῶν τεκμηριῶσαι.

Cum Perizonio scripsimus κατεψεῦσθαι pro vulg. καταψεῦσθαι.

37.

Tzetzes ad Lycophr. 495: Ὁ Αἰγεὺς Ἀθηναῖος καὶ γηγενὴς ἀπὸ Ἐρεχθίδος. Τινὲς δὲ καὶ τοῦτον ἓνα λέγουσι τῶν ἀναδοθέντων ἐκ τῶν ὀδόντων τοῦ δράκοντος τοῦ ἐν Θήβαις, ὡς καὶ Ἀνδροτίων.

38.

Schol. Villos. B Iliad. N, 685: Ἄλλοι εἰσὶ παρὰ τοὺς Ἴωνας, Ἰάονες. Φησὶ γὰρ Ἀνδροτίων, ὅτι στήλην ἔστησαν ἐπὶ Λακεδαιμόνος, διορίσαντες οὕτως.

Τὰδ' ἐστὶν οὐχὶ Πελοπόννησος, ἀλλ' Ἰάονες. Ἴωνες δὲ ἐκ τοῦ ἐτέρου μέρους οὕτως· τὰδ' ἐστὶν οὐκ Ἰάονες, ἀλλὰ Πελοπόννησος. Ὡστε τοὺς μὲν ἐνθεν εἶναι, τοὺς δὲ ἐκεῖθεν.

Idem Scholion habes in Homericis Valcken. Observatt. in Ammon. adjectis: sed ibi ommissa sunt verba τὰδ' ἐστὶν οὐχὶ ... μέρους οὕτως.

39.

Aristid. t. III, p. 517 Steph.: Οὐχ Ἡρόδοτος Σόλωνα σοφιστὴν κέκληκεν; οὐ Πυθαγόραν πάλιν; οὐκ Ἀνδροτίων τοὺς ἐπτὰ σοφιστὰς προσείρηκε; λέγω δὴ τοὺς σοφούς.

Recte sine dubio Siebelis suspicatur, legendum esse Ἀνδρῶν pro Ἀνδροτίων; Andro enim in *Tripode* de septem sapientibus disputavit, ut vides ex Schol. Pindar. Isthm. II, 17.

40.

Plutarch. Solon. c. 15, de σεισάχθειᾳ Solonis: Καίτοι τινὲς ἔγραψαν, ὧν ἐστὶν Ἀνδροτίων, οὐκ ἀποκοπῇ γρεῶν, ἀλλὰ τόκων μετριότητι κουφισθέντας ἀγαπῆσαι τοὺς πένητας, καὶ σεισάχθειαν ὀνομάσαι τὸ φιλάνθρωπεύμα τοῦτο, καὶ τὴν ἅμα τούτῳ γενομένην τῶν τε μέτρων ἐπαύξῃσιν, καὶ τοῦ νομίσματος ἐς τιμὴν.

41.

Athen. IX, 4, p. 375, B: Ἦν παλαιὸς νόμος, ὡς φησιν Ἀνδροτίων, τῆς ἐπιγονῆς ἕνεκα τῶν θρεμμάτων, μὴ σφάττειν πρόβατον ἀπεκτον ἢ ἀτοκον· διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἔσθιον. ... Καὶ νῦν δὲ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρειαν ἔθος οὐ θύειν ἀμνήν.

42.

Schol. Arist. Acharn. 253: Οἱ Παλληνεῖς δῆμός ἐστι τῆς Ἀττικῆς, ἐνθα Πεισιστράτῳ βουλομένῳ τυ-

tiationem, sed ab eo quintum Eumolpum; Eumolpo enim prognatum esse Cerycem, hoc autem Eumolpum, hoc deinde Musæum poetam, hoc denique Eumolpum, qui initiationem invenerit caerimoniasque docuerit.

35.

Tetrapolis Attica. Androtion τετραπόλιδος per δ scribit.

36.

Veterum Thracum neminem aiunt literarum peritum fuisse. Quin etiam turpissimum esse crediderunt barbari qui Europam incolebant omnes literis uti. Qui in Asia habitabant, maiorem earum habebant peritiam. Quare etiam dicere audent, Orpheum sapientem in Thracia fuisse nullum, sed temere fabulas de eo confictas esse. Hæc Androtio tradit, si cui fide dignus esse videatur ad testandam Thracum barbariem et inscitiam.

37.

Ægeus Atheniensis et ex Terra genitus ab Erechtheo; nonnulli vero cum dicunt unum ex eorum numero fuisse qui ex dentibus draconis in agro Thebano orti essent, ut Androtio quoque tradit.

38.

Distinguendi sunt ab Ionibus Iæones. Dicit enim Androtio, Iæones versus Peloponnesum posuisse columnam in eaque terminum ita definisse: *Hæc terra non est*

Peloponnesus, sed Iæonum; Iones vero ab altera parte: *Hæc terra non est Iæonum, sed Peloponnesus*: ita ut hi ab hac parte, illi ab altera habitarent.

39.

Nonne Herodotus Solonem sophistam vocavit? nonne Pythagoram eodem nominé? nonne Androtio [*i. Andro*] septem illos sophistas appellavit? Sapientes ego dico.

40.

Nonnulli, in quorum numero est Androtio, scribunt, non remissione æris alieni, sed usurarum moderatione sublevatos contentos fuisse pauperes, atque novas tabulas (*sisachthian*) nominasse hoc beneficium et quæ cum eo conjuncta erant, maiorem redditam mensuram auctumque numorum pretium.

41.

Erat vetus institutum, ut Androtio refert, quo proli gregum consuleretur, pecudem non mactare intonsam, aut quæ nondum peperisset: quare jam adultas comodebant. ... Atque etiam nunc obtinet, ut Minervæ sacerdos non immolet agnam.

42.

Pallenes, demus Atticæ, ubi contra Pisistratum, quum tyrannidem affectaret, Athenienses renitentes bellum ges-

ραννείν, καὶ Ἀθηναίοις ἀμυνομένοις αὐτὸν πόλεμος συνέστη. ... Μέννηται δὲ τούτου καὶ Ἀνδροτίων καὶ Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ.

43.

Schol. Arist. Vesp. 941 : Θουκυδίδης Μιλησίου υἱὸς Περικλεῖ ἀντιπολιτευσάμενος. ... Θεόπομπος μέντοι, ὁ ἱστορικὸς, τὸν Πανταίνου φησὶν ἀντιπολιτεύσασθαι Περικλεῖ, ἀλλ' οὐκ Ἀνδροτίων, ἀλλὰ καὶ αὐτὸς τὸν Μιλησίου. Cf. Theopomp. fr. 98.

44.

Marcellin. De vita Thuc. p. 5 Duker. tres Thucydides laudat, tum addit : Τέττατος ἄλλος Θουκυδίδης, ποιητὴς, τὸν δῆμον Ἀχερδούσιος· οὗ μένηται Ἀνδροτίων ἐν τῇ Ἀθίδι, λίγων εἶναι πατρὸς Ἀρίσιωνος.

45.

Schol. Sophocl. Oed. Col. 697 : Λακεδαιμόνιοι ἐμβελόντες ἐν τῇ Ἀττικῇ δέκα μυριάσι Πελοποννησίων καὶ Βοιωτῶν, ἡγουμένου Ἀρχιδάμου τοῦ Ζευξιδάμου Λακεδαιμονίων βασιλέως, ἀπέσχοντο τῶν λεγομένων μορίων Ἀθηνᾶς, ὡς καὶ Ἀνδροτίων φησί.

46.

Schol. Arist. Nub. 549 sqq. : Ἀνδροτίων φησὶν αὐτὸν (Κλέωνα) ἐπὶ Ἀλκαίου τεθνάναι. ... Κλέων ἀποθνήσκει ἐπὶ Ἀμινίου. Πρὸ τούτου δὲ Ἰσαρχος, ἐφ' οὗ αἱ Νεφέλαι εἰσῆχθησαν. Ὁ μέντοι Ἀνδροτίων ἐπὶ Ἀλκαίου, τοῦ μετὰ Ἀμινίαν, τὸν Κλέωνα οὖσιν ὕστερον ἔτεσι τεθνάναι τῆς τῶν Νεφελῶν διδασκαλίας. Cf. Clinton. F. H. Ol. 89, 2.

47.

Schol. Arist. Av. 13 : Πρὸ ἐτῶν δύο κακῶς περὶ Μαντίνειαν ἀπῆλλαξαν (οἱ Ἀθηναῖοι), ὡς καὶ τοὺς στρατηγοὺς ἀποβαλεῖν Λάχητα καὶ Νικόστρατον (cf.

serunt ; hoc memorant Androtio et Aristoteles in libro de Atheniensium republica.

43.

Thucydides Milesiae filius, Periclis adversarius in gerenda republica. Theopompus quidem historicus ait, Pantæni filium fuisse Periclis adversarium, non vero Androtio, sed hic quoque Milesiae filium dicit Periclis æmulum.

44.

Fuit etiam quartus alius Thucydides, poeta, ex pago Acherdusio, cujus mentionem faciens Androtio in Rerum Atticarum historia. Aristonem ei patrem fuisse dicit.

45.

Lacedæmonn quum irrupissent in Atticam centum millibus Peloponnesiorum et Bæotorum, duce Archidamo Zeuxidami regis filio, abstinerunt sacris Minervæ oleis, ut Androtio quoque tradit.

46.

Androtio cum (Cleonem) mortuum esse dicit Archonte Alcæo. ... Cleon obiit Archonte Aminia (Ol. 88, 2) ; ante hunc Archon erat Isarchus, sub quo Nubes actæ sunt. Androtio tamen sub Alcæo, qui Aminiam sequutus est,

Thuc. V, 61, 74), καθὰ καὶ Ἀνδροτίων φησὶν. Ad hæc Clinton. l. l. Ol. 90, 3 : « Quum Chabrie annus (Ol. 90, 3), quo acta est Ὀρνίθες, a pugna ad Mantineam, quæ primo Antiphontis mense facta est, quartus sit, ap. Schol. legendum est πρὸ τῶν ὅ κακῶς κ. τ. λ. »

48.

Schol. Lucian. Tim. 30 : Ὑπέρβολος, ὡς Ἀνδροτίων φησὶν, Ἀντιφάνους ἦν, ὃν ὠστρακίσθαι διὰ φαυλότητα.

49.

Pausan. VI, 7 : Τὰ δὲ ἐς τοῦ Δωριέως τὴν τελευταίαν ἔστιν ἐν τῇ συγγραφῇ τῇ Ἀθίδι Ἀνδροτίωνι εἰρημίνᾳ· εἶναι μὲν τηνικαῦτα ἐν Καύνῳ τὸ βασιλέως ναυτικόν, καὶ Κόνωνα ἐπ' αὐτῷ στρατηγόν, Ῥοδίῳ τε τὸν δῆμον πεισθέντα ὑπὸ τοῦ Κόνωνος ἀπὸ Λακεδαιμονίων μεταβαλέσθαι σφᾶς ἐς τὴν βασιλέως καὶ Ἀθηναίων συμμαχίαν, Δωριέα δὲ ἀποδιδμεῖν μὲν τότε ἐκ Ῥόδου περὶ τὰ ἐκτὸς Πελοποννήσου χωρία, συλλεγθέντα δὲ ὑπὸ ἀνδρῶν Λακεδαιμονίων αὐτόν· καὶ ἀναχθέντα ἐς Σπάρτην, ἀδικεῖν τε ὑπὸ Λακεδαιμονίων καταγνωσθῆναι, καὶ ἐπιβληθῆναι οἱ θάνατον ζημίαν. Εἰ δὲ τὸν ὄντα εἶπεν Ἀνδροτίων λόγον, ἐθέλειν μοι φαίνεται Λακεδαιμονίους ἐς τὸ ἴσον εἶναι Ἀθηναίοις καταστήσαι, ὅτι καὶ Ἀθηναῖοις ἐς Θράσυλλον καὶ τοὺς ἐν Ἀργινούσαις ὁμοῦ τῷ Θρασύλλῳ στρατηγῆσαντας προπετείας ἔστιν ἐγκλημα.

Vid. fragm. de triginta viris legibus scribendis electis in Philochor. fragm. CXXII.

50.

Ulpian. ad Demosth. Leptin. 41, de pugna in agro Corinthio : Περὶ ταύτης τῆς μάχης Ὑπερίδης εἴρηκε. ... Καὶ παρὰ Ἐφόρῳ καὶ Ἀνδροτίωνι ἱστο-

Cleonem statuit mortuum esse, biennio post Nubium commissionem.

47.

Biennio ante Aves fabulam scenæ commissam adversa fortuna usi erant Athenienses ad Mantineam, ita ut Lachetem et Nicostratum munere imperatorio removerent, ut tradit Androtio.

48.

Androtio Hyperbolum, ait, Antiphanis finium, pravilitis causa ostracismo ejectum esse.

49.

Quæ ad Doriei vitæ exitum pertinent, perscripta sunt ab Androtione in Rerum Atticarum commentariis. Quum ad Caunum, inquit, esset regia classis, ejusque imperator Conon populo Rhodio persuasisset, ut desertis Lacedæmoniis in regis et Atheniensium societatem transiret, Dorieum peregrinantem extra (circa?) Peloponnesum comprehensum, Spartam abductum, ibique a Lacedæmoniis majestatis damnatum, noxam capitali supplicio luisse. Quodsi vera omnino exponit Androtion, videtur mihi voluisse ejusdem temeritatis Lacedæmonios arguere, cujus crimine se obligarunt Athenienses, quum Thrasyllum et collegas, qui ad Arginussas classe pugnauerant, capite damnaverunt.

50.

De hac pugna Hyperides dixit ; apud Ephorum quoque

ρείται, ὡς ἐνίκησαν τοὺς Ἀθηναίους Λακεδαιμόνιοι σφόδρα.

Vid. fragm. de ξενικῷ ἐν Κορίνθῳ in Philochor. fragm. CL, de civium recognitione ol. CVIII, 3, instituta in Philochor. fragm. CXXXIII.

51.

Pollux VIII, 10, p. 944: Γνώριμα δικαστήρια τῇ Ἠλιαίᾳ ... τὸ Μητίχου κάλλιον, οὗ μνημονεύει Ἀνδροτίων. ... Τὸ δὲ Μητίχου δικαστήριον μέγα οὕτω κληθὲν ἀπὸ ἀρχιτέκτονος Μητίχου, ἐδίκαζον δὲ οἱ ὑπὲρ τριάκοντα ἔτη, ἐκ τῶν ἐπιτίμων καὶ μὴ ὀφειλόντων τῷ δημοσίῳ.

Pro κάλλιον Schœmann. De sortitione jud., nisi memoria me fallit, emendavit Κάλλειον, ut est ap. Photium.

52.

Stephan. Byz.: Αἰτωλία. ... Ἔστι καὶ Αἰτωλία πόλις Πελοποννήσου, ἣν συγκαταλέγει ταῖς Λακωνικαῖς πόλεσιν Ἀνδροτίων ἐν Ἀτθίδος.

Ante Ἀτθίδος excidit libri numerus; Salmasius ex nonnullorum codd. lect. Ἀνδρ. καὶ Ἀθ. conjecit Ἀνδρ. x' Ἀθ.

53.

Steph. Byz.: Βολισσός, πόλις Αἰολικὴ ἐπ' ἄκρου, Χίου πλησίον. ... Ἀνδροτίων δὲ δι' ἐνὸς σ γράφει.

54.

Steph. Byz.: Ἐπαρίται, ἔθνος Ἀρχαδίας. ... Περὶ

δὲ τοῦ ἔθνους Ξενοφῶν (Hell. VII, 4, 33, 36) καὶ Ἐφορος (v. fr. 139) καὶ Ἀνδροτίων φασίν.

Stephanus hoc loco erravit; erant enim apud Arcades selecti milites, qui Ἐπάριτοι vocabantur, non gens. V. ad HSteph. Thes. s. v.

55.

Stephan. Byz.: Θυρέα ... Ἔστι καὶ Ἀκαρνανίας Θυρίον διὰ τοῦ ι. Τὸ ἔθνικόν Θυριεύς, ὡς Σουνιεύς. Ἀνδροτίων δὲ Θούριός φησι.

56.

Stephan. Byz.: Ἰτέα, δῆμος τῆς Ἀχαμαντίδος φυλῆς. Ὁ δημότης Ἰτεαῖος. Ἀνδροτίων δὲ τρισυλλαβῶς ἔφη.

57.

Stephan. Byz.: Κρωπία, δῆμος τῆς Λεοντίδος φυλῆς. ... Ἀνδροτίων δὲ Κρωϊπίας φησι τὸν δῆμον.

58.

Steph. Byz.: Οἰνοῦς, πόλιν Λακωνικῆς, ὡς Ἀνδροτίων καὶ Δίδυμος.

59.

Etym. M. v.: Βρισαῖος, οὕτως δὲ Διόνυσος· καὶ εἰ μὲν διὰ τοῦ ι, παρὰ τὸ βρίζειν ἔστιν, ὁ δρμητικός· εἰ δὲ διὰ τοῦ η, ἀπὸ ἄκρας Λεσβιακῆς Βρῆσης, ἥς μέμνηται Ἀνδροτίων· ὅτι τὸ ἱερόν τοῦ θεοῦ ἐν τῇ Βρίσῃ φησὶν ἱδρῦσθαι ὑπὸ Μάχαρος.

Cf. Hesych. et Phavorin. v. Βρησσαῖος et Steph. Byz. v. Βρίσα, ἄκρα Λέσβου, ἐν ᾗ ἱδρύεται Διόνυσος· Βρισαῖος.

et Androtionem narratur, Lacedæmonios magnam cladem Atheniensibus intulisse (ad Corinthum).

51.

Nota autem fora sunt, Helizæ ... Metichi Callium (?), cujus meminit Androtio. Magnum vero Metichi forum a Meticho architecto sic dictum est. Judicabant vero trigessimum annum egressi, integri nominis, et ærario nihil debentes.

52.

Ætolia; ... est item Ætolia Peloponnesi oppidum, quod Androtio in historia Attica inter Laconicas civitates recenset.

53.

Bolissus, urbs Æolica in promontorio, prope Chium. .. Androtio vocem per simplex s scribit Bolissus.

54.

Eparitæ, populus Arcadiæ. ... De hoc populo mentionem faciunt Xenophon, et Ephorus et Androtio.

55.

Thyrea, ... in Acarnania quoque est Thyrium, quod per i scribitur. Gentile, Thyriensis, ut Suniensis; Androtio vero dicit *Thurius*.

56.

Itea, populus Acamantidis tribus. Popularis, *Iteæus*. Androtio autem tribus syllabis vocem effert.

57.

Cropia, populus Leontidis tribus. ... Androtio vero populum *Cropas* vocat.

58.

Cenus, oppidulum Laconicum, cujus meminere Androtio et Didymus.

59.

Brisæus, ita appellatur Bacchus, quæ vox, si scribitur per i, descendit a βρίζειν, ut significet: *impetuosus*, si vero scribitur per e, descendit a Bresa, Lesbi promontorio, cujus mentionem facit Androtio; dicit enim dei templum in Brisa a Macare exstructum esse.

DEMONIS

FRAGMENTA.

ΑΤΘΙΣ.

LIBRI QUARTI FRAGMENTUM.

1.

Athen. III, 17, p. 96, D, E: Δήμων ἐν τετάρτῳ Ἀτθίδος, « Ἀφείδαντά φησι βασιλεύοντα Ἀθηνῶν θυμοίτης, ὁ νεώτερος ἀδελφὸς, νόθος ὢν, ἀποκτείνας, αὐτὸς ἐβασίλευσεν· ἐφ' οὗ Μελάνθος Μεσσήνιος ἐκπεσὼν τῆς πατρίδος, ἐπῆρετο τὴν Πυθίαν, ὅπου κατοικήσει. Ἡ δὲ ἔφη, ἐνθα ἂν ξενίοις πρῶτον τιμηθῇ, τοὺς πόδας αὐτῷ καὶ τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τῷ δείπνῳ παραθέντων. Καὶ τοῦτ' ἐγένετο αὐτῷ ἐν Ἐλευσίνι· τῶν ἱερείων γὰρ τότε πάτριόν τινα ἑορτὴν ἐπιτελοῦσῶν, καὶ πάντα τὰ κρέα κατηναλωκυῶν, τῶν δὲ ποδῶν καὶ τῆς κεφαλῆς ὑπολοίπων ὄντων, ταῦτα τῷ Μελάνθῳ ἀπέστειλαν. »

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

2.

Suidas v. Τριτοπάτορες: Δήμων ἐν τῇ Ἀτθίδι φησὶν, ἀνέμους εἶναι τοὺς Τριτοπάτορας.

3.

Plutarch. Thes. 19: Δήμων δὲ καὶ τὸν Ταῦρον ἀναιρεθῆναι φησι τὸν τοῦ Μίνω στρατηγόν, ἐν τῷ λιμένι διχναυμχοῦντα, τοῦ Θησέως ἐκπλέοντος.

4.

Plutarch. Thes. 23: Ἀγούσι δὲ καὶ τὴν τῶν ὠσχοφορίων ἑορτὴν, Θησέως καταστήσαντος. Οὐ γὰρ ἀπᾶσας αὐτὸν ἐξαγαγεῖν τὰς λαχούσας τότε παρθένους, ἀλλὰ τῶν συνήθων νεανίσκων δύο θηλυφανεῖς μὲν ὀφθῆναι καὶ νεαροὺς, ἀνδρώδεις δὲ τὰς ψυχὰς καὶ προθύμους, λουτροῖς τε θερμοῖς καὶ σκιατροφίαις, καὶ ταῖς περὶ τὴν κόμην καὶ λειόττητα καὶ χροιάν ἀλοιφαῖς καὶ κοσμήσεσιν ὥς ἐστιν ἐξαλλάξαντα κομιδῇ, καὶ διδάξαντα φωνὴν καὶ σχῆμα καὶ βᾶδισιν ὥς ἐνὶ μάλιστα παρθένοις ὁμοιοῦσθαι, καὶ μηδὲν φαίνεσθαι διαφέροντας, ἐμβαλεῖν εἰς τὸν τῶν παρθένων ἀριθμὸν, καὶ διαλαθεῖν ἅπαντας. Ἐπεὶ δὲ ἐπανῆλθεν, αὐτὸν τε πομπεῦσαι καὶ τοὺς νεανίσκους οὕτως ἀμπεχομένους, ὥς νῦν ἀμπέχονται τοὺς ὠσχοὺς φέροντες. Φέρουσι δὲ, Διονύσῳ καὶ Ἀριάδνῃ χαριζόμενοι, διὰ τὸν μῦθον, ἢ μᾶλλον, ὅτι συγκομιζομένης ὀπώρας ἐπανῆλθον. Αἱ δὲ δειπνοφόροι παραλαμβάνονται, καὶ κοινωνοῦσι τῆς θυσίας, ἀπομιμούμεναι τὰς μητέρας· ἐκείνων τῶν λαχόντων (ἐπεφοίτων γὰρ αὐτοῖς ὄψα καὶ σιτία κομίζουσαι), καὶ μῦθοι λέγονται, διὰ τὸ κάκειντες εὐθυμίας ἕνεκεν καὶ παρηγορίας μύθους διεξίεναι τοῖς παισὶ. Ταῦτα μὲν οὖν καὶ Δήμων ἱστορεῖται.

1.

LIBRI QUARTI FRAGMENTUM.

Demon quarto libro Rerum Atticarum scribit: « Aphidantem, Atheniensium regem, junior frater Thymotes, qui spurius erat, interfecit et regnum ipse occupavit. Quo regnante Melanthus Messenius, patria pulsus, quaesivit e Pythia, quonam habitatum concederet. Respondit illa, ubi primum pro hospitali munere pedes et caput ipsi in caenam apponerentur. Id autem ei accidit Eleusine: quum enim ibi feminae sacerdotes festum aliquem diem patrio more celebrarent, omnesque carnes absumsissent, et nihil nisi pedes et caput reliquum esset, haec illae Melantho miserunt. »

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

2.

Demon in Attide dicit, Tritopatores esse ventos.

3.

Demo ait Taurum Minois ducem commisso cum Theseo, qui solveret e portu, praelio navali ab hoc interfectum

4.

Solemne celebrant Oschophoriorum ex Thesei instituto; neque enim omnes cum sorte lectas virgines ferunt eduxisse, sed familiares adolescentes duos: quorum, quum muliebri quidem vultu et florente, sed fortibus forent pectoribus et impigri, thermis, umbratili vita, et comae laevoris colorisque caussa unctionibus atque comitu, impense mutaverat speciem et sinxerat vocem, gestum et incensum, ut quam maxime virgines repraesentarent; neque usquam viderentur ab iis discrepare; hos inseruisse in virginum numerum, atque omnes sefellisse; postquam redux fuerit, et illum et adolescentes illos pompam duxisse eo quo nunc amiciantur cultu, qui palmites cum racemis ferant. Hos ferunt in Liberi patris et Ariadnae honorem, propter fabulam: aut potius quod ea tempestate rediissent, qua colliguntur poma. Quae caenam ferunt feminae, Deipnophorae dictae, assistunt et adhibentur sacrificio, illorumque sortitorum matres agunt: portaverunt enim iis obsonia et epulas. Fabulae autem narrantur, eo quod et illae leniendi liberos et erigendi caussa, fabulas iis recitaverint. Atque haec Demon quoque prodidit.

ΠΕΡΙ ΠΑΡΟΙΜΙΩΝ.

5.

Scholiast. Aristoph. Av. 301 ad illud, 'ἴς γλαῦκ' Ἀθήναζ' ἤγαγε; hoc adnotavit: Παροιμία δέ ἐστιν ἐπὶ τῶν μάτρυν ἐπισωρευόντων τινὰ ἐπὶ τοῖς προὔ-παρχουσι. ... Δήμων δέ φησιν, ὅτι οὐ τοῦ ζώου μόνον πληθύνοντο· ἐν τῇ πόλει, ἀλλὰ καὶ τοῦ νομίσματος· καὶ ὅτι οὐκ ἐν ἀργύρῳ μόνον, ἀλλὰ καὶ ἐν χαλκῷ χαράσσουσι τὴν γλαῦκα· διὸ τὴν παροιμίαν εἰρη-σθαι.

6.

Hesych.: Οἰναῖοι τὴν χαράδραν· παροιμία, τιθε-μένη ἐπὶ τῶν ἑαυτοῖς καχόν τι προσελομένων. Φησὶ δὲ Δήμων, ὅτι τῆς Ἀττικῆς ἐστὶ τόπος Οἰνόη· οἱ δ' ἐνταῦθα γεωργοῦντες, παροχετεύοντες τὴν ἄνω φερο-μένην χαράδραν, ἀρδεύειν τὰ δένδρα καὶ τὰς ἀμπέ-λους ἐπιχειροῦν. Ὑδατος δὲ πολλοῦ γενομένου, συνέβη καταβῆχθέντα τὸν ποταμὸν τῶν κτημάτων πολλὰ διαφθεῖραι, καὶ τῶν τόπων δὲ τοὺς κύκλους ἐγχεῖ-σαι.

Phavorinus hæc repetivit. Idem proverbium explicatur a Zenobio V, 29 et Suida v. Οἰναῖοι τ. χαρ. Pro κύκλους Hesychii editores conjecerunt κοῖλους seu καρποὺς scribendum esse. Siebelis sus- picatur, tales κύκλους intelligendos esse, quales fuerint veterum Britannorum, de quibus Strabo IV, p. 200 ita: Πολεῖς δ' αὐτῶν εἰσὶν οἱ ὄρυμοι· περιφράξαντες γὰρ δένδρεσι καταβεβλημένοις εὐρυ-χωρῇ κύκλον, καὶ αὐτοὶ ἐνταῦθα καλυβοποιῶνται καὶ τὰ βοσκήματα κατασταθμεύουσιν.

7.

Photii Lex.: Ὅνος ἄγων μυστήρια, Δήμων ἐπὶ τοῦ μύλου λέγεσθαι φησιν, ὅτι στεφανοῦσιν αὐτὸν τότε.

Eadem apud Suidam habes. Hesych.: Ὅνος, δ' ἀνώτερος λίθος τοῦ μύλου.

8.

Photii Lex.: Ἡ Φανοῦ θύρα· τὸν Φανὸν φησι Δήμων ὁλοστᾶτην εἶναι, ἄλλως δὲ τυφλόν.

Cf. Eustathi. ad Hom., p. 1959: Φανίου θύρα, παροιμία ἐπὶ τῶν ψευδῶς προσποιουμένων θησαυρὸν ἑαυτοῖς ἀποχεῖσθαι. Zenob. Proverb. 4, 24 et Sui- dam h. v. Apud Photium pro ἄλλως scripsit Kuster ad Suid. ἄλλοι.

9.

Scholiastes Aristoph. Ran. 439, postquam proverbii ὁ Διὸς Κόρινθος alias attulit interpreta- tiones, hoc addit: Ὁ δὲ Διὸς Κόρινθος, πῆς Διὸς, βασιλεὺς Κόρινθου. ... Μεγαρέας φασὶ Κόρινθίων ἀπο- λους, καὶ πολλὰ τοῖς Κόρινθίοις κατ' ἰσχὺν τῆς πόλεως ὑπέκειν· ἄλλα τε γὰρ πλείονα τοὺς Κόρινθίους προσ- τάσσειν, καὶ τῶν Βακχιαδῶν εἴ τις τελευτήσαι (διώ- κουν δὲ οὗτοι τὴν πόλιν), ἔδει Μεγαρέων ἄνδρας καὶ γυναῖκας, ἐλθόντας εἰς Κόρινθον, συγχε- δεύειν τὸν νεκρὸν τῶν Βακχιαδῶν. Ὡς δὲ ὕβρεις οὐδὲν ἀπέλειπον οἱ Κόρινθοι, τὰ δὲ τῶν Μεγαρέων ἔβρωτο, καὶ πρὸς ἐλπίσι τοῦ μηδὲν παθεῖν ἀποστάν- τας αὐτοὺς, ἀλλ' ἀρεῖναι, πέμπουσι ὅητα πρέσβεις οἱ Κόρινθοι, κατηγορήσαντας Μεγαρέων· οἱ προσ- ελθόντες εἰς τὴν ἐκκλησίαν, ἄλλα τε πολλὰ διεξῆλ- θον, καὶ τέλος, δικαίως στενάξει ὁ Διὸς Κόρινθος, εἰ μὴ λάβοι δίκην παρ' αὐτῶν. Ἐφ' οἷς παροργισθέντες οἱ Μεγαρεῖς τοὺς πρέσβεις λίθοις ἔβαλον, καὶ μετὰ μικρὸν, ἐπιδοθησάντων τινῶν τοῖς Κόρινθίοις καὶ μάχης γενομένης, νικήσαντες, φυγῇ τῶν Κόρινθίων ἀποφυγόντων ἐραπτόμενοι, κτείνοντες ἅμα παῖειν τὸν Διὸς Κόρινθον ἐκέλευον. Ὅθεν, φησὶν ὁ Δήμων, ἔτι καὶ νῦν ἐπὶ τῶν ἄγαν σεμνυνομένων, καὶ δειλῶς ἀπαλ- λαττόντων τὴν παροιμίαν ταύτην τετάχθαι.

DE PROVERBIIS.

5.

Quis noctuam Athenas adduxit? Hoc proverbium de iis dicitur, qui, quæ adsunt, inutiliter accumulunt. Demo ait, quia non modo avium illarum, sed etiam numorum magna esset in hac urbe multitudo, neque in solis argen- teis numis, sed etiam in aereis noctuæ notam imprimi; propterea hoc proverbium dici solere.

6.

Ænæi torrentem. Hoc proverbium de iis dicitur, qui ipsi malum sibi parant. Ait autem Demo, Ænoen esse pagum Atticæ; hunc qui incoherent agricolas, per cana- lem deducentes torrentem de loco superiori, elaborasse ut arbores et vites irrigarent; quum vero aqua mul- tum accrevisset, accidisse ut fluvius cum impetu delatus latifundia vastaret pagorumque circulos inundaret.

7.

Asinus mysteria portans. Demo ait, hoc dici de lapide molari, quod eum coronis ornaverint eo tempore (in sacris Eleusiniis).

8.

Phani janua. Phanum Demo dicit fuisse sœneratorem, alii vero cæcum.

9.

Jovis Corinthus, Jovis filius, rex Corinthi. Ajunt, Me- garenses, Corinthiorum colonos, in multis rebus Corin- thiis propter civitatis eorum potentiam obtemperasse. Et- enim tum alia officia iis injunxisse Corinthios, tum id, ut, si quis Bacchiadarum (hæ urbis imperium tenebant) ob- lisset, Megarensium et viri et mulieres Corinthum profici- scerentur illique funus cum ipsis facerent. Sed quum Corinthii non desisterent a superbia, Megarenses vero majorem potestatem adipiscerentur atque sperarent, se impune defecturos esse, deseruerunt Corinthios. Mise- runt tum Corinthii legatos, ad accusandos Megarenses; qui in concionem venientes quum alia multa admonuerunt, tum vero sub finem: *jure gemiturum esse Jovis Corin- thum, si pœnam de iis non sumerent.* Qua oratione Megarenses irritati, legatos lapidibus statim incessive- runt atque paulo post, pugna inita, Corinthios, quibus nonnulli auxilio venerant, devicerunt in fugamque conje- cerunt; fugientes autem quum consequuti essent, inter- fecerunt eos seque invicem adhortati sunt, ut verbera- rent Jovis Corinthum. Quare etiam nunc, ait Demo, de nimium jactantibus et ignave rem suam deserentibus usurpatur hoc proverbium.

Eadem leguntur apud Schol. ad Pind. Nem. VII, 155, unde a Francino in scholia Aristoph. illata sunt. Siebelis hunc locum ex Schol. in Platon. in Siebenkesii Anecd. Græc. ita emendavit: ... Τὰ δὲ τῶν Μεγαρέων ἔρρωτο καὶ πρὸς ἐλπίσιν τοῦ μηδὲν παθεῖν ἀποστάντας αὐτούς· Κορινθίων ἀφίστανται. Πέμπουσι δῆτα εἰ μὴ λήφονται δίκην παρ' αὐτῶν. Ἐξ' οἷς τοὺς πρέσβεις παραχρῆμα λίθοις ἔβαλον, καὶ μετὰ μικρὸν... φυγῇ τῶν Κορινθίων ἀποχωρούντων ἐραπτόμενοι... παίειν ἀλλήλοις ... ἐκέλευον.

10.

Scholiast. Aristoph. Plut. 1000: Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλχιμοι Μιλήσιοι. Περὶ τῆς παροιμίας ταύτης Δήμων οὕτω φησὶ· τῶν Καρῶν περὶ τοῦ πολέμου πρὸς τοὺς Ἀμβρακιώτας, βουλευσαμένων, ἄλχιμωτάτους ὄντας τῶν ἐν πολέμῳ γειτόνων, τίνας χρὴ ποιεῖσθαι συμμάχους, οἱ μὲν τοὺς Μιλησίους ἡγοῦντο δεῖν παρακαλεῖν· καὶ γὰρ εὐημέρουν τότε μάλιστα τῶν περιοίκων, καὶ διὰ τὸ γειτνιάειν τῇ Καρίᾳ τὴν τούτων χώραν· οἱ δὲ διαλύσασθαι πρὸς τοὺς Πέρσας συνεβούλευον, τὴν τούτων ἀρχὴν μεγίστην γεγονέναι φάσκοντες, καὶ πάντων ἄλχιμωτάτους εἶναι, κρατοῦντας τῆς Ἀσίας. Ἐδόξεν οὖν τοῖς Καρσὶν ἐρωτῆσαι τὸν Ἀπόλλωνα ... Τὸν δὲ θεὸν ἀποκρίνεσθαι,

Πάλαι ποτ' ἦσαν ἄλχιμοι Μιλήσιοι.

Τοῦ δὲ χρησμοῦ διαδοθέντος εἰς τὰς Ἀσιατιδὰς πόλεις, οἱ μὲν Μιλήσιοι τὴν προρῆτιν αἰτιασάμενοι διεφθάρθαι χρήμασιν ὑπὸ τῶν μηδίζοντων, πανδημίᾳ [τοῖς Καρσὶ βοηθήσαντες, καὶ] τοῖς Πέρσας μετ' ἐκείνων συμβαλόντες, σχεδὸν ἅπαντες ἀπέθανον. Τὸν δὲ χρησμὸν διὰ τὴν ἀλήθειαν εἰς παροιμίαν ἔλθειν.

Pro Δάμων, quod vulgo hoc loco legitur, Siebelis bene reposuit Δήμων. Phavorinus v. Μιλήσιοι, qui eadem refert, eandem in auctoris nomine corruptelam exhibet.

Narrantur vero h. l. eadem, quæ legimus apud Herodot. V, 118-120 et in Diodor. Exc. Vatican. p. 37 ed. Mai (p. 40 ed. Dindorf.). Quare Hemsterhusius ad Aristoph. l. l. pro: πρὸς τοὺς Ἀμ-

βρακιώτας, quod nihili est, reponi jussit: πρὸς τῷ Λαβρανδέως ἄλσει i. e. ad lucum Jovis Labrandei. Equidem malim: πρὸς τῷ Διὶ Στρατιώτου (sc. ἱερῷ vel τεμένει vel ἄλσει), quod ad verba Scholiastæ propius accedit. Herodotus enim l. l. c. 119: ἐνθεῦτεν δὲ οἱ διαφυγόντες αὐτῶν (sc. Carum) κατελήθησαν ἐς Λάβρανδα, ἐς Διὸς Στρατίου ἱερὸν, μέγα τε καὶ ἅγιον ἄλσος πλατανίστων.

11.

Schol. Homer. Odys. Υ', 301: Οἱ τὴν Σαρδόνα κατοικοῦντες, ἀπὸ Καρχηδονίων ὄντες, χρῶνται νόμῳ τινὶ βαρβαρικῷ καὶ πολὺ τῶν Ἑλλήνων διττλαγμένῳ. Τῷ γὰρ Κρόνῳ θύουσιν ἡμέραις τισὶ τεταγμέναις οὐ μόνον τῶν αἰχμαλώτων τοὺς καλλίστους, ἀλλὰ καὶ τῶν πρεσβυτέρων τοὺς ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη γεγενημένους. Τούτοις δὲ θυομένοις τὸ μὲν δακρύειν αἰσχροὺς εἶναι δοκεῖ καὶ δοῦλον, τὸ δὲ ἀσπάζεσθαι καὶ γελᾶν ἔσχατον καὶ προϊόντων ἀνδρῶδες τε καὶ καλόν. Ὅθεν φασὶ καὶ τὸν ἐπὶ κακῷ προσποιήτον γέλῳτα κληθῆναι Σαρδόνιον. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Δήμῳ.

Siebelis: « ἔσχατον καὶ προϊόντων insolentius dictum est pro ἔσχατον καὶ προϊόντας, sed nescio an scribendum sit: ἔσχάτων καὶ προϊόντων, dum extrema etiam parantur. » Quod ferri non potest. Legendum puto: ἐπ' ἔσχατα προϊόντας. Paulo ante fort. δουλικόν. Ceterum cf. Timæi fr. 28, 29.

12.

Photius s. v. Σαρδ. γελ.: Παροιμία ἐπὶ τῶν ἐπ' ὀλέθρῳ τῷ σφῶν αὐτῶν γελῶντων, ἣν Δήμων μὲν διδοθῆναι, ὅτι οἱ Σαρδόνα κατοικοῦντες αἰχμαλώτων τε τοὺς καλλίστους καὶ πρεσβυτέρους ὑπὲρ ἑβδομήκοντα ἔτη τῷ Κρόνῳ ἔθουν γελῶντας, ἕνεκα τοῦ τὸ ἔπανδρον ἐμφῆναι.

Suidas et Apostolius eadem referunt, ille tamen εὐάνδρον habet pro ἔπανδρον: apud hunc καὶ Δήμων scribendum pro Καδήμων.

13.

Zenobii Proverb. V, 52: Ὅπου αἱ ἑλπεὶ τὰ χεῖρατα ἀποβάλλουσιν. Ὁ Δήμων φησὶν, ἐν τοῖς τρι-

10.

Quondam fuerē strenui Milesii. De hoc proverbio Demo ita scribit: Quum Cares ad lucum Jovis Labrandii (vel Stratii) de bello consultarent, alii Milesios censuerunt esse advocandos: eos enim auctoritate maxime valere omnium, qui circa habitarent, eorumque terram Cariæ esse vicinam. Alii suaserunt, ut cum Persis paciscerentur, eos maximum habere imperium dicentes, omniumque esse potentissimos, in quorum ditione esset Asia. Placuit igitur, ut Apollinem consulerent. Deus iis respondit:

Fuerē quondam strenui Milesii.

Hoc oraculo per Asiæ urbes divulgato, Milesii sacerdoti exprobrantes, corruptam eam esse ab iis, qui Medis faverent, Caribus omni populo auxilio venerunt, atque Persas cum his aggressi, omnes fere cæsi sunt. Oraculum propter veritatem in proverbium abiit.

11.

Apud eos, qui Sardiniam incolunt, a Carthaginiensibus oriundos, obtinet mos barbarus et a Græcis plane alienus. Saturno enim certis diebus mactant ex captivis et fortissimos et seniorum eos, qui annum septuagesimum jam egressi sunt. His, qui immolantur, lacrimari turpe atque illiberale esse videtur, se invicem vero amplecti et ridere, dum extrema perpessuri sunt, honestum et fortis animi. Unde risum simulatum de malo aliquo, aiunt, appellari Sardonium. Hæc narratio extat apud Demonem.

12.

Risus Sardontius. Proverbium de iis, qui, quum pereunt, rident. Id autem inde ortum esse Demon tradit, quod Sardi captivorum pulcherrimos et senes septuagenariis majores Saturno immolarent, qui ad constantiam et fortitudinem suam declarandam ridere solerent.

13.

Ubi cervi cornua abijciunt. Demo ait, in locis asperis

χίσι καὶ δυσβάτοις τόποις τοὺς ἐλάφους προστρέβαν-
τας τὰ κέρατα πρὸς τὰς θάμνους, ἀποβάλλειν αὐτά·
ὅθεν ἐπὶ τῶν ἐργώδεις τὰς διατριβὰς ποιουμένων εἰ-
ρησθαι τὴν παροιμίαν.

Cf. Aristot. Histor. Anim. IX, 5.

14.

Proverbior. græcor. e Vaticana Biblioth. Ap-
pend. in Proverb. Græc. ab A. Schotto editis, IV,
20, p. 319: Τὴν Συρακουσίῳν δεκάτην· Δήμων
Συρακουσίους εὐδαιμονήσαντάς φησι ψηφίσασθαι τὴν
δεκάτην τῶν ὑπαρχόντων ἀποδίδοσθαι εἰς ἐπισκευὴν
ναῶν τε καὶ ἀναθημάτων καὶ ἱερείων· πολλοῦ δὲ χρή-
ματος συναχθέντος, εἰς παροιμίαν ἐλθεῖν.

Cf. Strab. VI, p. 261.

15.

Photii Lex.: Φοινίκων συνθῆκαι. Οἱ τὴν Καρχηδὸνα
κτίσαντες Φοίνικες, ὅτε προσέπλευσαν τῇ Λιβύῃ, ἐδεή-
θησαν τῶν ἐγγωρίων, δέξασθαι αὐτοὺς νύκτα καὶ
ἡμέραν. Ἐπιτυχόντες δὲ τούτου, οὐκ ἐβούλοντο ἀπα-
λάσσεσθαι, ὥς συντιθέμενοι νύκτας καὶ ἡμέρας μένειν.
Διὸ λέγεσθαι τοῦτο ἐπὶ τῶν ἐνεδρευτικῶς συντιθε-
μένων. Τὰ δ' ἑμῖα Δήμων ἐπὶ Μεταποντίνων ἱστορεῖ.

Suidas idem Demonis fragmentum exhibet.
Cf. Strab. VI, p. 265.

16.

Photii Lex.: Ἡδέα χελώνης κρέα φαγεῖν ἢ μὴ
φαγεῖν. Τῆς χελώνης ὀλίγα κρέα βρωθέντα στρόφους
ποιεῖ, πολλὰ δὲ καθαίρει. Ὅθεν καὶ τὴν παροιμίαν.
Δήμων.

Verba ἡδέα ... μὴ φαγεῖν Siebelis ex Suida,
Zenobii et Diogeniani Proverbiis ita corrigenda
esse censet: Ἡ δαὶ χελώνης κρέα φαγεῖν, ἢ μὴ φα-
γεῖν.

17.

Stephan. Byz.: Δωδώνη. ... Ἔστι καὶ Δωδω-
ναῖον χαλκεῖον παροιμία ἐπὶ τοῖν πολλὰ λαλούντων, ὥς
μὲν ὁ Δήμων φησὶν, ἀπὸ τοῦ τὸν ναὸν τοῦ Δωδωναίου
Διὸς τοίχους μὴ ἔχοντα, ἀλλὰ τρίποδας πολλοὺς ἀλ-
λῆλων πλησίον, ὥστε τὸν ἐνὸς ἀπτόμενον παραπέμ-
πειν διὰ τῆς ψαύσεως τὴν ἐπήχησιν ἐκάστῳ, καὶ διζ-

μένειν τὴν ἤχον ἄχρις αὖθις τοῦ ἐνὸς ἐφάψηται. Ἡ
παροιμία δὲ οὐ φησιν εἰ μὴ χαλκεῖον ἐν, ἀλλ' οὐ λείδη-
τας ἢ τρίποδας πολλοὺς.

Pinedo scripsit μὲν ὁ Δήμων pro vulgato Με-
δῆμων, Suidam sequutus (v. Δωδων. χαλκ.): legitur
Demonis nomen etiam in Bibl. Coisl., ubi Ste-
phani Byz. fragmentum exstat. In eadem Bibl.
Coisl. legitur καὶ ante διαμένειν, quod in vulg.
omissum est. Pro αὖθις ibidem reperitur ἄν τις,
quod præferunt Montfaucon. et Preller. (Polemon.
fragm. p. 57), atque hic quidem ita locum in-
terpretatur: *Durat sonus tamdiu, quamdiu quis
pulsat unam ex pelvibus illis, abs qua ad ceteras
propagetur sonus.* Sed ἄχρις non significat *quam-
diu*, et omnino inutile est observare, sonum per-
durare tamdiu, quamdiu quis pulset, quod sponte
intelligitur; id vero explicandum est, quamdiu
duret sonus *una* impulsione excitatus. Tuentur
αὖθις Siebelis et Welcker (ad Philostr. Imagg. II,
33, p. 566), quorum hic loci explicationem ad-
dit: *donec ad primum redierit, unde motus exiit et
hunc, puta, denuo excitet, unde novus sonorum et
vibrationum in orbem actarum ordo incipit, pau-
latim tantum impulsione vehementia decrescente
et languesciente, nisi quis unum ex lebetibus inhi-
bendo seu a proximo reprimendo his circulationi-
bus finem imponat.* Sed verba ἄχρις ἄν τις τοῦ ἐνὸς
ἐφάψηται non bene redduntur per «donec ad
primum redierit (sc. sonus)», et nullus hoc modo
vibrationum terminus indicatur, ut verba ista
plane supervacanea esse videantur. Nos αὖθις
quidem defendimus, ita vero locum interpreta-
mur: *durat sonus, donec unum illum denuo quis
pulset sc. ὁ ἐνὸς ἀπτόμενος.* Docemur igitur his
verbis, sonum perdurare usque dum per omnes
pelves propagatus sit, ut, paulatim decrescens,
fere desinat, quum ad ultimam pervenerit; so-
num per unum circuitum perdurare eo ipso si-
gnificatur, quod quum ad orbis finem pervenit,
prima pelvis denuo pulsanda sit, ut novus sono-

et inviis cervos cornua ad frutices atterere eoque modo
abjicere; proinde proverbium dici de iis, qui in locis
difficilibus degant.

14.

Syracusanorum decimam. Refert Demon Syracusanos
rerum copia affluentes suffragio decrevisse decimam eo-
rum, quæ possiderent, portionem impendere in templo-
rum instaurationem, in donaria et sacrificia. Congesta sic
magna pecuniæ vi, vulgi tritum est sermone proverbium.

15.

Phœnicum pacta. Phœnices, qui Carthaginem condi-
derunt, quum ad Libyam navibus appulissent, rogarunt
illius regionis incolas, ut ipsos reciperent noctem et
diem. Hoc autem impetrato, discedere noluerunt, quasi
facti fuissent, se noctes et dies ibi mansuros esse. Quam

ob rem hoc dici de iis tradunt, qui insidiosè paciscun-
tur. Similia Demo de Metapontinis narrat.

16.

Testudinis carnem aut edas aut non edas. Testudi-
nis caro, si paulum edis, tormenta facit; si multum edis,
purgat; unde proverbium ortum est. Demo.

17.

Dodona. — Est autem Æs Dodonæum proverbium in
loquaces, uti Demo auctor est: quia Dodonæi Jo-
vis templum muros non habet, sed tripodas plurimos ar-
ctissime sibi invicem junctos, adeo ut si unum percutias,
strepitum simul ob contactum ad unumquemque eorum
transmittas, qui perdurat, usque dum sonus ad unum
illum redierit atque denuo hic pulsetur. In proverbio
autem nonnisi de uno dicitur ahenò, non vero de multis
lebetibus sive tripodibus.

rum ordo incipiat. — Sub finem vulgo scriptum est εἰ μὴ χαλκίον, ἐν ἄλλῳ λέβητας, quod Montfaucon. ita correxit, ut scripsimus.

18.

Suidas : Δωδωναῖον χαλκίον. Ἐπὶ τῶν μακρολογούντων · Δήμων γάρ φησιν ὅτι τὸ τοῦ Διὸς μαντεῖον ἐν Δωδώνῃ λέβητι ἐν κύκλῳ περιεληπται. Τούτους δὲ ψάσειν ἀλλήλους, καὶ κρουσθέντες τοῦ ἐνὸς, ἤχῃ ἐκ διαδοχῆς πάντας · ὡς διὰ πολλοῦ χρόνου γίνεσθαι τῆς ἤχης τὴν περίοδον. Ἀριστείδης δὲ ὡς πλάσμα διελέγγων, δύο φησὶ στύλους εἶναι, καὶ ἐπὶ μὲν τοῦ ἑτέρου λέβητι, ἐπὶ θατέρου δὲ παῖδα κρατοῦντα μάστιγα, ἧς τοὺς ἱμάντας χαλκοῦς ὄντας σειομένους ὑπ' ἀνέμου τῷ λέβητι προσκρούειν · τὸν δὲ τυπτόμενον ἤχειν. ... Πρὸς Δήμωνα · εἰ δὲ πολλοὶ ἦσαν, οὐκ ἂν ἐνικῶς ἐλέγετο ἡ παροιμία.

Eustathius ad Odyss. Ξ, p. 1760 eadem refert, sed Demonem non nominat. Pro Ἀριστείδης apud Suidam et Eustathium vulgo legebatur Ἀριστοτέλης, sed istud nomen reponendum est ex Steph. Byz. qui iis, quæ supra attulimus, hæc addit : Προσθετέον οὖν τῷ περιηγητῇ Πολέμωνι ἀκριβῶς τὴν Δωδώνην ἐπισταμένῳ καὶ Ἀριστείδῃ τὰ τούτου μεταγεγραφότι, λέγοντι κατὰ τὴν δευτέραν · Ἐν τῇ Δωδώνῃ στυλοὶ δύο παράλληλοι καὶ παρεγγύς ἀλλήλων, καὶ ἐπὶ μὲν θατέρου χαλκίον ἐστὶν οὐ μέγα, τοῖς δὲ νῦν παραπλήσιον λέβησι, ἐπὶ δὲ θατέρου παιδάριον ἐν τῇ δεξιᾷ χειρὶ μαστίγιον ἔχον, οὗ κατὰ τὸ δεξιὸν μέρος ὁ τὸ λεβήτιον ἔχων κίων ἐστῆκεν. Ὅταν οὖν ἄνεμον συμβῇ πνεῖν, τοὺς τῆς μάστιγος ἱμάντας χαλκοῦς ὄντας ὁμοίως τοῖς ἀληθινοῖς ἱμάσιν αἰωρουμένους ὑπὸ τοῦ πνεύματος συνέβαινε ψάσειν τοῦ χαλκίου καὶ τοῦτο ἀδιαλείπτως ποιεῖν ἕως ἂν ὁ ἄνεμος διαμῆνῃ. De Aristide, qui opus de proverbiis scripserat, vid. Preller. Polem. fragm. p. 59. De proverbio Δωδωναῖον χαλκίον cf. etiam Strabonem lib. VII, p. 321, qui, ut Aristides, Polemone utitur auctore. — Siebelis articulum ante ἐνὸς expungendum esse censet : sed probabi-

liter ipse Suidas falso adhibuit articulum, quem fortasse apud eum quo usus est auctorem eo sensu eoque loco, quo legitur apud Stephanum Byz., positum reperit et temere alio sensu alioque loco usurpavit.

19.

Harpocrat. : Μουσῶν λείαν, Δημοσθένης ἐν τῷ ὑπὲρ Κτησιφῶντος. Παροιμία τις ἐστὶν οὕτω λεγομένη, ἣν φησι Δήμων ἐν τεσσαρακοστῇ περὶ παροιμιῶν τὴν ἀρχὴν λαβεῖν ἀπὸ τῶν καταδραμόντων ἀστυγειτόνων τε καὶ ληστῶν τὴν Μυσίαν κατὰ τὴν τοῦ Ἰγλέφου τοῦ βασιλέως ἀποδημίαν.

Pro ἐν τεσσαρακοστῇ Gronovius ex optimo codice restituit ἐν πρώτῃ, quod et Phavorinus habet, qui h. v. Harpocratonis verba repetit. Pro Δήμων Phavor. exhibet Δημοφῶν, quod mutandum est in Δήμων.

20.

Schol. Vat. Eurip. Rhes. 250 : Ἐνὶ δὲ θάρσος ἐν αἰγμαῖς ποτὲ Μουσῶν] Κέχρηται δὲ καὶ νῦν Εὐριπίδης τῇ παροιμίᾳ παρὰ τοὺς χρόνους. Δήμων γοῦν ἐξηγούμενος περὶ αὐτῆς φησὶν ὡς ὕστερον τῶν Τρωϊκῶν λοιμοῦ καὶ φθορᾶς καρποῦ περιελθούσας τὴν Ἑλλάδα μαντευομένην περὶ τῶν παρόντων χρῆσθαι τὴν Πυθίαν, τηνικαῦτα παῦσαν αὐτοῖς τῶν δεινῶν, ἐπειδὴν τινες τῶν ἀπὸ Ἀγαμέμνονος ἐχόντων τὸ γένος πλεύσαντες εἰς Τροίαν τὰς πόλεις κτίσωσι, καὶ τῶν θεῶν τιμὰς ἀναλαμβάνωσιν, ἃς ἡφανίσθαι συνέβαινε ὑπὸ τοῦ πολέμου. Ταύτην τὴν μαντείαν παραδεξάμενον τὸν Ὀρέστην συνέβη λιπεῖν τὸν βίον. Μετὰ δὲ Ὀρέστην Τισαμενὸν λαβεῖν τὴν ἀρχὴν καὶ μετ' ἐκείνον Κομήτην · οὗ χρωμένα ποῦ δέοι πλεῖν, κατὰ γὰρ εὐλάβειαν καὶ δις καὶ τρίς παρὰ τῶν αὐτῶν ἐπανέρχεται τοῦ θεοῦ, δοθῆναι χρησμὸν, ἐπὶ τὸν ἔσχατον Μουσῶν πλεῖν. Κατολιγωρήσαντας δὲ πολλῶν συνηθροισμένων τοῦ χρησμοῦ ἀφίστασθαι καὶ τὸν Κομήτην καταλιπεῖν, μικρὸν πεφροντικέναι λέγοντας αὐτοῦ τε καὶ τοῦ Μουσῶ ἐσχάτου. Κατὰ τὴν ἐρχομί-

18.

Æs Dodonæum. Proverbium de iis qui multa garriunt. Demon enim narrat, Dodonæi Jovis oraculum lebetibus fuisse circumdatum inter se contiguis; adeo ut uno pulsato, reliqui omnes ordine resonarent, diu durante soni illius circuitu. Aristides vero ut figmentum hoc explodens duas dicit esse columnas, in quarum altera lebes sit, et in altera puer, flagellum tenens, æreis loris instructum, quæ a vento agitata impingant in lebetem; qui pulsatus sonum edat. — Adversus Demonem: si multi fuissent [lebetes], proverbium hoc non efferretur numero singulari.

19.

Mysorum prædam. Demosthenes pro Ctesiphonte. Est proverbium usitatum, quod Demon libro primo Paræmiarum scribit ortum a vicinis prædonibus, qui Telepho rege absente Mysiam latrocinii infestabant.

20.

Utitur etiam nunc Euripides hoc proverbio, contra temporum rationem. Demo quidem de eo exponens dicit, quum post bellum Troicum pestilentia Græciam invasisset frugesque essent perditæ, Pythiam de his rebus consultam, respondisse, calamitates tum finem habituras esse quum viri nonnulli ab Agamemnone orti, Trojam profecti et urbes condituri et cultum deorum restituturi essent, quæ bello interissent. Accidit vero, ut Orestes, quum oraculum accepisset, vita cederet. Post Orestem deinde Tisamenum regnum suscepisse, et post hunc Cometen. Huic denuo ex oraculo quarenti quonam sibi proficiscendum esset (nam religiose de eadem re bis et ter deum adiit), responsum datum esse, *proficiscendum esse ad extremum Mysorum*. Quum vero multi eorum, qui congregati essent, despectui haberent oraculum, eos defecisse et Cometen deseruisse, parum se curare dicentes, et ipsum et extremum Mysorum. Sequenti autem

νην γενεάν πλινθίλῳ πάλιν συναγείραντος τὴν στρατιάν, καὶ τοῦ θεοῦ τὸν αὐτὸν ἱπενέγκαντος χρησμὸν, διὰ τὸ παράδοξον εἰς παροιμίαν διὰ τοῦτο προστῆναι φασίν· εἰσὶ δὲ οἱ Τηλέφοι γενέσθαι τὸν χρησμὸν τοῦτον· μαντευομένῳ γὰρ αὐτῷ περὶ γονέων, ἐπὶ τίνας ἂν τόπους πλανηθεὶς ἐξεύροι τοὺς αὐτοῦ γονεῖς, τὸν θεὸν προστάξαι ἔλθειν ἐπὶ τὸν ἔσχατον Μυσῶν, νέμεσθαι γὰρ τὰ χωρία τότε Μυσοῦς, ἐπιτυχεῖν τῇ μητρὶ.

Hoc fragmentum, misere luxatum, fortasse ita restituendum est ut scribatur ἐξηγούμενος περὶ αὐτῆς pro ἐξηγ. περὶ αὐτ., αὐτῶν γυναικῶν, ποῖ δέοι πλεῖν, κατὰ γὰρ εὐλάβειαν καὶ δις καὶ τρίς περὶ τῶν αὐτῶν ἐπανερχεται ἐπὶ τὸ θεῖον (sive τὸν θεόν), δοθῆναι χρ. etc. pro οὐ γυναικῶν ποῦ etc., κατολιγώρησαντας δὲ πολλοὺς τῶν συνθηροισμένων pro κατολιγώρησαντας δὲ πολλῶν συνθηρ., Πενθίλου pro πλινθίλῳ, atque περιστῆναι pro διὰ τοῦτο προστῆναι, τοὺς αὐτοῦ γονεῖς pro τοῦ αὐτοῦ γονεῖς, et καὶ inseratur ante ἐπιτυχεῖν. De Comete in Asiam profecto v. Pausan. VII, 6, 2.

Penthilus ille, aliunde, quantum sciam, non notus, bene distinguendus est a Penthilo Orestis filio. Quem si recte, ut puto, ex corrupta voce Scholiastæ erui, præclarum nacti sumus testimonium, quo confirmetur Odofredi Mülleri, viri immortalis, conjectura: neque Orestem neque

Penthilum filium, sed posteros eorum coloniarum in Lesbum Asiamque deductarum principes esse putandos.

21.

Photii Lex.: Εὐγενέστερος Κόδρου· ... διοργισθέντες δὲ οἱ λοιποὶ συλλαβόντες αὐτὸν (Κόδρον) ἀνείλον, ὡς Δήμων.

Dubitandum est, num Demonis hoc sit fragmentum: in nonnullis enim codd. scriptum est Δημο...., et a Suida adducitur eadem de re Εὐδημος ἐν τῷ περὶ λέξεων ῥητορικῶν.

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ.

22.

Harpocrat.: Προκώνια, Λυκοῦργος κατὰ Μενεσάρχου. Δίδυμος δὲ «προκώνια, φησὶν, ἵστι, πυροὶ μέλιτι κεχρισμένοι.» Ἀριστοφάνης δὲ ὁ γραμματικὸς καὶ Κράτης τὰ ἐξ ἀφρύκτων κριθῶν, οὕτω φασὶν ὀνομαζέσθαι. Ἔοικε δὲ καὶ ἐκ πυρῶν καὶ ἐκ κριθῶν γίνεσθαι, ὡς Ἀντικλείδης ἐν τοῖς ἐξηγητικοῖς ὑποσημαίνει. Δήμων δ' ἐν τῷ περὶ θυσιῶν φησὶ· «καὶ προκώνιά ἵστι κάγχρυς κατηριγμένα μετ' ἀρωμάτων.»

Eadem referunt Photius in Lex., Suidas et Phavorinus. Pollux VI, 77, scribit πρόκωνα, quod etiam apud Hesychium tuentur editores.

DE SACRIFICIIS.

22.

Προκώνια, Lycurgus in Menesarchum. Προκώνια, inquit Didymus, est illitum melle triticum. Aristophanes grammaticus et Crates farinam ex hordeo non tosto interpretantur: verum e tritico et hordeo fieri videntur, ut auctor est Anticlidēs in Exegeticis. Demon autem libro de Sacrificiis scribit, Προκώνια est hordeum confectum contusumve cum aromatibus.

ætate Penthilus denuo exercitum coegit atque deus idem dedit oraculum, quæ res quod admodum singularis ac mira esset, oraculum illud, aiunt, abiisse in proverbium. Sunt vero, qui dicant, hoc oraculum Telepho datum esse: eum enim quum quæsiuisset, quonam terrarum sibi eundum esset, ut parentes reperiret, deum jussisse ad extremum Mysorum proficisci: Mysos enim tum has regiones incoluisse: atque reperisse eum matrem.

21.

Codro generosior. Reliqui irati eum (Codrum) prehenderunt et interfecerunt, ut Demo tradit.

Fragn. 20 extr. post ἔσχατον Μυσῶν exciderunt: ἀπικόμενον δὲ εἰς Τευθρανίαν; in latinis igitur legas: « profectum igitur in Teuthraniam (Mysos enim tum incoluisse has regiones) matrem repperisse. »

PHILOCHORI

FRAGMENTA.

ATTHIS.

LIBER I.

Hoc libro Philochorus res Atticas perscripsisse videtur inde a populi Attici origine usque ad Cecropem. Quamquam enim duo tantum fragmenta (1 et 4), quæ parvi sunt momenti, libri primi notam habent, inde tamen, quod, quæ de Amphictyone narrantur, libro secundo tribuuntur, colligere possumus, quousque sere pertinuerit liber primus: namque verisimile est, a nova historiæ Atticæ periodo, quam Cecrops effecit (μετὰ Ὠγυγον ... ἀβασλευτος ἔμεινεν ἡ Ἀττικὴ μέχρι Κέκροπος, fr. 8.), librum secundum habuisse initium. Neque est, cur, quæ fr. 4 de voce ἀστὺ ex libro primo asseruntur, ad Cecropem spectare putemus, ut Boeckhius (de Philoch. p. 9) statuit, quum alia quæ omnino de populis vagis libro primo narranda erant, Philochorum facile eo perducere possent, ut urbis, quæ postea certam ac firmam sedem præberet, mentionem faceret. Huc accedit, quod probabile est, ad Cecropem spectare, quæ de Areopago ex libro secundo Stephanus Byzantius (fr. 21) adducit; Alcippe enim, cui Halirrhothius vim intulit, Marte et Agraulo, filia Cecropis, nata erat (cf. Apollodor. III, 14, 2).

1.

Schol. in Platon. p. 465=248 Ruhnck. : Πολλὰ

LIBER I.

1.

Multa mentiuntur poætæ, proverbium de his, qui lucri et oblectationis causa mendacia dicunt. Mentionem ejus fecit Philochorus Atthidis libro primo.

2.

Demon in Atthide dicit, Tritopatores esse ventos; Philochorus vero, Tritopatores omnium fuisse primos. Tellurem enim, inquit, et Solem (quem et Apollinem vocat) tunc homines eorum parentes esse crediderunt: horum vero liberos tertios patres appellarunt.

ψεύδονται ἄοιδοι, παροιμία ἐπὶ τῶν κέρδους ἕνεκα καὶ ψυχαγωγίας ψευδῇ λεγόντων. ... Ἐμνήσθη ταύτης καὶ Φιλόχορος ἐν Ἀτθίδος α'.

2.

Suidas v. Τριτοπάτορες : Δήμων ἐν τῇ Ἀτθίδι φησὶν, ἀνέμους εἶναι τοὺς Τριτοπάτορας. Φιλόχορος δὲ, τοὺς Τριτοπάτρεις πάντων γεγονέναι πρώτους. Τὴν μὲν γὰρ Ἰῆν καὶ τὸν Ἥλιον, φησὶν, δν καὶ Ἀπόλλωνα καλεῖ, γονεῖς αὐτῶν ἠπίσταντο τότε οἱ ἄνθρωποι· τοὺς δὲ ἐκ τούτων τρίτους πατέρας.

Cf. Clidem. fr. 20, Phanodem. fr. 2.

3.

Photii Lex. p. 443 v. Τριτοπάτωρ : Τριτοπάτρεις οἱ μὲν ἀνέμους, Φιλόχορος δὲ τοὺς πρώτους ἐκ Γῆς καὶ Οὐρανοῦ, ἀρξάντας δὲ γενέσεως.

4.

Etym. M. v. Ἄστυ : Ἄστυ ἡ πόλις. Φιλόχορος ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Ἀτθίδος φησὶν· « Ἄστυ δὲ προσηγόρευσαν τὴν πόλιν, διὰ τὸ πρότερον νομάδας καὶ σποράδην ζῶντας τότε συνελθεῖν καὶ στῆναι ἐκ τῆς πλάνης ἐπὶ τὰς κοινὰς οἰκῆσεις, ὅθεν οὐ μετανέστησαν. »

Eadem legis apud Steph. Byz. v. Ἄστυ, nisi quod pro ἐν τῷ πρώτῳ τῆς Ἀτθ. habet ἐνδεκάτῃ Ἀτθίδος, sed numerus ια' ex antecedenti iota adscripto ortus esse videtur.

5.

Schol. Lucian. Catapl. 1 : Τύραννος εἴρηται ἀπὸ τῶν Τυρρηνῶν τῶν βιαίων καὶ ληστῶν ἑξαρχῆς, ὡς φησι Φιλόχορος. Τυρρῆνοί γὰρ ὀλίγον τινα χρό-

3.

Tritopatores alii ventos dicunt, Philochorus vero primos Cœli et Terræ liberos esse tradit, a quibus generatio initium cepit.

4.

Ἄστυ, urbs. Philochorus libro primo Atthidis dicit : « Ἄστυ vocarunt urbem, quod, quum prius in agris vitam degissent sparsimque habitassent, tum temporis conveniunt vagisque migrationibus relictis constiterunt ad sedem omnibus communem constituendam, unde jam non discesserunt. »

5.

Tyrannus nomen habet a Tyrrhenis, qui ab initio violenti prædones erant, ut ait Philochorus. Tyrrheni enim,

νον οἰκήσαντες ἐν ταῖς Ἀθήναις ὤρθησαν ἐξανιστάμενοι τῇ πόλει, καὶ πολλοὶ μὲν αὐτῶν ἀπώλοντο ὑπὸ τῶν Ἀθηναίων, ἄλλοι δὲ ἐκφυγόντες Ἀἴμωνα καὶ Ἴμβρον ὤκησαν. Χρόνῳ δὲ ὕστερον ἀπὸ ταύτης τῆς αἰτίας ἐγθρωδῶς διακείμενοι τοῖς Ἀθηναίοις ὤρμησαν εἰς πλοῖα, καὶ κατασχόντες εἰς Βραυρωνίαν τῆς Ἀττικῆς, ἤρπασαν παρθένους ἀρκετευομένας τῇ θεῷ ἐν Βραυρωνίοις, αἷς συνώκησαν. Οἱ οὖν Ἀθήνησι ῥήτορες, ὡς ἐν δημοκρατίᾳ πολιτευόμενοι, ἔθος ἔχουσι τοὺς βασιλέας τυράννους καλεῖν, ἀντὶ τῆς παρ' αὐτοῖς βίας τῶν Τυρρηνῶν.

6.

Schol. Venet. B et L ad Hom. Il. A, 594: Φιλόχορος φησι, Πελασγοὺς αὐτοὺς (τοὺς Σίντιας Lemni incolae) ὄντας οὕτω προσαγορευθῆναι, ἐπεὶ πλεύσαντες εἰς Βραυρωνίαν κληθροῦς παρθένους ἤρπασαν. Σίνεσθαι δὲ τὸ βλάπτειν λέγουσιν.

7.

Servius ad Virgil. Aen. VIII, 600: *Philochorus ait, ideo nominatos Pelasgos, quod velis et verno tempore advenire visi sunt, ut aves.* Est Philochorus ex eorum numero, quos Strabo intelligit V, p. 339, ubi dicit: Οἱ τὴν Ἀτθίδα συγγράψαντες ἱστοροῦσι περὶ τῶν Πελασγῶν, ὡς καὶ Ἀθήνησι γενομένων τῶν Πελασγῶν διὰ δὲ τὸ πλανήτας εἶναι καὶ εἰκὴν ὄρνων ἐπιφοιτᾶν ἐφ' οὓς ἔτυχε τόπους, πελαργοὺς ὑπὸ τῶν Ἀττικῶν κληθῆναι.

8.

Eusebius Præp. Evang. X, 10, p. 489, ex Julio Africano hæc affert: Ἀπὸ Ὠγύγου, τοῦ παρ' ἐκείνοις (Ἀττικοῖς) αὐτόχθονος πιστευθέντος, ἐφ' οὗ γέγονεν ὁ μέγας καὶ πρῶτος ἐν τῇ Ἀττικῇ κατακλυσμός, Φορωνέως Ἀργείων βασιλεύοντος, ὡς Ἀκουσίλαος ἱστορεῖ, μέχρι πρώτης Ὀλυμπιάδος, ὁπόθεν Ἕλληνες ἀκριβοῦν τοὺς χρόνους ἐνόμισαν, ἔτη συνάγεται χίλια εἴκοσι... Ταῦτα γὰρ τὰ Ἀθηναίων ἱστοροῦντες, Ἑλλάνικός

τε καὶ Φιλόχορος, οἱ τὰς Ἀτθίδας (nempe γράψαντες) ... ἐμνήσθησαν. ... Φαμὲν τοίνυν ... Ὠγύγον, δὲ τοῦ πρώτου κατακλυσμοῦ γέγονεν ἐπώνυμος, πολλῶν διαφθαρέντων διασωθεὶς, κατὰ τὴν ἀπ' Αἰγύπτου τοῦ λαοῦ μετὰ Μωσέως ἔξοδον, γεγενῆσθαι. ... Μετὰ δὲ Ὠγύγον διὰ τὴν ἀπὸ τοῦ κατακλυσμοῦ πολλὴν φθορὰν ἀβασίλευτος ἔμεινεν ἡ νῦν Ἀττικὴ μέχρι Κέκροπος ἔτη ρηθ'. Τὸν γὰρ μετὰ Ὠγύγον Ἀκταῖον, ᾧ τὰ πλεεσόμενα τῶν ὀνομάτων, οὐδὲ γενέσθαι φησὶ Φιλόχορος.

9.

Justin. Mart. Coh. ad Græc. p. 9 sq. ed. Par., p. 10, ed. Colon. 1686: Καὶ οἱ τὰ Ἀθηναίων δὲ ἱστοροῦντες, Ἑλλάνικός τε καὶ Φιλόχορος, οἱ τὰς Ἀτθίδας, Κάστωρ τε καὶ Θαλλὸς καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Πολυίστωρ ... ὡς σφόδρα ἀρχαίου καὶ παλαιοῦ τῶν Ἰουδαίων ἀρχόντος Μωσέως μέμνηνται.

Non probabile est Philochorum de Mose loquutum esse: Justinus non recte intellexisse videtur auctorem, quo usus est.

LIBER II.

Libro secundo historia a Cecrope usque ad Creontem archontem (Olymp. XXIV, 3) deducta est. Quæ enim de Amphictyone, de Erichthonio, de Erechtheo, de Theseo a Philochoro tradita sunt, ex hoc libro citantur; atque sententia, in quam Bæckhius inclinât, librum tertium incepisse a Creonte archonte, Olymp. XXIV, 3, ideo probabilis est, quod Philochorus ab hoc inde anno certiore temporum descriptionem secundum archontum seriem exhibuisse putandus est.

10.

Eusebius in Chronikῶν λόγῳ πρώτῳ in Jos. Scalig. Thes. temp. p. 28, ed. Amstel. 1658: Κέκρον γ' ὁ διζυῆς τῆς τότε Ἀκτῆς, νῦν δὲ Ἀττικῆς, ἐβασίλευ-

quam breve tempus Athenis habitassent, urbe expulsi sunt, eorumque multos interfecerunt Athenienses, alii effugerunt atque in Lemno et Imbro sedes fixerunt. Postea propter hæc Atheniensibus infensi, conscensis navibus, Brauronem, qui Atticæ pagus est, appulerunt, virgines in ursæ occisæ memoriam Dianæ ante nuptias sacra facientes rapuerunt, cum iisque concubuerunt. Propter Tyrrenorum violentiam igitur rhetores Athenienses, ut solent qui reipublicæ administrandæ operam dant, reges appellare consueverunt tyrannos.

6.

Philochorus dicit, Sinties, qui Pelasgi sint, inde nomen habere, quod Brauronem appulsi virgines canephoros rapuissent. Nam per verbum σίνεσθαι expriment *damno afficere*.

8.

Inde ab Ogyge, quem ex terra ortum esse illi credunt, sub quo primum magnumque diluvium accidit, regnante in Argolide Phoroneo, ut tradit Acusilaus, usque ad primam Olympiadem, unde Græci accuratius tempora describere sibi visi sunt, anni computantur mille et viginti. ... Hæc

FRAGMENTA HISTORICORUM.

enim, qui res Atticas enarrant, Hellanicus et Philochorus, Atthidum scriptores, memorant. ... Dicimus igitur, Ogygem, qui, quod haustis aquarum vi quam plurimis salvus et incolumis evaserat, primo diluvio nomen dedit, eo fere tempore vixisse, quo Moses populum ex Ægypto duxit. ... Post Ogygem vero Attica, quæ diluvio valde esset vexata, sine rege erat annos centum et octoginta novem usque ad Cecropem. Actæum enim et quorum nomina finguntur post Ogygem, omnino nullos fuisse dicit Philochorus.

9.

Mosis ut antiqui Judæorum ducis mentionem faciunt quum ii qui res Atticas enarrant, Hellanicus et Philochorus, Atthidum scriptores, Castor et Thallus, tum Alexander Polyhistor.

LIBER II.

10.

Cecrops regnabat in Attica, quæ tum temporis Acte vocabatur, quinquaginta annos, *diphyes* appellatus pro-

σεν ἔτι ν', διὰ μῆκος σώματος οὕτω καλούμενος, ὥς φησιν ὁ Φιλόχορος, ἥ ὅτι Αἰγύπτιος ὢν τὰς δύο γλώσσας ἠπίστατο.

Eadem sunt apud Syncell. Chron. p. 153, A. Phavorin. v. Κέκροψ exprimit Philochori sententiam, hunc tamen non nominat.

11.

Strabo IX, p. 609 Alm. [368 Tzsch.]: Φησὶ Φιλόχορος πορθουμένης τῆς γῆρας ἐκ θαλάττης μὲν ὑπὸ Καρῶν, ἐκ γῆς δὲ ὑπὸ Βουωτῶν, οὓς ἐκάλουν Ἄονας, Κέκροπα πρῶτον εἰς δουκαίδεκα πόλεις συνεικίσαι τὸ πλῆθος, ὧν ὀνόματα, Κεκροπία, Τετράπολις, Ἐπακρία, Δεκείλεια, Ἐλευσίς, Ἀφιδνα (λέγουσι δὲ καὶ πληθυντικῶς Ἀφιδνας), Θόρικος, Βραυρων, Κύθηρος, Σφηττός, Κυθισία, Φαληρός. Πάλιν δ' ὕστερον εἰς μίαν πόλιν συναγαγεῖν λέγεται τὴν νῦν τὰς δώδεκα Θησεύς.

12.

Schol. Pind. Ol. IX, 68: Φιλόχορος δὲ φησὶ Κέκροπα, βουλόμενον τὸν τῶν Ἀθηναίων ὄχμον καὶ τὸ πλῆθος ἐπιγινῶναι, κελεῦσαι αὐτοὺς λίθους λαβεῖν καὶ ἐνεγκεῖν εἰς τὸ μέσον, ἐξ ὧν ἐπιγινῶναι δισμυρίους αὐτοὺς ὄντας. Ἀπὸ Κέκροπος οὖν φησὶ τοὺς ὄχλους λαοὺς ὀνομασθῆναι.

13.

Macrobi. Sat. I, 10, fin.: Saturnalia itemque Opalia celebrari (crediderunt), quod Saturnus ejusque uxor tam frugum quam fructuum repertores esse credantur. Itaque omni jam factu agrorum coacto, ab hominibus hos deos coli, quasi vitae cultioris auctores, quos etiam nonnullis caelum ac terram esse persuasum est. Saturnumque (scil. caelum) a satu dictum, cujus causa de caelo est: et terram Opem, cujus ope humanae vitae alimenta quaeruntur, vel ab opere, per quod fructus frugesque nascuntur... Philochorus Saturno et Opi primum in Attica statuisset aram Cecropem dicit, eosque deos pro Jove Terraque coluisse, instituisseque, ut patres familiarum et frugibus et fructibus jam coactis passim cum servis vesceren-

pter insignem corporis proceritatem, ut ait Philochorus, vel quod duas linguas, quippe ex Aegypto oriundus, cognitas habebat.

11.

Narrat Philochorus, quum Atticam Cares a mari, a terra Beoti, quos vocabant Aones, popularentur, principem Cecropem in duodecim urbes multitudinem composuisse, quarum nomina sunt Cecropia, Tetrapolis, Epacria, Decelea, Eleusis, Aphidna (plurali etiam numero Aphidnas dicunt), Thoricus, Brauron, Cytherus, Sphettus, Cephisia, Phalerus. Has deinde duodecim urbes in unam contraxisse eam, quae etiamnum est, dicitur Theseus.

12.

Philochorus dicit, Cecropem, quum vellet Atheniensium numerum cognoscere, eos jussisse lapides afferre et

tur, cum quibus patientiam laboris in colendo rure toleraverant: delectari enim deum honore servorum contemplatu laboris.

14.

Ulpian. in Demosth. De falsa legat. t. 5, p. 117, B (Basil. 1572): Ἀγραυλὸς καὶ Ἑρση καὶ Πάνδροςος θυγατέρες Κέκροπος, ὥς φησιν ὁ Φιλόχορος. Λέγουσι δὲ, ὅτι πολέμου συμβάντος τοῖς Ἀθηναίοις, ὥστε Εὐμόλπος ἐστράτευσε κατ' Ἑρεχθέως, καὶ μηχανομένου τούτου, ἔχρησεν ὁ Ἀπόλλων ἀπαλλαγῆσθαι, εἴαν τις ἂν ἔλθῃ αὐτὸν ὑπὲρ τῆς πόλεως. Ἡ τοίνυν Ἀγραυλὸς ἐκούσα αὐτὴν ἐξέδωκεν εἰς θάνατον. Ἐβρίβε γὰρ αὐτὴν ἐκ τοῦ τείχους. Εἴτα, ἀπαλλαγέντος τοῦ πολέμου, ἱερὸν ὑπὲρ τούτου ἐστήσαντο αὐτῇ, παρὰ τὰ προπύλαια τῆς ἀκροπόλεως.

Ibidem p. 134: Ἱέρεια γέγονεν ἡ Ἀγραυλὸς Ἀθηναίων, ὥς φησὶ Φιλόχορος.

Pro Ἀθηναίων scribendum esse Ἀθηνᾶς apparet ex Hesychio v. Ἀγλαυρος.

15.

Macrobi. Sat. III, 8: Signum Veneris est Cypri barbatum corpore, sed veste muliebri cum sceptro ac statura virili. Et putant, eandem marem ac feminam esse. Aristophanes eam Ἀφροδίτην appellat. Laevinus etiam sic ait: Venerem igitur alium adorans, sive femina sive mas est, ita uti alma noctiluca est. Philochorus quoque in Attide eandem affirmat esse lunam, et ei sacrificium facere viros cum veste muliebri, mulieres cum virili, quod eadem et mas existimatur et femina.

Adnotat Lenzius, Philochorum ad Cyprum et Venerem ibi cultam declinasse videri, ubi de Cecropis filiabus sermonem fecerit: in Agrauli enim honorem victimas humanas Salamine Cypri immolatas esse dici; atque unum ex Hersedes posteris Paphum condidisse Adonimque procreasse.

16.

Stephan. Byz.: Ἀρειὸς πάγος, ἀκρωτήριον Ἀθήνησιν, ὡς Ἀπολλόδοτος ἐν τῷ περὶ θεῶν ἐννιάτῳ, ἐν

in medium projicere indeque cognovisse, eorum esse viginti millia: propterea a Cecrope populos vocatos esse λαοὺς (lapides).

14.

Agraulos, Herse et Pandrosos filiae Cecropis, ut ait Philochorus; aiunt vero, quum bello affligerentur Athenienses, facta ab Eumolpo contra Erechtheum expeditione, idque traheretur, Apollinem pradicasse, bellum compositum iri, si quis pro civitatis salute se ipse interfectorum esset; Agraulos tum morti volens se tradidit; de muro enim praecipitem se dedit. Quare postea, bello sedato, templum ei exstruxerunt prope arcis propylaea.

Agraulos fuit Minervae sacerdos, ut ait Philochorus.

16.

Areopagus, collis in Athenarum urbe, ut Apollodorus

ὡς τὰς φονικὰς κρίσεις ἐδίκαζον διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ σι-
ῆρου γιγνομένας μαιφρονίας. Φιλόχορος δὲ ἐν Ἀτθί-
δος δευτέρῳ βιβλίῳ, ὅτι τὸν Ἀλιζρόθιον τὸν Ποσει-
δῶνος ἀποθανεῖν βιαζόμενον ὑπὸ Ἄρειος διὰ τὴν
Ἀλκίππην τὴν αὐτοῦ θυγατέρα.

Pro ὅτι τὸν Ἄλ. etc. Heynius ad Apollod. III,
14, 2 probabiliter scripsit: Διὰ τὸ τὸν Ἀλιζρόθιον
τ. Π. ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἄρειος, βιαζόμενον τὴν Ἀλκίπ-
πην, τὴν αὐτοῦ θυγατέρα.

17.

Maximus in proœmio ad S. Dionysii Areopa-
gitæ Opera, Antverp. 1634, vol. II, p. 34:
Ἐδίκαζον οὖν Ἀρεοπαγίται περὶ πάντων σχεδὸν
τῶν σφαλμάτων καὶ παρανομιῶν, ὡς ἅπαντά [?] φησιν
Ἀνδρῶτιον ἐν πρώτῃ, καὶ Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ καὶ
τρίτῃ τῶν Ἀτθίδων.

18.

Athen. II, 2, p. 38, C.: Φιλόχορος δὲ φησιν
Ἀμφικτύονα τὸν Ἀθηναίων βασιλέα, μαθόντα παρὰ
Διονύσου τὴν τοῦ οἴνου κρᾶσιν, πρῶτον κεράσαι. Διὸ
καὶ ὀρθοὺς γενέσθαι τοὺς ἀνθρώπους οὕτω πίνοντας,
πρότερον ὑπὸ τοῦ ἀκράτου χαμπομένου· καὶ διὰ
τοῦτο ἰδρύσασθαι βωμὸν Ὀρθοῦ Διονύσου ἐν τῷ τῶν
Ὠρῶν ἱερῷ. Λύται γὰρ καὶ τὸν τῆς ἀμπέλου καρπὸν
ἐκτρέφουσι. Πλησίον δ' αὐτοῦ καὶ ταῖς Νύμφαις βω-
μὸν ἔδειμεν, ὑπόμνημα τοῖς χρωμένοις τῆς κράσεως
ποιούμενος. Καὶ γὰρ Διονύσου τροφοὶ αἱ Νύμφαι λέ-
γονται· καὶ θεσμὸν ἔθετο προσφέρεσθαι μετὰ τὰ σίτα
ἄκρατον, μόνον ὅσον γεύσασθαι, δείγμα τῆς δυνάμεως
τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ, τὸ δὲ λοιπὸν ἤδη κεκραμένον, ὅπό-
σον ἕκαστος βούλεται· προσεπιλέγειν δὲ τούτῳ τὸ τοῦ
Διὸς σωτῆρος ὄνομα, δια... καὶ μνήμης ἕνεκα τῶν

πινόντων, ὅτι οὕτω πίνοντες ἀσφαλῶς σωθήσονται.

Lacunam post ὄνομα Joann. Levinius apud
Casaubonum ita explevit: διδοχῆς καὶ μν. ἐν. Ce-
terum cf. Athen. IV, 24, p. 179.

19.

Idem XV, 14, p. 693, D: Φιλόχορος δ' ἐν δευτέρῳ
Ἀτθίδος, « Καὶ θεσμιον, φησὶν, ἐτέθη τότε προσφέρεσθαι
μετὰ τὰ σίτα πᾶσιν ἀκράτου μὲν ὅσον γεῦμα καὶ
δείγμα τῆς δυνάμεως τοῦ ἀγαθοῦ θεοῦ, τὸν δὲ λοιπὸν
ἤδη κεκραμένον. Δι' ὃ καὶ τροφὸς τοῦ Διονύσου τὰς
νύμφας ὀνομασθῆναι. »

20.

Id. II, 2, p. 37, E: Φιλόχορος δὲ φησιν ὅτι οἱ πί-
νοντες οὐ μόνον ἑαυτοὺς ἐμφανίζουσιν ὅτινες εἰσιν,
ἀλλὰ καὶ τῶν ἄλλων ἕκαστον ἀνακαλύπτουσι παρρη-
σίαν ἄγοντες.

21.

Idem XIV, 6, p. 628, A: Φιλόχορος φησιν, ὡς οἱ
παλαιοὶ σπένδοντες οὐκ αἰεὶ διθυραμβοῦσιν, ἀλλ' ὅταν
σπένδωσι, τὸν μὲν Διόνυσον ἐν οἴνῳ καὶ μέθῃ, τὸν
δ' Ἀπόλλωνα μεθ' ἡσυχίας καὶ τάξεως μέλπουσιν.

Hermannus ad Arist. Poet. p. 90 reposuit μέλ-
πουσι pro vulgata μέλποντες.

22.

Jo. Malala Chronogr. p. 18, C (ed. Venet.
1733), postquam auctore Dinarcho dixit, Diony-
sum Delphis mortuum et sepultum esse, ita per-
git: Ὡσαύτως δὲ καὶ ὁ σοφώτατος Φιλόχορος τὰ αὐτὰ
συνεγράφητο. Ἐν ᾗ ἐκθέσει εἶπε περὶ τοῦ αὐτοῦ Διο-
νύσου· « Ἔστιν ἰδεῖν τὴν ταφὴν αὐτοῦ ἐν Δελφοῖς παρὰ
τὸν Ἀπόλλωνα τὸν χρυσοῦν. Βάθρον δὲ τι εἶναι ὑπο-
νοεῖται ἡ σορὸς, ἐν ᾗ γράσσεται· Ἐνθάδε κεῖται θα-
νὸν Διόνυσος ὁ ἐκ Σεμέλης. »

libro nono de diis, in quo caedis ferro perpetratae causas
judicabant. Philochorus vero secundo Atthidis libro au-
ctor est, eum inde nomen accepisse, quod Halirrhothius
ὑπὸ Ἄρειος, i. e. a Marte, cujus filiae vim intulisset, occi-
sus fuerit.

17.

Judicabant igitur Areopagitæ fere de omnibus pecca-
tis et delictis, sicut Androtio in primo, et Philochorus
in secundo et tertio Atthidum libro aiunt.

18.

Scribit Philochorus, Amphictyonem regem Athenien-
sium, quum a Baccho didicisset vini temperandi rationem,
primum diluisse: et propterea, qui sic mixtum biberunt
homines, rectos ambulasse, quum antea curvi ob meri po-
tum incederent: ob idque beneficium aram Recto Baccho
posuisse in Horarum delubro, quoniam vitis fructum
Horæ enutrient educuntque. Juxta illam vero (ut ait idem
auctor) Nymphis quoque exstruxit aram, documentum fu-
turum bibituris, temperandum esse vinum; quia Nymphae
Bacchi nutrices fuisse perhibentur. Legemque instituit, ut
captis cibis primum meri nonnihil sumerent, gustandi
solum causa, quo Ponæ Dei quanta vis esset declararent;
deinde vero ut temperatum biberent, quantum quisque
vellet: denique ut super hoc Jovis servatoris invoca-
rent nomen, quo monerentur recordarenturque bi-

bentes, se, eo modo si biberent, certo salvos incolumes-
que futuros.

19.

Philochorus dicit secundo libro Rerum Atticarum:
« Etiam lege quadam tunc sancitum est, ut post ca-
ptos cibos sumeretur meri tantum quantum satis esset ad
gustandam et ex specimine quodam cognoscendam Ponæ
Dei vim, reliquum vero deinde temperatum. Quare etiam
nutrices Bacchi nominatae sunt Nymphae. »

20.

Philochorus ait, qui bibunt, hos non modo sese pro-
dere quales sint, verum etiam loquendi licentia, qua
utantur, alterius cujusvis prodere secreta.

21.

Philochorus ait, veteres non semper, quoties libarent,
dithyrambis esse usos; sed libantes, inquit, Bacchum
quidem vino madidos temulentosque cecinisse, Apollinem
vero placide et modeste.

22.

Eodem modo eadem de re scripsit sapientissimus Phi-
lochorus in expositione de Baccho, dicens: « Conspi-
citur ejus sepulcrum Delphis juxta Apollinem Aureum.
Gradus quidam esse videtur ejus sepulcrum, in quo scri-
ptum est: Bacchus, Semeles filius, hic jacet sepultus. »

25.

23.

Euseb. Arm. N. 710, p. 292 ed. Mai: *Ut nonnulli aiunt, Bacchi gesta, resque ejus in India; item Lycurgi et Actæonis et Penthei; et quomodo Bacchus in prælio adversatus perit, ut dicit Dinarchus poeta, non rhetor. Qui autem voluerit, licet ei adhuc spectare Bacchi sepulcrum Delphis juxta aureum Apollinem. Jam Bacchus copiarum dux repræsentatur muliebri habitu, quia copiis, quibus præerat, feminæ fuerunt immixtæ: viris enim et feminis ad bellum æque utebatur, ut narrat Philochorus in secundo.*

Syncellus p. 162, C: Διονύσου πράξεις καὶ τὰ περὶ Ἰνδοῦς, Λυκούργον τε καὶ Ἀκταίωνα καὶ Πενθεία, ὅπως τε Περσεὶ συστάς εἰς μάχην ἀναιρεῖται, ὡς φησι Δείναρχος ὁ ποιητής, οὐχ ὁ ῥήτωρ. Τῷ δὲ βουλομένῳ πάρεστιν ἰδεῖν αὐτοῦ τὴν ταφὴν ἐν Δελφοῖς παρὰ τὸν Ἀπόλλωνα τὸν χρυσοῦν. ... Βάθρον δέ τι νομίζεται τοῖς ἀγνοοῦσιν ὁ Διονύσου τάφος, στρατηγὸς δὲ δοκεῖ γενέσθαι, καὶ οὕτω γράφεται θηλύμορφος διὰ τε ἄλλας αἰσχροῦς αἰτίας καὶ διὰ τὸ μιξόθηλον στρατὸν ὀπλίζειν· ὥπλιζε γὰρ σὺν τοῖς ἄρρεσι τὰς θηλείας, ὡς φησιν ὁ Φιλόχορος ἐν δευτέρῳ.

Cf. Scaliger. Thes. temp. p. 122.

24.

Harpocrat. v. Κοβαλεία: ... Κοβαλεία ἐλέγετο ἡ προσποιητὴ μετὰ ἀπάτης παιδιὰ, καὶ κόβαλος ὁ ταύτῃ χρώμενος. Ἔοικε δὲ συνώνυμον τῷ βωμολόχῳ. Φιλόχορος ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος «Οὐ γὰρ, ὥσπερ ἔνιοι λέγουσι, βωμολόχον τινὰ καὶ κόβαλον γίνεσθαι νομίστην τὸν Διόνυσον.»

Eadem referunt Schol. ad Arist. Equit. 415, Suidas v. Κοβαλεία, Phavorinus et Photius in Lex. ab Herm. edit. p. 130.

25.

Harpocrat. v. Κανηφόροι: Φιλόχορος ἐν δευτέρῳ

Ἀτθίδος φησὶν, ὡς Ἐριχθονίου βασιλεύοντος πρότερον κατέστησαν αἱ ἐν ἀξιώματι παρθένοι φέρειν τὰ κανῆ τῇ θεῷ ἐπ' οἷς ἐπέκειτο τὰ πρὸς τὴν θυσίαν τοῖς τε Παναθηναίοις καὶ ταῖς ἄλλαις πομπαῖς.

Eadem habes apud Suidam v. Κανηφόροι et in Photii Lex. p. 97 Herm.

26.

Schol. Aristoph. Vesp. 544: Ἐν τοῖς Παναθηναίοις οἱ γέροντες θαλλοὺς ἔχοντες ἐπόμπευον. ... Ὁ μέντοι Δικαίαρχος ἐν τῷ Παναθηναϊκῷ, οὐκ οἷδ' ἐξ ἑτοῦ ποτὲ, καὶ τὰς γραῦς ἐν τοῖς Παναθηναίοις ὑπέληψε θαλλοφορεῖν, πολλῶν ἀλλήλοις ὁμολογούντων περὶ τοῦ μόνους τοὺς πρεσβύτας θαλλοφορεῖν, Ξενοφῶντος μὲν ἐν τῷ Συμποσίῳ, Φιλοχόρου δὲ ἐν τῇ δευτέρᾳ· ὅς γε καὶ τὸν καταδόντα τὸ ἔθος Ἐριχθόνιον συνίστησι.

Eadem exhibet Phavorinus v. Θαλλοφόροι.

27.

Harpocrat. v. Εὐανδρία: Παναθηναίοις εὐανδρίας ἀγὼν ἦγετο. Ἀνδοκίδης δ' ἐν τῷ κατ' Ἀλκιβιάδου ὁμιλοῖ καὶ Φιλόχορος. Ad hoc certamen respicere videtur Xen. Symp. IV, 17: Θαλλοφόρους τῇ Ἀθηνᾷ τοὺς καλοὺς γέροντας ἐκλέγονται.

28.

Euseb. Arm. N. 611, p. 287 ed. Mai: *Eleusine regnavit Celeus Triptolemi æqualis, quem tradit Philochorus longa nave circumeuntem distribuisse triticum: navim autem creditam esse serpentem volucrum, quia forma ejusmodi prædita erat.*

Eadem Syncellus p. 158, D: Ἐλευσίνος πόλιος Κελεὸς ἐβασίλευσε, καθ' ὃν Τριπτόλεμος ἦν, ἐν φησιν ὁ Φιλόχορος μακρῇ πλοίῳ προσβαλόντα ταῖς πόλεσι τὸν σίτον διαδοῦναι. Ὑπονοεῖσθαι δὲ περωτὸν ὄρνιν εἶναι τὴν ναῦν, ἔχειν δὲ τι καὶ τοῦ σχήματος.

Cf. Apollodor. III, 14, 7; Scaliger. Thes. temp. p. 116.

23.

Bacchi acta et res ab eo adversus Indos, Lycurgum, Actæonem et Pentheum gestæ; ut commisso in Perseum prælio mortem oppetierit, ut Dinarchus poeta, non ille rhetor, commemorat. Qui autem voluerit, potest inspicere ejus sepulcrum Delphis juxta Apollinem Aureum. Gradus quidam esse creditur ignaris Bacchi sepulcrum. Videtur autem dux esse copiarum, atque talis repræsentatur muliebri corpore et propter alias res inhonestas et propter mulieres viris admixtas in ejus exercitu militantes: nam viros pariter ac mulieres armabat, ut ait Philochorus libro secundo.

24.

Κοβαλεία vocabatur fictus ludus jocusve dolo et fallacia conjunctus: et κόβαλος, qui hunc ludum ludit: idem significare videtur ac βωμολόχος. Philochorus Atthidis libro secundo: «Nec enim, ut quidam aiunt, Dionysum scurræ et deceptorem fuisse (κόβαλον) existimandum est.»

25.

Philochorus secundo libro Atthidis dicit, Erichthonio regnante virgines nobiles primum lectas fuisse, quæ in

Panathenæis et in aliis pompis Minervæ canistra ferrent, in quibus inerant ea, quæ ad sacrificia pertinebant.

26.

In Panathenæis senes ramos gestantes pompam ducebant. Dinarchus tamen in Panathenæico, nescio unde tandem, statuit etiam vetulas ramos prætulisse; quum tamen multi inter se consentientes de senibus tantum thallophoris loquantur, Xenophon in Symposio et Philochorus libro secundo; qui etiam institutorem hujus moris Erichthonium affert.

27.

In Panathenæis pulchritudinis inter viros certamen celebrabatur (sc. ut eo certamine pulcherrimos senes eligerent, qui Minervæ thallophori essent), quod Andocides declarat in oratione adversus Alcibiadem, et Philochorus.

28.

Eleusine Celeus regnabat cœvus Triptolemo, quem Philochorus ait longa navi ad urbes accessisse et frumenta distribuisse; obtinere autem opinionem, ejus navem fuisse serpentem pennatum, habuisse autem ejusmodi fere speciem.

29.

Nat. Com. III, 16: *Erat Iambe muliercula quædam Meganiræ (Metaniræ) ancilla, ut tradidit Philochorus, Panos et Echus filia, quæ quum deam mœstam videret, ridiculas narratiunculas et sales iambico metro ad commovendam deam ad risum et ad sedandum dolorem interponebat.*

In Schol. ad Nicandr. Al. 130 et ad Eurip. Or. 692 eadem referuntur, sed Philochori nulla fit mentio.

30.

Syncell. Chron. p. 161, A: Ἐρεχθέως τούτου θυγατέρα Βορέας, υἱὸς Ἀστράϊου, Θράξ ἤρπασεν Ὀρείθυϊαν. Ὁ δὲ μῦθος τὸν ἀνεμὸν (sc. δὲ γλῶσσι), ὡς Φιλόχορος ἐν δευτέρῳ φησίν.

31.

Schol. Soph. OEd. Col. 99: Πολέμων... καὶ ἄλλοις τισὶ θεοῖς νηφαλῖους φησὶ θυσίας γίνεσθαι, γράφων οὕτως· Ἀθηναῖοί τε γὰρ ἐν τοῖς τοιοῦτοις ἐπιμελεῖς ὄντες, καὶ τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς ὄσιοι, νηφάλια μὲν ἱερὰ θύουσι, Μνημοσύνη, Μούσῃ, Ἥοι, Ἥλίῳ, Σελήνῃ, Νύμφαις, Ἀφροδίτῃ Οὐρανίᾳ. Φιλόχορος δὲ καὶ περὶ τινῶν ἄλλων θυσιῶν τὸν αὐτὸν τρόπον δρωμένων φησὶν ἐν τῇ δευτέρᾳ τῶν Ἀτθίδων Διονύσῳ τε καὶ ταῖς Ἐρεχθέως θυγατράσι. Καὶ οὐ μόνον θυσίας νηφαλῖους, ἀλλὰ καὶ ξύλα τινὰ, ἐφ' ὧν ἔχαιον· Κράτης μὲν οὖν ὁ Ἀθηναῖος τὰ μὴ ἀμπέλινά τιν' ξύλων πάντα νηφάλια φησὶ προσαγορεύεσθαι· ὁ δὲ Φιλόχορος ἀκριβέστερόν φησι, τὰ μὴτε ἀμπέλινά μὴτε σύκινα, ἀλλὰ τὰ ἀπὸ τῶν θύμων νηφάλια φησὶ καλεῖσθαι. Καὶ πρώτη φησὶν εἶναι πρὸς τὰς ἐμπύρους θυσίας ταύτη κεχρησθαι, παρ' ὃ καὶ τοῦνομα λαβεῖν τὸν θύμον, ὡς παρὰ τὴν θυμίσαν καὶ τὴν θυὴν πεποιτμένης τῆς φωνῆς.

32.

Harpocr. v. Ἐπίβοιον: Φιλόχορος ἐν δευτέρῳ φη-

30.

Orithyiam, Erechthei filiam, Boreas Thrax, Astræi filius, rapuit; teste Philochoro in secundo, a vento eam raptam fabula narrat.

31.

Polemo etiam aliis quibusdam deis dicit sacra fieri abstemia, ita scribens: Athenienses enim in ejusmodi rebus solliciti ac religiosi, sacra abstemia faciunt Mnemosynæ, Musæ, Auroræ, Soli, Lunæ, Nymphis, Veneri Uraniæ. Philochorus Attidis libro secundo de aliis quoque sacris loquitur, quæ eodem modo faciuntur Baccho et Erechthei filiabus. Atque non modo sacra abstemia, sed etiam ligna quædam abstemia, quibus illa cremabant, habebant. Et Crates quidem Atheniensis præter vitem ait omnia ligna vocari abstemia; Philochorus vero accuratius dicit, neque vitis neque ficus, sed thymi lignum vocari abstemium. Atque primo dicit hoc ligno ad cremanda sacra usos esse; quare etiam thymi nomen id accepisse, quippe quæ vox a θυμίσσει (sufflitu) vel a θυή formata esset.

32.

Philochorus libro secundo sic scribit: « Si quis Miner-

σιν οὕτως· « Ἐὰν δέ τις τῇ Ἀθηνᾷ θύῃ βοῶν, ἀναγκαῖόν ἐστι καὶ τῇ Πανδώρα (edit. Bekk. Πανδρόσῳ) θύειν οἶν [μετὰ βοῆς], καὶ ἐκαλεῖτο τὸ θυμὸν ἐπίβοιον. »

Eadem habent Phavor. et Suid. s. h. v.

33.

Harpocrat. v. Βοηδρόμια: Ἑορτὴ τις Ἀθήνησιν οὕτω καλουμένη, ἣν φησὶ Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ νενομίσθαι, ἐπειδὴ Ἴων ὁ Ξούθου ἐβοήθησε σπουδῇ πολεμουμένοις Ἀθηναίοις ὑπὸ Εὐμόλπου τοῦ Προσειδῶνος, Ἐρεχθέως βασιλεύοντος.

Suidas v. Βοηδρόμια ex Harpocrate hanc transcripsit, sed Philochorum non nominavit.

34.

Phavorinus v. Βοηδρόμια: Ἑορτὴ τις Ἀθήνησιν, οὕτω καλουμένη, ἣν φησὶ Φιλόχορος ... ὅτι ἐτιματο Βοηδρόμιος Ἀπόλλων. Ἐκλήθη δὲ καὶ ἡ θυσία καὶ ὁ μῆν.

Prior hujus loci pars, valde mutilata, ex Harpocrate hausta est: posterior pars conferenda est cum iis, quæ in Etym. M. v. Βοηδρομιῶν leguntur.

35.

Strab. IX, p. 601 Alm. (339 Tzsch.): Οἱ τε τὴν Ἀτθίδα συγγράψαντες πολλὰ διαφωνοῦντες, τοῦτό γε δμολογοῦσιν, οἳ γε λόγου ἄξιοι, ὅτι, τῶν Πανδίων τεσσάρων ὄντων, Αἰγέως τε καὶ Λύκου καὶ Πάλλαντος καὶ [τοῦ] τετάρτου Νίσου, καὶ τῆς Ἀττικῆς εἰς τέτταρα μέρη διαιρεθείσης, ὁ Νῖσος τὴν Μεγαρίδα λάχοι, καὶ κτίσαι τὴν Νίσαιαν. Φιλόχορος μὲν οὖν ἀπὸ Ἰσθμοῦ μέχρι τοῦ Πυθίου διήκειν αὐτοῦ φησὶ τὴν ἀρχὴν, Ἀνδρῶν δὲ μέχρι Ἐλευσίνος καὶ τοῦ Θριασίου πεδίου.

Lenzius legendum censet Αἰγέως pro αὐτοῦ, quod Schol. ad Aristoph. Lys. 58 hæc tradat: Πανδίων διαδεξάμενος τὴν Κέκροπος βασιλείαν, προσ-

væ bovem sacrificat, oportet cum eum Iove Pandoræ quoque (sc. Pandroso) ovem sacrificare, idque sacrificium vocabatur Epibœum. »

33.

Boedromia festum erat Athenis, quod Philochorus libro secundo institutum fuisse refert, postquam Ion, Xuthi filius, opem Atheniensibus tulerat, ab Eumolpo Neptuni filio bello vexatis, regnante Erechtheo.

34.

Boedromia festum erat Athenis, ita appellatum, quod Philochorus dicit ... quia colebatur Apollo Boedromius (auxiliaris). Vocabatur ita et sacrificium et mensis.

35.

Qui Attidem scripserunt, quanquam in multis dissentiant, in eo tamen omnes, qui quidem alienus sunt nominis, consentiunt, quod, quum Pandionidæ essent quatuor, Ægeus, Lycus, Pallas et Nisus, Atticaque divisa esset in quatuor portiones, Nisus Megaridem sorte obtinuerit, Nisaramque condiderit. Philochorus ab Isthmo ad Pythium usque regnum ejus pertinuisse scribit, Andro usque ad Eleusinem et campum Thriasium.

κτεσάμενος δὲ καὶ τὴν Μεγαρίδα, ἔνειμε τὴν χώραν εἰς δ' μοίρας, Αἰγεῖ μὲν τὴν παρὰ τῷ ἄστει μέχρι Πυθίου, Πάλλαντι δὲ τὴν Παραλίαν, Λύκῳ δὲ τὴν Διακρίαν, Νίσῳ δὲ τὴν Μεγαρίδα. Sed Ægei regnum non pertinebat ab urbe usque ad Isthmum, audacius vero est scribere apud Strabonem: Παρὰ τὸ ἄστυ μέχρι Πυθίου, quod idem Lenzius proponit. Pythium situm fuit in confinibus Megaræ, Bæotiae, Atticæ. Igitur nihil apud Strabonem mutandum est.

36.

Schol. Eur. Hippol. 35: Τοὺς Παλλαντίδας ἐπὶ Θησέως ἀντρεῖσθαι Φιλόχορος ἱστορεῖ οὕτω· «Πάλλαντος ἐπιθέσθαι ταῖς Ἀθήναις διανοουμένου, καὶ τὴν Σφρηττίαν ὁδὸν προφανῶς διαπορευομένου ἐπὶ τὸ ἄστυ μετὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, οἱ τούτου παῖδες κατὰ βούλησιν τοῦ πατρὸς Γαργητῶν ἐγκαθίζουσι μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν, ἵν', ὅταν ἐπεξέλθωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ Πάλλας συμβάλῃ, ἐξ ἐφόδου προσπεσόντες λάβωσι τὴν πόλιν. Ἄνθρωπος δέ τις, ὃς ἐκτρώκευσε τῷ Πάλλαντι, ἀπαγγέλλει τῷ Θησεῖ τὸ γινόμενον. Ὁ δὲ προσπεσὼν εὐθὺς μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν αὐτοὺς ἀναιρεῖ.

37.

Plutarch. Thes. c. 14: Ἡ δὲ Ἐκάλη καὶ τὸ περὶ αὐτὴν μυθολόγημα τοῦ ξενισμοῦ καὶ τῆς ὑποδοχῆς ἔοικε μὴ πάσης ἀμοιρεῖν ἀληθείας. Ἔθυσον γὰρ Ἐκαλήσιον οἱ περίεθ' ὅμαι συνιόντες Ἐκαλείῳ Διὶ, καὶ τὴν Ἐκάλην ἐτίμων Ἐκαλίνην ὑποκοριζόμενοι διὰ τὸ κάκεινην νέον ὄντα κομιδῇ τὸν Θησεῖα ξενίζουσιν ἀσπάζασθαι πρεσβυτικῶς, καὶ φιλοφρονεῖσθαι τοιοῦτοις ὑποκορισμοῖς. Ἐπεὶ δὲ τῷξατο μὲν ὑπὲρ αὐτοῦ τῷ Διὶ, βαδίζοντος ἐπὶ τὴν μάχην, εἰ σῶς παραγένοιτο, θύσειν, ἀπέθανε δὲ πρὶν ἐκείνον ἐπανελθεῖν, ἔσχε τὰς εἰρημείνας ἀμοιβὰς τῆς φιλοξενίας τοῦ Θησέως καλεῦσαντος, ὡς Φιλόχορος ἱστόρηκεν.

36.

Pallantidas Philochorus narrat a Theseo hoc modo interemptos esse: «Pallanti quum esset in animo Athenas aggredi et via Sphettia aperte cum exercitu ad urbem accederet, filii ejus ex patris voluntate in Gargetto se cum aequalibus collocarunt, ut, quum Athenienses ex urbe egressi essent manusque conseruissent cum Pallante, ipsi prorumperent primoque impetu urbem caperent. Sed vir quidam, qui Pallantis erat præco, denunciavit, quod agebatur, Theseo, isque cum aequalibus illos aggressus est et interemit.

37.

Hecale et quæ de ea fabula hospitii et convivii commemoratur, non omnino videntur ex vano esse. Sacrum Hecalesium circumjecti populi concilio indicto Jovi Hecaleo faciebant, et Hecalen colebant, diminutivo nomine Hecalinen appellantes: quod illa quoque juvenem admodum hospitio excipiens Theseum, vetularum more salutasset et blandita fuisset ei diminutivis nominibus. Quæ quia pro eo ad pugnam progrediente, si sospes revertisset, Jovi voverat hostias, diem autem suum ante illius reditum

38.

Plutarchus Thes. c. 16, postquam fabulam memoravit qua pueri Athenienses in Labyrintho vel post vagos errores interiisse, vel a Minotauro occisi esse dicuntur, pergit: Φιλόχορος δὲ φησιν οὐ ταῦτα συγχωρεῖν Κρήτης, ἀλλὰ λέγειν, ὅτι φρουρὰ μὲν ἦν ὁ Λαβυρίνθος, οὐδὲν ἔχων κακὸν ἀλλ' ἢ τὸ μὴ διαφυγεῖν τοὺς φυλαττομένους. Ἀγῶνα δὲ ὁ Μίνως ἐπ' Ἀνδρόγεω γυμνακὸν ἐποίει, καὶ τοὺς παῖδας ἄθλα τοῖς νικῶσιν ἐδίδου τέως ἐν τῷ Λαβυρίνθῳ φυλαττομένους. Ἐνίκα δὲ τοὺς προτέρους ἀγῶνας ὁ μέγιστον παρ' αὐτῷ δυνάμενος τότε καὶ στρατηγῶν, ὄνομα Ταῦρος, ἄνθρωπος οὐκ ἐπεικὴς καὶ ἡμερος τὸν τρόπον, ἀλλὰ καὶ τοῖς παισὶ τῶν Ἀθηναίων ὑπερηράνως καὶ χαλεπῶς προσφερόμενος.

39.

Euseb. Arm. N. 787, p. 295 ed. Mai: Ea quæ de Minotauro narrat Philochorus in Attidis secundo: nempe fuisse ducem quendam Minotaurum natura crudelem et effereum. Jam quum Minos agonem propter Androgeum, quem Athenienses occiderant, celebraret, victorique filios Atticos præmii loco decerneret, Minotaurus viribus præpollens cunctos superabat; donec a Theseo qui secum certavit victus filios se libertati redditurum spondidit. Harum rerum testes sunt etiam Cnossii.

Syncellus p. 163, C: Αὐτοὶ δὲ οἱ Κνώσιοι λέγουσιν, εἶναι τοῦ Μίνω στρατηγὸν, ὃς ὠνομάζετο Ταῦρος, τὴν δὲ φύσιν ὠμὸς καὶ ἀνήμερος ἦν. Ἐπεὶ δὲ Μίνως ἀγῶνα ἐπ' Ἀνδρόγεω ἐτίθει, ὃν ἀπέκτεινεν Ἀθηναῖοι, τοὺς Ἀττικοὺς δὲ παῖδας ἐπαθλὸν ἐδίδου, ἰσχυρὸς ὢν ὁ Ταῦρος πάντων κατεκράτει. Ὡς δὲ καὶ τῷ Θησεῖ τοῦ ἀγῶνος μετεδόθη, καὶ τὸν Ταῦρον κατεπάλαψε, συνέβη καὶ τοὺς παῖδας διασωθῆναι καὶ τὴν πόλιν ἀφαιρεθῆναι τοῦ δασμοῦ, ὡς Φιλόχορος ἱστόρησεν ἐν δευτέρῳ Ἀτθίδος.

obierat, hæc retulit hospitalitatis Thesei jussu præmia ut Philochorus tradidit.

38.

Cretenses Philochorus auctor est hæc infitias ire, ac dicere, custodiam Labyrinthum fuisse, quæ nihil mali, nisi quod non valerent inde effugere custoditi, haberet: Minoem, in Androgei memoriam ludos gymnicos secisse, victoribusque præmio dedisse pueros, qui tunc in labyrintho asservati essent. Vicisse prioribus ludis eum, cujus fuisset id temporis prima apud illum auctoritas, nomine Taurum, militiæ præfectum, feris et duris hominem moribus, qui pueros Atheniensium superbe et crudeliter haberet.

39.

Ipsi Cnossii tradunt, Minoem habuisse militiæ præfectum, nomine Taurum, hominem ferum ac rudem moribus. Quum autem Minos certamen instituisset in Androgei, quem Athenienses interfecerant, memoriam, puerosque Atticos præmio daret, Taurus, vir fortis, omnes superavit. Sed quum Theseus quoque in certamine contenderet, Taurumque devinceret, evenit ut pueri servarentur et urbe

Excerpta histor. in Cramerī Anecd. Paris. vol. 2, 196, 24: Τὸν Μινώττυρον, ὃν Φιλόχορος ἱστορεῖ τὸν Μίνω στρατηγὸν γενέσθαι.

40.

Plut. Thes. c. 19: Δῆμων τὸν Ταῦρον ἀναιρεθῆ-
ναί φησι τὸν τοῦ Μίνω στρατηγὸν, ἐν τῷ λιμένι δια-
ναυμαχεῦντα, τοῦ Θησέως ἐκπλέοντος· ὡς δὲ Φιλό-
χορος ἱστόρηκε, τὸν ἀγῶνα τοῦ Μίνω συντελοῦντος,
ἐπιδόξος ὢν ἅπαντας πάλιν νικήσειν ὁ Ταῦρος
ἐφθονεῖτο. Καὶ γὰρ ἡ δύναμις αὐτοῦ διὰ τὸν τρό-
πον ἦν ἐπαχθῆς, καὶ διαβολὴν εἶχεν, ὡς τῇ Πα-
σιφάῃ πλησιάζων. Διὸ καὶ τοῦ Θησέως ἀξιοῦν-
τος ἀγωνίσασθαι, συνεχώρησεν ὁ Μίνως. Ἔθους
δὲ ὄντος ἐν Κρήτῃ θεῖσθαι καὶ τὰς γυναῖκας, Ἀριά-
δνη παροῦσα πρὸς τε τὴν ὄψιν ἐξεπλάγη τοῦ Θησέως,
καὶ τὴν ἀθλήσιν ἐθαύμασε πάντων κρατήσαντο·
Ἦσθεις δὲ καὶ ὁ Μίνως, μάλιστα τοῦ Ταύρου κατα-
πλαισθέντος καὶ προπηλακισθέντος, ἀπέδωκε τῷ
Θησεῖ τοὺς παῖδας καὶ ἀνῆκε τῇ πόλει τὸν δασμόν.

*Pasiphae Daphnis dicebatur Spartanis, quod
certissima oracula daret. Fuit et Cretensis regina
Minotauri partu famosa; quo interfecto Theseus
abduxit Ariadnen uxorem sibi et filio Hippolyto
Phaedram: cui, Serapione Rhodio et Philochoro
(auctoribus), vim intulit ejus forma captus, uxore
necata. At Phaedra indignata filium patri incusa-
vit, quod se appellasset: qui diras in filium jacta-
vit, quæ ratæ fuerunt: a suis enim equis in rabiem
versis innocens discerptus est. Sic illam de se et so-
rore ultionem scripsit Lupus Anilius. Idem scribit
in Helene tragædia. Ex Appuleio De orthographia.
Postrema Dübnerus ita correxit: Sic illa de se
et sorore ultionem sumsit. Lupus Anilius idem scri-
bit in Helene tragædia.*

41.

Plutarch. Thes. c. 16 L., c. 17 H.: Φιλό-
χορος παρὰ Σκίρου φησὶν ἐκ Σαλαμῖνος τὸν Θησεῖα
λαβεῖν κυβερνήτην μὲν Νausίθοον, πρῶτά δὲ Φαία-

Athenarum tributo liberaretur, quod Philochorus tradit
Atthidis libro secundo.

Minotaurum Philochorus dicit Minois ducem fuisse.

40.

Demon Taurum, Minois ducem, interfectum esse ait in
proelio navali, quod cum Theseo in portu inierat, quum hic
solveret. Ut Philochorus vero tradit, in invidiam incurrit,
quod in ludis etiam, quos edidit Minos, omnes victurus
esse putabatur. Potentia enim qua fruebatur invisa erat
ob ejus indolem ac mores, et crimini ei datum est, quod
cum Pasiphae consuetudinem haberet. Quare quum The-
seus certamen peteret, eum admisit Minos. Quum autem
mos esset apud Cretenses, ut et feminæ spectaculis in-
teressent, Ariadne præsens obtupuit, quum Theseum
conspiceret et virtutem ejus in certando omnes superantis
admirata est. Minos vero et ipse gavisus est, quod Tau-
rus ignominiose prostratus esset, ob eamque rem Theseo
liberos restituit et Athenis tributum remisit.

κα, μηδέπω τότε τῶν Ἀθηναίων προσεχόντων τῇ θα-
λάσσῃ.

42.

Harpocr. v. Σκίρον: Καὶ Ἀθηναῖον δὲ Σκιράδα τι-
μῶσιν Ἀθηναῖοι, ἣν Φιλόχορος μὲν ἐν δευτέρᾳ Ἀθί-
δος ἀπὸ Σκίρου τινὸς Ἐλευσινίου μάντεως κεκλήσθαι,
Πραξίων δὲ ἐν β' Μεγαρικῶν ἀπὸ Σκίρωνος.

Habes eadem apud Schol. ad Aristoph. Eccl. 18,
nisi quod post Σκίρωνος legitur τοῦ συνοικίσαντος
Σαλαμῖνα. Suidas et Photius Harpocratonis verba
exhibent.

43.

Athen. II, p. 495, E, de pentaploa poculo, quo
qui cursu vicerant donabantur: Μνημονεύει αὐτῆς
Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ Ἀθίδος.

44.

Harpocr.: Ὀσχοφόροι... περὶ τῶν ὀσχοφόρων ἄλλοι
τε εἰρήχασι, καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ δωδεκάτῃ.

Oschophoria Theseus instituit, quare non du-
bitandum est, quin pro ἐν τῇ δωδεκάτῃ legendum
sit ἐν τῇ δευτέρᾳ: facile enim ιδ' oriri potuit ex
antecedenti iota subscripto.

45.

Plutarch. Thes. c. 35 tradit Herculem im-
petrasse ab Aidoneo Molosso, ut Theseo li-
bertatem redderet, huncque vinculis expeditum
rediisse Athenas. Tum pergit: Καὶ ὅσα ὑπῆρχε
τεμένη πρότερον αὐτῷ, τῆς πόλεως ἐξελοῦσθαι, ἅπαν-
τα καθιέρωσεν Ἡρακλεῖ, καὶ προσηγόρευσεν ἀντὶ
Θησεῖων Ἡράκλεια, πλὴν τισσάρων, ὡς Φιλόχορος
ἱστόρηκεν.

46.

Euseb. Arm. E. 618, p. 288, ed. Mai: *Fabula
raptæ Proserpinæ ab Aidoneo Molossorum rege.
Huic erat validis membris canis Cerberus, qui de-
inde Pirithoum ad stuprandam mulierem cum
Theseo accedentem occidit. Theseum vero, quum*

41.

Philochorus ab Sciro ait ex Salamine Theseum guber-
natorem Nausithoum accepisse, et Phæacem proræ recto-
rem, quod nondum Athenienses rem maritimam tractarent.

42.

Athenienses colunt Minervam Σκιράδα, quam Philochorus
in secundo Atthidis a Sciro vate quodam Eleusinio
dictam ait; Praxion in secundo Megaricorum, a Scirone.

43.

Pentaploa. Meminit hujus calicis Philochorus, secundo
libro Atthidos.

44.

De Oschophoris cum alii meminere, tum Philochorus
libro duodecimo [imo secundo].

45.

Ac quæcunque delubra ante sibi fuerant a civitate as-
signata, Theseus cuncta Herculi, quatuor exceptis, sacravit,
dixitque pro Theseis Heraclea, ut auctor Philochorus est.

κτησάμενος δὲ καὶ τὴν Μεγαρίδα, ἐνείκε τὴν χώραν εἰς δ' αἰῶνας, Αἰγεί μὲν τὴν παρὰ τῷ ἄστει μέχρι Πυθίου, Πάλλαντι δὲ τὴν Παραλίαν, Λύκῳ δὲ τὴν Διαχρίαν, Νίσῳ δὲ τὴν Μεγαρίδα. Sed Ægei regnum non pertinebat ab urbe usque ad Isthmum, audacius vero est scribere apud Strabonem: Παρὰ τὸ ἄστυ μέχρι Πυθίου, quod idem Lenzius proponit. Pythium situm fuit in confinibus Megaræ, Bœotiae, Atticæ. Igitur nihil apud Strabonem mutandum est.

36.

Schol. Eur. Hippol. 35: Τοὺς Παλλαντίδας ἐπὶ Θησέως ἀνῆρξθαι Φιλόχορος ἱστορεῖ οὕτω· «Πάλλαντος ἐπιθέσθαι ταῖς Ἀθήναις διανοομένου, καὶ τὴν Σφηττίαν ὁδὸν προφανῶς διαπορευομένου ἐπὶ τὸ ἄστυ μετὰ τῆς δυνάμεως αὐτοῦ, οἱ τούτου παῖδες κατὰ βούλησιν τοῦ πατρὸς Γαργηττῷ ἐγκαθίζουσι μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν, ἐν' ὅταν ἐπεξέλθωσιν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ ὁ Πάλλας συμβάλη, ἐξ ἐφόδου προσπεσόντες λάβωσι τὴν πόλιν. Ἄνθρωπος δέ τις, ὃς ἐκτρύχευσε τῷ Πάλλαντι, ἀπαγγέλλει τῷ Θησεῖ τὸ γινόμενον. Ὁ δὲ προσπεσὼν εὐθὺς μετὰ τῶν ἡλικιωτῶν αὐτοὺς ἀναιρεῖ.

37.

Plutarch. Thes. c. 14: Ἡ δὲ Ἐκάλη καὶ τὸ περὶ αὐτὴν μυθολόγημα τοῦ ξενισμοῦ καὶ τῆς ὑποδοχῆς εἴκει μὴ πάσης ἀμοιρεῖν ἀληθείας. Ἔθουον γὰρ Ἐκκλήσιον οἱ πέριξ ὄῃμοι συνιόντες Ἐκαλείῳ Διὶ, καὶ τὴν Ἐκάλην ἐτίμων Ἐκαλίνην ὑποκοριζόμενοι διὰ τὸ κακείνην νέον ὄντα κομιδῇ τὸν Θησέα ξενίζουσιν ἀσπάζεσθαι πρεσβυτικῶς, καὶ φιλοφρονεῖσθαι τοιούτοις ὑποκορισμοῖς. Ἐπεὶ δὲ ἤρξατο μὲν ὑπὲρ αὐτοῦ τῷ Διὶ, βαδίζοντος ἐπὶ τὴν μάχην, εἰ σῶς παραγένοιτο, θύσειν, ἀπέθανε δὲ πρὶν ἐκείνον ἐπανελθεῖν, ἔσχε τὰς εἰρημίας ἀμοιβὰς τῆς φιλοξενίας τοῦ Θησέως κελεύσαντος, ὡς Φιλόχορος ἱστόρηκεν.

36.

Pallantidas Philochorus narrat a Theseo hoc modo interemptos esse: «Pallanti quum esset in animo Athenas aggredi et via Sphettia aperte cum exercitu ad urbem accederet, filii ejus ex patris voluntate in Gargetto se cum æqualibus collocarunt, ut, quum Athenienses ex urbe egressi essent manusque conseruissent cum Pallante, ipsi prorumperent primoque impetu urbem caperent. Sed vir quidam, qui Pallantis erat præco, denunciavit, quod agebatur, Theseo, isque cum æqualibus illos aggressus est et interemit.

37.

Hecale et quæ de ea fabula hospitii et convivii commemoratur, non omnino videntur ex vano esse. Sacrum Hecalesium circumjecti populi concilio indicto Jovi Hecaleo faciebant, et Hecalen colebant, diminutivo nomine Hecalinen appellantes: quod illa quoque juvenem admodum hospitio excipiens Theseum, vetularum more salutasset et blandita fuisset ei diminutivis nominibus. Quæ quia pro eo ad pugnam progrediente, si sospes revertisset, Jovi voverat hostias, diem autem suum ante illius reditum

38.

Plutarchus Thes. c. 16, postquam fabulam memoravit qua pueri Athenienses in Labyrintho vel post vagos errores interiisse, vel a Minotauro occisi esse dicuntur, pergit: Φιλόχορος δὲ φησιν οὐ ταῦτα συγχωρεῖν Κρήτας, ἀλλὰ λέγειν, ὅτι φρουρὰ μὲν ἦν ὁ Λαβύρινθος, οὐδὲν ἔχων κακὸν ἄλλ' ἢ τὸ μὴ διαφυγεῖν τοὺς φυλαττομένους. Ἀγῶνα δὲ ὁ Μίνως ἐπ' Ἀνδρόγεω γυμνικὸν ἐποίει, καὶ τοὺς παῖδας ἅθλα τοῖς νικῶσιν ἐδίδου τέως ἐν τῷ Λαβυρίνθῳ φυλαττομένους. Ἐνίκη δὲ τοὺς προτέρους ἀγῶνας ὁ μέγιστος παρ' αὐτῷ δυνάμενος τότε καὶ στρατηγῶν, ὄνομα Ταῦρος, ἀνὴρ οὐκ ἐπεικὴς καὶ ἡμέρος τὸν τρόπον, ἀλλὰ καὶ τοῖς παισὶ τῶν Ἀθηναίων ὑπερηφάνως καὶ χαλεπῶς προσφερόμενος.

39.

Euseb. Arm. N. 787, p. 295 ed. Mai: *Ea quæ de Minotauro narrat Philochorus in Atthidis secundo: nempe fuisse ducem quendam Minotaurum natura crudelem et efferrum. Jam quum Minos agonem propter Androgeum, quem Athenienses occiderant, celebraret, victorique filios Atticos præmii loco decerneret, Minotaurus viribus præpollens cunctos superabat; donec a Theseo qui secum certavit victus filios se libertati redditurum spopondit. Harum rerum testes sunt etiam Cnossii.*

Syneellus p. 163, C: Αὐτοὶ δὲ οἱ Κνώσιοι λέγουσιν, εἶναι τοῦ Μίνω στρατηγὸν, ὃς ὠνομάζετο Ταῦρος, τὴν δὲ φύσιν ὠμὸς καὶ ἀνήμερος ἦν. Ἐπεὶ δὲ Μίνως ἀγῶνα ἐπ' Ἀνδρόγεω ἐτίθει, ὃν ἀπέκτειναν Ἀθηναῖοι, τοὺς Ἀττικοὺς δὲ παῖδας ἐπαθλὸν ἐδίδου, ἰσχυρὸς ὢν ὁ Ταῦρος πάντων κατεκράτει. Ὡς δὲ καὶ τῷ Θησεῖ τοῦ ἀγῶνος μετεδόθη, καὶ τὸν Ταῦρον κατεπάλασε, συνέβη καὶ τοὺς παῖδας διασωθῆναι καὶ τὴν πόλιν ἡφαιρεθῆναι τοῦ δασμοῦ, ὡς Φιλόχορος ἱστόρηκεν ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος.

obierat, hæc retulit hospitalitatis Thesei jussu præmia ut Philochorus tradidit.

38.

Cretenses Philochorus auctor est hæc infitias ire, ac dicere, custodiam Labyrinthum fuisse, quæ nihil mali, nisi quod non valerent inde effugere custoditi, haberet: Minoem, in Androgei memoriam ludos gymnicos secisse, victoribusque præmio dedisse pueros, qui tunc in labyrintho asservati essent. Vicisse prioribus ludis eum, cujus fuisset id temporis prima apud illum auctoritas, nomine Taurum, militiæ præfectum, feris et duris hominem moribus, qui pueros Atheniensium superbe et crudeliter haberet.

39.

Ipsi Cnossii tradunt, Minoem habuisse militiæ præfectum, nomine Taurum, hominem ferum ac rudem moribus. Quum autem Minos certamen instituisset in Androgei, quem Athenienses interfecerant, memoriam, puerosque Atticos præmio daret, Taurus, vir fortis, omnes superavit. Sed quum Theseus quoque in certamine contenderet, Taurumque devinceret, evenit ut pueri servarentur et urbs

Excerpta histor. in Crameri Anecd. Paris. vol. 2, 196, 24: Τὸν Μινώταυρον, ὃν Φιλόχορος ἱστορεῖ τὸν Μίνω στρατηγὸν γενέσθαι.

40.

Plut. Thes. c. 19: Δήμων τὸν Ταῦρον ἀναιρεθῆ-
ναί φησι τὸν τοῦ Μίνω στρατηγὸν, ἐν τῷ λιμένι δια-
ναυμαχοῦντα, τοῦ Θησέως ἐκπλέοντος· ὡς δὲ Φιλό-
χορος ἱστόρηκε, τὸν ἀγῶνα τοῦ Μίνω συντελοῦντος,
ἐπίδοξος ὢν ἅπαντας πάλιν νικήσειν ὁ Ταῦρος
ἐφθονεῖτο. Καὶ γὰρ ἡ δύναμις αὐτοῦ διὰ τὸν τρό-
πον ἦν ἐπαχθής, καὶ διαβολὴν εἶχεν, ὡς τῇ Πα-
σιφάῃ πλησιάζων. Διὸ καὶ τοῦ Θησέως ἀξιοῦν-
τος ἀγωνίσασθαι, συνεχώρησεν ὁ Μίνως. Ἔθους
δὲ ὄντος ἐν Κρήτῃ θεῖσθαι καὶ τὰς γυναῖκας, Ἀριά-
δνη παροῦσα πρὸς τε τὴν ὄψιν ἐξεπλάγη τοῦ Θησέως,
καὶ τὴν ἀθλῆσιν ἐθαύμασε πάντων κρατήσαντος.
Ἦσθεις δὲ καὶ ὁ Μίνως, μάλιστα τοῦ Ταύρου κατα-
παλαισθέντος καὶ προπηλαχισθέντος, ἀπέδωκε τῷ
Θησεῖ τοὺς παῖδας καὶ ἀνῆκε τῇ πόλει τὸν δασμὸν.

*Pasiphae Daphnis dicebatur Spartanis, quod
certissima oracula daret. Fuit et Cretensis regina
Minotauri partu famosa; quo interfecto Theseus
abduxit Ariadnen uxorem sibi et filio Hippolyto
Phaedram: cui, Serapione Rhodio et Philochoro
(auctoribus), vim intulit ejus forma captus, uxore
necata. At Phaedra indignata filium patri incusa-
vit, quod se appellasset: qui diras in filium jacta-
vit, quæ ratæ fuerunt: a suis enim equis in rabiem
versis innocens discerptus est. Sic illam de se et so-
rore ultionem scripsit Lupus Anilius. Idem scribit
in Helene tragædia. Ex Appuleio De orthographia.
Postrema Dübnerus ita correxit: Sic illa de se
et sorore ultionem sumsit. Lupus Anilius idem scri-
bit in Helene tragædia.*

41.

Plutarch. Thes. c. 16 L., c. 17 H.: Φιλό-
χορος παρὰ Σκίρου φησὶν ἐκ Σαλαμῖνος τὸν Θησεῖα
λαβεῖν κυβερνήτην μὲν Ναυσίθοον, πρωρέα δὲ Φαίλα-

Athenarum tributo liberaretur, quod Philochorus tradit
Atthidis libro secundo.

Minotaurum Philochorus dicit Minois ducem fuisse.

40.

Demon Taurum, Minois ducem, interfectum esse ait in
prelio navali, quod cum Theseo in portu inierat, quum hic
solveret. Ut Philochorus vero tradit, in invidiam incurrit,
quod in ludis etiam, quos edidit Minos, omnes victurus
esse putabatur. Potentia enim qua fruebatur invisa erat
ob ejus indolem ac mores, et crimini ei datum est, quod
cum Pasiphae consuetudinem haberet. Quare quum The-
seus certamen peteret, eum admisit Minos. Quum autem
mos esset apud Cretenses, ut et seminae spectaculis in-
teressent, Ariadne praesens obetupuit, quum Theseum
conspiceret et virtutem ejus in certando omnes superantis
admirata est. Minos vero et ipse gavisus est, quod Tau-
rus ignominiose prostratus esset, ob eamque rem Theseo
liberos restituit et Athenis tributum remisit.

κα, μηδέπω τότε τῶν Ἀθηναίων προσεχόντων τῇ θα-
λάττῃ.

42.

Harpocr. v. Σκίρον: Καὶ Ἀθηναῖν δὲ Σκιράδα τι-
μῶσιν Ἀθηναῖοι, ἣν Φιλόχορος μὲν ἐν δευτέρᾳ Ἀτθί-
δος ἀπὸ Σκίρου τινὸς Ἐλευσινίου μάντεως κεκληῖσθαι,
Πραξίων δὲ ἐν β' Μεγαρικῶν ἀπὸ Σκίρωνος.

Habes eadem apud Schol. ad Aristoph. Eccl. 18,
nisi quod post Σκίρωνος legitur τοῦ συνοικίσαντος
Σαλαμίνα. Suidas et Photius Harpocratonis verba
exhibent.

43.

Athen. II, p. 495, E, de pentaploa poculo, quo
qui cursu vicerant donabantur: Μνημονεύει αὐτῆς
Φιλόχορος ἐν δευτέρᾳ Ἀτθίδος.

44.

Harpocr.: Ὅσχοφόροι... περὶ τῶν ὀσχοφόρων ἄλλοι
τε εἰρήχασιν, καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ δωδεκάτῃ.

Oschophoria Theseus instituit, quare non du-
bitandum est, quin pro ἐν τῇ δωδεκάτῃ legendum
sit ἐν τῇ δευτέρᾳ: facile enim ις oriri potuit ex
antecedenti iota subscripto.

45.

Plutarch. Thes. c. 35 tradit Herculem im-
petrasse ab Aidoneo Molosso, ut Theseo li-
bertatem redderet, huncque vinculis expeditum
rediisse Athenas. Tum pergit: Καὶ ὅσα ὑπῆρχε
τεμένη πρότερον αὐτῷ, τῆς πόλεως ἐξελοῦσης, ἅπαν-
τα καθιέρωσεν Ἡρακλεῖ, καὶ προσηγόρευσεν ἀντὶ
Θησεῖων Ἡράκλεια, πλὴν τεσσάρων, ὡς Φιλόχορος
ἱστόρηκεν.

46.

Euseb. Arm. E. 618, p. 288, ed. Mai: *Fabula
raptæ Proserpinæ ab Aedoneo Molossorum rege.
Huic erat validis membris canis Cerberus, qui de-
inde Pirithoum ad stuprandam mulierem cum
Theseo accedentem occidit. Theseum vero, quum*

41.

Philochorus ab Sciro ait ex Salamine Theseum guber-
natorem Nausithoum accepisse, et Phæacem prora rector-
em, quod nondum Athenienses rem maritimam tractarent.

42.

Athenienses colunt Minervam Σκιράδα, quam Philoch-
orus in secundo Atthidis a Sciro vate quodam Eleusinio
dictam ait; Praxion in secundo Megaricorum, a Scirone.

43.

Pentaploa. Meminit hujus calicis Philochorus, secundo
libro Atthidos.

44.

De Oschophoris cum alii meminere, tum Philochorus
libro duodecimo [imo secundo].

45.

Ac quaecunque delobra ante sibi fuerant a civitate as-
signata, Theseus cuncta Herculi, quatuor exceptis, sacravit,
dixitque pro Theseis Heraclea, ut auctor Philochorus est.

et ipse occidendus foret, expulsiuit Hercules superveniens : propter quod summum discrimen visus est ab inferis remigrare. Hæc narrat Philochorus in Attididis secundo.

Eadem Syncellus p. 158, C : Κόρης ἀρπαγὴ Περσεφόνης ὑπὸ Αἰδωνέως τοῦ Μολοσσῶν βασιλέως, ὃς εἶχε κύνα παμμεγέθη, τὸν λεγόμενον Κέρβερον, ὃν τὸν Πειρίθου ὑστερον διεχρήσατο παραγενόμενον ἐπ' ἀρπαγῇ, τῆς γυναῖκος ἅμα Θησεΐ. Θησεΐα δὲ παρατυχὼν Ἡρακλῆς ἐβρύσατο μέλλοντα συνδιαφθείρεσθαι τῷ Πειρίθῳ. Διὰ δὲ τὸ τοῦ κινδύνου προὔπτον ἐξ Ἄδου νομίζεται Θησεὺς ἀνελθῆναι, ὡς Φιλόχορος ἱστορεῖ ἐν Ἀτθίδος δευτέρῳ.

47.

Etym. M. v. Θήσειον : Θήσειον, τέμενός ἐστι τῷ Θησεΐ, ὃ τοῖς οἰκέταις ἄσυλον ἦν, ἐλέγοντο δὲ εἰκαὶ ἐνταῦθα ἢ ναὸς τοῦ Θησεῖως, ἐπ' ὃν οἱ ἀποδιδράσκοντες δοῦλοι προσέφευγον. Φιλόχορος δὲ οὐ μόνον τοὺς οἰκέτας τὸ παλαιὸν φησι καταφεύγειν εἰς τὸ Θήσειον, ἀλλὰ καὶ τοὺς ὀπωσοῦν ἱκετεύοντας.

48.

Etym. M. v. Ἀρητήσιον : Ἀρητήσιον, τόπος Ἀθηνησιν οὕτω καλούμενος, ὅτι Θησεὺς μετὰ τὸ ὑποτρέψαι ἐκ τοῦ Ἄδου, ἐκπεσὼν Ἀθηναίων, ἐκείσε τὰς κατὰ τῶν ἐχθρῶν ἀρὰς ἐποίησατο. Παρὰ τὰς ἀρὰς οὖν ἀρητήσιον ὁ τόπος ἐκλήθη. Οὕτω Φιλόχορος ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν Ἀτθίδων.

Phavorinus h. v. eadem habet quæ Etym. M.

49.

Plut. Theseo c. 26 : Εἰς δὲ τὸν πόντον ἐπλευσε (Θησεὺς) τὸν Εὐξείνιον, ὡς μὲν Φιλόχορος καὶ τινες ἄλλοι λέγουσι, μεθ' Ἡρακλέους ἐπὶ τὰς Ἀμα-

ζόνας συστρατεύσας, καὶ γέρας ἀριστεῖον Ἀντιόπην ἔλαβεν. Οἱ δὲ πλείους, ὧν ἐστὶ καὶ Φερικύδης καὶ Ἑλλάνικος καὶ Ἡρόδωρος, ὑστερόν φασιν Ἡρακλέους ἰδιόστολον πλεῦσαι τὸν Θησεΐα, καὶ τὴν Ἀμαζόνα λαβεῖν αἰχμάλωτον, πιθανώτερα λέγοντες.

50.

Strabo IX, p. 619, C (p. 407, Tzsch.) : Περὶ δὲ τοῦ Ἄρματος τοῦ Βοιωτικοῦ οἱ μὲν φασιν ἐκπέσοντος ἐκ τοῦ Ἄρματος ἐν τῇ μάχῃ τοῦ Ἀμφικράου κατὰ τὸν τόπον, οὗ νῦν ἐστὶ τὸ ἱερὸν αὐτοῦ, τὸ ἄρμα ἔρημον ἐνεχθῆναι περὶ τὸν ἐμώνυμον τόπον· οἱ δὲ τοῦ Ἀδράστου συντριβῆναι τὸ ἄρμα φεύγοντός φασιν ἐνταῦθα, τὸν δὲ εἰς τοῦ Ἀρείνου σωθῆναι. Φιλόχορος δ' ὑπὸ τῶν κωμητῶν σωθῆναι φησιν αὐτόν. Διὰ τοῦτο ἰσοπολιτεῖαν αὐτοῖς παρὰ τῶν Ἀργείων ὑπάρχει.

51.

Plutarch. Thes. p. 14, c. 29 : Συνέπραξε δὲ καὶ (Θησεὺς) Ἀδράστῳ τὴν ἀναίρεσιν τῶν ὑπὸ τῇ Καῶν πεσόντων ... πείσας καὶ σπείσάμενος. ... Φιλόχορος δὲ καὶ σπονδὰς περὶ νεκρῶν ἀναιρέσεως γενέσθαι πρώτας ἐκείνας.

52.

Tatian. Λόγῳ πρὸς Ἑλληνας § 48 [p. 166, ed. Colon.] et ex eo Euseb. Præp. Evang. X, 11, p. 490, A ed. Vig. : Περὶ τῆς Ὀμήρου ποιήσεως, γένους τε αὐτοῦ καὶ χρόνου, καθ' ὃν ἤχμασε, προσηρῶνησαν πρεσβύτατοι μὲν ... μετὰ δὲ ἐκείνους Ἐφορος ὁ Κυμαῖος καὶ Φιλόχορος ὁ Ἀθηναῖος. ... Φιλόχορος δὲ (φησιν αὐτὸν ἤχμασέναι) μετὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν ἔτι μ' ἐπὶ ἄρχοντος Ἀθηνησιν Ἀρχίππου, τῶν Ἰλιακῶν ὑστεροῦ ἔτι σιν ἐκατὸν ὀγδοήκοντα.

46.

Proserpina puella rapta ab Aidoneo Molossorum rege, qui canem habebat ingentem, cui nomen erat Cerberi : hic Pirithoum postea interfecit, qui cum Theseo venerat ad rapiendam regis uxorem. Theseum, cui jam eadem imminere sors, quam habuit Pirithous, servavit Hercules qui forte supervenit. Atque propter hanc insperatam ex imminenti periculo salutem Theseus ex Orco rediisse creditur, ut Philochorus tradit Attididis libro secundo.

47.

Theseum, locus Theseo sacer, qui servis asylum præbebat ; dicebantur ibi causæ ; vel templum Thesei, in quod servi perfugiebant. Philochorus vero ait, olim non modo servos, sed supplices omnis generis in Theseum confugisse.

48.

Aretesium, locus in Athenarum urbe, ita appellatus quod Theseus, quum, ex Orco redux factus, Athenis esset expulsus, illic execrationes in hostes effudit. Propter has execrationes (ἀρετή) locus vocatus est Aretesium. Ita Philochorus libro secundo Attididum.

49.

Theseus in pontum Euxinum navigavit, ut Philochorus et nonnulli alii referunt, Herculem ad bellum adversus Amazones sequutus, et præmium virtutis accepit Antiopam.

At major pars, in quibus est Pherocydes, Hellanicus et Herodotus, post Herculem aiunt cum propria classe navigasse Theseum, et captivam duxisse hanc Amazonem : quod quidem est probabilius.

50.

Quod ad Harma Boeoticum spectat, sunt qui dicant, Amphiarao in pugna e curru prolapso ibi, ubi nunc ejus est sacellum, currum vacuum delatum esse ad locum, qui ab eo Harma vocatur : alii Adrasti fugientis currum ibi confractum aiunt, ipsum vero Arionis equi ope evasisse. Philochorus a pagi hujus incolis ait eum servatum fuisse : ideoque eis jus civitatis apud Argivos esse.

51.

Theseus adjutor Adrasto fuit ad recuperanda illorum corpora qui sub Cadmea ceciderant, ... datis acceptisque hinc inde induciis. ... Philochorus etiam inducias de tollendis cæsis illas fuisse primas tradit.

52.

Ac de Homeri quidem poesi, genere ac tempore quo floruerit, omnium antiquissimi... jam diligenter antiquaverunt. Quibus eadem in opera succedere Ephorus Cymeus, Philochorus Atheniensis. ... Philochorus (ait eum floruisse) post Ionicam coloniam annis quadraginta, archonte Athenis Archippo, annis post eversam Trojam centum et octoginta.

53.

Euseb. Arm. N. 914, p. 302 ed Mai: *Alii apud Philochorum* (sc. Homerum vixisse dicunt) *Ionica migratione Archippo principe Atheniensium perpetuo, ita ut rebus Iliacis posterior sit annis CLXXX.*

Syncell. p. 180, D: *Ὁμηρον ποιητὴν οἱ μὲν περὶ Κράτητα πρὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου φασὶν γεγονέναι, οἱ δὲ περὶ Ἐρατοσθένην μετὰ ἔτη ρ' τῶν Τρωϊκῶν, οἱ δὲ περὶ Ἀρίσταρχον κατὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν μετὰ ἔτη ρ', οἱ δὲ περὶ Φιλόχορον ἐπὶ τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας καθ' ἓνα τῶν διὰ βίου ἀρχόντων Ἀθήνησιν Ἀρχιππον, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἔτεσι ρπ'.*

Aut numerus ρ' post Ἰωνικ. ἀπ. corruptus est, aut verba μετὰ ἔτη ρ' omnino delenda sunt, ut quæ ex antecedentibus περὶ Ἐρατ. μετὰ ἔτη ρ' huc irruperint. Pro ἐπὶ τῆς Ἰων. ἀπ. haud dubie scribendum ὕστερον τῆς Ἰων. ἀπ., ut ex antecedenti et ex sequenti fragmento apparet.

54 a.

Clem. Alex. Strom. I, p. 326 Sylb.: *Ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν ἐπὶ τὴν Ὀμήρου γένεσιν, κατὰ Φιλόχορον, ἑκατὸν ὀγδοήκοντα ἔτη γίνεται, ὕστερον τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας.*

54 b.

Gellius III, 11, ait: *Super ætate Homeri atque Hesiodi non consentitur; alii Homerum quam Hesiodum maiorem natu fuisse scripserunt, in quibus Philochorus et Xenophanes.*

54 c.

Grammat. vet. ap. Schellenberg. Antimach. p. 114, 59: *Ἀναξιμένης καὶ Δαμάστης καὶ Πίνδαρος Χίον τὸν Ὁμηρον ἀποφαίνονται... Φιλόχορος δὲ Ἀργεῖον.*

LIBER III.

Liber tertius complecti videtur annos ducentos viginti duo, a Creonte archonte (Olymp. XXIV, 3) usque ad Olymp. LXXX, 1, quo anno

53.

Homerum poetam ante Heraclidarum reditum floruisse dicunt, ut Crates, secundum Eratosthenem centum annis post eversam Trojam, secundum Aristarchum eo tempore quo Ionica colonia deducta est, Philochoro auctore post deductam Ionicam coloniam, archonte Archippo, uno ex archontibus in perpetuum creatis, post eversam Trojam annis centum octoginta.

54 a.

A temporibus Trojanis usque ad ortum Homeri, ex Philochori quidem sententia, computantur centum et octoginta anni post Ionicam deductam coloniam.

54 c.

Anaximenes, Damastes et Pindarus Homerum esse Chium declarant, Philochorus vero eum esse Argivum.

Areopagi auctoritas pæne sublata est gravissimamque respublica subiit mutationem. Ex hoc enim libro sumta sunt, quæ narrantur de δρχω πρὸς λίθω a Solone sancito (fr. 65), de Hipparcho (fr. 67), de demis a Clisthene institutis (fr. 71 sqq.), de Mercurii statua in foro collocata, Olymp. LXXII, 2 (fr. 82; cf. Bæckh. p. 14), de Theorico ante Olymp. LXXX, 1, a Pericle constituto (fr. 85; cf. Plutarch. Pericl. c. 9), de Æthæa urbe, quæ in Helotarum rebellionem, Olymp. LXXIX facta, alicujus momenti erat (fr. 87; cf. Thucyd. I, 101). Lysandri citharistæ Philochorus in hoc libro meminisse videtur, ubi de Panathenæorum certaminibus musicis a Solone institutis vel ubi de ludis Pythiis, post primum bellum sacrum instauratis, dicendum erat.

55. [Olymp. XXIII, 4.]

Strabo VIII, p. 557 Alm. (175 Tzsch.), postquam dixit, Tyrtaeum in Eunomia scribere, se Eriueo profectum esse in Peloponnesum, ita pergit: *Ὡστε ἡ ταῦτα ἡκύρωται τὰ ἔλεγεια, ἡ Φιλόχορῳ ἀπιστητέον καὶ Καλλισθένεια καὶ ἄλλοις πλείοσιν εἰποῦσιν, ἐξ Ἀθηναίων καὶ Ἀφιδνῶν ἀφικέσθαι, δευθέντων Λακεδαιμονίων κατὰ χρησμόν, δὲ ἐπέταττε παρ' Ἀθηναίων λαβεῖν ἡγεμόνα.*

56.

Athen. XIV, 7, p. 630, F: *Οἱ Λάκωνες ἐν τοῖς πολέμοις τὰ Τυρταίου ποιήματα ἀπομνημονεύοντες εὐρυθμον κίνησιν ποιοῦνται. Φιλόχορος δὲ φησι, κρατήσαντας Λακεδαιμονίους Μεσσηνίων διὰ τὴν Τυρταίου στρατηγίαν, ἐν ταῖς στρατείαις ἔθος ποιήσασθαι, ἂν δειπνοποιήσωνται καὶ παιονίσωσιν, ᾄδειν καθ' ἓνα Τυρταίου, κρίνειν δὲ τὸν πολέμαρχον καὶ ἄθλον διδόναι τῷ νικῶντι κρέας.*

57. [Olymp. XLVI, 3.]

Suidas v. Σεισάχθεια: *Χρεωκοπία δημοσίων καὶ ἰδιωτικῶν, ἣν εἰσηγγέσατο Σόλων. Εἴρηται δὲ παρ'*

LIBER III.

55.

Proinde aut his versibus in elegis auctoritas derogata fuit, aut fides Philochoro, Callistheni aliisque compluribus habenda non est, qui eum Athenis atque Aphidna tradiderunt venisse Lacedæmoniorum rogatu, oraculo iussorum ducem ab Atheniensibus sumere.

56.

Lacedæmonii in bellis carmina Tyrtaei recitantes, numeroso passu gradiuntur. Philochorus vero ait, Lacedæmonios, postquam duce Tyrtaeo Messenios superassent, in expeditionibus bellicis morem instituisse, ut, cæna peracta, et decantato hymno, singuli canerent Tyrtaei aliquod carmen, iudex autem esset Polemarchus, et victori præmium daret carnem.

57.

Σεισάχθεια. — Remissio debitorum tam publicorum quam privatorum, quam introduxit Solon. Dicta est au-

ἔσον ἔθος ἦν Ἀθήνησι τοὺς ὀφειλόντας τῶν πενήτων σώματι ἐργάζεσθαι τὰς χρήσταις ἀποδόντας δὲ οἰονεῖ τὸ ἄχθος ἀποσεύσασθαι· ὡς Φιλοχόρῳ δὲ δοκεῖ, ἀποψηφισθῆναι τὸ ἄχθος.

Eadem habent Apostol. 17, 32 et Photii Lex. p. 373.

58.

S. Maximus in Proœmio ad S. Dionysii Areopagitæ Opera, Antverp. 1634, vol. II, p. XXXIV: Ἐκ γὰρ τῶν ἐννέα καθισταμένων ἀρχόντων Ἀθήνησι τοὺς Ἀρεοπαγίτας ἔδει συνεστάναι δικαστάς, ὡς φησιν Ἀνδροτίων ἐν δευτέρᾳ τῶν Ἀτθίδων· ὕστερον δὲ πλειόνων γέγονεν ἢ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῆ· τούτεστιν ἐξ ἀνδρῶν περιζανεστέρων πενήτηντα καὶ ἐνός. Οὐ παντὸς ἀνδρὸς ἦν εἰς τὴν ἐξ Ἀρείου πάγου βουλήν τελεῖν· ἀλλ' οἱ παρ' Ἀθηναίοις πρωτεύοντες ἐν τε γένει καὶ πλούτῳ καὶ βίῳ χρηστῷ, ὡς ἱστορεῖ Φιλόχορος διὰ τῆς τρίτης τῶν αὐτῶν Ἀτθίδων.

59.

Michael Syngelus in Encomio Dionys. Areopag.: Ὡς (Areopagitarum) τὸ τοῦ γένους περίοπτον καὶ μεγαλόδοξον τοῖς τῶν Ἀτθίδων συγγραφεῦσιν Ἀνδροτίωνι τε καὶ Φιλοχόρῳ κατὰ πλάτος ἱστόρηται.

60.

Athen. IV, 19, p. 168, A: Ὅτι δὲ τοὺς ἀσιώτους καὶ τοὺς μὴ ἐκ τινος περιουσίας ζῶντας τὸ παλαιὸν ἀνακελοῦντο οἱ Ἀρεοπαγῖται καὶ ἐκόλαζον, ἱστόρησαν Φανόδημος καὶ Φιλόχορος.

61.

Harpocratio: Ἀντιγραφεὺς, ὁ καθιστάμενος ἐπὶ τῶν καταβαλλόντων τινὰ τῇ πόλει χρήματα, ὥστε ἀντιγράφεσθαι τὰῦτα. ... Διττοὶ δὲ ἦσαν ἀντιγραφεῖς,

tem seisáchtheia, quod mos esset Athenis, ut pauperes debiles creditoribus suis corpore servirent. Postquam autem pecuniam debitam reddiderant, onus quodammodo excutiebant; vel ut Philochoro videtur, onere illo levabantur publico decreto.

58.

Ex novem illis archontibus, qui Athenis constituti erant, eligi oportebat Areopagitas iudices, ut ait Androtio libro secundo Atthidum: postea pluribus concessus est Areopagi senatus, nimirum viris illustrioribus quinquaginta et uni; non vero cuilibet liberum erat in Areopagi senatum venire, sed iis tantum, qui nobilitate, divitiis vitæque probitate excellebant, ut tradit Philochorus libro tertio Historiarum item Atticarum.

59.

De Areopagitarum illustri genere et insigni gloria ab Androtione et Philochoro, Atthidum scriptoribus, copiose scriptum est.

60.

Fuisse olim institutum, ut, qui luxuriosi essent, et qui non e propria re familiari viverent, eos Areopagitæ ad tribunal suum vocarent punirentque, docent Phanodemus et Philochorus.

ὁ μὲν τῆς διοικήσεως, ὡς φησι Φιλόχορος, ὁ δὲ τῆς βουλῆς, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ.

Ex Harpocracione sua habent Suidas et Phavorinus, Philochorum autem et Aristotelem non memorant.

62.

Harpocr. v. Περίστοιχοι: ... Δίδυμος δὲ τι γένος ἐλαίων περιστοίχους καλεῖ, ὃς Φιλόχορος στοιχάδας προσηγόρευσε.

Eadem leguntur apud Suidam, Phavorinum h. v., etiam in Photii Lex. p. 311 ed. Herm.

63.

Athen. I, 8, p. 9, C: Φιλόχορος ἱστορεῖ καὶ κεκωλύσθαι Ἀθήνησιν ἀπέκτου ἀρνὸς μηδὲνα γεύεσθαι, ἐπιλιπούσης ποτὲ τῆς τῶν ζώων τούτων γενέσεως.

64.

Idem IX, 4, p. 375, B: Ἦν δὲ καὶ παλαιὸς νόμος, ὡς φησιν Ἀνδροτίων, τῆς ἐπιγονῆς ἕνεκα τῶν θρεμμάτων, μὴ σφάττειν πρόβατον ἀπέκτου ἢ ἄτοκον. Διὸ τὰ ἤδη τέλεια ἔσθιον ... Καὶ νῦν δὲ τὴν τῆς Ἀθηνᾶς ἱέρειαν (ἔθος) οὐ θύειν ἀμνήν. ... Καὶ κατὰ χρόνον οἱ τινα ἐκλιπόντων τῶν βοῶν, φησὶν ὁ Φιλόχορος, νομοθετηθῆναι διὰ τὴν σπάνιν ἀπέχεσθαι αὐτοὺς τῶν ζώων, συναγαγεῖν βουλομένους καὶ πληθῆσαι τῷ μὴ καταθῆσθαι.

65.

Harpocr. v. Αἶθος: ... Ἐοίκασι δ' Ἀθηναῖοι πρὸς τινι λίθῳ τοὺς ὄρκους ποιῆσθαι, ὡς Ἀριστοτέλης ἐν τῇ Ἀθηναίων πολιτείᾳ καὶ Φιλόχορος ἐν τῷ τρίτῳ ὑποσημαίνουσιν.

Eadem hæc leguntur apud Suidam s. h. v. et in Photii Lex. p. 164.

61.

Ἀντιγραφεὺς, constitutus iis qui civitati pecunias solvunt ut eas conscriberet. — Fuere autem duo ἀντιγραφεῖς, unus administrationis, ut ait Philochorus; alter vero senatus, ut Aristoteles monuit in Republ. Athen.

62.

Didymus περιστοίχους vocat genus quoddam olearum, quas Philochorus στοιχάδας appellat.

63.

Philochorus memoriæ prodidit, Athenis quoque, quum defecisset aliquando pecudum genus, vetitum fuisse, ne quis intonso agno vesceretur.

64.

Est Athenis vetus institutum, ut Androtion ait, quo proli gregum consuleretur, pecudem non mactare intonsam, aut quæ nondum peperisset: quare jam adultas comedeant. ... Atque etiam nunc obtinet ut Minervæ sacerdos non immolet agnam. ... Quumque aliquando deficerent boves, lege cautum fuisse ait Philochorus, ut propter penuriam iis abstinere; greges quippe comparare augereque volebant eo, quod non cæderentur.

65.

Athenienses ad quendam lapidem jurasse feruntur, ut Aristoteles in Republica Atheniensium, et Philochorus libro tertio significant.

66.

Athen. XIV, 9, p. 637, F: Φιλόχορος δ' ἐν τρίτῃ Ἀθίδος, ἡ Λύσανδρος, φησὶν, ὁ Σικυώνιος κιθαριστὴς πρῶτος μετέστησε τὴν ψιλοκιθαριστικὴν, μακροὺς τοὺς τόνους ἐντείνας, καὶ τὴν φωνὴν εὐοχὸν ποιήσας, καὶ τὴν ἑναυλον κιθάρισιν, ἣ πρῶτοι οἱ περὶ Ἐπίγονον ἐχρήσαντο. Καὶ περιελὼν τὴν συντονίαν τὴν ὑπάρχουσαν ἐν τοῖς ψιλοῖς κιθαρισταῖς, χρώματά τε εὐχρῶα πρῶτος ἐκιθάρισε καὶ ἱαμβοὺς καὶ μάγαδιν, τὸν καλούμενον συριγμόν. Καὶ ὄργανον μετέλαβε μόνος τῶν πρὸ αὐτοῦ· καὶ τὸ πρᾶγμα αὐξήσας, χορὸν περιεστήσατο πρῶτος.

Res tamen jam a Pisistrato instituta, ut ait Plutarch. Solone c. 31.

67. [Olymp. 55, 1.]

Harpocr. v. Ἀδύνατοι: ... Οἱ ἐντὸς τριῶν μῶν κεκτημένοι, τὸ σῶμα πεπηρωμένοι. Ἐλάμβανον δὲ οὗτοι δοκιμασθέντες ὑπὸ τῆς βουλῆς δύο ὁβολοὺς τῆς ἡμέρας ἐκάστης, ἡ ὁβολὸν, ὡς φησὶν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ· ὡς δὲ Φιλόχορος φησὶν, ἐννέα δραχμὰς κατὰ μῆνα.

Suidas h. v. et Zonaras in Lex. p. 42 ed. Tittm. cum Harpocrat. consentiunt, nisi quod ille post τῆς βουλῆς addit τῶν πεντακοσίων. Phavorinus et Hesychius h. v. Philochori nomen omittunt.

68.

Lex. ined. Bibl. Coisl. apud Taylor. ad Lysiam Περὶ ἀδυνάτου, Reisk. tom. V, p. 738: Ἀδύνατοι. Οἱ μέρος τι βεβλαμμένοι τοῦ σώματος, ὡς μηδὲ ἐργάζεσθαι· οἱ καὶ ἐχορηγοῦντο τὰ πρὸς τὸ ζῆν παρὰ τῆς πόλεως, μισθοποροῦντων αὐτῶν τῶν ἐντὸς τριῶν μῶν περιουσίαν κεκτημένων. Ἐδοκιμάζοντο δὲ οἱ ἀδύνατοι ὑπὸ τῆς τῶν φ' βουλῆς, καὶ ἐλάμβανον τῆς ἡμέρας, ὡς μὲν Λυσίας, ὁβολὸν ἕνα, ὡς δὲ Φιλόχορος, ε'· Ἀριστοτέλης δὲ, β', ἔφη.

66.

Philochorus in tertio libro Attlidis hæc scribit: « Lysander Sicyonius citharista primus mutavit psilocitharisticam, longos nervos intendens, et vocem amplam spissamque faciens, et citharæ cantum libiæ intermixtum adhibens, quo primus usus erat Epigonus. Igitur sublata macritudine, quæ fuerat in psilocitharistarum cantu, chromata bene colorata primus cithara exsecutus est, et iambos, et magadin quem vocant sibilum: et primus omnium mutavit instrumentum. Denique, postquam rem ipsam locupletavit, chorum etiam primus circa se instituit.»

67.

Ἀδύνατοι, Invalidi.—Qui intra minas tres possiderent et membris essent mutili, ii, a senatu approbati, duos obolos in dies singulos vel unum obolum accipiebant, ut ait Aristoteles in Republica Atheniensium; ut vero Philochorus dicit, drachmas novem in mensem.

68.

Invalidi, parte aliqua corporis mutilati, ut manu sua victum quærere non possent. Ii publice alebantur, stipendio dato iis quorum reditus erat intra tres minas. Examinabantur vero invalidi a senatu quingentorum atque

Numeri depravati ex antecedente fragmento corrigendi sunt.

69.

Harpocratio: Τρικέφαλος ὁ Ἑρμῆς, ὥσπερ διδάσκων τὰς ὁδοὺς καὶ ἔχων ὑπογραφὴν, ποῦ μὲν αὕτη φέρει ἡ ὁδὸς, ποῦ δὲ ἐκείνη. Ἴσως δὲ πρὸς ἐκάστην ὁδὸν κεφαλὴν εἶγεν· ἔστι δὲ ὁ ἀναθεὶς τὸν τρικέφαλον Ἑρμῆν (ὡς Φιλόχορος φησὶν ἐν τρίτῃ) Προκλείδης, Ἰππάρχου ἐραστῆς.

Ultimis hujus loci verbis in Ms. Med. annectuntur hæc: Τοῦτον δὲ φησι Φιλόχορος ἐν τρίτῃ Εὐκλείδην ἀναθεῖναι Ἀγκύλῃσι (pago Attico). Sed nomen Εὐκλείδης non minus quam quod in Etym. M. et Phavorino legitur Πατροκλείδης ex nomine Προκλείδης depravatum esse videtur. Apud Suidam et Photium in Lex. et Apostol. Prov. XIX, 51, repetuntur Harpocratonis verba.

70.

Schol. Pind. Pyth. VII, 9: Λέγεται, ὅτι τὸν Πυθικὸν ναὸν ἐμπρησθέντα, ὡς φασιν, ὑπὸ τῶν Πεισιστρατιδῶν οἱ Ἀλκμαϊωνίδαι φυγαδευθέντες ὑπ' αὐτῶν ὑπέσχοντο ἀνοικοδομῆσαι, καὶ δεξάμενοι χρήματα, καὶ συναγαγόντες δύναμιν ἐπέθεντο τοῖς Πεισιστρατίδαις, καὶ νικήσαντες μετ' εὐχαριστηρίων πλειόνων ἀνοικοδόμησαν τῷ θεῷ τὸ τέμενος, ὡς Φιλόχορος ἱστορεῖ.

Cf. Herodot. II, 180; V, 62; Pausan. X, 5 extr.

71. [Olymp. LXVII, 4.]

Harpocr. v. Ἀλωπεκαί, δῆμος τῆς Ἀντιοχίδος: ... Πόθεν δὲ ὀνομάσθησαν, Φιλόχορος ἐν τῇ τρίτῃ διηγοῖ.

Hoc idem legitur apud Phavorinum h. v.

72.

Harpocr. v. Κεραμεῖς: ... Δῆμος ἐστὶ φυλῆς τῆς

accipiebant singulis diebus secundum Lysiam singulos, secundum Philochorum quinos, secundum Aristotelem binos obolos.

69.

Triceps. Mercurius, ut monstrator viarum, et cui subscriptum erat, quonam hæc via, et quonam illa duceret. Forte autem caput ad viam unamquamque conversum habebat. Mercurium tricipitem dedicavit, ut Philochorus refert libro tertio, Proclides (Patroclides, Euclides) Hipparchi amator.

70.

Tradunt Alcæonidas, quos Pisistratidæ ejecerant, pollicitos esse, se templum Pythicum, ab illis, ut alunt, combustum, restauraturos esse, atque coactis pecuniis copiisque invasisse in Pisistratidas, hisque victis, cum majoribus gratiis restituisset deo templum. Narrat Philochorus.

71.

Alopece, populus Antiochidis tribus. ... Unde non esse habuerint, Philochorus libro tertio declarat.

72.

Ceramei, est populus Acamantidis tribus. ... Philocho-

Ἀχαμαντίδος Κεραμείς. ... Φησὶ δὲ Φιλόχορος ἐν τῇ τρίτῃ, εἰληφέναι τούτους τὸννομα ἀπὸ τῆς κεραμικῆς τέχνης, καὶ τοῦ θύειν Κεράμω τινὶ ἥρωϊ.

73.

Harpocrat. v. Κολωναίτας : ... Τοὺς μισθωτοὺς Κολωναίτας ὠνόμαζον, ἐπειδὴ παρὰ τῷ Κολωνῷ εἰστήκασαν, ὅς ἐστι πλησίον τῆς ἀγορᾶς, ἐνθα τὸ Ἥφαϊστειον καὶ τὸ Εὐρυστάκειόν ἐστιν. Ἐκαλεῖτο δὲ ὁ Κολωνὸς οὗτος ἀγορᾶς. Ἦν δὲ καὶ ἕτερος Κολωνὸς πρὸς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερόν. ... Περὶ τῶν Κολωνῶν Διόδωρος τε ὁ περιηγητὴς καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ τρίτῃ Ἀθίδος διεξῆλθεν.

74.

Harpocr. v. Μελίτη : ... Δῆμος ἐστὶ τῆς Κεκροπίδος· κεκλήσθαι δὲ φησὶ τὸν δῆμον Φιλόχορος ἐν τρίτῃ ἀπὸ Μελίτης θυγατρὸς, κατὰ μὲν Ἡσίοδον, Μύρμηκος, κατὰ δὲ Μουσαῖον, Δίου τοῦ Ἀπολλωνος.

75.

Harpocr. v. Οἴηθεν : ... Δῆμος τῆς Πανδιονίδος ἡ Οἴη, ὡς Διόδωρος, ... Φιλόχορος δ' ἐν τῇ τρίτῃ τὴν Οἴην Κεφαλίου μὲν θυγατέρα, Χάροπος δὲ γυναῖκα ἱστορεῖ.

Suidas h. v. et Photius Lex. p. 232 hæc repetunt : sed pro Χάροπος ille exhibet Χαρίππου, hic Χαρόπου.

76.

Harpocr. v. Οἶον : ... Δῆμοι εἰσὶν ἐν τῇ Ἀττικῇ διττοὶ οὐδετέρως λεγόμενοι, καλοῦνται δὲ Οἶον. Κεκλησθαι φησὶν οὕτω Φιλόχορος ἐν τῇ τρισκαιδεκάτῃ διὰ τὸ μηδαμῶς εὐοίχητον τόπον ἔχειν, ἀλλὰ μεμώσθαι. Τὸ γὰρ μόνον οἶον ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι.

Pro τρισκαιδεκάτῃ legendum videtur τρίτῃ.

rus vero auctor in tertio, eos nomen cepisse ab arte figulina, et quod sacra faciant Ceramo cuidam heroi.

73.

Mercenarios vocabant Colonætas, quoniam ad Colonum stabant juxta forum, ubi Vulcani templum est et Eury-sacis, hincque Colonius dictus ἀγορᾶς. Fuit enim et alter ad fanum Neptunī. De Colonis præter Diodorum Periegetam Philochorus egit in Atthidis libro tertio.

74.

Melite. ... Est Cecropidis tribus populus, quem Philochorus libro tertio nomen accepisse scribit a Melite Myrmecis filia, secundum Hesiodum, vel, ut Musæus tradit, Dii, Apollinis filii.

75.

Œe, populus Pandionidis tribus, auctore Diodoro. ... Philochorus libro tertio Œen Cephali filiam, Charopis conjugem fuisse memorat.

76.

Œum. ... Duo sunt in Attica populi neutro genere dicti Œum; eos sic vocatos esse scribit Philochorus libro tertio [decimo], quod essent in loco ad inhabitandum nequaquam commodo, sed deserto; quippe οἶον veteribus idem erat quod μόνον, solum.

77.

Steph. Byz. v. Ξυπέτη : ... Δῆμος Κεκροπίδος φυλῆς. Ὁ δημότης Ξυπετεῶν, ὡς Μακεδόν. Τὸ τοπίον, ἐκ Ξυπετεῶνων. ... Φιλόχορος δὲ Ξυπετεῶνων τὸν δῆμόν φησὶ διὰ τοῦ ω καὶ τοῦ ο μικροῦ ἐν τέλει.

78.

Stephan. Byz. : Σημαχίδαι, δῆμος Ἀττικὸς ἀπὸ Σημάχου, ὃ καὶ ταῖς θυγατράσιν ἐπεξενώθη Διόνυσος, ἀφ' ὧν αἱ ἱερεῖαι αὐτοῦ. Ἔστι δὲ τῆς Ἀντισχίδος φυλῆς. Φιλόχορος δὲ τῆς Ἐπακρίας φησὶ τὸν δῆμον.

79 a.

Photii Lex. ab Herm. ed. p. 131 : Κρηπὶς, τόπος Ἀθῆνησιν· οὕτω Φιλόχορος.

Bastius in Comment. palæograph. ad Gregor. Corinth. p. 828 ex Etymol. Paris. 1630 grammaticum hoc fragmentum protulit : Ἀστεμφῆς καὶ ἀστεμφῆς, ἀμετακινήτως, ἰσχυρῶς, παρὰ τὸ στέμνω, ὃ σημαίνει τὸ κινεῖν συνεχῶς· οὗ μὲνηται Αἰσχύλος· ἀστεμφῆς οὖν ὁ ἀκίνητος καὶ ἀστεμφής. Οὕτω Φιλόχορος.

79 b.

Append. Photii Porson. p. 675, 12 : Φιλόχο-

ρος ἐκτίθεται τὸν ὀστρακισμόν ἐν τῇ γ' γράφων οὕτω « Προχειροτονεῖ μὲν ὁ δῆμος πρὸ τῆς ἡ' πρυτανείας εἰδοκεῖ τὸ ὀστρακὸν εἰσφέρειν· ὅτε δὲ δοκεῖ, ἐφράσσεται σάνισιν ἡ ἀγορὰ καὶ κατελείποντο εἰσοδοὶ δέκα, οἱ ὧν εἰσιόντες κατὰ φυλὰς ἐτίθεσαν τὰ ὀστρακα, στρέφοντες τὴν ἐπιγραφὴν. Ἐπεστάτου δὲ οἱ τε ἐννέα ἄρχοντες καὶ ἡ βουλὴ· διαριθμηθέντων δὲ ὅτω πλείστα γένοιτο καὶ μὴ ἐλάττω ἑξακισχιλίων, τοῦτον ἔδει τὰ δίκαια δόντα καὶ λαβόντα ὑπὲρ τῶν ἰδίων συναλλαγμάτων ἐν δέκα ἡμέραις μεταστῆναι τῆς πόλεως ἔτη

77

Xypete. ... Populus Cecropidis tribus. Gentile, Xypeteo, ut Macedo; locale, ex Xypeteonum populo. — Philochorus vero Xypeteonon vocat populum per o mega et o micron in fine.

78.

Semachidæ. ... populus Atticus, a Semacho, qui cum filiabus Dionysum hospitio excepere, quare hæc ipsius sacerdotes. Est vero populus Antiochidis tribus. Philochorus Epacriæ ait hunc esse populum.

79 a.

Crepis, locus in Athenarum urbe, ut Philochorus.

79 b.

Philochorus exponit de ostracismo libro tertio, ita scribens : « Ante octavam prytaniam populus suffragiis latis discernit, si ostracismum exercere velit : quod si statutum esset, forum cancellis circumsepiebatur et decem relinquebantur aditus, per quos tributim ingredientiæ testularum suffragia ferebant, nomen inscriptum avertentes. Præerant huic negotio novem archontes et senatus; testulis computatis is quem pleraque suffragia et quidem non pauciora sex millibus designassent, debebat intra decimum diem urbe

δέκα· ὕστερον δὲ ἐγένοντο πέντε· καρπούμενον τὰ
ἑαυτοῦ μὴ ἐπιβαίνοντα ἐντὸς πέρα τοῦ Εὐβοίας ἀκρω-
τηρίου· μόνος δὲ Ὑπέρβολος ἐκ τῶν ἀδόξων διὰ
ἐξοστρακισθῆναι διὰ μοχθηρίαν τρόπων, οὐ δι' ὑποψίαν
τυραννίδος· μετὰ τοῦτον δὲ κατελύθη τὸ ἔθος, ἀρξά-
μενον νομοθετήσαντος Κλεισθέους, ὅτε τοὺς τυράννους
κατέλυσεν, ὅπως συνεκβάλῃ καὶ τοὺς φίλους αὐτῶν. »

De tempore, quo de ostracismo agendum sit,
Aristoteles (ap. gramm. incert. in App. Photii
Porson. p. 672, 12) a Philochoro dissentit:
Ἐπὶ δὲ τῆς ἑκτῆς πρυτανείας... φησὶν Ἀριστοτέλης,
ἐν τῇ κυρία ἐκκλησίᾳ ... καὶ περὶ τῆς ὀστρακοφορίας
ἐπιχειροτονίαν δίδοσθαι etc. In διὰ ἐξοστρακισθῆναι
latet vitium. Fortasse Alcibiadis nomen post
διὰ excidit, nisi præpositio ex sequentibus male
repetita.

80. [Olymp. LXXII, 2.]

Harpocr. s. v. Ἑρμῆς ὁ πρὸς τῇ πυλίδι: ... Φιλό-
χορος ἐν πέμπτῳ Ἀθίδος φησὶν, ὡς οἱ ἐννέα ἀρχον-
τες ταῖς φυλαῖς ἀνέθεσαν Ἑρμῆν παρὰ τὸν πυλῶνα
τὸν Ἀττικόν.

Eadem habent Suidas h. v. et Photius in Lex.
ab Herm. edito p. 18. Pro ἐν πέμπτῳ ex Hesychio
et Phavorino v. Ἀγοραῖος reponendum esse ἐν
τρίτῳ cum Bæckhio (de Philoch. p. 14) persua-
sum habemus.

81.

Harpocrat. v. Πρὸς τῇ πυλίδι Ἑρμῆς: ... Φιλόχο-
ρος ἐν τῇ πέμπτῃ, « Ἀθηναίων » φησὶ, « ἀρξάμε-
νων τευχίζειν τὸν Πειραιᾶ, οἱ ἐννέα ἀρχόντες τοῦτον
ἀναθέντες ἐπέγραψαν »

Ἀρξάμενοι πρῶτοι τευχίζειν οἱ ἀνέθηκαν,
βουλῆς καὶ δήμου δόγμασι πειθόμενοι.

excedere, postquam ex jure privatas res transegisset, et
decem annos abesse: postea vero quinque anni constituti
sunt: poterat autem bonis suis frui, modo ne ultra Geræ-
stum promontorium ad urbem accederet. Solus vero Hy-
perbolus ex viris non illustribus ostracismo ejectus est
propter morum pravitatem, non quod in suspicionem ty-
rannidis appetendæ incidisset. Vnde hunc institutum illud
abolitum est, quod lege sanciverat Clisthenes; quum
tyrannos expulisset eorumque amicos pariter ejicere
vellet. »

80.

Mercurius ad portulam. ... Philochorus libro quinto
Atthidis ait, novem archontes tribubus dedicasse Mercu-
rium ad portam Atticam.

81.

Mercurius ad portulam. ... Philochorus libro quinto
Atthidis scribit novem archontes, quum Athenienses Pi-
ræum muro munire cœpissent, posuisse illum et inscri-
pisse:

Dedicarunt hi, qui murum ædificare cœperunt primi,
Senatus populique obsecuti decretis.

82.

Forensis. ... Mercurius ita vere appellabatur; ejus sta-

Eadem apud Suidam h. v. et Photium in Lex.
p. 342. Pro ἐν πέμπτῃ scribendum est ἐν τρίτῃ, ut
in antecedenti fragmento.

82.

Hesych. et Phavor. v. Ἀγοραῖος: Ἑρμῆς ὅτιος
ἐλέγτο ὄντως, καὶ ἀφίδρυτο Κεβρίδος ἀρξάντος, ὡς
μαρτυρεῖ Φιλόχορος ἐν τρίτῳ.

83. [Olymp. LXXIII, 2.]

Schol. Arist. Acharn. 220: Λακρτιδὴς ἀρχαῖος
ἀρχων Ἀθήνησιν, ὡς καὶ Φιλόχορος. Ἦρξε δὲ ἐπὶ
τῶν χρόνων Δαρείου, ἐφ' οὗ πλείστη χιὼν ἐγένετο,
καὶ ἀπέπηξε πάντα, ὡς μὴ δύνασθαι τινα προΐεναι.
Διόπερ τὰ ψυχρὰ πάντα Λακρτιδῶν ἐκάλουν.

Eadem hæc repetuntur a Phavorino et Suida
v. Λακρ.

84. [Olymp. LXXV, 1.]

Ælian. N. A. XII, 35: Πέπυσμαι ... κύνας γενέ-
σθαι φιλοδασπότους, ὡς Ξανθίππου τοῦ Ἀρίφρου. Με-
τοιχιζομένων γὰρ τῶν Ἀθηναίων ἐς τὰς ναῦς, ἤνικα
τοῦ χρόνου ὁ Πέρσης τὸν μέγαν πόλεμον ἐπὶ τὴν Ἑλ-
λάδα ἐξῆψε, καὶ ἔλεγον οἱ χρησμοὶ λῶν εἶναι τοῖς
Ἀθηναίοις τὴν μὲν πατρίδα ἀπολιπεῖν, ἐπιθῆναι δὲ
τῶν τριήρων· οὐδὲ οἱ κύνας τοῦ προειρημένου ἀπελεί-
φθησαν, ἀλλὰ συμμετωχίσαντο Ξανθίππῳ, καὶ δια-
νυξάμενοι ἐς τὴν Σαλαμίνα ἀπέβησαν. Λέγεται δὲ
ἄρα ταῦτα Ἀριστοτέλης καὶ Φιλόχορος.

85.

Harpocr. v. Θεωρικά: ... Θεωρικά τῇν τινα ἐν
νῶ χρήματα, ἀπὸ τῶν τῆς πόλεως προσόδων
μενα. Ταῦτα δὲ πρότερον μὲν εἰς τὴν πόλιν
χρείας ἐφυλάττετο καὶ ἐκαλεῖτο σ. ...
ρον δὲ κατετίθετο εἰς τὰς δ. ...
διανομὰς, ὧν πρῶτος ἦρξε ...
Ἀγύρριος ὁ δ. ...

tua posita erat (in foro) archonte Cebride, quod test
Philochorus in libro tertio.

83.

Lacratides, vetus archon Atheniensis, ut etiam Philo-
chorus tradit; archon erat Darii ætate, sub quo permagna
nivium vis cecidit omniaque frigore concreverunt, ut nemo
procedere posset: quare omnia, quæ frigida erant. Laca-
tidis nomine insigniebantur.

84.

Audivi fuisse canes dominorum valde amantes, quales
habebat Xanthippus Aripri filius. Quum enim ingenti
bello Persarum in Græciam exardescere, Athenienses
oraculi jussu, relicta patria, in classem demigrarunt, tum
hujusce, quem modo nominavi, canes una cum domino
transmittente ipsi ex Attica in Salamina natando trajece-
runt. Hæc referunt Aristoteles et Philochorus.

85.

Theorica erant pecuniæ publicæ, e civitatis redditibus
coactæ: quæ olim ad bellicos sumptus reponerentur, et
militares dictæ, sed deinceps in apparatus spectaculorum
et distributiones conferebantur, quarum auctor erat Agyr-
rius demagogus.

Ἀχαμαντίδος Κεραμείς. ... Φησὶ δὲ Φιλόχορος ἐν τῇ τρίτῃ, εἰληφέναι τούτους τούνομα ἀπὸ τῆς κεραμικῆς τέχνης, καὶ τοῦ θύειν Κεράμω τινὶ ἥρωϊ.

73.

Harpocrat. v. Κολωναίτας : ... Τοὺς μισθωτοὺς Κολωναίτας ὠνόμαζον, ἐπειδὴ παρὰ τῷ Κολωνῷ εἰστήκασαν, ὅς ἐστι πλησίον τῆς ἀγορᾶς, ἐνθα τὸ Ἡραῖστειον καὶ τὸ Εὐρυσάκειόν ἐστιν. Ἐκαλεῖτο δὲ ὁ Κολωνὸς οὗτος ἀγοραῖος. Ἦν δὲ καὶ ἕτερος Κολωνὸς πρὸς τὸ τοῦ Ποσειδῶνος ἱερὸν. ... Περὶ τῶν Κολωνῶν Διόδωρος τε ὁ περιηγητὴς καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ τρίτῃ Ἀθίδος διεξῆλθεν.

74.

Harpocr. v. Μελίτη : ... Δῆμος ἐστὶ τῆς Κεκροπίδος· κεκληθῆναι δὲ φησὶ τὸν δῆμον Φιλόχορος ἐν τρίτῃ ἀπὸ Μελίτης θυγατρὸς, κατὰ μὲν Ἡσίοδον, Μύρμηκος, κατὰ δὲ Μουσαῖον, Δίου τοῦ Ἀπολλωνος.

75.

Harpocr. v. Οἶθην : ... Δῆμος τῆς Πανδιονίδος ἡ Οἶη, ὡς Διόδωρος, ... Φιλόχορος δ' ἐν τῇ τρίτῃ τὴν Οἶην Κεφαλίου μὲν θυγατέρα, Χάροπος δὲ γυναικα ἱστορεῖ.

Suidas h. v. et Photius Lex. p. 232 hæc repetunt : sed pro Χάροπος ille exhibet Χαρίππου, hic Χαρόπου.

76.

Harpocr. v. Οἶον : ... Δῆμοί εἰσιν ἐν τῇ Ἀττικῇ διττοὶ οὐδετέρως λεγόμενοι, καλοῦνται δὲ Οἶον. Κεκληθῆναι φησιν οὕτω Φιλόχορος ἐν τῇ τρισχαιδεκάτῃ διὰ τὸ μηδαμῶς εὐοίκητον τόπον ἔχειν, ἀλλὰ μεμνησθαι. Τὸ γὰρ μόνον οἶον ἐκάλουν οἱ ἀρχαῖοι.

Pro τρισχαιδεκάτῃ legendum videtur τρίτῃ.

rus vero auctor in tertio, eos nomen cepisse ab arte figulina, et quod sacra faciant Ceramo cuidam heroi.

73.

Mercenarios vocabant Colonætas, quoniam ad Colonom stabant juxta forum, ubi Vulcani templum est et Eury-sacis, hincque Colonus dictus ἀγοραῖος. Fuit enim et alter ad fanum Neptuni. De Colonis præter Diodorum Periegetam Philochorus egit in Atthidis libro tertio.

74.

Melite. ... Est Cecropidis tribus populus, quem Philochorus libro tertio nomen accepisse scribit a Melite Myrmecis filia, secundum Hesiodum, vel, ut Musæus tradit, Dii, Apollinis filii.

75.

Œe, populus Pandionidis tribus, auctore Diodoro. ... Philochorus libro tertio Œen Cephali filiam, Charopis conjugem fuisse memorat.

76.

Œum. ... Duo sunt in Attica populi neutro genere dicti Œum; eos sic vocatos esse scribit Philochorus libro tertio [decimo], quod essent in loco ad inhabitandum nequaquam commodo, sed deserto; quippe οἶον veteribus idem erat quod μόνον, solum.

77.

Steph. Byz. v. Ξυπέτη : ... Δῆμος Κεκροπίδος φυλῆς. Ὁ δημότης Ξυπετεῶν, ὡς Μακεδόν. Τὸ τοπίον, ἐκ Ξυπετεῶνων. ... Φιλόχορος δὲ Ξυπετεῶνων τὸν δῆμόν φησὶ διὰ τοῦ ω καὶ τοῦ ο μικροῦ ἐν τέλει.

78.

Stephan. Byz. : Σημαχίδαι, δῆμος Ἀττικὸς ἀπὸ Σημαχίου, ὃ καὶ ταῖς θυγατράσιν ἐπεξενώθη Διόνυσος, ἀφ' ὧν αἱ ἱερεῖαι αὐτοῦ. Ἔστι δὲ τῆς Ἀντιοχίδας φυλῆς. Φιλόχορος δὲ τῆς Ἐπακρίας φησὶ τὸν δῆμον.

79 a.

Photii Lex. ab Herm. ed. p. 131 : Κρηπὶς, τόπος Ἀθήνησιν· οὕτω Φιλόχορος.

Bastius in Comment. palæograph. ad Gregor. Corinth. p. 828 ex Etymol. Paris. 2630 grammaticum hoc fragmentum protulit : Ἀστεμφῆς καὶ ἀστεμφέως, ἀμετακινήτως, ἰσχυρῶς, παρὰ τὸ στέμνω, ὃ σημαίνει τὸ κινεῖν συνεχῶς· οὐ μέμνηται Ἀσχύλος· ἀστεμφῆς οὖν ὁ ἀκίνητος καὶ ἀστεμφῆς. Οὕτω Φιλόχορος.

79 b.

Append. Photii Porson. p. 675, 12 : Φιλόχο-

ρος ἐκτίθεται τὸν ὀστρακισμόν ἐν τῇ γ' γράφῃ οὕτω· « Προχειροτονεῖ μὲν ὁ δῆμος πρὸ τῆς ἡ' πρυτανείας εἰδοκεῖ τὸ ὀστρακὸν εἰσφέρειν· ὅτε δὲ δοκεῖ, ἐφράσσεται στανίσιν ἡ ἀγορὰ καὶ κατελείποντο εἰσοδοὶ δέκα, εἰ ὧν εἰσιόντες κατὰ φυλὰς ἐτίθεσαν τὰ ὀστρακα, στρέφοντες τὴν ἐπιγραφὴν. Ἐπεστάτου δὲ οἱ τε ἑνὶ ἀρχοντες καὶ ἡ βουλὴ· διαριθμηθέντων δὲ ὅτω πλείστη γένοιτο καὶ μὴ ἐλάττω ἑξακισχιλίων, τοῦτον εἰσι τὰ δίκαια δόντα καὶ λαβόντα ὑπὲρ τῶν ἰδίων συναλλαγμάτων ἐν δέκα ἡμέραις μεταστῆναι τῆς πόλεως ἐπὶ

77

Xypete. ... Populus Cecropidis tribus. Gentile, Xypeteo, ut Macedo; locale, ex Xypeteonum populo. — Philochorus vero Xypeteonon vocat populum per o nega et o micron in fine.

78.

Semachidæ. ... populus Atticus, a Semacho, qui cum filiabus Dionysum hospitio excepere, quare hæ ipsius sacerdotes. Est vero populus Antiochidis tribus. Philochorus Epacriæ ait hunc esse populum.

79 a.

Crepis, locus in Athenarum urbe, ut Philochorus.

79 b.

Philochorus exponit de ostracismo libro tertio, ita scribens : « Ante octavam prytaniam populus suffragiis latis decernit, si ostracismum exercere velit : quod si statutum esset, forum cancellis circumsepiebatur et decem relinquebantur aditus, per quos tributim ingredientiæ testularum suffragia ferebant, nomen inscriptum avertentes. Præerat huic negotio novem archontes et senatus; testulis computatis is quem pleraque suffragia et quidem non pauciora sex milibus designassent, debebat intra decimum diem urbe

δέκα· ὕστερον δὲ ἐγένοντο πέντε· καρπούμενον τὰ
ἑαυτοῦ μὴ ἐπιβαίνοντα ἐντὸς πέρας τοῦ Εὐβοίας ἀκρω-
τηρίου· μόνος δὲ Ὑπέρβολος ἐκ τῶν ἀδόξων διὰ
ἐξοστρακισθῆναι διὰ μοχθηρίαν τρόπων, οὐ δι' ὑποψίαν
τυραννίδος· μετὰ τοῦτον δὲ καταλύθη τὸ ἔθος, ἀρξά-
μενον νομοθετήσαντος Κλεισθένης, ὅτε τοὺς τυράννους
κατέλυσεν, ὅπως συνεκβάλῃ καὶ τοὺς φίλους αὐτῶν...

De tempore, quo de ostracismo agendum sit, Aristoteles (ap. gramm. incert. in App. Photii Porson. p. 672, 12) a Philochoro dissentit: Ἐπὶ δὲ τῆς ἑκτῆς πρυτανείας... φησὶν Ἀριστοτέλης, ἐν τῇ κυρία ἐκκλησίᾳ... καὶ περὶ τῆς ὀστρακοφορίας ἐπιχειροτονίαν δίδοσθαι etc. In διὰ ἐξοστρακισθῆναι latet vitium. Fortasse Alcibiadis nomen post διὰ excidit, nisi præpositio ex sequentibus male repetita.

80. [Olymp. LXXII, 2.]

Harpocr. s. v. Ἑρμῆς δὲ πρὸς τῇ πυλίδι: ... Φιλό-
χορος ἐν πέμπτῳ Ἀθίδος φησὶν, ὡς οἱ ἐννέα ἀρχον-
τες ταῖς φυλαῖς ἀνέθεσαν Ἑρμῆν παρὰ τὸν πυλῶνα
τὸν Ἀττικόν.

Eadem habent Suidas h. v. et Photius in Lex. ab Herm. edito p. 18. Pro ἐν πέμπτῳ ex Hesychio et Phavorino v. Ἀγοραῖος reponendum esse ἐν τρίτῳ cum Bœckhio (de Philoch. p. 14) persuasum habemus.

81.

Harpocrat. v. Πρὸς τῇ πυλίδι Ἑρμῆς: ... Φιλόχο-
ρος ἐν τῇ πέμπτῃ, « Ἀθηναίων » φησὶ, « ἀρξάμε-
νων τευχίζειν τὸν Πειραιᾶ, οἱ ἐννέα ἀρχοντες τοῦτον
ἀναθίντες ἐπέγραψαν ».

Ἀρξάμενοι πρῶτοι τευχίζειν οἱ ἀνέθηκαν,
βουλῆς καὶ δήμου δόγμασι πευθόμενοι.

Eadem apud Suidam h. v. et Photium in Lex. p. 342. Pro ἐν πέμπτῃ scribendum est ἐν τρίτῃ, ut in antecedenti fragmento.

82.

Hesych. et Phavor. v. Ἀγοραῖος: Ἑρμῆς οὕτως
ἐλέγτο ὄντως, καὶ ἀφίδρυτο Κεβρίδος ἀρξάντος, ὡς
μαρτυρεῖ Φιλόχορος ἐν τρίτῳ.

83. [Olymp. LXXIII, 2.]

Schol. Arist. Acharn. 220: Λακρatiδης ἀρχαῖος
ἀρχων Ἀθήνησιν, ὡς καὶ Φιλόχορος. Ἦρξε δὲ ἐπὶ
τῶν χρόνων Δαρείου, ἐφ' οὗ πλείστη χιὼν ἐγένετο,
καὶ ἀπέπηξε πάντα, ὡς μὴ δύνασθαι τινα προΐεναι.
Διόπερ τὰ ψυχρὰ πάντα Λακρatiδου ἐκαλοῦν.

Eadem hæc repetuntur a Phavorino et Suida v. Λακρ.

84. [Olymp. LXXV, 1.]

Ælian. N. A. XII, 35: Πέπυσμαι ... κύνας γενέ-
σθαι φιλοδεσπότους, ὡς Ξανθίππου τοῦ Ἀρίφρου. Με-
τοιχιζομένων γὰρ τῶν Ἀθηναίων ἐς τὰς ναῦς, ἤνικα
τοῦ χρόνου ὁ Πέρσης τὸν μέγαν πόλεμον ἐπὶ τὴν Ἑλ-
λάδα ἐξῆψε, καὶ ἔλεγον οἱ χρησμοὶ λῆρον εἶναι τοῖς
Ἀθηναίοις τὴν μὲν πατρίδα ἀπολιπεῖν, ἐπιβῆναι δὲ
τῶν τριήρων· οὐδὲ οἱ κύνες τοῦ προειρημένου ἀπελεί-
φθησαν, ἀλλὰ συμμετωκίσαντο Ξανθίππῳ, καὶ δια-
νῆξάμενοι ἐς τὴν Σαλαμῖνα ἀπέβησαν. Λέγεται δὲ
ἄρα ταῦτα Ἀριστοτέλης καὶ Φιλόχορος.

85.

Harpocr. v. Θεωρικά: ... Θεωρικά ἦν τινὰ ἐν
νῶ χρήματα, ἀπὸ τῶν τῆς πόλεως προσόδων
μενα. Ταῦτα δὲ πρότερον μὲν εἰς τὴν πόλιν
χρείας ἐφυλάττετο καὶ ἐκαλεῖτο ἀποθήκη, καὶ
ποῦ δὲ κατετίθετο εἰς τὰς ἀγύρδας, καὶ ἀπὸ
διανομῆς, ὧν πρῶτος ἦν ὁ Ἀγύρριος ὁ δῆμαρχος.

excedere, postquam ex jure privatas res transegisset, et
decem annos abesse: postea vero quinque anni constituti
sunt: poterat autem bonis suis frui, modo ne ultra Geræ-
stum promontorium ad urbem accederet. Solus vero Hy-
perbolus ex viris non illustribus ostracismo eiectus est
propter morum pravitatem, non quod in suspicionem ty-
rannidis appetendæ incidisset. Tunc institutum illud
abolitum est, quod lege sanciverat Clisthenes; quum
tyrannos expulisset eorumque amicos pariter ejicere
vellet.

80.

Mercurius ad portulam. ... Philochorus libro quinto
Atthidis ait, novem archontes tribubus dedicasse Mercu-
rium ad portam Atticam.

81.

Mercurius ad portulam. ... Philochorus libro quinto
Atthidis scribit novem archontes, quum Athenienses Pi-
ræum muro munire cœpissent, posuisse illum et inscri-
pisse:

Dedicarunt hi, qui murum ædificare cœperunt primi,
Senatus populiq; obsecuti decretis.

82.

Forensis. ... Mercurius ita vere appellabatur; ejus sta-

tua posita est (in foro) archonte Cebride, quod testatur
Philochorus libro tertio.

83.

Lacratides, vetus archon Atheniensis, ut etiam Philo-
chorus tradit; archon erat Darii ætate, sub quo permagna
nivium vis cecidit omniaque frigore concreverunt, ut nemo
procedere posset: quare omnia, quæ frigida erant, Lacra-
tidis nomine insigniebantur.

84.

Audivi fuisse canes dominorum valde amantes, quibus
habebat Xanthippus Ariphri filius. Quum enim ingenti
bello Persarum in Græciam exardescere, Athenienses
oraculi jussu, relicta patria, in classem demigrarunt, iussu
hujusce, quem modo nominavi, canes una cum dominiis
transmittente ipsi ex Attica in Salamina natando trajec-
erunt. Hæc referunt Aristoteles et Philochorus.

85.

Theorica erant pecuniæ publicæ, e civitatis redditibus
coactæ: quæ olim ad bellicos sumptus reponerentur,
militares dictæ, sed deinceps in apparatus spectaculorum
et distributiones conferebantur, quarum auctor erat Ag-
rhius demagogus.

Φιλόχορος δὲ ἐν τῇ τρίτῃ τῆς Ἀθίδος φησί· «Τὸ δὲ θεωρικὸν ἦν τὸ πρῶτον νομισθὲν δραχμὴ τῆς θέας, ὅθεν καὶ τοῦνομα ἔλαβε», καὶ τὰ ἐξῆς.

Philochori verba a Suida ita exhibentur: Ἦν δὲ τὸ μὲν πρότερον νομισθὲν δραχμὴ τῆς θέας, ὅθεν καὶ θεωρικὴ ἐκλήθη· et cum Suida Photius in Lex. p. 71 consentit, nisi quod habet θεωρικὰ ἐκλ.

86.

Steph. Byz: Αἰθαία, πόλις Λακωνικῆς μία τῶν ἑκατὸν. Φιλόχορος ἐν Ἀθίδος τρίτῳ.

87.

Idem: Θέα, πόλις Λακωνικῆς. Φιλόχορος τρίτῳ.

LIBER IV.

Libro quarto probabile est historiam ab Olymp. LXXXI, 1 usque ad Olymp. XCIV, 2, quo anno Euclides archon erat, comprehensam esse. In hoc enim locum habuisse scimus, quæ referuntur de bello sacro (Olymp. LXXXIII, 1; fr. 88), de civium recensione Olymp. LXXXIII, 4 instituta (fr. 90), de gentilibus, de quibus disputandum erat ad illustrandam civium recensionem, de aureo Minervæ simulacro Olymp. LXXXV, 3 collocato, de Propylæis Olymp. LXXXV, 4 ædificari cœptis (fr. 97, 98), de Lyceo eodem fere tempore exstructo (fr. 96).

Ad initium belli Peloponnesiaci referenda esse videntur, quæ ex quarto libro afferuntur de mīnιστρον ἐκωνόμοις (fr. 101) et de equitibus (fr. 100). Thucyd. II, 13. Finis hujus libri nusquam determinatur, sed Brœckhius jure statuit, eum perire usque ad Olymp. XCIV, 1, quippe a quo nova placet historiae Atticæ periodus incipiat.

88. [Olymp. LXXXIII, 1.]

Schol. Aristoph. Av. 556: Ὁ ἱερὸς πόλεμος ἐγένετο Ἀθηναίους πρὸς Βοιωτοὺς βουλομένους ἀφελίσθαι Φωκίαν τὸ μαντεῖον. Νικήσαντες δὲ Φωκεῦσι πάλιν ἀπέ-

δωκαν, ὡς Φιλόχορος ἐν τῇ τετάρτῃ λέγει... Γεγόνاسι δὲ δύο πόλεμοι ἱεροί, πρότερος μὲν Λακεδαιμονίοις πρὸς Φωκεῖς ὑπὲρ Δελφῶν· καὶ κρατήσαντες τοῦ ἱεροῦ Λακεδαιμόνιοι τὴν προμαντεῖαν παρὰ Δελφῶν ἔλαβον. Ὑστερον δὲ τρίτῳ ἔτει τοῦ πρώτου πολέμου Ἀθηναίοις πρὸς Λακεδαιμονίους ὑπὲρ Φωκίαν. Καὶ τὸ ἱερὸν ἀποδεδώκασιν Φωκεῦσι, καθάπερ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ τετάρτῃ λέγει. Καλεῖται δὲ ἱερὸς, ὅτι περὶ τοῦ ἐν Δελφοῖς ἱεροῦ ἐγένετο.

Pro πρὸς Βοιωτοὺς βουλομένοις (sic enim vulgo erat) Lenz. legere vult Λακεδαιμονίους βουλομένους, sed præferendum putamus cum Siebeli, quod Suidas s. v. ἱερὸς πόλεμος præbet, πρὸς Βοιωτοὺς βουλομένους etc.; quam emendationem confirmat Schol. ad Thucyd. I, 111: Τινὲς τῶν Βοιωτῶν μὴ θέλοντες ὑπακούειν τοῖς Ἀθηναίοις, κατέλαβον ταῦτα τὰ χωρία ταχέως. De verbis τρίτῳ ἔτει vide Clinton. F. H. vol. II, p. 259.

89. [Olymp. LXXXIII, 3.]

Schol. Aristoph. Nub. 213: Περικλέους στρατηγούντος καταστρέψσθαι Εὐβοίαν πᾶσαν φησι Φιλόχορος καὶ τὴν μὲν ἄλλην ἐπὶ ὁμολογίᾳ κατασταθῆναι. ... Περικλῆς γὰρ αὐτὴν ὑπὸ τοὺς Ἀθηναίους ἐποίησεν ἐν πολέμῳ νικήσας τοὺς Ἀβαντας.

Hunc locum esse mutilum patet ex Thucydide I, 114, ex quo Philochorus sua hausit: Ἀθηναῖοι... Περικλέους στρατηγούντος, καταστρέψαντο πᾶσαν [Εὐβοίαν], καὶ τὴν μὲν ἄλλην ὁμολογίᾳ κατεστήσαντο, Ἐστιαῖς δὲ ἐξοικίσαντες αὐτοὶ τὴν γῆν ἔσχον.

90. [Olymp. LXXXIII, 4.]

Schol. Arist. Vesp. 718, ad verba ξενίας φεύγων: ... Φησὶν οὖν ὁ Φιλόχορος, αὐθις ποτὲ τετρακισχιλίους ἑπτακοσίους ἔ' ὄφθῆναι παρεγγράφους, καθάπερ ἐν τῇ προκειμένῃ λέξει δεδήλωται. Τὰ περὶ τὴν Εὐβοίαν δύναται καὶ αὐτὰ συνάδειν ταῖς διδασκαλίαις· πέρυσι γὰρ ἐπὶ ἀρχοντος Ἰσάρχου ἐστράτευσαν ἐπ' αὐτὴν, ὡς Φιλόχορος. Μήποτα δὲ περὶ τῆς ἐξ Αἰγύπτου

Philochorus libro tertio Athidis tradit: «Theoricum erat, quum primum introductum esset, drachma quæ ludorum spectandorum caussa solvebatur, unde etiam nomen accepit.»

86.

Æthæa, unum ex centum oppidis Laconicæ, ut Philochorus ait libro tertio Athidis.

87.

Thæa, oppidum Laconicæ, de quo Philochorus libro tertio.

LIBER IV.

88.

Bellum sacrum Athenienses gesserunt cum Bæotis, qui Phocensibus oraculum adimere vellent; quum vicissent, Phocensibus id reddiderunt, ut Philochorus ait libro quarto. ... Fuerunt vero duo bella sacra: in priori Lacedæmonii pugnabant contra Phocenses pro Delphis, atque

quum Lacedæmonii templo potiti essent, promantiam a Delphis acceperunt. Tertio anno post prius, bellum Athenienses contra Lacedæmonios pro Phocensibus pugnabant atque templum his reddiderunt, ut etiam Philochorus tradit libro quarto. Sacrum autem appellatur bellum, quod de templo Delphico exarsit.

89.

Pericle duce Athenienses totam Eubœam in suam potestatem redegiisse ait Philochorus ejusque reliquam partem pactione constitutam esse. ... Pericles enim eam Atheniensium imperio subjecit, quum Abantes vicisset.

90.

Tradit Philochorus, rursus alio tempore quater mille septingentos sexaginta cives falso inscriptos esse repertos, ut hoc loco declaratum est. Atque quod ad tempus attinet quo Eubœa subacta est, potest hoc cum Didascalis congruere: antecedente enim anno, archonte Isarcho (Ol. 89, 1.), expeditio facta erat in Eubœam, secundum Philochorum. Fortasse vero sermo est

δωρεᾶς δ' λόγος, ἣν Φιλόχορος φησι Ψαμμήτιχον πέμψαι τῷ δήμῳ ἐπὶ Λυσιμαχίδου μυριάδας τρεῖς (πλὴν τὰ τοῦ ἀριθμοῦ οὐδαμῶς συμφωνεῖ), ἐκάστῳ δὲ Ἀθηναίων πέντε μεδίμνους· τοὺς γὰρ λαβόντας γενέσθαι μυρίους τετρακισχιλίους διακοσίους μ'. Ἄλλως. Σιτοδείας ποτὲ γενομένης ἐν τῇ Ἀττικῇ, Ψαμμήτιχος ὁ τῆς Λιβύης βασιλεὺς ἀπέστειλε σίτον Ἀθηναίοις· αἰτήσαντι αὐτόν. Τῆς δὲ διανομῆς γενομένης τοῦ σίτου, ξεντλασίαν ἐποίησαν Ἀθηναῖοι, καὶ ἐν τῷ διακρίνειν τοὺς αὐθιγενεῖς, εὖρον καὶ ἐτέρους τετρακισχιλίους ἐπτακοσίους ἐξήκοντα ξένους παρεγγεγραμμένους.

Ad hæc Siebelis: « Scholiasta poetæ verba de frumenti largitione explicaturus duo affert tempora, ubi ejusmodi largitiones factæ sunt; quorum alterum est Ol. 89, 1, ubi demagogi Eubœam subactam populo et 50 modios singulis se datus promiserunt, atque hoc congruit cum tempore, quo hanc Aristophanes comœdiam docuerit: alterum autem est Ol. 83, 4, qua archonte Lysimachida Psammetichus Ægypti rex frumentum Atheniensibus donavit; utrum vero tempus apud Aristophanem intelligendum sit, grammaticus lectoribus dijudicandum relinquit. Bene autem observavit Palmerius de posteriore hac donatione, annis 23 ante Vespas editas facta, non esse verisimile intellexisse Aristophanem. » Porro Dindorf. ad verba πέντε μεδίμνους adnotat: « Si triginta millia medimnorum inter cives 14240 divisa sunt, non πέντε μεδίμνους singuli, sed paulo minus quam πέντε ἡμιμέδιμνα acceperunt. Confundit scholiasta (neque enim in Philochorum hujus erroris culpa cadit) antiquiorem illam largitionem cum Euboica quinque medimnorum. »

91.

Harpocratio: Γεννῆται, οἱ τοῦ αὐτοῦ γένους κοινωνοῦντες. Διηρημένων γὰρ ἀπάντων τῶν πολιτῶν κατὰ μέρη, τὰ μὲν πρῶτα καὶ μέγιστα μέρη ἐχα-

λοῦντο φυλαί... Ἰσαῖος ... τοὺς συγγενεῖς γεννήτας ὠνόμασεν· οὐχ οἱ συγγενεῖς μέντοι ἀπλῶς καὶ οἱ ἐξ αἵματος γεννῆται τε καὶ οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ γένους ἐκαλοῦντο, ἀλλ' οἱ ἐξ ἀρχῆς εἰς τὰ καλούμενα γένη κατανεμηθέντες. Φιλόχορος δ' ἐν τῇ τετάρτῃ φησὶ πρότερον ὁμογάλακτας ὀνομάζεσθαι οὗς νῦν γεννήτας καλοῦσιν.

92.

Suidas: Καὶ γεννῆται, οἱ ἐκ τοῦ αὐτοῦ καὶ πρώτου τῶν τριάκοντα γενῶν, οὗς καὶ πρότερόν φησι Φιλόχορος ὁμογάλακτας καλεῖσθαι.

93.

Suidas v. Ὅμογάλακτας: Φιλόχορος καλεῖ τοὺς γεννήτας τοὺς ἐκ τοῦ αὐτοῦ πρώτου γένους τῶν λ' γενῶν.

94.

Suidas v. Ὅργεῶνες: Περὶ δὲ τῶν ὀργεῶνων γέγραφε καὶ Φιλόχορος· « Τοὺς δὲ φράτορας ἐπάναγχες δέχεσθαι καὶ τοὺς ὀργεῶνας καὶ τοὺς ὁμογάλακτας, οὗς γεννήτας καλοῦμεν. »

Eadem sunt in Phot. Lex. p. 231 ed. Herm. V. Meier. de gentil. Att. p. 24.

95. [Olymp. LXXXIV, 1.]

Schol. Arist. Vesp. 947: Θουκυδίδης Μελησίου υἱὸς Περικλεῖ ἀντιπολιτευσάμενος ... δὲ κατηγορηθεὶς ἐν τῷ δικάζειν οὐκ ἔδυνήθη ἀπολογήσασθαι ὑπὲρ αὐτοῦ, ἀλλ' ὥσπερ ἐγκατεχομένην ἔσχε τὴν γλῶτταν, καὶ οὕτω κατεδικάσθη, εἴτα ἐξώστραχίσθη. Ἄλλως. Πρὸς τὴν ἱστορίαν. Μήποτε ὁ Περικλεῖ ἀντιπολιτευσάμενος. Τοῦτο δὲ Φιλόχορος μὲν ἱστορεῖ, δὲ οὐδὲ πάντη γνώριμος ἐγένετο, ἀλλ' οὐδὲ παρὰ τοῖς κωμικοῖς, διὰ τὸ ἐπ' ὀλίγον στρατείας ἀξιώθεντα μετὰ Κλέωνος ἐπὶ Θράκης φυγῇ καταφθισθῆναι (Ald. καταδικασθέντα).

Major interpunctio ante τοῦτο δὲ Φιλ. tollenda nobis videtur, ut Philochori testimonio confirmetur, Thucydidem fuisse Periclis adversarium; quæ enim sequuntur: δὲ οὐδὲ πάντη etc. non sunt

de dono, quod secundum Philochorum ex Ægypto misit Psammetichus, archonte Lysimachida (Ol. 83, 4), ter decem millia modiorum omni populo, quinos singulis Atheniensibus (numerus tamen non quadrat); nam eorum, qui frumentum acceperint fuisse quatuordecim millia ducentos et quadraginta.

91.

Γεννῆται, qui ejusdem generis societate conjuncti sunt. Civibus quippe universis in partes distributis, earum primariæ et maximæ φυλαί, id est, tribus vocabantur. ... Isæus ... consanguineos vocat γεννήτας; non tamen simpliciter cognati, et sanguine ac eodem genere juncti γεννῆται nuncupabantur, sed qui a principio in γένη erant distributi. Ceterum Philochorus libro quarto testatur, olim ὁμογάλακτας, id est, collactaneos, dictos fuisse, quos hodie γεννήτας appellant.

92.

Γεννῆται vocabantur, qui erant ex eadem gente et

quidem primaria inter reliquas triginta; quos Philochorus ὁμογάλακτας olim appellatos fuisse ait.

93.

Ὅμογάλακτας Philochorus vocat gentiles, qui ex eadem gente erant et quidem ex triginta gentium prima.

94.

De orgeonibus etiam Philochorus scripsit: « Necesse autem est, ut phratores recipiant (i. e. ad sacra sua admitant) orgeones et collactaneos quos γεννήτας vocamus. »

95.

Thucydides Melesiae filius, Periclis adversarius in gerenda republica, qui accusatus in judicio se defendere non poterat, sed linguam veluti affixam habebat: itaque condemnatus, deinde ostracismo expulsus est. ... Fortasse de Thucydide sermo est, qui Pericli adversatus est in gerenda republica (hoc Philochorus narrat), qui neque omnino neque apud comicos aliquo numero est, quoniam postquam breve bellici imperii tempus in Thracia cum Cleone prætor fuerat, condemnatus inque exilium ejectus est.

Philochori, sed Scholiastæ verba, qui Thucydidem Melesiae filium cum Thucydide historico confudit.

96.

Harpocrat. v. Λύκειον: ... Ἐν τῶν παρ' Ἀθηναίοις γυμνασίων ἐστὶ τὸ Λύκειον, ὃ Θεόπομπος μὲν ἐν τῇ κα' Πεισίστρατον πειῆσαι, Φιλόχορος δὲ ἐν τῇ τετάρτῃ Περικλέους φησὶν ἐπιστατοῦντος αὐτὸ γενέσθαι.

97. [Olymp. LXXXV, 3.]

Schol. Arist. Pac. 605: Φιλόχορος ἐπὶ Θεοδώρου (sic Palmer.; legebatur Πυθοδώρου) ἄρχοντος ταῦτά φησι: «Καὶ τὸ ἄγαλμα τὸ χρυσοῦν τῆς Ἀθηνᾶς ἐστάθη εἰς τὸν νεῶν τὸν μέγαν, ἔχον χρυσοῦ σταθμὸν ταλάντων μδ', Περικλέους ἐπιστατοῦντος, Φειδίου δὲ ποιήσαντος. Καὶ Φειδίας ὁ ποιήσας, δοῦντας παραλογίζεσθαι τὸν ἑλέφαντα τὸν εἰς τὰς φολίδας, ἐκρίθη. Καὶ φυγὼν εἰς Ἥλιν ἐργολαβῆσαι τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς τοῦ ἐν Ὀλυμπίᾳ λέγεται. Τοῦτο δὲ ἐξεργασάμενος ἀποθανεῖν ὑπὸ Ἥλείων ἐπὶ Πυθοδώρου (sic Palm. vulgo Σχυθ.) ὅς ἐστιν ἀπὸ τούτου ἔβδωμος. ... ὁ Φειδίας, ὡς Φιλόχορός φησιν, ἐπὶ Θεοδώρου ἄρχοντος τὸ ἄγαλμα τῆς Ἀθηνᾶς κατασκευάσας ὑφείλετο τὸ χρυσοῦν ἐκ τῶν δρακόντων τῆς χρυσελεφαντίνης Ἀθηνᾶς, ἐρ' ὃ καταγνωσθεὶς ἐζημιώθη φυγῇ· γενόμενος δὲ εἰς Ἥλιν καὶ ἐργολαβῆσας παρὰ τῶν Ἥλείων τὸ ἄγαλμα τοῦ Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου καὶ καταγνωσθεὶς ὑπ' αὐτῶν ὡς νοσφισάμενος ἀνῆρέθη.

De hoc scholio v. C. O. Müller. De Phidia p. 22, 35, et Krüger. in Clintonis Fast. Hell. Ol. 87, 1. — Persuasum mihi est aut ipsum Philochorum in his quæ de Phidia narrat falsa quadam chronologia a vero seductum esse, aut scholiastam ejus narrationem perturbasse. Caveas, ne

Palmerii conjecturam, Θεοδώρου pro Πυθοδώρου scribentis, pro vera habeas et indubitata.

98. [Olymp. LXXXV, 4.]

Harpocr. s. v. Προπύλαια ταῦτα: ... Περὶ δὲ τῶν προπυλαίων τῆς ἀκροπόλεως, ὡς ἐπὶ Εὐθυμένους ἄρχοντος οἰκοδομεῖν ἤρξαντο Ἀθηναῖοι, Μνησικλέους ἀρχιτεκτονοῦντος, ἄλλοι τε ἱστορήκασιν καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ τετάρτῃ.

99. [Olymp. LXXXVI, 4.]

Schol. Arist. Av. 997: Μέτων ἀριστος ἀστρονόμος καὶ γεωμέτρης. Τούτου ἐστὶν ὁ ἐνιαυτὸς λεγόμενος Μέτεινος. Φησὶ δὲ Καλλίστρατος ἐν Κολωνῷ ἀνάθημά τι εἶναι αὐτοῦ ἀστρολογικόν· Εὐφρόνιος δὲ, ὅτι τῶν δῆμων ἦν ἐκ Κολωνοῦ. Τοῦτο δὲ ψεῦδος. Φιλόχορος γὰρ Λευκονοέα (Ald. Λευκωνέα) φησὶν αὐτόν. Τὸ δὲ τοῦ Καλλιστράτου δῆλον· ἴσως γὰρ ἦν τι καὶ ἐν Κολωνῷ. Ὁ δὲ Φιλόχορος ἐν Κολωνῷ μὲν αὐτὸν οὐδὲν θεῖναι λέγει, ἐπὶ Ἀψεύδους δὲ τοῦ πρὸ Πυθοδώρου ἡλιοτρόπιον ἐν τῇ νῦν οὔσῃ ἐκκλησίᾳ πρὸς τῇ τεύχει τῷ ἐν τῇ Πνυκί. Μήποτε οὖν τὸ χωρίον, φασί τινες, ἐκεῖνο πᾶν, ὃ περιλαμβάνεται (sic Dobraeus; vulgo ἐπάνω περιλαμβάνεται) καὶ ἡ Πνύξ, Κολωνός ἐστιν, οὗ ἕτερος ὁ μίσθιος λεγόμενος. Οὕτως μέρος τι νῦν σύνθηες γέγονε τὸ Κολωνὸν καλεῖν τὸ ὑπισθεν τῆς μακρᾶς στοᾶς· ἀλλ' οὐκ ἔστι. Μελίτη γὰρ ἅπην ἐκεῖνο, ὡς ἐν τοῖς ὁρισμοῖς γέγραπται τῆς πόλεως.

Cf. Bæckh. ad C. I. p. 151. — Pro τῶν δῆμων Suidæ v. Μέτων libri deteriores habent τὸν δῆμον. ... Κολωνός ὁ μίσθιος ex Meursii conjectura (Opp. tom. I, p. 300 C): vulgo Κ. μισθός. De ἡλιοτρόπιῳ v. Ideler. in Commentatt. Academ. Berolin. 1814, p. 239, et in libro de Chronolog. vol. I, p. 326, et C. O. Müller. in Ephemer. Gættingensibus a. 1822, p. 459. Citat Dindorf.

96.

Lyceum est unum e gymnasiis Atheniensium, quod Theopompus in vigesimo primo, Pisistrato regnante; Philochorus autem in quarto, curante Pericle exstructum fuisse testatur.

97.

Philochorus sub archonte Theodoro (Ol. 85, 3) hæc memorat: «Atque aureum Minervæ simulacrum collocatum est in templo magno, auri pondus habens quadraginta quatuor talentorum: id fecit curatore Pericle Phidias; qui quum ebur draconum squamis impendendum suffusus esse videretur, condemnatus est; quum deinde Elin confugisset, simulacrum Jovis Olympii faciendum sumsisse, hocque absoluto ab Eleis interfectus esse dicitur, archonte Pythodoro, qui ab illo (Theodoro) est septimus.» — Phidias, ut Philochorus tradit, sub archonte Theodoro, quum fecisset simulacrum Minervæ, suffusus est aurum ex draconibus hujus statuæ auro et ebore ornatæ, quam ob rem condemnatus et in exilium actus est. Tum Elin se contulit et Elei ei simulacrum Jovis Olympii elaborandum dederunt: ab iis vero furti accusatus et interfectus est.

98.

Propylæa arcis archonte Euthymene edificari coepta esse ab Atheniensibus, Mnesicle architecto, quum alii narrant, tum Philochorus in quarto.

99.

Meton optimus astronomus et geometra fuit; hujus est qui dicitur annus Metonis. Dicit autem Callistratus, in Colono instrumentum ejus quoddam astronomicum esse dedicatum; Euphronius autem, eum ex pago Colono oriundum fuisse; hoc autem falsum: Philochorus eum Leucensem dicit. Quod vero Callistratus memorat, verum est: atque verisimile est in Colono ejusmodi instrumentum fuisse. Philochorus quidem in Colono nihil ejusmodi dicit eum posuisse, sed archonte Apseude, qui ante Pythodorum fuit, heliotropium positum esse in eo loco, ubi nunc concio habetur, ad murum, quo cincta est Pnyx. Forsan igitur, nonnulli dicunt, totus ille locus, quo etiam Pnyx continetur, nominabatur Colonus, a quo alter Colonus μίσθιος cognominatus distingui debet. Sic pars quadam urbis nunc solet vocari Colonus, nimirum ea, quæ est post longam porticum. Sed non recte. Melite enim totus ille locus appellatur, quemadmodum in descriptione urbis scriptum est.

100.

Hesych. : Ἴππης, ἱππεῖς.

ἀλλ' εἰσὶν ἱππῆς ἄνδρες ἀγαθοὶ χίλιοι.

Σύστημα πολεμικῶν ἀνδρῶν χιλίων ἵππους τρεφόντων.

— Φιλόχορος δὲ ἐν τετάρτῳ εἶρηκε, πότε κατεστάθησαν χίλιοι. Διάφορα γὰρ ἦν ἱππέων πλήθη κατὰ χρόνον Ἀθηναίους.

101.

ΗΓΡΟCΓ. V. Στρατεία ἐν τοῖς ἐπωνύμοις : ... Τίς ἦν ἡ ἐν τοῖς ἐπωνύμοις στρατεία, δεδήλωκεν Ἀριστοτέλης ἐν Ἀθηναίων πολιτείᾳ λέγων· « Εἰσὶ γὰρ ἐπωνύμοι δέκα μὲν οἱ τῶν φυλῶν, δύο δὲ καὶ τεσσαράκοντα οἱ τῶν ἡλικιῶν. Οἱ δὲ ἐρῆβοι ἐγγραφόμενοι, πρότερον μὲν εἰς λελευκωμένα γραμματεῖα ἐνεγράφοντο, καὶ ἐπεγράφοντο αὐτοῖς ὅ τε ἄρχων, ἐφ' οὗ ἐνεγράφησαν, καὶ ἐπωνύμος ὁ τῷ προτέρῳ ἔτει δεδιητηκώς (sic Goesiana : codd. δεδεικτικώς). Νῦν δὲ εἰς τὴν βουλὴν ἀναγράφονται. » Καὶ μετ' ὀλίγα· « Χρῶνται δὲ τοῖς ἐπωνύμοις καὶ πρὸς τὰς στρατείας, καὶ ὅταν ἡλικίαν ἐκπέμπωσι, προγράφουσι ἀπὸ τίνος ἄρχοντος ἐπωνύμου μέχρι τίνος δεῖ στρατεῦσθαι. » Διελεχται περὶ τούτων καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ τετάρτῃ τῆς Ἀτθίδος. Cf. Bæckh. C. Inscr. n. 113.

102. [Olymp. LXXXII, 2.]

Schol. Sophocl. Œdip. Col. 697 : « Ὅτι ἀπέσχοντο τῶν ἐλαίων τῆς θεοῦ, τῶν μορίων ὀνομαζομένων, οἱ Λακεδαιμόνιοι, καὶ ἄλλοι ἱστοροῦσι καὶ Φιλόχορος.

103. [Olymp. LXXXVII, 4.]

Athen. V, 18, p. 217, E : Περδίκκας πρὸ Ἀρχελάου βρασιλεύει, ὡς μὲν ὁ Ἀκάνθιος φησι Νικομήδης, ἔτη μὰ Θεόπομπον δὲ φησι Λεῖ· Ἀναξιμέντης μ'· Ἰερώνυμος κη'· Μαρσύας δὲ καὶ Φιλόχορος κγ'.

100.

Philochorus libro quarto dicit, quando mille equites fuerint constituti. Diversus enim eorum numerus erat apud Athenienses diversis temporibus.

101.

Στρατεία ἐν τοῖς ἐπωνύμοις. — Quid ea sit declarat Aristoteles in Republica Atheniensium, inquit : « Eponymi decem quidem sunt, qui tribuum vocantur, quadraginta duo vero, qui juventutis. Ephebi enim primum quidem in dealbatis tabellis inscribebantur et adscribebatur archon, sub quo inscripti fuerunt, cum Eponymo superioris anni; nunc vero in senatu inscribuntur. » Et paulo post : « Utuntur autem eponymis etiam ad expeditiones militares, et quando juventutem foras emittunt, inscribunt, a quoniam archonte eponymo et usque ad quem debeant militare. » De his Philochorus quoque disseruit libro quarto Attidis.

102.

Lacedæmonios manus abstinuisse a sacris deæ oleis, quæ μορίαι vocantur, et alii narrant et Philochorus.

103.

Quippe ante Archelaum regnat Perdiccas, annis, ut quidem Nicomedes Acanthius ait, XLI : Theopompus vero ait XXXV : Anaximenes, XL : Hieronymus, XXVIII : Marsyas vero et Philochorus, XXIII annis.

FRAGMENTA HISTORICORUM.

104. [Olymp. LXXXVIII, 2.]

Schol. ad Aristoph. Vesp. 240, Ὡς ἴσται Λάχητι νυνί : Ἡ δίκη, ἡ τιμωρία, ἡ τειοῦτόν τι. Τοῦτο δὲ φησιν, ὡς τοῦ Κλέωνος εἰς δίκην ἐπαγαγόντος τὸν Λάχητα. Στρατηγῆσαι δὲ αὐτὸν φησι Δημήτριος ἐπὶ ἄρχοντος Εὐκλέους πρὸ τριῶν ἐτῶν, εἰς Σικελίαν πεμφθέντα μετὰ νεῶν Λεοντίνους βοηθήσαντα. Οἱ δὲ περὶ τὸν Φιλόχορον διαδέξασθαι αὐτὸν φησι Σοφοκλέα καὶ Πυθόδωρον, οὓς καὶ φυγῇ ζημιωθῆναι. Εἰκὸς γοῦν μετακληθῆναι αὐτὸν ἐπὶ τὴν κρίσιν, ἥς νῦν ὁ κωμικὸς μνημονεύει.

105. [Olymp. LXXXVIII, 4.]

Schol. ad Aristoph. Pac. 665 : Φιλόχορος φησιν οὕτως· « Λακεδαιμόνιοι περὶ διαλύσεων ἐπεμφαν πρέσβεις πρὸς Ἀθηναίους, σπονδὰς ποιησάμενοι πρὸς τοὺς ἐν Πύλῳ, καὶ τὰς ναῦς αὐτῶν παραδόντες οὕσας ξ'. Κλέωνος δὲ ἀντειπόντος ταῖς διαλύσεσι, στασιάσαι λέγεται τὴν ἐκκλησίαν. Ἐρωτῆσαι δὲ συνέβη τὸν ἐπιστάτην· ἐνίκησαν δὲ οἱ πολεμεῖν βουλόμενοι. »

106.

Schol. ad Lucian. Tim. 30 : Ἐπέστη (Κλέων) καὶ τῇ πρὸς Λακεδαιμονίους εἰρήνῃ, ὡς Φιλόχορος καὶ Ἀριστοφάνης, προσθεὶς ἄρχοντα Εὐθυνον. Ἀριστοτέλης δὲ καὶ περιζωσάμενον αὐτὸν λέγει δημηγορῆσαι, εἰς τὴν θρασύτητα αὐτοῦ ἀποσκώπτων.

Hemsterhusius ad h. l. Scholiastæ verba ita disposuit : Ὡς Φιλόχορος προσθεὶς ἄρχοντα Εὐθυνον καὶ Ἀριστοτέλης. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ περιζ. αὐτ. λεγ. δημηγορ. εἰς τὴν θρασ. αὐτ. ἀποσκώπτων. Restat vero ea difficultas, quod non Euthynus, sed Stratocles eo anno archon fuerit.

107. [Olymp. LXXXIX, 1.]

Schol. ad Aristoph. Vesp. 210 : Φιλόχορος ἐπὶ

104.

Demetrius tradit, Lachetem tribus annis ante (Vespærum fabulæ editionem), archonte Eucle, exercitus præfecturam habuisse, in Siciliam missum cum navibus, ut Leontinis opem ferret. Qui Philochorum sequuntur, successisse ei aiunt Sophoclem et Pythodorum, hosque exilio multatos esse. Consentaneum est igitur, Lachetem ad iudicium revocatum esse, cuius comicus hoc loco mentionem facit.

105.

Philochorus ita narrat : « Lacedæmonii de compositione legatos ad Athenienses miserunt, qui pacem orarent et pasciscerentur de his, quos in Pylo ceperat Cleon, atque naves sexaginta, quas bello Atheniensibus ceperant, reddere pollicerentur. Cleone vero pacem recusante, in diversas partes concionem abire effecisse dicitur. Interrogavit tum epistata, atque vicit eorum sententia, qui bellum præferebant. »

106.

Obstitit Cleon, ne pax cum Lacedæmoniis iniretur, quod Philochorus memorat sub archonte Euthyno et Aristoteles : Aristophanes vero dicit etiam præcinctum eum concionatum esse, irridens ejus temeritatem.

107.

Philochorus sub archonte Isarchio ait, anno ante (Ve-

Ἰσάρχου φησὶ πρὸ ἐνιαυτοῦ Βρασιδαν ἀποστῆσαι Σχιωναίους τῶν Ἀθηναίων.

108. [Olymp. LXXXIX, 3.]

Schol. Aristoph. Pac. 466: Ἐπὶ τοῦ Ἀλκμαίωνος σπονδὰς φησι Φιλόχορος γεγονέναι πεντηκονταετῆς Ἀθηναίοις καὶ Λακεδαιμονίοις καὶ τοῖς συμμάχοις, πλὴν Βοιωτῶν καὶ Κορινθίων καὶ Ἠλείων.

Pro Ἀλκμαίωνος haud dubie scribendum est Ἀλκαίου.

109.

Schol. Arist. Pac. 475, verba poetæ οὐδὲν Ἀργεῖοι ita illustrat: Ὡς τῶν Ἀργείων ἐπαμφοτερίζοντων ὁπότε δοκοίη αὐτοῖς. Διὸ καὶ Φιλόχορος φησι, πολεμοῦντας πάλιν πρὸς Κορινθίους προσλαμβάνεσθαι καὶ τοὺς Ἀργεῖους.

110. [Olymp. XCI, 1.]

Schol. Arist. Lysistr. 1094: Οἱ Ἑρμοκοπίδαι ἡκρωτηρίασαν τοὺς Ἑρμᾶς, ὅτι ἐπὶ Σικελίας ἐμελλον πλεῖν πρὸ ἐτῶν τεσσάρων τῆς καταθέσεως τούτου τοῦ ὀράματος. Τὴν δὲ αἰτίαν ταύτην οἱ μὲν τοῖς περὶ Ἀλκιβιάδην προσέγραφον, ὡς Θουκυδίδης, οἱ δὲ Κορινθίοις, ὡς Φιλόχορος· μόνον δὲ φησὶ περικοπῆναι τὸν Ἀνδοκίδου Ἑρμῆν.

Negationem deesse ante περικοπῆναι, Dukerus animadvertit ad Thucyd. VI, 61. Cf. Plut. V. Nic. 3, Corn. Nep. V. Alc. 3.

111. [Olymp. XCI, 2.]

Schol. Arist. Av. 766: Οὐδὲν σαφὲς ἔχομεν, τίς δὲ Πεισίου. ... Εἰ, δ' ἂν τι συμπεπραχὼς τοῖς Ἑρμοκοπίδασι δὲ Πεισίου, οἵτινες, ὡς Φιλόχορος φησιν, ἐπὶ Χαβρίου θάνατόν τε κατεγνώσθησαν καὶ τὰ ὀνόματα αὐτῶν ἐστηλιτεύθη, καὶ ἐδιδμεύθη, καὶ τῷ κτείγαντι κατ' ἄνδρα ἐκτρύχθη τάλαντον.

sparum editionem) Brasidam eo adduxisse Scionaeos, ut ab Atheniensibus delicerent.

108.

Sub archonte Alcmaeone (imo Alcaeo) Philochorus dicit inducias fecisse Athenienses et Lacedaemonios sociosque, praeter Boeotos, Corinthios et Eleos.

109.

Argivi, prout commodum ipsis videbatur, alterutras partes amplexi sunt; quare Philochorus dicit, Athenienses, iterum bellum gerentes cum Corinthiis, in suas partes traduxisse Argivos.

110.

Hermocopidae, quum Athenienses se accingerent ad expeditionem in Siciliam faciendam, truncarunt Hermas quatuor annis ante quam Lysistrata fabula edita est. Hoc facinus alii Alcibiadi imputarunt, in quorum numero est Thucydides, alii Corinthiis, ut Philochorus; qui solum Andocidis Hermam ait integrum esse relictum.

111.

Nihil certi compertum habemus de Pisiae filio. — Forlasse res ei fuit cum Hermocopidis, qui, ut Philochorus ait, archonte Chabria capitis condemnati, quorumque nomina stelis inscripta, bona publicata sunt, praconio autem promulgatum est, talentum pro praemio eum accepturum esse, qui aliquem ex illis interfectorum esset.

112. [Olymp. XCI, 4.]

Plut. Nicia c. 23: Τῷ μέντοι Νικίᾳ συνηγήθη τότε μηδὲ μάντιν ἔχειν ἔμπειρον. Ὁ γὰρ συνήθης αὐτοῦ καὶ τὸ πολὺ τῆς δεισιδαιμονίας ἀφαιρῶν Στιλβίδης, ἐτεθνήκει μικρὸν ἔμπροσθεν. Ἐπεὶ τὸ σπμείον, ὥς φησι Φιλόχορος, φεύγουσιν οὐκ ἦν πονηρὸν, ἀλλὰ καὶ πάνυ χρηστὸν. Ἐπικρύψεως γὰρ αἱ σὺν φόβῳ πράξεις δέονται, τὸ δὲ φῶς πολέμιόν ἐστιν αὐταῖς.

113.

Schol. Arist. Pac. 1031: Ὁ Στιλβίδης εὐδόκιμος καὶ περιβόητος μάντις, τῶν τοῦ παλαιοῦ χρησμοῦς ἐξηγουμένων ... ὃν φησι Φιλόχορος ἀκολούθησαι ἐν Σικελίᾳ, ἥνικα ἐπολέμουν Ἀθηναῖοι καὶ εἰς Σικελίαν ἐστράτευον.

114.

Marcellin. Vit. Thucyd. p. 5: Δῆλον, ὅτι κάθοδος ἐδόθη τοῖς φεύγουσιν, ὡς καὶ Φιλόχορος λέγει καὶ Δημήτριος ἐν Ἀρχουσιν.

115. [Olymp. XCII, 1.]

Harpocr. s. Ἡτιωνία: ... Οὕτως ἐκαλεῖτο ἡ ἐτέρα (sic Suidas; ἢ γε παρὰ cod. Anglicanus) τοῦ Πειραιέως ἄκρα ἀπὸ τοῦ κατακτησαμένου τὴν γῆν Ἡτιώνος, ὡς φησι Φιλόχορος ἐν τῇ πρὸς Ἀθήμων ἀντιγραφῇ.

In Eetionia tum temporis murum exstructum esse apparet ex Thucyd. VIII, 90.

116.

Schol. Arist. Lys. 173: Τὸ ἀργύριον τὸ ἄβυσσον ἦν παρὰ τῇ θεῷ ἐν τῇ ἀκροπόλει. Καὶ γὰρ ἀληθῶς ἀπέκειτο χίλια τάλαντα. Ἡρξάντο οὖν κινεῖν αὐτὰ ἐπὶ Καλλίου ἀρχοντος, ἐφ' οὗ εἰσῆλθῃ τὸ ὄραμα, ὡς φησι Φιλόχορος ἐν Ἀτθίδι.

112.

Accidit Niciae tunc, ut ne peritum quidem harionem haberet. Nam familiaris ejus, qui multum detrahebat ei superstitionis, Stilbides, paulo ante decesserat. Prodigium erat alioquin id, ut Philochorus ait, haud malum fugientibus, immo admodum faustum: siquidem obscuritatem, quae geruntur cum metu, quaerunt, lucemque habent infestam.

113.

Stilbides vates celeberrimus, unus ex veterum oraculorum interpretibus, quem Philochorus dicit Athenienses sequutum esse, quum in Siciliam expeditionem faceret.

114.

Certum est, exilibus redeundi potestatem datam esse, ut Philochorus quoque et Demetrius tradunt in Archontibus.

115.

Eetionia. — Sic vocabatur alterum Piraei promontorium, ab Eetione, illius agri quondam possessore, ut Philochorus ait in refutatione Demonis.

116.

Argentum illud immensum in arce erat apud Minervam; revera enim mille talenta reposita erant: quibus uti coeperunt archonte Callia, sub quo Lysistrata fabula acta est, ut ait Philochorus in Atthide.

117. [Olymp. XCII, 2.]

Schol. Eurip. Orest. 371: Πρὸ Διοκλέους, ἐφ' οὗ τὸν Ὀρέστην ἐδίδαξε, Λακεδαιμονίων πρεσβευσάμενων περὶ εἰρήνης, ἀπιστήσαντες Ἀθηναῖοι οὐ προσήκοντο ἐπὶ ἀρχοντος Θεοπόμπου, δὲ ἦν πρὸ Διοκλέους, ὡς ἱστορεῖ Φιλόχορος.

118.

Schol. Eurip. Or. 771: Πρὸ ἐτῶν δύο τῆς διδασκαλίας τοῦ Ὀρέστου αὐτός (δ Κλεοφῶν) ἐστὶν ὁ κωλύσας σπονδὰς γενέσθαι Ἀθηναίους πρὸς Λακεδαιμονίους, ὡς Φιλόχορος ἱστορεῖ.

119. [Olymp. XCII, 3.]

Schol. ad Aristoph. Plut. 972: Ὅτι δὲ κατὰ γράμματα ἐκλήρουτο, προεῖρηται. Οὐ μὲν ἀλλὰ καὶ ἐβούλευον οὗτοι τῷ πρὸ τούτου εἶτι ἀρξάμενοι. Φησὶ γὰρ Φιλόχορος: « Ἐπὶ Ἰλαυκίππου καὶ ἡ βουλὴ κατὰ γράμμα τὸτε πρῶτον ἐκαθέζετο, καὶ ἐτι νῦν δμνυσιν ἀπ' ἐκείνου καθεδεῖσθαι ἐν τῷ γραμματεῖ, ὃ ἂν λάχῃσι. »

Pro ὅτοι legendum esse οὕτως monuit Siebelis; in sequentibus Petitus L. A. p. 196 bene scribit ἐν τῷ γράμματι pro ἐν τῷ γραμματεῖ.

120. [Olymp. XCIII, 2.]

Schol. ad Aristoph. Ran. 720: Τῷ προτέρῳ εἶτι ἐπὶ Ἀντιγένοιο. Ἀλλὰ νικᾷ, φησὶ, χρυσοῦν νόμισμα κοπῆναι. Καὶ Φιλόχορος ὁμοίως, τὸ ἐκ τῶν χρυσῶν Νικῶν.

In verbis Ἀλλὰ νικᾷ latere videtur auctoris nomen, ad quod φησι referatur: nam Aristophanes non dicit, sub Antigene archonte aureos numos cusos esse. Probanda igitur est Bentleyi conjectura Ἑλλάνικός φησιν. Idem Hellanicus ab eodem Scholiasta paullo ante ad vers. 706 laudatus est,

117.

Ante Dioclem archontem, sub quo Orestem fabulam docuit, quum Lacedæmonii legatos mitterent de pace, Athenienses non obtemperarunt, nullam iis fidem habentes, archonte Theopompo, qui hoc munereungebatur ante Dioclem, ut tradit Philochorus.

118.

Duobus annis ante quam Orestes fabula edita est, Cleophon impedivit, ne Athenienses inducias facerent cum Lacedæmoniis, ut narrat Philochorus.

119.

Senatores sorte ductos esse secundum literas, antea dictum est: sed etiam sententiam hoc modo dicebant, cujus rei initium fecerant anno ante quam Plutus fabula edita est. Philochorus enim ait: « Archonte Glaucippo senatus primum sedebat secundum literas, atque etiam nunc inde ab illo tempore jurant senatores, se eo ordine, quem literæ sors attribuerit, in senatu sessuros esse. »

120.

Archonte Antigene anno ante quam Ranae editæ sunt, numos aureos cusos esse dicit Hellanicus. Atque similiter Philochorus numos ex aureis Victoriis cusos memorat.

121.

Erasinides, unus ex illis infelicibus, qui ad Arginusas

ubi de pugna navali ad Arginusas agitur. Punctum post Ἀντιγένοιο delendum est.

121.

Schol. ad Aristoph. Ran. 1196: Ἐρασινίδης. Εἰς τῶν περὶ Ἀργένουσαν στρατηγησάντων δυστυχῶς. Ἀπίθανε δὲ δημοσίᾳ, οὗτός τε καὶ οἱ ὑπομείναντες, Θράσυλλος, Περικλῆς, Λυσίας, Ἀριστοκράτης, Διομέδων, ὡς φησι Φιλόχορος.

122. [Olymp. XCIV, 1.]

Harpocr. v. Συγγραφεῖς: ... Εἰθισμένον ἦν παρ' Ἀθηναίοις, ὑπὸτε δέοι πλῆθος τι αἰρεῖσθαι, εἰς ῥητὴν ἡμέραν εἰσφέρειν γνώμας εἰς τὸν δῆμον. Τοῦτο δὲ καὶ πρὸ τῆς καταστάσεως τῶν υ' ἐγένετο, καθὰ Θουκυδίδης ἐν τῇ ὀγδόῃ φησιν: « Ἐν δὲ τούτῳ τῷ καιρῷ οἱ περὶ Πείσανδρον ἐλθόντες, εὐθὺς τῶν λοιπῶν εἶχοντο, καὶ πρῶτον μὲν τὸν δῆμον συλλέξαντες εἶπον γνώμην, δέκα ἄνδρας εἰσεῖναι συγγραφέας αὐτοκράτορας, τούτους δὲ συγγράψαντας γνώμην ἐξενεγκεῖν ἐς τὸν δῆμον ἐς ἡμέραν ῥητὴν, καθότι ἀριστα ἡ πόλις οἰκῆσεται. » Ἦσαν δὲ οἱ μὲν πάντες συγγραφεῖς τριάκοντα οἱ τότε αἰρεθέντες, καθὰ φησιν Ἀνδορτίων τε καὶ Φιλόχορος, ἑκάτερος ἐν τῇ Ἀτθίδι. Ὁ δὲ Θουκυδίδης τῶν δέκα ἐμνημόνευσε μόνους τῶν προβούλων.

Hæc repetita sunt a Suida, Etym. M. auctore, Photio in Lex. et Phavorino h. v. Siebelis infinitivum εἰσφέρειν reposuit ex Phavorino pro vulg. εἰσέφερε, et eliminavit ὥσπερ ante εἰς ῥητὴν, quod et a Suida, Phavorino et Photio omissum est. Vid. Thucyd. VIII, 67.

123. [Olymp. XCIV, 2.]

Schol. ad Aristoph. Plut. 1146: Ὅτι μετὰ τὸ κατελθεῖν τοὺς μετὰ Θρασυβούλου Φυλὴν κατελάθοντες, καὶ νικήσαντας ἐν Πειραιεὶ τοὺς τριάκοντα,

munere imperatorio fungebantur: nam et hic populi jussu capitis supplicium sublit et ceteri qui remanserant, Thrasyllus, Pericles, Lysias, Aristocrates, Diomedon, ut tradit Philochorus.

122.

Consuetum fuit apud Athenienses, ut quotiescunque aliquid de republica decernendum esset, statuto die sententia ad populum referretur. Hoc autem ante constitutionem quadringentorum etiam fiebat, ut Thucydides libro octavo testatur: « Interea vero temporis Pisander ejusque collegæ Athenas reversi confestim ceteris peragendis operam dare cœperunt. Ac primum quidem populo coacto sententiam dixerunt, decem viros legum conscribendarum causa deligendos, penes quos liberum imperium esset: hi vero rogationem scriptam ad populum ad certam diem ferrent, qua ratione respublica optime administrari posset. » Erant autem omnes legibus scribendis tunc electi numero triginta, ut ait Androtio et Philochorus, uterque in Attide. Thucydides vero tantum decem Probolorum mentionem facit.

123

Qui cum Thrasybulo Phylam occupaverant et triginta viros in Piræeo vicerant, quum Athenas rediissent, sciscere

ψηλίσασθαι ἔδοξε, μὴ μνησιχαῖσαι ἀλλήλοις καθά-
παξ μηδὲν τοὺς πολίτας. Ἀλλὰ ταῦτά γε οὕτω ἐπέ-
πρακτο, οὐδὲ τὰ ἐπὶ τῶν τριάκοντα ἤδη ἦν, ἀλλὰ καὶ,
ὡς Φιλόχορος φησιν, « πέμπτῳ ἔτει ὑστερον τῆς Θρα-
συβούλου γενομένης Κριτίας ἐν Πειραιεὶ τελευτᾷ. »

Postrema, quæ secundum codicem Venet. 474
exhibuimus, luxata sunt. Aldina legit: ὑστερον
μάχεται μετὰ Θρασυβούλου γενομένου ἢ κ. τ. λ. Idem
habet cod. Florentin. Laurent., nisi quod ibi pro
γενομένου ἢ reperitur γενομένου. Hemsterhusius
emendavit πέμπτῳ ἔτει ὑστερον μάχῃ τῶν μετὰ
Θρασυβούλου γενομένη ἦν. In quibus offendit, ut
ipse Hemsterh. sensit, illud γενομένη ἦν. Quare
equidem malim: μάχῃ τοῖς μετὰ Θρ. γενομένοις ἦν.
Dindorfio ex vestigiis cod. Ven. scribendum vi-
detur: ὑστερον μάχης γενομένης, deleto Θρα-
συβούλου, quod ex superiore illo μετὰ Θρασυβούλου
Φυλῆν καταλαβόντας ortum putat. Dukerus con-
jecit πέμπτῳ ἔ. ὑστερον μάχεται μετὰ Θρασυβούλου
ἐν Πειραιεὶ γενομένου δ' Κριτίας καὶ τελευτᾷ.

124.

Harpocr. s. v. Πομπείας: ... Πομπεία δὲ λέγεται
τὰ εἰς τὰς πομπὰς κατασκευαζόμενα σκεύη, ὡς δ'
αὐτὸς ῥήτωρ (Δημοσθένης) κατ' Ἀνδροτίωνος ὑποση-
μαίνει. « Πομπείαις δὲ, φησὶ Φιλόχορος, πρότερον
ἐχρῶντο οἱ Ἀθηναῖοι τοῖς ἐκ τῆς οὐσίας τῶν τριάκοντα
κατασκευασθεῖσιν ὅψι δὲ, φησὶ, καὶ Ἀνδροτίων ἄλλα
κατεσκεύαζεν. »

Repetita hæc sunt a Suida, Phavorino et Pho-
tio in Lex. h. v.

LIBER V.

Ex libro quinto citantur, quæ Philochorus
dixit de Symmoriis tributorum Olymp. C, 3 in-
stitutis (fr. 126), de Stryma urbe, cujus
mentio facta est sub archonte Timocrate Olymp.
CIV, 4 (fr. 128; cf. Demosth. C. Polyclet.
p. 1213, 15, Bæckh. l. l. p. 19), de Dato urbe,
quæ memoranda erat sub archonte Callimede,

visum est, ne cives injuriarum memores sibi invicem ira-
scerentur. Sed hæc nondum acta erant (quum primus
Plutus editus est, archonte Diocle), neque quæ sub
triginta viris acciderunt: quinque enim annis post pugna
cum Thrasybulo ejusque sociis in Piræeo, in qua Critias
cæsus, commissæ est.

124.

Πομπεία dicuntur vasa in solennia pomparum apparatus,
ut Demosthenes indicat contra Androtionem. « Primitus,
Philochoro teste, Athenienses Πομπείαις utebantur e bo-
nis triginta tyrannorum factis, multo vero post, ait, alia
Androtio fecit. »

LIBER V.

125.

Quod attinet ad bellum sociale, Philochorus narrat,

Olymp. CV, 1 (fr. 127; cf. Bæckh. p. 18).
Quum autem certum sit, ea quæ in Olymp. CV,
3 incidunt, libro sexto narrata esse (fr. 129),
statuendum videtur, libro quinto historiam ab
Olymp. XCIV, 1 usque ad id tempus, quo Phi-
lippus in Macedonia regnare cœpit, deductam
esse.

125. [Olymp. XCVI, 2.]

Schol. Arist. Eccles. 193: Περὶ τοῦ συμμαχικοῦ
Φιλόχορος ἱστορεῖ, ὅτι πρὸ δύο ἐτῶν ἐγένετο συμμα-
χία Λακεδαιμονίων καὶ Βοιωτῶν.

Ol. 96, 2 societas inter Athenienses, Bæotos,
Argivos et Corinthios inita est contra Lacedæ-
monios, quare Petitus Miscell. I, 15 et Palme-
rius Exerc. p. 777 pro Λακεδαιμονίων recte scri-
pserunt Ἀθηναίων.

126. [Olymp. C, 3.]

Harpocr. v. Συμμορία: ... Οὐχ ἅπαν τὸ πλῆθος
... διήρητο εἰς τὰς συμμορίας Ἀθήνησιν, ἀλλὰ μόνοι
οἱ πλούσιοι καὶ εἰσφέρειν τῇ πόλει δυνάμενοι ... Διη-
ρέθησαν δὲ πρῶτον Ἀθηναῖοι κατὰ συμμορίας ἐπὶ Ναυ-
σινίκου (Ναυσικοῦ codd.) ἄρχοντος, ὡς φησὶ Φιλόχορος
ἐν τῇ πέμπτῃ Ἀτθίδος.

Suidas h. v. Philochori nomen omisit; Etym.
M. auctor omnia repetivit.

127.

Harpocr.: Δάτος, πόλις ἐστὶ Θράκης ἐσθῆρα
εὐδαίμων. ... Μετωνομάσθη μέντοι ἡ πόλις τῶν Δα-
τηνῶν, Φιλίππου τοῦ Μακεδόνων βασιλέως κρατήσαν-
τος αὐτῆς, ὡς Ἐφορός τέ φησὶ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ
πέμπτῃ.

Lenzius monet post Δατηνῶν excidisse Φιλίπ-
ποι. Cf. Diodor. XVI, 71.

128.

Harpocr.: Στρώμη: ... Ἀποικίαι δὲ εἰς Ἱθάκην
τῆς Θράκης Γάλιφος καὶ Στρώμη ἡ νῆσος. Ἔστι
δὲ ἐμπορίον Ἰθακίων. Μνημονεύει τῶν Ἰθακίων πρὸς
Μαρωνέϊτας περὶ τῆς Στρώμης ἀμφισθητήσεως Φι-
λόχορος ἐν πέμπτῃ, Ἀρχιλοχὸν ἐπαγόμενος μάρτυρα.

duobus annis ante (Ecclesiastarum editionem) Athenien-
ses et Bæotos societatem iniisse.

126.

Συμμορία, classis. — Non omnis multitudo Athenis in
symmorias distributa erat, sed divites solum, et qui con-
ferre civitati pecunias poterant. Primum vero Athenienses
in symmorias divisi sunt archonte Nausinico, ut ait Phi-
lochorus libro quinto Atthidis.

127.

Datus, urbs Thraciæ valde opulenta. ... Datenorum ta-
men civitas, quum eam Philippus Macedonum rex occu-
passet, transnominata est, ut Ephorus testatur, et Philo-
chorus in quinto.

128.

Thasiorum in Thracia coloniæ sunt Galepsus et Strymæ
insula, quæ est Thasiorum emporium. Controversiæ de
Strymæ inter Thasios et Maronitas, Philochorus, Archilo-
chum laudans testem, meminit libro quinto.

LIBER VI.

Libro sexto tribuuntur, quæ a Philochoro narrata sunt de symmoriis trierarchiæ Olymp. CV, 3 institutis (fr. 129), de sacra trieri circa Olymp. CVI a Philippo Atheniensibus erepta (fr. 130), de bello Olynthiaco Olymp. CVII, 4 suscepto (fr. 132), de civium recensione Archia archonte, Olymp. CVIII, 3 facta (fr. 133), de rebus gestis, quæ incidunt in Olymp. CX, 1 et CX, 2 (fr. 135), de ludis Chytrinis a Lycurgo oratore instauratis inter Olymp. CX, 3 et CXII, 3 (fr. 137). Theoris vates, de qua Philochorus hoc in libro loquutus est (fr. 136), quo anno a Demosthene accusata sit, non habemus compertum, sed ex Bœckhii sententia non est, cur hoc post prælium Chæronense factum esse existimemus. Nihil igitur obstat, quin statuamus, libro sexto historiam Atticam ab Olymp. CV, 1 usque ad eum annum, quo Alexander imperium iniiit, Olymp. CXI, 1 comprehensam esse; sed si reputemus, Philochorum in libro peculiari egisse de archontibus ab Olymp. CI, 3 usque ad Olymp. CXV, 2, i. e. usque ad tempus, quo ipse florere cœpit, porro inde a septimo Atthidis libro eum suæ memoriæ historiam prolixè tractasse, denique sex priores Atthidis libros separatim editos esse videri, Bœckhio, qui his de rebus sagacissime disputavit, credere cogimur, librum sextum Atthidis eodem modo ac librum de archontibus pertinuisse usque ad Olymp. CXV, 2, a quo tempore suæ ætatis historiam tradidit. Incipit autem hoc anno Cassandri imperium, quo mox gravissima reipublicæ Atheniensium facta est mutatio.

129. [Olymp. CV, 3.]

Harpocratonis: Χίλιοι διακόσιοι, οἱ πλουσιώτατοι Ἀθηναίων γίλιοι καὶ διακόσιοι ἦσαν, οἱ καὶ Δειτούργοι. Μνημονεύουσι δ' αὐτῶν καὶ ἄλλοι ῥήτορες καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἑκτῇ.

LIBER VI.

129.

Ditissimi Atheniensium mille ducenti fuerunt, qui et munia obibant publica. Horum cum alii rhetores mentionem faciunt, tum Philochorus libro sexto.

130 a.

Demosthenes in quarta Philippicarum: « Atque ex terra profectus est sacram habens trierem. » Paralum dicere videtur, ut cognoscere licet cum ex Philochori, tum similiter ex Androtionis libro sexto.

130 b.

Paralus et Salaminia. Paralus ab heroe quodam patrio nomen accepit; Parali et Salaminiae Thucydides mentionem facit libro tertio, et Aristophanes in Avibus. Aristoteles Amoriadem et Paralum memorat, itemque Dinarchus in oratione contra Timocratem. Stesichorus (Philochorus)

Suidas Philochori nomen omisit.

130 a.

Harpocr. v. Ἱερὰ τριήρης: Δημοσθένης ἐν 4' φιλιππικῶν· « Καὶ τὴν ἱερὰν ἀπὸ τῆς γούρας ὄχλητο ἔχων τριήρη. » Λέγει ἂν τὴν Πάραλον, ὡς συνιδεῖν ἔστιν ἐκ τῆς Φιλοχόρου καὶ ἐκ τῆς Ἀνδροτίωνος ὁμοίως ἑκτῆς.

130 b.

App. Photii Porson. p. 676, 7, s. v. Πάραλος καὶ Σαλαμινία: ... Ἦ δὲ Πάραλος καὶ ἀπὸ τινος ἕως ἐπιχωρίου ἐκλήθη· τῆς μὲν Παράλου καὶ Σαλαμινίας ἐν τρίτῃ μνημονεύει Θουκυδίδης, καὶ Ἀριστοφάνης ἐν Ὀρνισιν. Ἀριστοτέλης δὲ Ἀμοριάδα καὶ Πάραλον αἶδε· καὶ Δειναρχος ἐν τῷ κατὰ Τιμοκράτους· Στρεσίχορος δὲ ἐν τῇ 5' τέταρτα αὐτῆς αἶδε, πρότα· μὲν δύο, Ἀμοριάδα καὶ Πάραλον, προσγενομένας δὲ Δημητριάδα καὶ Ἀντιδονίδα.

Pro Στρεσίχορος legendum esse Φιλόχορος ex Harpocratonis loco modo laudato, in quo idem liber citatur, patet. Ἀντιδονίδα mutandum in Ἀντιγονίδα.

131. [Olymp. CVII, 1.]

Dionys. Halic. t. 2, p. 118, 40 Syll. : Οἱ μὲν εἰς Σάμον ἀποσταλέντες κληροῦχοι, κατὰ τοῦτον τὸν ἄρχοντα (Ἀριστόδημον) ἀπεστάλησαν, ὡς Φιλόχορος ἐν ταῖς ἱστορίαις λέγει.

132. [Olymp. CVII, 4.]

Dionys. Hal. t. 2, p. 122, 32 Syll. : Οὗτος (ὁ Ὀλυνθιακὸς πόλεμος) ἐπὶ Καλλιμάχου γέγονεν ἄρχοντας, ὡς δηλοῖ Φιλόχορος ἐν 5' βίβλῳ τῆς Ἀθίδος, κατὰ λέξιν οὕτω γράζων· « Καλλιμάχος Περγασῆθεν· ἐπὶ τούτου Ὀλυνθίοις πολεμουμένοις ὑπὸ Φιλίππου, καὶ πρέσβεις Ἀθήναζε πέμψασιν οἱ Ἀθηναῖοι συμαγλίαν τε ἐποίησαντο καὶ βοήθειαν ἐπέμψαν, πελταστὰς μὲν διτγλίους, τριήρεις δὲ τριάκοντα τὰς μετὰ Χάρητος, ἃς καὶ συνεπλήρωσαν. » Ἐπειτα διεξελθὼν ὀλίγα τὰ μετὰ γενόμενα, τίθησι ταυτί· « Περὶ δὲ τὸν αὐτὸν χρόνον Χαλκιδέων τῶν ἐπὶ Θράκης ὀλισβομένων τῷ πολέμῳ, καὶ πρέσβευσταμένων Ἀθήναζε, Χαρί-

vero libro sexto quatuor memorat, duas illas priores, Amoriadem et Paralum, præter easque Demetriadem et Antigonidem.

131.

Coloni, qui in Samum deducti sunt, hoc archonte (Aristodemo) missi sunt, ut in Historiis tradit Philochorus.

132.

Hoc bellum (Olynthiacum) gestum esse Callimacho Athenis archonte Philochorus testatur libro sexto Rerum Atticarum, sic scribens: « Callimachus Pergasæus. Sub hoc cum Olynthis bello pressis a Philippo, quum legatos misissent Athenas, Athenienses societatem inierunt, ei auxilio miserunt pedites bis mille, triremes vero triginta, quæ Chareti parebant, quas et impleverunt militibus. » Post vero paucis, quæ interea gesta sunt, interjectis, hæc addit: « Eodem ipso tempore Chalcidensibus in Thracia bello oppressis, quum misissent Athenas legatos, miserunt

δημον αὐτοῖς ἔπεισαν οἱ Ἀθηναῖοι τὸν ἐν Ἑλλεσπόντῳ στρατηγόν· ὃς ἔχων ὀκτωκαίδεκα τριήρεις καὶ πελταστὰς τετρακισχιλίους, ἵππεις δὲ πεντήκοντα καὶ ἑκατὸν, ἦλθεν εἰς τὴν Παλλήνην καὶ τὴν Βοττιαίαν μετ' Ὀλυνθίων, καὶ τὴν χώραν ἐπόρθησεν. » Ἐπειθ' ὑπὲρ τῆς τρίτης συμμαχίας λέγει ταυτί· « Πάλιν δὲ τῶν Ὀλυνθίων πρέσβεις ἀποστειλάντων εἰς τὰς Ἀθήνας, καὶ δεομένων, μὴ περιδεῖν αὐτοὺς καταπολεμηθέντας, ἀλλὰ πρὸς ταῖς ὑπαρχούσαις δυνάμεσι πέμψαι βοήθειαν, μὴ ξενικὴν, ἀλλ' αὐτῶν Ἀθηναίων, ἔπεισεν αὐτοῖς ὁ δῆμος τριήρεις μὲν ἑτέρας ἑπτακαίδεκα, τῶν δὲ πολιτῶν ἐπλίτας δισχιλίους καὶ ἵππεις τριακασίους ἐν νηυσὶν ἱππηγοῖς, στρατηγὸν δὲ Χάρητα τοῦ στόλου παντός. »

Ulpian. ad Demosth. Olynth. II, p. 24 Wolf.: Ἰστέον δὲ, ὅτι φησὶ καὶ ὁ Φιλόχορος, ὅτι τρεῖς βοήθειαι ἐπέμψθησαν, καθ' ἕκαστον λόγον (τοῦ Δημοσθένους) μιᾶς πεμπομένης, ὡς τῆς πρώτης μὴ οὐσης ἱκανῆς.

133. [Olymp. CVIII, 3.]

Harrocr.: Διαφήμισις ἰδίως λέγεται ἐπὶ τῶν ἐν τοῖς δῆμοις ἐξετάσεων, αἱ γίνονται περὶ ἑκάστου τῶν δημοτευομένων, εἰ τῷ ὄντι πολίτης καὶ δημότης ἐστὶν ἢ παρεγγέγραπται ξένος ὢν. ... Ἐντελέστατα δὲ διελέχεται περὶ τῶν διαφήψεων, ὡς γεγόνασιν ἐπὶ Ἀρχίου ἀρχοντος, Ἀνδροτίων ἐν τῇ Ἀτθίδι καὶ Φιλόχορος ἐν ἑκτῷ τῆς Ἀτθίδος.

134. [Olymp. CIX, 2.]

Dionys. Hal. t. 2, p. 119: Διοπίθους ἔτι περὶ Ἑλλήσποντον τοῦ τῶν Ἀθηναίων στρατηγοῦ διπτρίζοντος, εἴρηται ὁ λόγος, ὡς ἐξ αὐτοῦ γίνεται φανερόν.

Athenienses Charidemum, in Hellesponto classi praefectum; qui octodecim triremes et militum quatuor millia, equites vero centum et quinquaginta decem ducens, profectus est in Pallenen et Bottiaeam cum Olynthiis, et regionem omnem vastavit. » Mox de tertia societate sic ait: « Missis iterum ab Olynthiis Athenas legatis, qui rogarent, ne bello oppressos contemnerent, sed auxilium praeter eas copias, quas haberent, mitterent, non ex peregrinis militibus, sed ex civibus Atheniensibus, misit ad eos populus alias triremes septendecim, civium vero armatorum millia duo equitesque trecentos navibus hippagis impositos, Chares vero classi praefectus est. » — Memoratudignum est, Philochorum quoque tradere, ter esse copias Olynthiis auxilio missas, singulas post singulas Demosthenis orationes, quum non sufficerent quae missae essent primae.

133.

Διαφήμις proprie dicitur recensio eorum qui sunt in demis, qua quisque popularium recognoscitur, ut sciatur verusne civis sit et popularis an peregrinus falso in civitatem adscriptus. Plenissime de recensitionibus, quae archonte Archia institutae sunt, diverunt Androtio et Philochorus libro sexto Attidis.

134.

Diopithe, duce Atheniensi, adhuc circa Hellespontum rem gerente, dicta est haec oratio, uti ex ipsa patet, idque factum est circa tempora Archontis Pythodoti, ut in hoc

Ἔστι δὲ ὁ χρόνος κατὰ Πυθόδοτον ἀρχοντα, ὡς δηλοῖ Φιλόχορος σὺν τοῖς ἄλλοις ἐπὶ τούτου τοῦ ἀρχοντος, οὐδέπω εἰκοστὸν ἔχων ἔτος.

Ultima verba Siebelis ita restitui voluit: ὡς δηλοῖ Φιλόχορος ἐν τοῖς γενομένοις ἐπὶ τούτου τοῦ ἀρχοντος, οὐδέπω εἰκοστὸν ἔχοντος ἔτος Δεινάρχου.

135. [Olymp. CX, 1, 2.]

Dionys. Halic. t. 2, p. 123, 45 Sylb.: Τὰς δὲ αἰτίας, δι' ἃς εἰς τὸν πόλεμον κατέστησαν (Ἀθηναῖοι καὶ Φίλιππος), ἀδικεῖσθαι λέγοντες ἀμφοτέροι, καὶ τὸν χρόνον, ἐν ᾧ τὴν εἰρήνην ἔλυσαν, ἀκριβῶς δηλοῖ Φιλόχορος ἐν τῇ 5' Ἀτθίδος βίβλῳ. Θήσω δὲ ἐξ αὐτῆς τὰ ἀναγκαιότατα. « Θεόφραστος Ἀλλαιεύς· ἐπὶ τούτου Φίλιππος τὸ μὲν πρῶτον ἀναπλεύσας Περὶνθῳ προσέβαλεν· ἀποτυχὼν δ' ἐντεῦθεν Βυζάντιον ἐπολιόρκει, καὶ μηχανήματα προσῆγεν. » Ἐπειτα διεξελθὼν ὤσπερ τοῖς Ἀθηναίοις ὁ Φίλιππος ἐνεκάλει διὰ τῆς ἐπιστολῆς καὶ Δημοσθένους παρακαλέσαντος αὐτοὺς πρὸς τὸν πόλεμον, καὶ ψηφίσματα γράψαντος, ἐχειροτόνησε, τὴν μὲν στήλην καθελεῖν τὴν περὶ τῆς πρὸς Φίλιππον εἰρήνης καὶ συμμαχίας σταθεῖσαν, ναῦς δὲ πληροῦν καὶ τὰ ἄλλα ἐνεργεῖν τὰ τοῦ πολέμου· ταῦτα γράψας κατὰ Θεόφραστον ἀρχοντα γεγονέναι, τῷ μετ' ἐκείνου ἐνιαυτῷ τὰ πραχθέντα μετὰ τὴν λύσιν τῆς εἰρήνης ἐπὶ Λυσιμαχίδου ἀρχοντος διεξέρχεται. Θήσω δὲ καὶ τούτων αὐτῶν τὰ ἀναγκαιότατα. « Λυσιμαχίδης Ἀχαρνεύς· ἐπὶ τούτου τὰ μὲν ἔργα τὰ περὶ τοὺς νεωσοίκους καὶ τὴν σκευοθήκην ἀνεβάλλοντο διὰ τὸν πόλεμον πρὸς Φίλιππον· τὰ δὲ χρήματ' ἐψηφίσαντο πάντ' εἶναι στρατιωτικά, Δημοσθένους γράψαντος. Φιλίππου δὲ καταλαβόντος Ἐλάττειαν καὶ Κυτίνιον, καὶ πρέσβεις πέμψαντος εἰς Θήβας Θεττα-

archonte Philochorus et alii ostendunt, quum Dinarchus nondum viginti annorum esset.

135.

Causas ob quas ad arma ventum est, quum utrique injurias sibi illatas esse dicerent, atque tempus, quo pax soluta est, Philochorus accurate refert, Rerum Atticarum libro sexto: cujus ea potissimum hic afferam, quae maxime necessaria sunt: « Theophrastus Allaeensis. Sub hoc Philippus prima expeditione irrumpit in Perinthum. Quumque non satis successisset ex sententia, hinc Byzantium obsedit, machinasque admovit. » Deinde postquam exposuit, quas ob res Philippus Athenienses accusaverit in epistola, atque narravit, hos, quum Demosthenes adhortatus esset, ut bellum gererent plebiscitumque proposuisset, decrevisse « columnam, quae de pace et societate cum Philippo inita posita esset, dejiciendam, naves vero implendas, parandaque esse quae ad bellum necessaria essent », haec postquam narravit sub Theophrasto archonte gesta esse, mox subjicit quae sequenti anno acta sunt, rupta pace, Lysimachide archonte. Apponam et ex his quae maxime necessaria sunt: « Lysimachides Achaernensis. Sub hoc opera in navibus et armamentario intermissa sunt, ob bellum cum Philippo exortum: pecunias vero omnes decreverunt militiae impendi, rogationem perferente Demosthene. Quum vero Philippus Elateam cepisset et Cytinium, legatosque The-

λων, Αἰνιάνων, Αἰτωλῶν, Δολόπων, Φθιωτῶν· Ἀθηναίων δὲ κατὰ τὸν αὐτὸν χρόνον πρέσβεις ἀποστειλάντων τοὺς περὶ Δημοσθένη, τούτοις συμμαχεῖν ἐψηφίσαντο.»

Verba καὶ Δημοσθένους ἐχειροτόνησε mutila sunt: Sylburg. hanc adhibet medelam: καὶ ὡς Δημοσθένους... γράψαντος, ἐχειροτόνησεν ὁ ὄημος. Sub finem hujus loci haud dubie scribendum est ἐψηφίσαντο.

136.

Harpocr. v. Θεωρίς: Μάντις ἦν ἡ Θεωρίς, καὶ ἀσιδείας κριθεῖσα ἀπέθανεν, ὡς καὶ Φιλόχορος ἐν ἑκτῇ γράφει.

137.

Schol. Arist. Ran. 218: Ἦγοντο ἀγῶνες αὐτόθι, οἱ Χύτρινοι καλούμενοι, καθά φησι Φιλόχορος ἐν τῇ ἑκτῇ τῶν Ἀθιδῶν.

Phavorinus habet οἱ χύτριοι pro οἱ χυτρίνοι.

138.

Harpocr.: Κατατομή· Ὑπερίδης ἐν τῷ κατὰ Δημοσθένους· Καὶ καθήμενος κάτω ὑπὸ τῇ κατατομῇ. Φιλόχορος δὲ ἐν ἑκτῇ οὕτως· « Αἰσχροῖος Ἀναγυράσιος ἀνέθηκε τὸν ὑπὲρ τοῦ θεάτρου τρίποδα καταργυρώσας, νενικηκώς τῷ πρότερον ἔτει χορηγῶν παισὶ, καὶ ἐπέγραψεν ἐπὶ τὴν κατατομὴν τῆς πέτρας.»

Phavorinus h. v. eadem verba habet, Suidas h. v. et Photius in Lex. p. 107 nonnisi ultimam partem dant. V. H. Steph. Thesaur. s. ead. v.

139. [Olymp. CXIV, 3.]

Plutarch. Orator. vitt. p. 846, fin. (Reisk. IX, p. 367) de morte Demosthenis: Ἀποθανεῖν αὐτὸν Φιλόχορος μὲν φησι φάρμακον πίνοντα, Σάτυρος δὲ ὁ συγγραφεὺς, τὸν κάλαμον πεφαρμάχθαι, ὃ γράφειν ἔρξατο τὴν ἐπιστολήν, οὗ γευσάμενον ἀποθανεῖν.

salorum, Æniamum, Ætolorum, Dolopum et Phthiotarum Thebas misisset, Athenienses vero eodem tempore legatum eo misissent Demosthenem, Thebani decreverunt cum his societatem inire. »

136.

Hæc Theoris erat fatidica et ob impietatis crimen morte mulctata est, ut Philochorus libro sexto testatur.

137.

Celebrabantur ibi (in urbe Athenarum) ludī, quos Chytrinos vocabant, ut ait Philochorus libro sexto Althidum.

138.

Incisura. — Hyperides in oratione contra Demosthenem: « Et infra sedens sub incisura, » Philochorus autem libro sexto sic: « Tripodem illum argenteum pro theatro dicavit Æschraeus Anagyrasius, qui anno antecedenti choragus pueris vicerat et in ipsa rupis pariete inscripsit (victoriam).

139.

Mortuum eum (Demosthenem) esse tradit Philochorus epoto veneno; Satyrus autem, historiæ scriptor, veneno imbutum fuisse calamum, quo scribere epistolam cœperit, eoque gustato, ipsum periisse..

LIBER VII.

In libro septimo memorati sunt magistratus, quos Demetrius Phalereus constituit, νομοφύλακες (fr. 141), ἀποστολαῖς (fr. 142), γυναικονόμοι (fr. 143). Credibile est, hunc librum ab Olymp. CXV, 3 usque ad Olymp. CXVII, 2, quo anno Antigonus, Cassander, Ptolemæus et Lysimachus pacem inter se composuerunt, pertinuisse.

140.

Harpocrat.: Φυλὴ δῆμός ἐστι φυλῆς τῆς Οἰνυίδος. Μένανδρος Δυσκόλω· Τῆς Ἀττικῆς νομίζειτ' εἶναι τὸν τόπον Φυλὴν· τὸ Νυμφαῖον δ' ὅθεν προέρχομαι Φυλασίων. Φιλόχορος δὲ ἐν ἑβδόμῳ Ἀτθίδος φρούριον αὐτό φησιν εἶναι.

141 a.

Harpocrat.: Νομοφύλακες· ἀρχὴ τις παρ' Ἀθηναίοις οὕτω ἐκαλεῖτο, διαφέρουσα τῶν θεσμοθετῶν.... Φιλόχορος ἐν τῷ ἑβδόμῳ ἄλλα τέ τινα διεξῆλθε περὶ αὐτῶν καὶ ὅτι οὗτοι τὰς ἀρχὰς ἐπηνάγκαζον τοῖς νόμοις χρῆσθαι.

Eadem Suidas, qui vero Philochori non facit mentionem.

141 b.

Appendix Photii Porson. p. 674, 5: Νομοφύλακες ἕτεροί εἰσι τῶν θεσμοθετῶν, ὡς Φιλόχορος ἐν τῇ ζ'. Οἱ μὲν γὰρ ἄρχοντες ἀνέβαινον εἰς Ἄρειον πάγον ἐστεφανωμένοι· οἱ δὲ νομοφύλακες στοργία χαλκᾷ ἄγοντες καὶ ἐν ταῖς θέαις ἐναντίον ἀρχόντων ἐκαθέζοντο· καὶ τὴν πομπὴν ἐπεμπον τῇ Παλλάδι, τὰς δὲ ἀρχὰς ἠνάγκαζον τοῖς νόμοις χρῆσθαι, καὶ ἐν τῇ ἐκκλησίᾳ καὶ ἐν τῇ βουλῇ μετὰ τῶν προέδρων ἐκάθηντο, κωλύοντες τὰ ἀσύμφορα τῇ πόλει πράττειν. Ἐπτά δὲ ἦσαν· καὶ κατέστησαν, ὡς Φιλόχορος, ὅτε Ἐξηιάλτης μόνον κατέλιπε τῇ ἐξ Ἀρείου πάγου βουλῇ τὰ ὑπὲρ τοῦ σώματος.

LIBER VII.

140.

Phyle est populus Ceneidis tribus. Menander autem in Moroso: Terræ Atticæ putate esse locum Phylem, atque Nymphæum, unde progredior, Phylasiorum. Sed Philochorus castellum id esse tradit, libro septimo Attidis.

141 a.

Nomophylaces, magistratus apud Athenienses ita appellabatur, a Thesmothetis diversus... Philochorus libro septimo quum alia nonnulla de iis dixit, tum eos coegisse magistratus legibus uti.

141 b.

Nomophylaces differunt a Thesmothetis, ut Philochorus scribit libro septimo; archontes enim in Areopagum ascendebant coronati, nomophylaces vero redimiculum æneum gestabant et in spectaculis e regione archontibus sedebant; Minervæ pompam ducebant, et magistratus cogebant legibus uti; in comitiis et in senatu cum proedris præsidebant, impediētes, ne quid decerneretur, quod urbi esset noxium; erant autem septem et constituti sunt quo tempore Ephialtes Areopago nonnisi judicia capitis reliquisset.

Schoemannus (Antiqq. juris publ. Græc., p. 299) monet Philochorum probabiliter jam libro tertio mentionem fecisse nomophylacum ab Ephialte institutorum, sed breviter tantummodo, ut de magistratu qui mox abolitus fuerit; copiose vero de iis in universum disputasse libro septimo, quum de Demetrio Phalereo narraret: Bæckhium igitur (De Philoch. p. 25, seq.) non debuisse de hoc magistratu ab Ephialte instituto ob eam rationem dubitare, quod Philochorus de eo septimo demum libro exposuisse dicatur.

142.

Harpocrat.: Ἀποστολεῖς, οἱ ἐπὶ τῆς ἐκπομπῆς τῶν τριήρων ἀποδεδειγμένοι. Δημοσθένης ... καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐβδόμῃ.

143.

Athen. VI, 11, p. 245, C: Φιλόχορος ἐν ἐβδόμῃ Ἀτθίδος, «Οἱ γυναικονόμοι, φησί, μετὰ τῶν Ἀρεοπαγιτῶν ἐσχόπουν τὰς ἐν ταῖς οἰκίαις συνόδους, ἐν τε τοῖς γάμοις καὶ ταῖς ἄλλαις θυσίαις.»

LIBER VIII.

Libri octavi, qui incepisse videtur ab Olymp. CXVII, 2, terminus fuit Olymp. CXVIII, 2, ut apparet ex fr. 144.

144. [Olymp. CXVIII, 2.]

Dionys. Hal. t. 2, p. 113, Dinarchum narrat Anaxicrate archonte, sub quo Antigonus et Demetrius Cassandri præsidium Athenis expulerunt, accusatum esse, sed non ausum in iudicium venire in Eubæam discessisse; inde quindecim annis post Athenas rediisse et a Proxeno receptum esse, sed quum aurum perdidisset, Proxeno negligenter hoc quærenti actionem de amissa pecunia intendisse. Tum pergit: Οὗτος μὲν ὁ βίος τάνδρός· ἀποδείκνυται δ' ἕκαστον αὐτῶν ἐκ τε τῶν

ἱστοριῶν τῶν Φιλοχόρου, καὶ ἐξ ὧν αὐτὸς περὶ αὐτοῦ συνέγραψεν ἐν τῷ λόγῳ τῷ κατὰ Προξένου. ... Φιλόχορος δὲ ἐν ταῖς Ἀττικαῖς ἱστορίαις περὶ τε τῆς αὐτῆς τῶν καλεσάντων τὸν δῆμον, καὶ περὶ τῆς καθόδου πάλιν οὕτως λέγει· «Τοῦ γὰρ Ἀναξικράτους ἄρχοντος εὐθὺς μὲν ἡ τῶν Μεγαρέων πόλις ἐάλω· ὁ δὲ Δημήτριος, ὁ κατελθὼν ἐκ τῶν Μεγάρων, κατεσκευάζετο τὰ πρὸς τὴν Μουνυχίαν, καὶ τὰ τεῖχη κατασκάψας ἀπέδωκε τῷ δήμῳ. Ὑστερον δὲ εἰσηγγέλθησαν πολλοὶ πολιτῶν, ἐν οἷς καὶ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς. Τῶν δὲ εἰσαγγελθέντων, τοὺς μὲν οὐχ ὑπομείναντας τὴν κρίσιν, ἐνεθανάτωσαν τῇ ψήρῳ, τοὺς δ' ὑπακούσαντας, ἀπέλυσαν.» Ταῦτα μὲν οὖν τῆς ὁγδόης.

Pro περί τε τῆς αὐτῆς τῶν καλεσάντων τὸν δῆμον Sylburgius bene scripsit περί τε τῆς φυγῆς τῶν καταλυσάντων τὸν δῆμον.

145. [Olymp. CXVIII, 2.]

Athen. XV, 16, p. 697, A: Ἐπ' Ἀντιγόνῳ δὲ καὶ Δημητρίῳ φησί Φιλόχορος Ἀθηναῖος ἄδειν παιᾶνας, τοὺς πεποιημένους ὑπὸ Ἑρμίππου τοῦ Κυζικηνοῦ, ἐφαμύλλων γενομένων τῶν παιᾶνας ποιησάντων πολλῶν, καὶ τοῦ Ἑρμοκλέους προκριθέντος.

LIBER IX.

Libri nonus complexus est tres vel quatuor annos ab Olymp. CXVIII, 3 usque ad Olymp. CXIX, 2 vel Olymp. CXIX, 3; ex hoc enim libro afferuntur, quæ Olymp. CXVIII, 3 acciderunt; tertium autem annum Olymp. CXIX ad librum decimum pertinere, ex fr. 148 clarum sit, ubi narratur, Demetrium Poliorcetam utrisque mysteriis initiatum esse, quod illo anno factum est.

146. [Olymp. CXVIII, 3.]

Dionys. Hal. t. 2, p. 113 Sylb.: Ἐν δὲ τῇ ἐννάτῃ φησί (Φιλόχορος)· «Τοῦ δ' ἐνιαυτοῦ τουτοῦ διελθόντος, ἐτέρου δ' εἰσιόντος, ἐν ἀκροπόλει σημεῖον ἐγένετο τοιοῦ

142.

Ἀποστολεῖς, qui ad emissionem triremium designati sunt. Demosthenes et Philochorus libro septimo.

143.

Philochorus libro septimo Atthidis: «Gynæconomi, ait, cum Areopagitis inspiciebant convivia in domibus instituta, quum in nuptiis, tum in aliis sacris epulis.»

LIBER VIII.

144.

Itæc Dinarchi vitæ ratio fuit: quæ ex Historiis Philochori deprompta sunt, et ex iis quæ ipse de se in oratione contra Proxenum scripsit. ... Philochorus vero in Historiis Atticis de eodem exilio eorum qui populum ad seditionem commoverant, deque eorum reditu, hæc commemorat: «Anaxicrate enim archonte, primo impetu Megarensium civitas capta est: Demetrius autem Megara

reversus præparavit ea, quæ ad Munychiæ defensionem necessaria videbantur: muros etiam dejectos populo reddidit. Plurimi deinde cives denunciati sunt, inter quos fuit Demetrius Phalereus. Denunciatorum vero alii, quum ad iudicium venire non auderent, decreto iudicium capitis damnati sunt, alii autem morem gerentes absoluti.» Hæc quidem libro octavo.

145.

De Antigono atque Demetrio Philochorus ait, eorum tempore Athenienses canere pæanes ab Hermipio Cyziceno compositos, multis æmulis, qui pæanes fecerant, et ipsi Hermocli prælato.

LIBER IX.

146.

Libro nono tradit (Philochorus) hæc: «Anno hoc elapso et alio inchoante, tale in arce prodigium contigit.

το. Κύων εἰς τὸν τῆς Πολιάδος νεῶν εἰσελθοῦσα, καὶ δῶσα εἰς τὸ Πανδρόσιον, ἐπὶ τὸν βωμὸν ἀναβᾶσα τοῦ Ἑρκείου Διὸς, τὸν ὑπὸ τῇ ἐλαίᾳ, κατέκειτο. Πάτριον δ' ἐστὶ τοῖς Ἀθηναίοις, κύνα μὴ ἀναβαίνειν εἰς ἀκρόπολιν. Περὶ τὸν αὐτὸν δὲ χρόνον καὶ ἐν τῷ ἱερῷ μεθ' ἡμέραν, ἡλίου τ' ἐξέχοντος καὶ οὔσης αἰθρίας, ἀστὴρ ἐπὶ τινὰ χρόνον ἐγένετο ἐκφανής. Ἡμεῖς δ' ἐρωτηθέντες ὑπὲρ τε τοῦ σημείου καὶ τοῦ φαντάσματος, εἰς ὃ φέρει, φυγάδων κἀθοδὸν ἔφαμεν προσημαίνειν ἀμφοτέρω· καὶ ταύτην οὐκ ἐκ μεταβολῆς πραγμάτων ἐσομένην, ἀλλ' ἐν τῇ κατεστώσῃ πολιτείᾳ· καὶ τὴν καί-σιν ἐπιτελεσθῆναι συνέβη. »

147.

Athenæus V, 3, p. 189, C : Λέγονται Ἀθήνῃσι καὶ ἱεροὶ τινες αὐλῶνες, ὧν μέμνηται Φιλόχορος ἐν τῇ ἐννάτῃ.

Eadem leguntur in Fragm. Lex. Gr. in calce Hermannii libri De emend. rat. gramm. Gr. p. 328, ubi vero Philochori nomen prætermissum.

LIBER X.

In librum decimum scimus Olymp. CXIX, 3 incidere. Atque persuasit nobis Bæckhius (l. l. p. 29) libris posterioribus passim inserta esse, quæ in prioribus erant omissa; hujusmodi additamenta esse videntur, quæ ex libro decimo asseruntur de ξενικῷ ἐν Κορίνθῳ (fr. 150) et de censu agri Attici (fr. 151).

148. [Olymp. CXIX, 3.]

Harpocrat. v. Ἀνεπόπτευτος ... ὃ μὴ ἐποπτεύσας : Τί δὲ τὸ ἐποπτεῦσαι, δηλοῖ Φιλόχορος ἐν τῇ δεκάτῃ· « Τὰ ἱερὰ οὗτος ἀδικεῖ πάντα, τὰ τε μυστικά καὶ τὰ ἐποπτικά. » Καὶ πάλιν· « Δημητρίῳ μὲν οὖν ἰδίον τι ἐγένετο παρὰ τοὺς ἄλλους, τὸ μόνον ἅμα μυηθῆναι

Canis in templum Minervæ ingressa et Pandrosium intrans ad aram usque Jovis Hercei, quæ sub olea est, devenit. Apud Athenienses autem antiquitus observari solet, ne canis in arcem ascendat. Eodem tempore in templo interdiu et sole cælum tenente meteoron ignitum aliquamdiu conspiciendum se præbuit. Nos vero quum de hoc portento et apparitione interrogati essemus, quid miri portenderetur, diximus, utroque exulum restitutionem reditumque designari; qui tametsi redirent, reipublicæ tamen regimen non mutatum iri, sed idem permansurum esse : atque hoc contigisse etiam vidimus. »

147.

Sunt Athenis sacri quidam αὐλῶνες, qui dicuntur, quorum Philochorus meminit in nouo.

LIBER X.

148.

Ὁ μὴ ἐποπτεύσας, Qui non inspexit. Ceterum quid sit ἐποπτεῦσαι, declarat Philochorus libro decimo : « Sacra hic violat omnia, tam mystica quam epoptica. » Iterumque : « Demetrio igitur peculiare quiddam præter ceteros contigit, ut simul mysteriis initiaretur ac secretiores ritus

καὶ ἐποπτεῦσαι, καὶ τοὺς χρόνους τῆς τελετῆς τοὺς πατέριους μετακινηθῆναι. »

Repetivit hæc Suidas et gramm. Bekk. An. p. 398.

149.

Harpocrat. v. Ἐπωπτευκότων : ... Οἱ μυηθέντες ἐν Ἐλευσίνι ἐν τῇ δευτέρᾳ μυήσει ἐποπτεύειν λέγονται, ὡς ὁ γλῶσσος ἐστὶν ἐκ τε τοῦ Δημοσθένους λόγου καὶ ἐκ τῆς δεκάτης Φιλοχόρου.

Suidas et Phavorinus Philochori nomen omiserunt.

150. [Olymp. XCVI, 3.]

Harpocrat. v. Ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ : ... Συνεστήσατο δ' αὐτὸ πρῶτον Κόνων, παρέλαβε δ' αὐτὸ Ἰφικράτης, ὕστερον καὶ Χαβρίας ᾧ χρησάμενοι τὴν Λακεδαιμονίων μόραν κατέκοψαν στρατηγούντος αὐτοῖς Ἰφικράτους καὶ Καλλίου, καθά φησιν Ἀνδροτίων τε καὶ Φιλόχορος.

Suidas exhibet πρῶτος Κόνων, quod recipiendum videtur. Phavorinus idem habet, quod apud Harpocrat. legitur.

151.

Harpocrat. : Ὅτι ἐξακισχίλια ἦν τάλαντα τὸ τίμημα τῆς Ἀττικῆς, Δημοσθένης ἐν τῷ περὶ συμμοριῶν φησιν οὕτως· Ἡμῖν δὲ τὸ τῆς χώρας τίμημα ὑπάρχειν ἀφορμὴν ὀκτακισχίλια τάλαντα ἀκούσεται. Ἦτοι οὖν γραφικὸν ἀμάρτημά ἐστιν, ἢ ἴσως ὁ ῥήτωρ συναρπάζει, ἵνα δοκῇ πλείω τὴν ἀφορμὴν ἔχειν ἢ πόλις εἰς τὸν πρὸς βασιλέα πόλεμον. Ὅτι γὰρ ἐξακισχίλια τάλαντα ἦν τὸ τίμημα τῆς Ἀττικῆς, καὶ λυθέντος ἐν τοῖς ἐξῆς τοῦ λόγου φησὶν, λογισμὸν αὐτῶν διδοὺς ποικίλως, καὶ Φιλόχορος ἐν δεκάτῃ Ἀθίδος.

Locus quem Harpocrat. ex Demosthenis Orat. de class. affert, in nostris editionibus rectius ita scriptus est (p. 76 ed. H. Wolf.) : Ἡμῖν δὲ τὸ τῆς

inspiceret, et patria initiationis ritus tempora tum mutarentur. »

149.

Eleusiniis sacris initiati, in altera initiatione ἐποπτεύειν dicuntur : ut apparet quum ex Demosthenis oratione, tum ex Philochori libro decimo.

150.

Peregrinorum militum exercitus in Corintho. Hunc Conon primus constituit, post quem ejus dux fuit Iphicrates; post etiam Chabrias : quo usi Athenienses, Iphicrate et Callia ducibus, Moram Lacedæmoniorum conciderunt, quemadmodum Androtio refert et Philochorus libro decimo.

151.

Atticæ census sex millia talentum fuit. Demosthenes in Oratione de classibus sic ait : Nobis autem agri census octo mille talentum subsidio esse audiet. Est igitur vel scripturæ peccatum, aut forte orator ista callide dixit, ut respublica majores habere facultates videretur ad bellum cum rege gerendum. Fuisse utique civitatis Atticæ census sex mille talentum, etiam in fine orationis, ubi multimodis eorum computationem facit, commemorat, itemque Philochorus libro Attidos decimo.

χώρας ὑπάρχον ἀφορμὴν ἑξακισχίλια τάλαντα ἀκούσεται, sc. rex Persarum. Alter locus de Attici agri censu in eadem orat. est p. 74: Ἐπειδὴ τὸ τίμημα ἔστι τὸ τῆς χώρας ἑξακισχιλίων τάλαντων.

SEPTEM LIBRI POSTREMI.

Ex his unum tantum fragmentum servatum est idque ita comparatum, ut, ad quodnam tempus referendum sit, non appareat.

152.

Harpocr. v. Ἄμιπποι... οἱ σὺν ἵπποις στρατευόμενοι: ... Πεζοὶ δ' εἰσὶν οἱ ἄμιπποι, ὡς δῆλόν ἐστιν ἐκ τῶν Θουκυδίδου καὶ Ξενοφώντος. ... Καὶ μήποτε τρόδρομοί τινες εἰσιν οἱ ἅμα τοῖς ἵππεῦσι τεταγμένοι. Φιλόχορος γοῦν ἐν τῇ ἑκτῇ καὶ δεκάτῃ φησὶ καὶ πρόδρομους.

Eadem sunt apud Phavorinum. Vide Thucyd. V, 57, et Xenoph. Hellen. VII, 5, 23.

INCERTORUM ATTHIDIS LIBRORUM FRAGMENTA.

153.

Harpocr.: Ἀγνίας, Ἰσαῖος ἐν τῷ πρὸς Εὐκλείδην περὶ χωρίου. Τοῦτον καὶ τοὺς συμπρεσβευτὰς αὐτοῦ φησὶν Ἀνδροτίων ἐν πέμπτῃ τῆς Ἀτθίδος καὶ Φιλόχορος, ὡς ἐάλωσάν τε καὶ ἀπέθανον ὑπὸ Λακεδαιμονίων.

154.

Schol. Aristoph. Av. 1106: Γλαῦκες ὁμᾶς· ἀντὶ τοῦ νομίσματα. Ἡ γὰρ γλαυξ ὄρνειόν ἐστιν Ἀθηναῖς, ὅπερ πάνυ τιμῶντες Ἀθηναῖοι διὰ τὴν θεὸν ἐν τοῖς τετραδράχμοις ἐνεχάραξαν νομίσμασιν.... Ἄλλως. Ἡ γλαυξ ἐπὶ χαράγματος ἦν τετραδράχμου, ὡς Φιλόχορος. Ἐκλήθη δὲ τὸ νόμισμα τὸ τετράδραχμον τότε ἢ γλαυξ· ἦν γὰρ γλαυξ ἐπίσημον καὶ πρόσωπον Ἀθη-

152.

LIBER XVI.

Ἄμιπποι, qui juxta equos militant. Sunt autem ἄμιπποι pedites, ut apparet ex Thucydide et Xenophonte; et forsasse est genus quoddam antecursorum equitibus adjunctorum. Philochorus sane libro sexto decimo dicit etiam Antecursores.

INCERTORUM ATTHIDIS LIBRORUM FRAGMENTA.

153.

Hagnias. Isæus in oratione contra Euclidem de prædio. Androtio, libro quinto Atthidis et Philochorus memorant Hagniam ejusque in legatione collegas a Lacedæmoniis captos fuisse et interemptos.

154.

Noctua in tetradrachmis erat expressa, auctore Philochoro: appellatus autem est eo tempore hic numus γλαυξ (noctua), quia noctua signum Minervæ erat. Prius didrachma erant in usu, quæ bovem signum habebant.

155 a.

Philochorus in Atthide dicit, veteribus amphoram

ναῖς, τῶν προτέρων διδράχμων ὄντων, ἐπίσημόν τε βυῖν ἔχόντων.

155 a.

Pollux Onom. X, 71: Φιλόχορος ἐν τῇ Ἀτθίδι παρὰ τοῖς παλαιοῖς φησὶ τὸν ἀμπορέα καλεῖσθαι κάδον, καὶ τὸ ἡμιαμπορίον ἡμικάδιον.

155 b.

Lex. rhetor. post Phot. Porson. p. 667: Εἰσαγγελία... Ἐνιοὶ δὲ τῶν ῥητόρων εἰώθεσαν καλεῖν καὶ τὰ μὴ μεγάλα ἀδικήματα εἰσαγγεῖλαι· ἔστι δ' ὅτε ἐμβάλλοντες τοὺς συκοφαντούμενους εἰσάγγειλον, ὡς μὲν Φιλόχορος, χιλίων καθεζομένων, ὡς δὲ Δημήτριος ὁ Φαληρεὺς, χιλίων πεντακοσίων. Κάκεινος δὲ οὕτως ὠρίσατο· εἰσαγγελία ἐστὶν ὁ περὶ κακῶν ἀδικημάτων δεδωκάσιν ἀπενεγκεῖν οἱ νόμοι.

RELIQUORUM LIBRORUM PHILOCHORI FRAGMENTA.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΤΕΤΡΑΠΟΛΕΩΣ.

156.

Athenæus VI, 6, p. 235, D, postquam de parasitis Atheniensibus, eorum priscis honoribus, sacrorum ministerio, collegio et curia fusius exposuit, subjicit: Ταῦτα ἱστορεῖ καὶ Φιλόχορος ἐν τῇ ἐπιγραφομένῃ Τετραπόλει, μνημονεύων τῶν καταλεγόμενων τῷ Ἡρακλεῖ παρασίτων.

157.

Suidas v. Τιτανίδα γῆν, οἱ μὲν [τὴν] πᾶσαν, οἱ δὲ τὴν Ἀττικὴν, ἀπὸ Τιτηνίου, ἐνὸς τῶν Τιτάνων ἀρχαιοτέρου, οἰκήσαντος περὶ Μαραθῶνα, ὃς μόνος οὐκ ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς θεοὺς, ὡς Φιλόχορος ἐν Τετραπόλει.

Idem invenitur apud Apostol. XVIII, 77 et in Photii Lex. p. 434 Herm.

cadum dictam esse, et semiamphoram, semicadum-

155 b.

Rhetorum nonnulli etiam minora delicta vocare solent εἰσαγγεῖλαι; nonnunquam sycophantas deprehensos εἰσαγγεῖλαι denuntiabant, sedentibus in judicio, ut quidem Philochorus tradit, mille, ut vero Demetrius Phalereus scribit, mille et quingentis. Ille hanc dedit definitionem: « Εἰσαγγελία est id quod de innominatorum delictorum accusatione leges constituerant. »

DE TETRAPOLI.

156.

Eadem tradit etiam Philochorus in libro, qui Tetrapolis inscribitur, ubi parasitos commemorat Herculi cooptatos.

157.

Terram Titaniam quidam omnem terram appellari putant, alii vero Atticam, a Titenio, uno antiquiorum Titanum, qui Marathone habitavit, et solus bellum diis non intulit, ut Philochorus in Tetrapoli tradit.

158.

Schol. Sophocl. Œd. Col. 1102 (1047): Λέγει δ' ἄν (ὁ Σοφοκλῆς) Πυθίας ἀκτὰς τὸν τοῦ Πυθίου Ἀπόλλωνος βωμὸν τὸν ἐν τῷ Μαραθῶνι, ὅθεν καὶ τὴν θεωρίαν ἔπειπον. Ἱστορεῖ περὶ τούτων Φιλόχορος ἐν τῇ Τετραπόλει γράφων οὕτως· «Ὅταν δὲ σημεῖα γένηται παραδεδομένα ἐν τοῖς ἱεροῖς, τότε ἀποστέλλουσι τὴν θεωρίαν οἱ ἐκ τοῦ γένους, Πυθιάδα καὶ Δηλιάδα, ὅποτέρα ἂν καθήκη αὐτοῖς. Θύει δὲ ὁ μάντις, ὅταν μὲν τὰ εἰς Δελφοὺς πόμπιμα γένηται, καὶ θεωρία πέμπηται, ἐν Οἰνῳ καθ' ἑκάστην ἡμέραν ἐν τῷ Πυθίῳ· εἰ δὲ εἰς Δῆλον ἀποστέλλοιτο ἡ θεωρία, κατὰ τὰ προειρημένα θύει ὁ μάντις εἰς τὸ ἐν Μαραθῶνι Δῆλιον. Καὶ ἔστιν ἱεροσκοπία τῆς μὲν εἰς Δελφοὺς θεωρίας ἐν τῷ ἐν Οἰνῳ Πυθίῳ, τῆς δὲ εἰς Δῆλον, ἐν τῷ ἐν Μαραθῶνι Δηλίῳ.»

Πυθιάδα καὶ Δηλιάδα, ὅποτέρα correxit C. Müller. Dor. I, p. 240. Codex πυθίαι τε καὶ δηλιάδες ὅπ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΑΓΩΝΩΝ 15.

159.

Athen. XI, 13, p. 464, F.: Λέγει δὲ περὶ τούτων ὁ Φιλόχορος οὕτως· «Ἀθηναῖοι τοῖς Διονυσιακοῖς ἁγῶσι, τὸ μὲν πρῶτον ἡριστηκότες καὶ πεπωκότες, ἐβάδιζον ἐπὶ τὴν θέαν καὶ ἐστεφανωμένοι ἐθειώρουν· παρὰ δὲ τὸν ἁγῶνα πάντα οἶνος αὐτοῖς ὀνοχοεῖτο καὶ τραγήματα παρεφέρετο, καὶ τοῖς χοροῖς εἰσιούσιν ἐνέχον πίνειν, καὶ διηγωνισμένοις δὲ ἐξεπορεύοντο ἐνέχον πάλιν· μαρτυρεῖν δὲ τούτοις καὶ Φερεκράτη τὸν κωμικόν, ὅτι μέχρι τῆς καθ' ἑαυτὸν ἡλικίας οὐκ ἀσίτους εἶναι τοὺς θεωροῦντας.»

158.

Πυθίας ἀκτὰς dicit fortasse Sophocles aram Apollinis, quæ est Marathone, unde etiam theoriam mittebant. De his Philochorus in Tetrapoli ita scribit: «Quum signa a maioribus tradita in sacris apparent, tum qui ea gente orti sunt, cujus est hoc munus, theoriam mittunt, Pythiam et Deliacam, utra iis conveniat. Ubi signa deorum Delphos jubent mitti, theoriaque in eo est ut mittatur, vates quotidie sacra facit in Pythio, quod est Cenoës; ubi vero in Delum mittenda theoria, vates sacra facit eo, quem dixi, modo in Delio, quod est Marathone, atque haruspicina fit propter theoriam Pythiam in Pythio, propter Deliacam in Delio.»

DE ATHENIENSIIUM LUDIS LIBRI SEPTENDECIMI.

159.

Verba facit autem de his Philochorus, in hunc modum: «Athenienses, in ludis Bacchicis, prius quidem pransi potique ad spectacula se conferebant, et coronati spectabant: toto vero tempore quo agebantur ludi, vinum eis infundebatur, apponebanturque bellaria; atque etiam choris ingredientibus vinum infundebant, et finito spectaculo discedentibus rursus infundebant.» Confirmari etiam

160.

Plutarch. Moral. p. 785. Frf. (Reisk. t. 9, p. 138): Πῶλον δὲ τὸν τραγῳδὸν Ἐρατοσθένης καὶ Φιλόχορος ἱστοροῦσιν ἐβδομήκοντα ἔτη γεγενημένον ὁκτὺς τραγῳδίας ἐν τέτταρσιν ἡμέραις διαγωνίσασθαι μικρὸν ἔμπροσθεν τῆς τελευτῆς.

ΠΕΡΙ ΕΟΡΤΩΝ.

161.

Harpocr. v. Ἀλῶα: ... Ἑορτὴ ἐστὶν Ἀττικὴ τῇ Ἀλῶα, ἣν φησι Φιλόχορος ὀνομασθῆναι ἀπὸ τοῦ τότε τοὺς ἀνθρώπους τὰς διατριβὰς ποιῆσθαι περὶ τὰς ἄλως· ἄγεσθαι δὲ αὐτὴν φησιν ἐν τῷ περὶ ἐορτῶν Ποσειδεῶνος μῆνός.

Hæc omnia descripsit Phavorinus, partem gramm. Bekk. An. p. 381.

162.

Schol. Lucian. dial. meretr. VII, p. 228, t. 8 Bip. (t. 2, p. 459, Schmied.): Ἀλῶα ἑορτὴ ἐστὶν Ἀθήνησι, μυστήρια περιέχουσα Δήμητρος καὶ Κόρης καὶ Διονύσου ἐπὶ τῇ τομῇ τῆς ἀμπέλου, καὶ τῇ γένει τοῦ οἴνου καὶ τῶν ἄλλων καρπῶν· Φιλόχορος δὲ φησιν ὀνομασθῆναι ἀπὸ τοῦ τότε τοὺς ἀνθρώπους τὰς διατριβὰς περὶ τὰς ἄλως ποιῆσθαι.

Verba Φιλόχορος... ποιῆσθαι Suid. v. Ἀλ. repetivit.

163.

Harpocr. v. Χύτροι: ... Ἔστι δὲ καὶ Ἀττικὴ τις ἑορτὴ Χύτροι... ἤγετο δὲ ἡ ἑορτὴ Ἀνθεστηριῶνος τρίτῃ ἐπὶ δέκα, ὥς φησι Φιλόχορος ἐν τῷ περὶ ἐορτῶν.

Eadem exstant apud Schol. ad Aristoph. Acharn. 1075 et apud Suidam h. v.

ait Pherecratis testimonio, ad ipsius usque ætatem comedis spectantes.»

160.

Polum tragædum Eratosthenes et Philochorus scripserunt annos septuaginta natum octo tragædiis quatrinduo decertasse paucis ante obitum diebus.

DE FESTIS.

161.

Halœa sunt festum Atticum, quod Philochorus inde nomen habere ait, quod homines hujus festi tempore in areis (ἀλῶσι) versantur; id vero celebrari dicit in libro de Festis mense Posideone.

162.

Halœa, festum, quod Athenis celebratur, mysteria continens Cereris, Proserpinæ et Bacchi propter amputationem vitis et gustationem vini aliorumque fructuum. Philochorus inde id nomen habere ait, quod hoc tempore homines in areis versantur.

163.

Chytri, festum Atticum; ... celebrabatur autem mensis Anthesterionis die tertia decima, ut Philochorus tradit in opere de Festis.

164.

Anti-Atticista SGerm. MS. in Schæferi Append. ad Bastii Epist. Crit. p. 16: (editus a Bekkero Anecd. p. 86, 20): Γενέσια· οὔσης τε ἑορτῆς τῆς δημοτελοῦς Ἀθηνῶν Βοηδρομιῶνος πέμπτης, Γενέσια καλουμένης, καθότι φησὶ Φιλόχορος καὶ Σόλων ἐν τοῖς ᾄδεσιν, καὶ τῆς τοῦ ὀνόματος χρήσεως οὔσης Ἑλληνικῆς, τί κοιλύει μὴ μόνον ἐπὶ τῆς δημοτελοῦς ἑορτῆς, ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τῆς ἰδίας ἑκάστον τάσσεσθαι;

Schæferus hunc locum ita emendat ut articulum post ἑορτῆς expungat, πέμπτη scribat pro πέμπτης et ἑκάστοις pro ἑκάστον, quod habet codex. Bekker. ἑκάστου. Siebelis Hesychium sequutus, qui hæc habet: Γενέσια ἑορτὴ πάνθιμος (scr. πάνθημος) Ἀθηναίσις, in nostro loco Ἀθηναίσις scribendum putat pro Ἀθηνῶν. De Genesiis, ut privato festo, videas Alciph. III, 18 et 55, p. 176 Wagn.; de Genesiis, festo publico Atheniensium, cf. Pollux III, 19 et Ammon. h. v.

ΠΕΡΙ ΕΥΡΙΠΙΔΟΥ.

165.

Suid. v. Εὐριπίδης: ... Οὐκ ἀληθὲς δὲ, ὥς λαχωνόπωλις ἦν ἡ μήτηρ αὐτοῦ. Καὶ γὰρ τῶν σφόδρα εὐγενῶν ἐτύγγανεν, ὥς ἀποδείκνυσι Φιλόχορος.

166.

Gellius N. A. 15, 20: «Philochorus refert in insula Salamine speluncam esse tetram et horridam, quam nos vidimus, in qua Euripides tragædias scriptitarit.»

167.

Schol. Eurip. ad illa Hippolyti v. 73 sq.: Σοὶ τόνδε πλεκτὸν στέφανον ἐξ ἀκηράτου λειμῶνος, ὃ δέσποινα, κοσμήσας φέρω, hæc adnotavit: Οἱ μὲν ὑπέλαβον, τὸν Ἰππολύτον στέφειν τὴν Ἀρτεμιν ἀνθίνῳ στεφάνῳ· ὁ δὲ Φιλόχορος τὴν ἐν Ἀγραις Ἀρτεμιν τῷ μὲν λόγῳ στέφεσθαι φησιν, ἐφ' ἐκυτοῦ δὲ τὸν Ἰππολύτον ταῦτα λέγειν, ὅτι ἑμαυτὸν σοὶ ἀνατίθημι, ὃ

164.

Celebratur quidem Athenis festum publicum, cui nomen est *Genesia*, quinta die Boedromionis mensis, ut Philochorus tradit et Solon in legum tabulis: sed quum hæc vox apud omnes Græcos in usu sit, quid impedit quin ea non modo de festo publico, sed etiam de privato usurpetur?

DE EURIPIDE.

165.

Non est autem verum, matrem ejus fuisse olerum venditricem. Nam genere nobilissimo natus fuit ut demonstrat Philochorus.

167.

Nonnulli putarunt Hippolytum Dianæ imponere coronam e floribus nexam, Philochorus vero verbis quidem exprimi ait Dianam Agræam coronari, sed hæc ipsa verba de se dicere Hippolytum: «me ipsum tibi offero ut coronam» i. e., ut ornatum floridum; virgini enim in

θεῶν, στέφανον, τρυτέστι κόσμον ἀνδρότατον· κόσμος γὰρ εἶναι τῇ παρθένῳ τὸ μετὰ τοῦ σωφρονεστάτου πάντων νέων διημερεύειν.

Paulo post pergit: Φιλόχορος δὲ φησὶ τῷ μὲν ξοάνῳ πλεκτὸν στέφανον προσφέρειν, τῇ δὲ θεῷ τὸν ὕμνον. Valckenarius verba τῷ μὲν λόγῳ corruptis esse existimans conjicit: τῷ μὲν λωτῷ, quod probat Siebelis, quia λόγῳ hic ferri non possit. Sed nobis dubium non est, quin voce λόγῳ hymnus significetur, quo Hippolytus Dianam coronat ex Philochori sententia, quæ postea clarius exprimitur (τῇ θεῷ τὸν ὕμνον). Statuit igitur Philochorus, si quidem scholiastes ejus sententiam recte exposuit, verbis τόνδε πλεκτὸν στέφανον Hippolytum significari et coronam, quam statua imponat, et hymnum, quo deam ornaturus sit, et se ipsum ut juventutis ornamentum.

Fortasse Philochorus hoc usus est exemplo ad demonstrandum Euripidis studium subtiliter loquendi.

168.

Diog. Laert. IX, 55: Φησὶ δὲ Φιλόχορος, τίσιν αὐτοῦ (τοῦ Πρωταγόρου) ἐς Σικελίαν, τὴν νῆα καταποντισθῆναι, καὶ τοῦτο αἰνέτεσθαι Εὐριπίδην ἐν τῷ Ἰξίονι.

169.

Idem II, 44: Φιλόχορος δὲ φησὶ προτελεσθῆναι τὸν Εὐριπίδην τοῦ Σωκράτους.

ΠΕΡΙ ΘΥΣΙΩΝ α'.

170.

Athen. XIV, 13, p. 645, A: Ἀμφιφῶν· πλεῖστα Ἀρτέμιδι ἀνακείμενος, ἔχει δ' ἐν κύκλῳ καθήμενος· οἶα. ... Φιλόχορος δὲ ἀμφιφῶντα αὐτὸν κηλῆσαι, καὶ εἰς τὰ τῆς Ἀρτέμιδος ἱερὰ φέρεσθαι, εἰ δὲ καὶ εἰς τὰς τριόδους, ἐπεὶ ἐν ἐκείνῃ τῇ ἡμέρᾳ ἐπιαιταλᾶσθαι τὴν σελήνην ἐπὶ ταῖς δυσμαῖς ὑπὸ τῆς τοῦ ἡλίου ἀνατολῆς, καὶ ὁ οὐρανὸς ἀμφιφῶς γίνεται.

eo esse ornatum, quod cum juvene prudentissimo diem transigat.

Philochorus ait, simulacro ligneo eum coronam offerre, deæ vero hymnum.

168.

Tradit Philochorus, Protagoram in Siciliam navigantem cum nave in mare demersum esse, idque significare Euripidem in Ixione.

169.

Philochorus Euripidem dicit ante Socratem obisse.

DE SACRIFICIIS I.

170.

Amphiphon, placenta Dianæ oblata, in circuitu saculis habens accensas. ... Philochorus vero *amphiphonta* vocari ait, et in Dianæ templis offerri, atque etiam in laiviis, quoniam ea die antevertitur luna versus occidentem a solis ortu, atque adeo cælum sit ἀμφιφῶς, i. e. luce utrimque collustratum.

171.

Athenæi XIV, 20, p. 656, A: « Ἀθηναῖοι δ', ὥς φησι Φιλόχορος, ταῖς Ὠραῖς θύοντες οὐκ ὀπιῶσιν ἀλλ' ἐφρουσι τὰ κρέα, παραιτούμενοι τὰς θεὰς ἀπείργειν τὰ περισκελῇ καύματα καὶ τοὺς αὐγμοὺς, μετὰ δὲ τῆς συμμέτρου θερμασίας καὶ ὑδάτων ὠραίων ἐκτελεῖν τὰ εὐόμενα. Τὴν μὲν γὰρ ὀπτησιν ἐλάττους παρέχεσθαι ὠφελείας, τὴν δὲ ἐψησιν οὐ μόνον τὴν ὠμότητα περιτιρεῖν, ἀλλὰ καὶ τὰ σκληρὰ μαλάττειν εὐνασθαι, καὶ τὰ λοιπὰ πεπαίνειν. » Ἐτι δὲ εὐμενέστερον καὶ ἀκινδυνότερον πεπαίνει τὴν τροφήν· διόπερ ἐρῶν ἐποπτᾶν οὐ φασι δεῖν οὐδ' ἐφέξειν. Τὸ μὲν γὰρ ἀνάλυσιν ἔχειν δοκεῖ τοῦ βελτίονος, ὥς φησιν Ἀριστοτέλης, τὰ δὲ ὀπτὰ τῶν ἐρῶν ὠμότερα καὶ ξηρότερα.

Fallitur Athenæus: Aristoteles Meteorol. IV, 3 dicit elixa sicciora esse assis.

172.

Etym. M. v. Θυηλαί: Παρὰ τὸ θύω, θυηλή. Κυρίως μὲν τοὺς θύλακας, εἰς οὓς τὰ θυμιάματα ἐμβάλλεται· καταχρηστικῶς δὲ πᾶσα θυσιᾶ. Θυηλαί οὖν αἱ ἀπαρχαὶ τῶν θυσιῶν, ἤγουν αἱ θυσίαι. Φιλόχορος, I ἤς παιδάς εἶναι θυηλάς, ἃς πρώτας θῦσαι θεοῖς.

173.

Schol. Apoll. Rhod. 1, 517: Φιλόχορος ἐν τῷ περὶ θυσιῶν φησὶν, ὅτι τὸ κάλλιστον τοῦ σώματος καὶ πρωτεύον ἐστὶν (ἡ γλῶσσα).

Hoc iisdem verbis repetitur a Phavorino s. v. Γλώσσας θύειν.

174.

Natalis Comitæ Mythol. IX, 18, p. 1020: « Philochorus in libro de sacrificiis, Minervæ consilio edoctum Oedipum inquit societate rapinæ simulata se ad Sphingem contulisse, atque, novis semper sociis Oedipo se addentibus, denique illani cum magna suorum manu oppressisse. »

Cf. Suidam v. Οἰδίπους et Tzetam ad Lycophr. 7. Non possumus confidenter hoc fragmentum

Philochoro tribuere, quum Natalis Comes mendaciis fallere soleat. Idem valet de sequenti fragmento.

175.

Natal. Comit. I, 9, p. 36: « Erant autem cantilenæ in sacris nihil aliud, quam commemorationes eorum beneficiorum, quæ dii ipsi in homines benigni contulerant, cum virium ipsorum deorum et clementiæ et liberalitatis amplificatione, et cum precibus, ut benigni ac faciles precantibus accederent, ut ait Philochorus in lib. de sacrificiis. »

ΠΕΡΙ ἩΜΕΡΩΝ.

176.

Schol. Pindar. Nem. III, 4: Ἱερομηνίαι ἐξ λέγονται αἱ ἐν τῷ μηνὶ ἱερὰ ἡμέραι, οἵαιδ' ἕποτε θεοῖς ἀνειμέναι· τὸν οὖν Δημητριῶνα μῆνα φησι Φιλόχορος ὅλον ψηφίσασθαι τοὺς Ἀθηναίους Ἱερομηνίαν λέγεσθαι, ὅλον ὅλον ἑορτήν. Ἱερομηνίαν φησὶν ἐν τούτοις· « Ἀπάντων ἡμῶν ἀγόντων Ἱερομηνίαν. » Sunt verba plebisciti Attici ex Philochoro ducta, ad quem pertinet illud φησὶν.

177.

Suidas s. v. Τετράδι γέγονας: Ἐπὶ τῶν ἄλλοις πονούντων καὶ γὰρ τὸν Ἡρακλέα τετράδι γεννηθέντα Εὐρυσθεὶ ταλαιπωρῆσαι. Φιλόχορος δὲ φησι καὶ ἐπὶ Ἑρμοῦ αὐτὴν δύνασθαι λέγεσθαι. Διατεθεῖσθαι δὲ Ἡρακλεῖ τὴν ἡμέραν ἐν ταύτῃ εἰς θεοὺς μεταστάντι.

Eadem legis apud Apostolium et Photium in Lexico ab Herm. ed. p. 426. Ex Photio Siebelis in Suidæ loco ἄλλοις pro ἄλλως et articulum ante ἡμέραν posnit. Vocem τετράδι de quarta mensis die, non vero de quarta luna intelligendam esse, manifestum sit ex Phavorino v. Ἀρχάς: Ἡερομηνία ἐπὶ τῶν ἄλλοις μοχθούντων τὸ ἐν τετράδι γεννηθῆναι, κατὰ τὸν Ἡρακλέα δηλαδή, ὃς μηνὸς τετάρτῃ γεννηθεὶς ἄλλοις ἤθλει.

171.

« Athenienses, ut ait Philochorus, quum Horis sacra faciunt, non assant carnem, sed elixant; precantes deas, ut præduros æstus et siccitates arceant, ac moderato calore et tempestivis imbribus ad maturitatem perducant ea quæ e terra gignuntur. Assationem enim (existimant) minus præbere utilitatis; elixationem vero non modo cruditatem tollere, sed et dura emollire posse, et alia omnia matura et mitia reddere. » Atque etiam blandius et minore periculo mite molleque alimentum reddit elixatio. Quare etiam alunt, elixatum nec deinde assari nec recoqui debere: hoc enim si fit, videtur dissolvi id quod optimum est, ut ait Aristoteles. Assata vero magis cruda et arida sunt, quam elixa.

172.

Θυηλαί. Α θύω descendit θυηλή; proprie sacculi, in quos suffimenta injiciuntur, abusive vero quodvis sacrificium; θυηλαί sunt igitur primitiæ sacrificiorum sive sacrificia. Philochorus ait esse Terræ filias esse illas θυηλάς quas primas diis sacrificent.

173.

Philochorus in libro de Sacrificiis ait, optimam et principalem corporis partem esse linguam.

DE DIEBUS.

176.

Hieromeniæ dicuntur sacri mensis dies, quicumque diis consecrati sunt. Philochorus tradit, Athenienses decrevisse totum Demetrium mensem vocandum esse hieromeniam, quippe qui totus esset festum. Hieromeniam dicit in his: « Nobis omnibus hieromeniam celebrantibus. »

177.

Quarta die mensis natus es; de iis, qui aliis laborant. Nam et Herculem, quarta die natum, Eurysthei jussu molestissimos labores exantlasse ferunt. Philochorus vero ait, proverbium hoc et de Mercurio dici posse. Diem autem istum Herculi attributum esse, quod eo ad decem migrarit.

178.

Schol. Homer. anonymus ad Odyss. XX, 156: Ἐπεὶ καὶ πᾶσιν ἑορτή. Τὴν νεομηνίαν πάντων τῶν θεῶν νομίζουσιν εἶναι. Ταύτην γὰρ οἱ πρόγονοι τοῖς θεοῖς ἀνέθεσαν, διὰ τὸ πρῶτην αὐτὴν εἶναι τοῦ μηνός, πάσας τε τὰς ἀρχὰς προσῆψαν αὐτοῖς ὀρθῶς ποιῶντες· τοὺς γὰρ ἀπάντων ἀρχοντας τοὺς ὁμοίους χρὴ γεραίρειν· καὶ τῶν σίτων τὰς ἀπαρχὰς πᾶσι τοῖς θεοῖς ἀπονέμεμεν· τοῦ δ' Ἀπολλωνος ταύτην εἶναι νομίζειν ἡμέραν εἰκότως, τὸ πρῶτον φῶς τῷ αἰτιωτάτῳ τοῦ πυρός· ἐκάλουν τε αὐτὸν καὶ Νεομήνιον. Ἡ ἱστορία παρὰ Φιλόχορον.

Siebelis recte haud dubie scripsit τοῖς ὁμοίοις pro τοῖς ὁμοίοις et νομίζομεν pro νομίζειν. Conferas Schol. ad Aristoph. Plut. 1127 et Phavorin. Lex. v. Τούντετράδι.

179.

Photii Lex. ab Herm. ed. p. 444: Τρίτος κρατήρ, Διὸς τελείου, σωτήρος· πρῶτος γὰρ τέλειος ἀριθμὸς ὁ τρία, ὅτι ἔχει ἀρχὴν καὶ τέλος καὶ μέσσην, ὡς Φιλόχορος ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν.

180.

Suidas: Ἀλκυονίδες ἡμέραι· αἱ εὐδιδεῖναι. Περὶ τοῦ ἀριθμοῦ διαφέρονται. Σιμωνίδης γὰρ ια' φησὶν αὐτὰς καὶ Ἀριστοτέλης ἐν τοῖς περὶ ζώων· Δημαγόρας δὲ ὁ Σάμιος ζ', καὶ Φιλόχορος θ'.

Pausanias in Lexico ab Eustathio ad Il. p. 776 laudatus et Eudocia p. 35 eosdem Demagoræ et Philochori numeros asserunt, Simonidem vero et Aristotelem quinque dies Alcyonios numerare dicunt.

181.

Proclus ad Hesiod. Opp. et D. 770, p. 169, A: Φιλόχορος δὲ ἐν τῷ περὶ ἡμερῶν Ἡλίου καὶ Ἀπολλωνος λέγει αὐτὴν (ἐνὴν).

178.

Neomeniam omnibus diis sacram esse credunt: hanc enim diis consecrarunt majores, quod ea est prima cujusque mensis dies. Atque omnes primitias iis consecrarunt, idque summo jure: qui enim omnium rerum sunt auctores, eos similibus oportet coli. Etiam ciborum primitias omnibus diis tribuimus. Apollini vero hanc diem esse sacram credimus, ut par est, quippe primam lucem tribuentes ignis auctori: quare eum appellabant Neomenium. Tradit hæc Philochorus.

179.

Poculum tertium, Jovis Perfectoris, Servatoris; primus enim numerus perfectus est numerus ternarius; quod habet initium, finem et medium, ut Philochorus ait in libro de Diebus.

180.

Alcyonii dies: i. e. sereni. De numero eorum scriptores inter se dissentiunt. Simonides enim undecim eos esse dicit, ut Aristoteles in Historia Animalium; Demagoras vero Samius, septem; Philochorus, novem.

181.

Philochorus in libro de Diebus primam cujusque men-

182.

Idem ad 780, p. 173, B: Ἰστάμενον μῆνα ὡς εἰκάδα ἔλεγον, μετὰ δὲ τοῦτο πρῶτης φθίνοντος, δευτέρας φθίνοντος. Φιλόχορος δὲ πάσας τὰς τρεῖς λέγει τῆς Ἀθηνᾶς.

Moschopulus exhibet ἕως εἰκάδος, quod apud Proclum restituendum est.

183.

Idem ad 810, p. 178, B: Τὴν ἐννεακαιδεκάτην ὡς καὶ τὴν ὀκτωκαιδεκάτην τὰ πάτρια τῶν Ἀθηναίων καθαρμοῖς ἀποδίδωσι καὶ ἀποτροπαῖς· Φιλόχορος λέγει καὶ ... ἀμφότεροι ἐξηγηταὶ τῶν πατρῴων ἄνδρες.

Alterius exegetæ nomen excidit.

ΔΗΛΙΑΚΑ ΒΙΒΛΙΑ Β'.

184.

Clem. Alex. Admon. ad gent. p. 18, D, Syib.: Φιλόχορος δὲ ἐν Τήνῳ Ποσειδῶνά φησι τιμᾶσθαι ἱετρόν· Κρόνον δὲ ἐπικεῖσθαι Σικελίᾳ καὶ ἐνταῦθα αὐτὴν τετάσθαι.

Quum aliunde nihil constet de hoc Neptuni cognomento Apollini plerumque tributo, Lenzius pro ἱετρόν legi voluit ὀρθόν. Perperam. Etenim Neptunum arcte conjunctum esse cum Apolline, ita ut alter in alterius locum quasi succedat, haud paucis declaratur fabulis (v. quos de hac re laudat C. Hermann. in Scient. Antiquit. Gr. § 96, 12). Inde vero etiam illud ἱετροῦ nomen explicandum esse, jam ex eo licet augurari, quod ædes, quæ in Teno insula Neptuno consecrata erat, Apollinis jussu exstructa dicebatur: v. Strabo X, p. 486, Tacit. Ann. III, 63.

185.

Idem ibid. p. 30, D: Τελεσίῳ τοῦ Ἀθηναίου, ὡς

sis diem (ἐνὴν) Soli atque Apollini sacram esse dici.

182.

Mensem Ἰστάμενον (incipientem) vocabant usque ad vicesimam diem, post hanc vero dicebant prima, secunda die φθίνοντος (desinentis). Philochorus ait, omnes τρεῖς partes Minervæ sacras esse.

183.

Dies undevicesima et duodevicesima ex patrio Atheniensium more tribuuntur lustrationibus et observationibus, ut tradunt Philochorus et....., ambo patrum institutorum interpretes.

DELIACORUM LIBRI DUO.

184.

Philochorus in Teno (una ex Cycladibus insulis) ait Neptunum Medicum coli, Saturnum autem jacere in Siciliâ ibique esse sepultum.

185.

A Telesio Atheniensi, ut tradit Philochorus, elaborata

φησι Φιλόχορος, ἔργον εἶσιν ἀγάλματα Ἰννεαπήχη Ποσειδῶνος καὶ Ἀμφιτρίτης ἐν Τήνῳ προσκυνούμενα.

ΗΠΕΙΡΩΤΙΚΑ.

186.

Suidas v. Βούχετα: Πόλις ἐστὶ τῆς Ἡπείρου, οὐδετέρως καὶ πληθυντικῶς λεγόμενη, ἣν φησι Φιλόχορος ὠνομάσθαι διὰ τὸ τὴν Θέμιν ἐπὶ βοῆς ὄχουμένην ἔλθειν ἐκεῖ κατὰ τὸν Δευκαλίωνος κατακλυσμόν.

Suidas repetit hæc s. v. Θέμις. Sed Harpocration. s. v. Βούχετα, ex quo Suidas hausit, habet ... ἣν Φιλοστέφανος ἐν τοῖς Ἡπειρωτικοῖς ὠνομάσθαι φησὶ διὰ τὸ τὴν κ. τ. λ., et Phavorinus h. v. exhibet Φιλοστέφανος ἐν τοῖς Φιλιππικοῖς. Suidas veram scripturam exhibere nobis videtur: nam ex Phavorino elucet, de Philostephani Epiroticis dubitatum esse, ex sequenti vero fragmento colligere possumus, Philochorum Epirotica scripsisse: atque tuentur Suidæ lectionem utraque editio Aldina Harpocrationis et Etym. M.

187.

Strab. VII, p. 379, seu 505 (40 Tzsch.): Περὶ δὲ Δωδώνης, τοὺς μὲν περιουκούντας τὸ ἱερὸν, διότι βάρβαροι, διασαφεῖ καὶ ὁ Ὅμηρος ἐκ τῆς διαίτης, ἀνιπτόποδας, χαμαιεύνας λέγων· πότερον δὲ γρῆ λέγειν Ἑλλοὺς, ὡς Πίνδαρος, ἢ Σελλοὺς, ὡς ὑπονοοῦσι παρ' Ὀμήρῳ κεῖσθαι, ἢ γραφὴ ἀμφίβολος οὕσα οὐκ ἔῃ εὐσχυρίζεσθαι. Φιλόχορος δὲ φησι, καὶ τὸν περὶ Δωδώνην τόπον, ὥσπερ τὴν Εὐβοίαν, Ἑλλοπίαν κληθῆναι· καὶ γὰρ Ἡσιόδον οὕτω λέγειν·

Ἔστι τις Ἑλλοπία, πολυλήϊος ἢ δ' εὐλείμων·
ἐνθάδε Δωδώνη τις ἐπ' ἐσχατιῇ πεπόλισται.

sunt simulacra Neptuni et Amphitrites novem cubitos æquantia, quæ in Teno adorantur.

EPIROTICA.

186.

Bucheta, urbs est Epiri, generis neutrius et pluralis numeri: quam Philochorus ait sic dictam fuisse, quod Themis tempore diluvii Deucalionis bove vecta illuc accesserit.

187.

Quod ad Dodonam attinet, eos qui circa sanum illud habitaverunt, barbaros fuisse, Homerus quoque describenda eorum victus ratione demonstrat, qui illos eos pedibus incedere, et humi cubare dicit. Qui an sint Helli appellandi, ut Pindarus facit, an vero Selli, sicut ab Homero fuisse scriptum iudicant, ambiguitas scripturæ non sinit ut contendamus. Ex Philochori sententia locus circa Dodonam, itidem ut Eubœa, Hellopia dicitur: ait enim sic canere Hesiodum:

Hellopia est quædam, pratisque agrisque referta,
cujus in extremo Dodona est ædificata.

Censent autem, inquit Apollodorus, a paludibus (ἑλεσι), quæ sunt circa templum. sic eos dictos.

Οἶονται δὲ, φησὶν ὁ Ἀπολλόδωρος, ἀπὸ τῶν ἑλῶν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν οὕτω καλεῖσθαι.

Stephanus Byz. s. v. Ἑλλοπία sua sumsisse videtur ex Philochoro.

ΠΕΡΙ ΕΥΡΗΜΑΤΩΝ.

188.

Schol. Victor. ad Homer. Il. Σ, 570: Ἡ δὲ κατὰ Αἶνον ἱστορία παρὰ Φιλοχόρῳ ἱστορεῖται ἐν τῇ ιθ'.

Pro ἐν τῇ ιθ' Bœckhius de Philochoro conjecit ἐν τῇ Ἀτθίδι; sed fortasse liber de Inventis appendix erat Atthidis. Vide dissert. de Philoch. scriptis.

189.

Eudocia s. Αἶνος, p. 277: Αἶνος, Οὐρανίου υἱός, ὧδ' ἑ τινος εὐρετής· ὃν ἀνεῖλεν Ἀπόλλων, ἐπεὶ τὸν Αἶνον καταλύσας χορδαῖς ἐνέτεινεν ὄργανον. Ὁμοίως καὶ Φιλόχορος φησὶν ὑπὸ Ἀπόλλωνος ἀναιρεθῆναι, διότι πρῶτος τὸν Αἶνον καταλύσας χορῶν ἐχρήσατο εἰς μουσικῆς ὄργανον.

ΠΕΡΙ ΜΑΝΤΙΚΗΣ Δ'.

190.

Clem. Alex. Strom. I, p. 334, D, Sylb.: Ὁρφέα Φιλόχορος μάντιν ἱστορεῖ γενέσθαι ἐν τῷ πρώτῳ περὶ μαντικῆς.

191.

Schol. Eurip. Alcest. 971: Φιλόχορος ἐν α' περὶ μαντικῆς ἐκτίθησιν αὐτοῦ (Ὁρφέως) ποιήματα ἔχοντα οὕτως· «Οὗτοι ἀριστεροὶ εἰμὶ θεοπροπίας,» ἅστινας κατέγραψεν εἰς σανίδας.

DE INVENTIS.

188.

De Lino narratur apud Philochorum libro undevicesimo.

189.

Linus, Uraniae filius, cantum quendam invenit, quem occidit Apollo, quod lino detracto, chordas instrumento intenderat; similiter etiam Philochorus ab Apolline ait eum interfectum esse, quod primus lino detracto chordam instrumento musico accommodasset.

DE DIVINATIONE LIBRI QUATUOR.

190.

Philochorus libro primo de Divinatione Orpheum ait vatem fuisse.

191.

Philochorus libro primo de Divinatione affert Orphei carmina, in quibus sic scriptum est: «Non ignarus sum vaticiniorum.» Vaticinia hæc tabellis Orpheus inscripsit.

192.

Suidas : Ἐγγαστρίμυθος· ἐγγαστρίμαντις· ὃν νῦν τινες πύθωνα, Σοφοκλῆς δέ, στερνόμεντιν Πλάτων ὁ φιλόσοφος Εὐρυκλέα, ἀπὸ Εὐρυκλέους τοιοῦτου μάντεως. ... Φιλόχορος δὲ ἐν γ' περὶ μαντικῆς καὶ γυναικας ἐγγαστριμύθους. Αὐται τὰς τῶν τεθνηκότων ψυχὰς ἐξεκαλοῦντο.

Eadem leguntur apud Schol. Ruhnken. ad Platon. p. 36 et Apostolium 7, 48.

193.

Athen. XIV, 7, p. 648, D : Φιλόχορος δὲ ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς Ἀξιόπιστον τὸν εἶτε Λοκρὸν γένος ἢ Σικυώνιον, τὸν Κανόνα καὶ τὰς Γνώμας πεποιημέναι φησὶν· ὁμοίως δὲ ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλόδορος.

194.

Heynius in Supplem. et Emend. Homer. vol. 5, p. 716, ad Iliad. 6, 136.

Schol. V. L. : Ἡ ὅτι χρησμὸς ἐδόθη, ἀλιέων ἐν τόπῳ Διόνυσον ἀλιέα βαπτίζοιτε· ὡς Φιλόχορος.

Sensus hujus oraculi Siebeli hic esse videtur : *Bacchum, qui aquas ferre potest, mergite marinis aquis.* Sed hæc sententia mirum in modum expressa esset. Probanda esse videtur Iobbeckii emendatio (ad Soph. Ajac. 804) : Ἐν δέπαϊ Διόνυσον ἀλωέα βαπτίζοιτε.

195.

Plutarch. De Pyth. orac. t. 7, p. 588 Reisk., s. Mor. p. 403, E, Frf. : Ἀλυρίου καὶ Ἡροδότου καὶ Φιλοχόρου καὶ Ἰστρου, τῶν μάλιστα τὰς ἐμμέτρους μαντείας φιλοτιμηθέντων συναγαγεῖν, ἀνευ μέτρου χρησμὸς γεγραφότων, Θεόπομπος, οὐδενὸς ἕττον ἀνθρώπων ἐσπουδακῶς περὶ τὸ χρηστήριον, ἰσχυρῶς ἐπιτετίμχε τοῖς μὴ νομίζουσι κατὰ τὸν τότε χρόνον ἐμμετρα τὴν Πυθίαν θεσπίζειν.

192.

Ventriloquus, vaticinator e ventre, quem nonnulli Pythonem appellant, Sophocles vero στερνόμεντιν (quasi vatem ex pectore), Plato philosophus Euryclem ab Eurycle, qui talis vates fuit. Philochorus libro tertio de Divinatione etiam mulieres ventriloquas fuisse dicit : hæc mortuorum animas evocabant.

193.

Axiopistum, Locrum genere aut Sicyonium, Canonem scripsisse et Sententias Philochorus ait in libro de Divinatione. Eadem Apollodorus tradit.

194.

— vel quod oraculum datum est : *In piscatorum locum Bacchum piscatorem mergite*, ut tradit Philochorus.

195.

Quum Alyrius, Herodotus, Philochorus, et Ister, qui maxime in id incubuerunt, ut carmine dicta oracula conscriberent, oracula etiam prorsa oratione edita retulerint, Theopompus, quo nemo hominum diligentius oraculi hujus res scrutatus est, vehementer eos reprehendit, qui putarent istis temporibus Pythiam carmine non respondisse.

196.

Philochorus refert, tres Nymphas, Apollinis nutrices,

Pro Ἀλυρίου Reiskius legi vult Ἀλυπίου, ratus hoc loco sermonem esse de Alypio Andronico, quem Hieronymus in præf. ad Daniel. laudat.

196.

Zenobius Proverb. cent. V, 75 : Φιλόχορος φησιν, ὅτι νύμφαι κατεῖχον τὸν Παρνασσόν, τροφοὶ Ἀπόλλωνος, τρεῖς, καλούμεναι Θριαί, ἀφ' ὧν αἱ μαντικαὶ ψῆφοι θριαὶ καλοῦνται.

197.

Schol. Soph. OEd. Tyr. 21 : Ἔστι παρὰ τῷ Ἰσμενῷ Ἀπόλλωνος ἱερὸν· διό φησι (Σοφοκλῆς) μαντεία σποδῶ· τοῦτο δὲ ἀντὶ τοῦ βωμῶ, ὅτι διὰ τῶν ἐμπύρων ἐμαντεύοντο οἱ ἱερεῖς, ὡς φησι Φιλόχορος.

198.

Schol. Pind. Ol. XII, 10 : Φιλόχορος δὲ τὰς ἐκ φήμης μαντείας, τουτέστι κληδόνας καὶ πταρμούς, ἢ φωνὰς, ἢ φήμας, ἢ ἀπαντήσεις σύμβολά φησι λέγεσθαι· ὡς Ἀρχιλόχος· « Μετέρχομαί σε, σύμβολον ποιουμένη. » Χρήσασθαι δὲ αὐτοῖς πρῶτην Δήμητραν.

Eadem fere habet Hesychius s. v. Συμβόλους.

199.

Schol. Arist. Av. 721 : Ξύμβολον ὄρνιν φασὶν, ἐπεὶ συμβόλους ἐποιοῦν τοὺς πρῶτα ξυναντῶντας, καὶ ἐξ ἀπαντήσεώς τι προσημαίνοντας. Συμβόλους δὲ καὶ τοὺς διὰ τῶν πταρμῶν οἰωνισμοὺς ἔλεγον· ἀνετίθεντο δὲ οὗτοι Δήμητρι, ὡς φησι Φιλόχορος.

200.

Schol. Arist. Ran. 1033 : Τὸν Μουσαῖον παῖδα Σελήνης καὶ Εὐμόλπου Φιλόχορος φησιν· οὗτος δὲ πικρὰ λύσεις καὶ τελετὰς καὶ καθαρμούς συντέθεικεν. Ὁ δὲ Σοφοκλῆς χρησμολόγον αὐτὸν φησι.

201.

Tertullianus De anima cap. 47 : « Ceterum

Parnassum incoluisse, quæ Thuriæ dicebantur; ab iisque sortes, ex quibus vates vaticinantur, appellantur thuriæ.

197.

Est apud Ismenum templum Apollinis, quare Sophocles dicit μαντεία σποδῶ, quod positum est pro βωμῶ, quia ex signis, quæ flamma victimarum in ara concrematarum dabat, vaticinabantur sacerdotes, ut tradit Philochorus.

198.

Philochorus dicit, omina ex sono sumta, i. e. a rumoribus, sternutamentis, sonis subito editis, verbis pronuntiatibus, occursu hominis vel animantis vocari *symbola*; ut Archilochus ait : « Symbolum faciens ad te accedo. » His primam usam esse Cererem.

199.

Avem dicunt σύμβολον, quia συμβόλους eos esse judicabant, qui primum ipsis obviam facti ex hoc occursu aliquid prædicarent, etiam omnia ex sternutamentis capta dicebant σύμβολα. Hæc tribuebantur Cereræ, ut Philochorus tradit.

200.

Musæum Philochorus dicit Lunæ et Eumolpi filium. Is Solutiones, Expiationes et Purgationes suscripsit. Sophocles eum appellat vatem.

Epicharmus etiam summum apicem inter divinationes somniis extulit cum Philochoro Atheniensi.»

202.

Idem c. 46, de somniis agens ait: « Quanti autem commentatores et affirmatores in hanc rem, Artemon, Antiphon, Strato, Philochorus, Epicharmus, Serapion, Cratippus et Dionysius Rhodius, Hermippus, tota seculi litteratura!»

203.

Fulgentius Mytholog. lib. 1, c. 13: « Laurus amica Apollinis ob hanc rem vocitata est, quia illi, qui de interpretatione somniorum scripserunt, ut Antiphon, Philochorus, et Artemon, et Serapion Ascalonites promittant in libris suis, laurum si dormientibus ad caput posueris, vera somnia esse visuros.»

II ΠΡΟΣ ΑΛΥΠΟΝ ΕΠΙΣΤΟΛΗ.

204.

Photii Lex. ab Herm. edit. p. 445: Τροπηλίας, ἡ τῶν σκορόδων δέσμη, ἀπὸ τοῦ εἰλῆσθαι. Ἐν δὲ τοῖς σκῆροις τῇ ἐορτῇ ἡσθιον σκόροδα ἕνεκα τοῦ ἀπέχεσθαι ἀφροδισίων, ὥς ἂν μὴ μύρων ἀποπνέοιεν, ὥς Φιλόχορος ἐν τῇ πρὸς Ἀλυπὸν ἐπιστολῇ.

Phavorinus h. v. hæc repetivit usque ad ὥς Φιλόχ. Verba ἐν δὲ τοῖς σκῆροις Siebelis emendavit, scribens ἐν δὲ τοῖς Σκίροις; sed fortasse non rejiciendum est, quod Phavorinus præbet: ἐν δὲ τοῖς καιροῖς τῆς ἐορτῆς.

EPISTOLA AD ALYPUM.

204.

Τροπηλίας, fasciculus allii capitum, ab εἰλῆσθαι dictus. In Sciris festo vescebantur allio, ne unguenta spirarent, ut abstinereut venere. Narrat Philochorus in Epistola ad Alypum.

INCERTORUM LIBRORUM FRAGMENTA.

205.

Notandum est Hesiodi filium esse Mnaseam. Philochorus vero Stesichorum dicit ex Ctemene Hesiodo natum esse.

INCERTORUM LIBRORUM FRAGMENTA.

205.

Proclus ad Hesiod. Opp. et D. 271, p. 66, B, Heins.: Ἰστίον δὲ, ὅτι υἱὸς Ἡσιόδου Μνασέας ἐστὶ· Φιλόχορος δὲ Στῆσίχορον φησι τὸν ἀπὸ Κλυμένης.

« Forsan hoc Philochorus tradidit de Stesichoro in libro de Alcmane, ubi credibile est, eum hos poetas lyricos ætatis habita ratione inter se contulisse; quod et Suidas fecit v. Στῆσίχορος. » Siebelis. Pro Κλυμένης Gyrardus in Vit. Hesiodi p. XVIII, scripsit Κτημένης.

206.

Schol. Pindar. Nem. II, 1: Φιλόχορος δὲ ἀπὸ τοῦ συντιθέσθαι καὶ βράπτειν τὴν ᾠδὴν οὕτω φησὶν αὐτοὺς προσκεκλησθαι. Δηλοῖ δὲ Ἡσιόδος λέγων·

Ἐν Δῶλῳ τότε πρῶτον ἐγὼ καὶ Ὅμηρος ἀοιδοὶ
μειπομεν, ἐν νεαροῖς ὕμνοις βράχυντες ἀοιδὴν,
φροῖβον Ἀπόλλωνα.

Hoc de Rhapsodis Atthidi intexuisse videri potest Philochorus, ubi de Pisistrato ejusque filiis exposuit. Lenz.

207.

Athenæus IX, 11, p. 393, E: Βοῖος δ' ἐν Ὀρνιθογονίᾳ, ἡ Βοιωτῶν, ὥς φησι Φιλόχορος, ὑπὸ Ἀρεως τὸν Κύκνον ὀρνιθωθῆναι, καὶ παραγενόμενον ἐπὶ τὸν Σύβαριν ποταμὸν πλησιάσαι γεράνῳ.

Βοιωτῶν et Σύβαριν a Schweigh. reposita sunt pro Βοιωτῶν et Σίβαριν. De Bæo poetria vid. Pausan. X, 5, 4.

206.

Philochorus eos (rhapsodos) ait a componendis et nectendis carminibus nomen accepisse. Declarat hoc Hesiodus, qui dicit:

In Delo tum primum ego et Homerus poetæ
Cecinimus, in novis hymnis nectentes cantum,
Phæbum Apollinem.

207.

Bæus vero in Avium generatione, sive Bæo, ut ait Philochorus, a Marte in avem mutatum esse Cygnum tradit, et, quum ad Sybarin fluvium pervenisset, congressum esse cum grue.

ISTRI

FRAGMENTA.

ἈΤΤΙΚΑ.

LIBER I.

1.

Suidas v. Τιτανίδα γῆν : ... Ἴστρος ἐν α' Ἀττικῶν, Τιτᾶνας βοᾶν· ἐβοήθουν γάρ τοις ἀνθρώποις ἐπακούοντες, ὡς Νίκανδρος ἐν α' Αἰτωλικῶν.

Idem legitur in Photii Lexico.

2.

Apostolius XVIII, 77 : Τιτανίδα παροικεῖς, ἐπὶ τῶν φιλοθέων. Οἱ μὲν τὴν πᾶσαν γῆν, οἱ δὲ τὴν Ἀττικὴν ἀπὸ Τιτηνίου, ἐνὸς τῶν Τιτάνων ἀρχαιοτέρου, οἰκήσαντος περὶ Μαραθῶνα, ὃς μόνος οὐκ ἐστράτευσεν ἐπὶ τοὺς θεοὺς, ὡς Φιλόχορος ἐν Τετραπόλει καὶ Ἴστρος ἐν πρώτῃ τῶν Ἀττικῶν.

Vide Phavorin. s. Τιταν. γῆν, ubi eadem leguntur, paucis omissis et suppresso Istri nomine.

3.

Harpocrat. : Λαμπάς. ... Τρεῖς ἄγουσιν Ἀθηναῖοι ἐορτὰς λαμπάδας (λαμπάδος cod. Angl.), Παναθηναίοις, καὶ Ἡραιστείοις, καὶ Προμηθείοις, ὡς Πολέμων φησὶν ἐν τῷ περὶ τῶν ἐν τοῖς προπυλαίοις πινάκων. Ἴστρος δ' ἐν πρώτῃ τῶν Ἀθιδῶν, εἰπὼν ὡς ἐν τῇ τῶν Ἀπατουρίων ἐορτῇ Ἀθηναίων οἱ καλλίστας στολὰς ἐνδεδυκότες, λαβόντες ἡμμένας λαμπάδας ἀπὸ τῆς

ἐστίας, ὑμνοῦσι τὸν Ἡραῖστον θύοντες (sic codd. ; Valesius θέοντες), ὑπόμνημα τοῦ κατανοήσαντα τὴν γρίαν τοῦ πυρὸς διδάξαι τοὺς ἄλλους.

4.

Photius in Lex. et Suidas v. Λαμπάδος ita : Ἴστρος δὲ φησι λαμπάδα νομίσαι ποιεῖν πρῶτον Ἀθηναίους Ἡραίστῳ θύοντας, ὑπόμνημα τοῦ καταν. κ.τ.λ., ut apud Harpocrat.

5.

Harpocrat. : Θεοῖνια· Λυκοῦργος ἐν τῇ διαδικασίᾳ Κροκωνιδῶν πρὸς Κοιρωνίδας. Τὰ κατὰ δῆμους Διονύσια Θεοῖνια ἐλέγετο, ἐν οἷς οἱ γεννῆται ἐπέθυσον. Τὸν γὰρ Διόνυσον Θεοῖνον ἔλεγον, ὡς ἐηλοὶ Αἰσχύλος καὶ Ἴστρος ἐν πρώτῳ Συναγωγῶν.

Phavorinus repetit verba Θεοῖνια ἐλέγ. usque ad finem, scribens ἐν πρώτῃ τῶν Συναγ.

6.

Schol. Sophocl. OEd. Col. 1059 : Τὸν ἐφέσπερον. Τὸν Αἰγάλεων φησι (Σοφοκλῆς). Καὶ γὰρ τοῦτο ἐπ' ἐσχάτων ἐστὶ τοῦ δῆμου τούτου. Καταλέγουσι δὲ χωρία, παρ' ἃ μάλιστα εἰκάζουσι τὴν συμβολὴν γενέσθαι τοῖς περὶ τὸν Κρέοντα καὶ Θησέα. Πέτρας δὲ νιφάδος ἂν εἴη λέγων (ὁ Σοφοκλῆς) τὴν οὕτω λεγομένην λείαν πέτραν, ἣ τὸν Αἰγάλεων λόφον, ἃ δὲ περιγύριά φασιν εἶναι, καθάπερ Ἴστρος ἐν τῇ πρώτῃ

ΑΤΤΗΣ. LIBER I.

1.

Terram Titaniam. ... Ister libro primo Rerum Atticarum proverbium refert : *Titanas invocare*. Opem enim hominibus ferebant, clamore eorum audito, ut Nicander libro primo Rerum Aetolicarum auctor est.

2.

Titanidem accolis. De iis, qui deos amant. Titanidem porro alii terram universam, alii Atticam intelligunt, a Titenio quodam uno ex senioribus Titanibus, qui apud Marathonem habitabat, qui solus adversus deos non beligeravit, ut ait Philochorus in Tetrapoli, et Ister libro primo Rerum Atticarum.

3.

Tria Lampadis festa agitant Athenienses : Panathenais, Vulcanalibus, Prometheis, ut ait Polemo libro De tabulis quæ in Propylæis positæ sunt. Ister vero in primo Atthidum tradit, die festo Apaturiorum, eos ex Atheniensibus, qui pulcherrimis vestibus ornatī sint, sumptis fa-

cibus accensis e foco, sacra facientes, Vulcanum laudare, ad memoriam illius in mortales beneficii prodendam, quod ignis usum ceteros docuerit.

4.

Ister ait, cursum cum sacibus primum instituisse Athenienses Vulcano sacra facientes, etc.

5.

Theœntia, Lycurgus in Controversia Croconidarum adversus Cæronidas. Bacchanalia, quæ populi Atticæ celebrabant, Theœntia dicebantur, in quibus gentiles sacrificabant : Bacchum quippe Θεοῖνον vocabant, ut Æschylus declarat, et Ister in primo Collectaneorum.

6.

Ægaleum montem dicit Sophocles ; hic enim in extrema parte hujus pagi situs est. Enumerant autem loca, ubi maxime conflixisse Creontis et Thesæi copias conjiciant. Rupem nive candentem dicit fortasse Sophocles *ρυπεῖν* *lævem* vel Ægaleum collem. Hæc enim loca aiunt esse vicina, ut Ister tradit libro primo Miscellaneorum : « Ἀβ

τῶν Ἀτάκτων ἱστορεῖ, οὕτως· « Ἀπὸ δὲ τῆς παραλίας ἐπὶ μὲν λίαν πέτραι. » Καὶ μετ' ὀλίγα· « Ἀπὸ τοῦ-
του δὲ ἕως Κολωνοῦ παρὰ τὸν Χαλκοῦν προσαγο-
ρευόμενον, ἔθεν πρὸς τὸν Κηφισὸν ἕως τῆς μυστικῆς
εἰσόδου εἰς Ἑλευσίνα· ἀπὸ ταύτης δὲ βαδίζόντων εἰς
Ἑλευσίνα τὰ ἐπαριστερά μέχρι τοῦ λόφου τοῦ πρὸς
ἀνατολὴν τοῦ Αἰγάτω. »

LIBER III.

7.

Harpocrat. : Παναθήναια. ... Ἦγαγε δὲ τὴν ἑορ-
τὴν πρῶτος Ἐριχθόνιος ὁ Ἠφαίστου. ... Πρὸ τοῦτου
Ἀθήναια ἐκαλεῖτο, ὡς δεδήλωκεν Ἴστρος ἐν τρίτῃ τῶν
Ἀττικῶν.

8.

Suidas : Ταυροπόλον, τὴν Ἄρτεμιν, ὅτι ὡς ταῦρος
περίεισι πάντα, ὡς Ἀπολλόδωρος· Ἴστρος δ' ἐν τρίτῃ
Ἀτάκτων, ὅτι τὸν ὑπὸ Ποσειδῶνος ἐπιπεμθέντα
Ἴππολύτῳ ταῦρον ἐξώστρησεν ἐπὶ πᾶσαν γῆν.

Eadem plane exhibet Phot. Lex. In Etym.
M. et apud Phavorinum nonnisi auctoris no-
men prætermisum est. Apostolius auctorem qui-
dem nominat, sed omittit ἐν τρ. Ἀτάκτ. et scribit
ἔκτεινε pro ἐξ. ἔ. πᾶσ. γῆν.

LIBER IV.

9.

Schol. Sophocl. Oed. Col. 42 : Ἴστρος ἐν τῇ
τετάρτῃ μητέρα τῶν Εὐμενίδων Εὐωνύμην ἀναγρά-
φει, ἣν νομίζεσθαι Ἰῆν.

LIBER XII.

10.

Apostol. XIV, 40 : Ὁμολόγιος Ζεὺς. Ἴστρος ἐν

ora maritima ad rupem lævem, » et deinde, paucis in-
terjectis : « Ab hoc usque ad Cololum juxta locum, qui
dicitur æneus, atque inde versus Cephisum usque ad
viam mysticam, quæ Eleusinem ducit; ab eo, unde hæc
via incipit, loco progredientibus ad sinistram prospectus
patet usque ad collem Ægaleum, qui orientem spectat.»

LIBER III.

7.

Panathenæa. Auctor festi Erichthonius Vulcani filius,
sed ante Erichthonium Athenæa dicta fuisse, Ister docuit
in tertio Rerum Atticarum.

8.

Tauropolium vocant Dianam, quod tanquam taurus omnia
circumeat et lustret, ut Apollodorus ait; ut Ister vero li-
bro tertio Miscellaneorum auctor est, quod taurum in
Hippolytum a Neptuno immissum per omnes terras æstro
percitum agitaverit.

LIBER IV.

9.

Ister libro quarto scribit, Eumenidum matrem esse
Euonymam, quæ esse Terra putetur.

τῇ δωδεκάτῃ τῆς Συναγωγῆς, διὰ τὸ παρ' Αἰολεῦσι τὸ
ἁπονοητικὸν καὶ εἰρηνικὸν ὁμολον λέγεσθαι. Ἔστι δὲ
καὶ Δημήτηρ Ὁμολοία ἐν Θήβαις.

Eadem apud Photium, Suidam et Phavori-
num.

11.

Schol. Aristoph. Av. 1694 : Κρήνη ἐν ἀκροπόλει
ἢ Κλειψύδρα, ἥς Ἴστρος ἐν τῇ 16' μέμνηται, τὰ παρὰ
τοῖς συγγραφεῦσιν ἀναλεγόμενος οὕτως δὲ ὠνόμασται,
ἐπειδὴ ἀρχομένων τῶν ἐτησίων πληροῦται, παυο-
μένων δὲ λήγει, ὁμοίως τῷ Νεῖλῳ, ὥσπερ καὶ τὴν ἐν
Δήλῳ κρήνην. Εἰς ταύτην δὲ φησιν ἡματωμένην
φιάλην πεσοῦσαν ὀφθῆναι ἐν τῷ Φαληρικῷ, ἀπέχοντι
σταδίου εἴκοσι· φασὶ δὲ αὐτὴν ἀπέραντον βάθος
ἔχειν, τὸ δὲ ὕδωρ ἁλμυρόν.

Cf. Hesych. et Phav. s. v. Κλειψύδρα et Κλε-
ψύδρυτον ὕδωρ.

LIBER XIII.

12.

Plutarch. Thes. c. 34 : Ἴδιον δὲ τινι καὶ πα-
ρηλλαγμένον ὅλως λόγον ὁ Ἴστρος ἐν τῇ τρισκαιδε-
κάτῃ τῶν Ἀττικῶν ἀναφέρει περὶ Αἰθρας, ὡς ἐνίων
λεγόντων Ἀλέξανδρον μὲν, τὸν ἐν Θεσσαλίᾳ Πάριν,
ὑπ' Ἀχιλλέως καὶ Πατρόκλου μάχῃ κρατηθῆναι παρὰ
τὸν Σπερχειὸν, Ἐκτορα δὲ τὴν Τροϊζηνίων πόλιν
λαβόντα διαρπάσαι, καὶ τὴν Αἰθραν ἀπάγειν ἐκεῖ κα-
ταλειφθεῖσαν. Ἀλλὰ τοῦτο μὲν ἔχει πολλὴν ἀλο-
γίαν.

Scribendum videtur Ἀλέξανδρον μὲν, τὸν Πά-
ριν, ἐν Θεσσαλίᾳ ὑπ' Ἀχ. κ. Π. κ. τ. λ.

LIBER XII.

10.

Jupiter Homoloios. Ister libro duodecimo Collectionis
hinc paræmiam duci ait, quod Æoles consensum concor-
diamque pacificam ὁμολον appellant. Est etiam Ceres Ho-
moloia Thebis.

11.

Clepsydra est fons in arce, cuius Ister libro duodecimo
facit mentionem, colligens quæ scriptores de eo tradide-
runt. Nomen habet inde, quod Etesiiis exorientibus ac
crescit, cessantibus iis decrescit, similiter ac Nilus et
fons, qui in Delo insula est; phialam autem cruentatam,
quæ in eum incidisset, conspectam esse in Phalerico vi-
ginti stadia distante : immensam profunditatem eum ha-
bere aiunt, aquam vero ejus salsam esse.

LIBER XIII.

12.

Novam et diversam plane historiam refert de Æthra
Ister, in tertio decimo libro Rerum Atticarum, prodi a
quibusdam, Alexandrum Parin in Thessalia ab Achille et
Patroclo pugna ad Sperchium æπνem fuisse, He-
ctorem Træzeniorum oppidum, quum id expugnasset,
diripuisse, et Æthram illic depositam abduxisse. Verum
id sane quam est absonum.

13.

Harpocrat. : Ὀσχοφόροι. ... Ὁ δὲ Ἴστρος ἐν τῇ ἰγ' περὶ Θεσεύος λέγων γράφει οὕτως· « Ἐνεκα τῆς κοινῆς σωτηρίας νομίσαι τοὺς καλουμένους ὀσχοφόρους καταλέγειν δύο τῶν γένει καὶ πλούτῳ προύχοντων. »

Eadem habent Suidas et Phavor., sed sup-presso Istri nomine.

LIBER XIV.

14.

Athen. XIII, p. 557, A : Θεσεύς Ἑλένην ἀρπάσας, ἐξῆς καὶ Ἀριάδην ἔρπασεν. Ἴστρος γοῦν ἐν τῇ τρι-σαρεσχειδεκάτῃ τῶν Ἀττικῶν καταλέγων τὰς τοῦ Θεσεύος γενομένας γυναῖκας, φησὶ τὰς μὲν αὐτῶν ἐξ ἔρωτος γεγενῆσθαι, τὰς δ' ἐξ ἀρπαγῆς, ἅλλας δ' ἐκ νομίμων γάμων· ἐξ ἀρπαγῆς μὲν Ἑλένην, Ἀριάδην, Ἴππολύτην καὶ τὰς Κερκυόνης καὶ Σίνιδος θυγατέ-ρας· νομίμως δ' αὐτὸν γῆμαι Μελίβοιον, τὴν Αἴαν-τος μητέρα.

15.

Photii Lex. : Θεὸς ἡ Ἀναΐδεια. Ἐτιμαῖτο δὲ καὶ Ἀθήνησιν ἡ Ἀναΐδεια, καὶ ἱερὸν ἦν αὐτῆς, ὡς Ἴστρος ἐν ιδ'.

Suidas s. v. Θεός eadem exhibet.

LIBER XVI.

16.

Harpocrat. : Τραπεζοφόρος. Λυκοῦργος ἐν τῷ περὶ τῆς ἱερείας ὅτι ἱερωσύνης ὄνομά ἐστιν ἡ τρα-πεζοφόρος· ὅτι αὐτὴ τε καὶ ἡ κοσμὴ συνδέσσει πάντα τῇ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερείᾳ, αὐτὸς τε ὁ ῥήτωρ ἐν τῷ αὐτῷ λόγῳ δεδήλωκε καὶ Ἴστρος ἐν ἑκτῇ καὶ δεκάτῃ (Bekk. ιγ') τῶν Ἀττικῶν συναγωγῶν.

Videas etiam Etym. M. et Suidam; Hesychius

et Phavorinus exhibent Τραπεζῶ pro Τραπεζο-φόρος.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

17.

Scholiast. Aristoph. Lysistr. 642 : Τῇ Ἐρτῇ πομπεύουσι, τῇ Κέχροπος θυγατρὶ, ὡς ἱστορεῖ Ἴστρος.

Hesychius, Phavorinus et Suidas s. v. Ἀρρητορ. et Ἐρρητορ. idem referunt, omisso Istri nomine.

18.

Hygin. Astron. II, 35, Canis : « Hic dicitur ab Jove custos Europæ appositus esse, et ad Minoa pervenisse. Quem Procris Cephalī uxor labo- rantem dicitur sanasse, et pro eo beneficio ca- nem muneri accepisse, quod illa studiosa fuerit venationis, et quod cani fuerat datum, ne ulla fera præterire eum posset. Post ejus obitum ca- nis ad Cephalum pervenit, quod Procris ejus fuerat uxor : quem ille ducens secum, Thebas pervenit, ubi erat vulpes, cui datum dicebatur omnes canes effugere posse. Itaque quum in unum pervenissent, Jupiter, nescius quid facer- et, ut Ister ait, utrumque in lapidem con- vertit. »

19.

Harpocrat. : Ἐπενεγκεῖν δόρυ ἐπὶ τῆς ἐκροῆς καὶ προαγορεύειν ἐπὶ τῶν μνημάτων. Δημοσθένης κατ' Εὐέργου καὶ Μνησιδούλου ταῦτά φησιν ἐπὶ τοῦ βιαίως ἀποθανόντος. Ἴστρος δὲ ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Ἀτθίδων περὶ Προκρίδος καὶ Κεφάλου εἰπὼν γράφει ταυτί· « Τινὲς δὲ ἐπὶ τοῦ τάφου δόρυ καταπεπηχότα τὸν Ἐρεχθέα φασὶ πεποιῆσθαι παρακαταθέμενόν τε καὶ τὸ πάθος σημαίνοντα, διὰ τὸ νόμιμον εἶναι τοῖς προσήκουσι τοῦτον τὸν τρόπον μετέρχεσθαι τοὺς ζωνίας. »

13.

Oschophori. Ister autem in tertio decimo de Theseo dis- cerens, scribit in hunc modum : « Salutis publicæ caussa instituit, ut bini Oschophori, genere et opibus nobiles, deligerentur.

LIBER XIV.

14.

Theseus rapta Helena, deinde etiam Ariadnen ra- puit. Ister libro decimo quarto Rerum Atticarum uxores Thesei recensens ait, alias earum ex amore uxores ejus factas esse, alias raptu, alias vero legitimis nuptiis : ex raptu quidem Helenam, Ariadnen, Hippolytam, et Cercyonis et Sinidis filias : legitimo vero matrimonio eum habuisse Melibœam Ajacis matrem.

15.

Dea Impudentia. Colebatur etiam Athenis Impudentia et templum habebat, ut Ister libro quarto decimo refert.

LIBER XVI.

16.

Trapezophoros est nomen sacerdotis, ut ait Lycurgus in oratione de sacerdote ; hæc et cosmo administrant omnia Minervæ sacra, ut idem orator in eadem oratione declarat et Ister libro sexto decimo Collectaneorum Atti- corum.

FRAGMENTA INCERTÆ SEDIS.

17.

Hersæ, Cecropis filiæ, pompam ducunt, ut narrat Ister.

19.

In efferendo funere hastam adhibere, et ad sepulchrum proclamare. Demosthenes adversus Euergum et Moesibu- lum hæc de homine dicit, qui morte periit violenta. Ister vero in collectione rerum Atticarum, postquam de Pro- cride et Cephalo locutus est, ista scribit : « Quidam aiunt. Erechtheum in sepulchro hastam defixisse, ut cædem indicaret. Legem enim esse consanguineis, ut hoc modo interfectores persequantur. »

Partem hujus fragmenti habent etiam Suidas, Phavor. et Etym. M. h. v. Verba πεποιῆσθαι παρακ. sine dubio ex margine in textum irreperunt. Genuinam lectionem conservasse videtur cod. Paris. qui, his verbis omissis, simpliciter habet: δόρυ καταπεπηχέναι, τὸ πάθος σημαίνοντα. In margine vero, nisi fallor, erat: τάφον... πεποιῆσθαι δόρυ παρακαταθέντων. Nam ἐπὶ τοῦ ante τάφου desunt in quatuor codd.

20.

Tzetz. ad Lycophr. 1327: Εὐμόλπος, οὗχ ὁ Θρᾷς κατὰ τὸν Ἴστρον ἐν τῇ συναγωγῇ, ἀλλ' ὁ θεὸς τὰ μυστήρια, ἐκέλευσε ξένους μὴ μυεῖσθαι. Ἀθόλος δὲ τοῦ Ἡρακλέους ἐν Ἐλευσίνι, καὶ θέλοντος μυεῖσθαι, τὸν μὲν τοῦ Εὐμόλπου νόμον φυλάττοντες, θέλοντες δὲ καὶ τὸν κοινὸν εὐεργέτην Ἡρακλέα θαυασεῖν, οἱ Ἐλευσίνιοι ἐπ' αὐτῷ τὰ μικρὰ ἐποίησαντο μυστήρια· οἱ δὲ μυσούμενοι μυστήρια ἐστέρησαν.

Repetit hæc Phavorinus. Cf. Schol. ad Aristoph. Ran. 333. Verba ἐν τ. συναγωγῇ Siebelis ex cod. Ciz. et Viteb. I recepit.

21.

Scholiast. Soph. OEd. Col. 1046 (1108): Ζητεῖται, τί δῆποτε οἱ Εὐμόλπιδαι τῶν τελετῶν ἐξάρχουσι, ξένοι ὄντες. Εἴποι δ' ἄν τις, ὅτι ἀξιοῦσιν ἐνιοι, πρῶτον Εὐμόλπον ποιῆσαι τὸν Δηϊόπης τῆς Τριπτολέμου τὰ ἐν Ἐλευσίνι μυστήρια, καὶ οὐ τὸν Θρᾷκα, καὶ τοῦτο ἱστορεῖν Ἴστρον ἐν τῷ περὶ (πέμπω) Elmsleius ex vestigiis codicis) τῶν ἀτάκτων.

22.

Tzetz. ad Lycophr. 467: Μετὰ τὴν ὕψ' Ἡρακλέους γενεμένην τῆς Τροίας ἄλωσιν Τελαμῶν Θείανειραν, τὴν καὶ Ἡσιόνην, γέρας ὡς ἐξαίρετον ἔλαβεν, ὡς Ἴστρος ἐν Συμμίχτοις φησὶν.

In nonnullis codicibus desunt verba ὡς ἐξαίρετον, ut Müller. monet.

23.

Schol. Pindar. Nem. 5, 89: Ἐν Ἀθήναις φασὶν εὐρεῖσθαι τὴν παλαιστρικὴν ἐπὶ Φόρβαντος τοῦ

παιδοτρίβου Θησέως. Φερεχύδης δὲ ἠνίοχον τὸν Φόρβαντα φησὶ Θησέως, σὺν ᾧ καὶ τὴν Ἀμαζόνα ἀρπάζει. Καὶ Πολέμων δὲ ἱστορεῖ, πάλιν εὐρεῖσθαι Φόρβαντα Ἀθηναῖον. Ὅτι δὲ Θησεὺς παρ' Ἀθηναίων ἔμαθε τὴν πάλιν, Ἴστρος ἱστορεῖ.

24.

Diog. Laert. II, 59: Ἴστρος φησὶν αὐτὸν (τὸν Ξενοφῶντα) φυγεῖν κατὰ ψήφισμα Εὐβούλου, καὶ κατελθεῖν κατὰ ψήφισμα τοῦ αὐτοῦ.

25.

Schol. Sophocl. OEd. Col. 673 (683): Ὁ δ' Ἴστρος τῆς Δήμητρος εἶναι (φησὶ) στέμμα τὴν μυρρίνην καὶ τὴν μίλακκα, περὶ ἧς γίνεσθαι τὴν διαδικασίαν. Καὶ τὸν ἱεροφάντην δὲ καὶ τὰς ἱεροφάντιδας καὶ τὸν δαδούχον καὶ τὰς ἄλλας ἱερείας μυρρίνης ἔχειν στέφανον· δι' αὐτὴν καὶ τὴν Δήμητρα προσθέσθαι ταύτην φησὶ.

Ad verba περὶ ἧς γίνεσθαι τὴν διαδικασίαν Siebelis adnotat hæc: -Hoc quomodo intelligendum sit, videntur docere Hesychius et Phavorinus, qui hoc habent: Μίλιον, δένδρον ὁμοιον ἐλάτῃ, ᾧ τοὺς νέους στεφανοῦσιν ἐν ταῖς πομπαῖς· et s. v. Σμίλος, δένδρον ἐλάτῃ ὁμοιον· οἱ δὲ πρόνως, ἄλλοι σμίλακκα, ἣ στεφανοῦνται. Jam Meursius Panath. c. 22 illo priore Hesychii locus usus suspicatur, pueros smilace coronatos esse in pompa Panathenæorum: hoc si verum est, hæc διαδικασία περὶ σμίλακος erit: *certamen puerorum, qui ex ipsis hujus pompæ honore digni sint.* ... Quidni autem intelligamus pompas Bacchicas, qualis fuit vel Διονυσίων τῶν ἐν ἄστει πομπῇ apud Æschin. C. Timarch. p. 176 Wolf., vel illa, qua Bacchus Eleusina deducebatur, præsertim quum ex Euripid. Bacch. 107 sq. sciamus, coronas e smilace factas usitatas fuisse in Bacchi sacris? ... Quum vero Bacchus particeps factus esset mysteriorum Cereris, Cereri quoque smilax videtur esse attributa.

20.

Eumolpus, non Thrax ille, sed, secundum Istrum in Collectione Atticorum, ille qui mysteria instituit, jussit peregrinos non initiari; quum vero Hercules venisset et initiari cuperet, Eleusini, legem quidem Eumolpi servare, sed tamen Herculi, de omni genere humano optime merito, gratificari volentes, in ejus usum constituerunt parva mysteria. Qui his initiabantur, myrto coronabantur.

21.

Queritur, cur Eumolpidæ initiationi præsent, quamvis peregrini. Dixeris, nonnullos contendere, primum Eumolpum, filium Deïopes, quæ erat Triptolemi filia, instituisse Eleusine mysteria, non Thracem illum, idque narrare Istrum in Miscellaneis.

22.

Postquam Troja ab Hercule capta erat, Telamon acce-

pit Theaniram, quam et Hesionam vocant, ut præmium eximium, auctore Istro in Miscellaneis.

23.

Athenis aiunt inventam esse artem luctandi a Phorbante, Thesei magistro. Phercydes vero ait, Phorbantem Thesei aurigam fuisse, cum quo rapuerit Amazonem. Ptolema quoque narrat, Phorbantem Atheniensem invenisse luctam; sed Ister tradit, Theseum esse a Minerva luctum edoctum.

24.

Ister asserit illum (Xenophontem) ex decreto Eubuli exulasse, ejusdemque postea decreto rediisse.

25.

Ister tradit, Cererem coronari myrto et smilace, de qua esset contentio; porro antistitem, antistitas, tardiforum ceterasque sacerdotes myrteam habere coronam: propterea etiam Cereri eam attribui dicit.

26.

Harpocrat. : Τριτομηνίς. ... Τὴν τρίτην τοῦ μηνὸς τριτομηνίδα ἐκάλουν. Δοκεῖ δὲ γενέθλιος τῆς Ἀθηνᾶς. Ἰστρος δὲ καὶ Τριτογένειαν αὐτὴν φησι διὰ τοῦτο λέγεσθαι, τὴν αὐτὴν Σελήνην νομιζομένην.

Eadem fere exstant apud Photium et Suidam.

27.

Schol. Sophocl. OEd. Col. 697 (730) : Ἰστρος καὶ τὸν ἀριθμὸν αὐτῶν (τῶν μορίων) δεδήλωκε, γράφων οὕτως· * * * Ἐνιοὶ κλάδον τὸν τῆς ἐν Ἀκαδημίᾳ ἐλαίας, ἀπὸ τῆς ἐν ἀκροπόλει φυτευθῆναί φασιν.

Apparet Istri verba excidisse. Suidas v. Μορία, quæ de numero sacrarum olearum tradit, habent fortasse Istrum auctorem : Ἦσαν δὲ πρῶτον ἰδ' τὸν ἀριθμὸν αἱ μεταφυτευθεῖσαι ἐκ τῆς ἀκροπόλεως εἰς Ἀκαδημίαν.

28.

Harpocrat. : Ἀνθεστηριῶν· ὁ γδοος μὲν οὗτος παρ' Ἀθηναίοις, ἱερὸς Διονύσου. Ἰστρος δὲ ἐν τοῖς τῆς Συναγωγῆς κεκλησθαι φησιν αὐτὸν διὰ τὸ πλεῖστα τῶν ἐκ τῆς γῆς ἀνθεῖν τότε.

Eadem apud Phavorinum et Suidam, hic tamen Istrum non nominat. Cf. Etym. M. et Macrobb. Sat. I, 12.

29.

Harpocrat. : Κοίρωνίδαι. ... Ἔστι δὲ γένος οἱ Κοίρωνίδαι, περὶ ὧν Ἰστρος ἐν τῇ συναγωγῇ τῆς Ἀθίδας φησίν. Ὀνομασμένον δ' ἂν εἴη ἀπὸ Κοίρωνος, ὃν νόθον ἀδελφὸν εἶναί φασι τοῦ Κρόκωνος· παρ' ὃ καὶ ἐντιμότερους εἶναι τοὺς Κροκωνίδας.

30.

Schol. Sophocl. OEd. Col. 58 : Ἰστρος μνημονεύει τοῦ χαλκοῦ ὁδοῦ καὶ Ἀστυδάμας.

31.

Harpocrat. : Παιωνίαις καὶ Παιονίδα. ... Εἰσὶ δὲ

διττοὶ δῆμοι Παιανιέων τῆς Πανδιονίδος φυλῆς. ... διαφέρουσι δὲ οὗτοι τῶν Παιονιδῶν, ὥς Ἰστρος ἐν Ἀτάκτῳ ὑποσημαίνει. Μνημονεύουσι δὲ καὶ τούτων οἱ ῥήτορες. ... Δῆμος δὲ ἐστὶ καὶ οὗτος τῆς Λεοντίδος.

Eadem apud Suidam, qui Istri nomen omisit. Παιονιδῶν jam a Vindingio in Hell. p. 239, in Gronov. thes. vol. 11, mutatum est in Παιανιδῶν. Παιανίδα; legitur etiam in Biblioth. Coislin. p. 238. Suidas exhibet Παιονίδα; sed paulo post Παιανιδῶν.

32.

Suidas : Περιστίαρχος, ὁ περικαθαίρων τὴν ἐστίαν καὶ τὴν ἐκκλησίαν καὶ τὴν πόλιν· ἀπὸ τῆς ἐστίας, ἧ τοῦ περιστείχειν. Ἰστρος δὲ ἐν τοῖς Ἀττικοῖς, « Περίστεια, φησὶ, προσαγορεύεται τὰ καθάρσια· καὶ οἱ τὰ ἱερὰ καθαίροντες περιστίαρχοι· ἐξῶθεν γὰρ περιέρχονται, μαχαιοφοροῦντος ἑκάστου τῶν ἱερῶν, οἰκίαις περιελημμένοι δημοσίαις, καὶ περιδρομον ἔχοντες. »

Repetiverunt hæc Photius, Phavorinus h. v. et Apostolius XVI, 1. Περιέρχονται a Kustero restitutum est ex Photio et Apostolio pro περιέρχονται. Ut idem Kusterus monet, pro μαχαιοφοροῦντος ex Photio revocandum est χοιροφοροῦντος; et ex Apostolio ἱερῶν οἰκίας περιεὶλ. δημοσίαις; pro οἰκίαις περιεὶλ. δημοσίαις.

ΑΙ ΑΠΟΛΛΩΝΟΣ ΕΠΙΦΑΝΕΙΑΙ.

33.

Harpocrat. : Φαρμακός. ... Δύο ἄνδρας Ἀθήνησιν ἐξῆγον, καθάρσια ἑσομένους τῆς πόλεως ἐν τοῖς Θαργηλίοις, ἓνα μὲν ὑπὲρ τῶν ἀνδρῶν, ἓνα δὲ ὑπὲρ τῶν γυναικῶν. Ὅτι δὲ ὄνομα κύριόν ἐστιν ὁ Φαρμακός, ἱερὰς δὲ φιάλας τοῦ Ἀπόλλωνος κλέψας ἀλόος ὑπὸ τῶν περὶ τὸν Ἀχιλλέα κατελεύσθη, καὶ τὰ τοῖς

26.

Tertiam mensis diem τριτομηνίδα vocabant; videtur autem dies natalis esse Minervæ. Ac propterea Τριτογένειαν eam dici Ister tradit, et eandem cum Luna existimari.

27.

Ister etiam numerum sacrarum olearum indicat, scribens Nonnulli autem ramum oleæ, quæ est in Academia, ab illa in Acropoli plantatum esse dicunt.

28.

Anthesterion, mensis octavus apud Athenienses, Baccho sacer. Ister in libris Collectionis eum ita dictum fuisse testatur, quod plerique terræ fectus tunc floreat.

29.

Cæronidæ sunt gens, de quibus Ister in Collectione rerum Atticarum; nomen habere videntur a Cærone, quem nothum fratrem esse scriunt Croconis; inde Croconidas præ Cæronidis in honore haberi.

30.

Ister mentionem facit liminis ænei et Astydamas.

31.

Pæanienses et Pæonidæ; duo sunt Pæaniensium demi, Pandionidis tribus. Differunt vero hi a Pæonidis, ut Ister in Miscellaneis significat; rhetores quoque eorum meminere; etiam hic est demus Leontidis tribus.

32.

Περιστίαρχος. Sic vocatur qui domum, concionem et urbem lustrat, ab ἐστία, i. e. focus, domus, vel a περιστείχειν, i. e. a circumeundo. Ister vero in Atticis dicit, « victimas lustrales appellari περίστεια; et eos, qui templa lustrabant, περιστίαρχους. Extrinsecus enim circumibant, unoquoque sacerdotum porcellum ferente, ædes publicas circumcurrentes et ambitum agentes. »

APOLLINIS APPARITIONES.

33.

Pharmacus. Duos viros Athenis, lustrandæ civitatis causa, in festo Thargeliorum educebant; quorum alter viros, alter feminas expiaret. Pharmacum autem nomine proprio appellari eum, qui quum sacras phialas furatus et ab Achille deprehensus esset, lapidibus sil

Θαργηλίοις ἀγόμενα τούτων ἀπομιμήματα ἔστιν, Ἰστρος ἐν πρώτῳ τῶν Ἀπόλλωνος ἐπιφανείων εἰργκεν.

Fere eadem apud Phot., in Etym. M. et apud Suidam. In quattuor codd. Harpocrat. legitur ἱερεὺς pro ἱεράς : sed Phot., Etym. M. et Suidas uno consensu exhibent ἱεράς.

34.

Photii Lex.: Τριττύαν θυσίαν... Ἰστρος δὲ ἐν μὲν Ἀπόλλωνος ἐπιφανείαις ἐκ βοῶν, αἰγῶν, ὄων ἰρρένων, πάντων τριετῶν.

35.

Plutarch. De musica t. III, p. 2081 Stephan., 1136 Francof. : Soterichus, qui contendit, Apollinem esse inventorem artis tibia et cithara canendi, ad suam sententiam probandam etiam hoc affert :

Καὶ ἡ ἐν Δῆλῳ δὲ τοῦ ἀγάλματος αὐτοῦ (τοῦ Ἀπόλλωνος) ἀφιδρύσις ἔχει ἐν μὲν τῇ δεξιᾷ τόξον, ἐν δὲ τῇ ἀριστερᾷ Χάριτας, τῶν τῆς μουσικῆς ὀργάνων ἐκάστην τι ἔχουσιν· ἡ μὲν γὰρ λύραν κρατεῖ, ἡ δὲ αὐλοῦς, ἡ δὲ ἐν μέσῳ προκειμένην ἔχει τῷ στόματι σύριγγα. Ὅτι δ' οὗτος οὐκ ἐμὸς δὲ λόγος, Ἀντικλῆς καὶ Ἰστρος ἐν ταῖς Ἐπιφανείαις περὶ τούτων ἀφηγήσαντο.

Athen. III, 74, E : Ἰστρος δ' ἐν τοῖς Ἀττικοῖς οὐδ' ἐξάγεσθαι φησι τῆς Ἀττικῆς τὰς ἀπ' αὐτῶν γινόμενας ἰσμάδας, ἵνα μόνοι ἀπολαύσιεν οἱ κατοικοῦντες· καὶ ἐπεὶ πολλοὶ ἐνεφανίζοντο διακλέπτοντες, οἱ τούτους μηνύοντες τοῖς δικασταῖς ἐκλήθησαν τότε πρῶτον συκοφάνται.

36.

Hygin. Astron. II, 40 : « Ister et complures dixerunt, Coronida Phlegyaë filiam fuisse : hanc autem ex Apolline Æsculapium procreasse, sed postea Ischyn, Elati filium, cum ea concubuisse. »

37.

Idem II, 34 : « Ister dicit Oriona a Diana esse

dilectum, et pæne factum, ut ei nupsisse existimaretur. Quod quum Apollo ægre ferret, et sæpe eam objurgans nihil egisset, natantis Orionis longe caput solum videri conspicatus, contendit eum Diana, eam non posse sagittam mittere ad id, quod nigrum in mari videretur. Quæ quum se vellet in eo studio maxime artificem dici, sagitta missa caput Orionis trajecit. Itaque eum quum fluctus intersectum ad litus eiecisset, et se eum Diana percussisse plurimum doleret, multis ejus obitum prosecuta lacrimis inter sidera statuuisse existimatur. »

ΠΤΟΛΕΜΑΙΣ.

38.

Athen. X, p. 478, B : Ἰστρος δὲ Καλλιμάχειος ἐν πρώτῳ Πτολεμαίδος, τῆς ἐν Αἰγύπτῳ πόλεως, γράφει οὕτως « Κυλίκων Κονωνίων ζεύγος, καὶ θηρικλείων χρυσοκλύστων ζεύγος. »

ΑΙΓΥΠΤΙΩΝ ΑΠΟΙΚΙΑΙ.

39.

Constantin. Porphyrog. De themat. lib. I, p. 13 Scriptor. Byzant. tom. V, ed. Ven. : Κύπρος ἐκλήθη ἀπὸ Κύπρου τῆς θυγατρὸς Κινύρου, ἡ τῆς Βίβλου καὶ Ἀφροδίτης, ὡς Φιλοστέφανος ἐν τῷ περὶ νήσων καὶ Ἰστρος ἐν ἀποικίαις Αἰγυπτίων ἱστόρησαν.

40.

Clemens Alex. Strom. I, p. 322, C, de Iside, quæ et Io dicta sit, addit : Ταύτην δὲ Ἰστρος ἐν τῷ περὶ τῆς Αἰγυπτίων ἀποικίας Προμηθεὺς θυγάτερα φησίν.

Eadem in African. Exc. in Scalig. Thes. temp. p. 359 leguntur, nisi quod ἐν τοῖς περὶ Αἰγ. ἀποικίας pro ἐν τῷ περὶ Αἰγ. ibi scriptum est. Operis titulus in utroque loco corrupte exhibetur : neque pars hujus operis illo modo significari poterat.

obrutus, hujusque rei esse imitamenta, quæ in Thargeliis agantur, Ister tradit libro primo Apparitionum Apollinis.

34.

Sacrificium trifarium. Ister in Apollinis apparitionibus id constare dicit ex bobus, capris et suibus masculis, trimis omnibus.

35.

Simulacrum Apollinis in Delo positum in dextra manu arcum, læva Gratias habet, quarum quævis ali-quod musicum instrumentum tenet; lyram una, alia tibia, media fistulam ori admotam. Neque meus est hic sermo; sed Anticles et Ister in libris quos de Apparitionibus deorum scripserunt, hæc retulerunt.

Ister in Atticis ait vetitum fuisse Atticas exportare caricas, ut soli indigenæ iis vescerentur : quum vero multi fortim evehentes deprehenderentur, qui horum nomina

apud judices deferebant, tum primum sycophantas (sycum indices) esse nominatos.

PTOLEMAIS.

38.

Ister Callimachus, primo libro de Ptolemaide, Ægypti oppido, ita scribit : « Calicum Cononiorum par, et Thetricorum par aureis operculis clausorum. »

ÆGYPTIORUM COLONIAE.

39.

Cyprus nomen accepit a Cypro filia Cinyræ vel Bibli et Veneris, ut Philostephanus in libro de Insulis et Ister in libro de Ægyptiorum coloniis narrat.

40.

Ister in libro De colonia Ægyptiorum, dicit Io vel Isidem fuisse filiam Promethæi.

41.

Stephan. Byz. : Ὀλένος. ... Κέκληται δ' ἀπ' Ὀλένου τοῦ Διὸς, ὡς Ἴστρος ἐν Αἰγυπτίων ἀποικίαις. « Τῶν δὲ Δαναῖδων Ἀναξίθεος καὶ Διὸς Ὀλένον γενέσθαι τὸν ἄρξαντα τῶν Ὀλενίων. »

Cf. Eustath. ad Homer. p. 883 Rom. et Phavor. v. Ὀλεν. πέτρα.

42.

Stephan. Byz. : Αἰγιαλὸς, μεταξύ Σικυῶνος καὶ τοῦ Βουπρασίου καλούμενος τόπος, ἀπὸ Αἰγιαλέως τοῦ Ἰνάχου, ὡς Ἴστρος ἐν ἀποικίαις τῆς Αἰγύπτου.

ΑΡΓΟΛΙΚΑ.

43.

Athen. XIV, p. 650, B : Ἀπὶ ἀπίων καὶ ἡ Πελοπόννησος Ἀπία ἐκλήθη, διὰ τὸ ἐπιδαφιδεύειν ἐν αὐτῇ τὸ φυτὸν, φησὶν Ἴστρος ἐν τοῖς Ἀργολικοῖς.

44.

Stephan. Byz. : Ἀπία, οὕτως οἱ νεώτεροι τὸ Ἀργος ... Φησὶ δὲ καὶ τὰς ἀγρόδας τὰς ἐν αὐτῇ τῇ γῶρᾳ γιγνομένης Ἴστρος ἀπίους ἀπὸ ταύτης ὑπὸ τῶν ἔξωθεν λεγέσθαι.

ΗΛΙΑΚΑ.

45.

Steph. Byz. : Φύτειον, πόλις Ἠλίδος τῆς κοίτης ἀπὸ Φυτέως λέγων αὐτὴν ὠνομάσθαι Ἴστρος τετάρτῳ Ἠλιακῶν.

46.

Schol. in Platon. p. 380 Bekk. : Πρὸς δύο οὐδ' ὁ

41.

Olenus. ... Vocata vero fuit ab Oleno, Jovis filio, ut Ister in Ægyptiorum coloniis : « Sed ex Anaxithea Danaidum una et Jove, Olenum, qui Oleniis imperavit, natum fuisse. »

42.

Ægialus, locus est inter Sicyonem et Buprasium, ita dictus ab Ægialeo Inachi filio, uti refert Ister in Ægyptiacis coloniis.

ΑΡΓΟΛΙΚΑ.

43.

Ab illorum *pirorum* Græco nomine (ἄπια) etiam Peloponnesus *Apia* nominata est, quod hoc fructu abundabat, ut ait Ister in Argolicis.

44.

Apia. ... Ister pyrastrum in Apia regione nascentem, *apium* ab eadem apud exteros nominari tradit.

ΕΛΙΑΚΑ.

45.

Phyteum, urbs Elidis cavæ : a Phyteo dicit eam nominari Ister quarto Eliacorum.

46.

Contra duos ne Hercules quidem. ... Tradit Echephylli-

Ἡρακλῆς] Ἐχεφυλλίδης δὲ, αὐτὸν (τὸν Ἡρακλέα) ὑπὸ Κτεάτου καὶ Εὐρύτου τῶν Μολιονιδῶν ἡττηθῆναι κατὰ τὴν ἐπ' Αὐγέαν στρατείαν· διωχθέντα δὲ ἄχρι τῆς Βουπράσιδος, καὶ περιβλεψάμενον, ὡς οὐδεὶς ἐξίκετο τῶν πολεμίων, ἀναψύξαι τε, καὶ ἐκ τοῦ παραβρέοντος ποταμοῦ πίνοντα προσαγορεύσαι· Τοῦτο ἡδὺ ὕδωρ. Ὁ νῦν δαίκεται ἰόντων ἐκ Δύμης εἰς Ἥλιν, καλούμενον ὑπὸ τῶν ἐγγυρίων βαδὺ ὕδωρ. Τὰ δὲ αὐτὰ καὶ Φερικύδης καὶ Κώμαρχος καὶ Ἴστρος ἐν τοῖς Ἠλιακοῖς ἱστοροῦσι. Καὶ διὰ τοῦτο θεωροῦς τοὺς Μολιονίδας ἰόντας εἰς Κόρινθον λοχίσαντα τὸν Ἡρακλέα περὶ Κλεωνᾶς ἀποκτείνει. Ὅθεν Ἠλείοις ἀπώμοτον εἶναι τὰ Ἴσθμια ἀγωνίζεσθαι, ὅτι θεωροῦς πεμψθέντας εἰς τὸν Ἴσθμὸν τοὺς Μολιονίδας ἐλὼν Ἡρακλῆς ὑπὸ Κορινθίων ἐδέχθη.

Cf. Philoch. fr. 36.

Η ΣΥΝΑΓΩΓΗ ΤΩΝ ΚΡΗΤΙΚΩΝ ΘΥΣΙΩΝ.

47.

Eusebius Præpar. evang. IV, 16 p. 156 ed. Colon. 1688 : Ἴστρος ἐν τῇ συναγωγῇ τῶν Κρητικῶν θυσιῶν φησὶ, τοὺς Κούρητας τὸ παλαιὸν τῷ Κρόνῳ θύειν παῖδας.

Eadem sunt ap. Porphy. De abstin. II.

ΠΕΡΙ ΙΣΙΟΤΗΤΟΣ ΑΘΛΩΝ.

48.

Clemens Alex. Strom. III, p. 447, C, de athleticis agens, qui a Venere abstinerunt, etiam hoc affert : Ὁ τε Κυρηναῖος Ἀριστοτέλης Λαίδα ἐρῶσαν

das, Herculem a Cleato et Eurylo Molionidis, in expeditione, quam contra Augeam fecit, devictum esse ; quum vero usque ad Buprasiam fugisset neminemque hostium animadvertisset, se refecisse et fluvium præterfluentem, ex quo potum hauserit, ita alloquutum esse : Dulcis hæc aqua. Hæc demonstratur iis qui Dyma proficiscuntur Elin, appellata ab incolis *Dulcis Aqua*. Eadem referunt Pherecydes, Comarchus et Ister in Eliacis. Atque hanc ob rem Herculem, structis insidiis, occidisse Molionidas prope Cleonas, quum sacram legationem obeuntes Corinthium proficiscerentur. Ea ex causa Eleis interdictum esse, ne ludos Isthmios frequentarent, quod Hercules quum Molionidas sacræ legationis obeundæ causa ad Isthmum inissos occidisset, a Corinthiis esset exceptus.

COLLECTIO SACRIFICIORUM CRETICORUM.

47.

Ister etiam auctor est, in eo quod de Cretensium sacrificiis edidit volumine, pueros olim Saturno immolari a Curetibus solitos fuisse.

DE PROPRIETATE CERTAMINUM.

48.

Aristoteles Cyrenæus amantem Laidem solus despexit

ὑπεριώρα μόνος. Ὁμωμοκῶς οὖν τῇ ἑταίρᾳ, ἥ μὴν ἀπάξειν αὐτὴν εἰς τὴν πατρίδα, εἰ συμπράξειεν αὐτῷ τινα πρὸς τοὺς ἀνταγωνιστάς, ἐπειδὴ διεπράξατο, χαριέντως ἐκτελῶν τὸν ὅρκον, γραψάμενος αὐτῆς ὡς ὅτι μάλιστα ὁμοιοτάτην εἰκόνα, ἀνέστησεν εἰς Κυρήνην, ὡς ἱστορεῖ Ἴστρος ἐν τῷ περὶ ἰδιότητος ἄθλων.

ΜΕΛΟΠΟΙΟΙ.

49.

Schol. Aristoph. Nub. 971 : Ὁ Φρῦνις κιθαρῳδὸς Μυτιληναῖος. Οὗτος δὲ δοκεῖ πρῶτος παρὰ Ἀθηναίοις κιθαρῳδικῇ νικῆσαι Παναθηναίοις ἐπὶ Καλλίου ἀρχόντος. Ἦν δὲ Ἀριστοκλείδου μαθητής. Ὁ δὲ Ἀριστοκλείδης κιθαρῳδὸς ἦν ἄριστος· τὸ γένος ἦν ἀπὸ Τερπάνδρου. Ἠχμασε δ' ἐν τῇ Ἑλλάδι κατὰ τὰ Μηδικά. Παραλαβὼν δὲ τὸν Φρῦνιν αὐλωδούντα, κιθαρίζειν ἐδίδαξεν. Ὁ δὲ Ἴστρος Ἰέρωνος αὐτὸν φησι μάγειρον ὄντα σὺν ἄλλοις δοθῆναι τῷ Ἀριστοκλείδῃ. Ταῦτα δὲ σχεδιάσαι ἔοικεν. Εἰ γὰρ ἦν γεγονώς δοῦλος καὶ μάγειρος Ἰέρωνος, οὐκ ἂν ἀπέκρυψαν οἱ κωμικοί, πολλάκις αὐτοῦ μεμνημένοι ἐφ' οἷς ἐκαινούργησε κλάσας τὴν ὥδην παρὰ τὸ ἀρχαῖον ἔθος.

50.

Suidas v. Φρῦνις eadem hæc habet, sed post voc. ἐδίδαξεν hoc peculiare : Ἴστρος δ' ἐν τοῖς ἐπιγρῆτοις Μελοποιοῖς τὸν Φρῦνιν Λέσβιον φησι, Κάνωπος υἱόν. Τοῦτον δὲ Ἰέρωνος τοῦ τυράννου μάγειρον κ. τ. λ.

51.

Græca Sophoclis Vita : Σοφοκλῆς τὸ μὲν γένος ἦν Ἀθηναῖος, υἱὸς δὲ Σοφίλου, ὃς οὔτε, ὡς Ἀριστόξενός φησι, τέκτων ἢ χαλκεὺς ἦν· οὔτε, ὡς Ἴστρος,

μαχαιοποιὸς τὴν ἐργασίαν· τυχὸν δὲ ἐκέκτητο δοῦλους χαλκεῖς καὶ τέκτονας· οὐ γὰρ εἰκὸς τὸν ἐκ τοῦ τοιούτου γενόμενον στρατηγίας ἀξιοθῆναι σὺν Περικλεῖ καὶ Θουκυδίδῃ, τοῖς πρώτοις τῆς πόλεως· ἀλλ' οὐδ' ἂν ὑπὸ τῶν κωμωδῶν ἀόηκτος ἀφείθῃ, τῶν οὐδὲ Θεμιστοκλέους ἀπεσχημένων. Ἀπιστητέον δὲ καὶ τῷ Ἴστρῳ, φάσκοντι αὐτὸν οὐκ Ἀθηναῖον, ἀλλὰ Φλιάσιον εἶναι. Εἰ δὲ καὶ τὸ ἀνέκαθεν Φλιάσιος ἦν, ἀλλὰ πλὴν Ἰστρου, παρ' οὐδενὶ ἑτέρῳ τοῦτό ἐστιν εὐρεῖν. ... Διεπονθήθη δὲ ἐν παισὶ καὶ περὶ πηλαίστραν καὶ μουσικὴν, ἐξ ὧν ἀμφοτέρων ἑστερανώθη, ὡς φησιν Ἴστρος. ... Φησὶ δὲ καὶ Ἴστρος, τὰς λευκὰς κρηπίδας αὐτὸν ἐξευρηκέναι, ἃς ὑποδοῦνται οἱ τε ὑποκριταὶ καὶ οἱ χορευταί· καὶ πρὸς τὰς φύσεις αὐτῶν γράφαι τὰ δράματα· ταῖς δὲ Μούσαις θιάσον ἐκ τῶν πεπαιδευμένων συναγχεῖν. ... Τελευτῆσαι δὲ αὐτὸν Ἴστρος καὶ Νεάνθης φασὶ τοῦτον τὸν τρόπον· Καλλιπιδὴν ὑποκριτὴν ἀπὸ ἐργασίας ἐξ Ὀποῦντος ἔχοντα παρὰ τοὺς Χόας, πέμψαι αὐτῷ σταφυλὴν· τὸν δὲ Σοφοκλῆα λαβόντα, [καὶ βαλόντα] εἰς τὸ στόμα βᾶγα ἔτι ὀμφακίζουσας, ὑπὸ τοῦ ἄγαν γέλωτος ἀποπνιγέντα τελευτῆσαι. ... Ἴστρος δὲ φησιν, Ἀθηναίουσιν διὰ τὴν τοῦ ἀνδρὸς ἀρετὴν καὶ ψήφισμα πεποιηκέναι, κατ' ἔτος [ἕναστος] αὐτῷ θύειν.

De Sophocle Ister exposuerat forsitan in opere Μελοποιοῖς inscripto, quod confirmari videtur et aliis in hac Sophoclis Vita narratis.

ΥΠΟΜΝΗΜΑΤΑ.

52.

Plutarch. Quæst Græc., p. 301 Francof. s. t. 7, p. 203 Reisk. : Πόθεν ἢ τῶν Ἰθακησίων πόλις Ἀλαλ-

Quum meretrici itaque jurasset, se eam esse in patriam abducturum, si ei adversus decertantes adversarios aliquam opem tulisset, postquam id perfecit, lepide iusjurandum exsequens, ejus quam simillimam pinxit imaginem eamque Cyrenas transvexit, ut scribit Ister in libro de Proprietate certaminum.

ΜΕΛΟΠΟΙΕΙ.

49.

Phrynus citharædus Mytilenæus. Hic fertur primus apud Athenienses arte citharædica vicisse in Panathenæis, Callia archonte. Erat Aristoclidæ discipulus. Aristoclidēs, præstantissimus citharædus, qui genus duxit a Terpanδρο, floruit in Græcia belli Persici tempore. Is Phrynin, quem ad se recepit, callentem tibiis canendi artem, cithara canere docuit. Ister vero ait, eum Hieronis coquum fuisse et ab hoc cum aliis Aristoclidæ traditum esse: hæc tamen negligenter scripsisse videtur; si enim servus et coquus Hieronis fuisset, id non celassent comici, qui sæpe ejus faciunt mentionem propter ea, quæ novavit; fregit enim vim canus, relicto more antiquo.

50.

Ister in eo opere, quod Melopœi inscribitur, Phrynin Lesbium fuisse dicit, Canopis filium; qui, quum esset Hieronis tyranni coquus, etc.

51.

Sophocles genere erat Atheniensis, filius Sophili, qui

neque faber, ut ait Aristoxenus, lignarius neque ærarius erat, neque cultorum opifex, ut statuit Ister: sed fortasse possidebat servos, qui fabri ærarii erant et lignarii; vix enim credibile est, talis hominis filium dignum habitum esse, qui cum Pericle et Thucydide, civium nobilissimis, exercitui præliceretur. Neque comici eum reliquissent intactum, qui ipso Themistocle non abstinerunt; neque credere licet Istro, si dicit, eum non esse Atheniensem, sed Phliasium. Possis statuere ejus genus antiquitus esse Phliasium: sed nemo, excepto Istro, hoc memorat. ... Inter pueros operam dabat palæstricæ et musicæ, atque in utraque arte coronam adeptus est, ut Ister tradit. Idem dicit, eum invenisse albos cothurnos, quos actores et choreutæ subligant, atque fabulas accommodasse actorum indoli, ex hisque arte bene institutis Musarum collegisse sodalitium. ... Obiisse eum Ister et Neanthes tradunt hoc modo: Callipidem quum venisset Opunte ad Choes celebrandos, misisse ei uvam, cujus acinum adhuc immaturum in os injicientem Sophoclem, propter summam senectutem suffocatum esse ideoque vitam finisse. ... Ister ait, Athenienses hujus viri virtute commotos decrevisse, quolannis ei sacrum facere.

COMMENTARII.

52.

Unde urbs Ithacensium Alalcomenæ appellatur? . .

χομεναί προσηγορεύθη; ... Ἴστρος δ' Ἀλεξανδρεὺς ἐν ὑπομνήμασι προσιστόρηκεν, ὅτι τῷ Λαέρτῃ δοθεῖσα πρὸς γάμον (Ἀντίκλεια) καὶ ἀναγομένη περὶ τὸ Ἀλαλχομένειον ἐν τῇ Βοιωτίᾳ τὸν Ὀδυσσεύα τέκοι, καὶ διὰ τοῦτο ἐκεῖνος ὥσπερ μητροπόλεως ἀναφέρων τοῦνομα τὴν ἐν Ἰθάκῃ πόλιν οὕτω φησὶ προσαγορεύεσθαι.

ΑΤΤΙΚΑΙ ΛΕΞΕΙΣ.

53.

Eustath. ad Odys. I, p. 1627 : Φασὶ γοῦν οἱ παλαιοί, ὅτι οὐ μόνον τρεῖς ἡλικίαι, ἄρην, ἀμνός, ἀρνειός· καὶ ὅτι τοῦ ἀμνοῦ καὶ θηλυκὸν ἢ ἀμνή, πρόβατον αὐτὸ μέσον τῇ ἡλικίᾳ· καὶ ὅτι ἀμνή ἐνιαύσιον ἄρνα δηλοῖ· ἀλλὰ καὶ ὅτι Ἴστρος ἐν Ἀττικαῖς λέξεσιν, ἄρνα φησὶν, εἴτα ἀμνόν, εἴτα ἀρνειόν, εἴτα λειπογνώμονα.

Hæc Suidas quoque v. Ἀμνόν et Phavorinus v. Ἀρνειός exhibent : apud Suidam tamen post ἐν ταῖς Ἀττικαῖς perperam omissum est λέξεσιν.

54.

Hesych. : Ἀμάλλαι, δράγματα, δέσμαι τῶν ἀσταγίων. Σοφοκλῆς Τριπολέμῳ. Ἀγκάλη, δράγματα δύο, ὥς φησιν Ἴστρος, Φιλήτας δὲ ἱστορεῖ ἐκ διακοσίων· καὶ Ὅμηρος χρῆται τῇ λέξει.

Siebelis hunc locum ita restituit : Τριπολέμῳ· ἀγκαλίδες ἐκ δραγμάτων ἑκατὸν, ὥς φησιν Ἴστρος κ. τ. λ. Et codex Hesychii δράγματα ρ, non β. Schol. enim, ad Theocrit. X, 44 hæc tradit : ἀμάλλη δὲ συνέστηκεν ἐκ δραγμάτων ἑκατὸν ἢ καὶ διακοσίων. Cf. Eustath. ad Hom. p. 162, et Phavor. v. Ἀμάλλη.

55.

Schol. Villois. Iliad. K, 439 : Τεύχεα εἰρῆσθαι Ἴστρος φησὶ παρὰ τὸ ἐν Τευχίῳ τῷ Εὐβοϊκῷ κατεσκευάσθαι πρῶτον ὑπὸ Κυκλώπων.

Ister Alexandrinus in suis Commentariis retulit, nuptam Anticleam Laertæ, et adductam in Alalcomenium, quod est in Bæotia, Ulyssem peperisse : indeque cum quasi urbis nomen commendantem posteris, in qua esset natus, Ithacæ urbem eo nomine donasse.

DICTIONES ATTICÆ.

53.

Veteres quidem dicunt, non modo tres distingui ætates, ἄρην, ἀμνός, ἀρνειός, et ἀμνοῦ feminam esse ἀμνήν ovem mediæ ætatis, eamque ἀμνήν denotare agnam annuam, sed etiam, Istrum in Dictionibus Atticis hunc ordinem statuere : ἄρην, deinde ἀμνός, deinde ἀρνειός, deinde λειπογνώμων.

54.

Ἀμάλλαι, manipuli, fasciculi spicarum, Sophocles in Triptolemo; ἀγκαλίδες constant e centum manipulis, si Istrum sequamur, Phileta vero auctore ex ducentis. Etiam Homerus hac voce utitur.

55.

Ister dicit, τεύχεα (armaturam) inde nomen acce-

Verba παρὰ τὸ ἐν Τευχίῳ a Siebeli reposita sunt pro vulgata : παρὰ τὸ Εὐτευχίῳ. Cf. Eustath. ad Il. p. 817 R.

FRAGMENTA INCERTORUM OPERUM.

56.

Eustath. ad Dionys. v. 513, p. 207 Oxon. 1697 : Ἴστρον δὲ τινὰ φασιν ἱστορεῖν, τέσσαρας γενέσθαι μεγάλους κατακλυσμούς, ὧν ἕρ' ἐνὶ διαβρύγιέντα τὸν Ἑλλήσποντον ἀφορίσαι τῆς Ἀσίας τὴν Εὐρώπην.

57.

Stephan. Byz. : Ἀρχάς. ... Ἴστρος δὲ φησιν, ὅτι Θεμιστοῦς καὶ Διὸς δ' Ἀρχὰς ἐγένετο· διὰ δὲ τὴν τῆς μητρὸς ἀποθηρίωσιν, ἄρκτω γὰρ ὑφ' ἧρας αὐτὴν ὀνομασθῆναι, ταύτης τυχεῖν τῆς προσηγορίας.

Berkel. pro Θεμιστοῦς scribi vult Μεγίστους. Sed idem nomen, quod apud Steph. Byz. est, legitur apud Eust. ad Il. II, p. 300 R., qui illum sequutus esse videtur : Ἀρκτος γὰρ ὑπὸ ἧρας, φασὶν, ἢ Θεμιστῶ ἐγένετο. ... Pro ἄρκτω ... ὀνομασθῆναι Holstenius, Politus ad Eustath. II, p. 636, et Heyn. ad Apollodor. III, 8, 2, scribendum statuunt ἄρκτω ... ὁμοιωθῆναι, quod præferendum est Siebelis conjecturæ : Εἰς ἄρκτον ... μεταμορφωθῆναι.

58.

Steph. Byz. : Κάρνη, πόλις Φοινίκης, ἀπὸ Κάρνου τοῦ Φοίνικος, ὥς Ἴστρος φησὶν.

59.

Schol. Pindar. Ol. I, 37 : Πίνδαρος τὸν Πέλοπα Λυδὸν φησιν εἶναι, Ἴστρος δὲ Παφλαγόνα.

60 a.

Schol. Apollon. II, 207 : Ἴστρος φησὶ, τὸν Αἰήτην, γνόντα ὅτι τοὺς Φρύξου υἱοὺς εἴη σεσωκώς

pisse, quod Cyclopes primum fecerint in Teuchio, loco Eubææ.

INCERTORUM OPERUM FRAGMENTA.

56.

Istrum quendam aiunt narrare, quatuor fuisse magna diluvia, quorum uno Hellespontus diruptus Asiaque ab Europa per eum separata sit.

57.

Ister tradit, Arcadem Themistūs et Jovis filium fuisse; hoc nomen eum sortitum esse, quod mater in feram mutata sit; a Junone enim eam in ursam (ἄρκτον) conversam esse.

58.

Carne, urbs Phœnicie, a Carno Phœnicis filio nomen habens, ut Ister auctor est.

59.

Pindarus Pelopem Lydum, Ister vero eum Paphlagonem dicit.

60 a.

Ister tradit, Æetam, quum cognovisset Phineum Phri-

(Φινεύς) ταῖς μαντείαις, καταράσασθαι αὐτοῦ, τὸν δὲ Ἥλιον ἐπακούσαντα πηρῶσαι.

Idem narratur apud Apollod. I, 9, 21, nisi quod ibi Neptunus dicitur Phinea privasse oculis.

60 b.

Schol. Pind. Ol. VII, 146 : Κρίσις ἀμφ' ἀέθλοις] κρίσιν εἶπε τὸν ἀγῶνα τῶν Ἡλιδίων, ὃν διατιθέασιν οἱ Ῥόδιοι, ἐφεύσατο δὲ ὁ Πίνδαρος· οὐ γὰρ Τληπολέμῳ ὁ ἀγὼν ἐπιτελεῖται, τῷ δὲ Ἡλίῳ τιθέασιν τὸν ἀγῶνα, ὡς Ἴστρος φησὶν ἐν τῇ περὶ τῶν Ἡλίου ἀγώνων. « Ῥόδιοι τιθέασιν Ἡλίου ἐν Ῥόδῳ γυμνικὸν στεφανίτην ἀγῶνα. »

Bæckhius adnotat hæc : Ex Vrat. A. Verba, quæ Istri esse videntur, in codice sunt hæc : P. τ. Ἡ. ἐν P. γυμνικὸν τε στεφανίτην, omisso ἀγῶνα. Cetera religiosa fide consarcinavi ex ternis codicis notis miserum in modum confusis et luxatis.

61.

Schol. Villos. ad Hom. Iliad. B, 110 : Ὅτι πρὸς πάντας ἀποτεινόμενος τὸν λόγον ἥρωας λέγει. Ἡ δὲ ἀναφορὰ πρὸς Ἴστρον λέγοντα, μόνους τοὺς βασιλεῖς ἥρωας λέγεσθαι.

62.

Idem ad T, 34 : Ἡ διπλῇ, ὅτι πάντες ἥρωες ἐλέγοντο, οὐχ οἱ βασιλεῖς, ὡς Ἴστρος. Quod repetitur ad XIII, 629 et XV, 230.

63.

Hesych. : Σίκειον, ὡς Ἴστρος. Toupus in Ep.

crit. p. 131 hæc ita cum iis quæ præcedunt conjunxit : Σικελός, στρατιώτης παροιμιώδης, ἐπεὶ ξένοις ἐγρῶντο στρατιώταις ὡς ἐπιτοπὸν οἱ περὶ Ἰέρωνα τὸν τύραννον, ὡς διωθουμένων αὐτῶν τὸν μισθόν, καὶ μηδενὶ ἀποδιδόντων τῶν Σικελῶν. Ὡς Ἴστρος. Sed verba καὶ μηδενὶ ... Σικελῶν, ait Siebelis, non ita bene concinere cum præcedentibus, quisque facile sentiet; itaque præstat cum Albertio in fine præcedentis loci ap. Hesychium ita scribere : ὡς διωθουμένων αὐτῶν τὸν μισθόν, μηδενὸς ἀποδιδόντος, et vulnus in verbis Σίκειον. ὡς Ἴστρος, utpote sine codd. insanabile, intactum relinquere. For- san autem hic discriminis inter Σικελὸν et Σικελιωτὴν mentio injecta, et ita fere scriptum fuit : διαφορὰν δὲ φασὶ τινες Σικελιωτῶν καὶ Σικελῶν, ὡς Ἴστρος.

64.

Plutarch. Alexand. p. 691 Frf., 1267 ed. Steph. seu cap. 46 : Alexander, transmissio Orexarte amne, quem arbitrabatur esse Tanaim, fusos Scythas ad 100 stadia est insectatus : Ἐνταῦθα δὲ πρὸς αὐτὸν ἀφικέσθαι τὴν Ἀμαζόνα οἱ πολλοὶ λέγουσιν, ὧν καὶ Κλείταρχός ἐστι καὶ Πολύκριτος, καὶ Ὀνησίκριτος, καὶ Ἀντιγένης, καὶ Ἴστρος.

65.

Ælian. H. A. V, 27 : Τὰς ἐν Λέρῳ Μελεαγρίδας ὑπὸ μηδενὸς ἀδικεῖσθαι τῶν γαμψωνύχων ὀρνέων, λέγει Ἴστρος.

x. I filios vaticiniis servasse, eum exsecratum esse, Solem autem, quum hoc audivisset, privasse eum oculis.

60 b.

Κρίσιν Pindarus dicit ludum Helieorum, quem Rhodii instituunt; sed falsa tradit: non enim Tlepolemo ludus celebratur, sed Soli; ut Ister tradit in libro de Solis ludis: « Rhodii instituunt Rhodi ludum gymnicum Solis, in quo corona pro præmio est. »

61.

Heroes dicit, ad omnes orationem convertens: hoc Istri causa adnotatur qui dicit, reges solos dici heroes.

62.

Omnes heroes dicebantur, non vero soli reges, ut Ister opinatur.

63.

Siceum, ut Ister.

64.

Eo venisse ad Alexandrum Amazonem perhibent multi, inter quos Clitarchus, Polycritus, Onesicritus, Antigenes, Ister.

65.

Ister tradit, Meleagrides aves in Lero a nulla avium curvis unguibus armatarum lædi.

APOLLODORI

FRAGMENTA.

ΠΕΡΙ ΘΕΩΝ.

Photius Cod. CLXI : Sopatri Ἐκλογαὶ διάφοροι ἐν βιβλίοις δυοκαίδεκα. ... Συνελεχταὶ δὲ αὐτῷ τὸ βιβλίον ἐκ πολλῶν καὶ διαφόρων ἱστοριῶν καὶ γραμμάτων. Τὸ μὲν οὖν πρῶτον περὶ τῶν παρ' Ἑλλήσι μυθολογουμένων θεῶν διαλαμβάνει· ὁ συνελεχταὶ ἐκ τῶν Ἀπολλοδώρου περὶ θεῶν γ' λόγου. Ἀθηναῖος δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος, καὶ γραμματικὸς τὴν τέχνην. Οὐκ ἐκ τοῦ τρίτου δὲ μόνον ἡ διαλογή αὐτῷ πεποιήται, ἀλλὰ δὴ καὶ ἐκ δ' καὶ ε' καὶ θ', τοῦ τε α' πάλιν (fort. ια') καὶ ιβ' καὶ ιε' τε καὶ ις' καὶ μέχρι τοῦ κδ'. Ἐν ᾗ συλλογῇ τὰ τε μυθικῶς περὶ θεῶν διαπεπλάσματα, καὶ εἴ τι καθ' ἱστορίαν εἴρηται, περιελήφει, περὶ τε τῶν παρ' αὐτοῖς ἡρώων καὶ Διοσκούρων καὶ περὶ τῶν ἐν Ἄδου καὶ ὅσα παραπλήσια.

LIBER I.

1.

Stephan. Byz. : Δωδώνη.... Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν α' περὶ Θεῶν τὸν Δωδωναῖον οὕτως ἐτυμολογεῖ· « Καθάπερ οἱ τὸν Δία Δωδωναῖον μὲν καλοῦντες, ὅτι δίδωσιν ἡμῖν τὰ ἀγαθὰ, Πελασγικὸν δὲ, ὅτι τῆς γῆς πέλας ἐστίν. »

Idem : Βωδώνη, πόλις Περραιδική, ὡς Ἀπολλό-

δωρος. Quod ad hunc locum referendum videtur propter ea, quæ de Jove Dodonæo habet Stephanus. Dicit enim : Ἑτεροὶ δὲ γράφουσι Βωδωναιῖς· πόλιν γὰρ εἶναι Βωδώνην, ὅπου τιμᾶται.

LIBER II.

2.

Stobæus Eclog. phys. tom. I, p. 520 ed. Heeren. : Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ Θεῶν Πυθαγορείαν εἶναι τὴν περὶ τούτων, τὸν αὐτὸν εἶναι Φωσφόρον καὶ Ἑσπερον, δόξαν.

3.

Erotian. Lex. Hippocrat. : Χάριτες· αἱ Χαραί· ὡς καὶ Σοφοκλῆς ἐν Ἑλεγείᾳ. Μέννηται καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν δευτέρῳ περὶ Θεῶν, φησὶ δὲ αὐτὰς κληῖσθαι ἀπὸ μὲν τῆς χαρᾶς Χάριτες. Καὶ γὰρ πολλάκις οἱ ποιηταὶ τὴν χάριν χαρὰν καλοῦσιν.

LIBER III.

4.

Schol. Apollon. Rh. I, 1124 : Quercus foliis coronati sacra faciunt Matri Deum. Ἡ γὰρ ὄρυς ἱερὰ τῆς Ῥέας, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τρίτῳ περὶ Θεῶν.

DE DIIS.

Sopatri Eclogæ variæ doctrinæ libris duodecim. Collegit autem hoc opus e multis et diversis historicis atque scriptoribus. Primus itaque liber de Græcorum fabulosis diis agit. Electa hæc ex Apollodori libro tertio de Diis, qui patria Atheniensis grammaticam docuit. Nec vero e tertio duntaxat libro hæc selegit : sed et e quarto, quinto, ac nono, itemque e primo (undecimo?), duodecimo, decimoquinto et decimo sexto usque ad quartum et vicesimum. Quibus collectaneis, quæ de diis fabulose ficta sunt, quæque historice narrantur, complectitur, deque heroibus, ac Dioscuris, nec non de iis, qui apud inferos degunt, et quæ horum sunt similia.

LIBER I.

1.

Apollodorus libro primo de Diis, sic Jovis Dodonæi etymologiam exhibet : « Quemadmodum Jovem Dodonæum quidam sic vocant a δίδωμι (do), quia dat nobis

omnia bona : Pelasgicum autem a πέλας et γῆ, quia terræ vicinus est. »

Bodone, urbs Perrhæbica, teste Apollodoro.

LIBER II.

2.

Apollodorus altero de Diis libro Pythagoram ait primum opinatum, eundem esse Luciferum et Hesperum

3.

Charites, i. e. Gratiae, ut Sophocles quoque in Elegia. Meminit et Apollodorus in secundo De Diis, appellarique inquit ipsas Χάριτας, a voce χαρά, quæ significat gratia. Poetæ enim sæpe τὴν χάριν dicunt χαρὰν.

LIBER III.

4.

Quercus sacra est Matri Deorum, ut Apollodorus dicit de Diis libro tertio.

LIBER VI.

5.

Harpocratio v. Ἀποπομπάς : Ἀποπομπαῖοί τινες ἐκαλοῦντο θεοί, περὶ ὧν Ἀπολλόδωρος ἐν ἑκτῷ περὶ Θεῶν διελεχται.

LIBER IX.

6.

Steph. Byz. : Ἀρειος πάγος· ἀκρωτήριον Ἀθηνῶν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ Θεῶν ἐννάτῳ, ἐν ᾧ τὰς φοινίκας κρίσεις ἐδίκαζον διὰ τὰς ἀπὸ τοῦ σιδήρου γιγνομένης μαιφονίας.

LIBER XIV.

7.

Macrob. Sat. I, 17, p. 297 : *Apollodorus in libro quartodecimo περὶ Θεῶν, ἵψιον solem scribit ita appellari Apollinem ἀπὸ τοῦ κατὰ τὸν κόσμον ἰεσθαι καὶ ἰέναι (f. ἰέναι), quod sol per orbem impetu fertur.*

Ad eundem librum sine dubio respexit auctor libelli de Allegoriis Homericis 7 : postquam dixerat Apollinem nihil a sole differre, sed idem numen duobus nominibus ornari, idque tum ex μυστικοῖς λόγοις constare tum a vulgari dicto, Ἥλιος Ἀπόλλων, ὁ δὲ γε Ἀπόλλων ἥλιος, pergit : Ἡκρίδωται δ' ἡ περὶ τούτων ἀπόδειξις καὶ Ἀπολλοδώρῳ, περὶ πᾶσαν ἱστορίαν ἀνδρὶ δεινῷ. Διὰ τοῦτ' ἔγωγε τὴν ἐπιπλέον ἐξεργασίαν καὶ ἀχαίρου λόγου περιττὸν ὑπερβήσομαι μῆκος.

LIBER XVI.

8.

Steph. Byz. v. Ἀρχάς : Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ

Θεῶν ἐκκαιδεκάτῳ βιβλίῳ περὶ Δήμητρος φησιν, ὅτι Ἀρχάδια τῇ Δήμητρι μέλλοντες θύειν ἄνθρωποι· ταύτην γὰρ τὴν θύσιν συνεστήσαντο μετὰ τὸν πρῶτον σπόρον, ὅτι αὐτῆς ἐκ τῆς γῆς ἔμολεν ὁ καρπὸς εἰς τροφήν καὶ σπόρον, καὶ οὕτω τὰ Ἀρχάδια τιμῆς χάριν. Locus mutilus ; Heynius suspicatur ἐκ τῆς γῆς ταύτης, i. e. ex Arcadia. « Traduxere scilicet Arcades Cereris fabulam ad se. »

LIBER XVII.

9.

Schol. Sophocl. OEd. Col. 502 : Καὶ Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῇ περὶ Θεῶν ἐπτακαιδεκάτῃ περὶ τοῦ τῶν Ἑσυχιδῶν γένους καὶ τῆς ἱερείας φησί.

LIBER XX.

10.

Porphyrus apud Stobæum Ecl. phys. I, 52, tom. I, p. 1004 ed. Heeren. : Τοῦ δὲ Ἀπολλοδώρου ἐν τῷ εἰκοστῷ περὶ τῶν Θεῶν συγγράμματι, ὃ ἐστὶ περὶ τοῦ Ἄδου, τάδε περὶ τῆς Στυγὸς λεγόμενα εὐρομεν· « ἀρχτεῖον γὰρ ἀπὸ τούτων, τῆς τε τῶν ὀνομάτων παρεμφάσεως οὐ καταφρονητέον. Ἐκ γὰρ τοιούτων ὀρμώμενοι πιθανῶς καὶ τοὺς ἐν Ἄδου νομιζομένους ποταμοὺς κατωνομάκασιν· Ἀχέροντα μὲν διὰ τὰ ἄγνη, ὡς καὶ Μελανιππίδης ἐν Περσεφόνη.

Καλεῖται δ' ἐν κόλποισι
Γαίας ἄχεα προχέων Ἀχέρων.

Ἔτι καὶ Λιχύμνιός φησι·

Μυρίαῖς παγαῖς
δακρύων Ἀχέρων ἄχων τε βρύει.

Καὶ πάλιν·

Ἀχέρων ἄχεα βροτοῖσι πορθεύει.

LIBER VI.

5.

Dii quidam Averrunci vocabantur, de quibus Apollodorus in libro sexto de Diis commentatus est.

LIBER IX.

6.

Areopagus, collis in urbe Athenarum, teste Apollodoro libro nono de Diis, ubi sententiam capitis de homicidiis ferro perpetratis pronuntiabant.

LIBER XIV.

7.

Scriptit etiam Apollodorus demonstrationem harum rerum accuratissime, vir in quovis studiorum genere gravissimus; quocirca ego prolixius hic immorari ac intempestivus esse supersedeo.

LIBER XVI.

8.

Apollodorus libro decimo sexto in Deorum Originibus perhibet de Cerere : Homines Cereræ Arcadia sacrificantes... nam post primam frumenti sationem sacrificium

illud decrevisse, quia ex hac terra fructus et ad alimentum et ad salionem prodisset : inde hæc festa honoris gratia Arcadia dici.

LIBER XVII.

9.

Apollodorus libro de Diis decimo septimo de Hesychidarum familia et sacerdotio loquitur.

LIBER XX.

10.

In vicesimo Apollodori de Diis volumine, quod de Inferis inscribitur, hæc de Styge reperi : « ... ab his enim incipiendum est, nec nominum contemnenda explicatio ; siquidem hac ratione fluvios quoque Inferorum nuncuparunt, Acherontem quidem a doloribus (ἄχρειν) quem admodum ait in Proserpina Melanippiæes :

Terræ in gremio tristia fundens
lamenta Acheron.

Ac similiter ait Licymnius :

Fontes mille
fert lacrimarum, mille dolores Acheron.

Et iterum :

Acheron luctifer mortalibus.

Ἀχέρων δὲ καὶ Ἀχερουσία λίμνη ταυτὸν, ὡς καὶ Σοφοκλῆς ἐν Πολυξένη τὴν τοῦ Ἀχιλλέως ψυχὴν εἰσάγει λέγουσαν·

Ἀκτὰς ἀπαιῶνάς τε καὶ μελαμβαθεῖς
λιποῦσα λίμνης ἦλθον ἔχούσης γούρας
Ἀχέροντος ὀδυπλήγας ἄρσενας χοάς·

ἀκτὰς τῶν νεκρῶν λέγων παιῶνα οὐκ ἔχούσας, ἄρσενας δὲ χοάς τὰς οὐδὲν ἐκτρεφούσας· θήλεα μὲν γὰρ τὰ καρποφόρα, ἄρσενα δὲ τὰ ἄγονα λέγονται, [διὰ] τὸ μὲν τὸ σπέρμα παρέχειν μόνον, τὴν δὲ καὶ ἐκτρέφειν. Ὅθεν καὶ θῆλυς ἔέρση, ἡ πολύγονος καὶ τροφίμη. Διαπεραιοῦσθαι δὲ ὑπὸ τῶν ἀπογινομένων τὸν Ἀχέροντά φασιν εἰκότως· ὁ γὰρ μεταλλαχὼς πάντα τὰ τοῦ ζῆν ἄχη σχεδὸν ὑπερῆρε, καὶ ἔστιν ἐν ἀπονίᾳ καὶ ἀλυπία πάσῃ. Γοργύραν δὲ τοῦ Ἀχέροντος γυναῖκα προσανέπλεσαν, ἀπὸ τοῦ γοργὰ φαίνεσθαι τοῖς πολλοῖς τὰ ἐν Ἄδου· καθὼ δὲ καὶ αὐτοῦ τούτου τιθήνην ὁ Σώφρων Μορμολύχαν ὠνόμασε. »

Ταῦτα δὲ εἰπὼν περὶ τοῦ Ἀχέροντος Ἀπολλόδωρος ἐπάγει περὶ τῆς Στυγὸς αὐταῖς λέξεσι τάδε· « Στύγα δὲ δεινὴν τινα καὶ φοβεράν ὑποστησάμενοι θαίμονα, θεῶν ἔρχον, ἐν Ἄδου τε ταύτην κατώκισαν, καὶ τῆς προσγορίας ταύτης ἡξίωσαν ἀπὸ τοῦ στυγνάζειν τοῖς πένθεσι, καὶ στύγεσθαι τὰ ἐν Ἄδου. Ὅρκον δὲ τῶν θεῶν, δι' ἐναντιότητά· ἡ μὲν γὰρ τῶν ὄντων τε καὶ ζώντων φθαρτικὴν ἔχει δύναμιν, ὅσον ἐφ' ἑαυτῇ· οἱ δὲ τῇ τε προαιρέσει καὶ τῷ τρόπῳ διεστήκασιν. »

Τοσαῦτα περὶ τῆς Στυγὸς εἰπὼν, ἐπάγει· « Κωκυτὸν δὲ ποταμὸν ἀνέπλεσαν ἀπὸ τοῦ κωκύειν· ὅς ἐστι Στυγὸς καὶ στυγνάσεως ἀποβῶν. Τοιούτου δὲ ἐστὶ γένους καὶ ὁ Πυριφλεγέθων· εἴρηται γὰρ ἀπὸ τοῦ

πυρὶ φλέγεσθαι τοὺς τελευτῶντας, ὡς Ὅμηρος πησιν (Od. A, 218)·

Οὐ γὰρ ἐτι σάρκας τε καὶ ὀστέα ἵνες ἔχουσιν·
ἀλλὰ τὰ μὲν τε πυρὸς κρατερόν μένος αἰθομένοιο
δαμνᾷ, ἐπεὶ καὶ πρῶτα λίπη λεύκ' ὀστέα θυμός·
ψυχὴ δ', ἥδ' ὄνειρος, ἀποπταμένη πεπότηται.

ὑποτίθεται γὰρ τὰς ψυχὰς τοῖς εἰδώλοις τοῖς ἐν τοῖς κατόπτροις φαινομένοις ὁμοίας, καὶ τοῖς διὰ τῶν ὑδάτων συνισταμένοις, ἃ καθάπαξ ἡμῖν ἐξείκασται καὶ τὰς κινήσεις μιμεῖται, στερεομένη δ' ὑπόστασιν οὐδεμίαν ἔχει εἰς ἀντίληψιν καὶ ἀγῆν, ὅθεν αὐτὰς βροτῶν εἶδωλα καμώντων λέγει. »

Οἱ πλείους δὲ ὕδωρ ἱστόρησαν τὴν Στύγα ἐπίγειον, φύσιν ἔχον ἀμύνεσθαι τοὺς κατ' αὐτοῦ ψευδῶς ὁμῶσαι τολμήσαντας. Διαβόητον μὲν τοίνυν Στυγὸς ὕδωρ κατὰ Ἀρχαδίαν οἱ ἱστορικοὶ ἀναγεγράφασιν, ὧν ἐστὶ καὶ Ἡρόδοτος (VI, 74), ὃς ἐν τῇ ἑκτῇ τὰ κατὰ Κλειμένην ἀφηγούμενος, γράφει ταῦτα· Ἐντεῦθεν δὲ ἀρικόμενος εἰς τὴν Ἀρχαδίαν, νεώτερα ἐπρησσε πράγματα, συνιστὰς τοὺς Ἀρχάδας ἐπὶ τῇ Σπάρτῃ· ἄλλους τε ὄρκους προσάγων σφί, καὶ δὴ καὶ ἐς Νώνακριν πόλιν πρόθυμος ἦν τῶν Ἀρχάδων τοῦ προεστῶτος ἀγινέων, ἐξορχοῦν τὸ Στυγὸς ὕδωρ. Καλλίμαχος δ' ἐν τῷ περὶ Νυμφῶν συγγράμματι καὶ τὸ ἰδίωμα τοῦ ὕδατος ἀφηγείται, λέγων οὕτω· Στύξ ἐν Νωνάκρι κρήνη τῆς Ἀρχαδίας, ἥς ὕδωρ ἐστὶ τὸ διακόπτον πάντα τὰ ἀγγεῖα, πλὴν τῶν κερατίνων.

Postrema inde a verbis οἱ πλείους δὲ ὕδωρ fortasse non sunt Apollodori, sed Porphyrii. Nam novum hic incipit ἀποσπασμάτιον.

11.

Clemens Alex. Cohort. p. 12, l. 9 Pott., p. 4. Sylburg. : Καὶ μοι δοκεῖ τὰ ὄργια καὶ τὰ μυστήρια

Acheron porro et Acherusia palus idem valent, quemadmodum Sophocles in Polyxena Aethyllis animam introducit loquentem :

Ripas nullo læto canto resonantes atque nigras
relinquens paludis sonantis gemitus,
Acherontis acuto strepitu ripas alluentis steriles undas.

In quibus mortuorum regiones pæne carentes dicit, masculas vero undas, quæ nihil producant; quandoquidem frugifera feminea, sterilia vero mascula dicuntur, quod ille semen dumtaxat suppeditet, hæc etiam nutriet: unde etiam ros femineus a fecunditate dicitur. Nec immerito dicunt a mortuis Acherontem trajici, quoniam tales omnes vitæ dolores excesserunt, omnique labore ac mœnore carent. Gorgyram deinde Acherontis uxorem sinxerunt, quod horrenda (γοργά) plerisque videntur quæ ad Inferos pertinent: ut et ejus nutricem Sophron Mormolycen vocavit. » Atque hæc de Acheronte locutus Apollodorus, ista de Styge subjungit: « Stygem vero horrendam quandam fingentes deam, ac deorum jusjurandum, tum apud inferos eam collocarunt, tum, quod contristamur calamitatibus et invisī præ luctu sunt inferi, hoc eam nomine donarunt. Deorum vero jusjurandum per contrarium, quandoquidem ut hæc vitæ tollendæ vim in se habet, ita illi voluntate ac moribus ab eo distant. » Quibus de Styge positis, hæc subjicit: « Cocytum porro fluvium a

ploratu finxerunt, qui Stygis est rivus. Neque alius generis est Pyriphlegethon, ab urendis mortuis dictus, quemadmodum Homerus ait:

Nam nec adhuc carnem, nec habent ossa arida nervi,
illa sed ardentis victrix violentia flammæ
edomat, ut primum spirantem vita reliquit,
ast anima, ut fumus, supera in connexa volavit.

Ponit enim animas imaginibus speculorum vel aquarum similes, quæ ut plane nos exprimunt ac motus imitantur, ita solidam naturam ad contactum non habent: qua de causa illas *vita simulacra carentum* nominat. »

Plerique sane aquam terrenam Stygem tradiderunt, quæ per ipsam pejerantes punire posset: verumtamen præcipuam Stygem in Arcadia posuerunt historici, in his Herodotus, qui libro sexto de Cleomene agens hæc scribit: Hinc in Arcadium delatus, novis rebus studebat, Arcadibus contra Lacedæmonios concitatis, quum alia ab iis exegit juramenta, quodvis adhibens jusjurandum, tum Nouacrin Arcadum principes deductos jurejurando per Stygiam aquam adstringere voluit. Callimachus quoque libro de Nymphis (*de fontibus*?) aquæ proprietatem his verbis refert: Styx Arcadiæ fluvius est ad Nouacrin, omnia vasa, præter cornea, pertundens.

11.

Mihi quidem videtur horum vocabulorum, *Orgia* et

δεῖν ἐτυμολογεῖν, τὰ μὲν ἀπὸ τῆς ὀργῆς τῆς Διοῦς τῆς πρὸς Δία γεγεννημένης, τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ συμβεβηκότος περὶ τὸν Διόνυσον· εἰ δὲ καὶ ἀπὸ Μουσῶντος τινος Ἀττικοῦ, ὃν ἐν κυνηγίῳ διαφθαρῆναι Ἀπολλόδωρος λέγει, οὗ φθόνος ὑμῶν δεδοξάσθαι τὰ μυστήρια ἐπιτυμβίῳ τιμῇ.

Eadem ap. Euseb. Præp. evang II, 3, nisi quod pro Μουσῶντος habet Μουσῶντος. « Videtur ita tradidisse Apollodorus mysteria principio in honorem Myuntis defuncti instituta fuisse. »

12.

Athenagoras in Deprecat. c. 25 : Καὶ ὅτι μὲν ἄνθρωποι (οἱ θεοί), δηλοῦσι μὲν καὶ Αἰγυπτίων οἱ λογιώτατοι, οἱ θεοὺς λέγοντες αἰθέρα, γῆν, ἥλιον, σελήνην, τοὺς ἄλλους ἀνθρώπους θνητοὺς νομίζουσι καὶ ἱερὰ τοὺς τάφους αὐτῶν. Δηλοῖ δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ Θεῶν.

13.

Clemens Al. Cohort. adv. Gent. p. 25 (p. 8) : Πολλὰ χάραθ' Ἐἱρὲς σχοῖεν, οἱ καταθύουσιν αὐτῷ (Marti) τοὺς κύνας. Σχύθαι δὲ τοὺς ὄνους ἱερεύοντες μὴ παυέσθων, ὡς Ἀπολλόδωρος φησὶ καὶ Καλλιμάχος.

Arnob. Adv. Gent. IV, p. 180 ed. Paris. : *Quis ei (Marti) canes ab Caribus, quis ab Scythis asinos immolari (prodidit)? non principaliter cum ceteris Apollodorus?*

14.

Zenobius Cent. V, 22 : Μῆλον Ἡρακλῆς. Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ Θεῶν, ὅτι θύεται Ἀθήνησιν Ἡρακλεῖ ἀλεξικάκῳ ἰδιόζουσά τις θυσία. Τοῦ γὰρ βοὸς ποτὶ ἐκφυγόντος, ὃν ἔμελλον Ἡρακλεῖ προσάξαι, μῆλον λαβόντας καὶ κλάδους ὑποθέντας, τέσσαρας μὲν ἀντὶ σκελῶν, δύο δὲ ἀντὶ κεράτων, σχηματίσαι τὸν βοῦν, καὶ οὕτω τὴν θυσίαν ποιήσασθαι.

Cf. Suidas v. Μῆλαιος Ἡρακλῆς, et Pollux I, 30, 31.

15.

Athenæus VII, p. 306, A : Ὁ χίθαρος (piscis) ... ὅτι δὲ διὰ τὸ ὄνομα ἱερὸς εἶναι νενόμισται τοῦ Ἀπολλωνος, εἶρηκεν Ἀπολλόδωρος.

16.

Athenæus VII, p. 325, B : Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς περὶ Θεῶν τῇ Ἑκάτῃ φησὶ θύεσθαι τρίγλην διὰ τὴν τοῦ ὀνόματος οἰκειότητα· τρίμορφος γὰρ ἡ θεός.

17.

Athenæus XIII, p. 571, C : De illis hetæris, ait, verba feci, quæ solæ præ ceteris mulieribus ab amicitia nomen invenerunt, ἀπὸ τῆς παρ' Ἀθηναίοις καλουμένης ἑταίρας τῆς Ἀφροδίτης. Περὶ ἧς φησιν ὁ Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος οὕτως· « Ἑταίραν δὲ τὴν Ἀφροδίτην τὴν τοῦ ἐταίρους καὶ τὰς ἑταίρας συνάγουσαν· τοῦτο δ' ἐστὶ φίλας. »

Cf. Hesych. in Ἑταίρας ἱερὸν.

18.

Harpocration : Πάνδημος Ἀφροδίτη. Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ Θεῶν, πάνδημον φησὶν Ἀθήνησι κληθῆναι τὴν ἀφιδρυθεῖσαν περὶ τὴν ἀρχαίαν ἀγοράν, διὰ τὸ ἐνταῦθα πάντα τὸν ὄημον συναγεσθαι τὸ παλαιὸν ἐν ταῖς ἐκκλησίαις, ἃς ἐκάλουν ἀγοράς.

Exscripsit partim Suidas.

19.

Schol. Apollonii III, 541 : Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν τῷ περὶ Θεῶν, ὅτι ἡ περιστέρα ἱερὰ Ἀφροδίτης. Διὸ καὶ λάγνον [διὰ τὸ λάγνον voluit Heyn.], παρὰ γὰρ τὸ περισσῶς ἐρᾶν λέγεται.

Postrema cod. Paris. exhibet ita : Διὸ καὶ λάγνη. Καὶ τὸ ὄνομα δηλοῖ· παρὰ γὰρ etc.

mysteria, etymologiam exponendam esse. Atque illa quidem ἀπὸ τῆς ὀργῆς, hoc est, ab ira, Cereris in Jovem; hæc autem ἀπὸ τοῦ μύσου, hoc est, ab execratione et abominatione, quæ accidit circa Dionysum, dici videntur; quodsi a Myunte quodam Attico, quem dicit Apollodorus interiisse in venatione, derivatis, non inuidebo, vestra mysteria decorari honore funebri.

12.

Deos fuisse homines declarant tum Ægyptiorum doctissimi, qui deos dicentes ætherem, terram, solem, lunam, ceteros habent homines mortales atque sacra eorum sepulcra, tum Apollodorus in libro de Diis.

13.

Multis augeantur bonis Cares, qui canes ei (Marti) sacrificant. Scythæ autem non cessent mactare asinos, ut dicit Apollodorus, et Callimachus.

14.

Malum Hercules] Apollodorus libro de Diis, Athenis sacrificatum ait Herculi Avernunc singulari sacrificio. Fugiente enim bove, quem ipsi immolandum destinavissent, pomo accepto ramos apposuisse, quattuor pro cruribus, duos vero pro cornibus, ut bovis speciem præeret, itaque sacrificium peractum esse.

15.

Esse autem hunc piscem (*citharum*), propter nomen suum, sacrum habitum Apollini, scripsit Apollodorus.

16.

Apollodorus in libro de Diis, Hecataë ait mullum (τρίγλην) sacrificari, ob nominis congruentiam: triformis enim hæc dea est.

17.

Ab illa quæ apud Athenienses *Hetæra Venus* appellatur, de qua Apollodorus in libro de Diis ait: « *Hetæran*, Venerem, quæ sodales et *hetæras*, id est amicas, conjungit.

18.

Venus πάνδημος (quasi *totius populi*). Ita Apollodorus in opere de Diis ait appellatam Athenis esse eam quæ dedicata erat in foro antiquo, quod ibi olim populus universus ad conciones, quas fora vocabant, conveniret.

19.

Apollodorus in libro de Diis columbam (περιστέραν) sacram esse Veneri dicit. Quare esse libidinosam, sicut jam nomen ostenderet. Nam παρὰ τὸ περισσῶς ἐρᾶν, i.e. a nimia amandi cupidine, appellatam esse.

20.

Porphyr. De abstinentia lib. II, § 55 : Καὶ Λακεδαιμονίους φησὶν ὁ Ἀπολλόδωρος τῷ Ἄρει θύειν ἄνθρωπον.

Eadem Theodoretus et Cyrillus apud Meurs. Miscell. Lacon. II, 14.

21.

Schol. Aristoph. Ran. 330 : Μυρσίνῃ στεφάνῳ ἐστεφανοῦντο οἱ μεμυημένοι, οὐχ, ὥς τινες νομίζουσι, κισσίνῃ. Ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος καὶ τοὺς Θεσμοθέτας φησὶ διὰ τοῦτο μυρσίνῃ στέφεσθαι, ὅτι οἰκείως ἔχει πρὸς τὸ φυτὸν ἢ θεὸς, καὶ ὅτι τοῖς χθονίοις ἀφιέρωτο. « Turbatus est ordo sententiarum hujus scholii : media sunt in finem rejicienda. » Heynius.

22.

Photius Lex. MS. : Καλλιγένειαν. Ἀπολλόδωρος μὲν τὴν γῆν · οἱ δὲ Διὸς καὶ Δήμητρος. θυγατέρα Ἀριστοφάνης (Thesm. 306) δὲ δ' κωμικὸς τροφόν.

V. Intpp. ad Hesych. in Καλλιγένειαν.

23.

Harpocration : Αὐτόχθονες. Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ Θεῶν κληθῆναι φησὶν αὐτοὺς αὐτόχθονας, ἐπεὶ τὴν χθόνα, τούτέστι τὴν γῆν ἀργὴν οὖσαν πρῶτοι εἰργάσαντο.

Eadem Suidas, non addita fontis notitia.

24.

Harpocration : Κύρβεις. Κύρβεις φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ Θεῶν ἔχειν ἐγγεγραμμένους τοὺς νόμους. Εἶναι δὲ αὐτοὺς λίθους ὀρθοὺς ἐστῶτας · οὗς ἀπὸ μὲν τῆς στάσεως στήλας, ἀπὸ δὲ τῆς εἰς ὕψος ἀνατάσεως, διὰ τὸ κεκορυφῶσθαι, κύρβεις ἐκάλουν. Ὅσπερ καὶ κυρβάσιαν τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τιθεμένην (τεθειμένην Phot. Lex., ubi eadem fere leguntur).

Idem : Ὁ κάτωθεν νόμος, ... ὅτι γὰρ βουστροφηδὸν ἦσαν οἱ ἄξονες καὶ οἱ κύρβεις γεγραμμένοι, δεδῆλωκεν Εὐφορίων ἐν τῷ Ἀπολλοδώρῳ.

20.

Lacedaemonios Apollodorus dicit Marti sacrificare homines.

21.

Myrto, non vero hedera, ut nonnulli putant, coronati erant initiati. Apollodorus vero Thesmiothetas quoque dicit myrto coronari, quia haec planta peculiariter pertineat ad Cererem atque diis inferis consecrari solebat.

22.

Calligeniam Apollodorus dicit Tellurem, alii Jovis et Cereris filiam, Aristophanes comicus Cereris nutricem

23.

Apollodorus in libris de Diis Athenienses αὐτόχθονας vocatos esse scribit, quia τὴν χθόνα, id est terram, quae inculta et iners jacebat, primi coluissent.

24.

Apollodorus in libris de Diis testatur κύρβεις habuisse leges incisas : esse autem ipsos lapides arrectarios : ita ut a stando στῆλαι, quod vero in acumen desinerent, a verbo

25.

Schol. Aristoph. ad Nub. 447 : Ἀπολλόδωρος δὲ φησι πᾶσαν δημοσίαν γραφὴν καὶ νόμους κύρβιν καλεῖσθαι · ὅτι οἱ ἀρχαῖοι λίθους ἱστάντες, τὸ δοῖαν ἀνέγραφον οὗς ἀπὸ μὲν τῆς στάσεως στήλας ἐκάλουν, κύρβεις δὲ ἀπὸ τῆς εἰς ὕψος ἀνατάσεως · ὕστερον δὲ, τὰ ξύλα λελευκωμένα γράφοντες ὁμοίως ἐκάλεσται. Κύρβιν οὖν ἢ περιέχουσιν τὰς ἱερὰς γραφὰς στήλη.

Eadem iisdem fere verbis Schol. Apollon. IV, 280. Ceterum ex his non potest dijudicari utrum Atticae illae columnae lapideae fuerint an lignae. Posterius aliunde probare studet Preller. ad fragm. Euphor. p. 88 sq.

26.

Suidas : Κύρβεις. Τοὺς Κύρβεις φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐγγεγραμμένους ἔχειν τοὺς νόμους · εἶναι δὲ λίθους ὀρθοὺς ἐστῶτας, ὥς ἀπὸ μὲν τῆς στάσεως στήλας καλεῖσθαι, ἀπὸ δὲ τῆς εἰς ὕψος παρατάσεως, διὰ τὸ κεκορυφῶσθαι, κύρβεις · ὥσπερ καὶ κυρβάσιαν τὴν ἐπὶ τῆς κεφαλῆς τεθειμένην.

Idem mox : Κύρβεις οὖν παρὰ τὸ κεκορυφῶσθαι εἰς ὕψος ἀνατεταμέναις. Ἡ ἀπὸ τῶν Κορυβάντων ἐκείνων γὰρ εὐρημα φησὶ καὶ Ἀπολλόδωρος.

Eadem Schol. ad Arist. Aves 1354. Adde Photii Lexic. : Κύρβεις ... εἴρηται δὲ ἀπὸ τοῦ κεκορυφῶσθαι εἰς ὕψος, ἢ κατεσκευῶσθαι, ὥς Ἀπολλόδωρος. Θεόφραστος δὲ ἀπὸ τῶν Κρητικῶν Κορυβάντων · τῶν γὰρ Κορυβαντικῶν ἱερῶν οἷον ἀντίγραφα αὐτοὺς εἶναι. Vid. Intpp. ad Hesych. in Κύρβιν, et Timæum Lexic. Plat. et Ruhnck. p. 170.

« Etymol. M. Apollodori etymologiam non memorat; Apollodoream rationem ut assequaris, tenendum, cum κορυβήν, κυρβήν, flexisse, unde κύρβιν factum sit; etiam κόρση, si vera habet Etymol. M. in κόρση, v. infra fragm. Etymologicorum. Sed κατεσκευῶσθαι quid sit, et an Apollodori sit, dubito; videri potest ad antiquam vocem σκυ-

κορυβήν κύρβιν vocatae essent, ut et κυρβάσιαν nominatur tiara capiti imposita.

Arctones et Cyrbes scriptos fuisse lineis in gyros revolutis, docuit Euphorion apud Apollodorum.

25.

Apollodorus dicit omnem actionem publicam atque leges appellari *cyrbes*, quod veteres decreta inscribebant lapidibus, quos erectos a statione vocabant στήλαι, *cyrbes* vero, quod in altum surgebant. Verum postea ligna, albefacta, quibus ad hanc rem utebantur, similiter vocabant. *Cyrbis* igitur columna, quae leges sacras continet.

26.

Apollodorus dicit in *cyrbibus* leges fuisse scriptas, easque fuisse lapideas, et erectas stetisse; ita ut a stando quidem appellarentur στήλαι, κύρβιν; autem, quod surgentes in acumen desinerent, instar tiaræ capitis, quae κυρβάσιαν vocatur.

Κύρβιν dictæ sunt, quod fastigium earum in acumen desinebat; vel de Corybantibus, quorum inventum esse *cyrbes* Apollodorus quoque testatur.

ροῦσθαι, σκιρῶν, σκιρῶν, σκυρῶν, *durum, spectare, et κατεσκιρῶσθαι, induruisse, rigere, stare, fuisse.* V. Hesych. in Σχειρώσασθαι et similibus, et Σκυρῶσθαι, λιθωθῶσι. In interpretatione Apollodorea tamen tantum τὸ κορυφῶσθαι memorant ceteri. » *Heynius.*

27.

Harpocraton in Μείον καὶ Μειαγωγός: Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς περὶ Θεῶν, Οἱ φράτορες, φησὶν, ἵνα μείζονας νέμονται μερίδας, ἐπιφώνουν ἐστῶτες (Heyn. conj. περιεστῶτες), Ἰσάνειν δεῖ, μείον γὰρ ἐστὶ. Eadem Suidas et Phot. Lex., sed corrupte. Cf. Schol. Aristoph. Ran. 810.

28.

Schol. Aristophan. Acharn. 925 (961): Χόες. ... ἐορτὴ τις παρ' Ἀθηναίοις ἀγομένη Ἀνθεστηριῶνος δωδεκάτῃ (al. εἰ.) Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος, Ἀνθεστήρια χαλεῖσθαι κοινῶς τὴν ὅλην ἐορτὴν Διονύσει ἀγομένην, κατὰ μέρος δὲ Πιθογίαν, Χόας, Χύτραν. Καὶ αὖθις. Ὅτι Ὀρέστης μετὰ τὸν φόνον εἰς Ἀθήνας ἀφικόμενος (ἦν δὲ ἐορτὴ Διονύσου Ἀθηναίου), ὥς μὴ γένοιτο σφίσιν ὁμόσπονδος ἀπεικτονῶς τὴν μητέρα, ἐμνηχανήσατο τοιόνδε τι Πανδίων· χοᾶ οἴνου τῶν δαιτυμόνων ἐκάστω παραστήσας, ἐξ αὐτοῦ πίνειν ἐκέλευσε μηδὲν ὑπομιγνύντας ἄλλήλοις, ὥς μήτε ἀπὸ τοῦ αὐτοῦ κρατῆρος πίσι Ὀρέστης, μήτε ἐκεῖνος ἀχθοίτο καθ' αὐτὸν πίνων μόνος· καὶ ἀπ' ἐκεῖνου Ἀθηναίοις ἐορτὴ ἐνομήσθη οἱ Χόες. *Legē Πιθογία... Χύτρα.*

Eadem Suidas; Harpocraton nonnisi priorem partem habet.

29.

Jo. Lydus De mensibus a Schow. ed. p. 82, de Dionysio: Φέρεται δὲ καὶ τις μῦθος περὶ αὐτοῦ (τοῦ Διονύσου) ὥς εἶη γεγονώς ἐκ Διὸς καὶ Γῆς, τῆς δὲ Γῆς Θεμέλης προσπαγορευομένης διὰ τὸ εἰς αὐτὴν πάντα

καταθεμελιωθῆναι, ἣν κατὰ συναλλαγὴν ἐνὸς στοιχείου τοῦ σ, Σεμέλην οἱ ποιηταὶ προσπαγορεύουσι.

30.

Schol. ad Odyss. Ψ, 198: Ἑρμῖν ἀσκήσας]: Ἑρμῆς δὲ Διὸς καὶ Μαίας τῆς Ἀτλαντος, παῖς ἐστὶ ὢν, ἐν ἀνθρώποις τέσσαρα μέγιστα εὑρετο· γράμματα, καὶ μουσικὴν, καὶ παλαιστράν, καὶ γεωμετρίαν. Ὅθεν καὶ τοὺς Ἕλληνας τετράγωνον αὐτὸν ἀσκήσαι, καὶ οὕτως ἐν τοῖς γυμνασίοις ἀναθεῖναι. Ἐπὶ δὲ ὀνειροπομπὴν αὐτὸν εἶναι, καὶ τοὺς κοιμωμένους αὐτῷ εὐχεσθαι, καὶ αὐτὸν ἀναμένειν, εἰλοντο ἐν τοῖς θαλάμοις ἔχειν αὐτὸν φύλακα τοῦ ὕπνου, ἐπινοῆσαι τε καὶ ἀσκήσαι τοὺς τῶν κλινῶν πόδας εἰς τὴν τοῦ θεοῦ πρόσοφιν, ὅπως ἀλεξήτορας ἔχοντες ἰδέας [Barnes. em. ἰδίους: Heyne mavult ἀλεξήτορας (sc. θεοῦ) ἰδέας. Neutrum necessarium], τὰ μὲν δαίματα μὴ φοβοῖντο, προσδοκῶν δὲ πλείστην ἐπαφροδίσιν διὰ τῶν ὀνειράτων. Ἡ δὲ ἱστορία παρὰ Ἀπολλοδώρῳ τῷ Ἀθηναίῳ.

31.

Eustath. ad c. l. p. 1951, 16: Κυλλήνιος δὲ Ἑρμῆς, μυθικῶς μὲν ἀπὸ Κυλλήνης, ἥτις ὄρος ἐστὶν Ἀρχαδίας, σταδίων ἐννέα Ὀλυμπιακῶν, παρὰ πόδας ὀγδοήκοντα, καθὰ φασὶν ἱστορεῖν Ἀπολλόδωρον, ὀνομασθῆναι ἀπὸ Κυλλήνης ἡρωίδος τινός· περιάδεσθαι δὲ διαφερόντως ἐν τοῖς περὶ τούτου τὸ ὄρος τιμᾶσθαι τὸν Ἑρμῆν, κακείθεν σχεῖν τὸ λεγθὲν ἐπίθετον.

Exscripsit hæc Eustath. ex Steph. Byz. v. Κυλλήνη, ὄρος Ἀρχαδίας, σταδίων ἐννέα παρὰ πόδας ὀγδοήκοντα, ἀπὸ Κυλλήνης Ναΐδος νόμης. Etiam ea quæ sequuntur Heynius Apollodoro deberi suspicatur: Ἐν τούτῳ δὲ φασὶ τῷ ὄρει τοὺς κοπτύφους λευκοὺς γίνεσθαι, ἄλλοθι δὲ μεδαμῇ, καὶ φωνᾷς ποικίλας προίεσθαι· θηρεύεσθαι δὲ πρὸς τὴν σελήνην· τῆς δὲ ἡμέρας εἰ τις ἐπιχειροίη, σφόδρα θυσητράτους

27.

Apollodorus in libris de Diis, « Curiales, inquit, ut majores haberent portiones, acclamabant adstantes: Appendere oportet, nam justo minus est pondere. »

28.

Choes, festum quoddam apud Athenienses agi solitum duodecimo die mensis Anthesterionis. Apollodorus autem ait, Anthesteria generaliter vocari totum festum in honorem Bacchi celebrari solitum; particulariter vero distingui Pithagia, Choas, Chytia. Aliter: Quam Orestes post caedem [matris] Athenas venisset, eo tempore, quo festum Bacchi Lenæi celebrabatur; de earundem libationum particeps fieret qui matrem occidisset, Pandion tale quid excogitavit. Singulis convivis congiuum apposuit, et e suo quemque bibere jussit, non vero cum aliis miscere; quo ne ex eodem cratere biberet Orestes, neu ægre ferret, si ipse solus et separatim ab aliis biberet. Ab illo igitur tempore Choes festum apud Athenienses celebrari cepit.

29.

Est etiam fabula, quæ Dionysum e Jove atque Terra natum dicit, ex Terra inquam Themèle cognominata,

FRAGMENTA HISTORICORUM.

quippe in qua omnia tamquam in θεμελίῳ, i. e. in fundamento suo, posita sint, quamque, una litera s commutata, Semelen poetæ vocant.

30.

Mercurius, Jovi ex Maja Atlantis filia natus, puer adhuc quattuor res maximas invenit: literas, musicam, palæstram, geometriam. Quare etiam Græci signa ejus quadrata fingunt, et sic ponunt in gymnasiis. Idem quia est ὀνειροπομπός, i. e. somnia immittit, dormituri eum precantur, exspectantque donec somnum injiciat; solent eum in cubiculis habere somni custodem, atque lectorum pedes student in dei formam elaborare, ut speciem ejus habeant malorum propulsatricem, nec terribilia timeant, sed quam maximas ex omnibus capiant delicias. Narratur res ab Apollodoro Atheniensi.

31.

Cyllenius Mercurius mythice dicitur a Cyllene, Arcadiæ monte novem stadiorum Olympiacorum deficientibus pedibus octoginta, ut narrare dicunt Apollodorus, nomen habente a Cyllene heroina. Decantatur autem præcipue in locis ad hunc situs montem honorari Mercurium, indeque quod diximus illum nactum esse cognomen.

εἶναι. Quæ eadem exscripsit Eustath. ad Il. B, p. 300.

32.

Schol. Sophoclis OEd. Colon. 57: Τιτάν Προμηθεὺς] Περὶ τοῦ τὸν Προμηθεῖα περὶ τὴν Ἀκαδημίαν καὶ τὸν Κολωνὸν ἰδρῦσθαι, Ἀπολλόδωρος γράφει οὕτω τῇ περὶ θεῶν? « Συντιμᾶται δὲ καὶ ἐν Ἀκαδημίᾳ τῇ Ἀθηνᾶ, καθάπερ ὁ Ἡφαιστος. Καὶ ἔστιν αὐτῷ παλαιὸν ἱδρυμα, καὶ ναὸς ἐν τῷ τεμένει τῆς θεοῦ. Δείκνυται δὲ καὶ βάσις ἀρχαία κατὰ τὴν εἰσοδὸν, ἐν ᾗ τοῦ τε Προμηθεῖος ἔστι τύπος καὶ τοῦ Ἡφαιστού. Πειπνιέται δὲ, ὡς καὶ Λυσιμαχίδης φησὶν, ὁ μὲν Προμηθεὺς πρῶτος καὶ πρεσβύτερος, ἐν δεξιᾷ σχῆπτρον ἔχων, ὁ δὲ Ἡφαιστος, νέος καὶ δεύτερος· καὶ βωμὸς ἀμφοῖν κοινός ἐστιν ἐν τῇ βάσει ἀποτετυπωμένος.

Excidit libri numerus et nomen operis. Ms:

γρ. οὕτω τῇ π. vacuo spatío relicto.

33.

Idem ibid. v. 58: Χαλκόπους ὁδός.] Ὡς οὕτω τινὸς καλουμένου τόπου ἐν τῷ ἱερῷ, χαλκόποδος ὁδοῦ. Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος δι' αὐτοῦ κατάβασιν εἶναι εἰς Ἄδου. Καὶ Ἰστρος δὲ μνημονεύει τοῦ χαλκοῦ ὁδοῦ καὶ Ἀστυδάμας. Καὶ τις τῶν χρησιμοποίων φησι « Βοιωτοὶ δ' ἵπποιο (f. ἱππῆα, ut ἱππεὺς κολωνὸς ap. Schol. Sophocl. et ἱππότης v. 60. Heynius) ποτιστείχουσι Κολωνόν, ἔνθα λίθος τρικάρανος ἔχει καὶ χάλκεος οὐδός. » V. Müller. Eum. p. 171 not.

34.

Idem ibid. v. 705: Κύκλος λεύσσει νιν Μόριον Διός] Μόριον Δία εἶπε τὸν ἐπόπτην τῶν μορίων ἐλαιῶν. Καὶ ἔστιν ὁ λεγόμενος Μόριος Ζεὺς [περὶ Ἀκαδημίαν], ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος· « Περὶ Ἀκαδημίαν ἔστιν ὁ, τι τοῦ Καταιβάτου Διὸς βωμὸς, ὃν καὶ Μό-

ριον καλοῦσι, τῶν ἐκεῖ μορίων παρὰ τὸ τῆς Ἀθηνᾶς ἱερὸν ἰδρυμένων. »

« Forte hæc ad lib. XVII spectarunt. » Heynius.

35.

Schol. Apollonii I, 599: Ὀλυμποί δὲ εἰσιν ἑξ· Μακεδονίας, Θεσσαλίας, ἐν ᾗ καὶ Ὀλύμπιά φησιν Ἀπολλόδωρος ἄγεσθαι, Μυσίας, Κιλικίας, Ἠλίδος, Ἀρκαδίας.

« Cf. Schol. Thucyd. I, 126. Et Demosth. II. παραπρεσβ. p. 401, 13, Olympia a Philippo, capta Olyntho, acta narrat. » Heynius. Dubitari potest utrum ex opere περὶ θεῶν hæc petita sint, an ex Chronicis aut Navium Catalogo.

36.

Schol. Theocr. II, 36: Ἄ θεὸς ἐν τριόδοισι· τὸ χαλκίον ὡς τάχος ἄχει.] Τὸν γὰρ χαλκὸν ἐπειδὸν (ἐπῆδον, i. e. fecerunt accinere, ἐπῆχον, ἐπέκρουον Heyn.; ἐπῆλαν Jacobs.; ἔπειγον Kiessling.; ἐπαιον Coray. ad Plutarch. tom. II, p. 468) ἐν ταῖς ἐλλείψεσι τῆς σελήνης καὶ ἐν τοῖς κατοικομένοις, ἐπειδὴ ἐνομιζέτο καθαρὸς εἶναι καὶ ἀπελαστικὸς τῶν μiasμάτων. Διόπερ πρὸς πᾶσαν ἀφοσίωσιν καὶ ἀποκάθαρσιν αὐτῷ ἐχρῶντο· ὡς φησι καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ Θεῶν. Aliud Scholion: Τὸ ἄχει ἀντὶ τοῦ φόφει, κρούει. Ἐπεὶ ὁ τοῦ χαλκοῦ ἦχος οἰκείος τοῖς κατοικομένοις. Φησὶν Ἀπολλόδωρος Ἀθήνησι τὸν ἱεροφάντην τῆς Κόρης ἐπικαλουμένης ἐπικρούειν τὸ λεγόμενον ἠχεῖον. Καὶ παρὰ Λάκωσι, βασιλέως ἀποθνήσκοντος, εἰώθασιν κρούειν λίθῃτα.

37.

Schol. Theocr. Id. X, 41: Λυτιέρσης. ... τοῦτον δὲ φησιν Ἀπολλόδωρος ὥδῃν εἶναι θειριστῶν, λέγων οὕτω· « Καθάπερ ἐν μὲν θρήνοις Ἰάλεμος, ἐν δὲ ὕμνοις Ἰούλος, ἀφ' ὧν καὶ τὰς ὥδᾶς αὐτὰς καλοῦσιν, οὕτω καὶ τῶν θειριστῶν ὥδῃ Λυτιέρσης. » Cf. Athenæus XIV,

32.

De Promethei juxta Academiam atque Colonom consecratione Apollodorus scribit ita: « Colitur ille in Academia una cum Minerva, sicut Vulcanus. Atque est ei vetus signum sanumque in sacrario deæ. Monstratur etiam basis antiqua in aditu, in qua Promethei signum et Vulcani. Primum vero et antiquius, ut Lysimachides quoque dicit, illud est Promethei dextra sceptrum tenentis, secundum vero ac recentius Vulcani. Et ara est utriusque communis in basi efficta. »

33.

Limen æreum; sic appellatur locus quidam in sacrario. Dicit vero Apollodorus per id descensum esse ad inferos. Istrus quoque liminis ærei meminit et Astydamos. Atque eorum unus qui oracula condunt, dicit: « Bæotii tendunt ad Colonom equestrem, ubi saxum triceps et limen æreum. »

34.

Morium Jovem dixit sacrarum olearum, quas morias vocant, inspectorem. Atque est hic Jupiter Morius ad Academiam, ut dicit Apollodorus: « Juxta Academiam ara est Jovis Cataebatæ (i. e. qui per fulmina de cælo

descendit), quem etiam Morium nominant ab oleis ad Minervæ templum consecratis. »

35.

Olympi numerantur sex: Macedonia, Thessalia, in quo etiam Olympia agi Apollodorus dicit, Mysia, Cilicia, Elidis, Arcadia.

36.

Æs pulsabant in lunæ defectu et ad mortuos, quum putaretur purum esse et liberans a contaminatione. Quare ad omnem expiationem et expurgationem eo utebantur, ut Apollodorus quoque in libro de Diis inscripto testatur.

Vox ἄχει in Theocrito posita est pro φόφει, κρούει, i. e. pulsa. Etenim aeris sonus peculiariter pertinet ad inferos. Apollodorus dicit Athenis sycophantam in Proserpinæ invocatione ἠχεῖον quod dicunt, i. e. vas æreum ita fabricatum, ut, quum tangitur, sonitum faciat, pulsare. Apud Lacedæmonios quoque, ubi rex vita decesserit, lebetem pulsare solent.

37.

Lytiæsen Apollodorus dicit cantilenam esse messorum, his utens verbis: « Ut in threnis Ιάλεμος, in hymnis vero Ιούλος, a quibus etiam ipsas cantilenas ita nominant, sic etiam messorum cantilena Lytiæses. »

p. 619, A. Photius in Lex.: Λιτυέρσαν, ὡδὴν τινα ἦν ἄδουσιν οἱ θερίζοντες, ὡς ἐπίσημόν τινα γεγονότα τῶν παλαιῶν τὸν Λιτυέρσαν ἀνακαλούμενοι. Eichstadt. De dram. com.-satyr. p. 16 sqq.

38.

Hesychi.: Ἀγρεὺς δὲ Πᾶν παρὰ Ἀθηναίοις, ὡς Ἀπολλόδωρος. Ex eodem Apollodoro fluxisse videntur quæ de flagellata Panis statua narrantur ap. Schol. Theocriti VII, 107.

39.

Suidas: Ἀμφιφῶντες, πλακοῦντος εἶδος· οἵτινες ἐγίνοντο, ὅτε ὁ ἥλιος καὶ ἡ σελήνη πρωτὶ ὑπὲρ γῆς φαίνονται. ἢ ὅτι ἐκόμιζον αὐτὸν (sc. τὸν πλακοῦντα), ὁ δὲ ἡμῖν περιπηγνύντες ἐπ' αὐτῷ· ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος.

Cf. v. Ἀνάστατοι:... ὀνομάζονται δὲ Ἀμφιφῶντες, ὡς μὲν τινες, ὅτι τότε γίνονται, ὅτε ἥλιός τε καὶ σελήνη πρωτὶ ὑπὲρ γῆς φαίνονται· ὡς δὲ Ἀπολλόδωρος, ὅτι κομίζουσιν αὐτοὺς ὁ δὲ ἡμῖν παραπηγνύντες ἐπ' αὐτῶν. Igitur postrema tantum Apollodori sunt. Cf. Pollux lib. VI, 75, Hesych. v. Ἀμφιφῶν, Casaubon. ad Athen. XIV, p. 645, A.

40.

Suidas: Ταυροπόλον· τὴν Ἀρτεμιν· ὅτι ὡς ταῦρος περίεσι πάντα, ὡς Ἀπολλόδωρος.

Eadem, sed non nominato Apollodoro, ap. Etym. M. v. Ταυροπόλον. Eadem habet Phot. in Lex., Apostol. XVIII, 23. Ex opere περὶ θεῶν hæc esse desumta apparet ex Schol. ad Aristoph. Lysistr. 447: Νῆ τὴν ταυροπόλον] οὕτω τὴν Ἀρτεμιν ἐκάλουν. Τὴν δὲ αἰτίαν Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ Θεῶν ἐκτίθεται. Ἔστι δὲ ὅτε καὶ τὴν Ἀθηνᾶν οὕτω καλοῦσιν, ὡς Ξενομήδης ἱστορεῖ.

41.

Macrobi. Sat. I, 8: Cur autem Saturnus ipse in compedibus visatur, Verrius Flaccus causam se ignorare dicit. Verum mihi Apollodori lectio sic suggerit: « Saturnum Apollodorus alligari ait per annum laneo vinculo, et solvi ad diem sibi festum, id est mense hoc decembri, atque inde proverbium

ductum, deos laneos pedes habere. Significari vero decimo mense semen in utero animatum ad vitam grandescere: quod, donec erumpat in lucem, molibus naturæ vinculis detinetur. »

42.

Idem I, 20: Æsculapium vero eundem esse atque Apollinem, non solum hinc probatur, quod ex illo natus creditur; sed quod ei et jus divinationis adjungitur. Nam Apollodorus in libris, quibus titulus est περὶ θεῶν, scribit quod Æsculapius divinationibus et auguriis præsit. Nec mirum, siquidem medicinæ atque divinationum consociatæ sunt discipline.

Omnino plura in Macrobi Saturnalium primo ex Apollodori opere isto hausta esse suspicari licet. Heynius.

43.

Steph. Byz.: Ἀκρωρεῖα, ἄκρον ὄρους, ἐν ᾧ οἱ οἰκοῦντες Ἀκρωρεῖται. Οὕτω δὲ παρὰ Σικυωνίοις ἐτιμᾶτο [ὁ Διόνυσος]. Ἐκαλεῖτο δὲ παρὰ μὲν Σικυωνίοις Ἀκρωρεῖτης, παρὰ δὲ Μεταποντίνοις Ἐρίφιος. Ἀπολλόδωρος φησιν.

44.

Idem: Ἰλισσός, ποταμός τῆς Ἀττικῆς, « ἐν ᾧ τιμῶνται αἱ Μοῦσαι Ἰλισσίδες », ὡς Ἀπολλόδωρος. Hoc, sicut quod antecedit fragmentum Heynius ad Periegesin Apollodori retulit.

XPONIKA

sive

XPONIKH ΣΥΝΤΑΞΙΣ.

De hoc libro Scymnus Chius v. 16 sqq. dicit hæc:

Ἔστι δ' ἃ γράφω τοιαῦτα. Τοῖς ἐν Περγάμῳ βασιλεῦσιν, ὧν ἡ δόξα καὶ τεθνηκότων παρὰ πᾶσιν ἡμῖν ζῶσα διὰ παντός μένει, τῶν Ἀττικῶν τις γνησίῳ τε φιλόλογον, γεγονώς ἀκουστής Διογένης τοῦ Στωϊκοῦ, συνεσχολικῶς δὲ πολὺν Ἀριστάρχῳ χρόνον, συνέταξεν ἀπὸ τῆς Τρωϊκῆς ἀλώσεως χρονογραφίαν στοιχοῦσαν ἄχρι τοῦ νῦν βίου. Ἔτι δὲ τετραράκοντα πρὸς τοῖς χιλίοις

honorabatur: vocabatur autem apud Sicyonios Acrorita. apud Metapontinos Eriphius, ut Apollodorus perhibet.

44.

Ilissus, Atticæ fluvius, ad quem coluntur Musæ Ilissides, ut Apollodorus refert.

CHRONICA.

Quæ scribo sunt talia. Pergamenis regibus, quorum gloria etiam mortuorum apud omnes nos viva semper manet, Atticorum aliquis verorumque philologorum, qui fuerat auditor Diogenis Stoici, condiscipulus vero Aristarchi longo tempore, conscripsit a Trojano excidio chronographiam progredientem usque ad præsentem ætatem. Annos autem quadraginta supra mille definite expo

28.

38.

Ἀγρεὺς (i. e. venationi præfectus) Pan appellatur apud Athenienses, teste Apollodoro.

39.

Amphiphontes (quasi Circumlucetes), placentarum genus, quæ tunc parabantur, quum sol et luna mane supra terram apparerent. Vel sic appellatæ, quod eas circumferabant, faculis ardentibus circum eas undique fixis, ut Apollodorus docet.

40.

Ταυροπόλον Dianam dicunt, quod ceu taurus omnia circumbeat et lustret; ut Apollodorus ait.

43.

Acroria (summa pars montis), cujus incolæ dicuntur Acroritæ; istac vero appellatione apud Sicyonios Bacchus

ὠρισμένως ἐξέθετο, καταριθμούμενος
 πόλεων ἀλώσεις, ἐκτοπισμούς στρατηγίδων,
 μεταναστάσεις ἐθνῶν, στρατείας βαρβάρων,
 ἐξόδους, περσιώσεις τε ναυτικῶν στολῶν,
 θέσεις ἀγώνων, συμμαχίας, σπονδάς, μάχας,
 πράξεις βασιλέων, ἐπιφανῶν ἀνδρῶν βίους,
 φυγὰς, στρατείας, καταλύσεις τυραννίδων·
 πάντων ἐπιτομὴν τῶν γύρην εἰρημένων.
 Μέτρῳ δὲ ταύτην ἐκτιθέναι προεῖλετο
 τῷ κωμικῷ δὲ, τῆς σατυρικής χάριν·
 εὐμνημόνευτον ἐσομένην οὕτως ὁρῶν.

Deinde, nonnullis de ligatæ orationis utilitate
 interjectis, pergit v. 45.

Ἐκείνος οὖν κεφάλαια συναθροίσας χρόνων,
 εἰς βασιλέως ἀπέθετο Φιλαδέλφου χάριν·
 ἃ καὶ διὰ πάσης γέγονε τῆς οἰκουμένης
 ἀθνήατον ἀπονέμοντα δόξαν Ἀττάλῳ
 τῆς πραγματείας ἐπιγραφὴν εἰληφότι.

v. 31 φυγὰς, στρατείας, καταλ. τυρ. Heynius pro
 στρατείας, quod ex antecedentibus repetitum
 putat, requirit ἐπινόδους. Quod vero a textu
 longius recedit. Si opus foret, mallet φυγὰς ἐξ πα-
 τριδος, vel φυγὰς τροπαίας, vel φυγὰς, τροπαία vel
 tale quid.

LIBER I.

45.

Steph. Byz.: Δύμη, πόλις Ἀχαΐας... Καὶ Δύμη
 ἡ χώρα πάλαι ἐκαλεῖτο, ἡ δὲ πόλις Στρατός. Ὑστε-
 ρον δὲ καὶ ἡ πόλις καὶ ἡ χώρα Δύμη ἐκλήθησαν. Λέ-
 γεται καὶ πληθυντικῶς, ὡς Ἀπολλόδωρος· «Τούτων
 ἀπέχουσα σταδίους ρκ', ἐσχάτη κεῖται πρὸς δύσιν
 Δύμαι.» Ὁ πολίτης Δυμαῖος... Ἀπολλόδωρος ἡ δὲ τὰ
 τούτου ἐπιτεμνόμενος· «Τὴν δὲ χώραν ἔχουσι Δυ-
 μαῖοι»... Καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικῶν α'· «Πόλε-
 μος ἐνέστη τοῖς τε Δυμαίοις.» Primum et secun-
 dum Apollodori locum non ad Chronica refero,
 sed ad librum περὶ γῆς, qui sub Apollodori no-

suit, enumerans urbium expugnationes, translationes ca-
 strorum, migrationes gentium, expeditiones barbaro-
 rum, incursus hostiles, traductionesque navalium clas-
 sium, certaminum situs, societates armorum, fœdera,
 pugnas, res gestas regum, illustrium virorum vitas; ex-
 silia, expeditiones, eversiones tyrannidum, epitomen
 omnium, quæ fuscè dicta sunt: carmine vero hanc expo-
 nere elegit, et comico quidem, perspicuitatis gratia, facile
 hæsuram sic memorie videns.

Ille igitur capita colligens temporum, in regis Attali
 Philadelphi gratiam exposuit: quæ etiam per totum ma-
 narunt orbem terrarum, immortalem tribuentia gloriam
 Attalo, operis inscriptionem nacto.

LIBER I.

45.

Dymus, urbs Achajæ... Antiquitus Dyme appellabatur
 regio, urbs vero Stratus. Sed postea et urbs et regio no-
 minatæ sunt Dyme. Dicunt etiam *Dymas* plurali nu-
 mero, sicut Apollodorus: «Abest ab hisce centum viginti
 stadia Dymæ urbs, quæ ultima occidentem versus sita
 est».. Apollodorus, vel qui ejus scripta in compendium

mine circumferebatur. Bellum illud Dumæorum
 fuisse videtur contra Eleos. Ol. 28.

46.

Steph. Byz.: Ἀσσώριον, πόλις Σικελίας. Ταύτην
 τρισυλλάβως Ἀσσωρὸν καλεῖ Ἀπολλόδωρος ἐν πρώτῃ
 Χρονικῶν. Vossianus: ἐν δ' χρονικῶν.

47.

Idem: Ἐλωρὸς, πόλις Σικελίας, ἀπὸ Ἐλώρου πο-
 ταμοῦ τοῦ κατὰ Πάχυνον, ὃς λέγεται τιθασοῦς ἰχθῆς
 ἔχειν ἀπὸ χειρὸς ἐσθίωντας, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν Χρο-
 νικῶν πρώτῃ.

48.

Idem: Μυσοῦς, πόλις Ἰωνίας, ὡς Φύλων καὶ
 Ἀπολλόδωρος ἐν α' Χρονικῶν.

49.

Idem: Χήσιον, Ἰωνίας πολίχνιον, ὡς Ἀπολλόδω-
 ρος ἐν Χρονικῶν πρώτῃ.

LIBER II.

50.

Idem: Μεναί, πόλις Σικελίας ἐγγὺς Παλίκων.
 Ἀπολλόδωρος ἐν β' Χρονικῶν.

Hæc deprompta sunt ex eo loco, ubi de Ducetio
 egit, ut suspicor ex Diodor. XI, 88 (ol. 81, 4):
 Μετὰ δὲ ταῦτα Δουκέτιος ὁ τῶν Σικελιωτῶν ἀρχηγού-
 μενος, τὰς πόλεις ἀπάσας τὰς δημοθεῖς, πλὴν τῆς
 Ὑέλας, εἰς μίαν καὶ κοινὴν ἤγαγε συντέλειαν. Δρα-
 στικὸς δὲ ὢν, νεωτέρων ὠρέγετο πραγμάτων, καὶ παρὰ
 τοῦ κοινοῦ τῶν Σικελῶν ἀθροίσας δύνειμιν ἀξιολογον,
 τὰς μὲν Μένας (sic scribo pro Νέας), ἥτις ἦν αὐτοῦ
 πατρίς, μετόπισεν εἰς τὸ πεδῖον, καὶ πλησίον τοῦ τε-
 μένους τῶν ὀνομαζομένων Παλίκων ἔκτισε πόλιν ἀξιό-
 λογον, ἣν ἀπὸ τῶν προειρημένων θεῶν ὠνόμαζε Πα-
 λίκην.

relegit: «Hanc regionem tenent Dymæi»... Apollodorus
 libro primo Chronicorum: «Bellum impendebat Dymæis.»

46.

Assorium, urbs Siciliae, quam Apollodorus libro primo
 Chronicorum tribus syllabis Assorum nominat.

47.

Helorus, urbs Siciliae, ab Heloro fluvio, qui est ad Pa-
 chynum, nomen habens. Is cicures dicitur habere pisces
 e inanu edentes, auctore Apollodoro libro primo Chroni-
 corum.

48.

Myus, urbs Ioniae, uti Philo et Apollodorus libro primo
 Chronicorum.

49.

Chesium, Ioniae oppidulum, ut Apollodorus in Chroni-
 corum primo.

LIBER II.

50.

Menæ, urbs Siciliae, prope Palicos, de qua Apollodorus
 libro secundo Chronicorum

51.

Idem: Νόαι, ... πόλις Σικελίας. Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ Χρονικῶν. V. Diodor. XI, 91 (ol. 82, 2), ubi pro Νόμας, quod nihili est, restituendum puto Νόας.

52.

Idem: Παρπάρων, χωρίον ἐν Ἀσίᾳ Αἰολικόν, ἐνθα ἱστοροῦσι Θουκυδίδην ἀποθανεῖν, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικῶν δευτέρῳ.

53.

Idem: Ὑκκαρον, φρούριον Σικελίας, ὡς Φιλιστος Σικελικῶν πρώτῳ. Ἀπολλόδωρος δ' ἐν δευτέρῳ Χρονικῶν πόλιν λέγει αὐτὴν τὰ Ὑκκαρα.

54.

Idem: Φαβία, πόλις Κελτογαλατῶν, κτίσμα Φαβίου στρατηγοῦ Ῥωμαίων. Ἀπολλόδωρος ἐν δευτέρῳ Χρονικῶν.

55.

Idem: Χαιρώνεια, ... τὸ κτητικὸν Χαιρωνικὸς καὶ Χαιρωνική. Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικῶν δευτέρῳ. «Κατὰ τὴν μάχην, ὡς φασι, τὴν Χαιρωνικήν.»

LIBER III.

56.

Idem: Ἀμαξιτὸς, πολίχνην τῆς Τρωάδος. ... Τὸ ἔθνικόν Ἀμαξιτεύς. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν Χρονικῶν τρίτῳ Ἀμαξιτηνοὺς φησιν.

57.

Idem: Αἶγγος, φρούριον Κασσανδρέων. Ἀπολλό-

δωρος ἐν Χρονικῶν τρίτῳ, ὅς καὶ τὸ ἔθνικόν Αἰγγίως.

58.

Idem: Ἀηναῖος, ἀγὼν Διονύσου ἐν ἀγροῖς ἀπὸ τῆς ληνού. Ἀπολλόδωρος ἐν τρίτῳ Χρονικῶν.

Ex tertio libro nonnulla laudata v. infra c Diogene Laert. IV, 23 et 28.

LIBER IV.

59.

Idem: Ἀερία, ἡ Αἴγυπτος. ... Ἔστι καὶ Κελτική πόλις Ἀερία, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικῶν τετάρτῳ. Codd. Salmas. ἐν χρονικῶν δευτέρῳ.

60.

Idem: Αἰδύσιοι, σύμμαχοι Ῥωμαίων πρὸς τῇ Κελτικῇ Γαλλίᾳ. Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικῶν δ'.

61.

Idem: Ἀμῆστρατος, πόλις Σικελίας. Ἀπολλόδωρος τετάρτῳ Χρονικῶν.

62.

Idem: Ἀρόερνοι, ἔθνος μαχιμώτατον τῶν πρὸς τῇ Κελτικῇ Γαλατῶν. Ἀπολλόδωρος τετάρτῳ Χρονικῶν. «Κελτῶν Ἀροέρνους.»

63.

Idem: Δῶρος, πόλις Φοινίκης. ... Ἀπολλόδωρος δὲ Δῶρον καλεῖ ἐν Χρονικῶν δ'.

«Εἰς Δῶρον ὄψαν ἐπιθαλάττιον πόλιν.»

64.

Idem: Καίνοι, ἔθνος Θράκιον. Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικῶν τετάρτῳ.

51.

Noæ... Siciliæ oppidum, de quo Apollodorus libro secundo Chronicorum.

52.

Parparon, regio in Asia Æolica, ubi referunt Thucydem obisse, ut Apollodorus Chronicorum libro secundo.

53.

Hyccaron, castellum Siciliæ, ut Philistus Sicularum rerum primo. Apollodorus autem, in secundo Chronicorum, eam urbem vocat plurali numero Hyccara.

54.

Fabia, urbs Celtogalataram, opus Fabii Romanorum ducis. Apollodorus in secundo Chronicorum.

55.

Chaeronea. ... Possessivum Chaëronicus et Chaëronica. Apollodorus in Chronicorum secundo: «In pugna, ut aiunt, Chaëronica.»

LIBER III.

56.

Amaxitus, Troadis oppidulum... Gentile Amaxitensis. Apollodorus libro tertio Chronicorum incolas Amaxitenos nominat.

57.

Lingus, castellum Cassandreensium, de quo Apollodorus libro tertio Chronicorum, apud quem gentile, Lingæus.

58.

Lenæus, certamen in honorem Bacchi in agris, quod ἀπὸ τῆς ληνού, a torculari, nomen invenit, teste Apollodoro libro tertio Chronicorum.

LIBER IV.

59.

Aeria, Ægyptus. Est etiam urbs Celtica, uti refert Apollodorus Chronicorum quarto (al. secundo).

60.

Ædusii, Romanorum socii juxta Celtogalatiam, uti Apollodorus in quarto Chronicorum testatur.

61.

Amestratus, Siciliæ civitas, auctore Apollodoro libro quarto Chronicorum.

62.

Aroerni, gens bellicosissima Gallorum in Celtica. Apollodorus libro quarto Chronicorum: «Celtarum Aroernos.»

63.

Dorus, urbs Phœniciæ... Apollodorus vero Dorum nominat libro quarto Chronicorum: «Ad Dorum urbem maritimam.»

64.

Cæni, populus Thraciæ, de quo Apollodorus libro quarto Chronicorum.

65.

Steph. : Χαλκητόριον, πόλις Κρήτης. Ὁ πολίτης
Χαλκητορεύς. Ἀπολλόδωρος τετάρτῳ Χρονικῶν
« Μεθ' οὗ Χαρίδημος τὴν φυγὰς Χαλκητορεύς. »

66.

Sine libri nota idem : Πάρθος, πόλις Ἰλλυρικῆ.
Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς.

67.

Post hæc geographica reliqua Chronicorum
fragmenta ex temporum populorumque ordine
apponemus. Initium facimus a Chaldaicis.

Euseb. Armen. p. 9 ed. Ang. Mai. Mediolan. :
De Chaldaica improbabili chronologia ex Alexan-
dro Polyhistore : *Atque primo anno e Rubro mari
emersisse ait (sc. Berossus) intra eosdem terminos
Babyloniorum immanem quandam belluam, cui
nomen Oanni, quod et Apollodorus in historia
narrat, eamque toto quidem corpore piscem fuisse,
verum sub capite piscis aliud caput appositum, et
in cauda pedes ad instar hominis, et loquelam hu-
manæ similem : ejusque imaginem ad hunc usque
diem delineatam superesse. Hanc belluam, inquit,
interdum cum hominibus versari solitam, nullumque
cibum capere : docuisse homines literas et varia
genera artium, descriptiones urbium, templorum
structuras, legum lationem, finium regundorum
doctrinam : semina præterea et fructuum collectio-
nem demonstravisse, atque omnia prorsus, quæ
mundane societati conducunt hominibus tradidisse:
ita ut ex eo tempore nemo præterea aliquid invene-
rit. Tum sub solis occasum eam belluam Oannem
denuo mergi solitam mari, noctuque in immenso
pelago collocari ; atque ita ancipitem quandam
vitam degere.*

Syncelli Chronograph, p. 28, C (p. 51 Din-
dorf.) : Berossus dicit Ἐν τῇ Βαβυλωνίᾳ πολὺ πλῆθος
ἀνθρώπων γενέσθαι ἄλλοιθνῶν κατοικησάντων τὴν

Χαλδαίαν· ζῆν δὲ αὐτοὺς ἀτάκτως ὥσπερ τὰ θηρία.
Ἐν δὲ τῷ πρώτῳ ἐνιαυτῷ φανῆναι ἐκ τῆς ἐρυθρᾶς θα-
λάσσης κατὰ τὸν ὁμορῶντα τόπον τῇ Βαβυλωνίᾳ ζῶον
ἄφρενον ὀνόματι Ὠάννην, καθὼς καὶ Ἀπολλόδωρος
ιστόρησε, τὸ μὲν ὄλον σῶμα ἔχον ἰχθύος, ὑπὸ δὲ τὴν
κεφαλὴν παραπερυκίαν ἄλλην κεφαλὴν ὑποκάτω τῆς
τοῦ ἰχθύος κεφαλῆς, καὶ πόδας ὁμοίως ἀνθρώπου,
παραπερυκότας δὲ ἐκ τῆς οὐρᾶς τοῦ ἰχθύος. κ. τ. λ.

In sequentibus quoque Apollodorus aliquoties
laudatur. Sic p. 34, D, p. 62 Dindorf. : Alexandri
Aniani Panodorigue testimoniis de diluvio pro-
latis fidem non habendam esse, οὔτε ἄλλη τινὶ
δαιμωνιώδει αὐτῶν ἱστορίᾳ. Σχεδὸν γὰρ ἀπὸ ταύτης
τῆς συγγραφῆς καθάπερ ἐκ τινος πηγῆς βορβορώδους
καὶ τῶν παραπλησίων αὐτῇ πᾶσα μυθώδης Ἑλληνικὴ
καὶ Μανιχαϊκὴ κακοδοξία ἀνέβλυσε. Καὶ τῶν κατ'
ἡμᾶς δὲ αἰρέσεων οὐκ ὀλίγαι τὰς ἀρχὰς ἐκ τοιούτων
ἀπατηλῶν ἐσχήκασιν ἀφορμὰς. Οὐχ ἄρην προήχθησαν
ἀσφαλείας ἕνεκα τῶν τὰ τοιαῦτα μυθάρια ὡς καίρια
λογιζομένων τὰς προγραφείσας μαρτυρίας Ἀλεξάνδρου
καὶ τῶν προειρημένων δύο μοναζόντων Ἀννιανοῦ τε
καὶ Πανοδώρου τῶν ὁμογρόνων ἐπὶ Θεοφίλου τοῦ ἐπὶ
κοστοῦ δευτέρου ἀρχιεπισκόπου Ἀλεξανδρείας ἀκατα-
σάντων καὶ πολλὰ χρήσιμα κεφάλαια ἱστορικὰ πε-
πονηκότων παραθέσθαι.

Εἰ καὶ ἐν τῷδε τῷ μέρει δοκοῦντές τι κατορθῶν
οὐδὲν τῇ ἀληθείᾳ κέρδος προσήγαγον, δεξιόμενοι τὰς
Ἀλεξάνδρου τοῦ προρρήθέντος περὶ τῆς τῶν Χαλδαίων
βασιλέων ὁΐας, ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἐν Βαβυ-
λωνίᾳ ἐβασίλευσαν, καὶ τὸν τῶν ἐτῶν μυριαδικτὸν ἀλ-
λγορητάντων, πρὸς ταῦτοις ἐὶ καὶ Ἀβυδηνοῦ καὶ
Ἀπολλοδώρου περὶ τῶν αὐτῶν, καὶ ἔτι Μανέθῳ περὶ
τῆς Αἰγυπτίων δυναστείας πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ πα-
ρόμοια μυθολογοῦντας, ὧν τὰς χρήσεις, Ἀβυδηνοῦ
λέγει καὶ Ἀπολλοδώρου καὶ Μανέθῳ, προστεθῆναι
ταύτης ἡγοῦμαι τῆς προθέσεως, ὥς ἂν καὶ ἐξ ἄλλων
αὐτοῖς τὸ ἀσύμῳγον συνελθῇ καὶ ὑπ' ἐκαστοῦ το κα-

65.

Chalcetorium, urbs Cretæ. Civis, Chalcetoreus. Apol-
lodorus quarto Chronicorum : « Quicum Charidemus erat
exul Chalcetoreus. »

66.

Parthus, urbs Illyrica. Apollodorus in Chronicis.

67.

Babylone hominum alienigenarum Chaldaeam incolen-
tium multitudinem immensam numerari, eosque brutorum
more sine lege liberam vitam ducere. Primo anno e mari
Rubro ad vicinum littus Babylonii contiguum, animans ra-
tione destitutum emersisse, Oannem nomine, ut Apollo-
dorus quoque retulit, toto corpore piscem, infra piscis
caput aliud caput enatum gerere ; pedes humanos in
ejus corpore cerni, at piscis caudæ annexos, etc.

Omnis ferme Gentilium Manichæorumque falsitas
ex hujusmodi scriptura, velut ex aliquo fonte cernose,
vel ex origine simili scaturivit : nec paucæ hæreseon,
quæ nostram fœdarunt fidem, in fallacibus ejusmodi scri-

pturis principia fundamentaque posuerunt. Quapropter
animos eorum, qui fabellis hujusmodi tanquam veri-
tati consonis fidem præbuerunt, ab errore vindicaturi
atque in tuto posituri, supra scripta Alexandri, nec non
Aniani Panodorigue, ejusdem ætatis monachorum, qui
sub Theophilo, vigesimo secundo archiepiscopo Alexan-
driæ, florentes plures historicos tractatus a se elaboratos
ediderunt, testimonia producere sumus compulsi. Præfati
siquidem Alexandri de regibus ante diluvium Babylone
regnantibus recepta sententia, probata quoque aliorum,
qui annorum myriadas allegorice sumendas esse putant, et
demum admissis Abydeni et Apollodori de hisdem, adde
et Manethonis de Dynastiis Ægyptiorum ante diluvium
similia fabulantis auctoritatibus, magnæ licet sese putent
historicæ rei utilitatis auctores exstitisse, nullum tamen
inde veritati emolumentum accessit. Quorum dicta, Aby-
deni, inquam, et Apollodori et Manethonis proferre opera
pretium duco, quo ipsorum inter se dissensus colligatur,
malumque ruinæ sibi met sit causa, atque ita singulis
quibusque post diluvium annis, quæ divisim et successive

κὸν ἀνατραπῇ, καὶ οὕτω τοῖς μετὰ τὸν κατακλυσμὸν ἔτεσι τὰ κατὰ μέρος ὅση δύναμις ἐπιστημῆνασθαι.

P. 36, D (p. 66 Dindorf.): Εὐσέβιος καὶ Ἰώσηπος καὶ ἄλλοι περὶ τῆς τῶν Χαλδαίων βασιλείας ἱστορικοὶ φαίνονται λέγοντες ὅτι πρὸ τοῦ κατακλυσμοῦ ἔβασλευον ἐπόμενοι Ἀλεξάνδρῳ τῷ Πολυίστορι καὶ Ἀβυθηνῷ καὶ Ἀπολλοδώρῳ, μηδεμίαν ἔχοντες ἀφορμὴν ἐκ τῶν θειῶν γραφῶν.

Deinde p. 38, A, (p. 69 Dindorf.) appositurum se dicit Abydeni et Apollodori necnon Manethonis pauca quædam capita, ad consutationis demonstrationem, ne quispiam eorum legendi studiosus circa plures libros distraheretur. Alato igitur Abydeni loco de regno Chaldæorum, ad Apollodori narrationem se convertit hunc in modum:

Πρὸς τούτοις καὶ Ἀπολλόδωρος ὁμοίως τούτοις τερατευόμενος οὕτω λέγει· Ταῦτα μὲν ὁ Βήρωστος ἱστόρησε, πρῶτον γενέσθαι βασιλέα Ἀλωρον ἐκ Βαβυλῶνος Χαλδαίων· βασιλεῦσαι δὲ σάρους δέκα, καὶ καθέξῃς Ἀλάπαρον καὶ Ἀμήλωνα τὸν ἐκ Παντιβίβλων· εἶτα Ἀμμένωνα τὸν Χαλδαῖον, ἐφ' οὗ φησι φανῆναι τὸν μυσσάρην Ὠάννην, τὸν Ἀννήδωτον, ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς· ὅπερ Ἀλέξανδρος προλαβὼν εἴρηκε φανῆναι τῷ πρῶτῳ· εἶται· οὗτος δὲ μετὰ σάρους τεσσαράκοντα, ὁ δὲ Ἀβυθηνὸς τὸν δεῦτερον Ἀννήδωτον μετὰ σάρους εἴκοσιν ἔξ· εἶτα Μεγαλάρων ἐκ Παντιβίβλων πόλεως, βασιλεῦσαι δ' αὐτὸν σάρους ὀκτωκαίδεκα· καὶ μετὰ τοῦτον Δάωνον ποιμένα ἐκ Παντιβίβλων βασιλεῦσαι σάρους δέκα. Κατὰ τοῦτον πάλιν φησὶ φανῆναι ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς Ἀννήδωτον τέταρτον τὴν αὐτὴν τοῖς ἄνω ἔχοντα διάθεσιν καὶ τὴν ἰχθύος πρὸς ἀνθρώπους μίξιν. Εἶτα ἄρξει Εὐδωράχων ἐκ Παντιβίβλων, καὶ βασιλεῦσαι σάρους ὀκτωκαίδεκα. Ἐπὶ τούτου φησὶν ἄλλον φανῆναι ἐκ τῆς Ἐρυθρᾶς θαλάσσης ὁμοίον κατὰ τὴν ἰχθύος πρὸς ἀνθρώπων μίξιν, ὃ ὄνομα Ὠδάκων. Τούτους δὲ φησι πάντας τὰ ὑπὸ Ὠάννου κεφαλαιωδῶς ῥηθέντα κατὰ μέρος ἐξηγήσασθαι. Περὶ τούτου Ἀβυθηνὸς οὐδὲν εἶπεν. Εἶτα ἄρξει Ἀμεμφινὸν Χαλδαῖον ἐκ Λαράγγων· βασιλεῦσαι δὲ αὐτὸν ὀγδοὺς σάρους δέκα. Εἶτα ἄρξει

᾽Οτιάρτην Χαλδαῖον ἐκ Λαράγγων, βασιλεῦσαι δὲ σάρους ἧ'. ᾽Οτιάρτου δὲ τελευτήσαντος τὸν υἱὸν αὐτοῦ Ξίσουθρον βασιλεῦσαι σάρους ὀκτωκαίδεκα. Ἐπὶ τούτου δὲ τὸν μέγαν κατακλυσμὸν φησι γεγενῆσθαι. Ὡς γίνεσθαι ἑμοῦ πάντας βασιλεῖς δέκα, σάρους δὲ ἑκατὸν εἴκοσι. Cf. Scaliger. Euseb. p. 5.

Euseb. Armen. p. 5: *Hæc quidem Berossus in libro primo narravit, secundo autem reges singillatim recensuit. Ut ipse inquit, Narbonassarus erat eo tempore rex. Et regum quidem nomina diligenter accervat; nullum tamen eorum opus peculiariter recitat, fortasse quia nil memorandum esse arbitrat. Ex eo igitur regum tantummodo seriem depromere licet. Hac vero ratione narrationem exorditur, ut Apollodorus ait: nempe primum exstistisse regem Alorum, ex urbe Babylone Chaldæum: hunc saris decem regno potitum. Porro is sarum ex annis ter mille ac sexcentis conflavit. Addit etiam nescio quem nerum et sosum: nerum ait sexcentis annis constare, sosum annis sexaginta. Sic ille de veterum more annos supputat.*

His dictis pergit porro, regesque Assyriorum singillatim atque ex ordine enumerat; decem videlicet ab Aloro primo rege usque ad Xisuthrum, sub quo magnum illud primumque diluvium contigisse ait, quod Moses quoque commemorat. Jam summam temporum, quibus hi reges imperitaverunt, ait esse saros centum viginti, nempe quadraginta tres annorum myriades annosque bis mille. Tum et disertis verbis ita scribit: Defuncto, inquit, Aloro, regnavit ejus filius Alaparus saris tribus. Post Alaparam Almclon ex urbe Pantibiblis Chaldæus saris tredecim. Almcloni successit Ammenon, item ex Pantibiblis Chaldæus, saris duodecim. Hujus ætate bellua quædam, cui nomen Idotioni, e Rubro mari emersit, forma ex homine et pisce mixta. Hinc Amegalarus Pantibiblicus octodecim saris regnavit. Deinde pastor Davonus Pantibiblicus, qui et ipse saris decem regno potitus est. Hoc imperante, rursus e Rubro mari emergerunt eadem

contigerunt, quantum fert virtus et ingenium, adscribantur.

Eusebius et Josephus et alii Chaldaicarum rerum scriptores Alexandrum Polyhistorum, Abydenum et Apollodorum, nullo accepto divinis ex Scripturis, seculi, Chaldaeos ante diluvium antiquum exercuisse imperium visi sunt asserere.

Ad hæc prodigiosa narratione etiam Apollodorus ita refert: Berossus narrat regi Babylone natorum primum fuisse Alorum Chaldæum; saris vero decem regnasse, ac deinceps Alaparam et Amelonem ex Pantibiblis, tum Ammenonem Chaldæum, cujus tempestate exsecranda Oanne, Annedotum, e mari Rubro prodiisse, quem Alexander præoccupato tempore anno primo, hic autem exactis quadraginta saris, Abydenus autem secundum Annedotum post saros viginti sex visum esse affirmant: tum Megalarum ex Pantibiblorum urbe saris octodecim

regnasse; Daonumque ex Pantibiblis pastorem saris decem in imperio successisse; ac ejus, inquit, tempore quartum Annedotum eadem prioribus forma, humanæ nimirum mixta piscis specie, e mari Rubro prodiisse; deinde regnasse Euedorachum ex Pantibiblis saris octodecim. Sub hoc dicit alium e mari Rubro apparuisse prioribus similem, in quo piscis cum homine fuerit conjunctio, eique nomen fuisse Odaconi. Omnes istos cuncta summatim ab Oanne dicta singillatim et per partes exposuisse asserit, de quo nihil penitus memorat Abydenus. Deinde regnasse Amempsinum Chaldæum e Laranchis saris decem; deinde regnasse Otiartem Chaldæum e Laranchis saris octo, eoque defuncto filium ejus Xisuthrum imperium tenuisse saris octodecim. Sub hoc dicit magnum illud diluvium fuisse. Adeo ut reges omnes numero decem computentur, sari vero centum et viginti.

hominis itemque piscis figura monstra quattuor. Postea regnavit Edoranchus Pantibiblicus saris octodecim. Eo tempore item apparuit aliud quiddam simile piscis et hominis, cui nomen Odaconi. Hos, inquit, omnes ea, quæ ab Oanne summam dicta erant, accurate exposuisse. Exin imperavisse Amemphsinum e Lancharis Chaldæum saris octo. Defuncto denique Otiarte, filium ejus Xisuthrum rexisse imperium saris octodecim: sub eoque evenisse magnum diluvium.

Plura in his a verbis Syncelli diversa, quæ ipse lector animadvertet.

68.

Chron. Paschale, p. 29, A, tamquam ex Petri Clementinis laudat verba: Αὐτὸν Νῖνον τὸν Νεβροῖθ οἱ Ἀσσύριοι προσηγόρευαν. «Οὗτος διδάσκει Ἀσσυρίους σέβειν τὸ πῦρ.» Versus iambicus prodit Apollodorum, monente Heynio.

69.

Ex Assyriorum regum catalogo: Schol. Aristoph. Aves 1021, de Sardanapalo: Ἀπολλόδωρος δὲ ταῦτά φησιν ἐγγεγράφαι ἐπὶ τῇ τάφῳ αὐτοῦ Ἀσσυρίοις γράμμασι. Σαρδανάπαλος, Ἀνακυνδάρᾳ παῖς, Ταρσὸν τε καὶ Ἀγγύλον ἔδειμεν ἐν ἡμέρᾳ μιᾷ. Ἔσθι, πῖνε, ὄχευ· ὥς τᾶλλα οὐδενός ἐστιν ἄξια. «Iamborum vestigia vides. Qui primi ista tradiderant, erant Clitarchus et Aristobulus, Alexandri comites. Ex his adeo petiere idem Apollodorus noster, tum Strabo XIV, p. 988, C, D, ubi vide diversitatem in verbis, Athenæus XII, 7, Arrianus et alii.» Heynius. De temporibus regum Assyriacorum v. Syncell. Chron. p. 165, C sq., ubi Ctesiae Diodori et Cephalionis computationes exponuntur.

70.

Syncell., p. 91, C sqq. (p. 171, sqq. Dindorf.): Ἀπολλόδωρος χρονικὸς ἀλλήν Αἰγυπτίων τῶν Θεβαίων

λεγομένων βασιλείαν ἀνεγράφατο βασιλέων λη', ἐτῶν ,αος. Ἦτις ἤρξατο μὲν τῷ β79 ἔτει τοῦ κόσμου, ἔλξε δὲ εἰς τὸ ,γμε (γ7ος m.) ἔτος τοῦ κόσμου, ὧν τὴν γνῶσιν, φησὶν, ὁ Ἐρατοσθένης λαβὼν Αἰγυπτιακοῖς ὑπομνήμασι καὶ ὀνόμασι κατὰ πρόσταξιν βασιλικὴν τῇ Ἑλλάδι φωνῇ παρέφρασεν οὕτως.

Θεβαίων βασιλέων τῶν μετὰ ,αρχδ (ρχδ m.) ἔτη τῆς διασπορᾶς λη' βασιλειῶν.

Α' ἐβασίλευε Μήνης Θεινίτης (vulgo Θεονίτης) Θεβαῖος, ὁ ἐρμηνεύεται Αἰώνιος (sic Jablonsk. apud Vignolium II, p. 736. Legebatur Δώνιος). ἐβασίλευεν ἔτη ξβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,βπ.

Θεβαίων δεύτερος ἐβασίλευσεν Ἀθώθης υἱὸς Μήνεως ἔτη νθ'. Οὗτος ἐρμηνεύεται Ἑρμυγένης. Ἔτος τοῦ κόσμου, ,βπξβ'.

Θεβαίων Αἰγυπτίων τρίτος ἐβασίλευσεν Ἀθώθης ὁμώνυμος ἔτη λβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γκα'.

Θεβαίων ἐβασίλευσε δ' Διαβίτης υἱὸς Ἀθώθως ἔτη ιθ'. οὗτος ἐρμηνεύεται φιλέταιρος. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γνγ'.

Θεβαίων ἐβασίλευσε ε' Περμφῶς (Σεμφῶς Jablonsk.) υἱὸς Ἀθώθους, ὁ ἐστὶ Ἡρακλείδης, ἔτη ιη'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γοδ'.

Θεβαίων Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ς' Τοιγαράμαχος Μομχειρί Μεμφίτης ἔτη οθ'. οὗτος ἐρμηνεύεται πῆς ἀνδρὸς (Τίσανδρος Scaliger. p. 18 proximo vocabulo omisso) περισσομελής. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γδ'.

Θεβαίων Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ζ' Στοῖχος υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἐστὶν Ἀρης ἀναίσθητος, ἔτη ς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γρξθ'.

Θεβαίων Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν ογδοὺς Γοσορμίης, ὁ ἐστὶν Ἑτησιπαντὸς, ἔτη λ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γρσε'.

Θεβαίων Αἰγυπτίων ἐβασίλευσεν θ' Μάρης υἱὸς αὐτοῦ, ὁ ἐστὶν Ἡλιόδωρος, ἔτη κς'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος ,γσε'.

68 (?).

Ninum Assyrii appellant Nemrod. Hic Assyrios docuit colere ignem.

69.

Apollodorus hæc dicit Sardanapali sepulcro literis Assyriacis inscripta: Sardanapalus, Anacyndaraxæ filius, Tarsum et Anchialum uno die ædificavit. Ede, bibe, ama; nam reliqua in vita humana nullius sunt pretil.

70.

Apollodorus annalium scriptor Ægyptiorum, qui Thebani dicuntur, aliud descripsit regnum, regum videlicet 38, quorum imperium annis 1076 duraverit. Cæpit vero anno mundi 2900, desiitque 3045 (3976), quorum, inquit, notitiam quoniam ex Ægyptiacis commentariis per singula nomina collegisset Eratosthenes, cuncta Græcis literis regio jussu hoc pacto exposuit.

Thebæorum 38 regum post annum dispersionis 124 imperantium.

Primus regnavit Menes Thinites Thebanus, qui Æonius exponitur. Regnavit annis 62; anno mundi 2900.

Thebanorum secundus regnavit Athothes, filius Meneos, annis 59, anno mundi 2962. Hic exponitur Hermogenes.

Thebanorum Ægyptiorum tertius rex Athothes ejusdem nominis, annis 32, anno mundi 3021.

Thebanorum rex 4 Diabies, filius Athotheos, qui exponitur Humanior, annis 19. Anno mundi 3053.

Thebanorum rex 5 Pemphos, filius Athotheos, qui dicitur Heraclides, annis 18. Anno mundi 3072.

Thebanorum Ægyptiorum rex 6 Tægarinachus Momchiri Memplites, qui exponitur vir membris redundans, annis 79. Anno mundi 3090.

Thebanorum Ægyptiorum rex 7 Storchus, filius ejus, qui Mars absque sensu dicitur, annis 6. Anno mundi 3169.

Thebanorum Ægyptiorum rex 8 Gosormies, qui dicitur Etesipantus, annis 30. Anno mundi 3175.

Thebanorum Ægyptiorum rex 9 Mares, filius ejus, qui dicitur Heliodorus, annis 26. Anno mundi 3205.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ι' ἐβασίλευσεν Ἀνωϋφίς, ὃ ἐστὶν ἐπίκωμος (ἐπίκομος cod. Par. A., ἐπίκοινος Goar.), ἔτη κ', τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, γσλα'.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ια' ἐβασίλευσε Σίριος, ὃ ἐστὶν υἱὸς κόρης, ὡς δὲ ἕτεροι ἀβάσκαντος, ἔτη ιη' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γσνα'.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ιβ' ἐβασίλευσε Χνωῦθος Γνευρὸς, ὃ ἐστὶ Χρύσης Χρύσου υἱὸς, ἔτη κβ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γσξθ'.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ιγ' ἐβασίλευσε 'Ραυῶσις, ὃ ἐστὶν Ἀρχικράτωρ, ἔτη ιγ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος 'γσζα'.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ιδ' ἐβασίλευσε Βιῦρης ἔτη ι' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γτδ'.

Θηβαίων Αἰγυπτίων ιε' ἐβασίλευσε Σαῶρις, κωμαστής, κατὰ δὲ ἐνίους χρηματιστής, ἔτη κθ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γτιδ'.

Θηβαίων ις' ἐβασίλευσε Σαῶρις β' ἔτη κζ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γτιμγ'.

Θηβαίων ιζ' ἐβασίλευσε Μοσχερῆς 'Ηλιόδοτος ἔτη λα' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, γτο'.

Θηβαίων ιη' ἐβασίλευσε Μοσθῆς ἔτη λγ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γυα'.

Θηβαίων ιθ' ἐβασίλευσε Παμμηῆς Ἀρχονδῆς ἔτη λε' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γλυδ'.

Θηβαίων κ' ἐβασίλευσε Ἀπάππους μέγιστος Οὔτος, ὡς φασί, παρὰ ὥραν μίαν ἐβασίλευσεν ἔτη ρ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γρξθ'.

Θηβαίων κα' ἐβασίλευσεν 'Εγχεσκοσοκάρης ἔτος α', τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, γρξθ'.

Θηβαίων κβ' ἐβασίλευσε Νίτωκρις γυνὴ αὐτὶ τοῦ

ἀνδρὸς, ὃ ἐστὶν Ἀθηνᾶ νικηφόρος, ἔτη ς' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γφο'.

Θηβαίων κγ' ἐβασίλευσε Μυρταῖος Ἀμμωνόδοτος ἔτη κβ'. Τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γφζη'.

Θηβαίων κδ' ἐβασίλευσεν Οὔσιμάρης κραταῖος, ὃ ἐστὶν ἥλιος ἔτη ιβ'. τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, γφζη'.

Θηβαίων κε' ἐβασίλευσε Θίνιλλος, ὃ ἐστὶν αὐξήσας τὸ πάτριον κράτος, ἔτη η' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος 'γχι'.

Θηβαίων κς' ἐβασίλευσε Σεμπρουκράτης, ὃ ἐστὶν Ἡρακλῆς Ἀρποκράτης, ἔτη ιη' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γχιη'.

Θηβαίων κζ' ἐβασίλευσε Χουθῆρ Ταῦρος τύραννος ἔτη ζ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γχλς'.

Θηβαίων κη' ἐβασίλευσε Μευρῆς Φιλοσκόρος ἔτη ιβ'. Τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γχμγ'.

Θηβαίων κθ' ἐβασίλευσε Χωμαερθὰ κόσμος Φιλίφαιστος ἔτη ια' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, γχνε'.

Θηβαίων λ' ἐβασίλευσε Σοικουνιόσοχος τύραννος ἔτη ζ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γχξς'.

Θηβαίων λα' ἐβασίλευσε Πετσαθυρῆς ἔτη ις'. Τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γψς'.

Θηβαίων λβ' ἐβασίλευσε Σταμμενέμης β' ἔτη κγ'. Τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γψζη'.

* * * * *

Θηβαίων λδ' ἐβασίλευσε Σιστοσιγερμῆς Ἡρακλῆς κραταῖος ἔτη νε' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γψζα'.

Θηβαίων λς' ἐβασίλευσε Μάρις ἔτη μγ' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, γωμς'.

Θηβαίων λς' ἐβασίλευσε Σιφόας, ὃ καὶ Ἑρμῆς, υἱὸς Ἡφαίστου, ἔτη ε' τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος, 'γωπθ'.

Thebaeorum Egyptiorum rex 10 Anopyhis, qui filius communis (?) exponitur, annis 20. Anno mundi 3231.

Thebaeorum Egyptiorum rex 11 Sirius, qui puellae filius dicitur et secundum alios non fasciatus, annis 18. Anno mundi 3251.

Thebaeorum Egyptiorum rex 12 Chnubus Gneurus, qui est Chryses Chrysi filius, annis 22. Anno mundi 3269.

Thebaeorum Egyptiorum rex 13 Rauosis, qui Princeps principum exponitur, annis 13. Anno mundi 3291.

Thebaeorum Egyptiorum rex 14 Biyres, annis 10. Anno mundi 3304.

Thebaeorum Egyptiorum rex 15 Saophis, commissator, secundum alios negotiator, annis 29. Anno mundi 3314.

Thebaeorum rex 16 Saophis secundus, annis 27. Anno mundi 3343.

Thebaeorum rex 17 Moscheres Heliodotus, annis 31. Anno mundi 3370.

Thebaeorum rex 18 Mosthes annis 33. Anno mundi 3401.

Thebaeorum rex 19 Pammes Archondes regnavit annis 35. Anno mundi 3434.

Thebaeorum rex 20 Apappus Maximus. Hic, ajunt, 100 annis una hora minus regnavit. Anno mundi 3469.

Thebaeorum rex 21 Echescosocaras per unum annum. Anno mundi 3569.

Thebaeorum rex 22 Nitocris femina pro viro. Haec est Minerva victrix. Annis 8. Anno mundi 3570.

Thebaeorum rex 23 Myrtæus Ammonodotus annis 2. Anno mundi 3598.

Thebaeorum rex 24 Vosimares Robustus, qui dicitur Sol, annis 12. Anno mundi 3598.

Thebaeorum rex 25 Thinillus, i. e. augens patrium imperium, annis 8. Anno mundi 3610.

Thebanorum rex 26 Semphrocrates, i. e. Hercules Harpocrates, annis 18. Anno mundi 3618.

Thebaeorum rex 27 Chuter Taurus tyrannus, annis 7. Anno mundi 3636.

Thebaeorum rex 28 Meures Philoscopus, annis 12. Anno mundi 3643.

Thebaeorum rex 29 Chomaepltha, Mundus Philephæstus, annis 11. Anno mundi 3655.

Thebaeorum rex 30 Sarcuniosochus tyrannus annis 60. Anno mundi 3666.

Thebaeorum rex 31 Peteathyres annis 16. Anno mundi 3766.

Thebaeorum rex 32 Stammenemes secundus annis 23. Anno mundi 3768.

* * * * *

Thebaeorum rex 34 Sistosichermes, Herculis robur, annis 55. Anno mundi 3791.

Thebaeorum rex 35 Maris annis 43. Anno mundi 3846.

Thebaeorum rex 36 Siphos, qui et Mercurius, Vulcani filius annis 5. Anno mundi 3889.

Θηβαίων λζ' ἐβασίλευσε Φρουεῖω, ἥτοι Νεῖλος, ἔτη ε'· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γωπθ'.

Θηβαίων λη' ἐβασίλευσεν Ἀμουθαρταῖος ἔτη ξγ'· τοῦ δὲ κόσμου ἦν ἔτος γπυγ'.

Ἡ τῶν λη' βασιλέων τῶν κατ' Αἴγυπτον λεγομένων Θηβαίων, ὧν τὰ ὀνόματα Ἐρατοσθένης λαβὼν ἐκ τῶν ἐν Διοσπολεὶ ἱερογραμματέων παρέφρασεν ἐξ Αἰγυπτίας εἰς Ἑλλάδα φωνήν, ἐνταῦθα ἐληξεν ἀρχή, ἀρξαμένη μὲν ἀπὸ τοῦ βπ' κοσμικοῦ ἔτους, ἔτεσιν ρκδ' μετὰ τὴν σύγχυσιν τῶν γλωσσῶν, λήξασα δὲ εἰς τοῦτο τῷ γπσε' τοῦ κόσμου ἔτει. Τῶν δὲ τούτοις ἐξεῖς ἄλλων νγ' Θηβαίων βασιλέων ὑπὸ τοῦ αὐτοῦ Ἀπολλοδώρου παραδειδομένων τὰς προσηγορίας περιττὸν ἡγούμεθα ἐνταῦθα, ὥς μηδὲν συμβαλλομένους ἡμῖν, παρθέσθαι, ἐπεὶ μηδὲ αἱ πρὸ αὐτῶν.

71.

Syncell. p. 97, B (p. 181 Dindorf.): Τῷ γσλθ' ἔτει τοῦ κόσμου, ςς' τοῦ Ναχὼρ ἢ Σικυωνίων βασιλεία ἤρξατο ἀπὸ πρώτου βασιλέως Αἰγιαλέως, ἕως ςς' βασιλέως Ζευξίππου, ἐπὶ ἔτη διαρκέσασα πξξ'. Μεθ' οὗς ἀρχοντες ἱερεῖς ς' ἔτη λγ'. Ὁμοῦ τὰ πάντα τῆς Σικυωνίων ἀρχῆς ἔτη α, ὥς Ἀπολλόδωρος καὶ ἕτεροι, ἐν οἷς καὶ Εὐσέβιος, ἔγραψαν.

Cum Apollodori computo in summa ad annum fere concinit Castor apud Euseb. Armen. p. 126: *Sicyonios reges subjungimus, quorum princeps Egialeus, postremus Zeuxippus. Et reges quidem dominati sunt annis 959 (in posteriore libro ad annum 888 dicuntur anni 958); post reges autem praefuerunt Carnii sacerdotes sex, qui pontificatum gesserunt annis 33: quorum postremus Charidemus sacerdos lectus, quum impensae ferendae impar esset, fugam arripuit.* Eadem habet Syncellus p. 19. Regum nomina haec sunt 1, Egialeus annis 52. 2. Europs a. 45. 3. Telchin. a. 20. 4. Apis vel Pelops a. 25. 5. Thelxion a. 52. 6. Aegydrus a. 34. 7. Thurimachus a. 54, Inachi aequalis. 8. Zeuxippus a. 53. 9. Messapus a. 47. 10. Eratus a. 46. 11. Plemnaeus (Πλημναῖος Sync. a. 48). 12. Orthopolis a. 43. 13. Marathonius a. 30, Cecro-

pis aequalis. 14. Marathon a. 20. 15. Chyrcus (Ἐχυρεὺς Sync.) a. 55. Danaï aequalis. 16. Corax a. 30. 17. Eropheus a. 35. 18. Laomedonia 40. 19. Sicyon a. 45. Hujus aetate desiverunt reges Argivorum. 20. Polybus a. 40. 21. Inachus a. 40. 22. Phæstus a. 8. 23. Adrastus a. 4. 24. Polyphides a. 31. Hujus aetate Ilium captum est. 25. Pelasgus a. 20. 26. Zeuxippus a. 31. — Sequuntur nomina sacerdotum: 1) Archelaus a. 1. 2) Automedon a. 1. 3) Theoclytus a. 4. 4) Euneus a. 6. 5) Theonomus a. 9. 6) Amphichyes a. 12. Septimus denique Charidemus qui impensis exhaustus fugit. Ab hoc usque ad primam Olympiadem anni labuntur 352. Sicyoniorum et sacerdotum temporibus anni conflantur 998.

72.

Clemens Alex. Strom. I, c. 21, p. 382 Pott., p. 139 Sylb. (ex quo Euseb. Pr. ev, X, 12.) Moses, ait, annis sexcentis quattuor ante Dionysum ponendum esse, εἰ γε τῆς Περσέως βασιλείας τῷ τριακοστῷ δευτέρῳ ἔτει ἐκθεοῦται (ὁ Διόνυσος), ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς. Ἀπὸ δὲ Διονύσου ἐπὶ Ἡρακλέα καὶ τοὺς περὶ Ἰάσονα ἀριστεῖς τοὺς ἐν τῇ Ἀργεὶ πλεύσαντας συνάγεται ἔτη ἐξήκοντα τρία. ... Ἀπὸ δὲ τῆς Ἡρακλέους ἐν Ἀργεὶ βασιλείας ἐπὶ τὴν Ἡρακλέους αὐτοῦ καὶ Ἀσκληπιοῦ ἀποθέωσιν ἔτη συνάγεται τριάκοντα (vel τρ. ὀκτὼ) κατὰ τὸν χρονογράφον Ἀπολλόδωρον. Ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν Καστοροῦ καὶ Πολυδεύκου ἀποθέωσιν ἔτη πεντηκοντατρία. Ἐνταῦθά που καὶ ἡ Ἰλίου κατάληψις.

Ex his, si quidem Castoris et Pollucis apotheosis eodem anno contigisse statuas quo Trojae excidium, Apollodori computum in rebus Herculis ita fere constituere licet (cf. Fréret *Mém. de l'Acad.* tom. XIV, p. 273 sqq.):

178 ante Trojam captam Perseus regnum adipiscitur.

146 Bacchi apotheosis

101 Hercules nascitur.

Thebaeorum rex 37 Phruero, hoc est Nilus, annis 5. Anno mundi 3889.

Thebaeorum rex 38 Amuthartæus annis 63. Anno mundi 3913.

Regum 38, quibus in Aegypto Thebaeorum nomen inditum est, quorumque nomina Eratosthenes ex sacris literis Diospoli desumpta ex Aegypia in linguam Graecam transtulit, imperium hic desinit. Incipit ab anno mundi 2900, annis 124 post linguarum confusionem; desinit anno mundi 3975.

Aliorum qui sequuntur regum Thebaeorum 53 nomina, ab eodem Apollodoro scriptis tradita, ut parum nobis profutura, hic apponere superfluum ducimus, quum neque priorum notitia ullam habeat utilitatem.

71.

Anno mundi 3239, Nacho: 76 Sicyoniorum regnum

cepit a primo rege Egialeo et ad 26 Zeuxippum duravit annis 967, quibus sacrorum praefecti sex successerunt annis triginta tribus. Summa itaque Sicyoniorum imperii est annorum 1000, prout et Apollodorus et alii, inter quos est etiam Eusebius, scriptum reliquerunt.

72.

In deos refertur (Bacchus) tricesimo secundo anno regni Persei, ut ait Apollodorus in Chronicis. A Bacebo autem ad Herculem, et principes qui cum Iasone in Argo navigarunt, colliguntur anni sexaginta tres. ... A regno autem Herculis quod fuit Argis, usque ad ipsius Herculis et Aesculapium in deos relatum, colliguntur anni triginta (vel triginta octo), ut vult Apollodorus chronographus. Hinc autem usque ad Castoris et Pollucis apotheosis, sunt anni quinquaginta tres. Hoc utique tempore Troja quoque capta fuerit.

84 18 annos natus leonem occidit. (Bibl. II, 4, 10, 5.)

83 Argis regno politur. Argonautarum expeditio (τὸν πάντα πλοῦν ἐν τέσσαρσι μῆσι τελειώσαντες. Bibl. I, 9, 26, 6).

78 Initium laborum. Priores decem peracti sunt ἐνὶ μῆνι καὶ ἑτεσιν ὅκτω, Bibl. II, 5, 11, 1.

68 Iphitum occidit. Omphale venditus tres annos servit.

64 Molionidas necat ad Cleonas τῆς τρίτης Ἰσθμιάδος (post caedem Iphiti?) τελουμένης. Bibl. II, 7, 2, 4.

62 Olympicos ludos instituit. Syncellus p. 172, A, p. 324 Dindorf.: Ἡρακλῆς τὸν ἐν Ὀλυμπίᾳ ἀγῶνα ἔθηκεν, ἀφ' οὗ ἐπὶ πρώτην Ὀλυμπιάδα υἱὸς (470) ἔτη, κατὰ δὲ ἄλλους υἱὸς (430). Quod prius posuit, Apollodori esse debuit.

53 Herculis et Aesculapii apotheosis. Eidem anno, sine dubio ex Apollodori calculo, Pausanias Dioscurorum cum Apharetidis pugnam assignat.

Troja capta. Castoris et Pollucis apotheosis.

73.

Diodor. I, 5: Ἀπὸ δὲ τῶν Τρωϊκῶν, ἀκολουθῶν Ἀπολλοδώρῳ τῷ Ἀθηναίῳ, τίθειμεν ὀγδοήκοντα ἔτη πρὸς τὴν καθόδον τῶν Ἡρακλειδῶν· ἀπὸ δὲ ταύτης ἐπὶ τὴν πρώτην Ὀλυμπιάδα δυεὶ λείποντα τῶν τριακσίων καὶ τριάκοντα, συλλογίζόμενοι τοὺς χρόνους ἀπὸ τῶν ἐν Λακεδαίμονι βασιλευσάντων. Congruunt quæ leguntur XIV, 2, 3, et XIX, 1. Cf. Thucyd. I, 12.

Porphyrus libro primo Historiæ philosophicæ ap. Euseb. Armén. p. 139: *A capto Ilio usque ad Heraclidarum in Peloponnesum descensum ait Apollodorus elapsos esse annos LXXX: tum a descensu ad Ioniam urbibus frequentatam annos LX: exinde ad Lycurgum annos CLIX: summam autem temporis a capto Ilio ad primam Olympiadem annorum esse CCCCII*. P. 166 in eadem re in codice Arm. corrupte legitur CCCVIII.

Eadem plane tradidit Eratosthenes ap. Clem. Alex. Strom. I, 21, p. 402: Ἐρατοσθένης τοὺς χρόνους ὥδε ἀναγράφει· Ἀπὸ μὲν Τροίας ἀλώσεως ἐπὶ Ἡρακλειδῶν καθόδον, ἔτη ὀγδοήκοντα· ἐντεῦθεν δὲ ἐπὶ τὴν Ἰωνίαν κτίσιν, ἔτη ἑξήκοντα· τὰ δὲ τούτοις ἑξῆς, ἐπὶ μὲν τὴν ἐπιτροπίαν τὴν Λυκούργου, ἔτη ἑκατὸν πεντηκονταεννέα, ἐπὶ δὲ προηγούμενον

73.

A bello Trojano, Apollodorum Atheniensem secuti, octoginta annos ad reditum Heraclidarum statuimus. Ab hoc ad olympiadem primam, trecentos et viginti octo, a regibus Lacedæmoniorum tempora computando.

74.

Apollodorus Homerum floruisse ait post coloniam Ioni-

ἔτος τῶν πρώτων Ὀλυμπίων ἔτη ἑκατὸν ὅκτω. V. Müller. Dor. II, p. 501, Bernhardt ad Eratosthen. p. 239.

74.

Tatian. Ad Græc. 49: Οἱ δὲ περὶ Ἀπολλοδώρου (φασὶ τὸν Ὅμηρον ἠχμακέναι) μετὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν ἔτεσιν ἑκατὸν (addit Clemens: Ἀγησιλάου τοῦ Δορυσσαίου Λακεδαιμονίων βασιλεύοντος), ὅπερ γένοιτο ἂν ὕστερον τῶν Ἰλιακῶν διακοσίων τεσσαράκοντα.

Cf. Clemens Alex. Strom. I, p. 388, 18, Euseb. Præp. Evang. X, 11, Syncellus p. 180, D. Postremi verba hæc sunt: Ὅμηρον τὸν παρ' Ἑλλήσι μέγαν ποιητὴν οἱ μὲν περὶ Κράτητα πρὸ τῆς Ἡρακλειδῶν καθόδου φασὶ γεγονέναι, οἱ δὲ περὶ Ἐρατοσθένην μετὰ ἔτη ρ' τῶν Τρωϊκῶν, οἱ δὲ περὶ Ἀρίσταρχον κατὰ τὴν Ἰωνικὴν ἀποικίαν μετὰ ἔτη ρ', οἱ δὲ περὶ Φιλόχορον ἐπὶ τῆς Ἰωνικῆς ἀποικίας, καθ' ἓνα τῶν διὰ βίου ἀρχόντων Ἀθηνησιν Ἀρχιππον μετὰ τὰ Τρωϊκὰ ἔτεσιν ρπ'. Οἱ δὲ περὶ Ἀπολλοδώρου τὸν Ἀθηναῖον ὕστερον τῶν Ἰλιακῶν ἔτη σμ'. Ἄλλοι μίχρον πρὸ τῶν Ὀλυμπιάδων ἔτεσι υ' ἑγγύς μετὰ Ἰλίου ἄλωσιν, καὶ ἕτεροι κατὰ Ἀρχιλοχον περὶ τὴν χγ' Ὀλυμπιάδα μετὰ ἔτη φ' που τῆς ἀλώσεως Τροίας.

Errat igitur et Philochori computum cum Apollodori calculis confundit Tzetzes XII, 193: Ὁ δ' Ἀπολλοδώρος φησι τὸν Ὅμηρον ὑπάρχειν μετ' ἔτη ὀγδοήκοντα πολέμου τοῦ τῶν Τρώων, ὅποτε καὶ ἡ καθόδος Ἡρακλειδῶν ὑπῆρχεν.

75.

Loco Porphyrii fragm. 73 laudato vidimus Apollodorum, sicut etiam Eratosthenem, inde a Trojæ excidio usque ad Lycurgum numerare annos 299. Restat ut reliquos veterum locos, quibus de Lycurgi ætate Apollodori auctoritatem apponunt, in medium proferamus.

Syncell. Chronogr. p. 185, C: Ἀπολλοδώρος Λυκούργου νόμιμα ἐν τῷ π' Ἀλκαμένους. Addit margo χρόνους τοὺς Λακεδαιμονίους καταδεχθῆναι γράφει. Heynius scribendum putavit: Ἀπολλοδώρος τὰ Λυκούργου νόμιμα τούτοις τοῖς χρόνοις κ. γρ. Sed in textu nil mutandum; sin vero quæ margo habet cum Syncelli verbis coniungenda sunt, χρόνοις mutaverim in χρόνῳ, sicut jam Goar. χρόνοις voci substituere voluit ἔτι, quamquam is præferendam duxit alteram explicationem, eamque perversissimam. Vertit enim hunc in modum: « Alcamenis ætate Lycurgi leges suscepisse

cam annis centum (quum Agesilaus Dorysæi esset rex Lacedæmoniorum), ideoque post Trojam captam annis bis centum et quadraginta.

75.

Apollodorus Lycurgi leges ponit Alcamenis anno octavo.

Lacedæmonios scribit Apollodorus libro octavo.

Euseb. Chron. N° 1218: *Lycurgi leges Lacedæmone, teste Apollodoro, octavo decimo Alcamenis anno.*

Apollodori calculum sequitur etiam Cic. De republ. II, 10: *Nam si, id quod Græcorum investigatur annalibus, Roma condita est secundo anno Olympiadis septimæ, in id sæculum Romuli cecidit ætas, quum jam plena Græcia poetarum et musicorum esset; minorque fabulis, nisi de veteribus rebus, haberetur fides. Nam centum et octo annis, postquam Lycurgus leges scribere instituit, prima posita est olympias; quam quidem nominis errore ab eodem Lycurgo constitutam putant. Homerum autem, qui minimum dicunt, Lycurgi ætati triginta annis anteponunt fere.*

Cf. Plutarchi. Lycurg. init.: *Περὶ Λυκούργου τοῦ νομοθέτου καθόλου μὲν οὐδὲν ἔστιν εἰπεῖν ἀναμφισβήτητον, ἥμισυ δὲ οἱ χρόνοι καθ' οὓς γέγονεν ὁ ἀνὴρ δημολογοῦνται. Οἱ μὲν γὰρ Ἰφίτῳ συνακμάσαι καὶ συνδιαθεῖναι τὴν Ὀλυμπιακὴν ἐκχειρίαν λέγουσιν αὐτόν· ὧν ἔστι καὶ Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος, τεκμήριον προφέρων τὸν Ὀλυμπίασι δίσκον, ἐν ᾧ τοῦ ἱεροῦ τοῦ Λυκούργου διασώζεται κατὰ γεγραμμένον· οἱ δὲ ταῖς διαδοχαῖς τῶν ἐν Σπάρτῃ βεβασιλευκότων ἀναλεγόμενοι τὸν χρόνον, ὥσπερ Ἐρατοσθένης καὶ Ἀπολλόδωρος οὐκ ὀλίγοις ἔτεσιν πρεσβύτερον ἀποφαίνουσι τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος.*

Hæc tum inter se non congruunt, tum ab iis, quæ fragm. 73 posuimus, mirum quantum recedunt. Erroris fons in eo quærendus est, quod Eusebius et Syncellus ea, quæ Iphiti Olympiadi (884) Apollodorus adscripsit, ad Coræbi Olympiadem (776) retulerunt. Apparet hoc ex Agidarum recensu, quem ex Apollodoro sine dubio Eusebius (p. 166 ed. Mai.) in Chronicon suum recepit. Constituendus vero est ita:

P. Trif. c. a. C. n.

80	1104	Eurysthenes nascitur.
110	1074	Eurysthenes anno ætatis trigesimo imperium adipiscitur. Regnat annis 42.
152	1032	Agis a 1.
153	1031	Echestratus a 35.
188	996	Labotas a. 37.
225	959	Doryssus a. 29.
254	930	Agesilaus a. 44.
298	886	Archelaus a. 60 (Lycurgus).
358	826	Teleclus a. 40.
398	786	Alcamenes a 37.

De Lycurgi legislatoris ætate minime inter se consentiunt scriptores. Sunt qui cum Iphito eum vixisse et Olympicas inducias tradant instituisse: ex quo numero est Aristoteles, argumentum ducens ex disco Lycurgi no-

408 776 Alcamenis anno decimo prima Olympias acta est.

In aprico est eandem primam Olympiadem significare voluisse Syncellum Alcamenis anno octavo. Immo hunc potissimum calculum Apollodori esse puto. Apollodorus enim pro sua in temporibus notandis diligentia, præter illos annos triginta inter Eurysthenis annum natalem et regni initium interjectos; alios duos dedisse videtur Aristodemo (v. O. Müller. Dor. II, p. 502). Sic Lycurgi ἐπιτροπεία, quæ ex computo supra adscripto in annum 886 cadit, duobus annis posterior fit, ideoque concinit cum Apollodori et Eratosthenis calculo, qualem tradit Porphyrius. Qua in re illud quidem pro certo statui, numeros Eusebii veros esse Apollodoreos atque unicos. Sed fieri etiam potuit, ut in uno alterove regno incertus hærens Apollodorus duplicem annorum numerum apponeret lectorique faceret eligendi potestatem. Fortasse Agesilao dedit vel 42 vel 44 annos, ac consequenter primam Olympiadem actam esse dixerit vel octavo vel decimo anno Alcamenis. Simili de causa, nisi alia, quam ignoro, auctoritate perductus O. Müller., vir immortalis, (Dor. II, p. 486) Agesilao, qui secundum Euseb. 60 annos regnavit, 58 tantum annos tribuit. Ut est, id certe ex modo disputatis intelligitur, alterum Eusebii locum, ubi Lycurgi leges decimo octavo Alcamenis anno latæ esse dicuntur, corruptela laborare, cui mederi mihi videor pro *decimo octavo* scribens *decimo vel octavo*. Quod denique idem Eusebius N. 1240 primam Olympiadem ponit Alcamenis anno trigesimo septimo, hoc ex temporis quo Heraclidæ Peloponnesum occuparunt atque illius, quo regnum suscepit Eurysthenes, confusione explicandum esse docet O. Müller. l. l. p. 503. Restat ut paucis monemus de loco Plutarchi. Qui quum dicat Lycurgum ex Aristotelis sententia una cum Iphito Olympicum certamen instituisse, ideoque primæ Olympiadis tempore vixisse, verum Apollodorum nec non Eratosthenem haud paucis eum annis ante primam Olympiadem ponere, alios denique vel Homeri æqualem facere; quod de Coræbi Olympiade, 108 annos post Lycurgum acta, Eratosthenes et Apollodorus intellexerunt, vulgar. illo errore ad Iphiti Olympiadem retulit, ac discordiam statuit scriptorum, quorum optimus est consensus. Cf. Clinton. p. 416 sq. Krüg.

mine inscripto, qui Olympiæ servatur. Alii per Spartanorum regum successionem ad Lycurgi ætatem ascendunt, velut Eratosthenes et Apollodorus, paucis annis majorem olympiade prima eum pronunciantes.

76.

Ol. 35, 1. 639 a. C.

Diogen. Laert. I, p. 37, de Thalete: Φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς γεγενῆσθαι αὐτὸν κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς τριακοστῆς πέμπτης Ὀλυμπιάδος. Ἐτελεύτησε δ' ἐτῶν ἑβδομήκοντα ὀκτώ, ἢ, ὡς Σωσιχράτης φησὶν, ἐνενήκοντα (Ol. 58. Diog. Laert. I, p. 38). Apollodorum in constituendis Thaletis natalibus sequuntur Cyrill. Adv. Julian. I, p. 12, Suidas v. Θαλῆς Μιλήσιος, et Euseb. Aetatem vero non omnes eandem tradunt. Lucian. Macrob. c. 18: Σόλων καὶ Θαλῆς καὶ Πιττακὸς ἕκαστον ἕκαστος ἔζησεν ἔτη. Euseb. Scalig. ad Ol. 1: λέγεται ζῆσαι ὑπὲρ τὰ ρ'. Idem ad Ol. 57, 3: ἀπέθανε ζήσας ἔτη 42. Probabile est Apollodori numerum apud Diogenem depravatum esse. Nam septuaginta octo anni, Clintonus ait, natum facerent 624 aut mortuum 559, quorum prius omnibus de ejus natali tempore testimoniis, posterius Herodoto I, 75 repugnat. Quare legendum putat: ἐνενήκοντα ὀκτώ, ἢ, ὡς Σ. φ., ἐνενήκοντα, ita ut ejus aetas 100, 98, 91, 90 annorum posita fuisset. Ceterum cf. H. Ritteri Histor. philosoph. Ionic. p. 6 sqq.

77.

Ol. 40. 620 a. C.

Clemens Alex. Strom. I, p. 301, de Xenophane Colophonio: Ὅν φησι Τίμαιος κατὰ Ἱέρωνα, τὸν Σικελίας δυνάστην, καὶ Ἐπίχαρμον τὸν ποιητὴν γεγονέναι. Ἀπολλόδωρος δὲ κατὰ τὴν τεσσαρακοστὴν Ὀλυμπιάδα γενόμενον παρατετακέναι ἄχρι τῶν Δαρείου τε καὶ Κύρου χρόνων.

Cum Apollodoro facit Sextus Empiricus Adv. Gramin. I, 21, 12, sect. 257, p. 270: Ξενοφάνης Κολοφώνιος ἐγένετο περὶ τὴν μ' Ὀλυμπιάδα et Sotion apud Diogen. Laert. IX, 18. Eusebius Xenophanem floruisse dicit Ol. sexagesima. Quapropter Ritter. in Hist. phil. nostro loco legendum censet τὴν ν' Ὀλυμπιάδα. Sed praeferenda videtur Clintonis sententia, qui, quum Xenophanes etiam sub Hieronis regno ex Timæi testimonio vixisse dicatur, idemque efficiatur ex Athen. II, p. 54, E (Ξενοφάνης ὁ Κολοφώνιος ἐν Παρωδαῖς — Πηλίκος ἦσθ' ὅθ' ὁ Μῆδος ἀφίκετο), et e Plutarch. Mo-

ral. p. 175, B. C (Ἱέρων μετὰ Γέλωνα τύραννος ἔλεγε πρὸς Ξενοφάνην τὸν Κολοφώνιον. κ. τ. λ.), philosophi aetatem duabus rationibus notatam fuisse statuit.

Ad verba ἄχρι τῶν Δαρείου τε καὶ Κύρου χρόνων Karsten. De Xenophane p. 2 annotat: «Hæc verba merito suspecta sunt, ut jam notavit Dodwellus in Veteribus Græc. et Rom. cyclis, p. 135. Nam Darius Nothus et Cyrus minor, illius filius, recentiores sunt, quam ut hic intelligi possint; Medium autem regem, Cyri majoris decessorem, quem sacræ literæ Darium nominant, Apollodorus certe hoc nomine non appellavit. Si ergo Darius Hystaspis, ut plerisque videtur, intelligendus sit, mutato ordine scribi oportuit ἄχρι τῶν Κύρου καὶ Δαρείου. Bayle in Diction. critiq. s. v. Xenophane, conjicit pro Δαρείου reponendum esse nomen Κροίσου. Origen. Philosoph. c. XIV. Opp. tom. I, simpliciter dicit: Οὗτος ἔως Κύρου δ' ἐνεῖμεν. quod nescio an probandum sit.»

78.

Diogenes Laert. I, 74, ubi de Pittaco vindicante civibus Mitylenæis portionem agri controversam: Ὑστερον μέντοι φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς διαδικοσθῆναι τοὺς Ἀθηναίους περὶ τοῦ χωρίου πρὸς τοὺς Μιτυληναίους, ἀκούοντος τῆς δίκης Περιάνδρου, δν καὶ τοῖς Ἀθηναίοις προσκρίναι. (Olymp. 43-48.)

79.

Ol. 58, 2. 547 a. C.

Diogen. Laert. II, 2, de Anaximandro Milesio: Τῶν δὲ ἀρεσκόντων αὐτῷ πεποιήται κεφαλαιώδη τὴν ἔχθεσιν, ἥπερ περιέτυχε καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος. ὃς καὶ φησιν αὐτὸν ἐν τοῖς Χρονικοῖς τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος ἐτῶν εἶναι ἐξήκοντα τεσσάρων, καὶ μετ' ὀλίγον τελευτῆσαι, ἀκμάσαντά πη μάλιστα κατὰ Πολυχράτην τὸν Σάμου τύραννον.

Natales igitur incidunt in Ol. 42, 3, 610 a. C. Quocum congruit Euseb. Ol. 51, 2: «Anaximander Milesius physicus agnoscitur.» Quum vero Polycrates, quo regnante floruisse dicitur Ana-

76.

Apollodorus in Chronicis tradit Thaletem natum esse primo anno tricesimæ quintæ Olympiadis, mortuum ætatis anno septuagesimo octavo, sive, ut Sosicrates ait, nonagesimo.

77.

Xenophanem Colophonium Timæus fuisse dicit tempore Hieronis qui in Sicilia obtinuit dominatum, et Epitharmi poetæ; Apollodorus autem eum, quum natus esset quadragesima olympiade, pervenisse usque ad tempora Darii et Cyri.

78.

Postea Athenienses disceptasse cum Mitylenæis de possessione agri, ipsumque a Periandro controversiæ iudice Atheniensibus adjudicatum esse, tradit Apollodorus in Chronicis.

79.

In brevem Anaximandri placitorum suorum expositionem incidit Apollodorus quoque Atheniensis, qui illum in Chronicis ait secundo anno quinquagesimæ octavæ olympiadis annum egisse ætatis sexagesimum quartum, ac paulo post obiisse diem: floruisse autem maxime sub Polycrate Samiorum tyranno.

ximander, regnum adeptus sit Ol. 62, 1, 532 a. C. Clintonus hic in mortis tempore notando (μετ' ὀλίγον) erratum suspicatur, nisi forte statuendum sit intelligi *maiores* Polycratem qui Ol. 54 floruit. (Suid. v. Ἴβυκος.)

80.

Ol. 63. 528 a. C.

Diogen. Laert. II, 3, de Anaximene Milesio: Καὶ γεγένηται μὲν, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος, τῇ ἑξήκοστῇ τρίτῃ Ὀλυμπιάδι, ἐτελεύτησε δὲ περὶ τὴν Σάρδεων ἀλωσιν.

Sardes combustæ sunt Ol. 70, 2, 499 a. C. Itaque Diogenis locus vitio laborare videtur. Pseudo-Orig. Philos. c. 7, p. 66: Ἰκμασε περὶ ἔτος πρῶτον τῆς πεντηκοστῆς ὀγδόης Ὀλυμπιάδος. Suidas: Γέγονεν ἐν τῇ νῇ (leg. νη) Ὀλυμπιάδι ἐν τῇ Σάρδεων ἀλώσει, ὅτε Κῦρος ὁ Πέρσης Κροῖσον καθεῖλεν. Certioris aliquid vix poterit constitui: v. Clinton. ad Ol. 58, 1, et p. 376 Kr., Ritter. l. l. p. 23 sq. Heynius cum Simsono verba esse transposita putat et sic constituenda: γεγένηται μὲν... περὶ τὴν Σάρδεων ἀλωσιν, ἐτελεύτησε δὲ τῇ ξγ' Ὀλυμπιάδι.

81.

Ol. 71, 1. 500 a. C.

Diogen. Laert. II, 7, de Anaxagora: Φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς, γεγενῆσθαι αὐτὸν τῇ ἑβδόμηκοστῇ Ὀλυμπιάδι, τεθνηκέναι δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ὀγδοηκοστῆς ὀγδόης. Sic postrema correxerunt viri docti; vulgo legitur τῆς ἑβδόμηκοστῆς ὀγδόης, quod errore positum fuisse indicant ipsius Laertæ verba l. l.: Λέγεται κατὰ τὴν Ξέρξου διαβάσειν εἶχουσιν ἐτῶν εἶναι, βεβιωκέναι δὲ ἑβδόμηκοντα δύο. Cum Apollodoro consentit Demetrius Phalereus ap. Laert. l. l. Cf. Ritter. Histor. phil. Ion. p. 203, et Schaubach. Anaxag. fragm. p. 2 sqq.

82.

Ol. 77, 4. 469 a. C.

Diogen. Laert. II, 44, de Socrate: Ἐγενήθη, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς, ἐπὶ Ἀφειρίωνος (leg. Ἀφειρίωνος) ἐν τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς

ἑβδόμηκοστῆς ἑβδόμης Ὀλυμπιάδος, Θαργγιλιῶνος ἑκτῇ, ὅτε καθαίρουσι τὴν πόλιν οἱ Ἀθηναῖοι, καὶ τὴν Ἀρτεμιν γενέσθαι Δῆλιοι φασίν. Ἐτελεύτησε δὲ τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἑννεηκοστῆς πέμπτῃς Ὀλυμπιάδος, γεγονώς ἐτῶν ἑβδόμηκοντα. Cf. Plutarch. Symp. VIII, 1, Ælian. V. II. 25, Clinton. proœm. p. XX.

83.

(Ol. 79. 464 a. C.)

Diogen. Laert. IX, 25: Ζήνων Ἐλεάτης τοῦτον Ἀπολλόδωρος φησιν εἶναι ἐν Χρονικοῖς φύσει μὲν Τελευταγόρου, θέσει δὲ Παρμενίδου. Sic cum Roscio hunc locum constituit Hübnerus. Legebatur: Τοῦτον Ἀπ. φ. ε. ἐν Χρ. Πύρροντος, τὸν δὲ Παρμενίδου φύσει μὲν Τελευταγόρου, θέσει δὲ Παρμενίδου.

Zeno Eleates ἤμαζε κατὰ τὴν ἐνάτην καὶ ἑβδόμηκοστὴν Ὀλυμπιάδα, Laert. IX, 29, sine dubio secundum Apollodorum. De Parmenide v. Clinton. et Krügerum l. l. p. 376.

84.

Ol. 80. 460 a. C.

Diogen. Laert. IX, 41, de Democrito: Γέγονε δὲ τοῖς χρόνοις, ὡς αὐτὸς φησιν ἐν τῷ μικρῷ Διακόσμῳ, νέος κατὰ πρεσβύτην Ἀναξάγοραν, ἔτεσιν αὐτῷ νεώτερος τετταράκοντα. Συντετάχθαι δὲ φησι τὸν μικρὸν Διάκοσμον ἔτεσιν ὕστερον τῆς Ἰλίου ἀλώσεως τριάκοντα καὶ ἑπτακοσίοις· γεγόναι δ' αὖν, ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Χρονικοῖς, κατὰ τὴν ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Itaque Apollodori computatio ex ipso Democrito confirmatur. Alii aliter; v. Clinton. s. Ol. 80, 1 et Wesseling. ad Diodor. XIV, 11, qui annum 1183 a Democrito pro Trojana æra positum esse opinatus Apollodori sententiam studuit infringere.

85.

Ol. 84. 444 a. C.

Diogen. Laert. IX, 41, de Melisso, Parmenidis et Heracliti discipulo: Φησὶν Ἀπολλόδωρος ἔχμακέναι αὐτὸν κατὰ τὴν τετάρτην καὶ ὀγδοηκοστὴν Ὀλυμπιάδα. Cf. Suidas v. Μέλिटος Λάρου. Plutarch. Pericl. 26; Adv. Colot. 32.

80.

Anaximenes Milesius natus est, referente Apollodoro, Olympiade sexagesima tertia, vitam finivit quo tempore Sardes captæ sunt.

81.

Apollodorus in Chronicis Anaxagoram floruisse dicit septuagesima olympiade, obiisse vero octogesimæ octavæ anno primo.

82.

Natus est Socrates, ut ait Apollodorus in Chronicis, sub Aphepsione, septuagesimæ et septimæ olympiadis anno quarto, Thargelionis mensis sexto, quo die lustrant Athenienses civitatem Dianamque natam Delii tradunt. Moritur primo anno nonagesimæ quintæ olympiadis, septuagesimo ætatis anno.

83.

Zeno Eleates. Hunc Apollodorus ait in Chronicis ætate quidem Teleutagoræ, adoptione autem Parmenidis filium.

84.

Erat Democritus, ut ipse in parvo Diacosmo refert, juvenis quo tempore jam senior vivebat Anaxagoras, illo minor natu annis quadraginta. Parvum vero illud Diacosmum a se compositum refert anno post Troje excidium septingentesimo trigesimo. Fuit vero, ut ait Apollodorus in Chronicis, olympiade octogesima.

85.

Floruisse Melissum quarta et octogesima Olympiade Apollodorus refert.

86.

Ol. 84. 444 a. C.

Diogen. Laert. IX, 50, de Protagora: Πρωταγόρας Ἀρτέμωνος, ἢ, ὡς Ἀπολλόδορος καὶ Δίνων ἐν Περσικοῖς, Μαϊανδρίου.

Idem IX, 56: Ἐνιοὶ κατὰ τὴν ὁδὸν τελευτῆσαι αὐτὸν, βιώσαντα ἔτη πρὸς τὰ ἐνεήκοντα. Ἀπολλόδορος δὲ φησὶν ἑβδομήκοντα, σοριστεῦσαι δὲ τεσσαράκοντα ἔτη (ex Platon. Menon. p. 91, E: ἀποθανεῖν ἑγγὺς ἑβδομήκοντα ἔτη γεγονότα, τετταράκοντα δὲ ἐν τῇ τέχνῃ ὄντα—) καὶ ἀκμάζειν κατὰ τὴν τέχνην καὶ ὁδοποιοῦσθαι Ὀλυμπιάδα. V. Clinton. Fast. Hell. p. 377 Kr.

87.

Ol. 84. 442 a. C.

Diogen. Laert. VIII, 74, de Empedocle: Ἦμαρ κατὰ τὴν πρὸ Ὀλυμπιάδα. Supra VIII, 52: Ἀπολλόδορος δὲ ὁ γραμματικὸς ἐν τοῖς Χρονικοῖς φησιν· «ὡς ἦν Μέτωνος μὲν υἱὸς, εἰς δὲ Θουρίους αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἐκτισμένους (Ol. 83, 3 et 84, 2) Γλαῦκος ἔλθειν φησιν.» Εἴθ' ὑποβάς· «οἱ δ' ἱστοροῦντες, ὡς οἴκοθεν πεφευγὼς εἰς τὰς Συρακούσας, μετ' ἐκείνων ἐπολέμει πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τελείως ἀγνοεῖν μοι δοκοῦσιν. Ἡ γὰρ οὐκέτ' ἦν, ἢ παντελῶς ὑπεργεγνηκῶς· ὅπερ οὐ φαίνεται. Ἀριστοτέλης γὰρ αὐτὸν, ἔτι τε Ἡράκλειτον, ἐξήκοντα ἑτῶν φησὶ τετελευτηκέναι.» Ὁ δὲ πρῶτην καὶ ἑβδομηκοστὴν Ὀλυμπιάδα νενικηκῶς κέλητι, τούτου πάντος ἦν ὁμῶνυμος· ὡς ὅ' ἅμα καὶ τὸν χρόνον ὑπὸ τοῦ Ἀπολλοδώρου σημεινέσθαι.

Ex his Clinton. s. Ol. 84, 1, Apollodori versus restituit hunc in modum:

Ἦν μὲν Μέτωνος υἱὸς, εἰς δὲ Θουρίους

αὐτὸν νεωστὶ παντελῶς ἐκτισμένους

Γλαυκὸς ἔλθειν φησιν ...

Οἱ δ' ἱστοροῦντες ὡς πεφευγὼς οἴκοθεν

εἰς τὰς Συρακούσας μετ' ἐκείνων ἐπολέμει

πρὸς τοὺς Ἀθηναίους, τελείως ἀγνοεῖν μοι

δοκοῦσιν· ἡ γὰρ οὐκ ἔτ' ἦν ἢ παντελῶς

ὑπεργεγνηκῶς· ὅπερ οὐ φαίνεται.

86.

Protagoras Arlemonis, sive, ut Apollodorus et Dinon in Persicis ait, Mæandrii filius.

Quidam illum iter agentem in via defecisse dicunt, quom ad nonagesimum ætatis pervenisset annum: Apollodorus vero vixisse eum tradit septuaginta, dicendi artem exercuisse quadraginta annos, floruisse olympiade octogesima quarta.

87.

Apollodorus grammaticus in Chronicis, olymp. 84, Empedoclem Melonis filium fuisse ait, ceterum ad Thurios nuper omnino conditos venisse Glaucus ait: deinde post pauca: «Qui vero narrant domo profugum venisse Syracusas et cum illis bellasse adversus Athenienses, prorsus id mihi ignorare videntur: aut enim jam defecerat, aut omnino valde senex erat, id quod minime probatur. Namque et Aristoteles ipsum sexagesimo ætatis anno, insuper etiam Heracitoni, ait vita excessisse.» Qui

Ἀριστοτέλης γὰρ αὐτὸν ἐξήκοντα ἑτῶν, ἔτι τ' Ἡράκλειτον, φησὶ τετελευτηκέναι.

Ad Apollodori calculos plus minus accedunt Gellius N. A. XVII, 21, et Euseb. Ol. 81 et 86. V. Karsten De Empedocle p. 9 et 45 sq.

88.

Diogen. Laert. VIII, 58: Γοργίαν γοῦν τὸν Λεοντῖνον αὐτοῦ (Empedoclis) γενέσθαι μαθητὴν, ἄνδρα ὑπερέχοντα ἐν ῥητορικῇ, καὶ τέχνην ἀπολειποτά. Ὅν φησιν Ἀπολλόδορος ἐν Χρονικοῖς ἐννέα πρὸς τοῖς ἑκατὸν ἔτη βιώσαι.

Secundum Philostratum in Vita annos vixit 108, secundum Ciceron. De sen. 5: 107; secundum Pausan. VI, 17, 5: 105; secundum Lucian. Macrob. 23: 108; cum Apollodoro consentit Suidas. V. Clinton. ad an. 427, 459 et Append. p. 388 Kr.

89.

Ol. 88, 4. 428 a. C.

Diogen. Laert. III, 2, 3: Γίνεται Πλάτων, ὡς φησιν Ἀπολλόδορος ἐν Χρονικοῖς, ὁδόη καὶ ὁδοποιοῦσθαι Ὀλυμπιάδῃ, Θαρρηλιῶνος ἑβδομή· καθ' ἣν Δῆλιοι τὸν Ἀπόλλωνα γενέσθαι φασίν. Si accuratius calculos subducimus, Platonem natum videmus duobus mensibus ante Ol. 88 (87, 4. 429 a. C. Maii mensis die 21mo vel 22mo). V. Clinton. an. 429.

90.

Ol. 93, 3. 406 a. C.

Diodor. XIII, 103: Ἀπολλόδορος δὲ, ὁ τὴν χρονικὴν σύνταξιν πραγματευσάμενος, φησὶ καὶ τὸν Εὐριπίδην κατὰ τὸν αὐτὸν ἐνιαυτὸν τελευτῆσαι.

91.

Ol. 93, 4. 405 a. C.

Diodor. XIII, 108: Successit Dario Artaxerxes Ol. 93, 4: Καθ' ὃν δὲ χρόνον καὶ Ἀντίμαχον τὸν ποιητὴν Ἀπολλόδορος ὁ Ἀθηναῖος φησὶν ἠνθῆκέναι. Cf. Plutarch. Lys. 18 et Suidas v. Ἀντίμαχος.

vero septuagesimam et primam olympiadem vicerat eques, eodem censebatur nomine, ita ut simul tempus ab Apollodoro significetur.

88.

Gorgiam Leontinum narrant ipsius (Empedoclis) fuisse discipulum, insignem oratorem, qui et artem rhetoricam scripserit. Hunc tradit Apollodorus in Chronicis centum et novem ætatis implevisse annos.

89.

Nascitur Plato, ut dicit Apollodorus in Chronicis, octogesima octava olympiade, Thargelionis septima, qua die Delii Apollinem natum esse dicunt.

90.

Apollodorus, annalium scriptor, hoc anno (Ol. 93, 3) Euripidem quoque defunctum esse tradit.

91.

Successit Dario Artaxerxes Ol. 93, 4. Quo tempore Antimachum poetam Apollodorus floruisse tradit.

92.

Ol. 99, 1. 381 a. C.

Diogen. Laert. V, 9, de Aristotele : Φησὶ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς, γεννηθῆναι μὲν αὐτὸν τῷ πρώτῳ ἔτει τῆς ἐνάτης καὶ ἐνενηκοστῆς Ὀλυμπιάδος, παραβαλεῖν δὲ Πλάτωνι καὶ διατρέψαι παρ' αὐτῷ εἴκοσιν ἔτη, ἑπτακαίδεκάτῃ συστάντα, καὶ εἰς τε Μυτιλήνην ἔλθειν ἐπὶ ἄρχοντος Εὐβούλου τῷ τετάρτῳ ἔτει τῆς ὀγδόης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος. Πλάτωνος δὲ τελευτήσαντος τῷ πρώτῳ ἔτει ἐπὶ Θεοφίλου, πρὸς Ἑρμείαν ἀπαῖραι καὶ μείναι ἔτη τρία· ἐπὶ Πυθοδότου δ' ἔλθειν πρὸς Φίλιππον, τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐνάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, Ἀλεξάνδρου πεντεκαίδεκα ἔτη ἤδη γεγονότος· εἰς δ' Ἀθήνας ἀφικέσθαι τῷ δευτέρῳ ἔτει τῆς ἐνδεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος· καὶ ἐν Λυκείῳ σχολάσαι ἔτη τρία πρὸς τοῖς δέκα. Εἶτα ἀπαῖραι εἰς Χαλκίδα τῷ τρίτῳ ἔτει τῆς τετάρτης καὶ δεκάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, καὶ τελευτῆσαι ἐτῶν τριῶν πλεονάζοντα νόσῳ, ὅτε καὶ Δημοσθένην καταστρέψαι ἐν Καλαυρίᾳ ἐπὶ Φιλοκλέους.

93.

Ol. 103. 368 a. C.

Diogen. Laert. VIII, 90 : Γεγόναι δὲ Εὐδοξοὶ τρεῖς· αὐτὸς οὗτος (sc. ὁ Κνίδιος), ἕτερος Ῥόδιος ἱστορίας γεγραφώς, τρίτος Σικελιώτης παῖς Ἀγαθοκλέους, ποιητῆς κωμῳδίας, νίκας ἔλων ἀστικὰς μὲν τρεῖς, Ἀθηναϊκὰς δὲ πέντε, καθά φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς... Ὁ δ' αὐτὸς φησὶ τὸν Κνίδιον Εὐδοξὸν ἀκμάσαι κατὰ τὴν τρίτην καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, εὖρεῖν τε τὰ περὶ τὰς καμπύλας γραμμάς. Ἐτελεύτησε δὲ τρίτον ἄγων καὶ πεντήκοστον ἔτος.

94.

Diogen. Laert. IX, 61, de Pyrrhone : Πύρρων

Ἡλείος, Πλειστάρχου μὲν ἦν υἱός, καθὰ καὶ Διοκλῆς ἱστορεῖ, ὥς φησι δὲ Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς, πρῶτον ἦν ζωγράφος.

95.

Ol. 109, 3. 342 a. C.

Diogen. Laert. X, 13, de Epicuro : Τοῦτον Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς Νausiφάνους (vel Λυσίφάνους) ἀκοῦσαι φησὶ καὶ Πραξιφάνους. ΜΟΧ 14 : Ἐγεννήθη δὲ, φησὶν Ἀπολλόδωρος ἐν Χρονικοῖς, κατὰ τὸ τρίτον ἔτος τῆς ἐνάτης καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ Σωσιγένης ἄρχοντος, μηνὸς Γαμηλιῶνος ἐβδόμῃ, ἔτεσιν ὕστερον τῆς Πλάτωνος τελευτῆς ἑπτὰ· ὑπάρχοντα δὲ αὐτὸν ἐτῶν δύο καὶ τριάκοντα, ἐν Μυτιλήνῃ καὶ Λαμψάκῳ πρῶτον συστήσασθαι σχολὴν ἐπὶ ἔτη πέντε· ἔπειθ' οὕτως εἰς Ἀθήνας μεταλθεῖν, καὶ τελευτῆσαι κατὰ τὸ δεύτερον ἔτος τῆς ἐβδόμης καὶ εἰκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, ἐπὶ Πυθαράτου, ἔτη βιώσαντα δύο πρὸς τοῖς ἐβδόμηκοντα, τὴν τε σχολὴν διαδέξασθαι Ἐρμαρχὸν Ἀγεμάρχου Μυτιληναῖον.

96.

Ol. 122, 2. 291 a. C.

Gellius XVII, 4, de Menandro : *Sed Apollodori, scriptoris celebratissimi, hos de Menandro versus legimus in libro, qui Chronica inscriptus est:*

Κηρσιεύς ὢν ἐκ Διοπίθεος πατρὸς,
πρὸς τοῖσιν ἑκατὸν πέντε γράφας δράματα
ἔξελιπε, πενήκοντα καὶ δυοῖν ἐτῶν.

Ex istis tamen centum et quinque omnibus, solis cum octo vicisse idem Apollodorus eodem in libro scripsit.

Menander diem obiit Ol. 122, 2, a. C. 291. Cum Apollodoro consentit inscriptio ap. Corsin. F. A. t. IV, p. 76, Prolegg. Aristoph. p. XXXI. V. Clinton. ad annos 291 et 342.

92.

Narrat Apollodorus in Chronicis Aristotelem natum esse anno primo nonagesimæ nonæ olympiadis, perrexissetque ad Platonem decimo septimo ætatis anno, annosque viginti apud eum fuisse commoratum. Tum vero venisse Mytilenen archonte Eubulo, quarto anno centesimæ octavæ olympiadis. Verum Platone primo anno functo vita sub Theophilo, profectum esse ad Hermiam mansissetque annos tres. Sub Pythodoto autem se contulisse ad Philippum secundo anno centesimæ nonæ olympiadis, Alexandro quintum decimum jam annum ætatis agente; Athenas vero concessisse secundo anno centesimæ undecimæ olympiadis, atque in Lyceo tredecim annos docuisse, ac demum perrexisset Chalcidem tertio anno centesimæ quartæ decimæ olympiadis, morboque periisse, quum esset annorum ferme sexaginta trium: quo etiam tempore Demosthenem in Calauria defunctum esse sub Philocle.

93.

Fuerunt Eudoxi tres: primus hic de quo loquor (sc. Æschini filius, Cnidius, astrologus, geometra, medicus), secundus Rhodius historiarum scriptor, tertius Siculus Agathoclis filius, poeta comicus, qui ter urbana

vicit certamina, et quinque Lenaica, ut Apollodorus in Chronicis ait. ... Idem vero refert Eudoxum Cnidium circa centesimam et tertiam Olympiadem claruisse atque linearum curvarum doctrinam reperisse.

94.

Pyrrho Eleus, Plistarchi filius erat, ut Diocles quoque refert, secundum Apollodorum vero in Chronicis, primum fuerat pictor.

95.

Epicurum Apollodorus in Chronicis Nausiphanem et Praxiphanem audivisse tradit. ... Nascitur autem, inquit Apollodorus in Chronicis, centesimæ nonæ Olympiadis anno tertio, sub Sosigene archonte, mensis Gamelionis die septimo, seplem annis post Platonis obitum. Quum vero triginta duorum esset annorum, primum Mytilenæ et Lampsaci scholam instituit annis quinque, post in Athenas migravit, ubi diem obiit anno secundo centesimæ vicesimæ septimæ olympiadis sub Pytharato, quum septuaginta et duos vitæ impleisset annos. Successit illi in moderanda schola Hermarchus Agemarchi filius Mytilenæus.

97.

Ol. 123, 2. 287 a. C.

Diogen. Laert. V, 58, de Stratone Peripatetico: Σχολαρχεῖν δὲ, καθά φησιν Ἀπολλόδορος ἐν Χρονικοῖς, ἤρξατο τῇ τρίτῃ καὶ εἰκοστῇ καὶ ἑκατοστῇ Ὀλυμπιάδι, τῆς σχολῆς ἀφηγησάμενος ἔτη ὀκτωκαίδεκα.

98.

Diogen. Laert. IV, 23, de Cratete Atheniensi: Τελευτῶν δὲ ὁ Κράτης, καθά φησιν Ἀπολλόδορος ἐν τρίτῳ τῶν Χρονικῶν, ἀπέλιπε βιβλία, τὰ μὲν φιλοσοφούμενα, τὰ δὲ περὶ κωμωδίας, τὰ δὲ λόγους δημογγορικὰς καὶ πρεσβευτικὰς.

« Excidisse puto annum mortis Cratetis, quod factum nolim, quum aliunde de eo non constet. » Heynius. Euseb. ad Olymp. 127: *Polemo philosophus moritur, post quem Arcesilas et Crates* (cod. Armen. corrupte: *Coton*) *clari habentur.* Idem habet Syncell. p. 276, B.

99.

Diogen. Laert. IV, 28: Ἀρχεσίλαος, Σεύθου ἡ Σκόθου, ὡς Ἀπολλόδορος ἐν τρίτῳ Χρονικῶν. V. Clinton. ad an. 315 et p. 378 sq. ed. Krüg.

100.

Syncell. Chron. p. 275, C (p. 253 ed. Dindl.): Οἱ βασιλεῖς Ποντίων δέκα κατὰ τούτους ἤρξαν τοὺς χρόνους διαρκέσαντες ἔτη σιγ'· περὶ ὧν Ἀπολλόδορος καὶ Διονύσιος ἱστοροῦσι.

101.

Ol. 143.

Diogen. Laert. VII, 184, de Chrysippo: Τοῦτον ἐν τῷ ᾠδαίῳ σχολάζοντά φησιν Ἑρμιππος, ἐπὶ θυσίαν ὑπὸ τῶν μαθητῶν κληθῆναι· ἐνθα προσενεγκάμενον γλυκὺν ἄκρατον καὶ ὀιγγιάσαντα πεμπταῖον ἀπελθεῖν ἐξ ἀνθρώπων, τρία καὶ ἑβδομήκοντα βιώσαντα ἔτη, κατὰ τὴν τρίτην καὶ τετραρακοστὴν καὶ ἑκατοστὴν Ὀλυμπιάδα, καθά φησιν Ἀπολλόδορος ἐν Χρονικοῖς.

102.

Ol. 162, 4.

Diogen. Laert. IV, 65, de Carneade: Φησὶ δὲ Ἀπολλόδορος ἐν Χρονικοῖς ἀπελθεῖν αὐτὸν ἐξ ἀνθρώπων ἔτει τετάρτῳ τῆς δευτέρας καὶ ἑξηκοστῆς καὶ ἑκατοστῆς Ὀλυμπιάδος, βιώσαντα ἔτη πέντε πρὸς τοῖς ὀγδοήκοντα.

103.

Phlegon De longævis, 2: Κτησίβιος ὁ ἱστοριογράφος ἔτη ἑκατὸν τέσσαρα (ἔζησεν), ἐν περιπάτῳ δὲ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδορος ἐν τοῖς Χρονικοῖς δεδήλωκεν.

Eadem Lucian. in Macrobiis 22: Συγγραφέων δὲ Κτησίβιος ἑκατὸν εἰκοσιτεσσάρων ἐτῶν ἐν περιπάτῳ ἐτελεύτησεν, ὡς Ἀπολλόδορος ἐν τοῖς Χρονικοῖς ἱστορεῖ. In his εἰκοσι ante τεσσάρων delendum esse monet Meursius.

104.

Joseph. Contra Apionem II, 7: *Antiochus neque justam fecit templi deprædationem, sed egestate pecuniarum ad hoc accessit, quum non esset hostis, et socios insuper nos suos et amicos aggressus est, nec aliquid dignum derisione illic invenit. Multi et digni scriptores super hoc quoque testantur: Polybius Megaiopolitanus, Strabo Cappadox, Nicolaus Damascenus, Timagenes et Castor chronographus et Apollodorus: qui omnes dicunt, pecuniis indigentem Antiochum transgressum fœdera Judæorum, et spoliasse templum auro argentoque plenum.*

ΠΕΡΙ ΓΗΣ sive ΠΕΡΙΗΓΗΣΙΣ.

LIBER I.

105.

Steph. Byz.: Ταυρόεις, πόλις Κελτικῇ, Μασσαλιωτῶν ἀποικος. Οἱ πολῖται Ταυροέντιοι. Ἀπολλόδορος

97.

Strato scholæ præses cepit, ut Apollodorus in Chronicis refert, olympiade centesima vicesima tertia, eamque annos octo et decem tenuit.

98.

Moriens Crates, ut Apollodorus in tertio Chronicorum ait, libros reliquit alios quidem philosophicos, alios de comœdia, orationes item pro concione et in legationibus habitas.

99.

Arcesilaus Scythi sive Scythi filius, sicut Apollodorus in tertio Chronicorum ait.

100.

Ponti reges decem annis 218 regnantes imperii principium hoc tempore posuerunt; de quibus Apollodorus et Dionysius scribunt.

101.

Chrysippum in Odeo philosophantem Hermippus ait a discipulis ad sacrificium vocatum fuisse, ibique quum

FRAGMENTA HISTORICORUM.

oblatus dulce merum hausisset, vertigine fatigari cecidisse, atque ita quinto die defunctum esse, quum septuaginta et tres vixisset annos, olympiade, ut ait Apollodorus in Chronicis, centesima quadragesima tertia.

102.

Refert Apollodorus in Chronicis, Carneadem vita excessisse olympiadis centesimæ sexagesimæ secundæ anno quarto, quum vixisset annos octoginta quinque.

103.

Inter historicos Ctesibius centum quatuor annos natus in Peripato obiit, ut auctor est in Chronicis Apollodorus.

DE ORBE TERRARUM.

LIBER I.

105.

Taurolis, urbs Celtica, Massiliensium colonia. Cives, Tauroentii. Apollodorus in primo Geographicorum, dicit

ρος ἐν πρώτῳ Γεωγραφουμένων φησὶν, ὅτι τευροφόρος ἦν ἡ ναῦς ἡ διακομίσασα τοὺς τὴν πόλιν κτίσαντας· οἱ ἀποβρίθεντες ἀπὸ τοῦ στόλου τῶν Φωκαέων καὶ προσενηχθέντες αὐτόθι ἀπὸ τοῦ ἐπιστήμου τῆς νεῶς τὴν πόλιν ὠνόμασαν.

Libri index ἐν πρώτῳ Γεωγραφουμένων Heynium movit, ut hoc fragmentum ex Artemidori opere geographico petatum esse mallet. Sed quæ est tituli huius Apollodorei operis fluctuantia, non est cur auctoris nomen mutemus.

LIBER II.

106.

Idem: Ἀβυλλοί, ἔθνος πρὸς τῇ Τρωγλοδυτικῇ, ἔγγιστα τοῦ Νείλου, ὡς Ἀπολλόδωρος ἐν δευτέρῳ Περιηγέσεως. Libri περὶ γῆς.

107.

Idem: Ἀριανία (leg. Ἀριανοί), ἔθνος προσεχὲς τοῖς Καδουσίαις. Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ.

108.

Idem: Αὐγίλα, οὐδετέρως, πόλις Αἰθύης· Ἀπολλόδωρος β' Περιηγέσεως. Ms. περὶ γῆς.

109.

Idem: Αὐσεῖς, ἔθνος Αἰθύης. Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ Περιηγέσεως. Codd. περὶ γῆς.

110.

Idem: Γαυγάμηλα, τόπος Περσίδος. Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ Περὶ τῆς γῆς δευτέρῳ.

111.

Idem: Ἰερίαι δύο, ἡ μὲν πρὸς ταῖς Ἡρακλείαις στήλαις, ἀπὸ Ἰεήρος ποταμοῦ, οὗ μέμνεται Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ Περὶ γῆς β'· « Ἐντὸς δὲ Πυρήνης Ἰεήρ τ' ἐστὶν μέγας ποταμὸς φερόμενος ἐνδοτέρῳ. » « Ea-

dem apud Constantin. Porphyrog. De themat. II, 23, ubi locus plenior servatus. Omnino in hoc, seu potius in iis, quos exscripsit, plurimum Apollodoreorum vestigia agnosco p. 11, 16, 24. Heynius.

112.

Idem: Λᾶος, πόλις Λευκανίας. Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ Περὶ γῆς δευτέρῳ.

113.

Idem: Μάρδοι, ἔθνος Ὑρκανῶν. Ἀπολλόδωρος Περὶ γῆς δευτέρῳ. Λησταὶ δ' οὗτοι καὶ τοξῆται..

113 a.

Idem: Μασσῦλοι, Λιβυκὸν ἔθνος. Ἀπολλόδωρος β'.

114.

Idem: Νάστος, πόλις Θράκης. Γράφεται καὶ Νεστός. Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ Περιηγέσει. Leg. δευτέρῳ περὶ γῆς. Heynius.

115.

Idem: Νοῦβαι, ἔθνος Αἰθύης παρὰ Νεῖλῳ. Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ Περὶ γῆς. Λέγονται καὶ Νουβαῖα, ὡς Δαβαῖοι (Berkel. Σαβαῖοι; Holsten., cui Heyn. adstipulatur, Δαμαῖοι), καὶ Νούμιδες οἱ αὐτοί.

116.

Idem: Ὀρβίται, ἔθνος Ἰνδικόν, ὡς Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ περὶ Ἀλεξανδρείας. « H. e. gens habitans circa Alexandriam Indiæ; non vero, ut opus Apollodori fuerit περὶ Ἀλεξανδρείας. Monuit quoque Berkel. » Heynius. Verum hoc ferri nequit. Verba Ἀπολλόδ. δευτέρῳ περὶ Ἀ. ex satis vulgari veterum libros citandi more significant: Apollodori (Chronicorum) libro secundo, ubi agit de Alexandria in India ab Alexandro magno condita.

navem, quæ urbis conditores transvexit, pro insigni gessisse taurum, atque hos a classe Phocæensium disiectos et illuc appulsos, urbem a navis insigni nominasse.

LIBER II.

106.

Abylli, gens juxta regionem Troglodyticam, Nili proxima, uti tradidit Apollodorus lib. secundo Periegeseos.

107.

Ariani, gens Cadusiis proxima, auctore Apollodoro in libro secundo.

108.

Augila, genere neutro, urbs Libyæ, Apollodorus libro secundo Periegeseos.

109.

Auses, gens Libyæ, Apollodorus libro secundo Periegeseos.

110.

Gaugamela, locus Persidis, de quo Apollodorus libro secundo de Terra.

111.

Iberiæ duæ sunt. Altera circa columnas Herculeas, ab Ibere flumine sic dicta, cujus Apollodorus libro secundo

Descriptionis terræ meminit: « Cis Pyrenen Iber est, « magnum flumen, ad mediterranea usque devolvens, « undas. »

112.

Laos, urbs Lucaniæ, de qua Apollodorus libro secundo de Terra.

113.

Mardi, gens Hyrcanorum, de qua Apollodorus libro secundo de Terra. Latrones isti atque sagittarii.

113 a.

Massyli, Libycus populus. Apollodor. libro secundo.

114.

Nastus, urbs Thraciæ. Scribitur quoque Nestus, auctore Apollodoro libro secundo Periegeseos.

115.

Nubæ, gens Libyæ juxta Nilum, de qua Apollodorus libro secundo de Terra. Idem appellantur etiam Nubæi uti Sabæi, et Numides.

116.

Orbitæ, gens Indica, cujus meminit Apollodorus libro secundo, ubi de Alexandria agit.

117.

Idem : Παροπάμισσος, πόλις ὄρος Ἰνδικῆς, ἀφ' οὗ Παροπαμισσάδαί οἱ παροικοῦντες. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν δευτέρῳ Περὶ γῆς ἀπ' αὐτῶν φησι τὸ ὄρος κεκλη-
σθαι.

118.

Idem : Τορέται, ἔθνος Ποντικόν. Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ Περιγῆσεως. Ms. περὶ γῆς.

119.

Idem : Ὑλλεῖς, ἔθνος Ἰλλυρικόν. Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ Περὶ γῆς δευτέρῳ. « Ὑπὲρ δὲ τοὺς Ὑλλους Λι-
θύρνοι καὶ τινες Ἴστροι λεγόμενοι Θράκες. » Καὶ τὸ
θηλυκὸν Ὑλλίς. « Πρόκειται Χερρόνησος Ὑλλικῇ,
μάλιστα Πελοποννήσου, ὡς φασί, πεντεκαίδεκα πό-
λεις ἔχουσα παμμεγέθεις οἰκουμένας. » Postrema
inde a πρόκειται corrupta sunt, sed quid sibi ve-
lint, e Scymno Chio intelligitur. Is enim v. 404 :

Ἐξῆς δὲ μεγάλη χερρόνησος Ὑλλικῇ,
πρὸς τὴν Πελοπόννησόν τι ἐξισουμένη.
Πόλεις δ' ἐν αὐτῇ φασί πέντε καὶ δέκα
Ὑλλους κατοικεῖν, ὄντας Ἑλλήνας γένει.

Nec tamen propterea cum Heynio putandum hos ipsos Scymni versus Ethnographum adscribere voluisse, sed cum Holstenio vindicanda sunt Apollodoro, ex quo mutatos in sua transtulit Scymnus. Eundem locum laudat Eustath. ad Periegeten p. 184, sed multo etiam contaminationem. Cf. Timæi fragm. 42.

120.

Idem : Ψήσσοι, ἔθνος τῆς Ταυρινίας (Heyn. leg. Ταυρικῆς). Ἀπολλόδωρος ἐν δευτέρῳ Περιγῆσεως (Mss. ἐν β' περὶ γῆς). « Ἐπειτα δ' Ἑρμώνασσα καὶ Κῆπος, τρίτον δὲ τὸ Ψήσσων ἔθνος. »

121.

Idem : Ὠρίτσι, ἔθνος Ἰνδικὸν αὐτόνομον. Στράβων (p. 720) ... καὶ Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ.

« Ἐπειτα δ' Ὠρίτας τε καὶ Γεδρωσίους,
« ὧν τοὺς μὲν Ἰνδοὺς, ὡς ἐνοικοῦντας πέτρων ...

« Supplet tertio versu Ὠρίτιν Scaliger ad Euseb. p. 127. Holstenius πέτρων in πέραν mutat : non male. Salmas., qui omnino his de verss. videndus ad Solin. p. 828, h, sic laudat : « Ἐπειτα δ' Ὠρί-
τας τε καὶ Γεδρωσίους οὐκ ἴσμεν Ἰνδοὺς τοὺς ἐνοι-
κοῦντας πέραν Ἀρβίος. » Heyn. Equidem nil mu-
tandum puto. Verbis ὡς ἐνοικοῦντας πέτρων auctor Oritarum regionis naturam et nomen (ὄρος, πέτρα) explicare voluit.

Sequuntur reliqua fragmenta geographica, quæ, etsi nulla libri notitia adjecta est, probabiliter ta-
men ad Chronica sive ad opus Περὶ γῆς referuntur.

122.

Strabo XIV, p. 995, D (p. 677), ubi adversus Apollodorum disputat, qui Asiam intra Sinopen et Issum triquetram esse dixerat, quum sit potius quadrilaterum : Νῦν δὲ γε ... ἀμαθία τὸ λέγειν τρι-
γωνοειδὲς τὸ τοιοῦτον τετράπλευρον, οὐδὲ χωρογραφί-
κόν· ὁ δὲ καὶ χωρογραφίαν ἐξέδωκεν ἐν χωμικῇ μέ-
τρῳ, Γῆς Περίοδον ἐπιγράψας.

123.

Idem I, 105, B (p. 61), ubi de populorum mi-
grationibus : Οἷον Ἰβήρων μὲν τῶν ἐσπερίων εἰς
τοὺς ὑπὲρ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Κολχίδος τόπους μετα-
κισμένων, οὓς καὶ ὁ Ἀράξης, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος,
ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας ἐρίζει. E libro secundo petita
esse videntur.

124.

Steph. Byz. : Ἀδραννον, πόλις Σικελίας ἐν τῇ Λί-
τνῃ... Ἀπολλόδωρος δὲ Ἀδρανίτας φησι τὸ ἐθνικόν.

125.

Idem : Αἶνος, πόλις Θράκης. ... Ταύτην Ἀπολλό-
δωρός φησιν ὠνομάσθαι Πολτυοβρίαν. Cf. Biblioth.
II, 5, 9, 12, 13.

126.

Idem : Ἀλικαρνασσός. ... Ἀπὸ τοῦ νάσασθαι αὐτὸν
(sc. τὸν Ἀνθην) ἀπὸ Τροϊζήνος, ὡς Ἀπολλόδωρος.

117.

Paropamissus, mons urbis Indicæ, a quo, qui juxta
habitant, Paropamissadiæ dicti. Apollodorus autem secun-
do de Terra, ab ipsis ait montem esse appellatum.

118.

Toretæ, gens Pontica. Apollodorus secundo Perie-
geseos.

119.

Hyllei, populus Illyricus. ... Apollodorus in secundo
de Terra : « Supra autem Hyllos Liburni, et quidam
Istri dicti Thraces. »

120.

Psessi, gens Taurica. Apollodorus in secundo Perie-
geseos : « Postea vero Hermonassa, et Cepos, tertia vero
Psessorum gens. »

121.

Oritæ, populus Indicus liber. Strabo ... et Apollodo-
rus secundo : « Deinde autem Oritas et Gedrosios, quo-
rum illos quidem Indos, utpote inhabitantes petram**

122.

Nunc incertum est, non regionis descriptio, tanto quadri-
latero tria tantum assignare latera. Ille tamen nobis chor-
ographiam edidit versibus comicis, quam Terræ Circui-
tum inscripsit.

123.

Iberi occidentales in loca ultra Pontum et Colchidem
commigrarunt, quos etiam Araxes, ut ait Apollodorus, ab
Armenia separat.

124.

Adranum, urbs Siciliæ ad Ætnam. Apollodorus gentile
dicit Adranitæ.

125.

Ænus, urbs Thraciæ... Hanc Apollodorus Poltyobriam
nominatam esse dicit.

126.

Halicarnassus, ... secundum Apollodorum nomen habet
ἀπὸ τοῦ νάσασθαι αὐτὸν (Anthen), i. e. ex eo quod Anthes
huc commigraverit ex Træzene.

ρος ἐν πρώτῳ Γεωγραφουμένων φησὶν, ὅτι ταυροφόρος ἦν ἡ ναῦς ἥ διακομίσασα τοὺς τὴν πόλιν κτίσαντας· οἱ ἀπορρίψαντες ἀπὸ τοῦ στόλου τῶν Φωκαίων καὶ προσενηχθέντες αὐτόθι ἀπὸ τοῦ ἐπιστήμου τῆς νεώς τὴν πόλιν ὠνόμασαν.

Libri index ἐν πρώτῳ Γεωγραφουμένων Heynium movit, ut hoc fragmentum ex Artemidori opere geographico petatum esse mallet. Sed quæ est tituli hujus Apollodorei operis fluctuantia, non est cur auctoris nomen mutemus.

LIBER II.

106.

Idem: Ἀβυλλοί, ἔθνος πρὸς τῇ Τρωγλοδυτικῇ, ἔγγιστα τοῦ Νείλου, ὡς Ἀπολλόδορος ἐν δευτέρῳ Περιηγέσει. Libri περὶ γῆς.

107.

Idem: Ἀριανία (leg. Ἀριαναί), ἔθνος προσεχὲς τοῖς Καδουσίαις. Ἀπολλόδορος δευτέρῳ.

108.

Idem: Αὐγίλα, οὐδετέρως, πόλις Λιβύης· Ἀπολλόδορος β' Περιηγέσει. Ms. περὶ γῆς.

109.

Idem: Αὔσεις, ἔθνος Λιβύης. Ἀπολλόδορος δευτέρῳ Περιηγέσει. Codd. περὶ γῆς.

110.

Idem: Γαυγάμηλα, τόπος Περσίδος. Ἀπολλόδορος ἐν τῷ Περὶ τῆς γῆς δευτέρῳ.

111.

Idem: Ἰετρίαι δύο, ἡ μὲν πρὸς ταῖς Ἡρακλείαις στήλαις, ἀπὸ Ἰετρός ποταμοῦ, οὗ μέμνηται Ἀπολλόδορος ἐν τῇ Περὶ γῆς β'· « Ἐντὸς δὲ Πυρήνης Ἰετρίαι τ' ἐστὶν μέγας ποταμὸς φερόμενος ἐνδοτέρῳ. » « Ea-

navem, quæ urbis conditores transvexit, pro insigni gessisse taurum, atque hos a classe Phocæensium disiectos et illuc appulsos, urbem a navis insigni nominasse.

LIBER II.

106.

Abylli, gens juxta regionem Troglodyticam, Nili proxima, uti tradidit Apollodorus lib. secundo Periegeseos.

107.

Ariani, gens Cadusiis proxima, auctore Apollodoro in libro secundo.

108.

Augila, genere neutro, urbs Libyæ, Apollodorus libro secundo Periegeseos.

109.

Auses, gens Libyæ, Apollodorus libro secundo Periegeseos.

110.

Gaugamela, locus Persidis, de quo Apollodorus libro secundo de Terra.

111.

Iberiæ duæ sunt. Altera circa columnas Herculeas, ab Ibero flumine sic dicta, cujus Apollodorus libro secundo

dem apud Constantin. Porphyrog. De themat. II, 23, ubi locus plenior servatus. Omnino in hoc, sen potius in iis, quos exscripsit, plurium Apollodoreorum vestigia agnosco p. 11, 16, 24. Heynius.

112.

Idem: Λᾶος, πόλις Λευκανίας. Ἀπολλόδορος ἐν τῷ Περὶ γῆς δευτέρῳ.

113.

Idem: Μάρδοι, ἔθνος Ὑρκανῶν. Ἀπολλόδορος Περὶ γῆς δευτέρῳ. Λησταὶ δ' οὗτοι καὶ τοξόται.

113 a.

Idem: Μασσῦλοι, Λιβυκὸν ἔθνος. Ἀπολλόδορος β'.

114.

Idem: Νάστος, πόλις Θράκης. Γράφεται καὶ Νίστος. Ἀπολλόδορος δευτέρῳ Περιηγέσει. Leg. δευτέρῳ περὶ γῆς. Heynius.

115.

Idem: Νοῦβαι, ἔθνος Λιβύης παρὰ Νείλῳ. Ἀπολλόδορος δευτέρῳ Περὶ γῆς. Λέγονται καὶ Νουβαῖα, ὡς Δαβαῖοι (Berkel. Σαβαῖοι; Holsten., cui Heyn. adstipulatur, Δαμαῖοι), καὶ Νούμιδες οἱ αὐτοί.

116.

Idem: Ὀρβίται, ἔθνος Ἰνδικόν, ὡς Ἀπολλόδορος δευτέρῳ περὶ Ἀλεξανδρείας. « H. e. gens habitans circa Alexandriam Indiæ; non vero, ut opus Apollodori fuerit περὶ Ἀλεξανδρείας. Monuit quoque Berkel. » Heynius. Verum hoc ferri nequit. Verba Ἀπολλόδ. δευτέρῳ περὶ Ἀ. ex satis vulgari veterum libros citandi more significant: Apollodori (Chronicorum) libro secundo, ubi agit de Alexandria in India ab Alexandro magno condita.

Descriptionis terræ meminit: « Cis Pyrenen Iber est. « magnum flumen, ad mediterranea usque devolvens undas. »

112.

Laos, urbs Lucaniæ, de qua Apollodorus libro secundo de Terra.

113.

Mardi, gens Hyrcanorum, de qua Apollodorus libro secundo de Terra. Latrones isti atque sagittarii.

113 a.

Massyli, Libycus populus. Apollodor. libro secundo.

114.

Nastus, urbs Thraciæ. Scribitur quoque Nestus, auctore Apollodoro libro secundo Periegeseos.

115.

Nubæ, gens Libyæ juxta Nilum, de qua Apollodorus libro secundo de Terra. Idem appellantur etiam Nubæi uti Sabæi, et Numides.

116.

Orbitæ, gens Indica, cujus meminit Apollodorus libro secundo, ubi de Alexandria agit.

117.

Idem: Παροπάμισσος, πόλις ὁρος Ἰνδικῆς, ἀπ' οὗ Παροπαμισσάδαι οἱ παροικοῦντες. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν δευτέρῳ Περὶ γῆς ἀπ' αὐτῶν φησι τὸ ὄρος κεκλη-
σθαι.

118.

Idem: Τορέται, ἔθνος Ποντικόν. Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ Περιηγήσεως. Ms. περὶ γῆς.

119.

Idem: Ὑλλεῖς, ἔθνος Ἰλλυρικόν. Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ Περὶ γῆς δευτέρῳ· « Ὑπὲρ δὲ τοὺς Ὑλλοὺς Λι-
βυρνοὶ καὶ τινες Ἰστροὶ λεγόμενοι Θράκες. » Καὶ τὸ
θηλυκὸν Ὑλλίς. « Πρόκειται Χερβρόνησος Ὑλλικὴ
μάλιστα Πελοποννήσου, ὥς φασι, πεντεκαίδεκα πό-
λεις ἔχουσα παμμεγέθεις οἰκουμένας. » Postrema
inde a πρόκειται corrupta sunt, sed quid sibi ve-
lint, e Scymno Chio intelligitur. Is enim v. 404 :

Ἐξῆς δὲ μεγάλη χερβρόνησος Ὑλλικὴ,
πρὸς τὴν Πελοπόννησόν τι ἐξισουμένη.
Πόλεις δ' ἐν αὐτῇ φασὶ πάντα καὶ δέκα
Ὑλλοὺς κατοικεῖν, ὄντας Ἕλληνας γένει.

Nec tamen propterea cum Heynio putandum hos
ipsos Scymni versus Ethnographum adscribere
voluisse, sed cum Holstenio vindicanda sunt
Apollodoro, ex quo mutatos in sua transtulit
Scymnus. Eundem locum laudat Eustath. ad Pe-
riegeten p. 184, sed multo etiam contaminatio-
rem. Cf. Timæi fragm. 42.

120.

Idem: Ψήσσοι, ἔθνος τῆς Ταυρινίας (Heyn. leg.
Ταυρικῆς). Ἀπολλόδωρος ἐν δευτέρῳ Περιηγήσεως
(Mss. ἐν β' περὶ γῆς)· « Ἐπειτα δ' Ἑρμῶνασσα καὶ
Κῆπος, τρίτον δὲ τὸ Ψήσσων ἔθνος. »

121.

Idem: Ὠρίται, ἔθνος Ἰνδικὸν αὐτόνομον. Στράβων
(p. 720) ... καὶ Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ·

« Ἐπειτα δ' Ὠρίτας τε καὶ Γεδρωσίους,
« ὧν τοὺς μὲν Ἰνδοὺς, ὡς ἐνοικοῦντας πέτρην ...

« Supplet tertio versu Ἀορνὴν Scaliger ad Euseb.
p. 127. Holstenius πέτρην in πέρην mutat : non
male. Salmas., qui omnino his de verss. videndus
ad Solin. p. 828, b, sic laudat : « Ἐπειτα δ' Ὠρί-
τας τε καὶ Γεδρωσίους οὐκ ἴσμεν Ἰνδοὺς τοὺς ἐνοί-
κοῦντας πέρην Ἀρβίος. » Heyn. Equidem nil mu-
tandum puto. Verbis ὡς ἐνοικοῦντας πέτρην auctor
Oritarum regionis naturam et nomen (ὄρος, πέτρα)
explicare voluit.

Sequuntur reliqua fragmenta geographica, quæ,
etsi nulla libri notitia adjecta est, probabiliter ta-
men ad Chronica sive ad opus Περὶ γῆς referuntur.

122.

Strabo XIV, p. 995, D (p. 677), ubi adversus
Apollodorum disputat, qui Asiam intra Sinopen
et Issum triquetram esse dixerat, quum sit potius
quadrilaterum: Νῦν δέ γε ... ἀμαθία τὸ λέγειν τρι-
γωνοειδὲς τὸ τοιοῦτον τετράπλευρον, οὐδὲ χωρογραφί-
κόν· ὁ δὲ καὶ χωρογραφίαν ἐξέδωκεν ἐν κωμικῷ μέ-
τρῳ, Ἰῆς Περίοδον ἐπιγράφας.

123.

Idem I, 105, B (p. 61), ubi de populorum mi-
grationibus : Οἷον Ἰβήρων μὲν τῶν ἐσπερίων εἰς
τοὺς ὑπὲρ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Κολχίδος τόπους μετα-
κισμένων, οὓς καὶ ὁ Ἀράξης, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος,
ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας ὀρίζει. E libro secundo petiti
esse videntur.

124.

Steph. Byz. : Ἀδρανὸν, πόλις Σικελίας ἐν τῇ Αἴ-
τνῃ... Ἀπολλόδωρος δὲ Ἀδρανίτας φησι τὸ ἐθνικόν.

125.

Idem: Αἴνος, πόλις Θράκης. ... Ταύτην Ἀπολλό-
δωρος φησιν ὠνομάσθαι Πολτυοβρίαν. Cf. Biblioth.
II, 5, 9, 12, 13.

126.

Idem: Ἀλικαρνασσός. ... Ἀπὸ τοῦ νάσασθαι αὐτὸν
(sc. τὸν Ἀνθην) ἀπὸ Τροίζηνος, ὡς Ἀπολλόδωρος.

117.

Paropamissus, mons urbis Indicæ, a quo, qui juxta
habitant, Paropamissadæ dicti. Apollodorus autem secun-
do de Terra, ab ipsis ait montem esse appellatum.

118.

Toretæ, gens Pontica. Apollodorus secundo Perie-
geseos.

119.

Hyllei, populus Illyricus. ... Apollodorus in secundo
de Terra : « Supra autem Hyllos Liburni, et quidam
Istri dicti Thraces. »

120.

Psessi, gens Taurica. Apollodorus in secundo Perie-
geseos : « Postea vero Hermonassa, et Cepos, tertia vero
Psessorum gens. »

121.

Oritæ, populus Indicus liber. Strabo ... et Apollodo-
rus secundo : « Deinde autem Oritas et Gedrosios, quo-
rum illos quidem Indos, utpote inhabitantes petram »

122.

Nunc inscitia est, non regionis descriptio, tanto quadri-
latero tria tantum assignare latera. Ille tamen nobis chor-
ographiam edidit versibus comicis, quam Terræ Circui-
lum inscripsit.

123.

Iberi occidentales in loca ultra Pontum et Colchidem
commigrarunt, quos etiam Araxes, ut ait Apollodorus, ab
Armenia separat.

124.

Adranum, urbs Siciliæ ad Ætnam. Apollodorus gentile
dicit Adranitæ.

125.

Ænus, urbs Thraciæ... Hanc Apollodorus Poltyobriam
nominatam esse dicit.

126.

Halicarnassus, ... secundum Apollodorum nomen habet
ἀπὸ τοῦ νάσασθαι αὐτὸν (Anthen), i. e. ex eo quod Anthes
huc commigraverit ex Trozene.

Cf. Strabo XIV, p. 656, Pausan. II, 30, 8; IX, 22, 5.

127.

Steph.: Ἀλλόβρυγες, ἔθνος δυνατώτατον Γαλατικόν, ὡς Ἀπολλόδωρος.

128.

Idem: Ἀμφιγένεια ... ἐστὶ κατὰ μὲν Ἀπολλόδωρον τῆς Μακιστίας, κατὰ δὲ τὸν Ἀντίμαχον Μεσσηνίας.

129.

Idem: Ἀντίκυρα, πόλεις δύο, ἡ μία Φωκίδος, ... ἡ δὲ ἐν Μαλιῦσιν, ὡς Ἀπολλόδωρος.

130.

Idem: Αὐτομάλακα, χωρίον Λιβύης. Πολυΐστωρ τρίτη· Ἀπολλόδωρος δὲ Αὐτόμαλά φησι.

131.

Idem: Βῆσση, πόλις Λοκρῶν. Ἡρωδιανὸς δι' ἑνὸς σ γράφει, Ἀπολλόδωρος δὲ ... διὰ δύο.

132.

Idem: Δαμαῖοι, ἔθνος παρὰ τοῖς Ἰχθυοφάγοις, ὡς Ἀπολλόδωρος.

133.

Idem: Ἐχῖναι, νῆσοι περὶ τὴν Αἰτωλίαν ... Λέγονται καὶ Ἐχινάδες διὰ τὸ τραγὺ καὶ ὄζυ, παρὰ τὸν ἔχινον, ἢ διὰ τὸ πλῆθος ἔχειν ἐχίνων. Ἀπολλόδωρος δὲ ἀπὸ Ἐχίνου μάντεως. Etymol. M. h. v. addit: τοῦ μετὰ Ἀμφιτρύωνος στρατεύσαντος.

134.

Idem: Θέρμη, πόλις Θράκης. Ἀπολλόδωρος δὲ Μακεδονίας φησὶ καὶ Θουκυδίδης (I, 61).

127.

Allobryges, populus Galliae potentissimus, teste Apollodoro.

128.

Amphigenia... secundum Apollodorum, urbs Macistiae; secundum Antimachum, Messeniae.

129.

Anticyra, urbes duae, una Phocidis, ... alia in Malien-sium terra, ut Apollodorus.

130.

Automalaca, oppidum Libyae: Polyhistor libro tertio. Apollodorus vero Automala dicit.

131.

Bessa, urbs Locrorum. Herodianus per unum tantum s scribit, Apollodorus vero... per duo.

132.

Damei, populus juxta Ichthyophagos, ut Apollodorus.

133.

Echinæ, insulae circa Aetoliam... Appellantur etiam Echinades vel quia sunt asperae et acutae velut echinus, vel quod echinorum multitudinem habeant. Apollodorus vero ab Echino vate sortitas fuisse nomen asserit.

134.

Therme, urbs Thraciae. Apollodorus Macedoniae dicit, et Thucydides.

135.

Lacedaemon. ... Civis Lacedaemonius. Dicitur etiam per

135.

Idem: Λακεδαίμων. ... Ὁ πολίτης Λακεδαιμόνιος ... λέγεται κατὰ συγκοπὴν Λάκων· ὡς Ἀπολλόδωρος φησιν, ὡς τοῦ Κυδωνιάται οἱ Κύδωνες.

136.

Idem: Μένδη, πόλις Θράκης, ἀπὸ Μένδης γυναικός. Ἀπολλόδωρος Μένδιν αὐτὴν φησι.

137.

Idem: Ὀδησσός, πόλις ἐν τῷ Πόντῳ, πρὸς τῷ Σαλμυδησσῷ. Ἀπολλόδωρος δ' ὄρος μέγα τὴν Ὀδησσόν φησιν.

138.

Idem: Πασσαργάδαι. .. Ἀπολλόδωρος δὲ ἀρσενικῶς φησιν.

139.

Idem: Πέφνον, πόλις Λακωνικῆς, οὐδετέρως. Ἀπολλόδωρος δὲ νῆσον αὐτὴν φησιν.

140.

Idem: Σικανία, ἡ περίχωρος Ἀκραγαντίνων. Καὶ ποταμὸς Σικανός, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος.

141.

Idem: Τίβερις, ποταμὸς Ἰταλίας, ἐνθα ἡ Ῥώμη καὶ ἡ τῶν Λατίνων ἐστὶ χώρα, ὡς Ἀπολλόδωρος.

142.

Idem: Τένεδος, ... Ἔστι καὶ πόλις Τένεδος πρὸς τῇ Λυκίᾳ. Ἀπολλόδωρος δὲ Παμφυλίας αὐτὴν εἶναι φησι. «Ex loci extrema parte forte colligas, ad libros Περὶ νεῶν spectasse hanc.» Hecyn.

143.

Idem: Φιλωτέρα, πόλις περὶ τὴν Τρωγλοδυτικὴν. Σατύρου κτίσμα. Ἀπολλόδωρος δὲ Φιλωτερίδα καλεῖ.

syncopen Lacon, ut Apollodorus inquit, quemadmodum Cydoniatae dicuntur Cydones.

136.

Mende, urbs Thraciae, a Mende muliere. Apollodorus Mendin eam vocat.

137.

Odessus, urbs in Ponto juxta Salmydessum. Apollodorus vero montem magnum ait esse Odessum.

138.

Passargadae..... quod Apollodorus genere masculino usurpat.

139.

Pephinum, urbs Laconica, neutro genere. Apollodorus vero insulam esse affirmat.

140.

Sicania, regio finitima Agrigentinis. Est etiam fluvius Sicanus, ut inquit Apollodorus.

141.

Tiberis, fluvius Italiae, ubi Roma est et Latinorum regio, ut Apollodorus.

142.

Tenedus... Est etiam urbs Tenedos juxta Lyciam. Apollodorus vero Pamphyliæ esse dicit.

143.

Philotera, urbs circa Troglodyticam, a Satyro condita. Apollodorus vero Philoteridem vocat.

144.

Idem: Ὀκαλέα, πόλις Βοιωτίας. ... Ὀμηρος. ... ἐκαλεῖτο δὲ Ὀκαλεία, ὡς Ἀπολλόδωρος.

145.

Idem: Ὀρικός. ... Ἐκαταῖος λιμένα καλεῖ Ἡπίρου τὸν Ὀρικόν ... Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ θαυμασιώτατος πόλιν αὐτὴν οἶδε.

146.

Idem: Ὀρεός, πόλις Εὐβοίας. ... Ὀρεΐτης ... Ἀπολλόδωρος δὲ τετρασυλλάβως φησὶν, οὐ διὰ τῆς εἰ διφθόγγου, ἀλλὰ διὰ τοῦ ε καὶ ι, Ὀρεΐτας· « Οὕτω τὴν τῶν Ὀρεϊτῶν νυκτὸς αἰροῦσι πόλιν. » Heynius metro subveniendum putat sic: τῶν Ὀρεϊτῶν αἰροῦσιν οὕτω τὴν πόλιν.

147.

Schol. Apollonii I, 1116: Πεδίον Νηπείας ἐστὶ περὶ Κύζικον.... Ἀπολλόδωρος δὲ φησι Νηπείας πεδίον ἐν Φρυγίᾳ.

148.

Schol. Pind. Ol. I, 35, ad verba, Δεσπότην Συραχόσιον ἱποχάρμαν βασιλῆα: Ineptos dicit Didymus eos, qui Hieronem non Syracusanum, sed Ætnæum fuisse dicentes, Συραχούσιον ἱποχαρμᾶν scribere voluerint: Τότε γὰρ Ἰέρων ἦν Συραχούσιος, καὶ οὐδὲ ἦν Αἰτναῖος, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος.

149.

Schol. Pindari Ol. IX, 63: Πρωτογενείας ἄσται ... τῇ Ὀποῦντι λέγει· ἐκεῖ γὰρ φησι Δευκαλίωνα καὶ Πύρρην οἰκῆσαι, ὧν θυγάτηρ Πρωτογένεια. Ἀπολλόδωρος (δὲ) φησὶν, οὐκ ἐν Ὀποῦντι, ἀλλ' ἐν Κύνῳ τὸν Δευκαλίωνα καὶ τὴν Πύρρην οἰκῆσαι. Cf. Strabo IX, p. 651, A (p. 425).

150.

Etymol. M.: Ἑλληνόπολις. Ἀπολλόδωρος· « Ἀτ-

ταλὸς ἐκ τῶν Ἑλληνίδων πόλεων οἰκίτορας συναγαγὼν, ἔκτισε πόλιν, καὶ ὠνόμασεν αὐτὴν Ἑλληνόπολιν. » Add. Stephan. in h. v: Πόλις Βιθυνίας μετὰ τὸν ἀνωρισμὸν Βιθάλης.

ΠΕΡΙ ΝΕΩΝ,

vel

ΠΕΡΙ ΤΟΥ ΝΕΩΝ ΚΑΤΑΛΟΓΟΥ.

LIBER I.

151.

Steph. Byz.: Πλαταιαί, πόλις Βοιωτίας ... κέκληται δὲ ἀπὸ τῆς πλατῆς τῆς κώπης, ὡς Ἀπολλόδωρος πρώτῳ τοῦ Καταλόγου· Ἐκλιμνωθείσης τῆς Βοιωτίας, τοὺς παροικούντας ταῖς λίμναις Βοιωτοὺς πλῶ πορεύεσθαι ἐπ' ἀλλήλων. Ὅθεν παρὰ τὴν πλατὴν καὶ τὴν κώπην τὰς πόλεις κληθῆναι.

Cf. Eustath. ad Il. B, 502, p. 267: Φασὶν ὅτι Κῶπαι καὶ Κωπαῖς ἐκλήθησαν διὰ τὰς κώπας, αἷς ἐχρῶντο οἱ ἐγγώριοι πρὸς ἀλλήλους πλέοντες, διὰ τὸ ἀπολιμνωθῆναι, φασὶ, τὰ ἐκεῖ. Ὅθεν καὶ ἡ ἐκεῖσε πον Πλάταια πόλις παρὰ τὴν πλατὴν, ὃ δηλοῖ τὴν κώπην. Strabo X, p. 406.

152.

Idem: Ἀργουρα, πόλις Θεσσαλίας ἡ πρότερον Ἀργισσα ... Τὸ ἔθνικόν ἔδει Ἀργουραῖος, ὡς καὶ Φιλων· Ἀπολλόδωρος δὲ φησιν ἐν πρώτῳ Νεῶν καταλόγῳ Ἀργείους ὀνομάζεσθαι ἢ τῆς προσήγορίας μεταπισούσης, ἢ διὰ τὸ προσκυροῦν τὰ πεδία τῆς Θεσσαλίας, ἣν δὲ Πελασγικὸν Ἄργος εἶπεν Ὀμηρος. Cf. Eustath. ad Il. B, 738, p. 333, qui τὸν ἀναλεξάμενον τὰ ἔθνικα secutus, post alia dicit: Ἀργισσα δὲ ὀνομάσθη ἢ ἀπὸ Ἀργείων ἢ διὰ τὸ προσκυροῦν τοῖς πεδίοις τῆς Θεσσαλίας, ἣν etc. Quare Berkel. Stephani locum,

colonos postquam collegerat, urbem condidit eamque nominavit Hellenopolin. »

DE NAVIBUS

sive

DE NAVIUM CATALOGO.

LIBER I.

151.

Plataeae, urbs Boeotiae, ... vocata fuit a *palmula remi*, ut Apollodorus primo Catalogi: « Quum ab paludibus inundari soleret Boeotia, qui juxta paludes habitant, Boeotios navibus vehentes ad invicem proficisci. Sic a palmula remi (πλατῇ) vocatas esse Plataeas, et a remo (κώπη) Copas urbem. »

152.

Argura, urbs Thessaliae (ad Peneum fluvium), antea Argissa dicta... Gentile oportebat esse Argureus, quemadmodum etiam Philo perhibet: verum Apollodorus in primo libro de Naviū Catalogo tradit, incolas Argivos appellari, vel nomine mutato, vel quod campestris Thessaliae loca, quam Homerus Pelasgicum Argos nominavit, sibi vindicaverint.

144.

Ocalea, urbs Boeotiae... Sic Homerus... Vocabatur vero Ocalia, teste Apollodoro.

145.

Oricus... Hecateus portum Epiri vocat Oricum. ... Apollodorus autem admirabilissimus urbem eam novit.

146.

Oreus, urbs Euboeae. ... Gentile Ὀρεΐτης... Apollodorus autem quadrisyllabice inquit, non per εἰ diphthongum, sed per ε et ι, Ὀρεΐτας: « Sic nocte Oreitarum urbem capiunt. »

147.

Campus Nepeae prope Cyzicum est... Apollodorus vero Nepeae campum in Phrygia dicit.

148.

Hiero erat Syracusanus, non vero Ætnæus, sicut Apollodorus dicit.

149.

Protogeniæ urbi... Opuntē dicit; illic enim habitasse ait Deucalionem et Pyrrham, quorum filia Protogenia. Apollodorus vero refert non Opunte, sed Cyni Deucalionem et Pyrrham habitasse.

150.

Hellenopolis. « Apollodorus: Attalus ex Græcis urbibus

quem corruptum esse putat, hoc modo in integrum vult restitui: Ἀπ. δέ φησιν ἐν πρώτῳ νεῶν καταλόγῳ Ἀργισσαν ὀνομάζεσθαι κ. τ. λ. Sed non de urbis, sed de civis nomine jam quaeritur, quod Ἀργείους esse Apollodorus dixit. Id gentile est Ἀργείας, cuius nominis alia forma erat Ἀργισσα, ut indicat Eustath. l. l.: Ἰστίον δὲ ἔτι τὴν ῥηθεῖσαν Ἀργισσαν εὕρηται σπάνιά τινε τῶν ἀντιγράφων, Ἀργειαν ἔχοντα προπαρουσιάζοντως διὰ διφθόγγου.

153.

Etymol. M.: Ἀσπληδών· φασὶ γὰρ εἶναι Σπληδόνα τὸν Πρεσβῶνος καὶ Στερόπης· Ἀπολλόδωρος δὲ φησιν Ἀσκληπιάδην οὕτω λέγειν· Σπληδόνα τ' ἡγαθήν.

Truncata haec, quae ad Il. B, 511 spectant, facili negotio restituas ex Eustath. p. 272: Ἡ δὲ Ἀσπληδών γράφεται παρ' ἑτέροις καὶ χωρὶς τοῦ α· ἐκλήθη δὲ ἀπὸ Ἀσπληδόνο, υἱοῦ Ποσειδῶνος ἢ Πρέσβωνος ἢ Ὀρχομένου. Cf. Steph. Byz. h. v., schol. Hom. ad l. l., Etym. M., Strabo IX, p. 637, C (415).

154.

Steph. Byz.: Ὠρωπός. ... Τὸ ἐθνικὸν Ὠρωπιεύς· οὕτω γὰρ ὁ αὐτός (sc. Ἀπολλόδωρος) ἐν Νεῶν καταλόγῳ πρώτῃ· «Ἔστι δ' ἡ Γραικ τόπος, τῶν Ὠρωπιέων πόλις.»

155.

Strabo IX, p. 621, B, (405): Οἶονται δὲ τινε δεῖν γράφειν (Il. B, 508).

Ἰσὸν τε ζαθέην, Ἀνθηδόνα τ' ἐσχατόωσαν· ἐκτείνοντες τὴν πρώτην συλλαβὴν ποιητικῶς διὰ τὸ μέτρον, ἀντὶ τοῦ

Νίσαν τε ζαθέην·

ἡ γὰρ Νῖσα οὐδαμοῦ φαίνεται τῆς Βοιωτίας, ὥς φησιν Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Περὶ νεῶν· ὥστ' οὐκ ἂν εἴη, εἰ μὴ τὴν Ἰσον οὕτως εἴρηκεν.

Eadem Eustath. ad e. l. p. 271, sed Apollodori non meminit. Cf. O. Müller. Orchom. p. 381.

153.

Aspledon (urbs in Bætorum et Locrorum confinio, quam etiam Splendonem vocant) nominata est a Spladone Presbonis et Steropæ. Apollodorus vero ait Asclepiadem ita dicere: Σπληδόνα τ' ἡγαθήν.

154.

Oropus... Centile, Oropieus. Sic enim Apollodorus libro primo de Navium Catalogo: «Est autem Græca locus, Oropieorum urbs»

155.

Sunt qui apud Homerum sic putent scribendum:

«Atque Isum sacram positamque Anthedona sine,»
priori syllaba vocis Isos poetice producta, pro:

Nisam sacram.

Nusquam enim in Bæotia invenitur Nisa, sicut docet Apollodorus in Commentariis de navibus. Itaque locum non habet, nisi Isum ita appellaverit.

156.

Apollodorus quoque tradidit, Hyantes memorari, qui e Bæotia profecti, Ætolorum sint facti inquilini.

156.

Strabo X, p. 713, A (p. 464): Καὶ Ἀπολλόδωρος δ' εἴρηκεν ἐκ τῆς Βοιωτίας ἀπελθόντας Ὑάντας ἱστορεῖσθαι καὶ ἐποίκους τοῖς Αἰτωλοῖς γενομένους.

157.

Idem lib. IX, p. 637, B (p. 416), postquam Bæotiae urbes enarraverat: Εὖ γάρ, inquit, τὴν τοιαύτην ὕλην ὑποβεβλήκασιν ἡμῖν οἱ τὰ περὶ τῶν νεῶν συγγράψαντες· οἷς ἀκολουθοῦμεν, ὅταν εὐκεία λέγωσι πρὸς τὴν ἡμετέραν ὑπόθεσιν. Ex quibus apparet, et in superioribus et toto hoc loco de veteri Græcia plura Strabonem ex Commentariis his Apollodori mutuatum esse. Heynius.

158.

Steph. Byz.: Ἀκτὴ· οὕτως ἡ Ἀττικὴ ἐκαλεῖτο ἀπὸ Ἀκταίου τινός. Ἀνὴρ δὲ ἦν αὐτόχθων, ὡς Φαβωρίνος, ὃς ἐβασίλευσεν ἐκεῖ, καὶ ἀφ' ἐαυτοῦ οὕτω τὴν χώραν ὠνόμασε καὶ τοὺς λαούς. Ἀπολλόδωρος δὲ τίναντι φησὶν· «Οὕτω γὰρ ἐκλήθη διὰ τὸ πολὺ μέρος αὐτῆς καθικνεῖσθαι εἰς θάλασσαν. Τριγώνου γὰρ οὐσης, αἱ συννεύουσαι ὑπὸ τὸ Σούνιον ἐκατέρωθεν δύο πλευραὶ παράλαιοι τυγχάνουσι, δι' ἃς τῶν ἐπὶ Κέκροπος φυλῶν τεττάρων οὐσῶν δύο προσηγόρευσαν Ἀκταίει καὶ Παραλίαν.» Utrum hæc ex opere de Navium Catalogo, an aliunde petita sint, discerni nequit, illud tamen verisimilius. Itaque hunc maxime locum fragmento assignavi, quia Attica post Bæotiam nominatur apud Homerum, cuius in navibus recensendis ordinem etiam Apollodorus secutus est, uti et res ipsa suadet et ex fragmentis libri nota distinctis licet intelligere.

LIBER II.

159.

Strabo VII, p. 457 B (298): Ἀ δ' Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ δευτέρῳ περὶ νεῶν προσημαζόμενος εἰρη-

157.

Hujusmodi materiam probe nobis suggesserunt illi qui in Catalogum Homeri scripsere: quos sequimur, ubi nostro argumento accommodata tradiderunt.

158.

Acte: sic Attica appellabatur ab Actæo quodam. Is vir fuit, Phavorino auctore, indigena, qui ibi regnavit, atque de se ita et terram nominavit et populum. Sed alia prorsus statuit Apollodorus, scilicet, ita esse dictam παρὰ τὴν ἀκτὴν, id est, a littore, quia magna illius pars ad mare vergit. Quum enim triangularis sit, latera utrimque Sunium versus vergentia mari adjacent. Hac de causa duas quatuor tribuum sub Cecrope Actæam et Paraliam appellarunt.

LIBER II.

159.

Quæ Apollodorus in exordio libri secundi de navibus affert, nullo pacto quadrant. Laudat enim is seu-

κεν, ἥκιστα λέγοιτ' ἄν. Ἐπαινέει γὰρ Ἑρατοσθένης ἀπόφασιν, ὅτι φησὶν ἑκείνος καὶ Ὅμηρον καὶ τοὺς ἄλλους τοὺς παλαιούς τὰ μὲν Ἑλληνικὰ εἰδέναι, τῶν δὲ πόρρω πολλὴν ἔχειν ἀπειρίαν, ἀπείρους μὲν μακρῶν ὁδῶν ὄντας, ἀπείρους δὲ τοῦ ναυτῆσθαι. Συνηγοροῦν δὲ τούτοις, Ὅμηρόν φησι τὴν μὲν Αὐλίδα καλεῖν πετρήεσσαν, ὥσπερ καὶ ἔστι· πολύκνημον δὲ τὴν Ἰππειὸν, πολυτρήρωνα δὲ τὴν Θίσβην, ποιήεντα δὲ τὸν Ἀλάρτον· τὰ δ' ἀπῶθεν οὐτ' αὐτὸν εἰδέναι οὔτε τοὺς ἄλλους. Ποταμῶν γοῦν περὶ τετταράκοντα ρεόντων εἰς τὸν Πόντον, μηδὲ τῶν ἐνδοξοτάτων μηδεὶς μεμνήσθαι, οἷον Ἰστρου, Τανάϊδος, Βορυσθένης, Ὑπάνιος, Φάσιδος, Θερμώδοντος, Ἄλως· ἔτι δὲ Σκυθῶν μὲν μὴ μεμνήσθαι, πάντας (πλάττειν Coraes) δὲ ἀγαθοὺς τινὰς Ἰππημολογούς καὶ Γαλακτοφάγους Ἀβίους τε. Παφλαγόνας τε τοὺς [μὲν] ἐν τῇ μεσογαίᾳ ἱστορηθέναι παρὰ τῶν περὶ τοῖς τόποις πλησιάζοντων, τὴν παραλίαν δὲ ἀγνοεῖν· καὶ εἰκότως γε. Ἀπλουν γὰρ εἶναι τότε τὴν θάλατταν ταύτην καὶ καλεῖσθαι Ἀξενον διὰ τὸ δυσχεῖμερον καὶ τὴν ἀγριότητα τῶν περιοικούντων ἐθνῶν, καὶ μάλιστα τῶν Σκυθικῶν ξενολυτούντων καὶ σαρκοφαγούντων καὶ τοῖς κρῆνις ἐκπώμασι χρωμένων· ὕστερον δ' Εὐξείνον κεκληθῆναι, τῶν Ἰώνων ἐν τῇ παραλίᾳ πόλεις κτισάντων. Ὁμοίως δ' ἀγνοεῖν καὶ τὰ περὶ Αἴγυπτον καὶ Αἰθιοπία, οἷον τὰς ἀναβάσεις τοῦ Νείλου καὶ προσχώσεις τοῦ πελάγους· ὧν οὐδαμῶς μεμνήσθαι, οὐδὲ τοῦ ἱσθμοῦ τοῦ μεταξὺ τῆς Ἐρυθρᾶς καὶ τῆς Αἰγυπτίας θαλάσσης, οὐδὲ τῶν κατὰ τὴν Ἀραβίαν καὶ Αἰθιοπίαν καὶ τὸν Ὠκεανόν· εἰ μὴ Ζήνωνι τῷ φιλοσόφῳ προσεκτέον γράφοντι·

Αἰθιοπίας θ' ἰκόμεν καὶ Σιδονίους Ἀραβὰς τε.

(V. Strab. I, p. 70, A, B.) Οὐ θαυμαστὸν δ' εἶναι περὶ Ὀμήρου· καὶ γὰρ τοὺς ἔτι νεωτέρους ἑκείνου πολλὰ ἀγνοεῖν καὶ τερατολογεῖν· Ἡσίοδον μὲν Ἡμίχυνας λέγοντα καὶ Μεγαλοκεφάλους καὶ Πυγμαίους· Ἀλκιμῆνα δὲ Στεγανόποδας· Αἰσχύλον δὲ Κυνοκεφάλους καὶ Στερνοφθαλμούς καὶ Μονομάτους καὶ ἄλλα μυρία. Ἀπὸ δὲ τούτων ἐπὶ τοὺς συγγραφῆας βαδίζει Ῥιπαῖα ὄρη λέγοντας, καὶ τὸ Ὠγύγιον ὄρος, καὶ τὴν τῶν Γοργόνων καὶ Ἑσπερίδων κατοικίαν, καὶ τὴν παρὰ Θεοπόμπῃ Μεροπίδα γῆν (v. fr. 76), παρ' Ἑκαταίῳ δὲ Κιμμερίδα πόλιν (v. fr. 2), παρ' Εὐημέρῳ δὲ τὴν Παγχαίαν γῆν, παρ' Ἀριστοτέλει δὲ ποταμίους λίθους ἐξ ἄμμου, ἐκ δὲ τῶν ὄμβρων τήκεσθαι (v. Theophrast. Περὶ λίθ. p. 394), ἐν δὲ τῇ Αἰθιοπῇ Διονύσου πόλιν εἶναι, ταύτην δ' οὐκ ἐνδέχεσθαι οἷς τὸν αὐτὸν ἐξευρεῖν. Ἐπιτείνει (Casaub. ἐπιτιμᾷ) δὲ καὶ τοῖς περὶ Σικελίαν τὴν πλάνην λέγουσι κατ' Ὅμηρον τὴν Ὀδυσσεώς· εἰ γὰρ αὐτῷ χρῆναι (fortasse χρῆναι ἄν) τὴν μὲν πλάνην ἐκεῖ γεγονέναι φάσκειν, τὸν δὲ ποιητὴν ἐξωκεανικῆναι μυθολογίας χάριν. Καὶ τοῖς μὲν ἄλλοις συγγνώμην εἶναι, Καλλιμάχῳ δὲ μὴ πάνυ, μεταποιουμένῳ γε γραμματικῆς, ὅς τὴν μὲν Ἰαυθὸν (Hegn. Ἰαυθόν) Καλυψοῦς νῆσον φησὶ, τὴν δὲ Κόρυραν Σχερίαν· ἄλλους δὲ αἰτιᾶται ψεύσασθαι περὶ Γερήνων, καὶ τοῦ Ἀκακησίου, καὶ Δήμου ἐν Ἰθάκῃ, Πελεθρονίου τε ἐν Πηλῳ, Γλαυκωπίου τε ἐν Ἀθήναις. Τούτοις δὲ μικρὰ τινὰ προσθεῖς τοιαῦτα παύεται, τὰ πλεῖστα μετενέγκας παρὰ τοῦ Ἑρατοσθένης, ὥς καὶ πρότερον ἐμνήσθημεν, οὐκ εὖ εἰρημένα. Τὸ μὲν γὰρ

tentiam Eratosthenis, qui Homerum aliosque veteres ait Græcarum quidem regionum notitia præditos, remotiorum autem admodum esse ignaros, quippe et longorum itinerum imperitos et navigationis. Quibus verbis ille patrocians, Homerum ait Aulidi saxosæ titulum recte tribuisse, quia talis omnino sit: idemque de Eleono callosa, et Thisba columbis abundante, herbasque Haliarto sentiendum esse: remotiora neque illi, neque reliquis nota fuisse. Nam quum in Pontum circiter quadraginta influant amnes, ne nobilissimorum quidem ullius mentionem eum facere: Istri puta, aut Tanaidis, Borysthenis, Hypanis, Phasidis, Thermodontis, Halyos. Tum Scytharum eum non meminisse: fingere vero quosdam præclaros Equimulgos, Lactivoros, et Abios. Paphlagonas quoque mediterraneos eum cognovisse ex narratione eorum, qui terrestri itinere ad eos accessissent, maritimam autem Paphlagoniam ignorasse: idque remota tulisse: illud enim mare tum navigabile non fuisse: sed Axenum, id est inhospitale, appellatum, ob frigoris nimii difficultatem et sævitiam accolentium ibi populorum, maxime Scytharum hospites immolantium et carnibus eorum vescentium ac capitibus poculorum loco utentium: postea temporis Euxinum, id est hospitale, ab Ionibus fuisse appellatum, qui in ora ejus urbes condidissent. Similiter eum fugisse res Ægypti et Africæ, ut Nili exundationes, et aggerum in mare congestiones, quorum nusquam meminerit; sicut neque Isthmi inter Rubrum et Ægyptium mare, neque eorum quæ in Ara-

bia et Æthiopia sunt atque Oceano: nisi si Zenoni philosopho sit assentiendum, sic scribenti Homericum verbum:

Veni et ad Æthiopes, et Sidonios, Arabesque.

Neque vero id de Homero mirum esse: quum etiam ipso posteriores multa et ignoraverint, et prodigiose finxerint: ut Hesiodum Semicanes, Capitones, Pygmaeos; Alcmanem Steganopodes (quasi pede præditos, quo supini se tegerent); Æschylum Canicipites, Sternophthalmos (oculos in pectore gerentes), Unoculos, et alia infinita. Ab his se convertit adversum scriptores, qui Rhipæos montes, et Ogygium montem, et Gorgonum ac Hesperidum domicilium tradiderunt: et ad Meropidem Theopompi terram, Cimmeridem Heratæ urbem, Euhemerî Pancharam terram, et Aristotelis lapides fluviæ arenas, qui imbribus liquescant: urbemque ab eo traditam Bacchi in Africa, quam idem bis invenire non possit. Quin et eos insectatur, qui de sententia Homeri Ulyssem circa Siciliam vagatum fuisse affirmant: aut certe dicendum fuisse, Ulyssem quidem eo locorum erroribus actum, sed poetam fabularum induendarum gratia in Oceanum eos amovisse. Ac ceteros quidem venia dignatur, excepto Callimacho: qui grammaticum se professus, Gaudum tamen Calypsus insulam faciat, et de Corcyra Scherlam. Alios item culpat, qui de Gerenis et Acacesio, de Ithacæ Demo, Pelethronio in Pelio, Glaucopio Athenis falsa scripserint. Atque aliis id genus paucis additis finem facit, quum pleraque de Eratosthene

τὸς ὑστερον ἐμπειροτέρους γεγονέναι τῶν πάλαι περὶ
·τὰ τοιαῦτα, καὶ Ἐρατοσθένει καὶ τούτῳ δοτέον· τὸ
δ' οὕτω πέρα τοῦ μετρίου προάγειν, καὶ μάλιστα ἐφ'
Ἵομηρου, δοκεῖ μοι καὶ ἐπιπληξαί τις δικαίως, καὶ
τοῦναντίον εἰπεῖν, ὡς περὶ ὧν ἀγνοοῦσιν αὐτοὶ, περὶ
τούτων τῷ ποιητῇ προφέρουσι.

Ad hæc sæpius Strabo respexit, ut demon-
strant sequentia :

160.

Strabo I, p. 55, B (p. 31) : Aristarchus
Æthiopes bifariam divisos accipit, non ita ta-
men dirimi existimat, ut duæ sint Æthiopiæ, una
versus orientem, altera versus occidentem sita;
sed unam tantum esse contendit. Τοῦτο δὲ ἀ-
γνοοῦντα τὸν ποιητὴν, ὥσπερ καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα εἴρη-
κεν Ἀπολλόδωρος ἐν τῇ περὶ νεῶν καταλόγου δευ-
τέρῳ, καταφεύσασθαι τῶν τόπων τὰ μὴ ὄντα.

Strabo I, p. 73 B (p. 43) : Non desunt, qui
Æthiopiam in nostram Phœnicen transferant, et
quæ de Andromeda narrantur, ad Ioppen eve-
nisse dicant; οὐ δὲ πού κατ' ἀγνοίαν τοπικὴν καὶ
τούτων λεγομένων, ἀλλ' ἐν μύθῳ μᾶλλον σχήματι,
καθάπερ καὶ τῶν παρ' Ἡσιόδῳ καὶ τοῖς ἄλλοις, ἃ
προφέρει ὁ Ἀπολλόδωρος, οὐδ' ὃν τρόπον παρατίθῃσι
τοῖς Ὀμήρῳ ταῦτα, εἰδώς. Τὰ μὲν γὰρ Ὀμήρου τὰ
περὶ τὸν Πόντον (v. inf. c. lib. VII, p. 457) καὶ
τὴν Αἴγυπτον παρατίθῃσιν, ἀγνοίαν αἰτιώμενος, ὡς
λέγειν μὲν τὰ ὄντα βουλομένου, μὴ λέγοντος δὲ τὰ
ὄντα, ἀλλὰ τὰ μὴ ὄντα ὡς ὄντα, κατ' ἀγνοίαν.
Ἡσιόδου δ' οὐκ ἂν τις αἰτιάσκειτο ἀγνοίαν, Ἡμίχυνας
λέγοντος καὶ Μακροκεφάλους καὶ Πυγμαίους· οὐδὲ
γὰρ αὐτοῦ Ὀμήρου ταῦτα μυθεύοντος· ὧν εἰσὶ καὶ
οὗτοι οἱ Πυγμαῖοι· οὐδ' Ἀλκμαῖνος Στεγανόποδες
ἱστοροῦντος, οὐδ' Αἰσχύλου Κυνοκεφάλους καὶ Στερ-
νοθάλμους καὶ Μονομάτους· ὅπου γε οὐδὲ τοῖς

περὶ συγγράφουσιν ἐν ἱστορίας σχήματι προσέχοντες
περὶ πολλῶν, καὶ μὴ ἐξομολογῶνται τὴν μυθογραφίαν.
Φαίνεται γὰρ εὐθὺς, ὅτι μύθους παραπλέκουσιν
ἐκόντες, οὐκ ἀγνοίᾳ τῶν ὄντων, ἀλλὰ πλάσει τῶν
ἀδυνάτων, τερατείας καὶ τέρψεως χάριν. [Δοκοῦσι δὲ
κατ' ἀγνοίαν εἶναι μάλιστα, καὶ πιθανῶς, τὰ τοιαῦτα
μυθεύουσι περὶ τῶν ἀδύλων καὶ τῶν ἀγνοουμένων,
gloss.] Θεόπομπος δὲ ἐξομολογεῖται φήσας, ὅτι καὶ
μύθους ἐν ταῖς ἱστορίαις ἐρεῖ κρεῖττον ἢ ὡς Ἡρό-
δοτος καὶ Κτησίτας καὶ Ἑλλάνικος καὶ οἱ τὰ Ἰνδία
συγγράψαντες.

Idem p. 76, A (p. 44) : Ἀπολλόδωρος δὲ ἐπι-
τιμᾷ Καλλιμάχῳ, συνηγορῶν τοῖς περὶ Ἐρατοσθένε-
ος, διότι, καθάπερ γραμματικὸς ὢν, παρὰ τὴν Ὀμηρικὴν
ὑπόθεσιν καὶ τὸν ἐξωκεανισμὸν τῶν τόπων περὶ οὓς
τὴν πλάνην φράζει, Γαυδὸν (Heyn. Γαῦλον) καὶ
Κόρυκτον ὀνομάζει. In seqq. respondet Strabo.

Cum his confer. Tzetz. Chil. VII, 760 :

Ὁ δὲ γε Ἀπολλόδωρος δευτέρῳ καταλόγῳ,
ψυχὴν ἐπαληθίζουσαν ὥσπερ ὁ Τζέτζης ἔχων,
τέρατά τε καὶ πλάσματα οἰεῖται, γράφων ὥδε·
« Ἡμίχυνες, Μακρόκρανοι, καὶ οἱ Πυγμαῖοι, πλάσμα
ὥσπερ οἱ Στεγανόποδες καὶ οἱ Στερνόθαλμοι τε,
αὐτοὶ τε Κυνοκέφαλοι μετὰ τῶν Μονοματίων.
Μύθων τε (Heyn. Μῦθοι τε, vel μυθώδεις) Ἰμνιόπο-
δες καὶ Ἰμνιοσκαλεῖς τε,
Μονοτοχῆται, Ἀρβίνες, καὶ Ἀστομοὶ ὁμοίως,
Καὶ οἱ Ὀπισθοδάκτυλοι καὶ οἱ Ἀγέλαστοῦντες. »

Strabo XII, p. 831 (p. 553) : Ἀγνοεῖν γὰρ τὸν
τὸν Ὀμήρου sc.) πολλὰ τῶν ἐνδοξῶν ἔφη (Ἀπολ-
λόδωρος sc.) περὶ τὸν Πόντον, οἷον ποταμοὺς καὶ
ἔθνη, etc.

161.

Ex libro secundo fortasse petita sunt etiam hæc.

Strabo I, p. 105 B (p. 61), ubi de populo-
rum migrationibus : Οἷον Ἰβήρων μὲν τῶν Ἰσπι-
ρίων εἰς τοὺς ὑπὲρ τοῦ Πόντου καὶ τῆς Κολχίδος τῶν

translulerit : quæ supra ostendimus parum esse consen-
tanea. Quippe et Eratostheni, et illi facile dederim,
posteriores antiquis in peritia rerum geographicarum
præstitisse : sed adeo ultra modum reprehendendo pro-
vectos, maxime in Homerum, videtur mihi merito quis-
piam objurgare posse : adeoque contrarium asserere, eos
poetæ rerum ignorationem exprobrare earum, quas ipsi
nesciant.

160.

Poetam, quum id ignoraret, sicut et alia, quæ
Apollodorus libro de Recensione navium secundo refert,
finxisse de locis falsa.

Quæ sane non ob ignorationem locorum dicuntur, sed
fabulæ potius prætextu ; sicut et apud Hesiodum sunt et
alios talia, quæ Apollodorus proferens nescit quomodo
ea cum Homericis componat. Nam de Ponto et Ægypto
ab Homero scripta proferens, inscitia cum culpat, qui
voluerit quidem vera dicere, sed ignoratione lapsus falsa
pro veris dixerit. At enim Hesiodo nemo ignorationem
obiecerit, Semicanes nominanti, et Longicipites, et Py-
γμαῖος (nam hæc fabulæ, ut et Pygmaeorum, Homero
quocumque vitio non dantur) : neque Alcmani Latipedes,

neque Æschylo Canicipites et Pectoroculatos, et Umo-
culos ; quid ? quod ne prosa quidem oratione scribentibus
animum advertimus multa narrantibus sub historiæ spe-
cie, etiamsi non fateantur se fabulas scribere. Statim
enim apparet eos fabulas admiscere non ob verorum
ignorationem, sed delectationis causa monstra et alia,
quæ esse non possunt, fingentes. [Videntur autem vel
maxime ignoratione ducti de obscuris et ignotis tam pro-
babiliter fabulari.] Et Theopompus quidem diserte pro-
fitetur se in historia fabulas narraturum rectius quam
fecerint Herodotus, Ctesias, Hellanicus, et Indicarum
rerum scriptores.

Apollodorus, Eratosthenem defendens, Callimachum
reprehendit, quod, tametsi grammaticus esset, tamen
et contra Homeri institutum, et locorum in Oceano ab
hoc expositorum, ad quæ Ulysses pervenerit, Caudum
is ac Coreyram nominaverit.

Ait Apollodorus Homerum multa nobilia ignorasse de
iis, quæ sunt circa Pontum, utpote flumina et populos.

161.

Iberi occidentales in loca ultra Pontum et Colchidem

πους μετωχισμένων, οὗς καὶ ὁ Ἀράξης, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος, ἀπὸ τῆς Ἀρμενίας ὀρίζει.

162.

Schol. ad Hom. II. Θ, 284, Herculem narrat Troja potitum Hesionen captivam muneri dedisse Telamoni, atque filium quem hic ex Trojana muliere suscepisset nominatum esse Teucrum. Addit: Ἡ δὲ ἱστορία ἀκριδέστερον εἴρηται παρὰ τε ἄλλοις πολλοῖς καὶ παρὰ Ἀπολλωνίῳ (Ἀπολλοδώρῳ Heynius) τῷ γραμματικῷ ἐν τῷ δευτέρῳ τῶν γενῶν (leg. περὶ νεῶν. Schol. Didymi ἐν καταλόγῳ νεῶν).

LIBER V.

163.

Athenæus III, 7, p. 82, B: Ὅτι δὲ ἡ Σιδεὺς τῆς Κορίνθου ἐστὶ κώμη, Ῥιανὸς εἴρηκεν ἐν πρώτῃ Ἡρακλείδῃ, καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν πέμπτῳ περὶ νεῶν καταλόγου.

LIBER VII.

164.

Steph. Byz.: Λιταί, πόλις Λακωνική. Ἀπολλόδωρος ἐβδόμῳ.

165.

Strabo VIII, p. 566, A (368): Primas Argolici sinus partes Lacones, reliqua Argivi tenent. Laconum est inter alias urbes καὶ ἡ λιμηρὰ Ἐπίδαυρος, ὡς Ἀρτεμίδωρος φησιν. Ἀπολλόδωρος δὲ Κυθήρων πλησίον ἱστορεῖ ταύτην· εὐλίμενον δὲ οὖσαν βραχέως καὶ ἐπιτεταμένως Λιμηρὰν εἰρῆσθαι, ὡς ἂν λιμενηρὰν, μεταβεβληκέναι δὲ τοῦνομα. Cf. Steph. Byz. in Ἐπίδαυρος et intpp.

commigrarunt, quos etiam Araxes, ut ait Apollodorus, ab Armenia separat.

162.

Historia explicatius narratur tum ab aliis multis tum ab Apollodoro grammatico in libro secundo operis de Navium catalogo.

LIBER V.

163.

Siduntum vicum esse Corinthii agri, Rhianus dixit primo libro Heracleæ, et Apollodorus Atheniensis quinto de Navium Catalogo.

LIBER VII.

164.

Litæ, urbs Laconica. Apollodorus septimo.

165.

Epidaurum Limeram Apollodorus Cytheris vicinam facit, atque ob portus (limen is Græce dicitur) commoditatem Limeneram, ac postea conciso vocabulo Limeram fuisse cognominatam.

LIBER VIII ET SEQUENTES.

166.

Stephanus: Ὀλενος... Ἀπολλόδωρος δὲ ἀρσενικῶς αὐτὴν φησιν ἐν ὀγδόῳ τοῦ νεῶν καταλόγου· « Τὸν Ὀλενον καὶ τὴν Παλλήνην νῦν μὲν οὐκέτι εἶναι συμβέβηκεν. »

167.

Strabo X, p. 696, A (353), de Cephallenia olim Samo et Same dicta: Ἀπολλόδωρος δὲ τότε μὲν ἐν τῷ ἐπιθέτῳ λέγων διεστάλθαι τὴν ὀμωνυμίαν (in aliis codd. ἀμφιβολίαν), εἰπόντα· « Σάμοιό τε παιπαλοίσσης, » ὡς τὴν νῆσον λέγοντα· τότε δ' ἀντιγράφεσθαι δεῖν· « Δουλιχίῳ τε Σάμῳ τε », ἀλλὰ μὴ « Σάμῃ τε », ὁμολογῶν τὴν μὲν πόλιν Σάμην καὶ Σάμον συνωνύμους ὑπολαμβάνων ἐκφύρεσθαι, τὴν δὲ νῆσον Σάμον μόνον· ὅτι γὰρ Σάμη λέγεται ἡ πόλις, ὁμολογῶν εἶναι ἕκ τε τοῦ διαριθμούμενον τοὺς ἐξ ἐκάστης πόλεως μνηστῆρας φάναι, « Ἐκ τε Σάμης πῖσυρές τε καὶ εἰκοσι φῶτες ἔασι, » καὶ ἕκ τοῦ περὶ τῆς Κτιμένης λόγου· « Τὴν μὲν ἔπειτα Σάμηνδ' ἔδοσαν. »

Idem p. 700, C (p. 457), de insula Asteria juxta Cephalleniam: Ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος μένειν καὶ νῦν, καὶ πολίχνιον λέγει ἐν αὐτῇ Ἀλακομένῃ τὸ ἐπ' αὐτῷ τῷ ἰσθμῷ κείμενον.

168.

Idem X, p. 706, A (p. 460): Artemidorus Chalcidem sive Chalciam Ætoliæ montem inter Acheloum et Pleuronem ponit; Ἀπολλόδωρος δὲ, ὡς πρότερον εἶπον (p. 692, A, B [451], sed Apollodoro non laudato), ὑπὲρ τῆς Μολυκρίας καὶ τὴν Χαλκίδα καὶ τὴν Ταρυσσὸν καὶ τὴν Καλυδῶνα μεταξὺ ἰδρῦσθαι φησὶ τῆς Χαλκίδος.

Ibid. paullo post: Τῆς δὲ μεσογαίας κατὰ μὲν

LIBER VIII.

166.

Olenus... Apollodorus masculino genere hanc vocem usurpans dicit in octavo Navium catalogi: « Olenum et « Pallenen nunc quidem non amplius esse contigit. »

167.

Apollodorus alibi quidem, vitandæ ambiguitatis causa, salebrosæ cognomento Samum distingui, ac pro insula poni tradens, alibi « Dulichiumque Samumque, » non « Samenque » scribi volens, satis ostendit, se putare urbem Samen Samumque promiscue appellari, insulam vero Samum duntaxat; nam urbi nomen esse Samen liquere ex eo, quod procus enumerans, qui e quavis fuerint urbe, dixerit: « Viginti venere Samo juvenes quatuorque, » et quod de Clitena narratur: « Hanc posthac misere Samen. »

Apollodorus etiamnum manere ait Asteriam insulam, inque ea oppidulum Alalcomenas, in ipso positum Isthmo.

168.

Apollodorus, sicut ante dixi, Chalcidem sive Chalciam montem supra Molycriam et Chalcidem et Taphiassum, et Calydonem collocat, in medio Pleuronis et Chalcidis urbis. In mediterraneis apud Acarnaniam Apollodorus quos-

τὴν Ἀκαρνανίαν Ἐρυσιχαίους τινὰς φησιν Ἀπολλόδωρος λέγεσθαι, ὧν Ἀλκμάν μένεται.

169.

Strabo, X, p. 727, B (p. 474) : Μέγεθος δὲ (Cretæ) Σωσικράτης μὲν, ὃν φησιν ἀκριβοῦν Ἀπολλόδωρος τὰ περὶ τὴν νῆσον, ἀφορίζεται, κ. τ. λ.

170.

Idem VIII, p. 521, C (338), ubi de Elide, in qua fl. Selleis, ad quam sita Ephrya, diversa a ceteris Ephyris, etiam Thesprotica : Ἀπολλόδωρος δὲ διδάσκων, ὃν τρόπον ὁ ποιητὴς εἰώθε διαστέλλεσθαι τὰς δαμωνυμίας, οἷον ἐπὶ τοῦ Ὀρχομενοῦ, τὸν μὲν Ἀρχαδικὸν πολὺμυλον καλῶν, τὸν δὲ Βουωτικὸν Μινύειον, καὶ Σάμον Θρηϊκίην, συντιθεῖς,

Μεσοτηρὺς δὲ Σάμου καὶ Ἰμβρου, ἵνα χωρίση ἀπὸ τῆς Ἰωνικῆς, οὕτω φησὶ καὶ τὴν Θεσπρωτικὴν Ἐφυρὰν διαστέλλεσθαι τῷ τε «τῆλόθεν» καὶ τῷ «ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος.» Ταῦτα δ' οὐχ ὁμολογεῖ τοῖς ὑπὸ τοῦ Σκηψίου Δημητρίου λεγομένοις, παρ' οὓ μεταφέρει τὰ πλεῖστα. Ἐκεῖνος γάρ οὗ φησιν εἶναι Σελλήεντα ἐν Θεσπρωτοῖς ποταμὸν, ἀλλ' ἐν τῇ Ἠλείᾳ παρὰ τὴν ἐκεῖ Ἐφυρὰν, ὡς προείπομεν, κ. τ. λ.

Schol. Il. N, 301 : Quattuor sunt urbes Ephyræ nomine : Nῦν οὖν λέγει τοὺς καλουμένους Κρανωνίους ἐν Θεσσαλίᾳ, ὡς Ἀπολλόδωρος ἱστορεῖ. Cf. Eustath. ad Od. B, p. 1415, 50.

Schol. codicis Hamburgensis ad. Hom. Odys. A, 259 : Ἐξ Ἐφύρης ἀνιόντα παρ' Ἰλλου Μερμερίδαο.] Ἰάτων ἅμα τῇ Μηδείᾳ ἐν Ἐφύρᾳ τῆς Θεσπρωτίας παραγενόμενος ἴσχει Φέρητα· οὗ Μέρμερος· οὗ Ἰλλος· οἵτινες ἐβασίλευσαν Θεσπρωτίας· ὡς ἱστορεῖ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος. «Habuit ergo ante oculos Apollodorum et is, quem exscripsit Eustath. ad c. l. Odys. p. 1416, l. 2. » Heynius.

dam Erysicharos esse ait : quorum mentionem facit Alcman.

169.

Magnitudinem (Cretæ) insulæ Sosicrates, quem res hujus insulæ exquisite tradidisse Apollodorus ait, definit.

170.

Apollodorus docens qua ratione Homerus soleat homonymia vocabula distinguere, ut quum Orchomenum Arcadiæ «pecoris divitem,» Beroiæ ejusdem nominis urbem «Minyium» appellat : et Samum Thraciam appposito adjectivo dicit, vel sic, «Samum inter et Imbrum,» ut ab Ionica insula distinguat : sic eum ait etiam Thesproticam Ephyræm distinguere ab aliis, voce «procul» et «a flumine» «Selleente». Atqui hæc non conveniunt cum iis, quæ Demetrius Scepsius dicit, a quo iste pleraque transfert. Hic enim non in Thesprotis, sed in Elea apud Ephyræm illic sitam tradit flumen esse Selleentem, ut ipsi quoque in antecedentibus docuimus.

Hoc loco Homerus [Il. N, 301] Cranonios (qui antea Ephyræi dicebantur) intelligit, ut narrat Apollodorus.

Iason Ephyræ, Thesprotiæ urbe, una cum Medea versatus ex ea filium suscepit Pheretem ; hujus est Mer-

Eustath. ad Odys. B, 328 : Ἡ καὶ ἀπὸ Ἐφύρης τῆς προϊστορηθείσης, τῆς διὰ Μηδεῖαν πολυφαρμάκου, ὡς ἱστορεῖ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος.

171.

Suidas : Καλύμνος, ὁ ἐν Αἰγύπτῳ σῖτος· ἀντὶ τοῦ Καλύμνιος· Ὁ γὰρ Φιλάδελφος ἐκ Καλυδωνῶν (editi: Καλυδωνος) μετήγαγε τὸ σπέρμα. Ὁ (δὲ) Ἀπολλόδωρος φησὶ λέγεσθαι Καλυδῶνας ὡς Καλύδας.

Etymol. M : Καλύμνος ὁ ἐν Αἰγύπτῳ σῖτος. Ἀντὶ τοῦ Καλύμνιος. Ὁ γὰρ Φιλάδελφος ἐκ Καλυδωνῶν μετήνεγκε τὸ σπέρμα. «Νήσους τε Καλυδῶνας», ἃς Ἀπολλόδωρος φησὶ λέγεσθαι Καλυδῶνας ὡς Καλύδας.

Postrema spectant ad Il. B, 677. Cf. de hi Calydnis insulis, sicut de illis quæ e regione Trojæ juxta Tenedum sitæ erant, Strabo X extrem., XIII, p. 900, Steph. Byz., Eustath. ac Dionys. 530, Lycophron. 25, O. Müller. Orchom. I, p. 109, 421.

172.

Strabo VIII, p. 568, C (p. 370) : Περί δὲ τῆς Ἑλλάδος καὶ Ἑλλήνων καὶ Πανελλήνων ἀντιλέγεται. ... Ἀπολλόδωρος δὲ μόνους τοὺς ἐν τῇ Θετταλίᾳ καλεῖσθαι φησὶν Ἑλλήνας (Il. B, 684).

Μυρμιδόνες δ' ἐκαλοῦντο καὶ Ἑλλήνες. Ἡσίοδον μέντοι καὶ Ἀρχιλόχον ἤδη εἰδέναι καὶ Ἑλλήνας λέγεσθαι τοὺς σύμπαντας καὶ Πανελλήνας· τὰ μὲν περὶ Προϊτῶν λέγοντα, ὡς «Πανελλήνες ἐμνήστευσον αὐτὰς,» τὸν δὲ, ὡς «Πανελλήνων διζὺς ἐθάσον συνέδραμεν.»

173.

Strabo VI, p. 390, B (p. 254) : Φιλοκτήτου δ' ἐστὶ καὶ ἡ παλαιὰ Κρίμισα περὶ τοὺς αὐτοὺς τόπους. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τοῖς Περὶ νεῶν, τοῦ Φιλοκτήτου μνησθεὶς, λέγειν τινὰς φησὶν, ὡς εἰς τὴν Κροτωνιάτιν ἀφικόμενος Κρίμισαν ἄκραν οἰκίσαι, καὶ Χόνην

merus, hujus Illus, qui in Thesprotia regnaverunt, referente Apollodoro Atheniensi.

Ephrya, propter Medeam venenis abundans, ut narrat Apollodorus Atheniensis.

171.

Καλύμνος, frumentum Ægyptium : pro Καλύμνος. Philadelphus enim ex insulis Calydnis semen in Ægyptum transtulit. Apollodorus tradit Καλυδῶνας dici ut Καλύδας.

172.

De Hellade, et de Hellenibus ac Panhellenibus res habet controversiam. ... Apollodorus solos eos, qui in Thessalia erant, Hellenes appellari ab Homero ait :

Myrmidones dicuntur, et Hellenes. Hesiodum tamen et Archilochum jam scivisse, etiam Hellenes dici omnes Græcos et Panhellenes, quorum alter de Prætidibus dixerit, Panhellenes (universos Græcos) earum conjugia ambivisse : alter, Panhellenum robur Thasum concurrisse.

173.

Philoctetæ opus est etiam Crimisa vetus, eadem in regione (sc. in Lucania). Apollodorus in Commentario de navibus, facta Philoctetæ mentione, quosdam ait referre, eum, quum in Crotoniatarum pervenisset agrum, Crimisam arcem condidisse, superque eam urbem Cho-

πολιν ὑπὲρ αὐτῆς, ἀφ' ἧς οἱ ταύτη Χῶνες ἐκλήθησαν· παρ' αὐτοῦ δὲ τινες σταλέντες εἰς Σικελίαν, περὶ Ἐρυκα μετὰ Αἰγέστου τοῦ Τρωῶς Αἰγεσταν τείχισαι (sc. λέγονται).

174.

Schol. Apollonii III, 1090: Αἰμονία τοπρότερον ἢ Θεσσαλία ἐκαλεῖτο. Καὶ ἄλλας δὲ ἔσχεν ὀνομασίας. Ἐλέγεται δὲ καὶ Πυρρῶδία (lego: Πυρραία, ut apud Strabon. lib. IX, fin. Heyn.) ἀπὸ Πύρρας τῆς Δευκαλίωνος, [ἢ Θεσσαλία ἐκαλεῖτο τοπαλκιδὸν Πύρρα] ὥς Πιανός·

Πύρραν δὲ ποτε, τὴν γε παλαιότεροι καλεῖσθον Πύρρας Δευκαλίωνος ἀπ' ἀρχαίης ἀλόχοιο· Αἰμονίην δ' ἐκῆς ἀπ' Αἰμονος, ὃν ἔκ Πέλασγος γαίνατο φέρτατον υἱόν· ὃ δ' αὖ τέκε Θεσσαλον Αἰμων· τοῦ δ' ἀπὸ Θεσσαλίων λαοὶ μετερχμίζαντο.

Οἱ δὲ ἀπὸ Θεσσαλοῦ τοῦ Φειδίππου πατρός, τοῦ Ἡρακλείδου, μετὰ τὰ Τρωϊκὰ κληθῆναι φασί. (V. II. B, 678.) Διαιρεῖται δὲ εἰς μέρη τέσσαρα· Πελασγιῶτιν, Θεσσαλιῶτιν, Ἰωλκίτιν, Φθιώτιν. Ταῦτα παρατίθεται Ἀπολλόδωρος ἐν νεῶν καταλόγῳ.

175.

Strabo VII, p. 505, B (328), Helli vel Selli circa Dodonam: Οἶονται δὲ, φησὶν ὁ Ἀπολλόδωρος, ἀπὸ τῶν ἑλῶν τῶν περὶ τὸ ἱερὸν οὕτω καλεῖσθαι. Τὸν μέντοι ποιητὴν οὐ λέγειν Ἑλλοὺς, ἀλλὰ Σελλοὺς ὑπολαμβάνει τοὺς περὶ τὸ ἱερὸν, προσθεῖς, ὅτι καὶ Σελλήεντά τινα ὀνομάζει ποταμόν. Ὀνομάζει μὲν οὖν, ὅταν φῇ (II. B, 659)·

Τηλόθεν ἔξ Ἐφύρας ποταμοῦ ἀπὸ Σελλήεντος·

ἔν δὲ Θεσπρωτοῖς Ἐφύρας, ἀλλ' ἐν τοῖς ἐντὸς Ἠλείοις· ἐκεῖ γὰρ εἶναι τὸν Σελλήεντα, ἐν δὲ Θεσπρωτοῖς οὐδένα, οὐδ' ἐν Μολοττοῖς.

« In loco valde corrupto Casaub. cum Xylandro supplet: Οὐ τῆς ἐν Θεσπρωτοῖς Ἐφύρας, quasi non Thesprotiae Ephyram, sed Elidis intelligi in loco Homerico voluerit Apollodorus. Ita vero aliter ille in his, quam in Bibliotheca

II, 7, 6, statuuisse videri debet: nam ibi in Epiro res Herculis gestas enarrat: Phylantis autem filia Astioche. Verum apponemus statim locum alium Strabonis, ex quo patebit locum paullo ante recitatum lacuna laborare ante ista: Ἐν δὲ Θεσπρωτοῖς Ἐφύρας. Excidit enim mentio Demetrii Scepsii, cujus illa fuit admonitio: ad Ephyram Thesproticam Selleentem esse nullum: hanc Elidis esse fluvium. Ceterum ad Strabonis mentem spectat similis versus II. O, 531, de Phyleo. Nata diversitas ex nominis similitudine Phylei et Phylantis. De Ephyra Epiri nemo dubitet: cf. Stephan. Byz.; sed de amne Selleente dubitatur.» Heyn. Quare Siebenkees. lacunam explendam censet hunc fere in modum: Ὁ δὲ Σκήριος Δημήτριος οὐ φησιν εἶναι τῆς ἐν Θεσπρωτοῖς Ἐφ., ἀλλὰ τῆς ἐν τοῖς...

ΤΡΩΙΚΟΣ ΔΙΑΚΟΣΜΟΣ.

176.

Strabo XII, p. 829, C (p. 552), ubi agit de versibus Hom. II. B, 856:

Αὐτὰρ Ἀλκίωνων Ὀδῖος καὶ Ἐπίστροφος ἤρχον,
τηλόθεν ἔξ Ἀλύδας, ὅθεν ἀργύρου ἐστὶ γενέθλη.

Postquam de Theopompi, Demetrii Scepsii, Menecratis sententiis disputaverat, pergit ita: Πρὸς Ἀπολλόδωρον δὲ περὶ τῶν αὐτῶν ἐν τῷ Τρωϊκῷ διακόσμῳ διαλεγόμενον, πολλὰ μὲν εἴρηται πρότερον, καὶ νῦν δὲ λεκτέον. Οὐ γὰρ οἶεται δεῖν διγχεῖσθαι τοὺς Ἀλκίωνα ἐκτὸς τοῦ Ἄλως· μηδεμίαν γὰρ συμμαχίαν ἀπῆλθαι τοῖς Τρωσὶν ἐκ τῆς περαίας τοῦ Ἄλως. In sequentibus Apollodorum refutare studet. Ἀλλ' οὐδὲ ὁδῶν ἔχει τοιαύτην τῶν παλαιῶν εἰπεῖν, ὥς συμφωνούντων ἀπάντων, μηδένας ἐκ τῆς περαίας τοῦ Ἄλως κοινωνῆσαι τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Πρὸς τούναντίον δὲ μᾶλλον εὗροι τις ἂν μαρτυρίας. Μαιάνδριος γοῦν ἐκ τῶν Λευκοσύρων φησὶ τοὺς Ἐνετοὺς ἐρμηθέντας συμμαχεῖσθαι τοῖς Τρωσὶν. Deinde per-

nen, a qua Chones in ea regione dicti; et missos ab eo quosdam in Siciliam ad Erycem cum Aegesto Trojano, Aegestam urbem aedificasse.

174.

Thessalia prius dicebatur Haemonia, atque alia nomina habebat. Appellabatur etiam Pyrrhodia (vel potius Pyrrhaea) a Pyrrha Deucalionis conjugē, ut dicit Rhianus:

Pyrrham, quam antiquiores nominabant a Pyrrha, Deucalionis vetusta conjugē; [Pelagus rursus terram nominabant Haemoniam ab Haemone, quem genuit fortissimum filium. Haemon vero procreavit Thes-

[salum,

a quo Thessaliam populi eam mutato nomine dixerunt.

Alii Thessaliam a Thessalo Phidippi patre, Heraclida, post Troica denominatam volunt. Dispescitur vero in quattuor partes, Pelasgiotidem, Thessaliotidem, Iolciotidem, Phthiotidem. Haec apponit Apollodorus in Navium Catalogo.

175.

Censent, inquit Apollodorus, Hellos vel Sellos a paludibus (hele Gracis hoc est), quae sunt circa Dodonaeum templum, sic dictos; ipse quidem poetam non Hellos, sed Sellos vocare templi accolae existimat, additque nominari ab Homero etiam fluvium quendam Selleentem. Quem quidem hoc versu poeta nominat:

Ex Ephyra procul hinc, ad flumen Selleentem.

Demetrius Scepsius vero non vult intelligi Ephyram Thesprotiae, sed eam quae est apud Eleos intra Peloponnesum habitantes: ibi enim esse id nominis fluvium, nullum vero apud Thesprotos, neque apud Molossos.

TROJANARUM COPIARUM RECENSUS.

176.

Contra Apollodorum de iisdem in Trojani exercitus recensione disserentem, etsi jam multa diximus, tamen etiam nunc dicendum est. Nec enim putat Halizonas esse extra Halyn intelligendos: nulla enim auxilia Trojanis venisse ex his, quae sunt trans Halyn, regionibus.

git p. 830, C (553): Αὐτὸς δὲ ὁ Ἀπολλόδωρος πα-
ρατίθησι τὸ τοῦ Ζηνοδότου, ὅτι γράφει (Il. B, 852).

Ἐξ Ἑνετῆς, ὅθεν ἡμιόνων γένος ἀγροτεράων.

Ταύτην δὲ φησιν Ἐκαταῖον τὸν Μιλήσιον δέχεσθαι
τὴν Ἀμισόν. Ἡ δὲ Ἀμισὸς εἴρηται διότι τῶν Λευκο-
σύρων ἐστὶ, καὶ ἐκτὸς τοῦ Ἄλυσος.

177.

Strabo XIV, p. 976, B (661): Τοῦ ποιητοῦ δὲ
εἰρηχότος οὕτως (Il. B, 867).

Μάσθλης αὖ Καρῶν ἐτήσατο βαρβαροφώνων.

οὐκ ἔχει λόγον, πῶς τοσαῦτα εἰδὼς ἔθνη βάρβαρα,
μόνους εἴρηκε βαρβαροφώνους τοὺς Κάρας, βαρβάρους
δὲ οὐδένας. Οὐτ' οὖν Θουκυδίδης ὀρθῶς· οὐδὲ γὰρ
λέγεσθαι φησι βαρβάρους, διὰ τὸ μηδὲ Ἑλληνὰς πω
ἀντίπαλον εἰς ἓν ὄνομα ἀποκεκρίσθαι· τό τε γὰρ, Μηδὲ
Ἑλληνὰς πω, ψεῦδος αὐτὸς ὁ ποιητὴς ἀπελέγει.

Ἀνδρὸς, τοῦ κλέος εὐρὺ καθ' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος·
καὶ πάλιν.

Εἰτ' ἰθάλης τερεθῆναι ἄν' Ἑλλάδα καὶ μέσον Ἄργος.

Μὴ λεγομένων τε βαρβάρων, πῶς ἐμελλεν εἶ λευθῆ-
σεσθαι τὸ βαρβαροφώνων; Οὐτε δὲ οὗτος εἶ· οὐτ'
Ἀπολλόδωρος ὁ γραμματικὸς, ὅτι τῷ κοινῷ ὀνόματι
ἰδίως καὶ λοιδορώς ἐχρῶντο οἱ Ἕλληνες κατὰ τῶν
Καρῶν, καὶ μάλιστα οἱ Ἴωνες, μισοῦντες αὐτοὺς διὰ
τὴν ἔχθραν καὶ τὰς συνεχεῖς στρατείας. Ἐχρῆν γὰρ
οὕτω βαρβάρους ὀνομάζειν. Ἡμεῖς δὲ ζητοῦμεν, διὰ
τί βαρβαροφώνους καλεῖ, βαρβάρους δ' οὐδ' ἄπαξ.
Ὅτι, φησὶ, τὸ πληθυντικὸν εἰς τὸ μέτρον οὐκ ἐμπί-
πτει, διὰ τοῦτ' οὐκ εἴρηκε βαρβάρους. In sequenti-
bus Strabo respondet.

Ipse Apollodorus Zenodoti istuc adducit, quod scribat:

Ex Heneta, molas regio quae gignit agrestes.

Hanc asserit Henetam ab Hecatæo Milesio accipi pro urbe
Amiso. Demonstravimus autem, Leucosycorum esse
Amisum, et extra Halyn sitam.

177.

Quum Homerus dixerit: « At Masthles Cares du-
xit barbarilingues: quæstio oritur, cur, qui tam
multas gentes norat barbaras, solos Cares barbarilingues
dixerit, barbaros nullos. Non recte Thucydides, qui pro-
pterea negat ab eo barbaros appellari, quia ne Græci
quidem, quorum nomen his opponeretur, in unum nomen
secreti erant. Nam quod de Græcis ille dicit, falsi ipse
Homerus convincit:

Gloria ejus summa per Helladaque et medium Argos;
et iterum:

Si libet oblectare per Hellada te et medium Argos.

Tum si nulli dicebantur barbari, quomodo recte dicturus
erat barbarilingues? Igitur neque hic recte, neque Apol-
lodorus grammaticus qui ait, communi nomine pecu-
liariter et conviciandi causa Græcos usos, maxime Iones
adversus Cares, quos odio haberent ob assiduas inimi-
citas atque bella. Etenim hac ratione fuerunt barbari
nominandi. Nos autem causam quaerimus, cur ne se-
mel quidem barbarorum facta mentione, barbarilinguismum
meminerit. Ille ait, pluralem casum Barbaros non recipi

178.

Idem XIV, p. 995, A (p. 677): Ὁ γὰρ Ἀπολλό-
δωρος ἐν τοῖς Περὶ νεῶν ἐπὶ καὶ τοιαῦτα λέγει· τοὺς
γὰρ ἐκ τῆς Ἀσίας ἐπικούρους τῶν Τρώων ἀπαντας
κατηριθμεῖσθαι φησιν ὑπὸ τοῦ ποιητοῦ τῆς χερσὶν-
σου κατοίκους ὄντας, ἧς ὁ στενότατος ἰσθμὸς ἐστὶ τὸ
μεταξὺ τοῦ κατὰ Σινώπην μυχοῦ καὶ Ἰσσοῦ· αἱ δὲ
ἐκτὸς πλευραὶ, φησὶ, τριγωνοειδοῦς οὖσης, εἰσὶ μὲν
ἀνισοί, παρήκουσι δὲ ἡ μὲν ἀπὸ Κιλικίας ἐπὶ Χελι-
δονίας, ἡ δ' ἐνθὲνδε ἐπὶ τὸ στόμα τοῦ Εὐξείνου, ἡ δ'
ἐπὶ Σινώπην πάλιν ἐνθὲνδε. Inde refellit singula
Strabo; tum p. 996, B, quum Ephorus dixisset,
illam Chersonesum inhabitare gentes sedecim,
Διαίτων ταῦτα ὁ Ἀπολλόδωρος ἐπτακαίδεκατον φησὶν
εἶναι τὸ τῶν Γαλατῶν, δ' νεώτερον ἐστὶ τοῦ Ἐφόρου
et iterum p. 998, A: Ἀπολλόδωρος δὲ τούτων μὲν
ἐφρόντισεν οὐδέν, τοῖς δὲ ἐκκαίδεκα ἔθνεσι προστίθησιν
ἐπτακαίδεκατον, τὸ τῶν Γαλατῶν, ἄλλως μὲν χρή-
σιμον λεγθῆναι, πρὸς δὲ τὴν διαίταν τῶν τοῦ Ἐφόρου
λεγομένων ἢ παραλειπομένων οὐδέν ἐέον· εἴρηκε δὲ
τὴν αἰτίαν αὐτὸς, ὅτι ταῦτα πάντα νεώτερα τῆς ἐκεί-
νου ἡλικίας. Μεταθὰς δ' ἐπὶ τὸν ποιητὴν, τοῦτο μὲν
ὀρθῶς λέγει, διότι πολλὰ σύγχυσις γεγένηται τῶν
βαρβάρων ἔθνων ἀπὸ τῶν Τρωϊκῶν ἐς τὰ νῦν διὰ τὰς
μεταπτώσεις· καὶ γὰρ προσέγονέ τινα καὶ ἐλλέλοιπε
καὶ διέσπασται καὶ συνῆκται εἰς ἓν. Οὐκ εἶ δὲ τὴν
αἰτίαν διττὴν ἀποφαίνει, δι' ἣν οὐ μέμνηται τινος ὁ
ποιητὴς, ἢ τῷ μήπω τότε οἰκείσθαι ὑπὸ τοῦ ἔθνους
τούτου, ἢ τῷ ἐν ἐτέρῳ γένει περιέχεσθαι. P. 999, A:
Ἔτι καὶ ταῦτα μέμψαιτο ἂν τις τοῦ Ἀπολλοδώρου,
ὅτι τῶν νεωτέρων καινοτομούντων πολλὰ παρὰ τὰς
Ὀμηρικὰς ἀποφάσεις, εἰωθὼς ταῦτ' ἐλέγχειν ἐπὶ

in versum heroicum, ideoque barbaros non esse nomi-
natim expressos.

178.

Apollodorus in Navium Catalogo etiam hæc dicit:
Asianos Troum auxiliares omnes ab Homero enume-
rari qui habitaverint peninsulam, cujus angustissimus
isthmus sit inter maris intimum sinum ad Sinopen et
Issum: externa latera, formæ triquetra, inæqualia; quo-
rum unum sit a Cilicia ad Chelidonias, alterum inde ad
os Ponti Euxini, tertium hinc ad Sinopen.

Quas (gentes) Apollodorus quum recensuisset, addit
decimam septimam Galatarum, quæ Ephoro est recentior.

Apollodorus, his omnibus neglectis, sedecim gentibus
decimam septimam adjungit Galaticam; alias quidem
utiliter dicendam, sed nihil facientem ad ea quæ Epho-
rus aut dixit, aut reliquit: causam ipse affert: quod
hæc Ephori ætate omnia sint posteriora. Transiens deinde
ad Homerum, recte quidem hoc dicit, magnam confu-
sionem a bello Trojano barbaris incidisse ad nostra usque
tempora propter mutationes: nam et exstitisse quosdam
populos, et defecisse, et divulsos esse, et in unum
coaluisse alios. Non recte autem duplicem affert causam,
cur quorundam non meminerit poeta: quia nimirum
aut nondum gens aliqua istuc habitaverit, aut alii
fuerit inserta.

Id quoque vitio vertere Apollodoro possis, quod, quum
soleant recentiores innovare quædam præter Homerica

πλέον, ἐνταῦθα οὐκ ὀλιγώρηκε μόνον, ἀλλὰ καὶ τὰν-
αντία εἰς ἓν συνάγει τὰ μὴ ὡσαύτως λεγόμενα. Ὁ
μὲν γὰρ Ξάνθος ὁ Λυδὸς μετὰ τὰ Τρωϊκὰ φησιν ἔλθειν
τοὺς Φρύγας ἐκ τῆς Εὐρώπης καὶ τῶν ἀριστερῶν τοῦ
Πόντου, ἀγαγεῖν δ' αὐτοὺς Σκάμάνδριον ἐκ Βερεκύν-
των καὶ Ἀσκανίας· ἐπιλέγει δὲ τούτοις ὁ Ἀπολλό-
δωρος, ὅτι τῆς Ἀσκανίας ταύτης μνημονεύει καὶ
Ὅμηρος, ἥ δ' Ξάνθος·

Φόρυς δὲ Φρύγας ἦγε καὶ Ἀσκάκος θεοειδής·
τῇ δ' ἔξ Ἀσκανίας.

Ἄλλ' εἰ οὕτως ἔχει, ἡ μὲν μετανάστασις ὕστερον ἂν
εἴη τῶν Τρωϊκῶν γεγονυῖα... Pluribus in hunc
modum adversus eum disputatis, pergit: Οὕτω
δὲ περὶ τῶν Φρυγῶν εἰπὼν, ἐπιφέρει καὶ τὰ περὶ τῶν
Μυσῶν οὐχ ὁμολογούμενα τούτοις· λέγεσθαι γὰρ φησι
καὶ τῆς Μυσίας κώμην Ἀσκανίην περὶ λίμνην ὁμώ-
νυμον, ἔξ ἧς καὶ τὸν Ἀσκάκιον ποταμὸν ρεῖν, οὗ
μνημονεύει καὶ Εὐφορίων·

Μυσοῖο παρ' ὕδασι Ἀσκανίοιο·

καὶ ὁ Αἰτωλὸς Ἀλέξανδρος·

Οἱ καὶ ἐπ' Ἀσκανίῳ δώματ' ἔχουσι βῶν
Λίμνης Ἀσκανίης ἐπὶ χειλέσι· ἔνθα Δολίων
υἱὸς Σιληνοῦ νάσσατο καὶ Μελίης.

Καλοῦσι δὲ, φησὶ, Δολιονίδα καὶ Μυσίαν τὴν περὶ Κύ-
ζικον ἰόντι εἰς Μιλητούπολιν.

179.

Steph. Byz.: Τένεδος ... ἔστι καὶ πόλις Τένεδος
πρὸς τῇ Λυκίᾳ. Ἀπολλόδωρος δὲ Παμφυλίας αὐτὴν
εἶναι φησι... Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν νεῶν καταλόγῳ φη-
σιν, ὅτι τοὺς μὲν τῆς Παμφυλίας Τενεδεῖς, τοὺς δὲ
τῆς νήσου Τενεδίους.

180.

Schol. II. N, 12, Σάμου ὑληέσσης Θρηϊκίης. De

effata, solitus plerumque eos arguere, hic non modo ne-
glexit, sed contra etiam diverse dicta in unum contraxit.
Nam Xanthius Lydus post bellum Trojanum ait venisse
Phrygas ex Europa et sinistra Ponti parte, adductos a
Scamandrio e Berecynthis et Ascania: his addit Apollo-
dorus, Ascaniae ejusdem mentionem esse apud Homerum:

Phoreys ducebat Phrygas ardens Ascaniusque
longe ex Ascania.

Atqui si res ita habet, migrationem oportet post bellum
Trojanum evenisse.

Hæc ille de Phrygibus locutus, infert de Mysis non
convenientia cum illis. Ait enim etiam Mysiæ pagum no-
minari Ascaniam apud ejusdem nominis lacum, unde
etiam Ascanius fluat amnis, cujus etiam Euphorio me-
minit:

Ascanii prope Mysi læta fluentia;

et Alexander Aetolus:

Ascanias ad aquas qui posuere domos,
Ascanias sub labra paludis, pone Dolion
Sileno natus et Meliæ incoluit.

Vocant autem, inquit, Dolionidem et Mysiam, qua circa
Cyzicum Miletopolin itur.

179.

Est quoque Tenedus urbs juxta Lyciam; Apollodorus
vero eam Pamphyliæ esse dicit... Idem in Navium Cata-

Samothracæ originibus: Σάμιοι οἱ ἐν Ἰωνίᾳ μετὰ
διακοσιοστὸν καὶ ἑννατὸν ἔτος τῶν Τρωϊκῶν χρη-
σμὸν ἔλαβον παρὰ τοῦ Πυθίου εἰς τὴν ἐν Τρωάδι
Θράκην μετοικῆσαι· ἀπ' ὧν ἡ Σαμοθράκη προσηγο-
ρεύθη. Ἡ ἱστορία παρὰ Ἀπολλοδώρῳ. • De nomine
utique traditum falso: quandoquidem nomen
Sami jam in Homero eod. loco occurrit, Σάμου
Θρηϊκίης. Desunt quoque ea in Schol. Ven. •
Heyn. Hoc fragm. rectius fortasse e Chronicis
petitum dixeris.

ΤΑ ΠΕΡΙ ΣΩΦΡΟΝΟΣ.

181.

Schol. II. E, 576: Παρὰ δὲ Σικελιώταις τὸ μὲν
ἀρχαῖον (sc. τάλαντον) ἦν μνῶν χθ', νῦν δὲ ιβ'. Δύ-
νεται δὲ εἶναι τρία ἡμιοβόλια, ὡς ἐν τοῖς περὶ Σώφρο-
νος Ἀπολλοδώρος, ἐκ τῶν Διογενιανοῦ τῆς ἐπίτομῆς
Ἑλληνικῶν ὀνομάτων. Τρία ἡμιοβόλια jocosè dicta
videntur talentum. Alias quid sibi voluerit scho-
liasta, non assequor. Ceterum cf. Heur. Steph.
Thes. s. v. Ἡμιοβόλιον.

182.

Athen. III, p. 89, A, ubi de purpura: Ἀπολ-
λόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τοῖς περὶ Σώφρονος προθεῖς
τὸ « λιχνότερα τῶν πορφυρῶν », φησὶν ὅτι παροιμί-
α ἐστὶ καὶ λέγει, ὡς μὲν τινες, ἀπὸ τοῦ βάμματος· οὗ
γὰρ ἂν προσψύσει, ἔλκει ἐφ' ἑαυτὸ, καὶ τοῖς προσ-
παρτεθειμένοις ἐμποιεῖ χρώματος αὐγὴν· ἄλλοι δὲ
ἀπὸ τοῦ ζώου. Conjuncta hæc fuere cum iis qua
fr. 184 leguntur.

183.

Idem lib. VII, p. 309, C: Σικελιωταὶ δ' εἰσὶν,

logo Tenedi in Pamphylia urbis cives vocari Tenedenses,
insulae autem Tenedios.

180.

Sanii Ioniae anno post res Trojanas ducentesimo nono
Apollinis oraculo jussi sunt in Thraciam migrare e re-
gione sitam Troadis. Ab his Samothrace insula nomen
accepit. Historia legitur apud Apollodorum.

DE SOPHRONE.

181.

Apud Siculos talentum prius erat minarum viginti
quatuor, nunc est duodecim. Potest vero talentum etiam
pondus esse sesquiboli, ut Apollodorus dicit in libro de
Sophrone apud Diogenianum in Epitome nominum Græ-
corum.

182.

Apollodorus Atheniensis, in Commentariis in Sophro-
nem, præmissa illa dictione, *Purpuris voracior*, dicit
esse proverbium, quod, ut quidem alii existimant, de
fuo purpuræ loquatur, qui tincturæ inservit; propterea
quod ad se ille trahat quidquid attigerit, et coloris splen-
dorem impertiat omnibus quæ ei admoventur: ex alio-
rum vero sententia, de ipso animali.

183.

Sunt Siculi qui gobium *colthonis* nomine afficiunt,

οἱ τὸν κωθίων κώδωνα καλοῦντες, ὡς Νίκανδρός φησιν ὁ Κολοφώνιος ἐν ταῖς Γλώτταις, καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν ταῖς περὶ Σώφρονος.

184.

Athenæus VII, p. 281, F: Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ τρίτῳ περὶ Σώφρονος, τῷ εἰς τοὺς ἀνδρείους μύθους, προθεῖς τὸ, « Καταπυγοτέραν τ' ἀλφηστᾶν, » φησὶν· « Ἰχθῦς τινες οἱ ἀλφησταί, τὸ μὲν ὅλον κιββοειδεῖς, πορφυρίζοντες δὲ κατὰ τινὰ μέρη. Φασὶ δ' αὐτοὺς ἀλίσκεσθαι σύνδου, καὶ φρίνεσθαι τὸν ἕτερον ἐπὶ τοῦ ἑτέρου κατ' οὐρὰν ἐπόμενον. Ἀπὸ τοῦ οὖν κατὰ τὴν πυγὴν θατέρω τὸν ἕτερον ἀκολουθεῖν, τῶν ἀρχαίων τινὲς τοὺς ἀκρατεῖς καὶ καταφρεῖς οὕτω καλοῦσιν. »

Exscripsit hæc, sed negligentius, Etym. M. in Ἀλφηστῆς. Cf. Hesych. h. v. et Eustath. p. 1166, 43.

185.

Schol. Aristoph. ad Vesp. 523: Mos erat, ut Theopompus dicit, quando mensa tollenda erat, ἐπιβροφεῖν ἀγαθοῦ θαίμονος. Ὁ δὲ Ἀπολλόδωρος καί, ὅτι τὸ ποτήριον (τοῦ ἀγαθοῦ θαίμονος) μεστὸν πάλιν ἀπεπλήρου, δεδήλωκεν ἐν τῇ δ' περὶ Σώφρονος.

ΠΕΡΙ ΕΠΙΧΑΡΜΟΥ.

186.

Suidas: Καρδιώττειν· τὴν καρδίαν ἀλγεῖν, Σικελιώττει· ἡμεῖς δὲ βουλιμῶν (hanc vocem Bernhardt ex seqq. irrepsisse putat; reponi vult λιμώττειν). Ἀπολλόδωρος ἐν ἑκτῷ περὶ Ἐπιχάρμου τοὺς Σικελιώτας φησὶ τὸ τὸν στόμαχον ἐπιδάκνεσθαι ὑπὸ λιμοῦ καρδιώττειν λέγειν, ὅπερ βουλιμῶν λέγει Ξενοφῶν.

Eadem Photius in Lexico. Cf. Hesych. h. v. et Erotian. h. v. Pollux II, 217 et Aelius Dionysius apud Eustath. Od. Δ, p. 1508.

187.

Athenæus XIV, p. 648, D: Τὰ δὲ ψευδεπιχάρμεια τῶντα... πεποιήκασιν ἄνδρες ἐνδοξοί, Χρυσόγονος τε ὁ ἀύλητῆς, ὡς φησιν Ἀριστοφάνης ἐν ὀγδόῳ πολιτικῶν νόμων, τὴν Πολιτείαν ἐπιγραφομένην·

teste Nicandro Colophonio in Glossis, et Apollodoro in iis quæ de Sophrone scripsit.

184.

Apollodorus Atheniensis, tertio de Sophrone libro, quo Commentarius in Viriles Mimos continetur, præpositis verbis καταπυγοτέραν τ' ἀλφηστῆν (id est, libidiniosioreν alphestis), hæc subiicit: « Sunt alphestæ pisces quidam, in totum quidem fulvi coloris, sed nonnullis in partibus purpurei. Quos aiunt semper binos simul capī, reperiri que alterum ad caudam alterius sequentem. Igitur ab hoc ipso, quod alter alterum ad nates sequitur, nonnulli veterum homines intemperantes libidinososque alphestas vocant. »

185.

Apollodorus libro quarto de Sophrone docet veteres versus finem cœnæ poculum (boni genii) rursus implēvisse.

Φιλόχορος δ' ἐν τοῖς περὶ μαντικῆς Ἀξιόπιστον τὸν εἶτε Λοκρὸν γένος ἢ Σικυώνιον τὸν Κανόνα καὶ τὰς Γνώμας πεποιηκέναι φησὶν. Ὁμοίως δὲ ἱστορεῖ καὶ Ἀπολλόδωρος.

188.

« Eodem libello puto occurrisse etymologiam pultis, πόλτου. Varro De LL. IV, p. 17 (V, § 105): De victu antiquissima puls; hæc appellata est quod ita Græci, vel ab eo, ut scribit Apollodorus, quod ita sonet, quom aquæ ferventi insipitur. h. miscetur, inspergitur. Pultem dictam vult quia ebullit farina aqua mixta. Jam apud Athen. XIV, p. 648, B: Πόλτου δὲ μνημονεύει Ἀλκμάν... καὶ Ἐπίχαρμος δὲ οὕτως λέγει ἐν Γᾶ καὶ Θαλάσσει (quod drama fuit) ... « πόλτον ἔφειν ὄρθριον. » Hunc locum illustrasse videtur Apollodorus, quum pultis etymologiam afferret. » Heynius.

ΠΕΡΙ ΕΤΥΜΟΛΟΓΙΩΝ

sive

ΕΤΥΜΟΛΟΓΟΥΜΕΝΩΝ.

Varro De L. L. lib. VI, pr.: Origines verborum, quæ sint locorum, et ea quæ in his, in priore libro scripsi; in hoc dicam de vocabulis temporum... atque si qua erunt ex diverso genere adjuncta, potius cognationi verborum, quam auiditori calumnianti, geremus morem. Hujus rei auctor satis mihi Chrysippus et Antipater, et illi, in quibus etsi non tantum acuminis, at plus literarum: in quo est Aristophanes et Apollodorus: qui omnes verba ex verbis ita declinari scribunt, ut verba literas alia assumant, alia mittant, alia commutent.

« Ἀπολλόδωρος ἐν Γλώτταις laudatur in Scholiis ad II. Γ, 244. At A, 567 expressus Ἀριστοφάνης. Forte inde II, 95 et Q, 110: nam Ven. A. ad II. A, 244: Οὐδὲν ἔτισας, πλεονάζει τὸ δέν. ... Ἀρίσταρχος παρέλκειν λέγει τὸ δέν. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν Γλώτταις, εἶναι τὸ πλήρες, οὐδὲ ἔ. Petitum inde forte est II, 95, πάλιν τροπάζει. Νικήας ὑπ' ἐν ἀνέγνω πάλιν-

DE EPICCHARMO.

186.

Καρδιώττειν apud Siceliotas significat cordis dolorem sentire: quod apud nos βουλιμῶν. Apollodorus libro sexto de Epicharmo auctor est, Siceliotas καρδιώττειν dicere si cujus stomachus fame vellicatur, quod Xenophon βουλιμῶν vocat.

187.

Carmina sub Epicharmi nomine ferri solita viri fecerunt præstantes; Chrysogonus tibicen, ut ait Aristoxenus octavo libro Legum Civilium, carminis illius auctor est, quod Respublica inscribitur: Axiopistum autem, Locrum genere aut Sicyonium, Canonem scripsisse et Sententias, Philochorus ait in libro de Divinatione. Eademque Apollodorus tradit.

τροπιάσθαι. Ἀπολλόδωρος δὲ, κατὰ διάλυσιν. Et Ω, 110: ... προτιάπτω. Ἀπολλόδωρος ... διὰ τοῦ τ τὴν πρόθεσιν γράφουσι. Potuere hac in Etymologiis occurrere. » *Hesynius*.

LIBER I.

189.

Athenæus XI, 9, p. 483, A: Κύμβα. Φιλήμων ἐν ταῖς Ἀττικαῖς φωναῖς, κύλικος εἶδος. Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῷ Περὶ ἐτυμολογιῶν Παρίου τοῦ ποτήριον καλεῖν κύμβα. Paullo ante p. 482, E: Κύμβα, ποτήριον Ἀπολλόδωρος Παρίου. Cf. fr. 245.

190.

Athenæus XIV, p. 663, A: Ὠνομάσθη δὲ ἡ ματτύη, ὡς μὲν δ' Ἀθηναῖος Ἀπολλόδωρος φησὶν ἐν τῷ πρώτῳ τῶν Ἑτυμολογουμένων, ἀπὸ τοῦ μασᾶσθαι, ὥσπερ καὶ ἡ μαστίχη, καὶ τὰ μάλιστα καὶ [ἡ μάζα]. Ἡμεῖς δὲ φαμέν ἀπὸ τοῦ μάττειν. Cf. Hesych. in Ματτυεῖς.

LIBER II.

191.

Athenæus II, p. 63, D: Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν δευτέρῳ Ἑτυμολογιῶν, τῶν κοχλίων φησὶ τινὰς καλεῖσθαι κωλυσιδεῖπνους.

Ad idem opus referenda videntur sequentia.

192.

Apollonius Lexic. Homer.: Ἀείρας. ... ἐπὶ δὲ τοῦ πρόσφερε· μή μοι οἶνον ἄειρε. ... Εἰρηται δὲ οὕτως, ἐπεὶ ὁ προσφέρων αἶρει τὸ προσφερόμενον, καὶ αἶρειν τὸ προσφέρειν. Ἀπὸ δὲ τούτου καὶ τὸν ἄρτον ὠνομάσθαι, ὡς φησιν Ἀπολλόδωρος.

Igitur ex Apollodoro sua hausit Etymol.: Ἄρτος.

... παρὰ τὸ αἶρω, τὸ προσφέρειν, ὁ καθ' ἑκάστην τῇ σώματι ἡμῶν προσφερόμενος.

193.

Idem ibid.: Ἀταλλε· ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος, ἔσαινε καὶ ἐσκίρτα. Ὅσπερ δὲ ἀπὸ τοῦ παιδός, παίζειν, οὕτως ἀπὸ τοῦ ἀταλοῦ ἀτάλλειν. Ἀταλὸν δὲ, τὸ ἀπαλὸν καὶ νήπιον λέγεται οὐκ ἀπιθάνως. Est ergo explicatio Apollodori in Schol. II. N, 27: Ἀταλλε δὲ κήτι' ὑπ' αὐτῷ] ἐσκίρτα καὶ ἔχαιριν.

194.

Idem ibid.: Οἰοπόλω. Ἀπολλόδωρος, ἐν ᾧ οἶες πολοῦνται. Schol. II. N, 473: οἰοπόλω· ἦτοι ἐν ᾧ οἶες ἀναστρέφονται, ὃ ἐστὶ πρόβατα. Πολεῖν γὰρ τὸ ἀναστρέφεισθαι. Similia v. ap. Eustath., Hesych. et ibi Intpp.

195.

Idem ibid.: Πεξαμένη (II. Ξ, 176) ὁ Ἀπίων, κτενισαμένη, καὶ ὁ Ἀπολλόδωρος. Ἐπιφέρει δὲ καὶ (Apollodorus) τὸ τὰ ἔρια ξαίνειν, πέχειν· καὶ τὸ χεῖρειν ταῦτό, πέχει. Καὶ ὁ πόκος. Δηλοῖ δὲ καὶ τὸ, κατὰ ξάνασα. Cf. schol., Eustath. et Hesych.

196.

Idem ibid.: Σαχισπάλος (II. E, 126). Ἀπολλόδωρος· ἦτοι τὰ τῶν πολεμίων σάχη διασειών.

197.

Erotianus: Χέλωμα (leg. γάλωμα), γάλασμα. Φησὶν Ἀπολλόδωρος.

198.

Zenobius Cent. II, 94: Γραῦς Σέριφος· Ἀπολλόδωρος φησὶν, ὅτι ἐστὶ τις παροιμιώδης λεγομένη Σεριφία γραῦς, ἡ ἐν παρθενίᾳ γεγηραχυῖα. Eadem fere Suidas et Hesych.

ETYMOLOGIE.

LIBER I.

189.

Cymba. Philemon, in Vocibus Atticis: « Calicis genus. » Apollodorus vero, in libro de Etymologiis, Paphios ait poculum vocare cymba.

190.

Nomen invenit mattya (condimenti genus, Thessalorum inventum), ut quidem Apollodorus Atheniensis ait primo libro Etymologiarum, a verbo μασᾶσθαι (mandere) quemadmodum et mastiche et maza. Nos vero dicimus nominatam esse a verbo μάττειν (pinsere, subigere, macerare).

LIBER II.

191.

Apollodorus, secundo Etymologiarum, ait, cochleas quasdam κωλυσιδεῖπνους (cœnam impediētes) vocari.

192.

Ἄυρε, tolle pro adfer: e. g. « Ne mihi vinum tollas », i. e. afferas. Ita vero dicitur, quia is qui aliquid allaturus est id tollit. Itaque χεῖρειν (proprie tollere) afferre significat. Ab αἶρειν etiam ἄρτον (panem) dici Apollodorus ait.

193.

Ἀταλλε, Apollodorus explicat: *exsultabat et lætatur*. Ut enim a voce παῖς formatur παίζειν, sic ab ἀταλός ἀτάλλειν. Ἀταλὸν vero de tenera ætate puerili dicitur.

194.

Οἰοπόλος, locus in quo oves versari solent. Apollodorus.

195.

Πεξαμένη, Apio: *quæ capillos percutit*, etiam Apollodorus. Afferit hic etiam τὸ τὰ ἔρια ξαίνειν, *lanam tondere*, dici πέχειν, quod et χεῖρειν est, unde substantium ὁ πόκος, i. e. vellus quod tondetur.

196.

Σαχισπάλος, qui hostium scuta (ictibus hastæ) concutit. Apollodorus.

197.

Χέλωμα, submissio, jactus, ut interpretatur Apollodorus.

198.

Anus Seriphia.] Apollodorus proverbii speciem præferre ait Anus Seriphia, quæ a femina in virginitate consuevit.

199.

Athenæus II, p. 65, F: Ἐγχείφαλοι χοίρειοι. ... Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος οὐδ' ὀνομάζειν τινὰ τῶν παλαιῶν φησιν ἐγχείφαλον· καὶ Σοφοκλῆς γοῦν ἐν Τραχινίαις, ποιήσαντα τὸν Ἡρακλέα ῥιπτοῦντα τὸν Λίχαν ἐς θάλασσαν, οὐκ ὀνομάσκει ἐγχείφαλον, ἀλλὰ «λευκὸν μυελόν», ἐκκλίνοντα τὸ μὴ ὀνομαζόμενον (v. 794).

Κόμη· δὲ λευκὸν μυελὸν ἐκραίνει, μέσου κρατὸς διασπαρέντος αἱματός θ' ὀμοῦ·»

καίτοι τὰλλα διαβρήδην ὀνομάσαντα. Καὶ Εὐριπίδης δὲ τὴν Ἐκάβην θρηνοῦσαν εἰσαγγιγὼν τὸν Ἀστυάνακτα ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων ῥιπθέντα, φησὶ· Δύστηνε κτλ. V. Troad. v. 1173-77.

Apollodori opinionem refellit Casaubon. ad l. l.

200.

Idem IV, p. 172, F: Οὐκ ἄγνοῶ δὲ καὶ περὶ Δηλίων ἃ Ἀπολλόδωρος ὁ Ἀθηναῖος εἶρηκεν, ὅτι μαγείρων καὶ τραπεζοποιῶν παρείχοντο χρείας τοῖς παραγινόμενοις πρὸς τὰς ἱερουργίας, καὶ ὅτι ἦν αὐτοῖς ἀπὸ τῶν πράξεων ὀνόματα, Μάγαδις καὶ Γογγύλος.

201.

Idem XIV, p. 646, A: Κυριβάνας· πλακοῦντάς τινας ὀνομαστικῶς Ἀπολλόδωρος παρ' Ἀλκμᾶνι. «Ponit autem hoc nec minus ex opere περὶ θεῶν ductum esse.» *Heynius*.

202.

Idem XIV, p. 646, C: Ψωθία τὰ ψαθύρια. ... Ἀπολλόδωρος δὲ ὁ Ἀθηναῖος καὶ Θεόδωρος ἐν Ἀττικαῖς γλώσσαις τοῦ ἄρτου τὰ ἐπιψαυόμενα ψωθία καλεῖσθαι· ἅτινα ὀνομάζειν ἀτταράγους. Repetit ea Eustath. p. 1635, 30.

199.

Suilla cerebrum. ... Apollodorus vero Atheniensis ait, ne nominasse quidem ullum e veteribus cerebrum. Itaque et Sophoclem in Trachiniis, quum Herculem fingeret Lichan in mare projicientem, cerebrum non nominasse, sed albam medullam; vitantem nomen, quod pronunciare nefas esset:

Albam medullam coma effundit, medio diffracto capite, multo cum sanguine:

quamvis aperte cetera nominasset. Et Euripides, Hecubam inducens lugentem Astyanacta, quem e turri Græci præcipitaverant, dicit:

O infelix etc.

200.

Minime ignoro quæ de Delis Apollodorus dixit Atheniensis, præstitisse eos his, qui sacrorum faciendorum causa Delum veniebant, coquorum et structorum ministerium; fuisseque eis ab ipsa re nomina, Mazæ et Turundæ.

201.

Cribanas: placentas quasdam proprie sic nominat apud Alcmanem Apollodorus.

202.

Psothia: quæ et psathyria ... Apollodorus vero Athe-

203.

Schol. Aristoph. Plut. 535: Φῶδες. ... Ἀπολλόδωρος τὰ ἐκ τοῦ πυρὸς ἐρυθρήματα ἢ ἐκ ψύχους, ἢ τοὺς τύλους καὶ τὰ ἐπιχάσματα τὰ ἐκ τοῦ πυρὸς· ὡς τῶν πενήτων διὰ τὸ αὐτουργεῖν τοῦτο πασχόντων. Fortasse hoc ex Apollodoro medico depromptur.

204.

Schol. Apollonii III, 281: Ὁξεία δεινῶν. Ἀντὶ τοῦ ὀξείως παρεπιστρεφόμενος, καὶ εἰς αὐτὸν τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπινεύων. Ὅμηρος δὲ ἐπὶ τοῦ στρέφειν (sc. τοὺς ὀφθαλμοὺς) τέθεικε τὴν λέξιν, τὸ ἐν ἐπιστροφῇ τοῦ προσώπου παρεγκλίναντα τοῖς ὀφθαλμοῖς ἐπινεύειν, ὥσπερ καὶ Ἀπολλόδωρος. Apollodoro usus est schol. ad Il. I, 180. Cf. Hesych. v. Δεινῶν.

205.

Schol. Il. A, 148: Ὑπόδρα, ἐπὶ ῥήμα, πόθεν γίνεται; ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος δύο λέγει παραγωγὰς, ὁ δὲ Ἡρωδιανὸς μίαν. Cf. Etymol. h. v. et Hesych.

206.

Schol. Ven. ad Il. Z, 97, nonnullos distinguere ait Homeri versum ita: ἄγριον, αἰχμητὴν κρατερὸν, μνήστωρα φόβοιο, Apollodorum vero ita: ἄγριον αἰχμητὴν, κρατερὸν μνήστωρα φόβοιο.

Idem ad Θ, 221 ad verba, φᾶρος ἔχων ἐν χειρὶ πυχρίη: Τί ποτε σημαίνει; ὁ μὲν Ἀπολλόδωρος, ὅτι περιελήσας εἶχεν ἐν τῇ χειρὶ.

207.

Schol. Nicandri Alexiph. 393, p. 58 Par. (p. 80, b, ed. Ald.): Τὸν δὲ στρόμβον, ὃν ἔλεγον εἰ ἀρχαῖοι ὀστρακὸν τῶν κογχυλίων εἰς καὶ ἐλθόντες ἀντι-

niensis et Theodorus in Atticis Glossis aiunt, ea quæ a pane deterguntur vel fricantur, psothia vocari, quæ a nonnullis attaragi nominentur.

203.

Φῶδες (ustio, pustulæ). Apollodorus eas dicit tumores esse ex igni aut frigore ortos, sive callos et adustiones, quales accidunt, pauperibus, qui quum manu sua victum quarant, talia perpeti solent.

204.

Ὁξεία δεινῶν pro ὀξείως παρεπιστρεφόμενος, celeriter oculos in aliquem convertens eique annuens. Homerus hac locutione ulitur pro, oculos huc illuc vertere, faciem deflectendo oculis alieni nuere. Hanc explicationem Apollodorus quoque probat.

205.

Ὑπόδρα (torve, torvis oculis) adverbium unde deducitur? Apollodorus affert duas derivationes, Herodianus unam.

206.

Pallum tenens in manu robusta quid significat? Apollodorus dicit Agamemnonem manu circumagere vel vibrare pannum (sc. ut Græcorum terrore percussorum oculos in se converteret).

207.

Στρόμβον (concham) veteres dicebant testam conchyliarum, iisque conchis buccinarum loco utebantur. Sic dicit

σάλπιγγος. Καὶ Ἀπολλόδωρος ἐν τοῖς Ὀμήρου οὕτως εἶπε· Στρόμβον δ' ὡς ἔσσειεν· «Pertinet ad Il. Ξ, 413, nec Apollodorum τὰ Ὀμήρου scripsisse arguit hoc: sed in etymologiis ille vocabulum sic in illo Homérico accipiebat. De ipso significato cf. Hesych., quem tamen in Homero nec schol. nec Eustath. agnoscunt aut memorant.» *Heyn.*

Propter hoc interpretum silentium statuendum esse videtur, attulisse Apollodorum ubi de voce στρόμβος egit ea quæ apud scholiastam legimus, minime vero in ipso Homeri versu στρόμβον positum voluisse pro ὄστρακον, ne dicam pro σάλπιγγα. Sed omnino dubito num noster Apollodorus excitetur. Nam in reliquis locis ubi hic scholiasta Apollodorum laudat (ad Theriac. 715, 780, 858), medicum intelligit, qui περὶ θηρίων scripsit. Potuit hic, ubi de conchyliis dixit, Homeri mentionem injicere atque ineptam istam interpretationem in medium proferre. Pronior autem sum in eam sententiam, ut verba ἐν τοῖς Ὀμήρου corrupta putem ex ἐν τοῖς θηρίοις vel ἐν τῷ περὶ θηρίων, eundemque qui hæc sic depravit assuisse verba Homeri.

208.

Hesych.: Ἄγος τὸν (scr. ἄγοστὸν) ἀγκῶνα, ... Ἀπολλόδωρος δὲ τὸ ἐντὸς τοῦ βραχίονος μέρος. Conf. Etymol. v. Ἀγκών. Unde patet ab ἄγω, frango, ἄγος et ἄγοστος ductum haberi; itaque in Hesychio ἄγος servari posse. *Heynius.*

209.

Idem: Ἀλίπλοα· τῇ θαλάσῃ ἐπιπλέοντα, ὡς Ἀπολλόδωρος. V. Il. M, 26. Eadem Etymol. M. h. v. 210.

Idem: Παριχμίδες· Ἀπολλόδωρος παρὰ τοὺς Ἰάμ-

βους αὐτὰς φησὶ πεποιῆσθαι, ἃς οἱ κιθαρωδοὶ ᾄδουσιν. V. ibi laudd. et ad Ἰαμβίς.

211.

Etymol.: Ἀλάστωρ. ... Κατὰ δὲ Ἀπολλόδωρον, ἀπὸ τοῦ ἀλιτεῖν, ὃ ἐστὶν ἀλιτανεύτως ἀδικεῖν. V. seqq. minus inepta.

212.

Idem: Ἀσαλῆς· ἡ ἄφροντις, ἡ μηδενὸς φροντίζουσα. Σάλη γὰρ ἡ φροντίς. Ἀσαλῆς δ' ἀμέριμνος. Ἀίσχυλος, ἀσαλῆς μανία· οὕτως Ἡρωδιανὸς καὶ Ἀπολλόδωρος. Καὶ γὰρ ἀσαλέαν δ' Σώφρων τὴν ἀμεριμνίαν καὶ ἀλογιστίαν καλεῖ. Verisimile igitur Apollodorum de hac voce in libro de Sophrone egisse.

213.

Idem: Δατητής. ... Ἀπολλόδωρος διὰ τοῦ σ φησὶ παρὰ τὸ δαίω δαστὸς, καὶ ῥῆμα δαστῶ· ὃ παρακείμενος δεδάσθηται, καὶ ἐνδείξ τοῦ σ, δεδάτῃται· ἀφ' οὗ ὄνομα δατητής, ὡς πεποιῆται, ποιητής, διζιρετῆρες, μερισταί.

214.

Idem: Ἐλινὸς, ἡ ἄμπελος, ὡς Ἀπολλόδωρος.

215.

Idem: Κεραμεὺς παρὰ τὸ κέραμος. Τοῦτο παρὰ τὴν ἔραν ἔραμος καὶ κέραμος. Ἀπολλόδωρος τὴν κεκαυμένην γῆν ἔραν φησίν. De ἔρα v. Etymol. M.

216.

Idem: Κεφαλῇ. ... Ἡ κατὰ Ἀπολλόδωρον, καλύφῃ τις οὖσα, παρὰ τὸ καλύπτειν καὶ σκέπειν τὸν ἐγκέφαλον.

217.

Idem: Κινυρῇ· ὀδυρτική. Κυρίως δὲ κινύρεσθαι ἐπὶ βοὸς εἴρηται, παρὰ τὸ κινεῖν τὴν οὐρὰν ἐν τῷ मुखῷ. Καὶ Ἀπίων δὲ εὐρύων τὴν ἐτυμολογίαν ταύτην

etiam Apollodorus ubi agit de illis Homeri: στρόμβον δ' ὡς ἔσσειεν (i. e. turbinis autem instar conciliarit sc. saxum).

208.

Ἄγοστὸν, cubitum. Apollodorus: Interiorem brachii partem

209.

Ἀλίπλοα, mari innatantia, ut dicit Apollodorus.

210.

Παριχμίδες, modi citharædici ad carmina iambica cantati, ut Apollodorus dicit.

211.

Ἀλάστωρ secundum Apollodorum descendit ab ἀλιτεῖν, id est ἀλιτανεύτως ἀδικεῖν (offendere, lædere aliquem inexpiabiliter).

212.

Ἀσαλῆς, imprudens, nullius rei curam habens. Nam σάλη est cura, ἀσαλῆς sine cura, cura vacuus. Æschylus (fr. 368), ἀσαλῆς μανία. Sic Herodianus et Apollodorus. Nam ἀσαλέαν Sophron securitatem et incogitantiam dicit.

213.

Δατητής. Apollodorus dicit per literam σ δαστὸς a δαίω

(divido), et verbum δαστῶ; tempus præteritum δεδάσθηται et sine litera σ δεδάτῃται. Inde nomen substantivum δατητής (sicut a πεποιῆται formatur ποιητής), divisor, distributor.

214.

Ἐλινὸς, vitis (vitis vineæ psithiæ), ut Apollodorus.

215.

Κεραμεὺς (figulus) a κέραμος; κέραμος vero vel ἔραμος ab ἔρα (terra); ἔραν Apollodorus terram ustam esse dicit.

216.

Κεφαλῇ (caput) sic dicta secundum Apollodorum, quia sit καλύφῃ, tegimentum quippe quod cerebrum tegat et operiat.

217.

Κινυρῇ (instrumentum musicum Phœnicium et Syrium soni queruli), querula. Proprie κινύρεσθαι de bove dicitur, quia is caudam movet in mugiendo. Apion quum hanc etymologiam apud Apollodorum invenisset, ipse ταῦρον, taurum, appellari dicit παρὰ τὸ τείνειν τὴν οὐρὰν, i. e. quia caudam extenderet; atque hunc in modum

παρὰ Ἀπολλοδώρῳ, φησὶν ὅτι ταῦρος λέγεται παρὰ τὸ τείνειν τὴν οὐρὰν, καὶ μετέθηκε τὴν εὐρεσιν τῆς ἐτυμολογίας.

Heynius: « Reperiuntur eadem ap. Schol. Apollonii I, 292, unde simul emendandus Etymologus: ejiciendum enim φησὶν et καὶ [Quod quidem non est necessarium], et sic continuanda oratio: εὐρών ... παρ' Ἀπολλοδώρῳ, ὅτι ... οὐρὰν, μετέθηκε τὴν εὐρ. Quum ille dixisset ex κινεῖν τὴν οὐρὰν factam κινυρὴν, nunc Apio a τείνειν τὴν οὐρὰν duxerat ταῦρον.»

218.

Etym: Κόρση, ἡ κεφαλή. Ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος, ἐκ τοῦ κορυφοῦσθαι. Cf. Hesych.

219.

Idem: Κρήτες. ... ὁ Ἀπολλόδωρος παρὰ τὸ εὖ κεκράσθαι τὸν περὶ τὴν νῆσον αἶρα. Idem assertur ex Lexico MS. ad Callimach. in Jon. 9, p. 6, si modo ἐκ τούτου φασὶν Apollodori est. Meliora dat Steph. Byz. in Creta. *Heyn*.

220.

Idem: Κρόταφοι ... ὡς δὲ Ἀπολλόδωρος, ὅτι συγκεκρότηνται ἀμφοτέρωθεν.

221.

Idem: Ὀρσοθύρη; ... φησὶ δὲ Ἀπολλόδωρος ὀρσορόχα ὑπ' ἐνίων λέγεσθαι, δι' ἧς τὸ ὕδωρ ὀρνυται. Hoc saltem esset ὀρσορῶγα, a ῥῶξ, fissura; vix tamen sana est vox. Substituenda videri potest ὀρσοῦρα, quam Eustath. ad notum Odys. (XXII, 132, al. 126, 333) locum de ὀρσοθύρῃ exponit. *Heyn*.

222.

Idem: Ὀσφύς ... ὡς δὲ Ἀπολλόδωρος, οἶονεὶ ὀστο-

φυής τις οὖσα · ὀστώδης γάρ. Eadem vulgo in Suida legebantur, ubi delevit ea Gaisford.

223.

Idem: Πώγων · ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος, ὅτι πῆξιν ἡλικίας σημαίνει.

224.

Idem: Ράχis · ὡς μὲν Ἀπολλόδωρος, ἀπὸ τοῦ ῥῆξιν εἶναι καὶ τὰ δεξιὰ μέρη διακρίνειν ἀπὸ τῶν εὐωνύμων. Cf. Suidas h. v., Eustath., al.

225.

Idem: Ὦτα. Ἀπολλόδωρος μὲν, ἀπὸ τοῦ δέχεσθαι τὴν ὄσσαν.

226.

Photius Lexico: Μέλασμα · τὸ βάμμα τῆς κεφαλῆς. Ἀπολλόδωρος. Pollux II, 35: Μέλασμα, τὸ τῆς κόμης βάμμα.

227.

Idem: Πελικάν· Βοιωτοὶ τὴν ξυλίνην λεκάνην, διὰ τὸ ἐκπεπελεκῆσθαι. Ἀπολλόδωρος δὲ ποτηρίου εἶδος. V. Polluc. X, 78, et Hesych.

228.

Idem: Σκιαγράφος, ὁ νῦν σκηνογράφος. Οὕτω: Ἀπολλόδωρος. Hoc spectat ad Apollodorum pictorem, de quo v. Müller. Archaeolog. § 134, sqq. De arcta sciagraphiae et scenographiae conjunctione v. Schneider. Ecl. Phys. Ann. p. 265.

229.

Suidas: Κύβος, πᾶν τετράγωνον. Κύβος, ὁ κύκλωθεν βάσιν ἔχων. Ἀπολλόδωρος ἀπὸ τῆς κυφότητος · τὸ γὰρ ἐπὶ κεφαλὴν κυλισθῆναι κυβιστῆσαι ἔλεγον. Καὶ ἐν Ἐπιγράμματι·

Οἶδ' ὅτι ῥίπτω

πάντα κύβον κεφαλῆς αἰὲν ὑπερθεῖν ἐμῆς.

quam repererat apud Apollodorum etymologiam ad aliud nomen applicans in suum usum convertit.

218.

Κόρση, caput, ut Apollodorus quidem dicit, a κορυφοῦσθαι (fastigiari).

219.

Κρήτες, Cretenses. Apollodorus hoc vocabulum deducit a κεκράσθαι (temperatum esse), quia aer in Creta insula bene temperatus sit.

220.

Κρόταφοι (tempora) secundum Apollodorum quia utrimque συγκεκρότηνται, apte coeunt.

221.

Ὀρσοθύρη (porta alta, ut videtur, ad quam gradibus adscenditur; ab ὀρνυμι et θύρα). Apollodorus ait nonnullos etiam ὀρσοῦρα dicere ab ὀρνυμι et ὕδωρ, i. e. foramen, unde aqua concitato cursu prosilit.

222.

Ὀσφύς, coxa, secundum Apollodorum dicta est, quia sit quasi ὀστοφυής, ossea.

223.

Πώγων (barba), secundum Apollodorum quod indicat πῆξιν ἡλικίας, aetatem jam firmam et stabilem, i. e. adultam.

224.

Ράχis (spina dorsis) secundum Apollodorum, a ῥῆξις, quia ibi fissio est, quae dextram corporis partem a laeva discernit.

225.

Ὦτα (aures), quia ὄσσαν, i. e. vocem, excipiunt, ut Apollodorus dicit.

226.

Denigratio (μέλασμα), comae tinctura.

227.

Πελικάν; sic Boeoti catinum ligneum appellant propter τὸ ἐκπεπελεκῆσθαι, i. e. quia securi exciditur et coniplatur. Apollodorus πελικᾶνα poculi speciem esse dicit.

228.

Σκιαγράφος (qui in picturis εἶδορὰν καὶ ἀπὸ χρωστικῆς, luminum umbrarumque rationem observat), is qui nunc dicitur σκηνογράφος (qui scenas pingit). Sic Apollodorus nominabatur σκιαγράφος.

229.

Κύβος, omne quadratum. Dictum quod ab omni parte basin habet. Apollodorus vero tradit inde dictum, quod inter jaciendum pronus quasi in caput provolvatur. Id enim κυβιστῆσαι vocabant. Et in Epigrammate: « Novi me nullam non de capite aleam jacere. »

Cf. Etymol. M. : Κύβος· ὁ κύκλωθεν βάσιν ἔχων, ἢ πᾶσα τετράγωνος ψῆφος. Ἀπολλόδωρος δὲ ἀπὸ τῆς κυρότητος. Ἰὰ γὰρ ἐπὶ κεφαλὴν κύψαντα κυλισθῆναι, κυλιστῆσαι ἔλεγον. Καὶ κυβιστᾶν, τὸ ἐπὶ κεφαλῆς πηδᾶν. Κύβην γὰρ ἔλεγον τὴν κεφαλὴν. Παρὰ τὸ κύπτω, κύψω, γίνεται κύβος. Ἐξ αὐτοῦ κυβιστῆς, καὶ κυβιστῆρ ὁ κολυμβητής.

230.

Suidas: Λαρινοὶ βόες. ... Ἀπολλόδωρος δὲ αὖ τοὺς εὐτραφεῖς, λαρινούς. Λαρινεύειν γὰρ τὸ σιτεύειν. Eadem schol. Arist. Pac. 924; Phot. Lex. Cf. Schol. Arist. Av. 465, Hesych., Etym., Apostol. XI, 76. Eustath. p. 1244, 11, schol. Pind. Nem. IV, 82, Ælian. H. A. XII, 11, Athen. IX, p. 376, B.

231.

Idem: Πάξει· ἀντὶ τοῦ καταβαλεῖν. Οὕτως Ἀπολλόδωρος. Eadem Photius in Lexico.

232.

Idem: Φροῦδος· πρὸ ὁδοῦ, οἷον εἰ ἀπεληλυθώς, ἐκδήμιος. Ἀπολλόδωρος· « Φροῦδος μὲν ὁ πρὸ ὁδοῦ, φησὶν, ἢ ἤδη ἔξω ὢν. » Sic legendum esse recte censet Kuster. Similia sine Apollodori nomine habent alii, ut Etymol. in Φροῦδοι, Hesych., ubi v. Intpp.

233.

Eustath. Il. E, p. 524, ubi de aspiratione in mediis vocabulis agit: ... Καὶ ὅτι κακῶς δασύνουσι τινες τοῦ Ἐνυῶ τὸ υ. Ἀμεινον γὰρ φησι (sc. Τρύφων) φιλοῦν ... ἢ καὶ διότι ἀπὸ τοῦ ἐναύειν (L. Dindorf. in HSt. emend. ἐναύειν) γίνεται κατὰ Ἀπολλόδωρον, ὃ ἐστὶν ἐμφωνεῖν. Schol. Hom. ad Il. E, 333: (Ἐνυῶ) παρὰ τὸ ἐναύειν, ὃ σημαίνεται τὸ ἐκφωνεῖν, quod in Eustath. quoque reponendum videtur pro ἐμφωνεῖν. V. HSt. v. Ἐνυῶ.

230.

Λαρινοὶ βόες. Apollodorus hoc nomine dicit appellari boves bene saginatos. Λαρινεύειν enim saginare significat.

231.

Πάξει, dejicere, prosternere. Sic Apollodorus.

232.

Φροῦδος, quasi dicas πρὸ ὁδοῦ, de via, qui procul a nobis est, qui abiit. Apollodorus.

233.

Male quosdam Tryphon dicit literam υ in Ἐνυῶ (Bel-lona) spiritu aspero signare; melius enim spiritu leni notari ... vel propterea, quod vocabulum secundum Apollodorum descendit ab ἐναύειν i. e. voce (fortitudinem) accendere, incitare, augere (vel simpliciter inclamare, ἐναύειν).

234.

Aristarchus unum vocabulum statuit ἐπιμελία esse, ut ἐπιμέλεια, Apollodorus vero disjungit ἐπὶ μελία ἐώσω, positum dicens pro ἐπιδώσω μελία, quemadmodum etiam in proxime subsequentibus Hom. dicit, Ὅσσ' οὐπω τις ἐῖη ἐπέδωκε θυγατρί.

234.

Idem Il. I, 147, p. 742, ad verba Homeri: Φίλην ἀνάεδνον ἀγέσθω Πρὸς οἶκον Πηλεῖος· ἐγὼ δ' ἐπὶ μελία ἐώσω] Ἔτι ἰστέον καὶ ὅτι Ἀρίσταρχος μὲν ἐν μέρος λόγου λαμβάνει τὸ, ἐπιμελία, ὡς τὸ ἐπιφέρνεια. Ἀπολλόδωρος δὲ διαλύει, λέγων· ἐπιδώσω μελία· ὡς καὶ κατωτέρω εὐθὺς ἐπάγει, Ὅσσ' οὐπω τις ἐῖη ἐπέδωκε θυγατρί.

235.

Idem Odys. Γ, 444, p. 1476, 38, ubi de ἄμνιον, quod Porsilus Hierapytnius apud populares suos adhuc αἴμνιον pronuntiari dixerat, παρὰ τὸ αἶμα. Φησὶ δὲ καὶ Ἀπολλόδωρος, ὡς εἰκὸς ἦν καὶ παρὰ τῷ ποιητῇ οὕτως αὐτὸ προφέρεσθαι· περιζιμεθῆναι δὲ τὸ ἰῶτα ὑπὸ τινων. Cf. Etymol. M. in h. v. et Hesych.

236.

Idem Odys. Α, 579, p. 1700, 10: Δέρτρον ... Ἀπολλόδωρος δὲ, τὸν περὶ κοιλίαν ἐπίπλουν, ὃν καὶ ἀργέτην δημὸν ἐκεῖνος καλεῖ. Cf. Etymol. M., Hesych.

237.

Idem Odys. Μ, 22, p. 1706, 1: Τὸ δὲ « διθανείας » ἐν δυσὶ μέρεσι λόγου ἀναγινώσκει Ἀπολλόδωρος, λέγων, ὅτι τὸ δις καὶ τρίς ἀποβάλλει τὸ σίγμα ἐν ταῖς συνθέσεσιν· οἷον δίπους, τρίπους. Ὄφειλεν οὖν καὶ διθανείας. Νοητέον δὲ τὸν Ἀπολλόδωρου λόγον χωρὶς τῶν ἀριθμητικῶν· δισχιλίου; γὰρ μετὰ τοῦ σίγμα καὶ τρισχιλίου φαμέν. Καὶ οὕτω μὲν αὐτός.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΑΘΗΝΗΣΙΝ ΕΤΑΙΡΩΝ.

238.

Athenaeus XIII, p. 567, A: Σὺ δὲ, ὦ σοφιστὰ, ἐν τοῖς καπηλείοις συναναφύρη, οὐ μεθ' ἐταίρων, ἀλλὰ μεθ' ἐταιρῶν, μαστροπευσούσας περὶ σαυτὸν οὐκ ὀλίγας.

235.

Ἄμνιον vel ἄμνιον (tas ad excipendum sanguinem)... Dicit etiam Apollodorus probabile esse Homerum quoque αἴμνιον pronuntiasse, a nonnullis vero i literam esse exemptam.

236.

Δέρτρον, omentum, membrana quae intestina circumdat, Apollodoro, quam etiam ἀργέτην δημὸν Homerus dicit.

237.

Διθανείας (dis mortui) duabus vocibus sejunctis, δις θανείας, Apollodorus scribit, dicens vocabula δις et τρίς in compositis σ literam abjicere, sicut in δίπους, τρίπους. Oportuerat igitur etiam διθανείας. Intelligenda vero Apollodori ratio de iis solummodo vocabulis quae non sint numeralia; nam δισχιλίου, τρισχιλίου cum σ dicimus, ut ipse quoque monet.

DE ATHENIENSIIUM MERETRICIBUS.

238.

Tu vero, sophista, in cauponis versaris, non cum amicis, sed cum amicibus, lenas circa te non paucas ha-

ἔχων καὶ περιφέρων αἰ τοιαυτὴ βιβλία Ἀριστοφάνους καὶ Ἀπολλοδώρου καὶ Ἀμμωνίου καὶ Ἀντιφάνους, ἔτι δὲ Γοργίου τοῦ Ἀθηναίου, πάντων τούτων συγγεγραφότων περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων.

Idem XIII, p. 583, D: Αἱ γὰρ καλαὶ ἡμῶν Ἀθηναίων τοσοῦτο πλῆθος ἤνεγκαν ἑταιρῶν ... Ἀνέγραψε γοῦν Ἀριστοφάνης μὲν ὁ Βυζάντιος ἑκατὸν καὶ τριάκοντα πέντε, Ἀπολλόδωρος δὲ τούτων πλείους.

239.

Athen. XIII, p. 586, A: Περὶ δὲ τῆς Φανοστράτης Ἀπολλοδώρος φησιν ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρίδων, ὅτι Φθειροπούλῃ ἐπικαλεῖτο, ἐπειδὴ περ ἐπὶ τῆς θύρας ἐστῶσα ἐφθειρίζετο. ... Ἑταιρῶν ἐπωνυμία αἱ ἀφύαι· περὶ ὧν ὁ προειρημένος Ἀπολλόδωρος φησὶν· Σταγόνιον καὶ Ἀνθὺς ἀδελφαί, αὗται Ἀφύαι ἐκαλοῦντο, ὅτι καὶ λευκαὶ καὶ λεπταὶ οὔσαι τοὺς ὀφθαλμοὺς μεγάλους εἶχον. De ἀφύαις Elian. N. A. II, 22.

240.

Harpocration: Φανοστράτη, ... Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ τῶν Ἀθήνησιν ἑταιρῶν, ταύτην φησὶν ὀνομάζεσθαι Φθειροπούλην, ἐπειδὴ ἐπὶ τῆς θύρας ἐστῶσα ἐφθειρίζετο. Eadem Etymol. M. h. v. et Suidas h. v.

241.

Idem: Νάννιον ... Ἀπολλόδωρος ἐν τῷ περὶ τῶν ἑταιρῶν, Αἶγα λέγεσθαι φησὶ ταύτην τὴν ἑταίραν, διὰ τὸ Θαλλὸν τὸν κάπηλον καταφαγεῖν· ὅτι γὰρ θαλλῷ χαίρουσιν αἱ αἶγες, καὶ Σοφοκλῆς Ποιμέσιν etc.

Negligenter hæc exscripta ex Athenæo XIII, p. 587, A, ubi sic: Ναννίου δὲ Ὑπερίδης μνημονεύει ἐν τῷ κατὰ Πατροκλέους. Αὕτη δὲ ὅτι Αἶξ ἐκαλεῖτο προείπομεν διὰ τὸ Θαλλὸν τὸν κάπηλον ἐξαναλῶσαι· ὅτι δὲ θαλλῷ χαίρουσιν αἱ αἶγες, διόπερ οὐδ' εἰς ἀκρόπολιν ἄνεισι τὸ ζῶον, οὐδ' ὅπως Ἀθηναῖα θύεται

διὰ τοῦτο, ἄλλος ἔσται λόγος. Ἀλλὰ ὁ γε Σοφοκλῆς ἐν Ποιμέσιν etc. In antecedentibus Athenæus Antiphani's opus de Scortis memoraverat. Igitur hunc cum Apollodoro confudisse videri potest Harpocration.

242.

Athen. XIII, p. 591, C: Ἀπολλόδωρος δὲ ἐν τῷ περὶ ἑταιρῶν, δύο ἀναγράφει Φρύνας γεγονέναι· ὧν τὴν μὲν ἐπικαλεῖσθαι κλαυσιγέλωτα, τὴν δὲ σαπίριδιον.

ΠΕΡΙ ΚΡΑΤΗΡΟΣ,

sive

ΠΕΡΙ ΚΥΛΙΚΩΝ.

«Singularum librum hoc titulo editum fuisse ab Apollodoro, valde dubito; potuit esse caput operis etymologici; cujus generis opera et alia commemorantur in titulos divisa, quos passim pro singularibus libellis haberi suspicor.» Heynius.

243.

Athenæus XI, p. 501, A, de vasis genere quod ἀμφίθετον dictum: Παρθένιος δ' ὁ τοῦ Διονυσίου ἀμφίθετον ἀκούει τὴν ἀπύθμενον φιάλην· Ἀπολλόδωρος δ' ὁ Ἀθηναῖος ἐν τῷ περὶ τοῦ κρατῆρος ῥησιδίῳ τὴν κατὰ τὸν πυθμένα μὴ δυναμένην τίθεσθαι καὶ ἐρείδεσθαι, ἀλλὰ κατὰ τὸ στόμα. Exscripsit hunc l. Eustath. ad Il. Ψ', 616, p. 1299: Ἀπολλόδωρος δὲ, φασὶν, ἀμφίθετον λέγει, τὴν μὴ κατὰ πυθμένα, κατὰ μόνον δὲ στόμα δυναμένην ἐρείδεσθαι.

244.

Athenæus XI, p. 479, A: Κοτύλη. ... Ἀπολλόδωρος δὲ ποτηρίου τι γένος ὑψηλὸν καὶ ἐγκοῖλον.

bens, semperque libros hos circumferens Aristophanis, et Apollodori, et Ammonii, et Antiphani's, atque etiam Gorgiæ Atheniensis, qui omnes de meretriculis Atheniensibus scripserunt.

Elegantes illæ Athenæ nostræ tantam multitudinem tulerunt meretricum. ... Recensuit certe Aristophanes Byzantius centum et triginta quinque; Apollodorus vero majorem numerum.

239.

De Phanostrata Apollodorus in libro de Meretriculis Atticis ait, Phthiropylen fuisse eam appellatam, quod pro foribus stans pediculos venari consuesset. ... Meretricularum est cognomen illud, Aphya (pisces): de quibus prædictus Apollodorus ait: Stagonium et Anthis sorores; quæ Aphya dicebantur, quod, quum candidæ et tenues essent, simul magnos haberent oculos.

240.

Phanostrate ... Apollodorus libro de Scortis Atticis, Phanostratam φθειροπούλην dictam fuisse memorat, quod stans præ foribus pediculos quæraret.

241.

Nannium ... Apollodorus (?) libro de Scortis, hanc me-

rettricem Capram dictam fuisse memorat, quod Thallum (quod significat ramum frondentem, quales carpunt capræ) institorem bonis defraudasset.

242.

Apollodorus in libro de Meretricibus, duas memorat Phrynas fuisse, quarum alteri Clausigelos (risus lacrimis mixtus) cognomen fuerit, alteri Saperdium (piscis nomen)

DE CRATERE.

vel

DE VASIS.

243.

Parthenius, Dionysii discipulus, ἀμφίθετον phialam intelligit, quæ basin non habeat; Apollodorus vero Atheniensis, in loco de Cratere interpretatur «quæ in fundo non poni firmiterque statui possit, sed in ore.»

244.

Apollodorus cotylam dicit esse «poculi genus aliquod altum et concavum.»

245.

Athenæus XI, p. 482, E : Κύμβα ποτήριον Ἀπολλόδορος Παφίους (sc. εἶναι λέγει). Cf. fr. 189, ubi eadem res ex Etymologiis laudatur.

« Oritur controversia, quod ab Athen. XI, 12, p. 487, B, ubi de poculis agitur, Ἀπολλόδορος δ Κυρηναῖος laudatur : Μαστός. Ἀπολλόδορος δ Κυρηναῖος, ὡς Πάμφιλος φησὶ, Παφίους τὸ ποτήριον οὕτω καλεῖν. Videtur hoc ex Pamphilo laudari. Quum supra [fr. 189] aliud poculi nomen Κύμβα Cypriis proprium ex Apollodori Etymologiis laudatum sit, dubitatio fit, an et hoc Cyrenensi tributum ad eum spectet. » Heynius.

246.

Athen. XI, p. 485, D : Λεπαστής. ... Ἀμερίας δέ φησι τὸν οἰνοχόην λεπαστής καλεῖσθαι. Ἀριστοφάνης δὲ καὶ Ἀπολλόδορος, γένος εἶναι κύλικος.

247.

Athen. XI, p. 497, F : Σελευκίς, ὅτι ἀπὸ Σελεύκου βασιλέως τὴν προσηγορίαν ἔσχε τὸ ἔκπωμα, προεῖρηται (p. 488, F), ἱστοροῦντος τοῦτο καὶ Ἀπολλοδώρου τοῦ Ἀθηναίου.

Sequuntur in Heynii editione fragmenta, ubi

laudatur Apollodorus περὶ θηρίων, i. e. *De bestiis venenatis*, ut explicatius hoc opus citatur inter auctores Plinii (Hist. Nat. XI). Sed extra dubitationem positum est hæc aliena ab Nostro referenda esse ad Apollodorum, nescio quem, medicum. Nam plures fuerunt Apollodori, qui de venenis scripserant, uti apparet ex Plinio (H. N. XX, 4, 13), ubi de raphanis : *Et contra viscum quoque dari Apollodori duo jubent : sed Citicus semen ex aqua tritum, Tarentinus succum.*

Ceterum loci, quibus Apollodori liber *De bestiis* commemoratur, hi sunt : Plin. N. H. XI, 25, 30 ; XXII, 7, 8 et al. ; schol. Nicandri in Theriac. v. 715, p. 33 ed. Paris. ; v. 780, p. 36 ; v. 858, p. 39 ; idem in Alexiph. p. 65 (p. 70 Schneider.) et p. 66 (p. 72 Schneider.), ad v. 594 ; Ælian. H. A. VIII, 7 et 12.

De reliquis Apollodoris, quorum ingens est numerus, v. Fabric. Bibl. Gr. Tom. IV, p. 299, et Galeum in dissert. de scriptoribus mythicis præfixa editioni Scriptt. Hist. Myth. p. 10 sqq. Nonnullorum Heynius quoque in calce fragmentorum collectionis mentionem facit.

245.

Cymba, poculum apud Paphios, ut Apollodorus ait. *Mastos*. Apollodorus Cyrenensis, ut refert Pamphilus, Paphios ait hoc nomine vocare poculum.

246.

Lepaste. Amerias dicit trullam, qua vinum in ro-

cula infunditur, *lepasten* vocari ; Aristophanes vero et Apollodorus, genus esse calicis.

247.

Seleucis. A Seleuco rege nomen invenisse hoc poculum, supra dictum est : quod etiam Apollodorus docuit Atheniensis.

INDEX

NOMINUM ET RERUM.

Nomina auctorum : *Acus.*, Acusilaus; *Androt.*, Androtio; *Ant.*, Antiochus; *Ap. fr.*, Apollodori fragmenta; *Char.*, Charon; *Clitod.*, Clitodemus; *Dem.*, Demo; *Ephor.*, Ephorus; *Hec.*, Hecataeus; *Hell.*, Hellanicus; *Ist.*, Ister; *Phanod.*, Phanodemus; *Pher.*, Pherecydes; *Phil.*, Philistus; *Philoch.*, Philochorus; *Phyl.*, Phylarchus; *Theop.*, Theopompus; *Tim.*, Timaeus; *Xanth.*, Xanthus. Numeri sine auctoris nomine spectant ad Bibliothecam Apollodori.

A.

- Abantes in Eubœa a Pericle subjecti, *Philoch.* 89.
 Abas, Melampodis f. I, 9, 13, 1.
 Ahas, Lyncei ex Hypermnestra II, 2, 1, 1; ejus ex Ocalea uxore filii, *ibid.*
 Abas, Erythiæ insulae mons, II, 5, 10, 6.
 Abas in Eubœa; ejus filii, Alcon, Dias et filia Arethusa, *Ephor.* 33.
 Abarnia, promont. Lampsaci, *Ephor.* 93. Vide Abarnus.
 Abarnis, locus in Phocide, *Ephor.* 93.
 Abarnus, promontorium Lampsaci, *Hec.* 207.
 Abdera, urbs Thraciæ, *Hec.* 127; a quo nomen habeat, *Hell.* 98; Abderum nominatur *Ephoro* fr. 72.
 Abderia, Hispaniæ urbs, II, 5, 10, 9.
 Abderita, Erimi f., Herculis amasius, a Diomedis equis discerptus, *Hell.* 98.
 Abderus, Mercurii f., Herculis amicus, a Diomedis equis devoratur, II, 5, 8, 3.
 Abderus, urbs ab Hercule condita, II, 5, 8, 4.
 Abotis, urbs Ægypti, *Hec.* 269.
 Abri, populus ad mare Adriaticum, *Hec.* 69.
 Abrotonum, urbs Libyphœnicum, *Ephor.* 96.
 Abstemia, sacra quibusnam diis facta, *Philoch.* 31.
 Absyrtus. Vide Apsyrtus.
 Abydos, urbs Asiæ, *Ephor.* 89.
 Abylli, gens Ægypti, *Ap. fr.* 106.
 Ἀβυρτάκη, jus quoddam barbaricum, *Theop.* 337.
 Acalie, Minois e Pasiphae, III, 1, 2, 6.
 Acamas, Thesei filius, Trojam proficiscitur, ut Æthram inde reduceret, *Hell.* 75.
 Acarnan, Alcmaeonis e Calirrhoe filius, subito adultus, patris caedem ulciscens, Phegei filios interficit, III, 7, 6, 1; Phegeum cum uxore necat, III, 7, 6, 5; Acarnaniam habitat, III, 7, 7, 1, *Ephor.* 28.
 Acarnanes non interfuerunt expeditioni contra Trojam susceptæ, *Ephor.* 28.
 Acarnania, ab Acarnane et Amphotero condita, III, 7, 7, 1; jam ante bellum Trojanum Alcmaeoni assignatur, *Ephor.* 28.
 Acastus, Peliae, I, 9, 10, 1; Argonauta, I, 9, 16, 8; patri funus facit, Iasonem cum Medea Iolco expellit, I, 9, 28, 1; Peleum ab Eurytionis caede lustrat, III, 13, 2, 2; in venatione inermem relinquit, III, 13, 3, 8; ejus uxor et filia, III, 13, 3, 2; pater dicitur Stheneles, III, 13, 8, 4.
 Ἀχαιός, poculi species, *Theop.* 328.
 Aceles, Herculis et Malidis f., *Hell.* 102.
 Aceles, urbs Lyciæ, *Hell.* 102.
 Acestor, Epidyci filius, Agenoris pater, *Pher.* 20.
 Achæus, Xuthi f., a quo Achæi nomen ducunt, I, 7, 3, 2.
 Achæia, a Tisameno occupata, *Ephor.* 16.
 Achanae, cistæ Persiæ, *Phanod.* 24.
 Achani vel Acharni, gens Scythiis finitima, *Theop.* 306.
 Achelous, Oceani ex Tethye filius natu maximus, *Acus.* 11 a; de Dejanira cum Hercule certat, I, 8, 3, et vincitur, II, 7, 5, 1; alterum cornu amissum ab Hercule recipit pro cornu Amaltheæ, *ibid.*; ejus fontibus purgatur Alcmaeon, III, 7, 5, 6; ejus præceptum, III, 7, 7, 1; ejus progenies e Melpomene, I, 3, 4; I, 7, 10, 2; e Perimede, I, 7, 3, 5.
 Achelous fluvius; hoc nomen proprie aquam significat, *Ephor.* 27.
 Acheron, Ascalaphi pater, I, 5, 3.
 Acheron, fluvius, *Ap. fr.* 10.
 Achilles, Pelei e Thetide f. *Ap.* III, 13, 6, 1; antea Ligyrion dictus, *ibid.*; immortalitatem ei parat mater, *ibid.*; a Chirone educatur. *ibid.*; ne Trojam eat, muliebri veste indutus Lycomedi traditur, III, 13, 8, 1; cum Deidamia concreditur, *ibid.*; ab Ulysse protrahitur, III, 13, 8, 3; Phœnicem secum ducit, *ibid.* § 4; eum occæcatum a Chirone sanandum curat, *ibid.*; Dolopum regem facit, *ibid.*; Patroclum secum habet, *ibid.* § 5; *Hell.* 57; Frater Polydoræ, *Pher.* 17; Scamandrum trajicit, *Hell.* 132; Parin in Thessalia pugna vincit, *Ister* 12.
 Achilleum a Periaandro exstructum, *Tim.* 49.
 Achiroe dicitur Anchinoe, quam vide.
 Aciamus, rex Lydorum, *Xanth.* 23.
 Aconæ, locus circa Heracleam Ponticam, *Theop.* 200.
 Aconitum unde dictum? *Theop.* 200.
 Acontes, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Acontium, urbs Arcadiæ, *Androt.* 26.
 Acoris, Ægyptiorum rex, pro Evagora Cyprio adversus Persas stat, *Theop.* 111; cum Pisidis belli societatem init, *Theop.* 111.
 Acræa Juno. Vide Juno.
 Acræphia vel Acræphnia, urbs Boeotiæ, *Ephor.* 67; *Theop.* 241.
 Acrisius, Abantis ex Ocalia f., II, 2, 1, 1; Prætorum fratrem regno pellit, *ibid.* § 2; Argis regnat, *ibid.* § 4; oraculum accipit de nepote ipsum occisuro, II, 4, 11; Danaen ex Eurydice uxore filiam (III, 10, 3, 2; III, 2, 2, 1) turri includit, II, 4, 1, 2, cum Perseo ex ea nato in mare projicit, *ibid.* § 3; *Pher.* 26; Perseum metuens Argis Larissam proficiscitur, ubi ab illo nolente in ludis gymniciis occiditur; ante urbem sepelitur, eique Perseus et Larissæi sanum condunt, *Pher.* 26; *Apoll.* II,

- 4, 4, 2; Acrisii sepulcrum Larissæ in templo Minervæ, *Ant.* 15; Acrisius Larissam in Thessalia condit, *Hell.* 29.
- Acrorites Bacchus. *Vide* Bacchus.
- Acrolatus, Arei f., a Chelonide amatur, *Phyl.* 48.
- Actæa, Nereis, I, 2, 7.
- Actæa, Danaï e Pieria f., Periphantis uxor, II, 1, 5, 8.
- Actæon, Aristæi ex Antonoe f., III, 4, 4, 1; a Chirone venationem doctus, a canibus devoratur, *ibid.*; *Acus.* 21.
- Actæus, Telamonis e Glauco pater, III, 12, 6, 8; *Pher.* 15.
- Actæus, Agraui pater, III, 14, 2, 1.
- Acte, antiquum Atticæ nomen, III, 14, 1, 1; *Ap. fr.* 157.
- Actis, Solis e Rhode f., *Hell.* 107.
- Actor, Myrmidonis f., I, 7, 3, 5; Eurytionis pater, III, 13, 1, 1.
- Actor, Deionis f., I, 9, 4; Menœtii pater, I, 9, 16, 8.
- Actor, Hippasi f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
- Actor (Phorbantis f.), Euryti et Cleati pater e Molione, *Pher.* 26; Augeæ frater, II, 7, 2, 2.
- Acyphas, urbs Tetrapoleos Doricæ, *Theop.* 304.
- Adiante, Danaï ex Herse f., Daiphronis uxor, II, 1, 5, 9.
- Admete, Eurysthei f., Hippolytes balteum habere cupit, II, 5, 9, 2; accipit, *ibid.* § 15.
- Admetus Pheræus, I, 8, 2, 4; Pheretis f., I, 9, 14; Eumeli pater, III, 10, 8, 2, *Hell.* 10; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Argonauta, I, 9, 16, 8; Apolline armentorum pastore utitur, I, 9, 15, 1; III, 10, 4, 4; *Pher.* 76; ejus beneficio Alcestin ducit, I, 9, 15, 1; Pheris pulsus in Atticam venit ad Theseum, *Phanod.* 9.
- Adonis, Cinyræ e Melharme, al. Phœnicis ex Alpheisibœa, al. Thiantis e filia Myrrha f., III, 14, 3, 4; a Venere datur Proserpinæ, III, 14, 4, 5; qua illum reddere nolente, contentio oritur inter utramque deam pueri amantem, quam dirimit Jupiter, *ibid.* § 6.
- Adramys, Sadyattæ filius nothus, *Xanth.* 19, p. 40.
- Adramytes, Lydorum rex, qui primus feminas castravit, *Xanth.* 19.
- Adranum, urbs Siciliæ, *Ap. fr.* 124.
- Adrastea, Nympha, Jovem nutrit, I, 2, 6.
- Adrastus, Talai f., I, 9, 13, 1; Argorum rex, III, 6, 1, 4; ejus uxor et liberi, I, 9, 13, 2; III, 7, 2, 5; *Hell.* 12; *Pher.* 83; Polynicem et Tydeum profugos excipit et eos in regnum restitutum se promittit, I, 8, 4, 3; III, 6, 1, 6; *Pher.* 83; contra Thebas proficiscitur, I, 8, 5, 4; cum septem ducibus, III, 6, 3, 1; ab Arione equo servatur, III, 6, 8, 7; *Hell.* 11; Athenienses contra Thebas excitat, III, 7, 1, 3; in altera contra Thebas expeditione Egialeum filium amittit, *Hell.* 11; primus equorum cursu Nemeis vincit, III, 6, 4, 5.
- Adrastus, Eurydices pater, III, 12, 3, 11.
- Adria, fluvius Italiæ, *Hec.* 58; *Theop.* 140; in regione fertilissima, *Hec.* 58.
- Adria, urbs Italiæ, *Hec.* 58.
- Adriaticum mare unde nominatum sit, *Theop.* 140.
- Ἀδύρτοι, *Invalidi*, *Philoch.* 67, 68.
- Adyte, Danaï f., Metalcæ uxor, II, 1, 5, 8.
- Æa, ubi vellus aureum, *Pher.* 60.
- Æacus, Jovis ex Ægina f., III, 12, 6, 7; ducit Endem, ex ea liberi, *ibid.* § 8; Helladem deprecatione sua liberat a calamitate, *ibid.* § 11; ejus honor apud Ineros, *ibid.*; Peleum et Telamonem f. pellit, *ibid.*
- Æaca ins., Circes sedes, I, 9, 24, 5.
- Æanes, Amphidamantis f., a Patroclo occisus, *Hell.* 57.
- Æantis tribus, *Clitod.* 14.
- Æas fluvius vulgo Aous dictus, e Lacmone defluens, *Hec.* 70, 71, 72.
- Ædon, uxor Zethi, Itylum filium interficit; Amphionis uxori invidet; in lusciniam mutatur, *Pher.* 102.
- Edoneus, rex Molossorum, Pirithoum interficit, *Philoch.* 46; canem habet Cerberum, *ibid.*
- Edusii in Celtogalatia, *Ap. fr.* 60.
- Eetes, Solis e Perseide f., I, 9, 1, 6; Solis ex Antiope f., *Theop.* 340; pater Iophossæ, *Acus.* 8; Colchorum R., I, 9, 1, 6 apud quem vellus aureum, *Pher.* 60; excipit Phrixum, I, 9, 1, 6; cui filiam dat, *ibid.*; qua conditione aureum vellus Jasoni dare voluerit, I, 9, 23, 4; dolose contra eum agit, *ibid.* § 12; Ponti ostium navibus præoccupat, *Tim.* 6; Argonautas persequens, Medæa dolis retinetur, I, 9, 24, 1 sq.; Colchos eos persecuturos mittit, *ibid.*; regno privatus, a Medea filia restituitur, I, 9, 28, 6.
- Æetes, portus in Italia, qui nunc Caieta, ab Argonautis nomen accepit, *Tim.* 6.
- Ega, urbs Phœnicum, *Hec.* 259.
- Ægaon, Lycaonis f., I, 8, 1, 3.
- Ægeus, nomen Neptuni, *Pher.* 115.
- Ægeus (vel *Agæus*, vel *Agræus*; v. *Mülleri Æginet.* p. 40, *Dor. I.* p. 81), a Clesippo oriundus, gener Tementi, Argolidis ora maritima circa Epidaurum potitur, *Ephor.* 16.
- Ægaleus, mons Atticæ, *Ister.* 6.
- Ægeoneus, Priami f. III, 12, 5, 13.
- Ægesta, urbs Siciliæ, *Ap. fr.* 173.
- Ægeus, Pandionis II, *Ap.* III, 15, 5, 5; aliis Scyri f., *ibid.*; ex dentibus draconis ortus in agro Thebano, *Androt.* 37; ducit Medeam, I, 9, 28, 5; ex ea progenies, *ibid.*; eam pellit, *ibid.*; summa rerum Athenis potitur, III, 15, 6, 1; ducit Metam et Chalciope deinceps, *ibid.*, § 2; *Phanod.* 3 a; ἀτρυγός, Delphos adit, *ibid.*, § 3; de oraculo accepto dubius, Træzenem venit, cum Æthra concreditur, III, 15, 7, 1; ex ea filius, III, 16, 1, 1; *Pher.* 100; inde, soleis et ense relictis, quæ afferret filius futurus, Athenas redit, III, 15, 7, 1; Panathenæa instituit, *ibid.*; Androgeum contra taurum Marathonium mittit, *ibid.*, § 4.
- Ægialea regio, ab Ægialeo nomen habet, II, 1, 1, 4; *Acus.* 11.
- Ægialeus, Adrastii f., I, 9, 13, 2; Ægialie pater, I, 8, 6, 3; cum Epigonis Thebas petit, a Laomedonte necatur, III, 7, 2, 5 sq.; cf. *Hell.* 11.
- Ægialeus, Inachii et Meliæ f., liberis caret; *Acus.* 11; cf. *Ister* 42; II, 1, 1, 3; Achaia nomen dat, *ibid.*, § 4.
- Ægialia, Adrastii, I, 9, 13, 2, al. Ægialei f., Diomedis uxor, I, 8, 6, 3.
- Ægialus, locus inter Sicyonem et Buprasium, ab Ægialeo dictus, *Ister.* 42.
- Ægialus, urbs ad Strymonem, *Hec.* 125.
- Ægidæ, Thebani, ab Aristodemo et Doriensibus in expeditionis societatem advocantur, *Ephor.* 11, 13.
- Ægimius, Doriensium circa Oetam rex, *Ephor.* 10, cum Hercule Lapithas adoritur, terram ab iis liberalam ab isto accipit, I, 7, 7, 3; cf. *Ephor.* 10; Hyllum adoptat gratiam referens Herculi, *Ephor.* 10; ejus filii, *Ephor.* 10; Heraclidarum socii, prælio cum Peloponnesiis cadunt, III, 8, 3, 5.
- Ægina, Asopi e Metope f., a Jove rapta e Phliunte oppido in Oenonen insulam transfertur, *Pherecyd.* 78; III, 12, 6, 5 et I, 9, 3, 2; patri dicitur a Sisyphe indicata, I, 9, 3, 2.
- Ægina, ins. ab Argonautis visitata, I, 9, 26, 6; olim Oenone dicta, III, 12, 6, 7; Æaco paret, *ibid.*; ejus incolæ e formicis facti, *ibid.*
- Æginetæ, autochthones, *Hell.* 77; in pugna ad Salaminem fortitudinis præmium auferunt, *Ephor.* 112.
- Ægipan, cum Mercurio Jovi auxilium fert victo, I, 6, 3, 10.

Agrusa vel Agirus, oppidum Megaridis, *Theop.* 273.
Agisthus, Laodamiae filium occidit, *Pher.* 96.
Egius, Aegypti e Phoenissa f. Mnestram uxorem habet, II, 1, 5, 5.
Egle, Hesperidum una, II, 5, 11, 2.
Egle, Thesei uxor, *Pher.* 109.
Egleis, Hyacinthi f. ab Atheniensibus immolata, III, 15, 8, 5.
Egletes. Vide Apollo.
Egonea, urbs Meliensium, *Hec.* 109.
Egospotami; pugna Lacedaemoniorum et Atheniensium, *Theop.* 8.
Egyptii, panivori, *Hec.* 290; aspides colunt, *Phyl.* 26; eorum reges vinum bibunt certa mensura, *Hec.* 291; eorum alii mores nonnulli, *Hec.* 149 sq.
Egyptus, Beli f., II, 1, 4, 4, in Arabiam deferitur, *ibid.* § 5; Melampodum regionem occupat, cui nomen dat, *ibid.*; ejus filii L., *ibid.* § 6; Argos veniunt, Danaides ducunt, omnes praeter Lynceum ab uxoribus necantur, II, 1, 5; Egyptus non venit Argos, *Hec.* 357; ejus uxor Damno, *Pher.* 40.
Egyptus, Aegypti e Gorgona f. Dioxippen uxorem habet, II, 1, 5, 8.
Egyptus, olim Melampodum terra, ab Aegypto, Beli f., nomen habet, II, 1, 4, 5; Egyptus, fluminis donum, *Hec.* 279; terrae natura, *Ephor.* 108.
Egyptus, Argolidis promontorium, *Hec.* 357.
Egys, oppidum Laconicum, *Theop.* 303; *Ephor.* 18.
Aello, Harpyia, Thaumantis ex Electra f., I, 2, 6.
Aellopus, al. Nicotboe, Harpyia, I, 9, 21, 7.
Aemon, Lycaonis f. Vide Haemon.
Aemonia. Vide Haemonia.
Aemonius. Vide Haemonius.
Aenea laurus, Metaponti, *Theop.* 182.
Aeneas, Anchisae e Venere f., *Acus.* 26; III, 12, 2, 4; ejus fuga, *Hell.* 127; cum Ulysse Italiam appulsus Romam urbem condit, *Hell.* 53.
Anetus, Deionis f., I, 9, 4.
Anus, Thraciae urbs, II, 5, 9, 12; *Ap. fr.* 125; ejus incolae, *Ephor.* 73.
Aolenses, ab Endymione e Thessalia Elidem ducti, I, 7, 5.
Aolia, Amythaonis f., Calydonis uxor, I, 7, 7, 2.
Aolicae insulae, a Cnidiis occupatae, *Ant.* 2.
Aolicae in Asia coloniae ante Ionias deductae, *Pher.* 111; *Hell.* 114.
Aolis regio, ejus termini, *Ephor.* 88.
Aolium, Thraciae oppidum, *Theop.* 156.
Aolus, Hellenis ex Orseide (Othreide, *Hell.* 10) filius, Thessaliae R., Aolenses a se vocat, I, 7, 3, 1; ejus ex Enarete liberi, *ibid.* § 4; Perieris pater, III, 10, 4, 5; Magnetis quoque dicitur, I, 9, 6; ex Iphide pater Salmonei, *Hell.* 10; Macedonis pater, *Hell.* 46.
Apytus, Cresphontis e Merope f. Polyphontem occidit, Messeniorum R. fit, II, 8, 5, 7.
Aræ, urbs Macedoniae, *Androt.* 18.
Aeria, urbs Celtica, *Ap. fr.* 59.
Erope, Catrel f., III, 2, 1, 1; patris jussu a Nauplio abducta, Plistheni nubit, III, 2, 2, 2.
Erugo, vino immixta bibenda datur Iphiclo, *Pher.* 75.
Es Dodonaeum, *Demo.* 17, 18.
Esacus, Priami ex Arisbe f. Asteropen ducit, III, 12, 5, 2; in avem mutatur, *ibid.*; vates, *ibid.*; Priamum monet, *ibid.* § 5.
Eschraeus, Anagyrasius, *Philoch.* 138.
Eschreis, Thespil f., II, 7, 8, 5; Herculis ex ea f., *ibid.*
Esculapius, Apollinis ex Arsinoe, al. Coronide f., III, 10, 3, 7; *Ister* 37; a Chirone educatur, *ibid.* § 10; *Pher.* 8; Gorgonis sanguine in homines utitur, mortuos resusci-

tans a Jove fulmine vita privatur, III, 10, 4, 1; *Pher.* 8, 76; fulmine percutitur, quod Phinei filiis visum restituerit, *Phyl.* 17; Podalirii et Machaonis pater, III, 10, 8, 2; Quo anno inter deos relatus sit, *Ap. fr.* 72.
Esepus, fluvius Asiae, *Hec.* 203.
Eson, Crethei e Tyro f., I, 9, 11; *Pher.* 59; Polymeden ducit, ex ea f., I, 9, 16, 1; Ex Alcimeda gignit Iasonem, *Pher.* 59; Peliam filii tutorem constituit, *ibid.*; Pelae insidias fugiens, interimit se, I, 9, 27, 1.
Eson, seu Asonis, seu Asonia, urbs Magnesiae in Thessalia, *Pher.* 58.
Estus marini caussae, *Tim.* 36.
Esyle (vel Pharsile), Hyas, *Pher.* 46.
Ethaea, unum ex centum oppidis Laconiae, *Philoch.* 86.
Ethale, urbs Tyrrenorum, *Hec.* 25.
Ethalia, insula e. q. Ethale, *Phil.* 23, quam Argonautae in reditu appellant, *Tim.* 6.
Ethalides, quodnam donum a Mercurio patre acceperit, *Pher.* 66.
Elther et Nox procreant Amorem, *Acus.* 1.
Ethicia in Thessalia ad Pindum montem, *Theop.* 209.
Ethiopes, eorum sedes, *Ephor.* 38.
Ethiopia a Cepheo gubernata, II, 4, 3, 2. In Ethiopiam Tithonum portat Aurora, III, 12, 4.
Aethilius, Jovis e Protogenia f., I, 7, 2, 7; ejus e Calyce f., I, 7, 5; *Pher.* 80.
Ethon, pater Ixionis, *Pher.* 103.
Ethon (αἰθων), cognomen Erysichthonis, *Hell.* 17.
Ethra, Pitthei f., eadem nocte cum Aegeo et Neptuno congregitur, III, 15, 7, 2; ex isto f., III, 16, 1, 1; a Dioscuris captiva ducitur, III, 10, 7, 4; *Hell.* 74, 75; ab Hectore Troezen abducitur, *Ister* 12.
Ethusa, Neptuni et Alcyones f., III, 10, 1, 3; ejus ex Apolline liberi, *ibid.*
Etina, ejus et Hymari f. Gelo, *Hell.* 104.
Etina, Siciliae mons, Typhoni injicitur, I, 6, 3, 12.
Etolia, ab Etolo nomen accipit, I, 7, 6; antiquissima ejus fata, *Ephor.* 28.
Etolia, oppidum Peloponnesi, *Androt.* 52.
Etoli Elidem obtinent, *Ephor.* 15; Etolorum et Epeorum cognatio, *Ephor.* 29; Etoli cum Epeis antiquissimas in Etolia urbes condunt, *ibid.*
Etolus, Endymionis f. Apin interficit, in Curetidem fugit, Dorum, Laodocum et Polyporten necat, Etoliae nomen dat, I, 7, 6; *Ephor.* 15, 29; ejus e Pronoe liberi, I, 7, 7; Etoli statua in Thermorum urbe, *Ephor.* 29.
Etolus Oenei filius, *Hec.* 341.
Euca, pars Thraciae, *Hec.* 115.
Africae natura male describitur a Timaeo, *fr.* 24.
Agamea, promontorium Troadis, *Hell.* 133.
Agamemnon, Plisthenis ex Aerope f., III, 2, 2, 2; ducit Clytemnestram, III, 10, 6, 2; Argivos adoritur et subigit, *Ephor.* 28; veretur ne Diomedes et Alcmaeon, ipso absente, debita sibi regna occupent, *ibid.*; cum Palladio Athenas appellit, *Clitod.* 12; Demophontem, qui illud abstulerat, in judicium ducit, *ibid.*; In multis Graeciae locis puteos fodit, *Clitod.* 9.
Agamestor, Laii filius, Tisandri pater, *Pher.* 20.
Agamia, urbs Peloponnesi, quam Hecataeus nominat Mantina, *Hec.* 93.
Agapenor, Ancari f. Helenae procus, III, 10, 8, 10; Tegeatarum R., Phegei et Alcmaeonis filios una excipit, III, 7, 5, 9.
Agaptolemus, Aegypti f., Pirenen uxorem habet, II, 1, 5, 5.
Agarista, Clisthenis, Sicyoniorum tyranni, filia, *Tim.* 58.
Agasthenes, Polyxeni pater, III, 10, 8, 2.
Agathea, oppidum Phocidis, *Hell.* 18.

- Agathocles, e Penestis Thessalicis, Philippi assentator, *Theop.* 136.
- Agathocles, figulus, juvenis venit Syracusas, *Tim.* 146. *Timæi* de eo mendacia, fr. 144, 145; hostes ad Torgium victos interfici jubet, *Tim.* 147; consobrinam alteri in conjugium datam in ipsis nuptiis abripit, *Tim.* 149; quo ætatis anno decesserit, *Tim.* 148.
- Agathon, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Ἀγαθὸς δαίμων. In ejus honorem vinum degustant, *Theop.* 313.
- Agathyrsi, gens Scythica, *Ephor.* 78.
- Agave, Nereis, I, 2, 7.
- Agave, Danaï f., Lyci uxor, II, 1, 5, 3.
- Agave, Cadmi ex Harmonia f., Echionis uxor, III, 4, 2, 4; bacchico furore correpta, Pentheum f. dilaniat, III, 5, 2, 2.
- Agbatana, urbs, *Hell.* 180, p. 69.
- Ἀγέλαστος πέτρα, I, 5, 1, 2.
- Agelaus, Temenī f., patrem necat, II, 8, 5, 4; regno excidit, *ibid.* § 5.
- Agelaus, Herculis ex Omphale f., Cræsi gentis auctor, II, 7, 8, 10.
- Agelaus, Priami servus, hujus jussu Parin exponit, III, 12, 5, 7.
- Agenor, Iasi f., Argi pater, II, 1, 2, 2.
- Agenor, Triopæ f., in paternorum honorum divisione equitatum accipit, *Hell.* 37.
- Agenor, Pleuronis f., I, 7, 7, 1; ejus ex Epicaste liberi, *ibid.*; nonnullis dicitur Phinei pater, I, 9, 21, 2; *Hell.* 38.
- Agenor, Egypti f. Cleopatram uxorem habet, II, 1, 5, 4.
- Agenor, Amphionis e Niobe f., ab Apolline necatur, III, 5, 6, 1 sq.
- Agenor, Phegei f., ab Alcmaeonis filiis necatur, II, 7, 6, 3.
- Agenor, Neptuni e Libye f., II, 1, 4, 2; Phœniciae R. fit, *ibid.* § 3; in Europam venit, ducit Telephassam, III, 1, 1, 3; ex ea liberi, *ibid.*; filios jubet Europam quaerere, *ibid.* § 6; ejus e Damno et Argiope posteritas, *Pher.* 40.
- Agenor, Acestoris f., Olii pater, *Pher.* 20.
- Agésilai regis in bello contra Thebanos prudentia, *Theop.* 291; hostibus suppeditat viaticum, *Theop.* 292; ejus res in Egypto gestæ, *Theop.* 11, 23, 120; frugalitas, *Theop.* 24; Lysandridam adversarium in exilium ejicit, *Theop.* 268.
- Agessus, urbs Thraciæ, *Theop.* 245.
- Agis, Eurysthenis f., Helotes in servitudinem redigit, *Ephor.* 18.
- Aglaiā, Thespiī f., II, 7, 8, 3; Herculis ex ea f., *ibid.*
- Aglaurus. Vide Agraulus.
- Agna intonsa ne immolaretur vetitum; quando? *Philoch.* 63, 64; agna numquam immolatur Minervæ, *Androt.* 41.
- Agnus (Hagnius), Tipbyis pater, I, 9, 16, 8.
- Agnon, Alexandri M. amicus, *Phyl.* 41.
- Agnus aureus in Atrei gregi, non suppositus est ira Mercurii, *Pher.* 93.
- Agra, mons prope Athenas, olim Helicon dictus, *Clitod.* 1.
- Agræ, locus prope Athenas, *Clitod.* 1.
- Agraulus, Actæi f., Cecropis uxor, III, 14, 2.
- Agraulus, Cecropis ex Agraulo f., III, 14, 2, 1; *Hell.* 69; ejus e Marte f., *ibid.*; Minervæ sacerdos, *Philoch.* 14; pro patria volens morti sese dedit, *Philoch.* 14.
- Agriæ, gens Pæoniæ, *Theop.* 44.
- Agrius, Cigas, a Parcis necatur, I, 6, 2, 5.
- Agrius, Porthaonis f., I, 7, 10, 2; persequitur Tydeum, I, 8, 5, 4; a filiis regnum Oenei accipit, I, 8, 6, 1; a Diomede necantur filii, exceptis Onchesto et Thersite, *ibid.* § 2. Cf. *Pher.* 83; hi Oeneum cadunt, *ibid.* § 3.
- Agrius, Centaurus, ab Hercule occiditur, II, 5, 4, 4.
- Agyrrius, demagogus, *Philoch.* 85.
- Ajax, Telamonis e Peribœa f., III, 12, 7, 2; e Melibœa, *Pher.* 109; proci Helenæ, III, 10, 8, 2; pater Philææ, *Pher.* 20.
- Ajax, Oilei f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
- Ais. Vide Hades.
- Alalcomenæ, Ithacæ urbs, unde nomen habeat, *Ister* 52.
- Alalcomenes, Niobæ f., *Pher.* 102 b.
- Alalcomenium in Borotia, ubi Ulysses natus, *Ister* 52.
- Alastor, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1.
- Alati Jovis equi, I, 6, 3, 10.
- Alazia, urbs Asiæ ad Rhymum fluvium, *Hec.* 202, 203.
- Alazonæ, gens Scythica, *Hell.* 172.
- Alcarus, Persei f., II, 4, 5, 2; ejus ex Astydamiā vel Laonome vel Hipponome posteritas, II, 4, 5, 3.
- Alcæus, Minois f., ab Hercule ex insula Paro abducitur, II, 5, 9, 5.
- Alcathous, Porthaonis f., I, 7, 10, 2; a Tydeo occisus, I, 8, 5, 3.
- Alcathous, Pelopis f., Peribœæ pater, III, 12, 7, 2; et Automedusæ, II, 4, 11, 7.
- Alcestis, Peliae f., I, 9, 10; Admeti uxor, I, 9, 15, 1; in Haden descendit et ad superos redit, I, 9, 15, 2; II, 6, 2, 1.
- Alcibiades Pericli avunculo suadet, ut videat quomodo rationes non reddat, *Ephor.* 119; Atheniensibus ad Ægospotamos consilia dat et auxilia promittit, *Theop.* 8; a Pharnabazo interficitur, *Ephor.* 126; a *Timæo* [101] summis laudibus effertur.
- Alcides, prius Herculis nomen, I, 4, 12, 2.
- Alcidice, Salomonei uxor, mater Tyrus, I, 9, 8, 1; *Hell.* 10.
- Alcimede, Esonis uxor, mater Iasonis, quem Chironi edocandum tradit, *Pher.* 59.
- Alcimenēs. Vide Deliades.
- Alcimus, Lydiæ rex religiosissimus, *Xanth.* 10.
- Alcinœ, Steneli f., II, 4, 5, 8.
- Alcinous, Phæacum R., I, 9, 25, 3.
- Alcinous, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule necatur, *ibid.* § 2.
- Alcippe, Martis ex Agraulo f., III, 14, 2, 2; *Hell.* 69; ab Halirrothio vitatur, *Apoll.* I. I.
- Alcippe, Metionis uxor, Eupalami mater, III, 15, 8, 10.
- Alcis, Egypti f., Glaucen uxorem habet, II, 1, 5, 4.
- Alcmaeon, Amphiarai f. inter Epigonos, III, 7, 2, 4; *Ephor.* 28; Laodamantem interficit, III, 7, 3, 2; matrem necat, III, 7, 5, 1; insanit, a Phegeo lustratur, *ibid.* § 3; Arsinoen ducit, *ibid.* § 4; ob regionis sterilitatem ad Acheloum abire jussus, hujus fontibus purgatur, Calirhoen ducit, urbem condit, a Phegei filiis necatur, *ibid.* § 6 sq.; ejus filii, III, 7, 6, 2; III, 7, 7, 2; *Ephor.* 28 ubi v. de ceteris Alcmaeonis fati; Eriphyles mundum Apollini dedicat, *Ephor.* 155.
- Alcmaeonidæ templum Pythicum restaurant, *Philoch.* 70.
- Alcmena, Electryonis et Anaxus f., II, 4, 5, 7; cum Amphitryone Thebas venit, II, 4, 6, 6; ei nubit, *ibid.*; ejus liberi, II, 4, 8, 3; vidua nubit Rhadamantho, II, 4, 11, 8; in caput Eurysthei furit, II, 8, 1, 4; Amphitryoni jubet, ut fratrum cadem ulciscatur. Cum Jove Amphitryonem mentito concumbit ex eoque parit Herculem; eadem nocte ab Amphitryone comprimitur, ex quo parit Iphiclem, *Pher.* 27; Thebis moritur. A Mercurio subrepta et in Beatas insulas translata Rhadamantho datur uxor, *Pher.* 39; ejus sacellum, *ibid.*
- Alcmenor, Egypti ex Arabia f., Hippomedusam uxorem habet, II, 1, 5, 4.
- Alcmon, cujus patris fuerit non traditur, *Pher.* 25.

Alconius lucus circa Thermodontem, *Pher.* 23.

Alcon, Hippocoontis f., ab Hercule necatur, III, 10, 5, 1.
 Aleus, Aphidantis f., ducit Naxeram, III, 9, 1, 2; ex ea liberi, *ibid.* § 3; infantem e filia Auge natum reperit, exponit et filiam vendi jubet, II, 7, 4, 1 sq.—Cephei pater, I, 9, 16, 8.

Alex, fluvius, Locrorum et Rheginorum agros dividit, *Tim.* 64.

Alexander, i. e. Paris quem ride.

Alexander, Eurysthei f., ab Atheniensibus occiditur, II, 8, 1, 3.

Alexander, Pyrrhi filius, rex Epiri, *Phyl.* 50; ejus fata et mors, *Theop.* 233.

Alexandri Pheræi mors, *Theop.* 339.

Alexander Magnus in Asiam trajicit, copiarum numerus, *Phyl.* 71; literas misit ad Chios, *Phyl.* 14; Alexandri tabernaculum, *Phyl.* 41; ejus laus, *Tim.* 138; ejus animus a Callisthene corruptus, *Tim.* 142; ejus amici eorumque luxuria, *Phyl.* 41.

Alexiares, Herculis ex Hebe f., II, 7, 7, 15.

Alcon, Abantis f., *Ephor.* 33.

Alcyone, Atlantis ex Pleione f., II, 10, 1, 1; Pleias, *ibid.*; ejus e Neptuno progenies, *ibid.* § 3; *Hell.* 56.

Alcyone, Æoli ex Evarete f., Ceycis uxor, I, 7, 3, 4.

Alcyone (nisi potius Alcinoe), sacerdos Junonis Argivæ, *Hell.* 53.

Alcyoneus, Gigantum unus, solis boves ex Erythia insula abegit; ab Hercule occiditur, I, 6, 1, 4 sqq.

Alcyonii dies novem, *Philoch.* 180.

Alea, urbs Arcadiæ, *Theop.* 269.

Alelion, Neptuni f., Geryonis boves Herculi furatur, ab eo interficitur, II, 5, 10, 9.

Alecto, Erinnyes, II, 1, 4.

Alector, pater Leiti, I, 9, 16, 8; et Iphios, III, 6, 2, 2.

Aletes, Icarii æ Peribœa f., III, 10, 6, 1.

Aletes, Heraclida, Corinthum occupat, *Ephor.* 16.

Alisarna, urbs Troadis, *Theop.* 303.

Allantium vel Allante, urbs Macedoniæ, *Theop.* 38.

Allio Athenienses vescebantur in Scirio festo, *Philoch.* 204.

Allobryges, Galliæ populus, *Ap. fr.* 127.

Almon vel Salmus, urbs Bœotiæ, *Hell.* 13.

Alocus, Solis ex Antiope fil., *Theop.* 340.

Aloeus, Neptuni e Canace f., I, 7, 4, 2; Iphimediæ ducit, *ibid.* § 3.

Aloidae (Otus et Ephialtes) cælum petunt, Junonem et Dianam aggrediuntur, Martem vinciunt, a Diana occiduntur, II, 7, 4, 4.

Alope vel Alobe vel Alybe, urbs Amazonum, *Ephor.* 87.

Alope, urbs Thessaliæ, *Pher.* 107.

Alope, Cercyonis f., *Pher.* 107; Neptuno parit Hippothoontem, *Hell.* 68.

Alopeceæ, demus Antiochidis tribus, *Philoch.* 71.

Alopius, Herculis ex Antiope f., II, 7, 8, 4.

Alopeconnesus a Cephsodoto obsessa, *Androt.* 17.

Alopeconnesii Græci Æneum urbem incolunt, *Ephor.* 73.

Alphesibœa, Phœnicis uxor, Adonidis mater, III, 14, 4, 1.

Alphesibœa, Biantis e Perone filia, *Pher.* 75.

Ἀλφειοὶ pisces, *Ap. fr.* 184.

Alpheus fl. ab Hercule derivatur, II, 5, 5, 3; sub mare labens Syracusis emergit, *Tim.* 51, 52.

Alponus, urbs Macedoniæ et Locrorum Epicnemidiorum, *Hell.* 19.

Althæa, Thespii et Laophontæ filia, Ledaë soror, vel ejus e Cilanco mater, I, 7, 10, 1; *Pher.* 29; Oenei uxor, a Baccho et Marte amata, I, 8, 1; Meleagro f. mortem parat, post ejus obitum ipsa perit, I, 8, 3, 3 sq.

Althænus, fluvius in Daunia, cujus aqua sanat vulnera, *Tim.* 15.

Althemenes, Catrei f., II, 2, 1, 1; ob oraculum cum Ape-mosyne sorore patrem relinquit, *ibid.* § 3; ad Rhodum appellit, *ibid.*; Creteniæ nomen dat, *ibid.*; sororem e Mercurio gravidam necat, *ibid.* § 6; patrem ignarus interficit, II, 2, 2, 5.

Alyattes, rex Lydorum, *Xanth.* 8; e Mysia in Thracia colonos advocat, *ibid.*; pater Sadyattæ, *Xanth.* 19, p. 40.

Alyattes, Sadyattæ ex sorore filius, Cræsi pater, rex Lydorum, sapientissimus, Smyrnam capit, in Cariam expeditionem facit, *Xanth.* 19, p. 41.

Amadoci, gens Scythica, *Hell.* 170.

Amalcium mare Hecalæus (Abderita, ut videtur,) appellat partem Oceani septentrionalis, *Hec.* 160.

Ἀμαλλαι, *Ister* 54.

Amalthea, Hæmoni f., II, 7, 5, 2, *Pher.* 37; Jovem nutrit, I, 1, 7; ejus cornu ab Acheloo datur Herculi, II, 7, 5, 1; ejus vis, *ibid.* § 2; *Pher.* 37.

Amarynceus, Hippostrati pater, I, 8, 4.

Amarynthus, Actæonis canis, III, 4, 4, 5.

Amarynthus, pater Narcissi, *Acus.* 21 a.

Amasis quomodo rex Egypti factus sit, *Hell.* 151.

Amathusii in Cypro, *Ephor.* 134; quorum posteri sint *Theop.* 111.

Amazones, Martis ex Harmonia progenies, *Pher.* 25; gens mulierum bellicosa, quas nunc Sauromatidas appellant, *Ephor.* 103; earum sedes et urbes cognomines, *Ephor.* 87, 78; earum mores, II, 5, 9, 1; *Hell.* 146; *Ephor.* 102; unde Chadesiæ nominatæ sint, *Hec.* 352; a Bellerophonte vincuntur, II, 3, 2, 2; ab Hercule, II, 5, 9, 8; *Hec.* 11, 33; in Atticam faciunt expeditionem, *Hell.* 84; earum pugna ad Athenarum urbem, *Clitod.* 5; Amazo ad Alexandrum Magnum venit, *Ister* 64.

Amazonium Athenis, *Clitod.* 5.

Amazonium, sic vocabatur Cuma, *Hec.* 212.

Amaxitus, urbs Troadis, *Ap. fr.* 56.

Ambracia, urbs Thesprotiæ, cujus gentile apud Philistum fr. 52: Ambracinus.

Ambraciotæ, *Hell.* 52.

Ambrosia, Hyas, *Pher.* 46.

Amestratus, urbs Siciliæ, *Ap. fr.* 61.

Amestrius, Herculis ex Eone f., II, 7, 8, 5.

Ἀμεινοὶ qui sint, *Philoch.* 152.

Amisodaurus, Chimææ educator, II, 3, 1, 6.

Amisus, urbs Asiæ, antiquitus Heneta dicta, *Hec.* 200; a Milesiis condita, deinde Cappadocum, deinde Atheniensium coloniis frequentata, nomen mutavit, *Theop.* 202.

Ammonis oraculum ad Cepheum de Æthiopia a malo, quo Neptunus eam infestabat, liberanda, II, 4, 3, 4.

Ἀμνός, ἀρήν, ἀρνεός, *Ister* 53.

Amor, Noctis et Ætheris f., *Acus.* 1.

Amorgi ins. tres civitates, *Androt.* 19.

Ampelus, urbs Liguriæ, *Hec.* 24.

Amphanae vel Amphianæa, urbs Dorica, *Theop.* 38; *Hec.* 335.

Amphianax, pater Oetyli, *Pher.* 89.

Amphianax, pater Mærae, *Pher.* 79.

Amphianax, Lyciæ R., II, 2, 1, 3.

Amphiaræus, Argivus, Oiclei f., Argonauta, I, 9, 16, 8; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Eriphylen ducit, I, 9, 13, 1; in ludis Nemeis primus disco vincit, III, 6, 4, 5; ejus de expeditione VII ducum vaticinium, *ibid.* § 4; quibuscum invitatus it, III, 6, 2, 6 sq.; Melanippi caput Tydeo dat, III, 6, 8, 4, *Pher.* 51; somno oppressus neglexit custodiam, *Hec.* 340; immortalis ad infe-

- ros deferatur, *Apoll. l. l.* § 6; Alcmaeonis et Amphilochoi pater, II, 7, 2, 5; III, 10, 8, 2; *Ephor.* 28.
- Amphibia, Pelopis filia, Eurysthei mater, *Pher.* 31.
- Ἀμφίχρον τῆλος, *Hell.* 136.
- Amphictyon, Deucalionis f., *Theop.* 80; aliis ἀπόχθων; Cranao pulso Atticae R. fit, I, 7, 2, 7; III, 14, 6, 1; ab Erichthonio pellitur, III, 14, 6, 2; a Baccho vinum temperandi artem discit, *Philoch.* 18; ejus lex, *Philoch.* 18, 19.
- Amphictyones, ab Amphictyone nominati, *Theop.* 80; eorum conventus unde nomen habeat, *Androt.* 33; quinam populi ad eorum consessus legatos mittant, *Theop.* 80.
- Amphictyona, Phthii filia, Datidis mater, *Pher.* 8.
- Amphidamas, Lycurgi e Cleophile f., III, 9, 2, 1; ejus liberi, *ibid.* § 2.
- Amphidamas, Busiridis f., ab Hercule caeditur, II, 5, 11, 9.
- Amphidamas, Clytie pater, *Pher.* 93.
- Amphidamas, Opuntius, Clysonymi pater, III, 13, 8, 6; *Hell.* 57.
- Amphidicus, (Asphodicus ap. Pausan., 9, 18 extr.) Astaci f., Thebanus, Parthenopæum caedit, II, 6, 8, 2.
- Amphigenia, urbs Macistiae, *Ap. fr.* 128.
- Amphilocheicum Argos. V. Argos.
- Amphilocheus, Alcmaeonis e Manto f. Creontis uxori educandus datur, Tisiphonen sororem ignarus emit, III, 7, 7, 2; a patre repetitur, *ibid.* § 4; Argos Amphilocheicum condit, *ibid.*; *Hec.* 72.
- Amphilocheus, Amphiarai f., inter Epigonos, III, 7, 2, 5; *Ephor.* 28; Helenæ proci, III, 10, 8, 2; a nonnullis dicitur matrem interfecisse, III, 7, 5, 1; cur a Troja proficiscens terra iter ingressus sit, *Theop.* 112.
- Amphimachus, Electryonis f., II, 4, 5, 7.
- Amphimachus, Cteati f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
- Amphion, Iasi filius ex Persephone, Minyæ, pater Cloridis, *Pher.* 56.
- Amphion, Epopei sive Jovis ex Antiope f., III, 5, 5, 5; III, 10, 1, 4; Lycum interficit, III, 5, 5, 4; Thebarum R., III, 5, 6, 1; Nioben ducit, *ibid.*; ejus filii, *ibid.*; *Pher.* 102, 6.
- Amphion, unus e Niobes filiis, Apollinis telis elabitur, III, 5, 6, 5; sec. alios occiditur, *ibid.*
- Amphion et Zethus, cum Locro Thebas condunt, *Pher.* 79.
- Amphion, lyra a Musis donatus; cantus vis et dulcedo, *Pher.* 102 a.
- Ἀμψιζών, placenta Dianæ oblata, *Philoch.* 170.
- Amphipolis, olim Ἐννέα ὄδοι nominata, *Androt.* 27.
- Amphipolitani, urbem agrosque in Atheniensium ditionem dedituri, *Theop.* 47.
- Amphithea vel Hemithea, filia Cyni, *Hec.* 139.
- Amphithea, Pronactis f., Adrasti uxor, I, 9, 13, 2; alia Lycurgi uxor, I, 9, 14, 1.
- Amphitrite (?), Oceanis, I, 2, 2, 1.
- Amphitrite, Nereis, I, 2, 7; Neptuno nubit, I, 4, 6; Benthesicymes mater, III, 15, 4, 2; ejus statua in Teno insula, a Telesio facta, *Philoch.* 185.
- Amphitryo, Alcæi f., II, 4, 5, 3; Electryoni armenta reddit, II, 4, 6, 2; hunc imprudens necat, *ibid.* § 4; *Pher.* 27; a Sthenelo pellitur, *ibid.*, § 5; Thebis a Creonte purgatur, *ibid.* § 6; vulpem Thebas infestantem venatur, II, 4, 7, 1; Teleboas vincit, II, 4, 7, 3 sq., *Pher.* 27; Herculis præceptor in arte currum agendi; proelio cum Minyis cadit, II, 4, 11, 5; ejus proles, II, 4, 8, 3; *Pher.* 27.
- Amphoterus, Alcmaeonis e Calirrhoe f., repente adultus, Phegei filios, patris eadem ulciscens, et Phegeum cum uxore necat, III, 7, 6; Acarnaniam habitat, III, 7, 7, 1.
- Amphrisenses, in Bœotia, *Theop.* 264.
- Ampyx, pater Phemiae, *Hell.* 25.
- Amycla, Amphionis e Niobe f., Dianæ telis confossa, al. is elapsa, III, 5, 6, 4 sq.
- Amyclæ, urbs, III, 6; 2, 4; *Pher.* 93; Philonome præmio data, *Ephor.* 18.
- Amyclas, Daphnes pater, *Phyl.* 33.
- Amyclas, Leamiræ pater, III, 9, 1, 1.
- Amyclas, Lacedæmonis e Sparta f., ejus e Diomede liberi, III, 10, 3, 2 sq., pater Hegesandræ, *Pher.* 93.
- Amyclas, Cynortæ pater, I, 9, 5.
- Amycus, Neptuni e Bithynide f., Bebrycum R., Argonautas cestu provocat; a Polluce sternitur, I, 9, 20, 1.
- Amymone, Danae f. a Neptuno amata, qui ei fontem indicat, II, 1, 4, 10; ex ea progenies, II, 1, 5, 13; *Pher.* 13; dicitur Enceladi uxor, *Apoll. ibid.* § 3.
- Amymone, fons in Lerneæ silva, II, 5, 2, 3.
- Amyntor, Phrastoris f., *Hell.* 1; Ormeniorum R. ab Hercule occiditur, II, 7, 7, 6; Astydamiæ pater, II, 7, 8, 12.
- Acus, 27; Teutamidæ pater, *Hell.* 1; et Phœnicis, III, 13, 8, 4; filium occæcat ob calumnias Phthiæ pellicis, *ibid.*
- Amyrgium, campus Sacarum Scytharum, *Hell.* 171.
- Amyrtæus, Argivus, Macedonum partibus favens, *Theop.* 237.
- Amythaon, Crethæi f., I, 9, 11, 1; *Pher.* 59; Pylam latet, *ibid.* § 2; Idomenen ducit, *ibid.* et II, 2, 2, 4; ejus liberi, *ibid.* et I, 9, 11, 2; *Pher.* 23.
- Anacharsis, ex Nomadicis Scythis, *Ephor.* 78; ejus inventa *Ephor.* 76; ab Ephoro non numeratur inter septem sapientes, *Ephor.* 101; sinistra pudenda, dextra os per quietem continebat, *Pher.* 113.
- Anæa, Cariae oppidum, *Ephor.* 86.
- Anæa, Amazon, *Ephor.* 86.
- Anactor, Electryonis f., II, 4, 5, 7.
- Ἀναπαράξαι, quid significet, *Ephor.* 107.
- Anaphe ins., ab Argonautis nomen accipit, I, 9, 26, 2.
- Anaurus, fl., I, 9, 16, 3; *Pher.* 60.
- Anaxagoræ philosophi ætas, *Ap. fr.* 81. Periclis præceptor; impietatis accusatur, *Ephor.* 119.
- Anaxibia, Cratæi f., Nestoris uxor, I, 9, 9, 3.
- Anaxibia, Biantis f., Peliae uxor, I, 9, 10.
- Anaximandri Milesii ætas, *Ap. fr.* 79.
- Anaximenis Milesii ætas, *Ap. fr.* 80.
- Anaxithea, una Danaidum, ex Jove parit Olenum, *Ister.*
- Anaxo, Alcæi ex Hipponoe f., Electryonis uxor, II, 4, 5, 3.
- Anceus, Arcas, I, 8, 2, 4; Lycurgi e Cleophile vel Eurynome, III, 9, 2, 1; apri Calydonii venator, a quo obtruncatur, I, 8, 2, 5 et 6; *Pher.* 81; Argonauta, I, 9, 36, 8; navis gubernator, I, 9, 23; Agapenoris pater, III, 1, 8, 2.
- Anceus, rex Sami, *Pher.* 111.
- Anchiale, a Sardanapalo condita, *Hell.* 158.
- Anchinoe, Nili f., Beli uxor, II, 1, 4, 4.
- Anchirrhoe, Penthili uxor, *Hell.* 10.
- Anclises, Cypis ex Themide f., III, 12, 2, 4; ejus e Venere filii, *ibid.*; *Acus.* 26.
- Anclius (Amphion ap. Diodor.), Centaurus, ab Hercule fatigatur, II, 5, 4, 4.
- Ancyor, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
- Andera, urbs, in qua lapis memorabilis, *Theop.* 122.
- Andocides, Atheniensis orator, unde genus deducit, *Hell.* 78.
- Andraemon, Oxyli pater, II, 8, 3, 4.
- Andraemon, Gorgen ducit, I, 8, 1; Oeneo succedit, I, 8, 6, 2.
- Androclus, Codri fil., coloniae in Asiam deducendæ dux. Ephesum condit, *Pher.* 117; *Ephor.* 31; Prieniensibus auxilium fert, *Ephor.* 31.

Androgeus, Minos e Pasiphae f., III, 1, 2, 6; Panathenæis vincit; ab Aegeo contra taurum Marathonium mittitur, a quo jugulatur, III, 15, 7, 5; al. Thebis periisse dicitur insidiis, *ibid.* § 6; ejus filii Thasum obtinent, II, 5, 9, 13.
Andromache, Etionis f., Hectoris uxor, III, 12, 6, 1.
Andromeda, Cephei e Cassiopea f., ad liberandam a peste patriam ceto exposita, a Perseo liberatur, II, 4, 3, 4 sq.
Androphagi Scythæ, *Ephor.* 78.
Andropompus, Penthili f., ex Henioche pater Melanthi, *Hell.* 10.
Androthoe, Castoris filia, Peristhenis uxor, mater Polydectæ et Dictyos, *Pher.* 13.
Anexibia (nisi potius Anaxibia), Danaï ex Ethiopide f., uxor Archelai, II, 1, 5, 5.
Anicetus, Herculis et Hebes f., II, 7, 7, 15.
Animalia venenato morsu lædientia ex Typhonis sanguine orta, *Acus.* 4.
Anius, rex Deli, Græcos Trojam proficiscentes hospitio excipit, *Pher.* 94.
Annus magnus (Cadmi tempore octo annos complectens), III, 4, 2, 1.
Anogon, Castoris ex Hilaira f., III, 11, 2, 2.
Anostus, fluv., *Theop.* 76.
Antæus, Neptuni al. Terræ f., Lybiæ R., ab Hercule caeditur, II, 5, 11, 6; *Pher.* 33; uxor Iphinoes, *Pher.* 33 e; ex Irassis erat ad paludem Tritonidem, *Pher.* 33 d; sexaginta cubitorum staturam habebat, *Pher.* 33 e.
Antalcidas, sub quo Lacedæmonii pacis fœdus ruperunt, *Theop.* 111.
Antea, Amphianactis f., uxor Proeti, mater Mærae, *Pher.* 79.
Antheis, Hyacinthi f., ab Atheniensibus immolatur, III, 15, 8, 5.
Anthelia, Danaï e Polyxo f., Cissei uxor, II, 1, 5, 7.
Anthemus, in Erythia fl., II, 5, 10, 7.
Anthesteria, *Ap. fr.* 28.
Anthesterion, mensis unde dictus, *Ister* 28.
Anthia, Thespîi f., Herculis pellex, II, 7, 8, 5.
Anthippe, Thespîi f., Hippodromi mater, II, 7, 8, 3.
Antia s. Sthenebora, Iobatae, al. Amphianactis f., Proeti uxor, II, 2, 1, 3.
Antiades, Herculis ex Aglaia f., II, 7, 8, 2.
Anticlea, Periphetæ e Vulcano mater, III, 16, 1, 3.
Anticlea, Laertæ, in Boetia parit Ulyssem, *Ister* 52.
Anticyra, urbs Maliensium, *Ap. fr.* 129.
Antigone, Oedipi ex Iocasta, III, 5, 8, 8; ex Eurygania filia, *Pher.* 48; cum patre Athenas fugit, III, 5, 9, 2; Polynicen fratrem contra Creontis jussum sepelit; viva defoditur, III, 7, 1, 2.
Antigona, Euryti filia, Pelei uxor, mortem sibi consciscit, III, 13, 1, 1; *Pher.* 16; mater Antigonaë, *Pher.* 17.
Antigonus Gonatas; huic Athenas prementi quid sibi faciendum sit, missis muneribus significat Patroclus, dux classis Egyptiacæ, *Phyl.* 1; Cleomenem ad Sellasias devicit, *Phyl.* 56; ejus morbus et mors, *Phyl.* 57.
Antigoni Epitropi assentator Apollophanes, *Phyl.* 46.
Ἀντιπαρεῖς apud Athenienses, *Philoch.* 61.
Antileon, Herculis e Procrile f., II, 7, 8, 1.
Antilocheus, Nestoris f., I, 9, 10, 3; Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
Antimache, Amphidamantis f., Eurysthei uxor, III, 9, 2, 2.
Antimachus, Herculis e Nicippe f., II, 7, 8, 6; Herculis e Megara f., *Pher.* 30.
Antimachi poetæ ætas, *Ap. fr.* 91.
Antimnestus, dux Chalcidensium, qui Rhegium condide-

runt, *Ant.* 10.
Antioches, Melanis f., a Tydeo caeditur, I, 8, 5, 3.
Antiochus, Pterelai f., I, 4, 5, 6.
Antiochus, Herculis f., Phylantis pater, I, 8, 3, 2.
Antiochi Σωτήρες (vel Θεοὶ) mores dissoluti; ejus familiares, *Phyl.* 7.
Antiope, Thespîi f., Alopîi mater ex Hercule, II, 7, 8, 4.
Antiope, Nyctei e Polyxo f., III, 10, 1, 4; a Jove comprimitur, III, 5, 5, 5; *Pher.* 102; ad Epopeum fugit, eique nubit, *ibid.*; a Lyco captiva abducitur, *ibid.* § 7; liberatur, *ibid.* § 10; ejus progenies, III, 10, 1, 4; *Pher.* 102.
Antiope ex Sole filii, *Theop.* 340.
Antiope, Amazo, ab Theseo captiva abducta, *Hell.* 76.
Antiphon, a Triginta viris interfectus, *Theop.* 130.
Antiphon, cum Charidemo ab Atheniensibus legatus missus ad Philippum, *Theop.* 189.
Antiphus, Myrmidonis f., I, 7, 3, 5.
Antiphus, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 12.
Antis, Thespîi f., Laolhoæ ex Hercule mater, II, 7, 8, 4.
Antracitis fossilis, *Theop.* 231.
Anus Seriphia, *Apollod. fr.* 198.
Aones, Boeotiae incolæ, *Hell.* 8.
Aortes, unus Cyclopum, *Pher.* 26.
Aous (ab Hecataeo nominatur Aas), fluvius a Lacmone defluens, *Hec.* 71, 72.
Apaturia, festum; unde nominatum sit, *Ephor.* 26.
Apaturus, sinus Asiæ, *Hec.* 165.
Apea, urbs Cretæ, *Hell.* 99.
Apelles, frater Mæonis et Dii, pater Critheidis, Cumanus, avus Homeri, *Ephor.* 164.
Apelles, Melanopi f., *Hell.* 6.
Apemosyne, Catrei f., a Mercurio vitiata necatur ab Althemene fratre, III, 2, 1, 3, sq.
Aphareus, Perieris e Gorgophone f., I, 9, 5, III, 10, 3, 4; ejus ex Arene filii, *ibid.* § 5.
Aphete, Thessaliæ urbs, I, 9, 19, 9; *Hell.* 35; *Pher.* 67.
Aphidas, Arcadis e Prosepelia filius, III, 10, 7, 4; *Charon* 13.
Aphidas, rex Atheniensium, a Thymæte fratre interfectus, *Demo* 1.
Aphidna, urbs Atticæ, quo Theseus abduxit Helenam, *Hell.* 74.
Aphyæ, sic duæ meretriculæ Athenienses vocabantur, *Ap. fr.* 239.
Apia, antiquum nomen Peloponnesi, II, 1, 1, 5; *Ister* 43, 44; *Acus.* 11.
Apis, Phoronei f., II, 1, 1, 6; I, 7, 6; ab Atolo caeditur, I, 7, 6; a Thelxione et Thelchine interficitur, *Acus.* 11; deus dicitur Serapis, II, 1, 1, 6.
Apis, bos a Baccho ex India adductus, *Phyl.* 80.
Ἀποδέκται, receptores, *Androt.* 3.
Apollo, Jovis e Latona f., I, 4, 1, 2; ejus nutrices, *Philoch.* 196; a Pane et Thymbreo artem vaticinandi edoctus, oraculum Delphicum occupat, *Apoll. ibid.* § 3; terras obiens homines ad morum placiditatem componit; Athenis Delphos profectus qua via? ad Panopeos veniens Tityum interficit; deinde apud Parnasios Pythonem necat; cum Themide oraculum Delphicum condit, *Ephor.* 70.
Neptuno pro Pythia dat Tænarum, *Ephor.* 59; interficit Tityum, I, 4, 1, 4; superat Marsyam certamine et exco-riat, I, 4, 2, 2; Herculi arma dat, II, 4, 11, 9; Trojam muris munit, II, 5, 9, 9; *Hell.* 136; pretio non accepto pestem ei immittit, *Apoll. l. l.*; cymbium aureum dat Herculi; *Vide Sol*; ejus certamen cum Hercule dirimitur, II, 6, 2, 6; jussu matris Amphionis filios necat, III, 5, 6, 4; ei datur Manto e manubiiis Thebarum captarum, III, 7, 4, 2; Alemaroni oraculum dat de matre necanda, III, 7,

- 5, 1; de itinere ad Acheloum, *ibid.* § 5; dantur ei Acheloi jussu dona nuptialia Arsinoes, quae Alcmaeonidae abstulerant, *ibid.* § 6; Mercurio dat boves pro lyra, virgam auream pro fistula, III, 10, 2, 7 *sq.*; Hyacinthum amasium invitus interficit, III, 10, 3, 3; Cyclopes necat, ideo servit Admeto, III, 10, 4, 2 *sq.*; *Pher.* 76; Arsinoen amatam interficit, III, 10, 3, 9; Cassandram vaticinandi arte donat, fidem ei auferit, III, 12, 5, 11; a Coronide Ischyri posthabetur, *Acus.* 25; Ischyn interficit, *Pher.* 8; Phlegyas, qui templum incenderant, interimit, *Pher.* 102 a; Cyrenen in Libyam transvelit, *Pher.* 9; vocatur Egletes, I, 9, 26, 3; ejus progenies ex Arsinoe al. Coronide, III, 10, 3, 6; e Phthia, I, 7, 6; e Thalia, I, 3, 4; ex Aria, III, 1, 2, 2; ex Aethusa, III, 10, 1, 3; Apollo pater Aristaei, *Pher.* 10; Corybantum e Rhytia, *Pher.* 6; Chæronis e Therone, *Hell.* 49; Idmonis ex Asteria, *Pher.* 70; Philammonis e Philonide, *Pher.* 63; Antuchi et Aristaei ex Cyrene, *Phyl.* 15; Apollinis Amyclaei templum, *Theop.* 218; ejus templum ad Ismenum, *Philoch.* 197; ejus ara Marathonica, *Philoch.* 158; ejus simulacrum in Delo, *Ister* 35; Apollini sacer est citharus piscis, *Ap. fr.* 15; neomenia, *Philoch.* 178; prima cujusque mensis dies, *Philoch.* 181; Apollo Carneus, *Theop.* 171; Thymbræus vel Zymbræus vel Dymbrius, *Hell.* 135; Μαλλόαι in Lesbo colitur, *Hell.* 117; Ὠϊός, *Ap. fr.* 7; aureus Delphis, *Philoch.* 22, 23; Boedromius, *Philoch.* 34; Donastas, *Theop.* 320; Hegetor, *Theop.* 171.
- Apollocrates, Dionysii superioris f., homo ebriosus, *Theop.* 204.
- Apollophanes, Antigoni Ἐπιτρόπου assentator, *Phyl.* 46.
- Ἀπόνημα, quid sit, *Clitod.* 20.
- Ἀποπομπαῖοι θεοί. *Vide* Dii.
- Ἀποστολαί, eorum munus, *Philoch.* 142.
- Aprus, urbs Thraciae, *Theop.* 180.
- Apsynthii, populus Thracum, *Hec.* 135.
- Apsyrtides insulae, I, 9, 24, 4 et 25, 4.
- Apsyrtus, a Medea sorore jugulatur, I, 9, 24, 1; *Pher.* 73.
- Aquila, Typhonis et Echidnae proles, Prometheo infesta, ab Hercule confoditur, II, 5, 11, 12; *Pher.* 21.
- Aquila in templorum fastigiis, Corinthiorum inventum, *Tim.* 50.
- Aquilæ Pyrrhi et aliorum, *Phyl.* 49.
- Aquilina, urbs Illyrica, *Theop.* 42.
- Arabes. Erembi dicuntur *Hellanico* 153.
- Arabia, conjux Aegypti, II, 1, 5, 4.
- Arabia; ibi habitat Aegyptus, II, 1, 4, 5; eam adit Hercules, II, 5, 11, 11.
- Aratus, invidia in Cleomenem ductus, Macedones arcescit, *Phyl.* 59.
- Araxes fluv., *Ephor.* 78; *Hec.* 170; *Ap. fr.* 123.
- Arbaxani (vel Arbazani), gens Liguriae, *Theop.* 221 a.
- Arbela, urbs Siciliae, *Phil.* 31.
- Arbelus, Aegypti ex Hephaestina f., Oemen uxorem habet, II, 1, 5, 9.
- Arcades autochthones, *Hell.* 77; ex Arcadis filiis oriundi, *Charon* 13; eorum cum Borotis de finibus contentio, *Pher.* 86; eorum mores, *Hec.* 335; *Charon* 13; *Ephor.* 97; *Theop.* 243; Arcades parent Lycaoni, III, 8, 1, 2; Nyctimo, Arcadi, Elato et Aphidanti, III, 8, 2, 1 *sqq.*; Stymphalo, III, 12, 6, 10; sub Hercule Augeam adiuvantur, II, 7, 2, 1; Oechaliam, II, 7, 7, 7.
- Arcadia, festum Cereris, *Ap. fr.* 8.
- Arcadion, Philippi osor, cum eo in gratiam redit, *Phyl.* 38; ejus dictum, *Theop.* 235.
- Arcas, Jovis aut Apollinis e Callisto f., III, 8, 2, 7; *Charon* 13; e Themisto f., *Ister* 57; ejus progenies, III, 9, 1, 1; *Hell.* 60.
- Arcesilaus, Melanei pater, Euryti avus, *Pher.* 34.
- Arcesilaus, Seuthi vel Scythi f., *Ap. fr.* 99.
- Arcesine, una ex tribus civitatibus in insula Amorgo, *Androl.* 19.
- Arcesius, Laertæ pater, I, 9, 16, 8.
- Archagoras, Niobæ f., *Hell.* 54.
- Archebates, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
- Archedicus, Herculis ex Eurypyle f., II, 7, 8, 5.
- Archelans, Electryonis f., II, 4, 5, 7.
- Archelans, Aegypti e Phornissa f., Anexibiam ducit, II, 1, 5, 5.
- Archelaus, Dymæus, mercenariis Syracusanorum praefectus, *Theop.* 212.
- Archernachus, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Archemachus, Herculis e Patro f., II, 7, 8, 2.
- Archemoras vocatur a VII ducibus Opheltes, Lycurgi f., III, 6, 4, 4.
- Archenor, Niobæ f., *Hell.* 54.
- Archias puer, talitro ab Hercule occisus, *Hell.* 3.
- Archias, Syracusarum conditor, Myscellum adjuvat, *Ant.* 11.
- Archidamium bellum, *Ephor.* 120.
- Archidamus, Lacedaemonius, Phocensium rebus favel, *Theop.* 258; Tarentinis auxilio venit, in Italia cecidit, *Theop.* 259; ejus mores, *ibid.*
- Archidamus, post reditum, invito Cleomene, a Lacedaemoniis interfectus, *Phyl.* 55.
- Archinus, Athenæi filius, Atheniensibus persuasit ut Ionicis literis uterentur, *Theop.* 169.
- Architeles, Eunomi, ab Hercule invito necati, pater, interfectori ignoscit, II, 7, 6, 3.
- Architeles, dives Corinthius, *Theop.* 220.
- Arclus, *Theop.* 226.
- Arcya, Actæonis canis, III, 4, 4, 5.
- Ardiaei, gens Illyrica, a Gallis devicta, *Theop.* 41.
- Ardynium, urbs in campo Thebano, *Xanth.* 17.
- Area, Athamantis, qui Teum condidit, filia, *Pher.* 112.
- Ἀρεῖα κρήνη, III, 4, 1, 3.
- Areithous, Borotus, in Arcadium migrat, ubi a Lycurgo occiditur, *Pher.* 86.
- Arcius, Biantis e Perone f., *Pher.* 75.
- Arene, Oebali f., Aphareï uxor, III, 10, 3, 5; mater Lyncei et Idæ, *Pher.* 65.
- Arene, urbs a quam nominata, *Pher.* 65.
- Areopagitar, *Philoch.* 17, 58, 59, 60; *Phanod.* 15.
- Areopagus, *Hell.* 69, 82; *Ap. fr.* 6; *Philoch.* 16; iudicium de Neptuno et Marte, III, 14, 2, 3; de Cephalo, III, 15, 1, 8; de Dædalo, III, 15, 9, 2.
- Ares, castellum Eubœæ, *Theop.* 160.
- Arestor, Phorbantis filius, Argi Panoptæ pater, II, 1, 3, 3; *Pher.* 22.
- Aretæus, Dionis filius, *Tim.* 129.
- Arete, Alcinoi, Phaeacum R., uxor, I, 9, 25, 5.
- Arete, Dionis uxor, *Tim.* 129.
- Aretesium, locus in Athenarum urbe, *Philoch.* 48.
- Arethusa vel Erethusa, Hesperidum una, II, 5, 11, 2.
- Arethusa, Abantis f., *Ephor.* 33.
- Arethusæ fontis origines, *Tim.* 51, 52.
- Aretus, Nestoris f., I, 9, 9, 3.
- Areus, Acrotati pater, rex Lacedaemoniorum, *Phyl.* 48; Areus et Acrotatus primi apud Spartanos aulicam aliquam opulentiam æmulantes, *Phyl.* 43.
- Argæus, qui una cum Philippo regnum petiit, *Theop.* 32.
- Argante, urbs Indiae, *Hec.* 176.
- Argele, Thespil f., Hippodromi mater ex Hercule, II, 7, 8, 4.
- Argentum Athenis in arce Minervæ depositum, *Philoch.* 116.

- Arges, Cyclops, Cœli f., I, 1, 2; ejus filios occidit Apollo, *Pher.* 76.
- Ἀργέστης non est Ventus, sed Zephyri epithetum, *Acus.* 3.
- Argæus, Licymnii f., Herculis socius, occiditur, II, 7, 7, 8.
- Argia, Autesionis f., Aristodemi conjux, II, 8, 2, 9.
- Argia, Adrasti f., Polynicis uxor, I, 9, 13, 2; III, 6, 1, 6; *Hell.* 12.
- Ἀργύλλαι, subterranea Cimmericorum ædificia, *Ephor.* 45.
- Arginus, collis in Creta, *Pher.* 69.
- Arginusæ Ins., *Androl.* 14.
- Argiope, Nili f., altera Agenoris uxor, mater Cadmi, *Pher.* 40.
- Argiphontes. Vide Mercurius.
- Argius, Pelopis f., Hegesandram uxorem ducit, *Pher.* 94.
- Argius, Niobæ f., *Pher.* 102, 6.
- Argius, Egypti e Phœnissa f., Evippen ducit, II, 1, 5, 5.
- Argivæ mulieres, Bacchico furore concitatae, II, 5, 2, 3.
- Argivi sub VII ducibus a Thebanis fugantur, III, 6, 7, 9; insepulti relict, ab Atheniensibus sepeliuntur, III, 7, 1, 4; sub Epigonis Thebas evertunt, III, 7, 4, 1; Apollini dant cum manubiis Manto, Tiresiæ filiam, *ibid.* § 2.
- Argivorum signum, II, 8, 5, 1; Argivi Eurystheo duce ab Atheniensibus vincuntur, *Pher.* 39; judicia exercent ad Egyptum promontorium, *Hec.* 357; eorum partes in bello Peloponnesiaco, *Philoch.* 109.
- Argo navis, I, 9, 16, 6; *Clitod.* 5; ab Argo, Phrixi f., nominata, *Pher.* 61; Herculis pondere aggravata queritur, I, 9, 16, 6; I, 9, 24, 4; *Pher.* 67; Neptuno consecratur, I, 9, 27, 3.
- Argolis paret ex parte Amythaonis filiis, I, 9, 12, 8; Gelanori, I, 4, 4, 8; Danao, *ibid.*; Lynceo, II, 2, 1, 1; Acrisio, *ibid.* § 4; Delphonti, II, 8, 5, 5; Adrasto, III, 6, 1, 4; Temeno, II, 8, 4, 2; Argolidem occupat Temenus, oram vero maritimam ejus (ἀκτὴν e regione Atticæ) Argæus et Deiphantes, *Ephor.* 16.
- Argonautæ recensentur, I, 9, 16, 8; a mulieribus Lemniis excipiuntur, I, 9, 17; a Dolionibus, I, 9, 18, 1; Cyzicum per errorem occidunt, *ibid.* § 2; in Mysiam veniunt, *ibid.*; relinquunt Herculem, Hylam et Polyphemum, I, 9, 19; Amycum, Bebrycum regem, interimunt, I, 9, 20; itinere a Phineo monstrato, Symplegades incolumes trajiciunt, I, 9, 21; a Mariandynis in Colchidem veniunt, I, 9, 23; eam, vellere ablato, clam relinquunt, *ibid.* § 13; eorum reditus per Tanaim, Oceanum, mare mediterraneum, *Tim.* 6; non navigant per Tanaim, sed alia via, *Hec.* 187, 339; Eridanum, Apsyrtides, Ligyes, Celtas præternavigant, I, 9, 24; præter Etruriam vecti, ad Eæam veniunt, a Circe purgantur, *ibid.* § 5; Charybdin, Scyllam et Planctas præternavigant, ad Corecyram appellant, I, 9, 25; in insula Anaphe Apollini Ægletæ sacra instituunt, I, 9, 26, 1—3; Talo caso ad Eginam appellant, *ibid.* § 4; per Eubœam, et Laridem Iolcum revertuntur, *ibid.* § 6; Phineum puniunt, III, 15, 3, 3; expeditio quando facta? II, 6, 3, 5.
- Argos, regio, I, 8, 6, 3; *Hell.* 37; antiquum Peloponnesi nomen, II, 1, 2, 1.
- Argos Amphilocheium ab Amphilocho conditur, III, 7, 7, 4; *cf. Ephor.* 28.
- Argous portus insulæ Æthaliæ unde nomen acceperit, *Tim.* 6.
- Argura, antea Argissa, urbs Thessaliæ, *Ap. fr.* 152.
- Argus, Jovis e Niobe f., II, 1, 1, 7; *Acus.* 11; a Phoroneo regnum accipit, Peloponnesum Argos dicit, II, 1, 2, 1; ejus progenies, *ibid.*; *Pher.* 22.
- Argus, Panoptes, II, 1, 2, 2; γρυγής, *Acus.* 17; Agenoris, *ibid.*; Arestoris, *Pher.* 22; aliis Inachi, Argi et Ismenes f., II, 1, 3, 3; interficit Satyrum et Echidnam, Apidis interfectores ulciscitur, II, 1, 2, 4; ejus progenies, II, 1, 3, 1; Ius custos, *ibid.* § 3; a Mercurio necatur, *ibid.* § 4; *Pher.* 22.
- Argus, Actæonis canis, III, 4, 4, 6.
- Argus, Phrixi e Chalciope f., I, 9, 1, 7; Phrixi ex Iophossa, *Acus.* 8; Argo navem construit, I, 9, 16, 6; *Pher.* 61; Argonauta, I, 9, 16, 8.
- Argyphia, Egypti uxor, ex ea filii, II, 1, 5, 2.
- Argyraspides Alexandri, *Phyl.* 41.
- Argyrini, gens Epirotica, *Tim.* 43.
- Argyrus urbs, *Phil.* 36.
- Aria, regio Persica, *Hell.* 168.
- Aria, Cleochi f., mater Mileti ex Apolline, III, 1, 2, 2.
- Aradne, Minois e Pasiphae f., III, 1, 2, 6; Theseo glomum minio tinctum dat, quo labyrinthi ambagibus se evolveret; cum eodem fugit, et in Dia insula relinquitur; apparet lamentanti Venus; cum Baccho concumbit, ab eoque donatur corona aurea; a Diana interficitur, *Pher.* 106; post interfectum Deucalionem, regni procurationem suscipit, et fœdus ferit cum Theseo, *Clitod.* 5; a Theseo abducitur, *Pher.* 109; *Ister* 14.
- Ariamnes, Gallus in Asia ditissimus, Gallos omnes per integrum annum epulis excipit, *Phyl.* 2.
- Ariani, gens Cadusiis proxima, *Ap. fr.* 107.
- Ariaspes, Atossæ pater, *Hell.* 163 b.
- Aries Phrixi et Hellæ, aureo vellere præditus, *Pher.* 53; inter astra collocatus, *ibid.* 52.
- Arimanius, *Theop.* 71.
- Arimus, rex in Asia minori, *Xanth.* 4.
- Arintia, urbs Oenotrorum, *Hec.* 30.
- Arion equus, Neptuni e Cerere progenies, Adrastum servat, III, 6, 8, 7.
- Arion Methymneus primus choros cyclicos instituit, *Hell.* 85.
- Arisbe, Teuceri Cretensis f., Dardani uxor, Hellanico est Atea, vel Batea, *Hell.* 130; eam *Ephor.* 21 dicit Meropis filiam, primamque uxorem Alexandri, Priami f.—Meropis f., Priami uxor, III, 12, 5, 2; Hyrtacodatur, *ibid.* § 3.
- Aristæus, Apollinis ex Cyrene f., ex Libya in Ceum migravit, *Phyl.* 15; pater Hecataë, *Pher.* 10.
- Aristæus, Actæonis pater, III, 4, 4, 1.
- Aristeas Proconnesius apud Metapontinos aliquantum versatur, *Theop.* 182.
- Aristocrates, unus imperatorum in prælio ad Arginusas, ab Atheniensibus capitis damnatus, *Philoch.* 121.
- Aristodamidas, Meropis f., Phidonis pater, *Theop.* 30.
- Aristodeme, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Aristodemus, Aristomachi f., fulmine ictus moritur, ejus filii Lacedæmone potiuntur, III, 8, 2, 9; Tlebanos Egidas ad expeditionis in Pelopon. societatem adsciscit, *Ephor.* 13.
- Aristomachus, Talai f., I, 9, 13, 1.
- Aristomachus, Hippomedontis pater, III, 6, 3, 2.
- Aristomachus, Cleodatis f., Temeni pater, *Theop.* 30; bello Heraclidarum perit, II, 8, 2, 5; ejus filii reditum tentant in Peloponnesum, *ibid.* § 6 sq.
- Aristomachus, Argivorum tyrannus, in Antigoni potestatem venit, ejus mors, *Phyl.* 52.
- Ariston, Rheginus, Delphis in certamine musico ab Eunomo Locro vincitur, *Tim.* 64, 65.
- Ariston, Oetæorum præfectus; ejus uxor a Phayllo amatur, *Phyl.* 60.
- Aristonous Gelonis filii tutor, *Tim.* 84.
- Aristoteles Cyrenæus amantem Laidem despicit, *Ister* 48.
- Aristoteles Stagirita de Locrorum civitate graviter mentitus, atque omnino levis homo et temerarius, *Tim.* 70; alia in eum convicia, *Tim.* 71, 74, 75, 76; de e.

- atate, *Ap. fr.* 92.
 Aristus, Cyprius, Antiochi Soteris vel Dei familiaris et amasius, *Phyl.* 7.
 Armenii, populus Asiae, *Hec.* 195.
 Armenius, Zeuxippi f., *Hell.* 10.
 Arnaeus, Megamedes pater, II, 4 10, 1.
 Arne, urbs postea Chaeronea vocata, *Hec.* 87.
 Aroerni, gens Celtica, *Ap. fr.* 62.
 Aroteres, populus ad Istrum, *Ephor.* 78.
 Aroteres, populus Libyae, *Hec.* 305.
 Arrhetus, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Arsinoe, Phegel f. Alcmaeoni desponsa, III, 7, 5, 4; munera nuptialia ei data, *ibid.*
 Arsinoe, Leucippi ex Philodice f., III, 10, 3, 6; Aesculapii mater ex Apolline, *ibid.*
 Artaphernes, (unus ex septem viris, qui Pseudo Smerdin interfecerunt) Daphernes vocatur ab *Hell.* 167.
 Artaxerxes contra Cyrum belligerat, *Ephor.* 129.
 Artemon, περιόρητος, Periclis mechanicus in Sami obsidione, *Ephor.* 117.
 Artemisia, Hecatomni filia, Mausoli uxor, ejus mors, *Theop.* 116.
 Artemisium, urbs Oenotrorum, *Hec.* 33.
 Artemisius mons, II, 5, 3, 2.
 Aremitium, i. q. Artemisium, urbs Oenotrorum, *Phil.* 53.
 Arypes pro Rhypes (Achaei) dicit *Pher.* 114.
 Asae, vicus Corinthi, *Theop.* 205.
 Ascalaphus, Martis f., Argonauta, I, 9, 16, 8; Helenae proculus, III, 10, 8, 2.
 Ascalaphus, Acherontis e Gorgyra f., I, 5, 3; ei saxum impositum, *ibid.*, ab Hercule removetur, II, 5, 12, 6, ille mutatur a Cerere in bubonem, *ibid.* § 9.
 Ascalon, urbs Lydiae, *Xanth.* 11.
 Ascalus, Hymenaei filius, dux Lydorum in Syria militat, ubi Ascalum condit, *Xanth.* 23.
 Ascalus, urbs Syriae, *Xanth.* 23.
 Ascania, urbs Phrygiae, *Xanth.* 5.
 Ascanius, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Asclepiadae dicebantur medici Coi et Cnidii, *Theop.* 111.
 Ascera, quo exul abiit pater Hesiodi, *Ephor.* 164.
 Asia, Oceani f., I, 2, 2; Iapeti uxor, *ibid.*
 Asiam minorem quot gentes habitent, *Ephor.* 80; ejus pars aliquando mare fuit, *Xanth.* 3.
 Asiani, Troum auxiliares, *Ap. fr.* 178.
 Asine, urbs Peloponnesi, *Theop.* 191.
 Asinus mysteria portans, *Demo.* 7.
 Asopis, Thespii f., Mentoris ex Hercule mater, II, 7, 8, 5.
 Asopis, Asopi f., Cercyrae mater, *Hell.* 45.
 Asopus fl., Oceani ex Tethye, al. Neptuni e Pero (*Acus.* 2), al. Jovis ex Eurynome f., ducit Metopen, III, 12, 6, 5; ejus progenies, *ibid.*; a Jove fulmine ictus, ad flumen redire jubetur, unde carbones in eo feruntur, *ibid.* § 6; pater Aeginae, I, 9, 3, 2; *Pher.* 78; Ismenes, II, 1, 3 1; Salaminis, III, 12, 7, 1.
 Aspendus, urbs Pamphyliæ ab Aspendo condita, *Hell.* 20; *Theop.* 12.
 Aspides ab Aegyptiis cultae, *Phyl.* 26. *Cf.* 27.
 Aspleion vel Splendon, urbs in Boeotia et Locrorum confinio, *Ap. fr.* 153.
 Assaon, Niobam filiam suam deperivit; ejus filios flammis necavit, deinde ipse manum sibi intulit, *Xanth.* 13.
 Assaracus, Troia e Calirrhoe f., III, 12, 2, 2; ejus progenies, *ibid.* 3.
 Assera, urbs Chalcidensium, *Theop.* 165.
 Assesus, oppidum agri Milesii, *Theop.* 166.
 Assorium, urbs Siciliae, *Ap. fr.* 16.
 Assus, urbs Asiae min. *Ephor.* 90; *Hell.* 116.
 Assyrii parent Thiantii, III, 14, 4, 2; iidem Syrii, III, 14, 3, 3.
 Astaci Thebani filii per obsidionem Thebarum, a VII du-cibus factam, insignes, III, 6, 8, 2.
 Astacus, Byzantinorum regio, *Theop.* 247.
 Astacus, Melanippi pater, *Pher.* 51.
 Astelebe, urbs Lydiae, *Xanth.* 21.
 Asteria, urbs Lydiae, *Xanth.* 22.
 Asteria, insula prope Cephalleniam, *Ap. fr.* 167.
 Asteria, Coroni filia. ex Apolline mater Idmonis, *Pher.* 70.
 Asteria, Danaï f., Chæti uxor, II, 1, 5, 4.
 Asteria Cœi f. ex Phœbe, I, 2, 2, 2; Persae conjux, I, 2, 4; Jovis congressum fugiens, in mare se projicit; Delo nomen dat, I, 4, 1, 1.
 Asterion, Cretensium R., Europam ducit, ejus liberos e Jove educat, III, 1, 2, 1; liberis orbis obit, III, 1, 3, 1.
 Asteris urbs, eadem quae Asteria.
 Asterius, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1; ex Amphictyone procreat Dotidem, *Pher.* 8.
 Asterius, Cometæ f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
 Asterius, Cretes pater, III, 1, 2, 6.
 Asterius, s. Minotaurus, tauri e Pasiphae f., a Minoe la-byrintho includitur, III, 1, 4, 3. *Vide* Minotaurus.
 Asterodia, Eurypyli f., Icarī conjux, mater Penelopæ, *Pher.* 90.
 Asterope (?) Cebrenis f., Asaci uxor, III, 12, 5, 2.
 Asteropea, Deionis f., I, 9, 4.
 Asterope, Asteropeus, Cyclops. *Vide* Steropes.
 Astra, Astræi filii, I, 2, 4.
 Astræus, Cœi f., I, 2, 2, 4; ejus ex Aurora progenies, I, 2, 4.
 Astrapsychus, magorum nomen, *Xanth.* 29.
 Ἄστρῳ quid sit, *Phil.* 4.
 Astyagis de Mandane filia somnium, *Charon.* 4.
 Astyanax, Herculis et Epilaidis f., II, 7, 8, 2.
 Astybias, Herculis e Calametide f., II, 7, 8, 4.
 Astycratia, Amphionis e Niobe f., a Diana confoditur, III, 5, 6, 1 sq. *Hell.* 54.
 Astydamia, Acasti uxor, Peleum frustra amat, eum stupri accusat, III, 13, 3, 1 sq.; ab eo poenas luit, *ibid.* § 5 sq.
 Astydamia, Amyntoris f., Ctesippi mater ex Hercule, II, 7, 8, 12; Tlepolemi mater, *Acus.* 27.
 Astygenia, Tlepolemi mater, *Pher.* 37 a.
 Astygonus (Astynous? Hom. II. ε', 144), Priami f., III, 12, 5, 13.
 Astymedusa, Stheneli f., Oedipi uxor, *Pher.* 48.
 Astynous, Phaethontis f., Sandaci pater, III, 14, 3, 2.
 Astyoche, Simoentis f., Erichthonii uxor, III, 12, 2, 1.
 As'yoche, Laomedontis f. ex Strymo, al. Placia, III, 12, 3, 11; Telephi uxor, cui Priamus vitem auream donat, ut Eurypylum filium Trojam mittat, *Acus.* 27.
 Astyoche, Amphionis e Niobe f., Dianæ telis confoditur, III, 5, 6, 1.
 Astyoche, Phylantis, Tlepolemi mater ex Hercule, II, 7, 6, 1.
 Astypalaea, Eurypyli mater e Neptuno, II, 7, 1, 2.
 Atabyrium in Sicilia, *Tim.* 3.
 Atabyrius, mons in Rhodo, III, 2, 1, 4.
 Atalanta, Schœnei f., apri Calydonii venatrix (*falso dici-tur, confunditur enim cum Iasi f.*), I, 8, 2, 4; inter Argonautas, I, 9, 16, 8.
 Atalanta, Iasi e Clymene f., III, 9, 2, 2; exponitur, *ibid.*; a venatoribus invenitur, virgo manet, Rixecum et Hy-læum, Centauros sibi insidiantes, interficit, Calydonii apri venatrix, Peleum vincit, *ibid.* § 3, 4; a patre agni-ta et nubere jussa, se cursu certantibus præmium pro-

- ponit, multos vincit, a Milanione superatur; in leonam mutatur, *ibid.* § 5 sq.
- Atas, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Atea, e. q. Arisbe, Teucris Cretensis f., Dardani uxor, *Hell.* 130.
- Atergalis a Mopso Lydo capta, cum Ichthye filio in lacum demersa, *Xanth.* 11.
- Ates collis in Phrygia, ubi Ilium, III, 12, 3, 3.
- Athamantis ager, I, 9, 2, 2.
- Athamas, Eoli f., I, 7, 3, 4; Beroiæ R., I, 9, 1, 1; ejus uxores et liberi, *ibid.*; his oritur, I, 9, 2, 1; Beroia relicta, Themistonem ducit, *ibid.* § 2; educat Bacchum, III, 4, 3, 5; ideo a Junone in furorem conjectus Learchum interficit, *ibid.* § 6; Orchomeni habitat, *Hell.* 49.
- Athamas, Areæ pater, qui Teum in Asia minori condidit, *Pher.* 112.
- Atharambis, urbs Egypti, *Hec.* 280.
- Athena: Diades in Eubœa a Diante condita, *Ephor.* 33.
- Athenæ, Cecropia dictæ, Cecropi parent, III, 14, 1, 1; a Minerva dea præside facta nomen accipiunt, *ibid.* § 6; a Minoe obsidentur, III, 15, 8, 4; Athenarum laudatio et vituperium, *Theop.* 297.
- Athenæus Eretriensis, Pharsali adsentator, *Theop.* 20.
- Athenienses, Heraclidas excipiunt, Eurystheum debellant, II, 8, 1, 3; sub Theseo Thebas capiunt, III, 7, 1, 4; cum Eleusiniis et Thracibus bellum gerunt, III, 15, 4, 7; Hyacinthi filias immolant, III, 15, 8, 5; septem pueros et totidem puellas quotannis Minotauro mittunt, *ibid.* § 8; Saltarum coloni, *Theop.* 172; Eurystheum et Argivos vincunt, *Pher.* 39; bellum gerunt adversus Brotos de Melænorum agro, *Ephor.* 25; injuste expellunt Pelasgos ex regione circa Hymettum montem, *Hec.* 362; eorum in ludis Isthmiis προεδρία, *Hell.* 75; Ionibus auxilium ferentes Sardes capiunt, *Charon* 2; jurandum, quod Athenienses a Græcis ante commissam pugnam Plataicam præstitum aiunt, falso commemoratur; vanam gloriam jactantes sucum facere student reliquis Græcis, *Theop.* 167; Atheniensium quot ad Plataas ceciderint, *Clitod.* 14; Orchomenum et Chæroneam capiunt, *Hell.* 49; pecunias publicas a Delo Athenas transferunt; decreto facto Megarenses a foro et portu arcent; eorum reditus et facultates initio belli Peloponnesiaci, *Ephor.* 119; eorum cum Lacedæmoniis induciæ (Ol. 89, 3), *Philoch.* 108; expeditio in Siciliam; prodigia et portenta, quæ ab navigatione eos detertere debuerant, *Clitod.* 15; cur male rem in Sicilia gesserint, *Tim.* 103, 104; servos, qui ad Arginusas dimicaverant civitatis jure donant, *Hell.* 80; in sacrificiis sibi et Chiis salutem precantur, *Theop.* 115; in agro Corinthio et Nemaensi a Lacedæmoniis devicti, *Ephor.* 133; cum Bæotis societatem ineunt (Ol. 96, 2), *Philoch.* 125; Atheniensium ditissimi mille ducenti (Ol. 105, 3), qui munia publica obibant, *Philoch.* 129; colonos in Samum deducunt (Ol. 107, 1), *Philoch.* 131; causas ob quas iis cum Philippo ad arma ventum est, *Philoch.* 135; eorum cum Philippo fœdus τὸ ἐν ἀπορρίπτῳ, Philippo Pydnam urbem promittunt, *Theop.* 189; Athenienses assentatores posterorum Seleuci et Antiochi, *Phyl.* 26; ad nauticam artem se applicabant, *Ephor.* 5; omnibus claris viris infensi, *Theop.* 117; pransi potique ad spectacula se conferunt, *Philoch.* 159; ad lapidem quendam jurabant, *Philoch.* 65; in Scirio festo allio vescebantur, *Philoch.* 204.
- Athenio Peripateticus, *Theop.* 68.
- Athenocles Atheniensium coloniam Amisum deducit, *Theop.* 202.
- Atlantia, Hamadryas Nympha, cum Danao congreditur, II, 1, 5, 4.
- Atlas, Iapeti f., I, 2, 3; eorum humeris sustinet, *ibid.*; loco Herculis Hesperidum poma petit eaque coactus tradit, II, 5, 11, 14; *Pher.* 33; ejus e Pleione filia, III, 10, 1, 1; *Hell.* 56; Atlantis filia Hesperides mala aurea subripiunt, *Pher.* 33 a.
- Atlas, mons in Hyperboreis, II, 5, 11, 2; ad eum hortus deorum, *Pher.* 33 a.
- Atossa, Ariaspæ f. [*Belochi, regis Assyriorum, ut videtur, conjux*]; ejus mores et instituta, *Hell.* 163 a et b.
- Atreus, Pelopis f., cum fratre tenet Mideam, II, 4, 6, 5; pater Menelai, III, 10, 8, 2; et Placiæ, III, 12, 3, 11; cum Thyeste Chrysippum interficit, *Hell.* 42; a patre in exilium agitur, *ibid.*; post obitum patris reversus regno potitur, *ibid.*
- Atromus, Herculis e Sratonice f., II, 7, 8, 4.
- Attales, Sadyattæ nothus, *Xanth.* 19, p. 40.
- Atthis, Cranai e Peliade f. virgo mortua, nomen dat Atticæ, III, 14, 5, 2; alii Erichthonium ejus filium dicunt, III, 14, 6, 2.
- Attica, olim Acte dicta, Cecropia vocatur a Cecrope, cui paret, III, 14, 1, 1; a Neptuno inundatur, *ibid.* § 7; paret Cranai, III, 14, 5, 1; Amphictyoni, III, 14, 6, 1; Erichthonio, *ibid.* § 2; Pandioni I, III, 14, 7, 1; Erechtheo, III, 15, 1, 1; Cecropi II, III, 15, 5, 1; Pandioni II, *ibid.* § 3; a Dioscuris devastatur, *Hell.* 74; ab Amazonibus invaditur, *Hell.* 81; duodecim Atticæ urbes, *Philoch.* 11; Atticæ literæ, *Theop.* 168; Atticæ census quot talentum fuerit, *Philoch.* 151.
- Atymnius, Jovis e Cassiopea f., a Sarpedone amatur, III, 1, 2, 4.
- Alys, pater Lydi et Torrhebi, *Xanth.* 1.
- Audophradates, Lydiæ satrapa, exercitus dux contra Evagoram, *Theop.* 111.
- Audymon, Citieus, qui Cyprum tenebat, ab Evagora capitur, *Theop.* 111.
- Auge, Alei ex Neaira f., III, 9, 1, 3; ab Hercule compressa Telephum parit, *ibid.* § 4, et II, 7, 4, 1; a patre Nauplio vendenda tradita Teuthranti nubit, II, 7, 4, 2; *Hec.* 345.
- Augeas, Solis al. Elia, al. Phorbantis, al. Neptuni f., II, 5, 5, 1; Argonauta, I, 9, 18, 8; Elidis R., II, 5, 5, 1. Nolei equos abducit, *Pher.* 57; Herculi decimanum gregum partem promittit, si uno die stabulum purgaverit, *Apoll.* *ibid.* § 3; promisso non stat, judicium subit, Herculem et filium Elide pellit, *ibid.* § 4 sq.; in bello contra Herculem a Molionidis adjuvatur, *Pher.* 36; cum filiis cadit, II, 7, 2, 5; pater Epicastes, II, 7, 8, 11.
- Augila, urbs Libyæ, *Ap. fr.* 108.
- Aulis, Lydiæ regio, Syli sedes, II, 6, 3, 3.
- Αὔλων; sacri Atheniensium, *Philoch.* 147.
- Aurora, Hyperionis f., I, 2, 2, 2; Astræi conjux, I, 2, 4; ex eo liberi, *ibid.*; rapit Orionem, I, 4, 4; Cephalum, I, 9, 4; ex eo liberi, III, 14, 3, 1; Tithonum, III, 12, 4; ex eo liberi, *ibid.*
- Auses, gens Libyæ, *Ap. fr.* 109.
- Ausigda, insula Libyæ, *Hec.* 300.
- Ausones, populus Italiæ, *Ant.* 8; eorum rex Siculus, *Hell.* 53; ab Iapygibus pulsus in Siciliam transmigrat, *Hell.* 53; quo tempore? *ibid.*
- Autesion, Argiæ pater, II, 8, 2, 9.
- Autachus, Apollinis ex Cyrene f., *Phyl.* 15.
- Autolycus, Mercurii f., I, 9, 16, 8; *Pher.* 63; Argonauta, *ibid.*; Herculis in arte luctandi præceptor, II, 4, 9, 1.
- Autolycus, Polymedes pater, I, 9, 10, 1; Euryti boves furatur, II, 6, 2, 1.
- Automalaca, urbs Libyæ, *Ap. fr.* 130.
- Automate, Danai f., Busiridis uxor, II, 1, 5, 3.
- Automedusa, Alcathoi f., Iphiclis uxor, II, 4, 11, 7.

- rtate, *Ap. fr.* 92.
 Aristus, Cyprius, Antiochi Soteris vel Dei familiaris et amasius, *Phyl.* 7.
 Armenii, populus Asiae, *Hec.* 195.
 Armenius, Zeuxippi f., *Hell.* 10.
 Arnæus, Megamedes pater, II, 4 10, 1.
 Arne, urbs postea Chaeronea vocata, *Hec.* 87.
 Aroerni, gens Celtica, *Ap. fr.* 62.
 Aroteres, populus ad Istrum, *Ephor.* 78.
 Aroteres, populus Libyæ, *Hec.* 305.
 Arrhetus, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Arsinoe, Phegel f. Alcmaeoni desponsa, III, 7, 5, 4; munera nuptialia ei data, *ibid.*
 Arsinoe, Leucippi ex Philodice f., III, 10, 3, 6; Esculapii mater ex Apolline, *ibid.*
 Artaphernes, (unus ex septem viris, qui *Pseudo Smerdin* interfecerunt) Daphernes vocatur ab *Hell.* 167.
 Artaxerxes contra Cyrum belligerat, *Ephor.* 129.
 Artemon, περιπόρητος, Periclis mechanicus in Sami obsidione, *Ephor.* 117.
 Artemisia, Hecatomni filia, Mausoli uxor, ejus mors, *Theop.* 116.
 Artemisium, urbs Oenotrorum, *Hec.* 33.
 Artemisius mons, II, 5, 3, 2.
 Artemitium, i. q. Artemisium, urbs Oenotrorum, *Phil.* 53.
 Arypes pro *Rhypes* (Achæi) dicit *Pher.* 114.
 Asæ, vicus Corinthi, *Theop.* 205.
 Ascalaphus, Martis f., Argonauta, I, 9, 16, 8; Helenæ proculus, III, 10, 8, 2.
 Ascalaphus, Acherontis e Gorgyra f., I, 5, 3; ei saxum impositum, *ibid.*, ab Hercule removetur, II, 5, 12, 6, ille mutatur a Cerere in bubonem, *ibid.* § 9.
 Ascalon, urbs Lydiæ, *Xanth.* 11.
 Ascalus, Hymenæi filius, dux Lydorum in Syria militat, ubi Ascalum condit, *Xanth.* 23.
 Ascalus, urbs Syriæ, *Xanth.* 23.
 Ascania, urbs Phrygiæ, *Xanth.* 5.
 Ascanius, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Asclepiadæ dicebantur medici Coi et Cnidii, *Theop.* 111.
 Ascræ, quo exul abiit pater Hesiodi, *Ephor.* 164.
 Asia, Oceani f., I, 2, 2; Iapeti uxor, *ibid.*
 Asiam minorem quot gentes habitent, *Ephor.* 80; ejus pars aliquando mare fuit, *Xanth.* 3.
 Asiani, Troum auxiliares, *Ap. fr.* 178.
 Asine, urbs Peloponnesi, *Theop.* 191.
 Asinus mysteria portans, *Demo.* 7.
 Asopis, Thespii f., Mentor ex Hercule mater, II, 7, 8, 5.
 Asopis, Asopi f., Cercyræ mater, *Hell.* 45.
 Asopus fl., Oceani ex Tethye, al. Neptuni e Pero (*Acus.* 2), al. Jovis ex Eurynome f., ducit Metopen, III, 12, 6, 5; ejus progenies, *ibid.*; a Jove fulmine ictus, ad flumen redire jubetur, unde carbones in eo feruntur, *ibid.* § 6; pater Aginæ, I, 9, 3, 2; *Pher.* 78; Ismenes, II, 1, 3 1; Salaminis, III, 12, 7, 1.
 Aspendus, urbs Pamphyliæ ab Aspendo condita, *Hell.* 20; *Theop.* 12.
 Aspides ab Aegyptiis cultæ, *Phyl.* 26. *Cf.* 27.
 Aspledon vel Splendon, urbs in Bœotorum et Locrorum confinio, *Ap. fr.* 153.
 Assaon, Niobam filiam suam deperivit; ejus filios flammis necavit, deinde ipse manum sibi intulit, *Xanth.* 13.
 Assaracus, Trois e Calirrhoe f., III, 12, 2, 2; ejus progenies, *ibid.* 3.
 Assera, urbs Chalcidensium, *Theop.* 165.
 Assesus, oppidum agri Milesii, *Theop.* 166.
 Assorium, urbs Siciliae, *Ap. fr.* 16.
 Assus, urbs Asiae min. *Ephor.* 90; *Hell.* 116.
 Assyrii parent Thianti, III, 14, 4, 2; iidem Syrii, III, 14, 3, 3.
 Astaci Thebani filii per obsidionem Thebarum, a VII duobus factam, insignes, III, 6, 8, 2.
 Astacus, Byzantinorum regio, *Theop.* 247.
 Astacus, Melanippi pater, *Pher.* 51.
 Astelebe, urbs Lydiæ, *Xanth.* 21.
 Asteria, urbs Lydiæ, *Xanth.* 22.
 Asteria, insula prope Cephalleniam, *Ap. fr.* 167.
 Asteria, Coroni filia ex Apolline mater Idmonis, *Pher.* 70.
 Asteria, Danai f., Chæti uxor, II, 1, 5, 4.
 Asteria Cœi f. ex Phœbe, I, 2, 2, 2; Persæ conjux, I, 2, 4; Jovis congressum fugiens, in mare se projicit; Delo nomen dat, I, 4, 1, 1.
 Asterion, Cretensium R., Europam ducit, ejus liberos e Jove educat, III, 1, 2, 1; liberis orbus obit, III, 1, 3, 1.
 Asteris urbs, eadem quæ Asteria.
 Asterius, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1; ex Amphictyone procreat Dotidem, *Pher.* 8.
 Asterius, Cometæ f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
 Asterius, Cretes pater, III, 1, 2, 6.
 Asterius, s. Minotaurus, tauri e Pasiphae f., a Minoe labyrintho includitur, III, 1, 4, 3. *Vide* Minotaurus.
 Asterodia, Eurypyli f., Icaris conjux, mater Penelopæ, *Pher.* 90.
 Asterope (?) Cebrenis f., Esaci uxor, III, 12, 5, 2.
 Asteropea, Deionis f., I, 9, 4.
 Astropes, Astroparus, Cyclops. *Vide* Steropes.
 Astra, Astræi filii, I, 2, 4.
 Astræus, Cui f., I, 2, 2, 4; ejus ex Aurora progenies, I, 2, 4.
 Astrapsychus, magorum nomen, *Xanth.* 29.
 Ἄστρῳ quid sit, *Phil.* 4.
 Astyagis de Mandane filia somnium, *Charon.* 4.
 Astyanax, Herculis et Epilaidis f., II, 7, 8, 2.
 Astybias, Herculis e Calametide f., II, 7, 8, 4.
 Astycratia, Amphionis e Niobe f., a Diana confoditur, III, 5, 6, 1 *sq.* *Hell.* 54.
 Astydamia, Acasti uxor, Pelcum frustra amat, eum stupri accusat, III, 13, 3, 1 *sq.*; ab eo pœnas luit, *ibid.* § 5 *sq.*
 Astydamia, Amyntoris f., Ctesippi mater ex Hercule, II, 7, 8, 12; Tlepolemi mater, *Acus.* 27.
 Astygenia, Tlepolemi mater, *Pher.* 37 a.
 Astygonus (Astynous? Hom. II. ε', 144), Priami f., III, 12, 5, 13.
 Astymedusa, Stheneli f., Oedipi uxor, *Pher.* 48.
 Astynous, Phaethontis f., Sandaci pater, III, 14, 3, 2.
 Astyoche, Simoentis f., Erichthonii uxor, III, 12, 2, 1.
 Astyoche, Laomedontis f. ex Strymo, al. Placia, III, 12, 3, 11; Telephi uxor, cui Priamus vitem auream donat, ut Eurypylum filium Trojam mittat, *Acus.* 27.
 Astyoche, Amphionis e Niobe f., Dianæ telis confoditur, III, 5, 6, 1.
 Astyoche, Phylantis, Tlepolemi mater ex Hercule, II, 7, 6, 1.
 Astypalaea, Eurypyli mater e Neptuno, II, 7, 1, 2.
 Atabyrium in Sicilia, *Tim.* 3.
 Atabyrius, mons in Rhodo, III, 2, 1, 4.
 Atalanta, Schœnei f., apri Calydonii venatrix (*falso dicitur, confunditur enim cum Iasi f.*), I, 8, 2, 4; inter Argonautas, I, 9, 16, 8.
 Atalanta, Iasi e Clymene f., III, 9, 2, 2; exponitur, *ibid.*; a venatoribus invenitur, virgo manet, Rhœcum et Hyllæum, Centauros sibi insidiantes, interficit, Calydonii apri venatrix, Pelcum vincit, *ibid.* § 3, 4; a patre agnita et nubere jussa, se cursu certantibus præmium pro-

- ponit, multos vincit, a Milanione superatur; in leonem mutatur, *ibid.* § 5 sq.
- Atas, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Alea, e. q. Arisbe, Teucris Cretensis f., Dardani uxor, *Hell.* 130.
- Alergatis a Mopso Lydo capta, cum Ichthye filio in lacum demersa, *Xanth.* 11.
- Ales collis in Phrygia, ubi Ilium, III, 12, 3, 3.
- Athamantis ager, I, 9, 2, 2.
- Athamas, Æoli f., I, 7, 3, 4; Borotiae R., I, 9, 1, 1; ejus uxores et liberi, *ibid.*; his orbatur, I, 9, 2, 1; Borotia relicta, Themistonem ducit, *ibid.* § 2; educat Bacchum, III, 4, 3, 5; ideo a Junone in furorem conjectus Learchum interficit, *ibid.* § 6; Orchomeni habitat, *Hell.* 49.
- Athamas, Arcae pater, qui Teum in Asia minori condidit, *Pher.* 112.
- Atharambis, urbs Egypti, *Hec.* 280.
- Athenae Diades in Euboea a Diante conditae, *Ephor.* 33.
- Athenae, Cecropia dictae, Cecropi parent, III, 14, 1, 1; a Minerva dea praeside facta nomen accipiunt, *ibid.* § 6; a Minoe obsidentur, III, 15, 8, 4; Athenarum laudatio et vituperium, *Theop.* 297.
- Athenaeus Eretriensis, Pharsali adsentator, *Theop.* 20.
- Athenienses, Heracidas excipiunt, Eurystheum debellant, II, 8, 1, 3; sub Theseo Thebas capiunt, III, 7, 1, 4; cum Eleusiniis et Thracibus bellum gerunt, III, 15, 4, 7; Hyacinthi filias immolant, III, 15, 8, 5; septem pueros et totidem puellas quotannis Minotauro mittunt, *ibid.* § 8; Saitarum coloni, *Theop.* 172; Eurystheum et Argivos vincunt, *Pher.* 39; bellum gerunt adversus Boeotos de Melanorum agro, *Ephor.* 25; injuste expellunt Pelasgos ex regione circa Hymettum montem, *Hec.* 362; eorum in ludis Isthmiis προεδρία, *Hell.* 75; Ionibus auxilium ferentes Sardes capiunt, *Charon* 2; iurandum, quod Athenienses a Graecis ante commissam pugnam Plataeam praestitum aiunt, falso commemoratur; vanam gloriam jactantes sucum facere student reliquis Graecis, *Theop.* 167; Atheniensium quot ad Plataeas ceciderint, *Clitod.* 14; Orchomenum et Chaeroneam capiunt, *Hell.* 49; pecunias publicas a Delo Athenas transferunt; decreto facto Megarenses a foro et portu arcent; eorum reditus et facultates initio belli Peloponnesiaci, *Ephor.* 119; eorum cum Lacedaemoniis induciae (Ol. 89, 3), *Philoch.* 108; expeditio in Siciliam; prodigia et portenta, quae ab navigatione eos detertere debuerant, *Clitod.* 15; cur male rem in Sicilia gesserint, *Tim.* 103, 104; servos, qui ad Arginusas dimicaverant civitatis jure donant, *Hell.* 80; in sacrificiis sibi et Chiis salutem precantur, *Theop.* 115; in agro Corinthio et Nemaensi a Lacedaemoniis devicti, *Ephor.* 133; cum Boeotis societatem ineunt [Ol. 96, 2], *Philoch.* 125; Atheniensium ditissimi mille ducenti [Ol. 105, 3], qui munia publica obibant, *Philoch.* 129; colonos in Samum deducunt [Ol. 107, 1], *Philoch.* 131; caussae ob quas iis cum Philippo ad arma ventum est, *Philoch.* 135; eorum cum Philippo foedus τὸ ἐν ἀπορρήτῳ, Philippo Pydnam urbem promittunt, *Theop.* 189; Athenienses assentatores posterorum Seleuci et Antiochi, *Phyl.* 26; ad nauticam artem se applicabant, *Ephor.* 5; omnibus claris viris infensi, *Theop.* 117; pransi potique ad spectacula se conferunt, *Philoch.* 159; ad lapidem quendam jurabant, *Philoch.* 65; in Scirio festo alio rescebantur, *Philoch.* 204.
- Athenio Peripateticus, *Theop.* 68.
- Athenocles Atheniensium coloniam Amisum deducit, *Theop.* 202.
- Atlantia, Hamadryas Nympha, cum Danao congregitur, II, 1, 5, 4.
- Atlas, Iapeti f., I, 2, 3; caelum humeris sustinet, *ibid.*; loco Herculis Hesperidum poma petit eaque coactus tradit, II, 5, 11, 14; *Pher.* 33; ejus e Pleione filiae, III, 10, 1, 1; *Hell.* 56; Atlantis filiae Hesperides mala aurea subripiunt, *Pher.* 33 a.
- Atlas, mons in Hyperboreis, II, 5, 11, 2; ad eum hortus deorum, *Pher.* 33 a.
- Atossa, Ariaspae f. [*Belochi, regis Assyriorum, ut rideatur, conjux*]; ejus mores et instituta, *Hell.* 163 a et b.
- Atreus, Pelopis f., cum fratre tenet Mideam, II, 4, 6, 5; pater Menelai, III, 10, 8, 2; et Placiae, III, 12, 3, 11; cum Thyeste Chrysippum interficit, *Hell.* 42; a patre in exilium agitur, *ibid.*; post obitum patris reversus regno potitur, *ibid.*
- Atromus, Herculis e Sratonice f., II, 7, 8, 4.
- Attalus, Sadyattae nothus, *Xanth.* 19, p. 40.
- Atthis, Cranai e Peliade f. virgo mortua, nomen dat Atticae, III, 14, 5, 2; alii Erichthonium ejus filium dicunt, III, 14, 6, 2.
- Attica, olim Acte dicta, Cecropia vocatur a Cecrope, cui paret, III, 14, 1, 1; a Neptuno inundatur, *ibid.* § 7; paret Cranao, III, 14, 5, 1; Amphictyoni, III, 14, 6, 1; Erichthonio, *ibid.* § 2; Pandioni I, III, 15, 7, 1; Erechtheo, III, 15, 1, 1; Cecropi II, III, 15, 5, 1; Pandioni II, *ibid.* § 3; a Dioscuris devastatur, *Hell.* 74; ab Amazonibus invaditur, *Hell.* 84; duodecim Atticae urbes, *Philoch.* 11; Atticae literae, *Theop.* 168; Atticae census quot talentum fuerit, *Philoch.* 151.
- Atymnius, Jovis e Cassiopea f., a Sarpedone amatur, III, 1, 2, 4.
- Atys, pater Lydi et Torrhebi, *Xanth.* 1.
- Audophradates, Lydiae satrapa, exercitus dux contra Evagoram, *Theop.* 111.
- Audymon, Cilicus, qui Cyprum tenebat, ab Evagora capitur, *Theop.* 111.
- Auge, Alei ex Neaira f., III, 9, 1, 3; ab Hercule compressa Telephum parit, *ibid.* § 4, et II, 7, 4, 1; a patre Nauplio vendenda tradita Teuthiranti nubit, II, 7, 4, 2; *Hec.* 345.
- Augeas, Solis al. Elii, al. Phorbantis, al. Neptuni f., II, 5, 5, 1; Argonauta, I, 9, 18, 8; Elidis R., II, 5, 5, 1. Nelei equos abducit, *Pher.* 57; Herculi decimam gregum partem promittit, si uno die stabulum purgaverit, *Apoll.* *ibid.* § 3; promisso non stat, judicium subit, Herculem et filium Elide pellit, *ibid.* § 4 sq.; in bello contra Herculem a Molionidis adjuvatur, *Pher.* 36; cum filiis cadit, II, 7, 2, 5; pater Epicastes, II, 7, 8, 11.
- Augila, urbs Libya, *Ap. fr.* 108.
- Aulis, Lydiae regio, Sylei sedes, II, 6, 3, 3.
- Αὔλωνες sacri Atheniensium, *Philoch.* 147.
- Aurora, Hyperionis f., I, 2, 2, 2; Astraei conjux, I, 2, 4; ex eo liberi, *ibid.*; rapit Orionem, I, 4, 4; Cephalum, I, 9, 4; ex eo liberi, III, 15, 3, 1; Tithonum, III, 12, 5; ex eo liberi, *ibid.*
- Auses, gens Libya, *Ap. fr.* 109.
- Ausigda, insula Libya, *Hec.* 300.
- Ausones, populus Italiae, *Ant.* 8; eorum rex Siculus, *Hell.* 53; ab Iapygibus pulsus in Siciliam transmigrat, *Hell.* 53; quo tempore? *ibid.*
- Autesion, Argiae pater, II, 8, 2, 9.
- Autachus, Apollinis ex Cyrene f., *Phyl.* 15.
- Autolycus, Mercurii f., I, 9, 16, 8; *Pher.* 63; Argonauta, *ibid.*; Herculis in arte luctandi praeceptor, II, 4, 9, 1.
- Autolycus, Polymedes pater, I, 9, 16, 1; Euryli boves furatur, II, 6, 2, 1.
- Automalaca, urbs Libya, *Ap. fr.* 130.
- Automate, Danae f., Busiridis uxor, II, 1, 5, 3.
- Automedusa, Alcaethoi f., Iphiclis uxor, II, 4, 11, 7.

Autonoe, Danae e Polyxo f., Eurylochi uxor, II, 1, 5, 7.
 Autonoe, Nereis, I, 2, 7.
 Autonoe, Cadmi ex Harmonia f., Aristaei uxor, III, 4, 2, 4.
 Autonoe, Pirei f., Palamoni mater ex Hercule, II, 7, 8, 12.
 Avernus lacus in Italia, *Tim.* 17.
 Averrunci Dii, *Ap. fr.* 5.
 Aves fab. Aristophanis quo tempore edita sit, *Androt.* 47.
 Axiopistus, Locrus vel Sicyonius, Canonis et Sententiarum auctor, *Philoch.* 193.
 Ἀξίονες, *Ap. fr.* 24.
 Azeotae, gens Troadis, *Hell.* 124.

B.

Babys, i. q. Typhon, *Hell.* 150.
 Baccinae, a Lycurgo captae, liberantur, III, 5, 1, 6.
 Bacchus, Jovis e Semele f.; infans a patre traditur Mercurio, et ab hoc Athamanti, III, 4, 3, 4 sq.; a Jove in cervum mutatur, *ibid.* § 9; a Mercurio ad Nymphas Nyseides Dodonaeas deferitur, *Pher.* 46; ab his educatur, *ibid.*; propter Junonis timorem Inoi traditur, *ibid.*; vitem invenit, III, 5, 1, 1; terras peragrans ea donat homines, *Pher.* 1. 1.; a Junone in furorem conjectus pererrat Aegyptum, Syriam; [ad templum Jovis Dodonaci venit, *Philoch.* 57]; a Proteo excipitur, in Phrygiam venit, a Rhea sanatur, Thraciam peragrat, a Lycurgo male excipitur, *Apoll.* 1. 1.; *Pher.* 1. 1.; ad Thetidem fugit, Lycurgo furorem injicit, Indiam adit, *Apoll.*, *ibid.* § 5 sqq.; Thebas venit, Argivas mulieres furore concitat, III, 5, 2, 1; Tyrrenos praedones in Delphinis mutat, III, 5, 3, 1 sq.; cum matre in caelum migrat, *ibid.* § 3; Oeneo vitem dat, I, 8, 1, 1; Icario, III, 14, 7, 3; Dejanirae pater dicitur, I, 8, 1; Phani et Staphyli, I, 9, 16, 8; ex India duos boves adduxit, quorum Apis alter, alter Osiris sit dictus, *Phyl.* 80; cum Ariadne concumbit, eique dat auream coronam, postea inter sidera collocatam, *Pher.* 106; dux copiarum fuit; quomodo representetur, *Philoch.* 23; ejus sepulcrum Delphis, *Philoch.* 22; quo tempore inter deos relatus sit, *Ap. fr.* 72; ὀείνορ, *Ister* 5; Brisaeus vel Bresaeus, *Androt.* 59; piscator [?], *Philoch.* 194; rectus [Διόνυσος ὀρθός], *Philoch.* 18; κόλλας existimandus, *Philoch.* 24; Bacchi ἐν Αἰγύπτῳ; aedes, *Phanod.* 14.
 Bacis, vates Baotus, *Theop.* 81.
 Baee, urbs Chaoniae, *Hec.* 76.
 Baetium, urbs Macedoniae, *Theop.* 158.
 Balis, herba, quam vim habeat, *Xanth.* 10.
 Balus, equus immortalis, a Neptuno datus Peleo, III, 13, 5, 5.
 Bantii, populus Thraciae, *Hec.* 146.
 Banus [?] Actaeonis canis, III, 4, 4, 5.
 Barbarae nationes Graecis antiquiores, *Ephor.* 6.
 Bardylis, Illyrius latro, *Theop.* 35.
 Baetium, locus ad mare Adriaticum, *Theop.* 261.
 Baris, urbs Asiae min., *Ephor.* 95.
 Batea, *Hell.* 130.
 Batia, Teucris f., Dardani uxor, III, 12, 1, 5.
 Batia, Nais, Oebali uxor, III, 10, 4, 5.
 Batia locus eminens agri Trojani, *Hell.* 130.
 Baton s. Elattonus, Amphiarai auriga, cum domino in terram descendit, III, 6, 8, 6.
 Beatorum ins. *Ide* Insulae b.
 Bebryces, I, 9, 20, 1; eorum R. Herculem excipit, II, 5, 9, 6; subigitur regio ab Hercule, Lyco datur, Heraclea dicitur, *ibid.*; eorum regio a Mariandyno occupata, *Theop.* 201.

Bebrycia, nomen antiquum terrae Lampsacenorum, *Charon* 7.
 Bechires, populus Asiae, *Hec.* 190.
 Bellerophon, Glauci ex Eurymede f., fratrem invitatus interficit, a Proeto purgatur, II, 3, 1, 1; Sthenoborae amorem repellit, *ibid.* § 2; a Proeto, ob istius uxoris calumnias, ad Iobaten mittitur, qui eum necaret, *ibid.* § 3; hujus jussu Chimaram occidit, *ibid.* § 4 sq.; Solymos et Amazones vincit, II, 3, 2, 2; Lycios juvenes electos superat, *ibid.*; Iobatae amicus fit, Philonoe ducit, et isti succedit, *ibid.* § 3.
 Bellicosa urbs [Μάχιστος], *Theop.* 76.
 Bellum sacrum, *Ephor.* 151.
 Belus, Libyes e Neptuno f., II, 1, 4, 2; Aegypti R. Archinoen ducit, ejus liberi, *ibid.* § 4; pater Damnos, *Pher.* 40.
 Benna, una ex quinque curiis Ephesinis, *Ephor.* 3.
 Bennius, senator Bennae curiae. *Ide* Benna.
 Benthescyme, Neptuni ex Amphitrite f., Eumolpum educat, III, 15, 4, 2.
 Berecynthus, urbs Phrygiae, *Xanth.* 5.
 Bessa, urbs Locrorum, *Ap. fr.* 131.
 Bia, Pallantis e Styge progenies, I, 2, 4.
 Bias, Amythaonis f., I, 9, 11, 2; fratris ope Pero ducit, I, 9, 12, 8; *Pher.* 75; et ejus gratia tertiam Argolici regni partem accipit, II, 2, 2, 6; Talai pater, *Pher.* 75.
 Bias, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Bias, Megarorum R., a Pyla interficitur, III, 15, 5, 4.
 Biblus, ex Venere filiam habet Cyprum, *Ister* 39.
 Bisaltae, bellum gerentes contra Cardianos, quo artificio superiores discesserint, *Charon* 9.
 Bisaltiae lepores bina habent jecora, *Theop.* 137.
 Bistones, Thraciae pop., ab Hercule vincuntur, II, 5, 8, 4.
 Bisyras, heros Thracicus, *Theop.* 319.
 Bithynis, Amyci mater ex Neptuno, I, 9, 20, 1.
 Bithynis, populo Asiae minoris, *Ephor.* 80, imperat Phineus, *Pher.* 68.
 Bithys, Lysimachi familiaris, *Phyl.* 6.
 Bitia, Cassopaeorum urbs, *Theop.* 228.
 Blepsus, Phocæensis, Codrida, Phocæorum coloniam in Bebrycum terram deducit, *Charon* 6.
 Bodone; urbs Perrihæbica, *Ap. fr.* 1.
 Boedromia, quando instituta, *Philoch.* 33.
 Boetarchi, Coronensibus auxiliantur, *Ephor.* 153.
 Boetii, ad gymnasticam artem se applicant, *Ephor.* 5; de finibus contra Athenienses belligerant, Xantho rege, *Ephor.* 25; Dodonaeum oraculum consulunt, *Ephor.* 30; antistitem in rogam conjiciunt, *ibid.*; Tripodes quotannis Dodonam mittunt, *Ephor.* 30; literas et cum hominibus consuetudinem negligunt, solius bellicae virtutis studiosi, *Ephor.* 67; cum Megarensibus Heracleam Ponticam condunt, *Ephor.* 83; Mariandynorum terram tenent, *Ephor.* 83; eorum cum Arcadibus de finibus contentio, *Pher.* 80.
 Boetia, regio ad imperium obtinendum optime comparata, sed propter incolarum institutiones et disciplinam ejus potentia durare non potuit, *Ephor.* 67; a Boeto vel a Cadmi bove nominata, *Hell.* 8; prius Aonia dicta, *Hell.* 8; Athamanti paret, I, 9, 1, 1.
 Boetius, Itoni aut Neptuni ex Arne f., a se Boetiam nominavit, *Hell.* 8.
 Bolbitine, urbs Aegypti, *Hec.* 285.
 Bolissus, oppidum Aelicum prope Chium, in quo Homerus aliquantum temporis degit, *Ephor.* 165; *Androt.* 53.
 Bolus, pater Epimenidis, *Theop.* 69.
 Boni Genii poculum, *Ap. fr.* 185.
 Boreadae, Boreae filii, I, 9, 16, 8; Harpyias tollunt, I, 9, 21, 5 sq., *Pher.* 69; al. eas persequentes pereunt, al. ab

Hercule interficiuntur, III, 15, 2, 2.
 Boreas, Astræi f., Orithyiam rapit, III, 15, 1, 2; *Acus.* 23; *Philoch.* 30; ex ea liberi, III, 15, 2, 1; *Acus.* 23; Phineum punit, *ibid.* § 3; Boreas ventus, *Acus.* 3.
 Bores, Actæonis canis, III, 4, 4, 6.
 Borus, Perieris f., Polydoram, Pelei f. ducit, III, 13, 1, 2.
 Borus, Periclymeni f., *Hell.* 10; e Lysidice pater Penthili, *ibid.*
 Borysthenes, fl., *Hell.* 172; *Ephor.* 78.
 Boryza, urbs Persica ad Pontum, *Hec.* 140.
 Bos septimus, *Clitod.* 16.
 Bosphorus, unde dictus? II, 1, 3, 5; *Ephor.* 79; *Phyl.* 70.
 Bosphorus Cimmerius, *Hell.* 92, 84.
 Botrys, Sículus scriptor obscenus, *Tim.* 141.
 Brasia, Cinyræ e Metharme f., III, 14, 3, 4.
 Brasidas, Scionæos adduxit, ut ab Atheniensibus deficerent *Philoch.* 107.
 Brea, urbs Thraciæ, *Theop.* 157.
 Brettia, antiquum nomen Italiæ, *Ant.* 5.
 Brettos, urbs Tyrrhenorum, *Ant.* 5.
 Brettus, Herculis filius, *Ant.* 5.
 Briareus, Centimanus, I, 1, 1, 1; unus Tritopatorum, *Clitod.* 19.
 Briseus, Bacchus unde appellatus sit, *Androt.* 59.
 Brœniadla, tibicina, pellex Phaylli, *Theop.* 182.
 Bromius, Egypti e Caliande f., Euroto ducit, II, 1, 5, 7.
 Brontes, Cyclops, I, 1, 1, 1; ejus filios occidit Apollo, *Pher.* 76.
 Bruttii, in Italia. Antiochus nullum facit Lucanorum et Bruttiorum discrimen, *Ant.* 6.
 Bryce, Danaï e Polyxo f., Chthonii uxor, II, 1, 5, 7.
 Bryllium, urbs in Propontide, *Ephor.* 86.
 Bryson, Heracleota, *Theop.* 279.
 Brystacia, urbs CEnotrorum, *Hec.* 31.
 Brytum, a Scythiis et Thracibus bibitur, *Hec.* 123; *Hell.* 110.
 Bubastus, urbs Egypti, *Theop.* 121.
 Bucheta, in Epiro urbs Cassopæorum, *Theop.* 228; *Philochor.* 186.
 Bucolion, Lycaonis f., II, 1, 5, 7.
 Bucolion, Laomedontis e Calyba Nympha f., III, 8, 1, 3.
 Bucolus, Herculis e Marse f., II, 7, 8, 7.
 Bucolus, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule necatur, *ibid.* § 3.
 Budorum sive Budarum, promontorium juxta Salaminem *Ephor.* 66.
 Buleus, Herculis ex Eleuchia f., II, 7, 8, 6.
 Buphia, vicus Sicyonæ, *Ephor.* 145.
 Buphonia, festum Atheniensium, *Androt.* 13.
 Buprasia, *Pher.* 36.
 Bura, urbs Cometæ ortu mersa, *Ephor.* 142.
 Busiris, Egypti f., Automaten ducit, II, 1, 5, 3.
 Busiris, Neptuni f., Egypti R. advenas mactat, ab Hercule occiditur, II, 5, 11, 7 sq.; *Pher.* 33 et 33 f.
 Butes, Teleontis f., I, 9, 16, 8; a Venere in Lilybæum deportatur, I, 9, 25, 1.
 Butes, Pandionis e Zeuxippe f., III, 14, 8, 1; Minervæ, Neptuni et Erichthonii sacerdos, III, 15, 1, 1; Chthoniam ducit, Erechthel filiam, *ibid.* § 3.
 Bothia, urbs Ioniæ, *Theop.* 307.
 Buthrotus, urbs in sinu Ionio, *Hec.* 75.
 Bybastus, urbs Cariæ, *Ephor.* 88.
 Byblii, in Syria, II, 1, 3, 8.
 Byblus coronaria, *Theop.* 11.
 Bymazus, urbs Paronum, *Ephor.* 148.
 Byzantii, Bithynorum domini, *Phyl.* 10 a.; eorum mores, *Theop.* 65; *Phyl.* 10.

C.

Cabalis, urbs Ioniæ, *Hec.* 223.
 Cabassus, urbs Lyciæ, *Hell.* 105.
 Cabassus, urbs Thraciæ supra Harmum sita, *Hec.* 144.
 Cabira, Protel f., e Vulcano mater Camili, *Acus.* 6; Cabirorum, *Pher.* 6.
 Cabiri, Camili filii, gignunt Cabiridas Nymphas, *Acus.* 6; in Lemno et Imbro culti, *Pher.* 6.
 Cabiridæ, Nymphæ e Cabiris ortæ, *Acus.* 6.
 Cabyle, Thraciæ locus, *Theop.* 246.
 Cadmea vulpes a Jove lapis facta, II, 4, 7, 2.
 Cadmus, Agenoris ex Telephassa f., III, 1, 1, 3 (ex Argiope, *Pher.* 40.); a patre Europam sororem quærere jubetur, *ibid.* § 6, *Pher.* 42; invenire nequit, Thraciam petit, *ibid.* § 8; oraculum accipit de condenda urbe, III, 4, 1, 1; cum variorum hominum manu ex Phœnicia Thebas venit, *Androt.* 28; Martis jussu (*Hell.* 2) draconem necat, *Apoll. l. l.* § 4; *Hell.* 8; cujus dentibus sparsis nascuntur Sparti, *Apoll. ibid.*; *Pher.* 44; eorum quinque tantum fuerunt, *Hell.* 2; Marti servit, III, 4, 2, 1; *Hell.* 8; regnum accipit, *Apollod. ibid.* § 2; ejus nuptiæ cum Harmonia (quam Samothraciam præternavigans rapuerat, *Ephor.* 12.), *ibid.*; *Hell.* 8; dona nuptialia, *ibid.* § 3; *Pher.* 45; cum uxore Thebis relictis in Illyricum abit; Enchelensium contra Illyrios dux, hos superat; eorum R. fit, Illyrium gignit, cum Harmonia in serpentem mutatus, in Elysio degit, III, 5, 4, 1 sq.; Cadmi et Harmoniæ sepulcrum, *Phyl.* 40 b; Cadmus literarum inventor, *Hec.* 361; *Ephor.* 128.
 Cadmii appellantur Prienenses, *Hell.* 95.
 Κάδοξ, veteribus dicebatur amphora, *Philoch.* 155 a.
 Cæneus, Coronî f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
 Cæni, gens Thraciæ, *Ap. fr.* 64.
 Cæcinum, oppidum Italicum, *Phil.* 10.
 Caicus, fluvius, *Xanth.* 8.
 Calais, Boreæ f. ex Orithyia, Argonauta, I, 9, 16, 8; *Acus.* 23; cum Iasone navigans, Harpyias tollit, I, 9, 21, 5, sq. al. perit, al. ab Hercule interficitur, III, 15, 2, 2; *Acus.* 24.
 Calamenthe, vel Calaminthe, urbs Libyæ, *Hec.* 312.
 Calatha, urbs prope Herculis columnas, *Hec.* 3; eandem Calathusam dicit *Ephorus* 42.
 Calatiæ, gens Indica, *Hec.* 177.
 Calauriam, insulam ante Trœzenem, pro Delo a Latora Neptunus accipit, *Ephor.* 58.
 Calchas, Thestoris filius, *Pher.* 70; ejus de Troja sine Achille non capienda vaticinium, III, 13, 8, 1; ejus a Troja relictus, *Theop.* 112; Mopso quæstionem proponit, qua soluta præ animi ægritudine moritur, *Pher.* 95.
 Caliande (Caliadne), Nympha, Egypti conjux, II, 1, 5, 7.
 Calice, ex Æthlio mater Endymionis, *Pher.* 80.
 Calliarus, urbs Locrorum, *Hell.* 22.
 Calliarus, Oedœoci ex Laonome f., urbem cognom. condit, *Hell.* 22.
 Callias, Temeni f., cum fratribus patrem interficiendum curat, II, 8, 5, 3.
 Callias, archon, *Philoch.* 110.
 Callichorus, fons, I, 5, 1, 2.
 Callicles, Atheniensis, *Theop.* 108.
 Callicyrii servi Geomoros Syracusis expellunt, *Tim.* 56.
 Callidice, Danaï e Crino f., Pandionis uxor, II, 1, 5, 9.
 Calligenia, l. q. Tellus, *Ap. fr.* 22.
 Callinicus. Vide Hercules.
 Calliope, Musa, I, 3, 1, 5; ejus liberi ex Cæagro, I, 3, 2, 1.
 Callipidæ, gens Scythica, *Hell.* 172.
 Callirrhoe, Acheloi fl. f., Alcmaeonis uxor, dona nuptialia priori hujus conjugii data pascit, III, 7, 5, 6; Tegeam du-

- citur, *ibid.* § 9; a Jove amata, impetrat, ut filii sui repente adulti fratrem ulciscantur, III, 7, 6, 1, *sq.*
- Callirrhoe, Scamandri f., Trois uxor, III, 12, 2, 2.
- Callirrhoe, Oceani f., Geryonis mater, III, 5, 10, 2.
- Callisthenes, historicus, Alexandri animum adulando corripit; merito poenas luit, *Tim.* 142, 143.
- Callisto, al. Lycaonis, (*Charon* 13), al. Nyctei, al. Cetei (*Pher.* 86) f., al. Nympha [Dianæ amica, cum Jove consuescit, III, 8, 2, 2 *sq.*; in ursam mutata, Dianæ telis confoditur; inter sidera relata, ἄρκτος vocatur, *ibid.* § 5 *sq.*, ejus filius Arcas, *ibid.* § 7.
- Callisto, sacerdos Junonis Argivæ quo tempore Troja capta est, *Hell.* 144.
- Callistratus, Callicratis filius, demagogus, auctor vocabuli συντάξεις pro νόμοι usurpati, *Theop.* 97; ejus indoles, *Theop.* 95.
- Callistratus Samius mutatam Grammaticam Atheniensibus tradidit, *Ephor.* 128.
- Calpe, urbs Bithynorum, *Theop.* 17.
- Calybe, Nympha, Bucolionis mater e Laomedonte, III, 12, 3, 11.
- Calyce, Lynceo sponsa sorte obligit, II, 1, 5, 4.
- Calyce, Æoli f., 7, 3, 4; Aethlii uxor, I, 7, 5.
- Calydna, insula et urbs, *Androt.* 21; *Apoll. fr.* 171.
- Calydon, urbs, *Hell.* 3.
- Calydon, Æoli f., ejus ex Æolia filia, I, 7, 7.
- Calydonii apri venatio, I, 8, 2, 3 *sq.*; eo tempore, quo Hercules Omphalæ serviebat, facta dicitur, II, 6, 3, 5.
- Calydoniorum bellum cum Curetibus, I, 8, 3, 2.
- Calypso, Nereis, I, 2, 7.
- Camareni, Arabum insula, *Hec.* 263.
- Camarina, a Geloorum tyranno diruta, post a Gelois restaurata, *Tim.* 91 a; *Phil.* 17.
- Cambletes, Lydorum rex, qui uxorem suam devoravit, *Xanth.* 12.
- Camblitas. Vide Cambletes.
- Cambyses, Cyri, Marphii et Memphidis pater, *Hell.* 164, 165.
- Camilus, Vulcani et Cabiræ f., pater Cabirorum, *Acus.* 6.
- Campania, ab Opicis sive Ausonibus habitata, *Ant.* 8.
- Campe, Cyclopus et Centimanorum in Tartaro custos, a Jove necatur, I, 2, 3.
- Canace, Æoli f., I, 7, 3, 4; ejus e Neptuno filii, I, 7, 4, 2.
- Candalus, Solis e Rhode f., *Hell.* 107.
- Κανυπόποι, a quo primum lectæ, *Philoch.* 25.
- Canes Marti immolati, *Ap. fr.* 13; Canis ne in arcem ascendat apud Athenienses cavetur, *Philoch.* 146; canis Procridis, *Ister* 18; Alexandri, *Theop.* 331. Canes dominorum valde amantes, *Philoch.* 84.
- Canethus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
- Canobus, urbs Ægypti, *Hec.* 288.
- Cantharolethron, locus Thraciæ, unde dictus? *Theop.* 286.
- Canthele, urbs Libyphœnicum (eadem, ut videtur, quæ Canthelia), *Hec.* 310.
- Canthelia, urbs circa Carthaginem, *Hec.* 309.
- Cantileuæ in sacris, *Philoch.* 175.
- Canylis, civitas Syrorum, *Hec.* 201.
- Capæ, urbs Hellespontia, *Androt.* 7.
- Capaneus, Hipponoi f. Argivus, unus e septem ducibus cum Adrasto contra Thebas proficiscitur, III, 6, 3, 2; Thebarum muros jam adscendens a Jove fulmine ictus cadit, III, 6, 7, 9; ejus uxor Evadne cum marito comburitur, III, 7, 1, 5; ab Æsculapio e mortuis suscitatus dicitur, III, 10, 3, 12; Stheneli pater, III, 7, 2, 5.
- Cappadoces, Amisum coloniam deducunt, *Theop.* 202.
- Capriene, vel Capriæ, insula Italiæ, *Hec.* 29.
- Capua, urbs Italiæ, *Hec.* 27.
- Capys, Assaraci f., Anchisæ pater e Themide, III, 12, 2, 4.
- Carambis, promontorium Paplagoniæ, *Ephor.* 84.
- Caranus, Phidonis filius; ab Hercule undecimus, a Temisto septimus, *Theop.* 30.
- Carchedon, Carthagini conditor, *Phil.* 50.
- Carchesium, a Jove Alcmenæ datum concubitus pretium, *Pher.* 27.
- Carcinitis, urbs Scythica, *Hec.* 513.
- Carcinus, Naupactius, Naupacticorum carminum auctor, *Charon* 5.
- Cardesus, urbs Scythiæ, *Hec.* 157.
- Cardiani equos ad tibiæ cantum saltare docent. A Bisaltis superantur, *Charon* 9.
- Cardytus, urbs Syriæ, *Hec.* 262.
- Cares, populus Asiæ minoris, *Ephor.* 80; quas regiones in Ioniæ parte maritima tenuerint, *Pher.* 111; ex Ionia pulsi, *Pher.* 111, primi mercenariam militiam exercuerunt, *Ephor.* 23; Marti canes immolant, *Ap. fr.* 13; barbarilingues, *Apoll. fr.* 177.
- Carides, oppidum in Chio ins., *Ephor.* 34.
- Καριχόν τεῖχος, urbs Libyæ, *Ephor.* 96.
- Carina coloniam deducit Ephesum, nomenque dedit uni ex quinque curiis Ephesinis, *Ephor.* 31.
- Caris, sic appellabatur Cos, *Hell.* 103.
- Carius, Jovis ex Torrhebia filius, *Xanth.* 2; Lydos carmina lyrica edocuit, *ibid.*
- Carius, mons Torrhebidis, *Xanth.* 2.
- Carne, urbs Phœniciæ, *Ister* 58.
- Carnea, certamina musica, in quibus primus vicit Terpander, *Hell.* 122; festum Doricum, a quo institutum? *Theop.* 171.
- Carneadis ætas, *Ap. fr.* 102.
- Carnus, Phœnicis f., *Ister* 58.
- Carnus vates, ab Heraclidis interfectus, postea pro deo cultus, *Theop.* 171.
- Caroscepi, locus Thraciæ, *Theop.* 253.
- Carpasia, urbs Cypri, *Hell.* 147; *Theop.* 93.
- Carpides, populus ad Istrum, *Ephor.* 78.
- Carteron, Lycaonis f. III, 8, 1, 3.
- Carthaginienses, quo mensis die a Timoleonte in Sicilia victi sint, *Ephor.* 9, a.
- Carthago, quando et a quibusnam condita sit, *Phil.* 50; *Tim.* 21.
- Carya, locus Laconicæ, *Theop.* 266.
- Caryanda, urbs Cariæ, *Hec.* 228.
- Casius, Syriæ mons, I, 6, 3, 7.
- Caspapyrus, urbs Gandararum, gentis Indicæ, *Hec.* 179.
- Caspiæ portæ, *Hec.* 171.
- Cassandra, Priami ex Hecuba f., cum Apolline congressuram se pollicetur; arte vaticinandi accepta, promisso non stat; quamobrem fide privatur, III, 12, 5, 11.
- Cassanorus, urbs Ægypti, *Ephor.* 147.
- Cassiepea, Cephei uxor cum Nereidibus de formæ præstantia certans, Æthiopæ malum parat, II, 4, 3, 3.
- Cassiepea, Phœnicis uxor, mater Phineci Agenoridæ, *Pher.* 41; Atymni mater e Jove; III, 1, 2, 4.
- Cassopæorum urbes, *Theop.* 228.
- Castor, Lacedæmonius, Jovis (Tyndarei) e Leda f., III, 10, 7, 1; *Pher.* 29; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Argonauta, I, 9, 16, 8; bellicæ arti studet, III, 11, 2, 1; Herculi armorum tractandorum magister, II, 4, 9, 1; prædam ex Arcadia agens, III, 11, 2, 3, a Lynceis occiditur, cum fratre immortalitatem consequitur, *ibid.* § 4 *sq.*; ejus ex Hilaira progenies, *ibid.* § 2; Castoris et Pollucis apotheosis, *Ap. fr.* 72.
- Catacecaumene, Asiæ regio, quæ sit ejus magnitudo et natura, *Xanth.* 4.
- Catana, urbs Siciliæ, *Hec.* 24.

Catanira, urbs, *Theop.* 199.

Catanni, populus juxta mare Caspium, *Hec.* 169.

Κατωνυχοφόροι, Sicyniorum servi, unde dicti, *Theop.* 195.

Catreus, Minois e Pasiphae f., III, 1, 2, 6; ejus liberi, III, 2, 1, 1; oraculum, quod accipit, se ab uno e filiis occisum iri, celat, *ibid.* § 2; Aeropen et Clymenen vendi jubet, III, 2, 2, 1; a filio ignaro trucidatur, *ibid.* § 5.

Caucasus mons, I, 6, 3, 7; I, 7, 1, 2; I, 9, 23, 2; II, 5, 11, 12; *Hec.* 186; ad hunc fugit Typho, *Pher.* 14.

Caucon, Lycaonis f., III, 8, 1, 1; *Hec.* 375

Caulici, populus ad sinum Ionicum, *Hec.* 60.

Caulonia, urbs Italiae, *Hec.* 52.

Cebren, urbs Troadis, Cumanorum colonia, *Ephor.* 22.

Cebren fl., pater OEnonae, III, 12, 1, 6; Asteropes, III, 12, 5, 2.

Cebriones, Priami f., III, 12, 5, 13.

Cecropia, ita a Cecrope dictae Athenae, III, 14, 1, 1.

Cecrops αὐτόχθων, ejus forma, III, 14, 1, 1; cur ζωής nominetur, *Philoch.* 10; primus Atticae R., *ibid.*; sub eo certamen Neptunum inter et Minervam, *ibid.* § 3; haud fuit ejus certaminis iudex, *ibid.* § 5; ejus ex Agraulo progenies, III, 14, 2, 1; *Hell.* 69; *Philoch.* 14; quomodo Atheniensium numerum cognoverit, *Philoch.* 12; duodecim Atticae urbes in unam contrahit, *Phil.* 11; primus in Attica Saturno et Opi aram statuit, *Philoch.* 13; ejus sepulcrum in arce Athenarum, *Ant.* 15.

Cecrops II. Erechthei f. natu major, III, 15, 1, 2; patri succedit, III, 15, 5, 1; Pandionis II. e Metiadusa pater, *ibid.* § 2.

Cedreae, urbs Cariae, *Hec.* 234.

Celaeneus, Electryonis f., II, 4, 5, 7.

Celaeno, Danae e Crino f. Hyperbii uxor, II, 1, 5, 9.

Celaeno, Atlantis e Pleione f., III, 10, 1, 1; mater Lyci e Neptuno, *ibid.* § 3; *Hell.* 56.

Celenderis, Ciliciae urbs, a Sandaco condita, III, 14, 3, 3.

Celeus, Eleusiniorum R. Cererem hospitio excipit; I, 5, 1, 3; III, 14, 7, 3; frumentum urbibus distribuit, *Philoch.* 28.

Celeustanor, Herculis e Laothoe f., II, 7, 8, 4.

Celeutor, Agrii f. I, 8, 6, 1.

Celtae inter deos maxime Dioscuros venerantur, *Tim.* 6; quam terrae partem teneant, *Ephor.* 38; Celticam regionem nimis magnam facit *Ephor.* 43; Celtarum mores, *Ephor.* 43, 44.

Cenacum, Euboeae promontorium, II, 7, 7, 9.

Centauri ab Hercule fugantur, II, 5, 4, 4; Peleum persequuntur, III, 13, 3, 8.

Centimani, Coeli e Terra filii, I, 1, 1, 1; a patre vineti in Tartarum demittuntur, I, 1, 2; a Titanibus liberantur, a Crono iterum depelluntur donec Jupiter eos liberat, I, 2, 1, 2; eosque Titanibus inclusis custodes dat, *ibid.* § 4.

Ceorum oppidum neque meretrices neque tibicinas patitur, *Phyl.* 42.

Cephalenia ins., *Acus.* 30; Cephaleniam Dulichium dicit *Hell.* 108; a Cephalo dicta, II, 7, 4, 5.

Cephalus, Mercurii ex Herse f. ab Aurora rapitur, in Syriam ab ea deferitur, III, 14, 3, 1.

Cephalus, Deionis e Diomede f. ducit Procrin, I, 9, 4; III, 15, 1, 3; ab Aurora rapitur, I, 9, 4; Amphitryoni eandem dat, II, 4, 7, 2; contra Teleboas proficiscitur, *ibid.* § 3; horum insulas cum Eleo accipit, urbem condit, *ibid.* § 5; uxoris adulterium noscit, III, 15, 1, 4; cum ea reconciliatur, *ibid.* § 6; Imprudens eam interficit, *ibid.* § 8; *Hell.* 83; *Pher.* 77; in Areopago causam dicit, *Hell.* 83; exilio punitur, *Apoll.* I. I.

Cephenes, *Hell.* 160.

Cepheus, Beli f., II, 1, 4, 4; Aethiopem R., II, 4, 3, 2; Andromedam f. ceto devorandam exponit, Perseo liberatori despondet, II, 4, 3, 5.

Cepheus, Arcas, Lycurgi f., apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; *Hell.* 59.

Cepheus, Alei ex Neera f., III, 9, 1, 3; Argonauta, I, 9, 16, 8; Tegeae R. cum filiis XII Herculis socius contra Lacedaemonem perit, II, 7, 3, 5.

Cephisodotus, Alopeconnesum obsidens ab imperio remotus est, *Androt.* 17.

Cephisus, fl. Boeotiae, *Theop.* 264.

Cephisus, Diogeniae pater, III, 15, 1, 2.

Ceramei, demus Acamantidis tribus, *Philoch.* 72.

Ceraunii montes, *Theop.* 140; *Apoll.* I, 9, 25, 4.

Cerberus, ejus forma, II, 5, 12, 1; ab Hercule ex inferis ad Eurystheum duclitur et remittitur, *ibid.* § 9; immanis serpens fuit, quem Hercules ad Eurystheum pertraxit, *Hec.* 346; canis fuit Aedonei, regis Molossorum, *Philoch.* 46.

Cercaphus, Solis e Rhode f., *Hell.* 107.

Cercesies, Aegypti e Phoenissa f. Dorium uxorem habet, II, 1, 5, 5.

Cercetæi, gens Asiae, *Hell.* 109; *Hec.* 185.

Cercidas, Arcas, fautor partium Macedoniarum, *Theop.* 131.

Cercopes, Ephesi accolæ, vinculis dantur ab Hercule, II, 6, 3, 1.

Cercyon, pater Alopæ, *Hell.* 68; *Pher.* 107; ejus filia a Theseo abducta, *Ister* 14; *Pher.* 109.

Cercyra, Asopidis e Neptuno, Phaeacis mater, *Hell.* 45.

Cercyra insula prius Drepane et Scheria nominata, *Hell.* 45. V. Corcyra.

Ceres, Croni e Rhea f., a patre devoratur, I, 2, 5; Proserpinam raptam quaerit, Eleusinem venit, a Celeo excipitur; Demophontem immortalem reddere conata, impeditur; Triptolemo currum cum draconibus et hordeum dat, I, 5, 1, 1 sq.; Erinnyis forma cum Neptuno congressa, Arionem parit, III, 6, 8, 7; Ascalaphum in bubonem mutat, II, 5, 12, 9; ab Iasio amatur, III, 12, 1, 1; Isis dicitur Aegyptiis, II, 1, 3, 8; Cereris festum, Arcadia, *Ap. fr.* 8; Ceres coronatur myrto et smilace, *Ister* 25; Cereris matris templum in Agris ad Athenas situm, *Clitod.* 1; Ceres ζῆρυξ (montana), ejus sacrum ad Sangarium fluvium, *Xanth.* 7.

Cerne insula, *Ephor.* 96 a.

Certhe, Thespii f., Iobæ mater ex Hercule, II, 7, 8, 1.

Cerva cornuta ex Istria, *Pher.* 31 a.

Κέρυκας, ap. Athen., *Clitod.* 17.

Cerynitis cerva, Dianæ sacra, ab Hercule capitur, II, 5, 3, 1 sq.

Ceteus, pater Callistus, III, 8, 2, 2; *Pher.* 86.

Ceteus, homo pinguissimus, *Ephor.* 67.

Ceto, Ponti f., I, 2, 6; ejus e Phorco liberi, *ibid.*

Ceto, Nereis, I, 3, 7.

Ceuthonymus, Menortii pater, II, 5, 12, 7.

Ceyx, Luciferi f. Halcyonem ducit, I, 7, 4, 1; cum ea in avem mutatur, *ibid.*

Ceyx, Trachinis R. Herculem excipit, II, 7, 6, 4; Hippasi pater, II, 7, 7, 8; Heraclidas excipit, II, 8, 1, 1; Heraclides regnum suum relinquere jubet, *Hec.* 353.

Chabrias in Aegypto quam Athenis vivere maluit, *Theop.* 117.

Chadesiae Amazones unde dictae, *Hec.* 351.

Chæron, Apollinis et Therus filius, a quo Chæronea, *Hec.* 87; *Hell.* 49.

Chæronea, urbs Boeotiae, *Ap. fr.* 55; ad fines Phocidis,

- prius Arne vocata, *Hell.* 87; urbs Orchomeniorum ab Atheniensibus capta, *Hell.* 49.
- Chartus, Aegypti ex Arabia f. Asteriam ducit, II, 1, 5, 4.
- Chalæum, urbs Locrorum, *Hec.* 83.
- Chalastra, urbs Thraciae, *Hec.* 116.
- Chalbes, præco Busiridis, ab Hercule interfectus, II, 5, 11, 9; *Pher.* 33.
- Chalcæ, urbs Thessaliae, *Theop.* 36.
- Chalce, urbs Thessaliae, *Theop.* 50. V. Chalcæ.
- Chalciope, Aetæ f., Phrixi uxor, I, 9, 1, 7.
- Chalciope, Rhexenor f., Aegi uxor, III, 15, 6, 2.
- Chalciope, Eurypyli f., Thessali ex Hercule mater, II, 7, 8, 11.
- Chalcedon urbs, *Theop.* 7.
- Chalcedoniorum mores, *Theop.* 65.
- Χαλκεία, festum Atticum in honorem Vulcani, *Phanod.* 22.
- Chalcetorium, urbs Cretæ, *Ap. fr.* 65.
- Chalcidenses a Zancleis advocati, *Ant.* 10; cum Naxiis in Siciliam colonias deducunt, *Hell.* 50; Naxum condunt, *Ephor.* 52.
- Chalcidenses legatos mittunt ad Philippum, *Theop.* 139; Chalcidensium in Thracia vivendi ratio, *Theop.* 149.
- Chalcidenses bellum gerunt contra Chaliæ, Orchomenios, Thebanos, *Theop.* 237.
- Chalciope, Rhexenor f., uxor Aegi, *Phanod.* 3 a.
- Chalciope, Eurypyli filia, ex Hercule parit Thessalum, *Pher.* 35.
- Chalciope (Aetæ f., Phrixi uxor) etiam Euenia et Iophasa nominatur, *Pher.* 54.
- Chalcis, urbs Eubœæ, prius Eubœa appellata, *Hec.* 105, *Hell.* 50.
- Chalcis, Etoliae mons, *Ap. fr.* 168.
- Chalcis, Etoliae urbs, *Ap. fr.* 168.
- Chalcodon, Aegypti ex Arabia f. Rhodiam ducit, II, 1, 5, 4.
- Chalcodon, Elephenor pater, III, 10, 8, 2.
- Chalcodon, Cous, Herculem vulnerat, II, 7, 1, 2.
- Χαλκοῦς ὄδος, *Ap. fr.* 33; *Ister* 30.
- Chaldæorum ante diluvium imperium, *Ap. fr.* 67; Chaldaei Chochen tenent, *Hell.* 160.
- Chalia, urbs Bœotiae, *Theop.* 237.
- Chalisia, urbs Libyæ, *Ephor.* 96.
- Chalybes, gens circa Pontum, *Hec.* 195; *Ephor.* 82, 80.
- Chandane, urbs Iapygiæ, *Hec.* 56.
- Chandanace, urbs Persica, *Hec.* 181.
- Chaones, Epiri gens, *Theop.* 227; *Hell.* 52.
- Chaonia terra, *Hec.* 74.
- Chaos, primum rerum principium, *Acus.* 1.
- Charadrus, portus et navale Ciliciæ, *Hec.* 251.
- Chares in Sigeo vitam degere quam Athenis malebat, *Theop.* 117; quam pecunia publicum Atheniensibus epulum præbuerit, *Theop.* 183; ejus mores, *Theop.* 238.
- Chariclo, Nympha, Tiresiæ mater ex Evere, Minervæ amica, III, 6, 7, 1; *Pher.* 50.
- Charidemus Orita ab Atheniensibus civitate donatus; ejus mores, *Theop.* 155; legatus Atheniensium ad Philippum missus, *Theop.* 189.
- Charimata, populus Asiæ, *Hec.* 109, 185.
- Chariphemus, Philoterpei f., *Hell.* 6.
- Charmus, Atheniensium polemarchus, filiam Hippiae uxorem dedit, *Clitod.* 24.
- Charops, Oeæ maritus, *Philoch.* 75.
- Charybdis, ab Argonautis trajicitur, I, 9, 25, 2.
- Chelidonii, gens Illyrica, *Hec.* 67.
- Chelonis, Leotychidis filia, Cleonymum maritum despexit Acrotali, Arei f., amore deperiens, *Phyl.* 48.
- Chemmis, insula mobilis in Butis Aegypti, *Hec.* 284.
- Cherias, puer talitro ab Hercule occisus, *Hell.* 3.
- Chersicrates Bacchiada Corcyram condidit, *Tim.* 53.
- Chersidamas, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Chersidamas, Pterelai f., II, 4, 5, 6.
- Chersiphron primus templum Dianæ Ephesiæ exstruxit, *Tim.* 137.
- Chersonesus, urbs in Thracia, *Hec.* 135.
- Chesium, Ioniæ oppidum, *Ap. fr.* 49.
- Chi, populus Asiæ juxta Bechires, *Hec.* 190.
- Chii primi fecerunt vinum nigrum, ab Oenopione edocti, *Theop.* 295; primi post Thessalos et Lacedæmonios servis usi, *Theop.* 134; Alexandri ad eos literæ, *Phyl.* 41.
- Chimæra, Typhonis et Echidnæ progenies, ejus forma, II, 3, 1, 6; ab Amisodaro educata, *ibid.*; a Bellerophonte occiditur, I, 9, 3, 1.
- Chione, Niobæ filia, *Pher.* 102 b.
- Chione nymphea, *Hec.* 99.
- Chione, Boreæ ex Orithyia f., III, 15, 2, 1; Eumolpum e Neptuno partum, III, 15, 4, 1, in mare dejicit, *ibid.*
- Chirimachus, Electryonis f., II, 4, 5, 7.
- Chiro, Bœotarchus, *Ephor.* 153.
- Chirogasteres nominantur Cyclopes, qui Præto Tirythem muniverunt, *Hec.* 339.
- Chiron, Centaurus, Croni f., I, 2, 4; *ἑρως*, *Pher.* 2; a Lapithis Pelio monte pulsus, ad Maleam habitat, II, 5, 4, 5; ab Hercule transigitur, *ibid.*; mori ut possit, immortalitatem Prometheo cedit, *ibid.* § 6; Actæonem educat, III, 4, 4, 1; Actæonis canes placat, *ibid.* § 4; Esculapium docet artem medendi et venandi, III, 10, 3, 10; *Pher.* 8; Peleo consilium dat, jaculum præbet, III, 13, 5, 4 sq.; Achillem educat, III, 13, 6, 3; Peleum servat, III, 13, 3, 8; Endeidis pater, III, 12, 6, 8.
- Chius, insula, I, 4, 3, 3; olim a Lelegibus occupata, *Pher.* 111; insula et urbs, unde nomen acceperit, *Hec.* 99.
- Chius, insula Nili, *Hec.* 286.
- Chius, Oceani filius, *Hec.* 99.
- Chlamys et Chlæna differunt, *Phyl.* 73.
- Chloris, Amphionis e Niobe (e Persephone, *Pher.* 56) f., Dianæ telis elabatur, Nelei conjux, III, 5, 6, 5; I, 9, 9, 1; *Hell.* 10.
- China, nomen antiquum Phœniciae, *Hec.* 254.
- Chœnicometræ appellati sunt Corinthii, *Tim.* 48.
- Chœrades, eadem quæ Gymnasiæ insula, *Tim.* 31.
- Chœrades, urbs Mossynæcorum in Asia, *Hec.* 193.
- Choes, festum, ejus origines, *Phanod.* 13; *Ap. fr.* 28.
- Chones, gens Oenotrica, *Ant.* 6; *Ap. fr.* 173.
- Chonia in Italia, *Ant.* 6.
- Chorasmia, urbs Asiæ, *Hec.* 173.
- Chorasmii, populus Asiæ, *Hec.* 173.
- Chori virginum a Philammone, chori cyclici ab Arione primum instituti, *Pher.* 63; *Hell.* 85.
- Chremes, Hyperboli demagogi pater, *Theop.* 102.
- Chromius, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Chromius, Pterelai f., II, 4, 5, 6.
- Chromius, Gelonis affinis et familiaris, *Tim.* 84, 85.
- Chrysaor, Neptuni e Medusa f., Geryonis pater, II, 4, 2, 12.
- Chryse, Phlegyæ mater, III, 5, 5, 3.
- Chryse, soror Xenopitheæ, a Lacedæmoniiis interfecta, *Theop.* 268.
- Chryseis, Thespil f., Onesippi ex Hercule mater, II, 7, 8, 3.
- Chryses, Minois e Paria f., III, 1, 2, 6; cum fratribus Parum tenet, II, 5, 9, 3; ab Hercule occiditur, *ibid.* § 4.
- Chrysippe, Danae e Memphide f., Chrysippi uxor, II, 1, 5, 6.

- Chrysippus, Aegypti e Tyria f. Chrysippen ducit, II, 1, 5, 6.
- Chrysippus, Pelopis f. a Laio rapitur, III, 5, 5, 12; ab Alreo et Thyeste interficitur, *Hell.* 42.
- Chrysippi philosophi mors, *Ap. fr.* 101.
- Chrysopelea, Nympha, Arcadis pellex, III, 9, 1, 1.
- Chrysopolis, in Bithynia urbs, *Ephor.* 145; *Theop.* 7.
- Chthonia, Erechthei e Praxithea f., III, 15, 1, 1, *Phan.* 3; Butae uxor, *ibid.* § 3.
- Chthonius, Aegypti e Calienda f. Brycen ducit, II, 1, 5, 7.
- Chthonius, unus e Spartis, superstes, III, 4, 1, 7; *Pher.* 44; *Hell.* 2; Nictai pater, III, 5, 5, 1.
- Chyton, locus in continente Isthmi Clazomenii, *Ephor.* 136.
- Chytri festum, quam ob causam celebretur, *Theop.* 342; *Philoch.* 163.
- Chytrini Iudi Athenis celebrati, *Philoch.* 137.
- Chytropolis, Thraciae castellum, *Theop.* 150.
- Cibyra, urbs Ioniae, *Hec.* 223.
- Cilices, populus Asiae Minoris, *Ephor.* 80.
- Cilicia Typhonis sedes, I, 6, 3, 1 et 8; a Cilice dicta, III, 1, 1, 8; Sandaco paret, III, 14, 3, 3.
- Cilicismus quid sit, *Theop.* 322.
- Cilix, Agenoris e Telephassa f., III, 1, 1, 3; a Cadmo patre jubetur Europam quaerere, invenire nequit, in Cilicia habitat, cui nomen dat, *ibid.* § 7 sq.; Sarpedoni adversus Lycios socio, Lyciam dat, III, 1, 2, 3; pater Thasi, *Pher.* 42.
- Cilla, Laomedontis ex Strymo f., III, 12, 3, 11.
- Cilla urbs, a Pelope condita, *Theop.* 239.
- Cillus, Pelopis auriga, *Theop.* 339.
- Cimbri arma capiunt contra exundationem, *Ephor.* 44; ob maris incursiones e sedibus suis pelluntur, *ibid.*
- Cimmeria terra, II, 1, 3, 6.
- Cimmericus Bosporus, *Ephor.* 78.
- Cimmeriorum interitus, *Ephor.* 45; mores, *ibid.*
- Cimmeris urbs, *Hec.* 2.
- Cimolus, insula, *Hec.* 250.
- Cimon ex exilio revocatus, *Theop.* 92; ejus liberalitas, *Theop.* 94; mors, *Phanod.* 18.
- Cineas, unus eorum qui Philippo libertatem Thessaliae prodiderunt, *Theop.* 37.
- Cinyras, Sandaci ex Pharnace f., Syriae R., III, 14, 3, 3; Paphum in Cypro condit; ejus e Metharme liberi, *ibid.* § 4; Cyprum tenet; a Graecis Agamemnonem secutis imperio ejicitur, *Theop.* 111; ex Venere procreat Cyprum, *Ister* 39.
- Cinyras, Laodices pater, III, 9, 1, 2.
- Κινυρά, instrumentum musicum, *Ap. fr.* 207.
- Circaea radix, a Procride adhibita, III, 15, 1, 6.
- Circaeum, campus Colchidis, *Tim.* 8.
- Circe, Solis e Perseide, I, 9, 1, 6; Aetae soror, *ibid.*; Aëeam ins. habitat; Argonautas lustrat, I, 9, 24, 5.
- Cirrhæus sinus in Chaonia, *Hec.* 74.
- Cisseus, Aegypti e Caliane f. Antheleam ducit, II, 1, 5, 7.
- Cisseus, Hecubae pater, III, 12, 5, 3.
- Cissius, Temeni f., Theostii pater, *Theop.* 30.
- Cithaeron, Boeotiae mons, II, 4, 9, 5; III, 4, 4, 1; III, 5, 7, 3; *Ephor.* 26; in eo Bacchi sacra, III, 5, 2, 1.
- Cithaeroneus leo, Amphictyonis ac Thestii gregum vastator, ab Hercule necatur, II, 4, 10, 5.
- Citharus piscis Apollini sacer, *Ap. fr.* 15.
- Cium, urbs in Propontide, *Ephor.* 86.
- Cius, Mysiae urbs, a Polyphemo condita, I, 9, 19, 4. V. Cium.
- Clammetis seu potius Calammetis Thespil f., Astybiae mater ex Hercule, II, 7, 8, 4.
- Clarotæ, nomen servorum apud Cretenses, *Ephor.* 32 a.
- Clarus, oppidum prope Colophonem, *Theop.* 113.
- Clarus, heros, oraculum Clarii Apollinis instituisse dicitur, *Theop.* 113.
- Cleandrias, dux Thuriorum in bello contra Tarentinos, *Ant.* 12.
- Cleandrides a Spartanis proscriptus, *Ephor.* 118.
- Clearchus, Methydii in Arcadia habitans, homoplissimus, *Theop.* 283.
- Clearchus, Heracleotarum Ponticorum tyrannus, *Theop.* 200.
- Cleobaea (?) Eurythemidis mater, I, 7, 10, 1.
- Cleocharia, Naïs, e Lelege Eurotam parit, III, 10, 3, 2.
- Cleochus, Ariæ pater, III, 1, 2, 2.
- Cleodæus (corrupte legitur Cleolans). Herculis f.; ejus filii reditum tentare dicuntur in Peloponnesum (sed sunt Aristomachi liberi), II, 8, 2, 6.
- Cleodamia. V. Hippodamia.
- Cleodates, Hylli f., Aristomachi pater, *Theop.* 30.
- Cleodora, Danae e Polyxo f., Livi uxor, II, 1, 5, 7.
- Cleodoxa, Amphionis e Niobe f., III, 5, 6, 1; a Diana confoditur, *ibid.* § 4.
- Cleolaus, Herculis ex Argele f., II, 7, 8, 4. Cf. II, 8, 2, 6, ubi corrupte pro Cleolrus.
- Cleomenes in victu moderatissimus, *Phyl.* 43; ejus in Megalopolitanos generositas, *Phyl.* 53; eo invito Archidamus interfectus est, *Phyl.* 55; proditiōne Damateli ad Sellasiam ab Antigono victus est, *Phyl.* 56.
- Cleomeues, Methymnarum tyrannus, *Theop.* 252.
- Cleouis, demagogi, indoles et natura, *Theop.* 99; ab Equitibus in odio habetur, *Theop.* 100; multatur quinque talentis, *Theop.* 101; pacem a Lacedaemoniis petitam recusat, *Philoch.* 105, 106; Alcæo archonte moritur, *Androl.* 36.
- Cleonæ, urbs, II, 5, 1, 2; ad Cleonas Hercules Molionidas e medio sustulit, *Pher.* 36.
- Cleonymus, Lacedaemonius regii generis, a Chilonide uxore despectus ad Pyrrhum abiit, eumque Spartam attraxit, *Phyl.* 48.
- Cleopatra, Boreæ ex Orithyia f., III, 15, 2, 1; Phinei uxor, III, 15, 3, 1.
- Cleopatra, Danae e Polyxo f., Hermi uxor, II, 1, 5, 7.
- Cleopatra, Danae ex Hamadryade Nympha f., Agenoris uxor, II, 1, 5, 4.
- Cleopatra, Idæ e Marpessa f., uxor Meleagri, I, 8, 2, 5; post obitum mariti vitam finit, I, 8, 3, 5.
- Cleopatra, Trois e Calirrhoe f., III, 12, 2, 2.
- Cleopatra et Peribœa, virgines Locrenses, quæ primæ missæ sunt Trojam, *Tim.* 66.
- Cleophile, Lycurgi uxor, III, 9, 2, 1.
- Cleophon impedit, quominus Athenienses inducias faciant cum Lacedaemoniis, *Philoch.* 118.
- Clepsydra, fons in arce Athenarum, *Ister* 11.
- Clesonymus. Amphidamantis f., a Patroclo occisus, *Hell.* 57; *Pher.* 19; III, 13, 8, 6.
- Cletor, Lycaonis f., *Hec.* 375.
- Clio, Musa, I, 3, 1, 5; ob iram Veneris Pieri amore deperit, ex eo Hyacinthum parit, I, 3, 3, 1.
- Clisonymus. V. Clesonymus.
- Clisthenes Apodectas in Colacretarum locum subrogavit, *Androl.* 3.
- Clita, Danae f., Cliti uxor, II, 1, 5, 6.
- Clite, filia Meropis, Cyzici uxor, *Ephor.* 104.
- Clitor, Lycaonis f., I, 8, 1, 3.
- Clitus, Aegypti e Tyria f., Clitam ducit, II, 1, 5, 6.
- Clitus, cognomine Leucus, Alexandri M. amicus; ejus luxuria, *Phyl.* 41.

- Clouia, Nympha, ex Hyrieo Nycteu et Lycum parit, III, 10, 1, 4.
 Clonius, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Clymene, Catrei f., III, 2, 2, 1; patris jussu a Nauplio vendenda, huic nubit, III, 2, 2, 1.
 Clymene, Minyæ f., Iasi uxor, III, 9, 2, 2.
 Clymenus, Herculis e Megara f., *Pher.* 30.
 Clymenus, Oënei f., I, 8, 1.
 Clymenus, Minyarum R., a Periere vulneratur, moribundus filium ulcisci se jubet, II, 4, 11, 2.
 Clysonymus. V. Clesonymus.
 Clytemnestra, Tyndarei e Leda f., Agamemnonis uxor, III, 10, 6, 2; effecit, ut iudicium ab Eumenidibus conlaretur Orestæ, *Hell.* 83.
 Clytia, Amphidamantis f., Tantali uxor, mater Pelopis, *Pher.* 93.
 Clytia, Niobæ f., *Pher.* 102 b.
 Clytippe, Thespæ f., Eurycapys ex Hercule mater, II, 7, 8, 2.
 Clytius, Gigas, ab Hecate s. Vulcano necatur, I, 6, 2, 2.
 Clytius, Laomedontis ex Strymo, al. ex Placia f., III, 12, 3, 1.
 Cnidii, colonia in Siciliam deducta, ad Pachynum urbem conduunt; inde ab Elymis et Phœnicibus pulsæ insulas Æolicas occupant, *Ant.* 2.
 Cnossia, Nympha, Menelai pellex, III, 11, 1, 1.
 Cobrys, urbs Thessaliæ, *Theop.* 88.
 Cocalus, rex Sicanorum, *Phil.* 1; *Ephor.* 99.
 Codrus Melanthi f., ejus stirps, *Hell.* 10; pater Androcli, *Pher.* 111; Nelei, *Hell.* 63; pastino percussus cadit, *Pher.* 110.
 Codro generosior, *Demo.* 21.
 Cœlus, primus mundi gubernator, I, 1, 1, 1; terram ducit, *ibid.*; gignit Centimanos, Cyclopes, I, 1, 2; hos in Tartarum dejicit, *ibid.*; dein Titanes generat et Titani- des, I, 1, 3; a Crono filio regno privatur, I, 1, 4.
 Cœranus, Polyidi pater, III, 3, 1, 4.
 Cœranus Milesius naufragium faciens a Delphino servatur, *Phyl.* 25.
 Cæronidæ, gens, *Ister.* 29.
 Cœus, Cœli f. inter Titanes, I, 1, 3; ejus uxor Phœbe, I, 2, 2, 2; liberi, *ibid.*; *Acus.* 2.
 Cœi, Herculem adorti ab eo vincuntur, II, 7, 1, 1; ser- vos ad Junonis sacra non admittunt, *Phyl.* 75.
 Colacea, Maliensium urbs, a Thessalis diruta, *Theop.* 188.
 Colæus, nomen Dianæ, *Hell.* 79.
 Colæus a Mercurio ortus, *Hell.* 79; Dianæ Colænidis templum extruxit, *Phanod.* 2.
 Κωλκρέται, *Androt.* 3, 4.
 Colchi, Phrixum excipiunt, I, 9, 1, 6; Iasonem, I, 9, 23, 3; ad persequendos Argonautas missi, I, 9, 24, 3; inve- nire nequeunt; alii ad Ceraunios montes considunt, I, 9, 25, 4; alii Apsyrtidas insulas conduunt, *ibid.*; alii ad Phæaces veniunt, Medeam repetunt, qua non accepta, ibi manent, *ibid.* § 5; e Corcyra a Chersicrate pulsæ quo abierint, *Tim.* 53.
 Colchicus draco in Italia ab Diomede interfectus, *Tim.* 13.
 Coli, gens ad Caucasum, *Hec.* 186.
 Colici montes, pars Caucasæ, *Hec.* 186.
 Colonætae, mercenarii, *Philoch.* 73.
 Colonus, demus Atticæ, III, 5, 9, 2.
 Colonus Hippius ad Athenas, *Androt.* 31; *Philoch.* 99.
 Colophoniorum luxuria, *Phyl.* 62; *Theop.* 129.
 Columbæ albæ quando primum in Græcia conspectæ, *Charon* 3; Veneri sacræ, *Ap. fr.* 19.
 Colura, urbs, *Hec.* 331.
 Comætho, Pterelai f., II, 4, 5, 6; patrem, coma aurea detonsa, interimit, ab Amphitryone interficitur, II, 4, 7, 4.
 Cometus, Asterii pater, I, 9, 16, 8.
 Cometes post Tisamenum, Orestis filium, regnum susci- pit, *Demo.* 20.
 Cometes, qui ortu suo Helicen et Burin mersit, *Ephor.* 142.
 Comoe vel Combe, filia Asopi, *Hec.* 105.
 Congiorum (Χαῶν) festum, *Tim.* 128.
 Κόνναροι, *Theop.* 145.
 Conon in Cypro plurimum vixit, *Theop.* 117.
 Cononii calices in Ptolemaide urbe Egypti, *Ister* 38.
 « Contra duo ne Hercules quidem », *Hell.* 40; *Pher.* 36; *Ister* 46.
 Copais lacus quondam erat ager omni cultura laboratus, *Ephor.* 68.
 Copeus, Pelopis f., Iphito interfecto Mycenæ fugit; interpret jussorum Eurysthei ad Herculem, II, 5, 1, 7.
 Coqui a Sybaritis coronari soliti, *Tim.* 60; coquorum tribus, *Clitod.* 2, 3; honos, *Clitod.* 17.
 Coraxi, gens Colchorum, *Hec.* 185; *Hell.* 109.
 Corcyra, Phæacum insula, I, 9, 25, 3; in ea Medæ nuptiæ celebratæ; Nympharum et Nereidum aræ a Medea exstructæ, *Tim.* 7, 8; cur prius vocata sit Drepana et Seheria, *Tim.* 54; Corcyra urbs quando condita sit, *Tim.* 53.
 Cordylus, urbs Pamphylia, *Hec.* 248.
 Corethion, Lycaonis f., III, 18, 1, 3.
 Corinthii Iasonis e Medea filios infantes Junoni suppli- ces necasse feruntur, I, 9, 28, 4; Corinthiorum civitas servorum multitudine insignis, *Tim.* 48; eorum in- ventum ætæ; in templorum fastigiis, *Tim.* 50; Corin- thiæ meretrices tempore belli Medici pro salute Græ- corum vota faciunt, *Tim.* 57; *Theop.* 170; Corinthii Atheniensibus ποσειδάων in ludis Isthmiis concedunt, *Hell.* 76; Herculem post interfectos Molionidas exci- piunt, *Pher.* 36.
 Corinthius isthmus a Sini infestus redditur, III, 16, 2, 2.
 Corinthus, olim Ephyra, I, 9, 3, 1; *Hec.* 90; ab Aleæ occupata, *Ephor.* 16; paret Creonti, I, 9, 28, 2; Polybo, III, 5, 7, 3.
 Corinthus, Syleæ pater, III, 16, 2, 2.
 Corona aurea, quam Bacchus Ariadnæ dederat, inter astra collocata, *Pher.* 106.
 Coronea, urbs Boeotiæ, *Hec.* 88; ab Onomarcho capitar, *Ephor.* 153.
 Coronis, Phlegyæ f., Æsculapii mater ex Apolline ab hoc propter consuetudinem cum Ischye trucidatur, III, 10, 3, 7 sq., *Pher.* 8; *Acus.* 25; *Ister* 36.
 Coronis, Hyas, *Pher.* 46.
 Coronus (Perthæborum R.), pater Carnei, I, 9, 16, 8; et Leontei, III, 10, 8, 2.
 Coronus, Lapitharum dux, ab Hercule trucidatur, II, 7, 7, 3.
 Coronus, pater Asteriæ, *Pher.* 70.
 Corseæ, insula Ioniæ, *Hec.* 98.
 Corsiæ, urbs Boeotiæ, *Theop.* 185.
 Corsica. Timari de ea errores, *Tim.* 26.
 Corvi, duo tantum, Cranone in Thessalia, *Theop.* 83.
 Corybantes, Apollinis e Thalia filii, I, 3, 4; Corybautes novem ex Apolline et Rhytia nati, in Samothrace habitabant, *Pher.* 6; Κόρυβες invenerunt, *Theop.* 282.
 Corycæi in Pamphylia, *Ephor.* 36.
 Corycium, antrum in Cilicia, I, 6, 3, 8.
 Corycus, mons prope Erythras in Ionia, *Hec.* 216.
 Corydalla, urbs Rhodiorum, *Hec.* 244.

- Coryphetes, ita vocatur Periphetes, III, 16, 1, 3.
 Corythi pastores servant Telephum, III, 9, 1, 5.
 Corythus, Alexandri ex Oenone f., Helenam deperit, a patre interficitur, *Hell.* 126.
 Cos, insula, Eurypyli sedes, ab Hercule expugnatur, II, 7, 1, 1 sq.; *Pher.* 35; Caris appellata est, *Hell.* 103.
 Κοσμάς, ἡ, sacerdos Minervae, *Ister* 16.
 Cossa, urbs Oenotrorum, *Hec.* 39.
 Cothus vel Cotus, *Theop.* 226.
 Cottus, Centimanus, I, 1, 1, 1.
 Cottus, unus Tritopatorum, *Clitod.* 19.
 Coturnices in Delo, *Phanod.* 1.
 Cotyla, poculi genus, *Ap. fr.* 244.
 Cotys, Thraciae rex, ejus mores, *Theop.* 33.
 Crabasia, urbs Iberorum, *Hec.* 13.
 Crade, urbs Cariae, *Hec.* 235.
 Crambutis, urbs Aegypti, *Hec.* 275.
 Cranae, Cranai ex Pediade f., III, 14, 5, 2.
 Cranaechme, Cranai ex Pediade f., III, 14, 5, 2.
 Cranaus, Atticae R., I, 7, 2, 7; III, 14, 5, 1; ducit Pediadem, *ibid.* § 2; ex ea progenies, *ibid.*; regioni nomen dat ab Atthide filia, *ibid.*; ab Amphictyone pellitor, III, 14, 6, 1; non fuit iudex certaminis inter Neptunum et Minervam, III, 14, 1, 5.
 Cranea, castellum Ambraciotarum, *Theop.* 255.
 Cranon, urbs Thessaliae Pelasgiotidis, *Hec.* 112; ibi duo tantum corvi sunt, *Theop.* 85.
 Cranto, Nereis, I, 2, 7.
 Crastus, urbs Siciliae, *Phil.* 43.
 Crater portus unde nomen habeat, *Phyl.* 83.
 Craterus, Alexandri M. amicus, gymnycorum ludorum amans; ejus fastus, *Phyl.* 41.
 Crates Atheniensis, philosophus, *Ap. fr.* 98.
 Crathis, fluvius Italiae, crines flavos reddit, *Tim.* 63.
 Cratilus, Anaxibiae pater, I, 9, 9, 3.
 Cratos, Pallantis e Styge progenies, I, 2, 4.
 Cremmyon. V. Crommyon.
 Crenides, Thebarum portae, III, 6, 6, 1.
 Creon, Corinthi R., Glaucen f. Iasoni despondet; a Medea interimitur, I, 9, 28, 2 sq.; Alius Alcmaeonis et Mantus liberos educat; Tisiphone vendita, patri reddit, III, 7, 7, 2.
 Creon, Menoecei f. Thebarum R. fit, III, 5, 8, 1; Amphitryonis, interempta vulpe Teumessia, contra Teleboas socius, II, 4, 7, 3; Herculi dat Megaram f. natu majorem, Iphiclo minorem, II, 4, 11, 6 sq.; Oedipodi regnum tradit cum Iocaste, III, 5, 8, 6 sq.; *Pher.* 48; ne Argivi sepeliantur, vetat, III, 7, 1, 1; Antigonen, ob pietatem in fratrem, humo defodit, *ibid.* § 2; pater Haemonis, III, 5, 8, 6; Menoecei, III, 6, 7, 8.
 Creon, Herculis ex Eumide f., II, 7, 8, 1.
 Creontiades, Herculis e Megara l., II, 4, 11, 6; *Pher.* 30. ejus mors, II, 4, 12, 1.
 Creontiades, dux Phocænsium, *Ant.* 9.
 Crepis, locus in Athenarum urbe. *Philoch.* 79 a.
 Cresium, urbs Cypri, *Theop.* 128.
 Cresphontes, Messeniam capit, II, 8, 4, 3, *Ephor.* 10; eam in quinque partes dividit, *Ephor.* 20; paullo post cum filiis occumbit, II, 8, 5, 5.
 Creston, urbs Thraciae, *Hec.* 124.
 Creta paret Minol, III, 1, 2, 6; ejus magnitudo, *Ap. fr.* 169; huc confugiunt Harpyiae a Boreae filiis exactae, *Pher.* 69.
 Creta, Asterii f., Minois uxor, III, 1, 2, 6.
 Creta, Deucalionis f., III, 3, 1, 1.
 Cretenia, Rhodi locus, III, 2, 1, 3.
 Cretensis taurus, qui Europam per mare vexisse, aliis a Neptuno e mari editus fertur, II, 5, 7, 2; ab Hercule captus, *ibid.* § 3; dimissus, *ibid.*; Atticam vastat, *ibid.* 4.
 Cretenses in Phocidem emigrant, *Phyl.* 78; primi inter Graecos pueros amant, *Tim.* 44; devicto per Theseum Deucalione, fœdus et amicitiam cum Atheniensibus jungunt, *Clitod.* 5; nominis etymol., *Ap. fr.* 219.
 Cretheus, Aoli f. I, 7, 3, 4; Iolcum condit, Tyro ducit, I, 9, 11, 1; ejus liberi, *ibid.*, *Pher.* 59; Salmonei frater, I, 9, 8, 1; Pheretis pater, I, 9, 14.
 Crensa, Erechthei e Praxithea f., III, 15, 1, 2, *Phanod.* 3; Xuthi uxor, *Apoll.* *ibid.* § 3.
 Creusa, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 10.
 Creusa, Creontis Corinthiorum regis filia, Xutho nubit, *Clitod.* 10.
 Criasus, Argi f., regni Peloponnesiaci hæres, II, 1, 2, 1.
 Criasus, Argi filius, Ereuthalionis pater, *Pher.* 22.
 Crimisa urbs in Lucania a quo condita? *Ap. fr.* 173.
 Crino, Danaï uxor, II, 1, 5, 9.
 Crisa, urbs Phocidis, *Hec.* 85, 86; Daulio tyranno paret, *Ephor.* 49.
 Crisus, Phoci filius, a quo Crisa urbs nominata, *Hec.* 85.
 Critheis, Apellidis filia; ex Macone mater Homeri, *Ephor.* 164.
 Critihote, urbs Chersonesi, *Hell.* 131; ab Atheniensibus, qui cum Milliade huc venerant, habitata, *Ephor.* 72.
 Critias, pugna in Piræeo commissa cecidit, *Philoch.* 123.
 Crius, Cœli f., inter Titanes, I, 1, 3; ejus ex Eurybia progenies, I, 2, 2, 4.
 Crius, mons e regione Paphlagoniae, *Ephor.* 84.
 Crobyzi, gens Thracica, *Phyl.* 19; *Hec.* 149.
 Crocodilorum venatio, *Hec.* 294; Crocodilus longissimus, *Phyl.* 26.
 Crocon, Meganiræ pater, III, 9, 1, 1.
 Croconidae, gens, *Ister* 29.
 Cersus, genus ducit ab Agelao, II, 7, 8, 10; Alyattæ fil. natu maximus, postquam Pamphaes argentum ei procuraverat, cum patre contra Cares bellum gessit, *Xanth.* 19, p. 41; apud eum septem sapientes, excepto Thalete, convenerunt, *Ephor.* 101; ejus donaria Delphos missa, *Theop.* 184; a Cyro optime habitus, qui vel Sardem urbem ei restituisse dicitur, *Xanth.* 19, p. 42; Crasi rogos imbre extinctus, *Xanth.* 19, p. 42; ejus cum filio colloquium, *Xanth.* 19, p. 41.
 Crommyon, sive Cremmyon, urbs Libyæ, *Hec.* 319.
 Cromyusa, insula Iberiae, *Hec.* 17.
 Cronus, Cœli f., Titanum natu minimus, I, 1, 3; patri regnum adimit, I, 1, 4; Cyclopes et Centimanos Tartaro includit, I, 1, 5; Rheam ducit, *ibid.*; liberos ob oraculum devorat, *ibid.*; iterum profert, I, 2, 1, 1; Croni e Philyra filius Chiron, *Pher.* 2; regno privatur, *Ap. ibid.* § 2 sq.; in ejus templum neque femina, neque canis, neque musca introibat, *Phyl.* 34.
 Cropia, demus Leontidis tribus, *Androt.* 57.
 Cros, oppidum Aegypti, *Hec.* 273.
 Crossa, urbs Pontica, *Hec.* 199.
 Crotalla, urbs Italiae, *Hec.* 53.
 Croton in Italia Achaorum colonia Myscello duce deducta, *Ant.* 11; primis temporibus a Iapygibus habitata, *Ephor.* 48.
 Cleatus, Actoris s. Neptuni f. e Molione, Eliensium dux Augeæ contra Herculem suppetias fert, II, 7, 2, 2; Amphimachi pater, III, 10, 3, 2; ab Hercule occiditur, *Pher.* 36.
 Ctesibius historicus, *Ap. fr.* 103.
 Ctesippus, Herculis ex Asitydamia f., aliis e Dejanira, II, 7, 8, 7 et 12.
 Curetes armati Jovem in Creta custodiunt, I, 2, 7; Epaphum furati a Jove cæduntur, II, 1, 3, 7; Minol dicunt,

- quomodo explorandus sit qui Glaucum quærat, III, 3, 1, 3.
- Curetes, in Ætolia habitabant; ab Ætolo victi in Acarnaniam concedunt, *Ephor.* 29; unde dicti, *Phyl.* 22; pueros immolabant Saturno, *Ister* 47.
- Curetica regio, I, 7, 6.
- Cyanippus, Adrastii f., I, 9, 13, 2.
- Cybela, Phrygiæ mons, sedes Magnæ matris, III, 5, 1, 3.
- Cybele. V. Rhea.
- Cybelea, urbs Ioniæ, *Hec.* 214.
- Cybus, urbs Ionum in Libyphœnicia, *Hec.* 311.
- Cychreus, Neptuni e Salamine f., III, 12, 7, 1; Telamoni Salaminem tradit, *ibid.*; Glaucos pater, III, 12, 6, 8; *Pher.* 15.
- Cyclopsus in Thracia fons memorabilis, *Theop.* 288.
- Cyclopes, Cœli e Terra filii, I, 1, 2; a patre vincti, in Tartarum demittuntur, *ibid.*, a Titanibus liberati, a Crono iterum depelluntur, I, 1, 5; a Jove liberantur, I, 2, 1, 2; huic fulmina, Plutoni galeam, Neptuno tridentem dant, *ibid.* § 3; ab Apolline cæsi, III, 10, 4, 2; *Pher.* 76.
- Cyclopes, qui Tirynthem muniunt, II, 2, 1, 1; *Pher.* 26; *Hec.* 359.
- Cyclops, pater Galati, *Tim.* 37.
- Cygnus, Martis e Pyrene, alter e Pelopia f.; uterque cum Hercule pugnat, II, 5, 11, 3; II, 7, 7, 5; a Marte in avem mutatus ad Sybarin fluvium cum grue congregitur, *Philocho.* 207.
- Cygnus, Neptuni et Ceycis f., ab Achille interfectus, *Hell.* 31.
- Cydoniorum malorum vis, *Phyl.* 9.
- Cylandus, urbs Cariæ, *Hec.* 233.
- Cyllastis, panis subacidus Egyptiorum, *Hec.* 289; *Phanod.* 5.
- Cylices, locus in finibus Illyriorum, ad quem est Cadmi et Harmoniæ sepulcrum, *Phyl.* 40 b.
- Cyllene mons a Cyllene nympa nominatus, *Pher.* 85.
- Cyllene, Nais, Pelasgi uxor, *Pher.* 85.
- Cyllene in Arcadia, III, 10, 1, 1; III, 6, 7, 5.
- Cyllene, Nympa, e Pelasgo Lycaonem parit, III, 8, 1, 2; *Hec.* 375.
- Cyllenes antrum, III, 10, 2, 1.
- Cymba, calicis genus, *Ap. fr.* 189, 245.
- Cyme, urbs, *Ephor.* 89; olim ab Amazonibus condita, deinde ab Æolensibus et Ionibus instaurata, *Ephor.* 87; coloniam deduxit in Anum Thraciæ urbem, *Ephor.* 73.
- Cymo, Nereis, I, 2, 7.
- Cymothoe, Nerei f., I, 2, 7.
- Cynæthus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
- Cynara arbor, *Hec.* 172, 173, 174.
- Cyne, urbs Lydiæ, *Hec.* 221.
- Cynortas Amyclæ e Diomede f., III, 10, 3, 3; Periclis pater, *ibid.* § 4, et I, 9, 5.
- Cynossema, locus Libyæ, *Hec.* 299.
- Cynus, navale Opuntis, *Hec.* 108; *Hell.* 16.
- Cypa, castellum Siciliæ, *Phil.* 37.
- Cypasis, urbs ad Hellespontum, *Hec.* 136.
- Cyprus, Nili insula, *Hec.* 286.
- Cyprus, filia Cinyræ vel Bibli ex Venere, *Ister* 39.
- Cyprus, Pygmalione rege a Cinyra cum Syris habitatur, III, 14, 3, 4; a quo nominata, *Ister* 39; a Græcis Agamemnonem secutis occupatur; ejus imperium tenet Audymon, deinde Evagoras, *Theop.* 111; pugna navalis ad Cyprum, *Theop.* 111.
- Cyrbasia, pileus barbarorum, *Hec.* 374.
- Cyrbe, urbs Pamphyliæ, *Hec.* 249.
- Κύβης unde dictæ? *Theop.* 282; *Ap. fr.* 24, 25, 26.
- Cyre, insula in sinu Persico, *Hec.* 182.
- Cyrene, Diomedis Thracis e Neptuno mater, II, 7, 8, 1.
- Cyrene, cum pluribus in Lybiam venit, *Phyl.* 15; ejus ex Apolline filii, Antuchus et Aristæus, *ibid.*; curru cynois juncto vehens venit Cyrenam, *Pher.* 9.
- Cyrus, insula, *Hec.* 26.
- Cyrus, Cambyses f., frater Marphii et Memphidis, *Hell.* 164; Cræsum in amicis habet; Sardem ei reddidisse dicitur, *Xanth.* 19, p. 41; philosophiam a Magis edoctus; Herophilam Sibyllam ex Epheso ad se vocat, *Xanth.* 19, p. 41.
- Cyri contra Artaxerxem bellum, *Ephor.* 129.
- Cyterium, urbs Oenotrorum, *Hec.* 36.
- Cytiforus, Phrixi e Chalciope f., I, 9, 1, 7.
- Cytonium, urbs Mysiæ, *Theop.* 19.
- Cytorum, emporium Sinopensium, *Ephor.* 85.
- Cyturus, Phrixi f., *Ephor.* 85.
- Cyzicus, Dolionum R. ab Argonautis invitis necatur, I, 9, 18, 1; Clites maritus, *Ephor.* 104.
- Cyzicus, urbs in Asia, *Hec.* 204, 205; ejus excidium, *Ephor.* 104.

D.

- Dactyli Idæi, Idæ filii, quot fuerint, undeque nomen sortiti sint; præstigiatores erant, *Pher.* 7; in Ida, Phrygiæ monte, habitaverunt, deinde cum Minoe in Europam transierunt, *Ephor.* 85; in Samothracia, *ibid.*
- Dadlidalum demus Atheniensis, *Pher.* 105.
- Dadalus, Melionis ex Iphinoe f., *Pher.* 105; Eupalami f., III, 15, 8, 10; Talao interfecto, Athenis fugit ad Minoen, III, 15, 9, 1; *Clitodem.* 5; de eo in Areopago judicium, *Hell.* 83; Pasiphaes amores in Minotaurum adjuvat, Labyrinthum extruit, *ibid.* § 2 sq.; II, 1, 4, 2; Pisæ habitans, Herculis simulacrum fingit, II, 6, 3, 4; ad Cocalum venit, *Phil.* 1; *Ephor.* 99.
- Daclus, Philæi filius, Epidyci pater, *Pher.* 20.
- Daiphron, Egypti f. Scæam ducit, II, 1, 5, 3.
- Daiphron, Egypti f. Adianten ducit, II, 1, 5, 9.
- Daira, Stygis soror, *Pher.* 11; non differt a Cerere, *Phanod.* 21.
- Damasichthon, Amphionis e Niobe f. Apollinis telis confoditur, II, 5, 6, 1.
- Damasiclus, pater Erimeæ, *Pher.* 88.
- Damasippus, Icarii e Peribera f., III, 10, 6, 1.
- Damasistratus, Plataensium R. Laium sepelit, III, 5, 8, 1.
- Damastor, Nauplii filius, pater Peristhenis, *Pher.* 13.
- Damei, populus juxta Ichthyophagos, *Ap. fr.* 132.
- Damippus, Epilyci f., puer ab Onomarcho amatus, *Theop.* 182.
- Damuo, Beli filia, Agenoris uxor, Phœnicis et Isææ mater, *Pher.* 40.
- Damoteles a Cleomene insidiis curandis præfectus, in pugna ad Sellasiam Antigoni pecunia corruptus, regem suum prodit, *Phyl.* 56.
- Dana, i. q. Danae, *Hec.* 358.
- Danae, Acrisii ex Eurydice f., II, 2, 2, 1; a patre turri inclusa, a Jove corrumpitur, Perseum parit, cum eo in mare projicitur, a Dictye servatur, II, 4, 1, 2 sq.; *Pher.* 26; *Hec.* 358; Argos revertitur, II, 4, 4, 1.
- Danae, Leontii filia, Sophronis amasia, Laodice Antiochi uxoris familiaris, Sophronem opera sua servavit, *Phyl.* 23; a Laodice neci data est, *ibid.*
- Danaides, Danae L. filiae, Egypti filiis totidem desponduntur, II, 1, 5, 2 sq.; omnes præter Hypermnestram sponso jugulant, a Minerva et Mercurio purgantur, *ibid.* § 10 sq; certamen de iis proponitur, *ibid.* § 12.

- Danaus, Beli fil. Libyam defertur, II, 1, 4, 5; cum L. filibus fugit Argos, *ibid.* § 7; ibi rex fit, *ibid.* § 8; filias suas Egypti filiis despondet, II, 1, 5, 1; eas jugulare jubet sponso, *ibid.* § 10; de iis certamen proponit, *ibid.* § 12; ejus uxor Melia, *Pher.* 40; pater Polydoræ, *Pher.* 23.
- Dandarii, populus ad Caucasum, *Hec.* 161.
- Danthaletæ, gens Thracica, *Theop.* 248.
- Daphernes i. q. Artaphernes, unus ex iis qui Pseudo-Smerdin interfecerunt, *Hell.* 167.
- Daphne, Amyclæ filia, venatrix, Leucippum jaculis interfecit; ut Apollinis amplexus effugeret, a Jove in arborem mulatur, *Phyl.* 33.
- Daphnis, Mercurii filius, pastor circa Atnam, ab Eche-naide nymphea amatur, *Tim.* 4.
- Dardania terra, a Dardano nomen habet, quæ post Troas dicta, III, 12, 2, 1.
- Dardanus, urbs a Dardano condita, III, 12, 1, 5.
- Dardanus, Jovis ex Electra f., *Hell.* 56; III, 12, 1, 1; Samothrace relictæ, ad Teucrum venit, Batiam ducit, Dardanium condit, regioni Dardaniæ nomen dat, *ibid.* § 3 sq.; Idææ pater, III, 15, 3, 2; ab indigenis Polyarches nominatur, *Hell.* 129; uxorem ducit Arisben vel Ateam, *Hell.* 130.
- Dario, regi Persarum, Scythis bellum illaturo Idanthurus, Scytharum rex, symbola pro literis mittit, *Pher.* 113; quot filios habuerit, *Hell.* 166.
- Darsii, gens Thraciæ, *Hec.* 130.
- Dascon, Siciliæ castellum, *Phil.* 25.
- Dascylitis, lacus Asiæ, *Hec.* 202.
- Dascylium se recipit Melanus a Sadyatte patria exactus, *Xanth.* 19, p. 40.
- Dascylus, Lyci, Mysiæ R., pater, II, 5, 9, 5.
- Datus, urbs Thraciæ, postea Philippi nomen accepit, *Ephor.* 75; *Theop.* 48; *Philoch.* 127.
- Datylepti, populus Thraciæ, *Hec.* 142.
- Daulia, urbs in Phocide, III, 14, 8, 6.
- Daulius, Crissæ prope Delphos tyrannus, Metapontii conditor, *Ephor.* 49.
- Daunus, rex in Italia, *Tim.* 13.
- Dauniarum mulierum vestitus, *Tim.* 14.
- Daunii in sepulcro Podalirii oracula accipiunt, *Tim.* 15.
- Decemviri Athenienses, *Androt.* 10.
- Degmenus, Epeus, cum Pyraclima Etolo singulare certamen subit de Elidis possessione, *Ephor.* 15.
- Dejanira, e Pelasgo mater Lycaonis, *Pher.* 85.
- Dejanira, Nereis, I, 2, 7.
- Dejanira, Oenel al. Martis ex Althæa f. bellicosa, I, 8, 1; de ea certant Achelous et Hercules, II, 7, 5, 1; Herculi nubit, *ibid.*; ei a Nesso vis illata, a quo moribundo phyl-trum accipit, II, 7, 6, 6; quo invita Herculi mortem parat, II, 7, 7, 10 sq.; post ejus obitum ipsa perit, *ibid.* § 12; ejus ex Hercule progenies, II, 7, 8, 8.
- Deicoon, Herculis e Megara f., II, 7, 8, 9; ejus mors, II, 4, 12, 1.
- Deidamia, Lycomedis f., Neoptolemi ex Achille mater, III, 13, 8, 2.
- Deimachus, Evaretes pater, I, 7, 3, 4.
- Deimachus, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1.
- Deion, Aoli f., I, 7, 3, 4; Phocidis R. Diomedem ducit, I, 9, 4; ejus liberi, *ibid.*; Cephali pater, III, 15, 1, 3; *Pher.* 77; Philonidis, *Pher.* 63.
- Deion, Herculis e Megara f., II, 7, 8, 9.
- Deioneus, Cephali pater, *Hell.* 83.
- Deiotes, Priami f., III, 82, 5, 13.
- Deiphobus, Hippolyti f., Herculem, ab Iphiti cæde lustrat, II, 6, 2, 4.
- Deiphobus, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 12.
- Deiphon, Hymetho ducit, Argolidem accipit, II, 8, 5, 3 sq.
- Deiphontes Argolidis ora maritima (circa Trazenem) potitur, *Ephor.* 16.
- Deipyle, Adrasti f., I, 9, 13, 2; Tydei uxor, I, 8, 5, 4.
- Deipnophoræ, *Demo.* 4.
- Deliaes, Glauci f., a Bellerophonte invito occiditur, II, 3, 1, 1.
- Delphus, Cretensium, qui in Phocide sedes sibi fixerunt, dux, *Phyl.* 78.
- Delphi Pythonis tabernaculum incendunt, *Ephor.* 70; a quo nominati sint, *Phyl.* 78.
- Delphicum oraculum Apollo cum Themide condit, *Ephor.* 70; oraculum datum Cadmo de condenda urbe, III, 4, 1, 1; Oedipo ne in patriam redeat, III, 5, 7, 6; Alcæoni, III, 7, 5, 1; Telepho de parentibus quarendis, III, 9, 1, 6; Ageo de filio gignendo, III, 15, 6, 4; Delphicorum donariorum spoliatio, *Theop.* 182 sqq.
- Delphyne, serpens, Jovem vinctum custodit, I, 6, 3, 9.
- Delphusia, urbs Arcadiæ, *Androt.* 2.
- Delta, regio Egypti, *Hec.* 295; Delta, insula, ad Egyptis vocatur Ptimyris, *Ephor.* 102.
- Delus, ins. prius Asteria nominata, I, 4, 1, 1; pro Delo Latona Neptuno dat Calauriam, *Ephor.* 59.
- Demareta, filia Theronis, Gelonis uxor, *Tim.* 86, 90.
- Demaretei nummi, *Tim.* 86.
- Demea, Mantinensis, digladiandi artis magister, *Ephor.* 97.
- Demetra, antiqua forma pro Demeter, I, 2, 5. V. Ceres.
- Demetrium, mensis, *Philoch.* 176.
- Demetrius Poliorcetes jocorum amicus, *Phyl.* 20, 6; amicorum ejus nomina, *ibid.*; ab adulatoribus regem saluari se passus est, *Phyl.* 29.
- Demetrius Phalereus, *Philoch.* 144.
- Demiphon, Elæussæ rex, de civium internecionis remedio Oraculum consulit; Matusil filiam injuste immolat; pernas luit, *Phyl.* 83.
- Demochares, historicus, Demosthenis sororis filius, homo impudicus, *Tim.* 141.
- Democles, Dionysii junioris assentator, *Tim.* 127; a Dionysio legatus missus ad Dionem, *ibid.*
- Democlidus, orator Atticus, *Tim.* 140.
- Democoon, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Democriti atas, *Ap. fr.* 84.
- Demonice, Agenoris f., ejus e Marte liberi, I, 7, 7, 3.
- Demophon, puer, igne consumitur, I, 5, 1, 4.
- Demophon, Thesei f., *Hell.* 143, 144; Agamemnoni Palladium aufert; in judicium agitur, *Clitod.* 12; rex Athenensium, Heraclidas excipit, Eurystheum vincit prælio, *Pher.* 39; Trojam proficiscitur, ut Æthram inde reducat, *Hell.* 75.
- Demopolis, Themistoclis f., *Phyl.* 64.
- Demosthenes, dux Athenensium in Sicilia; ejus mors, *Phil.* 40.
- Demosthenes, pater Demosthenis oratoris, μακρὸς ποταμός cognominatus, ex optimatibus fuit, *Theop.* 105.
- Demosthenes ingenio mobili fuit, *Theop.* 106; ejus dicta, *Theop.* 107; *Phyl.* 65; ejus laudatio eorum qui ad Charoneam occiderant, *Theop.* 263; ejus mors, *Philoch.* 139; orationis vis, *Theop.* 239; Demosthen. laudandus cur? *Tim.* 142.
- Dercylidas, dux Lacedæmoniorum, Scyphus cognominatus est, *Ephor.* 130.
- Dercynus, Neptuni f., boves Herculi cripit, ab eo trucidatur, II, 5, 10, 9.
- Dero, Nereis, I, 2, 7.
- Desili (Dezili)? populus ignotus Thraciæ, *Hec.* 141.
- Deucalion, Promethei f., Phthiotidis R., Pyrrham ducit, I, 7,

- 2, 1; Cyni habitat, *Hell.* 16; arca servatur e diluvio, *ibid.* § 2 sq.; Jovi sacrificat, homines procreat, *ibid.*, § 5 sq.; ejus liberi, *ibid.* § 7; *Acus.* 7; *Hell.* 10; *Pher.* 51 a.; ab eo Thessaliae reges genus deducunt, *Hec.* 334.
- Deucalion, Minois e Pasiphae f., III, 1, 2, 6; *Pher.* 43; ejus liberi, III, 3, 1, 1; Daedalum ab Atheniensibus deposcit; ei leniter Theseus respondet; postea a Theseo in Creta interficitur, *Clitod.* 5.
- Deucalionem diluvium, I, 7, 2, 3; quo tempore factum? III, 8, 2, 1; III, 14, 5, 1; qua de causa? III, 8, 2, 1.
- Dexamenus Herculem excipit, cujus ope ab Eurytione, Mnesimachae filiae proco protervo liberatur, II, 5, 5, 6.
- Dexari, gens Chaonum, *Hec.* 73.
- Dexithea, Minois uxor, Euxanthii mater, III, 1, 2, 6.
- Dia, Eionei filia, ejus nuptias ambit Ixion, *Pher.* 103.
- Dia insula, in qua Ariadne a Theseo relinquitur, *Pher.* 105.
- Diana, Jovis e Latona f. venationi dedita, virgo manet, I, 1, 3; Orionem in Delo interficit, I, 4, 5; *Pher.* 3, 4; contra Gigantes pugnat, I, 6, 2, 5; aprum mittit in Oenei agrum, I, 8, 2, 2; Aloidas dolo perdit in Naxo, I, 7, 4, 6; Endymionem amat, I, 7, 5; Admeto irascitur, I, 9, 15, 1; ob Cerynitin cervam ab Hercule captam, hinc irata placatur, II, 5, 3, 3; Actaeonem, quod se lavantem ipsam conspexerat, in cervum mutat, III, 4, 4, 3; matris jussu Amphionis filias occidit, III, 5, 6, 3; Callisto necat, III, 8, 2, 5; Philonoe immortalem reddit, III, 10, 6, 2; Adonidi exitium parat, III, 14, 4, 1; Furias arcet, quae Orestem persequentes in templum deae intrare conantur, *Pher.* 97; Ariadnen interficit, *Pher.* 106; mulieres occidit quae Coronidis cum Ischye concubitum adjuvisse videntur, *Pher.* 8; Macram occidit, *Pher.* 79. Dianae Colanidis templum, *Hell.* 79; templum Ephesium, *Tim.* 136; ei ἀμυζῶντες offeruntur, *Philoch.* 70; Diana ταυροκόλος, *Ister* 8.
- Διαφύσεις. *Philoch.* 133.
- Dias, Abantis f., Athenas in Eubrea condit, *Ephor.* 33.
- Dice, Jovis f., Hora, I, 3, 1, 2.
- Dictae, mons cum antro Dictae, I, 2, 6.
- Dictys, Peristhenis ex Androthea f., *Pher.* 13, 26; Magnetis f. Seriphum condit, I, 9, 6; ejus R., II, 4, 3, 8; Danaen cum Perseo servat, hunc educat, II, 4, 1, 3; *Pher.* I. I.
- Dido, appellata est a Libyis Thiosso, *Tim.* 23.
- Didymae (vulgo Didyma), una ex Aeliceis insulis, *Ant.* 2.
- Dii a Typhone in Aegyptum fugientes, in formas animalium mutantur, I, 6, 3, 6; Cadmi nuptiis intersunt, III, 4, 2, 2; Cecropis tempore urbes inter se dividunt, III, 14, 1, 2; Myrrham a patre fugientem in arborem mutant, III, 14, 4, 4; de Adonide disponunt, *ibid.*, § 6; Dii XII certaminis Neptunum inter et Minervam judices, III, 14, 1, 6; III, 14, 2, 3; Dii homines fuerunt, *Ap. fr.* 12; Deorum hortus, *Pher.* 33 a. Ἀποπομπᾶτοι θεοί, *Ap. fr.* 5.
- Diipyle, Adrasti filia, Tydei uxor, *Pher.* 83.
- Diluvia quattuor, *Ister* 56.
- Dimetas, Troezenis frater, Euopin in matrimonium sumit, *Phyl.* 81; ejus mors, *ibid.*
- Dinarchi vita, *Philoch.* 144.
- Diniadas, Bromiadae tibicinae pater, *Theop.* 182.
- Dinicha, Archidami uxor, a Phocensium ducibus corrupta, maritum ad opem illis ferendam adducit, *Theop.* 258.
- Dino, Phorci f., *Pher.* 26; III, 4, 2, 3.
- Dinomenes, Hieronis filius, *Phil.* 45.
- Dio, ad eum litteras dant feminae propinqua, *Tim.* 129; ejus filius Hipparinus vel Aretaeus, ex Arete uxore, *Tim.* 129.
- Diocorystes, Aegypti ex Arabia f. Hippodamiam sponsam habet, II, 1, 5, 4.
- Diodorus, Aspendius, ineptus Pythagoricae disciplinae sectator, *Tim.* 80.
- Diogenia, Cephisi f., Phrasimi uxor, III, 15, 1, 2.
- Diomede, Capithae f., Amyclae uxor, III, 10, 3, 3.
- Diomede, Xuthi f., Deionis uxor, I, 9, 4.
- Diomedes, Thrax, Martis e Cyrene f. Bistonum R., equas, ab Hercule abactas, recepturus perit, II, 5, 8, 1 sq.; *Hell.* 98.
- Diomedes, Tydei f., I, 8, 5, 4; Egialiam ducit, contra Thebas et Trojam proficiscitur, I, 8, 6; *Ephor.* 28; Agrii filios necat, regnum, quo Oeneus erat privatus, Andraemoni dat, *ibid.*; *Ephor.* 28; Adrasti haeres, *Ephor.* 28; inter Epigonos, III, 7, 2, 5; Helenae procus, III, 10, 8, 2; in Italiam venit, *Tim.* 13.
- Diomedon, unus imperatorum in proelio ad Arginusas, ab Atheniensibus capitis damnatur, *Philoch.* 121.
- Diona, Hyas, *Pher.* 64.
- Dione, Celi f., Titanis, I, 1, 3; Jovis pellex, I, 3, 1, 3.
- Dione, Nereis, I, 2, 7.
- Dionia, urbs Cypri, *Theop.* 127.
- Dionysius superior, bellum gerit contra Carthaginienses, *Phil.* 34; ejus somnium, *Phil.* 47; tyrannidem occupat, *Phil.* 48; Graeciae potiundae consilium capit, *Ephor.* 141; ejus pompa funebris, *Phil.* 42; ejus mores, *Theop.* 146; *Tim.* 71; ejus filii, *Theop.* 204; quamdiu regnaverit, *Ephor.* 141 a.
- Dionysii junioris mores, *Theop.* 217; miracula, quae tyrannidis excidium portenderint, *Theop.* 24; Corinthum profectus est rotunda nave, *Tim.* 133; in Congiorum solennitate ei qui primus congium ebiberet coronam auream proponit, *Tim.* 128; ejus assentator Democles, *Tim.* 127; eum legatum mittit ad Dionem, *ibid.*; D. carmina pangit, *ibid.*; alius ejus assentator, Satyrus, *ibid.*
- Dioppe, urbs Arcadiae, *Pher.* 116.
- Diopithes Locrus, γελωτοποιός, *Phanod.* 19.
- Dioscuri, unde dicti, III, 11, 2, 1; Hilairam et Phoben raptas ducunt, *ibid.*, et III, 10, 3, 6; Helenam a Theseo raptam liberant; Athram abducunt, III, 10, 7, 4; *Hell.* 74; cum Peleo Iolcum expugnant, III, 13, 7; in Arcadia praedantur, III, 11, 2, 3; cum Ida et Lynceo contendunt; in caelum recipiuntur, *ibid.* § 5 sq.; a Celtis in praecipuo honore habentur, *Tim.* 6.
- Dioscuri Leucopoli nominantur Zethus et Amphion, *Pher.* 102.
- Diotimus, praetor Atheniensium contra Siculos bellum gessit; Neapoli sacra fecit Parthenopae, *Tim.* 99.
- Dioxippe, Danal e Pieria f., Aegypti sponsa, II, 1, 8, 8.
- Dirce, Lyci uxor, a Zetho et Amphione occisa, in fontem detruditur, qui inde dictus, III, 5, 5, 10.
- Disorae, populus Thraciae, *Hec.* 145.
- Dithyrambos, quoties libarent, canebant, *Philoch.* 21.
- Dius, nothus filius Priami, *Pher.* 100.
- Dius, Apellidis filius, frater Maëonis, pater Hesiodi, *Hell.* 6. Cf. *Ephor.* 164.
- Dizeres, populus Asiae, *Hec.* 190.
- Dodona, *Philoch.* 187; a Pelasgis condita, *Ephor.* 54, 30.
- Dodonae sacerdotes mala fide in Pelasgorum gratiam oraculum dedisse a Boeotis credebantur, *Ephor.* 30; Brotorum in antistitem facinus, *ibid.*; de hac re iudicium, *ibid.*; Dodonae solis Boeotis viri oracula edunt, *Ephor.* 30.
- Dodonaea fagus vocalis, I, 9, 16, 6.
- Dodonaei ad meridiem Molossorum habitant, *Hec.* 78.
- Dodonaeum oraculum, *Theop.* 227; oraculis Dodonaeis

factum est, ut omnes homines Acheloum colant, *Ephor.* 27.

Dodonæus Jupiter. V. Jupiter.

Dodonides. V. Nymphae.

Doras, pater ejus ignoratur, *Pher.* 25.

Doliche ins. ob Icarum, ibi sepultum, ab Hercule vocatur Icaria, II, 6, 3, 4.

Doliones in Asia, *Hec.* 204; Cyzicum aggrediuntur, *Ephor.* 104; excipiunt Argonautas, I, 9, 18, 1; Pelasgorum hostes, *ibid.*

Dolopes, Phoenici parent, III, 13, 8, 4.

Donastas, cognomen Apollinis, *Theop.* 320.

Dorienses a Doro vocali, I, 7, 3, 3; eorum circa Oetani rex Agimius, *Ephor.* 10; eorum in Peloponnesum migratio, *Ephor.* 11.

Dorieus poeta, *Phyl.* 3.

Dorieus a Lacedaemoniis supplicio datus, *Androt.* 49.

Doris, Oceani f., I, 2, 2, 1; Nerei uxor, I, 2, 7.

Dorium, Danae f., Cercestæ sponsa, II, 1, 5, 5.

Dorium, Orphei f., *Hell.* 6.

Dorus, urbs Phoeniciæ, *Hec.*, 260; *Ap. fr.* 63.

Dorus, Apollinis e Phthia f. ab Etolo trucidatur, I, 7, 6; pater Xanthippes, I, 7, 7, 1.

Dorus, Hellenis ex Othreide f., *Hell.* 10; terram supra Peloponnesum accipit, Doribus nomen dat, I, 7, 3, 3.

Dorycleus, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule necatur, *ibid.* § 3.

Doryclus, Priami f., III, 12, 5, 13.

Dotis, Asterii ex Amphictyona filia, *Pher.* 8.

Dotium, urbs Thessaliæ, unde nominata sit, *Pher.* 8.

Doto, Nereis, I, 2, 7.

Draco, Typhonis et Echidnæ progenies, ejus forma, Hesperidum poma custodit, II, 5, 11, 2; *Pher.* 33; ab Hercule interficitur, *Pher.* 33 a.

Draco, Martis f., fontis Martii custos, socios Cadmi necat; ab ipso caditur, III, 4, 1, 3; *Hell.* 9; ejus dentes partim a Cadmo sparguntur, *ibid.* § 4; partim a Minervadantur Ætæ, I, 9, 23, 5, *Pher.* 44.

Draco ab Iasone interfectus; *Pher.* 72.

Drepane, antiquum nomen Corcyræ, *Hell.* 45; *Tim.* 54.

Dryas, Aegypti e Caliande f., Eurydicen sponsam habet, II, 1, 5, 7.

Dryas, Lycurgi f. a patre furente occiditur, III, 5, 1, 6.

Dryas, Lycurgi (Thracis) pater, III, 5, 1, 4.

Dryas, Martis f., apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4.

Drilonius, urbs Celtarum, *Theop.* 223.

Drongilum, oppidum Thessaliæ, *Theop.* 86.

Dryopes ad Spercheum fluv. a Dryope nominati, *Pher.* 23; populus prädatorius, *Pher.* 38; Laogoræ parent, II, 7, 7, 4; ab Hercule debellantur, *ibid.* § 2.

Dryops, Sperchei et Polydoræ filius, *Pher.* 23.

Dryops, Priami f., III, 12, 5, 13.

Drys, urbs Thraciæ et Oenotrorum, *Hec.* 32, 131; *Theop.* 175.

Dulichium, sic Cephalleniam dicit *Hell.* 103.

Dulonopolis (Servorum urbs) in Libya, *Hec.* 318; *Theop.* 129.

Duriza, lacus, *Hec.* 328.

Dyma regio, *Ephor.* 140.

Dymæ, urbs Achaïæ, *Ap. fr.* 45.

Dymas, Agimii f., *Ephor.* 10; bello Heraclidarum adversus Peloponnesios perit, II, 8, 3, 5.

Dymas, Phryx, Hecubæ pater, III, 12, 5, 3; *Pher.* 99.

Dymbrus, Apollo, *Hell.* 135.

Dyme ins., *Pher.* 36; tam ad Epeos, quam ad Achaeos pertinet, *Hec.* 91, 348. V. Dymæ.

Dynamene, Nereis, I, 2, 7.

Dynaste, Thespii f., Erati ex Hercule mater, II, 7, 8, 5.

Dytas, urbs Euboræ, *Theop.* 163.

E.

Echedorus fl., II, 5, 11, 3.

Ἠχέειον quando pulsari soleat, *Ap. fr.* 36.

Echemon, Priami f., III, 12, 5, 13.

Echemus, Timandram ducit, III, 10, 6, 2.

Echenais nympha, *Tim.* 4.

Echephron, Nestoris filius, I, 9, 9, 3.

Echephron, Priami filius, III, 12, 5, 13.

Echidna, Tartari e Tellure progenies, ab Argo interficitur, II, 1, 2, 5; e Typhone mater Chimæræ, II, 3, 2, 6; Orthri canis, II, 5, 10, 3; draconis Hesperidum, II, 5, 11, 2; *Pher.* 33; Caucasæ aquila, II, 5, 11, 12; *Pher.* 21; Sphingis, III, 5, 8, 2.

Echinades insulae, I, 9, 21, 7; *Ap. fr.* 133.

Echion, unus e Spartis, III, 4, 1, 7; *Pher.* 44; *Hell.* 2.

Ἐκ τῆς ἐσπέρας αἰνᾶται Proverb., *Phyl.* 69.

Edetes, gens Iberica, *Hec.* 11.

Edi, gens Scythica, *Hec.* 159.

Edoni, Thraciæ pop., Lycurgum regem occidunt, III, 5, 1, 7.

Eetion, Electræ f., ab indigenis Iasion nominatus, in Cereris simulacrum superbit, *Hell.* 129; quapropter fulmine interficitur, *ibid.*

Eetion, Andromachæ pater, III, 12, 6.

Eetionia, alterum Piræi promontorium, *Philoch.* 114.

Eion, urbs ab Atheniensibus solo adæquata, *Theop.* 55.

Eioneus, Diæ pater, Ixionis dolo perit, *Pher.* 103.

Eioneus, Dymantis pater, *Pher.* 99.

Εἰσαγγελία quid sit, *Philoch.* 155 b.

Elarussa, urbs Chersonesi, cujus rex Demiphon, *Phyl.* 83.

Elara, Orchomeni f., I, 4, 1, 4; Tityi e Jove mater, *ibid.*, *Pher.* 5.

Elatia (vel Elatea), Cassiopa orum urbs, *Theop.* 228.

Elattonus, Vide Balon.

Elatus, Arcadis e Prosepelia f., *Charon* 13; Arcadiæ primas tenet, III, 9, 1, 1; ejus e Laodice progenies, *ibid.* § 2; Ischyis pater, III, 10, 3, 8.

Elatus, Polyphemi pater, I, 9, 16, 8.

Elatus, Centaurus, ab Hercule fugatur, II, 5, 4, 5.

Elatus ex Erimeda gignit Tamarum, *Pher.* 88.

Elavia, castellum Siciliæ, *Phil.* 12.

Ellestii, gens Libyæ, *Phil.* 30.

Elea in Italia a Phocæis condita, *Ant.* 9.

Electra, Oceanis, I, 2, 2, 1; ejus e Thaumante progenies, I, 2, 6.

Electra, Danae f., Peristhenis sponsa, II, 1, 5, 7.

Electra, Atlantis e Pleione f., III, 10, 1, 1, *Ephor.* 12; in Samothrace habitabat, Strategis nominabatur ab indigenis, *Hell.* 129; ejus e Jove liberi, III, 12, 1; *Hell.* 56, 129, 58; vitata ad Palladium fugit, III, 12, 3, 9.

Electra, Agamemnonis f., ex Pyklæ mater Strophii et Medontis, *Hell.* 43.

Electra Thebarum portæ, III, 6, 6, 1; *Pher.* 39; *Hell.* 129.

Electryon, Persei f., I, 1, 5, 2; ejus ex Anaxo progenies, *ibid.* § 7; ejus armenta a Pterelai filiis abiguntur, II, 4, 6, 1; Amphitryonis ope recipiuntur, *ibid.* § 2; filiorum necem ulturus, morte prohibetur, *ibid.* § 3; ab Amphitryone nolente occiditur, *Pher.* 27.

Electryone, sic Electram, Atlantis, nominat *Hell.* 129.

Elei ab Epeis diversi, *Hec.* 91, 348; eorum cum Ætolis cognatio, *Ephor.* 15, 29; eorum quot tribus fuerint, *Hell.* 90; Olympici templi procurationem habent, *Ephor.* 15; eorum ditio Jovi Sacra, *Ephor.* 15; cur Isthmicos ludos non frequentent, *Pher.* 36: certamen

- Olympicum sub Phidonis praesidio celebratum in tabulas non referunt, *Ephor.* 15; a Spartanis adjuti Phidonem deiciunt, *ibid.*
- Elephantis, Danae uxor, II, 1, 5, 4.
- Elephenor, Chalcodontis f., Helenae proci, III, 7, 8, 2.
- Eleuchia, Thespiae f., Bulei ex Hercule mater, II, 7, 8, 6.
- Ἐλευσά ara Athenis, II, 8, 1, 2.
- Elephas, qui singulari amore infantem dilexit, *Phyl.* 36.
- Eleus, untis, urbs, II, 5, 2, 6.
- Eleus. Vide Heleus.
- Eleusin, Triptolemi pater, I, 5, 2.
- Eleusinem venit Hercules et initiatur, II, 5, 12, 2.
- Eleusinia sacra; ad ea ἑῶτες non admittuntur, II, 5, 11, 2.
- Eleusini excipiunt Cererem, I, 5, 1, 3; Eumolpum cum Ismaro f., III, 15, 4, 5; ducem belli adversus Athenienses constituunt, *ibid.* § 6.
- Eleuther, Apollinis ex Aethusa f., III, 10, 1, 3.
- Eleutheræ, Boeotiae urbs, III, 5, 5, 8; *Theop.* 226.
- Eleutii, populus Iapygiae, *Hec.* 55.
- Elgus, oppidum Lydiae, *Xanth.* 26.
- Elihyrga, urbs Tartessi, *Hec.* 4.
- Elymi ab Oenotris Italia pulsus in Siciliam transmigrant, *Hell.* 53; (II, 5, 10, 10), Cnidios ex insula depellunt, *Ant.* 2.
- Elis a Thessalis habitatur, I, 7, 5; paret Salmoneo, I, 9, 7; Polyxeno, II, 4, 6, 2; Augeae, II, 5, 5, 1; Phyleo, cui captam tradit Hercules, II, 7, 2, 5; cf. *Hec.* 91; *Pher.* 36; ab Oxylo occupatur, *Ephor.* 15, 16, 29; Elis urbs nullis cincta muris, *Ephor.* 15.
- Elissa, sic Phoenicum lingua appellatur Dido, *Tim.* 23.
- Elisyci, gens Ligurum, *Hec.* 20.
- Elysii campi, III, 5, 4, 2.
- Emathion, Tithoni ex Aurora f., III, 12, 4; in Arabia ab Hercule occisus, II, 5, 11, 11; *Pher.* 33, 9.
- Embatum, locus Erythraeae, *Theop.* 16.
- Empedocles, avus poetae, *Tim.* 29.
- Empedoclis, Metonis filii, aetas, *Ap. fr.* 87; Pythagorae discipulus, *Tim.* 81; non deiecit se in Aetnae crateras, sed in Peloponnesum se recepit, *Tim.* 98; cur Κολυσάμενος dictus, *Tim.* 94; Agrigenti mille virorum senatum antiquavit, *Tim.* 88; vitae ejus simplicitas, morum probitas, *id.* 88 a; *Xanth.* 30.
- Enarete, Deimachi f., Aoli uxor, I, 7, 3, 4.
- Enarsphorus, vel Enaraphorus, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule trucidatur, *ibid.* § 3.
- Enceladus, Aegypti f. Amymonen sponsam habet, II, 1, 5, 3. V. Amymone.
- Enceladus, Gigas, el Siciliam immittit Minerva, I, 6, 2, 3.
- Enchelienses, Cadmo duce Illyrios vincunt, III, 5, 4, 1; *Hec.* 73.
- Encleus vel Arcleus, *Theop.* 226.
- Endeis, Chironis f., Aci uxor, III, 12, 6, 8.
- Endymion, Aethlii f. e Calyce, Elin condit I, 7, 5; Jove annuente immortalis fit, *ibid.*; Aetoli pater e Neide s. Iphianassa, I, 7, 6; *Ephor.* 29; mortis suae arbiter, *Acus.* 10; *Pher.* 80.
- Enea, pagus prope Scepsin in Asia, *Hec.* 203.
- Enipeus fl. a Tyro amatur, I, 7, 8, 1.
- Entedide, Thespiae f., Menippidis mater ex Hercule. II, 7, 8, 3.
- Entela, urbs Siciliae, *Ephor.* 124.
- Enthenis, Hyacinthi f., ab Atheniensibus immolatur, III, 15, 8, 5.
- Entriac, populus Thraciae, *Hec.* 148.
- Enyo, Phorri f., *Pher.* 26; II, 4, 2, 3; vocis etymologia, *Ap. fr.* 233.
- Eone, Thespiae f., Amestridis ex Hercule mater, II, 7, 8, 5.
- Epaminondas. Cum eo cecidit Boeotorum potentia, *Ephor.* 67; Epaminondas cognomentum cui datum? *Ephor.* 143.
- Eparitae, tribus militaris Arcadiae, *Ephor.* 139; *Androt.* 54.
- Epaphus, Nili ex Io f., II, 1, 3, 6; a Curetibus raptus, a matre reperitur, Aegypti rex fit; Memphim ducit; ex ea progenies, II, 1, 4, 1.
- Ἐπειδίζων, *Clitod.* 22.
- Epei Herculi adsunt contra Augeam, cum eoque Elin devastant, *Hec.* 91, 348; ante Heraclidarum descensum Elidem tenent, *Ephor.* 15; Elidem cedunt Aetolis, *Ephor.* 15.
- Ἐπεινεργεῖν δόρυ ἐπὶ τῇ; ἐκτορᾷ; hujus moris auctor, *Ister* 19.
- Epeunactae unde nomen habeant, *Theop.* 190.
- Ephesii contra Androcli filios seditionem movent, *Ephor.* 31; ex Teo et Carina colonias accipiunt, *ibid.*; eorum donarium in templo Delphico, *Theop.* 182.
- Ephesus ab Androclo condita, *Pher.* 111; a Cercopibus habitatur, II, 6, 3, 2; quinque curias habet, *Ephor.* 31; circa Ephesum loca Cares quondam tenebant, *Pher.* 111.
- Ephesus, insula in Nilo, *Hec.* 286.
- Ephetæ (quinquaginta Athenienses, totidemque Argivi) de Demophonte, qui Palladium rapuerat, ferunt sententiam, *Clitod.* 12.
- Ephialtes, Gigas, Apollinis et Herculis telis privatur locomibus, I, 6, 2, 2.
- Ephialtes, Neptuni f., I, 7, 4, 4; Junonem procatur, *ib.* §. 6.
- Ephialtes Areopago non nisi judicia capitis reliquit, *Philoch.* 141 b.
- Ephorus a Timæo reprehenditur, *Tim.* 142.
- Ephyra, filia Myrmecis, *Hec.* 90.
- Ephyra, antiquum Corinthi nomen, I, 9, 3, 1.
- Ephyra Thesprotia venenis abundans, *Ap. fr.* 170.
- Ephyra, Thesprotorum urbs, Phylante rege ab Hercule capitur, II, 7, 6, 1.
- Ephyrae urbes plures, *Ap. fr.* 170.
- Ἐπίβοιον θυμῶν, *Philoch.* 32.
- Epicaste. V. Iocaste.
- Epicaste, Calydonis f., Agenoris uxor, I, 7, 7, 3.
- Epicaste, Augeae f., Thestali ex Hercule mater, II, 7, 8, 11.
- Epicharmi carmina supposititia, *Ap. fr.* 187.
- Epicles, Spartanorum dux, naufragium iacit ad Athu montem, *Ephor.* 121.
- Epicuri philosophi aetas, *Ap. fr.* 95.
- Epidaurus, Argi f., II, 1, 2, 1.
- Epidaurus, urbs Lacedaemonia, *Ephor.* 18; *Ap. fr.* 165.
- Epidaus, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1.
- Epidycus, Daicli filius, Acestoris pater, *Pher.* 20.
- Epigoni, Alcmaeone duce Thebanos adoriuntur, III, 7, 2, 1 sqq., *Ephor.* 28; Thebanos fugant, urbem everunt, III, 7, 4, 1.
- Epilais, Thespiae f., Astyanactis ex Hercule mater, II, 7, 8, 1.
- Epigonus, musicus, *Philoch.* 66.
- Epileucadii, urbs supra Acarnaniam, *Hec.* 79.
- Epilycus, Amphipolita, *Theop.* 182.
- Epimenides, Boli f., Cretensis; de eo mirabilia, *Theop.* 69, *Tim.* 45.
- Epimetheus, Iapeti f., I, 2, 3; pater Pyrrhae e Pandora, I, 7, 2, 1; maritus Myrmecis, *Hec.* 90.
- Ἐπὶ Παλλάδιῳ διασπείρον, *Phanod.* 12.
- Epihrades, Chariphemi f., *Hell.* 6.
- Epiroticae gentes quattuordecim, *Theop.* 227.
- Epistrophus, Schedii pater, III, 10, 8, 2.

- Epochus, Lycurgi e Cleophile f., III, 9, 2, 1.
 Epomeus, mons ignivomus in Pithecusis insulis, *Tim.* 16.
 Epopeus, Thessalus, Neptuni e Canaco f., I, 7, 4, 2; ducit Antiopen; ejus liberi; Sicyone capta a Lyco occiditur, III, 5, 5, 5 sq.
 Epops Narcissum interficit, *Acus.* 21 a.
 Ἐπειρεῖος quid sit, *Philoch.* 148, 149.
 Equitum numerus apud Athenienses, *Philoch.* 100.
 Equus Antiochi, domini ultor, *Phyl.* 31. Equi ad tibiarum cantum saltare docti, *Charon* 9.
 Erasinides, unus imperatorum in proelio ad Arginusas, ab Athen. capitis damnatur, *Philoch.* 121.
 Erasinus fluvius, *Hell.* 37.
 Erasippus, Herculis e Lysippe f., III, 7, 8, 7.
 Erato, Musa, I, 3, 1, 5.
 Erato, Nereis, I, 2, 7.
 Eratus, Herculis e Dynaste f., II, 7, 8, 5
 Erbessus, urbs Siciliae, *Phil.* 13.
 Erebidæ, pars Lotophagorum, *Phil.* 33.
 Erebus, principium masculinum, *Acus.* 1.
 Erechtheum fretum, Atheniensibus a Neptuno datum, III, 14, 1, 3.
 Erechtheus, Pandionis e Zeuxippe f., III, 14, 8, 1; Atticæ R. Praxitheam ducit, ex ea liberi, III, 15, 1; *Acus.* 23; *Pher.* 77, 105; *Phanod.* 3; non fuit arbiter certaminis inter Neptunum et Minervam, III, 14, 1, 5; bello cum Eleusiniis filiam natu minimam immolat; reliquæ se occidunt, III, 15, 4, 9; Eumolpum interficit; a Neptuno evertitur, *ibid.* § 10.
 Erechtheus II, Procridis pater, *Hell.* 83.
 Erembi, ad Nilum habitant, *Hell.* 153.
 Erethusa, Hesperidum una, II, 5, 11, 2.
 Ereuthalia, Argolidis urbs, a quo nominata, *Pher.* 22.
 Ereuthalion, Criasii filius, *Pher.* 22.
 Ergetium, urbs Siciliae, *Phil.* 14.
 Erginus, Neptuni f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
 Erginus, Clymeni f., Minyarum R. patris jussu Thebas adoritur, vincit, tributum his imponit, ab Hercule necatur, II, 4, 11, 1 sq.; Phrastorem et Laonytum, Oedipi filios, occidit, *Pher.* 48.
 Erichthonius, Dardani ex Batia f., Dardaniæ R. ex Astyoche Troem gignit, III, 12, 2, 1.
 Erichthonius, Vulcani ex Althide al. Minerva f., III, 14, 6, 2; a Minerva traditur Pandroso, *ibid.* § 6; Amphictyone pulso, Atticæ R., *ibid.* § 9; Minervam colit, Panathenæa instituit, *Hell.* 65; ejus e Pasithea liberi, *Apoll. l. l.* § 10; in luco Minervæ sepelitur, III, 14, 7, 1.
 Eridanus fl., I, 9, 24, 4; a Pherecyde Padus esse putatur, *Pher.* 33 c; Nympharum sedes, II, 5, 11, 4; *Pher.* 33.
 Erigon, Epiri fluvius, *Theop.* 229.
 Erigone, Icarii f., patre mortuo vitam finit, III, 14, 7, 4.
 Erimeda, Damascii f., uxor Elati, mater Tænari, *Pher.* 88.
 Erimum, urbs Oenotrorum, *Hec.* 34.
 Erimus, pater Abderitæ, *Hell.* 98.
 Erinnyes, e pudendorum Cæli exsectorum sanguine profluente, I, 1, 4; Alcæonem matricidam exagitant, III, 7, 5, 3.
 Eriphyle, Talai f., Amphiaræ uxor, I, 9, 13, 1; a Polynice corrupta, marito persuadet, ut contra Thebas eat, III, 6, 2, 5; iterum a Thersandro corrupta, Alcæoni persuadet, ut contra Thebas Epigonorum dux sit, III, 7, 2, 3; ab hoc occiditur, III, 7, 5, 2; Eriphyles munus ab Alcæone Delphis dedicatus, *Ephor.* 155.
 Ἐρις. Ejus statua prope Academiam, *Clitod.* 24.
 Eryce, urbs Siciliae, *Phil.* 7.
 Erymanthius aper ab Hercule capitur, II, 5, 4.
 Erymanthus mons, I, 5, 4, 1
 Erysichæi in Acarnania, *Ap. fr.* 168.
 Erysichthon, Cecropis ex Agraule f., obit sine liberis, III, 14, 2, 1.
 Erysichthon, Myrmidonis f., cur Æthon appellatus sit, *Hell.* 17.
 Erythia insula, I, 6, 1, 4; *Ephor.* 40; *Hec.* 349; Ceryonis sedes; hodie Gadiræ, II, 5, 10, 1.
 Erythia, Hesperidum una, II, 5, 11, 2; mater Eurytionis, *Hell.* 41.
 Erythræ, urbs Ionum, *Hec.* 215; a Neleo condita, *Hell.* 63.
 Erythræi Pitæam libertati restitunt, *Hell.* 115.
 Erythras, Herculis et Exoles f., II, 7, 8, 4.
 Erythrius, Athamantis e Themistone f., I, 9, 2, 3.
 Eryx, Neptuni f., Elymorum R., II, 5, 10, 11; taurum ex armentis Geryonis, ab Hercule abactis, elapsum, redde-
 dere non vult; ab Hercule interficitur, *ibid.*
 Eteocles, Oedipi ex Eurygania, *Pher.* 48; Oedipi ex Iocaste f., III, 5, 8, 8; cum Polynice fratre regnum parti-
 tur in certum tempus, III, 6, 1, 1; id solum tenere cupiens cum fugere cogit, *ibid.* § 2 sq.; optionem dat fratri utrum regnum mallet habere, an accepta opum parte alibi vitam degere, *Hell.* 12; Thebanos contra VII duces instruit, III, 6, 6, 2; inter obsidionem cum fratre pugnans, hunc interficit et ipse cadit, III, 6, 8, 1; Laodamantis pater, III, 7, 3, 1.
 Eteocles, Iphios f., a nonnullis numeratur inter VII duces contra Thebas, III, 6, 3, 4; in Nemeis cursu vincit, III, 6, 4, 5; a Leade caditur, III, 6, 8, 2
 Ethodaia, Amphionis e Niobe f., III, 5, 6, 1; Dianæ telis confoditur, *ibid.* § 4.
 Etruria; in ea Lydi ex Asia transvenæ consederunt, *Tim.* 19.
 Etruscorum mores et instituta, *Theop.* 222; *Tim.* 18.
 Eva, urbs Arcadiæ, *Theop.* 63.
 Evadne, Iphis f., Capanei uxor cum marito se comburit, III, 7, 1, 5.
 Evadne, Strymonis e Neæra f., Argi uxor, II, 1, 2, 1.
 Evæmon, urbs Orchomeniorum, *Theop.* 64.
 Evæmon, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Evæmon, Eurypyli pater, III, 10, 8, 2.
 Evagoras, Nelei e Chloride filius, I, 9, 9, 1.
 Evagoras, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Evagoras, Cypri regno politur; bellum gerit contra Persarum regem; ab Acori adjuvatur; legatos mittit ad Lacedæmonios; cum Oronte transigit; pater Pnytagoræ; cum Nicocreonis filia concumbit; ejus mors, *Theop.* 111.
 Evagore, Nereis, I, 3, 7.
 Evander, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Eubii, gens Liguria, *Theop.* 221 a.
 Eubra insula a Pericle subacta, *Theop.* 164; *Philoch.* 89.
 Eubra, urbs postea Chalcis appellata, *Hec.* 103.
 Eubra, Thespii f., Olympi ex Hercule mater, II, 7, 8, 5.
 Eubote, Thespii f., Eurypyli ex Hercule mater, II, 7, 8, 2.
 Eubulus, demagogus luxuria et argenti cupiditate insignis, *Theop.* 95, 96.
 Eucarpia (nisi nomen corruptum est ex «Hyccara») castellum Siciliae, patria Laidis, *Tim.* 106.
 Euchenor, Egypti ex Arabia f., Iphimedusam sponsam habet, II, 1, 5, 4.
 Eucles, Dorionis f., *Hell.* 6.
 Euclidas, frater Cleomenis, in pugna ad Sellasiam interfectus, *Phyl.* 56.
 Eucrate, Nereis, I, 2, 7.

- Eudipne, insula Libyæ Phœnicum, *Hec.* 314.
 Eudore, Nereis, I, 2, 7.
 Eudore, Hyas, *Pher.* 46.
 Eudorus, Niobæ f., *Pher.* 102 b.
 Eudoxus Siculus, poeta Comicus, *Ap. fr.* 93.
 Eudoxi Cnidii ætas, *Ap. fr.* 93.
 Eudoxus Rhodius, historiarum scriptor, *Ap. fr.* 93.
 Euelpia urbs, *Hec.* 330.
 Euenia, eadem quæ Chalciope vel Iophossa, Phrixii uxor, *Pher.* 54.
 Evenus, Martis f., Marpessa filia ab Ida rapta, in Lycor-
 mam fl. se dejicit, qui ab eo nomen accipit, I, 7, 8;
 Evenus fl. Eum transire volentes portat Nessus, II, 7,
 6, 5.
 Everes, Pterelai f., II, 4, 5, 6; in perniciæ fratrum ser-
 vatur, II, 4, 6, 2.
 Everes, Herculis e Parthenope f., III, 7, 8, 12.
 Everes, Tiresiæ pater, e posteris Udae Sparti, III, 6, 7, 1.
 Eugæa, oppidum Arcadiæ, *Theop.* 270.
 Euhesperitæ tripodem servant Tritoni ab Argonautis
 donatum, *Tim.* 6.
 Evippe, Danaï ex Æthiopide f., Argii sponsa, II, 1, 5, 5.
 Evippe, Danaï e Polyxo f., Imbri sponsa, II, 1, 5, 7.
 Evippus, Thestii f., I, 7, 10, 1; ejus mors, I, 8, 3, 1.
 Eulimene, Nereis, I, 2, 7.
 Eumedes, Melanis f., a Tydeo necatur, I, 8, 5, 3.
 Eumelus, Admeti ex Alcestide f., Helenæ proci, III,
 10, 8, 2; *Hell.* 10.
 Eumetes, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Eumide, Thespīi f., Lysæ ex Hercule mater, III, 7, 8, 1.
 Eumolpe, Nereis, I, 2, 7.
 Eumolpi plures fuerunt, *Androt.* 34.
 Eumolpidæ cur initiationi præsent, *Ister.* 21.
 Eumolpus, Neptuni e Chione f., III, 15, 4, 1; a matre in
 mare præcipitatus, a patre in Æthiopiam ducitur, a Ben-
 thesycyme nutritur, alteram hujus f. ducit, alteram
 corrupturus ad Tegyrium fugit, insidias struit, ad Eleu-
 sinios fugit, *ibid.* § 2, sqq.; ad Tegyrium reversus
 Thraciæ rex fit; ab Erechtheo trucidatur, *ibid.* § 6 sq.;
 Herculi Eleusinia adire permittit, II, 5, 12, 3.
 Eumon, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Euneus, Iasonis ex Hypsipyla f., I, 9, 17, 2.
 Eunice, Nereis, I, 2, 7.
 Eunomia, Jovis f., Horarum una, I, 3, 1, 2.
 Eunomus, Architelis f. ab Hercule caditur, II, 7, 6, 3.
 Eunomus Locrus Aristonem cicadæ ope in certamine mu-
 sico vincit, *Tim.* 64, 65.
 Eunuchos a Babyloniis Persæ acceperunt, *Hell.* 169.
 Euonyma, Furiarum mater, Terra esse putatur, *Ister* 9.
 Euonymus, una ex quinque curiis Ephesinis, *Ephor.* 31.
 Euopis, Træzenis filia, Dimoræ uxor. Ejus mors, *Phyl.*
 181.
 Eupalamus, Metionis ex Alcippe f., Dædali pater, III, 15,
 8, 10; et Metiadusæ, III, 15, 5, 2.
 Eupatria, urbs Lydorum, *Xanth.* 20.
 Euphemus, Neptuni f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
 Euripidis genus, *Philoch.* 165; in spelunca Salaminis ins.
 tragœdias scripsit, *Philoch.* 166; quando mortuus sit,
Philoch. 169; *Ap. fr.* 90.
 Europa, Danaï uxor, II, 1, 5, 3.
 Europa Agenoris ex Telephassa, al. Phœnicis filia, a Jove
 rapitur, a fratribus quæritur; Asterioni nubit; ex ea pro-
 genes, III, 1, 1, 3 sqq.; *Hell.* 8; *Pher.* 42; a tauro
 Cretensi ad Jovem per mare transportata, *Acus.* 20;
 monile a Jove acceptum dat Cadmo, *Pher.* 45.
 Eurotas, Lelegis e Cleocharia f., pater Spartes, III, 10, 3, 2.
 Euroto, Danaï e Polyxo f., Bromii sponsa, II, 1, 5, 7.
 Euryale, Gorgonum una, II, 4, 2, 9.
 Euryale, Orionis e Neptuno mater, I, 4, 3, 1; *Pher.* 3.
 Euryalus, Melanis f. a Tydeo interficitur, I, 8, 5, 3.
 Euryalus, Mecistei f. ex Epigonis, III, 7, 2, 5; Argonauta,
 I, 9, 16, 8; contra Trojam it, I, 9, 13, 2.
 Eurybates, Ephesius, commissam sibi a Cræso pecuniam
 Cyro tradit, *Ephor.* 100.
 Eurybia, Ponti f., I, 2, 6; Cæii uxor, I, 2, 2, 4.
 Eurybia, Thespīi f., Polyli ex Hercule mater, II, 7, 8, 2.
 Eurybius, Eurysthei f., bello adversus Athenienses cadit,
 II, 8, 1, 3.
 Eurybius, Nelei f. e Chloride, I, 9, 9, 1.
 Eurycapys, Herculis e Clytippe f., II, 7, 8, 2.
 Euryce, Thespīi f., Teleutagoræ ex Hercule mater, II, 7,
 8, 3.
 Euryclea, Melanis uxor, *Pher.* 55.
 Eurydamas, Ægypti e Phœnissa f., II, 1, 5, 5.
 Eurydice, Adrasti f., Ili uxor, III, 12, 3, 11.
 Eurydice, Danaï f. Ejus sponsus Dryas, II, 1, 5, 7.
 Eurydice, Lacedæmonis e Sparta f., uxor Acrisii, III, 2, 2, 1;
 III, 10, 3, 2; *Pher.* 26.
 Eurydice, Lycorgi uxor, I, 9, 14; III, 6, 4, 1.
 Eurydice, Orphei uxor, frustra ex inferis repetitur a ma-
 rito, I, 3, 2, 2.
 Euryganis, Teuthrantis f., III, 5, 8, 8.
 Euryganis, Hyperphantis f., Oedipi uxor, III, 5, 8, 8;
Pher. 48.
 Eurylochus, Ægypti f. e Caliande, Autonoe sponsam ha-
 bet, III, 1, 5, 7.
 Eurymachus, dux Phlegyarum post Zethi et Amphionis
 mortem Thebas vastat, *Pher.* 102 a.
 Eurymas, Olenius, calumniator, a Polluce interfectus,
Pher. 91.
 Eurymede, uxor Glauci, I, 9, 3, 1.
 Eurymedon, Minois e Paria Nympha f., I, 5, 9, 3; Parnu
 tenet, ab Hercule interficitur, *ibid.* § 5.
 Eurymedon. Pugna ad Eurymedontem, *Ephor.* 116;
Phanod. 17.
 Eurymenæ, urbs Thessaliæ, *Hec.* 111.
 Eurymenes, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1.
 Eurynome, Oceani f., I, 2, 2, 1; Jovis pellex, I, 3, 1, 3.
 Eurynome, mater Asopi fl. ex Jove, III, 12, 6, 5.
 Eurynome, Lycorgi uxor, III, 9, 2, 1.
 Euryops, Herculis e Terpsicrate f., II, 7, 8, 6.
 Eurypon, Proclis f., *Ephor.* 19.
 Eurypontidæ ab Euryponte nominati, *Ephor.* 19.
 Eurypyle, Thespīi f., Archedici ex Hercule mater, II, 7,
 8, 5.
 Eurypylus, Evæmonis f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2;
 Hyperochi f., Orchomeni pater, *Acus.* 27.
 Eurypylus, Herculis ex Eubote f., II, 7, 8, 2.
 Eurypylus, Neptuni ex Astypalæa f., Coorum R. ab Her-
 cule trucidatur, II, 7, 1, 2; *Pher.* 35; pater Chalciope,
 II, 7, 8, 11.
 Eurypylus, Temeni f., patrem interimit, II, 8, 5, 3; regno
 excidit, *ibid.* § 4.
 Eurypylus, Thestii f., I, 7, 10, 1; ejus mors, I, 8, 3, 1.
 Eurypylus, Telestori f., Asterodice pater, *Pher.* 90.
 Euryplus, Astyoche et Telephi f., Mysiæ rex, ad Trojam
 a Neoptolemo occisus, *Acus.* 27.
 Euryraceum Athenarum, *Philoch.* 73.
 Eurysthenes et Procles, Aristodemi ex Argia, II, 8, 2, 9;
 Lacedæmonem obtinent, II, 8, 4; *Ephor.* 16; Lacedæ-
 monem regionem in sex partes dividunt, *Ephor.* 18; repu-
 blicæ Spartaniæ auctores, *Hell.* 91.
 Eurystheus filius Amphibia, Pelopis filius, *Pher.* 31; Sthe-
 neli f., fata Herculis nascendo occupat, Mycenarum rex
 fit, II, 4, 5, 9; duodecim labores Herculi imponit, II,
 4, 12, 2; Herculem, timens, ab urbe detinet, II, 5, 1, 6

Geryonis boves Junoni immolat, II, 5, 10, 13; Ceyci bellum minatur, infert Atheniensibus et Heraclidis, perit cum liberis, II, 8, 1; *Pher.* 39; Admetæ pater, II, 5, 9, 2; Antimachen ducit, III, 9, 2, 2.
 Euryte, Hippodamantis f., Porthaonis uxor, I, 7, 10, 1.
 Euryte, Nympha, Halirrothii mater e Neptuno, III, 14, 2, 2.
 Eurytele, Thespis f., Leucippi ex Hercule mater, II, 7, 8, 7.
 Eurythemis, Cleoboræ f., Thestii uxor, I, 7, 10, 1.
 Eurytion, Centaurus, ab Hercule fugatus, Pholoen petit, II, 5, 4, 6; Mnesimachæ proculus molestus, ab eodem pellitur, II, 5, 5, 6.
 Eurytion, Martis ex Erythea f., *Hell.* 41; Geryonis bubulcus, ab Hercule occiditur, II, 5, 10, 3.
 Eurytion (idem atque Eurytus, Actoris f.), Phthiota, Actoris filius (alias nepos Actoris et Iri filius), apri Calydonii venator, I, 8, 2, 6; a Peleo invito confoditur, *ibid.*; Peleum lustrat, et ei Antigonom filiam cum parte regni dat, III, 13, 1, 1. *Cf. Pher.* 16.
 Eurytus, Neptuni et Celænis f., Lycaonis frater, *Phyl.* 14.
 Eurytus (Eliensis) Actoris s. Neptuni e Molione f., popularium contra Herculem dux, Augeæ socius, III, 7, 2, 2; ab Hercule ex insidiis necatur, *Pher.* 36; Thalpii pater, III, 10, 8, 1.
 Eurytus, Gigas, thyrsu Bacchi cadit, I, 6, 2, 2.
 Eurytus Menelai f., Arcesilai nepos, *Pher.* 34; Herculem sagittis uli docet, II, 4, 9, 1; Oechaliæ R. Herculi filiam Iolen dare recusat, II, 6, 1; pro Hercule vendito pretium accipere non vult, II, 6, 3, 1; Oechalia capta, cum filiis ab Hercule caditur, II, 7, 7, 7; *Pher.* 34.
 Eurytus, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule caditur, *ibid.* § 3.
 Eurytus, Mercurii f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
 Euterpe, Musa, I, 3, 1, 5; ejus e Strymone progenies, I, 3, 4.
 Eutyches, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule caditur, *ibid.* § 3.
 Euthymenes, archon, *Philoch.* 98.
 Euxanthius, Minois e Dexithea f., III, 1, 2, 6.
 Euxole, Thespis f., Erythrantis ex Hercule mater, II, 7, 8, 4.
 Euxorus, Carthaginiensis conditor, *Philoch.* 50.

F.

Faba Egyptiaca, *Phyl.* 50.
 Fabia, urbs Celtogalatarum, *Ap. fr.* 54.
 Ficus crudæ a Patroclo Antigono Gonatæ missæ quid significant, *Phyl.* 1.
 Fontes memorabiles, *Theop.* 287, 288; *Phil.* 16, 50, 67.
 Fulgur. De eo Clitodemi sententia. *Ap. fr.* 30.
 Fundæ, ab Aitolis inventæ, *Ephor.* 15.
 Furia, Euonymæ filia, *Ister* 9; iudicium conflant Orestæ, *Hell.* 83; Orestem persequuntur, *Pher.* 97; earum simulacra Athenis, *Phyl.* 76; templum, *Clitod.* 5; locus in Colono, III, 5, 9, 2.

G.

Gabala, urbs Phœniciæ, *Hec.* 255.
 Gadir. *Vide* Erythia.
 Gæso, fluvius circa Prienen, *Ephor.* 91.
 Galatarum mos, *Phyl.* 11.
 Galatea, Nereis, I, 2, 7.
 Galatea, mater Galati, *Tim.* 37.
 Galatia unde nomen habeat, *Tim.* 37.
 Galatus, Cyclopi et Galatæ filius, *Tim.* 37.
 Galei, vates, *Phanod.* 23.
 Galeotæ, interpretes portentorum, *Phil.* 47.
 Galepsus, urbs Thraciæ, *Hec.* 122; Thasiarum colonia, *Philoch.* 128.

FRAGMENTA HISTORICORUM.

Galli (in Asia) ab Ariamne per integrum annum epulis excepti, *Phyl.* 2.
 Galli quo modo Ardiaeos vicerint, *Theop.* 41.
 Gandaræ, gens Indica, *Hec.* 178.
 Ganymedes, Trois e Calirrhoe f., III, 12, 2, 2; a Jove rapitur, *ibid.*; *Hell.* 136; pretium pro eo datum, II, 5, 9, 12; deorum pincerna, III, 12, 2, 3.
 Gargara, vel Gargarum, urbs Troadis, *Hell.* 134; *Ephor.* 90.
 Gastronia, regio Macedoniæ, *Theop.* 159.
 Gaugamela, urbs Persidis, *Ap. fr.* 110.
 Gaulus, insula prope Carthaginem, *Hec.* 313.
 Gedrosii, gens Indica, *Ap. fr.* 122.
 Gela, Siciliæ flumen, ad quod Theron contra Hieronem pugnam commisit, *Tim.* 90.
 Gela, urbs Siciliæ, a Gelone nominata, *Hell.* 104.
 Gelanor, regnum Argivorum Danao cedit, II, 1, 4, 8.
 Gelo, Atnæ et Hymari f., *Hell.* 101.
 Gelo Carthaginienses vicit, *Ephor.* 111; Carthaginiensium classe in Siciliam navigante prohibetur, quominus Græcis contra Persas veniret auxilio, *Ephor.* 111; Camari-nam evertit, *Phil.* 17. Filii tutores constituit Aristonoum et Chromium, iisque sorores dedit in matrimonium, *Tim.* 84; in schola ab imminente periculo servatur, *Tim.* 84 a; Syracusanos fugavit ad Helorum ab Hippocrate equitatu præfectus, *Tim.* 85. Carthaginiensibus vetat ne amplius homines immolarent, *Tim.* 89; jubet ut argentum solverent, *ibid.*; quibus conditionibus Græcis contra Persas auxiliari voluerit, *Tim.* 87; in matrimonium duxit Demaretam, filiam Theronis, *Tim.* 86, 90.
 Geloni, gens Scythica, *Ephor.* 78.
 Geomori Syracusis a Callicyriis expulsi, *Tim.* 56.
 Georgi, gens Scythica, *Ephor.* 78.
 Genesis, festum Atticum, *Philoch.* 164.
 Genetor, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Geophanium, quid sit, *Ephor.* 161.
 Γεννηται, *Philoch.* 91.
 Gephyra, urbs Bœotiæ, *Hec.* 89.
 Geræsti, Cyclopi, sepulcrum, Athenis ad quod immolantur Hyacinthi filia, III, 15, 8, 5.
 Gerenii, Nestorem educant, I, 9, 9, 3; II, 7, 3, 1.
 Geryon, Chrysaoris e Calirrhoe f., II, 4, 2, 12; Erythiam ins. habitat, II, 5, 10, 1; ejus forma, *ibid.* § 2; ejus armenta, *ibid.* § 3, quæ olim Solis erant, ab Alcione abacta, I, 6, 1, 4; ab Hercule trucidatur, qui armenta abigit, III, 5, 10, 7. Geryon non erat rex in Iberia, vel Erythia insula, sed in regione circa Ambraciam et Amphilocho, *Hec.* 349.
 Getarum mos, *Theop.* 244; eos in Thracia Zamolxis initia docet, *Hell.* 173.
 Gigantes, Cæli e Terra filii, eorum forma, sedes, pugna cum Diis, I, 6, 1; Hercules cum Diis contra eos pugnat, *ibid.*, et II, 7, 1, 3; Phlegræ (nunc Pallenæ) incolæ feroces, ab Hercule subacti, *Ephor.* 70; in Phlegreis Italiæ campis ab Hercule devicti, *Tim.* 10.
 Ginglymota, urbs Phœniciæ, *Hec.* 258.
 Glaucæ, Creontis f., Iasonis sponsa, a Medea necatur, I, 9, 28, 2.
 Glaucæ, Cychrei f., Actari conjux, III, 12, 6, 8; *Pher.* 15.
 Glaucæ, Danaï f., Alcælis sponsa, II, 1, 5, 4.
 Glaucippe, Danaï e Polyxo f. Ejus sponsus Potamon, II, 1, 5, 7.
 Glaucippus archon, *Philoch.* 119.
 Glauconome, Nereis, I, 2, 7.
 Glaucus, Minois e Pasiphae f., III, 1, 2, 6; puer a Polyklo in vitam restituitur, III, 3, 1, 7; ab eodem artem vaticinandi doctus, iterum privatur, III, 3, 2, 2; ab Esculapio in vitam restituitur, III, 10, 3, 12.

Glaucus, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Glaucus, Sisyphi e Merope f., ex Eurymede Bellerophontis pater, I, 9, 3, 1; *Hell.* 56.
 Glaucus (*Sisyphi filius?*) ex Althaea, Thespiae filia, gignit Ledam, *Pher.* 29.
 Glauci scutum, *Tim.* 13.
 Glenus, Herculis et Deianirae f., II, 7, 8, 8; Herculis e Megara f., *Pher.* 30.
 Glisas. Ad Glisantem in Boeotia pugna, *Hell.* 11.
 Glycera, Harpali pellex, *Theop.* 277.
 Gnesiochus Megarensis, *Ephor.* 83.
 Gobries, magorum nomen, *Xanth.* 29.
 Gorge, Danae f., Hippothoi sponsa, II, 1, 5, 4.
 Gorge, Ofnei f., Andraemonis uxor, I, 8, 1; Tydei e patre mater, I, 8, 5, 2.
 Gorgiae Leontini artas, *Ap. fr.* 88; legatus Athenas missus, *Tim.* 96.
 Gorgo, II, 4, 3, 7 sqq; II, 5, 12, 4; κατ' ἰσοχῆν ita vocatur Medusa, quam V. Ejus coma, II, 7, 3, 4; sanguis ab Aesculapio partim ad salutem, partim ad perniciem mortalem adhibetur, III, 10, 3, 11.
 Gorgones, Phorci filiae, I, 2, 6; ad Oceanum habitant, *Pher.* 26; earum ex Aegypto filii, II, 1, 5, 8; earum forma et numerus, II, 4, 2, 10; a Perseo opprimuntur, qui unam ex iis, Medusam, necat, *ibid.* § 11 sqq.
 Gorgophone, Danae ex Elephantide f., Protei sponsa, II, 1, 5, 4.
 Gorgophone, Persei f., Perieris uxor, I, 9, 5; II, 4, 5, 2; III, 10, 3, 4.
 Gorgophonus, Electryonis f., II, 4, 5, 7;
 Gorgyra, Ascalaphi ex Acheronte mater, I, 5, 3.
 Gorgythion, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Gortynara in Tyrrenia. Ibi Ulysses sedem sibi fixit, *Theop.* 114.
 Graea, urbs Oropicorum, *Ap. fr.* 154.
 Graeae, Phorci filiae, oculo suo et dente a Perseo privantur; viam ad Nymphas monstrant Perseo, ideoque dentem et oculum recipiunt, *Pher.* 26.
 Graeci dicuntur Hellenes, I, 7, 3, 1; Troja urbe potiuntur, *Hell.* 127; Gelonem ad belli contra Persas societatem invitant, *Ephor.* 111.
 Graestonia in Macedonia, *Theop.* 265.
 Gratiae, Jovis filiae, I, 3, 1, 4; sacra iis a Minoe facta in Paro; ab eo tempore sunt sine tibiis et coronis, III, 15, 7, 7; unde nomen habeant, *Ap. fr.* 3; A Minyis in Boeotia coluntur, *Ephor.* 68.
 Gratia, Gigas, a Diana caditur, I, 6, 2, 5.
 Gresinus, urbs Chersonesi, *Androt.* 20.
 Gryllus, Xenophontis f., ad Mantineam cecidit, *Ephor.* 146 a.
 Grynea, oppidum Myrinaeorum in Asia min., *Hec.* 211.
 Gyes, Centumanus, I, 1, 1.
 Gyges (Gyes ap. Apollod.) unus, Tritopatorum, *Clitod.* 19.
 Gyges, Lydorum rex, primus feminas castravit, *Xanth.* 19; Magnetem habuit amasium, quem quum Magnetes injuriis affecissent, iteratis incursionibus agros eorum devastavit, *Xanth.*, 19 p. 40.
 Gylippus a Syracusanis propter vestitum suum derisus, propter avaritiam et rapacitatem odiosus, *Tim.* 102.
 Gymnasiae insulae, a Timaco dicuntur Cherrades, *Tim.* 31, 30.
 Γυναικονόμοι, *Philoch.* 143.

H.

Hades, 1) Pluto. Ejus armenta in Erythra insula et in inferis, II, 5, 10, 7; II, 5, 12, 7; vulneratur ab Hercule, II, 7, 3, 1; cum eo certat, I 9, 15, 2. 2) Locus inferorum, Tartarum complectitur, I, 1, 2; ejus ostium et portae prope

Taenarum, II, 5, 12, 3; ejus claves ab Aeaco servantur, III, 12, 6, 11.
 Haemon, Creontis Thebanorum regis f., a Sphinge devoratur, III, 5, 8, 6.
 Haemon, Oxyli pater, *Ephor.* 29.
 Haemon, Lycaonis f., *Hec.* 375; III, 8, 1, 3.
 Haemonius, Amaltheae pater, II, 7, 5, 2; *Pher.* 37.
 Haemus, mons Thraciae, *Pher.* 104; unde dictus, I, 6, 3, 4; apud Hecataeum semper neutro genere Ἄμων, *Hec.* 101, 143.
 Hagnias, a Lacedaemoniis captus et interemptus, *Philoch.* 153.
 Hagnius, Tiphys pater, I, 9, 16, 8.
 Halia, Nereis, I, 2, 7.
 Halicarnassus, *Androt.* 6; *Ap. fr.* 126.
 Halicyae, urbs Siciliae, *Theop.* 208.
 Haliees, urbs Laconiae maritima, *Ephor.* 98.
 Halimede, Nereis, I, 2, 7.
 Halipherus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Halirrothius, Neptuni ex Euryte f., ob Alcippen tentatam a Marte hujus patre occiditur, III, 14, 2, 2.
 Halirrhothius, Neptuni f., a Marte occisus, *Hell.* 69, 83.
 Haloa, festum Atticum, *Philoch.* 161, 162.
 Halocrates, Herculis ex Olympusa f., II, 7, 8, 5.
 Halonesus, insula in Aegeo mari. De ea controversia, *Theop.* 56.
 Hannibal cum quot millibus novam in Siciliam expeditionem suscepit, *Ephor.* 123.
 Harma Boeoticum, *Philochor.* 50.
 Hamadryades, Nymphae; earum e Danao filiae, II, 1, 5, 4.
 Harmonia, Electrae f., *Hell.* 129; *Ephor.* 12; Martis e Venere f. Cadmo nubet, III, 4, 2, 2; *Hell.* 8; a Cadmo rapta, *Ephor.* 12; festo quodam a Samothracibus quarritur, *Ephor.* 12; in matris honorem portas Thebarum Electridas nominavit, *ibid.*; in serpentem mutatur, cum marito in campis Elysiis degit, III, 5, 4, 2; Harmoniae sepulcrum, *Phyl.* 406.
 Harmonia Nais; e ea et Marte oriundae sunt Amazones, *Pher.* 25.
 Harmonides, Polyphidis f., *Pher.* 19.
 Harpaleus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Harpalus Glyceram meretricem Athenis advocat, *Theop.* 278; Pythionicae meretrici duo monumenta ponit, *Theop.* 277.
 Harpalycus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Harpyiae, Thaumantis filiae, I, 2, 6; Phineum vexant, I, 9, 21, 3; a Boreae filiis pelluntur, *ibid.* § 5 sqq.; *Pher.* 69.
 Hasta in funere, *Ister* 19.
 Hebe, Jovis e Junone f., I, 3, 1, 1; Herculi nubet, II, 7, 7, 15.
 Hecale, *Philoch.* 37.
 Hecalesium sacrum, *Philoch.* 37.
 Hecaline, *Philoch.* 37.
 Hecate, Persae et Asteriae f., I, 2, 4; Aristae f., *Pher.* 10; Clytium occidit, I, 6, 2, 2; e Phorcyne parit Scyllam, *Actus.* 5; ei τρήϊν piscis sacer, *Ap. fr.* 16.
 Hecatonnius, regis Persarum navarchus in bello contra Evagoram, *Theop.* III.
 Hector, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 4; ducit Andromachen, III, 12, 6, 1; Troezeniorum oppidum diripit et Athram abducit, *Ister* 12; Hectorea coma qualis sit, *Tim.* 157.
 Hecuba, Dymantis, *Pher.* 99; al. Cissei al. Sangarii fl. Metope f., Priami conjux; ejus de filio somnium, III, 12, 5, 3.
 Hedyleum, mons Boeotiae, *Theop.* 176, 264.
 Hegesilochi Rhodii vita et studia, *Theop.* 133.

Heleatae, i. q. Helotes, *Theop.* 15.
 Helena, Jovis e Leda al. Nemese f., ovo nata, III, 10, 7, 1; a Theseo rapta, a Dioscuris liberatur, *ibid.* § 4; *Pher.* 109; *Hell.* 74; *Ister* 14; ejus proci, III, 10, 8; jurejurando adstringuntur, ne futurum Helenae maritum infestent, III, 10, 9, 3; Menelao nubit, *ibid.*; a Paride rapitur, III, 12, 6, 2; *Acus.* 26; a Corytho amatur, *Hell.* 126; Helenae torques a Menelao Deo Delphico consecrata, *Ephor.* 155.
 Helena insula, *Hec.* 95.
 Helenius, locus circa Canopum in Aegypto, *Hec.* 388.
 Helenus, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 12; a quo genus deduxit Olympias, mater Alexandri, *Theop.* 232.
 Helcus, Persei f., Mycenis natus, III, 4, 5, 2; ex Helo Amphitryonis contra Teleboas socius venit, II, 4, 7, 3; cum Cephalo fratre Echinades obtinet, *ibid.* § 5.
 Ἡλιάξ dicasterium, *Androt.* 51.
 Helice urbs Comete mersa, *Ephor.* 142.
 Heliconis, Thespiae f., Phalix ex Hercule mater, II, 7, 8, 6.
 Heliea, ludus Soli celebratos in Rhodo ins. *Ister* 60, 6.
 Heliotropium Metonis ad Pnycem positum, *Philoch.* 99.
 Helix, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Hellanodicarum numerus, *Hell.* 90.
 Hellas, diluvio obruitur, I, 7, 2, 3; a sterilitate liberatur Aeci deprecatione, III, 12, 6, 11.
 Helle, Hellespontum trajicit, *Pher.* 53.
 Helle, Athamantis e Nephele f., I, 9, 1, 1; ariete aureo cum fratre per aerem aucta in mare decedit, *ibid.* § 4 sq.; ad Pactyen mortua, *Hell.* 88.
 Hellen, Deucalionis e Pyrrha al. Jovis f., I, 7, 2, 7; ejus ex Orseide (Othreide, *Hell.* 10) Nympha filii, I, 7, 3, 1; *Hell.* 10; Graeci ab eo dicuntur Hellenes, *ibid.*; filii terram distribuit, *ibid.*
 Hellenes, I, 7, 3, 1.
 Hellenopolis ab Attalo condita, *Ap. fr.* 150.
 Hellespontus unde dictus, I, 9, 1, 5.
 Helorus, urbs Siciliae, *Ap. fr.* 47.
 Helli vel Selli circa Dodonam, *Philoch.* 187.
 Helopia locus circa Dodonam, *Philoch.* 187.
 Helos, urbs Lacedaemoniae, *Hell.* 67; tributum pendere Spartanis recusat, *Ephor.* 18; Helotes servi Laced. qui Helos urbem habitabant, *Hell.* 67; *Theop.* 134; Lacedaemonii, qui bello Messeniaco castra non erant secuti *Ant.* 14; veteres Laconicae regionis incolae, qui Spartanis obtemperabant quidem, sed reipublicae et curiae juribus una cum Doriensibus utebantur. Haec lis ab Agide adempta; eorum rebellio et servitudo, *Ephor.* 18, 15.
 Helus, Argolidis urbs, II, 4, 7, 3.
 Hemera, Tithoni amore capta; ex eo parit Memnonem, *Hell.* 142.
 Hemera Jovi parit Iasionem, *Hell.* 58.
 Hemitheia. Vide Amphitheia.
 Heneta, urbs Asiae postea dicta Amisus, *Hec.* 200.
 Henioche, Armenii f., Andropompi uxor, *Hell.* 10.
 Heniochi, populus Asiae, *Hec.* 185; *Hell.* 109.
 Hephæstea, festum Atticum, *Ister* 3, 4.
 Hephæsteum Athenarum, *Philoch.* 73.
 Hephæstia, urbs Lemni, *Hec.* 102, 103.
 Hephæstina, Aegypti conjux, II, 1, 5, 9.
 Heraclea Pontica a quibus condita sit, *Ephor.* 83; II, 5, 9, 6.
 Heraclea in Italia antea Siris appellata, *Ant.* 12.
 Heraclidae, Eurystheum fugientes ad Ceycem veniunt Trachinem, II, 8, 1, 1; inde ad Athenienses se recipiunt, *ibid.* § 2; *Ephor.* 39; Eurystheum debellant, *ibid.* § 3; Peloponnesum occupant, sed oraculo moniti relinquunt, ad Marathonem considunt, II, 8, 2, 1 sq.;

Hyllo duce reditum frustra tentant, *ibid.* § 4 sq.; postea Temeno duce, *ibid.* § 6 sqq.; ad Naupactum classem construunt, *Ephor.* 14; ad Naupactum calamitate obruti, II, 8, 3, 1; Hippoten pellunt, Oxylum ducem assumunt (*Ephor.* 15), Aegidas in expeditionis societatem advocant, *Ephor.* 13; Tisamenum vincunt, Peloponneso potiuntur, *Ap. l. l.* § 3 sq.; Carnum interficiunt, *Theop.* 171; expeditionis tempus, *Tim.* 153; *Ap. fr.* 73; *Hell.* 10; urbes sorte dividunt, II, 8, 4, 1 sqq.
 Heræus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Herbita, urbs Siciliae, *Ephor.* 149.
 Hercules, Jovis ex Alcmena f., II, 4, 3; *Pher.* 27; de ejus pueritia et institutione, II, 4, 9, 1 sq.; *Pher.* 28; Eurystheo servit, ejus jussu XII labores peragit, II, 5, 1, 1;—I. Leo Nemeus, *ibid.*; devertit apud Molochum, leonem elidit, *ibid.* § 2 sq.; Mycenae ingredi vetatur ab Eurystheo, *ibid.* § 5;—II. Lerna Hydra, II, 5, 2, 1; eam, Iolao auxilium ferente, necat, *Hell.* 40; sagittas bile inungit, *ibid.* § 6; hic labor non inter numerum relatus ab Eurystheo, *ibid.* § 7.—III. Cerva Cerynitis: eam vivam capit et Dianam, cui sacra erat illa, placat, II, 5, 3.—IV. Aper Erymanthus, II, 5, 4; ad Pholom Centaurum devertit, *ibid.* § 2; vinum ab eo poscit, *ibid.* § 3; quo dato, reliquos Centauros accurrentes fugat; Chironem invitus transfigit, *ibid.* § 4 sq.; aprum capit, *ibid.* § 9.—V. Augeae stabulum uno die purgandum cum Augea decimam gregum partem pactus purgat, II, 5, 5; ab Augea, promisso non stante pellitur, *ibid.* § 5; ad Dexamenum devertit, cum ab Eurytione, proco filiae molesto, liberat, *ibid.* § 6; neque hic labor ab Eurystheo receptus, *ibid.* § 7.—VI. Stymphalides aves, II, 5, 6; anelis crotalis eas excitat et sagittis conficit, *ibid.* § 2; *Hell.* 61.—VII. Taurus Cretensis, II, 5, 7; capit, Eurystheo ostensum vivum dimittit, *ibid.* § 4.—VIII. Diomedisequi, II, 5, 8; Diomede interfecto, Bistonibus fugatis, eos abducit, *ibid.* § 4.—IX. Hippolytes balteus, II, 5, 9; cum sociis, nave vectus, ad Parum appellit, *ibid.*; Minois filios necat, *ibid.* § 4; Lyco Bebrycum terram dat, *ibid.* § 6; Themiscyram adit, *ibid.* § 7; Hippolyten balteo spoliat, Amazones vincit, *ibid.* § 8; *Hell.* 33; sine Theseo adversus Amazones navigat, *Hell.* 76; inde Trojam venit, Hesionen liberat, *Hell.* 136; Laomedonti patri ob perfidiam bellum minatur; a Polye, Anum veniens excipitur, *Ap. l. l.* § 9 sqq.; Sarpedonem necat, Thiasum Androgei filius dat, Protei filios necat, domum redit, § 13 sqq.—X. Geryonis armenta, II, 5, 10; Europa et Libya peragrata, duas in confinio harum regionum columnas ponit, § 4; arcum tendit in Solem, aureum cymbium ab eo accipit, quo in insulam trajicit, *Pher.* 33 b; Geryonem transfigit, *Ap. l. l.* § 5 sqq.; cymbium reddit, Alebionem, Dercynum et Erycem sternit, § 8 sq., fretum Siculum cum bobus transnat, *Tim.* 11; Strymone vadioso facto, boves ad Eurystheum perducit *Ap.*, § 13; *Hell.* 97; Hercules boves Geryonis ex Ambracia abducit, *Hec.* 349.—XI. Hesperidum poma, II, 5, 11; certamen ejus cum Cyeno et Marte dirimitur, ad Eridanum abit, a Nymphis ad Nereum ducitur, § 3 sq.; ab hoc viam ad Hesperides comperit, *Pher.* 33; Antaeum necat, *Ap. l. l.* § 6; *Pher.* 33; Busiridem interficit, *Ap. l. l.* § 7; *Pher.* 33; ad Thermidas bovem aratoris devorat, *Ap. l. l.* § 10; Enaithionem necat, Prometheus liberat, § 11 sq.; Atlantis ope poma accipit, § 13 sqq.; Eurystheo dat; ab eo reddita Minervae tradit, § 17.—XII. Cerberus, II, 5, 12; Eleusiniis initiatur lustratus, § 2; apud Tetrarum descendit in inferos, § 3; Gorgonem ense petit, § 4; Theseum liberat, Pirithoum liberare nequit, ab Ascalapho saxum

removet, bovem Plutonis mactat, cum Menæcio con-
greditur pastore, § 5 sq.; Cerberum ducit, remittit, §
7 sq.;—PARERGA. Deorum socius contra Gigantes, I, 6,
2, 5; II, 7, 1, 3; vincit Gigantes, l. e. Phlegrae in Pal-
lene incolas, *Ephor.* 70; in Phlegraeis Italiae campis,
Tim. 10; leonem in monte Citharoneo necat, II, 4, 9,
5; Ergino, Minyarum R. victo, Thebas a tributo libe-
rat, II, 4, 11, 5; a Creonte accipit Megaram, *ibid.* § 6;
insaniens, liberos ex ea devorat, II, 4, 12, 1; hanc Io-
lao dat, II, 6, 1, 1; Ioles nuptias ambit, *ibid.*; Iolen,
Euryti filiam, Hyllo in matrimonium poscit; OEchali-
am capit, ejusque regem Eurytum cum filiis occidit, *Pher.*
34; Alcestidem servat, II, 6, 2, 1; Iphitum necat, *Pher.*
34; a Deiphobo lustratur, *Ap. l. l.* § 2; Delphos it,
insaniae medelam petit; sorte negata, tripodem aufert,
cum Apolline certat et Jovis interventu oraculum acci-
pit, *ibid.* § 5 sqq.; secundum hoc a Mercurio venditur,
ab Omphale emitur, II, 6, 3, 1 sqq.; *Pher.* 34; vo-
lens apud Omphalem remansit, *Ephor.* 9; Cercopes
vincit, Syleum interficit, *Ap. l. l.* § 3; Dolichen ins. ab
Icaro ibi sepulto, Icariam appellat, *ibid.* § 4; simula-
crum ignarus percutit, *ibid.*; liberatur a servitudine,
inter quam Argonautarum expeditio facta dicitur, cui
adeo non interfuerit, *ibid.* § 5; memoratur inter Argo-
nautas, I, 9, 16, 8; relinquitur, I, 9, 19, 4; *Pher.* 67;
al. ad ipsam Colchidem venit, *ibid.* § 7; tum Zeten et
Calain interficit, III, 15, 2; 2, *Acus.* 24; ab Omphale
discedens Ilium expugnat, II, 6, 4, 1; *Pher.* 35; *Hell.*
136; Telamoni socio Hesionem dat (*Hell.* 138), huic
Podarcem fratrem condonat, *ibid.* § 5 sq.; ei inde re-
duci tempestas a Junone immittitur, II, 7, 1, 1; ad Con
appellit, eam capit, Eurypylum necat, *ibid.* § 2, *Pher.*
35; vulneratus a Jove servatur, *ibid.*; Augeam adori-
tur, II, 7, 2, 1; a Molionidis victus, *Pher.* 36; cedit,
postea vincit, ab Epeis adjuvatur, *Hec.* 348; Molionidas
interficit, *Pher.* 36; Augeam necat; Phyleo Elidem
dat, *Ap. l. l.* § 2 sqq.; Olympios instituit, *ibid.* § 6; Pelopi
et XII diis aras struit, *ibid.*; Pylum capit, II, 7, 3, 1;
Neleum cum filiis necat præter Nestorem, *ibid.*; Plu-
tonem vulnerat, *ibid.*; Lacedæmonem expugnat, *ibid.*
§ 2; Hippocoontem cum filiis necat, Tyndareo regnum
dat, *ibid.*; § 5; Augen comprimit, II, 7, 4, 1; *Hec.* 345;
de Dejanira cum Acheloo hujus patre certat, eum vincit,
II, 7, 5, 1; I, 8, 1; Dejaniram ducit, *ibid.*; accipit
cornu Amalthææ, *ibid.* § 2; Thesprotos debellat, Ephy-
ram capit, II, 7, 6, 1; Astyochem comprimit, *ibid.*; de
Thespiadibus disponit, *ibid.* § 2; *Ephor.* 8; Eunomum
(Archiam vel Cheriam, *Hell.* 3.) interimit, *ibid.* § 3;
Trachinem abt exsulatum, *ibid.* § 4; Euenum trans-
iens, Dejaniræ injuriam inferentem Nessum transfigit,
ibid. § 5 sq.; Thiodamantis bovem devorat, II, 7, 7, 1;
a Ceyce excipitur, Dryopes debellat, Laogoram interfi-
cit, *ibid.* § 2; cum Aginio Lapithas adortus, interi-
mit, *ibid.* § 3; *Ephor.* 10; nec non Cycnum et Amyn-
torem, *ibid.* § 5, 6; OEchaliæ, Arcadibus sociis, capit,
ibid. § 7; *Pher.* 34; Iolen abducit; Jovi sacrum parans,
vestem Trachine afferendam curat, *ibid.* § 9; hanc
Dejanira Nessi sanguine inungit; ea induta Herculis
corpus contabescit, *ibid.* § 10 sq.; Licham interficit,
ibid. § 11; in Oeta se comburit, telis Parantem donat
(quibus subinde a Philoctete vulneratur Paris, III, 12,
6, 3), in corium vectus, Heben ducit, *ibid.* § 13 sqq.;
ejus progenies ex Hebe, *ibid.* § 15; e Megara, II, 4, 11,
6; II, 7, 8, 9; *Pher.* 30; ex Auge, II, 7, 4, 1; II, 7, 8,
12; ex Astyoche, II, 7, 6, 1; II, 7, 8, 12; ex Thespii
filiabus, II, 7, 8; ex Omphale, II, 7, 8, 10; Chalciope,
II, 7, 8, 11; Epicaste, II, 7, 8, 11; Parthenope, II, 7, 8,
12; ex Iphinoe, Antæi uxore, *Pher.* 33 e; Aslydamia et

Autonoe, II, 7, 8, 12; ejus amasius Abderita, *Hell.*
98; ei Καλλιόχη aram extruit Telamon, II, 6, 4, 4;
Alcides vocatur a Pythia, II, 4, 12, 2; ei arma dantur
II, 4, 11, 9; de ejus ætate, *Ap. fr.* 72; in foro Theba-
rum habitabat, *Pher.* 39; Herculis ara in Sacro Pro-
montorio in extrema Hispania, *Ephor.* 41; Hercules
quarta mensis die natus est, ad deos migravit, *Philoch.*
177; Herculi parasiti electi sunt, *Clitod.* 11.
Hermæorum origo, *Xanth.* 9.
Hermæum Coronæ in Bœotia locus, *Ephor.* 153.
Hermione, Menelai ex Helena f., III, 11, 1; *Pher.* 98.
Hermionenses Cereri Proserpinæ raptum indicant, I, 5,
1, 1.
Hermippus, Cyzicenus, pæanas composuit, *Philoch.* 145.
Hermocles pæanas composuit, *Philoch.* 145.
Hermocopidæ, *Philoch.* 110, 111.
Hermocratis oratio pro pace in conventu Geloorum et Ca-
marinensium, *Tim.* 97.
Hermonassa, urbs Asiæ, *Hec.* 197; *Theop.* 308.
Ἑρμού Ηεδίων, locus prope Cymas, *Ephor.* 131.
Hermus, Egypti e Caliande f., Cleopatras sponsus, II, 1,
5, 7.
Herophila Sibylla Ephesia, a Cyro advocata, *Xanth.* 19,
p. 41.
Herosstratus templum Dianæ Ephesiæ incendit, *Tim.* 137.
Herse, Cecropis ex Agraulo f., III, 14, 2, 1; Cephali ex
Mercurio mater, III, 14, 3, 1; ei pompa ducitur, *Ister*
17.
Herse, Danaï conjux, II, 1, 5, 9.
Hesiodus, Dii filius, *Hell.* 6; ab Orpheo originem ducit,
Hell. 5; nepos Homeri et coævus, *Ephor.* 164.
Hesione, conjux Nauplii nonnullis dicitur, II, 1, 5, 14.
Hesione, Laomedontis ex Strymo al. Placia f., III, 12, 3,
11; ceto exposita, ab Hercule liberatur, II, 5, 9, 11;
Hell. 136; Telamoni datur præmium ab Hercule, II, 6,
4, 5; *Hell.* 138; ei nubit, III, 12, 7, 3; Podarcem fra-
trem redimit, II, 6, 4, 6.
Hesione, Oceani f., e Deucalione parit Prometheus,
Acus. 7.
Hesperides, Atlantis filiae, *Pher.* 33 a; Jovis e Themide f.,
Pher. 33 b (ubi *Hesperides cum Nymphis ad Erida-
num confunduntur*); poma aurea cum dracone custo-
diunt, a Jove olim Junoni donata, II, 5, 11, 2; ea ab
Hercule erepta ad Eurystheum veniunt; a quo Minerva
data, ad priorem locum referuntur, II, 5, 11, 17.
Hestia, Hesperidum una, II, 5, 11, 2.
Hestira, urbs, a pulsus Thebanis conditur, III, 7, 3, 4,
Ephor. 69.
Hestiarotis, *Hell.* 28.
Hesychia, Thespii f., OEstreblis ex Hercule mater, II,
7, 8, 6.
Hesychidarum familia, *Ap. fr.* 9.
Hicetaon, Laomedontis ex Strymo al. Placia f., III, 12,
3, 11.
Hieraphe, insula Libyæ, *Hec.* 317.
Hierax Mercurium, Io abducturum, prodit, II, 1, 3, 4.
Hierax, Amplipolitarum legatus Athenas missus, *Theop.*
47.
Hiero, pater Dinomenis, *Phil.* 45; frater Polyzeli, *Tim.*
86; Cereris et Liberæ sacerdos erat, *Tim.* 91; ejus
contra Polyzelum fratrem invidia, bellum contra The-
ronem, *Tim.* 90; ab Architele Corinthio aurum emit,
Theop. 219.
Hieromeniæ, sacri mensis dies, *Philoch.* 176.
Hieromneme, Simoentis f., Assaraci conjux, III, 12, 2, 4
Hieromnemones qui dicti sint, *Theop.* 187.
Hieronymus Megalopolitanus, Macedonum partibus ad-
dictus, *Theop.* 256.

Hieronimus, Atheniensium praetor, *Ephor.* 135.
 Hierophantarum familia, *Hell.* 70.
 Hilaira, Leucippi e Philodice f., a Dioscuris rapitur, III, 10, 3, 6.
 Himera, urbs Siciliae, *Hec.* 49.
 Himeræi quot Carthaginiensium interfecerint, *Ephor.* 123.
 Himilco; copiarum numerus quas in Siciliam trajecit, *Ephor.* 132.
 Hippalmus, Penelei pater, I, 9, 16, 8.
 Hipparchi, Pisistrati f., uxor Phye, *Clitod.* 24.
 Hipparchus, Charmi f., Pisistrati propinquus, primus ostracismo ejectus, *Androt.* 5.
 Hipparinus, Dionysii super. fil., homo ebriosus et tyrannicus, *Theop.* 204.
 Hipparinus, filius Dionis ab Timæo Aretæus dicitur, *Tim.* 129.
 Hippasus, Ceycis f., Herculis adversus Eurytum socius perit, II, 7, 7, 8.
 Hippæus, Herculis e Phoride f., II, 7, 8, 1.
 Hippia urbs, eadem quæ Phalanna, *Hec.* 113, 333.
 Hippias filiam Charmi in matrimonium sumpsit, *Clitod.* 24.
 Hippoclidēs Milliadis filius, *Pher.* 20.
 Hippocoon, Oebali e Batia f., Lacedæmonis R., III, 10, 4, 5; ejus liberi, III, 10, 5, 1; hi, Nelei contra Herculem socii, Licymnii interfectores, II, 7, 3, 5; Icarionem et Tyndareum Lacedæmone pellunt, III, 10, 5, 1; ab Hercule occiduntur cum patre, *ibid.* § 3.
 Hippocoontidæ. Vide Hippocoon.
 Hippocorystes, Egypti ex Hephæstina f., Hypericles sponsus, II, 1, 5, 9.
 Hippocorystes, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule trucidatur, II, 7, 3, 5; III, 10, 5, 2.
 Hippocrate, Thespiti f., Hippozygi ex Hercule mater, II, 7, 8, 7.
 Hippocrates, Geloorum tyrannus, Syracusanos ad Helorum fluvium devicit, *Tim.* 85; Camarinam pro redditis Geloni captivis acceptam restauravit, *Phil.* 17.
 Hippodamas, Acheloi e Perimede f., I, 7, 3, 5; Eurytes pater, I, 7, 10, 2.
 Hippodamas, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Hippodamia, Oenomai f., II, 4, 2, 1; *Hell.* 42; *Pher.* 93.
 Hippodamiae duæ memorantur Danaï filiae, altera Istri, altera Diocorystis sponsa; (e quibus alterum nomen in Cleodamia vel Philodamia mutandum) II, 1, 5, 4.
 Hippodice, Danaï ex Herse f., ejus sponsus Idas, II, 1, 5, 9.
 Hippodromus, Herculis ex Anthippe f., II, 7, 8, 3.
 Hippolyta, Amazo, cum Theseo fœdus facit, *Clitod.* 5; inter ejus uxores, *Pher.* 109; *Ister* 14.
 Hippolyte, Amazonum R. balneum Martis habet; ab Hercule occisa eo spoliatur, II, 5, 9.
 Hippolytus, Egypti ex Arabia f., Rhodes sponsus, II, 1, 5, 4.
 Hippolytus, Gigas, a Mercurio caeditur, I, 6, 2, 5.
 Hippolytus, Deiphobi pater, II, 6, 2, 4.
 Hippolytes, Thesei f., ab Esculapio in vitam restitutus dicitur, III, 10, 3, 12.
 Hippomedon, Aristomachi al. Talai f., Argivus unus VII ducum adversus Thebas, III, 6, 3, 2; ab Isinaro trucidatur, III, 6, 8, 2.
 Hippomedusa, Danaï f., Alcmænoris sponsa, II, 1, 5, 4.
 Hippomenes, Onchesius, Megarei pater, III, 7, 8, 1.
 Hippomenes, Megarei f., nonnullis dicitur Atalantem duxisse, III, 9, 2, 8.
 Hipponesus, urbs Cariæ, *Hec.* 231.
 Hipponiates sinus ab Antiocho nominatur Napetirus, *Ant.* 6.

Hipponoe, Nereis, I, 2, 7.
 Hipponome, Menœci f., uxor Alcari, II, 4, 5, 3.
 Hipponous, Capanei pater, III, 6, 3, 2; et Peribœæ, quam Oëneo interficiendam mittit, I, 8, 4.
 Hippopotami descriptio, *Hec.* 293.
 Hippostratus, Peribœam corrupisse fertur, I, 8, 4.
 Hippotes, Phylantis f., Heracida, ob cæsum vatem Apollinis jussu exulatum abit, II, 8, 3, 2.
 Hippothoe, Mestoris e Lysidice f., Taphii e Neptuno mater, II, 4, 5, 4.
 Hippothoe, Nereis, I, 2, 7.
 Hippothoe, Peliae f., I, 9, 10.
 Hippothoon, Neptuni et Alopæ f., *Hell.* 68.
 Hippothoontis tribus, *Hell.* 68.
 Hippothous, Egypti ex Arabia f., Gorges sponsus, II, 1, 5, 4.
 Hippothous, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule trucidatur, *ibid.* et II, 7, 3, 5.
 Hippothous, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Hippotus, Herculis e Pylo f., II, 7, 8, 3.
 Hippozygus, Herculis ex Hippocrate f., II, 7, 8, 7.
 Hippus, insula, *Theop.* 220.
 Histiaenses ex Eubœa in Macedoniam migrant, *Theop.* 164.
 Homeri genus, *Hell.* 6; *Ephor.* 164; patria, *Philoch.* 54, c; ætas, *Philoch.* 52, 53, 54; *Theop.* 221, 6; *Ephor.* 164; *Ap. fr.* 74; Homerus remotiorum regionum admodum ignarus, *Ap. fr.* 159, 160; quomodo homonyma distinguat, *Ap. fr.* 170; helluonem se ostendit, *Tim.* 71; Ephori crisi in versum Homeri, *Ephor.* 87.
 Homeridæ in Chio ins., *Acus.* 31; *Hell.* 55.
 Homines a Græcis in bellum exeuntibus sacrificari soliti, *Phyl.* 63.
 Homolippus, Herculis e Xanthide f., II, 7, 8, 4.
 Homoloides, Thebarum portæ, III, 6, 6, 1.
 Homolus, mons Thessaliæ, *Ephor.* 71.
 Hoples, Metæ pater, III, 15, 6, 2; *Phanod.* 3 a.
 Hopleus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Hora, Niobæ f., *Pher.* 102 b.
 Horæ, Jovis filiae, I, 3, 1, 2; sacrificia et preces, quas Horis faciunt Athenienses, *Philoch.* 171.
 Horus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 « Hunc Corycæus auscultavit » Proverb. *Ephor.* 36.
 Hyacinthides, Erechthei filiae pro patria immolatae, *Phan.* 3.
 Hyacinthus collis, in quo Erechthei filiae pro patria immolatae sunt, *Phan.* 3.
 Hyacinthus, Spartanus, Athenas migrat, III, 15, 8, 6; ejus filiae, Hyacinthides, ad Geraesti tumulum mactantur, *ibid.* § 5.
 Hyacinthus, Pieri et Clius, I, 3, 3, 1; al. Amyclæ et Diomedes f., III, 10, 3, 3; a Thamyri amatur, I, 3, 3, 1; et ab Apolline, qui eum imprudens disco interimit, *ibid.* § 2.
 Hyades unde ortæ? III, 4, 3, 2.
 Hyades, Atlantis ex Athra filiae, *Tim.* 25; *Hell.* 56; Nymphæ Dodonææ Bacchi nutrices, septem numero; eas Lycurgo persequitur, Jupiter inter sidera collocat, *Pher.* 46.
 Hyamitis, urbs Messeniæ, *Ephor.* 20.
 Hyantes in Bœotia, *Ap. fr.* 156.
 Hyas, Atlantis filius, *Tim.* 25.
 Hyasis, insula Aethiopum, *Hec.* 267.
 Hybele, urbs circa Carthaginem, *Hec.* 308.
 Hybla in Scytharum regione, *Ephor.* 78.
 Hyblæ, antiquum nomen Megarorum civitatis, *Ephor.* 52.

Hyblæ plures sunt urbes Siciliæ, quarum una Tiella (*Styella?*) nominatur, *Phil.* 22.
 Hyblæi, Hyblæ Gereatidis incolæ, ostentorum et somniorum interpretes, deorum cultu insignes, *Phil.* 49.
 Hyccarum, castellum Siciliæ, *Phil.* 5; *Tim.* 107; *Ap. fr.* 53.
 Hydra, ab Hercule necatur, II, 5, 2, 6; *Hec.* 347.
 Hydra, insula prope Carthaginem, *Ephor.* 96.
 Hydrea, insula juxta Trœzenem, *Hec.* 97.
 Hydrus, castellum, *Theop.* 210.
 Hyes, Bacchi epitheton, *Clitod.* 21.
 Hyes vocatur Semele, *Pher.* 46.
 Hyius, mulier Agyptia, prima sedens texere coepit, *Ephor.* 70.
 Hylæus, Centaurus, ab Atalante confoditur, III, 9, 2, 3.
 Hylas, Thiodamantis f., Argonauta, ab Hercule amatur, a Nymphis in Mysia rapitur, I, 9, 19; *Hell.* 39.
 Hyleus, ab apro Calydonio necatur, I, 8, 2, 6.
 Hyllei, gens Illyrica, *Ap. fr.* 119; quindecim urbes habitant in Chersoneso Hyllica, *Tim.* 42.
 Hyllus, Herculis e Dejanira f., II, 7, 8, 8; *Tim.* 42; ab Agimio adoptatus, *Ephor.* 10; a patre Iolen ducere jubetur, II, 7, 7, 13; *Pher.* 34; Eurystheum necat, II, 8, 1, 4; Athenis Thebas recedit, *Pher.* 39; Iolen ducit, II, 8, 2, 4; Cleodatis pater, *Theop.* 30; oraculo interrogato, reditum in Peloponnesum tentat, *ibid.*; *Ephor.* 11.
 Hymenæus, ab Esculapio in vitam restitutus dicitur, III, 10, 3, 12.
 Hymenæus, pater Tantalii et Ascali, *Xanth.* 23.
 Hyope, urbs Matienorum in Asia, *Hec.* 189.
 Hyops, urbs Iberiæ, *Hec.* 16.
 Hyperbius, Agypti ex Hephæstina f., Cclano sponsam habet, II, 1, 5, 9.
 Hyperbolus, Chremetis filius, *Theop.* 102; Atheniensis, demagogus, ostracismo ejectus, *Androt.* 48; in Samo moritur, *Theop.* 103.
 Hyperborei, I, 4, 5; Titanici generis sunt, *Hec.* (*Abderita*) 373; Atlantis accola, II, 5, 11, 13; ultra Rhipæos montes habitant, *Hell.* 96; eorum mores, *ibid.*
 Hyperenor, Neptuni ex Alcyone f., III, 10, 1, 3.
 Hyperenor, quinque Spartorum superstitem unus, II, 4, 1, 7; *Hell.* 2; *Pher.* 2.
 Hyperes, Melanis ex Euryclea f., *Pher.* 55.
 Hyperesia, urbs Achaiæ, *Theop.* 314.
 Hyperia fons, *Pher.* 55.
 Hyperion, Cæli f., inter Titanes, I, 1, 3; ejus e Thia progenies, I, 2, 2, 3.
 Hyperion, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Hyperipte, Danaï e Crino f., Hippocorystis sponsa, II, 1, 5, 9.
 Hyperlaus, Melanis f., a Tydeo necatur, I, 8, 4, 3.
 Hypermnestra, Danaï ex Elephantide f., Lynceum sponsum servat, II, 1, 5, 2; ei nubit, *ibid.* 10.
 Hypermnestra, Thestii f., I, 7, 10, 1.
 Hyperochus, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Hyperochus, Eurypyli pater, *Acus.* 27.
 Hyphanteum in Bœotia, *Theop.* 264.
 Hypseus, Penei f., *Pher.* 9; Themistus pater, I, 9, 2, 3.
 Hypsicorī vel Ipsicuri, gens Liguriæ, *Theop.* 221 a.
 Hypsipyle, Lemnia, sola e Lemniis mulieribus, mares fructuantibus, Thoanti patrī parit; cum Iasone congregitur, I, 9, 17, 2; a Lemniis vendita, Lycurgo serviens, Ophellen nutrit, III, 6, 4, 1; VII ducibus fontem monstrat, *ibid.* § 3.
 Hypsistæ, Thebarum portæ, III, 6, 6, 1.
 Hyrcanum mare, *Hec.* 172.
 Hyria, urbs Bœotiæ, III, 5, 5, 3; *Theop.* 237.

Hyrieus, Neptuni ex Alcyone f., *Hell.* 56; III, 10, 1, 2; ejus e Clonia Nympha progenies, *ibid.* § 4.
 Hyrminus fl. in Sicilia, *Phil.* 8.
 Hymetho, Temeni f., Deiphontis uxor, a patre nimum dilecta, invidiam fratrum excitat, cum marito regnum Argolidis obtinet, II, 8, 5, 3 *sqq.*
 Hyrtacus, Arisben, antea Priami uxorem, ducit, III, 12, 5, 3.
 Hysia, oppidum Arcadiæ, *Pher.* 1.
 Hysiris a sacerdotibus nominatur Osiris, *Hell.* 154.
 Hythmithæ, gens prope Liburnos, *Hec.* 63.

I.

Iæthia, urbs Siciliæ, *Phil.* 9.
 Ialemus, Ithrenus, *Ap. fr.* 37.
 Ialmenus, Martis f., Argonauta, I, 9, 16, 8; Helenæ pro-cus, III, 10, 8, 2.
 Iamæ, gens Scythica, *Hec.* 167.
 Iambe, vetula, I, 5, 1, 3.
 Ianxuatis, oppidum Libyæ, *Hec.* 320.
 Iacones et Iones distinguendi, *Androt.* 38.
 Iapetus, Cæli f., inter Titanes, I, 1, 3; ejus ex Asia progenies, I, 2, 3.
 Iapyges Ausones Italia pellunt, *Hell.* 53; Crotonis regionem habitabant, *Ephor.* 48.
 Iapygia, duæ urbes, altera in Italia, altera in Illyria, *Hec.* 54, 65.
 Iardanas, fluvius Peloponnesi, *Pher.* 87.
 Iardanus, Omphales pater, II, 6, 3, 1.
 Iasion s. Iasius, Jovis ex Electra f., III, 12, 1, 1; *Hell.* 58, 129; Cereri vim illaturus perit, *ibid.*
 Iason, Asonis ex Alcimede, *Pher.* 59; Esonis e Polymede f., habitat Iolcum, I, 9, 16, 1; Chironi a matre traditur, tutorem habet Peliam, *Pher.* 59; apri Calydonii venator, I, 8, 1, 4; *μονοσπίνδαλος* ad Peleum venit, *Pher.* 60; a Pelia ad aureum vellus petendum mittitur, I, 9, 16, 5; ejus in expeditione socii, *ibid.* § 8; horum (Argonautarum) dux ille, I, 9, 17, 1 (de itinere V. Argonautæ); ad Eeten venit, aureum vellus poscit, I, 9, 23, 3; a Medea adjutus, quam in Græciam se ducturum promittit, *ibid.* § 8; boves aripedes jungit, draconinos dentes serit et viros inde ortos dolo necat, *ibid.* § 10; *Pher.* 71, 72; vellus clam aufert, *ibid.* § 13; Medeam ducit, I, 9, 25, 5; cum ea in Thesprotia versatur, *Ap. fr.* 170; in patriam reversus, Argo Neptuno consecrat, I, 9, 27, 3; a Medea juventuti restituitur, *Pher.* 74; parentum eadem ultus, Iolco pellitur, I, 9, 28, 1; Corinthum abit, *Apoll. l. l.*; *Hell.* 34; Glaucæ ducit, *ibid.* § 2; cum Peleo Iolcum expugnat, III, 13, 7; *Pher.* 18; de ejus progenie e Medea, I, 9, 28, 3; *Ap. fr.* 170; *Hell.* 30; ex Hypsipyle, I, 9, 17, 2.
 Iason Pheræus a septem adolescentibus interfectus, *Eph.* 144.
 Iasus, Argi f., Agenoris pater, II, 1, 2, 2.
 Iasus, Argi Panopliæ ex Ismene f., Ius pater, II, 1, 3, 1.
 Iasus et Pelasgus, Triopæ filii, post mortem patris regnum diviserunt, *Hell.* 37.
 Iasus, Lycurgi e Cleophile f., Atalanta e Clymene pater, III, 9, 2, 1 *sqq.*
 Iasus, pater Amphionis, *Pher.* 56.
 Iaxamatae Scythæ, *Ephor.* 78.
 Iber, fluvius Iberiæ, *Ap. fr.* 111.
 Iberes, primi barbarorum Siciliam inhabitaverunt, *Ephor.* 51; Iberorum migrationes, *Ap. fr.* 123, 161; eorum frugalitas, *Phyl.* 13.
 Iberia ab Ibere fluvio nominata, *Ap. fr.* 111; Hispaniæ civitas, *Ephor.* 39; ejus gentes et urbes, *Hec.* 2-8.
 Ibylla, urbs Tarlessi, *Hec.* 5.

- Icaria, ins. olim Doliche, ab Icaro nomen accipit, II, 6, 3, 4.
- Icarius, Perieris e Gorgophone f., al. Perieris nepos; OEbali e Batia f., III, 10, 3, 4; III, 10, 4, 5; I, 9, 5; OEbali ex Asterodia f., *Pher.* 90; in Acarnania regnat, *Ephor.* 57; cum Tyndareo fratre Lacedaemone pulsus, Herculis ope redux fit, III, 10, 5, 1; ejus e Periboea Nympha progenies, III, 10, 6, 1; Penelopen Ulyssi dat, III, 10, 9, 3.
- Icarius (Atheniensis) Bacchum hospitio excipit, a quo vinum faciendi artem edoctus, ea rusticis ab eo communicata perit, III, 14, 7, 3; Erigones pater, *ibid.* § 4.
- Icarus, in Doliche ins. ab Hercule sepelitur, II, 6, 3, 4.
- Ichthys Atergatis filius, ejus mors, *Xanth.* 11.
- Ida, mater Dactylorum, *Pher.* 7.
- Ida mons; ex eo defluit Scamander, *Hell.* 132; III, 12, 5, 7; III, 12, 6, 3.
- Idara, Dardani f., Phinei conjux privignis insidiatur, III, 15, 3, 2.
- Idara, Nympha, Teucris e Scamandro fl. mater, III, 12, 1, 4.
- Idanthuras, Scytharum rex, Dario bellum paranti symbolum mittit, *Pher.* 113.
- Idas, Aegypti f., Hippodices sponsus, II, 1, 5, 9.
- Idas, Apharei ex Arene al. Neptuni f., III, 12, 3, 5; *Pher.* 63; Marpessam rapit, I, 7, 8; de qua cum Apolline certat, I, 7, 9; pater Cleopatrae, I, 8, 2, 5; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Argonauta, I, 9, 16, 8; cum Dioscuris praedam agit ex Arcadia, III, 11, 2, 3; ob fraudem Jovis fulmine sternitur, *ibid.* § 6.
- Ide, Nympha, Melissei f. Jovis nutrix, I, 2, 6.
- Idmon, Aegypti e Gorgone f., Pylarges sponsus, II, 1, 5, 8.
- Idmon, Apollinis ex Asteria f., e Laothoe pater Thestoris, vates, Argonauta apud Mariandynos perit, I, 9, 23, 1; *Pher.* 70.
- Idomene, Pheretis, al. Abantis f., Amythaonis uxor, I, 9, 11, 2; II, 2, 2, 4.
- Idomeneus, Deucalionis f., III, 3, 1, 1.
- Idomeneus, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Idmonis, Euclei f., *Hell.* 6.
- Idyia, Oceani f., Aetæ conjux, I, 9, 23, 6.
- Idyrus, urbs et fluvius Pamphyliæ, *Hec.* 246.
- Ietæ, castellum Siciliae, *Phyl.* 26.
- Ilaia. Vide Hilaira.
- Ilarangatae, populus Iberiae (iidem sine dubio qui ab aliis nominantur Ilurgetae, Ilercaones, Ilorgetes, Ilercaonenses, Ilurgaconenses), *Hec.* 14.
- Iliaca regio, III, 12, 3, 10.
- Iissus fl. Atticae, III, 15, 2, 1.
- Ilithyia, Jovis ex Junone f., I, 3, 1, 1; matris jussu Herculis et Eurysthei natales regit, II, 4, 4, 9.
- Ilium, ab Ilo conditur, III, 12, 3, 3; ab Hercule capitur, III, 12, 5, 1; quonam die capta sit, *Ephor.* 9 a.
- Illus, Mermeri f., in Thesprotia regnat, *Ap. fr.* 170.
- Illyriorum mores, *Theop.* 41.
- Illyris, regio, II, 1, 3, 5; ab Encheliensibus subacta Cadmo paret, III, 5, 4, 1.
- Illyrius, Cadmi ex Harmonia f., III, 5, 4, 1.
- Ilus, Dardani ex Batia f., sine liberis obit, III, 12, 2, 1.
- Ilus II, Trois e Calirrhoe f., Themidis pater, III, 12, 2, 2; Ilium condit in Ates colle, Palladium reperit, templum in hujus honorem extruit; Laomedontis ex Eurydice pater, III, 12, 3.
- Imber piscium, ranarum et tritici, *Phyl.* 4.
- Imbrus, Aegypti e Caliande f., Evippes sponsus, II, 1, 5, 7.
- Imeusinus, Icarii e Periboea f., III, 10, 6, 1.
- Imphes, populus Thessaliae, *Hec.* 114.
- Impudentia dea Athenis colebatur, *Ister* 15.
- Inachus, Oceani e Tetbye f., III, 1, 1, 2; *Acus.* 11; rex Argolidis, *Acus.* 13; ejus e Melia liberi, *ibid.* § 3; *Acus.* 11; pater Ius, II, 1, 3, 1; Philodices, III, 10, 3, 6; Neptuno exosus quare? II, 1, 4, 9; pro Ione ab Aegypti rege taurum accipit, *Ephor.* 79.
- Inachus fl. Argolidis; unde dictus? II, 1, 1, 2.
- Inachus fluvius in Acarnania ab Argivo nominatus, *Ephor.* 28; *Hec.* 70, 72.
- Indara, Sicanorum urbs, *Theop.* 251.
- India, III, 5, 2, 1.
- Indi quam terrae partem habitent, *Ephor.* 38; bella gerunt cum Medo, I, 9, 28, 5.
- Indica radix, quae viros ea unctos non erigere facit, *Phyl.* 37.
- Indus, fluvius Asiae, *Hec.* 174.
- Ino, Cadmi ex Harmonia f., Athamantis uxor, III, 4, 2, 4; insidiatur privignis, I, 9, 1, 2; educat Bacchum, III, 4, 3, 5; a Junone in furorem conjecta, cum Melicerte in mare se praecipitat, *ibid.* § 6; dea marina facta Leucothea dicitur, *ibid.* § 7.
- Insulae beatorum, *Pher.* 39; III, 10, 1, 3.
- Io, Iasi al. Inachi al. Pirenis f., [*Acus.* 18] al. Promethei f., [*Ister* 19]; a Jove in vaccam mutata, II, 1, 3, 2; Junoni datur, *ibid.* § 3; eam Mercurius rapit, ab Argi custodia deliberat, *ibid.* § 5; a Phoenicibus rapta in Aegyptum transducitur, *Ephor.* 79; post multos errores in Aegyptum venit, *Apoll. ibid.* § 6; ibi, forma recepta, Epaphum gignit, *ibid.*; Telegono nubit; Isis dicitur Aegyptiis, *ibid.* § 8.
- Iobas, Herculis e Certhe f., II, 7, 8, 1.
- Iobates, Lyciae R., II, 2, 1, 3; Bellerophonem contra Chimaeram misit, II, 3, 1, 4; Solymos, Amazones et Lycias adoriri jubet; quibus victis ei filiam cum regno tradit, II, 3, 2, 2 sq.
- Iocaste s. Epicaste, Menoecei f., Laii conjux, III, 5, 7, 1; Oedipo filio ignara nubit, III, 5, 8, 8; *Pher.* 48; comperto incesto se suspendit, III, 5, 9, 1.
- Iocasta, Oedipi ex Eurygania f., *Pher.* 48.
- Iolaus, Iphicli ex Automedusa f., II, 4, 11, 7; Herculis auriga, II, 5, 2, 3; ejus contra Hydram Lernaeam socius, *ibid.* § 5; *Hell.* 40; Megaram ducit, II, 6, 1, 1.
- Iolcus, conditur a Cretheo, I, 9, 11, 1; ibi Iason, I, 9, 16, 1; Acasti sedes, a Peleo, Iasone et Dioscuris capitur, III, 13, 7; *Pher.* 18.
- Iole, Euryti f., ab Hercule frustra petitur in matrimonium, II, 6, 1, 2; *Pher.* 34; OEchalia capta, ab eo captiva abducitur, II, 7, 7, 8; Hyllo nubit Hercule jubente, II, 8, 2, 4; II, 7, 7, 13.
- Ion, Xuthi f., Ionibus nomen dat, I, 7, 3, 2.
- Ion, Phrysi filius [Locri frater natu major?], *Hec.* 342.
- Ione, Nereis, I, 2, 7.
- Iones Androclo duce in Asiam migrant, *Pher.* 111; Carres et Leleges ex regione, quae postea Ionia appellatur, ejiciunt, *Pher.* 111.
- Ionia urbibus frequentata, quo tempore, *Ap. fr.* 72.
- Ionicae coloniae in Asiam post Eolicam deductae, *Pher.* 111.
- Ionicae literae, *Theop.* 168, 169.
- Ionium mare a quo nominatum, *Theop.* 140.
- Ionius sinus ab Io nomen habet, II, 1, 3, 5.
- Ionius, gente Illyrius, circa mare Ionium regnum habuit, *Theop.* 140.
- Iophossa eadem quae Chalcioppe, *Pher.* 54; Aetæ f., Perixi uxor, mater Argi, *Acus.* 8.
- Iphianassa, Endymionis uxor, I, 7, 6.
- Iphianassa, Proeti f., II, 2, 2, 1; a Melampode sanatur ab insania, *ibid.* § 4 sq.; *Pher.* 24.
- Iphicles, Amphitryonis ex Alcmene f., II, 4, 8, 3; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; uxores habet Autolycu-

- nam et postea Creontis f., II, 4, 11, 7; Herculis adversus Lacedaemonem socius perit, II, 7, 3, 5; ejus liberi, II, 4, 11, 7.
- Iphiclus, Thestil f., I, 7, 10, 1; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Argonauta, I, 9, 16, 8; *Pher.* 64.
- Ischius, Phylaci f.; ejus infirmitati medetur Melampus, quem in custodia habuerat, I, 9, 12, 5 sq.; *Pher.* 75; huic boves pro mercede dat, *ibid.* § 7; pater Podarcis, *ibid.*; et Protesilai, I, 10, 8, 2.
- Iphicrates Dryn urbem in Thracia condidit, *Theop.* 175; ejus character et forma corporis, *Theop.* 118; in Thracia plurimum vixit, *Theop.* 117.
- Iphidamas una cum Busiride ab Hercule interfectus, *Pher.* 33.
- Iphigenia a Diana in ursam conversa, *Phanod.* 11.
- Iphimedia, Triopis f., Aloe conjux, Oti et Ephialtis e Neptuno mater, I, 7, 4, 3.
- Iphimedon, Eurysthei f., bello adversus Athenienses perit, II, 8, 1, 3.
- Iphimedusa, Danae f., Euchenoris sponsa, II, 1, 5, 4.
- Iphinoe, Præti f., insanit, II, 2, 2, 8.
- Iphinoe, uxor Antæi, ex Hercule compressa Polemonem vel Palæmonem parit, *Pher.* 33 e.
- Iphis, Alecloris f., Polynicem docet, quomodo Amphiarum secum ducere possit, III, 6, 6, 2; Eleocli pater, III, 6, 3, 4; Evadnes, III, 7, 1, 5.
- Iphis, Thespii f., Celeustanoris ex Hercule mater, II, 7, 8, 4.
- Iphis, Penei filia, uxor Aoli, mater Salmonei, *Hell.* 10.
- Iphitus, a Copreo interficitur, II, 5, 1, 7.
- Iphitus, Euryti f., ab Hercule furente necatur, II, 6, 2, 1 sq.; *Pher.* 34.
- Iphitus, Nauboli f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
- Iphitus Olympicum certamen instituit, *Ephor.* 15; ejus ætas, *Ap. fr.* 75.
- Ἰππάρχη, cibus Scythicus, *Theop.* 51.
- Ipsicuri, *Vide* Hypsicori.
- Irassa ad paludem Tritonidem; Antæi patria, *Pher.* 33 d.
- Irene, Jovis f., Horarum una, I, 3, 1, 2.
- Iris, Thaumantis f., I, 2, 6.
- Isaea, Agenoris e Damno f., uxor Egypti, *Pher.* 110.
- Isanthes, rex Crobyzorum, *Phyl.* 19.
- Ischys, Elati f., cum Coronide consuescit, III, 10, 3, 8; *Acus.* 25; ab Apolline interfectus, *Pher.* 8.
- Isepus, gens Scythica, *Hec.* 158.
- Isis, nomen Cereris et Ius apud Egyptios, II, 1, 3, 8.
- Ismarus, Astaci f., Thebanus, Hippomedontem trucidat, III, 6, 8, 2.
- Ismarus, Eumolpi f., ex Æthiopia cum patre fugit ad Tegyrium, hujus filiam ducit, ad Eleusinos fugit; inde redit, Thraciæ R. Eleusiniis suppetias fert, III, 15, 4, 4 sq.
- Ismene fons, ad quem Ismenen occidit Tydeus, *Pher.* 48.
- Ismene, Asopi f., Argi conjux, II, 1, 3, 1.
- Ismene, Oedipi ex Iocaste, III, 5, 5, 8; ex Eurygania f., *Pher.* 48; a Tydeo occiditur, *ibid.*
- Ismenus, Amphionis e Niobe f., III, 5, 6, 1; ab Apolline conditur, *ibid.* § 4.
- Ismenus, Asopi ex Metope f., III, 12, 6, 5; fluvius, III, 6, 8, 6; ad eum pugnatur, *ibid.*
- Issedones, populus Scythicus, *Hec.* 168.
- Ister, Egypti ex Arabia f., Hippodamiae sponsus, II, 1, 5, 4.
- Ister fluv., *Ephor.* 77, 78; *Theop.* 140.
- Isthmici ludii, a Sisyphe in honorem Melicertæ instituti, III, 4, 3, 8; tertio celebrantur, II, 7, 2, 4; ab Eleis non frequentantur, *Pher.* 36.
- Istri, populus ad Ionicum sinum, *Hec.* 59.
- Isus, locus Bæotiae, *Ap. fr.* 155.
- Istrus, urbs Iapygiæ, *Ephor.* 150.
- Itali, ab Italo rege denominati, *Ant.* 3.
- Italia unde dicta? II, 5, 10, 10; *Ant.* 4; *Hec.* 97; *Tim.* 12; prius nominata Brettia, *Ant.* 5; Oenotria, *Ant.* 6; ejus termini, *Ant.* 4, 6.
- Italus, rex Oenotrorum, *Ant.* 3, 7; vir probus ac sapiens, *Ant.* 4; multos populos subegit, *ibid.*; genere Oenotrus, *ibid.*
- Itæa, demus Acamantidis tribus, *Androl.* 56.
- Ithaca ab Ithaco nominata, *Acus.* 30.
- Ithacus, Perelai f., cum Nerito fratre e Cephallenia migrat in Ithacam, *Acus.* 30.
- Ithome (?) in Arcadia, *Pher.* 34.
- Itone, regio sub Hæmo, *Hec.* 151.
- Itonia, urbs Thessaliæ, *Hec.* 338.
- Itonia Minerva, unde dicta, *Hec.* 33.
- Itonus, urbs, II, 7, 7, 4.
- Itonus, pater Bæoti, *Hell.* 8.
- Itylus, Zethi ex Edone filius, a matre occiditur et deploratur, *Pher.* 102.
- Itys, Teræ e Procne f., III, 14, 8, 3; patri a Philomela in mensa apponitur, *ibid.* § 5.
- Iulus, hymnus, *Ap. fr.* 37.
- Juno, Croni e Rhea f., a patre devoratur, I, 1, 5; proferatur, I, 2, 1, 1; Jovi nubet, I, 3, 1, 1; ex eo liberi, *ib.*; Vulcanum extra concubitus edit, I, 3, 5; ei vincit, quoniam Herculi, a Troja reduci, tempestatem immiserat, II, 7, 1, 1; Vulcanus auxilium fert, I, 3, 5; Siden in Haden detrudat, I, 4, 3, 2; petitur a Porphyrione, I, 6, 2, 1; Argonautis favet, I, 9, 22, 5; I, 9, 25, 2; *Pher.* 60; Io persequitur et Epaphum ejus f. a Curetibus furandum curat, II, 1, 3, 2; ejus ἑόρην a Prætidibus contemptum, II, 2, 2, 2; Eurysthei et Herculis natales Ilithyiam regere jubet, II, 4, 5, 9; Herculi puero duas serpentes immittit, II, 4, 8, 4; ei furorem injicit, II, 4, 12, 1; Amazones instigat, II, 5, 9, 7; Herculi tempestatem, *Pher.* 35; cancrum immittit, *Hell.* 40; Geryonis boves, vestro injecto, dissipat, II, 5, 10, 12; Jovi poma aurea dat, II, 5, 11, 2; *conf.* *Pher.* 33 a; Semelem perdit, III, 4, 3, 1 sq.; Inoni et Athamanti insaniam, *ibid.* § 6; Baccho furorem injicit, III, 5, 1, 1; ab Ixione amatur, *Pher.* 103; Sphingem Thebanis mittit, III, 5, 8, 2; Tiresiam obcæcat, III, 6, 7, 7; Calisto perdit, III, 8, 2, 5; Acræa Corinthi colitur, I, 9, 28, 4; ad ejus sacra apud Coos servi non admittuntur, *Phyl.* 75.
- Jupiter, Croni e Rhea f., a matre in Cretam delatus, ibi clam educatur, I, 1, 2, 6; Crono et Titanibus bellum infert, I, 2, 1, 2; Cyclopum et Centimanorum liberatorum ope Titanes vincit et iis in Tartarum dejectis Centimanos custodes dat, *ibid.* sq.; cum fratribus imperium partitur, *ibid.* § 4; auxilium fert Plutoni Proserpinam rapienti, I, 5, 1, 1; eam reddi jubet, I, 5, 3; Porphyrioni injicit cupidinem Junonis, I, 6, 2, 1; Gigantes debellat, *ibid.* § 5; cum Typhone varia fortuna pugnat; tandem Aetnam montem ei injicit, I, 6, 3; Prometheus Caucasum affigi jubet, I, 7, 1, 2; æneum hominum genus perdit, I, 7, 2, 3; Deucalionem et Pyrrham jaciendis super capita lapidibus homines gignere jubet, I, 7, 2, 6; tempestatem Argonautis immittit, I, 9, 24, 4; Sarpedoni diuturnam concedit vitam, III, 1, 2, 3; Cadmo Harmoniam dat uxorem, III, 4, 2, 2; Tiresiam artem vaticinandi, III, 6, 7, 7; Amphiarao immortalitatem, III, 6, 8, 6; Milanionem et Atalantam in leones mutat, III, 9, 2, 7; Ganymedem in cælum tollit, III, 12, 2, 3; Asculapium fulmine sternit, III, 10, 4, 1; Apollinem Admeto servire jubet, *ibid.*; *Pher.* 76;

Salmonem fulmine sternit, I, 9, 7; Lycaonidas, præter Nyctimum, III, 8, 1, 6; Idam, III, 11, 2, 6; Asopum, III, 12, 6, 6; Æginam rapit, *Pher.* 78; dat iudices certaminis inter Neptunum et Minervam, III, 14, 1, 5; de Adonide iudicium fert, III, 14, 4, 6; ejus uxores, pellices et liberi: Metin ducit, I, 2, 1, 1; eam gravidam devorat, I, 3, 6; ex ipsius capite oritur Minerva, *ibid.*; Junonem ducit, I, 3, 1, 1; ex ea liberi, *ibid.*; eam de caelo suspendit, II, 7, 1, 1; Europam rapit, *Acus.* 20; *Hell.* 8; Ixionem lustrat, *Pher.* 103; Nymphas Dodonæas inter sidera collocat, *Pher.* 46; Troi pro Ganymede dat equos immortales, *Hell.* 136; Neptuno et Apollini jubet ut Laomedonti serviant, *Hell.* 136; liberi ex Themide, I, 3, 1, 2; *Pher.* 33; e Dione, ex Eurynome, e Styge, e Mnemosyne, I, 3, 1, 3 *sqq.*; Asteriam amat, I, 4, 1, 1; e Latona, I, 1, 1, 2; e Thymbride, I, 4, 1, 3; ex Elara, I, 4, 1, 4; *Pher.* 5; e Niobe, II, 1, 1, 7; III, 8, 1, 1; *Acus.* 11, 12; e Mæra, *Pher.* 79; ex Io, II, 1, 3, 6; e Danae, II, 4, 1, 3; *Hec.* 358; ex Alcmena, II, 4, 8, 3; *Pher.* 27; (e qua f. Herculem Mycenis R. destinat, sed a Junone fallitur, II, 4, 5, 9; illius certamen cum Apolline dirimit, II, 6, 2, 7); ex Europa, III, 1, 1, 5; e Cassiopea, III, 1, 2, 4; e Semele quam invitatus perdit, III, 4, 3, 2 *sqq.*; infantem Junoni subducit, *ibid.* § 9; ob Semelen petitam Actæoni iratus, III, 4, 4, 2; Calirrhoen amat, et ei concedit, ut filii repente adolescent, III, 7, 6, 1; ex Antiope, III, 5, 5, 5; III, 10, 1, 1; *Pher.* 102; ex Atlantidibus, III, 10, 1, 4; *Hell.* 56; ex Callisto, quam in ursam mutat, III, 8, 2, 4; e Maia, III, 10, 2, 1; *Hell.* 56; [Mercurium artem vaticinandi docet, nuntium deorum facit], III, 10, 2, 10; e Taygete, III, 10, 3, 1; *Hell.* 56; e Leda, III, 10, 7, 1; [Dioscuros in cælum recipit, III, 11, 2, 1]; ex Electra, III, 12, 1, 1; *Hell.* 56, 58; ex Eurynome, III, 12, 6, 5; ex Ægina, III, 12, 6, 7 [Æaco f. in Ægina insula homines e formicis procreat, *ibid.*]; e Torthebia, *Xanth.* 2; e Pyrrha, *Hell.* 10; e congressu cum Thetide abstinet, quare? III, 13, 5, 1; Jupiter: Atabyrius, III, 2, 1, 4; Cenæus, II, 7, 7, 9; pater Pirithoi, *Hell.* 74; Argi, *Pher.* 32; Patrous, II, 8, 4, 1; Soter, II, 5, 1, 2; *Phil.* 179, 18; Phyxius, I, 7, 2, 5; Dodonæus, *Ap. fr.* 1; *Ὀμηλῶτος*, *Ister* 10; Hecaleus, *Philoch.* 27; Morius, *Ap. fr.* 34; *καταύδατης*, *Ap. fr.* 34; *Ἰξίων*, *Pher.* 114 a; Messapæus, *Theop.* 274; Jovis templum in Arcadia, *Theop.* 272; Jovis Olympii statua, *Philoch.* 97; « Jovis Corinthus », *Ephor.* 17; *Demo* 9.

Ixias, urbs Oenotrorum, *Hec.* 35.

Ixibata, gens ad Pontum, *Hec.* 166.

Ixion, Æthonis vel Pisionis f., Eioneum, cujus filiam Diam uxorem ducere volebat, dolo interficit, quapropter insaniens a Jove tandem lustratur, *Pher.* 103; Junonis amore captus, *ibid.*; pœnas ap. inferos luit, *ibid.*; Pirithoi pater, I, 8, 2, 4.

L.

Labdacus, Polydori e Nycteide f., Laii pater, III, 5, 5, 2; de finibus cum Pandione manum conserit, III, 14, 8, 2.

Labyrinthus, Dædali opus, Minotauri habitaculum, III, 1, 4, 4; III, 15, 8, 9; *Philoch.* 38.

Lacedæmon a Eurysthene et Procle in sex partes divisa, *Ephor.* 18.

Lacedæmon, Jovis e Taygete f., *Hell.* 56; Laconicæ nomen dat; Amyclæ e Sparta pater, III, 10, 3, 1; et Eurycles, II, 2, 2, 1; *Pher.* 26.

Lacedæmonii a Creso aurum emunt, *Theop.* 219; Eleis se adjungunt contra Philonem, *Ephor.* 15; eorum contra Messenios bellum, *Ephor.* 53; Cleandriden proscripse-

runt, Plistionactem multant, *Ephor.* 118; bellum indicunt Atheniensibus, *Ephor.* 119; Atticam invadentes sacris oleis parcunt, *Androt.* 45; *Philoch.* 102; inde a quo tempore patrios mores deseruerint, *Phyl.* 43.

Laceria, urbs Magnesiae, *Hell.* 23.

Laches, Atheniensis, exercitus in Siciliam missi dux, *Philoch.* 104.

Lacmon, promontorium Pindi, *Hec.* 70.

Laco, i. q. Lacedæmonius, *Ap. fr.* 135.

Laconica, regio, a Lacedæmone nomen accipit, III, 10, 3, 1; Hippocoonte cæso, ab Hercule Tyndareo traditur, III, 10, 5, 3; II, 7, 3, 5; ad Procle et Eurystheum (Heraclidas) redit, II, 8, 4, 2 *sqq.*; ejus signum, II, 8, 5, 1.

Laconistæ in choris quadratis canunt, *Tim.* 44

Lacratidas, ephorus, *Ephor.* 127.

Lacratides archon, *Philoch.* 83

Lade, insula Æolidis, *Hec.* 226.

Ladepsi, gens Eithyniæ, *Theop.* 18.

Ladesta sive Ladestum, una ex insulis Liburnicis, *Theop.* 141.

Ladon, fl., II, 5, 3, 2; Metopes pater, III, 12, 6, 5.

Læa, urbs Cariae, *Hec.* 236.

Laertes, Arcesii f., Argonauta, I, 9, 16, 8; pater Ulyssis, III, 10, 8, 2; Penelopen Ulyssi uxorem postulat, *Pher.* 90.

Lais, meretrix ubi nata, ubi sepulta sit, *Tim.* 105, 106; Aristotelem Cyrenaicum amat, *Ister* 48.

Lais, urbs Laconica, *Ephor.* 18.

Laius, Labdaci f., III, 5, 5, 2; regno privatur, *ibid.*; Thebis ejicitur; in Peloponneso a Pelope exceptus Chrysippum, hujus filium, rapit, III, 5, 5, 11; post Amphionem Thebis regnat, III, 5, 7, 1; Iocasten ducit; oraculum de filio *παρφοτόνῳ*, *ibid.* § 2; natum exponit Oedipum, *ibid.*; ab eo necatur, a Damasistrato sepelitur, *ibid.* § 7; ejus certamina, III, 15, 7, 6; Laii præco Polyptotes, *Pher.* 47 a.

Laius, Typhonis filius, Agamestoris pater, *Pher.* 20.

Lametini, urbs non procul a Crotone, *Hec.* 40

Lametus, fluvius Italiae, *Hec.* 40.

Lamia, pellex Demetrii Polyorcetæ, *Phyl.* 6

Lamippes, Niobæ f., *Pher.* 102 b.

Lampadophoria, tria festa Attica, *Ister* 3.

Lampo, Laomedontis ex Strymo al Placia f., III, 12, 3, 11.

Lamponium, urbs Troadis, *Hec.* 210.

Lampsaceni cum Parianis de finibus contendunt, quantum soli per fallaciam illis ademerint, *Charon* 10; eorum terra antea Bebrycia nominata, *Charon* 7; eorum fons memorabilis, *Theop.* 287; eorum in Delphico templo donarium, *Theop.* 182.

Lampsace, filia Mandronis, Bebrycum regis, *Charon* 6.

Lampsacus, urbs Asiae min., *Hec.* 207; a Phocæensibus condita, *Ephor.* 93; unde nominata sit, *Charon* 6; a Lacedæmoniiis capta, *Theop.* 8.

Lampsus, Cadidri filius, *Ephor.* 35.

Lampsus, pars Clazomenarum regionis, *Ephor.* 35

Lampus, Aegypti e Gorgone f., Ocypetes sponsus, II, 1, 5, 8.

Lanomenes, Herculis ex Oria f., II, 7, 8, 3.

Laodamas, Eteoclis f., Thebanorum contra Epigonos dux, necat Ægialeum, ab Alcmaone interficitur, III, 7, 3, 2.

Laodamia, Bellerophontis f., Homero dicitur Sarpedonis e Jove mater, III, 1, 1, 5.

Laodamia, Orestis nutrix, ejus filius ab Ægistho occisus, *Pher.* 96.

Laodice, Cinyræ a Melharme f., Elii conjux, III, 9, 1, 2; eadem Laogore, III, 14, 3, 4.

- Laodice, Nympha, Phoronei conjux, II, 1, 1, 5.
 Laodice, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 10.
 Laodice, Antiochi Dei uxor, Danaen interficiendam curat, *Phyl.* 23.
 Laodocus (Ætulus) Apollinis a Phthia f., cum fratribus ab Ætolo trucidatur, I, 7, 6.
 Laodocus, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Laodocus, exercitum VII ducum secutus, jaculo vincit in Nemeis, III, 6, 4, 5.
 Laogoras, Dryopum R. Lapitharum socius, ab Hercule cæditur, II, 7, 7, 4.
 Laogore, Cinyræ e Methasme f.; ei Venus irascitur, III, 14, 3, 4. *Vide* Laodice.
 Læet, populi. *Vide Philoch.* 12.
 Laomedon, Herculis e Meline f., II, 7, 8, 2.
 Laomedon, III ex Eurydice f., III, 12, 3, 11; ejus ex Strymo al. Pavia progenies, *ibid.*; pretio pro muris extructis Apollini et Neptuno non soluto, pestem et diluvium Troadi parat, III, 5, 9, 11; ad quod tollendum Hesione ceto proponit, qua ab Hercule liberata, promissos ei equos negat, *ibid.*; *Hell.* 136; ab eo trucidatur, II, 6, 4, 5; e Leucippe gignit Priamum, *Pher.* 99; pater Tithoni, *Hell.* 142.
 Laonytus, OEdipi ex Iocasta f. (Laii f., *Pher.* 50), a Minyis et Ergino occisus, *Pher.* 50.
 Laophonte, Pleuronis filia, Thespil uxor, mater Ledæ et Althææ, *Pher.* 29, 1, 7, 7, 1.
 Laos, urbs Lucaniæ, *Ap. fr.* 112.
 Laothoe, ex Idmone mater Thestoris, *Pher.* 70.
 Laothoes, Herculis ex Antide f., II, 7, 8, 4.
 Lape, l. q. Nape, *Hell.* 120.
 Lapithæ, Chironem Pelio monte pellunt, II, 5, 4, 5; ab Hercule carduntur, II, 7, 7, 3.
 Lapithas, Diomedes pater, III, 10, 3, 3.
 Larissa, urbs in confinio Eleæ et Dymæ, *Theop.* 289.
 Larissa, urbs Pelasgica in Thessalia, *Pher.* 26; ab Acrisio condita, *Hell.* 28.
 Larissa, in Argolide a Pelasgo condita, *Hell.* 37.
 Larissa, Pelasgi f., a quo urbs in Thessalia nominata, *Hell.* 29.
 Lateres aurei a Cræso Apollini consecrati, *Theop.* 181.
 Laternæ corneæ, *Phil.* 15.
 Latmus, mons Cariæ, idem quem Homerus Phthiron nominat, *Hec.* 227.
 Latona, Cæri e Phœbe f., I, 2, 2, 2; cum Jove congressa, a Junone circumagitur, in Delo Apollinem et Dianam parit, I, 4, 1, 1 *sqq.*; Apollinis et Dianæ iram in liberos Niobes, a qua spreta erat, excitat, III, 5, 6, 3; *Xanth.* 13; coram Jove pro Apolline deprecatur, III, 10, 4, 3; Neptuno pro Delo dat Calauriam, *Ephor.* 59.
 Laurus, Apollini sacra, *Philoch.* 203.
 Laus, fluvius Italiæ, terminus OEnotriæ, *Ant.* 6.
 Leades, Astaci f., Thebanus, Eteoclum cædit, III, 6, 8, 2.
 Leanira, Amyclæ f., Arcadis uxor, III, 9, 1, 1.
 Learchus, Athamantis ex Ino f., I, 9, 1, 2; a patre furente necatur, I, 9, 2, 1; III, 4, 3, 6.
 Lebedus, urbs Ioniæ, *Hec.* 219.
 Leda, Thestii f., I, 7, 10, 1; *Pher.* 29; Tyndarei uxor, III, 10, 6, 2; ejus ex Jove et Tyndareo progenies, I, 10, 7, 1; Leda, Calydonia nominatur, *Hell.* 86.
 Λεῖα πέτρα in Attica, *Ister* 6.
 Leitus, Alectoris f., Argonauta, I, 9, 10, 8.
 Leitus, Penelei pater, III, 10, 8, 2.
 Leleges quam Ioniæ regionem olim tenuerint, *Pher.* 111; *Ephor.* 32.
 Lelex, Spartanus ἁπόχθων, III, 10, 3, 2.
 Lemniæ, mulieres ob impietatem in Venerem, I, 9, 17; a viris desertæ, hos occidunt, Thoantem trucidant, Hypsipylem vendunt, III, 6, 4, 2.
 Lemnus, insula destituta viris, Hypsipylæ paret quum eo veniunt Argonautæ, I, 9, 17.
 Lemnus, nomen Magnæ Deæ, *Hec.* 102, cui virgines immolabant, *ibid.*
 Lemnus, insula juxta Thraciam, unde dicta? *Hec.* 102; a Thracibus (Sintibus) habitata, *Hell.* 112, 113; i. ignis et armorum fabricatio inventa, *ibid.*
 Lenæa festum, *Ap. fr.* 58.
 Leo Nemeus, Typhonis progenies, II, 5, 1, 1.
 Leocorium in Ceramico, *Phanod.* 6.
 Leon, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Leonnatus, Alexandri M. amicus; venandi studiosus; ejus luxuria, *Phyl.* 41.
 Leonteus, Coronæ f., Helenæ proci, III, 8, 2.
 Leontius Epicureus, pater Danaes, *Phyl.* 23.
 Leotychides, pater Chelonidis, uxoris Cleonymi, *Phyl.* 4.
 Lerna, urbs Argolidis, *Pher.* 31 b; in qua sponsorum cæsorum capita a Danaïdibus humanantur, II, 1, 5, 11 amnis et palus, II, 1, 4, 10.
 Lerna hydra, ejus forma; cum cancro ab Hercule necatur, II, 5, 2, 1.
 Lesbos, insula Nili, *Hec.* 286.
 Lesbos, ins. maris Ægæi, in quam Orestes coloniam adducit, *Hell.* 114.
 Lesyrus, fluvius Iberiæ, *Hec.* 16.
 Leucadius, Icarii f., *Ephor.* 57.
 Leucippe, Laomedontis uxor, *Pher.* 99.
 Leucippus, OEnomai f., Daplines amore captus; ejus mors, *Phyl.* 33.
 Leucippus, Herculis ex Eurytele f., III, 7, 8, 7.
 Leucippus, Perieris e Gorgophone f., I, 9, 5; ejus e Plædodice filiar, III, 10, 3, 6; a Dioscuris rapiuntur, III, 11, 1, 2.
 Leucippus, Placiæ pater, III, 12, 3, 11.
 Leucon, Athamantis e Themistone f., I, 9, 2, 3.
 Leucones, Herculis ex Aschreide f., II, 7, 8, 5.
 Leucopus, Porthonis f., I, 7, 10, 2.
 Leucosyri, populus Asiæ, *Ephor.* 82.
 Leucothea, dea marina, olim Ino, III, 4, 3, 7.
 Liburni, populus ad sinum Adriaticum, *Hec.* 61.
 Liburnicæ insulæ; earum ambitus, *Theop.* 140.
 Libya a Libye nomen accipit, Danao obtingit, II, 1, 4, 1; Libyam transgreditur Hercules, *Pher.* 33; Libyam exteriorem Hercules a bestiis purgat, *ibid.*
 Libye, Epaphi e Memphide f., Libyæ nomen dat, II, 1, 4, 1; ejus e Neptuno filii, II, 1, 4, 2; III, 1, 1, 2.
 Lichas, puer, Herculi sacrorum minister, ab hoc in mare dejicitur, II, 7, 7, 11.
 Lichindus, urbs Siciliæ, *Phil.* 18.
 Licymnius, Electryonis e Midea nothus, II, 4, 5, 7; in perniciæ fratrum servatus, II, 4, 6, 2; cum Amphitryone Thebas profectus, Perimeden hujus sororem ducit, *ib.* § 6; ejus filius ab Hippocoontidis cæditur, II, 7, 3, 3; pater Argei et Melanis, II, 7, 7, 8; a Tlepolemo invito necatur, II, 8, 2, 3.
 Liebris, urbs Phœnicum, *Hec.* 283.
 Ligures, populus Italiæ, ab Umbris et Pelasgis e sedibus suis pulsi; Siculo duce in Siciliam transeunt, *Phil.* 7.
 Liguriæ gentes et urbes, *Hec.* 20—24.
 Ligya, sedes Alebionis et Dercyni, II, 5, 10, 9.
 Ligyes, I, 9, 24, 5.
 Ligyro, Achillis infantis nomen, III, 13, 6, 4.
 Lilæa, urbs Phocidis, *Theop.* 264.
 Lilybæum, Siciliæ promontorium et urbs, *Hec.* 46.
 Limnæ, urbs ad Hellespontum, circa Sestum, *Hec.* 127.
 Limnæi, gens Scythica, *Ephor.* 78.
 Limnorea, Nereis, I, 2, 7.

- India M. Vide Minerva.
 Linus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Linus, Uraniae filius, ab Apolline interfectus, qua de causa, *Philoch.* 188, 189.
 Linus, Oeagri al. Apollinis f., I, 3, 2, 1; Herculis in pul-
 sanda cithara magister, Orphei frater, ab Hercule ne-
 catur, II, 4, 9, 2.
 Lingua, optima hostiae pars, *Philoch.* 173.
 Lingus, castellum Cassandriensium, *Ap. fr.* 57.
 Linguae, fuerunt septuaginta quinque, *Ephor.* 7.
 Lipare, una ex Aëolicis insulis, a Cnidiis occupata, *Ant.* 2.
 Liparæ, colonia Cnidiorum, *Ant.* 2.
 Lipaxus, urbs Thraciae, *Hec.* 119.
 Lirynthia, urbs Pamphyliæ, *Hec.* 245.
 Litar, urbs Laconica, *Ap. fr.* 164.
 Lixus, Egypti e Caliane f., Cleodores sponsus, II, 1,
 5, 7.
 Longone, oppidulum Siciliæ, *Phil.* 38.
 Locozus vel Locoxus, urbs Phrygiæ, *Xanth.* 6.
 Locrenses, ut Minervæ iram placarent, quotannis us-
 que ad tempora post bellum Phocicum binas virgines
 Trojam miserunt, *Tim.* 66.
 Locri Epizephyrii, urbs Italiæ, *Hec.* 51; non Locren-
 sium in sinu Crissæo, sed Opuntiorum colonia, *Ephor.*
 46; de ejus originibus, *Tim.* 67, 68; eorum leges a
 Zaleuco compositæ, *Ephor.* 47.
 Locri, Epicnemidii, cum Hercule contra Oëchaliæ pro-
 ficiscuntur, II, 7, 7, 7.
 Locris, II, 7, 2, 8.
 Locrus, Jovis e Mæra f., cum Zetho et Amphione condit
 Thebas, *Pher.* 79.
 Loryma, urbs Cariae, *Hec.* 232.
 Lucifer et Hesperus idem, *Ap. fr.* 2.
 Lucifer, Ceycis pater, I, 7, 4, 1.
 Luna, Hyperionis f., I, 2, 2, 3; Endymionem amat, I,
 7, 5.
 Lusorum fons memorabilis, *Theop.* 287.
 Lycæa, urbs Arcadiæ, *Theop.* 271.
 Lycaon, Pelasgi e Dejanira, *Pher.* 85; e Melibœa al.
 Cyllene f., Arcadiæ R., III, 8, 1, 2; uxorem ducit Cyl-
 lenen; ex ea liberi, *Pher.* 85; cf. *Hec.* 375; cum filiis
 L., ob impietatem in Jovem e medio tollitur, III, 8,
 1, 6.
 Lycaon, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Lycaon, Neptuni ex Celæno, frater Euryti, *Phyl.* 14.
 Lyces, Olli filius, Typhonis pater, *Pher.* 20.
 Lyceum Pisistrato regnante, *Theop.* 148; curante Pericle
 exstructum, *Philoch.* 96.
 Lycia, Iobatae paret, II, 2, 1, 3; Bellerophonti, II, 3, 2,
 3; Sarpedoni, III, 1, 2, 3; Tremile vocabatur, *Hec.*
 364.
 Lycia, filia Xanthi fluvii, *Hec.* 242.
 Lycii, popul. Asiæ Min., *Ephor.* 80; Lyciorum electa
 juvenus a Bellerophonte superatur, Lycii a Cilice de-
 bellantur, II, 3, 2, 3; cum Telmisseis bellum gerunt,
Theop. 111.
 Lycius, Herculis e Toxicrate f., II, 7, 8, 7.
 Lycius, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Lycolas, Tricholei f., Onomarchi amasius, *Theop.* 182.
 Lycomedes, Deidamiæ pater, Achillem muliebri veste in-
 dutum servat, III, 13, 8, 2.
 Lycon, Hippocoontis f., III, 10, 5, 1; ab Hercule truci-
 datur, *ibid.* § 3.
 Lycopus, Agrii f., I, 8, 6, 1.
 Lycormas fl. Evenus vocatur, I, 7, 8.
 Lycosthene, urbs Lydiæ, *Xanth.* 15.
 Lycosthenia i. q. Lycosthene.
 Lycurgus, Alei ex Neæra f., III, 9, 1, 3; ejus e Cleophile
 al. Eurynome progenies, III, 9, 2, 1; pater Ancari, I,
 8, 2, 4; I, 9, 16, 8; et Cephei, I, 8, 2, 4; rex Arcadum
 Areithoum Bœotum interlicit, *Pher.* 86.
 Lycurgus, Dryantis f., Edonorum R., III, 5, 1, 4; Bac-
 chum male excipit, furens filium perdit et se ipsum,
 III, 5, 1, 5 sq.
 Lycurgus, Herculis e Thesplade f., II, 7, 8, 7.
 Lycurgus, Pronactis f., I, 9, 13, 2; ab Æsculapio in vitam
 restituitur, III, 10, 3, 12.
 Lycurgus, Pheretis f., Nemeæ R., pater Opheltæ ex Eury-
 dice, al. Amphithea, I, 9, 14; III, 6, 4, 1.
 Lycurgus in Naxo insula, pater Pleiadum, *Pher.* 46.
 Lycurgi Lacedæmonii ætas, *Ap. fr.* 73, 75; *Tim.* 47;
 ejus nullam mentionem fecit Hellanicus (*Vide fr.* 91);
 ejus instituta Procli et Eurystheni injuste ab Hellanico
 tributa, *Ephor.* 19; in Creta vitam finivit, *Tim.* 46;
 ei quotannis sacrificatur, *Ephor.* 19.
 Lycus, Egypti f., Agaves sponsus, II, 1, 5, 3.
 Lycus, Celænus e Neptuno f., *Hell.* 56; in insulas for-
 tunatorum a patre ducitur, III, 10, 1, 3.
 Lycus, Hyrici e Clonia f., III, 10, 1, 4; cum Nycteo fra-
 tre, Phlegya occiso, ex Eubœa in Syriam profectus, hinc
 Thebas venit, Laium regno privat, III, 5, 5, 2; Antio-
 pen, Nyctei f., profugam, Epopeo necato, captivam Si-
 cyone abducit; a Zetho et Amphione trucidatur, *ibid.*
 § 10.
 Lycus, Dascyli f., Mariandynorum al. Mysiæ R. Argonau-
 tas hospitio excipit, I, 9, 23, 1; ab Hercule Bebrycum
 terram accipit, II, 5, 9, 6.
 Lycus, Pandionis f., III, 15, 5, 5.
 Lycus, Lycaonis f., *Hec.* 375.
 Lyde, Alyattæ soror et uxor, *Xanth.* 19, p. 42.
 Lydi, Tyrrheno duce in Etruriam transvecti, *Tim.* 19; se-
 minas castrarunt, *Ephor.* 102; *Xanth.* 19; Lydorum et
 Torreborum lingua parum diversa, *Xanth.* 1; Lydi
 non nominantur ab Ephoro inter populos Asiæ minoris,
Ephor. 80.
 Lydia regio, *Xanth.* 14; quantas et quot ea mutationes
 subivit, *Xanth.* 3; Omphalæ paret, *Pher.* 34; II, 6,
 3, 1.
 Lydus, Atyos filius, a quo Lydi nominati, *Xanth.* 1, p. 36.
 Lyncestis aqua in Epiro, *Theop.* 229.
 Lynceus, Egypti ex Argyphia f., ab Hypermnestra sponsæ
 servatur, eam ducit, II, 1, 5, 2; ex ea progenies, II, 2,
 1, 1; post Danaum Argis regnat, *ibid.*
 Lynceus, Apharei ex Arene f., Messenius, *Pher.* 65; ocu-
 lorum acie insignis, III, 10, 3, 5; apri Calydonii vena-
 tor, I, 8, 2, 4; Argonauta, I, 9, 16, 8; de præda, ex
 Arcadia abacta, cum Dioscuris congressus, Castorem
 sternit, a Polluce interimitur, III, 11, 2, 4.
 Lynceus, Herculis e Tiphysa f., II, 7, 8, 5.
 Lynceus, Actæonis canis, III, 4, 4, 5.
 Lyrus, Anchisæ e Venere f., sine liberis moritur, III, 12,
 2, 4.
 Lysandri, Lacedæmonii, indoles, *Theop.* 21, 22; Athe-
 nienses navali prælio superavit, unus erat ex Motha-
 cibus, *Phyl.* 44; ejus oratio de mutanda reipublicæ
 ratione ab Agesilao reperta, *Ephor.* 127; oraculorum
 sacerdotes corrumpere studet, *Ephor.* 127.
 Lysander, Sicyonius, citharista; ejus in arte musica muta-
 tiones, *Philoch.* 66.
 Lysandridas, Xenopitheæ f., adversarius Agesilai regis, a
 Lacedæmoniis in exilium pulsus, *Theop.* 268.
 Lyse, Thespii f., Herculis peller, II, 7, 8, 1.
 Lysianassa, Epaphi f., Busiridis e Neptuno mater, II, 5,
 11, 7.
 Lysianassa, Nereis, I, 2, 7.
 Lysias, unus imperatorum in proelio ad Arginusas, capitis

pœna ab Atheniensibus afficitur, *Philoch.* 121.
 Lysias, orator, *Tim.* 96.
 Lysidice, Bori uxor, *Hell.* 10.
 Lysidice, Pelopis f., Mestoris uxor, II, 4, 5, 4.
 Lysidice, Thespil f., Teletis ex Hercule mater, II, 7, 8, 3.
 Lysimache, Abantis f., Talai conjux, I, 9, 13, 1.
 Lysimache, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Lysimachus; de ejus aula dieterium Demetrii, *Phyl.* 6;
 amicorum ejus nomina, *ibid.*
 Lysinomus, Electryonis f., II, 4, 5, 7.
 Lysippe, Præti f., insanit; a Melampode sanatur, II, 2, 2;
Pher. 24.
 Lysippe, Thespil f., Erasippi ex Hercule mater, II, 7, 8, 7.
 Lysippus, Niobæ f., *Pher.* 102 b.
 Lysithous, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Lytra, Hyacinthi f., ad Geræsti tumulum ab Athenien-
 sibus immolata, III, 15, 8, 5.
 Lytiæses, cantilena, *Ap. fr.* 37.
 Lyxea, urbs Acarnaniæ, *Hec.* 80.

M.

Macar, pater Mytilenes, *Hec.* 101.
 Macareus, Solis e Rhode f., *Hell.* 107.
 Macareus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Maccaræ, regio super Pharsalum, *Theop.* 59.
 Macednus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Macedo, Æoli f., *Hell.* 46.
 Macedones a Macedone nominati, *Hell.* 46.
 Macedonica stola, *Phyl.* 41.
 Macetia, antiquum nomen Macedoniae, *Clitod.* 6.
 Machareus Delphis Neoptolemum interficit, *Pher.* 96.
 Machaon, Æsculapii f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
 Macrones, populus Asiæ, *Hec.* 191.
 Mactorium, urbs Siciliae, *Phil.* 4.
 Macynia, urbs Atoliae, *Hell.* 111.
 Madytus, urbs Hellesponti, *Hec.* 138.
 Mænades, Orphenm discerpunt, I, 3, 2, 3.
 Mænalus, Lycaonia f., natu maximus, *Hec.* 375; pueri
 jugulati viscera Jovi apponi jubet, III, 8, 1, 3 sq.
 Mænalus, Arcadis f., *Hell.* 60.
 Mænalus, Atalantes pater, III, 9, 2, 8.
 Mænalus, mons Arcadiae, *Hell.* 60.
 Mæon, Thebanus, Tydei manibus elabatur, III, 6, 5, 2.
 Mæon, Apellidis filius, pater Homeri, *Hell.* 6; cf.
Ephor. 164.
 Mæones non dominantur ab Ephoro inter populos Asiæ
 minoris, *Ephor.* 80.
 Mænobora, urbs Mastienorum, *Hec.* 8.
 Mæotæ Scythiæ, *Hell.* 92; *Ephor.* 78.
 Mæolis palus, *Ephor.* 78.
 Mæra, Icarii canis, domini cadaver ejus filiae indicat, III,
 14, 7, 4.
 Mæra, Præti ex Antea filia, Dianæ socia, a Jove vitata
 parit Locrum; a Diana interficitur, *Pher.* 79.
 Magdulus, urbs Ægypti, *Hec.* 282.
 Magorum doctrina, *Theop.* 71, 72; eorum princeps Zo-
 roaster; ejus successores, *Xanth.* 29; Magi cum inatri-
 bus suis et filiabus consuescunt, *Xanth.* 28.
 Magnes, Æoli f., I, 7, 3, 4; ejus e Naide Nympha proge-
 nies, I, 9, 6.
 Magnes, Pieri pater, I, 3, 3, 1.
 Magnes, Smyrnæus, poeta et musicus, Gygis amasius, a
 Magnetibus summis injuriis affectus, *Xanth.* 19, p. 40.
 Magnesia, ad Sipylum, prope eam fons memorabilis,
Hell. 125.
 Magnetes Magnetem, qui Magnesiæ feminis amorem in-
 jecit, pessime habent; quare Gyges eorum agros vastat,
Xanth. 19, p. 40.

Maia, Atlantis e Pleione f., Pleias, III, 10, 1, 1; Mercurii
 e Jove mater, *ibid.* 2, 1; *Hell.* 56.
 Maia, Arcas, nutrit Arcadem, Jovis e Callisto f., III, 8,
 2, 7.
 Mala aurea ab Atlantis filiabus subrepta, *Pher.* 33.
 Malea mons, II, 5, 4, 4.
 Mali aureos fructus ferentes in insula Oceani occidentalis;
 a dracone custodiuntur, *Pher.* 33.
 Malieus, urbs ad sinum Maliacum, *Androt.* 15.
 Malis, Omphalæ famula, ex Hercule parit Acekem, *Hell.*
 102.
 Μαλλόαις, nomen Apollinis in Lesbo, *Hell.* 117.
 Malum Herculis, *Apoll. fr.* 14.
 Mandro, rex Bebrycum Pityoessensium, pater Lampsa-
 cæ, a Phobo in bello contra vicinos adjutus, auctor est
 Phocæensibus coloniam Pityoessam deducendi, *Cha-
 ron* 6.
 Mandrobulus, *geophanium* in Samo invenit, *Ephor.* 161.
 Mandya Liburnica, species vestimenti, *Hec.* 61.
 Mantho, Melæ mater, *Hell.* 117.
 Mantina, urbs Peloponnesi, alias dicta Agamia, *Hec.* 93.
 Mantinenses digladiandi artis inventores, *Ephor.* 97;
 eorum civitas a Lacedæmoniiis in quinque pagos divisa,
Ephor. 138; eorum infortunium, *Phyl.* 51.
 Mantineus, Ocaliæ pater, II, 2, 1, 1.
 Mantinous, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Mantinus, Lycaonis f., *Hec.* (?) 275.
 Mantius, Polyphidis pater, *Pher.* 91.
 Manto, Tiresiæ f., cum praeda ab Argivis datur Apollini
 Delphico, III, 7, 4, 2; ejus ex Alcmarone liberi, III, 7,
 7, 2; Clarium oraculum instituit, *Theop.* 113.
 Marathon, in Attica, II, 5, 7, 4; ab Heraclidis habitatur,
 II, 8, 2, 2.
 Marathonius taurus, Androgeum perdit, III, 15, 7, 3.
 Mardi, gens Hyrcanorum, *Ap. fr.* 113.
 Mares, populus Asiæ, *Hec.* 192.
 Mariandyni, populus Asiæ minoris, *Hec.* 201; *Ephor.*
 80; I, 9, 23, 1; Mariandynorum terram Bæoli tene-
 bant, *Ephor.* 83.
 Mariandynia a quo nominata? *Theop.* 201.
 Mariandynus, Paphlagoniæ regulus, Bebrycum terram oc-
 cupat, *Theop.* 201.
 Marmaces, gens Æthiopica, *Hec.* 268.
 Maronea, Thraciæ civitas, *Ephor.* 74.
 Marpessa, Eveni f., ab Ida rapitur, I, 7, 8; eum Apollini
 præfert, I, 7, 9.
 Marphias, Cambysæ filius, *Hell.* 164.
 Mars, Jovis e Junone f., I, 3, 1, 1; ejus liberi: e Proto-
 genia, I, 7, 7, 2; e Demonice, I, 7, 7, 3; ex Althæa, I,
 8, 2, 1; pater Dryantis, I, 8, 2, 4; Ascalaphi et Ialme-
 ni, I, 9, 16, 8; Diomedis e Cyrene, II, 5, 8, 1; e Pyrene
 Cyeni, II, 5, 11, 3; Draconis, a Cadmo occisi, III, 4, 1,
 3; *Hell.* 8; Harmoniæ ex Venere, III, 4, 2, 2; Phlegyæ
 ex Chryse, III, 5, 5, 3; Parthenopæi ex Atalante, III,
 9, 2, 9; Alcippes ex Agraule, III, 14, 2, 2; *Hell.* 69;
 Terei, III, 14, 8, 2; Eurytionis ex Erythea, *Hell.* 41;
 Amazonum ex Harmonia, *Pher.* 25; ab Alcidis vir-
 ctus, a Mercurio liberatur, I, 7, 4, 6; ejus cum Hercule
 pugna dirimitur, II, 5, 11, 3; ei se immolat Menœceus,
 III, 6, 7, 8; Halirrothium interficit, a Neptuno in ju-
 dicium vocatur, III, 14, 2, 2; *Hell.* 69; Cadmum dra-
 conis dentes serere jubet, *Pher.* 44; Mortem a Sisyphe
 in vincula coniectam liberat, *Pher.* 78; Mars et Mi-
 nerva in Orestis judicio sedent judices, *Hell.* 83; Mars
 et Neptunus in Areopago de Halirrothio causam dicunt,
Hell. 83; ei homines sacrificantur a Lacedæmoniiis,
Ap. fr. 20; ejus ager quinquaginta jugerum erat,
Pher. 71.

- Marse, Thespii f., Bucoli ex Hercule mater, II, 7, 8, 7.
 Marsyas, Apollinem ad certamen musicum provocat; a quo superatus trucidatur, I, 4, 2, 1.
 Martius fons, III, 4, 1, 3.
 Mascotus, urbs Libyæ, *Hec.* 301.
 Massia, regio prope Tartessum, *Theop.* 224.
 Massilia, urbs Liguriæ, Phocæensium colonia, *Hec.* 22; *Ant.* 9; unde nomen habeat, *Tim.* 39; quo tempore condita? *Tim.* 40.
 Massyli, gens Libyæ, *Ap. fr.* 114.
 Mastiani, gens prope columnas Herculis, *Hec.* 6; *Phil.* 30; Urbes eorum, *Hec.* 7—10.
 Mater magna. *Vide* Rhea.
 Matieni, populus Asiæ, *Hec.* 188.
 Μάρριον, condimenti genus, *Ap. fr.* 190.
 Matulæ a quibus primum in convivium allatæ sint, *Tim.* 60.
 Matusium mare unde dictum, *Phyl.* 83.
 Matusius, Elæussæus, filia necem ulciscitur, *Phyl.* 83.
 Matycetæ, gens Scythica, *Hec.* 156.
 Mausolus, rex Caria, pecuniæ cupidissimus, *Theop.* 116.
 Mausus, pagus Corinthi, *Theop.* 193, 205.
 Mazyæ, nomades Libyæ, *Hec.* 304.
 Mecisteus, Lycæonis f., III, 8, 1, 3.
 Mecisteus, Talai f., I, 9, 13, 1; ejus filii, *ibid.* § 2; a nonnullis numeratur inter VII duces adversus Thebas, III, 6, 3, 4; Euryali pater, III, 7, 2, 5.
 Mecistum, urbs Triphyliæ, *Hec.* 92.
 Mecyberna, urbs Chersonesi Thraciæ, *Hec.* 120.
 Medama, urbs Italiæ, *Hec.* 41.
 Medea, Aetæ ex Idyia f., venifica, Iasoni auxilium fert ad aureum vellus obtinendum; quo ablato, clam cum eo fugit; Apsyrti fratris membris dispersis, patrem persequentem moratur (*Pher.* 73); Iasoni nubit; nuptiæ in Corcyra insula celebratæ, *Tim.* 7; (ex eo mater Polyxeni, *Hell.* 30) Taurum in Creta necat; Iasoni juventutem restituit, *Pher.* 74; Peliam interficit; Iolco pellitur; Corinthum venit, novas mariti nuptias ulciscitur; ab Apolline currum accipit; Athenas venit, Aëgeo nubit, Theseo insidiatur, in Colchidem reversa, patri regnum reddit; I, 9, 23, 6; I, 9, 28, 6.
 Medesicaste, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Media, regio Asiæ, *Hec.* 171; a Medo nomen habet, I, 9, 28, 5.
 Medicamenta, quæ impetum Veneris excitant et inhibent, *Phyl.* 37.
 Medici, Col et Cnidii, Asclepiadæ dicti, *Theop.* 111.
 Medmasa, urbs Caria, *Hec.* 230.
 Medocus, Thracum rex, *Theop.* 8.
 Medon, Pyladæ ex Electra f., *Hell.* 43.
 Medus, Aëgi e Medea f., cum matre Athenis relictis, Mediae nomen dat, bello cum Indis obit, I, 9, 28, 5.
 Medusa, Gorgo mortalis a Perseo, secundum alios a Minerva necatur, *Pher.* 26; e Neptuneo Pegasus et Chrysaorem edit, II, 4, 2, 9 *sqq.*; ejus coma, II, 7, 3, 4; vis sanguinis, III, 10, 3, 11; in inferis ab Hercule ense petitur, II, 5, 12, 4.
 Medusa, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Medusa, Stheneli f., II, 4, 5, 8.
 Medusa, Orsilocho f., Polybi uxore, *Pher.* 47.
 Megara, Erinnys, I, 1, 4.
 Megalopolis a Cleomene capta et incolis servata, *Phyl.* 53, 54.
 Megamede, Aranei f., Thestii uxor, II, 4, 10, 1.
 Meganira, Croconis f., Arcadis uxor, III, 9, 1, 1.
 Megapenthes, Menelai e Pieride al. Teridæ f., III, 11, 1, 1; *Acus.* 28.
 Megapenthes, Proeti f., mutatis regnis, Tirynthem Perseo dat et ipse Argos tenet, II, 4, 4, 3.
 Megara, Creontis f., Herculis uxor, II, 5, 11, 6; Iolao datur, II, 6, 1, 1; ejus ex Hercule progenies, II, 7, 8, 9; *Pher.* 30.
 Megara, urbs, paret post Pylam Pandioni, III, 15, 5, 5; Niso; sub quo a Minoe capitur, III, 15, 8, 1.
 Megara, in Sicilia antea Hyblæ vocata, quando condita? *Ephor.* 52.
 Megarenses Dorienses Megara in Sicilia condunt, *Ephor.* 52; Decreto Atheniensium foro et portu arcentur, *Ephor.* 119; ad Lacedæmoniorum intercessionem confugiant, *ibid.*
 Megareus, Hippomenis f., Nisi adversus Minoem socius interimitur, III, 15, 8, 1.
 Megarens, Onchesti f., *Hell.* 47.
 Megasa, urbs Libyæ, *Hec.* 305.
 Melanorum ager in Bœotia, *Ephor.* 25.
 Meges, Phylei f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
 Megessares, Pharnaces pater, III, 14, 3, 3.
 Μεῖον, *Ap. fr.* 27.
 Melampia, urbs Lydiæ, *Xanth.* 25.
 Melampodium regio l. e. Aegyptus antiqua, II, 1, 4, 5.
 Melampus, Amythaonis f., vates, augur; Iphiclis bovis abductis, Perus matrimonium fratri parat; Iphiclis infirmitati medetur (*Pher.* 75); Argos venit, mulieres, Bacchico furore correptas, sanat, regni partem pactus; Proetides insanientes sanat; accipit tertiam Argolici regni partem et Proeti f. ducit, I, 9, 12, 2 *sqq.* et II, 2, 2, 4 *sqq.*; *Pher.* 24.
 Melanchlani, populus Scythicus, *Hec.* 154.
 Melandia, Sicyoniæ regio, *Theop.* 196.
 Melaneus, Arcesilai filius, Euryti pater, *Pher.* 34.
 Melania, civitas in Amorgo insula, *Androt.* 19.
 Melanippeum in Melite demo, *Clitod.* 4.
 Melanippium, locus Pamphiliæ, *Hec.* 247.
 Menalippus, Agrii al. Astaci f., Thebanus, Tydeum cum Adrasto contra Thebas profectus, vulnerat; ab eo interficitur, III, 6, 8, 3 *sq.*; *cf.* *Pher.* 51.
 Melanippus, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Melanius, urbs Oenotrorum, *Hec.* 37.
 Melanopus, Epiphraei f., *Hell.* 6.
 Melanthus, Andropompi ex Henioche f., e Messene Athenas migrat; Codri pater, *Hell.* 10; *Demo* 1; Xanthum interficit, *Ephor.* 25.
 Melantii scopuli, I, 9, 26, 2.
 Melanus, Milesius, Gygis affinis, Sadyattæ sororem uxorem habet; qua ab ipso Sadyatte sibi erepta, fugit Dascylium, inde in Proconnesum, *Xanth.* 19, p. 40.
 Melas, Mantus f., *Hell.* 117.
 Melas, Phrixi f., ex Euryclea gignit Hyperetem, *Pher.* 55; I, 9, 1, 7.
 Melas, Licymnii f., ab Hercule sepelitur, II, 7, 7, 8.
 Melas, Porthæonis f., I, 7, 10, 2; ejus filii Oëneo insidiati, a Tydeo necantur.
 Meleager, Oënei al. Martis f.; ejus vita titioni fatali obnoxia; in venatione apri Calydonii Thestii filios necat; ab Althæa matre, horum sorore, vita privatur, I, 8, 1, 3 *sq.*; alia de ejus morte narratio, I, 8, 3, 2; inter Argonautas, I, 9, 16, 8; in inferis, II, 5, 12, 4; ejus sorores in aves mutantur, I, 8, 4, 5; Thersiten e loco edito dejicit, *Pher.* 82.
 Meleagrides aves in Lero, *Ister* 65.
 Meles fluvius, ad quem natus Homerus, *Ephor.* 164.
 Melesigenes, Homerus; unde? *Ephor.* 164.
 Meletus, fluvius Asiæ min., unde sinus Smyrnæus vocabatur Sinus Meleti, *Hec.* 213.
 Melia, Nympha. Pholi e Sileno mater, I, 5, 4, 2.

- Melia, Oceani f., Inachi conjux, II, 1, 1, 3; *Acus.* 11.
Melia, urbs Cariae, *Hec.* 336.
Melia, Niobae f., *Pher.* 102 b.
Melia, Agenoris e Damno f., uxor Danaï, *Pher.* 40.
Melias, Mopsi filia, *Theop.* 111.
Melibœa, e Pelasgo parit Lycaonem, *Hec.* 375; III, 8, 1, 3.
Melibœa, Thesei uxor, Ajacis mater, *Pher.* 109.
Melibœa, Amphionis e Niobe f., Dianæ talis elabatur, III, 5, 6, 5.
Melicertes, Athamantis ex Ino f., cum matre furente in mare præcipitatur, I, 9, 2, 1; et deus marinus factus, Palæmon vocatur, III, 4, 3, 7.
Melienses, Herculis contra Eurytum socii, II, 7, 7, 7.
Meline, Thespij f., Laomedontis ex Hercule mater, II, 7, 8, 2.
Melissa, urbs Libyæ, *Hec.* 327.
Melisseus, Nympharum, Jovis nutricum, pater, I, 2, 6.
Melissi, Parmenidis discipuli ætas, *Ap. fr.* 85.
Melitæa, urbs Thessaliæ, *Theop.* 309; *Ephor.* 154.
Melite, Myrmecis vel Dii filia, *Philoch.* 74.
Melite, locus Athenarum, *Philoch.* 99.
Melite, demus Cecropidis tribus, *Philoch.* 74.
Melite, Nereis, I, 2, 7.
Melius, duo hujus nominis sunt Priami filii, III, 12, 5, 13.
Melussa, insula ad Iberiam, *Hec.* 18.
Melpomene, Musa, I, 3, 1, 5; ejus ex Acheloo progenies, I, 3, 4.
Memnon, Tithoni ex Aurora f., III, 12, 4; *Hell.* 142.
Memphis, Danaï uxor, II, 1, 5, 6.
Memphis, Nili f., Epaphi uxor, II, 1, 4, 1.
Memphis, Cambysæ f., Cyri frater, *Hell.* 164.
Memphis, urbs, ab Epapho conditore nomen accipit de Memphide, Nili f., II, 1, 4, 1; Memphim venit Hercules, *Pher.* 33.
Menachus, Ægypti e Phœnissa f., Nelo sponsam habet, II, 1, 5, 5.
Menæ, urbs Siciliæ, *Ap. fr.* 50.
Menalces, Ægypti e Gorgone f., sponsus Adytes, II, 1, 5, 8.
Menander, poeta comicus, *Ap. fr.* 96.
Mendacium maximum in historia peccatum, *Tim.* 72.
Mende, urbs Thraciæ, *Ap. fr.* 136.
Menecine, urbs Oenotrorum, *Hec.* 35.
Menelaus, Atrei f., Helenæ proci; eam ducit; ejus progenies; post Tyndareum Spartæ R., III, 10, 8, 2 *sqq.*; pater Hermiones, *Pher.* 98; Megapenthis e Teridæ, *Acus.* 28; torquem Helenæ Apollini consecrat, *Ephor.* 155.
Menelaus, Plisthenis ex Acrope f., III, 2, 2, 2.
Menelaus, Alexandri M. amicus, venandi studiosus; ejus luxus, *Phyl.* 41.
Menelaus Demetrii Poliorcet. amicus, *Phyl.* 6.
Menestheus, Petei f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
Menesthius, Bori s. Sperchei fl. e Polydora f., III, 13, 4.
Menestratus, Niobæ f., *Hell.* 54.
Menippe, Penel f., Pelasgi uxor, mater Phrastoris, *Hell.* 1.
Menippides, Herculis ex Entedide f., II, 7, 8, 3.
Menœceus, pater Hipponomes, II, 4, 5, 3; Iocastes, III, 5, 7, 1; Creontis, III, 5, 8, 1.
Menœceus, Creontis f., Marti se pro Thebis immolat, III, 6, 7, 8.
Menœtes, Centhonymi f., Plutonis armenta pascit; Herculis adventum Geryoni significat, II, 5, 10, 7; ab isto vincitur lucta, 5, 12, 7.
Menœtius, Actoris f., Argonauta, I, 9, 16, 8; Patrocli ex Sthenele, al. Periapide al. Polymele pater, III, 13, 8, 5; *Hell.* 57; cum filio ad Bebeum fugit, *Ap. ibid.* § 6.
Menœtius, Iapeti f., Jovis fulmine sternitur, I, 2, 3.
Mensaria, urbs Arcadiæ, *Hec.* 375.
Mensarius, locus in Arcadia, unde nominatus? *Hec.* 375.
Mensis ἱστάμενος, φθίνων, *Philoch.* 182; Mensis prima dies Soli et Apollini sacra, *Philoch.* 181; dies undevicesima et duodevicesima lustrationibus et obsecrationibus dedicata, *Philoch.* 183; die quarta Hercules natus est, et ad deos migravit, *Philoch.* 176.
Mentor, Eurysthei f., bello cum Atheniensibus cæditur, II, 8, 1, 3.
Mentor, Herculis ex Asopide f., II, 7, 8, 5.
Mentores, gens prope Liburnos, *Hec.* 62.
Menys, Laco, Pediadis pater, III, 14, 5, 2.
Mercurius, Jovis e Mala f., *Hell.* 56; ejus pueritia; boves furatur; quos pro lyra inventa ab Apolline accipit; auream virgam pro fistula. Divinationem per calcios a Jove accipit; nuntius deorum fit, III, 10, 2, 1 *sqq.*; in Gigantomachia, quæfecit, I, 6, 2, 5; Jovem a Typhone victum liberat, I, 6, 3, 10; ad Deucalionem mittitur, I, 7, 2, 6; Jovis jussu Argo necat, in judicium vocatur, *Xanth.* 9; Io rapit, II, 1, 3, 4; Danaides lustral, II, 1, 5, 11; falcatum ensem Perseo dat, II, 4, 2, 8; Perseum ad Græas, Nymphas, et Gorgones proficiscentem comitatur, *Pher.* 26; arma, a Nymphis Perseo data, accepta Nymphis reddit, II, 4, 3, 8; *Pher.* 26; ensem dat Herculi, II, 4, 11, 9; Herculem vendit, II, 6, 3, 1; *Pher.* 34; Apemosynen comprimit, III, 2, 1, 6; Bacchum Io et Athamanti educandum tradit, III, 4, 3, 5; cum ad Nymphas Nyseides ducit, III, 4, 3, 9; Amphioni lyram dat, III, 5, 5, 8; Alcmenæ cadaver subripit, *Pher.* 39; quodnam donum Æthalidæ dedit, *Pher.* 66; Cephalæ ex Erse pater, III, 14, 3, 1; Argeiphontes, II, 1, 3, 4; e Philonide pater Autolyçi, *Pher.* 63; ejus inventa, *Ap. fr.* 30; Mercurius Cyllenius, unde vocetur, *Ap. fr.* 31; forensis [ἄγορας], *Philoch.* 69; Mercurius ad portam [Ἐμὴς ὁ πρὸς τῇ πυλίδι], *Philoch.* 80, 81.
Meretrices Athenienses; earum numerus, *Ap. fr.* 238.
Mermerus, Iasonis e Medea f., a matre al. a Corinthiis necatur, I, 9, 28, 3.
Mermerus, Pheretis f., pater Illi, *Ap. fr.* 170.
Merope, Atlantis e Pleione f., Sisyphi conjux, *Pher.* 78; *Hell.* 56; III, 10, 1; I, 9, 3, 1.
Merope, post mortem Cresphontis mariti, invita ducitur a Polyphonte, II, 8, 5, 7.
Merope, Oenopionis f., I, 4, 3, 3.
Merope, Erechthi f., Dædali mater, *Clitod.* 5.
Meropes, *Theop.* 76.
Meropes Con insulam tenent, *Pher.* 35.
Merops, Arisbæ pater, *Ephor.* 21; Esacum nepotem docet onirocriticam, III, 12, 5, 5.
Merops, Percosius, Clites pater, *Ephor.* 104.
Merops, Theostii f., Aristodamidæ pater, *Theop.* 30.
Merusium, castellum Siciliæ, *Theop.* 200.
Mesola, urbs Messeniæ, *Ephor.* 20.
Messaba, urbs Cariae, *Hec.* 287.
Messapeæ, castellum Laconiae, Jovis cultu insigne, *Theop.* 274.
Messene paret Perieri, I, 9, 5; Cresphonti, II, 8, 4, 2; *Ephor.* 16; Polyphonti, II, 8, 5, 7; Ægypto, *ibid.*; Ida et Lynceo, III, 11, 2, 3; a Dioscuris exspoliatur, *ibid.* § 4; signum in ara inventum, II, 8, 5, 1; in Messeniam venit Neleus, *Pher.* 56; a Cresphonte in quinque partes divisa, *Ephor.* 20.
Messeniorum contra Lacedæmonios bellum, *Ephor.* 53.
Messogis mons Asiæ Min. a Celanis usque ad Mycalen patens, *Theop.* 290.
Mestor, Persei f., ejus e Lysidice progenies, II, 4, 5, 4.

Mestor, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Mestor, Pterelai f., II, 4, 5, 6.
 Meta, Hopletis f., Aegle uxor, III, 15, 6, 2; *Phanod.* 3 a.
 Metachorum, castellum Boeotiae, *Ephor.* 153; *Androt.* 24.
 Metagonium, urbs Libyae, *Hec.* 324.
 Metanira, Celei conjux, I, 5, 1, 4.
 Metapontini vates, *Theop.* 182.
 Metapontium, urbs Italiae in terminis veteris Oenotriae, *Ant.* 6; a Daulio condita, *Ephor.* 49; occupata ab Achaeis, quos Sybaritae ob odium in Tarentinos arcessiverant, *Ant.* 13.
 Metharne, Pygmalionis f., Cinyrae conjux, III, 14, 3, 4.
 Metas, Tyrrhenus, *Hell.* 121.
 Metaum, urbs Lesbi, *Hell.* 121.
 Methuriades insulae inter Aginam et Atticam, *Androt.* 16.
 Methymnaeorum mollities, *Theop.* 252.
 Metiadusa, Eupalami f., Cecropis II uxor, III, 15, 5, 2.
 Metion, Erechthei e Praxithea f., III, 15, 1, 2; ex Iphinoe pater Daedali, *Pher.* 105; ejus filii, Metionidae, Pandionem regno pellunt, III, 15, 5, 3; a Pandionidis pelluntur, III, 15, 6, 1; Eupalami ex Alcippe pater, III, 15, 8, 10.
 Metis, Oceani f., [Noctis et Erebi, *Acus.* 1]; Jovis uxor, Cronum liberos devoratos evomere cogit, I, 2, 1; in multas mutatur formas, ne cum Jove congregiatur, congressa tamen et gravida, ab eo devoratur, I, 3, 6.
 Metonis, astronomi, horologium, *Philoch.* 99.
 Metope, Ladoni fl. f., Asopi fl. uxor, III, 12, 6, 5.
 Metope, Sangarii fl. conjux, Hecubae mater, III, 12, 5, 3.
 Miacorus, oppidum Chalcidicum, *Theop.* 174.
 Micalae; quae circa Micalen sunt loca Cares quondam tenebant, *Pher.* 111.
 Midæum, urbs Phrygiae, *Hell.* 26.
 Midas; ejus cum Sileno colloquium, *Theop.* 76.
 Midea, Phrygia, Electryonis pellex, II, 4, 5, 7.
 Midea, a Perseo muris cingitur, II, 4, 4, 4; Pelopis filiis a Stenelo traditur, II, 4, 6, 5.
 Milanion, Amphidamantis f., Atalantem cursu victam ducit; cum ea in leonem mutatur: ejus progenies, III, 9, 2, 6 sq.; Parthenopaei pater, III, 6, 3, 4.
 Milcorus, oppidum Chalcidicum in Thracia, *Theop.* 174.
 Milesii Amisum condunt, *Theop.* 202; eorum potestas, quam secuta est morum dissolutio, *Ephor.* 92.
 Miletus in Asia minori, *Hec.* 225; quondam Cares tenebant, *Pher.* 111; primum a Sarpedone Cretensi ad mare condita; postea denuo condita a Neleo, *Ephor.* 32; a Mileto conditur, III, 1, 2, 3.
 Miletus, puer Cretensis, Apollinis ex Aria f., a Jovis ex Europa filiis amatus; discordia inde orta fugit; Miletum in Caria condit, III, 1, 2, 2 sq.
 Miletus, urbs Cretae, quae Asiae minoris urbi nomen dedit, *Ephor.* 32.
 Milonis robur et voracitas, *Phyl.* 3.
 Miltiades Chersonesius, Cypseli filius, Cimonis pater, avus Miltiadis Marathonii, *Pher.* 20 [ubi tamen nunc turbate legitur: Miltiades pater Hippoclidæ].
 Miltiades, Cimonis f., genus ab Ajace et Aeaco ducit, *Hell.* 14; *Pher.* 20; Parum vastat, *Ephor.* 107.
 Milyæ, populus Asiae minor., *Ephor.* 80.
 Milvi ludis Olympicis carnem hostiarum non tangunt, *Theop.* 79.
 Mimalces, gens Libyae, *Philoch.* 33.
 Mimnedus, urbs Lydiae, *Hec.* 222.
 Minerva e Jovis capite nata, I, 3, 6; tibias, faciem turpem reddentes, abjicit, I, 4, 2, 1; contra Gigantes

pugnat, I, 6, 2, 3; Argo construi jubet, I, 9, 16, 6; Danaides lustrat, II, 1, 5, 11; caput Medusae, a Perseo acceptum, in scuto ponit, al. ipsa eam necat, II, 4, 3, 8; *Pher.* 26; peplum Herculi dat, II, 4, 11, 9; aeneis crotalis Herculem instruit, II, 5, 6, 2; Hesperidum poma, ab Hercule accepta, ad priorem refert locum, II, 5, 11, 17; Cadmo regnum dat, III, 4, 2, 2; obcaecat Tiresiam eique artem vaticinandi dat, III, 6, 7, 3; *Pher.* 50; Tydeo immortalitatem dare vult, III, 6, 8, 5; *Pher.* 51; sanguinem Gorgonis Asculapio dat, III, 10, 3, 11; apud Tritonem educata, Palladem hujus f. invita necat, III, 12, 3, 7; sata olea, praesidium Athenarum occupat de quo cum Neptuno certat eumque vincit, III, 14, 1, 6; ex Vulcano Erichthonium concipit, quomodo? III, 4, 6, 4; Pandroso tradit Erichthonium, III, 14, 6, 6; Cecropis filiabus furorem injicit, istum educat, ab eo colitur, *idid.* § 8 sq.; ejus sacerdos Butes, III, 15, 1, 1; ei Lindiae simulacrum in Rhodo a Danao positum, II, 1, 4, 8; Minerva et Mars draconis dentes ex parte Aetæ, ex parte Cadmo dant, *Pher.* 44; Theseum jubet Ariadnem relinquere, *Pher.* 106; Herculi in debellando ceto auxiliatur, *Hell.* 136; Minerva et Mars in judicio de Oreste sedent iudices, *Hell.* 83; peplo donat Harmoniam, *Hell.* 12; Minerva Polias, *Acus.* 23; unde Itonia dicta? *Hec.* 838; Minerva Sciras, *Philoch.* 42; Hippia, *Androt.* 32; si quis Minervae bovem sacrificat, oportet eum simul ovem sacrificare Pandoræ (vel Pandroso), *Philoch.* 32; Minervae non immolatur agna, *Androt.* 41; ejus statua a Phidlia fabricata, *Ephor.* 119.

Minoa, civitas in Amorgo ins., *Androt.* 19.

Minos, Jovis ex Europa f., III, 1, 1, 5; ab Asterione educatur, fratres, dissidio ob amorem Miletii orto, fugat, III, 1, 2, 1; I, 9, 1, 6; Pasiphaen ducit, III, 1, 2, 6.

Minos II quod e mari editum fuerit, Neptuno sacrificaturum se promittit, quum Cretæ R. fieret, sed taurum editum servat, III, 1, 3, 1; II, 5, 7, 2; Neptuni iram excitat, III, 1, 4, 1; taurum ab Hercule capiendum curat, II, 5, 7, 3; Minotaurum labyrintho includit, III, 1, 4, 3; Glaucum I. a Polydo quaerendum et in vitam revocandum curat, III, 3, 1, 5; Gratiis in Paro sacra facit, III, 15, 7, 7; Athenis bellum infert, Megara capta et Megareo necato, III, 15, 8, 4; Scyllae impietatem ultus, Athenienses septem pueros et totidem puellas, Minotaurum devorandos, quotannis mittere jubet, III, 15, 8, 8; *Hell.* 73; Procrin hospitio excipit, cum ea congregitur, III, 15, 1, 4; in Androgei memoriam certamen instituit, *Philoch.* 39; Daedalum persequens in Siciliam tempestate ejicitur, ibique diem obiit, *Cittod.* 5; Deucalionis pater, *Pher.* 43; cum Minoe Idæi Dactyli in Europam transierunt, *Ephor.* 65.

Minotaurus s. Asterion, Tauri e Pasiphae f., Labyrintho includitur, III, 1, 4, 3; ei devorandi quotannis mittuntur ab Atheniensibus septem pueri et totidem puellae, III, 15, 8, 8; capillos ei creptos Neptuno sacrificat Theseus, *Pher.* 106; Minotaurus, Minoi dux copiarum, *Philoch.* 39.

Minyæ, a Thebanis tributum accipiunt; ab Hercule ipsi pendere coguntur, II, 4, 11; Minyæ et Erginus Phrastorem et Laonytum Oedipi f. occidunt, *Pher.* 48.

Minyas, Orchomeni filius, *Pher.* 81; pater Clymenes, III, 9, 2, 2; Persephonæ, *Pher.* 56.

Minytus, Amphionis e Niobe f., ab Apolline trucidatur, III, 5, 6, 1 et 4.

Miscera, urbs Sicaniae, *Theop.* 250.

Misgetes, gens Iberiae ignota, *Hec.* 12.

Misgomenæ, urbs Thessaliae, *Hec.* 24.

Mitrochitones appellabantur Siritæ, *Tim.* 62.

- Mnaso, Phocensis, Aristotelis familiaris mille servos aluit, *Tim.* 67.
 Mnemosyne, Titanis, I, 1, 3; Musarum e Jove mater, I, 3, 1, 5.
 Mnesarchus, Pythagoræ pater, *Theop.* 67.
 Mnesicles, architectus, *Philoch.* 98.
 Mnesileus, Pollucis e Phœbe f., III, 11, 2, 2.
 Mnesimache, Dexameni f., ab Eurytione, proco molesto, Herculis ope liberatur, II, 5, 5, 6.
 Mnestra, Danaï ex Æthiopide filia, Agii sponsa, II, 1, 5, 5.
 Mocarsus, Thraciæ castellum, *Theop.* 34.
 Moeræ. Vide Parcæ.
 Molione, Moli filia, Actoris uxor, e Neptuno parit Eurytum et Cleaturn. *Pher.* 36.
 Molionidæ, Actoris e Molione filii [Eurytus et Cleatus, quos vide] ad ludos isthmicos missi, ab Hercule necantur, II, 7, 2, 4; *Pher.* 36.
 Molorchus, Cleonæus, Herculem hospitio excipit, II, 5, 1, 2.
 Molossi, Epiri gens, *Hec.* 78; *Theop.* 227.
 Molossiae boves inusitatae magnitudinis, *Theop.* 43.
 Molossius canis, II, 7, 3, 3.
 Molus, Deucalionis nothus, III, 3, 1, 1.
 Molus, Martis f., I, 7, 7, 3.
 Molus, Molionæ pater, *Pher.* 36.
 Molybdana, urbs Mastienorum, *Hec.* 10.
 Molycræ, urbs circa Naupactum, *Hec.* 81.
 Molycria, urbs Ætoliae, *Hell.* 111; *Ap. fr.* 168.
 Molyrs, urbs Libyæ, *Hec.* 321.
 Monile aureum Venus Harmoniæ dat, *Hell.* 12; Jupiter dat Europæ, hæc Cadmo, *Pher.* 45.
 Monimus, Pylhionis f., Panticam in matrimonium petit, *Phyl.* 18.
 Monæcus, urbs Liguriæ, *Hec.* 23.
 Mopsuestia, a qua nominata sit, *Theop.* 111.
 Mopsus vates, quæstionem solvit a Calchante propositam, *Pher.* 95; ejus filia, *Theop.* 111.
 Mopsus Lydus Atergatin in lacum demergi jubet, *Xanth.* 11.
 Mora apud Lacedæmonios quingentorum militum erat, *Ephor.* 140.
 More Mandrobuli. Proverb. *Ephor.* 161.
 Morges, rex Oenotrorum, qui ab eo nominati sunt Morgestes, *Ant.* 3, 7.
 Morgeles, iidem ac Oenotri, *Ant.* 3.
 Mopiat, oleæ sacræ, *Philoch.* 102.
 Mors [Θάνατος] a Sisyphe in vincula conjectus a Marte liberatur, *Pher.* 78.
 Moschi, populus Asiæ, *Hec.* 185, 188; *Hell.* 109.
 Moses, Judæorum dux, *Hell.* [?] 156; *Philoch.* 9.
 Mossynæci, populus Asiæ, *Hec.* 192; eorum mos, *Ephor.* 81.
 Molhaces Lacedæmoniorum qui sint, *Phyl.* 44.
 Motya, urbs Siciliæ, *Hec.* 47; *Philoch.* 24.
 Motyle, castellum Siciliæ, *Philoch.* 24.
 Mullus, τρίγλη, Hecatæ sacer, *Ap. fr.* 16.
 Munychia in Attica locus a quo nominatus sit, *Hell.* 71.
 Munychus, Pantaclis vel Panteuclis f., *Hell.* 71.
 Musæ, Jovis e Mnemosyne filia, earum liberi, I, 3, 1, 5 sq.; Thamyris, certamine vinctum, luminibus et cantu privant, I, 3, 3, 3; ænigma docent Sphingen, III, 5, 8, 4; Musarum numerus, *Ephor.* 162.
 Musæus, Lunæ et Eumolpi filius, *Philoch.* 200.
 Museum Athenarum, *Clitod.* 5.
 Musica ad fraudem et deceptionem inter homines introducta, *Ephor.* 1.
 Multa mentiuntur poetæ. Proverb., *Philoch.* 1.
 Mycalessus, urbs Cariæ, *Ephor.* 35.
 Mycenæ unde nomen acceperint, *Hec.* 360; a Perseo moribus cinguntur, II, 4, 4, 4; parent Eurystheo, II, 4, 5, 8; Electryoni, Amphitryoni, II, 4, 6, 3; Sthenelo, *ibid.* § 5.
 Mycenæus lucus, II, 1, 3, 4.
 Myceneus, Spartonis f., *Acus.* 16.
 Myci, populus ad Araxen fluvium in Asia, *Hec.* 170, 183.
 Myes, urbs Ionica, *Hec.* 225.
 Mygdon, Bebrycum R. Amyci frater, adversus Lycum et Herculem bellum gerens, occumbit, II, 5, 9, 6.
 Mygisi, urbs Cariæ, *Hec.* 363.
 Mylæ, urbs Siciliæ, *Hec.* 50.
 Mylisin, gens Asiæ, *Hec.* 206.
 Mylon, oppidum Ægypti, *Hec.* 270.
 Myndones, gens Libyæ, *Ephor.* 149.
 Myndus, urbs Cariæ, *Hec.* 229.
 Myonesus, urbs Ioniæ, *Hec.* 219; *Ephor.* 36.
 Myrgetæ populus Scythicus, *Hec.* 155.
 Myricus, urbs Troadis, *Hec.* 209.
 Myrina vel Myrinus, unde Myrina urbs nominata, *Hec.* 104.
 Myrina, urbs Lemni ins., *Hec.* 102, 104.
 Myrmex, uxor Epimethei, *Hec.* 90.
 Myrmidon, pater Erysichthonis, *Hell.* 17.
 Myrmidon, e Pisidice Antiphum et Actorem gignit, II, 7, 3, 5.
 Myrrha, ob Veneris contemptæ iram, congressum patris petit; a quo persequente fugiens, in arborem mutata, Adonidem parit, III, 14, 4, 2 sq.
 Myrtilus, Mercurii, f., auriga Oenomai; a Pelope in mare dejectus, *Pher.* 93.
 Myrtus et smilax Cereri sacræ, *Ister* 25; myrto Thesmophetæ coronantur, *Ap. fr.* 21.
 Myscellus, Achæorum dux, in Crotone condenda ab Archia, Syracusarum conditore, adjutus, *Ant.* 11.
 Mysi, populus Asiæ minor., *Ephor.* 80; unde nomen dacti sint, *Xanth.* 8; e Thracia una cum Phrygibus in Asiam venientes supra fontes Caici prope Lydiam consederunt, *Xanth.* 8; Mysorum lingua mixta est e Phrygia et Lydica; Mysi aliquando circa Olympum habitaverunt, *Xanth.* 8; Mysi in Macedonia, *Hell.* 46.
 Mysia, paret Lyco, II, 5, 9, 6; Teuthranti, III, 9, 1, 4; Telepho, III, 9, 1, 6.
 Mysia, Thraciæ regio, *Xanth.* 8.
 Myso, unus septem sapientum, *Ephor.* 101.
 Mysorum prædam, proverb., *Demo* 19.
 Mysta, Seleuci Callinici amasia, *Phyl.* 29.
 Mysteria ab Orpheo in Græciam transducta, *Ephor.* 65; Mysteria parva quo tempore primum instituta, *Ister* 20; vocis etymologia, *Ap. fr.* 11.
 Mystia, urbs Samnitum, *Phil.* 40.
 Mysus, in Lydorum lingua est arbor oxya, *Xanth.* 8.
 Mytilene, urbs Lesbi maxima, *Hec.* 101; coloniam dedit in Ænum urbem, *Ephor.* 73.
 Mytilene, Macaris filia vel Pelopis, *Hec.* 101.
 Myus, urbs Ioniæ, *Ap. fr.* 48; quam Cares quondam tenebant, *Pher.* 111.
 Myus, Atticus quidam, *Ap. fr.* 11.

N.

- Nacone, urbs Siciliæ, *Phil.* 27.
 Nagidus, urbs inter Ciliciam et Pamphyliam, *Hec.* 252.
 Nagidusa, insula Asiæ min., *Hec.* 252.
 Nagis, conditor Nagidis urbis, *Hec.* 252.
 Nais, Nympha, Magnetis uxor, I, 9, 6; Zethi f., Xetia portis nomen dedit, *Pher.* 102.

Nanas, Tentamilis f., sub quo Pelasgi a Græcis patria pulsi in Italiam transmigrarunt, *Hell.* 1.
 Nannium, meretrix Atheniensis, *Ap. fr.* 241.
 Nape, urbs Lesbi, *Hell.* 119, 120.
 Napelinus sinus in Italia, *Ant.* 4, 6.
 Narbon, urbs Celtica, *Hec.* 19.
 Narbæi, incolæ Narbonis urbis, *Hec.* 19.
 Narcissus, Amarynthi, Eretriensis, ab Epope interfectus, *Acus.* 21 a.
 Narmalis, urbs Pisidiæ, *Ephor.* 95.
 Naubolus, Iphiti pater, I, 9, 16, 8.
 Naucraria et Naucrarus, quid sit, *Clitod.* 8.
 Naupactica carmina auctorem habent Carcinum Naupactium, *Charon* 5.
 Naupacti excubabis, proverb., *Theop.* 46.
 Naupactus, urbs Locridis, unde nomen acceperit, II, 7, 2, 8; *Ephor.* 14.
 Nauplius, Neptuni ex Amymone f., II, 1, 5, 13; ejus e Clymene, al. Philyra, al. Hesione progenies, II, 1, 5, 14; Augen ab Aleo patre vendendam accipit; Teuthranti dat, II, 7, 4, 3; Aeropen et Clymenen e Creta abducit; hanc uxorem habet, ex ea liberi, III, 2, 2, 1; nautis infestus, ipse naufragio perit, II, 1, 5, 13; Damastoris pater, *Pher.* 13.
 Nausicaa, *Hell.* 78; Telemachi uxor, *Hell.* 141.
 Nausimedus, Nauplii f., II, 1, 5, 14.
 Nausinicus, archon, *Philoch.* 126.
 Nausithoe, Nereis, I, 2, 7.
 Nausithous, Theseo navis gubernator, *Philoch.* 41.
 Naxii cum Chalcidensibus colonias in Siciliam deducunt, *Hell.* 50; bello Medico Græcis contra Persas auxiliantur, *Hell.* 81; *Ephor.* 113.
 Naxus et Megara antiquissimæ Græcorum in Sicilia civitates, a quo et quando conditæ, *Ephor.* 52.
 Neæra, Amphionis e Niobe f., Dianæ telis cadit, III, 5, 6, 1.
 Neæra, Evadnes e Strymone mater, II, 1, 2, 1.
 Neandrea vel Neandrium, urbs Troadis, *Theop.* 310.
 Neæra, Perei f., Alei conjux, III, 9, 1, 3.
 Nebrophonus, Iasonis ex Hypsipyla f., I, 9, 17, 2.
 Nectanibius regnum Agypti occupat, *Theop.* 111.
 Neis. V. Endymion.
 Neitæ portæ Thebarum a Zethi filia sic nominatæ, *Pher.* 102 c.
 Neleus, Neptuni e Tyro f., *Pher.* 59; a matre expositus, servatur; cum fratre jurgia habens, fugit; Pylum condit; Chloridem ducit; ex ea progenies; cui filiam Pero dare voluerit, I, 9, 9, 1 sqq., *Pher.* 56, 75; *Hell.* 64; Herculi lustrationem denegat, II, 6, 2, 3; equos mittit ad certamen ab Augea institutum, *Pher.* 57; ab eo cum filiis trucidatur, II, 7, 3, 1; pater Periclymeni, *Hell.* 10.
 Neleus, Codri filius, Miletum condit, *Ephor.* 32; Erythras aliasque urbes, *Hell.* 63.
 Nelo, Danaï ex Æthiopide f., Menachi sponsa, II, 1, 5, 5.
 Nemea, paret Lycurgo, III, 6, 4, 1.
 Nemei ludi, Archemero instituti, III, 6, 4, 5.
 Nemertes, Nereis, I, 2, 7.
 Nemesis, Jovis congressum fugiens, in anserem mutata, nihilominus cum eo congressa, Helenam parit, III, 10, 2.
 Neocles, Themistoclis filius, *Phyl.* 64.
 Nemeus leo, Typhonis proles, ab Hercule necatur, II, 5, 1.
 Neon, Philippi amicus, *Theop.* 45.
 Neomenia Apollini sacra, *Philoch.* 178.
 Neomeris, Nereis, I, 2, 7.
 Neones, urbs Phocidis, *Androt.* 23.
 Neoptolemus, antea Pyrrhus, Achillis e Deidamia f., III,

13, 8, 2; Hermionen uxorem ducit; Delphos profectus, ut oraculum consuleret, a Machæreo interfectus, *Pher.* 98; Eurypylum interficit, *Acus.* 27.
 Nepeæ, campus prope Cyzicum, *Ap. fr.* 147.
 Nephalion, Minois e Paria Nympha f., II, 5, 9, 3.
 Nephæle, Athamantis uxor, Phrixum f. neci eripit, I, 9, 1, 1 sq.
 Nephus, Herculis e Praxithea f., II, 7, 8, 7.
 Neptunus, Croni e Rhea f., a patre devoratur, I, 2, 5; effertur, I, 2, 1, 1; Crono victo, maris imperio potitur, I, 2, 1, 4; ejus liberi ex Amphitrite, I, 4, 6; quæ in Gigantomachia fecit, I, 6, 2, 4; liberi e Canace; ex Iphimedia, I, 7, 4, 2; e Tyro, quacum, Enipei forma indutus, congressus erat, I, 9, 8, 1; *Hell.* 10; *Pher.* 56, 59; Periclymeno facultatem formam mutandi concedit, I, 9, 9, 2; ejus e Bithynide f., I, 9, 20, 1; e Libye, II, 1, 4, 2; III, 1, 1, 2; odio in Inachum concitatus, Argolidis fontes exsiccatur, II, 1, 4, 9; ex Amymone, cui aquam querenti Lernas indicat fontes, f., II, 1, 5, 13; Nereidum precibus commotus, Æthiopiam malis infestat, II, 4, 3, 3; Hippothoen in Echinades delatam comprimit, II, 4, 5, 4; Centauros nonnullos, ab Hercule fugientes, celat, II, 5, 4, 7; Pergamum, pretium pactus, munit; quo non soluto, diluvium Troiæ immittit, II, 5, 9, 10; *Hell.* 136; Erycis pater, II, 5, 10, 11; Alebionis et Dereyni, II, 5, 10, 9; Minois taurum efferrat, III, 1, 4, 1; ejus e Cerere proles, III, 6, 8, 7; e Celæno et Alcyone, III, 10, 1, 3; *Phyl.* 14; *Hell.* 56; Lycum in beatorum insulas deferat, *Apoll. ibid.*; pater Idæ, III, 10, 3, 5; ejus proles e Pero, III, 12, 6, 5; *Acus.* 22; e Salamine, III, 12, 7, 1; de congressu cum Thetide certat cum Jove; abstinet, III, 13, 5, 1; Pelio dat Balium et Xanthium, equos immortales, *ibid.* § 5; Erechtheum fretum Atheniensibus dat, III, 14, 1, 3; imperium urbis obtinere nequit; Atticam inundat, *ibid.* § 7; ejus ex Euryte f., III, 14, 2, 2; Martem in judicium vocat, *ibid.* *Hell.* 83; ejus sacerdos Bules, III, 15, 1, 2; e Chione pater Eumolpi, quem Benthescymæ educandum dat; ejus ex Amphitrite filia; evertit Erechtheum cum domo, III, 15, 4; cum Æthra congregitur, III, 15, 7, 3; ab Apolline pro Pythia accipit Tænarum, *Ephor.* 59; a Latona pro Delo accipit Calauriam, *Ephor.* 59; in nuptiis Pelei cum Thetide nuptialia dat equos, *Pher.* 16; pater Tragasi, *Hell.* 118; ex Alope pater Hippothoontis, *Hell.* 68; pater Erichthonii, *Hell.* 65; Phorbantis, *Hell.* 66; ex Arne pater Bæoti, *Hell.* 8; pater Thesei, *Hell.* 74; e Cercyra Phæacis pater, *Hell.* 45; Halirrhollis, *Hell.* 69; ex Alcyone Hyriei pater, *Hell.* 56; Agenoris, *Pher.* 40; Orionis, *ibid.* 3; Nauplii e Amymone, *ibid.* 13; Euryti et Cleati e Molione, *ibid.* 36; Antæi ab Hercule occisi, *ibid.* 33; Eurypyli, *ibid.* 35; Busiridis, *ibid.* 33; Neptunus Medicus in Teno insula cultus, ubi ejus statua a Telesio facta, *Philoch.* 184, 186; Hippius, *Androt.* 32; Egæus, *Pher.* 115.
 Nereides, Nerei filiae, I, 2, 7; Argonautas per Planctas ducunt, I, 9, 25, 2; de forma provocantur a Cassiopea, II, 4, 3, 3; Nereidum ara in Corcyra a Medea exstructa, *Tim.* 7.
 Nereus, Neptuni e Canace f., I, 7, 4, 2.
 Nereus, Ponti f., I, 2, 6; ejus e Doride progenies, I, 2, 7; Herculi viam ad Hesperides monstrare cogitur, II, 5, 11, 4; *Pher.* 33.
 Neritus, mons Ithacæ, *Acus.* 30.
 Neritus, Perelai f., e Cephalenia in Ithacam migrat, *Acus.* 30.
 Nesaea, Nereis, I, 2, 7.
 Nessus, Centaurus, ab Hercule fugit ad Evenum fl., II, 5, 4, 7; quem trajecturos portat, II, 7, 6, 5; Dejaniram

- portat, quam vitiaturus, ab Hercule transfigitur, *ibid.* § 6; ejus sanguis pro philtro, *ibid.* § 7.
- Nestor, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1; apud Gerenios educatus, in perniciem fratrum servatur, I, 9, 9, 3; ducit Anaxibiam, I, 9, 10; ex ea liberi, *ibid.*; Antilochi pater, III, 10, 8, 2; Elin cum exercitu ingressus equos abigit ab Augea injuste subreptos, *Pher.* 57.
- Nestania, vicus Arcadiae (*quæ aliis est Nostia*), *Ephor.* 58.
- Neuri, populus, *Ephor.* 78.
- Nice, Pallantis e Styge f., I, 2, 4.
- Nice, Thespil f., Nicodromi ex Hercule mater, II, 7, 8, 4.
- Nicesias, Alexandri assentator, *Phyl.* 8.
- Nicias, dux Atheniensium in Sicilia, *Philoch.* 112; cur nomen ejus in columna non sit inscriptum, *Phil.* 46; lapidibus a Syracusanis coopertus, *ibid.* 46.
- Nicippe, Pelopis f., Stheneli conjux, II, 4, 5, 8.
- Nicippe, Thespil f., Antimachi ex Hercule mater, II, 7, 8, 6.
- Nicocles, Syracusanus, cujus filia Hieroni peperit Dinomenem, *Phil.* 45.
- Nicocles, Evagoræ filius; ejus luxuria, *Theop.* 126.
- Nicocreon, Cyprius, Evagoræ insidias struxit; fugit; ejus filia, *Theop.* 111.
- Nicodemus (Centuripinorum tyrannus), *Tim.* 135.
- Nicodromus, Herculis e Nice f., II, 7, 8, 4.
- Nicomachus, Aristotelis ex Herpyllide serva filius, *Tim.* 76.
- Nicostratus, Menelai ex Helena f., III, 11, 1.
- Nicostratus, Argivus, Persarum regis adulator, *Theop.* 135.
- Nicothoe. Vide Aellopus.
- Nilus, pater Argiopæ, *Pher.* 40; Nilus fluv., terminus Asiæ et Libyæ, *Hec.* 296; de ejus fontibus et incrementis, *ibid.* 278; *Ephor.* 108, 109.
- Nilus, urbs Egypti, *Hec.* 277.
- Ninæa, urbs OEnotrorum, *Hec.* 38.
- Niobe, Phoronei e Laodice f., II, 1, 1, 5; ejus e Jove progenies, *ibid.*; *Hec.* 375; *Acus.* 11, 12.
- Niobe, Tantalii f., Amphionis uxor, III, 5, 6, 1; Latonam injuria afficit, *ibid.* § 3; punitur, *ibid.* § 6; ejus progenies, *Pher.* 102 b; *Hell.* 54; Niobe non Tantalii fuit sed Assaonis filia, Philotti uxor; a patre tentata de rupe dedit se præcipitem, *Xanth.* 13; ejus filii flammis pereunt, *ibid.*
- Nisæa, navale Megaridis a Niso appellatum, *Hell.* 47.
- Nisæus, Dionysii superioris fil., Syracusarum imperio potitur; homo crapulæ indulgens, *Theop.* 204, 213.
- Nisus, Pandionis f., III, 15, 5, 5, *Hell.* 47; Megarorum R., III, 15, 8, 1; *Philoch.* 35; a Scylla f. Minoi proditur, *ibid.* § 2.
- Nisyron, pars insulæ Co, I, 6, 2, 4.
- Noæ, urbs Siciliae, *Ap. fr.* 51.
- Noctua. Τὴς γλαυκῆς Ἀθήνης ἑγχεῖ; Proverb., *Demo* 5; Noctua in tetradrachmiis expressa, *Philoch.* 154.
- Nola, urbs Ausonum, *Hec.* 28.
- Nomadum Libyæ mores, *Hell.* 93.
- Nomadicae Scytharum gentes, *Ephor.* 76.
- Νομοφύλακες, magistratus apud Athenienses, *Philoch.* 141 a; differunt a Thesmothetis, *ibid.* 141 b.
- Nonymna, oppidum Siciliae, *Phil.* 54.
- Nostia, vicus Arcadiae, *Theop.* 194.
- Notium, urbs Ioniae, *Hec.* 220; *Theop.* 132.
- Notus, ventus, *Acus.* 3.
- Nox, rerum principium femininum, *Acus.* 1.
- Nubæ, gens Libyæ, *Ap. fr.* 115.
- Nucria, urbs Tyrreniæ, *Phil.* 41.
- Numeri orationis, quinam probandi, qui fugiendi sint, *Ephor.* 163.
- Numi ex aureis Victoriis cusi, *Philoch.* 121.
- Nycteis, Nyctei f., Labdaci e Polydoro mater, III, 5, 5, 1.
- Nycteus, pater Callistus, III, 8, 2, 2.
- Nycteus, Chthonii f., pater Nycteidis, III, 5, 5, 1; Antiope, *Pher.* 102; ob Antiopes facinus et fugam se interimit; Lycum ulcisci se jubet, II, 5, 5, 6.
- Nycteus, Hyriel e Clonia f.; ejus e Polyxo progenies, III, 10, 1, 4.
- Nyctimus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3; *Hec.* 375; solus e Lycaonidis servatur a Jove; eo rege diluvium fit Deucalionium, *ibid.* § 6 sq.
- Nymphæ, Jovis e Themide filiae, ad Eridanum habitantes, Herculem, Hesperidum poma investigantem, ad Neleum mittunt, II, 5, 11, 4; *Pher.* 33.
- Nymphæ, Jovis nutrices, I, 1, 6; Hylam rapiunt, I, 9, 12, 2; Perseum instruunt adversus Gorgones prociſcentem, II, 4, 2, 7.
- Nymphæ Dodonææ, Bacchi nutrices, *Pher.* 46; Bacchum propter Junonis timorem Inoi tradunt, *Pher.* 46; a Lycurgo fugatæ ad Thetin vel Thebas profugiant, *ibid.*; iis aram exstruit Amphictyon, *Philoch.* 13.
- Nympharum ara in Coreyra ins. a Medea exstructa, *Tim.* 7.
- Nymphæi montis crater, *Theop.* 316.
- Nyrax, urbs Celtica, *Hec.* 21.
- Nyseides, Nymphæ, Nysam habitantes, Bacchi nutrices, in stellas mutatæ, Hyades vocantur, III, 4, 3, 9.
- Nyssa vel Nysa, mons, I, 6, 3, 18; in Asia, II, 4, 3, 9.

O.

- Oannes, bellua, *Ap. fr.* 67.
- Ὀβελισκολόχιον, *Theop.* 299.
- Ocalea, urbs Beroiæ, II, 4, 11, 8; *Ap. fr.* 144.
- Ocalea, Mantinei f., Abantis uxor, II, 2, 1, 1.
- Oceanides, Oceani e Tethye filiae, I, 2, 2, 1.
- Oceanus, Coeli f., inter Titanes, I, 1, 3; ejus e Tethye mille filiae, I, 2, 2, 1; *Acus.* 11 a; pater Triptolemi, I, 5, 2; *Pher.* 12; Idyæ, I, 9, 23, 6; Inachi, II, 1, 1, 2; *Acus.* 11; Calirrhoes, II, 5, 10, 2; Melibææ, III, 3, 1, 2; Pleiones, III, 10, 1, 1; Asopi, III, 12, 6, 5; Pitthonis, *Pher.* 22; Hesioneæ, *Acus.* 7; Meliæ, *Acus.* 11; Oceanus Herculis fortitudinem experturus, *Pher.* 33 h.
- Ochimus, Solis e Rhode f., *Hell.* 107.
- Ocolum, castellum Eretriensium, *Theop.* 161.
- Ocypete, al. Ocypode, al. Ocynthoe, Harpyia, I, 9, 21, 7.
- Ocypete, Danaï ex Pieria f., Lampi sponsa, II, 1, 5, 8.
- Ocypete, Thaumantis f., I, 2, 6.
- Odessus, urbs ad Pontum, *Ap. fr.* 137.
- Odrysses, fluvius Asiæ, *Hec.* 202.
- OEagri [Apollinis] e Calliope progenies, I, 3, 2, 1.
- OEanthe, urbs Locrorum, quam OEanthiam nominat, *Hec.* 82, 83.
- OEanthia i. q. OEanthe, *Hec.* 82; *Hell.* 106.
- OEax, Nauplii e Clymene f., II, 1, 5, 14; III, 2, 2, 2.
- OEbalus, Perieris f., III, 10, 4, 5; Arenæ pater, III, 10, 3, 5; ejus e Batia progenies, III, 10, 4, 5; pater Icarii, *Pher.* 90.
- OEbotas, Dymæus, Olympionica, *Philoch.* 6.
- OEchalia, urbs [Thessaliæ], Euryto rege ab Hercule capitur, II, 6, 1, 1; II, 7, 7, 8; *Pher.* 34.
- OEdantium, urbs Illyricorum, *Theop.* 203; incolæ OEdantes, *Hec.* 66.
- OEdipus, Laii ex Iocasta f., expositus (in Sicyonia regione, *Androt.* 31), a Polybi pastoribus servatus, a Peribœa educatur; de origine dubius, Delphos adit, et, de in patriam redeat, monitus, Thebas ignarus adit, Laium occidit; Thebas a Sphinge liberat [cum magna sociorum

- manu, *Philoch.* 174]; rex sit, matrem ducit; comperto incesto Athenas abit [*Androt.* 31]; ejus et uxores et liberi [*Pher.* 48]; in eos diræ, III, 5, 7, 3 *sqq.*
- OËe, Cephali filia, Charopis uxor, *Philoch.* 75.
- OËe, demus Pandionidos tribus, *ibid.*
- OËme, Danaï e Crino f., Arbeli sponsa, II, 1, 5, 9.
- Ολυσίοι τῶν χαράδρων. Proverb., *Demo* 6.
- OËne, s. OËnoe, urbs Argivorum, *Hec.* 343.
- OËneis tribus, *Ephor.* 37.
- OËneus, Aegypti e Gorgone f., Podarces sponsus, II, 1, 5, 8.
- OËneus, fil. Phytii, pater Atoli, *Hec.* 341.
- OËneus, Porthaonis f., Calydonis R. primus a Baccho vitem accipit; ejus ex Althæa et Peribora progenies, primitias diis offerens, Dianæ obliviscitur; ad aprum, ab hac irata missum, conficiendum invitat principes, I, 8, 1, *sq.*; regno privatur, I, 8, 6, 1; *Pher.* 83; ab Agrii filiis necatus, OËnoe urbi nomen dat, I, 8, 6, 3; excipit Herculem, II, 7, 6, 3; Alcæonem, III, 7, 5, 5.
- OËnoe, urbs Argolidis, ab OËneo vocatur, I, 8, 6, 3.
- OËnomaus, Hippodamiæ pater, II, 4, 2, 1; ejus mors, *Pher.* 93.
- OËnomaus, Steropen ducit, III, 10, 1, 2.
- OËnone ins., unde Ægina dicta? III, 12, 6, 7; *cf. Pher.* 78.
- OËnone, Cebrenis f., Alexandri conjux, III, 12, 6, 1; artem vaticinandi a Rhea docta, marito, ne in Græciam eat, persuadere nequit; ei vulnerato mederi non vult, post ejus mortem se suspendit, *ibid.*; mater Corythi, *Hell.* 126.
- OËnopion, I, 4, 3, 4; Bacchi f., *Theop.* 295.
- OËnotri ab OËnotro nominati, *Pher.* 85; primi Italiam incolunt, *Ant.* 3; Elymos Italia pellunt, *Hell.* 53; Siculos ejiciunt, *Ant.* 1.
- OËnotria, ejus urbes, *Hec.* 30 *sqq.*; ejus termini, *Ant.* 6.
- OËnotrus, Lycaonis progenies, in Italiam migrat, *Pher.* 85.
- OËnus, oppidum Laconicum, *Androt.* 58.
- OËnussæ, insula Chio vicina, *Hec.* 100.
- OËonus, Licymnii f., ab Hippocoontidis necatur, II, 7, 3, 2.
- OËstrebles, Herculis ex Hesychia f., II, 7, 8, 6.
- OËsyme, Thraciæ civitas, *Ephor.* 174.
- OËta mons, II, 7, 7, 13; *Ephor.* 10.
- OËtylus, Amphianaetis f., *Pher.* 89.
- OËum. Duo sunt hujus nominis in Attica demi, *Philoch.* 76.
- Ogyges quo tempore vixerit, *Philoch.* 8; *Hell.* 62; *Acus.* 14.
- Ogygia, Amphionis e Niobe f., *Hell.* 54; Dianæ telis perit, III, 5, 6, 1.
- Ogygiæ, Thebarum portæ, III, 6, 6, 1.
- Oicles, Argivus, Amphiarai pater, I, 8, 2, 4; Alcæonem insanientem excipit, III, 7, 5, 3; Herculis in expeditione contra Trojam socius perit, II, 6, 4, 1.
- Οἰζυρις ὅτις in templo Minervæ, *Phyl.* 74.
- Oileus, Ajacis pater, III, 10, 8, 2.
- Oleæ Minervæ sacræ, *Androt.* 45; *Ister* 27.
- Olenias, OËnei f., a Tydeo fratre occiditur, I, 8, 5, 3; *Pher.* 83.
- Olenus, Anaxithæ et Jovis filia, *Ister* 41.
- Olenus, urbs ab Oleno nominata, *Ister* 41; *Hell.* 111; *Ap. fr.* 166.
- Oleum ex lacte, quo Pæones unguuntur, *Hec.* 123.
- Olius, Agenoris filius, Lycæ pater, *Pher.* 20.
- Olizon, urbs Thessaliæ, *Hec.* 110.
- Olyca, urbs Macedoniæ, *Theop.* 60.
- Olympia, festum in Olympo Thessaliæ agi solitum, *Ap. fr.* 35.
- Olympias, Alexandri mater, genus retulit ad Pyrrhæum; Achillis filium, *Theop.* 232.
- Olympici templi procuratio primum erat Achæis, deinde Eleis, *Ephor.* 15.
- Olympicum certamen ab Hercule instituitur, II, 7, 2, 6; ab Iphito, *Ephor.* 15.
- Olympus, Herculis ex Eubœa f., II, 7, 8, 4.
- Olympus, Marsyæ pater, I, 4, 2, 1.
- Olympi montes sex, *Ap. fr.* 35.
- Olympusa, Thespîi filia, Halocratis ex Hercule mater, II, 7, 8, 5.
- Olynthiacum bellum, *Philoch.* 132.
- Omarium, urbs Thessaliæ, *Theop.* 153.
- Ὀμηροί (obsides) unde dicti, *Theop.* 38.
- Ὀμογάλακτες, *Philoch.* 92, 93.
- Ὀμολώιος Jupiter, *Ister* 10.
- Omphace, urbs Siciliæ, *Philoch.* 21.
- Omphale, Iardani f., Lydiæ R. Tmoli conjux, Hercule emto servo ulitur, II, 6, 3, 1; *Pher.* 34; volens Hercules apud Omphalen remansit, *Ephor.* 9; ejus ex Hercule progenies, II, 7, 8, 10.
- Onaris, dux Bisaltarum in bello contra Cardianos, *Chæron* 9.
- Onchestus, Megarei pater, *Hell.* 47.
- Onchestus, Agrii f., Diomedem fugiens, in Peloponnesum venit, I, 8, 6, 1.
- Onchestus, urbs, III, 15, 8, 1; in ea templum Neptuni, II, 4, 11, 2.
- Onesippus, Herculis e Chryseide f., II, 7, 8, 3.
- Oniabates, urbs Aegypti, *Hec.* 271.
- Onites, Herculis e Deianira f., II, 7, 8, 9.
- Onocarsis, Thraciæ locus amœnissimus, *Theop.* 33.
- Onomarchus Phocensis, puerorum amor deditus, *Theop.* 182; templi Delphici donaria diripit, *Ephor.* 155; Coroneam capit, *ibid.* 153.
- Opheltes, Lycurgi f., I, 9, 14.
- Ophryneum, urbs Troadis, *Androt.* 12.
- Opizæ, populus Indiæ, *Hec.* 175.
- Opici cum OËnotris Siculos ex Italia expellunt, *Ant.* 1; Campaniam habitant; iidem et Ansones appellantur, *Ant.* 8.
- Opis, virgo Hyperborea, I, 4, 5.
- Opleus, Nepteni f., I, 7, 4, 2.
- Opus, urbs Locridis, *Hell.* 57; *Ap. fr.* 148.
- Oræ maritimæ ad locorum descriptionem præcipua opera, *Ephor.* 56.
- Orbitæ, gens Indica, *Ap. fr.* 116.
- Orbis terrarum forma et divisio, *Ephor.* 38.
- Orchomenus in Thessalia, *Hell.* 49.
- Orchomenus, Minyarum urbs in Bœotia, *Theop.* 264; Gratiarum cultu celebris, *Ephor.* 68; ab Atheniensibus capta, *Hell.* 49.
- Orchomenus, Eurypyli f., Pheretis pater, *Acus.* 27.
- Orchomenus, Minyæ pater, *Pher.* 84.
- Orchomenus [Phocensis], Elaræ pater, I, 4, 1, 4; *Pher.* 5.
- Orchomenus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3; *Hec.* 375.
- Orci galea, *Pher.* 26.
- Orestæ, gens Molossica, *Hec.* 77.
- Oreste, urbs Eubœæ, *Hec.* 107.
- Orestes, Agamemnonis f., II, 8, 2, 5; ejus nutrix, *Pher.* 96; matrem occidit, *Hell.* 83; de eo judicium in Areopago, *Hell.* 82, 83; a Furiis actus in templum Dianæ fugit, Orestæ urbi nomen dat, *Pher.* 97; Tisamenî pater, II, 8, 2, 4.
- Orestes, coloniam in Æolidem ducit, *Hell.* 114.
- Orestes, Acheloi f., I, 7, 3, 5.
- Oresteum urbs ab Oreste nominata, *Pher.* 97.

- Crestheus, Deucalionis filius, Phylis pater, in Ætoliā venit, *Hec.* 341.
 Oreus, urbs Eubœæ, *Ap. fr.* 146.
 Oreus in Eubœa, quo Athenienses coloniam deduxerunt, *Theop.* 164.
 Orgaleia, urbs ad Istrum, *Hec.* 152.
 Ὀργάνης, *Philoch.* 94.
 Orgia, hujus vocis etymologia, *Ap. fr.* 11.
 Orgomenæ, urbs Illyriæ, *Hec.* 152.
 Oria, Thespii f., Lanomenis ex Hercule mater, II, 7, 8, 3.
 Orichalcum a quo nominatum? *Theop.* 177.
 Oricus, urbs Epiri, *Ap. fr.* 145; *Hec.* 75; a Colchis habitata, *Tim.* 53.
 Orion, Neptuni ex Faryale f., *Pher.* 4; *Ister* 37; a Diana necatur, I, 4, 3, 1.
 Oritæ, gens Indica, *Ap. fr.* 121.
 Orithyia, Erechthei e Praxithea f., *Phanod.* 3; a Borea rapitur, *Acus.* 23; *Pher.* 104; III, 15, 1, 2; III, 15, 2, 1; ejus progenies, *Acus.* l. l.; *Apoll.* l. l.
 Ormenium, oppidum, Amyntori paret, II, 7, 7, 5.
 Oromasdes, *Theop.* 71.
 Orontes, cum quo Evagoras transigit, *Theop.* 111.
 Orontopagas, sub Dario tribunus, *Pher.* 113.
 Orpheus, Œagri f., al. Apollinis, ejus cantus. Eurydicen, uxorem frustra ex inferis petit, I, 3, 2; Argonauta, I, 9, 16, 8 (non fuit inter Argonautas, *Pher.* 63); Argonautas a Sirenibus detinet, I, 9, 25, 1; a Mænadibus dilaceratus, ad Pieriam sepultus est, I, 3, 2, 3; vates fuit, *Phil.* 190, 191; Orpheus in Thracia fuit nullus, *Androt.* 36; eodem tempore quo Idæi Dactyli in Europam cum Minoe transierunt, ceremonias et mysteria in Græciam transducit, *Ephor.* 65; Dorionis pater, *Hell.* 6.
 Orsadice, Cinyræ e Metharme f.; ei irascitur Venus, III, 14, 3, 4.
 Orseis, Nympha, Hellenis uxor, I, 7, 3, 1.
 Orsilochus, Polybi frater, pater Medusæ, *Pher.* 47.
 Orthæa, Hyacinthi f., ab Atheniensibus immolatur, III, 15, 8, 5.
 Orthagoras, vates, Timoleontis amicus, *Ephor.* 156; *Tim.* 130, 131.
 Orthrus, Typhonis ex Echidna progenies, Geryonis canis, II, 5, 10, 3; ab Hercule necatur, *ibid.* § 6.
 Ortygia Arethusa fonte clara, *Tim.* 52.
 Ortygia, antiquum nomen Deli ins., *Phanod.* 1.
 Oschophori, *Philoch.* 44; a Theseo electi, *Ister* 13.
 Oschophoria a Theseo instituta, *Demo.* 4.
 Osiris, bos a Baccho ex India adductus, *Phyl.* 80; a sacerdotibus nominatus Hysiris, *Hell.* 154.
 Ossa, mons, I, 7, 4, 5.
 Ostanes magorum nomen, *Xanth.* 29.
 Ostracismus, *Androt.* 5; *Philoch.* 79 b.
 Othreis, Hellenis uxor, ejus progenies, *Hell.* 10.
 Othrys mons, *Pher.* 75; *Hell.* 16.
 Otices in Cypro, *Ephor.* 134.
 Olus, Neptuni f. (cum fratre Ephialte: Aloida), Dianam procat, I, 7, 4, 5.
 Oxyartes, Persa, *Phyl.* 35.
 Oxylyus, ab Ætolo oriundus, Heraclidas in reditu efficiendo adjuvat, *Ephor.* 15; II, 8, 3, 5; in Elldis regnum restituitur, *Ephor.* 15, 16; ejus statua in foro Eleorum, *ibid.* 29.
 Oxylyus, Martis a Protogenia f., I, 7, 7, 2.
 Oxyporus, Cinyræ e Metharme f., III, 14, 3, 4.
 Oxythemis Demetrii Poliorcet. amicus, *Phyl.* 6.
- P.
- Pactyas, Lydius, Mitylenam, inde in Chium profugit; a Cyro capitur, *Charon* 1.
 Pactye, oppidum Chersonesi Thraciæ, *Hell.* 88.
 Padalirii sepulcrum in Daunia, *Tim.* 15; Padalirius oracula dat, *ibid.*
 Padus; locorum circa hunc Timæus ignarus, *Tim.* 41.
 Paran. Ie Paran, exclamatio eorum qui pugnam inituri sunt. Ejus origo, *Ephor.* 70.
 Paraniensium demi duo, *Ister* 31.
 Pæones brytum bibunt et parabiam; oleo ex lacte unguuntur, *Hec.* 123; pocula ex horum cornibus confecta, *Theop.* 43.
 Pæonidarum demus, *Ister* 31.
 Pagæ, locus Megaridis, *Hell.* 72.
 Pagasæ, navale Pheræorum, *Theop.* 61.
 Palæmon. Vide Melicertes.
 Palæmon, Herculis ex Autonoe f., II, 7, 8, 12.
 Palæmon, Vulcani s. Ætoli f., I, 9, 16, 8.
 Palamedes, Nauplii e Clymene f., II, 1, 5, 14; III, 2, 2, 2. Παλῆμονος, *Theop.* 146.
 Palladium, signum, Ilo corlitus datum; ejus historia, III, 12, 3, 4; nominis origo, *Pher.* 101; Palladia plura fuerunt, *Phyl.* 79; judicium ad Palladium, *Phanod.* 12.
 Pallantidas quomodo Theseus interemerit, *Philoch.* 36.
 Pallas, dea. Vide Minerva.
 Pallas, Cui f., I, 2, 2, 4; ejus e Styge progenies, I, 2, 4.
 Pallas, Gigantum unus, cujus occisi pelle se induit Minerva, I, 6, 2, 3.
 Pallas, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Pallas, Pandionis f., III, 15, 5, 5. Vide Pandionidæ.
 Pallas, Tritonis f., a Minerva occiditur; ejus simulacrum Palladium, III, 12, 3, 6 sqq.
 Pallene, I, 6, 1, 3.
 Pallene, demus Atticæ, *Androt.* 42.
 Pammon, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 12.
 Pamphaes, Ionius, Theocharidæ f., Croesi amicus, cui argentum præbet; postea ab eo in summo honore habetur, *Xanth.* 19, p. 41.
 Pamphilus, Agimii fil., *Ephor.* 10.
 Pamphyli, populus Asiæ minoris, *Ephor.* 80.
 Pamphylia, Mopsi filia, *Theop.* 111.
 Pamphylia a qua nomen habeat, *Theop.* 111.
 Pamphylos, Agimii f., bello Heraclidarum cum Peloponnesiis occidit, I, 8, 3, 5.
 Pan, Jovis e Thymbride f., Apollinem docet artem vaticinandi, I, 4, 1, 3.
 Panactum, castellum Atticum, *Androt.* 8.
 Panathenæa ab Erichthonio instituta, *Hell.* 65; *Ister* 3, 7; *Pher.* 20; *Androt.* 1; *Ap.* III, 14, 6, 9; ab Ægeo celebrantur, III, 15, 7, 4.
 Pandion, Ægypti ex Hephestina f., Callidicen sponsam habet, II, 1, 5, 9.
 Pandion I, Erichthonii e Pasithea f., Atticæ R. Sub eo Bacchus et Ceres in Atticam veniunt; Tereo, bello adversus Labdacum, socio, filias deinceps in matrimonium dat; ejus ex Zeuxippe progenies, I, 14, 7 sqq.
 Pandion II, Cecropis II e Metiadusa f., Atticæ R.; a Metionidis pulsus Megaram fugit, Peliam ducit, a Pyla regnum accipit, III, 15, 5, 4 sq.; ab eo Pandionidæ.
 Pandion, Phinei e Cleopatra f., a patre excæcatur, III, 15, 3, 1.
 Pandionidæ, Pandionis filii, post patris obitum Athenas reversi Metionidas pellunt, res inter se partiuntur, III, 15, 6.
 Pandora, prima foemina, Pyrrhæ ex Epimetheo mater, I, 7, 2, 1.
 Pandorus, Erechthei f., III, 15, 1, 2; *Phanod.* 3.
 Pandosia, urbs Cassiopeæ, *Theop.* 49, 228.
 Pandosia, Lucanorum urbs, in qua Alexander, rex Eniri, occubuit, *Theop.* 233.
 Pandrosium, in Attica, III, 14, 1, 4.

- Pandrosus, Cecropis ex Agraule filia, III, 14, 2, 1; Erichthonium a Minerva acceptum custodit, III, 14, 6, 6.
- Pangæus, Thraciæ m., III, 5, 1, 7.
- Panhellenes, *Ap. fr.* 172.
- Panope, Nereis, I, 2, 7.
- Panope, Thespil f., Threpsippæ ex Hercule mater, II, 7, 8, 1.
- Panopei, quorum tyrannus Tityus, *Ephor.* 70.
- Panopeus, contra Teleboas it cum Amphitryone, II, 4, 7, 3.
- Panoptes. *Vide* Argus.
- Pantacles vel Panteucles, Munychi pater, *Hell.* 71.
- Pantani filius, Periclis adversarius, *Theop.* 98.
- Pantica, Cypria, puella formosissima a Monimo in matrimonium petita, *Phyl.* 18.
- Panticape (in Scythia), *Ephor.* 78.
- Paphlagonæ, populus Asiæ minoris, *Ephor.* 80; iis imperat Phineus, *Pher.* 68.
- Paphlagonia in multas ditiones divisa, *Theop.* 201.
- Paphus, urbs Cypri, a Cinyra conditur, III, 14, 3, 4.
- Parabia ex milio et conyza facta bibitur a Pæonibus, *Hec.* 123.
- Paralus, sacra triremis, *Philoch.* 130 a, b.
- Paralus heros, a quo paralus navis nomen accepit, *Phyl.* 38.
- Parasiti Herculis, *Clitod.* 11; *Philoch.* 156.
- Parcæ, Jovis filiæ, I, 3, 1, 2; in Gigantomachia, I, 6, 2, 5; Typhonem fallunt, I, 6, 3, 10; mortem Meleagro prædicunt, I, 8, 2, 1; quid annuerint Alcestidi? I, 9, 15, 2.
- Παρσύρρατοι, Athenis, *Philoch.* 90.
- Paria, Nymphæ, e Minoe liberi, III, 1, 2, 6.
- Παρταυλίδες, modi citharædici, *Ap. fr.* 210.
- Pariani cum Lampsacenis de finibus contendunt, *Charon* 10.
- Paricane, urbs Persica. *Hec.* 180.
- Pariorum colonia Pharus, *Ephor.* 150; Pariorum fides, *ibid.* 107.
- Paris s. Alexander, Priami f. ex Hecuba, expositus servatur, ad parentes redit, III, 12, 5, 7; Oenonen ducit, III, 12, 6, 1; contra hujus auctoritatem Græciam petit, Helenam rapit; ejus mors, III, 12, 6, 2 sq.; *Acus.* 26; de ejus nominibus, III, 12, 5, 9; Arisbam ducit, Merope f., *Ephor.* 21; ex Oenone pater Corythi, *Hell.* 126; ab Achille et Patroclo in Thessalia ad Sperchium fluvium pugna vincitur, *Ister* 12.
- Paris, Lysimachi amicus, *Phyl.* 6.
- Parnasii, *Ephor.* 70.
- Parnasiorum tyrannus Pytho, *Ephor.* 70.
- Parnassus mons, *Hell.* 94; *Pher.* 63.
- Parnassus heros monti nomen dedit, *Hell.* 91.
- Paropamisus, mons Indiæ, *Ap. fr.* 117.
- Paropotamii, vicus Bæotiæ, *Theop.* 264.
- Paros, ins. a Minois filiis habitatur, II, 5, 9, 3; sacra Græciis a Minoe in illa facta, cum more inde ducto, III, 15, 7, 7; ab Miltiade vastata, *Ephor.* 107.
- Parparon, regio in Asia Æolica, *Ap. fr.* 52; *Androt.* 9.
- Parthaon. *Vide* Porthaon.
- Παρθένοι, Erechthei filia sex, *Phanod.* 3.
- Partheniæ qui fuerint, *Ant.* 14; *Ephor.* 53; seditionem movent, *ibid.* 53; Achivis in Italia contra barbaros bellum gerentibus auxiliantur, et condunt Tarentum, *ibid.*
- Parthenius mons, II, 7, 4, 1; III, 9, 1, 4.
- Parthenopæus, Milanionis al. Martis ex Atalante f., III, 9, 2, 9; unus VII ducum, III, 6, 3, 3; Nemeis victor, III, 6, 4, 5; ab Amphidico s. Periclymeno necatur, III, 6, 8, 2; Promachi pater, III, 7, 2, 5.
- Parthenopæus, Talai f., I, 9, 13, 1; ejus progenies, *ibid.*
- Parthenope, Stympali f., Everis ex Hercule mater, II, 7, 8, 12.
- Parthus, urbs Illyriæ, *Ap. fr.* 68.
- Paseas, Argivus, qui Macedonum partibus favebat, *Theop.* 257.
- Pasiphae, Solis e Perseide f., Minois uxor, III, 1, 2, 6; I, 9, 1, 6; Asterii s. Minotauri e Tauro, quocum Dardani (III, 1, 4, 2; III, 15, 9, 2) ope congressa erat, mater; dolo utitur ad amplexus mariti pellicibus perniciosos reddendos, III, 15, 1, 5.
- Pasithea, Nais Nympha, uxor Erichthonii, III, 14, 6, 10.
- Passanda, locus in Thracia, *Ephor.* 88.
- Passargadæ, *Ap. fr.* 138.
- Patara, urbs Lyciæ, *Hec.* 242.
- Patarmides, rex Aegypti, *Hell.* 151.
- Patarnus, filius Apollinis et Lyciæ, *Hec.* 242.
- Patrasis, urbs Pontica, *Hec.* 198.
- Patro, Thespil f., Archemachi ex Hercule mater, II, 7, 8, 2.
- Patroclus, Herculis e Pyrippe f., II, 7, 8, 6.
- Patroclus, Menetii f., III, 10, 8, 2; Clysonymo necato, cum patre ad Peleum fugit, Herculis adversus Trojam comes, III, 13, 8, 6; *Hell.* 57; Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
- Patrous Jupiter. *Vide* Jupiter.
- Patroclus Aegyptiacæ classi a Ptolemæo Lagi filio [vel Ptol. Philadelpho] præfectus Atheniensibus contra Antigonom Gonatam auxiliatur, *Phyl.* 1.
- Pausanias, qui una cum Philippo regno Macedoniæ potiturus erat, *Theop.* 32.
- Pausanias, Themistoclem in prodicionis societatem vocat, *Ephor.* 114.
- Pax, Jovis f., I, 3, 1, 2.
- Pazates, magorum nomen, *Xanth.* 29.
- Pedaritus harmosta, *Theop.* 9.
- Pedias, Menytis f., Cranai uxor, III, 14, 5, 2.
- Pegasis s. Pedasis Nympha, III, 8, 1, 3.
- Pegasus, equus alatus, Medusæ e Neptuno proles, II, 4, 2, 12; Bellerophontem, Chimæram interfecturum, per aerem vehit, II, 3, 2, 1.
- Pelagon, Asopi e Metope f., III, 12, 6, 5.
- Pelagon, Phocensis, e cujus armentis (*Hell.* 8) bos Cadmum ad locum urbis condendæ ducit, III, 4, 1, 2.
- Pelasgi, unde nomen traxerint, II, 1, 1, 7; *Philoch.* 8; Dolionum hostes, I, 9, 18, 1; a prima stirpe Arcades, quomodo magnum sibi nomen comparaverint, *Ephor.* 54; Athenarum arcem muro circumdant; ejus rei mercedem accipiunt regionem sub Hymetto monte; inde ab Atheniensibus injuste expelluntur, *Hec.* 362; a Græcis patria expulsi in Italiam transgrediuntur, Crotonem urbem capiunt; Tyrreniæ regioni nomen dant, *Hell.* 1; in Italia Ligures sedibus expellunt, *Phil.* 2.
- Pelasgia; antiquum nomen Peloponnesi, *Acus.* 11; *Ephor.* 54.
- Pelasgiotis, II, 4, 4, 1; *Hell.* 28.
- Pelasgus, Jovis e Niobe f., *Acus.* II, 12; al. indigena, II, 1, 1, 7; III, 8, 1, 1; ejus e Melibœa al. Cyllene progenies, III, 8, 1, 2; *Hec.* 375; e Dejanira pater Lycaonis, *Pher.* 85.
- Pelasgus, Triopæ f., cum Iaso regnum dividit; quæ ei regio contigerit, *Hell.* 37; ex Menippe pater Phrastoris, *ibid.* 1; Larissæ pater, *ibid.* 29.
- Peleus, Phthiota, Eaci ex Endeide f., III, 12, 6, 8; amicus non vero frater Telamonis, *Pher.* 15; Argonauta, I, 9, 16, 8; Phoci a Telamone cæsi consocius, ab Eaco pellitur, III, 12, 6, 12; ad Eurytionem fugit, Pythiæ parte potitur, Antigonom ducit, ex ea progenies, III, 13, 1, 1; *Pher.* 16, 17; cum Atalante certat, III, 13, 3, 3.

- 1; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Eurytionem imprudens necat, ab Acasto lustratur, III, 13, 2, 1 sq.; Astydamiæ amores recusat, III, 13, 3, 2; ab ea coram Acasto marito stupri accusatus, ab hoc inermis in vexatione relinquitur, *ibid.* § 4 sq.; in Centauros incidens a Chirone servatur, *ibid.* § 9; Thetin ducit, III, 13, 5, 1; *ibid.* 16; filium e Thetide immortalem reddi impedit, III, 13, 6, 2; Ioleum expugnat, *ibid.* 18; Astydamiæ ulciscitur, III, 13, 7; Polymelæ pater, III, 13, 8, 5; Menœtium et Patroclum excipit, *ibid.*
- Pelia, Pylæ f., Pandionis II uxor, III, 15, 5, 3.
- Pelias, Neptuni e Tyro f., *Pher.* 59; a matre expositus, servatur; Sidero novercam interimit; Junonem contemnit; cum Neleo fratre jurgia habet, I, 9, 8, 1 sq.; *Pher.* 56; in Thessalia habitat; ejus ex Anaxibia al. Philomache liberi, I, 9, 10; cui dare voluerit Alcestidem filiam, I, 9, 15, 1; Iolci post Cretheum R., I, 9, 16, 1; tutor Jasonis, *Pher.* 59; ex oraculo ad aureum vellus petendum Jasonem mittit, I, 9, 16, 5; Æsonem cum uxore et f. perdit, I, 9, 27, 1; Medæe dolis interficitur, I, 9, 27, 4; ludi in ejus honorem facti, III, 9, 2, 4.
- Πελικάν, catinus ligneus, *Ap. fr.* 227.
- Pelion mons, II, 5, 4, 5; III, 13, 3, 5.
- Pelopia, Cygni e Marte mater, II, 7, 7, 5.
- Pelopia, Amphionis e Niobe f., Dianæ telis confoditur, III, 5, 6, 1 sq.; *Pher.* 102, 6.
- Pelopia, Peliae f., I, 9, 10.
- Peloponnesiaci belli causæ, *Ephor.* 119.
- Peloponnesii Heraclides superant, II, 8, 2, 5.
- Peloponnesus paret Phoroneo, Apidi, a quo Apia dicitur, II, 1, 1, 5; Tisameno, II, 8, 2, 5; a Pelasgis habitata Argos vocatur, II, 1, 2, 1; Heraclidarum tempore peste vexatur, II, 8, 2, 2; Peloponnesus universa antiquissimis temporibus a barbaris habitata, *Hec.* 356.
- Pelops, Elei f., II, 5, 1, 7; Tantali e Clytia f., *Pher.* 93; Hippodamiam ducit, *ibid.*; *Theop.* 339; Cillam urbem condit, *ibid.*; Myrtilum in mare dejicit, *Pher.* 93; pater Lysidices, II, 4, 5, 4; Nicippes, II, 4, 5, 8; Atrei et Thyestis, II, 4, 6, 5; *Hell.* 42; Coprei, 5, 1, 7; Chryssippi, a Laio, quem exceperat, rapti, III, 5, 5, 12; *Hell.* 42; Alcathei, III, 11, 7, 2; Pitthei, III, 15, 7, 1; Amphibiæ, *Pher.* 31; Mytilenes, *Hec.* 101; Argii, *Pher.* 93; Arcadiam debellat, Stymphalum necat, Helladi sterilitatem parat, III, 12, 6, 10; ei ab Hercule ara extruitur, II, 7, 2, 6; Pelops Paphlagonius fuit, *Ister* 59.
- Pelor, quinque Spartorum superslitum unus, III, 4, 1, 7; *Hell.* 2; *Pher.* 44.
- Penates Romanorum; de eorum forma et habitu, *Tim.* 20.
- Peneleus, Leiti f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
- Peneleus, Hippalmi f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
- Penelope, Icarii e Peribœa f., *Pher.* 90; Ulyssis uxor, III, 10, 6, 1; III, 10, 9, 3.
- Penestæ, Thessalorum servi, *Theop.* 134.
- Peneus fl. in Elide, ab Hercule derivatur, II, 5, 5, 3.
- Peneus, Menippæ, Pelasgi uxoris, f., *Hell.* 1; Hypsei pater, *Pher.* 9; Iphidis pater, *Hell.* 10.
- Pentaploa, poculi species, *Philoch.* 43.
- Pentathlus, Cnidius, dux coloniae in Siciliam deductæ, *Ant.* 2.
- Penthesilea cur Trojam venerit, *Hell.* 145.
- Pentheus, Echionis ex Agave f., post Cadmum Thebarum R. a matre, Bacchico furore correpta, dilaniatur, III, 5, 2, 2.
- Penthius, Bori f., ex Anchirrhoe pater Andropompi, *Hell.* 10.
- Peparethorum donarium in templo Delphico, *Theop.* 182.
- Pephrum, urbs Laconica, *Ap. fr.* 139.
- Pephredo, Phorci f., II, 4, 2, 3; *Pher.* 26.
- Peplum a Minerva Harmoniæ datum, postea a Polynice Argiæ, *Hell.* 12.
- Perdiccas, Alexandri amicus; gymniconum exercitiorum studiosus; ejus luxuria, *Phyl.* 41.
- Perdiccas, [qui ante Archelaum regnavit] quot annos regnaverit, *Theop.* 31; *Philoch.* 103.
- Perdix, Dædali soror; Tali mater, III, 15, 9, 1.
- Peregrinorum militum exercitus in Corinthio (Ξενικὸν ἐν Κορίνθῳ), *Philoch.* 150.
- Perelaus, pater Ithaci et Neriti, *Actus.* 30.
- Pereus, Elati e Laodice f., Neærae pater, III, 9, 1, 2.
- Pergamum ab Apolline et Neptuno muris cingitur, *Hell.* 136.
- Perialces, Biantis e Perone f., *Pher.* 75.
- Periander imperium tyrannicum instituit, *Ephor.* 106; quomodo auream statuam deo Olympiæ dedicaverit, *ibid.*; controversiæ inter Athenienses et Mytilenæos judex, *Ap. fr.* 78; Achilleum exstruit, *Tim.* 49.
- Periapis, Pheretis f., Patrocli e Menœtio mater, III, 13, 8, 5.
- Peribœa, Alcathei f., Telamonis uxor, III, 12, 7, 2.
- Peribœa, Hipponoi f., Oenei conjux, I, 8, 4.
- Peribœa, Nympha Nais, Icarii conjux, III, 10, 6, 1.
- Peribœa, Polybi uxora, a pastoribus accipit infantem inventum, qui erat Laii f., OEdipum appellat, educat, III, 5, 7, 3.
- Pericles, Lyciorum rex, *Theop.* 111.
- Periclis in gerenda rep. adversarius Pantæni filius, *Theop.* 98; Enbœam subigit, *Philoch.* 89; Samum obsidione cingit, *Ephor.* 117; quum viginti talenta in res necessarias a se impensa diceret, a Lacedæmoniis putatur Cleandridem et Plistoanactem corruptasse, *Ephor.* 118; quum rationes populo reddere non posset, Alcibiadis utitur consilio, *ibid.* 119; oratione Athenarum potestatem demonstrans suadet Atheniensibus, ne Lacedæmoniorum postulatis cederent, *ibid.*; Olympius dictus, *ibid.*
- Pericles, unus imperatorum Atheniensium in prælio ad Arginusas, *Philoch.* 121.
- Periclymenus, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1; e Pisidice pater Bori, *Hell.* 10; formam mutandi facultate a Neptuno præditus; ab Hercule cum fratribus caditur, *ibid.* § 2 et II, 7, 3, 1; Argonauta, I, 9, 16, 8; persequitur Amphiaræum, III, 6, 8, 6.
- Periclymenus, Neptuni f., Parthenopæum necat, III, 6, 8, 2.
- Perieres, Aoli al. Cynortæ f., I, 7, 3, 4; III, 10, 4, 3; Messeniæ R. Gorgophonen ducit, I, 9, 5; III, 10, 3, 4; pater Apharei et Leucippi, III, 10, 4, 5; Oebali, *ibid.*; Bori, III, 13, 1, 2.
- Perieris, Menœcei auriga, Clymeno vulnerato, patriæ malum parat, II, 4, 11, 2.
- Perigune (?), Sinidis f., Thesei uxor, *Pher.* 109.
- Perilaus, Icarii e Peribœa f., III, 10, 6, 1.
- Perimede, Aoli f., Acheloi conjux, I, 7, 3, 4.
- Perimede, Licymnii conjux, soror Amphitryonis, II, 4, 6, 6.
- Perimede, Eurysthei f., ab Atheniensibus immolatur, II, 8, 1, 3.
- Perinthi obsessio, *Ephor.* 157.
- Periphas, Euryganiæ pater, *Pher.* 48.
- Periphas, Egypti e Gorgone f., Actææ sponsus, II, 1, 5, 8.
- Periphetes (Corynetes dictus) Vulcani ex Anticlea f., ad Epidaurum habitans prædo, clava spoliatur a Theseo,

III, 16, 1, 3.
 Peristhenes, Aegypti e Caliande f., Electrae sponsus, II, 1, 5, 8.
 Peristhenes, Damastoris filius, Androthoes uxor, Dictyis et Polydectae pater, *Pher.* 13, 26.
 Περστιάπυος qui vocetur, *Ister* 32.
 Perithodae, demus Oeneidis tribus, *Ephor.* 37.
 Pero, Nelei o Chloride f., I, 9, 9, 1; *Pher.* 75; conjux Biantis, I, 9, 13, 1.
 Pero, Asopi fl. e Neptuno mater, III, 12, 6, 5; *Acus.* 22.
 Perrhaebi, populus Thessaliae, *Hec.* 114.
 Persarum reges in itineribus in regni oppidis caenis excipiuntur, in quas ad minimum viginti talenta impendenda sunt, *Theop.* 124; Persarum in Aegyptum descensus, *Theop.* 125; Persae et Phoenices Carthaginienses movent, ut classe Siciliam aggrediantur, *Ephor.* 111.
 Perseis, Solis uxor, I, 9, 1, 6; III, 1, 2, 6.
 Persephone Theseus et Pirithous ex orco abducere volunt, *Hell.* 74.
 Persephone, Minyae f., uxor Amphionis, mater Chloridis, *Pher.* 56.
 Perseptolis Telemachi e Nausicaa f., *Hell.* 141.
 Perses, Cui f., I, 2, 2, 4; Hecates ex Asteria pater, I, 2, 4.
 Perses, regnum Aetiae fratri eripit, a Medea necatur, I, 9, 28, 6.
 Perses, Persei f., apud Cepheum a patre relictus; a quo reges Persarum descendunt, II, 4, 5, 1.
 Perseus, Jovis e Danae f., ab avo in mare praecipitatus, a Dictye servatur, II, 4, 1, 3; a Polydecte ad caput Medusae petendum mittitur, II, 4, 2, 2; *Pher.* 26; iter eo, *ibid.* sqq.; Medusam necat, II, 4, 2, 11; Andromedam liberat, Phineum interficit, II, 4, 3, 5; Scirphum revertitur; Polydecte in lapidem mutato, Dictyn regem facit; arma e Nymphis accepta Mercurio dat; caput Medusae Palladi; Argos venit; avum imprudens necat; regno cum Megapenthe mutato, Tiryntem obtinet; Mideam et Mycenae tenet; nomen dat Mycenis; ejus ex Andromeda liberi, II, 4, 3, 7 sqq.; pater Gorgophones, I, 9, 5; III, 10, 3, 4.
 Persens, Nestoris f., I, 9, 10, 3.
 Persiae reges a Perse descendunt, II, 4, 5, 1.
 Petheus, Menesthei pater, III, 10, 8, 2.
 Peucæi, populus Iapygiae, *Hec.* 66.
 Peucestes, Demetrii Poliorc. amicus, *Phyl.* 6.
 Peuceliantes, populus Oenotris vicinus, *Hec.* 57.
 Peucetii a Peucelio nominati, *Pher.* 85.
 Peucelius, Lycaonis f., III, 8, 1, 3; in Italiam migrat, *Pher.* 85.
 Phacussa, insula prope Atticam, *Hec.* 281.
 Phacussa, vicus inter Aegyptum et mare Rubrum, *Hec.* 281.
 Phaeaces, Corcyrae incolae, I, 9, 25, 3; ex Urani sanguinis guttis orti, *Acus.* 29.
 Phæax, quem Theseus a Sciro accepit prora rectorem, *Philoch.* 41.
 Phæax, Neptuni et Cercyrae f., *Hell.* 45.
 Phaedimus, Amphionis e Niobe f., telis Apollinis confoditur, III, 5, 6, 1.
 Phædra, Minois e Pasiphae f., III, 1, 2, 6.
 Phæo, Hyas, *Pher.* 46.
 Phæsyte [i. q. Aesyle], Hyas, *Pher.* 46.
 Phaethon, Tithoni f., Astynoi pater, III, 14, 3, 2.
 Phaethon, Solis e Rhode f., *Hell.* 107.
 Phagres, urbs Thraciae, *Hec.* 126.
 Phalæcus cum Onomarcho templi Delphici thesaurum diripit, *Ephor.* 155; *Theop.* 184.
 Phalanna vel Phalanum, urbs Perrhaebiae, *Hec.* 333;

Ephor. 105.
 Phalanna, Tyri filia, *Hec.* 333; *Ephor.* 105.
 Phalanthus, princeps Partheniarum, *Ant.* 14.
 Phalces Corinthum occupat, *Ephor.* 16.
 Phalias, Herculis ex Heliconide f., II, 7, 8, 6.
 Phianagora, insula, *Hec.* 164.
 Phani janua. Locutio proverb., *Demo.* 8.
 Phanostrata, meretrix Atheniensis, *Ap. fr.* 239.
 Phantes, Aegypti e Caliande f., ejus sponsa Theano, II, 1, 5, 7.
 Phanus, Bacchi f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
 Pharax, Lacedaemonius, homo luxuriosus, *Theop.* 218.
 Pharcedon, urbs Thessaliae, *Theop.* 87.
 Pharis, urbs Lacedaemoniae, *Ephor.* 18.
 Pharmacus sacras phialas furatus lapidibus obruitur, *Ister* 33.
 Pharnabazus, Darii regis satrapes, Alcibiadem interficiendum curavit, *Ephor.* 126.
 Pharnace, Megessaris f., Sandaci conjux, III, 14, 3, 3.
 Pharsalia saltatrix, pellex Philomeli, *Theop.* 182.
 Pharsalii ignavissimi et luxuriae dediti, *ibid.* 54.
 Pharsalus, Thetidis et Pelei sedes, *Pher.* 16.
 Pharte, Danae ex Aethiopide f., sponsa Eurydamæ, II, 1, 5, 5.
 Pharus, insula in mari Adriatico, Pariorum colonia, *Ephor.* 150.
 Pharus, insula Aegypti, *Hec.* 287.
 Pharus, proreta Menelai, *ibid.*
 Phaselussæ, duæ insulae Libyae, *Hec.* 316.
 Phasis, fluvius, *ibid.* 187; I, 9, 23, 2.
 Phassus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Phayllus, Onomarchi frater, Delphica donaria ad monetæ usum conflât, *Theop.* 184; Aristonis uxori, quam amabat, monile Eriphyles, Delphis in templo depositum, donat, *Phyl.* 60; cf. *Ephor.* 155; amori deditus, *Theop.* 182.
 Phlegus, R. Psophidis, III, 7, 5, 7.
 Phellus, urbs Pamphyliæ, *Hec.* 243.
 Phemiæ, urbs Arnææ, *Hell.* 25.
 Phemius, Ampycis f., urbis cognom. conditor, *ibid.*
 Phemius, Smyrnæus magister, *Ephor.* 164.
 Pheneus, Melanis f., a Tydeo necatur, I, 8, 5, 3.
 Phera, urbs Peloponnesi, *Pher.* 87.
 Pheræ, in Thessalia, a Pherete conduntur, I, 9, 14; Admeto parent, III, 10, 4, 4.
 Phereboea, Thesei uxor, *Pher.* 109.
 Pherecydis Syri vaticinia, *Theop.* 66.
 Pherendates in pugna ad Eurymedontem terrestribus Persarum copiis praefectus, *Ephor.* 116.
 Pheres, Orchomeni f., Amyntoris pater, *Acus.* 27.
 Pheres, Niobæ f., *Pher.* 102 b.
 Pheres, Crethei f., condit Pheras, I, 9, 11, 1; I, 9, 14; *Pher.* 59; ejus progenies, *Apoll.* *ibid.*; pater Admeti, I, 8, 2, 4; Idomenes, I, 9, 11, 2; Periapidis, III, 13, 8, 5.
 Pheres, Jasonis e Medea f., a matre al. Corinthiis necatur, I, 9, 28, 3; pater Mermeri, *Ap. fr.* 170.
 Pherusa, Nereis, I, 2, 7.
 Phiceus, Boeotiae m., sedes Sphingis, III, 5, 8, 4.
 Phidias accusatur in elaboranda statua Minervae magnam pecuniae vim subripuisse, *Ephor.* 119; Athenis fugit Elin, ubi interfectus est, *Philoch.* 97.
 Phiditia; Lacedaemonii ad ea non amplius conveniunt de patrio more, *Phyl.* 43.
 Phido Argivus, decimus a Temeno, hujus regnum arripuit, *Ephor.* 15; mensuras, pondera, invenit, *ibid.*; a Spartanis et Eleis vincitur, *ibid.*

Phidon, Aristodamidae f., Carani pater, *Theop.* 30.
 Philaeas, Ajaxis filius, *Pher.* 20.
 Philaemon, Priami f., III, 12, 5, 13.
 Philarnis, femina, de rebus obscurnis scripsit, *Tim.* 141.
 Philammon, Apollinis e Philonide f., *Pher.* 63; ejus ex Argiope f. Thamyris, I, 3, 3, 1.
 Philammon Argonauta, *Pher.* 63; primus videtur choros virginum instituisse, *ibid.*
 Philippus, Amyntae f., contra Colyn proficiscitur, *Theop.* 33; quomodo Thessalos sibi adjunxit, *ibid.* 178; ejus bellum contra Olynthios, *Philoch.* 132; causae aperti belli contra Athenienses, *ibid.* 135; singulis Thessaliae tetrarchiis archontem praeficit, *Theop.* 234; in Thessalia Thrasydaem tyrannum constituit, *ibid.* 235; quomodo se gesserit post reportatam victoriam ad Chaeroneam, *ibid.* 262; Philippi indoles et mores, *ibid.* 136, 179, 27, 298, 301, 285, 249.
 Philisti historici mors, *Ephor.* 152.
 Philoctetes, Pirantis f., Helenae proci, III, 10, 8, 2; Herculis telis Alexandrum vulnerat, III, 12, 6, 3.
 Philodamia. *Vide* Hippodamia.
 Philodice, Inachi f., Leucippi uxor, III, 10, 3, 6.
 Philolaus, Minois e Paria Nympha f., III, 1, 2, 6; Parum insulam tenens cum fratribus ab Hercule trucidatur, II, 5, 9, 3.
 Philomache, Amphionis f., uxor Peliae, I, 9, 10.
 Philomela, Pandionis e Zeuxippe f., Tereo nubit; ejus injuriam sororis ope ulciscitur; in avem mutatur, III, 14, 8, 1 *sq.*
 Philomeli pellex Pharsalia saltatrix, *Theop.* 182; ejus uxor prima fuit, quam duae ancillae sequebantur, *Tim.* 67.
 Philon, impii facinoris auctor, penas solvit, *Theop.* 184.
 Philonis, Deionis f., cum Mercurio et Apolline concumbit; ex Apolline mater Philammonis, e Mercurio mater Autolyi, *Pher.* 63.
 Philonoe, Iobatae f., Pellerophontis uxor, II, 3, 2, 3.
 Philonoe, Tyndarei e Leda f., a Diana immortalis facta, III, 10, 6, 2.
 Philonomus, Electryonis f., II, 4, 5, 7.
 Philotera vel Philoteris, urbs circa regionem Troglodyticam, *Ap. fr.* 143.
 Philoterpes, Idmonidis f., *Hell.* 6.
 Philottus, uxor Niobae, in venatione perit, *Xanth.* 13.
 Philoxenus Cythereus in facete dictis imitator Simonidis, *Ephor.* 158.
 Philyra, Nauplii conjux, II, 1, 5, 14.
 Phlyra, Oceani filia, mater Chironis, *Pher.* 2.
 Phineus, Agenoris al. Neptuni f. [rex Paphlagoniae, *Hell.* 38; *Pher.* 68], vates caecus, quamobrem? [*Ister* 60 a]; ab Harpyiis liberatur; Argonautis iter significat, I, 9, 21; ejus e Cleopatra et Idaea uxoribus progenies; hujus calumniis permotus, Plexippum et Pandionem, ex illa natos, obcaecat; ab Argonautis punitur, III, 15, 3.
 Phineus, Beli ex Anchinoe f., II, 1, 4, 4; Andromedae sponsus, Perseo insidiatus perit, II, 4, 3, 6.
 Phineus, Lyaonis f., III, 8, 1, 3.
 Phineus, Phoenicis e Cassiopea f., *Pher.* 41.
 Phlegrae, Gigantum sedes, I, 6, 1, 3; II, 7, 1, 3; Phlegrae, nunc Pallene, incolae, crudeles quondam fuerunt homines, humanis carnibus vescentes, quos Gigantes appellaverunt. Eos Hercules a Troja rediens debellavit, *Ephor.* 70.
 Phlegraei campi in Italia, ubi habitabant Gigantes, *Tim.* 10.
 Phlegyas, Cadmo regi infesti, *Pher.* 102 a; Gyrtonem incolunt, latrocinia et depredationes exercent, *ibid.*; sub Eurymacho rege Thebas ceperunt; Apollinis Delphici templum incenderunt; quapropter ab Apolline interfecti sunt, *ibid.*

Phlegyas, Thessalus, Coronidis pater, III, 10, 3, 7.
 Phlegyas, Martis e Chryse f., a Chthonii filiis trucidatur, III, 5, 5, 3.
 Phlius oppidum; e quo Jupiter Aeginam rapuit, *Pher.* 78.
 Philogidas non recipiendam Spartae monetam auream vel argenteam censuit, *Ephor.* 127.
 Phobus, Codrida, Blespi frater, Phocaeensis, Mandroni, Bebrycum regi, auxilium tulit; a Leucadibus petris in mare se dedit, *Charon* 6.
 Phocaeenses post captam a Cyro Phocram ad Cynum ac Massiliam appellant, indeque repulsi Eleam condunt, *Ant.* 9; coloniam deducunt Pityoessam, a Pityoessensibus trucidantur, *Charon* 6; eorum donarium in templo Delphico, *Theop.* 182.
 Phocaeenses Lampsacum condiderunt, *Ephor.* 93; ex lege antiqua non licuit servos possidere, *Tim.* 67.
 Phocis, III, 5, 7, 7; III, 14, 8, 6; *Hec.* 84; Deioni pater, I, 9, 4.
 Phocus, Aeci e Psamathe f., III, 12, 6, 9; a Telamone occiditur, III, 12, 6, 12; pater Crisi, *Hec.* 81.
 Phoebe, Hamadryas Nympha, Danaidum aliquot mater, II, 1, 5, 4.
 Phoebe, Leucippi e Philodice f., cum sorore rapitur a Dioscuris, III, 10, 3, 6; ejus e Polluce progenies, III, 11, 2, 2.
 Phoebe, Caeli f., Titanis, I, 1, 3; ejus e Coeo progenies, I, 2, 2, 2.
 Phoeniceum, mons Corinthi, *Ephor.* 137.
 Phoenicum pacta, *Demo* 15.
 Phoenices cum Persis legatos mittunt ad Carthaginienses, ut hi in Siciliam, deinde in Peloponnesum trajiciant, *Ephor.* 111.
 Phoenicia, prius nominata Chna, *Hec.* 254.
 Phoenicussae, urbs Phoenicum in Syria, *ibid.* 257.
 Phoenicussae, duae insulae in sinu Libyco, *ibid.* 315.
 Phoenix, Agenoris e Telephassa [e Damno, *Pher.* 40] f., III, 1, 1, 3; [al. Europae pater] Europam querere jubetur, invenire nequit; Phoeniciae de se nomen dat, III, 1, 1, 8; e Cassiopea pater Phoenicis, *Pher.* 41.
 Phoenix, Adonidis ex Alphesiboea pater dicitur Hesiodo, III, 14, 4, 2.
 Phoenix, Amyntoris f., ob calumnias Phthiae a patre excaecatus; a Chirone sanatur; Dolopum R., Achillis comes, III, 13, 8, 4.
 Phoenix instrumentum, *Ephor.* 159.
 Phoenix, sacra avis Aegyptiorum; ejus descriptio, *Hec.* 292.
 Φοινῆς, arbor et fructus ap. *Hell.*, 157.
 Phaeliae, urbs Acarnaniae, *ibid.* 128.
 Pholoe, Pholi Centauri sedes, II, 5, 4, 2 et 6.
 Pholus, Centaurus, Sileni e Melia Nympha f., Hercule hospitio excipit, II, 5, 4, 2; interimitur, II, 5, 4, 8.
 Phorbas, Neptuni f., *Hell.* 66.
 Phorbas, Thesei auriga, *Pher.* 108.
 Phorbas, Criasi filius, Ereuthalionis frater, *ibid.* 22.
 Phorbas, Augeae pater, II, 5, 5, 1.
 Phorbus, pater Pronoes, I, 7, 7.
 Phorcides, Phorci filiae, I, 2, 6; Gorgonum sorores, Perseum ad Nymphas ducunt, II, 4, 2, 4.
 Phorcus, Ponti f., I, 2, 6; ejus e Ceto progenies, *ibid.*; *Pher.* 26.
 Phoreys ex Hecate pater Scyllae, *Acus.* 45.
 Phorica, vicus Arcadiae, *Ephor.* 97.
 Phormio, *Theop.* 322.
 Phoroneus, Inachi f., primus homo, *Acus.* 14; Peloponnesum tenet; ejus e Laodice liberi, II, 1, 1, 3 *sq.*; Apidii pater, I, 7, 6; *Acus.* 11.
 Phoroneus, Spartonis f., *Acus.* 16.

- Phoroneus, Iasi, Pelasgi et Agenoris pater, *Hell.* 37 [ubi vero Eustathi. pro Phoroneo dicere debebat Triopam].
 Photinaeum, urbs Thessaliae, *Hec.* 113.
 Phrasimus, Praxitherae e Diogenia pater, III, 15, 1, 2.
 Phrasius, vates, e Cypro, a Busiride Iovi mactatur, II, 5, 11, 8.
 Phrastor, Pelasgi f., Amyntoris pater, *Hell.* 1.
 Phrastor, Oedipi ex Iocasta f., *Pher.* 48; a Minyis et Ergino occisus, *ibid.*; cf. *Pher.* 50.
 Phricanes, Aoles ad Phricium habitantes, *Hell.* 48.
 Phricium, mons supra Thermopylas, *ibid.*
 Phrixa urbs Arcadiae, *Pher.* 117.
 Phrixi liberi, II, 9, 1, 7; e Colchide Graeciam petunt, I, 9, 21, 2.
 Phrixi, Athamantis f., I, 9, 1, 1 [*Pher.* 52]; morti eripitur *ibid.* § 4; in Colchidem venit, Chalciopen ducit, [quae etiam Evenia vel Iophossa appellatur, *Pher.* 54]; aureum vellus dedicat, *ibid.* § 6; pater Melantis, *Pher.* 55; Argi, *Acus.* 8; *Pher.* 61, Cytori, *Ephor.* 85; Phrixi aries loqui poterat, *Hec.* 337; Hellespontum trajicit, *Pher.* 53.
 Phrixi, Spartiata, *Theop.* 292.
 Phrontis, Phrixi e Chalciopae f., I, 9, 1, 6.
 Phryges ex Europa in Asiam venerunt, *Xanth.* 5, 8; e Thracia advenientes Trojae et vicinae principem ceperunt, *ibid.*
 Phrynae, duae meretrices Athenienses, *Ap. fr.* 242.
 Phrynus, citharædus Mytilenæus, *Ister* 49, 50.
 Phthia, Amyntoris pellex, Phœnicen stupri falso accusat, III, 13, 8, 4.
 Phthia, Amphionis e Niobe f., Dianæ telis confoditur, III, 5, 6, 1.
 Phthia, Thessaliae pars, in qua Deucalion R., I, 7, 2, 1; eam adit Peleus, III, 13, 1, 1.
 Phthiae ex Apolline filii, I, 7, 6.
 Phthinus, Lycaonis f., *Hec.* [?] 375.
 Phthiotis, tetras Thessaliae, *Hell.* 28.
 Phthiron, mons Cariae, *Hec.* 227.
 Phthius, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Phthius, pater Amphictyonæ, *Pher.* 8.
 Phya, Socratis f., a Pisistrato Hipparcho in matrimonium data, *Clitod.* 24.
 Phylace, unde boves abegit Melampus, *Pher.* 75; Iphiclis regia, I, 9, 12, 3.
 Phylacus, Deionis f., I, 9, 4; pater Alcimedæ, *Pher.* 59; pater Iphicli, *ibid.* 75; I, 9, 12, 5.
 Phylas, Ephyræ Thesprotorum R., II, 7, 6, 1; II, 7, 8, 12.
 Phylas, Antiochi f., Hippotæ pater, II, 8, 3, 2.
 Phyle, pagus Oeneidis tribus, *Phyl.* 77; *Philoch.* 140.
 Phyleis, Thespii f., Tigasidis ex Hercule mater, II, 7, 8, 4.
 Phyleus, Augæ f., II, 5, 5, 3; contra patrem testis, ab eo pellitur; Dulichium habitat, *ibid.* § 5; Elidis R. ab Hercule constituitur, II, 7, 2, 5.
 Physcidas, formosus puer ab Onomarcho amatus, *Theop.* 182.
 Physcus, pater Ionis, *Hec.* 342.
 Physius, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Phyteum, urbs Elidis, a Phyteo dicta, *Ister* 45.
 Phytius, filius Orestei, pater Oenei, avus Aetoli, *Hec.* 341.
 Pia urbs [Εὐστράς], *Theop.* 76.
 Pieria, I, 3, 2, 3; in ea Apollo armenta pascit, III, 10, 2, 2.
 Pieria, Danaï conjux, II, 1, 5, 8.
 Pieris, al. Teridae, Aetolica, Meneial pellex, mater Megapenthis, III, 11, 1.
 Pierus, Magnetis f., cum Clio consuescit, I, 3, 3, 1.
 Pione [?] Nereis, I, 2, 7.
 Piræus, urbs antea Amisus nominata, *Theop.* 202.
 Piraica platea Athenarum, *Clitod.* 5.
 Piranthus, Argi f., II, 1, 2, 1.
 Piren, Iōs pater, *Acus.* 18; II, 1, 3, 1.
 Piren, a Bellerophonte necatur, II, 3, 1, 1.
 Pirene, Danaï f., Agaptolemi sponsa, II, 1, 5, 5.
 Pirithous, Larissæus, Ixionis f., apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Proserpinæ amplexus petens, vincitur in inferis, II, 5, 12, 5; ab Hercule liberari nequit, *ibid.* § 6; pater Polyæti, III, 10, 8, 2; cum Theseo ad Aëdonem venit ut mulierem ejus stupraret; ab Aëdoneo occiditur, *Philoch.* 46; cf. *Hell.* 74; nomen dedit demo Attico, *Ephor.* 37.
 Piromis, nomen Egyptiacum, quid significet, *Hec.* 276.
 Pisa in Pelopon., *Hell.* 42.
 Pisæorum rex Aetolus, *Ephor.* 15.
 Pisidæ, populus Asiae min., *Ephor.* 80.
 Pisidice, Aoli f., Myrmidonis uxor, I, 7, 3, 4.
 Pisidice, Nestoris f., I, 9, 9, 3.
 Pisidice, Peliae f., I, 9, 10.
 Pisidice, Periclymeni uxor, *Hell.* 10.
 Pision, pater Ixionis, *Pher.* 103.
 Pisistratus, Nestoris f., I, 9, 9, 3.
 Pisistrati tyranni indoles, *Theop.* 147; Lyceum extruxit, *Theop.* 148.
 Pisis, Apharei ex Arene f., III, 10, 3, 5.
 Pitana a Pelasgis in servitutem redacta, ab Erythræis in libertatem vindicata, *Hell.* 115.
 Pithecusæ insulae, *Tim.* 16; Typhoni superinjectæ, *Pher.* 14.
 Pittho, Oceani f., Argi uxor, *Pher.* 22.
 Pittheus, Pelopis f., Athrae pater, III, 15, 7, 1; *Hell.* 74; Aegæum ebrium cum filia congregi jubet, *Ap. ibid.* § 2; naves construit Theseo, *Clitod.* 5.
 Pityocampes unde dicatur Sinis, III, 16, 2, 1.
 Pityoessa s. Pityusa, coloniam accepit Phocæensium; postea nominata est Lampsacus, *Charon* 6.
 Placia, Atræi al. Leucippi f., Laomedontis uxor, III, 12, 3, 11.
 Planctæ, I, 9, 25, 2; *Tim.* 5.
 Plataeæ, urbs Boeotiae, unde nominata, *Ap. fr.* 151.
 Plataeenses, Damasistrato parent, III, 5, 8, 1; ab Atheniensibus inter cives relati, *Hell.* 80.
 Plato, Lycaonis f., I, 8, 1, 3.
 Plato quo tempore natus? *Ap. fr.* 89; ejus dialogi inutiles et mendaces, *Theop.* 279; cf. 280, 281.
 Pleiades, Atlantis e Pleione [ex Athra, *Tim.* 25] filiae VII e Cyllene Arcadiae natae, III, 10, 1, 1.
 Pleiades septem filiae Lycurgi et Bacchum educaverunt, a Jove inter sidera collocatae, *Pher.* 46.
 Pleione, Oceani f., Atlantis uxor, III, 10, 1, 1.
 Plemmyrium, Siciliae castellum, *Philoch.* 25.
 Pleuron, Aetoli f., ejus e Xanthippe progenies, I, 7, 7; *Pher.* 29.
 Plexaure, Nereis, I, 2, 7.
 Plexippus, Thespii f., I, 7, 10, 1; ejus obitus, I, 8, 2, 7.
 Plexippus, Phineï e Cleopatra f., a patre excacatur, I, 13, 3, 1.
 Plinthine, urbs Egypti, in qua vitis inventa, *Hell.* 155.
 Plisthenes, Aeropen ducit; ejus ex hac progenies, III, 2, 2, 1.
 Plisthenis donarium in Delphico templo, *Theop.* 182.
 Plistoanax a Spartanis 15 talentis multatus, *Ephor.* 118.
 Pluto, Croni e Rhea f., a patre devoratur, I, 1, 5; effertur, I, 2, 1, 1; patre victo, imperium inferorum obtinet, I, 2, 1, 4; Proserpinam rapit, I, 5, 1, 1; eam remittere iussus, dolo utitur, ne diutius apud matrem moretur

- illa, I, 5, 3; Cerberum ab Hercule abduci patitur, II, 5, 12, 8; Sisyphum ad superos remittit, *Pher.* 78.
- Pnytagoras, Evagoræ f., cum Nicocreontis filia concumbit, *Theop.* 111.
- Pnyx, *Clitod.* 5, 18.
- Poculum tertium Jovis Τάλειον et Σωτήριον, *Philoch.* 179.
- Poculum, quod Jupiter Alcmenæ dedit, ad Charonis usque ætatem apud Lacedæmonios monstrabatur, *Charon* 11.
- Podalirius, Esculapii f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2; ejus posterius, *Theop.* 111.
- Podarce, Danaï e Pieria f., Oenei sponsa, II, 1, 5, 8.
- Podarces, Iphicli f., Phylaci nepos, I, 9, 12, 7; *Pher.* 75.
- Podarces, Laomedontis f., ab Hesione e servitute redemptus, vocatur Priamus, II, 6, 4, 6.
- Præas, Thaumaci f., Argonauta, I, 9, 16, 8; Talum necat, I, 9, 26, 5; Herculis sagittas accipit rogo incenso, II, 7, 7, 14; pater Philoctetis, III, 10, 8, 2.
- Polemon, Herculis ex Iphinoc filius, *Pher.* 33 e.
- Polichus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
- Polites, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 12.
- Pollux, Jovis e Leda f., III, 10, 7, 1; *Pher.* 29; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Argonauta, I, 9, 16, 8; cestum tractat, III, 11, 2, 1; Amycum necat, I, 9, 20, 2; Lynceum, III, 11, 2, 5; Eurymanthem, *Pher.* 92; ejus e Phœbe f., III, 11, 2, 2.
- Poltys, Anī R., Herculem hospitio excipit, I, 5, 9, 13.
- Polus tragædus, *Philoch.* 160.
- Polyarches, i. q. Dardanus, Electræ f., *Hell.* 129.
- Polybotes, Gigas, I, 6, 2, 4.
- Polybus, frater Orsilochi, maritus Medusæ, *Pher.* 47.
- Polybus, Corinthi R.; ejus uxor Peribœa, III, 5, 7, 3.
- Polycaste, Nestoris f., I, 9, 9, 3.
- Polyctor, Agypti e Caliande f., Styne sponsus, II, 1, 5, 7.
- Polydectes, Peristhenis et Androtheæ f., Dictyis frater, *Pher.* 13; Seriphum condit, I, 9, 6; ejus R. Danaes amores ambit, II, 4, 2, 1; Perseum ad caput Medusæ petendum mittit, *ibid.* § 2; *Pher.* 26; lapis fit, II, 4, 3, 7; *Pher.* 26.
- Polydora, Danaï filia, Sperchei uxor, mater Dryopis, *Pher.* 23.
- Polydora, Perieris f., Pelei conjux [?], III, 13, 4.
- Polydora, Pelei ex Antigone f., Bori conjux, III, 13, 1, 2; *Pher.* 17.
- Polydorus, Cadmi ex Harmonia, III, 4, 2, 4; Thebarum R., ejus e Nereide liberi, III, 5, 5, 1.
- Polydorus, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 12.
- Polygonus, Protei f., ab Hercule necatur, II, 5, 9, 14.
- Polyhymnia, Musa, I, 3, 1, 5.
- Polyidus, Corani f., Glaucum in vitam revocat, artem vaticinandi docet; ei eripit, III, 3, 1, 4; Euryto vetat ne Tyrinthem se conferat, *Pher.* 34.
- Polylaus, Herculis ex Eurybia f., II, 7, 8, 2.
- Polymede, Autolycei f., Asonis uxor, I, 9, 16, 1.
- Polymedon, Priami f., III, 12, 5, 13.
- Polymele, Pelei f., Patrocli e Menætio mater, III, 13, 8, 5.
- Polynices, Oedipodis ex Iocaste [ex Eurygania, *Pher.* 48;] f., III, 5, 8, 8; cum fratre regnum partitur, III, 6, 1, 1; *cf. Hell.* 12; quo illud sibi soli retinente, fugit, *ibid.* § 3; vi ex patria pellitur, *Pher.* 49; contra Thebas proficiscitur, III, 6, 3, 2; Nemeis victor, III, 6, 4, 5; ejus cum fratre certamen et interitus, III, 6, 8, 1; ab Antigone sepelitur, III, 7, 1, 2; Thersandri pater, III, 7, 2, 3.
- Polynoe, Nereis, I, 2, 7.
- Polypemon, e Sylea pater Sinidis, III, 16, 2, 1.
- Polyphemus, Elati f., Argonauta, I, 9, 16, 8; Hylam quærens, in Mysia relictus, Cium condit, I, 9, 19, 4.
- Polyphetes, Laii præco, Pherecydi appellatur Polyphetes, *Pher.* 47 a.
- Polyphides, Mantii filius, e Sariusia suscipit Harmoniden et Theoclymenum, *ibid.* 91.
- Polyphontes, Laii præco, ab Oedipo trucidatur, III, 5, 7, 7.
- Polyphontes, Heraclida, Cresphonti Messenia R. succedit; Meropen ducit; ab Apyto necatur, II, 8, 5, 7.
- Polyphotes, Laii præco, *Pher.* 47 a.
- Polyphotes, Etolus, Apollinis e Phthia f., ab Atolo necatur, I, 7, 6.
- Polyphotes, Pirithoi f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
- Polyxene, Priami ex Hecuba f., III, 12, 5, 10.
- Polyxenus, Medæ ex Jasone f., *Hell.* 30.
- Polyxenus, Agasthenis f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
- Polyxenus, Eleorum R., Amphitryoni reddit Electryonæ armenta, quæ a Taphiis acceperat, II, 4, 6, 2.
- Polyxenus Tauromenitarum legatus, *Tim.* 135.
- Polyxo, Nais, Danaï conjux, II, 1, 5, 7.
- Polyxo, uxor Nyclei, III, 10, 1, 4.
- Polyxo, Hyas, *Pher.* 46.
- Polyzelus, frater Hieronis, *Tim.* 86; post mortem Celonis præfecturam exercitus accipit et Demaretem, fratris uxorem, *Tim.* 90; Hieronis in eum invidia, *ibid.*
- Πομπῆαι, vasa in solennia pompæ apparatus, *Philoch.* 124.
- Poneropolis, urbs Thraciæ, *Theop.* 122.
- Pontomedusa, Nereis, I, 2, 7.
- Ponti reges decem, *Ap. fr.* 100.
- Ponti Euxini mensura, *Hec.* 163; Pontus Euxinus Milesiorum coloniis frequentatur, *Ephor.* 92.
- Pontus, ejus e Tellure liberi, I, 2, 6.
- Porphyrion, Gigantum unus, I, 6, 1, 4; Junoni vim inferre conatus, Jovis fulmine et Herculis manu cadit, I, 6, 2, 1.
- Portiaon, I, 7, 7, 3; ejus progenies, I, 7, 10, 2.
- Portheus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
- Potamon, Agypti e Caliande f., Glaucippes sponsus, II, 1, 5, 7.
- Potidæa. Quot talentorum in ejus obsidionem impensum sit, *Ephor.* 119.
- Praxithea, Thespīi f., Nephil ex Hercule mater, II, 7, 8, 6.
- Praxithea, Phrasmi f., Erechthei conjux, III, 15, 1, 2.
- Praylus, Trojanus, Timonis discipulus, animi constantia insignis, *Phyl.* 61.
- Priamus, Laomedontis ex Strymo [*Hell.* 37] al. Placia f., [antea Podarces dictus, unde nomen posterius accepit?] Trojæ R.; ejus ex Arisbe, quam deinde Hylæon dat, et Hecuba liberi, *Pher.* 99; Paridem f. exponit, III, 12, 5 sqq.
- Priene, urbs, *Ephor.* 91.
- Prienenses appellantur Cadmii, *Hell.* 95.
- Procles, Aristodemi ex Argia f.; cum Eurysthene fratre Spartam sorte obtinet, II, 8, 3; *Ephor.* 16; reipublicæ Lacedæm. auctores, *Hell.* 91; pater Euryponis, *Ephor.* 19.
- Procne, Pandionis e Zeuxippe f., Tereï uxor, III, 14, 8, 2; ob mariti perfidiam, Ityn filium cibum ei apponit, III, 14, 8, 5; in avem mutatur, *ibid.* § 7.
- Προκώωνις quid sit, *Demo* 22.
- Procris, Erechthei e Praxithea f., [*Hell.* 83; *Phanod.* 3] Cephalī conjux, ob adulterium cum Pteleonte ad Minoem fugit; cum eo consuescit; in Atticam redit; cum marito reconciliata ab eo imprudente necatur, III, 15, 1, 2 sqq.; *Pher.* 77; canem Athenas secum ducit insignem, II, 4, 7, 2; *Ister* 18.
- Procris, Thespīi f. natu maxima; ejus ex Hercule progenies, II, 7, 8, 1.

- Prodigium quod Ol. 118,3 in arce Athenarum contigit, *Philoch.* 146.
- Προρπίνα*, sacra, *Clitod.* 23.
- Proetides, Thebarum portæ, III, 6, 6, 6.
- Proetides, Proeti filiae, insanientes, a Melampode sanantur, II, 2, 2, 7.
- Proetus, Abantis f. [Thersandri f., *Pher.* 79]; ab Acrisio Argis pulsus, in Lyciam venit ad Iobatem al. ad Amphianactem; ducit Anteam al. Stheneboram; in Argolidem redux, Tirynthem tenet; ejus filiae insaniunt [*Acus.* 19]; Melampodi et Bianti filias cum parte regni dat; Bellerophontem purgat [*Pher.* 24], uxoris fraude ductus, ad Iobatem mittit, necem ei paraturus; Danaen dicitur corrupisse, II, 2, 1 *sqq.*; pater Mærae, *Pher.* 79.
- Promachus, Aesonis f., a Pelia necatur, I, 9, 27, 2.
- Promachus, Parthenopæi f., unus Epigonorum, I, 9, 13, 2; III, 7, 2, 5.
- Prometheus, Iapeti f., I, 2, 3; Deucalionis ex Hesione, *Acus.* 7; Jovis caput aperit, I, 3, 6; hominibus ignem dat; Caucasum asfigitur, I, 7, 1; ab Hercule liberatur, II, 5, 11, 12; *Pher.* 33; Deucalioni arcam struere suadet, I, 7, 2, 2; pro Chirone fit immortalis, II, 5, 4, 6; Jovi Thetidis nuptias dissuadet, III, 13, 5, 3; duodecim diis aras exstruit, *Hell.* 15; pater Ius vel Isidis, *Ister* 40; Promethei signum in Academia, *Ap. fr.* 32.
- Promethea, festum Atticum, *Ister* 3.
- Pronax, Talai f., Lycurgi et Amphithea pater, I, 9, 13.
- Pronoe, Phorbi f., Aetoli conjux, I, 7, 7.
- Pronous, Phegei f., Alcmaeonem necat; ab hujus filiis trucidatur, III, 7, 6, 2.
- Προουσία*, *Clitod.* 25.
- Propylaea quando aedificata, *Philoch.* 98.
- Prosepelia nympa, ex Arcade mater Elati et Aphidantis, *Charon* 13.
- Proserpina, Jovis f., I, 3, 2, 4; a Plutone, I, 5, 1, 1; ab Adoneo Molossorum rege rapitur, *Philoch.* 46; ex Attica, *Phanod.* 20; aliquot menses apud Plutonem, reliquam anni partem apud superos moratur, I, 5, 3; vide Ceres. Alcestin in vitam remittit, I, 9, 15, 2; Adonidem nutrit; de eo cum Venere contentio, III, 14, 4, 5; Proserpina ver appellatur a populis qui ad occasum solis habitant, *Theop.* 293.
- Protagoras in Siciliam navigans cum nave demersus, *Phil.* 168; ejus ætas, *Ap. fr.* 80.
- Protesilaus, Iphicli f., Helenæ procus, III, 10, 8, 2.
- Proteus, pater Cabiræ, *Pher.* 6.
- Proteus (Toronensis) Neptuni f., ejus progenies, II, 5, 9, 14.
- Proteus, Egypti R., Bacchum benigne excipit, III, 5, 1, 2.
- Proteus, Egypti ex Argyphia f., Gorgophones sponsus, II, 1, 6, 2.
- Prothous, Agrii f., I, 8, 6, 1.
- Prothous, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
- Proto, Nereis, I, 2, 7.
- Protogenia, Erechthet f., pro patria immolata; ubi? *Phanod.* 3.
- Protogenia, Calydonis f., Oxyli e Marte mater, I, 7, 7, 2.
- Protogenia, Deucalionis f., *Pher.* 51 a; Aethlii e Jove mater, I, 7, 2, 7.
- Protomedusa, I, 2, 7.
- Psamathe, Nereis, I, 2, 7; Aeci congressum evitare conata; ex eo Phocum parit, III, 12, 6, 9.
- Psammetiche insula ante Delum sita, *Phanod.* 26.
- Psessi, gens Taurica, *Ap. fr.* 120.
- Psophidii, Alcmaeonis filios persequentes, ab Argivis et Tegeatis fugantur, III, 7, 6, 3.
- Psopis, ab apro Erymanthio vastatur, II, 5, 4, 1; *Hec.* 344; Phegeo paret, III, 7, 5, 3.
- Psylicus sinus, in sinu Libyco, *Hec.* 303.
- Pteleon, cum Procrice, Cephali uxore, rem habet, III, 15, 1, 4.
- Pterelaus, Taphii f., a Neptuno immortalitate donatur; ejus progenies; filii armenta Electryonis abigunt; ejus filios occidunt; ipsi pereunt præter Everem; coma aurea, qua immortalis erat, Commæthius fraude recisa, perit, II, 4, 5, 5 *sqq.*
- Ptimyris ab Aegyptiis vocatur Delta insula, *Ephor.* 109.
- Ptolemæi secundi indoles, *Phyl.* 40 a.
- Ptous, Athamantis e Themistone f., I, 9, 2, 3.
- Puerorum amores a Thamyri cepti, I, 3, 3, 1.
- Purpuris voracior, proverb., *Ap. fr.* 182.
- Putei Agamemnonii, *Clitod.* 9.
- Pydna urbs Atheniensibus Philippo promissa, *Theop.* 139.
- Pygela, urbs Ioniae, unde nomen acceperit, *Theop.* 62.
- Pygmæi, populus in extrema Aegypto, contra grues belligerant, *Hec.* 266.
- Pygmalion, rex Tyrriorum, cujus soror Thiosso, *Tim.* 23; Carpasiam in Cypro condit, *Hell.* 147; pater Metharmes, III, 14, 3, 4.
- Pylæ, ubi Amphictyonum congressus, *Theop.* 186.
- Pylades, ex Electra pater Medontis et Strophidi, *Hell.* 43.
- Pylaon, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1.
- Pylarge, Danae e Pieria f., Idmonis sponsa, II, 1, 5, 8.
- Pylas, Megaræ R., Pandioni filiam dat, et, Biantem occiso, regnum: in Peloponnesum abiens, Pylum condit, III, 15, 5, 3.
- Pylene, urbs Aetoliae, *Hell.* 111.
- Pylo, Thespil f., Hippotæ ex Hercule mater, II, 7, 8, 3.
- Pylus, Martis f., I, 7, 7, 3.
- Pylus, a Neleo conditur, I, 9, 9, 1; *Hell.* 64; *Pher.* 56; ab Hercule capitur, I, 9, 9, 2; II, 7, 3, 1; habet armenta Apollinis, a Mercurio abacta, III, 10, 2, 2; alia Pylus a Pyla conditur. Vide Pylas.
- Pyræchma, Atolus; ejus singulare certamen cum Degmeno, Epeo, *Ephor.* 15.
- Pyramus, Ciliciæ fl., III, 1, 1, 8.
- Pyrene, Cycni e Marte mater, II, 5, 11, 3.
- Pyrippe, Thespil f., Patrocli ex Hercule mater, II, 7, 8, 6.
- Pyrria, Epimethei e Pandora f., Deucalionis uxor, *Acus.* 7; I, 7, 2, 1; mater Hellenis, *Hell.* 10; Protogenia, *Pher.* 51 a.
- Pyrrho, Eleus, Plistarchi filius, *Ap. fr.* 91.
- Pyrrius, Achillis f., a quo genus duxit Olympias, mater Alexandri, *Theop.* 282.
- Pyrrius a Cleonymo persuasus contra Spartam proficiscitur; copiarum numerus, *Phyl.* 48; ejus aquila, *ibid.* 49.
- Pyrrius, canis Gelonis, *Phyl.* 44.
- Pythagoras, Mnesarchi f., Tuscus fuit, *Theop.* 67; quo tenderit ejus philosophia, *ibid.* 68; ejus filia summo-pere a Crotoniatis honorata, *Tim.* 78; Apollinis aram, quæ Deli est, velut inviolatam adorat, *ibid.* 79; quomodo puellas et feminas appellaverit, *ibid.* 83; Pythagoræ opinio quædam, *Ap. fr.* 2.
- Pythæ in Demosthenem dicterium, *Phyl.* 65.
- Pythia, III, 15, 6, 3; Herculi respondere non vult, tripode spoliatur, illi nomen Alcidaë dat, II, 6, 2, 6.
- Pythica pompa: quam via ab Atheniensibus Delphos mitti soleat, *Ephor.* 70.
- Pythionice, Harpali pellex, post mortem monumentis magnifice honorata, *Theop.* 277.
- Pythium in Oenoe, *Philoch.* 158.
- Python, draco, Delphici oraculi custos, ab Apolline necatur, I, 4, 1, 3.
- Pytho, cognomento Draco, homo intolerabilis, ab Apolline interfectus, *Ephor.* 70; Pythonis tabernaculum a Delphis incensum, *ibid.*

Pythodorus archon, *Philoch.* 97.

Q.

«Quarta die mensis natus es.» Proverb., *Philoch.* 176.

Quercus Matri deorum sacra, *Ap. fr.* 4.

Quinquentium Persei temporibus nondum institutum, *Pher.* 26.

«Quondam fuere strenui Milesii.» Proverb., *Demo* 10.

R.

«Res amicorum communes»; quo tempore hoc proverbium et apud quos invaluerit, *Tim.* 77.

Rhadamanthus, Jovis ex Europa f., III, 1, 1, 5; leges fert Cretensibus, III, 1, 2, 5; harum specimen, II, 4, 9, 2; a Minoe fratre pulsus, in Berothiam fugit, Alcmenam ducit viduam (*Pher.* 39); in Ocalia habitat; cum Minoe iudex apud inferos, III, 1, 2, 5 sqq.; II, 4, 11, 8.

Rhodijs, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1.

Rhapsodi unde nominati, *Philoch.* 206.

Rhea s. Magna Mater s. Cybele, Titanis, Cæli f., I, 1, 3; Crono nubis, I, 1, 5; liberos a marito devorari videns, Jovem celat, I, 1, 6; sedes ejus in Cybelis; Bacchum sanat, mysteria docet, III, 5, 1, 3; OEnouen docet artem vaticinandi, III, 12, 6, 2.

Rheginum, colonia Chalcidensium, *Ant.* 10; a Delphijs profecta, *Tim.* 64.

Rhesus, Strymonis e Calliope f., a Diomede necatur, I, 3, 4.

Rhexenor, Chalciope pater, III, 15, 6, 2; *Phanod.* 3 a.

Rhipaci montes, *Hell.* 96.

Rhius, urbs Messeniæ, *Ephor.* 20.

Rhodanus fluvius duo ostia habet, *Tim.* 38.

Rhode, Mopsi filia, *Theop.* 111.

Rhode, Danaï f., Hippolyti sponsa, II, 1, 5, 4.

Rhode, Neptuni ex Amphitrite f., Solis uxor, I, 4, 6; *Hell.* 107.

Rhodia in Lycia, a qua nomen acceperit, *Theop.* 111.

Rhodia, Danaï f., Chalcodontis sponsa, II, 1, 5, 4.

Rhodii, in sacris Herculis ipsum exsecrantur, quamobrem? II, 5, 11, 10.

Rhœcus, Cnidius, a Nympha excæcatus, *Charon* 12.

Rhœcus, Centaurus; ab Atalante sternitur, III, 9, 2, 3.

Rhymus, fluvius Asiæ per Mygdonium campum fluens, *Hec.* 202.

Rhyndacus, fluvius Asiæ, *Hec.* 202.

Rhytia ex Apolline mater Corybantum, *Pher.* 6.

Roma, Trojana, nomen dedit urbi ab Aenea conditæ, *Hell.* 53.

Roma, urbs antiqua quædam, ante bellum Trojan. condita, *Ant.* 7.

Roma eodem tempore condita quo Carthago, *Tim.* 21; ab Aenea, *Hell.* 53; a Gallis capta, *Theop.* 144.

Romani equum ante urbem jaculis conficiunt in Trojæ captæ memoriam, *Tim.* 152.

Romphæa, telum barbaricum, *Phyl.* 58.

Rubetæ duo jecora habent, *Tim.* 156.

S.

Sacæ, gens Scythica, *Hell.* 171; *Ephor.* 78.

Sacra bella duo, *Philoch.* 88.

Sadyattes, Alyattæ filius, rex Lydorum, ipsius sorori (Lydi) vim intulit atque uxorem habet; ex ea filium suscepit Alyatten; deinde alias duas uxores duxit, ex quibus Attales et Adramys nascuntur, *Xanth.* 19, p. 40. (Idem Sadyattes p. 42 ap. Anonym. nominatur Alyattes.)

Sadyattes, ditissimus Lydorum ἑταρχος, a quo Cræsus argentum mutuo sumere voluit, *Xanth.* 19, p. 40.

Saitæ Atheniensium patres, *Theop.* 172; ab Atheniensibus orti, *Phanod.* 7.

Salamis, Asopi f., Cychrei e Neptuno mater, III, 12, 7, 1.

Salamis, post Cychreum Telamoni paret, III, 12, 7, 1.

Salamis, pugna ad Salaminem, *Ephor.* 112.

Salix, arbor, *Hec.* 173.

Salmonæus, Aoli f., I, 7, 3, 4; *Hell.* 10; ejus uxor Alcide; Thessaliam incolit, post Elidem adit; cum civibus ob impietatem e medio tollitur; I, 9, 7; pater Tyrus, *Hell.* 10; *Pher.* 59; Epeorum et Pisæorum rex, ex Elea Atolum ejicit, *Ephor.* 15.

Salmus, urbs Berothiæ, *Hell.* 13, 27.

Salmydessus, Thraciæ urbs, Phinei sedes, I, 9, 21, 1.

Samiorum Ionici migratio, *Ap. fr.* 180.

Samus olim a Lelegibus occupata, *Pher.* 111; ei Ancæus præfuit, *ibid.*; a Pericle obsessa, *Ephor.* 117.

Samus, Nili insula, *Hec.* 286.

Samus, Same, i. q. Cephallenia, *Ap. fr.* 167.

Samothrace, Dardani prima sedes, III, 12, 1, 3; sedes Corybantum, *Pher.* 6; Idæorum Dactylorum, *Ephor.* 65; unde dicta? *Ap. fr.* 180.

Samothracæ festo quodam Harmoniam quærunt, *Ephor.* 12.

Sanapæ apud Thraces vocantur ebrii, *Hec.* 352.

Sandacus, Astynoi f., e Syria veniens, Celendrin in Cilicia condit; e Pharnace pater Cinyræ, III, 14, 3, 3.

Sandrocyttus, Indorum rex, munera misit Seleuco Nicatori, *Phyl.* 37.

Sangarius, flumen Phrygiæ, ad quod Cereris Montanæ sacrum, *Xanth.* 7.

Sangarius fl., Hecubæ pater e Metope, III, 12, 5, 3.

Sao, Nereis, I, 2, 7.

Sarapis, nomen Apidis, inter deos recepti, II, 1, 1, 6.

Sarapis unde dictus, *Phyl.* 80.

Sardanapalus, rex Persarum, uno die Tarsum condit et Anchialen, *Hell.* 158; *Ap. fr.* 69.

Sardes a Ionibus captæ, *Charon* 2.

Sardinia ins. a Thespiadis culta, II, 7, 6, 2; ejus incolæ Saturno sacrificant parentes, *Tim.* 28.

Sardiniorum mos barbarus, *Demo* 11, 12.

Sardonium mare, I, 9, 24, 5.

Sardonius risus unde dictus, *Tim.* 28, 29.

Sariusa, Polyphidis uxor, *Pher.* 91.

Sarpedon, Neptuni f., Poltyis frater, in litore Anie ab Hercule confoditur, II, 5, 9, 13.

Sarpedon, Jovis ex Europa, al. Laodamia f., ob amorem Mileti a Minoe fratre in Lyciam fugit, ubi rex lit; longævus, II, 5, 9, 13 sq., Miletum condit, *Ephor.* 37.

Sarpedonia petra in Thracia, *Pher.* 104.

Satræ, gens Thraciæ, *Hec.* 128.

Satrocentæ, gens Thraciæ, *Hec.* 129.

Saturno parentes immolantur ab incolis Sardiniae, *Tim.* 28; pueri a Curetibus, *Ister* 47; Saturnus in Sicilia sepultus jacet, *Philoch.* 184; iis qui ad solis occasum habitant, appellatur hiems, *Theop.* 293.

Satyrium, *Ant.* 14.

Satyri, Bacchi comites, a Lycurgo vincti liberantur, III, 5, 1, 5.

Satyrus, ab Argo cæditur, II, 1, 2, 4; cum Amymone congregi conatus, a Neptuno pellitur, II, 1, 4, 10.

Satyrus Dionysii junioris assentator, *Tim.* 127.

Satyrus, Timoleontis amicus, *Theop.* 215.

Sauromatæ, populus Scythicus; eorum instituta, *Ephor.* 76, 78.

Sauromatides, eadem quæ Amazones, *Ephor.* 103.

Scalaba, regio Eretriensium, *Theop.* 162.

Scæa, Danaï f., Daiphronis sponsa, II, 1, 5, 3.
 Scæi, gens inter Troadem et Thraciam, *Hec.* 133.
 Scæus, Hippocoontis f., ab Hercule trucidatur, III, 10, 5, 1.
 Scamander, pater Teucris ex Idæa, III, 12, 14; Calirrhoeis, III, 12, 2, 2; Strymus, III, 12, 3, 11.
 Scamander ab Ida defluens, *Hell.* 132; cum Achilles tranat, *ibid.*
 Scamandrius, dux Phrygum, *Xanth.* 5.
 Scepsis, urbs Troadis, *Ephor.* 122.
 Sceptum cyaneum Tiresiæ, *Pher.* 50.
 Schedius, Epistrophil f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
 Scheria, antiquum nomen Coreyræ, *Hell.* 45; *Tim.* 54.
 Schorneus, Athamantis f., I, 9, 2, 5.
 Schorneus, Atalantes pater nonnullis dicitur, I, 8, 2, 4; I, 9, 16, 8; III, 9, 2, 8.
 Sciapodes, gens Æthiopica, *Hec.* 263.
 Σκιῶν unde dicta? *Theop.* 234.
 Sciraphidas monetam auream vel argenteam in Spartam urbem non recipi voluit, *Theop.* 10.
 Scironides petra, II, 8, 1, 4.
 Scirus, Theseo misit Nausithoum et Phæacem, *Philoch.* 41.
 Scithar, urbs Thraciæ, *Theop.* 311.
 Sciurus, regio ignota Eubœæ insula, *Hec.* 106.
 Scorpio a Diana Orioni missa, *Pher.* 4.
 Scotussa lacu suo insignis, *Theop.* 84.
 Scutorum Lacedæmoniorum et Messeniorum signa, *Theop.* 325.
 Scybrus, regio Macedonica, *Theop.* 312.
 Scylace, urbs Asiæ, *Hec.* 205.
 Scyletinus, sinus Italiæ, *Ant.* 4, 6.
 Scylla, Nisi f., patrem Minoi prodit, ab hoc punitur, III, 15, 8, 2.
 Scylla, Phorcynis et Hecalæ f., *Acus.* 5.
 Scyllarum promontorium, *Hec.* 42.
 Scyllia, oppidum Clazomeniorum, *Ephor.* 35.
 Scyllus Solis et Herculis, II, 5, 10, 5; *Pher.* 33.
 Seyrus, Ægei pater, III, 15, 5, 5.
 Scythæ, quam terræ partem teneant, *Ephor.* 38; *cf.* 78; asinos sacrificant, *Ap. fr.* 13; eorum mores, *Ephor.* 78; *Phyl.* 69; a Milesiis vincuntur, *Ephor.* 92.
 Scythia, II, 1, 3, 6.
 Seis. Vide Neis.
 Σεισέβια Solonis, *Androt.* 40; *Philoch.* 37.
 Seleucus Nicator; ei munera misit Sandrocyttus, rex Indorum, *Phyl.* 37.
 Seleuci Callinici amasia Mysis, *Phyl.* 29.
 Seleucis, poculi genus, *Ap. fr.* 247.
 Sellasia, urbs Laconica, *Theop.* 13; pugna ad Sellasiam, *Phyl.* 56.
 Selleis, flumen in Elide, *Ap. fr.* 170.
 Semachidæ, Epacriæ in Attica demus, *Philoch.* 78.
 Semele, Cadmi ex Harmonia f., III, 4, 2, 4; cum Jove congressa, Junonis fraude perit, III, 4, 3; a Baccho ex inferis petita, Thyones nomine in cælum migrat, III, 5, 3, 3; ejus nuptias Actæon ambit, *Acus.* 21; Hyes vocatur, *Pher.* 46.
 Senatores Atheniensium inde a quo anno secundum litterarum ordinem sententiam dixerint, *Philoch.* 119.
 Senus, urbs Egypti, *Hec.* 272.
 Septem duces adversus Thebas. Vide Thebæ.
 Septem sapientes Sophistas nominat *Ephor.* 101; *Androt.* 39.
 Septimus dies, faustus Græcis, *Ephor.* 9 a.
 Sophoclis vita, *Ister* 51.
 Seriphus, ins., II, 4, 1, 3 ejus incolæ a Perseo in lapides transformati, *Pher.* 26

Sermylia, urbs Thraciæ, *Hec.* 121.
 Servi emptitii antiquitus Græcis non famulabantur, *Tim.* 67.
 Servi Lacedæmoniorum, Thessalorum, Chiorum, *Theop.* 134.
 Servorum urbs, in Libya, *Ephor.* 96.
 Servius, rex Romanorum, primus signavit æs, *Tim.* 22.
 Sesarethus, urbs Taulantiorum, *Hec.* 68.
 Sesostris rex, *Theop.* 52.
 Sestus urbs, in Propontide, *Theop.* 6; *Ephor.* 86.
 Seuthes, Thracum rex, *Theop.* 8.
 Sicane, urbs Iberiæ, *Hec.* 15.
 Sicani, indigenæ, *Tim.* 2; a Sicano fluvio nomen habent; ex Iberia in Siciliam translati, *Philoch.* 3.
 Sicania, regio finitima Agrigentinis, *Ap. fr.* 140.
 Sicania antiquum nomen Siciliæ, *Hell.* 51.
 Sicanus, fluvius Iberiæ, *Philoch.* 3.
 Σίξτος(?), *Ister* 63.
 Sicilia ins., ejus ortus I, 6, 2, 3; Eryci paret, II, 5, 10, 10, prius Sicania vocata, *Hell.* 51; Trinacria unde dicta, *Tim.* 1; Sicilia a Siculo Ausonum rege nominata, *Hell.* 53; primum ex Italia venerunt Elymi, deinde Ausones, *ibid.*; ab Iberibus olim habitata, *Ephor.* 51; quinque diebus circumnavigatur, *Ephor.* 50.
 Siculi ab Oenotris et Opicis ex Italia pulsi transierunt in Siciliam. *Ant.* 1; quo tempore? *Philoch.* 2; Siculi et Morgetes et Itali iidem sunt, qui erant Oenotri. *Ant.* 3; Siculi domi Nymphis sacra facere solent, *Tim.* 127.
 Siculus Roma profugus a Morgete Oenotrorum rege hospitio exceptus, *Ant.* 3, 7; Siculus, Itali filius, dux Ligurum; ab eo appellati sunt Siculi. *Philoch.* 2.
 Sicyon, Epopeo cæso, a Lyco occupatur, III, 5, 5, 7; a Phalce occupatur, *Ephor.* 16.
 Sicyoniorum reges, *Ap. fr.* 71.
 Side, Orionis uxor, a Junone, quacum certamen inierat, in Hadem pellitur, I, 4, 3, 2.
 Side, filia Tauri, uxor Cimoli, *Hec.* 250.
 Side, urbs Pamphyliae, *Hec.* 250.
 Sidele, urbs Ioniæ, *Hec.* 218.
 Sidene, urbs Lyciæ, *Xanth.* 24.
 Sidero, Tyrus noverca a Pelio trucidatur, I, 9, 8, 3.
 Sidon, urbs Phœniciæ, *Hell.* 8; *Hec.* 256.
 Sidus, vicus agri Corinthii, *Ap. fr.* 163.
 Sidussa, urbs Ioniæ, *Hec.* 217.
 Sigeum, I, 9, 1, 5.
 Sige, urbs Troadis, *Hec.* 208.
 Sileni cum Mida colloquium, *Theop.* 76.
 Simois, Asyoche pater et Hieromnemes, III, 12, 2, 1.
 Simonides, poeta, Theronem et Polyzelum inter se reconciliavit, *Tim.* 90.
 Simulacra lignea, *Theop.* 181.
 Sindia, urbs Lyciæ, *Hec.* 240.
 Sindi, populus ad Bosporum Cimmericum, *Hell.* 92.
 Sindonæi, populus Thraciæ, *Hec.* 117.
 Sinis, Polypemonis e Sylea f. Pityocampes dictus, isthmum Corinthium infestum reddit; ab Theseo trucidatur, III, 16, 2, 1; Sinidis filia a Theseo abducta, *Ister* 14; *Pher.* 109.
 Sinope urbs, unde nomen sortita sit, *Hec.* 352.
 Sinties, Thraces in Lemno insula, *Hell.* 112 et 113; unde nominati, *Philoch.* 6.
 Sipylus, urbs, Tantali sedes, III, 5, 6, 6; *Hell.* 44.
 Sipylus, Amphionis e Niobe f. telis Apollinis confoditur, III, 5, 6, 1 sq.
 Sirenes, Acheloi e Melpomene filiae, I, 3, 4; e Sterope, I, 7, 10, 2; eas Argonautæ prætervehuntur, I, 9, 25, 1.
 Siris, urbs, unde nomen habeat, *Tim.* 62.

- Siris, fluvius Libyæ, *Hec.* 316.
 Siritæ in luxuriam molliemque prolapsi, *Tim.* 62.
 Siritis; ob eam Tarentini cum Thuriiis belligerant, *Ant.* 12.
 Sirrha, urbs Thraciæ, *Theop.* 138.
 Sisyphus, Æoli f., I, 7, 3, 4; Ephyram condit, ducit Me-
 ropen [*Hell.* 56]; ex ea progenies; supplicium apud in-
 feros, I, 9, 3; Isthmiorum conditor, III, 4, 3, 8; Jovem,
 Antigonæ raptorem, Asopo palam facit, III, 12, 6, 6;
Pher. 78.
 Sisyphus, Pharsali tyrannus, *Theop.* 20.
 Sitace, urbs Persica, *Hec.* 184.
 Sitophagi, populus Libyæ, *Hec.* 305.
 Sixus, urbs Mastienorum, *Hec.* 9.
 Smila, urbs Thraciæ, *Hec.* 118.
 Smindyrides, Sybarita Agaristæ, Clisthenis filiae nuptias
 ambit, *Tim.* 58.
 Smyrna. *Vide* Myrria.
 Socieus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Socratis ætas, *Ap. fr.* 82; lapides cædendi artem a patre
 edoctus, *Tim.* 100.
 Solii in Cypro, *Ephor.* 134.
 Soli, urbs Cypri, *Ephor.* 94.
 Soll, urbs Ciliciæ, *Hec.* 253; *Ephor.* 94.
 Sol, Hyperionis f., I, 2, 2, 3; Rhoden ducit, I, 4, 6; ejus
 armenta in Erythia ins., I, 6, 1, 4; pater Æetæ e Per-
 seide, I, 9, 1, 6; Pasiphaes, III, 1, 2, 6; Augæ, I, 9,
 16, 8; ejus armenta in Trinacia, I, 9, 25, 3; currum
 draconibus junctum Medæ dat, I, 9, 28, 3; Herculem
 cymbio instruit ad trajiciendum Oceanum, II, 5, 10, 5;
Pher. 33; recipit illud, II, 5, 10, 8; Soli sacra est prima
 cujusque mensis dies, *Philoch.* 181; Soli quomodo sa-
 cra faciant, *Phyl.* 24; ejus filii ex Antiopa, *Theop.* 340;
 e Rhode, *Hell.* 107.
 Soloës, in Sicilia ab Hercule interfectus, *Hec.* 48.
 Solon a Cræso in rogo invocatus, *Xanth.* 19; p. 41.
 Solus, urbs Siciliæ, *Hec.* 48.
 Solymi, a Bellerophonte vincuntur, II, 3, 2, 2.
 Sophron, Ephesi præfectus, a Danae amasia a nece serva-
 tur, *Phyl.* 23.
 Spalethra vel Spalathra, urbs Thessaliæ, *Hell.* 36.
 Sparta. *Vide* Lacedæmon.
 Sparte, Eurotæ f. Lacedæmonis uxor; ejus progenies,
 III, 10, 3, 2.
 Sparti, e dentibus draconis a Cadmo satis nascuntur; se
 cædunt, quinque exceptis, III, 4, 1, 4; eorum numerus,
Hell. 2; *Pher.* 44; homines ex diversis locis commixti,
 qui Cadmum secuti erant, *Androt.* 28 et 29.
 Sparton, Phoronei f., *Acus.* 16.
 Spartus, canis Actæonis, III, 4, 4, 6.
 Spercheus fl. Menesthii pater perhibetur, III, 13, 4; ex Po-
 lydora, Danae f., pater Dryopis, *Pher.* 23.
 Spercheus, fluvius Thessaliæ, ad quem Paris ab Achille
 vincitur, *Ister* 12.
 Spetlus, urbs Atticæ, *Philoch.* 11.
 Sphinx, Typhonis et Echidnæ proles, Thebas depopulatur;
 Hæmonem necat, Oedipodis arte tollitur, III, 5, 8, 2
sq.; *Philoch.* 174.
 Spio, Nereis, I, 2, 7.
 Spragitides Nymphæ, *Clitod.* 14.
 Stamene, urbs Chalybum, *Hec.* 196.
 Staphylus, Bacchi f., Argonauta, I, 9, 16, 8.
 Statira, uxor Darii Codomanni, *Phyl.* 35.
 Stenyclarus, sola ex Messeniæ urbibus Doriensium jure
 fruebatur, *Ephor.* 20.
 Stephanephoros Athenis heroum, *Hell.* 4.
 Stephanis, urbs Mariandynorum, *Hec.* 201.
 Sternops, Melanis f., a Tydeo necatur, I, 8, 5, 3.
 Sterope, Acasti f., III, 13, 3, 3.
 Sterope, Atlantis e Pleione f., Pleias, Oenomai conjux,
 III, 10, 1, 1.
 Sterope, Cephei f., cinnamum Medusæ ab Hercule accipit
 ad deterrendos hostes, II, 7, 3, 4.
 Sterope, Pleuronis f., I, 7, 7, 1.
 Sterope, Porthæonis f., Sirenum ex Acheloo mater, I, 7,
 10, 2.
 Steropes, Cyclops, I, 1, 2; ejus filios occidit Apollo, *Pher.* 76.
 Stesichori poetæ parentes, *Philoch.* 205.
 Sthenebrea, Iobatae s. Amphianactis f., II, 2, 1, 3; Apli-
 dantis filia, Præti conjux, III, 9, 1, 2; II, 2, 2, 1; Belle-
 rrophontem, frustra amatum, coram viro calumniatur,
 II, 3, 1, 2.
 Sthenele, Acasti f., Patrocli e Menælio mater, III, 13, 8, 5.
 Sthenele, Danae e Memphide f., Stheneli sponsa, II, 1, 5, 6.
 Sthenelus, Ægypti e Tyria f., sponsus Stheneles, II, 1, 5, 6.
 Sthenelus Astymedusæ, Oedipi uxoris, pater, *Pher.* 43.
 Sthenelus, Capanei f., inter Epigonos, III, 7, 2, 5; Helena
 proci, III, 10, 8, 1.
 Sthenelus, Androgei f., ab Hercule e Paro abducitur, II, 5,
 9, 5.
 Sthenelus, Melanis f., a Tydeo interficitur, I, 8, 5, 3.
 Sthenelus, Persei f., II, 4, 5, 2; ejus e Nicippe liberi, II,
 4, 5, 8; Argis pellit Amphitryonem; Tirynthem et My-
 cenas tenet, Mideam dat Atreo et Thyesti, II, 4, 6, 5.
 Stheno, Gorgonum una immortalis, II, 4, 2, 9.
 Stilbides vates, qui Niciam in Siciliam secutus est, *Philoch.*
 112, 113.
 Stora, urbs Libyæ, *Hec.* 322.
 Στοιχάδες, genus olearum, *Philoch.* 62.
 Στρατὶς ἐν τοῖς ἐπὶ νόμοις quid sit, *Philoch.* 101.
 Straticus, Nestoris f., I, 9, 9, 3.
 Stratobates, Electryonis f., II, 4, 5, 7.
 Stratonis, Sidoniorum regis vita et mores, *Theop.* 126.
 Stratonis Peripatetici ætas, *Ap. fr.* 97.
 Stratonice, Pleuronis f., I, 7, 7, 1.
 Stratonice, Thespîi f., Atromi ex Hercule mater, II, 7, 8, 4.
 Stratonicus in facete dictis imitator Simonidis, *Ephor.* 158.
 Strepsa, civitas Thraciæ, *Hell.* 162.
 Stroe, urbs Libyæ, *Hec.* 323.
 Strogola, urbs Lydiæ, *Xanth.* 18.
 Strongyle, una ex ins. Eolicis, *Ant.* 2.
 Strophades, ins., I, 9, 21, 8.
 Strophius, Pyladæ ex Electra f., *Hell.* 43.
 Stryme insula, Thasiarum emporium, *Philoch.* 128; urbs
 Thraciæ, *Androt.* 26.
 Strymo, Scamandri f., Laomedontis uxor, III, 12, 3, 11;
 Priami mater, *Hell.* 137.
 Strymon, fl. Thraciæ, III, 5, 1, 4; pater Rhesi ex Eu-
 terpe, I, 3, 4; Evadne e Neæra, II, 1, 2, 1; ab Hercule
 vadosus redditur, II, 5, 10, 13.
 Stygne, Danae e Polyxo f., Polycitoris sponsa, II, 1, 5, 7.
 Symphalis, Arcadiæ palus, II, 5, 6, 1.
 Symphalides, aves, ab Hercule sagittis conficiuntur, II,
 5, 6; *Hell.* 61; *Pher.* 32.
 Symphalus, Elati e Laodice f., III, 9, 1, 2; Parthenopes
 pater, II, 7, 8, 11; R. Arcadiæ, a Pelope necatur, III,
 12, 6, 10.
 Symphalus, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Symphalus, urbs Arcadiæ, II, 5, 6, 1.
 Styx, Oceani f., I, 2, 2, 1; frater Dairæ, *Pher.* 11; ejus
 progenies e Pallante, I, 2, 4; e Jove, I, 3, 1, 4. per Sty-
 gem juratur I, 2, 5, cf. *Ap. fr.* 10.
 Syagrus, prætor, *Phyl.* 5.
 Syalis, urbs Mastienorum, *Hec.* 7.
 Sybaris fluvius, *Philoch.* 207.
 Sybaris urbs, ejus situs, *Tim.* 60.
 Sybaritæ Crotoniatos legatos occidunt. Somnium Sybarita-

rum perniciem et interitum eorum portendens, *Phyl.* 45;
eorum odium in Tarentinos, *Ant.* 13; donaria in templo
Delphico, *Theop.* 182; luxuria, *Tim.* 58—61; *Phyl.* 45.
Sycophantæ unde nomen sortiti sint, *Ister* 35.
Sysis, urbs Ægypti, *Hec.* 274.
Sylea, Corinthi f., Sinidis e Polypemone mater, III, 16, 2, 1.
Syleus, in Aulide, cum Xenodice f. ab Hercule necatur,
II, 6, 3, 3.
Symæthia, urbs Thessaliæ, *Theop.* 154.
Symbola, omina ex sono sumta, *Philoch.* 198, 199.
Συμμορία Atheniensium, *Philoch.* 126; *Clit.* 8.
Symplegades, I, 9, 22.
Συντάξις, Callistrato auctore nominati sunt *ζόποι*, *Theop.*
97.
Syopii, populus Liburnis vicinus, *Hec.* 64.
Syracusæ, urbs Siciliæ, *Hec.* 45.
Syracusanorum leges sumtuariæ, *Phyl.* 45.
« Syracusanorum decimam. » Prov. locut. *Demo* 14.
Syria, II, 1, 3, 8; III, 5, 1, 1; sedes Tithoni, Phaethontis,
Astynoi, Sandaci; Cinyræ paret, III, 14, 3, 3.
Syrnus, ubi Padalirii posteri, *Theop.* 111.

T.

Tabis, urbs Arabiæ, *Hec.* 264.
Tachus Agesilao munera mittit, *Theop.* 23; Ægyptiis defi-
cientibus, apud Persas salutem petit, *Theop.* 120.
Tænarus, urbs, arx et portus a Tanaro nomen habet,
Pher. 88; ab Apolline Neptuno data pro Pythia, *Ephor.*
59; ibi est ostium inferorum, II, 5, 12, 3.
Tarnarus, Elati ex Erimeda filius, *Pher.* 88.
Talaria, urbs Syracusanorum, *Theop.* 214.
Talaus, Biantis f.; ejus e Lysimache progenies, I, 9, 13;
Pher. 75; pater Hippomedontis, III, 6, 3, 2; Adrasti,
III, 6, 3, 2; III, 6, 1, 4.
Talentum Siculum, *Ap. fr.* 181; 24 drachmas continet,
Tim. 158.
Talus, Cretæ custos, ab Argonautis (a Medea, al. a Pœante)
necatur, I, 9, 26, 4.
Talus, Perdici f., a Dædalo magistro necatur, III, 15, 9,
1; *Hell.* 83.
Tamariscus, arbor, *Hec.* 173.
Tanais, fluvius, *Hec.* 187; *Ephor.* 78; quem Argonautæ
in reditu ingressi, *Tim.* 6.
Tantalus, Sipyli R. pater Niobes, III, 5, 6, 1; e Clytia
gignit Pelopem, *Pher.* 93.
Tantalus, Amphionis e Niobe f., Apollinis telis confoditur,
III, 5, 6, 1.
Tantalus, Hymenæi filius, *Xanth.* 23.
Taphii, III, 4, 6, 1.
Taphius, Neptuni f., ex Hyppothoe Taphum ins. condit;
incolas Teleboas vocat; ejus progenies, II, 4, 5, 4.
Taphus, ins., II, 4, 5, 4; Pterelao occiso, cum reliquis
Echinadibus Heleo et Cephalo traditur ab Amphitryone,
II, 4, 7, 5.
Tarchia, urbs Sicula, *Philoch.* 29.
Tarentum, urbs Italiæ a Partheniis condita, *Ant.* 14;
Ephor. 53.
Tarentini ob Siritidem contra Thurios belligerantes, *Ant.* 12.
Tarentina regio, extra veterem Italiam sub Iapygiæ no-
mine ponitur ab Antiocho, *fr.* 6.
Tarentinorum mores, *Theop.* 260.
Tarsus, a Sardanapalo condita, *Hell.* 158.
Tartarus. Cf. Hades, I, 1, 2. Typhonis e Tellure pater, I,
6, 3, 1; et Echidnæ, II, 1, 2, 5.
Tartessus, Iberiæ urbs, prope quam columnas posuit
Hercules, II, 5, 10, 4; *Pher.* 33.
Taurois, urbs Celtica, *Ap. fr.* 105.

Tauromenitæ Polyxenum ad Nicodemum mittunt legatum,
Tim. 135.
Ταυροπόλος Diana, *Ister* 8; *Phanod.* 10.
Tauri, scripedes, Ætæ a Vulcano dati, I, 9, 23, 4;
Pher. 71.
Taurus Cretensis, qui Europam per mare transvexit Jovi,
III, 1, 1, 4; *Acus.* 20; al. qui Minoi datur a Neptuno,
III, 1, 3, 2; ab Hercule ad Eurystheum ducitur, II, 5, 7.
Taurus Marathonius. Vide Marathonius.
Taurus, Nelei e Chloride f., I, 9, 9, 1.
Taurus, quem Ægypti rex Inacho misit, *Ephor.* 79.
Taurus, a Minoe militiæ præfectus, *Philoch.* 39; *Demo* 3.
Ταῦρος, hordeum. *Phanod.* 24.
Tavaca, urbs Siciliæ, *Phil.* 32.
Taygete, Atlantis e Pleione f., Pleias, III, 10, 1, 1; Lace-
dæmonis e Jove mater, III, 10, 3, 1; *Hell.* 56.
Tebrus, Hippocoontis f., ab Hercule cæditur, III, 10, 5, 1.
Tegea, urbs, Cephei sedes, a Sterope defenditur Medusæ
cincinno, ab Hercule dato, II, 7, 3, 4.
Tegyrius, Thracum R., Eumolpum et Ismarum hospitio
excipit, III, 15, 4, 4; huic filiam, illi regnum dat, *ibid.*
Telamon, Salaminus, Æaci ex Endeide, al. Actæi e Glauce
f., III, 12, 6, 8; *Pher.* 15; apri Calydonii venator, I,
8, 2, 4; Argonauta, I, 9, 16, 8; Herculis in expeditione
contra Trojam socius, Herculem in se iratum placat,
Hesionem præmio accipit, II, 6, 4, 3, 57; *Hell.* 138;
pater Aiæcis et Teucris, III, 10, 8, 2; Phoco fratre cæso,
a patre pulsus Salaminem fugit, III, 12, 7, 1; Peri-
bœam ducit, contra Trojam it, *ibid.*; ejus progenies, *ibid.*
Telamon, Etruriæ portus, unde nomen habeat, *Tim.* 6.
Telchin, insidiatur Apidi, II, 1, 1, 6; *Acus.* 11; ob id ab
Argo necatur, II, 1, 2, 6.
Teleboæ, unde dicti, II, 4, 5, 4.
Teleboas, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
Teleboæ Mycenæ venientes Electryonis filium occidunt,
Pher. 27.
Teleboas, Lycaonis f., *Hec.* 375.
Teleclus, Lacedæmoniorum rex a Messeniis interfectus,
Ephor. 53.
Telegonus, Ægypti R., ducit Io, II, 1, 3, 8.
Telegonus, Protei f., ab Hercule cæditur, II, 5, 9, 14.
Telemachus Theoclymenum in Ithacam transducit, *Pher.*
91; e Nausicaa pater Perseptoleos, *Hell.* 141.
Teleon, Butæ pater, I, 9, 16, 8.
Telephassa, Agenoris uxor, III, 1, 1, 3; Europam f. quærit,
III, 1, 1, 7; *Pher.* 42; in Thracia habitat, III, 1, 1, 8; a
Cadmo sepelitur, III, 4, 1, 1.
Telephi ara, I, 8, 6, 3.
Telephus, Herculis ex Auge f., II, 7, 8, 12; clam partus a
patre invenitur, exponitur, servatur, II, 7, 4; parentes
ex oraculo in Mysia quærit; Teuthranti succedit, III, 9,
1, 6; ex Astyoche pater Eurypyli, *Acus.* 27.
Telephus, Oropius, *Theop.* 15 a.
Teles, Herculis e Lysidice f., II, 7, 8, 3.
Telesius, Atheniensis, statuarius, *Philoch.* 186.
Telestor, pater Eurypyli, *Pher.* 90.
Telestas, Priami f., III, 12, 5, 13.
Teleutagoras, Herculis ex Euryce f., II, 7, 8, 3.
Telmisæi cum Lyciis bellum gerunt, *Theop.* 111.
Telodice nymphae Phoroneo parit Apin et Niobam, *Acus.* 11.
Telus, insula Cycladum, *Androt.* 22.
Tellus, Cœli uxor, I, 1, 1, 1; ejus ex hoc progenies, *ibid.*
sqq.; Titanes in patrem exacerbant, Cronum falce in-
struit, I, 1, 4; ei finem imperii vaticinatur, I, 1, 5; ejus
e Ponto liberi, I, 2, 6; Gigantes parit e Cœlo, I, 6, 1, 1;
his medicamentum quærit, I, 6, 1, 6; e Tartaro Typho-
nem parit, I, 6, 3, 1; Nyctimum, Lycaonis f., a Jovis
ira tuetur, III, 8, 1, 6.

- Temenus, Aristomachi f., Cissii pater, *Theop.* 30; Heraclida, oraculum interrogat, Peloponnesum adoriri parans, II, 8, 2, 6 sq.; Hippoten pellit, II, 8, 3, 3; Argolidem sorte obtinet, II, 8, 4, 3; *Ephor.* 16; genero et filiae nimum studens, a filiis interimitur; ejus e Merope progenies, II, 8, 5, 3 sq.
 Tempe Thessalica, *Theop.* 83.
 Tenedus, una ex Sporadibus insulis, *Hec.* 139.
 Tenedus, urbs Pamphyliæ, *Ap. fr.* 142, 179.
 Tennes, filius Cycni, nomen dedit Tenedo insulæ, *Hec.* 139.
 Tenus insula, *Philoch.* 184, 185; III, 15, 2, 2.
 Teos, urbs Ionie, *Hec.* 216; 219; ab Athamante condita, *Pher.* 112.
 Tereus, Martis f., Thrax, Pandionis adversus Labdacum socius; ejus facinus in Procnem uxorem; Philomelam ducit; filium comedit; in avem mutatur; pater Itys, III, 14, 8, 2 sqq.
 Teres, Odrysarum rex, *Theop.* 300.
 Teridae, Menelai pellex, III, 11, 1; mater Megapenthis, *Acus.* 28.
 Terpandri ætas, *Xanth.* 27; *Hell.* 123; primus vicit in Carneis; *Hell.* 122.
 Terpsichore, Musa, I, 3, 1, 5.
 Terpsicrate, Thespil f., Euryopis ex Hercule mater, II, 7, 8, 6.
 Terra Junoni mala aurea tamquam munera nuptialia offert, *Pher.* 33 a.
 Terra, mater Triptolemi, *Pher.* 12.
 Testudinis carnem aut edas aut non edas, Proverb. *Demo* 16.
 Tetrarchia Thessalica. Cuique τετραρχία archontem praefecit Philippus, *Theop.* 234.
 Tetrapolis Attica, in ea habitaverunt Heraclidæ ab Eurytheo patria pulsi, *Pher.* 39.
 Tethys, Titanis, I, 1, 3; Oceani conjux, I, 2, 2, 1; *Acus.* 11; Asopi mater, III, 12, 6, 5.
 Teucer, Scamandri ex Idæa f., Dardano cum parte regni Batiam f. uxorem dat, III, 12, 1, 4; *Cf. Hell.* 130.
 Teuceri, unde dicti? III, 12, 1, 4.
 Teucer ex Attica in Asiam migravit; princeps fuit Xypetensis demi, *Phanod.* 8.
 Teus coloniam deducit Ephesum, atque nomen dat uni ex quinque curiis Ephesinis, *Ephor.* 31.
 Teutamias, Larissæorum R., II, 4, 4, 2.
 Teutamides, Amyntoris f., *Hell.* 1.
 Teuthras (in Mysia, III, 9, 1, 6); Teuthraniae R. Augen ducit, II, 7, 4, 3; *Hec.* 345; vitiat, III, 9, 1, 4; Telephum adoptat, *ibid.* § 6; Euryganiae pater, *Apoll.* III, 5, 8, 8.
 Thalamæ, urbs Messeniae, *Theop.* 192.
 Thales, unus septem sapientum, *Ephor.* 101; effecit, ut Croesus eadem hora in rogum ascenderet, qua imbres fore praeviderat, *Xanth.* 19, p. 42; ejus ætas, *Ap. fr.* 76.
 Thalia, Musa, I, 3, 1, 5; ejus ex Apolline f., I, 3, 4.
 Thallophori in Panathenæis, *Philoch.* 26, 27.
 Thalpius, Euryti f., Helenæ proci, III, 10, 8, 2.
 Thamyras, Philammonis f., primus pæderasta, I, 3, 3, 1; certamine musico victus a Mysis, oculis et arte canendi privatur, *ibid.* § 3.
 Thapsacus, urbs Syriæ, *Theop.* 53.
 Thargelia, festum Atticum, *Ister* 33.
 Thargelion mensis barbaris infaustus, *Phyl.* 66.
 Thasiarum coloniae, *Philoch.* 128.
 Thasius later et Chius in Narone inventus, *Theop.* 140.
 Thasus, urbs Thraciæ, a Thaso condita, III, 1, 1, 8.
 Thasus ins., Thracibus pulsus, ab Hercule datur Androgei filiis, I, 5, 9, 13.
 Thasus, Neptuni al. Cilicis f.; Europam quærit (*Pher.* 42), invenire nequit, in Thracia Thasum condit, III, 1, 1, 7 sq.
 Thaulo quidam, *Androl.* 13.
 Thaumacus, Porantis pater, I, 9, 16, 8.
 Thauomas, Ponti f., ejus ex Electra progenies, I, 2, 6.
 Thea, oppidum Laconicæ, *Philoch.* 87.
 Theanira, eadem quæ Hesione, Laomedontis f., *Hell.* 139.
 Theano, Danae Polixo f., ejus sponsus Phantes, II, 1, 5, 7.
 Thebæ Egyptiæ; antrum ibi memorabile, *Hell.* 152; huc venit Hercules, *Pher.* 33; sacerdotes ibi suas ipsi imagines in templo Jovis ponunt, *Hec.* 276.
 Thebæ, urbs. Ejus locus oraculo significatur, III, 4, 1, 1; *Cf. Pher.* 44; *Hell.* 8. Thebas fugiunt cum Baccho Dodonides, *Pher.* 46; a quo nomen urbs acceperit, III, 5, 6, 1; paret Pentheo, III, 5, 2, 2; Polydoro, III, 5, 5, 1; Labdaco, *ibid.*; Laio, III, 5, 7, 1; Zeto et Amphioni, III, 5, 6, 1; *Pher.* 102 a; Creonti, III, 5, 8, 1; sub quo vastatur a vulpe, II, 4, 6, 8; a Sphinge, III, 5, 8, 2; Herculis opus a tributo, Minyis pendi solito, liberatur, II, 4, 11, 4; paret Oelipodi, III, 5, 8, 8; a septem ducibus obsidetur, III, 6, 6; a Theseo capitur, III, 7, 1, 4; ab Argavis sub Epigonis evertitur, III, 7, 4; portæ urbis, III, 6, 6; in foro urbis habitavit Hercules, *Pher.* 33; Heraclidæ ad Electrae portas, *Pher.* 39.
 Thebagenæ quomodo a Thebanis differant, *Ephor.* 26.
 Thebanæ mulieres in Cithærone monte lacchantur, III, 5, 2, 1.
 Thebani autochthones, *Hell.* 77; septem duces vincunt, III, 6, 8; ab Epigonis superati urbem relinquunt, hostigam conduunt, III, 7, 3.
 Thebe, Zethi uxor, Thebis nomen dat, III, 5, 6, 1.
 Thebanorum Agyptiorum reges, *Ap. fr.* 70.
 Thegonium, urbs Thessaliæ, *Hell.* 21.
 Theianira, quam et Hesionem vocant, a Hercule datur Telamoni, *Ister* 22.
 Thelxion, Apidi insidiatur, II, 1, 1, 6; *Acus.* 11; ob id ab Argo necatur, II, 1, 2, 6.
 Themele, i. q. Terra, *Ap. fr.* 29.
 Themis, Cæli f., I, 3, 1, 2; ejus e Jove liberi, *ibid.*; Delphis oracula dat ante Apollinem, I, 4, 1, 3; *Cf. Ephor.* 70; mater Nympharum, II, 5, 11, 4; *Pher.* 33; ejus oraculum ad Jovem et Neptunum de futuro e Thetide filio, III, 13, 5, 1.
 Themis, Ilii f., Capys uxor, III, 12, 2, 4.
 Themiscyra, II, 5, 9, 7.
 Themiscyra, campus a Chadiis ad Thermodontem usque patens, *Hec.* 350.
 Themison, Cyprius, Antiochi Soteris vel Dei familiaris et amasius, *Phyl.* 7.
 Themisto, Hypsei f., Athamantis uxor, I, 9, 2, 3; Phriam mater, sponte se immolandam præbet, *Pher.* 52.
 Themistoclis stratagema, *Clitod.* 13; Ephoros Spartacus, in urbe munienda ne adversarentur sibi, pecunia redemit, *Theop.* 89; Themistoclis res familiaris quanta? *ibid.* 90; Themistocles Magnesiæ in Asia habitans valde honoratur, *ibid.* 91; Pausaniæ conjurationem novit, notamen probat, *Ephor.* 114; ad Xerxem venit, *Ephor.* 114; Themistoclis reliquiae, *Phyl.* 64.
 Theocharides, Pamphae pater, Croeso argentum suppeditat, *Xanth.* 19.
 Theocles, Atheniensis, cum Chalcidensibus Euboræ, Ioniæ et Megarensibus in Siciliam transvectus Megara et Naxum condit, *Ephor.* 52; *Hell.* 50.
 Theoclymenus Pylum fugit, Telemacho de patre ratiocinatur, moritur in Ithaca, *Pher.* 91.
 Theocritus, Chius, ejus vita et mores, *Theop.* 276; ejus in Alexandrum dicticum, *Phyl.* 41.
 Theodamas. Vide Thiodamas.
 Theodorus, archon, *Philoch.* 97.
 Theodorus Larissæus, abstemius, *Phyl.* 13.
 Theomenes, Hylæ pater, *Hell.* 39.

- Theophrastus a Timæo reprehensus, *Tim.* 143.
Theopompus archon, *Philoch.* 117.
Theoria Pythiaca et Deliaea, *ibid.* 158.
Theorica, publicæ pecuniæ, *ibid.* 85.
Theoris, fatidica, morte mulctata, *ibid.* 136.
Theostius, Cissii f., Meropis pater, *Theop.* 30.
Thericlei calices in Ptolemaide, urbe Ægypti, *Ister* 38.
Therimachus, Herculis e Megara f., II, 7, 8, 9, et II, 4, 11, 6; ejus mors, II, 4, 12, 1; *Pher.* 30.
Therma, Thraciæ oppidum, *Hec.* 116; *Theop.* 151; *Ap. fr.* 134.
Therma, urbs Siciliae, *Philoch.* 20.
Thermæ, urbs Ætoliae, *Ephor.* 29.
Thermodon fl., I, 9, 23, 2; *Hec.* 195; ad eum habitant Amazones, II, 5, 9, 1.
Thermydræ, Rhodiorum portus, II, 5, 11, 10.
Thero, ex Apolline mater Chæronis, *Hell.* 49.
Thero, Agrigentinarum tyrannus, Demeretam filiam Geloni in matrimonium dedit, ipse duxit Polyzeli filiam, *Tim.* 86; ejus contra Polyzelum bellum, *Tim.* 90; ejus majores, *ibid.*
Thersander, Polynicis f., cum Epigonis Thebas petit, III, 7, 2, 3.
Thersites, Agrii f., I, 8, 6, 2; a Diomede in Peloponnesum fugit, *ibid.*; ob ignaviam pugnam cum apro Calydonio vitat; a Meleagro de loco edito princeps datur, *Pher.* 82.
Theseum, in quod servi perfugiebant, *Philoch.* 47.
Thesea mutata in Heraclea, *Philoch.* 45.
Theseus, Agæi ex Æthra f., III, 16, 1, 1; a Minerva luctam edoctus, *Ister* 23; apri Calydonii venator, I, 8, 2, 4; Argonauta, I, 9, 16, 8; ex inferis ab Hercule liberatur, II, 5, 12, 6; e Træzene in Isthmum proficiscitur, II, 6, 3, 5; Oedipum exulem excipit, III, 5, 9, 2; Thebas capit, Argivorum corpora humanda curat, III, 7, 1, 4; Helenam rapit, III, 10, 7, 4; *Hell.* 74; in Orcum descendit, *Hell.* 74; cf. *Philoch.* 46; adolescens, Athenas petens, viam a prædonibus tutam reddit; Periphætæ occisi clavam gerit, III, 16, 1, 3; Sinin necat, III, 16, 2, 1; Pallantidas vincit, *Philoch.* 36; ejus expeditio in Cretam, *Clitod.* 5; *Pher.* 106; cf. *Hell.* 73; *Philoch.* 39, 40; Herculem sequitur adversus Amazones, *Phil.* 49; cf. *Hell.* 76; primus inducias facit de tollendis cæsis, *Philoch.* 51; pacta facit cum Corinthiis de Atheniensium in ludis Isthmiis proedra, *Hell.* 76; duos oschophoros eligi constituit, *Ister* 13; ejus uxores, *Pher.* 119; *Ister* 14; ejus progenies, *Pher.* 39; *Hell.* 75; ejus auriga, *Pher.* 108.
Thesmophoria, in his cur jocentur sœminæ, I, 5, 1, 3.
Thesmothetæ, *Philoch.* 141 b; myrto coronantur, *Ap. fr.* 21.
Thespiadæ, Herculis e Thespîi L. filiabus filii, II, 7, 8; a patre partim Thebas, partim in Sardiniam mittuntur, II, 7, 6, 2.
Thespius e Laophonta pater Ledæ et Althææ, *Pher.* 29. V. Thestius.
Thesproti cum Hercule et Calydoniis bellum gerunt, II, 7, 6, 1; Alcæonem pellunt, III, 7, 5, 5.
Thesprotii carbones, *Theop.* 231.
Thesprotus, Lycaonia f., *Hec.* 375; III, 8, 1, 3.
Thessalorum colonia Elis, I, 7, 5; eorum mores, *Theop.* 39, 54, 178; *Ephor.* 5.
Thessalus Herculis ex Chalciope filius, *Pher.* 35.
Thessaliæ antiqua nomina, *Ap. fr.* 174; tetrades, *Hell.* 28; ejus reges a Deucalione originem ducunt, *Hec.* 334; sedes Salmonel, I, 9, 7; Peliae, I, 9, 10; ejus montes per diluvium diremti, I, 7, 2, 4.
Thessaliotis, tetras, *Hell.* 28.
Thestalus, Herculis ex Epicaste f., II, 7, 8, 11.
Thestiadæ, Thestii filii, apri Calydonii venatores, I, 8, 2, 4; a Meleagro trucidantur, I, 8, 3, 1.
Thestiades, Thestii L. filii; cum iis congregitor Hercules, II, 4, 10; *Ephor.* 8; harum et filiorum ex isto nomina, II, 7, 8.
Thestideum, i. q. Thetideum.
Thestius (Ætoliae R.) Martis f., ejus ex Eurythemide progenies, I, 7, 7, 3; II, 7, 10, 1; pater Iphicli, II, 7, 10, 1; I, 9, 16, 8; Ledæ, III, 10, 5, 2; excipit Icarionem et Tyndareum, *ibid.*
Thestius, Thespiarum R. filias e Megamede L. ab Hercule gravidas fieri curat, II, 4, 10; Herculem a cæde filiorum purgat, II, 4, 12, 1.
Thestor, Idmonis e Laothoe f., pater Calchantis, *Pher.* 70.
Thestorus, urbs Thraciæ, *Theop.* 152.
Thetideum, urbs Thessaliæ, ubi Thetis a Vulcano vulnerata sanatur, *Pher.* 16; *Hell.* 100; *Phyl.* 82.
Thetis, Nereis, I, 2, 7; Vulcanum, cælo dejectum, servat, I, 3, 5; a Junone Argonautis in auxilium missa, eos præter Charybdin, Scyllam et Planctas salvos vehi curat, I, 9, 25, 2; Bacchum excipit, III, 5, 1, 5; *Pher.* 46; a Jove et Junone amata, Peleo nubit, III, 13, 5, 5; *Pher.* 16; filium Achillem immortalem reddere prohibetur, III, 13, 6, 2; eum celat, ne adversus Trojam proficiscatur, III, 13, 8, 1; Vulcanum fallit, *Phyl.* 82.
Thettalus, Herculis e Chalciope f., II, 7, 8, 11.
Thia, Titanis, I, 1, 3; Hyperionis uxor, I, 2, 2, 3.
Thias, Assyriæ R., imprudens e filia pater sit Adonidis, III, 14, 4, 2.
Thibii ad Pontum habitantes; eorum natura, *Phyl.* 68.
Thimbron, dux Lacedæmoniorum, *Ephor.* 130.
Thinge, urbs Libyæ, *Hec.* 326.
Thiodamas, Dryops, Hylæ pater, I, 9, 19, 1; ejus bos ab Hercule devoratur, II, 7, 7, 1.
Thiosso, soror Pygmalionis, Carthaginem condidit; ejus mors, *Tim.* 23.
Thisbe, *Theop.* 294.
Thoas, Icarîi e Peribœra f., III, 10, 6, 1.
Thoas, Lemnius, ab Hypsipyle f. servatur, I, 9, 17, 1; III, 6, 4, 2.
Thoon, Gigas, a Parcis creditur, I, 6, 2, 5.
Thoricus, demus Acamantidis tribus, atque urbs, *Hec.* 94; II, 7, 4, 3.
Thracia a Cadmo, Telephassa et Thaso habitatur, III, 1, 1, 8.
Thraces Brætos adoriuntur, *Ephor.* 30; Thraces in Lemno insula, *Hell.* 112; eorum mores, *ibid.* 110; *Theop.* 149; *Androt.* 36.
Thracium commentum, proverb., *Ephor.* 30.
Thrasybulus in Piræeo triginta tyrannos vicit, *Philoch.* 123.
Thrasydæus, Eunuchus, Evagoræ et Pnytagoræ mortis causa, *Theop.* 111.
Thrasydæus, tyrannus in Thessalia a Philippo constitutus; Philippi adulator, *ibid.* 235.
Thrasyllus, unus imperatorum in prælio ad Arginusas, capitis condemnatur, *Philoch.* 121.
Thrasymedes, Nestoris f., I, 9, 9, 3.
Thriæ, tres Nymphæ, Apollinis nutrices, *Philoch.* 196.
Threpsippas, Herculis e Panope f., II, 7, 8, 1.
Thriasius campus, in Attica, III, 14, 1, 7.
Thrince, urbs Libyæ, *Hec.* 325.
Thronium, urbs Locridis, *Theop.* 317.
Thucydides, Milesiæ f., Periclis adversarius, *Philoch.* 93; *Androt.* 43.
Thucydides, Acherdusius, poeta, *Androt.* 44.

- Thuri bonis legibus non utuntur, *Ephor.* 47.
 Thyamis, fluv. Thesprotiae, *Phyl.* 50.
 Θυρῶνι quid sit, *Philoch.* 172.
 Thyestes, Pelopis f., cum fratre tenet Mideam, II, 4, 6, 5; cum Atreo Chrysippum necat, in exilium agitur, *Hell.* 42.
 Thylo herba, quam Balin vocant, *Xanth.* 16.
 Thymæadarum tribus, *Clitod.* 5.
 Thymbris, e Jove Panis mater, I, 4, 1, 3.
 Thymoetes, rex Athen., Aphidantem fratrem interficit, *Demo.* 1.
 Thynias, urbs juxta Byzantem Cauconidem, *Hec.* 140.
 Thyone, nomen Semeles, inter deos receptæ, III, 5, 3, 3.
 Thyone, Hyas, *Pher.* 46.
 Thyreum, vel Thurium, urbs Acarnaniae, *Androt.* 53.
 Thyreus, Oenei f., I, 8, 1.
 Thys, rex Paphlagonum, *Theop.* 198.
 Tiara, capitis ornamentum, de qua v. *Phyl.* 21.
 Tiharenorum, populi juxta Pontum, indoles, *Ephor.* 82.
 Tibari, populus Asiae, *Hec.* 193.
 Tiberis, fluv. Italiae, *Ap. fr.* 141.
 Tibiarum genera, *Ephor.* 160.
 Tiella (?) sic una urbium Siciliae, quæ Hyblæ appellantur, cognominata, *Philoch.* 22.
 Tigasis, Herculis e Phyleide f., II, 7, 8, 4.
 Tigris fl. ab Harpyiis Harpys dicitur, I, 9, 21, 7.
 Tilphossæum, mons Boeotiae, *Theop.* 240; *Ephor.* 67.
 Tilphussa, fons Boeotiae, III, 7, 3, 4.
 Timandra, Tyndarei e Leda f., uxor Echemi, III, 10, 6, 2.
 Timolaus Thebanus, homo voluptatibus serviens, *Theop.* 236.
 Timoleon fratrem e medio sublaturus adseiscit Orthagoram amicum, *Tim.* 131; *Ephor.* 156; ejus cum Carthaginensibus manum conserturi ad milites exhortatio, *Tim.* 134; justo plus a Timæo laudatus, *Tim.* 142; ejus amicus Satyrus, *Theop.* 215.
 Timosa, Oxyartæ pellex formosissima, *Phyl.* 35.
 Timotheus in Lesbo vitam degere quam Athenis maluit, *Theop.* 117.
 Tindium, urbs Aegypti, *Hell.* 150.
 Tipanissæ, populus ad Caucasum, *Hec.* 162.
 Tiphys, Hagnii f., Argo navis gubernator, I, 9, 16, 8; *Pher.* 62; apud Mariandynos perit, I, 9, 23, 1.
 Tiphysa, Thespiae f., Lyncei ex Hercule mater, II, 7, 8, 5.
 Tiresias, Everis e Chariclo Nympha f., vates carcus unde? III, 6, 7, 2; *Pher.* 50; ejus vaticinium de futura Thebanis victoria, III, 6, 7, 8; Amphitryonem docet Aleme-nam a Jove compressam esse, II, 4, 8, 2; ejus mors, III, 7, 3, 4; ejus filia Manto, III, 7, 4, 2.
 Tiria, urbs Leucosyrorum, *Hec.* 194.
 Tiribazus Evagoræ insidias struit, apud regem ab Evagora accusatur, *Theop.* 111.
 Tiryns, manibus cincta a Cyclopibus, Præto paret, II, 2, 1, 4; Perseo, II, 4, 4, 3; Sthenelo, II, 4, 6, 5.
 Tisamenus, Orestis f., Peloponnesiorum R., ab Heraclidis superatur, II, 8, 2, 5.
 Tisamenus, Orestis f., post patrem regnum suscipit, *Demo.* 20; Achaiam occupat, *Ephor.* 16.
 Tisander, archon Atheniensium, *Pher.* 20.
 Tisiphone, Erinnya, I, 1, 4.
 Tisiphone, Alcmaeonis e Manto f., Creonti educanda data, ab hujus uxore patri ignaro serva venditur, III, 7, 7, 3.
 Tissæ, oppidum Siciliae, *Philoch.* 35.
 Titanas invocare, locutio proverb., *Ister.* 1.
 Titanas, Lycaonis f., III, 8, 1, 3.
 Titanes (?) Temenum necant, II, 8, 5, 4.
 Titanes, Coeli e Tellure filii, I, 1, 3; regnum patri creptum Crono tradunt, I, 1, 4 577.
 Titanides, Coeli e Tellure filiae, I, 1, 3.
 Titanis Terra, *Philoch.* 157.
 Titanius, unus antiquiorum Titanum; qui Marathone la-bitavit, *Philoch.* 157; *Ister.* 2.
 Tithonus, Laomedontis ex Strymo, al. Placia f., ab Au-rora rapitur, III, 12, 4; ex ea progenies, *ibid.*; *Hell.* 142; pater Emathionis, II, 5, 11, 11; Cephal, III, 13, 3, 1.
 Tithraustes, in pugna ad Eurymedontem Persarum classi præfectus, *Ephor.* 116.
 Tityus, Jovis ex Elara f., Latonam petens, ab Apolline necatur; apud inferos pœnas luit, I, 4, 1, 4; cur terri-gena appellatus sit, *Pher.* 5. Panopeorum tyrannus, homo violentus, ab Apolline interficitur, *Ephor.* 70.
 Tlepolemus, Herculis ex Astyoche (ex Astygenia, *Pher.* 37 a; Astydamia, *Acus.* 27) f., II, 7, 6, 1; II, 7, 8, 12; invitus Licymnium caedit, exul in Rhodum abit, II, 8, 2, 3.
 Tletes, gens Iberica, *Theop.* 242.
 Tmolus, Omphalæ uxori Lydiae regnum relinquit, II, 6, 3, 1.
 Tmolus, mons; ejus circumscriptio, *Theop.* 290.
 Tnyssus, urbs Cariae, *Hec.* 239.
 Tomarus mons in Epiro, *Theop.* 230.
 Tomi, urbs, unde nomen? I, 9, 24, 2.
 Toretae, gens Pontica, *Ap. fr.* 118.
 Torone, urbs Thraciae, *Ephor.* 75; Polygoni ac Teleponi sedes, II, 5, 9, 14.
 Torthebia lacus in Lydia, *Xanth.* 2.
 Torthebia ex Jove mater Carii, *Xanth.* 2.
 Torthebis, Lydiae regio, *Xanth.* 2.
 Tortheborum et Lydorum linguae non multum diversæ, *Xanth.* 1.
 Torthebus, Atyos filius, a quo Torthebi (Tyrthebi) nomi-nati, *Xanth.* 1.
 Torthebus, urbs Lydiae, *Xanth.* 2.
 Toxeus, Oenei f., a patre necatur, I, 8, 1.
 Toxicrate, Thespiae f., Lycii ex Hercule mater, II, 7, 8, 7.
 Trachin, sedes Ceycis, II, 7, 6, 4.
 Trachinii, Herculis contra Eurytum socii, I, 7, 7, 7.
 Tragasæ, regio in Epiro. Tragasæi sales, *Hell.* 118; *Phyl.* 50.
 Tragasus, Neptuni f., *Hell.* 118.
 Tralles vel Tralli, gens Illyrica, *Theop.* 24.
 Trapezophorus, sacerdos Minervæ, *Ister.* 16.
 Trapezus, unde nomen habeat? III, 8, 1, 6.
 Tremile: sic vocabatur Lycia, *Hec.* 364.
 Treros, regio Thraciae, *Theop.* 313.
 Tribus Athenis quot fuerint, *Clitod.* 8.
 Tricalum s. Tricala, urbs Siciliae, *Phil.* 36.
 Tricarana, castellum Philiassæ, *Theop.* 267.
 Triginta viri legibus scribendis ab Atheniensibus electi (Ol. 94, 1), *Philoch.* 122.
 Triginta tyranni, *Ephor.* 125.
 Trinaeria, nomen Siciliae, *Tim.* 1; Solis Ins., I, 9, 25, 3.
 Trinessa, urbs Phrygiae, *Theop.* 14.
 Triopas, Iasi, Pelasgi et Agenoris pater, *Hell.* 37.
 Triopas, Solis e Rhode f., *Hell.* 107.
 Triops, Neptuni e Canace f., I, 7, 4, 2.
 Triptolemus, Celei f., al. Eleusinis, al. Coeli e Tellure (*Pher.* 12), frugum sationem e Cerere discit, I, 5, 2.
 Trisplæ, populus Thraciae, *Hec.* 147.
 Tristitiæ fluvius, *Theop.* 76.
 Τριτογένεια Minerva tertia mensis die nata, *Ister.* 26.
 Triton, Neptuni f., I, 4, 6; Palladis pater; apud quem nascitur et educatur Minerva, I, 3, 6; III, 12, 3, 6.
 Triton, rex Libyæ tempore expeditionis Argonautarum, *Tim.* 6.

Tritonis palus; ei adjacet Irassa, *Pher.* 33 d.
 Tritopatores omnium fuerunt primi, *Philoch.* 2, 3; lis ab
 solis Atheniensibus sacrificator; quando? *Phanod.* 4;
 Tritopatores sunt Venti, *Demo* 2; Tritopatores, Collus,
 Briareus, Gyges, *Clitod.* 19.
 Trizi, populus Thraciæ ad meridiem Istri, *Hec.* 150.
 Troadis fines, *Charon* 8.
 Troes, pop. Asiæ min., *Ephor.* 80.
 Træzen Pittheo paret, III, 15, 7, 1.
 Træzen, frater Dimætar, pater Euopidis, *Phyl.* 81.
 Troja, ob Laomedontis impietatem peste ac ceto plectitur
 ab Apolline et Neptuno, II, 5, 9, 10; ab Hercule capi-
 tur, II, 6, 4, 5; *Hell.* 136; a Troe nomen habet, III,
 12, 2, 2; oraculum Trojanis datum, *Hell.* 139; Troja a
 Græcis quando capta, *ibid.* 143; *Tim.* 152; *Ap. fr.* 72,
 73.
 Troilus, Priami s. Apollinis ex Hecuba f., III, 12, 5, 12.
 Tropica dicendi forma quando et quo auctore inter Atticos
 oratores irreperit, *Tim.* 95.
 Tros, Erichthonii ex Asyche f., Trojæ R. regioni nomen
 dat; ejus e Callirrhoe progenies, III, 13, 2, 2; pro Ga-
 nymede equos immortales a Jove accipit, *Hell.* 136.
 Τρῳῆς ὄνομα, *Ister* 34.
 Tychia, insula Syracusarum, *Ephor.* 110.
 Tydeus, Oenei f., I, 1, 8, 5, 2; exul ab Adrasto excipitur,
 ejus f. Deipylon ducit, I, 8, 5, 3; III, 6, 1, 7; *Pher.*
 83, pater Diomedis, *ibid.*; e VII ducibus, III, 6, 3, 3;
 Nemeis victor, III, 6, 4, 5; ad res repetendas Thebas
 mittitur, insidias superat, III, 6, 5; a Melanippo vulne-
 ratus, a Minerva immortalitate donatur; eam perdit,
 III, 6, 8, 4; *Pher.* 51; Ismenam occidit, *ibid.* 48.
 Tyndareus, Perieris e Gorgophone al. OEbali e Batia f., I,
 9, 5; III, 10, 3, 4; ab Hercule Spartam accipit, II, 7,
 3, 5; ab Esculapio in vitam revocatur, III, 10, 3, 12;
 regno excidit, III, 10, 5, 1; ad Thesium fugit; Ledam
 ducit; ex ea progenies, redux, *ibid.* (*Hell.* 83); Ulys-
 sis consilium secutus, ab injuriis procorum Helenæ
 tutus est: Menelao illam dat, III, 10, 9, 3; Dioscuris
 inter deos receptis, regnum dat Menelao, III, 11, 2, 7.
 Tyndaridæ Peleo in Iolci expugnatione auxiliantur,
Pher. 18.
 Typhon, Tartari e Tellure f., de eo, ejus forma, pugna
 cum Jove et interitu, I, 6, 3; pater Chimæaræ, II, 3, 1,
 6; leonis Nemei, II, 5, 1, 1; Orthri canis, II, 5, 10, 3;
 draconis Hesperidum, II, 5, 11, 2; *Pher.* 33; vulturis
 Caucasii, II, 5, 11, 12; *Pher.* 21; Sphingis, III, 5, 8, 3;
 Typhon Babys nominatur in Egypto, *Hell.* 150; ex
 ejus sanguine orta sunt omnia animalia quæ morsu
 lædunt, *Acus.* 4; Typhonis fabula ad quasnam regiones
 referatur, *Xanth.* 4; a Caucaso in Italiam fugit, ubi
 Pithecusa insula ei injecta, *Pher.* 14.
 Typhon, Lycæ filius, Lail pater, *Pher.* 20.
 Tyrannus, Pterelai f., II, 4, 5, 6.
 Tyrediza. V. Tyrodiza.
 Tyria, Aegypti conjux, II, 1, 5, 6.
 Tyro, Salmonæ ex Alcide f., Enipei fl. amore deperit,
 cum Neptuno in hujus formam mutato consuescit, I, 9,
 8; Crethæi conjux, I, 9, 11, 1; *Pher.* 59; Nelei mater,
Pher. 56, 75; *Hell.* 110.
 Tyrodiza vel Tyrediza, urbs Thraciæ, *Hell.* 161.
 Tyrrheni prædones, perfidi in Bæceum, ab eo in delphi-
 nes mutantur, I, 5, 3; eorum sedes et migrationes, *Phi-
 loch.* 5, Tyrrheni, qui antea vocabantur Pelasgi, in
 Italia nomen id assumserunt, *Hell.* 1; eorum latrocinia,
Ephor. 52.
 Tyrrhenus, dux Lydorum, qui in Etruriam commigra-
 runt, *Tim.* 19.
 Tyrsæta, urbs Samnitum, *Phil.* 32.

Tyrtæus Athenis s. Aphidna in Peloponnesum venit,
Philoch. 55; ejus apud Lacedæmonios instituta, *ibid.*
 56.

U.

«Ubi cervi cornua abjiciunt.» Locutio proverbialis, *Demo*
 13.
 Udæus, quinque Spartorum superstitum unus, III, 4, 1,
 7; *Pher.* 44; *Hell.* 2; inter ejus posteros Tiresias, III,
 6, 7, 1.
 Ulysses, Anticleæ f., in Borotia natus, *Ister* 52; Penelo-
 pen ducit, III, 10, 6, 1; *Hell.* 53; Helenæ proci, III,
 10, 8, 1; consilium Tyndareo dat, III, 10, 9, 2; Achil-
 lem protrahit, III, 13, 8, 3; cum Ænea in Italiam ve-
 nit, *Hell.* 53; in Tyrrhenia interemptus est, *Theop.* 114.
 Umbri gens Italiæ; eorum sedes et mores, *Theop.* 142;
 Ligures agris suis expellunt, *Phil.* 2.
 Urania, Musa, I, 3, 1, 5.
 Ursa, sidus: ejus origo, III, 8, 2, 7

V.

Vellus aureum, ab Æete dedicatum, I, 9, 1, 6; *Hell.* 87;
 e mari purpureo colore affusum, *Acus.* 9
 Veneti: eorum sedes et vita, *Theop.* 143.
 Venti, Astræi filii, I, 2, 4; quot, *Acus.* 3.
 Ventriloquæ mulieres, *Philoch.* 192.
 Venns, Jovis f., I, 3, 1, 2; Clio Musæ succenset, Adoni-
 dem amat, I, 3, 3; Auroræ irascitur, I, 4, 4; Buten in
 Lilybæum desert, I, 9, 25, 1; mater Harmoniæ e Marte,
 III, 4, 2, 2; Milanioni poma aurea dat, ad vincendam
 Atalanten, III, 9, 2, 6; ejus ex Anchise filii, III, 12, 2,
 4; *Acus.* 26; e Marte mater Harmoniæ, *Hell.* 8; Aria-
 dnen consolatur, *Pher.* 106; Cinyræ filias cum pere-
 grinis viris in Egypto, et Myrrham cum patre consue-
 scere facit, III, 14, 3, 5; ejus cum Proserpina de
 Adonide contentio, III, 14, 4, 6; Alexandro Helenæ
 amorem injicit, *Acus.* 26; a Trojanorum partibus stare
 videtur, *ibid.*; Venus ἱταῖρα, πάνδημος, *Ap. fr.* 17, 18;
 columbæ ei sacræ sunt, *Ap.* 19; Venus in Attica eadem
 est quæ Luna; quomodo ei sacrificetur, *Philoch.* 15;
 Venus appellatur *cæstas* populis qui ad occasum solis
 habitant, *Theop.* 293; Veneris Impiæ templum in
 Thessalia, *Tim.* 105.
 Vesta, Croni e Rhea f. natu maxima, a patre devoratur,
 I, 2, 5; effertur, I, 2, 1, 1.
 Vitis ubi inventa sit, *Hec.* 341; *Hell.* 155; *Theop.* 296.
 Voluptatis fluvius, *Theop.* 76.
 Vulcaus, a Junone extra concubitus editus; matri auxi-
 lium fert vinctæ; a Jove e Cælo detruditur, I, 3, 5; in
 Gigantomachia, I, 6, 2, 2; Prometheus Caucaso affigit,
 I, 7, 1, 2; Ætæ dat tauros acripedes, I, 9, 23, 4; Minoi
 Talum, I, 9, 26, 4; thoracem aureum Herculi, II, 4, 11,
 9; ænea crotala Minervæ, II, 5, 6, 2; torquem Cadmo,
 III, 4, 2, 3; Thetidem vulnerat, *Phyl.* 82; Ceryonis ar-
 menta Herculi custodit, II, 5, 10, 11; pater Palamo-
 nis, I, 9, 16, 8; Erichthonii ex Atlidæ al. e Minerva,
 III, 14, 6, 3; Periphetæ ex Anticlea, III, 16, 1, 3; pater
 Camili, *Acus.* 6; Cabirorum, *Pher.* 6; Vulcani signum
 in Academia, *Ap. fr.* 32.
 Vulcania, festum Atticum, *Ister* 3, 4
 Vulpes Thebanum agrum infestans, II, 4, 6, 8.
 Vultur, Typhonis ex Echidna f., in Caucaso, II, 5, 11, 12.
 Vultur Melampodem docet, cur prole careat Iphiclus,
Pher. 75.

X.

Xanthi, populus Thraciæ, *Hec.* 134
 Xanthippe, Dori f., Pleuronis uxor, I, 7, 7, 1.

Xanthippus, Melanis f., a Tydeo necatur, I, 8, 5, 3.
 Xanthis, Thespii f., Homolippi ex Hercule mater, II, 7, 8, 4.
 Xanthus, equus immortalis, Peleo datur a Neptuno, III, 13, 5, 5.
 Xanthus, Niobæ f., *Pher.* 102 b.
 Xanthus Thebanus a Melantho, Atheniensium rege, interficitur, *Ephor.* 25.
 Xanthus, fluvius Lyciæ, *Hec.* 242.
 Xanthus, urbs Lyciæ, *Hec.* 241.
 Ξανθασία Spartanorum, *Theop.* 197.
 Xenocrates philosophus apud Dionysium juniorem, *Tim.* 128.
 Xenodamus, Menelai e Cnossia Nympha f., III, 11, 1.
 Xenodice, Minois e Pasiphae f., II, 1, 2, 6.
 Xenodice, Sylei f., cum patre ab Hercule necatur, II, 6, 3, 3.
 Xenopatra, Hellenis ex Othreide f., *Hell.* 10.
 Xenophanes, Colophonius, quando vixerit, *Tim.* 92; *Ap. fr.* 77.
 Xenopithea, Lysandridæ mater, mulier formosissima, a Lacedæmoniis interfecta, *Theop.* 268.
 Xera, urbs prope Herculeas columnas, *Theop.* 225.
 Xerxes classem contra Græciam parat, *Ephor.* 111; ad eum venit Themistocles, *ibid.*, 115; ex quo loco prælium Salaminium spectaverit, *Phanod.* 16.
 Xiphodres; symboli, quod Idanthurus Dario miserat, interpretes, *Pher.* 113.
 Xiphonia, urbs Siciliæ, *Theop.* 207.
 Xuthia, urbs Siciliæ, *Phil.* 19.
 Xuthus, Hellenis f., *Hell.* 10; Peloponnesum obtinet; ejus e Creusa progenies, I, 7, 3.
 Xylus, urbs Cariæ, *Hec.* 238.
 Xypete, demus Cecropidis tribus, *Philoch.* 77; *Phanod.* 8

Z.

Zaleuci leges, *Ephor.* 47; Zaleucus, Locrorum in Italia legislator nullus unquam fuit, *Tim.* 69.
 Zamolxis Getis in Thracia initia demonstravit, *Hell.* 173.
 Zancleari Chalcidenses evocant, *Ant.* 10.
 Zancle, urbs Siciliæ, *Hec.* 43.
 Zancclus, terrigena, *Hec.* 43.
 Zaucetes, gens Libyæ, *Hec.* 307.
 Zebyllis, oppidum Libyæ, *Hec.* 302.
 Ζεῦρά, indumentum, *Theop.* 5.
 Zelas, Nicomedi filius, Bithynorum rex, Galatis insidias struens occumbit, *Phyl.* 32.
 Zelus, Pallantis e Styge f., I, 2, 4.
 Zenonis Eleatæ ætas, *Ap. fr.* 83.
 Zephyrus ventus, *Acus.* 3; ejus epitheton ἀργεῖστος, *Acus.* 3.
 Zerania, regio Thraciæ, *Ephor.* 148; *Theop.* 48.
 Zeranii, gens Thraciæ, *Theop.* 173.
 Zetes, Boreæ ex Orithyia f., III, 15, 2, 1; Argonauta, I, 9, 16, 8; *Acus.* 23; Harpyias persequitur, I, 9, 21, 5; ab Hercule necatur, III, 15, 2, 2; *Acus.* 24.
 Zethus, Jovis ex Antiope f., frater Amphionis, III, 10, 1, 4; Lyco ac Dirce uxore necatis, Thebis regnat, Theban in matrimonium ducit, III, 5, 5, 4.
 Zethus ex Aedone suscipit Itylum et Naidem, *Pher.* 102.
 Zethus et Amphion, Thebarum conditores, Dioscuri Leocopoli cognominantur, *Pher.* 102.
 Zeuxippe, Pasithea soror, conjux Pandionis, III, 14, 8, 1.
 Zeuxippe, mater Priami, Strymo vocatur, *Hell.* 137.
 Zeuxippus, Eumeli f., *Hell.* 10.
 Zone, urbs Ciconum, *Hec.* 132.
 Zopyrus Persa quonam dolo Babylonem ceperit, *Theop.* 73.
 Zoroastri leges quando denuo confirmatæ, *Xanth.* 19, p. 42; ejus ætas, *Xanth.* 29.
 Zygaris, oppidum Libyæ, *Hec.* 306.

MARMOR PARIUM

CUM COMMENTARIO

CAR. MÜLLERI.

.....ΟΥ.....ΝΓΑΝ...Ν...
.....ΑΡΞΑΜ...ΟΣΑΓΟΚΕΚΡΟΠΟΣΤΟΥΡΡΩ
...ΥΑΝΑΚΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙΝΔΕΔΙΟΓΝΗΤΟΥΤΕΡΟΝΚΑΛΟΥ
ΜΕΝΗΑΚΤΙΚΗΑΓΟΑΚΤΑΙΟΥΤΟΥΑΥΤΟΧΘΟΒΑΣΙΛΕΥΣΕ...ΣΙΛΕ..
5 ...ΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΚΕΚΡΟΠΟΣΕΤΗΧΗΗΗΔΑΦΝΟΣΚΑΙΟΤΟΠΟΣΕΚΛΗΘΗ
ΑΡΕΙΟΣΓΑΓΟΣΕΤΗΧΗΗΡΔΓΙΙΒΑΣΙΛΕΥΟΝΕΥΚΑΛΙΟΝΤΟΥΣ
ΟΜΒΡΟΥΣΕΦΥΓΕΝΕΓΛΥΚΟΡΕΙΑΣΕΙΣΑΘΗΝΙΑΕΘΥΣΕΝ
...ΤΗΧΗΗΡΔΓΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΚΥΝΗΓΕ
...ΟΥΣΠΕΡΙΤΟΝΟΡΟΝΟΙΚΟΥΝΤΑΣΚΑΙ...ΜΕ
10 ...ΤΗΧΗΗΡΓΙΙΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΑΝΕΣ
...ΟΜΑΣΘΗΣΑΝΤΟΠΡΟΤΕΡΟΝΓΡΑΙΚΟΙΚΑΙ
ΑΘΗΝΟΝΑΜΦΙΚΤΥΟΝΟΣΑΦΟΥΚΑΔΜΟΣΟΑΓ
ΑΝΕΤΗΧΗΗΡΓΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΑ
ΕΤΗΧΗΗΡΓΙΙΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΑΜΦ
15 ...ΙΣΤΗΝΕΛΛΑΔΑΕΓΛΕΥΣΕΚΑΙΟΝΟΜΑΣΘΙ
...ΛΑΡΕΥΟΚΑΙΕΛΙΚΗΚΑΙΑΡΧΕΔΙΚΗΑΓΟΚΛΙ
ΚΑΙΕΘΥΣΑΝΕΠΙΤΗΣΑΚΤΗΣΕΜΠΑΡΑΡΑΔΙ
ΘΟΝΙΟΣΠΑΝΑΘΗΝΑΙΟΙΣΤΟΙΣΠΡΟΤΟΙΣΓΕΝΟ...
...ΕΟΝΜΗΤΡΟΣΕΦΑΝΗΕΓΚΥΒΕΛΟΙΣΚΑΙΥΑ
20 ΟΥΜΕΝΗΙΦΡΥΓΙΣΤΙΠΡΟΤΟΣΗΥΛΗΣΕΚΑΙ
.....ΕΤΗΧΗΗΔΔΔΙΙΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑ...
Δ...ΑΘΝΙΑΝΟΙΚΙΣΕΚΑΙΣΙΔΗΡΟΣΗΥΡΕΘΗΕ
...ΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΓΑΝΔΙΟΝΟΣΑΦΟΥΔΤΗΔ.....
...ΡΙΠΤΟΛΕΜΟΥΤΟΥΚΕΛΕΟΥΚΑΙΝΕΑΙΡΑΣΕ...
25ΕΣΠΕΙΡΕΝΕΝΤΗΙΡΑΡΙΑΚΑΛΟΥΜΕΝ
ΥΙΟ...Ν...ΑΥΤΟΥΓΟΗΣΙΝΕΞ...ΘΗΚΕΚΟΡΗ
.....ΘΟΣΤΟΝΥΓΟΔΕΞΑΜΕΝΟΝΤΟΝΚΑΡ
...ΝΟΥΤΑΜΥΣΤΗΡΙΑΑΝΕΦΗΝΕΝΕΝΕΛΙ
.....ΟΣΤΟΥΓΑΝΔΙΟΝΟΣΑΦΟΥΚΑΘΑΡΜΟΣ
30ΔΙΙΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΓΑΝΔΙ...
...ΑΙ...ΤΑΛΥΚΑΙΑΕΝΑΡΚΑΔΙΑΙΕΓΕΝΕΤΟΝ
ΤΟΣΑΘΗΝΟΝΓΑΝΔΙΟΝΟΣΤΟΥΚΕΚΡΟΠΟΣΑΦ
ΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙΝΑΙΓΕΩΣΑΦΟΥΔΕΝΗ..
.....ΣΥΓΟΣΧΕΝ...Α...ΑΜΜΙΝΟΣΑΞΙΟΣΕ
35 ΑΘΗΝΟΝΤΑΣΔΟΔΕΚΑΠΟΛΕΙΣΕΙΣΤΟΑΥΤΟΣ
...ΟΣΑΘΗΝΟΝΤΟΝΤΟΝΙΣΘΜΙΟΝΑΓΩΝΑΕΘ...
...ΔΔΔΔΙΙΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΘΗΣΕ...ΑΝ...
...ΕΤΗΡΗΗΗΗΡΔΔΔΓΙΙΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗ
...ΕΣΘΕΟΣΤΡΕΙΣΚΑΙΔΕΚΑΤΟΥΕΤΟΥΣΑΦΟΥΕΤΟΥΣΜΗΝΟΣΘ...
40ΝΟΣΕΒΔΟΜΗΙΦΘΙΟΝΤΟΣ ΑΦΟΥΑΥ....
...ΑΘΕΝΑΡΕΙΟΥΓΑΓΩΗΗΝΟΡΕΣΤΗΣΕΝΙΚΦΟΝΤΟΣΑΦΟΥ..
...ΚΥΡΡΟΙΤΕΥΚΡΟΣΟΙΚΙΣΕΝΕΤΗΡΗΗΗΗ...ΑΛΑΗΧΑΡ...ΣΙ..
...ΑΝΕΦΕΣΟΝΕΡΥΘΡΑΣΚΛΑΙΟΜΕΝΑΣ...ΙΟΝΙ...ΕΓΕΝΕΤΟΕΤ
...ΔΙΙΒΑΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝΜΕΝΕΣ...ΣΙΛΕΥΟΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝ..
45ΑΦΟΥΟΜΗΡΟΣΟΠΟΙΗΤΗΣΕΦΑΝΗΕΤΗΔΗΜΕΥΣ...ΝΕΥ..
...ΝΕΣΚΕΥΑΣΕΚΑΙΝΟΜΙΣΜΑΑΡΓΥΡΟΥΝΤΟΣΑΘΗΝΟΝ..
...ΟΥΣΑΦΟΥΑΡΧΙΑΣΕΥΑΓΗΤΟΥΔΕΚΑΤ...

.....ΤΟΣΑΘΗΝΑΔΑΦΟΥ...
.....ΕΤΗΗΗΗΗΕΤΟΥ....Α
0 ...ΛΗΣΕΚΑΙΤΗΝΕΜΓΑ...ΣΛΥ
.....ΔΔΔΙΑΡΧΟΝΤΟΣΑ.....
.....ΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙΝ.....Τ
.....ΟΝΤΕΣΚΥΡΡΑΝΙΣΑΘΗΝΗΣ
.....ΑΝΙΤΗΣΑΓΓΕ...ΑΙΣΚ
5 ...ΤΟΝΙΚΑΡΙΕΝΕΥΡΕ...
...ΑΦΟΥΓΕΙΣΙΣΤΡΑΤΙΣ...ΔΕ
.....ΔΔΔΔΙΑΡΧΟΜΟ...
...ΚΑΙΠΡΩΝΑΞΚΑΤΑ...ΤΕΘΗΟ.
...ΝΑΙΟΥΤΟΥΠΡΟΤΕΣΑΘΗ...
0 ...ΡΧΟΝΓΕΙΣΙΣΤΡΑΤΟΥΧΟΥΣΕΤΙ
...ΑΦΟΥΧΟΡΟΙΠΡΟΤΟΝΤΟΣΑ
...ΕΝΑΘΗΝΗΣΙΝΕΤΗΟΙΣΠΡΟΣΤ
...ΝΤΟΝΣΤΡΑΤΗΓΛΑΧΗΙΣΝ
...Ν.ΝΔΔΔΓΑΦΟΥΣΤΕΛΕΥΤΑ
5 ...ΔΠΑΡΧΟΝΤΟΣΑΡΙΔΗΣΟΓ
ΤΗΝΕΛΛΑΔΑΑ...ΟΕΝΕΛΛΗ:
...ΛΑΙΣΜΑΧΗΕΓΕΝΕΤΕΤΗΗΗΔ
ΠΛΑΤΑΙΑΙΣΜΑΧΗΕΓΒΔΟΝΙΟΣΕ
...ΕΛΙΑΙΠΕΡΙΤΗΝΑΥΡΑΝΝ
0 ...ΦΟΥΣΙΜΟΝΙΔΗΣΟΛΣΕΣΤΑΘ
ΑΡΧΟΝΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙ.Χ.ΗΤΟΣ
ΤΟΝΑΦΟΥΣΟΦΟΚΛΗΣΟΞΙΑΨΗΦ
ΚΑΙΣΙΜΟΝΙΔΗΣΟΠΟΙΗΤΑΛΕΞΑΝ
ΚΑΣΜΑΚΕΔΟΝΟΝΒΑΣΙΛΑΣΕΤΗΙ
5 ...ΑΙΤΗΣ...ΚΕΛΙΑΣΕΔΔΔΙΠ
...ΟΝΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙΔΟΝΒΑΣΙΑ
...ΟΝΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙΝΑΘΗΝΗΣ
...ΛΕΥΤΗΣΕΝΕΤΗΗΔΙΕΤΕΛ
...ΟΝΤΟΣΑΘΗΝΗΣΙΚΑΤΙΠΙΙΑΡ
0 ...ΑΚΥΡΟΥΑΝΑΒΑΝΤΕΗΝΗΣΙΝ
ΑΘΗΝΗΣΙΝΕΤΗΗΔΔΔΕΝΙΚΗΣ
...ΟΥΦΙΛΟΞΕΝΟΣΔΙΟΥΑΝΔΡΙ
ΑΘΗΝΗΣΙΚΑΛΛΕΟΥΑΦΑΗΔΕΤ
...ΓΕΝΕΤΟΘΗΒΑΙΟΝΑΙΟΑΛΙ
0 ΒΑΣΙΛΕΥΕΙΑΦΟΥΣΤΗΣ
ΑΦΟΥΔΙΟΝΥΣΙΟΣΣΙΚΕΛ
ΣΙΛΕΥΕΙΕΤΗΗΠΙΙΙΑΡΧ
0 ΝΗΣΙΚΗΦΙΣΟΔΟΡΟΥΑΦ
ΚΕΔΟΝΟΝΒΑΣΙΛΕΥΕΙΚΑ
...ΕΝΙΚΗΣΕΝΕΤΗΡΔΔΔ
...ΕΝΕΤΟΕΤΗΡΔΔΔΔΙ
...ΣΟΦΟΣ...
...ΗΡ...ΑΡΧΟΝΤΟ

INTRODUCTIO.

Chronicon Parium tabulæ insculptum est marmoreæ, quam Sampso quidam jussu Peirescii una cum aliis quibusdam priscis marmoribus Smyrnæ emerat aureis quinquaginta. Verum nescio quo Turcarum dolo, Sampso, quum jam in eo esset, ut hæc antiquitatis monumenta in Europam transmitteret, repente in vincula conjectus est marmoraque sunt retenta. Accidit autem, ut Thomas Howardus, comes Arundelliae et Surriæ, eodem fere tempore in Asiam misisset Guilielmum Pettæum, qui veteres ibi inscriptiones et quæ huc spectant alia conquiret. Is marmora illa Peirescii opera primum detecta crutaque majori jam pretio redemit et cum aliis a. 1627 transferenda curavit Londinum, ubi in ædibus hortisque Howardi ad Thamesis ripam disposita sunt. Neque tamen diu his locis erant ornamento. Nam quum turbulentis illis quæ subsecuta sunt temporibus comes Arundelliae domum suam derelinquere cogeretur, marmora partim surrepta sunt, partim servorum nequitia corrupta, alia denique ad communes vitæ usus adhibita. Tantam stragem lapis quoque Parius non prorsus incolumis effugit. Etenim superiore ejus parte focus in palatio Arundelliano reparatus esse dicitur. Pars inferior oblique abrupta jam erat, quum transvectus est in Britanniam. Latus tum fuit 2' 7", crassus 5", altus ad dextram 2' 11", ad sinistram 3' 7", literæ fere $\frac{3}{10}$ " altæ. Anno denique 1667 Henricus Howardus, nepos Thomæ, comitis Arundelliae, marmora, quæ hominum injuriam elapsa diu neglecta jacuerant, una cum truncato nostro Chronico dono dedit Universitati Oxoniensi, ubi etiamnum asservantur.

Primus Chronicon transcripsit Joh. Seldenus. Quæ res jam tum non sine difficultate fieri potest. Nam « in illa stela epocharum describenda, » Seldenus inquit, opera complurium dierum collocata est. Obscurior nempe est, elementis minus omnino detritis, fugientibus sæpius. Atas tamen et perspicillorum usu adjutus et assiduo acumine et judicio suavissimi amici Patricii Junii, post bene multas iterationes, in quantum fieri potuit revocavi. « Titulus operis, cujus partem facit inscriptio Paria, hic est : *Marmora Arundelliana sive saxa Græce incisa,*

ex venerandis priscæ Orientis gloriæ ruderibus, auspiciis et impensis herois illustrissimi Thomæ, Comitis Arundelliae et Surriæ, Comitis Marcellæ Angliæ, pridem vindicata, et in ædibus ejus hortisque cognominibus ad Thamesis ripam disposita... publicavit et commentariolos adjecit Joannes Seldenus, J. C. — Londini typis et impensis Guilielmi Stanesbeii, 1628, 4°, vel, ut in nonnullis exemplaribus legitur, apud Johannem Billium typographum 1629.

Quinquaginta fere annis post Seldenianas inscriptiones denuo edendas curavit Humphridus Prideaux in libro qui inscribitur: *Marmora Oxoniensia, ex Arundellianis, Seldenianis, aliisque conflata, recensuit et perpetuo commentario explicavit Humphridus Prideaux, Aedis Christi alumnus, adpositis ad eorum nonnulla Seldeni et Lydiati annotationibus. Oxonii e Theatro Sheldoniano, 1676, fol.* At Prideaux ipsum lapidem denuo non inspexit. « Ad ipsa marmora (a Seldeno jam exscripta), inquit, recurrebam, eaque, ut etiam hæc ederentur quam accuratissime, eadem cura perlegi omnia, excepto uno tantum, eo scilicet (Chronico Pario), a quo incipit pars secunda, cujus quum dimidiam tantum partem habeamus — altera a lapicida quodam ad reficiendum focum in Palatio Arundelliano adhibita — eamque ita totam erasam, ut vix ulla literula in illa jam legi possit, pro vera illius lectione soli Seldeno est fidendum; illud ideo eodem modo, quo in viri eruditissimi libro inveneram, curavi edendum in meo ».

Ex ejusdem Seldeni fide pendet Chronicon Parium in editione Mettairii (*Marmorum Arundellianorum, Seldenianorum, aliorumque Academiae Oxoniensi donatorum secunda editio etc. Londini, 1732, fol.*), in qua simul collecti commentarii et animadversiones Seldeni, Palmerii, Lydiati, Thomæ Joh. Marshami, H. Prideauxii, Benteji (cui Millius locos nonnullos ex ipso Marmore comparavit), Scip. Maffei, Dodwelli, ipsius denique Mettairii : qui viri docti aut totam inscriptionem data opera illustrarunt, aut aliud agentes oblata occasione de singulis quibusdam epochis disseruerunt.

Chandlerus denique superstitem lapidis partem inde a linea 46 denuo consuluit et cum

altera parte a solo Seldeno descripta edidit libro cui titulus «*Marmora Oxoniensia*, 1763.» Neque tamen multa ob pessimam lapidis conditionem ex eo corrigere et explere valuit. Quæ ipse conjectando emendare studuit, parvi sunt momenti.

Præter ea, quæ Seldenus, Bentlejus et Chandlerus præbent, novum ad suam Marmoris editionem (in Corp. Inscriptt., tom. II, p. 293, sqq.) subsidium adhibuit Bœckhius. «Nos, inquit, in superstitis partis lectione constituenda præter Chandlerum usi sumus manuscripto bibliothecæ regiæ Berolinensis, quod in fronte exteriori Forsteri nomen inscriptum habet, manu admodum juvenili exaratum : inter a. 1751 et 1756 a Reinholdo Forstero, qui a. 1798 obiit, scriptum esse didici ex certis indiciis, quæ, quum res levis sit, exponere supersedeo. Insunt explicationes variæ paucissima nova afferentes, in quibus auctor Baumgartenium potissimum secutus est, textusque ex prioribus petitis editionibus, lacunis neutiquam recte demensis, isque multifarie correctus et interpolatus, apposis etiam superius emendationibus partim manifesto ex Chandlero ductis, quem diu post primitivam scripturam inspexerat Forsterus. Verum alia aut in textu ipso a secunda manu correctæ sunt aut inter lineas et ad marginem adscripta, quæ ex nova lapidis superstitis (v. 46, sqq.) collatione profecta sunt : quippe Forsteri apographum nescio quis primum contulit cum lapide, Anglico is sermone semel atque iterum usus ; deinde quum Forsterus quid certis locis esset in Marmore scriptum, quævisisset denuo, ad hæc ex secunda inspectione responsum est in margine.» Verum non solum textum ex iis fontibus, quibus solis auctoritas est, Bœckhius constituit, sed commentarium quoque adjecit, in quo tum de tempora computandi ratione, quam Inscriptionis auctor secutus sit, qua solet eximia cum doctrina disseruit, tum res in singulis epochis memoratas explicavit, lacunasque tanta cum sagacitate explevit, ut priores editores longe post se reliquerit. Consentaneum est igitur hujus maxime viri doctissimi rationes nos in nova hac Chronici editione secutos esse ; neque est cur hic virorum eruditorum, qui Marmoris inscriptionem aut verterunt aut explicarunt, accumulemus nomina, suo loco uniuscujusque facturi mentionem.

Chronicum nostrum in ipsa Paro insula, neque, ut Lydiatus opinatus est, in Pharo, maris insula Adriatici Pariorumque colonia, exaratum

esse, propter nomen archontis Parii in fronte lapidis scriptum, extra dubitationis aleam positum est. Inde intelligitur, cur sermo plures exhibeat formas Ionicas, uti εἶως v. 2, ἱρόν v. 7, 87, Ἰλυσία v. 49, Ἰππία v. 61.

Quæ vero causa fuerit, cur homo privatus, ut videtur, tabulam hancce chronologicam componendam curaret, jam sciri nequit. Fortasse ejus rei mentio injecta erat in primis vel postremis inscriptionis lineis ; sed prima ejus pars jam prorsus oblitterata est, postrema deperdita. Fieri potuit, ut res quædam memorabilis sub Pario illo archonte evenisset, vel ut major quidam festorum cyclus ejus anno absolveretur, quæ permoverent sacerdotem vel alium quemvis hominem, ut res potiores, quæ inde ab hominum memoria contigerunt, consignaret, earumque tempora a Diogneti anno retro computans enotaret. Sed vanum est conjecturis indulgere, quas ad probabilitatis speciem adducere numquam licebit. Memorandum est autem, ipso illo tempore, quo Marmor nostrum inscriptum est, miro quodam studio Græcos elaborasse, ut rerum tempora quantum ejus fieri potuit accuratissime constituerent. Nam circa id temporis Timæus primus suscepit negotium illud multis sine dubio difficultatibus impeditum Athenarum archontes comparandi cum regibus Lacedæmoniorum, et Olympicos victores cum sacerdotibus Junonis Argivæ. Neque multum antea Demetrius Phalereus archontum catalogum contextuit ; eodemque quo Noster auctor scripsit, Philochorus denuo inquisivit in Atticorum archontum seriem, quæ propterea non ubique ita certa esse putanda est, quam vulgo existimatur. Fortasse Nostri quoque auctoris opera in eo maxima posita erat, ut res, quas in aliis ἀνταρραξιαῖς jam enotatas inveniret, ad archontum Atheniensium annos revocaret. Qua in re eum ad Demetrii Phalerei catalogum præ ceteris sese applicasse crediderim. Nam in anterioribus operibus chronologicis, ut in Sacerdotibus Hellanici, in Prytanibus Charonis, in Sicyonio illo poetarum musicorumque recensu, archontum Atticorum nulla habita erat ratio.

Quod deinde delectum rerum attinet, singularem sententiam protulit Freretus in *Mém. de l'Académ. des Inscr.*, tom. XXVI, p. 165 : « L'histoire générale et politique de la Grèce, inquit, ne paraît pas avoir été le principal objet de l'auteur de la chronique. On voit, en l'examinant, que son dessein était de disposer dans un ordre chronologique les notions qui peuvent être nécessaires pour lire les poètes avec plus de faci-

lité, et pour connaître le temps de leur naissance et de leur mort, du moins celui de leur plus grande célébrité. C'est dans cette vue qu'il marquait avec tant de soin la suite des rois d'Athènes, depuis Cécrops jusqu'à l'abolition de la royauté, et qu'il rapporte plusieurs événements de l'histoire de ce temps-là, l'établissement des principales fêtes religieuses d'Athènes, l'introduction de diverses sortes de musique dans les hymnes chantées à ces fêtes, les premiers commencements de la tragédie et de la comédie, les différentes victoires théâtrales de plusieurs poètes, et celles de plusieurs musiciens dans les concours qui accompagnaient certaines fêtes. Entre les quatre-vingts époques différentes qui nous restent, il y en a peu qui contiennent des faits d'un autre genre, encore sont-ils presque toujours accompagnés de quelques circonstances peu importantes de l'histoire littéraire, et en quelques occasions, il est difficile de s'assurer si la date se rapporte au fait de l'histoire générale ou à celui de l'histoire littéraire. L'auteur de la chronique parle rarement de ce qui regarde le Péloponnèse, même dans l'objet que je crois qu'il s'était proposé principalement : sans doute, parce que tout cela était marqué dans l'inscription placée à Sicyone. »

Minus accurate hæc disputata esse recte monet Bœckhius; atque omnino a veri specie abhorret Marmor nostrum in usum scholarum fuisse exaratum. Quod Athenarum historiam ceteris uberius persequitur, ejus rei causa sponte intelligitur. Nam Paros insula Atheniensium imperio erat subjecta. Porro tam diligenter refert ea quæ ad mysteria spectant, quoniam Cereris cultu auctoris patria insignis fuit (v. Hom. Hymn. in Cererem vers. finem). Ac quod in universum festorum originibus, poetarum musicorumque victoriis rebusque mirabilibus longe primæ partes tribuuntur, res autem historiæ politicæ admodum parce commemorantur, frustra quæris reditum Heraclidarum, Lycurgum, Iphiti Olympiadem, bella Messeniaca, Draconem, Solonem, Septem Sapientes, bella Messeniaca, Clisthenem, Periclem, bellum Peloponnesiacum, Triginta tyrannos, etc. : hæc omnia, inquam, probare videntur magnam Chronico nostro similitudinem intercedere cum templorum ἀναγραφαῖς, ubi illa unice fere enotata, hæc tantum non prorsus neglecta fuisse consentaneum. Neque tamen his potissimum monumentis Nostrum sese addixisse probabile est. Immo seriorum maxime scriptorum opera consuluisse videtur, ex iisque sine ma- no ju-

dicii acumine elegisse res Marmoris inscribendas. Qui vero fuerint isti auctores, propter ipsam eorum copiam, qui præsto esse poterant Nostro, dici nequit. Nam quod in una vel altera re cum hoc vel illo scriptore consentit, omnino nihil probat. Unus tamen existit auctor, Phanium dico, quem Bœckhius maxime accommodatum putat, unde multa Noster in usus suos converterit. Quare quæ de eo disputat vir doctissimus, apponam. •De Phania Eresio, ait, Aristotelis discipulo, post alios dixere Plehn. Lesbiac. p. 215 sq., F. J. Ebert. Dissert. Sicul. tom. I, p. 76 sqq. et singulari libello Voisinus. Vir γραμμάτων οὐκ ἄπειρος ιστορικῶν, ut ait Plutarch. (Themist. 13), scripsit præter alia περὶ ποιητῶν: quo opere tractavit etiam musica (Athen. VIII, p. 352, C), eademque vel in libro adversus Sophistas attigit: ejusdem assertur liber, Τυράννων ἀναίρεσις ἐκ τιμωρίας, unde aliquid de Heracleæ Italicæ tyranno promit Parthenius (Erot. c. 7), item liber de Sicilia tyrannis (Athen. VI, p. 231, E; p. 232, C), in quo nominatim de Gelone et Hierone dixerat; aliquid de rebus Himerensibus ex Phania profert Plutarchus (De oracul. def. c. 32). Postremo ejus de Eresi prytanibus liber (Athen. VIII, p. 333, A) manifesto fuit chronicus, quod jam Ebertus monuit. Profecto non novi commodiorem hominem, quo uti Noster potuerit, etiamsi fortasse ea, quæ Phantias protulit, depravarit. Phantias definierat epocham Trojæ captæ: qua de re quæ tradiderat, ea fortasse convenirent Nostro, nisi corruptus a librariis numerus esset; Terpandri constituerat ætatem (v. ep. 34), cujus νόμων meminerat etiam in libro adversus Sophistas (Athen. XIV, p. 638, C): quidni ex illo hæc habuerit Parius? Tum epoch. 36 Sapphonis Lesbiæ in Siciliam fuga ex Attico archonte et Geomorum Syracusis imperio definitur; hæc nemo disertius tradere hac ratione poterat quam Phantias Eresius, qui de prytanibus Eresiorum scripserat, compositis haud dubie etiam archontibus ipsi notissimis, et Sicularum rerum erat peritissimus. Idem ut Noster de Gelone et Hierone dixerat, idem ut Noster de Dionysio majore et Philoxeno dithyramborum poeta (Athen. I, p. 6, E); maxime Noster ad poetas et tyrannos attendit, de quibus scripsit Phantias; et Himerenses poetas duos rettulit Parius. Nec Phantias Attica non attigit: de Solone egit (Plutarch. Solon. c. 14, Etym. M. et Gud. v. Κύρβης); cujus obitum ex Attici archontis anno definiit: Ἐπεβίωσε δ' οὖν ὁ Σόλων ἀρχαμένου τοῦ Πεισιστράτου τυρρηνεῖν, ὡς μὲν Ἡρακλείδης ὁ Ποντικὸς ιστορεῖ συγχρὸν χρόνον, ὡς δὲ Φανίας ὁ Ἐρέσιος ἐλάττονα

ἑωὶν ἐτῶν. Ἐπὶ Κωμίου μὲν γὰρ ἤρξατο τυραννεῖν Πεισίστρατος, ἐξ' Ἡγεστράτου δὲ Σόλωνά φησιν ὁ Φανίας ἀποθνεῖν τοῦ μετὰ Κωμίου ἀρχαντος (Plutarch. Solon. extrem.): quo loco quæ de Pisistrato dicta sunt, et ipsa videntur Phaniæ esse; atque eadem epocha a Nostro redditur (ep. 40). Nonne vero probabile, etiam reliqua, quæ Parius de Pisistratidis et præsertim de Hipparcho et aliquo, ut conjicio, Hippiaæ filio interemis habet, esse ex Phania sumpta, qui de tyrannorum cædibus egerat ultione adductis, item quæ in chronico hoc de repositis Harmodii et Aristogitonis statu dicuntur? Etiam de præliis ad Artemisium et Salaminem exposuerat Phantias (Plutarch. Themist. c. 7 et 13): et Noster Salaminii non oblitus est. Denique Phantias in libro de Prytani-bus Eresiorum etiam mirabilia narravit, non solum quæ in Lesbo accidissent, sed etiam peregrina (Athen. VIII, p. 333, A, et hinc Eustath. ad Iliad. A, p. 35, 17 Rom., ubi de tridua piscium in Peloponneso pluvia): qui certe non omiserit lapidem ad Ægos flumen cælo delapsum et insignem illum cometam, quos probe norat ab Aristotele magistro: quas res apud Nostrum perscriptas reperimus. Ac nescio an eodem fonte usus sit is, quem Eusebius compilavit; Eusebii enim aliquot notata ad Chronici Parii verba proxime accedunt, ut illud ipsum de lapide cælitus delapso, et de Thespide; neque in Ter-pandri ætate, quam Noster videtur ex Phania constituisse, Eusebius a Nostro discedit magis quam pro turbatissimis Eusebiani canonis numeris expectes. »

Tempora marmoris auctor ita computat, ut a data quadam epocha annos (civiles illos vel Atticos, circa solstitium æstivum incipientes) numeret usque ad annum Diogneti archontis elapsos. De hujus Diogneti anno nemo veterum scriptorum aliquid tradidit: sed ex intervallis, quæ ab aliis archontibus aliunde bene notis ad Diognetum usque a Marmore computantur, evincitur Diogneti hujus annum esse Ol. 129, 1, ante Chr. 264, P. J. 4450, a. 47 primæ periodi Callipeæ sec. Ideler. Enchir. Chronol. tom. I, p. 344.

Verum non eandem ubique annos numerandi rationem Noster observat. In nonnullis enim locis simplicissime rem sic instituit, ut annorum numerus certæ cuidam epochæ adscriptus ab anno Diogneti detractus sit. Hunc computum, ad terminum ad quem recte significandum aptis-simum, et versus finem Marmoris frequentis-simum, Bœckhius notat litera A. Alter computus, litera B signatus à Bœckhio, uno anno auctor

est, i. e. annis ex computo A repertis unum annum addit, pro more isto veterum, quo τριετη-ρίδες et πεντετηρίδες dicunt periodos duorum vel quatuor annorum.

Præterea tres exstant epochæ (ep. 58, 62, 63), ubi numeri marmoris a computo A duobus et tribus annis recedunt (computus C et D). Cujus rei causa aut in errore auctoris vel lapicidæ quærenda est, aut in eo quo Noster usus est archontum catalogo.

Secundum hæc anni archontum, quos Marmor memorat, ex Bœckhii rationibus constituendi sunt hunc in modum:

Ep. 32. (Κρέων).	Ol. 24, 2. an. 420 B.
33. Τ[λ][η]σία.	24, 1. 418 B.
34. Δρωπίδου.	381.
35. Ἀριστοκλέους.	43, 4. 341 A.
36. Κριτίου α.	
37. Σίμωνος.	47, 3. 327 B.
38. Δαμασίου β.	49, 3. 318 A.
39.	
40. Κωμίου.	297.
41. Εὐθυδήμου	56, 1. 292 A.
42.	
43.	
44.	
45.	67, 2. 248 B.
46. Ἰσαγόρου.	68, 1.
47. Πυθοχρίτου.	71, 3. 231 B.
48. Φαινίππου β.	72, 3. 227 B.
49. Ἀριστείδου.	72, 4. 225 (6) A (B).
50. Φιλοκράτους.	73, 4. 222 B.
51. Καλλιάρχου.	75, 1. 217 B.
52. Ξανθίππου.	75, 2. 216 B.
53. Τιμοσθένους.	75, 3. 215 B.
54. Ἀδειμάντου.	75, 4.
55. Χάρητος.	77, 1. 208 A.
56. Ἀψιφίονος.	77, 4. 206 B.
57. Θεαγενίδου.	78, 1. 205 B.
58. Εὐθίππου.	79, 4. 199 C.
59. Καλλίου α.	81, 1. 193 B.
60. Διφίλου.	84, 3.
61. Ἀστυφίλου.	90, 1.
62. Εὐκτήμενος.	93, 1. 147 D.
63. Ἀντιγένους.	93, 2. 145 C.
64. Καλλίου β.	93, 3.
65. Μίκωνος.	94, 3. 139 B.
66. Λάχητος.	95, 1. 137 B.
67. Ἀριστοκράτους.	95, 2. 135 A.
68.	
69. Πυθίου.	100, 1. 116 A.
70. Καλλίου.	100, 4.
71. Ἀστίου.	101, 4. 109 A.
72. Φρασιχλείδου.	102, 2. 107 A.

73.		
74. Ναυσικλέους.	103, 1.	104 A.
75. Κηφισοδώρου.	105, 3.	
76. Ἀγαθοκλέους.	105, 4.	93 A.
77. Καλλιστράτου.	106, 2.	91 A.
78.		

Nonnulla quidem in iis quæ pugnam Marathoniam antecedunt (nempe Cræontis et Tlesiae anni), in dubitationem vocari possunt; sed de his uberius jam exponendi hic non est locus; quare ipsum Bœckhium adeas sagacissime de iis disserentem.

Apparet igitur ex laterculo modo appposito diversos istos computos promiscue esse a Marmoris auctore adhibitos. Non ita tamen ante Bœckhium statuerunt chronici interpretes, sed varias rationes excogitarunt, quibus utrumque computandi modum conciliarent.

Etenim Gibertus in *Mém. de l'Académ. des Inscr.* t. XXIII, p. 66, primos tabulæ nostræ versus vertendos putat ita: « J'ai décrit les temps depuis le règne de Cécrops jusqu'à l'archontat d'Asryanax à Paros, Diognète étant aussi archonte à Athènes. » Deinde pergit:

« Or, en traduisant de la sorte, le seul archontat d'Asryanax à Paros est le terme que le chronographe donne à ses calculs, et celui de Diognète ne sert qu'à désigner, suivant la méthode observée dans toutes les époques qui vont suivre, la magistrature Athénienne, sous laquelle le chronographe écrivoit... Or, quelle étoit l'année des magistrats de cette île? Commençoit-elle au solstice d'été comme celle d'Athènes, ou se prenoit-elle du solstice d'hiver comme celle de Samos et de la plus-part des autres villes de Grèce? C'est sur quoi il nous reste à chercher quelque lumière dans les marbres mêmes, car je ne sache pas qu'on en trouve ailleurs aucun indice. Pour y parvenir, il faut observer d'abord que l'année commençant au solstice d'été, que j'appellerai Athénienne, comprend les saisons dans cet ordre, l'été, l'automne, l'hiver et le printemps, et que l'année commençant au solstice d'hiver, que j'appellerai dès à présent Parienne, pour éviter les équivoques et la confusion, par la même raison comprend les saisons dans cet ordre, l'hiver, le printemps, l'été, l'automne; d'où il résulte que l'hiver et le printemps, qui finissent une année Athénienne, commencent une année Parienne, et réciproquement que l'hiver et le printemps, qui commencent une année Parienne, finissent une année Athénienne. Si donc on trouvait que l'auteur des marbres eût renfermé sous une

même année deux événements arrivés, le premier dans l'été et dans l'automne, et l'autre dans l'hiver ou le printemps suivant, ce serait sans difficulté une preuve que l'année dont il se sert est l'année Athénienne: mais si on trouve au contraire qu'il renferme sous une même année deux événements, dont le premier soit de l'hiver ou du printemps, et le second de l'une des deux saisons suivantes, il s'en suivra qu'il a employé l'année Parienne dans ses calculs. »

Jam demonstrare studet reditum Græcorum et Socratis obitum, una eademque epocha (66) memoratos non posse referri ad unum eundemque annum Atticum; nam Græcorum reditum in veris tempestatem cadere, Socratem autem auctumno diem supremum obiisse. Similiter ep. 51 Xerxem dici Hellespontum trajecisse, quod verno tempore factum esset, et pugnas pugnatas ad Thermopylas et Salaminem, quæ in æstatem caderent. Inde igitur colligi non Athenienses sed Parios annos in Marmoris computationibus intelligendos esse.

« Ce point étant donc ainsi déterminé, pergit, il en résultera une première conséquence bien remarquable dans l'application et l'usage des époques: c'est que la différence que l'on y rencontre entre la date de quelques archontats, connue par Diodore de Sicile ou d'autres historiens; cette différence, dis-je, s'efface et disparaît entièrement.

« Selden et les chronologistes postérieurs sont arrêtés à chaque pas par cette différence prétendue. Des vingt époques ou environ qui suivent l'archontat de Callias, il y en a huit ou neuf dans lesquelles le chronographe se trouve avancer ou reculer d'un an la situation connue des archontats; ce qui ne vient que de ce que les savants se sont trompés sur la nature des années dont se sert le chronographe, et qu'ils les ont prises pour des années Athéniennes, au lieu qu'elles sont Pariennes.

« En effet, on doit observer 1° que chaque archontat Athénien concourt avec deux années Pariennes, et occupe l'été et l'automne de l'une, et l'hiver et le printemps de l'autre: d'où il arrive que les événements qui se sont passés sous un seul et même archontat Athénien, peuvent cependant être datés de deux années Pariennes différentes, savoir, d'une année antérieure lorsqu'ils sont de l'été ou de l'automne, et d'une année postérieure lorsqu'ils sont de l'hiver et du printemps.

« 2° Il faut faire attention que deux archontats Athéniens qui se suivent immédiatement, n'oc-

cupent à la vérité que deux ans ou vingt-quatre mois; mais que ces vingt-quatre mois se répartissent entre trois années Pariennes : car il y en a d'abord six mois qui terminent l'année Parienne dans laquelle l'archontat a commencé. Les douze mois suivants qui partent de l'hiver, remplissent une seconde année, et les six derniers mois en commencent une troisième : d'où il arrive qu'entre deux événements qui appartiennent à deux archontats Athéniens immédiats, il peut y avoir une année Parienne toute entière intermédiaire; et que l'un étant daté d'une première année, l'autre ne l'est que de la troisième.»

Adversarios hæc doctrina nacta est et Freretum (*Mém. de l'Acad. des Inscr.* t. XXVI, p. 200 sqq.) et Bœckhium. Ac Freretus quidem inter alia eo maxime nititur, quod ep. 24 Trojæ excidium assignatur Thargelioni mense Attico. Sed hoc non multum valet, quoniam Thargelion mensis Pariis cum Atticis communis esse poterat. Idque ita fuisse ex eo colligo, quod Thargeliorum festum a Pariis celebratum esse expresse dicitur ab Archilocho p. 257 ed. Liebel. (Cf. O. Müller. Dor. I, p. 327). Bœckhius vero demonstravit Socratis obitum non tribuendum esse auctumno sed veri, ideoque epoch. 66 notatam in unum eundemque cadere annum Atticum. Atque epocha 51 Hellesponti trajectum memoratum esse, quod hic viam pararet ad pugnam Thermopylensem, sicuti Atho perfossus duceret ad pugnam Salaminiam; eodemque modo ep. 45 res conjungi quatuor fere annis dissitas. Patet igitur annum istum Parium merum esse Giberti inventum; neque quisquam propterea, quod initio inscriptionis præter Atticum archontem etiam Parius nominatur, quum tamen in reliqua parte nonnisi Attici archontes apponantur, Giberti opinioni adstipulandum esse censebit. Plura de singulis epochis contra disputat Bœckhius, quæ hic repetere non vacat.

Corsinus in *Fast. Att.* t. II, p. 40 sqq. diversos Marmoris computos explicandos esse statuit ex mutato anni Attici initio. Is enim putat ab Ol. 87, 1 demum annum Atticum a solstitio æstivo vel ab Hecatombæone mense incepisse, antea a solstitio hiberno vel a Gamelione mense. Ideo in illis epochis, quæ Olymp. 87, 1, Metonei cycli epocham, antecedunt, res positas esse omnes ex computo B, in subsequentibus ex computo A. Ex hac ratione ferri quidem potest computus A in re Olymp. 87, 1 præcedente; nam in his anni numerum ad secundum vetusti anni Attici semestre refert; sed

post Olymp. 87, 1 nonnisi computus A admitti potest. Quare cogitur Corsinus, ut quæ in hac parte ex computo B supputata sunt, mutando removeat. Parum hoc accommodatum, ut fidem nostram Corsinianæ sententiæ adjungamus. Magis vero obstat quod Bœckhius docuit non ab Olymp. 87, 1 demum, sed certe jam inde ab Olymp. 72, 3 Atticum annum ab Hecatombæone incepisse. «Ac quum tot retro archontes, ait vir doctissimus, usque ad Creontem certis simpliciter Olympicis annis tribuantur a veteribus, neque quisquam unquam archontem ex his ullum duobus tribuat Olympicis annis, noli dubitare quin inde a Creonte idem Attici anni cardo fuerit.»

Reliquum est, ut ratio explicetur, quam in notandis Canonis numeris adhibuimus. Qua in re, quum totos nos ad Bœckhianam chronici editionem accommodaverimus, quæ vir clarissimus de ea exposuit, ipsissimis ejus verbis adscribam : «In canone conficiendo operam dedi, ut quos Noster vere significaverit annos, ad eos referrentur res gestæ. Firmi hand dubie certique Attici Fasti inde a Creonte erant, nec poterat Noster in Archontum Atticorum annorum temporibus facile errare aut ab aliis differre; itaque ex archontibus designavi annum Olympicum, ubi fieri poterat, ita quidem, ut archonticus et civilis Atticus annus idem esset atque Olympicus, ab eodem quippe deductus initio, solstitio fere æstivo. Hinc definivi, quo computo sumendus esset numerus in Marmore scriptus; aut si archon quidem nos deficeret, ex aliis vero rebus annus Olympicus colligi posset, etiam his usus sum. Jam ubi Marmoris annus Olympiadis certo, cui debet, anno comparatus referebat computum A, illum in Canone numerum dedi simpliciter, quem referret Marmor. Sic ep. 74 Nausigenis archontis annus est Olymp. 103, 1, cui ex computo A respondet numerus Marmoris 104, quem solum dedi. Sin numerus Marmoris cum Olympiadis anno collatus alium computum referebat, adscripsi nihilominus Marmoris numerum, sed inclusum parenthetice addidi verum numerum. Sic ep. 66 Lachetis anno Olymp. 95, 1, annus 137 in Marmore adscriptus, ex computo ille B sumendus; itaque in Canone scripsi : 137 (136). Ubi numerus supplendus vel corrigendus erat, non feci hoc nisi ad computum A constituto numero; suppleta vel correctæ uncis inclusa sunt, ubi quidem certum annum supplementum vel correctio referat. Ubi vero annus Olympicus, cui respondeat epocha, certo definiri nequit, spa-

tum apposui annorum, in quod is incidere debeat. Hoc etiam tum locum habet, ubi numerus Marmoris et archon servati sunt, sed utro computo, A an B, sumendus numerus sit, non constat, quod archontis annus aliunde non notus est. Ut ep. 34 Dropides est archon, et numerus remanet 381 : qui prout ex computo A vel B sumetur, Dropides aut Olymp. 33, 4, aut Olymp. 34, 1, erit archon statuendus. Talibus in epochis numerum Marmoris traditum non adscripto altero parenthetico in Canone dedi, sed Olympicum annum duplicem. At ante annuos archontes subsidia, ex quibus de computi genere iudices, nos deficiunt prope omnia : posset enim de eo tum tantum judicari, si canonem Atticorum regum et archontum perpetuorum ac decennialium, quem Noster secutus est, teneremus. Sed eum non tenemus integrum. Nam primum archontum decennialium in ætatem nulla incidit Marmoris epocha, atque insuper inter Olympiadum initium et Creontem archontem annum primum una tantum notata epocha est 31. Æschyli archontis perpetui a. 21, sed numerus intercidit. Quum tamen nulla causa sit, quare canonem Nostri hac ætate censeas distulisse a canone aliunde noto, ex hoc constituimus annum epochæ [493] ad computum A. Canonem aliunde notum dico Eusebianum, una correctione ex mente Dionysii Halicarnassensis emendatum : quem dedi ad ep. 27, una cum canone nostro archontum perpetuorum inde ab Acasto. Apposui epoch. 31 etiam annum Olympicum ex eodem canone constitutum. Deinde vero ea ætate, quæ inter Trojam captam et Olympiadum initium interjecta est, canon Eusebianus manifesto distat a Nostri canone : nam Menesthei annus 22 Nostro est numerus 945,

qui ex computo A est P. J. 3505, quum Eusebio ille annus sit P. J. 3531. Itaque alius pro Nostri calculo hujus ætatis magistratum Atticorum canon conficiendus fuit, quem in duas partes divisum dedi ad ep. 27. In quo ludicro opere construendo accidit, ut certos numeros commodius esset distincte ex computo A et B sumere ; quippe ep. 27, ex computo A sumta est, et ep. 24 ad illam comparata ex computo B ; singularem ob causam etiam ep. 29 ex computo B sumsi, de quo v. Canon. Ante epocham 27 autem epochæ 25, 26 ex computo B sumendæ, si epocha 27 ex computo A sumitur, quod alias canon sibi non constat ; idemque dicendum de reliquis ante ep. 24, quæ est Trojæ captæ, usque ad initium omnibus, in quibus canones Eusebii et Nostri prorsus conspirant, nisi quod Nostri auctoris numeri cum Periodo Juliana comparati remotiores sunt annis 26, ex computo A, vel 25 ex computo B. Quapropter si mihi confidere voluissem, ep. 1-26 debuissen omnia ex computo B ponere, et annos ante Olympiades, quos in hac parte eorum loco posui, qui posthac a prima Olympiade computati sunt, ex solo computo B definire. Sed quod universa res ex nostro de ep. 27 iudicio pendet, ut in prima Canonis columna utriusque computi numeros habes, ita etiam in tertia ex utroque computo annos ante Olymp. 1 dedi. Numeros suppletos vel correctos in hac parte Canonis et a computo A et ex computo B designavi ; in textu græco numeros dedi eos, qui epochæ primæ consentanei sunt, sive ex A sive ex B sumetur... Denique per universum Canonem annos Periodi Julianæ eos dedi, quibus mediis inciperent anni Olympici annique ante Olymp. 1, prout hi a me in tertia columna designati sunt.»

MARMOR PARIUM.

- (1) ου . . . [ἐξ ἀναγραφῶ]ν παν[τοί]ων [περὶ τῶν προγεγεννημέ]νων ἀνέγραψε
τοὺς ἄν[ωθεν γρό-
(2) νους ?] ἀρχάμ[εν]ος ἀπὸ Κέκροπος τοῦ πρώτου βασιλεύσαντος Ἀθηνῶν εἰς ἱ-
χοντος ἐμ Πάρῳ [μὲν]
- I. (3) . . . υνάκτος, Ἀθήνησιν δὲ Διογνήτου. ¶ Ἀφ' οὗ Κέκροψ Ἀθηνῶν ἐβασίλευσε καὶ
ἡ γῶρα Κεκροπία ἐκλήθη, τὸ πρότερον καλου-
(4) μένη Ἀκτική ἀπὸ Ἀκταίου τοῦ αὐτόχthonος, ἔτη ΧΗΗΗΔΓΙΙΙ. ¶ Ἀφ' οὗ
Δευκαλίων παρὰ τὸν Παρνασσὸν ἐν Λυκωρείᾳ ἐβασίλευσε, [βα]σιλε[ύ-
(5) ο]ντος Ἀθηνῶν Κέκροπος, ἔτη ΧΗΗΗΔ. ¶ Ἀφ' οὗ δίκη Ἀθήνησι[ν ἐγένετο]
Ἄρει καὶ Ποσειδῶνι ὑπὲρ Ἀλιεῖρόθιου τοῦ Ποσειδῶνος, καὶ ὁ τόπος ἐκλήθη
(6) Ἄρειος πάγος, ἔτη ΧΗΗΓΔΓΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Κρ[ανα]οῦ. ¶ Ἀφ' οὗ
κατακλυσμὸς ἐπὶ Δευκαλίωνος ἐγένετο, καὶ Δευκαλίων τοὺς
(7) ὄμβρους ἔφυγεν ἐγ Λυκωρείας εἰς Ἀθήνας πρὸς Κρανα]όν, καὶ τοῦ Διὸς τοῦ
Ὀ[μβρίου Ἀπη]μ[ί]ου τὸ ἱερὸν ἰδ[ρύσατ]ο [καὶ] τὰ σωτήρια ἔθυσεν,
(8) [ἔ]τη ΧΗΗΓΔΓ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Κρ[α]ν[α]οῦ. ¶ Ἀφ' οὗ Ἀμφικτύων
Δευκαλίωνος ἐβασίλευσεν ἐν Θερμοπύλαις, καὶ συνῆγε
(9) [τ]οὺς περὶ τὸν ὄρον οἰκοῦντας καὶ ὠ[νό]μασεν Ἀμφικτύονας καὶ Π[υλαί]αν ἐν-
[περ] καὶ νῦν ἔτι θύουσιν Ἀμφικτύονες,
(10) [ἔ]τη ΧΗΗΓΓΙΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἀμφικτύονος. ¶ Ἀφ' οὗ Ἕλλην ὁ
Δευκ[αλίωνος Φθι]ώτιδος ἐβασίλευσε, καὶ Ἕλληνες
(11) [ὦν]ομάσθησαν, τὸ πρότερον Γραικοὶ καλούμενοι, καὶ τὸν ἀγῶνα Παν[ελλήν]ι-
ἐθεσαν, ἔτη ΧΗΗΓΓΙΙ, βασιλεύοντος
(12) Ἀθηνῶν Ἀμφικτύονος. ¶ Ἀφ' οὗ Κάδμος ὁ Ἀγένορος εἰς Θήβας ἀφίκετο [ἐκ]
Φοινίκης, καὶ] ἔκτισεν τὴν Καδμεί-
(13) αν, ἔτη ΧΗΗΓΓ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἀμφικτύονος. ¶ Ἀφ' οὗ [Εὐρεΐτας καὶ]
Λαχεδαίμων Λακω]νικῆς ἐβασίλευσαν,
(14) ἔτη ΧΗΗΓΓΙΙ, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἀμφικτύονος. ¶ Ἀφ' οὗ ναῦς μετὰ Δαναῶν⁹
καὶ τῶν πεντ[ή]κοντα Δαναΐδ[ων] ἐξ Αἰγύπτου
(15) [ε]ἰς τὴν Ἑλλάδα ἐπλευσε, καὶ ὠνομάσθη πεντηκόντορος, καὶ αἱ Δαναῶ
θυγατέρες, . . . [καὶ Ἀμυμ]ώνη ? καὶ Β[ρύ-

MARMOR PARIUM.

	Annus marmoris	Period. Julian. Annus medius.	Ante Olymp. I.	Magistrat. Attic.
..... ex variis catalogis rerum quæ ante memoriam nostram evenerunt, consignavi superiora tempora exorsus a Cecrope, qui primus regnavit Athenis, usque ad archontem in Paro quidem ... yanactem, Athenis vero Diognetum.				
1 A quo Cecrops Athenis regnavit, et regio Cecropia dicta est, quæ prius dicebatur Attica ab Actæo indigena, anni MCCCXVIII.	1318 (1317)	3132 (3131) ante Christ. 1582 (1581).	806 (805)	Cecropis I regis an.1.
2 A quo Deucalion Lycoræ ad Parnassum regnavit, regnante Athenis Cecrope, anni MCCCX.	1310 (1309)	3140 (3141)	798 (797)	Cecropis I regis an.9.
3 A quo Iis Athenis fuit Marti et Neptuno super Halirrhothio, Neptuni filio, et locus dictus est Areopagus, anni MCCLXVIII, regnante Athenis Cranao.	1268 (1267)	3182 (3183)	756 (755)	Cranaï re- gis an. 1.
4 A quo diluvium tempore Deucalionis evenit, et Deucalion imbres elapsus Lycorea fugit Athenas ad Cranaum et Jovis Pluvii Innexii aram extruxit, et sacra pro salute fecit, anni MCCLXV, regnante Athenis Cranao.	1265 (1264)	3185 (3186)	753 (752)	Cranaï re- gis an. 4.
5 A quo Amphictyon, Deucalionis filius, regnavit in Thermopylis, et congregavit populos in vicinia habitantes, et appellavit Amphictyones, et <i>Pylæam</i> , ubi etiam nunc sacrificant Amphictyones, anni MCCLVIII, regnante Athenis Amphictyone.	1258 (1257)	3192 (3193)	746 (745)	Amphi- ctyonis regis an.2.
6 A quo Hellen, Deucalionis filius, in Phthiotide regnavit, et Hellenes appellati sunt, qui prius Græci dicebantur, atque hi <i>Panhellenia</i> festum instituerunt, anni MCCLVII, regnante Athenis Amphictyone.	1257 (1256)	3193 (3194)	745 (744)	Amphi- ctyonis regis an.3.
7 A quo Cadmus, Agenoris filius, ex <i>Phœnicia</i> Thebas venit, et Cadmeam condidit, anni MCCLV, regnante Athenis Amphictyone.	1255 (1254)	3195 (3196)	743 (742)	Amphi- ctyonis regis an.5.
8 A quo <i>Eurotas</i> et <i>Lacedæmon</i> in <i>Laconica</i> regnarunt, anni MCCLII, regnante Athenis Amphictyone.	1252 (1251)	3198 (3199)	740 (739)	Amphi- ctyonis regis an.8.
9 A quo navis cum <i>Danao</i> et quinquaginta <i>Danaïdibus</i> ex <i>Ægypto</i> in Græciam appulsa est, et vocata est <i>Pentecontorus</i> , et Danaï filiarum, ... et <i>Amymone</i> et <i>Bryce</i> et <i>Hero</i> et <i>Helice</i> et	1247 (1246)	3203 (3201)	735 (734)	<i>Erichthonii</i> regis an. 3.

- (16) καὶ κα[ι] Ἡ[ρ]ῶ? καὶ Ἑλίχη καὶ Ἀρχεδίκη ἀποκληρωθεῖσαι ὑπὸ τῶν λοιπῶν [ιρὸν
ιδρύσ]αντ[ο Ἀθηνᾶς]
- (17) καὶ ἔθυσαν ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἐμ. παρά[πλω] ἐν Λίνδῳ τῆς Ροδίας, ἔτη **XHH
ΔΔΔΔΓII**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἐριχθονίου. ¶ Ἀφ' οὗ Ἐριγ]- 10
- (18) θόνιος Παναθηναίοις τοῖς πρώτοις γενομένοις ἄρμα ἔξευξε καὶ τὸν ἀγῶνα
ἐδείκνυε, καὶ Ἀθηναίους [ὦν]ό[μασε, κα]ὶ [βρέτας
- (19) θεῶν μητρὸς ἐφάνη ἐγ Κυβέλοις, καὶ Ἰαγνίς ὁ Φρύξ αὐλοῦς πρῶτος κῦρεν ἐγ
Κ[ελ]α[ι]ναί[ς πόλει τῆς Φρυγίας, καὶ ἀρμονίαν τὴν καλ]-
- (20) ουμένην Φρυγιστὶ πρῶτος κῦλησε καὶ ἄλλους νόμους Μητρὸς, Διονύσου, Πανός,
καὶ τὸν ἐπ - - - - -
- (21) - - - , ἔτη **XHHΔΔΔΔII**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἐριχθονίου τοῦ τὸ ἄρμα
ζεύξαντος. ¶ Ἀφ' οὗ Μίνως [ὁ] πρ[ότερος ἐ]θα[σίλευσε Κρήτης 11
- (22) καὶ Κυδωνίαν ὤκισε, καὶ σίδηρος κῦρέθη ἐν τῇ Ἰδῇ, εὐρόντων τῶν Ἰδαίων
Δακτύλων Κέλμιος καὶ Δαρναμενέως καὶ Ἄχμονος, ἔτη **XHΓΔΓIII**, βα-
- (23) σι]λεύοντος Ἀθηνῶν Πανδίωνος. ¶ Ἀφ' οὗ Δημήτηρ ἀφικομένη εἰς Ἀθήνας 12
καρπὸν ἐφύ[τε]υεν καὶ πρ[όπειρα ἐ]πρά[χθη πρ]ώτῃ δ[ειξάντων
- (24) Τριπτολέμου τοῦ Κελεῦ καὶ Νεαίρας, ἔτη **XHΔΔΔΔΓ**, βασιλεύοντος
Ἀθήνησιν Ἐριχθέως. ¶ Ἀφ' οὗ Τριπτό[λεμος ὁ Κελεοῦ καρ]- 13
- (25) πὸν] ἔσπειρεν ἐν τῇ Παρίᾳ καλουμένη Ἐλευσίνι, ἔτη **X[H]ΔΔΔΔ[II]**, βασι-
λεύοντος Ἀθηνῶν [Ἐριχθέως. ¶ Ἀφ' οὗ Ὀρφεὺς Οἰάγρου καὶ Καλλιόπης] 14
- (26) υἱὸς τῆ]ν αὐτοῦ πόησιν ἐξ[έ]θηκε, Κόρης τε ἀρπαγὴν καὶ Δήμητρος ζήτησιν
καὶ τὸν αὐτοῦ [ἐς ἄδου καταβαθμὸν
- (27) καὶ τὸ γῆ]θος τῶν ὑποδεξαμένων τὸν καρπὸν, ἔτη **XHΔΔΔΔΓ**, βασιλεύοντος
Ἀθηνῶν Ἐριχθέως. ¶ [Ἀφ' οὗ Εὐμολπος ὁ 15
- (28) Μουσαίου τὰ μυστήρια ἀνέφηεν ἐν Ἐλευσίνι, καὶ τὰς τοῦ [πατρὸς Μ]ουσαίου
ποιήσ[εις ἐξέ]θηκ[εν, ἔτη **XHΔ** - βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Ἐ-
- (29) ριχθέως τοῦ Πανδίωνος. ¶ Ἀφ' οὗ καθαρμὸς πρῶτον ἐγένετο [φόν]ου, πρῶ- 16
τω[ν] Ἀ[θηναίων καθηρ]άντ[ων Ἡρακλέα, ἔτη
- (30) **XP]ΔII**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Πανδίωνος τοῦ Κέκροπος. ¶ Ἀφ' οὗ [ἐ]ν Ἐλευσίνι 17
ὁ γυμνικὸς [ἀγὼν ἐτέ]θη, κα[ι] θ]υ[σία βρέ]φους ἀν-
- (31)θρώπου καὶ τὰ Λύκαια ἐν Ἀρκαδίᾳ ἐγένετο, καὶ [αἱ ἐ]κκ[ηρύξεις τοῦ] Λυκάονος
ἐδόθησαν [ἐν] τοῖς Ἑλλ[η]σι[ν, ἔτ]η [**X**].[**Δ**]. . , βασιλεύον-
- (32)τος Ἀθηνῶν Πανδίωνος τοῦ Κέκροπος. ¶ Ἀφ' οὗ κα[τερ]γ[ασάμενος τὰ ἐν] 18
Ἡ[λ]ι[δ]ι Ἡρακλῆς [τὸ τέμε]ν[ος καθιέρ]ω[σε τοῦ] Δ[ι]ός, [ἐ]τ[η **XΔΔΔ**]- -
- (33) βασιλεύοντος Ἀθήνησιν Αἰγέως. ¶ Ἀφ' οὗ Ἀθήνησι [σπάνι]ς τῶν καρπῶν ἐγένετο, 19
καὶ μαντευομένο[ις] [τοῖς] Ἀθην[αίοις Ἀπόλ]λων ἐ[γρ]η[σε

	Annus marmoris.	Period. Julian. Annus medius.	Ante Olymp. 1.	Magistrat. Attic.
Archedice sorte lectæ ex ceteris <i>Minervæ delubrum condiderunt</i> eique in trajectu sacra fecerunt Lindi, quæ Rhodi urbs est, anni MCCXLVII, regnante <i>Athenis Erichthonio</i> .				
10 A quo <i>Erichthonius</i> Panathenæis primis celebratis currum junxit, et certamen monstravit, et Atheniensibus (hoc quod habent) nomen dedit, et <i>simulacrum</i> Matris Deorum apparuit Cybelis, et Hyagnis Phryx tibia primus invenit in Celænis urbe Phrygiæ, et <i>harmoniam</i> quæ vocatur Phrygia primus tibiis cecinit, et alios nomos Magnæ Matris, Bacchi, Panis, et illum anni MCCXLII, regnante Athenis Erichthonio, qui currum junxit.	1242 (1241)	3208 (3209)	730 (729)	Erichthonii regis an. 8.
11 A quo Minos prior in Creta regnavit, et Cydoniam condidit, et ferrum inventum est in Ida, inventoribus Idæis Dactylis Celmi, <i>Damnameneo et Acnone anni MCLXVIII</i> , regnante Athenis Pandione.	[11]68 (1167)	[3282] (3283)	[656] (655)	Pandionis I regis an. [32]
12 A quo Ceres adveniens Athenas fruges seminavit et <i>primum rei periculum factum est monstrante</i> Triptolemo Celei et Neæræ filio, anni MCXLV, regnante Athenis Erechtheo.	1145 (1144)	3305 (3306)	633 (632)	Erechthei regis an. 15.
13 A quo Triptolemus, <i>Celei filius</i> , fruges sevit in Rhario campo prope Eleusinem anni M[C]XLII, regnante Athenis Erechtheo.	114[2] (1141)	330[8] (3309)	63[0] (629)	Erechthei regis an. 1[8].
14 A quo Orpheus, <i>Oëagri et Calliopes filius</i> , poesin suam edidit, et Proserpinæ Raptum et Cereris Investigationem et ipsius <i>ad inferos Descensum et Deliciæ</i> eorum, qui fruges accipiebant, anni MCXXXV, regnante Athenis Erechtheo.	1335 (1334)	3315 (3316)	623 (622)	Erechthei regis an. 25.
15 A quo Eumolpus, <i>Musæi filius</i> , mysteria exhibuit Eleusine, et <i>patris sui Musæi poemata</i> edidit, anni MCX., regnante Athenis Erechtheo filio Pandionis.	1134-1110 (1133-1109)	3316-3340 (3317-3341)	622-598 (621-597)	Erechthei regis an. 26-50.
16 A quo primum instituta est <i>cædis</i> lustratio, primis Atheniensibus <i>Herculem lustrantibus</i> anni MLXII, regnante Athenis Pandione, Cecropis filio	1062 (1061)	3388 (3389)	550 (549)	Pandionis II regis an. 8.
17 A quo Eleusine instituti sunt <i>ludi gymnici et humanum sacrificium</i> infantis, et Lycæa in Arcadia fuerunt, et <i>præconibus</i> Lyeaonis novi ludi per Græciam nuntiati sunt, anni M. C., regnante Athenis Pandione filio Cecropis.	1061-1045 (1060-1044)	3389-3405 (3390-3406)	549-533 (548-532)	Pandionis II regis an. 9-25.
18 A quo post peractas res in Elide Hercules lucum Jovis consecravit anni MXXX., regnante Athenis Ægeo.	1044-1032 (1043-1031)	3406-3418 (3407-3419)	532-250 (531-519)	Ægei re- gis an. 1-12.
19 A quo Athenis inopia frugum fuit, et consultus ab Atheniensibus Apollo <i>oraculo jussit</i>	1031 (1030)	3419 (3420)	519 (518)	Ægei re- gis an. 13.

- (34) δίκας] ὑποσχε[ῖν] ἄ[ς] ἅμ Μίνως ἀξιόση, ἔτη **XΔΔΔΙ**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Αἰγ[έως]. ¶ Ἀφ' οὗ Θησ[εὺς βασιλεύων] 20
- (35) Ἀθηνῶν τὰς δώδεκα πόλεις εἰς τὸ αὐτὸ συνώκισεν, καὶ πολιτείαν καὶ τὴν δημοκρατίαν ἀπ[έδ]ω[κε], καὶ ἀπογε-
- (36) νόμε[ν]ος Ἀθηνῶν τὸν τῶν Ἰσθμίων ἀγῶνα ἔθηκε Σίνιν ἀποκτείνας, ἐπὶ **ΡΗΗΗΗΡΔΔΔΔΓ**. ¶ Ἀπὸ τῆς Ἀμ[αζ]όν[ων εἰς] τῇ[ν Ἀττικὴν στρατείᾳ, 21
ἔτη **ΡΗ**
- (37) **ΗΗΗΡ]ΔΔΔΔΙΙ**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Θησέως. ¶ Ἀφ' οὗ Ἀργεῖοι [μ]ε[τ'] 22
Ἀδράσ[του ἐπὶ Θή]βας [ἐστράτ]ευσαν, καὶ τὸν ἀγῶνα [ἐ]ν [Νεμέ]α [ἐ]θ[έ]ε[σαν] τῷ
- (38) Δί[], ἔτη **ΡΗΗΗΗΡΔΔΔΔΓΙΙ**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Θησέως. ¶ Ἀφ' οὗ αἱ 23
[Ἑλλή]νες εἰς Τροίαν ἐ[στ]ράτευσ[αν], ἔτη **ΡΗΗΗΗΡΙΙΙΙ**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν
- (39) Μεν[εσθέως] τρεῖςκαιδεκάτου ἔτους. ¶ Ἀφ' οὗ Τροία ἤλω, ἔτη **ΡΗΗΗΗΗΔΔΔΔΓ**, 24
βασιλεύοντος Ἀθηνῶν [Μενεσθέ]ως δευτέρου * [καὶ εἰκοστοῦ] ἔτους, μὲν δὲ Θ[εοφύλι]ος
- II. (40) γηλιῶ[νος] ἐβδόμη φθίνοντος. ¶ Ἀφ' οὗ Ὀρέστη[ς] πρ[ο]ς αἰτῶν αὐτὸς δίκην 25
ὑπέσχε[ν] Ἀ[ἰγίσθου] θυγατρὶ [Ἡριγ]όν[η] ὑπὲρ Αἰ[γίσθου], καὶ αὐ[τοῖς] ἡ δὲ
- (41) κη ἐδικ[ά]σθη ἐν * Ἀρεΐ[ῳ] πάγῳ, ἣν Ὀρέστης ἐνίκησεν [ἰσθμειῶν τ]ῶν [ψήφῳ],
ἔτη **[Ρ]ΗΗΗΗΔΔΔ[ΓΙΙ]ΙΙ**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν Δημοφῶντος. ¶ Ἀφ' οὗ 26
[Σαλα-
- (42) μῆνα ἐν] Κύπρῳ Τεῦκρος ὤκισεν, ἔτη **ΡΗΗΗΗΗΔΔΔΔΓΙΙΙ**, βασιλεύοντος
Ἀθηνῶν Δημοφῶντος. ¶ Ἀφ' οὗ Νε[ε]λ[εὺς] ὤκισ[ε] Μίλητον καὶ τὴν] ἀλ[λ]ή[ν] 27
ἄ[π]α[σ]αν
- (43) Ἰωνί[αν], Ἐφεσον, Ἐρυθράς, Κλαζομενάς, [Πρι]ήνη[ν], Λέβεδον, [Τέω], Κολοφῶνα, [Μ]υοῦντα, [Φώκ]α[ιαν], Σάμον, [Χίον], καὶ τὰ [Παν]ιώνι[α] ἐγένετο,
ἔτ[η]
- (44) **ΡΗΗΗ]ΔΙΙΙ**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν * Μέ[δοντο]ς τρεῖςκαιδεκάτου [ἔ]τους. ¶ 28
Ἀφ' οὗ [Ἡσ]ίοδος ὁ ποιητὴς ἐφάνη, ἔτη **ΡΗΡΔΔ[ΙΙΙ]**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν
[Μεγα-
- 45] κλέους]. ¶ Ἀφ' οὗ Ὀμηρος ὁ ποιητὴς ἐφάνη, ἔτη **ΡΗΔΔΔΔΙΙΙ**, βασιλεύοντος 29
Ἀθηνῶν [Δ]ιογνήτου. ¶ Ἀφ' οὗ Φ[εῖ]δων ὁ Ἀργεῖος ἐδήμευσ[ε] τὰ μέ[τρα] 30
- (46) καὶ ἀ]νεσκεύασε, καὶ νόμισμα ἀργυροῦν ἐν Αἰγίνῃ ἐποίησεν, ἐνδέκατος ὢν ἀφ'
Ἡρακλέους, ἔτη **ΡΗΔΔΔΙ**, βασιλεύοντος Ἀθηνῶν [Φε-
- (47) ρεκλέ]ους. ¶ Ἀφ' οὗ Ἀρχίας Εὐαγλήτου, δέκατος ὢν ἀπὸ Τημένου, ἐκ Κορίνθου 31
ἤγαγε τὴν ἀποικίαν [εἰς τὰς] Συρακού[σας], ἔτη **ΗΗΗΗΡΔΔΔΔΙΙΙ**,

	Annus marmoris.	Period. Julian. Annus medius.	Ante Olymp. 1.	Magistrat. Attic.
cos pœnas subire, quascunque Minos postu- laret, anni MXXXI, regnante Athenis Ægeo.				
20 A quo Theseus Athenis duodecim urbes in unam civitatem collegit, et reipublicæ for- mam et democratiam concessit, et relictis Athenis ludos Isthmios instituit postquam Sinin interemerat, anni DCCCCLXXXV.	995 (994)	3455 (3456)		Thesei re- gis an. 2.
21 Ab <i>Amazonum</i> in [Atticam expeditione anni DCCCCL]XXXXII, regnante Athenis Theseo.	992 (991)	3458 (3459)	480 (479)	Thesei re- gis an. 5.
22 A quo Argivi sub Adrasto <i>contra Thebas pro-</i> <i>fecti sunt, et Nemea in Jovis honorem institue-</i> <i>runt</i> , anni DCCCCLXXXVII, regnante Athe- nis Theseo.	987 (986)	3463 (3464)	475 (474)	Thesei re- gis an. 10.
23 A quo Græci contra Trojam expeditionem susceperunt, anni DCCCCLIV, regnante Athenis Menestheo, anno regni decimo tertio.	954 (953)	3496 (3497)	442 (441)	Mene- sthei regis an. 13.
24 A quo Troja capta est, anni DCCCCLV, regnante Athenis <i>Menestheo</i> , anno regni vi- cesimo secundo, mensis Thargelionis die septimo ante finem.	945 (944)	3505 (3506)	433 (432)	Mene- sthei regis an. 22.
25 A quo Orestes <i>ipse supplicans</i> de Ægistho li- tem habuit cum Ægisthi filia <i>Erigone</i> , <i>iisque</i> <i>caussa judicata est</i> in Areopago, in qua Ore- stes vicit æqualibus numero suffragiis, anni [D]CCCCXXX[VII]II, regnante Athenis De- mophonte.	939 (938)	3511 (3512)	427 (426)	Demo- phontis regis an. 5.
26 A quo <i>Salamina</i> in Cypro Teucer condidit, anni DCCCXXXVIII, regnante Athenis Demophonte.	938 (937)	3512 (3513)	426 (425)	Demo- phontis regis an. 6.
27 A quo Neleus condidit <i>Miletum et ceteras</i> <i>omnes Ionice civitates</i> , Ephesum, Erythras, Cla- zomenas, Prienen, Lebedum, Teo, Colopho- nem, Myuntem, Phocæam, Samum, Chium, <i>atque Panionia</i> instituit, anni [DCCC]XIII, re- gnante Athenis <i>Medonte</i> , anno decimo tertio.	813	3637	301	<i>Medontis</i> archontis an. 13.
28 A quo Hesiodus poeta <i>claruit</i> , anni DCLXX[III], regnante Athenis <i>Megacle</i> .	673	3777	161	<i>Megaclis</i> archontis [an. 22].
29 A quo Homerus poeta <i>claruit</i> , anni DCXXXIII, regnante Athenis Diogneto.	643 (642)	3808	130	Diogneti archontis [an. 25].
30 A quo Phidon Argivus <i>in publicum redegit</i> <i>pristinas mensuras et sustulit</i> , et nummum argenteum in Ægina cudit, undecimus ab Hercule, anni DCXXXI, regnante Athenis <i>Pherecle</i> .	631	3819	119	<i>Phereclis</i> archontis [an. 8].
31 A quo Archias, Euageti filius, decimus a Temenos, e Corintho eduxit coloniam Syra- cusas, anni CCCXCIII, regnante Athenis Æschylo, anno vicesimo primo.	493	3957	Olympiad. 5,4	Æschyli archontis an. 21.

- (48) βασιλεύον]τος Ἀθηνῶν Αἰσχυλοῦ ἔτους εἰκοστοῦ καὶ ἐνός. ἧ Ἀφ' οὗ κατ' ἐνιαυτὸν 32
ἤρ[χ]εν ὁ ἄρ[χ]ων, ἔτ[η] **ΗΗΗΗΔΔ**. ἧ Ἀφ' οὗ ο . . . υ 33
- (49), ἔτη **ΗΗΗΗΔΡΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι [Ἰλ]η[σί]α. ἧ Ἀφ' οὗ Τέρ- 34
πανδρος ὁ Δερδένεος ὁ Λέσβιος τοὺς νόμους τοῦ[ς] καθ'α[ρ]α[ρ]ῶν [ἐδί]δ[α]ζεν,
οὗς [κ]αὶ αὐλητ[ῆς] συν-
- (50) ἠύ[λη]σε, καὶ τὴν ἔμ. προσθε μουσικὴν μετέστησεν, ἔτ[η] **ΗΗΗΡΔΔΔΙ**, ἄρχον- 35
τος Ἀθήνησιν Δροπί[δ]ου. ἧ Ἀφ' οὗ Ἀ[λ]υάττης Λυδ[ῶν] ἐβ[α]σίλευσεν, ἔτη
- (51) **ΗΗΗΔ]ΔΔΔΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστοκλέους. ἧ Ἀφ' οὗ Σαπρῶ ἐγ Μιτυ- 36
λήνης εἰς Συκελίαν ἔπλευσε φυγοῦσα . . . ολ . . . θ . . . [ἔτη **ΗΗΗΔΔ** . . ,
- (52) ἄρχον]τος Ἀθήνησιν μὲν Κριτίου τοῦ προτέρου, ἐν Συρακούσαις δὲ τῶν [γ]ει- 37
μόρων κατεχόντων τὴν ἀρχήν. ἧ [Ἀφ' οὗ Ἀμφικτύ]ο[νες] ἐνίκη-
- (53) σαν ἐλ]όντες Κύρραν, καὶ ὁ ἀγὼν ὁ γυμνικὸς ἐτέθη χρηματίτης ἀπὸ τῶν λαφύ- 38
ρων, ἔτη **ΗΗ[Η]ΔΔΡΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι Σίμω[ν]ος. ἧ Ἀφ' οὗ [ἐν Δελ. 38
- (54) φοῖς στεφ]ανίτης ἀγὼν πάλιν ἐτέθη, ἔτη **ΗΗΗΔΡΙΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι Δαματίου 39
τοῦ δευτέρου. ἧ Ἀφ' οὗ ἐν Ἀθ[ήν]αις κωμω[δῶν] χο[ρ]ο[ς] ἤρ[χ]ετο, [στη]σάν[των] αὖ 39
- (55) τὸν] τῶν Ἰκαριέων, εὐρόντος Σουσαρίωνος, καὶ ἄθλον ἐτέθη πρῶτον ἰσχυάδω[ν] 40
ἄρσιχο[ς] καὶ οἴνου [ἀμφορ]ε[ύς] ἔτη **ΗΗ** . . . ἄρχοντ]ος[Ἀθήνησι] . . 40
- (56) . . ἧ Ἀφ' οὗ Πεισίστρατος Ἀθηνῶν ἐτυράννευσεν, ἔτη **ΗΗΡΔΔΔΔΡΙΙ**, ἄρ- 41
χοντος [Ἀθήνησι] Κ[ωμί]ου. ἧ Ἀφ' οὗ Κροῖσος [ἐξ] Ἀσίας [εἰς] Δελφ[ῶν] 41
ἀ[πέ]στειλεν
- (57) ἔτη **ΗΗΡ]ΔΔΔΔΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι[ν] Εὐθ[υ]δήμου. ἧ Ἀφ' οὗ Κῦρος ὁ Περ- 42
σῶν βασιλεὺς Σάρδεις ἔλαβε καὶ Κροῖσον ὑπὸ [Πυθί]ας σφαλ[έντα] ἐζώγρησεν,
ἔτη **ΗΗΡΔΔΡΙΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι τὴν 42
- (58) δὲ] καὶ Ἰππῶναξ κατὰ τοῦτον ὁ ἱαμβοποιός. ἧ Ἀφ' οὗ Θέσπις ὁ ποιητὴς [ἐφάνη], 43
πρῶτος ὃς ἐδίδαξε [δρ]ᾶ[μα] ἐν ᾗ[στ]ει, καὶ ἐ[τέ]θη ὁ [τ]ράγος [ἄθλον], ἔπ 43
ΗΗΡ[ΔΔ] . . ἄρχοντος Ἀθ[ή]νησι
- (59) ναίου τοῦ προτέρου. ἧ Ἀφ' οὗ Δαρεῖος Περσῶν ἐβασίλευε Μάγου τελευτή- 44
σαντος, ἔτη **[ΗΗ]Ρ[ΡΙ]**, ἄρχοντος Ἀθ[ή]νησι ἧ Ἀφ' οὗ Ἀρμόδιος καὶ 45
[Ἀριστογέ]ιτων ἀπέκτε[ιναν] Ἰπ- 45
- (60) πα]ρχον Πεισιστράτου Ἀ[θ]ηνῶν τύραννον, καὶ Ἀθηναῖοι [ἐξ]ανέστ]ησαν τοῖς 46
Πεισιστρατίδας ἐκ [τοῦ] Πε[ρ]σ[τ]ρατ[ῆ]ρος τείχους, ἔτη **ΗΗΔΔΔΔΡΙΙΙ**, 46
ἄρχοντος Ἀθήνησι . .
- (61) . . . ἧ Ἀφ' οὗ χοροὶ πρῶτον ἠγωνίσαντο ἀνδρῶν ὃν διδάξας Ἰπό[δ]ει[κος] ὁ Χαλκί- 47
δε[ύς] ἐνίκη[σεν], ἔτη **ΗΗΔΔΔΔ[ΙΙΙΙ]**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν [Ι]σαγόρου. ἧ 47
Ἀφ' οὗ Νε Ἰππία [υἱὸς] ἐτελεύ- 47

	Annus marmoris.	Period. Julian. Annus medius.	Ante Olymp. i.	Magistrat. Attic.
32 A quo annui archontes coeperunt, anni CCCCXX.	420 (419)	4031	24,2	Creonte archonte.
33 A quo, anni CCCCXVII, archonte Athenis Tlesia.	418 (417)	4033	24,4	[T]l[e]sia archonte.
34 A quo Terpander, Derdenei filius, Lesbios, nomos citharodicos docuit, quos tibicen tibia simul modulatus est, et vetustam musicam mutavit, anni CCCLXXXI, archonte Athenis Dropide.	381	$\frac{4069}{4070}$	$\frac{33,4}{34,1}$	Dropide archonte.
35 A quo Alyattes in Lydia regnavit, anni [CCCX]XXXI, archonte Athenis Aristocle.	[34]1	4109	43,4	Aristocle archonte.
36 A quo Sappho Mytilenis in Siciliam fugit ..., anni CCCXX., archonte Athenis quidem Critia priore, Syracusis autem rerum potitis Geomoris.	340-332 vel 328 (327)	4110-4110 vel 4123	44,1-46,1 vel 47,2	Critia I ar- chonte.
37 A quo Amphictyones vicerunt capta Cyrrha, et certamen gymnicum editum fuit pecuniarum ex spoliis, anni CC[C]XXVII, archonte Athenis Simone.	327 (326)	4124	47,3	Simone archonte.
38 A quo Delphis rursus certamen idque jam coronarium institutum est, anni CCCXVIII, archonte Athenis Damasias secundo.	318	4132	49,3	Damasias II ar- chonte.
39 A quo Athenis comedia inventa est ab Icariaensibus, inventore Susarione; et praemium positum est primum sicuum cophinus et vini amphora, anni CC ... archonte Athenis ...	317-298	$\frac{4133-4152}{4153}$	49,4-54 $\frac{3}{4}$	— —
40 A quo Pisistratus Athenis tyrannidem occupavit, anni CCLXXXVII, archonte Athenis Comia.	297	$\frac{4153}{4154}$	$\frac{54,4}{55,1}$	Comia ar- chonte.
41 A quo Cræsus ex Asia Delphos misit ... anni [CCL]XXXXII, archonte Athenis Euthydemo.	[29]2	4158	56,1	Euthyde- mo arch.
42 A quo Cyrus Persarum rex Sardes cepit, et Cræsum a Pythia deceptum vivum cepit, anni CCLXXVIII, archonte Athenis ... Vixit autem huius tempore et Hipponax, iambicus poeta.	[278]	4172	59,3	— —
43 A quo Thespis poeta floruit, qui primus docuit tragediam in astu, cujus praemium fuit hircus, anni CCL[XX].., archonte Athenis ... næo priore.	272-270	4178-4180	61,1-3	— næo I archonte.
44 A quo Darius in Persis regnavit, Mago defuncto, anni [CC]L[V]I, archonte Athenis ...	25[6]	4194	65,1	— —
45 A quo Harmodius et Aristogiton interfecerunt Hipparchum, Pisistrati filium, Athenarum tyrannum, et Athenienses ejecerunt Pisistratidas ex Pelasgico muro, anni CCXLVIII, archonte Athenis ...	248 (247)	4203	67,2	— —
46 A quo primum certarunt chori virorum, cujusmodi primum quum docuisset Hypodiscus Chalcidensis, vicit, anni CCXXXX[IV], archonte Athenis Isagora.	24[4]	4206	68,1	Isagora archonte.
47 A quo Ne ... Hippiae filius (?) Athenis vitam finivit, anni CCXXXI, archonte Athenis Pythocrito.	231 (230)	4220	71,3	Pytho- crito ar- chonte.

- (62) τ[ησ]εν Ἀθήνησιν, ἔτη **ΗΗΔΔΔΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι Πυθοκρίτου. ὧρ' οὗ ἔ 48
ἐμ Μαραθῶνι μάχη ἐγένετο Ἀθηναίοις πρὸς τοὺς Πέρσας [καὶ] Ἀρ[ταξέρξης
τὸ]ν Δαρείου ἀδελ-
- (63) [φιδου]ν τὸν στρατηγόν, ἦν ἐνίκων Ἀθηναῖοι, ἔτη **ΗΗΔΔΓΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθή-
ν[ησι τοῦ] δευτέρου Φ[αι]ν[ίππου· ἡ] ἐν μάχῃ συνηγωνίσατο Αἰσχύλος ὁ ποιητής
- (64) [ἐτ]ῶ[ν] ὦν **ΔΔΔΓ**. ὧρ' οὗ Σιμωνίδης, ὁ Σιμωνίδου πάππος τοῦ ποιητοῦ, 49
ποιητῆς ὦν καὶ [αὐτός, νικᾷ Ἀθή]νησι, καὶ Δαρεῖος τελευτᾷ, Ξέρξης δὲ ὁ υἱὸς
βασιλεύει [Περσῶν, ἔτη
- (65) **ΗΗΔ]ΔΓ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστείδου. ὧρ' οὗ Αἰσχύλος ὁ ποιητής τρα- 50
γωδία πρῶτον ἐνίκησε καὶ Εὐριπίδης ὁ ποιητής ἐγένετο, καὶ Σπείχιος
ποιητῆς εἰ[ς]
- (66) τὴν Ἑλλάδα ἀ[φίκετ]ο, ἔτη **ΗΗΔΔΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Φιλοκράτους. ὧρ' οὗ 51
οὗ Ξέρξης τὴν σχεδίαν ἔξευξεν ἐν Ἑλλησπόντῳ καὶ τὸν Ἄθω διώρυξε, καὶ ἔ ἐν
Θερμο-
- (67) [πύ]λαις μάχη ἐγένετο, καὶ ναυμαγία τοῖς Ἕλλησι περὶ Σαλαμῖνα πρὸς τοὺς
Πέρσας, ἦν ἐνίκων οἱ Ἕλληνες, ἔτη **ΗΗΔΓΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι Καλλιάρχου. ὧρ' οὗ 52
Ἀφ' οὗ ἡ ἐν
- (68) Πλαταιαῖς μάχη ἐγένετο Ἀθηναίοις πρὸς Μαρδόνιον τὸν Ξέρξου στρατηγόν, ἦν
ἐνίκων Ἀθηναῖοι, καὶ Μαρδόνιος ἐτελεύτησεν ἐν τῇ μάχῃ, καὶ τὸ πῦρ ἐρρύη κ' ἦν
- (69) ἐν Σικ[ελίᾳ] περὶ τὴν Αἵτν[η]ν, ἔτη **ΗΗΔΓΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι Ξαντίππου. ὧρ' οὗ 53
Ἀφ' οὗ [Γέ]λων ὁ Δεινομένους [Συρακουσῶν] ἐτυράννευσεν, ἔτη **ΗΗΔΓ**,
ἄρχοντος Ἀθήνησι Τιμοσθέν[ο]-
- (70) υς. ὧρ' οὗ Σιμωνίδης ὁ Λεωπρέπους ὁ Κεῖος, ὁ τὸ μνημονικὸν εὐρών, ἐνίκησεν 54
Ἀθήνησιν διδάσκων, καὶ αἱ εἰκόνες ἐστάθησαν Ἀρμοδίου καὶ Ἀριστογείτονος,
ἔτη **ΗΗΔΙΙ[Ι]**,
- [71] ἄρχοντος Ἀθήνησι[ν Ἀ]δαιμάντου. ὧρ' οὗ Ἰέρων Συρακουσῶν ἐτυράννευσεν, ἔτη 55
ΗΗΓΙΙΙ, ἄρχοντος Ἀθήνησι Χ[άρ]ητος. ἦν δὲ καὶ Ἐπίχαρμος ὁ ποιητής κατὰ τοῦ-
- (72) τον. ὧρ' οὗ Σοφοκλῆς ὁ Σοφίλλου ὁ ἐκ Κολωνοῦ ἐνίκησε τραγωδία ἐτῶν ὧν 56
ΔΔΓΙΙΙ, ἔτη **ΗΗΓΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι Ἀψκρίωνος. ὧρ' οὗ ἐν Αἰγὸς ποτα- 57
μοῖς ὁ λίθος ἔπεσε,
- (73) καὶ Σιμωνίδης ὁ ποιητής ἐτελεύτησεν βιοῦς ἔτη **ΡΔΔΔΔ**, ἔτη **ΗΗΓ**, ἄρχοντος
Ἀθήνησι Θεαγενίδου. ὧρ' οὗ Ἀλέξανδρος ἐτελεύτησεν· ὁ δὲ υἱὸς Περδίκ- 58
- (74) κας Μακεδόνων βασιλεύει, ἔτη **ΗΡΔΔΔΔΓΙΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Εὐθύπ-
που. ὧρ' οὗ Αἰσχύλος ὁ ποιητής βιώσας ἔτη **ΡΔΓΙΙΙ** ἐτελεύτησεν ἐν [Γέ]- 59

	Annus marmoris.	Period. Julian. Annus medius.	Ante Olymp. t.	Magistrat. Attic.
48 A quo ad Marathonem pugna commissæ est ab Atheniensibus contra Persas, et Artaphernem Darii nepotem, exercitus ducem, qua vicerunt Athenienses, anni CCXXVII, archonte Athenis secundo <i>Phænippo</i> ; in quo prælio una certavit <i>Æschylus</i> poeta annos natus XXXV.	227 (226)	4224	72,3	<i>Phænippo</i> II archonte.
49 A quo Simonides, Simonidis poetæ avus, qui et ipse fuit poeta, vincit Athenis; et Darius obit, Xerxes vero ejus filius <i>Persis</i> imperat, anni [CCX]XV, archonte Athenis Aristide.	225 vel 226 (225)	4225	72,4	Aristide archonte.
50 A quo <i>Æschylus</i> poeta tragœdia primum vicit, et Euripides poeta natus est, et Stesichorus poeta in Græciam venit, anni CCXXII, archonte Athenis Philocrate.	222 (221)	4229	73,4	Philocrate archonte.
51 A quo Xerxes navigiorum pontem junxit in Hellesponto, et Athonem perfodit, et in Thermopylis pugna commissæ est, et pugna navalis a Græcis ad Salaminem contra Persas, in qua vicerunt Græci, anni CCXVII, archonte Athenis Calliade.	217 (216)	4234	75,1	Calliade archonte.
52 A quo ad Plataeas pugna commissæ est ab Atheniensibus contra Mardonium Xerxis ducem, in qua vicerunt Athenienses, et Mardonius occubuit in pugna, et ignis defluxit in Sicilia circa Ætnam, anni CCXVI, archonte Athenis Xantippo.	216 (215)	4235	75,2	Xantippo archonte.
53 A quo Gelon Dinomenis filius <i>Syraculis</i> tyrannidem occupavit, anni CCXV, archonte Athenis Timosthene.	215 (214)	4236	5,3	Timosthene archonte.
54 A quo Simonides Leoprepis filius, Ceius, qui memorandi artem invenit, vicit Athenis docens, et statuæ positæ fuerunt Harmodii et Aristogitonis, anni CCXII[I], archonte Athenis Adimanto.	21[3]	4237	75,4	Adimanto archonte.
55 A quo Hiero <i>Syraculis</i> tyrannidem occupavit, anni CCVIII, archonte Athenis Charete. Vixit autem et Epicharmus poeta hujus tempore.	208	4242	77,1	Charete archonte.
56 A quo Sophocles Sophilli filius, qui e Colono fuit, vicit tragœdia annos natus XXVIII, anni CCVI, archonte Athenis Apsephione.	206 (205)	4245	77,4	Apsephione archonte.
57 A quo ad Ægos flumen lapis cecidit, et Simonides poeta obiit ætatis anno XC, anni CCV, archonte Athenis Theagenide.	205 (204)	4246	78,1	Theagenide archonte.
58 A quo Alexander obiit, filius autem illius Perdiccas Macedonibus imperavit, anni CXCIX, archonte Athenis Euthippo.	199 (197)	4253	79,4	Euthippo archonte.
59 A quo <i>Æschylus</i> poeta, quum vixisset annos LXIX, obiit in Gela Siciliæ urbe, anni CXCH, archonte Athenis Callia primo.	193 (192)	4258	81,1	Callia I archonte.

- [75] λ]α τῆς [Σι]κελίας, ἔτη **ΗΡΔΔΔΔΙΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι Καλλί[ι]ου τοῦ
προτέρου. Ἰ Ἀφ' οὗ Εὐριπίδης ἐτῶν ὧν **ΔΔΔΔΙΙΙ** τραγωδία πρῶτον ἐνίκησεν, 60
ἔτη **ΗΡΔ[ΔΓΙΙΙ]**,
- (76) ἄρχ]οντος Ἀθήνησι Διοφί[λου. ἦ]σαν δὲ κατ' Εὐριπίδην Σωκράτης καὶ [Ἀνα]ξαγόρας.
Ἰ Ἀφ' οὗ Ἀρχέλαος Μακεδόνων βασιλεύει Περδίκκου τελευτήσαντος, ἔτη **Η[ΡΓΙ]**, 61
- (77) ἄρχ]οντος Ἀθήνησιν Ἀστυρίλου. Ἰ Ἀφ' οὗ Διονύσιος Συρακουσῶν ἐτυράννευσεν, 62
ἔτη **ΗΔΔΔΔΓΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Εὐκτῆμονος. Ἰ Ἀφ' οὗ Εὐριπίδης βι[ώ- 63
σας ἔτη **ΡΔΔΓΙΙΙ**
- (78) ἐτε]λεύτησεν, ἔτη **ΗΔΔΔΔΓ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀντιγένους. Ἰ Ἀ[φ'] οὗ 64
Σοφοκλῆς ὁ ποιητὴς βιώσας ἔτη **ΡΔΔΔΔΙ** ἐτελεύτησεν, καὶ Κῦρος ἀνέβ[η, ἔτη
ΗΔΔΔΔΙΙ,
- (79) ἄρχ]οντος Ἀθήνησι Καλλίου τοῦ * [δευ]τέρου. Ἰ Ἀφ' οὗ Τελέστης Σελινεύντιος 65
[ἐ]νίκησεν Ἀθήνησιν, ἔτη **ΗΔΔΔΔΓΙΙΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Μίκωνος. Ἰ Ἀφ' οὗ 66
[ἐπαντῆλθον οἱ με-
- (80) τ]ὰ Κύρου ἀναβάντες, καὶ Σωκράτης ὁ φιλόσοφ[ο]ς ἐτελεύτησεν βιοῦς ἔτη
ΡΔΔ, ἔτη **ΗΔΔΔΔΓΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Δάχλητος. Ἰ Ἀφ' οὗ Ἀ[στυδάμας 67
πρῶτον ἐδίδαξεν ῥ]
- (81) Ἀθήνησιν, ἔτη **ΗΔΔΔΔΓ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ἀριστοκράτους. Ἰ Ἀφ' οὗ Ξ. λος..... 68
[ὁ Σπλ]υθρικανὸς διθυράμβῳ ἐνίκησεν Ἀθήνησιν, ἔτη **Η[Δ..]** ἄρχοντος Ἀθήνησιν. . .
- (82) Ἰ Ἀφ' οὗ Φιλόξενος διθυραμβοποιὸς τελευτᾷ βιοῦς ἔτη **ΡΓ**, ἔτη **ΗΔΓΙ**, 69
ἄρχοντος Ἀθήνησιν Πυθίου. Ἰ Ἀφ' οὗ Ἀναξανδρίδης ὁ κωμ[ωδοποιὸς 70
Ἀθήνησιν, ἔτη **ΗΔΙΙΙ**, ἄρχοντος]
- (83) Ἀθήνησι Καλλίου. Ἰ Ἀφ' οὗ Ἀστυδάμας Ἀθήνησιν ἐνίκησεν, ἔτη **ΗΓΙΙΙΙ**, ἄρχοντος 71
Ἀθήνησιν Ἀστείου. κατεκῆ δὲ τότε κα[τὰ τὸν οὐρανὸν ἡ πυρίνη δοκίς. Ἰ Ἀφ' οὗ 72
ἡ ἐν Λεύκτροις
- (84) μάχη ἐ]γένετο Θηβαίων καὶ Λακεδαιμονίων, ἣν ἐνίκων Θηβαῖοι, ἔτη **ΗΓΙΙ**,
ἄρχοντος Ἀθήνησιν Φρασικλείδου. καὶ ὁ Ἀλ[έξανδρος δὲ ὁ Ἀμύντου κατὰ
τοῦτον Μακεδόνων]
- (85) βασιλεύει. Ἰ Ἀφ' οὗ Στησίχορος ὁ Ἰμεραῖος ὁ δεύτερος ἐνίκησεν Ἀθήνησιν, καὶ 73
ᾤκίσθη Μεγάλη πόλι[ς ἐν Ἀρκαδίᾳ, ἔτη **ΗΓΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησι Δυσκινήτου.]
- (86) Ἰ Ἀφ' οὗ Διονύσιος Σικελιώτης ἐτελεύτησεν, ὁ δὲ υἱὸς Διονύσιος ἐτυράννευσεν, 74
καὶ Ἀλε[ξά]ν[δρου τελευτήσαντος Πτολεμαῖος ὁ Ἀλωρίτης Μακεδόνων βα]-
- (87) σιλεύει, ἔτη **ΗΙΙΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθήνησιν Ναυσιγένους. Ἰ Ἀφ' οὗ Φωκεῖς τὸ ἐν 75
Δελφοῖς ἱρὸν [κατέλαβον, ἔτη **ΡΔΔΔΔΙΙΙΙ**, ἄρχοντος Ἀθῆ]-

	Annus marmoris.	Period. Julian. Annus medius.	Ante Olymp. 1.	Magistrat. Attic.
60 A quo Euripides annos natus XLIII, tragœdia primum vicit, anni [CLX]XVIII, archonte Athenis Diphilo. Vixerunt autem tempore Euripidis Socrates et Anaxagoras.	1[78]	4272	84,3	Diphilo archonte.
61 A quo Archelaus in Macedonia regnavit, Perdicca defuncto, anni C[LVI], archonte Athenis Astyphilo.	1[56]	4294	90,1	Astyphilo archonte.
62 A quo Dionysius Syracusis tyrannidem occupavit, anni CXLVII, archonte Athenis Euctemone.	147 (144)	4306	93,1	Euctemone archonte.
63 A quo Euripides, quum <i>vixisset annos LXXVIII</i> , obiit, anni CXLV, archonte Athenis Antigene.	145 (143)	4307	93,2	Antigene archonte.
64 A quo Sophocles poeta, quum <i>vixisset annos XCI</i> , obiit, et Cyrus <i>invasit fratrem suum</i> , anni CXLII, archonte Athenis Callia secundo.	[142]	4308	93,3	Callia II (III) archonte.
65 A quo Telestes Selinuntius vicit Athenis, anni CXXXIX, archonte Athenis Micone.	139 (138)	4312	94,3	Micone archonte.
66 A quo <i>rediere qui cum Cyro iverant</i> , et Socrates philosophus obiit ætatis anno LXX, anni CXXXVII, archonte Athenis Lachete.	137 (136)	4314	95,1	Lachete archonte.
67 A quo <i>Astydamas primum docuit</i> Athenis, anni CXXXV, archonte Athenis Aristocrate.	135	4315	95,2	Aristocrate archonte.
68 A quo X. los <i>Selymbrianus</i> dithyrambo vicit Athenis, anni C[X...], archonte Athenis...	134-117	4316-4333	95,3-99,4	— —
69 A quo Philoxenus dithyrambicus obiit, quum <i>vixisset annos LV</i> , anni CXVI, archonte Athenis Pythea.	116	4334	100,1	Pythea archonte.
70 A quo Anaxandrides comicus ... <i>Athenis anni CXIII</i> , archonte Athenis Callea.	[113]	4337	100,4	Callea archonte.
71 A quo Astydamas Athenis vicit, anni CIX, archonte Athenis Astio. <i>Arsit autem tunc in cælo tra'bs ignita.</i>	109	4341	101,4	Astio archonte.
72 A quo in <i>Leuctris</i> pugna commissa est inter Thebanos et Lacedæmonios, in qua vicerunt Thebani, anni CVII, archonte Athenis Phrasiclide. <i>Hujus autem tempore Alexander Amyntæ filius in Macedonia regnavit.</i>	107	4343	102,2	Phrasiclide archonte.
73 A quo Stesichorus Himeræus secundus vicit Athenis, et condita fuit Megalopolis in <i>Arcadia</i> ; anni CVI, archonte Athenis Dyscineto.	[106]	4344	102,3	Dyscineto archonte.
74 A quo Dionysius Siculus obiit, filius autem ejus Dionysius tyrannidem occupavit, et <i>Alexandro defuncto Ptolemæus Alorita in Macedonia</i> regnavit, anni CIV, archonte Athenis Nausigene.	104	4346	103,1	Nausigene archonte.
75 A quo Phocenses Delphicum templum occuparunt, anni XCIV, archonte Athenis Cephisodoro.	[94]	4356	105,3	Cephisodoro archonte.

- (88) νησι Κηφισοδώρου. Ἰ Ἀφ' οὗ Τιμόθεος βιώσας ἔτη **ΡΔΔΔΔ** ἐτελεύτησεν, ἐπ' ε- 76
 λεύτησεν δὲ καὶ Περδίκκας, καὶ ὁ ἀδελφὸς αὐτοῦ Φίλιππος ὁ Ἀμύντου Μα]-
 (89) κεδόνων βασιλεύει, καὶ Ἀρτοξέρξης ἐτελεύτησεν, ὧχος δὲ ὁ υἱὸς β[ασιλεύει
 Περσῶν, καὶ] - - - - -
 (90) ἐνίκησεν, ἔτη **ΡΔΔΔΔΙΙΙ**, ἄρχοντας Ἀθήνησιν Ἀγαθοκλέ[ους. Ἰ Ἀφ' οὗ] 77
 - - - - - [καὶ ὁ πρὸς τοὺς Φωκεῖς πόλεμος
 (91) ἐγ]ένητο, ἔτη **ΡΔΔΔΔΙ**, ἄρχοντας Ἀθήνησι Καλλιστ[ράτου. ἦσαν δὲ τότε καὶ
 - - - - - Πλάτων?
 (92) ὁ φιλό[σοφος [καὶ Ἀριστοτέλης μαθη]τ[ῆς]? τούτου. Ἰ Ἀφ' οὗ Κ[αλλ]ι - - -
 - - - - -
 (93) . . . [ἔτ]η **Ρ** ἄρχοντας [Ἀθήνησιν - - - - -

	Anno marmoris.	Period. Julian. Anno medius.	Ante Olymp. 1.	Magistrat. Attic.
76 A quo Timotheus quum vixisset annos XC, obiit, et vitam finivit Perdiccas et frater ejus Philippus, Amyntæ filius, in Macedonia regnavit, et Artaxerxes obiit, Ochus vero filius ejus regnavit in Persia, et ... vicit, anni XCIII, archonte Athenis Agathocle.	93	4357	105,4	Agathocle archonte.
77 A quo et contra Phocenses bellum fuit anni XCI, archonte Athenis Callistrato. Erant autem tunc et Plato (?) philosophus et Aristoteles, discipulus ejus.	91	4359	106,2	Callistrato archonte.
78 A quo Calli, anni L ... archonte Athenis				— —

ANNOTATIO.

Vs. 1-2.

Prima tituli verba ex more antiquitatis exhibuisse videntur nomen auctoris; quod conjectando supplere nemo tentavit præter editorem Danielis (*Daniel secundum LXX, ex Tetraplis Origenis nunc primum editus e singulari Chisiano codice, annorum supra DCCC. Romæ 1772 fol.*), qui versum restitui voluit hunc in modum : Δημήτριος ὁ Φανοστράτου Φαληρεὺς ἐκ τῶν συμπάντων ὑπαρχόντων ἀνέγραψα τοὺς etc. Quod absurdum, quia Demetrius Phalereus circa a. 283 a. Christ. diem jam obierat (v. Clinton F. II. ad an. 283). Baumgartenius (*Zusätze zur allgemeinen Welt-historie*) spatium lacunæ explendæ parum curans scribendum proposuit : οὐ[τως τῶ]ν πάν[τ]ων [χρόν]ων ἀνέγραψα τοὺς ἀν[ε]β[ε]β[η]ν. Quod Bæckhius dedit ἐξ ἀναγραφῶν παν[τοί]ων [περὶ τῶν προγεγενημέ]ων commendatur verbis quibus usus est Eusebius in Canone p. 87 : χρόνων ἀναγραφὰς συνελξάμην παντοίας, sed excedit spatium lacunæ. — Τοὺς ἀν[ωθεν χρόνους] ἀρξάμε[ν]ος supplevit Seldenus. — Nomen archontis Parii utrum fuerit Ἀστυάναξ, an Πολυάναξ, an Εὐρυάναξ, dijudicari nequit.

Epoch. 1. vs. 3-4.

Actæum regem memorat Pausan. I, 2, 5: Ἀκταίων λέγουσιν ἐν τῇ νῦν Ἀττικῇ βασιλεῦσαι πρῶτον ἀποθανόντος δὲ Ἀκταίου Κέκροψ ἐνδέχεται τὴν ἀρχὴν θυγατρὶ συνοικῶν Ἀκταίου. Contra Philochorus ap. Euseb. Præp. Evang. X, 10, p. 489 (v. Philoch. fr. 8) Atticam inde ab Ogygis temporibus usque ad Cecropem regibus caruisse dicit; Actæum enim et alios reges, qui post Ogygem regnasse fabulis traderentur, uti Porphyrionem et Celænum, numquam exstitisse. Etenim si in antiquissimas Atticæ terræ fabulas inquiras, videbis quidem arcto vinculo ob naturam suam et significationem Cecropem cum Actæo (Jovi Ἀκταίω) esse conjunctum, summamque inter eos intercedere similitudinem; sed quum postea antiquæ Atticæ fabulæ eo potissimum consilio adornarentur, ut continuus inde regum ordo conficeretur, hoc semel constituto et temporum decursu a multitudine approbato, mullæ personæ mythicæ, quæ insignem in vetustis fabulis locum obtinnerant, paullatim in oblivionem abibant,

earumque memoria nonnisi in ἐπιχωρίοις quibusdam traditionibus colebatur. Ab altera parte, ut temporis spatium, quod a Cecrope ad Theseum elapsum statuerunt, rite expleretur, aliorum nonnullorum regum nomina eslicita sunt, quos antiquior fabula prorsus ignorat. Atque ipse Cecrops ab primitiva Atticæ religione alienus est, et post Ionum demum invasionem eum, quem nunc tenet, locum occupavit, sicuti in Mythologo, nisi memoria fallit, rectissime contendit Buttmannus.

Ἀκτικὴν, priscum regionis Atticæ nomen, memorat Strabo IX, 1, 18, tom. III, p. 365 ed. Siebenk. : Ἀκτικὴν ... ἀπὸ Ἀκταίωνός φασιν, Ἀττικὴ δὲ καὶ Ἀττικὴν ἀπὸ Ἀτθίδος τῆς Κραναιοῦ · ubi Ἀκταίων alia forma est nominis Ἀκταῖος (similiter dicitur et Αἰγεὺς et Αἰγαίων et Αἰγαῖος, v. Müller. Prolegg. ad Mythol. p. 272, Welcker Trilog. p. 149, 296). De nexu fabulæ de Actæone a canibus dilacerati cum cultu Jovis Ἀκταίου v. Müller. l. l. p. 271 et Orchomen. p. 248, 249.

Pro Ἀκτικῇ alii ponunt Ἀκταία, ut Pausan. l. l., Hesych. v. Ἀκταία (tom. I, p. 209, not. 7 et 10 ed. Albert.), Tatian. Adv. Gent. et ex eo Euseb. Præp. Evang. X, 9, 11 (κατὰ δὲ Φόρβαντα Ἀκταῖος, ἀπὸ οὗ Ἀκταία ἢ Ἀττική).

Tertia nominis forma est Ἀκτὴ. Strabo IX, 1, 3, tom. III, p. 333 ed. Siebenk. : Ἀκτὴ ἐστὶν ἀμφιθάλαττος ... διὰ τοῦτο καὶ Ἀκτὴν φασὶ λεγέσθαι τὸ παλαιὸν καὶ Ἀκτικὴν τὴν νῦν Ἀττικὴν παρενομασθεῖσαν, ὅτι τοῖς ὄρεσιν ὑποπέπτωκε τὸ πλεῖστον μέρος αὐτῆς. Cf. Apollod. ap. Stephan. Byz. v. Ἀκτὴ (Apollod. fr. 157), Harpocraton s. h. v., Plin. II. N. IV, 4, Syncell. Chron. tom. I, p. 284, 289 ed. Dindorf., alios, qui originem nominis, quod mythicas istas personas creavit, recte perspexerunt.

De primo anno Cecropis satis magna est auctorum dissensio. *Hellanicus* et *Philochorus* (v. Philoch. fr. 8) ab Ogyge ad Olymp. 1 computant annos 1020. Ogyges igitur ponendus a. 1796 a. Chr. Ab hoc vero ad Cecropem Philochorus numerat a. 189. Itaque Cecropis annus primus est 1607, qui numerus anno Marmoris annis 25 vel 26 auctior est.

Eusebius in Canone primum Cecropis annum notat N. 461, cui respondet a. P. J. 3158, vel

a. a. Christ. 1557. Quemadmodum igitur Philochorus Cecropem 25 vel 26 annis priorem ponit quam Marmoris auctor, sic Eusebius eum totidem annis posteriorem facit.

Excerpta Barbara p. 76 a Cecrope ad Olymp. 1 numerant annos 814 et ab eodem usque ad Creontem (Ol. 24, 2 vel 683 a. Chr.) a. 907. Inde efficitur a. 1590 a. Chr., qui a Nostro distat annis 8 vel 9.

Orosius I, 9 diluvium Deucalionem ponit sub regno Amphictyonis a. 810 ante Urbem conditam, i. e. ante Ol. 8, 1 vel 748 a. Chr. secundum epocham Fabii Pictoris. Ex hoc computo diluvium evenit 782 ante Olymp. 1, a. P. J. 3214, a. Chr. 1558. Quæritur quonam Amphictyonis annum accidisse Orosius statuerit. Sumamus annum quartum, ita ut Deucalion eodem anno Athenis Jovis Olympii templum condiderit (v. Marm. ep. 4), quo Erichthonius Deliacum templum extruxisse dicitur (ap. Hieronym. Can. p. 78). Itaque quum Cecropi communi fere omnium consensu 50 anni, Cranao vero 9 anni assignentur, diluvium poneretur 63 annis post primum annum Cecropis, ideoque hic esset 1621 a. Chr. Orosius igitur a Marmore differret a. 39 vel 40. Sin in his calculis pro Fabii epocha posueris Varronianam, ex qua Roma condita est Olymp. 6, 3 vel 754 a. Chr.), Cecropis annus 1 erit 1627, diluvium 1564 vel a. P. J. 3208.

Clemens Alexandr. (Strom. I, p. 336 ed. Col.) a Cecrope ad Alexandri Magni in Asiam trajetum computat annos 1828, a Demophonte ad eundem 1250. Igitur Cecropis initium ponendum foret 2162 (1828 X 334). Quod quum a reliquorum testimoniis longe recedat, Clementis numeri pro corruptissimis habentur. Sed hoc citius quam cogitatus pronunciatum esse infra ad ep. 24 demonstrabo.

Differentia illa 25 vel 26 annorum, quæ Marmori cum Eusebii calculis intercedit, eadem reperitur etiam in regnis ceterorum regum Atticorum usque ad Demophontem. Unde colligere licet Marmoris auctorem singulis regibus totidem fere annos tribuisse quam Eusebium. Quare laterculum eorum ex Euseb. Arm. ed. Mai opponamus :

1.	Cecrops I	a. 50.
2.	Cranaus	" 9.
3.	Amphictyon	" 9.
4.	Erechtheus I	" 50.
5.	Pandion I	" 40.
6.	Erechtheus II	" 50.
7.	Cecrops II	" 44 (40 p. 134).
8.	Pandion II	" 25.

9.	Ægeus	a. 48.
10.	Theseus	" 30.
11.	Menestheus	" 23.

a. 378.

Ex his emendandum putarem Clementis locum modo laudatum, ubi a Cecrope usque ad Demophontem computantur anni 578, qui numerus ad Eusebianum redigi posset, si pro 1828 scriberemus 1628; nisi verisimilius esset Clementis auctorem a Cecrope numerasse quod alii rectius ab Ogyge numerarunt.

Ceterum jam hoc loco indicare mihi liceat rem, ad quam in sequentibus sæpius recurram. Etenim negari nequit, et mihi quidem persuasissimum est, temporum computationes in rebus mythicæ ætatis cyclorum quorundam majorum ope institutas esse. Jam vero, nisi omnia me fallunt, cyclus ille, qui in veteri chronographia fundamentum quasi et basis erat, cui majorum periodorum computatio superstrueretur, annorum fuit *sexaginta trium*. Cur ita statuas, infra, ubi de æra Trojana dicendum erit, uberius exponam. Ubi si verum me vidisse largieris, apparet quomodo spatium illud inter Ogygem et Cecropem interjectum tam accurate, ut nobis videtur, veteres definierint. Anni enim 189, quos Philochorus ponit vetustos computos reddens, tres efficiunt cyclos majores (3 X 63). Anni vero 378, qui deinde a Cecrope ad Demophontem vel bellum Trojanum numerantur, duplex prioris periodi spatium vel 6 cyclos explent.

De differentia 26 annorum inter Nostri et Eusebii calculos Bæckhius adscribit hæc: «Ceterum Lydiatus [quem equidem inspicere non potui] p. 235 ingeniose docet, hujus differentia vestigium in ipsis Eusebianis inesse, dum Deliaci templi exstructio, quæ quippe certo anno assignata esset qualiscunque periodi, modo in Cecropis annum 37 (Canon Gr. p. 110, Hieronym. Can. p. 76) modo in annum Amphictyonis 4 refertur (Hieronym. Can. p. 78): quæ differentia est 26 annorum. Simile habes ep. 4 et 6, item 12. Templum Deliacum igitur quum a. 4 Amphictyonis conditum dicatur, vides rem poni annis 63 post Cecropis a. 1; atque fontem Hieronymi, ubi idem a. 37 Cecropis tribuit, Cecropem 26 annis priorem fecisse. Res enim magni momenti, quæ παραπηγμάτων instar erant in chronologia, totis cyclis distineri solent.

Epoch. 2. vs. 4—5.

De Lycorea Pausan. X, 6: Ἰὼν ἀνθρώπων ὄσσι διαφυγεῖν τὸν χειμῶνα τῆδ' ἐνέθησαν, λύκων ὠρυγαῖς ἀπὲσώθησαν ἐς τοῦ Παρνασσοῦ τὰ ἄκρα ὑπὸ τῆς ἐμῆς

τῆς πορείας τοῖς θηρίοις· πόλιν δὲ ἣν ἔκτισαν, ἐκάλεσαν ἐπὶ τούτῳ Λυχωρείαν. Cf. Strabo IX, c. 3, § 3; Steph. Byz. s. v.; O. Müller. Dor. I, p. 303, 212, Orchom. p. 479; Dodwell. *Travels* I, p. 139.

Rem Eusebius ex Pontaco ponit Cecropis anno 20, ex Scaligero a. 16, apud A. Mai. p. 281, a. 17.

Epoch. 3. vs. 5—6.

De re vide Hellanici fr. 69, 82, Philochor. fr. 16, Demosthen. in Aristocrat. p. 641, 26 ed. Reisk., Pausan. I, 21, 7; I, 28, 5, Apollodor. III, 14, 2. Cf. Benseler. ad Isocrat. Arcopag. p. 2—9.

Noster rem ponit a. 1 Cranai (nam Cecropi, uti Eusebius, dat annos 50). Gr. Can. Cecropis a. 41, Hieronym. Can. p. 76 a. 39, apud Pontac. a. 49.

Epoch. 4. vs. 6—8.

Palmerius lacunas supplevit ita: αἰς Ἀθήνας πρό[τερ]ον, καὶ τοῦ Διὸς παυομένου, δι' ἐαυτὸν τὸ ἱρὸν Ἀπόλλωνα δ[ο]μοχ[ε]ύ[ου]σ[α] (καὶ) etc. Quod nihili est. Prideaux scripsit: πρὸς Κρανάον, καὶ τοῦ Διὸς Φυξίου καὶ Ὀλυμπίου τὸ ἱερὸν ἱδρύσασ[α] (καὶ) etc. Chandler: Διὸς τοῦ Ὀλυμπίου; cetera Prideauxii retinuit. Verum ne hæc quidem literis superstitibus satis conveniunt. Seldeni enim apographum habet ita:

ΔΙΟ... ΥΟ... Δ... ΜΤΟΥ.

Jam apud Pausan. I, 32, 2 legitur: Ἐν Ὑμητῷ δὲ ἀγαμῶ ἐστιν Ὑμητίου Διὸς· βωμοὶ δὲ καὶ Ὀμβρίου Διὸς καὶ Ἀπόλλωνός εἰσι Προφίου· καὶ ἐν Πάρνηθι Παρνήθιος Ζεὺς χαλκοῦς ἐστι, καὶ βωμὸς Σημαλείου Διὸς· ἐστὶ δὲ ἐν τῇ Πάρνηθι καὶ ἄλλος βωμὸς, θύουσι δὲ ἐπ' αὐτοῦ, τότε μὲν Ὀμβριον, τότε δὲ Ἀπήμιον καλοῦντες Δία. Hoc loco adjutus Bœckhius sagaciter in Marmore restituit: τοῦ Διὸς τοῦ Ὀμ[βρίου] Ἀπημίου. «Ex Ὀμβρίου, dicit, opinor superest O..., lacuna angustiore a Seldeno notata; ad ΑΠΗΜΙΟΥ manu ducit lectio Δ...ΜΤΟΥ. Deucalion igitur primum hanc aram condidisse dictus fuerit ibique immolasse σωτήριζ, et condidisse posthac etiam Olympieum: vel, si malis, auctor noster Olympieum putavit primum Ὀμβρίῳ Ἀπημίῳ dicatum fuisse.» Posterius probabile est propter alium locum Pausaniæ (I, 18, 7 et 8): Ἔστι δὲ ἀρχαία ἐν τῷ περιβόλῳ, Ζεὺς χαλκοῦς... καὶ τέμενος τὴν επικλησιν Ὀλυμπίας. Ἐνταῦθα ἔσον ἐς πᾶν τὸ ἔδαφος διέστηκε, καὶ λέγουσι μετὰ τὴν ἐπομβρίαν τὴν ἐπὶ Δευκαλίωνος συμβᾶσαν ὑπορυῆναι ταύτῃ τὸ ὕδωρ... Τοῦ δὲ Ὀλυμπίου Διὸς Δευκαλίωνα οἰκοδομήσαι λέγουσι τὸ ἀρχαῖον ἱερὸν, σημεῖα ἀποφαίνοντες, ὡς Δευκαλίων Ἀθήνησιν ὤκησε, τάφον τοῦ ναοῦ τοῦ νῦν οὐ πάλῃ ἀφροστηκότα. Jovi Phyxio Deucalion

sacra fecit in Parnasso; vide Apollodor. I, 7, 2.

In eo, quod sub Cranai regno diluvium Noster ponit, plurimos habet assentientes. Apollodorum III, 14, 5, Varronem ap. Augustin. C. D. XVIII, 10, Euseb. Chron. Gr. p. 27, Syncell. p. 157 (125), Cedrenum, Tatianum et Euseb. in Præp. Ev. Canon Euseb. N. 490 rem tribuit Cecropis a. 30 vel 31, P. J. 3187, quod duobus tantum annis a Marmore distat (salva differentia illa 26 annorum). Chronicon Thrasylli ap. Clem. Strom. I, p. 335 rem collocat a. P. J. 3201; Orosius (v. ep. 1) a. P. J. 3208 ex 211 Varroniana. Inter Orosii computum et Thrasylli differentia est 7 annorum, Thrasyllus ab Eusebio distat annis 14. Apud Eusebium inter Deucalionis adventum ad Parnassum et fugam Athenas 14 anni intercedunt (3173—3187), in Marmore anni 45.

Epoch. 5. vs. 8—10.

Τῶδες dedit Selden.; λαῖοὺς voluit Prideaux Πυλαία]ν οὗ[περ] Palmerii est.

De Amphictyonibus v. Sainte-Croix, *Des anciens gouvernements fédératifs*. Paris, 1804, p. 1—115, F. W. Tittmann, *Ueber den Bund der Ampictyonen*. Berol., 1812, Petersen, *der Amphictyonische Forbund*, etc.

Amphictyonem, Deucalionis filium, confederationis Pylææ auctorem ex more antiquitatis efflictum esse inter ipsos veteres bene viderunt Anaximenes (συνέδριον... ὠνομάζεθ... ἀπὸ τοῦ περιοίκους εἶναι τῶν Δελφῶν τοὺς συναχθέντας, ὡς Ἀναξιμένης ἐν πρώτῃ Ἑλληνικῶν) et Androtion ap. Pausan. X, 8, 1 (v. Androt. fr. 33). Noster quoque verbis οἱ περὶ τὸν ἔβρον (Pylæas angustias οἰκοῦντες verum indicat; cf. Bœckh. Not. crit. ad Pindar. Nem. VI, 40; Corp. Inscript. I, p. 808, ubi Ἀμφικτιόνες scribitur; Hüllmann *Anfang der Gr. Geschichte* p. 161, sqq. Quare etiam alias, ubi populorum urbiumque fœdera exstiterunt, Amphictyonis conditoris nomen occurrit (v. Freret ap. Sainte-Croix, p. 308. sqq., Hermann. *Gr. Staatsalterthümer*, § 12, not. 13). Sic Amphictyonem quoque Atticæ regem, quem Marmoris auctor ab Amphictyone, Deucalionis filio, aperte distinguit, Bœckhius (ad nostrum locum suspicatur originem debere Calauræicæ Amphictyonis, cujus pars fuerunt Athenæ cf. Strabo VIII, p. 574, B, Sainte-Croix. I. l. p. 116, O. Müller. *Æginet*. p. 32 sqq., De Sacris Minervæ Pol. p. 1, Orchom. p. 247, Bœckh. *Staatshaushalt.*, tom. II, p. 368, et in *Commentati. Academ. Berolinens.* 1816, p. 117). Utut est, neminem fugit Amphictyonem, sicuti Cranaum

vi quasi in Atticorum regum seriem intrusos esse. Neuter affinitatis vinculo cum Cecrope conjunctus; uterque auctochthon. Cranaus et Amphictyon inter se quidem conjunguntur, ita tamen ut diversa eorum natura ipsa fabula exprimat. Nam Pausan. I, 2, 5: Κρανῶν Ἀμφικτύων ἐπαναστάς, θυγατέρα ὅμως ἔχων αὐτοῦ, παύει τῆς ἀρχῆς.

Verum non omnes Amphictyonem Deucalionis filium ab Attico rege distinxerunt. Apollodor. I, 7, 2: Γίνονται ἐκ Πύρρᾶς Δευκαλίωνι παῖδες· Ἕλληνα μὲν πρῶτος..., δεῦτερος δὲ Ἀμφικτύων, ὁ μετὰ Κρανὸν βασιλεύσας τῆς Ἀττικῆς. Idem III, 14, 5: Κρανὸν ἐκβαλὼν Ἀμφικτύων ἐβασίλευσε. Τοῦτον ἐνιοὶ μὲν Δευκαλίωνος, ἐνιοὶ δὲ αὐτόχθονα λέγουσι.

Καὶ Πυλα(αν) Suidas v. Πυλαγόροι: Πυλαίαι περὶ Ἀμφικτύουσιν, ὁ τόπος ἐν ᾧ ἐκαθέζοντο οἱ ἔκτισε πεμπόμενοι, καὶ αὐτὴ ἡ συνάθροισις. Strabo IX, 3, 7: Τὴν δὲ σύνοδον Πυλαίαν ἐκάλουν... ἐπειδὴ ἐν Πύλαις συνήγοντο, ἃς καὶ Θερμοπύλας καλοῦσιν. Ceterum Straboni Amphictyonum collegium instituit Acrisius. Hermann. Antiquit. Gr. 14, 1. Accuratus locum conventus indicat Herodot. VII, 200; cf. Tittmann. l. l. p. 76, Hüllmann. l. l. p. 164.

Res memorata a Marm. septem annis post diluvium ponitur. «Qui cum Tatiano ex Argivis regibus computant res gestas, Amphictyonem (Atticum intellige) componunt cum Sthenelo, discedentes paullulum ab Eusebiano canone.» Bæckh. Etenim apud Eusebium annus primus Amphictyonis annum 1 Stheneli 1/4 annis antecedit. Ceterum multo prius poni Amphictyonum institutum quam probabiliter fieri potuerit, demonstrare studuerunt Fréret apud Sainte-Croix l. l. p. 216, et Schubart De Homero p. 62. Uterque rem post bellum Trojanum ponunt.

Epoch. G. vs. 10, 11.

De Γραικοῖς locus classicus ap. Aristot. Meteor. I, 14, p. 548 ed. Duvall.: Καὶ γὰρ οὗτος (ὁ καλούμενος ἐπὶ Δευκαλίωνος κατακλυσμός) περὶ τὸν Ἑλληνικὸν ἐγένετο μάλιστα τόπον· καὶ τοῦτου περὶ τὴν Ἑλλάδα τὴν ἀρχαίαν. Αὕτη δ' ἐστὶν ἡ περὶ τὴν Δωδοῖν καὶ τὸν Ἀχελῶνα· οὗτος γὰρ ποταμὸς τὸ ρεῦμα μεταβέβηκεν. Ὄκουν γὰρ οἱ Σελλοὶ ἐνταῦθα καὶ οἱ καλούμενοι τότε μὲν Γραικοί, νῦν δὲ Ἕλληνες. Cf. Apollodor I, 7, 3, Plin. H. N. IV, 14, Steph. Byz. v. Γραικός, Euseb. Chron. 23, Can. Hieronym. p. 76. Ante Aristoteleis ætatem *Græcorum* nomen non obviam fieri probavit Clavier. Hist. III, p. 18 sqq. Cf. Sturz. De dialect. Macedon. p. 8, Creuzerus in Epistolis ad Hermannum de Homero et Hes. p. 179.

Vs. 11 lacunam Palmerius explevit ita: Παναθ[η]ναι[α] ἔθεσαν ἔτη; Prideaux.: Παναθ[η]ναι[α]κὸν συνεστήσαντο ἔτη]. Ad hæc Bœckhius: «Sed ep. 10 prima Panathenæa Erichthonio tribuuntur; et is fertur ea festa, olim Ἀθήναια dicta, primus nominasse Παναθήναια. Panathenæa egisse Erichthonius traditur ab Hellanico et Androtione, ab utroque in Attide ap. Harpocrat. v. Παναθήναια: antea esse Ἀθήναια dicta produntur ex Atthide Istri ap. Harpocrat. ibid. Cum prioribus fere facit Apollodorus III, 14, 6, item Eratosthenes personatus et Hyginus; adde Meurs. Panathen. c. 3. Anne igitur sexta hac epocha de Athenæis agit? Sic scribendum foret τὸν ἀγῶνα [τὸν] Ἀθηναίων. Alii quod altero loco de magnis, altero de parvis Athenæis dictum putant, id admitti nequit; nihil enim neque de *magnis* nec de *parvis* in lapide dictum. At qui sunt qui hac epocha ludos instituere feruntur? nonne Hellenes? Quodnam enim aliud subjectum sumas ad verbum ἔθεσαν? Nec falsum hoc supplementum videtur; neque indefinitum subjectum ferri potest. Num vero Hellenes potuerunt aut Ἀθήναια aut Παναθήναια instituere? Vidit hanc difficultatem Lyd. p. 243 et rem ad Hellenem referens excogitavit aliquid, quod nemini arridebit magnopere: scilicet Erichthonium, priusquam rex esset factus, esse in Scythiam profectum; hinc reducem esse ab Hellene et Amphictyone fratribus hospitio exceptum, eique ab Hellene consilium datum Panathenæorum instituendorum. Immo Hellenes, quum primum hoc universi reciperent nomen, dicti fuerint Πανελλήνιαι instituere, ut Παναθήναια instituta sunt, quando Cecropii prisci Ἀθηναῖοι vocari cœpti sunt (ep. 10). Itaque sive lapicidæ error sive Seldeni est, corrige Παν[ε]λλήν[ιαι] [α. Πανελλήνιαι novit jam Homerus, eosque Phthiotidem habitantes, ubi Hellenis regnum; igitur in promptu erat Πανελλήνιαι solemnia et certamina tribuere antiquissimis temporibus. Alias Panhellenia ab Æaco primum in Ægina Jovi Panhellenio instituta feruntur, ubi haud dubie ab initio Hellenia dicta erant, ut Jupiter passim Hellenius audit antiquitus (Müller Ægin. p. 18 sqq., p. 155 sqq.): id noster fonte usus nescio quo transtulerit ad Hellenem et eam ætatem, qua Græci cœperint Hellenes ex illo vocari. Et nescio an Hadrianus Attica Panhellenia Jovi Panhellenio in principe Græciæ urbe ideo instituerit, quod et ipse ex vetustiore fama accepisset, ab universis Græcis olim hæc solemnia celebrata esse, neque ea Æginæ putaret propria esse et peculiaris».

Præclare hæc a viro summo disputata: nihilo-

minus valde dubito num invito ipso Marmore, invita denique vulgari de Panathenæorum institutione fabula, corrigendum sit. Fieri potuit ut eadem res ex diversis fontibus (cf. ad ep. 10) bis poneretur, deinde vero ut fonte usus nescio quo Marmoris auctor Panathenæa ad Hellenem referret. Mirum quidem hoc; sed mirum illud quoque quod in Euseb. Arm. N. 485 Cecropis a. 25 lego : « *Ab Hellene, Deucalionis et Pyrrha filio, Hellenes dicti sunt (nempe Hellanodici). Ab eodem Acte dicta est Attica.* » Ubi procul dubio res ad diversos homines pertinentes librarii culpa ad unum Hellenem relatæ sunt; simile quid et Nostro quoque accidere potuit. Præterea omnino non constat de supplemento; fortasse præter verbum etiam nomen excidit, Seldeno lacunam notante justo brevior. Sin quid mutandum, præfero illud : τὸν ἀγῶνα [τὸν] Ἀθηναίων.

Euseb. Arm. rem ponit Cecropis a. 25; Euseb. Can. ex Scalig. autem, ut ex Bœckhio video, Cecropis a. 26. Atque hoc rectius; concinit enim cum Nostro; teneas modo omnia ap. Euseb. 26 annis superiora esse.

Epoch. 7. vs. 12—13.

Bœckhius explevit [ἐκ Φοινίκης], ut ep. 9 legitur ἐξ Αἰγύπτου. Priores editores receperunt conjecturam Palmerii [κατὰ χρησμόν].

Dere notissima v. Apollodor. III, 14, 1. Pausan. IX, 12, 1. Marmoris auctor initium chronologiæ Thebanæ ponit 63 annis post a. 1 Cecropis; quod bene quadrat cum eo quem statui cyclo. Euseb. Arm. N. 588 Cadmum memorat a. 8 Pandionis. Igitur 63 annis vel uno cyclo posteriorem facit quam Marmor. Deinde Cadmus iterum ponitur N. 711. Qui numerus ab N. 588 distat a. 123. Si 126 essent anni, duo explerentur cycli; sed duo vel tres anni in tantis numeris in tantaque Eusebiani nostri canonis perturbatione non veniunt in censum. Itaque tres jam habemus de Cadmi ætate sententias; quarum prima Thebarum conditorem uno cyclo, altera duobus cyclis, tertia quattuor cyclis Cecrope posteriorem ponit. Hæ differentiæ principales sunt; præterea minores quædam reperiuntur. Sic Cadmi mentio fit ap. Euseb. N. 699. Eadem de Thebana chronologia diversitates aliis locis apud Euseb. produntur. Zethi et Amphionis regnum ponitur N° 600 et N° 693, raptus Europæ N° 568, 589, 710, 720, Bacchus, N° 508, 624, 689, 712. Inter numeros de Baccho laudatos, N° 508 (a. J. P. 3205) Bacchus, Semeles filius, vitem invenisse refertur. Unde colligitur exstitisse chronologias, quæ Cadmum

antiquiorem fecerint quam ipse auctor Marmoris. Atque hunc computum pro valde antiquo habendum esse docemur loco Herodoti (II, 145), ubi hæc : Διονύσω μὲν νυν, τῷ ἐκ Σιμέλης τῆς Κάδμου λεγομένῳ γενέσθαι, κατὰ ἐξήκοντα (sic recte vv. dd. pro vulg. ἐξακόσια) ἔτεα καὶ ἑπτα μάλιστα ἐστὶ ἐς ἐμὲ. Ἡρακλεῖ δὲ, τῷ Ἀλκμήνης, κατὰ εἰνακόσια ἔτεα. Πανὶ δὲ τῷ ἐκ Πηνελόπης... ἐλάσσω ἔτεα ἐστὶ τῶν Τρωϊκῶν κατὰ τὰ ὀτακόσια μάλιστα ἐς ἐμὲ. Jam quum ex Herodoti rationibus Troja capta sit a. 1270, si cum Larchero Pauem editum ponimus a. 1260, Bacchus ponendus est a. 1520 vel 250 ante Trojam (252 forent 4 X 63); ideo Cadmus avus eidem tempori assignandus esset, quo Noster collocat Cecropem. Herodotus igitur Bacchum ponit circiter 4 cyclis (252 a.) ante epocham Trojanam. Eandem rationem etiam Noster sequi debuit, si hujus dei mentionem injecisset. Nam uti Cadmum, sic etiam epocham Trojanam (ut infra videbimus, uno cyclo posteriorem ponit quam Herodotus. Contra Apollodorus (fr. 72) non nisi tres epochas a Dionysio ad Trojam captam statuit. Etenim Dionysum inter deos relatum dicit Persei anno trigesimo secundo; igitur a Persei a. 1 ad apotheosin Dionysi numerandi anni sunt 31 1/2, quæ dimidia est epocha; deinde a Dionysi apotheosi ad Herculem et Argonautas numerantur anni 63 vel una epocha. Inde ad Herculis apotheosin συνάγεται ἔτη λ' vel ut alii legunt λη'. Neutrum verum esse videtur; pro κη' scribendum est, opinor, κβ'. Literæ η et β pro ipsarum in codicibus similitudine facillime confunduntur. Atque sic scribendum esse etiam alia ratione colligo. Etenim in Vita Hellanici demonstravi hunc auctorem in Sacerdotibus Junonis in eodem tempore ponere apotheosin Herculis et Thesei iter in Cretam; ita ut primus Sacerdotum liber ista re finiretur, alter ab hacce initium caperet. Jam vero Clemens (Strom. I, p. 246) ab Argonautis ad Thesei expeditionem numerat 32 annos, tot, quot ego in nostro quoque loco requiro. — Locus Clementis modo laudatus similis est nostro, easdemque plane (si levissimas discrepantias exceperis) rationes numerales reddit. Quare liceat apponere. Ἀπὸ Περσείως στρατείας, inquit, ἐπὶ Ἰλίου κτίσιν ἔτη τριάκοντα τέσσαρα (debuit : 32), ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν εἰσπλοῦν τῆς Ἀργεὺς ἔτη ἐξήκοντα τέσσαρα, ἐκ τούτου ἐπὶ Θησέα καὶ Μινώταυρον ἔτη τριάκοντα δύο. Porro ab Herculis apotheosi ad illam Dioscurorum anni sunt 53. Ἐνταῦθά που, Clemens addit, καὶ ἡ Ἰλίου κατὰληψις. Verisimile est Dioscurorum apotheosin cadere in annum *expeditionis* Troja-

uæ, ita ut ab Hercule inter deos relato usque ad Trojam captam sint anni 63. Igitur a Persei anno 1 ad excidium Trojæ tres computantur epochæ.

Epoch. 8. vs. 13-14.

Palmerius supplevit : ἀφ' οὗ [Ἀθηνοῖδαι Φοι]νί-
κης. Perperam. Lydiatus, ἀφ' οὗ [Εὐρώτας καὶ
Λακεδαίμων Λακωνίχης. Quod retinuit Bæckhius.
Sed hoc non aptum propterea quod Lacedæmon
est gener Eurotæ, neque subest cur Lydiati con-
jecturæ caussa utrumque simul regnasse statua-
mus. Quidni scribamus Λακεδαίμων τοῦ Διός?

De Lacedæmone Pausan. III, 1, 2 : Ὡς Λακε-
δαίμονιοι λέγουσι, Λέλεξ αὐτόχθων ὧν ἔδασθλευσε
πρῶτος ἐν τῇ γῇ ταύτῃ... Λέλεγος δὲ γίνεται Μύλης...
Μύληςτος δὲ τελευτήσαντος, παρέλαβεν ὁ παῖς Εὐ-
ρώτας τὴν ἀρχήν... ἅτε δὲ οὐκ ὄντων αὐτῷ παίδων
ἀρρένων, βασιλεύειν καταλείπει Λακεδαίμονα, μη-
τρὸς μὲν Ταυγέτης ὄντα... ἐς Δία δὲ πατέρα ἀνέχοντα
κατὰ τὴν φήμην. Συνώκει δὲ ὁ Λακεδαίμων Σπάρ-
τη θυγατρὶ τοῦ Εὐρώτα. Cf. Apollod. III, 10, 3.
Steph. B. v. Ἀδίνη.

Lacedæmon condita est sec. Hieronym. Can.
p. 73 a. 10 Amphictyonis; sec. Euseb. Can. Gr.
p. 112 Erichthonii a. 2, P. J. 3326.

Præter vulgarem hanc traditionem alia exstat,
ex qua Sparta condita est a Spartone Phoronei
filio. Hanc secutus Euseb. Arm. N. 300 Spartæ
origines ponit a. P. J. 2997.

Epoch. 9. vs. 14-17.

« Versu 14 lacunas sumsi majores esse quam
notatæ sunt. Seldenus solum supplevit ναῦς;
Chandl. : ναῦς πεντήκοντα κωπῶν; reliqua non
digna quæ referantur. Equidem ut certe aliquid
commodum haberes, scripsi : ναῦς μετὰ Δαναοῦ
et cetera quæ in textu minusculis expressa ha-
bes. » Bæckh.

De re v. Apollodor. II, 1, 4, Eustath. ad Hom.
Il. A, 42, p. 37, 25, Hygin. Fab. 168, 277, ibique
Muncker., Plin. II. N. VII, 56, Nonni Synagog.
ad Gregor. Naz. Ino I, n. 67.

Vs. 15. Nomina Danaïdum ex conjectura
posuit Bæckhius, bene sciens quam sint in-
certa. Ἀμυμώνη quidem prioribus editoribus
reponenda visa est omnibus; sed ne hoc quidem
extra dubitationem positum. Nam legi potuit
Δαμῶνη vel Φιχομώνη. Danaïdum catalogum
v. ap. Apollodor. et Hyginum l. l., qui vero in
multis inter se dissentiunt. Archedice Danaïs est
apud neutrum; sed inter Thespii filias ejus no-
men occurrit ap. Apollodor. II, 7, 8, 5, siquidem
ex codicibus, neque ex mera conjectura Ægius

vulgatam : Εὐρυπύλης Ἀρχέδικος mutavit in Εὐ-
ρύπυλος Ἀρχεδίκης. Ceterum reperiuntur ap. Apol-
lodorum : Euridice, Hippodice, Callidice; ap. Hy-
ginum : Autodice et Daplidice (?).

Vs. 16. Palmer. dedit : ἰδρύσαντο Λινδίας Ἀθη-
νᾶς ἄγαλμα vel Λινδίαν Ἀθηνᾶν. Prideaux. : [ἱερὸν
ἰδρύσαντο]. Heynius ad Apollodor. II, 1, 4 : [βρέ-
τας ἰδρύσαντο]. Bæckh. Prideauxii supplemen-
tum probavit, addito in fine versus : Ἀθηνᾶς;
rejecit autem illud τῆς Λινδίας, quoniam sequenti
versu Lindi mentio fieret.

Vs. 17. Vulgo legebant : ἐπὶ τῆς ἀκτῆς ἐμ παρα-
[λι]άδι ἐν Λίνδῳ τῆς Ῥοδίας. Heynius l. l. propo-
suit : ἐν παραλίᾳ πεδιάδι. Neutrum aptum. Ex
Marmore Seldenus exhibet hæc : ΠΑΡ..ΑΔΙ,
ad quæ notat : « Elicuerit fortasse aliquis ΠΑ-
ΡΑΡΑΔΙ aut ΠΑΡΑΓΑΔΙ ex elementorum
quæ supersunt in Marmore vestigiis ». Bæckhius :
« Pro infaustis aliorum conatibus certam dedi-
emendationem ἐμ παράπλῳ; ΓΑΔΙ fuit ΠΛΟ. »
Sed vel sic sententia admodum inconcinna est.
Nam primum dicitur tres Danaïdes sorte lectas
Minervæ simulacrum consecrasse, et deinde,
eas quum in itinere Rhodum præternavigarent
sacra fecisse in litore. Quæ quam oscitanter
enuntiata sint quisque sentit. Quare scri-
bendum proposuerim ΘΕΡΜΥΔΡΟΙ. Θέρ-
μυδρον vel Θερμυδραί vel Θέρμυδρα portus est
Lindiorum. Apollodor. II, 5, 11 nostræ ed. de
Hercule : Θερμυδραῖς Λινδίων λιμένι προσίσχει.
Tzetz. Chil. II, 369 : Θερμύδρῳ δὲ προσσχὼν λιμένι
Ῥόδου. Cf. Steph. Byz. Fortasse etiam quod se-
quitur ἐν Λίνδῳ Seldenus animo magis quam
oculis in Marmore vidit; fueritque ἐν Θερμύδροις
λιμένι. Minerva Lindia antecedenti versu me-
morari potuit. Igitur sensus foret : Danaïdes
simulacrum posuerunt Minervæ Lindiæ, et in
loco edito (quo simulacrum posuerant) ad Ther-
mydra portum sacra fecerunt. Particula ἐν h. l.
significat ad, ut ep. 57, ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς est
ad Ægos flumen; Herodot. II, 171, ἐν τῇ λίμνῃ
ad lacum, etc.

De re Diodor. V, 58 : Ἰδρύσατο (Δαναὸς μετὰ
τῶν θυγατέρων) τῆς Ἀθηνᾶς τὸ ἱερὸν, καὶ τὸ ἄγαλμα
τῆς θεοῦ καθιέρωσεν τῶν δὲ τοῦ Δαναοῦ θυγατέρων
τρεις ἐτελεύτησαν κατὰ τὴν ἐπιδημίαν τὴν ἐν τῇ
Λίνδῳ. Strabo XIV, 2, 11 : Πόλις (Λίνδος) ἐπὶ
ὄρους ἰδρυμένη... ἱερὸν δὲ ἐστὶν Ἀθηνᾶς Λινδίας αὐ-
τόθι ἐπιφανές, τῶν Δαναίδων ἱδρυμᾶ. Diodorea et
Nostra ex communi fonte fluxisse videntur. Ex
vulgari fabula omnes Danaïdes incolumes vo-
nunt in Peloponnesum.

Secundum Diodori (l. l.) narrationem Danaïdes

in Rhodum veniunt paullo ante quam Cadmus ad sororem investigandam profectus est. Apud Euseb. Arm. p. 314 Mai. Danaïdum historia memoratur sub Amphictyone, atque in Canone hujus regis anno 5 vel 6 assignatur. Qui computus a Nostri calculis rem a. 3 Erichthonii tribuentis distat annis septem. Idem vero Euseb. primum Danaï annum cum anno 15 (14) Erichthonii componit; et septimo Danaï anno Danaïdes procos trucidasse narrantur. Orosius rem nostram ponit a. 775 ante Romam conditam; i. e. ex æra Fabiana 747, ex æra Varron. 753 ante Olymp. 1; quod Marmoris epocham superat annis 12 vel 13.

Epoch. 10. vs. 17-21.

V. 17. De Panathenæis ab Erichthonio institutis Apollodor. III, 14, 6. Harpocration v. Παναθήναια: Ἦγχε δὲ τὴν ἑορτὴν ὃ Ἐριχθόνιος ὁ Ἡραίστου... πρὸ τούτου δὲ Ἀθήναια ἐκαλεῖτο... Suidas s. v.: Πρῶτον ὑπὸ Ἐριχθονίου, τοῦ Ἡραίστου καὶ τῆς Ἀθηνᾶς, ὕστερον δὲ ὑπὸ Θησέως συναγαγόντος τοὺς δῆμους εἰς ἄστυ. De Theseo festi hujus auctore cf. Plutarch. Vit. Thes. c. 21. Pausan. VIII, 2, 1: Λυκαίων... Δία ὠνόμασε Λυκαίων, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε Λυκαῖα. Οὐκ ἔτι δὲ τὰ παρ' Ἀθηναίοις Παναθήναια τιθῆναι πρότερα ἀποφαίνονται· τούτῳ γὰρ τῷ ἀγῶνι Ἀθήναια ὄνομα ἦν. Παναθήναια δὲ καλεῖσθαι φασιν ἐπὶ Θησέως, ὅτι ὑπὸ Ἀθηναίων ἐτέθη συνειλεγμένων εἰς μίαν ἀπάντων πόλιν.

V. 18. Ἄρμα ζεύξε] Eratosthenes Cataster. 13: Οὗτός (Ἡνίοχος) ἐστὶν Ἐριχθόνιος, ἐξ Ἡραίστου καὶ Γῆς γενόμενος. Τοῦτον λέγουσιν ὅτι ὁ Ζεὺς εἶδεν πρῶτον ἐν ἀνθρώποις ἄρμα ζεύξαντα ἵππων θαυμάσι, ὅτι τῇ τοῦ ἡλίου ἀντίμιμον ἐποιήσατο διφρεῖαν, ὑποζεύξας ἵππους λευκοὺς, πρῶτόν τε Ἀθηνᾶ πομπὴν ἤγαγεν ἐν ἀκροπόλει· καὶ ἐποιήσατο πρὸς τούτοις ἐπιφανῆ θυσίαν αὐτὴν σεμνύνων... Αὐξήθεις τὸ ἄρμα εὗρε, καὶ ἐθαυμάσθη, ἀγωνιστῆς γενόμενος, ἤγχε δὲ ἐπιμελῶς τὰ Παναθήναια. Cf. Ælian. Var. Hist. III, 38, Plin. Hist. Nat. VII, 57, Virgil. Georg. III, 113, Hygin. P. A. II, 13, Aristid. Orat. in Minerv. p. 12, Panath. p. 107 ed. Jebb., Themist. Or. XXVII, p. 337, citante Bæckhio.

In sequentibus Bæckh.: καὶ Ἀθηναίους [ὠ]νόμασε, καὶ [βρέτας τῆς θε]ῶν μητρὸς ἐφάνη. Chandlerus ex Prideauxio dederat: καὶ Ἀθῆναι[α μετω]νόμασε καὶ [ἄγαλμα (Palmer. ἕδος) τῆς θε]ῶν μητρὸς ἐφάνη.

Ἀθηναίους legitur in Seldeni autographo, quare non erat cur id Chandlerus mutaret in Ἀθῆναια. Deinde μετωνόμασε sic dici non posse contendit Bæckhio, suumque Ἀθηναίους ὠνόμασεν vertit: *dedit Atheniensibus quod jam ha-*

bent nomen, conferens ep. 6: Ἕλληνες ὠνόμασθσαν, et Herodot. VIII, 44: Ἀθηναῖοι... ἐπὶ Κέκροπος βασιλῆος ἐπεκλήθησαν Κεκροπίδαι· ἐκδεξαμένου δὲ Ἐρεχθῆος τὴν ἀρχὴν Ἀθηναῖοι μετωνομάσθησαν· ubi vero Wesseling. cum Berkelio (ad Steph. Byz. v. Ἰωνία) probabiliter conjicit primitus in Herodoto fuisse: Ἀθηναῖοι Ἐρεχθίδαι μετωνομάσθησαν.

De simulacro Matris Deorum cœlitus delapso Herodian. I, 35: Αὐτὸ τὸ ἄγαλμα διῷπετες, ὡς λέγουσιν... τοῦτο δὲ πάλαι μὲν ἐξ οὐρανοῦ κατενεχθῆναι λόγος εἰς τινὰ τῆς Φρυγίας γῶρον Πασσινοῦς δὲ ὄνομα αὐτῷ· τὴν δὲ προσηγορίαν λαβεῖν τὴν τόπον ἐκ τοῦ πεσόντος ἀγάλματος, καὶ πρῶτον ἐκαλεῖσθαι. Cf. Ammian. Marcell. XXII, 22; Appian. Alex. De bello Hannib. VII, 56.

Verba ἐγ Κυβελῶν de Cybelis montibus intelligenda esse videntur secundum Strabon. XII, 5, 3, p. 567: Ἔστι δὲ ὄρος ὑπερχεινόμενον τῆς πόλεως (Πασσινοῦντος), τὸ Δινδύμον, ἀπ' οὗ ἡ Δινδυμητὴ, καθάπερ ἀπὸ τῶν Κυβελῶν ἡ Κυβελή. De urbe cogitat Bæckhio: « Non video, inquit, quidam nostro loco Κύβελα s. Κύβελον oppidum intelligendum sit, de quo v. Steph. Byz. v. Κυβελεία et interpp., atque ibi tale simulacrum fuerit. »

De Hyagnide tibiarum inventore Alexander Polyhistor ap. Plutarch. De Mus. 5, p. 1133, F: Τὸν Μαρσύαν φασὶ τινες... εἶναι Ἰάγνιδος υἱὸν, τοῦ πρώτου εὐρόντος τὴν αὐλητικὴν τέχνην. Cf. Appuleius in Floridis init., G. H. Bode Histor. poes. lyr. Gr. tom. I, p. 168.

Ἐγ Κ[ελ]αιναι[ς πόλει τῆς Φρ]υγίας καὶ ἀρμονίαν τὴν καλ]ομένην explevit Palmer., nisi quod Bæckhio spatii causa inseruit vocem πόλει. De Celænis urbe, ad quam fabulæ de Olympo, Marsya et Hyagnide, musicæ orgiasticæ inventoribus, referuntur, v. Strabo XII, p. 578, A, p. 866 B, Xenophon. Anab. I, 2, 8, Eustath ad II. tom. I, p. 25, 1 Lips. — De harmonia Phrygia Athen. XIV, 18, p. 624, B: Ταύτην δὲ ἀρμονίαν Φρύγες πρῶτοι εὗρον καὶ μετεχειρίσαντο... Ὁ δὲ Ἀριστόξενος τὴν εὔρεσιν αὐτῆς Ἰάγνιδι τῷ Φρυγί ἀνατίθει. Cf. Bode l. l. passim, O. Müller. Eumen. p. 92, G. Hermann. Opusc. VI, p. 154 sqq.

Vs. 20. Palmerius proposuit: Καὶ τὸν ἐπιχώριον ἡρώων vel ἐπιχωρίων θεῶν καὶ ἡρώων. « Ego tentem, Bæckhio ait, καὶ τὸν ἐπ[ὶ] Πυθῶνι ἐπικηδεῖον Λυδιστί aut simile. » Quam in rem excitat locum Plutarchi De Musica § 15, pag. 1136, C, ubi sic: Ὀλύμπου πρῶτον Ἀριστόξενος ἐν τῷ πρώτῳ περὶ μουσικῆς ἐπὶ τῷ Πυθῶνι φησὶν ἐπικηδεῖον αὐλῆσαι νόμον. Cf. de Olympo Plutarchi. ibid. § 7, p. 1133, D, E: εἶναι τὸν Ὀλύμπου πρώτον ἓνα τῶν ἀπὸ τοῦ πρώτου Ὀλύμπου τοῦ Μαρσύου, πε-

ποιηκότος εἰς τοὺς θεοὺς τοὺς νόμους· οὗτος γὰρ περὶ αὐτοῦ, τοὺς νόμους τοὺς ἀρμονικοὺς ἐξήνεγκεν εἰς τὴν Ἑλλάδα, οἷς νῦν χρῶνται οἱ Ἕλληνες ἐν ταῖς ἑορταῖς τῶν θεῶν. Fabric. Bibl. Gr. tom. I, p. 135.

Quadrigarum inventio Euseb. ex Pontac. collocat ad annum 17, Euseb. ex Scal. ad annum 14 Erichthonii. Eodem anno, quo Noster Magnæ matris simulacrum inventum esse dicit, Euseb. Arm. ponit Dardaniam a Dardano conditam. Quod ideo moneo, quia Dardanus cultum Cybeles Dardaniæ, cum Pessinuntia sæpissime ab auctoribus confusæ (v. Welcker. Trilog. p. 201 sqq.), instituisse dicitur.

Ceterum quum hac epocha nomi Bacchici memorentur, verum ep. 7, quæ ab nostra 13 vel 14 tantum annis dissita est, Cadmi, qui avus erat Bacchi, regnum notetur, intelligitur non ex uno eodemque fonte hæc a Nostro petita esse. Similiter etiam ep. 6 et 10 ex diversis auctoribus depromsisse videtur. Vix enim Nostrum ita defendere volueris, ut eum reliquisse statuas vulgarem Græciæ traditionem, quæ Bacchum filium faceret Semeles; quamquam fuerunt qui dei matrem dicerent aut Cererem aut Proserpinam (Diodor. III, 62, 67, 74). Major etiam diversitas est de Panis parentibus, quem Noster non potuit Penelopæ ex Mercurio filium habere (Herodot. II, 145, Schol. Theocr. I, 123, Serv. ad Virg. Æn. II, 43); quæ genealogia ab Atticis auctoribus plane respui debuit. His sine dubio Pan fuit ex Mercurio et Dryopis filia ortus (Hymn. in Pan. v. 36). Alios dei parentes vid. ap. Schol. Theocrit. I, 3, Apollod. I, 4, 1.

Epoch. 11, vs. 21-23.

Vs. 21. περὶ ὅτερος Bæckh., vulgo πρώτος. Κρήτης addidit Palmerius.

Vs. 22. Dubitari potest num ex literis in Marmore superstitibus Κυδωνίαν refingendum sit, an Ἀπολλωνίαν. Nam eadem urbs primum appellata est Apollonia, postea vero a Cydone, Apollinis ex Acallide, Minois filia, Cydonia transnominata. Sic quidem fabula refert; sed historia decemur (v. Hæck. Cret. I, p. 23) Cydoniam circa Olymp. 64 a Samiis esse conditam. Ex his igitur præstaret scribere Ἀπολλωνίαν. At recte Prideauxius: « Quum chronographus noster nomina locis, habita ad sua tempora ratione, imponat, et Apolloniæ nomen longe prius quam hoc Marmor exaratum fuit, antiquatum esset, Κυδωνίαν potius quam Ἀπολλωνίαν in lacunam inserto. » Acmonis dactyli nomen Bæckh. addidit ex Phoronide ap. Schol.

Apollon. Rh. I, 1129, ubi servata sunt hæc:

Κάλμης, Δαμναμενέως τε μέγας καὶ ὑπέρβιος Ἄκμων,
εὐπλάκατοι θεράποντες ὕβριος Ἀδρηστείης,
οἱ πρῶτοι τέχνην πολυμήτιος Ἡφαιστοῖο
εὖρον ἐν οὐρείῃσι νάπαις, ἰόντα σίδηρον
εἰς πῦρ ἤνεγκαν, καὶ ἀριπρεπὲς ἔργον ἔδειξαν.

De ferri inventione v. Strabo X, 3, 22, Plin. H. N. VII, 57, alii. De Dactylis Idæis multa dant Hæck. Cret. I, p. 279, p. 319 sqq., Lobeck. Aglaopham. II, p. 1156 sqq., Welcker. Trilog. p. 168 sqq., 174 sqq.

Quum in hac epocha nonnisi Pandionis regis nomen in Marmore legatur, verum numerus prorsus sit oblitteratus, annus a Nostro positus conjectura eruendus est.

In Chron. Euseb. p. 27, et in versione Armeniaca p. 135 Mai., ferri inventio non sub Pandione facta dicitur, sed sub Erichthonio. Similiter Euseb. Arm. p. 134 res Danaidum (v. ep. 9) non Erichthonii regno, ut Marmor, sed Amphictyonis assignavit, et in Canon. Euseb. vidimus primo loco Danaides et Danaum poni 7 annis superiores, altero 12, tertio 19 annis posteriores quam in Marmore. Eadem fere differentia de nostra quoque epocha reperiuntur. Etenim quod Euseb. p. 135 ferrum sub Erichthonio inventum dicit, id bene quadrat cum Thrasylli computatione, qui ap. Clem. Alex. (Strom. I, p. 335 ed. Colon.) Idæ incendium et ferri inventionem refert ad a. P. J. 3274 (Scalig. Can. Isag. II, p. 175), i. e. sec. Euseb. ad annum 48 Erichthonii. In canone autem Euseb. Arm. Dactylos Idæos ponit a. 18 Pandionis; qui posterior computus ab altero distat annis 20; quæ differentia uno tantum anno major est, quam illa ep. 9 notata. Sic igitur in Marmore res tribuenda foret a. 5 vel 6 Pandionis.

Verum non solum ferri inventio, sed etiam regnum Minois nostra epocha memoratur. Euseb. Armen. Minoem ponit Pandionis 26. (Euseb. Scal. ejusdem a. 32.) Hic computus ab Marmoris numero circa 20 annos distaret. Eandem differentiam vidimus in rebus Danaidum. Ideoque in rebus nostræ epochæ omnes istas diversitates computationis habes, quæ ep. 9 occurrunt. Sed vel Nostri rationes Eusebio non incognitæ fuisse videntur; nam ad annum 7 Pandionis ponit fratres Minois, Rhadamanthum et Sarpedonem. Hæc igitur sunt cur mutandos censeam numeros a Prideauxio, Chandlero, Bæckhioque datos; qui omnes rem cum Eusebio Scaligeri rem assignant Pandionis a. 32, P. J. $\frac{3283}{3283}$, ante Olymp. 1 $\frac{756}{756}$; quamquam bene sentit Bæckhius hæc non satis apta esse. Jam si rem septimo Pandionis anno tri-

buimus, in canone nostro scribendum foret ita

[1193]	[3257]	[680]	Pandion
(1192)	(3258)	(679)	an. 7.

Epoch. 12. vs. 23, 24.

Vs. 23. Palmer. conjecit : καὶ πρ[ίνινον ἐ]-
πρά[ῦνε τὸν βίον πρ]ώτῃ δ[ιὰ Τ]ριπτόλεμον, i. e.
ilicium mansuefecit vivendi genus per Triptole-
um. Quod prorsus absurdum. Prideauxius :
καὶ πρ[ὸς ἄλλους ἐπεμψε πρ]ώτῃ δ[ιὰ Τριπτόλεμον].
Ad hæc Bæckhius : « Literis superstitionibus parum
convenit; nec probabiliter Triptolemus dicetur
fruges prius ad alios transmisisse quam eas in
Rario seminasset campo (ep. 13). Quod de meo
dedi, consentaneum rei; verbum ἐπράχθη ne
fortius quam pro rerum ratione esse censeas,
insigne nota molimen cum successu effectum;
in quo commodum est ἐπράχθη, ut si dicitur
ἐπράχθη τοῦτο τὸ ἔργον. » Sed, ut ingenue fatear,
minime placet illud πρ[όπειρα ἐ]πρά[χθη πρ]ώτῃ;
neque tamen melius quidquam habeo.

In iis quædeinceps apud Bæckhium leguntur,
δειξάντων Τριπτολέμου τοῦ Κελεοῦ καὶ Νεαίρας, vox
δειξάντων fortasse hypothetæ errore exstat pro
δείξαντος, quum illud καὶ Νεαίρας nonnisi ad signi-
ficandam Triptolemi matrem (quæ vulgo di-
citur Μετάνειρα) appositum esse possit.

De re v. Apollodor. I, 5, 1; III, 14, 7, ibique
Heynium; Diodor. I, 29.

Tatianus et Euseb. in Præp. Evang. rem eve-
nisse referunt sub Lynceo, rege Argivorum,
qui ap. Euseb. regnare incipit a. 14 Pandionis,
desiit a. 14 Erechthei. Euseb. Arm. in Canone
Triptoleum ponit a. 32 Pandionis; et septem
annis post, a. 39 Erechthei, raptum Proserpinæ.

Epoch. 13. vs. 24-25.

Verba δ Κελεοῦ spatii explendi causa addidit
Bæckhius; χαρπὸν est Palmerii. Præterea Prideau-
xius cum coque Bæckhius Π mutaverunt in II,
quoniam numquam duæ epochæ in eundem an-
num referrentur. Quæ ratio num valeat, peri-
tiores dijudicent. Rem in eundem annum cadere,
in quem id quod ep. 12 memoratur, consenta-
neum; atque hominem nostrum Parium in Cereris
rebus prolixiorē fuisse, ideoque duas res eo-
dem anno gestas separatim retulisse non est
absonum. Et sine dubio magnum hic annus erat
in vetustiore chronologia παράπηγμα. Quod qui-
dem in Marmore nostro ex multis fontibus con-
flato jam non accurate agnoscere licet. Sed non
magna opus est mutatione. Sumas epocham
nostram non cadere in annum 632, sed in 630
ante Olymp. 1. Tum igitur ab Olymp. 1 distat

a. 10 × 63, porro ab æra Trojana (441 ante Ol.
1) a. 3 × 63.

De campo Rario prope Eleusinem Pausan. I.
38, 6 : Τὸ πεδῖον τὸ Παρίον σπαρῆναι πρῶτον λέ-
γουσι, καὶ πρῶτον αὐξῆσαι καρποὺς, καὶ διὰ τῶν
οὐλαῖς ἐξ αὐτοῦ χρῆσθαι σφισι καὶ ποιείσθαι πέμματα
ἐς τὰς θυσίας καθέστηκεν. Suidas : Παρίης, ἡ Δη-
μήτηρ. Ῥάρος γὰρ ἔσχεν υἱὸν Κελεόν. Κελεὺς δὲ
Τριπτόλεμον· ὁ δὲ Ῥάρος πλανωμένην τὴν Δημήτηρ
καὶ ζητοῦσαν τὴν κόρην ὑπέδεξατο ἐν τῷ οἴκῳ· ἵνα
τῆς τοιαύτης οὖν χάριτος ἡ Δημήτηρ τὸν ἄνθρωπον
Ῥάρου Τριπτόλεμον ἐδέξατο τὴν τοῦ σίτου γεωργίαν.

Epoch. 14. vs. 25 - 27.

Primam lacunam Chandlerus explevit ita :
[ἀφ' οἷ] [Ὀρφεὺς τῇ]ν; quod ob vacuum in Mar-
more spatium amplificavit Bæckhius. Idem ad
extrem. vs. 25 annotat hæc : « Videntur plura
periisse : versus enim apud Seldenum valde
brevis est. Quod ego dedi sequitur literarum
vestigia. Κόρης ἄρπαγῇ καὶ Δήμητρος ζήτησις con-
veniunt Orpheo; v. Lobeck. Aglaopham. p. 546.
827 sqq., 818 sqq., et nota Orphei carmen cir-
cumlatum esse Δήμητρος πλάνης. Mox Chand-
lerus : Καὶ τῇ]ν αὐτοῦ [κατάβασιν καὶ μύθους
τῶν, etc., hoc μύθους Prideauxio acceptum re-
ferens. Orphicus liber fuit Κατάβας ἐξ ἑῶν
(Lobeck. Aglaoph. p. 373) : sed τὸν, non τὴν lapis
habet : igitur dedi καὶ τὸν αὐτοῦ [κατάβασιν καὶ
μύθους. Μύθους vero ferri non potest, nam in lapide
est ΘΟΣΤΩΝ; debebatque certe μύθους τὰς
περὶ τῶν etc. dici; nec μύθους mentio auctoris
videtur ingenio convenire, qui satis credulus.
Primum conjeceram πάθος, conditionem, quas
τὸ θεῖον πάθος eorum qui apud inferos sunt; post
ea prætuli γῆθος, quo verbo in soluta oratione
utitur Plutarch. Ages. c. 29. Viderat Orpheus
apud inferos ex illis, qui Cereris fruges accepe-
rant, unum et alterum jam defunctum, usque
fruentem deliciis, quæ ex istius sectæ disciplina
initiatorum propriæ sunt (Plato Rep. II, p. 363,
C; cf. Lobeck. p. 806). »

Orpheum Noster ponit Erechthei a. 25; eo-
dem fere anno (a. 23 Erechthei) Euseb. Arm.
N. 642 notat Eumolpum. Tatianus Orpheum et
Musæum collocat sub Præto Argivo, qui im-
perium suscipit a. 39 Erechthei regnatque per 17
annos. Tatianus igitur Orpheum ad minimum
14 annis seriore facit quam lapis. Euseb. Arm.
Orpheum memorat sub a. 13 Ægei, qui computus
a Nostro plus 100 annis distat. Etenim maximus
est veterum dissensus de antiquissimis illis poetis,
Orpheo, Eumolpo (v. ep. 15), Philammone, Tha-
myre. Quod de uno, idem de ceteris valet. Quo-

taque fuerit fabularum temporumque confusio, ex eo optime intelligitur, quod veteres, ut ex his tricis sese elaquearent, plures Eumolpos statuerunt, quorum primus ab ultimo quinque generationibus est sejunctus. Schol. ad OEdip. Col. 1053: Ἀχαιστόδωρος δὲ πέμπτον ἀπὸ τοῦ πρώτου Εὐμόλπου εἶναι τὸν τὰς τελετὰς καταδείξαντα, γράφει οὕτως· κατοικῆσαι δὲ τὴν Ἐλευσίνα ἱστοροῦσι πρῶτον μὲν τοὺς αὐτόχθονας, εἴτα Θρᾷκας τοὺς μετὰ Εὐμόλπου παραγενομένους πρὸς βοήθειαν κατὰ τὸν πρὸς Ἐρεχθεῖα πόλεμον· τινὲς δὲ φασὶ καὶ τὸν Εὐμόλπον εὐρεῖν τὴν μύθῃσιν τὴν συντελευμένην κατ' ἐνιαυτὸν ἐν Ἐλευσίνῃ Διμήτρει καὶ Κόρῃ. Ἄνδρων μὲν οὖν γράφει οὐ τὸν Εὐμόλπον εὐρεῖν τὴν μύθῃσιν, ἀλλ' ἀπὸ τούτου Εὐμόλπον πέμπτον γεγονότα. Εὐμόλπου γὰρ γενέσθαι Κήρυκα, τοῦ δὲ Εὐμόλπον· τοῦ δὲ Ἀντίφημον· τοῦ δὲ Μουσαῖον τὸν ποιητὴν, τοῦ δὲ Εὐμόλπον τὸν καταδείξαντα τὴν μύθῃσιν, καὶ ἱεροφάντην γεγονότα.

Quæ quum ita sint, vix definiri potest cuinam Erechthei anno Marmoris auctor ep. 15 Eumolpum, mysteriorum conditorem, assignaverit. Etenim numerus in lapide mutilus est. Suspico Nostrum posuisse Eumolpum eodem anno, quo Tatianus posuit Orpheum, sicut Euseb. Eumolpum memorat eodem tempore, quo Noster Orpheum. Inde sequeretur Eumolpum ponendum esse post a. 39 Erechthei; ad minimum 14 annos post epoch. 14.

Epoch. 15. vs. 27-28.

Seldenus quum in lapide legeret literas NOY, supplēvit: ἀφ' οὗ Κεύκων ὁ Κελαινοῦ, nisus loco Pausaniæ (IV, 1, 4), ubi hæc: Πρῶτοι βασιλεύουσιν ἐν τῇ χώρᾳ ταύτῃ (in Messenia) Πολυκάων ὁ Ἀέλιος καὶ Μεσσήνη γυνὴ τοῦ Πολυκάωνος. Παρὰ ταύτην τὴν Μεσσήνην τὰ ὄργια κομίζων τῶν μεγάλων θεῶν Κεύκων ἦλθεν ἐξ Ἐλευσίνος, ὁ Κελαινοῦ τοῦ Φλυοῦ. Deinde legit τοῦ [πυλίου Μ]ουσίου. Sed quum in aprico sit, nostra epocha de Eleusiniorum mysteriorum conditore agi, recte Prideauxius observavit Seldenum facili errore NoY legisse pro AIOY; idem locum sic restituit, uti nunc legitur.

De Musæo v. Passov. *Introduc. in Musæum.* De Eumolpo cf. Hesych. et Photii *Lexica* s. v. Εὐμολπίδαι. — De anni numero v. ad ep. 14.

Epoch. 16. vs. 29-30.

Bœckhius: « Seld. putabat de lustratione urbis agi ob Androgei cædem instituta, quæ res notante Palmerio potius ad ep. 19 pertinet. Nihilominus Prid., quem Chandler. sequitur, scripsit: καθαρμὸς πρῶτον ἐγένετο [διὰ φόνου], urbis lustratio cæde *piacularium hominum* (καθαρμάτων) perfecta. Reliqua intacta reliquere priores. Me-

lius Palm. conjecit: ἐγένετο [φόνου], quod dedimus. Agitur de prima *homicidæ* lustratione. Tum ΠΡΩΤΟΛΑΟΝ manu ducit ad πρῶτω[ν] Ἀθηναίων, et EANT ad καθαρμάτων: quæ quum mihi viderer recte invenisse, addidi insuper Ἡρακλῆα. Deserimur enim jam in Herculis ætate; Herculisque in gratiam instituta minora Eleusinia, quibus initiatus est et simul ob Centaurorum cædem lustratus. Diodor. IV, 14 (ubi vide Wess.): Δημήτηρ πρὸς τὸν καθαρμὸν τῶν Κενταύρων φόνου τὰ μικρὰ μυστήρια συνεστήσατο τὸν Ἡρακλῆα τιμῶσα. Apollodor. II, 5, 12. »

At literæ suppletæ non conveniunt spatio lacunarum (v. autograph.); deinde offendere debet, quod ex Bœckhii ratione Herculis lustratio omnium prima fuisse diceretur; certe non memini hoc uspiam in vett. fabulis elatum esse; immo prima cædis lustratio fuisse narratur illa Ixionis, Antionis vel Leontei filii. Quapropter ego ex relictis literarum vestigiis ΙΑΙΟΝ cruendum censeo nomen ΙΞΙΟΝΟΣ et in ΕΑΝ latere vel ΑΕΟΝΤΕΩΣ vel ΑΝΤΙΟΝΟΣ. Itaque scriberem fere sic: ἀφ' οὗ καθαρμὸς πρῶτον ἐγένετο [φόνου, πρώτου] Ἰ[ξ]ίων[ος, Α]ιοντ[έως, (vel Ἰξίονος, Ἀντίωνος) ἐμφύλιον ἄνδρα κτενόντος, vel ὑπὸ Διὸς ἀγνισθέντος, vel tale quid.

De Ixione vide Schol. Apollon. Rh. III, 62, Schol. Pindar. Pyth. II, 39, Diodor. IV, 69, Apollodor. I, 8, 2, Hygin. Fab. 155. Cf. O. Müller. *Orchom.* p. 195, Eumenid. p. 137, Welcker. *Trilog.* p. 547 sqq.

Numerus, cujus in marmore non nisi postrema pars (ΔΗ) superest, notante Lydiato non alius esse potest nisi 1062.

Epoch. 17. vs. 30-32.

Priores editores in fine versus 30 novam epocham incipere crediderunt. Sed rectissime Bœckhius monet spatio relicto non posse id suppleri, quo opus esset si ibi finiretur epocha. « ΑΦΟΥ, inquit, debet corruptum censi, et in promptu est ΚΑΙΦΥΣΙΑ. Lycaon, qui deinceps Lycæa dicitur instituisse, infamis est scelesto infantis immolandi instituto, diu isto retento; utraque res eidem Lycaoni diserte tribuitur a Pausania VIII, 2. At is, quem Pausanias intelligit, Cecropi I æqualis fertur; Noster Lycæorum auctorem ad ep. 17 rettulit: consentaneum est, quum in Lycæis immolatus infans sit, eidem Lycaoni eidemque ætati a Nostro etiam hujus sacrificii originem tribui. Ad hanc sententiam Palmerius quoque direxit supplementum: ἀφ' οὗ [ἀνθρωποθυσίαι καὶ] etc. Sed nos quod non agnoscimus illud ἀφ' οὗ, ad vocem θυσίαι, quam posuimus, ex

Pausaniæ loco addimus βρέφους ἀνθρώπου, et deinceps supplemus x]al. Post AI nulla videtur lacuna esse, cujus speciem Seldeno obtulerit ductior scriptura. Mox quod dedi αἱ ἐκκηρύξεις τοῦ Λυκάονος, id certum judico; dicitur *de præconibus novos ludos per Græciam nuntiantibus*. Ἐν ante τοῖς, et ἔτη præbuit Palmerius. Pro N in loco numeri temporum computus postulat Δ, et cave id in ΔI dissolvas, nisi enim ante N majorem lacunam statuas, fieri illud non potest. »

Ad quæ moneo Bæckhii supplementum minime cadere in spatia lacunarum, neque omnino certum esse num de sacrificiis humanis h. I. sermo fuerit. Locus Pausaniæ ab eo excitatus hic est VIII, 2, 1 : Λυκάων ὁ Πελασγοῦ τοσάδε εἴβρεν ἡ δ πατήρ οἱ σοφώτερα. Λυκοσούραν τε γὰρ πόλιν ὥκισεν ἐν τῷ ὄρει τῷ Λυκαίῳ, καὶ Δία ὠνόμασε Λυκαίων, καὶ ἀγῶνα ἔθηκε Λύκεια· οὐκ ἔτι δὲ τὰ παρ' Ἀθηναίοις Παναθήναια τεθῆναι πρότερον ἀποφαίνομαι. ... Δοκῶ δὲ ἔγωγε Κέκροπι ἡλικίαν τῷ βασιλεύσαντι τῶν Ἀθηναίων καὶ Λυκάονι εἶναι τὴν αὐτὴν ... Λυκάων δὲ ἐπὶ τὸν βωμὸν τοῦ Λυκαίου Διὸς βρέφος ἦνεγκεν ἀνθρώπου, καὶ ἔθυσσε τὸ βρέφος, καὶ ἔσπεισεν ἐπὶ τοῦ βωμοῦ τὸ αἷμα· καὶ αὐτὸν αὐτίκα ἐπὶ τῇ θυσίᾳ γενέσθαι λύκον φασὶν ἀντὶ ἀνθρώπου ... Λέγουσι γὰρ δὴ, ὡς Λυκάονος ὕστερον δὴ τις ἐξ ἀνθρώπου λύκος γένοιτο ἐπὶ τῇ θυσίᾳ τοῦ Λυκαίου Διὸς, γίγνεται δὲ οὐκ εἰς ἅπαντα τὸν βίον· ὁπότε δὲ εἴη λύκος, εἰ μὲν κριῶν ἀπόσχοιτο ἀνθρωπίνων, ὕστερον ἔτι δεκάτῳ φασὶν αὐτὸν αὖθις ἀνθρώπον ἐκ λύκου γενέσθαι, γευσάμενον δὲ ἐς αἰὲ μένειν θηρίον.

Ex his supplere liceret : Καὶ Λυκοσούραν ὥκισεν ἐν τῷ Λυκαίῳ. — Vox ἐκκηρύξεις, quam Bæckhius dedit, alias non occurrit. Fortasse fuit ἐκκηρύξις. — Ceterum de Lycaone v. Apollodor. III, 8, 1, 2; cf. O. Müller. Dor. I, p. 306, 372.

Lycaea Euseb. ponit N. 876 a. P. J. 3573, longe post epoch. Marmoris.

Epoch. 18. vs. 32-33.

Prideaux. : ἀφ' οὗ κα[θαρχία ἐγένετο Ἀθῆν]αι [x]αὶ Ἡρακλῆς [ἐμυήθη ἐν Ἀγραις παρ]ῶ[τος καὶ ἔ]δος[ἐποικήθη ἔτη X ... Perperam. Eandem sententiam paullo aliter expressit Chandler. Bæckhius Olympiorum institutionem hoc loco relatam esse putans ΗΣΙΑΙ mutavit in ΗΑΙΑΙ et ΔΟΥΤ in ΔΙΟΥ ΕΤ, ideoque dedit : ἀφ' οὗ κα[τερ]γασάμενος τὰ ἐν] Ἡ[λ]ῳ[δ]ι Ἡρακλῆς [τὸ τέμε]ν[ος καθιέρω]σε τοῦ] Δ[ι]ὸς [ἐ]τ[η] ΧΑΧΑ .. Sed plura hæc sunt quam lacunæ admittunt; neque tempora rei satis accommodata. Itaque quum tota res incertissima sit, suo quisque ingenio indulgens lacunas expleat. Ne tamen ασύμβολος discedam, moneo rem nostra epocha positam, quæcunque fuerit,

referri ad Ægei a. 1-12. Jam Euseb. Arm. Ægei anno 9 assignat Argonautas; quorum mentio in Chronico nostro non minus desideratur quam illa Olympiorum. Quidni igitur locum ita relinxeris, ut Hercules et Argonautæ in eo componantur? Quod quomodo efficiendum indicatur literis superstitibus : ΗΣΙΑΙ; in iis latet ΜΑΙΝΗΣΙΑΙ. Itaque lacunas expleo hunc in modum : ἀφ' οὗ κα[τελ]π[η ἐν Μαγν]ησίᾳ Ἡρακλῆς [ἀπὸ τοῦ] [Ἀργοναυτ]ῶν καὶ Ἰάσον]ος ἔτη etc. Quæ quidem cum lacunis a Bæckhio notatis optime concinunt. Superstitem literam Γ mutavi in Π, et in fine dedi ΝΟΥΣ pro ΔΟΥΣ.

De Hercule ad Aphetas in Magnesia relicto Herodot. VII, 193 : Ἔστι δὲ χώρος ἐν τῷ κῶπῳ τούτῳ τῆς Μαγνησίας, ἐνθα λέγεται τὸν Ἡρακλῆα κατελειφθῆναι ὑπὸ Ἰήσονος καὶ τῶν συνεταίων etc. Apollodor. I, 9, 19; Schol. Pind. Pyth. IV, 30. Schol. Apollon. Rh. I, 1168, 1289; Hygin. Fab. 14; Stephan. Byz. v. Ἀφεται.

Jam si recte statui de Argonautarum hac expeditione, licet eam cum Eusebio Arm. tribuere Ægei anno 9. (Eusebius ex Scalig. notat a. 22 Ægei), ante Olymp. 1 a. 723, ante Trojam capt. a. 91; quod satis convenit calculis Apollodori (vide ad ep. 7). qui 1½ cyclos numerat a Troja capta ad Argonautas. — Alium computum sequitur Euseb. N. 784, ubi ad Thesean. 2 dicit : *Medea Colchis discessit*; Argonautæ igitur circa 40 annos posteriores ponuntur quam nostro. Cum his componere licet Apollod. II, 6, 3, 4 : Καθ' ὃν δὲ χρόνον ἐλάτρευε (Ἡρακλῆς) παρ' Ὀμφάλῃ, λέγεται τὸν ἐπὶ Κόλχους πλοῦν γενέσθαι καὶ τὴν τοῦ Καλυδωνίου κάπρου θύραν, καὶ θηρία παραγενόμεναι ἐκ Τροίζῃνος τὸν Ἴσθμον καθῆραι.

Quod Olympiorum institutionem attinet, Apollodorus eam posuisse debet uno cyclo vel 63 annis ante æram Trojanam (v. ad Apollod. fr. 72). Quocum quadrat Syncellus, qui alios dicit Olympia ab Hercule instituta tradere 470 a. ante Ol. 1 (= 62 a. ante Apollodori epocham Trojanam; a. 36 Ægei, sec. Euseb., qui ibi Herculis certamina commemorat), alios vero a. 430 (= a. 28 Thesei sec. Euseb.), 40 annis post. Igitur eandem habes diversitatem quam in expeditione Argonautarum, a qua Olympia sejunguntur epocha dimidia. — Thrasyllus ap. Clem. Alex. Strom. I, p. 336 Herculis Olymp. ponit a. Thesei 18 (P. J. a. 349; v. Scalig. Isag. temp. II, p. 175); quod ab Euseb. et Hieronym., qui rem collocant ad Thesean. 28, differt 10 annis. Dissensus inde videtur explicandus esse, quod alter a Troja capta, alter ab expeditionis anno in calculis suis proficisceretur.

Epoch. 19. vs. 33-34.

Σπάνις et [τοῖς] Ἀθην[αίοις] Ἀπόλλων dedit Palmerius, ἔγρησε Bæckhius; Palmer. proposuit ἐν[ῆκεν, Chandler ἤ[νάγκασεν. De re iisdem fere verbis Diodor. IV, 61: Εἴθ' ὁ μὲν θεὸς ἔγρησεν, ἐὰν τοῦ Ἀνδρόγεω φόνου τῷ Μίνωι δίκας δῶσιν, ἃς ἂν ἐκείνος δικάσῃ. Cf. Apollodor. III, 15, 8, Plutarch. Thes. 15, Pausan. I, 1, 1; I, 27, 9, Euseb. Præp. Ev. V, 19, ubi Apollinis oraculum exstat hisce verbis conceptum:

Ἀνιμοῦ καὶ λιμοῦ τέλος ἔσσεται, ἣν περ ἐκπτῶν
σώματ' ἀπὸ κλήρου ἄρβαν καὶ θῆλυ νέμητε
Μίνωι εἰς ἅλα δῖαν ἀποστελλόντες, ἀμοιβὴν
τῶν ἀδείκων ἐργῶν· οὕτω θεὸς βλαος ἔσται.

Euseb. Minois maritimum imperium ponit a. 31 Ægei; eadem Androgei a. 2 Thesei.

Epoch. 20. vs. 34-36.

Vs. 35 ex literis superstitibus ΑΠΡΕΩ Bæckhius eruit ἀπέδωκε. Prideaux. dederat: καθέστηκεν. Idem Bæckhius dedit ἀπογενόμενος Ἀθηνῶν. «Manifesto dictum erat, inquit, Theseum Isthmia instituisse relictis Athenis, sive is sponte excessisse Nostro visus, sive ostracismo ejectus, ut fabulantur.» Palmer. conjecerat: νομογράφος καὶ πολέμαρχος Ἀθηνῶν. Prideaux.: ἐαυτοῦ βασιλεύοντος Ἀθηνῶν. Chandler: δημοκρατίαν [πρῶτος καθεστήκως] Ἀθηνῶν.

De re v. Thuc. II, 51, Diodor. IV, 61, Plutarch. Thes. c. 24, Strabo IX, 1, 20. Plura in Meursii Theseo, Ultraj. 1684, 4 et in Gronov. Thes. tom. X.

Quod Noster ad Thesei a. 2 collocat, idem Euseb. Pontac. ponit Thesei a. 1, Euseb. ap. Scal. a. 5., Hieronym. Can. ap. Scalig. a. 18. Euseb. Arm. ad Thesei a. 22 notat: *Theseus Athenis profugit.*

Epoch. 21. vs. 36-37.

Chandler. dedit: ἀπὸ τῆς Ἀμμον[ίας] τῆς πρώτης. Ad hæc Bæckh.: «Debat certe Ἀμμονιάδος esse. Sed quamquam mature in Græcia, etiam Athenis, cultus Ammon (v. OEconom. civ. Athen. tom. II, p. 257 sqq. coll. p. 411), tamen nemo novit Ἀμμονιάδα τὴν πρώτην, ut novimus Ὀλυμπιάδα, nec dubito, quin Seldenus fefellerint oculi. AMMON ubi legit, scriptum erat AM[AI]ON. Sub Theseo enim Amazones in Atticam irrupisse ferebantur; et in promptu est supplere: ἀπὸ τῆς Ἀμ[αζ]όν[ων] εἰς τὴν Ἀττικὴν στρατείας, ut ex Thrasylli Chronico dixit Clemens Strom. I, p. 336: Εἰς τε τὴν Ἀμαζόνων εἰς Ἀθήνας στρατείαν, vel si mavis ἐπὶ τὴν Ἀττικὴν, ut de eadem re fabulis celebratissima dixit Plato Menex. p. 239, B.»

Apud Clementem l. l. leguntur hæc: Ἀπὸ Περσείως στρατείας ἐπὶ Ἰλίου κτίσιν, ἔτη τριάκοντα τέσσαρα, ἐντεῦθεν ἐπὶ τὸν εἰσπλουν τῆς Ἀργοῦς, ἔτη ἐξήκοντα τέσσαρα· ἐκ τούτου ἐπὶ Θησεία καὶ Μινωιταῦρον, ἔτη τριάκοντα δύο· εἴτα ἐπὶ τοὺς ἐπτά ἐπὶ Θήβαις, ἔτη δέκα· ἐπὶ δὲ τὸν Ὀλυμπίαν ἀγῶνα, δν Πρακλῆς ἔθηκεν ἐπὶ Πέλοπι, ἔτη τρία· εἰς δὲ τὴν Ἀμαζόνων εἰς Ἀθήνας στρατείαν καὶ τῆς Ἑλένης ὑπὸ Θησείως ἀρπαγὴν, ἔτη ἕννεα.

Thrasyllus igitur ab Argonautis ad Amazonum bellum numerat a. 54, Noster (ab Ægei a. 9 — Thes. a. 5) a. 44. — Euseb. rem ponit a. 30, Latinus Hieronym. Can. a. 29 Thesei. Verum quum Thrasyllus conjungat Helenæ raptum et Amazonum bellum, Helena autem ab Hieronymo Thesei a. $\frac{4}{5}$ rapta dicatur, hoc ex eodem computo fluxisse videtur, cui Noster addictus erat.

Epoch. 22. vs. 37-38.

Palmer. supplevit: Ἀργαί[ων] εὖ Ἀδρασ[τὸς] καὶ Ἀμφιάραος ἐβασίλευσαν. Quæ retinuit Prideaux., nisi quod pro inepto isto εὖ poneret Ἐτίοχος. Chandler. dedit: ἀφ' οὗ Ἀργεῖοι[σιν] Ἀδραστος ἐβασίλευ[εν], NEY mutato in ΣΙΝ. Probabilius locum restituit Bæckh. «Ludorum Nemeorum institutio, inquit, ex nota fabula tributa est Septem ducibus, qui in itinere erant Nemeam delati. Manifesto igitur scribendum: ἀφ' οὗ Ἀργεῖοι [μ]ε[τ'] Ἀδράστου ἐπὶ Θήβας [ἐστράτ]ευσαν. Quum Seldenus agnosceret literas ΒΑΣ et ΕΥΣΑΝ, nata ei species, quasi ΒΑΣΙΛΕΥΣΑΝ legeretur: ac videtur ex ΒΑΣ aberrasse ad ΕΣ, quod ideo omiserit, ΙΑ autem sumsisse pro oblitterato ΤΡΑΤ, quod arctius scriptum fuerit. Nam etiam quæ incredibilia esse putes, credibilia reddet v. 66.»

Ἐν [Νεμέ]ῃ est Palmerii; ἔθ[ε]σιν Chandleri, pro qua voce Palmer. dederat συν[έθ]λευσιν. Verba τῷ Δί, ut spatium expleret, adjunxit Bæckhius, etiam ἐπ' Ἀρχεμόρῳ locum habere posse monens.

De Septem contra Thebas expeditione nota sunt omnia. De institutione Nemæorum v. Pausan. II, 15, 2, Apollod. III, 6, 4.

Euseb. rem notat Thesei a. 2. vel 3, ideoque bello Amazonum superiorem facit; cf. etiam locum Thrasylli (ep. 21).

Epoch. 23 vs. 38-39.

Supplementa sunt Seldeni. De canone vide ep. 24.

Epoch. 24. vs. 39-40.

Post δευτέρου lapidæ incuria excidit τίχοστοῦ, ut jam Seldenus vidit.

Quod attinet æram Trojanam, tot obruimur et tam diversis veterum scriptorum computationibus, ut singulas enumerare negotium sit tædii plenum, eas vel probare vel improbare res vana nec vacua ab arrogantia. Nam nemo hodie nescit quænam fides his habenda sit omnibus. Sed quum rationes nostræ ita ferre soleant, ut certus quidam Trojano bello numerus assignandus sit, eorum maxime computos sequimur, qui in ipsa antiquitate summam diligentiae et eruditionis in his rebus laudem abstulerunt. Atque in universum viri docti legem quasi scripserunt, nihil in mythicæ ætatis chronologia nobis relictum esse nisi Alexandrinorum computationes quantum ejus fieri posset restituere; contra in examen eas vocare inutile esse et temerarium. Nam niti eas monumentis pervetustis. His adjutos et magna doctrinæ copia variisque priorum scriptorum conaminibus Alexandrinos præ ceteris potuisse probabilem aliquam chronologiam constituere. — Longe absum ut hæc reprehendam. Neque tamen propterea reliquorum testimonia, ut plerumque fit, negligenda sunt. Nam antiquiorum quoque auctorum sententiæ non meræ fuerunt conjecturæ, sed item profectæ sunt ex rationibus vetustarum ἀναγραφῶν, quibus sane eadem auctoritas concedi debet ac catalogis regum Lacedæmoniorum. Omnes enim isti recens, seriore demum ætate confecti, carent fide historica. Neque tamen verisimile est, auctores ἀναγραφῶν in constituendis regum imperiis prorsus indulsisse fingendi libidini, sed conjecturas suas certis quibusdam legibus moderari debuerunt. Quæ vero fuerint istæ leges, ex annis singulis regibus tributis vix cognosci poterit; magis in ea re adjuvabimur observandis temporum distantis, tum iis quibus magna historiæ παραπήγματα apud eundem scriptorem distinentur, tum iis, quæ de eodem facto apud diversos historicos deprehenduntur. Quid vero ad talem disquisitionem instituendam commodius sese offert quam variæ illæ de Trojana epocha scriptorum sententiæ? Igitur paullo uberius de iis agemus. Sed antequam de *anno* Trojæ captæ sermonem faciamus, nonnulla de *die* excidii præmittenda sunt.

Plurimi Trojam eversam aiunt die *septimo* vel, quod eodem redit, die *octavo* Θαρρηλιῶνος φθίνοντος aut Ισταµένου. Plutarch. Camill. c. 19 : Θαρρηλιῶνος ἑβδόμη φθίνοντος, περὶ ἣν δοκεῖ καὶ τὸ Ἴλιον ἄλῶναι, ὡς Ἐφορος καὶ Καλλισθένης καὶ Δαµάστης καὶ Φύλαρχος ἱστορήκασιν. Callisthenes apud Schol. Eurip. Hecub. 895 : Καλλισθένης δευτέρῳ Ἑλληνικῶν Ἐάλῳ δὲ ἡ Τροία Θαρρηλιῶνος μηνός, ὡς μὲν

τινὲς ἱστορικῶν τῇ ἡ' Ισταµένου, ὡς δὲ ὁ τὴν μικρὰν Ἰλιάδα (γράφας), τῇ ἡ' φθίνοντος. Διορίζει γὰρ αὐτὸς τὴν ἄλωσιν φάσκων συμβῆναι τότε τὴν κατάληψιν, ἡνίκα

Νῦν μὲν ἔην μεσάτα, λαμπρὰ δ' ἐπέτελλε σελάνη.

Μεσονύχτιος δὲ μόνον τῇ ὀγδῷ φθίνοντος ἀνατέλλει Clem. Alex. Strom. I, p. 381 Pott., p. 139 Sylburg. : Ἀγίας καὶ Δερκύλος ἐν τῇ τρίτῃ μηνός Πανήμου (mens. Macedonici, qui respondet Thargelioni et Scirophorioni, v. Clinton. F. H. tom. III p. 354, i, et p. 359) ὀγδῷ φθίνοντος ... καὶ τινες τῶν τὰ Ἀττικὰ συγγραψαμένων ὀγδῷ φθίνοντος τὸ τελευταῖον ἔτος Μενισθέως ... ἕτεροι Σκιροφοριῶνος τῇ αὐτῇ ἡμέρᾳ Trojam captam referunt. Dionys. Hal. Archæol. I, p. 51, 4 : Ἴλιον ἔλῳ τελευτῶντα ἤδη τοῦ ἔαρος (sic recte Scalig. pro vulgata θέρος ἐπτακαίδεκα πρότερον ἡμέραις τῆς θερινῆς τροπῆς, ὀγδῷ φθίνοντος μηνός Θαρρηλιῶνος, ὡς Ἀθηναῖοι τοὺς χρόνους ἄγουσι. (De quo loco plura disserit Bœckh. ad nostram ep.) Lysimachus ap. Schol. Eur. Hec. l. l. posuit Thargelionis diem *decimum*, si quidem numerus integer est.

Ab his distinguendi sunt Hellanicus et Duris et Dinias Argivus (Tzetz. Posth. 780; Clem. Alex. l. l.), qui ex Argivis sine dubio ἀναγραφαῖς Trojam captam narrant Thargelionis die *duodecimo*, πληθυσούσης σελήνης. Quamvis enim plenilunium cadat in diem XIII vel XIV mensis lunaris, potuit tamen, notante Bœckhio, in aliquo cyclo etiam in diem decimum ejus mensis cadere. « Itaque, Bœckhius ait, Hellanicus hunc diem dedit, quod traditum ab aliquo poeta erat, plenilunium fuisse quum caperetur Troja. Neque alia causa est, quare diei XIII Gamelionis cædes Agamemnonis tributa sit, nempe plenilunio eam accidisse fabulati sunt haud dubie. »

Videmus igitur Trojæ excidium a vett. relatū esse ad omnes lunæ luminum varietates, tum ad lunam crescentem, tum ad plenam, tum ad decrecentem; quibus respondent fere in mense lunari 29 dierum, dies septimus, decimus quartus, vicesimus primus. Hi numeri neque plane fortuiti sunt, neque accuratissima rerum computatione reperti, sed ex ipsa fluxerunt Græcorum religione. Plurima enim ac præcipua antiquæ Græciæ festa arcto vinculo conjuncta erant cum anni vicissitudinibus et cum lunæ in quovis mense varietatibus. In iis vero duo potissimum numeri maximi sunt momenti, septenarium dico et nonarium, quos jure nominaveris *sacros*. Quæ eorum fuerit vis, cognoscere licet ex festis nonnullis Jovis et Apollinis, cujus dei cultus magnam saltem partem ex antiquiore illo Jovis Pelasgici profectus est. Sic in festis Apollineis ubique

regnat Apollo iste ἑβδομαχέτης; de quo v. Plutarch. Sympos. VIII, 1, 2, p. 342, El; 17, p. 238, Proclus ad Hesiod. Op. 767, Dionys. Hal. Ars Rhet. 3, p. 243 Reisk. coll. Valcken. De Aristob. Jud. §. 37, p. 13, citante O. Müllero in Dor. I, p. 329. Nam nascitur deus secundum Delphorum fabulam *septimo* die Munychionis mensis (qui primus est ex novem illis anni Apollinei. Plutarch. Quæst. Gr. 9), vel, uti Delii ferebant, eodem die Thargelionis (Diog. Laert. III, 2, 2, 44; Apollod. fr. 89). *Septimo* die Munychionis draconem interficit (Schol. Pind. Pyth. arg.), eodemque die theoria Delphica Tempe proficiscitur, et Athenienses *quattuordecim* pueros mittunt Cretam (v. Müller. l. l.); *septimo* Thargelionis die Athenis in aliisque Græciæ urbibus magnum Thargeliorum festum celebratur. Hic est dies ille Trojæ excidii, hic porro dies natalis virorum celeberrimorum, Socratis et Platonis (Apollod. fr. 82, 89; cf. fr. 95, ubi Epicurus die septimo Gamelionis natus esse dicitur); hoc denique Thargelionis die Persas ad Granicum vincit Alexander, Carthaginienses sternuntur a Timoleonte, atque omnino faustus dies est Græcis, barbaris nefastus (Plutarch. Camill. 19). Eodem die septimo ejusdem mensis in Bœotia celebrantur Daphnephoria, ut Müllerus statuit, sicut eodem die Boedromionis et Pyanepsionis cognomina ab Atticis festa aguntur (Müller. p. 231 sqq.). — Cum his cohæret quod Spartanorum reges Apollini sacra faciunt νεομηνίας ἀνὰ πάσας καὶ ἑβδομάς ἵσταμένου τοῦ μηνός Herodot. VI, 57. Quare ipse deus audit νεομήνιος Philochor. fr. 178, 181; cf. Schol. ad Aristoph. Plut. 1127: "Εξὼ γὰρ τῶν ἑορτῶν ἱερὰί τινες τοῦ μηνός ἡμέραι νομίζονται Ἀθήνησι θεοῖς τιεῖν, οἷον νεομηνία καὶ ἑβδομή Ἀπόλλωνι. Etiam plenilunii dies sacer erat Apollini (v. c. in Zacyntho, Plutarch. Dion. c. 23). Itaque omnes mensium hebdomades ad Apollinem referebantur. — Præter hæc alia multa congeri possunt, quæ septenarii numeri auctoritatem comprobent. Ut paucis defungar, memoro septem illos pueros totidemque puellas, qui in Delphinium mittebantur, illos qui apud Sicyonios Apollinem et Dianam placabant (Pausan. II, 2, 2), illos denique quos Corinthii mittebant in templum Junonis (Schol. Eur. Med. 273, Pausan. II, 3, 6, Philostrat. Her. 19, 14; cf. Müller. Eumenid. p. 141). Huc spectant Solis filii septem et Helena (Σελήνη) ἑπταετής a Theseo, Æthræ filio, rapta (Plut. Theseus 14, v. Hellan. fragm. 74), et βοῦς ἑβδομος, πόπανόν τι τῶν θυομένων οὕτως ἐν ταῖς ἀγιοτάταις Ἀθήνησι θυσίαις (v. Clitodem. fr. 16). Addas alia innumera, quæ hunc numerum revocent in historia Bœotia;

ex qua regione plurimi festorum cycli et accuratior temporum computatio ad reliquos Græcos pervenisse videntur. Sic Müllerus De Minyis p. 221 componit septem portas Thebarum, septem filios Amphionis, septem ἀρχηγέτας Plataenses, septem Iolaidarum familias, confederationem septem civitatum, quæ in Calauria conventus habebant.

Haud minores partes in rebus mythicis tribuuntur numero nonario; sed nolo hic exempla accumulare; vide v. c. Müller. De Minyis p. 73, 218, Dor. I, p. 228, 235, 242, 248, Eumenid. p. 143 sq.; cf. quæ de Carneis festo habet Athen. IV, p. 141 E. — Etenim ut in numerandis mensis diebus, septem ad unitatem quandam conjungebantur, sic *novem* conjungebantur menses, qui annum Apollineum constituerent. — Jam vero constat plures annos a Græcis ad majores cyclos conjunctos esse. Notissimæ sunt ἐνναετηρίδες (v. Müller. Min. p. 220, Dor. I, p. 319). Sed præterea alia annorum periodus exstitisse debet, quæ a Bœotia, ut videtur, profecta magnam in Græcia nacta est auctoritatem. Illum cyclum intelligo, quem Pausanias IX, 3, 3 innuit his verbis: Δαίδαλα οὖν ἄγουσι οἱ Πλαταιεῖς ἑορτὴν δι' ἑτους ἑβδομού, ὡς ἔφρασκεν ὁ τῶν ἐπιχωρίων ἐξηγητής· ἀληθεῖ μέντοι λόγῳ, δι' ἑλάσσονος καὶ οὐ τοσούτου χρόνου. Ἐθελήσαντες δὲ ἀπὸ Δαιδάλων ἐς Δαίδαλα ἕτερα ἀριθμῆσαι τὸν μεταξύ χρόνον ἐς τὸ ἀκριβέστατον, οὐκ ἐγενόμεσθα οἱοί τε ... Ταύτην μὲν ἰδίᾳ Πλαταιεῖς ἑορτὴν ἄγουσι, Δαίδαλα μικρὰ ὀνομάζοντες· Δαιδάλων δὲ ἑορτὴν τῶν μεγάλων καὶ οἱ Βοιωτοὶ σφίσι συν-εορτάζουσι, δι' ἐξηκοστοῦ δὲ ἄγουσιν ἑτους· ἐκλιπεῖν γὰρ τοσοῦτον χρόνον τὴν ἑορτὴν φασιν, ἥνιστα οἱ Πλαταιεῖς ἔφρευγον. Ἑόανα δὲ τεσσαρεσκαίδεκα ἔτοιμα σφίσις ἑστὶ κατ' ἐνιαυτὸν ἕκαστον παρασκευασθέντα ἐν Δαιδαλοῖς τοῖς μικροῖς.

Quæ de origine hujus periodi Pausaniæ narrabantur, cum historia non concinunt, sed exegetæ sunt inventum, uti ostendit O. Müller. De Minyis p. 221, quo loco etiam de temporum intervallis inter parvorum Dædalorum celebrationem interjectis, deque cyclo illo sexaginta annorum conjecturam protulit, quam verissimam habeo. Duodecim menses lunares, dicit, si cuique 29 dies tribuantur, imperfectum annum lunarem efficiunt dierum 348. Sexaginta tria horum annorum lunarium novem diebus excedunt sexaginta annos solares Per. Jul. Quæ res sponte nos adducit, ut novem statuantur periodi septem annorum, quorum septimus quisque uno die brevior esse debuit. Optime hæc conveniunt iis quæ narrabantur Pausaniæ. Nam post absolutos septem annos lunares (= 6½ an. solares) parva Dædala a Plataensibus celebrabantur; verum nona par-

vorum Dædalorum celebratione quum lunaris annus eodem die quo solaris absolveretur, magna Dædala a tota Bæotia agebantur. — Habemus igitur festum sexagesimo tertio quovis anno ab omnibus Bæotis celebratum, quod similiter ac Daphnephoria (v. Proclus ap. Phot. p. 987) aperte præ se fert significationem chronologicam. Accuratius hæc persequi jam quidem non licet, attigisse sufficiat. Hoc unum tantum moneo, in magnæ hujus periodi divisione easdem reperiri proportionem, quam in illa singulorum annorum. Nam uti menses in hebdomades diviserunt, novem autem menses ad unum quoddam conjunxerunt, sic novem periodi septem annorum magnum illum Dædalorum cyclum effecerunt.

Putari quidem posset hunc cyclum nonnisi ad Dædalorum festos pertinuisse; nam alibi, quantum sciam, numquam memoratur. Sed omnino paucissima de his rebus veteres nobis tradiderunt; ipsisque Græcis (ut Pausaniæ locus demonstrat) hæc omnia propter senioris ætatis temporum computationes minus perspecta erant. Quare antiquitatis silentium nihil impedit, quin cyclus ille a majori Græciæ parte ad tempora computanda adhiberetur atque basis quasi esset antiquissimæ chronologiæ. Neque vanam hanc suspicionem esse, satis, opinor, arguunt, quæ de intervallo inter Ogygem et Cecropem, deque illo inter Cecropem et Demophontem interjecto, porro quæ de Cadmi, Dionysi, Herculis, Argonautarum temporibus in antecedentibus monui; plura hujus generis præbebunt sequentia. Verum præter illa spatia 63 annorum, quibus res magnæ, quæ *παρὰ πηχύτων* instar sunt, distineri solent, sæpius attendi ad minora intervalla septem vel quattuordecim etc. annorum, tam crebro obvia in antiqua chronologia, ut attentiores non possint effugere.

Quæ omnia quum fluxerint ex vetustis templorum ἀρχαῖαι, ultro de earum institutione subnascitur suspicio. Ex iis enim, quæ modo in medium protulimus, intelligitur necessitudinem quandam ἀρχαῖαι intercessisse cum cyclis illis festorum, qui ipsi ex antiqua temporum computandorum doctrina profecti sunt. Neque quidquam facilius explicatur. Nam et festorum procuratio et annalium confectio iisdem demandatæ erant sacerdotibus. Hi, ut consentaneum est, initio præter nomina sacerdotum et annos, quibus quisque sacerdotio ornatus fuerit, ea tantum consignarunt quæ proxime spectabant ad dei cultum templique historiam. Quæ quoniam tantum non omnis in festis illis posita esset, annales eandem nacti sunt divisionem ac

festa deorum. Mox autem non amplius in eo acquieverunt ut suæ res memoriæ literis manderent, sed priscas quoque dei, templi, populi sui historias fabulasve ad chronologicas rationes revocarunt. Eas igitur, quod facile largieris, eodem modo adornabant ac reliqua. Majoris res momenti majoribus, minoris minoribus cyclis distinebant. Nam quamquam in universum quidem genealogias fabularum respexisse videntur, tamen, quum hæc annorum numeros parum curret, accuratiora omnia ipsorum arbitrio erant relicta.

Temporum decursu præter nomina sacerdotum et poetarum musicorumque victorias festis illis deportatas, res quoque ad politicam Græcorum nec non barbarorum historiam pertinentes, et archontum nomina, eorum certe sub quibus festa celebrata erant, in annalibus enotarunt. Sed ne hæc quidem ita proposita esse videntur, ut suus singulis annus assignaretur; sed ita ut nonnisi ad hunc vel illum cyclum, tamquam ἐπιστάσις, res ac nomina apponerentur. Inde differentia illæ vel septem vel quattuordecim annorum, quæ non modo in antiquissimæ memoriæ, sed etiam in historicæ ætatis rebus tam sæpe occurrunt.

Quod tempus attinet, quo ἀρχαῖαι nostræ non amplius meri essent sacerdotum catalogi, sed ad annalium formam propius jam accederent, id post Olympiadum initium ponendum esse, non potest dubitari. Nam et scribendi ars ea ætate satis vulgaris esse debuit, et desiderium quoddam et studium superiorum rerum memoriæ recolendi inque ordinem redigendi efflagitatur (*).

(*) De antiquissimis, quæ ex vet. scriptoribus in notitiam nostram pervenerunt, ἀρχαῖαι v. O. Müller. Dor. I, p. 130, et Boeckh in Corp. Inscr. tom. I, p. 63 sq., tom. II. N° 2655, ubi ex inscriptione Halicarnassensi, recentioris illa quidem memoriæ, catalogum dat Sacerdotum Neptuni. Cf. Preller. in libello de Hellanico (Dorpati Livonorum, 1840), p. 36, quo loco laudat O. Müllerum (in Ephemerid. Gœtting. 1837, p. 893), impugnantem Clintoni opinionem, qui ἀρχαῖαι regum Lacedæmoniorum et sacerdotum Junonis reditus Heraclidarum et belli Trojani temporibus conditas esse asseveravit. Verba Mülleri a Prellero exscripta hæc sunt: «Es ist gewiss, dass diese Urkunden verhältnissmässig sehr alt waren, da sie den kundigsten Forschern (Hellanicus, Eratosthenes) verbürgt genug schienen, um der chronologischen Berechnung ganzer Zeiträume zu Grunde gelegt zu werden. Dessenungeachtet sind wir wohl genöthigt anzunehmen, dass in der Zeit, wo die Schrift bei den Griechen sich bestimmter nachweisen lässt, d. h. im achten oder höchstens neunten Jahrhunderte vor Chr. Geb., der Landesgeschichte kundige Spartaner nach der Erinnerung der ältesten Leute und auf das Alterthum stolze Priester von Argos nach allerlei Spuren und Vermuthungen diese Register zusammengestellt haben. — Wären aber alle diese Verzeichnisse in der Zeit, bis zu der sie hinauf geben, oder auch nur

Verum antequam pergamus et ex ipsa historia sententiam nostram comprobemus, monendum est quantopere primitivos, quos veteres annales exhibebant, numeros seriores auctores obscuraverint. Multa sane in his debentur mendis librariorum, plura autem turbata sunt eo quod scriptores, qui priscam computandi rationem prorsus ignorabant, sæpenumero rotundos (quos non jam dicimus) numeros posuerunt pro illis qui re vera et ipsi rotundi quodammodo erant, neque tamen esse senioribus videbantur. Sic verbi causa Euseb. pro annis illis 189, quos Philochorus inter Ogygem et Cecropem elapsos dicit, ponit 190. Similiter pro 63 nominantur 60, pro 126 dicunt 120, etc. Quod aut ex studio modo memorato explicandum est, aut inde, quod lunares annos mutarunt in solares. Posterius præ ceteris cadit in eruditionem Alexandrinorum (*).

His præmissis videamus de epocha Trojana. Tenendum vero est aliis primum, aliis ultimum belli annum pro epochæ numero haberi. Annos numerabimus a prima Olympiade; nam quia hæc ipsa παράπηγμα in vett. ἀναγραφαῖς post Olymp. I demum compositis esse debuit, sine dubio Trojana æra totis cyclis ab Olymp. I erit sejuncta.

Marmor Parium expeditionem contra Trojam ponit 441 vel 7×63 a. ante Olymp. I, vel 1217 ante Chr. Hic numerus plurimis probatus esse debuit, præsertim Atticis scriptoribus; ex eoque profecti sunt calculi Eratosthenis et Apollodori.

um die Zeit der Heraclidenwandlung niedergeschrieben, so musste schon damals eine Uebung der Schreibekunst und zugleich ein Eifer für Aufbewahrung denkwürdiger Facta statt gefunden haben, der sich mit der Dürftigkeit und Unzuverlässigkeit der griechischen Geschichte in diesen Jahrhunderten nicht vertragen will. Die griechische Geschichte müsste dann frühzeitig den Character gleichzeitiger Annalistik zeigen, etwa wie die römische von der Zeit der Republik an."

(*) Hanc temporum tractationem agnoscere mihi videor in Apollod. II, 5, 11, ubi Hercules labores peregrisse dicitur: ἐν (sic codd.; in editt. ἐν) μηνὶ (μηνὶ m. Vatic.) καὶ ἔτισιν ὅκτω. Profecto non invenit hæc in carminibus, sed computando eruit. Verisimile vero est veterem fabulam labores peractos dixisse novem annis (lunaribus), qui μέγαν Græcorum ἐνιαυτὸν efficiabant. Præterea novem numerus magnas partes agit in Herculis historia (Leonem interficit 18 annos natus; cum 18 navibus contra Trojam proficiscitur). Jam si doctus noster chronographus lunares annos ad solares revocavit ($63 \text{ a. lun.} = 60 \text{ a. solar.}$), repperit 8 an. 5 mens. Ideoque scribendum foret. εἴ μηνὶ καὶ ἔτισιν ὅκτω, vel πέντε μ. κ. λ. δ. Eadem ratio, ut suspicor, est alius loci (I, 9, 27, 6), ubi Argonautas dicit τὸν πάντα πλοῦν ἀπολῦσιν ἐν δὲ (δυσὶ Lycophr. 175) μηνὶ. Excidit aut ὅκτω ἔτισιν, aut scriptum fuit ἐν ἑκατὸν καὶ δυσὶ, quod librarium offendit, qui ideo ἑκατὸν omiserit.

Vita Homeri, quæ sub Herodoti nomine circumfertur, a Troja ad Olymp. I exputat a. 494. Hic numerus de excidii anno intelligendus. Itaque expeditio collocanda a. 504 vel 8×63 ante Olymp. I = 1280 ante Christ.

Idem numerus est *Herodoti*, qui, ut recte statuit Clinton F. H. p. 6, excidii annum posuit 1270; ideoque expeditionis annum 1280. — Distat Herodoti calculus ab illo Marmoris uno cyclo; quocum quadrat, quod Argonautæ apud Herod. I, 3 una tantum generatione (= $1/2$ cycl.) ante bellum Troj. ponuntur; quum alii eos ponant $1 1/2$ cycl. ante epocham Trojanam.

Arctes apud Censorin. De die nat. c. 21 (v. Timæi fr. 152. Cf. Vita Timæi), a Troja ad Olymp. I numerat annos 514; quod referendum est ad annum expeditionis, ita ut epocha posita sit in anno excidii (504 ante Olymp. I = 1280 ante Chr.).

Duris Samius ap. Clem. Alex. Strom I, p. 337: ἀπὸ Τροίας ἀλώσεως ἐπὶ τὴν Ἀλεξάνδρου εἰς Ἀσίαν διάβασιν numerat ἔτη χίλια. Itaque Troja capta esset 1334 ante Chr.; expeditionis annus 1344 vel, si Marmoris rationes sequimur, 1343 ante Chr., 567 vel = 9×63 ante Olymp. I; quod duobus cyclis a Marmore distat.

Cum Duride consentit *Timæus*. Nam quod Clem. Alex. l. l. dicit eum a Troja capta ad Olymp. I numerare a. 417, id falsum esse ex aliis quæ de Timæi chronologia comperta habemus, luculenter apparet. Vide quæ de ea re exposuimus in Vita Timæi. Cum Timæo ap. Clem. Alex. componitur Clitarchus.

Duris quum suum epochæ Trojanæ annum verisimiliter sumserit ex anagraphis templi Junonis Samiæ, cujus cultus ab illo Junonis Argivæ derivatur (v. Menodotum ap. Athen. XV, p. 672, A), eundem numerum exspectes ab Hellanico positum esse in Sacerdotibus. Attamen *Hellanicus*, si quidem recte cum Philochoro aliisque Atticis scriptoribus componitur (Hell. fr. 63, Philoch. 8), in Trojana epocha ad Marmoris computum proxime accessisse debet. Nam auctores modo allati ab Ogygeo diluvio ad Olymp. I numerasse dicuntur annos 1020. Jam quum ab Ogyge ad Cecropem cycli sint tres, a Cecrope vero ad finem Menesthei sex cycli statuuntur, epocha Trojana caderet in a. 1229 a. Chr. vel 453 ante Olymp. I. Philochorus igitur a Marmore 12 annis differret. Quæ differentia fortasse tollenda est ita, ut in Philochori fragm. καὶ facili errore scriptum statuas pro καὶ.

« *Excerpta Barbara*, Boeckhius ait, a Menesthei exitu vel initio Demophontis, computatis sin-

gulorum regum et archontum perpetuorum Atticorum annis, ubi Acasto tribuit a. 36 (editur 39), usque ad initium Olympiadum præbent annos 437, annumerato primo Demophontis anno, sed non enumerato secundo Æschyli, cui Olympiadem primam tribuunt. Sed non est cur annorum numerum Acasto datum mutemus; immo ex antiquo fonte fluxisse videtur. Nam si Acasto, ut editur, 39 anni assignaveris, Trojana epocha cadit in a. 441 ($= 7 \times 63$) ante Olymp. I; quod concinit cum Marmore, nisi quod hoc expeditionis annum fecit, quem illa pro anno excidii sumpserunt.

Aliorum computos affert Clemens Alex. Strom. I, p. 402 Pott., p. 145. Sylb., tom. II, p. 93 ed. Klotz. Verba sunt: Εἰσι δὲ οἱ ἀπὸ Κέκροπος μὲν ἐπὶ Ἀλέξανδρον τὸν Μακεδόντα συνάγουσιν ἔτη χίλια ὀκτακόσια εἴκοσι ὀκτὼ, ἀπὸ δὲ Δημοφῶντος χίλια διακόσια πενήκοντα, καὶ ἀπὸ Τροίας ἀλώσεως ἐπὶ τὴν Ἡρακλειδῶν κάθοδον ἔτη ἑκατὸν εἴκοσι ἢ ἑκατὸν ὀγδοήκοντα· ἀπὸ τούτου ἐπὶ Εὐαίνετον ἄρχοντα, ἐφ' οὗ φασὶν Ἀλέξανδρον εἰς τὴν Ἀσίαν διαβῆναι, ὡς μὲν Φανείας, ἔτη ἑπτακόσια δέκα πέντε, ὡς δὲ Ἐφωρος, ἑπτακόσια τριάκοντα πέντε, ὡς δὲ Τίμαιος καὶ Κλείταρχος, ὀκτακόσια εἴκοσι, ὡς δὲ Ἐρατοσθένης, ἑπτακόσια ἑβδομήκοντα τέσσαρα.

Accuratius hic locus nobis examinandus, quoniam plerumque pro corruptissimo habetur, quippe qui a vulgaribus calculis longe recedat. Nos fatemur quidem vitiis nonnullis eum laborare, et ex diversis fontibus conflatum esse, simul vero largiendum est plura systematum chronologicorum Apollodoreo multo antiquiorum inesse vestigia.

Primum igitur dicit a Cecrope ad Alexandri διάβασιν annos esse 1826. Itaque Cecrops ponendus 1386 vel 22×63 a. ante Olymp. I. Deinde Demophontem ponit 1250 ante 334 a. ante Chr., vel 808 ante Olymp. I. Cum Demophontis anno primo, vel ultimo Menesthei conjungitur excidium Ilii; itaque expeditio cadit in a. $\frac{818}{819}$ vel 13×63 ante Olymp. I.

« A Trojana epocha (nam sic verba intelligenda sunt) ad reditum Heraclidarum alii numerant 120, alii 180 annos. » In his aut minus accurate 120 pro 126, et 180 pro 189 posuit, aut ex fonte hausit, ubi lunares anni ad solares erant revocati. Rem ita esse tum per se probabile est, tum ex iis colligo, quæ de Timæi calculis subjiciuntur. Is enim ab 334 a. Chr. ad Heraclidas numerasse dicitur a. 820, ita ut hos posuerit 1154 a. Chr. vel 378 ($= 6 \times 63$) annis ante Olymp. I. Jam quum epocha Trojana ex Timæi computo

sit a. 1343, inter hanc et Heraclidarum reditum interjecti sunt a. 189 (3×63).

Sosibius Laco, Eratosthenes, Apollodorus, nec non Ephorus, ut videtur, Trojanam epocham computarunt ex recensibus regum Lacedæmoniorum; accipe eorum laterculum:

1.	Eurystheus	42.
2.	Agis	1.
3.	Echestratus	36.
4.	Labotas	35. (37 Euseb.)
5.	Doryssus	29.
6.	Agésilas	41. (44 Euseb.)
7.	Archelaus	58. (60 Euseb.)
8.	Teleclus	40.
9.	Alcámenes	37.

319.

Anno postremo Alcamenis Eusebius antiquos fontes secutus (non vero errore, ut cum Müllero statui ad fr. 72 Apollodori) primam assignat Olympiadem. In nonnullis regnis annorum numerus fluctuat. Nos Syncellum potissimum secuti exputavimus a. 319; Euseb. exputat a. 325. Verus numerus qui fuerit, eo significatur, quod septenarius in singulis regnis tum clare sese prodit, ut posses eum minimis mutationibus ubique fere restituere. Hac ratione admissa, numeros ita constituerem: 42, 35, 35, 28, 42, 56, 42, 35. Sic nancisceremur 315 ($= 5 \times 63$) annos pro 325. Jam si Olympias I datur anno postremo Alcamenis; primus Eurysthei annus foret 1091 a. Chr.; qui annus ab epocha Trojana, qualem Marmor alique tradiderunt, distat a. 126, sive 2×63 ; id quod concinit loco Clementis, ubi nonnullos ait inter Trojam et Heraclidas posuisse a. 120. [Fuerunt etiam qui nonnisi unam epocham interjectam statuerent, ut ex Strabone patet. (XIII, p. 582: Ὁρέστην μὲν γὰρ (φασὶν) ἄρξει τοῦ στόλου· τούτου δ' ἐν Ἀρχαῖα τελευτήσαντος τὸν βίον διαδέξασθαι τὸν υἱὸν αὐτοῦ Πενθίλον, καὶ προσελθεῖν μέχρι Θράκης, ἔτιχοντα ἔτεσι τῶν Τρωϊκῶν ὑστερον, ὑπ' αὐτὴν τὴν τῶν Ἡρακλειδῶν εἰς Πελοπόννησον κάθοδον) et ex Nostri computo.]

Neque vero temerarie de Eurysthei anno primo me statuisse probatur Ephori calculis, qui nondum addictus esse potuit artificiosioribus numeris Alexandrinorum. Etenim Ephorus, referente Diodoro XVI, 76, ab Olymp. 109, 4 s. 341 a. Chr. ad Heraclidas numeravit circa a. 750; inde idem annus eruitur, quem nos dedimus initio regni Eurysthei, quod ex veterum ἀνταρᾶν simplicitate pro ipsa reditus epocha sumendum est. Apud Clementem idem Ephorus

nonnisi a. 735 ad Heraclidās numerasse dicitur. Nisi numerus corruptus est, hoc ita possit explicari, ut Ephorus 14-15 annos dederit Eurysthei infantiae, eosque ab 42 annis Eurystheo in catalogo tributis detraxerit (Apollodor. totidem fere addidit illis 42); ideoque numerus Clementis primum *regis* Eurysthei annum significaret (1076 a. Chr.). Similiter de Phaniæ numero ap. Clem. judicandum.

Eratosthenes et Apollodorus Trojanam expeditionem 23 annis posteriorem faciunt quam auctor Marmoris (1194); Heraclidarum reditum ponunt 13 annis ante 1191 (28 ante 1076). Ideo spatium quod antiquiores posuerunt 126 annorum inter Trojam et Heraclidas interjectorum, jam diminuendum est 36 annis, ita ut ab expeditione Troj. ad reditum Her. sint a. 90. — Deinde vero primam Olympiadem posuerunt non in Alcamenis postremum annum (35 vel 37), sed in octavum vel decimum. Huic 27 annorum differentiae si addis illam 36 annorum, tota est annorum 63.

Quæ moverint Eratosthenem et Apollodorum ut ita statuerent et ἀναρχῶν simpliciter delinearent, quærenda sunt in studio tum Lacedæmoniorum ἀναρχῶν cum illis Atheniensium conciliandi, tum res quam accuratissime disponendi ad historiæ probabilitatem. Itaque quum a Demophonte usque ad Melanthum, ab Heraclidis Peloponneso pulsum, in Excerpt. Barbar. circa 60 tantum anni numerentur, ideoque Attici auctores ad hanc rem respicientes bellum Trojanum et reditum Heraclidarum uno tanto cyclo sejuncta statuere potuerint: Alexandrini chronologi hoc spatium temporis quod ab aliis vulgo 126 annorum esse dicebatur, ita debuerunt coarctare, ut cum Attica chronologia posset conciliari. Quod fecerunt, ut modo indicavi; pro 126 annis posuerunt 90 annos. Sed vides vel hoc nimium esse, si ad Melanthi historiam attenderis. Verisimile est igitur, Eratosthenem non tam ad Melanthum repexisse, quam ad tempora, quibus Heraclidæ Atticam aggredi conati sunt. Neque istos 90 annos Eratosthenes primus computando invenit, sed ex Atticorum nonnullorum computis accepit. Etenim jam apud Thucydidem (I, 3) a Trojæ excidio ad Heraclidarum reditum anni esse dicuntur octoginta.

Idem aliis quoque auctoribus probatum esse debuit. Inde enim explico numerum Sosibii, qui, referente Clem. Alex., Trojam captam posuit a. 395 ante Olymp. I, i. e. 1171 a. Ch. n. Nimirum addit 80 annos ad annum 1091, qui, ut antea monui, in vetustis ἀναρχαῖς et ab

Ephoro pro reditus epocha ponebatur. Jam quum Sosibius, Callimachi æqualis, in anno Heraclidarum reditus nondum recesserit ab veterum catalogorum simplicitate, consentaneum est annum 1104, quem Eratosthenes huic rei assignat, ab hoc ipso demum ratiocinando esse repertum.

Etenim catalogi incipiebant ab rege Eurystheo. Ejus regni annus primus (1091) ab antiquioribus ponebatur pro epocha reditus Heraclidarum. Sed quum Eurystheus in ipsa Peloponneso natus narraretur, offendere debuit hujus *regis* anno primo reditus epocham assignari. Quare jam Ephorus, ut suspicatus sumus, 14-15 annos tribuit infantiae Eurysthei, atque regno ejus non 42, ut in catalogo erat, sed 27 tantum annos dedit. Aliter fecit Eratosthenes. Is probabilius statuit, Eurystheum non decimo quarto vel quinto, sed vigesimo octavo demum ætatis anno regnum suscepisse; neque tamen hos 28 annos in 42 illis in catalogo notatis comprehensos esse voluit, sed illis addidit, ita ut Eurystheus circa idem tempus regnare cœpisset, quo Ephorus voluisse videtur, atque inde ab hoc anno numeraret 28 annos ad natales Eurysthei. Præterea Eratosthenes, ut jam O. Müller. Dor. II, p. 502 suspicatus est, unum vel duos annos tribuit Aristomeni. Itaque Eurystheus regnare incipit 29-30 annis post reditum Heraclidarum. — Qui quum hunc in modum 29-30 annis superior factus esset quam a prioribus statui soleret, ab hoc vero usque ad Olympiadem primam certus quidam numerus, ut videtur, receptus esset, consentaneum est etiam Olympiadem primam totidem annis ab Eratosthene superiorem factam. Igitur ab Alcamenis anno 37 remota est ad ejusdem annum 8. — Explicandum autem restat cur Eratosthenes regibus Lacedæmoniorum non 315 annos, sed 325 sec. Eusebium tribuerit. Porro si in hisce non omnia accuratissime ad annum expendi, hoc, puto, propter numerorum fluctuationem lectores excusabunt.

Pauca his subjungere liceat de loco, quem Lycurgus et quæ cum eo componitur Iphiti Olympias in veteribus anagraphis occupaverit.

Eusebius Arm. p. 139 ed. Mai Apollodorum dicit a coloniis Ionicis (quæ communi omnium consensu 60 annis solaribus, vel uno cyclo post Heraclidarum reditum ponuntur) usque ad Lycurgum numerare annos 159. Idem ex Eratosthene tradit Clem. Alex. I, c. 21, p. 402 Potter., tom. II, p. 92 Klotz.; v. Apollodor. fr. 73. Jam si reputaveris Coræbi Olympiadem circa triginta annos ab Eratosthene superiorem factam esse quam

in anagraphis, probabile est Iphiti Olympiadem eandem sortem expertam esse. Igitur quod Apollodoro ab Ionum coloniis sejunctum erat annis 159, idem in vett. anagraphis ab iis distabat 189 sive 3×63 annis, vel 4×63 a. ab reditu Heraclidarum. A Coræbi Olympiade ad Heraclidas, uti vidimus, numerabantur 5 cycli; unde efficitur Iphiti Olympiadem positam fuisse 63 annis ante 776, vel a. 839 ante Chr. Atque ita rem habere docent scriptores Eratosthene antiquiores. Nam Thucydides I, 18: Ἐτη γὰρ ἔστιν, αἶτ, μάλιστα τετρακόσια καὶ ὀλίγω πλείω ἐς τὴν τελευταίαν τοῦδε τοῦ πολέμου ἀπ' οὗ Λακεδαιμόνιοι τῇ αὐτῇ πολιτείᾳ χρῶνται. Itaque ut nostrum numerum nanciscamur, ad a. 404 addendi sunt 435. Eundem computum reddit Euseb. Arm., qui p. 137 dicit Thespīi ætate jura scripsisse Lacedæmoniiis Lyncurgum. Etenim a Thespīo ad Olymp. I Excerpta Barbara numerant a. 66, Eusebius 56 tantum annos computat; quæ decem annorum differentia pendere videtur ab illa decem annorum differentia, quam in annis regibus Lacedæmoniorum tributis deprehendimus. Similiter Callimachus a Coræbo ad Iphitum nonnisi 52 annos exputat, quum primitus fuisse debeant 63. — Reliqua de Lyncurgi ætate testimonia asferre et ex diversis veterum systematis chronologicis explicare non est hujus loci; vide quæ congesserunt O. Müller. Dor. I, p. 132; II, p. 503, Clinton F. H. p. VIII, et 416 sqq., cujus tamen rationes omnino improbandæ sunt.

Ut redeam, unde digressus sum, supersunt nonnulla de æra Trojana testimonia, quæ vero aut cum Apollodori calculis consentiunt, ut ap. Dionys. H. I, p. 60 Sylb., aut tam vaga sunt, ut certius aliquid ex iis concludi nequeat, sicut illud apud Diogen. Laert. IX, 41, ubi Democritus dicit se μικρὸν διάχосμον scripsisse annis 730 post Trojæ casum (v. Clint. ad a. 460). Talia enumerare nullius est utilitatis.

Epoch. 25. vs. 40-41.

Palmer. dedit Ὁρέστης ἐν Σχυθίᾳ τῶν αὐτοῦ μηχανῶν ἰάθη, καὶ Αἰγίσθου θυγατρὶ [Ἡριγόνῃ τῇ Αἰγίσθου καὶ αὐτῷ δίκῃ ἐγένετο], et deinde [ἱσῶν φήσων] [οὐσῶν]. Probabilius est quod dedimus ex Bæckhii conjectura, licet multa semper erunt incerta.

De Erigona v. Etym. M. p. 38 (42), 4: Αἰώρα, ἑορτὴ Ἀθηνῆσιν, ἣν καλοῦσιν Εὐδαιπνον. Λέγεται γὰρ Ἡριγόνην τὴν Αἰγίσθου καὶ Κλυταιμνήστρας θυγατέρα σὺν Τυνδάρεω τῷ πάππῳ ἔλθειν Ἀθῆνας κατηγορήσασθαι Ὁρέστου· ἀπολυθέντα δὲ, ἀναρτήσασθαι ἐκείνην, πρὸς τὸ πᾶσι τοῖς Ἀθηναίοις γενέσθαι. Cf.

diversas de ea fabulas ap. Hygin. 122 et Dictyu VI, 4, Tzet. ad Lycophr. 1374. — De calculo Minervæ, quem dicunt, v. Bæckler. Dissert. Acad. I, p. 270, Schœmann. *Attischer Process* p. 722, O. Müller in Addendis ad edit. Eumenidum p. 40 sqq., Fritzsche in censura Eumenidum a Müllerero edit. P. I, p. 62 sqq.

Numerum 93(9) restituit Bæckh. Seldenus posuit 942, Lydiatus 937; quorum hic propter sequentis epochæ annum ferri nequit, ille propter aliorum de re nostra testimonia non probabilis est. Nam secundum Homer. Od. I, 305 Ægisthus post necem Agamemnonis *septem* regnat annis; Canon Hieronymi Orestis regni initium ponit a. 6; Canon Gr. a. 4 Demophontis — Hellanicus (fr. 82) iudicium nostrum actum esse narrat ἐννέα γενεαῖς postquam Mars et Neptunus de Halirrhothio causam dixissent. Vides hæc explicari non posse ex illa generationum ratione, quam Herodotus plerumque sequitur, neque ex illa, quæ novem generationes pro totidem ponit regibus. Igitur quum vulgo a Cecrope ad Demophontem sex cycli numerentur, statuendum foret unam generationem Hellanico esse 42 annorum, ita ut duo cycli sint 3 generationes; aut novem γενεαῖς Athenienses significare voluerunt totidem cyclos 63 annorum; nam fuisse qui a Cecrope ad Demophontem novem epochas statuerint, supra vidimus ex loco Clementis. Ceterum apud Hellanicum l. l. scribendum puto: Τοῖς ἐκ Λακεδαιμόνος ἐλθοῦσι καὶ τῷ Ὁρέστῃ οἱ Ἀθηναῖοι τὴν δίκην ἔρασαν. Τέλος δὲ ἀμφοτέρων ἐπιπλοῦντων (vulgo ἐπαινούντων) οἱ Ἀθηναῖοι τὴν δίκην ἔστησαν ἐννέα γενεαῖς ὕστερον ἢ Ἀρης, etc.

Epoch. 26. vs. 41-42.

Τὴν Σαλαμῖνα supplevit Seldenus; articulum rejecerunt Prideaux. et Bæckh.

Res, de qua v. Strabo XIV, 5, 3, ponitur *septem* annis post captam Trojam; etiam antecedens epocha ex vetustarum ἀναγραφῶν computatione 7 annis post Trojam ponenda erat.

Quæ sequitur epocha de coloniis Ionicis ab nostra sejuncta est 126 annis; quod intervallum proprie ponendum erat inter Trojæ epocham et illam coloniarum Ionicarum. Fortasse hæc ex Cyprio vel Salaminio auctore hausta sunt; qui a Salaminis originibus computavit, quæ ab aliis a Trojana epocha computabantur. — Monendum vero est Nostrum epocham Trojanam non posuisse, uti debebat, in anno expeditionis, sed cum plerisque senioris ætatis scriptoribus in anno excidii; quod inde apparet quod in lapide inter vs. 24 et 25 majus spatium vacuum reli-

ctum est. Atque mirum est inde ab excidio Trojæ usque ad Diognetum in Marmore numerari 945 annos, qui ad annum explent quindecim cyclos. Num casu fortuito hoc factum est, an ex eo colligere licet tabulam nostram majori quodam annorum cyclo absoluto in Paro insula compositam esse?

Epoch. 27. vs. 42-44.

Pro Νηλεὺς, quod contra literarum vestigia scripserant priores editores, Bœckhius cum Wesselingio (ad Herodot. IX, 97, ubi v. etiam Bæhr.) restituit Νειλεὺς. Sequentia Palmerius ita: Ὀκισ[ε] Μίλητον ἐ[γ] [Καρί]α λ[αὸν] ἀ[γείρα]ς [Ἰώνων, οἱ ἔχτισαν Ἐφεσον, Ἐρυθρὰς, Κλαζομενάς, Τέων] καὶ Λέβεδον ὑπὸ Κολοφῶνα, [Κολοφῶνα, Μυσοῦντα, Φώκαιαν, Πριήνην], Σάμον, Χίον. Reliqua, præter anni numerum, eadem sunt quæ apud Bœckhium. Palmerium secuti sunt Prideaux. et Chandler., nisi quod ille scripsit καὶ Λέβεδον καὶ Κολοφῶνα, Μυσοῦντα etc; hic vero: Ὀκισεν ἐγ Καρία Μίλητον ἀγείρας Ἰωνας, οἱ ὤκισαν Ἐφεσον, et post Κλαζομενάς dedit: Πριήνην καὶ Λέβεδον, Τέω, Κολοφῶνα, Μυσοῦντα, Φώκαιαν, Σάμον, etc. Ab his omnibus longius recedit Bœckhius, qui suas rationes his exponit verbis: « Miletus, inquit, primo loco nominanda erat ut Nelei urbs, tum Ephesus inter reliquas potissima, quæ vs. 43 initio comparet. Dedi igitur ὤκισε Μίλητον; Γ vs. 42 superest ex Μίλητον. Addidi καὶ τὴν ἄλλαν ἀπασαν Ἰωνίαν; ΑΛΛΗΧ fuit ΑΛΛΗΝ, ΑΡ...Σ.. autem ΑΓΑΣΑΝ;ΑΝ est ΙΟΝΙΑΝ. Sequuntur Ephesus, Erythræ, Clazomenæ, Τ..ΗΝΚΑΤ muto in ΠΡΙΗΝΗΝ; Κ fuit Η, ΑΤ fuit Ν. Nam καὶ, quod Chandler. habet, nequit ferri. Post hæc est ΑΓΡΟΝΟΝΥΠΟ pro ΛΕΒΕΔΟΝ-ΤΕΩ. Facile commutantur ΑΓΡ et ΛΕΒ, ΝΟΝ et ΔΟΝ, Υ et Τ, ΡΟ et ΕΩ. Ceterarum civitatum ordinem recte dedit Chandler.; eundem ex eodem, ex quo Noster, fonte habet Ælianus V. H. VIII, 5, quæ res Robertsono calumniandi præbuit materiam. Vs. 44 Palin. verba Μενεσθ[έ]ως τρεισκαιδεκάτω ἔτους e vs. 39 male esse repetita censet; E in hac voce Seldeni operæ omisisse videntur, qui id habet in minusculis et in notis; non enim defendi forma Μενεσθ[έ]ως potest exemplis Παιριῶς, Παιριῶς, ἀγυῖως, etc., quæ ex alio sunt genere. Medontem desiderabat jam Seld., quo magis verisimile, Μενεσθ[έ]ως vere in lapide fuisse. Quare etsi Palmerii conjectura nimium audax vix admittenda est, tamen in eo videtur lapicida peccasse, quod

Μενεσθ[έ]ως scripserit pro Μέ(δοντο)ς, quod probat etiam Dodwellus. • Lydiatus illud Μενεσθ[έ]ως mutavit in μὲν Νηλεὺς. Idem pro ΔΙΙΙ, quod in lapide est, posuit ΗΙΙΙ, ut numerus esset 803. Quæ omnia improbanda. Numerus non alius esse potest ac 813. »

Marmor igitur Ionicas colonias ponit 126 a. p. Salaminem conditam, atque a. 13 Medontis. Ex vett. ἀναγραφῶν ratione, ut jam monui, res collocanda erat 126 (2 X 63) post æram Trojanam. Ac revera apud Eusebium a primo anno Demophontis ad a. 13 Medontis numerantur 125 anni; neque dubito quin sic computaverit auctor, ex quo Noster Medontis annum sumsit, nesciens hoc non quadrare cum altero suo numero. Sin talem confusionem Marmoris auctori tribuere nolueris, statuendum est Nostrum, eandem rem a. 132 post Trojam captam et tamen anno 13 Medontis tribuentem, alium ante oculos habuisse regum catalogum, qui usque ad Medontem sex annos plus numeravit quam ille Eusebii. Codro e. g. non 21, sed 27 annos tribuerit.

Verum minime verisimile est istum annum 13 Medontis ex historiæ traditione desumptum esse, sed pendet is sine dubio ex illo regum catalogo, quem Eusebius secutus est; et ex vulgari illa sententia Ionicarum coloniarum deductionem ab æra Trojana duobus distare cyclis. — Historiam si consultaveris et rei probabilitatem, consentaneum est rem cadere in primum annum Medontis. Quare suspicor antiquiores a Demophonte usque ad Medontem non cum Eusebio numerasse 113, sed 126 annos. Idque indicare videtur Euseb. Arm. p. 136, ubi Medonti non 20 annos tribuit, sed 8 tantum (9 in latinis); itaque auctor unde hoc fluxerit, prioribus regibus 12 annos plus dederit. Ceterum laterculus regum a Demophonte ad Medontem hic est:

	Euseb. Can.	Excerpt. Barb.
Demophon	33	35
Oxyntas	12	14
Aphidas	1	1
Thymoetas	8 (9)	9
	54 (55)	59
Melanthus	37	37
Codrus	21	21
	58	58

Jam si Aphidæ 14 annos dederis, quattuor Thesidæ explent unam epocham 63 annorum; Codro si dederis 26 annos, duo novæ stirpis reges per idem temporis spatium regna-

verint. Conjectura hæc nituntur, sed admodum illa probabili, si quidem concesseris vera esse quæ de ἀναγπαφῶν rationibus statuimus.

Ut ulterius progrediamur; quoniam Ionicæ coloniæ primo Medontis anno deductæ ab Olymp. 1 ex veterum chronologia 5 cyclis distant, sequitur inde, ut a Medonte usque ad Æschyli a. 1 vel 2, cui Olymp. 1 adscribitur, anni sint 315 (5+63). Ecce laterculum:

	Can. Euseb.	Eus. Arm. p. 136.	Exc. Barb.
1, Medon	20	8 vel 9	20
2, Acastus	36	36 (35 Chron. p. 35)	39
3, Archippus	19	19	40
4, Thersippus	41	41	23
5, Phorbas	31	30	33
6, Megacles	30	30	28
7, Diognetus	28	28 (25 Eus. Chron. p. 35)	28
8, Pherecles	19	16	15
9, Aripbron	20	20 (31 Eus. Chron. p. 37)	30
10, Thespheus	27	27	40
11, Agamestor	20	17	26
	291		322

Ex his ad nostras rationes proxime accedunt Excerpta Barbara, quorum magna est auctoritas; differentia est septem annorum. Verum non id egit Excerptorum auctor, ut a Medonte ad Olymp. 1 certus cyclorum numerus expleretur, sed ad id animum attendit, puto, ut posteris Medontis, qui usque ad Clidicum βασιλεῖς appellantur (cf. Pausan. I, 3, 2: Εἰ δὲ μοι γενεαλογεῖν ἤρεσκε καὶ τοὺς ἀπὸ Μελάνθου βασιλεύσαντος ἐς Κλειδίκον τὸν Αἰσιμίδου, καὶ τοὺτους ἂν ἀπριθμησάμην; cf. Hermann. Gr. Antiquit. § 103 et quos laudat), rotundum, quem dicere licet, annorum numerum assignaret. Jam ab Æschylo usque ad Clidicum numerantur anni 56; quibussi addideris a. 312, a Medonte ad Clidicum numerantur 378 vel 6×63. Igitur summam annorum, quibus Medontidæ regnarunt, in universum ex sensu veterum catalogorum computavit; verum non dubito, quin primitivus annorum numerus usque ad Æschylum vel Olymp. 1 fuerit 315, inde usque ad Clidicum 63.

Hæ si fuerint rationes antiquissimæ chronologiæ, jam quæritur, quasnam rationes Marmor Parium, quod jam longe abest a vetustiorum simplicitate, secutum sit. Quid de spatio inter bellum Trojanum et colonias Ionicas interjecto statuendum esse putem, supra jam indicavi. Aliiter statuit Bœckhius, qui Marmoris Canonem a Troja capta usque ad Ionum colonias ita consti-

tuendum putat, ut Noster assumpserit numeros Excerptorum Barb. (qui quinque annos plus præbent quam Canon Eusebii); atque annum Trojæ captæ ex computo B sumendum esse censet. Ideo Canonem Marmoris adornavit hunc in modum:

A.M.	(944) Menesthei a.	22	P. J.	3506
943	—	23	—	3507
942	—	1	—	3508
908	—	35	—	3542
907	Oxyntæ	1	—	3543
894	—	14	—	3556
893	Aphidantis	1	—	3557
892	Thymoetæ	1	—	3558
884	—	9	—	3566
883	Melanthi	1	—	3567
847	—	37	—	3603
840	Codri	1	—	3604
826	—	21	—	3624
825	Medontis	1	—	3625
813	—	13	—	3637
806	—	20	—	3644

Quibus subjicit hæc: «Melanthum consentiebant omnes esse ex Messenia ab Heraclidis pulsum et deinceps Atticæ regem creatum; et a Troja capta usque ad finem Thymoetæ, cui Melanthus successit, anni sunt sexaginta: patet igitur Nostrum annis sexaginta post Ilii excidium redditum Heraclidarum collocasse, quod consentire cum nonnullorum sententia apud Strabonem (XIII, p. 582) notavit Dodwellus. Ceterum quod Ionicam coloniam Medonte archonte deductam Parius statuerit, convenit ei cum vetusta fama, quæ Medontis et Nelei dissidium ei coloniæ deducendæ originem fuisse tradiderat; rem qui in Acastum distulerant, non initium Ionicæ conditæ, sed stabilitam jam et quodammodo perfectam novam rempublicam spectabant.» Etenim Euseb. Ionicas colonias deductas ait a. 13 Acasti, quod a Nostri rationibus distat 20 annis; neque tamen hanc differentiam ita explicandam puto, ut Bœckhius vult, sed pendet illa ut videtur ex diversa chronologia, de qua infra monebimus.

Quod deinde reliquorum archontum perpetuorum annos attinet, Marmor Parium a Medontis anno 20 usque ad Creontem, primum archontem annum (Ol. 24, 2), numerat annos 387 (vid. Marm. a. 419), Eusebius 367. Differentia est viginti annorum. Eusebius autem Charopis, primi archontis decennalis, annum primum assignat Olymp. 6, 4, contra Dionys. Hal. Olymp. 7, 1. Hunc quum sequendum esse censeat Bœckhius, canonem Eusebii ita emen-

dandum esse dicit, ut aut Hippomeni novem anni tribuantur pro decem, aut ob mutatum interim anni Attici cardinem uni ex Charopis successoribus, exempli caussa huic ipsi Hippomeni anni novem et semestre adscribantur. Posterius ubi statueris, annos ante mutatum cardinem omnes sex mensibus priores sumendos esse, primum igitur Charopis annum proprie ab anno medio Olymp. 6, 4 computandum fore, sed tamen cum Dionysio signandum numero Olymp. 7, 1. Inde jam sequi Olymp. 1, 1 non cum Eusebiotribuendum tertio, sed secundo anno Æschyli. Itaque si Parius tot annos singulis inde ab Æschylo archontibus tribuisset, quot Eusebius ad mentem Dionysii correctus, Nostrum in computando illo spatio, quod est inter Medontis a. 20 et Æschyli a. 1 interjectum, annis differre 21. Hos igitur inter archontes dividendos esse, atque ita quidem, ut Marmoris annus 631 incidat in Phereclen, cujus nomen prodi terminatione in lapide superstite. — His ita disputatis Bœckhius ex diversis archontum numeris, quos vet. nobis tradiderunt (vide supra), novum catalogum fingit Marmoris rationibus accommodatum. Est vero hic :

A. M. 805	Acasti a.	1	P. J. 3645		
770	—	36	—	3680	
769	Archippi	1	—	3681	
751	—	19	—	3699	
750	Thersippi	1	—	3700	
728	—	23	—	3722	
727	Phorbantis	1	—	3723	
695	—	33	—	3755	
694	Megaclis	1	—	3756	
667	—	28	—	3783	
666	Diogneti	1	—	3784	
639	—	28	—	3811	
638	Phereclis	1	—	3812	
624	—	15	—	3826	
623	Ariphronis	1	—	3827	
594	—	30	—	3856	
593	Thespiei	1	—	3857	
554	—	40	—	3896	
553	Agamestoris	1	—	3897	
514	—	40	—	3936	
513	Æschyli	1	—	3937	
512	—	2	—	3938	Olymp. 1,1
493	—	21	—	3957	— 5,4
491	—	23	—	3959	— 6,2
490	Alcmæonis	1	—	3960	— 6,3
489	—	2	—	3961	— 6,4
488	Charopis	1	—	3962	— 7,1
479	—	10	—	3971	— 9,2

HISTORICORUM FRAGMENTA.

478	Æsimidæ	1	—	3972	—	9,3
469	—	10	—	3981	—	11,4
468	Glidici	1	—	3982	—	12,1
459	—	10	—	3991	—	14,2
458	Hippomenis	1	—	3992	—	14,3
450	—	9 (9½)	—	4000	—	16,3
449	Leocratis	1	—	4001	—	16,4
440	—	10	—	4010	—	19,1
439	Apsandri	1	—	4011	—	19,2
430	—	10	—	4020	—	21,3
429	Eryxiæ	1	—	4021	—	21,4
420	—	10	—	4030	—	21,1
(419)	Creontis	—	—	4031	—	24,2

Ceterum valde dubito num hac ratione dissensus Eusebiani et Parii Canonis explicandus sit. Meam qualemcumque de hac re opinionem proferam ad epoch. 31.

Epoch. 28. vs. 44-45.

Ἐράνη dedit Selden.; Μεγακλέους pro Μεγακλῶς primus proposuit Prideaux. In numero apud Chandlerum est [Δ], Bœckh. dedit [III], quia sic Hesiodus distaret ab Ionica colonia numero rotundo annorum 140, et ab Homero annis 30.

Inter eos qui Hesiodum Homero antiquiorem fecerunt, numeratur Ephorus (fr. 164) et Attius poeta vel Ateius philologus ap. Gell. III, 11, (v. Osann. Analect. crit p. 63, a Bœckhio citata); cf. Tzetz. Prolegg. ad Hesiod. p. 14. Plura dat Ulricius Histor. poeseos Græc. tom. I, p. 333 sq. Welcker. in Poetis Homericis p. 146 sqq.

Epoch. 29. vs. 45.

Inter veterum de Homeri ætate testimonia ad Nostri rationes proxime accedunt : Porphyrius in Φιλοσοφ. ἱστορ. ap. Suidam v. Ὅμηρος (275 post Trojam, et deinde paullo aliter 130 ante Olymp. 1; posterius concinit cum Parii numero ex computo B si sumas, quare hunc computum in Marmore notavit Bœckhius), Solinus Polyhist. c. 43 (Hom. nascitur 272 post Troj.), Nepos ap. Gellium XVII, 21 (circa a. 136 ante Olymp. 1), Cicero De rep. II, 10 (a. 138 ante Olymp. 1). Sosibius Laco Homerum ponit 90 annis ante Olymp. 1; idem fere sensisse debet Herodotus (II, 53), qui Homerum 400 annis ante suam ætatem vixisse dicit. Apud Ciceronem (l. l.; v. Apollodor. fr. p. 444) 30 annis ante Lycurgum ponitur. Fluxit hoc ex scriptis Alexandrinorum. Apparet igitur ex iis, quæ antea de Lycurgi ætate diximus, Sosibium suum numerum ponere ex rationibus veterum ἀναγραφῶν, quæ Lycurgum assignarunt a. 63 ante Olympiadem 1. Poste-

riores easdem proportiones retinuerunt, sed Lycurgi ætatem ex Eratosthenis et Apollodori computationibus sumserunt. Ceterum de Homeri ætate cf. Thucyd. I, 3, Ephor. fr. 164, Theopomp. fr. 227 b, Philochor. fr. 52-54, Apollodor. fr. 74, et in universum quos Bœckhius audat: Lil. Gyraldum De poetis dialog. II, Jos. Scaliger. in sua *συναγωγή* p. 377, Küster. *Histor. crit. Homer.* I, 2. Adde inter recentiores Ulricium *Histor. poes. Gr. tom. I, p. 270 sq.*

Epoch. 30. vs. 45-47.

Φ[ε]δών supplet Selden. In sequentibus Palmer.: Καὶ μέτρα] ἐσχεύασε. Prid.: ἐδὴ μ[οσ]ί]ε[υ]ς[εν ἐν Ἀργεῖ, καὶ μέτρα καὶ σταθμὰ] ἐσχεύασε. Chandler.: ἐδὴ μ[ε]ύ[θη καὶ μέτρα καὶ σταθμὰ] ἐσχεύασε. In iis quæ Bœckhius dedit pro ΝΕΥ, quod Seldeni apographum habet, repositum est ΜΕΤ. Pro ἀνεσχεύασε Bœckhius primum conjecerat μετρεσχεύασε (v. O. Mülleri *Æginet.* p. 191). Φερει-
χλέ]ους jam Selden. restituit; Prideaux. voluit Διογνήτου.

De re v. Strabo VIII, p. 549, B, et 577, B. Plin. H. N. VII, 57, Plutarch. *Narrat. amator.* 2, Pausan. VI, 22, 2, Isidor. *Orig.* XVI, 24, *Etymol. M.* p. 388, Pollux *Onomast.* IX, 6; cf. Perizon. ad *Æl. V. H.* XII, 10; O. Müller. *Æginet.* p. 51-63, Dor. I, p. 155 sqq., Larcher. *Mém. de l'Acad. des I.* tom. XLVI, p. 27-50.

Noster Phidonem undecimum ab Hercule dicit. Ex eodem computo Caranus, Phidonis frater, undecimus ab Hercule est Africano ap. Euseb. *Chron. Gr.* p. 45. Verum Ephorus (fr. 60) Phidonem undecimum facit a Temeno; itaque ab Hercule Phido esset decimus quartus. Velleio denique Caranus ab Hercule decimus sextus dicitur.

In anni numero a veris calculis longe abest Parius; satis habuit rotundum numerum pro accuratiore posuisse. Nam quum Trojam captam ponat a. 945, Phidonem vero a 630 (ex computo B), vides Phidonem poni 5×63 post Trojam, et 10×63 ante Diognetum. Vera Phidonis ætas, ut O. Müllerus l. l. demonstravit, ponenda est ab Olymp. 3 usque ad Ol. 11. Eusebius Phidonem memorat ad annum 26 Thespiei, 24 annis ante Olymp. 1, vel secundum *Excerpt. Barbar.* 40 annis ante Olymp. 1; itaque si Phidonis tyranni initium ponimus Ol. 3, 4, Eusebii auctor uno cyclo a vero numero aberrasset.

Epoch. 31. vs. 47-48.

[Εἰς τὰς] spatii explendi causa addidit Bœckh.

Quod Archias dicitur decimus a Temeno, id non ad cognationem referendum videtur, sed mere ad computationem chronologicam. Nam ad Bacchiadarum familiam pertinuisse Archiam, probabile est propterea, quod quæ de Archia apud Plutarch. *Narrat. amator.* 2 et Diodor. *Exc. De Virtut.* p. 548 narrantur, eadem a Scholiast. *Apollon. Rh.* IV, 1212, 1216 traduntur de Bacchiadis et Chersicrate. V. Bœckh. *Explic. Pind. Ol. VI, p. 153*, O. Müller. *Dor. I, p. 115*, W. Müller. *De Corcyraeorum Republica* p. 13. (Chersicrates fortasse idem fuit qui Archias; similiter juvenis ille ab Hercule occisus apud eundem *Hellanicum* (fr. 3) et Archias audit et Cheirias).

Syracusæ in Can. Eusebii conditæ dicuntur Ol. 11, 4 sive 733 a. Chr. Idem statuit Timæus, ut ex Trojæ epocha recte constituta apparet (cf. *Vita Timæi*). Neque dubium est Thucydidem quoque (VI, 4) ab Eusebii numero, uno tantum vel duobus annis abesse. V. Clinton. *F. H.* p. 278 ed. Krüg.; Bœckh. *Explicat. Pind.* p. 115, C. Hermann. *Antiquitat. Gr.* § 84. Mülleri (*Dor. I, p. 122, II, p. 487 et 504*) sententia impugnatur loco Polyæni (V, 5, 1, 2), quem attulit Clinton. l. l.

Aliam computationem sequitur Diodorus (XIII, 59). Is Megara condita dicit Ol. 7, 2, 751 a. Chr. Jam quum alii Syracusas uno anno post Megara et Naxum conditas esse statuant, alii inter Megarorum et Syracusarum origines quinque vel sex annos ponant, secundum Diodorum Syracusæ deductæ sunt aut Ol. 6, 3; 750 ante Chr., aut Ol. 61, ½; 756-757 a. C.

Antiochus (Strabo VI, p. 262, D) Syracusas eodem fere tempore conditas narravit quo Croton, i. e. paullo post. Nescimus autem cuinam anno Antiochus Crotonis origines assignaverit (Timæus rem ponit 710 a. Chr.), quare ex his certius aliquid erui nequit.

Jam ut ad Marmoris annum accedamus, Selden. et Bœckh. dederunt Olymp. 5, 4 = 457 ante Chr., Dodwellus et Prideaux. Olymp. 5, 3, Marsham Ol. 2, 4 (cf. Gœller. *De situ Syracus.* p. 6 sq.) — Bœckhii numerus igitur conciliari potest cum alteris calculis Diodori. Præterea Eusebius Olymp. 1, 1 componit cum Æschyli anno secundo; itaque ejusdem annus 21, quo Syracusæ a Marmore conditæ dicuntur, est Ol. 5, 4. Atque hoc Eusebii computo Bœckhius nititur non solum in computando Syracusarum anno, sed etiam in constituendis numeris, quos in reliquorum archontum perpetuorum regnis Marmor secutum sit. Verum dubitari potest,

num Noster eodem modo quo Alexandrini statuerit Olymp. 1, 1 cadere in annum 2 Æschyli. Mihi quidem multo probabilius est anno 21 Æschyli a Marmoris auctore idem tempus significari, quod Eusebius notavit ejusdem Æschyli anno secundo, ideoque Syracusarum epocham Nostro incidere in primum annum Olympiadis primæ, et viginti annis superiorem esse Diodorea, quadraginta duobus annis præcedere Eusebianam. Nam fuisse Nostro hanc epocham magnum temporum παράπηγμα, inde colligitur, quod similiter atque in illa belli Trojani et coloniarum Ionicarum expresse addidit annum archontis.

Accedit quod hac ratione differentia illa viginti annorum, quæ in perpetuorum archontum regnis Eusebio cum Marmore intercedit, simpliciter in eo quærenda foret, quod Nostro Æschyli annus 21 erat, qui Eusebio erat Æschyli annus 2. In priorum archontum regnis igitur summa annorum fuerit eadem, contra de Æschyli et Alcæonis regnis Noster aliter statuerit ac Eusebius.

Sed videamus quomodo orta sit illa differentia. — Catalogus Bacchiadarum, qualem ex Alexandrinorum libris dedit Diodorus et inde Euseb. Arm. p. 164 et Syncell. p. 179, hic est :

1, Aletes	a. 38 Sync. (35 Euseb.)
2, Ixion	» 38 — (37 Eus.)
3, Agelas	» 35 — (37 Eus.)
4, Prymnis	» 35
5, Bacchis	» 35
6, Agelas	» 30
7, Eudemon	» 25
8, Aristodemus	» 35
9, Agenor	» 16
10, Alexander	» 25
11, Telestes	» 12
12, Automenes	» 1 = sec. Euseb. 777 ant. — Chr., Æschyli a. 1. 325

Subjicit Syncellus: Οἱ Κορινθίων (βασίλεις) ἕως τοῦδε τοῦ χρόνου διήρκεσαν, μεθ' οὓς ἐνιαύσιοι πρυτάνεις, ὡς μὲν τινες ἐπὶ Ἀλσχύλου ἄρχοντος καὶ τῆς πρώτης Ὀλυμπιάδος, ὡς δὲ ἕτεροι, μετὰ ταῦτα, ὡς πρόκειται.

Ex quibus intelligitur non solum Eusebium, sed etiam alios rem ita adornasse, ut regum Corinthiorum finis exciperetur Olympiadum initio.

Igitur ex Diodori recensu Bacchiadis totidem anni tribuuntur quot regibus Lacedæmoniorum usque ad finem Alcæmenis, cui adscribitur ap. Euseb. Olymp. 1, 1. Verum quemadmodum ad

ep. 24 contendimus ex veterum ἀναρχαῶν rationibus 315 tantum annos regibus Lacedæmoniorum tributos esse, sic etiam Bacchiadis primitus 315 (= 5 × 63) anni assignati fuerunt.

Itaque Aletæ annus primus esset 1091, quem annum antiquiores, uti Ephorus, pro Heraclidarum reditus epocha habuerunt.

Jam vero alii chronographi, qui accuratius omnia ad historiæ fidem exputare volebant, Aletem dixerunt μὴ οἰκιστὴν τῆς Κορίνθου γεγονέναι, ἀλλὰ βασιλέα, ἔτι τριακοστῷ μετὰ τὴν Δωριέων ἄφιξιν (Didymus ap. Schol. ad Pind. Olymp. XIII. Cf. Wesseling. ad Diodor. tom. IV, p. 289). Qui si pro reditus Heraclidarum epocha retinuerunt a. 1091, Aletæ annus primus fuit 1061, atque Automenes collocandus erat a. 746, 30 annis post Olymp. 1; vel, si Bacchiadis 325 annos tribueris, a. 736 a. Chr. s. 40 an. post Olymp. 1, 1; huic fere anno Eusebius Syracusas deductas ait, quam rem equidem arcte cohærere puto cum Automenis anno, cum illo igitur tempore motuum intestinorum, quo antiqua regum dominatio mutaretur in annui magistratus procurationem. Itaque diversæ de Syracusarum anno computationes pendebunt ex anno qui ex diversis computis assignabatur Automeni. — Alii ita computasse videntur, ut 325 annos adderent anno 776, ideoque pro primo Aletæ anno et pro Reditus epocha nanciscerentur a. 1101. Jam vero ex eorum ratione, qui Aletam triginta annis post reditum Heraclidarum Corinthi regem factum esse statuerunt, Aletæ annus primus fuit 1071, et consequenter Automenis annus 746 a. Chr. Primus annus Olymp. 1 assignandus erat anno 8 Alexandri. Alii denique Olympiadem primam eidem a. 8 Alexandri adscripserunt, sed huic regi non 25, sed 15 tantum annos dederunt, ita ut Bacchiadæ regnaverint 315 annis. Sic igitur ab Olympiade prima usque ad Automenem 20 anni erant. Jam si sumas Marmoris auctorem Automenem composuisse cum anno 21 Æschyli et cum Olympiadum initio; facile fieri potuit ut alii, qui Automenem 20 annis post posuerunt, primam Olympiadem adscribebant anno Æschyli primo.

Secundum Apollodori calculos Automenes ponitur a. 749 (cf. Müller. Dor. II, p. 487); quod satis bene quadrat cum illis calculis, ex quibus Diodorus, Alexandrinorum sectator, Syracusas conditas statuisset videtur a. 750 a. Chr.; quem numerum ideo præfero alteri, 756-57. V. supra.

Epoch. 32. vs. 48.

Selden. supplevit ἡρέθη δ' ἄρχων, Palmer. ἡρξεν Κρέων, Prideaux. ἡρξεν δ' Κρέων.

Epoch. 33. vs. 48.

Quum literæ in Marmore tantum non omnes evanuerint, Selden., Palmer., Bœckh. a supplendi negotio abstinuerunt. Prideaux. tentavit: Ἀφ' οὗ Λακεδαιμονίοις Τύρταιος συνεμάχησεν. Probabilius Baumgartenius, suffragante Wagnero, Archilochi Parii mentionem factam esse statuit. Quare Wagnerus scribi vult: Ἀφ' οὗ [Ἀρχιλοχ]ο[ς, ὁ Τελεσιχλοῖς, ὁ ποιητὴς ἐφάνη, vel Ἀφ' οὗ Ἀρχιλοχος τοῦς ἰάμβους ἐδίδαξε. Archontis nomen Seldenus in Marmore legit ΑΥΣΙΑ. Qui quum alius esse vix possit atque ille qui a Pausan. IV, 15 Τλησίτας vocatur, jam Palmerius, cui suffragatur Bœckh., Seldenum male legisse suspicatus est. Pausanias quidem huncce archontem tribuit a. Olymp. 23, 4, sed hoc errore positum esse pro 24, 4 ex ipso Pausania demonstravit Bœckh.

Epoch. 34. vs. 49, 50.

Supplementa sunt Bœckhii; ante quem alii alia multa tentarunt. Palmer. : τοὺς νόμους τοὺς λύρας καὶ αὐλῶν ἐδίδαξεν et deinde : οὗς [κ]αὶ αὐλητ[αῖς] συνή[λ]ησε. Vir doctus in Miscell. Obs. vol. II, p. 341 sq. pro ἐδίδαξε, quod Bœckhius retinuit, voluit ἥλλαξεν vel μετήλλαξεν, et deinde τοὺς νόμους τοὺς Λακεδαιμονίων διορθοῦσθαι αὐλητὰς ἥσκησε. Chandler. : τοὺς νόμους τοὺς παλαιῶν καὶ νοῦσθαι αὐλητὰς ἐθέλησε. Ad suum supplementum (οὗς καὶ αὐλητὴς συνή[λ]ησε) Bœckh. notat hæc : « Nomi fuere citharædici; sed ut citharisteriis nomis accinebant aliquando tibicines (νόμοι κιθαριστήριοι, οἷς καὶ προσήλουν, ait Pollux X, 83), quippe αὐλοῖς κιθαριστηρίοις (id. X, 81), ita consentaneum est etiam citharædicis simul cum cithara accinisse aliquando tibias. Novimus etiam ἐναυλον κιθάρισιν, et mistas vocibus canentium tibias simul citharasque (Metr. Pind. III, 258). Atque aliquid Terpandro cum tibiis commercii fuisse, colligas inde, quod Glaucus Rheginus (ap. Plutarch. De Mus. 4) dixerat eum δεύτερον γενέσθαι μετὰ τοὺς πρώτους ποιησάντας αὐλωδῖαν. »

Ceterum de Terpandro v. Plehn. Lesb. p. 138 sqq., Hæck. Creta tom. III, p. 367 sqq., Ulric. Histor. poes. Gr. tom. II, p. 341 sqq., Bodeum in Histor. poes. lyric. tom. II, passim.

Nomen Archontis Δρωπίλου Bœckh. mutavit in Δρωπίδου, quia hoc nomen reperitur in gente Codridarum, ex quibus vel illo tempore sæpius archontes legebantur.

De ætate Terpandri cum Nostro consentit Can. Euseb., qui eum floruisse dicit Ol. 33, 2. Neque refragatur quod Hellanicus Lesb. eum

primum vicisse dicit in Carneis ludis (Ol. 26 institutis secundum Sosibium Laconem), neque quod Phantias Eresius (ap. Clem. Alex. Strom. I, p. 398) eum Archilochi juniorem facit.

Contra Glaucus Ital. ap. Plut. De Mus. 4, p. 1132, C, Terpandrum Archilochi antiquiorem dicit; quid quod Hieronymus apud Athenæum XIV, p. 635, F, Lycurgi æqualem facit.

Epoch. 35. vs. 50 - 51.

Verba supplevit Selden.; idem numerum [35] rectissime restituit. Ep. 41, quæ a nostra 49 annis distat, memoratur Cræsus. Unde colligitur Nostrum cum Eusebio et Excerptis Barbaris Alyatti regi dedisse annos 49, non vero 57, quot sunt apud Herodot. I, 25. Igitur initium regni Alyattis ex Marmoris computo ponendum est Olymp. 43, 4. Excerpta Barb. præbent Olymp. 43, 1, Eusebius Olymp. 42, 2 (42, 4 ed. Mai). Cf. Corsini F. A. tom. III, p. 66.

Liceat mihi pauca interponere de Heraclidis Lydorum regibus. Princeps de iis locus apud Herodotum (I, 6) legitur his verbis : Ἦν Κανδαύλης... τύραννος Σαρδίων, ἀπόγονος δὲ Ἀλκαίου τοῦ Ἡρακλῆος. Ἀγρων μὲν γὰρ ὁ Νίνου, τοῦ Βηλου, τοῦ Ἀλκαίου, πρῶτος Ἡρακλειδῶν βασιλεὺς ἐγένετο Σαρδίων, Κανδαύλης δὲ ὁ Μύρσου ὑστάτος... Ἔσχον δὲ τὴν ἀρχὴν ἐκ θεοπροπίου... ἄρξαντες μὲν ἐπὶ οὗτοι τε καὶ εἰκοσι (πεντεκαίδεκα Larcher.) γενεὰς ἀνδρῶν, ἔτεια πέντε τε καὶ πεντηχόσια... μέχρι Κανδαύλου τοῦ Μύρσου. Numerus annorum aperte haustus est ex ἀναγραφαῖς Asiæ minoris a Græcis sacerdotibus secundum systema nostrum chronologicum adornatis. Etenim 504 anni explent 8 cyclos. Unius anni differentia in tantis numeris non venit in censum.

Candaule annus fatalis diverse traditur. Clinton (F. H. p. 310) ex variis auctorum testimoniis exputat a. 718, 715, 708. Larcher. ad Herodot. ponit a. 716. Equidem posuerim a. 713, ita ut Herodotea ratio ab illa, quam Eusebius reddit (a. 699), distet bis septem annis (cf. quæ inonui in Vita Xanthi versus finem), atque Candaules mortuus sit 63 annis post Olymp. I, 1. Tum igitur regum chronologia erit hæc :

a. 1343. Herculis apotheosis (quæ ex vulgari computatione ponitur 63 annis ante epoch. Trojanam)

Alcæus

Belus

1280. æra Trojana (v. ad epoch. 24)

Ninus

1217. Agron, primus rex (63 post Troj. epoch.).

713. Candaules moritur (9×63 post Troj. epoch.).

Etiam qui deinceps sequuntur Lydorum regum chronologia ita est comparata, ut facile appareat eam non ex monumentis fide dignis constitutam, sed a Græcis sacerdotibus esse confectam, qui sane probabilitatis speciem in singulis regnis computandis sequi debuerunt, ceterum omnia adornarunt secundum cyclos suos et minores septem annorum epochas. Quæ quum ita sint, facile apparet, quam ingratum negotium susceperint viri docti qui singula ad veras historiæ rationes revocare auctorumque inter se discordiam conciliare studuerint. Quod quidem eo minus fieri potest, quo majori in barbarorum chronologia licentia usi sunt Græci ἀναγραφῶν auctores. Sed ob id ipsum hæc apprime accommodata sunt ad harum ἀναγραφῶν rationes penitus perspicendas. Quare non abs re fore puto nonnulla monuisse de temporibus regum Medorum, quæ mirum quantum vexarunt viros doctos.

Herodot. I, 130 dicit: Μηδοὶ ἐπέκυψαν Πέρσῃσι... ἀρξάντες τῆς ἀνω Ἄλως ποταμοῦ Ἀσίης ἐπ' ἑτα τριήκοντα καὶ ἑκατὸν δυῶν δέοντα, παρὲς ἣ ὅσον οἱ Σχῦθαι ἔρχον. Verum non plane constat sibi Herodotus in annorum numero. Nam lib. I, c. 102, 106, 130 statuit ita:

1. Dejoces regnat a.	53.
2. Phraortes	22.
3. Cyaxares	40.
4. Astyages	35.

Inde nonnisi 122 anni colliguntur, demtis 28 annis, quibus penes Scythas regnum erat. Igitur verus numerus erit medius, $126 = 2 \times 63$. — Dejoces, ut Diodorus II, 32 ex Herodoto computat, a Medis rex electus est Ol. 17, $2 = 712$ ante Chr. vel 64 ($= 63$) annis post Olymp. I. Itaque Medorum regnum eadem epocha incipit, qua desinit in Lydia regnum Heraclidarum.

Contra alii exstiterunt qui non quatuor, sed octo Medorum reges numerarunt. Quorum Canon apud Euseb. hic est:

1. Arbaces	28
2. Mandaces	20
3. Sosarmus	30
4. Artycas	30
5. Dejoces	4
6. Phraortes	21 (vitiose 51).
7. Cyaxares	32
8. Astyages	38

253

Sumamus pro vero numero $252 = 4 \times 63$. Vides igitur Eusebii fontes cum regum numero

etiam annorum vel cyclorum numerum duplicasse.

Ctesias apud Diodor. I. I. novem reges posuit, quorum prioribus octo tribuit annos 282 (28, 50, 30, 50; 22, 40, 22, 40). Jam si Astyagi, nono regi, cum Herodoto damus annos 35, summa annorum est $317 = 5 \times 63$, abundantibus duobus annis. Itaque Astyagi nonnisi 33 a. tribuerit. Hæc sufficiant, ut intelligas, quomodo de his chronologiis statuendum sit. Ceterum catalogum virorum doctorum qui diversa hæc ex sacris scriptis vel ex auctoribus orientalibus vel alio quovis modo inter se conciliare voluerunt, dedit Bæhr. in Excurs. ad Herodot. I, 130.

Ut de Medorum regibus, sic etiam de regibus Assyriorum magnus est Herodoti et Ctesiae dissensus. Etenim ut Diodorus I. I. ex Herodoto tradit, Assyrium regnum duravit a. 500, vel, uti in nostris Herodoti editionibus legimus a. 520; sec. Ctesiam vero annis 1360 (v. Bæhr. ad Ctesiam p. 419). Scilicet Herodotus, qui Medis duas epochas tribuit, quadruplicem circiter epocharum numerum tribuit Assyriis ($4 \times 126 = 504$). Idem procul dubio fecit Ctesias ($4 \times 315 = 1260$, qui numerus fortasse restituendus est pro 1360).

Epoch. 36. vs. 51-52.

Lacuna probabiliter expleri non potest. « Fortasse, Bœckhius ait, aliquid de Phaone dictum erat. » γεωμόρων supplerunt Palmer. et Marsham.

Quod annum attinet, quum numerus in Marmore mutilatus sit, neque Critiæ archontis annum aliunde cognitum habeamus, certi quidquam definiri nequit. Olymp. 46, 2, 3, 4 et Olymp. 47, 1 archontes fuerunt Philombrotus, Solon, Dropides II, Eucrates. Restat igitur aut Olymp. 47, 2, aut annus inter Ol. 43, 3 et 46, 2 interjectus. Verisimiliter notatus erat annus Olympiadis 44 vel 45. Nam ad Olymp. 44 Euseb. ex Scalig. Sappho et Alcæum floruisse dicit (in Euseb. Arm. idem refertur ad Olymp. 46).

De Sappho vide quos laudat Ulricus I. I. II, p. 360. De Geomoris v. Herodot. VII, 155. Dionys. Hal. X, 38, Hesych. s. h. v.; cf. Müller Dor. II, p. 61, Gœller. De situ Syracus. p. 9, C. Hermann. Antiq. § 60, 4.

Epoch. 37. vs. 52-53.

Supplevit Palmer. De re v. Strabo IX, 3, 4, Pausan. X, 37, 4, Æschin. In Ctesiphont. t. III, p. 497 ed. Reisk., Plutarch. Solon. c. 2.

Pausan. certamen pecuniarium ponit Olymp. 48, 3; primum certamen coronarium, ut Noster, Olymp. 49, 3. Nimirum Pausanias primam Pythiadem pentacteteridem, Noster, ut videtur, ennaeteridem fuisse statuit. Plura de hac re v. apud Bæckhium in Explicat. Pindar. p. 205 sqq. Cf. tamen Clinton. F. H. tom. II, p. 243 edit. tertiæ (Oxford. 1841), qui Simonem archontem non ad Olymp. 47, 3, sed ad Olymp. 47, 2 referendum esse censet.

Epoch. 38. vs. 53-54.

Στεφανίτης dedit Selden.; ἐν Δελφοῖς spatii explendi causa addidit Bæckh.

Pausan. X, 7, 3 : Διυτέρῃ Πυθιάδι οὐκ ἐπὶ ἄλλοις ἐκάλεσαν ἐτι ἀγωνίζεσθαι, στεφανίτην δὲ τὸν ἀγωνῶν ἀπὸ τούτου κατεστήσαντο.

Ceterum apud Chandlerum pro **HHHΔΓIII** (318) legitur **HHHΔ[Δ]II** (322 = Olymp. 48, 3), qui numerus quamvis a Marmore alienus melius rei conveniret quam alter. (V. Bæckh. l. l., Clinton. l. l. p. 240 sqq. Adde quod hoc modo Pythia instituta sunt 189 annis vel 3 cyclis post Olympia.)

Epoch. 39. vs. 54-55.

Εν Ἀθ[ή]ναις dedit Palmer.; Κωμω[δῶν χο]ρ[ος] ἡὺρ[έθη] [στη]σάν[των αὐτὸν] supplevit Bæckh. Palmer. tentaverat : Κωμω[δία π]ρ[ωτον ἐτέ]θη [ἐπὶ] σην[ισι. Bentleius : ἐν ἀ[πὴν]αῖς κωμω[δία]ι ἐπορ[έθησαν] ὑπὸ τῶν Ἰατριέων. Quæ omnia longius recedunt a literis in Marmore servatis. Reliqua supplementa Bentleio debentur.

De anni numero certius nihil potest statui.

Epoch. 40. vs. 56.

Lacunas expleverunt Palmer. et Lydiat. De anno Bæckhius annotat hæc : « Annus inter computum A et B ambiguus : quare eandem anni Olympici notam dedi quam Corsin. t. III, p. 94, etsi alia significatione. Corsinus enim illa nota intelligit solum integrum annum Julianum 4154, non ego; mihi enim hæc nota hoc significat, annum Olympicum aut qui P. J. a. 4153 aut qui P. J. a. 4154 inceperit intelligendum esse. Corsini rationem probat Schultzius Spec. Appar. ad Annal. critt. (1826, 4) p. 40 : ab initio Pisistrati enim ad expulsos Pisistratidas annos effluxisse quinquaginta (Aristot. Polit. V, 9, 23 John. et Eratosth. ap. Sch. Arist. Vesp. 522), et expulsos esse Pisistratidas Olymp. 67, $\frac{2}{3}$ (Thucyd. VI, 59). At hæc manent integra, ubi ex anno vulgari Attico ab Olymp. 54, 4 ad Olymp. 67, 2 computes quo pulsati Pisistratidæ. Proinde, si ep. 45

quæ numerum habet 248, ad Olymp. 67, 2 referetur, quo facto 248 ex computo B erit pro 247; ep. 40 numerus 297 poterit ad Olymp. 54, 4 ex computo A referri; ut ab altera epocha ad alteram exacte sint anni quinquaginta. Sed si Noster annos non prorsus plenos sumpserit, ep. 40 potest etiam ex computo B ad Olymp. 55, 1 referri. Quare, ut dixi, rem in ambiguo relinquo. » Cf. Clinton. F. H. ad an. 560.

Epoch. 41. vs. 56-57.

Supplevit Palmer. Sed quoniam versus ceteris brevior est, Bæckh. suspicatur post ἀπίστευλον aliquid excidisse, v. c. Αἰσωπον μαντευσόμενον; nisi præstat Prideauxii ratio, qui lacunæ spatium inter Ἀσίας et Δελφούς non recte notatum esse putans supplevit ita : [τῆς] Ἀσίας [ἐδασ]δευσε καὶ εἰς] Δελφο[ύς] ἀπίστευλον; idque eo probabilius est, quod ex epoch. 35 et 42 patet Marmoris annum primum esse regni Cræsi. Nam sicut Alyattæ cum Eusebio tribuit annos 49, sic Cræso cum eodem dat a. 15. Apud Herodot. I, 86 Cræso dantur 14 anni et 14 dies, secundum veterem sine dubio traditionem. Alyattæ et Cyro dantur a. 63, totidemque Ardyi et Sadyatti. Ceterum de Cræsi regno magna est apud veteres et recentiores dissensio. Excerpt. Barbar. Cræsi initium ponunt Olymp. 55, 2; Euseb. Scalig. Olymp. 54, 3; Euseb. Arm. Olymp. 55, 1, finem Olymp. 58, 1 et 58, 3. Ex Sosicratis computo (ap. Diog. Laert. I, 95) Cræsi finis cadit in Olymp. 59 $\frac{1}{2}$, ut videtur. Clinton Cræsum regnasse statuit Olymp. 55, 1 — 58, 3, Volnei 52, 2 — 55, 4; Væmelius in Exercitatt. chronolog. Ol. 53, 1 — 56, 4, idemque, notante Bæckhio, Marmoris epochas 35 et 41, corrigendo ep. 35 numero, suis rationibus accommodavit. Cf. Clinton. p. 311, cuius quidem rationes improbandas esse censeo.

Epoch. 42. vs. 58.

Palmer. dederat : ὑπὸ [Πυθί]ης σφαλ[λόμενον] ἐζώγρησεν, quod Bæckhius ita correxit, ut nunc legitur. Herodot. I, 86 : Οἱ Πέρσαι τὰς τε ἐν Σάρδεσιν ἐσχον καὶ αὐτὸν Κροῖσον ἐζώγρησαν.

De Hipponactis Ephesii ætate cum Nostro consentit Plinius H. N. XXXVI, 5. Proclus ap. Phot. cod. 239, p. 342 Sylb., eum Darii Hystaspis temporibus vixisse dicit. Alii (v. Plutarch. De Mus. p. 1133) eum ad Terpandri ætatem removerunt : v. Hipponact. et Ananii Iambogr. fragm. colleg. et receus. Welcker. Götting. 1817.

Epoch. 43. vs. 58-59.

Selden. : ἐδίδαξεν Ἀλ[κ]ησ[την]. Prideaux. : ὁ ποιη-

της [ἐξ ἀμάξης] πρῶτος ἐδίδαξεν [Ἀλκυστιν, καὶ ἐ]τέθη δ [τ]ράγος [ἄθλον νενικηκότι] ἔτη etc. Chandle.: δ ποιητής [ἐφάνη], πρῶτος δς [καὶ] ἐδίδαξε [τραγῶδαν, ἥς ἄθλον ἐ]τέθη [τ]ράγος, ἔτη etc. « Desidero, Bæckh. ait, propiorem cum litteris traditis concentum, quem sere præstant nostra. **N** distraho in **ΔΡ**; **ΑΛ** fuit **ΑΜ**, **ΣΤΙΝ** muto in **ΣΤΕΙ**. Cetera aperta : **X** videtur **Λ** fuisse. » Archontis nomen incertum; alii scripserunt Ἀθή[ν]αιος, alii Ἀλ[α]ῖος.

Anni numerus oblitteratus est. Suidas Thespidem docuisse dicit Olymp. 61. Videtur igitur Marmor posuisse Olymp. 61, 1 vel 2 vel 3 (Marm. a. 273, 272, 271); nam Olymp. 61, 4 archon est Heraclides.

Epoch. 44. vs. 59.

Euseb. in Canone rem memorat ad Olymp. 64, 4 (in cod. Arm. ad Olymp. 65, 1), a. P. J. 4193, et idem in Præp. Evang. X, 9 : Δαρείου τὸ δεύτερον κατὰ τὸ πρῶτον ἔτος τῆς ξ' Ὀλυμπιάδος καταντῆ. Consentit Canon Astronomicus Ptolemæi, cujus summa est auctoritas. His vero non respondet numerus 253, quem ex lapide transcripsit Selden. Quare Prideaux. conjecit in lapide non fuisse III sed ΠΙ, ideoque numerum esse 256. Quam conjecturam probarunt Bentleius (Opusc. p. 290), Corsinus (F. A. tom. III, p. 122), Chandler., Bæckh. Marmor igitur uno anno differt ab Eusebio.

Epoch. 45. vs. 59-61.

V. 59 supplementum dedit Selden. V. 60. Ἀθηνῶν τύραννον est Prideauxii. In sequentibus Palmer.: σ[υμπα]ρ[έ]στ[ησαν] τοὺς Πεισιστράτιδας ἐ[χ]ωρεῖν τοῦ Π[ε]λασ[γ]οῦ τέχνας, ex Herodot. V, 64. Chandler.: συνα[νέ]στ[ησαν] τοὺς Πεισιστράτιδας ἐκβάλλειν τοῦ π. τ. Utrumque merito improbat Bæckh., qui mutato **Σ** et **Ε**, et pro **P** assumpto **N**, scribit ἐξανέστ[ησαν] τοὺς Π. etc.

Numerus referri debet ad cjectos Pisistratidas (Ol. 67, 2), nam Hipparchus jam Olymp. 66, 3 cæsus est. Vide de temporibus Pisistratidarum Clinton. F. H. p. 201 sqq.

Epoch. 46. vs. 61.

Supplevit Selden. Idem de chorago notat hæc : « Ejus nomen pæne in Marmore oblitteratum aliunde restitui, puto, nequit. *Hypodicus* si legam, favent satis et elementorum, quæ supersunt, vestigia et lacunæ spatiolum. Chalcidensem fuisse palam est. Nam Χαλκιδεὺς tantum non integrum in Marmore habetur. Quisquis demum hic fuerit, et poetam et musicum fuisse insignem,

dubitandum non est. Viderint ergo perspicaciores, an *Hippicus* carminum scriptor numero Eusebiano 976 (qui æque ignotus est), aut *Hippasius*, nomen apud Capellam æque controversum L. 9, aut *Pondas et Hyperides*, in libello cum Censorino plerumque edito, aut medelam hic subministrent, aut hinc accipiant. »

Epoch. 47. vs. 61-62.

Quid hac epocha Noster notaverit sciri nequit. Semler. conjecit νε[ωτεροποιεῖν] Ἰππί[ας] ἐπείρασεν τὴν τυραννίδα ἐν etc. Quod nemini persuaserit. Chandler.: ἀφ' οὗ νε[ω]ς Ἀθηνᾶς τῆς Ἰππί[ας] ἰδρύσθη Ἀθήνησιν. Neglexit igitur literas EN in Marmore superstites; deinde vero de templo Minervæ Hippiae Athenis nihil constat. Bæckh. de sua conjectura : « Nostro loco, ait, Ἰππί[ας] statuo genitivum esse. Hippias quinque filios habuit (Thucyd. VI, 55) : sicuti vero ipse ut Nelides ex Nelei filio est Pisistratus vocatus (Herodot. V, 65), et Codri filius Neleus; ita conjece- rim Hippiae filiorum unum fuisse Νέ[στορα] vel Νε[υ]λέα. Sed Hippias post exactionem usque ad Marathonium prælium non sedit ignavus : reditum eum interim tentasse docet Herodotus V, 91, ubi quæ referuntur, pertinent ad annum hac epocha superiorem. Similiter quum Darius legatos in Græciam mitteret terram et aquam poscentes (Olymp. 71, 4), et paullo ante talia agitare Hippias potuit, maxime post primam Marathonii expeditionem Olymp. 71 ineunte susceptam : quidni eo annorum intervallo unus ex Hippiae filiis patris adiutor captus ab Atheniensibus et supplicio affectus fuerit? Tale quiddam hoc loco scriptum fuisse conjicio, sumptum fortasse ex Phanias libro de tyrannorum interitu : et huc direxi supplementum. »

Epoch. 48. vs. 62-64.

Palmer. : πρὸς τοὺς Πέρσας [καὶ] Ἀριέντια σ[α]τράπην τῶν Δαρείου ἀδελφ[ιδῶν] τὸν στρατηγόν, vel σ[α]τράπην Δαρείου ἀδελφιδέον. Pro Ἀριέντια Prideaux., quem secuti sunt reliqui, reposuit Ἀρταφέρνηα (Herodot. VI, 94, Pausan. I, 32, 6, Nepos Miltiad. 4). Pro σατράπην Chandler. posuit articulum τὸν. — ἀδελφιδῶν pro ἀδελφιδέον dedit Bæckh. In sequentibus Ἀθην[η]σι τοῦ δευτέρου [Φαινίππου] supplevit Palmer. Deinde dedit ἐν μάχῃ, Bæckh. ἥ ἐν μάχῃ.

De pugna Marathonica circa diem XVII Metagitnionis mensis pugnata, non vero Boedromionis die VI, ut Plutarchus refert (De Herodot. malign. 26, Glor. Athen. c. 7), v. Bæckh. in Proœm. Ind. lectt. Universit. Berolin. æstiv. 1816; cf. Ideler.

Enchirid. chronolog. I, p. 291, Clinton. F. H. ad a. 490.

Æschylus secundum Nostrum (ep. 59) natus est Olymp. 63, 4. Concinit quod Suidas eum 25 annos natum Olymp. 70, 1 primum docuisse tradit. Ceterum cf. Hermann. Opusc. II, p. 161, ubi demonstrat alios Æschyli natales retulisse ad Olymp. 64, 4.

Epoch. 49. vs. 64-65.

Aristides archon fuit Olymp. 72, 4, anno qui sequitur pugnam Marathoniam; quare Marmoris numerus, prout computus A vel computus B adhibitus, vel 225 vel 226 fuit. Hoc vero anno Simonides Leoprepida elegis in honorem eorum, qui prælio Marathonio occubuerant, compositis vicit Æschylum (Vit. Æschyli). Dubitari nequit ad hanc ipsam rem respicere Nostrum avo tribuentem quæ tribuenda erant nepoti. Quare optime Bæckhius supplevit ποιητῆς ὧν καὶ [αὐτὸς, νικᾷ Ἀθῆν]ησιν. Palmer. voluit: καὶ [αὐτὸς ἐφάνη, Ἀθῆν]ησι; Bentley. καὶ αὐτὸς τελευτᾷ Ἀθῆν]ησιν. Quæ omnia propter temporum rationes admitti vix posse fusius docet Bæckhius.

De Simonide avo Leoprepidæ, eodemque poeta, omnino nihil constat. Leoprepida expresse memoratur ep. 54 (Olymp. 75, 4) et ep. 57 (Olymp. 78, 1), ubi nonagenarius diem obiisse narratur. Fuit igitur Simonides sexaginta novem annos natus illo tempore, quo avus ejus vel vicisse vel floruisse vel obiisse dicitur. Hæc a vero abhorreere quisque videt. Neque magis probabile est Marmoris auctorem confudisse Simonidem Leoprepidæ avum cum Simonide Leoprepida, quem avum Simonidis genealogi fuisse scimus. Itaque nihil relictum esse puto nisi ut statuamus Leoprepidæ tempora diversissime tradita esse; nonnullos igitur duos distinxisse Simonides poetas, quorum alterum avum fecerunt, alterum nepotem. Inde explicandus Eusebius, qui sine ulla distinctione Simonidem floruisse dicit Olymp. 55, 4; 61, 1; 73, 3. Primus numerus ab altero distat 21 annis, alter a tertio 49 annis. Videntur igitur duæ chronologiæ exstitisse, quarum altera Simonidem uno cyclo justo antiquiorem fecit.

Ceterum de Simonidis vita v. Ulricii Hist. poes. Gr. tom. II, p. 505, Bodei Hist. poes. lyr. Gr. tom. II, p. 122 sqq.

Darii regno tribuuntur 36 anni ab Herodot. VII, 4 (ubi v. Bæhr.), in Canon. Ptolem. et ap. Euseb.; ita ut Xerxis annus primus sit Olymp. 73, 4. Noster sequi videtur Ctesiam (ap. Phot. cod. 72), qui Dario 31 tantum annos dat. Cf. Clinton. l. l. p. 313.

Epoch. 50. vs. 65-66.

Ἀ[φίκετο] supplevit Palmer. — Rem alii plurimi rectius ponunt Olymp. 75, 1. Magis Noster in eo erravit, quod Stesichorum *primum* ad Olymp. 75 refert (*alterum* Stesichorum laudat ep. 73, Olymp. 102). Nam antiquus ille Stesichorus, quem novimus, vixit circa Olymp. 33-56. Quapropter Klein. (Stesichor. fr. p. 5 sqq.) suspicatur poesin in familia Stesichori propagatam esse, ita ut is qui ep. 50 memoratur, a prisco illo quintus, alter, cujus mentio fit ep. 73, nonus esset. Plura v. ap. Bodeum l. l. p. 43 sqq.

Archon Olymp. 73, 3 et 73, 4 aliunde non notus. « Quare Philocratem, Bæckhius ait, ad alterutrum referas annum ex computo A vel B. Prætulit B, quod Noster ep. 60 Olymp. 84, 3 Euripidem annos 43, non 44 natum statuit. »

Epoch. 51. vs. 66-67

Res primo loco memoratæ pertinent ad Olymp. 74, 4. Ad Thermopylas pugnatum est post celebrata Olympia et Carneia (Herodot. VIII, 72 coll. VII, 206, VIII, 26) medio mense Hecatombæone. Prælium ad Salaminem cadit in diem XX Boedromionis. Plutarch. Camill. c. 19, Polyæn. III, 11; cf. Ideler. Enchirid. chronolog. p. 309, Clinton. p. 30.

Epoch. 52. vs. p. 67-69.

V. 68 extr. Selden. enotavit ΕΡΥΗΚ .. Quare Palmer. supplevit: ἐρρύηκεν ἐν Σικελίᾳ. Prideaux. voluit ἐρρευκεν vel ἐρύχθη. Sed Chandler. literam K omisit. « Forsterianæ collationis auctor, Bæckhius ait, in margine plumbo adscripsit quod dedi; qui etsi posthac atramento addidit: « ΕΡΥΗΚ *recte*, » tamen patet quod antea plumbo allitum erat, ex lapide petatum esse, nempe duo P justo arctius scripta. » Cf. Thucyd. III, 116: Ἐρρύη δὲ καὶ περὶ τὸ αὐτὸ τὸ ἔαρ τοῦτο ὁ ῥύαξ τοῦ πυρός ἐκ τῆς Αἰτνῆς. Deinde Bæckhius addidit αἰῶν s. x]αῖον; ante ἐν Σικ. poni vult τὰ, Αἰτνίαν denique mutavit in Αἰτνῆν. Numerum dedit ex collatione Forsteriana. Seldenus præbuit Η ΠΙ, Chandler Η ... ΔΠΙ.

De die pugnae Plataeensis Plutarch. Aristid. c. 19: Ταύτην τὴν μάχην ἐμαχίσαντο τῇ τετράδι τοῦ Βοηδρομιῶνος ἱσταμένου. Camill. c. 19: Βοηδρομιῶνος τρίτῃ ἐν Πλαταιαῖς ἄμα καὶ περὶ Μυκάλην ἡττήθησαν ὑπὸ τῶν Ἑλλήνων. Verum Bæckh. in Indice lectt. univers. Berolin. æstiv. 1816, p. 4, eam pugnatam esse demonstrat circa diem XXVII Panemii Bæotii, qui respondet Attico Metagitnioni: solennia autem hujus victoriae tertio vel

quarto Boedromionis die acta esse. Cf. Clinton. ad a. 479. — Ætnæ eruptio secundum Thucydidis calculos cadit in Olymp. 76½, quod non quadrat cum Nostro: v. Krüger in Comment. de vita Thucyd. p. 65.

Epoch. 53. vs. 69-70.

Συρακουσῶν supplevit Lydiatus; Palmer. voluit: ἐν Γέλᾳ, quod minus se commendat. Nam Gela a Gelone occupata est Olymp. 72, 3, Syracusæ Olymp. 73, 4 (v. Bœckh. Explicat. Pind. p. 100; cf. Clinton. ad a. 491, 485, 480). Noster igitur, qui hoc factum dicit Olymp. 75, 3, *septem* annis rem justo posteriorem facit, eodemque anno assignat, quo ex vera temporum computatione Geloni successit Hiero. Quam differentiam variis modis explicare studuerunt viri docti, neque tamen quidquam, puto, protulerunt quod ferri possit. Eadem testimoniorum diversitas in aliis multis hujus ætatis rebus reperitur, quare simpliciter ex ἀναγραφῶν vitio explicanda est (cf. ad ep. 56).

Epoch. 54. vs. 70-71.

De arte memoriæ à Simonide inventa v. Cic. De orat. II, 94, Quint. Inst. orat. XI, 2, Plin. H. N. VII, 24. De victoria, quam Adimanto archonte Athenis obtinuit annos natus octoginta v. Plutarch. An seni sit ger. resp. tom. IX, p. 137 Reisk.: Εἰ γε Σιμωνίδης μὲν ἐν γήρᾳ χοροῖς ἐνίκα, καὶ τοῦπίγραμμα δηλοῖ τοῖς τελευταίοις ἐπισιν.

Ἀμφὶ διδασκαλίῃ δὲ Σιμωνίδῃ ἔσπετο κῦδος
ὀγδωκοντάττει, παιδὶ Λεωκρέτῃ

Cf. Valer. Maxim. VIII, 7.

Harmodio et Aristogitoni statuae, ab Antenore, Euphranoris filio, fabricatae, positae erant quarto anno postquam Hippias Athenis erat expulsus (Plin. H. N. XXXIV, 9). Has vero quum in Asiam abstulisset Xerxes (Arrian. Exp. Alex. III, 16, 13), novae factae sunt a Critia, quas Noster intelligit. Postea antiquas illas Atheniensibus restituit Alexander (Arrian. l. l. et VII, 19), vel Antiochus (Pausan. I, 8, 5), vel Seleucus (Valer. Max. II, 10). Cf. Thiersch. Epoch. histor. art. p. 128 sqq.

Epoch. 55. vs. 71.

In numero Noster erravit, ut jam ep. 53 monuimus. Epicharmus sub regno Hieronis floruisse præter Nostrum refert Plutarch. Moral. p. 68, A (p. 175, C).

Epoch. 56. vs. 72.

Secundum Marmoris auctorem Sophocles na-

tus est Olymp. 70, 4 (cf. ep. 64). Rectius in Vita Sophocl. natales poetæ referuntur ad Olymp. 71, 1 (v. Bœckh. Gr. trag. principes p. 49, 102 et Comment. de Sophocl. Antig. c. 7 in Actis Academ. Borussicæ 1824; Clinton. F. H. ad a. Olymp. 71, 2); Suidas ponit Olymp. 73. — De victoria Sophoclis Magnis Dionysiis reportata v. Plutarch. Cim. c. 8.

Apsephion archon Olymp. 77, 4 multum difficultatis creavit viris doctis. • Nam præter hunc, Bœckhius ait, quem lapis offert, ex Diogene Laertio potissimum anno Olymp. 77, 4 vindicandum, visus est Phædon eidem tribuendus anno esse. Sed hunc præclare removet Clinton. Primum ex Diodor. XI, 63 huc revocabatur Phædon: sed ibi legitur in libris Φαίλωνος, hoc est Ἀψεφίλωνος, ut ego statuo. Deinde Schol. Æschinis De fals. legat. p. 755 Reisk. Phædonis annum nominat in re, quæ ad Olymp. 77, 4 pertinere videbatur, sed ea referenda in Olymp. 76, 1, qui veri Phædonis annus: cf. de ea Clinton. F. H. p. 262 sq. coll. p. 32. Addo, ne erres, etiam Plutarchum Thes. c. 36, ubi Phædon memoratur in re, quam Bentleius Apsephionis ad annum, Ol. 77, 4 referebat, non illum annum significare, sed annum Olymp. 76, 1 (Corsin. F. A. tom. III, p. 174, Clinton F. H. p. 34). • Hactenus Bœckh.

Duo hi archontes tam sæpe confunduntur, ut dubitare possis, num omnino exstiterit Phædon archon Ol. 76, 1, nisi dubitationem recideret Diodor. XI, 48. Nam ceteris locis, ubi Phædon archon memoratur, non cum Clintone et Bœckhio cogitandum est de anno Ol. 76, 1, sed 77, 4. Atque altero Diodori loco (XI, 63), ubi de a. Ol. 77, 4 agitur, multo probabilius pro Φαίλωνος ex vet. interpret. Dindorf. reposuit Φαίδωνος, quam cum Bœckhio scripseris Ἀψεφίλωνος. De quibus omnibus uberius egi in Commentat. De Æschyli Septem contra Thebas (Götting. 1836), p. 11-35. Causa confusionis esse videtur nominum similitudo; neque tamen hæc sola; nam considerandum est duos hos archontes septem distare annis. Itaque vitium erit veterum ἀναγραφῶν.

Epoch. 57. vs. 72-73.

De lapide cælo delapso Aristot. Meteor. I, 7: Ὅτι δ' ἐν Αἰγὸς ποταμοῖς ἔπεσε λίθος ἐκ τοῦ αἰέρος, ὑπὸ πνεύματος ἀρθεὶς ἐξέπεσεν μεθ' ἡμέραν. Plin. H. N. II, 58: • Celebrant Græci Anaxagoram Clazomenium, Olympiadis LXXVIII anno 2 (Nostro Olymp. 78, 1), prædixisse cælestium literarum scientia, quibus diebus saxum casurum esset a sole. Idque factum interdiu in Thraciæ parte ad Ægos flumen. Qui lapis etiam nunc

ostenditur, magnitudine vehis, colore adusto, comete quoque illis noctibus flagrante. » Cf. Stobæus Eclog. I, 25, Ammian. Marcell. XXII, 8, 5, XXII, 16, 22, Plutarch. Lysand. 15, Theodoret. Gr. affect. cur. IV, p. 797, ed. Hal. Eusebius rem accidisse dicit Ol. 78, 4. De Simonide v. ep. 49.

Epoch. 58. vs. 73-74.

Perdiccas ex Nostri rationibus regnat ab Ol. 79, 4 ad Ol. 90, 1 per 41 annos. Verum hoc falsum est. Nam ex Thucydide intelligitur Perdiccam Olymp. 91, 2 adhuc vixisse. Ceterum quam incerta sit antiquiorum regum Macedonicorum chronologia, ex illis jam colligas quæ de Perdiccæ regno traduntur. Perdiccas enim regnat (v. Athen. V, 217, D, E):

sec. Nicomedem	a. 41
» Anaximenem	» 40
» Theopompum	» 35
» Hieronymum	» 28
» Marsyam	} 23
» Philochorum	
» Euseb. Gr.	
» Euseb. Arm. p. 171, ed. Mai.	» 22

Archelaus deinde regnavit secundum Dexippum ap. Syncell. p. 263, 14 annis, secundum Diodorum (XIV, 35), 7 annis. Vides quantopere in his regnet numerus noster septenarius. Plura v. ap. Clinton. p. 218 sqq. et Ritschl. in Commentat. de Agath. vita p. 4 sqq.

Epoch. 59. vs. 74-75.

Πάλῃ supplevit Palmer. Cum Nostro consentit Schol. Aristoph. Ach. 10. Cf. Hermann. Opusc. II, p. 161.

Epoch. 60. vs. 75-76.

Πάλῃ Chandler.; Palmer. voluit ἐβίωσεν.

Olymp. 84, 3 Euripides primo præmio ornatus est ætatis anno 41. Docendi initium fecerat et tertio præmio ornatus est, sec. Vit. Eurip., Olymp. 81, 1, ætatis anno 25; igitur 14 annis post Olymp. 84, 3. Sin Gellium audias, docendi initium fecerit ætatis anno decimo octavo, quod septem annis differt ab iis quæ habet Vitæ Eurip. auctor.

Epoch. 61. vs. 76-77.

Cf. ep. 58. In archontis nomine cum Nostro facit Athenæus V, p. 218 D. Diodorus eundem dicit Ἀριστόφουλος. Falso.

Epoch. 62. vs. 77.

In numero pro Seldiana lectione ΠΠ Chand-

ler. dedit ΠΠΠ; sed illud in lapide esse a Forstero affirmatur; ideoque nihil corrigendum est. Debuit enim Marmoris auctor scribere 144, quoniam Euctemon archon a Diodoro assignatur Olymp. 93, 1. Atque huic anno Dionysii initium tribuit Canon Hieronymi. Rectius vero Euseb. Arm. rem ponit ad Olymp. 93, 3. — Græcus Canon Euseb. eam adscribit Olymp. 94, 3

Epoch. 63. vs. 77-78.

Explevit Palmer.; numerum vero dedit 77, annos computans ex illis numeris qui in lapide leguntur ep. 50 et 53 (222 et 145), contra Bœckh. scripsit 78, rectius sequens veros annos archontum, ad quos pertinent epochæ.

De re Clinton ad Olymp. 93, 3 ita: « Euripides moritur, Callia archonte (Apollodor. ap. Diodor. XIII, 103) quinque et septuaginta annos natus. Auctor Vitæ ap. Emsleium: Ἐτελεύτησεν, ὡς φησι Φιλόχορος, ὑπὲρ τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονώς, ὡς δὲ Ἐρατοσθένης, οὐ. Hæc testimonia certa sunt, et confirmant ea quæ præterea de Euripidis vita comperta habemus. Callias [a. 406] 75^{lus} archon est a Calliade [480]. Itaque 74^{lus} poetæ annus completus erat Boedromione Calliæ archontis. Philochorum sequitur Thomas Magister. Eurip. Vit.: Ὑπὲρ τὰ ἐβδομήκοντα ἔτη γεγονώς. Eratosthenis numerum servant Suidas v. Εὐρίπ. et Moschopulus Vit. Eurip.: Ἐτὶ βιβιωχένει τῶν αὐτὸν ἐβδομήκοντα πέντε. Euripides eodem die quo Dionysius tyrannidem occupavit. Plutarch. Sympos. VIII, 1. Itaque obiit sexto Calliæ mense. Jam mortuum fuisse octavo hujus archontis mense ex Aristoph. Ranis cognoscimus. Non accurate Marm. Par. ep. 64 eum Antigene archonte obiisse tradit. » Sed Marmoris rationes approbat Bœckh. « Archonti Calliæ, inquit, Olymp. 93, 3, Euripidis obitum assignat Apollodorus, quem quum secutus essem Gr. trag. princ. p. 209, posthac accessi Pario Commentat. de Dionysiis (in Act. Acad. Boruss. 1817) cap. 20, not. 120. Apollodorus quidem obitum et Euripidis et Sophoclis illi tribuerit anno, quod Ranæ Aristophanis fabula tum docta, et paullo ante doctam hanc debebant illi defuncti statui; sed Ranæ fabula docta Lenæis, quæ demonstrari Gamelione septimo mense acta esse, et probabile est comœdiam illam, quæ scribi non potuit ante Euripidis et Sophoclis obitum, esse inceptam ab Aristophane certe sex septem mensibus antequam ageretur. Multum enim temporis postulabat et scriptio et modorum et saltationis adornatio, tum vero chori exercitatio. Ac si, ut traditur, Sophocles post Euripidem obiit, et

Choum quidem solemnibus, Anthesterione post Gamelionem proximo, id quod non rejiciendum videtur (cf. de Dionysiis c. 21); patet utrumque Olymp. 93, 2 defunctum esse, quod Ranae comœdia jam Gamelione Olymp. 93, 3 docta est. Neque obstat Plutarch. ex Timæo referens Dionysium eo esse die natum quo defunctus sit Euripides. Nam quamquam verissima Wesselingii sententia est, non natum eo die Dionysium I, sed natam ejus tyrannidem dixisse Timæum, quam Dionysium constat Olymp. 93, 3, occupasse, non Olymp. 93, 2; tamen potuit Timæus aliquid jam Olymp. 93, 2 anno ante Dionysii tyrannidem spectare, quo sibi viam ad dominationem aperuerit Dionysius. Adde disputantem de Sophoclis et Euripidis obitu Ritschl. De Agathone c. 6.

Epoch. 64. vs. 78-79.

De Sophocle, v. ep. 63. Non omnes enim mortem poetæ ad Calliæ annum retulisse docet Schol. ap. Thiersch. in Actis Mon. I, 3, p. 323: Ἐπὶ Καλλίου φασὶν οἱ πλείους τὸν Σοφοκλέα τελευτῆσαι. Plin. H. N. VII, 30 et Vit. Sophocl. mortis annum ponunt Ol. 93, 4, quo tempore Athenæ a Lysandro obsidebantur. Hæc opinio, monente Bæckhio, ansam præbuisse videtur iis quæ narrat Pausan. I, 21. Lucian. Macrob. 6, 24 Sophoclem vixisse dicit annos 96.

In sequentibus Selden. dedit ἀνέβαινε, Palmer. ἀνέβη. Quibus Prideaux. addidit εἰς τὴν Περσίδα; Chandler: ἐπὶ τὸν ἀδελφόν. Sed hoc non opus esse Bæckhius docet ex sequente epocha, ubi: τῶν μετὰ Κύρου ἀναβάντων unde simul intelligitur nostro loco non de primo itinere, quod in Persiam, patre adhuc vivente, Cyrus fecit (Diodor. XIII, 104), sermonem esse, sed de nota illa Græcorum ἀναβάσει. Igitur erravit Noster hanc ad Olymp. 93, 3 referens, quum facta sit Olymp. 94, 4.

Deinde Seldenus ex lapide dedit: Καλλίου τοῦ προτέρου, quod propter epoch. 59 non nisi lapidæ errore scriptum esse potest. Quare Bæckhius restituit: τοῦ δευτέρου. Proprie quidem hic Callias non secundus ejus nominis est, sed tertius. Verum quum ep. 59 προτέρου, non πρώτου scriptum, patere Bæckhius ait, Parium epoch. 64 voluisse δευτέρου. Excuses vero hoc δευτέρου, pergit, s. Noster archontem Olymp. 92, 1 putaverit Καλλίαν vocatum, ut is, qui ep. 70 scriptus est, in marmoribus audit Καλλίας, credo quod ipse sic suum signavit nomen; neque ei excusationi hoc obstat quod epoch. 70 δευτέρου non appositum: quippe in his notis apponendis

non constans Noster. Quamquam autem Καλλίας et Καλλίας non diversa nomina sunt, tamen præstat ista excusatio, quam quæ voci sive προτέρου sive δευτέρου explicandæ attulerunt Seld., Prid., Stanlei. ad Vit. Æschyli, p. 712, Corsin. F. A. III, p. 260, relatu non digna.

Epoch. 65. vs. 79.

De Teleste dithyramborum scriptore v. Plutarch. Alex. c. 8, Diodor. Sic. XIV, 46.

Epoch. 66. vs. 79-80.

Lacunam supplevit Palmer. De ætate Socratis cum Nostro faciunt Apollodor. et Demetrius Phalereus ap. Diog. Laert. II, 44. Secundum Platonem in Apolog. Socrat. p. 19, D, moritur ἔτη γεγονώς πλείω ἑβδομήκοντα. Quare Bæckhius natales non in Olymp. 77, 4, sed in 77, 3 vel 2 rejiciendas putat. Sed minus diligens in talibus Plato esse solet, ut recte monet Clinton.

Epoch. 67. vs. 80-81.

Recepit Bæckhius Palmerii supplementum quamvis incertum; literas ΑΠ, quas Selden. et Chandlerus exhibent, vel ΑΙ, ut est in collatione Forsteriana, mutavit in ΑΣ. Palmer. sua hausit ex Diodor. XIV, 43: Ἀστυδάμας ὁ τραγωδιογράφος τότε πρῶτον (Aristocrate archonte Olymp. 95, 2) ἐβίδαξεν, ἔζησε δὲ ἔτη ἑξήκοντα. Idem Astydamos memorari videtur ep. 71 Olymp. 101, 4; certe nihil adjectum est, quo a priore distinguatur. Plurimi tamen ep. 71 Astydamantem juniorem intelligi volunt. Fuerunt enim duo hujus nominis poetæ: v. Schol. ad Aristoph. Av. 282 a Bæckhio emendatum: Γεγονῆσαι δὲ Φιλοκλείς δύο τραγωδιῶν ποιηταί· εἰς μὲν ὁ Φιλοποίθους υἱός, ἕτερος δὲ ὁ Φιλοκλέους ἀπόγονος· ἑκείνου μὲν γὰρ ἦν Μόρσιμος, ἐκ τούτου δὲ Φιλοκλῆς καὶ ἕτερος Ἀστυδάμας, ὁ κατὰ τὴν αὐτὴν ἡλικίαν περιπεπτωκώς τῷ νεωτέρῳ Φιλοκλεῖ. Cf. Suidas v. Ἀστυδάμας; et v. Σαυτὸν ἐπαινεῖς. Schol. Aristoph. Ran. 151, Diog. Laert. II, 5, 23.

Epoch. 68. vs. 81.

In lectionis varietate Bæckhius: « v. 81 Selden. ΑΦ.....ΜΕ...ΡΙΑΝΟΣ; Chandler. ΑΦΟΥΞ.ΛΟΣ.....ΜΕ...ΡΙΑΝΟΣ; Forsteriana prior collatio pro litera Ξ præbet O, altera docet non liquere sitne O an Ξ; tum in illa dicuntur oblitteratæ septem vel octo litteræ esse, et deinceps habetur KYPP. Composui hæc omnia, retenta litera Ξ. »

Ex his vestigiis Chandlerus finxit : ἀφ' οὗ Ξάνθος [ὁ ποιητὴς Σαρδιανός. Quæ temere excogitata sunt ex Athen. XII, 6, ubi hæc : Τοῦτον (Herculem), φησὶν (Megacrides), οἱ νέοι ποιηταὶ κατασκευάζουσιν ἐν ληστοῦ σχήματι μόνον περιπορευόμενον, ξύλον ἔχοντα καὶ λεοντὴν καὶ τόξα. Καὶ ταῦτα πλάσαι πρῶτον Στῆσιχόρον τὸν Ἱμεραῖον. Καὶ Ξάνθος δ' ὁ μελοποιὸς, πρεσβύτερος ὢν Στῆσιχόρου, ὥς καὶ αὐτὸς ὁ Στῆσιχόρος μαρτυρεῖ... οὐ ταύτην αὐτῷ περιτίθεισιν τὴν στολὴν, ἀλλὰ τὴν Ὀμηρικὴν· πολλὰ δὲ τῶν Ξάνθου παραπεποίηκεν ὁ Στῆσιχόρος. — Semler. Philoxenum Cytherium, Baumgarten. Polyidum vel Milesium Timotheum memorari putarunt. Bœckhius nomen gentilicium esse censet aut [Σηλ]υβριανός aut Με[σαμ]βριανός. « Nomen poetæ, inquit, inveniri non potest, quamquam N. 2054 (Inscriptionum) Mesambrianus nominatur *Aulosthenes*, ut videtur, quod nomen credas usitatum fuisse musicorum et maxime tibicinum familia; et dithyrambicum ex tali familia prodire potuisse, quis neget? Ac mutato Ξ in Λ , congruunt reliqua voci Αὐλοσθένης δ.» Inscriptio hæc est : Ἀγαθὴ τύχη. Αὐλουξένης Αὐλουξέneos (Αὐλοσθένης Αὐλοσθέneos leg. censet Bœckh.) Ἀπόλλωνι ὑπὲρ τῆς ἑαυτοῦ σωτηρίας, καὶ τῶν ἰδίων ἀμπελων ἐπὶ ἀρχὴν εὐχαριστήριον ἀνέθηκε.

Epoch. 69. vs. 82.

De Philoxeno v. Bodei Hist. poes. lyr. Gr. tom. II, p. 316 sqq.

Epoch. 70. vs. 82-83.

Quid supplendum sit, utrum. πρῶτον ἐδίδαξαν ἢ ἐνέχυσαν, haud liquet. Ceterum de Anaxandride Rhodio vel Colophonio v. Suidas s. h. v., qui eum vixisse dicit Olymp. 101. Cf. Meinek. Histor. Comicor. p. 367 sqq.

Epoch. 71. vs. 83.

Supplementum incertius. Selden. dedit : κατέκαη δὲ τότε καὶ οὐρανός. Palmer. : καὶ δὲ δοκίς ἐν οὐρανῷ. Prideaux. : καὶ ἐν οὐρανῷ μέγας κομήτης.. Chandler. : καὶ ἐν οὐρανῷ ἡ μεγάλη λαμπάς. Bœckhius in suis ante oculos habuit locum Diodor. XV, 50 (ad Olymp. 102, 1) : Ὡς μὲν γὰρ κατὰ τὸν οὐρανὸν ἐπὶ πολλὰς νύκτας λαμπὰς μεγάλη καομένη, ἀπὸ τοῦ σχήματος ὀνομασθεῖσα πυρίνη δοκίς. Ubi v. Wesseling. Cf. Aristot. Meteor. I, 6.

Epoch. 72. vs. 83-85.

Selden. explevit : ἀφ' οὗ ἡ μάχη ἐν Λεύκτροις. Prideaux. : ἀφ' οὗ ἐν Λεύκτροις μάχη. Pugna pugmata est Ol. 102, 2, Hecatombæonis die quinto; v. Clinton.

Alterius lacunæ initium olim statim post Φρασιλείδου posuerunt; Palmer. novam epocham notatam putans explevit : ἀφ' οὗ Ἀλέξανδρος Μακεδόνων. Prideaux. : καὶ ἐτελεύτησε Κλεόμειδος Λακεδαιμονίων] βασιλεύς, quæ, literis in marmore superstitionibus violenter mutatis, hausit ex Diodor. XV, 55. Corsin. F. A. tom. IV, p. 8 : καὶ ἐν Ἀλέξανδρος ὁ Ἀμύντου Μακεδόνων. Bœckhius vero post Φρασιλείδου in Forsteriana collatione invenit : **ΚΑΙ Ο ΑΛ**, ideoque dedit : καὶ ὁ Ἀλέξανδρος δὲ ὁ Ἀμύντου κατὰ τοῦτον Μακεδόνων] ἐβασίλευει.

Noster igitur Alexandrum II uno anno priorem facit quam Diodor. XV, 60, secundum quem imperio potitur Olymp. 102, 3. Ejusdem mors memoratur epoch. 74 (Olymp. 103, 1). Diodorus quidem eum per unum tantum annum regnasse dicit, sed longius ei tempustribuendum esse ex ipsius Diodori et ex Justinī (VII, 5) narratione recte concludit Clinton p. 241.

Epoch. 73. vs. 85.

Explevit Palmer., nisi quod ἐν Ἀρχιδίᾳ addidit Prideaux. Archontis nomen aliis est Dyscinetus (Diodor. XV, 57, Pausan. IV, 27, 5), aliis Dysnicetus (Demosth. Steph. II, p. 1132). Megalopolis ex Diodor. XV, 72 condita est Olymp. 103, 1. Sed rectius Pausan. VIII, 27, 6 : Συνερίσθη ἡ Μεγάλη πόλις ἐν αὐτῷ δὲ τῷ αὐτῷ καὶ μετὰ δὲ ὀλίγοις ὕστερον ἢ τὸ πταῖσμα ἐγένετο Λακεδαιμονίων τὸ ἐν Λεύκτροις (Olymp. 102, 2).

Epoch. 74. vs. 86-87.

Palm. Ἀλεξάνδρου τελευτήσαντος Πτολεμαῖος βασιλεύει. Quod non sufficit ad explendum spatium lacunæ. Dodwellus (Ann. Xenophon. p. 278) : Ἀλεξάνδρου δολονοφονηθέντος Πτολ. τῶν Μακεδόνων βασιλεύει.

Dionysius secundum Marm. Par. (cf. cp. 62) regnat annis 40, inde ab Olymp. 93, 1; revera autem nonnisi annis 38, inde ab Olymp. 93, 3: v. Diodor. XV, 74, Cic. Tuscul. V, 20, Nat. Deor. III, 53, Hellad. Chrestom. ap. Phot. cod. 279, Euseb. Can. Gr. p. 174 (ubi in pro librorum vitio).

Epoch. 75. vs. 87-88.

Κατέλαβον cum Baumgartenio supplevit Bœckh. Palmer. et Lydiat. dederant ἐσύλευσαν s. ἐσύλυσαν. Freret. (*Mém. de l'Acad.* XXVI, p. 197), cujus ætate vox ἱρὸν nondum e Marmore enotata erat, neque de occupatione templi putavit neque de spoliatione sermonem fuisse, sed de Cirrhæi soli occupatione, quæ caussa fuit belli. Ut ita statueret Freret, movit eum quod res in Marmore

memorata tribuitur anno *Cephisodori*, qui archon fuit Olymp. 103, 3, templum vero secundum Diodorum a Phocensibus captum dicitur Olymp. 105, 4. Itaque Noster, si de templo occupato cogitasset, multum a vero aberrasset. Sed hæc Frereti ratio propter vocem ἱπὸν jam admitti nequit. Quare quia Olymp. 105, 3 archon fuit *Cephisodotus*, Lydiatus, Prideaux., Chandler., Clinton (F. H. p. 124) cum iisque Bœckhius iudicarunt hunc archontem a Pario indicari, qui itaque uno tantum anno a Diodori computo recederet. Etenim archontum nominum similitudo causa fuisse videtur erroris, possitque fortasse pro Κηφισοδώρου corrigi Κηφισοδότου. Secundum hæc igitur suppleverunt numerum 94, qui, si ad Cephisodorum referretur, esse deberet 102.

Verum enimvero quamquam hac ratione Marmoris calculus ad veritatem adducitur, vehementer tamen dubito, num revera Noster veram hanc computationem secutus sit. Sic enim cogimur, ut quæ deinceps memorantur res, mortem Timothei, initium regni Philippi, mortem Artaxerxis, victoriam denique nescio cujusnam ducis vel poetæ, in una eademque epocha ponamus eaque omnia tribuamus anno Agathoclis, qui proxime sequitur Cephisodotum (Olymp. 105, 4). Quod propter epochæ longitudinem et propter tempora rerum a vero abhorret. Nam Philippus non Olymp. 105, 4 regnum adeptus est, sed Olymp. 105, 1. In eundem annum sec. Canonem Ptolemæi cadit initium regni Artaxerxis Ochi. Ver. simile est igitur non unam sed tres statuendas epochas esse; prima notavit mortem Timothei, in eaque literæ **ET** post ἑταλεύτησεν indicant supplendum esse ἔτη; altera spectat ad regna Philippi et Ochi, tertia ad victoriam nescio quam.

Quæ omnia quamquam non fugerunt Bœckhii sagacitatem, nihilominus vir doctissimus epocham 75 referri vult ad Olymp. 105, 3. « Suspicis, ait, vs. 90 erratum a lapicida esse, cujus negligentiam aliquoties notavimus, et debuisse illum pro Agathocle alium posteriorem archontem ponere, quippe Elpinem Olymp. 106, 1, qui solus superest ante Callistratum Olymp. 106, 2 (vs. 91). Sic Timothei obitum v. 88 scriptum et reliqua, quæ ea epocha comprehendit, signaverit Agathocles Olymp. 105, 4, inter epocham Phocici templi occupati Olymp. 105, 3 et Elpenum archontem Olymp. 106, 1 interjectus, et Elpinis anno vicerit ille, de quo vs. 90 dictum erat ἐνίκησεν. Quid quod vs. 90 non **ΠΔΔΔΔΙΙΙ** sed **ΠΔΔΔΔΙ** in lapide esse affirmat Forsterus?

Et numerus 92 exacte quadrat in Elpinis annum, nullo modo in Agathoclis. » At vereor ut error iste lapicidæ multis probabilis videatur; et quod numerum Forsterianum (92) attinet, Bœckhius in lectionis varietate ipse concedit credibilius esse in Marmore fuisse **ΙΙΙ**, quod Selden. et Chandlerus communi consensu dederunt, verum tertium **Ι** paulatim evanuisse, ita ut Forster. non nisi **ΙΙ** vidisset. Deinde vero ut credamus Nostrum epocham 75 falso ad Cephisodori annum (Ol. 103, 3) retulisse, eo facilius largiendum est, quia alia multa in hujus temporis archontibus a veteribus turbata esse debuerunt. Nam scimus Philochorum singularem librum composuisse de archontibus, qui magistratum tenebant inde ab Olymp. 101, 3 usque ad Olymp. 115, 2. Ac si quem nunc habemus et sequimur archontum catalogum vel obiter perlustraveris, plura reperiuntur, quæ nescio an ex vitiosis anagraphis fluxerint. Sicuti octavus archon post Cephisodorum est Cephisodotus, sic octavus post Phrasiclidem est Chariclides; porro septimus a Pythodoto est Pythodemus, septimus a Cephisodonte est Cephisodorus, etc. Quæ fortasse sunt fortuita, fortasse ex ἀναγραφῶν confusione explicanda; certe longe absum ab eorum sententia, qui nostrum archontum catalogum pro certissimo habent. Itaque facile fieri potuerit, ut Noster hic errorem commiserit similem illius, ex quo alii ad Phædonem retulerunt quæ referenda erant ad Apsephionem; qui quidem error alios multos creavit, ita ut de Themistoclis et Aristidis fatis postremis duplicem habeamus chronologiam. Simili archontum Theodori et Pythodori (qui septimus est a Theodoro) confusione laborant quæ de Phidia narrantur ex Philochoro (v. fr. 97).

Aliud cur putem Nostrum templi Delphici occupationem 7 vel 8 annis justo priorem fecisse, illud est quod Parius Timotheo, quem statim post memorat, annos tribuit 40, Suidas vero 47. Quod explicari potest si obitus poetæ vulgo conjungebatur cum templi Delphici occupatione, quam Noster retulit ad Cephisodori, Suidas ad Cephisodoti annum. Noster igitur Timothei obitum uno anno posuerit post templi occupationem. Neque quidquam jam impedit quin Philippi et Ochi regna suis assignaverit temporibus.

Apud Euseb. Arm. Artaxerxes Mnemon obit Ol. 103, 2, quod a vero calculo eodem spatio distat, quo Cephisodorus a Cephisodoto. Communis horum omnium fons confusio-
nis.

Epoch. 76. vs. 88-90.

De Timotheo multa habet Bodeus l. l. p. 324 sqq. 305, 315.

In sequentibus Seldenus novam epocham statuens : Ἀφ' οὗ Φίλιππος ὁ Ἀμύντου τῶν Μακεδόνων βασιλεύει καὶ Ἀρταξέρξης ἐτελεύτησιν, Ὡς δὲ ὁ υἱὸς βασιλεύει τῶν Περσῶν, ἐτ[η...]. Quæ sequuntur alii epochæ tribuit. Eodem modo statuit Freretius l. l. Recte. — Chandler. in unum omnia contrahens scripsit ἐτ[ηλεύτησιν ὁ δὲ Φίλιππος etc. Bœckhiana vid. in textu. Lydiatus, neglectis literis **ET**, temerarie locum constituit hunc in modum : καὶ Φίλιππος τὴν πόλιν ἔκτισεν ὁ Φίλιππος Μακεδόνων βασιλεὺς, καὶ Ἀλέξανδρος ὁ Φεραῖος ὑπὸ τῆς Ἰδίας γυναικὸς ἐδολοφονήθη καὶ τοὺς Διονυσίου στρατηγοὺς ὁ Δίων ἐνίκησιν. Eadem, nonnullis mutatis, Prideaux., quem sequitur Corsin. F. A. tom. IV, p. 21. Bœckhius postremam lacunam vacuum relinquere maluit, in annotatione vero conjecturam protulit de re, ad quam referri possit istud ἐνίκησιν. « Anne fortasse notata erat, inquit, victoria Chiorum de Atheniensibus (Diod.

XVI, 7)? Quod si statuas, dux Chiorum subiectum fuerit ad verbum ἐνίκησιν). »

Epoch. 77. vs. 90-92 ut videtur.

Quid hac epocha notatum fuerit, sciri nequit Prideaux. et qui eum secuti sunt plurimi de Alexandri anno natali cogitarunt, qui tamen ex Olymp. 106, 4. Bœckhius, quum epocham 75 ad Olymp. 105, 3 retulisset, putavit bellum Phocense memoratum esse, cujus initium Callistrati anno assignat Diodorus.

In seqq. Chandler. supplevit : τὴν δὲ καὶ Ἀριστοτέλης ὁ φιλόσοφος [κα]τ[ὰ] τοῦτο[ν]. Bœckhius *Platonem* intulit, et reliqua magis adaptavit literis in Marmore superstitionibus. Sed incerta hæc omnia.

Epoch. 78. vs. 92-93.

In literis καλλίππο mentionem Callippi Syracusarum tyrannide potiti putarunt Lydiat. et Prideaux. Chandlerus et Bœckhius nihil tentarunt. Corsitatus

INSCRIPTION GRECQUE DE ROSETTE.

TEXTE ET TRADUCTION LITTÉRALE,

ACCOMPAGNÉE

D'UN COMMENTAIRE CRITIQUE, HISTORIQUE ET ARCHÉOLOGIQUE,

PAR M. LETRONNE,

MEMBRE DE L'INSTITUT ROYAL DE FRANCE; MEMBRE ÉTRANGER DES ACADÉMIES DES SCIENCES DE BERLIN,
DE COPENHAGUE, DE MUNICH ET DE TURIN; MEMBRE HONORAIRE DE LA SOCIÉTÉ ROYALE DE LONDRES.

AVEC UN FAC-SIMILÉ DU TEXTE GREC, ET PLUSIEURS DESSINS GRAVÉS SUR BOIS.

PARIS,

FIRMIN-DIDOT ET Cie, LIBRAIRES-ÉDITEURS,

IMPRIMEURS DE L'INSTITUT DE FRANCE,

RUE JACOB, 56.

M DCCC LXXXV.

A LA MÉMOIRE
DE CHAMPOLLION LE JEUNE,

CET OPUSCULE,
QUI DOIT TANT A SES TRAVAUX IMPRIMÉS ET MANUSCRITS,

EST DÉDIÉ,

COMME UN FAIBLE TÉMOIGNAGE
DE LA SINCÈRE ADMIRATION ET DES PROFONDS REGRETS
DE L'AUTEUR.

AVERTISSEMENT

IL serait superflu maintenant d'insister sur l'importance scientifique du monument connu sous le nom de *pierre de Rosette*. Tout le monde sait que cette pierre, découverte par les Français en 1799 et transportée en Angleterre, après le traité d'Alexandrie, porte une inscription en deux langues, *égyptienne* et *grecque*, et en trois espèces de caractères, *égyptiens sacrés*, *égyptiens usuels* et *grecs*. Personne n'ignore non plus tous les efforts tentés, depuis près de quarante ans, pour retrouver, à l'aide de la comparaison des trois textes, la connaissance de la langue et des écritures usitées dans l'ancienne Égypte. Je me bornerai donc à dire quelques mots du texte grec dont l'interprétation est l'unique objet de cet écrit.

Ce texte, pris en lui-même et indépendamment de l'intérêt qui résulte de sa comparaison avec les deux autres, nous offre un document historique des plus curieux. Le décret qu'il nous a conservé, rendu en l'honneur de Ptolémée Épiphanes par les prêtres d'Égypte rassemblés à Memphis pour la cérémonie de son couronnement, est une pièce jusqu'à présent unique; c'est encore la principale source d'où nous puissions tirer quelques lumières sur la fusion qui, par suite de la conquête d'Alexandre, s'était opérée dans les usages civils ou religieux des deux peuples; en même temps qu'elle complète et confirme plusieurs points importants de l'histoire de cette époque.

Il n'existait en français qu'une seule traduction, celle d'Ameilhon qui fut publiée en 1803, accompagnée d'un commentaire et d'un *fac-simile* du texte (1); travail judicieux et remarquable pour le temps où il a paru. Les imperfections qu'on est forcé d'y reconnaître étaient peut-être en partie inévitables à cette époque, où l'on manquait encore de tout moyen de comparaison. Le même jugement doit s'appliquer à la version latine composée et publiée par Heyne, à peu près vers le même temps. Parmi les savants qui ont ensuite le plus contribué à éclaircir le texte grec, il faut nommer surtout Villoison.

(1) Ce *fac-simile* a été reproduit à la fin de cet opuscule.

dont les trois lettres , insérées dans le Magasin encyclopédique, contiennent des observations excellentes qui rectifient la version d'Ameilhon sur plusieurs points essentiels; Porson, dont les belles restitutions remplissent si heureusement plusieurs lacunes à la fin des vingt-quatre dernières lignes; et M. Drumann dont l'ouvrage donne un résumé exact de ce qui avait été écrit sur le sujet , et présente des recherches savantes qui conservent encore à présent une grande partie de leur utilité.

Après tous ces efforts, il restait encore beaucoup à faire pour l'intelligence complète de ce document historique. J'ai pu dire en 1823, « qu'il s'y trouve plusieurs passages dont le sens n'a jamais été bien entendu. » (*Rech. pour servir à l'hist. de l'Égypte, etc., Introd.* p. XLIV.) Depuis, un examen attentif et l'étude comparée des autres inscriptions, ainsi que des papyrus grecs rapportés d'Égypte, ont à mes yeux confirmé ce jugement.

La traduction que je publie est, sauf plusieurs corrections, celle que Champollion m'avait demandée vers 1824, pour servir de base à ses recherches persévérantes, et déjà si heureuses, sur les textes égyptiens de l'inscription de Rosette. Il l'avait désirée parfaitement littérale et aussi près du texte que possible. C'est, en effet, le caractère que je me suis efforcé de donner à cette version. Il devait me communiquer en retour, quand il aurait terminé son grand travail, l'indication de toutes les différences entre les textes égyptiens et le texte grec, ainsi que le sens des passages correspondants aux lacunes du dernier.

Ce secours vient de m'arriver, au moment où je n'y comptais plus. Après la mort de cet illustre philologue, ma version s'est retrouvée dans ses papiers, mais son analyse des textes égyptiens avait disparu, ainsi que d'autres pièces importantes, telles que la première partie de son admirable mémoire sur la notation des parties du temps, et une portion considérable de son dictionnaire hiéroglyphique, indispensable complément de sa grammaire. Un indigne abus de confiance les avait fait passer dans une main qui n'était pas disposée à les rendre. Enfin, après sept ans, ils viennent d'être reconnus parmi les manuscrits du spoliateur, qu'on hésitait d'autant plus à soupçonner qu'il déplorait lui-même publiquement la perte irréparable de ces précieux matériaux.

Avec l'analyse des deux textes égyptiens s'est aussi retrouvée la note des différences que Champollion avait remarquées entre ces

textes et le grec. Ces deux pièces, qui m'ont été communiquées par M. Champollion - Figeac, m'ont fourni des renseignements dont j'avais besoin pour compléter mon explication, et pour lever plusieurs des doutes qui m'arrêtaient encore.

Quoique mon travail se soit trouvé, par ce puissant secours, tout prêt pour l'impression, je n'aurais probablement pas songé à le détacher de l'ensemble dont il doit faire partie, si une occasion fortuite ne s'était offerte. Chargé de rendre compte, dans le journal des Savants, de la Bibliothèque des classiques grecs, publiée par M. Firmin Didot, j'ai dû faire une nouvelle étude de Polybe, dans l'excellente édition de M. Dübner; et, comme je venais d'examiner l'inscription de Rosette, j'ai été frappé, plus que je ne l'avais été auparavant, du rapport qu'offre le style de ce monument avec celui de l'historien; j'ai mieux saisi la liaison des faits qu'elle indique avec quelques-uns de ceux qu'il expose, et reconnu la confirmation éclatante qu'elle apporte à certains récits, dont on avait mis en doute la vérité. Il m'a paru alors qu'on pouvait considérer l'inscription comme une pièce justificative à l'appui de cette grande composition historique.

M. Firmin Didot, qui ne néglige rien pour perfectionner cette belle collection, entreprise si honorable pour la France, se propose de compléter le recueil des fragments des historiens grecs, en imprimant à la suite la chronique de Paros. Il a désiré que ses souscripteurs pussent, s'ils le voulaient, y joindre encore l'inscription de Rosette, si digne d'être placée à côté de ce monument; et j'ai volontiers mis à sa disposition mon travail, qui, sans cette circonstance, aurait paru beaucoup plus tard.

J'ai déjà parlé de ma traduction : je n'ai plus qu'un mot à dire de mon commentaire. La critique verbale y tient plus de place que dans les commentaires d'Ameilhon et de M. Drumann; mais on verra qu'elle était indispensable pour établir le vrai caractère du style, son analogie avec celui de Polybe, sa supériorité incontestable sur celui de la version des Septante, si mêlé d'hébraïsmes; en même temps, pour suivre exactement la marche de l'exposition, et saisir le parfait enchaînement des idées; enfin pour pénétrer aussi avant que possible dans la pensée du rédacteur, et acquérir une perception exacte des faits historiques ou archéologiques qu'il a énoncés. Éviter tous les éclaircissements qui n'étaient pas nécessaires à l'intelligence complète du texte, mais ne négliger

aucun de ceux qui pouvaient y conduire ; renvoyer aux recherches antérieures , quand je ne trouvais rien d'utile à y ajouter ; écarter ainsi toutes les discussions qui éloignent du but principal ; avoir toujours ce but devant les yeux , et y arriver par le plus court chemin ; ne donner les explications conjecturales que pour ce qu'elles sont réellement , afin d'appeler la discussion sur les points qui restent encore douteux ou obscurs ; voilà ce que je me suis proposé de faire. Puissé-je y avoir réussi au gré des connaisseurs !

Les remarques de Champollion , contenues , soit dans sa Grammaire imprimée , soit dans ses manuscrits , m'ont permis de remplir plus sûrement quelques lacunes du texte ; elles m'ont également fourni des indications qui établissent que le texte grec , écrit avec une aisance , une netteté et une propriété d'expression qu'on n'avait pas assez remarquées , est la rédaction *primitive* , traduite après coup en égyptien , puis exprimée en caractères sacrés. En effet , une pièce où l'autorité royale était à ce point engagée devait être rédigée d'abord par un scribe royal dans la langue du gouvernement , dans celle dont ses agents avaient exclusivement la connaissance et l'usage ; soumise ensuite à une censure préalable ; et , après approbation , envoyée aux scribes égyptiens ; pour être traduite , comme ils l'entendraient , dans la langue du pays. Il a dû en être ainsi de tous les actes publics de cette importance ; la rédaction grecque était la seule officielle et reconnue de l'autorité.

Je désire que ce travail paraisse un *spécimen* satisfaisant de la méthode d'interprétation que je me propose d'appliquer à toutes les inscriptions grecques de l'Égypte , dont le recueil complet sera bientôt mis sous presse , ainsi que la collection , depuis si longtemps attendue , des papyrus grecs du Musée du Louvre. Ces deux grandes collections de documents , la plupart inédits , qui éclairent une partie importante de l'histoire ancienne , ou nous font connaître la vie politique et civile de l'Égypte grecque et romaine , seront imprimées simultanément de manière à paraître vers la même époque.

INSCRIPTION DE ROSETTE.

TEXTE ET TRADUCTION.

1. 1. Βασιλεύοντος τοῦ νέου, καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ πατρὸς, κυρίου βασιλειῶν, μεγάλοδοξου, τοῦ τὴν Αἴγυπτον καταστησαμένου, καὶ τὰ πρὸς τοὺς
1. 2. θεοὺς εὐσεβοῦς, ἀντιπάλων ὑπερτέρου, τοῦ τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων ἐπανορθώσαντος, κυρίου τριακονταετηρίδων, καθάπερ ὁ Ἡφαιστος ὁ μέγας· βασιλέως, καθάπερ ὁ ἥλιος,
1. 3. μέγας βασιλεὺς τῶν τε ἄνω καὶ τῶν κάτω χωρῶν· ἐκγόνου θεῶν Φιλοπατόρων· ὃν ὁ Ἡφαιστος ἐδοκίμασεν· ὃ δ' ἥλιος ἔδωκεν τὴν νίκην· εἰκόνας ζώσης τοῦ Διὸς, υἱοῦ τοῦ ἡλίου, Πτολεμαίου,
1. 4. αἰωνοβίου, ἡγαπημένου ὑπὸ τοῦ Φθῶ· ἔτους ἐνάτου, ἐξ' ἱερέως Ἀέτου, τοῦ Ἀέτου, Ἀλεξάνδρου, καὶ θεῶν Σωτήρων, καὶ θεῶν Ἀδελφῶν, καὶ θεῶν Εὐεργετῶν, καὶ θεῶν Φιλοπατόρων, καὶ
1. 5. θεοῦ Ἐπιφανοῦς, Εὐχαρίστου· ἀθλοφόρου Βερενίκης· Εὐεργετίδος, Πύρρας, τῆς Φιλίνου· κληροφόρου Ἀρσινόης· Φιλαδέλφου, Ἀρείας, τῆς Διογένους· ἱερείας Ἀρσινόης· Φιλοπάτορος, Εἰρήνης,
1. 6. τῆς Πτολεμαίου· μηνὸς Ξανδικοῦ τετράδι, Αἰγυπτίων δὲ Μεχίρ ὀκτωκαιδεκάτῃ· Ψῆφισμα· οἱ ἀρχιερεῖς, καὶ προφῆται, καὶ οἱ εἰς τὸ αὐτον εἰσπορευόμενοι· πρὸς τὸν στολισμὸν τῶν
1. 7. θεῶν, καὶ πτεροφόροι, καὶ ἱερογραμματεῖς, καὶ οἱ ἄλλοι ἱερεῖς πάντες, οἱ ἀπαντήσαντες ἐκ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἱερῶν εἰς Μέμφιν τῷ βασιλεῖ, πρὸς τὴν πανήγυριν τῆς παραλήψεως τῆς
1. 8. βασιλείας, τῆς Πτολεμαίου, αἰωνοβίου, ἡγαπημένου ὑπὸ τοῦ Φθῶ, θεοῦ Ἐπιφανοῦς, Εὐχαρίστου, ἣν παρέλαβεν παρὰ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ, συνελθόντες ἐν τῷ ἐν Μέμφει ἱερῷ, τῇ ἡμέρᾳ τούτῃ, εἶπαν

- L. 1. Sors le règne du JEUNE *, et successeur immédiat de son père *; maître des couronnes *; couvert de gloire; ayant établi l'ordre en Égypte; pieux
- L. 2. envers les dieux *; supérieur à ses adversaires; ayant amélioré la vie des hommes *; maître des triacontatérides *, comme Héphaestos, le grand *; roi comme le soleil
- L. 3. grand roi des régions supérieures et inférieures *; né des dieux Philopators; éprouvé par Héphaestos *; à qui le soleil a donné la victoire *; image vivante de Zeus; fils d'Hélios; Ptolémée,
- L. 4. toujours vivant, chéri de Phthas; la IXe année; Aëtes, fils d'Aëtès, étant prêtre d'Alexandre et des dieux Soters, et des dieux Adelpheas, et des dieux Évergètes et des dieux Philopators, et
- L. 5. du dieu * Épiphane, Euchariste **, étant athlodore de Bérénice Évergète Pyrrha, fille de Philinus; étant canéphore d'Arsinoë Philadelphie Aria, fille de Diogène:

- L. 6. étant prêtresse **, d'Arsinoë Philopator Irène, fille de Ptolémée **: du mois Xandique le IV **: et du mois des Égyptiens Méchir le XVIII;

DÉCRET **:

Les grands prêtres et prophètes, et ceux qui pénètrent dans le sanctuaire pour l'habillement des

- L. 7. dieux, et ptérophores, et hiérogrammates, et tous les autres prêtres ** qui, des temples du pays, s'étant rendus à Memphis, au-devant du roi, pour la panégyrie de la réception de la
- L. 8. couronne, de Ptolémée, toujours vivant, chéri de Phthas, dieu Épiphane, Euchariste, laquelle il a reçue immédiatement de son père, réunis dans le temple de Memphis **, ce même jour, ont dit:

- L. 9. Ἐπειδὴ βασιλεὺς Πτολεμαῖος, αἰωνόβιος, ἡγα-
πημένος ὑπὸ τοῦ Φθα, θεὸς Ἐπιφανής, Εὐχά-
ριστος, ὃ ἐγ βασιλείῃς Πτολεμαίου καὶ βασιλίσ-
σης Ἀρσινόης, θεῶν Φιλοπατόρων, κατὰ πολλὰ
εὐεργέτηκεν τὰ θ' ἱερὰ, καὶ
- L. 10. τοὺς ἐν αὐτοῖς ὄντας, καὶ τοὺς ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ
βασιλείαν τασσομένους ἅπαντας· ὑπάρχων θεὸς
ἐκ θεοῦ καὶ θεᾶς, καθάπερ Ὡρος, ὃ τῆς Ἰσιος
καὶ Ὀσίριος υἱός, ὃ ἐπαμύνας τῷ πατρὶ αὐτοῦ
Ὀσίρι, τὰ [τε] πρὸς θεοὺς
- L. 11. εὐεργετικῶς διακείμενος, ἀνατέθεικεν εἰς τὰ
ἱερὰ ἀργυρικὰς τε καὶ σιτικὰς προσόδους· καὶ
δαπάνας πολλὰς ὑπομεμένηκεν, ἕνεκα τοῦ τὴν
Αἴγυπτον εἰς εὐδίαν ἀγαγεῖν, καὶ τὰ ἱερὰ κα-
ταστήσασθαι,
- L. 12. ταῖς τε ἑαυτοῦ δυνάμεσιν περιανθρώπηκε πά-
σαις, καὶ ἀπὸ τῶν ὑπαρχουσῶν ἐν Αἴγυπτῳ
προσόδων, καὶ φορολογιῶν, τινὰς μὲν εἰς τέλος
ἀφῆκεν, ἄλλας δὲ κεκούφικεν, ὅπως ὃ τε λαὸς
καὶ οἱ ἄλλοι πάντες ἐν
- L. 13. εὐθηνίᾳ ᾧσιν ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας· τὰ τε
βασιλικὰ ὀφειλήματα, ἃ πρὸς τὸν οἱ ἐν Αἴ-
γυπτῳ, καὶ οἱ ἐν τῇ λοιπῇ βασιλείᾳ αὐτοῦ,
ὄντα πολλὰ, τῷ πλήθει ἀφῆκεν· καὶ τοὺς ἐν
ταῖς φυλακαῖς
- L. 14. ἀπυγμένους, καὶ τοὺς ἐν αἰτίαις ὄντας ἐκ πολ-
λοῦ χρόνου, ἀπέλυσεν τῶν ἐνκεκλημένων· προσ-
έταξε δὲ καὶ τὰς προσόδους τῶν ἱερῶν, καὶ
τὰς διδομένας εἰς αὐτὰ κατ' ἐνιαυτὸν συντάξεις,
σιτι-
- L. 15. κὰς τε καὶ ἀργυρικὰς, ὁμοίως δὲ καὶ τὰς καθη-
κούσας ἀπομοίρας τοῖς θεοῖς, ἀπὸ τε τῆς ἀμπελί-
τιδος γῆς, καὶ τῶν παραδείσων, καὶ τῶν ἄλλων
τῶν ὑπαρχάντων τοῖς θεοῖς, ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ,
- L. 16. μένειν ἐπὶ χώρας· προσέταξεν δὲ καὶ περὶ τῶν
ἱερέων, ὅπως μὴθὲν πλεῖον διδῶσιν εἰς τὸ τε-
λεστικόν, οὐδέ τι σέσσοντο ἕως τοῦ πρώτου ἔτους,
ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ· ἀπέλυσεν δὲ καὶ τοὺς ἐκ
τῶν
- L. 17. ἱερῶν ἐθνῶν τοῦ κατ' ἐνιαυτὸν εἰς Αἰλεξανδρείαν
κατάπλου· προσέταξεν δὲ καὶ τὴν σύλληψιν τῶν
εἰς τὴν νηυτείαν μὴ ποιεῖσθαι· τῶν τ' εἰς τὸ
βασιλικὸν συντελουμένων ἐν τοῖς ἱεροῖς βυσ-
σίνων
- L. 18. ὀθονίων ἀπέλυσεν τὰ δύο μέρη· τὰ τε ἐγλε-
λειμμένα πάντα ἐν τοῖς πρότερον χρόνοις ἀπο-
κατέστησεν εἰς τὴν καθήκουσαν τάξιν, φροντί-
ζων ὅπως τὰ εἰθισμένα συντελῇται τοῖς θεοῖς,
κατὰ τὸ
- L. 9. CONSIDÉRANT ¹⁹ que le roi Ptolémée, toujours vivant,
chéri de Phthas, dieu Épiphané, Euchariste, issu
du roi Ptolémée et de la reine Arsinoë, dieux
Philopators, a comblé de bienfaits les temples, et
- L. 10. ceux qui y demeurent, et tous ceux qui sont rangés
sous sa domination; qu'étant dieu, né d'un dieu
et d'une déesse, comme Horus, le fils d'Isis et
d'Osiris, qui a vengé son père Osiris ²⁰; envers les
dieux,
- L. 11. plein d'une piété généreuse, il a consacré aux
temples des revenus en argent et en vivres ²¹, et
supporté de grandes dépenses pour amener la séré-
nité ²² en Égypte, et pour établir l'ordre en tout ce
qui concerne le culte ²³;
- L. 12. il a manifesté de toutes ses forces ses sentiments
d'humanité ²⁴; d'entre les revenus publics et impôts
perçus en Égypte, il a supprimé définitivement
quelques-uns et allégé d'autres; afin que le peuple ²⁵
et tous les autres
- L. 13. fussent dans l'abondance sous son règne ²⁶; les
sommes que redevaient au trésor ²⁷ les habitants
de l'Égypte, et ceux du reste de son royaume, les-
quelles étaient fort considérables, il en a fait une
remise générale ²⁸; quant à ceux qui avaient été
- L. 14. emprisonnés ²⁹ et ceux à qui l'on avait intenté procès
depuis très-longtemps, il les a délivrés de toute
réclamation: il a ordonné en outre que les reve-
nus des temples, et les contributions qui leur
étaient accordées chaque année, tant en
- L. 15. vivres qu'en argent, ainsi que les parts équitables
assignées aux dieux ³⁰, sur les vignobles, les jardins
et sur les autres terrains, qui appartenaient aux
dieux sous le règne de son père,
- L. 16. resteraient sur le même pied: relativement aux prê-
tres, il a ordonné encore qu'ils ne payent rien
de plus à la caisse *célestique* ³¹ que ce à quoi ils
étaient imposés, jusqu'à la première année, sous
son père ³²; il a de plus affranchi ³³ ceux d'entre les
- L. 17. tribus sacrées, de la descente annuelle à Alexan-
drie ³⁴; il a ordonné également de ne plus lever la
contribution pour la marine ³⁵; des toiles de byssus
livrées dans les temples ³⁶ au trésor royal,
- L. 18. il a remis les deux tiers ³⁷; et tout ce qui était pré-
cédemment négligé ³⁸, il l'a rétabli dans l'état con-
venable, veillant à ce que tout ce qu'il était d'usage
de faire pour les dieux fût exécuté comme

L. 19. προσήκον· ὁμοίως δὲ καὶ τὸ δίκαιον πᾶσιν ἀπέ-
νειμεν, καθάπερ Ἑρμῆς ὁ μέγας καὶ μέγας·
προσέταξεν δὲ καὶ τοὺς καταπορευομένους ἐκ τε
τῶν μαχίμων, καὶ τῶν ἄλλων, τῶν ἀλλότρια

L. 20. φρονησάντων, ἐν τοῖς κατὰ τὴν ταραχὴν και-
ροῖς, κατελθόντας μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων κτήσεων·
προειροήθη δὲ καὶ ὅπως ἐξαποσταλῶσιν δυνά-
μεις ἱππικαὶ τε καὶ πεζικαὶ, καὶ νῆες, ἐπὶ τοὺς
ἐπελθόντας

L. 21. ἐπὶ τὴν Αἴγυπτον κατὰ τε τὴν θάλασσαν καὶ
τὴν ἡπειρον, ὑπομείνας δαπάνας ἀργυρικὰς τε
καὶ σιτικὰς μεγάλας, ὅπως τὰ θ' ἱερὰ, καὶ οἱ ἐν
αὐτῇ πάντες, ἐν ἀσφαλείᾳ ᾧσιν· παρχινόμε-

L. 22. νος δὲ καὶ εἰς Λύκων πόλιν, τὴν ἐν τῷ Βουσι-
ρίτῃ, ἣ ἦν κατελημμένη καὶ ὠχυρωμένη πρὸς
πολιορκίαν ὅπλων τε παραθέσει δαψιλεστέρα,
καὶ τῇ ἄλλῃ χορηγία πάσῃ, ὥς ἂν ἐκ πολλοῦ

L. 23. χρόνου συνεστηκυίας τῆς ἀλλοτριότητος τοῖς ἐπε-
συναχθεῖσιν εἰς αὐτὴν ἀσεβέσιν, οἱ ᾗσαν εἰς τε
τὰ ἱερὰ, καὶ τοὺς ἐν Αἰγύπτῳ κατοικοῦντας
πολλὰ κακὰ συντετελεσμένοι, καὶ ἄν-

L. 24. τικαθίσας, χώμασιν τε καὶ τάφροις καὶ τείχε-
σιν αὐτὴν ἀξιολόγοις περιέλαβεν· τοῦ τε Νεῖλου
τὴν ἀνάβασιν μεγάλην ποιησαμένου ἐν τῷ ὀγδόῳ
ἔτει, καὶ εἰθισμένου κατακλύζειν τὰ

L. 25. πεδία, κατέσχευεν, ἐκ πολλῶν τόπων ὀχυρώσας
τὰ στόματα τῶν ποταμῶν, χορηγίσας εἰς αὐτὰ
 χρημάτων πλῆθος οὐκ ὀλίγον· καὶ, καταστήσας
ἱππεῖς τε καὶ πεζοὺς πρὸς τῇ φυλακῇ

L. 26. αὐτῶν, ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ τὴν τε πόλιν κατὰ κρά-
τος εἴλεν, καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ ἀσεβεῖς πάντας διέ-
φθειρεν· καθάπερ Ἑρμῆς καὶ Ὡρος, ὁ τῆς
Ἰσίου καὶ Ὀσίριος υἱός, ἐχειρώσαντο τοὺς ἐν
τοῖς αὐτοῖς

L. 27. τόποις ἀποστάντας πρότερον· τοὺς [τ'] ἀρηγη-
σαμένους τῶν ἀποστάντων ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς,
καὶ τὴν χώραν ἐ[νοχλήσ]αντας, καὶ τὰ ἱερὰ ἀδι-
κήσαντας, παραγενόμενος εἰς Μέμφιν, ἐπαμυ-
νῶν

L. 28. τῷ πατρὶ καὶ τῇ ἑαυτοῦ βασιλείᾳ, πάντας ἐκό-
λασεν καθήκοντως, καθ' ὃν καιρὸν παρεγενήθη
πρὸς τὸ συντελεσθῆ[ναι αὐτῷ τὰ] προσήκοντα
νόμιμα τῇ παραλήψει τῆς βασιλείας· ἀφῆκεν δὲ
καὶ τὰ ἐ[ν]

L. 29. τοῖς ἱεροῖς ὀφειλόμενα εἰς τὸ βασιλικὸν ἕως τοῦ
ὀγδόου ἔτους, ὄντα εἰς σίτου τε καὶ ἀργυρίου
πλῆθος οὐκ ὀλίγον· ὡσαύ[τως δὲ καὶ] τὰς τιμὰς
τῶν μὴ συντετελεσμένων εἰς τὸ βασιλικὸν βυσ-
σίνων ὀθ[ονί-]

L. 19. il convient; en même temps il a distribué à
tous la justice, comme Hermès, deux fois grand¹⁹;
il a ordonné, en outre, que les émigrés revenus,
gens de guerre et tous autres qui

L. 20. auraient manifesté des intentions hostiles²⁰, dans le
temps des troubles²¹, conservent les biens en la
possession desquels ils sont rentrés; il a pourvu à ce
que des corps de cavalerie et d'infanterie²², et des
vaisseaux fussent envoyés contre ceux qui se se-
raient avancés

L. 21. contre l'Égypte, tant par terre que par mer, suppor-
tant de grandes dépenses en argent et en vivres,
afin que les temples et tous les habitants de l'Égypte
fussent en sûreté;

L. 22. s'étant rendu²³ à Lycopolis²⁴, celle du [nome] Bu-
sirite, ville dont on s'était emparé et qu'on avait
fortifiée contre un siège²⁵, par de grands dépôts
d'armes et toute autre sorte de munitions, l'esprit
de révolte s'y étant affermi depuis très-long

L. 23. temps, parmi les impies qui, rassemblés dans
cette ville²⁷, avaient fait beaucoup de mal aux tem-
ples et aux habitants de l'Égypte; et ayant formé
le siège de

L. 24. cette place, il l'a environnée de retranchements, de
fossés et de murs solides; le Nil ayant fait une grande
crue²⁸ dans la VIIIe année²⁹, et comme il est ac-
coutumé de le faire, inondant les

L. 25. plaines, le roi l'a contenu, en beaucoup de lieux,
en fortifiant l'embouchure des fleuves³⁰, pour
lesquels travaux il a dépensé des sommes non petites;
après avoir établi des troupes tant de cavalerie
que d'infanterie pour la garde

L. 26. de ces fleuves, il a pris en peu de temps la ville
de vive force³¹, et détruit tous les impies qui s'y
trouvaient³², comme Hermès et Horus, fils d'Isis
et d'Osiris, s'étaient rendus maîtres, dans ces
mêmes

L. 27. lieux³³, des gens révoltés auparavant; quant à ceux
qui s'étaient mis à la tête des rebelles³⁴, sous son
père, et qui avaient vexé le pays³⁵, sans respecter
les temples, s'étant rendu à Memphis, pour venger

L. 28. son père et sa propre couronne, il les a punis comme
ils le méritaient, à l'époque où il vint pour célébrer
les cérémonies prescrites pour la réception de la
couronne; de plus, il a remis ce qui dans

L. 29. les temples était dû au trésor royal jusqu'à la
VIIIe année, montant, tant en vivres qu'en argent,
à une quantité non petite; pareillement, il a remis
la valeur des toiles de Byssus qui n'avaient point
été fournies au trésor royal

- L. 30. ὧν, καὶ τῶν συντετελεσμένων τὰ πρὸς τὸν δειγματισμὸν διάφορα ἕως τῶν αὐτῶν χρόνων· ἀπέλυτον δὲ τὰ ἱερὰ καὶ τῆς ἀ[ποτεταγ]μένης ἀρτάβης τῇ ἀρούρᾳ τῆς ἱερᾶς γῆς, καὶ τῆς ἀμπελίτιδος ὁμοί[ως]
- L. 31. τὸ κεράμιον τῇ ἀρούρᾳ· τῷ τε Ἄπει καὶ τῷ Μνεύει πῶλ' ἀ ἐδωρήσατο, καὶ τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς ζώοις, τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ, πολὺν κρεῖσσον τῶν πρὸ αὐτοῦ βασιλέων φροντίζων ὑπὲρ τῶν ἀνηκόν[των εἰς]
- L. 32. αὐτὰ διαπαντός· τὰ τ' εἰς τὰς ταφὰς αὐτῶν καὶ ὄνυχοντα διδοὺς δαψιλῶς καὶ ἐνδόξως, καὶ τὰ τελισκόμενα εἰς τὰ ἴδια ἱερὰ, μετὰ θυσιῶν, καὶ πανηγύρεων, καὶ τῶν ἄλλων τῶν νομι[ζομένων]
- L. 33. τὰ τε τίμια τῶν ἱερῶν, καὶ τῆς Αἰγύπτου, διατετήρηκεν ἐπὶ χώρας ἀκολούθως τοῖς νόμοις· καὶ τὸ Ἀπιδίον ἔργοις πολυτελέσιν κατέσκευασεν, χορηγήσας εἰς αὐτὸ χρυσοῦ τε καὶ ἀργυροῦ
- L. 34. οὐ, καὶ λίθων πολυτελῶν, πλῆθος οὐκ ὀλίγον· καὶ ἱερὰ, καὶ ναοὺς, καὶ βωμοὺς, ἰδρύσατο· τὰ τε προσδεόμενα ἐπιτεκνεύσας προσδιωρῶσατο, ἔχων θεοῦ εὐεργετικοῦ ἐν τοῖς ἀνήκου[σιν εἰς τὸ]
- L. 35. θεῖον διάνοιεν· προσπυνθανόμενός τε, τὰ τῶν ἱερῶν τιμιώτατα ἀνελευῖτο ἐπὶ τῆς ἑαυτοῦ βασιλείας, ὡς καθήκει· ἀνθ' ὧν δεδωκασιν αὐτῷ οἱ θεοὶ ὑγίειαν, νίκην, κράτος, καὶ τὰλλ' ἀγαθ[ὰ πάντα,]
- L. 36. τῆς βασιλείας διαμενούσης αὐτῇ καὶ τοῖς τέκνοις εἰς τὸν ἅπαντα χρόνον· Ἀγαθῇ Τύχῃ· ἐδόξεν τοῖς ἱερεῦσι τῶν κατὰ τὴν χώραν ἱερῶν πάντων, τὰ ὑπάρχοντα τ[ίμια πάντα]
- L. 37. τῷ αἰωνοβίῳ βασιλεῖ Πτολεμαίῳ, ἡγαπημένῳ ὑπὸ τοῦ ΦΘᾶ, θεῷ Ἐπιφανεῖ, Εὐχαρίστῳ, ὁμοίως δὲ καὶ τὰ τῶν γονέων αὐτοῦ, θεῶν Φιλοπατόρων, καὶ τὰ τῶν προγόνων, θεῶν Εὐεργ[ετῶν, καὶ τὰ]
- L. 38. τῶν θεῶν Ἀδελφῶν, καὶ τὰ τῶν θεῶν Σωτήρων, ἐπαύξειν μεγάλως· στήσαι δὲ τοῦ αἰωνοβίου βασιλέως Πτολεμαίου, θεοῦ Ἐπιφανοῦς, Εὐχαρίστου, εἰκόνα ἐν ἑκάστῳ ἱερῷ, ἐν τῷ ἐπιφαν[εστάτῳ τόπῳ]
- L. 39. ἢ προσονομασθήσεται Πτολεμαίου, τοῦ ἐπαμύναντος τῇ Αἰγύπτῳ· ἢ παρεστήσεται ὁ κυριώτατος θεὸς τοῦ ἱεροῦ, διδοὺς αὐτῷ ὄπλον νικητικόν· ὃ ἔστιν κατεσκευασμέν[ον τὸν Αἰγυπτίων]
- L. 40. τρόπον· καὶ τοὺς ἱερεῖς θεραπεύειν τὰς εἰκόνας τρεῖς τῆς ἡμέρας· καὶ παρατιθέναι αὐταῖς ἱερὸν κόσμον, καὶ τὰλλα τὰ νομιζόμενα συντελεῖν, καθὰ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς, ἐν [ταῖς ἐν Αἰγυπτῳ πα-]
- L. 30. ainsi que les frais de vérification pour celles qui faisaient été, jusqu'à la même époque; il a affranchi les temples du droit d'artabe par arroure de terre sacrée; de même,
- L. 31. quant au Keramion par arroure de vignoble; il a fait beaucoup de donations à l'Apis, au Mnévis, et aux autres animaux sacrés en Égypte, prenant beaucoup plus de soin que les rois ses prédécesseurs de ce qui concerne
- L. 32. ces animaux, en toute circonstance; et ce qui était nécessaire à leur sépulture, il l'a donné largement et noblement, ainsi que les sommes accordées pour leur culte particulier, y compris les sacrifices, panégyries et autres cérémonies prescrites;
- L. 33. les privilèges des temples et de l'Égypte, il les a maintenus sur le même pied, conformément aux lois; il a embelli l'Apidium de magnifiques ouvrages, ayant dépensé, pour ce temple, d'or, d'argent
- L. 34. et de pierres précieuses, une quantité non petite; il a fondé des temples, des naos, des autels; il a restauré, à son tour, ceux qui avaient encore besoin de réparations, ayant, pour tout ce qui concerne
- L. 35. la divinité, le zèle d'un dieu bienfaisant: après nouvelle information, il a réparé les plus honorés des temples sous son règne, comme il convient; en récompense de quoi, les dieux lui ont donné santé, victoire, force et tous les autres biens,
- L. 36. la couronne devant demeurer à lui et à ses enfants, dans toute la durée du temps;
A LA BONNE FORTUNE;
Il a paru convenable aux prêtres de tous les temples du pays que tous les honneurs rendus
- L. 37. au toujours vivant roi Ptolémée, chéri de Ptéas, dieu Épiphane, Euchariste, de même que ceux de ses parents, dieux Philopators, et ceux de ses aïeux, dieux Évergètes, et ceux
- L. 38. des dieux Adelpheis, et ceux des dieux Soters, soient de nouveau augmentés grandement; qu'on élève au toujours vivant roi Ptolémée, dieu Épiphane, Euchariste, une image en chaque temple, dans le lieu le plus apparent,
- L. 39. lequel portera le nom de Ptolémée, celui qui a vengé l'Égypte; qu'après soit placé debout le dieu principal du temple, lui présentant une arme de victoire, le tout disposé à la manière Égyptienne
- L. 40. que les prêtres fassent trois fois par jour le service religieux auprès des images, et leur mettent un ornement sacré; et exécutent les autres cérémonies prescrites, comme pour les autres dieux, dans les panégyries qui se célèbrent en Égypte;

1. 41. νηγύρεσιν· ἰδρύσασθαι δὲ βασιλεῖ Πτολεμαίῳ, θεῷ Ἐπιφανεῖ, Εὐχαρίστῳ, τῷ ἐξ βασιλέως Πτολεμαίου καὶ βασιλίσσης Ἀρσινόης, θεῶν Φιλοπατόρων, ξόανόν τε καὶ ναὸν χρ[υσᾶ ἐν ἐκάστῳ τῶν]

1. 42. ἱερῶν· καὶ καθιδρύσαι ἐν τοῖς ἀδύτοις μετὰ τῶν ἄλλων ναῶν· καὶ ἐν ταῖς μεγάλαις πανηγύρεσιν, ἐν αἷς ἐξοδεῖται τῶν ναῶν γίνονται, καὶ τὸν τοῦ θεοῦ Ἐπιφανοῦς, Εὐ[χαρίστου, ναὸν συνε-]

1. 43. ξοδεύειν· ὅπως δ' εὐσημος ἦ νῦν τε καὶ εἰς τὸν ἔπειτα χρόνον, ἐπιχεισθαι τῷ ναῷ τὰς τοῦ βασιλέως χρυσᾶς βασιλείας δέκα, αἷς προσκαίσεται ἀσπίς, [καθάπερ καὶ ἐπὶ πασῶν]

1. 44. τῶν ἀσπιδοειδῶν βασιλειῶν, τῶν ἐπὶ τῶν ἄλλων ναῶν· ἔσται δ' αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ ἡ καλουμένη βασιλεία Ψ' γέντ' ἣν περιθέμενος, εἰσῆλθεν εἰς τὸ ἐν Μέμφ[ει ἱερὸν, ὅπως ἐν αὐτῷ συν-]

1. 45. τελεσθῇ τὰ νομιζόμενα τῇ παραλήψει τῆς βασιλείας· ἐπιθεῖναι δὲ καὶ ἐπὶ τοῦ περὶ τὰς βασιλείας τετραγώνου, κατὰ τὸ προειρημένον βασίλειον, φυλακτήρια χρ[υσᾶ δέκα, οἷς ἐγγραφ-
θήσεται, ὁ-]

1. 46. τι ἔστιν τοῦ βασιλέως, τοῦ ἐπιφανῆ ποιήσαντος τὴν τε ἄνω χώραν καὶ τὴν κάτω· καὶ ἐπεὶ τὴν τριακάδα τοῦ Μεσορή, ἐν ἣ τὰ γενέθλια τοῦ βασιλέως ἄγεται, ὁμοίως δὲ καὶ [τὴν τοῦ Μεχέρ ἐπτακαιδεκάτην],

1. 47. ἐν ἣ παρέλαβεν τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ πατρὸς, ἱπποκύτους νενουίχασιν ἐν τοῖς ἱεροῖς, αἱ δὲ πολλῶν ἀγαθῶν ἀρχηγοὶ πᾶσιν εἰσὶν, ἄγειν τὰς ἡμέρας ταύτας ἑορτ[ὴν, καὶ πανήγυριν, ἐν τοῖς κατὰ τὴν Αἴ-]

1. 48. γυπτον ἱεροῖς, κατὰ μῆνα· καὶ συντελεῖν ἐν αὐτοῖς θυσίας, καὶ σπονδὰς, καὶ τὰλλα τὰ νομιζόμενα, καθὰ καὶ ἐν ταῖς ἄλλαις πανηγύρεσιν· τὰς τε γινομένης προθέ[..... πα]

1. 49. ρεχομένοις ἐν τοῖς ἱεροῖς· ἄγειν οἱ ἑορτὴν, καὶ πανήγυριν, τῷ αἰωνοβίῳ, καὶ ἡγαπημένῳ ὑπὸ τοῦ Φθᾶ, βασιλεῖ Πτολεμαίῳ, θεῷ Ἐπιφανεῖ, Εὐχαρίστῳ, κατ' ἐν[αυτὸν, ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῖς κατὰ τὴν]

1. 50. χώραν, ἀπὸ τῆς νομηνίας τοῦ Θωῦθ ἐξ' ἡμέρας πέντε· ἐν αἷς καὶ στεφανηφορήσουσιν, συντελοῦντες θυσίας, καὶ σπονδὰς, καὶ τ' ἄλλα τὰ καθήκοντα· προσπαγορεύεσθαι δὲ τοὺς ἱερεῖς τῶν ἄλλων θεῶν]

L. 41. qu'ils élèvent au roi Ptolémée, dieu Épiphane, Euchariste, né du roi Ptolémée et de la reine Arsinoë, dieux Philopators, une statue de bois et un édicule dorés⁶¹, dans chacun des

L. 42. temples; qu'ils les placent dans les sanctuaires⁶², avec les autres édicules; et que lors des grandes panégyries où se fait la sortie des édicules, celui du dieu Épiphane, Euchariste,

L. 43. sorte en même temps; afin que son édicule⁶³ soit distingué des autres, maintenant et dans la suite des temps⁶⁴, qu'il soit surmonté des dix coiffures d'or du roi⁶⁵, devant lesquelles sera placé un aspic⁶⁶, comme à toutes les coiffures⁶⁷⁻⁶⁹

L. 44. aspidoides⁷⁰, sur les autres édicules; qu'au milieu d'elles⁷¹ on mette la coiffure appelée Pschent⁷², dont le roi s'était couvert, lorsqu'il est entré dans le temple de Memphis, pour y

L. 45. accomplir⁷³ les cérémonies prescrites dans la prise de possession du trône; qu'on mette sur le tétragone des coiffures⁷⁴, au susdit ornement royal⁷⁵, dix phylactères d'or⁷⁶, sur lesquels on écrira

L. 46. que c'est celui du roi qui a rendu illustre le pays haut et le pays bas⁷⁷; et puisque le XXXe de Mésori, dans lequel⁷⁸ on célèbre la naissance du roi⁷⁹, ainsi que le XVIIe de Méchir⁸⁰,

L. 47. dans lequel il a pris la couronne de son père, [les prêtres] les ont reconnus⁸¹ comme éponymes dans les temples, lesquels jours sont en effet, pour tous, cause de beaucoup de biens; qu'ils les célèbrent par une fête en son honneur et une panégyrie, dans les temples⁸²

L. 48. d'Égypte, chaque mois; qu'ils y accomplissent des sacrifices, des libations⁸³, et toutes les autres choses d'usage, comme dans les autres panégyries⁸⁴, ainsi que les⁸⁵.....

L. 49. dans les temples; qu'ils célèbrent⁸⁶ une fête, et une panégyrie pour le toujours vivant et chéri de Phthas⁸⁷, roi Ptolémée, dieu Épiphane, Euchariste, chaque année dans tous les temples du

L. 50. pays, depuis le premier de Thoyth⁸⁸, pendant cinq jours, dans lesquels ils porteront aussi des couronnes⁸⁹, accomplissant les sacrifices et les libations, et tout ce qui convient; que les prêtres des autres dieux reçoivent le nom de⁹⁰

- L. 51. καὶ τοῦ θεοῦ Ἐπιφανοῦς, Εὐχαρίστου ἱερεῖς πρὸς τοῖς ἄλλοις ὀνόμασιν τῶν θεῶν, ὧν ἱερατεύουσι, καὶ καταχωρίσαι εἰς πάντας τοὺς χρηματισμοὺς, καὶ εἰς τοὺς ἄλλους..... τὴν]
- L. 51. prêtres du dieu Épiphanes, Euchariste, outre les autres noms des dieux dont ils sont prêtres; et qu'ils consignent ¹¹¹, dans tous les arrêtés et dans les déclarations qui seront écrites par eux, le
- L. 52. ἱερατεῖαν αὐτοῦ· ἐξεῖναι δὲ καὶ τοῖς ἄλλοις ἰδιώταις ἄγειν τὴν ἑορτὴν, καὶ τὸν προειρημένον ναὸν ἰδρύεσθαι, καὶ ἔχειν παρ' αὐτοῖς, συντελοῦσι τὰ νόμιμα ἐν ἑορταῖς, ταῖς τε κατὰ μῆνα, καὶ]
- L. 52. sacerdoce du roi; qu'il soit permis ¹¹² à tout particulier de célébrer la fête, d'élever l'édicule susdit, et de l'avoir chez lui, accomplissant toutes les cérémonies prescrites dans les fêtes tant mensuelles
- L. 53. [τα]ῖς κατ' ἐνιαυτὸν, ὅπως γνώριμον ᾗ, διότι οἱ ἐν Αἰγύπτῳ αὖξουσιν, καὶ τιμῶσι τὸν θεὸν Ἐπιφανῆ, Εὐχάριστον, βασιλέα, καθάπερ νόμιμόν ἐστιν· τὸ δὲ ψήφισμα τοῦτο ἀναγράψαι ἐπὶ στήλην ἐκ]
- L. 53. qu'annuelles, afin qu'il soit connu que les Égyptiens élèvent ¹¹³ et honorent le dieu Épiphanes, Euchariste, roi, comme il est légal de le faire; enfin, que ce décret soit gravé sur une stèle de
- L. 54. σ]τερεοῦ λίθου, τοῖς τε ἱεροῖς καὶ ἐνχωρίοις καὶ ἑλληνικοῖς γράμμασιν, καὶ στήσαι ἐν ἑκάστῳ τῶν τε πρώτων καὶ δευτέρῳ[ν καὶ τρίτων ἱερῶν, πρὸς τῇ τοῦ αἰωνοβίου βασιλέως εἰκόνι].
- L. 54. pierre dure, en caractères sacrés, locaux et grecs; et placé dans chaque temple des premier, second et troisième ordres, près de l'image du roi toujours vivant ¹¹⁴.

COMMENTAIRE

CRITIQUE, HISTORIQUE

ET

ARCHÉOLOGIQUE.

LIGNE I.

(1) La place de cet adjectif, νέου, mis d'une manière absolue, est remarquable. On l'a séparé, par une longue série d'épithètes ou de qualifications honorifiques, du nom Ptolémée, Πτολεμαίου (fin de la lig. 3), qui en est le complément naturel. Ce nom est suivi de deux épithètes, αἰωνόβιος et ἡγαπημένος ὑπὸ τοῦ Φθᾶ; mais les titres distinctifs vraiment royaux, Ἐπιφανής, Εὐχάριστος, ne se trouvent que plus loin.

Si nous avons d'autres inscriptions du même genre, en l'honneur d'autres Ptolémées, nous y trouverions probablement le même protocole initial; la seule différence consisterait dans les titres royaux, et dans l'épithète νέου, qui est ici toute particulière à Épiphanes, se rapportant, sans nul doute, à ce que ce prince, lors de la rédaction du décret, venait d'être couronné roi, quoiqu'il n'eût pas l'âge de majorité. V. plus bas, note 16.

(2) Καὶ παραλαβόντος τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ πατρὸς. Cette circonstance est plusieurs fois répétée et avec une sorte de complaisance, dans le cours de l'inscription. Ainsi à la ligne 8, après παράληψις τῆς βασιλείας, le rédacteur ajoute, d'une manière qui semble tout à fait oiseuse: ἦν παρέλαβε παρὰ τοῦ πατρὸς; et encore à la ligne 47.

Dans l'inscription d'Adulis, Ptolémée Evergète a bien le soin de dire de lui-même: παραλαβὼν παρὰ τοῦ πατρὸς τὴν βασιλείαν...

Salomon écrivant à Suron roi de Phénicie, et à Vaphrès, roi d'Égypte (lettres fabriquées par quelque juif helléniste, sous le nom d'Eupo-

lémus), leur dit : γίνωσκε με παρειαυφῶτα τὴν βασιλείαν παρὰ Δαβὶδ τοῦ πατρὸς (ap. Euseb. *Præp. Évang.* IX, p. 448, B).

S. Martin (*Nouv. rech. sur l'ép. de la mort d'Alex.*, p. 87-89) a voulu en conclure qu'Épiphanes avait été associé par son père à la couronne, et reculer de trois ans l'avènement d'Épiphanes. Mais il est certain, d'après tous les exemples, que παραλαβεῖν τὴν ἀρχὴν παρὰ τινος n'a pas au fond d'autre sens que διαδέχεσθαι ou ἐκδέχεσθαι τὴν ἀρχὴν παρὰ τινος.

Je crois que la répétition de cette formule provient de ce que la monarchie égyptienne étant héréditaire dans la ligne masculine et féminine, le roi pouvait avoir pour successeur un autre que son fils. Celui-ci devait donc tenir à honneur de mentionner qu'il succédait immédiatement à son père. C'est l'idée que ma traduction exprime.

(3) Κυρίου βασιλειῶν, qu'on peut traduire également par *maître des couronnes* ou *des royaumes*; car βασιλεία, à cette époque, pouvait signifier en grec, comme *couronne* en français, à la fois *couronne*, *royauté* et *royaume*. L'inscription traduite par Hermapion (ap. Amm. Marc. XVII, 4.) donne à Ramessès les épithètes de κύριος ou δεσπότης τοῦ διαδήματος, et de βασιλεὺς ou δεσπότης οἰκουμένης ou de δ πάσης γῆς βασιλεύων, dans lesquelles se montre toute l'emphase orientale.

Ces couronnes ou ces royaumes, au nombre de dix (l. 43), désignent sans doute les diverses contrées sur lesquelles s'étendait la domination des Ptolémées.

LIGNE II.

(4) Il faut joindre τὰ avec εὐσεβοῦς et non en faire le régime de καταστησαμένου. Ainsi διακείμενος εὐσεβῶς τὰ πρὸς τοὺς θεοὺς (*Marm. Oxon.* II, 6), et plus bas lig. 11, τὰ πρὸς θεοὺς εὐεργετικῶς διακείμενος; c'est-à-dire, κατὰ τὰ πρὸς θ. ἀνήκοντα εὐ. δ. Quoique l'emploi de l'article τὰ soit moins usité, on en trouve pourtant des exemples dans les meilleurs écrivains (*Soph. Phil.* v. 1427.)

(5) Τοῦ τὸν βίον τῶν ἀνθρώπων ἐπανορθῶ. D'après le double sens de βίος, on peut aussi entendre ces mots de la *réforme des mœurs des hommes*, comme Ameilhon. Mais un pareil sens semble peu conforme à l'esprit général du décret où il n'est guère question que d'améliorations matérielles. Je pense qu'ici βίος, comme en beaucoup d'autres exemples, signifie *sort, condition, la vie matérielle*. La condition de ses sujets avait empiré, le roi l'a rendue à un état meilleur, selon la nuance de réparation qu'offre toujours le verbe ἐπανορθῶ (*Lobeck, ad Phryn.* p. 250, 251). Le mot *vie* pouvant avoir les deux sens en français, comme βίος en grec, je l'ai adopté dans ma traduction.

(6) Κυρίου τριακονταετηρίδων. On n'a jamais pu expliquer ces périodes de *trente ans*, qui, quoi qu'on en ait dit, ne se retrouvent dans aucune combinaison des années solaire et lunaire. Ce sont plutôt des *périodes* que des *panégyries*: dans ce cas, on aurait mis le substantif ἑορτῶν ou πανηγυρίων. C'est sans doute ce qui avait conduit M. S. de Sacy à conjecturer que ce sont des périodes qui ramènent les planètes dans une certaine conjonction (*V. Ameilhon* p. 28.). Cette période est peut-être celle de la révolution de Saturne, que les anciens ont évaluée en nombre rond à 30 ans. (*V. De l'origine du Zodiaque grec*, p. 33); elle aurait été ce que fut la *dodécaétéride*, ou révolution de *douze ans*, celle de Jupiter, chez les Chaldéens.

Selon Champollion, le texte égyptien porte *seigneur des trente années de...* puis un signe dont le sens lui est inconnu. Quand le signe cessera de l'être, nous saurons peut-être à quoi nous en tenir sur ce point si obscur.

LIGNE III.

(7) Les qualifications honorifiques entre νέου et Πτολεμαίου, faisant partie sans doute du protocole obligé, ne se retrouvent plus nulle autre part dans le cours de l'inscription; tandis que les *épithètes* et les *titres* qu'on lit après Πτολεμαίου, se remontrent en plusieurs endroits. En effet le

nom du roi reparaît cinq fois accompagné des deux épithètes αἰωνόβιος, ἡγαπημένος ὑπὸ τοῦ Φθᾶ, et des deux *titres royaux*, Ἐπιφανής, Εὐχάριστος: quatre fois on le trouve avec les deux dernières, et jamais avec les deux premières seulement: d'une autre part, les deux dernières sont toujours précédées du mot θεός, ce qui prouve que ce sont les *titres* sous lesquels il avait été divinisé, lorsqu'il succéda à son père. Une remarque qui ne doit pas non plus échapper, c'est que, dans l'endroit qui nous occupe, où le nom de Ptolémée paraît pour la première fois, on ne voit que les deux *épithètes* αἰωνόβιος et ἡγαπημένος ὑπὸ τοῦ Φθᾶ; mais les deux *titres royaux* ne paraissent qu'un peu plus bas, après les noms des rois ses prédécesseurs, divinisés comme lui. Quant aux deux épithètes, elles sont données également à Ramessès sur l'obélisque d'Hermapion, où l'on trouve Παμίας αἰωνόβιος, ἡλίος παῖς αἰωνόβιος, ὃν ἡλίος φιλεῖ, ὑπὸ ἡλίου φιλούμενος. Les titres Ἐπιφανής, Εὐχάριστος sont les seuls caractéristiques du cinquième Ptolémée; aussi ils accompagnent son nom sur ses monuments et ceux de son fils. (*Recherches pour servir à l'hist. de l'Égypte*, p. 53, 54 suiv.) Si quelquefois le titre θεός Ἐπιφανής est tout seul, c'est parce qu'en effet, il est le premier, le principal des deux et le vrai titre distinctif.

(8) Si l'on mettait une virgule après μέγας βασιλεὺς, le sens serait différent; mais en ce cas il aurait fallu ajouter un article devant. J'ai donc retranché cette virgule. Il en résulte que τῶν τε ἄνω καὶ τῶν κάτω χωρῶν dépend de βασιλεὺς, et non pas de βασιλέως; dans ce cas, ces *régions hautes et basses* ne sont pas la *haute* et la *basse Égypte*, que l'on ne désignait que par le singulier ἡ τε ἄνω καὶ ἡ κάτω χώρα, comme on le voit par l'inscription elle-même (l. 46, 49); ce sont les *régions supérieures et inférieures* du monde, que le soleil domine dans son cours. L'inscription d'Hermapion nous offre encore un exemple analogue, dans le titre de μέγας δεσπότης οὐρανοῦ, qu'elle donne trois fois au dieu soleil.

(9) Ἐδοκίμασεν: *a approuvé*, Ameilhon; *a éprouvé*, Villosion. C'est le vrai sens. Comme le feu éprouve la pureté de l'or, ainsi Héphestos (pris dans le sens grec, v. note 18), a éprouvé la vertu de Ptolémée. Aux exemples cités par Villosion, on peut en joindre d'autres, tirés des Septante: Διὰ τοῦτο τάδε λέγει κύριος, ἰδοὺ ἐγὼ πύρωσω αὐτοὺς καὶ δοκιμῶ αὐτούς (*Jerem.* IX, 7): ce passage de Job s'y rapporte également: διέκρινε δέ με ὥσπερ τὸ χρυσὸν (*Job* XXIII, 10), οὗ διακρίνειν présente un sens analogue à δοκιμάζειν; ajoutez:

ὥσπερ δοκιμάζεται ἐν χαμίνῳ ἄργυρος καὶ χρυσός, οὕτως ἐκλεχταὶ καρδοῖσι παρὰ κυρίῳ (*Prov.* XVII, 3); et δεδοκιμασμένου ὑπὸ τριλικούτου θεοῦ (*Epist. Paphr. ad Salom.* ap. Euseb. P. E. IX, 448, C); peut-être est-ce la même idée qui était exprimée sur l'obélisque de Ramessès, dans la formule qu'Hermapion a traduite par ἐν Ἥλιος προέκρινεν, tandis que le mot propre eût été διέκρινεν ou ἐδοκίμασεν, comme on peut le conjecturer d'après l'inscription de Rosette, dont le protocole a tant de rapport avec celui de l'inscription de l'obélisque d'Héliopolis, qu'Ammien Marcellin a tirée d'Hermapion. Ces coïncidences et d'autres encore montrent qu'Hermapion a eu sous les yeux un texte hiéroglyphique, qu'il a réellement traduit. Les doutes de Vilhoison à cet égard, et ceux d'autres critiques, me paraissent peu fondés.

(10) Ἐδωκεν τὴν νίκην. De même dans l'inscription d'Hermapion, le soleil dit à Ramessès : δεδώρημαί σοι τὸ κράτος καὶ τὴν κατὰ πάντων ἐξουσίαν. Dans un papyrus de Leyde, les dieux sont invoqués pour qu'ils donnent au roi, ὑγίειαν, νίκην, κράτος, σθένος; et dans un autre, on lit: Σάραπις διδοίη σοι μετὰ τῆς Ἰσιος νίκην, κράτος τῆς οἰκουμένης ἀπάσης (*infra* l. 35).

(11) La signification du titre de Ἐπιφανής, *deus praesens*, selon Visconti (*Iconogr. Grecque II*, p. 229), sera expliquée plus bas (l. 46). Quant à celui de Εὐχάριστος, que Visconti traduit par *propice*, Heyne le traduit par *munificus, liberalis* : c'est le vrai sens. Diodore a dit également : τὸ τῆς ψυχῆς εὐχάριστον καὶ μεγαλόψυχον (XVIII, 28 *ibique* Wesseling.); et, selon Champollion, ce mot est toujours représenté dans l'égyptien par un signe qui veut dire *celui dont la bienfaisance est connue*. Εὐχάριστος est donc une espèce de synonyme de Εὐεργέτης; mais celui-ci a plus de force et d'étendue, puisqu'il comprend l'autre, et emporte, en outre, l'idée d'une volonté pour le bien qui s'étend à toute espèce de bonnes actions. Peut-être l'aurait-on encore employé pour Épiphane, s'il n'avait été déjà le titre officiel du troisième Ptolémée, comme il le devint du sixième.

LIGNE IV-V.

(12) Cette formule se rapporte au culte des Ptolémées, honorés comme dieux, même de leur vivant. Elle se retrouve presque identique, dans celle des deux contrats grecs d'Anastasy et de Casati et dans d'autres papyrus, en caractères démotiques. Il n'y a de différence que l'addition du nom des Ptolémées qui avaient régné depuis Épiphane : d'où l'on voit que chaque nouveau roi n'était point l'objet

d'un culte particulier, mais qu'il était successivement ajouté à ses prédécesseurs, adoré dans le même temple et par les mêmes prêtres. Les deux contrats grecs nous font connaître deux autres circonstances qui ont été négligées par les rédacteurs de l'inscription de Rosette : la première, c'est que les prêtres et prêtresses des Ptolémées et de leurs épouses résidaient à *Alexandrie*, car on lit ἐφ' ἱερέως τοῦ ὄντος ἐν Ἀλεξανδρείᾳ, κ. τ. λ., et ailleurs τῶν οὐσῶν ἐν Ἀλεξανδρείᾳ; la deuxième, c'est que, outre le culte commun à tous les Ptolémées, le chef de la dynastie, Ptolémée Soter, et sa femme, étaient spécialement adorés à Ptolémaïs de Thébaidé, ville toute grecque, comme dit Strabon, fondée par ce prince. En effet, après la mention des autres rois, on lit dans un des contrats : ἐν δὲ Πτολεμαίδι τῆς Θηβαίδος ἐφ' ἱερέων (ajoutez καὶ ἱερείων) Πτολεμαίου τοῦ μὲν Σωτήρος, τῶν ὄντων καὶ οὐσῶν..., et dans l'autre : ἐν δὲ Π. τ. Θ. ἐφ' ἱερέων καὶ ἱερείων καὶ κανηφόρου τῶν ὄντων καὶ οὐσῶν.

Ce n'était donc que dans ces deux villes grecques, que le culte des Ptolémées était officiellement établi; ce qui nous explique pourquoi les prêtres et prêtresses sont tous Grecs, issus de Grecs.

Dans les deux contrats grecs, ces noms ne sont pas mentionnés. Mais ils le sont toujours dans les textes démotiques. Cela vient de ce que le texte égyptien des contrats était le texte *original*, et le grec, seulement une *traduction*, qu'on devait joindre à l'autre, l'égyptien tout seul pouvant être mal compris des Grecs qui rendaient la justice. Aussi tout contrat en égyptien, αἰγυπτία συγγραφή, avait son ἀντίγραφον, sa traduction grecque, διηρμηνευμένη ἐλληνιστί (Peyron, *ad Pap. gr.* p. 114). Il suffisait donc que les noms des prêtres et prêtresses fussent consignés dans le texte égyptien; dans le grec, on se contentait de mettre τῶν ὄντων et τῶν οὐσῶν, ce qui répond à notre *tels* et *telles*; ou bien on enveloppait cette partie du protocole sous la désignation vague : μετὰ τὰ κοινά; c'est-à-dire : « après la formule ordinaire. »

LIGNE V-VI.

(13) Ἀθλοφόρου, κανηφόρου, ιερείας. Les titres et l'ordre de ces trois prêtresses sont les mêmes dans les papyrus tant grecs que démotiques, à savoir une *athlophore*, pour Bérénice Evergète; une *canéphore*, pour Arsinoë Philadelphie; et une *prêtresse* (ἱέρεια), pour Arsinoë Philopator, ou Eupator; car c'est ainsi que

l'un des deux contrats grecs nomme cette princesse. Il est fort difficile de dire en quel sens, au juste, sont pris les mots *athlophore*, qui signifie à la lettre *porteuse de prix*; et *canéphore*, qui veut dire *porteuse de corbeille sacrée*. Ameilhon (pag. 37), Visconti (*Icon. gr.* III, p. 223) et M. Drumann (pag. 85, 86), ne donnent à cet égard que des conjectures; mais il n'est guère possible, encore maintenant, de donner autre chose.

Je présenterai à ce sujet quelques observations nouvelles :

1° L'ordre adopté pour les noms des trois reines n'est point chronologique, puisque évidemment *Arsinoë Philadelphie* aurait dû être

placée avant *Bérénice Evergète*, et non pas entre celle-ci et *Arsinoë Philopator*. Cette intervention étant commune aux autres rédactions de ces protocoles (V. *Memoir of the life of Thom. Iosad.* p. 12) n'est pas une erreur des scribes; elle a une cause réelle qui peut-être ressortira de cette seconde observation :

2° En réunissant tous les exemples de pareilles formules rassemblées tant par M. Kosegarb que par le docteur Young, d'après les communications officielles de Champollion, j'ai formé le tableau suivant du sacerdoce des reines d'Égypte, sous les règnes d'Évergète, de Philopator et d'Épiphanie :

ROIS.	PRÊTRES D'ALEXANDRE et des Ptolémés.	ATHLOPHORES de Bérénice Evergète.	CANÉPHORES d'Arsinoë Philadelphie.	PRÊTRESSES d'Arsinoë Philopator.	ANNÉES. des reines.	MOIS	DATES Juliennes.	SOURCES.
Évergète.	Alexicrate (?) fils de Diogène.	Néant	Bérénice fille de Cléonicus.	Néant	XXII	Épiphi.	Août 226.	Pap. démot.
Philopator.	Démétrius fils d'Apelle.	Néant	Nom manque	Néant	III	Tybi 7.	février 220.	id.
	Aëtès fils d'Aëtès.	Néant	Philésia fille de Démétrius	Néant	VII	Épiphi.	Août 216.	id.
Épiphanie.	Démétrius fils de Sithaltès (?).	Aria fille de Diogène.	Nisæa fille d'Apelle.	Irène fille de Ptolémée.	VIII	Pharmuthi.	Mai 197.	id.
	Aëtès fils d'Aëtès.	Pyrha fille de Philinus.	Aria fille de Diogène.	Irène fille de Ptolémée.	IX	Méchir 18.	Mars 196.	Inscr. Ros.
	Ptolémée fils de Ptolémée, fils de Chrysar- mos (?), ou Horhermès.	Tryphæna fille de Mé- napiion.	Démétria fille de Philinus.	Irène fille de Ptolémée	XXI	Paophi 9.	Nov. 185.	Pap. démot.

Il ressort de la seule inspection de ce tableau plusieurs particularités curieuses.

a) Tous ces noms sont grecs; les deux ou trois qui peuvent avoir été mal lus, par suite de l'extrême difficulté résultant de l'absence des voyelles, conservent encore une physionomie grecque : *Chrysarmos* (qu'on avait aussi lu *Horoshermès* ou *Horhermès*) sera difficilement un nom grec; ce peut être *Chrysormos* (au collier d'or) ou tout autre nom commençant par *Chrys*. Le nom *Sithaltès* doit être *Sitalcès*, nom thrace d'un roi des Odryses; ce qui ne surprendrait pas dans une population mélangée comme celle d'Alexandrie, où les Macédoniens et les Thraces leurs voisins, devaient abonder, quand même on ne trouverait pas, dans un papyrus du musée du Louvre, le nom d'un Ptolémée fils d'*Amadocus le Thrace* (τοῦ Ἀμαδόχου Θρακός), autre nom royal

des Odryses, connu par l'histoire et par les médailles. Quant à *Ménapiion*, c'est un nom double, comme *Hermapiion*, dans lequel entrent le nom de la lune (μήνη) et le dérivé d'Apis.

b) M. Champollion Figeac a déjà reconnu que les fonctions de la plupart de ces prêtres et prêtresses étaient annuelles (*Not. de deux pap. égypt.* p. 13 et 14). Le fait résulte complètement de notre tableau : 1° *Aëtès* fils d'*Aëtès*, prêtre en l'an VII de Philopator, avait cessé de l'être en l'an VIII d'Épiphanie, mais il le devint de nouveau l'année suivante, δὲς ἱερέως, expression d'une inscription de Gargas en Nubie (*Rech. pour servir à l'hist. d'Égypte*, p. 214, 489). 2° Les *athlophores* et les *canéphores* des deux années consécutives VIII et IX d'Épiphanie sont différentes à une année de distance. 3° Mais un indice plus frappant ressort de cette circonstance qu'Aria fille de Dio-

gène, *athlophore* l'an VIII d'Épiphanes, était *Canéphore* l'année d'après. Ce qui prouve à la fois que ces fonctions ne duraient pas plus d'un an, et que la même personne pouvait passer de l'une à l'autre dans deux années consécutives; d'où il suit que l'*athlophore* était au moins sur un pied d'égalité avec la *canéphore*; et que, si l'*athlophore* est nommée la première dans les actes, cela doit tenir à une autre cause qu'à un rang plus élevé dans la hiérarchie.

Le même savant a conjecturé que la *prêtrise* (ἐπατεία) d'Arsinoë Philopator était *perpétuelle*; ce serait une anomalie difficile à expliquer au milieu de ces prêtrises annuelles. Il est bien vrai que la prêtresse mentionnée dans les actes démotiques des années VIII, IX et XXI d'Épiphanes est la même, à savoir, Irène, fille de Ptolémée; mais, comme l'acte de l'an VIII est du mois de *Pharmouthi* c'est-à-dire, antérieur seulement de 10 mois, à la date de l'inscription de Rosette, l'année sacerdotale de cette prêtresse pouvait n'être pas révolue.

Quand ensuite nous retrouvons la même Irène fille de Ptolémée, *prêtresse* en l'an XXI d'Épiphanes, douze ans après son couronnement, la seule chose que nous puissions en conclure, c'est qu'elle avait été renommée; elle était alors δέκα ou τρεῖς λέπαι.

Ce sacerdoce annuel constituait une sorte d'*éponymie*, tout à fait conforme à l'ancien usage grec des éponymies sacerdotales. Ceci explique pourquoi les Ptolémées étaient si soigneux de l'insérer dans leurs actes publics, quoique cette insertion fût désormais rendue inutile par l'indication de l'année du règne, selon l'usage égyptien. C'était un souvenir de la mère patrie, à côté des formes du nouveau régime.

c) Les *canéphores* d'Arsinoë Philadelphie se retrouvent dans tous les actes, à partir d'Évergète qui, en effet, ne pouvait manquer, dès son avènement, de rendre cet hommage à sa mère. Quant à l'*athlophorie* de Bérénice Évergète, et à la *canéphorie* d'Arsinoë Philopator, les actes des années III et VII de Philopator n'en font pas encore mention. Ce silence s'explique par ce qu'on sait de ce prince qui, peu de temps après son avènement au trône, fit mourir son frère Magas et sa mère Bérénice, et plus tard sa femme Arsinoë. (Polyb. V, 36, 1.) Après de tels attentats, il ne devait pas être fort empressé de rendre les honneurs divins à l'une et à l'autre de ses victimes; ce fut leur fils et petit-fils Épiphanes qui établit en même temps l'*athlophorie* de son aïeule et la *prêtrise* de sa mère, réparant aussi la double cruauté de son père. Mais pour honorer spé-

cialement son aïeule, il ordonna que son sacerdoce serait placé, dans les actes, avant même celui d'Arsinoë Philadelphie. Voilà, je pense, pourquoi cette *athlophorie* ne se montre que sous le règne d'Épiphanes, et pourquoi l'ordre chronologique se trouve interverti.

2° Bérénice, femme de Soter, n'est pas au nombre des reines qui ont une prêtresse *athlophore* ou *canéphore*. Les deux contrats grecs nous expliquent cette singularité, en nous apprenant que le culte particulier de Bérénice Soter existait à Ptolémaïs; et l'un d'eux nous montre même que cette princesse y avait des *prêtresses* et une *canéphore*. Pourquoi notre décret ne parle-t-il pas de ce culte particulier de Soter et de Bérénice à Ptolémaïs? On l'ignore.

(14) Dans ce protocole, le roi régnant est au nombre des rois divinisés. Il est donc certain qu'aussitôt qu'un de ces rois succédait à son père, qu'il fût majeur ou mineur, il était mis au rang des dieux, et venait grossir le nombre de ceux dont le culte se célébrait à Alexandrie. C'est ainsi que le jeune fils de Ptolémée Philométor, dit *Eupator*, fut mis au rang des dieux, quoiqu'il n'eût régné que deux ou trois mois sous la tutelle de sa mère. (Champ. Fig. *Eclairc. sur le Contr. de Ptol.* p. 25, 26).

LIGNE VI

(15) ΞΑΝΔΙΚΟΥ. La prononciation du Δ et celle du Θ était si voisines l'une de l'autre que l'on confondait souvent ces deux lettres: ainsi EYEPTETHAEIΣ pour EYEPTETHΘEIΣ dans une inscription copiée par Burchardt en Nubie; EYAHNIA pour EYΘHNIA sur une médaille d'Agrippine, frappée à Alexandrie (Zoega, *Num. Egypt.*, p. 21, n° 8; Mionnet, VI, p. 62, n° 152). Les papyrus grecs donnent constamment la même orthographe, Ξανδοῦ, qui paraît avoir été la seule usitée en Égypte; on la trouve aussi dans les inscriptions de Palmyre, et jusque sur les médailles des Arsacides.

La date du 18 Méchir de l'an 1x d'Épiphanes répond au 27 mars 196 avant notre ère; ce jour était le 4 du mois Macédonien Xandique; ce mois avait donc commencé le 24 mars. Or, cette année, la pleine lune est tombée le 29 mars ou le 6 Xandique; le 1er de ce mois se trouvait donc environ alors le neuvième jour de la lune: d'où il suivrait que le calendrier auquel il appartenait n'était pas lunaire, à moins que ce mois ne fût embolimique cette année; en ce cas,

le calendrier macédonien aurait eu dans l'année intercalaire un *second* Xandique, comme les Athéniens avaient un *second* Posidéon; or, ce qui rend cette conjecture vraisemblable et digne de recherches ultérieures, c'est que *Xandique* était, comme *Posidéon*, le sixième mois de l'année.

Il est singulier que, dans ce décret, rédigé par l'ordre des prêtres égyptiens, le mois *macédonien* soit le premier, le mois égyptien le second; mais plus encore que celui-ci porte seul une désignation, Αἰγυπτίων. Il appartenait seulement à des Grecs de s'exprimer ainsi; car il semble que des Égyptiens devaient mettre en premier le mois dont ils avaient l'usage, et n'ajouter de désignation qu'au mois *étranger*: ils devaient dire: μηνὸς Μεγείρ ὀκτωκαιδεκάτη, Ἑλλήνων δὲ Ξανδικοῦ τετράδι. Dans les autres exemples, qui me sont connus, de pareilles concordances, le mois *grec* est aussi le premier; il est vrai que ce sont des Grecs qui parlent; l'un d'eux même est un Ptolémée.

Dans tous les exemples de doubles ou triples dates que nous offrent les inscriptions rédigées en Grèce, le mois qui est énoncé le premier, est toujours celui dont fait usage la nation à laquelle appartient celui qui parle (Cf. Franz, *Elementa epigr. græcæ*, p. 325). Il suffira de rappeler cet exemple tiré de la lettre de Philippe aux Athéniens (ap. Demosth. *de Cor.* p. 280): Τοῦ ἐνεστῶτος μηνὸς Λώου, ὡς ἡμεῖς ἄγομεν, ὡς δὲ Ἀθηναῖοι, Βοηδρομιῶνος.

Il me semble que l'expression de cette double date est déjà un indice assez clair en faveur de l'idée que la rédaction grecque a précédé les autres.

Au reste, j'observe que ces doubles dates sont très-rares; la plupart des pièces connues, même écrites par des Grecs, sont datées d'après le calendrier égyptien; quant à celles qui porteraient *uniquement* la date macédonienne, jusqu'ici je n'en connais pas une seule.

Il est donc certain que, de très-bonne heure, les Grecs laissèrent prédominer le calendrier égyptien, vraisemblablement à cause de sa simplicité et de sa régularité parfaite.

Un second indice de la priorité de la rédaction grecque résulte de la marche observée dans ce long protocole. L'enchevêtrement des parenthèses et l'accumulation des épithètes, évidemment tirées de l'usage égyptien, ne doivent pas empêcher de reconnaître ici une grande régularité. Deux tournures sont employées par les Grecs dans les formules de ce genre; ou bien ils commencent par la date, mais alors le nom du roi, mis au génitif, est le complément direct du mot ἔτους, comme

ἔτους (ou Λ) Βασιλέως Πτολεμ. κ. τ. λ.; ou bien, ils emploient le participe βασιλεύοντος ou βασιλεύσαντος, et, dans ce cas, le participe est en tête et la date à la fin, après tous les titres du roi.

C'est cette seconde tournure qui se rencontre dans tous les protocoles *grecs* connus des Ptolémées. Par exemple, un des contrats cités porte βασιλευόντων καὶ ἔτους ΙΒ, ἐξ ἱερῆς μηνὸς Τυβὶ ΚΘ; l'autre contrat, ainsi que la stèle de Turin, et un protocole dans un papyrus de Leyde, offrent le même ordre, à savoir, 1° le participe, 2° les noms, 3° tous les titres et épithètes, 4° la date de l'année, 5° l'énoncé du sacerdoce, 6° en dernier lieu, le nom du mois et son quantième. C'est exactement ce que nous trouvons dans notre décret, en dégageant les parenthèses: Βασιλεύοντος τοῦ νέου Πτολεμαίου ἔτους Θ, ἐξ ἱερῆς μηνὸς Ξανδικοῦ Δ. La tournure est parfaitement régulière et analogue à toutes les autres.

Cet ordre, tout grec, n'est pas celui de l'égyptien. Le texte démotique commence par la date. Il en est de même de tous les exemples démotiques au nombre d'une trentaine (de Psammitichus à Cléopâtre) cités par le docteur Young, d'après Champollion (*Memoir of the life of Th. Young*, p. 6-38). C'était donc là, à n'en pas douter, la tournure égyptienne, qui devait avoir été suivie dans le texte hiéroglyphique.

Ainsi, quel que soit celui des deux textes de notre inscription, le grec ou l'égyptien, qui ait été rédigé le premier, chacun des deux rédacteurs a suivi l'ordre qui était usité dans la langue dont il se servait. Il n'y a donc rien à conclure de cette circonstance, pour la question de priorité.

Tout ce qu'on peut affirmer, c'est que la forme générale est entièrement grecque; il n'y a d'égyptien que certains détails, tels que les épithètes et les titres officiels, calqués sur le protocole des actes de l'époque pharaonique, selon l'usage constant de la chancellerie grecque en Égypte.

(16). Il faut détacher le mot ψήφισμα qui ne tient à rien dans la phrase. Dans aucun cas, ψήφισμα ne pourrait être le complément de ἔπος, verbe qui n'a jamais de régime, en de semblables formules, et d'où dépend la conjonction ἐπειδὴ, qui suit.

C'est ici qu'il convient d'établir par une courte discussion la place réelle des faits de l'histoire d'Épiphanes, que l'inscription sert à éclaircir.

L'époque de la majorité des Ptolémées a été fixée par les chronologistes modernes à l'âge de quatorze ans (Visconti, *Iconogr. gr.* I, p. 229, n. 2); mais seulement d'après des considérations vraisemblables; car aucun texte ne l'établit d'une manière précise. Polybe, sur lequel on s'appuie, dit seulement, en parlant de Ptolémée Philométor, que la cérémonie appelée ἀνακλητήρια, qui est celle du couronnement, avait lieu lorsque les princes étaient parvenus à l'âge, ἔτιν εἰς ἡλικίαν ἔλθουσιν (XXVIII, 10, 8); et ailleurs, à propos d'Épiphanes (XVIII, 38, 3), il dit que ses tuteurs hâtèrent son couronnement par des motifs politiques, car l'âge ne pressait pas encore (οὐδέπω μὲν τῆς ἡλικίας κατεπειγομένης); tout ce qu'il en faut conclure, c'est qu'Épiphanes n'avait pas alors atteint sa majorité; ce que confirme l'épithète νέος qui lui est donnée ici.

Mais quel était l'âge précis d'Épiphanes à cette époque? Cette question n'est pas sans importance chronologique. Je crois qu'il était d'un an plus jeune que ne l'a pensé l'auteur des Annales des Lagides (II, p. 84), qui lui donne treize ans cinq mois et demi; et de deux ans plus âgé que ne le pensait S. Martin, qui lui attribue dix ans et demi (*Nouv. Rech.* etc., p. 90).

Les généthlies (l'anniversaire de la naissance) d'Épiphanes se célébraient le 30 Mésori (l. 46): il était donc né ce jour-là, qui, dans cet intervalle de temps, répondit du 8 au 5 octobre.

D'une autre part, le jour de son couronnement, le 17 Méchir, était celui où il avait succédé à son père (l. 47): ἐν ᾗ παρέλαβεν τὴν βασιλείαν παρὰ τοῦ πατρὸς. C'était donc à la fois le jour de la mort de son père et le premier jour de son règne.

De plus, selon saint Jérôme, Épiphanes avait quatre ans à la mort de son père (*in Daniel.* p. 1124); et selon Justin, il en avait cinq (XXX, 2, 4), *relictis quinquenni ex Eurydice* (Arsinoë) *sorore filio*. De la combinaison de ces deux passages, il résulte qu'Épiphanes avait quatre ans révolus, et était dans sa cinquième année.

Enfin, c'est un fait établi que les règnes des Ptolémées (comme plus tard ceux des empereurs romains en Égypte) se comptaient de manière que tous les jours, quelque petit qu'en fût le nombre, qui restaient, dans l'année de leur avènement, pour atteindre le premier Thoth suivant, comptaient comme la première année de leur règne. (cf. Peyron, *ad Pap. Taurin.*, p. 142.)

C'est sur ces principes qu'est fondée la table suivante.

DATES égyptiennes.	DATES juliennes.	ANNÉES avant notre ère.	ANNÉES révolues de son âge.	ANNÉES commencées de son règne.	Faits historiques cités ou indiqués dans l'inscription.
30 Mésori.	8 octobre.	209	Naissance d'Épiphanes.
Idem.	Idem.	208	1		
Idem.	Idem.	207	2		
Idem.	Idem.	206	3		Troubles de la haute Égypte.
Idem.	Idem.	205	4	Mort de Philopator.
17 Méchir.	27 mars.	204	1	Avènement d'Épiphanes.
30 Mésori.	7 octobre.	204	5	Troubles de la haute Égypte apaisés.
1 Thoth.	13 octobre.	204	2	
30 Mésori.	7 idem.	203	6		
1 Thoth.	13 idem.	203	3	
30 Mésori.	7 idem.	202	7		
1 Thoth.	12 idem.	202	4	
30 Mésori.	6 idem.	201	8		
1 Thoth.	12 idem.	201	5	
30 Mésori.	6 idem.	200	9	Guerre d'Antiochus; envoi de forces de terre et de mer au dehors.
1 Thoth.	12 idem.	200	6	Révolte dans la basse Égypte.
30 Mésori.	6 idem.	199	10		
1 Thoth.	13 idem.	199	7	
30 Mésori.	6 idem.	198	11		
1 Thoth.	12 idem.	198	8	Siège de Lycopolis.
	août.	Grande inondation du Nil.
30 Mésori.	5 octobre.	197	12		
1 Thoth.	11 idem.	197	9	Punition définitive des chefs des révoltés sous Philopator.
17 Méchir.	26 mars.	196	Couronnement à Memphis.
18 —	27 idem.	Date du décret.

On y voit qu'Épiphané avait environ quatre ans et demi à la mort de son père; environ douze ans et demi, à l'époque de son couronnement; et qu'il était alors dans le sixième mois de la neuvième année de son règne, comptée à l'égyptienne.

(17) Dans cette énumération des prêtres égyptiens, les principales classes seules sont indiquées nominativement : les autres sont désignées par les mots : *et tous les autres prêtres*. On ne peut donc douter que ces classes ne soient ici rangées dans l'ordre de leur importance. Les ἀρχιερείς devaient être les chefs des collèges, aussi les met-on en tête de tous les autres. Les προφῆται étaient les interprètes des livres sacrés et ceux qui transmettaient les oracles (Schmidt, *de Sacerdot. Ægypt.*, p. 106-128). La forme πτεροφόροι pour πτεροφόροι est tout à fait insolite, sans être pourtant inconnue, au moins comme forme poétique (ex. Βακτροφόρος : cf. Lobbeck, dans les *Analecten* de Wolf, III, 56), ce qui me détermine à la conserver; quoiqu'elle ne soit peut-être qu'une faute. Quant à la signification du mot, elle est incertaine : elle doit s'entendre de prêtres portant une ou plusieurs plumes sur la tête. Mais Diodore (I, 87) et Clément d'Alexandrie (*Strom.* VI, 4, 63, p. 757 Pott.) donnent aussi cet attribut (ἔχων πτερὰ ἐπὶ τῆς κεφαλῆς) aux hiérogammates. M. Drumann (p. 121) observe que πτερόν, qui est donné par Hésychius comme un synonyme de σκηνή, et de καλύβη, pourrait bien avoir désigné aussi le παστάς ou παστός, chapelle (ναΐδιον), portée par certains prêtres; dans ce cas, les prêtres qu'on appelle ici πτεροφόροι, seraient les mêmes que les παστοφόροι, dont le nom manque. Mais, comme ces *pastophores* peuvent fort bien avoir été compris dans la désignation générale, *et tous les autres prêtres*, le fait demeure incertain, de même que la signification du mot.

Cette expression, *tous les autres prêtres*, οἱ ἄλλοι ἱερεῖς πάντες, comprend donc les *pastophores*, les *comastes*, les *sphragistes*, les *néocores* et *zacores*, en un mot, toutes les classes inférieures au-dessous des hiérogammates, la dernière qui soit ici nommée. Par οἱ ἄλλοι ἱερεῖς πάντες, il faut entendre, non pas *tous les prêtres de l'Égypte*, mais simplement toutes les classes de prêtres, non comprises dans les précédentes. Car on ne saurait admettre que, lors du couronnement d'un roi, *tous les prêtres* de l'Égypte se rendissent à Memphis, abandonnant ainsi leurs temples. On ne peut donc désigner ici autre chose que des *députations* de toutes les classes de prêtres (V. plus bas, Note 33).

Les prêtres qui avaient le droit d'entrer dans l'*adytum*, pour l'habillement (στολισμός) des dieux, sont ceux que Plutarque et Porphyre appellent ἱεροστόλοι, ἱεροστολισταί ou ἐπιισταί (V. Schmidt, *de Sacerd.*, p. 128 sq., Drumann, p. 105-107 et mes *Matériaux pour servir à l'hist. du Christ.*, p. 68).

Le sens du mot ἄδυτον est trop bien connu, en général, pour qu'il soit nécessaire d'y insister. La seule remarque à faire, c'est qu'il résulte de ce passage que l'*adytum* des temples, la pièce la plus reculée (τὸ ἀπόκρυφον μέρος τοῦ ἱεροῦ, comme dit Hésychius), était celle où l'on plaçait la statue des dieux. Nous voyons, en effet, dans plusieurs édifices, notamment au temple souterrain de Khalabsché en Nubie (Gau, *Antiquités de la Nubie*, pl. 52), au fond de la dernière pièce, s'élever la statue du dieu, assise et posée sur un piédestal.

LIGNE VIII.

(18) Il est singulier que le temple où venaient se réunir tous les prêtres de l'Égypte, ne soit pas désigné ici et plus bas (l. 44), autrement que d'une manière absolue, ἐν τῷ ἐν Μέμφει ἱερῷ, comme qui dirait, dans le temple par excellence. On a toujours pensé, avec une grande apparence de raison, que c'était le temple de *Phthas* d'après l'épithète du roi, *chéri de Phthas* : mais alors, il était d'autant plus nécessaire de le désigner clairement, qu'à cette époque, le temple par excellence, à Memphis, devait être le *Sérapéum*. Moins de quarante ans après, sous Philométor, nous voyons ce *Sérapéum*, désigné dans les papyrus par les mots analogues τὸ πρὸς (ou ἐν) Μέμφει ἱερόν ou μέγα Σαραπειῶν. C'était un vaste ensemble qui contenait, outre le *Sérapéum* proprement dit, l'*Apiéum* (Ἀπειῶν), où Apis était adoré, l'*Astartiéum* (Ἀσταρτεῖον), dédié à la déesse phénicienne Astarté; l'*Anubiéum* (Ἀνουβιεῖον), l'*Aphrodisiéum*, ou temple de Venus, etc., ayant chacun leurs prêtres et leur culte particulier, mais soumis tous à une administration générale dans la main du gouvernement.

D'une autre part, le temple d'Apis ou Ἀπειῶν fut construit, par Amasis, dans l'enceinte du temple d'*Héphaestos* ou de *Phthas* (Herod. II, 153); et comme le *Sérapéum* contenait l'*Apiéum*, au temps des Ptolémées, la conséquence serait que le temple de *Phthas* s'y trouvait aussi renfermé.

Il semblerait donc que ce temple, par excellence, doit être le *Sérapéum* qui formait une

espèce de *Panthéon* des dieux égyptiens et étrangers.

Mais alors pourquoi le grand *Sérapis*, dont le culte avait acquis à cette époque tant de développement, n'est-il pas nommé une seule fois dans toute l'inscription? Pourquoi n'y trouve-t-on qu'*Osiris* et *Phthas*, *Hermès*, *Horus*, *Apis* et *Mnévis*; tandis que, dans les nombreux papyrus memphitiques, du temps de Philométor, les quatre premières divinités disparaissent entièrement pour faire place à *Sérapis*, *Anubis*, *Astarté*, *Aphrodite* (*Athor*)? Il y a là matière à des recherches ultérieures.

Autre singularité: tous les textes s'accordent à établir que Ἡφαίστος est le même que Φθαῖς, ou du moins que les deux mots ont toujours été censés se rapporter à la même divinité; en ce sens que toutes les fois que les Grecs voulaient rendre en grec le nom égyptien Φθαῖς, ils employaient le nom Ἡφαίστος (cf. Jablonsky, *Panth. Egypt.* I, p. 46, sq.); car, au fond, il n'y avait rien de commun entre *Vulcain* et *Phthas*; ce n'était là qu'une similitude de nom, comme entre *Neitha* ou *Neith* et *Athéné* (dans l'ordre inverse *Netha*), entre *Apis* ou *Apévé* et *Epaphus* (Herod. II, 153) etc. dont ils identifiaient aussi les noms. Mais on nomme à la fois *Héphaestos* et *Phthas* (lig. 3), ὃν ἔδοξίμασεν Ἡφαίστος et ἡγαπημένος ὑπὸ τοῦ Φθαῖ; ce qui suppose que ce sont deux divinités différentes (S. de Sacy, *Lettre au citoyen Chaptal* p. 23, 24). La contradiction n'est peut-être qu'apparente. C'est dans un seul endroit du préambule (l. 2 et 3) que se trouvent les trois noms grecs de divinités, à savoir Ἡφαίστος, Ἥλιος et Ζεὺς. Partout ailleurs, on ne voit que des noms égyptiens, sauf *Hermès* qui était reconnu pour identique avec *Thoth*; et c'est aussi dans cet endroit, que se montre surtout le mélange d'hellénisme et d'égyptianisme. *Héphaestos* est bien ici le dieu grec, le dieu du feu; tout différent du *Pthas* égyptien qui n'a nul rapport avec le feu. On parle ensuite de *Zeus* et non pas d'*Ammon*, (quoique *Ammon* soit dans le texte égyptien), de *Zeus*, le dieu grec dont les Ptolémées se flattaient de descendre, du côté des hommes par Hercule fils de Zeus, du côté des femmes par Dionysus fils du même dieu (v. *Inscr. Adulit.* ap. Chish. p. 79); on parle enfin du *Soleil*, Ἥλιος, et non de *Phré*. Ainsi, pour *Héphaestos*, comme pour *Zeus* et *Hélios*, les noms grecs se montrent seuls, et disparaissent ensuite. La religion grecque paraît donc au moins cette fois dans l'inscription, et c'est à l'endroit même où les formules du protocole annoncent les souvenirs de l'ancienne patrie.

Ce couronnement des rois, et les grandes solen-

nités célébrées dans cette occasion, avaient lieu à Memphis, en vertu d'un antique usage, comme le dit le scholiaste de Germanicus... *in templo Egypti Memphis mos fuit solio regio decorari reges qui regnabant* (p. 71, ed. Buhle), où nous voyons l'expression absolue *in templo Memphis*, comme dans l'inscription ἐν τῷ ἐν Μέμφει ἱερῷ. S. Jérôme se sert d'une expression analogue, quand il dit d'Antiochus IV, *ascendit in Memphim et ibi ex more Egypti regnum accipiens* etc. (in *Daniel.* p. 1128, ed. Paris.); Diodore de Sicile dit aussi d'Évergète II, Πτολεμαίου κατὰ τὴν Μέμφιν ἐνθρονισμένου..... κατὰ τοὺς Αἰγυπτίων νόμους (*Fragm. lib. XXXIII*, p. 83, T. X Bip.). Cet antique usage tenait à ce que Memphis, depuis des siècles, était restée un des principaux centres religieux de l'Égypte. Aussi, Alexandre ne manqua pas de se rendre dans cette ville; et d'y sacrifier à tous les dieux qu'on y adorait, ainsi qu'à Apis (Arrian., III, 2, 5). On ne peut douter que ce prince, par l'effet d'une sage politique, n'ait voulu rendre cet hommage au culte alors le plus vénéré de l'Égypte, et que ses successeurs, en conservant à Memphis l'honneur du couronnement des rois, n'aient eu l'intention de suivre son exemple. On trouvera dans mon ouvrage inédit sur le calendrier égyptien une preuve évidente de l'importance religieuse que, dès les plus anciens temps, Memphis avait acquise, et qu'elle conserva jusque sous la domination romaine.

LIGNE IX.

(19) Ἐπειδή, formule ordinaire du *considérant*, comme ἐπεὶ, dans tous les décrets grecs, est placé de même, après le protocole de la date, et après εἶπεν ou εἶπαν. Ce sont encore les formes grecques toutes pures.

Il faut remarquer que tous les motifs du *considérant*, qui s'étendent jusqu'à ἀγαθῇ τύχῃ, ἔδοξεν (l. 35), dépendent de ὑπάρχων θεὸς ἐκ θεοῦ καὶ θεᾶς κ. τ. λ.; c'est en qualité « de dieu, fils de dieu et déesse, etc. » que le roi a fait tout ce qui lui mérite les honneurs qu'on lui a conférés par le décret. Voilà ce que j'ai indiqué dans ma traduction, en ne répétant plus le *que* après l'avoir mis devant ὑπάρχων, « qu'étant dieu... il a consacré... il a supprimé, etc. » et ainsi jusqu'à *il a plu*, ἔδοξεν. Cette partie de la formule est encore parfaitement grecque.

LIGNE X.

(20) Ὁ ἐπαμύνας τῷ πατρί. Le sens du verbe ἐπαμύνειν τινί, est constamment celui de *porter*

secours, venir en aide à quelqu'un, venir à sa défense. Mais le secours dont il s'agit ici et plus bas (l. 27), étant postérieur à la mort du père d'Épiphanie, le mot ἐπαμύναειν, a le sens de *venger* les injures faites à Philopator pendant sa vie, de *venger sa mémoire*. C'est une nuance nouvelle de ce verbe; mais c'est là évidemment l'idée que les prêtres ont voulu exprimer.

LIGNE XI.

(21) Je donne à l'adjectif σιτικός, opposé à ἀργυρικός, un sens plus large que celui de (revenus) *en blé*. Σίτος et σιτίον se disent, en général, de *vivres*, quand ils sont opposés à un autre mot indiquant des objets qui ne peuvent servir à la nourriture; par exemple, σίτος καὶ εὐνή, *le vivre et le couvert*, et σίτα καὶ νέας παρέχειν (Herodot. VII, 21). Plus bas, lig. 15, συντάξεις σιτικαὶ καὶ ἀργυρικαί, sont des contributions *en nature* et *en argent*; comme lig. 21, δαπάναι ἀργυρικαὶ καὶ σιτικαί; lig. 29, σίτος καὶ ἀργύριον; dans l'édit de Tibère Alexandre (l. 47): τελέσματα σιτικὰ καὶ ἀργυρικά.

Ces πρόσδοι sont appelés à la ligne 15, συντάξεις, mot qui s'entend proprement des *contributions* recueillies pour les affecter à un emploi déterminé. Ces *revenus*, ces *contributions* ne provenaient peut-être pas directement du *trésor royal*; elles devaient résulter plutôt d'un *impôt particulier*, espèce de *centimes additionnels*, colligés (συνταττόμενα) par un mode spécial de perception. Cette idée me semble, en effet, comprise dans le mot συντάξεις, d'après les exemples cités par Villosion, et d'autres qu'on y pourrait ajouter.

Ce passage s'explique très-bien, au moyen des papyrus relatifs au Sérapéum de Memphis, où l'on voit que les Ptolémées rétribuaient tant *en argent*, qu'en *blé*, *orge*, *oliva*, *huile*, etc., certains prêtres ou fonctionnaires sacrés, à divers titres, employés dans les différentes parties de ce grand ensemble qui formait le Sérapéum. Ces espèces de *pensions*, *en argent*, comme *en nature*, étaient fixées à tant par *an*, κατ' ἐνιαυτόν. Mon commentaire sur ces curieux papyrus explique cela fort en détail. Ce que j'en dis ici peut suffire.

(22) En traduisant εὐδία par *sérénité*, j'ai voulu conserver la couleur poétique de l'expression (εἰς εὐδίαν ἀγαγεῖν). Autant l'emploi de εὐδία est ordinaire au propre, comme l'opposé de χειμών (Platon. Legg. XII, 961, E, ἐν γε χειμῶσι καὶ ἐν εὐδίαις), autant il est rare au figuré, du moins en prose. Dans Pindare, ἐν εὐδίᾳ τιθεῖς

(Fragm. 228, Bæckh) revient justement à notre εἰς εὐδίαν ἀγαγών. La même figure se montre encore, non sans une certaine affectation, dans la stèle de Turin: [αὐτοὺς ἀπὸ τῶν ἀντι]πάλων χειμῶνων εἰς εὐδίνους λιμένας ἤγαγεν.

(23) Tout ce que Ptolémée a fait pour les temples est exposé plus bas (l. 33-34). Les mots τὰ ἱερά désignent donc ici, non les *temples*, mais les *choses sacrées*, le *culte* qu'on y célébrait. Villosion ne laisse aucun doute sur ce point; dans l'autre sens, on n'aurait pas employé καθιστάναι (3e Lettre, p. 6).

LIGNE XII.

(24) Φιλανθρωπεῖν est pris au sens neutre, pour *philanthropiquement* ἔχειν. Dans Polybe et les Septante, il est actif; ainsi φιλανθρωπεῖν τὸν τόπον, *locum humaniter tractare* (2 Maccab. 13, 22. Polyb. Lex. hac voce), et sur le sens de τὰ φιλάνθρωπα, v. la note ingénieuse et érudite de M. Peyron (*ad Pap. Taurin.* 1, p. 167).

Les mots ταῖς ἑαυτοῦ δυνάμεσιν πάσαις signifient à la lettre: *de toutes ses forces*. Selon Champollion, l'égyptien dit: *qui sont dans toute son attribution royale*, c'est-à-dire, *dans tout son royaume*. Mais je doute que le grec soit susceptible d'un tel sens; le rédacteur aurait dit en ce cas, ἐν τῇ ἑαυτοῦ βασιλείᾳ περ. πάσῃ, ou bien, avec l'accusatif, τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν περ. πᾶσαν; il y a donc encore ici discordance entre les deux textes. L'un des deux rédacteurs n'a pas entendu l'autre. Lequel? cela est facile à décider. A la ligne 9 et 10, la même expression, *qui est dans ses attributions royales*, est bien rendue dans le grec par οἱ ὑπὸ τὴν ἑαυτοῦ βασιλείαν τασσόμενοι; pourquoi donc le rédacteur grec l'aurait-il rendue si différemment deux lignes après? Il est au contraire évident que la locution grecque ταῖς ἑαυτοῦ δυνάμεσιν πάσαις n'a pas été traduite exactement par le scribe égyptien, qui l'a crue synonyme de la première, bien qu'elle ne le soit pas.

A l'égard de la *suppression* et de la *diminution* des impôts, la même distinction existe dans l'édit de Tibère Alexandre, exprimé par les mots ἀτέλεια et κουφοτέλεια (l. 26) représentant, l'un l'immunité entière ou l'abolition d'un droit perçu, l'autre l'allègement de tel ou tel autre droit.

(25) Les mots ὁ τε λαὸς, καὶ οἱ ἄλλοι πάντες présentent une opposition assez remarquable. Je crois que ὁ λαὸς désigne le *peuple*, les classes de *laboureurs* et d'*artisans*; et οἱ ἄλλοι πάντες tout ce

qui n'était pas *peuple*, tels que les *militaires*, les *employés* et les *prêtres*; comme (l. 13) τὸ πλῆθος, et lig. 52, ἰδιώται opposé à ἱερεῖς. Dans plusieurs passages des papyrus, le mot λαοί, au pluriel, a le même sens; ainsi Polybe oppose οἱ λαοί, les *gens du peuple*, à τὰ πολεμικά σώματα, les *militaires* (IV, 52, 7). De là, l'expression λαοκριταί pour désigner, en Égypte, les nationaux chargés de juger les différends entre particuliers, sorte de *juges de paix* (Peyron, *ad Pap. Taurin.* I, p. 160, 161).

LIGNE XIII.

(26) La distinction entre les deux locutions ἐπὶ τῆς βασιλείας et ἐν τῇ βασιλείᾳ, faite par Villosion, est très-juste; l'une signifie *sous le règne*; l'autre, *dans le royaume*.

(27) On pourrait croire que, par τὰ βασιλικὰ ὀφειλήματα, les *prêtres* entendent les *sommes* qui étaient dues au Trésor, à *titre de prêt*. Il est certain, en effet, que le Trésor prêtait de l'argent aux particuliers. Dans un papyrus du Musée du Louvre, je lis... τῶν χορηγηθέντων τοῖς προσδεομένοις καὶ δανείων ἐκ τοῦ βασιλικοῦ. Un *prêtre*, chargé des funérailles d'Apis, fut obligé d'emprunter cinquante talents du roi, παρὰ τοῦ Πτολεμαίου πεντήκοντα ἀργυρίου τάλαντα προσεδανείσατο (Diod. Sic. I, 84). Mais je crois qu'ici βασιλικὰ ὀφειλήματα comprend non-seulement ces *dettes*, mais tout ce qui était dû au Trésor à un titre quelconque, τὰ ὀφειλόμενα εἰς τὸ βασιλικόν, *omne quod regi solvi ac praestari debet*; dans le sens où Zonaras dit: ἐκήρυξε τοῖς ὀφειλοῦσι τῷ βασιλικῷ τριμυῖω (p. 577).

La même idée, exprimée presque dans les mêmes termes, se retrouve dans Polybe: παρέλυσεν δὲ καὶ τοὺς ἐν αὐτῇ τῇ Μακεδονίᾳ τῶν βασιλικῶν ὀφειλημάτων, ἀφῆκε δὲ καὶ τοὺς ἐν ταῖς φυλακαῖς ἐγκεκλεισμένους ἐπὶ βασιλικαῖς αἰτίαις (XXV, 5, 3). Diodore dit aussi de prisonniers pour *dettes*: ἀπέλυσεν τοῦ χρέους, ὄντος πλῆθους ἐν ταῖς φυλακαῖς (I, 54).

(28) Ameillon (p. 53) et M. Drumann (p. 151), joignent τῷ πλῆθει à ὄντα πολλά. La construction est fautive; τῷ πλῆθει dépend de ἀφῆκε, comme l'a très-bien vu Heyne. La même circonstance de la remise des *dettes* revient encore plus bas (l. 29), mais appliquée seulement aux temples et aux *prêtres*. Ici, la remise s'applique à tous les *débiteurs* de l'État, sans distinction, τῷ πλῆθει, à la *multitude* en général.

LIGNE XIV.

(29) Καὶ τοὺς ἐν τῷ ἀπ. Je crois qu'on s'est mépris sur le sens de cette phrase, et qu'il est encore

question des *débiteurs* du Trésor. Le roi n'a pas seulement remis l'argent à ceux qui lui devaient, mais de plus, il a rendu la liberté à ceux qui étaient détenus pour *dettes fiscales*; et il a absous ceux qui, depuis longtemps, étaient sous le coup de *réclamations* et de procès (ἐν αἰτίαις ὄντες) intentés au sujet de ces *dettes*.

La place qu'occupe l'énoncé de ce bienfait royal indique assez qu'il ne concerne que les *débiteurs* du Trésor et non, comme on l'a cru, les *prisonniers* et tous les *prévenus* en général. C'est qu'en effet il y avait *prise de corps* pour les *débiteurs du fisc*; on voit par l'édit de Tibère Alexandre qu'ils étaient détenus dans une prison spéciale appelée πρακτόρειον, ainsi que εἰς ἄλλας φυλακὰς (l. 15 et 16), ce qui est à peu près l'expression de notre décret. L'édit règle que nul ne sera détenu pour *dettes*, dans le *practorium* ou ailleurs (εἰς φυλακὴν ἑντινοῦν κατακλείεσθαι), excepté s'il doit au fisc: ἔξω τῶν ὀφειλόντων εἰς τὸν κυριακὸν λόγον.

Quant à l'expression, ἐν ταῖς φυλ. ἀπηγμέν., on s'attendrait à voir εἰς τὰς φυλακὰς, qui serait plus grec et plus conforme à l'usage (v. *Lex. Polyb.*), ou bien ἐν φυλακαῖς ὄντες ἐγκεκλεισμένοι (comme dit Polybe). Dans le style Alexandrin, ἀπάγεσθαι s'employait même, d'une manière absolue, en sous-entendant εἰς τὴν φυλακὴν (Genes. XXXIX, 22), avec le sens, comme ici, d'être mis en prison pour *dettes fiscales* ou autres: (cf. Polyb. *Lexicon*). Mais l'emploi de ἐν pour εἰς, avec un verbe de mouvement, dans le style de cette époque, pourrait se justifier par beaucoup d'exemples. La locution ἐν αἰτίαις εἶναι, ἔχεσθαι, τίθεσθαι, est employée par les auteurs du meilleur temps. (*Thes. ling. gr.* t. 1, col. 1100, ed. Didot). Ἀπέλυσεν τῶν ἐγκεκλημ. se trouve dans Polybe (V, 27, 5).

LIGNE XV.

(30) Outre ces *contributions*, il y avait encore des *parts réservées*, ἀπομοίρας, pour le culte des dieux, prises sur les vignobles, les vergers et les autres terres qui appartenait aux temples, sous Philopator, ἀπό τε τῆς ἀ. γ. κ. τ. π. καὶ τῶν ἄλλων τῶν ὑπαρξάντων τοῖς θεοῖς; c'est ainsi qu'il faut traduire d'après la leçon. J'avoue que le sens serait plus net, s'il y avait καὶ τὰ ἄλλα τὰ ὑπάρχοντα, ce qui voudrait dire que tout ce qui existait sous son père était maintenu sur l'ancien pied.

Mais il serait trop hardi de supposer ici une faute du rédacteur. En écartant donc toute hypothèse, il n'y a pas moyen de donner au texte un autre sens que celui qu'exprime ma version.

Avec τῶν ἄλλων, on a sous-entendu πρακτικά-

των; cela est trop général; bien qu'on puisse citer des exemples du contraire, on doit naturellement sous-entendre des objets de même nature que ce qui précède, à savoir des *terres* qui ne sont ni vignobles, ni vergers, conséquemment des *terres labourables*, γῆ σιτοφόρος.

Il résulterait de ce passage que les temples avaient des propriétés en terres, vignobles, vergers et autres, dont le produit était versé dans le Trésor, sauf des *prélèvements* ou *parts*, ἀπομοίρας, réservées pour l'entretien des temples qui possédaient ces terres. Ces *prélèvements* avaient été antérieurement fixés à un taux *convenable* (καθηκούσας).

Ce détail est curieux en ce qu'il nous montrerait que les Ptolémées, tout en laissant à chaque temple ses propriétés territoriales, avaient trouvé le moyen de s'en attribuer les principaux revenus, et lui avaient seulement réservé la part qui leur semblait équitable.

On voit que les prêtres s'applaudissent et font un mérite au roi de ce que ces *prélèvements* n'ont point été diminués et sont restés *sur le même pied* (ἐπὶ χώρας μένειν) qu'auparavant.

La locution ἐπὶ χώρας μένειν, qui se retrouve encore plus bas, a été trop bien expliquée par Villoison, pour qu'il soit nécessaire d'y revenir.

LIGNE XVI.

(31) La phrase διδόναι εἰς τὸ τελειστικόν est analogue à celle de διδόναι, τελειν, συντελεῖν εἰς τὸ βασιλικόν; ainsi il est vraisemblable que le substantif sous-entendu, dans les deux cas, est ταμιεῖον. Il s'agit donc probablement d'une caisse destinée à recevoir un certain droit, dit *telestique*; à moins que τὸ τελειστικόν ne désigne ce droit lui-même; sens qui me plaît moins que l'autre.

Quelle idée doit-on attacher au mot τελειστικόν? Ameilhon et Pahlm veulent y voir un droit payé par les prêtres pour leur *initiation aux mystères*. Cela n'est guère vraisemblable; car ce droit, tout religieux, supposé qu'il existât, ne devait pas dépendre du gouvernement. Il s'agit évidemment d'une imposition qui revenait au roi, puisqu'il en dispense les prêtres, quand il le veut.

Donnant à τελειστικόν son sens étymologique, celui de *perfection* ou de *complément*, je présume que c'est le droit payé pour devenir *prêtre*, πρὸς τὸ ἱερεῖα τέλειον γίνεσθαι, comme parle Horapollon (1, 39). Le sacerdoce, en effet, concédait de grands privilèges et mettait en possession de grands avantages tant honorifiques que pécuniaires.

Il devait être fort ambitionné; et les familles devaient se montrer empressées d'y pousser leurs enfants. Il était donc naturel qu'on imposât à la fois des épreuves de capacité, et quelques sacrifices, par exemple, un droit analogue à ce que nous appellerions *frais d'obtention de grade*. Διδόναι εἰς τὸ τελειστικόν signifierait payer pour arriver au grade *supérieur*, au grade qui complétait les *épreuves*; c'était comme notre *grade de docteur*. Ma traduction est fondée sur cette hypothèse.

(32) Selon le sens donné jusqu'à présent à ce passage, Ptolémée Épiphane aurait rétabli ce droit sur le pied où il était resté jusqu'à la *première année de son père*. Ce serait là une tournure assez délicate, pour faire un compliment à l'un sans nuire à la mémoire de l'autre: car il résulterait assez clairement de ce passage, ainsi entendu, que Philopator, en montant sur le trône, avait fait subir à ce droit une augmentation qui s'était maintenue pendant tout son règne; et que son fils avait rétabli le droit tel qu'il était avant l'augmentation, c'est-à-dire, avant le commencement (la première année) du règne de Philopator.

Mais je trouve en ce cas une assez grande difficulté dans l'expression: pourquoi a-t-on dit: ἕως τοῦ πρώτου ἔτους 'ΕΠΙ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ? La préposition ἐπὶ est tout à fait superflue, puisque toujours le mot ἔτους est suivi d'un génitif direct. On ne dit jamais ἔτους πρώτου, δευτέρου... 'ΕΠΙ τινός, en parlant d'un roi, mais bien ἔτους... τινός ou τῆς βασιλείας τινός. Cette locution serait donc sans exemple. C'est ce qui ferait présumer qu'il y a peut-être un autre sens caché sous cette phrase, dont la traduction littérale est «... (que les prêtres) ne payaient rien de plus que la taxe à eux imposée jusqu'à la *première année*, SOUS son père.» Si l'on remarque que ἕως, ainsi que μέχρι, comprend bien souvent, au lieu de l'exclure, le terme qui le suit (note 57), c'est-à-dire, qu'il signifie *jusques et compris*, on pourra présumer que ἕως τοῦ πρώτου ἔτους, signifiant *pendant la première année, sous son père*, les mots, la *première année*, se rapporteraient aux *prêtres*, non au roi. En ce cas, il s'agirait du temps pendant lequel les prêtres devaient payer le droit dont il s'agit. *Sous son père* (ἐπὶ τοῦ πατρὸς αὐτοῦ) ils ne payaient le droit que *jusques et compris la première année* (de leur sacerdoce); pendant les années antérieures du règne d'Épiphane, ce droit avait été augmenté; en ce moment, on le rétablit au même taux où il était sous le précédent règne.

LIGNE XVII.

(33) Autres avantages accordés aux prêtres. Chaque année, les députés des collèges étaient obligés de venir à Alexandrie; voyage pénible et coûteux. Épiphanes les en dispense. Pour diminuer les difficultés qu'on a vues dans ce passage (Drumann, p. 167), il suffit d'admettre, ce qui est d'ailleurs si vraisemblable en soi, qu'il ne s'agit pas ici de tous les prêtres de l'Égypte, mais seulement de députations. Or, il semble naturel que les divers collèges fussent astreints à envoyer annuellement des députés pour traiter des affaires communes à l'ordre sacerdotal: et c'est ainsi que jadis, tous les nomes envoyaient au labyrinthe des députés qui traitaient des affaires générales du pays (Strab. XVII, p. 811).

L'expression τοὺς ἐκ τῶν ἱερῶν ἔθνῶν est assez remarquable. Pourquoi n'a-t-on pas dit simplement τοὺς ἐκ τῶν κατὰ τὴν χώραν ἱερῶν (comme l. 36)? A quoi bon ces mots ἱερῶν ἔθνῶν? et que signifient-ils? Le voici, je pense:

Ἔθνος veut dire aussi bien en grec, *classe*, *ordre* de personnes (ἔθνος ἱερέων, δημιουργῶν etc.) que *tribu* et *nation*. Dès lors ἱερὰ ἔθνη désignera, soit les prêtres de l'Égypte, divisés par provinces ou nomes, lesquels auraient envoyé chacun une députation séparée à Alexandrie; soit les prêtres divisés par classes, à savoir, ceux qui, dans toute l'Égypte, desservaient le culte de telle ou telle divinité, à titre de *grands prêtres*, de *prophètes*, de *stolistes*, etc.

De ces explications la seconde me paraît être la seule conforme à l'énumération faite plus haut (noté 17). Il est probable que l'on voulait faire délibérer leurs corporations diverses sous les yeux de l'autorité, et soumettre leur gestion ou leur conduite à un contrôle exercé par quelque pontife supérieur résidant à Alexandrie. Une inscription du temps d'Adrien fait mention en effet d'un L. J. Vestinus, ἀρχιερεὺς Ἀλεξανδρείας καὶ Αἰγύπτου πάσης (v. mes *Recherches* etc. p. 251). Quoiqu'on ne trouve rien de tel pour l'époque Alexandrine, comme il est établi, par une multitude de preuves, que les Romains n'ont presque rien changé à l'administration ptolémaïque, il devient très-probable que ce *grand prêtre de toute l'Égypte* existait déjà sous le règne d'Épiphanes; ce qui expliquerait de la manière la plus satisfaisante le motif de ce voyage annuel, dont Épiphanes consent à affranchir les prêtres, peut-être parce que l'expérience avait montré qu'elle était une corvée pénible sans

avoir d'utilité réelle. Ses successeurs ont-ils maintenu la suppression? On l'ignore.

Je ne dois pas dissimuler que, selon Champollion, l'égyptien dit seulement, dans l'endroit correspondant à τοὺς ἐκ τ. ἱ. ἔ. ceux qui sont dans les attributions des temples. Il y aurait donc une différence dans le sens des deux textes; mais encore une fois, le grec serait le plus complet, et présenterait une idée de plus que l'égyptien. Nouvelle raison de croire que celui-ci n'est qu'une traduction de l'autre.

(34) Κατάπλους (δ) est le mot consacré pour exprimer le voyage en descendant le Nil, comme les verbes καταπλεῖν, κατάγειν et καταβαίνειν. Je trouve, dans un papyrus du Louvre, εἰς τὴν πόλιν καταπλεῖν, pour dire *se rendre à Alexandrie*; et, dans un autre, καταπλεῖν πρὸς τὸν βασιλέα. L'opposé est ἀναπλεῖν, ἀνάγειν ou ἀναβαίνειν. (Strab., XVII, p. 799. — *Inscr. Memnon*. N° LIII.)

(35) Εἰς τὴν ναυτείαν. La forme ναυτεία est jusqu'ici inconnue. Le sens est pourtant assez clair, celui qu'on exprimait ordinairement par εἰς τὸ ναυτικόν ou τὰ ναυτικά, ou εἰς τὰς ναυτικάς χρεῖας, comme s'exprime Polybe. Weston croyait que le mot σύλληψις signifie ici quelque chose de semblable à la *presse des matelots* en Angleterre. M. Drumann observe avec raison que l'usage d'une *presse*, parmi la caste sacerdotale, est contraire à l'esprit de l'antiquité. Le mot σύλληψις, comme ἔγληψις (τῆς νιτριχῆς) dans les papyrus, doit avoir un sens analogue à σύνταξις, et s'entendre d'une espèce de contribution, soit en argent, soit en nature (cordages, voiles etc.), pour le service de la marine. Sans doute, l'affranchissement ne concerne que les temples, dont il est uniquement question ici.

(36) Après συντελουμένων, on s'attendrait à voir ὑπὸ ou ἐκ τῶν ἱερῶν. Le rédacteur a dit de même l. 28, τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς ὀφειλόμενα, pour ὑπὸ τῶν ἱερῶν ὄφ. On trouve quelque chose d'analogue dans cette expression de Démosthène: ἐν ταῖς εἰσφοραῖς (pour ἐκ τῶν εἰσφορῶν) συντελοῦσιν εἰς τὸν πόλεμον (*in Leptin.* p. 465, 23, R.). Mais le sens est différent.

(37) Selon Champollion, l'égyptien dit seulement *les portions*, et non *les deux tiers*. Il y a donc dans le grec une idée de plus, celle de *quantité*. Or, ce n'est pas là une chose que l'on ajoute. On pourrait voir, dans cette différence, un nouvel indice que le grec n'a pas été traduit de l'égyptien; mais, au contraire, que l'égyptien a été traduit du grec par un scribe qui a passé le mot *deux*, ou qui n'a pas compris la locution δύο μέρη.

LIGNE XVIII.

(38) La question si débattue de la nature du *Byssus* paraissait résolue par les recherches du chimiste Rouelle, de Forster, de Larcher et d'autres savants. Il était à peu près reconnu comme certain que le *Byssus* est le coton ; mais des observations microscopiques très-déli- cates, faites par MM. James Thompson et Bauer, confirmées par M. Dutrochet, viennent de prou- ver que les filaments textiles du lin et du co- ton se distinguent par un caractère particulier qu'il est impossible de confondre : ils ont constaté que les toiles et tuniques qui servent à envelopper les momies, sont du *lin*, et non du *coton* ; or, comme Hérodote (II, 86) dit expressément que les momies étaient enve- loppées avec des toiles de *Byssus*, il s'ensuit que le *Byssus* devait être du lin. (*Comptes rendus de l'Acad. des Sc. ann. 1837*, p. 739-742. 1er se- mestre.)

Le mot βύσσω, qui est étranger à la langue grecque, répondrait au λίνον des Grecs, dont il indiquerait une espèce plus fine et plus délicate. Ceci peut-être nous expliquerait la glose du lexique de Cyrille : ὀθόνια, ὑφάσματα λεπτότατα. Dans les papyrus grecs de Memphis, où le mot ὀθόνιον se rencontre vingt fois, il est toujours seul ; jamais l'adjectif βύσσινον n'y est joint ; d'où l'on pourrait induire deux choses : 1° que cet adjectif était nécessairement sous-entendu, ou, en d'autres termes, que l'ὀθόνιον était toujours censé βύσσινον ; 2° que ces ὀθόνια étaient des piè- ces d'étoffe d'une grandeur connue ; autrement on aurait dit quelle était leur dimension.

Il en est de même des σινδόνες qui, dans ces mêmes papyrus, sont toujours distingués des ὀθόνια, et quelquefois suivis d'une évaluation, mais sans indication de la grandeur.

Il sera nécessaire de reprendre et de discuter tous les textes, en partant du fait curieux constaté par M. Dutrochet. Mais cette discus- sion ne peut trouver place ici.

La suite montre que τὰ ἐγλελειμμένα dési- gne, non en général ce qui a été négligé, mais tout droit, au profit des temples, dont on avait négligé la perception.

LIGNE XIX.

(39) Hermès, le *grand et grand*, c'est-à-dire, *deux fois grand*.

Cette épithète est rendue dans l'égyptien par le signe *grand* répété deux fois ; ce que Cham- pollion regarde comme une expression du su- perlatif, μέγιστος (*Gramm. Égypt. p. 331*). Il est remarquable que l'épithète sacramentelle (τρισ-

μέγιστος) d'Hermès ne paraît pas ici. Le superla- tif, exprimé par l'objet répété *trois* fois, a été également observé par Champollion dans le langage hiéroglyphique (*Gr. Égypt. p. 332*). On trouve aussi le nom d'Hermès avec le signe de *grand* répété trois fois (*Panth. Égypt. Pl. 15, n° 3*) ; ce qu'on aurait rendu en grec par μέγιστος, ou par μέγας καὶ μέγας καὶ μέγας ; et c'est ainsi que j'ex- plique le *Hermes omnia solus, et ter unus* de Martial (*Epigr. V, 25, 15*).

Cette espèce de superlatif existe en grec dans le langage poétique ; car les adjectifs τριγέρων, τρισδύστηνος ou τρισάθλιος, τρίμαχαρ, τριπάλαιος, τριπόθητος etc., ne sont rien que des superlatifs, comme le *ter felix* d'Ovide (*Met. VIII, 51*).

Mais Champollion ne cite aucun exemple de cet autre superlatif, que j'appellerais à la se- conde puissance, où l'idée de *trois fois* est ajou- tée à la première idée de *trois* ; tel que τρισμέ- γιστος, *trois fois trois fois* (*neuf fois*) grand. En grec même, on ne connaît guère que cet adjectif dans ce cas, et τρισέχθιστος (Phrynichus dans Bekker, *Anecd. Græc. I, 65, 12*) : le premier, pro- prement appliqué à *Hermès*, et, par extension, à un nom différent, comme ἡ τρισμείστῃ τῶν χαίρων εὐδαιμονία (*Édit de Tibère Alexandre, l. 5, v. le Journal de Savants, ann. 1822, p. 674*). C'est là, je crois, le plus ancien exemple connu de l'em- ploi de l'adjectif τρισμέγιστος, qui ne se présente ensuite que bien tard et rarement, par exemple dans Nicétas Eugénianus (lib. V. v. 280 ed. Boisson.) et Constantin Manasses (*Chron. p. 25*). Cet adjectif, comme pithète d'Hermès, ne se rencontre que dans le fragment attribué à Sanchoniathon (au plus tôt fabriqué dans le 11e siècle de notre ère), Ἑρμῇ τῷ τρισμείστῳ (ap. Euseb. *Pr. Ev. I, p. 36, D*) ; dans la lettre pre- tendue de Manéthon à Ptolémée Philadelphé, qui n'a pu être écrite avant le 111e siècle de notre ère (ap. Syncell. *Chronogr. p. 40, ed. Paris*), et probablement à la même époque que la plupart des traités mis sous le nom d'Hermès, où le titre τρισμέγιστος se trouve souvent ; ou enfin dans Lactance (14e siècle), *Trismegisto nomen im- poncret (de Falsa relig. I, 6, p. 42, ed. Walch)*.

Que cette différence, entre *deux fois* et *trois fois grand* ou *trois fois très-grand*, tienne à ce qu'il y ait eu *deux Hermès* (on pourrait dire aussi bien *trois*), c'est ce que je ne saurais admet- tre, l'existence d'un second *Hermès* ou *Thoth*, admise par Jablonsky (*Panth. Æg. III, 15, 18*, et Champollion (*Panth. Ég. Pl. 15 et 30*), n'étant établie que sur l'autorité suspecte du faux Ma- néthon. Les monuments que l'on cite en faveur

de cette dualité, ne fournissent autre chose, comme pour *Isis, Osiris, Hathor, Ammon etc.*, que des formes ou des attributs divers, qui expriment les fonctions différentes d'une même divinité.

Sans entrer dans des développements et des preuves qui m'entraîneraient trop loin, je me suis contenté d'avoir montré que l'usage de l'épithète *τριμήγιστος* est, selon toute apparence, d'une époque récente. Il est probable qu'on ne la connaissait pas lors de la rédaction du décret des prêtres de Memphis; car elle aurait été employée de préférence à celle de *μέγας καὶ μέγας* qui est infinitivement plus faible; ce devait être alors l'épithète consacrée. Pour moi, je pense que les doubles superlatifs, dont Champollion n'a jamais trouvé d'exemples, tels que *τριμήγιστος*, sont étrangers à la langue sacrée égyptienne. On conçoit difficilement comment ils auraient été exprimés en hiéroglyphes, le superlatif simple l'étant déjà par l'idée de *grand* répétée *trois* fois. C'est une exagération à laquelle la langue grecque se prêtait au contraire très-facilement, et qui ne se trouvera peut-être jamais qu'en grec. Au reste, ce n'est là qu'une conjecture. Ce qui me paraît moins incertain, c'est qu'Hermès n'était pas encore *Trismégiste* au temps d'Épiphanes.

(40) Villosion remarque l'espèce de réserve que l'on garde ici dans l'expression; *ἀλλότρια φρονήσαντες*, et l. 23 *ἀλλοτριότης*. J'observe que *ἀλλότρια φρονεῖν* ne signifie pas seulement *avoir des sentiments hostiles*, ce ne serait que la moitié de l'idée, mais encore les *manifestes*; et en effet l'expression s'applique à des hommes auxquels leur conduite avait valu le bannissement.

LIGNES XIX, XX.

(41) ...τοὺς καταπορευομένους—κατελθόντας; ces deux participes se rapportent à la même idée, celle d'*émigrés rentrés*. Le premier, au présent, donne l'idée générale des gens *rentrés au pays*, et le second, à l'aoriste, exprime l'idée particulière relative aux biens; on aurait pu la rendre ainsi: *κατελθόντας εἰς τὰς ἰδίαις κτήσεις, μένειν ἐπ' αὐτῶν*.

(42) Ce passage important est un de ceux qui n'ont point été compris. D'abord l'article *τῶν* devant *ταραχῆν*, mis d'une manière absolue, nous indique qu'on a voulu désigner *certaines troubles*, à l'exclusion d'autres. On disait, οἱ κατὰ τὴν ταραχὴν χαῖροι, comme nous disons: à l'époque de la Révolution. Ce sont de ces termes qui, bien que vagues en eux-mêmes,

ont pour les contemporains un sens précis et déterminé.

Quels événements sont désignés ainsi? Tout le monde a cru (Drumann, p. 174, 175) qu'il s'agit de la *révolte* dont il va être question aux l. 22 et suiv., de celle qui a été suivie de l'occupation et du siège de Lycopolis. Mais comment aurait-on interverti à ce point l'ordre des faits? Pourquoi parler du retour des *exilés*, avant d'avoir dit un mot de l'événement qui a causé leur exil? Sans nul doute les prêtres veulent parler d'un événement antérieur. En effet, le grand papyrus de Turin fait mention du *trouble*, ἡ ταραχὴ, qui eut lieu sous Épiphanes, dans la partie de l'Égypte au-dessus de Thèbes; et qu'il indique en ces termes: « (l'adversaire « convient) que son père s'est rendu, avec d'au- « tres soldats de Diospolis, dans la partie supé- « rieure, lors du trouble survenu sous le règne « du père des rois (Philométor et Évergète), le « dieu Épiphanes »; τὸν ἑαυτοῦ πατέρα μετῆλθαι ἐκ τῆς Διοσπόλεως μεθ' ἑτέρων στρατιωτῶν εἰς τοὺς ἄνω τόπους ἐν τῇ γενομένῃ ΤΑΡΑΧῃ ἐπὶ τοῦ πατρὸς τῶν βασιλέων, Θεοῦ Ἐπιφανοῦς (*Papyr. Taur.* 1, p. 5, l. 27-29). Le calcul des temps (ἀναλογιζομένων τῶν χρόνων) prouve que ce ΤΑΡΑΧῃ avait eu lieu, ou du moins s'était terminé, l'an 1er du règne d'Épiphanes; car l'avocat compte 88 ans, entre ce trouble et l'époque où il parle (à savoir les 24 ans d'Épiphanes, les 35 de Philométor, et les 29 d'Évergète), d'où il résulte nécessairement que le trouble avait commencé sous le règne de Philopator, puisqu'il se termine la première année de son fils Épiphanes. On a soupçonné que l'avocat recule un peu trop l'événement. Je ne vois pas de raison pour s'écarter d'un témoignage aussi précis. Que ces troubles eussent commencé sous Philopator, c'est ce dont il n'est pas possible de douter, puisqu'à la ligne 27 de notre décret, il est parlé des *chefs* de ceux qui s'étaient révoltés sous le règne de son père, τῶν ἀποστάντων ἐπὶ τοῦ ἑαυτοῦ πατρὸς, et dont la punition exemplaire eut lieu à l'époque de son couronnement.

On voit donc que les troubles, commencés sous Philopator, furent apaisés et les coupables punis la première année d'Épiphanes; ce fut l'un des premiers actes de son règne.

La punition ne fut pas la même pour tous ceux qui avaient pris part à la révolte.

Les simples particuliers furent bannis, tant les gens de guerre, μάχιμοι, que les autres (οἱ ἄλλοι). Après un temps qui n'est pas indiqué, ils furent rappelés (καταπορευόμενοι) et rentrèrent

dans leurs biens, dont on leur garantit la possession (μένειν ἐπὶ τῶν ἰδίων κτήσεων).

Mais ceux qui s'étaient mis à leur tête, et les avaient entraînés, ne furent point relâchés; on les garda en prison, et leur punition définitive fut remise au moment où le roi se fit couronner à Memphis : πάντας ἐκόλασεν καθηκόντως, καθ' ὃν καιρὸν κ. τ. λ. (l. 28).

Il y a donc entre tous ces faits une liaison évidente. Le papyrus et le décret s'expliquent l'un par l'autre. Lors de la rédaction de celui-ci, l'événement était si voisin, que tout le monde entendait, sans plus d'explication, le mot ἡ ταραχή, le trouble; mais lors du procès exposé dans le papyrus, environ quatre-vingts ans après, il était nécessaire que l'on expliquât le mot, pour éviter toute équivoque: d'autant plus que sous le règne du prince qui régnait alors, il y avait eu aussi des troubles (ἐν τοῖς τῆς ταραχῆς χρόνοις *Papyr. of the Brit. Mus.* II. l. 5), avec lesquels on aurait pu confondre ceux dont parle l'avocat.

Ainsi, en combinant ces témoignages, on connaît à la fois la nature et le théâtre de l'événement.

L'un nous apprend qu'il s'est passé dans le pays au-dessus de Diospolis (εἰς τοὺς ἄνω τόπους); ainsi, tout près de la frontière de l'Égypte. C'était probablement une de ces révoltes auxquelles prenaient part les corps de troupes, δυνάμεις, stationnés dans cette région extrême. En effet, le papyrus parle des soldats qui y prirent part; et le décret, des μάχιμοι, gens de guerre, qui furent bannis à la suite de l'événement.

(43) Προσηγήθη δὲ καὶ. L'ordre chronologique est bien suivi. Après ces troubles, apaisés la première année d'Épiphanes, le décret arrive à un événement postérieur de trois ou quatre ans, à la guerre d'Antiochus contre l'Égypte, et d'Épiphanes contre la Syrie. Scopas, en 200, marcha à la tête d'une armée, et soumit toute la Judée (Polyb. ap. Joseph. *A. J.* XII, 3, 3) pendant l'hiver de cette année. L'année suivante, Antiochus reprit sa revanche; il battit Scopas à Panium, et recouvra la Syrie (Id. ib.; — cf. Champ. Fig. *Ann. des Lagides*, II, p. 97-99).

C'est cette guerre, dont le théâtre fut hors de l'Égypte, que désigne l'expression ἐξαποσταλῶσιν, qui s'entend d'envois au dehors, et τοὺς ἐπελθόντας ἐπὶ τ. Αἴγ., qui annonce que les ennemis se sont avancés contre l'Égypte; mais non pas qu'ils y sont entrés. Antiochus, en effet, à la suite de sa victoire sur Scopas, n'avait point dépassé Gaza. Je fais cette remarque pour montrer quelle propriété d'expression distingue, en général, la rédaction du décret.

LIGNES XXI, XXII.

(44) Παραγινόμενοι εἰς. Ce verbe ne signifie pas s'approcher. C'est encore le mot propre dans le style Alexandrin, aussi bien que παραλαμβάνειν, pour dire se transporter dans un lieu. On le retrouve plus bas (l. 27 et 28). Aux exemples cités par M. Drumann (p. 176), on peut joindre l'inscription de Busiris (l. 28 *Rech. p. s. à l'hist. de l'Égypte*, p. 392), celle des Sigéens (l. 12, ap. Chishull, p. 51) et plusieurs passages des papyrus grecs.

(45) L'article τὴν (ἐν τῷ B.) indique assez qu'il y avait plusieurs Lycopolis. Les géographes anciens en comptent deux: celle de la haute Égypte, à présent Syout, et celle du Delta, placée par Étienne de Byzance, dans le nome et près de la branche Sébennytique, nome limitrophe du Busirite. Cette différence ne nous oblige point à supposer l'existence d'une troisième Lycopolis; elle est seulement une preuve que des changements sont quelquefois survenus dans la circonscription des nomes. J'en ai cité ailleurs des exemples (*Trad. fr. de Strabon*, t. V, p. 364 et 376; — *Rech. p. s. à l'hist. de l'Égypte*, p. 84).

(46) Κατελγυμένη. Cet mot indique que Lycopolis ne s'était pas révoltée d'elle-même, mais que les rebelles s'étaient emparés de cette ville, en en chassant les autorités royales et les habitants (*Thes. gr. Ling.* t. IV, p. 1116 D.). Une fois maîtres de la place, les rebelles s'y étaient fortifiés; ils y avaient réuni toutes les munitions nécessaires: et comme la révolte durait depuis très-longtemps, ils avaient eu tout le loisir de faire les préparatifs nécessaires.

Ce membre de phrase, ἐκ πολλοῦ χρόνου συνηχίας τῆς ἀλλοτριότητος, a une importance chronologique. En l'an 8, il y avait déjà très-longtemps que la révolte durait: ce très-longtemps, ἐκ πολλοῦ χρόνου, s'entend au moins de quatre ou cinq ans. Épiphanes, ou ses tuteurs, y avaient mis de la longanimité; mais sans doute, ils ne pouvaient faire autrement. Les rebelles avaient profité des embarras de la guerre de Syrie (vers 202), espérant l'emporter à la faveur de cette diversion puissante. Ce ne fut que cinq ou six ans après, que le gouvernement égyptien put songer sérieusement à étouffer ce foyer d'insurrection.

LIGNE XXIII.

(47) Le composé συναγχεῖσιν aurait pu suffire comme ci-dessus (l. 8); mais on a voulu ajouter

l'idée, et faire entendre que le rassemblement ait été successif, et s'était grossi de jour en jour de nouveaux arrivants.

Le terme ἀσεβεις s'explique par ce qui suit : les gens qui n'avaient pas respecté les temples et pouvaient être que des *impies*.

(48) Τὴν ἀνάβασιν μεγάλην ποιῆσ. Il est probable que le graveur a oublié de répéter l'article devant μεγάλην; cependant on a pu s'en passer, μεγάλην étant pris comme qualificatif. L'inondation était ou trop *faible* (ἐλάττων), ou *moindre* (μείων); ce qu'on appelait aussi δικαία ἀνάβασις, *justum incrementum* (*Rech. pour servir à l'hist. de l'Égypte*, p. 396), ou enfin *grande* μεγάλη, μείζων, c'est-à-dire, au-dessus de la mesure nécessaire pour une bonne récolte (Strab. XVII, p. 787, 788). Si l'on avait voulu parler d'une inondation ordinaire, on aurait dit simplement τὴν ἀνάβ. ποιῆσ. On veut dire que le Nil, habitué à inonder les terres (εἰθισμένου κατακλ. x. τ. λ.), avait eu cette année une *grande* crue.

LIGNE XXIV.

(49) La huitième année. Cette date, jointe à la circonstance de l'inondation, donne l'époque de la prise de la ville, qui eut lieu dans le cours de l'été de l'an 197 (V. le tableau, p. 13).

La contradiction qu'on avait trouvée entre notre inscription et Polybe, d'où l'on avait conclu contre l'authenticité du monument, n'existe réellement point. On avait cru que cet historien plaçait le siège de Lycopolis, à la vingt-cinquième année d'Épiphanes, ou dix-huit années plus tard. M. Champollion Figeac (*Ann. des Lagides*, t. II, p. 105-110) a très-justement remarqué que cette date de la vingt-cinquième année dans Polybe (XXXIII, 16, 1), se rapporte à un événement postérieur au siège de Lycopolis. (V. la note 50. p. 24.)

LIGNE XXV.

(50) Ce que le rédacteur appelle ποταμοί, *fleuves*, doit être tant les *canaux* creusés de main d'homme, les ὀρυχθέντες ποταμοί de l'inscription d'Adulis (ap. Chishull, p. 80), spécialement désignés par ἐπιρρυγες, que les embranchements naturels qui se remplissaient d'eau, lors de l'inondation. On trouve déjà le même sens dans Hérodote (II, 93, init.); la version grecque d'Ézéchiel le présente également (XXX, 12), ainsi que les papyrus grecs (Peyron, I, p. 90). Strabon donne aussi le nom de ποταμός au canal dérivé à Héliopolis (XVII, p. 805); celui qui portait à Arsinoë par les *Lacs amers*, s'appelait

Ποταμός Πτολεμαῖος, en latin *Amnis Ptolemæus* (Diod. I, 33 fin. — Plin. VI, 33).

(51) Je ne crois pas qu'on ait bien compris les opérations de Ptolémée Épiphanes détaillées dans ce passage. Voici, je pense, en quoi elles ont consisté : Le roi avait mis le siège devant la ville (ἀντικαθίσας), assez longtemps avant l'époque de la crue, pour espérer de prendre la ville avant que l'inondation vînt troubler ses opérations. En conséquence, il l'avait entourée d'une circonvallation, περιτειχισμός, formée, selon l'usage grec, de *fossés*. (τάφροις), avec leur talus intérieur (χώμασι), et d'un *contre-mur* désigné ici par le mot τεύχεσι. Mais le siège fut plus long qu'on ne l'avait pensé. L'inondation allait survenir. Pour parer aux inconvénients qui devaient en résulter, le roi s'occupait de retenir (κατέσχεν) le fleuve, en fermant les bouches des canaux par des digues qui empêchassent les eaux de pénétrer dans le camp, lequel, placé au-dessous du niveau de l'inondation, s'en trouvait cependant préservé, formant une espèce de *polder*. Mais, comme les assiégés ou leurs partisans n'auraient pas manqué de couper les digues, il les fit garder par des corps de cavalerie et d'infanterie. De cette manière, le siège put continuer. La ville fut prise d'assaut (κατὰ κράτος), en peu de temps (ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ), c'est-à-dire, peu de temps après l'exécution de ces travaux.

(52) Polybe rapporte une circonstance peu honorable pour le roi, et que les rédacteurs du décret, par une réserve prudente, ont passée sous silence. Il nous apprend (XXI, 19, 1, ed. Didot) que, lorsque Épiphanes vint mettre le siège devant Lycopolis, ceux qu'il appelle δυνάσται τῶν Αἰγυπτίων, *chefs des Égyptiens* (probablement les *chefs politiques* des nomes), qui s'étaient révoltés contre le roi, effrayés de cette démarche vigoureuse, vinrent se remettre en ses mains, se confiant à sa bonne foi, ἔδωκαν σφᾶς αὐτοῦς εἰς τὴν βασιλέως πίστιν. Celui-ci les traita fort mal; ce qui l'exposa à de *grands dangers* par la suite (οἷς κακῶς ἐχρήσατο, καὶ εἰς κινδύνους πολλοὺς ἐνέπισεν). L'inscription ne dit rien de cela; on n'y fait mention que du siège même, et de la prise d'assaut de la ville dont la garnison tout entière fut passée au fil de l'épée.

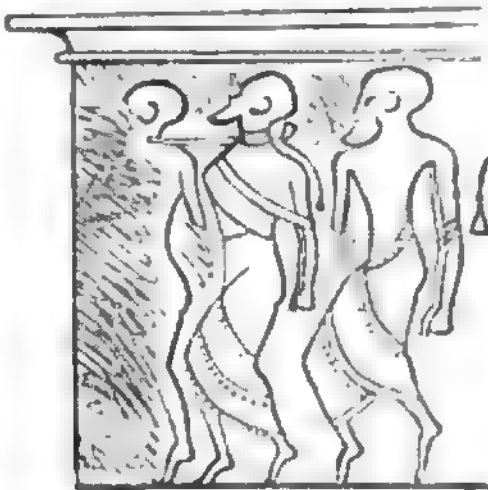
Les *dangers* dont parle Polybe, comme d'une suite de la cruauté ou du manque de foi d'Épiphanes, se présentèrent plus tard. Quelques-uns des *dynastes*, épargnés par le roi (οἵπερ ἦσαν ἐτι διασωζόμενοι), Athinis, Pausiras et Chesouphos (noms égyptiens), se révoltèrent encore quelques années après. Polycrate en vint à bout (τοῦς

ἀποστάντας ἐχειρώσατο); ils furent obligés de se rendre, et de se confier, comme précédemment les autres, à la bonne foi d'Épiphanes, qui n'y resta pas davantage fidèle, puisque, en dépit de ses promesses, il fit écarteler ces chefs (καὶ ἐξέσας τοὺς ἀνθρώπους γυμνοὺς ταῖς ἀμάξαις εἴλεσε).

Ce dernier fait se passait bien longtemps après le siège de Lycopolis, Épiphanes ayant alors vingt-cinq ans (en 184 avant J. C.).

LIGNE XXVI.

(53) Ce rapprochement entre les exploits d'Épiphanes et d'Horus, dans les mêmes lieux, c'est-à-dire, dans le Delta, est tout à fait remarquable. On est tenté d'y voir une allusion à l'antique guerre, si célèbre dans les annales égyptiennes, contre les Pasteurs qui posséderent, pendant plus de deux cents ans, la région inférieure du Delta, ayant pour place d'armes Avaris, comme les ennemis d'Épiphanes, Lycopolis. Les prêtres ont-ils donné à dessein une couleur mythique à un événement de l'histoire? Je croirais plutôt qu'ils se reportent à une lutte antérieure, entre les Égyptiens et quelque peuple conquérant, à une invasion plus reculée, dont le souvenir se perpétuait dans cette image d'un captif, les mains liées derrière le dos,

que l'on représentait sous la semelle des sandales. Cette espèce de type de l'étranger ennemi se retrouvant dans les sculptures d'El-Tell, antérieures à l'époque des pasteurs, doit en effet remonter à une invasion plus ancienne (V. L'hôte, *Lettres écrites d'Égypte*, p. 70).

Sans l'usage constant d'employer καθάπερ, et la comparaison qu'il annonce, au second terme, j'aurais peut-être rapporté ce membre de phrase à ce qui suit, et non à ce qui précède; d'autant plus qu'il manque une copulative, au deuxième membre, τοὺς ἀπηγγεῖ. au lieu de τοὺς τ' ἀπ., ou τοὺς δὲ ἀπγγ. Je ne changerai donc rien à la ponctuation admise, et le sens restera le même. Le rédacteur aura oublié un τε, comme l. 10; je l'ai suppléé dans les deux cas.

Hermès et Horus avaient soumis (ἐχειρώσαντο), ceux qui s'étaient révoltés auparavant, τοὺς ἀποστάντας πρότερον; et, par auparavant, il faut entendre, du temps d'Osiris, père d'Horus; de même qu'Épiphanes avait soumis ceux qui s'étaient révoltés sous son père, τῶν ἀποστάντων ἐπὶ τοῦ ἐκυτοῦ πατρός. Il y a parité entre les actions; aussi est-il dit d'Horus qu'il a vengé son père, ἐπαμύνας τῷ πατρί (l. 10), et d'Épiphanes, qu'il est venu à Memphis pour venger son père, ἐπαμυνῶν (et non ἐπαμύνων) τῷ πατρί.

Καθάπερ Ἑρμοῦ καὶ Ὁροῦ. Selon Champollion, l'égyptien porte, comme Horus et Hermès : c'est une faute, puisque le complément, fils d'Isis et d'Osiris, appartient à Horus et non pas à Hermès. Il est fort douteux que le rédacteur grec se fût aperçu de cette erreur; et s'il l'avait trouvée dans l'original, il l'aurait reproduite. C'est un nouvel indice que la rédaction grecque est la première. Le scribe égyptien aura fait encore ici un lapsus.

LIGNE XXVII.

(54) Je crois apercevoir encore une nuance assez délicate dans l'expression : τοὺς ἀπηγγεμένους τῶν ἀποστάντων; le rédacteur pouvait les appeler τοὺς ἡγεμόνας, les chefs; mais c'était leur faire trop d'honneur. Ἀπηγγεῖσθαι se trouve dans le style de Polybe et des Septante.

(55) La lacune de six lettres Ε.....ΑΝ ΤΑΣ a été diversement remplie. Ameilhon lit ἐ[πιθέρ]αντας, mot impropre, d'ailleurs inconnu; Heyne, ἐ[πιθέρ]αντας; d'autres, ἐ[κπέρ]αντας, ou ἐ[πιπέρ]αντας, verbes exclusivement poétiques, qui n'ont pu se trouver ici. Le supplément ἐ[ρημώ]αντας de Porson serait préférable, si le sens n'était trop fort, et s'il ne fallait ici un verbe d'une signification vague, comme celle de ἀδικήσαντας qui suit. La vraie leçon me paraît être ἐ[νοχλή]αντας, dont le sens cadre parfaitement avec l'expression adoucie ἀδικήσαντας. Le verbe ἐνοχλεῖν, molestaré, se dit des choses comme des personnes : cet exemple suffira : ἡρώχλησας τὰς πόλεις τὰς ἐν Πελοποννήσῳ (Isocrat. ad Philipp. §. 21, Cor.).

J'ai conservé le sens général de ἀδικεῖν; mais il s'agit vraisemblablement du pillage, ou tout au moins de la mise à contribution des temples. Outre les objets précieux qu'on y conservait pour l'usage du culte, ils contenaient aussi des dépôts d'argent que les particuliers croyaient beaucoup plus en sûreté. Quelques-uns y tenaient en réserve leurs économies; c'étaient des espèces de caisses d'épargne. (Ceci sera développé

dans mon Comment. sur les papyrus du Musée du Louvre.)

(56) Καθηκόντως est ici à la lettre notre *comme il faut*. Καθηκόντως ἐκόλασεν, il les punit *comme il faut*, comme ils le méritaient.

LIGNE XXIX.

(57) Ἔως τοῦ ὀγδόου ἔτους. On ne voit pas de raison pour qu'Épiphané ait exempté les prêtres de payer ce qu'ils redevaient antérieurement, jusqu'au commencement de la *huitième année*; mais on comprend très-bien qu'il ait pris pour terme la fin de cette année, ou le commencement de la neuvième qui marquait celle de son couronnement. Je pense donc que ἔως τ. ὀ. ἔ. signifie *jusques et compris la huitième année*; on sait que ἔως, comme μέχρι, et en latin *usque ad*, comprend souvent le terme qui suit, avec notre sens de *jusques à... et inclusivement*.

(58) Ὡσαύτως δὲ καὶ. Autres remises. Le roi ne s'est pas contenté de réduire des deux *tiers* la quantité des toiles de byssus que les temples devaient fournir au fisc (l. 17 et 18); réduction qui ne comptait que pour l'*avenir*; mais encore, pour le *passé*, il a fait deux remises: 1° Le *prix* (τιμῆ) de celles qui n'avaient pu être payées avant la même époque, c'est-à-dire, avant la neuvième année de son couronnement; 2° quant à celles qui avaient été payées, il a remis ce que l'on appelle ici τὰ πρὸς τὸν δειγματισμὸν διάφορα, et qui n'avait pas été compris d'Ameilhon. L'analogie indique assez clairement que δειγματισμός exprime l'opération de *vérifier* si les toiles fournies ont la qualité et la grandeur requises, et sont conformes à l'étalon (Dru mann, p. 181, 182). Les mots τὰ διάφορα, où l'on a voulu trouver l'idée de *différence*, qu'ils ont très-souvent, ne signifient rien autre chose que ἀνάλωμα, *impensa*, et correspondent au τιμῆ du premier membre. Ce sens de διάφορον, et surtout du pluriel διάφορα, est fréquent dans le style Alexandrin. Aux exemples du pluriel cités dans le lexique d'Henri Estienne, tirés de Polybe, de Denys d'Halicarnasse ou des Septante (t. II, p. 1387. D. ed. Didot, il faut ajouter, outre ce passage de notre inscription, celui-ci du Pseudo-Aristéas, qui offre la même construction; l'auteur dit de Ptolémée Philadelphie: Ἐχρηματίσθη πολλὰ διάφορα πρὸς τὸ συναγαγεῖν, εἰ δυνατόν, ἅπαντα τὰ κατὰ τὴν οἰκουμένην βιβλία (p. 233, ed. Vandal.); et cet autre d'une inscription mutilée de Mylasa: Τὰ διάφορα εἰς τὴν τῶν προγεγραμμένων ἔργων κατασκευὴν (ap. Pocock. *Inscr. antiq.* VIII, n° 7).

Il ressort de là un fait assez curieux; c'est que les *toiles*, avant livraison, étaient soumises à une *vérification*, dont on mettait la dépense à la charge des fournisseurs. Ainsi, elles arrivaient sans aucuns frais au trésor; en d'autres termes, les frais de perception restaient à la charge des contribuables.

LIGNE XXX.

(59) La lacune de *six* ou *sept* lettres a été remplie par Heyne et Porson, au moyen de Α[ΕΛΕΙΜ]-ΜΕΝΗΣ; mais l'égyptien s'oppose à cette restitution; il porte, selon Champollion: *le roi a ordonné, concernant les droits d'une artabe par aroure de terres appartenant aux dieux, ainsi que celui de l'amphore par aroure de vignobles dus aux dieux, qu'on en fit la remise*. Il ne s'agit pas seulement de la *remise* de l'artabe non payée ou arriérée, mais de la *suppression* générale et absolue du droit: il y avait donc dans le grec un autre mot que λειψιμένης; et comme la lettre initiale peut être aussi bien un Α qu'un Λ, j'ai lu Α[ΠΟΤΕΤΑΓ]ΜΕΝΗΣ, qui rend justement l'idée de l'égyptien.

Ameilhon trouve ici la tournure embarrassée. Le sens est assez clair; mais il semble que la construction la plus naturelle serait: [ἀπέλυσεν] καὶ — τοῦ κεράμιου τῇ ἀρούρα τῆς ἀμπελίτιδος γῆς. Dans tous les cas, comme τῆς ἀμπελίτιδος γῆς dépend de τῇ ἀρούρα, il ne faut pas mettre comme Porson un δὲ après ὁμοίως, ce qui rompt inutilement la phrase; Cependant, le changement du génitif s'explique bien par l'ellipse de κατὰ devant τὸ κεράμιον. Les mots τῆς ἱερᾶς γῆς appelaient καὶ τῆς ἀμπελίτιδος; et il était plus élégant de continuer par un accusatif absolu que d'attacher encore un génitif à ἀπέλυσεν. Je ne traduis pas κεράμιον par *amphore*, parce que ce dernier mot présente une idée de plus que κεράμιον, et peut-être même étrangère à celle que les prêtres veulent exprimer: que κεράμιον soit une *mesure* de *liquides*, comme *artabe* une mesure de solides, cela est certain; que, dans plusieurs textes, de l'époque romaine, κεράμιον soit employé comme un synonyme d'*amphore*, cela n'est pas non plus douteux; mais ici le rédacteur a-t-il voulu exprimer une mesure identique avec l'*amphore* grecque? C'est peu probable. A coup sûr, le mot κεράμιον représente une mesure égyptienne, dont la capacité était bien connue de ceux qui employaient le mot; à peu près comme les termes vagues *pot* et *bouteille*, dont le sens propre est celui d'une sorte de vase, mais qui

se prennent aussi comme l'expression d'une mesure : « de la bière à 30 centimes le *pot*, la « *bouteille*. » Dans cette incertitude, j'ai conservé le mot *kéramion* sans le traduire.

LIGNE XXXI.

(60) Les prêtres distinguent par leur nom les taureaux *Apis* et *Mnévis* ; les autres animaux sacrés, ils ne les désignent que vaguement par les expressions : καὶ τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς ζώοις, τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ. Le décret confirme le témoignage de tous les auteurs anciens qui mettent au premier rang des animaux sacrés en Égypte, les taureaux *Apis* et *Mnévis*. Ils nomment tous *Apis* le premier, et *Mnévis* le second, excepté pourtant Ammien Marcellin (*Mnevis et Apis sunt notiora*. Amm. Marc. XXII, 14, 7). Tous s'accordent également à dire que le siège du culte du premier était à *Memphis*, le second à *Héliopolis* (V. les textes dans Jablonsky, *Panth. Egypt.* IV, c. 2 et 4); ils étaient consacrés l'un à la lune (*Isis*), l'autre au soleil (*Osiris*), quoique, selon Diodore de Sicile, on les considérait tous deux comme consacrés à *Osiris* (I, 21); il dit également que leur culte n'était pas limité à ces deux villes, mais s'étendait à toute l'Égypte; et partout sans doute, ils étaient représentés par des animaux vivants; le seul qui soit connu, outre *Apis* et *Mnévis*, est l'*Onuphis* ou *Pacis* adoré à Hermonthis (Jabl. *Panth. Eg.* I, p. 99; II, p. 273, 59).

Les papyrus grecs confirment ce témoignage, en nous indiquant qu'il y avait à Memphis même, outre *Apis*, un taureau *Mnévis*, dont on célébrait aussi le deuil à sa mort; car j'ai trouvé dans un papyrus (appartenant à M. l'abbé Greppo) un état des dépenses faites par les Didymes (prêtresses du Sérapéum) pour le deuil de *Mnévis* (τὸ ἀνάλωμα τῶν Διδυμῶν τοῦ πένθους τοῦ Μνήγειος (pour Μνήγειος ou Μνεύιος). Un papyrus de Leyde (dans Reuvens, *Lettres*, III, p. 50 et suiv.) contient les pétitions d'un Pétésis, fils de Chénuphis, archentaphiaste d'*Osorapis* et d'*Osoramnévis* (ἀρχενταφιαστής τοῦ Ὀσοράπιος καὶ Ὀσοράμνειος, θεῶν μεγίστων).

Cette addition des trois syllabes *Osor* ou *Osora*, devant les noms d'*Apis* et de *Mnévis*, est un fait aussi nouveau que certain. Dans un autre papyrus de Memphis, relatif aux Didymes, l'homme chargé de soigner *Apis* est appelé ὁ βουκόλος τοῦ Ὀσοράπιος (*Papyr. Gr. of the Brit. Mus.* XII, l. 7); et, dans un autre, il est question de la cérémonie dite ἀναγωγή τοῦ Ὀσοράπιος (XIV, 22). Ces trois syllabes se retrouvent ailleurs; par exemple, dans les noms royaux *Osor-sen*, *Osor-*

tasen, *Osor-kén*; et le nom divin Ar-Oerns (ou Or-oeris). Les deux noms propres Ὀταρ et Ὀσορ-όηρις, que donnent des papyrus (ap. Petron, II, p. 56), ne diffèrent que par l'addition de ces trois syllabes. Je soupçonne qu'elles rappellent les deux noms divins Ὀσ[ιρις] et Ὀρ[αί]. Ainsi, les noms Ὀσοράπις et Ὀσοράμνειος seraient une combinaison des noms d'*Apis* et de *Mnévis* avec ceux d'*Osiris* et de son fils *Horus*; combinaison d'autant plus naturelle, que la liaison religieuse de ces animaux avec la triade d'*Isis*, d'*Osiris* et de leur fils *Horus* est au nombre de points les moins incertains, dans cette profonde obscurité qui enveloppe la religion égyptienne.

(61) Φροντίζων ὑπὲρ τῶν. On pouvait se passer de la préposition ὑπὲρ; car le verbe φροντίζειν est ordinairement suivi du génitif sans préposition. Cependant la locution n'est point insolite. On trouve non-seulement φροντίζειν περὶ τινος dans Démosthène (p. 131, 10), Xénophon (*Apomn.* I, 4, 17) et les Septante (Sirach, XLI, 15); mais aussi ὑπὲρ τινος (Démosthène, p. 9, 13; 526, 25).

LIGNE XXXII.

(62) Ἐνδόξως répond à notre *noblement*, de manière à se faire *honneur*. Cet adverbe complète bien δαψιλῶς.

(63) Τελισκόμενα, comme συντελούμενα (Sturz *Dial. mac.* p. 197) indique les sommes qu'on était convenu de payer pour le culte particulier de chacun de ces animaux, ou bien pour les temples qui leur étaient spécialement consacrés. Je crois cependant que l'idée de culte cadre mieux avec ce qui précède et avec ce qui suit, θυσίαι, πανηγύρεις.

LIGNE XXXIII.

(64) La remarque de Villoison sur τὰ τίμια, les droits, les privilèges, les prérogatives, est exacte. Selon Champollion l'égyptien porte aussi: ἐκ τῶν ἐν ἱεροῖς, les honneurs appartenant aux temples. Un passage d'une inscription de Téos montre bien en quel sens est pris ce mot: après avoir parlé du droit d'asile, ἀσυλία, on ajoute τὰ τε ἄλλα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῖς ἐνδοξα καὶ τίμια (ap. Chishull, *Art. As.* p. 115).

LIGNE XXXIV.

(65) On voit que des gens de Memphis sont les premiers intéressés dans ce décret. Toutes les fois qu'on sort des choses générales, et qu'on particularise les bienfaits du roi, c'est une divinité ou un temple de Memphis que l'on indique. On dit qu'il a étendu ses bienfaits à tous les temples de l'Égypte; mais on n'en nomme pas un seul de Thèbes ou d'aucun

autre lieu. L'*Apiëum*, dont on parle ici, est le temple qui existait, comme les papyrus nous le montrent, dans l'enceinte du *Sérapiëum*.

(66) On pourrait croire que les *travaux dispendieux* (ἔργα πολυτελῆ) dont Épiphanes a embelli l'*Apiëum*, consistaient en *propylons* ou autres constructions accessoires, qu'on distingue encore avec les noms des Ptolémées dans quelques-uns des plus anciens édifices de Thèbes.

Dans ce cas, les mots λίθοι πολυτελεῖς ne seraient pas ce que nous appelons des *pierres précieuses*, tels qu'agate, cornaline, jaspe, saphir, rubis, émeraude, diamants etc.; mais des *matériaux précieux*, tels que marbres divers, granit vert ou rose, basalte, etc.

Mais, outre que le sens naturel des mots conduit à l'idée de *pierres précieuses*, ces mots étant joints à ceux d'*or* et d'*argent*, il ne peut être question que d'*ornements*, non de *construction*. On trouve de même dans Josèphe: καὶ πρὸς παρασκευὴν δὲ χρητῆρων... ἐπέμψεν χρυσοῦ μὲν ὀλκῆς τάλαντα πεντήκοντα, λίθων δὲ πολυτελῶν ἀσυλλόγιστόν τι πλῆθος (*Ant. Jud.* XII, 2, 5); dans Callixène: στέφανος... χρυσοῦς, λίθοις πολυτελεῖσι κεκοσμημένος (ap. Athen. VI, 202, D); Lucien: ... λίθοις τοῖς πολυτελεῖσι ἡσχημένος, καὶ χρυσῷ, καὶ γραφαῖς διηνημισμένος (*Imag.* § 11), ce qu'Hérodien exprime par λίθοις τιμίαις (V, 5, 4), et Clément d'Alexandrie, par χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ ἡλέκτρῳ... καὶ τοῖς ἀπὸ Ἰνδίας καὶ Αἰθιοπίας... λιθίοις (*Pædag.* III, 2, p. 252, fin.). Ces ἔργα πολυτελῆ sont donc la dorure (χρύσωσις) de quelques parties du temple, et l'embellissement de quelques chapelles par incrustation de pierres précieuses, d'or et d'argent.

(67) Il faut remarquer le choix et la propriété des termes qui expriment tous ces travaux d'Épiphanes. Ἰδρύσατο est le mot propre, appliqué à βωμός, ναός ou ἱερόν, pour exprimer qu'on a *bâti*, *élevé*, autel, temple ou naos (*Thes. gr. ling.* IV, p. 523, B. ed. Didot). C'est ce passage qui m'avait conduit à l'idée que les édifices ou parties d'édifices égyptiens, sur lesquelles des inscriptions grecques se trouvent, n'expriment pas de simples *dédicaces*; et conséquemment que ceux qu'a élevés Epiphane, étaient de style égyptien (*Journal des Savants* 1821, p. 454); idée confirmée depuis par tant de monuments.

(68) Le roi a restauré tout ce qui, dans les anciens édifices, avait besoin de *réparation*: ἐπισκευή peut bien signifier *construction ajoutée*; mais ce mot se dit le plus souvent de *réparations*, sens appelé d'ailleurs par προσδιωρθώσατο. Aux exemples cités dans le *Thesaurus gr. Ling.*

T. III. p. 1773 ed. Didot, on peut ajouter des phrases semblables à la nôtre ... εἰς ἐπισκευὴν ὧν ἂν δέηται τὸ ἱερόν τάλαντα πεντήκοντα. (Joseph. *Ant. Jud.* XII, 2, 6); et ἐν οἷς ἂν ἐπιφανιστέρην γίνεσθαι τὴν τοῦ ἱεροῦ ἐπισκευὴν δεοί (id. XII, 3, 3).

Il y a de plus dans les deux composés ΠΡΟΣΔΙΩΡΘΩΣΑΤΟ et ΠΡΟΣΔΙΩΡΘΩΣΑΤΟ, l'idée de réparations *antérieures*, auxquelles Épiphanes ajouta les siennes. C'est là une nuance délicate qui exprime que le roi a continué l'œuvre de ses prédécesseurs. J'ai tâché de la rendre par les mots à son tour et encore.

(69) Le choix de l'adjectif εὐεργετικός n'est pas indifférent. On aurait pu mettre θεοῦ εὐεργέτου, le sens eût été le même, mais il y aurait eu amphibologie; on aurait pu voir là le dieu *Évergète*.

(70) Le supplément de la lacune est dû à Porson. Heyne suppléait: ἀνέχο[υσι τὴν] θεῖον διάνοιαν; leçon incorrecte, le verbe ἀνέχουσι n'ayant pas son complément nécessaire; d'ailleurs il faudrait τὴν τοῦ θεοῦ διάνοιαν. La construction revient à ... περὶ τῆς πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβείας (*Inscr. ap. Clarke* II, p. 114), à ἡ πρὸς τὸ θεῖον δοσιότης dans un papyrus du Louvre, et principalement à cette phrase de la stèle de Turin: τὸ δὲ πάντων πρῶτον καὶ μέγιστον, [ποιησάμενος τὴν πᾶσαν] ἐπιμέλειαν τῶν εἰς τὸ θεῖον ἀναπεμπομένων.

LIGNE XXXV.

(71) Il y a encore une nuance à remarquer dans ce ΠΡΟΣΚΥΝΘΑΝΟΜΕΝΟΣ; déjà, des informations avaient été prises avant Épiphanes sur l'état des temples; mais il en a fait prendre d'autres, à la suite desquelles il a *renouvelé* les plus importants des temples.

(72) L'expression τὰ τῶν ἱερῶν τιμιώτατα ἀνενοῦτο (par erreur, ἀνανεοῦτο sur la pierre), a été diversement entendue. Ameilhon dit: « *Les choses les plus précieuses renfermées dans les temples.* » La version de M. Drumann donne un sens analogue (p. 31). Heyne: *templa præcipuo honore habita*: c'est le seul sens compatible avec le grec; comme τῶν ἵππων οἱ εὐφρεστάτοι (Xenoph. *Apomn.* IV, 1, 3). Dans l'autre sens, le rédacteur, qui savait très-bien écrire sa langue, aurait dit: τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς τιμιώτατα. Il s'agit donc des temples, et non des choses contenues dans les temples. Ceci est important d'après la force du mot, ἀνανεοῦσθαι, *renouveler*, qui signifie beaucoup plus que *réparer*; et, par exemple, *refaire à neuf* partie ou totalité d'un édifice fort endommagé ou même menacé de destruction (v. mes *Recherches sur l'Égypte*, p. 67).

se prennent aussi comme l'expression d'une mesure : « de la bière à 30 centimes le *pot*, la « *bouteille*. » Dans cette incertitude, j'ai conservé le mot *kéramion* sans le traduire.

LIGNE XXXI.

(60) Les prêtres distinguent par leur nom les taureaux *Apis* et *Mnévis*; les autres animaux sacrés, ils ne les désignent que vaguement par les expressions : καὶ τοῖς ἄλλοις ἱεροῖς ζώοις, τοῖς ἐν Αἰγύπτῳ. Le décret confirme le témoignage de tous les auteurs anciens qui mettent au premier rang des animaux sacrés en Égypte, les taureaux *Apis* et *Mnévis*. Ils nomment tous *Apis* le premier, et *Mnévis* le second, excepté pourtant Ammien Marcellin (*Mnevis et Apis sunt notiora*. Amm. Marc. XXII, 14, 7). Tous s'accordent également à dire que le siège du culte du premier était à *Memphis*, le second à Héliopolis (V. les textes dans Jablonsky, *Panth. Ægypt.* IV, c. 2 et 4); ils étaient consacrés l'un à la lune (*Isis*), l'autre au soleil (*Osiris*), quoique, selon Diodore de Sicile, on les considérait tous deux comme consacrés à Osiris (I, 21); il dit également que leur culte n'était pas limité à ces deux villes, mais s'étendait à toute l'Égypte; et partout sans doute, ils étaient représentés par des animaux vivants; le seul qui soit connu, outre *Apis* et *Mnévis*, est l'*Onuphis* ou *Pacis* adoré à Hermonthis (Jabl. *Panth. Æg.* I, p. 99; II, p. 273, 59).

Les papyrus grecs confirment ce témoignage, en nous indiquant qu'il y avait à Memphis même, outre *Apis*, un taureau *Mnévis*, dont on célébrait aussi le deuil à sa mort; car j'ai trouvé dans un papyrus (appartenant à M. l'abbé Greppo) un état des dépenses faites par les Didymes (prêtresses du Sérapéum) pour le deuil de *Mnévis* (τὸ ἀνάλωμα τῶν Διδυμῶν τοῦ πένθους τοῦ Μνήγειος (pour Μνήγειος ou Μνεύιος). Un papyrus de Leyde (dans Reuvens, *Lettres*, III, p. 50 et suiv.) contient les pétitions d'un Pétésis, fils de Chénuphis, *archentaphiaste* d'*Osorapis* et d'*Osoramnévis* (ἀρχενταφιαστὴς τοῦ Ὀσοράπιος καὶ Ὀσοράμνειος, θεῶν μεγίστων).

Cette addition des trois syllabes *Osor* ou *Osora*, devant les noms d'*Apis* et de *Mnévis*, est un fait aussi nouveau que certain. Dans un autre papyrus de Memphis, relatif aux Didymes, l'homme chargé de soigner *Apis* est appelé ὁ βουκόλος τοῦ Ὀσοράπιος (*Papyr. Gr. of the Brit. Mus.* XII, l. 7); et, dans un autre, il est question de la cérémonie dite ἀναγωγή τοῦ Ὀσοράπιος (XIV, 22). Ces trois syllabes se retrouvent ailleurs; par exemple, dans les noms royaux *Osor-sen*, *Osor-*

tasen, *Osor-kôn*; et le nom divin Ar-Oerns (ou Or-oeris). Les deux noms propres Ὀταρκ et Ὀσορ-όηρις, que donnent des papyrus (ap. Petersen, II, p. 56), ne diffèrent que par l'addition de ces trois syllabes. Je soupçonne qu'elles rappellent les deux noms divins Ὀσ[ιρις] et Ὀρ[ας]. Ainsi, les noms Ὀσοράπις et Ὀσοράμνεις seraient une combinaison des noms d'*Apis* et de *Mnévis* avec ceux d'*Osiris* et de son fils *Horus*; combinaison d'autant plus naturelle, que la liaison religieuse de ces animaux avec la triade d'*Isis*, d'*Osiris* et de leur fils *Horus* est au nombre des points les moins incertains, dans cette profonde obscurité qui enveloppe la religion égyptienne.

(61) Φροντίζων ὑπὲρ τῶν. On pouvait se passer de la préposition ὑπὲρ; car le verbe φροντίζειν est ordinairement suivi du génitif sans préposition. Cependant la locution n'est point insolite. On trouve non-seulement φροντίζειν περὶ τινος dans Démosthène (p. 131, 10), Xénophon (*Apoma.* I, 4, 17) et les Septante (Sirach, XLI, 15); mais aussi ὑπὲρ τινος (Démosthène, p. 9, 13; 526, 25).

LIGNE XXXII.

(62) Ἐνδόξως répond à notre *noblement*, de manière à se faire *honneur*. » Cet adverbe complète bien δαψιλῶς.

(63) Τελισχόμενα, comme συντελούμενα (Sturz de *Dial. mac.* p. 197) indique les sommes qu'on était convenu de payer pour le culte particulier de chacun de ces animaux, ou bien pour les temples qui leur étaient spécialement consacrés. Je crois cependant que l'idée de culte cadre mieux avec ce qui précède et avec ce qui suit, θυσίαι, πανηγύραι.

LIGNE XXXIII.

(64) La remarque de Villoison sur τὰ τίμια, les droits, les privilèges, les prérogatives, est exacte. Selon Champollion l'égyptien porte aussi: les honneurs appartenant aux temples. Un passage d'une inscription de Téos montre bien en quel sens est pris ce mot: après avoir parlé du droit d'asile, ἀσυλία, on ajoute τὰ τε ἄλλα τὰ ὑπάρχοντα αὐτοῖς ἐνδοξα καὶ τίμια (ap. Chishull, *Ant. As.* p. 115).

LIGNE XXXIV.

(65) On voit que des gens de Memphis sont les premiers intéressés dans ce décret. Toutes les fois qu'on sort des choses générales, et qu'on particularise les bienfaits du roi, c'est une divinité ou un temple de *Memphis* que l'on indique. On dit qu'il a étendu ses bienfaits à tous les temples de l'Égypte; mais on n'en nomme pas un seul de Thèbes ou d'aucun

autre lieu. L'*Apiéum*, dont on parle ici, est le temple qui existait, comme les papyrus nous le montrent, dans l'enceinte du *Sérapéum*.

(66) On pourrait croire que les *travaux dispendieux* (ἔργα πολυτελῆ) dont Épiphanes a embelli l'*Apiéum*, consistaient en *propylons* ou autres constructions accessoires, qu'on distingue encore avec les noms des Ptolémées dans quelques-uns des plus anciens édifices de Thèbes.

Dans ce cas, les mots λίθοι πολυτελεῖς ne seraient pas ce que nous appelons des *pierres précieuses*, tels qu'agate, cornaline, jaspe, saphir, rubis, émeraude, diamants etc.; mais des *matériaux précieux*, tels que marbres divers, granit vert ou rose, basalte, etc.

Mais, outre que le sens naturel des mots conduit à l'idée de *pierres précieuses*, ces mots étant joints à ceux d'*or* et d'*argent*, il ne peut être question que d'*ornements*, non de *construction*. On trouve de même dans Josèphe: καὶ πρὸς παρασκευὴν δὲ κρατήρων... ἔπειμψε χρυσοῦ μὲν ὀλκῆς τάλαντα πεντήκοντα, λίθων δὲ πολυτελῶν ἰσχυλλόγιστόν τι πλῆθος (*Ant. Jud.* XII, 2, 5); dans Callixène: στέφανος... χρυσοῦς, λίθοις πολυτελέσι κεκοσμημένος (*ap. Athen.* VI, 202, D); Lucien: ... λίθοις τοῖς πολυτελέσι ἡσχημένος, καὶ χρυσῷ, καὶ γραφαῖς ὀινηθισμένος (*Imag.* § 11), ce qu'Hérodien exprime par λίθοις τιμίαις (V, 5, 4), et Clément d'Alexandrie, par χρυσῷ καὶ ἀργύρῳ καὶ ἡλέκτρῳ... καὶ τοῖς ἀπὸ Ἰνδίας καὶ Αἰθιοπίας... λιθιδίοις (*Pædag.* III, 2, p. 252, fin.). Ces ἔργα πολυτελῆ sont donc la dorure (χρύσωσις) de quelques parties du temple, et l'embellissement de quelques chapelles par incrustation de pierres précieuses, d'or et d'argent.

(67) Il faut remarquer le choix et la propriété des termes qui expriment tous ces travaux d'Épiphanes. Ἰδρύσατο est le mot propre, appliqué à βωμός, ναός ou ἱερόν, pour exprimer qu'on a *bâti, élevé*, autel, temple ou naos (*Thes. gr. ling.* IV, p. 523, B. ed. Didot). C'est ce passage qui m'avait conduit à l'idée que les édifices ou parties d'édifices égyptiens, sur lesquelles des inscriptions grecques se trouvent, n'expriment pas de simples *dédicaces*; et conséquemment que ceux qu'a *élevés* Epiphane, étaient de style égyptien (*Journal des Savants* 1821, p. 454); idée confirmée depuis par tant de monuments.

(68) Le roi a *restauré* tout ce qui, dans les anciens édifices, avait besoin de *réparation*: ἐπισκευή peut bien signifier *construction ajoutée*; mais ce mot se dit le plus souvent de *réparations*, sens appelé d'ailleurs par προσδιωρώσατο. Aux exemples cités dans le *Thesaurus gr. Ling.*

T. III. p. 1773 ed. Didot, on peut ajouter des phrases semblables à la nôtre ... εἰς ἐπισκευὴν ὧν ἂν δέηται τὸ ἱερόν τάλαντα πεντήκοντα. (*Joseph. Ant. Jud.* XII, 2, 6); et ἐν οἷς ἂν ἐπιφανιστέραν γίνεσθαι τὴν τοῦ ἱεροῦ ἐπισκευὴν δέοι (*id.* XII, 3, 3).

Il y a de plus dans les deux composés ΠΡΟΣ-διόμμενα et ΗΠΟΣδιωρώσατο, l'idée de *réparations antérieures*, auxquelles Épiphanes ajouta les siennes. C'est là une nuance délicate qui exprime que le roi a continué l'œuvre de ses prédécesseurs. J'ai tâché de la rendre par les mots à *son tour* et *encore*.

(69) Le choix de l'adjectif εὐεργετικός n'est pas indifférent. On aurait pu mettre θεοῦ εὐεργέτου, le sens eût été le même, mais il y aurait eu amphibologie; on aurait pu voir là le *dieu Évergète*.

(70) Le supplément de la lacune est dû à Porsion. Heyne suppléait: ἀνήκο[ουσι τὴν] θεῖον διάνοιαν; leçon incorrecte, le verbe ἀνήκουσι n'ayant pas son complément nécessaire; d'ailleurs il faudrait τὴν τοῦ θεοῦ διάνοιαν. La construction revient à ... περὶ τῆς πρὸς τὸ θεῖον εὐσεβείας (*Inscr. ap. Clarke* II, p. 114), à ἡ πρὸς τὸ θεῖον ὁσιότης dans un papyrus du Louvre, et principalement à cette phrase de la stèle de Turin: τὸ δὲ πάντων πρῶτον καὶ μέγιστον, [ποιησάμενος τὴν πᾶσα]ν ἐπιμέλειαν τῶν εἰς τὸ θεῖον ἀναπεμπομένων.

LIGNE XXXV.

(71) Il y a encore une nuance à remarquer dans ce ΗΠΟΣπυθαρόμενος; déjà, des informations avaient été prises avant Épiphanes sur l'état des temples; mais il en a fait prendre d'autres, à la suite desquelles il a *renouvelé* les plus importants des temples.

(72) L'expression τὰ τῶν ἱερῶν τιμιώτατα ἀνανεοῦτο (par erreur, ἀνανεοῦτο sur la pierre), a été diversement entendue. Ameilhon dit: « *Les choses les plus précieuses renfermées dans les temples.* » La version de M. Drumann donne un sens analogue (p. 31). Heyne: *templa præcipuo honore habita*: c'est le seul sens compatible avec le grec; comme τῶν ἱερῶν οἱ εὐρυέστατοι (*Xenoph. Apomn.* IV, 1, 3). Dans l'autre sens, le rédacteur, qui savait très-bien écrire sa langue, aurait dit: τὰ ἐν τοῖς ἱεροῖς τιμιώτατα. Il s'agit donc des *temples*, et non des *choses contenues dans les temples*. Ceci est important d'après la force du mot, ἀνανεοῦσθαι, *renouveler*, qui signifie beaucoup plus que *réparer*; et, par exemple, *refaire à neuf* partie ou totalité d'un édifice fort endommagé ou même menacé de destruction (v. mes *Recherches sur l'Égypte*, p. 67).

Il y a dans l'égyptien: « il a renouvelé les honneurs des temples, comme il convenait sous son règne. » Cette différence provient de ce que le scribe égyptien n'a pas entendu le grec. En effet, les signes qui représentent les honneurs des temples sont les mêmes qui sont exprimés l. 33 par τὰ τίμια τῶν ἱερῶν, et à la fin de la l. 36 par τὰ ὑπάρχοντα τίμια πάντα τῷ....Πτολεμαίῳ. Si le rédacteur grec n'avait fait que traduire l'égyptien, il aurait rendu de même la même expression, et n'aurait pas été chercher l'expression si différente τὰ τῶν ἱερῶν τιμιώτατα. C'est donc évidemment celle-ci que le scribe égyptien aura mal comprise et mal rendue, la croyant identique avec l'autre; et de cette manière, il a dit deux fois la même chose. Cela prouve encore que le texte grec a précédé l'autre; et que celui-ci est l'œuvre d'un Égyptien qui entendait le grec fort médiocrement. La justesse du supplément τ'ἄλλα ἀγαθὰ [ἀ πάντα] est d'ailleurs justifiée par le texte hiéroglyphique où se lit: « et tous les autres biens (Champ. Gramm. Égypt. p. 315.)

Ainsi non-seulement Épiphanes a élevé, ἰδρύσας, des temples; mais il a embelli, réparé et refait de ces édifices. Or, les temples d'Ombos, de Philes, d'Edfou etc., et quelques-uns de Thèbes, presque refaits sous les Ptolémées, notamment le petit temple d'Esculape ou d'Imouth à Philes, et le pylône Ouest de la salle hypostyle au palais de Carnak, construit par Épiphanes (Lhôte, *Lettres écrites d'Égypte*, p. 205), prouvent que les termes de notre inscription n'expriment que la vérité.

(73) La circonstance, ἐπὶ τῆς βασιλείας, sous son règne, et non dans son royaume, comme dit Ameilhon (plus haut, note 26), n'est pas à beaucoup près oiseuse. Les travaux dont il s'agit ne sont pas de son prédécesseur, ils ont été commencés et achevés sous son règne; à lui seul en appartient le mérite.

(74) La royauté restant, etc. ce que l'inscription hiéroglyphique exprime ainsi: « L'honneur « suprême (étant) établi en lui et en la race de « ses fils » (Champ. Gr. Eg. p. 419). Le grec dit seulement à lui et à ses enfants: mais l'idée accessoire de la postérité entière du roi est exprimée par le verbe διαμένειν.

LIGNE XXXVI.

(75) Le même vœu existe dans le décret des Sigéens, en l'honneur d'Antiochus Sôter: γίνεσθαι τὰ τε ἄλλα ἀγαθὰ πάντα τῷ βασιλεῖ.... καὶ τὰ

πράγματα καὶ τὴν βασιλείαν διαμένειν λαμβάνουσιν ἐπιδοσιν (ap. Chish. *Ant. As.* p. 51 et 52. — Cf. Drumann, p. 196).

Ἀγαθὴ τύχη· ἔδοξεν κ. τ. λ. Voilà encore la forme grecque toute pure; l'économie du décret ne s'écarte en rien de l'usage grec. Ainsi l'ἀγαθὴ τύχη vient après le *considérant*, qui dépend de ἐπεὶ ou de ἐπειδὴ, et précède ἔδοξεν, qui est suivi de tout ce qu'il a plu de faire pour le personnage qu'on veut honorer. A coup sûr l'ἀγαθὴ τύχη n'a rien d'égyptien, et n'était dans aucun des deux textes *hiéroglyphique* et *démotique*. Un traducteur grec d'un texte égyptien ne l'aurait pas mis dans sa traduction. Nouvel indice que nous avons ici la rédaction originale.

Ici ἡ χώρα désigne toute l'Égypte; car on lit dans l'inscription hiéroglyphique: « Ap- « partenant aux prêtres de la partie septentrio- « nale et de la partie méridionale. » (Champ. Gr. égypt. p. 192.) Si le rédacteur n'a pas mis, comme ailleurs (l. 46) κατὰ τὴν τε ἄνω καὶ τὴν κάτω χώραν, c'est que l'adjectif πάντων après ἱερῶν rendait l'expression τὴν χώραν suffisamment claire.

LIGNE XXXVII.

(76) L'incise, ἡγαπημένῳ ὑπὸ τοῦ Φθῶ, a été omise dans l'égyptien. On conçoit très-bien cette omission d'un traducteur, par l'effet d'une inadvertance. Mais ce que l'on conçoit moins, c'est qu'un traducteur ajoute au texte original ce qui n'y est pas. Encore une induction en faveur de la priorité du grec.

LIGNES XXXVIII, XXXIX.

(77) Ce n'est pas sans raison qu'on a employé le composé ἐπαύξειν, *sur-augmenter*, au lieu du simple αὔξειν, dont on s'est servi plus bas (l. 53). Épiphanes a augmenté les honneurs qui avaient été rendus déjà aux premiers Ptolémées.

Champollion fait sur εἰκόνα une remarque importante. « Le texte démotique emploie le « sème qui a déjà paru l. 2. là où le grec dit « encore εἰκόνας, ce qu'on retrouve à la l. 32, « répondant toujours au grec τὰς εἰκόνας. Ce « mot doit se traduire rigoureusement par « image, représentation, portrait d'un individu, « soit peint, soit sculpté en bas-relief. Lorsqu'il « s'agit d'une statue proprement dite, les deux « textes d'un commun accord emploient d'au- « tres expressions que le mot εἰκών et le sème « signifiant image; le grec se sert du mot ξόανον. « Le texte hiéroglyphique vient lui-même à « l'appui de cette distinction, puisque là où le

démotique et le grec disent *image*, le texte sacré présente un groupe hiéroglyphique dont le caractère dominant est l'image même d'un homme debout, coiffé du *Pschent*, et costumé comme les rois qui sont si fréquemment représentés sur les bas-reliefs décoratifs des temples. Là, au contraire, où le grec et le démotique emploient le mot *statue*, le texte hiéroglyphique offre la figure d'une statue égyptienne assise sur un trône, les bras étendus sur les cuisses, comme la statue dite de Memnon et la plupart des statues des Pharaons qui décorent les façades extérieures et intérieures des Pharaons.

« Il importe donc de traduire à la rigueur εἰκών par *image, portrait*, et ξόανον par *statue*. »

Cette observation, quant au sens de εἰκών (nous reviendrons sur ξόανον à la l. 41), est confirmée par les circonstances qui accompagnent ce mot, et qui montrent qu'il s'agit, en effet, d'une de ces scènes d'inauguration ou de consécration, qu'on voit, en si grand nombre, parmi les anaglyphes des temples de toutes les époques, pharaonique grecque ou romaine.

Car nous voyons qu'à côté du roi doit être représentée debout (παριστήξεται) la divinité principale (ὁ κυριώτατος θεός) du temple. Ameilhon croyait que παριστήξεται est une faute du rédacteur, au lieu de παραστήσεται. C'est lui qui se trompait : ce mot est un futur moyen de παρίστημι (Buttm. *ausfuhr. Gr.* § 99. Anm. 3). Aristote, cité par H. Estienne, a le simple ἰσθῆξεται (*Thesaur. Gr. ling.* T. IV, p. 695, B. ed. Didot). Lucien emploie aussi la forme παριστήξῃ (2. pers. du même temps, *Imag.* § 14, p. 473, l. 3), où Paulmier voulait à tort lire παρεξίστησις de παριζίσταμι. Le sens du verbe, littéralement *adstare*, emporte l'idée que la figure du Dieu devait être debout. Ce dieu est le κυριώτατος θεός, expression qui désigne celui auquel le temple était spécialement consacré (v. les *Rech. pour servir à l'hist. de l'Ég.* p. 31).

C'est la scène si ordinaire où le roi est représenté debout, assisté d'une divinité dans la même position, et accompagnée de divers attributs. Ici, elle doit être dans l'attitude de lui donner l'arme victorieuse, δπλον νικητικόν, probablement la harpe qu'un dieu présente au roi sur un bas-relief (Champoll. *Mon. de l'Égypte et de la Nubie*, Pl. L.). Cet δπλον νικητικόν faisait allusion sans doute à la victoire remportée par Épiphanes sur les révoltés. « Cette image portera le nom de Ptolémée. » Ceci exprime l'usage d'accompagner ces figures en anaglyphes, du cartou-

che royal, portant les noms et prénoms de Ptolémée. On devait mettre cette scène ἐν τῷ ἐπιφανεστάτῳ τόπῳ de chaque temple; comme sur une de ses parois principales, ou sur un pylône, enfin dans un lieu bien en vue; c'est-à-dire, dans les mêmes endroits où nous voyons encore représentées de pareilles scènes. On indique aussi de quelle manière et en quel style les scènes seront exécutées : κατεσκευασμέν[α ...]τρόπον. Ameilhon propose de remplir la lacune par κατεσκευασμέν[α κατὰ τὸν νόμιμον]τρόπον; Heyne par ...εἰς τὸν τιμιώτατον]τρόπον; enfin Porson, par τὸν ἐπιχώριον]τρόπον, avec l'ellipse élégante de κατὰ. Mais le vrai supplément qui est aussi de la juste longueur, et qui, pour le sens, rentre dans le dernier, est κατεσκευασμένα τὸν Αἰγυπτίων τρόπον; car le texte égyptien, selon Champollion, porte : « ces choses étant disposées, selon la coutume des Égyptiens. » Cette expression peut encore annoncer que la rédaction grecque est la première. C'est un Grec qui parle ainsi : Un Égyptien aurait dit, à ce qu'il semble : selon notre coutume, τὸν καθ' ἑμᾶς τρόπον.

L'expression est parfaitement justifiée par le style qu'on remarque dans toutes ces scènes religieuses où les rois grecs jouent un rôle. C'est toujours le style égyptien sans aucun mélange.

(78) L'image portera le nom de Ptolémée, προσονομασθήσεται Πτολεμαίου. La même construction est dans Porphyre : Τὸ λζ' ἔτος Φιλομήτορος προσαγορεύεσθαι τῆς τούτου βασιλείας (ap. Euseb. *Chron.* p. 225, l. 24). Le texte hiéroglyphique porte : « On érigeria une image, son nom sera Ptolémée » (Champ. *Gr. égypt.* p. 277 et 429). Ceci veut dire qu'à côté de l'image sera mis le cartouche royal, contenant le nom et les titres du roi, comme on le voit dans tous les bas-reliefs du même genre.

LIGNE XL.

(79) Le service religieux (θεραπεύειν) est exprimé dans l'égyptien par le simple mot servir (Champ. *Gramm. Ég.* p. 507); il devait se faire trois fois par jour : il consistait sans doute en quelques formules de prières, ou en quelques actes d'adoration, προσκυνήματα. M. Drumann cite fort à propos un passage de Plutarque, où il est dit que l'on sacrifie trois fois par jour au soleil ἡμέρας ἑκάστης τριχῶς (de *Is. et Osir.* p. 372). Le nombre trois est sacramentel ; il avait même passé dans l'expression de la langue (plus haut note. 39).

Cette lacune de 14 à 15 lettres est difficile à remplir. Les suppléments proposés par Heyne,

ἐν [τε ἑορταῖς καὶ πανηγύρεσιν; et Porson, ἐν [δὲ ἑορταῖς καὶ παν., pêchent l'un et l'autre par l'absence de l'article. Le supplément ἐν [ταῖς μετέλαις πανηγύρεσιν conviendrait fort pour l'espace d'environ 15 lettres qu'il s'agit de remplir. Mais l'égyptien ne le favorise guères. Selon Champollion, ce texte porte : « comme on fait pour les autres dieux, aux panégyries du pays » (*Gramm. Egypt.* p. 479). Il y avait donc : ἐν [ταῖς κατὰ τὴν χώραν ἢ κατ' Αἴγυπτον, ou enfin ἐν [ταῖς ἐγγυρίαις πανηγύρεσιν.

(80) Une circonstance semble pourtant s'opposer à ce que la figure du roi et les accessoires soient des *anaglyphes* ou bas-reliefs; c'est celle qu'expriment les mots καὶ παρατιθέναι αὐταῖς (ταῖς εἰκόσι) ἱερὸν κόσμον. Il est naturel de penser que ce κόσμος dont il s'agit, n'est autre chose que le résultat du στολισμός, c'est-à-dire, de l'opération d'habiller les dieux à certains jours (plus haut, note 17). Au premier abord, cela ne se comprend guères que d'une figure de ronde bosse. Mais aussi, dans ce cas, on aurait mis, de toute nécessité, ΠΕΡΙτιθέναι, non ΠΑΡΑτιθέναι. Ce dernier mot signifie *mettre à côté*, ou *juxtaposer*, et non *envelopper*; ce qui s'entend très-bien d'un ornement juxtaposé, ou accroché devant la figure, et non jeté autour d'elle. Champollion et M. Lenormant ont observé au temple d'Isis à Philæ, les trous qui ont reçu les clous destinés à accrocher les vêtements dont on habillait dans certaines cérémonies les figures en bas-relief de la déesse. (V. mes matériaux pour servir à l'histoire du Christianisme, etc., p. 68). C'est cet usage qu'exprime le verbe παρατιθέναι; ce verbe, qui a dans cet endroit une propriété et une précision remarquables, lève tous les doutes sur la justesse de l'observation de Champollion.

LIGNE XLI.

(81) J'ai déjà dit (Note 77), d'après Champollion, que le signe hiéroglyphique qui correspond à notre ξόανον, est celui d'une statue assise; ce qui s'entendra aussi bien d'une statue de bois que d'une statue de pierre. Bien que ξόανον ait été quelquefois employé, par les auteurs récents, pour statue en général, sans acception de matière, il est certain néanmoins que le plus souvent ce mot est employé dans son sens étymologique; et spécialement pour désigner ces statuette portatives, simulacra brevia quæ portabantur in lecticis, comme dit Servius (*ad Æneid.* VI, v. 68). Que si le rédacteur a employé ξόανον, au lieu de ἀνδριάντι ou de ἄγαλμα, qui sont les

mots propres pour indiquer une statue de grandeur naturelle ou au-dessus de nature, c'est qu'il voulait parler d'une figure destinée à être placée dans le naos ou édicule portatif dont le nom vient après.

C'est cet édicule qui devait être mis dans chaque temple; on l'appellait aussi παστῆς ou παστάς; une foule de bas-reliefs égyptiens de toutes les époques nous le montrent placés sur des bateaux portés par des hommes.

Ces édicules, portatifs comme la figure qu'ils contenaient, étaient en bois selon l'expression d'Hérodote, νηοὶ μικροὶ ξύλινοι (II, 63), et dorés, καταχειρυσωμένοι; ce que notre inscription exprime par l'adjectif χρ[υσοῦν; à moins que l'idée de dorure ne s'applique à la fois à la statue et à l'édicule, auquel cas, la lacune devrait être remplie par χρυσᾶ ou par χρυσούμενα. Quoique l'une et l'autre hypothèses soient vraisemblables, la seconde est cependant favorisée par la construction; car si le rédacteur eût voulu ne faire tomber l'idée de dorure que sur ναός, il aurait plutôt mis l'adjectif avant : ξόανόν τε καὶ χρυσῶν ναόν, comme l'a fait Diodore de Sicile : ἀγάλματι τε καὶ χρυσοῦς ναοὺς κατασκευάσασθαι (I, 15). D'ailleurs, ces statues portatives étaient ordinairement dorées : ἐν ταῖς καλουμέναις παρ' Αἰγυπτίοις κομμοσίαις, τῶν θεῶν χρυσᾶ ἀγάλματα περιφέρουσι (Clem. Alex. Strom. V. 7, 44, p. 671 Pott.). J'ai donc lu χρυσᾶ, le participe χρυσούμενα étant trop long pour la place.

C'est à l'intention de faire tomber l'idée de dorure sur les deux objets en même temps, que j'attribue le choix que le rédacteur a fait de l'hendiadys ξόανόν τε καὶ ναόν χρυσᾶ (comme Hérodote II, 152, τὸν αὐχένα καὶ τὴν κεφαλὴν φαίνει x. — κεχειρυσωμένῃ, au lieu de χρυσοῦν ναόν καὶ ἐν αὐτῷ ξόανον, qu'il aurait sans doute préféré dans l'autre cas.

LIGNE XLII.

(82) Ces édicules portatifs étaient donc placés dans la partie des temples appelée ἄδυτον : chez les Éthiopiens, ils l'étaient dans l'ἄδαντον (Diod. Sic. III, 6), partie également retirée, où les prêtres seuls avaient le droit de pénétrer (V. Recherches pour servir à l'hist. de l'Égypte etc. p. 304, 305).

C'est de là qu'on les tirait à certaines époques pour leur faire prendre rang à la procession; ce que notre inscription appelle ἐξοδεῖν, seul exemple qui existe de ce mot en ce sens, de même que de ἐξοδεύειν ou du composé συναγεῖν à la ligne suivante.

Elle nous apprend en outre que cette *sortie* avait lieu dans les *grandes panégyries* (ἐν ταῖς μεγάλαις πανηγύρεσιν); et par là on entendait sans doute des panégyries *annuelles*. Diodore de Sicile nous dit en effet que *chaque année* (κατ' ἐνιαυτόν), chez les Égyptiens, le temple ou édicule d'Ammon à Thèbes, était transporté de l'autre côté du fleuve dans la partie Libyque et ramené quelques jours après (Diod. Sic. I, 97). Cet antique usage, si général en Égypte sous le règne des Ptolémées, se continua pendant toute la durée du culte égyptien. Le transport des édicules et de la statue d'Isis de Philes en Éthiopie avait encore lieu, non seulement au temps d'Antonin, mais même dans le cinquième siècle de notre ère (v. mes *Matériaux pour servir à l'hist. du Christ.* p. 75, 76). Claudien, à la fin du quatrième siècle, parle encore de la procession des statues divines à Memphis comme d'un usage en vigueur... *sic numina Memphis in vulgus proferre solet, penetralibus exit effigies* (de IV consul. Honor. V. 570 sq); cette dernière idée se rendrait littéralement, dans le grec de notre inscription, par ἐξ ἀδύτων ἐξοδεύει τὸ ξόανον.

La cérémonie énoncée dans l'inscription et qui se maintint encore près de sept siècles, remontait aux plus anciennes époques de la religion égyptienne, comme le prouvent les monuments où elle est représentée.

Le supplément de cette ligne, proposé par Porson, est excellent; le composé συνεξοδεύειν est aussi nécessaire au sens que convenable pour la place.

LIGNE XLIII.

(83) Quoique le sens eût été plus clair, si l'on eût mis : ὅπως δ' εὐσημος ὁ ναὸς ἦ... ἐπικεῖσθαι αὐτῷ, je pense que le sujet de εὐσημος est ναὸς et non βασιλεύς. Cette construction n'est même pas sans élégance. Le sens est confirmé par le texte égyptien qui signifie : « afin que cette chapelle soit distinguée » (Gramm. Égypt. p. 429, 4).

(84) Dans les trois lignes 43, 44 et 45, est décrit l'*ornement égyptien* que les prêtres ont ordonné de placer *sur* l'édicule, ὅπως εὐσημος ἦ, comme ils disent. On a toujours eu quelque peine à se former une idée nette de l'arrangement qui résulte de cette description. Voici l'idée que je m'en forme, d'après les monuments mêmes qui subsistent :

Les mots ἐπικεῖσθαι τῷ ναῷ signifient sans nul doute que l'*ornement* sera placé *au-dessus* de la couverture de l'édicule, et qu'il en formera le *couronnement*.

Cet ornement se compose de trois parties : et d'abord de *dix basilies*, βασιλῆαι.

Ce mot est ordinairement traduit par *couronne*; mais il faut bien faire attention qu'il s'applique à un objet qui n'a certainement rien de commun avec ce que nous appelons une *couronne*. Aussi le grec, au lieu du mot στέφανος, n'offre-t-il que βασιλεία, qui ne signifie au fond qu'*ornement royal*. Sans Diodore de Sicile, nous saurions difficilement de quoi il s'agit : mais il nous dit de la statue d'une reine, qu'elle porte *sur la tête trois basilies* τρεῖς βασιλῆας ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, pour indiquer qu'elle était fille, femme et mère de roi (Diod. Sic. I, 48). Ce *triple* ornement placé *sur la tête* d'un personnage royal se montre dans une foule de bas-reliefs, et, par exemple, dans ce portrait (A) de Sésostris, (Mon. dell' Egitto etc. Mon. Reali. Pl. XVI, n°. 3).

Le même ornement se voit sur la tête d'autres Pharaons et de Ptolémées (*même ouvrage, passim*; et *Descript. de l'Égypte*, Antiq. I. Pl. 13 et suiv.); on voit, dans toutes, deux ou trois basi-

lies liées ensemble, tantôt ayant des aspics au devant, tantôt n'en ayant pas.

Ces *basilies* posent toujours sur deux cornes de bœufs placées horizontalement, desquelles pendent tantôt des croix ansées, tantôt des aspics.

Les cornes de bœufs, qui supportent les *basilies*, posent tantôt immédiatement sur la tête, où, à dire vrai, l'on ne devine guère comment elles pouvaient tenir; tantôt (fig. A) sur une base carrée, ornée diversement et attachée à la coiffure.

(86) L'expression οἷς προσκείσεται ἀσπίς, rend assez bien la position de l'aspic ou *Uraeus* qui se dresse en avant des *basilies*, des coiffures divines ou royales, (cf. Jacobs *ad* Ælian. *Hist. An.* VI, 38; Leemans *ad* Horap. p. 118 sq.); προσκείσθαι est souvent employé, dans un sens analogue, pour dire être placé *au-devant* d'une chose, comme προσκείσθαι, mais avec l'idée d'*addition* à cette chose.

(87) Le supplément de la fin de la ligne [καθ' ἑκάστην καὶ ἐπὶ πρῶτον], proposé par Porson, est bien vraisemblable à tous égards, ou plutôt à peu près certain. Ceci suppose que les *basilies* n'avaient pas toutes d'aspic: et en effet, on trouve de ces ornements auxquels manque cette addition symbolique (par exemple *Descr. de l'Ég. Ant.* I, Pl. 16, n° 6, 9, 17 etc.)

(88) Maintenant, il y a deux remarques à faire. La première, c'est que ces *basilies* ne doivent pas être, comme l'indique Diodore de Sicile, et comme les monuments nous les montrent partout, placées sur la *tête du roi*; elles le seront sur son *naos*, comme sur les autres *naos*; ce qui prouve qu'il s'agit ici d'un usage général, commun à tous les édifices de ce genre. Or, aucun de ceux que les monuments nous font connaître ne présente ce caractère. Leur couverture, plus ou moins bombée, formant rarement un plan horizontal, ou n'est surmontée d'aucun ornement, ou l'est par le corps d'un aspic ou par un épervier qui fait *pyramider* le tout (*Descr. de l'Ég. Ant.* I, pl. 13, n. 4); comme dans cet exemple,

(B)

où le naos est recouvert d'une manière fort originale par une coiffure *aspidophore*; ce que

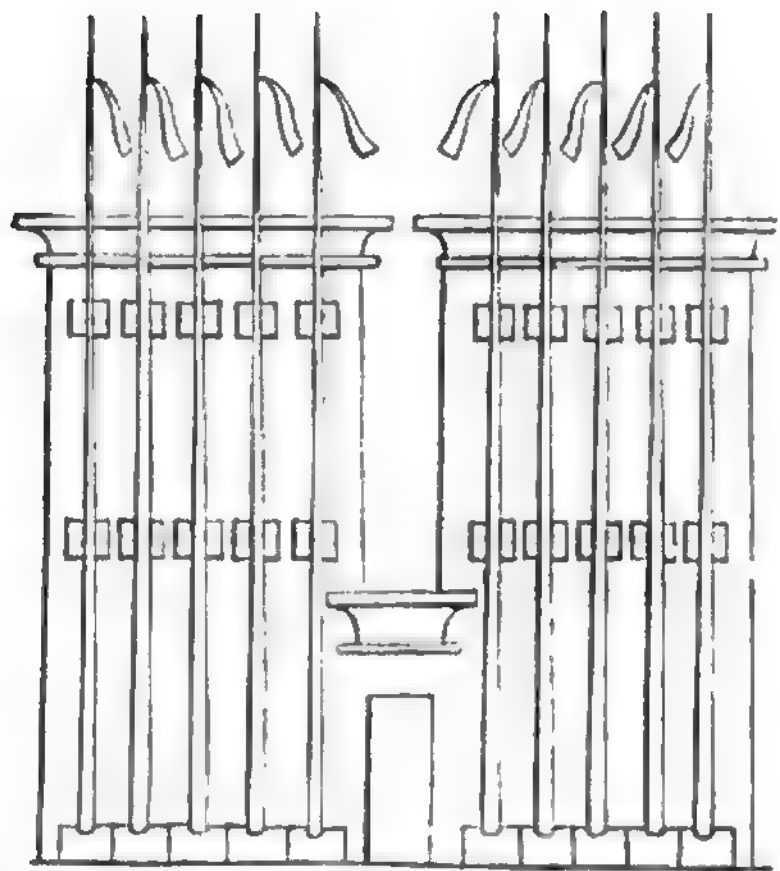
n'a pas bien compris l'auteur du dessin qui a remplacé l'aspic par un poisson.

Ceci nous offre une disposition analogue à celle qui résulte de notre inscription, quoique formée d'éléments différents. Si nous ne trouvons pas d'exemples tout à fait semblables, cela vient probablement de ce que ces divers exemples nous offrent l'édicule de *divinités* et non de rois *divinisés*, dont elles étaient l'apanage ordinaire. La disposition pyramidale qui sera présentée ci-dessous, rentre dans celle que je viens de citer.

(89) La seconde remarque à faire, c'est que jamais, on ne trouve les *basilies* au nombre de dix. Il n'y en a pas moins de deux, et jamais plus de trois. Il est donc probable qu'elles n'étaient point ici toutes les dix rangées sur la même ligne. Je les conçois disposées en quatre groupes, de trois et de deux, sur les quatre faces du parallélogramme (fig. A), qui leur servait de base.

Ce nombre de dix pourrait bien être une allusion à celui des *pays* sur lesquels s'étendait la domination d'Épiphane. Dans l'inscription d'Adulis, Evergète dit qu'il a reçu de son père la royauté (τὴν βασιλείαν) de l'*Égypte*, de la *Libye* (y compris la *Cyrénaïque*), de la *Syrie*, de la *Phénicie*, de *Cypre*, de la *Lycie*, de la *Carie* et des *Cyclades*; en tout seulement huit; mais Théocrite, pour le règne de Ptolémée Philadelphie, ajoute l'*Arabie* et l'*Éthiopie* (*Idyll.* XVII, 85 sq.); ce qui complète le nombre. Il y en avait bien quelqu'un à retrancher, à l'époque du décret; mais, sans doute, le nombre dix, fixé par celui des *basilies* sur les monuments des prédécesseurs, devait être respecté. Le roi d'Angleterre ne s'est-il pas appelé *roi de France*, jusqu'à la paix d'Amiens? le roi de Sardaigne ne s'appelle-t-il pas encore roi de Chypre et de Jérusalem, et l'Empereur d'Autriche, n'est-il pas toujours roi des Romains? De tout temps, les princes ont difficilement renoncé à ces titres d'honneur qui rappellent des conquêtes, des possessions ou des prérogatives dont leurs ancêtres avaient joui.

Cette explication des dix couronnes me paraît meilleure que celle qu'on pourrait tirer d'une certaine préférence accordée au nombre dix, comme expression générale; et dont on verrait un exemple, dans cette copie d'une curieuse représentation, trouvée par M. L'hôte dans les grottes d'Ell-Tell (*Lettres écrites d'Égypte*, p. 64), dont les sculptures sont au nombre des plus anciennes qui se soient conservées en Égypte. (Plus haut, note 53).

représentant un *pylône*, au-devant duquel s'élèvent dix *mâts*, surmontés de *flammes* ou *étendards*. Mais, comme les dix *basilies* ne se trouvent nulle part, c'est une raison de croire que cet ornement était propre aux rois divinisés de la race Ptolémaïque, et se rapportait à l'étendue de leur domination.

LIGNE XLIV.

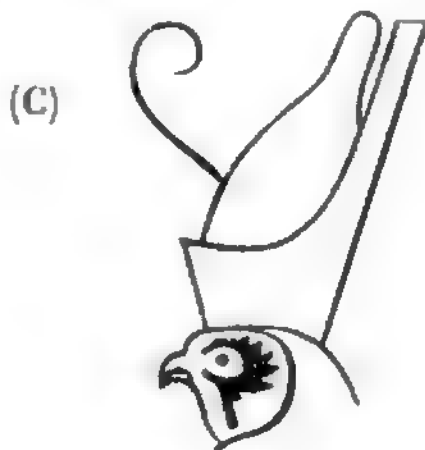
(90) Le mot ἀσπιδοειδῶν semble manquer un peu de justesse. Car, dans la réalité, les *basilies* n'ont pas la forme d'*aspic* : mais elles portent un ou plusieurs *aspics* : il semble donc que le mot propre eût été ἀσπιδοφόρων; cependant, l'*aspic* a quelquefois une telle grandeur que la forme générale, vue de face, se rapproche de celle de l'animal; et que le mot ἀσπιδοειδής n'est pas tout à fait sans convenance. Au reste, Champollion traduit l'égyptien en ce sens : les couronnes ornées d'*aspic* étant sur les Chapelles (*Gramm. Égypt.* p. 337); sens qui supposerait ou que le rédacteur égyptien, fort peu grec, comme on l'a vu, a lu par erreur ... τῶν ἀσπιδοειδῶν βασιλειῶν ὄντων (pour οὐσῶν) ἐπὶ τῶν ἄλλων ναῶν, au lieu de βασιλειῶν τῶν ἐπὶ τῶν ἄλλων; ou bien qu'il n'aurait pas compris la phrase. Mais encore ici l'erreur n'est pas du côté du grec.

(91) Autre circonstance : au milieu des *basilies* (αὐτῶν ἐν μέσῳ) sera placée la *basilie* appelée *Pschent*.

On a été longtemps incertain sur le sens de ce mot. Villoison voulait y voir le nom d'un *vêtement royal*, à cause de l'expression ἔν περιθέμενος (ὁ βασιλεύς), que le roi ayant revêtu. Mais M. Drumann a déjà répondu à la difficulté, en

citant le passage où Hérodote (II, 162) dit d'Amasis : περιέθηκε οἱ χυνέην. Il est sûr que le verbe περιθέσθαι, appliqué à une coiffure quelconque, n'est au fond pas plus déplacé qu'avec l'idée de *couronne* (cf. Aristoph. *Thesm.* v. 387; Suid. v. περιθού). Le traducteur d'Isaïe, écrivain d'Alexandrie comme notre Grec, a dit de même περιέθηκε μοι μίτρην (Jes. LXI, 10). C'est dans ce même sens qu'Horapollon a dit de l'*aspic* ou *Uraeus* qui ornait la coiffure des dieux, θεοῖς περιτιθέσθιν (I, 1); leçon que M. Leemans a conservée dans le texte, avec beaucoup de raison (*ad. h. l.* p. 119.)

Le sens du mot *Pschent* ou plutôt *Schent*, en retranchant le préfixe (*Champ. Gr. Égypt.*, p. 76), a été définitivement fixé par Champollion qui a reconnu qu'il signifie cette *coiffure royale*, cette espèce de casque, donc les rois se couvraient la tête dans les grandes cérémonies, composé de deux parties, quelquefois séparées, quelquefois réunies, comme dans cette figure :

C'est la partie inférieure seule du *Pschent* qui est figurée dans le texte hiéroglyphique de l'inscription de Rosette, à l'endroit correspondant à ce passage.

(92) Cet ornement devait être placé au milieu des *basilies*, αὐτῶν ἐν τῷ μέσῳ. La seule manière d'entendre cette disposition, à ce qu'il semble, c'est d'admettre que le *Pschent* s'élevait sur une base, dans l'espace vide laissé au milieu des *basilies*, disposées autour du tétragone, les dominant, et formant le sommet de la pyramide.

C'est avec le *Pschent* en tête, que le roi était *entré* dans le temple de Memphis, pour la cérémonie du couronnement. C'était donc, à proprement parler, l'*attribut royal*, la coiffure privilégiée du roi, celle qu'il devait prendre dans cette grande solennité. Aussi, je ne doute point que le *Pschent* ne soit désigné par le mot χυνέην, *casque*, dans les deux passages où Hérodote, à propos de Psammitichus (II, 151) et d'Amasis (II, 162), nous

représente l'action de se coiffer du *κυνέη*, comme propre au roi, ou annonçant la royauté.

Alors le mot *Ψχέντ* ne pouvait être encore adopté par les Grecs; aussi Hérodote emploie-t-il l'équivalent *κυνέη*; mais sous les Ptolémées, le terme égyptien était devenu le terme d'usage, parce que le *κυνέη* n'avait réellement aucun rapport avec la coiffure égyptienne. A cette époque, bien d'autres mots égyptiens, relatifs à des usages des pays, étaient employés par les Grecs, tels que *χολχύτης*, *στυρίω* et autres que les papyrus nous font connaître, comme à l'époque romaine, beaucoup de mots latins, tels que *κῆνος*, *φίσκος*, *δηνάριον*, *λεγίων*, *κεντυρίων*, etc.

(93) La fin de cette ligne peut être suppléée encore avec une certitude complète. Porson lisait : *εἰς τὸ ἐν Μέμφει Ἀπείριον ὅπως συν]τελεσθῇ*; et Villoison *..Μέμφει βασιλείον ὅπως συν]τελ.* Ce dernier supplément est inadmissible, et le premier est trop court; les conditions sont satisfaites, si nous lisons : *εἰς τὸ ἐν Μέμφει ἱερὸν, ὅπως ἐν αὐτῷ συν]τελεσθῇ*; comme plus haut (l. 8) *ἐν τῷ ἐν Μέμφει ἱερῷ*.

LIGNE XLV

(94) J'arrive à la dernière circonstance, la plus difficile à entendre.

On doit mettre des *phylactères d'or sur le tétragone des basilies* (ἐπὶ τοῦ περὶ τὰς βασιλείας τετραγώνου, pour ἐπὶ τοῦ τῶν βασιλείων τετρ. comme αἱ περὶ τὸ σῶμα ἔδοναι, pour τοῦ σώματος), etc.

Et d'abord qu'est-ce que ce *tétragone*? Il me semble que ce ne peut être que cette *base*, nécessairement à quatre faces, qui, sur les têtes royales, couronnées de *basilies*, leur tient lieu de support (fig. A).

Remarquons, en effet, que les édicules représentés sur les monuments ayant le toit bombé, comme la tête des personnages royaux, il fallait y placer une base offrant une ligne horizontale, sur laquelle les ornements royaux pouvaient être assujettis.

C'était donc autour de cette base carrée (τετράγωνον) qu'étaient placées les dix basilies; et au-dessus s'élevait le *Pschent* qui les dominait toutes.

(95) La réunion des *basilies*, du *Pschent* et du *tétragone*, constituait un ensemble que l'on désigne ici par le mot *βασιλείον* (κατὰ τὸ προειρημένον β.)

Ameilhon et d'autres critiques avaient entendu ce mot, *βασιλείον*, de la *chapelle*, *ναός*, dont il a été question plus haut. M. Drumann, par une analyse judicieuse (p. 242, 243) avait déjà reconnu que ce mot doit être une expression relative aux *basilies* ou *couronnes*. Champollion lève

toute incertitude à cet égard, en observant que « le texte démotique répète ici le nom du « *Pschent*, et que le texte hiéroglyphique reproduit la figure de cet ornement. »

Le rédacteur égyptien a donc désigné l'ornement entier par le signe de l'objet le plus remarquable qui en faisait partie; l'objet même aurait été beaucoup trop compliqué pour former un groupe hiéroglyphique.

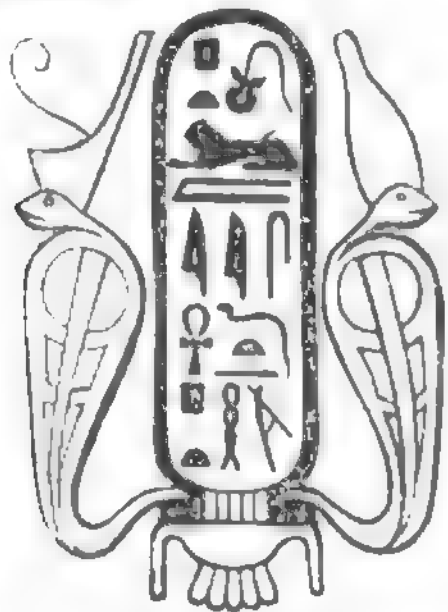
(96) Il reste enfin à expliquer cette circonstance qu'on mettra sur le *tétragone des phylactères d'or*, où il sera écrit que *c'est le basiléum du roi*, etc.

Il faut d'abord remplir la ligne. Il est évident, par le commencement de la ligne suivante que, dans la partie enlevée, il était dit qu'on écrirait sur ces phylactères le nom du roi. C'est sur cette idée que sont fondées les diverses restitutions, telles que *χρ[υσᾶ ἐν οἷς γραπτὸν ὄντι*, proposée dans l'*account of the Rosetta stone*, etc. p. 20; et cette autre, proposée par Porson, *χρ[υσᾶ ἐν οἷς γεγράφεται διώ]τι*. La première est décidément mauvaise; la seconde est très-près de la vérité; le doute peut seulement porter sur les mots, puisque la même idée se rendrait également, et avec presque le même nombre de lettres, par *χρ[υσᾶ ἐν οἷς γραφθήσεται ὄ]τι*, ou par *οἷς ἐγγραφήσεται ὄ]τι*, ou même par *ἐν οἷς ἐγγ[ράφ]* (comme *ἐγγράφειν ἐν ταῖς στήλαις Corp. Inscr. I, p. 132, 38*); on dirait aussi bien *εἰς ἃ ἐγγ[ράφ]*; enfin, on pourrait employer le 2e futur *γραφῆσεται*, ainsi que l'actif *γράφουσιν* ou *ἐγγράφουσιν*, sous-entendu *ἱερεῖς*, comme devant *νενομάχουσιν* l. 47 et *στεφανοφορήσουσιν* l. 50. Mais c'est l'actif ou le passif qu'on a dû employer, et non le moyen. En tout cas, il manquerait encore un nombre; car la pensée n'est pas complète; du moins, il me paraît peu conforme à l'ensemble de toute cette description qu'on n'ait pas dit *combien* de phylactères seraient ajoutés au tétragone. Il est très-vraisemblable que ce nombre était égal à celui des *basilies*, par conséquent était de dix. Je trouve en effet, dans l'analyse, donnée par Champollion, du texte démotique, que le mot qui répond à *φυλακτήρια* est suivi du même signe *dix*, qui suit le mot *βασιλείας*. Le vrai supplément est donc *χρ[υσᾶ δέκα οἷς ἐγγραφήσεται ὄ]τι ἐστὶν τοῦ βασιλέως*.

Quant au sens qu'on doit attacher ici au mot *φυλακτήριον*, il est fort difficile de le définir précisément. On convient que les *φυλακτήρια* étaient des *amulettes* ou des *préservatifs* contre des maux physiques ou moraux. La circonstance que ces *phylactères* doivent être *inscrits* et porter le nom du roi, rapprochée des noms royaux

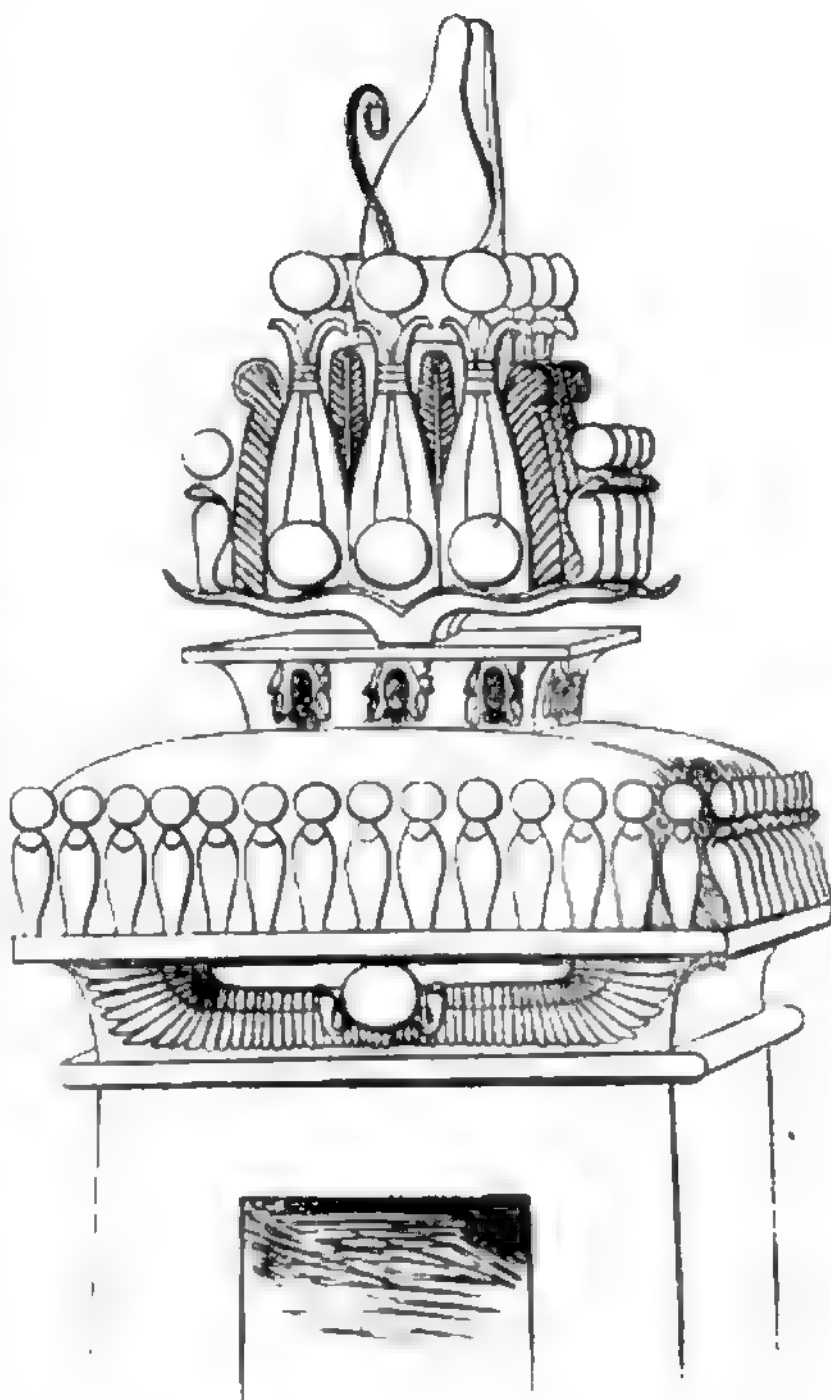
qui occupent si souvent le dessous des *scarabées*, donne lieu de présumer que ce sont des *scarabées*, qu'on a voulu désigner, d'autant plus qu'il s'en trouve en or et de dorés. S'il est quelque chose de probable sur l'usage de ces objets sacrés, c'est qu'ils étaient, le plus souvent, des *amulettes* ou *talismans*, portés soit en anneaux, soit suspendus au cou, placés sur le corps des momies, ou peints sur leur caisse, comme φυλακτῆρες, selon l'expression grecque, ou *préservatifs*.

Dans le cas où les *phylactères* dont il s'agit, seraient réellement des *scarabées*, on les concevrait appliqués, ἐπιτιθέμενοι, sur le *tétragone*, le dessous tourné en dehors, de manière à montrer le nom du roi, gravé sur la partie plate. Mais on peut se les figurer autrement, et par exemple, comme le montre le dessin ci-dessous (D), exprimant le nom *Ptolémée*, toujours vivant, chéri de *Phthas* qui sont les épithètes constamment données à Épiphané dans l'inscription grecque, et qu'on retrouve dans le cartouche royal de la partie hiéroglyphique (l. 6, 12, 14); ils devaient être placés sur les quatre côtes du *tétragone*, ainsi que les aspics le sont sur le *tétragone* de la figure (A).

Il se peut que le cartouche fût *double*, c'est-à-dire qu'il présentât le prénom avec le nom. Dans ce cas, les dix *phylactères* avec le nom du roi, auraient offert dix couples de cartouches au lieu de dix cartouches simples.

Ces cartouches, simples ou doubles, devaient être gravés sur une plaque d'or, appliquée au *tétragone*; et, puisqu'ils étaient au nombre de dix, chacun devait correspondre à l'une des *basilies*; comme on le voit dans cette autre figure (E), laquelle, formée de tous les éléments rassemblés dans les quatre figures précédentes, représente, à mon sens, le *basileum* tout entier, que les prêtres ordonnent de placer sur le *naos* d'Épiphané.

LIGNE XLVI.

(97) Le pays haut et le pays bas, c'est-à-dire, la haute et la basse Égypte.

Le roi est ici désigné comme il ne l'a pas encore été; ce n'est plus βασιλέως τοῦ . . . Ἐπιφανούς; mais βασιλέως τοῦ ἐπιφανῆ ποιήσαντος τὴν χώραν. On joue évidemment sur le titre même du roi, Ἐπιφανής, en rapportant au pays sa propre épithète; et, comme ici elle n'a évidemment pas d'autre sens que *illustre*, *éminent*, *éclatant*, on peut douter que le surnom *Épiphané* ait, comme le pensent Visconti (v. note 8), et d'autres savants critiques, le sens de *manifesté*, *toujours présent*; elle signifie plutôt *très-distingué*, *illustre* entre les autres, dans le même sens où Diodore de Sicile a dit d'Isis et Osiris qu'ils étaient ἐπιφανέστατοι θεοί (I, 17). En effet, quand les Latins ont eu à rendre les épithètes ἐπιφανής et ἐπιφανέστατος, ils ont employé les adjectifs *nobilis* et *nobilissimus*. Par exemple, saint Jérôme traduit l'épithète d'Antiochus Ἐπιφάνης, par *qui Nobilis appellabatur* (Macch. II, 7, 4). Philostorge traduit le titre Νοβελίσσιμος,

par ἐπιφανέστατος (VIII, 8), et Licinnius Salomachus, *Nobilissimus Cæsar*, est appelé, dans une inscription (ap. Spon, *Misc.* p. 355), ἐπιφανέστατος Καῖσαρ. Ces exemples, déjà cités par Eckhel (*Doctr. num.* III, p. 225), tirent une grande force du passage de notre inscription, et montrent dans quel sens on prenait ce titre d'*Épiphanie*, donné aussi à quelques rois de Syrie, de Parthie, de Bithynie et de Cappadoce.

(98) Τὴν τριχάδα τοῦ Μεσορή. Le texte porte ΤΟΥΤΟΥ. Mais ce ne peut être qu'une inadvertance du graveur. La même faute existe dans le décret des Sigéens (l. 26 ap. Chishull, *Ant. As.* p. 52) où ἱερέως τούτου βασιλέως est par erreur pour τοῦ βασιλέως. On a écrit aussi ΤΡΙΑΝΑΔΑ pour ΤΡΙΑΚΑΔΑ. Cette faute n'est remarquable qu'en ce qu'elle montre que le graveur chargé d'écrire l'inscription n'était pas un Grec; ce que prouvent également les autres fautes qu'il a commises, comme ΕΙΞΠΟΡΕΥΟΜΕΝΟΙ (l. 6) pour ΕΙΣΠ; ΧΟΝΟΥ (l. 23) pour ΧΡΟΝΟΥ; ΦΙΛΙΑΤΟΡΩΝ (l. 37) pour ΦΙΛΟΗ.; ΙΕΡΩΝ (l. 35) pour ΙΕΡΩΝ; ΑΣΗΙΔΟΕΡΩΝ (l. 44) pour ΑΣΗΙΔΟΕΙΩΝ; ΘΥΕΙΑΣ (l. 50) pour ΘΥΣΙΑΣ etc. Il faut y joindre la confusion perpétuelle des Α, Α et Δ. Ces fautes, qui altèrent si profondément la forme et la nature des mots, et en font des barbarismes intolérables pour une oreille grecque, annoncent que celui qui les a commises était étranger à la langue hellénique. D'autres inscriptions, sans doute, présentent des fautes de graveur; mais je ne crains pas de dire qu'elles ont un caractère tout différent; elles tiennent à la prononciation, à l'orthographe; ce sont des omissions qu'on n'a pas réparées, pour ne pas endommager la pierre; mais on peut assurer que jamais un Grec n'a pu écrire, par exemple, ΤΡΙΑΝΑΔΑ, ni ΙΕΡΩΝ. Il me paraît donc évident que c'est un Égyptien qui a tracé l'inscription sur la pierre; et remarquons qu'indépendamment de la nature des fautes, le fait en lui-même est très-probable. On pouvait difficilement songer à charger un Grec de graver les hiéroglyphes, et surtout les caractères démotiques, si difficiles à discerner pour un étranger; on devait prendre un homme du pays; il était alors tout simple de charger le même graveur de tracer aussi les caractères grecs, dont les éléments sont si simples et si faciles à reconnaître.

(99) La célébration annuelle de la naissance des rois était un usage égyptien. Un fragment d'Hellanicus de Lesbos fait mention de cette cé-

rémonie sous le règne du prédécesseur d'Amasis. Apriès, qu'il appelle Patarmis, γενέθλια ἐπιτελοῦνται Πατάρμει (ap. Athen. XV. p. 680 c.). Cet usage existait également dans l'empire Perse, comme l'atteste Platon: βασιλέως γενέθλια ἅπαντα θύει καὶ ἐορτάζει ἡ Ἀσία (*Alcib.* I, p. 121. C.-cf. Herodot. I, 133).

(100) La fête des généthlies se célébrait le 30 Mésori; ainsi le roi était né ce jour-là. C'est donc par un pur hasard que la célébration tombe le 30 Mésori. Il n'y a là aucun de ces rapports astronomiques que l'on a rattachés à cette date; de même, le 17 Méchir, n'étant le jour de l'avènement d'Épiphanie que parce qu'il est celui de la mort de son père, se trouve seulement par hasard, tomber la veille de l'équinoxe. On ne peut rien en conclure pour l'époque ordinaire du couronnement des rois.

La destruction de la fin de cette ligne serait fort regrettable, puisque nous perdriions par là une des indications chronologiques les plus importantes, à savoir celle du jour où Épiphanie a reçu la couronne de son père, et par conséquent celui de la mort même de Philopator. A la vérité, nous avons à la l. 8 la date du décret rendu le 18 Méchir à l'occasion du couronnement; et tout indique que la cérémonie a dû précéder de peu de jours le décret; mais de combien? c'est ce qui était exprimé dans la partie détruite.

Heureusement le texte démotique a conservé intact ce passage important. Selon Champollion, l'égyptien porte: « pareillement, le XVII de Méchir, dans lequel on célèbre les fêtes de la prise de possession. » Ainsi, en lisant [τὴν τοῦ Μεχίρ ἐπτακαιδεκάτην] ce qui remplit exactement la place, nous sommes certains d'avoir reproduit exactement les mots grecs qui ont disparu.

Dans son admirable mémoire inédit sur la notation hiéroglyphique des années, mois, jours, heures, qui vient d'être si heureusement retrouvé, ce grand philologue, par la comparaison des deux textes hiéroglyphique et démotique, a démontré que, dans le premier, le sculpteur s'est trompé de signe, en mettant celui de la végétation, *a*,

au lieu de celui de la récolte *b*; ce qui donnerait le mois de Phaophi. Tout ce qu'il dit à cet égard emporte la conviction.

Un argument irréfragable vient à l'appui des raisons philologiques qu'il a

b

présentées. En effet, si le jour du couronnement eût été le 17 Phaophi, il y aurait eu *quatre mois* d'intervalle entre la cérémonie et le décret rendu à cette occasion, le 18 Méchir (quatre mois après). Mais qui pourrait comprendre que des députations, venues de tous les temples d'Égypte, eussent séjourné à Memphis quatre mois entiers, pour rendre à Epiphane un honneur qui ne pouvait avoir de prix et d'objet que dans le moment même ?

Le texte qui n'établit qu'un jour d'intervalle entre le couronnement (le 17) et le décret (le 18), est donc parfaitement conforme à la vérité. C'est le lendemain même que les prêtres rendent à Epiphane les honneurs qui lui sont dus; et, peu de jours après, ils ont pu retourner chacun dans le temple où il était attaché, vaquer aux devoirs de son état.

Assurément la conjecture de Champollion n'avait pas besoin de cette confirmation nouvelle. Cependant la coïncidence des preuves d'un ordre différent a toujours quelque chose de satisfaisant pour les esprits qui aiment la vérité, et qui savent en discerner les caractères.

Il me paraît bien peu probable que le rédacteur grec ait *rectifié* l'erreur qui se trouvait dans les hiéroglyphes. Puisqu'il donne la vraie date, c'est qu'il n'a pas eu à traduire un texte fautif; l'erreur n'est pas non plus dans le démotique. Ainsi nous pourrions conclure de cette observation que le texte grec est le premier, le démotique le second, et que l'hiéroglyphique a été traduit en troisième sur celui-ci. C'est ce qu'une analyse plus complète de l'un et de l'autre pourra confirmer plus tard. Dans l'incertitude qui les enveloppe encore, il faut signaler tous les indices aux explorateurs, et attirer leur attention sur tous les points obscurs.

LIGNE XLVII.

(101) Le parfait $\nu\epsilon\upsilon\omicron\mu\epsilon\lambda\alpha\sigma\tau\upsilon$ (sous-entendu $\epsilon\iota\pi\tau\iota\varsigma$) est à remarquer. Les jours de la naissance et de l'avènement d'Epiphane étaient *déjà reconnus pour éponymes*, c'est-à-dire, qu'ils portaient le nom du roi; mais, à dater du couronnement, ils seront désormais célébrés par *une fête et une panégyrie*.

Quant à l'expression *jours éponymes* et à l'usage qui s'y rattache, les inscriptions de Dendéra et des Cataractes, ainsi que mon commentaire à ce sujet (dans les *Recherches pour servir*, etc., p. 168 et 383) l'ont, je crois, suffisamment éclaircie. Ces jours portaient le nom du roi, de même que chez nous ceux des saints; et, comme le nombre de ces

consécérations devait être fort considérable, les mêmes jours pouvaient porter différents noms dans divers temples; c'est ainsi qu'à prendre les diverses parties du monde catholique, il y a plusieurs saints fêtés le même jour.

Ces deux jours sont le principe, la cause de tout bien, $\alpha\iota\ \delta\eta\ \pi.\ \acute{\alpha}\gamma.\ \acute{\alpha}\rho\chi\eta\gamma\omicron\iota$. Le $\delta\eta$ n'est pas inutile, il donne une force plus grande à cette flatterie. L'emploi de l'adjectif $\acute{\alpha}\rho\chi\eta\gamma\omicron\varsigma$, au lieu de $\alpha\iota\tau\iota\omicron\varsigma$ est une élégance qui se retrouve dans le style de Polybe (v. *Lex. Polyb.*) et des Septante (v. Schleusner I, 452). L'emploi de ce mot appliqué à une *chose*, non à un *homme*, dans le sens de *cause*, de *principe*, a une teinte poétique. Euripide a dit de même $\kappa\alpha\kappa\omega\upsilon\acute{\nu}\ \acute{\alpha}\rho\chi\eta\gamma\omicron\upsilon\acute{\nu}\ \epsilon\iota\chi\alpha\iota\acute{\nu}\tau\iota\varsigma\ \lambda\omicron\gamma\omicron\upsilon$ (*Hippol.* v. 881, ibique Valckenaer.). Platon avait déjà employé les deux adjectifs $\tau\omicron\ \dots\ \alpha\iota\tau\iota\omicron\upsilon$ $\kappa\alpha\iota\ \acute{\alpha}\rho\chi\eta\gamma\omicron\upsilon\acute{\nu}\ \alpha\upsilon\tau\omega\upsilon\acute{\nu}\ \epsilon\iota\acute{\nu}\alpha\iota\ \tau\omicron\ \omega\theta\omicron\omega\upsilon\acute{\nu}$ (*Cratyl.* p. 401 D); ce que Polybe a redit plus tard, en mettant $\acute{\alpha}\rho\chi\eta\gamma\omicron\varsigma$ le premier (I, 66, 10). La gradation des idées est mieux observée dans l'ordre contraire.

Ces mêmes jours. L'égyptien dit, selon Champollion: « ces jours, le XXX et le XVII (*Gramm. Égypt.* p. 186). » L'adjectif *mêmes* est remplacé par le *nombre* répété encore une fois, apparemment pour plus de clarté.

(102) Le supplément, proposé par Porson, $\epsilon\iota\omicron\rho\{\tau\eta\nu\ \kappa\alpha\iota\ \pi\alpha\nu\acute{\eta}\gamma\upsilon\rho\iota\nu\ \epsilon\nu\ \tau\omicron\iota\varsigma\ \kappa\alpha\tau'\ \text{Αἰ}\gamma\upsilon\pi\tau\omicron\nu\ \iota\epsilon\pi\omicron\iota\varsigma$ ne laisse aucun doute: outre que cette restitution est appelée par le sens, l'égyptien montre que la lacune était ainsi remplie; car il porte: « On a « solennisé ces jours le XVII et le XXX par une « *panégyrie*, *chacun dans son mois*, dans tous les « temples de l'Égypte. »

Des deux idées de *fête* et de *panégyrie*, le rédacteur égyptien n'a rendu que la dernière. Il aura pris sur lui de retrancher l'autre, la croyant comprise dans celle de *panégyrie*. Encore ici, il est peu probable que l'addition soit du fait du rédacteur grec.

La différence principale consiste dans l'idée: *chacun dans son mois*, que dit l'égyptien, selon Champollion, au lieu de *chaque mois*, $\kappa\alpha\tau\grave{\alpha}\ \mu\eta\nu\alpha$, que dit le grec.

L'expression $\kappa\alpha\tau\grave{\alpha}\ \mu\eta\nu\alpha$ n'est susceptible que d'un seul sens. Comme $\kappa\alpha\tau'\ \epsilon\nu\iota\alpha\upsilon\tau\omicron\nu\acute{\nu}$, *chaque année*, et $\kappa\alpha\tau'\ \acute{\eta}\mu\acute{\epsilon}\rho\alpha\nu$, *chaque jour*, $\kappa\alpha\tau\grave{\alpha}\ \mu\eta\nu\alpha$ ne peut signifier que *chaque mois*; c'est notre *par mois*. Citer des exemples à propos d'une chose si claire est parfaitement inutile. D'ailleurs, s'il ne s'était agi que de fêter le 17 Méchir et le 30 Mésori, l'addition *chacun dans son mois* serait absurde. On ne la comprend bien que dans le cas, où, pour honorer les *deux jours*,

par ἐπιφανέστατος (VIII, 8), et Licinius Sallustius, *Nobilissimus Caesar*, est appelé, dans une inscription (ap. Spon, *Misc.* p. 355), ἐπιφανέστατος Καῖσαρ. Ces exemples, déjà cités par Eckhel (*Doctr. num.* III, p. 225), tirent une grande force du passage de notre inscription, et montrent dans quel sens on prenait ce titre d'*Épiphanie*, donné aussi à quelques rois de Syrie, de Parthie, de Bithynie et de Cappadoce.

(98) Τὴν τριακάδα τοῦ Μεσορῆ. Le texte porte ΤΟΥΤΟΥ. Mais ce ne peut être qu'une inadvertance du graveur. La même faute existe dans le décret des Sigéens (l. 26 ap. Chishull, *Ant. As.* p. 52) où ἱερέως τούτου βασιλέως est par erreur pour τοῦ βασιλέως. On a écrit aussi ΤΡΙΑΝΑΔΑ pour ΤΡΙΑΚΑΔΑ. Cette faute n'est remarquable qu'en ce qu'elle montre que le graveur chargé d'écrire l'inscription n'était pas un Grec; ce que prouvent également les autres fautes qu'il a commises, comme ΕΙΞΗΟΡΕΥΟΜΕΝΟΙ (l. 6) pour ΕΙΣΗ; ΧΟΝΟΥ (l. 23) pour ΧΡΟΝΟΥ; ΦΙΑΠΑΤΟΡΩΝ (l. 37) pour ΦΙΑΟΗ; ΙΞΡΩΝ (l. 35) pour ΙΕΡΩΝ; ΑΣΗΗΔΟΕΡΔΩΝ (l. 44) pour ΑΣΗΗΔΟΕΙΔΩΝ; ΘΥΕΙΑΣ (l. 50) pour ΘΥΣΙΑΣ etc. Il faut y joindre la confusion perpétuelle des Α, Α et Δ. Ces fautes, qui altèrent si profondément la forme et la nature des mots, et en font des barbarismes intolérables pour une oreille grecque, annoncent que celui qui les a commises était étranger à la langue hellénique. D'autres inscriptions, sans doute, présentent des fautes de graveur; mais je ne crains pas de dire qu'elles ont un caractère tout différent; elles tiennent à la prononciation, à l'orthographe; ce sont des omissions qu'on n'a pas réparées, pour ne pas endommager la pierre; mais on peut assurer que jamais un Grec n'a pu écrire, par exemple, ΤΡΙΑΝΑΔΑ, ni ΙΞΡΩΝ. Il me paraît donc évident que c'est un Égyptien qui a tracé l'inscription sur la pierre; et remarquons qu'indépendamment de la nature des fautes, le fait en lui-même est très-probable. On pouvait difficilement songer à charger un Grec de graver les hiéroglyphes, et surtout les caractères démotiques, si difficiles à discerner pour un étranger; on devait prendre un homme du pays; il était alors tout simple de charger le même graveur de tracer aussi les caractères grecs, dont les éléments sont si simples et si faciles à reconnaître.

(99) La célébration annuelle de la naissance des rois était un usage égyptien. Un fragment d'Hellanicus de Lesbos fait mention de cette cé-

rémonie sous le règne du prédécesseur d'Amasis, Apriès, qu'il appelle Patarmis, γενέθλια ἐπιτελοῦντι Πατάρμιδι (ap. Athen. XV. p. 680 c.). Cet usage existait également dans l'empire Perse, comme l'atteste Platon: βασιλέως γενέθλια ἅπαντα θύει καὶ ἐορτάζει ἡ Ἀσία (*scilicet* I, p. 121. C.-cf. Herodot. I, 133).

(100) La fête des généthlies se célébrait le 30 Mésori; ainsi le roi était né ce jour-là. C'est donc par un pur hasard que la célébration tombe le 30 Mésori. Il n'y a là aucun de ces rapports astronomiques que l'on a rattachés à cette date; de même, le 17 Méchir, n'étant le jour de l'avènement d'Épiphanie que parce qu'il est celui de la mort de son père, se trouve seulement par hasard, tomber la veille de l'équinoxe. On ne peut rien en conclure pour l'époque ordinaire du couronnement des rois.

La destruction de la fin de cette ligne serait fort regrettable, puisque nous perdriions par là une des indications chronologiques les plus importantes, à savoir celle du jour où Épiphanie a reçu la couronne de son père, et par conséquent celui de la mort même de Philopator. À la vérité, nous avons à la l. 8 la date du décret rendu le 18 Méchir à l'occasion du couronnement; et tout indique que la cérémonie a dû précéder de peu de jours le décret; mais de combien? c'est ce qui était exprimé dans la partie détruite.

Heureusement le texte démotique a conservé intact ce passage important. Selon Champollion, l'égyptien porte: « pareillement, le XVII de Méchir, dans lequel on célèbre les fêtes de la prise de possession. » Ainsi, en lisant [τὴν τοῦ Μεχίρ ἐπιπαραδεχάτην] ce qui remplit exactement la place, nous sommes certains d'avoir reproduit exactement les mots grecs qui ont disparu.

Dans son admirable mémoire inédit sur la notation hiéroglyphique des années, mois, jours, heures, qui vient d'être si heureusement retrouvé, ce grand philologue, par la comparaison des deux textes hiéroglyphique et démotique, a démontré que, dans le premier, le sculpteur s'est trompé de signe, en mettant celui de la végétation, *a*, au lieu de celui de la récolte *b*; ce qui donnerait le mois de Phaophi. Tout ce qu'il dit à cet égard emporte la conviction.

Un argument irréfragable vient à l'appui des raisons philologiques qu'il a

a

b

a

présentées. En effet, si le jour du couronnement eût été le 17 Phaophi, il y aurait eu *quatre mois* d'intervalle entre la cérémonie et le décret rendu à cette occasion, le 18 Méchir (quatre mois après). Mais qui pourrait comprendre que des députations, venues de tous les temples d'Égypte, eussent séjourné à Memphis quatre mois entiers, pour rendre à Epiphane un honneur qui ne pouvait avoir de prix et d'objet que dans le moment même ?

Le texte qui n'établit qu'un jour d'intervalle entre le couronnement (le 17) et le décret (le 18), est donc parfaitement conforme à la vérité. C'est le lendemain même que les prêtres rendent à Epiphane les honneurs qui lui sont dus; et, peu de jours après, ils ont pu retourner chacun dans le temple où il était attaché, vaquer aux devoirs de son état.

Assurément la conjecture de Champollion n'avait pas besoin de cette confirmation nouvelle. Cependant la coïncidence des preuves d'un ordre différent a toujours quelque chose de satisfaisant pour les esprits qui aiment la vérité, et qui savent en discerner les caractères.

Il me paraît bien peu probable que le rédacteur grec ait *rectifié* l'erreur qui se trouvait dans les hiéroglyphes. Puisqu'il donne la vraie date, c'est qu'il n'a pas eu à traduire un texte fautif; l'erreur n'est pas non plus dans le démotique. Ainsi nous pourrions conclure de cette observation que le texte grec est le premier, le démotique le second, et que l'hiéroglyphique a été traduit en troisième sur celui-ci. C'est ce qu'une analyse plus complète de l'un et de l'autre pourra confirmer plus tard. Dans l'incertitude qui les enveloppe encore, il faut signaler tous les indices aux explorateurs, et attirer leur attention sur tous les points obscurs.

LIGNE XLVII.

(101) Le parfait *νενοῦλχσιν* (sous-entendu οἱ ἱερεῖς) est à remarquer. Les jours de la naissance et de l'avènement d'Epiphane étaient *déjà reconnus* pour *éponymes*, c'est-à-dire, qu'ils portaient le nom du roi; mais, à dater du couronnement, ils seront désormais célébrés par *une fête et une panégyrie*.

Quant à l'expression *jours éponymes* et à l'usage qui s'y rattache, les inscriptions de Dendéra et des Cataractes, ainsi que mon commentaire à ce sujet (dans les *Recherches pour servir*, etc., p. 168 et 383) l'ont, je crois, suffisamment éclaircie. Ces jours portaient le nom du roi, de même que chez nous ceux des saints; et, comme le nombre de ces

consécérations devait être fort considérable, les mêmes jours pouvaient porter différents noms dans divers temples; c'est ainsi qu'à prendre les diverses parties du monde catholique, il y a plusieurs saints fêtés le même jour.

Ces deux jours sont le principe, la cause de tout bien, αἱ δὲ π. ἀγ. ἀρχηγοί. Le δὲ n'est pas inutile, il donne une force plus grande à cette flatterie. L'emploi de l'adjectif ἀρχηγός, au lieu de αἴτιος est une élégance qui se retrouve dans le style de Polybe (v. *Lex. Polyb.*) et des Septante (v. Schleusner I, 452). L'emploi de ce mot appliqué à une *chose*, non à un *homme*, dans le sens de *cause*, de *principe*, a une teinte poétique. Euripide a dit de même κκκων ἀρχηγὸν ἐκφαίνεις λόγον (*Hippol.* v. 881, ibique Valckenaer.). Platon avait déjà employé les deux adjectifs τὸ ... αἴτιον καὶ ἀρχηγὸν αὐτῶν εἶναι τὸ ὁδοῦν (*Cratyl.* p. 401 D); ce que Polybe a redit plus tard, en mettant ἀρχηγός le premier (I, 66, 10). La gradation des idées est mieux observée dans l'ordre contraire.

Ces mêmes jours. L'égyptien dit, selon Champollion: « ces jours, le XXX et le XVII (*Gramm. Égypt.* p. 186). » L'adjectif *mêmes* est remplacé par le *nombre* répété encore une fois, apparemment pour plus de clarté.

(102) Le supplément, proposé par Porson, ἐορ[τήν καὶ πανήγυριν ἐν τοῖς κατ' Αἴγυπτον ἱεροῖς ne laisse aucun doute: outre que cette restitution est appelée par le sens, l'égyptien montre que la lacune était ainsi remplie; car il porte: « On a « *solemnisé* ces jours le XVII et le XXX par une « *panégyrie*, *chacun dans son mois*, dans tous les « temples de l'Égypte. »

Des deux idées de *fête* et de *panégyrie*, le rédacteur égyptien n'a rendu que la dernière. Il aura pris sur lui de retrancher l'autre, la croyant comprise dans celle de *panégyrie*. Encore ici, il est peu probable que l'addition soit du fait du rédacteur grec.

La différence principale consiste dans l'idée: *chacun dans son mois*, que dit l'égyptien, selon Champollion, au lieu de *chaque mois*, κατὰ μῆνα, que dit le grec.

L'expression κατὰ μῆνα n'est susceptible que d'un seul sens. Comme κατ' ἐνιαυτόν, *chaque année*, et καθ' ἡμέραν, *chaque jour*, κατὰ μῆνα ne peut signifier que *chaque mois*; c'est notre *par mois*. Citer des exemples à propos d'une chose si claire est parfaitement inutile. D'ailleurs, s'il ne s'était agi que de fêter le 17 Méchir et le 30 Mésori, l'addition *chacun dans son mois* serait absurde. On ne la comprend bien que dans le cas, où, pour honorer les *deux jours*,

ou les fête *chaque mois*, c'est-à-dire, que le 17 et le 30 de *chaque mois* seront célébrés. L'hésitation de Heyne et de M. Drumann (p. 252) sur ce point n'est pas motivée. Ainsi la fête et la *panégyrie* en l'honneur d'Epiphane doivent se célébrer *vingt-quatre fois* par an. La différence est donc encore ici tout à l'avantage du grec. Il est clair que le rédacteur égyptien n'a pas compris la locution κατὰ μῆνα.

LIGNE XLVIII.

(103) La réunion des deux mots θυσίας καὶ σπονδὰς se trouve encore plus bas (l. 50) ainsi que dans l'inscription des Cataractes (l. 12 v. mes *Rech.* p. 345) et toujours dans le même ordre. Philon de Byblos, ou le prétendu Sanchoniathon, dit γοῶς καὶ θυσίας (ap. Euseb. *Præp. Ev.*, 3, p. 36, B). Cette réunion se trouve ailleurs, mais dans un ordre différent; Hérodien: σπονδαῖς δὲ μᾶλλον καὶ θυσίαις σχολάζειν (VII, 3, 5).

(104) Au lieu de « et toutes les autres choses d'usage, comme dans les autres panégyries » l'égyptien dit: toutes les autres choses *pratiquées dans ces panégyries* (Champ. *Gramm. Egypt.* p. 186). L'idée de l'Égyptien est incomplète: celle qu'exprime le grec l'est moins. La même locution se trouve à la ligne 40: τὰ νομιζόμενα συντελεῖν, καθὰ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς.

(105) La lacune de cette ligne est bien difficile à remplir. On a proposé beaucoup de conjectures. Heyne: προθέσεις σὺν ἄλλοις τοῖς πα]ρεχομένοις. Porson: προθέσεις διδόναι τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς πα]ρεχομ. d'autres: προθε[σμίαις ἑορταῖς μετὰ θυσιῶν καὶ σπονδῶν πα]ρεγ. Mais aucune n'est satisfaisante; j'en pourrais produire d'autres qui ne le seraient pas davantage. L'interprétation de l'égyptien, donnée en cet endroit par Champollion, étant vague et ne fournissant aucun secours, j'aime mieux m'abstenir, que de donner une conjecture vaine qui pourrait n'être qu'une idée fausse.

(106) Le rédacteur emploie constamment ἄγειν ou ἄγεσθαι avec l'idée de *fête* (l. 46, 47, 49, 52); et συντελεῖν avec τὰ νομιζόμενα ou bien avec θυσίας et σπονδὰς (l. 40, 48, 50, 52); c'est une nouvelle preuve de la propriété des termes qui distingue cette rédaction.

LIGNE XLIX.

(107) Outre ces 24 fêtes, on en institue une plus solennelle *tous les ans*, κατ' ἐνιαυτόν, une fête annuelle, ἐπέτειος ou ἐπετήσιος ἑορτή, laquelle se célébrera pendant *cinq jours de suite*, à partir du 1er Thoyth. Ἐξ' ἡμέρας πέντε, pour signifier *pendant cinq jours (per quinque dies)* est une expression fort correcte, puisqu'on la trouve déjà

dans Thucydide (*Thes. ling. Gr.* T. IV, p. 481. D. ed. Didot.). On aurait pu dire aussi ἄγειν δι' ἑορτὴν καὶ πανήγυριν πενθημέρους. . . . ἀπὸ τῆς νομνίας. . . comme l'auteur des lettres de Platon a dit: θῦσαι θυσίαν τινὰ δεχήμερον (*Epist.* VII, p. 349 D). Heyne remplit la lacune de 12 lin en lisant κατ' ἐνιαυτόν κατὰ πᾶσαν τὴν] χώραν; supplément beaucoup trop court. Porson est bien préférable: κατ' ἐνιαυτόν κατὰ τὴν τε ἄνω καὶ τὴν κάτω] χώραν; c'est la même idée; mais du moins la place est remplie exactement. Toutefois l'égyptien ne favorise ni l'une ni l'autre. Selon Champollion, il porte: « dans les temples de l'Égypte entière pour le roi. . . . chaque année », ce qui suppose qu'il y avait dans le grec κατ' ἐνιαυτόν ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῖς κατὰ τὴν] χώραν, ce qui donne les 27 ou 28 lettres nécessaires pour remplir la lacune.

LIGNE L.

(108) Depuis la *néoménie* de Thoyth. Je remarque que, dans tous les papyrus et les inscriptions, on rencontre l'orthographe Θωῶθ, non Θώθ. C'était, en effet, la véritable, qu'on retrouve encore dans le copte ΘΩΟΥΤ.

Ce passage n'a pas été bien compris. Le grec signifie simplement que la fête se célébrera *pendant cinq jours à partir du 1er Thoyth*. Pourquoi cette époque plutôt que toute autre? Est-ce parce que le commencement de l'année était une époque plus particulièrement solennisée?

En insistant sur le mot *néoménie*, on a cru qu'il s'agissait du 1er jour de la lune, jour de fête chez les Grecs (Ameilhon, p. 101, Drumann, p. 255). Mais la *nouvelle lune* n'a rien à faire ici. Le *Thoth* ou *Thoyth*, comme tous les mois de l'année solaire vague égyptienne, ne pouvait, que par le plus grand des hasards, commencer à la *nouvelle lune*. Le rédacteur grec a donc tout simplement exprimé le *premier du mois*, par un nom grec qui n'avait de sens que dans son propre calendrier; c'est ainsi que Ptolémée dit la *néoménie* des *Epagomènes* — pour le 1er des *Epagomènes* (*Almag.* III, 1. p. 315 Halm.) et la *néoménie* de *Thoth*, pour le 1er (VI, 12, p. 874; v. mes observ. dans le *Journal des Savants*, 1818, p. 267) Ceci est encore un indice que la rédaction primitive est grecque; dans l'hypothèse où le grec aurait été écrit après l'égyptien, celui-ci exprimant le quantième par le *premier*, le rédacteur grec n'aurait pas été chercher le mot *néoménie*.

Autre observation à faire: à l'exception de la date du décret, le calendrier macédonien ne paraît plus nulle part dans l'inscription. En

effet, les rapports compliqués et nécessairement variables des deux calendriers ne permettaient pas d'établir une concordance fixe, à moins de désigner l'année; dans l'indication générale des jours à fêter, il était nécessaire de choisir l'un ou l'autre. Or, les cérémonies devant être célébrées par des prêtres égyptiens dans leurs temples, c'était leur calendrier qu'il fallait employer. Nulle équivoque ne pouvait alors exister pour eux.

(109) Dans cette fête annuelle, outre les sacrifices et les libations, qui ont lieu aux autres fêtes, on fera une cérémonie particulière, à laquelle il paraît qu'on attachait de l'importance, puisqu'on prend la peine de l'exprimer, ἐν αἷς καὶ στεφανηφορήσουσιν. Ameilhon a déjà cité le passage analogue du décret des Sigéens: δταν δὲ ποιῶσι θυσίας, στεφανηφορεῖτωσαν (l. 30, 31, ap. Chish., *Ant. As.* p. 52). Il semble donc que ce soit là une cérémonie grecque, insérée au milieu de toutes ces pratiques égyptiennes. En effet, sur aucun monument égyptien, on n'aperçoit rien qui ressemble à une couronne, comme l'entendent les Grecs, soit portée à la main, soit mise sur la tête, et par conséquent rien qui ressemble à ce qu'ils appelaient στεφανηφορία. Il se pourrait que, pour le culte des Ptolémées au moins, on eût ajouté une cérémonie grecque à toutes les pratiques égyptiennes; cela n'aurait rien que de vraisemblable. Mais cette cérémonie est bien plus ancienne en Égypte. Le remarquable passage déjà cité d'Hellanicus de Lesbos (5e siècle avant J. C) nous montre l'usage des couronnes de fleurs, dans les fêtes des *Généthlies*, sous le prédécesseur d'Amasis, Apriès, (ap. Athen. XV, p. 680. B). Serait-ce là un usage déjà emprunté à la Grèce, ce qui n'aurait rien d'étonnant à cette époque? En tout cas, la στεφανηφορία, dans les fêtes célébrées lors de la naissance des rois d'Égypte, est sans nul doute une cérémonie bien antérieure aux Ptolémées.

Le signe qui, dans l'inscription hiéroglyphique, correspond au mot στεφανηφορήσουσιν, selon l'analyse de Champollion, est une espèce de rameau à cinq branches tout à fait analogue à celui qui exprime la végétation dans la notation des mois (plus haut note 100), excepté que les branches en sont courbes et un peu couchées; ce signe est surmonté d'une sorte de *noeud* entrelacé.

La réunion des deux signes exprime très-bien la double idée que présente le mot *couronne*, celle de *fleurs* et celle d'*entrelacer*, ἄνθη πλεχόμενα; comme dit Hellanicus: στεφανὸς, δὲν ἐπαμψεν, (ἐξ) ἀνθίων πλεζόμενος τῇ ὥρᾳ περιχαλλιστάτων.

(110) Le supplément que je propose pour la fin de cette ligne, au lieu de celui qu'a proposé Porson, donne un sens complet et satisfaisant.

LIGNE LI.

(111) Le sens de καταχωρίσαι, sur lequel on s'était mépris, a été parfaitement expliqué par Vil-loison, à l'aide d'exemples convaincants, tirés des auteurs Alexandrins (cf. Sturz, *de dial. maced.* p. 174, 175). Le mot χρηματισμός est également fort connu dans le sens d'*actes publics*, de *décisions émanées de l'autorité compétente* (*Rech. sur l'Égypte* etc. p. 331. Peyron, *ad Pap. Taurin.* I, p. 91). Quant au mot qui vient après, et dont la première lettre, la seule conservée, est un A un Λ ou un Δ, la conjecture de Porson δειγματισμούς est douteuse, le mot n'existant pas dans le sens qu'on est forcé de lui donner ici, et ayant été pris (l. 30) dans un sens tout différent. C'était à coup sûr un substantif masculin, ayant une signification analogue à χρηματισμός. Mais je n'en trouve pas qui convienne. Un autre sera peut-être plus heureux.

Le supplément entier de Porson, καὶ εἰς τοὺς δ[ειγματισμοὺς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν] ἱερατείαν αὐτοῦ, pêche en ce point que καταχωρίσαι n'y a point de régime; ce régime ne peut être que ἱερατείαν; et l'expression καταχωρίσαι εἰς τοὺς χρηματισμοὺς καὶ τοὺς ἄλλους... τὴν ἱερατείαν veut dire que l'on *consignera la mention de son sacerdoce* dans les actes etc.; ce qu'on aurait pu exprimer aussi de cette manière: τὴν ἱερατείαν αὐτοῦ εἰς τοὺς χρημ.... ἀναφέρεισθαι ou ἀνοισθήσεσθαι, comme Porphyre a dit de Ptolémée Philométor et d'Évergète II, τῶν χρηματισμῶν ἀναφερομένων εἰς ἀμφοτέρους (ap. Euseb. *Chron.* p. 225, l. 32).

La locution τῶν θεῶν, ὧν ἱερατεύουσι est très-bonne, ὧν étant régime de ἱερατεύω, puisqu'on dit bien ἱερατεύειν τινός (θεοῦ); sans qu'il soit nécessaire de voir ici un cas d'attraction, non plus que dans τῷ θεῷ, ᾧ ἱεράτευι d'Hérodien. (V, 6, 6).

LIGNE LII.

(112) Ἐξεῖναι δὲ τοῖς ἄλλοις ἰδιώταις. Le mot ἰδιώται est placé en opposition avec ἱερεῖς. Le ré-

ou les fête *chaque mois*, c'est-à-dire, que le 17 et le 30 de *chaque mois* seront célébrés. L'hésitation de Heyne et de M. Drumann (p. 252) sur ce point n'est pas motivée. Ainsi la *fête* et la *panégyrie* en l'honneur d'Epiphane doivent se célébrer *vingt-quatre fois* par an. La différence est donc encore ici tout à l'avantage du grec. Il est clair que le rédacteur égyptien n'a pas compris la locution κατὰ μῆνα.

LIGNE XLVIII.

(103) La réunion des deux mots θυσίας καὶ σπονδάς se trouve encore plus bas (l. 50) ainsi que dans l'inscription des Cataractes (l. 12 v. mes *Rech.* p. 345) et toujours dans le même ordre. Philon de Byblos, ou le prétendu Sanchoniathon, dit γοῶς καὶ θυσίας (ap. Euseb. *Præp. Ev.*, 3, p. 36, B). Cette réunion se trouve ailleurs, mais dans un ordre différent; Hérodien: σπονδαῖς δὲ μᾶλλον καὶ θυσίαις σχολάζειν (VIII, 3, 5).

(104) Au lieu de « et toutes les autres choses d'usage, comme dans les autres panégyries » l'égyptien dit: toutes les autres choses *pratiquées dans ces panégyries* (Champ. *Gramm. Egypt.* p. 186). L'idée de l'Égyptien est incomplète: celle qu'exprime le grec l'est moins. La même locution se trouve à la ligne 40: τὰ νομιζόμενα συντελεῖν, καθὰ καὶ τοῖς ἄλλοις θεοῖς.

(105) La lacune de cette ligne est bien difficile à remplir. On a proposé beaucoup de conjectures. Heyne: προθέ[σεις σὺν ἄλλαις τοῖς πα]ρεχομένοις. Porson: προθέ[σεις διδόναι τοῖς ἱερεῦσιν τοῖς πα]ρεχομ. d'autres: προθε[σμίας ἑορτὰς μετὰ θυσίων καὶ σπονδῶν πα]ρεχ. Mais aucune n'est satisfaisante; j'en pourrais produire d'autres qui ne le seraient pas davantage. L'interprétation de l'égyptien, donnée en cet endroit par Champollion, étant vague et ne fournissant aucun secours, j'aime mieux m'abstenir, que de donner une conjecture vaine qui pourrait n'être qu'une idée fausse.

(106) Le rédacteur emploie constamment ἄγειν ou ἄγεσθαι avec l'idée de *fête* (l. 46, 47, 49, 52); et συντελεῖν avec τὰ νομιζόμενα ou bien avec θυσίας et σπονδάς (l. 40, 48, 50, 52); c'est une nouvelle preuve de la propriété des termes qui distingue cette rédaction.

LIGNE XLIX.

(107) Outre ces 24 fêtes, on en institue une plus solennelle *tous les ans*, κατ' ἐνιαυτόν, une fête annuelle, ἐπέτειος ou ἐπετήσιος ἑορτή, laquelle se célébrera pendant *cinq jours de suite*, à partir du 1er Thoyth. Ἐφ' ἡμέρας πέντε, pour signifier *pendant cinq jours (per quinque dies)* est une expression fort correcte, puisqu'on la trouve déjà

dans Thucydide (*Thes. ling. Gr.* T. IV, p. 481. D. ed. Didot.). On aurait pu dire aussi ἄγειν δὲ ἑορτὴν καὶ πανήγυριν πανθημέρους. . . . ἀπὸ τῆς νουμηνίας. . . comme l'auteur des lettres de Platon a dit: θῦσαι θυσίαν τινὰ δευχήμερον (*Epist.* VII, p. 349 D). Heyne remplit la lacune de la fin en lisant κατ' ἐν[αυτὸν κατὰ πᾶσαν τὴν] χώραν; supplément beaucoup trop court. Porson est bien préférable: κατ' ἐν[αυτὸν κατὰ τὴν τε ἄνω καὶ τὴν κάτω] χώραν; c'est la même idée; mais du moins la place est remplie exactement. Toutefois l'égyptien ne favorise ni l'une ni l'autre. Selon Champollion, il porte: « dans les temples de l'Égypte entière pour le roi. . . . chaque année », ce qui suppose qu'il y avait dans le grec κατ' ἐν[αυτὸν ἐν τοῖς ἱεροῖς τοῖς κατὰ τὴν] χώραν, ce qui donne les 27 ou 28 lettres nécessaires pour remplir la lacune.

LIGNE L.

(108) Depuis la *néoménie de Thoyth*. Je remarque que, dans tous les papyrus et les inscriptions, on rencontre l'orthographe Θωῶθ, non Θώθ. C'était, en effet, la véritable, qu'on retrouve encore dans le copte ΘΩΟΥΤ.

Ce passage n'a pas été bien compris. Le grec signifie simplement que la fête se célébrera *pendant cinq jours à partir du 1er Thoyth*. Pourquoi cette époque plutôt que toute autre? Est-ce parce que le commencement de l'année était une époque plus particulièrement solennisée?

En insistant sur le mot *néoménie*, on a cru qu'il s'agissait du 1er jour de la lune, jour de fête chez les Grecs (Ameilhon, p. 101, Drumann, p. 255). Mais la *nouvelle lune* n'a rien à faire ici. Le *Thoth* ou *Thoyth*, comme tous les mois de l'année solaire vague égyptienne, ne pouvait, que par le plus grand des hasards, commencer à la *nouvelle lune*. Le rédacteur grec a donc tout simplement exprimé le *premier du mois*, par un nom grec qui n'avait de sens que dans son propre calendrier; c'est ainsi que Ptolémée dit la *néoménie des Epagomènes* — pour le 1er des *Epagomènes* (*Almag.* III, 1. p. 315 Halm.) et la *néoménie de Thoth*, pour le 1er (VI, 12, p. 874; v. mes observ. dans le *Journal des Savants*, 1818, p. 267) Ceci est encore un indice que la rédaction primitive est grecque; dans l'hypothèse où le grec aurait été écrit après l'égyptien, celui-ci exprimant le quantième par le *premier*, le rédacteur grec n'aurait pas été chercher le mot *néoménie*.

Autre observation à faire: à l'exception de la date du décret, le calendrier macédonien ne paraît plus nulle part dans l'inscription. En

effet, les rapports compliqués et nécessairement variables des deux calendriers ne permettaient pas d'établir une concordance fixe, à moins de désigner l'année; dans l'indication générale des jours à fêter, il était nécessaire de choisir l'un ou l'autre. Or, les cérémonies devant être célébrées par des prêtres égyptiens dans leurs temples, c'était leur calendrier qu'il fallait employer. Nulle équivoque ne pouvait alors exister pour eux.

(109) Dans cette fête annuelle, outre les sacrifices et les libations, qui ont lieu aux autres fêtes, on fera une cérémonie particulière, à laquelle il paraît qu'on attachait de l'importance, puisqu'on prend la peine de l'exprimer, ἐν αἷς καὶ στεφανηφορήσουσιν. Ameilhon a déjà cité le passage analogue du décret des Sigéens: δταν δὲ ποιῶσι θυσίας, στεφανηφορείτωσαν (l. 30, 31, ap. Chish., *Ant. As.* p. 52). Il semble donc que ce soit là une cérémonie grecque, insérée au milieu de toutes ces pratiques égyptiennes. En effet, sur aucun monument égyptien, on n'aperçoit rien qui ressemble à une couronne, comme l'entendent les Grecs, soit portée à la main, soit mise sur la tête, et par conséquent rien qui ressemble à ce qu'ils appelaient στεφανηφορία. Il se pourrait que, pour le culte des Ptolémées au moins, on eût ajouté une cérémonie grecque à toutes les pratiques égyptiennes; cela n'aurait rien que de vraisemblable. Mais cette cérémonie est bien plus ancienne en Égypte. Le remarquable passage déjà cité d'Hellanicus de Lesbos (5e siècle avant J. C.) nous montre l'usage des couronnes de fleurs, dans les fêtes des *Généthlies*, sous le prédécesseur d'Amasis, Apriès, (ap. Athen. XV, p. 680. B). Serait-ce là un usage déjà emprunté à la Grèce, ce qui n'aurait rien d'étonnant à cette époque? En tout cas, la στεφανηφορία, dans les fêtes célébrées lors de la naissance des rois d'Égypte, est sans nul doute une cérémonie bien antérieure aux Ptolémées.

Le signe qui, dans l'inscription hiéroglyphique, correspond au mot στεφανηφορήσουσιν, selon l'analyse de Champollion, est une espèce de rameau à cinq branches tout à fait analogue à celui qui exprime la végétation dans la notation des mois (plus haut note 100), excepté que les branches en sont courbes et un peu couchées; ce signe est surmonté d'une sorte de *noeud* entrelacé.

La réunion des deux signes exprime très-bien la double idée que présente le mot *couronne*, celle de *fleurs* et celle d'*entrelacer*, ἀνθη πλεχόμενα; comme dit Hellanicus: στεφανὸς, δὲν ἐπεμψεν, (ἐξ) ἀνθέων πλεζόμενος τῇ ὥρᾳ περιχαλλεστάτων.

(110) Le supplément que je propose pour la fin de cette ligne, au lieu de celui qu'a proposé Porson, donne un sens complet et satisfaisant.

LIGNE LI.

(111) Le sens de καταχωρίσαι, sur lequel on s'était mépris, a été parfaitement expliqué par Vil-loison, à l'aide d'exemples convaincants, tirés des auteurs Alexandrins (cf. Sturz, *de dial. maced.* p. 174, 175). Le mot χρηματισμός est également fort connu dans le sens d'*actes publics*, de *décisions émanées de l'autorité compétente* (*Rech. sur l'Égypte* etc. p. 331. Peyron, *ad Pap. Taurin.* I, p. 91). Quant au mot qui vient après, et dont la première lettre, la seule conservée, est un Α un Λ ou un Δ, la conjecture de Porson δειγματισμού; est douteuse, le mot n'existant pas dans le sens qu'on est forcé de lui donner ici, et ayant été pris (l. 30) dans un sens tout différent. C'était à coup sûr un substantif masculin, ayant une signification analogue à χρηματισμός. Mais je n'en trouve pas qui convienne. Un autre sera peut-être plus heureux.

Le supplément entier de Porson, καὶ εἰς τοὺς δειγματισμοὺς τοὺς ἀνήκοντας εἰς τὴν] ἱερατείαν αὐτοῦ, pèche en ce point que καταχωρίσαι n'y a point de régime; ce régime ne peut être que ἱερατείαν; et l'expression καταχωρίσαι εἰς τοὺς χρηματισμοὺς καὶ τοὺς ἄλλους... τὴν ἱερατείαν veut dire que l'on consignera la mention de son sacerdoce dans les actes etc.; ce qu'on aurait pu exprimer aussi de cette manière: τὴν ἱερατείαν αὐτοῦ εἰς τοὺς χρημ.... ἀναφέρεισθαι ou ἀνοισθήσεσθαι, comme Porphyre a dit de Ptolémée Philométor et d'Évergète II, τῶν χρηματισμῶν ἀναφερομένων εἰς ἀμφοτέρους (ap. Euseb. *Chron.* p. 225, l. 32).

La locution τῶν θεῶν, ὧν ἱερατεύουσι est très-bonne, ὧν étant régime de ἱερατεύω, puisqu'on dit bien ἱερατεύειν τινός (θεοῦ); sans qu'il soit nécessaire de voir ici un cas d'attraction, non plus que dans τῷ θεῷ, ᾧ ἱεράτευε d'Hérodien. (V, 6, 6).

LIGNE LII.

(112) Ἐξεῖναι δὲ τοῖς ἄλλοις ἰδιώταις. Le μοῖ ἰδιώται est placé en opposition avec ἱερεῖς. Le ré-

dacteur veut parler de ceux qui ne sont pas prêtres. L'adjectif ἄλλοις ne doit pas faire supposer que ceux qui précèdent étaient aussi des ἰδιώται. Cet emploi de ἄλλοις, qui se trouve dans les meilleurs auteurs, a été expliqué plusieurs fois (voy. mon *Appendice aux Lettres d'un Antiquaire*, p. 84); en ce cas, il y a une syllepse, qui peut ainsi se résoudre : ἔξεῖναι τοῖς ἄλλοις (ἀνθρώποις) ἰδιώταις (οὔσι). L'idée exprimée par παρ' αὐτοῖς est rendue en hiéroglyphes par les mots, dans leur maison (Champoll. *Gramm. égypt.*, etc. p. 278).

Ce trait est curieux, en ce qu'il montre que chez les Égyptiens, les simples particuliers (ἰδιώται) ne pouvaient sans permission élever et conserver chez eux des chapelles portatives, ni faire les cérémonies qui s'exécutaient dans les grands temples.

En Grèce, les gens superstitieux étaient enclins au culte particulier et intérieur. Il suffit de rappeler Théophraste qui nous représente le superstitieux élevant une chapelle (ἱερὸν ἱερύσασθαι), dans sa maison (*Charact.* XVI). Les législateurs ont regardé cet usage comme un abus, et ont senti la nécessité de le réformer. Platon, dans les Lois (X. p. 909, 910), blâme les personnes qui, dans l'espoir d'apaiser les dieux, élèvent des autels et des chapelles (βωμοὺς καὶ ἱερά) au sein de leurs maisons; il en démontre les inconvéniens, et il propose cette loi : *Que personne n'ait de chapelle dans les maisons particulières; mais qu'on aille sacrifier aux temples publics, etc.* (ἱερὰ μὴδὲ εἰς ἐν ἰδίαις οἰκίαις ἐκτίσθω...). La loi des Douze Tables disait de même : *Separatim nemo habessit deos*, etc.

Il résulte évidemment de notre passage que la même interdiction existait en Égypte. Si la chose n'eût pas été défendue, il aurait été inutile de la permettre en cette occasion, et seulement à l'égard de l'édicule du roi; car il est bien entendu qu'il ne s'agit que de l'édicule susdit, καὶ τὸν προειρημένον ναόν. L'égyptien se contente du démonstratif « il est permis d'ériger cette chapelle consacrée au dieu Epiphane » (Champ. *Gramm. égypt.* p. 185, 199 et 518).

Et encore, les prêtres mettent-ils une condition à la permission qu'on accorde. Cette condition est annoncée par les lettres συντελου, à savoir συντελοῦντας, comme lit Porson, ou συντελοῦσι que je préfère, avec un régime que Porson supplée ainsi : τὰ προσήκοντα νόμιμα ἐν ταῖς ἑορταῖς, ταῖς κατ' ἐνιαυτόν. C'est bien là le fond de l'idée; mais les mots étaient autres; il y avait, outre l'idée d'année, celle de mois, comme le prouve

le passage correspondant du texte hiéroglyphique, passage grammaticalement analysé par Champollion : célébrer ces fêtes, chaque mois, chaque année (*Gramm. égypt.* p. 314). Dès lors, la lacune devait être remplie de cette manière : συντελοῦ[σι τὰ νόμιμα ἐν ἑορταῖς ταῖς τε κατὰ μῆνα καὶ ταῖς κατ' ἐνιαυτόν].

Ainsi les particuliers, ἰδιώται, auront la permission d'avoir chez eux l'édicule du roi; mais ils seront tenus d'accomplir tout ce qui est prescrit dans les fêtes, tant mensuelles qu'annuelles, indiquées plus haut; car l'édicule ne doit point rester inutile; le possesseur doit le sanctifier par une conduite religieuse : et c'est ainsi que Platon défend d'avoir dans sa maison des chapelles, par la crainte que le possesseur ne se livre à quelque acte irrégulier ou deshonnête, ou ne s'en serve pour couvrir ses délits. En ce cas, Platon veut que la chapelle soit transportée dans le temple public, εἰς τὰ δημόσια ἀπαρῆρειν τὰ ἱερὰ τὰ ἰδία (*Legg.* X. p. 910). Il considérait donc ces chapelles comme des παστοί, ou *édicules portatifs*, tels qu'étaient les édicules égyptiens. Il est vraisemblable que, dans la pensée du rédacteur du décret, la permission eût été retirée, si les cérémonies religieuses n'eussent pas été dûment accomplies.

La grande analogie de cette prescription du philosophe grec avec le passage de notre décret me fait conjecturer qu'il s'agit d'une antique loi que Platon a connue en Égypte, et dont il avait senti la justice et l'utilité.

LIGNE LIH.

(113) Ici, comme à la ligne 38, le rédacteur a préféré la forme αὐξω à αὐξάνω, qui est plus usitée. Αὐξεῖν ou αὐξάνειν τινά pour dire, élever quelqu'un, ὑψοῦν, augmenter ses honneurs, rendre sa position plus belle, est du style des Septante : ὅτι ἡύξησέ με ὁ θεός (*Gen.* XLI, 52), où le *Codex Alexandrinus* emploie le verbe ὑψοῦν (V. Schleusner, I, p. 494).

La fin de la ligne se remplit avec toute certitude par les mots que Porson a suppléés. La formule est connue et constante. Toute l'incertitude consiste à savoir s'il y avait ἐν στήλῃ, ἐκ στήλῃ ou ἐπὶ στήλῃ, avec ou sans l'addition de ἐκ devant στερεῶ λίθου, ces locutions étant également usitées. Dans la stèle de Turin, on lit : τόδε ψήφισμα ἀναγράφει ἐπὶ στήλῃν λιθίνῃν τοῖς τε ἑλληνικοῖς καὶ ἑγχωρίοις γράμμασι; cela est parfaitement analogue à ce qui se lit sur la pierre de Rosette. La stèle porte en effet deux inscrip-

tions, la première *démotique*, entièrement effacée, la seconde en *grec* : comme dans l'inscription de Rosette, les caractères démotiques y sont appelés ἐγγώρια γράμματα, non ἐπιγώρια, ce qui serait cependant le mot propre, s'il fallait s'en tenir aux distinctions subtiles, trop souvent chimeriques des grammairiens (cf. Bekker. *Anecd. gr.* p. 187. 25; 259, 18. Une remarque à faire, c'est que les caractères grecs sont nommés les *premiers*, quoiqu'ils ne viennent qu'en second. Dans l'inscription de Rosette, au contraire, les textes sont nommés dans l'ordre où ils sont rangés sur la pierre, *sacrés, locaux et grecs*. Pourquoi n'est-il fait mention sur cette stèle que de deux seuls caractères, *grecs et démotiques*? c'est, d'une part, que les auteurs du décret ne sont pas seulement les prêtres de Diospolis, mais aussi les magistrats civils et tous les habitants; et de l'autre, que le sujet n'a rien de religieux, puisqu'il s'agit de conférer des honneurs civils à un particulier.

Porson avait ajouté μέλανος devant στερεοῦ λίθου; mais l'idée de *noire* n'est pas dans l'égyptien; il n'y a que celle de *dure*, comme sur la stèle de Turin, ἐκ σκληροῦ λίθου (l. 28). Il ne manque qu'un σ au commencement de la ligne 54, et peut-être ἐκ; mais je crois que la cassure de la pierre, en cet endroit, existait déjà, et qu'elle a obligé de commencer cette dernière ligne un peu en retraite des autres.

LIGNE LIV.

(114) La fin de cette ligne ne pouvait être restituée complètement, sans le secours du texte hiéroglyphique.

Ce qu'il y a de certain d'abord, c'est l'idée que la stèle sera placée, soit dans chacun des temples des dieux du premier, second et troisième ordres, ἐν ἑκάστῳ τῶν τε πρώτων καὶ δευτέρων καὶ τρίτων ἱερῶν] comme avait lu Porson (mais, en ce sens, il faudrait mettre θεῶν avant ἱερῶν); soit dans chacun des temples du premier, du second et troisième ordres, en lisant τρίτων ἱερῶν. Il serait assez difficile de se prononcer entre ces idées, qui peuvent également ressortir des éléments conservés; la première serait appuyée par le passage d'Hérodote, où cet historien parle des trois ordres de dieux, τῶν πρώτων θεῶν, τῶν δευτέρων, τῶν τρίτων (Herod. II, 145); ce qui est répété par Plutarque (*de Malign. Herod.* p. 857; T. IX, p. 403 Reisk.).

Sans le texte hiéroglyphique, on se déciderait pour cette explication; car on ne pourrait guère invoquer, en faveur de l'autre,

que ce passage de Platon qui semble distinguer trois ordres de temples : τρεῖς (ταμίαι) εἰς τὰ μέγιστα ἱερὰ, δύο δ' εἰς τὰ μικρότερα, πρὸς δὲ τὰ ἐμμελέστατα (forsan εὐτελέστατα) ἓνα (Legg. VI, 7, p. 760, a); ce qui peut être étranger à l'Égypte.

Les deux idées se confondent réellement dans une seule : car l'ordre, le rang des temples ne résulte-t-il pas nécessairement de celui des dieux? en sorte que les *premiers*, les *seconds*, les *troisièmes* temples, ne seraient rien autre chose que les temples des *premiers*, *seconds*, *troisièmes* dieux. La seule importance qu'on puisse attacher à l'une ou à l'autre de ces deux expressions, c'est de savoir quels termes grecs (τῶν τρίτων θεῶν ἱερῶν ou τῶν τρίτων ἱερῶν) le rédacteur avait adoptés.

En tout cas, la ligne n'est pas remplie par les mots τῶν τρίτων ἱερῶν; il y a encore une lacune d'une trentaine de lettres.

D'après son analyse manuscrite, Champollion lit ainsi les hiéroglyphes de la fin « (qu'on place la stèle) dans les temples premiers, seconds, troisièmes, auprès de (au-dessus, il est écrit de sa main, au crayon, où sera) l'image sacrée du roi vivant pour toujours. » Dans sa Grammaire, la phrase est ainsi analysée, signe par signe, .. dans les temples du premier, second, troisième ordres, où sera l'image en pied du roi (p. 239). La seule incertitude consiste dans le sens des mots où sera, ou bien auprès de : si cela veut dire dans lesquels sera l'image du roi, il s'ensuivra que l'on ordonne de placer la stèle dans ceux des temples..... où l'on aura sculpté l'image du roi, auquel cas la lacune du grec devra être remplie par les mots : .. ἱερῶν, ἐν οἷς ἐστήξεται ἡ τοῦ βασιλέως εἰκών. Mais ce sens me paraît difficilement admissible; car, comme il est dit plus haut que cette image doit être placée dans chaque temple de l'Égypte (l. 38), sans exception, l'addition serait parfaitement inutile. C'est donc l'autre sens qu'il faut choisir : où sera, c'est-à-dire à l'endroit où sera l'image; ou, comme Champollion l'avait d'abord exprimé, auprès de l'image. De cette manière, l'idée est complète. On avait le soin d'indiquer quelle serait dans les édifices la place où l'on mettrait les stèles : quelquefois on se contentait de dire vaguement : ἐν τῷ ἐπιφανιστάτῳ τόπῳ; quelquefois aussi, on indiquait le lieu avec précision; ainsi, dans l'inscription de la stèle de Turin, il est dit que cette stèle sera placée sur le soubassement du temple [στήσεται δὲ τὴν στήλην ἐπὶ] τῆς χρηπίδος τοῦ ἱεροῦ (l. 31). Ici, on indique que la stèle, qui consacre les honneurs rendus au roi, sera placée près de

son *image* qui elle même doit l'être ἐν τῷ ἐπιφανιστάτῳ τόπῳ (l. 38). Il ne saurait donc y avoir de doute sur le complément πρὸς τῇ τοῦ αἰωνοβίου βασιλείᾳ εἰκότι, qui remplit exactement la ligne. Le rédacteur égyptien a mis ici le cartouche entier de Ptolémée, où sont exprimées, outre son nom, les épithètes αἰωνοβίου, ἀγαπημένου ὑπὸ τοῦ Φύα (*Gr. égypt.* p. 510). Le rédacteur grec aurait ajouté ces épithètes, si la place l'eût permis; mais il n'a pas voulu recommencer une autre ligne pour deux mots qui se trouvaient déjà tant de fois dans le corps de l'inscription.

Je terminerai ce commentaire en disant que les *stèles*, contenant de tels décrets, ont dû être extrêmement multipliées; puisqu'il est prescrit de déposer un exemplaire de celle-ci *dans chacun des temples de l'Égypte*; et la preuve que l'ordre a été mis à exécution, c'est que notre *pièce* a été trouvée à Rosette, à près de quarante lieues de Memphis, très-certainement sur l'emplacement d'un ancien temple, où elle avait été déposée, conformément aux prescriptions du décret. Il a dû en être de même de toutes les autres stèles ayant le même caractère; et, quoique une multitude infinie de ces monuments ait été détruite, par l'usage qu'on en a fait dans la bâtisse, il doit en rester encore un grand nombre cachés sous les couches du limon du Nil.

On en connaît déjà au moins quatre, outre celle

de Rosette; à savoir : 1° la pierre dite de Menouf, découverte dans une mosquée de cette ville par MM. Dubois Aymé et Jollois, laquelle porte une double inscription, *démotique* et *grecque* (*Descr. de l'Ég. État mod.* t. II, p. 98); et elle existe peut-être encore dans ce même lieu; 2° la pierre, couverte d'une triple inscription, trouvée en 1800, dans une mosquée du Caire, par M. Caristie (*Descr. de l'Ég. Ant. Mém.*, t. II, p. 144); c'est celle qui a fait ensuite partie de la collection de M. Mimaut, et dont le Musée du Louvre vient de faire l'acquisition; par malheur, les lettres en sont tellement effacées, qu'il est impossible d'y lire autre chose que quelques mots isolés (V. Dubois, *Catalogue de la collection Mimaut*, p. 41); ils suffisent cependant pour montrer que le monument n'est pas une répétition de celui de Rosette; 3° la stèle de Turin citée plus haut; 4° celle de Busiris, où le texte grec a dû être suivi d'une inscription hiéroglyphique (*Recherches*, etc., p. 392, 409).

L'existence de ces cinq inscriptions *bilin-gues*, à deux ou trois espèces de caractères, doit donner l'espoir que des fouilles bien dirigées dans le sol des anciens temples amèneront tôt ou tard la découverte de quelqu'une de ces inscriptions doubles ou triples, dont l'étude comparée conduirait à déchirer tout à fait le voile que notre illustre Champollion a si heureusement soulevé

TABLE

DES MOTS GRECS,

ET DES

PRINCIPAUX FAITS EXPLIQUÉS.

N. B. *Les chiffres se rapportent aux notes.*

Ἀγαθὴ τύχη, 75.
Ἀγεσθαι ἐορτήν, 1 6.
Ἄδυτον, 17.
Ἀθλοφόρος, 13.
Αἰωνόβιος, 7.
Αἰτίαις (ἐν) εἶναι, 29.
Αἰτίος καὶ ἀρχηγός, 101.
Ἀλλότρια φρονεῖν, 40.
Ἀμπελῆτις (γῆ), 30.
Ἀνάβασις ἡ μεγάλη, 48.
Ἀνακλητήρια, 16.
Ἀνανεοῦσθαι, 72.
Ἀπηγμένοι ἐν ταῖς φυλακαῖς, 29.
Ἀπόμωραι, 30.
Ἀρχηγός καὶ αἰτίος, 101.
Ἀσπιδοειδής, ἀσπιδοφόρος, 88.
Ἀσπίς προσκειμένη, 86.
Ἀτθικα, κουροτέλεια, 24.
Αὖξω εἰ αὐξάνω, 113.
Ἀσπυγίσθαι, 54.
Ἀρῆκε τῷ πλήθει, 28.
Βασιλεῖς, royaumes, 3.
Βασιλεῖαι, coiffure royale, 83.
Βασιλείας(ἐπὶ τῆς), εἰ ἐν τῇ βασιλείᾳ, 26.
Βασίλειον, 95.
Βασιλικά ὀφειλήματα, 27.
Βίος τῶν ἀνθρώπων, 4.
Γενέθλια, 100.
Γράφεσθαι, ἐγγράφεσθαι 96.
Δειγματισμός, 58.
Διαμένειν, 74.
Διάφορα (τὰ), 58.
Δοκιμάζειν, 9.
Δυνάμεσιν (ταῖς ἑαυτοῦ), 24.
Δυνασται τῶν Αἰγυπτίων, 52.
Ἐγκαλημένα (τὰ), 29.
Ἐγγράφειν ἐν, 96.
Ἐγλήψις, 35.
Ἐγλελειμένα (τὰ), 38.
Ἐθνη ἱερά, 33.
Εἰκὼν εἰ ἑόκνον, 77.
Ἐνδόξως, 62.
Ἐνοχλεῖν τὴν χώραν, 55.
Ἐξαποστελλεῖν, 43.
Ἐξοδεῖται τῶν ναῶν, 81.
Ἐπαμύνειν τινί, 20.
Ἐπί, ἐπειδὴ, 19.
Ἐπαυρθῆσαι τὸν βίον, 5.
Ἐπαύειν, 77.

Ἐπιχεισθαι τῷ ναῶ, 84.
Ἐπιφανής, 11, 97.
Ἐπισυναχθεῖς, 47.
Ἐπώνυμοι (ἡμέραι) 101.
Εὐδία, 22.
Εὐεργετικός, 69.
Εὐχάριστος, 11.
Εὐσεβεῖν τὰ πρὸς, 4.
Ἐφ' ἡμέρας πέντε, 107.
Ἐως, jusques et compris, 32.
Ζῶα ποτ Ζῶα, 60.
Ἰγαπημένος ὑπὸ τοῦ Φθᾶ, 7.
Ἰερα:ται, Φθᾶς, 18.
Θεὸς κυριώτατος, 77.
Θεραπεύειν, 79.
θυσίαι καὶ σπονδαί, 103.
Ἰδιῶται οἱ προσέ ἡ ἱερεῖς, 112.
Ἰδρῦεσθαι ναόν, 67.
Ἰερά (τὰ), choses sacrées, ποτ temples, 23.
Ἰερά ἔθνη, 33.
Ἰερατεύειν τινός, 111.
Καθηκόντως, 56.
Καθιστάναι, 23.
Κανηφόρος, 13.
Κατὰ μῆνα, 1 2.
Κατάπλους, 34.
Καταπορευόμενοι (οἱ), 41.
Καταχωρίσαι, 111.
Κατελημμένη (πόλις), 46.
Κατελθόντες (οἱ), 41.
Κεράμιον, 59.
Κοινὰ (μετὰ τὰ), 12.
Κύριος βασιλείων, 3. — Τριακονταετηρίδων, 6.
Κυριώτατος θεός, 77.
Λαός, 25.
Λαοκραταί, 16.
Λίθοι πολυτελεῖς, 66.
Μάχιμοι (οἱ), 42.
Μέρη (δύο), 37.
Μῆνα (κατὰ).
Ναοί, comme παστοί, temples portatifs, 81.
Νευστία, 35.
Νέος Πτολεμαῖος, 1, 16.
Νουμηρία, 108.
Ξανδικός, ποτ Ξανδικός, 15.
Ξόκνον, 77. 81.

Ὅπλον νικητικόν, 77.
Ὀσόραπες et Ὀσοράμνευες, 60.
Ὀφειλήματα βασιλικά, 27.
Παραλαμβάνειν τὴν βασιλείαν παρὰ πατρός, 2.
Παραγίνεσθαι, 44.
Παράλειπτοι, 30.
Παρτιθεσθαι κόσμον, 80.
Παραστήζεται, 77.
Παστοί, 81.
Παστοφόροι, 17.
Περιτίθεσθαι κυνέην, στέφανον, 91.
Πλήθει (τῷ) ἀρῆκε, 28.
Πολυτέλη ἔργα, 66.
Πολυτελεῖς λίθοι, 16.
Ποταμοί, canaux, 50.
Προσδιορθοῦν, 69.
Προσκεῖσθαι ἀσπίς, 86.
Πρόσοδοι, 21.
Προσνομαζέσθαι τινος, 78.
Προσπυνθάνεσθαι, 70.
Πτεροφόροι, 17.
Σαραπειεῖον, de Memphis, 18, 21.
Σίτος, σιτικός, 21.
Σκληρός ου στερεός λίθος, 113.
Στεφανηφορεῖν, 109.
Στήλην (εἰς) ου ἐν στήλῃ ου ἐπὶ στήλῃ, 113.
Στολισμός, 17.
Σύλληψις, 35.
Συνεστηκώς, 46.
Συνεξοδεύειν, 82.
Συντάξεις, 21.
Συντελεῖν τὰ νομιζόμενα, 106.
Συντελούμενα ἐν τοῖς ἱεροῖς, 36.
Σχέντ ου Ψχέντ, 91.
Ταραχή (ἡ), 42.
Τελεστικόν (τό), 31.
Τελισκόμενα, 63.
Τετράγωνον, 96.
Τίμα (τὰ), 64.
Τριακὰς τοῦ Μεσορί, 98.
Τριακονταετηρίδες, 6.
Τρισμέγιστος, 39.
Φιλανθρωπεῖν τινά, 31.
Φροντίζαν ἑαυτοῖς, 61.
Φυλακαῖς (ἐν) ἀπηγμένοι (οἱ), 29.
Φυλακτήρια, 94.
Χειματισμοί 111.

Νῶρα et χῶραι, 8.
 ἄνω (ἡ ἀνω καὶ ἡ κάτω), 97.
 Χώρας (ἐπὶ) μένειν, 30.
 Ἐπίσημα, 16.
 Ὑχέντ ou Σχέντ, 91.

Alexandre, son culte, 12, 13; sa politique, 18.
 Apis et Mnévis, 60.
 Aspic, ornement des coiffures, 86.
 Arsinoë Philopator, 13. — Philadelphie, *ib.*
 Astarté adorée à Memphis, 28.
 Bérénice Évergète, 13.
 Byssus, lin, non coton, 38.
 Calendrier, 15, 108, 109.
 Coiffures royales, 83, 90.
 Couronnes de fleurs portées dans les généthlies, 109.
 Couronnement d'Épiphanie, date, 100.
 Décret des Prêtres, date, 100.
 Décrets grecs, leur formule, 15.
 Démotique (texte) écrit après le grec, avant l'égyptien, 100.
 Dix coiffures royales sur un naos, 83.
 Égyptiens (mots) en grec, 92.
 Épiphanie; événements de son règne, 16, 50, 51, 52.

Épithètes et titres des rois, 7.
 Eponymes (jours) 101.
 Eupolémus (le faux), 3.
 Généthlies, fêtes, 99, 100, 109.
 Grec (texte) de l'Inscription de Rosette, est l'original, 15, 19, 24, 33, 37, 72, 75, 76, 100, 102, 104, 108 — gravé par un Égyptien, 98.
 Habillement des statues, 17, et des figures de bas-relief, 80.
 Hermapion, 10.
 Hermès, μέγιστος et τρισμέγιστος, 39.
 Impôts, 21, 24.
 Jours éponymes, 101.
 Lycopolis, du nome Busirite, 45. — Siège de cette ville, 49, 50.
 Majorité des rois, 16.
 Manéthon (le faux), 39.
 Memphis, lieu du couronnement, 18.
 Mnévis et Apis, 60.
 Naissance des rois, 99, 100, 109.
 Nil; ses crues, 48.
 Nombre trois, 39, 79. — dix, 89.
 Nomes, changement dans leur circonscription, 43.
 Pasteurs; leur invasion, 53.

Philopator, ses actions, 13, c.
 Polybe, 16, 49, 51.
 Prêtrise des Ptolémées à Alexandrie, 12. — de Soter à Ptolémaïs, 16. — des reines, 13.
 Prêtre (grand) de l'Égypte à Alexandrie, 33.
 Prêtres égyptiens; leur voyage annuel à Alexandrie, 33.
 Prêtres (droit payé par les), 31.
 Protocoles des actes publics, 7.
 Ptolémées, leurs titres, leur culte, 12, 13.
 Révoltes dans la haute et la basse Égypte, 42.
 Sanchoniathon (le faux), 39.
 Stèles, placées dans les temples, 114. — bilingues à deux ou trois caractères, *ibid.*
 Superlatifs exprimés par trois, 39.
 Temples (propriétés des), 30.
 Temples portatifs, 81. — dorés, *ibid.*
 Temples construits, réparés ou embellis par les Ptolémées, 66, 67, 68, 72.
 Temples de différents ordres, 114.
 Temples dans les maisons, 112.
 Transport des édicules, 82.
 Troubles au commencement du règne d'Épiphanie 42.

ADDITION. — L. 3. On a déjà remarqué que les mots καθάπερ ὁ Ἡρακλειστος, et ὅν ὁ Ἡρακλειστος ἔδωκεν se rapportent au culte d'Héphaëstos ou de Phthas établi à Memphis. On doit, je pense, tirer la même conclusion de la triple mention de Ἡλῖος faite au même endroit, καθάπερ ὁ Ἡλῖος, puis ὃ ὁ Ἡλῖος ἔδωκεν τὴν νίκην, et enfin οὐτοῦ τοῦ Ἡλίου. Ces trois circonstances feraient présumer qu'il existait à Memphis un temple d'*Hélios* ou de *Phré*, quand même il ne résulterait pas de l'inscription de Busiris qu'en effet ce temple était un de ceux et peut-être le principal de ceux qui se trouvaient dans le voisinage des Pyramides (v. mes *Recherches*, p. 405).

1 ΑΝΟΥΟΥ ΚΑΙ ΤΑ ΠΡΟΣ ΤΟΥΣ
 2 ΑΝΗΡΩΣ ΚΑΘΗΜΕΡΟΝ ΑΙΟΥΣ
 3 ΕΩΣ ΚΕΥΗΛΙΟΥ ΠΤΟΛΕΜΑΙΟΥ
 4 ΕΩΣ ΔΕ ΝΦΙΛΟΠΑΤΟΡΩΝ ΚΑΙ
 5 ΟΣ ΕΡΕΠΛΑΤΟΡΟΣ ΕΙΡΗΝΗΣ
 6 ΕΧΕΛΙΚΤΟΝΣ ΤΟΛΙΣΜΟΝΤΩΝ
 7 ΕΣ ΕΜΡΑΛΗΤΕΩΣ ΤΗΣ
 8 ΔΕΟΤΟΜΕΡΑΙ ΤΑΥΤΗ ΕΙ ΠΑΝ
 9 ΥΣΑΙΣ ΕΡΓΕΤΗΚΕΝ ΤΑ ΙΕΡΑ ΚΑΙ
 10 ΚΑΙ ΙΟΥΘΟΙΡΕΙ ΤΑ ΠΡΟΣΘΕΟΥΣ
 11 ΑΡΧΕΝΤΑ ΙΕΡΑ ΚΑΤΑΣΤΗΣΑΣΘΑΙ
 12 ΜΕΛΙΟΙ ΑΛΛΟΙ ΠΑΝΤΕΣ ΕΝ
 13 ΥΣΕΙ ΤΟΥΣ ΕΝ ΤΑΙΣ ΦΥΛΑΚΑΙΣ
 14 ΤΟΙΣ ΤΟΝΣΥΝΤΑΞΕΙΣ ΣΙΤΙ
 15 ΘΕΝΝΗ ΤΟΥ ΠΑΤΡΟΣ ΑΥΤΟΥ
 16 ΣΕΟΥΝΔΕΚΑΙ ΤΟΥΣ ΕΚ ΤΩΝ
 17 ΤΟΙΣ ΕΝΕΝΤΟΙΣ ΙΕΡΟΙΣ ΒΥΣΣΙΝΩΝ
 18 ΛΟΝΗΤΑΙ ΤΟΙΣ ΘΕΟΙΣ ΚΑΤΑ ΤΟ
 19 ΝΕΙ ΑΝΑΛΛΩΝ ΤΩΝ ΑΛΛΟΤΡΙΩΝ
 20 ΝΥ ΑΛΛΕΣ ΕΠΙ ΤΟΥΣ ΕΠΕΛΘΟΝΤΑΣ
 21 ΜΙΣΟΚΕΙΛΙΩΣΙΝ ΠΑΡΑΓΙΝΟΜΕ
 22 ΙΑΛΑΣΗΙΩΣ ΑΝΕΚΗΘΑΛΟΥ
 23 ΙΑΧΟΝΤΕ ΤΕΛΕΣ ΜΕΝΟΙ ΚΑΙ ΑΝ
 24 ΟΙΣ ΤΟΝΟΥ ΚΑΤΑΚΑΥΣΕΙΝ ΤΑ
 25 ΤΩ ΣΕΙΣΟΥΣ ΠΡΟΣ ΤΗ ΦΥΛΑΚΗ
 26 ΤΟΙΣ ΤΟΤΟΥΣ ΕΝ ΤΟΙΣ ΑΥΤΟΙΣ
 27 ΤΑΛΑΣΕΙΣ ΜΕΜΦΙΝ ΕΠΑΜΥΝΩΝ
 28 ΔΕΙΛΑΣΛΦΗΚΕΝ ΔΕ ΚΑΙ ΤΑ ΕΛ
 29 ΡΣΕΙΣΙΛΙΚΟΝ ΒΥΣΣΙΝΩΝ ΟΟ
 30 ΕΜΠΕΛΙΤΙΔΟΣ ΟΜΟΙ

1	Τ	
3	ΛΛΥΤΟΥΒΑΣ	31
3	ΡΑΝΚΑΙΠΑΝ	32
3	ΩΑΤΕΣΚΕΥΑ	33
3	ΕΠΙΣΑΤΟΕΧΩ	34
3	ΑΧΙΘΕΟΙΥΓΙΕ	35
3	ΦΑΩΡΑΝΙΕΡ	36
3	ΕΥΑΤΟΡΩΝΚ	37
3	ΠΑΥΕΙΚΟΝΑ	38
3	ΕΝΝΙΚΗΤΙΚΕ	39
4	ΣΙΤΙΤΕΛΕΙΝΚ	40
4	ΕΓΓΑΤΟΡ	41
4	ΛΙΚΛΙΤΟΝ	42
4	ΝΕΑΣΔΕΚΑΑ	43
4	ΤΩΕΝΟΣΕΙΣΗ	44
4	ΛΙΕΝΒΑΣΙΛΕΙ	45
4	ΑΤΩΛΕΩΣΑΓΕ	46
4	ΑΣΙΣΗΜΕΡΑΣ	47
4	ΑΙΤΕΓΙΝΟΜ	48
4	ΗΓΑΡΙΣΤΩΙΚ	49
5	ΡΗΙΚΟΝΤΑΠΡΟ	50
5	ΩΗΣΚΑΙΕΙΣΤ	51
5	ΝΚΥΝΤΕΛΟ	52
5	ΩΘΝΕΣΤΙΝ	53
5	ΑΣΙΙΝ	54

Princeton University Library

32101 054391121

